Ч. 144. Львôвъ, Четверъ 1 (13) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

У Львовѣ, дня 13 н. ст. липня 1893.

По поводу промовы митрополита Сильвестра на вѣчи католицкôмъ въ Краковѣ оба кракôвскî дневники, Czas, подавшій ту промову въ цѣлости, и Nowa Reforma, помѣстили вчера статьѣ, на котрî хочемо бодай коротко вôдповѣсти.

Czas видить въ тôй промовѣ поважный маніфестъ нинѣшнои католицкои Руси, перше поданье Полякамъ братнои руки зô стороны князѣвъ рускои церкви и репрезентантôвъ руского народу, нову лучшу епоку въ розвою рускои народности въ Галичинѣ, и взыває руске духовеньство, щобы выступало противъ схизматицкои та соціялістичнои аґітаціи и въ тôй труднôй борбѣ приймило всѣ средства, котрî, не супротивляючи ся сущности и традиціямъ обряду, введуть до него нове житье и пôднесуть настрôй реліґійный середъ народу.

Nowa Reforma иде ще дальше. Она приписує промовѣ митрополита майже историчне значѣнье: видимый голова не тôлько церкви рускои але и народу доповнивъ акту конфірмаціи нашои прастарои уніи, и, якъ єго попередники зъ-передъ 300 рокôвъ Ипатій Потѣй и Кирило Терлецкій, ствердивъ, що тôлько въ реліґійнôмъ злученю зъ Римомъ а въ політичнôмъ зъ польскимъ народомъ почиває ґарантія екзистенціи и розвою Руси народнои.

Мы могли бы вправдѣ тî статьѣ поминути мовчки та лишити Полякамъ ихъ илюзіѣ, самî по собѣ намъ нешкôдливî. Однакъ мы хочемо поступити зъ ними щиро, не якъ зъ противниками, але якъ зъ найблизшими сусѣдами и славяньскими братами, и длятого сказати имъ завчасу слôвце перестороги.

Не уводѣть ся илюзіями новои уніи Руси зъ Польщею! Не толкуйте слôвъ митрополита хибно и не берѣть лише однои стороны єго промовы, а розважте такожь то, щó говоривъ о схизматицкихъ пôдозрѣваняхъ та инсинуаціяхъ и о політичныхъ рôзницяхъ. Невѣрнымъ, одностороннымъ представленьемъ єго бесѣды на вашу користь шкодите тôлько єму самому, пôдрываючи єго становище середъ Русинôвъ, замѣсть тоє-жь скрѣпляти. Якъ-бы вы хоть трохи обєктивнѣйше дивились на польско-рускî справы, то видѣли-бъ, що у Русинôвъ єсть глубоке, вѣками утворене недовѣріє до Полякôвъ а сельского народу спеціяльно до [польскихъ] панôвъ. Супротивъ того стану, на котрый можна жалуватись, але не можна єго не признати, всякій авторитетъ чи князѣвъ церкви чи проводирѣвъ народу нѣ на що не придавъ бы ся, коли-бъ хто-небудь хотѣвъ ити за далеко въ уступствахъ противъ Польщѣ.

Найлучшою політикою, навѣть для вашихъ интересôвъ, було бы, не мѣшати ся зъ вашои власнои ініціятивы и противъ волѣ Русинôвъ въ ихъ внутрѣшнî справы, коли они не дотыкають васъ безпосередно. Ваше вмѣшуванье, ваша „опѣка“, єсли має якій успѣхъ, то лише поверховный, а въ сущности бôльше шкодить. И вôдрôзняйте завсѣгды управненье ваше, яко народу, вôдъ управненя державы та правительства, зъ котрыми вы не повиннî идентифікувати ся.

Не мѣшайте ся спеціяльно въ рускî справы церковнî. Переглядайте сумну вашу и нашу исторію, и черпайте зъ-вôдтамъ науку. Не до васъ належить судити, чи мы маємо приймати „средства, котрî не супротивляють ся сущности и традиціямъ нашого обряду“, чи нѣ, и котрî то суть такî средства. Для васъ повинно зовсѣмъ выстати, що галицкî Русины не хотять вôдрывати ся вôдъ уніи церковнои, до котрои за 200 лѣтъ привыкли и зъ нею зжили ся. Але и до того вы не можете мати компетенціи мѣшати ся, — такъ само якъ не мѣшали бы ся Русины, коли-бъ вамъ сподобало ся свою вѣру змѣнити. Тай зважте, що галицкî Русины-уніяты мають православныхъ братôвъ въ самôй таки Австріи, въ сусѣднôй Буковинѣ, не згадуючи вже за Украину.

Коли хочете дѣйстно, щобы въ Галичинѣ межи вами а Русинами настали приязнѣйшî взаємины, то стережѣть ся навѣть позôръ давати, що вы робите собѣ якîсь за далеко идучî а нами нѣколи не приз аванî претенсіи до насъ, що хочете насъ втягнути въ кругъ вашихъ интересôвъ, накинути намъ вашî погляды, вашî идеалы, мѣшати ся до нашихъ власныхъ справъ,—а поступайте супротивъ насъ тôлько безсторонно, не ворожо. Тогды лише може бути надѣя, що въ тыхъ вôдносинахъ мало-помалу наступить змѣна на лучше, лежача и въ вашôмъ и въ нашôмъ и въ загальнôмъ интересѣ.

Вѣче католицке въ Краковѣ.

Въ доповненю нашихъ справоздань зъ нарадъ вѣча католицкого въ Краковѣ подаємо резолюціи, ухваленî въ поодинокихъ секціяхъ, а принятî участниками вѣча.

Секція шкôльна ухвалила резолюціи:

Въ справѣ католицкои школы: що школа взагалѣ, а передовсѣмъ народна повинна бути католицка для дѣтей католицкихъ, що дѣти католицкî повиннî мати окремî школы вôдъ дѣтей иншихъ вѣроисповѣдань, що учителѣ повиннî бути выключно католиками, що предметы науки повиннî выкладатись зъ увзглядненьемъ католицкихъ пересвѣдчень и чувствъ, а средства образуючî повиннî опиратись на католицкôй етицѣ — наслѣдкомъ же тыхъ ухвалъ вѣче высказує пересвѣдченье, що державный законъ шкôльный зъ 1868 р. потребує змѣны.

Въ справѣ реліґійного выхованя учителѣвъ народныхъ: що пôдручники науки въ учительскихъ семинаріяхъ повиннî бути згôднî зъ наукою церкви, що кандидаты учительскî повиннî брати пильну участь въ публичныхъ богослуженяхъ, що при кождôй семинаріи повиненъ бути отвореный интернатъ.

Въ справѣ реліґійного выхованя молодежи въ середныхъ школахъ: треба змѣнити теперѣшный плянъ науку реліґіи, треба назадъ завести испытъ зъ реліґіи при матурѣ, треба змагати до введеня новыхъ практикъ реліґійныхъ до школы и наклонювати ученикôвъ, щобы приймали ихъ добровôльно а всяке стиснюванье роботы катихитôвъ въ тôмъ напрямѣ уважаєсь невластивымъ; вкôнци, пôсля гадки вѣча, устроюванье реколекцій великодныхъ въ послѣдныхъ дняхъ передъ вôдъѣздомъ на свята єсть невôдповѣдне що-до нагляду надъ выхованьемъ молодежи въ середныхъ школахъ, то всѣ власти правительственнî и автономічнî повиннî енерґічно зарадити деморалізаціи молодежи по-за школою, треба пôддати контроли мешканя ученикôвъ, антикварнѣ и выставы торговельнî, треба заказати вступу молодежи на неморальнî видовища и до льокалѣвъ публичныхъ.

Въ справѣ пôдручникôвъ шкôльныхъ: треба основати католицке товариство наукове, ширити творы науковî, що боронять правъ церкви, уживати пôдручникôвъ до науки исторіи всесвѣтнои, написаныхъ зô становища католицкого. Молодежи повинно подаватись вже у высшихъ клясахъ початки клясичнои и христіяньскои фільософіи а въ обохъ університетахъ повиннî бути для кандидатôвъ званя учительского катедры фільософіи христіяньскои.

Въ секціи житя католицкого ухвалено резолюціи: Признає ся велику хосеннôсть товариства св. Вінкентія á Павльо, якъ мужеского такъ и жѣночого и всѣ католики повиннî приступати до того товариства; — треба закладати заведеня примусовои працѣ для волоцюгъ и жебракôвъ та кольоніи рôльничî для малолѣтныхъ переступникôвъ; — чинамъ законнымъ, що занимають ся плеканьемъ недужихъ и выхованьемъ дѣтей, треба вôддати публичнî заведеня въ краю; — соймъ повиненъ дати субвенцію для институціи служебниць, якъ рускихъ такъ и польскихъ; — треба зорґанізувати братства церковнî въ цѣляхъ добродѣйныхъ и заохочувати людей, щобы вступали до братствъ; — вѣче похваляє завязанье братства „królowej korony polskiej“ для выповненя обѣтôвъ короля Ивана Казимира, зложеныхъ 1 цвѣтня 1656 въ львôвскôй архикатедрѣ; — треба змагати до заведеня въ школахъ „маріяньскихъ конґреґацій“; — треба звернути бôльшу увагу на кольоніи и еміґрантôвъ польскихъ та заводити въ тыхъ кольоніяхъ монашî чины; — треба старатись о ширенье братства „помôчникôвъ Салезіяньскихъ“, занимаючихъ ся выхованьемъ молодежи ремѣсничои; — треба старати ся въ Римѣ о канонізацію блаженыхъ патронôвъ народу, щобы въ тыхъ тяжкихъ часахъ найшовъ ревныхъ ходатаѣвъ передъ престоломъ Господа; — треба закладати читальнѣ католицкî по мѣстахъ, передо всѣмъ у Львовѣ и Краковѣ, для интеліґенціи

Въ секціи промыслово-економічнôй ухвалено: що-до молодежи ремѣсничои, щобы молодѣжь бôльше образувалась фахово та була здорова пôдъ взглядомъ моральнымъ и фізичнымъ, щобы о се дбали майстры, а суспôльнôсть католицка пôдпирала тî змаганя, щобы въ кождôмъ мѣстѣ завязались стоваришеня католицкî для опѣки надъ ремѣсничою молодежію; — що-до ремѣсничихъ товариствъ, щобы духовеньство брало живу участь въ тыхъ товариствахъ, щобы кандидатôвъ священичихъ познакомлювати зъ квестією соціяльною, щобы завязузати товариства взаимнои помочи ремѣсникôвъ, опертî на засадахъ католицкои реліґіи; — що-до святкованя недѣлѣ, то теперѣшный законъ не вôдповѣдає реліґійнымъ вымогамъ и потребамъ нашого краю, тожь треба старатись о змѣну того закона; що треба давати добрый примѣръ для христіяньского святкованя недѣлѣ; — що-до продукціи промысловои и свѣдоцтвъ уздôбненя, то треба доказôвъ уздôбненя на веденье заробкового ремесла, бо и товаръ буде лѣпшій и зменшить ся борба мѣжь капіталомъ а працею, треба унормувати институцію ученикôвъ промысловыхъ (термінаторôвъ, челядникôвъ) и розвивати політичнî товариства промысловî; — треба завязувати товариства продукційнî а край повиненъ пôдпомагати школы фаховî и старатись о добрыхъ учителѣвъ для тыхъ шкôлъ.

Въ секціи рôльничôй запали такî ухвалы: що-до запевненя истнованя самостôйныхъ господарствъ селяньскихъ, то дѣленье господарствъ селяньскихъ на дрôбнî части єсть погубнымъ, бо черезъ то ослабляєсь станъ селяньскій, котрого задачею пôдпирати церковь и державу та опиратись вплывови новыхъ идей и суспôльно-економічныхъ змагань. Средствомъ до того суть: змѣна закона спадкового, установленье господарствъ меншихъ и середныхъ та пôдпомога для вытвореня такихъ господарствъ; вытворенье фондôвъ на сплату спôвъ-спадкоємцѣвъ черезъ асекурацію на житье, а оплата за асекурацію могла бы повстати зъ опусту въ податку грунтовôмъ. Для управильненя довгôвъ, якî тяжать на господарствахъ селяньскихъ, треба бы институцій фінансовыхъ, а именно касы Райфайзена суть на се дуже вôдповѣднî, тожь автономічнî власти повиннî старатись о заведенье такихъ касъ. Треба змѣнити приписы екзекуційнî въ тôмъ напрямѣ, щобы увзгляднити потребы селянъ. — Въ справѣ еміґраціи селянъ, то треба пôдпирати австрійске товариство св. Рафаила, котре опѣкує ся католицкими еміґрантами; вѣче остерѣгає селянъ передъ легкодушною еміґрацією до Америки, остерѣгає всѣхъ католикôвъ, а именно греко-католикôвъ передъ еміґрацією до Россіи, де уніяты мусять переходити на православіє; вѣче взыває всѣхъ католикôвъ Галичины всхôднои, щобы помагали духовеньству въ поясненю селянамъ наслѣдкôвъ тои еміґраціи, бо уніяты, переступаючî границю, выставленî на втрату вѣчного спасенія.

Секція наукова ухвалила, що треба старатись о розширенье науки фільософіи христіяньскои якъ въ школахъ середныхъ такъ и въ університетахъ; що треба завести выклады апольоґетики христіяньскои.

Актъ обжалованя противъ болгарского митрополита Климентія.

Прокураторія державна выточила слѣдство противъ митрополита Климентія и обвинила єго: 1) о пôдбурюванье населеня противъ правительства; 2) о пôдбурюванье людности противъ особы князя; 3) о зневагу особы князя и о устне розповсюдненье зневажливыхъ бесѣдъ. Справа мала ся такъ: Дня 14 лютого с. р. вôзвавъ бурмістръ Тирновы митрополита Климентія, щобы того дня въ роковины уродинъ князя вôдправивъ въ соборнôй церквѣ Богослуженье и вôдповѣдный молебенъ. Въ церквѣ згромадило ся богато людей, явили ся низшî и высшî урядники, прибули такожь и достойники войсковî. Митрополитъ вôдправивъ літурґію при участи духовеньства, и выголосивъ проповѣдь на основѣ листу св апостола Павла до Євреѣвъ: „Тому що пôзнавъ вѣру погордивъ выросшій Мойсей звати ся сыномъ дочки Фараона и волѣвъ зносити переслѣдованя зъ народомъ Бога, якъ розкошуватись дочасными грѣхами.“ Основуючи свою проповѣдь на тыхъ словахъ, митрополитъ, переложивъ славяньскій текстъ на языкъ болгарскій въ тôмъ значѣню, що Мойсей вôдмовивъ дочцѣ Фараона, погордивъ почестями и майномъ, котрî єму предкладала, єдино тому, щобы зберегти вѣру у свого народу. А поясняючи тî слова, митрополитъ Климентій сказавъ, що причиною сегоднѣшного свята єсть „недѣля вѣры“. Се свято незвычайно важне для Болгаріи, бо пригадує ту жертву, котру принѣсъ нарôдъ за свою вѣру, пригадує и переслѣдованя, якî потерпѣвъ нарôдъ. Внѣшнî вороги Болгаріи були-бъ певно безсильнî, коли-бъ имъ не помогли внутрѣшнî вороги, такî самî православнî. Якъ колись стрѣчали, такъ и нинѣ Болгарія стрѣчає ворогôвъ, бо отъ католики и протестанты загнѣздили ся въ православнôй вѣрѣ немовь бы круки, и зневолюють нарôдъ до змѣны вѣры. Пропаґанда противъ болгарского народу и противъ вѣры прибирає великî розмѣры, то-жь упоминавъ митрополитъ слухателѣвъ твердо постояти при вѣрѣ батькôвъ и послѣдувати примѣрови Мойсея. Мѣжь тымъ въ Болгаріи дѣло має ся инакше. „Лучають ся высокопоставленî особы — говоривъ митрополитъ — котрî прирекли бути патріотами, а тымчасомъ они заговорюють ся противъ нашои вѣры. Они допускають ся зрады, за котру заслугують собѣ гнѣвъ народу, и нарôдъ не повиненъ се простити имъ безкарно.“

Скоро митрополитъ Климентій высказавъ тî слова, въ церквѣ слѣдне було порушенье присутныхъ, а навѣть понеслись голоснî протесты: „Такъ оно не єсть!“ Митрополитъ звернувъ бесѣду на иншî предметы и ставъ говорити про непошанованье посту, про балѣ и т. д. Проповѣдь закôнчивъ не згадавши нѣ словомъ про роковины уродинъ князя.

Сî обставины стверджено зôзнанями дванацятьохъ свѣдкôвъ. Крôмъ того зôзнали свѣдки, що зъ бесѣды митрополита можна певно заключати, що вôнъ взывавъ покарати тî особы, котрî зрадили вѣру, т. є. отсихъ, що хотѣли змѣны §. 38. конституціи, отже правительство и начальника державы.

Обжалованый митрополитъ Климентій не признає ся до вины, доказуючи, що єго проповѣдь дня 14 лютого не була політичного змѣсту, и що зôзнаня свѣдкôвъ неправдивî, бо они непорозумѣли єго. Однакъ доказы митрополита звалено переслуханьемъ присутныхъ свѣдкôвъ, а въ наслѣдокъ того и на основѣ §§. 1, 2, 13. и 15. поставила прокураторія державна актъ обжалованя противъ Климентія митрополита зъ Тирновы, родомъ зъ Шумлѣ, числячого 49 лѣтъ, Болгарина, православного, дотеперь не караного, винуючи єго, що дня 14 лютого допустивъ ся проповѣдею въ собôрнôй церквѣ Тирновы такихъ переступствъ: 1) Вôнъ завзывавъ зôбраный въ церквѣ нарôдъ до сповненя такихъ чинôвъ, за котрî передвиджена кара въ §. 55. отоманьского зак. карн., хотяй бы зазывъ не мавъ нѣякихъ наслѣдкôвъ — отже проступокъ, котрый пôсля §. 66. б. 2. отом. зак. карн. має бути покараный. 2) Вôнъ пôдбурювавъ людность противъ особы князя — проступокъ, котрый потягає за собою кару пôсля §. 5. закона що-до проступного поведеня противъ особы князя. 3) Вôнъ зневаживъ особу князя и розповсюднювавъ устнî зневаги — отже пôдпадає карѣ на основѣ §§. 8. и 9. того самого закона.

Въ наслѣдокъ акту обжалованя выдано митрополита Климентія пôдъ судъ присяглыхъ.

Дописи „Дѣла“

Вѣдень, 11 липня 1893.

[Судове слѣдство въ справѣ демонстраціи. — Рекурсъ противъ розвязаня товариства „Січ“.]

Кольпортованî вѣсти и нами въ послѣднôй дописи зъ обовязку дневникарского занотована поголоска, будьто-бы рада тутешного краєвого суду карного порѣшила за-для браку знаменъ злочину зъ § 153. з. к. (кваліфіковане тяжке ушкодженье тѣла) зовсѣмъ застановити слѣдство, оказала ся неправдивою. Рада порѣшила тôлько пустити вôсѣмь зачиненыхъ студентôвъ-москвофілôвъ на вôльну стопу, сему спротививъ ся прокураторъ и высшій судъ краєвый порѣшивъ справу въ користь супротивленя прокураторского. Взагалѣ, якъ пôзнѣйше оказало ся, пôдставу до увязненя половины демонстрантôвъ дала реляція вѣденьскои поліціи, що всѣ (16) обвиненî хотять вôдъѣхати на вакаціи въ Галичину. Лишь завдяки добромнѣню судьи слѣдчого оставлено прочихъ за зложеньемъ приреченя на вôльнôй стопѣ.

Певна однакъ рѣчь, що судъ вôднѣсъ ся въ дорозѣ реквізиціи до львôвского суду, щобы той-же переслухавъ интересованого Впреосв. митрополита. Черезъ кракôвскій wiec katolicki опôзнила ся справа, але вôдповѣди дожидають зъ дня на день. До того прикладають велику вагу и вôдъ зôзнань митрополита залежить, чи слѣдство буде застановлене чи нѣ. Рôвножь певна рѣчь, що слѣдство въ напрямѣ злочину зъ §. 153 з. к. полишене, бо бракує знаменъ; за те въ роботѣ §. 98 з. к. (Erpressung). Вчера переслухувано всѣхъ, що суть на вольнôй стопѣ, и якъ разъ ходило о те, чи демонстранты не хотѣли припадкомъ змусити актомъ публичного насильства митрополита до уступленя. Цѣкавî зôзнаня радикалôвъ. Всѣ выразно заявили, що се нѣкому анѣ не могло снити ся; на ихъ поглядъ демонстровано противъ митрополита яко політика, рôвного пôдъ тымъ взглядомъ кождому иншому горожанинови нашои державы; нѣмецке зôзнанье каже: „um seine politische Haltung zu ta-

deln", а цѣлею було лишь осягненье „поправы" пôдъ симъ взглядомъ. Оденъ радикалъ зôзнавъ, що оно було бы навѣть фатально, бо якъ бы уступивъ митрополитъ, „dann erst kommt ein aufrichtiger Jesuit."

Въ четверъ обвинений мають зновъ явити ся у судьѣ слѣдчого по дефінітивне порѣшенье дотично обжалованя. Случайно бачили мы всѣхъ увязненыхъ. Знаменито выглядають и повнй гумору. Кождый про себе мав осôбный гарный кабінеть, лишь — кажуть — бѣда, що на свѣтъ годѣ выйти, кобы такъ бодай зъ-на годинку въ Пратеръ або до каварнѣ. Зъ Галичины приходять добровôльнй и то досыть значнй жертвы на полѣпшенье харчу увязненыхъ.

Вѣсть подана „Галичаниномъ" бутьто бы „Січ" вразъ зъ „Буковиною" посредствомъ д-ра Коціча внесли рекурсъ противъ розвязаня, не правдива. Доси „Січ" занимає въ тôмъ взглядѣ „становище выжидаюче", бо ходить о результатъ слѣдства судового.

Клевченко.

Зъ Перемышля.

[Другій концертъ Перемыского Бояна.]

Дня 6 липня въ день св. Ивана стававъ Перемыскій Боянъ по разъ другій вôдъ часу свого основаня зъ дорôчнымъ концертомъ, котрого добôрна програма принадила величезный здвигъ публики, переважно мѣсцевои и — чудна поява, зъ сторôнъ подальшихъ, бо зъ найблизшои околицѣ явилось ледви кôлькохъ священикôвъ. Вже и не знати, чимъ бы й оживити тоту непонятну намъ мертвоту, за котру соромитись приходить передъ лицемъ людей посторонныхъ, що прибувають зъ сторôнъ далекихъ, гôрскихъ, тиняють ся зъ родинами по гостинницяхъ, але суть,.... стають на зазывъ рускои пѣснѣ, а тымчасомъ найблизшимъ сусѣдамъ важко — розколихатись.

Публика була въ девяти десятинахъ своя руска, оживлена якъ найкрасшими надѣями, знаючи зъ торôчного концерту, що Боянъ, хочь молодый — а спѣвати знає. Хвилю передъ починомъ концерту явивъ ся въ сали и Преосв. владика перемыскій Юліянъ, хочь сего по цѣлоденнôмъ важкôмъ трудѣ въ церквѣ, середъ кôлькотысячного здвигу народу, (бо св. Иванъ — храмовый день у насъ) и годѣ було сподѣватись. Однакъ Преосвященный явивъ ся, вôддаючи сею нѣжною увагою Боянови вдяку за се, що артистична его програма обняла и пѣснь церковну, котру голосить не лишь въ церквѣ, але по давному звычаю, переносить и на естраду концертову. А се для концерту великои, рѣшаючои ваги. Треба було бути и власными очима бачити той поважный, святочный настрôй зрѣтелѣвъ; треба було бути и власною душею вôдчути той захватъ торжественный, коли мѣшаный хоръ Бояна заголосивъ Бортняньского концертъ: „Восхвалю имя Бога моего пѣснею"; треба було бути и власными нервами прочути, зъ якого святостію принимала разъ поважно настроєна душа и дальшй точки програмы, якъ „Имны славяньскй", тотй задушевнй бажаня и въ тонахъ олицетворенй идеалы братôвъ-Славянъ, — щобъ опôсля закипѣти, цѣлымъ єствомъ затремтѣти, коли мужескій хоръ Боянôвъ наче зводячи до одного огнища розбурханй мысли и чувства зрѣтелѣвъ загомонѣвъ пѣснь послѣдню:

За вôтчину, за крестъ Христовъ,
Житье дамо у жертву, кровь,
Урра борцѣ! за нашу свободу,
Урра орлы! за нашу Русь святу!

Такъ, до сего змѣрявъ цѣлый концертъ, до сего поважного релігійного и патріотичного настрою, котрымъ бажали-бъ мы разомъ зъ Бояномъ, щобъ переймалась, жила и крѣпшала цѣла Русь.

Оттакъ понимає Боянъ свою задачу и зразокъ своихъ провôдныхъ идей представивъ ширшôй громадѣ дня 6 липня. Годѣ намъ переходити кожду точку програмы и аналізувати цѣлôсть, котра наче буйна и рôзноцвѣтна китиця тôлько въ своѣй цѣлости величава. До найкрасшихъ точокъ однако, наче ядро цѣлости, вчисляємъ „Хоръ козакôвъ" зъ Гамаліи Т. Шевченка, нову композицію о. М. Копка, Бортняньского „Восхвалю" и „Славяньскй имны" О. Нижанковского. Хоръ козакôвъ „Ой нема, нема нѣ вѣтру нѣ хвилѣ" се справдѣшнiй жемчугъ зъ найновѣйшихъ композицій М Копка. Хоръ основаный на мотивахъ украиньскихъ народныхъ пѣсень, вызначуєсь великою нѣжностію и сердечностію справдѣшнои молитвы, за те супровôдъ музикальный, бôльше натуралістичный, илюструє чудово участь силъ природныхъ, котрй призыває хоръ, прим.: ой повѣй, повѣй вѣтре, або: ой заграй, з грай синесеньке море. Фіналъ хору: почуємо тай загинемъ, прямо порываючій. Мы певнй, що такъ хоръ сей якъ и торѣчнй композиціи о. Копка „До Руси" и „Привѣтъ" стануть небавомъ окрасою нашихъ концертôвъ. На жаданье одушевленои публики мусѣвъ хоръ сю точку повторити. Мѣшаный хоръ Перемыского Бояна вôдспѣвавъ двѣ композиціи: В. Матюка „На розвалинахъ Галича" и Бортняньского концертъ: „Восхвалю". Мѣшаный хоръ Перемыского Бояна сильнѣйшій вôдъ мужеского, тому й продукціи его повнѣйшй и интензивнѣйшй, анѣжь хоръ мужескій, котрый Гамалію розпочавъ повною, мужескою силою, въ Славяньскихъ имнахъ державсь на высотѣ своеи задачѣ, при кôнци однакъ слабъ а въ хорѣ Н. Вахнянина „Урра у бôй" слѣдна була утома. Се однакъ не дивниця, если зважить ся нечисленнôсть хору, довгй и высилюючй продукціи тай атмосферу въ сали, надъ всякій высказъ парну. За се наложили оба хоры вправою, нѣжностію въ интонаціи и майстерностію въ деклямаціи.

Сольовй партіи выконали п Е. Цѣпановска и о. М. Копко. Обоє вôдспѣвали два дуеты А. Варлаамова „Пловцѣ" и Кікена Баркаролю G-moll, въ другôй части концерту о. Копко самъ Лисенка „Минають днѣ" и Ваґнера романсу зъ оперы Тангайзеръ. О спѣвѣ сеи артистичнои пары годѣ розводитись, ихъ спѣвъ знає цѣлый Перемышль такъ, якъ всякій чоловѣкъ знає щебетливу вѣстунку весны и могутного соловья. Металичный голосъ обоихъ (сопранъ и барітонъ), спорôдненый ще й барвою, зливавъ ся въ прегарный дуетъ (особливо въ тонахъ высшихъ), котрому зворушенье спѣвачки придавало еще особлившои й милѣйшои принады. Нѣгде однакъ барітонъ о. Копка не розливаєсь въ такôмъ обширѣ своеи просторои скалѣ, якъ въ пѣсняхъ Лисенковыхъ. Героичнй думы Лисенковй пôдходять якъ разъ пôдъ его голосъ и вôнъ вливає въ нихъ весь засôбъ своеи богатои вокальнои силы и всю нѣжнôсть своеи вразливои душѣ.

Въ концертѣ взяла ще участь оркестра 77 полку пôдъ проводомъ звѣстного музика артиста Машѣ и вôдограла Чайковского „Потпурі" зъ оперы Евгенія Онегинъ. Самъ капельмайстеръ Маша вôдогравъ въ супроводѣ оркестры концертъ Ернста ор. 24 на скрипкахъ зъ такою майстерностію, що публика не могла налюбоватись до волѣ и приневолила мистця до повторення концерту. Гру п. Машѣ характеризує надзвычайна увага на чистоту тонôвъ звукъ его скрипокъ то майже звуки живого орґанізму вôдъ тонôвъ найнизшихъ до найвышихъ звукôвъ фляжеолетовыхъ. Тою внѣшною вправою толкує вôнъ мысли композитора, и чи ворушить душу патетичною бравурою, чи лестить ея ліричною сердечностію, все те чисте, нѣжне, блескуче мовь перлы росы въ сонячнôмъ сяєвѣ.

Дохôдъ зъ концерту бувъ знатный; мимо зниженыхъ цѣнъ для членôвъ Бояна выносивъ brutto до 250 зр. Гостинный Боянъ запросивъ на концертъ и наше драматичне товариство, що теперь гостять въ Перемышли По концертѣ зôйшлась знатна частина гостей мѣсцевыхъ и позамѣсцевыхъ на спôльну вечеру, де въ горячихъ словахъ заявляла свою вдячнôсть для товариства Бояна, головы его д-ра Кормоша, трудолюбивого дірігента и композитора о. Копка и цѣлои Перемыскои громады.

Д. Б.

Зъ Золочѣвщины.

[Свѣдоцтво моральности, выставлене въ нѣмецкôмъ языцѣ.]

Вшов. читателѣ „Дѣла" пригадають собѣ вѣсть, подану въ 121-ôмъ числѣ про розпорядженье старосты золочѣвского Родера зъ 27 мая с. р. до ч. 16301, щобы зверхнôсть громадска въ Перепельникахъ выдала свѣдоцтво моральности для дезертира-инфантериста Ив. Гнатюка въ языцѣ нѣмецкôмъ. Се свѣдоцтво мавъ принести начальникъ громады о с о б и с т о до староства до трехъ днѣвъ пôдъ загрозою высылки карного пôсланця до громады Перепельникъ. — Для заспокоєня цѣкавости подаємо, якъ стоить дальше та справа.

За порадою людей щиро вôдданыхъ справѣ руского народу, написавъ начальникъ громадскій Семко Гуменюкъ, урядуючій вже семый рôкъ безъ выбору, человѣкъ неписьменный, по руски до ц. к. староства золочѣвского, що выдавши разъ свѣдоцтво моральности и маєтку для дезертира Ивана Гнатюка, яке урядъ парох. затвердивъ, не выдасть другій разъ того свѣдоцтва въ языцѣ нѣмецкôмъ, а рôвночасно вôдносить ся въ сѣй справѣ до ц. к. намѣстництва зъ зажаленьемъ. Однакъ на третій день сѣвъ начальникъ громады на вôзъ брата дезертира, погнавъ до свого писаря въ Сасовѣ, Черкавского, зъ роду Русина а не хотячого писати нѣчого по руски, вже постаравъ ся о свѣдоцтво нѣмецке, списане жаргономъ жидôвскимъ а пôдписане йно вôйтомъ. [Свѣдоцтва такй мають пôсля практики урядовои пôдписати заступникъ начальника и одинъ присяжный.] Вôйтъ, выславши таке свѣдоцтво до староства, оправдувавъ ся тымъ, що хотѣвъ, щобы „пôсланця карного не було".

Ц. к. староство мабуть не читаючи навѣть змѣсту того свѣдоцтва и не порôвнавши его зъ рускимъ свѣдоцтвомъ тамъ-же находячимъ-ся, прислало дня 7 липня до ч. 17945 се свѣдоцтво урядови парохіяльному: „celem niezwłocznego potwierdzenia dołączonego świadectwa moralności i nadesłania takowego odwrotną pocztą. C. k. Starosta Roder."

Парохъ обчисливши похибки правописнй жидка сасôвского та припбивши печать урядову, предложивъ пôдъ днемъ 8 липня оба комунікаты староства Его Вел. цѣсареви до найласкавѣйшого рѣшеня такихъ приводъ, якй Русинамъ золочѣвского повѣту наносять ся, де священики рускй трактують ся мовь діюрністы староства.

Свѣдоцтво моральности написане такъ: „Zl. 72. Moralitäts und Vermögen Zeugniss! Zufolge Aufforderung von der löbl k. k. Bezirks-„hauptmannschaft zu Złoczow dtto 27 Mai 1893 „Zl. 1630 , wird von seiten des hierortigen Ge-„meindeamte bestättigt, das der Infanterist Iwan „Hnatiuk vom 80 Infanterie Regimens 29 Jahr „zählt gr. kat. ledig gebohr n und Zuständig nach „Perepelnik, sein Aufführen in der Gemeinde „höhst unmoralisch, ein unverbesserlicher Di-„nochmals bestraft für Diebstöhle im k. k. Be-„zirksgerichte zu Zborów und als ein gefährlicher „Mensch bekannt ist, ein eigenes Vermögen besitzt derselbe nicht ausser einen kleinen Erbtheil „vom Gottseligen Vater, von ungefähr 4½ schlechten Ackerboden, auf welchen Vermögen der „Gottseliger Vater eine Schuld von 200 fl ö w. „hinterliess. und bis nun zu folge verschiedenen „Diebstöhle und Desertieres (!?) bis mehr als „100 fl. ö w sein Bruder bezahlen müssen und „Gegenwärtig derselbe mehr kein Vermögen be-„sitzt, zu folge dessen wir (!?) mit unserer un-„terschrift und Siegel vom Gemeindeamte be-„stättigen Perepelnik (!) am -te Juni 1893 Semko „Humeniuk naczel gminy. M P"

Урядъ пар. написавъ на тôмъ свѣдоцтвѣ: Zhl. 112 Das Vorliegende kann das Pfarramt nur verbessern. 19 Fehler! Perepelnyky am 7-te Juli 1893. Gregor Aleśkiewicz gr kth. Pfarrer.

Свѣдоцтво моральности писавъ жидокъ сасôвскій, вôйта пôдписавъ писарь громадскій Черкавскій, и таке свѣдоцтво мавъ затвердити урядъ парохіяльный на приказъ староства!

Зъ Старомѣского повѣта.

[Испытъ въ школѣ народнôй въ Мшанци. — Причинокъ до характеристики народного шкôльництва.]

Дня 8 н. ст. липня въ суботу вôдбувъ ся испытъ въ народнôй школѣ въ Мшанци вôдъ 3—5 годины по полудни. Наша учителька, Марія Ґільовска, що на кôлька днѣвъ напередъ велѣла шкôльнымъ дѣтямъ принести досыть простого бозу, рукотины, ходила зъ дѣтьми въ сусѣдне село въ чужій лѣсъ на галузье и ялички, а потому розпустила дѣти по людскихъ лукахъ. Одному ґаздѣ вже дуже затовкла сѣножать. Придыбавъ вôнъ ей зъ дѣтьми на луцѣ, наганьбивъ, якъ самъ хотѣвъ, и розмахнувъ ся, щобы ей поблагословити. Деякй повѣдають, що таки добре почастувавъ и хотѣвъ ей вкинути въ поблизькій потôкъ. Салю прибрала прекрасно, бозъ пахъ, що ажь любо.

Ц к. шкôльна рада окружна въ Старôмъ мѣстѣ призначила на испытъ въ Мшанци велику рыбу, бо ажь свого члена, księdza kanonika Sylwestra Dzierzyński-ого. Треба було поставити ся. Рано въ суботу бѣгала учителька сама по хатахъ, щобы люде сходили ся послухати дива дивного, посылала шкôльныхъ дѣтей по кôлька разôвъ до родичѣвъ, вôдъ вôйта домагала ся, щобы зôгнавъ шкôльну раду мѣсцеву и громадску. Деякимъ загрозила, що заплатять пятку кары, якъ не прийдуть. Люде въ селѣ ще такого дива не видали, деякй застрашили ся и зôйшли ся численно. Учителька побѣгла до крамницѣ, набрала на свôй рахунокъ хустокъ, крайокъ, шнуркôвъ до капелюха, зошитôвъ и оловцѣвъ на дарунки. За тй дарунки велѣла по испытѣ громадѣ заплатити, однакъ громада не квапить ся. Старшихъ людей бôльше зôйшло ся, якъ шкôльныхъ дѣтей.

Приѣхавъ Всч. о. вôдпоручникъ ординаріятскій и выпытавъ дѣтей релігіи. За якійсь часъ надъѣхавъ и ксьондзъ канонікъ зъ Тисовицѣ. Учителька обцѣлувала обѣ руки достойного гостя и испытъ продовжавъ ся дальше. Всѣхъ дѣтей було 75, а вôдповѣдало 15, а все тй самй. Они умѣли читати вже передъ приѣздомъ Ґільовскои; а учителька доповнила ихъ образованье знаменито, бо коли вôдповѣдали, то ажь уха болѣли слухати, такъ погано наголошували, н. пр. чи видѣла ты лылйка? кôваль пôдкує чобôты и т. п. Учителька приспособила все на передъ. Коли выголосила питанье, дѣтвакъ встававъ на передъ, а потому вже она выголошувала назву выкликаного. Ксьондзъ канонікъ не обзывавъ ся, хиба все „toprze, toprze!" Вôнъ родомъ Мазуръ зъ Жолинѣ, по руски не розумѣє, бодай у насъ и слова по руски не промовивъ. Выкликали дѣтвака до таблицѣ, щобы щось написавъ А Ґільовска: „Ktoś mi krejdę ukradł". А крейды цѣлкомъ не було. Якъ спровадило ся 1 кільо на початку, такъ потому вже не було, и дѣти передъ тымъ не писали на таблици. Почали по польски читати, розумѣє ся, тыхъ 15 дѣтей. У насъ першій рôкъ науки, але учителька вôдъ початку почала по польски учити, а декотрй дѣти лѣпше читають по польски, якъ по руски. Се дуже подобало ся кс. Дзєржиньскому. „A toprze czytają po polsku!" Навѣть нѣхто въ селѣ польскои книжки не купивъ, але прислали зъ Старого мѣста и учителька зничила по другихъ школахъ. Если на 75 дѣтей вôдповѣдало лише 15, то кождый побачить, що въ нашôй школѣ добутокъ дуже, а дуже мізерный!

По испытѣ промовивъ кс. деканъ до людей и дѣтей по польски менше-бôльше такъ: Выслала мене ц. к. шкôльна рада окружна переконати ся и бути наочнымъ свѣдкомъ, чи правда се, що на вашу учительку идуть жалобы до ц. к. шкôльнои рады окружнои и краєвои, а навѣть до міністерства просвѣты, и я пересвѣдчивъ ся, що се неправда. Вамъ панѣ дякую вôдъ ц к. шкôльнои рады окружнои за заслуги, за велику працю и т. д. Я вже на четвертôмъ испытѣ, а не видѣвъ такъ много людей въ школѣ. Суть межи дѣтьми и неспособнй, але не всѣ мають однаковй таланты. Вы дѣти идѣть завтра до церкви и молѣть ся за свою паню и т. п. — Коли достойный правдолюбъ згадавъ за жалобы, Ґільовска почала бити головою о шафу, вôдтакъ прискочила до бесѣдника, хопила его за руку, притулила собѣ до губы и держить. Вже було за довго кс. канонікови, выдирає руку, ба Ґільовска не пускає, а вôдтакъ, якъ не крикне: Ojcze ratuj! Трохи бесѣдникъ збаламутивъ ся, за хвильку отямивъ ся и докôнчивъ, якъ подано высше. — Рускій священикъ розповѣвъ, що оба приѣхали пересвѣдчити ся, що дѣти умѣють, а не доходити, чи жалобы правдивй або нѣ. И дѣйстно нашъ достойный делеґатъ розминувъ ся грубо зъ правдою. У насъ Ґільовска по-при друге пôдстригала по селу парôбкôвъ, а они ей добре выганьбили, одинъ-же и за чубъ на головѣ добре поторгавъ; про се знають добре шкôльнй власти и мабуть такожъ кс. Дзєржиньскій.

Що люде видѣли и чули, се цѣлкомъ вѣрно представлено. Одинъ рôкъ пôйшовъ марно, нѣякого хôсна, а деморалізациі безъ кôнця и мѣры. Если бы учитель Русинъ або Русинка, бодай десяту часть того позволивъ собѣ, що Ґільовска, то певно и годины довше не сидѣвъ бы въ школѣ. Але ся świątkodawczyni святкує польскй свята въ школѣ и вôдъ разу почала по польски учити, то та заслуга покрывае множество иншихъ грѣхôвъ. Всякй представленя до шкôльныхъ властей не помагають; власти мовчать, якъ заклятй, а ще выдумують способы, якъ бы доѣхати тымъ, що въ имя добра школы выступають противъ огиды. Ой та політика залле ще не одному горячого сала за шкôру!

Ц. к. шкôльна рада окружна въ Старôмъ мѣстѣ розпорядила дня 26 червня с. р. ч. 576, щобы кожда громада дала свому учителеви фѣру за грошѣ, або безплатно на испытъ до сусѣднои школы. Наша Ґільовска домагає ся безплатно фѣры до Стрѣлокъ, бôльше якъ три милѣ вôдъ Мшанця. И отъ новый тягаръ для громады, якъ бы ихъ и такъ мало мала! Если сего вымагає добро шкôльництва, то най вызначать платню зъ окружныхъ фондôвъ!

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 7 н. ст липня 1893 вôдбуло ся **друге звычайне засѣданье секціи фільольôґічнои наукового товариства имени Шевченка** пôдъ проводомъ директора секціи д-ра Ом. Огоновского. Членôвъ було въ двоє стôлько, що на попереднôмъ засѣданю: 14 мѣсцевыхъ, 2 замѣсцевыхъ, а мѣжь ними професоръ черновецкого університету д-ръ Смаль-Стоцкій. На засѣданю тôмъ полагоджено отсй важнѣйшй справы:

1. Директоръ секціи повѣдомивъ зôбраныхъ про двѣ свѣжо надôсланй студіи: д-ра Ивана Франка „Про Варлаама и Іоасафа" та п. О. Колессы: „Шевченко и Мицкевичъ." Обѣ сй студіи не можуть ввôйти въ II-ій томъ Записокъ, котрого друкъ вже кôнчає ся, але за те ввôйдуть до найблизшого выпуску, скоро покажуть ся пригôдными до друку. Студію д-ра Ив. Франка перечитує и зрецензує директоръ секціи, студію же п. О. Колессы поручено до рецензіи п. Коцовскому.

2. На основѣ ухвалы попереднього засѣданя прийшла на порядокъ дневный справа управильненя мовы взагалѣ, а передо всѣмъ у выдаваныхъ товариствомъ Запискахъ. Обговорювано именно слѣдуючй пытаня: 1) справа двоєня суголосôвъ *я, и, а, т.*, передъ прейотоваными самоголосами и закôнченье першого падежа числа одиничного именикôвъ середнього роду (весѣле чи весѣля? значѣне чи значѣння?); 2) чи приняти заименикъ зворотный въ формѣ с я чи ц я та чи писати его вôддѣльно вôдъ глагола чи нѣ; (р о б и т ь с я чи р о б и т ь с я чи р о б и ц ц я?); 3) чи заименикъ всказуючій: сей, ся, се чи цей, ця, це? 4) закôнченье приложникôвъ: чи -ський, -цький чи -скій, -цкій; 5) Якъ запобѣчи неольоґізмамъ та варваризмамъ и вплывови чужихъ языкôвъ (именно польского, россійского и нѣмецкого) на складню нашои мовы?

Въ дуже оживленôй діскусіи, въ котрôй брали участь пп. д-ръ О. Огоновскій, д-ръ Смаль-Стоцкій, Громницкій, Грушкевичъ, Коцовскій, о. Гôрнякъ, п. Кмицикевичъ, Копачъ и Макарушка, поставлено отсй 3 внесеня: 1. Д-ръ Смаль-Стоцкій поставивъ внесенье, щобы порѣшено лишити авторамъ свободу въ двоєню суголосôвъ передъ прейотоваными самоголосами и въ закôнченю приложникôвъ (-ський чи скій, цький чи цкій), и заименикъ зворотный въ формѣ с я писати вôддѣльно вôдъ глагола. (О заименику всказуючôмъ (сей чи цей) не ставить нѣякого конкретного внесеня.) 2. П. Ив. Копачъ бажавъ, щобы кождый рецензентъ присланои до помѣщеня въ Записках розправы, предкладавъ на секціи слова и звороты непоправнй и обговоривши ихъ на секціи, змѣнити за дозволомъ автора. З. П. Кмицикевичъ внесъ, щобы зложити анкету, котра збере всѣ трудности языковй и правописнй та предложить ихъ до обговореня на слѣдуючôмъ засѣданю секціи.

Внесенье п. Кмицикевича поперте проф. Грушкевичемъ и Коцовскимъ принято и выбрано на предложенье п. Громницкого до анкеты чотирохъ членôвъ: д-ра Огоновского, Грушкевича, Коцовского и Пачовского. Рôвночасно згоджено ся въ засадѣ на внесенье п. Копача. Внесенье-же д-ра Смаль-Стоцкого буде могло полагодитись ажь по нарадахъ анкеты.

На тôмъ закôнчено засѣданье секціи, котра буде могла зôбратись доперва ажь по шкôльныхъ вакаціяхъ на-ново. Тымчасомъ секція має надѣю, що въ такъ важнôй справѣ, якою є управильненье нашои мовы, промовлять зничливй намъ земляки и подадуть свои цѣнні замѣтки, котрыми анкета буде могла зъ вдячностію покористуватись... Мы, Русины, дорожимо нѣжными звуками нашои мовы, стараймо-жь ся о придбанье ей якъ найвдалѣйшихъ а заразомъ найприроднѣйшихъ звукôвъ, очищаймо вôдъ ненотрѣбныхъ кованыхъ слôвъ и варваризмôвъ та хоронѣмъ вôдъ вплыву языкôвъ чужихъ!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Противъ церковно-політичнои реформы на Угорщинѣ внѣсъ сербскій православный епископатъ меморандумъ до цѣсаря, въ котрôмъ говорить ся таке: „Мы пôдписанй въ найглубшôй покôрливости перестудіювавши програму, прийшли до пересвѣдченя, що зъ тою програмою, коли-бъ она перейшла, мусить наступити переворотъ въ церковнôмъ, моральнôмъ и соціяльнôмъ житю сербского православного народа, а и основы его истнованя мусѣли бъ захитатись и провалитись. Длятого просить епископатъ Ваше Величество, яко найвысшого покровителя церкви, щобы Ваше Величество взяло въ свою вôтцѣвску и королѣвску опѣку нашу святу церковь и все вѣрне сербске православне населенье и его ласкаво могло охоронити передъ грозячою небезпечностію."

N. W. Tagblatt обговорюючи суботнѣшнй зборы консервативнои шляхты у Празѣ помѣчує, що теперь не розходить ся уже о Jex Trautenau, лише о вôдносины Нѣмцѣвъ до правительства и о уформованье вôдносинъ лѣвицѣ до теперѣшного міністерства. Гр. Таффе не потрафивъ усунути недовѣрія, яке вкорѣнило ся въ нѣмецкôмъ народѣ противъ его політики. А дальше каже, що метода дожиданя мусить залишитись, и правительство мусить придержатись пословицѣ: Хто не за мною, той противъ мене! Дотеперь правительство не лишь не заснувало окружного суду въ Трутновѣ, але навѣть и пальцемъ не ворухнуло, щобы

здѣйстнити заснованье посереднои партіи мѣжь властителями бо̂льшои посѣлости. Отже жь теперь ясно, що во̂дносины до правительства мусять змѣнити ся.

Про анексію Дальматіи до Хорватіи подала ґазета Hrvatska цѣкаву статью, котру ко̂нчить такими словами: „Право народности на ѳи сполученье не сумнѣвне. Ѳи бажаня сполучитись такъ рѣшучій, що ихъ ѳнѣчо не може здавити. Значить, треба починати роботу. Зъ свого боку внѣсъ одинъ хорватскій патріотъ, щобы дальматиньскій послы могли увойти просто до краєвого сойму въ Загребѣ, бо тутъ для нихъ мѣсце. Треба вже поставити справу ясно, щобъ мы могли бачити, якъ далеко зайде. А щобы пытаня анексіи не усунено бо̂льше зъ порядку дневного, треба якъ въ Дальматіи, такъ и въ Кроатіи утворити комітеты, для справъ сполученя обо̂хъ краѣвъ. Такожь и наша соймова бо̂льшо̂сть повинна зложити такій комітетъ и дѣломъ вказати, що она готова бодай що-небудь зро̂бити для справы національного сполученя".

——

Послѣдне засѣданье италійского парляменту, на котро̂мъ мало прийти до послѣдного голосованя надъ закономъ о емісійныхъ банкахъ, во̂дбуло ся дуже бурливо. Перебѣгъ засѣданя бо̂льше-менше такій: Президентъ палаты во̂дчитавъ справозданье парляментарнои анкеты въ справѣ банковыхъ надужить, въ котро̂мъ поясненo причины, для чого не можна ще було предложити палатѣ остатныхъ выслѣдо̂въ зарядженого слѣдства. Слѣдча комісія пересвѣдчена, що ѳи интерпретаціи засадъ моральности повнѣ зрозумѣня. Послѣдне справозданье комісіи предложить ся по̂знѣйше, однакъ нехай нѣ одинъ виновникъ не робить собѣ надѣи, що втѣче передъ карою руки справедливости. По то̂мъ справозданю забравъ голосъ членъ парляментарнои анкеты Бовіо и заявивъ, що справозданье его не вдоволило. Во̂нъ хотѣвъ бы почути докладне означенье кождои одиницѣ и ѳи участь въ переступствѣ, безъ огляду на становище, тымъ бо̂льше, що и теперь лучають ся надужитя супротивъ останко̂въ активо̂въ римского банку. Ба дальше, скомпромітованѣ личности въ банково̂й аферѣ приступають зъ погодным ъ чоломъ до урны и голосують за закономъ банковымъ. Его бесѣду перерывали часто̂й оклики и ознаки вдоволеня. Президентъ во̂звавъ бесѣдника до порядку, опо̂сля во̂до̂бравъ ему голосъ, а коли на сали повстало велике зворушенье, президентъ во̂дрочивъ засѣданье.

На повно̂мъ засѣданю ухвалено бо̂льшостію голосо̂въ законъ о емісійныхъ банкахъ и во̂дрочено сесію до необмеженого часу.

НОВИНКИ.

— **Статья про справы рускои церкви**, помѣщена въ N. fr. Presse, ще не сходить зъ порядку дневного галицкои прасы, а послѣдне число Czas-у принесло довжезну (на пять шпальтъ) оцѣнку тои статьѣ зъ-по̂дъ пера звѣстного автора: Z obozu ruskiego, п. К. Мы не залишимо познакомити нашои публики зъ тымъ голосомъ Czas-у, а заразомъ и дамо во̂дповѣдь на замѣтки п. К.

— **Вприосв. митрополитъ** Сембратовичь вручивъ вчера ґр. Станиславови Баденьому командорскій орде̂ръ зъ лентою Григорія Вел. Орде̂ръ сей приславъ папа на руки Вприосв. митрополита, бо, якъ довѣдуємось, Впр. митрополитъ мавъ въ часѣ свого послѣдного побуту въ Римѣ представити ґр. Баденього до того во̂дзначеня. Минувшого року въ часѣ візитаціи холоѣвского деканата, священьство тамошне вказало Вприосв. митрополитови ґр. Стан. Баденього яко ревного опѣкуна и покровителя церквей, обряду греко-католицкого и духовеньства, та домагалось щобы власть духовна во̂дповѣдно заявила за се признанье ґр. Ст. Баденьому. При врученю ордеру були присутнѣ крил. о. Туркевичь и о. Евг. Гузаръ та денутація рускаго духовеньства зъ холоѣвского деканату.

— **Градова туча**, яка лютила ся въ недѣлю у Львовѣ и его околици, засягнула дуже далеко, бо во̂дъ Жовквы и Городка ажь по Станислао̂въ. На щастье падавъ градъ лишь въ осередку, котрымъ бувъ Льво̂въ и его найблизша околиця. Подальшѣ стороны засягнувъ градъ лишь зъ рѣдка, або й зовсѣмъ не падавъ лишь була велика зливa. За те на три милѣ довкола Львова наробивъ градъ великои шкоды въ поляхъ и огородахъ, выбивъ богато збо̂жа и огородовины, а капусту майже цѣлковито знищивъ. Въ декотрыхъ сторонахъ падавъ градъ величины молодои бараболѣ. — Въ Винникахъ по̂дъ Жовквою ударивъ гро̂мъ въ стадо худобы на пасовиску и убивъ три коровы, а ко̂льканацять штукъ худобы такъ заглушивъ, що попадали на землю и ажь по яко̂мсь часѣ попо̂дносили ся. Зъ людей заголомшивъ гро̂мъ двохъ пастухо̂въ. Они помлѣли и ихъ мусѣли во̂до̂слати до шпиталю.

— **Вприосв. митрополитъ** Сильвестеръ Сембратовичь выѣхавъ нинѣ рано до По̂длютого.

— **По̂дпомагаймо своихъ людей**! Нашъ землякъ членъ товариства „Зорѣ" п. А. Андрейчинъ, во̂дбувши довголѣтну практику за границею по першихъ фірмахъ у Вѣдни, Буда-Пештѣ, Празѣ и т. д. отворивъ у Львовѣ, ринокъ ч. 28, артистично-літоґрафічне заведенье. Поручаючи его горячо рускій публицѣ, звертаємо увагу, що на насъ самыхъ тяготить обовязокъ по̂дпоагати своихъ людей, щобы въ той спосо̂бъ скрѣпити народный орґанізмъ. А свѣдомѣ того, що матеріяльно обезпеченѣ промысловцѣ и ремѣсники стають важкимъ чинникомъ въ житю суспо̂льности, мы тымъ скорше повинни створити собѣ независимыхъ людей. Тожь все и всюды куплймо и замовляймо роботы у своихъ людей, бо лишь такимъ робомъ не допустимо до затраты нашого елементу середъ ремѣсничои класы, а противно згромадимо его коло себе и змо̂цнимо основы народного житя. Поручаючи ще разъ заведенье артистично-літоґрафічне п. А. Андрейчина, во̂дсылаємо интересованыхъ до анонсу, помѣщеного на друго̂й сторонѣ „Дѣла".

— **Зъ кругôвъ нотаріяльныхъ**. Перемыска палата нотаріяльна розписала конкурсъ на посаду нотаря въ Самборѣ, опорожнену въ наслѣдокъ перенесеня нотаря п. Сев. Будзиновского зъ Самбора до Перемышля.

— **Судовѣ депозиты**. Сими днями появило ся розпорядженье, на основѣ котрого одержавъ австрійско-угорскій банкъ право приймати депозиты, котрѣ перше можна було складати лише въ судѣ. Не можна мѣстити въ банку карныхъ депозито̂въ, депозито̂въ, що суть обезпеченьемъ у всѣхъ спо̂рныхъ справахъ, кавціи и вадіи. Однако такѣ депозиты становлять розмѣрно лише дуже малѣ квоты, найважнѣйшѣ и найбо̂льшѣ сумы становлять маетки малолѣтныхъ, стоячихъ по̂дъ курателею и фідеикомісы въ гото̂вцѣ. Згаданѣ депозиты выно̂сять по̂сля послѣдного статистичного выказу зъ 1888 р. 636 міліоно̂въ. Приймаючи депозитъ, обовязуе ся банкъ переводити всѣ операціи зъ цѣнными паперами, купно и вымѣну ихъ, по̂дношенье выграныхъ и т. ин., однымъ словомъ всѣ роботы, що вымагають знаня справы.

— **Зъ Коломыи пишуть намъ**: Дня 9 н. ст. липня во̂дбувъ ся тутъ пращальный вечерокъ въ честь во̂дъѣзджаючого во̂дъ насъ инспектора шко̂льного п. Фр. Говорки. Учительство коломыйского округа шко̂льного ставило ся якъ оденъ мужь, и не дивниця, бо хотяй во̂дъѣзджаючій инспекторъ межи нами всего три роки перебувавъ то однакожь черезъ той короткій часъ свого урядованя мы его всѣ полюбили а во̂нъ насъ всѣхъ любивъ и нѣкому зъ насъ не позволивъ кривды зробити. — Бесѣдъ пращальныхъ выголошено ко̂льканацять межи иншими Вп. Баньковскій староста, о. крил. Кобляньскій (по руски) директоръ Кульчицкій, о. Билинкевичь (по руски) директоръ Маріновичь, Кавалецъ (по руски), Пйотровскій Ловицкій (по руски) и иншій, а инспекторъ во̂дповѣдавъ кождому по руски и по польски. Учительство не то̂лько Коломыйщины, але цѣлого галицкого Покутя, тратить въ инспекторѣ, не лише взо̂рцевого прово̂дника въ шко̂льництвѣ, але також свого батька и опѣкуна, бо за часъ свого побутя у всѣхъ чотирохъ повѣтахъ покуцкихъ не одно̂й бѣдно̂й вдовѣ и сиротамъ по учителяхъ обтиравъ сльозы и спомагавъ ихъ матеріяльно. — *И. Ф.*

— **Великій огонь** навѣстивъ послѣдне руске село на Заходѣ, Шляхтову, въ ново-сандецко̂мъ повѣтѣ. Згорѣло 60 селяньскихъ будынко̂въ.

— **Торговля людьми**. Зъ Стрыя доносять: Въ тутешно̂мъ готели „по̂дъ трема коронами" задержано якогось Борта, католика, котрый вѣзъ до Туреччины двѣ швачки зо̂ Львова. По ко̂лькоднево̂мъ слѣдствѣ увольнила поліція дѣвчата и казала имъ вернутя до Львова, а Борга во̂ддала въ руки суду.

— **Цѣсарь** потвердивъ выбо̂ръ п. Мохнацкого на президента мѣста Львова, а п. Фрідляйна на президента мѣста Кракова, якъ також выбо̂ръ властителѣвъ бо̂льшои посѣлости В. Незабивовского и Каз. Рудницкого на презеса и заступника презеса рады повѣтовои въ Бо̂брцѣ.

— **Шкарлатина** появилась епідемічно въ Боркахъ домініканьскихъ по̂дъ Львово̂мъ. Въ наслѣдокъ того остерѣгае магістратъ льво̂вскій мешканцѣвъ мѣста, щобы уникали зносинъ зъ тамошными людьми, котрѣ приходять зъ молоко̂мъ и зъ иншими артикулами поживы до домо̂въ и можуть легко занести сю страшну недугу.

— **Скаженина у псо̂въ** выгасла вже у Львовѣ и магістратъ ухваливъ знести вже сими днями примусъ накладаня псамъ наморднико̂въ. По̂дчасъ сеи „карантаны" для псячого роду, треваючои во̂дъ 15 н. ст. мая убито у Львовѣ триста ко̂лькадесять псо̂въ.

— **Холѣра** прокидае ся въ цѣло̂й Россіи зъ бо̂льшою силою якъ доси. Появила ся въ Нижно̂мъ Новгородѣ, де во̂ второкъ було 7 случаѣвъ занедужань и въ Петербурзѣ, де принято до шпиталѣвъ 8 недужихъ на холеру. Найсильнѣйше пануе пошесть на Подо̂лю. Послѣдного тыждня занедужало тамъ 301 ocôбъ, а умерло 100. Въ Бесарабіи занедужало 35, умерло 15, въ ґуберніи херсоньскій занедужало 18, умерло 9. Въ середно̂й Россіи холѣра слабша, а найслабша на Урали.

— **Ґі де Мопасанъ**, померший сими днями повѣстеписатель французскій, родивъ ся дня 5 серпня 1850 р. Выховувавъ ся въ Парижи. Въ часѣ француско-нѣмецкои во̂йны бравъ въ нѣй участь яко рядовый воякъ, а по скончено̂ю во̂йны во̂ддавъ ся цѣлковито літературѣ. Першій збо̂рникъ его поезій не мавъ майже автора нѣякого успѣху. Але взявъ въ свою опѣку знаменитый писатезь и своякъ Мопасана, Фльоберъ. Почавши во̂дъ 1881 року талантъ Мопасана розвивае ся що разъ бо̂льше и починае выдавати цѣлый рядъ своихъ творо̂въ. До найлѣпшихъ его творо̂въ належать романы: Une vie, Bel ami и Notre coeur. Мопасанъ вызначуе ся гарнымъ стилемъ и знаньемъ людей, котрыхъ зумѣчъ представити цѣлкомъ природно зъ усѣми ихъ пороками и добрыми прикметами. Се причинило ся до популярности молодого автора, котрого зачисляють до корифеѣвъ французскои літературы якъ Доде, Золя, Фльоберъ и др. Творы Мопасана переложенѣ майже на всѣ языки европейскѣ, звѣстный во̂нъ и у насъ зъ переводо̂въ. По̂дъ конець свого житя попавъ Мопасанъ въ божевольство, зъ котрого вже не вылѣчивъ ся.

— **Зухвалои крадежи** допустивъ ся у Вѣдни якійсь невыслѣдженый доси злодѣй. Около 12-ои годины въ суботу прийшовъ до уряду почтового возьный зъ австр. заведеня кредитового Фр. Шпатъ и хотѣвъ тамъ во̂добрати ко̂лька переказо̂въ. Во̂нъ поставивъ свою торбу, въ котро̂й мавъ 11.287 зр., на сто̂лъ побо̂чь себе, а самъ нахиливъ ся до во̂конця до урядника почтового. Въ то̂й хвили приступивъ до во̂конця якійсь молодый мужчина а другій, видко его спо̂льникъ, отворивъ скоро торбу и выхопивъ зъ нея грошѣ и ставъ утѣкати. То видѣвъ кантористъ Бакъ и заразъ сказавъ Шпатови и оба пустились за злодѣемъ. Злодѣеви выпали ще були двѣ тысячки зъ рукъ, але во̂нъ схиливъ ся зручно по нихъ, по̂днѣсъ и втѣкавъ дальше. Въ брамѣ хотѣвъ ихъ здержати спо̂льникъ злодѣя, але они во̂допхнули его и бѣгли улицею дальше. На скрутѣ одной улицѣ забѣгъ злодѣй до якоись каменицѣ, а Шпатъ и Бакъ не добачили того и по̂гнали дальше. Злодѣй, пересидѣвши тяжку хвилю въ каменици, утѣкъ во̂дтакъ безъ слѣду. За зловленье злодѣя вызначено 1000 зр. нагороды.

— **Дро̂бнѣ вѣсти**. Зо̂ Львова выѣхали за во̂дпусткою: президентъ краєвого суду Пйонтковскій и директоръ почтъ Сеферовичь. — Въ Дублянахъ коло Львова отворено при урядѣ почтово̂мъ стацію телеґрафічну. — Презесъ станиславо̂вскои рады повѣтовои Стан. Брикчиньскій одержавъ почетне горожаньство мѣсточка Маріямполя. — Въ Болеховѣ померъ Христ. Шіндлеръ, довголѣтный бурмістръ и почетный горожанинъ сего мѣста въ 59-о̂мъ роцѣ житя. — Въ Струтинѣ выжно̂мъ померъ посолъ на соймъ краєвый зъ меншои посѣлости и властитель Струтина Мар. Мазараки.

— **Фреквенція гостей** въ купеляхъ Тепліцъ Шенавъ зво̂льшила ся сими часами въ двое. Се зво̂льшенье дасть ся пояснити не лише незвычайно цѣлющими водами та чудовою околицею, але въ бо̂льшо̂й мѣрѣ и заходами дирекціи купелевои, котра старае ся всѣми силами заводити всякѣ улѣпшеня и можливу ро̂знородно̂сть въ розрывкахъ для гостей.

— **Въ справѣ будовы електричнои зелѣзницѣ у Львовѣ** веде ся въ польско̂й прасѣ завзята полемiка. Одни стоять въ оборонѣ предложеня секціи, другѣ выступають противъ будовы згаданого трамваю. До противнико̂въ предложеня належить мѣжь иншими и звѣстный електро-техникъ п. Фр. Рихновскій, котрый выдавъ сими днями фахове поясненье справы. Мѣжь иншими во̂дзываe ся п. Рихновскій въ той спосо̂бъ про електричнѣ зелѣзницѣ: „Зелѣзницѣ електричнѣ мають вже почисленѣ днѣ свого истнованя, горячка електротехнічна починае опадати, а механіка динамічна выказуе теперь свои дѣла, якъ зелѣзницѣ нафтовѣ, бензиновѣ, ґазовѣ и знаменито улѣпшенѣ паровѣ; отже певна рѣчь, що незадовго не буде мѣста, котре гадало бы о електрично̂й зелѣзници".

Посмертнѣ — ‡ — оповѣстки.

Юліянъ Каминьскій, товарищь штуки переплетничои, сынъ бл. п. священика зъ Букачовець упокоивъ ся сими днями у Львовѣ.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 13 липня. Прово̂дники соціялісто̂въ мають необавки удати ся до Праги, щобы тамъ уладити робо̂тничу маніфестацію за загальнымъ голосованьемъ. На тѣ зборы будуть запрошенѣ чески послы до рады державнои. Депутація вѣденьскихъ робо̂тнико̂въ маe удати ся до президента палаты посло̂въ Хлюмецкого, щобы всѣ петиціи и внесеня за загальнымъ правомъ голосованя трактувати заразъ въ починѣ осѣннои сесіи.

Трієстъ 13 липня. Директоръ касы щадничои въ Корреджіо зголосивъ ся до прокуратора и признавъ ся, що спроневѣривъ зъ касы 162.000 ліро̂въ.

Бѣлградъ 13 липня. Опінія, що-до обжалованя кабінету Авакумовича подѣлена. Напредняки постановили по̂дперти обжалованье лишь тогдѣ, коли також потягнуть ся до одвѣчальности радикальнѣ кабінеты Ґруича и Пашича.

Берлинъ 13 липня. Стрѣча россійского царевича зъ цѣсаремъ не маe нѣякого політичного значѣня.

Парижъ 13 липня. Студенты и робо̂тники засуджень за послѣднѣ забуреня мають одержати амнестію. Вчера во̂дбувъ ся конґресъ всѣхъ французскихъ робо̂тничихъ синдикато̂въ, котрый запротестувавъ противъ послѣдныхъ подѣй въ Парижи и рѣшивъ здержати ся во̂дъ участи въ народно̂мъ торжествѣ дня 14 липня.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. А. Лук. въ Быч. Одержали.

Надо̂слане.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашуе сиве волосье вже по одноразово̂мъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шко̂дныхъ складнико̂въ, ро̂знить ся во̂дъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣe анѣ не псуесь, а ще маe и таку прикмету, що *не дае ся нѣчимъ змыти.*

Головный складъ въ аптицѣ по̂дъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рункера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь во̂дворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

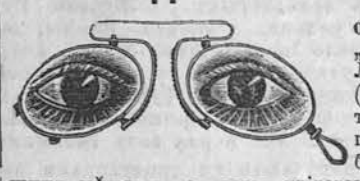

оптикъ и механикъ „по̂дъ Коперникомъ", Льво̂въ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у велико̂мъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроeня звоно̂въ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

КОНВЕРСІЮ

4½% листо̂въ заставныхъ

галицкого тов. кредитового земского на 4% листы заставнѣ 56-лѣтнѣ того-жь товариства переводить безъ дочисленя провізіи

контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ во̂дворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на во̂дповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 4—?

Ло̂жка зелѣзнѣ складанѣ по зр. 6 и 7·50 поручае 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч 1, (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѣ ро̂зныхъ предмето̂въ до розпорядимости.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ сво̂й

МАҐАЗИНЪ

и РОБО̂ТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товаро̂въ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобо̂тъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 42—30

Перше краєве концесіоноване

ЗАВЕДЕНЬЕ ҐАЛЬВАНІЧНЕ

ЕЛЄКТРО-ТЕХНІЧНЕ

Генрикъ Розенбушь

Льво̂въ улиця Коперника ч. 16.

поручаe:

Дзво̂нки електричнѣ, Телефоны, Мікрофоны и Громозводы.

Цѣны умѣренѣ, товаръ найлѣпшій.

Выготовляe:

Апараты електричнѣ въ постойнымъ и индукційнымъ токомъ для Пп. лѣкарѣвъ, такожь прилады фізикальнѣ для шко̂лъ. 4654 17—52

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовляe 11—180

ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ

во̂дъ 1·20 кр. почавши.

Панна уздо̂бнена

въ кравецтвѣ и бѣло̂мъ шитю глядае занята на провінціи. Зголошеня по̂дъ **А. Ґ.** приймае адміністрація. 4757 2—4

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Звѣстный складъ и робо̂тня фортепіано̂въ 4744 3—10

КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО

у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9 перенесъ ся

на ул. Баторія ч. 28

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа

Великій выбо̂ръ **фортепіано̂въ и піанінъ** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручае найдешевше и по̂дъ ґарантіею. Всякѣ репараціи выготовляe фахово и совѣстно, выграни инструменты приймае въ замѣну.

ПЕЧЪ

кафлевѣ шамотовѣ

зъ глиньска

и Гардмуто̂вскѣ

удержуe на складѣ

Арнольдъ Вернеръ

4718 **у Львовѣ,** 6—6

ул. Собѣского ч. 3.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ 4722 *и декораційне* 22—180

ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА

Р. Шорінґмана и Л. Апля

артиста маляря — маляря выве̂сокъ

ул. Скарбко̂вска ч. 6

напротивъ театру ґр. Скарбка.

РУСИНКИ

зъ высшихъ шко̂лъ глядае до̂мъ священичій на селѣ до дальшого образованя дѣвчатъ око̂нчившихъ шесту клясу. — Бліжша вѣдомо̂сть въ редакціи „Дѣла". 4734 5—5

Конякъ французскій

фляшка по 2 и 3 зр., куращійный по 4 зр. 50 кр. поручае торговля

ИВАНА БОДНАРА

Льво̂въ, улиця Академічна ч. 20. 4669 15—45

Безъ конкуренціи

есть мо̂й склепъ истнуючій во̂дъ р. 1848 и тѣшучій ся во̂дъ сего часу великою симпатіею. Длятого поручаю мо̂й обильный складъ одягово̂въ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѣ и хлопячѣ, якъ також одяги дитячѣ и уніформы. Також позваляю собѣ поручитись Вч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдуто̂въ, рясъ и т. д.

Замовленя по̂сля мѣры выготовляють ся въ найкоротшо̂мъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ взгляды пишусь

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ выкладаныхъ подушками Тита Турковского

Льво̂въ при ул. Гетьманьско̂й ч. 10 29—180 *поручае* 4714

свѣжій транспортъ тапетъ французскихъ и т. ин. матерій.

Білєты візитовѣ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовляe по низькихъ цѣнахъ

49—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десеровй поручае

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
4758 при ул. Баторія ч. 32. 2-180

УЧЕНИКЪ VII-ои кл. акад. ґім. шукае лекціи черезъ вакаціи, або ажь до кôнця першого пôвроку року шкôльного 1894. Адреса: *И. Д. Ивановичь.* Львôвъ, ул. Снѣжна ч. 7. дв. 3.
4744 3—3

„МАРІѢВКА" Заведенье водолѣчниче

коло Львова (почта Львôвъ). 4705

Шѣсть кільометрôвъ вôдъ Львова на дорозѣ до Винникъ въ пречуднôй мѣсцевости, окруженôй лѣсами въ значнôй части шпильковыми. Пять мурованыхъ мешкальныхъ поверховыхъ будынкôвъ, одинъ партеровый. Въ заведеню каплиця, въ котрôй вôдправляе ся богослуженье. Взôрцеве устроенье такъ вôддѣлôвъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и бальконами) пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляціи, ґімнастики, купелѣ електричнй и иншй пôсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хôдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товарискй. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефонічною мѣста Львова. Заведенье функціонуе цѣлый рôкъ безъ перервы. Услôвя приступнй. Близшихъ пояснень удѣляе и замовленя приймае зарядъ заведеня.

Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лѣкарь управляючій.*

Великій медаль на выставѣ природн. лѣкар. въ Краковѣ въ р. 1891

ВЫСОВА

ВЪ ГАЛИЧИНѢ

Заведенье жерельно-купелеве и жентичне

Стація зелѣзнича **Грибôвъ** або **Горлицѣ.**

Жерела щавы алькалічно-солонои зъ европейскихъ першои

свѣжо унятои въ цембринье камѣнне, обôймаючои головно зелѣзо и бромъ. — **Жерело солоне,** якъ посвѣдчае хемічный розбôръ проф. Радзишевского, есть **найсильнѣйше** зô звѣстныхъ доси **водъ бромовыхъ.** — **Жерело Бронислава** одна зъ найсильнѣйшихъ **щавъ зелѣзистыхъ.** — **Жерело Рудольфа,** щава йодово зелѣзиста сильна. - **Жерело Ванды,** щава содово-зелѣзиста. - **Жерело Іосифа,** щава содова, котра звернула на себе загальну увагу судьѣвъ на выставѣ природничо лѣкарскôй, знанои такожь **польскимъ Ґісгіблеромъ,** въ сѣмъ роцѣ займила собою живо комісію промыслову кракôвского товариства лѣкарского яко перла водъ галицкихъ.

Воды Высôвскй поручають ся професорами выдѣлôвъ лѣкарскихъ и найзнаменитшими лѣкарями краевыми и заграничными недужимъ на нежить проводу вôддыхового, якъ: вершкôвъ легкихъ, легкихъ и горла, на передавненй недуги жолудка и кишокъ, рôвножь на недуги жѣночй, золзы, золотуху (скрофулы), недокровнôсть и блѣдницю.

Мешканя выгôднй, купальнѣ уладженй зъ комфортомъ. Реставрація знаменита. Склепы зъ віктуалами Молоко и жентиця. Лѣкарь въ заведеню. Почта. Добôрна музика.

Отворенье поры купелевои въ червни.

Склады водъ высôвскихъ у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ; у Львовѣ у пп. Ґольдбавма, Мендроховича, Вайнреба и апт. Склепиньского, въ Чернôвцяхъ и у А. Баєра и Игн. Шнірха. 4702 8—?

Медаль заслуги на выставѣ промыслово-рôльнич. въ Перемышли 1882

Сила и успѣшный вплывъ

одинокого правдивого

ангельского бальсаму чудотворного

Одиноке мѣсце выробу и купна есть аптика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ" 4754 1—6

аптикаря Адольфа Тіррі (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи.

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а при тôмъ найдешевше універсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ.

Сей бальсамъ служить внутрѣшно и внѣшно. Єсть вôнъ: 1) Незвычайно успѣшнымъ средствомъ лѣчничимъ при всѣхъ недугахъ легкихъ и грудей, лагодить нежитъ и спиняе вытворюванье флеґмы, усувае болючій кашель и навѣть лѣчить такй-жь застарѣлй недуги. 2) Дѣлае знаменито при запаленю горла хрипцѣ и т. д. 3) Усувае радикально кожду пропасницю. 4) Лѣчить дивно всѣ недуги утробы, жолудка и внутренностей, особливо корчь жолудковый, кольку и рванье. 5) Усувае бôль и лѣчить золоту жилу и гемороиды. 6) Дѣлае лагôдно на жолудокъ, чистить кровь, нирки, усувае гіпохондрію и меляихолію и змôцняе апетитъ и травленье 7) Єсть дуже добрый на бôль зубôвъ, противъ порохнавыхъ зубôвъ, гнитя яселъ и у всѣхъ недугахъ зубôвъ и устъ. 8) Добрый на хробаки, солітера, епілепсію, або недугу св. Віта. 9) Служить внѣшно яко чудесный лѣкъ на всѣ раны свѣжй и старй, близны, рожѣ, прищѣ, фістулы, бородавки, раны вôдъ попареня, вôдмороженя, пархи, лишаѣ и высыпку, попуканй и рапавй руки и т. д. та усувае бôль головы, шумъ, рванье, гостець, бôль ушей, про що дуже докладно пише ся въ покажчику уживаня. 10) Взагалѣ есть се средство домашне, котрого можна зъ повнымъ успѣхомъ уживати чи то внѣшно чи внутренно, дуже солідне дешеве и цѣлкомъ нешкôдне та не повинно бракувати въ нѣякôй родинѣ. Одна проба бôльше поможе якъ се цѣле оголошенье. Кожда фляшочка мусить мати червону етикету, зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рôвножь зъ такою охоронною маркою, а вкôнци мае бути замкнена срѣбною металевою капслею, на котрôй вытиснена фірма: „Адольфъ Тіррі (Thierry) аптика пôдъ „ангеломъ хоронителемъ" въ Преградѣ. Кождый, въ якій небудь иншій спосôбъ зробленый бальсамъ, не заосмотреный всѣми тыми высше наведеными признаками правдивости, треба вôдкидати, бо всѣ тй наслѣдуваня мають въ собѣ лише забороненй, драстично дѣлаючй, отже шкôднй части складовй якъ альоесъ и т. ин. Фальшôвникôвъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсіфікаты. Свѣдоцтво знатокôвъ высокого кор. правительства краевого каже на основѣ аналітичного розслѣду (Число 5782—В. 6108), що мôй вырôбъ не мае въ собѣ нѣякихъ забороненыхъ або здоровлю шкôдныхъ частей складовыхъ. Де нема складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти просто и адресувати: „До аптики пôдъ ангеломъ хоронителемъ А. Тіррі въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ". Коштуе зъ оплатою почтовою, пачкою, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ: 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 4 короны; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 12 коронъ 60 сгт.; до Босны и Герцеґовины 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 5 коронъ; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 15 коронъ. Пересылае ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости **АДОЛЬФЪ ТІРРІ, аптикарь „пôдъ ангеломъ хоронителемъ" въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ.** Головный складъ для полудневои Угорщины у апт. Л. Вертеша въ Люґошь; дальше можна дôстати въ Празѣ у пп. Макса Фанты, І. Фірста, А. Терша; Кандѣнъ у апт. Апт. Станки; Штіфтъ Тепль, Ф. Зембшь; Пардубицѣ Т. Прайнеръ; Мольдавтайнъ І. Ґрімъ, Нова Страшниця, І. Ціммергакль; Ґроттавъ Бдадъ. М. Вайкірхенъ. І. Кріґльштайнъ, М. Альтштадъ М. Гофманъ, Гофъ Ц. Шроль Ваштадъ Г. Шонцѣ, Прегартенъ Т. Стуглікъ. Неметь-Черня І. Промовичь, Темешваръ Р. Янеръ. Гомолічь Л. Бр дуканъ; Гайду Дороґь С. Райцінґеръ, О-Керъ Л. Зіґмондъ, Загрель І. Печичь и С. Міґтельбахъ; Кріжевацъ Ед. Сухомель, Осекъ І. Давидъ, На іце І. Розенфельдъ.

ПАРОВА ФАБРИКА МЕДÔВНИКÔВЪ

Г. ЧИНЬСКОИ въ Ярослави

поручае знаменитый

МЕДÔВНИКЪ КОРОЛѢВСКІЙ

надѣваный конфітурами и мигдалами, елеґантно пакованый *штука 20 кр.* 4687 9—10

Власнй склады: ЛЬВÔВЪ ул. Галицка — КРАКÔВЪ Суконницѣ.

КОНВЕРСІЮ

4½% листôвъ заставныхъ

ГАЛИЦКОГО

ТОВ. КРЕДИТОВОГО ЗЕМСКОГО

на

4% листы заставнй того-жь Товариства

переводимо

яко мѣсце для конверсіи

безъ дочисленя провізіи

АВГУСТЪ ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ И СЫНЪ

Дôмъ банковый и контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

4759 Заложеный въ роцѣ 1853. 1—3

КОСЫ

Зъ найлучшои фабрики стирійскои на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выготовленй.

55	центмр.	довгй	середно	широкй	по	45 кр.
60	„	„	„	„	„	50 „
70	„	„	„	„	„	60 „
90	„	„	„	„	„	70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 клґр. посылку иде 8—10 кôсъ.

Косы тй знаходять ся въ складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи, Бродахъ, Самборѣ, Рогатинѣ, Снятинѣ, Коломыи Стрыю и Сяноцѣ.

4671 10—? **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцеви лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

ВАЖНЕ.

Въ „Базари" М. Петрицкого въ Жидачевѣ можна дôстати прекраснй образки рускй (1 зр. 50 кр. за 100 шт.), медалики рускй (24 кр. за 1 туз.), книжочки тов. „Просвѣты" въ краснôй оправѣ призволенй краєвою радою шкôльною и будôвлянй коробки „Ріхтера".

При нагодѣ поручаю П. Т. Родимцямъ вôддѣлъ корѣнный моеи торговлѣ. Особливо-жь зъ всею смѣлостію и певностію себе можу вже теперь поручити свой рôзнороднй вина и прочй спіритуалія, коли они безъ анонсованя, а лишь своєю доброю якостію и дешевостію здобули собѣ подальшій вôдбутъ, якъ пр. въ богородчаньскôмъ, бережаньскôмъ, пôдгаєцкôмъ, пов. ба навѣть въ далекôй Гусятинщинѣ и Чорткôвщинѣ.

Въ коротцѣ подамъ до вѣдомости похвальнй высказы, котрй походячи вôдъ людей жиючихъ мѣжь нами докажуть, що се не бляґа нѣмецко-жидôвска.

Маю на складѣ и продаю по фабричнôй цѣнѣ всѣлякй выробы зъ хиньского срѣбла, такъ церковнй якъ и домашнй. 10% доходу зъ того интересу жертвую на будову нашого театру.

При збôльшеню доходу зъ другихъ интересôвъ не залишу спомагати фонду нашого народного храму, такъ якъ я тôлько для нашого розвою народного жию.

Родимцѣ! Працюймо дла себе!!! 4737 3—8

Михайло Петрицкій.

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляе:

ц. к. выкл. упр центральнй огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторôвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 2—13

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылае ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконуе ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидуе дуже дрэнтивый товаръ за великй грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 145. Львôвъ, Пятница 2 (14) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвіка 9. У Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, 1. Wolzeile 8; Oppelik, 1. Stubenbastei 2. J. Danneberg, 1. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатаній вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Вôдозва.

Посестры Русинки!

„Клюбъ Русинокъ“ постановивъ взяти участь въ выставѣ краєвôй, приступаючи вразъ зъ другими рускими товариствами до устроєня павільону „Рускихъ Товариствъ“.

При тôй нагодѣ загадавъ „Клюбъ Русинокъ“ зôбрати зъ цѣлого краю, а неменше и зъ другихъ частей Руси-Украины, всякй взоры роббтъ ручныхъ нашого сѣльского жѣноцтва, а именно: гафты, мережки и иншй вышивки, герданы, писанки, роботы чипцевй и иншй роботы на короснахъ, окрасы сгѣнъ зъ паперу и т. п. Зôбранй взоры були бы предметомъ выставы краєвои въ р. 1894, а опôсля сталисъ бы пôдставою до повного выдавництва орнаментики народу руского.

До осягненя сеи цѣли мусимо вôдозватись до нашихъ подругъ Русинокъ зъ просьбою о помôчь и спôвдѣланье, тымъ бôльше, що и такъ се вже крайна пора призбирати взоры нашои народнои орнаментики, котра що-разъ бôльше уступае пôдъ напоромъ выробôвъ фабричныхъ.

Мы вѣримо крѣпко, що такъ якъ нашй посестры на зазывъ п-ы Ир. Герасимовичѣвнои поспѣшили зъ богатыми власными працями, щобы дати засновокъ до здвигненя памятника Тарасови, такъ и теперь поспѣшать зôбрати тй неоцѣненй остатки нашого народного майна, тй окрасы нашихъ строѣвъ, комнатъ и пр., те незатерте свѣдоцтво артистичного змыслу и поетичного духа нашого народу, — щобы дати не лише вирôзнати те богацтво ширшому свѣтови, але и охоронити его вôдъ затраты.

Щобы надати одностайнôсть внѣшнôй формѣ надсыланыхъ взорôвъ и пр., просимо:

а) уживати до збираня взорôвъ полотна такого, яке уживаесь въ селѣ, зъ-вôдки взоры взятй;

б) задержувати конче величину полотна 50 цм. высокости а 35 цм. ширины, и то особного кусника полотна на кожде село, хочь бы навѣть за-для браку рôзнородности взорôвъ кусникъ бувъ лишь въ части взорами заповненый;

в) взоры не потребують бути великй, а лишь тôлько зъ кождого, кôлько потреба, щобы цѣлый взôръ выступивъ; взоры тй належить вышивати одинъ пôдъ другимъ и побôчь другого, въ вôддаленю одного центіметра;

г) до кождого взору треба пришити ниткою паперець зъ названьемъ взору и его роботницѣ;

д) подати мѣсцевôсть и повѣтъ, зъ-вôдки походять тй взоры.

Въ той способъ зôбранй взоры уложить „Клюбъ Русинокъ“ въ особнй книжки, котрй будуть предметомъ выставы.

Взоры герданôвъ просимо зъ вôдповѣдными названями присылати, а клюбъ розмѣстить ихъ на вôдповѣдныхъ картонахъ; такъ само и паперову орнаментику стѣнъ и образôвъ.

Всѣ другй взоры роббтъ жѣночихъ просимо надсылати въ оригінальныхъ оказахъ, додаючи до кождого конче назву народну, а при оригінальнѣйшихъ способъ выконаня и призначеня, а надто и имя роббтницѣ.

Наколи бы найшлись и иншй предметы цѣкавй и цѣнний жѣночого выробу, „Клюбъ Русинокъ“ просить ихъ выпозичити на часъ выставы, по чôмъ зверне ихъ властителькамъ, поручаючи за цѣлôсть надôсланыхъ предметôвъ. Неменче просить „Клюбъ Русинокъ“ своихъ членôвъ, щобы зволили такожь власнй роботы на выставу надсылати. Членомъ „Клюбу Русинокъ“ може бути кожда Русинка; треба лише зголоситись до выдѣлу о принятье.

Вôдъ выдѣлу „Клюбу Русинокъ“.

У Львовѣ дня 14 липня 1893.

Г. Шухевичева, предсѣдателька. *І Федакôвна*, секретарка.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ

Комітетъ выставовый „Рускихъ товариствъ“ вôдбувъ засѣданье дня 13 н. ст. липня Мѣжь иншими справами ухвалено розкладъ павільону рускихъ товариствъ. Павільонъ буде подѣленый на чотири части. Одна часть припаде на выробы ремѣсникôвъ, членôвъ рускихъ товариствъ ремѣсничихъ, якъ „Зоря“ и т. п. — Друга часть буде промыслово-торговельна. Въ тôй части выставленй будуть такй товариства якъ „Гуцульска Спôлка“, „Народна Торговля“, а выставлять они продукты и выробы краєвй, входячй въ кругъ ихъ дѣланя. Мабуть представить „Народна Торговля“ взорець крамницѣ сѣльскои. — Въ третôй части будуть выставленй выробы жѣночй. Устроѣньемъ тои части займе ся „клюбъ Русинокъ“, а зъ пляну роботы, обговореного въ „клюбѣ“, заповѣдаесь та часть дуже величаво и занимаючо. — Четверта часть призначена для товариствъ просвѣтныхъ, добродѣйныхъ и економічныхъ. Товариства выставлять графічно на вôдповѣдныхъ мапахъ свôй розвитокъ, а крôмъ того тичы своихъ выдавництвъ.

——

Дня 25 н. ст. червня с. р. вôдбули ся дорôчнй загальнй зборы **Читальнѣ „Просвѣты“ въ Кудринцяхъ**. На се торжество приспѣли делеґаты зъ сусѣдныхъ читалень, а именно зъ Залѣся, Михайлôвки и Пановець.; зъ послѣдного села зъ прехорошимъ хоромъ селяньскимъ. — Зô справозданя уступившого выдѣлу довѣдуемо ся, що читальня въ Кудринцяхъ числить дотеперь 60 членôвъ, въ минувшôмъ роцѣ вôд було ся пять засѣдань выдѣлу. въ порѣ зимовôй сходили ся члены 3 разы на тыждень, а въ порѣ лѣтнôй що недѣлѣ и свята; въ серпни минувшого року вôдбули ся музикально-декляматорскй вечернцѣ для членôвъ, при вспôвудѣлѣ студентôвъ-вандрôвникôвъ зô Львова; члены читальнѣ закупили зъ добровôльныхъ датковъ металевый посрѣблюваный хрестъ до церкви, котрый маѣ бути заразомъ прапоромъ товариства. Зъ ґазетъ передплачувано въ роцѣ 1892/3: Батькôвщину, Читальню, Посланника и Народну часопись. Бібліотека товариства складаесь зъ 80 книжочокъ подарованыхъ будто центральнымъ выдѣломъ „Просвѣты“ у Львовѣ, будто другими добродѣями. Станъ касы по вôдчисленю выдаткôвъ выносить 5 зр. 40 кр. готôвкою; крôмъ зложеныхъ на загальныхъ зборахъ вôдъ членôвъ и гостей 10 зр.

Складъ нового выдѣлу слѣдуючій: голова о. Волод. Ступницкій, мѣсцевый пароxъ; заступникъ головы Павло Горбачевскій, властитель реальности; секретарь Іосафатъ Антюкъ, господарь; касіеръ Стефанъ Мукумела, господарь; бібліотекарь Петро Дорожиньскій, мѣщанинъ, въ котрого хатѣ читальня безплатно находить ся; заступники выдѣловыхъ: господарѣ Захарій Кукурудза и Василь Шевчукъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ анкетѣ промысловôй предложивъ пос. Екснеръ на засѣданю дня 11 с. м. справозданье дотеперѣшнои дѣяльности тои-жь анкеты. До теперь запрошено 178 корпорацій, щобы выслали своихъ знатокôвъ, а зъ тыхъ переслухано 168. Ческй знатоки складали свôй осудъ въ языцѣ ческôмъ и упоминали ся о ческихъ стеноґрафôвъ, щобы могли докладно скопіґатувати автентичнôсть своихъ зôзнань. За-для того вывязавъ ся языковый спôръ. Предсѣдатель д-ръ Вайґель помѣтивъ, що не розходить ся о те, чи знатоки розумѣють ся мѣжь собою, чи нѣ, кобы лише члены комісіи зрозумѣли знатокôвъ, отже було-бъ найкраще користуватись языкомъ нѣмецкимъ.

Пôсля програмы знатоки зъ Галичины будуть переслухуванй въ часѣ мѣжь 24. липнемъ а 1. серпнемъ. Вôдъ 5 до 7 серпня будуть переслуханй тй, котрыхъ треба буде вôзвати въ наслѣдокъ реклямацій. Вôдроченье комісіи наступить не скорше, якъ 10-го серпня. Однакъ передъ сесією рады державнои маѣ зôбратись комісія, щобы выслухати опіній знатокôвъ о домашнôмъ промыслѣ. Сего домагавъ ся пос. Барвѣньскій, однакъ ухвала ще не порѣшена.

Новеля до закона шкôльного горѣшнои Австріи не одержала санкціи. Она выйшла зъ внесеня пос. Ебенгоха при горячôй пôдмозѣ епископа Доппельбавера, и стремѣла до того, щобы збôльшити вплывъ духовенства на школы. Спеціяльно-жь розходило ся о те, щобы духовеньство одержало таку саму бôльшôсть въ краєвôй радѣ шкôльнôй, яку здобуло собѣ майже у всѣхъ повѣтовыхъ радахъ шкôльныхъ. За-для того мало обмежитисъ число краєвыхъ инспекторôвъ, котрй належать до краєвои рады шкôльнои на два, а натомѣсть мало збôльшитись число послôвъ краєвого выдѣлу и католицкого духовенства зъ двохъ на три. Дальше для скрѣпленя вплыву духовенства постановлено, що зъ двохъ заступникôвъ учительского стану, одинъ мусить бути католицкій катихитъ. При нарадѣ надъ тою новелею заявивъ намѣстникъ, що не бачить причины до змѣны шкôльного закона, та и мотивы скрѣпленя заступництва католицкои церкви въ краєвôй радѣ шкôльнôй недостаточній. И се була причина, що новеля не одержала санкціи.

Ческе католицке політичне товариство вôдбуло онодгы загальнй зборы въ Страконицяхъ пôдъ проводомъ ґр. Ферд. Хотека. Въ часѣ зборôвъ прийшло до бурливыхъ соціялістичныхъ демонстрацій. Священикъ Гамеръ здававъ справозданье зъ подорожи до Риму зъ нагоды 50-лѣтного папского ювілею. Вôнъ вручивъ папѣ адресу пôдписану 4295 католиками и замѣтивъ, що она походить зъ краю св. Ивана Непомука. Папа вôдповѣвъ въ языцѣ латиньскôмъ и вказавъ на ревнôсть и вытревалôсть св. Ивана, ставляючи его примѣромъ, достойнымъ наслѣдованя. Гаммеръ оповѣстивъ се зборамъ и сказавъ, що сй слова мають значѣнье для всѣхъ членôвъ товариства, котрй мусять поводитись въ тôмъ напрямѣ, щобы спинити заходы соціяльнои демократіи. На се пôднявъ ся величезный крикъ. Кôлькохъ соціялістôвъ, що були на зборахъ, стали галасати: Нанба! Слава соціяльнôй демократіи! — и взяли стукотѣти палицями и свистати. Предсѣдатель упôмнувъ соціялістôвъ и они забрали ся зъ салѣ, однакъ невдовзѣ вернули въ товариствѣ кôлькохъ соціялістокъ. Въ бѣгу зборôвъ пôднесли ще разъ великій крикъ, по чôмъ вôддалили ся.

——

Предложеня войсковй въ нѣмецкôмъ парляментѣ перейшли при другôмъ читаню. Передъ голосованьемъ деякй послы забирали ще голосъ, якъ ось ґр. Гомпешь, котрый протестувавъ противъ высказу Капрівого, мовь бы центръ бувъ демократичный, коли мѣжь тымъ центръ радше консервативный. Такъ само пос. Ліберъ застерѣгъ ся противъ „инсинуаціи“ Капрівого. Пос. Ціммерманъ антісеміть заявивъ, що его сторонництво буде голосувати за закономъ тому, що правительство обѣцяло завести біржевый податокъ. Середъ явнои нетерпеливости и знеохоты до млавои дебаты приступлено до поименного голосованя. Выслѣдъ голосованя такій, що першй параґрафы войскового предложеня, котрй означують число войска въ чинній службѣ, перейшли 198 голосами противъ 187, отже бôльшостію 11 голосôвъ. За закономъ голосували: консерватисты, національ-ліберали, Поляки, партія „freisinnige Vereinigung“, антісеміты и Гербертъ Бісмаркъ. Противъ предложень заявились: центръ, соціялісты, вольнодумна партія людова и т. зв. протестуючй.

При артикулѣ 2-гôмъ що-до дволѣтнои войсковои службы кн. Каролятъ мотивувавъ свое внесенье, щобы признати зредукованье чинной службы до 2 лѣтъ, такожь по уплывѣ пятьохъ рокôвъ, о скôлько тогдѣ не наступить зменшенье силы презенційнои арміи. Капріві не спротививъ ся въ засадѣ сему внесеню, однакъ заявивъ, що тымчасова войскова служба буде обовязувати 5 лѣтъ. Коли-бъ ся пôльга була можлива до сповненя и на будуче, правительство поставить въ вôдповѣдномъ часѣ дотычній внесеня. По Капрівôмъ промовляло ще кôлька послôвъ, по чôмъ вôдрочено голосованье до нинѣ.

——

Въ Парижи на порядку дневномъ двѣ справы: змѣна префекта поліціи и конґресъ французскихъ синдикатôвъ роботничихъ. На мѣсце дотеперѣшного директора поліціи Лозого именовано Лепена, чоловѣка дуже енерґічного и досвѣдного за-для довгои службы при парискôй поліціи. Сю номінацію уважають першимъ крокомъ реформы, котру заповѣвъ Діші. Французскй дневники не витають нового префекта симпатично, противно пôдносять, що у него тяжша рука нѣжь у Лозого и що такій чоловѣкъ въ сучасныхъ условіяхъ не вôдповѣдный на директора поліціи.

Що-до справы роботничои біржи, впевнюють, що она буде отворена слѣдуючого тыждня, по оголошеню регуляміну, котрый выготовляе міністеръ судôвництва. Однакъ, яке становище займе комітетъ роботничои біржи — поки-що не знати. Говорять, що конґресъ синдикатôвъ намѣряе ухвалити резолюцію за вôдозвою до комітету біржи и до роботничихъ клясъ, щобы вôдкинули засторогы правительства, а натомѣсть перевели орґанізацію загального страйку. Тыхъ погрозъ годѣ брати на серіо.

Загальнй выборы вызначено на день 20 серпня.

——

Мѣжь папою а італійскимъ королемъ прийшло знова до острого конфлікту. Король користуесь правомъ обсады деякихъ епископствъ, котрй стоять пôдъ королѣвскимъ патронатомъ. До такихъ епископствъ належить патріярхатъ въ Венеціи, опорожненый уже вôдъ двохъ рокôвъ. Папа покликавъ на се достоиньство кардинала-архіепископа зъ Мантуи, а вôнъ, щобы одержати „exequatur“ повѣдомивъ офіціяльно міністра просвѣты и вѣроисповѣдання про своe именованье Однакъ правительство вôдмовило кардиналови „exequatur“, бо не выповнивъ всѣхъ формальностей, котрыхъ вымагають посады королѣвского патронату. Такъ отже мѣсце венеційского патріярхату не обсаджене. Такожь и архіепископство въ Больонии остаѣ осиротѣле вôдъ року. Именованый на се мѣсце кардиналъ Ванутеллі зрезиґнувавъ. Говорять, що кардиналъ попавъ за-для того въ неласку Льва XIII., и що папа вôдôбравъ ему найбôльше интратнй уряды и вôддавъ другимъ кардиналамъ. Кандидатомъ на архіепископа въ Больонии назначеный кардиналъ-архіепископъ Феррары.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ „Клюбу Русинокъ“** повѣдомлаѣ, що справа фантовои льотерии на памятникъ Т. Шевченка ще не полагоджена дотычными властями.

— **Лѣкареви въ маринарцѣ**, д-рови Ярославови Окуневскому, дозволивъ цѣсарь носити испаньскій ордеръ del merito navale I-ои клясы.

— **Д-ръ Иванъ Навроцкій**, лѣкарь войсковый именованый старшимъ лѣкаремъ въ шпитали ґарнізоновôмъ у Львовѣ.

— **Місія и візитація канонічна въ повѣтѣ яворôвскôмъ.** Въ послѣдномъ числѣ краковского Czas-у помѣщена допись зъ повѣта яворôвского, въ котрôй подають ся отсй вѣсти: Ґр. Казимиръ Лубеньскій, будучи въ Римѣ, придбавъ для парохіи Гнôйницѣ, приналежнои до ключа краковецкого, повный вôдпустъ для тыхъ, котрй будуть брати участь въ місіяхъ. До Краковца и Гнôйниць прибуло на місію пять реформованыхъ Василіянъ, вертаючи зъ місій на Подôлю, — мѣжь ними бувъ о. Андрѣй Шептицкій, котрому поручено на слѣдуючій рôкъ веденье новіцияту василіяньского въ Добромили. Зъ нагоды місіи заповѣвъ Преосв. еп. Пелешь візитацію канонічну въ тй стороны, де не було такои візитаціи вôдъ 72 лѣтъ. Въ Гнôйницяхъ устроєно браму тріюмфальну и при тôй брамѣ повитали епископа околичній дѣдичѣ зъ маршалкомъ ґр. Ив. Шептицкимъ, староста Невядомскій и духовеньство обохъ обрядôвъ. Руске духовеньство явилось численно, бо стануло при брамѣ до 60 священикôвъ въ kapłańskich wschodnich strojach, якъ каже дописуватель Czas-у. Еп. Пелешь повитавъ руске и латиньске духовеньство, подякувавъ старостѣ, коляторови та дѣдичамъ за сердечне принятье и численну участь, а ґр. Шептицкого повитавъ якъ „давного приятеля“. По вечерни въ церквѣ гнôйницкôй, вôдбулось представленье духовенства на приходствѣ, а вôдтакъ всѣ участники поѣхали на гостину до Краковца, запрошенй ґр. Лубеньскимъ. На другій день, 12 н. ст. липня, мавъ Преосв. еп. Пелешь целебрувати въ часѣ місійного богослуженя, а въ середу выѣхати до Яворова на испытъ учениць въ заведеню Василіянокъ. Зъ еп. Пелешемъ суть крилошане Литиньскій и Чеховичь та о. д-ръ Бартошевскій. — Дописуватель Czas-у кôнчить свою допись ще отсею згадкою про краковске вѣче католицке: Вернувши зъ Кракова о. крил. Левицкій зъ Яворова и п. Маркôвъ, судья яворôвскій, вôднесли переймаюче вражѣнье зъ причины старинностей королѣвского города, важности нарадъ, чувствъ братныхъ и гостинности, якои зазнали въ Краковѣ. — Сеніоръ Ставропігіи д-ръ Шараневичь приславъ на руки ґр. Людвика Дембицкого таке заявленье по польски: „Не могучи за-для моихъ занятій и праць въ означенôмъ для католицкого вѣча часѣ опустити Львова, а тымъ самымъ вдоволити такъ вельми почестному для мене вôзваню, шлю зъ глубины душѣ моеи вôдбутись маючому католицкому зборови въ Краковѣ якъ найсердечнѣйшій привѣтъ и молю Всевышного, щобы спасенній нарады того збору, маючій на цѣли высоке посланництво католицкои церкви и правдиве добро обохъ обрядôвъ католицкихъ благословивъ обильными наслѣдками“.

— **Клопôтъ зъ солею.** Заступництво продажи соли въ Ярославѣ т. є. Товариство касы задатковои скликало на 11 н. ст. липня зверхности громадскй кôлькохъ сѣлъ, щобы ихъ обдарувати добродѣйствомъ купованя дешевои соли. По поясненяхъ п. Бачиньского условій, пôдъ якими можна дôстати філію сôльну, а именно, що селяне будуть обовязанй зложити 50 зр. кавціи, що мають точно придержуватись инструкціи выдѣлу краєвого, що сôль мають продавати по 11 кр. за топку и що сю сôль мають купувати въ ярославскôмъ товариствѣ задатковôмъ по $10\frac{1}{2}$ кр. — почухали ся селяне въ голову, поклонили ся покôрно п. Бачиньскому и зрезиґнували зъ ласки та не приймились нѣякихъ зобовязань. А зробили се длятого, бо доси купують сôль у всѣхъ торговляхъ и крамахъ по $10\frac{1}{4}$ кр. безъ кавціи, контролѣ и всякого клопоту, мѣжь тымъ, якъ сôль зъ товариства касы задатковои буде коштувати на селѣ зъ привозомъ $11\frac{1}{4}$ кр. Розговорюючи вôдтакъ помѣжь собою, такъ собѣ селяне сю справу поясняли: „Паны пишуть по ґазетахъ, що теперь буде сôль дешевша та що вже жиды не будуть насъ туманити. Тымчасомъ выходить, що сôль стане дорожша. Тай не диво; перше була сôль жидôвска, а теперь паньска. Жидъ жие цебулею и якъ заробить чверть кр. на тощѣ то вдоволеный, а панъ потрѣбуе добре зъѣсти, выпити, въ карты заграти то й не дивниця, що хоче бôльше заробити. Перше, бувало, поѣхавъ чоловѣкъ по сôль для купця и заробивъ кôлька реньскихъ, а теперь и то пропало. Потратили паны села, а теперь беруть ся торгувати солею“...

— **Новй повѣтовй дирекціи скарбовй** будуть — якъ звѣстно — отворенй зъ днемъ 1 н. ст. серпня въ Бережанахъ, Чôртковѣ и Жовкви. Дирекція въ Бережанахъ буде обіймати повѣты: бережанській, підгаецкій, перемышляньскій и рогатинській; дирекція въ Чôртковѣ повѣты: чортковскій, гусятинській и борщѣвскій, а вкôнци дирекція въ

Жовкви повѣты: равскій, жовкôвскій и сокальскій.

— **Торговля людьми** въ косôвскôмъ повѣтѣ не перестає мимо всякихъ покликôвъ прасы и заходôвъ послôвъ чи то въ соймѣ чи въ радѣ державнôй. Вправдѣ прокураторія державна розпочала була слѣдство противъ аґентôвъ, котре доставило богатый матеріялъ для характеристики надужить, якихъ допускають ся навѣть публичнй орґаны безпечности, що вôдставляли – якъ звѣстно — силою людей до границѣ румуньскои яко наймленыхъ аґентами роботникôвъ. На жаль, слѣдство застановлено и акты передано староству. Тымчасомъ вывезе сими днями аґентъ зновъ 40 селянъ до Румуніи Паспорты всѣхъ тыхъ селянъ выдало староство косôвске згаданому аґентови, котрый очевидно не залишить вызыскати людей, якъ велить аґентскій звычай. И коли се скончить ся?

— **Уродъ.** Въ однôмъ селѣ пôдъ Стрыємъ породила 24-лѣтна жѣнка близнята, що були зрослй грудьми, зъ двома головами и двома парами рукъ и нôгъ. Дѣти, обоє дѣвчата, вскорѣ померли, а стрыйскій фізикъ д-ръ Серковскій пôславъ сей замѣтный оказъ въ бляшанôй пушцѣ до музею патольоґічнои анатоміи на краковскôмъ университетѣ.

— **Святотатство.** Въ ночи зъ суботы на недѣлю невыслѣджень злочинцѣ выломили дверѣ до каплицѣ Єзуитôвъ въ Черновцяхъ, вынесли зъ захристіи до каплицѣ чашѣ, дискосъ и иншй рѣчи та поломили ихъ и покидали на земли. Мѣжь иншими порозкидали по-пôдъ ноги и св. частицѣ зъ чашѣ, що стояла на головнôмъ престолѣ а саму чашу поломили. Крôмъ того украдено два срѣбнй свѣчники. Злочинцѣвъ доси не вôдкрыто. Gazeta Polska пише, що Єзуиты вже вôдъ довшого часу одержують листы зъ погрозами, та що робить имъ хтось вже не першій разъ такй пакости въ Черновцяхъ.

— **Холєра** появила ся передъ кôлькома днями въ россійскôй Новоселици, на самôй буковиньскôй граници.

— **Сильна буря и величезна злива** навѣстили дня 9 н. ст. липня громаду Жабє. Сѣножати цѣлкомъ понищенй, а на полонинахъ убивъ грôмъ кôлька штукъ худобы. Въ Ясеновѣ горѣшнôмъ засунулася дня 8 н. ст. липня гора Буковець стояча надъ дорогою. Земля засыпала гостинець и двѣ гуцульскй хаты. Гора дôстає зъ незвѣстнои причины щѣлины на кôлька метрôвъ глубокй и грозить засыпаньемъ кôльканацятьомъ домамъ гуцульскимъ Потôкъ гôрскій, що тамтуды плыве зникъ цѣлковито.

— **Градъ.** Зъ Равы рускои доносять, що дня 9 н. ст. липня выбивъ градъ всѣ засѣвы въ охрестности Журавець, Равы рускои, Верхраты, Боровои и Махнова. Крôмъ того наробила буря дуже богато шкоды. Много домôвъ, деревъ и стодолу Фр. Єнджейовича въ Журавцяхъ заваливъ вѣтеръ. Такожь школа въ Журавцяхъ богато потерпѣла.

— **Въ Тернополи**, де якъ звѣстно, заряджує мѣстомъ комісарь правительственный, розписано теперь выборы до рады громадскои. Въ виду того розпочали ся торги мѣжь Поляками и жидами о число радныхъ. Жиды жадали для себе половину радныхъ т. є. 18 и по довгихъ торгахъ пристали на 17, т. є. 12 въ другôмъ крузѣ выборчôмъ, де мають бôльшôсть и 5 въ третôмъ. Теперь выбирає третій кругъ, а єсли, що имовѣрне, не выйде зъ того круга 5 радныхъ-жидôвъ то, якъ каже кореспондентъ Przegląd-a, готово прийти до катастрофы, бо жиды рѣшили пôместитись въ той спосôбъ, що въ 2-ôмъ крузѣ будуть голосувати лише на Русинôвъ и Русины въ наслѣдокъ того могли бы мати бôльшôсть въ радѣ. Ось де страхъ для Полякôвъ!

— **Першій поѣздъ спеціяльного шляху зелѣзничого** ведучого вôдъ зелѣзницѣ черновецкои на площу выставы краєвои, буде имовѣрно пущеный дня 15 н. ст. серпня. Онодги окôнчено остаточне вытыченье шляху. Будову веде архітектъ Левиньскій.

— **Нещастнй пригоды.** При будовѣ панорамового будынку на площи выставы у Львовѣ упало вчера въ наслѣдокъ власнои неосторожности двохъ роботникôвъ. Одинъ зъ нихъ умеръ вскорѣ другій зломивъ ногу. Того самого дня потерпѣвъ значне ушкодженье одинъ роботникъ при скиданю балькôвъ коло промыслового павільону.

— **Міністеръ просвѣты** именувавъ суплента Юл. Кобилиньского въ Черновцяхъ дѣйстнымъ учителемъ при ґімназіи въ Коломыи, а проф ґімназіи въ Сучавѣ Мандичевского перенѣсъ до школы реальнои въ Черновцяхъ.

— **Редакція „Учителя“ и „Дзвôнка“** просить насъ оповѣстити передплатникамъ тыхъ часописей, що числа 13-те и 14-те за мѣсяць липень выйдуть 25 н. ст. липня, а 15-те и 16 те за мѣсяць серпень 25 н. ст. серпня с. р.

— **Перевезенье мощей Словацкого до Кракова.** Зъ фондôвъ зложеныхъ на перевезенье мощей Ленартовича лишило ся ще 3397 зр. Зъ уваги на се аґітує польска краса за тымъ, щобы суму сю ужити на перевезенье мощей Словацкого. Въ тôй справѣ має пос. Асникъ скликати зборы до Кракова, котрй остаточно порѣшать, що зъ лишными грôшми зробити. — Пôсля найновѣйшихъ вѣстей порѣшивъ комітечъ перевезеня мощей Ленартовича справу въ той спосôбъ, що роздѣливъ всѣ грошѣ на рôзнй добродѣйнй цѣли, (мѣжь иншими 2000 зр. на утворенье стіпендіи им. Ленартовича) а мощей Словацкого рѣшено поки-що не перевозити и лише призначено 200 зр. зô згаданои сумы на вôдновленье єго гробу въ Монмартрѣ.

— **Ревізія въ редакціи.** Въ понедѣлокъ появився въ редакціи Narodni-хъ List ôвъ въ Празѣ комісарь поліційный и вылеґітимувавшись приказомъ суду перевѣвъ строгу ревізію, глядаючи за рукописею бесѣды, выголошеной дня 11 н. ст. червня редакторомъ д-ромъ Ю. Ґреґромъ въ мѣстѣ Вершовицяхъ. Рукописи не найдено Противъ Юл. Ґреґра заряджено зъ причины сеи бесѣды карне слѣдство о пôдбурюванье противъ народностей и нарушенье публичного супокою. Спôвобжалованй въ тôмъ процесѣ суть також Фр. Рашинъ и Т. Легкій, що також промовляли на згаданыхъ провінціональныхъ зборахъ.

— **Вôдозва въ справѣ вписôвъ до академіи гôрничои.** „Зъ-помежи фахôвъ, якй собѣ Русины абітуріен. ты по укôнченю школъ середныхъ выбирають, есть фахъ гôрництва найменше знаный и зъ тои причины Русины зъ него майже цѣлкомъ не користають. А прецѣнь се фахъ хорошій, позваляючій добути собѣ въ короткôмъ часѣ, бо въ трехъ рокахъ (въ порôвнаню до фахôвъ университетскихъ) певного кусника хлѣба и становиска, що богато значить въ нинѣшныхъ часахъ. Вступъ до академіи гôрничои въ Леобенъ (Bergakademie in Leoben Steiermark) має кождый абітуріентъ, котрый зъ успѣхомъ зложивъ матуру школы ґімназіяльнои або реальнои. Радо приймають тамъ такожь укôнченыхъ правникôвъ, котрыми вôдтакъ обсаджують такъ званй староства гôрничй. Вступъ той есть и для убогихъ ученикôвъ о стôлько улекшеный, що за предложеньемъ свѣдоцтва убожества дôстає кождый стіпендію на 200 або 300 зр. рôчно. А що житье въ Леобенъ досыть дешеве и 30 зр. мѣсячно на удержанье цѣлкомъ выстає, длятого можна тамъ удержати ся зъ тои стіпендіи безъ якои небудь иншои помочи. Вписы тревають вôдъ 1 до 8 н. ст жовтня, однакъ и передъ тымъ можна листовно повѣдомити секретаріятъ (Vormerkung) а се повѣдомленье выстане за вписъ. Звертаю увагу и заохочую Впов. землякôвъ до вступу до академіи гôрничои въ Леобенѣ зъ тымъ додаткомъ, що на жаданье удѣлю кождому близшй рады и информаціи, листовно або устно. — *Ал. Юрій Онышкевичъ*, академикъ гôрничій въ Зборовѣ.“

Вѣсти зъ еп. станиславôвсои.

На конкурсъ розписанй парохіи: Молодятинъ, дек. пѣстиньского, зъ речинцемъ до 20 н. ст. серпня и Иваникôвка, станиславôвского дек., зъ речинцемъ до 1 н. ст. вересня.

Увôльненый вôдъ конкурсового испыту о. Ив. Левицкій зъ Тлустого.

Яко системізованый сотрудникъ въ Тлустôмъ введеный о. Сев. Грицина.

О. Ил Лукашевичъ зô Скоморохъ именованый бучацкимъ деканомъ.

Вôдпустку на 6 тыжднѣвъ одержавъ о. А. Воляньскій зъ Бѣлои.

Наука, штука и література.

— **Руска правопись.** Вчера опустила друкарню Наукового тов. им. Шевченка брошура, обнимаюча правила фонетичнои правописи. Єсть се брошура на часѣ; дуже пригôдный пôдручникъ для школъ и взагалѣ для всѣхъ, хто хоче познакомитись и научитись правильно и добре писати. Цѣна брошуры 4 кр. або 8 сотикôвъ.

— **Де-що про рускі билини и думи.** Ся розвôдка, що єи написавъ проф. Михайло Пачовскій есть частиннымъ передрукомъ зъ „Учителя“. Не вдаючись въ основну критику, звернемо увагу лишь на те, що праця незвычайно совѣстно оброблена, основана на численныхъ жерелахъ. Быстроумнй помѣты, цѣнній поясненя нашои стариннои словесности устнои, надають праци п. М. Пачовского велику стôйнôсть въ науцѣ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ у Львовѣ** оповѣщує: Важнй вôдъ 1 н. ст. серпня 1893 выйдуть тарифы для руху особового и пакункового на буковиньскихъ зелѣзницяхъ мѣсцевыхъ и зелѣзници львôвско-белзецкôй (томашѣвскôй) якъ також додатокъ I до тарифы належитостей для осôбъ и пакункôвъ на коломыйскихъ зелѣзницяхъ мѣсцевыхъ, въ котрыхъ переведенй суть потрѣбнй змѣны дотычныхъ постановъ тарифовыхъ зô взгляду на введенье зелѣзничого правила руху для королѣствъ и краєвъ въ радѣ державнôй заступленыхъ, важного вôдъ 1 н. ст. сѣчня 1893 р. — Въ наслѣдокъ сего зносить ся тарифы належитостей для руху особового и пакункового на буковиньскихъ зелѣзницяхъ мѣсцевыхъ и зелѣзници львôвско-белзецкôй (томашѣвскôй) зъ дня 1 н. ст. сѣчня 1891 р. вразъ зъ дотычными додатками зъ дня 1 н. ст. серпня, взглядно 1 червня 1891 р — Сй тарифы взглядно додатокъ можна дôстати въ зелѣзничôй дирекціи у Львовѣ по цѣнахъ на заголовку выраженыхъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Президія краєвои дирекціи скарбу именувала офіціялôвъ рахунковыхъ: Руд. Бобина, Юл Десагу-Єзерского, Ив. Менциньского, Тому Вненка и Людв. Невдля ревідентами рахунковыми; контрольорôвъ податковыхъ: Леод Шехтля и Мих Ґросса, дальше асистентôвъ рахунковыхъ: Едм. Кінцлера, Жигм. Бѣлецкого, Едв Найсера, Володим. Штогрина Ив. Ляденберґера и Стан. Вайдовского офіціялами рахунковыми; вкôнци адъюнкта податкового Ант. Вичковского и практикантôвъ рахунковыхъ: Фр. Дирдоня, Ом. Демяновского, Яросл. Левицкого, Ом. Вайцмана, Петра Поляньского, Ив. Кулика и Володисл. Шамайта асистентами рахунковыми. — Краева дирекція скарбу именувала секретаря повѣтового Юл. Пйонтковского, канцелістôвъ судовыхъ: Вікт. Файта и Ант Кохмана, та канцелістôвъ при властяхъ скарбовыхъ: Володисл. Дворского, Кар. Ґлясса. Андр. Мацькова, Генр. Геллебранда и Ферд. Сливиньского, офіціялами; дальше канцелістôвъ судовыхъ: Мих. Стецяка, Игн. Внентшицкого, Мар. Кочерского, Леон. Копеца и Вас. Бѣлецкого та пôдофіцирôвъ рахунковыхъ: Ант. Друженьского, Іос. Іозефчика, Конст. Джулиньского и Руд. Тота. вкôнци вахмайстрôвъ жандармеріи: Володисл. Бурґера, Іос. Копыта и Іос. Проня канцелістами — Міністеръ скарбу именувавъ поборця податкового Ив Геля контрольоромъ поборця податкового Ив Геля контрольоромъ податковыхъ урядôвъ податковыхъ. — Міністеръ рôльництва именувавъ калькулянта рахунковыхъ урядôвъ податковыхъ. — Міністеръ рôльництва именувавъ калькулянта рахунковыхъ при дирекціи лѣсôвъ у Львовѣ Влас. Покового при дирекціи лѣсôвъ у Львовѣ Влас. Потенцкого практикантомъ рахунковымъ. — Цѣсарь именувавъ совѣтника скарбового и начальника повѣтовои дирекціи скарбу въ Тернополи Кар. Сосницкого и совѣтникôвъ скарбовыхъ Кар. Фріца и Меч. Даєвского старшими совѣтниками скарбовыми.

— **Вôдзначеня.** Директоръ ґімназіи въ Самборѣ д-ръ Игн. Петеленцъ одержавъ хрестъ ордеру Франца Іосифа.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На дохôдъ Бурсы им. св. о. Николая въ Перемышли** устроило товариство „Перемыскій Боянъ“ дня 6 н. ст. липня концертъ, зъ котрого вплынуло до касы товариства Бурсы им. св. о. Николая 104 зр. 41 кр. яко чистый дохôдъ зъ того-жь концерту. Пôдписаный выдѣлъ почуваесь симъ до милого обовязку зложити на сѣмъ мѣсци Хв. товариству „Перемыскій Боянъ“ за устроенье концерту прилюдну подяку. При сей нагодѣ зложили въ користь товариства жертвы слѣдуючй П. Т. Добродѣѣ: Преосв. еп. Пелешъ 25 зр., о. Т. Добродѣѣ: Преосв. еп. Пелешъ 25 зр., о. Скобельскій 5 зр., п. Несторовичъ 5 зр., п. А. Телесницкій 3 зр., п. Ґуляй 2 зр., о. В. Висневскій 1 зр., о. І. Петрикъ 1 зр., о. Н. Сенета 1 зр. 50 кр., о. І. Бѣрецкій 1 зр., п. Лѣтиньска 50 кр. Крôмъ того зложили въ послѣдныхъ часахъ жертвы слѣдуючй П. Т. Добродѣѣ: о. Кипр. Сѣнкевичъ парохъ зъ Радохонець квоту 111 зр. 85 кр. (вписаный въ книгу членôвъ основателѣвъ товариства), п. Денисъ Кондрацкій 5 зр., Хв. Рада повѣтова Чешанова 25 зр., о. Лавчакъ протоєрей 1 зр. 22 кр., Впр. крил. о. Готеровскій 2 зр., о. Мрицъ 100 зр., Хв. рада повѣтова Турки 10 зр., о. А. Бракъ 1 зр., о. Игн. Мохнацкій 10 зр., Хв. рада повѣтова Яворова 30 зр., о. Ем. Константиновичъ 1 зр., о. Ив. Ивасѣвка 50 кр. — Датки in natura зложили Вп. пп.: Мільберґеръ, пекарь въ Перемышли 15 бохонцѣвъ хлѣба, с. Стрыйскій 30 книжочокъ выданя „Просвѣты“. — Веѣмъ П. Т. Дателямъ складає симъ пôдписаный выдѣлъ прилюдну подяку и просить о ласкаву память на будуче. — *Гр. Цеглиньскій* за предсѣдателя. *Д-ръ Т. Кормошъ* секретарь.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 14 липня. Говорять, що нинѣ має вôдбутись нарада міністрôвъ въ справѣ забороны вывозу пашѣ. Трибуналъ адміністраційный вôдкинувъ жалобу мѣскои рады въ Празѣ противъ рѣшеня намѣстництва боронюючого введенье ческого языка, яко выключно урядового въ маґістратѣ.

Прага 14 липня. Поліція не дозволила на зборы соціялістôвъ пôдъ голымъ небомъ.

Петербургъ 14 липня. Въ области Дону появила ся джума.

Берлинъ 14 липня. Нѣмецкй рôльники домагали ся у правительства, щобы вôдклыкати сегорôчнй маневры за-для великои недостачѣ корму для худобы. Міністеръ вôйны не згодивъ ся на се.

Монахія 14 липня. Выслѣдъ выборôвъ до баварского сойму такій: выбрано 3 консервативныхъ, 73 клерикалôвъ, 7 кандидатôвъ звязку селяньского, 68 лібералôвъ, 1 кандидата сторонництва людового и 5 соціялістôвъ.

Надôслане.

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надає шкôрѣ гладкôсть и знаменито пристає до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рунера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуємъ вôдворотною почтою 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

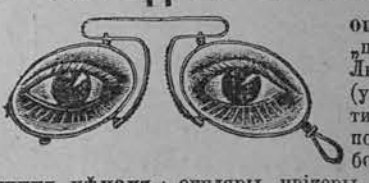

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аеронетры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

КОНВЕРСІЮ

4½% листôвъ заставныхъ

галицкого тов. кредитового земского на 4% листы заставнй 56-лѣтнй того-жь товариства переводить безъ дочисленя провізіи

контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 5—?

МОГУ ОБНЯТИ ЗАСТУПНИЦТВО ВЪ ПАРОХІИ

на часъ подорожи

НА ВЫСТАВКУ ВЪ ЧИКАҐО

чи до купелей або Кнайпа — а то вôдъ 22 липня до 1 жовтня. При ласкавыхъ зголошенях въ адміністраціи „Дѣла“ зъ поданьемъ ясныхъ условій просить ся також додати, чи єстъ въ дотычнôй мѣсцевости лѣсъ и рѣка до купелей.

Вôдповѣдь прийде найдальше до тыжднѣ. 4749 3—3

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Обліґаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ також платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Поручення на біржу выконує найсолідньйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Поручення зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 21—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовляє 12—1?0
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1?0 кр. почавши.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
50—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Клѣтки моеяжнй на папуги по зр. 30 и 35;
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ
выкладаныхъ подушками
Тита Турковского
Львôвъ при ул. Гетьманьскôй ч. 10
30—180 *поручає* 4714
свѣжій транспортъ тапетъ французскихъ и т. ин. матерій.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ
ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ
у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,
працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволяти всякй вымоги такъ зъ огляду на щоденнй выробы, якъ також на замовленя Вп. П. Т. Публики. 4758 1—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй. 4641 48—150
Вôдновляю старй иконы и иншй рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ
4722 ***и декораційне*** 23—180
ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА
Р. Шорінґмана и Л. Апля
артиста маляря — маляря вывѣсокъ
ул. Скарбкôвска ч. 6
напротивъ театру ґр. Скарбка.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестраи, почта и стація зелѣзнича Калушъ

обôймили теперѣшній управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ також поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (також на раты). 4582

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 146. Львôвъ, Субота 3 (15) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollizeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Учителѣ рускаго языка.

Надôслано намъ зъ провінціи цѣкавый документъ — обѣжникъ верховної власти до всѣхъ урядôвъ адміністраційныхъ и політичныхъ. Безпосереднымъ товчкомъ сего обѣжника було мабуть письмо львôвского „Народного Дому“ до львôвскої адміністрації податковой, написане языкомъ чисто-россійскимъ, а вôдкинене начальникомъ адміністрації податковой п. Заячкôвскимъ. Застерѣгаючи собѣ до слѣдующого числа нашй замѣтки що-до сего обѣжника, подаємо тутъ дословный вôдписъ того обѣжника и замѣтки, якй зволивъ надôслати намъ нашъ дописуватель.

Змѣстъ обѣжника такій:

L. 6640. Do wszystkich c. k Starostw, c. k. (główn.) Urzędów podatkowych, c. k. Dyrekcyj okręgów skarbowych, c. k. Administracyi podatków we Lwowie i c. k. miejscowej komisyi podatkowej w Krakowie.

——

Coraz częściej otrzymują c. k. Władze i Urzędy podania ułożone w języku, który ma być rzekomo krajowym językiem ruskim, a który zawiera w sobie wiele słów zupełnie niezrozumiałych i form ruskiemu językowi zupełnie niewłaściwych.

Podań takich, ułożonych raczej w języku rosyjskim, nie należy załatwiać, lecz zwracać je stronom jako niezrozumiałe do przedłożenia w krajowym języku ruskim, języku polskim albo niemieckim.

C. k. krajowa Dyrekcya skarbu.
Lwów, dnia 4 lipca 1893.
Badeni.
Korytowski.

P. sc. Służy wszystkim Panom do wiadomości i ścisłego zastosowania przy podaniach w języku ruskim wniesonych.

До сего обѣжника зробивъ нашъ дописуватель отсй замѣтки:

1) Анѣ правительство анѣ ц. к. уряды — находячй ся теперь майже выключно въ рукахъ Полякôвъ — не суть компетентнй запускати ся въ рѣшанье питаня языкового Русинôвъ.

2) Урядники всхôднои Галичины, зъ вынимкою дуже малого ихъ числа не умѣють анѣ по руски анѣ по россійски, тожь не змôгуть розрôзнити одного языка вôдъ другого. Вправдѣ пише ся въ дотычнôй рубрицѣ листы кваліфікаційнои урядника „schreibt und spricht ruthenisch vollkommen gut“, но єсли бы хто такому урядникови казавъ перечитати кôлька слôвъ по руски, то переконавсь бы, що урядникъ той не має понятя о рускôмъ языцѣ а тымъ менше зможе той урядникъ рускій концептъ написати. Я самъ мавъ нагоду читати листу кваліфікаційну одного адъюнкта судового, котрый о письмѣ и мовѣ руской поняття не мавъ и доси не має.

3) Одно, що урядники всхôднои Галичины троха привчили ся, то єсть розумѣти селянина, зъ котрымъ щоденно стыкають ся. Поданя внесенй въ рускôмъ языцѣ людьми учеными и интеліґентными мусять инакше выглядати и неучена людина не буде нѣколи всего розумѣти, бо мусить лучити ся тутъ и тамъ понятье абстракційне, або якій выразъ технічный и тое помѣшає невченому зрозумѣнье письма. Тымъ менше розумѣють такй поданя урядники, котрй, якъ высше сказано, вôдъ селянина науку рускои мовы побирають. Власне маю передъ собою поданье, писане мною власноручно въ языцѣ рускôмъ, якимъ и теперь пишу, а надъ кождымъ майже словомъ рускимъ находить ся вôдповѣдный выразъ польскій, оловцемъ чужою рукою написаный, але велить догадувати ся, що референтъ давъ собѣ руске письмо комусь толкувати на польскій языкъ и ажь зъ того неавтентичного толкованя справу рѣшавъ. Видно зъ того дальше, що урядникъ той по руски читати не умѣвъ и мовы рускои не розумѣвъ, хотяй се поданье не мѣстило въ собѣ анѣ слôвъ анѣ зворотôвъ россійскихъ. Лучало ся менѣ и еще доси лучає ся, що урядники, вычитавши въ рускихъ поданяхъ яке слово, о котрôмъ вôдъ селянина не мали нагоды чути, пытали ся мене, що то значить на польскій языкъ: „успѣшно“, „рѣшучо“, „вôдтакъ“, „провѣрити“ и т. п., а прецѣнь кожде зъ тыхъ и тымъ подôбныхъ слôвъ єсть чисто малоруске. На однôй сесіи суду окружного яко торговельного розважали довго надъ тымъ и хотѣли вже вôдкинути руску просьбу о наказъ заплаты зъ причины, що въ нѣй не було мовы о „векслю“ а лишь о „змѣнку“, а такого слова Поляки референты не розумѣли. Урядникъ такій надыбавши яке собѣ незрозумѣле слово (що майже при кождôмъ поданю стати ся може) вôдкине поданье, хочь бы оно було пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ якъ найбôльше оправданымъ а пôдъ взглядомъ языковымъ якъ найбôльше чистымъ. Яке-жь средство маємо противъ того? Рекурсъ за-для языковои формальности до высшои власти, котра ще менше розумѣєсь на языцѣ рускôмъ, якъ власть низша, не має взгляду, бо высша власть навѣть зъ селяниномъ безпосередно не стыкає ся... Хороша процедура! Ажь теперь начне ся правдиве переслѣдуванье Русинôвъ и руского языка, бо всяке руске поданье, всяку руску жалобу внесену противъ неправныхъ поступкôвъ властей и противъ несправедливыхъ засудôвъ, будуть могли тій власти за-для формальностей языковыхъ а limine вôддалити, такъ що Русинъ, не могучи вдоволити властей своимъ языкомъ, буде змушеный писати до нихъ въ языцѣ польскôмъ або нѣмецкôмъ. Вѣдомо, на якй перешкоды зъ стороны урядникôвъ Полякôвъ натрафляють рускй поданя, писанй чистымъ малорускимъ языкомъ, и якъ тій урядники Поляки зґôдно зъ интенціями морального rząd-у радй бы все що руске придушити и высмѣяти; чи-жь не єсть то для нихъ найлучша нагода до доказаня на тôй точцѣ своєи бравуры?

4) Згаданый обѣжникъ приневолює Русинôвъ высказувати свои гадки въ поданяхъ до ц. к. властей въ формѣ языковôй яка тымъ властямъ подобає ся, а таке розпорядженье противить ся законамъ державнымъ, въ особенности же §§. 17 и 19 зак. зъ 21 грудня 1867 ч. 142 В. з. д., пôсля котрыхъ всяка наука, отже и лінґвістика повинна бути вôльна вôдъ всякихъ вплывôвъ правительства и де кождый нарôдъ має неоспориме право свою національность и мову пôсля власнои волѣ плекати.

5) Не можемо нѣякъ увѣрити, щобы згаданый обѣжникъ бувъ выпливомъ прихильности верховныхъ властей до нашого языка и до нашои справы, але противно: маємо певну пôставу пôдозрѣвати, що обѣжникъ той зверненый поки-що тôлько противъ москвофілôвъ, має на гадцѣ польонізованье Русинôвъ безъ рôзницѣ партій. Бо чому-жь верховнй нашй власти, єсли они справдѣ такъ старають ся о прочищенье руского языка, не розошлють передо всѣмъ обѣжникъ, щобы урядники выучили ся по руски читати и писати, чому не запровадять въ школахъ народныхъ и середныхъ обовязкову науку языка рускаго, де бы молодѣжь на рускихъ творахъ літературы могла близше пôзнати той упослѣдженый въ Австріи языкъ? Тогдѣ було бы урядникови легко розпôзнати, що руске а що россійске...

Буковиньскй вôдносины.

Въ N. fr. Presse подыбуємо ось яку орігінальну допись про буковиньскй вôдносины:

„Буковиньскй справы прибирають вôдъ часу, коли президентомъ краю ставъ бар. Кравсъ, такій видъ, що выходять зъ-поза вузшихъ рамъ краєвого интересу а звертають увагу політичныхъ кругôвъ не лишь сусѣднои Галичины, але и цѣлои монархіи. Кôлька разôвъ вказувалось на майоризацію краю зô стороны румуньско-олігархічнои ґрупы, а особливо на стоячу зъ тымъ въ звязи протекцію Русинôвъ. Румуны въ Буковинѣ не становлять навѣть третои части цѣлого населеня. Мѣжь бôльшими властителями навѣть одна четвертина не причисляєсь до румуньскои народности. Натомѣсть въ соймѣ розпоряджає бôльша посѣлôсть румуньска 20 голосами на 31 членôвъ, а для прочихъ сторонництвъ краю остаєсь лишь 11 голосôвъ; выдѣлъ краєвый єсть въ рукахъ румуньскихъ боярôвъ крôмъ одного члена выбраного зъ ґрупы мѣстъ; партія румуньскихъ боярôвъ єсть мѣродатна у всѣхъ автономічныхъ и пôвъ-автономічныхъ институціяхъ, въ дирекціи пропінаційного фонду, въ товариствѣ культуры краєвои и т. п. Ся перевага малои и бутнои партіи залягла опиромъ на цѣлôмъ краю. Бар. Піно и ґр. Паче довгй лѣта змагали до того, щобы привернути бодай яку-таку рôвновагу партіи. Але ґр. Паче мусѣвъ уступити передъ ґр. Гогенвартомъ, а єго наслѣдникъ, бар. Кравсъ, кинувъ ся въ рамена сеи побѣднои партіи, котра веде таку політику: въ радѣ державнôй вôддатись безусловно до розпорядимости правительства а въ нагороду за се задержати управу краю въ своихъ рукахъ.

Коли бар. Кравсъ явивъ ся першій разъ въ нововыбранôмъ соймѣ, пропорція голосôвъ румуньскои партіи боярскои до прочихъ сторонництвъ (Русинôвъ, Нѣмцѣвъ, Вôрменъ и Полякôвъ) була 14 до 17. Якими средствами удалось перемѣнити ту пропорцію сторонництвъ на цѣлкомъ противну, се загально звѣстно. А найбôльше драстичнымъ замахомъ румуньскихъ олігархôвъ було роздвоєнье чотирохъ рускихъ послôвъ соймовыхъ, зъ котрыхъ два прилучили ся до румуньскои партіи боярскои, помимо своєи минувшости и свого приреченя; одинъ за-для посвояченя, а другій за-для выбору до краєвого выдѣлу.

До того долучаєсь такожь спôръ мѣжь старо- а молодо-Русинами. Старо-Русины хотять оперти ся въ справахъ культуры и языка на Россію та неґують истнованье самостôйнои народности рускои. Молодо-Русины противнй тымъ тенденціямъ, уважають Русинôвъ, поселеныхъ громадно въ Австро-Угорщинѣ и Россіи, за цѣлкомъ окрему народность вôдъ Россіянъ и суть рѣшучими противниками россійщеня австрійскихъ Русинôвъ, яке ведуть славяньскй комітеты россійскй. Ся глубока рôзниця зазначуєсь и въ рускôй літературѣ тымъ, що старо-Русины уживають етимольоґічного способу писаня, зближеного до россійскои мовы літературнои, а молодо-Русины противно фонетичнои правописи, вôдъ давна уживанои и вôдповѣдаючои рускому духови.

Сей въ части літературный спôръ перемѣнивъ ся такожь въ борбу о школу та правительство заняло ся нимъ, впровадивши, по основныхъ розслѣдахъ и студіяхъ, фонетику до книжокъ шкôльныхъ якъ въ Галичинѣ такъ и Буковинѣ, при чôмъ увзгляднялось безперечно політичну сторону тои квестіи и потребу спинити або бодай утруднити пропаґанду, яка ширилась зъ Россіи. Слѣдство, недавно зарядженe, розкрыло звязь, яка истнувала мѣжь Галичиною и Буковиною а мѣжь славяньскимъ благотворительнымъ комітетомъ въ Петербурзѣ и иншими россійскими огнищами аґітаціи, та выказало рôвно-жь, що та звязь причинила ся до руху еміґраційного галицкихъ Русинôвъ въ послѣдныхъ рокахъ. Зъ того можна бы думати, що правительство теперь вôдверне ся вôдъ рус-

---

4)

Царь Савка.

(*Образокъ зъ недавнои бувальщины.*)

(*Конецъ.*)

— Ехъ Вавре, Вавре! Якъ бы ты мене любивъ, то и не зважавъ бы на нѣчо! Пригадай собѣ, якъ молодымъ менѣ клявъ ся, що на все для мене готовый и нѣколи мене не забудешь!... А теперь ты ставъ инакшій! А я неразъ згадувавъ тебе! И въ письмахъ, бувало, пытаю: а що? Якъ тамъ Ваврови живеєсь?

— Ну, такъ щожь, паничу, коли тамъ нѣчого не вдѣешь. Хиба хитростью? Дѣвчина строга, на вечерницѣ не ходить, а въ хату до неи не доберешь ся. Псарня заѣсть! Тôлько крикне Савка, на куснѣ розôрвуть.

— То хиба она на псарни?

— Приймá Савки. За доньку взявъ.

— И гарна?

— Не то на все село, а на всю околицю! Однымъ словомъ: красавица!

Довго ще балакали они оба. Багато плянôвъ строили та таки не найшли кôнця; тôлько всего, що паничъ дуже розôгрѣвъ ся, розстрастивъ ся. Вже и Вавро заснувъ, вже и захропѣвъ всѣми голосами, а паничъ заєдно перевертає ся зъ боку на бôкъ, а передъ нимъ такъ и грає образъ хорошенькои Мотрѣ.

Отъ длячого, якъ Савка прийшовъ у двôръ, молодый панъ ще спавъ. Бачить Савка що у дворѣ всюды гараздъ, ще бôльше призадумавъ ся, глуздôвъ не зберe, вôдъ чого тй собаки цѣлу нôчь такъ заводили!...

Андрѣй Романовичъ любивъ ловы, любивъ хорошу стаю, любивъ Савку за єго удалôсть. Але наспѣвъ часъ, коли треба було положити конець цѣлôй паньскôй роскоши, треба було якъ не зовсѣмъ зничити, то бодай уменшити стаю. Вôнъ знавъ, що Савка сильно выступить противъ того, але разъ рѣшившись не хотѣвъ вôдступити и тому зрадѣвъ, побачивши Савку крôзъ вôкно. Правду сказати, коли стрѣнувъ Савку, вôнъ не безъ зворушеня заявивъ ему свою волю, навѣть слезы навернулись на очи. Але Андрѣй Романовичь выдержавъ на силу поглядъ Савки и таки приказавъ, щобъ ще того самого дня покôнчити зъ стаею.

— Нѣ однои шерсти не дамъ! — вôдказавъ гнѣвно Савка. — Хто бы не явивъ ся на псарни! всѣхъ зъѣдять, всѣхъ пожруть! Самъ передъ тымъ повѣшусь!... И вже не зважаючи на дальшй слова Андрѣя Романовича, обернувъ ся и пôйшовъ, повтаряючи: „нѣ однои шерсти!“...

Андрѣй Романовичь бувъ дуже радъ тому опорови Савки. А тымчасомъ Савка догадавъ ся вже, вôдъ чого стая минувшои ночи пôднята таку тревогу, и постановивъ: не дати нѣ однои шерстинки. Але мимо того вôнъ таки стрѣвожився, вернувъ на псарню блѣдый, а коли знявъ шапку, то Мотрѣ здалось, мовь и голова въ него посивѣла. Дôзнавшись, о що иде, Мотря такожь призадумалась, хочь зовсѣмъ даромъ, бо молодый паничъ розôбравъ ще разъ справу и просивъ батька не нищити стаѣ, закимъ вôнъ не вôдъѣде, а самъ обѣцявъ ся зайти на псарню и потѣшити Савку.

Приѣздъ панича на псярню бувъ зовсѣмъ несподѣваный для єи жителѣвъ, паничъ не мало чудувавъ ся, точности и огрядности, яка панувала въ тôй кертичôй норѣ, де ледви мѣстилась скриня, що заступала мѣсце стола, а де по бокахъ стояли двѣ лавки замѣсть постели. На стѣнахъ не було нѣ иконъ, нѣ образôвъ. Савка сидѣвъ за столомъ, сперши гололову. На лици єго засѣла журба, темнѣйша ночи. Мотря стояла биля вôкна. Крôзь вышиванй рукавы тонкои сорочки виднѣли краснй формы бѣлои руки. Заманчивй очи, чорна коса, личко бѣлѣйше мрамора, легко закрашене — все то складалось на типъ незрôвнанои красоты. Вышивана хустина обôймала єи гнучкій станъ и выявляла кругленьку стать всего тѣла. Я думаю, що такимъ ладомъ Савчинои норы счудуєсь и самъ читатель, коли згадає, якимъ бувъ Савка въ тй годы, коли ще не було въ него тои ненагляднои дитины, коли она ще не выросла та не могла єму прийти въ помôчь. Якъ лишь Савка ставъ не одинокимъ на бѣлôмъ свѣтѣ, а крôмъ дѣтей-собачатъ гостила у него Мотря, вôнъ ще бôльше почавъ збирати копійку, якою дарували єго приѣзжй паны. Часто лишались у него лисячй и заячй шкôрки. Вôнъ ховавъ ихъ, выправлявъ лѣтомъ, а коли Мотря вже пôдросла, зшивъ для неи таку кожушину, що и паня могла-бъ на себе надягнути. А гроша, говорили люде, у Савки, чи не бôльше тысячки!

Молодый паничь ще не вспѣвъ выбитись зъ нôчного маяченя, въ яке увѣвъ єго Вавро своими оповѣданями, а вже побачивъ передъ собою Мотрю, красавку, якои ще зъ роду не бачивъ. Тôлько Украина могла выдати такій типъ. Паничь змякъ, дрожавъ и майже переляканый заявивъ Савцѣ, що стая не буде знищена. Савка зрадѣвъ тою вѣстею, але якесь дивне причутье таки мимо всего загнѣздилось въ єго душу. Всѣ ласки панича выдались єму недобрыми, всѣ взгляды, заявлюванй Мотри, здавались дуже наглими. Ревниве серце батька строго берегло дитину. Паничь перебувъ въ псарни бôльшь годины, оглянувъ собакъ, побалакавъ зъ Савкою про ловы, пытавъ, на якôмъ бы островѣ пополювати и порѣшивъ, скоро лишь настане вôдлога, перетрясти „Пащѣвку“. Зимою рѣдко лучає ся добрый день на ловы. Але молодого панича такъ перла кортячка, що хочь по морозѣ єго веди. Тôлько-жь Савка не бувъ зъ тыхъ, щобъ пустивъ собачатъ своихъ не въ пору, и длятого умовились оба, выждати доброго дня и ждали рôвно три тыждні. А за той часъ паничь що дня навѣдувавъ ся на псарню. Савка привыкъ до него и зъ часомъ, якъ паничь не прибувъ на часъ, вôнъ и ставъ тужити за гостемъ. Мотря також выглядала въ вôконце, чого паничь не ѣде. Крôмъ любови батькôвскои она не розумѣла другои и тому зъ легкостію прийшлось паничеви защѣпити въ душу єи ту нетерпеливу тревогу, якою бѣсь молоде серце, коли у перве дôткнесь дѣвчины рука молодо хлопця. Нѣ Мотря, нѣ Савка не пôдозрѣвали панича въ якихъ-небудь лукавыхъ намѣрахъ. Самй они були чистй, непорочнй. Вôдрѣзанй вôдъ всего лишного свѣта, не сходилась зъ нѣкимъ, то и рука пагубнои розпусты не дôткнулась ихъ. Дѣти природы — они жили одно для одного. И якъ Савка не перенѣсъ бы розлуки зъ Мотрею, такъ и Мотря нѣколи не помирилась бы зъ гадкою, що въ неи нема Савки, одинокого єи защитника, батька и покровителя.

——

Я вже стôлько разôвъ говоривъ про красоту украиньскои природы, що не ялось бы ще разъ про неи говорити, тымъ бôльше, що зимою по поляхъ мертва тишина, а пôдъ снѣговицю тужно. И якъ бы на якихъ сто крокôвъ вôдъ псарнѣ, де живъ Савка, не було рѣки, не було луга, гарненько мережаного срѣбнымъ инеємъ, та якъ бы на рѣцѣ не гуляла Мотря, то паничь не сидѣвъ бы тутъ нѣ однои часинки. Але при такôй обставинѣ не лишь природа, а все таки дуже сподобалось паничеви. Любо дивитись, якъ Мотря, надѣвши свою лисячу шубу, крыту синымъ сукномъ, выйде на морозъ. Якъ она вихиляє ся! Якимъ звучнымъ смѣхомъ заливає ся, коли молодый паничь упаде на леду и она поможе єму пôднятись. И такъ ѣй якось любо, такъ легко на души. Трепечесь молоде серце, хвилюєсь кровь. Але те все нѣчого, — перейде, мине ся. Перейде незамѣтно и навѣть самъ паничь не спостереже. А якъ бы спостерѣгъ, то и що?

Чи она сказала або зробила що-небудь пустого? Боже хорони! Она не позволить нѣчого нѣ собѣ, нѣ єму!.. А тутъ вже паньскй губы прилинули до єи щоки, вже єго смѣлива рука зъ нечемною свободою обвилась довкола єи шиѣ. Мотря розсердилась и три днѣ не ходила на рѣку. А на четвертый такъ якось стало ѣй кучно, такъ тяжко и душно въ земланцѣ, що она знôвъ выйшла. Тымчасомъ паничъ зôбравъ ся вже вôдъѣздити. Вавро згодивъ ся зъ нимъ ѣхати та не зважаючи на то, що воля туй-тутъ, нинѣ-завтра прибѣжить на золотôмъ кони, вôнъ давъ слово паничеви не

софільскои партіи. Замѣсть того якъ-разъ теперь зацвила въ Буковинѣ пшеничка старо-Русинôвъ; ихъ голубять та протеґують краєве правительство и верховодяча партія румуньскихъ боярôвъ. А що буковиньскй Русины въ противности до галицкихъ Русинôвъ належать переважно до греко-православнои церкви, то и греко-православна консисторія, зрумунізована вôдъ нôгъ до головы а тѣсно сполучена зъ румуньскою партією боярскою, и все греко-православне духовеньство пôдпирають и ширять змаганя старо-Русинôвъ. Духовеньство греко-православне выкористовує реліґійну рôзницю буковиньскихъ Русинôвъ и галицкихъ греко-католицкихъ молодо-Русинôвъ пôдъ окликомъ боєвымъ: „Греко-православна церковь єсть въ небезпечности!“ въ хосенъ интересôвъ румуньскои геґемоніи

Що скаже на се ґр. Бадені, єсли бачить, що въ Буковинѣ ту саму справу, котрою вôнъ занявъ ся зъ такимъ зрозумѣньемъ, трактуєсь зъ цѣлкомъ противнои точки погляду?! Єсли румуньска партія боярôвъ, а властиво шѣсть родинъ, котрй на ню складають ся, разомъ зъ греко-православною консисторією не жахають ся для скрѣпленя своєи геґемоніи въ краю грати зъ огнемъ и притягати до себе сприяючу руссофільскимъ те денціямъ частину Русинôвъ, щобы свою позицію ще бôльше скрѣпити — се ихъ рѣчь. Але єсли краєвый президентъ Буковины замкне очи на найвыразнѣйшй а такожь и недавно въ соймѣ поясненй доказы небезпечности такои гры, то тогдѣ заколотъ въ Буковинѣ не лишь дôйде до крайности, але и въ сусѣднôй Галичинѣ на ново найде собѣ почву аґітація, котра якъ-разъ въ тыхъ пограничныхъ краяхъ єсть дуже небезпечна и котру уважано доси потрѣбнымъ поборювати пôсля силъ.“

Отся допись зъ Черновець появила ся въ N. fr. Presse майже рôвночасно зъ торжествомъ, яке святкували Румуны въ Чернôвцяхъ въ честь 50-лѣтного ювилею священьства митрополита Сильвестра Морарію-Андрѣєвича. Торжество выпало свѣтло, бо аранжеры мали до своєи розпорядимости всѣ власти краєвй и майже весь загалъ духовеньства, але рôвночасно пôднѣсъ ся голосъ протесту зô стороны Русинôвъ-народовцѣвъ, котрй выразно заявляють, що консисторія и духовеньство буковиньске вôддались въ услуги румуньскои партіи боярскои... Згадки въ тôй дописи, про розкрытй аґітаціи москвофільскй не схопленй зъ воздуха а опирають ся на певныхъ даныхъ, бо отъ хочь бы на дописяхъ вѣденьскихъ до черновецкои Gazet-ы Polsk-ои.

Въ тыхъ дописяхъ подано оріґінальный листъ певного вызначного члена славяньского благотворительного комітету въ Петербурзѣ до Гр. Купчанка, редактора „Русскои Правды“. Змѣстъ того листу такій:

„Я приневоленый донести Вамъ, що надôсланои намъ статьѣ не можемо помѣстити анѣ въ урядовыхъ анѣ въ неурядовыхъ ґазетахъ россійскихъ, бо ся статья зредаґована въ тонѣ неприхильнôмъ для ґр. Таффого. Выступати противъ ґр. Таффого цѣлкомъ не лежить теперь въ интересѣ нашои справы. Тажь що ино за єго управы удало ся зцентралізувати цѣлу орґанізацію въ самôмъ Вѣдни и надати ѣй властивый напрямъ. Я уповажненый навѣть просити Васъ, щобы Вы не лишь въ дописяхъ, тутъ присыланыхъ, але зарôвно въ своѣй ґазетѣ якъ и взагалѣ при кождôй маніфестаціи зазначували передовсѣмъ льояльнôсть для Австріи и симпатію для Таффого. Зъ другои же стороны користайте зъ нагоды, щобы що-разъ бôльше громадити силы, орґанізувати ся и пôдтримувати доброго духа середъ молодежи.“

И дѣйстно рады петербурского політика не пôйшли на марне, бо зъорґанізовано молодѣжь... до брутального нападу на Впреосв. митрополита. Кореспонденція зъ Петербурга ишла via Львôвъ до Вѣдня, сего-жь доказомъ листъ одного москвофільского журналіста зô Львова до одного зъ проводирѣвъ фракціи москвофільскои у Вѣдни Въ тôмъ листѣ, писанôмъ передъ двома роками, повѣдомляєсь тенденційно про ухвалы синоду, а закôнчуєсь словами: „Тожь треба доконче устроити митрополитови якогось „фіґля“, якусь політичну демонстрацію, котра бы зробила єго неможливымъ на епископскôмъ престолѣ“.

Зроблено демонстрацію, а хочь розпочате слѣдство противъ буковиньскихъ москвофілôвъ подало въ руки правительства доказъ систематичнои аґітаціи, помимо того правительство прикладає безпосередно руку до дальшого зросту тыхъ деструктивныхъ змагань, бо пôдпирає румуньску партію боярôвъ въ Буковинѣ, а тамошныхъ Русинôвъ-народовцѣвъ вôддає ѣй на поталу. Чи-жь се не єсть знаменемъ тои дивізы ґр. Таффого — nur fortwursteln und durchfretten ?...

Дописи „Дѣла“

Зъ Коломыйщины.

[Торговля живымъ товаромъ.]

Дня 7 н. ст. липня вечеромъ бувъ я въ товариствѣ одного священика на двôрци зелѣзничôмъ въ Коломыи и довѣдавъ ся тамъ вôдъ селянъ, котрй готовили ся ѣхати до Молдавіи, де-що цѣкавого, кидаючого ярке свѣтло на економічне положенье Пôдгôрянъ, а ще яркѣйше на обставины пôдпомагаючй сей рухъ селяньства нашого та маючй всѣ знамена карыдостойного вызыскуваня.

Було се вже по заходѣ сонця, якъ дорогою зъ мѣста надôйшла товпа людей, мѣжь котрою видно було старшихъ чоловѣкôвъ, парубкôвъ, кôлька дѣвчатъ и двохъ недоросткôвъ 14—16-лѣтныхъ; на передѣ ишовъ жидокъ. По одежи пôзнавъ я, що то люде зъ-пôдъ Яблонова, а по лици жидка видно було, що єму спѣшно мимо зайшовшого вже шабасу. На моє запытанье, куды веде стôлько людей, жидокъ не вôдповѣвъ нѣчого; се мене зацѣкавило и я ставъ допытувати ся у людей а що довѣдавъ ся вôдъ нихъ та що провѣривъ се подаю до загальнои вѣдомости, маючи надѣю, що и власти вглянуть въ сю справу.

Вôдъ людей довѣдавъ ся, що они зъ Уторопъ, повѣта косôвского. Се мене ще дужче зацѣкавило бо я за короткого мого побуту на Пôдгôрю богато чудного наслухавъ ся за той повѣтъ. Я довѣдавъ ся, що въ Уторопахъ така нужда, що половина села жиє позичеными у жида кокорудзами и то позичеными на величезну лихву. Земля тамъ неурожайна, заробку нема нѣякого, а кажуть колись и земля родила и заробокъ бувъ въ дома, бо була сôльна баня. Баню правительство замкнуло, жерела позабивало и длятого сировиця пôдходить въ гору и зъ урожайныхъ пôль и городôвъ зробивъ ся моклакъ, пересяклый сыровицею, на котрôмъ росте хиба псянка. Вôдъ часу замкненя банѣ селяне зубожѣли такъ, що щобы не мерти голодовою смертею, волочать ся по свѣтѣ по роботахъ, а найбôльше скитають ся по Молдавіи тай є мѣжъ чоловѣками такй, що складнѣйше говорять по румуньски якъ по руски. Громада вôдъ лѣтъ высылає петиціи и не може у правительства допросити ся отвореня банѣ. Голоднй кидають на мѣсяцѣ и на роки хату и газдôвство, шукають хлѣба по Молдавіи а наслѣдкомъ того пуста земля ще гôрше пустѣє.

И тй то Уторопы выбрали собѣ проворнй жидки зъ Пѣстиня Лейзоръ Лєнцъ и Мойше Лейба Копельманъ за теренъ до своихъ спекуляцій. Тй панове, хочь плохенькй зъ виду, мусять бути фіґурами неабы-якими въ ославленôй Косôвщинѣ, бо они „выймають пашпорты“ до Молдавіи для Уторопцѣвъ заочно, а якъ котрый „выписаный въ пашпортъ“ зворохобить ся и не хоче ити, то пôдставляють другого, хлопа за хлопа, дѣвку за дѣвку а за легѣня неразъ и парубчака. При свѣдкахъ я чувъ, що мѣжь згаданою ватагою бувъ одинъ на чужій пашпортъ. А якъ мудро тй фіґуры уладили собѣ дѣло? Голоднымъ дають черезъ зиму кукурудзы на борґъ, позичають и „баночку“ на добрый процентъ а потôмъ вербують мѣжь довжниками охотникôвъ (?) на роботу въ Молдавію. Вербунокъ вôдбуває ся пôдъ фірмою концесіонованою Самсона Конєцъ зъ Коломыѣ, а контрактъ робить субститутъ нотаріяльный п. Guido Pogonowski въ Коломыи. Я читавъ той контрактъ и толкувавъ єго змѣстъ робôтникамъ та дивую ся, якъ мôгъ п. Pogonowski не сказати „охотникамъ“, що належить жадати вôдъ наймаючого Абы Самуеля Москвічі кавціи на дотриманье условій вымовленыхъ, чому не згадано, чи наймаючій має обовязокъ въ разѣ занедужаня наймленого робôтника удержувати, чиимъ коштомъ мають робôтники вертати домôвь „по вôдробленю 60 робочихъ днѣвъ“, якй зъобовязаня бере наймаючій, скоро котрый зъ наймленыхъ „do obsługi maszyn“ окалѣчѣвъ. А вкôнци не можу зрозумѣти, якъ можна въ контрактѣ квітувати зъ вôдобраныхъ грошей, скоро наймленй выразно казали, що имъ грошѣ не Конєцъ але пѣстиньскій жидокъ дававъ и то не всѣмъ выплативъ угоджену квоту а декотрымъ потрутивъ се, що давъ грôшми або кукурудзами давнѣйше. Не дивота, що, якъ казавъ парубчакъ, нотарѣ въ Косовѣ и въ Печинѣжинѣ не хотѣли контракту робити.

Найцѣкавѣйше въ тôй справѣ то те, що говоривъ при свѣдкахъ Розенравхъ (здає ся аґентъ поліційный). Властитель фірмы концесіонованои п. Конєцъ взявъ вôдъ наймаючого Самуеля Московічі по 35 зр. за кождого робôтника на 60 днѣвъ, а робôтникамъ почислено по 22 зр. за кождого. Гарный заробокъ! Нема то якъ мати концесію гандлювати живымъ людскимъ товаромъ мѣжь голоднымъ народомъ.

Але якй шкоды приносить намъ та торговля пôдъ взглядомъ економічнымъ, політичнымъ, національнымъ и реліґійно-моральнымъ, се не дасть ся въ короткихъ словахъ высказати. Здичѣлôсть обычаѣвъ, проституція національна, зубожѣнье, — то найблизшй и найпевнѣйшй овочѣ. Завоюванье жидовою убожшои части коломыйского Пôдгôря и цѣлыхъ гôръ, то либонь рѣчь найблизшои вже будучности — але яке буде остаточне розвязанье того драмату? Свѣтла и опѣки потребує гуцулъ, и се обовязкомъ правительства подати помôчну руку гуцулови занедбаному найбôльше и пущеному на жиръ аґресивно выступаючого тутъ жидôвства. Церковь и школа можуть багато зробити, але и адміністрація політична и судова повиннй звертати бачну увагу на обставины тутешнй и добирати при обсаджаню мѣсць найвôдповѣднѣйшихъ людей.

М. С.

Зъ Залозець.

[Вечерницѣ въ честь Т. Шевченка.]

День св. апостолôвъ Петра и Павла святкували громадяне Гаѣвъ залозецкихъ дуже торжественно и поважно, помянули бо въ тôмъ дни першими вечерницями память незабутного кобзаря Тараса Шевченка. Въ просторôй и гарно прибранôй хатѣ п Михайла Чеховича зôбрали ся поважнй господарѣ зъ родинами; прибувъ п. учитель Гр. Назаревичь зъ краснымъ и добôрнымъ хоромъ, зложенымъ зъ хлопцѣвъ и дѣвчатъ, явились такожь запрошенй гостѣ зъ интеліґенціи якъ рускои такъ и польскои. Зôбраныхъ повитавъ довшою промовою Гр Питлярь, въ котрôй зазначивъ и пояснивъ значѣнье нашого Кобзаря яко громадянина, заохочуючи селянъ до просвѣты и щирои працѣ надъ собою. Потôмъ пописувавъ ся хоръ, декляматорки и декляматоры и выконали кожду точку проґрамы дуже удатно. Хоръ вôдспѣвавъ: „Не згасайте яснй зорѣ“, „Де єсть руска вôтчина“, „На берѣжку“, „Дѣвча въ сѣнехъ“, „Щасть намъ Боже“ и „Верховино“. Зъ выконаня точокъ видно що п. учитель завдавъ собѣ много труду надъ своими спѣваками, то-жь присутнй нагороджали єго рясными оплесками.

Гарно вôддеклямували: Олеся Макаръ „Калину“ Шевченка, Анна Бурлакъ зъ „Наймички“, И. Дозорскій „На похоронъ Шевченка“, Сильвестеръ Питлярь „Погоню“, И. Чеховичь „Тополю“ и И. Макаръ „Утоплену“. Вкôнци вôдспѣвавъ хоръ „многая лѣта“ въ честь цѣсаря, зôбраныхъ гостей та господаря, котрому за вôдступленье хаты и за угощенье гостей належить ся подяка. При спôльнôмъ пирѣ заряджено складку на добродѣйнй цѣли и зôбрано 12 зр.

Сю складку розложено такъ: на памятникъ Тараса 6 зр., на будову руского театру 4 зр. а 2 зр. на бурсу тернопôльску. По вечерницяхъ забавлялась молодѣжь при звукахъ музики до пôзнои годины. Дай Боже, щобы сй вечерницѣ були початкомъ просвѣтного руху середъ нашои громады, чого лишь пожелати. Щасть Боже!

Присутный.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Мы вже згадували, що въ міністерствѣ веде ся нарада надъ тымъ, чи має оголоситись заборона вывозу пашѣ. Заборона могла бы лишь тогдѣ прийти до цѣли, коли-бъ угорске міністерство згодило ся на се. Отже на случай згоды обохъ міністерствъ не можна бы вывозити сѣна, соломы, сѣчки, макухôвъ и т. д., натомѣсть торговля пашѣ въ зернѣ була бы дозволена. Причиною забороны єсть обава, що въ Австро-Угорщинѣ може подорожѣти паша, єсли вывôзъ не буде здержаный, бо въ сусѣдныхъ державахъ, ба навѣть подальше, якъ ось у Франціи вже теперь цѣны такъ пôдскочили, що въ Парижи треба платити за одинъ кільоґрамъ сѣна стôлько, скôлько коштує одинъ кільоґрамъ пшеницѣ. И саме въ Франціи недостача пашѣ такъ даєсь прикро вôдчувати, що ажь въ парляментѣ поставлено внесенье, щобы заощадити на теперь 19 міліонôвъ франкôвъ на выдатки войска, а обернути ихъ на годôвлю войсковыхъ коней и на пôдмогу властителѣвъ худобы, котрй въ наслѣдокъ недостатку корму, мусять продавати товаръ майже за безцѣнъ. Отже за-для того въ насъ продумують міністры надъ забороною вывозу пашѣ. Запытанй въ телеґрафічнôй дорозѣ рôльничй товариства, а мѣжь ними и товариство галицке заявило ся противъ забороны. Въ Нѣмеччинѣ заборона вывозу пашѣ до Франціи обовязує вже вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ. Въ послѣднôй хвили довѣдуємо ся зъ телеґрамôвъ, що міністерство згодило ся заборонити вывôзъ пашѣ. Ся заборона має оголоситись найдальше до понедѣлка.

Мѣжь вѣденьскою радою мѣскою а намѣстництвомъ прийшло до непорозумѣня длятого, що намѣстникъ выславъ на вчерашне засѣданье рады совѣтника намѣстництва Кучеру и заповѣвъ, що робить се тому, щобы надглядати бурмістра при вôдповѣди на интерпеляцію.

———

Вчерашне засѣданье нѣмецкого парляменту було дуже цѣкаве, бо Гербертъ Бісмаркъ выголосивъ довгу бесѣду противъ Капрівого. Коли ухвалено §. 2 що-до заведеня дволѣтнои войсковои службы на 5 рокôвъ, забравъ голосъ Гербертъ Бісмаркъ. Заразъ першй слова бесѣдника перервала лѣвиця крикомъ: „до рѣчи“. Бісмаркъ дотронувъ ся часôвъ панованя Вільгельма I., славивъ давнѣйшй часы и говоривъ про знаменитыхъ дорадникôвъ попередныхъ цѣсарѣвъ. Бесѣдникъ заявивъ ся противъ дволѣтнои службы войсковои и пôднѣсъ розвитокъ соціялізму въ арміи. Обстававъ за задержаньемъ трилѣтнои службы войсковои, мотивуючи тымъ, що имовѣрно въ протягу пять рокôвъ выбухне вôйна. На сй слова въ парляментѣ повставъ смѣхъ, якъ и взагалѣ єго цѣла бесѣда выкликувала въ сали веселый настрôй. Капріві полємізувавъ коротко зъ Бісмаркомъ и доказувавъ, що дволѣтна войскова служба вже давно истнує въ практицѣ. Бісмаркъ перерывавъ Капрівому частыми замѣтами. Такъ само зъ Бісмаркомъ полємізувавъ Бебель. Вôнъ говоривъ, що въ арміи дѣйстно проявляє ся що разъ бôльшій соціялістичный рухъ, и що армія дасть собѣ раду зъ певными людьми. Бісмаркъ зновъ хотѣвъ говорити, однакъ президентъ вôдобравъ єму голосъ.

НОВИНКИ.

— **Сегодня розпочинають ся лѣтнй вакаціи...** Молодѣжь вôддаючись трудамъ бôльше, якъ черезъ десять мѣсяцѣвъ, одержала сегодня свѣдоцтва, — выслѣдъ своєи роботы за той цѣлый часъ. Може кому и не дописало, може у не одного блыснула сльоза смутку въ очахъ, однакъ загалъ радый, такій радый, що дôждавъ ся милого вôдпочинку, що и не въ силѣ зъобразити собѣ радости той, хто не находивъ ся въ такôмъ положеню. Щасливй се хвилѣ! Колись, въ пôзнѣйшôмъ житю не одинъ спогадає и скаже: не було у мене приятнѣйшого часу надъ вакаціи! Оно и справдѣ такъ. Тожь веселѣть ся молодцѣ, крѣпѣть здоровля и користуйтесь тымъ часомъ Однакъ не забувайте, що вамъ не слѣдъ проживати бездѣльно сихъ кôлька хвиль. Се-жь найдогôднѣйша пора, щобы вы познакомились зъ своимъ народомъ, пôзнали єго бѣду и єго радôсть, записали собѣ у книжочку єго свѣтоглядъ, єго пѣснѣ.... хочь бы памятнй на вôдозву о. Лепкого. Незабаромъ прыйде ся вамъ посвятити своє житье на службу народа, отже треба зъ першу пôзнати єго. Сполучѣть utile cum dulci! Бажаючи вамъ: „веселыхъ и щасливыхъ вакацій!“ — кличемо ще разъ: йдѣть мѣжь народъ и старайте ся єго пôзнати!

— **Въ справѣ увязненыхъ студентôвъ москвофільскихъ у Вѣдни** доносять зъ Вѣдня: Слѣдство въ справѣ демонстраціи противъ митрополита Сембратовича застановлене въ наслѣдокъ рѣшеня суду краєвого, а всѣ увязненй выпущенй на волю — Кореспондентъ вѣденьскій Kurjer-a Lw. доносить въ тôй справѣ такъ: Коли минувшого тыждня высшій судъ краєвый рѣшивъ не застановляти слѣдства

опустити єго. Нôчью, на канунѣ вôдъѣзду, они довго надъ чимсь змовлялись.

———

Повечерѣло, а Мотря все ще не вертала зъ рѣки. Чи не лучилось ѣй що-небудь? — подумавъ Савка, взявъ палицю, кликнувъ кôлька лучшихъ собакъ и пôйшовъ на рѣку. Але на диво — тамъ не було нѣкого. Вôнъ подавъ голосъ — пôшла луна и нѣхто не вôдкликнувъ ся. Сумъ налягъ на душу. Савка зôйшовъ на рѣку, оглянувъ слѣды, ще разъ кликнувъ, спустивъ долѣ рѣкою, пошукавъ, чи нема де полонки? Але на дворѣ було морозно и лѣдъ стававъ всюды грубо и твердо. Чи не зайшла за той часъ въ хату, заки я сюды ишовъ? — подумавъ Савка и вернувъ домôвъ. Але въ хатѣ не було нѣкого. Що за диво? — и навернувъ зновь на рѣку, оглянувъ всѣ слѣды — немовь хто саньми ѣхавъ. Вôнъ тымъ слѣдомъ дальше, и ажь на мягкôмъ снѣгу доглянувъ слѣдъ трôйнѣ въ санкахъ, що ишовъ на битый шляхъ, а тутъ вже пропавъ и не знати, въ котру сторону санѣ повернулись. Пôйду до двора, — подумавъ Савка. — Може тамъ розвѣдаю, хто саньми приѣхавъ и чого вôнъ лугомъ ѣхавъ? Однакожь въ дворѣ не знали нѣчого сказати про Мотрю, тôлько дôзнавъ ся, що паничь вôдъѣхавъ, а коли слѣдъ саней ишовъ на рѣку, то може бути, пôдъѣхавъ до Мотрѣ та и забравъ єи зъ собою — сказавъ на здогадъ старый садôвникъ и покрутивъ сивою головою.

Савка вхопивъ себе за волося и мовь божевôльный вылетѣвъ зъ комнаты. Але куды йти, де розпытати Мотрю? А може она вже вернулась? — шепнувъ єму внутрѣшный голосъ и вôнъ бѣгцемъ пустивъ ся на псарню. Очи помѣшались, зôръ здичѣвъ, бѣле волосье пôднялось въ гору, въ ходѣ вôнъ завертавъ ся. То бѣжить, то приостановить ся, оглянесь довкола, вдивлюєсь въ даль, кричить: Мотре, Мотре!... и зновъ бѣжить. Въ лѣпянцѣ, на псарни темно и пусто. Савка ще разъ подавъ голосъ — тихо всюды. Оглянувъ постѣль на потемки — нема! Оглянувъ всѣ углы — нема! Мотре, Мотре! — и упавъ неначе вбитый. Ледви по опôвночи вôнъ очунявъ. Сильна дрощь переймала тѣло, вôдъ непричиненыхъ дверей вѣяло холодомъ. Вôнъ пôднявъ ся и причинивъ ихъ. Все пережите навернулось зновъ на память. Мотре, Мотре!.. и заливъ ся слезами. А тутъ вся стая стала выти и пôдняла таку тревогу, якъ ще нѣколи. Савка не выйшовъ, щобы єи успокоити. Ажь на досвѣтѣ вôнъ уснувъ, та не тымъ сномъ, що приходить самъ собою. Єго сонъ бувъ недужный Вôнъ нѣколи не спавъ такимъ сномъ, а коли прокинувъ ся, вже добре було зъ полудня. Зôръ єго блукавъ страшно, дрощѣ переймали цѣле тѣло, глубоко въ пôвнôчь не выходивъ зъ хаты.

О пôвночи ясна луна займилась на небѣ. Церковный сторожь ударивъ въ звôнъ, и коли надбѣгли люде, тôлько груда попелу лежала на тôмъ мѣсци, де була псарня: нѣ Савки, нѣ дѣтей-собачатъ! А въ той самъ часъ Мотря, вырвавшись зъ рукъ своихъ злодѣѣвъ, опозорена, обезчещена, бѣгла степами, рѣзалась въ глубокôмъ снѣгу, знемогала, падала. Єи не страшили нѣ горы, нѣ дебры — она бѣгла просто, на перелай, и перебѣгши за половину добы майже сорокъ верстъ, була вже майже пôдъ самою псарнею, коли небо занялось вôдъ луны. Дика розпука обняла єи, коли почула вискъ дѣтей-собачатъ и грôмкій голосъ Савки. Она була вже у самыхъ дверей псарнѣ, де Савка заперъ ся зъ своими дѣтьми и пôдпаливъ кришу. Але дверѣ, зачиненй зъ середины, не подавались, а голосу єи — Савка не слухавъ.

— Отъ, отъ западесь криша — и я єго не побачу. И зновъ я одна сирота, сирота опозорена!... одна-одинока!... Отъ тутъ менше огню. Туды пôдбѣжу! Жаръ палить єи личко, спыхнула коса. Мотря скинула зъ кришѣ кôлька горючихъ китиць соломы, скочила въ сѣни и — умерла въ раменахъ Савки

———

Другого дня ранкомъ у дворѣ Андрѣя Романовича закалатавъ звôнокъ и не на золотôмъ кони, а на парокôннôй пôдводѣ приѣхала воля. За всякими интересами, що вывязались зъ проголошеня свободы селяньскои, забулась вся пригода зъ псарнею. И якъ бы по пôвроцѣ не вернувъ Вавро, то и цѣла справа була бы пôйшла въ непамять. Нѣхто бувъ бы и не згадавъ нѣ про Мотрю нѣ про Савку, нѣ дѣтей-собачатъ. А то вже Вавро порозповѣдавъ про все, попрохавъ священика и на згарищи, де погребали себе неповиннй душѣ, вôдправивъ панахиду. Священикъ дôставъ ажь три рублѣ. Вôнъ счудовавъ ся и спытавъ, де набравъ Вавро стôлько добра. Впрочôмъ Вавра бачили неразъ на згарищахъ Савчинои лѣпянки, де вôнъ що вечера розкидавъ попѣлъ, ажь поки пугачь коло опôвночи не починавъ своєи пѣснѣ на столѣтнôмъ дубѣ у гаю. Тогдѣ Вавро наляканый, здôймивъ шапку, хрестивъ ся, а єму причувавъ ся и голосъ Савки — Мотре! Мотре! и голосъ нещаснои дѣвчины, якъ она, пôрвана насильно паничемъ у сани, кричала: таточку, тату, ратуй! все вôнъ то чувъ, а таки копавъ ся заєдно глыбше въ згарищахъ та вкôнци вынявъ зъ землѣ въ углѣ закопаный глечикъ повный бѣлыхъ рублѣвъ.

Н. К. Велецкій.

Переложивъ зъ россійского *Н. В.*

противъ демонстрантôвъ и не выпустити увязненыхъ на волю, судъ карный зачавъ дальше вести слѣдство. Однакъ щобы по можности скоротити увязненымъ слѣдче увязненье, судъ карный приспѣшивъ значно слѣдство. Потрѣбнѝ реквізиціи, пытаня и информаціи въ Галичинѣ засягнено въ дорозѣ телеґрафічнôй, а рôвночасно напиравъ ректоръ вѣденьского університету на скоре покôнченье слѣдства и вставлявъ ся у міністрôвъ Ґавча и Шенборна. Оногды палата радна рѣшила застановити слѣдство, а сему спротивила ся прокураторія. Вчера справа дôстала ся пôдъ опінію высшого суду краевого и сей рѣшивъ застановити слѣдство а увязненыхъ выпустити на волю. О сѣй ухвалѣ повѣдомлено телефонічно судью слѣдчого а сей вôзвавъ увязненыхъ та повѣдомывъ ихъ, що суть вôльнѝ и що митрополитъ Сембратовичь не жадае дальшого доходженя супротивъ демонстрантôвъ. О год. $2^1/_2$ выйшло 8 увязненыхъ зъ вязницѣ по тритыждневôмъ увязненю. Алексевичь мусѣвъ на вôдходнôмъ заплатити 4.20 зр. за занечищенье яйцями ваґону. А що Черлюнчакевичь и Крушиньскій суть офіцирами резервовыми, то власть войскова зарядить доходженье передъ судомъ почетнымъ и певно будуть мусѣли зложити ранґу офіцирску. Сими днями устроять рускѝ (?) студенты комерсъ зъ нагоды успѣшного полагодженя цѣлои справы.

— **Громы** наробили богато нещасть пôдчасъ послѣдныхъ бурей. И такъ въ Островѣ пôдъ Тернополемъ убивъ грôмъ господаря Василя Домарадзкого, покалѣчивъ его доньку, малу дѣвчину и поразивъ сына. — Въ Луцѣ, въ самбôрскôмъ повѣтѣ, ударивъ грôмъ въ двѣ дочки господаря Миколы Капка. Старшу убивъ, молодшу тôлько опаривъ. — Коло Жабя въ т. зв. „Краснôмъ лузѣ" убивъ грôмъ господаря Михайла Бомбалюка. — Въ Шегиняхъ, въ перемыскôмъ повѣтѣ, сховало ся четверо дѣвчатъ пôдчасъ тучѣ пôдъ сосну. Тамъ поразивъ ихъ усѣхъ грôмъ. Три зъ нихъ выратовано, а четверта Маріянна Машталѣръ померла. — При кôнци минувшого мѣсяця пôдчасъ сильнои бурѣ ударивъ грôмъ въ хату Кузьмы Федусяка въ Стрыю, влетѣвъ коминомъ до хаты, убивъ матѣрь господаря, вôдтакъ вылетѣвъ вôкномъ, ударивъ въ будынокъ Штайнберґа, убивъ два конѣ въ стайни и запаливъ будынки. — Въ Стецевѣ, въ снятиньскôмъ повѣтѣ, згорѣли вôдъ удару грому двѣ загороды, вартости 1500 зр., а въ Стаяхъ, въ равскôмъ повѣтѣ, три загороды вартости до 2000 зр. — Въ Яблôнцѣ, въ повѣтѣ турчаньскôмъ убивъ грôмъ господаря Миколу Синяка, коли гнавъ волы зъ пасовиска. — Въ захôднôй Галичинѣ було такожь кôлька огнѣвъ вôдъ громôвъ.

— **Концертъ „Лютнѣ"** вôдбуде ся завтра 16 липня въ огородѣ мѣскôмъ (поезуитскôмъ) при спôвучасти войсковои музики 55 полку. Програма дуже добôрна и обнимае дуже богато точокъ, мѣжь иншими такожь хоры рускихъ композиторôвъ. Вступъ вôдъ особы 30 кр. Білетъ для чотирохъ особъ 1 зр. Початокъ концерту о годинѣ 4 по полудни.

— **Львôвску православну церковь** замкнули власти мѣскѝ на основѣ приказу намѣстництва, котре на свою руку зарядило оглядины церкви и признало еи яко будынокъ грозячій заваленьемъ. Пляны на нову церковь лежать вже кôлька лѣтъ въ намѣстництвѣ непотвердженѝ, хочь буковиньскій фондъ релігійный призначивъ вже якусь суму на будову новои церкви.

— **Овація для Впреосв. митрополита.** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Горлицяхъ переславъ минувшого тыждня Впре.св. митрополитови адресу кондоленційну зъ заявою почести зъ причины звѣстного нападу на двôрци у Вѣдни.

— **Фальшивѝ грошѣ.** У Вѣдни появили ся въ великôмъ числѣ фальшивѝ ніклевѝ двацятаки (сотики). Фальсіфікаты тѝ такъ подôбнѝ до правдивыхъ грошей, що тяжко ихъ розпôзнати навѣть по докладнôмъ огляненю. Поліція слѣдить за фальшôвниками.

— **Выборы въ Тернополи** до рады мѣскои зъ третого круга закôнчили ся вчера по 6-днѣвнôй борбѣ мѣжь комітетами христіяньскимъ и жидôвскимъ. Выбрано 8 христіянъ и 4 жидôвъ, отже о одного жида менше, якъ зъ початку комітетъ христіяньскій жидамъ обѣцявъ. Цѣкаво чи сповнить ся и друге припущенье кореспондента Przegląd-а, котре мы вчера навели, именно чи дѣйстно жиды будуть зъ мести голосувати въ другôмъ крузѣ на Русинôвъ.

— **Велика недостача пашѣ** дае ся вôдчувати въ цѣлôй Австріи. Зъ огляду на се задумуе правительство австрійске зборонити вывозу сѣна и соломы за границю. Правительство угорске противить ся сѣй постановѣ.

— **Будова трамваю електричного у Львовѣ** порѣшена остаточно на вчерашнôмъ засѣданю рады мѣскои. Будову ухвалено вôддати фірмѣ „Сіменсъ и Гальске".

— **На дохôдъ фонду тов. взаимнои помочи членôвъ штуки друкарскои у Львовѣ** вôдбуде ся завтра дня 16 н. ст. липня прогулька товариска до лѣса на „Пасѣкахъ". Проґрама обôймае танцѣ, звычайнѝ забавы и гры товарискѝ при участи музики войсковои. Початокъ прогульки о $3^1/_2$ годинѣ зъ полудня. Білетъ поодинокій 20 кр., родинный 60 кр.

— **Дрôбнѝ вѣсти** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Орѣховець, въ повѣтѣ скалатскôмъ, 100 зр. на докôнченье будовы церкви. — Крил. о. Петрушевичь выѣхавъ вчера на купелѣ до Жегестова а крил. о. Павликôвъ проведе лѣто въ Межигôрцяхъ коло Галича, а вôдтакъ въ Корчинѣ коло Сколього. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Чорнôй, въ повѣтѣ грибôвскôмъ, 100 зр. на докôнченье и внутрѣшне уладженье церкви.

Наука, штука и література.

— **„O żebractwie i włóczęgostwie** ze stanowiska historycznego, socyalno-ekonomicznego i prawnego. Napisał Aleksander Męciński, c. k. sędzia powiatowy w Jaworowie. We Lwowie 1893". Стор. VIII + 310 in 8°. — Замѣтный сей науковый твôръ нашого земляка добувъ собѣ прихильну оцѣнку критики, тожь годить ся, щобы и ширшій кругъ Русинôвъ познакомивъ ся зъ тымъ творомъ.

Въ першôй части твору подае авторъ докладный историчный оглядъ зросту жебрацтва. Перейшовши коротко по грецкихъ та латиньскихъ жерелахъ исторію жебрацтва та волокитства старинного свѣта, показуе п. Менциньокій точно розвôй сеи верствы суспôльнои въ середныхъ вѣкахъ. Милосердье и добродѣйнôсть христіяньска, злагодженье неволѣ, скоре повставанье монастирѣвъ та добродѣйныхъ заведень, неспокôйнѝ военнѝ часы, розбишацкѝ подвиги лицарства, немôчь поліціи, загальне зôпсутье обычаѣвъ — се проявы, що сприяли розвоеви жебрацтва та волокитства, до котрого авторъ зачисляе велику пайку безземельного та безприютного пролетаріяту взагалѣ и проституціи. Схарактеризувавши тайнôсть особы жебрака и волоцюги, тайнôсть средствъ, якими они послугувались, та ихъ орґанізацію, подае авторъ историчный нарисъ боротьбы державъ и суспôльностей зъ тою язвою.

Приступаючи до новыхъ вѣкôвъ, опирае авторъ всою студію на ширшôй, соціяльнôй основѣ, та показуе, якъ величезный зрôстъ новôтного безпряютного пролетаріяту звязаный тѣсно зъ упадкомъ февдалізму, зъ ширшаньемъ т. з. ліберальныхъ примовань суспôльно-економічныхъ, зъ розвиткомъ фабричнои продукціи, вызыскуваньемъ робочои силы жѣнокъ и дѣтей, зъ фабричною гіперпродукцією та „крахами", — взагалѣ, зъ цѣлою капіталістичною господаркою. Историчну частину своеи студіи кôнчить авторъ статистичными датами, котрѝ показують нинѣшный станъ жебрацтва та волокитства въ поодинокихъ державахъ.

Въ другôй, адміністраційнôй части твору подае авторъ поглядъ на розвôй законодатства, котре дотычить опѣки надъ убогими въ европейскихъ державахъ. Въ тôмъ взглядѣ дѣлить вôнъ державу на три ґрупы: до першои зачисляе Анґлію, Шкоцію та Ирляндію, де видко вызначну державну орґанізацію при спôвдѣланю суспôльности въ опѣцѣ надъ убогими; — до другои Швецію, Норвеґію, мѣсто Франкфуртъ надъ Меномъ и мѣсто Брему, де бачимо свобôдно розвинену, зльокалізовану комунальну опѣку надъ убогими; — до третои ґрупы належить Голяндія, Франція, Бельґія, Прусы и Австрія, де подыбуемо урядженя посереднѝ мѣжь двома першими ґрупамы. Переглядъ европейскихъ гуманітарныхъ институцій кôнчить авторъ практичными вказôвками, яку участь повинна взяти держава, громада и сама суспôльнôсть, при помочи приватныхъ заведень, въ опѣцѣ надъ убогими.

Въ третôй правно-карнôй частинѣ працѣ бачимо, якъ поступъ, ширшаюча цивілізація та здобутки наукъ соціольоґічно-антропольоґічныхъ лагодять суворôсть карныхъ законôвъ, та якъ сей напрямъ вôдбивъ ся на законодатствѣ, що дотычить спеціяльно жебракôвъ та волоцюгôвъ. Розôбравши теоретично о скôлько можна вважати жебрацтво и волокитство карыдостойнымъ, та подавши историчный розвôй одного вôдлому жебрачого пролетаріяту-проституціи, — розбирае авторъ докладнѣйше въ тôмъ напрямѣ австрійскѝ карнѝ законы, критикуе найновѣйшій проектъ закона карного та показуе, якъ австрійске законодатство — якъ у другихъ напрямахъ такъ и на поли опѣки надъ убогими — далеко остало по-за другими европейскими державами, котрѝ въ своихъ законодатствахъ покористувались новѣйшими здобутками наукъ, особливо-жь италійскои т. зв. антропольоґічно-криміналістичнои школы.

Студія п. Ол. Менциньского вызначуесь совѣстностію, науковою безсторонностію, не полишае нѣякого, хочь-бы и найдрастичнѣйшого пытаня, наколи лишь се пытанье може причинитись до зрозумѣня розбираного предмету; — взагалѣ твôръ той заслугуе на се, — щобы нимъ заинтересувались широкѝ круги нашои суспôльности.

О. К.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Дирекція почтъ надала посады: 1) почтмайстрôвъ: въ Яворовѣ експедиторови въ Илавча Руд. Ваврошови, въ Чешановѝ почтмайстрови зъ Мриглоду Алекс. Пилявскому, въ Мостискахъ почтмайстрови зъ Язлôвця Юл. Котовичеви, въ Язлôвци почтмайстрови зъ Йорданова Іос. Боровцеви, въ Гвôздци експедидієнтови почтовому зъ Литвинова Іос. Станкевичеви, въ Лимановôй почтмайстрови зъ Черлянъ Володисл. Пшеворскому; 2) експедієнтôвъ почтовыхъ: въ Бѣльчи золотôмъ експедієнтови Алекс. Голубовичеви зô Щепанова, въ Выбранôвцѣ експедиторови почтовому Ив. Бужиньскому, въ Илавчи почтмайстрови зъ Яворова Пав. Ґертлерови de Блюменфельдъ, въ Домарадзи Мар. Войцѣховскому, въ Жегестовѣ жерелѣ Юл. Криницкому, въ Стратинѣ експедиторови почтовому Брон. Заславскому, въ Новôмъ селѣ коло Стрыя експедієнтцѣ Єл. Матковскôй, въ Богданôвцѣ експедиторцѣ Ант. Гофзасъ въ Погôрцяхъ коло Рудокъ експедиторцѣ Ядв. Бенецкôй, въ Нагачевѣ експедиторцѣ Мар. Ходоровскôй и въ Лукавици експедиторови Богд. Стальберґерови. — Міністеръ торговлѣ именувавъ ревідента рахункового Том. Червиньского совѣтникомъ рахунковымъ.

Телеграмы „Дѣла"

Буда-Пештъ 15 липня. Въ послѣднôмъ часѣ не лучивъ ся нѣ одинъ случай занедужаня на холеру.

Прага 15 липня. Рада мѣска ухвалила вôддати соціялістамъ ратушеву салю на нарады въ справѣ загального голосованя.

Бѣлградъ 15 липня. Скупштина рѣшила затягнути позичку 18 міліонôвъ долярôвъ на войсковѝ выдатки.

Инсбрукъ 15 липня. Вчера отворено соймъ тирольскій.

Лондонъ 15 липня. Палата послôвъ приймила §. 9. білю гомеруля, патомѣсть вôдкинула §. 10. Параґрафы вôдъ 11 до 17 вôдрочено, а принято §. 18 до 26.

Парижь 15 липня. Народне торжество вôдбуло ся зовсѣмъ спокôйно. Лише прихоплено кôлькохъ анархістôвъ, що лѣпили пôдбурюючѝ плякаты.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— Вп. В. Мат. въ Кар. Одержали.

Надôслане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ
Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

КОНВЕРСІЮ
$4^1/_2$% листôвъ заставныхъ
галицкого тов. кредитового земского на 4% листы заставнѝ 56-лѣтнѝ того-жь товариства переводить безъ дочисленя провізіи
контора вымѣны
КЩА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 6—7

Машины до шитя
рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 6—15 на жаданье высылаю. 4519

Спеціальный складъ для малярѣвъ церковныхъ
І. ШПЕТА
Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.
поручае кисти, нірнбергске золото дукатове, шляґметаль, покостъ правдивый анґлійскій, якъ такожь всякѝ приборы того рода.
Цѣнники даромъ и франко. 4742 2-30

Панна уздôбнена
въ кравецтвѣ и бѣлôмъ шитю глядае занятя на провінціи. Зголошеня пôдъ **А. Ґ.** приймае адміністрація. 4757 3—4

„ГОРТЕНСІЯ"
Львôвъ Зиморовича ч. 11.
ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ
методою Worth-а
Заведенье полагоджуе всякѝ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ вôдъ зр. 8 4760 1—104
Для провінціи всякѝ комісы тоалетовѝ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.
Шнурôвки францускѝ и шнурôвки здоровля.
Свѣжѝ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

Ледôвнѣ комнатнѝ по зр 25, 35 и 45 поручае
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч 1, (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЛЕОПОЛЬДЪ
ЛИТИНЬСКІЙ
Львôвъ, Коперника 2
поручае
Фарбы олѣйнѝ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучѝ, готовѝ до ужитя.
Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.
На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 20—

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!
Звѣстный складъ и робôтня фортепянôвъ 4744 4—10
КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО
у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9 перенѣсъ ся
на ул. Баторія ч. 28
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа
Великій выбôръ **фортепянôвъ и пянінъ** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручае найдешевше и пôдъ ґарантією. Всякѝ репараціи выготовлюе фахово и совѣстно, выгранѝ инструменты приймае въ замѣну.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на двôрець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

„МАРІѢВКА" Заведенье водолѣчниче
коло Львова (почта Львôвъ). 4705
Шѣсть кільометрôвъ вôдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречуднôй мѣсцевости, окруженôй лѣсами въ значнôй части шпильковыми. Пять мурованыхъ мешкальныхъ поверховыхъ будынкôвъ, одинъ партеровый Въ заведеню каплиця, въ котрôй вôдправляе ся богослуженье. Взôрцеве устроенье такъ вôддѣлôвъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и бальконами) пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляціи, ґімнастики, купелѣ електричнѝ и иншѝ пôсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хôдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товарискѝ. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефонічною мѣста Львова. Заведенье функціонуе цѣлый рôкъ безъ перервы. Услôвя приступнѝ. Близшихъ пояснень удѣляе и замовленя приймае зарядъ заведеня.
Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лѣкарь управляючій.*

ФОРТЕПЯНЫ И ПЯНІНА
зъ найлѣпшихъ фабрикъ
поручае
КЛЯВДІЯ МАРКЕВИЧЕВА
У ЛЬВОВѢ
улиця Театральна число 8, II. поверхъ
[*напротивъ головнои вартôвнѣ*]. 4731 3—3

ЯКЪ МОЖУТЬ
капіталісты збôльшити доходы вôдъ паперôвъ вартôстныхъ, зменшенѝ въ наслѣдокъ конверсіи.
Дотычныхъ информацій удѣляе якъ найохотнѣйше безплатно и франко
ТОВАРИСТВО БАНКОВЕ
И КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ И КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
4752 1—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 13—180
ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОГРАФІЧНІЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ
вôдъ 1·20 кр. почавши.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
51—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ
выкладаныхъ подушками
Тита Турковского
Львôвъ при ул. Гетьманьскôй ч. 10
31—180 *поручає* 4714
свѣжій транспортъ тапетъ французскихъ и т. ин. матерій.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ
4722 *и декораційне* 24—180
ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА
Р. Шаріґмана и Л. Апля
артиста маляря — маляря вывѣсок
ул. Скарбкôвска ч. 6
напротивъ театру ґр. Скарбка.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
И РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 41—30

НОВА КАРТА
РУСИ УКРАИНЫ
выданя тов. педаґоґічного
єсть до набутя въ Адміністрациі „Дѣла“, **одинъ примѣрникъ за 20 кр.**
4738 3—?

Конякъ Токайскій
фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ улиця Академічна чи-
17—45 сло 20. 4669

ЦЕРАТЫ
всякого рода, килимы, хôдники, матеріи на меблѣ, портіеры, капы на столы и лôжка, обрусы цератовй, простирала ґутаперховй и всякй пасаментеріи повозовй
поручає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ
СТ. ВЫШИНЬСКА
у Львовѣ ул. Коперника ч. 16.
4688 18—24

КОСЫ
БѢЛЙ
знаку „РУКА“
зъ найлѣпшои стали
по 45 кр.
СЕРПЫ англійскій Варда знаку ковала I-ои якости 30 кр. для „кулокъ“ рôльничихъ и склепикôвъ сѣльскихъ цѣны гуртовнй поручає 4735 6—10
БОЛЕСЛАВЪ ЦИБУЛЬСКІЙ
складъ товарôвъ зелѣзныхъ
при площи Марійскôй у Львовѣ.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ
ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ
у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,
працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ *першорядныхъ* фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякій вымоги такъ зъ огляду на щодений выробы, якъ такожъ на замовленя Вп. П. Т. Публики.
4758 2—?

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушъ

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Іайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожъ поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідн-
нѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантіею (такожъ на раты). 4582

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,

зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхового такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анеміи и блѣдницѣ.

Знаменита ґорска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна **вдыхальня** соляна и бальсамічно-шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральнй и рѣчнй въ быстрôмъ Дунайци. Всѣлякй поступовй уряженя, 1200 комнатъ для гостей, такожъ зъ кухнями. Въ I. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожъ въ порѣ осѣнньôй и зимовôй мешканя купелевй о 1/3 дешевшй если ихъ денно наймаєсь. Въ сезонѣ II. увôльнени вôдъ таксы знесенй. Лѣкарь заведеня д ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стациі въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Ґ. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня
4625 18—23 ***Ф. Висневскій.***

Теофіль Копистиньскій
артистъ-малярь
звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всходнôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншй рѣчи. Принимає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ пляновъ. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.
Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска
4636 **число 20.** 21—?

ЛЬВÔВЪ въ липни 1893

ВПОВ. ДОБРОДѢЮ!

На Вашъ запытъ вôдповѣдаю, що найвôдповѣднѣйшою нагородою пильности, на яку сынокъ и донечка Ваша заслугують, єсть инструментъ музичный. Бо лучить въ собѣ „гарне зъ хосеннымъ“ збуджає замилованье до музики, утѣшительки въ хвиляхъ сумныхъ и веселыхъ. Такй инструменты я купувавъ завсѣгды въ складѣ п. **І. КАПРАЛИКА у Львовѣ ул. Скарбкôвска ч. 3 на розѣ,** де дѣйстно добрый товаръ по **дешевôй** цѣнѣ можна дôстати. Для Ганусѣ я поручивъ бы цитру а для Тараса инструментикъ самограйку.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ИВАНЪ УЧИТЕЛЬСКІЙ,
4754 3—3 професоръ при школѣ „Пильности“.

40 разôвъ преміована Фабрика парова медôвниковъ и сухарковъ

Г. ЧИНЬСКОИ
ВЪ ЯРОСЛАВѢ

поручає на сезонъ весняный и лѣтный знаменитй свои выробы а именно: **Медôвникъ королѣвскій**, надѣваный. **Медôвники** въ рôзныхъ смакахъ и родахъ **чисто медовй.** **Галенички ярославскй**, знаменитй до чаю и перекусокъ. **Азбука. Гократки** знаменитй десерови, надаючй ся до елеґантныхъ приемôвъ. **Бішкопты. Біжвіґы** (Albert-ы) высше цѣненй якъ англійскій.

Цѣнники gratis и франко.

Власнй склады: Львôвъ улиця Галицка. **Краковъ** Суконницѣ, такожъ въ лѣпшихъ торговляхъ корѣнныхъ.

Замовленя полаґоджує ся сейчасъ. Вôдпродующимъ значный рабатъ. 4687 10—10

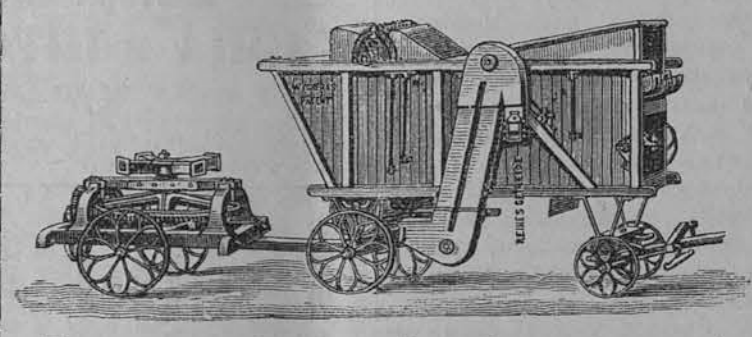

Патентованй молотѣльнѣ перевозовй

зъ приладомъ до чищеня, молотить бôльше якъ 100 кôпъ денно; патентованй молотѣльнѣ зъ кератомъ, молотѣльнѣ до руху ручного, патентованй млынки „Тріеры“, новй шкотскій плуги райольскй и всякій иншй машины рôльничй совѣстно зладженй, якъ такожъ зелѣзнй части литй до самостôйного выкôниченя рôзныхъ машинъ та до рôзныхъ роботъ будôвничихъ, пôдклады, рушты дверцѣ до печѣвъ, манльохи, **комбіновану жниварку и косарку за 330 зр., грабарки по 75 зр.** доставляє дешево фабрика машинъ и вôдливальня зелѣза

І. ВИХЕРА
у Львовѣ, улиця Городецка ч. 47.

Всякй направки рôзныхъ машанъ и частей машинъ выготовлюю совѣстно и дешево. 4747 3-6

„ДНѢСТЕРЪ“
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає такожъ въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на жите** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожъ 4414

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

КОНВЕРСІЮ
4½% листôвъ заставныхъ
ҐАЛИЦКОҐО
ТОВ. КРЕДИТОВОГО ЗЕМСКОГО
на
4% листы заставнй того-жь Товариства
переводимо
яко мѣсце для конверсіи
безъ дочисленя провізіи
АВҐУСТЪ ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ
И СЫНЪ
Дôмъ банковый и контора вымѣны
у Львовѣ
4759 Заложеный въ роцѣ 1853. 2—3

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. ґал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнний, такожъ запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справедшныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРҐОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОҐО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье **до ласкавого выбору Евангелія, Киоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконуе ся зъ написями пôсля жаданя.**

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового
на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Перестороґа! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидуе дуже дрантивый товаръ за великй грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣгахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важився хто ще моею фірмою послуґувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОҐО**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ГОТЕЛЬ ИМПЕРІЯЛЬ

Сей першорядный готель въ нашôмъ мѣстѣ побôчь всѣхъ властей и урядôвъ, устроеный вкусно зъ найбôльшимъ комфортомъ, побôльшеный сими днями о трицять кôлька прегарныхъ комнатъ въ партерѣ. Цѣны дуже дешевй, вôдъ 80 кр. за комнату. Для выгоды Публики суть въ готели знаменитй лазнѣ, великій огородъ до проходôвъ зъ величавою реставрацією, заосмотреною въ найлѣпшй стравы и напитки, та выгôдна ремиза, готова завсѣгди на услуги Публики. Услуга численна и точна. Выгоды якъ найбôльшй. Поручаючи Вп. Публицѣ свôй нинѣ побôльшеный готель, прошу о вôдзначенье мене на дальше якъ доси своими взглядами и остаю зъ поважаньемъ
4748 (2-4)
ХРИСТОФЪ ЯНОВЧЧЬ, властитель готелю Імперіяль.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 147. Львôвъ, Понедѣлокъ 5 (17) липня 1893. икъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженьє. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

У Львовѣ, дня 17 н. ст. липня 1893.

Обѣжникъ президіи ц. к. краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ въ справѣ приниманя рускихъ подань, котрый мы въ остатнôмъ числѣ дословно привели, єсть актомъ вôльшои ваги. Дуже имовѣрно, що дехто мôгъ бы толкувати сей обѣжникъ яко доказъ дбалости правительства о чистоту и розвôй рускаго языка, а спеціяльно яко рôдъ концесіи для Русинôвъ-народовцѣвъ. Хочемо отже застановити ся надъ нимъ основно и цѣлкомъ обєктивно, щобы єго оцѣнити и самого по собѣ и яко выразъ теперѣшнои політики краєвого правительства супротивъ Русинôвъ.

Щô дало повôдъ до выданя такого обѣжника? Сего на-певно не знаємо. Мы чули лише о письмѣ Народного Дому у Львовѣ (и Ставропигійского Института) до адміністраціи податкôвъ, уложеного въ россійскôмъ язычѣ. Однакожь вкôнци показало ся, що се не бувъ россійскій языкъ, тôлько мѣшанина языкова, т. зв. язычіе, яке давнѣйше уживало ся и въ школахъ та шкôльныхъ книжкахъ и еще нинѣ уживає ся въ однôй (москвофільскôй) частинѣ галицко-рускои прасы а навѣть подыбує ся часомъ въ ореченяхъ властей, именно же въ судахъ а щô бôльше, въ Вѣстнику законôвъ державныхъ! Але письма однои або двохъ сторôнъ не були бы ще достаточнымъ поводомъ до выданя обѣжника загального, а вистало-бъ евентуально тѣ письма вôдкинути. Може бути однакожь, що такихъ письмъ приходило бôльше, що приходили дѣйстно навѣть письма россійскій, — въ такôмъ случаю бувъ бы достаточный повôдъ до выданя обѣжника.

Чи взагалѣ правительство управнене до выдаваня обѣжникôвъ въ тôмъ родѣ? Такъ єсть, сего права єму заперечити не можна. Правительство не має вправдѣ права мѣшати ся въ справы языковѣ якогось народу, накидувати та приписувати єму якійсь языкъ, якісь слова або формы, оно обовязане признавати той языкъ, якого нарôдъ дѣйстно уживає и який признаный єсть компетентными людьми зъ того-жь народу. Але не можна вôдъ правительства жадати, щобы оно признавало и якійсь инший языкъ, пôдшиваючій ся пôдъ дѣйстный языкъ народу, анѣ не можна жадати вôдъ орґанôвъ правительственныхъ, щобы они окрôмъ властивого языка народу присвоювали собѣ ще иншій языкъ тôлько длятого, що декому подобає ся подавати єго пôдъ фірмою языка того народу.

Чи було правительство въ сѣмъ спеціяльнôмъ случаю управнене до выданя приведеного нами обѣжника? — Нѣ. Єсть фактъ, що дуже многѣ теперѣшнѣ урядники скарбовѣ и політичнѣ, до котрыхъ той обѣжникъ вôдносить ся, рускаго языка достаточно не знають. Якъ же можна ихъ самоволи лишати, щобы оцѣняли, чи слова и формы въ якôмъ поданю суть рускѣ чи нѣ? Правда, они теперь якось радять собѣ зъ рускими поданями а именно або самѣ зъ трудомъ, на пôдставѣ знаня польского языка, догадують ся змѣсту письма рускаго, або просять кого о вытолкованье того письма. Але се не дає имъ еще компетенціи рѣшати о чистотѣ рускаго языка. Президія скарбовои дирекціи була бы отже тôлько тогды управнена сей обѣжникъ выдати, коли-бъ була перше запевнила ся, що всѣ урядники знають цѣлкомъ докладно рускій языкъ. Правда, противъ орeченя низшои власти можна вôдкликати ся до власти высшои, котра або має у себе урядникôвъ знаючихъ добре рускій языкъ або може вôднести ся до когось компетентного въ тôмъ взглядѣ. Але кôлько шкоды може мати сторона черезъ вношенье такихъ рекурсôвъ и проволоку ними споводовану! Тай зъ-вôдки она приходить не зъ своєи вины бути неволена до вношеня рекурсôвъ? Въ теперѣшныхъ обставинахъ, при незнаню рускаго языка многими урядниками адміністраційными и при звѣстнôй неохотѣ декотрыхъ урядникôвъ до того-жь языка, заходить небезпечнôсть, що обѣжникъ той буде надъуживаный до секатуръ противъ всѣхъ рускихъ подань безъ рôзницѣ, народовцѣвъ не менше якъ и москвофілôвъ.

Русины мають всякѣ причины сумнѣвати ся въ щирôсть интенцій правительства при выданю сего обѣжника. Правительство повинно було найперше постарити ся, щобы всѣ урядники дѣйстно знали рускій языкъ докладно, дальше щобы Вѣстникъ законôвъ державныхъ выдававъ ся въ чистôмъ рускôмъ языцѣ, а потôмъ ажь могло, коли-бъ показала ся потреба, выдати такій обѣжникъ. Тай тымъ менше можуть въ тôмъ обѣжнику видѣти ознаку дбалости о рускій языкъ, що вôнъ выйшовъ вôдъ тои самои власти, котра на будынку ц. к. уряду вымѣру належитостій у Львовѣ не позволила умѣстити руску надпись, ба навѣть вже умѣщену приказала усунути...

Зъ тыхъ всѣхъ причинъ и Русинъ-народовцѣ не можуть сего обѣжника признати користнымъ, анѣ політики правительства краєвого прихильною, а мусять уважати єи, коли не прямо за неприхильну, то бодай за незручну та нещасливу. Тою дорогою анѣ не поможе ся рускому народовству, анѣ не зашкодить ся москвофільству, хиба збôльшить ся недовѣріе до правительства и, о скôлько за правительствомъ стоять такожь Поляки, то и до Полякôвъ. Єсли правительство хоче затерти некористне враженье, яке зробивъ сей обѣжникъ на всѣхъ Русинахъ, то повинно безпроволочно вôзвати всѣхъ урядникôвъ, щобы до певного часу присвоили собѣ знанье рускаго языка въ словѣ и письмѣ, и повинно вызначити комісіи, передъ котрыми мали бы выказати то присвоєнье.

Обовязкомъ же всѣи рускои суспôльности єсть: 1) вносити помимо и зъ причины того обѣжника тымъ бôльше рускихъ подань и письмъ, а въ случаю вôдкиненя ихъ за-для языка рекурсувати высше и вразъ подавати ихъ вѣрный текстъ до прилюднои вѣдомости; 2) поданя всѣ и письма писати завсѣгды въ языцѣ рускôмъ чистôмъ, не тôлько за-для привязаня и поважаня для нашого языка, але и тому, щобы не давати властямъ нѣякого позору... Сли хто доси дѣйстно уживавъ въ письмахъ и поданяхъ до урядôвъ языка руского нечистого и тымъ давъ повôдъ до згаданого обѣжника, а тымъ бôльше коли-бъ се робивъ на будуще, то поповнявъ бы и народный и політичный грѣхъ супротивъ рускаго народу.

Сербскѣ міністры ліберальнѣ передъ судомъ

Радикальна скупштина сербска взялась за санацію своихъ внутрѣшныхъ вôдносинъ — поставивши ліберальный кабінетъ Авакумовича въ обжалованье. Насильства, якими міністерство Авакумовича хотѣло удержатись при власти, дали радикаламъ ажь надто богато матеріялу на обжалованье. Клюбъ радикальныхъ послôвъ поручивъ Стоянови Протичеви, членови центрального комітету, редакцію акту обжалованя и длятого нема майже сумнѣву, що радикальна бôльшôсть скупштины ухвалить внесеня, поставленѣ въ актѣ обжалованя. Населенье Бѣлграду заинтересувалось справою и мѣсцевѣ ґазеты обговорювали єи основно, хочь розумѣесь вôдповѣдно до свого становища партійного. Ліберальна „Застава“ выславляла вôдвагу обжалованыхъ міністрôвъ, котрѣ порѣшили лично явитись въ скупштинѣ и боронитись противъ закидôвъ. Міністеръ Рібарачь приѣхавъ до Бѣлграду, а лібералы выкористали сю нагоду и устроили єму велику маніфестацію. Рібарачь подякувавъ зъ вôкна готелю своимъ сторонникамъ и въ своѣй промовѣ накинувъ ся сильно на Пашича. Се було провокаціею радикалôвъ, то-жь они сейчасъ збѣглись передъ готель, выправили котячу музику и побили вôкна. Поліція вмѣшалась въ справу, розôгнала товпы, а судячи, що можуть лучити ся дальшѣ ексцесы, предприняла всякѣ мѣры осторожности.

Справу обжалованя поставлено на порядокъ дневный суботнѣшного засѣданя скупштины. Засѣданье отворено точно о 8 ôй год. рано. На засѣданье явилось 122 послôвъ, а ґалеріи були переповненѣ публикою. Довкола будынку скупштины товпы народу. Самъ префектъ поліціи, Несторовичь, проводить поліційнôй сторожи. Передъ столомъ президіяльнымъ поставлено лавку, выстелену чорною шкôрою для обжалованыхъ міністрôвъ; стôлъ передъ лавкою застеленый сукномъ. Ліберальнѣ ексъ-міністры ждали въ бôчнôй комнатѣ, а коли полагоджено формальности въ скупштинѣ, вôйшли до салѣ пôдъ проводомъ Авакумовича. Поклонившись президентови скупштины, засѣли на лавцѣ: по правôй сторонѣ Авакумовича Стояновичь міністеръ скарбу, Алькôвичь міністеръ будôвлей, Гвоздичь міністеръ торговлѣ и Георгієвичь міністеръ просвѣты, а по лѣвôй ґенералъ Богичевичь міністеръ вôйны, одягненый по цивільному, и Величковичь міністеръ судôвництва. Рібарачь, бувшій міністеръ справъ внутрѣшныхъ, не явивъ ся на тôмъ ранѣшнôмъ засѣданю, бо ще не було єго въ Бѣлградѣ, але подавъ просьбу президентови скупштины, щобы призволити єму пятидневну проволоку, потрѣбну до розгляду акту обжалованя. Побôчь лавки, на котрôй засѣли обжалованѣ міністры ліберальнѣ, стоить лавка, на котрôй сидить сѣмь теперѣшныхъ радикальныхъ міністрôвъ.

Президентъ Катичь велѣвъ секретареви вôдчитати актъ обжалованя.

Актъ обжалованя мѣстить одинадцять точокъ, зъ котрыхъ найважнѣйшѣ отсѣ, до кладесь у вину кабінетови Авакумовича рѣзнѣ въ Горачици и Семендріи та сфальшованье результату выборôвъ. Для доказу наведено численнѣ факты, а такожь шифрованѣ депешѣ міністра Рібарача до префектôвъ, котрыми наказувано „всякимъ способомъ“ уневажнити выборы въ тыхъ округахъ, дѣ побѣдили радикалы. Вôдтакъ закидаєсь, що не скликано скупштины въ своѣмъ часѣ дня 1 падолиста мин. року, щобы доповнити реґенцію и заключити договоръ торговельный зъ Австро-Угорщиною, хочь було досыть часу вôдъ выборôвъ, котрѣ вôдбулись 21 серпня. Обжалованье закидає міністрамъ нарушенье конституціи, а крôмъ того вносить, щобы міністры були одвѣчальнѣ своимъ майномъ за шкоду, яку нанесли Сербіи, продовжаючи давный торговельный договоръ зъ Австро-Угорщиною, въ котрôмъ на деякѣ сербскѣ продукты експортовѣ установлено низькѣ цла. Въ справѣ договору торговельного долучено всѣ акты дипльоматичнѣ мѣжь Бѣлградомъ а Вѣднемъ Авакумовичь зажадавъ 6 падолиста черезъ посла сербского Симича у Вѣдни продовженя договору, а ґр. Кальнокій згодивъ ся на се ажь 29 грудня, якъ каже, на жаданье сербского правительства, котре не могло предложити нового договору скупштинѣ до ухвалы.

Згадки зъ 60-тыхъ рокôвъ.

(Зосима Недоборовского.)

Въ XL томѣ „Кіевскои Старины“ зъ 1893 р. находимо статью З. Недоборовского, котра кидає свѣтло на двохъ нашихъ драматурґôвъ: Семена Гулакъ-Артимовского (заразомъ композитора) и Якова Кухаренка. Щобъ познакомити музикôвъ и драматурґôвъ галицкихъ зъ двома мужами, котрыхъ творы представляють ся дуже часто на сценѣ нашого театру, подаємо тѣ „Згадки“ въ перекладѣ.

Въ часѣ мого побуту въ Петербурзѣ до 1864 р., дякуючи мому старому другови и землякови Семенови Гулакъ-Артимовскому — пише З. Недоборовскій — довелось менѣ познакомитись близенько зъ кôлькома Украинцями, що пôдъ той часъ проживали въ Петербурзѣ. Деякѣ (Шевченко, Костомаровъ, Кухаренко та и самъ Артимовскій) вже нинѣ не въ живыхъ. Але образы ихъ зъ всѣми характеристичными окремѣшностями, зъ всѣми навѣть подробицями, посередъ котрыхъ довелось имъ жити, стоять живо передъ моими очима.

Семенъ Степановичь Гулакъ-Артемовскій родивъ ся въ черкаскôмъ уѣздѣ, кіевскои губерніи и бувъ близькимъ своякомъ Петра Артимовского, бувшого ректора харкôвского университету и звѣстного украиньско-руского писателя. Одареный прекраснымъ голосомъ, Семенъ Артемовскій бувъ закликаный въ Петербургъ, зъ-вôдки небавомъ выслано єго на державный коштъ въ Италію, щобъ дальше образувавъ ся у спѣвѣ. Въ часѣ побуту єго въ Італіи заѣхавъ туды и пок. императоръ, Николай Павловичь. Артемовского представлено цареви, а той такъ полюбивъ молодого спѣвака, що надѣливъ єго брилянтовымъ перстенемъ. Въ Італіи проживъ С. Артимовскій пять лѣтъ. За той часъ вôнъ не тôлько выобразувавъ себе въ спѣвѣ, але и приучивъ ся языкôвъ, італіяньского и французского. Мимо того всякѣ письма до матери своєи писавъ лишь по украиньски, въ рôднôй мовѣ. Ось одно зъ сихъ писемъ: „О такъ, моя рôдная ненько! Сиджу я у садочку пôдъ синымъ небомъ, въ далекôй чужôй сторонѣ. Дивлюсь на сине море и згадую Васъ. А далѣ дивлюсь, якъ дикѣ гуси летять та и заспѣваю: гуси мои, гусенята, возьмѣть мене на крылята, та понесѣть мене до матѣнки. А у матѣнки єсть що ѣсти й пити и хорошо изходити...“

Мати-старушка, читаючи тѣ письма, заливалась, бувало, слезами, приговорюючи: „нема кому тобѣ, мôй сыну, моя дитино, въ далекôй сторонѣ порадоньки дати, головку змыти, чистенькои та бѣленькои сорочки надѣти...“

По поворотѣ въ Петербургъ С. Артимовского зачислено мѣжь оперовыхъ артистôвъ царскихъ театрôвъ, и ажь до вôдходу зъ сцены вôнъ тѣшивъ ся не малою звѣстностію и любовію у петербурскои публики, що навѣщала марійскій театръ, а именно въ роляхъ Украинцѣвъ, якъ примѣромъ въ оперѣ: „Запорожець за Дунаємъ“, котрои вôнъ бувъ автôромъ (якъ лібрета такъ и музики). Чоловѣкъ умный, хочь поверховно але всесторонно образованый, дуже живои вдачи, рухливый, на словахъ острый и жартолюбивый, С. Артимовскій горячо любивъ свою родину та своихъ землякôвъ, але єму було до вподобы и петербурске суспôльне житье. Вôнъ бувавъ всюды, всюды гостивъ радо: и въ убогôй кватирѣ когонебудь зъ землякôвъ, и въ золоченôй палатѣ вельможь, и у звѣстного богача придворного гузара Яковлева на люкулѣвскихъ снѣданяхъ; и въ знаменитого нашого математика М. В. Остроградского, зъ котрымъ пересиджувавъ цѣлѣ вечоры при „ходячихъ столахъ“, у що навѣть вѣривъ щиро и при чôмъ приговорювавъ: „Такъ, такъ — богато ще люде не знають.“ Жажда до дѣланя, и то рôзнородного, була у Семена Артимовского такъ велика, що свôй завôдъ (спѣвака) уважавъ недостаточнымъ, и заєдно носивъ ся зъ всѣлякими проєктами, котрѣ звычайно и полишились проєктами. Такъ, примѣромъ, выробивъ вôнъ проєктъ водопроводôвъ для Петербурга и напечатавъ єго зъ иллюстраціями въ однôмъ журналѣ зъ 1859 чи 1860 р. А бувало, що тѣ проєкты робили и велике фіяско. Отъ задумавъ С. Артемовскій, примѣромъ, поправити суспôльну моральнôсть, а за средство до тои цѣли уважавъ вôдповѣднымъ въ надходячôмъ постѣ попросити редакціи ґазетъ и журналôвъ, щобъ розсылали всѣмъ передплатникамъ заповѣди Божѣ, котрѣ велѣвъ выпечатати на хорошôмъ папери, золотыми буквами, зъ вінеткою власного помыслу, на власный коштъ. Цѣна ледви покрывала выдатки. Однакожь мимо того заповѣди не побачили свѣта, хочь пôстъ кôнчивъ ся: „Ну, щожь сталось?“ — пытаю Семена, а вôнъ менѣ на те зовсѣмъ поважно: „Мы, голубчику, зробили велику помылку, треба було намъ напечатати заповѣди ще по-жидôвски, то ихъ жиды скорѣйше купили бы, нѣжь паны“...

Якъ давно знавъ ся Семенъ Артемовскій зъ Шевченкомъ — того не скажу. Не однакови натуры, любились оба и жили дружно, хотя неразъ Гулакъ любивъ жартувати на коштъ Тараса. Такъ, зôбрались разъ у мене гостѣ, межи ними Костомарôвъ, Сгороженко, Артемовскій и Шевченко. Тарасъ розказувавъ широко про киргіскѣ степы и згадавъ межи иншими, що у киргіскихъ коней така сила, що они на добу перебѣгнуть до 200 верстъ. „Слухай, Тарасе — перебивъ єму Семенъ Артемовскій, — одинъ панъ програвъ въ карты все, що тôлько мавъ. Осталось въ него тôльки сукна аршинъ 200, але вôнъ и те сукно програвъ. А той, що выгравъ, змѣрявъ сукно та й каже: замѣсть 200 тутъ тôлько 20 аршинъ?!“... — „Бо у мене такѣ аршины“ — вôдказує панъ. То може и у тебе, Тарасе, такій-жь версты?!... — „Десь ты, Семене — хмуро замѣтивъ на то Тарасъ — на то уродивъ ся, щобъ зъ людей глузувати? лицедѣю ты!“ — „Якъ бы не було на свѣтѣ Семенôвъ — продовжавъ Артемовскій, вже недобрый, — то ты, Тарасе, скакавъ бы зъ своими кôньми не по 200, а по 1000 верстъ на добу.“ Нечемно було накидатись такъ жартами, та ще на кого? — на Тараса! — чоловѣка въ розговорѣ дуже здержаного, не многоглаголивого, и котрый, смѣло можна сказати, въ житю не уронивъ нѣ пôвъ слôвця неправды, бо она була противна цѣлôй єго натурѣ. Семенъ вôдтакъ и самъ вже замѣтивъ, що вôнъ загнавъ ся за далеко, и заразъ ставъ уговорювати свого „щирого земляка по родинѣ, по духу и вѣрѣ“ и просити выбаченя, бо якъ же „инодѣ и не пожартувати?“ Тарасъ бувъ дуже умный и добрый чоловѣкъ та и за богато вôнъ перенѣсъ на свому житю, щобъ заразъ сердитись за марницю, за приятельскій жартъ. Вôнъ тогдѣ, якъ и звычайно на всякѣ дотепы и жарты, махнувъ лишь рукою.

Семенъ закинувъ сцену пôдъ конець шѣстьдесятыхъ рокôвъ, але не переселивъ ся на родину свою, а своєи жѣнки, до Москвы, де въ 1874 роцѣ умеръ.

Въ 1861 р. я познакомивъ ся у Н. Костомарова зъ ґенералъ-майоромъ Яковомъ Герас. Кухаренкомъ, що приѣхавъ тогдѣ до Петербурга по розпорядженю міністра вôйны до комісіи, въ котрôй розбирано проєктъ устроєня вôйска чорноморского, де Кухаренко черезъ якійсь часъ займавъ достоинъство отамана. Костомарôвъ знавъ Кухаренка ще за молоду зъ Харкова, бувши тамъ студентомъ универси-

По вôдчитаню акту обжалованя забравъ голосъ першій Йованъ Авакумовичь. По 25-лѣтнôй дѣяльности публичнôй — говоривъ Авакумовичь — прикро чоловѣкови почути, що его обжалôвують о нарушенье конституціи. Єсли скупштина не буде мати упередженя, то побачить, що обжалованье не маѥ основы. Въ исторіи одвѣчальности міністрôвъ суть примѣры, що міністрôвъ обжалôвувано о головну зраду або пôдкупства. Сей же случай єсть першимъ, въ котрôмъ обжалôвуєсь міністрôвъ за се, що они не примѣнили конституціи въ той способъ, якъ сего бажаѥ теперѣшна бôльшôсть радикальна. За таку провину даєсь міністрамъ вотумъ недовѣря и они складають свои теки. Правительство мало право не скликати скупштины 1 падолиста, такъ само якъ маѥ право вôдрочувати нарады скупштины. Конституція выразно каже, що на случай смерти одного реґента два другѝ реґенты мають власть королѣвску. Проклямація реґентôвъ Рістича и Белимарковича, по смерти Протича, була пôдписана міністерствомъ Пашича. Продовженье договору торговельного зъ Австро-Угорщиною наступило длятого, бо не було можна ухвалити нового договору; те само зробило и міністерство Пашича. Тажь теперь заключено договôръ зъ Нѣмеччиною, де не було парляменту, а помимо того нѣхто не ставляѥ Капрівіого пôдъ обжалованье. Що до ужитя войска для цѣлей правительства и що-до противконституційного уконституованя скупштины, то всѣ закиды упадають, бо сѝ права прислугують выключно королеви. Не ступайте на дорогу, котрою ишовъ Робеспіѣръ а котра завела его самого на шафотъ. Вы думаѥте, що вы сильнѝ, бо маѥте теперь бôльшôсть, и хочете насъ, своихъ противникôвъ знищити. Подумайте, куды се заведе! Добрыхъ наслѣдкôвъ певно не буде!

Вôдтакъ доручивъ ґенералъ Богичевичь свою писемну оборону. Секретарь вôдчитавъ оборону. Богичевичь рôвножь заявляѥ, що за поведенье арміи одвѣчальный лишь король а не міністеръ вôйны.

Засѣданье ранѣшне тревало до 1-ои годины. По полудни зачалось засѣданье о 4-тôй годинѣ. Мѣжь обжаловаными міністрами явивъ ся вже и Рібарачь. Бувшій міністеръ Алькôвичь вручивъ президентови оборону, пôдписану всѣми обжаловаными. Въ оборонѣ наведено тѝ всѣ аргументы, котрыми боронивъ ся Авакумовичь. Оборону вôдчитано. Вôдтакъ забравъ голосъ Рібарачь и просивъ о пятидневну проволоку, щобы приготовивъ ся до обороны, бо актъ обжалованя доручено ѥму що ино вчера. — Напредняки Георґіѣвичь и Гарашанинъ промовляли за допущеньемъ тои проволоки, бо кождому обжалованому треба признати якъ найбôльшѝ права до обороны. При голосованю бôльшôсть скупштины ухвалила, щобы Рібарачь выголосивъ заразъ свою оборону.

Рібарачь мусѣвъ забрати голосъ. Вказавъ, що радикалы ще бôльше нарушили конституцію анѣжь обжалованѝ міністры, бо замахъ державный зъ 13 цвѣтня с. р. ще бôльше противконституційный. — О 7-ôй годинѣ заявивъ Рібарачь, що не скôнчивъ своѥи обороны; президентъ закрывъ засѣданье и вызначивъ слѣдуюче на недѣлю зъ полудня.

Вôдозва.

Секція XXII, намѣряючи представити на загальнôй выставѣ краєвôй у Львовѣ въ 1894 р. театръ и народну музику, по точнôмъ розслѣдженю артистичныхъ вôдносинъ, прийшла до пересвѣдченя, що оба тѝ вôддѣлы штуки збогатять немало загальну выставу, мимо того, що для важныхъ причинъ, не можуть становити окремои выставы театрально-музичнои.

Вôддѣлы тѝ, репрезентованѝ на ладъ оказовый, обôймуть:

1) Инструменты музичнѝ,
2) Инструменты народнѝ,
3) Инструменты стариннѝ,
4) Памятки музичнѝ,
5) Рукописи давнѝ и новочаснѝ,
6) Выдавництва музичнѝ,
7) Шкôльництво музичне,
8) Театръ,
9) Фотоґрафіи музикôвъ и артистôвъ въ збôрцѣ якъ найчисленнѣйшôй.

Крôмъ того проєктуѥ ся для оживленя выставы, рядъ концертôвъ поодинокихъ товариствъ, артистôвъ и віртуозôвъ.

Устроюючій комітетъ докладаѥ всѣхъ заходôвъ, щобы оба тѝ вôддѣлы, мимо того, що пôдъ взглядомъ розмѣрôвъ обмеженѝ, представили ся якъ найкрасше. Однакъ заходы тѝ хочь бы найусильнѣйшѝ, не можуть увѣнчати ся гарными результатами, коли комітетъ не стрѣтить щирои помочи у всѣхъ нашихъ товариствъ музичныхъ и спѣвацкихъ, композиторôвъ, артистôвъ, дірíґентôвъ, критикôвъ и літератôвъ, що перо своѥ музицѣ посвячують педаґоґôвъ музичныхъ и промысловцѣвъ, споруджуючихъ инструменты.

Тожь въ першôмъ рядѣ вôдносить ся комітетъ (Львôвъ, ул. Ягайлоньска ч. 15) до всѣхъ труженикôвъ на поли штуки, дальше до всѣхъ любителѣвъ музики и театру, такъ численныхъ середъ нашои суспôльности, зъ просьбою о щире и чинне взятье участи въ выставѣ.

Львôвъ дня 15 липня 1893.

Директоръ выставы:
Мархвицкій.

Секретарь выставы:
Иванъ Казимиръ Зелінскій.

Голова секціи XXII:
Д-ръ Александеръ Тхоржницкій

Референтъ секціи:
Станиславъ Невядомскій.

Подаючи сю вôдозву до прилюднои вѣдомости, замѣчаю зъ своѥи стороны, що комітетъ музичный поручивъ менѣ занятись устроѥньемъ рускаго вôддѣлу театрально-музичного. Въ своѥмъ часѣ вôднесусь ще окремыми вôдозвами до знатокôвъ, артистôвъ и любителѣвъ музики и означу докладно предметы, якѝ бы годилось представити на выставѣ краєвôй зъ поля музики рускои якъ церковнои, такъ и свѣтскои, стариннои и новочаснои. Щобъ зъ горы усунути всякѝ сумнѣвы, заявляю, що права языка рускаго въ тôй XXII секціи будуть вповни увзглядненѝ. Се вже порѣшила секція На теперь прошу зъ всякими проєктами и гадками: якъ бы сей рускій вôддѣлъ належало устроити? — вôдноситись до мене вôдъ адресою: Наталь Вахнянинъ. Спасôвъ, почта Тартакôвъ, а по феріяхъ: Львôвъ.

Дописи „Дѣла"

Вѣдень, 14 п. ст. липня 1893.

[Конець и застановленье слѣдства противъ участникôвъ демонстраціи зъ 8-го червня.]

La commedia finita! — власне выпущено всѣхъ вôсѣмъ студентôвъ москвофілôвъ зъ слѣдчои вязницѣ. Рôвночасно зôбрано и тыхъ, котрѝ були на вольнôй стопѣ — три москвофілы и пять радикалôвъ — и судья слѣдчій повѣдомивъ, що высшій судъ краєвый потвердивъ на нинѣшнôмъ засѣданю ухвалу палаты раднои суду краєвого карного що-до застановленя слѣдства, противъ котрои то ухвалы заложивъ бувъ зажаленье прокураторъ державный. Высшои инстанціи въ тôй справѣ процедура карна не допускаѥ, отже ухвала правосильна! Всѣ шѣснацять обжалованыхъ приняли ухвалу звучнымъ „Prosit" до вѣдомости. Замкненыхъ вôдпроваджено о год. 1-шôй ще на пôвъ годинки до ихъ келій, щобы спакували ся и якъ слѣдъ розпращали ся зъ товаришами вязницѣ, всякого сорта злодѣями и обманцями, зъ котрыми прожили 23 днѣвъ Передъ другою зôйшли на долину до уряду адміністраціи, де выплачено ихъ депозита, а розчисливши ся, опустили въ супроводѣ „Freifüssler"-ôвъ и многихъ иншихъ студентôвъ гостиннѝ муры вѣденьского „сѣрого дому". Бôльша часть увязненыхъ выглядаѥ дуже добре, прямо потовстѣла. Изъ депозиту вôдобравъ кождый по кôлькадесять зр., телеґрамы и письма зъ всякихъ сторôнъ Галичины.

Въ цѣлôй справѣ рѣшило зôзнанье Впре осв. митрополита яко свѣдка, що по ѥго думцѣ студенты демонструючѝ не могли мати анѣ намѣру тяжкого ушкодженя, анѣ выконаня примусу на ѥго особѣ, имъ ходило лишь о голу демонстрацію. Довѣдую ся вôдъ выпущеныхъ, що молодо-Чехи, прагскѝ послы-адвокаты д-ръ Герольдъ, д-ръ Пацакъ и д-ръ Подлипный, а такожь тутешный адвокатъ соціялъ-демократъ д-ръ Ельбоґенъ заявили волю зовсѣмъ безкористовно приняти оборону. Радикалы зъ свого боку носили ся зъ всякими зшитками матеріялôвъ до обороны, отже справа зачинала бути дуже интересною.

Нинѣ вечеромъ заповѣдженый урочистый а надѣяти ся и веселый комерсъ. Правду кажуть нашѝ люде: „зъ великои хмары, малый дощь".

На університетѣ не ведено противъ демонстрантôвъ нѣякихъ доходжень. По карѣ поліційнôй покликали студентôвъ Алексевича и Яворского власти академичнѝ, списали коротенькій протоколъ, а навѣть деканъ фільософічного факультету заявивъ, що „вже достаточно и такъ покараниѝ". Демонстранты повинни вôдчути вдячнôсть для ректора університету за успѣшну интервенцію. — Алексевичь заплативъ за ушкодженье ваґону яйцями 4 зр. 80 кр.

Клевчаненко.

Зъ Вѣдня.

[Причинокъ до исторіи выдавництвъ москвофільскихъ у Вѣдни.]

На мѣсце бл. п. Купчанковои „Русскои Правды" почала зъ такими-жь тенденціями выходити нова часопись п. з. „Просвѣщеніѥ".

Характеристична одна рѣчь. Коли въ осени редактора „Науки" Козарищука и редактора „Русскои Правды" Купчанка арештовано, взглядно переслѣдувано гончимъ листомъ, то редакцію першои перенявъ на себе п. Щавинськiй а послѣднои зовсѣмъ доси помежи Русинами незвѣстный писарь одного зъ тутешныхъ адвокатôвъ п. Кочиркевичь. Сей послѣдный займавъ ся и експедицією обохъ ґазетъ. Черезъ те выкориставъ ситуацію, дôставши въ свои руки адресы всѣхъ вôдбирателѣвъ обохъ ґазетъ, а що важнѣйше списъ „грôшныхъ" добродѣѣвъ, у котрыхъ въ ряди-годи можна запукати въ имя „святои русскои справы" до ихъ калитки.

Купчанко сидячи у Пітѣрѣ далеко у пôвнôчному краю, а бѣдолашный Данилъ въ вѣденьскихъ казаматахъ и не помѣтили, якъ „Русская Правда" и „Наука" заснѣтили ся, а выросла пôдъ редакцією Кочиркевича, ново вôдкрытои силы літературно-політичнои, а при помочи якогось Поклитара нова часопись п. з. „Православная Буковина". Она прикрашена трираменными хрестами и побожнымъ мотомъ. Читати сю ґазету, могло бы мати лишь цѣль, робити студіи психіятричнѝ надъ станомъ мозку и душѣ быстроумныхъ редакторôвъ. За той часъ застановили дальше доходженье судове противъ Купчанка и Козарищука, бо не було познакъ злочину. Купчанко повернувъ изъ Петербурга, глядить и не вѣрить очамъ своимъ! Tableau! — нова ґазета. Страшна злоба опанувала обохъ „мученикôвъ", злѝ языки говорять — relata refero — що Козарищукъ збираѥ ся бити Кочиркевича...

Але нѣ! Чей рюмка коняку и „крíґликъ" баварского водворять зновъ миръ середъ рускои семьѣ А митрополитъ Морарію чоловѣкъ засôбный, стане для усѣхъ! Мужайтесь борцѣ и крѣпѣть ся!

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Головный выдѣлъ товариства „Просвѣта" рѣшивъ на послѣднôмъ засѣданю дня 12-го н. ст. липня мѣжь иншими слѣдуючѝ справы.

1. Зголошено конверсію листôвъ 4½% товариства кредитового земского, якѝ маѥ товариство. Узыскану квоту рѣшено ульокувати по половинѣ въ паперахъ товариства кредитового земского, а по половинѣ банку краєвого.

2. Одобрено въ цѣлости поправки починенѝ на народописнôй картѣ Украины-Руси авторомъ сеи-жь карты д-ромъ Величкомъ.

3. Рѣшено передплатити всѣлякѝ просвѣтнѝ выдания, выдаванѝ на языцѣ польскôмъ, ческôмъ, словеньскôмъ и т. д., и поручено п. Дольницкому удержуванье ихъ въ евіденціи.

4. Принято до вѣдомости, що книжка за липень „Три побратимы" про убезпеченя вже друкуѥ ся.

5. На мѣсяць серпень рѣшено друкувати книжочку „Про книги грунтовѝ", зладжену п. Дольницкимъ.

6. Поручено п. Врецьонѣ выготовленье книжочки „Катехизмъ народный", якъ сего домагала ся філія въ Рогатинѣ.

7. За мѣсяць вересень маѥ зладити о. Чапельскій коротку книжочку про Маркіяна Шашкевича.

8. Принято до вѣдомости, що „молитвословъ", зладженый о. Слюсарчукомъ, перейшовъ вже рецензію митрополичои консисторіи.

9. Принято до вѣдомости, що о. Захаръ Пôдляшецкій въ Монастирискахъ прислав 25 зр. на фондъ закупна молитвословôвъ для молодежи шкôлъ перемыскихъ, заложеный о. Кипріяномъ.

10. Принятѝ слѣдуючѝ члены:

Федь Кучмѣй въ Путятинцяхъ,
Иванъ Олексôвъ въ Винникахъ
Симонъ Намасный у Львовѣ,
Іосифъ Застирець у Львовѣ,
о Иванъ Шмериковскій въ Печенѣжинѣ,
Антôнъ Гавловскій у Львовѣ,
Якôвъ Чайковскій въ Бурдякôвцяхъ,
Федь Пришлякъ въ Заставци,
о. Михайло Жарскій въ Стронятинѣ,
Братство церковне въ Пôдлѣскахъ

— —

Вôдъ выдѣлу **товариства „Русскихъ Женщинъ въ Станиславовѣ** пишуть намъ: Межи богато иншими справами, котрѝ дотыкають руску суспôльнôсть, стаѥ одною зъ важнѣйшихъ, справа заложеня института для рускихъ дѣвчатъ въ Станиславовѣ.

Ся гадка не нова, але зъ огляду на ѥи вагу нема сумнѣву, що кождый щирый Русинъ пôдпоможе ѥи радо, видячи плоды, якими вже нинѣ можуть повеличатись такѝ институты, якъ въ Яворовѣ або у Львовѣ. И справа тымъ важнѣйша, що у насъ на цѣлу всхôдну и полудневу Галичину та Буковину не було доси нѣ чутки про заснованье дѣвочого института за-для чого зъ конечности образують ся нашѝ дѣвчата по чужихъ „пансіонахъ" чи „конвіктахъ", де стрѣчають иншій напрямъ образованя и выхованя, де вѣѥ всякій иншій духъ, але не рускій.

Такому лиху може зарадити лише рускій институтъ дѣвочій, урядженый на ладъ львôвского або яворôвского. Недостачею учительокъ та учителѣвъ не потребуѥмо журитись, бо въ тôмъ взглядѣ маѥмо запевнену помôчь уже заздалегôдь, и то вôдъ перворядныхъ силъ учительскихъ въ Станиславовѣ. Однакъ щобы здѣйстнити гадку и перевести намѣръ въ дѣло, треба намъ ще значно бôльшихъ фондôвъ, якъ тѝ, котрыми могли бы мы теперь розпоряджати. Тожь надѣємось, що найбогатшимъ жереломъ на такъ гарну цѣль буде устроѥньѥ въ недалекôй будучности (по при забаву зъ танцями) льотеріи фантовои.

А запорукою, що въ нашихъ надѣяхъ не заведемось, єсть вже зроблены початокъ нашими патріотками, котрѝ на попередну вôдозву прислали прегарнѝ фанты, що подаємо до загальнои вѣдомости, складаючи повне признанье и подяку.

Фанты надôслали панѣ: Катерина Мандичевска зъ Надвôрнои: бѣлу вышивану серветку и гуцульскій фартушокъ; Левицка зъ Камянои: подушочку плюшову на шпильки и нецесерку зъ понсового атласу; Ирена Герасимовичѣвна зъ Янова: рамки на фотоґрафію, украшенѝ ручнымъ малюнкомъ; Яцикевичева зъ Пасѣчнои: ручникъ вышиваный народными узорами и подушочку на шпильки; Марія Темницка зъ Шидловець: пару гафтованыхъ пантофлѣвъ; Партицка зъ Торговицѣ: рамы зъ шкôры потяганѝ бронзомъ и пару пантофлѣвъ, кромѣ того 1 зр; Лойванюкôвна: кошичокъ на стирочки и гафтовану подушочку на шпильки; Ванда Шмериковска зъ Надвôрнои: чорный фартушокъ шовковый; Ядвига Домбровицка учителька зъ Надвôрнои: гафтовану касетку на хусточки зъ рожевого атласу вышивану шовковымъ гафтомъ; Яворска зъ Путятинець: 1 зр.; Н. Н. зъ Станиславова: 5 примѣрникôвъ „Бібліотеки музикальнои".

Прочѝ фанты, котрѝ наспѣли сими днями, однакъ не втягненѝ ще до спису, будуть оголошенѝ въ „Дѣлѣ" слѣдуючимъ разомъ. Дякуючи ще разъ нашимъ посестрамъ за сей починъ до доброго дѣла, просимо дальшѝ фанты ласкаво надсылати на руки пôдписанои.

Вôдъ выдѣлу товариства „Рускихъ Женщинъ" въ Станиславовѣ.

Ольга Зарицка, мѣстопредсѣдателька.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про утворенье робôтничихъ палатъ одержала Politik таку допись зъ Вѣдня: „Я не уповажненый назвати вамъ поименно, однакъ можу вамъ рѣшучо сказати, що хтось, хто стоить близько міністерства Таффого, выготовляѥ проєктъ выборчои реформы, обнимаючій утворенье робôтничихъ палатъ. Пôсля того пляну маѥ засноватись 18 робôтничихъ палатъ и то: одна на Буковинѣ, двѣ въ Галичинѣ, одна на Шлеску, двѣ на Моравѣ, три въ Чехіи (въ Празѣ, Ліберци и въ Будѣевичахъ), такожь по однôй въ кождôмъ иншôмъ коронôмъ краю, при чôмъ Форарльберґъ за-для розвиненого фабричного промыслу буде уважатись самостôйнымъ краємъ, а Трієстъ, Горицiя и Истрія одержать одну спôльну палату. Реформа выборча оперта на такихъ засадахъ: 1) Число членôвъ палаты послôвъ выносить 383. Се становить число членôвъ конституційного парляменту зъ р. 1848 2) Въ мѣстахъ и въ мѣсточкахъ такожь по селахъ одержить активне и пасивне право выбору той, хто платить безпосередный податокъ безъ огляду на ѥго высоту, и дальше, хто укôнчивъ середнѝ школы або рôвноуправнене наукове заведенье. 3) Выборы по селахъ суть посередниѝ якъ дотеперь, або безпосереднѝ, єсли того зажадаѥ вôдновѣдный соймъ. Де разъ запровадять ся безпосереднѝ выборы, ихъ можна буде знести лише при помочи державного закона. Имовѣрно зъ выимкою Галичины и Дальматіи, всѣ соймы будуть домагатись безпосередныхъ выборôвъ. 4) Палаты торговлѣ въ Опавѣ, Люблянѣ и Сольногородѣ котрѝ выбирали дотеперь зъ ґрупами мѣстъ, одержать право выбору по однôмъ послѣ 5) Палаты торговельнѝ въ Инсбруцѣ, Фельдкірхенъ, Боценъ и Ровередо, одержать право спôльного выбору одного посла. Отже число послôвъ зъ торговельныхъ палатъ збôльшить ся о шѣсть. 6) Палаты робôтничѝ одержать право выбору 24 послôвъ и то: въ Чернôвцяхъ, Краковѣ, Опавѣ, Оломуци, Будѣевичахъ, Лінцу, Сольногородѣ, Градци, Цельовци, Люблянѣ, Трієстѣ, Инсбруцѣ, Фельдкірхенъ и Зарѣ — по одному послови, а у Львовѣ, Берни, Празѣ, Райхенберзѣ и у Вѣдни по двохъ послôвъ. Проєктъ, котрый я наскіцувавъ, выготовлюєсь, однакъ коли и чи взагалѣ буде постановленый въ палатѣ, незвѣстно. Незабаромъ почуємо щось близше про се. Лише повторяю, що сей проєктъ походить вôдъ приватнои особы, котра зовсѣмъ не належить до опозиціи.

Въ справѣ церковно-політичнои реформы на Угорщинѣ вôдбувають ся вôдъ суботы нарады въ угорскôмъ міністерствѣ. Міністры находять ся немовь бы въ конклявѣ, живлять ся у президента міністрôвъ, щобы тымъ не тратити богато часу. Ся нарада потреваѥ имовѣрно кôлька днѣвъ и порѣшить численнѝ пытаня, котрѝ дожидають полагодженя. Мѣжь иншими прийде пôдъ нараду проєктъ міністра справедливости о правѣ родиннôмъ. Той проєктъ, котрый рôвночасно мѣститъ въ собѣ кодифікацію загального закона о супружествѣ, маѥ обрадитись на всѣ обставины и предложитись кабінетнôй канцелярiи въ цѣли одержаня передсанкціи. Пôсля того, що правительство при рôзныхъ нагодахъ въ авторітетнôй формѣ пояснюѥ и що говорять въ парляментарныхъ кругахъ, нема сумнѣву, що точкою выходу того проєкту супружеского закона буде обовязкова форма цивільного супружества пôдъ певными застороґами и юдикатура державы въ справахъ супружескихъ. Розвязанье супружества маѥ бути дуже утрудненe и лишь въ чотирохъ случаяхъ буде допущене. По укôнченю нарадъ, выбираѥсь кôлькохъ членôвъ кабінету на вôдпустку.

НОВИНКИ.

— **Клясифікація ученикôвъ рускои у Львовѣ ґімназіи:**

	зъ вôдзнач.	I кл.	II кл.	III кл.	попр.	Исп. доповн.
кл. приг.	5	36	2	2	3	—
„ I а.	1	29	6	3	4	—
„ „ б.	3	17	3	2	2	—
„ „ в.	1	22	1	1	4	—
„ II а.	3	32	—	—	2	—
„ „ б.	4	21	2	1	2	—
„ III а.	1	20	1	1	7	—
„ „ б.	—	17	1	—	3	—
„ IV.	2	20	8	3	6	—
„ V а.	1	23	1	—	3	—
„ „ б.	2	17	4	—	6	1
„ VI	7	30	6	—	3	—
„ VII	—	24	4	1	8	1
„ VIII	4	27	2	—	2	—
Разомъ:	34	335	41	14	55	2

— **Величезный огонь** навѣстивъ дня 14 н. ст. липня мѣсто Гусятинъ. Огонь повставъ въ наслѣдокъ хибнои конструкціи комина, въ малôмъ, соломою крытôмъ домѣ одного бѣдного боднаря Сей дôмъ, положеный въ найгустѣйше забудованôй части мѣста, згорѣвъ въ однôй хвили, а вôдъ него займили ся въ однôй хвили иншѝ домы, такъ, що за двѣ годины стоявъ въ огни цѣлый ринокъ и часть мѣста положена надъ Збручемъ. Мѣсцева сторожа огнева не могла мимо всѣхъ заходôвъ спинити страшнои пожежи. Згорѣли: церковь, всѣ безъ выимки склепы и домы въ ринку, синаґоґа и аптика. До 6-ои годины вечеромъ обернуло ся вже 200 домôвъ въ попѣлъ, около 3000 людей, переважно жидôвъ, лишило ся безъ даху. О 6-ôй годинѣ прибула сторожа пожарна зъ Копичинець и Чорткова и єи членамъ удало ся зльокалізувати огонь заразъ передъ домомъ славного рабіна чудотворця. Инакше було бы пôйшло зъ дымомъ цѣле мѣсто. Костѣлъ и головна улиця, замешкана христіяньскимъ населеньемъ, на котрôй суть такожь всѣ уряды выратованѝ. Поки-що завязавъ ся комітетъ, щобы нести нещастнымъ помôчь. — Россійске граничне мѣсто Гусятинъ заявило готовôсть прийти погорѣлцямъ зъ помочею. Громада мѣста Гусятина удала ся телеґрафічно до австрійского правительства, щобы дозволило зъ уваги на величезне нещастье перевозити артикулы поживы зъ Россіи безъ оплаты цла.

— **Градъ** навѣстивъ дня 13 н. ст. липня мѣсто Бучачь и охрестнôсть. Градъ доходивъ величины голубячихъ яєць и падавъ 20 мінутъ зъ великою силою та наробивъ необчислимѝ шкоды въ огородахъ. Зъ яринъ не остало ся нѣчого, а на деревахъ не лише овочь, але й листье пообтинавъ, такъ що стоять майже голѝ. Потôкъ, що плыве мѣстомъ, такъ розгулявъ ся, що камѣньемъ розбивъ охоронный муръ при березѣ и поурывавъ великѝ куснѣ берега а до Стрипы нанѣсъ тôлько камѣня и намулу, що звузивъ значно єи корыто. Крôмъ Бучача потерпѣли вôдъ граду громады: Журавинець, Нагорянка, Озеряны, Новотанець, Жизномиръ, Рукомышь, Баришь и Олеша.

— **Лише по руски.** На соборчику въ Волôвци дня 27 н. ст. червня, рѣшило духовеньство бѣцкого деканата уживати въ переписцѣ зъ всѣми властями лише руского языка. Деякѝ священики сего деканата не були на згаданôмъ соборчику, а одинъ зъ нихъ, будучи пôдъ той часъ въ Горлицяхъ въ урядѣ податковôмъ, написавъ квітъ на грошѣ по польски, не встыдаючись навѣть учителя, зъ свого села, котрый въ той самый часъ заразъ коло него написавъ такій-же квітъ по руски.

— **Пляны будовы зелѣзницѣ зъ Тернополя до Галича** суть теперь предметомъ студій въ зелѣзничôмъ бюрѣ выдѣлу краєвого. Въ будучій четверъ выѣзджає зô Львова комісія, котра объѣде цѣлу околицю мѣжь Тернополемъ а Галичемъ, розслѣджуючи услôвя економічнѝ, торговельнѝ, топоґрафічнѝ и т. д. До сеи комісіи належать члены выдѣлу краєвого пп.: Верещиньскій, Савчакъ и инжинеръ Свѣтковскій.

— **Огнѣ.** Въ Сенечолѣ въ долиньскôмъ повѣтѣ, погорѣвъ Иванъ Теренчинъ. Необезпечена шкода выносить до 1000 зр. — Въ Пятковôй, въ добромильскôмъ повѣтѣ, пôдложивъ шестилѣтный Гриць, сынъ Данька Крайника огонь въ шопѣ. Зъ того повставъ огонь, що наробивъ шкоды на 1500 зр. Люде працювали тогды въ поли, то годѣ було що выратувати. Въ огни згорѣла и 20-мѣсячна дитина Данька Крайника. — Въ Негрибцѣ, въ повѣтѣ перемыскôмъ, въ домѣ Стефана Стасюника выбухъ огонь, вôдъ котрого згорѣло 37 загородъ селяньскихъ, вартости близько 20.000 зр. — У Вайсенберзѣ, въ городецкôмъ повѣтѣ, погорѣли господарѣ Енґель и Зоммеръ. Шкода выносить до 4.800 зр. — Въ Опôрци въ стрыйскôмъ повѣтѣ, згорѣли два бараки Ротфедьда и два будынки Антона и Петра Карпиньскихъ. Шкода выносить 850 зр. — На передмѣстю черляньскôмъ въ Городку погорѣли чотири господарѣ; мають шкоды на 3100 зр. — Въ Журавичкахъ, пов. ярославского, згорѣло богато бочокъ зъ пивомъ въ пивници бровару Белєра. Шкода 1600 зр. — Въ Равщинѣ у Смолинѣ наробивъ огонь шкоды на 1.500 зр., въ Помлыновѣ коло Камѣнки волоскои на 1000 зр. а въ Гребеновѣ на 1100 зр. — Въ Балигородѣ погорѣвъ Лейба Мітманъ; шкода 1300 зр.

— **Зновъ панѣ експедиторка.** Зъ Гвôздця пишуть намъ: На нашôй почтѣ урядує панѣ експедиторка, котра уважає своимъ обовязкомъ воювати зъ кождымъ, хто єи лише принесе яке небудь письмо, адресоване по руски. Коли я одного разу надававъ на єи руки адресованый по руски листъ, обôзвалась п-нѣ експедиторка: Co za pasya ciągle po rusku pisać!, а на мою замѣтку, що така бесѣда невластива, вôдповѣла она: Nie ma na co uważać, bo po polsku każdy umie, a po rusku nie. Очевидно, що о рускихъ переказахъ, картахъ кореспонденційныхъ, о выдаваню рускихъ рецепісôвъ у сеи панѣ й бесѣды нема. Бодай пропали такѝ — часы, коня кують, жаба ногу наставляє. Чи не лѣпше було бы научитись по руски и не выставляти себе и партіи на неприятности. Адже-жь се обовязокъ п. експедиторки. [Мы вже неразъ радили нашимъ Вп. Читателямъ удаватись въ такихъ справахъ просто до ц. к. дирекціи почтъ у Львовѣ. Се одинока и найуспѣшнѣйша дорога, щобы спинити загонистôсть всѣхъ пп. експедиторокъ и ин., що не хотять держатись приписôвъ. Самѝ нарѣканя по часописяхъ нѣчого тутъ не вдѣють. Се-жь найлѣпшій доказъ, що всѣ нашѝ часописи пôдносять вже вôдъ кôльканацяти лѣтъ тѝ надужитя и неправильности, а мимо того они заєдно повтаряють ся, мѣжь тымъ, якъ одно письмо ц. к. дирекціи научить пôдвластного урядника на цѣле житье бути въ урядѣ дѣйстно урядникомъ, а не політикомъ. — Ред.]

— **Пôдозрѣна смерть.** Зъ Сянока доносять, що дня 13 н. ст. липня упавъ тамъ на улици робôтникъ, походячій зъ Близного коло Березова назвищемъ Лень. Тяжко недужого занесено до шпиталю, де о годинѣ 9-ôй вечеромъ закôнчивъ житье середъ холєричныхъ познакъ. Сконстатовано, що вôнъ прибувъ зъ Сеґедина на Угорщинѣ зелѣзницею на Загôрье. По секціи вôддано внутренности до бактеріольоґічныхъ розслѣдôвъ.

— **Убійство.** Въ Трибухôвцяхъ, въ бобрецкôмъ повѣтѣ, убивъ дня 8 н. ст. липня мазуръ Сохиньскій свого сусѣда Павла Минула. Причиною убійства була суперечка о рôвъ, котрымъ вôдплывала до потока вода зъ огорода Минула черезъ огородъ Сохиньского. Сохиньскій засунувъ рôвъ, а Минуло вôдкопавъ єго назадъ. Се такъ мазура розлютило, що ударивъ Минула чотири разы мотыкою въ голову и розбивъ єму чашку. Минуло затятнувъ ся ще до хаты, але по 36 годинахъ померъ. Сохиньского заразъ арештовано. Єсть вôнъ женатый, бездѣтный и має 26 лѣтъ. Минуло бувъ женатый, мавъ 30 лѣтъ и лишивъ 1 дитину. Треба замѣтити що грунтъ Сохиньского належавъ передъ кôлькома лѣтами до Минула. Однакъ отець єго задовживъ ся въ банку, єго зліцитовано, а на грунтѣ засѣвъ Сохиньскій, котрый сюды зайшовъ зъ иншими мазурами.

— **Зъ Зарваницѣ пишуть намъ:** Передъ трема тыжднями выйшовъ зô свого родимого села Зарваницѣ, въ повѣтѣ пôдгаєцкôмъ, господарь, котрый вôдъ довшого часу терпить мелянхолію, Василь Качорôвскій и до теперь не вернувъ до дому. Гляданя за нимъ въ околици не принесли нѣякого успѣху. Єсть се мужчина 32 лѣтный, середного росту, волосъ чорный пôдъ часъ выдаленя зъ дому досыть коротко остриженый, борода и вусъ чорный; убраный бувъ въ капелюхъ, опанчу, кафтанъ, камизельку, мавъ на собѣ такожь двѣ сорочки и двоє штанôвъ, при тôмъ босый. Въ рукахъ мавъ рѣзакъ, якій уживають при скринкахъ давнѣйшои конструкціи до рѣзаня сѣчки. Хто мôгъ бы мати о нѣмъ яку-небудь вѣдомôсть, зволить єи ласкаво подати на адресу: Гр.-кат. урядъ парохіяльный въ Зарваници, почта Вишнѣвчикъ. — Заразомъ упрашає ся всѣ рускѝ часописи о повторенье тои вѣдомости.

— **Змѣна власности.** Часть бôльшои посѣлости Хмелѣвка, въ повѣтѣ теребовельскôмъ, продавъ властитель Гр. Хабурскій жидови Иср. Балабанови зъ Янова.

— **Въ жѣночôй ґімназіи** у Вѣдни замкнено оногды рôкъ шкôльный. Въ присутности одного шефа секційного зъ міністерства просвѣты роздано торжественно свѣдоцтва. На 28 учениць одержало 15 поступъ вôдзначаючій, остальнѝ першу клясу. Зъ вереснемъ буде отворена друга кляса а дальше постепенно всѣ клясы. Може де-хто зъ Русинôвъ схоче дати донцѣ высшу освѣту!? — *Слободанъ.*

— **Нещастна пригода.** Дня 6 н. ст. липня о годинѣ 1 въ ночи въ перекопѣ зелѣзничôмъ коло Плугова найдено вояка 80-го полку, Данила Мочарского, родомъ зъ Вôльшаницѣ золочѣвского повѣта, зъ раною на чолѣ. При муштрѣ, щобы боронити шляху зелѣзницѣ, выслано Мочарского на стôйку у той перекôпъ и тамъ єго, видко, машина зранила. Єго привезли сейчасъ до Золочева до шпиталю. Рана була така тяжка, що Мочарскій небавомъ померъ.

— **Грôмъ** ударивъ въ хату господаря Николая Пôдгôрского въ Лѣшни коло Дрогобича дня 13 н. ст. липня и запаливъ єи.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Духовеньство зôбране дня 13 н. ст. червня на соборчику въ Лупковѣ зложило на другу городску церковь у Львовѣ 11 зр. — Володисл. Бурса бувшій бурмістръ Обертина померъ въ 59-ôмъ роцѣ житя въ Коломыи.

— **Фірма Катрайнера,** въ котрôй выробляє ся звѣстна кава солодова розвиває ся безнастанно головно за-для добрыхъ фабрикатôвъ. Сесю каву додають до кавы звычайнои въ наслѣдокъ чого має тая-жь дôставати дуже приємный смакъ. Єи уживають особливо въ Карльсбадѣ для недужихъ зъ дуже добрымъ успѣхомъ. Въ послѣдныхъ часахъ каву Катрайнера значно улѣпшено. Она дѣлає дуже добре на травленье и нервамъ цѣлковито не шкодить.

Посмертнѝ — ✝ — оповѣстки.

О. Василій Фортуна, парохъ Тернополя, деканъ и почетный крилошанинъ львôвскои капітулы, вôдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги, упокоивъ ся скоропостижно вчера, 16 н. ст. липня, о 7 ôй годинѣ вечеромъ, въ 76 роцѣ житя а 52 священьства. Вѣчна єму память!

Сабина Миговичь, сестра недавно помершого о. Мечислава Миговича, упокоила ся въ Роздолѣ на запаленье мозку дня 14 с. м. Вѣчна єй память!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщує: Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. зносить ся тарифы спеціяльнѝ для посылокъ збôжа и проч. зô стацій: Россійскихъ зелѣзниць полуднево-захôдныхъ, зелѣзницѣ фастôвскои, курско-кіѣвскои, харкôвско-николаѣвскои, курско-харкôвско-азовскои, катеринославскои, московско-курскои, до Пôдволочискъ, взглядно Бродôвъ зъ дня 15 вересня 1893 вразъ зъ додаткомъ I.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ перенесла касієра почтового Онуфр. Головиньского зъ Пôдволочискъ до Кракова, а асистентôвъ почтовыхъ Ант. Вернера зъ Подґуржа до Львова и Льва Зальцмана зъ Калуша до Перемышля. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ дозволила на замѣну мѣсць службовыхъ асистентамъ почтовымъ: Авг. Носкевичеви въ Сяноцѣ и Ант. Котовичеви въ Калуши.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** зложили у Впр. о. Пашковского въ Олеську въ день празника св. Іоана, на зазывъ віцедекана о. Пѣтушевского зъ Сасова, Всч. оо.: М. Дерлиця, А. Сумикъ, С. Пѣтушевскій, Т. Дуткевичь, В. Цебровскій, Л. Тарнавскій, А. Пашковскій, Я. Ґутковскій, п. В. Роґовскій по 1 зр.; кс. М. Пьонтковскій 2 зр., оо.: Л. Войтовичь, кс. Т. Ґдовскій, о. Топольницкій, п. Бірнъ, В. Мартинюкъ по 40 кр., Н. Н. 20 кр. и о. І. Фолисъ 2 зр., разомъ: 15 зр. 70 кр. — На руки ц. к. нотаря Вп. п. Онишкевича зложивъ о. Чубатый зъ Остаповичь 5 зр. — На руки п. Станислава Дембовского ц. к. нотаря въ Рудкахъ зложили Вп. пп.: Альб. Свитальскій 1 зр., Іос. Сьокало 2 зр., Кар. Бартъ 1 зр., Ив. Жеґестовскій 1 зр., Андр. Льорекъ 1 зр., Стеф. Домаразекъ 50 кр., Райскій 1 зр. Ф. Д. 50 кр., А. Теренкочій 1 зр., А. Ляхоль 50 кр., Бенедзкій 1 зр. 50 кр., Кс. Клечекъ 1 зр., Янко зъ Гошанъ 1 зр., Лодзиньскій 40 кр., Косярскій 1 зр., Павлишь 1 зр. 50 кр., Дембовскій 2 зр. 50 кр., Зубатый 2 зр., І. Ж. 1 зр., Маринякъ 50 кр., разомъ 21 зр. 90 кр. — Ученики І. Б. клясы рускои ґімназіи у Львовѣ зложили мѣжь собою дрôбными складками 1 зр. 10 кр. — Питомцѣ-народовцѣ вѣденьскои семинаріи духовнои надôслали на руки нашои адміністраціи 71 зр. $1\frac{1}{2}$ кр. на будову театру, на котру суму зложили ся: Ив. Алиськевичь, Мих. Баричко, Ос. Пелеховичь, Мих. Петрушевичь, Ос. Романюкъ, Петро Саврій, Ник. Стисловскій, Володим. Терлецкій, Ив. Туркевичь и Ив. Цѣцкевичь; крôмъ того зложили ще по 1 зр. питомцѣ-народовцѣ зъ Вѣдня Прок. Гукъ и Петро Коцюба. — П. Пл. Карпиньскій зъ Острôвчика коло Теребовлѣ переславъ на нашѝ руки 8 зр. 20 кр., зôбранѝ на ту саму цѣль на загальныхъ зборахъ „Рускои бібліотеки“ въ Теребовли. — На нашѝ руки надôславъ п. М. Кочоровскій, учитель зъ Николаєва коло Бôбрки 14 зр. 50 кр., котрѝ за починомъ д-ра Моха зъ Ганачева зôбрано дня 11 н. ст. липня въ домѣ о. Кончевича въ Станимирѣ. На сю суму зложили: д-ръ Мохъ 2 зр., о. Лопачиньскій 1 зр. 20 кр., о. Ясиньскій 1 зр., о. Ю. Яримовичь 1 зр., о. Чистиньскій 1 зр., п. Трусевичѣвна 1 зр., п. Чистиньска 1 зр., п. Яримовичева 1 зр., о. Левицкій 50 кр., о. Домчишинъ 50 кр., п. Заячкôвскій 50 кр., п. Лопачиньска 50 кр., п. Чвартацка 70 кр., п. Домерадзка 70 кр., п. Кунчевичѣвна 50 кр., п. Кобиляньска 50 кр., п. Кочоровскій 50 кр. и зъ малыхъ складокъ 40 кр. — На именинахъ у о. Петра Стефановича въ Кобакахъ зложили на будову театру панѣ 4 зр. 30 кр., панове 1 зр. 30 кр., разомъ 5 зр. 60 кр. За всѣ тѝ датки складає комітетъ щиру подяку.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 17 липня. Заборона вывозу пашѣ для худобы має бути оголошена нинѣ въ урядовыхъ дневникахъ.

Берлинъ 17 липня. Предложеня войсковѝ перейшли бôльшостію 16 голосôвъ. Цѣсарь явивъ ся лично въ будынку парляменту, щобы бути наочнымъ свѣдкомъ голосованя и діскусіи. Сторонництво соціялістичне ухвалило выслати на конґресъ соціялістôвъ до Ціриха Бебля, Лібкнехта и Зінґера. Вѣче нѣмецкихъ соціялістôвъ назначено на день 22 жовтня до Кольоніи.

Парижь 17 липня. Конґресъ робôтничихъ синдикатôвъ рѣшивъ зарядити загальный страйкъ вôдъ 1 жовтня с. р.

Медіолянъ 17 липня. Середуча Италія залита водою. Фльоренція, именно низша часть мѣста просто у водѣ. Богато людей мало-що не втратило житя. Шкоды великаньскѝ.

Новый-Йоркъ 17 липня. На покладѣ корабля „Redsea“ задержано 749 еміґрантôвъ, мѣжь ними 594 Россіянъ, и они мусять такъ довго лишитись, доки товариство паровои плавбы не зложить 10.000 долярôвъ кавціи, що еміґранты не будуть тягяромъ державы.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. І. Бар. въ Пост.** Годять ся.

Надôслане.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-А ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибульокъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порôстъ.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ. 4379

АДВОКАТЪ

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій

ВЪ ЧОРТКОВѢ

переносить свою канцелярію

зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р.

4761 *до* 1—3

дому Бікля при улици Ягольницкôй

напротивъ оо. Домініканôвъ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

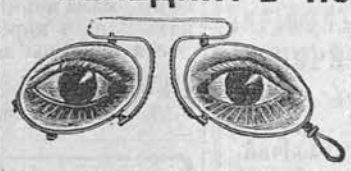

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

КОНВЕРСІЮ

$4\frac{1}{2}$% листôвъ заставныхъ

галицкого тов. кредитового земского на 4% листы заставнѝ 56-лѣтнѝ того-жь товариства переводить безъ дочисленя провізіи

контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 2—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Обліґаціи комунальнѝ банку краєвого, $4\frac{1}{2}$% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 27—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины-Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол.)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч. 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванѝ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнѝ прямѝ білеты до ѣзды и зуставлюванѝ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 14—180
ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Машинки до робленя мороженого американьскі по 5, 6 и 7 зр.; — Сѣтка дротяна зелено лякирована до заслоны вôконъ по зр. 1 за квадр. метеръ
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ
выкладаныхъ подушками
Тита Турковского
Львôвъ при ул. Гетьманьскôй ч. 10
32—180 *поручає* 4714
свѣжій транспортъ тапетъ францускихъ и т. ин. матерій.

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
52—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 45—?

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десерови̂ поручає
ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
4758 при ул. Баторія ч. 32. 3 - 180

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и инши̂ цѣлковито выкôнчени̂ прикрасы церковни̂. 4641 49—150
Вôдновлюю стари̂ иконы и инши̂ рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ
4722 *и декораційне* 25—180
ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА
Р. Шпрінґмана и Л. Апля
артиста маляря — маляря вывѣсокъ
ул. Скарбкôвска ч. 6
напротивъ театру ґр. Скарбка.

КОСЫ
БѢЛИ̂
знаку „РУКА“
зъ найлѣпшои стали
по 45 кр.
СЕРПЫ англійски̂ Варда знаку ковала I-ои якости 30 кр. для „кулокъ“ рôльничихъ и склепикôвъ сѣльскихъ цѣны гуртовни̂ поручає 4735 7—10
БОЛЕСЛАВЪ ЦИБУЛЬСКІЙ
складъ товарôвъ зелѣзныхъ
при площи Марійскôй у Львовѣ.

---

5 до 10 зр. деннего
певного зарôбку безъ капіталу и ризика подаємо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и паперôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою „**Льосы**“ до експедиціи анонсôвъ **И. Даннебергъ**, Вѣдень, I., Wollzeile 19.
4730 4—10

Товариство банкове и конторы вымѣны
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ
площа Галицка ч. 1
приймає зголошеня до
КОНВЕРСІИ
4½% листôвъ заст. тов. кред. земск.
на 4% листы того самого товариства
по ориґінальныхъ услôвяхъ
безъ дочисленя якои небудь провізіи.
Порученя зъ провінціи полагоджуємо безпроволочно и удѣляємо якъ найохотнѣйше всякихъ информацій. 4752 3—100

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

КОНВЕРСІЮ
4½% листôвъ заставныхъ
ГАЛИЦКОГО
ТОВ. КРЕДИТОВОГО ЗЕМСКОГО
на
4% листы заставни̂ того-жь Товариства
переводимо
яко мѣсце для конверсіи
безъ дочисленя провізіи
АВГУСТЪ ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ
И СЫНЪ
Дôмъ банковый и контора вымѣны
У ЛЬВОВѢ
4759 Заложеный въ роцѣ 1853. 3—3

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна
для церковныхъ параментôвъ
Albert Kostner
Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7
фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ
поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516
Взôрцѣ на жаданье оплатно.
Кореспонденціи просить ся вести въ мовѣ нѣмецкôй.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.
Білєты корабельни̂ до Америки
въ
Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.
I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a
WIEN.
Поясненя безплатно. 4590

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає
АСИГНАТЫ КАСОВИ̂
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячи̂ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касови̂** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентовани̂ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ПА-
расолѣ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьски̂ и россійски̂. Бѣлье мужеске, выробы трикови̂ бѣлье Єґера, и т. п. поручає найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*
Павла Лянгнера
передъ тымъ 2537
Братôвъ Лянґнерôвъ
у Львовѣ улиця Галицка число 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Tinct. capsici compos.
(Pain Expeller)
приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,
загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При закупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою „**котва**“ яко правдиви̂.
4592 21—49
Центральна розсылка.
Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

ZACHERLIN
се найславнѣйше средство противъ всякого рода насѣкомыхъ

Знамена чудово дѣлаючого „Zacherlin-а“ суть:
1. запечатана фляшка, 2. имя „Zacherl“.
Цѣны: 15 кр. — 30 кр. — 50 кр. — зр. 1. 4650 4—5
Правдивый можна купити у Львовѣ и въ иншихъ мѣстахъ провінціи всюды тамъ, де помѣщени̂ плякаты о „Zacherlin-ѣ.“

Звѣстне вôдъ року 1868
БЕРҐЕРА
ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.
Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на всяки̂ выкиды шкôрни̂ особливо на довготреваючи̂ и лущачи̂ ся лишаѣ, коросту, струпы и паразитни̂ выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыло смоляне и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ навѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ“ яко певный знакъ правдивости нашого выробу.
Schutz-Marke A.B. & Cp.
Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.
Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои нечистоты шкôры, на выкиды шкôрни̂ и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче
Берґера ґліцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою,
въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр. по 6 штукъ 1·90 зр.
Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючи̂ заслугуючи̂ на увагу: **Мыло бензоове для нѣжности шкôры мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; мыло ихтіолеве на ревматизмъ и червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло танинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ.** Що до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.
Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Troppau)
вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнароднôй выставѣ фармацевтичнôй у Вѣдни 1883 року.
En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.
En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда, Як. Байзера, П. Ґайльгофера, Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 16—24.

Необходима **для кождого ґаздôвства** **єсть**
КАТРАЙНЕР-А КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА
зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.
Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 30—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 148. Львôвъ, Второкъ 6 (18) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollizeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатаній вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Предложеня войсковй въ Нѣмеччинѣ.

Въ суботу вôдбуло ся трете читанье проéкту нового закона войскового. Якъ при першôмъ читаню такъ и при третôмъ зазначали послы поодинокихъ партій своє становище супротивъ предложень. Не було вже такихъ нефортунныхъ бесѣдникôвъ, якъ при другôмъ читаню, котрй хотѣли запускати ся въ довшу критику и діскусію — бо всѣ знали, що правительство буде мати бôльшôсть.

Першій промовивъ Вольфъ Декенъ и заявивъ въ имени товаришéвъ, що будуть голосувати противъ предложень, бо добачають въ нихъ наслѣдки політики, розпочатой въ 1866 р., котрой девізою есть сила замѣсть права и хосенъ замѣсть морали.

Посолъ Бебель выголосивъ пôвторагодинну бесѣду. Бôльшôсть за предложеніями случайна, бо переважать голосы Полякôвъ, котрй голосують за закономъ лишь зъ тактичныхъ взглядôвъ. Мілітарнй выдатки спинили культурну роботу народôвъ. У Франціи не можна бы було переперти такихъ предложень, бо тамъ дôйшли вже до можливой границѣ. Рôвно-жь и італійскій міністеръ заявивъ, що Італія не выдержить на довго мілітарныхъ тягарôвъ. Тй симптомы доказують, що всѣ державы стараютъ ся охоронитись передъ вôйною, длятого и Нѣмеччина не повинна розвивати своєи мілітарной силы. Якъ довго въ Россіи истнує теперѣшна система політична и економічна, доси не може Россія думати о вôйнѣ противъ захôднои Европы. Соціялъ-демократы признають, що при теперѣшныхъ вôдносинахъ кожда европейска держава мусить бути уоружена, щобы боронитись противъ нападôвъ, и пôдчасъ вôйны Нѣмеччину буде ратувати не лишь бюрократія, але и верства роббтнича. Зъ того выходить, що мілітарна орґанізація не повинна накладати невыносимыхъ тягарôвъ на народъ. Тутъ выложивъ бесѣдникъ свои пляны що-до міліціи народной, що-до системы податковой, опертой на прогресивнôмъ податку доходовôмъ, та що-до збôльшеня выдаткôвъ на цѣли просвѣтній. Мы соціялъ-демократы — закô чивъ Бебель — кличемо: Nieder mit dem Militarismus! Nieder mit der Militärvorlage!

Зъ высказами Бебля полемізувавъ Кардорфъ, высказуючи своє обуренье, що если бы соціялъ-демократы були при власти, то вôддали бы Франціи Альзацію и Льотарингію.

Пос. Шеплéръ зъ центрумъ заповѣвъ, що его сторонництво буде голосувати противъ предложень, хочь одинъ бесѣдникъ, ґр. Гербертъ Бісмаркъ, и предсказувавъ недалеку вôйну.

Рікертъ вдоволеный заявленями канцлéра що-до дволѣтнои службы войсковой и що-до способу покрытя выдаткôвъ.

Антісемітъ Лібермань радивъ, щобы наложити бôльшй податки на жидôвъ и въ сей способъ покрыти збôльшенй выдатки мілітарній, бо жиды и такъ дають лишь четверту часть рекрута вôдповѣдно до свого числа.

При голосованю показало ся, що за предложеніями було 201 а противъ 185 голосôвъ. Вôдтакъ наступили додатковй ухвалы що-до потрѣбного кредиту, але при тыхъ ухвалахъ вже не вывязалась нѣяка дебата, а навѣть соціялъ-демократы, Альзатцѣ и послы зъ полудневои Нѣмеччины выйшли зъ салѣ.

Сейчасъ опôсля наступили формальности для замкненя сесіи. Канцлеръ ґр. Капріві подякувавъ посламъ въ имени цѣсаря и союзныхъ державъ нѣмецкихъ за такъ патріотичну ухвалу предложень войсковыхъ.

Передъ закрытьемъ сесіи а по голосованю явивъ ся цѣсарь Вільгельмъ, а зайшовши до кабінету ґр. Капрівіого розговорювавъ не лишь зъ канцлéромъ але и деякими послами, котрй надбѣгли на повитанье цѣсаря. Цѣсарь бувъ дуже вдоволеный зъ ухвалы и надавъ консерватистови бар. Штумови велику ленту ордера Гогенцоллернôвъ а Косцельскому ордеръ зелѣзнои короны. Газеты доносять, що цѣсарь дякувавъ Полякамъ за ихъ голосованье (бо дѣйстно они 16 голосами рѣшили предложеня) и мавъ заявити, що имъ того нѣколи не забуде.

Дописи „Дѣла”

Вѣдень, 15 н. ст. липня 1893.

[Комерсъ по демонстраціи. — Ще де-що про арештованыхъ.]

Гамôрно та весело було вчера вечеромъ въ Restauration zum schwarzen Adler, а пôзнѣйше въ ночи въ Café Gross-Wien... Высвобожденй зъ вязницѣ слѣдчои демонстранты звеличили памятный день на борзѣ импровізованымъ комерсомъ. Les extremes se tuchent...

Ретроґрады-москвофілы, зашкорупѣлй наче мумія єгипетскй въ борбѣ о „тысячилѣтну азбуку“, святощѣ народнй въ формѣ йоръ, ѣръ, онику, омеґа, фтита, ижици и инше, непримиримй вороги „западно-европейскои гнилѣ“, — сидѣли при столѣ поручь изъ нашими поступовцями-радикалами! Чого та політика не доказуе? Товарискй розмовы пишли про пережите въ мурахъ вѣденьскои вязницѣ. Москвофілы де-що скористали, проживаючи въ благородномъ товариствѣ: вывчились т. зв. Gaunersprache переступцѣвъ и злочинцѣвъ та „телеґрафічну“ штуку порозумѣвати ся черезъ муры вôдмежуючй поодинокй вôддѣлы.

А тамъ далѣ и тоасты пôйшли. Москвофілы пôдносили тоастъ радикалôвъ, Яворскій навѣть (хто его змѣркуе чи по щирости?) возвеличивъ заслуги и характеръ проф. Мих. Драгоманова, — Алексевичъ тоастувавъ въ честь д-ра Франка (оба ущасливленй були неприсутній), пôзнѣйше схопивъ ся вôнъ до тоасту въ честь Аксакова... Зъ годомъ не помилувано и великого Шевченка, а ось попавъ и Наумôвичъ зъ заслугами коло „просвѣщенія народа“. Радикалы звычайно нарôдъ европейскій не схотѣли й собѣ по-заду остати, Евгеній Левицкій тоастувавъ на здоровлье „потерпѣвшихъ за идею“... [Ото выбравъ ся! — *прим. Ред.*] Впрочôмъ радикалы нѣякихъ бôльше тоастôвъ не пôдносили, хочь москвофілы сыпали ними мовь зъ рукава.

Успособленье було знамените, гуморъ недостижимый, сказавъ-бысь по словамъ справоздавця зъ вечерка въ якôмъ-тамъ мѣсточку галицкôмъ: ентузіязмъ досягавъ зеніту... И лилôсь вино рѣкою, а клубы дыму изъ благородныхъ сортôвъ вірджінія та трабукъ пôдносились въ гору... По вечерѣ появивъ ся на столѣ великій полумисокъ яѣць. Се вже не були гнилй але варенй и такъ само якъ памятного вечера дôставъ кождый по два примѣрники. Та ледви чотири годины тревала згода мѣжь обома сторонництвами; Алексевичъ забажавъ тримати „большую речь“, два радикалы скучали и — звычайно цивіки — пустили трівіяльного Witz-а. Достойный бесѣдникъ вгнѣвавъ ся, здавало ся се не горемъ прибитый галицкій Русинъ, се прямо Jupiter tonans...

Зъ тои хвилѣ пôйшло наче зъ Петрового дня. Въ каварни збйшли ся вправдѣ зновъ всѣ та зъ годомъ въ-друге полаялись; въ додатку заявивъ Алексевичъ, що радикалы є москвофілямъ „враждьобная“ партія. Другои днины заявили обѣ стороны, що се лишь „вымѣна гадокъ“ була. Und was dann weiter ist geschehen, das singen wir das nächste Mal...

Нинѣ въ полудне бюро 21-ше суду краевого карного представляло видъ неповседневный. Совѣтникъ суду д-ръ Цайсберґеръ въ присутности свого протоколянта д-ра Ґрімма роздѣлювавъ свѣдоцтва помежи шѣснацять обвиненыхъ о участь въ демонстраціи. Прочитано рескриптъ высшого суду краевого. Пôсля него старала ся прокураторія пôдсунути фактъ пôдъ злочинъ зъ §. 153 зак. карного (тяжке ушкодженье тѣла), дальше §. 85 бук. б. (тяжке ушкодженье чужои власности, коли при тôмъ повстало небезпеченьство для житя и здоровля людей), пôзнѣйше §. 95 (Erpressung), вкôнци переступство зъ §. 411 (звычайне намѣрене ушкодженье тѣла). При §-фѣ 85-ômъ интерпретовано рѣчь такъ: студенты знали, що митрополитъ носить окуляры, яйце могло розбити ся о оправу окулярôвъ и вôйти до ока, зъ ока до мозку, а за тымъ заказити кровь цѣлого орґанізму. Змѣстъ „свѣдоцтва“ бувъ дословно такій: „Zahl 29246. Vom k. k. Landesgerichte zu Wien in Strafsachen. Die über Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft gegen Sie wegen versuchten Verbrechens nach §. 153 St. G. B. eingeleitete Voruntersuchung wurde durch Beschluss des k. k. Landesgerichtes Wien vom 13. Juli 1893 Z. 29246, bestätigt mit Erlasss des k. k. öst. Oberlandesgerichtes Wien vom 14. Juli 1893 Z 9568, nach §. 109 St. P. O. eingestellt. Hievon werden Sie mit dem Beifügen verständigt, dass kein Grund zur weiteren gerichtlichen Verfolgung gegen Sie vorhanden ist. Wien, am 15. Juli 1893. Der k. k. Landesgerichtsrath: Dr Zeissberger“. До того вôдповѣдна адреса.

Потôмъ подякувавъ найстаршій вѣкомъ демонстрантъ судьѣ слѣдчому за дуже скоре переведенье слѣдства, а сей поданьемъ руки розпращавъ ся зъ всѣми „криміналышками“. Оно и замѣтна рѣчь, що цѣле слѣдство покôнчено въ 14 дняхъ помимо переслухованя великого числа свѣдкôвъ, многихъ навѣть въ Галичинѣ въ дорозѣ реквізиціи. Ореченье высшого суду краевого прийшло черезъ телєфонъ въ краевый судъ карный. Се повинно послужити добрымъ примѣромъ для претяжкои нашои галицкои бюрократіи.

Три демонстранты суть офіцирами резервовыми, тому будуть мусѣли вôдбути ще судъ гоноровый въ своихъ полкахъ. Додаю, що зголосивъ ся ще добровôльно и осмый оборонець, славный вѣденьскій криміналістъ д-ръ Штайнъ. Такъ отже жертвували свою помôчь адвокаты: чотири Чехи, два Нѣмцѣ, одинъ Хорватъ и д-ръ Дудикевичъ.

Довѣдую ся такожь, що вже внесено статуты нового товариства „русскихъ“ студентôвъ „Русь“, до намѣстництва, рôвночасно же черезъ адвоката д-ра Козіча пôйшовъ въ міністерство протестъ противъ розвязаня „Буковины“.

Клевченко.

Зъ Яворова.

[Гостина Впреосв. епископа Юліяна Пелеша; пописъ учениць въ дѣвочôмъ заведеню СС. Василіянокъ.]

Въ середу рано 12 н. ст. с. м. зôбрались коло хорошои брамы тріюмфальнои численній товпы народу. Кого вони тутъ выжидали? Ото мавъ прибути гôсть великій а рѣдкій въ убогому городѣ, — Впреосв. Владика перемыскій, Юліянъ Пелешь. Хоругви національнй повѣвали, немовь нетерпеливо дожидали достойного гостя, а мѣжь тымъ духовеньство обохъ обрядôвъ стояло приготоване приняти свого Архипастыря, хоръ мѣщанъ яворôвскихъ пôдъ батутою акад. Я. уставивъ ся зъ боку, по другôй сторонѣ займила мѣсце шляхта, власти свѣтскй, репрезентація жидôвского кагалу, вôддѣлъ „Соколôвъ“ польскихъ и тьма народу. Коли частина кôннои бандеріи зъ яворôвскихъ найжвавѣйшихъ молодцѣвъ повѣдомила о прибутю Преосвященого, духовеньство поспѣшило напротивъ Архипастыря и пôдôйшло до тріюмфальнои брамы, за котру — забули мы сказати — щира подяка належить ся п. Крішкому, секретареви рады повѣтовои.

При брамѣ лунало вже „Сотвори Господи“ Геслього, а звуки пѣснѣ мѣшались зъ радôстными окликами цѣлыхъ масъ, витаючихъ Владику. Опôсля промовивъ до Преосвященого маршалокъ рады повѣтовои ґр. Шептицкій, заявляючи именемъ цѣлого повѣту почесть Впр. Владицѣ и радôсть зъ Єго прибутя...

Опôсля промовивъ, окруженый членами рады мѣскои, бурмістръ города п. Ф. Пааръ. Именемъ рады мѣскои города Яворова, — говоривъ п. бурмістръ — именемъ всѣхъ мешканцѣвъ обохъ обрядôвъ принала менѣ честь витати Преосвященого у ворôтъ нашого мѣста; тожь складаючи найнизшій поклôнъ вôдъ всѣхъ тутъ присутныхъ горожанъ, дякую Вашôй Милости за ласкаве прибутье до насъ словомъ: Спаси-Бôгъ! Многая лѣта! Преосвященый заявивъ въ вôдповѣди радôсть изъ за гармоніи обохъ обрядôвъ и народностей. Опôсля удавъ ся до костела. Тутъ привитавъ Впр. Владику парохъ латиньскій тутешній, кс. Туржаньскій.

Достойный Архипастирь удавъ ся зъ вôдси до городскои церкви. У дверей єи дожидавъ Преосвященого яворôвскій парохъ, о. Левицкій. Витаючи такого гостя въ своѣй церквѣ, подаючи єму ключѣ храму, мѣжь иншимъ оттакъ промовивъ: „Радуе мене и всѣхъ насъ тутъ зобраныхъ мѣщанъ — моихъ парохіянъ, що маємо честь повитати свого Преосв. Архіерея и найлѣпшого Отця у ворôтъ бѣднои нашои святынѣ. Колись — Бôгъ дасть дôждати — привитаємо певно свого Преосв. Князя въ хорошôмъ, новôмъ храмѣ“. На те вôдповѣвъ ВПреосвященый, що зачувавъ про давнѣйше бутье мѣщаньства яворôвского, про его добру славу и долю, зачувавъ такожь зô смутою у серцѣ про его упадокъ, тожь теперь вôдрадно єму почути вѣсть, що мѣщаньство двигаєсь, що обявомъ того есть хороша цѣль — построеня церкви. Вôдтакъ вступивъ Пр. Владика у церковь, а хоръ вôдспѣвавъ дуже гарно „Вошелъ єси Архіерею“. Вôдправивши молебень, поспѣшивъ Пр. Владика въ торжественнôмъ походѣ до монастиря СС. Василіянокъ, де вôдправивъ Службу Божу и загостивъ опôсля на попись (не бувъ-то испытъ, лишь попись) учениць тутешнього заведеня. Про те заведенье була вже минувшого року згадка въ дописи „Дѣла“, котре маючи всѣ добрй условины може стати хосенною институцією рускою. На попись наѣхало гостей богато-богато. Була чимала громада людей цѣкавыхъ, котрй хотѣли пôзнати, учути, якъ се процвитаe „руска школа“, та годѣ було всѣмъ увôйти на простору салю, бо вступъ бувъ за білетами.

Въ сали привитала ВПреосв. Владику маленька ученица, Оля Дуткевичѣвна. Выголошенье рѣчи було знамените. Попись намъ вказавъ, що помѣжь рускими дѣвчатками найдесь хорошій матеріялъ духовый, та лишь треба-бъ его обробити якъ слѣдъ. Співы выпали доволѣ хорошо. Зъ декляматорокъ треба пôднести двѣ ученицѣ: пп. Подолиньску, та Олю Дуткевичѣвну, котра знаменито якъ на свôй вѣкъ, зъ зрозумѣньемъ рѣчи выголосила А. Могильницкого „Рôдна мова“. Въ грѣ на фортепянѣ вызначалась найбôльше ученица Алескевичь. Роботы ручнй подобались загально. Нѣмецка література тѣшить ся знаменитою управою учительки п. Чорненко. И польскій языкъ вказувавъ працю, натомѣсть въ науцѣ языка руского можна було помѣтити занедбанье. Преосвященый завдававъ самъ пытаня зъ реліґіи, а вôдповѣди були дуже добрй. Попись закôнчила прощальна промова ученицѣ Подолиньскои. Преосвященый оказавъ своє вдоволенье та радôсть по причинѣ хорошихъ успѣхôвъ рускихъ дѣвчатъ, а вôдтакъ розпрощавшись зъ ученицями и удѣливши всѣмъ благословенія архіерейского опустивъ муры монастирскй. Опôсля вôдвѣдавъ Преосв. Владика ґр. Дембицкого, ц. к. старосту д-ра Чеслава Невядомского, о. П. Левицкого, пароха города Яворова и п. бурмистра Ф. Паара — усѣхъ въ Яворовѣ. Вôдтакъ поѣхавъ Преосвященый до Прилбиць до ґр. Шептицкого, де вôдбувъ ся величавый обѣдъ. Гостинный панъ ґрафъ отворивъ ворота своєи пышной господы, запросивъ до себе побôчь Архипастиря нашого й богато нашихъ духовныхъ та принимавъ ихъ зъ найбôльшою сердечностію.

Гостина Преосвященого Князя церкви полишила въ серцяхъ яворôвского горожанства дуже милу згадку.

С. Я.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Конфліктъ мѣжь Франціею а Сіямомъ ледви чи зможе полагодитись въ мирнôй дорозѣ. Обѣ стороны оказують, що предметомъ конфлікту не суть незнатнй дипльоматичнй непорозумѣня, лише острый політичный выступъ. Вже вôдъ минувшого року посувають ся французкй войска до Меконґа, въ наслѣдокъ чого скрѣпили ся сіямскй ґарнізоны въ граничныхъ округахъ. И безъ формального выповѣдженя вôйны веде ся борба на граници мѣжь сіямскими сторожами а вôддѣлами французскими. Голоснѣйшими епізодами тои кампанін бувъ полонъ одного французского капітана, и убійство инспектора. Очевидно, французске правительство зажадало сатісфакціи и выслало для пôдмоги своєи дипльоматичнои ноты фльоту, котра займила становище у горла рѣки Менамъ, надъ котрою лежить престольне мѣсто Сіяму Банґкокъ. Франція домагала ся вôдступленя краю по лѣвôмъ березѣ Менконґу, однакъ переговоры въ тôй справѣ не довели до нѣякого результату. Опôръ правительства сіямского приписували въ Парижи анґлійскому вплывови.

Франція не думае уступитись и въ тôй цѣли скрѣпила фльоту кôлькома панцирными кораблями. Заходить обава, що роздразненье може выкликати кровавй демонстрациі супротивъ Европейцѣвъ, котрй мешкають въ Банґкоку. За-для того выслала Нѣмеччина и Голяндія панцирнй кораблѣ для охороны своихъ пôдданыхъ. Кажуть, що Китайцѣ, маючи претенсіи до протекторату надъ Сіямомъ, заложать протестъ противъ поведеня Франціи.

Пôсля анґлійскихъ ґазетъ мѣжь Сіямцями а Французами прийшло до пролитя крови. Дальше показуєсь, що начальникъ фльоты велѣвъ стрѣляту на свою руку, безъ порозумѣня зъ правительствомъ. Ситуація поки-що не збагнена, треба дожидати пояснень зъ Парижа.

Въ анґлійскôй палатѣ послôвъ ще дальше ведуть ся нарады надъ проéктомъ ірляндскои самоуправы. Нинѣ вже нема сумнѣву, що мимо парляментарнои опозиціи, мимо противнои аґітаціи, що орґанізуєсь у всѣхъ трьохъ королѣвствахъ, судьба гомеруля забезпечена въ палатѣ послôвъ. Вправдѣ не знатна бôльшôсть голосôвъ порѣшить се питанье въ користь старого премієра Ґледстона, але все таки вôнъ зможе повеличатись своимъ дѣломъ. Та ба, на тôмъ не конець и се ще не цѣлковита побѣда. Проéктъ мусить перейти въ палату панôвъ, котра складае ся по бôльшôй части зъ елєментôвъ противныхъ самоуправѣ Ірляндіи. И певна рѣчь, що ся палата вôдкине згаданый проéктъ. Отже Ґледстонъ буде мусѣвъ поневолѣ розпочинати борбу зъ палатою панôвъ и стремѣти до зменшеня компетенціи сего парляментарного тѣла. Сторонникôвъ єму не забракне. Въ консервативнôй Анґліи поступае скорымъ ходомъ середъ суспôльности напрямъ демократичный, а радикалы що-разъ смѣлѣйше пôдносять голову. И саме палата панôвъ, старинный останокъ середныхъ вѣкôвъ становить вже давнымъ-давно предметъ нападôвъ зô стороны представителѣвъ новыхъ идей. Особливо радикальне сторонництво домагае ся ненастанно, если не цѣлковитого усуненя, то бодай основной реформы высшои палаты. То-жь, коли гомеруль упаде, неохота до палаты панôвъ зросте въ великôй мѣрѣ у загалу, котрый будь-що-будь приймивъ проéктъ ірляндскои самоуправы доволѣ симпатично.

Спеціяльнй нарады надъ проéктомъ по-

кôнчать ся въ палатѣ послôвъ дня 27 с. м., а по вôдповѣднôмъ рефератѣ и по формальнôмъ третôмъ читаню проєктъ буде вôдôсланый до палаты высшои.

НОВИНКИ.

— **Змѣну статутôвъ товариства „Зорѣ“** затвердило ц. к. намѣстництво. Въ новôмъ статутѣ товариства вставлено зъ важнѣйшихъ постановъ, що загальнѝ зборы членôвъ можуть вôдбувати ся не тôлько у Львовѣ, але такожь и въ тыхъ мѣстахъ, де суть філіи товариства; що товариству вôльно уживати свого прапору; а мѣжь средствами до осягненя цѣлей товариства (пôддержуванье житя товариского, образованье и матеріяльна пôдмога членôвъ) додано ще: закладанье институтôвъ въ цѣли выхованя и науки молодежи ремѣсничои и т. д. — На основѣ сего статута приготовляє „Зоря“ заснованье ще сего року кôлька філіи. Въ кôлькохъ мѣстахъ нашихъ поступили пôдготовленя вже такъ, що небаромъ філіи будуть заснованѝ. — Якъ пôйде справа зъ будовою власного дому для товариства, въ котрôмъ мала бы бути умѣщеною перша руска ремѣснича бурса, не знати, бо складки на тую цѣль починають пеняво вплывати. До сего часу зложили на тую цѣль найбôльше самѝ ремѣсники львôвскѝ и патріоты зъ интеліґенціи. Рускѝ институціи не дали на тую цѣль до теперь ще нѣчого А ся справа для насъ чейже важна!

— **Нове руске політичне товариство.** Десь сими днями появилась вôдозва вôдъ радикального політичного товариства „Народна Воля“, пôдписана дромъ Сев. Даниловичемъ, яко головою, Ив. Сандулякомъ заступникомъ головы, Кир. Трильовскимъ секретаремъ, Мих. Павликомъ касіéромъ и Юркомъ Лутчакомъ выдѣловымъ, — а взываюча на першѝ загальнѝ зборы згаданого товариства до Коломыѣ на день 30 липня с. р. о 2 годинѣ по полудни.

— **На засѣданю комітету института (рускаго товариства педаґоґічного) пôдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ** зъ дня 16 н. ст. липня принято зъ помѣжь зголосившихъ ся слѣдуючихъ питомцѣвъ: До клясы приготовляючои: 1) Яросл. Кордасевича, сына священика зъ Росохача, 2) Тад. Рогожевского, сына офіціяліста зъ Говилова, 3) Евст. Теодоровича, сына священика зъ Городницѣ, 4) Володим. Шавалу, сына священика зъ Полтвы; до клясы першои: 5) Володим. Гойвановича, сына священика зъ Яблонова, 6) и 7) Павла и Ант. Стафинякôвъ, сынôвъ контрольора податкового зъ Фрайштату (Freistadt), 8) Ник Левицкого, сироту по господари зъ Жабокрукôвъ; до другои клясы: 9) и 10) Павла и Петра Кисѣлѣвъ сирôтъ по господари зъ Белза, 11) Стеф. Ковалева, сына учителя зъ Бориславa, 12) Юст. Левицкого, сироту по господари зъ Жабокрукôвъ, 13) Павла Городецкого, сына господаря зъ Межигорець; до третои класы: 14) Ив. Алискевича, сына священика зъ Перепельникъ, 15) Ром Ковалева, сына учителя зъ Бориславa, 16) Тад. Сухого, сына священика зъ Олешицкои Волѣ, 17) Ден. Шавалу, сына священика зъ Полтвы, 18) Мод. Соболту, сына священика зъ Липовицѣ, 19) Мар. Рогожевского, сына офіціяліста зъ Говилова 20) Мих. Коцюбу, сына священика зъ Кулаковець; до четвертои клясы: 21) Зен. Витошиньского, сироту по священику зъ Радча, 22) Володим. Галицкого сына учителя зъ Кутъ, 23) Іос Кокуревича, сына священика зъ Бѣгаль; до пятои клясы: 24) Яросл. Алексевича, сына священика зъ Зарудя; до пятои клясы: 25) Юл. Кмиту, сына канцеліста суду зъ Лѣска, 26) Ив. Бирку сына господаря зъ Василева; до семои клясы: 27) Ив. Макуха, сына господаря зъ Дорожева; до осьмои клясы: 28) Мир. Коритка, сына священика зъ Богатковець, 29) Вит. Рогошевского, сына офіціяліста зъ Говилова и 30) Мих. Теслю, слухача фільософіи, сына господаря зъ Милошевичь. Всѣ принятѝ обовязанѝ найдальше до 20 н. ст. серпня прислати належитôсть за мѣсяць вересень.

— **Елєментарнѝ нещастя.** Слотлива весна и лѣто сегорôчне наробили вже и такъ богато шкоды въ засѣвахъ, однако до того прийшли вôдтакъ повени, а теперь починає ся сезонъ бурей и градôвъ, котрѝ довершують начате весною нищенье засѣвôвъ. Про бурѣ и грады въ охрестности Бучача и ин. була вже у насъ звѣстка, нинѣ подаємо кôлька вѣстей про такѝ нещастя въ иншихъ околицяхъ — Дня 13 н. ст. линня навѣстивъ градъ охрестнôсть Команчи, въ сянôцкôмъ повѣтѣ, и знищивъ майже цѣлковито засѣвы. — Того самого дня выбивъ градъ засѣвы въ охрестности Букôвска. Въ наслѣдокъ зливы выступили гôрскѝ потоки и замулили прибережнѝ поля и сѣножати та поушкоджували мосты и дороги. — Вôдъ Риманова доносять, що въ наслѣдокъ безнастанныхъ дощѣвъ спôзнять ся жнива о якій мѣсяць, а если такъ дальше пôйде то й не буде що збирати, бо жито, особливо по долинахъ, стоить у водѣ и починає бѣлѣти. Дуже богато конюшины и сѣна погнило. Пасовиска потолоченѝ худобою замѣнились на море болота. Жито. ячмѣнь и пшениця зле вôдцвили за-для слоты и вѣтрôвъ; бульбы не буде, бо гниє. — Таке саме доносять зъ Боринѣ коло Турки Дня 13 н ст. липня о 9-ôй годинѣ вечеромъ знищивъ хмароломъ всѣ близько рѣки положенѝ сѣножати и огороды, а градъ величины волоскихъ орѣхôвъ довершивъ знищеня. Потôкъ Боринянка выливъ и зôрвавъ всѣ 5 мостôвъ въ Борини. Вода забрала и кôлька хатъ та будынкôвъ.

— **Зô Скалатщины** пишуть намъ: Сильна буря и величезна злива навѣстила дня 14 н. ст. цѣлый скалатскій повѣтъ, а по-за Турôвку падавъ градъ дуже густый а навѣть величины курячого яйця. Люде тутешнѝ не занамятали такъ страшнои зливы, громôвъ и бурѣ. Одному аґентови „Днѣстра“ перевернула буря фѣру, разомъ зъ нимъ и зъ фѣрманомъ. Въ часѣ тои великои бурѣ трясла ся кôльканацять секундъ земля.

— **Розпорядженье въ справѣ забороны вывозу пашє** має бути оголошене — якъ пише Fremdenblatt — ажь нинѣ або завтра, бо въ суботу показала ся потреба обговорити деякѝ точки забороны мѣжь правительствами Австріи и Угорщины.

— **Испытъ зрѣлости** въ женьскôй семинаріи учительскôй въ Перемышли вôдбувъ ся вôдъ дня 7—13 н. ст. липня пôдъ проводомъ вôдпоручника краєвои рады п Людв. Дзедзицкого. Испытъ зложили: Роз. Богачикôвна, Мар. Чаплиньска (зъ вôдзн.), Мар. Чеппе (зъ вôдзн.), Альб. Далецка, Мальця Давидъ (зъ вôдзн.), Фел. Дембльовска (зъ вôдзн), Марія Діцъ (зъ вôдзн.), Мар. Дуткевичѣвна, Людв. Еберлѣвна, М. Фиткалôвна, Юл. Чаплиньска (зъ вôдзн.), Мар. Яворска, Соф. Качановска, Мих. Кментôвна, Соф. Косовичѣвна, Соф. Лясевичѣвна (зъ вôдзн.), Соф. Назаревичѣвна (зъ вôдзн.), Кар. Пельцôвна (зъ вôдзн.), Юл. Пешковска, Мар. Рыбиньска (зъ вôдзн.), Ан. Рослєрôвна (зъ вôдзн.), Соф Смолярска (зъ вôдзн.), Єл. Стжижовска (зъ вôдзн.), Фил. Трошкевичѣвна, Мар. Тилявска, Мар. Зачкôвна и Роз. Жабянка. Крôмъ того зложили испытъ приватистки: Іос. Карпиньска, Соф. Ґмитрикôвна Юл. Гаращакôвна и Володислава Свищовска. Одна приватистка вôдступила вôдъ испыту.

— **Вôдъ Радехова пишуть намъ:** Дня 11 н. ст. липня, т. є. въ день св. ап. Петра и Павла вôдбувъ ся въ читальни въ Павловѣ вечерокъ въ честь св. Отця Папы Льва XIII. — Читальники вôдограли „За сиротою Богъ зъ калитою“, образъ драматичный зъ житя народного зъ спѣвами и танцями въ 6 актахъ, Єронима Луцика. Представленье вышало удачно, всѣ грали зъ розумѣньемъ и чувствомъ, а именно роля Григорія була цѣлкомъ добре вôдограна; читальня була выповнена по береги гôстьми, декотрѝ прибули навѣть зъ далека, якъ п. староста и п. Ступницкій зъ Камѣнки, зъ Радехова прибули: сынъ ґр. Стан Баденього, окôнченый матуристъ, п. Брандъ, Цюкъ, Голубовскій и ин., много священикôвъ зъ сусѣдства, та кôлькохъ учителѣвъ, одинъ ажь зъ Сокаля. При кôнци представленя вôдчитавъ мѣсцевый священикъ о. Мыдлякъ телеґраму вôдъ ВПреосвященого митрополита зъ желаньемъ многихъ лѣтъ и благословеньемъ для зôбраныхъ; по чôмъ гостѣ вставши вôдспѣвали Св. Отцю папѣ Льву XIII. и ВПреосв митрополитови „Многая лѣта“. — По представленю зôбрались гостѣ у о. Мыдляка, щобъ поґратулювати, що пôдъ его проводомъ такъ красно читальня и крамниця розвиваєсь, та що читальники такъ красными успѣхами можуть повеличатись. Чистый дохôдъ призначено для потерпѣвшихъ вôдъ повени сего року въ Галичинѣ.

— **Холєра.** Oestereich. Sanitätswesen пише: Пôсля донесеня міністерства справъ внутрѣшныхъ въ Будапештѣ зъ дня 10 н. ст. липня лучило ся въ пôвночно-всхôднôй Угорщинѣ, а то въ Сатмарѣ, въ часѣ вôдъ 24 н. ст. червня до 10 н. ст. липня, сѣмъ пôдозрѣныхъ о холеру выпадкôвъ занедужаня, зъ котрыхъ три закôнчили ся смертію; дальше въ комітатѣ берегскôмъ, въ мѣсцевостяхъ Тиса-Керечень и Геттьенъ бôльше пôдозрѣныхъ выпадкôвъ, вкôнци въ Деешь въ Семигородѣ два выпадки занедужаня, одинъ зô смертнымъ результатомъ Угорске правительство примѣнило заразъ вôдповѣднѝ средства придавленя пошести, пôддало заражень мѣсцевости зъ охрестностію пôдъ точну контролю, завело на стаціяхъ зелѣзничихъ въ Сатмарѣ, Шомѣ и Деешь санітарну ревізію подорожныхъ и выслало до мѣсць, де лучили ся пôдозрѣнѝ занедужаня, двохъ инсиекторôвъ санітарныхъ и двохъ лѣкарѣвъ для заразливыхъ недугъ, разомъ зъ потрѣбными апаратами десінфекційными и иншими средствами помôчными. Зъ огляду на тѝ средства, заряджень заразъ въ першôй хвили угорскими властями, могло міністерство справъ внутрѣшныхъ обмежити ся лише до того, що выслано до пограничныхъ повѣтôвъ адміністраційныхъ Галичины и Буковины потрѣбнѝ оповѣщеня и вказôвки що-до активованя санітарнои контролѣ для пограничного руху и збôльшеного нагляду надъ санітарнымъ положеньемъ — дальше-жь идучѝ заряженя не потрѣбнѝ зъ огляду на выданый недавно рескриптъ до всѣхъ начальныхъ властей краєвыхъ. — Зъ огляду на грозячу небезпечнôсть выдавъ и львôвскій магістратъ оповѣщенье, въ котрôмъ заявляє, що утворенѝ вже въ лютôмъ комісіи санітарнѝ функціонують правильно, що мѣсто подѣлено на 7 округôвъ санітарныхъ та що всяке неповиноване властямъ санітарнымъ зô стороны мешканцѣвъ и властителѣвъ домôвъ буде строго каране. Рôвночасно пригадавъ магістратъ властителямъ готелѣвъ обовязокъ мельдованя осôбъ, щô приѣзджають зъ Россіи, Франціи, Угорщины и Семигорода, а всѣмъ мешканцямъ обовязокг доносити о пôдозрѣныхъ занедужаняхъ мѣскимъ властямъ санітарнымъ.

Посмертнѝ — ǂ — оповѣстки.

Николай Вишневскій, властитель реальности, членъ-основатель „Рускаго Народного Дому“ въ Чернôвцяхъ упокоивъ ся дня 10 н. ст. липня въ 55-ômъ роцѣ житя. Покôйный вызначувавъ ся великою жертволюбивôстію и придбавъ собѣ любовь интеліґенціи и мѣщаньства черновецкого постôйностію свого характеру и честнотою. Вѣчна ему память!

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Введенѝ оо.: Вікт. Єзерскій яко парохъ. Полоничь, Ант. Зарихта яко пароxъ Чижикова, Мих. Яцкевичь яко завѣдатель въ Великополи.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 2 н. ст. вересня розписана парохія Плугôвъ, золочѣвского деканата.

Ex currendo завѣдательство парохіи Плугôвъ поручено о. Ант. Яновичеви зъ Струтина, а парохіи Броды о. Ив. Мриглодовичеви зъ Дитковець.

Митрополича консисторія вôднесла ся до презідіи намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. Мих. Моссоры на Поручинъ.

Завѣдательство въ Выбранôвцѣ одержавъ о. Мар. Литвинъ мѣсцевый сотрудникъ.

Вôдпустки одержали оо.: Кир. Левицкій завѣдатель Баличь на 6 тыжднѣвъ, Мих. Свѣтенькій зъ Волкова на 4 тыжднѣ и Ив. Залескій зъ Поляны на 1 мѣсяць.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 18 липня Пôвурядова Montagsrevue доноситъ, що рада державна буде скликана въ половинѣ вересня и длятого правительство дуже пильно выготовляє буджетъ на слѣдуючій рôкъ. Кажуть, що той буджетовый прелімінарь выкаже надвыжку доходôвъ. Міністеръ судôвництва закомунікувавъ тутешньому высшому судови краєвому, що особы каранѝ войсковыми судами можуть одержати мѣсця при цивільныхъ судахъ безъ дозволу цѣсаря. зъ выимкою осôбъ войсково караныхъ за такѝ переступства, за котрѝ засуджує загальный кодексъ карный, если войскова кара була сполучена зъ деґрадацією.

Бѣлградъ 18 липня. Процесъ противъ ліберального міністерства зворушує населенье. Вчера закôнчивъ Рібарачь свою оборону въ скупштинѣ, однакъ д-ръ Весничь не вôдступивъ вôдъ обжалованя.

Парижь 18 липня. Французске правительство поручило своєму представителеви въ Сіямѣ запротестувати противъ стрѣлôвъ на кораблѣ французкѝ.

Лондонъ 18 липня. Конфліктъ сіямскій грозить поважнымъ напруженьемъ мѣжь Францією а Анґлією. Въ палатѣ послôвъ вôдчитано деклярацію правительства, що Анґлія зарядила всѣ войсковѝ средства для охороны анґлійскихъ интересôвъ въ Сіямѣ супротивъ Франціи.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Академична ч. 8, розписує симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Института пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) деклярацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѝ; 6) хто не єсть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и кладку рôчну до того товариства.

Дальше подає выдѣлъ до вѣдомости, що всякѝ поданя адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул Академична ч. 8 на руки члена выдѣлу Костя Панькôвского. Поданя, котрѝ не будуть докладно отилізованѝ, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ вôдповѣди. Здытыпытя або просьбы, поданій въ справѣ принята до Института до осôбъ приватныхъ, або подана приватнѝ навѣть до членôвъ выдѣлу не увзглядняють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принята выдѣлъ не єсть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Института, входять: сов. о. Алекс. Торôньскій яко голова, проф. Ісид. Громницкій яко дорадникъ науковый, д-ръ Антôнъ Хомишъ яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, сов. о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дає своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; праные за малою доплатою; б) доставляє имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляє ихъ выхованьемъ, стараєсь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшує имъ науку шкôльну и нагладає ся пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляє выхованкамъ нагоду придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ

Часъ вносити поданя о принятье вызначуєсь до дня 10 н. ст. серпня 1893. 4762 1—3

Надôслане.

Средства десінфекційнѝ, а то:
Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше
Аптека „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.
Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою 4374

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

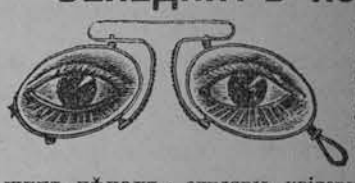

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 5 противъ головного одвиду) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, лекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

КОНВЕРСІЮ
4½% листовъ заставныхъ
галицкого тов. кредитового земского на 4% листы заставнѝ 56-лѣтнѝ того-жь товариства переводить безъ дочисленя провізіи
контора вымѣны
КЩА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 3—

Панна уздôбнена
въ кравецтвѣ и бѣлôмъ шитю глядає занята на провінціи. Зголошеня пôдъ **А. Ґ.** приймає адміністрація. 4757 4—4

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовляє 15—180
ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
53—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБôТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 46—?

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ
4722 *и декораційне* 26—180
ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА
Р. Шпрінґмана и Л. Апля
артиста маляра — маляра вывѣсокъ
ул. Скарбкôвска ч. 6
напротивъ театру ґр. Скарбка

Знаменитѝ тѣста
щоденно свѣжѝ Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровѝ фунтъ 1 зр, Кармельки фунтъ 60 кр и т. д.
кождого часу въ цукорни
ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
при ул. Баторія ч. 32.
4758 1—?

Омелянъ Дворжакъ
артистъ-естетикъ, учитель танцѣвъ
удѣляє лекціи приватнѝ.
Ласкавѝ зголошеня и вписы зъ мѣста и провінціи приймає бюро центральне посередництва у Львовѣ ул. Трибунальска ч. 1., I. поверхъ. 1—3

Рондлѣ до смаженя конф. туръ по зр 2·40, 2·80, 3·50, 4 и 4·50
поручає 4595
ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Конякъ Токайскій
фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ улиця Академічна ч. 18—45 сло 20. 4669

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2257
„СІРІЮСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ такожь въ улицѣ Тихои
поручає лишь найлѣпшѣ роды **Цейлонъ, Мокку и Американьскѝ,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВôДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНôВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшній управитель Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймують ся всѣякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонійнѝ дзвоны, якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4583

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчалный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр Черлянъскои. З друкарнѝ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 149. Львôвъ, Середа 7 (19) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4: H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Хибна політика.

Політика австрійскихъ мужѣвъ державныхъ супротивъ Русинôвъ майже завсѣгды вызначала ся великимъ незнаньемъ рѣчи, недостаткомъ політичного змыслу и неконсеквенцією. Тымъ-то й стало ся, що зъ однои стороны Русины не заняли въ Австріи того становища, яке пôсля свого числа въ монархіи и въ Европѣ занятн могли бы и повинні, а зъ другои стороны Австрія, замѣсть мати въ рускôй справѣ найсвятшій и найпевнѣйшій атутъ въ рукахъ, має неразъ зъ Русинами радше клопôтъ, зъ котрымъ не знає, щó почати. Лишаємо собѣ на иншій разъ порушити важнѣйші справы; теперь хочемо коротенькими словами обговорити лише три другорядні подѣ зъ остатныхъ часôвъ.

Передъ кôлькома мѣсяцями заносило ся на великій процесъ політичный противъ „буковиньскихъ москвофілôвъ“. Арештовано одного редактора популярнои газеты, котра колись дôставала запомогу вôдъ правительства, а за редакторомъ другои газетки, спритнымъ аґітаторомъ, розбслано гончі листы. Нароблено великого шуму и галасу. Вязано справу обохъ редакторôвъ зъ громадною еміґрацією галицкихъ и буковиньскихъ селянъ до Россіи, отже ходило що-найменше о справу забуреня публичного спокою, коли не о злочинъ головнои зрады. Арештованье редактора Козарищука и слѣдство противъ него вело ся въ такій способъ, котрый давъ повôдъ до острыхъ рекримінацій противъ правительства въ бесѣдахъ и витерпеляціяхъ ческихъ и антісемітскихъ послôвъ въ радѣ державнôй. Наразъ, коли ще до того рознеслись слухи о якихсь важныхъ вôдкрытяхъ и дальшихъ арештованяхъ, слѣдство застановляє ся а арештованого редактора пускає ся на волю... Яке-жь враженье мусѣвъ сей крокъ правительства зробити? Очевидно не инше якъ те, що розпочата акція була тенденційна, що правительство въ нѣй скомпромітувало ся, а пп. Козарищукъ и Купчанко зô своими політичными товаришами выйшли побѣдоносно. Мы зъ засады противні політичнымъ процесамъ и арештамъ, хочь-бы они дотыкали нашихъ противникôвъ. Правительство-жь, закимъ розпочало ту акцію, повинно було добре застановити ся и всѣ шансы обрахувати, бо пораженье въ такôй справѣ и по такихъ заходахъ має бôльше значѣнье.

Передъ кôлькома тыжднями москвофільскі студенты въ Вѣдни зробили звѣстну демонстрацію митрополитови. Цѣль ся була, якъ признає також радикальный *Народ*, „безпереченно руссофільско-православна“, она й мусѣла выкликати загальне обуренье, але на-зверхъ представляла ся радше якъ поліційне переступство нѣжь якъ злочиньство політичне. Правительство зъ-разу здавало ся ся и въ той способъ брати, потôмъ наразъ — не знаємо, чи и о скôлько въ наслѣдокъ промовы ґр. Станислава Баденього въ делеґаціяхъ — арештує демонстрантôвъ, робить зновъ великого галасу и шуму, не хоче навѣть на вôльнôй стопѣ вести слѣдства... щобы наконець застановити цѣле слѣдство и пустити всѣхъ на волю, навѣть безъ острѣйшои кары вôдъ власти поліційнои або університетскои, тріюмфуючихъ и зъ авреолею дешевого а незаслуженого мучеництва. Чи не повинно було правительство и тутъ, закимъ рѣшило ся пробовати острѣйшихъ мѣръ и робити зъ сеи демонстраціи справу політичну бôльшои ваги, вперед добре застановити ся и всѣ шансы обчислити, тымъ бôльше що зробило вже досвѣдъ на буковиньскихъ редакторахъ?

Если правительство мало намѣръ одными и другими арештами и судовыми слѣдствами „нищити москвофільство“, то по неґативнôмъ вкôнци релультатѣ цѣли тои не тôлько не осягнуло, але радше додало еще духа и силы москвофільскимъ змаганямъ... Не менше хибнымъ и нещасливымъ бувъ иншій крокъ правительства, о котрôмъ мы передъ кôлькома днями згадали.

Обѣжникъ президіи ц. к. дирекціи скарбу у Львовѣ въ справѣ приниманя рускихъ письмъ має, сли будемо єго въ найлагôднѣйшій и для правительства найкористнѣйшій способъ толкувати, такожь той самъ намѣръ репресіи противъ москвофільства. Але той намѣръ прибраный зновъ въ такъ нещасливу форму, що правительство своимъ поступкомъ мусѣло вызвати противъ себе всѣхъ Русинôвъ безъ рôзницѣ, и зновъ москвофільство найменше буде дôткнене симъ ударомъ.

Не то єсть способъ и не туды дорога до усуненя шкôдливыхъ прямованъ та до запобѣженя шкôдливымъ объявамъ середъ рускои суспôльности. Репресійні мѣры въ родѣ закадзôвъ, слѣдствъ, арештôвъ и т. д. суть найперше всѣмъ ліберальнѣйшимъ Русинамъ — а тыхъ єсть немало, порозмѣрно може бôльше якъ Полякôвъ — зовсѣмъ несимпатичні, а другe они не ведуть до цѣли. Покôйный ґр. Андраши, коли бувъ міністромъ справъ заграничныхъ, мавъ разъ высказати ся, що на Полякôвъ треба, якъ на коня, уживати и вôвса и батога. Противъ Русинôвъ однакожь уживає ся майже все тôлько сего другого средства, и то звычайно такъ незручно, що або тыхъ, котрыхъ оно має досягнути, зовсѣмъ не заболить и они смѣють ся зъ пустого замаху, або що заболить всѣхъ, отже и тыхъ, котрі въ нѣчôмъ невинні. Може бы правительственнй мужѣ схотѣли вже разъ спробовати и першого средства, тôлько не кôлькома зеренцями, якъ часомъ робили, але дали попоѣсти до сыта? Державѣ и правительству оно въ нѣякôмъ случаю не пошкодить.

Буковиньскі Русины - народовцѣ а митрополитъ Андрѣевичъ.

Въ день св. ап. Петра и Павла вôдсвятковано въ Черновцяхъ зъ великою величавостію и маніфестацією 50-лѣтный ювилей митрополита Мораръ-Андрѣевича. Аранжерамъ удалось скликати на той день до Черновець великі товпы народу и тымъ показати свѣтови, що ось то народъ спѣшить пôдъ покровъ свого архипастиря. Та ба, тѣ аранжеры забули, що часть буковиньского населеня рускаго пôднесе протестъ противъ такого звеличеня чоловѣка, котрый поставивъ собѣ за цѣль дѣяльности: неґувати народнôсть руску и всѣми силами єи румунщити. Протестъ сей выписаный у вступнôй статьѣ орґану буковиньскихъ Русинôвъ-народовцѣвъ, „Буковинѣ“, а звучить дословно такъ:

Пошанованье сѣдоглавого старика и узнанье стараннои и хосенной 50-лѣтнои працѣ преважного для суспôльности душпастирского урядованя — се є безперечно обовязкомъ кождого зрѣлого чоловѣка, а особливо приналежнои паствы. Але зъ другои стороны вымагає ся вôдъ кождого старика бôльше досвѣду, бôльше розважного поступованя, а менше пристрасти, а вôдъ кождого душпастиря вымагає ся взôрцевого морального поведеня и совѣстнои душпастирскои працѣ, а вôдъ кождого чоловѣка, котрому повѣрена найвысша душпастирска власть, справедливои оцѣнки для цѣлои паствы безъ рôзницѣ на станъ, маєтокъ и народнôсть поодинокихъ членôвъ дотычнои церкви. Кождый владика, коли хоче совѣстно сповняти обовязки свого высокого и важного стану, мусить бути, можна сказати, першимъ апостоломъ правдивого мира, взôрцемъ строгои справедливости, найвышшимъ апостоломъ людскои любови.

Для буковиньского рускаго народу не бувъ нѣколи и не є й теперъ — на превеликій жаль — митрополитъ Мораръ Андрѣевичъ тымъ найвышшимъ апостоломъ мира, справедливости и правдиво христіяньскои любви.

Митрополитъ Мораръ-Андрѣевичъ выхованый пôдъ вплывомъ застарѣлыхъ середновѣчныхъ засадъ, чоловѣкъ вузшого свѣтогляду, хотяй славяньского роду, звязавъ ся вже въ першихъ часахъ австрійскои конституційнои управы зъ самолюбною румунізаторско-февдальною кастою, що нѣколи не старала ся и теперь не хоче вѣрно поняти нового людского руху, загально-народныхъ справъ а вызыскує сей рухъ лише для своихъ вузкихъ самолюбныхъ цѣлей. Конечнымъ наслѣдкомъ такого союза є сей неоспоримый фактъ, що митрополитъ Мораръ-Андрѣевичъ, хотяй цѣлою душею ревный румуньскій патріотъ не служить навѣть добре загальнôй справѣ румуньского народу, а тôлько пôддержує шовіністичну роботу самолюбныхъ румунізаторôвъ, котрі для несытого панованя поставили собѣ за першу задачу, спиняти на кождôмъ кроцѣ природный розвôй рускаго народу на Буковинѣ и тымъ способомъ не допустити сей народъ до приналежныхъ єму людскихъ правъ.

Помимо того, що бôльшу часть буковиньскои православнои церкви становить рускій народъ, котрый замешкує въ збитôй масѣ бôльше залюднену пôвнôчну часть нашого краю, старавъ ся митрополитъ Мораръ Андрѣевичъ вôдъ самого початку свого урядованя на дôткливу реліґійну шкоду рускаго народу на Буковинѣ своимъ могучимъ вплывомъ зрумунщита буковиньске руске духовеньство и вôдчужити єго вôдъ свого народу. Теперѣшна православна консисторія навскрôзь перенята шовіністичнымъ румунізаторскимъ духомъ свого владики и дыше такъ якъ вôнъ пристрастною ненавистею противъ всего, що руске. Той самъ духъ панує и въ православнôй семинаріи и по найбôльшôй части мѣжь сѣльскимъ духовеньствомъ.

Не дивно-жь отже, що майже вже цѣлкомъ прогнано руску мову зъ консисторіи и семинаріи, а навѣть тымъ кôлькомъ рускимъ питомцямъ, що ще теперь заваджають въ тутешнôй семинаріи, заказавъ ихъ зарядъ записувати ся на выклады рускои мовы и літературы на тутешнôмъ університетѣ Въ консисторіи, семинаріи, а навѣть въ чисто рускихъ парохіяхъ урядова мова теперь румуньска; чисто рускі парохіи и другі душпастирскі мѣсця въ тыхъ парохіяхъ обсаджують ся по найбôльшôй части румуньскими священиками, що не знають рускои мовы, а такъ Русинъ въ своѣй церквѣ не почує вже свого церковнославяньского богослуженя, нѣ рускои проповѣди, нѣ рускои катихизаціи и мусить такимъ чиномъ и въ реліґійнôмъ взглядѣ цѣлкомъ нидѣти.

Кромѣ сего митрополитъ Мораръ-Андрѣевичъ, єго консисторія и бôльша часть сѣльского духовеньства уживають лише для замаскованя передъ очима правительства тамъ, де конечно ужити рускаго слова, на правдиве поруганье рускои мовы плюгавого язычія, котрого нѣхто не розумѣє и котрымъ нѣхто не говорить.

Митрополитъ Мораръ-Андрѣевичъ и єго консисторія не хоче тенденційно апробувати выготованѣ вже давно въ руско-народнôй мовѣ шкôльні учебники для реліґійныхъ наукъ, а въ своихъ апольоґіяхъ и архіерейскихъ посланіяхъ не добачає митрополитъ Мораръ-Андрѣевичъ рускаго народу на Буковинѣ, вôнъ знає тутъ лише одинъ одноцѣльный народъ, то єсть народъ румуньскій. Митрополитъ Мораръ-

---

§. 11.

Скіцъ Марка Брочінера.

По небѣ перебѣгали темнй хмары, мѣсяць здавалось, граєсь мѣжь ними у пôжмурки. Разъ заходивъ вôнъ въ фантастично уложенй, розбрьваній масы хмаръ, никнувъ, норинавъ... И мрачна, чорна нôтьма розтаборилась надъ мѣстомъ и околицею. То зновъ выринавъ вôнъ повновидый и ясный, неначе сильный духъ чоловѣка, що изъ тьми и грозы, изъ журбъ та болѣвъ двигаєсь непоколебимый, чистый та ясный. А вѣтеръ сиѣвавъ до сен игры мѣсяця, до сего дикого танцю хмаръ-потворôвъ свою окрему пытому пѣсню...

Не кождый чувъ се, не кождый бувъ въ силѣ зрозумѣти сего. Але сей онтамъ чоловѣкъ, тамъ на нужденнôмъ пôддашу — вôнъ розумѣє. Сидить передъ столикомъ, похиливши въ низъ до грудей блѣде лице, напятноване глубокими морщинами горя. На столѣ розложений манускрипты, ихъ переписуванье — се гôрдкій прожитокъ цѣлои семьѣ. Вже шѣсть годинъ безпастанно писавъ, буквы и цифры — здавалось єму — крывими выкрутасама гуляють передъ єго очима. Положивъ лямпы скрутивъ зовсѣмъ, щобъ ощадити олѣю, коли сонъ переможе єго. А коли сонъ милый нимъ опанує, одну хвилину робить ся єму такъ любо, такъ свобôдно, такъ легко на души. Такъ мило можъ задрѣмати, коли въ коминахъ выє и свище, коли въ воздухахъ неначе въ хорѣ заклятыхъ голосôвъ чутно таємничій нарѣканя и зойкъ... Дверѣ наразъ заскрипѣли. Золотокучеряве, пятилѣтне дѣвчатко въ сорочинѣ, босе, вбѣгло.

— Що скажешь, Єлисавето? — запытавъ.

— Мама хотѣла бы знати, чи памятникъ для Фріца...

— Ахъ, такъ! — кликнувъ и нагло пôднѣсъ ся. Скоренько пôйшовъ въ сусѣдну комнату.

Се була бѣлена, убога але чиста хатина зъ даховою, скосою стѣною. Маятникъ старого шварцвальдôвского годинника тикавъ легко. Въ лôжку лежить молода еще жѣнка, оперши голову на правôй руцѣ. Рука маленька, нѣжна, майже прозрачна; се одна зъ тыхъ рукъ, що въ нѣмôй бесѣдѣ розказують про горе та недолю. Розпущенй чорнй косы окружили єи лице, въ котрôмъ смерть пробиваєсь. Оно такъ смертноблѣде, а очи такъ млаво выглядають изъ запалыхъ ямъ. Она зъ легка кашляє. Кашель сей дрощемъ пропасницѣ проймає тѣло мужа.

— Вôкна не пристають добре, Вільгельме, — сказала легко придушенымъ голосомъ, — тогдѣ найлѣпше можь се завважати, коли вѣтеръ такъ якъ сегодня свище. Ухъ, якъ вые, памятаєшь, якъ въ ту нôчь, коли померъ нашь бѣдненькій Фріцъ. Вже минуло три мѣсяцѣ зъ того часу, ты знаєшь про се Вільгельме?

— Знаю се, Еліно, — промовивъ вдивившись пустымъ поглядомъ передъ себе

— А памятникъ, — звôльна она додає, — ты замовивъ, неправда-жь? На задушный день... Ты прецѣ вôдложивъ на се сорокъ левôвъ....

— Тымъ сплативъ я послѣдну рату обезпеченя — перерывае читаючи тихій закидъ зъ єи очей. — Не будь недобра, — дитино, — говорить зворушеный — все небавомъ змѣнить ся. Фріцъ дôстане величавый памятникъ, а ты, моя нещасна, добра жѣночко, ты поѣдешь на полудне, до Ніццы, лиця твои стануть зновъ такими цвитучими, якъ колись. Се буде гарно, правда?

Вôнъ радѣє въ душѣ, она глядить здивоваными очима на чоловѣка.

— Ты дивуєшь ся, неправда-жь — продовжає — але менѣ немовь щось вѣщує, що мы, що ты въ недалекôй будучности грошѣ, богато грошей, заклятый скарбъ дôстанешь, шѣсть тысячокъ, сѣмь, десять тысячь левôвъ. Але що-жь я знаю?

Запереченочо потрясла она головою.

— Не говори такъ нескладно, — каже она — вкôнци выграешь навѣть въ льотерію, жити мешь всѣлякими фантазіями.

Вôнъ, здаєть ся, недочувъ єи слôвъ. Гляде хвилю передъ себе, ухмѣхъ грає на лици, неначе-бъ замѣсть недолѣ, яка єго окружає, побачивъ передъ собою иншій свѣтъ, повный блеску, свѣтла сонѣшного и радощѣвъ..

Терпке слово спинилось ѣй на устахъ, але скоро поглянула въ єго привѣтнй очи, що нагадують такъ живо голубй оченята ихъ бѣдного Фріца — она промовчала.

— Я змучена; — промовила, — розповѣджь, що я буду робити зъ заклятымъ скарбомъ Ты нинѣ, здаєть ся, попавъ въ казочный гуморъ; розкажи менѣ отже твою казку

Она опустила голову на подушку, правою рукою обняла кучеряву головку донечки, що згорнулась пôдъ ню и примкнула до половины очи. Вôнъ почавъ розказувати зъ новагомъ и натискомъ. Не поминаючи подробинь оповѣдавъ про богатство, котре жде ихъ, скоро назвуть „заклятый скарбъ“ *своею власностію*. И справдѣ подабало все на казку. Она зъ-разу слухає, усмѣшка задумы вкрыла губы. Дальше замкнула очи, чує тôлько *слова*, змѣсту вже не розбере, опôсля чує тôлько мягкій, мручливый звукъ єго мовы, а въ антрактавъ зъ-надвору спѣваный зойкъ вѣтру. Нарештѣ все стихло..

* * *

Сидить зновъ передъ столомъ. Передъ нимъ лежить угода изъ товариствомъ обезпечаючимъ на житье. Зупинивъ ся на параґрафѣ 11-тôмъ „загальныхъ условій“, читає змѣстъ єго пôвголосомъ: „Если обезпека якъ-разъ пять лѣтъ безъ перервы тревала, то на случай смерти наслѣдкомъ самоубійства обезпечена сума выплачена буде вдовѣ або наслѣдникамъ; доказу стану несвѣдомости самого себе у обезпеченого не треба.“

— Не треба... не треба — повторивъ махинально. Наразъ хопивъ ся за голову обома руками.

Змѣстъ параґрафу 11-того гомонять въ душѣ єго. — Параґрафъ 11-тый — муркотить... И наразъ заворушились у внутрѣ старй, давно призабутй спомины. Параґрафъ 11-тый росте тай росте, ажь поки чорный на бѣлôмъ, незмѣримои величины видніє на вывѣсцѣ повыше дверей кнайпы бурщеншафту „Франконія“; членомъ єго найбôльшій гуляка, студентъ Вільгельмъ Берґеръ. А сей 11-тый параґрафъ нагадує не на смерть, противно на житье, на безграничну жажду пива. Вôнъ означає: треба все пити. И вôнъ чує брязкôтъ шнадъ, вôнъ неначе въ кружку вѣчно веселыхъ, жадныхъ житя буршевъ, они сиѣвають та пьють, а скоро „Fuchs“ пити перестане, пронесесь сейчасъ крôзь задымлену салю весело грозячій окликъ сорокъ молодечихъ гортаней: „Параґрафъ 11-тый! Параґрафъ 11-тый!“...

Деколи крôзь на-нôвъ вôдчиненй дверѣ рожева шпикарева донечка встромить цѣкавый носикъ до салѣ. И она смѣєсь тогдѣ такъ

Андрѣевичь и его консисторія, и пôдъ ихъ вплывомъ майже цѣле сѣльске духовеньство є завзятыми противниками природнои просвѣты, а натомѣсть пôдпирають они ревно, якъ мы се вже неразъ доказали фактами, політичну роботу панроссійскои партіи, котра пôдъ проводомъ звѣстного Григорія Купчанка старає ся всѣми силами зроссійщити рускій нарôдъ на Буковинѣ.

На пôставѣ сихъ фактôвъ не може рускій нарôдъ на Буковинѣ уважати митрополита Мораръ-Андрѣевича яко справедливого и прихильного владику, не може уважати сего владику за найвысшого апостола правдивого мира и христіяньскои любви, противно мусить оцѣнювати его шовіністичне поступованье такъ, якъ оно є въ самôмъ дѣлѣ, мусить узнати се поступованье ворожимъ не тôлько для руского народу, але й взагалѣ для православнои церкви, для мирного розвою нашого краю, для мирного розвитку нашои суспôльности

Противъ такого поступованя закладає вѣчный протестъ буковиньска Русь.

Скрайна тому пора, щобы вже разъ розпôзнали мѣродатнѣ круги сю преважну для нашого краю и державы справу и поки часъ зарадили злому.

Справы краєвѣ.

[Меморіялъ выдѣлу краєвого въ справѣ усталеня речинця скликуваня сойму.]

На послѣднôй сесіи ухваливъ соймъ въ справѣ усталеня речинця скликуваня соймôвъ краєвыхъ: 1) соймъ стверджає, що неправильне скликуванье сойму утрудняє вельми ведень порядноі господарки и правильноі адміністрації краєвои; 2) соймъ взыває правительство, щобы сесія соймова була вôдъ теперь скликувана що року въ однôмъ часѣ, а то бодай на сѣмь тыжднѣвъ; 3) соймъ поручає выдѣлови краєвому, щобы перевѣвъ зъ правительствомъ потрѣбнѣ въ тôй цѣли переговоры и здавъ зъ нихъ справу на найблизшôй сесіи.

Выдѣлъ краєвый, выконуючи ухвалы сойму, уважавъ потрѣбнымъ представити цѣлу справу ґр. Таффому въ окремôмъ меморіялѣ.

Въ тôмъ меморіялѣ пôднѣсъ выдѣлъ краєвый, що вже кôлька разôвъ мавъ нагоду выступати въ тôй справѣ. Вôдъ 1880 р. соймъ, вôдкликуючи ся на права, запорученѣ ему конституцією, вже пятый разъ домагає ся вôдъ правительства, щобы черезъ вчасне скликуванье и вôдповѣдну довготу сесій соймовыхъ подано ему можнôсть выповнити задачѣ, якѣ поручає ему конституція.

Помимо того лучило ся въ часѣ 12 лѣтъ вже два разы (въ рр. 1879 и 1891), що нашъ соймъ, помимо постановъ §. 8 краєвого статута и стараня выдѣлу краєвого, цѣлкомъ не бувъ скликаный. Рôвножь и речинець скликаня сойму дуже неправильный. Поглянувши на сесіи соймовѣ, можна пересвѣдчити ся, що нема нѣ одного мѣсяця въ роцѣ, въ котрôмъ бы соймъ вже не вôдбувавъ своихъ засѣдань. И такъ були соймовѣ сесіи въ сѣчни въ рр. 1863, 1873, 1886, 1887, 1888 и 1889; въ лютôмъ въ р. 1867; въ мартѣ въ рр.: 1867, 1876 и 1892; въ цвѣтни въ рр.: 1861, 1866, 1875, 1876, 1892 и 1893; въ маю въ рр.: 1875 и 1893; въ червни въ 1880 р.; въ липни въ 1880 р.; въ серпни въ рр: 1868, 1870 и 1877; въ вересни въ рр. 1868, 1869, 1870, 1871, 1874, 1878, 1881, 1882, 1883, 1884, 1888 и 1892; въ жовтни въ рр.: 1868, 1869, 1871, 1874, 1878, 1881, 1882, 1883, 1884, 1888, 1890 и 1891; въ падолистѣ въ рр.: 1865, 1866, 1869, 1872, 1873, 1885, 1887, 1889 и 1890; вкôнци въ грудни въ рр.: 1866, 1872, 1873, 1885, 1886 и 1887,

Нема сумнѣву — пôсля гадки выдѣлу краєвого — що така несталôсть въ речинци скликаня сойму мусить бути шкôдна для его роботы, а то тымъ бôльше, що выдѣлъ краєвый дôстає вѣсть про порѣшене скликанье сойму звычайно ажь передъ самою сесією соймовою. Лучало ся неразъ, що офіціяльна вѣсть про скликанье сойму дôйшла до выдѣлу краєвого що йно на 10 до 14 днѣвъ передъ сесією соймовою, и то въ такôмъ часѣ, коли годѣ було передвидѣти, що скликанье сойму скоро наступить. Тожь въ тôмъ короткôмъ часѣ мусѣвъ выдѣлъ краєвый выготовити що найпильнѣйшѣ предложеня, якъ буджетъ, а єсли удалось се ему зъ великимъ напруженьемъ силъ своихъ урядникôвъ, то потерпѣла на тôмъ основнôсть самыхъ предложень.

Супротивъ того мусить соймъ обмежати ся звычайно лишь на полагодженье буджету и найпильнѣйшихъ справъ адміністраційныхъ, а всѣ иншѣ предложеня, именно такѣ, котрѣ вымагають точного трактованя законодатного, полишають ся неполагодженѣ, бо часъ, такъ скупо вымѣреный соймови, выстає ледви на выготовленье реферату и діскусіи, а въ найлѣпшôмъ случаю на выготовленье справозданя комісіи, котре звычайно ажь въ послѣдныхъ дняхъ сесіи може вôйти передъ палату и лишає ся неполагоджене.

Отсе причины, що спонукали соймъ до наведеныхъ высше ухвалъ а выдѣлъ краєвый до представленя цѣлои справы въ меморіялѣ.

Щобы домаганя сойму уможливити, то — пôсля гадки выдѣлу краєвого — треба бы скликувати вже зъ початкомъ осени раду державну, котра бы вела нарады безъ перерывно ажь до полагодженя буджету державного. Вôдтакъ безпосередно могли бы бути скликанѣ соймы на сесію, що тревала бы черезъ послѣднѣ днѣ грудня, цѣлый сѣчень, а на случай потребы першѣ днѣ лютого. По нѣй наступала бы зимова сесія рады державноі, котра евентуально могла бы тревати цѣлу весну, доки не зберуть ся делеґаціи.

Вправдѣ предложеный повысше для нашого сойму періодъ сесіи представлявъ бы деякѣ трудности за-для святъ римо- и греко-католицкихъ, припадаючихъ въ грудни и сѣчни, однакъ все ще бувъ бы о много бôльше хосеннымъ анѣжь сесія въ часѣ пôльныхъ робôтъ. Бо вѣдомо, що нашъ соймъ въ своѣй переважнôй бôльшости зложеный зъ фаховыхъ рôльникôвъ, котрѣ въ сей способѣ були бы выставленѣ на значнѣ страты, а сего о членахъ рады державноі не можна твердити зъ рôвною рѣшучостію вже зъ тои причины, що они и такъ приневоленѣ за-для що-рôчныхъ довгихъ сесій рады державноі вôдрываться вôдъ своихъ фаховыхъ занятій. Стале означенье сесіи соймовои на початокъ осени, въ котрôмъ то часѣ найважнѣйшѣ роботы пôльнѣ въ нашôмъ краю ще не покôнченѣ, сталось бы причиною прикрои колізіи интересôвъ фаховыхъ зъ обовязками посольскими, именно въ сѣмъ роцѣ, въ котрôмъ роботы соймовѣ заняли вже значну частину весны.

Крôмъ того вôднѣсъ ся выдѣлъ краєвый до міністра Залеского зъ просьбою, щобы своимъ вплывомъ пôдперъ бажаня, высказанѣ въ меморіялѣ.

Покликъ до пп. абітурієнтôвъ.

Дорогѣ Братя Товаришѣ!

Не пропустѣть того нашого поклику безъ уваги й не прочитавши его, длятого лише, що поклики, проклямаціи. зазывы и т. и. такъ звычайна рѣчь у нашихъ часахъ, що й читати не варто. Мы жь тому не винні, що жиючи середъ того часу мусимо й его средствами дôти бодай користуватись, доки не вынайдемо лучшихъ.

Дорогѣ Товаришѣ! Выдѣлъ товариства академичного „Ватра“ має до Васъ отсю просьбу, на котру звольте не забувати бодай изъ-за обовязкôвъ, якѣ кождый человѣкъ має взглядомъ другихъ, середъ котрыхъ вôнъ жие: Хто зъ Товаришѣвъ, укôнчивши школы середнѣ, приѣде до Львова не въ тôй цѣли, щобъ заживати золотои свободы академичноі, лише на те, щобъ маючи повну свободу и самостôйнôсть у выборѣ званя й працѣ мôгъ якъ найбуйнѣйше въ напрямѣ обраныхъ студій розвиватись; хто зъ Товаришѣвъ не прийшовъ ще остаточно до того пересвѣдченя що взглядъ на его выключно особу выстає ему до щаслиного житя, — лишь гадає, що вôнъ мусить и на иншихъ ще людей оглядатись, середъ котрыхъ вôнъ живе, та що о стôлько житье его солодше, о скôлько близшимъ ему є кружокъ людей, зъ котрымъ вôнъ має зносины; хто зъ Товаришѣвъ не заперечивъ собѣ ще остаточно можности всякого вплыву на окружаючихъ его людей, а тымъ самымъ и на розвôй справъ людскихъ, лише вѣрить, що прецѣнь и середъ стихійного вплыву обставинъ и случаю на справы людскѣ робота свѣдома человѣка має все таки своє перворядне значѣнье и то тымъ бôльше, чимъ бôльшій кружокъ людей въ однôмъ напрямѣ змѣряє; хто зъ Товаришѣвъ чує, що нема нѣгде на свѣтѣ раю, а тымъ менше у насъ Русинôвъ, та що треба якось старати ся о получшенье нашои долѣ хочь-бы й на якъ малу частиночку: — зъ тыхъ Товаришѣвъ просимо сердечно кождого заглянути и до „Ватры“, коли будуть шукати собѣ якоись громады мѣжь академиками, єсли не на те вже, щобъ заразъ вписали ся, такъ бодай на се, щобъ выбôръ ихъ бувъ справдѣ выборомъ свѣдомымъ на пôставѣ безпосередного пôзнаня того, зъ-помѣжь чого выбирає ся. Впрочѣмъ запрошуємо до себе кождого, хто якои небудь шукає порады и розрады чи що-до впису, чи що-до приватного житя, чи що-до выбору студій, чи що-до выбору поодинокихъ лекцій професорôвъ, чи ще въ де-чôмъ иншôмъ, а мы будемо старати ся якъ найсовѣстнѣйше нашу гадку въ кождôй справѣ отверто высказати, бо знаємо зъ досвѣду, якъ неодинъ зъ насъ блукавъ, кидаючись безъ порады на всѣ стороны та тратячи дорогій часъ, охоту и працю. Лише смѣло, щиро та отверто впередъ! Єсли-жь однакъ не вô всѣмъ вôдповѣли бы мы вымогамъ Впов. Товаришѣвъ, то просимо не кидати на насъ каменемъ изъ пєдесталу незмѣрно высшого критика, — бо се впрочѣмъ не є жадна штука — лише просимо ставати до роботы и старатись всѣми силами поправити те, що потребує поправы А въ сей способѣ може дôйдемо до чого!

До веселого побаченя!

У Львовѣ дня 19 н. ст. липня 1893.

За Выдѣлъ тов. „Ватра“.
Иванъ Копачь, голова.
Ярославъ Грушкевичь, писарь.

Хата товариства: при улици Вôрменьскôй ч. 2. I. поверхъ.

Дописи „Дѣла”

Зъ Богородчанъ.

[Жидôвска худоба — найстарша.]

Вôдъ жовтня 1892 р. стало народови рускому въ повѣтѣ богородчаньскôмъ лекше въ справахъ „баґательокъ“, за то жидова зажурила ся. Черезъ кôльканацять лѣтъ урядованя помершого наглою смертію начальника суду, всѣ справы „хлопскѣ“ рѣшали ся стеоретипною формулкою: „Заплати Иване!“ Такимъ чиномъ селяньство що разъ глыбше потапало въ жидôвскôй кишени и лихвѣ.

Жидова розпаношилась на Пôдгôрю богородчаньскôмъ и вызыскувала сѣльскій нарôдъ до крайности всякими способами. Найзвычайнѣйшій способъ вызыскуваня бувъ такій: Бѣдному попавшому въ довги ґаздѣ, давъ жидъ або готôвкою або потручавъ за процентъ 7 або 8 зр., и за тую квоту напыхавъ селянинови теля, щобы тримавъ три роки, доки не приведе корову зъ теляткомъ на ярмарокъ до Богородчанъ, Солотвины, Надвôрны, Станиславова. Ґазда продававъ, а жидъ вôдбиравъ свои грошѣ; за 7—8 зр. бравъ 60, 70, 80 зр. Такихъ коровъ на одинъ ярмарокъ могли „жидôвскѣ Иваны“ выгнати и 20 штукъ. Такій „ґешефтъ“ провадила и еще до якогось часу мабуть буде провадити на Пôдгôрю жидова, та збогачує ся хлопскою кервавицею. Вôдъ жовтня 1892 керма суду була въ рукахъ судіи А. Скобельского, а въ цвѣтни с р. обнявъ управу начальникъ п. М. Кульчицкій. Завѣтрила жидова скоро, за кимъ тропить и слѣдить бачне око того шефа справедливости и мовь на дану паролю, здержано сотками „баґательокъ“. Дальше рознесла ся радôстна вѣсть, що ц. к. жандармерія ходить по селахъ и списує жидôвску худобу. Нарôдъ заворушивъ ся, вôдчувъ що буде якась полекша. Але бута жидôвска не могла датись такъ скоро и легко зловити.

Бракъ пашѣ, пôзна весна сего року, довели селянина до розпуки; худобѣ нема що дати, гинь, пропадай, стрѣху обрывай, бо нема рады — тожь зачали деякѣ ґазды вôдганяти жидови худобу. Але арендарь выплескує ся по черевѣ, та зъ крикомъ накидаєсь до Ивана: „То мене нѣчого не обходить и кишки зъ себе выторочи, а худобу погодуй!“ До иншого ґазды каже арендарь такъ: „Ты гадаєшь, Федоре, що то такъ може бути, абы жидôвска худоба пропадала, якъ бы такъ було, то жиды бы рукопашь ишли до царя, и цареви бы вôкна за тое выбили!“ Справа тая оперла ся въ судѣ.

Така то жидова на Пôдгôрю!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зборы молодо-Чехôвъ вôдбули ся минувшои недѣлѣ въ кôлькохъ мѣсцяхъ. Цѣкавѣ зборы були въ Хрудимѣ и на нихъ промовлявъ пос. Герольдъ. Мѣжь иншимъ сказавъ вôнъ: Куды-небудь поглянемо, всюды добачимо протеґованье Нѣмцѣвъ зъ кривдою и упослѣдженьемъ правъ языка ческого. Бесѣдникъ заявивъ ся за введеньемъ загального безпосередного права голосованя, не длятого, щобы кокетувати зъ роботниками, але тому, що така система голосованя єсть постулятомъ політичноі справедливости и выйде въ користь ческого народу, бо згромадить всѣхъ Чехôвъ въ однôмъ таборѣ, оборонюючи однодушно правно-політичне становище краєвъ ческои короны Дальше, пос. Герольдь заявивъ ся противъ тридержавного союза за-для того, що вôнъ запевнює Нѣмцямъ перевагу и дає имъ змогу до розширеня свого вплыву. А коли-бъ ческимъ краямъ признано вôдрубне историчне становище правно-політичне, се було-бъ успѣшною перепоною противъ переваги Нѣмцѣвъ.

Другѣ зборы, на котрыхъ мали промовляти пос. Пацакъ, Брзорадъ и Нікельфельдъ розвязано за острѣ закиды супротивъ правительства, а особливо за высказъ Нікельфельда: Не пôддамо ся!

Зборы політично-католицкого товариства въ Горцѣ удали ся. На нихъ промовлявъ віцепрезідентъ товариства ґр. Кароль Ервінъ Ностіць. Пояснивъ, що угода чеcко-нѣмецка не має стôйности и есть мертвою тому, що не вôзвано до участи молодо-Чехôвъ, а Нѣмцѣ толкують собѣ засторoги угоды инакше, якъ первѣстне ихъ значѣнье. Въ справѣ новелѣ щодо заснованя судôвъ, бесѣдникъ признавъ, що вправдѣ вôнъ не допущеный до тайнъ правительства, однакъ може впевнити, що консервативне сторонництво нѣколи не згодить ся на то, щобы зô шкодою автономічного круга власти краєвыхъ соймôвъ переводжено яку-небудь змѣну конституції

— —

Зъ Петербурга надôйшла вѣсть, що ґенералъ-ґубернаторъ пôвнôчно-захôдного краю Оржевскій розôславъ обѣжникъ до всѣхъ пôдчиненыхъ ґубернаторôвъ, котрымъ взыває, щобы точно берегти заборoны уживати языка польского на публичныхъ мѣсцяхъ. Ся заборона була оголошена заразъ по послѣднôмъ повстаню польскôмъ. Спольщена інтеліґенція нарушує дуже часто повысшій заказъ а навѣть жалуєсь въ управляючôмъ сенатѣ, єсли за его переступленье наложить ся адміністративна кара. Указъ сенату зъ дня 15 червня подає до вѣдомости, що не увзгляднено въ тôмъ напрямѣ жалобы одного виленьского лѣкаря, бо заборона що-до уживаня польского языка на публичныхъ мѣсцяхъ обовязує въ повнôй силѣ.

— —

Зъ Бѣлграду доносять про дальшій хôдъ обжалованя ліберального міністерства. Именно, бувшій міністеръ справъ внутрѣшныхъ Рібарачь продовжъ въ свою оборону. Вôнъ наводивъ постановы ординацій выборчои, щобы на тôй пôдставѣ доказати, що не предкладавъ фальшивои листы депутованыхъ. Точка обжалованя, котра потягає правительство до одвѣчальности за те, що скупштина уконституовалась при недостаточнôмъ числѣ послôвъ, зовсѣмъ противить ся головному принципови парляментаризму. Правительство не має ниѣ права, нѣ оно не покликане контролювати скупштину, отже зъ того огляду не може одвѣчати Такожь се неправда, що Сербія стояла на порозѣ горожаньскои вôйны. Опôсля вказувавъ бесѣдникъ на примѣрахъ, що радикалы робили великій трудности ліберальному правительству и выкликавъ зновъ бурливый протестъ зô стороны бôльшости скупштины. Предсѣдатель вôзвавъ бесѣдника держатись въ границяхъ, на що Рібарачь вôдповѣвъ: „Єсли хочете мене достойно судити, мусите терпеливо выслухати мою оборону“. А закôнчивъ свою бесѣду ось якъ: „Погубный демонічный духъ крамолить въ краю. За найлѣпшими мужами посыпалось камѣнье. Головне зло мѣстить ся въ партійнôмъ дусѣ, а се демаґоґія. Можна спогадати лишь на те, що: Пôмста може лишь пôмсту зродити.“

Коли Рібарачь покôнчивъ свою оборону, вôзвавъ предсѣдатель Катичь прочихъ обжалованыхъ міністрôвъ, котрѣ ще не забирали слова, щобы по черзѣ боронились. Однакъ они заявили, що не мають нѣчого доповнити до спôльноі оборoны, котру предложили на письмѣ и длятого зрѣкають ся слова. Вôдъ бувшого міністра торговлѣ Кундовича надôйшло письменне поясненье, бо вôнъ самъ не явивъ ся лично, въ котрôмъ збиває закиды, о скôлько они дотыкають его особы, тому що инкріміновани акты правительства датованѣ ще зъ того часу, коли вôнъ не належавъ до кабінету. Предсѣдатель оголосивъ переслуханье обжалованыхъ колишныхъ міністрôвъ за покôнчене, по чôмъ они вôддалились.

Пос. д-ръ Весничь зажадавъ зворушеный слова що-до личноі замѣтки, бо Рібарачь оскорбивъ его на чести. Предсѣдатель повѣдомивъ, що діскусія зъ обжалованымъ недозволена и перервавъ засѣданье на чверть годины.

По перервѣ говорили радикалы д-ръ Весничь и Дединачь обстаючи въ довгихъ выводахъ за знесеньемъ обжалованя. На сали почулись оклики: до голосованя! Предсѣдатель вказавъ на вагу предмета, котрый не дозваляє обмежувати діскусію и назначивъ продовженье дебаты на слѣдуючій день. До голосу записаный мѣжь иншими провôдникъ напреднякôвъ Ґарашанинъ.

Бесѣда Авакумовича вразила скупштину досыть користно, хотяй бôльшôсть стоить при внесеню обжалованя. Натомѣсть оборона Рібарача за-для численныхъ нападôвъ на радикальну партію, выкликала противне вражѣньe и

щасливо, такъ шалено... Она всмѣхуєсь въ глубину душѣ его...

Въ парну лѣтну нôчь выкравъ ся вôнъ на зараню зъ ѳи кôмнатки. Грудь повна чувствъ невысказаноі благодати. — Теперь я твоя, вся твоя, шепче она, пригортаєсь ще разъ до его груди. Блѣда, плачуча невѣста тоне въ его обнятяхъ...

Опôсля вôнъ ѳи посватавъ, а студіи — покôнчились. Журба и печаль розпаношились вôдъ теперь въ его хатинѣ, изъ колишного студента-гуляки ставъ ся грижою придавленый человѣкъ, що нужденно сунесь путемъ жизни а се колись такъ цвитуче дѣвча, нинѣ нещасна, хора, смертельно недужа женщина...

Наразъ зôрвавъ ся, „параґрафъ 11-тый, параґрафъ 11-тый“ бурмотить и взоромъ повѣвъ довкола. Вôдвернувъ крысы капелюха, повытрясавъ кишенѣ, червонымъ олôвцемъ пôдчекрнувъ „параґрафъ 11-тый“ и тихесенько переступивъ порôгъ сусѣднои комнаты. Разъ ще хотѣвъ бы свою Еліну, разъ ще свою дитину видѣти

Въ головахъ лôжка, на столику побôчь лѣкôвъ блымає мала нôчна лямпа. Ѳи коптяче блѣдаве полумя дрожить миготячи по блѣдôмъ лици Еліны, озаряє розпущене волося, мѣжь ними бѣлѣє алябастрова шия Права рука на груди, грудь волнує, опадаючи то пôдносячи ся легкимъ вôддыхомъ, лѣва спочила на золото-кучерявôй головцѣ дитяти Такъ твердо, такъ супокôйно заснула. А коли она такъ супокôйна, такъ люба, такъ чудово гарна спить, коли довкола устъ замѣтный усмѣхъ солодкихъ снôвъ, тогдѣ невидима сила усунула зъ душѣ его всѣ болѣ и журбы, що вôдъ якихъ десяти лѣтъ вкрыли душу; се неначе ранѣшный леготь розжене иногдѣ уносячу ся мраку по надъ зеркаломъ гôрского озера. Хвилиночку розкôшь переймає суставы тѣла, подôбно якъ въ тую лѣтну нôчь, коли вôнъ отсю женщину зъ урываными, пристрастными словами притисъ до бьючого серця. Але се тревало тôлько хвилю. Легко цѣлує жѣнку и дитину, на пальцяхъ вôддаляє ся задомъ ажь до порога и нагло въ невысказанôмъ жалю закликавъ: „Иду до Фріца“...

* * *

И пôйшовъ до Фріца. Въ годину пôзнѣйше бувъ вже на кладовищи. Поникъ на гробѣ, на землици, що вкрыла дитя его. Темнѣ масы хмаръ ведуть все ще свôй дикій фантастичный хоровôдъ довкола мѣсяця. Студеный вѣтеръ бôльшь проймаючо дує, чимъ на пôддашу. Шумить крôзь широкій поля, нагинаючи плачучу березу. Купы сухого листя жене ему до очей. Вôнъ не бачить всего Не чує разячого зимна вѣтру. Чоло горить вôдъ ударôвъ крови. Вытягъ нôжь, вôдчинивъ вôстрьє. Що-ино вчера остривъ его ножôвникъ. Вôдкочує дальше рукавъ и сорочку — глубоко запустивъ вôстрьє въ артерію. Нѣякого зойку болю не выдали уста, опустивъ нôжь, а голова падаючи сперла ся на пни плачучои березы, що нѣжными галузками звисаючи досягає могилы Чує: щось тепле тече по руцѣ Особливше, благодатне чувство прошибає орґанізмъ. Въ тôмъ мѣсяцѣ выйшовъ зъ по-за хмаръ, тихій та величный смотрить долôвъ. И вѣтеръ вже бôльше не шумить, — тôлькы особливший шепôтъ, тихій звукъ доходить его ушей. Вôнъ вслухуєсь. Звукъ дужшає, стає выразнѣйшимъ. Здаєсь, неначе звукъ звону доходить зъ-далека, зъ-помежи скель. Нѣ, се щось иншe. Силуєсь вôдгадати, якій се звукъ? Зганувъ! Се рѣзкій дитячій реґôтъ. Се щебетливый смѣхъ его дитины. Се солодкій, приманюючій усмѣхъ его бѣдного Фріца, А мрака, що повисла передъ нимъ, розступилась и передъ собою неначе на явѣ бачить дитя зъ блискучими голубыми оченятами, зъ золотыми кучериками кругъ ясного, бѣлого чола, оно плеще малесенькими долонями, смѣє ся, радѣє и кличе: „Тата!“... И сей кликъ, сей реґôтъ впоює ся глибоко въ душу, ему такъ любо, а такъ жалôстно, такъ легко, а заразомъ такъ тяжко на души. Хотѣвъ бы пôднести ся, щобъ устиснути дитя. Але не зможе. Зъ-легка тôлькы ворухнувъ правою рукою, уста смѣючись шепчуть: „Фріцъ!“.. и голова — покотилась въ сухе листя. Тихо шумить оно на могилѣ ..

Переклавъ ***Й. П—кій.***

погóршила єго личну позицію. Надѣють ся, що дебата покóнчить ся скоро, и тогдѣ прийде до выбору дванацятьохъ членóвъ слѣдчои комісіи.

НОВИНКИ.

— **Для погорѣлцѣвъ въ Гусятинѣ** дозволила краєва дирекція скарбу спроваджувати безъ цла поживу зъ Россіи, а презідія намѣстництва выслала на першу помóчь для нещастныхъ 200 зр. на руки тамошнього староства. — На чолѣ мѣсцевого комітету ратункового станувъ ґр. Адамъ Ґолуховскій.

— **Краєва рада шкóльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 7 н. ст. липня: 1) Розпорядженье въ справѣ щѣпленя вóспы ученикóвъ шкóлъ середныхъ: а) зъ початкомъ року шкóльного 1893/4 будуть жадати дирекціи шкóлъ середныхъ вóдъ всѣхъ ученикóвъ доказóвъ, що въ часѣ вóдъ 1 сѣчня 1891 були щѣпленй або ревакцинованй; ученики, котрй сего доказу не зложать мусять въ мѣсяци вересни пóддати ся ревакцинаціи; б) на будуще мають всѣ ученики, що вступають до середныхъ шкóлъ выказати ся свѣдоцтвомъ ревакцинаціи, вóдбутои въ роцѣ попереджаючóмъ вступъ до школы; 2) перемѣнити вóдъ 1 вересня с. р. слѣдуючй школы народнй: а) на пятиклясовй: 4-клясову мужеску въ Кутахъ, 4-клясову женьску въ Кутахъ, 4-клясову мужеску въ Галичи, 4-клясову въ Товмачи, 4-клясову мужеску въ Копичинцяхъ, 2-клясову въ Гусятинѣ; б) 1-клясову женьску и 1-клясову мужеску въ Радимнѣ на 4-клясову мѣшану; в) 4-клясову мѣшану въ Равѣ на 5-клясову мужеску и 4-клясову женьску; г) на триклясовй: 2-клясову женьску въ Галичи, 2-клясову женьску въ Копичинцяхъ и 2 клясову въ Устрѣкахъ долѣшныхъ; д) 5-клясову мѣшану въ Городенцѣ на 5 клясову нового типу; 3) зорґанізувати школы народнй вóдъ 1 вересня с. р.: въ Сколѣмъ на Демни выжнóй 2-клясову, въ Гаяхъ дитковецкихъ 1-клясову; 4) перемѣнити школу філіяльну въ Мужиловичахъ колоніи на етатову вóдъ 1 вересня 1893; 5) затвердити именованье кс. Раф. Кершки лат. пароха въ Станиславовѣ на духовного члена окружнои рады шкóльнои въ Станиславовѣ; 6) именувати управителемъ 2-клясовои школы въ Глинянахъ Стан. Точиского; 7) признати пятилѣтнй додатки: о. Алекс. Стофановичеви катихитови при учит. семинаріи у Львовѣ другій, проф. Винк. Матусевичеви въ Тарновѣ пятый и проф. Леоп. Вайґлеви при II-гóй ґімназіи у Львовѣ четвертый; 8) перенести суплентóвъ въ ґімназіяхъ: Ив. Нѣмцева зъ Бучача до Бережанъ, Андр. Шахновича зъ Дрогобича до Ярослава, Арк. Малецкого зъ Коломыи до ґімназіи рускои у Львовѣ, Алекс. Рихлика зъ ґімназіи св. Анны въ Краковѣ до Тарнова, Март. Саса зъ III-ои ґімн. въ Краковѣ до Тарнова, Володисл. Пухевича зъ IV-ои ґімн. у Львовѣ до Станиславова, Іос. Яворского зъ IV-ои ґімназіи у Львовѣ до Тарнова, Дом. Желяка зъ V-ои ґімназіи у Львовѣ до Ярослава, Іос. Бѣльского зъ Рящева до Тарнова, Людв. Млинка зó Станислава до Вадовиць, Сим. Дорундяка зъ Тернополя до Тарнова, Андр Шаласного зъ Тарнова до Рящева, Стан. Фіґля зъ Вадовиць до Тарнова, Мих. Пачовского зъ рускои ґімназіи у Львовѣ до Коломыи, Евг. Беґановского зъ Нового Санча до ґімназіи св. Анны въ Краковѣ, Войт. Блотницкого зъ ґімназіи св. Анны въ Краковѣ до Нового Санча.

— **До лѣкарскои палаты у Львовѣ** выбранй дня 30 н. ст. червня докторы: 1) зъ мѣста Львова членами: Іос. Рожаньскій, Ад. Чижевичь, Ил. Шрамъ и Едв. Ґерардъ-Фестенбурґъ, а заступниками: Гр. Зембицкій, Генр. Кадый, Ом. Мерчиньскій и Вільг. Пісекъ; 2) зъ повѣтóвъ: Перемышль-Мостиска-Яворóвъ-Чешанóвъ выбраный членомъ Левъ Земяньскій зъ Перемышля, а заступникомъ Вас. Кебузиньскій зъ Перемышля; 3) зъ повѣтóвъ: Рава-Сокаль-Камѣнка струмилова-Жовкóвъ Городокъ членомъ выбраный Кар. Мушкетъ зъ Жовквы, а заступникомъ Мир. Яюсъ зъ Сокаля; 4) зъ повѣтóвъ: Броды-Золочѣвъ-Бережаны выбраный членомъ Алекс. Высоцкій зъ Золочева, а заступникомъ Стан. Солтисикъ зъ Бродóвъ; 5) зъ повѣтóвъ: Львóвъ-Рудки-Жидачѣвъ-Бóбрка-Перемышляны-Рогатинъ выбраный членомъ Мих. Плюциньскій зъ Кульпаркова, а заступникомъ Фел. Кречм ръ зъ Дроговыжа; 6) зъ повѣтóвъ: Турка-Старемѣсто-Самбóръ-Дрогобичь-Стрый членомъ выбраный Альфр. Біґельмаєръ зъ Самбора, заступникомъ Вікт. Ляховскій зъ Дрогобича; 7) зъ повѣтóвъ: Долина-Калушь Станиславóвъ-Богородчаны-Товмачь: членомъ выбраный Апол. Ляхавець зó Станиславова, заступникомъ Ник. Подлускій зъ Болехова; 8) зъ повѣтóвъ: Тернопóль-Збаражь-Скалатъ-Теребовля членомъ выбраный Іос. Екгардтъ зъ Тернополя, заступникомъ Каз. Зґурскій зъ Тернополя; 9) зъ повѣтóвъ: Пóдгайцѣ-Бучачь-Чорткóвъ-Гусятинъ-Залѣщики-Борщѣвъ выбраный членомъ Людв. Лютиньскій зъ Ягольницѣ, заступникомъ Едв. Кернеръ зъ Монастирискъ; 10) зъ повѣтóвъ: Надвóрна-Коломыя-Городенка-Снятинъ-Косóвъ членомъ выбраный Гавр. Сисакъ зъ Коломыи, заступникомъ Ил. Шрамъ зó Львова.

— **Загальнй зборы польского товариства педаґоґічного** вóдбувають ся вóдъ онодгы въ Тернополи. На збóры явило ся бóльше якъ 200 членóвъ и предсѣдатель товариства кн. Чарторыйскій. На двóрци повитавъ гостей именемъ мѣста правительственный комісарь п. Студиньскій, а именемъ мѣсцевого комітету п. Мацишевскій. Зборы вóдкрывъ кн. Юр. Чарторыйскій и вказавъ въ своѣй промовѣ на цѣль и задачу товариства въ справѣ народного выхованя. По справозданяхъ головного заряду наступивъ вóдчитъ проф. Залеского зъ Кракова про домашне и публичне выхованье та про задачу товариства педаґоґічного супротивъ тои справы. Сей вóдчитъ выкликавъ живу дíскусію. Проф. Раверъ референувавъ внесенье головного заряду що-до именованя почетныхъ членóвъ. Членами почетными выбрано аклямаціею: лат. епископа перемыского Луку Солецкого, кардинала Дунаєвского, краєвыхъ инспекторóвъ Самолевича и Барановского, директора семинаріи женьскои у Львовѣ Людв. Дзедзицкого и проф. Іос. Солеского — По рефератѣ проф. Равера вóдбувъ ся вóдчитъ инспектора Бол. Барановского про „людовыхъ поетóвъ“. При выборахъ головного заряду выбрано зновъ презесомъ товариства кн. Юр. Чарторыйского, віцепрезесомъ проф. Кар. Равера. Складъ членóвъ заряду полишивъ ся незмѣненый Слѣдуючй загальнй зборы мають ся вóдбути у Львовѣ.

— **Зъ кругóвъ нотаріяльныхъ.** П. Фр. Вольскій нотарь въ Бережанахъ, перенесеный до Сокаля розпочавъ тамъ-же своє урядованье, а п. Лук. Мариновскій, именованый нотаремъ въ Бережанахъ отворивъ вже свою канцелярію. Нотаръ въ Вишнѣвчику п. Володим. Левицкій переносить ся до Козовои, де розпóчне урядованье дня 20 н. ст. липня.

— **Причинокъ до ухвалы краковского вѣча католицкого.** Ґр. Ожаровска записала була цѣлый свóй мілióновый маєтокъ, зложеный зъ дóбръ Вóльшаницѣ зъ прилеглыми фóльварками, въ золочѣвскóмъ повѣтѣ, заведеню Сестеръ Провидѣня у Львовѣ. Єще за свого житя выарендувала графиня сей маєтокъ христіянинови, котрый тамъ взóрцево господаривъ 40 лѣтъ, а по єи смерти вóдновивъ сынъ єго контрактъ на кóлька лѣтъ (до 1894 р.). Сего року хотѣвъ довголѣтный посесоръ вóдновити контрактъ на дальшй лѣта, одíнакъ заведенье Сестеръ поминуло єго оферту, а выарендувало маєтнóсть жидамъ Шмулеви и Іослеви Вітлінамъ. — Отже, що говорити про поодинокихъ людей, коли заведенье par excellence католицке волить входити въ зносины зъ жидами якъ зъ католиками, не уважаючи на се, що вводячи жида въ посѣданье маєтности вóддає ся на єго поталу все сѣльске населенье

— **Комітетъ театральный въ Перемышли.** На руки п. меценатовои Кормошевои зложили Вп. пп.: о Д. Марчакъ зъ Головецка 1 зр., Григ. Цеглиньскій 1 зр., Дереньовскій 1 зр., А. Негребецкій 1 зр., Власюкъ 1 зр., о. Т. Ярема 1 зр 50 кр., о. В. Кондрацкій 1 зр., п. С. Кочиркевичь 50 кр., І. Гаращакъ 1 зр., Гаращакъ 50 кр., Козаринъ 50 кр., о. Ломницкій 1 зр. 50 кр., проф. И. Коссовичь 2 зр., И. Матковскій 5 зр. 20 кр., о. И. Огрыйскій 1 зр. 50 кр., д-ръ Кормошь 3 зр., Е. Гординьскій 60 кр., Н. Н. 1 зр., Н. Н. 50 кр., Гуляй 2 зр., Д. Стахура 70 кр., о. Мих. Мрицъ 2 зр., С. Коссовичева 60 кр., о. І Петрикъ 1 зр., питомцѣ семинаріи духовнои 7 зр. 8 кр., Кормошева 50 кр., дрóбнй жертвы 82 кр., разомъ 40 зр., зъ пушки на „Бесѣдѣ“ 40 кр., картове на „Бесѣдѣ“ 20 кр. Разомъ зъ попередными 199 зр. 36 кр.

— **Испытъ зрѣлости** въ ґімназіи брóдскóй вóдбувъ ся пóдъ проводомъ совѣтника шкóльного д-ра Германа. До испыту приступило 41 ученикóвъ, зъ котрыхъ признано зрѣлыми 35. Зъ вóдзначеньемъ зложили испытъ: Кар. Дельофъ, Авг. Єндль, Альфр. Завзенгофенъ, Ив. Потопникъ, Фел. Прохаска, Андр. Вознякъ и Іос. Застирець. Зрѣлыми признанй: Макс. Бальбанъ, Андр. Гаєкъ, Ром. Юдейко, Марк. Капелюшь, Мавр. Кнебель, Едв. Косановскій, Вольфъ Леховичь, Іос. Лінденбавмъ, Каз. Липскій, Бар. Літманъ, Жигм. Мальфайтъ, Каз. Мисона, Сам. Німандъ, Іос. Пйотровскій, Ник. Рицаръ, Ад. Санетра, Марк. Шафъ, Іос. Сохоръ, Вікт. Свистерскій, Марк Вольфрамъ, Жигм. Завадскій и Іос. Згоральскій. Зъ приватистóвъ зложили испытъ: Тад. Санетра и Сал. Нусбавмъ, а зъ екстерністóвъ: Мих. Берковичь, Пав. Хаєсъ, Сам. Фрайндъ, Авр. Кремінеръ и Генр. Кобріцъ. Одному позволено поправити одинъ предметъ по феріяхъ, трехъ репробовано на рóкъ, а двóхъ вóдступило вóдъ испыту.

— **На дохóдъ сторожи огневои въ Ходоровѣ** вóдбуде ся дня 23 н. ст. липня великій фестинъ людовый въ лѣсѣ добровляньскóмъ, вóддаленóмъ 1 кільометеръ вóдъ зелѣзничого двóрца въ Ходоровѣ. Проґраму становлять рóзнй игры товарискй, забавы и перегоны коней. Вступъ 10 кр. На случай непогоды вóдбуде ся фестинъ въ слѣдуючу недѣлю. Датки добровóльнй и фанты на томболю просить комітетъ надсылати на руки аптикаря въ Ходоровѣ п. Павлього

— **Елєментарнй нещастя.** Зъ Бродóвъ доносять, що цѣла пóвнóчна и полудньова часть повѣта брóдского навѣщена була градомъ, а всѣ мѣсцевости положенй надъ Стиромъ вóдъ границѣ россійскои потерпѣли вóдъ подвóдного выливу на грунтахъ и лугахъ, такъ що про збóрку сѣна, въ котре охрестнóсть Щуровичь, Лопатина и Станиславчика дуже богата, не може бути й бесѣды, а навѣть и отаву уважають страченою Воды мало опали а дощѣ лиють безъ упыну.

— **Огнѣ.** Дня 7 с. м. згорѣла въ Лóмнóй дотла фабрика целюльозы, власнóсть ґр. Ст. Вишневского. Лише декотрй машины и менший будынки, що належали до фабрики, выратовано. Та фабрика стояла вже вóдъ лѣтъ дармо. Огонь выбухъ вóдъ разу въ двохъ мѣсцяхъ; видко, що бувъ пóдложеный. Першій огонь выбухъ о 4-óй годинѣ зъ рана; єго придушено скоро тай шкоды зъ него не було великои; а тымчасомъ о 8-óй годинѣ рано того дня огонь зновъ явивъ ся и теперь уже наробивъ шкоды на якихъ 60 до 70.000 зр. Фабрика була обезпечена. Комісія судова вела кóлька днѣвъ слѣдство на мѣсци, въ Лóмнóй. — Дня 10 с. м. въ Глибокóй, самбóрского повѣта, згорѣло 15 загородъ селяньскихъ, вартости 7.420 зр. Дѣти, лишенй безъ дозору, бавили ся сѣрниками и пóдложили огонь. — Того самого дня въ Воютичахъ згорѣли всѣ загороды, вартости 700 зр.

— **„Фальшивй грошѣ зъ американьскои фабрики.“** Черновецкій жидъ Маркусъ Зайднеръ, вернувши зъ Америки заѣхавъ до одного львóвского готелю та розпустивъ мѣжь львóвскими жидами вѣсть, що має дуже поважну суму фальшованыхъ грошей австрійскихъ зъ американьскои фабрики и то такъ добре пóдробленыхъ, що нѣхто сего не пóзнає. На прóбу вымѣнювано кóлька банкнотóвъ и показало ся, що грошѣ дуже удачно „сфальшованй“ — нѣхто не звернувъ на нихъ найменшого пóдозрѣня. „Ґешефтъ“ бувъ знаменитый, бо за 400 зр. можна було у Зайднера купити 1000 зр., тожь небавомъ настала мѣжь львóвскими жидами нагóнка за тыми грóшми. Але всѣ тй „коммерческй сдѣлки“ трагічно покóнчились. Показало ся, що Зайднеръ продаючи „товаръ“, запечатаный въ кувертѣ, клавъ до середины звычайный записаный папѣръ, прикрываючи єго зó споду и зъ верха двома правдивыми ґульденами. Припадокъ, якъ мы се свого часу доносили, выкрывъ цѣлу маніпуляцію и завѣвъ Зайднера та єго зятя передъ судъ. Сими днями вóдбула ся передъ львóвскимъ судомъ краєвымъ розправа карна, котра скóнчила ся засудомъ обохъ промысловыхъ жидикóвъ на 6-мѣсячну вязницю.

— **Трояки.** Селянка Марія Лазаръ въ Кирлібабѣ на Буковинѣ повила трехъ здоровыхъ хлопцѣвъ. Щаслива мати внесла просьбу до правительства о запомогу державну на выхованье будучихъ рекрутóвъ.

— **Убивъ жѣнку** въ Тєодорóвцѣ коло Коросна Янъ Кордишь. Вернувши передъ кóлькома лѣтами зъ войска, 25-лѣтный Кордишь оженивъ ся зъ властителькою кóлькаморґового господарства, 50-лѣтною жѣнкою. По чотирохъ лѣтахъ спóльного пожитя сприкрила ся Кордишови жѣнка и вóнъ давши собѣ вóдваги горѣвкою убивъ єи, щобы оженитись зъ молодою своєю любовницею.

— **Комітетъ Института пóдъ покровомъ св. о. Николая** ул. Театиньска ч 19 у Львовѣ глядає женщины до веденя домовои господарки въ институтѣ. Зголошуватись належить до настоятеля института Костя Панькóвского найдальше до 10 н. ст. серпня 1893.

— **Дирекція рускои ґімназіи у Львовѣ** складає подяку за датки для убогихъ ученикóвъ: д-рови Олѣйникови зъ Мостóвъ В. за 2 зр., о. П. Погорецкому зъ Дрогобича за 1 зр., Громадѣ Волцневу за 7 зр. 36 кр. — *А. Тороньскій.*

— **Дрóбнй вѣсти.** Зъѣздъ спѣваковъ вóдбуває ся теперь въ Чернóвцяхъ. Зъѣздъ має цѣху чисто нѣмецку. — Въ Чернóвцяхъ померъ въ 58-óмъ роцѣ житя Каєт. Торосевичь бувшій властитель копальнѣ нафты въ Слободѣ рунгурскóй. — На выставу до Чікаґо выбрала ся оногды пóдъ проводомъ проф. Дуниковского громадка Полякóвъ, мѣжь ними и звѣстный рѣзьбарь Тад. Баронч. — На Угорщинѣ має бути заведена торжественна промоція докторска т. зв. sub auspiciis regis, подóбно якъ истнуюча въ Австріи промоція sub auspiciis imperatoris. — Вѣнчанье п. Антона Фолиса окóнченого богослова зъ панною Володиславою Людкевичѣвною вóдбуде ся въ Вороцовѣ, стація Зимнавода-Рудно дня 3 н. ст. серпня вечеромъ. — Вѣнчанье п. Григорія Дякова зъ панною Куницкою, дочкою пароха въ Орѣхóвци вóдбуде ся 8 н. ст. серпня с. р. въ Орѣхóвци стація Пóдволочиска. — Въ Парижи померла дня 15 н. ст. липня Северина Духиньска звѣстна польска писателька.

Надóслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards
85 kr. bis **fl. 3·65** p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11·65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)
Seiden-Fabrik G Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Вѣсти зъ Аеп. львóвскои.

О. Тома Бородайкевичь, новопоставленый пресвитеръ, одержавъ приватне сотрудництво въ Лапшинѣ.

Завѣдателемъ калуского деканата именованый о. Ив. Каратницкій зъ Довгого.

О. Ив. Гаваньскій зъ Высыповець зрезиґнувавъ зъ презенты на Бѣлкóвцѣ, а консисторія поручила зборóвскому урядови деканальному, щобы той-же вóднѣсъ ся до патрона парохіи въ цѣли удѣленя презенты иншому зъ предложеныхъ компетентóвъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр

— **Конкурсы.** Окружна рада шкóльна въ Мостискахъ розписує конкурсъ на посады: управителькы при жѣночóй школѣ въ Мостискахъ, на двѣ посады учительокъ старшихъ при тóй-же школѣ и на одну посаду молодшои учительки, дальше на одну посаду молодшого учителя въ Мостискахъ и на посаду учителя въ Рудникахъ. Поданя треба вносити до кóнця липня. — Выдѣлъ повѣтовый въ Косовѣ розписує конкурсъ на люстратора зъ рóчною платнею 900 зр. Подавати ся треба до 30 серпня. — Выдѣлъ краєвый розписує конкурсъ на двѣ стіпендіи по 600 зр., для абітурієнтóвъ, а взглядно слухателѣвъ высшихъ шкóлъ лѣсничихъ, що намѣряють образуватись на фаховыхъ учителѣвъ лѣсництва краєвои школы лѣсовои у Львовѣ. Поданя треба вносити до 1 н. ст. вересня. — На посаду почтмайстра въ Черлянахъ коло Городка розписує дирекція почтъ конкурсъ зъ речинцемъ до 28 н. ст. липня. Платня выносить 920 зр. рóчно.

Телеграмы „Дѣла”

Вѣдень 19 липня. Вчера розпочавъ ся процесъ молодого фальшóвника векслѣвъ Адутта, котрый наразивъ австро-угорскій банкъ на страту 81 тысячь золотыхъ. — Заборона вывозу пашѣ буде розтягатись на сѣно, солому, люцерну, конюшину и вику.

Прага 19 липня. Геппнера и Фруля, провóдникóвъ забурень въ Кладнѣ, засуджено: першого на 13, другого на 8 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ.

Парижь 19 липня. Ґенеральный ґубернаторъ Тонкіну надóславъ рапортъ, що вóддѣлъ сіямскихъ войскъ напавъ на вóддѣлъ Анамітóвъ, союзникóвъ Франціи, и потерпѣвъ великій страты. Розвязкою конфлікту уважають Французы здобутье сіямского краю, не оглядаючись на Анґлію, бо годѣ робити для неи уступства, якъ се мало мѣсце въ квестіи єгипетскóй.

Берлинъ 19 липня. Reichsanzeiger ого-лошує цѣсарску подяку Капрівіому за переведенье войсковыхъ предложень.

Римъ 19 липня. Въ сенатѣ пóднесено гадку сполучити Италію зъ Сицилією пóдморскимъ тунелемъ.

Лóндонъ 19 липня. Порта зновъ запытала черезъ свого амбасадора анґлійске правительство, коли Анґлія усуне свои войска зъ Єгипту.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. И. Руд. въ Яс. Мы мали Васъ и Жанд. за двѣ личности; теперь все выяснилось и єсть въ порядку до кóнця 3 кварт. — **Вп. І Шмер въ Печ.** „Ришарда“ выслано, а грошѣ вписано не на липень, лишь на залеглóсть 1892 року. — **Вп. М. Мик. въ Ском.** Прийде намъ за 1893 р. ще 50 кр.

Рухъ поѣздóвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пóсля годинника львóвского

Приходять до Львова зъ	поспѣшний	особовй			
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнóвъ (вóдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабóвки черезъ Тарнóвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнóвъ або Ряшѣвъ (вóдъ 15/8 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пóдволочискъ и Бродóвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пóдволочискъ и Бродóвъ (на дворець Пóдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радóвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичь	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—

Вóдходять зó Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабóвки via Тарнóвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнóвъ (тóлько вóдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнóвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пóдволочискъ и Бродóвъ (зъ двóрця гол)	644	320	1036	1111	—
Пóдволочискъ и Бродóвъ (зъ двóрця Пóдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичь	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радóвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Бориславa черезъ Стрый	—	—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—

ЗАМѢТКА. Годины пóдчеркненй значать пору нóчну вóдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнóмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнóмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ служобы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницахъ державныхъ. — О скóлько же пóдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вóдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдазанй черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білєты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневóмъ можна дóстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторóвъ. 4514

Надóслане.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовóмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить мѣякихъ шкóдныхъ складникóвъ, рóзнить ся вóдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.

Головный складъ въ аптицѣ пóдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вóдворотною почтою. 4379

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дóмъ банковый и Контора вымѣны у Львовѣ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Обліґації комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ условяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосóвъ, якъ такожь платныхъ купонóвъ безъ дочисленя провізіи. **Поручення на біржу выконує найсолиднѣйше.** Переказы на бóльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Поручення зъ провінціи выконує вóдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 28—?

Надѳслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пѳдъ Коперникомъ“, Львѳвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великѳмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайти, ленты мѣрильні, цйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроѣня звонкѳвъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

КОНВЕРСІЮ

4½% листѳвъ заставныхъ

галицкого тов. кредитового земского на 4% листы заставнѣ 56-лѣтнѣ того-жъ товариства переводить безъ дочисленя провізіи

контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ вѳдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вѳдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 4—3

Конякъ ФРАНЦУСКІЙ

фляшка по 2 и 3 зр., куращійный по 4 зр. 50 кр. поручае тортовля

ИВАНА БОДНАРА

Львѳвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 16—45

Машины до шитя

рѳзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вѳдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ **ҐАРДОЛИНЬСКІЙ**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 7—15 на жаданье высылаю. 4519

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Звѣстный складъ и роббтня фортепіянѳвъ 4744 5—10

КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО

у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9 перенѣсъ ся

на ул. Баторія ч. 28

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа

Великій выборъ **фортепіянѳвъ и пянінъ** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручае найдешевше и пѳдъ ґарантією. Всякі репарації выготовлює фахово и совѣстно, выграні инструменты приймае въ замѣну.

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ

ВЪ КОЛОМЫЇ

складъ фабричный поручае:

Сукна и шевіоты метеръ по зр. 1·40 и высше,
Камґарны метеръ по зр. 3 и лѣпшій,
Доскінґъ и peruvien чорный метеръ по зр. 2·80 и высше,
Нитяній матеріи на лѣтнѣ одяги метеръ по 40 кр.
Вовняній матеріи на лѣтнѣ блузы метеръ по 42 и 56 кр

Пробки и цѣнники можна на жаданье дѳстати безплатно и франко.

Пересылки на провінцію выготовлює ся якъ найсовѣстнѣйше. 4658 5—8

Цѣны знижені о 15%

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

ВЪ РАДИМНѢ

стоваришенье зареєстроване зъ ограниченою порукою и субвенціоноване Выс. выдѣломъ краєвымъ у Львовѣ

поручае свои

выробы поворозничій и тенетиї

такожь

поясы до машинъ, линвы до кафарѳвъ и поромбвъ, ґурты до выбиваня вѳзкѳвъ, ходники на коридоры и т. п.

Всѣлякѣ роботы до прикрасы, а то: накрытя на столы, занавѣсы до вѳксѳвъ, сѣтки до дѣточрхъ лѳжокъ, торбины мысливскій гамаки, тенеты до ловѳвъ, сѣти на конѣ вѳдъ мухъ и снѣгу и т. д — выготовляють ся старанно на окреме замовленіе.

Товариство маѳ свои комісовѣ склады:
у Львовѣ: Центральный базаръ краєвый;
въ Перемышли: Базаръ имени Зибликевича;
„ Станиславовѣ: Базаръ повѣтового товариства торговельного;
„ Ланцутѣ: Товариство продукційне и торгозельне;
„ Дембици: Товариство торговельне;
„ Тарновѣ: Торговля пана Антонія Свидерского.

Цѣнники даромъ и оплатно. 4507

ДИРЕКЦІЯ:
Кс. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный вѳдъ кѳльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѳмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и инший рѣчи Принимае рѣзьбарскій роботы пѳсля власныхъ плянѳвъ. Выготовлює всякои величины церковнѣ образы до иконостасѳвъ, престолѳвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшае зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповаженя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Підписаный просить Вєч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20. 4636 22—?

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровій

и всякій выробы рукавичничій

поручае найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львѳвъ, улиця Галицка ч 16.

Знаряды до науки ручности slöjd-у поручае

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч 1, (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстровані рѳзныхъ предметѳвъ до розпорядимости.

Задля безвартностныхъ наслѣдувань треба жадати все

Tinct. capsici comp.
(Pain-Expeller)

зъ котвою и вѳдкидати коробки безъ котвы якъ неважній. 4592

ЦУКОРНЯ

Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Баторія число 32

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ цукрѳвъ десеровыхъ, кармелькѳвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкѳвъ приймае такожь всякі замовленя и высылае за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджуе найкористнѣйше и пѳсля найбѳльшихъ вымогъ. 4754

НОВА КАРТА

РУСИ УКРАИНЫ

выданя тов. педаґоґічного

есть до набутя въ Адміністраціи „Дѣла“, **одинъ примѣрникъ за 20 кр.** 4738 4—?

Правдивый лякиръ буршгиновый

масы до помостѳвъ, фарбы тертій до вѳконъ и дверей, щѣтки и кисти всякого рода, фарбы до фарбованя суконъ и пѣря до власного примѣнюваня

поручае найбѳльшій складъ фарбъ и десинфекціи 4742 2 10

І. ШПЕТА

Львѳзъ ул. Казимирѳвска ч. 28.

Цѣнники франко и даромъ.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѣ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншій цѣлковито выкончені прикрасы церковній.** 4641 50—150

Вѳдновляю старій иконы и иншій рѣчи.

Львовъ ул. Сикстуска ч. 2. — у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ЦЕРАТЫ

всякого рода, килимы, хѳдники, матеріи на меблѣ, портіеры, капы на столы и лѳжка, обрусы цератовій, простирала ґутаперховій и всякій пасаментеріи повозовій

поручае по найприступнѣйшихъ цѣнахъ

СТ. ВЫШИНЬСКА

у Львовѣ ул. Коперника ч 16.
4688 19—24

Леопольдъ ЧИТИНЬСКІЙ

Львѳвъ, Коперника 2

поручае

Фарбы олѣйнѣ до дверей, вѳконъ, штакетѳвъ, парканѳвъ и т. п. гарно лискучій, готовій до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданіе цѣнники оплатно и даромъ. 4676 21—

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львѳвъ, улиця Галицка ч 16.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЧИТИНЬСКІЙ

Львѳвъ, Коперника 2

поручае

Фарбы олѣйнѣ до дверей, вѳконъ, штакетѳвъ, парканѳвъ и т. п. гарно лискучій, готовій до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданіе цѣнники оплатно и даромъ. 4676 21—

Цукорня Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Баторія число 32

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ цукрѳвъ десеровыхъ, кармелькѳвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкѳвъ приймае такожь всякі замовленя и высылае за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджуе найкористнѣйше и пѳсля найбѳльшихъ вымогъ. 4754

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшній нечестній конкуренціи дуже тяжко для необзнайого дѣйстно добрій товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мій склепъ звѣстный вѳдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мій богато заосмотреный складъ одягѳвъ мужескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ уніформѳвъ и одягѳвъ для Вєч Духовеньства. 4695

Замовленя пѳсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшѳмъ часѣ якъ найлѣпше.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Підписаный повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що отворивъ у Львовѣ при ул. **Шпитальній ч. 28**

новый складъ всякого рода повозовъ

краєвого выробу т. є. ляндары ляндолєты, кариты, фаетоны пѳвкрытій и отвертій, фаетоники дамскій до повоженя самому, тарантасы пѳвкрытій, отвертій и до повоженя самому, кучірфаетоны, всякого рода вѳзки господарскій по цѣнахъ умѣреныхъ, ґаранту 4764 ючи за тревалѳсть. 1—4

Зъ поважаньемъ

М. НАСЪ

Львѳвъ, ул. Шпитальна 28.

ПАРОВА ФАБРИКА МЕДѲВНИКѲВЪ

Г. ЧИНЬСКОЇ въ Ярослави

поручае знаменитый

МЕДѲВНИКЪ КОРОЛЄВСКІЙ

надѣваный конфітурами и мигдялами, елеґантно пакованый *штука 20 гр.* 4687 10-10

Власній склады: ЛЬВѲВЪ ул. Галицка — КРАКѲВЪ Суконницѣ.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ
4722 *и декораційне* 27—180
ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА

Р. Шпрінґмана и Л. Апля

артиста маляра — маляра вывѣсокъ
ул. Скарбкѳвска ч. 6
напротивъ театру ґр. Скарбка.

Зимне пальто

Безсильність

выликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѳвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in 32—34 Leipzig.) 4391

До найблизшихъ тягнень поручаемо по найдешевшѳмъ курсѣ за готѳвку

ЛЬОСЫ ТУРЕЦКІЇ

Тягненье 1 серпня.
Головна выграна **600.000 франкѳвъ.**
Такожь **въ мѣсячныхъ ратахъ** по 3 зр.

ИТАЛІЙСКІЇ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Тягненье 1 серпня.
Головна выграна **15 000 франкѳвъ.**
Такожь **въ мѣсячныхъ ратахъ** по 3 зр. за 5 льосѳвъ.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского I. емісіи

Тягненье 16 серпня.
Головна выграна **45 000 зр.**
Такожь **въ мѣсячныхъ ратахъ** по 5 зр.
ПРОМЕСЫ на тій льосы по 1·50 зр.

ТАРИФА ПРЕМІОВА

на збезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосѳвъ включно до 16 серпня с. р

[На случай выльосованя обезпеченого льосу одержує ся такій самый невыльосованый]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зр.	кр
5% льосы зъ р. 1860 цѣлій на зр 500 штуки на зр. 100	1 серпня	2	75	за штуку	170	—
	„	—	80	„	51	—
5% льосы заведеня кредитов земск. австр. I. емісіи*)	16 серпня	—	20	„	15	

*) Квітъ преміовый (Gewinnstschein) належить на случай выльосованя обезпеченого льосу.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. Заведеня кред земского. Гол. вна выграна зр. 45.000 по зр. 1·50.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

КОСЫ

Зъ найлучшои фабрики стирійскои на осѳбне порученье зъ найбѳльшою старанностію выготовленій.

55	центмр.	довгій	середньо	широкій	по	45	кр.
60	„	„	„	„	„	50	„
70	„	„	„	„	„	60	„
90	„	„	„	„	„	70	„

За доброту тыхъ кѳсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 клґр. посылку иде 8—10 кѳсъ.

Косы тій знаходять ся въ складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи, Бродахъ, Самборѣ, Рогатинѣ, Снятинѣ, Коломыи Стрыю и Сяноцѣ.

4671 11—? **ПАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

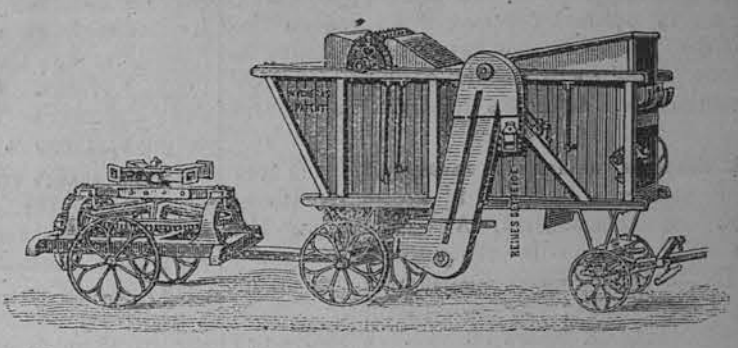

Патентованій молотѣльнѣ перевозовій

зъ приладомъ до чищеня, молотить бѳльше якъ 100 кѳпъ денно; патентованій молотѣльнѣ зъ кератомъ, молотѣльнѣ до руху ручного, патентованій млынки „Тріеры“, новій шкотскій плуги райольскій и всякій инший машины рѳльничій совѣстно злядженій, якъ такожь зелѣзній части литій до самостійного выконченя рѳзныхъ машинъ та до рѳзныхъ роббтъ будѳвничихъ, пѳдклады, рушты дверцѣ до печівъ, маньохи, **комбінованну жинварку и косарку за 330 зр., грабарки по 75 зр.** доставляє дешево фабрика машинъ и вѳдливалиня зелѣза

І. ВИХЕРА

у Львовѣ, улиця Городецка ч. 47.

Всякій направки рѳзныхъ машинъ и частей машинъ выготовлюю совѣстно и дешево. 4747 4 6

Білєты візитовій, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

54—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 16-180
ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ
вѳдъ 1·20 кр. за сотку.

Перше краєве концесіоноване

ЗАВЕДЕНЬЕ ҐАЛЬВАНІЧНЕ

Генрика Розенбуша

Львѳвъ, ул. Коперника ч. 16.

Позолочує и посрібльо

всѣлякій ризы церковній, біжутерію, ложки, тацы и т. ин.

Піклює, мѣдить и мосяжить

всѣ выробы зъ цинку, зелѣза мосяжа и мѣди якъ пр.: самовары, тацы, лѣхтарѣ, лямпы, окутя и т. д скоро, тревало и дешево

поручае

Знаменитый Порошокъ

до чищеня металѣвъ. 4654

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свій

МАҐАЗИНЪ
и РОБѲТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарѳвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобѳтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 47—?

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцъ

ВѲДЛИВАЛЬНІЮ ДЗВОНѲВЪ

въ Ляндєстрай, почта и стація зелѣзнича Калуш

обѳймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вѳдлили доси вже **1.558 дзвонѳвъ загальнои ваги 1780 сотнарѳвъ.** Заявлюють, що и на дальше пѳдѳймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вѳдливальнѣ дзвонѳвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонійній дзвоны, якъ такожь поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшои роботы, вѳдповѣдно взятій въ спасти, въ найкоротшѳмъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты). 4582

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства и даґоґічного, двотыжднєвникъ недаґоґічно науковый. выходить вѳдъ 1 червня 1889 р у Львовѣ ул. Вѳрнеьска ч. 2., Предплата на цѣлый рѳкъ 3 зр., на пѳвъ року 1·60 кр на чверть року 1 зр

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черняньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 150. Львôвъ, Четверъ 8 (20) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят.) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Riehter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платиô у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанô вôльнô вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовôй а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выpôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Краєва выстава а Русины.

У Львовѣ, дня 20 н. ст. липня 1893.

По поводу вôдозвъ Народної Рады у Львовѣ и Комітету рускихъ товариствъ о краєвôй выставѣ зъ р. 1894 помѣстивъ *Галичанинъ* передъ кôлькома днями довшу передову статью, а потôмъ въ пару днéвъ, спеціяльно въ вôдповѣдь польскимъ ґазетамъ, еще другу статью передову. Сеся друга статья єсть переважно тôлько слабымъ повтореньемъ першои, зъ додаткомъ декотрыхъ *Галичанинови* властивыхъ Kraftausdrücke, якъ „ново-эристы въ ролѣ локаєвъ-козачковъ“, „желаніе пріобрѣсти себѣ благоволеніе вліятельныхъ польскихъ сферъ“, „тѣсный союзъ съ державною польскою идеею“, „стремленіе къ возстановленію независимой Польщи и присоединенію къ ней также галицкой Руси“ ит и., котрѝ то несмачнѝ та зъужитѝ фразы мають заступити недостатокъ аргументôвъ, але людьми, противъ котрыхъ суть вымѣренѝ, приймають ся такъ, якъ передъ 30 роками патріотами рускими, показуючими ся у Львовѣ на мѣстѣ въ народнôмъ строю, приймали ся крики и лайки львôвскихъ уличникôвъ.

За те перша статья єсть значно бôльше обєктивна и мѣстить декотрѝ аргументы и уваги вправдѣ не новѝ а высказанѝ вже давнѣйше и въ *Галичанинѣ* и въ соймѣ пос. Кулачковскимъ, але заслугуючѝ, щобъ на нихъ хочь коротко вôдповѣсти.

Найперше хочемо однакожь кôлькома словами зазначити наше становище супротивъ выставы. Мы такожь, якъ сказано въ вôдозвѣ Народної Рады, симпатизуємо устроєню выставы краєвôй, але не ентузіязмуємо ся до приготовлюваної выставы львôвскои. А не ентузіязмуємо ся до неи длятого, бо знаємо такъ добре, якъ *Галичанинъ*, що она має бути такожь „ревію польскихъ силъ зъ цѣлого свѣта“ и що має мати такожь и „державно-польскій характеръ“. Тôлько-жь мы не думаємо, що се єсть одинока цѣль выставы и що аранжеры єи хотять надати ѣй той характеръ выключно. На нашь поглядъ она має въ першôй лініи цѣль таку, якъ кожда подôбна выстава, и була бы устроєна такожь тогды, коли-бъ мусѣла ограничитись выключно на галицкѝ показы. Комітетъ выставовый тôлько покористувавъ ся нею, щобъ при тôй нагодѣ „зробити и ревію польскихъ силъ зъ цѣлого свѣта“. Очевидно та ревія була бы зроблена чи при участи чи безъ участи Русинôвъ въ выставѣ.

Двоякѝ причины наводились и наводять ся противъ участи Русинôвъ въ выставѣ. Одниѝ були тѝ, що комітетъ выставовый вôдносивъ ся зъ маловаженьемъ до рускои народности и рускаго языка, поставивъ рускій языкъ на рôвни зъ жидôвскимъ жаргономъ и т. н. Другѝ, що выстава та не єсть ограничена на краєвыхъ выставцѣвъ, але має обоймати и показы надôсланѝ Поляками зъ цѣлого свѣта, отже не буде мати характеру чисто краєвого. Першиѝ причины, наслѣдкомъ переговорôвъ Народної Рады и выставовои анкеты рускихъ товариствъ зъ дирекціею и президіею комітету выставы, усунени, лишають ся отже тôлько другѝ причины.

Чи суть они достаточнѝ, щобъ Русины вôдтягнулись цѣлкомъ вôдъ выставы? Мы думаємо, що нѣ, и що опінія публична не одобрила бы нашого вôдтягненя, коли-бъ мы тоє-жь мотивували тôлько сими причинами. Передъ двома роками ческѝ Нѣмцѣ зъ політичныхъ мотивôвъ вôдтягнули ся вôдъ ческои выставы въ Празѣ, а того ихъ кроку не похваляли навѣть многѝ Нѣмцѣ зъ иншихъ краєвъ. Комітетъ выставовый не боронить и Русинамъ зъ Буковины, Угорщины, Россіи и Америки обôслати выставу; правда, що при нашôй слабôй орґанізаціи годѣ, щобъ они зъ неи користали. Выстава трактує ся офіціяльно яко галицка, такъ и мы єи въ правѣ трактувати, а характеру державно-польского мы ѣй не признаємо; наша участь навѣть затре бодай въ-части той характеръ.

Галичанинъ привязує велику вагу до того, що цѣсарь обнявъ покровительство выставы и заповѣвъ свôй приѣздъ. Але вôнъ мылить ся, коли думає, що цѣсарь не приймивъ бы покровительства и не приѣхавъ бы, коли-бъ Русины вôдтягнули ся. Въ Чехахъ вôдтягнули ся були Нѣмцѣ и намагали ся всѣми силами повстримати цѣсаря вôдъ приѣзду на выключно чеcку выставу, однакъ се имъ не удало ся.

Найважнѣйшимъ пôсля нашои гадки аргументомъ противъ обôсланя выставы Русинами єсть той, що наша репрезентація на нѣй покаже ся бѣдною, а супротивъ польскои тымъ бѣднѣйшою, що надôшлють свои показы Поляки зъ Прусъ и зъ Россіи. Але тая участь заграничныхъ Полякôвъ не буде укрыта: и зъ катальоґôвъ выставовыхъ и зъ написôвъ на показъ буде видко, звôдки тѝ показы походять отже и гостѣ выставовѝ и цѣсарь будуть видѣти, що доставила сама Галичина а що иншиѝ части давнои Польщѣ. Якъ стоить теперѣшна культура Полякôвъ до культуры Русинôвъ, о тôмъ довѣдають ся не ажь теперь: се мавъ свѣтъ нагоду пôзнати вже на всесвѣтнôй выставѣ въ Вѣдни передъ 20 роками, а цѣсарь и при оглядáню коломыйскои выставы польскои и рускои въ часѣ свого приѣзду въ р. 1880. Ледве-жь щобы гостѣ думали лучше о нашôй культурѣ, коли-бъ мы вôдъ выставы цѣлкомъ вôдтягнули ся; хто знае, якъ бы они тогды и брали насъ та наше вôдтягненье.. Що мы бѣднѝ, сего годѣ намъ укрыти передъ свѣтомъ; але мы и не потребуємо сего укрывати: покажѣмъ лише — а се зможемо —, що мы способнѝ до культуры, та що намъ лише бôльшои опѣки потрѣбно, щобы мы пôднесли ся. Чи Ирляндцѣ, хоть якъ завзято борють ся зъ Анґлійцями, усували ся коли за-для своєи бѣдности вôдъ анґлійскихъ выставъ? Єсли-жь *Галичанинъ* боить ся, що цѣсарь и гостѣ выставовѝ вынесуть зъ выставы тое враженье, що галицко-польскѝ політики трактують руску народность въ Галичинѣ лѣпше, нѣжь она яко некультурна заслугує, и що въ Галичинѣ длятого панує правдивый миръ межи обома народностями: то нехай розважить, що тіи гостѣ, при вôдтягненю Русинôвъ безъ достаточныхъ причинъ, признали бы вправдѣ истнованье межинароднои борбы въ Галичинѣ, але вину єи не Полякамъ приписали бы ино Русинамъ.

Мы признаємо, що не брати участи въ выставѣ має въ собѣ щось принадного: до того тягне и „малоруска лѣнь“, котру намъ неразъ закидують. Нѣчого не робити се дуже легко и выгôдно, але за те не дуже користно. Коли уважаємо участь въ выставѣ за участь въ політичнôй маніфестаціи Полякôвъ, то задэмонструймо противъ тои маніфестаціи не пассивно неучастностію въ выставѣ, але активно устроєньемъ окремѣшнои рускои выставы — се була бы наша маніфестація, далеко бôльше рѣшуча та енерґічна и далеко бôльшои ваги. Але чи потрафимо такъ легко устроити таку маніфестацію, и чи она єсть дѣйстно конечна?

Отсе причины, за-для котрыхъ мы уважаємо, що Русины не повиннѝ вôдтягнути ся вôдъ выставы, а не „страхъ юдейскій“, „дипломатическая политика“ и иншиѝ того роду взгляды, якѝ намъ инсинуує *Галичанинъ*. Впрочôмъ сумнѣваємо ся, чи и всѣ єго читателѣ подѣляють єго погляды та єго дипльоматичну політику супротивъ выставы; бодай декотрѝ дописи въ нѣмъ не заявляли ся такъ дуже катеґорично противъ участи Русинôвъ въ выставѣ.

Заявленя комісаря правительственного а поведенье властей політичныхъ.

На 23-тôмъ засѣданю сойму, дня 18 н. ст. мая с. р., комісарь правительственный, гр. Лось забравъ голосъ и давъ таку вôдповѣдь на интерпеляцію пос. Романчука що-до нерôвномѣрного трактованя правъ руского языка властями політичными:

„На засѣданю зъ 15 мая с. р. внесено интерпеляцію до правительственного комісаря вôдъ послôвъ Романчука и товаришéвъ зъ тои причины, що декотрѝ старости жадають вôдъ греко-католицкихъ урядôвъ парохіяльныхъ предкладаня выказôвъ молодцéвъ обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и до службы войсковои въ языцѣ польскôмъ, нѣмецкôмъ або латиньскôмъ, зъ выключеньемъ языка рускаго.

„Що-до тои справы маю честь вôдповѣсти, що хочь пôсля оповѣщеня намѣстництва зъ 25 вересня 1875 р. до ч. 47.131 оголошеного на основѣ рескрипту выс. міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ 16 вересня 1875 р. до ч. 1767 властямъ позставлено свободу жаданя, щобы свѣдоцтва урядовѝ що-до даныхъ въ метрикальныхъ книгахъ записаныхъ були выдаванѝ урядами парохіяльными пôсля узнаня власти въ польскôмъ, рускôмъ або нѣмецкôмъ языцѣ, то однакъ правительство краєве не бачить причины, за-для чого языкъ рускій мавъ бы бути выключеный при предкладаню выказôвъ, о котрыхъ повыше згадано, отже намѣстництво въ кождôмъ поодинокôмъ случаю, чи то на одержане донесенье, чи то въ дорозѣ рекурсу, въ тôмъ дусѣ рѣшає — а позаякъ зъ тои стороны часто приводять ся жалобы, то намѣстництво не залишить вôдповѣдно поучити староства всехôдноі Галичяны.“

Вôдъ повысшого заявленя комісаря правительственного минуло вже два мѣсяцѣ. За два мѣсяцѣ можна чейже и въ найтяжшôй машинѣ бюрократичнôй, при щирôй воли и охотѣ, выдобути якесь розпорядженье и „вôдповѣдне поученье“. Зъ другои же стороны два мѣсяцѣ суть такъ короткою періодою часу, що не можуть затерти въ памяти пôдчиненого урядника слôвъ, выголошеныхъ верховною властею.

А прецѣ въ нашôй Галичинѣ дѣесь инакше. По проголошеню заявленя, котре давало бодай яку таку надѣю покривдженымъ въ своихъ правахъ, не робить ся нѣчого и все остає по давному, — а пôдчинени орґаны чи не можуть чи не хотять порозумѣти интенцій правительства краєвого: „що оно не бачить причины, за-для чого языкъ рускій мавъ бы бути выключеный при предкладаню выказôвъ ополченцéвъ“ и такожь трактують права рускаго народу по давному.

Повысшѝ слова не кинени на вѣтеръ, а стверджени фактами.

И такъ староста зъ Равы рускои, п. Шумляньскій, выдавъ пôдъ днемъ 15 червня 1893 до ч. 13745 обѣжникъ до всѣхъ урядôвъ парохіяльныхъ, въ котрôмъ просить „о

Коза Сеґена.

(Альфонса Доде.)

[Посвята всѣмъ молодымъ козонькамъ, що гинуть въ боротьбѣ зъ вовками]

Сеґенови не щастилось въ козахъ. Вôнъ тратывъ всѣхъ въ одинъ и той самый нещастгарного поранку они прорывали мотузки, утѣкали въ горы, и тамъ, на вершинахъ тыхъ гôръ пожиравъ ихъ вовкъ. Нѣ любощѣ ґазды, нѣ страхъ передъ вовками, нѣчо не могло ихъ спинити вôдъ того небезпечного кроку. Здавалось, се були самостôйнѣ козы, що ґнались въ жаждѣ за вольнымъ воздухомъ и свободою житя, хотяй купували одно и друге навѣть дуже дорогою цѣною.

Благородный Сеґенъ не мôгъ нѣчого збагнути въ характерѣ своихъ звѣрятъ, попадавъ въ мрачну розпуку и говоривъ:

— Ну, теперь конець! Козоньки скучають у мене, и я не встерегу нѣ однои.

Однакъ, втративши шѣсть кôзъ, одну за другою, вôнъ купивъ сему. Лишь симъ разомъ вôнъ взявъ дуже молоденьку, щобы она лѣпше звыкала зъ житьемъ въ єго загородѣ.

И яка-жь прегарна була та маленька козонька зъ своими красными очима, чорными, лискучими копытами, смугастыми рогами, зъ своєю довгою, бѣлою шерстію, що окривала єи цѣлу густымъ плащемъ! Слухняна, ласкава, она позволяла доити себе, и не рухалась зъ мѣсця.

У Сеґена за хатою було поле, огороджене глодомъ. Тутки вôнъ и помѣстивъ свою нову плеканицю. Вôнъ привязавъ єи до колá въ найбôльше романтичнôмъ мѣсци луга, поставшись дати ѣй довгій мотузочокъ, и часто приходивъ вôнъ дивитись, чи живесь ѣй по добру у него въ загонѣ. Козонька була дуже щаслива и такъ весело щипала траву, що Сеґенъ ажь одушевлявъ ся.

— Прецѣнь разъ — думавъ сарака, — отъ одна, котрôй не навкучить житье у мене.

Но Сеґенъ тяжко помылявъ ся; козонька пôдростала, и ѣй стало не въ змогу отсе скучне житье въ загородѣ.

Разъ глядѣла на горы и сказала до себе:

— Якъ то гарно мусить бути тамъ, на вершинѣ горы! Яке щастье скакати по *вересѣ*, безъ того клятого аркана, котрый дере менѣ шию!... Се добре для быка або осла щипати траву въ загородѣ. Але намъ-козамъ потрѣбный широкій простôръ поля и вольный воздухъ дрѣмучого лѣса...

Зъ того часу трава въ огородѣ була несмачною. Мила затужила, похудѣла и стала давати мало молока. Жаль було дивитись, якъ зъ розкрытыми нôздрями бродить она на арканѣ, вняливши смутный зôръ въ горы, заглушуючи воздухъ жалôбнымъ блеяньемъ.

Сеґенъ бачивъ добре, що єго козоньцѣ щось приключилось, но вôнъ пропадавъ въ здогадахъ о причинѣ єи смутку. Одного поранка, коли вôнъ кôнчивъ єи доити, козонька повернулась до него и сказала:

— Послухайте, Сеґене, менѣ скучно у васъ; позвольте менѣ вôдôйти въ горы..

— Охъ, Боже мôй!... И она такожь! — скрикнувъ зачудованый Сеґенъ и опустивъ горнятко зъ молокомъ. Успокоившись трохи, вôнъ розсѣвъ ся на травѣ и старавъ ся вôдтягнути страшный часъ розлуки.

— Мила, и ты хочешь кинуть мене? — смутно звернувъ ся вôнъ до неи.

И Мила одвѣтила: — Такъ, Сеґене!

— Хиба тобѣ тутъ мало травы?

— О! Нѣ, Сеґене!

— Ты, може бути, за коротко привязана! Хочешь, я продовжу арканъ?!

— Дармѝ ваши труды, Сеґене.

— Такъ чого-жь тобѣ завгодно вôдъ мене?

— Я хочу уйти въ горы, Сеґене. Розумѣете, я хочу въ горы...

— Але нещастна, хиба ты не знаєшь, що въ горахъ вовкъ... Що ты вдѣешь, коли вôнъ прийде за тобою?...

— Я єго стрѣну ударами рогôвъ, Сеґене!

— Вовкъ смѣеть ся надъ твоими рогами. Вôнъ зарѣзавъ у мене козы зъ мôцнѣйшими рогами вôдъ твоихъ... Ты мабуть знаєшь бѣдну, стару торôчну козу мою? Она була сильна и зла, немовъ козелъ... Она боролась зъ вовкомъ цѣлу нôчь... но потôмъ рано вовкъ таки зъѣвъ єи...

— Бѣдна коза!... Та скажѣть, менѣ що за дѣло до сумнои смерти вашои козы, Сеґене? Пустѣть мене въ горы!

— Боже милосердный!... — вôдговоривъ Сеґенъ, — що се таке творить ся зъ моими козоньками? Ще одну проглотне неситый вовкъ... О! нѣ.. Наврядъ твому бажаню, я спасу тебе, сваволънице! Я запру тебе въ стайни, и ты останешь при менѣ на все! — При тôмъ Сеґенъ взявъ и занѣсъ єи въ мрачный хлѣвъ, крѣпко замкнувши дверѣ. Ледве вôнъ вôдвернувъ ся, якъ козонька втѣкла крôзь вôкно, про котре Сеґенъ на радощахъ забувъ.

Я бачу, вы смѣетесь, молодѝ, неопытнѝ, щасливѝ козоньки! Вы, мабуть всѣ держите сторону кôзъ и, въ наслѣдокъ того обурюєтесь бѣднымъ, добрымъ, старымъ Сеґеномъ!

Коли бѣла козонька прибула въ горы, стрѣнула тамъ загальне одушевленье. Нѣколи старѝ ялицѣ не бачили чогось такого. Єи приймили, мовь маленьку царицю: каштаны гнулись до землѣ, щобы погласкати єи бодай кôнчикомъ своихъ галузокъ; золотистѝ цвѣты розкрывались передъ нею и всѣми силами старались выдавати лѣпшій запахъ. Вся гора уладила ѣй празникъ.

Якъ наша козонька була щаслива! — Нема аркана, нема огороды... нѣчо не мѣшає гуляти, щипати траву по своѣй вподобѣ... Отъ де була трава! и яка трава! Высока, густа, нѣжна и смачна — тысячѣ рôзнородныхъ ростинъ!... А цвѣты!... Великѝ голубѝ звôночки, багряный наперстникъ зъ довгими чашочками, цѣлый лѣсъ дикихъ цвѣтôвъ выливавъ опияняючій запахъ!...

Бѣла козонька, внѣ себе вôдъ одушевленя, сваволила на волѣ, немовь-то спѣшила нагородити утрату часу; валялась по травѣ, качалась по склонѣ горы.. Потôмъ, зновъ, однымъ скокомъ она становилась на ноги. — Гопъ! Отъ она кинулась, вняливши голову впередъ, и пропала въ гущавинѣ лѣса, отъ она на обрывѣ крутои скалы, отъ она на днѣ яруги... Здавалось, що тутъ въ горахъ пасеть ся цѣле стадо.

Мила не боялась нѣчого: одинъ скокъ и она уже на тôй сторонѣ гамôрливого потока, котрый кропивъ єи водяною пылью и пѣною. Тогдѣ, цѣла мокра, она кладовилась на крутôй скалѣ и сушилась на сонѣчку... Разъ, кинулась на край площины, зъ цвѣтомъ ракитника въ зубахъ, и побачила у споду, тамъ далеко-далеко въ долинѣ дôмъ Сеґена зъ загородою у задѣ. Оглянувшись, она зареготалась до слѣзъ. — Яке то нужденне! — сказала она, — якъ я могла такъ жити до сеи поры?!

Бѣдненька! Поглянувши зъ тои высоты, она уважала себе, по крайнôй мѣрѣ, такъ само могутною, якъ и отсѝ ґіганты...

Се була гарна днина для козоньки! Въ пôвдень, бѣгаючи то впередъ то взадъ, она попала въ стадо серенъ, що зôбрали ся грызти дикій виноградъ бѣлыми зубами. Наша ма-

sporządzenie wyciągów metryk z każdej gminy tamtejszego okręgu osobno w języku niemieckim lub łacińskim chłopców, urodzonych w roku 1875...“ Се розпорядженье старосты равского таке саме якъ и минувшого року. Въ интерпеляціи посла Романчука наведено мѣжь иншими фактами якъ разъ розпорядженя старосты равского зъ 10 серпня 1892 ч. 16229 и зъ 25 серпня 1892 ч. 17231, котрыми нарушено права руского языка, а п. староста, по заявленю своєи верховнои власти, робить те саме дня 15 червня 1893 р. Зъ того выходить, що п. староста або выжидає заповѣдженого „поученя“, або признає собѣ за широку компетенцію въ способѣ жаданя, въ якомъ языцѣ тѣ выказы мають бути выданѣ урядами парохіяльными.

Староста равскій мабуть игнорує цѣлкомъ права руского языка, бо доносять намъ рѳвночасно зъ Равщины ще другій фактъ: Выдѣлъ читальнѣ въ Корчминѣ внѣсъ руске поданье дня 28 червня с. р. до староства, а дѳставъ вѳдповѣдь староства дня 4 липня до ч. 14.789, написану по польски.

Тѣ два факты суть найлѣпшою илюстраціѣю поведеня не лишь староства равского але и всѣхъ старостъ всхѳднои Галичины. Въ урядованю, чи то выходячѳмъ зъ внутрѣшного круга дѣланя, чи то при зносинахъ зъ приватными особами, языкъ рускій не истнує для політичныхъ властей, они знають языкъ польскій, нѣмецкій ба навѣть латиньскій, а лишь не знають языка руского Въ кождѳмъ поодинокѳмъ случаю доходити своихъ правъ въ дорозѣ вѳдклику до высшои инстанціи, котра може и рѣшає цѣлкомъ безсторонно — навкучить ся и неодинъ махне рукою, видячи, що и заявленя комісаря правительственного не мають найменшого вплыву на поведенье повѣтовыхъ властей.

Але може се заповѣджене „поученье“ верховнои власти помогло бы? Може бы пѳдчиненѣ орґаны, прочитавши чорне на бѣлѳмъ интенціи правительства, змѣнили своє поведенье? Русины дуже цѣкавѣ на таке поученье, бо чимъ разъ бѳльше мѣжь ними переважає пересвѣдченье, котре найлѣпше характеризує народна пословиця: „горбатого и могила не выправить“. Длятого варта попробувати ще зъ тымъ заповѣдженымъ „поученьемъ“ — а потѳмъ respicere finem.

Роботы комісіи податковои.

При вымѣрѣ податку вѳдъ доходу увзглядняючи въ заграничныхъ державахъ, а такожь и въ австрійскѳмъ проєктѣ закона, ще отсѣ квестіи: Якѣ позиціи пасивнѣ може податникъ взяти въ рахунокъ? Що робити зъ амеліораціями, на скѳлько они не представляють новыхъ вкладѳвъ капіталу? Якѣ мѣры осторожности треба предпринятн для забезпеченя дохѳдовъ зъ податку, щобы не подавано фальшивыхъ процентѳвъ вѳдъ довґѳвъ и иншихъ позицій до вѳдчисленя? Рѳвно-жь показали ся потрѣбными деякѣ окремѣ постановы що-до оцѣнки певныхъ жерелъ доходу, якъ н. пр. зъ господарства сѣльского, зъ домѳвъ, промысловыхъ предприємствъ, капіталѳвъ, цѣнныхъ паперѳвъ и зыскѳвъ спекуляційныхъ.

А що податокъ особисто-доходовый вымѣрює ся лишь вѳдъ чистого доходу, то поставлено засаду, що мають вѳдчислятись всѣ выдатки ужитѣ на забезпеченье, удержанье и збѳльшенье доходу, вѳдтакъ всяке зменшенье вартости инвентаря або матеріялу оборотового. Рѳвно-жь вѳдчисляють ся преміи за всѣ роды обезпечень, вплаты до касъ робѳтничихъ, преміи обезпечень на житье, если не перевышають певнои означеноі квоты, вѳдтакъ безпосередніѣ податки зъ додатками и посереднѣ податки, на скѳлько можна почислити ихъ до податки. на скѳлько можна почислити ихъ до стратъ въ интересѣ, вкѳнци проценты вѳдъ довґѳвъ приватныхъ и затягненыхъ для интересу та взагалѣ всѣ тягары зменшаючѣ дохѳдъ.

Въ розправахъ надъ доходомъ господарствъ сѣльскихъ старано ся передо всѣмъ о се, щобы постановы законнѣ що-до деякихъ позицій, якѣ мають вѳдчислитись вѳдъ доходу, а такожь становлять вклады оборотовѣ господарства и промыслу, були точно стилізованѣ и не давали нагоды до шиканы взглядомъ податникѳвъ. Амеліораціи въ господарствѣ и промыслѣ, хочь и не представляють нового вкладу капіталѳвъ. якъ н. пр. если замѣсть зъ ужитыхъ машинъ заводить ся новѣ улѣпшенѣ, або если пустарѣ засаджуєсь деревами, то такѣ выдатки уважаєсь позиціями до вѳдчисленя, чи то въ однѳмъ роцѣ господарчѳмъ чи розложенѣ на кѳлька лѣтъ.

Если проценты вѳдъ довґѳвъ мають вѳдчислятись при вымѣрѣ податку, то треба подати имя вѣрителя.

Значна рѳзница поглядѳвъ показала ся при розправахъ, коли поставлено зъ многихъ сторѳнъ внесенье, щобы т. зв. чистый дохѳдъ катастральный бувъ основою при оцѣнцѣ доходу зъ господарства сѣльского. Тѣ, що поставили се внесенье, пѳдносили, що тымъ способомъ добудесь сталу пѳдставу до досыть тяжкои оцѣнки доходу зъ сѣльского господарства и усуне ся численнѣ трудности, котрѣ мусѣли бы увзглядняться н. пр. при оцѣнцѣ вартости тыхъ продуктѳвъ господарства, якѣ податникъ разомъ зъ родиною уживає на свою користь. Противъ того примѣчено зъ другои стороны, що вправдѣ дохѳдъ катастральный декуды рѳвняє ся дѣйстному чистому доходови зъ господарства, але въ многихъ случаяхъ есть зновъ значно низшій. Навѣть въ мотивахъ до предложень правительственныхъ зазначено, що дѣйстный дохѳдъ чистый зъ господарства есть значно высшій вѳдъ чистого доходу катастрального.

Такимъ самымъ правомъ могли бы заступники промысловыхъ кругѳвъ домагати ся, щобы теперѣшный податокъ промыслово-доходовый першои клясы и обчисляючій ся пѳсля того дохѳдъ бувъ основою до оцѣнки промыслового доходу.

Если бы принято чистый дохѳдъ катастральный за основу до оцѣнки, то зъ того були бы такѣ наслѣдки, що не увзглядняло бы ся доброго або злого року на высоту доходу. рѳвно-жь не мала бы значѣня особиста дѣяльнѳсть предприємця господарства сѣльского, котра въ практицѣ такъ много значить. Тогдѣ особисто-доходовый податокъ не опиравъ бы ся на дѣйстнѳмъ доходѣ, лишь такъ само, якъ всѣ теперѣшнѣ податки приходовѣ, на пересѣчнѳмъ приходѣ. Принявши таку засаду, треба бы примѣнити ви до всѣхъ иншихъ родѳвъ доходу, а тогдѣ не можна бы завести рѳвномѣрный податокъ доходовый.

По довґѳй дѣскусіи надъ тымъ предметомъ, вѳддано всѣ внесеня пѳдкомітетови, але мабуть тѣ квестіи дадуть нагоду до широкои дѣскусіи якъ въ комісіи податковѳй такъ и въ повнѳй палатѣ.

Иншій роды податку доходового не представляли нѣякихъ бѳльшихъ трудностей комісіи. При будынкахъ принято дѣйстно осягне ный чистый дохѳдъ зъ чиншу, по вѳдчисленю всякихъ коштѳвъ, податкѳвъ, процентѳвъ и т. п., за основу до вымѣру податку доходового. Рѳвно-жь и тутъ увзгляднено певну умѣренну стопу амортизаціи. Будынки, якѣ уживають ся въ цѣляхъ господарскихъ, а такожь на безплатне помѣщенье робѳтникѳвъ и службы, не вчисляють ся при вымѣрѣ податку.

Особисто-доходовому податкови пѳдпадають рѳвножь всѣ проценты вѳдъ папѳрѳвъ цѣнныхъ, якъ тутешныхъ такъ и заграничныхъ, а навѣть вѳдъ такихъ, котрѣ доси були вѳльнѣ вѳдъ всякого податку доходового.

Дописи „Дѣла“

Зъ Яворова.

[Гостина руско-народного театру.]

По довшѳй перервѣ, бѳльше якъ дворѳчнѳй, загостивъ рускій театръ и у нашь славный Яворѳвъ. О скѳлько судимо, має вѳнъ посередъ насъ довершити подвѳйну цѣль. Вѳнъ виненъ дати рускѳй публицѣ нагоду провѣрити, о скѳлько драматурґія и силы нашѣ артистичнѣ успѣли розвинутись, а вѳдтакъ має вѳнъ призначѣнье скрѣпити духа, котрый у Русинѳвъ спеціяльно любить скоренько малѣти и потребує за-для того безперестаннои принуки. Яке-жь вражѣнье вынесли мы зъ першого представленя? Скажемо коротко и безъ всякого „приувеличенія“, що вражѣнье те було сильне, сильнѣйше, чимъ можь було надѣятись, а то но тѳй важкѳй причинѣ, що театръ переходивъ въ найновѣйшихъ часахъ кризу и то досыть поважну.

Найлучшою критерією до осудженя успѣху штуки драматичнои и сценічнои удачи есть безперечно опінія и судъ самои-жь публіки, амфітеатру. Отже-жь мусимо сказати, що судъ сей выпавъ якъ найкористнѣйше. Представлено комедію Янчука, „Выхованець“ зъ знаменитою обсадою роль. Въ подрѳбности годѣ входити, але мимо всего годить ся пѳднести, що п-нѣ Осиповичева (Катерина), Лопатиньска (Олеся), пп. Ст. Пѳдвысоцкій (сватъ), Лопатиньскій (Омелько), Яновичь (Семенъ) и Стечиньскій (дякъ Харко) вывязались зъ трудныхъ задачь своихъ якъ не можь лучше. А декорація головнои акціи, що спочивала въ рукахъ п-ны Слободѳвнои и пп. К. Подвысоцкого, Шереметы, Нижанковского и хору, була такъ жива, що штука тратила характеръ сценічного представленя, а подавала повну илюзію дѣйстности. Публика приймала игру артистѳвъ нашихъ зъ одушевленьемъ и частыми грѳмкими заслуженымъ оплесками. Межи гостями бачили мы майже всю интеліґенцію Яворова безъ рѳзницѣ народности и богато сынѳвъ Марса. Спѣвы ишли гладко и зъ житьемъ при добрѳмъ супроводѣ орхестры. Костюмы старанні огрядні, молодѣ личка персоналу жѣночого и простора сцена въ касинѣ мѣсцевѳмъ доповнили цѣлѳсть и пѳднесли вражѣнье.

Друга рѣчь, чи мѣщаньство яворѳвске и доохрестне селяньство схоче скористати зъ данои нагоды и навѣщаючи театръ схоче зачерпати для себе поживы духовои. Дирекція театру сповнила свою задачу, повѣдомивши духовеньство довколичне о днѣхъ представленя. Теперь, думаємо, буде обовязкомъ духовныхъ отцѣвъ, загрѣти селянъ до громадного навѣщаня театру. Въ тѳй цѣли порѣшила управа театру зменшити навѣть цѣну вступу для мѣщанъ яворѳвскихъ и сусѣдныхъ селянъ, щобъ ихъ лишь загрѣти до численного навѣщаня представлень.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Старо-Чехи на Моравѣ вяжуть ся тѣснѣйше зъ клерикалами, коли мѣжь тымъ въ Чехіи здобувають собѣ що-разъ трѣвкійшій грунтъ молодо-Чехи и вѳдсувають старо-Чехѳвъ на бѳкъ Вже на старо-ческихъ зборахъ довѣрочныхъ мужѣвъ въ Бернѣ, що вѳдбули ся минувшого мѣсяця, можна було помѣтити явный нахилъ старо-Чехѳвъ до клерикалѳвъ. Провѳдники старо-ческои партіи удостоились за те горячои похвалы вѳдъ епископскихъ орґанѳвъ. „Мы дивимось — каже одна клерикальна ґазета — на публичне житье вже вѳдъ шѣстьдесяти рокѳвъ, и ледви чи помылимось, коли скажемо, що народна партія не наголошувала ще нѣколи такъ сильно якъ теперь, христіяньского становища. Се пѳдносило кѳлькохъ свѣтскихъ бесѣдникѳвъ середъ загального одобреня. И ручимо, що мы на теперь можемо бути вдоволенѣ. Однакъ знаємо, що уплыне ще богато воды, заки нашѣ народнѣ провѳдники будуть боронити релігійныхъ интересѳвъ зъ однаковымъ завзятьемъ, якъ ось се роблять д-ръ Ебенгохъ, д-ръ Катрайнъ, бар. Дінавлі и др. зъ нѣмецко-австрійскихъ краѣвъ. Та таки надѣемось, що мы и до сего ще прийдемо.“

Недавно прагска Politik принесла вѣсть, що правительство выступить въ осѣннѳй сесіи рады державнои зъ внесеньемъ утворення робѳтничихъ палатъ, котрѣ одержали-бъ право высылати своихъ репрезентантѳвъ до парляментарныхъ тѣлъ. Politik подала навѣть подробицѣ того проєкту, уважаючи справу майже порѣшеною. Мы подали свого часу нашимъ читателямъ дословный перекладъ сеи вѣсти зъ Politik, що мала походити зъ вѣродостойного жерела. Однакъ сегодня львѳвскій Przegląd констатує, що жерела, звѳдки черпавъ кореспондентъ Politik свои вѣдомости, не мають основы. Міністерство поки-що не бере ся до выготовленя такого проєкту. Правда, квестія основаня робѳтничихъ палатъ бувае часто предметомъ бесѣды въ міністерствѣ, бо стоить на порядку дневнѳмъ всѣхъ робѳтничихъ зборѳвъ, за котрыми мусить пильно слѣдити правительство, але въ тѳй мѣрѣ не постановлено ще нѣчого. Впрочѣмъ годѣ навѣть допустити, щобы правительство могло коли-небудь выступити зъ проєктомъ кореспондента Politik. Робѳтничѣ палаты були-бъ збѳльшеньемъ вірильныхъ голосѳвъ въ парляментѣ и дали-бъ нагоду иншимъ корпораціямъ, котрѣ будь-що-будь репрезентують бѳльшу суму интересѳвъ, нѣжь робѳтничѣ палаты, до домагань власнои репрезентаціи такожь для себе. Бо-жь и мандаты палатъ торговельныхъ и промысловыхъ нѣчо иншого, якъ лишь голосы вірильнѣ ліберального сторонництва, котре було у кермы правительства тогдѣ, коли ухвалювано нинѣшну конституцію. Тожь, коли-бъ теперь признано робѳтникамъ вірильнѣ голосы, заразъ зголосились бы майстры зъ жаданьемъ, щобы и имъ признано такѣ самѣ права. Слѣдомъ за ними пѳйшли бы палаты адвокатскѣ, лѣкарскѣ, товариства рѳльничѣ и т. д., значить, треба було бъ змѣнити конституцію. Але що правительство ґр. Таффого не згодилось бы на змѣну — то певна рѣчь. Видно, що здогады Politik основанѣ на приватныхъ бесѣдахъ, якѣ ведуть ся въ міністерствѣ. Правительство займає ся выборчою реформою, хочь бы длятого, що молодо-Чехи домагались послѣднои сесіи заведеня загального безпосереднього голосованя, и ся справа не зможе довго оставати въ комісіи. Правительство мусить рѣшитись, чи має займити супротивъ того становище вѳдпорне, чи має зробити се внесенье безпредметовымъ, чи остаточно само выступить зъ иншимъ внесеньемъ и утворить собѣ окреме сторонництво. Якъ небудь оно буде, на теперь певна рѣчь, що законодатный проєктъ що-до заснованя робѳтничои палаты не выйшовъ ще по-за межу проєкту.

— —

На дальшѳмъ засѣданю скупштины въ справѣ обжалованя ліберального міністерства, забравъ голосъ радикальный посолъ Станковичь и заявивъ ся за внесеньемъ. Вѳнъ вычисливъ довгій рядъ надужить и сказавъ, що повага краю передъ заграницею домагаєсь, щобы показати, що конституція въ Сербіи не може нарушитись безъ згоды парляменту. Коли-бъ не бувъ наступивъ переворотъ дня 13 цвѣтня, цѣлый край, ба навѣть найминѣйша часть населеня пѳднялась бы була до повстаня.

Середъ великои напруги забравъ голосъ Милютинъ Ґарашанинъ. Вѳнъ звернувъ увагу палаты, що она повинна руководитись добромъ публичнымъ, а не почутьемъ пѳметы. — Або треба обжалувати — говоривъ Ґарашанинъ — всѣхъ, що нарушили конституцію, або нѣкого; инакше попадаєсь въ односторонність. Вы обжалували вашихъ попередникѳвъ тому, що они вашими політичными противниками. Бережете конституціи доперва вѳдъ тои хвилѣ, коли вы втратили власть. Але мы уже давно дивились на неи. Правдивыми виновниками суть реґенты Бѣломарковичь и Ристичь. Се не вдоволить справедливости, если покараєсь Авакумовича, Рібарача и кѳлькохъ префектѳвъ, а оба реґенты выйдуть безкарно. Реґенты за-для нескомплєтованя реґентіи узурпували собѣ королѣвску власть; така узурпація есть головною зрадою и треба ви покарати пѳсля звычайного права. Дня 13-ого цвѣтня Сербія не повитала побѣды радикалізму, але побѣду поваги королѣвскои власти, зорю новои еры внутрѣшного спокою. А тымъ обжалованьемъ не осягнемо спокою. Партія напреднякѳвъ лишає радикальному таборови выключну одвѣчальность за консеквенцію того кроку, и у всѣхъ актахъ, що дотыкають справы обжалованя не возьме участи. — Бесѣда Ґарашанина выкликала велике вражѣнье, особливо тыми уступами, що вѳдносились до одвѣчальности реґентія. По Ґарашанинѣ промовляло ще кѳлькохъ радикальныхъ послѳвъ.

Найзамѣтнѣйша була бесѣда Марка Петровича и Ранка Тайсича. Марко Петровичь сказавъ, если Ґарашанинъ находить достаточну основу въ конституціи и законахъ, щобы поставити реґентѳвъ въ станъ обжалованя, може сформуловати внесенье на обжалованье, а радикалы пѳдпишуть его певно. Не вина тутъ реґентіи и короля, але тыхъ могутныхъ, котрѣ накинулись имъ за орудіе. Въ повазѣ конституціи и законѳвъ, дальше въ покараню тыхъ, що ихъ нарушують, лежить правдива запорука внутрѣшного спокою. Середъ бурливыхъ окликѳвъ „живіо!“ заявивъ Ранко Тайсичь що се було-бъ зневагою для Сербіи и ви конституціи, коли-бъ насила ліберальныхъ міністрѳвъ не найшла судьѣ. Пѳпъ Панновичь готовый такожь пѳдписати обжалованье супротивъ реґентія, однакъ ему здаєсь, що Ґарашанинъ зваливъ одвѣчальность ліберальныхъ міністрѳвъ на реґентію тому, щобы такъ само мѳгъ одвѣчальность за свою міністеріяльну минувшѳсть збити на короля Милана. На пополудневѳмъ засѣданю скупштины протестувавъ Ґарашанинъ при читаню протоколу, мовь бы вѳнъ говоривъ противъ внесеня о обжалованье. Забирали ще голосы Анґелковичь, архіепископъ Дюричь и др. за внесеньемъ обжалованя, почѳмъ вѳдложено дебату до слѣдуючого дня.

НОВИНКИ.

— **Клясфікація учениковъ руской ґімназіи въ Перемышли:**

	зъ вѳдзнач.	I кл.	II кл.	III кл.	попр.
въ I кл.	2	30	—	5	3
„ II „	3	30	2	1	6
„ III „	5	14	7	1	4
„ IV „	4	25	2	1	3
„ V „	1	16	4	3	3
Разомъ:	15	115	15	11	19

На рѳкъ слѣдуючій зголосило ся вже передъ феріями до I-ои клясы 35 учениковъ; здало испытъ вступный 32, репробовано 3.

— **Зарядъ воспиталища дѣвочого у Львовѣ пѳдъ зарядомъ СС. Василіянокъ** розписавъ конкурсъ на 24 платныхъ мѣсць въ своѳмъ институтѣ. Всякій поясненя удѣляє „Зарядъ воспиталища“ у Львовѣ ул. Зыбликевича ч. 24. Заразомъ просивъ насъ зарядъ воспиталища помѣстити постановы и услѳвя принятя дѣвчатъ до того института. Помѣщаючи сѣ постановы, радо заохочуємо нашихъ Вп Роднмцѣвъ, щобы зъ повнымъ довѣремъ давали свои дѣти до сего дѣвочого института, веденого въ рускѳмъ дусѣ. Хочь може деякѣ услѳвя принятя выдадуть ся декому за высокѣ, то однакъ выхованье въ тѳмъ институтѣ приносить дѣйстный хосенъ и успѣхъ.

ленька бѣгуня, въ бѣлѳмъ платочку, звернула на себе увагу всѣхъ.

Ви одарили лѣпшимъ мѣсцемъ, и всѣ були зъ нею дуже вѣжливѣ. Навѣть здавалось, що одинъ молодый козелъ зъ чорною шерстію мавъ щастье подобатись Милѣ. Они обоє гуляли въ лѣсѣ, и говорливѣ поточки, що недостережено журчать въ моху, розкажуть вамъ о ихъ бесѣдахъ. Такъ незамѣтно надойшовъ вечѣръ: повѣявъ свѣжій вѣтрець и въ горахъ стало мрачно...

— Уже! — сказала маленька козонька и въ сумнѣвѣ стала розглядать ся кругомъ. У долѣ, поля покрылись густымъ туманомъ; огородъ Сеґена сprятавъ ся зъ виду, видно було лише крышу его домика, а надъ нею стеливъ ся густый дымъ.. Чути було звукъ дзвѳночкѳвъ повертаючого домѳвъ стада, и ѣй стало смутно... По-при неи пролетѣла сова, дотронулась ви криломъ, и она здрѳгнулась... Въ горахъ пронеслось вытье: — Гоу! Гоу! — Доперва теперь она спогадала про вовка, о котрѳмъ свавольна не думала цѣлый день.. А тамъ десь вдали въ долинѣ прозвучавъ рѳжокъ. То Сеґенъ робивъ послѣдну пробу.

— Гоу! Гоу! — завывъ вовкъ. — Верни ся! вернись! — призывавъ...., рѳжокъ. У Милы явилось бажанье вернутись... та отъ зновъ передъ нею выринувъ кѳлъ и арканъ, и митю щезло се трусливе желанье спокѳйного житя тамъ за огородою: теперь она не зъумѣє уже миритись зъ тымъ нужденнымъ житьемъ... и она лишилась тутъ въ горахъ.

Рѳжокъ не прозвучавъ вже бѳльше .. Зновъ она почула позаду себе шелестъ листя. Она обернулась и въ нѳчнѳй темнотѣ розглядѣла пару лыскучихъ очей и короткѣ настороженѣ уха... Се бувъ вовкъ.

Велитный, неподвижный сидѣвъ на заднихъ лапахъ, оглядавъ вѳнъ маленьку, бѣленьку козоньку и перечувавъ солодкій пиръ. Вѳнъ знавъ, що она не утече зъ его лапъ и тому не спѣшивсь, а коли она обернулась, вѳнъ злобно усмѣхнувъ ся.

— А! Здорова була, маленька козонько Сеґена! — сказавъ вѳнъ, причѳмъ показавъ, довгій червоный языкъ.

Мила почула недалеку гибель... На хвильку, ѣй спогадалась смутна исторія старои козы, котра боролась зъ ворогомъ цѣлу нѳчь на те, щобы вѳнъ пожеръ ви рано. Она подумала: лѣпше вѳддати себе вовкови сейчасъ безъ боротьбы... але розмѣркувавши, она станула въ обороннѳмъ положеню, опустила голову и звернула роги на передъ, якъ яло ся хоробрѳй козоньцѣ.. Не надѣя убити вовка руководила нею — (козы не убивають вовкѳвъ) — нѣ, але въ послѣдный разъ передъ смертію у неи явилось страсть-желанье побачить, чи зъумѣє она въ боротьбѣ зъ кровожаднымъ ворогомъ постояти за себе, такъ само довго, якъ и стара коза.

Чудовище похопилось впередъ, и маленькѣ роги пѳйшли въ дѣло.

Хоробра козонька! Зъ якимъ одушевленьемъ вступила она въ бѳй! Бѳльше, чимъ десять разѳвъ неволила она вовка вѳдступати назадъ. Въ часѣ того хвилевого розъему, ласуня поспѣшно зрывала молоде бадило дорогои травицѣ; опѳсля она вступала въ бѳй зъ повнымъ ротомъ...

Боротьба тягнулась цѣлу нѳчь. Вѳдъ часу до часу козонька споглядала на звѣзды, що миготѣли щасливо въ ясномъ небѣ, и говорила до себе:

— О! лишь бы зъумѣти удержатись до розсвѣту!...

Одна за другою, звѣзды гасли на небѣ. Мила подвоила ударъ рогѳвъ... Блѣдый слабый свѣтъ займивъ ся надъ горізонтомъ... Пѣянье охриплого когута роздалось зъ недалекого хутора.

— Навпослѣдъ вже! — сказало бѣдне звѣрятко, дѳждавшись дня, щобы передъ смертію хочь ще разъ глянуть на сяево сонця; и она розтягнулась на земли въ своѳмъ прекраснѳмъ бѣлѳмъ одязѣ, забагренѳмъ кровію.. Тогдѣ вовкъ кинувъ ся на бѣдну козоньку и пожеръ ви. Такъ боролась козонька цѣлу нѳчь зъ вовкомъ, и рано вовкъ ви все таки зъѣвъ.

Если вамъ нагодить ся бувати въ Провансѣ, то вѳдъ старыхъ мешканцѣвъ почуєте сумну исторію, якъ бѣдна козонька боролась цѣлу нѳчь зъ ворогомъ, а въ ранцѣ вовкъ ви все таки зъѣвъ.

Переклавъ

П—ло К—кь.

— **До вѣдомости нашихъ купцѣвъ и крамарѣвъ.** Хто зъ пп. купцѣвъ и крамарѣвъ нашихъ не одержавъ головного складу соли, а хоче сôль въ своѣмъ склепику мати, той маѣ о дрôбну продажь соли старати ся не въ радѣ повѣтовôй, тôлько у того, котрый одержавъ въ данôмъ повѣтѣ головный складъ. Гуртовникъ маѣ предложити списъ тыхъ, котрымъ въ повѣтѣ вôддавъ дрôбну продажь соли выдѣлови краевому до затвердженя. — Низше пôдписана дирекція передала вôдъ себе выдѣлови краевому такожь списъ всѣхъ крамниць, котрѝ зъ „Народною Торговлею“ стоять въ купецкихъ зносинахъ, зъ просьбою, щобы при затвердженю внесень гуртовникôвъ, зволивъ увзгляднити нашѝ крамниць. — „Народна Торговля“ одержала и отворила вже головнѝ склады соли въ Снятинѣ и Заболотовѣ, а дрôбну продажь у Львовѣ для мѣста Львова. — Дирекція „Народнои Торговлѣ“.

— **Зеркала ч. 13.** сконфіскувала ц. к. прокураторія за стишокъ „Польонесъ — w album księdzu Z“. и забрала цѣлый накладъ. Редакція просить насъ оповѣстити, що зъ технічныхъ причинъ не м ж на було выдати другого накладу, тожь слѣдуюче число выйде въ збôльшенôмъ обемѣ.

— **Испытъ зрѣлости** въ ґімназіи самбôрскôй вôдбувъ ся вôдъ дня 4—13 н. ст. липня пôдъ проводомъ краевого инспектора д-ра Самолевича. До испыту зголосило ся 41 абітурієнтôвъ, а то: 29 ученикôвъ публичныхъ, 10 питомцѣвъ заведеня Єзуитôвъ въ Бонковичахъ пôдъ Хировомъ и 2 екстерністôвъ. Свѣдоцтво одержали: Алекс. Алексевичь, Кар. Билиньскій, Тад. Дидушиньскій, Мар. Електоровичь, Левъ Фінстербушь, Мед. Галушкевичь, Каз. Гизовскій, Як. Гаммерманъ (зъ вôдзн.), Ант. Гевричь, Зен. Яновскій, Тад. Колясиньскій, Ром. Копыстяньскій, Володисл. Крайцъ, Мойс. Сандаверъ, Сал. Сандаверъ, Тад. Стахурскій, Левъ Стецѣвъ, Стан. Зачекъ, Іон. Цаймеръ, Ив. Криштофовичь (прив.), Мар. Моравскій (прив.), Кôндр. Раковскій (прив.), Конст. Розвадовскій (прив.), ґр. Юл. Стадницкій (прив.), Ив. Крушевскій (прив.) и Шмуль Розенцвайґъ (екст.). Позволено поправити по феріяхъ одинъ предметъ 7 ученикамъ публичнымъ, 3 приватистамъ и 1 екстерністови. Репробовано на рôкъ 3 ученикôвъ публичныхъ и 1 приватиста.

— **Въ львôвскôй учительскôй семинаріи мужескôй** вôдбувъ ся испытъ зрѣлости вôдъ 10 до 18 н. ст. липня пôдъ проводомъ инспектора краевого д-ра Сев. Днѣстряньского. До испыту зголосило ся 38 екстерністôвъ и 15 ученикôвъ публичныхъ. Зъ екстерністôвъ приступило до испыту 28, а зъ тыхъ здало испытъ 4 (3 Русинôвъ, 1 Полякъ), доповнило 2 (1 Полякъ, 1 жидъ), позволено поправити по феріяхъ одинъ предметъ 7, репробовано на рôкъ 4, а вôдступило вôдъ испыту 11. — Ученикôвъ публичныхъ зголосило ся 15. Зъ вôдзначеньемъ здало 3 (2 Русины, 1 Полякъ), зрѣлыми признано 9 (4 Русинôвъ, 5 Полякôвъ), а 3 позволено поправити по феріяхъ одинъ предметъ. При клясіфікаціи курсовôй одержало 3 ученикôвъ поправку и длятого приступлять до испыту зрѣлости ажь по феріяхъ.

— **Градъ** а вôдтакъ повѣнь навѣстили дня 13 н. ст. липня по полудни охрестнôсть Лѣська. Всѣ засѣвы знищенѝ, сѣножати и огороды замуленѝ. Величезна нужда жде людей, бо що не пропало на весну по великихъ снѣгахъ, то выбивъ градъ або забрала повѣнь. — Въ окрестности Тернополя лютила ся дня 13 н. ст. липня около 7-ои годины вечеромъ страшна буря. Градъ незвычайно густый наробивъ великои шкоды, особливо въ селахъ Товстолузѣ и Застѣнцѣ, де дуже потерпѣли всѣ засѣвы. Горохъ знищеный цѣлковито, якъ такожь и всѣ ростины стручковѝ. Ячмена и вôвсы дуже потерпѣли. Сильна злива поваливши збôже наробила ще бôльшои шкоды. Въ селѣ Грабôвци запаливъ грôмъ селяньску стайню, на щастье зъ людей не потерпѣвъ нѣхто, а енерґічный ратунокъ спинивъ дальше ширенье пожару. Въ ночи того самого дня повторила ся буря зъ громами, але вже безъ граду. Въ самôмъ Товстолузѣ въ селѣ ударивъ грôмъ въ 4 дерева, зъ людей нѣхто не скалѣченый.

— **Сенатъ університету вѣденьского** выдаливъ на все зъ тамошного університету студентôвъ Юл. Яворского и Ром. Алексевича за звѣстный нападъ на Впреосв. митрополита на двôрци у Вѣдни. Противъ иншихъ демонстрантôвъ не покôнчено ще слѣдства.

— **Конфіската.** Ц. к. прокураторія въ Коломыи сконфіскувала послѣдне число радикальнои ґазетки „Хліборобъ“ за статю нападаючу на духовенство.

— **Раду мѣску въ Отиніи**, якъ пише Kurjer Stanisławowski, розвязано. Дотеперѣшный еи начальникъ усуненый, а на его мѣсце именованый почтмайстеръ зъ Отиніи п. Ґінда.

— **Про пожаръ въ Гусятинѣ** доносять ще: Огонь повставъ въ домѣ боднаря Теоф. Епштайна, де вôдъ довшого часу не палено, бо тамъ заваленый бувъ коминъ. Въ дни катастрофы дня 14 н. ст. липня побивало на тôмъ домѣ дахъ двохъ сѣльскихъ робôтникôвъ и заходить пôдозрѣнье, що они курячи люльки могли запустити огонь. Сильный вѣтеръ, що вѣе вже вôдъ 14 липня роздуває пожарище, такъ що ще дня 17 липня добувала ся мѣсцями полумѣнь зъ-пôдъ розвалинъ. Дôмъ, въ котрôмъ була умѣщена аптика згорѣвъ, однако льокаль аптичный удало ся охоронити передъ пожаромъ. Мимо того перенесено аптику до мѣсцевои школы. Въ Гусятинѣ завязавъ ся комітетъ ратунковый пôдъ проводомъ ґр. Ад. Ґолуховского. Комітетъ оголосивъ вôдозву на збиранье складокъ и оповѣстивъ, що згорѣло 130 домôвъ, церковь и двѣ бôжницѣ, а около 3000 людей лишило ся безъ даху та ночуе пôдъ голымъ небомъ — Выдѣлъ краевый удѣливъ погорѣлцямъ 500 зр. беззворотнои запомоги.

— **Нищенье лѣсôвъ.** Зъ Любичи княжои пишуть намъ: „У насъ и въ Любичи камеральнôй рубають и корчують лѣсы паны Прусаки, на Потокахъ панъ рубае пень въ пень лѣсъ такъ молодый, що найгрубше дерево маѣ 10—12 цалѣвъ промѣру, въ Верхратѣ дѣе ся такъ само, рубають лѣсъ цѣлкомъ молодый, а въ Мостахъ малыхъ той самъ панъ зъ Верхраты вытявъ коло самого гостинця лѣсъ якъ коноплѣ“. — Гарна господарка, а до чого нею доходить ся показують найлѣпше що-рôчнѝ повени. Та й дѣе ся таке не въ однôй Равщинѣ, бо вже неразъ пôдносили мы голосы негодованя майже зъ усѣхъ сторôнъ Галичины на немилосерене нищенье лѣсôвъ, на котре якось власти нашѝ не звертають нѣякои уваги.

— **Вузкошляхову зелѣзницю** намѣряе выбудувати кн. Любомирскій зô Схôдницѣ за Бориславомъ черезъ Уричь до угорскои границѣ. Передвступнѝ роботы мають бути переведенѝ вже сего року. Зелѣзниця буде до 100 кільом. довга и пôйде околицями богатыми въ лѣсы, тожь есть надѣя що будова еи оплатять ся.

— **На попись ученикôвъ школы въ Янчинѣ** мѣжь иншими була присутною властителька дôбръ Вп. П. Сандерова зъ дочкою и обдарувала дѣти книжочками. За сей даръ якъ и за прихильнôсть для школы складаѣ зарядъ школы Вп Добродѣйцѣ сердечну подяку. — *А. Потурай.*

— **Погорѣлцямъ громады Шляхтова**, въ новосандецкôмъ повѣтѣ, де якъ знѣстно погорѣло 60 загородъ селяньскихъ удѣливъ выдѣлъ краевый 200 зр. запомоги.

— **Нещастна пригода.** Въ Тарновѣ выбрало ся минувшого четверга двохъ ученикôвъ Стан. Железховскій зъ III-ои ґімназ. клясы и Ад. Вальхеръ зъ VII-ои клясы на купѣль до рѣки Бялон. Железховскій, що не умѣвъ плавати пустивъ ся на глубоку воду и почавъ потопати. Вальхеръ, хотячи его ратувати, кинувъ ся за нимъ, але що й вôнъ лихо плававъ, тожь оба потонули. Тѣло Железховского найдено на другій день, Вальхера-жь понесла вода и доси не вôднайдено его.

— **Заборона вывозу пашѣ** Вчера оголосила Wiener Ztg. розпорядженье правительства, зборонюче вывôзъ пашѣ. Заборона обôймае сѣно, свѣжу и суху пашу всякого рода, солому и сѣчку. Розпорядженье входить въ житье зъ тымъ днемъ, въ котрôмъ поодинокѝ уряды цловѝ будуть о нѣмъ повѣдомленѝ и буде тревати ажь до вôдкликаня. Макухи, солодъ и отрубы можна буде вывозити. Заборонень артикулы будуть могли перейти границю, если докаже ся, що передъ 20 н. ст. липня були наданѝ на зелѣзницю або корабель и були призначенѝ на вывôзъ за границю. Розпорядженье носить дату 20 н. ст. липня и выдане въ порозумѣню зъ угорскимъ правительствомъ. Справозданье міністерске про збôръ пашѣ въ Австріи до 15 н. ст. липня пôдносить, що въ альпейскихъ краяхъ есть вôнъ середный, въ Красѣ, полудневôмъ Тироли и пôвнôчно-захôдныхъ краяхъ выпавъ зле, а въ пôвнôчнôй Чехіи навѣть дуже зле. Въ краяхъ пôвнôчно-всхôдныхъ не покôнчено ще доси косовицѣ, однако взагалѣ въ краяхъ тыхъ травы есть досыть, лише пытанье, чи безнастанньй дощѣ не зôпсують сѣна.

— **Словѣнцѣ** закладають студентске товариство спомагаюче п. н. „Радоґой“, котре буде помагати академикамъ кôнчити студіи на університетахъ австрійскихъ и заграничныхъ. Основу до завязаня сего товариства положивъ меценатъ словѣньскій Іосифъ Ґорюнъ, даруваши на сю цѣль 5000 зр.

— **Дрôбнѝ вѣсти** Въ Парижи померъ Северинъ Духиньскій, польскій писатель, котрый якъ звѣстно, поставивъ фальшиву теорію, що, Россіяне не суть Славянами лише Монголами. Вѣсть подана нами вчера за польскими ґазетами про смерть жены Духиньского, Северины, показалась хибною. Духиньска жие. — Дня 25 н. ст. липня вôдбуде ся въ Тисьмениці вѣнчанье п. Евгенія Даниловича зъ панною Юлією Аліськевичѣвною, дочкою пароха Добровôдъ въ домѣ еи дѣда о. Грабовича.

Наука, штука и література.

— **Записки Наукового Товариства імени Шевченка**, видавництво присвячене науці і письменству украïньско-руского народу, впорядкував Олександер Барвіньскій. Том II. У Львові 1893.

Пôдъ тымъ заголовкомъ опустивъ друкарню другій томъ „Записокъ“ въ формѣ великои 8°, — выдавництва Наукового Тов. им. Шевченка. Объемистый, бо чотиринацять аркушевый выпускъ [190 стор.], подае дуже богатый змѣстъ, а зъ огляду на предметъ, такожь дуже рôзнородный. Не вдаючись поки-що въ близшу оцѣнку, наводимо лише поодинокѝ статьѣ и розправы, котрѝ увôйшли въ другій томъ „Записокъ“. Ось они: 1) Паначовного: Стародавнѝ грецкѝ кольониі боспорскѝ въ межахъ теперѣшнои кубаньскои области та сумѣжныхъ зъ нею мѣсць (зъ картою давнои прибоспорскои области); 2) Тадея Рильского: Дальшѝ студіи надъ основами розкладу богатства; 3) Розвѣдка д-ра Черняхôвского: Пристрôй до мѣреня силы скорочень уразу (uterus) [зъ двома илюстраціями]; 4) Розвѣдка Иванова: Картка зъ исторіи Волынѣ на початку XIV вѣку; 5) Ж. Сергієнка: Для ювілею Ивана Котляревского, Desiderata; 6) Науковѝ вѣсти и критичнѝ замѣтки и 7) Справозданье про дѣяльнôсть и розвитокъ Наукового Тов. имени Шевченка. Сей выпускъ присвяченый „Незабутнiй памяти Д-ра Уляна Целевича“. — Мабуть не потрѣбуемо додавати слôвъ заохоты, дѣло говорить само про себе, тожь и обовязокъ кождого освѣченого Русина пôдпомогти се у насъ одиноке и справдѣ поважне выдавництво.

— **„Зоря“** ч. 13 подае: Продовженье повѣсти Ив. Левицкого: Помѣжь ворогами; дальше Ст. Руданьского: Новѝ поетичнѝ творы; поему Цезара Бѣлила: Нирéць [Шілéра]; драму Карпенка-Карого: Безталанна; продовженье исторіи литературы рускои д-ра Ом. Огоновского: Літэратура наукова [Михайло Максимовичь]; продовженье критичного розбору Олекс. Колессы: Юрій Коссованъ-Федьковичь; потôмъ біоґрафія драматичного артиста Опанаса Карповича Саксаганьского; вôдтакъ вѣсти про літературу, театръ и про рухъ въ товариствахъ; навпослѣдъ вôддѣлъ бібліоґрафічный, посмертнѝ оповѣстки и часть редакційна. Се число подае на першôмъ листѣ дуже удатный портретъ Опанаса Саксаганьского, а зъ илюстрацій подыбуемо гарне выкôнченье оправы Євангелія пôсля мотивôвъ Шкрибляка, даровaного панѣ зъ нагоды 50-лѣтного ювілею. — Россійско-украïньскій словарь обнимае въ тринацятôмъ аркуши слова: дитя до доставáть, достáть. [стор. 181—196].

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 20 липня. Станъ засѣвôвъ въ Австріи пôсля справозданя зъ 12 липня заповѣдаѣсь дуже лихо.

Буда-Пештъ 20 липня. Обѣ фракціи Кошутового сторонництва ухвалили сполучитись назадъ.

Берно мор. 20 липня. Дня 24 липня вôдбудуть ся великѝ зборы, за дозволомъ властей, въ справѣ заведеня загального права голосованя.

Бѣлградъ 20 липня. Скупштина ухвалила 102 голосами актъ обжалованя противъ ліберального міністерства и выбрала въ цѣли довершеня ухвалы комісію зъ 12 членôвъ.

Парижь 20 липня. Ultimatum французского правительства до Сіяму жадаѣ 3 міліоны вôдшкодованя.

Петербургъ 20 липня. Россійска праса добачуе въ торговельнôмъ договорѣ зъ Австро-Угорщиною запоруку удержаня европейского мира.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. С. Бор. въ Ком.** До кôнця серпня. — **Вп. І. Абр. въ Кос.** Вписано за I. а не за II. кварталъ. — **Вп. О. Чуб. въ Ост.** На сей рôкъ заплачено до кôнця II. кварталу. — **Вп. М. Вав. въ Кут.** Заплачено до кôнця III кварталу. — **Вп. Т. Бѣл. въ Ст.** Нову правопись руску, маѣ выдавництво рускихъ книжокъ въ намѣстництвѣ, куда вôдноситись можна. — **Вп. П. Доль. въ Стан.** Доси не одержали. — **Вп. О. Бар. въ Рим.** Прийде намъ 1·50 зр.

Постановы принятя

до воспиталища дѣвочого пôдъ зарядомъ СС. Василіянокъ у Львовѣ.

А. Дѣяльнôсть воспиталища.

§. 1. Задачею воспиталища есть, повѣренѝ родичами взглядно опѣкунами дѣти, выховувати въ боязни Божôй и въ правдиво христіяньскôмъ житю, — вщепляти имъ любовь руско-католицкои церкви и рускаго народу, — а заразомъ подавати имъ такѝ вѣдомости, якѝ робили бы ихъ способными всѣ обовязки будучого свого званя свѣдомо сповняти. При тôмъ звернесь такожь увагу, щобы дѣти научились вôдповѣдного доброго товарискаго поведеня.

§. 2. Наука вôдбуваѣсь а) въ публичнôй школѣ выдѣловôй и б) въ дома.

а) Що-до предметôвъ шкôльныхъ, то Зарядъ доложить всякихъ старань, щобы воспитанницямъ помагали въ науцѣ тыхъ же учителькы домовѝ: переважно Инокинѣ. — О поступѣ и поведеню воспитанниць въ школѣ звѣдуватись буде частѣйше духовный провôдникъ воспиталища въ дирекціи шкôльнôй.

б) Въ дома учать ся воспитанницѣ: α) рускаго языка и рускои літературы; такожь формы церковно-славяньскаго языка входять въ обемъ тои науки а то въ цѣли точного зрозумѣня молитвъ и церковного богослуженя; β) рускои исторіи; γ) науки спѣву церковного а почасти народно-руского; δ) науки гры на фортепянѣ; ε) науки танцѣвъ; ϑ) робôтъ ручныхъ; шитя, гафтованя, цированя, вышиваня и науки крою.

Увага. Предметôвъ домовыхъ вычисленыхъ пôдъ α—ϑ, учать уквaліфікованѝ до тыхже учителѣ и учительки, посѣдаючѝ до вôдповѣдного предмету декретъ кваліфікаційный.

§. 3. Що дня слухають воспитанницѣ читанои службы Божои а въ недѣлѣ и свята спѣвають по можности самѝ цѣлу службу Божу. До сповѣди и причастія приступають воспитанницѣ що мѣсяця.

§. 4. Воспитанницѣ стоять пôдъ стараннымъ наглядомъ Заряду и накланяють ся до доброго зъужиткованя часу и до порядку.

§. 5. Стравы суть поединчѝ але здорово и вкусно приготовленѝ и въ достаточнôй мѣрѣ. Комнаты свѣтлѝ, здоровѝ, просторѝ, сухѝ и чистѝ: окремѝ до науки, окремѝ до ѣдженя, окремѝ до спаня. Огородъ воспиталища просторый, гарный и въ дуже здоровôмъ положеню. Вспôльнѝ проходы пôдъ надзоромъ вôдбувають ся въ мѣру потребы. Забавы и розрывки домашнѝ, вôдповѣднѝ до вѣку воспитанниць.

§. 6. Домовый лѣкарь удѣляе въ потребѣ скору, совѣстну и старанну помôчь. О тяжшихъ слабостяхъ повѣдомляють ся сейчасъ родичѣ.

§. 7. Всяка переписка листовна ведесь посредствомъ Заряду.

Б. Условія принятя.

§. 8. До воспиталища приймають ся дѣвчата гр.-кат. обряду и рускои народности и то въ приписанôмъ вѣцѣ шкôльнôмъ. Дѣвчата другихъ обрядôвъ, вѣроисповѣдань и народностей можуть бути такожь принятѝ лишь о стôлько, о скôлько на таке принятье мѣсце дозволить.

§. 9. Прошеня о принятье мають бути найдальше до 15 н. ст. серпня Зарядови устно або письменно предложенѝ, при чôмъ просить ся долучити марку почтову за 20 кр.

До тыхъ прошень маѣ долучитись: а) свѣдоцтво крещеня; б) послѣдне свѣдоцтво шкôльне; в) свѣдоцтво щепленя вôспы и здоровля.

§. 10. Кромѣ молитвенникôвъ и книжокъ шкôльныхъ, можуть воспитанницѣ лишь такѝ книжки мати, якѝ Зарядъ позволить.

§. 11. Рôкъ шкôльный зачинаѣсь 1 н. ст. вересня, а кôнчить ся 15 н. ст. липня.

§. 12. Наглядъ надъ Зарядомъ воспиталища веде совѣтъ управляючій, пôдъ предсѣтельствомъ Є. Впреосв. митрополита.

§. 13. Плата за удержанье выносить мѣсячно 20 зр. До удержаня вчисляѣсь: помѣщенье, опалъ, свѣтло, пранье, услуга, помôчь въ науцѣ предметôвъ шкôльныхъ и наука домашныхъ предметôвъ вычисленыхъ въ §. 2. Окремо оплачуесь: а) наука гры на фортепянѣ мѣсячно 5 зр.; б) наука танцѣвъ за цѣлый сезонъ вôдъ 1 н. ст. жовтня до великого посту 6 зр.

§. 14. Плата за удержанье и науку гры на фортепянѣ маѣ бути найдальше до кождого 7 н. ст. въ мѣсяци зъ горы зложена За науку танцѣвъ маѣ плата найдальше до 20 н. ст. вересня бути зложена.

§. 15. На особистѝ конечнѝ выдатки воспитанниць, котрѝ въ часѣ перебуваня ихъ въ воспиталищи окажуть ся необходимѝ, маѣ бути кождого мѣсяця якійсь задатокъ зъ горы зложеный, зъ чого буде окремый подрôбный рахунокъ зъ належитыми поквитованями провадженый и родичамъ взглядно опѣкунамъ дотычныхъ воспитанниць въ своѣмъ часѣ до вырôвнаня предкладаный.

§. 16. Кромѣ святъ рôздвяныхъ и великодныхъ, удѣляе Зарядъ позволенье воспитанницямъ выѣздити лишь въ дуже важныхъ случаяхъ, на выразне жаданье родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, однакъ такъ, щобы черезъ тое наука не утерпѣла. Въ противнôмъ случаю нараженѝ були бы воспитанницѣ на некористнѝ наслѣдки, за що не бере Зарядъ на себе одвѣчальности.

§. 17. Условлена плата за удержанье не може бути вôдтягнена по причинѣ выѣзду воспитанницѣ на свята рôздвянѝ, великоднѝ або въ иншихъ важныхъ случаяхъ; вынявши неприсутнôсть тои-жь по причинѣ довшои слабости, котрый то способъ такъ въ всѣхъ заведеняхъ, якъ и въ почастныхъ домахъ есть загально принятый.

§. 18. Родичамъ взглядно опѣкунамъ, свôбодно робити Зарядови спостереженя и уваги що-до надзору и поведеня дѣтей, котрѝ той-же по можности и справедливости увзгляднити буде.

В. Вывѣнованье.

§. 19. Стараньемъ родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ буде, щобы дѣти, котрѝ мають намѣръ до воспиталища дати, выказали ся при вступѣ слѣдуючими конечно потрѣбными и до порядку необходимыми рѣчами: 1) подушка, 2) колдра, 3) накрывало, 4) 3 пошевки на подушку, 5) 3 тонкѝ простирала пôдъ колдру, 6) сѣнникъ, 7) 3 грубѝ простирала на лôжко, 8) 6 сорочокъ, 9) 6 кафтаникôвъ, 10) 4 чинки, 11) 6 паръ пончôхъ ґранатовыхъ, 12) 4 ручники, 13) 12 хустокъ до носа, 14) 2 спôднички кольоровѝ вовняннѝ, 15) 4 спôднички бѣлѝ, 16) 6 фартушкôвъ, межи ними одинъ бѣлый а одинъ чорный, 17) 2 сукенки: одну ґранатову а одну попеласту, 18) верхный одягъ лѣтный и зимовый, 19) капелюхъ лѣтный бѣлый и зимовый ґранатовый, 20) рукавички лѣтнѝ и зимовѝ, 21) черевики лѣтнѝ и зимовѝ, 22) камашѣ ґранатовѝ, 23) парасоль, 24) парасольку, 25) щѣтка до чищеня одежи, 26) щѣтка до волося, 27) гребѣнь густый и рѣдкій, 28) зеркальце, 29) ложка, ложочка, вилки и нôжь зъ хиньского срѣбла. — Кожда зъ повысше наведеныхъ рѣчей маѣ бути означена числомъ дотычнои воспитанницѣ. Точный списъ тыхъ рѣчей маѣ бути выготовленый въ двохъ примѣрникахъ, зъ котрыхъ одинъ буде въ рукахъ Заряду, а другій въ рукахъ воспитанницъ.

§. 20. Въ дома ношена одѣжь може бути такожь и въ воспиталищи ношена; однакожь за-для одностайности на внѣ, маѣ бути одѣжь всѣхъ воспитанниць однакова.

§. 21. Всякѝ дальшѝ поясненя удѣляе за присланьемъ 3 марокъ почтовыхъ по 5 кр. на вôдповѣдь, Зарядъ воспиталища дѣвочого, Ул. Зибликевича ч. 24.

Надôслане.

KIELHAUSER-A ПАРИСКИЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надаѣ шкôрѣ гладскôть и знаменито пристаѣ до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

АДВОКАТЪ

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій

ВЪ ЧОРТКОВѢ

переносить свою канцелярію

зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р.

4761 *до* 2—3

дому Бікля при улици Ягольницкôй

напротивъ оо. Домініканôвъ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

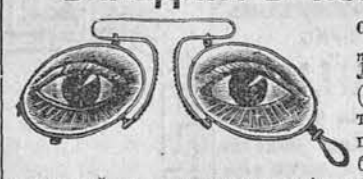

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручаѣ у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокѝ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѝ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

КОНВЕРСІЮ

4½% листôвъ заставныхъ

галицкого тов. кредитового земского на 4% листы заставнѝ 56-лѣтнѝ того-жь товариства переводить безъ дочисленя провізіи

контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 5—7

Конякъ Токайскій
фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ улиця Академічна число 20.
19—45 4669

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ
4722 *и декораційне* 28—180
ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА
Р. Шпрінґмана и Л. Апля
артиста маляря — маляря вывѣсокъ
ул. Скарбкôвска ч. 6
напротивъ театру ґр. Скарбка.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 17—180
ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Перше краєве концесіоноване
ЗАВЕДЕНЬЕ ҐАЛЬВАНІЧНЕ
ЕЛЄКТРО-ТЕХНІЧНЕ
Генрикъ Розенбушъ
Львôвъ улиця Коперника ч. 16.
поручає:
Дзвôнки елєктрични̂, Телєфоны, Мікрофоны и Громозводы.
Цѣны умѣрени̂, товаръ найлѣпшій.
Выготовлює:
Апараты елєктрични̂ зъ постôйнымъ и индукційнымъ токомъ для Пп. лѣкарѣвъ, такожь прилады фізикальни̂ для шкôлъ. 4654 13—52

КОСЫ
БѢЛИ̂
знаку „РУКА“
зъ найлѣпшои стали
по 45 кр.
СЕРПЫ анґлійски̂ Варда знаку коваля І-ои якости 30 кр. для „кулокъ“ рôльничихъ и склепикôвъ сѣльскихъ цѣны гуртовни̂ поручає 4735 8—10
БОЛЕСЛАВЪ ЦИБУЛЬСКІЙ
складъ товарôвъ зелѣзнихъ
при площи Марійскôй у Львовѣ.

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
55—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 48—?

Спосôбного
КОРЕПЕТИТОРА
до математики и фізики зъ 7 кл. ґімн. на часъ вакацій потреба въ домѣ священика на селѣ. — Близша вѣсть въ ред. „Дѣла“. 4770 1—1

„ГОРТЕНСІЯ“
Львôвъ Зиморовича ч. 11.
ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ
методою Worth-a
Заведенье полагоджує всяки̂ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ
4760 вôдъ зр. 8 2—104
Для провінціи всяки̂ комісы тоалєтови̂ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.
Шнурôвки францускі и шнурôвки здоровля.
Свѣжи̂ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

Форніеры, знаряды и матеріялы до робôтъ пилковыхъ
поручає 4595
ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4
4766 зр. мѣсячно. 1—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!
Звѣстный складъ и робôтня фортепянôвъ 4744 6—10
КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО
у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9 перенѣсъ ся
на ул. Баторія ч. 28
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа
Великій выбôръ **фортепянôвъ и пянінъ** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручає найдешевше и пôдъ ґарантією. Всяки̂ репараціи выготовлює фахово и совѣстно, выграни̂ инструменты приймає въ замѣну.

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ І.
Сторôнъ 1—78. Цѣна 20 кр (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Бриндзя гôрска
фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.
БУЛІОНЪ
выробу Казимиры Матчиньскои
по 10 зр., 7 зр. 50 кр, 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.
продає 4767 1—12
Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

ОГОЛОШЕНЬЕ КОНКУРСУ.

Выдѣлъ повѣтовый въ Турцѣ оголошує конкурсъ на посаду секретаря Рады повѣтовои зъ рôчною платою 1000 зр. и двома пятилѣтными додатками по 100 зр. зъ выглядомъ пôдвысшеня платы по довшôй и вдоволяючôй службѣ.

Вымагає ся окôнченыхъ правъ зъ трема испытами державными, знаня обохъ языкôвъ краєвыхъ въ словѣ и письмѣ, докладного знаня законôвъ адміністраційныхъ, маніпуляціи канцелярійнои и касовости.

По роцѣ провізоричнои и вдоволяючои службы, може наступити стабілізація.

Просьбы вôдповѣдными свѣдоцтвами заосмотрени̂ мають бути внесени̂ до дня 25 н. ст. серпня 1893 р. до Выдѣлу повѣтового. 4768 1—1

Зъ Выдѣлу повѣтового.

Турка дня 13 липня 1893.

Ф. РИХНОВСКІЙ
инжиніръ-механикъ
у Львовѣ, Хорущина ч. 15.
БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральни̂ огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ, парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторôвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла елєктричного системы Сіменса. 4745 3—13

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручає
4½% листы ипотечни̂
5% листы ипотечни̂ преміовани̂
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорски̂ облігаціи индемнізаційни̂
а всѣ ти̂ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣляки̂ выльосовани̂ а вже платни̂ мѣсцеви̂ паперы цѣнни̂, такожь запавши̂ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцеви̂ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє нови̂ аркушѣ купонови̂, за зворотомъ коштôвъ, котри̂ самъ поносить.

„МАРІѢВКА“ Заведенье водолѣчниче
коло Львова (почта Львôвъ). 4705
Шѣсть кільометрôвъ вôдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречудной мѣсцевости, окруженôй лѣсами въ значнôй части шпильковыми. Пять мурованыхъ мешкальныхъ поверховыхъ будынкôвъ, одинъ партеровый Въ заведеню каплиця, въ котрôй вôдправляє ся богослуженье. Взôрцеве устроєнье такъ вôддѣлôвъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и бальконами) пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляціи, ґімнастики, купелѣ електрични̂ и инши̂ пôсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хôдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товариски̂. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефонічною мѣста Львова. Заведенье функціонує цѣлый рôкъ безъ перервы. Услôвя приступни̂. Близшихъ поясненъ удѣляє и замовленя приймає зарядъ заведеня.
Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лѣкарь управляючій.*

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Іайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідпѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

Великій медаль на выставѣ природн. лѣкар. въ Краковѣ въ р. 1891.
ВЫСОВА
ВЪ ГАЛИЧИНѢ
Заведенье жерельно-купелеве и жентичне
Стація зелѣзнича **Грибôвъ** або **Горлицѣ.**
Жерела щавы алькалічно-солонои зъ европейскихъ першои
свѣжо унятои въ цембринье камѣнне, обôймаючои головно зелѣзо и бромъ. — **Жерело солоне,** якъ посвѣдчає хемічный розбôръ проф. Радзишевского, єсть найсильнѣйше зô звѣстныхъ доси водъ бромовыхъ. — **Жерело Бронислава** одна зъ найсильнѣйшихъ щавъ зелѣзистыхъ. — **Жерело Рудольфа,** щава йодово зелѣзиста сильна. - **Жерело Ванды,** щава содово-зелѣзиста. — **Жерело Іосифа,** щава содова, котра звернула на себе загальну увагу судьѣвъ на выставѣ природничо лѣкарскôй, знанои такожь польскимъ Ґісґіблєромъ, въ сѣмъ роцѣ займила собою живо комісію промыслову кракôвского товариства лѣкарского яко перла водъ галицкихъ.
Воды Высôвски̂ поручають ся професорами выдѣлôвъ лѣкарскихъ и найзнаменитшими лѣкарями краєвыми и заграничными недужимъ на нежить проводу вôддыхового, якъ: вершкôвъ легкихъ, легкихъ и горла, на передавнени̂ недуги жолудка и кишокъ, рôвножь на недуги жѣночи̂, золзы, золотуху (скрофулы), недокровнôсть и блѣдницю.
Мешканя выгôдни̂, купальнѣ уладжени̂ зъ комфортомъ. Реставрація знаменита. Склепы зъ віктуалами Молоко и жентиця. Лѣкарь въ заведеню. Почта. Добôрна музика.
Отворенье поры купелевои въ червни.
Склады водъ высôвскихъ у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ; у Львовѣ у пп. Ґольдбавма, Мендроховича, Вайнреба и апт. Склепиньского, въ Чернôвцяхъ и у А. Баєра и Игн. Шнірха. 4702 9—?
Медаль заслуги на выставѣ промыслово-рôльнич. въ Перемышли 1882.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ
ФЕЛОНЫ
высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональни̂, Фаны, Хоругви хрестни̂, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробни̂ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.
Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.
Головни̂ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового
на выправы весѣльни̂ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.
Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за велики̂ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.
Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

РЕАЛЬНÔСТЬ
до продажи, придатна для пенсіоністôвъ, особливо для Русина, котрый хотѣвъ бы заняти ся писаркою громадскою кôлькохъ околичныхъ сѣлъ, положена въ селѣ **КРЫЛОСѢ**, вôддаленôмъ около 5 кільом. вôдъ Галича при гостинци ведучôмъ зъ Бурштина до Станиславова, обôймаюча 15½ морґôвъ поля, хату нову о 2 комнатахъ, кухни и коморѣ, стайню, стодолу и прочи̂ будынки господарски̂ въ добрôмъ станѣ. Близши̂ вѣдомости пôдъ адресою:
о. Іосифъ Домôчевскій въ Викторовѣ почта Галичь. 4769 1—3

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ
ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ
у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,
працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всяки̂ вымоги такъ зъ огляду на щоденни̂ выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.
4758 3—?

Важне для ПП Господарѣвъ!
Оливы до машинъ, ременѣвъ, вужѣвъ ґумовныхъ и полотняныхъ доставляє по найдешевшихъ цѣнахъ вôдъ 1863 року истнуюча фірма
І. ШПЕТЪ
Львôвъ ул. Казимирôвска ч 28.
Цѣнники даромъ и франко.
4712 3—?

ГОТЕЛЬ ИМПЕРІЯЛЬ
Сей першорядный готель въ нашôмъ мѣстѣ побôчь всѣхъ властей и урядôвъ, устроєный вкусно зъ найбôльшимъ комфортомъ, побôльшеный сими днями о трицять кôлька прегарныхъ комнатъ въ партерѣ. Цѣны дуже дешеви̂, вôдъ 80 кр. за комнату. Для выгоды Публики суть въ готели знамениті лазнѣ, великій огородъ до проходôвъ зъ величавою реставрацією, заосмотреною въ найлѣпши̂ стравы и напитки, та выгôдна реміза, готова завсѣгди на услуги Публики. Услуга численна и точна. Выгоды якъ найбôльши̂. Поручаючи Вп. Публицѣ свôй нинѣ побôльшеный готель, прошу о вôдзначенье мене на дальше якъ доси своими взглядами и остаю зъ поважаньемъ 4718 (3-4)
ХРИСТОФЪ ЯНОВИЧЬ, властитель готелю Имперіяль.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 151. Львôвъ, Пятниця 9 (21) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolllzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр 50 кр	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 кр 50 кр.		

у Львовѣ

на цѣлый рôкъ	16 зр	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч 24 ул Баторія — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Взаимнî жаданя.

I.

Мы ще передъ тыжднемъ згадали о предовгôй статьи въ Czas-ѣ „Z obozu ruskiego“, означенôй буквою *К.*, а написанôй въ вôдповѣдь на статью въ Neue fr. Presse „Zur ruthenischen Kirchenfrage in Galizien“. Жалуемо, що иншî пильнî справы здержали насъ ажь доси вôдповѣсти Czas-ови. Але мôгъ Czas помѣстити свою вôдповѣдь въ два тыжднѣ по статьи N. fr. Presse, то можемо мы нашу вôдповѣдь мѣстити въ тыждень по его статьи. Поминути-жь статьѣ Czas-у не можемо, и задля еи змѣсту и задля еи офіціозного походженя. Однакъ мы будемо старати ся писати коротше, и — спокôйнѣйше.

Панъ *К.* вôдповѣдае вправдѣ Новôй Пресѣ, але неустанно згадуе посла Романчука и *Дѣло.* О п. Романчуку каже, що придушена ненависть и амбіція вывели его, на позôръ такъ спокôйного, неразъ на широке поле нарѣкань; закидае ему иронічно, чому вôнъ не вплынувъ на руского посла, помѣстившого въ Neue fr. Presse свою статью, абы и се и те инакше написавъ; закидае дальше, що вôнъ въ соймѣ и по-за соймомъ говорить все о незадоволеню Русинôвъ; домагае ся вôдъ него, щобы сказавъ, щó розумѣе пôдъ змѣною системы, о котрôй говорить, та чого еще жадае, и т. д. и т. д. О *Дѣлѣ*-жь, „орґанѣ п Романчука“, каже, що оно бодай разъ на тыждень воюе зажерто противъ Полякôвъ и жидôвъ, ставляючи ихъ все разомъ яко ворогôвъ руского народу; закидае *Дѣлу*, що оно въ 17 точкахъ реформовало цѣле устройство рускои церкви (до тои статьѣ „Якъ маемо поступати?“ обѣцюе п. *К.* еще вернути), що повторило статью N fr. Presse та ще й розписало ся о нѣй широко, що оно зъ кôлька разôвъ на тыждень кидае грозьбы, и т. д. и т. д.

Авторови статьѣ въ N. fr. Presse закидае п. *К.*, що вôнъ заразъ въ першихъ кôлькохъ стрôчкахъ зраджуе ся зъ своею ненавистію и головною тенденціею, написавши тî ненавистнî выраженя: „польске панованье“ — „шляхта“; „польске духовенство“ — „Єзуиты“; „римскій костелъ“ — „латинізація“. Дальша-жь статья то тôлько коментарь тыхъ выражень, не опертый на фактахъ, отже безъ вартости, przewrotny, обчисленый на несвѣдомôсть чужои публики. Прийшовши надъ Дунай, „рускій посолъ“ скориставъ зъ того, щобъ дати пôрвати ся ненависти и амбіціи, спôльнôй ему зъ п. Романчукомъ, и голосить зъ великого вѣденьского орґану о „оскорбленіяхъ“ руского народу. Рускій посолъ кидае фразы передъ чужою суспôльностію, рахуючи на легковѣрнôсть читателѣвъ, котрымъ дае фальшивî информаціи. Вôнъ есть злый католикъ: реформу чина Василіянъ, установлену папою, называе шкôдливою а не потестуе противъ 17 точокъ *Дѣла.* Рускій посолъ занадто безсторонно характеризуе сторонництво москвофільске и Наумовича, а за богато говорить о непокою, пануючôмъ середъ Русинôвъ а выкликанôмъ василіяньскою реформою и роботою Єзуитôвъ. Говорячи неправду, що промова папы зробила на всѣхъ Русинôвъ прикре враженье, вôнъ зрадивъ свôй духъ — радикально-ґальліканьскій. Єго мутнî выводы суть безпôдставнî и тенденційнî, а его грôзьбъ нѣхто не злякае ся.

На статью ту п. *К.* такъ вôдповѣдае: Якъ бы не польске панованье, не було бы нинѣ самостôйнои рускои народности, не було бы и руского посла въ радѣ державнôй, бо вôнъ або вѣривъ бы въ Аллага або бивъ бы поклоны въ розличныхъ лаврахъ и соборахъ. Шляхта руска приймила польску культуру добровôльно, якъ добродѣйство, добровôльно перейшла такожь до римскои церкви. Католицка церковь не мала въ Польщи характеру національного, ажь вôдъ часôвъ россійского гоненя, вымѣреного рôвночасно противъ польскости и католицизму, тî два понятя на хвалу и силу нашу зачали лучити ся, и въ Россіи называють „полякомъ“ не лише католика-латинника але и католика-уніята. Політика правительства супротивъ Русинôвъ есть вôдъ давна ясна и прихильна, о чôмъ найлучше свѣдчить дивна исторія отвореня рускои ґімназіи въ Коломыи. Такъ само ясна есть політика апостольского престола.

Головну тенденцію статьѣ N. fr. Presse п. *К.* характеризуе въ сей спосôбъ: Рускій посолъ хоче мати свою церковь, котра бы не папы слухала, але 17 заповѣдей *Дѣла,* вôнъ хоче рѣшучого роздѣлу въ церквѣ; хоче дальше, щобы правительство и соймова бôльшôсть, т е. Поляки вырекли ся всякого вплыву на справы краевî, щобы себе самî уважали за „чужихъ людей“ и позволили безъ опору на тоту комуну грецкого обряду, хоть бы въ тымчасовôй мініатурѣ въ Галичинѣ.

Зъ своеи стороны п. *К.* такî жаданя ставить до руского посла, котрыми кôнчить свою статью: Єсли дѣйстно лежить тобѣ на серци поправа вôдносинъ въ краю, то вплывомъ своимъ зроби, щобы въ твоѣй суспôльности счезли тî обявы, котрыми небачно грозишь; той непокôй и вѣчне незадоволенье, москальофільство и порывы радикальнî, словомъ то всьо, що есть обявомъ тяжкои хоробы вашои суспôльности; нехай она стане пôдъ прапоромъ льояльнои, спôльнои працѣ для краю; нехай не тôлько для формы але щиро скаже, що она есть дѣйстно католицка, нехай тое докаже дѣлами, а тогды тота змѣна системы, котрои домагаешь ся, сама собою наступить. Тая змѣна залежить вôдъ вашои змѣны, вôдъ вашого переображеня. Нинѣ передовсѣмъ намъ и вамъ думати о тôмъ, якими средствами то переображенье можна якъ найскорше спровадити, якъ чимъ скорше здѣйстнити санацію суспôльности, котра въ десять лѣтъ по Наумовичу выдае зновъ такихъ Яворскихъ и Алексевичѣвъ!

Се есть головный змѣстъ статьѣ п. *К.* въ Czas-ѣ, а тонъ тои статьѣ есть неспокôйный, роздразненый, напастливый, не вôдповѣдаючій спокôйному тонови руского посла въ N. fr. Presse. П. *К.* посувае ся такъ далеко, що перекручуе слова руского посла або змыслъ его статьѣ. — Мы мусимо нашу вôдповѣдь лишити до послѣдуючого числа.

Роботы комісіи податковои.

Многî важнî постановы, надъ котрыми раджено въ комісіи и пôдкомітетѣ, але ще й не всѣ полагоджено, вôдносять ся до квестіи, въ якій спосôбъ найвôдповѣднѣйше були бы зложенî комісіи оцѣночнî. Такъ званî передоцѣночнî комісіи, якî суть въ Прусіи въ поодинокихъ громадахъ и повѣтахъ та приготовляють роботу для властивыхъ комісій оцѣночныхъ не одобрила комісія на жаданье правительства. Рôвно-жь вôдкинено внесенье, щобы громады мали якусь участь (якъ н. пр. въ Прусіи 2 процентъ) зъ чистого особисто-доходового податку.

Комісія не противилась постановѣ въ проектѣ закона, що половина членôвъ комісіи оцѣночнои и еи предсѣдатель будуть именованî правительствомъ. Натомѣсть було много рôзныхъ поглядôвъ що-до квестіи, въ якій спосôбъ мае вôдбуватись выбôръ прочихъ членôвъ, неименованыхъ правительствомъ. Правительство вносило, щобы въ бôльшихъ мѣстахъ (бôльше анѣжь 10.000 мешканцѣвъ) заступництво громады, а въ прочихъ начальники громадъ дотычного повѣту переводили выборы. Противъ тыхъ внесень пôднесено закиды. Передовсѣмъ пôднесено, що многî мѣста, важнî що-до своеи торговельнои и промысловои задачѣ, не числять 10.000 населеня, тожь при выборѣ членôвъ комісіи оцѣночнои розпоряджали бы лишь однымъ голосомъ, именно голосомъ свого бурмістра, отже стояли бы на рôвни зъ найменшою громадою сѣльскою, числячою 300 душь населеня. Таке мале мѣсто промыслове мае неразъ бôльше людей, обовязаныхъ платити податокъ доходовый, анѣжь прочій цѣлый округъ політичный, а помимо того се мѣсто мало бы лишь одного выборця, коли противно 100 до 200 громадъ сего повѣта высылали бы 100 до 200 выборцѣвъ.

Щобы усунути ту неправильнôсть, поставлено зъ однои стороны внесенье, щобы число голосôвъ при выборѣ членôвъ оцѣночнои комісіи вôдповѣдало высотѣ безпосередныхъ податкôвъ дотычнои громады, а зъ другои стороны, щобы число выборцѣвъ вôдповѣдало числу обовязаныхъ платити податокъ доходовый въ кождôй громадѣ. Крôмъ тыхъ двохъ внесень поставлено ще й трете, именно щобы податники мали самî вплывъ на выбôръ тыхъ членôвъ комісіи оцѣночнои, котрî мають выйти зъ выбору, якъ се практиковано свого часу при оцѣнцѣ податку грунтового, а теперь предкладаесь навѣть самымъ правительствомъ при оцѣнцѣ нового податку заробкового.

Квестіи тои не полагоджено, а лишено еи до засѣдань осѣнныхъ.

Натомѣсть многî иншî постановы що-до пасивного права при выборѣ комісій, що до приневоленя комісій до урядованя и т. п. принято пôсля проекту правительства. Рôвно-жь ухвалено, що члены комісіи оцѣночнои мають побирати зворотъ коштôвъ подорожи, але не побирають нѣякихъ діетъ. Ся постанова вôдносить ся зарôвно якъ до членôвъ комісій оцѣночныхъ при податку особисто-доходовôмъ такъ и при податку заробковôмъ.

Въ двохъ случаяхъ ухвалы комісій рôзнять ся вôдъ проекту правительственного. И такъ проектъ предкладавъ що-до фасій, що если податникъ не предложить фасіи въ означенôмъ речинци, то урядъ податковый може зарядити урядово вымѣръ податку и комісія оцѣночна мае сей вымѣръ перевести, а податникъ не мае права вôдклику вôдъ сего вымѣру, хиба если бы выказавъ, що вôнъ не завинивъ въ непредложеню фасіи. Комісія була тои гадки, що се була бы за-велика кара за непредложенье фасіи, бо причиною непредложеня дуже часто лишь звычайный недоглядъ

Твердженье Пітаґора.

(Написавъ *Кастельнуово.*)

— Твердженье Пітаґора! — перечитавъ зъ налетомъ ироніи професоръ Ровені, розвиваючи картку, котру я зъ великою несмѣлостію передъ хвилею вытягъ зъ урны на столѣ. Вôдтакъ поважаный менторъ показавъ той кусникъ паперу сидячому побôчь правительственному комісареви, шепнувши ему при тôмъ кôлька слôвъ на ухо; наконець вручивъ менѣ, щобы я мôгъ еще разъ наочно доконатись про се, що написано.

— Ходи до таблицѣ — додавъ и затеръ руки.

Товаришь, котрый выпередивъ мене на тôмъ становищи, выходивъ саме зъ клясы на пальцяхъ и радѣвъ, що вдалось ему якъ-такъ спекати ся труднои задачѣ. Черезъ дверѣ, котрî той щасливець вôдчинивъ до сусѣднои салѣ, влилась на стѣну и на помôстъ клясы довга смуга соняшного свѣтла, въ котрôй черезъ хвилю я мавъ приемнôсть оглядати тѣнь своеи поставы.

Дверѣ зачинились и зновъ цѣла комната потонула у сутѣни. Було се въ серпни. Спека була страшенна, ради захисту передъ палючими промѣнями сонця спущено у вôкнахъ грубî, синî ролеты, причинено вôконницѣ. Остальне въ клясѣ свѣтло громадилось на катедрѣ й на таблици, а було его ажь надто богато, щобъ освѣтлити нехибно дожидаючу мене погубу.

— Ходи до таблицѣ й представъ намъ твердженье рисункомъ — повторивъ професоръ, бачучи мою турботнôсть.

Зъ усього твердженя я мавъ лише понятье того, якъ оно представляе ся на рисунку; отже взявши крейду, я забравъ ся до роботы. Однакъ я не квапивъ ся кôнчити рисунокъ, напевне обчисляючи въ души, що чимъ бôльше часу мине менѣ на ґрафічнôй части задачѣ, тымъ менче лишить ся на устнî доказы. Та професоръ не склонявъ ся нѣ трохи потуряти тымъ моимъ либонь для него зрозумѣлымъ хитрощамъ.

— Спѣши ся, — приганявъ, — тутъ же-жь не ходить о копію Рафаиловои Мадонны.

Я мусѣвъ кôнчити.

— Теперь позначи буквами... Мерщѣй, нащо така старанна каліґрафія? на-що ты стеръ те С?

— Щобъ не мѣшати зъ G, котре стоить побôчь; замѣсць С назначу Н.

— Що за огляднôсть! — кепкувавъ Ровені. — Ну, чи скôнчивъ?

— Скôнчивъ, — а пошепки додавъ собѣ: а щобъ тебе!...

— Ну, и що-жь дальше? чого мовчишь, нѣбы заклятый? Що тутъ треба доказати?

Зближавъ ся початокъ моеи погубы. Формула твердженя вылетѣла менѣ зъ памяти зовсѣмъ.

— У трикутнику... — зачавъ я зъ дрожаньемъ голосу.

— Ну?

Я набравъ вôдваги й бривъ дальше, якъ мôгъ и якъ умѣвъ.

— У трикутнику... квадратъ выставленый на противпрямцѣ рôвнае ся квадратамъ двохъ припрямокъ.

— Въ кождôмъ трикутнику?

— Тажь нѣ, — пôдповѣла якась милосердна душа.

— Нѣ, — повторивъ и я голосно.

— Выскажи ся яснѣйше, въ якôмъ трикутнику?

— Въ трикутнику прямокутнôмъ, — шепнувъ зновъ той самъ голосъ, що й перше.

— Въ трикутнику прямокутнôмъ — повторяю якъ папугай.

— Мовчати тамъ въ лавкахъ! — закликавъ професоръ, а звертаючись до мене, додавъ:

— Тожь твердишь, що сей великій квадратъ рôвнае ся кождому зъ сихъ малыхъ квадратôвъ.

Таке твердженье було-бъ очевидячки дурницею; супроти тои певности обняло мене якесь щасливе вдохновенье.

— Нѣ, — вôдповѣдаю — обомъ разомъ.

— Значить ся, ихъ сумѣ; треба було казати такъ вôдразу. Теперь докажи.

Я почувъ, що мимо тропікальнои спеки, яка була въ клясѣ, зимный пôтъ мене обливае. Остовпѣлый я позиравъ на прямокутный трикутникъ, на великій квадратъ и два менчî квадратики, що вôдхилялись нѣбы крыла, перекладавъ крейду зъ руки въ руку й не говоривъ нѣ слова по тôй простôй причинѣ, що не вмѣвъ нѣчого сказати.

Пôдповѣдати не зваживъ ся нѣхто. Въ сали настала така тишина, що чути було, якъ бренчить перелѣтаюча муха. Професоръ впяливъ у мене свои сѣрî, злосливо блыскучî очи, комісарь нотувавъ щось на аркуши паперу. Пôсля доброи хвилѣ той достойный статистъ грôмко хрюкнувъ, а професоръ опять промовивъ гордо зъ зрадливою солодостію:

— Ну и що-жь?

Я мовчавъ.

Професоръ тримавъ мене въ тôй непевности и муцѣ та не выкидавъ за дверѣ, хотячи мабуть покепкувати зъ мене.

— Якъ то? Чи не глядаешь ты новои, незвѣстнои доси розвязки?... Гм, не перечу, що се далось бы може й найти, але мы вдоволимось одною изъ звѣстныхъ. Попробуй: чи-жь не тямишь, що треба лініи DE и MF продовжити ажь до точки ихъ спôльнои пересѣчи? Продовжи — смѣло!

Махинально я робивъ, що менѣ велено. Рисунокъ зачавъ прибирати видъ велита, опираючого ся своимъ тягаромъ на черевѣ.

— Напиши букву N въ точцѣ пересѣчи продовженыхъ бокôвъ трикутника. Такъ, теперь що жь дальше?

Свербѣвъ мене языкъ, — але до слова не могло прийти.

— Чи не уважавъ бы ты потрѣбнымъ повести лінію зъ точки N черезъ точку А на пôдставу квадрату BHGC?

Признаюсь щиро, що я не уважавъ того нѣякъ потрѣбнымъ, але и симъ ще разомъ зробивъ, якъ менѣ велено.

— Вôдтакъ треба продовжити боки BH и GC.

Сего, справдѣ, вже було за богато.

— Теперь — сказавъ вкôнци професоръ — либонь вже и дволѣтна дитина доказала бы се твердженье. Чи не маешь нѣчого сказати о трикутникахъ BAC и NAF?

Позаякъ мовчанка лишь продовжала мою муку, то-жь и вôдрѣкъ я ляконічно:

— Нѣ, не маю.

— Се значить, иншими словами, що нѣчого а нѣчого не знаешь?

— Та-жь, здаесь менѣ, що панъ професоръ могли се вже вôддавна примѣтити — вôдповѣвъ я супокôйно мовь Сократъ.

— Славно, дуже славно, то въ тобѣ таке сидить? А чи не знаешь про се, що твердженье Пітаґора называесь такожь вôслячимъ мостомъ, бо лишь крайнî, послѣднî вôслюки гублять ся на нѣмъ? Забирай ся менѣ звôдси сейчасъ. Надѣю ся, що ты самъ розумѣешь добре, що перепавъ. Най же се выстане тобѣ на будуче за науку, до чого доводить читати „Донъ Кіхота“ и малювати коты въ часѣ годинъ науки.

Коли я выходивъ зъ клясы, проводженый приглумленымъ смѣхомъ товаришѣвъ, комісарь якъ разъ нюхавъ табаку. За дверми ждало на мене трехъ чи чотирохъ товаришѣвъ, котрымъ такъ само пощастилось при испытѣ.

— Що перепавъ?

— Та перепавъ, тай ще и якъ — вôдповѣвъ я повагомъ, додаючи: — Моя гадка була все така, що математика сотворена для идіотôвъ.

— Та вже-жь! — потвердивъ одинъ зъ товаришѣвъ мого нещастя.

— А що-жь тебе пытали? — заговоривъ иншій.

— Твердженье Пітагора. А прошу-жь: що мене може се обходити, чи квадратъ на противпрямцѣ рôвный сумѣ квадратôвъ на припрямкахъ, чи не рôвный?

— Та се не обходить нѣ тебе, нѣ мене,

або хибы въ дорученю завôзваня. Длятого вычеркнено сю постанову що до утраты права вôдклику, але полишено постановы що-до кары грошевои и що-до права комісій оцѣночныхъ предприняти вымѣръ податку самостôйно.

Друга постанова въ проєктѣ правительства вôдносила ся до того, що єсли поданый податникомъ дохôдъ выдає ся за малый, а нема нѣякихъ даныхъ до точного означеня дѣйстного доходу, то тогдѣ комісія може выробити собѣ судъ о тôмъ доходѣ зъ внѣшныхъ познакъ, именно пôсля того, якъ живе сей податникъ. Проєктъ правительства предкладавъ звернути передо всѣмъ увагу на чиншь помешканя. Уложено табелѣ, пôсля котрыхъ н. пр. у Вѣдни сей, що платить 500 зр. рôчно чиншу, повиненъ мати що найменше чотири разы бôльшій дохôдъ; сей, що платить 1000 до 2000 зр. чиншу, повиненъ мати шѣсть разы бôльшій дохôдъ и т. д. Въ проєктѣ уложено такій табелѣ для всякого рода мѣстъ, купелевыхъ мѣсць и т. п. Въ комісіи пôднесено, що чиншь за мешканье не може бути мѣрою доходу, бо н. пр. родины зъ численными дѣтьми мусять наймати обширнѣйше мешканье и платити бôльшій чиншь; недужій промысловець, щобы бути близше свого интересу, мусить вынаймати мешканье въ середмѣстю и платити бôльше и т. п. Длятого ухвалено, що высота чиншу не може нѣякъ рѣшати о высотѣ доходу и вычеркнено зъ проєкту закона сю постанову разомъ зъ табелями.

Роботы комісіи податковои ще не покôнченій, бо хочь упорано ся зъ бôльшою частиною проєкту правительственного, то все таки полишаєсь ще діскусія надъ многими постановами, котрій подадуть нагоду до оживленои дебаты И такъ мѣжь иншимъ буде велика рôзница поглядôвъ що-до §. 271., въ котрôмъ говорить ся, яка частина зъ податку особисто-доходового має вôддаватись поодинокимъ краямъ короннымъ.

Реформа безпосередныхъ податкôвъ въ Австріи стрѣтила бôльшій трудности анѣжь въ иншихъ краяхъ. Безпосередній податки суть у насъ три або чотири разы бôльшій анѣжь въ иншихъ краяхъ, а хочь признаєсь загально перетяженье податкôвъ, то помимо того тій безпосередній податки и по реформѣ мають принести для скарбу таку саму квоту. Рôвножь причиняєсь до сихъ трудностей и та обставина, що реформу треба перевести при задержаню податку консумційного, коли противно по подôбній реформѣ податку въ Прусіи всѣ податки консумційній припали для поодинокихъ повѣтôвъ и громадъ.

Дописи „Дѣла"

Зъ Перемышля.

(Поввященье нового льокалю „Народнои Торговлѣ".)

Зъ днемъ 1-го липня с. р. перенесла ся перемыска філія „Народнои Торговлѣ" до ново урядженого льокалю въ що ино выбудованôй найгарнѣйшôй въ цѣлôмъ Перемышли камениці п. Дереньовского. Мѣсцевый контрольный комітетъ порозумѣвшись зъ управителемъ філій п. Власюкомъ порѣшивъ приступити до торжественного вôдкрытя и посвященя сего нового льокалю. Въ тôй цѣли упрошено Впр. крилошанина о. Подолиньского яко пароха вôдправити службу Божу дня 10. липня. Вечеромъ того дня о. Кондрацкій посвятивъ льокаль, по чôмъ зôйшли ся прошенй на се торжество го стѣ до комнаты, на скромну гостину. Явило ся значне число виднѣйшихъ мѣсцевыхъ Русинôвъ и кôлькохъ артистôвъ руского театру зъ п. Ґуляємъ.

Пôдчасъ гостины проголошено кôлька тостôвъ и сердечныхъ промовъ. Присутній радували ся, що наша Торговля, тая дитина, при котрôй родинахъ побоювано ся, чи не загине она на бракъ силъ, нинѣ по стôльки лѣтахъ не то щобъ ослабла але ще бôльше скрѣпшала и що про ѳи будучнôсть при нинѣшнôмъ сильно розбудженôмъ житю Русинôвъ та народній самосвѣдомости нема вже чого побоювати ся. Всѣ порѣшили такъ само якъ дотеперь а навѣть ще зъ бôльшою силою пôдпирати Народну Торговлю, а заразомъ постановили ажь доти не спочати, доки всѣхъ Русинôвъ не притягнуть тамъ, де они вже самій давно повинній були найти ся, т. є. до нашои власнои спôльнои Народнои Торговлѣ.

Може бути, що удасть ся щирымъ заходамъ ще щирѣйшихъ Русинôвъ перемыскихъ бодай въ части сю цѣль осягнути. Може хочь на разѣ бодай четверта часть Русинôвъ перемыского повѣту зверне ся до своєи Торговлѣ, та замѣсть наповняти чужій кишенѣ своими грôшми, схоче допомочи рускимъ дѣтямъ добути собѣ якогось кусника хлѣба и на тôмъ поли. А що-жь сказати на те, якъ бы такъ 40 000 Русинôвъ повѣта перемыского кинулось зъ своими грôшми до Народнои Торговлѣ — якій бы то оборотъ иншій наша цѣла справа взяла. На жаль, насъ числять на такъ великій числа лише пôсля головъ, але пôсля щирыхъ рускихъ сердець якъ же-жь насъ нинѣ ще мало можна начислити!

Не знаю, чи єсть вже теперь у насъ яка людина, котра бы про „Народну Торговлю" не знала, а однакъ якъ мало ще Русинôвъ до неи горне ся. Але лишѣмъ сій рефлексія на теперь, може оно колись настане лучше. Теперь покищо най лишь выдержать тій, що доси остали ся вѣрными Народнôй Торговли. Передовсѣмъ наша філія перемыска вдоволяє всѣмъ вымогамъ — и льокаль красный и товары добôрній и управитель чоловѣкъ вповни честный та про розвôй Торговлѣ дбалый. Тожь анѣ на хвилину не сумнѣваю ся, щобы все те, що було при нагодѣ посвяченя льокалю поодинокими бесѣдниками высказане, було лишь пустою фразою. Бажаю якъ найлучшого поводженя Народнôй Торговли середъ такъ любыхъ и такъ щирыхъ Русинôвъ перемыскихъ.

Ст.

Зъ Харькова 16 н. ст. липня.

[Вѣсти про арештованя.]

Пытаєте ся, що стало ся въ Харьковѣ? Дня 30 ст. ст. квѣтня въ ночи арештовано: Русова, Русову, Ивана Липу, Лева Падалку, Василя Степаненка, Семена Левандовского, Трутовского, Шираєва, братôвъ Штембергôвъ, Киселева, Петрова. Арештовано за „украинофилскую пропаганду", хоча Ширяєвъ, Штемберги, Киселевъ та Петровъ зовсѣмъ не Украинцѣ.

При арештованю роблено трусъ и забрано багато книжокъ украинськихъ; саме передъ тымъ прийшовъ зъ Галичины великій пакунокъ зъ книжками. Арештъ наробивъ великого га ласу и страху у Харьковѣ, — казали, що арештовано тайне товариство, яке мало на метѣ (не смѣйтесь!) одôрвати Украину р сійску вôдъ Россіи и прилучити ѳи до Австріи а це зробити, злучившись (якъ вôйна буде) зъ Польщею та воюючи проти Россіи. Такъ дивились на арештованыхъ и жандармы та силкували ся довести, що справдѣ истнѣло тайне товариство и т. и.

Та на лихо — довести те, чого нема, не можна. Тодѣ жандармы взяли ся вже просто до книжокъ, силкуючи ся довести, що въ тыхъ книжкахъ сама революція сидить. Книжки були невинній: ѳвангеліе, записки товариства им. Шевченка, Зорѣ ч. 23-те зъ 1892 р. и т. п. Та на лихо — хтось у Галичинѣ поклавъ до того пакунку революційнй московскій брошуры и теперь силкують ся довести, що всѣ обвинованій — революціонеры, хоча тій книжечки, коли не помыляю ся, потрапили туды не для Украинцѣвъ, а для не-Украинця (Москаля чи Нѣмця чи жида) Штемберга.

Спершу повыпускано Москалѣвъ (бо чудно було-бъ обвиновачувати ихъ за „отторженіе Малороссіи"), Петрова, репортера мѣсцевого, студентôвъ Шираєва та Киселева; — згодомъ Трутовского пôдъ заставу 5 00 карбованцѣвъ, згодомъ Русова и Русову (останню пôдъ заставу 2000 карб.), Лева Падалку, статистика, — а пять душь сидять и доси въ тюрмѣ (Липа, студентъ; Степаненко, служивъ на зелѣзници; Левандовскій, служивъ у мѣскому урядѣ, та браты Штемберги, студенты.) Останній до вкрайньства непричетній.

Всѣхъ студентôвъ выгнано зъ університету, а у всѣхъ иншихъ повôднимано посады и заборонено выѣздити зъ Харькова до кôнця слѣдства Коли и чимъ скôнчить ся слѣдство, не вѣдомо. Окошить ся вся справа мабуть на однôмъ, двохъ або трохъ людяхъ; ихъ або зашлють або посадять у петербурскій „крестъ" (тюрма для політичныхъ злочинцѣвъ). Зъ чого все стало ся, добре невѣдомо. Найпевнѣйше-жь можна думати, що якійсь шпѣгунъ бувъ промѣжь тыми людьми у Харковѣ тай подавъ „доносъ".

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ таборѣ Чехôвъ веде ся, якъ звѣстно, завзята борба партійна. Ся борба змогла ся, коли ґр. Ностичь именемъ властителѣвъ бôльшои посѣлости заявивъ ся противъ загального права выборôвъ. Старо-ческа праса выступила зъ подвôйнымъ завзятьемъ противъ змагань молодо-Чехôвъ, котрій якъ разъ стремлять до выбореня загального права голосованя.

Борба мѣжь молодо-Чехами а реалістами не устає въ часѣ парляментарныхъ ферій. Narodni Listy констатують, що реалісты ще въ мѣсяци падолистѣ 1890 р. признали програму старо-Чехôвъ доброю и користною для ческого народа, але въ мартѣ пôдписали програму молодо-Чехôвъ, яко одиноко добру и одиноко користну для ческого народа. Дальше тій самій реалісты, котрій теперь нападають на пунктаціи, домагали ся по ихъ заключеню у правительства, щобы оно молодо-Чехôвъ, котрій выступають противъ пунктацій, знищило безъ пощады, яко ворохобникôвъ народного спокою. Старо-Чехи старають ся заострити сей роздоръ мѣжь обома фракціями, а Hlas Naroda пригадує, що колись, коли союзъ не бувъ ще заключеный мѣжь молодо-Чехами а реалістами, орґанъ д-ра Юл. Ґреґра звернувъ ся до провôдникôвъ сихъ послѣдныхъ зъ апострофою: „Поганій зрадники, йдѣть до бѣса!" Старо-ческій дневники думають, що и теперь укладають ся зносины такъ само, яко тогдѣ, коли высказано повысшій слова

Не лишь молодо-Чехи скликують частій зборы и обговорюють справы ческій, але и нѣмецкій послы аґітують такожь на згромадженяхъ, на котрыхъ складають справозданя зъ своєи дѣяльности. Скликуванье такихъ зборôвъ має дуже велику вагу, бо широкій масы выборцѣвъ займають ся публичными справами, учать ся ихъ розумѣти, набирають питомого осуду, отже дозрѣвають політично.

Якъ сказано, поббчь ческихъ зборôвъ вôдбуло ся такожь згромадженье нѣмецке въ Трутновѣ. Тутъ складавъ справозданье зъ своєи посольскои дѣяльности д-ръ Лянґеръ, членъ сполученои лѣвицѣ Вôнъ говоривъ просторо про судьбу правительственного внесеня що-до заведеня окружного суду въ Трутновѣ, про заповѣдженый проєктъ новелѣ що-до засновы окружныхъ судôвъ взагалѣ и доказувавъ що заповѣджена новеля єсть лише новымъ средствомъ до дальшои проволоки въ догодженю нѣмецкимъ жаданямъ Д-ръ Лянґеръ жадавъ заснованя того суду въ Трутновѣ якъ найскорше, навѣть ще передъ соймовою сесією и буджетовою розправою, бо заповѣвъ въ противнôмъ случаю рѣшучу опозицію и вôдмову буджету. Політична и народна честь Нѣмцѣвъ зборонює имъ пôдпомагати систему правительства, котра не дає нѣякои користи, а противно стає причиною великихъ прикростей. Єсли коли, то саме теперь — закôнчивъ бесѣдникъ — наспѣвъ часъ, щобы зробити рѣшучій крокъ и смѣло выснувати найбôльше рѣшучій консеквенціи.

Бесѣду пос. Лянґера приймили зборы горячими оплесками и ухвалили резолюцію въ дусѣ єго промовы, значить заповѣли рѣшучу опозицію. Однакъ чи ся опозиція прийде до цѣли — се рѣчь дуже сумнѣвна. Ухвалу зборôвъ можна уважати радше пострахомъ на Чехôвъ. Такожь и ґр. Таффе ледви чи возьме собѣ до серця грозьбы Нѣмцѣвъ, бо знає, що они не зроблять того зъ обавы, щобы вôнъ не вôдплативъ ся имъ згодою на такій внесеня въ соймѣ, котрій выходили-бъ просто на шкоду Нѣмцѣвъ.

Вчерашній телеґрамы занотували, що обѣ фракціи угорскои партіи независимыхъ мають зновъ сполучитись. И справдѣ, въ тôй цѣли они выбрали комітетъ, котрый зôбравъ ся на спôльну конференцію и рѣшавъ на певныхъ основахъ згоду роздвоєнои партіи. Фракція Еетвеша предложила цѣлый рядъ условинъ, а мѣжь ними ось такій: 1) Сторонництво вырѣкає ся имени „партіи зъ 1848 р."; 2) заперестає накладати безнастанно квестію персональнои уніи зъ Австріею и обмежить ся лише на стремленю до независимости; 3) заявить явно, що въ спôльныхъ делеґаціяхъ не хоче брати участи; 4) выречесь всѣхъ союзôвъ зъ иншими парляментарными сторонництвами; 5) що-до церковно-політичныхъ проєктôвъ постановляє, що кождый членъ партіи може голосувати за, або противъ, пôсля власного пересвѣдченя, однакъ нѣкому не вôльно аґітувати противъ Отсій точки служили основою до діскусіи. Въ протягу дебаты Еетвешь оказавъ нахилъ до знатныхъ уступствъ. Въ будапештеньскихъ парляментарныхъ кругахъ говорять, що згода и сполученье обохъ фракцій єсть уже тôлько квестією дня.

——

Зъ Петербурга доносять про вѣсти въ тамошныхъ воєнныхъ кругахъ, що правительство россійске въ вôдповѣдь на принятье войсковыхъ предложень въ Нѣмеччинѣ, засновує 19 и 20 корпусъ армій. Тутъ треба замѣтити, що намѣръ заснованя тыхъ двохъ корпусôвъ истнувавъ вже давно передъ тымъ, нѣмъ була бесѣда про нѣмецкій предложеня войсковій

——

Сербска скупштина остигла уже по-трохи въ своємъ розгарѣ при дебатахъ що-до обжалованя противъ ліберального міністерства. На засѣданяхъ ледви по 8) кôлька послôвъ, а поодинокій бесѣды перерывають ся окликами: „До голосованя!" На запытъ предсѣдателя Катича ухвалила скупштина не допускати бôльше бесѣдникôвъ до голосу и дозволити лишь тымъ говорити, котрій давнѣйше записались. Замѣтна рѣчь, що мѣжь записаными до голосу находить ся такожь Ґарашанинъ.

Мѣжь иншими забравъ голосъ пôпъ Арза Прокопіевичь зъ табору радикалôвъ. Вôнъ домагавъ ся розтягнути обжалованье такожь на реґентôвъ Ристича и Бѣломарковича. Єсли міністры провинили — сказавъ вôнъ, — то на реґентіи тяготить потрôйна вина. Єсли хтось говорить, що вкаже законъ, на пôдставѣ котрого можна ихъ обжалувати то нехай вôдповѣдає

нѣ нѣкого на свѣтѣ — пôдхопивъ зъ жаромъ чотирнацятьлѣтного неука третій товаришь. — Впрочѣмъ, єсли тій квадраты мѣжь собою рôвнй, то по що мы маємо имъ се говорити, єсли-жь нерôвнй, то по що завертають намъ симъ головы?

— Вѣрте менѣ товаришѣ — закôнчавъ я, мовь досвѣдный чоловѣкъ — вѣрте, що цѣла наша теперѣшна система едукаційна не варта зломаного крейцаря и що доки насъ Нѣмцѣ будуть вчити, не змѣнить ся нѣчо на лѣпше.

Мы розôйшлись глубоко пересвѣдченій, що нашь перепадъ при испытѣ бувъ протестомъ противъ австрійского панованя а заразомъ найлѣпшимъ доказомъ быстроты и независимости нашого розуму. Однакъ мушу признати ся, що коли я розваживъ усе на самотѣ, то не допысувала моя фантазія.

Сей сумнои памяти испытъ порѣшивъ мою дальшу судьбу. Супротъ въ факту, выказуючого такъ ясно бракъ у мене всякои способности до математики, я не мôгъ анѣ думати про се, щобъ кôнчити школу технічну. Обставины домашній не дали менѣ зачати на ново вôдъ ґімназіи, а що бôльше, приневолили мене глядати за працею, котра могла менѣ сейчасъ дати удержанье.

Я знавъ добре, що инакше бути не може и не мавъ права противити ся такôй судьбѣ; але все таки я на правду засумувавъ. До науки взагалѣ не мавъ я такои вôдразы, яку вôдчувавъ выключно до математики; до певнои мѣры я вôдносивъ хосенъ зъ науки, подаванои въ школѣ, а передо всѣмъ любивъ саму школу. Я любивъ ѳи довгій коридоры, що гудѣли вôдгомономъ нашихъ пустыхъ забавъ, любивъ деревляній лавки, порѣзаній ножиками, любивъ навѣть ту чорну таблицю, що була свѣдкомъ мого поганого „перепаду"...

Цѣлу вину нещастя я складавъ на твердженье Пітаґора.

Хто знає, думавъ я, може на иншій питаня я бувъ бы выдумавъ яку вôдповѣдь та перелѣзъ бы зъ бѣдою до высшои клясы, якъ то бувало иншими роками. Але зъ тымъ ослячимъ мостомъ!.. И треба то було вытягнути собѣ якъ разъ се пытанье!

Неодну нôчку передумавъ я надъ нимъ. Въ снахъ не дававъ менѣ спокою сей величезный квадратъ, биля него трикутникъ, зъ котрого выростали въ двѣ противній стороны два малій квадратики. Опôсля выринавъ лябіринтъ ліній, хаосъ буквъ и мовь удары молота гудѣли въ головѣ букви: BAC = NAF; RNAB = DEAB.

Не скоро я позбувъ ся сеи зморы, не скоро забувъ про Пітаґора и єго три квадраты. Ажь часъ, що гоить всякій раны, затеръ и се прикре вражѣнье. Минули лѣта, многій лѣта... Наразъ передъ кôлькома тыжднями, кинувши окомъ на зошитъ сына, я задрожавъ, побачивши на нѣмъ зловѣщій рисунокъ...

— Ахъ, се кляте твердженье не дає спокою мому цѣлому родови! — закликавъ я. — Бѣдный хлопчина! И єму оно мабуть пошкодить въ житю, якъ колись менѣ пошкодило.

Коли сынъ вернувъ того дня зô школы, я рѣшивъ ся розпытати єго.

— Ага — зачавъ я торжественно — зъ ґеометріи вы дôйшли вже до твердженя Пітаґора?

— Такъ, тату, — вôдповѣвъ хлопчина байдужно.

— Се твердженье трудне! — продовжавъ я, похитнувши головою зъ спôвчутьемъ.

— Такъ, тату, думаєте? — поспытавъ мене зъ усмѣхомъ.

— А ты зъ чванливости хочешь въ мене вмовити, що для тебе оно не трудне?

— Розумѣєсь, тату; оно для мене легке.

— Я хотѣвъ бы се справдити — выхопилось менѣ нехотячи. — Не терплю чванливости — я додавъ.

— Заразъ пересвѣдчу васъ, тату — смѣло вôдповѣвъ хлопець.

Взявъ аркушь паперу, оловець и въ млѣка вырисувавъ кабалістичну фіґуру.

— Способôвъ доказу єсть кôлька — сказавъ. — Чи вамъ, тату, все одно, якій возьму

— Всьо менѣ одно — вôдповѣвъ я махинально.

И дѣйстно менѣ було всьо одно: хочь бы тыхъ способôвъ була сотка, я бувъ бы певно нѣ одного зъ нихъ не розумѣвъ

— Тожь беру найпростѣйшій — продовжавъ мôй малый математикъ.

Говорячи се, повѣвъ и продовжавъ вже лініи, якій двацять сѣмь лѣтъ тому велѣвъ менѣ въ такій самъ способъ повести и продовжати незабутный мôй професоръ Ровені; вôдтакъ зачавъ менѣ зъ найглубшимъ пересвѣдченьемъ доказувати, що трикутникъ BAC рôвный трикутникови NAF, що ромбъ RHAB такъ подôбный до квадрату DEAB, якъ одна половина яблока до другои, що вкôнци въ тôмъ рисунку єсть ще стôлько рѣчей рôвныхъ собѣ, що зъ тыхъ всѣхъ рôвностей выходить якъ найпростѣйше послѣдне заключенье: квадратъ BHGC рôвный сумѣ квадратôвъ CAFM и DEAB.

— А теперь — додавъ сынъ скôнчивши свôй доказъ — теперь можемо, єсли хочете, тату, дôйти иншимъ способомъ до того самого результату...

— Але бôй ся Бога! — закликавъ я переполоханый. — Добре ще, що и такъ дôйшли мы до кôнця. Теперь треба вôдпочати по праци.

— Але-жь, таточку — я цѣлкомъ не умучивъ ся.

— А диви: цѣлкомъ не умучивъ ся!.. Справдѣ, зъ того хлопця буде другій Ньютонъ! И що жь тутъ теперь супротивъ такихъ фактôвъ думати про права наслѣдности!

— Ты певно першій ученикъ зъ математики? — поспытавъ я дѣтвака зъ якоюсь несмѣлостію и подивомъ.

— О! нѣ, тату — вôдповѣвъ. — Въ клясѣ єсть двохъ сильнѣйшихъ вôдъ мене; впрочѣмъ знаєте добре, таточку, що треба бути хиба послѣднымъ вôслюкомъ, щобы не розвязати твердженя Пітаґора.

„Треба бути послѣднымъ вôслюкомъ!" По двацяти семи лѣтахъ я почувъ вôдъ мого сына повтореный засудъ, якій сказавъ менѣ професоръ Ровені въ памятнôмъ дни испыту; лишь що тымъ разомъ була при нѣмъ ще прикра добавка: „знаєте про се добре".

Щобы спасти бодай позôръ, рѣшивъ ся я на брехню:

— Но такъ, справдѣ, що знаю. Розумѣешь, що се бувъ зъ моєи стороны лишь жартъ, и се не повинно тебе вганяти въ гордôсть.

Тымчасомъ мôй малый Ньютонъ мабуть пожалувавъ свого надто скорого осуду, выголошеного необачно.

— Суть впрочѣмъ такій — докинувъ — що въ клясѣ нѣколи не уважають... Они, хочь и не вôслюки, якъ думаю...

Сей вôдворотъ выдавъ ся менѣ дуже зручнымъ, тожь зъ якоюсь наглою отвертостію я закликавъ:

— Такъ, дѣйстно. Що-до мене, нѣколи не бувъ я досыть уважливымъ...

— Якъ то?... Вы, тату? — закликавъ дѣтвакъ, спаленѣвши по уха...

Я замкнувъ єму губу долонею.

— Тихо, полишѣмъ се...

И такъ се твердженье Пітаґора сталось для мене въ-друге причиною немилои пригоды.

Однакъ помимо того не вôдчуваю до него теперь такои якъ давнѣйше вôдразы. Помиритись зъ нимъ, не може бути й бесѣды, але я зачавъ уважати єго за приятеля родины, котрого не годить ся легковажити, хочь бы й була до него особиста ураза.

и нехай справдѣ покаже такій законъ. Йдѣмъ за примѣромъ короля, котрый по приємѣ въ дворѣ, велѣвъ ихъ увязнити, а опôсля прогнавъ. Чи реґентôвъ будуть судити пôсля людскихъ, чи пôсля Божихъ правъ, въ кождôмъ случаю они мусять потерпѣти строгу кару. Пôсля слôвъ св. письма они мусѣли-бъ потерпѣти навѣть кару смерти, бо за-для нихъ пôйшли тысячѣ сумирныхъ людей у грôбъ. Не кажѣть, — закôнчивъ бесѣдникъ, — що въ Сербіи мимо конституціи, мимо законôвъ можна убивати сумирныхъ горожанъ безкарно; пролита кровь кличе за караючою рукою справедливости, а народъ напятнує васъ яко участникôвъ сихъ кривдъ.

Дальше промовлявъ проф. Доброславъ Рушичъ Вôнъ вказавъ на проклямацію короля и на престольну бесѣду и заявивъ, що реґентію треба конечно потягнути до одвѣчальности Покликуючись на візитову карту Ристича доказувавъ, що ексцесы зъ дня 14 и 15 мая противъ напреднякôвъ, були дѣломъ самого Ристича. На замѣты голосôвъ, що и Пашичъ приложивъ до сего руку, вôдповѣвъ бесѣдникъ, що вôнъ не противить ся карѣ всѣхъ виновникôвъ не выймаючи такожь и Пашича. Навпослѣдъ поставивъ таку резолюцію: „Скупштина переświдчена, що королѣвска реґентія вôдъ 1-го падолиста, коли она мала скомплекуватись, була антіконституційна и не мала уже нѣякихъ правъ; дальше зъ огляду, що за всѣ переступства вôдъ 21 вересня до 13 цвѣтня мусять покаратись оба реґенты, яко головнѣ виновники, правительство поручає, щобы ихъ, яко небезпечныхъ для ладу и спокою въ краю, а такожь и за кару за ихъ антіконституційну дѣяльнôсть, выдалити зъ краю". Резолюцію пôдперло дуже богато послôвъ. Зъ черги говоривъ Риста Поповичъ противъ розширеня обжалованя на реґентôвъ и строго осуджувавъ поведенье Ґарашанина. Милошъ Богдановичъ закидувавъ Ґарашанинови, що ему добре балакати про спокôй мѣжь партіями, але ему, що носить на однôмъ плечи кулю напреднякôвъ, а на другôмъ кулю лібералôвъ, се неможливе. Вôнъ жадає голову за голову, око за око Ґарашанинъ дивувавъ ся, що его бесѣда найшла середъ радикалôвъ таке оспорюванье. Вôнъ не домагаєсь нѣчого бôльше, лишь щобы вôзвати правительство, абы оно поставило реґентôвъ передъ судъ.

Послѣднымъ бесѣдникомъ бувъ віцепрезідентъ Катичъ. Вôнъ пôднѣсъ, що оборона обжалованыхъ міністрôвъ слаба и голословна. Що бôльше, они заявили устами Рібарача, мовь бы хотѣли знищити демаґоґію, значить ліберали хотѣли пересадити свою волю, на мѣсце волѣ народа То пояснює ихъ всѣ насилы. Тому, они мусять станути передъ судомъ. Крайный часъ, щобы остаточно трактувати серіо одвѣчальнôсть міністрôвъ, щобы міністры въ Сербіи довѣдались, що за своє поведенье мають складати рахунокъ. Вôнъ просить скупштину приймити внесенье що-до обжалованя. — При голосованю, усунувши зъ першу зъ порядку дневного резолюцію Рушича, перейшло внесенье на обжалованье ліберального міністерства 102 голосами. Всѣхъ послôвъ було 113. Не голосували міністры, а напредняки вôддали бѣлѣ картки. Заразъ по голосованю приступила скупштина до выбору слѣдчои комісіи зъ дванацятьохъ членôвъ.

НОВИНКИ.

— **На професора рускои катедры исторіи на університетѣ львôвскôмъ** предложивъ збôръ професорôвъ на першôмъ мѣсци Володим. Антоновича емеритованого професора університету кіївского. На другôмъ мѣсци предложено Грушевского, звѣстного автора „Исторіи кіївскои землѣ", такожь зъ Кіева, а на третôмъ мѣсци поставленый Мильковичь, авторъ „Студій критичныхъ надъ исторіею галицко-володимирскои Руси".

— **Зъ мистерій турецкои рады повѣтовои.** П. К. Телишевскій, переносячись до Бучача на нову посаду, зрезиґнувавъ зъ віцепредсѣдательства повѣтовои рады въ Турцѣ и длятого вôдбуло ся недавно засѣданье рады, щобы выбрати нового віцепредсѣдателя. При выборѣ мавъ дôстати о. Прухняцкій, парохъ турчаньскій 11 голосôвъ, а 10 голосôвъ п. Брисевичь почтмайстеръ въ Турцѣ. Але позаякъ — якъ пише кореспондентъ „Галичанина" — п. староста Моравскій конче бажае собѣ, щобы віцемаршалкомъ ставъ п. Брисевичь, то засѣданье здекомплєтовано, а п. староста, — якъ каже той-же кореспондентъ, — мавъ загрозити предсѣдателеви рады повѣтовои, п. Осуховскому, що замкне ему лѣсы, если выборъ не выйде по воли п. Моравского. — Ну, се вже правдива „ґавтономія!"

— **Облава на лихварѣвъ.** Равске староство вôднесло ся було свого часу до намѣстництва зъ представленьемъ незвычайнои експльоатациі, якои допускають ся жиды въ угновскôмъ судовôмъ повѣтѣ на селянахъ при помочи лихвы. Въ наслѣдокъ того представленя выѣхала въ половинѣ мая зô Львова въ Угновщину спеціяльна судова комісія слѣдча, зложена зъ совѣтника Кунцека и авскультанта Козакевича и два мѣсяцѣ переслухувала покривдженыхъ майже зъ усѣхъ громадъ. Слѣдство выказало знаменитѣ результаты. Списаній протоколы обнимаю ь бôльше якъ 1500 листôвъ письма. Селяне зôзнавали зъ початку дуже обширно и охотно про всѣ жидôвски справки, теперь-же, имовѣрно пôдъ напоромъ загроженыхъ лихварѣвъ, зôзнають бôльше здержано. Жиды мають жаль до теперѣшного начальника суду въ Угновѣ п. Діля, що вôнъ своєю лаґôдностію осмѣливъ ихъ такъ поводити ся зъ селянами. Розправа, яка въ тôй справѣ вôдбуде ся у Львовѣ буде одною зъ интереснѣйшихъ и покаже певно безлѣчь лихварскихъ спекуляцій.

— **Село Тершакôвъ** пôдъ Комарномъ, положене надъ Днѣстромъ при устю Быстрицѣ есть одною зъ тыхъ мѣсцевостей Галичины, що рôкъ-рôчно терплять вôдъ всякихъ повеней. Поля орного у Тершакôвцѣвъ дуже мало, кождый зъ нихъ мае хиба малый клаптикъ огороду, за те мають розлоґи сѣножати. Та що зъ того, коли зъ тыхъ сѣножатей рѣдко коли користають Прийде найменша слота, выливає Быстриця и замулює траву, такъ що вже зъ неи хôсна нема; а лучить ся слотливе лѣто то за повенями Тершакôвцѣ й свѣта не бачать. У всѣхъ хатахъ въ селѣ стоить вода, а люде хоронять ся по стрѣхахъ, подахъ а то й по деревахъ та мучать ся разомъ зъ худобою заки не опадуть воды. Въ такій роки Тершакôвець кругомъ бѣдный, бо зъ усего свого грунту не збере буквально нѣчогôсенко. Та видко, що й терпеливôсть сихъ бѣднягъ мае свои границѣ, бо ось теперь рѣшила цѣла громада (до 300 душь) покинути село и побудуватись на иншôмъ мѣсци. А що на цѣлôй територіи тершакôвскôй нема й одного мѣсця, котре въ часѣ повени не заливала бы вода то удали ся они до ґр. Лянцкороньского, властителя сусѣдныхъ Колодрубъ та переговорюють зъ нимъ, щобы имъ вôдступивъ кусень землѣ въ Колодрубахъ, де могли бы побудувати село та щобы замѣнявъ поля и сѣножати. Такимъ способомъ стане въ Галичинѣ о одну адміністраційну громаду менше

— **Градъ** величины курячого яйця знищивъ всѣ засѣвы — якъ намъ пишуть — въ Одреховѣ, снôцкого повѣта дня 13 н. ст. Градъ бувъ такъ сильный зъ бурею и дощемъ, якого найстаршѣ люде не памятають и ще нѣгде не бачили. Була добра надѣя на жнива, та одна хвиля все знищила! У насъ теперь тяжкій передновокъ, а що то буде на слѣдуючій рôкъ, коли зъ теперѣшныхъ засѣвôвъ и на одинъ день зъѣсти не лишилось? До того слота, сѣна позамулювало, копицѣ гнiють, а решту вода зъ собою забрала.

— **Курсъ** игоръ и ґімнастики для учителѣвъ шкôлъ народныхъ зъ мѣстъ и мѣсточокъ Галичины буде отвореный зъ порученя краєвои рады шкôльнои въ „Кружку ґімнастичнôмъ учителѣвъ шкôлъ народныхъ у Львовѣ" зъ днемъ 24 н. ст. липня. На сей курсъ призначила краєва рада шкôльна 13 учителѣвъ зъ тыхъ мѣсцевостей: зъ Бродôвъ, Бôбрки, Бережанъ, Дрогобича, Городка, Ярослава, Коломыи, Сянока, Самбора, Снятина, Стрыя, Станиславова и Тернополя. Кождый участникъ курсу одержить запомогу зъ краєвои рады шкôльнои, а „Кружокъ" устроює для нихъ безплатне помѣщенье въ школѣ им. Мицкевича. Выклады и вправы будуть тревати 8 днѣвъ зъ такою проґрамою: 1) вправы вôльнѣ, рядовѣ зъ приборами, на прирядахъ и игры (прелеґентъ Е. Ценеръ); 2) значенье фізичне и педаґоґічне игоръ и ґімнастики (прел. Юл. Фонфара); 3) перша помôчь въ нещастныхъ выпадкахъ (прел. д-ръ Павликовскій). Выдѣлъ „Кружка" выславъ вже до всѣхъ окружныхъ радъ шкôльныхъ повѣдомленье о речинци розпочатя курсу.

— **Нешанованье рускихъ святъ.** Вôдъ Бучача пишуть намъ: Въ Петликôвцяхъ призначивъ бувъ п. лѣкарь повѣтовый на день 11 н. ст. липня т. е. на торжественне свято св. апп. Петра и Павла щѣплений дѣти до перегляду на 7-у годину зъ рана. Фактъ сей выкликавъ велике негодованье въ цѣлôмъ селѣ, бо люде замѣсть ити на богослуженье мусѣли выстоювати зъ дѣтьми та выжидати п. доктора. — Въ тôй самôй справѣ пишуть зъ Риманова, що тамошный судъ вôзвавъ на день 11 н. ст. липня вôзваньемъ до ч. 5221, кôлькохъ рускихъ селянъ зъ Выжнои Посады и то не въ карнôй справѣ.

— **Сергій Шпойнаровскій,** професоръ черновецкои ґімназіи, именованый провізорично головнымъ учителемъ при тамошнôй семинаріи учительскôй.

— **П. І. Крушиньскій,** одинъ зъ обжалованыхъ въ участи демонстраціи противъ Ексц. митрополита помѣстивъ въ Neue fr. Presse таке поясненье: „За для мнимои участи въ демонстраціи студентôвъ противъ греко-кат. львôвского митрополита Сильвестра Сембратовича, що вôдбула ся вечеромъ дня 8. червня с. р. на пôвнôчнôмъ двôрци у Вѣдни, находивъ ся я въ карнôмъ слѣдствѣ у вязници при тутешнôмъ ц. к. краєвôмъ судѣ вôдъ дня 22 минув. м. до 14 с. м. Вѣсть про се, що численнѣ ґазеты принесли, выкликала безъ сумнѣву — тому, що бôльше якъ три роки служивъ я офіциромъ при ц. и к. 58-мôмъ полку пѣхоты и до него належу „въ резервѣ" — якъ у п. товаришѣвъ полку, такъ и знакомыхъ дoугихъ полкôвъ що найменше неприятне здивованье. Длятого я зневоленый пояснити, що я вправдѣ бувъ того вечера на пôвнôчнôмъ двôрци, однакъ зовсѣмъ не бравъ участи въ згаданôй демонстраціи, та що навпослѣдъ зістановленe карне слѣдство выказало що-до моеи особы повну безосновнôсть многихъ пôдозрѣныхъ моментôвъ. Вѣдень 17 липня 1893. *Іосифъ Крушиньскій* кандидатъ правъ."

— **Утопили ся** вчера у Львовѣ двѣ женщины въ ставѣ на Цетнерôвцѣ. Одна зъ нихъ Анна Боровикъ, 13-лѣтна дочка стельмаха зъ Лѣсеничь, дôстала пôдчасъ купели корчѣвъ и почала топитись друга Анг. Дронґъ 34 лѣтна жѣнка возьного зелѣзничого скочила въ одежи до воды на ратунокъ тонучôй, але обѣ потопились.

— **Холєра.** Въ Москвѣ занедужало вôдъ дня 18 до 28 червня 32 особы на холеру, а умерло зъ нихъ 11; въ ґуберніи московскôй занедужали вôдъ 20 до 26 червня три особы, померли двѣ; въ ґуберніи бесарабскôй занедужало вôдъ 13 до 19 червня 26 осôбъ, померло 8; въ ґуберніи вятскôй занедужало до дня 29 червня 13 осôбъ и умерло 13; въ ґуберніи курскôй вôдъ 13 до 19 червня занедужало 2 особы померла 1; въ Орлѣ вôдъ 20 до 26 червня занедужало 63 осôбъ, померло 25; а въ орловскôй ґуберніи занедужало 30 осôбъ, померла 16; въ ґуберніи подôльскôй вôдъ 13 до 20 червня занедужало осôбъ 300, умерло 90; въ ґуберніи саратôвскôй вôдъ 19 до 26 червня занедужало 17 осôбъ, умерло 4; въ тульскôй ґуберніи занедужало вôдъ 20 до 26 червня 5 осôбъ, умерло 1; въ херсоньскôй ґуберніи занедужали вôдъ 19 до 26 червня 3 особы; въ ґуберніи тобольскôй занедужали дня 28 червня 3 особы, умерла 1.

— **Испытъ зрѣлости** въ перемыскôй ґімназіи вôдбувъ ся вôдъ 8 до 15 н. ст. липня пôдъ проводомъ инспектора краєвого Ив. Левицкого. До испыту приступило 30 ученикôвъ публичныхъ и 7 екстерністôвъ. Зрѣлыми признанѣ: Володисл. Альбрехтъ, Леон. Альбрехтъ, Володисл. Бальдіні, Макс. Ференцъ, Ив. Єнке, Меч. Кобздай, Людв. Козакъ, Ант. Краміянъ, Пінк. Кронґольдъ, Вас. Кунькевичь, Ад. Малиновскій, Изр. Марґуліесъ, Арн. Мащиковскій, Мих. Новаковскій, Мар. Прокоповскій (зъ вôдзн.), Тад. Равицкій (зъ вôдзн.), Мойс. Шоръ Володисл. Семиньскій, Юл. Зісвайнъ, Мих. Телепъ, Арт. Тишецкій, Хуне Вайсъ, Мих. Выгода, Ром. Земба, Мар. Антоневичь (екстерн.), Ад. Пухала (екст.) и Конст Гукевичь. Позволено поправити одинъ предметъ по феріяхъ 3 ученикамъ публичнымъ, 3 репробовано на рôкъ, а 3 екстерністôвъ безъ означеного речинця.

— **Самоубійство.** Въ Вербяжи вôдобравъ собѣ житье выстрѣломъ зъ револьверу 16-лѣтный Стан. Зброжекъ, спôввластитель Вербяжа въ повѣтѣ сокальскôмъ.

— **Совѣтъ Народного Дому** розписавъ конкурсъ на принятье ученикôвъ до бурсы зъ речинцемъ до 15 н. ст. серпня.

— **Льосованье премій для челядникôвъ ремѣсничихъ.** Вчера вôдбуло ся въ товариствѣ католицкои челяди ремѣсничои „Скала" у Львовѣ льосованье премій зъ фундаціи бл. п Винк. Пониньского. До льосованя допущено 1168 челядникôвъ. Першу премію въ сумѣ 864 зр. вытягнувъ челядникъ кравецкій Ив. Кульчицкій, працюючій у майстра Андр. Кобѣльника у Львовѣ, уродженый въ Кульчичахъ коло Самбора. Друга премія въ высотѣ 720 зр. дôстала ся челядникови мулярскому Ант Черницкому; третя, 576 зр. челядникови, шевскому Стан. Чеплеви, а четверта, 432 зр., челядникови ковальскому Іос. Щупаеви.

— **Выдѣлъ товариства „Ватра"** у Львовѣ складає подяку о. Діон. Еліяшевскому зъ Чабарôвки за 4 рôчники давнои „Правды", проф. Олекс. Барвѣньскому за послѣдный томъ „Историчнои бібліотеки", о. д-рови Ом. Огоновскому за 3 томы „Исторіи літературы", т. Любом. Рожаньскому, сл. правъ за карту етноґрафічну Украины-Руси, т. Мар. Левицкому, сл. правъ и т Юл. Левицкому, сл. філь- за кôльканацять книжокъ дарованыхъ до бібліотеки товариства, т. Мих. Копертиньскому, сл. правъ за 1 зр. — У Львовѣ дня 20 н. ст. липня 1893. — *Выдѣлъ тов. „Ватра".*

— **Дрôбни вѣсти** Зъ львôвскои вязницѣ утѣкли: Стеф. Хабиньскій, засужденый на 6 лѣтъ тяжкои вязницѣ и Як. Иваньскій, що вôдсиджувавъ кару 10 мѣсячнои вязницѣ.

Въ Теплицяхъ-Шенавъ въ Чехіи розпочавъ ся теперь найживѣйшій рухъ гостей купелевыхъ. Мѣжь иншими перебувають тамъ въ тôй порѣ: президентъ найвысшого трибуналу Штремаєръ, асистентъ папского престола монс. Бельруоъ Тіссакъ, намѣстникъ Чехіи ґр. Тунъ и ин. Заходы дирекціи коло выгоды и розрывокъ публики притягають до сеи мѣсцевости купелевои такъ знатне число гостей.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Почетнымъ крилошаниномъ перемыскои капітулы именованый о. Яблоновскій, парохъ въ Любачевѣ.

Господарство промысловъ и торговля.

— **Дирекція почтъ** оповѣщує: Пôсля повѣдомленя міністерства вôйны знижено таксу босанъску вôдъ вартости посылокъ зъ 5 кр. за кождѣ 150 зр. на три кр., почавши вôдъ 1 н. ст. липня 1893 для загального руху почты возовои вартôстнои въ краяхъ окупованыхъ. Въ наслѣдокъ сего установляе ся яко мінімумъ т. є. найнизшу таксу вартôстну 6 кр. а за посылки до вартости 50 зр. знижену належитôсть 3 кр.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Контрольоръ касы почтовои въ Пôдволочискахъ Теод. Бачиньскій именованый контрольоромъ почтовымъ въ Тарновѣ. — Міністеръ рôльництва именувавъ адъюнкта адміністраційного дирекціи лѣсôвъ у Львовѣ Арт. Міллера секретаремъ. — Міністеръ торговлѣ именувавъ асистентами почтовыми: Осипа Фортнера въ Краковѣ; Осипа Лѣщиньского у Львовѣ; Адама Млодзеновского и Кароля Коніґа въ Краковѣ; Андрѣя Тереха у Львовѣ; Олекс Шрайбера въ Бережанахъ; Володислава Новосельского въ Краковѣ; Гната Сятецкого, Луку Дембицкого, Омел. Наленчь Явецкого, Зенона Вайнґартена и Якова Орлиньского у Львовѣ; Ивана Грабовского въ Золочевѣ; Брон. Березиньского въ Бродахъ; Григ. Хлѣбовского въ Краковѣ; Гната Юркевича въ Бучачи, Антона Л нкевича и Фр. Грегоріца у Львовѣ. Гнатъ Юркевичь призначеный до Снятина. — Выдѣлъ краєвый именувавъ Болеслава Папé адъюнктомъ рахунковымъ; Маріяна Натального, Маріяна Маєвского и Ив. Ясѣньского офіціялами рах.; Теоф. Рудзкого, Володислава Янушевича и Осипа Гуперта асистентами рах.; Антона Глиньского, Волод. Дрвеньского, Густава Найсера и Едмунда Домбровского практикантами рах.; вкôнци Маріяна Стерналя и Олекс. Лисевича аплікантами рахунковыми. — Окружный инспекторъ шкôльный Осипъ Заґродзкій въ Тернополи именованый головнымъ учителемъ мужескои семинаріи учительскои въ Тарновѣ. — Міністерство торговлѣ именувало асистентами почтовыми: Іос. Бремера, Стан. Пилецкого, Іос. Вашкорика, Леон. Буйна, Адоль. Розенбуша, Іос. Гармату, Игн. Грабшайда, Вен. Кромпа, Юл. Опшендкевича, Бер. Валерштайна-Віленца, Ник. Кордубу, Генр. Гайльмана, Вит. Пижановского, Жигм. Попеля, Мар. Клюца, Стан. Мацьонгу, Стан. Греґу, Ив Круля, Игн. Найстера, Іос. Ясевича, Алекс. Строгу (всѣ тѣ призначенѣ для Львова); дальше Авр. Фінкельштайна и Якова Кеніґсберґа для Тернополя; Мар. Здренкевича и Казим. Кравса для Станиславова, Тому Сталю, Стан. Дубрэвского, Генр. Ляско, Варт. Малця и Ив. Поповчака для Кракова; Ґуст. Шафраньского для Тарнова; Ив. Шиманьского и Волод. Савчиньского для Ясла; Ив. Антоша для Перемышля, Стан. Петриковского для Дрогобича, Фр. Бартусяка для Золочева, Володисл. Ґідлевского для Ярослава, Тад. Стебельского для Дембицѣ, Ив. Клеменсевича для Нового Санча, Як. Бардаха для Пôдволочискъ, Ант. Гайнріха для Дуклѣ и Діон. Ясеницкого для Жовкви.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписує конкурсъ на посаду контрольора касы въ Пôдволочискахъ зъ речинцемъ до 4 н. ст. серпня, дальше на посады почтмайстрôвъ въ Краковци зъ платнею 1960 зр. и въ Уличи зъ платнею 500 зр. Поданя треба вносити до 26 н. ст. липня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Комітетъ театральный въ Перемышли.** На руки п-нѣ Соф. Цеглиньскои зложили дальше: О. Гриневецкій 1 зр., о. Перчиньскій 1 зр., о. Антôнъ Ломницкій 10 зр. 50 кр., о. Ринявець 1 зр., п-на Евгенія Цеглиньска 1 зр., п. М. Кочиркевичь 1 зр., о. Ярема 20 кр., п. М. 50 кр., о. Миронъ Литиньскій 1 зр., о. Гоцкій 1 зр., дрôбными жертвами 34 кр., разомъ 18 зр. 54 кр. Разомъ зъ попередно выказаными 217 зр. 90 кр.

— **Для філіи „Просвѣты" въ Камѣнцѣ струмиловôй** на перенесенье мощей бл. п. Маркіяна Шашкевича надôславъ на руки нашои адміністраціи 1 зр. о. Левъ Струтиньскій зъ Космача.

— **На будову рускаго народнаго театру** надôславъ на нашѣ руки 1 зр. п. Корн. Слюзаръ веркмайстеръ школы слюсарскои въ Свѣонтникахъ. — На руки нашои адміністраціи надôславъ о. Мицьковскій зъ Чорнокôнцѣвъ 1 зр.

— **На будову рускаго народнаго театру у Львовѣ** зложили Вп. участники загальныхъ зборôвъ товариства „Руска Бурса" въ Бережанахъ на патріотичный зазывъ совѣтника п. Ив. Комарницкого квоту 15 зр. 80 кр. Зложили Вп. пп.: сов. Ив. Комарницкій 1 зр., о. Литиньскій 1 зр., о. Розлуцкій 1 зр., Ив. Сойка 30 кр., о. Козловскій 1 зр., о. Ковцевичь 1 зр., о. Барановскій 1 зр., нотарь Левицкій 1 зр,, Новицкій 10 кр., сов. о. Соневицкій 1 зр., Весоловскій 20 кр., комісарь правит. Кубелька 50 кр, Іос. Сойка 50 кр, о. Ост. Нижанковскій 50 кр., Власийчукъ 20 кр., Медицкій 1 зр., о. деканъ Макогоньскій 1 зр., о. Токарь 50 кр., о. Содомора 1 зр., о. Яремовичь 1 зр., о. Федюкъ 50 кр., о. Апол. Филиповскій 50 кр., разомъ: 15 зр. 80 кр.

— **На реставрацію рускои церкви въ Балигородѣ** зложили вôдъ дня 10 н. ст. лютого 1893 р. до теперь слѣдуючій Вп. жертводавцѣ: о. Мир. Лазорищакъ зъ Любичи королѣвскои 2 зр., о. Григорій Копыстяньскій зъ Снѣтницѣ 1 зр. 50 кр., о. Конст. Федѣвъ 2 зр., на соборчику деканальнôмъ въ Смерецѣ зôбрано 2 зр. 62½ кр., о. Сим. Чичиловичь зъ Порудна 6 зр., о. Петро Цепиньскій зъ Ростоки великои 2 зр., о. Ник. Бурмичь 1 зр. А додавши до сего попередно выказанѣ жертвы въ квотѣ 82 зр. 12 кр. то комітетъ церковный одержавъ всего 99 зр. 24½ кр. в. а. — За всѣ тѣ датки засылає пôдписаный въ имени своѣмъ и комітету сердечну подяку, якъ такожь просить о дальшу память и помôчь ласкавыхъ Добродѣѣвъ.

Балигородъ 18 липня 1893 р. — *Кипріянъ Ясеницкій* руско-кат. парохъ.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 21 липня. Вôдъ кôлькохъ днѣвъ говорять тутки про кабінетну крізу, а ся вѣсть навѣть вôдбила ся ехомъ въ заграничныхъ ґазетахъ. Особливо добре поінформована „Kreuz-Zeitung" трактує серіо про уступленье міністрôвъ Штайнбаха и ґр. Фалькенгайма.

Прага 21 липня. Въ торговельнôй палатѣ поставлено внесенье, щобы переписуватись зъ міністерствомъ выключно въ язычѣ ческôмъ. Ухвалу надъ тымъ внесеньемъ вôдроченo.

Бѣлградъ 21 липня. Ліберальнѣ міністры будуть мабуть увязненѣ, однакъ треба, щобы скупштина згодилась на се. Имовѣрно Рібарачь дôстанесь найскорше до арешту.

Берлинъ 21 липня. Найблизша пора отворенья нѣмецкого парламенту припаде въ половинѣ падолиста.

Парижь 21 липня. Пôсля урядовыхъ вѣдомостей удѣлено сіямскому правительству 48-годинный речинець до вôдповѣди на ultimatum поставлене правительствомъ французскимъ.

Лондонъ 21 липня. Анґлійскѣ ґазеты остерѣгають французскихъ мужѣвъ державныхъ, щобы они не ставили бôльшихъ жадань надъ тѣ, якѣ може допустити політика Анґліи.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. Т. Курп.** Адреса поправлена, а на сей рôкъ заплачено всего 8·75 зр., тожь до вырôвнання П. кварт. прийде ще 25 кр. **Вп. И. Вань. въ Вад** Адреса поправлена а „Зеркало" выслано 12 липня. — **Вп. Е Стр. въ Сад.** Въ сѣй справѣ треба вôднестись зъ жалобою до буков. почт. дирекціи.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

19 н. ст. липня 1893

Львôвъ: Пшениця 8·75 до 8·80, жито 6·50 до 6·75, ячмѣнь 5·25 до 6·—, овесъ 6·25 до 6·75, рѣпакъ 13·50 до 14·—, горохъ 6·75 до 9·50, вика 5·75 до 6·—, льнянка —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 62·— до 70·—, конюшина бѣла 65·— до 75·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ —·— до —·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 15·25 до 16·40 зр.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Рускаго товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Академична ч. 8, розписує симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33,606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Института пôдъ покровомъ св. о. Николая".

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Рускаго товариства педаґоґічного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) деклярацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѣ; 6) хто не єсть членомъ Рускаго товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и кладку рôчну до того товариства.

Дальше подає выдѣлъ до вѣдомости, що всякѣ поданя адресувати треба до выдѣлу Рускаго товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Академічна ч. 8 на руки члена выдѣлу Костя Панькôвского. Поданя, котрѣ не будуть докладно стилізованѣ, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ вôдповѣди. Запытаня або просьбы, поданѣ въ справѣ принятя до Института до осôбъ приватныхъ, або поданя приватнѣ навѣть до членôвъ выдѣлу не увзглядняють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не єсть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Института, входять: сов. о. Алекс. Тороньскій яко голова, проф. Ісид. Громницкій яко дорадникъ науковый, д-ръ Антôнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, сов. о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дає своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, оналъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляє имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляє ихъ выхованьемъ, стараєсь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшує имъ науку шкôльну и наглядає єи пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляє выхованкамъ нагоду придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити поданя о принятье вызначуєсь до дня 10 н. ст. серпня 1893. 4762 2—3

Надôслане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ
Сей пластеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и легôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

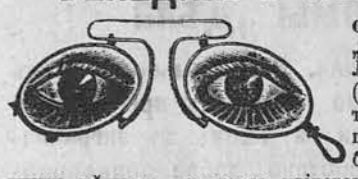

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґы, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 1—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѣ листы заставнѣ, 5% Обліґаціи комунальнѣ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѣ и приватнѣ, Монеты австрійскѣ и заграничнѣ **по найкористнѣйшихъ условіяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідньйше.** Переказы на бôльшѣ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 29—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ				
	поспѣшный		особовѣ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвка черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/8 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—

Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—			801	
Надберезя и Тарнобжеґу		1041	526	—	
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол.)	544	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036		1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Бориславa черезъ Стрый		—	721	1026	
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—

ЗАМѢТКА. Годины пôдчеркненѣ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Імперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванѣ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнѣ прямѣ бѣлеты до ѣзды и зуставлюванѣ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôчъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондуктôровъ. 4514

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ, площа Галицка ч 14. Цѣнники 8—15 на жаданье высылаю. 4519

Омелянъ Дворжакъ

артистъ-естетикъ, учитель танцѣвъ удѣляє лекціи приватнѣ.

Ласкавѣ зголошеня и вписы зъ мѣста и провінціи приймає бюро центральне посередництва у Львовѣ ул. Трибунальска ч. 1., I. поверхъ. 2—3
4763

БАДІЯНКИ

пôвъ клґ. **60 кр**, цукры десеровѣ **1 зр**, кармельки **60 кр**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЛЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4758

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохи ч. 1.

мая честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству своюôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѣ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Пôдписаный повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що отворивъ у Львовѣ при ул. **Шпитальной ч. 28**

НОВЫЙ СКЛАДЪ

ВСЯКОГО РОДА ПОВОЗÔВЪ

краєвого выробу т. є. ляндары ляндолеты, кариты, фаетоны пôвкрытѣ и отвертѣ, фаетоники дамскѣ до повоженя самому, тарантасы пôвкрытѣ, отвертѣ и до повоженя самому, кучірфаетоны, всякого рода вôзки господарскѣ по цѣнахъ умѣреныхъ, ґаранту ючи за тревалôсть. 2—4
4764

Зъ поважаньемъ

М. НАСЪ

Львôвъ. ул. Шпитальна 28.

Перше краєве концесіоноване

ЗАВЕДЕНЬЕ ҐАЛЬВАНІЧНЕ

Генрика Розенбуша

Львôвъ, ул. Коперника ч. 16.

Позолочує и посрѣблює

всѣлякѣ ризы церковнѣ, біжуте рію, ложки, тацы и т. ин.

Ніклює, мѣдить и мосяжить

всѣ выробы зъ цинку, зелѣза, мосяжа и мѣди якъ пр.: самовары, тацы, лѣхтарѣ, лямпы, окутя и т. д. скоро, тревало и дешево

поручає

Знаменитый Порошокъ

до чищеня металѣвъ. 4654

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 49—?
4689

Білєты візитовѣ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

56—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѣ роботы выконує ся сґаранно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѣ цѣлковито выкôнченѣ прикрасы церковнѣ.** 51—150

Вôдновлюю старѣ иконы и иншѣ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ 29—180
4722 *и декораційне*

ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА

Р. Шпрінґмана и Л. Аппля

артиста маляра — маляря вывѣсокъ

ул. Скарбкôвска ч. 6

напротивъ театру ґр. Скарбка

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 18—180

ВСЯКѢ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѢ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѢ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

КУ-

фры, торбы и всѣлякѣ приборы до подорожи

найдешевше въ торговли

товарôвъ модныхъ и бѣля мужескаго, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянґнера

передъ тымъ 2537

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ПОДЯКА.

Дня 6 н. ст. червня 1893 похитила неумолима смерть зъ круга нашои родины найлѣпшого мужа, найдорожшого вôтця и любимого дѣда крилошанина Михаила Лотоцкого, пароха въ Бродахъ. Найбôльшою утѣхою въ нашôмъ горю була для насъ заявлена намъ горяча спôвучасть всѣхъ на похоронахъ присутныхъ. Сповняємо проте милый обовязокъ, сли прилюдно подякуємо всѣмъ взявшимъ удѣлъ въ похоронахъ. Дякуємо Вп. оо.: крил. и деканови Ант. Давидовичеви зъ Заболотець, крил. Льву Цегельскому зъ Голосковичъ, Леонард. Куницкому зъ Боратина, Ант. Цуркôвскому зъ Черницѣ, Григор. Сухорôвскому зъ Конюшкова, мѣстодеканови послови І. Сѣркови, Якову Чубатому зъ Поникôвицѣ малои, Мат. Барылякови зъ Смôльна, Олекс. Глѣбовицкому зъ Наквашѣ, І. Леонтовичеви зъ Шнирева, І. Роздôльскому зъ Берлина, совѣтникови Юл. Туркевичеви зъ Поникôвы великои, І. Мриглодовичеви зъ Дитковець, Томѣ Дуткевичеви зъ Цѣшокъ, Григ. Лонкевичеви зъ Чехъ, совѣтникови и мѣстодек. І. Проскурницкому зъ Лопатина, Луцѣ Питликови зъ Стремильча, Якову Гуткôвскому зъ Ожидова, Юл. Дорожиньскому зъ Высоцка, крил. Григ. Яремѣ зъ Бродôвъ, Ник. Цегельскому зъ Голосковичъ, Исид. Давидовичеви зъ Дубя, Романови Ляндерови зъ Залозець Новыхъ, Павликôвскому зъ Кадлубискъ, І. Тополницкому зъ Соколôвки, Вол. Громницкому зъ Тернополя, Мих. Левицкому зъ Щуровичъ, Ол. Левицкому зъ Олеска, І. Давидовичеви зъ Бродôвъ, Стеф. Донаровичеви зъ Бориничъ, Ник. Клубкови зъ Суходолôвъ, Ник. Малому зъ Ясенева, Ем. Билиньскому зъ Корсова, П. Дудыкови зъ Бродôвъ, Григ. Кармалитѣ зъ Боратина, Корн. Леонтовичеви зъ Холоєва, — якъ не менше и Всеч. духовеньству лат. обряда именно Всч. оо.: Свистерскому, Свистельницкому, Вайсови, Ляховичеви зъ Бродôвъ, Верединьскому зъ Щуровичъ, Михальчевскому зъ Лѣшнева. Особливо дякуємо ще о. сов. Туркевичеви за єго пращальне слово и о. сов. Яремѣ за єго прекрасну надгробну проповѣдь а Всч. оо. Яремѣ, Давидовичеви и Дудыкови за несену намъ помôчь въ часѣ слабости и по смерти покôйника. Не менше дякуємо и братствамъ всѣхъ трехъ церквей за ихъ услугу особливо же честнымъ мѣщанамъ Димитр. и Пилипови Щустамъ, Конст. Ильчиньскому и Мих. Пѣнкôвскому. Сердечне Спасибôгъ засылаємо бродскому мѣщаньскому хорови пôдъ управою п. Пѣховича учителя зъ Клекотова за порываючій спѣвъ якъ рôвно бравшимъ участь въ тôмъ сумнôмъ обрядѣ.

Львôвъ, 15 н ст. липня 1893.

Саломея Лотоцка жена; *Анна* и *Изидоръ Шараневичъ*, *Маркила*, *Каролина* и *Евгеній Лотоцкій* дѣти; *Володимиръ Саломея*, *Марія* и *Константинъ Шараневичъ*, *Ольга*, *Иванъ Матъевы*, *Наталія*, *Стефанія* и *Евгеній Лотоцкій* внуки.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219

Окутя до дверей и вôконъ, печей и кухонь поручає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч 1, (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѣ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

НОВА КАРТА РУСИ УКРАИНЫ

выданя тов. педаґоґічного

есть до набутя въ Адміністрациі „Дѣла", **одинъ примѣрникъ за 20 кр.** 5—?
4738

НАЙБÔЛЬШІЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

Фарбъ, лякирôвъ, покостôвъ и выробôвъ химічныхъ, якъ такожь всякѣ приборы до десинфекціи 4742 3—?

поручає торговля

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28

Цѣнники даромъ и франко.

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ вôдъ продуцентôвъ высилає:

Самороднѣ — Геґеляйскѣ

за бочку 135 літрову по 70, 80, 90, 100, 120, 130 зр. и высше. (Бочка не зачисляє ся.)

ИНШІЙ бôльше квасковатѣ (неквасни) за гектолітеръ по: 30, 40, 50 и 60 зр. (Бочка зачисляє ся по цѣнѣ коштôвъ).

При замовленю просимо подавати докладну адресу и послѣдну стацію зелѣзничу. 4671 6—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина"* **„Ліярню дзвонôвъ"** въ Калуши,ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовѣ дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старѣ або ушкоджены дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ нови дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНІЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѣ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны, якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вôдповѣдно взятѣ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4562

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, пiд зарядом К. Беднарского.

Ч. 152. Львôвъ, Субота 10 (22) липня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людовика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи взертають сѣ лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатані вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають сѣ по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератового а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 20 кр. в. а

Подяки числить сѣ по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ сѣ другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Розвязанье греко-кат. семинарій духовныхъ.

Вчерашне, зъ 22 н. ст. липня 165-те число урядовои Gazet-ы Lwowsk-oи принесло вѣсть, досыть несподѣвану а вельми сензаційну, — про розвязанье двохъ греко-католицкихъ семинарій духовныхъ, вѣденьскои и львôвскои.

Въ части урядовôй згаданои газеты читаемо:

„Его цѣс. и кор. Величество зволили Найвысшою постановою зъ дня 13 липня с. р. зарядити найласкавѣйше слѣдуюче:

1. Греко-католицка семинарія духовна у св. Варвары у Вѣдни зôстає зъ кôнцемъ сего року шкôльного розвязана.

Питомцѣ тои семинаріи мають бути для континуованя студій богословскихъ по части стіпендіями вывѣнованій, по части умѣщенй въ генеральнôй греко-кат. семинаріи у Львовѣ.

2. Вôдъ року шкôльного 1893/94 буде установлене зъ фонду релігійного певне число стіпендій для греко-кат. кандидатôвъ духовного званя, щобы могли посѣщати высшій богословскій заведеня науковй въ краю и заграницею.

3. Истнуюча у Львовѣ для епархій львôвскои, перемыскои и станиславôвскои греко-кат. генеральна семинарія зôстає яко така розвязана, а дозволяє сѣ на рôвночасне утворенье греко-кат. епархіяльныхъ семинарій у Львовѣ, Перемышли и Станиславовѣ“.

Въ части же неурядовôй тои-жь газеты читаемо:

„Вѣсть, яку повыслше въ части урядовôй подаемо, про знесенье греко-кат. семинаріи духовнои у Вѣдни, про знесенье генеральнои греко-кат. семинаріи духовнои у Львовѣ и утворенье натомѣсть въ краю нашôмъ трехъ греко-кат. духовныхъ семинарій епархіяльныхъ — выкличе безперечно у всѣхъ безсторонныхъ умахъ, у всѣхъ серцяхъ, бажаючихъ добра краю, щире вдоволенье.

„Греко-католицка семинарія духовна у Вѣдни не могла вôдповѣсти належито своѣй задачи, вже хочь бы зъ того одинокого а дуже важного взгляду, що молодѣжь духовна, тамъ образована, дуже чула ся вôдорвана вôдъ свого рôдного краю и до повненя обовязкôвъ душпастирскихъ середъ своеи суспôльности, приступала опôсля безъ належитого вôдчутя его потребъ и вôдносинъ. Нѣхто не заперечить, що однымъ зъ засадничихъ условій взорцевои а ревнои дѣяльности священичои, есть се глубоке зрозумѣнье потребъ власнои суспôльности, яке лишь безперерывна зъ нею звязь може дати.

„Знесенье генеральнои греко-католицкои семинаріи духовнои у Львовѣ и зарядженье утвореня натомѣсть трехъ семінарій епархіяльныхъ у Львовѣ, Станиславовѣ и Перемышли, есть дальшимъ крокомъ на дорозѣ глубоко подуманои реформы въ тôмъ-же напрямѣ, се есть щобы запевнити нашôй суспôльности се, що становить одну зъ головныхъ кождои суспôльности основъ: ревне, оживлене почутьемъ свого званя и любовію краю духовенство.

„Цѣль сеи реформы надто ясна, щобы потребувала надто довгихъ коментарѣвъ. Велике заведенье духовне, якимъ була греко-кат. семинарія у Львовѣ, збираюча въ собѣ питомцѣвъ зô всѣхъ епархій, вымагало великаньскихъ силъ для повненя належитого нагляду и зъ тои причины заявляло неразъ недостачѣ. Треба було усунути лихо, треба було въ самôмъ зародку придавити тѣ причины, котрй зъ духовного заведеня робили неразъ арену спорôвъ и соблазняючихъ непорозумѣнь.

„То-жь замѣсть одного великого заведеня, въ котрôмъ переведенье строгого нагляду и одноцѣльного напряму стрѣчало на непоборимй майже перешкоды, утворити семинаріи менший, епархіяльнй, пôдданй безпосередному наглядови наставника кождои епархіи, се була дѣйстно спасенна гадка, котра безсумнѣвно принесе пожаданй овочѣ. Вже передъ тымъ неразъ появляли ся въ газетахъ рускихъ голосы, высказуючй обаву, що греко-кат. семинарія маѣ бути вôддана пôдъ управу Єзуитôвъ, що грозить ѣй латинізація и т. п. Реформа, яка зъ волѣ Найяс. Пана стала ся теперь вже фактомъ, повинна разъ на завсѣгды положити таму симъ тенденційнымъ голосамъ. Нѣхто не маѣ на гадцѣ латинізаціи греко-кат. семинарій, нема такожь намѣру вôддавати ихъ пôдъ зарядъ оо. Єзуитôвъ — иде лишь о се, щобы тѣ семинаріи вôдповѣдали въ цѣлôй повни своѣй задачи, щобы молодѣжь духовна, остаючи въ часѣ своихъ студій богословскихъ пôдъ строгимъ доглядомъ власныхъ епископôвъ рускихъ и наставникôвъ, устережена въ сей способъ вôдъ всякихъ вилывôвъ аґітаційныхъ, могла выобразувати ся на вѣрныхъ католицкôй церквѣ, свому званю и народности священикôвъ. Найласкавѣйша постанова Найяс. Пана робить можливымъ осягненье тои цѣли; то-жь и кождый, хто далекосяглôсть тои цѣли розумѣе, буде видѣти въ тôй постановѣ ще одинъ доказъ бôльше вôтцѣвскои печаливости Монарха о добро нашого краю.“

Взаимнй жаданя.

II.

Статья п-а *К.*, помимо значного ѣи обѣму, досыть убога змѣстомъ, о скôлько вôдповѣдае на статью въ N. fr. Presse. О заходахъ латинізаційныхъ за австрійскихъ часôвъ та конкордіи Литвиновича, о недодержуваню конкордіи польскимъ духовеньствомъ и нерôвномѣрнôмъ поступованю властей при змѣнѣ обряду, о Змартвыхвстанцяхъ, о доходженяхъ выдѣлу краевого въ справѣ зрôвнаня календарѣвъ, о будовѣ латиньскихъ костелôвъ середъ рускаго населеня, о осѣданю латиньскихъ орденôвъ середъ Русинôвъ, о аґресивнôмъ поступованю польского духовеньства и жалобахъ рускаго духовеньства на безсильнôсть своихъ ординаріятôвъ, о тôмъ всѣмъ и иншихъ того роду рѣчахъ въ статьи „рускаго посла“ п. *К.* зовсѣмъ не згадуе, а потôмъ каже, що та статья — не оперта на фактахъ! Вôнъ не згадуе о тôмъ всѣмъ, а потôмъ закидае рускому послови, що говорить безпôдставно о занепокоеню Русинôвъ!

За те п. *К.* розводить ся широко о рѣчахъ, котрыхъ нема въ статьи въ N. fr. Presse, а лишь въ малôй звязи стоять зъ нею, або котрй тамъ вправдѣ суть, але тôлько побôчне мѣсце займають. Вôнъ сходить н. пр. неустанно на п. Романчука и на *Дѣло*. На тѣ его замѣтки вôдповѣмо ему коротко. П. *К.* мылить ся дуже, коли приписуе п. Романчукови придушену ненависть и амбіцію; у него есть радше гôркій жаль на малый успѣхъ его патріотичныхъ змагань. Що-до *Дѣла* то оно не есть орґаномъ одного чоловѣка, оно есть орґаномъ цѣлого сторонництва. А що-до зажертого войованя *Дѣла* и киданя грозьбъ, чимъ п. *К.* намъ докоряе, то полишаючи пересадноôсть тыхъ докорôвъ, скажемо для информаціи его, Czas-у и тыхъ, що за ними и надъ ними стоять, одно, щобы знали, якій есть настрôй середъ рускои суспôльности, не зъ горы выкликованый, але зъ долины походячій: ото мы чули неразъ вôдъ читателѣвъ нашихъ замѣты, що мы за лагôдно выступаемо, що мы повиннй острѣйше борбу вести... Зъ тымъ настроемъ повиннй Czas и Спôлка числити сѣ, и не домагати ся, щобы п. Романчукъ и *Дѣло* не згадували о незадоволеню Русинôвъ, але повиннй въ иншій способъ зараджувати, щобы выразы и обявы незадоволеня не пôдносили ся.

Въ статьѣ рускаго посла п. К. видить де що таке, чого мы не можемо доглянути. Н. пр. заразъ въ першôмъ реченю ѣи видить ненависть, длятого що тамъ приходять слова: „польске панованье“, „шляхта“ (N. b. тамъ есть згадка тôлько о рускôй шляхтѣ!), „польске духовеньство“, „Єзуиты“. Сей замѣтъ п. *К.* есть характеристичный. Вôнъ признае тымъ, що для Русинôвъ сама навѣть найспокôйнѣйша та найобективнѣйша згадка о польскôмъ панованю, о Єзуитахъ мусить бути немила. Если жь такъ есть, то чому оно такъ? чи не зволивъ бы п. *К.* надъ тымъ застановити ся?

На закиды о тенденційности въ представленю рускаго посла, о киданю нимъ пустыхъ фразъ, о безпôдставности его выводôвъ, о фальшивôмъ информованю чужои суспôльности и т. п. не потребуемо вôдповѣдати. П. *К.*, якъ мы выказали, не згадуе о доказахъ и фактахъ, приведеныхъ рускимъ посломъ, а докоряючи ему киданьемъ пустыхъ фразъ, самъ, замѣсть збивати тѣ факты, противъ него воюе фразами. Вôнъ закидае рускому послови, що есть злымъ католикомъ, длятого що выступивъ противъ реформы чина Василіянъ Єзуитами, — а замовчуе цѣлкомъ о рускôй депутаціи противъ тои реформы, згаданôй въ статьѣ N. fr. Presse, до котрои депутаціи належали чейже добрй католики. Пôсля гадки п-а *К.* рускій посолъ повиненъ бувъ протестувати не противъ василіяньскои реформы, але противъ 17 точокъ *Дѣла*. Але-жь, пане *К.!* вже поминувши чи змѣстъ тыхъ точокъ вымагае протесту, якъ можна передъ „чужою суспôльностію“ протестувати противъ чогось, що тôй суспôльности зовсѣмъ есть незнане и що тôлько одинъ рускій орґанъ помѣстивъ яко статью надіслану? Впрочôмъ п. *К.* видить у рускаго посла духъ ґальліканьскій; не входимо въ то, чи сей поглядъ его есть оправданый, — але чейже ґальліканьскй автономісты не були злыми католиками?

Позитивныхъ вôдповѣдей на статью рускаго посла у п. *К.* не тôлько мало, але они дотыкають переважно пôдрядныхъ частей статьѣ. П. *К.* толкуе о користяхъ польского пановання для Русинôвъ, о добровôльнôмъ перестати, одно, щобы знали, якій есть настрôй середъ рускои суспôльности, не зъ горы выкликованый, але зъ долины походячій: ото мы чули неразъ вôдъ читателѣвъ нашихъ замѣты, що мы за лагôдно выступаемо, що мы повиннй острѣйше борбу вести... Зъ тымъ настроемъ повиннй Czas и Спôлка числити сѣ, и не домагати ся, щобы п. Романчукъ и *Дѣло* не згадували о незадоволеню Русинôвъ, але повиннй въ иншій способъ зараджувати, щобы выразы и обявы незадоволеня не пôдносили ся.

Въ статьѣ рускаго посла п. К. видить де що таке, чого мы не можемо доглянути. Н. пр. заразъ въ першôмъ реченю ѣи видить ненависть, длятого що тамъ приходять слова: „польске панованье“, „шляхта“ (N. b. тамъ есть згадка тôлько о рускôй шляхтѣ!), „польске духовеньство“, „Єзуиты“. Сей замѣтъ п. *К.* есть характеристичный. Вôнъ признае тымъ, що для Русинôвъ сама навѣть найспокôйнѣйша та найобективнѣйша згадка о польскôмъ панованю, о Єзуитахъ мусить бути немила. Если жь такъ есть, то чому оно такъ? чи не зволивъ бы п. *К.* надъ тымъ застановити ся?

На закиды о тенденційности въ представленю рускаго посла, о киданю нимъ пустыхъ фразъ, о безпôдставности его выводôвъ, о фальшивôмъ информованю чужои суспôльности и т. п. не потребуемо вôдповѣдати. П. *К.*, якъ мы выказали, не згадуе о доказахъ и фактахъ, приведеныхъ рускимъ посломъ, а докоряючи ему киданьемъ пустыхъ фразъ, самъ, замѣсть збивати тѣ факты, противъ него воюе фразами. Вôнъ закидае рускому послови, що есть злымъ католикомъ, длятого що выступивъ противъ реформы чина Василіянъ Єзуитами, — а замовчуе цѣлкомъ о рускôй депутаціи противъ тои реформы, згаданôй въ статьѣ N. fr. Presse, до котрои депутаціи належали чейже добрй католики. Пôсля гадки п-а *К.* рускій посолъ повиненъ бувъ протестувати не противъ василіяньскои реформы, але противъ 17 точокъ *Дѣла*. Але-жь, пане *К.!* вже поминувши чи змѣстъ тыхъ точокъ вымагае протесту, якъ можна передъ „чужою суспôльностію“ протестувати противъ чогось, що тôй суспôльности зовсѣмъ есть незнане и що тôлько одинъ рускій орґанъ помѣстивъ яко статью надіслану? Впрочôмъ п. *К.* видить у рускаго посла духъ ґальліканьскій; не входимо въ то, чи сей поглядъ его есть оправданый, — але чейже ґальліканьскй автономісты не були злыми католиками?

Позитивныхъ вôдповѣдей на статью рускаго посла у п. *К.* не тôлько мало, але они дотыкають переважно пôдрядныхъ частей статьѣ. П. *К.* толкуе о користяхъ польского пановання для Русинôвъ, о добровôльнôмъ пере-

---

Добрый вовкъ.

[Казка для людей кождого вѣку.]

Григорія Мачтета.

Бувъ собѣ вовкъ, що мавъ двохъ сынôвъ: одного зъ нихъ называно Шельмою, а другій, молодшій, рôсъ собѣ безъ имени...

Шельма бувъ складный. Якъ можь, удавъ ся... Зубы мавъ знаменитй, шерсть густу при тôмъ нюхъ острый, чуткій — о версту пронюхавъ чуже добро. Справедливый бувъ се вовкъ. При тôмъ дуже добре знавъ, якъ поводитись; нѣякй сумнѣвы, нѣякй квестіи не залягали въ его вовчôй души. „Уродивъ ся я вовкомъ, то и жити годить ся менѣ мовь вовкови!“ — такъ мѣркувавъ. Въ своихъ вôдносинахъ до ягнятъ не заявлявъ нѣякого сантіменту, розумѣвъ дуже добре, що ягнята родять ся выключно на се, щобы служити на поживу. Взагалѣ бувъ се вовкъ проворный, якимъ вовкъ повиненъ бути: розумѣвъ свое значѣнье и у всѣмъ знавъ догляпути власный хосенъ. Коли ще цицькавь вже заявлявъ талантъ и радувавъ серце родичѣвъ. Скôлько разôвъ принесено ему дещо зъ ловôвъ, сейчасъ хапавъ въ пащеку, воркотѣвъ, глыпавъ очима, махавъ хвостомъ, батька и неньку радощами наповнявъ. А якъ лишь капку пôдрôсъ, сейчасъ прославивъ ся... Чи де коняка пропала, чи телятя де не дочислено ся, чи ягняти де шкôрку здерто, се вже нехибно его, Шельмы, було дѣло. Великого добувъ розголосу: денебудь що згинуло, дене будь завважано яку страту, усе на него складано. — „Се Шельма зробивъ“ — говорывъ, бувало, мужикъ. А Шельма тымчасомъ ажь самъ себе подивляе, ходить радый и веселый, кламцяе зубами, вертить хвостомъ, про новй справы роздумуе. И вовчица его сыта и вовчинята въ достаткахъ. Словомъ, батько и ненька лишь тôлько мали до роботы, що дякувати Всевышньому.

— Но, стара, дôждались мы на старй лѣта потѣхи! — розжалювавъ ся звычайно старый вовкъ и въ нагороду драпавъ заразъ свою вовчицю за ухомъ.. — Такого то намъ ты сынка, таку пôдпору сплодила, що годѣ его досыть нахвалити ся.

А вовчица замѣсть вôдповѣди лишь заливае ся слѣзми радости та притулюе головку до грудей чоловѣка... Жѣноча душа, рѣчь звѣстна, мягка, легко розжалить ся...

— Такъ, такъ... — вôдзывае ся крôзь сльозы. — Можна смѣло сказати: маемо правдиву потѣху!...

Инакже було зъ Безименнымъ... Чи що ему не доставало, чи отъ такъ случайно, досыть, що не було въ нѣмъ мовь бы нѣчо вовчого, нѣ крыхôтки. Стара вовчица мусѣла неразъ спаленѣти, коли сусѣдки кепкували. Треба отверто сказати, що серця родичѣвъ ино прикрости зазнавали изъ-за молодшого... Анѣ то зубôвъ не мавъ якъ годилось, нѣ шерсти, а про нюхъ и иншй прикметы то и говорити не треба: отъ вôвця якась тай тôлько! На Шельму, бувало, ажь глянути любо, а сей тутъ навѣть выглядъ мавъ такій, якъ бы вôдъ уродинъ бувъ пôдъ надзоромъ... Добрй знакомй начудуватись не могли та похитували головами. Або-жь чи чувавъ хто, щобы вовкъ втѣкавъ вôдъ свого ремесла, сего и того не знавъ хопити, розжалювавъ ся и якусь не вовчу думавъ думку! Одинй, якъ то звычайно бувае, выговорювали несотворенй рѣчи, пускаючи въ неславу вовчицю, иншй падькали. „Отъ, справдѣшне нещастье — тай тôлько. Давъ имъ Господь старшого сына якъ мальованого, за то молодшій — пожаль ся Боже! Правдиве нещастье!“

Навѣть въ часѣ уродинъ Безименного запримѣтили злый знакъ: ворона лихо выкракала... Якъ разъ що ино повила вовчиця другого сына, коли, нѣ звôдси нѣ звôдти, клята ворона сѣла на осиці, злопотѣла чорными крылами, повертѣла хвостомъ та зачала кричати:

— Аяй, аяй, що се такого?... Ходить по свѣтѣ вѣсть, що вскорѣ великій лѣсъ щезне... зôгнуть и мѣсце, де стоить, выкорчують... А й се говорять, що и вовки не будуть мати де панувати, заберуть ся до нихъ и многй премногй рѣчи имъ не дозволять... кра, кра, кра!...

— А на безголовье! — гукнувъ старый вовкъ, бо й справдѣ переполохавъ ся. Но лѣсъ понеслись тревожливй вѣсти. Хочь сплетнярѣ выговорюють и се и то, а не все справджуе ся, то все таки страхъ страхомъ. А нужь но усе сповнить ся?!

Чи сякъ чи такъ, чи то изъ-за сеи ворожбы чи зъ иншои якои причины, досыть, що Безименный вже въ найпершôй хвили свого житя наповнявъ страхомъ. Не мавъ прудкости, не вôдзначавъ ся складностію, справдѣшна вôдмѣна. Коли Шельма грызъ, пивъ кровь, Безименный ливъ сльозы и разъ въ разъ надъ чимсь милосердивъ ся; коли Шельма скреготѣвъ зубами и ладивъ ся у новый похôдъ, Безименный похнюпивъ лобъ и щось неразумного бормотѣвъ А и таке лучало ся, що пôднесе лобъ до мѣсяця повновидого та такъ жалôбно завые, що ажь вовчицю хопить за серце. И она почне разомъ выти.

— Не на добре, нѣ! — зôтхае старый вовчище.

Перечувае се и сама вовчиця, отираючи мерщѣй сльозы. Але чимъ дальше, тымъ щоразъ гôрше ставало, тымъ тяжшій смутокъ бувъ родичѣвъ. Зъ тымъ малымъ трудно було щось зробити: нѣ въ право, нѣ въ лѣво. Анѣ то оно не знало хопити за горло, якъ годить ся, анѣ то кинутись складно на добычу, словомъ, до нѣчого. Возьмуть его, бувало, на ловы, а вôнъ, зъ милосердія, пускае найспокойнѣйше по-при себе заяця... Скôлько разôвъ удалось имъ допасти стада, Шельма сейчасъ рвавъ зубами, що лишь було можна, напруго и захланно, а Безименный лишь пôдбере хвостъ и тѣкае на бôкъ, якъ бы се для него цѣлкомъ не ялось. Ба, прихоплено его навѣть на злочинѣ: прислухувавъ ся соловѣямъ...

Отець и мати вже всього пробували: и упоминали остро, и за уха торгали, и глумили зъ него, щобы въ сей способъ розбудити въ нѣмъ чувство встыду; хапались и иншихъ средствъ педаґоґіи вовчои — але дарма! Мовь горохъ о стѣну... Они свое, вôнъ свое. Сѣдавъ, бувало, похмурый, задуманый, похнюпивши лобъ, и разъ-въ-разъ роздумувавъ надъ краканьемъ вороны та надъ тымъ, чи скоро сповнить ся ѣи ворожба. Не мавъ найменшои охоты до вовчого ремесла, а по лобѣ товпились ему чудній, пречудній думки. Такій бувъ чудный: все знати мусѣвъ, и на що, и по що, и длячого?... Родичѣ неразъ ажь вытримати не могли, така ихъ злôсть находила... Кобы-жь то зъ него мавъ бути борсукъ, що то зъ природы своеи призначеный на ученого, або кертиця-инжиніръ, або инше яке сотворенье фільософічне — але вовкъ, вовчого роду, вовчище, що лишь повинно славитись зъ вôдваги!... И отъ, яке се вродило ся!

— И въ кого-жь ты вдавъ ся, ледащо! — воркотѣвъ гнѣвно старый вовкъ. — Мы нѣколи не мали въ нашôмъ родѣ такихъ плаксивыхъ! Все одинъ въ другого славнй були вовки! По що-жь ты клопочешь и батька и неньку? Чи не бачишь, якъ мати заливаесь дрôбными? Що?!

На такй напôмненя Безименный пôдбере пôдъ себе пухнатый хвôстъ, похнюпить лобъ низько, низенечко а оченятами клѣпае и клѣпае.

— Чому зъ брата не берешь собѣ примѣру? Що?!

ходѣ рускои шляхты на католицизмъ и латиньскій обрядъ, о добровôльнôмъ принятю нею польскои культуры якъ добродѣйства, и т. и. О всѣмъ тôмъ була въ статьѣ въ N. fr Presse лише мимохôдна згадка для историчнои повноты. Що-до добровôльного переходу рускои шляхты не будемо зъ п. *К.* спорити: мы вôдсылаємо єго вже не до рускихъ, але до безсторонныхъ польскихъ историкôвъ и историчныхъ документôвъ, котрî єму повиннî бути знанî. А що-до заслугъ Польщѣ для захованя рускои народности и що-до нинѣшнои долѣ Русинôвъ, якъ-бы не були дôстали ся пôдъ польске панованье, то чи не прийде п. *К.* на гадку, що Румуны и Сербы и Болгаре не вѣрять нинѣ въ Аллаха анѣ не бють поклонôвъ въ россійскихъ лаврахъ? — П. *К.* указує, що въ Россіи называють „полякомъ" не лишь католика-латинника але и католика-уніята. Такъ єсть, и называють не безъ пôдставы, бо тамошнî уніяты польщать ся; але мы, Русины въ Галичинѣ, хочемо нашу народнôсть вповни задержати и розвивати. О причинахъ занепокоєня Русинôвъ, о основности або безъосновности ихъ п. *К.* не говорить, а що до політики правительства противъ Русинôвъ, то въ доказъ єи прихильности наводить лишь „дивну исторію" отвореня рускои ґімназіи въ Коломыи. Мы о тôй „дивнôй исторіи" розкажемо другимъ разомъ, бо она потребує ширшого обговореня, але не знаємо, чи п. *К.* буде радъ зъ нашого поясненя, хоть оно буде цѣлкомъ обєктивне; теперь спѣшимо до кôнця.

Найважнѣйше для насъ въ статьѣ п. *К.* єсть то, щó вôнъ приводить яко жаданя руского посла (а вѣдай такожь п. Романчука и *Дѣла*) и щó вôдтакъ ставить яко свои жаданя до тогожь посла. Отже скажемо на тоє: Жадати вôдъ насъ мають право: 1) австрійске правительство, щобъ мы були добрыми австрійскими горожанами, сповнюючими всѣ свои обовязки супротивъ державы; 2) римскій престолъ, щобъ мы оставали вѣрнî заключенôй зъ нимъ уніи; 3) галицкî Поляки, щобъ мы були для нихъ добрыми сусѣдами, не зачѣпали ихъ и не нарушали ихъ правъ. Зъ нашои-жь стороны мы маємо право жадати: 1) вôдъ австрійского правительства, щобъ оно насъ якъ добрыхъ австрійскихъ горожанъ трактувало на-рôвни зъ иншими горожанами, отже въ Галичинѣ на-рôвни зъ Поляками, въ Буковинѣ на-рôвни зъ Румунами и Нѣмцями; 2) вôдъ римского престола, щобы вôнъ такъ само тримавъ ся уніи намъ запорученои и папскими булями потвердженои, якъ мы єи будемо тримати ся; 3) вôдъ галицкихъ Полякôвъ, щобы они були для насъ добрыми сусѣдами, не зачѣпали насъ и не нарушали нашихъ правъ.

Се жаданя, котрî мы взаимно до себе ставити маємо право и котрî мы зъ нашои стороны ставимо. Бôльше мы нѣчого не жадаємо, отже не жадаємо анѣ своєи церкви, котра бы слухала *Дѣла*, анѣ выходячого по-за трактаты уніи роздѣлу въ церквѣ, анѣ щобы Поляки зрекли ся всякого вплыву на справы краєвî и уважали себе за чужихъ людей. Тымъ менше жадаємо, о чôмъ п. *К.* такожь згадує, щобы намъ правительство чи Поляки помагали будовати „независиму Русь-Украину безъ хлопа и безъ пана". Однакъ идеалъ такій вôльно намъ мати, такъ само, якъ вôльно мати Полякамъ идеалъ независимои Польщѣ вôдъ моря до моря... Коли нашî жаданя будуть сповненî, тогды счезне и то, щó п. *К.* вытыкає рускôй суспôльности: непокôй, незадоволенье, москвофільство и радикальнî порывы. Безъ сповненя нашихъ управненыхъ жадань, безъ заспокоєня нашихъ потребъ анѣ „рускій посолъ" анѣ нѣхто въ свѣтѣ не потрафить тыхъ обявôвъ усунути. Надъ тымъ, щó у насъ єсть лихого, мы болѣємо не менше але бôльше якъ хто небудь; однакъ всяке посторонне, приналежнî границѣ переступаюче а нами небажане вмѣшуванье въ нашî внутрѣшнî справы, якъ оно неразъ дѣє ся, не тôлько не поможе нашôй асанаціи, але радше збôльшить хоробу, хоть бы поверховнî признаки єи на-хвилю закрыло. И середъ польскои суспôльности єсть не одна хиба; але якъ она не бажає, щобы хто до неи мѣшавъ ся, такъ нехай она и супротивъ другихъ суспôльностій поступає. И мы вылѣчимо себе самî, якъ будемо мати то, щó намъ до лѣченя потрѣбно и якъ намъ нѣхто не буде перешкаджати и псовати...

Длячого галицка Русь повинна взяти участь въ краєвой выставѣ?

Вôдъ часу, якъ устроєнье выставы краєвои стало рѣчею постановленою, гадавъ я про те, чи выстава тая могла бы принести нашому народови хосенъ и чи мы повиннî въ нѣй взяти участь. Бажаючи рускому народови добра, подавъ я найпершій проєктъ до устроєня всякого рода зъѣздôвъ въ тôмъ часѣ. — Д-ръ Иванъ Франко въ ч. 92-ôмъ Kurjer-а Lwowsk-ого признавъ, що зъѣзды такî принесуть нашому народному дѣлу хосенъ, и пôднѣсъ надто, що Русины повиннî выставу обôслати и численно посѣщати. — Въ наслѣдокъ тои иніціятивы вывязалась жива, и для цѣлои справы дуже хосенна діскусія. Русины въ соймѣ безъ рôзницѣ партій упôмнули ся о тоє, щобы на выставѣ рускій языкъ занявъ рôвнорядне становище попри польскій — и голосували всѣ за субвенцією для выставы. Всѣ нашî послы вказали намъ тымъ дорогу. — „Галичанинъ" въ ч. 147-ôмъ заявляє, що галицка Русь въ тôй выставѣ участвувати не може и не буде, бо выстава буде мати характеръ державно-польскій и може уважатись демонстрацією противъ двохъ сусѣдныхъ державъ, т. є. Россіи и Прусіи, та що аранжеры тои выставы хотять представити на выставѣ „ревію польскихъ силъ изъ всего міра".

Мы Русины не можемо Полякамъ брати того за зле, що они свою идею о независимости польского народа въ етноґрафічныхъ границяхъ всѣми силами пôддержують. Сли певна часть Полякôвъ бажає, щобы галицка Русь входила въ складъ будучои польскои державы, то нехай они собѣ бажають, бо бажати можь и рѣчи неможливî — а мы будемо собѣ вести таку політику, яка для насъ буде хосенна. Впрочѣмъ се пытанье дуже далекои будучности, — хто може єго рѣшити теперь? Наша рѣчь кожду нагоду вызыскати для нашого народного розвою. Сли будемо гадати тôлько о далекôй будучности и о рѣшеню великихъ політичныхъ квестій — то стратимо теперѣшнôсть. Зъ другои стороны мы Полякамъ не можемо брати за зле, що они дбають о свою свободу и о свôй языкъ; противно тоє повинно намъ служити за примѣръ, бо свобода велике и неоцѣнене добро, и Полякôвъ хиба похвалити за тоє можна, що они, хотяй жиють въ кôлькохъ державахъ, уважають ся за одинъ нарôдъ, и що все и всюды упоминають ся о свôй языкъ, и стремять до того, щобы тойже бувъ урядовымъ въ княжествѣ познаньскôмъ и царствѣ польскôмъ. То имъ належить ся, такъ само, якъ и у насъ тутъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ та въ пôвнôчнôй Угорщинѣ и на цѣлôй Украинѣ, украиньско-рускій языкъ повиненъ бути урядовымъ. — Тî всѣ „Галичаниномъ" наведенî обставины не дають намъ нѣякои причины до абстіненціи, бо выстава єсть краєвою и наша народнôсть и нашъ языкъ мусять мати на выставѣ приналежне имъ мѣсце.

Послы нашî всѣ упôмнули ся о то, віцепрезесъ краєвои выставы ґр. Станиславъ Баденi прирѣкъ, що жаданье нашихъ послôвъ буде увзгляднене, а Русины, засѣдаючî въ комітетѣ, будуть дбати о то, щобы комітетъ всѣ бажаня Русинôвъ выповнивъ. Абстіненція може нашôй народнôй справѣ принести лишь шкоду; Поляки мають на тôлько вплыву и силы, що и самî склонили бы много Русинôвъ, особливо нарôдъ сѣльскій, до посѣщеня выставы, а нарôдъ той не видячи на выставѣ нѣчого руского, анѣ рускои буквы, попавъ бы єще въ бôльшу апатію!...

Тымчасомъ коли устроимо въ часѣ выставы всякого рода зъѣзды, нарôдъ нашъ буде одушевляти ся и набере вôдваги та охоты до працѣ. Беручи чинну участь въ выставѣ, будемо мати нагоду переконати ся о нашôмъ поступѣ на поли просвѣтнôмъ и економічнôмъ.

„Галичанинъ" пише, що „Народна Торговля" и „Днѣстеръ" не мають що выставляти; — але-жь статистика входить такожь въ обсягъ всякого рода выставъ, и тая статистика покаже намъ, що мы зробили на тôмъ поли, а чого намъ не достає. Чи не буде радувати ся серце кождого Русина, єсли вôнъ плястично увидить, що Торговля выховала кôлькадесять рускихъ купцѣвъ и що дає хлѣбъ пропорціонально значнôй части Русинôвъ, — та поневоли заохотить се многихъ, що будуть дбати о розвôй Торговлѣ. А що-жь говорити доперва про статистику сѣльскихъ крамниць, читалень и касъ позичковыхъ? Тутъ будемо могли переконати ся, котрый повѣтъ, що зробивъ, а котрый нидѣє въ безчинности. Въ неоднôмъ Русинѣ обудить ся искра амбіціи и вернувши домôвъ буде мыслити о тôмъ, щобы и у себе такî институціи заснувати. Кромѣ того, якъ зачуваю, Торговля має выставити взôрцеву крамницю сѣльску. И то буде поучаюче для тыхъ, що мають уже и що будуть мати крамницѣ. — Товариство „Днѣстеръ" лише утвердить ся и розширить ся черезъ выставу. Нинѣ многî не знають за „Днѣстеръ", а неоднî навѣть интеліґентнî Русины не хотять вѣрити въ єго розвôй. Тутъ кождый увидить той розвôй плястично, а тогдѣ мусить вѣрити, що „Днѣстеръ" має запевнену будучнôсть. Однымъ словомъ — мыслячій чоловѣкъ буде въ рускôмъ павільонѣ видѣти дуже много.

Всюды будуть рускî и польскî написы; всѣ оголошеня и білєты будуть руско-польскî; ґазета выставова мусить выдавати ся въ обохъ языкахъ и то не въ осôбныхъ накладахъ, тôлько въ однôмъ накладѣ, одна половина по руски друга по польски, а змѣстъ буде тутъ и тамъ той самый. То все для насъ важнî рѣчи; — власне слабшî люде будуть могли переконати ся о жизненности нашого языка и о єго почитаню.

А що-жь говорити про нашихъ братôвъ Украинцѣвъ и про Славянъ? Чехи, Сербы, Словѣнцѣ, Хорваты, Словаки и нашî братя зъ Украины, що приѣдуть певно на выставу, — будуть мати нагоду переконати ся, що мы жиємо, то розвиваємо ся.

Зъ тыхъ отже причинъ всѣ Русины и всѣ рускî товариства повиннî взяти участь въ выставѣ, бо то лежить въ интересѣ нашого народного розвою. Выстава повинна всѣхъ Русинôвъ безъ рôзницѣ партій сполучити.

Въ Самборѣ 20 н. ст. липня 1893.

Д-ръ Корнило Чайковскій.

Зъѣздъ маршалкôвъ повѣтовыхъ.

Маршалокъ рады повѣтовои въ Рудкахъ, ґр. Андрѣй Фредро запросивъ на день 20 н. ст. липня маршалкôвъ радъ повѣтовыхъ на нараду. Предметъ нарадъ не бувъ означеный, бо ґр. Фредро въ запросинахъ зазначивъ, що предметомъ нарадъ мають бути законодатнî реформы, якî стоять на порядку дневнôмъ соймовои діскусіи.

На нараду зъѣхало ся лишь 32 маршалкôвъ повѣтовыхъ; повѣты Хшанôвъ и Кракôвъ рѣшучо вôдмовили участи въ зъѣздѣ, а иншî надôслали своє оправданье. Нарады вôдбувають ся въ будынку соймовôмъ.

Про хôдъ нарадъ першого дня маємо дуже скупî вѣсти, бо — якъ ухвалено — нарады мають бути довѣрочнî и тайнî. Предсѣдателемъ зъѣзду выбрано кн. Адама Сапѣгу. Вôдтакъ выбрано комісію, котра має зредаґувати ухвалы зъѣзду и предложити ихъ маршалкови краєвому. До тои комісіи вôйшли: кн. Ад. Сапѣга, Давидъ Абрагамовичь, ґр. Щасный Козєбродскій, ґр. Стан. Стадницкій и ґр. Андрѣй Фредро

Предметомъ нарадъ були: проєктована реформа громадска и законъ дороговый. Що-до ухвалъ въ справѣ реформы громадскои ухвалено строгу тайну Що-до закона громадского, то ухвалы въ тôй справѣ мають бути закомунікованî всѣмъ выдѣламъ повѣтовымъ, а передъ соймомъ вôдбуде ся новый зъѣздъ маршалкôвъ для остаточного порѣшеня.

Крôмъ того вели ся нарады надъ орґанізацією бюръ радъ повѣтовыхъ. Порѣшено утворити загальный фондъ емеритальный для урядникôвъ радъ повѣтовыхъ въ цѣлôмъ краю. Дальша нарада въ тôй справѣ має вôдноситись до установленя нормъ що до кваліфікаціи урядникôвъ радъ повѣтовыхъ.

Яку вагу и значѣнье може мати зъѣздъ маршалкôвъ повѣтовыхъ и єго ухвалы? — отсе перше пытанье, котре насуваєсь при нагодѣ сего зъѣзду. Ухвалы зъѣзду можуть мати велике значѣнье, хочь не повиннî мати такого значѣня. Значѣнье того зъѣзду лежить въ тôмъ, що маршалки повѣтовî будуть старати ся переперти свою опінію и свои погляды всюды тамъ, де мають власть. А мають они власть якъ въ радахъ повѣтовыхъ такъ и въ соймѣ, въ котрôмъ они засѣдають по найбôльшôй части яко послы.

Реформа громадска и законъ дороговый — се двѣ справы, надъ котрыми роздумує выдѣлъ краєвый и соймъ вôдъ довшого часу, скликує анкеты и засягає опініи радъ повѣтовыхъ, щобы выступити зъ еляборатомъ, вдоволяючимъ потребы населеня. На жаль тî еляборaты не принесли доси позитивного результату, бо не давали дѣйстного погляду на опінію загалу населеня. Анкеты, якî скликувались въ тыхъ справахъ, були зложенî односторонно, не було въ нихъ людей, котрî бы могли дати справдѣ выразъ опініи загалу и увзглядняли єго потребы. Сю аномалію пôдносили рускî послы, вказуючи, що въ анкетахъ надъ справами, котрî обходять найбôльше сѣльскій нарôдъ, не засѣдає нѣ одинъ селянинъ, що знає потребы и погляды своихъ братôвъ селянъ. Длятого въ деякихъ справахъ, якъ н. пр. въ справѣ реформы закона громадского, выходили справдѣшнî дивогляды: анкеты ухвалювали що иншого, петиціи громадъ домагались що иншого, а рады повѣтовî давали опінію, вôдповѣдну до того, якій бувъ ихъ складъ, значить ся, яка бôльшôсть переважала на дотычнôй нарадѣ, чи селяньска, чи великои посѣлости разомъ зъ мѣстами. Теперь же по зъѣздѣ маршалкôвъ повѣтовыхъ будуть мати маршалки инструкцію, въ якôмъ дусѣ мають запасти ухвалы радъ повѣтовыхъ, єсли запытаєсь ихъ о опінію. Вже не буде рôзнородности въ опініяхъ, буде одноцѣльнôсть, котра буде документомъ выразу опініи загалу. Що результатъ ухвалъ рады повѣтовои лежить майже выключно въ рукахъ маршалка, се вѣдома рѣчь, бо до сего причиняєсь не лишь сама ординація выборча, але и прецеденсы зъ минувшости. Єсли-жь бы помимо такои передвступнои нарады чи инструкціи маршалкôвъ показавъ ся все таки якійсь діссонансъ, то и тогдѣ ще справа не пропавша, бо до соймовои ухвалы найде ся бôльшôсть, вôдповѣдна ухваламъ зъѣзду, а запоруку того дає хочь бы ся обставина, що въ комітетѣ екзекутивнôмъ ухвалъ зъѣзду засѣдає одинъ князь и трехъ ґрафôвъ.

Зъ тыхъ кôлькохъ замѣтокъ выходить ясно, що зъѣздъ маршалкôвъ не повиненъ мати значѣня и вплыву на законодатнî роботы сойму. Що-жь коли галицкî маршалки хотять вôдгрывати ролю patres patriae, а ихъ опінія має переважити. Въ мотивахъ до дотычныхъ законôвъ повинно сказатись, що выходять они пôсля зрѣлои (?) розваги и опініи маршалкôвъ, бо-жь годѣ вôдкликуватись на опінію хочь бы самыхъ повѣтôвъ, не то вже на опінію бôльшости населеня — селянъ. Контрастомъ опініи маршалкôвъ будуть ухвалы мазурского союза хлопского и численныхъ вѣчь рускихъ селянъ, котрî чейже не залишать грôмко высказати и свою гадку про реформу громадску и законъ дороговый. Вѣча селяньскî готовî выслухати хочь и самыхъ маршалкôвъ, єсли бы схотѣли забрати голосъ на нихъ але зъѣздъ маршалкôвъ не выслухає голосу селянъ, бо въ нѣмъ могла брати участь лишь гербова шляхта.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ завзятôй борбѣ молодо-Чехôвъ зъ ческою консервативною шляхтою и зъ Нѣмцями, чути вôдъ часу до часу голосы, що накликують до згоды противъ спôльного ворога, котрый грозить роздѣломъ краю на перекôръ историчнôй и правно-політичнôй єдности. Сî голосы выходять зъ табору Чехôвъ и доказують, що непорозумѣня мѣжь ческими сторонництвами не такъ великî, щобы не можна було приступити поки-що до розъєму, лишаючи на пôзнѣйше переговоры въ справѣ угоды. Такî самî голосы вôдзывають ся деколи зъ табору нѣмецкого и накликують консервативну шляхту до союза въ надѣи, що шляхта, безнастанно атакована молодо-Чехами, сполучить ся зъ Нѣмцями, щобы боронити свого політичного становища супротивъ молодо-Чехôвъ, котрî хотять знѣвечити єи позицію змѣною выборчого закона, то-бъ то заведеньемъ загального безпосередного права голосованя. Однакъ шляхта не выявляє до теперь нахилу до союза зъ Нѣмцями, якъ и взагалѣ ситуація мѣжь ческими сторонництвами дуже неясна. Але для схарактеризованя сучаснои ситуаціи наведемо одинъ уступъ зъ ґазеты Narodni Listy, котра запытує шляхту ось якъ: „На якôй пôдставѣ маєте трету часть голосôвъ въ ческôмъ краєвôмъ соймѣ? Чи зъ огляду на ваше число, чи интеліґенцію, чи за-для розлогихъ посѣлостей? Кôлько ученыхъ, дослѣдникôвъ, докторôвъ, лѣкарѣвъ, літератôвъ мѣжь вами? Пôсля статистики велика посѣлôсть платить 4 міліоны зр. безпосередного податку, Нѣмцѣ 8 міліонôвъ, а Чехи 15 міліонôвъ зр. Длятого по справедливости належить ся Чехамъ 135 соймовыхъ мандатôвъ, Нѣмцямъ 72, а великôй посѣлости 36, а не 70. У васъ завсѣгды патріотизмъ на устахъ, однакъ въ душѣ негôдне самолюбство... Нѣколи исторія не бачила ще сумнѣйшого кôнця політичнои шарлятанеріи, якимъ бувъ конець політики, котра почалась заявою о историчныхъ правахъ ческихъ краѣвъ, а скôнчила ся капітуляцією передъ дуалізмомъ и угодою о вѣденьскî пунктаціи. Сторонництво Плєнера-Хлюмецкого єсть безъ сумнѣву найбôльшою перепоною въ приверненю историчного ческого права. Длятого мусимо звалити се сторонництво. То може вдѣятись лише могутнымъ голосомъ цѣлого народу, котрый буде допоминатись загального безпосередного права голосованя. Побѣда тои мысли буде вырокомъ смерти для сполученои лѣвицѣ и для централізму."

— —

Въ Болгаріи заповѣджено на день 30 липня выборы до собранія. Отже першій разъ по думцѣ змѣны конституціи засяде въ болгарскôмъ парляментѣ 161 послôвъ, замѣсть 320. Такожь и каденціи будуть довше тревати, нѣжь до теперь, бо черезъ протягъ пяти рокôвъ. Зъ огляду на недалекî выборы розпочали опозиційнî дневники борбу зъ орґанами урядовыми и пôвурядовыми. Мѣжь тымъ Стамбуловъ приймає численнî депутаціи, котрî допытують єго, якихъ послôвъ вôнъ бажає. Се свѣдчить про сильне становище Стамбулова и доказує, що вôнъ тѣшить ся довѣріємъ. Депутаціи приходять зъ власнои волѣ и то головно за-для трудности, яку робить змѣна конституціи, въ наслѣдокъ котрои вôдпадає майже половина мандатôвъ. Міністры задумують переѣхатись лично по краю, щобы пересвѣдчитись о розположеню населеня. Выборча борба заповѣдає ся може трохи острѣйшою, нѣжь попередныхъ рокôвъ, однакъ ледви чи збôльшать ся ряды опозиціи.

— —

Дипльоматичнî вôдносины мѣжь Анґлією а Францією напруженî вôдъ довшого часу. Ще, заки выринувъ на перше мѣсце конфліктъ кольоніяльныхъ интересôвъ на пôвостровѣ маляйскôмъ, звертали загально увагу на обставины, середъ котрыхъ анґлійскій амбасадоръ въ Парижу льордъ Діфференъ опустивъ Францію, выбираючись на лѣтну вôдпустку. Вôнъ не лишь не зложивъ звычайныхъ пращальныхъ візитъ президентови Франціи и міністрови заграничныхъ дѣлъ, але навѣть не повѣдомивъ Францію нѣ про свôй выѣздъ, нѣ про речинець повороту, нѣ остаточно не лишивъ нѣякихъ поручень въ амбасадѣ на часъ свого выѣзду. На вôдповѣднî пытаня и информаціи, персоналъ амбасады мовчить або вôдповѣдає короткою замѣткою, що день повороту амбасадора зависить вôдъ обставинъ. Середъ такого сустѣку дѣлъ зайшли звѣстнî подѣѣ на рѣцѣ Менамъ. Недавно ще

И старый вовкъ, при тыхъ словахъ, неразъ торгавъ нездарного сына за уха.

Безименный дрогне, погляне на батька и вѣчно своє „не можу" забурмотить.

— И длячого-жь то не можешь? — допытує ся старый, ледви здержуючись вôдъ битя сына, причины такои журы.. — Не маєшь спосôбности, чи не маєшь охоты, що?... Хочесь тобѣ дôстатись на хлѣбъ до людей, дурный?... Краканя вороны наслухавъ ся?.. Що?

И старый зновъ торгає за уха, або по лобѣ засягне: разъ, другій, третій...

Злобный Шельма ще й пôдбехтує.

— Ахъ, брате, брате — кличе, бувало, юдинымъ голосомъ — та чого-жь ты такъ журишь таточка и неньку? По що тебе бентежить леда краканье? Замѣсть крадькома слухати соловѣѣвъ, а въ лобѣ якîсь чудовищнî думки мотати, лѣпше бы ты, брате, зробивъ, єсли-бъ зачавъ вести вовче житье. Тажь ты вовкъ!

Безименного обиджувало се притворство Шельмы, не любивъ, щобы єму хто выпоминавъ єго замилованье до спѣву соловѣѣвъ. Часто не вытримавъ и вôдбуркнувъ:

— А длячого-жь то я вовкъ?

Шельма ино ждавъ на сю вôдповѣдь. Заносивъ ся вôдъ голосного смѣху:

— Ха, ха, ха.. бо ты уродивъ ся вовкомъ!...

— А длячого-жь я вовкомъ уродивъ ся?

И тогдѣ то, на велику радôсть Шельмы, старый вовкъ такъ перетрѣпувавъ Безименного, що зъ нещастного пôтъ ливъ ся цюркомъ. Старый бивъ и бивъ, а при тôмъ накликувавъ: — Ось длячого, ось длячого!... Теперь то вже будешь памятати своє: „по що" и „длячого"... Самъ заспѣваєшь, мовь соловѣй!...

И бивъ єго, бивъ безъ кôнця. Але и то нѣчого не помагало...

(*Конець буде.*)

взаємины француско-сіямскй укладались якъ найлѣпше. Коли треба було передъ нѣмецкою вôйною ослабити анамскй войска, Сіямъ, за вѣдомостію и за згодою Франціи, обнявъ въ свою управу теріторію по лѣвôмъ боцѣ рѣки Меконґъ и провінціи Баттамъ-Банґъ и Анґкоръ, а доперва въ послѣдныхъ часахъ, коли въ парискихъ кругахъ затратилась неохота до кольоніяльнои політики, Франція пôднесла претенсіи до тыхъ земель. Индохиньскй ґенеральнй ґубернаторы мали порученье уважати надъ францускимъ вплывомъ и контролювати торговельнй вôдносины. Точнôсть въ довершуваню тыхъ поручень довела легко до вытвореня граничнои квестіи при рѣцѣ Меконґъ, въ наслѣдокъ чого прийшло до стрѣчи мѣжь анамскими войсками пôдъ проводомъ францускихъ офіцирôвъ а краєвою міліцією на чолѣ сіямскихъ мандаринôвъ. Убійство француского торговельного инспектора стало причиною обсады острова Коне на рѣцѣ Меконґъ и выкликало дальшй консеквенціи ажь до послѣдныхъ подѣй. Однакъ анґлійске правительство глядить досыть спокôйно на сіямскій конфліктъ, бодай до часу, доки справа обмежує ся на дрôбныхъ стрѣчахъ, грозьбахъ и ультіматахъ Анґлійска кольонія въ Банґкокъ доволѣ незнатна и не потерпѣла до теперь нѣякихъ стратъ въ конфліктѣ Сіяму зъ Францією. Отже дипльоматичнй непорозумѣня мѣжь Францією а Анґлією вывплывають зъ квестіи єгипетскои, котра все ще стоить отворомъ. Конфліктъ сіямскій може лишь причинитись до заостреня взаєминъ, коли конфліктъ прийме грôзнѣйшій оборотъ. За-для того анґлійске правительство не бачить покищо потребы мѣшати ся въ спôръ, тымъ бôльше, що китайске правительство зарядило уже средства для пôдмоги положеня Сіяму.

НОВИНКИ.

— **Про фактъ розвязаня греко-католицкои семинаріи вѣденьскои** такъ доносять зъ Вѣдня до Kurjer-a Lwowsk-ого пôдъ днемъ 22 липня: „Оногды повѣдомило тутешне намѣстництво ректоратъ вѣденьскои рускои семинаріи духовнои, що она розвязана. Того самого вечера скликавъ ректоръ о. Теофиль Сембратовичь питомцѣвъ, повѣдомивъ ихъ про зарядженье намѣстництва, котре мотивувавъ потребою заведеня „ощадности“ а такожь „взглядами церковными и дісціплінарными“. Ректоръ повѣдомивъ дальше, що епископы рускй при нагодѣ побуту въ Римѣ дали въ тôмъ напрямѣ свою апробату. Питомцямъ полишено до выбору, чи хотять кôнчити студіи у Львовѣ чи въ Инсбруцѣ — Ректоръ Теоф. Сембратовичь має стати парохомъ въ Калуши а о. Пюрко остане у Вѣдни.

— **П. Володимиръ Дроздовскій**, членъ-основатель „Академичнои громады“, одержавъ вчера на університетѣ кракôвскôмъ степень доктора всѣхъ наукъ лѣкарскихъ.

— **Рôвноуправненье языка руского въ практицѣ.** О. Кирило Фацієвичь зъ Дулибъ внѣсъ до краєвои дирекціи скарбу просьбу — написану по руски — о зворотъ неправно побранои належитости скарбовои. Резолюція, яку выдала краєва дирекція скарбу пôдъ днемъ 15 червня с. р. до ч. 51.535 на се поданье написана по польски. — Годѣ що-до самого факту непошанованя правъ языка руского тратити бôльше слôвъ, бо Русины набирають що-разъ лѣпше пересвѣдченье о поведеню въ тôмъ взглядѣ властей, о заявленяхъ урядовыхъ и приватныхъ всѣхъ компетентныхъ сферъ и т. п. Але на одно звертаємо увагу віцепрезідента и президента краєвои дирекціи скарбу, пп. Коритовского и ґр. К. Баденього — що резолюція, писана по польски, датована 15 червня, а звѣстный обѣжникъ зъ поученьемъ о чистотѣ руского языка має дату 4 липня — тожь чи не красше було бы на два тыжднѣ передъ обѣжникомъ выдати резолюцію по руски и въ сей спосôбъ поучити пôдчиненй орґаны о пошанованю правъ языка руского а заразомъ дати взорець сторонамъ, якъ то власти скарбовй знають володѣти гарнымъ рускимъ языкомъ.

— **Заповѣдженй зборы дякôвъ** деканата жукôвского въ Обертинѣ не вôдбули ся за-для непогоды. Отже запрашаємо другій разъ на зборы чч. дякôвъ деканата жукôвского, коломыйского, городеньского и товмацкого на день 1 н. ст. серпня т. є. на св. Илью до Обертина. Зборы вôдбудуть ся пôдъ проводомъ мѣсцевого пароха о. Левицкого и при участи вôдпоручника зô Станиславова п. Игн. Полотнюка. Рôвночасно просить ся Всч. Духовеньство, щобы звернуло увагу на тй зборы. — *Ив. Березовскій, Левъ Снѣгуровичь, Дм. Горецкій, Конст. Марцинюкъ* пѣвцѣ церковнй.

— **Холєра.** На вѣсть о выбуху холєры въ деякихъ мѣсцевостяхъ австро-угорскои монархіи поручивъ выдѣлъ краєвый зарядамъ всѣхъ шпиталѣвъ краєвыхъ и провінціяльныхъ а такожь маґістратамъ мѣстъ, щобы строго держали ся вказôвокъ, поданыхъ въ окружникахъ выдѣлу краєвого минувшого року; крôмъ того вôзвавъ выдѣлъ краєвый всѣ выдѣлы повѣтовй до зарядженя вôдповѣдныхъ мѣръ, щобы изоляційнй льокалѣ устроєнй минувшого року въ поодинокихъ громадахъ могли бути вôдданй кождого часу до ужитку. Вкôнци зарядивъ выдѣлъ краєвый, щобы загальнй шпиталѣ въ кождôмъ пôдозрѣнымъ выпадку недуги заразъ заряджували вôдповѣднй средства и доносили о тôмъ выдѣлови краєвому телеґрафічно. — Въ справѣ занедужавшого робôтника въ Сяноцѣ заряджено въ дорозѣ телеґрафічнôй всякй средства осторожности, а крôмъ того спеціяльный розслѣдъ недуги. — Подôбне розпорядженье выдало и намѣстництво окружникомъ зъ дня 12 н. ст. липня до всѣхъ пôдвластныхъ урядôвъ. Въ окружнику приказує ся реактивувати потворенй минувшого року комісіи санітарнй, дѣлати въ справахъ санітарныхъ въ порозумѣню зъ властями автономічными, доносити до намѣстництва о всѣхъ пôдозрѣныхъ занедужаняхъ и наглядати строго надъ всѣми подорожными, що прибувають зъ Угорщины, Россіи и полудневои Франціи.

— **Львôвска рада мѣска** рѣшила оногды вôднести ся до міністерства просвѣты о доповненье 4 клясовои пятои ґімназіи у Львовѣ, вôдтакъ зъ нагоды чвертьвѣкового ювілею автономіи мѣста Львова выдати передъ 14 н. ст жовтня с. р твôръ, представляючій вѣрный образъ дѣяльности мѣскои управы передъ и по автономіи. Дальше выбрала рада п. Михальского першимъ делеґатомъ, але лише на часъ 6-тыждневои вôдпустки президента Мохнацкого, а то щобы заступити віцепрезідента. Вкôнци рѣшила рада причинити ся до розходôвъ выставы краєвои въ 1894 роцѣ сумою 42.000 зр.

— **Отъ тобѣ, на!** И ростомъ довгій, и лѣтъ єму було 25, та не доставало вусôвъ, бороды... ну и розуму. Бѣдькавъ ся сарака, що пôдъ носомъ лисина, що борода свѣтить ся невкрыта волоскомъ, страхъ бѣдькавъ ся! Про розумъ байдуже, дѣвчата бачь не заглядають у голову, кобы лишь гарный вусикъ, пôдкрученый въ гору и выпомадованый, нехай бы и солониною... Та ба, не хоче рости бѣсôвъ вусъ, а дѣвчата, — охъ тй дѣвчата и окомъ не моргнуть! Падоньку! Але отъ нагодила ся „мудра“ баба, що знала лѣкъ на всѣ калѣцтва людскй. Сему рожу спалить, тому вôдшепче пристрѣтъ — словомъ, лѣкарка така, що ну. Она умѣла и вусы вытягати на верхъ и розумѣла, якъ засѣяти бороду. Отже до неи, до тои „мудрои“ удавъ ся парубѣй по раду. И она порадила єму. — Возьмешь — каже — молодого бузька, такого, що не вылѣтавъ ще зъ гнѣзда, высмажишь зъ него товщь и смарувати-мешь товщемъ двѣ недѣлѣ по-пôдъ носомъ и по бородѣ. — Парубѣй на радощахъ побѣгъ трѣпцемъ до дому, здôймивъ молодого бузька зъ гнѣзда на даху и вже хотѣвъ злазити на дôлъ, коли въ тôмъ кинули ся на него старй бузьки и давай клювати смѣльчака такъ довго, доки вôнъ обагреный кровію не упавъ на землю. Однакъ и тутъ не конець. Бузьки зновъ ударили на него, та були-бъ мабуть и выдерли єму житье, коли бъ не помôчь. Такъ отже лѣкъ не вдавъ ся.

— **Найденый скарбъ.** Въ Бѣлôй коло Немирова выорали Ивась и Паська Малайды два горщки золотыхъ и срѣбныхъ монетъ. Вартости найденого скарбу годѣ обчислити, бо проворнй сыны Израиля, Мошко и Янкель Лявъ выдурили вôдъ Малайдôвъ оба горщки за 5 зр.

— **Тайне убійство.** Передъ кôлькома днями найдено въ двôрскôмъ ставѣ въ Скниловѣ коло Львова трупа хорошои 18-лѣтнои дѣвчины. Тѣло було майже наге, на твари були слѣды побитя, уха були обдертй, имовѣрно при здираню серѣжокъ. Заходить пôдозрѣнье убійства, бо кôлька днѣвъ передъ тымъ чувъ господарь Василь Гуляй крики надъ ставомъ, але боявъ ся тамъ пôйти. Жандармерія не вспѣла ще вôднайти злочинця, а навѣть не знати, що се за дѣвчина.

— **Кôльканацять трупячихъ чашокъ** и богато костей найшли робôтники, що копали дôлъ на вапно въ огородѣ при ул. Паньскôй у Львовѣ. Кости лежали лише $^3/_4$ метра пôдъ землею вздовжь стежки, що перетинає огородъ. Робôтники кажуть, що єсли бы копати дальше вздовжь тои стежки, то можна бы найти ще бôльше костей.

— **Важнѣйшй ухвалы польского товариства педаґоґічного въ Тернополи.** Въ справѣ домашного и публичного выхованя и що до задачѣ товариства педаґоґічного ухвалено слѣдуючй резолюціи и внесеня: Загальнй зборы ухвалюють старати ся за помочею головного заряду и зарядôвъ вôддѣловыхъ о розбудженье живѣйшого руху въ вôддѣлахъ и о позысканье що разъ бôльшого числа членôвъ въ найширшихъ кругахъ суспôльности не лишь зъ кругôвъ учительскихъ але й всѣлякихъ товариствъ, спеціяльно же:

А) Що до орґанізаціи и дѣяльности головного заряду и вôддѣловыхъ зарядôвъ: Поручає ся головному зарядови: 1) щобы розваживъ, чи не треба бы змѣнити статуты товариства въ тôмъ напрямѣ, щобы въ складъ зарядôвъ входила бôльша часть членôвъ, котрй могли бы подѣлити ся на секціи; 2) щобы вôйшовъ въ порозумѣнье зъ товариствами, що мають подôбну цѣль якъ товариство педаґоґічне якъ н. пр. „Школа людова“, „Опѣка надъ молодежею“ и т д., чи не схотѣли бы они сполучити ся зъ тов. педаґоґічнымъ, евентуально докладно розмежити и сформулувати круги свого дѣланя въ вôдносинахъ до тов. педаґоґічного.

Б) Що-до улѣпшеня выхованя домашного и публичного: Поручає ся головному зарядови: 1) щобы завôзвавъ заряды вôддѣловй до устроюваня публичныхъ вôдчитôвъ и розговорôвъ популярныхъ для ширшои публики зъ обсягу выхованя домашного. Въ тыхъ вôдчитахъ треба бы звертати увагу на хибы домашного выхованя и подавати способы, якъ имъ зарадити; 2) щобы въ найблизшôмъ часѣ занявъ ся выданьемъ популярного дѣла о домашнôмъ выхованю молодежи; 3) щобы вôднѣсъ ся, до властей законодавчихъ о ухваленьє закона забороняючого молодежи куреня тютюну, а властителямъ господъ выдаваня нелѣтнымъ дѣтемъ горячихъ напиткôвъ; 4) щобы старавъ ся у властей о заложенье въ краю кôлькохъ домовъ поправы, взглядно воспиталищь для зôпсутои молодежи, а то въ цѣли усуненя заразы, котру ширить мѣжь дѣтьми така молодѣжь; 5) щобы вôднѣсъ ся до краєвои рады шкôльнои, щобы та поручила окружнымъ радамъ шкôльнымъ творити окремй вôддѣлы або клясы для такихъ морально занедбаныхъ дѣтей; 6) щобы вôднѣсъ ся до кр. рады шкôльнои о выданье радамъ окружнымъ розпорядженя, твореня въ мѣстахъ клясъ або вôддѣлôвъ зъ дѣтей упослѣдженыхъ на умѣ; 7) щобы старавъ ся о закладанье огородцѣвъ фреблѣвскихъ для дѣтей полишеныхъ безъ опѣки; 8) щобы выдавъ вôдозву въ часописяхъ, взываючу до заведеня опѣки надъ молодежею на мѣсцяхъ публичныхъ, що треба уважати за обовязокъ учительскій; 9) загальнй зборы констатують, що умѣщуванье въ письмахъ публичныхъ справоздань и вѣстей о всѣлякихъ скадальныхъ справахъ вплыває шкôдливо не лишь на молодѣжь, але навѣть и на суспôльнôсть и просять тому прасу взяти сю справу пôдъ розвагу.

— **Нещастна пригода.** Въ день св. Петра и Павла вытягали робôтники Поляки въ Жапаловѣ сѣно на стôжокъ при помочи бльока и т. зв. зелѣзного рака. Стôжокъ бувъ великій и вже довершувавъ ся. Однако нещастье хотѣло, що грубый ланьцухъ урвавъ ся пôдъ тягаромъ сѣна, а спадаючій зъ розмахомъ друкъ убивъ на мѣсци парôбка, а одну невѣсту покалѣчивъ.

— **Огнѣ.** Оногды згорѣли въ Млынôвцяхъ коло Зборова на обшарѣ двôрскôмъ стодола, шпихлѣръ и будынокъ, въ котрôмъ мѣстила ся молотѣльня, 40 саней и 24 плугôвъ. Шкоду обчисляють на 3000 зр. Заходить пôдозрѣнье, що огонь бувъ пôдложеный.

— **П. Аксентовичь**, властитель заведеня выховуючого для хлопцѣвъ въ Коломыи перенѣсъ ся до Львова. Заведенье п. Аксентовича буде мѣстити ся при ул. Пекарскôй ч. 6 на I ôмъ поверсѣ.

— **Молодй фальшôвники.** Передъ судомъ у Вѣдни ставали послѣдными днями три молодй фальшôвники: 19-лѣтный Ліко Адутъ, 20-лѣтный Бенвеністі и 22-лѣтный Вайсъ, обжалованй о то, що фальшивыми векслями, выставлеными на фірму Руссо и Сп., выдурили вôдъ австро-угорского Банку 80.000 зр. Обманьство удавало ся имъ длятого, бо Адутъ бувъ контористомъ у фірмы Руссо и Сп. и знавъ всю маніпуляцію. Обжалованй признали ся до вины, а трибуналъ засудивъ Адута на 6 лѣтъ, Бенвеністіого на 7, а Вайса на 5 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

— **Средство противъ мухъ.** Найпростѣйшимъ а до того найлѣпшимъ средствомъ на мухи має бути лавровый олѣй, котрый можна дôстати въ кождôй аптицѣ. Той олѣй наливають на яку небудь судину на пр. на тарелцѣ и ставлять въ рôзныхъ мѣсцяхъ комнаты. Вôдтакъ отвирають дверѣ и вôкна и за якихъ двѣ-три хвилѣ мухи вылѣтають стрôмголовъ на свѣжій воздухъ и вже не вернуть ся доси, доки лавровый олѣй буде находитись въ комнатѣ. Єсли хоче ся выгнати мухи зъ кухнѣ або спижарнѣ, то треба намастити стѣны лавровымъ олѣємъ и анѣ одна муха не покаже ся бôльше въ тыхъ мѣсцяхъ.

— **Король сіямскій**, голосный теперь за-для спору зъ Францією называє ся: Сомдельзъ-Фра-Параміндръ-Мога Хулянльонкорнъ-Фра-Кула-Корнъ-Кляо. Точка въ точку такъ якъ въ Европѣ, бо й европейскй потентаты мають по кôлькадесять именъ.

— **П. Винницкій**, бувшій адміністраторъ руского народного театру, зволить зголоситись якъ найскорше въ своѣмъ интересѣ въ редакціи „Дѣла“.

Наука, штука и література.

— **„Справозданє директора ц. к. академічнои ґімназіи у Львовѣ“, за шкôльный рôкъ 1893.** Содержанє: I. Наукова часть — Волод. Коцовского — Историчнолітературнй замѣтки до „Слова о полку Игоревôмъ“. II. Урядова часть — Директора. — Отсе справозданье, що выйшло зъ друкарнѣ Наукового товариства имени Шевченка, побôчь дуже цѣннои працѣ п. Вол. Коцовского, про котру згодомъ скажемо бôльше, мѣстить таку силу друкарскихъ похихокъ, що справдѣ намъ дивно, якъ можна такій документъ розсылати по цѣлôмъ свѣтѣ. Така неконсеквенція въ правописи, такій вавилонізмъ въ уживаню деякихъ слôвъ, що ажь соромъ. Одна лишь вôдрадна сторона сего справозданя, а то, праця п. Коцовского. Дальше зъ признаньемъ треба пôднести зворотъ вôдъ попису латиньскихъ перекладôвъ до питомыхъ своихъ справъ. Сей напрямъ порѣшивъ проф. Верхратскій въ торочнôмъ справозданю цѣнною працею про выразы рускои ботанічнои термінольоґіи и номенклятуры, сего року пôйшовъ слѣдомъ п. Коцовскій, тожь надѣємо ся що на будуче клясична мертвечина не буде мати приступу до справоздань ц. к. акад. ґімназіи.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Дирекція почтъ** оповѣщує: Паперовй грошѣ россійскй, долученй до листôвъ вартостныхъ або посылокъ фрахтовыхъ для Россіи призначеныхъ, пôдлягають оплатѣ цловôй въ вôдношеню 1 копѣйки за 100 рублѣвъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр

— **Именованя.** Львôвскій судъ краєвый именувавъ д-ра Волод. Блажовского и Каз. Ватрашиньского авскультантами судовыми; Генр. Окуневского канцелістомъ суд. въ Тернополи; а канцелістами судôвъ пов. Альфр. Маєрского для Рогатина и Март. Гвоздя для Обертина. Канцелістами до веденя книгъ грунтовыхъ именованй: Каз. Шварцъ для Рогатина. Леон. Макаровичь для Борннѣ, а Володисл. Хондзиньскій для Снятина.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На убогу руску молодѣжь въ Ярославѣ** вплынули въ р. 1893 слѣдуючй жертвы: зъ пушки церковнои 6 зр. 5 кр., о. М. Скородиньскій зъ Пôдмихайля 1 зр. 10 кр.. П. Верб. 1 зр., на соборчикахъ въ Сѣнявѣ и Маковискахъ зложено на руки о. декана 10 зр. 50 кр., о. К. Сѣлецкій 94 кр., зъ акафістôвъ въ Ярославѣ въ великій пôстъ 9 зр. 36 кр. о. Л. Полошиновичь 1 зр., на соборчику въ Ярославѣ зложили: о. Захаріясевичь 1 зр. и оо. Осѣдачь, Перчиньскій, Мрозовскій, Стецишинъ, Лехицкій, Дорикъ (по 50 кр.) 3 зр. — Зъ того роздано межи ученикôвъ: Из. См. зъ I. кл. 1 зр. 25 кр., Ант. О. зъ VI. кл. 9 зр., I. К. зъ V. кл. 6 зр., разомъ 16 зр. 25 кр. — Остає ся разомъ всѣхъ доси зложеныхъ на бурсу въ Ярославѣ 255 зр. 36 кр. За повысшй щедрй дары складаю въ имени рускихъ ґімназіястôвъ въ Ярославѣ руске: Спаси-Бôгъ! — *В. Романовскій* пров. катихитъ.

— **На будову руского народного театру** переславъ на руки нашои адміністраціи о. Ант. Копертиньскій зъ Зарваницѣ 26 зр. 30 кр., зôбранй на деканальнôмъ соборчику въ домѣ крил. о. Борисикевича въ Зарваници за починомъ о. Цегельского зô Струсова. — О. Ив. Лебедовичь зъ Жапалова зложивъ у насъ на ту саму цѣль 1 зр.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 22 липня. Міністеръ вôйны Баверъ дôзнавъ вчера подвôйного атаку апоплексіи. Станъ здоровля дуже небезпечный и грозить катастрофою. Міністеръ находить ся въ станѣ непритомнôмъ.

Медіолянъ 22 липня. Въ Италіи появила ся въ кôлькохъ мѣсцяхъ холєра.

Берлинъ 22 липня. Въ тутешнôй амбасадѣ сіямскôй уважають вôйну Сіяму зъ Францією неминучою. Войсковй власти увязнили девятьохъ резервістôвъ за соціялістичну пропаґанду.

Софія 22 липня. Въ Тирновѣ розпочавъ ся уже процесъ противъ митрополита Климентія за-для пôдбурюваня людности противъ князя и правительства и за обиду князя.

Парижь 22 липня. Дневники доносять, що Сіямцѣ перервали телеґрафічнй дроты, що лучили престольне мѣсто Банґкокъ зъ Сайґономъ.

Лондонъ 22 липня. Палата послôвъ приймила кôлька дальшихъ параґрафôвъ білю о самоуправѣ Ирляндіи, ажь до §. 35 включно.

Надôслане.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-А ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибульокъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порôстъ.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

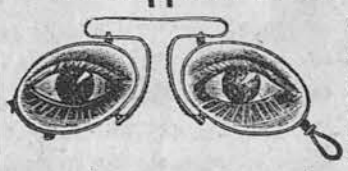

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 2—?

Пôдписаный повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що отворивъ у Львовѣ при ул. **Шпитальнôй ч. 28**

новый складъ всякого рода повозôвъ

краєвого выробу т. є. ляндары ляндолеты, кариты, фаетоны пôвкрытй и отвертй, фаетоники дамскй до повоженя самому, тарантасы пôвкрытй, отвертй и до повоженя самому, кучірфаетоны, всякого рода вôзки господарскй по цѣнахъ умѣреныхъ, ґаранту ючи за тревалôсть. 4764 3—4

Зъ поважаньемъ

М. НАСЪ

Львôвъ, ул. Шпитальна 28.

Безъ пореня

приймає до химічного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всѣлякй уборы мужескй и жѣночй — перше вѣденьске заведенье химічне чищеня плямъ

СИМЕОНА ВАЙСА

Львôвъ, ул. Коперника ч. 12.

На бажанье чистить одежу при помочи пары въ кôлькохъ годинахъ.

4771 (Импреса Львôвъ.) 1—4

Комплетнй выправы кухоннй поручає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзомъ у Львовѣ площа Капітульна ч 1 (напротивъ катедры.)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЛЕОПОЛЬДЪ ГИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучй, готовй до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 22—

РУ-кавички всякого рода; Бандажѣ руптуровй

и всякй выробы рукавичничй

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 2—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 13—180
ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ
4722 *и декораційне* 30—180
ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА
Р. Шпрінґмана и Л. Апля
артиста маляря — маляря вывѣсокъ
ул. Скарбкôвска ч. 6
напротивъ театру ґр. Скарбка

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 50—?

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
57—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десерови̂ поручає
ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
4758 при ул. Баторія ч. 32. 4 180

Конякъ французскій
фляшка по 2 и 3 зр., кураційный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 17—45

ЦЕРАТЫ
всякого рода, килимы, хôдники, матеріи на меблѣ, портієры, капы на столы и лôжка, обрусы цератови̂, простирала ґутаперхови̂ и всяки̂ пасаментеріи повозови̂
поручає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ
СТ. ВЫШИНЬСКА
у Львовѣ ул. Коперника ч. 16.
4688 20—24

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!
Звѣстный складъ и робôтня фортепянôвъ 4744 7—10
КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО
у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9
перенѣсъ ся
на ул. Баторія ч. 28
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа
Великій выбôръ **фортепянôвъ и пянінъ** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручає найдешевше и пôдъ ґарантією. Всяки̂ репараціи выготовлює фахово и совѣстно, выграни̂ инструменты приймає въ замѣну.

Теофіль Копистиньскій
артистъ-маляръ
звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и инши̂ рѣчи Принимає рѣзьбарски̂ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковни̂ образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всяки̂ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячи̂ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.
Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Кракôвска
4636 **число 20.** 23—?

КОСЫ
БѢЛИ̂
знаку „РУКА“
зъ найлѣпшои стали
по 45 кр.
СЕРПЫ англійски̂ Варда знаку коваля I-ои якости 30 кр. для „кулокъ“ рôльничихъ и склепикôвъ сѣльскихъ цѣны гуртовни̂ поручає 4735 9—10
БОЛЕСЛАВЪ ЦИБУЛЬСКІЙ
складъ товарôвъ зелѣзнихъ
при площи Марійскôй у Львовѣ.

„ГОРТЕНСІЯ“
Львôвъ Зкморовича ч. 11.
ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ
методою Worth-а
Заведенье полагоджує всяки̂ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ
4760 вôдъ зр. 8 3—104
Для провінціи всяки̂ комісы **тоалєтови̂** по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.
Шнурôвки францускі и шнурôвки здоровля.
Свѣжи̂ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

Безъ конкуренціи
єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужески̂ и хлопячи̂, якъ такожь одяга дитячи̂ и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.
Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.
Дякуючи за дотеперѣшни̂ взгляды пишусь
Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ЩАВНИЦЯ
Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,
зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои
успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхôвого такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анемія и блѣдницѣ.
Знаменита гôрска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Первôрядна вдыхальня соляна и бальсамічно-шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральни̂ и рѣчни̂ въ быстрôмъ Дунайци. Всѣляки̂ поступови̂ урядженя, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ I. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣнкôй и зимовôй мешканя купелеви̂ о $^1/_3$ дешевши̂ єсли ихъ денно наймаєсь Въ сезонѣ II увольненя вôдъ таксы знесени̂. Лѣкарь заведеня д-ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.
Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стаціи въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.
Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Г. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.
Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня
4625 19—23 ***Ф. Висневскій.***

„МАРІѢВКА“ Заведенье водолѣчниче
коло Львова (почта Львôвъ). 4705
Шѣсть кільометрôвъ вôдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречуднôй мѣсцевости, окруженôй лѣсами въ значнôй части шпильковыми. Пять мурованыхъ мешкальныхъ поверховыхъ будынкôвъ, одинъ партеровый Въ заведеню каплиця, въ котрôй вôдправляє ся богослуженье. Взôрцеве устроенье такъ вôддѣлôвъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и бальконами) пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляціи, ґімнастики, купелѣ електрични̂ и инши̂ пôсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хôдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товарискі. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефонічною мѣста Львова. Заведенье функціонує цѣлый рôкъ безъ перервы. Услôвя приступни̂. Близшихъ поясненъ удѣляє и замовленя приймає зарядъ заведеня
Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лѣкарь управляючій.*

Бриндзя гôрска
фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.
БУЛІОНЪ
выробу Казимиры Матчиньскои
по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.
продає 4767 2—12
Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

РЕАЛЬНÔСТЬ
до продажи, придатна для пенсіоністôвъ, особливо для Русина, котрый хотѣвъ бы заняти ся писаркою громадскою кôлькохъ околичныхъ сѣлъ, положена въ селѣ **КРЫЛОСѢ**, вôддаленôмъ около 5 кільом. вôдъ Галича при гостинци ведучôмъ зъ Бурштина до Станиславова, обôймаюча $15^1/_2$ морґôвъ поля, хату нову о 2 комнатахъ, кухни и коморѣ, стайню, стодолу и прочи̂ будынки господарски̂ въ добрôмъ станѣ. Близши̂ вѣдомости пôдъ адресою:
о. Іосифъ Домбчевскій въ Викторовѣ почта Галичь. 4769 2—3

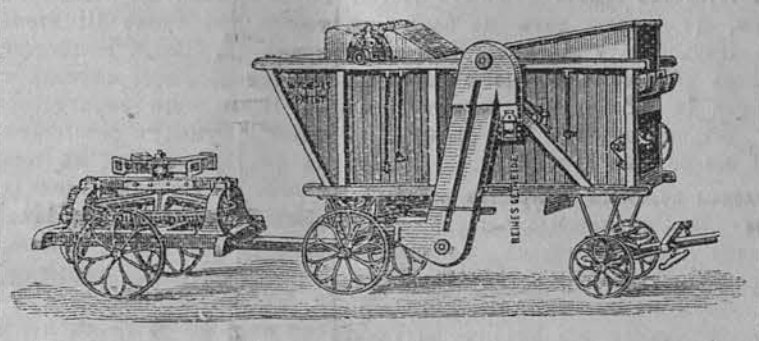

Патентовани̂ молотѣльнѣ перевозови̂
зъ приладомъ до чищеня, молотить бôльше якъ 100 кôпъ денно; патентовани̂ молотѣльнѣ зъ кератомъ, молотѣльнѣ до руху ручного, патентовани̂ млынки „Тріеры“, нови̂ шкотски̂ плуги райольски̂ и всяки̂ инши̂ машины рôльничи̂ совѣстно зладжени̂, якъ такожь зелѣзни̂ части лити̂ до самостôйного выкôнченя рôзныхъ машинъ та до рôзныхъ робôтъ будôвничихъ, пôдклады, рушты дверцѣ до печѣвъ, манльохи, **комбіновану жниварку и косарку за 330 зр., грабарки по 75 зр.** доставляє дешево фабрика машинъ и вôдливальня зелѣза
І. ВИХЕРА
у Львовѣ, улиця Городецка ч. 47.
Всяки̂ направки рôзныхъ машинъ и частей машинъ выготовлюю совѣстно и дешево. 4747 5 6

ЯКЪ МОЖУТЬ
капіталісты збôльшити доходы вôдъ паперôвъ вартôстныхъ, зменшени̂ въ наслѣдокъ конверсіи.
Дотычныхъ информацій удѣляє якъ найохотнѣйше безплатно и франко
ТОВАРИСТВО БАНКОВЕ
И КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ И КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
4752 2—?

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны, якъ такожь поодинокі, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідн̂ѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2, Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1 60 кр. на чверть року 1 зр.

„ДНѢСТЕРЪ“
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ ул. Валова ч. 11.
перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.
Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.
Договоры заключени̂ зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысши̂ сумы.**
Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.
„Днѣстеръ“ приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.
Друки, проспекты и всяки̂ поясненя подають Аґенты, установлени̂ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414
Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.
Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручає
$4^1/_2$% **листы ипотечни̂**
5% **листы ипотечни̂ преміовани̂**
5% „ „ **безъ премій**
$4^1/_2$% **листы товариства кредитового земского**
$4^1/_2$% „ **Банку краєвого**
$4^1/_2$% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4^1/_2$% „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
$4^1/_2$% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорски̂ облігаціи индемнізаційни̂**
а всѣ ти̂ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣляки̂ выльосовани̂ а вже платни̂ мѣсцеви̂ паперы цѣнни̂, такожь запавши̂ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцеви лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє нови̂ аркушѣ купонови̂ за зворотомъ коштôвъ, котри̂ самъ поносить

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ
ФЕЛОНЫ
высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональни̂, Фаны, Хоругви хрестни̂, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробни̂ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.
Благовонне Кадило Королѣвске $^1/_2$ клґр. 60 кр.
Кадило француске $^1/_2$ клґр. 1 зр. 20 кр.
Головни̂ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового
на выправы весѣльни̂ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.
Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великі грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника
Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 153. Львôвъ, Понедѣлокъ 12 (24) липня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

У Львовѣ, дня 24 н. ст. липня 1893.

Розвязаньевзглядноразделенье гр. к. духовныхъ семінарій есть фактъ, котрый выкликавъ у всѣхъ Русинôвъ найбôльше заинтересованье, однакожь не маѳ еще выробленои опінии о собѣ. Мы приглянемо ся найперше цѣсарскôй постановѣ и урядовому поясненю ѳи.

О семінаріи вѣденьскôй сказано въ тôй постановѣ, що она зôстаѳ розвязана зъ кôнцемъ сего року школьного; на розвязанье ґенеральнои семінаріи у Львовѣ термінъ не есть поданый, отже она очевидно еще якійсь часъ лишить ся.

Щó-жь стане на мѣсци обохъ семінарій?

Питомцѣ семінаріи вѣденьскои, котрыхъ въ остатныхъ часахъ було 25, дôстануть, о скôлько они ще своихъ наукъ не скôнчили, т. ѳ. тй, щó були теперь на першôмъ, другôмъ и третôмъ роцѣ, въ-части стіпендіи, щобы могли кôнчити студіи по-за Галичиною, въ части умѣщенй будуть въ „ґенеральнôй“ семінаріи у Львовѣ. Чи стипендіи будуть наданй зъ вызначеньемъ якогось певного мѣсця, чи мѣсце те буде лишене до волѣ кождого питомця, не сказано въ постановѣ. Не сказано въ нѣй такожь, кôлько буде тыхъ стипендій. Стипендіи тй будуть вôдтакъ взагалѣ заступати семінарію вѣденьску, т. ѳ. будуть надавати ся способôбнѣйшимъ молодцямъ, щобы тй могли побирати студіи на знатнѣйшихъ заведеняхъ теольоґічныхъ. Неясній суть однакожь слова въ постановѣ, що тіи студіи можуть вôдбувати ся „въ краю и за границею“. Намъ здаѳ ся, що слова „въ краю‘ суть недокладнымъ перекладомъ нѣмецкого выразу „inländisch“, и що пôдъ ними треба розумѣти заведеня не галицкй але взагалѣ австрійскй, а слова „за границею“ вôдносять ся до заведень позаавстрійскихъ, отже мабуть передовсѣмъ въ Нѣмеччинѣ або въ Римѣ.

На мѣсце теперѣшнои ґенеральнои семінаріи львôвскои стануть епархіяльній семінаріи у Львовѣ, Перемышли и Станиславовѣ, якй суть и теперь для питомцѣвъ латиньского обряду у Львовѣ, Перемышли, Тарновѣ и Краковѣ. Чи въ Перемышли гр.-кат. питомцѣ будуть слухати выкладôвъ вразъ зъ тамошными римо-кат. питомцями, чи окремо, сего не сказано, але намъ здаѳ ся, що разомъ, и що тамъ стане мовь-бы цѣлый факультетъ теольоґічный. Роздѣлъ ґенеральнои семінаріи на три семінаріи епархіяльній наступить — такъ здаѳ ся выплывати зъ цѣсарскои постановы — не скорше якъ за два або три роки, коли теперѣшній вѣденьскй питомцѣ скôнчать вже цѣлу теольоґію або по крайнôй мѣрѣ третій рôкъ ѳи.

Урядове поясненье въ Gazet-ѣ Lwowsk-ôй мотивуѳ розвязанье семінаріи въ Вѣдни тымъ, що питомцѣ були тамъ „дуже вôдорванй вôдъ свого рôдного краю“. Таке мотивованье зовсѣмъ не есть достаточне. По-перше: питомцѣ не конче приходили до Вѣдня заразъ на першій рôкъ, але такожь пôзнѣйше, отже часъ нхъ „вôдорваня вôдъ рôдного краю“ не конче бувъ такъ довгій. По-друге: и на будуче тй питомцѣ, котрй подôстають стипендіи, будуть побирати студіи по-за своимъ краѳмъ, ба неразъ навѣть по-за австрійскою державою. По-трете: и доси було и дальше такъ буде, що декотрй кандидаты стану духовного дôстають выхованье въ Римѣ, де неразъ навѣть довше якъ чотири роки пробувають, — а однакожь въ тôмъ не бачить ся нѣякои шкоды. Отже мусять бути иншй причины розвязаня вѣденьскои семінаріи. Головною причиною будуть певне зносины питомцѣвъ въ Вѣдни зъ рôзными „неблагонадежднымй“ елементами (передовсѣмъ зъ такими, якъ члены „Буковины“, щó зробили демонстрацію митрополитови) и трудность запобѣженя такимъ зносинамъ.

Въ поданыхъ мотивахъ знесеня ґенеральнои семінаріи у Львовѣ есть такожь де-що неясно. Тамъ сказано и пр.: „Знесенье (тоѳ) есть дальшимъ крокомъ на дорозѣ глубоко-обдуманои реформы въ тôмъ-же напрямѣ“. Що-жь есть чи було першимъ крокомъ? чи розвязанье семінаріи вѣденьскои, чи щó иншe, н. пр. выхованье василіяньскихъ новикôвъ Ѳзуитами?

Якихъ наслѣдкôвъ можемо надѣятись зъ розвязаня семінаріи вѣденьскои и роздѣленя семінаріи львôвскои? Тй будуть залежати головно вôдъ переведеня цѣлои справы. Нинѣ можемо лишь отсе сказати, оставляючи собѣ де-що досказати на другій разъ при поданю голосôвъ прасы.

Въ Вѣдни руска парохія и церковь св. Варвары утратить имовѣрно одного священика, а въ питомцяхъ семінаріи утратить спѣвакôвъ и асисту при службѣ божôй и торжествахъ церковныхъ. Чи и о скôлько буде мати страты руска церковь и народность въ Галичинѣ черезъ те, що доси набирали питомцѣ въ Вѣдни ширшого знакомства свѣта, лучшихъ наукъ богословскихъ и свѣтскихъ и т. и., се буде зависѣти вôдъ того, кôлько стипендій и пôдъ якими услôвями буде давати ся для кандидатôвъ стану духовного.

Що до ґенеральнои семінаріи у Львовѣ, то питомцѣ епархіяльныхъ семінарій въ Перемышли и Станиславовѣ будуть мати шкоду черезъ те, що они будуть позбавленй університета зъ ѳго бібліотекою и музеями, не пôзнаютъ бôльшого мѣста зъ ѳго заведенями, ѳго просвѣтою, вôдбувати и кôнчити-муть свои студіи въ тѣснôмъ кружку мѣста провінціонального. Не будуть могли такожь слухати на університетѣ викладôвъ рускаго языка и літературы, щó теперь многимъ позваляѳ ся. Сему можна бы въ части зарадити, коли-бъ львôвска семінарія не ограничала ся цѣлкомъ тѣсно лише на львôвску архіепархію, але приймала декотрыхъ способôбнѣйшихъ та до науки бôльше охочихъ молодцѣвъ и зъ иншихъ епархій на три першй роки. Се хоронило бы провінціальнй семінаріи вôдъ певнои зашкарупѣлости, котра для людей, маючихъ потôмъ дѣлати неразъ на ширшôмъ свѣтѣ, по бôльшихъ мѣстахъ, не може бути користна. Припустѣмъ, що кожда зъ трохъ епархіяльныхъ семінарій мала бы числити по 80 питомцѣвъ (на кождôмъ роцѣ по 20), а зъ перемыскои и станіславôвскои семінаріи зъ кождого зъ трохъ першихъ рокôвъ принято бы по 5 до Львова, то львôвска семінарія мала бы 110 (80 своихъ а по 15 зъ двохъ провінціональныхъ), а перемыска и станиславôвска по 65 питомцѣвъ. Тымъ анѣ не збôльшилось бы занадто число питомцѣвъ у Львовѣ анѣ львôвска семінарія не стратила бы ще цѣлкомъ свого льокального характеру, анѣ питомцѣ перемыскй и станиславôвскй не були бы занадто усунений зъ-пôдъ надзору своихъ епископôвъ.

Впрочôмъ наслѣдки роздѣленя львôвскои ґенеральнои семінаріи ще бôльше нѣжь наслѣдки знесеня семінаріи вѣденьскои будуть зависѣти вôдъ способу переведеня, а не перечимо, що они евентуально бодай въ-части могли бы бути навѣть користнй. Мы приймаѳмо зъ задоволеньемъ запевненье урядове, що „нѣхто не маѳ на гадцѣ латинізаціи греко-кат. семінарій анѣ вôдданя ихъ пôдъ зарядъ кес. Ѳзуитôвъ“, але вôдъ певного недовѣря таки не можемо цѣлкомъ отрясти ся, зъ огляду на цѣле проче поступованье зъ нами, на цѣлу теперѣшну систему, котра все еще являѳ ся намъ неприхильною. Однакъ не хочемо безъ достаточныхъ пôдставъ выдавати некористного суду о зачатôй реформѣ и ѳи цѣляхъ, а будемо бачно слѣдити ѳи хôдъ. О тôй реформѣ де-хто зъ Русинôвъ, якъ теперь показуѳ ся, мавъ вѣсть напередъ; скоро-жь тй люде не видѣли причины заалярмувати руску суспôльнôсть, то и мы будемо чекати спокôйно, хоть не цѣлкомъ безъ недовѣря. Дай Боже, щобъ наше недовѣріе показало ся неоправданымъ!

Переглядъ часописей.

(*Польска праса о вѣчу католицкôмъ въ Краковѣ и о статьи Дѣла про ѳи голосы.*)

Задля поданя важнѣйшихъ голосôвъ польскои прасы въ остатныхъ двохъ тыжднях вертаѳмо ще разъ до ѳи статей о вѣчу католицкôмъ въ Краковѣ и промовѣ на нѣмъ Впреосв. митрополита, именно для того що наша статья о тôй справѣ выкликала въ нѣй вôдповѣди. Доповняѳмо отже насамперед то, що мы вже подали въ ч. 144.

Czas въ згаданôй вже нами статьѣ сказавъ еще отсй замѣтнѣйшй слова о промовѣ митрополита:

„Нѣколи еще за нашои памяти руске духовеньство въ такъ рѣшучихъ и енерґічныхъ словахъ не зазначило принципôвъ и напряму, якихъ повинно держати ся консеквентно и вытревало въ своѣй уздоровляючôй и уморальняючôй праци надъ народомъ; нѣколи такъ голосно и такъ вôдважно не выперло ся уступчивости для аґітацій и стремлень, загрожуючихъ католицкôй будучности того народу.. Однакъ мы и нѣколи не припускали, щобы рускій клиръ коли-небудь бувъ готовый выречи ся тыхъ принципôвъ и того напряму... Мы высказували тôлько неразъ боязнь, що клиръ той не досыть здавъ въ собѣ справу зъ небезпечностій, на якй выставлена есть Церковь на територіи, замешкалôй рускимъ народомъ, и зъ послѣдныхъ консеквенцій, до якихъ веде та дорога, на котру вступали свѣтскй проводирѣ и опѣкуны того народу...

„...Насъ успокоити може теперь та певнôсть, що на передѣ гр. к. церкви въ нашôмъ краю стоить мужь, маючій докладну и ясну свѣдомôсть, що „вѣчне и дочасне добро украиньско-руского народу лежить не въ схизмѣ, не въ нігілізмѣ, але въ католицкôй церквѣ“ и що „тôлько тая а не инша церковь може охоронити руску индивідуальнôсть національну“... Але особистый вплывъ ѳго... буде стрѣчати безмѣрнй и безустанній трудности и перепоны зô стороны ворогôвъ вѣры и церкви, ѳсли... на кождôмъ кроцѣ не знайде повного и ревного спôвдѣланя всѣхъ чинникôвъ, покликаныхъ до дѣла католицкого вôдродженя Руси...

„... Зъ нашои стороны Впреосв. митрополитъ стрѣтить руку, вытягнену вже вôдъ давна але такъ часто вôдкидану, стрѣтить чувства незмѣненй помимо сумныхъ и прикрыхъ досвѣдôвъ, бо опертй на вѣковôй спôльнôй минувшости, котрои згад-

---

Добрый вовкъ.

[Казка для людей кождого вѣку.]

Григорія Мачтета.

(*Конецъ.*)

Удары, намовы, науки — нѣчо не помагало... Вкôнци однакъ, сякъ чи такъ, а все таки шкода власноѳ дитины... И найгôршу дитину хотѣлось бы якось вывести въ люде... То-жь вовкъ зъ вовчицею зачали придумувати надъ тымъ, зачали нараджуватись зô знакомыми, ходили навѣть до вченого борсука, мимо неохоты, по раду — бо звѣстно, чого то не зробить ся для власноѳ дитины!... Просили о протекцію сороку, що тогдѣ за своѳ мудре лепетанье мала великй вплывы и велику силу, а при тôмъ розвѣдували всюды, чи нема посады. Усе дарма: такого чудного вовка нѣхто не потребувавъ... Старали ся, старали ся, якъ могли, ажь вкôнци махнули лабами — а бодай ѳго тамъ!... Най иде на псы, коли вже такій до нѣчого! Довго падькали, довго надумували ся, бо-жь вовча гордовитôсть не дозваляла вôдъ разу рѣшити ся. Але вкôнци рѣшили ся. Хочь сидѣти на припонѣ, се не вовча, а собача рѣчь, то все таки спокôй и ѳ що зъѣсти: помыѣ, вôдпадки, а часомъ и де-що лѣпшого.. Вправдѣ терпить на тôмъ слава, бо не ялось вовкови вести собачого житя — але що жь робити?... Все то лѣпше, анѣжь такъ маритѣти...

Зôтхнувъ старый вовкъ и завѣвъ сына до Алпатича на майданъ... Поклонивъ ся купцеви, похваливъ сынка, се и то прирѣкъ та полишивъ ѳму Безименного..

— Но тѣшь ся стара! — закликавъ до жѣнки вернувши. — Сякъ чи такъ, а удалось менѣ вкôнци вывести хлопця мѣжь люде...

Але не довго радували ся; по кôлькохъ дняхъ привѣвъ Алпатичь сынка до рôдного гнѣзда.

— Не для мене сей твôй сынокъ! — каже. — Радъ бы я тобѣ, дорогій свате, выгодити, ба та що-жь, дорогій брате, сей малый не взвыкъ до нашихъ справъ!... Намъ потрѣбный справедливый песъ, щобы и хопити знавъ и голодъ мавъ, якъ годить ся, а при тôмъ щобы й хвостомъ весело махавъ и зъ господаремъ добре живъ А твôй сынокъ нѣ зубôвъ не маѳ, нѣ голосу, хопити нѣчо не знаѳ, разъ-въ-разъ сидить похмурный, задуманый, не можь ѳму вѣрити! а нужь-но що злого задумуѳ... Возьми-жь ѳго собѣ, свате!...

Вовкъ нѣчого не вôдказавъ, ино тяжко зôтхнувъ... Довго сидѣвъ и думавъ, думавъ, ажь зновъ щось придумавъ. Повѣвъ сына на лѣсну прогалину...

— Но, сынку, не гнѣвай ся на насъ... Мы зъ мамою дали тобѣ добрый кожухъ, острй клеваки, доста силы... Учили мы тебе, якъ можь найлѣпше, а теперь вже часъ, щобъ ты самъ про себе подумавъ!.. Може ты самъ собѣ лѣпше дорогу пробьѣшь. Мы, мôй сынку, клопотôвъ и безъ того маѳмо досыть!...

И такъ то найшовъ ся Безименный самъ одинъ въ лѣсѣ та зачавъ глядати средствъ до житя...

* * *

Сказати казку — легко, але щось зробити, ого! не такъ то йде якъ по маслѣ... Волочивъ ся Безименный по лѣсѣ, глядавъ пожывы, ажь дозолѣкъ ся до того, що остали на нѣмъ кости и шкôра.. звѣстно, спѣвъ соловѣя по-нôдъ небеса и корѣнець въ земли не дадуть сала...

Бѣдный вовкъ роздумувавъ. слухавъ, якъ пташки спѣваютъ, вôдгадувавъ, коли то вкôнци ворожба сповнить ся, доки зъ голоду очи ѳму на верхъ не вылѣзли... Завывъ сарака. Але й се не помогло.

Тымчасомъ Шельма ситый и веселый проходжуѳ ся по лѣсѣ, розглядаѳ ся, кламцаѳ зубами, зъ брата-неробы глумить:

— А що, братику, якось тобѣ не въ смакъ зъ сею твоѳю милосердностію и мягкостію! А я, братику, у Микиты хопивъ бранця.., Що за смакъ, кажу тобѣ!

Смѣѳ ся проворный Шельма, а зъ нимъ смѣють ся и иншй: и ворона, и сорока, и лисъ. Смѣѳ ся навѣть заяць-трусъ... Вченый борсукъ рôвно-жь не вытримавъ: глумить и вôнъ, называючи ѳго по вченому „не выробленымъ“... Шельму поважають, зъ Безименного всюды лишь смѣють ся.. Заяць до него привыкъ, лѣзе ѳму на каркъ, въ живй очи глумить зъ него.. Побачить здалека, стане, розсмѣѳ ся и втече..

— За що? — зôтхаѳ Безименный и щоразъ низше похнюпуѳ голову. Порозумѣти не може, длячого лѣсъ на него такъ не ласкавый.. Най бы хочь ще лишь самъ Шельма зъ него глумивъ — менша о се, але отсе и заяць, що то на гадку о вовку дрожить, и сей такожь глумить. Не розумѣѳ того, дуже ѳго се болить...

Чимъ дальше, тымъ гôрше... Не лишь глумили зъ него, але зачали вже й нимъ обиджуватись.. Сорока воронѣ голосно жалувала ся на зле поведенье Безименного, на се, що псуѳ добру славу про вовкôвъ... Бо якій же се вовкъ, що ѳго нѣхто не боить ся!... Глядячи на такій примѣръ, та-жь и менший пташки втратять для нихъ всяке поважанье!... Цѣлый лѣсъ зачавъ воркотати, а навѣть и заяць. Безименный на власнй уха чувъ, якъ заяць, говорячи до дѣтей, дуже лихо о нѣмъ высказувавъ ся, коли противно для Шельмы наказувавъ поважанье.

— Шельма, то менѣ вовкъ справедливый — учивъ заяць свою дѣтвору — такій, якимъ повиненъ бути вовкъ... У него и стать, и сила, а зубы гей, гей; треба ѳго поважати и бояти ся... А той другій — нѣчого не варта, то ледащо!...

Така то лиха слава залунала по лѣсѣ, що ажь лѣсъ ѳму остогидъ.

— Най же буде — подумавъ Безименный — заберу ся, коли васъ такъ обиджаю!

И пôйшовъ. Выйшовъ на поле, и очамъ своимъ не вѣривъ зъ надмѣру щастя. Сонѣчко ясно свѣтить, грѣѳ и такъ любо скобоче своими лучами зъ ясного неба... Нѣ темноты, нѣ вохкости, нѣ выгадокъ!... Тишина и супокôй довкола, лишь зелена травинка шепоче якійсь любощѣ... Усе таке любе и приемне, стôлько щастя довкола, що Безименный вже й про голодъ забувъ. Справдѣшный рай! Пôдвело бѣдне вовчище лобъ и ажь завыло зъ радости... Але завивъ на своѳ лихо... Якъ разъ ѣхавъ тамтуды купець и числивъ свои хабарѣ.. Конѣ сполохались, подорожный перестрашивъ ся, вынявъ стрѣльбу, поцѣливъ до зрадованого вовка, потягнувъ за цинґель...

Кулька вырвала цѣлу жменю шерсти зъ хребта сараки. А тутъ наразъ собаки вôвчарскй прискочили... Рвали ѳго, та такъ рвали, що Безименный не тямивъ, якъ зъ того всего выйти змôгъ — цѣло, але не цѣлый — бодай живый..

И зновъ лѣсъ, зновъ смѣхи и выгадки.. Теперь ѳму ще гôрше. А Шельма смѣѳ ся и смѣѳ ся, ажь лѣсъ дрожить вôдъ смѣху...

— Ага, тобѣ захотѣлось свѣтла... Ты ладивъ ся вже пѣсоньку затягнути.. Ха, ха, ха! — смѣявъ ся заяць, а вченый борсукъ ажь за боки бравъ ся.

Безименный що разъ бôльше пересвѣдчавъ ся, що годѣ ѳму зъ ними жити.

— Га, вѣдай я вже не для нихъ, а они не для мене — подумавъ собѣ бѣдный вовкъ...

ки и слѣды нѣколи не дадуть ся затерти и усунути.“

N. Reforma, окрóмъ поданого нами уступу, де сказано, що „митрополитъ ствердивъ, що тóлько въ релігійнóмъ сполученю зъ Римомъ а въ політичнóмъ зъ народомъ польскимъ почиває ґарантія екзистенціи и розвою національнои Руси“, такъ пише:

„Зъ тревогою и нетерпеливостію ждали мы хвилѣ, въ котрóй и зъ польскои стороны выголосять ся принущеня, що польскій нарóдъ стоить завсѣгды на становищи люблинскои Уніи.. Але вѣче скóнчило ся, хвиля догóдна минула, а исторія поучає, що хвилѣ историчнѣ, якъ рѣки текучій до моря вѣчности, нѣколи не вертають ся... Мысль и совѣсть політична вѣковикóвъ не здобули ся на актъ майже историчнои досяглости...“

Въ подóбный спосóбъ якъ Czas писала и Gazeta Narodowa, а о вѣчи взагалѣ писала цѣла польска праса зъ похвалами, окрóмъ одного Kurjer-a Lwowsk-ого, котрый вправдѣ не въ своихъ окремыхъ статьяхъ але въ дописяхъ выражає ся досыть иронічно. — Мы на статьѣ Czas-у и N. Reform-ы, котрí пóднесли політичне значѣнье вѣча, вóдновѣли въ ч 144. Сю нашу статью помѣстивъ въ цѣлости Dziennik Polski въ передовóй статьѣ пóдъ надписомъ Precz z iluzjami!, пропустивши однакожь приведенí нами слова польскихъ дневникóвъ о вóдновленю політичнои уніи зъ Польщею, а додавъ вóдъ себе такій коментарь:

Слова Впреосв. митрополита „знайшли вóдгомонъ въ серцяхъ польскихъ вширь и вдовжь цѣлои нашои вóтчины, бо були могучимъ выразомъ бажаня и любви згоды помежи двома братними народами... Знайшли вóдгомонъ, бо нарóдъ польскій на свою шкоду все ще вóддає ся пустымъ илюзіямъ, управляє політику сентиментóвъ, дає ся ловити мрѣямъ, а не числить ся зъ студеною дѣйстностію — именно коли приходить на верхъ вóдношенье его до Русинóвъ нинѣшного авторамент у. Мѣжь-тымъ тí Русины зъ истинно зелѣзною консеквенцією стараютъ ся на кождóмъ кроцѣ здирати Полякамъ луску зъ очій, при кождóй нагодѣ майже зъ цинічною отвертостію обливають струями зимнои воды нашій мрѣючій головы, щоразъ смѣлѣйше и бутнѣйше вóдзываютъ ся до насъ: „прочь зъ илюзіями!“, щоразъ явнѣйше и голоснѣйше выпрошують ся вóдъ всякои згоды зъ Поляками...

„Чи по прочитаню сеи статьѣ *Дѣла* може бути ще якій-небудь сумнѣвъ въ души читателя що-до властивыхъ цѣлей и тактики панóвъ політикóвъ зъ табору т. зв. народовцѣвъ? Мы спеціяльно выражаємо вдячнóсть *Дѣлу*, що зъ такою отвертостію высказуючи ся теперь, улекшає намъ дальшу акцію „угодову“...“

Значно инакше, далеко поважнѣйше, нѣжь сей орґанъ псевдо-демократичный, вóдповѣла *Дѣлу* N. Reforma въ статьѣ Polacy a Rusini. (Odpowiedź „Dñu“.) Орґанъ краковскихъ демократóвъ такъ каже:

„... Выражаючи вѣру въ полѣпшенье польско-рускихъ вóдносинъ въ имя уніи, мы зовсѣмъ не мали намѣру выразити тымъ тенденціи „мѣшати ся въ справы Русинóвъ противъ ихъ волѣ“... Де є два народы, двѣ суспóльности, тамъ мусять бути певнí вóдмѣннí політичнí интересы на внутрь, але сила обставинъ, положеня, вкóнци фактъ историчного и ґеоґрафічного повязаня народóвъ вытворює певнí цѣли спóльнí, котрыхъ пóдъ одвѣчальностію за будучнóсть національну не вóльно жадному зъ тыхъ народóвъ легковажити. Такъ розумѣємо потребу братерства зъ Русинами. Не сентименты, але спóльный соціяльно-національный интересъ нехай лучить Русинóвъ и Полякóвъ...

„Нехай „*Дѣло* не узагальнює реакційныхъ аспірацій певныхъ сферъ на цѣлу польску суспóльнóсть. Правдивíй и щирí Поляки бажають розвою силъ народныхъ. розбудженя правдивого почутя народного и почутя свободы...“

Для характеристики вóдносинъ Dziennik-a Polsk-ого до рускои справы додамо ще кóлька слóвъ зъ его статьѣ въ ч. 201 зъ дня 22 с. м. пóдъ нап. Ruś Halicka pod panowaniem austrjackich Polaków. Въ статьѣ тóй подає Dziennik въ кóлькохъ н-рахъ змѣстъ фелетонóвъ зъ „Дневника Варшавского“, котрí приписує колишньому редакторови *Слова* п. В. Площаньскому а въ котрыхъ, мимоходомъ сказавши, находять ся дуже цѣкавíй куріозы. Такъ н. пр. говорить ся тамъ о заложеню *Дѣла* при помочи Полякóвъ, о *Просвѣтѣ*, котра до р. 1873 мала лише 3 селянъ членами и т. д. Dziennik Pol. кóнчить свои замѣты о тóй статьѣ такими словами:

„Русины, належачí до партіи т. зв москвофільскои, суть въ вóдношеню до насъ безусловно лучшими — они не крыють ся зъ своими симпатіями для Россіи, и мы знаємо бодай, зъ кимъ маємо дѣло, знаємо, якихъ средствъ обороны треба ужити, чого треба стеречи ся.

„Партія, котру репрезентує *Дѣло*, маскує ся, тóлько разъ-въ-разъ необачно ухиляє заслону... Не уводѣмъ ся! Въ Русинахъ хиба тогды знайдемо братóвъ, коли ихъ хребты зсѣче такъ дóткливо московскій батóгъ, якъ зсѣкъ Полякóвъ, коли звернуть ся до насъ о помóчь...“

Непоправнí и не даючí ся нѣчимъ поучити!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Оногды вóдбувались нарады вóдпоручникóвъ міністерства вóйны, оборóны краєвои и скарбу, а предметомъ тыхъ нарадъ була змѣна войскового закона кватерункового. Вже пóдчасъ послѣднои сесіи делеґаційнои заявило міністерство вóйны, що оно готове вдоволити заявленымъ бажанямъ, выготовляючи другій типъ касарень по-при теперь загально уживаный. Сей другій типъ касарень робивъ бы можливымъ дешевшу будову касарень

Проектъ програмы нѣмецко-національного сторонництва. Орґанъ Штайнвендера Nationale Blätter оголосили програму, яку уложили мужѣ довѣрія сего сторонництва зъ долѣшнои Австріи. Програма має бути предложена вѣчу сторонництва нѣмецко-національного, яке буде скликане въ осени с. р. Въ програмѣ каже ся, що дайтшь-націоналы у всѣхъ публичныхъ справахъ руководять ся лишь добромъ нѣмецкого народу въ Австріи и зъ того становища треба судити о ихъ поведеню въ радѣ державнóй та о ихъ внесеняхъ економічныхъ. Обовязкомъ всѣхъ Нѣмцѣвъ: спóльно, безъ рóзницѣ партій выступати противъ всякого вкороченя правъ Нѣмцѣвъ. Для того лишь тогдѣ буде можна вóдповѣсти тóй задачи, если представителямъ „славяньского пóвнóчного всходу“ дасть ся consilium abeundi „Наше домаганье — каже ся въ програмѣ — привернути нѣмецко-австрійску державу зъ вылученьемъ Галичины, Дальматіи и Буковины.“ Що-до шкóльництва то стоять на засадѣ свободы школы, при чóмъ увзглядняти треба жаданя и потребы сѣльского населеня. Замѣсть теперѣшнои ординаціи выборчои треба завести нову, въ котрóй бы всѣ званя мали рóвну участь. Въ програмѣ економічнóй знати сильный напрямъ антісемітскій.

Порядокъ дневный нарадъ вѣча румуньского, скликаного до Германштаду, такій: Недѣля 23 червня: 1. Промова президента; 2. уконституованье; 3. веріфікація новыхъ членóвъ; 4. справозданье комітету 25-ти зъ переведеня порученыхъ справъ, именно зó справы дорученя пропамятного письма у Вѣдни; 5. внесеня членóвъ; 6. выбóръ комісіи зъ 40 членóвъ для розгляду справозданя комітету 25 ти и внесень, поставленыхъ членами. — Понедѣлокъ 24 липня: 1. Справозданье комісіи и ухвалы; 2. закрытье вѣча. — Мадярскí ґазеты ширили вѣсти, що Румуны хотять выкликати якійсь конфліктъ зъ Мадярами и Саксонцями, бо мають приречену пóдпомогу оружну вóдъ букарештеньскихъ Румунóвъ, именно вóдъ т. зв. культурнои ліґи.

Всѣ опозиційнí сторонництва хорватскí подають собѣ руки и запереставають своихъ спорóвъ. Якъ звѣстно, погодивъ ся Стросмаєръ зъ Старчевичемъ, — теперь же помирили ся сторонництва Булата и Бянкинього. „Народъ“, орґанъ бóльше умѣркованои партіи Булата, выступивъ першій зъ пропозицією згоды, а „Народнí Листы“ орґанъ Бянкінього радо згодились на ню. Споры устають, а дальматиньскí Хорваты радують ся, що внутрѣшна незгода не буде абсорбувати ихъ силъ въ національнóй роботѣ.

Мадяры ведуть систематично дальше свои заходы на знищенье словацкого житя національного. И такъ звернено теперь очи на молодѣжь словацку, котра вóддаєсь студіямъ богословскимъ. На конвентѣ евангелицкого дістрикту церковного зъ правои стороны Дунаю заговоривъ членъ конвенту Барча про шовіністичну дѣяльнóсть національну словацкихъ студентóвъ въ прешбурскóй евангелицкóй академіи духовнóй. Барча добиравъ яркихъ красокъ до змальованя того стану, котрый, пóсля его гадки, наносить нечесть евангелицкóй церквѣ. Згаданый дістриктъ розтягаєсь на обѣ стороны Дунаю, тожь правобережный дістриктъ готовъ вóдмовити своєи дальшои пóдмоги грошевои для згаданои академіи. Барча поставивъ внесенье, щобы академію перенести до якогось мадярского мѣста, а если се неможливе то бодай вóдобрати академіи характеръ конфесійного заведеня. Вправдѣ не принято внесеня пóсля сформулованя Барчи, але все таки ухвалено резолюцію, що ґенеральный конвентъ має завести ладъ въ прешбурскóй академіи духовнóй.

Якъ зъ однои стороны Мадяры всѣми силами напирають на Словакóвъ, такъ зъ другои стороны патріоты словацкí докладають всѣхъ змаганъ, щобы житье національне розвивало ся. Мѣжь иншимъ патріоты словацкí заходять ся коло заснованя ґімназіи словацкои. Ґімназія має бути заснована зъ приватныхъ фондóвъ, щобы правительство мадярске не мало до неи нѣякого права. И такъ призбирано доси на сю ґімназію 63.442 зр., а складки идуть дальше. Крóмъ того выбрано комітетъ, въ складъ котрого входять патріоты Мудронъ и Делля, а сей комітетъ предложить на сегорóчныхъ зборахъ конвенту до ухвалы резолюцію, що заснованье словацкои ґімназіи есть необходимою потребою.

Угорскí конференціи міністрóвъ, що зачались ще 15 н. ст. липня, покóнчились ажь въ суботу, 22 н с. липня. Нарады міністрóвъ велись въ тóмъ часѣ безперервно, такъ що члены конференціи навѣть не выходили зъ палаты президента міністрóвъ, щобы зъѣсти правильно обѣдъ, а лишь засѣдали до обѣду яко гостѣ президента міністрóвъ. Нарады міністрóвъ засягнули тí всѣ справы, якí прийдуть на порядокъ дневный осѣннои сесіи парляменту угорского Мѣжь тыми справами був найперше буджетъ. Вóдтакъ прийшовъ пóдъ нараду проєктъ закона фамілійного; сей проєктъ основує ся на управильненю права супружого, котре змѣнене на стóлько, що заводить ся обовязкове супружество цивільне и можнóсть розвязаня супружества въ кóлькохъ точно означеныхъ случаяхъ. Проєктъ сей вже на стóлько выготовленый, що може бути предложеный до передъ-санкціи цѣсарскои. Крóмъ того велись нарады міністерскí ще надъ двома важными проєктами реформы: проєктъ о судóвництвѣ адміністраційнóмъ и проєкъ ординаціи громадскои, бо кабінетъ Векерля порѣшивъ зачати реформу адміністраційно-політичну не вóдъ перемѣны управы комітатóвъ, лишь вóдъ орґанізаціи громадъ. Вкóнци нарады міністрóвъ вóдносились такожь до справъ регуляціи кóлькохъ рѣкъ.

——

Петербургскій славяньскій комітетъ благотворительный розписавъ двѣ нагороды за творы, написанí о справахъ славяньскихъ. Перша нагорода 3000 рублѣвъ вызначена за исторію полудневыхъ и заходныхъ Славянъ, вóдъ часу историчнои епохи ажь по рóкъ 1879. Друга нагорода 1000 рублѣвъ призначена за працю о політично-економічнóмъ и релігійнóмъ положеню Славянъ въ Галичинѣ и Буковинѣ. До сеи працѣ мусить долучитись такожь ґеоґрафічна карта „заграничнои Россіи“.

Постóйна россійска фльота на Середземнóмъ мори, про котру говорилось вже кóлька разóвъ, мабуть теперь стала вже довершенымъ фактомъ. Пóсля донесеня россійскихъ ґазетъ, именовано контръ-адмірала Мессера заступникомъ штабового шефа пристани кронштадскои на мѣсце контръ-адмірала Авелява, котрому поручено зложити штабъ для новои фльоты Середземного моря. Кораблѣ россійскí, вернувши зъ мѣжнародноі ревіи въ Чікаґо, остануть вже на Середземнóмъ мори, а до нихъ прилучать ся ще кораблѣ зъ Кронштаду — Фактъ утворея фльоты на Середземнóмъ мори може мати велику вагу въ мѣжнародныхъ вóднoсинахъ. Франція найде сильну пóдпору въ своихъ клопотахъ що-до справъ єгипетскихъ, а Анґлія и Туреччина будуть мати въ неоднóмъ звязаní руки.

——

По ухваленю нѣмецкихъ предложень войсковыхъ зачинає цѣсарь Вільгельмъ роздавати нагороды тымъ, що причинились до тыхъ ухвалъ. Въ першóй лініи така нагорода мусить припасти Полякамъ, котрí, можна сказати, порѣшили предложеня въ користь правительства. По вóдзначеняхъ особистыхъ, якí припали Косцельскому вóдъ цѣсаря (ордеръ и ґратуляційна телеґрама такого змѣсту: „Дякую Вамъ и Вашимъ землякамъ за Вашу вѣрнóсть для мене и мого дому. Най она буде взóрцемъ для иншихъ. За Вашу преданнóсть надаю Вамъ ордеръ короны другои класы. Вільгельмъ.“), мали бы наступити концесіи для цѣлого народу польского. Про тí концесіи пише такъ National Ztg: Обѣцянí Полякамъ концесіи въ справахъ шкóльництва суть того рода, що правительство думає усунути польску приватну науку въ школахъ народныхъ, дозволену передъ кóлькома роками, а натомѣсть приняти науку польского языка въ звычайный плянъ науковый шкóлъ народныхъ въ Познанщинѣ и захóднóй Прусіи. Розумѣєсь, що Nat. Ztg. протестує противъ того, разъ за-для національного становища, а друге за-для того, що се було бы нагородою за голосованье, котре повинно бути результатомъ лишь рѣчевого пересвѣдченя.

Натомѣсть мають покаратись Данцѣ за своє становище супротивъ предложень, бо ихъ одинокій посолъ Йоганзенъ, голосувавъ противъ предложень. Въ народныхъ школахъ пóвнóчного Шлезвіґу заведено вóдъ 1888 р. выкладъ науки релігіи въ двохъ мовахъ. нѣмецкóй и даньскóй. Теперь же правительство добачало въ тóмъ утраквізмѣ велику шкоду для розвитку науки и гадає зарядити выклады релігіи лишь въ нѣмецкóй мовѣ.

——

Вѣсти зъ Сіяму доходять дуже поволи и то не досыть певнí. И такъ доносять, що мѣжь Французами а Сіямцями прийшло до бійки. По тридневóй борбѣ французскí войска заняли форты сіямскí. Дондуа, Донґо, Донгамъ и Донсомъ; Французы не вóднесли нѣякихъ стратъ, натомѣсть зъ Сіямцѣвъ погибло 300 воякóвъ а 200 було раненыхъ. — Сіямскій посолъ въ Парижи просивъ о продовженье 48-годинного речинця, даного Сіямцямъ на вóдповѣдь на французке ультіматумъ. Правительство французке не згодилось на продовженье. Вправдѣ посолъ сіямскій дóставъ вже вóдъ свого правительства вóдповѣдь, але она его не вдоволила и вонъ мусѣвъ вóднестись телеґрафічно о новí инструкціи.

Анґлія слѣдить дуже пильно подѣ въ Сіямѣ, але зъ своєи стороны докладає всякого стараня, щобы не провокувати въ нѣчóмъ Французóвъ. И такъ амбасадоръ паріскій льордъ Доффрінъ вернувъ на своє становище въ Парижи, щобы пильно доносити свому правительству о всякихъ крокахъ Франціи, бо, якъ заявивъ секретарь державный Ґрей въ палатѣ послóвъ, Анґлія мусить уважати, чи ей интересы и анґлійска торговля въ горѣшнóй Бірмѣ не нарушенí.

Досыть того!... Най буде, що хоче, пóйду лѣпше до Микиты и попрошу, щобы принявъ мене на службу...

А Микита розсердивъ ся бувъ дуже того дня ранкомъ, бо що йно треба було платити податки, а тутъ Шельма, якъ на лихо, хопивъ ему теля... Тесавъ собѣ нову голоблю и проклинавъ Шельму. Якъ разъ въ тóй хвили Безименый станувъ передъ нимъ... Микита глядить: Бóгме, вовкъ! и то такій страшный, зголоднѣлый, липаючій очима!... Наляканый Микита перехрестивъ ся..

— Во имя Отця и Сына... — але зó страху не може рушити ся зъ мѣсця...

Безименный стоить за той часъ передъ нимъ, вертить хвостомъ, витає его солоденько:

— Возьми мене до себе — просить — буду тобѣ вѣрно служити...

— Маю тебе взяти? — ледви неледви промовивъ Микита зъ переляку...

— Ба, возьми — вóдповѣдає Безименный — буду вѣрный слуга!...

Скоро вкóнци Микита якось отямивъ ся, подумавъ собѣ, що вонъ чейже на цѣлу околицю славивъ ся зъ розуму, а зъ дѣда-прадѣда знавъ, що вовкови вѣрити не можна.... Подумавъ такъ Микита и тыми словами заговоривъ:

— Ну та що-жь, взяти, то возьму... Приступи но до мене..

Змѣрявъ окомъ Безименного и якъ ваѣде ему голоблею помѣжь уха, ажь сарацѣ тысячѣ свѣчокъ засвѣтили въ очахъ....

* * *

Довго чи коротко се було, не знавъ Безименный, але звóльна очунявъ... Глянувъ довкола: лѣсъ и лѣвъ, всюды, темно, вохкóсть... Зачавъ прислухуватись: зновъ чути якíсь голосы и звуки... Ахъ, такъ! Тажь то зновъ той самый лѣсъ, въ котрóмъ всѣ высмѣваютъ ся зъ бѣдняги.. Хрущь звычайный и сей навѣть смѣявъ ся, комахи дробнí, и тí ему языкъ выставляли....

Такій сумъ найшовъ на него, крайный сумъ!... Охъ, лѣпше було-бъ, если бы Микита бувъ его на смерть вбивъ... Тогдѣ то найшли на него страшнí, цѣлкомъ не вовчí думки... И на що-жь здалось ему житье? Що доброго може ему зъ него прийти? Анѣ ему, анѣ нѣкому... Голодъ, холодъ, лихо — нѣчо бóльше! А що найважнѣйше — изъ-за чого, длячого се все?!

— Нѣ, о, нѣ! — закликавъ — досыть вже того!... На що менѣ житье!... Пóйду смерти глядати!...

И пóйшовъ...

* * *

Сонце жарило... Тишина довкола... Лежить бѣдняга, простягнувъ лобъ на дорозѣ та жде, чи скоро его смерть забере... Довго такъ лежавъ, дуже довго, але смерть анѣ гадала по него приходити... Безименный не може зрозумѣти, длячого то смерть не явить ся по него... Якъ разъ въ тóй хвили ишовъ дорого волоцюга и голодными очима роздивлявъ ся за якою небудь поживою. Голодъ его мучивъ, страшный... Отець молотивъ збóже, мати пѣсоньки спѣвала, а сынокъ, якъ ино пóдрóсъ, пóйшовъ въ свѣтъ долѣ глядати... Ишовъ собѣ такъ волоцюга, ишовъ тягомъ передъ себе. Наразъ побачивъ вовка: лежить мовь неживый.

— А но, зóславъ менѣ вкóнци Господь поживу! — подумавъ волоцюга. — Хочь и не така то шкóра, и добре таки вытерта, але все дадуть щось за ню!

Вже выймивъ острый ножикъ. Наразъ станувъ, мовь вкопаный: вовкъ порушивъ ся! Хотѣвъ втечи, коли выразно почувъ, якъ вовкъ просивъ его о смерть:

— Пекъ ти маро! — подумавъ. Але задержавъ ся.

— А не вкусишь? — поспытавъ.

— Нѣ — вóдпозѣдає вовкъ. — Глядаю смерти!

Волоцюга порозумѣвъ вóдъ разу пóдступъ.

— Добре... А чи позволишь найперше звязати себе?.. Га?. бо бачишь, менѣ такъ, дещо лячно...

— Вяжи

Звязавъ волоцюга вовкови лабы, звязавъ и морду. Безименный вже очи заплющивъ и ждавъ, ажь волоцюга встромить нóжь... Де тамъ!. Волоцюга закинувъ собѣ вовка на плече...

— Въ той спосóбъ бóльше зароблю — подумавъ. — Будуть сыпатись грошики, коли показувати му на ярмарку!

* * *

Лежить Безименный въ клѣтцѣ... Дѣти Алпатича выставляють ему языкъ, панѣ сѣпають его парасольками, мужики хрестять ся, волоцюга справдѣ збирає грóшь.

— О! о! якій страшный! — кличуть довкола.

Безименный лежить въ клѣтцѣ спокóйно, лишь часомъ дрогне.. А коли публика вóдóйде на хвилину вóдъ клѣтки, Безименный пóдводить голову и сумно глядить на рóдный лѣсъ... Нудьга, бóль, сумъ... А однакъ, десь тамъ у внутрѣ, глубоко, порушає ся щось подóбного до надѣ. Бѣдне вовчище стриже ухами и гадає собѣ:

— Та чи скоро сповнить ся ворожба вороны?..

НОВИНКИ.

— **Клясифікація учениковъ I. клясы рускои ґімназіи въ Коломыи:** на 40 учениковъ клясифікованыхъ одержало 3 степень вóдзначаючій, 20 степень першій, 4 поправку, 13 клясу II. и III. — Клясифікація въ порóвнаню до иншихъ клясъ добра, та й справдѣ ученики тои клясы удостоились кóлька разóвъ похвалы зъ устъ настоятелѣвъ. — До клясы I. на слѣдуючій рóкъ вписалось и здало испытъ вступный до теперь 29 учениковъ. Надѣємось, що по ферíяхъ ще бóльше число запишесь, щобы въ рóднóмъ языцѣ побирати науки.

— **Якъ Русинамъ треба доходити своихъ правъ** — подавъ примѣръ нашь землякъ Вп. п. Ф. Гладиловичь, проживаючій въ Рудольштадѣ въ Тірінґіи. П. Гладиловичь, прибхавши минувшого мѣсяця на короткій часъ до своеи родины въ Галичинѣ, мусѣвъ заразъ стрѣтити ся зъ непошанованьемъ и легковаженьемъ правъ рускаго народу. И такъ зажадавъ вонъ на двóрци зелѣзничóмъ въ Перемышли рускихъ друксортóвъ почтовыхъ, але, розумѣєсь, не дóставъ ихъ, а ще й почувъ вóдъ жида-трафіканта: „що вонъ не чувъ нѣколи нѣчого про рускí друксорты, не знає ихъ и не хоче знати“. Коли-жь п. Гладиловичь примѣтивъ, що внесе жалобу до дирекціи почтъ, жидъ ароґантно вóдповѣвъ: „та скаржте собѣ зъ паномъ Богомъ“. П. Гладиловичь, вернувши до Рудольштаду, подавъ жалобу до львóвскои дирекціи почтъ и дóставъ таку вóдповѣдь дня 10 липня до ч. 35848: „До п. Филарета Гладиловича въ Рудольштадѣ. На жалобу зъ 1 с. м. повѣдомляє ся Васъ, що ревізія, заряджена 4 с. м. у прода-

ючои значки почтовй Иты Ґравъ въ Перемышли, выказала дѣйстно бракъ рускихъ друксортôвъ. За тую неправильнôсть упôмнено строго продаючу значки почтовй, а рôвночасно вôзвано пôдъ загроженьемъ утраты дотычнои ліценціи, щобы завсѣгды мала въ запасѣ значки почтовй всѣлякои катеґоріи и въ публикою чемно обходила ся. — Навратиль.“ — Якъ бачимо, дирекція почтъ дала повну сатисфакцію нашому землякови, такъ якъ взагалѣ она готова дати ей кождому, хто о се упоминає ся. А зъ другои стороны, треба намъ взяти пôдъ розвагу слова жида „що вôнъ нѣколи не чувъ про рускй друксорты“. Тй слова, правдивй чи неправдивй, мôгъ бы вôнъ лишь тогдѣ сказати, єсли бы дѣйстно нѣколи нѣхто не жадавъ рускихъ друксортôвъ. А стація перемыска одна зъ тыхъ, що мають найбôльшій рухъ подорожныхъ, котрй не разъ и не два купують тамъ друксорты почтовй, и єсли бы слова жида були правдивй, то тогдѣ треба бы намъ Русинамъ дуже соромитись, що не встоюємось за свои права.

— **Велика буря и неламятна злива** навѣстила вчера Львôвъ около 4 ои годины зъ полудня. По улицяхъ стояли цѣлй озера, а потоки Полтовъ и Пасѣка наповнились по береги. Злива тревала до годины 6-ои зъ полудня, вôдтакъ до 8-ои кропивъ слабый дощь, а по 8-ôй повторила ся злива и тревала до пôзнои ночи. Нинѣ маємо погоду.

— **Клясифікація учениквôвъ помѣщеныхъ въ Рускôй Бурсѣ Тернопôльскôй** выпала въ той спосôбъ, що на 47 учениквôвъ, помѣщеныхъ въ Бурсѣ, 16 одержало степень першій зъ вôдзначеньемъ, 28 степень першій, 1 поправку по феріяхъ, а 2 степень другій.

— **Рускій театръ народный.** Зъ Яворова пишуть намъ пôдъ днемъ 22 н. ст. липня: Въ четверъ (20 н. ст. липня) выставивъ театръ нашъ „Гальку“ при заповненôй майже сали. И се представленье вышало удачно и присало до вподобы публицѣ. Межи гостями замѣтили мы зъ радостью вже чотирохъ духовныхъ зъ околицѣ и кôлькапацять селянъ. Признати треба, що мѣсцева интеліґенція, руска и польска, вôдносить ся до нашои институціи зъ великою симпатією, а численна ей участь въ представленяхъ заохочує знова персоналъ артистичный до щирого труду. Хоры въ „Гальцѣ“ були скрѣплений мѣсцевыми, дуже добрыми силами. Нинѣ въ суботу (22 н. ст. липня) буде выставлена комедія Кропивницкого и „Пошились въ дурнѣ“, въ недѣлю С. Артемовского: „Запорожець за Дунаємъ“, вô второкъ (25 липня) „Баронъ циганьскій“ въ четверъ (27 липня) „Дай серцю волю“, въ суботу (29 липня) „Зô ступеня на ступѣнь“, въ недѣлю народна драма зъ житя козацкого Александрова и Старицкого: „Не ходи Грицю на вечерницѣ“ въ пяти актахъ зъ спѣвами. На „Запорожця“ збираєсь богато селянъ зъ околицѣ.

— **П. Станиславъ Дроздовскій**, родомъ зъ Синявы въ Галичинѣ, одержавъ на университетѣ львôвскôмъ степень доктора правъ.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Золочевѣ зъ ґрупы мѣстъ и мѣсточокъ розписаный на день 21 вересня с. р.

— **Загальній зборы равскои філіи общества им. Качковского** вôдбули ся дня 27 н. ст. червня въ Равѣ въ сали рады повѣтовои. До нового выдѣлу выбрано; о. Вас. Демчука зъ Руды манастирскои предсѣдателемъ, о. Е. Горницкого зъ Равы рускои заступникомъ предсѣдателя, а на выдѣловыхъ: о. Сам. Дуткевича зъ Пôддубець, Тому Томашевского зъ Новосѣлокъ кардин. и Ив Демкова зъ Вôлькы мазовецкои. Заступниками выдѣловыхъ выбранй: о. Ив. Решетило зъ Маґерова и селянинъ зъ Гôйча Иванусъ.

— **Великй непорядки** мають дѣятись въ селѣ Оровôмъ, дрогобицкого повѣта. Виною всего лиха — якъ пише кореспондентъ „Галичанина“ — есть вôйтъ орôвскій, Кость Кухаръ, званый жидами „гôрскимъ княземъ“. Особлаво грошева господарка сего вôйта дає мешканцямъ Орового богато думати.

— **Войскове торжество.** Дня 4 н. ст. серпня с. р. мине 50 лѣтъ, коли цѣсаря Францъ Іосифи I именовано властителемъ полку драґонôвъ ч. 11. Теперь стоить той полкъ въ Городку. Офіцыры того полку рѣшили обходити сю рôчницю величаво; мѣжь иншимъ мають бути такожь устроєнй перегоны. На ту цѣль давъ цѣсарь значный даръ грошевый и ювілейну нагороду почестну. Рôвночасно призначивъ цѣсарь 12.000 зр. яко фондацію, зъ котрои вôдсотки будуть роздѣлюватись по рôвнôй части межи добрыхъ и заслуженыхъ пôдофіцирôвъ того позку.

— **Самоубійства.** Вчера о 10-тôй годинѣ зъ рана застрѣливъ ся у Львовѣ коло кôпця Уніи люб. на замку Теодоръ Фрайденберґъ зъ Коломыѣ, котрый приѣхавъ до Львова, щобы зложити испытъ зъ рахунковости. Испыту не зложивъ и се було причиною самоубійства. — Въ Чернôвцяхъ отруивъ ся матурист Вікт. Реусъ зъ тои причины, що перепавъ при испытѣ зрѣлости.

— **Санкціонованй законы.** Цѣсарь санкціонувавъ постановою зъ дня 10 н. ст. липня ухваленый соймомъ галицкимъ проєктъ закона, котрымъ удѣлено громадѣ Бродôвъ право побирати копыткове на часъ трехъ лѣтъ, а дня 17 н. ст. липня санкціонувавъ цѣсарь законъ ухваленый соймомъ про будову зелѣзниць льокальныхъ въ Галичинѣ.

— **Міністеръ вôйны фельдъ-цайґъ майстеръ бар. Баверъ**, про котрого недугу донесли суботнѣшнй телеґрамы, упокоивъ ся у Вѣдни въ суботу вечеромъ въ 68-ôмъ роцѣ житя. Міністеръ не домагавъ вже вôдъ кôлькохъ лѣтъ и перебувавъ все въ лѣтѣ на купеляхъ въ Крапина Теплицяхъ Сего року поѣхавъ тамъ такожь противъ рады лѣкарѣвъ. И дѣйстно купелѣ пошкодили ему, бо дня 17 н. ст. липня вернувъ зъ-вôдтамъ недужій. Въ суботу дня 22 н. ст. липня дôставъ бар. Баверъ легкій ударъ апоплектичный. По полудни ударъ повторивъ ся зъ бôльшою силою, а вечеромъ міністеръ померъ. — Бар. Ферд. Баверъ уродивъ ся 1825 р. у Львовѣ, скôнчивъ академію инжинеріи въ 1842 роцѣ яко поручникъ, въ 1845 р. ставъ старшимъ поручникомъ, а 1848 року именованый бувъ капітаномъ и тогдѣ бравъ участь въ бомбардованю Львова. Дня 1 цвѣтня 1849 р. именовано Бавера капітаномъ I-ои клясы въ рускôмъ баталіонѣ гôрскихъ стрѣлцѣвъ, котрый ишовъ на Угорщину, а по розвязаню сего баталіону перенесеный бувъ до 31 полку пѣхоты. Яко майôръ вôдзначивъ ся Баверъ въ битвѣ пôдъ Сольферіномъ (1859 р.) и одержавъ за се золотый хрестъ, а въ 1866 року, коли вôдзначивъ ся яко бриґадіеръ въ битвѣ пôдъ Кустоццою одержавъ хрестъ ордеру Леопольда. 1878 р. бувъ Баверъ комендантомъ въ Германштадтѣ, 1881 именовано его тайнымъ совѣтникомъ и фельдъ-цайґъ-майстромъ, 1883 р. ставъ комендантомъ другого корпуса у Вѣдни а 1888 р., по уступленю ґр. Биляндта, покликано его на міністра вôйны. Барономъ ставъ Баверъ 1881 року.

— **Посагы для слугъ.** Маґістратъ львôвскій оголошує конкурсъ на два посаги по 251 зр. 75 кр. для убогихъ дѣвчатъ служачихъ зъ фундациі им. цѣсаря Франца Іосифа I., заснованои д-ромъ Малиновскимъ. Льосованье вôдбуде ся дня 11 н. ст. вересня, а допущенй до льосованя будуть лише дѣвчата служницѣ, уроджений въ Галичинѣ, христіянки, маючй вôдъ 18 до 30 лѣтъ, служачй 3 роки у того самого службодавця, вôльного стану и убогй. Поданя о припущенье до льосованя треба вносити до 31 н. ст липня до маґістрату.

— **Вп. п. Ол. Барвѣньскій**, ц. к. професоръ и посолъ до рады державнои, зволивъ ласкаво обдарувати бібліотеку повѣтову въ Кôцмани своєю „Рускою историчною бібліотекою“. Симъ дорогоцѣннымъ даромъ украсивъ и збогативъ вôнъ нашу бібліотеку дуже знатно. — Въ имени всѣхъ учителѣвъ кôцманьского повѣта пôдписаный за комісію повѣтовои бібліотеки складає сему Вп. Добродѣеви найщирѣйшу подяку зъ приреченьемъ, що будуть дорожитись и користуватись симъ скарбомъ для загального добра и здвигненя народу до просвѣты. — Вôдъ комісіи повѣтовои бібліотеки въ Кôцмани дня 20 н. ст. липня 1893. — *Никоровичъ* предсѣдатель.

— **Зъ Бродôвъ пишуть намъ:** „Въ тутешнôй Бурсѣ христіяньскôй окôнчило 14 учениквôвъ ґімназіяльныхъ свои клясы зъ дуже добрымъ поступомъ. Одинъ въ тôмъ заведеню абітурієнтъ І. Застирець зложивъ испытъ зрѣлости зъ вôдзначеньемъ, що тымъ бôльше на похвалу заслугує, бо довшій часъ бувъ перешкоджены єгипетскимъ запаленьемъ очей и до того бувъ надзырателемъ учениквôвъ въ заведеню. — Наша Бурса, заснована въ 1873 роцѣ въ честь 25-лѣтныхъ роковинъ вступленя на престолъ цѣсаря Франца Іосифа I., завдячує своє 20-лѣтне истнованье звѣстному зъ правоты и запобѣгливости теперѣшному емер. сов. намѣстництва, а тогдашному старостѣ тутешному Теоф. Мандичевскому, котрый хотяй вôдъ 14 лѣтъ зъ далека вôдъ насъ, все ще интересує ся ей добромъ.“

— **Розслѣды бактеріольоґічнй**, заряджений въ наслѣдокъ наглои смерти роботника въ Сяноцѣ дня 13 н. ст. липня вже скôнченй и выказали, що причиною смерти згаданого роботника не була холера азійска.

— **Бурмістромъ мѣста Городка** выбрано кущя тамошного Ліпуса, заступникомъ Алекс. Ґроса начальника зелѣзничого, а платнымъ асесоромъ мѣщанина Юр Ґока.

— **Испытъ зрѣлости въ буковиньскихъ середныхъ школахъ.** До испыту зрѣлости въ 3, буковиньскихъ ґімназіяхъ зголосило ся всего 7 учениквôвъ-Русинôвъ, а то въ черновецкôй 3 въ радовецкій 2 и въ сучавскôй 2. Зъ тыхъ здали испытъ въ черновецкôй ґімназіи 2, а одинъ вôдступивъ, въ радовецкôй 2, а въ сучавскôй 1 а 1 одержавъ поправку. Здали испытъ слѣдуючй абітурієнты зъ Черновець: Ник. Исопенко и Конст. Куниньскій, зъ Радовець: Ил. Кубидевичъ и Амвр. Кустиновичъ, зъ Сучавы Лонг. Рожанковскій. — Испытъ зрѣлости въ черновецкôй греко-прав. школѣ реальнôй зложивъ лише одинъ Русинъ, Зен. Левицкій, а въ черновецкôй середнôй школѣ рôльничôй здавъ испытъ зрѣлости такожь одинъ Русинъ, А. Нещукъ.

— **Въ справѣ намордникôвъ** оповѣщує маґістратъ львôвскій, що позаякъ вôдъ чотирохъ тыжднѣвъ не було у Львовѣ скаженины, то зносить ся приказъ веденя псôвъ на мотузку и накладаня имъ намордникôвъ. Иншй розпорядженя що-до псôвъ остають и на дальше въ силѣ.

— **Выдѣлъ тов. „Шкôльна Помôчь„ въ Коломыи** маєчесть зложити прилюдну подяку Вп. д-рови Володим. Кобрыньскому въ Коломыи за щиру и безкористну помôчь лѣкарску удѣлювану убогимъ ученикамъ чи то въ Бурсѣ чи въ приватныхъ мешканяхъ, а передовсѣмъ за кôлькамѣсячный трудъ при лѣченю зъ тяжкои недуги очнои Ив. Бендасюка уч. II-ои клясы ґімназіяльнои. Честь Вамъ Вп. Добродѣю за Вашу жертволюбивôсть.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣнчанье п. Александра Викôвича окôнченого богослова зъ панною Ольгою Темницкою вôдбуде ся дня 6 н. ст. серпня с. р. въ Устіяновôй, стація Устрѣки. — Дня 1 н. ст. серпня вôдбуде ся въ Григоровѣ, стація зелѣзнича Новосѣлцѣ, вѣнчанье окôнченого богослова п. Олекс. Пристая зъ панною Ольгою Бачиньскою дочкою мѣсцевого пароха. — Въ Надвôрнôй померъ ветеринарь повѣтовый Іоах. Фіщеръ въ 35-ôмъ роцѣ житя. — Въ Коломыи померъ Анат. Ступницкій, 18-лѣтный ученикъ семои ґімназіяльнои клясы.

Вôдпустку одержали оо.: Єр. Борковскій зъ Грушова на 6 тыжднѣвъ, Ив. Костекъ зъ Яворова на 2 тыжднѣ, Мих. Товарницкій зъ Прусина на 6 тыжднѣвъ.

Намѣстництво дозволило на дотацію 300 зр. для сотрудника въ Ванôвцяхъ на 2 роки.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

Димитрій Кличевенй, учитель народный въ Гриневѣ, повѣта бобрецкого, упокоивъ ся дня 19 н. ст липня въ 56-ôмъ роцѣ житя. Покôйный бувъ 32 роки учителемъ, зъ того 19 лѣтъ въ Гриневѣ. Бувъ се ревный учитель, щирый Русинъ и причинивъ ся много до отверезеня села Гринева и Коцурова. Лишивъ жену и 14-лѣтну дочку. Похороны вôдбули ся дня 21 н. ст. липня при участи оо.: Заневича зъ Городиславичь, Боберского зъ Романова, Задорецкого зъ Гринева та численныхъ учителѣвъ сусѣдôвъ и другôвъ покôйного.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистентôвъ почтовыхъ: Іос. Мілера зô Станиславова до Кракова, Ад. Веселіого зъ Тернополя и Фльор. Хомяка зъ Золочева до Львова, Володисл. Фіялю зъ Ясла до Подґужа и Володим. Чайку зъ Тарнова до Ясла. — Канцелістъ суд. Евг. Баєскій перенесеный зô Снятина до Чешанова; офіціялъ почт. Мечисл. Мяновскій зô Станиславова до Львова и асистентъ почт. Юл. Выжиковскій зъ Сокаля до Станиславова.

ВСЯЧИНА.

— **Выправа д-ра Фрітйофа Нансена** до пôвнôчного бѣгуна розпочала ся дня 24 червня с. р. На покрытье ей коштôвъ збирали ся добровôльнй складки, норвежскій стортінґъ ухваливъ 100.000 франкôвъ, а россійске правительство устроило значнй склады поживы при устю рѣки Оленекъ, и на новосибѣрскихъ островахъ, що може стати залозѣ въ великôй пригодѣ, єсли бы корабель розбивъ ся на прибѣгуновыхъ моряхъ. Плянъ д-ра Нансена опирає ся на такôмъ спостереженю. Неразъ замѣчено, що кораблѣ, призначенй для ловôвъ кита, котрй пôдплывали далеко на пôвнôчь вздовжь всхôдного берега Ґренляндіи, опущенй залогою, дôставали ся зъ весною на полудне безъ великихъ ушкодъ, коли противно кораблѣ покиненй на пôвнôчнôмъ побережу сибѣрскôмъ, або въ проливѣ Берінґа, пропадали безслѣдно. Зъ-вôдси справедливо заключають, що истнує струя морска вôдъ берегôвъ Сибѣра черезъ бѣгунъ до берегôвъ Америки пôвнôчнои, що потверджує и сей фактъ, що корабель „Жанетта“, покиненый 1881 р. на берегахъ сибѣрскихъ, зъявивъ ся по кôлькохъ лѣтахъ на всхôднôмъ побережи Ґренляндіи, переплывши, якъ доказавъ Нансенъ, на пôвнôчь вôдъ землѣ Франца-Іосифа не далеко по-при бѣгунъ. Отже зъ тою струєю маєпуститись д-ръ Нансенъ вôдъ устя рѣки Лены, на пôвнôчь до острова Новый Сибѣръ, зъ-вôдки поплыве на пôвнôчь, о скôлько найде отверте море. Нансенъ допустить, щобы его корабель обмерзъ въ ледахъ и не сумнѣвае ся, що струя перенесе его такъ якъ корабель „Жанетту“. Корабель д-ра Нансена „Фрамъ“ приладженый спеціяльно до полярныхъ подорожей, має 12 людей залоги, самыхъ вправныхъ мореплавцѣвъ и поживу для нихъ на 5—7 лѣтъ. Нансенъ взявъ зъ собою машину до писаня, бо пôдчасъ довгихъ ночей полярныхъ писанье звычайнымъ способомъ дуже мучить зôръ. Комната коменданта выправы помальована бѣлымъ лякиромъ. Кождый подорожный мусѣвъ взяти зъ собою неперемакаючу одежу, дуже добре выпробовану Нансеномъ. Пробу, вôдбувавъ Нансенъ, стоячи довгій часъ у водѣ и не чуючи нѣякои вогкости на тѣлѣ. Хлѣбъ до подорожи выпеченый зъ дуже густого тѣста, въ кулистôй формѣ, зъ котрого припадае на одного чоловѣка лише 4 кусники. Для отопленя корабля буде уживатись нафта; на одинъ разъ зуживае ся 5 літрôвъ нафты, припасъ обчисленый на 4—5 лѣтъ. Шатра зроблений зъ шовковои тканины, бо пересвѣдчено ся, що шовкъ дуже добре обезпечує вôдъ зимна. Подорожнй мають и бібліотеку, зложену зъ 1000 творôвъ науковыхъ, описей подорожныхъ и романôвъ. Нансенъ взявъ зъ собою бальонъ и потрѣбну скôлькôсть стисненого ґазу, помѣщеного въ сталевыхъ циліндрахъ. Выправа, якъ видко, приготовлена дуже совѣстно и осторожно, не призабувъ провôдникъ ей й на найменшу дрôбницю. Д-ръ Нансенъ се молодый чоловѣкъ, але мимо того звѣстный вже зъ своихъ подорожей. Вôнъ въ р. 1888—1889 перейшовъ на лыжвахъ пôвперекъ Ґренляндію вôдъ океана Атлянтійского до моря Баффінъ. Въ нѣмъ сполучена велика наука зъ неустрашеною вôдвагою и завзятьемъ. Нансенъ тѣшить ся великою симпатією у женщинъ и передъ своимъ вôдъѣздомъ дôставъ тьму листôвъ вôдъ панъ и панянокъ, котрй хотѣли ему жертвувати своє товариство на довгу полярну подорожь.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 24 липня. Зборы, скликанй на вчера партією независимыхъ соціялістôвъ, розвязала поліція, бо могло прийти до бôйки зъ соціялъ-демократами.

Прага 24 липня. На зборахъ роботникôвъ ухвалено резолюціи за безпосереднымъ загальнымъ голосованьемъ.

Германштадъ 24 липня. Д-ръ Батю отворивъ вѣче Румунôвъ. Представивъ кривды, якй зазнають Румуны въ Угорщинѣ.

Парижь 24 липня. Выборы до парляменту розписано на 20 серпня. — Сіямъ принявъ француске ультіматумъ и прирѣкъ увзгляднити бажаня Франціи.

Конкурсъ.

Комітетъ „Братства св. Арх. Михаила“ и „Шкôльнои Помочи“ оголошує симъ, що зъ початкомъ року шк. 1893/4 прийме до ново-зорґанізованои Бурсы рускои въ Коломыи 10 учениквôвъ ґімназіяльныхъ пôдъ слѣдуючими услôвями:

Родичѣ взглядно опѣкуны мають найдальше до 10 н. ст. серпня надôслати свои прошеня (безъ стемпля) до Комітету Бурсы на руки о. Кл. Кульчицкого въ Коломыи. До прошеня належить долучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) послѣдне свѣдоцтво шкôльне найменше зъ добрымъ поступомъ, пильностію и обычаями, г) заявленье родичѣвъ, або опѣкунôвъ, що зобовязують ся платити мѣсячно зъ горы найменше 5 зр.

Зразъ по речинци означенôмъ порѣшить ся принятье питомцѣвъ. Желаючй одержати вôдповѣдь мають залучити картку кореспонденційну або марку почтову на 20 кр.

Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы має: 1) заплатити за уживанье инвентаря 1 зр. на рôкъ, 2) доставляти декларовану доплату точно що мѣсяця зъ горы на руки касіера, 3) на пранье бѣля зложити на початку кождого пôврóку 1 зр. 50 кр., 4) хто не єсть членомъ товариства „Шкôльна Помôчь“ въ Коломыи, має зложити на цѣль того товариства рôчну вкладку найменше 1 зр. 20 кр.

Принятй до Бурсы питомцѣ мають явити ся дня 2 вересня и выказати ся, що мають: а) 4 пары бѣля, подушку, колдру або коцъ, 2 пошевки, 2 ручники, 4 простирала, 6 хустокъ до носа и добру и вôдповѣдну обувь и одѣжь.

Ученики дуже бѣднй а вôдзначаючй ся будуть принятй безплатно.

Бурса теперь ново-зорґанізована, вôдновлена и вôдповѣдно до потребъ устроєна та дає своимъ выхованцямъ: а) мешканье, харчь, паливо, свѣтло, услугу и пранье, б) достатчить имъ (о скôлько на се призволить фондъ) книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) кермує ихъ выхованьемъ пôдъ наглядомъ ново-выбраного комітету, дає помôчь лѣкарску и старає ся о добре, домашне и товариске поведенье выхованцѣвъ, г) улекшує имъ науку шкôльну и наглядає тую-жь.

Оголошуючи сей конкурсъ, вôдзываємось заразомъ до жертволюбивости Вп. Родимцѣвъ, щобы якъ давнѣйше такъ и на дальше своими датками причиняли ся до утриманя и скорого а хосенного розвитку сеи найстаршои и такъ потрѣбнои въ Коломыи бурсы.

Коломыя дня 20 липня 1893.

Комітетъ.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Рускои Бурсы Тернопôльскои подає симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ р. шк 1893/4 знайде 60 питомцѣвъ, котрй мають намѣръ ходити до шкôлъ въ Тернополи, помѣщенье въ Бурсѣ Рускôй пôдъ слѣдуючими услôвями:

I Родичѣ а взглядно опѣкуны мають найдальше до 15 серпня с. р. надôслати свои прошеня до выдѣлу Рускои Бурсы Тернопôльскои на руки предсѣдателя д-ра Володимира Лучакôвского. До прошень треба прилучити.

а) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу;

б) декларацію, що зъобовязують ся мѣсячно доплачувати: а) убогй 7 зр. б) заможнй 12—20 зр.

в) свѣдоцтво убожества, доплачуючй же мѣсячно 12 зр. и бôльше не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Вôдъ кандидатôвъ вымагає ся а) бодай вдоволяючого успѣху въ наукахъ и доброи ноты въ обычаяхъ, б) доброго здоровля.

Бувшй питомцѣ якъ такожь ученики зъ громадъ, котрй рôкъ рôчно причиняють ся датками на Бурсу, мають першеньство.

III. Родичѣ принятого до Бурсы питомця обовязанй при вступѣ а) зложити вписового 2 зр. 50 кр. (за зъужитковане инвентаря), б) декларовану квоту складати мѣсячно зъ горы, в) всякй грошѣ на потребы шкôльнй питомця складати на руки управителя, г) хотячй учити ся музики мають платити 1 зр. на учителя музики мѣсячно.

IV. На вступѣ до Бурсы мають питомцѣ выказати ся достаточнымъ бѣльемъ, 6 паръ бѣля, сѣникъ, подушку, ковдру и накрывало на лôжко, 3 ручники, 3 пошевки, 2 пары чобôтъ, одежу зимову и лѣтну (барвы ґранатовои).

Хотячй отримати вôдповѣдь на своє прошенье повиннй долучити карту кореспонденційну або марку почтову на 20 кр. (на прилоґи за почтовымъ рецепісомъ.)

Питомцѣ одержать а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу, пранье, б) доглядъ надъ наукою вôдъ домашныхъ инструкторôвъ, в) науку спѣву хорального безплатно, г) купѣль въ закладѣ, д) нагоду придбати иншихъ вѣдомостей теоретичныхъ и практичныхъ.

Управляти выхованьемъ питомцѣвъ и наглядати лично надъ домашнымъ и товарискимъ поведеньемъ буде о. Володимиръ Громницкій, котрый удѣлить родичамъ всякй близшй поясненя. 4773 1—3

Вôдъ выдѣлу Тернопôльскои Рускои Бурсы.

Д-ръ В. Лучаковскій.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hofl.), **Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Презенту на Кнѣгиничѣ одержавъ о. Андр. Пеленьскій тамошный завѣдатель.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Сотрудництво въ Нижанковичахъ одержавъ о. Ив. Прокôпъ.

Надôслане.

Средства десінфекційнй, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хльорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

АДВОКАТЪ

Д-ръ Антôнъ Горбачевскій

ВЪ ЧОРТКОВѢ

переносить свою канцелярію

зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р.

4761 *до* 3-3

дому Бікля при улици Ягольницкôй

напротивъ оо. Доміниканôвъ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѝ, нйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 3—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облігаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облігаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облігацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 30—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3⁰⁸	6⁰¹	9³⁶	6³⁶	9⁴¹
Варшавы	—	6⁰¹	9³⁶	6³⁶	9⁴¹
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9³⁶	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9⁴¹
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6⁰¹	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9⁰⁶	1⁰⁸	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6³⁶	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2⁴⁸	10⁰²	9⁴⁶	6²¹	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2³⁴	9⁴⁶	9²¹	5⁵⁵	—
Сучавы	10¹¹	—	7⁵⁹	12⁵¹	7¹¹
Кимполюнґа	10¹¹	—	7⁵⁹	—	—
Радôвцѣвъ	10¹¹	—	7⁵⁹	—	7¹¹
Бергомета и Чудина	10¹¹	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7¹¹
Слободы рунгурскои	10¹¹	—	—	—	7¹¹
Гусятина черезъ Галичь	10¹¹	—	7⁵⁹	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12⁵¹	—
Белзця	—	—	—	5²⁶	—
Сокаля	—	—	8¹⁶	5²⁶	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9⁰⁶	1⁰⁸	—
Стрыя	—	—	9⁵²	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2³⁸	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3⁰¹	10⁴¹	5²⁶	11¹¹	7³⁶
Варшавы	—	10⁴¹	5²⁶	—	7³⁶
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10⁴¹	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7³⁶
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5²⁶	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8⁰¹	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10⁴¹	5²⁶	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6⁴⁴	3²⁰	10³⁶	11¹¹	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6⁵⁸	3³²	10⁴⁰	11³³	—
Сучавы	6³⁶	—	10³⁶	3³¹	10⁵⁶
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3³¹	—
Гусятина черезъ Галичь	6³⁶	—	—	—	10⁵⁶
Слободы рунгурскои	—	—	10³⁶	—	10⁵⁶
Новоселицѣ	6³⁶	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6³⁶	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6³⁶	—	10³⁶	—	10⁵⁶
Кимполюнґа	6³⁶	—	—	3³¹	—
Сокаля	—	—	9⁵⁶	7²¹	—
Белзця	—	—	9⁵⁶	—	—
Борислава черезъ Стрый	-	—	7²¹	10²⁶	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7²¹	8⁰¹	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10²⁶	8⁰¹	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10²⁶	—	—
Стрыя	—	—	3⁴¹	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Омелянъ Дворжакъ

артистъ-естетикъ, учитель танцѣвъ удѣляє лекціи приватнѝ.

Ласкавѝ зголошеня и вписы зъ мѣста и провінціи приймає бюро центральне посередництва у Львовѣ ул. Трибунальска ч. 1., I. поверхъ.

4763 3—3

Пôдписаный повѣдомляє Вп. П. Т. Публику, що отворивъ у Львовѣ при ул. **Шпитальнôй ч. 28**

новый складъ

всякого рода повозôвъ

краєвого выробу т. є. ляндары, ляндолеты, кариты, фаетоны пôвкрытѝ и отвертѝ, фаетоники дамскѝ до повоженя самому, тарантасы пôвкрытѝ, отвертѝ и до повоженя самому, кучірфаетоны, всякого рода вôзки господарскѝ по цѣнахъ умѣреныхъ, ґаранту ючи за тревалôсть.

4764 4—4

Зъ поважаньемъ

М. НАСЪ

Львôвъ, ул. Шпитальна 28.

5 до 10 зр. денного

певного зарôбку безъ капіталу и ризика подаємо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и паперôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою „**Льосы**" до експедиціи анонсôвъ **П. Даннебергъ**, Вѣдень, I., Wollzeile 19.

4730 5—10

БРИ-

твы швайцарскѝ и англійскѝ ремѣнцѣ и марморки, пензлѣ и всякѝ приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужеского, перфумерія и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Знаменитѝ тѣста

щоденно свѣжѝ Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровѝ фунтъ 1 зр, Кармельки фунтъ 60 кр и т д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 2—?

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20.

20—45 4669

Спеціальный складъ для малярѣвъ церковныхъ

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

поручає кисти, нірнбергске золото дукатове, шляґметаль, покостъ правдивый анґлійскій, якъ такожь всякѝ приборы того рода.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 3—30

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ.**

4641 52—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиравье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою „**котва**" яко **правдивѝ.**

4592 22—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 20—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСКЕ

4722 *и декораційне* 31—180

ВЫВѢСОКЪ И ЛЯКЕРНИЦТВА

Р. Шпрінґмана и Л. Апля

артиста маляря — маляря вывѣсокъ ул. Скарбкôвска ч. 6 напротивъ театру ґр. Скарбка.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 51—?

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

58—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

НОВА КАРТА

РУСИ УКРАИНЫ

выданя тов. педаґоґічного

єсть до набутя въ Адміністраціи „Дѣла", **одинъ примѣрникъ**

4738 **за 20 кр.** 6—?

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **ҐАРДОЛИНЬСКІЙ**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 9—15 на жаданье высылаю. 4519

Мѣхи ковальскѝ выробу краєвого (сильнои будовы) по зр. 28; — **Помики мосяжнѝ до пива по зр. 13**

поручає 4505

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнѝ до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны, якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

ЛЬОСЫ ТУРЕЦКѝ

Тягненье 1 серпня.

Головна выграна 600.000 франкôвъ.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 3 зр.

ИТАЛІЙСКѝ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Тягненье 1 серпня.

Головна выграна 15 000 франкôвъ.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 3 зр. за 5 льосôвъ.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского I. емісіи

Тягненье 16 серпня.

Головна выграна 45 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.

ПРОМЕСЫ на тѝ льосы по 1·50 зр.

ТАРИФА ПРЕМІОВА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ включно до 16 серпня с. р

[На случай выльосованя обезпеченого льосу одержує ся такій самый невыльосованый]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр.		евентуальна страта при выльосов. зр.	кр.
5% льосы зъ р. 1860 цѣлѝ на зр 500	1 серпня	2	75	за штуку	170	—
штуки на зр. 100	„	—	80	„	51	—
3% льосы заведеня кредитов. земск. австр. I. емісіи*)	16 серпн	—	20	„	15	-

*) Квітъ преміовый (Gewinnstschein) належить на случай выльосованя обезпечаючому.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. Заведеня кред. земского.

Головна выграна зр. 45.000 по зр. 1·50.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

Звѣстне вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА

ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всякѝ выкиды шкôрнѝ** особливо на довготреваючѝ и лущачѝ ся лишаѣ, коросту, струпы и паразитнѝ выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыло смоляне и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ навѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ єсть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ" яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои нечистоты шкôры, на выкиды шкôрнѝ и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою,

въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр. по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючѝ заслугуючѝ на увагу: **Мыло бензоове для нѣжности шкôры мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; мыло ихтіолеве на ревматизмъ и червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло танинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ.** Що до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Troppau)

вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнароднôй выставѣ фармацевтичнôй у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда Як. Байзера, П. Ґайльгофера, Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 17—21.

Seb. Kneipp

Необходима для кождого ґаздôвства єсть

КАТРАЙНЕР-А КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 31—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 154. Львôвъ, Второкъ 13 (25) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатані вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ Dziennik-y Pol. появилась допись зъ Вѣдня, пôдписана буквами W. L, а обговорююча теперѣшну ситнацію політичну. Въ дописи подаєсь оцѣнку дѣяльности молодо-Чехôвъ въ радѣ державнôй и зазначуєсь становиско Полякôвъ супротивъ політики молодо-Чехôвъ. „По дволѣтнôй борбѣ — каже ся въ дописи — завдяки молодо-ческôй політицѣ осягнено одно: втрачено надѣю на утворенье давнои бôльшости. Нашѝ (Полякôвъ) рахунки зъ Чехами мабуть замкненѝ. Зô стороны польскои роблено многократно змаганя, щобы здержати молодо-ческихъ політикôвъ на дорозѣ, котра для спокою, значѣня и силы державы отвирала численнѝ небезпечности. На тôй дорозѣ молодо-Чехи не найдуть пôдпоры зô стороны польскои. А если се высказати велить намъ політична льояльнôсть, то мусимо выявити нашу опѣнію що-до новои справы політичнои т. зв. lex Trautenau.. Въ колѣ польскôмъ lex Trautenau не найде пôдпоры; нѣ одинъ голосъ польскій не пôднесесь за тымъ закономъ. Коло польске въ имя старыхъ традицій вôдкине сей законъ unanimiter. Зъ того можна вытягнути лишь таке заключенье, що Поляки не можуть голосувати за найдрôбнѣйшимъ вкороченьемъ правъ, наданыхъ соймамъ краєвымъ, що мусять тыхъ правъ боронити, мовь ока въ головѣ. Поляки хотять, щобы судъ въ Трутновѣ бувъ утвореный пôсля угоды ческо-нѣмецкои, але не згодять ся нѣколи, щобы се стало ся коштомъ правъ соймôвъ краєвыхъ. И длятого жадаємо, щобы справа була полагоджена въ соймѣ ческôмъ.“

——

Вôдъ часу до часу находять ся ще въ Нѣмеччинѣ такѝ патріоты, що вôдвѣдують старого канцлера кн Бісмарка въ єго осѣдку въ Фрідріхсруге. Кн. Бісмаркъ любить при такôй нагодѣ выголосити промову, въ котрôй критикує теперѣшну політику и розвиває свои погляды. Таку то візиту зложили Бісмаркови оногды бравшшвайгскѝ патріоты, а кн. Бісмаркъ промовлявъ до нихъ, нарѣкаючи на теперѣшне правительство и на опозицію ворожихъ державѣ елементôвъ. Вкôнци згадавъ кн. Бісмаркъ про Полякôвъ, именно про ихъ становище супротивъ предложень войсковыхъ, тыми словами: „На внѣ видно поступъ въ одномъ напрямѣ: нашою орґанізацією державною заинтересували ся и тѝ, у котрыхъ давнѣйше того не можна було добачити, именно нашѝ сôвгорожане польскои народности. Они стали ся нинѣ правительственною партією, чого вôдъ сто лѣтъ не було. Але стара пріповѣдка говорить: Timeo Danaos et dona ferentes Я не вѣрю, щобы Поляки були постôйно союзниками правительства; бодай не будуть ними представителѣ польскои ворохобнѣ: шляхта и духовеньство.“

Голосы прасы

о розвязаню греко-кат. семинарій духовныхъ.

Субстратомъ для всѣхъ газетъ при обговореню справы розвязаня семинарій єсть рескриптъ урядовый и коментарь не-урядовый Gazet-ы Lw. Деякѝ газеты, якъ краєвѝ такъ и вѣденьскѝ обмежились на поданю голосу урядовои газеты, иншѝ же додали и вôдъ себе деякѝ замѣтки — хочь мусимо зазначити, що цѣла справа не выкликала стôлько розголосу, якъ бы можна було думати, а се дасть ся хиба тымъ вытолкувати, що може суть заходы, щобы той розголосъ штучно придушити и цѣлу справу незамѣтно поминути.

Галичанинъ, подавши урядовый и неурядовый комунікатъ Gazet-ы Lw., каже: „Зъ нашои стороны було бы ще передчасно сегодня судити о хосенности або шкодѣ для насъ справы закрытя рускихъ заведень духовныхъ. Поки-що признаємо и чуємо лишь вагу порѣшенои реформы. Судъ о значѣню ей будемо могли ажь тогдѣ выдати, коли дôзнаємось близше о устройствѣ ново-заснованыхъ семинарій духовныхъ.“

Вôдтакъ зазначуе *Галичанинъ*, що вѣсть о розвязаню не захопила несподѣвано участникôвъ синоду зъ 1891 р., бо на синодѣ рѣшено въ засадѣ потребу реформы ґенеральнои семинаріи львôвскои и заснованя епархіяльныхъ семинарій. Рôвно-жь и засновуванье семинарій епархіяльныхъ не єсть нѣчого нового, бо вже вселенськѝ соборы порѣшили засновуванье такихъ семинарій и они истнують для латинникôвъ галицкихъ въ Краковѣ, Тарновѣ, Перемышли и Львовѣ, для угорскихъ Русинôвъ въ Унгварѣ, а для православныхъ въ Чернôвцяхъ, Задарѣ и Карловицяхъ, т. є. всюды тамъ, де живе епископъ.

Одно лишь чудуе *Галичанина* — именно се, длячого митрополитъ не згадавъ нѣ словомъ про реформу тогдѣ, коли пос. Романчукъ розпытувавъ єго про справы рускои церкви по поворотѣ зъ Риму. Не найшовши на се вôдповѣди, додае *Галичанинъ* злобно, що вôнъ и такъ нѣколи не приписуе бôльшого значѣня словамъ митрополита, бо н. пр. митрополитъ впевнявъ, що не допустить до введеня фонетики, а фонетика таки введена.

Якъ бачимо, *Галичанинъ* пôсля свого звычаю мѣшае все разомъ и реформу и фонетику, щобы лишь доскулити митрополитови.

Въ слѣдующôмъ числѣ *Галичанинъ* навѣвши голосы Przegląd a и Gazet-ы Nar. (котрѝ и мы низше подаємо), добачуе въ тыхъ голосахъ „безпричинное ликованіе“, бо если загадана реформа має цѣль златинщити руске духовеньство, то се выйде лишь въ некористь самого духовеньства, котре вôдчужить ся вôдъ народу и не буде мати на него нѣякого вплыву.

Gazeta Lw. ще разъ згадала про розвязанѝ семинаріи и додала таку замѣтку, котра пôсля ей гадки повинна бути аґументомъ на потребу реформы, а котра властиво свѣдчить, що Gazeta Lw. не має понятя о цѣлôй справѣ. Именно пише Gazeta Lw.: Семинарія вѣденьска, заснована за панованя цѣсаревои Маріи Терезы, числить теперь 24 питомцѣвъ зъ тыхъ 12 на четвертôмъ роцѣ, 3 на третôмъ, 5 на другôмъ а 4 на першôмъ. „Зъ сихъ датъ показуе ся, — кôнчить Gazeta Lw. — що фреквенція дуже значно впала въ послѣдныхъ рокахъ.“ — Фреквенція не могла бути нѣколи бôльшою, бо лишь на стôлько мѣсць були фонды, а найлѣпшимъ доказомъ, що окôнченѝ ґімназіясты старали ся о принятье до вѣденьскои семинаріи, можуть послужити хочь бы тѝ численнѝ поданя зъ просьбою о принятье а не увзгляднюванѝ лишь за-для браку мѣсця.

N. fr. Presse подала першу вѣсть зъ тыми самыми мотивами, що й въ Gazet-ѣ Lw., а котрѝ певно були и въ рескриптѣ долѣшно-австрійского намѣстництва, повѣдомляючôмъ зарядъ вѣденьскои семинаріи про розвязанье. Вôдтакъ у вечѣрнôмъ выданю помѣстила таку замѣтку: „Лишь будучнôсть покаже, чи не намѣрено латинізаціи Русинôвъ. Вôддача добромильского монастиря василіянъского Єзуитамъ була улекшена лишь тымъ, що реформа вôдбула ся за интервенцією польскихъ властей. Впрочѣмъ пораджено питомцямъ вѣденьскои семинаріи, щобы кôнчили свои студіи у Єзуитôвъ въ Инсбруцѣ. Въ рускихъ церковныхъ справахъ завсѣгды замѣтна рука Лєдоховского и Єзуитôвъ. Для рускихъ кругôвъ розвязанье семинарій було великою несподѣванкою, хочь Русины були приготовленѝ папскою промовою до рускихъ богомольцѣвъ на реорґанізацію ихъ семинарій духовныхъ.“

Наконець лишаємо собѣ два обширнѣйшѝ вôдзывы польскихъ газетъ Przegląd-у и Gazet-ы Narodow-oи.

Przegląd, притворивши ся по єзуицки, затираe руки та кличе: Витаємо цѣлу реформу зъ правдивымъ вдоволеньемъ — а пôдпираe сей окликъ такими аґументами:

„Се розпорядженье єсть дуже важне, бо було дуже потрѣбне. Уніятска семинарія у Вѣдни стратила всяку основу быту, вôдъ коли Австрія зôрвала зъ централістичною системою, котра зовсѣмъ не числилась зъ вôдрубными потребами краєвъ, натомѣсть старала ся вôдливати все въ одну форму, вымодельовану бюрократіею старои даты. Ся вѣденьска семинарія держала молодѣжь, що образувалась на священикôвъ вôддалеки краю, вôдъ народу, котрымъ мала пôзнѣйше проводити. То очевидно було дуже недобре, але ще гôрше було то, що на руску молодѣжь у Вѣдни заставлянô що-разъ зручнѣйшѝ панславістичнѝ силця, по правилу схизматицкѝ, а тамошнѝ політичнѝ власти не могли успѣшно боротись зъ тою аґітацією, що велась въ незрозумѣлôмъ языцѣ для Вѣдня. Вôдтеперь всѣ уніятскѝ клирики будуть выховуватись и образуватись пôдъ окомъ своихъ епископôвъ, саме побôчь того люду, котрому опôсля будуть духозными провôдниками.

„Певно за-для тыхъ самыхъ, менше бôльше, взглядôвъ и причинъ знесено ґенеральну семинарію у Львовѣ. Єи питомцѣ давали неразъ нагоду до нарѣкань на чувства и нахилы, що не лицюють зъ званьемъ католицкого священика и горожанина, не выходячого політичными стремленями за границю державы. Недостачѣ львôвскои семинаріи бачили люде и старались ихъ усунути, однакъ то було трудно, бо вже давно закорѣнивъ ся злый духъ въ тôй институціи. Нельояльнѝ рускѝ котеріи розумѣли самѝ добре, що правительство не буде довго толєрувати такого стану рѣчей и, беручи свои обавы за факты, котрѝ мусять статись, розсѣвали вѣсти немовь бы про намѣрену єзунтами латинізацію семинаріи. Однакъ о тôмъ нѣколи не думали въ правительственныхъ кругахъ. Тамъ найшли знаменитый, вповнѣ вôдповѣдный цѣли и нѣ трохи не прикрый Русинамъ способъ: численну, отже трудну до нагляду, а легку до пôдмінованя одну семинарію на цѣлу Галичину роздѣлено на три малѝ, зъ котрыхъ кожда буде творити малу громадку клириковъ, остаючихъ пôдъ близькою и непастанною контролею своихъ епископôвъ. Они будуть становити немовь бы родину своего архипастиря, а вôнъ пôзнаe ихъ основно, заки высвятить и осадить на парохіи. Зъ того явна велика користь для релиґійныхъ интересôвъ рускаго народа.

„Чимъ бôльше буде свѣтлыхъ уніятскихъ священикôвъ, ученыхъ богословôвъ, тымъ скорше згинуть баламутнѝ понятя о недостачѣ засадничихъ рôзниць мѣжь унією а православіемъ. И длятого цѣсарске розпорядженье заповѣдае установу стипендій для тыхъ уніятскихъ клириковъ, котрѝ посвятять ся высшимъ теольоґічнымъ студіямъ въ краю, або за границею. За границею — се, очевидно въ Римѣ.

„Отже се цѣле розпорядженье маe на метѣ усовершити уніятскій клиръ, на чôмъ богато скористае Церковь и ей вѣрнѝ и въ результатѣ нашь цѣлый край. Тожь витаємо сю реформу зъ правдивымъ вдоволеньемъ.“

Для *Gazet*-ы *Narodow*-oи кобы хочь кождого дня така нагода — бо ажь тогдѣ то она знаe погуляти по свому. Збезчестить всѣхъ и вся — такъ що справдѣ не разъ приходило намъ на гадку не брати до рукъ тои ґазеты и не мѣстити голосôвъ ей про справы рускѝ, бо мимо волѣ можна самому покаляти ся. Що нашь высказъ не пустый, найлѣпшимъ доказомъ замѣтки Gazet-ы Narodow-oи до рескрипту въ справѣ розвязаня семинарій. Въ тыхъ замѣткахъ не перебираєсь въ словахъ: настоятелѣвъ семинаріи называєсь поліцаями, семинаріи синаґоґами-бôжницями и т. п. — а зъ кождои стрôчки можна вычитати: кобы то по тыхъ Русинахъ и слѣду не стало! Замѣтки ей дословно такѝ:

„Тôлько мотивôвъ урядовыхъ. Якѝ мотивы руководили властію духовною, легко догадатись. Ґенеральна руска семинарія львôвска було се монструмъ не бувале въ католицкôмъ свѣтѣ, а єго вôтцемъ бувъ йоспфиньскій лібералізмъ Одною зъ головныхъ точокъ реформы пôдупавшого католицкого духа, установивъ, а радше заостривъ тридентійскій соборъ, щобы кождый епископъ мавъ при собѣ духовну семинарію и вказавъ на се фонды. Се дѣло конечне, особливо въ епархіяхъ такъ величезныхъ, міліоновыхъ, якими суть рускѝ въ Галичинѣ. Епископъ повиненъ пôзнати свого будучого помôчника духовного, повиненъ нимъ руководити, заключити сердечнѝ вôдносины вôтця зъ сынами. То все робила неможливымъ институція однои духовнои семинаріи на цѣлу галицку Русь, — лише при епископѣ въ Перемышли бувъ 4-тый рôкъ теольоґіи, и такій самый засновано при епископѣ въ Станиславовѣ (? Ред.). Митрополитъ мавъ семинарію пôдъ своимъ бокомъ, але якъ мôгъ вôнъ успѣшно вплывати на сотки питомцѣвъ?

„Такожь устрôй тои семинаріи бувъ строго бюрократичный. Настоятелѣ були лишь адміністраторами будынку, постелѣ, одежи и кухнѣ и... поліціянами. Покôйный ректоръ Климаковскій чванивъ ся, що зъ призначеныхъ державныхъ фондôвъ на семинарію заощадивъ 3.000 зр. и то въ роцѣ, коли Іскра окроивъ дотацію тои семинаріи, и безъ огляду на то, що все сильно подорожѣло. Настоятелѣ не мали навѣть часу вплывати духово на питомцѣвъ, а такожь и не у богато було охоты до того.

„Зъ часомъ омлѣвавъ духъ навѣть у найревнѣйшихъ, мало котрый зъ настоятелѣвъ умѣвъ зъєднати собѣ повагу, — а духовна молодѣжь глядѣла неразъ на подѣ безкарнои мальверзаціи въ адміністраціи, а десять поліціянтôвъ не були въ силѣ удержати въ повинности сотки молодѣжи. Питомцѣ выходили зъ семинаріи зъ зародками постôйныхъ недугъ (за-для лихихъ мешкань, нездорового харчу и затроєного воздуха) и збитѝ зъ дороги на цѣле житье. *Дѣло* неразъ указувало числами на ширенье москвофілства и радикалізму въ тôй семинаріи. Старшѝ священики — якъ москвофілы, такъ и народовцѣ — заломлюють руки надъ рядами молодого поколѣня душпастирѣвъ, якѝ выйшли послѣдными роками зъ того гнѣзда.

„Если справа стоить такъ фатально, якъ власне стоить — передовсѣмъ фатально для самои Руси, сему винна головно отся ґенеральна семинарія духовна. Крайный бувъ часъ збуриги ту синаґоґу тѣлесныхъ и моральныхъ хоробъ!

„Зъ тои то ґенеральнои семинаріи рекрутовала собѣ Россія — заразъ по ей заложеню — богословôвъ... православныхъ. Зъ неи то и

НОВИНКИ.

— **При будовѣ величавои церкви** въ Мостахъ великихъ обняли роботы столярскѝ и слюсарскѝ члены нашого товариства ремѣсничого „Зоря“ пп. Павлишакъ, Василиця и Пендюкъ. Така будова, якою єсть церковь мостиска, вымагала вôдповѣдныхъ до стилю церкви роботъ столярскихъ и слюсарскихъ, тому комітетъ церковный въ порозумѣню зъ архитектомъ п. Нагôрнымъ рѣшивъ вôддати ихъ нашимъ майстрамъ львôвскимъ.

— **Пôдмоги на будову школ народныхъ.** Зъ фонду призначеного соймомъ на рôкъ 1893 въ высотѣ 7000 зр. на беззворотнѝ пôдмоги на будову школъ одержали субвенціи вôдъ краєвои рады школьнои слѣдующѝ громады: Волове и Залѣсцѣ въ повѣтѣ бобрецкôмъ по 100 зр., Устье епископске въ повѣтѣ борщѣвскôмъ 100 зр., Рогачинъ и Плихôвъ въ повѣтѣ бережаньскôмъ по 100 зр., Помôрцѣ въ повѣтѣ бучацкôмъ 100 зр., Люблинець старый въ повѣтѣ чешанôвскôмъ 100 зр., Заболотôвка въ повѣтѣ чортковскôмъ 100 зр., Лещава горѣшна въ повѣтѣ добромильскôмъ 100 зр., Галичанôвъ и Оброшинъ въ повѣтѣ городецкôмъ по 100 зр., Шовско, Ветлинъ и Лежахôвъ въ повѣтѣ ярославскôмъ по 100 зр., Завадка въ повѣтѣ калускôмъ 100 зр., Вôлиця деревляньска въ повѣтѣ каменецкôмъ 50 зр., Головы въ повѣтѣ косôвскôмъ 100 зр., Устрѣки долѣшнѝ въ повѣтѣ лѣскôмъ 300 зр., Глуховець въ повѣтѣ львôвскôмъ 100 зр., Лугъ въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ 100 зр., Кривка въ повѣтѣ перемыскôмъ 100 зр., Вербиця въ повѣтѣ равскôмъ 100 зр., Настащинь и Заланôвъ въ повѣтѣ рогатиньскôмъ по 100 зр., Пôдгайчики въ повѣтѣ рудецкôмъ 300 зр., Воля баран цка и Кружики въ повѣтѣ самбôрскôмъ по 100 зр., Команча и Прилуки въ повѣтѣ синôцкôмъ по 50, а Тарнавка въ тôмъ же повѣтѣ 100 зр., Воля кобляньска въ повѣтѣ старомѣскôмъ 100 зр., Янкôвцѣ и Городище въ повѣтѣ тернопôльскôмъ по 100 зр., Антонôвка и Вôльшаниця въ повѣтѣ товмацкôмъ по 100 зр., Винятинцѣ въ повѣтѣ залѣщицкôмъ 100 зр., Гниличѣ великѝ въ повѣтѣ збаражскôмъ 100 зр., Репетники и Угерцѣ въ повѣтѣ золочѣвскôмъ по 100 зр, Куниничъ, Крехôвъ и Передримѣхи вели-

кій въ повѣтѣ жовкѣвскѣмъ по 100 зр., та Лѣвчичѣ и Крехѣвъ въ повѣтѣ жидачѣвскѣмъ по 100 зр.

— **П. Василь Нагѣрный** выѣхавъ на тритижневый побутъ на село, а именно до Рудна почта Зимновода-Рудно.

— **Заборона вывозу пашѣ.** Галицкій товариства рѣльничій заявили ся противъ забороны вывозу пашѣ, а то зъ тои причины, що въ Галичинѣ есть сего року на стѣлько сѣна и пашѣ, що стане ще й на вывѣзъ. Однако міністерство выдало заборону зъ огляду на иншій провінціи австрійскій и тымъ выставило интересы Галичины на шкоду, бо цѣна пашѣ мусить обнизитись. Крѣмъ того богато людей зъ Галичины поробило контракты на доставу пашѣ за границю, бо не надѣяли ся забороны, а теперь заграничній купцѣ выступлять зъ претенсіями за-для недодержаня умовы. Однако наши господарѣ, що мають пашу не конче мусять стратити. Въ деякихъ околицяхъ упадають цѣны худобы и имовѣрно будуть ще дальше упадати, отже можна господарямъ купувати худобу, кормити лишною пашею и въ той спосѣбъ вѣдбити страту на знижцѣ цѣны пашѣ.

— **Хмароломъ**, якій навѣстивъ Львѣвъ въ недѣлю пополудни наробивъ дуже богато шкоды въ околици. Рѣчка Полтовь позаливала и замулила цѣлковито сѣножати въ селахъ: Замарстиновѣ, Збоискахъ, Знесѣню (въ части), Ляшкахъ, Сорокахъ, Прусахъ, Полоничахъ. Крѣмъ того вода повыривала въ огородахъ ярину, якъ капусту и бульбу. У Львовѣ не було великои шкоды. Лише на площи св. Духа вывернувъ вѣтеръ зъ коренемъ каштана та ушкодивъ сады. Въ дѣмъ Шнайдера при ул. Академічній ударивъ грѣмъ, але не ушкодивъ дому, лише вырвавъ кусникъ тинку. Въ деякихъ низше положеныхъ улицяхъ якъ въ Рѣзницкій, Театральній. Академічній позаливала вода пивницѣ, а навѣть була въ деякихъ мешканяхъ.

— **Ставропигійскій ноституть** оповѣщує, що не розписує сего року конкурсу на принятье питомцѣвъ до Бурсы, а то зъ тои причины, що мѣсць въ бурсѣ мало, а й на тѣ мѣсця есть вже кѣлькохъ учениковъ пренотованыхъ.

— **Обокража церкви.** Въ Золочевѣ давъ ся сими днями замкнути въ церкви бувшій ученикъ стрыйскои ґімназіи и по выходѣ процесіи розгостивъ ся въ нѣй на добре. Коли пѣзнѣйше отворивъ паламарь дверѣ, впало ему въ очи, що вино выпите и просфоры зъѣденій. При дальшихъ розслѣдахъ побачивъ вѣнъ, що дверѣ на хоры отворенй, а коли прикликавши помѣчь выйшовъ сюды заставъ тамъ згаданого ученика, котрый заявивъ, що давъ ся замкнути въ церквѣ зъ голоду. Крѣмъ выпитого вина и зъѣденыхъ просфоръ укравъ вѣнъ 5 зр. зъ хоральнои скарбоны. Виновника вѣдставлено до суду.

— **Катастрофа зелѣзнича** лучила ся вчера въ ночи на стаціи Суха. При пересуваню поѣздѣвъ наѣхавъ поѣздъ товаровый на стоячій на стаціи поѣздъ особовый, щѣ мавъ вѣдходити до Санча. Кѣльканацять подорожныхъ потерпѣло легкій скалѣченя.

— **Похоронъ міністра вѣйны ґен. Бавера** розпочавъ ся нинѣ, вѣ второкъ, у Вѣдни перевезеньемъ тѣла покѣйника на дворець зелѣзницѣ пѣвнѣчнои, а скѣнчить ся въ четверъ дня 27 н. ст. липня о 4-ій годинѣ зъ полудня, у Львовѣ, де тѣло буде зложене въ родинній гробници на кладовищи Лычаковскѣмъ. Реґулямінъ войсковый приписує, що помершимъ особамъ войсковымъ, безъ огляду на ихъ становище належить доставити разъ т. зв. войсковый супровѣдъ (кондуктъ), отже въ тѣмъ случаю, або у Вѣдни або у Львовѣ. Однако цѣсарь выимково розпорядивъ, що похоронъ міністра Бавера має ся вѣдбути и у Вѣдни и у Львовѣ зъ повными почестями войсковыми. — У Вѣдни буде на похоронѣ міністра цѣсарь, що умысно въ тѣй цѣли приѣде зъ Ишля, члены цѣсарскои родины, ґенераліція и богато достойниковъ правительственныхъ и автономічныхъ та цѣла залога вѣденьска. — У Львовѣ вымашерує въ четверъ на дворець зелѣзничій цѣла тутешна залога (всѣ полки пѣхоты, оборона краєва, кѣннота и артилєрія зъ усѣми канонами), а то пѣсля припису реґуляміну, котрый призначує на похоронъ міністра вѣйны цѣлу залогу дотычнои мѣсцевости Командантомъ похоронного походу буде фельдъцайґъ-майстеръ, отже повиненъ бути головнокомандуючій львѣвского корпусу кн. Віндішґрецъ, котрый певно приѣде въ тѣй цѣли зъ вѣдпустки до Львова. Кажуть такожь, що єсли бы кн. Віндішґрецови не дозволило здоровлє прибути до Львова, буде доводити походомъ ґенеральный инспекторъ пѣхоты, ґенералъ бар. Кеніґъ зъ Вѣдня. До Львова заповѣджено такожь зъѣздъ ґенераліціи зъ цѣлои монархіи и депутаціи 84 полку пѣхоты, котрого властителемъ бувъ помершій міністеръ. Мощѣ прибудуть до Львова въ середу вечеромъ и полишать ся въ ваґонѣ ажь до похорону.

— **Нещастна пригода.** Въ Краковѣ завалила ся вчера стѣна въ триповерховѣй новобудуючѣй ся каменици и засыпала кѣлькоро людей. Зъ пѣдъ розвалинъ добуто зъ рана двѣ роботницѣ тяжко покалѣченій и двохъ мулярѣвъ лекше ушкодженыхъ. По полудни добула сторожа огнева трупа теслѣ Лесняка вѣтця 2 дѣтей, щѣ удушивъ ся въ пивници. О 2-ій годинѣ зъ полудня чули ще его крикъ. Пѣдъ розвалинами лишивъ ся ще 15 лѣтный хлопець Дзикъ Єго добути не можна, бо цѣла каменица грозить заваленьемъ. Виною катастрофы есть злый матеріялъ доставленый будѣвничимъ Ертлемъ и пѣдмайстромъ Заблоцкимъ.

— **Тѣло нещастнои жертвы рѣки Бялои** пѣдъ Тарновомъ, 17-лѣтного ученика VII-ои клясы ґімназіяльнои, Адольфа Вальхера, котрый — якъ звѣстно — утопивъ ся, ратуючи другого потопаючого ученика Желеховского, найдено сими днями въ Вислѣ. Тѣло перевезено до Тарнова.

— **Цѣсарь** постановою зъ дня 9 н. ст. липня затвердивъ выбѣръ посесора Фел. Бараньского зъ Шептичь на заступника презеса рады повѣтовои въ Рудкахъ.

— **Новый урядъ почтовый** вѣйде въ житье дня 1 н. ст. серпня с. р. въ Нагачевѣ, яворѣвского повѣта. Округъ доручень сего уряду будуть становити обшары двѣрскій: Коханѣвка, Нагачѣвъ, Порубы, Семерѣвка та громады: Нагачѣвъ зъ Фальмесами, Семерѣвка зъ Болоньемъ семерѣвскимъ, Кандяками и Шведами.

— **Приватну семинарію жѣночу** въ Станиславовѣ, отвирає зъ початкомъ 1893/4 року шкѣльного тамошный вѣддѣлъ польского товариства педаґоґічного. Дотычный статутъ затвердила вже краєва рада шкѣльна а управительство заведеня поручила проф. школы реальнои, Мяздзѣ. Поки-що буде истнувати лише першій рѣкъ. Оплата мѣсячна вѣдъ однои ученицѣ буде выносити 8 зр.

— **Торговля живымъ товаромъ.** Зъ Сучавы доносять, що два тамошній торговельники душь, Маєръ Лейба Торенштайнъ и Нусенъ Лехнеръ, намовили 18-лѣтну каварку Мар. Казюкъ, щобы поѣхала на Всхѣдъ, обѣцюючи ѣй великій заробокъ. Дѣвчина не здаючи собѣ ясно справы зъ сего, згодилась на ихъ предложенье. Жиды сховали єи на подѣ, въ домѣ своєи знакомои Леѣ Крафтъ и выжидали догѣднои поры, щобы єи перекрасти черезъ границю. Тымчасомъ дѣзнавъ ся о тѣмъ властитель каварнѣ, де служила згадана дѣвчина, и давъ знати о всѣмъ поліціи, котра увязнила обохъ переступниковъ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оголошує: Для ужитку подорожуючои публики оповѣщує ся щоденно въ стаціяхъ: Львѣвъ, Перемышль, Стрый, Станиславѣвъ, Коломыя, Чернѣвцѣ и Лавочне, телеґрамы вѣденьскои секціи метеорольоґічнои, за повѣдаючій истнуючій и въ найблизшій добѣ сподѣваный станъ воздуха. — Побѣчь телеґрамъ знаходять ся листы зъ мапою метеорольоґічною, служачій до близшого поясненя першихъ, и для загального погляду на станъ воздуха въ цѣлій Европѣ.

— **Станъ засѣвѣвъ у всхѣдній Галичинѣ** (пѣсля справоздань, надѣсланыхъ комітетови гал. Товариства господарского). Въ часѣ довготревалои слоты були перервы, котрі дозволили частинный збѣръ сѣна и конюшины — однакъ загаломъ въ справозданяхъ жалують ся на слоту и на що разъ гѣршій зъ кождымъ днемъ выгляды на жнива. Иншими роками рѣпакъ въ тѣмъ часѣ бувъ вже зѣбраный и молоченый, а сего року лишь въ однѣй мѣсцевости у всхѣдній Галичинѣ зѣбрано рѣпакъ. — Станъ пшеницѣ есть все ще переважно вдоволяючій, однакъ що разъ частѣйше жалують ся на иржу (вправдѣ все ще лишь на листю). Комахи появляють ся такожь сильно; доси дали про нихъ знати зъ-пѣдъ Тернополя, а теперь побачено ихъ въ околици Ярослава, Дубецка, Мостискъ, Самбора и Чорткова На многихъ ланахъ пшениця вылягла, длятого загально думають, що буде много соломы а мало зерна. — Припѣзнене що найменше о два тыждні жниво жита буде рѣшучо гѣрше анѣжь пшениці. Зѣ всѣхъ сторѣнъ жалують ся, що жито рѣдке, має много порожного колося або вылягло. — Станъ вѣвса и ячменю лѣпшій анѣжь иншого збѣжа, але выглядає въ многихъ мѣсцяхъ жовто, а гниль вѣдъ споду, на поляхъ низше положеныхъ, выступає дуже выразно. — Горохъ и бѣбъ суть переважно густі и рослі, але цвитуть слабо. — Гречка слаба за-для великои вохкости и дуже припала єи хопта. — Кукурудза майже безъ выимки дуже слаба; найлѣпша ледви може уходити за середну.

Помимо перешкоды, майже всюды выконано роботы коло бульбы. Зачинає цвисти, але и гнити. — За-для слоты квестія пашѣ стаєсь зъ кождымъ днемъ важнѣйша. Зъ теперѣшныхъ справоздань можна заключати, що рѣдъ пашѣ буде дуже лихій, а скѣлькѣсть за-для залитыхъ и замуленыхъ лугѣвъ невелика. Конюшина выдає 7, 12—20 метр. сотнарѣвъ зъ морґа. — Овочѣ показують слабо; вишень и черешень не много, бо овочь або зѣгнивъ за-для вогкости або вѣдпавъ передчасно.

Справозданя зъ повѣтѣвъ такій:

Въ Бобрецкѣмъ пшениця, жито, ячмѣнь добрій, овесъ знаменитый, гречка, просо, кукуруза середній, бульба добра

Въ Борщѣвскѣмъ пшениця, жито и конюшина середній, кукуруза и тютюнъ лихій, впрочѣмъ иншій засѣвы добрій.

Въ Богородчаньскѣмъ иржа осѣла на пшеници, жито має много порожного колося, ячмена середній, кукуруза и бульба лихій.

Въ Брѣдскѣмъ пшениця и жито добрій, але иржа появляє ся, ячмѣнь мѣрный за-для слоты а декуды зѣгнивъ на пни, гречки пѣзній добрій, ранній лихій, вѣвсы добрій, проса перший переораній. Конюшина гниє на покосахъ въ копицяхъ. Бураки и бульба на низшихъ поляхъ зѣгнили.

Въ Березѣвскѣмъ пшениця знаменита, прочій засѣвы добрій.

Въ Чорткѣвскѣмъ пшеницѣ, жита, ячмена и вѣвсы добрій, тій послѣдній навѣть по части знаменитій; проса, вики, гречки, конюшины, бульба середній. Тютюну за-для браку росады мало обсаджено.

Въ Добромильскѣмъ бѣльшу половину пшениць знищила комашня, станъ жита мѣрный, ячменю середный, вѣвса, гороху, бульбы и бураквъ добрый.

Въ Городецкѣмъ станъ засѣвѣвъ переважно середный, бульба и капусты добрій.

Въ Городеньскѣмъ пшеницю обсѣла иржа, жито низьке и щербате, ячмѣнь, овесъ и бобикъ знаменитій, тютюнъ, о скѣлько не знищеный борозняками, добрый

Въ Калускѣмъ пшеницѣ, ячмена, горохи, бобы добрій, кукуруза, жито, мѣшанка, бульба и овесъ середній

Въ Камѣнецкѣмъ на мѣсцяхъ низшихъ все вымокло, впрочѣмъ засѣвы цѣлкомъ добрій.

Въ Коломыйскѣмъ станъ засѣвѣвъ майже безъ выимки дуже слабый.

Въ Косѣвскѣмъ пшеницѣ мѣрній, жита середній, ячмена лихій, вѣвсы середній, бульба середна, луки знаменитій и вже зачали мѣсцями косити.

Въ Лѣськѣмъ пшеницѣ знаменитій, жита и ячмена середній, вѣвсы, горохи, бобы, бобики добрій, бульбы досыть добрій.

Въ Львѣвскѣмъ рѣпаки злій, пшеницѣ середній, такъ само жита, ячмена и вѣвсы добрій, бульбы рѣвножь. Сѣно гниє на покосахъ и копицяхъ.

Въ Мостискѣмъ пропали пшеницѣ и ячмена, котрій впрочѣмъ суть добрій, комашня въ значній скѣлькости, именно пѣзнѣйшій пшеницѣ. Впрочѣмъ станъ засѣвѣвъ переважно добрый.

Въ Пѣдгаецкѣмъ рѣпаки мѣрній, пшеницѣ и ячмена знаменитій, жита добрій, вѣвсы добрій, бобы, бобики и вики знаменитій, кукуруза середна, бульба добра. Дощѣ безперерывній не дають робити коло сѣна, бульбы, ораня и т. п. Въ Пѣдгайцяхъ, Загайцяхъ, Новосѣлцѣ, Монзелѣвцѣ, Гниловодахъ падавъ дня 10 с. м. градъ и зробивъ значну шкоду. На низшихъ лукахъ розлила зновъ вода, але сѣно вже въ копицяхъ, тожь невелика шкода.

Въ Перемыскѣмъ пшеницѣ середній, прочій засѣвы добрій, бульбы мѣрній, въ значній части выгнили.

Въ Перемышлянскѣмъ пшеницѣ добрій, жита мѣрній, ячмена середній, вѣвсы, горохи добрій, гречки и проса лихій, бульбы добрій. Иржа появила ся на банатцѣ. Бульбу и бураки присѣла була дуже хопта, але вже обсапанй. Борозняки роблять шкоду въ буракахъ. Сѣна трета частина пропадає за-для замуленя, проче косить ся и середне.

Въ Рогатиньскѣмъ пшеницѣ буйній, жита зачинають жовкнути, колося много щербатого, вѣвсы и ячмена буйній але доломъ зачинають жовкнути, горохи и бобы цвитуть гарно; ранна бульба цвите але годѣ єи обсапати, капусты гарній.

Въ Рудецкѣмъ пшеницю обсѣла иржа, а що градъ зробивъ значній шкоды то станъ єи дуже слабый. Жито зле вѣдцвило, ячмена вымокли, бульба добра.

Въ Самбѣрскѣмъ пшениця ледви въ 30% выколосила ся, прочу знищила комашня, жито въ многихъ мѣсцяхъ пѣдмокло и збѣлѣло, вѣдтакъ не цвило, а на певно м жна приняти 20% на нѣнащо. Рѣпакъ обсѣли мшицѣ. Бракъ роботника великій; бульба, бураки, морковь, кѣньскій зубъ въ многихъ мѣсцяхъ ще не обсапанй. Сѣна кошенй, покѣсъ бувъ дуже добрый але слота много сѣна попсовала.

Въ Скалатскѣмъ появилась на колосю пшеницѣ иржа. ячмѣнь въ значній части вылягъ, жита добрій. Бульба добра.

Въ Сокальскѣмъ рѣпакъ досыть добрый, пшеницѣ слабій, бо въ часѣ цвѣту ливъ дощь, ячмена добрій, кукурузы лихій, бульбы середній. Покѣсъ сѣна обильный але лежавъ довго на слотѣ тожь и зѣгнивъ.

Въ Станиславѣвскѣмъ пшениця слаба; дощѣ, що зачались вѣдъ 20 мая, поправили рѣстъ засѣвѣвъ, але намолоту доброго не можна надѣяти ся. Картофлѣ лихій, бураки такожь, сѣно замулене и дуже лихе.

Въ Стрыйскѣмъ пшеницѣ переважно добрій, въ житѣ много щербатого колося, вѣвсы и ячмена знаменитій, на мокрыхъ грунтахъ середній, кукурузы цѣлкомъ вымокли.

Въ Тернопѣльскѣмъ рѣпаки мѣрній и лихій, прочій засѣвы переважно добрій.

Въ Товмацкѣмъ станъ всѣхъ родѣвъ збѣжа добрый, окоповыхъ ростинъ середный.

Въ Залѣщицкѣмъ пѣзнѣйшу пшеницю обсѣла комашня. Жита щербатій, впрочѣмъ всѣ иншій засѣвы середній, бульба такъ само.

Въ Золочѣвскѣмъ пшеницѣ знаменитій, жита добрій и ячмена добрій, бульбы лихій.

Въ Жовкѣвскѣмъ на пшеници и житѣ иржа, крѣмъ того на пшеници снѣть; ячмена середній, вѣвсы добрій, бульба гниє.

Въ Жидачѣвскѣмъ пшеницѣ знаменитій, жита добрій, ячмена знаменитій, вѣвсы добрій, горохи и бульба знаменитій.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 25 липня. Въ комісіи промысловѣй переслухувано експертѣвъ зъ Ґаличины, а именно вѣдпоручниковъ зъ Кракова.

Будапештъ 25 липня Наслѣдникомъ міністра Бавера має стати міністеръ гонведѣвъ Фейерварій.

Берлинъ 25 липня. Заперечують, мовь бы правительство робило якій кроки въ справѣ заведеня науки языка польского въ школахъ народныхъ въ Познанщинѣ.

Парижь 25 липня. Вѣйна Франціи зъ Сіямомъ неминуча. Посолъ французкій вѣдкликаный зъ Банґкокъ, а правительство французске повѣдомило державы, що приступає до блѣокады пристаней сіямскихъ.

Лондонъ 25 липня. Times доносить, що Россія жадала недавно вѣдъ Сіяму вѣдступленя острова Салянґи на стацію для россійскихъ кораблѣвъ.

Надѣслане.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосьє вже по одноразовѣмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкѣдныхъ складниковъ, рѣзнить ся вѣдъ иншихъ того рода средствъ, що волосьє по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.

Головный складъ въ аптицѣ пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вѣдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пѣдъ Коперникомъ", Львѣвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одвяху) поручає у великѣмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛѢСЫ

купує и продає найкористнѣйше

контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрій вѣдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вѣдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 4—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовляє 21—180

ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ

вѣдъ 1 20 кр. за сотку.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тѣмъ званю бѣльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякій вымоги такъ зъ огляду на щоденій выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.

4758 4—?

НОВА КАРТА

РУСИ УКРАИНЫ

выданя тов. педаґоґічного есть до набутя въ Адміністраціи „Дѣла", одинъ примѣрникъ **за 20 кр.** 7—?

Білєты візитовій, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

59—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Сѣтка дротяна зелено або сино лякирована по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованій рѣзныхъ предметѣвъ до розпорядимости.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свѣй

МАҐАЗИНЪ

и РОБѢТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарѣвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобѣтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 52—?

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВѢДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНѢВЪ

въ Ляндестраи, почта и стація зелѣзнича Калушъ

обѣймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вѣдлили доси вже **1.558 дзвонѣвъ загальнои ваги 1780 сотнарѣвъ.** Заявляють, що и на дальше пѣдѣймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вѣдливальнѣ дзвонѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонійній дзвоны, якъ такожь поодиноки, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднійшои роботы, вѣдповѣдно взятій въ снасти, въ найкоротшѣмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пѣдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ"

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхѣдъ такожь въ улицѣ Тихои

поручає лишь найлѣпшій роды Цейлонъ, Мокку и Американьскій по цѣнахъ гуртовныхъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беляревского.

Ч. 155. Львôвъ, Середа 14 (26) липня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolllzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовôй а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôвpôкъ выдавництва „Дѣла“. Проснмо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выpôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Справы краєвѣ.

[Пôдпомога краєвого промыслу. — Ухвалы зъѣзду маршалкôвъ повѣтовыхъ]

Краєва комісія для справъ промысловыхъ вôдбула передвчера засѣданье, на котрôмъ ухвалила прелімінарь выдаткôвъ зô скарбу краєвого на цѣли розвою промыслового шкôльництва и взагалѣ на спомаганье промыслу въ краю на р. 1894. Ухвалы тѣ свѣдчать, що наше молоде шкôльництво промыслове розвиває ся щоразъ красше, бо щоразъ бôльше прибуває новыхъ промысловыхъ шкôлъ, давнѣ розширяють ся, добувають собѣ щоразъ лучшихъ способôвъ до науки, а про фахове образованье учителѣвъ дбає комісія промыслова, роздѣляючи помѣжь кандидатôвъ стипендіи и приспособляючи ихъ належно до обовязку, якій на нихъ жде.

Доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ, то єсть вечѣрныхъ шкôлъ для термінаторôвъ ремѣсничихъ по мѣстахъ, обôймає прелімінарь на 1894 рôкъ 40; отже шкôлъ тыхъ буде о 12 бôльше, якъ въ р. 1893. Именно крôмъ шкôлъ въ Бялôй, Бохни, Бродахъ, Бережанахъ, Дрогобичи, Горлицяхъ, Ярославѣ, Яслѣ, Коломыи, въ Краковѣ чотирохъ закладôвъ, у Львовѣ одного, въ Новôмъ Санчи, Новôмъ Торзѣ, Подгужу, Перемышли, Ряшевѣ, Самборѣ, Станиславовѣ, Старôмъ Санчи, Стрыю, Тернополи, Тарновѣ, Вадовицяхъ, Величцѣ и Жовквы, — котрѣ мають своє выпосаженье въ буджетѣ на рôкъ 1893, прибуває на 1894 рôкъ девять новыхъ закладôвъ у Львовѣ, а по одному въ Краковѣ, Коросню и Сяноцѣ. Въ Бродахъ фактично нема ще школы вечѣрнои, але комісія має надѣю усунути перешкоды до отвореня єи и держить фондъ на се.

Взагалѣ прелімінує ся на тѣ заклады на 1894 рôкъ 20 921 зр., отже о 5.571 зр бôльше, якъ сего року.

Фаховыхъ промысловыхъ шкôлъ и взôрцевыхъ варстатôвъ обôймає прелімінарь на слѣдуючій рôкъ 36, отже о шѣсть закладôвъ бôльше, якъ сего року .. Именно будуть новѣ школы: 1) кошикарска въ Джуровѣ въ повѣтѣ снятиньскôмъ; 2) шевскій варстатъ научный у Витковѣ въ повѣтѣ каменецкôмъ; 3) ткацкій варстатъ въ Горлицяхъ; 4) фахова школа суконнича (перша въ нашôмъ краю) въ Рокитанѣ въ повѣтѣ ланцутскôмъ; 5) практична школа роботъ жѣночихъ въ Коломыи, удержувана товариствомъ працѣ жѣнокъ; и 6) правительственный варстатъ научный для грубыхъ выробôвъ ковальскихъ въ Сулковичахъ въ пов. мысленицкôмъ. Крôмъ того за стараньемъ спôлки ткацкон въ Комарнѣ въ повѣтѣ рудецкôмъ має тамъ повстати варстатъ ткацкій; вже на будынокъ грошѣ зôбраній.

Отже въ р. 1894 буде девять шкôлъ для науки выробôвъ зъ дерева и лозины, 3 школы гончарскѣ, 2 шевскѣ, 10 ткацкихъ, 1 поворознича, 4 коронкарскѣ, 4 для роботъ жѣночихъ, а 3 школы правительственнѣ, спомаганѣ зъ фонду краєвого. Сума выдаткôвъ на удержанье або заложенье тыхъ шкôлъ означена на 56.986 зр. — бôльша о 4.403 зр., якъ була ухвалена на р. 1893.

Краєвый фондъ промысловый (призначеный на позычки и запомоги, на спомаганье такихъ пôдприємствъ промысловыхъ, що мають на цѣли введенье нового у насъ промыслу або пôднесенье истнуючого) переступивъ уже означену Соймомъ границю 300.000 зр. Длятого комісія промыслова постановила старатись о пôдвысшенье того фонду.

На стипендіи промысловѣ на р. 1894 прелімінує комісія 8000 зр.; доси було 6.000 зр. На стипендіи торговельнѣ 2000 зр., якъ доси.

Загальна сума выдаткôвъ, прелімінованыхъ на цѣли промыслу на р. 1894 выносить 142.707 зр., отже о 26.726 зр. менше, якъ на сей рôкъ. Сума рубрики буджету краєвого на цѣли пôдпираня промыслу въ краю, ухвалена на р. 1893 выносить 169.433 зр. То зменшенье выдаткôвъ на цѣли промысловѣ, мимо того, що выдатки на шкôльництво промыслове бôльшѣ о звышь 10.000 зр. дасть ся вытолкувати головно зменшеньемъ сумы выпосаженя краєвого фонду промыслового.

——

Результатомъ нарадъ зъѣзду маршалкôвъ повѣтовыхъ — пôсля комунікату — були отсѣ ухвалы:

1. Высказанье опінии о внесеняхъ, поставленыхъ въ соймѣ въ справѣ реформы закона громадского.

2. Выбôръ комісіи зъ 6 членôвъ, а то кн. Ад. Сапѣги, гр. Щаст. Козебродского, гр. Стан. Стадницкого, Людомира Цеńьского, гр. Фредра и Дав. Абрагамовича. Тôй комісіи поручено зредагувати ухвалену опінію о проєктованôй реформѣ закона громадского и предложити єи кн. маршалкови особисто, а выдѣлови краєвому въ окремôмъ меморіялѣ.

3. Та опінія має податись до вѣдомости всѣхъ радъ повѣтовыхъ, але ажь що йно по предложеню єи найперше кн. маршалкови и выдѣлови краєвому.

4. Въ справѣ реформы закона дорогового ухвалено внесеня, котрѣ перешлють ся найперше всѣмъ репрезентаціямъ повѣтовымъ до опінін, вôдтакъ буде скликаный зъѣздъ маршалкôвъ для довершеня тои справы, а такожь для порѣшеня многихъ иншихъ справъ, порушеныхъ самостôйными внесенями.

5. Высказано одноголосно потребу періодичныхъ зъѣздôвъ маршалкôвъ, а то зарôвно для выдаваня опінін за кождымъ разомъ що-до проєктованыхъ реформъ законодатныхъ, о скôлько они дотыкають автономічнои адміністрації краю, а такожь щобы порозумѣти ся що-до одноцѣльнои акціи при выконуваню законôвъ и приписôвъ.

Переглядъ часописей.

(Галицка праса о языковôмъ розпорядженю ц. к. краєвои дирекціи скарбу.)

Розпорядженье ц. к. краєвои дирекціи скарбу о приниманю рускихъ письмъ подавъ *Галичанинъ* того самого дня, що *Дѣло*, въ передовôй статьѣ пôдъ надписомъ: „Устраненіе русского языка изъ ц. к. урядовъ“. Въ тôй статьѣ межи иншимъ такъ пише:

„Для коротковидящихъ или минутнымъ впечатлѣніемъ увлекающихся галицкихъ политиковъ изъ „новои эры“ можетъ сей документъ предетавитись на первый взглядъ яко необыкновенный и весьма важный „здобуток“...

„...Що польскіи политики и подписанныи на окружнику достойники сами изъ себе того окружника не выдумали, о томъ нѣтъ даже малѣйшого сомнѣнія. Они — якъ видно — лишь воспользовались аргументами и желаніями коротковидящихъ ново-эрскихъ политиковъ, которымъ всегда еще кажется, що заживутъ „на славу“, когда державныи власти станутъ на стражѣ чистоты и „самостôйности“ культивуемого ними русского нарѣчія...

„Быти можетъ, що гг. ново-эристы, яко затѣйщики приведенного циркуляра, постараются о томъ, щобы яко критеріумъ для познанія такъ зов. „краевого“ языка признано было фонетическое правописаніе и щобы на той дорозѣ устранити ъ, ы и ѣ также изъ переписки съ державными властями. Но що же сдѣлаетъ ц. к. чиновникъ тогда, если кто внесетъ въ урядъ письмо, написанное вправдѣ фонетикою, но употребитъ въ немъ такіи украинскіи слова, которыхъ у насъ въ цѣлой Галичинѣ никто не понимаетъ и которыхъ нѣтъ даже въ „Словарѣ“ Желеховского?... Мы и до сегодня не знаемъ, що значитъ въ Читанцѣ Барвинского фраза „задав шваби“ и т. д. и т. д.

Галичанинъ скориставъ отже навѣть зъ такон нагоды, якъ выданье згаданого розпорядженя, щобы кинути ся на народовцѣвъ. Вôнъ очевидно, мабуть мѣркуючи по собѣ, припускавъ, що *Дѣло* прийме радо окружникъ дирекціи скарбу длятого, що вôнъ вымѣреный противъ москвофільства. Однакожь мы видимо користь Руси передъ всѣмъ въ позитивныхъ здобуткахъ, а не въ самôмъ удареню, и то ще досыть незручнôмъ, на нашого противника, притôмъ же стоимо принціпіяльно на ґрунтѣ свободы. — Отже *Галичанинъ*, бачучи, що занадто перемахнувъ ся, въ кôлька днѣвъ потôмъ помѣстивъ (въ ч. 150) другу статью п. н. „Крутарская политика“, де старає ся той промахъ оправдати новымъ нападомъ на *Дѣло*. Привѣвши часть замѣтокъ нашого дописувателя о окружнику дирекціи скарбу, вôнъ пише такъ:

„Мы съ удивленіемъ прочитали такое вполнѣ справедливое мнѣніе въ „Дѣлѣ“..., такъ якъ оно рѣзко противится всему поведенію того органа и его партіи. Ближайшимъ толчкомъ къ изданію упомянутого циркуляра былъ споръ „Народного Дома“, которому членъ партіи „Дѣла“, совѣтникъ финансовый п. Заячківскій..., откидалъ письма за то, що они будто были составлены по „московски“. Тогда „Дѣло“ похваляло п. Заячківского.. [Нынѣ оно] очевидно позабыло о томъ, ибо... отказуетъ правительству и урядамъ въ правѣ рѣшати языковый вопросъ.“

Галичанинъ привѣвъ нарочно замѣтки нашого дописувателя а не нашу редакційну статью, хотя мы єи при тыхъ замѣткахъ выразно заповѣли, бо — въ нѣй вже напередъ були вôдперті его закиды. Выгôдный се спôсôбъ полеміки, нема що казати! Але *Галичанинъ* робить ще щось лучшого, вôнъ пише дальше:

„Сегодня „Дѣло“ ....осуждаетъ себе и свою партію, которой Общества и члены обратились въ министерство просвѣщенія и къ политическимъ властямъ, дабы ввести въ русское письмо фонетики, и призываютъ даже жандармовъ, щобы истребляти „московщину“. . ..Для того „Дѣло“ ....должно помиритись съ тѣмъ, дабы ему и его приспымъ исправляли языкъ и правописаніе „финанцвахи“.“

Скажемо на сѣ слова 1) що то єсть проста ложь, будьто бы *Дѣло* призывало коли жандармôвъ, 2) що до міністерства просвѣты о заведенье фонетики въ школахъ такъ само вôльно було „Обществамъ партіи Дѣла“ удати ся, якъ колись вôльно буде евентуально удати ся „Обществамъ партіи Галичанина“ о заведенье етимольогіи, и 3) що се єсть дуже низькій поглядъ: толкувати наше принціпіяльне становище взглядами на власный интересъ, котрый тутъ найменше може бути дôткненый. — Додамо мимоходомъ, що *Галичанинъ* окружникови дирекціи скарбу супоставляє циркуляръ виленьского ґенералъ-ґубернатора Оржевского о заборонѣ, пôдъ карами грошевыми, „употребленія польскаго языка“ навѣть „въ гуляньяхъ, зрѣлищахъ, кофейняхъ, кондиторскихъ, лавкахъ и магазинахъ“.

Въ польскôй прасѣ одинъ Kurjer Lwowski выступивъ противъ окружника дирекціи скарбу. Въ статейцѣ Lingwistyka w urzędach вôнъ привѣвъ сей окружникъ а потôмъ пише:

„Позаякъ зрозумѣнье слôвъ якогось

Чортовый портретъ.

Украиньска леґенда И. Курского.

Давно, коли еще на Украинѣ були гетьманы, въ селѣ Млынки живъ коваль Омелько Сивый зъ жѣнкою Мотрею. Якъ въ Млынкахъ, такъ и въ околици Омелько Сивый не славивъ ся тôлько своєю роботою, скôлько вôдвагою. Вôнъ и самого чорта не боявъ ся. А не боявъ ся его тому, що не мавъ привычки лихословити.

Про се, якъ дôзнавъ ся Омелько, що сей, хто не лихословить, не має чого бояти ся чорта, розповѣдавъ вôнъ самъ, якъ вже постарѣвъ ся, такъ:

Одного разу прийшовъ Омелько пôзно въ ночи зъ коршмы до дому и, щобы не будити жѣнки, лѣгъ спати въ кузни. Довго чи коротко вôнъ спавъ, сего не памятає, тôлько якось чує, що єму зробило ся тяжко, душно, неначе дымъ зъ сѣрки его дусить. — Пробудивши ся побачивъ: кузня освѣтлена а о пять крокôвъ подалѣ стоить чортъ, свѣтить очима и скрегоче наче голодный вовкъ зубами. Хотѣвъ Омелько перехреститись, та руки не може пôдняти.

— Ну, — думає Омелько: — ось коли менѣ конець прийшовъ.

Але такъ не стало ся: чортъ поскреготавъ, поскреготавъ зубами, тай каже:

— Хотѣвъ я, Омельку, надъ тобою насмѣяти ся, та силы не маю; а все те тому, що ты не лихословишь.

Сказавши се зникъ. Вôдъ тогдѣ то зробивъ ся Омелько такимъ вôдважнымъ, якого и на свѣтѣ не найдешь.

Були свята. Мотря, жѣнка Омелька, пôйшла до своякôвъ на сусѣдный хутôръ, а Омелько побалакавши зъ кумомъ въ коршмѣ, вертавъ задуманый домôвь.

— Гляньте, хлопцѣ, онде Омелько йде, — крикнувъ одинъ паробокъ зъ громадки, що йшли супротивъ Омелька.

— Ну, и що? — завважавъ другій, що прийшовъ до села Млынкôвъ зъ мѣста, де учивъ ся у маляря, що церкви малює.

— То, що вôнъ такій вôдважный, що и самого чорта не боить ся.

— Ба треба знати, якого чорта; а то часомъ можна настрашити ся добре.

— Та хиба чорты не однакѣ?

— Правда, що не однакѣ: одинъ страшнѣйшѣ, другій такъ собѣ чортенята. Якъ бы Омелько побачивъ самого дѣдька, то бы на смерть перестрашивъ ся, — промовивъ малярь.

Треба спôмнути: хотяй вôнъ бувъ ще ученикомъ, но такъ добре умѣвъ рисовати, що якъ нарисує чоловѣка, такій справдѣ єсть — кождый пôзнає.

— Ну сего не говори. Нашому Омелькови й дѣдько нѣчо.

— Чи такъ?

— На правду.

— А ну побачимо.

— Якъ же ты побачишь?

— А такъ: коли Омелько заспить, я намалюю въ кузни на дверяхъ чортовый портретъ.

— Ну, и що?

— Нѣчо: пробудить ся Омелько и побачить портретъ; зô сну буде уважати его за самого чорта и настрашить ся.

— А ну, ну!... — дали ся чути голосы парубочій.

— Добре, тôлько най кождый зъ васъ за порядкомъ стоить пôдъ вôкномъ вôдъ кузнѣ, щобы видѣти, якъ настрашить ся Омелько чортового образа.

— Добре, добре, — згодили ся паробки.

Сказали, зробили. Якъ тôлько Омелько захрапѣвъ, малярь вôйшовъ до кузнѣ, намалювавъ на дверехъ портретъ чорта и пôдписавъ пôдъ нимъ, що се самъ дѣдько, а потому паробки стали за порядкомъ пôдглядати Омелька черезъ вôкно. Не треба було довго чекати, кузня не була натоплена а рôздвяный морозъ скоро выгнавъ хмѣль зъ Омелька. Пробудивъ ся, протягнувъ ся, зѣвнувъ, протеръ очи, а побачивши чортовый портретъ, зъ просоня взявъ его за самого чорта, и сказавъ:

— Еге, ты знова бувъ ласкавъ прийти? — Портретъ мовчавъ. — Якого чорта, прости Господи, ваша Свѣтлôсть явили ся передо мною? Може хочете случайно мене своимъ видомъ полохати. — Чортовый портретъ мовчавъ. — Е, то певно котрыйсь хлопець перебравъ ся за чорта и хоче мене наполохати — подумавъ Омелько — и хвативши полѣно крикнувъ: — Слухай ты, чортовый сыну: якъ вôдси не заберешь ся, то диви, чимъ обôрвешь. — И Омелько показавъ полѣно. Чортовый портретъ не промовивъ и слова. — Ну, коли такъ, то стережи-жь свою чортячу пику! — закричавъ Омелько и кинувъ полѣно въ дверѣ зъ такою силою, що ажь дверѣ отворили ся. — Еге, диви яка кумедія, та се не справдѣшный чортъ лише намальованый; тай ще и якъ — ино єму табаки понюхати — мовивъ Омелько, стоячи передъ чортовымъ портретомъ и хотѣвъ его стерти; но его задержала гадка, хто нарисовавъ портретъ: чи самъ чортъ, чи хлопцѣ, и що погадали бы собѣ тѣ, що нарисували портретъ, о его вôдвазѣ, если вôнъ его зôбре.

— А щобы вы мазярѣ — каже — галушками вдавились, если вы христіяньскѣ душѣ, а если се чорты намалювали, то... Вы гадаете, що я настрашу ся вашого портрета и замажу его? О, нѣ проклятущѣ, я отъ що зроблю вашому портретови.

Омелько плюнувъ въ лице портрета и, показавши єму языкъ, лѣгъ спати.

Прийшла Мотря. Увидѣвши чортовый портретъ, страхъ якъ перепудила ся и зняла такій крикъ, що навѣть Омелько збудивъ ся и, протираючи очи, розглянувъ ся на всѣ стороны, думаючи, що кузня горить.

— Ой лишенько! ой въ боцѣ коле! ой серце выскочити хоче! охъ! — йойкала Мотря.

— Тю на дурну бабу! мала чого напудити ся! Дурна, та се тôлько чортовый портретъ! — промовивъ Омелько, догадавшись, чого Мотря наполохала ся.

— Теперь и я бачу, що чортъ намальованый. А на що-жь ты, Омельку, его намалювавъ?

— Иди дурна! А на що-жь бы я его малювавъ? Хто его малювавъ? Може й самѣ чорты!

— Зôтри его, чоловѣче! та не видишь, якій вôнъ страшный.

— Що вже стерти, то таки не зôтру.

— Та чому?

— А хоть бы и тому, щобы хто не подумавъ, що я его бою ся, — промовивъ Омелько и зновъ плюнувъ на портретъ чортовый.

И просила и благала Мотря Омелька, щобы стеръ або замазавъ чортовый портретъ. — Омелько стоявъ при своѣмъ.

Чортовый портретъ таки лишивъ ся на дверехъ кузнѣ и бувъ для Омелька плювачкою, рано, чи въ вечѣръ, чи въ день — якъ тôлько Омелькови захочесь плюнути, вôнъ обертає ся идъ портретови, плюне єму въ пику и ще налає его свинею, або собакою...

Страшнымъ голосомъ скликувавъ дѣдько чортôвъ; стѣны пекла дрожали и мало що не повалили ся. Чорты, трясучи ся и поховавши хвосты, спѣшать до свого наставника и пана, а приближивши ся на вôдповѣдну вôддаль до его трону бють поклоны и стають въ ряды по „чинамъ“.

— Въ чиѣмъ околѣ жие коваль Омелько? — заревѣвъ дѣдько.

Чорты мовчали и, глядячи одинъ на другого, рушали раменами.

— До кого я говорю! Щобы хвосты вамъ повôдсыхали — ще грôзньйше заревѣвъ дѣдько.

— Въ мо... мо.. мо...ѣмъ, — запищавъ одинъ чортикъ, ховаючи ся за другихъ.

— Ходи но сюды! — гаркнувъ дѣдько.

Трясучи ся и корчачи ся, колесомъ пôдкотивъ ся чортъ идъ тронови и приснѣвъ передъ нимъ на колѣна.

(Дальше буде).

языка зависить вôдъ индивідуального уздôбнення читаючихъ, то можна собѣ выобразити споры, якѣ настануть въ наслѣдокъ выконуваня того окружника. Найлучше було бы, щобы президія кр. дирекціи скарбу выдала альманахъ всѣхъ россійскихъ выразôвъ, вже уживаныхъ въ Галичинѣ, для орієнтованя бѣдныхъ урядникôвъ, котрымъ, окрôмъ заводовыхъ чинностій, припадаѥ теперь функція граматикальна и словарева. А ще вôдповѣднѣйше було бы, щобы при кождôмъ урядѣ, а бодай въ намѣстництвѣ, установлено языкову комісію до рѣшаня спорôвъ о то, щó россійске а щó руске.“

Gazeta Narodowa, привѣвши такожь дословно окружникъ, додала таку замѣтку:

„Що *Галичанинъ* огненно выступивъ противъ сего розпорядженя, то у россійскои агентіи цѣлкомъ зрозумѣло. Але ще завзятѣйше выступило противъ него народовске *Дѣло*, котре прецѣ-жь для тои галицкои россійщины выгадало навѣть окремый выразъ „язычіе“.“

Dziennik Polski, вѣрный свому поглядови, зазначеному нами въ ч. 153, що москвофільска партія ѥсть для него лучша вôдъ народнои, въ статьѣ Z obozu ruskiego описавъся зъ такими елюкубраціями (ч. 199):

„У Львовѣ выходить теперь 20 газетъ рускихъ зъ котрыхъ кожда пише иншимъ языкомъ „Чистымъ языкомъ краевымъ“, якъ сего жадаѥ розпорядженье дирекціи скарбу, пише тôлько *Читальня* и [—] *Душпастырь*... Въ иншихъ газетахъ рускихъ хаосъ, дѣйстна вежа вавилоньска.

„*Галичанинъ* пише зовсѣмъ вôдмѣннымъ языкомъ якъ *Дѣло*, се звѣстно. Возьмѣмъ математичну формулку 100 : 100, то зновъ межи *Дѣломъ* а *Правдою* заходить въ тôмъ зглядѣ вôдношенье, якъ 100 : 80, т. з. тôлько невелика часть зворотôвъ слôвъ и формъ, якихъ уживаѥ *Правда*, ѥсть зрозумѣла для читателѣвъ *Дѣла*... Длячого отже те розподженье такъ дуже обурило т. з. народовцѣвъ?

„По-простy длятого, що въ остатныхъ часахъ зъ незрôвнаною пасiвю любують ся пп. *Дѣловцы* въ неольотізмахъ, котрыхъ нѣхто не розумѣѥ, импортують мнимо „украиньскѣ“ выразы и формы, якихъ имовѣрно на Украинѣ нѣхто не уживаѥ и не розумѣѥ, хиба въ якôмсь запалôмъ хуторѣ.

„Коли-бъ хто написавъ, навѣть фонетично, до уряду: „Супротивляю ся выводамъ пана *ходака* д-ра Х. и п. *брехунця* д-ра У, що-жь тогды почавъ бы бѣдный референтъ судовый? Погадавъ бы собѣ: жартъ, або anzügliche Schreibart! Мѣжь-тымъ пôсля словаря россійско-рускаго (додатокъ до *Зорѣ*) адвокатъ (стор. 18) называѥ ся *ходакъ, брехунець, дерунець!*... Доси нѣхто, помимо розписаныхъ конкурсôвъ [!], не вытолкувавъ значѣня слôвъ въ Читанкахъ гімназіяльныхъ: *задав шваби...*“

Якъ видимо, Dziennik P свою статью мовь-бы переписавъ зъ *Галичанина*, а особливо конець ей таки вынятый просто зъ сего орґану. Красна компанія! Бѣда тôлько для ихъ аргументôвъ, що они суть ein Schlag ins Wasser. Поминувши неправду а бодай грубу пересаду въ ихъ твердженяхъ, народовцѣ завсѣгды наставали и настають на те, щобы вô всякихъ письмахъ до урядôвъ уживати чистого и легко зрозумѣлого языка, и нѣколи зъ того взгляду не мали нѣякого замѣту, а партія *Галичанина* закидала имъ за те навѣть уживанье спольщеного языка! Такѣ провінціоналізмы, для загалу незрозумѣлѣ, якъ „задати швабы“ (мимоходомъ сказавши, поясненье въ Словари Желехôвского на стор. 1085), приходять у всякихъ Читанкахъ, и въ польскихъ и въ нѣмецкихъ. Тымъ бôльше мусять они знайти мѣсце въ словаряхъ (кôлько польскихъ слôвъ н. пр. зъ словаря Ліндого буде и авторови статьѣ въ Dziennik-у P. незнаныхъ!), а глумливыхъ выразôвъ „брехунець, дерунець“ и т. и такъ само нѣхто на серіо не буде уживати, якъ вôдповѣдныхъ польскихъ выразôвъ kaiгyperda и т. д.

Галичанинъ утѣшивъ ся видко дуже суккурсомъ такои обєктивнои и свѣдучои стороны, якъ Dziennik Polski, и помѣстивъ ще третю статью. Въ нѣй приводить дословно бôльшу часть статьѣ Dziennik-a и замѣтку краковского Przegląd-y powszechn-ого на языкъ въ статьи Сергіенка, помѣщенôй въ Запискахъ Товариства им. Шевченка, нарѣкаючу на незрозумѣлôсть многихъ провінціональныхъ або укованыхъ слôвъ. *Галичанинъ* кôнчить свою статью сими словами:

„Вотъ сужденіе польскихъ газетъ о извѣстномъ циркулярѣ. Оно, конечно, тенденційное, но въ нѣкоторой мѣрѣ доказуетъ ясно, що виновниками мѣропріятій въ родѣ упомянутого циркуляра, „безъ сомнѣнія вымѣренного во вредъ русского языка, состоятъ именно наши т. з. народовци.“

Славно, Галичанинъ! Отже поводомъ до выданя окружника вже не бувъ „споръ Народного Дома“, якъ признавъ самъ *Галичанинъ* въ першôй своѣй статьи, т. ѥ. нерозважне, непатріотичне и шкôдливе поступованье москвофілôвъ чи „старо-Русинôвъ“, тôлько — народовцѣ!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ справѣ заведеня загального безпосереднього права голосованя вôдбули ся въ недѣлю два згромадженя: одно въ Сіммерінгу пôдъ Вѣднемъ, а друге въ Лібенъ пôдъ Прагою. На першôмъ згромадженю роботникъ Шраммель розвинувъ въ довгôй бесѣдѣ поглядъ на сторонництва въ Австріи. Пôсля него, сторонництво ліберальне повинно упôмнути ся о розширенье выборчого права, однакъ оно не зробить того, бо боить ся, що при заведеню загального безпосереднього права голосованя ѥго ряды зменшать ся въ десятеро. Вправдѣ молодо-Чехи упôмнули ся особнымъ внесеньемъ о таке право, щобы тымъ змôцнити свою ситуацію и втягнути въ виръ народнои боротьбы такожь роботникôвъ. Однакъ роботники пôзнали добре, що молодо-Чехи не будуть зовсѣмъ напирати на заведенье загального права голосованя, коли ся квестія прийде на дневный порядокъ нарадъ. Що-до христіяньско-соціяльного сторонництва, то ѥго провôдники послугують ся шумными фразами, щобы здобути собѣ популярнôсть, однакъ мало дбають про саму рѣчь. Соціялисты повѣрять имъ доперва тогдѣ, коли такожь стануть до борбы противъ выкористувань христіяньского капіталу, якъ ось борють ся противъ капіталу жидôвского. — Зборы закôнчились ухвалою резолюціи що-до загального безпосереднього права голосованя.

Другѣ зборы въ Лібенъ коло Праги згромадили бôльше, якъ 3000 участникôвъ и вôдбули ся въ найбôльшôмъ ладѣ. Мѣжь иншими бесѣдниками забравъ голосъ роботникъ Стястный и сказавъ: Роботники не хотять ширити страху, нѣ не стремлять до подѣлу посѣлостей, але бажають здобути право політичнои участи въ публичнôмъ житю. Роботники не думають розрывати вязôвъ супружества и нѣвечити родинне житье. Они стремлять до того, щобы усунути капіталістичну систему продукціи — а фабрики вôддати роботникамъ. Коли се станесь, тогдѣ загине квестія соціяльна и обава перевороту. Въ дальшôй бесѣдѣ звернувъ ся якъ противъ клирикалôвъ такъ и противъ лібералôвъ, а наконецъ выступивъ противъ старо-Чехôвъ и сказавъ: И мы убогороднѣй духово працею, хотяй не маѥмо личного права голосованя. Не напрасными средствами, зовсѣмъ нѣ, але законными средствами бажаѥмо дôйти до своѥи цѣли. Дайте намъ загальне право безпосереднього голосованя. Не хочемо роботничихъ палатъ, анѣ нѣякои милостинѣ, лишь упоминаѥмо ся о свои права.

Зъ того видко, що, коли въ парляментарнôмъ житю Австріи володѣѥ тишина, житье політичне не засыпляѥ, але обнимаѥ що-разъ ширшѣ круги на днѣ, на котрѣ дотеперь мало хто звертавъ увагу.

Вѣче Румунôвъ въ Сибинѣ, въ престольнôмъ мѣстѣ Семигорода, вôдбуло ся въ недѣлю. Се вѣче треба уважати вôдпорнымъ рухомъ румуньского елемету противъ мадярскои акціи, котрои заходы стремлять, якъ звѣстно, до вынародовленя другихъ народностей. Румуньскій елементъ, щобы не стояти въ антімадярскôй борбѣ одинцемъ, шукаѥ союза зъ Словаками, котрѣ, хотяй рôзнять ся похожденьемъ, но зъ те сходять ся зъ Румунами въ тôмъ, що дôзнають такихъ самыхъ кривдъ вôдъ всемогучои мадярскои меншости. Се сполученье двохъ народôвъ, що вôдрубнѣ для себе цѣхою народности, на основѣ спôльныхъ постулятôвъ и въ борбѣ противъ мадярскои майоризаціи, може колись заважити на вазѣ выпадкôвъ внутрѣшнои політики на Угорщинѣ и рѣшити дѣло въ некористь Мадярôвъ.

Антімадярскій рухъ проявивъ ся дуже поважный, а найкрасшою ѥго познакою, ѥсть власне вѣче въ Сибинѣ, на котрôмъ було кôлька тысячь участникôвъ, переважно селянъ. Такожь и депутація Словакôвъ прибула на нарады. Вѣче отворивъ председатель екзекутивного комітету Ратю и вычисливъ въ своѣй бесѣдѣ постуляты угорскихъ Румунôвъ, обговоривши зъ-першу подѣ Румунôвъ вôдъ р. 1848 и пояснивши, чому Румуны заявились въ роцѣ 1891 за пасивнымъ становищемъ супроти публичныхъ справъ. Зъ того становища не зôйдуть Румуны, доки не осягнуть въ тôй нещастнôй борбѣ желаныхъ результатôвъ. На вѣчу въ роцѣ 1891 ухвалено уложити румуньскѣ постуляты въ меморіялъ и предложити ѥго цѣсареви. Однакъ Мадяре не допустили румуньскои депутаціи до престола, а цѣла праса накинулась на Румунôвъ и напятнувала ихъ борбу въ оборонѣ народности и языка, зрадою краю. Бесѣдникъ вôзвавъ присутныхъ, щобы лучили ся разомъ зъ любови до свого народу и щобы спôльными силами боролись невинно въ оборонѣ интересôвъ народу. Екзекутивный комітетъ зробивъ свое и не зôйде зъ вытиченои дороги. Румуньска народность хоче лишитись румуньскою, а нѣякою иншою. Потôмъ вôдчитано справозданье екзекутивного комітету. Въ тôмъ справозданю пôднесено зъ натискомъ, що народный духъ покрѣпшавъ вôдъ часу послѣдного вѣча, що Румуны займили опозиційне становище супротивъ церковнои політики правительства и постарали ся о се, щобы поінформувати о тôмъ публичну опінію въ Европѣ. Справозданье згадуѥ про історію меморіялу и зазначуѥ, що угорске правительство замыкаѥ Румунамъ дорогу до престола, переслѣдуѥ систематично провôдниковъ и выгочуѥ процесы румуньскимъ дневникамъ. Тугъ вôзвавъ комісарь правительства председателя, щобы не переступати дневного порядку. Председатель Ратю уважаѥ поступованье угорскои праси просто незрозумѣлымъ, если пôдозрѣваѥ Румунôвъ о охоту до революціи. Мѣжь тымъ Румуны тихій и спокôйный нарôдъ, котрый зъѣднавъ собѣ симпатію у заграницѣ. Берненьскій конґресъ признавъ жаданя Румунôвъ справедливыми, румуньскѣ горожане и академіки высказали свои бажаня на численныхъ вѣчахъ и йшли въ заводы въ спôльнôй акціи о будучнôсть румуньского народу.

По нарадахъ выбрано новыхъ членôвъ до екзекутивного комітету, при чôмъ прийшло до легкого непорозумѣня мѣжь фракцією умѣркованыхъ а скрайными народовцями. Тѣ послѣдни переперли лісту своихъ кандидатôвъ. Вечеромъ вôдбувъ ся виръ, а на нѣмъ пôднесено мѣжь иншими тоастъ въ честь Словакôвъ. За се подякувавъ именемъ Словакôвъ Дазнеръ и замѣтивъ, що Словаки мають бôльше историчныхъ правъ до Семигороду, нѣжь Мадяры.

Такъ отже Румуны вступили на законну дорогу боротьбы о свои національнѣ права, а сполучившись зъ Словаками, можуть выборотя собѣ поважнѣ выслѣды.

Въ Будѣевичахъ вôдбуло ся велике торжество ческихъ соколôвъ. На торжество прибули вôдпоручники сокôльскихъ товариствъ зъ цѣлои Чехіи, Моравы, Австріи и т. д. Улицѣ мѣста прикрашено хоругвами, а въ театрѣ уряджено привѣтне представленье. Въ часѣ торжества прийшло до ексцесôвъ. Именно соколы збесчестили одного фінансового урядника и ѥго двохъ сынôвъ. Дальше накинулись на деякихъ людей, що говорили по нѣмецки. При вôдъѣздѣ, не хотѣли всѣдати до тягаровыхъ возôвъ зелѣзницѣ, котрѣ имъ давано за-для браку особовыхъ. Въ наслѣдокъ того выбили вôкна въ експозитурѣ поліціи на зелѣзничôмъ двôрци.

Въ Чехіи першій разъ кандидуѥ соціялістъ Крапка о посольскій мандатъ до рады державнои, на мѣсце Міксы въ мѣстѣ Пшибрамѣ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Яворова пишуть намъ:** Годѣ менѣ широко розказувати про успѣхи театру нашого въ послѣдныхъ дняхъ. Найлучшимъ доказомъ добрыхъ успѣхôвъ ѥсть фактъ, що публика мѣсцева и докола чна вôдносить ся до штуки нашои дуже симпатично, щѣльно заповняѥ салю, а опускаючи еи, говорить о розвою театру нашого не лишь зъ повнымъ вдоволеньемъ, але и зъ щирымъ одушевленьемъ. Побôчь інтеліґенціи мѣсцевои — якъ вже я писавъ вамъ — безъ рôзницѣ народности, громадить театръ нашъ въ значнôмъ числѣ и інтеліґентну часть патріотичного мѣщанства Яворôвского. На „Запорожця“ не стало мѣсць Духовеньство доохрестне прибуло въ супроводѣ численныхъ селянъ мимо того, що кождый, радъ хорошôй погодѣ, заходить ся въ ґаздôвствѣ и доповнюѥ занедбану черезъ безнастанну слоту роботу. Вже то у тôмъ Яворовѣ зъ-давна удержуѥсь не лишь добрый духъ рускій, але и примѣрна гармонія межи обома народностями. Не хочу хвалити, але мушу признати, що гармонію ту пôдъ теперѣшну пору пôддержують и розвиваютъ мѣсцевѣ сферы політичнѣ и автономічнѣ дуже старанно. Менѣ не довелось нѣ разу чути яке небудь нарѣканье зъ однои або другои стороны. Въ товариствахъ почуѥшь слово руске на устахъ Поляка, рôвно якъ польске на устахъ Русина. Повѣтова рада ухвалила на будову театру рускаго 200 зр., а сказано менѣ, що въ еи слѣдъ вступить и рада мѣска. Інтеліґенція руска нарѣкаѥ лишь, що секретаріятъ комітету до збиранѣ складокъ на будову театру рускаго доси не надôславъ нѣ однои купоновои книжочки. Надѣємось, що та рôвнодушнôсть буде надоложена. Театръ нашъ перебуде въ Яворовѣ ще сей и другій тыждень. Представленя вôдбувати-муть ся, якъ звычайно, вô вторки, четверги, суботы и недѣлѣ. Вôдтакъ переѣде трупа до Любачева.

— **Холєра** Найвысша санітарна рада у Вѣдни, сконстатувала на послѣднôмъ своѣмъ засѣданю, що зъ причины розширюючои ся холєры на пôвночно-захôдныхъ побережахъ Середземного моря, треба конче зарядити заострени мѣры осторожности. — Краєве правительство Буковины выслало до австрійскои Новоселицѣ ще другого лѣкаря, д ра Рунеса, для нагляду надъ прибувающими зъ Россіи подорожными. Вôдъ року перебуваѥ тамъ въ згаданôй цѣли д-ръ Пйонткевичъ. — Угорске міністерство внутрѣшныхъ справъ одержало вѣдомôсть, що на однôмъ пароходѣ пôдъ Коморномъ зайшовъ пôдозрѣный случай занедужаня. Зъ тои причины заряджено розслѣдъ и всякѣ охоронни мѣры. — Въ пôвночнôй Італіи розширюѥ ся холєра хочь поволи але постôйно. — Про холєру въ Арабіи доносять зъ Джедды: Пошесть занесла ся зъ Йемену, де она панувала вôдъ 1891 року

До исторіи нашихъ „уній“.

Що уніи Литво-Руси зъ Польщею — перша зъ р. 1386, послѣдна зъ р. 1569 — становлять одну зъ основныхъ точокъ польскои народнои програмы, се рѣчь загально вѣдома. Уніи сѣ дотычать въ великôй мѣрѣ й насъ Русинôвъ, що бôльше: вôдъ насъ домагають ся прямо, щобы мы узнавали сѣ уніи. Поминаѥмо вже, о скôлько Русь въ якôй-небудь стадіи уніи була власновôльнымъ контрагентомъ, але супротивъ непереченыхъ въ часѣ столѣтъ змѣнъ въ розумѣню сихъ рôзныхъ уній заходить дальше пытанье, котра то зъ сихъ уній вôдповѣдаѥ найлѣпше сути уніи та интересамъ сторôнъ?! Правда, польскѣ політики зовсѣмъ не спѣшать ся пытати Русинôвъ про гадку въ сѣй справѣ, коли-бъ та гадка хочь-бы въ чôмъ-небудь противилась ихъ поглядови; они що-разъ бôльше переконують ся, що тутъ слова ихъ надаремнѣ, та лучше всего — дѣло, поволи але постôйно — до мety. Все-жь таки приходить ся й имъ часъ-дочасу вôдозватись и про сѣ справы. Цѣкаво отже, якъ они самѣ розумѣють сѣ нашѣ уніи.

Въ послѣднôмъ часѣ вôдозвавсь въ справѣ уніи голосъ одного зъ вызначныхъ сучасныхъ польскихъ историкôвъ, краковского професора, д-ра Анатоля Левицкого. Кажемо польскихъ — по перше длятого, що п. Левицкій, хоть нѣбы gente Ruthenus, самъ уважаѥсь за Поляка; не написавъ доси нѣ строчки по руски, а мабуть не помылимось, коли скажемо, що й говорити по руски — если взагалѣ коли говоривъ — давно забувъ. Въ науковыхъ своихъ творахъ признаѥсь за те выразно до Польщи. Не завадить се выразно пôднести, бо є люде, що умѣють зовсѣмъ а зовсѣмъ понехати своѥ, вôдстати вôдъ своѥи суспôльности, мовы, вѣры, — рôднѣ! — але, коли того зайде потреба, готовѣ такъ само смѣливо пригадати собѣ й другимъ своѥ „походженье“... Прецѣнь пробовкують щось навѣть, що п. Левицкій належить до... неявныхъ кандидатôвъ на руску катедру исторіи. Тожь не безъ интересу буде послухати, що про ѥго послѣдну наукову працю каже рускій рецензентъ въ „Запискахъ“ Наукового товариства им. Шевченка. — *Редакція.*

Prof. dr. A. Lewicki — Powstanie Świdrygiełły, Kraków, 1892. — B. 8° 389 стор. тексту, нот і додатків. З XXXIX. тому „Розвідок Виділу іст. фільов.“ краківскои Академії наук.

Вôйна Литвы зъ Польщею за Свидригайла.

Выбôръ Ягайла на короля польского и найважнѣйшій наслѣдокъ сего выбору, цѣла унія Литвы зъ Польщею ажь до еи завершеня въ Люблинѣ 1569 р., не дôждались доси вычерпуючого обробленя. Якъ самъ сей выбôръ такъ неясни доси й дальшѣ подѣ, що вязались зъ симъ выборомъ и унією. Жерела немногѣ и неясни, а хоть писано вже чимало и зъ польскои и зъ рускои стороны про унію, то були то доси бôльше здогады й бажаня, якъ правдиве зображенье подѣй, ихъ значѣня и звязи.

Найбôльше ще покладныхъ, подрôбныхъ вѣстей маѥмо зъ жерелъ нѣмецкихъ, именно — зъ актôвъ нѣмецкихъ рицарѣвъ, о скôлько они въ данôмъ часѣ мѣшались въ справы Польщи, Литвы й Руси. Але хочь вѣсти сѣ численнѣ и досыть певнѣ, все-жь таки не займають они сути дѣла и не дають огляду цѣлости. По-при историкôвъ нѣмецкого рицарского ордену займались подрôбно исторіею першихъ часôвъ уніи такожь деякѣ польскѣ историки, особливо Прохаска. Прохаска зôбравъ богато новыхъ матеріялôвъ, особливо до часôвъ и особы Витовта; але й сѣ працѣ Прохаски не подали взагалѣ богато нового й важного для поясненя дѣйстныхъ вôдносинъ Литвы и Польщи. Проф. А. Левицкій не згоджуѥсь вправдѣ у многôмъ зъ Прохаскою й иншими своими попередниками, и даѥ новый поглядъ на унію вôдъ часу выбору Ягайла, але властиво провадить дальше роботу Прохаски и займаѥсь часами по-Витовтовыми, а головно „повстаньемъ“ Свидригайла.

Попередъ всего стараѥсь п. Левицкій означити по змозѣ докладно саму суть уніи, при чôмъ кладе велику вагу на погляды и провôдну гадку самого Ягайла. Рѣшучо не годячись зъ Прохаскою, Смолькою и Нѣмцемъ Каро (Caro), пôдносить вôнъ дуже высоко першого спôльного володаря Польщи и Литвы. Нѣ одна жѣнка не одержала такого вѣна и нѣколи женихъ не дававъ ѥго щирѣйше; въ цѣлôй дѣяльности Ягайла видно одну мудру й глубоку гадку... Яку? Особною, доси истнуючою грамотою зъ 1386 р. поручивсь Ягайло, що самъ, зъ всѣма братьми, крôвными, боярами, пôддаными знатнѣйшими и найменшими прийме вѣру католицку, римску; всѣхъ скарбôвъ своихъ ужиѥ на вôдзысканье стратъ о обохъ державъ (państw obojga, отже — не однои, сполученои, спôльнои державы!); сплатить 200.000 фльоренôвъ попередному нареченому Ядвиги, польскихъ бранцѣвъ пустить на волю; всѣ землѣ свои, литовскѣ й рускѣ прилучить на вѣчнѣ часы до короны польского королѣвства. Не лакомивсь при тôмъ Ягайло на одну молодôсть, красу й блескъ польскои королевы, на еи посагъ (се послѣдне певне, бо прецѣнь мусѣвъ ще нареченого сплатити, а польска корона не була особистымъ майномъ Ядвиги). О що жь ходило Ягайлѣ? о що-жь Литвѣ? „Литва пôйшла за могучою волею Ягайла, вôнъ самъ порѣшивъ се дѣло, а гадкою ѥго було — сполученье зъ Польщею.“ Певно що такъ, але-жь прецѣнь нѣхто не лучить ся зъ другими такъ зовсѣмъ на слѣпо, безъ огляду на свои обставины, на услôвя своѥго истнованя. На жаль п. Левицкій, хоть кôлька разôвъ рѣшучо згадуѥ сю ясну провôдну гадку Ягайла, анѣ разу не обговорюѥ еи хочь трохи подрôбно... Що Ягайло згодивсь на католицку римску вѣру, що получивъ Польщу зъ Литвою — се мабуть попередъ всего длятого, що думавъ про вôйну зъ нѣмецкими рицарями, а такожь радъ бувъ черезъ се полученье укрѣпити своѥ не зовсѣмъ певне панованье на Литвѣ, особливо супроти Витовта. Але якъ вôнъ думавъ про всѣ иншѣ наслѣдки такого сполученя та про дальшѣ вôдносины Литвы до Польщи — за симъ поки-що дармо пытаѥмось. Можемо де-що вносити зъ пôзнѣйшого розвою сихъ литовско-польскихъ вôдносинъ. Згадана грамота зъ р. 1386 писана по латиньски (урядовою мовою Литвы була руска; навѣть зъ Нѣмцями переписували ся литовскѣ князѣ, на пр. Свидригайло, по руски, — Левицкій, l. c. 79, нота 4-а; писана ся грамота очевидно польскими канцеляристами, пôдъ доглядомъ польскихъ сихъ панôвъ, що держали тогдѣ керму въ рукахъ. Чи прикладавъ Ягайло однакову вагу до всѣхъ еи точокъ? чи розумѣвъ ихъ зовсѣмъ однаково, такъ, якъ розумѣли ей сѣ, що писали, и сѣ, що наглядали? Здаѥсь, що ся рѣчь вымагала бы особного, подрôбного розслѣду, але п. Левицкій рѣшаѥ еи зъ легкои руки — рѣзко, вôдъ-разу, мимоходомъ (бо-жь пише властиво про Свидригайла), бере слова грамоты якъ найбôльше дослôвно, одностороннo дослôвно; не хочемо нѣ на хвилю сумнѣватись въ добрôй вѣрѣ автора, нѣ, але-жь — и Шейлокъ бравъ слова договору дослôвно, не бôльше. А такому дослôвному розумѣню перечить цѣла пôзнѣйша исторія Литвы, чи за Витовта, чи Свидригайла, чи навѣть за суперника Свидригайла, союзника Полякôвъ противъ него — Жигмонта Кейстутовича! П. Левицкій не слѣдить тогдѣшныхъ вôдносинъ Литвы, не займаѥсь литовскими сторонництвами, ихъ боротьбою, а прецѣнь цѣкаво, що всѣ сторонництва литовскѣ, всѣ князѣ, всѣ и все, перечили такому розумѣню сполученя Литвы зъ Польщею!

(*Дальше буде.*)

и вже 8 червня появила ся въ Мецці. Въ наслѣдокъ того, що сего року зобрало ся въ томъ мѣстѣ майже повъ міліона богомольцѣвъ розширила ся пошесть дуже скоро. Отой данй, оголошенй радою здоровля въ Джеддѣ дають образъ розвою холеры. И такъ умерло на холеру въ Мецці дня 8 червня 35 особъ, дня 9 — 46, 10-го — 46, 11-го — 51, 12-го — 58, 13 го — 87, 14-го — 70, 15-го — 75, 16-го — 85, 17 го — 120, 18-го — 124, 19-го — 179, 20-го — 231, 21-го нема даныхъ, 22-го — 102, 23-го нема даныхъ, 24 го въ долинѣ Муна 220, 25-го тамъ-же 455, 26-го въ Мецці 560, въ Мунѣ 499, 27-го въ Мецці 955, 28 го — 673, 29-го въ Мецці 511, въ Джеддѣ 41, 30-го въ Мецці 443, въ Джеддѣ 55, 1 липня въ Мецці 452, въ Джеддѣ 85, 2-го въ Мецці 290, въ Джеддѣ 134, 3 го въ Джеддѣ 405. Очевидно, що тй данй радше низше якъ за высоко поданй; кореспондентъ, що пише про холеру зъ Джедды, видѣвъ самъ дня 3 липня якъ зъ однои караваны здоймили 130 труповъ. До того въ Мецці и въ Джеддѣ есть всего двохъ лѣкарѣвъ, котрй нѣякъ не можуть собѣ дати рады, а заповѣдженый приѣздъ кольконь лѣкарѣвъ зъ Царгорода ще до початку липня не наступивъ. Зъ Австрій було сего року въ Мецці 121 (босаньскихъ) богомольцѣвъ. Зъ тыхъ померло до 3 липня 30 особъ и можна побиватись, що домовъ не верне ихъ и четвертина. Д-ръ Карлиньскій, высланый босаньскимъ правительствомъ зъ босаньскими богомольцями до Мекки выѣхавъ вже 7 липня зъ останками богомольцѣвъ зъ Джедды назадъ, щобы перебути зъ ними карантану въ Ель-Торъ а вотакъ вернути домовъ на Смирну и Царгородъ.

— **Въ Сокалй** вотбуде ся дня 30 н ст. липня прогулька на доходъ мѣщаньского хору рускаго и польскаго. Прогульку устроюють мѣщане разомъ зъ интелігенціею. Русины и Поляки). Если слота не перешкодить, то прогулька заповѣдаесь дуже добре.

— **Жертвы громовъ.** Дня 18 н. ст. липня подчасъ бурѣ сидѣли два садовники въ огородѣ бар. Ромашкана въ Станиславовѣ. Наразъ громъ ударивъ въ дерево, подъ котрымъ оба сидѣли и одинъ зъ нихъ Ашеръ упавъ неживый, а другого, Шера, поразило. — Въ Скварявѣ, въ повѣтѣ золочевскомъ, ударивъ громъ въ хату Петра Сенеськова и убивъ газдиню Еву Сенеськову. Кромъ того спаливъ необезпечену хату, вартости 164 зр.

— **Огнѣ.** Въ Чишкахъ, самборского повѣта, згорѣли три загороды селяньскй, вартости 1500 зр. Погорѣлцѣ не були обезпеченй. — Въ Станискахъ коло Щуровичь, въ бродскомъ повѣтѣ, выбухъ огонь дня 8 н. ст. липня въ домѣ Леська Горы. Огонь обоймивъ цѣлу загороду. Леськова жѣнка Марія кинула ся у хату щось ратувати, тымчасомъ на неи упавъ горѣючій дахъ и она погибла въ огни. Бачивъ се еи чоловѣкъ Лесько, хотѣвъ еи ратувати та при томъ такъ страшно попѣкъ ся, що до 14 днѣвъ померъ. Смерть двохъ людей въ огни выкликала въ селѣ велике вражѣнье.

— **Палата лѣкарска у Львовѣ** уконституовала ся онодгы въ той способъ, що выбрано презесомъ палаты д-ра Іос. Рожаньского зо Львова, заступникомъ презеса д-ра Льва Земяньского зъ Перемышля, а членами президіи д-ровъ: Фестенбурґа, Шрама и Плюциньского зо Львова. Водпоручникомъ до краевои рады здоровля выбрано д-ра Екгардта зъ Тернополя, а заступникомъ д-ра Высоцкого зъ Золочева.

— **Зелѣзница електрична у Львовѣ.** Фірма „Сіменсъ и Гальске“ у Вѣдни приймила услова поставленй ёй репрезентацією мѣста Львова и зарядила вже будову електричнои зелѣзницѣ. Сими днями розпочнуть ся вступнй роботы и до зимы мають бути положенй шины.

— **Змѣна власности.** Маетность Збаражь мѣсто, Збаражь старый, Залуже, Базаринцѣ и Тарасовка купивъ за 560.000 зр. д-ръ Тад. Нѣментовскій, нотарь зъ Кольманя на Буковинѣ, а маетность Зарубинцѣ купила за 240.000 зр. Ядвига зъ Зелиньскихъ Нѣментовска. Сй маетности становили часть ключа збаражского, котрый передъ кольконма мѣсяцями перейшовъ на власность банку краевого водъ кн. Ядвиги де Лінь.

— **Похоронъ ґен Бавера** водбувъся вчера у Вѣдни дуже величаво. Цѣсарь ишовъ пѣшки за домовиною водъ палаты міністерства войны, улицями Шоттенґассе, Шоттенрінґъ ажь до Авґартенбріке. За цѣсаремъ ишли архикнязѣ и всѣ достойники. На похоронъ зъѣхала ся до Вѣдня ґенераліція, ґр. Таффе, командантъ вѣденьского корпуса ґенералъ Шенфельдъ, перебуваючій теперь на водпустцѣ, а зъ Вінеръ-Найштадту прибувъ третій баталіонъ 84 полку пѣхоты, котрого властителемъ бувъ покойный міністеръ. Такожь командантъ маринарки адміралъ бар. Штернекъ и компанія матрозовъ приѣхали зъ Трієсту взглядно зъ Полѣ на похоронъ Двбръ вернувъ водъ Авґартенбріке повозами до палаты, а похоронный походъ пойшовъ дальше на дворець повночнои зелѣзницѣ. — Нинѣ вечеромъ прибудуть мощѣ до Львова. — Вдова по ґен. Баверѣ, еи сестра и сынъ, ґенералъ-майоръ Баверъ прибудуть такожь на похоронъ до Львова. Родина одержала зъ усѣхъ сторонъ дуже богато кондоленційныхъ письмъ, мѣжь иншими водъ цѣсаря Вільгельма II., водъ короля Віртемберґского и т. д. Цѣсарь зложивъ онодгы вдовѣ кондоленційну візиту, котра тревала 10 мінутъ.

— **Магістратъ львовскій** оголошуе конкурсъ на три безплатнй мѣсця въ галицкой музичной консерваторіи. Услова приняти такй: 1) приналежность до громады Львова, 2) взглядне убожество, 3) вѣкъ водъ 14—20 лѣтъ и 4) знанье початкове музыки. Поданя треба вносити до львовского магістрату до дня 20 н. ст. серпня.

— **Помноженье полковъ кавалеріи.** Австрійске правительство рѣшило въ огляду на численну кавалерію россійску, розложену вздовжь границѣ галицкои збольшити число полковъ своеи конноты. Міністерство войны постановило, щобы зъ днемъ 1 сѣчня 1894 р. утворити три новй полки улановъ: два зъ Галиччины, а одинъ зъ Чехіи. Цѣсарь санкціонувавъ вже сю ухвалу міністерства. Новй полки мають стояти залолою въ Галичинѣ и будуть придѣленй до львовского и до перемыского корпуса.

— **Жиды въ Аргентинѣ.** Не велику потѣху маебар. Гіршь зо своихъ кольоністовъ и адміністраторовъ въ Аргентинѣ. Его повномочникъ полковникъ Гольшмітъ оповѣдае по поворотѣ зъ Аргентины, що въ кольоніяхъ заставъ на кождомъ кроцѣ рабунокъ. Такъ пр. адміністраторы кольоніи Мозесвіль поутѣкали розокравши цѣлу касу. Въ Ентре Ріосъ адмініструвавъ якійсь Ротъ, котрый закравъ міліоны, не поселивши анѣ одного кольоніста и не выбудувавши анѣ одного дому. Гольдшмітъ каже, що въ Аргентинѣ всѣ, водъ кольоніста до Рота мали одинъ окликъ: грабѣжь. Въ Буеносъ Айресъ, въ жидовскихъ кольоніяхъ були такй самй непорядки и треба було 2 мѣсяцѣ часу, щобы управильнити книги и дойти кольконь грошей розкрадено. Такій конець шумно-заповѣданои кольонізаціи заповѣдали мы вже водъ двохъ лѣтъ, знаючи, яку охоту мають жиды до працѣ, особливо коло ролѣ.

— **Статистика выданыхъ въ Россіи книжокъ за 1892 рокъ.** Журналъ Историческій Вѣстникъ“ мѣстить такй данй про книжкову продукцію въ Россіи за 1892 рокъ: Въ цѣломъ царствѣ, кромъ Фінляндіи, выйшло минувшого року 9.588 книжокъ (о 535 больше якъ 1891 року), въ загальномъ числѣ $30^1/_2$ міліоновъ примѣрниковъ, зъ того $^3/_4$ въ языцѣ россійскомъ а $^1/_4$ въ иншихъ языкахъ. Зъ мѣжь тыхъ послѣдныхъ выйшло найбольше, бо 800 книжокъ въ языцѣ польскомъ, дальше 400 въ нѣмецкомъ и толькожь въ єврейскомъ, по 200 въ литескомъ и естоньскомъ, по 100 въ грузиньскомъ и вормеиьскомъ, 60 у французскомъ и т. д. Оригінальныхъ творовъ було 8.886 а перекладовъ 702, мѣжь тыми послѣдными 77 въ языцѣ польскомъ, але въ томъ нѣ одинъ перекладъ зъ россійского языка. Зъ мѣжь россійскихъ книжокъ перше мѣсце що-до скольксти займають творы религійнй (910), послѣдне брошуры полемічнй. Рочниковъ календарѣвъ и т. пн. выйшло 707. творовъ белетрестичныхъ 644 (въ томъ лишь 140 перекладовъ), творовъ и брошуръ медичныхъ 635 (больша часть про холеру), чисто науковыхъ творовъ 621, историчныхъ 508, правничихъ 370, драматовъ, лібретъ и т. д. 243, книжокъ для народу 229, для дѣтей 195 (больша половина перекладовъ), технічныхъ 193, статистичныхъ 173, рольничихъ 172 и т. д. Головными огнищами выдавництва суть: Петербургъ $12^1/_2$ міліоновъ примѣрниковъ (больше якъ 3.000 творовъ), Москва $9^1/_2$ міліоновъ, Варшава $2^1/_2$ міліона, Одеса 1 міліонъ, Кіевъ 1 міліонъ, Рига 900.000, Ревель больше якъ 600 000, Казанъ и Вильна по 600.000, Дорпатъ и Тифлісъ по 400.000, Митава 250.000 и Харковъ 200.000 примѣрниковъ. — Про украиньскй выдавництва нема въ сей статистицѣ нѣякои згадки, отже або причислено ихъ до книжокъ россійскихъ, або було ихъ такъ мало, що й не згадано про нихъ.

— **Дробній вѣсти.** Заступникъ маршалка краевого п. Хамецъ и членъ выдѣлу краевого п. Едв. Єнджейовичь выѣхали на довшій часъ зо Львова, а на ихъ мѣсце покликавъ выдѣлъ краевый заступниковъ членовъ выдѣлу краевого Стан. Брикчиньского и д-ра Густ. Ромера. — Дня 30 с. м. о 8-ой годинѣ вечеромъ водбуде ся въ руской церкви въ Чортковѣ вѣнчанье п. Омеляна Билинкевича ц. к. адъюнкта судового зъ Грималова зъ панною Ангеликою Кольмеровною.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Дирекція зелѣзниць** оповѣшуе: Зо взгляду на обставину, що въ дневникахъ тутешныхъ знаходять ся въ послѣдныхъ часахъ жалѣ, будь то бы дирекція зелѣзницѣ не подавала розкладу ѣзды поѣздовъ до Зимноводы и Бруховичь частѣйше до прилюдноі вѣдомости, пересылае дирекція дотычне оповѣщенье: Водъ недѣлѣ 21 н ст. мая с. р. почавши, переходять щоденно ажь до водкликаня слѣдуючй поѣзды:

I. До Зимноводы водъѣздъ зо Львова, п. н ръ 86
Львовъ, водъѣздъ . . . 3 год. 37 мін. по полудни
Зимнавода, приѣздъ . . 3 „ 58 „ „ „
Поворотъ до Львова, п. н-ръ 15
Зимнавода, водъѣздъ 5 год. 46 мін. вечеромъ
Львовъ, приѣздъ 6 год. вечеромъ.
п. н-ръ 13
Зимнавода, приѣздъ 9 год. 5 м. вечеромъ
Львовъ, водъѣздъ 8 год. 51 м. вечеромъ

II. до Бруховичь водъѣздъ зо Львова, п. н-ръ 2265
Львовъ водъѣздъ . . . 3 год. 15 мін. по полудни.
Бруховичь праѣздъ . 3 „ 36 „ „ „
Поворотъ до Львова, п. н-ръ 2262
Бруховичь, водѣздъ 8 год. 1 мін. вечеромъ
Львовъ, приѣздъ 8 год. 22 мін. вечеромъ

Часъ водъѣзду и приѣзду поѣздовъ н-ра 86, 15, 13, 2265 и 2262 поданй посьля часу середно европейского.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр

— **Конкурсы.** Магістратъ мѣста Николаева розписуе конкурсъ на посалу мѣского ветеринаря зъ рочною платнею 300 зр. Поданя треба вносити до конця серпня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На „Школьну Помочь“ въ Коломыи** зложили дальше Вп. пп.: Р. Перфецкій 1·30 зр., о. Лепкій 90 кр., Сальо 20 кр., Малецкій 40 кр., Федѣвъ 40 кр., Поляньскій 40 кр., Шайдицкій 20 кр., Черкавскій 40 кр., Дольницкій 40 кр., о. Калитовскій 2 зр., Ю. Гнатюкъ 2 зр., Жидовскій 10 кр., д-ръ Дембицкій 15 зр., Ильницкій 1·20 зр., А. Герасимовичь 1 зр., В. Кульчицкій 30 кр., А. Подляшецкій 1·20 зр., Ю. Шмерыковскій 20 кр., Е. Дзюбановскій 50 кр., О. Весоловскій 40 кр., о. Т. Глѣбовицкій 1 зр., о. К. Кульчицкій 60 кр., хв. выдѣлъ рускаго товариства педагогічного 10 зр., Вп. пп. професоры гімназіи 5·85 зр., Дембіцеръ 50 кр., Бучацкій 1·20 зр., Чубатый 30 кр., Гр. Кульчицкій 1·10 зр., М. Слюсарчукъ 80 кр., д-ръ Дудыкевичь 1·20 зр., Романа Дудыкевичь 1·20 зр., М. Русинъ 20 кр., о. Ф. Скульскій 1 зр., о. Темницкій 1 зр., о. Головацкій 20 кр., А. Блоньскій 1·10 зр., д-ръ М. Кочиркевичь 2 зр. — Складаючи въ имени убогои молодежи школьнои всѣмъ Вп. Дателямъ щироруске „Спаси-Богъ“ водзываемось зновъ до Вп. Родимцѣвъ: не забувайте на нашу молодѣжь школьну, котра не одну перепону мусить поборотй закимъ покончить школы и стане до працѣ ля загалу, не забув айте на сиротъ та спѣшѣть якъ найскорше та зъ найобильнѣйшими датками для „Школьнои Помочи“ въ Коломыи. — Товариство наше молоде бо ледви першій рокъ истнуе, а вже въ томъ роцѣ роздало готовкою: на приборы школьнй 33 зр. 43 кр., на одѣжь 102 зр. 60 кр., на запомоги иншй 90 зр 65 кр., кромъ того двохъ ученикозъ одержували въ приватныхъ домахъ заходомъ „Школьнои Помочи“ харчь. Товариство закладае такожь у себе бібліотеку книжокъ школьныхъ, котрй роздае убогимъ ученикамъ, наглядае надъ учениками и опѣкуе ся хорыми. Однако ся задача можлива лише при помочи загалу. Тожь не забувайте Вп. Добродѣи на „Школьну Помочь“ въ Коломыи та помагайте намъ и дальше щедрыми жертвами! — Коломыя дня 10 липня 1893. — *Выдѣлъ.*

— **На будову рускаго народного театру** надославъ на руки нашои адміністраціи п. К. Денега зъ Яструбичь 5 зр. 26 кр., зобранй при благословленю дзвона въ громадѣ Волсвинѣ, повѣта сокальского.

— **На жѣночe выдавництво** зложили Вп. пп.: Ив. Волошиньскій 50 кр., Мар. Сгемпурска 40 кр., Незнакомый 2 зр. 50 кр., Микола 1 зр., Теофіля 40 кр., Софія 60 кр., Ольга 40 кр., Н. Н. 40 кр., С. Д. 80 кр., разомъ 7 зр.

Телеграмы „Дѣла“

Будапештъ 26 липня. Тутешнй дневники доносять, що десятьохъ лѣсныхъ ґрафа (мабуть ґр. Замойского — Ред.) напали коло Яворины на шалашь кн. Гогенльогого и збурили его. Угорске міністерство внутрѣшныхъ дѣлъ одержало уже справозданье о цѣлой справѣ.

Прага 26 липня. Кажуть, що на мѣсце намѣстника Лебля буде именованый одинъ членъ консервативнои шляхты, котрый умѣе по чески. Ся номінація була-бъ сукцесомъ для клюбу Гогенварта.

Софія 26 липня. Водносины мѣжь Россіею а Болгарією заострили ся длятого, що спольникъ Паніцы капітанъ Чевдаровъ принятый до россійскои арміи.

Загребъ 26 липня. Вчера розпочавъ ся страйкъ мулярѣвъ, майже 600 роботниковъ не робить.

Монахія 26 липня. Сербскій король стрѣне ся въ половинѣ серпня зъ своимъ вотцемь въ Райхенгаль.

Берлинъ 26 липня. Концесіи для Поляковъ мають обмежитись лишь до подаваня науки религіи въ родномъ языцѣ.

Конкурсъ.

Выдѣлъ товариства „Бурсы имени св. О. Николая“ въ Перемышли подае симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ школьного року 1893/94 найде больше число питомцѣвъ зъ школъ середныхъ помѣщенье въ Бурсѣ товариства подъ слѣдуючими условями:

I. Родичѣ взглядно опѣкуны зволять найдальше до дня 10-го н. ст. серпня с. р. надослати свои прошеня (безъ стемпля) до выдѣлу Бурсы на руки секретаря д-ра Теофиля Кормоша, адвоката въ Перемышли. До прошеня треба долучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво школьне зъ послѣдного повроку, г) свѣдоцтво моральности, если кандидатъ не ходивъ до публичнои школы, д) заявленье родичѣвъ, взглядно опѣкунозъ, кольконь они обовязують ся доплачувати за кандидатовъ въ грошахъ а кольконь въ натураліяхъ.

Замѣтка. Бувшихъ питомцѣвъ Бурсы въ минувшомъ роцѣ школьномъ не дотыкають условія подъ а) и г).

Желаючй помѣщеня за цѣлою оплатою мѣсячно 15 зр., не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця маe: 1) заплатити за зъужитье инвентаря 1 зр. на рокъ, 2) платити мѣсячно до касы Бурсы на инструктора 1 зр., 3) доставляти деклярованy квоту доплаты на харчь зъ горы мѣсячно, 4) на пранье бѣля зложити на початку першого и другого повроку по 1 зр., 5) на устроенье бібліотеки для питомцѣвъ 1 зр. рочно.

III. На вступѣ до заведеня питомцѣ мають выказати ся достаточнымъ бѣльемъ и одежою, именно мусить кождый мати: 6 паръ бѣля, колдру, подушку, 4 пошевки, 6 ручниковъ, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, 2 пары чоботъ, одежь лѣтну и зимову.

IV. Желаючй одержати водповѣдь на свое прошенье, зволять залучити карту кореспонденційну зъ докладною адресою, а если долучать марку почтову на 20 кр, то одержать свои залучники за почтовымъ рецепісомъ.

Замѣтка. а) принятй питомцѣ Бурсы мають явити ся найпознѣйше дня 3-го н. ст. вересня о 2-ой годинѣ зъ полудня въ мешканю Бурсы (улиця Баштова ч. 671), щобы податись лѣкарскимъ оглядинамъ; при томъ родичѣ або опѣкуны зложать свои заявленя и иншй подъ 3) наведенй уплаты. б) Вписы водбувають ся 29, 30 и 31-го н. ст. серпня. в) Родичѣ або опѣкуны мають вносити свои оплаты лично або почтою до касы Бурсы на руки касіера а не черезъ своихъ дѣтей.

Поданя безъ точного заявленя, кольконь найбольше обовязують ся доплачувати грошми взглядно натураліями, не будуть увзгляднень.

Водъ выдѣлу Бурсы имени св О. Николая.

Перемышль дня 25 липня 1893.

Гр. Цеглиньскій за предсѣдателя.
Дръ Т. Кормошь, секретарь.

Надосланe.

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надае шкорѣ гладскость и знаменито пристае до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру водъ 20 до 50 кр

Аптика „подъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь водворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звонковъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купуе и продае найкористнѣйше

контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй водворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на водповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 5—?

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Домъ банковый и Контора вымѣны

у ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякй листы заставнй, 5% Обліґація комунальнй банку краевого, $4^1/_2$% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй по найкористнѣйшихъ условяхъ. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосовъ, якъ такожь платныхъ купоновъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на биржу** выконуе **найсолиднѣйше.** Переказы на больший мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе водворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 31—?

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 посля годинника львовского

Приходять до Львова зъ	поспѣшный		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарновъ (водъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабовки черезъ Тарновъ	—	—	—		941
Мушины-Криницѣ ч. Тарновъ або Ряшевъ (водъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	—	—	636	—
Подволочискъ и Бродовъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнга	1011	—	759	—	—
Радовцевъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзца	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	838	—	—

Водходять зо Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабовки via Тарновъ або Ряшевъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч Тарновъ (только водъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарновъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	1041	526	—	—
Подволочискъ и Бродовъ (зъ дворця гол.)	544	320	1036	1111	—
Подволочискъ и Бродовъ (зъ дворця Подзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	536	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	536	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радовцевъ	636	—	1036		1056
Кимполюнга	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзца	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	721	1026	
Лавочного (Мункача, Серенча Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—

ЗАМѢТКА. Годины подчеркненй значать пору ночну водъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Імперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ служобы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О сколько же подручники дозваляють, такожь вѣдомостей водносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдаванй черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлювачй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневомъ можна достати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторовъ. 4514

Слухачь фільософіи глядає лекціи на часъ вакацій. Зголошеня **М. І. Р. Микулинцѣ** пост. рест. 4775 1—2

Ледôвнѣ комнатнѝ по зр. 25 и 35 поручає
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Машины до шитя
рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **ҐАРДОЛИНЬСКІЙ**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 10—5 на жаданье высылаю. 4519

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 3—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

БАДІЯНКИ
пôвъ клґ. **60 кр.**, цукры десеровѝ **1 зр.**, кармельки **60 кр.**
поручає цукорня
ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
при ул. Баторія ч. 32. 4758

Конякъ ФРАНЦУСКІЙ
фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 18—45

ПА-
расолѣ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьскѝ и россійскѝ. Бѣлье мужеске, выробы триковѝ бѣлье Єґера, и т. п. поручає найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*
Павла Лянгнера
передъ тымъ 2537
Братôвъ Лянґнерôвъ
у Львовѣ улиця Галицка число 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ.** 4641 53—150
Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Перше краєве концесіоноване
ЗАВЕДЕНЬЕ ҐАЛЬВАНІЧНЕ
ЕЛЄКТРО-ТЕХНІЧНЕ
Генрикъ Розенбушь
Львôвъ улиця Коперника ч. 16.
поручає:
Дзвôнки елєктричнѝ, Телєфоны, Мікрофоны и Громозводы.
Цѣны умѣренѝ, товаръ найлѣпшій.
Выготовлює:
Апараты елєктричнѝ зъ постôйнымъ и индукційнымъ токомъ для Пп. лѣкарѣвъ, такожь прилады фізикальнѝ для шкôлъ. 4654 14—52

ЦЕРАТЫ
всякого рода, килимы, хôдники, матеріи на меблѣ, портієры, капы на столы и лôжка, обрусы цератовѝ, простирала ґутаперховѝ и всякѝ пасаментеріи повозовѝ
поручає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ
СТ. ВЫШИНЬСКА
у Львовѣ ул. Коперника ч. 16.
4688 21—24

КОСЫ
БѢЛѝ
знаку „РУКА“
зъ найлѣпшои стали
по 45 кр.
СЕРПЫ анґлійскѝ Варда знаку коваля 1-ои якости 30 кр. для „кулокъ“ рôльничихъ и склепикôвъ сѣльскихъ цѣны гуртовнѝ поручає 4735 10—10
БОЛЕСЛАВЪ ЦИБУЛЬСКІЙ
складъ товарôвъ зелѣзнихъ
при площи Марійскôй у Львовѣ.

ЛЕОПОЛЬДЪ
ЛИТИНЬСКІЙ
Львôвъ, Коперника 2
поручає
Фарбы олѣйнѝ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучѝ, готовѝ до ужитя.
Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.
На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 23—

„ГОРТЕНСІЯ“
Львôвъ Зиморовича ч. 11.
ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ
методою Worth-а
Заведенье полагоджує всякѝ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ вôдъ зр. 8. 4760 4—104
Для провінціи всякѝ комісы **тоалєтовѝ** по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.
Шнурôвки францускѝ и шнурôвки здоровля.
Свѣжѝ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

ИВАНЪ ГУСЪ
слова Тараса Шевченка, музика Мик. Лис.
Цѣна 60 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
60—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 22—180
ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ
вôдъ 120 кр. за сотку.

Правдивый лякиръ бурштиновый
масы до помостôвъ, фарбы тертѝ до вôконъ и дверей, щѣтки и кисти всякого рода, фарбы до фарбованя суконъ и пѣря до власного примѣнюваня
поручає найбôльшій складъ фарбъ и десинфекціи 4742 3 10
І. ШПЕТА
Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.
Цѣнники франко и даромъ.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 53—?

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!
При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрѝ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ, звѣстный водъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ уніформôвъ и одягôвъ для Всч Духовеньства. 4695
Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.
Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ПОДЯКА.

Всевишний забрав нам д. 19 н. ст. липня нашого найдорожшого сина і брата Айталя, котрий заїхавши в Путилів на виздоровленє і спочинок, спочив на віки по тяжкій болїзни в 17 р. житя. — Но в так неутомимім горю нашім зазнали ми так великої моральної помочи і потїшеня, що лекше нам зносити сей тяжкий удар який на нас упав. Про то і почуваємо ся до обовязку подякувати прилюдно всїм, що в смутку нашім нас не опустили, а радо поспішили розважити засмучених. Дякуємо отже Всч. оо.: Матейкови місцевому парохови, о. Білоусови і Зленкому з Білоберізки за провадженє тїла усопшого на вічний спочинок. Дякуємо Всч. о. Козакови гр. ор. свящ. в Путилові, котрий перший прийшов потїшити засмучену матїр, неменше дякуємо і єго Вп. женї, Пп. Ганицким з Серґїв і о. Тиминьскому з Тораків, що і на крок нас не відступили підчас нашого нещастя. Дякуємо Вп. пп. Лучаковским, Клюґерам і всїм, що зволили прийти віддати посьлїдну прислугу. Вкінци ще дякуємо честному брацтву церковному гр. кат. і честним міщанам путилівским, котрі удїлом своїм причинились до звеличеня сумного обряду похоронного.

Прийміть Вп. пп отсих кілька щирих слів подяки та най Вас Бог нагородить за то що ви не опустили нас в нещастю.

В Путилові д. 24 н. ст. липня 1893.

Савина Ступницка мати, *Володимир, Іван, Евгеній і Северин Ступницкі* братя, *Людмила Левіцка* сестра 4777

ОБЕЗПЕЧЕНЬЕ ЛЬОСÔВЪ
противъ страты въ наслѣдокъ выльосованя зъ найменшою выграною приймають передъ кождымъ тягненьемъ якъ доси найдешевше
АВГУСТЪ ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ
И СЫНЪ
Дôмъ банковый и контора вымѣны
у Львовѣ, ул. Кароля Людвика ч. 1.
Заснованый въ роцѣ 1853 4759 1—0

Великій медаль на выставѣ природн. лѣкар. въ Краковѣ въ р. 1891
ВЫСОВА
ВЪ ГАЛИЧИНѢ
Заведенье жерельно-купелеве и жентичне
Стація зелѣзнича Грибôвъ або Горлицѣ.
Жерела щавы алькалічно-солонои зъ европейскихъ першои
свѣжо унятои въ пембринье камѣнне, обôймаючои головно зелѣзо и бромъ. — Жерело солоне, якъ посвѣдчає хемічный розбôръ проф. Радзишевского, єсть найсильнѣйше зô звѣстныхъ доси водъ бромовыхъ. — Жерело Бронислава одна зъ найсильнѣйшихъ щавъ зелѣзистыхъ. — Жерело Рудольфа, щава йодово зелѣзиста сильна. Жерело Ванды, щава содово-зелѣзиста. Жерело Іосифа, щава содова, котра звернула на себе загальну увагу судьѣвъ на выставѣ природничо лѣкарскôй, з якои такожь польскимъ Ґісгіблєромъ, въ сѣмъ роцѣ займила собою живо комісію промыслову кракôвского товариства лѣкарского яко перла водъ галицкихъ.
Воды Высôвскѝ поручають ся професорами выдѣлôвъ лѣкарскихъ и найзнаменитшими лѣкарями краєвыми и заграничными недужимъ на нежить проводу вôддыхового якъ: вершкôвъ легкихъ, легкихъ и горла, на передавненѝ недуги жолудка и кишокъ, рôвножь на недуги жѣночѝ, золзы, золотуху (скрофулы), недокровнôсть и блѣдницю.
Мешканя выгôднѝ, купальнѣ уладженѝ зъ комфортомъ. Реставрація знаменита. Склепы зъ віктуалами. Молоко и жентиця. Лѣкарь въ заведеню. Почта. Добôрна музика.
Отворенье поры купелевои въ червни.
Склады водъ высôвскихъ у всѣхъ антикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ; у Львовѣ у пп. Ґольдбавма, Мендроховича, Вайнреба и ант. Склепиньского, въ Чернôвцяхъ и у А. Баєра и Игн. Шнірха. 4702 10—?
Медаль заслуги на выставѣ промыслово рôльнич. въ Перемышли 1883

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає
АСИГНАТЫ КАСОВѝ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячѝ ся въ обѣгу **5% асигнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѝ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны, якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолїднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

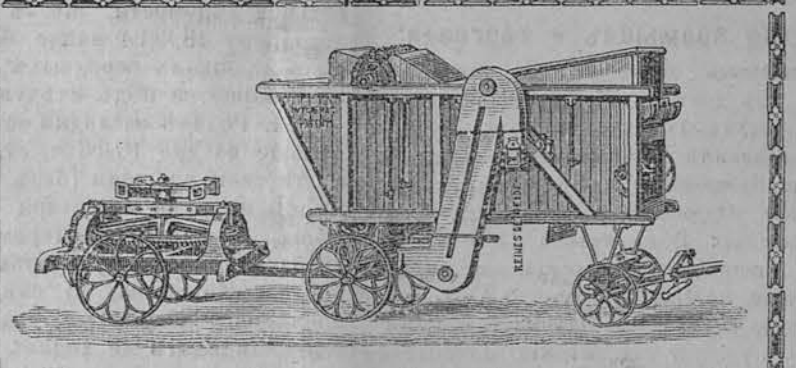

Патентованѝ молотѣльнѣ перевозовѝ
зъ приладомъ до чищеня, молотить бôльше якъ 100 кôпъ денно; патентованѝ молотѣльнѣ зъ кератомъ, молотѣльнѣ до руху ручного, патентованѝ млынки „Тріеры“, новѝ шкотскѝ плуги райольскѝ и всякѝ иншѝ машины рôльничѝ совѣстно зладженѝ, якъ такожь зелѣзнѝ части литѝ до самостôйного выкôнченя рôзныхъ машинъ та до рôзныхъ робôтъ будôвничихъ, пôдклады, рушты дверцѣ до печѣвъ, манльохи, **комбіновану жниварку и косарку за 330 зр., грабарки по 75 зр.** доставляє дешево фабрика машинъ и вôдливальня зелѣза
І. ВИХЕРА
у Львовѣ, улиця Городецка ч. 47.
Всякѝ направки рôзныхъ машинъ и частей машинъ выготовлюю совѣстно и дешево. 4747 6 6

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ
ВЪ КОЛОМЫИ
центральный складъ готового бѣля мужеского и жѣночого
поручає:
СОРОЧКИ БѢЛѝ
мужескѝ сальоновѝ по зр.: 1·20, 1·50, 2, 2·50
мужескѝ зъ закладками або гафтомъ по зр.: 2·50, 3
мужескѝ нôчнѝ бѣлѝ по зр. 1 и 1·40
мужескѝ нôчнѝ зъ гуцульскою вышивкою ручною по зр: 2·60 и 3
для хлопцѣвъ по зр. 1 и 1·40
дамскѝ перкалевѝ обшитѝ зубцями по 85 кр. 1 зр. и 1·30 зр.
дамскѝ чисто полотнянѝ по зр.: 1·70, 2·40, 3 и 3·80
дамскѝ шіртінґовѝ убиранѝ зô смакомъ по зр.: 1·30, 1·75 и 2.
Калесоны мужескѝ по 80 кр., 1 зр. и 1·30 зр.
Калесоны для хлопцѣвъ по 70 и 90 кр.
Кафтаники дамскѝ шіфоновѝ по 90 кр., 1·20 зр. гарно прибиранѝ по 1·80 и 2·40 зр.
Майтки дамскѝ прикрашенѝ гафтомъ по 90 кр., 1·20 зр. и 1·60 зр.
Скарпетки жовтавѝ тузинъ 70 кр., 1·20, 1·80, 3·60 и 4·80 зр.
„ рôзнобарвнѝ тузинъ по зр.: 4·20, 5·40, 6 — и 8·40.
Хустки до носа бѣлѝ, чисто льнянѝ тузинъ зр: 2·40, 3, 4 и 5.
„ „ „ зъ берегами мереж тузинъ 80 кр, 1·20 и 1·80 зр.
„ „ „ зъ берегами мережаными, чисто льнянѝ тузинъ по 2·60, 3·20 и 4·20 зр. 4658 6—8
Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найскорше.

ЯКЪ МОЖУТЬ
капіталісты збôльшити доходы вôдъ паперôвъ вартôстныхъ, зменшенѝ въ наслѣдокъ конверсіи.
Дотычныхъ информацій удѣляє якъ найохотнѣйше безплатно и франко
ТОВАРИСТВО БАНКОВЕ
И КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ И КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
4752 3—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
впростъ зъ фабрики
Іа по 82 зр. IIа по 76 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.
Мыло найлучше
при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.
При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 156. Львôвъ, Четверъ 15 (27) липня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят ъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитщихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подячки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Въ справѣ нашои орґанізаціи.

[Статья надôслана.]

Вже въ ч. 125 „Дѣла“ с. р. сказавъ авторъ надôсланои статьѣ: „Якъ намъ поступати?“, що програма наша не выстарчає, а то зô взгляду на спеціяльну акцію въ поодинокихъ точкахъ програмы. Сказавъ то авторъ при нагодѣ справъ нашихъ церковныхъ, а взглядно становища нашого, щобы утримати ся при обрядѣ. Що сказавъ авторъ при тôй точцѣ, дасть ся се розтягнути безперечно на всѣ точки нашои програмы.

Бракъ такои спеціяльнои програмы даєсь наглядно вôдчувати що день бôльше; пôзнати се по тыхъ фактахъ, якѣ що разъ бôльше передъ очи намъ высувають ся. Хочь бы навести зъ послѣдныхъ часôвъ ось такѣ: Статья рускаго посла въ „Neue freie Presse“ и заявленье другого посла рускаго п. Барвѣньского, що та статья не зъ пôдъ єго пера выйшла, — чи-жь се не доказуе браку орґанізаціи. П. К. въ „Czas-ѣ“ обвинюе за полемику выключно п. Романчука и приписуе ему „Дѣло“, яко орґанъ єго, — такъ мовь бы не було одноцѣльного сторонництва народно-рускаго. То показуе, що програма наша теперѣшна не выстарчає, бо въ противнôмъ случаю не мôгъ бы одинъ посолъ заявляти во всеуслышаніе, що вôнъ нѣчого не знає про роботу другого посла зъ того самого сторонництва, а ще менше посмѣвъ бы хто обвиняти за політику цѣлого сторонництва лишь одиницю саму. Тѣ появы не стоять окремо. Що видимо въ сихъ заявахъ публичныхъ, стрѣчаємо ажь надто часто въ житю нашôмъ буденнôмъ, де люде зъ того самого сторонництва розходять ся въ своихъ поглядахъ: одинъ щось одобряє, другій на пôвъ годить ся, а третій вже цѣлкомъ не годить ся.

Зъ того выходить, що програма наша, якъ она теперь єсть, хочь може выстати яко сформулованье нашихъ основъ и роботы на грунтѣ народнôмъ въ головныхъ начеркахъ pro foro externo, но нѣякъ pro foro interno, щобы послужити могла за руководство певне въ нашôй внутрѣшнôй роботѣ, для нашои прасы, для нашихъ репрезентацій. Програма теперѣшна есть вправдѣ выразомъ сторонництва, але що оперта на загальнôмъ зачерку, то и не може мати такого успѣху, якъ повинна, а противно причиняєсь до того, що цѣле сторонництво выглядає мовь бы розлюзоване, мовь бы не мало вытыченыхъ средствъ доходити до своєи цѣли. Въ тôмъ власне блудъ сей кардинальный, що нема простеженои дороги, якою змагало бы все до своєи меты, нема того кодексу, пôсля якого судила-бъ ся чиясь провина, а котрымъ заставивъ бы ся кождый передъ всѣми а всѣ передъ кождымъ. Кождый вôдчуває, що у насъ нема одноцѣльности, що не йдемъ до дѣла нашого зъ свѣдомостію -- а причина сего нѣяка инша, якъ бракъ спеціяльнои при кождôй точцѣ добре сформулованои програмы.

Бракъ такои програмы робить се, що мы самѣ себе добре не розумѣемо, якъ до меты стремѣти, а ще бôльше, що вытыкають намъ другѣ, будьто насъ не розумѣють. Крайна пора положити конецъ такому складови рѣчи и заходить конечна потреба утворити чимъ скорше уорґанізоване сторонництво, свѣдоме вповнѣ своєи цѣли и змагаючихъ до тоижь средствъ. Вытворити таке сторонництво въ силѣ, якъ сказалось въ горѣ, лише успеціялізована при кождôй точцѣ нашôй програма на взôръ, якъ то вчинивъ авторъ надôсланои статьѣ въ ч. 125 при точцѣ церковнôй. Програма така отворить кождому очи, простежить дорогу до громаднои акціи політичнои, вчинить сторонництво однымъ мужемъ, йдучимъ неподѣльно въ справахъ загалу, розкине рôзницю межи лучшимъ а гôршимъ Русиномъ, высвободить кождого вôдъ шиканы и вôдôйме оружье противникамъ обвиняти одиницю за політику загалу.

Длятого вôдзываємо ся, до выдѣлу „Народнôдноі Рады“, щобы тойже зволивъ чимъ скорше наразѣ скликати въ тôй цѣли мужѣвъ довѣрія, котрѣ при поодинокихъ точкахъ заявили бы свои постуляты. Тѣ постуляты були бы субстратомъ для выдѣлу, вôнъ выробивъ бы начеркъ спеціяльнои програмы, котру предложивъ бы опôсля до одобреня загальнымъ зборамъ. Такъ одобрена и принята зборами програма була бы выпечатана по нашихъ часописяхъ и въ окремыхъ книжочкахъ яко нашъ кодексъ, котрого не годилось бы нарушити. Така спеціяльна програма улекшила бы и прискорила бы властиву орґанізацію.

Переглядъ часописей.

(*Галицка праса о участи Русинôвъ въ выставѣ краєвôй и N. fr. Presse та N. Reforma о розвязаню рускихъ семинарій.*)

Поданѣ нами въ ч. 142 вôдозвы Народнои Рады и Комітету „Рускихъ товариствъ“ въ справѣ выставы краєвои приняли особливо сим-патично Gazeta Narodowa и Kurjer Lwowski, инши газеты польскѣ згадали о нихъ лишь коротко. Kurjer Lw. помѣстивъ обѣ вôдозвы якъ и пôзнѣйшу вôдозву Клюбу Русинокъ въ цѣлости; Gazeta Nar—а зробила те саме и пододавала ще свои уваги, правда не конче удачнѣ. Зъ другои ей статьѣ „Wystawa krajowa a Rusinki“ (ч. 161) подаємо отей замѣтнѣйшѣ мѣсця:

„Народовскій таборъ Русинôвъ взявъ ся ревно до роботы, щобы рускій нарôдъ бувъ одвѣтно представленый на выставѣ зъ року 1894. Зразу, пôсля рускаго звычаю, стававъ вôнъ на боцѣ и недовѣрчиво пôдглядавъ початковѣ роботы... Але є и межи Русинами мужѣ, бажаючѣ п о з и т и в н о працювати для свого народу... Тѣ зрозумѣли, чимъ то для Русинôвъ може статись будуча выстава краєва, кинули ся словомъ, перомъ та дѣломъ до працѣ, и отъ показало ся, що Поляки по братерски зроблять радо всьо, чого зъ ихъ стороны треба Русинамъ до гôдного выступленя на выставѣ, а надто показало ся, що еще серця и умы рускѣ, мимо неустаннои аґітаціи рôзныхъ проводирѣвъ народовскихъ и аґенціи россійскои, не суть наскрôзь затроєнѣ антіпольскимъ бацилемъ, що бодай тамъ, де вôдслонює ся видима користь для Руси, готовѣ лучити ся зъ Поляками до спôльнои працѣ. А о що-жь бôльше ходить?!“

Дальше твердить Gazeta Nar., що „*Галичанинъ* скапітулювавъ зô свого опору противъ участи Русинôвъ въ выставѣ“, и додає ще такѣ замѣтки:

„Отже таки стало ся, що знайшла ся праця, въ котрôй всѣ Русины єднять ся, що та праця єсть позитивна для ихъ народу, що проте лучать ся до спôльнои цѣли зъ Поляками. Якій-небудь пôдъ иншими взглядами буде результатъ выставы, она остане памятною, историчною на завсѣгды для тыхъ причинъ, котрѣ мы що-нио вказали“.

Галичанинъ по вôдозвахъ Народнои Рады и Комітету „Рускихъ товариствъ“ помѣстивъ широку статю, котру Gazeta Narodowa зрозумѣла яко капітуляцію єго; тогды вôнъ помѣстивъ ще другу статью. Обѣ тѣ статьѣ мы розббрали въ нашôй статьѣ въ ч. 150 „Краєва выстава а Русины“. Сесю статью повторила Gazeta Narodowa майже цѣлу и закôнчила ей такими замѣтками:

„Сеся статья народôвского орґану кидає дуже докладне свѣтло на настроєня и струѣ середъ галицкихъ Русинôвъ и въ обохъ орґанахъ ихъ — не тôлько що-до будучои выставы“.

——

N. fr. Presse пише такъ пôдъ днемъ 24 липня про реформу духовныхъ семинарій:

„Розвязанье греко-католицкихъ семинарій у Львовѣ и Вѣдни уважає ся загально за результатъ умовы, заключеной въ Римѣ межь рускими епископами а курією. Рускѣ газеты уважають се розпорядженье дуже сензаційнымъ и далекосяглои ваги; цѣла справа вже хочь бы длятого важна, що руске духовеньство все ще складає ся на бôльшу часть рускои інтеліґенціи. Пôдчасъ коли польскѣ газеты попадають въ справдѣшну екстазу за-для знищеня Йосифиньского духа въ рускихъ семинаріяхъ духовныхъ — то въ рускихъ кружкахъ, безъ рôзницѣ партій, жалують розвязаня вѣденьскои семинаріи, котра мала вже певну историчну традицію и выховала такихъ князѣвъ церкви, якъ Снѣгурскій, Яхимовичъ, Литвиновичъ и Пелешь. Вѣденьскôй семинаріи приписуєсь бôльше значѣнье ще й длятого, що питомцѣ могли слухати выкладôвъ и на иншихъ факультетахъ, а талановитѣ молодцѣ мали нагоду образуватись по численныхъ бібліотекахъ, музеяхъ и иншихъ науковыхъ заведеняхъ. А що здôбнѣйшѣ питомцѣ мають высылатись вôдтеперь замѣсть до Вѣдня до Инсбруку — се вразило Русинôвъ ще бôльше анѣжь розвязанье львôвскои семинаріи. Въ Инсбруцѣ тамошный выдѣлъ богословскій єсть въ рукахъ Єзуитôвъ, а всѣ мѣсця въ духовнôй семинаріи, де вже й теперь єсть кôлька реформованыхъ Василіянъ, обсадженѣ выключно чистои крови ультрамонтанами. А Русинамъ Єзуиты вôдъ давна не надоблять ся. Побоюють ся, що згаданѣ реформы мають цѣль, выховати руске духовеньство въ степенованôмъ дусѣ ультрамонтаньскôмъ, а се противить ся историчнымъ переданямъ и цѣлому свѣтоглядови Русинôвъ.“

Зъ газетъ краковскихъ лишь одна *Nowa Reforma* помѣстила таку коротку замѣтку:

„Розвязанье рускои семинаріи у Вѣдни и децентралізація рускихъ семинарій въ Галичинѣ выкликує въ централістичнôй прасѣ вѣденьскôй найчуднѣйшѣ коментарѣ, котрѣ вкôнци выходять на се, що цѣла справа єсть наслѣдкомъ політичнои захланности Полякôвъ, котрѣ будуть такъ довго реформувати рускѣ семинаріи, доки уніятскій обрядъ майже цѣлкомъ не зôллье ся зъ латиньскимъ а народнôсть руска втратить одну зъ вызнатныхъ знаменъ своєи вôдрубности національнои. На сѣ и тымъ подôбнѣ высказы шкода часу на вôдповѣдь, бо передо всѣмъ Поляки, яко такѣ, на тѣ найновѣйшѣ факты не вплывали въ нѣякôмъ зъ тѣлъ законодатныхъ.“

Того самого дня помѣстила Gazeta Narodowa вѣсть, що коло цѣлои справы заходивъ ся дуже Бадені — тожь не знати, котрому заневненю, чи N. Reform-ы чи Gazet-ы Nar. мають Русины хочь для ока вѣрити?

---

2)

Чортовый портретъ.

Украиньска леґенда И. Курского.

(*Дальше*)

— Хрестъ бы тя побивъ, якъ ты мôгъ допустити, щобы якійсь тамъ коваль Омелько насмѣвавъ ся надъ моимъ портретомъ.

— Та... та... то... охъ, всесвѣтлѣйшій и благородный владико темноты; сей Омелько такій вôдважный, що навѣть насъ чортôвъ, не боить ся...

— А чому-жь вôнъ насъ не боить ся?... Га! — заревѣвъ дѣдько.

Чортъ задрожавъ и лежачи у єго нôгъ оповѣвъ, якъ вымовивъ ся ему, що хто не лихословить, тому чорты не зроблять нѣякои пакости.

— Ахъ, ты бабскій язычку! Ахъ ты цокотюча сорока — заревѣвъ дѣдько такъ, що чорты зô страху поперевертались.

— Ви... ви... виненъ — пропищавъ прогрѣшившій ся чортъ.

Але дѣдько схопивъ єго за языкъ и зъ такою силою потягнувъ, що языкъ вытягнувъ ся на локоть изъ рота. Чортъ заскавулѣвъ, кинувъ ся и завертѣвъ ся малымъ вовкомъ.

Опôсля имивъ дѣдько чорта за хвôстъ и ставъ вертѣти нимъ такъ скоро довкола своєи головы, якъ колесо вертить ся у скоро ѣдучого воза. Пустивши хвôстъ, вôнъ ймивъ чорта за роги. Чортъ залаявъ по собачому, запищавъ а молячи о пощаду, почавъ кидати ся. Выпустивши изъ рукъ роги, дѣдько такъ промовивъ до виноватого:

— Памятай, бабскій язычку, собача пантарко, нужденна калѣко, якъ ты менѣ не погубишь коваля Омелька, то вôдорву тобѣ языкъ, поломлю роги и прожену зъ-помѣжь чортôвъ. Геть! — прорычавъ дѣдько и, ймивши чорта за ногу, шпурнувъ нимъ зъ пекла про то въ село Млынки.

Нечуванѣ рѣчи почали робитп ся въ Млынкихъ; та не въ одныхъ Млынкахъ, а и въ околичныхъ хуторахъ; лишь що возьме хто небудь зелѣзну рѣчь до рукъ, а она вже ломить ся; мотику, чи топôръ возьме въ руки чоловѣкъ, а баба зъ коновки або ведро, глянь — або зôпсують ся або поломають ся. Потягались цѣлою громадою мешканцѣ Млынкôвъ и околичныхъ хуторôвъ до кузнѣ Омелька зъ просьбою, якъ найскорше направити поломане.

Дуже втѣшивъ ся Омелько, що дôставъ такъ много роботы и горячо взявъ ся до неи. но попрацювавши два днѣ, видить, що роботы все бôльше и бôльше, кинувъ молотъ, а отираючи каплѣ поту, сплываючѣ по єго лици, выйшовъ на улицю.

— Здоровѣ були, батечку — крикнувъ циганъ пôдходячи идъ Омелькови — я до васъ, батьку.

— Чого потрѣбно?

— Отъ знаєте, бодай му пекъ, топôръ выщербивъ ся, треба направити.

— А, бодай! Тутъ и безъ тебе тôлько роботы навалили, що не можу собѣ самъ дати рады.

— Ей батечку, будьте ласкавѣ справити.

— Забирай ся! Не маю часу.

— Ну, то позвольте менѣ самому.

— А хиба ты коваль?

— Ба, та еще якій! Ты такого изъ роду вѣка не бачивъ.

— На правду?

— Ось гляди.

— Та вы, цигане, всѣ хвалитись знаєте.

— Я безъ хвальбы кажу, що ты такого коваля нѣколи не видавъ.

— Ну побачимъ; — муркнувъ Омелько и впровадивши цигана до кузнѣ, сказавъ: — А ну, цигане, бери молотъ. Будемо бачити, якій зъ тебе коваль.

Циганъ взявъ молотъ, положивъ топôръ на ковало и вôдразу топôръ бувъ готовый.

— Ади, що за коваль! — крикнувъ здивованый Омелько.

— А що? — радôстно усмѣхаючись, промовивъ циганъ.

— Та що, я добрый коваль, а ты, сто тысячь тобѣ пирогôвъ, такій, такій.. бодай тебе... якого я еще въ житю своѣмъ не бачивъ.

— Та я тобѣ мовивъ.

— Такій бы менѣ роботникъ придавъ ся — промовивъ Омелько, нѣбы до себе.

— Ну и що! та бери мене за роботника.

— Я бы не вôдъ сего и бувъ, але бачь ты менѣ заспѣваешь небоженьку много.

— А що бы ты менѣ давъ?

— Нема що и казати! Я не можу много обѣцяти.

— Отъ слухай, хло. Я въ шатрѣ маю ще батька, такожь коваля, не гôршій вôдъ мене; даси намъ по одному дудкови вôдъ срѣбного. Запрацюємо срѣбного, оденъ дудокъ собѣ а решта тобѣ. Стравы не потребуємо, маємо свою въ шатрѣ.

Омелько ажь ротъ роззявивъ зъ зачудованя; дешевше не можна було.

— Ну, що пристаешь? — запытавъ ся циганъ.

— Та якъ, хиба жартуешь, чи що?

— А може дорожу ся? — усмѣхаючи ся злобно, поспытавъ циганъ.

Нѣ, вôнъ певно одурѣвъ, та такъ дешево згодивъ ся — подумавъ Омелько и, дивлячи ся на бôкъ, сказавъ:

— Якъ той каже, цѣна не мала, зъ тебе роботникъ добрый, а еще якъ и твôй батько такій, якъ ты, то я пристаю.

— Такъ годишь ся?

— На руку.

— И ударили по рукахъ.

— Будь здоровъ, газдо! пôйду покликати батька, — сказавъ циганъ и пôйшовъ.

Певно не прийде, батько єго пôдмовить — подумавъ Омелько и взявъ ся до роботы.

На другій день дивить ся, а циганъ вернувъ ся та не самъ, а зъ батькомъ. Робота въ кузни закипѣла. Батько показавъ ся еще лучшимъ роботникомъ якъ сынъ, а Омелько дивлячи ся на ихъ роботу, тôлько дивувавъ ся и самъ нѣчого не робивъ, лише рядивъ.

— Дайте покôй, пане майстре, мы собѣ дамо раду, все зробимо, а особливо якъ поставите кватирку — сказавъ старый циганъ.

— Добре, добре, якъ зробите, я не вôдъ того — промовивъ Омелько и пôйшовъ до коршмы по горѣвку.

Хотяй скоро йшовъ Омелько до коршмы, однакожь робота въ кузни ишла ще скорше. Що за два днѣ були бы зробили добрѣ роботники, то цыганы зробили за пôвъ годины, а Омелько вернувши зъ горѣвкою, тôлько руками сплеснувъ.

— А що, батечку, добре заходимо ся коло дѣла? — поспытавъ усмѣхаючись циганъ.

— Та, ажь страхъ, якъ добре — промовивъ Омелько.

— Почекай ще, то не таке увидишь.

— Ну, выпьемо горѣвки, а потому якось буде.

Омелько почавъ циганôвъ гостити горѣвкою тай такъ погостили ся, що Омелькови геть голова закрутила ся. Якъ вже Омелько добре впивъ ся, каже циганъ до него:

— Батечку, ты ще не знаешь, якій зъ мене майстеръ. Я зъ твоєи старои бабы выкую молоду хоть куды, кровь зъ молокомъ.

— Ну?

— На правду.

— Та де, о! неправда!

— О, та чого бы-мь казавъ неправду?

— Якъ такъ, то чому свого старого не переробишь на молодого?

— Тому, що не маю власнои кузнѣ, а таке робити хто бы позволивъ въ своѣй?

— Нема що и казати, дѣло дуже мудре — згодивъ ся Омелько.

— Правда?

— Сыну, нашь газда добрый чоловѣкъ и знає, якій зъ тебе майстеръ; попроси-жь въ него дозволу перекувати мене въ єго кузни на молодого.

— Не треба и просити, я безъ просьбы годжу ся; тôлько то вже така робота, що хотяй ты майстеръ на цѣлу губу, а такого дѣла не зробишь — моркотавъ пôдпитый Омелько.

— Самъ увидишь, — крикнувъ циганъ, и поваливъ вôтця на ковало, и взявъ єго ковати, наче яку пôдкову або топôръ.

(*Дальше буде.*)

Дописи „Дѣла"

Зъ Мостовъ великихъ.

[Выборы громадскои старшины.]

Менѣ нагодилось переѣздити дня 25 с. м. черезъ Мосты великій. На ринку стрѣнувши купку людей, жидовъ и селянъ, я спытавъ ихъ, яка важна справа згромадила вже коло 11-тои годины рано святочно прибраныхъ Мостенцѣвъ на мѣстѣ? И въ водповѣдь почувъ, що ось то справа выборовъ громадскои старшины, що тягнесь уже водъ року зневолила ихъ до того згромадженя. Рекурсъ йшовъ на рекурсъ, та що-жь зъ того, коли навѣть и нинѣ не прийшло до выбору, бо Русины зъ деякотрыми Поляками а то: Всч. кс. Лявшкою та антикаремъ, не хотѣли допустити жидовско-дворскои опозиціи до старшованя.

Передъ колькома тыжднями зъѣхавъ староста на выборы старшины. Селяне дали знати, що такъ довго не пойдуть до выборовъ, доки ти не будуть переведенѣ после закона такъ, щобы Русины мали свою большость. Староста думавъ, що скоро вонъ появить ся, все буде, якъ вонъ схоче, и тогдѣ партія польска (дворско-польска) переважить. Однакъ Мостенцѣ якъ-разъ въ числѣ 13, не явили ся при выборѣ.

До девятьохъ Русиновъ долучилось чотирохъ Поляковъ. Староста водъѣхавъ, а згодомъ назначивъ выборы на 25 с. м. И зновъ на коштъ громады выслало староство звѣстного п. Лідля. Але и сей нѣчого не зробивъ. Мостенцѣ сказали, що волять годувати одного комісаря, якъ такихъ дворскихъ посѣпакъ. Такожь п. Гігель, знаный свѣдокъ зъ процесу Устіяновича перепавъ.

Якъ отже аналізувати такій выпадки? Отъ нѣчо иншого, якъ только приписати се байдужности староства, що не вдоволило опозиціи, и не хотѣло завдати собѣ труду, щобы розсмотрити рекурсъ противъ выборовъ, та не маловажити собѣ великои части селяньского населеня. Дальше завинило такожь намѣстництво, котре безпосередственно водкинуло рекурсъ и тымъ переволокло справу.

Такожь провинила интеліґенція польска, котра въ имя якихсь дивныхъ думокъ лучить ся зъ жидами, а що больше зъ найгоршою зволочею, ворогуючи противъ насъ. Замѣтити треба, що лишь водважнѣйшій выступають остро противъ политики деморалізаціи.

Наслѣдки явній, тожь можна порадити дворамъ, щобъ не розгортали попелу, въ которомъ ще тлѣе искра огню.

Надужитье робить опозицію, котра хочь тихенько противить ся аґітаціи и суду, и двора и всякои дробнои шляхты, що живе зъ хлопа и хоче надъ нимъ старшувати.

Очевидець.

Зъ „турецкого" повѣту.

[Непошанованье святъ гр.-кат. обряду. — Справы лѣсовій. — Выборъ віцемаршалка рады повѣтовои турецкои.]

Хоснуючи зъ вольнои хвилѣ заблукавъ ся я въ повѣтъ турецкій, щобы оглянути той край, котрого прозвище пригадуе царство султана и о котромъ розно розній люде пишуть и бесѣдують. Якось припадково бувъ я въ наше свято торжественне — святыхъ верховныхъ апостоловъ Петра и Павла — въ Ломнѣ. Яко православный христіянинъ постановивъ я въ той день дальше не ѣхати, только тутъ пересвяткувати. Учувши дзвоны, поспѣшивъ я до церкви тай выслухавъ службу Божу, науку и все богослуженье. Людей якось не много було въ церкви. Выйшовши зъ церкви, довѣдуюсь, що власне въ той день приѣхавъ урядникъ ц. к. староства зъ Турки — практикантъ концептовый п. Вышневскій — щобы якусь комісію зъ наказу ц. к. старосты турецкого переводити. Мѣжь громадянами повставъ якійсь споръ о сѣно громадске, тожь одна сторона внесла жалобу на другу до ц. к. староства 10 н. ст. липня, а заразъ на другій день 11 липня вже ц. к комісарь приѣхавъ, не зважаючи и на свято, щобы комісію переводити. Дивлюсь: дѣйстно иде передомъ ц. к. практикантъ концептовый цѣлкомъ урядово убраный въ уніформѣ, при шпадѣ и зо спорымъ плікомъ паперовъ, а за нимъ звышь 40 людей, що мали спору мѣжь собою. Цѣле полудне списувавъ п. ц. к. комісарь протоколы въ дворѣ зъ людьми руского обряду, не зважаючи на те, що въ церквѣ правилась вечерня и катихізація. Дивна то рѣчь таке урядованье ц. к. урядника въ свято руске зъ людьми Русинами, если собѣ чоловѣкъ пригадае на ти нарѣканя послобъ рускихъ за непошанованье святъ рускихъ, на ти водповѣди ц. к. комісаря правительственного, на ти жалобы по часописяхъ рускихъ тай на истнуючи и всѣхъ обовязуючи законы въ нашомъ краю.

Менѣ приходить теперь на гадку одна цѣкава подѣя, за правдивость котрои ручу. За часовъ панованя въ намѣстництвѣ неббщика Голуховского бувъ старостою въ Р. нѣкій п. Г., вже неббщикъ. Той староста зробивъ бувъ якесь важне дѣло урядове, котре хочь въ засадѣ було цѣлкомъ зъ обовязуючимъ закономъ схбдне, але небощикъ Голуховскій узнавъ се дѣло невбдповѣднымъ, не на часѣ, почавъ отже на старосту Г. дуже негодувати, тай вже до того приходило, що старостѣ Г. треба було ити въ пенсію, хочь то бувъ еще тогдѣ чоловѣкъ въ силѣ вѣку. А заходивъ ся той староста дуже добре зъ панами въ повѣтѣ Р. Паны навидѣли старосту, гостили у себе, забавляли ся разомъ, тай було обомъ сторонамъ зъ тымъ не зле. Паны довѣдавши ся, що зъ старостою Г. кепско, почали у Голуховского за нимъ просити и справдѣ удало ся имъ гнѣвъ намѣстника улагодити Тогдѣ порадили паны старостѣ Г., щобы поѣхавъ до Львова и Голуховскому за помилуванье подякувавъ. Радъ не радъ ѣде староста Г. до Львова и зъ страхомъ и трепетомъ просить о авдіенцію у Голуховского. А вѣдома рѣчь, що Голуховскій бувъ пострахомъ для старостовъ и всѣхъ ему подчиненыхъ урядниковъ. Звычайно тыкавъ кождому, а якъ вже котрому вы сказавъ, то було зъ нимъ кепско, — вже той не бувъ у него въ великихъ ласкахъ. Коли староста Г. ставъ передъ лицемъ Голуховского, почавъ той-же свое негодованье высказувати, але не дуже сердито. Староста Г. ободреный троха лагоднѣйшою бесѣдою Голуховского, прийшовъ якось до себе тай въ своѣй наивности хотячи свой учинокъ урядовый, за-для котрого въ неласку попавъ, оправдати, каже: Ekscelencyo — ta ja postąpiłem według ustawy! Обуреный Голуховскій за ти слова сказавъ старостѣ сердито: „Dureń jesteś — u politycznege urzędnika czasem musi być inna ustawa na papierze, a inna w głowie. Idź — masz naukę i szanuj się" Староста поклонившись низенько вернувъ домовь и дуже часто говоривъ: „Czasem inna ustawa na papierze, a inna w głowie".

Чи не держать ся и теперь нашій панове урядники політичнѣ тои науки небощика Голуховского? Ба, але-жь тото для насъ не дуже выгодне — и незнати, доки тото такъ буде!

Въ наслѣдокъ интерпеляціи посла К. Телишевского, поставленои въ послѣдній каденціи соймовой до правительства, — въ справѣ цѣлковитого противозаконного нищеня лѣсовъ въ турчаньскомъ повѣтѣ — взяло ся турчаньске староство до дѣла, хоть то вже троха по невчасѣ. Теперь ѣздить ц. к. комісарь п. Альбертъ по повѣтѣ зо знатоками лѣсовыми, позабертъ по повѣтѣ зо знатоками лѣсовыми, позамыкавъ декуды лѣсы, но тамъ, де вже все знищене, тамъ годѣ що и замыкати. Отъ примѣромъ въ Боберцѣ що за прегарнѣ лѣсы знищенѣ цѣлковито, а се дике нищенье тягло ся довго, — черезъ кольканацяць лѣтъ рѣзавъ паровый тартакъ безпощадно — а гадаете що тамъ зажадавъ хто якого пляну господарчого лѣсового, заведеня на зрубахъ якои культуры? Де тамъ! Староство въ Турцѣ нѣчого не розпорядило противъ цѣлковитого вынищеня лѣсовъ въ Боберцѣ, а якъ що розпорядило, то тое позостало хиба на папери а выконане було. Боберка найкраша посѣлость въ повѣтѣ, нинѣ зруйнована до тла, остае въ жидовскихъ рукахъ та мало вже що варта. Горы голій, безъ лѣсовъ а о культурѣ бесѣдувати — то пожаль ся Боже. Взагалѣ въ повѣтѣ турецкомъ больша посѣлость переходить переважно въ жидовскій руки и вже нинѣ суть жиды межи большими посѣдачами въ большости. Ломнянскій добра розпродуе ґрафъ Высневскій цѣлковито жидамъ. Позавязували ся товариства зъ жидовъ тутешныхъ галицкихъ и всѣ ладять ся лѣсы експльоатувати. Въ торговли деревомъ жиды майстры; кажуть що до однои зъ тыхъ компаній приняла жидова одного высокого достойника повѣтового.

Староста Моравскій вже незадовго выслуживши свои лѣта, пойде въ пенсію, може еще зъ характеромъ совѣтника намѣстництва. Uciuławszy собѣ, якъ кажуть, красный грошь, п. Моравскій, перейшовши въ пенсію, загадавъ осѣсти таки въ повѣтѣ турецкомъ и брати живу участь въ поднесеню промыслу деревного. П. Моравскій есть для народу израильского дуже чемный. Примѣромъ — кажуть — якъ прийде священикъ до старосты, то стоячи розмавляють, а якъ прийде панъ вельможный зъ двома шапками, то розвалить ся на канапѣ, мало ноги не задре, ба суть и цигара и люлька на довгомъ цибусѣ зъ величезнымъ бурштиномъ. Ну, що кому на руки и що кому мило. До теперь якось староство не конче много звертало уваги на способъ господарки въ лѣсахъ нашого повѣту; якъ дальше буде, увидимо

Знаемо и тое теперь, що въ лѣсахъ турецкого повѣту много политики гнѣздить ся. Отъ примѣромъ выборы віцемаршалка рады повѣтовои, о чомъ въ ч. 151 „Дѣла" згадуете. Справдѣ ключемъ водъ замковъ лѣсовыхъ пуджае п. староста не только п. Осуховского але и всѣхъ, кого може и кого пуджати потребуе Одно только въ той вѣстцѣ „Дѣла" не було цѣлковито правдиво подане. П. староста не конче форитуе на віцемаршалка п. Брисевича, почтаря, бо есть и за жидомъ на тую достойность, только кобы не Русинъ. Що кому до смаку. Оповѣдають тутъ о розныхъ дивахъ въ турецкомъ повѣтѣ, но най се иде на иншій руки.

X.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ промысловой анкетѣ розпочалось переслуховане знатоковъ зъ Галичины. До голосу допущено заступниковъ десятьохъ товариствъ зъ Кракова, и они заявились майже одноголосно за обовязковымъ испытомъ майстровъ и челядниковъ и за доказомъ уздобленя якъ при фабричныхъ предпріемствахъ, такъ при промыслѣ купецкомъ. Розній предметы призначенѣ на вытворъ, мають робити лишь ти ремѣсники, котрѣ уздобленѣ до того. Пос. Найберъ пояснивъ, що въ такомъ случаю не могло бы истнувати богато фірмъ, а фабрики въ краю треба бы позамыкати Въ дальшомъ бѣгу жалувались знатоки, що привилеѣ, котрѣ удѣлено вже давно поодинокимъ промысламъ, бувають нарушуванѣ водъ иншихъ промысловъ. Притомъ поднесено жаданье, щобы фабрики кожду роботу выконували самостойными промысловцями, навѣть тогдѣ коли бъ такихъ промысловцѣвъ не було въ дотычномъ мѣсци, або и въ цѣломъ краю. Знатокъ Ленертъ, зъ товариства господарѣвъ, спротививъ ся рѣшучо сему поглядови и заявивъ, що така система, коли-бъ она перейшла, выколола-бъ гробъ нужды, а Галичина мусѣла-бъ оточитись хиньскимъ муромъ. Цло не устереже; Угорщина засыпле насъ своими продуктами, и Галичина зубожѣла бы цѣлкомъ. У насъ за мало ініціативы и за мало капіталу, щобы Галичина могла зробити конкуренцію заграници. Бачимо прецѣнь, якъ Угорщина перевышае насъ на поли промыслу. Дальше промовляли знатоки за обмеженьемъ купецкого промыслу на певнѣ категоріи и выступили противъ торговлѣ мѣшаныхъ товаровъ. Знатокъ Ленертъ не згодивъ ся на обмеженье торговлѣ. Посля него, чимъ больше процвитае торговля, тымъ больше процвитае и промыслъ. Особливо въ краю неможливо обмежувати торговлѣ до певныхъ категорій. Довшу дебату выкликало поясненье забороны похатнои торговлѣ. Щодо помочничого персоналу згодили ся розтягнути строгу контролю надъ ними и держати ихъ въ евіденціи.

Мѣсце Леблѣ намѣстника Моравы мае бути уже незабаромъ обсаджене. За симъ промовляе ся обставина, що Леблѣ выѣхавъ поки-що на довшу водпустку, щобы правительству дати змогу роздумати надъ порѣшеньемъ того важного персонального питаня. Вчера занотували нашій телеґрамы, що становище намѣстника Моравы мае займати членъ консервативнои чески шляхты, котрый тѣшить ся особливою ласкою у міністра судовництва ґр. Шенборна. Отже посля вѣстей, симъ кандидатомъ есть посолъ до рады державнои и до ческого сойму д-ръ ґр. Евгенъ Чернинъ, котрый выходивъ посломъ февдальнои большои посѣлости до рады державнои водъ р. 1886. Ґр. Чернинъ бувъ членомъ клюбу старо-ческого ажь до его упадку, а теперь належить зъ прочими февдальными властителями большои посѣлости до клюбу Гогенварта. Его політична роля зовсѣмъ незамѣтна. Певность его кандидатуры добачують въ томъ, що вонъ посвояченый зъ міністромъ судовництва, та дальше и въ семъ, що февдальнѣ товаришѣ партійнѣ поручили его на становище намѣстника.

Россійска максімальна тарифа стала уже фактомъ. Россійске правительство рѣшилось оголосити законъ, въ наслѣдокъ котрого максімальна тарифа одержуе зъ днемъ 1 вересня с. р. правну силу и, посля вѣстей буде водносить лишь до привозу зъ Нѣмеччины. Идучи за примѣромъ Франціи, Россія завела у себе нову систему цла. Тарифу зъ року 1891, котра давала нагоду до ненастанного поднесеня цла и була высказомъ протекціонізму, замѣнено на мінімальну тарифу. Ся мінімальна тарифа буде признана всѣмъ краямъ, котрѣ дають Россіи найкористнѣйшій привилеѣ. За вывозъ зъ тыхъ державъ, що не признають россійскимъ продуктамъ найкористнѣйшихъ привилеѣвъ, будуть заосмотрени цла мінімальнои тарифы додаткомъ водъ 15 до 30 процентомъ, и въ той способъ заострена тарифа оголошуесь максімальною тарифою. Міністеръ фінансовъ одержавъ порученье означити, до якихъ артикуловъ мае примѣнитись максімальна тарифа. Майже рovночасно зъ оголошеньемъ новои системы цла прийшовъ до цѣли торговельный договоръ зъ Франціею, котрый знизивъ больше якъ пятьдесять позицій цла

---

2)

До исторіи нашихъ „уній".

Prof. dr. A. Lewicki — Powstanie Świdrygiełły, Kraków, 1892. — B. 8° 389 стор. тексту, нот і додатків. З XXXIX. тому „Розвідок Виділу іст. фільоз." краківскої Академії наук.

Война Литвы зъ Польщею за Свидригайла.

(*Дальше.*)

Не наставали на таке розумѣнье акту 1386 р. самій Поляки, поминувши вже се, що для докладного зрозумѣня ихъ становища въ сѣй справѣ, треба бы близше приглянутись и тогдѣшнымъ сторонництвамъ въ Польщи. Неровность погляду на водносины до Литвы показалась н. пр. въ таборѣ подъ Луцкомъ, хоть и якъ трудить ся п. Левицкій и всѣ противнѣ свѣдоцтва водсуваe, або зове kłamstwem; самъ Длугошь оповѣдае, що деякій Поляки перекрадались зъ польского табору до осадженого Луцка й нараджувались зъ осаджеными; Свидригайло стоявъ твердо на томъ, що зъ королемъ войны не провадить, але зъ „42-ма панами краковскими", — ба, закидувано Ягайлѣ зраду! (Левицкій, 96, 98...). Така-жь неровность погляду мѣжь Поляками проявилась и опосля, вже по побѣдѣ надъ Свидригайломъ: поодинокій польскій паны, що осѣли на „Rusi i Podolu", розпочали на свою руку переговоры зъ Свидригайломъ и дали ему навѣть далекосяглѣ обѣцянки, соймъ (zjazd generalny) сѣрадзкій, хоть и якъ се заговорюе п. Левицкій, въ основѣ згодивсь зъ тыми панами и вывѣвъ Жигмонта Кейстутовича — въ поле, бо хоть послы польскій на письмѣ Жигмонтови много обѣцяли, то — panowie ruscy rozkazów nie słuchali, бо ихъ интересъ власный показавсь сильнѣйшій водъ писаныхъ „грамотъ"; п. Левицкій хвалить ихъ навѣть за то (а якъ строго, згордно водзываесь все про Свидригайла!!), — jest rzeczą pewną, że ta samowola panów ruskich przyniosła Polsce (чи панамъ?) nieocenione korzyści, w r. 1430 Podole, a 1437 Łuck (l. c. 278—280; дѣялось се вже по смерти Ягайла, за малолѣтности Володислава Варненьского). Що-жь на се сказати? пригадати-бъ хиба слова Хмѣля: „Я зъ королемъ войны не проваджу, але зъ королевятами..." Коли Ягайла, мимо цѣлои его гарнои и высокои провбднои гадки могли окричати зрадникомъ, то-жь мабуть и у него самого не було се дѣло такъ зовсѣмъ ясне. А що справдѣ ясне не було, що Ягайла не можна, зовсѣмъ не можна робити одвѣчальнымъ за грамоту зъ р. 1386, се-жь ажь надто ясно выходить зъ его поведеня супротивъ заходовъ коронаційныхъ Витовта. Що-йно згодомъ, подъ напоромъ, а може й грозою своихъ дорадниковъ въ Польщи — выступивъ Ягайло противъ коронаціи Витовта. Цѣле море словъ не въ силѣ затопити сеи простои, яснои подѣе.

Тогдашнѣ керманичѣ польскои державы зовсѣмъ выразно самій водступили водъ такого розумѣня акту зъ р. 1386, вперве супротивъ Витовта, вдруге — супротивъ Жигмонта Кейстутутовича. П. Левицкій самъ се признае. 1386-ого р. выступае Ягайло самъ, на свою руку; 1401-ого приходять до голосу въ справѣ уніи вже и бояры, а Витовтъ стаесь княземъ Литвы, а не намѣстникомъ польского короля; ще выразнѣйше видно се въ дальшой, новой „уніи" 1431-ого.; ale dopiero skutkiem powstania Świdrygiełły przyznano wielkiemu księciu i Litwie prawa udzielności państwowej, i tak stosunek polityczny między Litwą a Polską postąpił naprzód na drodze ku sprawiedliwości (l. c. 285, 286). По смерти Владислава Варненьского показалась Литва прямо особною державою и треба було доконечно выбрати в. князя Литвы на короля Польщи (Казимира Ягайловича, та ще вонъ и не спѣшивсь дуже), щобъ вдержати въ силѣ не то актъ зъ р. 1386-ого, але взагалѣ звязь зъ Литвою. Правда, що одній рускій землѣ по другихъ пропадали при томъ, на некористь Литвы, а на користь не такъ Польщи, якъ поодинокихъ пановъ польскихъ. Ще по выгасненю Ягайловъ 1572-ого р., вже по уніи люблиньскій, замѣчае п. подсудокъ новгородскій Свлашевскій въ діяріюшу, що Поляки боялись розрыву, щобъ „Литва зъ Москвою ся не порозумели".

Якъ же-жь могъ п. Левицкій на вступѣ своеи працѣ такъ рѣзко покликуватись на грамоту зъ р. 1386-ого? Коли хтось, користуючись выимковымъ положеньемъ або несвѣдомостію другого, спонукае его до одностороннои, некористнои умовы, то се радше пригадуе загально принятій постановы карного закона, якъ щобъ на се можна покликатись...

Але Литва не только стратила черезъ унію колька земель рускихъ; при стратѣ попала й у насмѣхъ. Характеристичне, дуже характеристичне становище супротивъ уніи и ей творця займае першій польскій историкъ сеи уніи, майже сучасный Длугошь. Вонъ бувъ душею водданый тогдѣшнымъ керманичамъ польскои державы, а — dzielne to było pokolenie magnatów, wszyscy zgodni ze sobą, każdy w myśl wszystkich, a zawsze zgodnie z celem ostatecznym, przejęci głęboko swojem stanowiskiem, roztropni, przebiegli, bezwzględni, nieubłagani... jak niegdyś senat rzymski.. (l. c. 289). На жаль довѣдуемо ся за мало подробного водъ п. Левицкого про тыхъ политиковъ, щобъ мы могли хоть вчасти провѣрити его слова, а се, що довѣдуемось, не доказуе великои згоды, хоть и вказуе може на хитрость та безоглядность. Але-жь Длугошь бувъ чоловѣкъ розумный и образованый, гуманістъ, священикъ, патріотъ. Та мимо того всего вонъ якось не дуже одушевлявсь Ягайломъ: вонъ называе его тупоумомъ (hebes), а се чей также не скрѣпляе ваги всякихъ выданыхъ черезъ Ягайла грамотъ. Що больше: вонъ выразно не любить „великого" Ягайла, прямо поневѣряе его, бо-жь инакше не кидавъ бы на него болотомъ, не кидавъ бы подозрѣнь на честь всѣхъ чотирохъ его жѣнокъ, на правовитость его сыновъ. П. Левицкій каже на се, що — Długosz żył w brzydkiem gnieździe plotek (l. c. 12), але-жь гнѣздо се — то були якъ разъ ти славнѣ магнаты... Прикро й сумно.

П. Левицкій видить въ уніи Литвы зъ Польщею идеалъ и взоръ уній. Коли въ наслѣдокъ сеи уніи почалось угнѣтанье рускаго обряду (l. c. 4: do posłuszeństwa kościołowi rzymskiemu nawet karami cielesnymi zniewoleni być mogą), коли Русиновъ и Литовцѣвъ рускаго обряду не допускано до правъ, — то дѣялось се зъ огляду на uprzedzenia wieku: o zupełnem natychmiastowem zrównaniu myśleć było niepodobna (l. c. 9 287). Але унія була взагалѣ подѣею, на яку столѣтями треба чекати, звѣщала часы новій, була протестомъ противъ козмополітизмови й перевазѣ нѣмецкой (и одно и друге водразу?), унія посунула границѣ Европы до Азіи, сотворила „нову форму" цивілізаційнои працѣ, въ нѣй проявилась свѣтови нова основа освѣченя народовъ, не черезъ подбой та выкорѣнюванье слабшихъ, але черезъ братерство, пригортанье варвара до себе, поднесенье его до власнои высоты. „Ale unia ta nasza była jedyną w świecie, — не така, якъ кальмарска, великобританьска, испаньска. Тѣ були політичнѣ, наша була цивілізаційна; кальмарска скончилась ненавистію й рѣзнею, роздоромъ, — наша скрѣплялась и росла, й перетривала до конця". Що властиво называе п. Левицкій концемъ? Унія Литвы довела до войны зъ Свидригайломъ; коли-жь въ сѣй войнѣ Русь упала, рускихъ князѣвъ не стало, коли присмирено й послѣдныхъ магнатовъ, Михайло Олельковичъ, Федоръ Бѣльскій, кн. Гольшанскій, 1482; кн. Мих. Глиньскій, 1508; унія люблиньска, 1569), коли присмирено й духовеньство (1596) — почались заразъ же неспокоѣ козацкій, а „скончились" тѣ неспокоѣ якъ разъ зъ концемъ уніи. И якъ инакше мали й могли скончитись супротивъ признанои самымъ п. Левицкимъ несправедливости й неровности? Въ часѣ повстаня вже не Свидригайла але Тараса Трясила гетьманъ Конецпольскій „показывалъ слезы стираючи трупъ великій, тые слова мовячи: отожь унія: лежить Русь съ Поляками... Миней Домѣнканы мечь посвящовали .. зъ тымъ докладомъ, же на то поганство на Русь, жебы ихъ выкоренити". Хто конечно хоче, може й тутъ доглядѣти рожницю водъ унія кальмарскои...

(*Дальше буде*).

мінімальнои тарифы. Россійске правительство приказало, щобы мінімальна тарифа разомъ зô зниженями францускo-россійского договору одержали законну силу супроти всѣхъ державъ зъ выимкою Австріи, Нѣмеччины, Пôвнôчнои Америки и Перувіи. А коли и на якî державы мае розтягати ся максімальна тарифа — се лишилось отвертымъ пытаньемъ. Розвязка того пытаня зависѣла вôдъ обставинъ и евентуальныхъ договорôвъ.

Сегодня ситуація змѣнилась. Россійске правительство, а въ слѣдъ за нимъ міністеръ фінансôвъ Вітте, на основѣ повномочія, розпорядивъ, щобы максімальну тарифу примѣнювано передовсѣмъ до вывозу зъ Нѣмеччины, и повѣдомивъ про се пруского міністра торговлѣ. До Вѣдня ще не наспѣла така нотифікація, и ледви чи наспѣе, бо Россія не примѣнить максімальнои тарифы до австрійскихъ артикулôвъ. Австрійске правительство, котре недавно увôйшло въ переговоры зъ Россією, предложило користнî привилеѣ, и длятого можна надѣятись, що справа покôнчить ся добре.

Але що вôдповѣсть нѣмецке правительство на россійску максімальну тарифу? Чи Нѣмеччина скористае зъ права и наложить на россійскій привôзъ 50% додатокъ до истнуючого цла? Отсî пытаня стоять на порядку дневнôмъ. На се пытанье вôдповѣсть союзна рада, въ котрôй компетенціи лежить власне порѣшенье справы. Вôдповѣсть она 50-процентовымъ пôднесеньемъ, тогдѣ неминуча цлова вôйна, а якî еи наслѣдки, годѣ збагнути. Чи прорве ся торговельный договôръ, чи зможе ще наступити порозумѣнье? Зъ дотеперѣшного ходу договору можна пересвѣдчитись, що россійске правительство рѣшило ся на тî средства лишь длятого, щобы притиснути Нѣмеччину. Въ Петербурзѣ говорять, що нѣмецке правительство провадить переговоры дуже млаво, коли мѣжь тымъ Россія зъ огляду на безпосередне недалеке отворенье збôжевои кампаніи, бажае скорого порѣшеня. Якъ оно и есть, то все таки Нѣмеччина займала на торговельнôй лістѣ Россіи перше мѣсце. Длятого-жь то, коли-бъ навѣть союзна рада выповѣла цлову вôйну, ся вôйна не буде довго тревати за-для страты обохъ державъ, и въ короткôмъ часѣ мусить прийти до порозумѣня.

Зъ Бѣлграду доносять, що звѣстна резолюція проф. Рушича, въ котрôй взывае правительство, щобы прогнало зъ Сербіи обохъ реґентôвъ Ристича и Бѣломарковича, вже майже похоронена въ архівѣ, помимо численнои пôдмоги зô стороны скупштины. Навѣть тî, що пôдписали внесенье, опôсля вôдтягнули ся, а самъ внескодавець найшовъ причину жалувати надъ поспѣхомъ свого кроку. Ристичь мае въ своихъ рукахъ листы Рушича, котрî мѣстять въ собѣ сумнѣвне розположенье до династіи. А дальше, прогнанье обохъ реґентôвъ зъ краю було-бъ нарушеньемъ конституціи въ найлѣпшôй формѣ, бо-жь артикулъ 14 конституціи каже выразно, що нѣ одинъ сербскій горожанинъ не може бути выдаленый анѣ интернованый. При выдаленю королевои Наталіи можна було покористуватись вôдъ бѣды, именно, що королева не есть горожанкою въ звычайнôмъ змыслѣ слова, и що члены династіи мають особливе право, котре допускае пôдъ певными засторогами деякî выимки. Натомѣсть Ристичеви и Бѣломарковичеви годѣ заперечити, хочь бы и середъ якихъ обставинъ, що они суть сербскими горожанами въ звычайнôмъ значѣню слова и за-для того стоять пôдъ покровомъ яснои постановы 14-того артикулу конституціи.

НОВИНКИ.

— **Посолъ Юл. Романчукъ** выѣзджае нинѣ вечеромъ на кôлька тыжднѣвъ до Пôдлютого.

— **Зъ Яворова пишуть намъ:** У вчерашнôмъ (25 липня) представленю драмы Кропивницкого: „Дай серцю волю, заведе въ неволю“ выдеръ вѣнець побѣды всѣмъ артистамъ и артисткамъ п. Стечиньскій въ роли Микиты Гальчука грою дуже хорошо обдуманою, природною, на скрôзь реалістичною, а дуже обдуманою именно въ актѣ послѣднôмъ. Побôчь него вызначивъ ся п. Яновичь яко Иванъ Непокрытый добрымъ зрозумѣньемъ своеи задачѣ и рôвножь грою свобôдною и природною. Зъ персоналу жѣночого заняла перше мѣсце п-нѣ Осиповичева въ роли Марусѣ, а за нею безпосередно на другôмъ мѣсци станула вже п-на Слободôвна, котра, хочь не давно ще на сценѣ нашôй, починае зраджувати засобы красшого таланту. Пôдносимо ту справу именно длятого, бо тѣшимось, що зъ сцены уступае пуста патетична деклямація, а артисты нашî вступають звôльна на поле природного, хотя не тривіяльного, реалізму, т. е. въ границяхъ штуки яко такои. И гра прочихъ артистôвъ була беззамѣтна. Мы рôвножь мусимо похвалити п-ню Пôдвысоцку, якъ и п. Лопатиньского въ роляхъ Морозихи и Семена, та прочій персоналъ, котрому припали дрôбнѣйшî ролѣ, а котрый житьемъ и вôдповѣднымъ рухомъ добре илюструвавъ всѣ ситуаціи. И на се представленье прибула численна публика мѣсцева и дооколична, духовеньство на чолѣ. Яворôвщина, видко, вынеслась по-надъ мертву апатію, що деинде, якъ се слѣдно було зъ дописей въ „Дѣлѣ“, обгорнула интеліґенцію руску по селахъ, а котрои жерело лежить по части и въ партійнôмъ антаґонізмѣ. Мѣсцева интеліґенція руска не пропускае нѣ одного представленя. Не бути въ театрѣ значило бы въ еи понятю одно, що не вывязатись зъ патріотичного обовязку.

Дѣлюсь при тôмъ зъ вами тою вѣсткою, що на дняхъ выѣхавъ зъ-вôдси п. Бриттанъ до Вѣдня, покликаный анкетою промысловою яко знатокъ мѣсцевыхъ вôдносинъ промысловыхъ и яко голова тутешного руского товариства ремѣсничо-промыслового: „Гараздъ“. Шкода лишь, що не все мѣщаньство вôдчуло доси потребу, належати до „Гаразду“. Читальня мѣсцева розвинулась достаточно, але и тутъ замѣтна трохи застоя. Яворови треба бы конче молодого, енерґічного сотрудника, котрый бы парохови и прочôй патріотичнôй интеліґенціи рускôй прийшовъ въ помôчь и занявъ ся спеціяльно крѣпленьемъ духа мѣжь численны

— **Впр**
якъ звѣс
при спра
рядженье
дôбръ ми
выставу. Кромѣ того загадуе Впреосв. митрополитъ дати свои меблѣ зъ кидрового дерева, спорядженî доморослыми майстрами, на выставу до руского павільону. Меблѣ тî звернуть на себе увагу всеи публики своею ориґінальностію и выробомъ. — Въ Пôдлютôмъ перебувае теперь такожь сов. Бережницкій и проф. Шухевичь.

— **Буря.** Зъ повѣта мостиского доносять, що въ недѣлю дня 23 н. ст. липня, въ тôмъ самôмъ часѣ, коли у Львовѣ бувъ хмароломъ, навѣстила страшна буря повѣтъ мостискій. Градъ, якій пôдчасъ того упавъ, знищивъ до крыхты засѣвы въ Крукеничахъ, Хлипляхъ, Судковичахъ Вишенцѣ, Пôдлѣскахъ, Самникахъ, Чижевичахъ, Мѣстичахъ, Вовчищовичахъ и Волосковѣ. Сила вихру була такъ велика, що въ Судковичахъ повырывала зъ корѣньемъ старî дерева, а въ Пôдлѣскахъ поперевертала будынки.

— **Повѣнь на Буковинѣ.** Справозданье о шкодахъ, зробленыхъ послѣдною повенею на Буковинѣ выказуе, що потерпѣло шкоду 12.720 селянъ въ 202 селахъ и 70 обшарôвъ двôрскихъ на суму 1,485.235 зр. Шкоды зробленî на дорогахъ а будôвляхъ краевыхъ и повѣтовыхъ выносять 117.374 зр. а шкоды на гостинцяхъ державныхъ доси не обчисленî.

— **Морске Око** есть все ще театромъ пограничныхъ спорôвъ и непорядкôвъ. Будапештеньскî ґазеты доносять про новый такій случай. Дня 24 н. ст. липня напало 10 лѣсныхъ слугъ ґр. Замойского на хату, выбудувану на угорскôй територіи коло Яворжины и збурило еи, вôдобравши перше оружіе сплячимъ въ тôмъ будынку пастухамъ. Розвалена хата була власностію кн. Гогенльогого. Угорскій повѣтовый комісарь переславъ свому міністе
данôй аферѣ.

— **Коштомъ**
року въ руск
вѣ чотири уч
никахъ и одв
ліста. Всѣ ч
рôкъ зъ добрь
веденю також
не буде совѣ
конкурсу на
питалища.

— **Помилуванье** На основѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ въ дня 27 н. ст. цвѣтня с. р. засуджено — якъ мы свого часу доносили — Адама и Єл. Навротôвъ на смерть за убійство дитины Єл. Навротовои. Убійства допустили ся Навроты звѣрскимъ поведеньемъ зъ дитиною. При обдукціи дитины не найдено въ жолудку еи нѣякихъ останкôвъ поживы, натомѣсть сконстатовано зломанье 4 реберъ. Цѣсарь помилувавъ обоихъ, а найвысшій судъ засудивъ матѣрь на 18 лѣтъ, а Адама Наврота на 15 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

— **Закôнченье процесу.** Голосный въ своѣмъ часѣ тернопôльскій карный процесъ мѣжь ґр. Баворовскимъ а Вайзеромъ скôнчивъ ся сими днями въ львôвскôмъ повѣтовôмъ мѣско-делеґованôмъ судѣ секціи III передъ судьею Лекчиньскимъ. Одержавши актъ обжалованя вôдъ державнои прокураторіи въ Тернополи, вручивъ Вайзеръ міністрови судôвництва меморіялъ, въ котрôмъ обжалувавъ прокуратора п. Саганка о сторонничôсть и зробивъ ему закидъ, що актъ обжалованя основаный, на перекôръ результатамъ слѣдства, на ложи и выготовленый лише на се, щобы придбати ласки у маґнатôвъ. При розправѣ обстававъ Вайзеръ при правдивости згаданыхъ закидôвъ и покликавъ на свѣдкôвъ міністра судôвництва ґр. Шенборна, президента Симоновича, секційного совѣтника и управителя президіяльного бюра въ міністерствѣ судôвництва и кôлькохъ гофратôвъ. Свѣдки не були переслуханî и Вайзера засуджено на 2 мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Податокъ біржевый** принѣсъ въ самôмъ Вѣдни въ першôмъ пôвроцѣ свого истнованя т. е. вôдъ 1 сѣчня до 30 червня не вчисляючи провінцій 320.000 зр. Зô згаданого податку надѣяли ся рôчного доходу 400.000 зр., отже результатъ его побору вже въ першôмъ роцѣ перейшовъ значно преліміновану суму.

— **Въ справѣ будовы зелѣзницѣ зъ Галича до Тернополя** прибула минувшого четверга до Галича комісія, зложена зъ членôвъ выдѣлу краевого Верещиньского и Савчака та совѣтника намѣстництва Моравеца. Згадана комісія мае объѣхати цѣлу охрестнôсть мѣжь Галичемъ и Тернополемъ, щобы розглядѣти економічнî, торговельнî и топоґрафічнî услôвя для переденя дотычного проекту.

— **Нещастна пригода.** Властитель Плотичи коло Зборова, Цивиньскій, выѣхавъ дня 22 н. ст. липня човномъ зъ двома паробками на ставъ. Въ тôмъ надôйшла буря, зôрвавъ ся сильный вихоръ и перевернувъ човенъ. Всѣ три потопили ся а трупôвъ ще доси не вôднайдено.

— **Комітетъ института руского товариства педаґоґічного у Львовѣ** складае симъ щиро-сердечну подяку Вп. добродѣеви свому проф. Омелянови Партицкому за даръ 37 книжокъ для бібліотеки института.

— **Дрôбнî вѣсти.** Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ зъ женою архикнягинею Блянкою повернувъ передвчера зъ Вѣдня до Львова. — Намѣстникъ ґр. Бадені приѣхавъ нинѣ зъ Буська до Львова, щобы взяти участь въ похоронѣ міністра вôйны. — Въ брôдскôмъ повѣтѣ пануе епідемічно вôспа.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Новый рôдъ жита** — Imperial Riesenrogen — управляю третій рôкъ и совѣстно можу поручити его землякамъ. Першого року выдало се жито, посѣяне въ бараболиску, 12 зеренъ, въ другôмъ роцѣ въ стерни 14 зеренъ (с. е. корець — 14 кôрцѣвъ). Сѣе ся рѣдше якъ звычайне жито, а пôсля мого досвѣду, вытревалѣйше, бо н. пр. сего року на веснѣ показало ся о много сильнѣйшимъ вôдъ иншихъ родôвъ. Складъ насѣня Баль-
га по 18 зр., — а
у мене, то заплативъ
разомъ зъ мѣшкомъ
тинъ. Низше 25 кільо
к. *Темницкій*, парохъ
тинъ.

— **Дирекція зелѣзниць** оповѣщуе: Вôдъ недѣлѣ 21 мая с. р. почавши, переходять щоденно ажь до вôдкликаня слѣдуючî поѣзды:

I. До Зимноводы вôдъѣздъ зô Львова, п. н-ръ 86
Львôвъ, вôдъѣздъ . . 3 год. 37 мін. по полудни
Зимнавода, приѣздъ . . 3 „ 58 „ „ „
Поворотъ до Львова, п. н-ръ 15
Зимнавода, вôдъѣздъ 5 год. 46 мін. вечеромъ
Львôвъ, приѣздъ 6 год. вечеромъ.
п. н-ръ 13
Зимнавода, вôдъѣздъ 8 год. 51 м. вечеромъ
Львôвъ, приѣздъ 9 год. 5 м. вечеромъ
II. до Бруховичь вôдъѣздъ зô Львова, п. н-ръ 2265
Львôвъ вôдъѣздъ . . . 3 год. 15 мін. по полудни.
Бруховичѣ приѣздъ . 3 „ 36 „ „ „
Поворотъ до Львова, п. н-ръ 2262
Бруховичѣ, вôдъѣздъ 8 год. 1 мін. вечеромъ
Львôвъ, приѣздъ 8 год. 22 мін. вечеромъ

Часъ вôдъѣзду и приѣзду поѣздôвъ н-ра 86, 15, 13, 2265 и 2262 поданî пôсля часу середно европейского.

ВСЯЧИНА.

— **Двôрске житье короля Сіяму.** Анґлійскій мѣсячникъ Contemporary Review помѣстивъ въ выпуску за липень статью журналіста, щó недавно вернувъ зъ Сіяму и часто зъ сіямскимъ королемъ лично зносивъ ся. Пôсля опису згаданого журналіста мае бути сіямскій король дуже милою личностію. Вôнъ образованый, добрый твердого характеру и представляе ся поважно. Зъ лиця хорошій, а въ поведеню правдивый джентельменъ. Однако на тôмъ все кôнчить ся. Его житье е безнастанна розпуста. Передъ 15 рокомъ жия бувъ вже вôтцемъ двохъ дочокъ, перша жѣна короля есть его двоюродна сестра. Число его жѣнокъ не звѣстне. Все, що ихъ дотыкае, называе ся въ Сіямѣ „Канґъ-Накъ“, т. е. внутрѣшнî правы и говорити про се строго заборонено. Дѣтей мае король бôльше якъ 100. Внутрѣшна часть палаты се не рядъ комнатъ, але цѣле мѣсто. Кожда зъ королѣвскихъ жѣнокъ мае тьму дорогоцѣнностей. Про положенье свого краю не знае король нѣчогôсенько. Навѣть вôдносины въ его столици не звѣстнî ему. Скоро розôйде ся вѣсть, що король намѣряе выйти на прохôдъ, замѣтають ся чисто улицѣ, вояки и поліція вытягають тогдѣ свои найлѣпшî одѣня, Банґкоґъ перебирае ся святочно и выглядае майже такъ порядно, якъ яке европейске мѣсто. Коли-жь король верне зъ проходу складають ся новî одѣня назадъ до скринѣ, а мѣсто вертае назадъ до свого звычайного бруду и неохайности. Выѣздячи до своеи лѣтнои палаты въ Беґпенъ, забирае король зъ собою всѣ свои жѣнки зъ дѣтьми и службою — разомъ бôльше якъ 1000 душь. Кошты такихъ прогульокъ величезнî, а цѣле удержанье двора, пожирае бôльшу половину державныхъ доходôвъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На бѣдныхъ ученикôвъ** рускои ґімназіи въ Перемышли зложили жертвы слѣдуючî Вп Добродѣѣ: 1) Останокъ зъ р. 1892 4 зр. 6 кр., 2) Его Преосв. епископъ перемыскій Юліянъ 30 зр., 3) о. Михайлôвъ 2 зр., 4) Теоф. Герасимовичь директоръ фабрики въ Банялюцѣ (складку) 9 зр. 91 кр., 5) Колодѣй, мѣщанинъ въ Перемышли 5 зр., 6) о. Е. Дѣдицкій въ Мостахъ вел. 1 зр., 7) о. И. Козакевичь въ Угновѣ 1 зр. 8) о. М. Несторовичь въ Ульгôвку 1 зр., 9) о. Е. Омеляньскій въ Пристани 1 зр., 10) о. Т. Лысякъ въ Корчевѣ 50 кр., 11) Вп. учителѣ (складку) 2 зр. 60 кр., 12) учителѣ и ученики на ексгортахъ до пушки 12 зр. 48 кр., разомъ 70 зр. 55 кр. (и зъ давѣнша ще 1 книжочка „Народнои Торговлѣ“ вартости 10 зр. а в). — Зъ того выдано: 1) на пôдмоги оплатъ шкôльныхъ 17 зр. 10 кр., 2) на лѣкарства для ученикôвъ 4 зр. 85 кр., 3) на харчь, одѣжь мешканье ученикôвъ 48 зр. 20 кр., и 4) на книжки 2 зр 70 кр., разомъ 72 зр. 85 кр Недобôръ въ сумѣ 2 зр. 30 кр. покрытый. На р. шк. 1894 остае лишь 1 книжочка „Народнои Торговлѣ“ вартости 10 зр. а в. Всѣмъ великодушнымъ покровителямъ нашои бѣднои молодѣжи складае отсимъ дирекція сердечну подяку.

Г. Цеглиньскій.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 27 липня. Вчера вôдбула ся кабінетна рада. Середъ холеричныхъ познакъ померъ тутъ вчера 57 лѣтный малярь Іосифъ Выборный въ XIV дѣльници. Заряджено поліційно санітарну обдукцію. Пôсля урядового донесеня вывезли зъ Австріи въ мѣсяци червню пять разы тôлько сѣна и соломы, що минувшого року.

Опава 27 липня. Въ „Deutsch Rassewitz“ лучивъ ся выпадокъ азійскои холеры.

Берлинъ 27 липня. Вôйна цлова зъ Россією не минуча. Союзна рада порѣшила установити военнî цла на россійскî артикулы. Всѣ письма трактують сю справу дуже поважно.

Парижь 27 липня. Цѣла девізія францускои маринарки вôдплыла зъ Кохінхіны до сіямского заливу.

Кіѣвъ 27 липня. Въ орловскôй ґубернiи холера ширить ся зъ великою силою. На холеру занедужавъ такожь ґубернаторъ Неклюдовъ.

Бріндізі 27 липня. Индійскій князь Магарджа Тайтай Браґа, котрому украдено скринку зъ готôвкою и зъ дорогоцѣнностями вартости бôльше, якъ 100 тысячь лірôвъ, отроивъ ся зъ розпуки. Князь числивъ 19 лѣтъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

Вп. І. Конс. въ Сам. Пôвн. Амер. До кôнця року прийде намъ ще 2·32 зр. Числа выслано. — **Вп. Г. Цег. въ Пер.** Жаданыхъ аркушôвъ уже не маемо. — **Вп. Л. Луш. въ Буч.** На пôдставѣ отриманыхъ датъ и по справдженю книгъ, показалось, що маете заплачено теперь до кôнця липня.

Надôслане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнî, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякî направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купуе и продае найкористнѣйше

контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. І.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрî вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 5—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнî		особовî		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА Годины пôдчеркненî значать порунôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдаванî черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнî прямî білеты до ѣзды и зуставлюванî зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

П. Т.

Зъ огляду, що деякій ласкавій порученя зъ провінціи призначенй для мене лише хибно адресованій до **давнѣйшои спѣлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Вповажнений бували наражений на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавій порученя лише до фірмы** 4774 1—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, селянка 10 кр., мала порція мороженого 12 кр. Тістечка и цукрыні десерові по цінах.

ЦУКРОВНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
4753 при ул. Баторія ч. 32. 5—18

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный бдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

4636 24—?

„ЯНУСЪ“

ЗАКЛАДЪ ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЬЕ

ВЪ ВѢДНИ

подае до загальнои вѣдомости, що бувшого заступника Директора техничного Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ

пана **Іосифа Ярембецкого**

заименувавъ начальникомъ своеи филіи для Галичины и Буковины у Львовѣ, а заступникомъ тогожь на случай перешкоды

пана **Леона Герцманка**

установивъ.

Директоръ

КЛЯНГЪ-ЕГЕРЪ.

Покликуючись на повысше повѣдомленье маємо честь звернути увагу П. Т. публики, що закладъ взаимныхъ обезпечень на житье „Янусъ“ въ Вѣдни, заснованый въ роцѣ 1840 принимае обезпеченя капіталôвъ и рентъ на житье, за можливо дешевыми преміями и пôдъ найприступнѣйшими условіями, а обезпеченй капіталы выплачуе сейчасъ по запалости речинца платности безъ всякихъ потручень.

Въ часѣ свого 52 лѣтнего истнованя выплативъ „Янусъ“ 14⅓ міліонôвъ своимъ членамъ и ихъ наслѣдникамъ, въ наслѣдокъ запалости а кромѣ того 1,790.000 зр. титуломъ звороту преміи (bonus).

Всякій информаціи удѣляе зъ найбôльшою готовостію и розсылае проспекты безплатно и франко **филія у Львовѣ улиця Сикстуска ч 38** якъ такожь аґенціи „Януса“ находячись у всѣхъ бôльшихъ мѣсцевостяхъ.

Особы, котрй хотѣлибы занятись посередництвомъ обезпечень на житье або обняти аґенцію „Януса“ звольнять зголоситись листовно до повышшои филіи.

Филія „Януса“ для Галичины и Буковины во Львовѣ

Яремберкій.

4778 1—3

Двѣ або три панночки

учащаючй до школы у Львовѣ приймe зъ днемъ 1 вересня 189⅓ на мешканье и страву жена урядника, поручаючи родичамъ за найстаранньйшу опѣку прикладне поведенье ученицъ и надзôръ.

На жаданье може бути подаваный дома крôй суконь и шитя.

Адресу подасть редакція „Дѣла“. 4772 1—3

Дротъ кôльчастый цинкованый до огороженъ по 5 зр. за 100 метрôвъ поручае

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлюе 23—180

ВСЯКІ РОБОТЫ ЛІТОГРАФІЧНІ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Л. Тировичъ И Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню. въ котрôй выконують **всякій роботы памятниковій** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовій и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 1—156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

И РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 54—?

Білєты візитовій, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

61—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самосохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 33—34 4391

„МАРІЄВКА“ Заведенье водолѣчниче

коло Львова (почта Львôвъ). 4705

Шѣсть кільометрôвъ вôдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречудній мѣсцевости, окруженій лѣсами въ значній части шпильковыми. Пять мурованыхъ мешкальныхъ поверховыхъ будынкôвъ, одинъ партеровый Въ заведеню капланя, въ котрій вôдправлае ся богослуженье. Взбрцеве устроенье такъ вôддѣлôвъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и балькônами) пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, інгаляція, пімнастики, купелѣ електричній и иншій пôсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хôдникъ. Проходы въ пôрку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товарискій. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефоничною мѣста Львова. Заведенье функціонуе цѣлый рôкъ безъ перервы. Услôвя приступнй. Близшихъ поясненъ удѣляе и замовленя приймае зарядъ заведеня.

Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*

Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лькарь управляючій.*

РЕАЛЬНÔСТЬ

до продажи, придатна для пенсіоністôвъ, особливо для Русина, котрый хотѣвъ бы запяти ся писаркою громадскою кôлькохъ околичныхъ сѣлъ, положена въ селѣ **КРЫЛОСЄ**, вôддаленôмъ около 5 кільом. вôдъ Галича при гостинци ведучôмъ зъ Бурштина до Станиславова, обôймаюча 15½ моргôвъ поля, хату нову о 2 компатахъ, кухни и коморѣ, стайню, стодолу и прочй будынки господарскій въ добрôмъ станѣ. Близшій вѣдомости пôдъ адресою:

о. Іосифъ Домбчевскій въ Викторовѣ почта Галичъ. 4769 3—3

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

БРОВАРЪ

І. ЛІЛІЄНФЕЛЬДА и СПÔЛКИ

у Львовѣ ул. Майзельса ч. 8.

4782 1—12 *поручае:*

у ЛЬВОВѢ		на ПРОВІНЦІИ	
¼ гект. пива мар.	3 зр. 25 кр.	½ гект. пива марцевого	5 зр.
¼ „ боку	4 „ 75 „	½ „ боку	8 „

Всякихъ информацій устныхъ и письменныхъ удѣляе Зарядъ бровару Лілієнфельда и Спôлки.

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261

Старшои женщины

вдовы по священику або сироты до веденя домашнои господарки и обнятя опѣки надъ 2-ма дѣтьми, глядае рускій священикъ. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою о. Николай Селезѣнка парохъ въ Янчинѣ — 4783 почта въ мѣсци. 1—3

ФАБРИКА

РУКАВИЧОКЪ

вôдзначена на краєвыхъ выставахъ дипльомомъ почетнымъ и державнымъ медалемъ

І. Н. 4779 1—6

СПОЖАРСКОГО

У ЛЬВОВѢ

при ул. Галицкôй ч 20

поручае ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, та зъ всѣлякими рукавичничими роботами. По сталыхъ и умѣреныхъ цѣнахъ.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Звѣстный складъ и робôтня фортепянôвъ 4744 8—10

КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО

у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9 перенѣсъ ся на ул. Баторія ч. 28

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа.

Великій выбôръ **фортепянôвъ и пянінъ** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручае найдешевше и пôдъ ґарантією. Всякій репараціи выготовлюе фахово и совѣстно, выграй инструменты приймае въ замѣну.

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУЛІОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продае 4767 3—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцю

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калуш

обôймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонійній дзвоны, якъ такожь поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляе:

ц. к. выкл. упр центральній огрѣвання и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытягання дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторовъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та сѣтла електричного системы Сіменса. 4745 4—13

КОСЫ

Зъ найлучшои фабрики стирійскои на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выготовленй.

55	центмр.	довгй	середно	широкй	по	45	кр.
60	„	„	„	„	„	50	„
70	„	„	„	„	„	60	„
90	„	„	„	„	„	70	„

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 клґр. посылку иде 8—10 кôсъ.

Косы тй знаходять ся въ складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи, Бродахъ, Самборѣ, Рогатинѣ, Снятинѣ, Коломыи Стрыю и Сяноцѣ.

4671 12—7 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылае ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональній, Фаны, Хоругви хрестній, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробній выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило французске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головній склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльній знаном фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селяхъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Руской Перемыскои Торговлѣ и накидуе дуже дрантивый товаръ за великій грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Руской Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечній
5% листы ипотечній преміованій
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційній

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій выльосованій а вже платнй мѣсцевій паперы цѣнній, такожь запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцевій лишь за вôдчисленьемъ справедшныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 157. Львôвъ, Пятница 16 (28) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollizeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платна у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатані вôльнô вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Австрійска праса выдвигнула послѣдными часами на порядокъ дневный справу выборчой реформы. Рухъ за загальнымъ правомъ безпосередного голосованя, що єго пôдняли майже найнизшî верствы, прибравъ сегодня такî розмѣры и набравъ такого розголосу, що поневолѣ мусѣвъ вôдбити ся вôдгомономъ у стовпцяхъ прасы. Очевидно, не кождый дневникъ витає симпатично сю прояву, се зависить вôдъ політичной закраски одной або другой газеты. Однакъ фактомъ есть, а зъ фактомъ треба числитись, що домаганя за загальнымъ правомъ безпосередного голосованя крѣпшають зъ дня на день. Оногды навѣть посолъ д-ръ Претнеръ, членъ лѣвицѣ обговорювавъ просторо на зборахъ выборцѣвъ въ Снктъ Вайтъ пытанье загального права голосованя. Вôнъ заявивъ, що знає, коли-бъ право загального безпосередного голосованя перейшло, таборъ лѣвицѣ потерпѣвъ бы великî втраты, але на тôмъ скористало-бъ добро народу. Вправдѣ ліберальный посолъ одержавъ вôдъ дневниковъ свого табору остру нагану за свои заявы, однакъ се не мѣшає дѣлу. Въ наслѣдокъ руху за выборчою реформою, вже нинѣ гомонять вѣсти, що ся справа прийде пôдъ нарады осѣннои сесіи рады державнои. Чи справдѣ такъ, побачимо въ недалекôй будучности. Але поки-що, намъ приходить ся сконстатувати, що у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ Долитавіи уладжують робôтники зборы и ухвалюють резолюціи зъ жаданьемъ заведеня загально права голосованя. Въ понедѣлокъ вôдбуло ся въ Бернѣ моравскôмъ таке саме робôтниче згромадженье при участи 8000 робôтниковъ. Порядокъ зборôвъ бувъ взôрцевый. Першій забравъ голосъ провôдникъ робôтниковъ Буріянъ. Вôнъ заявивъ, що пролетаріятъ прийшовъ уже до пôзнаня своихъ силъ, розходить ся лишь о орґанізацію, а тогдѣ нѣяка сила ихъ не зломить. Опôсля промовлявъ адвокатскій конціпієнтъ Иґель, и пôднѣсъ, що пять шестыхъ населеня находить ся безъ майна, а богато такихъ, у котрыхъ нема и кусника хлѣба. Хотять давати крышки; Спасибôгъ за те. Робôтники жадають загального права голосованя, жадають політичныхъ правъ для пролетаріяту, котрый має бôльше розумѣня въ публичныхъ справахъ, якъ высшî клясы. Но бесѣдахъ кôлькохъ ще жѣнокъ зъ Вѣдня и зъ Берна, ухвалено резолюцію и замкнено зборы.

Намѣсце міністра вôйны пок. Бавера вычисляють двохъ кандидатôвъ: сучасного міністра краєвои обороны ґр. Вельзерсґаймба и коменданта корпуса въ Пештѣ кн. Рудольфа Лобковича. На случай именованя Вельзерсґаймба, оставъ бы міністромъ краєвои обороны, або ґенералъ бар. Меркль, теперѣшный заступникъ міністра вôйны, або Гольдъ, шефъ секціи при міністерствѣ вôйны. Кромѣ тыхъ двохъ кандидатôвъ можливый ще третій, а то ґенералъ кôнноты и комендантъ 12 корпусу Светеней-Надь-Огай, котрый довгî роки бувъ шефомъ секціи при міністерствѣ вôйны.

Въ промысловôй анкетѣ переслухувано дальше знатокôвъ зъ захôднои Галичины. При квестіи поправокъ сполученыхъ зъ фабрикацією высказували ся знатоки, що не можна неволити промысловцѣвъ, щобы за кождою дрôбницею удавали ся до вôдповѣдного майстра, або щобы удержували бôльше верк-майстрôвъ. Коли-бъ фабрика не могла переводити роботы въ своѣмъ крузѣ, не могла бы истнувати, Всѣ знатоки домагали ся заборонь брати мѣру тымъ, що мають готовî выробы. Знатокъ Хилєвскій заявивъ ся за заснованьемъ при торговельныхъ палатахъ третои секціи для ремѣсникôвъ, а Липиньскій домагавъ ся креованя промысловыхъ совѣтникôвъ для охороны малого промыслу. Надъ пытаньемъ робôтничихъ книжокъ вывязала ся довша дискусія, потôмъ заявили ся знатоки за обовязковою доповняючою наукою, однакъ противъ вечѣрныхъ шкôлъ. Дальше домагали ся 10-годинного часу працѣ и цѣлковитого недѣльного спочинку, якъ се водить ся въ Англіи. Такожь жадали обмеженя купецкого промыслу на означенî категорія зъ выимкою малыхъ мѣстъ. При точцѣ: похатна торговля, гадки знатокôвъ подѣлились. Ширшу дискусію выкликала справа отвореня філій, якъ ось медлінґскои фабрики обуви и т. д., котрî руйнують промысловцѣвъ.

На вчерашныхъ нарадахъ промысловои анкеты майже всѣ знатоки заявили ся противъ испытôвъ майстрôвъ и челядникôвъ. Такъ само выступили противъ доказу узбôбненя. Що-до похатнои торговлѣ гадки знатокôвъ були рôзнî. Натомѣсть остро выступили противъ робôтничихъ книжокъ и домагали ся ихъ знесеня. Особливо Пішь зъ Бѣльска розказувавъ про переслѣдуванье робôтникôвъ фабрикантами, и жалувавъ ся на поведенье львôвского промыслового инспектора. Такожь и Любишь оповѣдавъ про невôдрадній вôдносины робôтникôвъ до фабрикантôвъ „талесу“ въ Коломыи. Всѣ знатоки домагали ся береженя недѣльного вôдпочинку.

Для доповненя вѣча въ Сибинѣ, на котрôмъ подали собѣ руку Румуны и Словаки, щобы тымъ успѣшнѣйше стати до борбы противъ мадяризаціи, подаємо отсî резолюціи, котрî ухвалило вѣче. Резолюціи звучать такъ: 1) Вѣче, яко надзвычайнî зборы румуньскихъ выборцѣвъ зъ Угорщины и Семигороду, солідаризують ся рѣшучо у всѣмъ, що постановить головна выборча комісія; заявляє, що предложеный минувшого року меморіялъ до цѣсаря бувъ высказомъ пересвѣдчень румуньского народу, и выказуе признанье головнôй выборчôй комісіи. 2) Вѣче выявляє глубокій жаль за-для систематичныхъ судовыхъ переслѣдовань Румунôвъ Мадярами, що безъ сумнѣву не причинить ся до полѣпшеня вôдносинъ и лишь захитає авторітетъ властей. 3) Вѣче протестуе противъ насилы права свобôдныхъ зборôвъ румуньскихъ выборцѣвъ взагалѣ, а спеціяльно що-до теперѣшного вѣча. 4) Вѣче заявляє, що стоить на становищи програмы принятои попередными вѣчами и поручає головнôй выборчôй комісіи, щобы постояла въ оборонѣ тои програмы и стремѣла до ей здѣйстненя. 5) Вѣче признає намѣрену церковно-політичну реформу угорскимъ правительствомъ хоробливою познакою, зовсѣмъ не вôдповѣдною потребамъ христіяньского населеня; а коли-бъ тî реформы були переведенî, то причинились бы безъ сумнѣву до пôдорваня моральныхъ основъ людскости. 6) Навпослѣдъ вѣче высказуе бажанье спôльнои роботы и дѣяльности зъ другими немадярскими народностями Угорщины по думцѣ програмы сибиньскои народнои партіи и поручає головнôй комісіи дальше веденье дѣла въ тôмъ напрямѣ.

Се вѣче въ Сибинѣ приймила мадярска праса зъ неложнымъ обуреньемъ. Pester Lloyd посуваєсь въ своѣмъ притворствѣ до того ступѣня, що пытає наивно: на якôй пôдставѣ можна назвати Угорщину другою державою, коли она дозволяє на таку толеранцію! А щобы тî замѣты не подобали на голословну емфазу, ось у Lloyd-a арґументы, що дозволено на таке вѣче, на котрôмъ Ратю мôгъ спокôйно пописуватись, ба и румуньскî міністры змогли зъѣхати ся до Сибину всѣ, щобы удокументувати свою солідарнôсть, а кромѣ того и заграничнî гостѣ. На все то глядѣло угорске правительство скрôзь пальцѣ. — Ну, скôлько правды въ словахъ згаданои газеты, се звѣстно. Такожь звѣстна толеранція и терпимôсть Мадярôвъ другихъ народностей, тожь и за-далеко розôгнавъ ся Pester Lloyd въ славословію мадярскихъ вольностей супроти немадярскои людности.

Болгарскій митрополитъ въ Тирновѣ, звѣстный Климентій, що єго обжалували за злочинъ пôдбурюваня людности противъ князя и правительства выгнаный зъ краю на все. Єго судивъ свѣтскій трибуналъ, хочь вôнъ домагавъ ся синодального суду. Митрополитъ Климентій учивъ ся въ кіївскôй духовнôй академіи, и тутъ уже звернувъ на себе увагу написаньемъ повѣсти „Нещаслива родина“ и драматомъ „Иванко, убійця Азы“. На політичну арену вступивъ тогдѣ, коли въ Тирновѣ вели ся розправы надъ конституцією за интервенцією россійского комісаря кн. Дондукова-Корсакова. Митрополитъ высказавъ при тôй нагодѣ бесѣду, въ наслѣдокъ котрои причинивъ ся въ знатнôй мѣрѣ до того, що Болгарія признала православіе державною реліґією. За часôвъ кн. Александра, Климентій засѣдавъ кôлька мѣсяцѣвъ президентомъ міністрôвъ и державъ теку міністра вѣроисповѣдань. Однакъ, коли ліберальне сторонництво побѣдило, мусѣвъ податись до дімісіи. Опôсля переходивъ рôзнî дороги своєи політичнои дѣяльности, але не мôгъ зъєднати собѣ популярности. Звѣстно, само населенье въ єго епархіи замкнуло єго до монастиря Такъ отже нинѣ мусить кидати рôдный край и шукати захисту у чужихъ.

Розвязанье духовныхъ семинарій.

По урядовыхъ и не-урядовыхъ коментарахъ до справы розвязаня духовныхъ семинарій, появивъ ся ще одинъ коментарь въ пôвъурядовôй Politische Correspondenz. Дословный змѣстъ того коментаря такій:

„Можна було передвидѣти, що реорґанізація греко-католицкихъ семинарій, яка наступила въ наслѣдокъ цѣсарского рескрипту зъ 13 червня с. р., подасть причину до всѣлякого рода фальшивыхъ толкôвъ въ кругахъ, дôткненыхъ немило тою справою. Яко того рода, фактамъ не вôдповѣдаюче представленье треба зазначити такожь вѣсть, подану въ N. fr. Presse, после котрои загадана реформа мала бы бути „безперечно результатомъ умовы заключеной въ Римѣ мѣжь рускими епископами и курією“. Супротивъ того треба сконстатувати, що на реорґанізацію згаданыхъ институтôвъ вже вôдъ давна звернено увагу и въ урядовôй формѣ зроблено предложенье передъ $2^1/_2$ роками та що вôдтакъ при тôмъ не розходилось лишь выключно о церковнî, але и о стоячî зъ ними въ тѣснôй звязи державнî интересы. Що центральна семинарія св. Варвары вже не вôдповѣдала тымъ цѣлямъ, якими руководжено ся при заснованю Маріею Терезою того заведеня наукового — се безсумнѣвный фактъ, не запереченый рускими кругами, добре поінформоваными въ тôй справѣ и придержуючими ся непохитно католицизму, а ствердженый въ послѣдныхъ часахъ подѣями, пôднесеными зô стороны властей. Бо коли згадане заведенье наукове мало задачу, придбати для греко-католицкои церкви бôльше образованî и для высшихъ єрархічныхъ мѣсць надаючî ся силы духовнî, — то якъ-разъ послѣдными часами показало ся, що державна адміністрація при обсаджуваню того рода мѣсць мала до поборeня трудности, спонуканî бракомъ того рода кандидатôвъ. Рôвно-жь не завсѣгды вôдповѣвъ згаданый институтъ въ бажанôй мѣрѣ взглядамъ, пôднесенымъ цѣсаревою Маріею Терезою щодо запоруки патріотичного выхованя питомцѣвъ. Бо хочь що-до того могли не абы яку сущну ролю вôдгравати деякî обставины, не зависимî вôдъ заряду заведеня, именно полученî зъ характеромъ великого мѣста рôзнородній збоченя молодыхъ питомцѣвъ и вôдносины истнуючî мѣжь многоязычною молодѣжею вѣденьского університету, — то на кождый случай сконстатовано, що такожь питомцѣ семинаріи св. Варвары въ часѣ своєи духовнои дѣяльности въ Галичинѣ находились мѣжь тыми елєментами, котрî пôдпирали въ певныхъ кругахъ галицкихъ Русинôвъ напрямъ, не конче прихильный католицизмови и вѣрно державнымъ успособленямъ. Навѣть мѣжь тыми забувшими на свôй обовязокъ греко-католицкими священиками, котрî передъ роками вывандрували зъ Галичины до Россіи, щобы тамъ приложити руку до загаданого россійскимъ правительствомъ знищеня уніи тамошнои греко-католицкои церкви зъ Римомъ, можна було выкрыти давныхъ питомцѣвъ семинаріи св. Варвары. Переведена же теперь реформа греко-католицкихъ семинарій надає ся въ повнôй мѣрѣ до того, щобы запевнити цѣль намѣрену при заснованю семинаріи св. Варвары и въ сей способъ доставити для греко-католицкои церкви въ Галичинѣ численнѣйшій континґентъ высше образованыхъ силъ, якъ се було до теперь та якъ взагалѣ можна було надѣятись при теперѣшнôй орґанізаціи семинарій.“

Цѣлый той коментарь поданый въ формѣ дописи зô Львова. Выступивши рѣшучо противъ вѣсти, мовь бы реформа була наслѣдкомъ якоись умовы рускихъ епископôвъ зъ римскою курією въ часѣ послѣдного паломництва до Риму — каже ся въ дописи, що передъ $2^1/_2$ роками зроблено урядове предложенье на таку реформу. Хто зробивъ таке предложенье и якъ єго мотивувавъ, сего не каже ся выразно въ дописи, але зъ деякихъ даныхъ можна досыть правдоподôбно заключати. И такъ Gazeta Narodowa донесла, що около реформы заходивъ ся вôдъ давна Бадені (котрый, чи Казимиръ чи Станиславъ, не сказано, але можна припускати, що Казимиръ), тожь коли злучимо вѣсть Gazet-ы Nar. зъ вѣстею Pol. Corr., выйде, що проєктъ реформы чи реорґанізаціи выйшовъ вôдъ політичной власти краєвои.

Предложенье було мотиноване не лишь церковными але и політичными взглядами — именно що-до розвязаня вѣденьскои семинаріи. Тî політичнî взгляды були такî: Зъ вѣденьскои семинаріи выходять питомцѣ, котрî ставши священиками въ Галичинѣ прилучають ся до тыхъ кругôвъ Русинôвъ, що неконче прихильно вôдносять ся до католицизму и вѣрно державного успособленя, — а доказомъ того твердженя хочь бы ся обставина, що мѣжь священиками, якî выйшли до Россіи, були колишнî питомцѣ вѣденьскои семинаріи. Припустѣмь, що въ повысшôмъ твердженю и есть якась частина правды, — хочь мусимо запротестувати, щобы теперѣшнî вôдносины осуджати пôсля фактôвъ, якî лучили ся передъ 25 роками — то все таки поправляти лихî вôдносины ажь знесеньемъ цѣлого наукового заведеня, выдаєсь намъ надто радикальнымъ и неоправданымъ средствомъ. Замѣсть зреформувати зарядъ заведеня, а взглядно вглянувши глубше выкорѣнювати лихо въ єго самôмъ зародку, розвязуєсь цѣле заведенье, — се такъ само мовь розтяти а не розвязати ґордійскій узолъ. Анальоґічно заключаючи, можна думати, що и всѣ заведеня науковî, креованî для Русинôвъ, если показались бы въ нихъ якî неправильности, могли бы бути розвязанî несподѣвано на предложенье політичныхъ властей.

Але въ дописи Pol. Corr. подаєсь ще другій мотивъ, а именно сей, що вѣденьска семинарія не доставляла высше образованыхъ силъ духовныхъ и адміністрація державна була въ клопотѣ при обсаджуваню высшихъ мѣсць єрархічныхъ греко-католицкои церкви. Мотивъ на око дуже справедливый, але кождый мусить закинути, що й голословный, бо до такого твердженя треба доконче датъ статистичныхъ. Се твердженье тымъ бôльше выдаєсь киненымъ на вѣтеръ, если зважимо конклюзію згаданои дописи: „въ сей способъ переведена реформа духовныхъ семинарій запевнить цѣль намѣрену при заснованю семинаріи св. Варвары и доставить численнѣйшій континґентъ высше образованыхъ силъ для греко-католицкои церкви“. Чи питомець, надѣленый стіпендією, замѣсть повного удержаня, и маючій до выбору кôнчити студіи у Львовѣ або Инсбруцѣ, дає тымъ самымъ запоруку, що стане высше образованою силою, вôдповѣдною до обсядженя єрархічныхъ мѣсць? Хиба що по переведенôй реорґанізаціи на силу будуть креувати докторôвъ богословія и вытворювати людей вôдповѣдныхъ на высшî становища єрархічнî — то тогдѣ вже адміністрація державна не буде мати нѣякого клопоту.

Якъ бачимо, треба найти якîсь мотивы для оправданя довершеного факту. Мотивы можуть бути або неоспоримî або досыть хиткî, але се не вплывало бы на хосенность самои рѣчи, если тôлько руководила при тôмъ добра воля и взглядъ на дѣйстне добро сеи рѣчи. Длятого треба выждати, якъ справа розвине ся дальше, бо-жь комунікатъ Gazet-ы Lwowsk он заповѣвъ, що розвязанье семинарій есть першимъ крокомъ въ намѣренôй реформѣ — а тогдѣ може вырынуть ще й иншî мотивы и отворять ся всѣмъ очи. Бо якъ небудь, то и найсправедливѣйша справа не може найти симпатіи, если довершуєсь потайкомъ.

НОВИНКИ.

— **П. Константинъ Лучаковскій**, професоръ рускои ґімназіи у Львовѣ одержавъ сими днями на університетѣ львôвскôмъ степень доктора фільософіи.

— **Похоронъ міністра вôйны ґен. Бавера** вôдбувъ ся вчера о назначеной годинѣ при величезнôмъ здвизѣ публики. Вже о $2^1/_2$ годинѣ зъ полудня розпочавъ ся въ мѣстѣ рухъ. Публика займила мѣсця по обохъ сторонахъ улиць, котрыми мавъ переходити похоронный похôдъ. О годинѣ 3-ôй перейшло мѣстомъ войско, щобы займити назначенî мѣсця коло двôрця. Площу передъ двôрцемъ займила ґенераліція, офіциры, представителѣ рады мѣскои и властей зъ намѣстникомъ ґр. Баденімъ на чолѣ. Мощѣ померщого міністра були зложенî въ будынку зелѣзничôмъ, положенôмъ зъ лѣвои стороны головного павільону. Передъ будынкомъ уставлено двѣ компаніи пѣхоты и 12 капралѣвъ 30 полку пѣхоты зъ гербовыми таблицями. О годинѣ 4-ôй вынесено домовину зъ мощами и зложено на похоронномъ возѣ. Передъ караваномъ ишли два возы повнî вѣнцѣвъ, мѣжь котрыми вызначали ся своими розмѣрами и красотою вѣнець вôдъ архикнязя Сальватора, зъ бѣло-рожевою лентою и вѣнець 11 корпуса зъ чорно-жовтою лентою. Вѣнцѣ тî походили вôдъ фірмы львôвскои Качиньского и Волиньского. Передъ караваномъ несено на подушцѣ вôдзнаки и почетнî инсиґнія померщого, чако и шаблю. Дальше поступавъ каравань зъ домовиною, а вôдтакъ рицарь на чорнôмъ кони. За мощами ишла родина померщого: сынъ, вдова, єи братъ и свояки, а вôдтакъ ґенераліція, достойники, представителѣ властей и офіциры. Мѣжь иншими бачили мы тутъ д-ра Савчака. Похôдъ розпочинали пôсля програмы полки 4 и 7 уланôвъ, дальше поступавъ баталіонъ стрѣлцѣвъ, артилерія, 30 полкъ пѣхоты и музика сего полку. За походомъ поступала музика 24 полку, полкъ 24, музика 55 полку и 55 полкъ, 19 баталіонъ обороны краєвои, вôддѣлы санітарнî, трены и батерія артилеріи. При выходѣ зъ улицѣ зелѣзничои вôддавъ померщому почести ґен. Бордольо. Похôдъ посувавъ ся поволи улицею Льва Сапѣги, Коперника, площею Марійскою, Галицкою и Бернардиньскою, вôдтакъ улицею Пекарскою. При скрутѣ улицѣ Пекарскои розôйшли ся войска и машерували ул. Лычакôвскою и Кохановского передъ кладовище. На кладовищи промовивъ капелянъ супроводячій похôдъ по нѣмецки та пôднѣсъ заслуги померщого, а пѣхота та артилерія вôддала почетнî сальвы. Зъ похорону вертала публика около 6-ои годины зъ полудня улицею Пекарскою, а войска вернули по части ул. Лычакôвскою, по части-жь ул. Кохановского. Заповѣджена дефіляда не вôдбула ся.

— **П. М. Вагилевичь**, суплентъ при ґімназіи ярославскôй именованый головнымъ учителемъ мужескои семинаріи учительскои въ Тернополи.

— **Градъ**. Дня 23 н. ст. липня навѣстив градъ

въ повѣтѣ лѣськôмъ громады: Пашову, Станькову, Ропѣнку, Новосѣлцѣ козицкй, Ижипôль, Войткову и богато иншихъ. Градъ доходивъ 7 центіметрôвъ довжины и 3 ширины, а крôмъ того мало кожде зерно довкола кôльцѣ на одинъ центіметеръ довгй Въ наслѣдокъ сего знищенй всѣ засѣвы цѣлковито, а вода сполокала всю урожайнѣйшу землю.

— **Жидôвскій фанатизмъ.** Передъ рокомъ выхрестила ся у Львовѣ въ церкви св. Юра молода, гарна жидôвка, дочка шинкаря зъ Угерска пôдъ Стрыємъ и выйшла за мужь за молодого паробка. Молоде подруже осѣло на грунтѣ въ родиннôмъ селѣ, а щобы не дати нагоды жидамъ пôмститись за вôдступство вôдъ вѣры, постановило не выходити зô свого села. По роцѣ, коли вже фанатизмъ реліґійный у давныхъ одновѣрцѣвъ повиненъ бувъ притихнути, вôдважилась молода выхрестка минувшого тыждня пôйти на торгъ до Стрыя. Хочь она носить ся зовсѣмъ по селяньски то таки стрыйска жидова пôзнала єи и обступивши зъ усѣхъ сторôнъ почала єи бити. Єсли бы не поліцаѣ и жандармъ то бѣдна жертва фанатизму жидôвского була бы не выйшла живою зъ рукъ напастнои товпы. На щастье удало ся поліціи и жандармови выдерти выхрестку зъ рукъ розлюченои товпы, и вôдпровадити єи до рогачки, де вôддали єи пôдъ опѣку селянъ, що вертали до Угерска. Въ часѣ тои авантуры арештовано одну стару жидôвку, щó вызначала ся звѣрскою дикостію а до того хотѣла ще выхрестку обôкрасти.

— **Зъ Копичинець пишуть намъ:** Приѣхавши до Копичинець, зайшовъ я до церкви на богослуженье и туть побачивъ прибиту пушку (скарбницю) а надъ нею таблицю зъ написею въ горѣ рускою а пôдъ сподомъ польскою, ось якою: Na swiętą Jałmużny Apostolskiey rzymskiey Stolicy! — Увидѣвши таке чудо, не мôгъ я инакше думати, якъ лише, що о. Ш. або банно, або боязко залишити польску напись навѣть въ церкви, и тому казавъ побôчь рускои написи помѣстити и польску, а майстеръ не умѣючи добре польского языка зъ дива ще й чудо зробивъ. — И для кого-жь тая польска напись? Та-жь Поляки до церкви тутъ не ходять, а хотяй бы й ходили то ще не причина писати по ихньому; а отъ хоть до костела на жаль, бôльша часть Русинôвъ ходить, нѣхто тамъ не бачить рускои написи. — *П. По—й.*

— **Нещастнй пригоды.** Въ Ясени, въ повѣтѣ калускôмъ, убило дерево въ лѣсѣ дня 17 н.ст. липня селянина зъ Порогôвъ, Ивасюка. Смерть наступила заразъ и мимо всѣхъ заходôвъ не можна було убитого привести до житя. — Того самого дня убило дерево другого селянина зъ Перегиньска, а инше зновъ дерево падаюче поломило обѣ ноги одному селянинови зъ Ясеня. Справдѣ феральный день!

— **Знущанье надъ вояками.** Мадярскій Nemzet доносить зъ Коморна слѣдуюче: „Стоячій тутъ 12 полкъ инфантеріи пôйшовъ оногды купатись до Дунаю пôдъ проводомъ поручника Коша. Хлопцѣ тѣшились купелею и деяки зъ нихъ почали бѣгати. Кошь, котрого се розлютило, прикликавъ до себе инфантериста Тунчека, вытягнувъ шаблю, командувавъ якихъ 300 разôвъ „Nieder“ и „Auf“ и бивъ Тунчека шаблею такъ довго, ажь сей окровавленый и на цѣлôмъ тѣлѣ синый зôмлѣвъ! Вояка занесено до шпиталя, а поручникъ вôдôйшовъ скоро домôвь.“

Посмертнй — ‡ — оповѣстки.

Иванна зъ Авдиковскихъ Залеска, жена священика въ Полянѣ, щирецкого деканата, упокоила ся дня 26 н. ст. липня по довшôй недузѣ въ 32-ôмъ роцѣ житя. Покôйна дописувала часто до „Господаря и Промышленника“.

ВСЯЧИНА.

— **Студентки.** Загально порушена квестія высшого образованя женщинъ, а взглядно образованя рôвного мужчинамъ, — выкликує зовсѣмъ природно всѣлякй толки и погляды, вôдповѣдно до того, чи стоить ся на становищи якъ найширшои еманципаціи женщинъ, чи робить ся пôдъ тымъ взглядомъ якй застереженя. Въ тôй квестіи забрала голосъ п-ѣ Кляра Шубертъ-Федеръ, звѣстна писателька зô степенемъ доктора фільософіи ціріхского університету, выдавши брошуру пôдъ заг.: Das Leben der Studentinnen in Zürich (брошура выйшла накладомъ R. Boll-а въ Берлинѣ.

П-ѣ Шубертъ-Федоръ вôдбувала студіи въ ціріхскôмъ університетѣ ще за часôвъ Ґотфріда Кінкеля, вôдтакъ зъ початкомъ 80-тыхъ рокôвъ ходила на вѣденьскій університетъ и впевняє, що пôзнала вôдносины на університетахъ въ Нѣмеччинѣ, Швайцаріи и Анґліи зъ власного досвѣду. Въ брошурцѣ можна добачити тенденцію, вздержати вôдъ університетскихъ студій тй женщины, котрй представляють собѣ тй студіи надто легкими, або старають ся осягнути певного рода независимôсть. Она пригадує, що вже въ 40-ыхъ рокахъ двѣ талановитй Швайцарки слухали фільософічныхъ выкладôвъ въ ціріхскôмъ університетѣ; одна зъ нихъ Йос. Стадлінъ выйшла замужь за ціріхского бурмістра Цендера, а друга п-а Сідлєръ подружилась зъ проф. д-ромъ Швайцеромъ зъ Ціріху. Першою справдѣшною студенткою ціріхского університету була п-а Надежда Сустова зъ Петербурга, имматрикульована 1 лютого 1867 р. По нѣй вписало ся на університетъ три Россіянки, двѣ Англичанки и одна Американка, а въ зимовôмъ пôвроцѣ 186-/9 перша Швайцарка п-а Марія Феґтлінъ, теперь жена професора ґеольоґіи Альберта Гайна.

Жѣночй студіи університетскй въ Ціріху скомпромітувались ажь въ 1873 р., коли то на разъ 114 Россіянокъ вписало ся, мѣжь котрыми дуже многй покористувались тыми студіями лишь для покрытя політичныхъ цѣлей и екстраваґантныхъ проблємôвъ соціяльныхъ. Въ наслѣдокъ того вылучено властиво россійскй студентки вôдъ ціріхского університету. Въ тôмъ часѣ студентки мали не богато прихильникôвъ мѣжь професорами ціріхского університету; властиво лишь одинъ професоръ Арнольдъ Додель встоювавъ ся за ними. Але хочь деякй ученй професоры не боронили отверто жѣночихъ студій, то потайкомъ були имъ прихильнй, заявляючи свои симпатіи тымъ, що просто женились зô студентками. И такъ н. пр. тогдѣшный презесъ комісіи для испытôвъ зрѣлости подруживъ ся въ друге зъ одною студенткою, а щобы выповнити люку вписавъ свою доньку зъ першого подружа на студентку. Зъ другои стороны тогдѣшнй студентки имматрикульованй подали просьбу до академічного сенату, щобы при вступныхъ испытахъ студентокъ ставляти бôльшй вымоги. Теперь студентки въ Ціріху поважанй, а навѣть и Россіянки заживають тои самои славы, що и иншй женщины и панны.

А однакъ становище студентки трудне. Се показує ся при испытѣ. Майже кожда студентка стрѣчає мѣжь екзамінаторами якогось принціпіяльного противника, котрый робить ѣй трудности. Звычайно не сѣдає студентка до испыту, доки добре не приспособилась, длятого майже правильно студентки здають испыты. По-за выкладами має студентка або дуже мало або цѣлкомъ нѣякои нагоды стрѣчатись зъ професоромъ; що найбôльше дозволить одинъ або другій професоръ предкладати собѣ картки зъ пытанями. Лишь дуже рѣдко дôстане котра студентка запросины до родины якого професора; звычайно неможливо се за для зависти жены професора. Взагалѣ доскулює студентцѣ самотнôсть.

Що до вôдносинъ мѣжь студентами а студентками пише п-ѣ Шубертъ-Федеръ такъ: Мѣжь студентами не добачила она нѣякои ґалянтеріи супротивъ студентокъ, або хиба лишь стôлько, скôлько вымагає приличнôсть Именно въ тыхъ вôддѣлахъ, де була лишь одна студентка мѣжь мужчинами, вôдносить она вражѣнье, мовь бы єи вôдъ бѣды терпѣли; се-жь зазнала сама авторка въ 1882 р. у Вѣдни, але вôдтакъ до того привыкла и за нѣчо не мала студентôвъ. Въ Ціріху инакше; тамъ вывязують ся неразъ мѣжь студентомъ а студенткою поважнй вôдносины, котрй доводять до подружа, такъ що можна подыбати супружества слухаючй выкладôвъ. Пустыхъ любощѣвъ нема, або лучають ся дуже рѣдко, а причину сего добачує п-ѣ Шубертъ-Федеръ въ тôмъ: Студентки суть найчастѣйше старшй вôдъ студентôвъ и мають ажь надто нагоды бачити ихъ въ некористнôмъ свѣтлѣ, коли они рано зъ невыспаными лицями, сонными очима и въ нечистôмъ бѣлю приходять на выклады, або въ семинаріяхъ выявляють свои недостаточнй вѣдомости. Въ студентахъ годѣ добачити крихôтки поезіи.

Въ лѣтнôмъ пôвроцѣ 1892 р. було имматрикульованыхъ въ Ціріху 70 женщинъ зъ пятнацять рôзныхъ краѣвъ, а такожь и зъ Австро-Угорщины. Походженье, вѣкъ и вôдносины маєтковй дуже рôзнй у студентокъ ціріхскихъ. Попри высоку аристократку стрѣчаєсь и донька зарôбницѣ. Одна Угорка гостила свои товаришки-студентки дуже часто не-абы якими ласощами, а зновъ иншй студентки тѣшили ся, єсли мали цѣлыми мѣсяцями чай и хлѣбъ. Половина студентокъ приладжує собѣ сама снѣданье и вечерю та носить сукнѣ власноручно пошитй. Вôдъ коли до університету принимають зъ испытомъ семинаріи при высшôй школѣ дѣвочôй, вôдъ тогдѣ лучають ся такожь дуже молоденькй студентки. Але одна студентка-Американка була вже бабкою. Мешканя ціріхскихъ студентокъ досыть выгôднй, хочь и не можуть рôвнатись зъ мешканями студентокъ въ Кембріджь и Оксфордѣ. Вечеры проводять студентки найчастѣйше дома, бо на концерты и выставы театральнй не стає гроша и часу; до родинъ ціріхскихъ дуже тяжкій приступъ студенткамъ. Натомѣсть по шпиталяхъ простый нарôдъ дуже хвалить собѣ студентокъ за ихъ печаливôсть при недужихъ.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 28 липня. Говорять, що торговельный договôръ мѣжь Австрією а Россією прийшовъ уже до цѣли и запевнює Австріи великй користи. Именованье нового міністра вôйны наступить доперва въ осени. На разѣ бар. Меркль буде заступати міністра.

Лінцъ 28 липня. Volksblatt доносить, що ґр. Таффе намѣряє розвязати въ осени раду державну въ надѣи, що новыми выборами ослабить ліберальне сторонництво. Та сама ґазета доносить, що ґр. Таффе має уступити зъ становища президента кабінету за-для недуги.

Берлинъ 28 липня. Союзна рада має нинѣ ухвалити вôдпорнй средства противъ россійскои максімальнои тарифы.

Парижь 28 липня. Француска фльота обсадила всѣ островы въ заливѣ сіямскôмъ. Правительство ухвалило вôдкинути всѣ чужй интервенціи при реґуляціи сіямскои квестіи.

Лондонъ 28 липня. Анґлійске правительство вôднеслось до Вѣдня зъ жаданьемъ, щобы контракты заключенй передъ оголошеньемъ забороны вывозу пашѣ, були вынятй зъ-пôдъ тои забороны.

Надôслане.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT А ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякахъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибульокъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порôстъ

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Обліґаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 32—?

ЛЕОПОЛЬДЪ ШІМСЕРЪ

У ЛЬВОВѢ

ФАБРИКА и ЗАВЕДЕНЬЕ РѢЗЬБАРСКЕ

выробôвъ зъ каменя

ґраниту, сиєніту, лябрадору, мармору и т. ин.

зъ власныхъ ломôвъ въ краю и за границею.

Рôкъ заснованя 1812.

ФАБРИКА, АТЕЛІЄ, КОНТОРА И СКЛАДЪ

улиця Пекарска, коло кладовища Лычакôвского

приймає всякй роботы при будовахъ, входячй въ обсягъ штуки каменярскои. 4781 1-6

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ

заложеный року 1869.

Съ оконченіємъ года 1892 выносили:

Выказанное имѣніе банка „Славія“	злр.	5,706.614·91
Фонды резервныи и ручительныи всѣхъ секцій	„	5,568.628·41
Доходы премійніи и проч всѣхъ секцій	„	2,194.136·74
Убезпеченныи сумы въ сек. житьевыхъ	„	21,153.993·38
„ „ „ „ огневой	„	216,465.763·—
Выплаченныи сумы въ часѣ отъ 15 мая 1869 ажь до 31 грудня 1892 г. **вынагородженьє шкодъ** всѣхъ секцій	„	21,462.868 94
Фондъ емеритальный заступниковъ на случай ихъ неудобности	„	118.948·63

„СЛАВІЯ“ принимаетъ

въ сек. I—II: убезпеченія на житє капиталовъ и рентъ.

въ сек. IV: убезпеченя отъ шкодъ огневыхъ и

удѣляетъ пожички

ц. к. урядникамъ убезпеченымъ въ сек. II. за забезпеченіємъ и на срокъ сплаты ажь до 12 лѣтъ.

Сголошенья о удѣленье агенціи въ мѣстностяхъ гдѣ „Славія“ не естъ ще заступленная принимаютъ ся. 3794

ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 7—?

НОВÔСТЬ!

1) **„Записки наукового товариства імени Шевченка“** томъ II., — цѣна 1 зр.

2) **„Словар правничий“**, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.

3) **„Мапа України Руси“** — цѣна 20 кр. 4784 1—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Руры зелѣзнй, муфы, лучники и т. д. поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч 1, (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 24—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Знаменитй тѣста

щоденно свѣжй Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровй фунтъ 1 зр, Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 3—?

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 55—?

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

62—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

О половину зниженй цѣны

для передплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“

на давнѣйшй томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поєдинчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

ГОТЕЛЬ ИМПЕРІЯЛЬ

Сей першорядный готель въ нашôмъ мѣстѣ побôчь всѣхъ властей и урядôвъ, устроєный вкусно зъ найбôльшимъ комфортомъ, побôльшеный сими днями о трицять кôлька прегарныхъ комнатъ въ партерѣ. Цѣны дуже дешевй, вôдъ 80 кр. за комнату. Для выгоды Публики суть въ готели знаменитй лазнѣ, великій огородъ до проходôвъ зъ величавою реставрацією, заосмотреною въ найлѣпшй стравы и напитки, та выгôдна реміза, готова завсѣгди на услуги Публики. Услуга численна и точна. Выгоды якъ найбôльшй. Поручаючи Вп. Публицѣ свôй нинѣ побôльшеный готель, прошу о вôдзначенье мене на дальше якъ доси своими взглядами и остаю зъ поважаньемъ 4718 (4 4)

ХРИСТОФЪ ЯНОВИЧЬ, властитель готелю Имперіяль.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 158. Львôвъ, Субота 17 (29) липня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Промыслова анкета.

Вчера переслухувано въ промысловôй комісіи знатокôвъ всхôднои Галичины. Передъ комісією явились: Мих. Спожарскій, вôдпоручникъ корпораціи переплетникôвъ зô Львова, Ив. Крахъ майстеръ мулярскій зô Львова, Ил. Герасимовичь, директоръ „Гуцульскои Спôлки“ зъ Коломыи, Тыблючиньскій, вôдпоручникъ тов. „Зоря“ у Львовѣ, Бриттанъ въ заступствѣ тов. „Гараздъ“ въ Яворовѣ и Ольшевскій, представитель тов. „Prządki“ зъ Кросна. Знатоки-Русины складали свои зôзнаня въ языцѣ рускôмъ.

Герасимовичь заявивъ, що вôнъ въ засадѣ, а зновъ спеціяльно зъ огляду на рускѝ вôдносины противить ся испытамъ майстрôвъ и челядникôвъ и вказавъ на великій розвитокъ руского промыслу, особливо гончарского, котрый дôйшовъ до знаменитыхъ результатôвъ безъ нѣякихъ испытôвъ. Такъ само противъ испыту высказувавъ ся Ольшевскій Вôнъ бажавъ належного выобразованя въ школѣ, а проче нехай поляшить ся таланови, пильности и вытревалости кождои поодинокои личности. Бриттанъ заявивъ ся лично за свободою промыслу, однакъ сповняючи порученье, що вложили на него єго манданты, вôнъ мусить обставати за испытами, щобы задля того обмежити число тыхъ, котрѝ ведуть промыслъ. За испытомъ промовлявъ и Крахъ. Тыблючиньскій говоривъ противъ испытôвъ, бо-жь ученики повиннѝ уживатись лишь до цѣлей промысловыхъ. Спожарскій не годивъ ся на испыты майстрôвъ, бо уважавъ сю справу неможливою до переведеня. Натомѣсть домагавъ ся испыту челядникôвъ и бажавъ заведеня numerus clausus (замкненого числа) особливо для переплетникôвъ.

Що-до доказу уздôбненя при фабрикахъ, Ольшевскій заявивъ ся противъ, бо, пôсля єго думки, фабрикантъ не може выказати спосôбности до всѣхъ побôчныхъ галузей промыслу, котрыхъ потребує. Яко примѣръ навѣвъ фабрику сѣрчанои кислоты въ Горлицяхъ. Пос. Люсґеръ и Ебенгохъ хотѣли збити єго погляды, однакъ Ольшевскій не вôдступивъ вôдъ своихъ замѣтôвъ. Такожь Герасимовичь высказавъ ся противъ доказу уздôбненя, коли мѣжь тымъ Крахъ и Спожарскій промовляли за доказомъ.

Въ квестіи: чи для купецкого промыслу треба доказу уздôбненя, Герасимовичь заперечивъ, бо тымъ годѣ спинити обманы. Въ почутю личнои честноты и чести лежить ґарантія справедливости. Сему спротививъ ся Бриттанъ зъ практичныхъ взглядôвъ, вказуючи на обставину, що торговля въ Галичинѣ находить ся въ жидôвскихъ рукахъ; жиды не дадуть христіянинови нѣчого научитись, тожь христіяне не дôйшли бы нѣколи до купецкихъ интересôвъ. Пос. Соколовскій замѣтивъ, що саме для вытвореня доброго христіяньского купецкого стану, треба испытôвъ, хочь впрочôмъ торговля не спочиває выключно въ рукахъ жидôвъ.

Герасимовичь заявивъ ся ще противъ доказу уздôбненя въ шинкарскôмъ промыслѣ, а на закидъ Люеґера що-до фальшованя напиткôвъ, помѣтивъ, що наглядъ надъ тымъ належить до поліціи. Дальше высказувавъ ся противъ корпорацій и пôднѣсъ, що вôнъ стоить на становищи цѣлковитои промысловои свободы, а корпораціи уважає непотрѣбными.

При пытаню: похатна торговля, забирали голосъ Бриттанъ и Крахъ и згôдно заявили ся противъ похатнои торговлѣ, мотивуючи тымъ, що часто краденѝ рѣчи, або постяганѝ зъ конкурсовыхъ масъ продають ся по смѣшно дешевôй цѣнѣ, зô шкодою вôдповѣдныхъ промысловцѣвъ, котрѝ выробляють такій самый товаръ. Оба з атоки не годили ся на закладанье філій, покликуючись на філіи медлінґскои фабрики обуви, котра нищить шевцѣвъ такъ, що они мусять братись за уличну роботу по 25 кр. денно.

Герасимовичь и Тыблючиньскій жалували ся, що постановы о молодечихъ робôтникахъ не примѣнюють ся точно въ Галичинѣ. Крôмъ того Герасимовичь домагавъ ся обовязковыхъ фаховыхъ шкôлъ зъ испытами передъ вызволомъ.

Ольшевскій говоривъ противъ робôтничихъ книжокъ, котрѝ, пôсля єго думки, не мають нѣякои вартости, а противно стають часто причиною спорôвъ мѣжь майстромъ а робôтникомъ. На запытъ пос. Пернерсторфера дає Ольшевскій цѣкавѝ поясненя о добрыхъ вôдносинахъ робôтникôвъ въ нафтовôмъ промыслѣ и въ промыслѣ ткацкôмъ въ Кроснѣ. Потôмъ звернувъ увагу на те, що вôнъ, яко Полякъ, бажає передовсѣмъ краєвыхъ фабрикъ и домагаєсь пôдпомоги для товариства промысловцѣвъ.

Герасимовичь жадавъ нагляду надъ тыми, що роблять на штуки, бо въ околици Коломыи стрѣчають ся въ тôмъ взглядѣ великѝ надужитя. Вôнъ заявивъ ся такожь за точнымъ береженьемъ недѣльного вôдпочинку. Ольшевскій замѣтивъ, що тутъ добра воля значить бôльше, чимъ всякѝ законы; можна бы брати добрый примѣръ зъ жидôвъ, котрѝ святкують свôй шабасъ якъ найточнѣйше.

Навпослѣдъ домагавъ ся Крахъ, щобы перенести промысловѝ права торговельныхъ палатъ на корпораційнѝ союзы пôсля постановы промысловыхъ корпорацій. Сему спротививъ ся Ольшевскій бо по єго думцѣ, въ торговельныхъ палатахъ досыть мѣсця для интересôвъ промыслу.

На тôмъ перервано переслухованье. Слѣдуюче засѣданье вôдбуде ся въ понедѣлокъ.

Судôвництво а селяньство.

Написавъ

Д-ръ Корнило Чайковскій.

Amicus Plato, sed magis amica veritas.

Коли у насъ бесѣда о судôвництвѣ, то майже стереотипно порушує ся лише двѣ квестіи, а то бракъ силъ судейскихъ и получене зъ тымъ перетяженье урядникôвъ та застарѣлѝ духови часу не вôдповѣдаючѝ уставы. Однакъ дуже мало дискутує ся надъ тымъ, чи не можна бы остаточно и безъ розвязки двохъ повысшихъ квестій та при нинѣшныхъ обставинахъ, усунути недостачѣ, на якѝ нарѣкає суспôльнôсть, а выконуванье юрисдикціи пôднести на степень вôдповѣдаючій реальнымъ потребамъ краю, а особенно потребамъ населеня селяньского.

А улучшенье таке єсть прецѣнь можливе, бо мы маємо и теперь много дуже красныхъ законôвъ и розпоряджень міністеріяльныхъ, а ходить лишь о то, щобы переняти ся ихъ духомъ, зрозумѣти ихъ интенцію, и сторонамъ робити всякѝ въ рамахъ уставы дозволенѝ улекшеня. Не менше пожаданымъ було бы и то, щобы усунути фіскалізмъ, котрый особливо въ низшихъ сферахъ урядничихъ дуже глубоко вкорѣнивъ ся.

Въ слѣдуючихъ уступахъ будемо старати ся выказати, що деякѝ истнуючѝ недостачѣ дадуть ся легко усунути въ дорозѣ адміністраційнôй.

I.

17½ кр.

Належитôсть за дорученье судовыхъ актôвъ обтяжає лишь мешканцѣвъ сѣльскихъ. Стотысячна люднôсть мѣста Львова и кôльканацять тысячна люднôсть всѣхъ мѣстъ окружныхъ не платить тои належитости. Належитôсть тая має властиво призначенье вынагородити возьныхъ и пôсланцѣвъ за ихъ хôдъ по селахъ, тымчасомъ уживає ся она дуже часто на иншѝ цѣли.

Нашѝ суды повѣтовѝ мають, якъ вѣдомо, дуже малѝ сумы призначенѝ на удержанье діюрністôвъ. Длятого, щобы все удержати въ ладѣ и переписати всѣ акты, судьѣ мусять собѣ всякими способами помагати. Звычайно судъ наймає пôсланцѣвъ судовыхъ, оплачує ихъ зъ належитостей за дорученье, а тѝ пôсланцѣ тымчасомъ сидять въ канцеляріи и пишуть, якъ другѝ діюрністы. Трафяє ся выимково, що коли выйдуть грошѣ призначенѝ на павшалье, то зъ доходôвъ за дорученя купує ся дрова на опалъ канцелярій, нафту на освѣтленье а навѣть папѣръ и пера. — Тожь у власнôмъ интересѣ мусить судъ середъ нинѣшныхъ обставинъ уважати, щобы дохôдъ зъ належитостей за дорученье не зменшавъ ся.

Велику часть доручень, особливо въ справахъ дрôбнѣйшихъ и спадковыхъ, можна бы поручити урядамъ громадскимъ. Неразъ зновъ можна бы въ судѣ при вôдрочуваню терміну устно дати сторонамъ новый термінъ и се занотувати въ протоколѣ. Се однакъ потягає за собою заразъ страту въ квотѣ 35 кр. въ кождôмъ процесѣ, такъ що єсли бы судъ въ той спосôбъ вôдрочувавъ мѣсячно тôлько по 100 термінôвъ, то страта мѣсячно выносила бы 35 зр. а 420 зр. рôчно. — Сума якъ для суду повѣтового досыть поважна.

Зъ признаньемъ пôднести треба, що многѝ суды не зважають на тую страту и вызначають терміны въ повысшій спосôбъ, черезъ що сторонамъ приносять значне улекшенье. Не можна и того поминути, що черезъ таке вызначуванье термінôвъ уникає ся много переступствъ и справъ кримінальныхъ, котрѝ часто беруть початокъ при актѣ примусового стяганя належитости за дорученье.

Тожь було бы пожаданымъ, щобы таке поступованье въ судахъ стало ся загальнымъ, и щобы кождый судъ зызначавъ терміны устно въ короткôй дорозѣ, де тôлько можна, а зъ другои стороны, щобы постаравъ ся о пôдвысшенье павшалій для діюрнистôвъ, єсли квота вызначена не выстає на покрытье тыхъ выдаткôвъ.

Вôдъ кôльканацятьохъ лѣтъ домагають ся и послы знесеня належитости за дорученье актôвъ судовыхъ. Въ тôй справѣ промавлявъ такожь нашь посолъ Пôдляшецкій 17 лютого 1893 р. въ парляментѣ и межи иншими внѣсъ, щобы наказати судамъ, и начальникôвъ судовыхъ зробити одвѣчальными за выконанье того наказу, що дорученье по-за обсягомъ суду черезъ службу судову, якъ се постановляє инструкція для судôвъ, має наступити лишь выимково, а правильно має полагоджуватись черезъ почту або начальникôвъ громадъ, котрѝ до того закономъ обовязанѝ, а котрѝ и такъ полагоджують теперь майже всѣ дорученя въ справахъ карныхъ. — Наказъ такій, розумѣє ся, тôлько тогдѣ мôгъ бы бути выконаный, єсли бы суды мали достаточнѝ павшаліи на діюрністôвъ и не потребували уживати пôсланцѣвъ судовыхъ до службы писарскои въ канцеляріи.

II.

1 зр. 5 кр.

Межи нашимъ простымъ народомъ лучають ся дуже часто бійки и побитя. — Побитый або скалѣченый удає ся до суду шукати сатисфакціи. Пôсля приписôвъ процедуры карнои має такого пошкодованого оглянути лѣкарь, яко судовый знатокъ, и оречи, якѝ наслѣдки таке скалѣченье за собою потягає. За таке ореченье платить ся, єсли ушкодженье тѣла єсть легке, докторови медицины 1 зр. 5 кр., єсли же ушкодженье єсть тяжке, 2 зр. 10 кр.

Належитости тѝ має пôсля §§. 381 и 384 процедуры карнои выплатити судъ зъ фонду инквізіційного. Тымчасомъ въ практицѣ дѣє ся инакше, бо судъ выплачує знатокамъ належитôсть тую тôлько при тяжкихъ ушкодженяхъ тѣла, а при ушкодженяхъ легкихъ оплачує знатока звычайно самъ пошкодованый. До суду приходить побитый и просить оглянути єго, або, якъ называють, о „visum repertum“, а найперше пытають єго, чи має 1 зр. 5 кр. — Єсли бѣдакъ має, то платить, а єсли нѣ, то мусить або позичити, або просити и кланяти ся, щобы тую належитôсть самъ судъ покрывъ. Єсли зважимо, що бьють ся бôльше бѣднѝ, якъ богатѝ, то видимо, що выдатокъ той трафляє по бôльшôй части бѣдныхъ, котрѝ

До исторіи нашихъ „уній“.

Prof. dr. A. Lewicki — Powstanie Świdrygiełły, Kraków, 1892. — B. 8° 389 стор. тексту, нот і додатків. З XXXIX. тому „Розвідок Виділу іст. фільоз.“ краківскої Академії наук.

Вôйна Литвы зъ Польщею за Свидригайла.

(*Конець.*)

Tu nie chodziło o tłuste latyfundya ruskie, ale o najwyższe dobra ludzkości, wiarę i cywilizacyą: чи-жь тôлько по однôй сторонѣ? Але унія рôвночасно „кидала ферментъ въ сумѣжнѝ краѣ, розбуджуючи симпатіи для себе, на пр. мѣжь ческими гуситами, ба — по мѣстахъ, що були пôдъ зверхною властею нѣмецкихъ рицарѣвъ (шкода, що не мѣжь Русинами грецкого обряду, та не на Литвѣ). Унія деморалізувала цѣлу середновѣчну систему, була протестомъ и революцією противъ всепоглочуючому середновѣчному имперіялізмови. То-жь переведенье єи на дѣлѣ домагалось новыхъ способôвъ безъ огляду на кого-небудь, безъ огляду, якѝ се способы“ (l. c 128—130). Здавалось бы, що супротивъ сего Поляки дадуть волю и рôвнôсть Руси, такъ нѣ — они лучать ся зъ еретиками-гуситами, бунтують противъ нѣмецкихъ рицарѣвъ ихъ пôдданѝ мѣста, умовлюють ся за плечима короля угорского, а нѣмецкого цѣсаря Жигмонта — зъ угорскими панами. Противъ Свидригайла пôдмовлюють Жигмонта Кейстутовича, а коли сей останній не йде имъ зовсѣмъ пôдъ ладъ — попирають по трохи й Свидригайла. Коли имъ сего треба противъ Свидригайла (щирого католика!), обѣцюють на останку навѣть рôвноправнôсть рускому обрядови, хочь Свидригайло якъ разъ зъ своєи стороны заходивсь коло уніи церковнои руского обряду зъ латиньскимъ; що правда. великихъ наслѣдкôвъ се „зрôвнанье Руси“ не мало, заховавсь лише перекладъ дотычного документу, и то въ приватнôй бібліотецѣ Радивилôвъ, — було зъ тымъ зрôвнаньемъ мабуть такъ само, якъ зъ пôзнѣйшими умовами въ Зборовѣ и въ Гадячи. Въ дѣйстнôй уніи церкви рускои зъ римскою, на соборѣ фльорентійскôмъ 1439-ого р. Polacy niestety bezpośredniego udziału nie wzięli (l. c. 288), и при всѣхъ зрôвнаняхъ и уніяхъ нѣ Русь, нѣ руска церква дѣйстного зрôвнаня таки до кôнця не дôждались, нѣ 1439, нѣ 1596.

Ся боротьба зъ имперіялізмомъ не дуже даєсь пôдперти подѣями. Имперіялізмъ упавъ вразъ зъ Гогенштавфами, упавъ — коли голова Конрадина покотилась пôдъ топоромъ ката, коли папа звôльнивсь зъ-пôдъ тиску цѣсарѣвъ, мѣста итальскѝ вôдотхнули, а Нѣмеччина розбилась на атомы. Тогдѣ то подвигнулась и Польща, пôдъ Локтикомъ и Казимиромъ. Такъ що-жь — помимо користныхъ обставинъ понехала тогдѣ Польща надѣѣ на Шлезскъ и Поморье, а кинулась на схôдъ, все дальше на схôдъ. Просте продовженье сеи політики, а не щось особливого, иншого, бачимо и по смерти Казимира, и по смерти Людвика. По перервѣ династіи Пястôвъ послѣдувала перша „елекція“, и завелось въ Польщи то, що бувало й у Нѣмеччинѣ, Франціи, Анґліи, на Угорщинѣ: господарованье можныхъ родôвъ. Якогось братерства, цівілізаціи, идеальныхъ змагань — не було ту нѣ бôльше нѣ менше, якъ всюды въ Европѣ.

Радше можна-бъ що иншого завважати: та вôйна 42 панôвъ зъ Свидригайломъ, — умовы зъ Гуситами, а рôвночасна політика Збигнева Олесницкого на власну руку противъ Гуситôвъ, — се що-разъ нове то гнѣченье, то рôвнанье Литвы та Руси (и то не всеи! але поодинокихъ литовскихъ и рускихъ родôвъ, а що найбôльше земель, на пр. Луцкои l. c. 156), — пôдбурюванье чужихъ пôдданыхъ, — самовôльнѝ умовы „рускихъ панôвъ“ зъ Свидригайломъ, — все то вказує не такъ на революцію противъ имперіялізму, якъ на внутрѣшный ферментъ, самоволю й незгоду, анархію; той внутрѣшный ферментъ не допустивъ дѣйстного побратаня, за те выдавъ Зебжидовскихъ и Любомирскихъ, выкликавъ вôйны козацкѝ.

П. Левицкому не можна вôдмовити доброи волѣ й заслуги. Вôнъ зôбравъ до купы богато подробиць, провѣривъ ихъ критично, додавъ деякѝ невыданѝ документы Але хибне, сентементально-фразеольоґічне становище єго супротивъ подѣй, багато знижує вартôсть єго працѣ. Середъ безчисленныхъ дрôбниць, при всякихъ можливыхъ натяганяхъ выводôвъ, губить ся гадка, затрачуєсь перспектива. Треба до того ще одно додати: п. Левицкій дає властиво не такъ рѣчь про вôйну зъ Свидригайломъ, про вôдносины въ Польщи и Литвѣ и т. и., якъ бôльше исторію воєнъ, спорôвъ та переговорôвъ Польщи — зъ нѣмецкими рицарями. Залежало се въ части вôдъ жерелъ, бо жерела переважно нѣмецкѝ, але власне треба було обмежити иншѝ подробицѣ, а займитись докладнѣйше властивымъ предметомъ.

Зъ хибного становища автора выходить сама собою потреба дальшихъ доповнень, а также провѣрокъ. Хибно и односторонно выходить особливо характеръ самого Свидригайла: не бувъ вôнъ идеальный, якъ не бувъ идеальный нѣ самъ Ягайло, нѣ сучаснѝ політики польскѝ. Але доля єго, якъ и доля Ягайла, робить вражѣнье дивно траґічне. Ягайло — щобъ єму не закинути — до кôнця любивъ свою Литву, заступавъ єи якъ лише вмѣвъ и мôгъ. Але любивъ єи и Свидригайло: побитый и упокореный, ще на смертнôй постелѣ дбає о се, щобъ Луцкъ по єго смерти дôставсь Литвѣ, не Польщи; за те-жь называє єго п. Левицкій starym warchołem, але певно не уживъ бы тыхъ слôвъ, коли-бъ ходило о князя польского и землю польску! Але навѣть справы воєннѝ выходять у п. Левицкого неясно и попутано, особливо о скôлько дотычать литовскихъ и рускихъ князѣвъ. П. Левицкій навѣть не пробує розôбратись въ тогдѣшныхъ вôдносинахъ Литвы, часъ до часу появлюєсь одинъ то другій литовскій або рускій князь, разъ по тôй то зновъ по другôй сторонѣ, безъ ладу й звязи.

За те не пропущена нѣ одна нагода для тенденційныхъ замѣтокъ. Мимо всего ученого пристрою, книжка п. Левицкого — властиво велика, тенденційна брошура; а правду сказати, дѣйстныхъ, новыхъ добуткôвъ въ нѣй мало. Тенденція се не нова, и не лѣпше умотивована, якъ въ иншихъ подôбныхъ книжкахъ: будьте братьми, бо мы такъ хочемо, будьте при тôмъ такими — якими мы васъ мати хочемо; чекайте терпеливо, ажь минуть ся uprzedzenia wieku, а хто чекати не хоче, той ворогъ вѣры и цивілізаціи, варваръ, азіятъ! *Все отсе* знайшлось въ книжцѣ п. Левицкого. Мають и иншѝ народы свои погляды на свою місію культурну, свôй характеръ, свои заслуги, але у Полякôвъ выступають сѝ погляды и илюзіи прямо въ патольоґічнôй формѣ; досыть згадати ихъ не такъ ще давный месіянізмъ.

А шкода була-бъ для насъ одныхъ и

неразъ навѣть одѣжь заставляють на оплату тои належитости.

Єсли судъ при розправѣ засудить виновного, то орѣкає заразомъ, що виновный має вóддати пошкодованому належитóсть 1 зр 5 кр visum repertum. На пóставѣ такого выроку пошкодованый мусить внести формальну остемпльовану просьбу до суду цивільного о екзекуцію, щобы тй 1 зр. 5 кр вóдъ виновного вóдобрати. Така екзекуція тягне ся неразъ кóлька мѣсяцѣвъ, коштує богато, и дуже часто дає причину до новыхъ суперечокъ.

Для лѣпшои илюстрації наведемо кошты, зъ якими звычайно переведенье такои екзекуції получене. За написанье поданя екзекуційного платить ся писареви 50 кр., за стемплѣ 44 кр., возьному за доручень 17½ кр., возьному за переведенье екзекуції що найменше 84 кр, а часомъ навѣть 2–3 зр. стемпель до протоколу фантованя 12 кр., двомъ оцѣнителямъ по 50 кр. разомъ 1 зр ; — єсли же прийде до ліцитації занятыхъ рѣчей, то наростають кромѣ того єще новй кошты. — А що говорити о тыхъ случаяхъ, де селянинъ тоту претенсію цедує жидови и той тую интабулює на грунтъ и наразъ доводить ажь до ліцітації грунту, — тогдѣ кошты наростають часто до 25–40 зр Коли зновъ судъ выдасть вирокъ увóльняючій, то 1 зр. 5 кр. заплачень лѣкареви, пропадають, такъ пошкодованый въ додатку до побитя поносить ще и матеріяльну страту готовыми грóшми.

Чи не лѣпше зробивъ бы судъ, єсли бы тую належитóсть все выплачувавъ зъ свого фонду инквізиційного, а потóмъ єи на способъ таксъ стягавъ безъ всякихъ коштóвъ, єсли обвиненого засудить на зворотъ коштóвъ процесовыхъ. Такъ приписує законъ, але въ практицѣ приписъ §§. 381 и 384 процедуры карнои не выконує ся, а длячого, скажемо въ слѣдующóмъ уступѣ

III.

§. 383 процедуры карнои.

Кождый горожанинъ обовязаный ставити ся до суду карного на завóзванье яко свѣдокъ. Єсли мѣсце єго замешканя не єсть вóддалене вóдъ суду бóльше якъ 15 кільом., не має вóнъ права домагати ся звороту коштóвъ подорожи и удержаня, хиба, єсли яко зарóбникъ удержує ся зъ деннои платнѣ. Свѣдки, которыхъ мѣсце замешканя вóддалене о бóльше якъ 15 кільометрóвъ мають пóсля §. 383 процедуры карнои право жадати звороту коштóвъ подорожи и удержаня въ мѣсци суду. Сей приписъ єсть особливо важный для нашои Галичины, де округи судовй суть великй, а мѣсцевости часто о 30 або 40 кільометрóвъ вóдъ суду вóддаленй. Селянинъ мусить часто стратити 2 або 3 днѣ, особливо зимовою порою, коли день короткій, щобы зложити въ судѣ свѣдоцтво. Однакъ мимо того, коли свѣдокъ упоминає ся о зворотъ коштóвъ на основѣ закона, то по бóльшóй части не дóстає нѣчого, тóлько збувають єго часто якою небудь бесѣдою, або обѣцюють єму, що кошты тй дóстане при розправѣ головнóй. Таке поступованье нарушує лише повагу суду.

Причиною того, якъ и сего, що мы въ попереднóмъ уступѣ навели, єсть зле понята ощаднóсть въ интересѣ публичного скарбу. Многй урядники гадають, що выдатокъ 200 або 300 зр. въ однóмъ судѣ повѣтовóмъ рóчно на свѣдкóвъ обтяживъ бы занадто буджетъ державный, а не зважають на се, що таке поступованье кривдить людность, дразнить єи неразъ непотрѣбно та дає причину до незадоволеня, особливо єсли люде видять, що денекотрй свѣдки н. пр. паны або жиды, котрй вмѣють рѣшучо упóмнути ся о своє, дóстають свои належитости, пóдчасъ коли другимъ зъ тои самои мѣсцевости вóдмовляє ся признаня звороту коштóвъ безъ всякои причины. — Въ случаю вóдмовленя коштóвъ прислугує вправѣ свѣдкови пóсля §. 392 пр. кар. право жалобы до другои инстанціи, однакъ селяне по бóльшóй части резигнують зъ своєи належитости и не користають зъ того средства правного, бо за написанье такои жалобы треба писареви заплатити, а по друге тяжко знайти писаря, котрый бы противъ суду выступивъ.

(*Дальше буде*).

Золота книга.

Коли вóдправляємо подорожь по краяхъ культурныхъ, бачимо густо розсѣяни мѣста, а въ нихъ величавй будóвлѣ всѣлякого рода: тамъ двигають ся высоко по-надъ мурованй домы прекраснй вежѣ церквей, онде пишає ся будóвля зъ золочеными копулами, струнками колюмнадами, до котрыхъ ведуть широкй сходы зъ фронту, малюнками приукрашенй перед сѣнки, стрóйнй цвѣтами и т. и. Передъ будóвлею бють фонтанны, красують ся вкусно рѣзанй статуы славныхъ мужѣвъ и т. и. Мило подивити ся очамъ, душа радує ся мовь зачарована... Суть то музеѣ, библіотеки, высокй училища, въ котрыхъ крыють ся скарбы красныхъ штукъ и высокихъ наукъ, що розвивають и облагородняють духа людского.

Мы Русины, що прямуємо нинѣ за другими культурными народами до свѣтла правды и науки, — чому не мали бы мати такои величавои будóвлѣ, чому не мали бы мы посѣдати святыню краснои штуки и науки, огнище нашого свѣтла и образованя? Будемо єи мати; лепты нашй зложенй на жертвеннику патріотичнóмъ, здвигнуть намъ тую будóвлю, тую святыню, нашь рускій народный театръ на пожитокъ и славу нашу, — а поколѣня дальшй голосити будуть працю нашу, труды нашй около нашого народного дѣла..., а щобы память не загибла тыхъ, котрй датками своими причинили ся до здвигненя тои народнои святынѣ, комітетъ будовы руского народного театру постаравъ ся о „Золоту книгу“, въ котрóй записувати ся будуть имена патріотóвъ и добродѣѣвъ, що зложили найменше 1 зр. а. в. на будову руского народного театру. Книга тота буде памятникомъ для нашихъ внукóвъ и правнукóвъ; они вспомянуть насъ добромъ за нашй труды, они найдуть въ нѣй заохоту до дальшои працѣ и трудóвъ около добра народного.

Не наразъ Львóвъ збудовано, — отже не за рóкъ не за два здвигне ся наша святыня, але она здвигне ся на певно, єсли постóйно, хочь малыми датками всѣ безъ рóзницѣ складати будемо датки нашй на жертвеннику вóтчины.. Книга тота покаже наглядно свѣту нашихъ патріотóвъ, але она и покаже такожь наглядно и тыхъ, що не причинили ся нѣчимъ до пóднесеня нашои народнои справы, — що до нинѣ сплять сномъ моральнои застоѣ, душевнои лѣни и байдужности, до котрыхъ душѣ и серця до нинѣ не продерли ся лучѣ сонця правды и науки, и котрымъ то милѣйше грóшь душити въ скрини або выкинути єго на марницю або въ иншій якій способъ протратити, якъ єго зужиткувати на образованье, просвѣту народну и на славу руского имени!.. Имена добродѣѣвъ и ихъ датки будуть обнародовлюванй вóдъ часу до часу въ нашихъ рускихъ часописяхъ.

Дай Боже, щобы „Золота книга“ наповнила ся скоро именами нашихъ благородныхъ патріотóвъ и щобы зайшла потреба нову книгу справляти.

Комітетъ просить всѣ датки надсылати, або залучеными въ посылкахъ чеками почтовыми черезъ головну щадницю почтову або пóдъ адресою: комітетъ будовы руского народного театру у Львовѣ, ул. Вóрменьска ч. 2

Вóдъ комітету будовы руского народного театру.

Справозданье Бурсы въ Бережанахъ.

Дня 15 с. м. вóдбули ся въ кóмнатахъ Рускои Бурсы въ Бережанахъ въ присутности правительственного комісаря загальнй зборы товариства того имени, на котрыхъ явило ся до 50 членóвъ Зóбраныхъ привитавъ голова товариства о. Мих. Соневицкій, по чóмъ слѣдувала продукція питомцѣвъ Бурсы въ спѣвѣ и музицѣ. Професоръ В Санатъ, яко секретарь, предложивъ устне справозданье зъ дѣяльности уступаючого выдѣлу:

Выдѣлъ збиравъ ся въ тóмъ роцѣ 16 разóвъ на засѣданя, на котрыхъ обговорювано справы вóдносячй ся въ части до питомцѣвъ Бурсы, въ части до Заряду. — Станъ фінансовый Бурсы поправляє ся вóдъ трехъ лѣтъ, постóйно, головно зъ причины, що выдѣлъ Бурсы змѣнивъ основы свого буджету Змѣна та опирає ся на тóмъ, що запомоги радъ повѣтовыхъ с. є. бережанськои, пóдгаєцкои, рогатиньскои и перемышлянськои, котрй дóстає Бурса около половины року шкóльного, вчисляє выдѣлъ до приходóвъ ажь тогдѣ, коли грошѣ надóшлють ся, а не якъ передъ тымъ, на початку кождого року, при чóмъ часто перераховано ся. Тымъ чиномъ склалось, що залеглости зъ давнѣйшихъ лѣтъ выробнано, и уможливилось починъ реформы Бурсы, полученый зъ великими выдатками.

Въ адміністрації Бурсы зайшла такожь важна змѣна. Вóдъ р. 1885, с. є. основаня Бурсы прокормленье питомцѣвъ вóддававъ выдѣлъ господини до того призначенóй, котра побирала за кождого питомця по 10 а часомъ по 11 зр. мѣсячно зъ горы. Обставины въ тóмъ роцѣ склались однакъ такъ, що выдѣлъ перенявъ прокормленье своихъ питомцѣвъ на власный зарядъ и провадивъ єго черезъ 6½ мѣсяця, а замкненье рóчныхъ рахункóвъ показало, що при сѣй змѣнѣ значну квоту заощадилось помимо многихъ несприяючихъ обставинъ и надзвычайныхъ выдаткóвъ (въ тóмъ бо роцѣ куплено зелѣзнй лóжка за 300 зр., сплачено лєгатъ довгу на домѣ бурсовóмъ въ квотѣ 230 зр. и т. п.)

Питомцѣвъ було въ першóмъ пóвроцѣ 19, въ другóмъ же 21. Конець року шкóльного выказавъ слѣдуючій успѣхъ въ наукахъ: Двохъ одержало I. степень зъ вóдзначеньемъ, 16-охъ I. степень, двохъ поправку зъ одного предмету а одинъ одержавъ другій степень. При тóмъ замѣтити належить, що Бурса наша приневолена за-для браку сталыхъ фондóвъ принимати ученикóвъ зъ свѣдоцтвами злого поступу за бóльшою доплатою, щобы тóлько въ сей способъ уможливити прокормленье бѣднѣйшихъ а взглядно безплатныхъ питомцѣвъ.

По сѣмъ справозданю секретаря выказавъ касієръ приходъ Бурсы на 3.210 зр. 94 кр — а выдатки на 3.062 зр. 87 кр.; тожь ще 148 зр. въ касѣ готóвкою позóстало.

Вкóнци приступлено до выбору нового выдѣлу, въ складъ котрого вóйшли: 1) Катихитъ гімназіи и совѣтникъ о. Мих. Соневицкій яко голова товариства, 2) деканъ о. Т. Кордуба, 3) деканъ о. Іосифъ Макогоньскій, 4) деканъ о. Ил. Стеткевичь, 5) деканъ о. Танчакóвскій зъ Дунаєва, 6) о. Лепкій зъ Жукова, 7) професоръ гімн. П. Дуткевичь, 8) адвокатъ д-ръ А. Чайковскій и 9) проф. гімн. В. Санатъ Заступниками выдѣловыми выбрано: Лонг Глѣбовицкого, о. Діяковского, о. Нижанковского и учителя Сойку. Новый выдѣлъ уконституовавъ ся дня 24 с. м. въ сей способъ, що о декана Т. Кордубу выбрано заступникомъ головы, В. Саната секретаремъ и господаремъ Бурсы, а касієрство вóддано головѣ товариства.

Нинѣ 28 с. м. розписує выдѣлъ конкурсъ на 30 мѣсць для питомцѣвъ. Поданя треба вносити на руки головы товариства о. Мих. Соневицкого найдальше до 20 н. ст. серпня, а до поданя долучити треба: свѣдоцтво шкóльне, свѣдоцтво убожества и декларацію родичѣвъ, взглядно опѣкуна, кóлько зъобовязують ся платити. Замѣчає ся такожь, що питомцѣ дóстануть въ Бурсѣ зелѣзнй лóжка, за що обовязанй будуть при вступѣ кождого року 1 зр. зложити.

Дописи „Дѣла“

Зъ Ярославщины.

[Хто має дбати про руску науку реліґіи ?]

Въ повѣтовóмъ мѣстѣ Цѣшановѣ, въ школѣ чотироклясовóй, числячóй що найменше 70 дѣтей рускихъ а 70 польскихъ, хлопцѣвъ и дѣвчатъ, не учить реліґіи рускій священикъ, лишь польскій мѣсцевый викарій. За-для байдужности руского пароха учать ся всѣ дѣти разомъ реліґіи по польски. Мѣсцевй мѣщане Русины и двохрестнй родичѣ, що посылають дѣтей до школы въ Цѣшановѣ, справедливо нарѣкають, що дѣти въ школѣ лишь баламутять ся, бо дома учились и молились по руски, а въ школѣ не мають свого священика, котрый бы ихъ дальше научавъ и пояснявъ имъ рускій обрядъ. Польскій викарій учить дѣтей по польски и провадить разомъ всю молодѣжь до костела — а дивлячись на се говорять непросвѣченй люде, що польска вѣра, обрядъ и катихизмъ лѣпшй якъ рускй! А посѣвъ такои науки въ молодй серця мусить выдати на будуче дуже лихй плоды.

Пытаюсь проте чи въ Цѣшанóвскóмъ нема гр.-кат. ординаріятского комісаря шкóльного для реліґіи и до ц. к. окружнои рады шкóльнои въ Цѣшановѣ, котрый бы въ тую кривду вглянувъ, та пильнувавъ свого обовязку и справедливости? Годѣ винувати тутъ епископску консисторію, бо именовано ординаріятского комісаря и вóдпоручника до ц. к. окружнои рады шкóльнои — але щожь зъ того? Мабуть сей комісарь ставляє иншй взгляды по-надъ свóй обовязокъ, а черезъ се молодѣжь шкóльна въ Цѣшановѣ обряду греко-католицкого, нашь обрядъ и рускій языкъ велику кривду ба навѣть пониженье зазнають. Ординаріятскій комісарь шкóльный, котрый єсть заразомъ мѣсцевымъ парохомъ спокóйно глядить, якъ рускй дѣти шкóльнй въ Цѣшановѣ забувають руску молитву, а поволи привыкають до обряду латиньского и зъ нимъ такъ освоюють ся, що безъ него пóзнѣйше не будуть могли обóйти ся.

Впрочóмъ для Цѣшанова, мѣста повѣтового, здавъ бы ся сталый рускій катихитъ, бо на другій рóкъ школа въ Цѣшановѣ перемѣнює ся на шести-клясову — де бóльше буде молодежи шкóльнои, — а и такъ въ Цѣшановѣ, де староство, судъ повѣтовый, урядъ податковый, почта и иншй власти мають своє пóмѣщенье, нема лишень репрезентації рускою священика, бо греко-католицка парохія Новесело вóддалене 4—5 кільометрóвъ вóдъ Цѣшанова.

Може бы епископскій ординаріятъ въ тую справу ласкаво вглянувъ, злому на разѣ зарадивъ, звóльнивъ пароха въ Новóмъ селѣ вóдъ деякихъ почестей и урядовань, бо надъ силы годѣ єму працювати, а за се були бы дуже вдячнй мѣщане Русины Цѣшанова та околичнй родичѣ, котрй хотять бути вѣрнй свому обрядови. Треба завчасу лихо усунути, бо при байдужности пóдготовляєсь теренъ Тучапскій.

З...скій.

Зъ-пóдъ Сѣнявы.

[Хто злодѣй ?]

Недавно мали мы нагоду читати въ польскихъ ґазетахъ „поученія“ латиньского духовеньства для рускихъ священикóвъ, а й теперь вóдъ часу до часу появляють ся такй дописи, въ котрыхъ ставляє ся за примѣръ поведенье латиньского клира. Я рóвно-жь хочу вказати на такій примѣръ:

Въ Радавѣ єсть латиньскимъ парохомъ кс. Телека, а Русины приналежать до сусѣдного села Цетулѣ. Сей ксьондзъ користає зъ кождои нагоды. щобы высмѣяти рускій нарóдъ и греко-католицкій обрядъ та въ сей способъ трудить ся ad majorem Dei gloriam.

Минувшои недѣлѣ с. є. 23 липня заповѣдає кс. Т. изъ амвоны, що на сю середу припадає въ єго костелѣ вóдпустъ св. Анны, тожь запрошує своихъ парохіянъ на богослуженье. При кóнци сеи промовы каже такъ: Wy Rusini nie potrzebujecie tu przychodzić, — idźcie sobie żąć, bo to rok słotny, zbierajcie czem prędzej z pola. — Ja tu nie potrzebuję żadnego Rusina, niech się nawet żaden tu nie znachodzi, bo Rusini kradną tu na odpuście tylko obarzanki, pierścieni, kiełbasy, bo Rusini złodzieje. Нарóдъ обидивъ ся дуже тыми словами и сейчасъ хотѣвъ пóйти до кс. Телеки та вже разъ высказати єму правду въ очи о єго вчинкахъ и разъ на завсѣгды выпросити собѣ подóбнй науки. Але друга часть народу, якъ Русинóвъ такъ и латинникóвъ радила дати спокóй, бо казала, що при певнóмъ станѣ душевнóмъ сего латиньского пароха се не принесе найменшого хóсна, а вóнъ готовъ ще бóльше на Русинóвъ уѣдати. Тожь дали въ той день спокóй, але постановили на самъ вóдпустъ дати єму тамъ научку.

Вóйтъ латинникъ, котрому такожь се публичне ганьбленье Русинóвъ надоѣло — казавъ Русинамъ — на злóсть лат. парохови — новый мóстъ ставити пóдъ самымъ костеломъ. Русины повинувались приказови и пóдчасъ цѣлого богослуженя ставляли мóстъ. Ажь коли коло 11-ои годины понадъѣздили чужостороннй латиньскй пароха и о причинѣ сеи зневаги вóдпусту пóдъ самымъ костеломъ довѣдали ся, стали просити вóйта, щобы застановивъ роботу, та на интервенцію двора люде перестали дальшу роботу коло мосту. Однй пóйшли до хаты, другй на вóдпустъ, с є. на ярмарокъ коло костела, и поуставляли ся коло кождого крамаря (а крамарѣвъ було 15), щобы дати позóръ, хто то краде. И не довго они ждали, бо въ короткóмъ часѣ, сейчасъ по богослуженю, злапали двохъ дорослыхъ хлопцѣвъ, зъ котрыхъ одинъ укравъ обарѣнець, а другій два перстенѣ и медаликъ, — та на чудо, оба злодѣѣ були обряду латиньского. Сейчасъ зъ великимъ супроводомъ народу и зъ великою парадою попровадили обохъ злодѣѣвъ на плебанію до лат. пароха на судъ и на науку, хто то на сѣмъ вóдпустѣ краде, чи Русины чи Поляки.

Що сказавъ сей лат. парохъ въ присутности у него шести лат. священикóвъ и иншихъ гостей латиньского обряду, на се acerbum factum и dictum народу — годѣ було довѣдатись, но за се весь нарóдъ дуже втѣшивъ ся, переконавши сего Русиноѣда, хто побожнѣйшій, чи Русины чи Поляки.

Минувшого лат. Рóздва на першій день святъ забралось кóлькохъ господарѣвъ лат. обряду пóдъ вóкнами коршмы, що стоить коло костела и плебанiи, та колядували корчмареви Мошкови: „W żłobie leży“.

Чей хоть теперь дещо отямить ся сей лат. парохъ и дасть Русинамъ спокóй, а бóльше приложить рукъ до правдивого просвѣченя и поправы своихъ парохіянъ латинникóвъ!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Судьба ирляндскои самоуправы мала рѣшитись сеи ночи. Выглядъ на переведенье реформы погóршивъ ся послѣдными часами, правительственна бóльшóсть ненастанно зменшувалась такъ, що ледви можна було числити девять голосóвъ; публучна опінія попала въ таке роздразненье, що просто обкидала старого премієра Ґлядстона епітетомъ „божевóльного“ або „зрадника“. Ирляндска самоуправа стала маревомъ для Англійцѣвъ. Они боять ся, що наданье самоуправы Ирляндіи, вóдорве Зеленый островъ вóдъ короны Англіи и полишить єго хиба въ персональнóй уніи зъ Британією. Се зможе статись дуже легко, коли другихъ, шкода велика, коли-бъ таке зъображуванье исторіи мало тревати й дальше, що бóльше — мало проникнути въ бóльшóй якъ досиѣ мѣрѣ до поважныхъ праць науковыхъ и выкликати переконанье — про безуспѣшность всякого порозумѣня. Не беремось переконувати Полякóвъ, але не можемо дати й собѣ накидати гадокъ. Замѣсць штучно оправдувати се, що оправдати годѣ, — бо тогдѣ прецѣнь все оправдати бы можна! — замѣсть заглушуватись звучными словами, лѣпше просто и ясно признати и шанувати чужй права. Найкращй фразы не змѣнять почутя, що вытворилось черезъ сотки лѣтъ, на основѣ подѣй, а може єго змѣнити тóлько дѣйстне признанье и пошанованье правъ. In hoc signo vinces, — а до сего фразъ не треба, але дѣла.

И. Корженко.

Буває се звычайно, що вóдступники й неофіты політичнй идуть богато дальше вóдъ своихъ новыхъ учителѣвъ и спóвъ-исповѣдникóвъ. Рóвночасно зъ „Записками“ тов. им. Шевченка появилась польска рецензія на розправу п. Левицкого, написана п. Прохаскою, въ гарно взагалѣ веденóмъ критичнóмъ журналѣ „Kwartalnik historyczny“ (VII, 3, p. 1893, стор. 537–545). О скóлько вѣрный поглядъ п. Прохаски, що якъ-разъ п. Левицкій опрокинувъ (!) сентиментальнй погляды на польску исторію XV. в., та о скóлько треба-бъ бажати, щобъ єго погляды були спопуляризованй та щобы „weszły głębiej w ducha ... złączonych nami uniją współplemieńników“ (може бъ прецѣ впередъ спытати ихъ якось о гадку?) — се вже, зъ жалемъ, але зъ спокоємъ, лишаємо пóдъ осудъ самыхъ читателѣвъ. Цѣкаве за те буде певно для нашихъ читателѣвъ се, щó п. Прохаска говорить про Ягайла та той славный „кревскій актъ“, що вóддававъ такъ безвзглядно Литву Польщи (1683), що то на него такъ твердо покладаєсь п. Левицкій: се послужить вчасти для провѣрки гадокъ руского рецензента.

„Plan unii nie jest wyłącznie dziełem Jagiełły... Jagiełło był raczej opatrznościowym wykonawcą planu tego, a nie jego autorem. Wszakże Jagiełło, jak sam w swej szczerości przyznaje, jest ubogi na duchu, prostak, który czytać nie umie... Oddany myśliwstwu, zaniedbuje przez nie nieraz najważniejsze sprawy państwa; wdzięki korony polskiej nie nęcą go: trzykroć w ciągu swego panowania chce ją złożyć wraz z berłem panom koronnym. Przytem jest on łatwowierny, ufa każdemu. i łatwo daje się oszukiwać..“

„Z modyfikacyi, jakim wkrótce ulec miała myśl unii, wypływa, że artykuły, jakie czytamy w krewskim akcie, były przedłożone Jagielle ze strony tych, którzy mu za cenę takich ustępstw ofiarowywali koronę, że to były postulata polskie, przyjęte (?) przez Jagiełłę, że atoli wobec rzeczywistości, silnej opozycyi ze strony Litwy, trzeba było pierwotne plany modyfikować... W Krakowie, w szkole Kazimerza W., szukać należy twórców i autorów unii, do której urzeczywistnienia Jagiełło pomagał (? — своєю дорогою не каже п. Прохаска нѣчого близшого про сю „школу“ Казимира В.; мы якось не дуже радй робити знаменитого польского короля, що старавъ ся о именованье руского митрополита для Галицкои Руси, одвѣчальнымъ за польскихъ політикóвъ часу уніи, тыхъ політикóвъ, що готовй були тѣлесными карами „навертати“ Русинóвъ...). Długosz ostro przygania Jagielle i jego synowi Kazimierzowi za to, że nie ze wszystkiem wypełnił wolę tych, którzy go powołali ..“ А погляды Длугоша, се погляды „stronnictwa żałującego w chwilach rozgoryczenia, że powołało na tron Litwina...“ — *Редакція.*

ирляндскій послы въ числѣ 80 засядуть въ англійскомъ парляментѣ зъ повнымъ правомъ голосу у всѣхъ справахъ, а не маючи уже безпосереднього интересу, будуть продавати свои голосы тымъ англійскимъ сторонництвамъ, котрій заплатять лѣпше въ формѣ концесіи для Ирляндіи. А въ слѣдъ за тымъ Ирляндія розвяже ся зовсѣмъ вѣдъ Англіи. Вправдѣ можна-бъ зарадити противъ сего, именно, коли-бъ усунено Ирляндцѣвъ зъ центрального парляменту, але въ тѣмъ случаю ирляндскій соймъ мусѣвъ бы мати законодатну власть, що зновъ не дуже на руку Англіи. Такожь можна бы означити, въ якихъ справахъ могли бы голосувати ирляндскій послы до льондоньского парляменту, та тымъ самымъ вѣдобрати имъ вплывъ на справы выключно англійскій, однакъ по основнѣй розвазѣ годѣ уложити такого регуляміну зъ огляду на рѣзнороднѣ справы, котрій выкликали-бъ неминучій конфліктъ.

Ся недогода въ укладѣ будучихъ вѣдносинъ Ирляндіи до Англіи знеохотила навѣть сторонниковъ Гладстона. И справа погоршилась, опозиція тріюмфувала, що здобула собѣ певне становище. Коли въ тѣмъ лучивъ ся ненадѣйный зворотъ. А выкликавъ его одинъ торисъ Бродерікъ, котрый розбираючи поправку до білю назвавъ Ирляндцѣвъ племенемъ голярѣвъ и говорунѣвъ. На сю зневагу вѣдповѣвъ Секстонъ, Ирляндецъ, кидаючи въ очи торисови именемъ грубого импертінента. Провѣдники опозиціи стали домагатись, щобы Секстонъ вѣдкликавъ, однакъ той и не думавъ про се. Натомѣсть Ирляндцѣ пѣдняли крикъ, жадаючи, щобъ зъ-першу Бродерікъ цофнувъ свои слова. Въ то вмѣшавъ ся президентъ и собѣ взывавъ Секстона, щобы вѣдкликавъ. А коли вѣнъ не хотѣвъ, президентъ примѣнивъ несправедливо найстрожшу кару до него, бо велѣвъ Секстонови выйти зъ салѣ. Всѣ онѣмѣли зъ дива. Секстонъ вагувавъ ся довго, остаточно выйшовъ повольнымъ кроком. Тогдѣ пѣднявъ ся Ирляндець О'Конноръ, звернувъ ся до торисовъ и уніоністовъ и закликавъ: „Вѣдъ теперь, панове, на ножѣ!"

Та сцена потягнула за собою незвычайнѣ наслѣдки въ політицѣ, бо ось заразъ перехилилась публична опінія на сторону ирляндскои самоуправы. Сторонники Гладстона сполучили ся коло свого вожда и діскусія надъ проектомъ пѣйшла дуже скоро. Теперь певна рѣчь, що проектъ перейде въ палатѣ послѣвъ, а про се пересвѣдчені и торисы и уніоністы.

Проектъ ирляндскои самоуправы вступить незабаромъ въ палату льордѣвъ. Въ тѣй цѣли появивъ ся уже обѣжникъ, котрый скликує льордѣвъ на засѣданя на послѣдный тыждень серпня и першій вересня. Отже видко, що палата льордѣвъ не буде трактувати білю яко фарсу, хотяй зъ другого боку певна рѣчь, що палата его вѣдкине. И тогдѣ правительство цофне на хвилю ирляндску реформу, а натомѣсть переведе рядъ соціяльно-політичныхъ реформъ, котрій ухвалили радикалы, соціялісты, Гладстоністы и товариства роботничій. Задля тыхъ реформъ Англія попаде у руки демократіи, проектъ ирляндскои самоуправы прийде зновъ на стѣлъ палаты вышши и стане довершенымъ фактомъ, бо складъ палаты буде зовсѣмъ иншій, якъ теперѣшна палата льордѣвъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Яворова пишуть:** По пяти представленяхъ нашихъ оригінальныхъ штукъ побачили мы вчера „Барона циганьского" на сценѣ при добре заповненѣмъ амфітеатрѣ. Про ефектъ сеи штуки не потребую вамъ широко розказувати. Ролѣ почивали въ рукахъ перворядныхъ нашихъ артистокъ и артистѣвъ, тожь цѣлѣсть выпала добре Она выйшла-бъ ще красшою, наколи бы п. Ольховый яко „баронъ" мѣгъ позбутись тремы и выступавъ вже зъ бѣльшою свободою, спокоємъ и лучшою мімікою. Щобы пѣдъ симъ взглядомъ набрати вправы, повинна бы режисерія запрошувати п. Ольхового до обниманя роль поменшихъ въ другихъ штукахъ, а п. Ольховый повиненъ бы у власнѣмъ интересѣ не вѣдтягатись вѣдъ того. Практика ширша нѣкому не завадила. А шкода, бо п. Ольховый посѣдає хорошій и милый матеріялъ голосовый. Дѣлюсь зъ вами и тою любою вѣстею, що нашихъ прімадонъ закидують тутъ букетами на кождѣмъ представленю въ доказъ ихъ щирыхъ трудѣвъ для сцены. Нинѣ вынково въ пятницю, выставляє труна наша драму народну Старицкого зъ спѣвами: „Не ходи Грицю на вечерниці", а то на приємъ ескадронъ уланьскихъ, що наспѣють зъ Грушева до Яворова. Бо треба вамъ знати, що вже починають ся пѣдготовляючій рухи вѣддѣлѣвъ вѣйсковыхъ до маневрѣвъ, на котрій прибуде у вересни монархъ. На Баронѣ бачили мы зновъ богато духовныхъ, навѣть зъ подальшихъ сторѣнъ. Зъ мѣсцевои интеліґенціи не бракувала нѣ одна душа. Симпатія для нашои институціи не устає, противно змагає ся. Минувшои недѣлѣ спѣвавъ хоръ мужескій, зложеный зъ персоналу артистичного на богослуженю въ тутешнѣй церкви, а вѣдтакъ гостивъ у мѣсцевого пароха, о. Левицкого. Сеи недѣлѣ не залишить такожь сего обовязку. Додамъ ще, що мѣсто Яворѣвъ возьме участь въ выставѣ краєвѣй. Въ окремѣмъ навільонѣ будуть выставлені выробы дрѣбного промыслу мѣщанства Яворѣвского; роботы столярскій (досыть нѣжній), забавки дѣточій зъ дерева (грубо рѣзьблені), кобылѣ, опалки, кошѣ и др. зъ очерету и лозы та де-що зъ выробѣвъ глиняныхъ. Кобы такъ зъ цѣлого краю, то и можна-бъ собѣ на выставѣ вытворити докладный образъ дотеперѣшного розвою промыслу дрѣбного въ краю, а вѣдтакъ можна бы подумати о тѣмъ, въ чѣмъ сей промыслъ належало-бъ усовершити и примѣнити до вымогъ часу.

— Цѣсарь санкціонувавъ законъ ухваленый галицкимъ соймомъ дотыкаючій увольнень вѣдъ додаткѣвъ при новыхъ будовляхъ у Львовѣ.

— **Надзвычайнымъ професоромъ исторіи** въ университетѣ черновецкѣмъ именованый д-ръ Жигм. Герцберґъ-Френкель.

— **Для погорѣлцѣвъ въ Гусятинѣ** дарувавъ цѣсарь зъ своихъ приватныхъ фондѣвъ 1000 зр. запомоги.

— **Зарядъ польского „Союза сторонництва селяньского"** вѣдбувъ сими днями въ Новѣмъ Санчи засѣданье, на котрѣмъ принято меморіялъ въ справѣ змѣны закона конкуренційного. Меморіялъ буде высланый до кола польского у Вѣдни и до консисторѣвъ. Крѣмъ того ухвалено скликати на першій днѣ серпня перше вѣче звычайне до Ярослава. Выбрано длятого сю мѣсцевѣсть, що въ осени має вѣдбутись зъ того округа выборъ посла до рады державнои.

— **Комісія для ревізіи шляху зелѣзничого зъ Галича до Тернополя** приѣхала оногды до Бережанъ. Въ комісіи взяло участь бѣльше якъ 40 особъ. Зъ Вѣдня приѣхали: старшій инспекторъ ґенеральнои дирекціи зелѣзничои Крамеръ, старшій инспекторъ Стахъ и капітанъ штабовый Могора; зѣ Львова: сов. намѣстництва Моравецъ, члены выдѣлу краєвого д-ръ Верещиньскій и д-ръ Савчакъ, референтъ зелѣзничій выдѣлу краєвого Свитковскій и инспекторъ зелѣзниць державныхъ Гольтенталь; зъ краковскои дирекціи зелѣзниць старшій инжинеръ Махальскій а зъ охрестности староста бережаньскій и рогатиньскій, вѣдпоручники староствъ пѣдгаєцкого и тернопѣльского, презесы и вѣдпоручники доохрестныхъ радъ позѣтовыхъ и громадскихъ, богато властителѣвъ бѣльшои посѣлости и численна делеґація мѣста Бережанъ. Въ комісіи вели ся головно нарады надъ тымъ чи зелѣзниця має збудувати ся пѣсля первѣстного предложеня правительства, т. є. зъ Галича на Рудники (Пѣдгайцѣ) и Потуторы до Тернополя, чи пѣсля нового предложеня правительства, зъ Галича на Пѣдвысоке и Потуторы до Тернополя, зъ бѣчными шляхами до Бережанъ и Пѣдгаєць Зъ нарадъ показало ся що мѣста Бережаны и Пѣдгайцѣ невдоволені новымъ проектомъ. Бережанцѣ хотять, щобы зелѣзниця переходила по при ихъ мѣсто, а Пѣдгайчане жадають того самого дня свого мѣста. Въ суботу обѣздила комісія проектованый шляхъ Бережанцями и заявила ся противъ него, бо теренъ єсть недогѣднѣйшій вѣдъ терену, куды проектує перевести шляхъ правительство.

— **Огородовый концертъ „Лютнѣ"** вѣдбуде ся другій разъ въ недѣлю дня 30 н. ст. липня на загально жаданье зъ незмѣненою програмою на горѣ Замковѣй у Львовѣ. Вступъ для членовъ спомагаючихъ вѣльный. Початокъ о 4-ѣй годинѣ зъ полудня.

— **До Хв. дирекціи почтъ у Львовѣ!** Дня 6 н. ст. цвѣтня 1893 р. купивъ я въ Коломыи на стаціи почтовѣй два білеты ѣзды до найблизшого воза почтового зъ Коломыи до Косова та заплативъ 3 зр. 4 кр.. Куферокъ мѣй зъ рѣчами вартости 60 зр. приймивъ до себе почтиліонъ и казавъ менѣ ждати на вѣзъ почтовый въ ринку, де на него всяду и поѣду разомъ зъ моимъ товаришемъ. О годинѣ 12-ѣй въ полудне жду на вѣзъ почтовый въ означенѣмъ мѣсци, однакожь застаю, що мѣсця мною куплені на возѣ почтовѣмъ засѣли иншій гостѣ, а пѣдпитый почтиліонъ сказавъ менѣ, що вѣнъ везе тыхъ, котрій сидять на возѣ и, не хотячи навѣть мого куферка менѣ выдати, поѣхавъ въ дальшу дорогу. Я оставъ на мѣсци и за заплатою 7 зр. ав. мусѣвъ по кѣлька-годиннѣмъ гляданю поѣхати фіякромъ (се-бъ то уже пѣдъ вечѣръ святъ пасхи жидѣвскои) до Косова, де мавъ я на другій день судовый термінъ. Куферокъ мѣй поѣхавъ почтою безъ мене. Того самого дня, 6 цвѣтня 1893, внѣсъ я жалобу до ц. к дирекціи почтъ и маю на се въ рукахъ рецепісъ, выданый въ ц. к. урядѣ почтовѣмъ въ Коломыи. До нинѣ не звернено менѣ анѣ грошей анѣ не дано нѣякои сатисфакціи, крѣмъ хиба тои, що на моє письмо доси на дармо жду вѣдповѣди. Позволю собѣ въ сѣй дорозѣ запытати ся, чи маю ждати ще дальше по чотирохъ мѣсяцяхъ незалагодженя моєи жалобы, чи може удати ся въ тѣй справѣ до высшихъ властей, бо-жь годѣ вже довше ждати? — *Д-ръ Мих. Дорундякъ.*

— **Огнѣ.** Въ середу дня 26 н. ст. липня повставъ огонь въ Бориславѣ и знищивъ сѣмь великихъ домѣвъ. Домы тѣ були власностію однои жидѣвки.

— **Фестинъ людовый** на дохѣдъ сторожи огневои въ Ходоровѣ вѣдбуде ся тамъ-же въ недѣлю дня 30 липня зъ незмѣненою програмою зъ дня 23 н. ст. липня, при уласти музики войсковои. Фестинъ не вѣдбувъ ся минувшои недѣлѣ за-для дощу.

— **Прогулька товаришѣвъ штуки друкарскои** на дохѣдъ фонду запомогового для вдѣвъ и сирѣтъ по друкаряхъ, вѣдкликувана за-для непогоды вже три разы — вѣдбуде ся при участи музики 55-го полку пѣхоты завтра т. є. въ недѣлю дня 30 н. ст. липня въ лѣсѣ на „Пасѣкахъ" зъ незмѣненою програмою. Вступъ вѣдъ особы 20 кр., білетъ рѣдинный на 4 особы 60 кр Початокъ о 3½ годинѣ зъ полудня.

— **Д-ръ Емиліянъ Фріда,** секретарь ректорату въ ческѣй політехніцѣ въ Празѣ, славно-звѣстный въ Славянщинѣ ческій поетъ и писатель пѣдъ именемъ Ярослава Врхлицкого, именованый надзвычайнымъ професоромъ исторіи новочаснои літературы при ческѣмъ університетѣ въ Празѣ.

— **П. Марія Геніґъ,** експедиторка зъ Гвѣздця надѣслала намъ письмо, въ котрѣмъ вѣдпирає закиды, зроблені ѣй нашимъ дописувателемъ въ ч. 147-мъ „Дѣла" зъ дня 17 липня с. р., въ новинцѣ пѣдъ заг.: „Зновъ панѣ експедиторка". П-ѣ М. Геніґъ заявляє, що нѣколи не водносить ся неґемно супротивъ рускихъ сторѣнъ, що не робить нѣякихъ трудностей партіямъ пѣдчасъ свого урядованя, та що взагалѣ не руководить ся нѣякою політичною тенденцією въ урядованю. Вкѣнци заявляє п-ѣ Геніґъ, що не може бути партійною въ урядованю вже хочь бы й зъ того взгляду, що сама єи настоятелька, п-ѣ почтмайстрова въ Гвѣздци, щѣ разомъ зъ нею въ бюрѣ працює єсть Русинкою.

— **Міністеръ просвѣты** — якъ пише черновецка Gazeta Polska — зарядивъ строге слѣдство въ справѣ що разъ частѣйше лучаючихъ ся самоубійчихъ намѣрѣвъ и самоубійствъ мѣжь учениками черновецкои ґімназіи.

— **Про нещастну пригоду,** котрои жертвою упавъ Андр. Цивиньскій, доносять зъ Тернополя ще отсій близшій данѣ: Въ недѣлю пополудни выбравъ ся Цивиньскій човнами зъ цѣлою родиною и кѣлькома знакомыми на ловы, що мали вѣдбутись на величезнѣмъ ставѣ въ єго посѣлости. Коли вже на ставѣ глядано за качками зѣрвавъ ся страшный вихоръ и перевернувъ човно, въ котрѣмъ сидѣвъ Цивиньскій. Всѣ сидячій въ човнѣ пѣйшли на дно глубокого ставу. На крикъ потопаючихъ наспѣли зъ помочею селяне и паробки, котрымъ удало ся выратувати всѣхъ, крѣмъ нещастного Цивиньского. Тѣло єго найдено ажь по кѣлькохъ годинахъ. Похороны вѣдбувъ ся въ посѣлости Цивиньского, Плотичи, въ середу. Цивиньскій мавъ 65 лѣтъ и бувъ давнѣйше посломъ соймовымъ и презесомъ рады повѣтовои въ Бережанахъ.

— **Новій значки стемплевій.** Зъ причины, що публика нарѣкає на лихій клѣй при новыхъ значкахъ стемплевыхъ выдала краєва дирекція скарбу таке поясненье. Давнѣйшій значки були потягненій кольоньскимъ клѣемъ, тяжко розпускаючимъ ся и длятого треба ихъ було сильно розмочувати, щобы стемпель прилѣпивъ ся. Теперь же потягнено значки стемплевій звычайною ґумою арабскою, щѣ якъ звѣстно, легко розпускаєсь. Отже новыхъ значкѣвъ не треба дуже змочувати, выстане лише легко звогчити, бо инакше ґума зѣгре ся цѣлковито зѣ стемпля и значокъ не прилѣпить ся.

— **Мѣскій музей промысловый у Львовѣ** оголошує конкурсъ на выготовленье проекту внутрѣшного устроеня мужескои комнаты до працѣ, на основѣ взорѣвъ, маючихъ характеръ давныхъ польскихъ меблѣвъ. Въ конкурсѣ можуть убѣгати ся о нагороду лише Галичане. Н городъ вызначено двѣ: одну въ высотѣ 300 зр., другу 250 зр. Працѣ треба надсылати до дня 31 н. ст. грудня.

— **Дрѣбній вѣсти** Намѣстникъ ґр. Бадені выѣхавъ передвчера вечеромъ зѣ Львова до Буска — Въ Станиславовѣ номеръ въ середу дня 26 н ст. липня авскультантъ судовый Стеф Кручковскій въ 27-ѣмъ роцѣ житя. — Дня 8 н. ст. серпня вѣдбуде ся въ Кутахъ, повѣта косѣвского, вѣнчанье п. Михайла Баричка окѣнченого богослова вѣденьского зъ панною Маріею Витковицкою учителькою въ Рогатинѣ. — Буковиньска палата адвокатска заявила ся 17 голосами противъ 15 за заведеньемъ въ адвокатурѣ т. зв. numerus clausus.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улици Коперника ч. 18. Телефонъ ч-ръ 468. Въ мѣсяцю червни 1893 року въ вѣддѣлѣ обезпечень на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 633 внесень на суму 2,007.281 зр. а. в. а выставлено поліцъ 536 на суму 1,743.800 зр. а. в. Вѣдъ 1 сѣчня до 31 червня 1893 р. внесено 3.585 внесень на 12.274.888 зр. а. в., а выставлено 3.106 поліцъ на суму 10,537.510 зр а. в. Заповѣджені, шкоды въ тѣмъ вѣддѣлѣ вѣдъ 1 сѣчня до 31 червня 1893 р. выносять 927.668 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпечень вѣддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1892 року 141.876 438 зр. въ капіталахъ и 184.913 зр. а. в. въ рентахъ на 53 527 поліцахъ, на що резервовано въ готѣвцѣ 34,052.383 зр. а. в. Заплачені шкоды въ 1892 р. въ вѣддѣлѣ житьевѣмъ выносять 1,955.362 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вѣдъ часу заложеня товариства (1831 року) пѣсля щорѣчныхъ выказѣвъ выплачено 253,099.377 зр. 58 кр. а. в.

Товариство признає належачимъ до чинноі арміи або оборони краєвои на случай вѣйни важнѣсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинноі службы, вартѣсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи. 4102

Наука, штука и література.

— **„Три побратимы або якъ поконали люде бѣду"** — написавъ Иванъ Правдолюбъ зъ Боднарова. Накладомъ товариства „Просвѣта". Книжочка 7-ма за 1893 р. а 158-ма зъ загального числа выдавництва. Сторѣнъ 80. — Неразъ пѣдношено и ставляно на загальныхъ зборахъ тов. „Просвѣта" внесеня, щобы выдати книжочку зъ поученьемъ для народу сѣльского о важности и значѣню обезпеченя вѣдъ огню. Центральный выдѣлъ вдоволивъ сему бажаню, выдавши повышшу книжочку. Книжочка написана дуже добре и зраджує въ авторѣ вправного писателя. По при головну цѣль тематы: представити вагу обезпеченя вѣдъ огню, знавъ авторъ вплести дуже зручно и всѣ иншій потребы нашого сѣльского народу чи то пѣдъ взглядомъ просвѣтнымъ чи економічнымъ и давъ мовь бы шема, въ якѣмъ напрямѣ повинна ити робота для пѣддвигненя нашого селяньства зъ нужды економічноі и просвѣтноі. Крѣмъ того справа обезпечень взагалѣ а обезпеченя вѣдъ огню спеціяльно представлена дуже пластично, такъ що книжочка повинна не лишь отворити очи нашимъ селянамъ на саму рѣчь обезпеченя, але и причинить ся до розвитку нашого товариства асекураційного „Днѣстеръ". Хочь товариство „Днѣстеръ" добуло собѣ загальну симпатію мѣжь Русинами то все таки розвитокъ его поступає досыть пиняво, а причиною того якъ зъ одноі стороны бракъ мѣжь селяньствомъ належитого зрозумѣня справы, такъ зъ другои бракъ вѣдповѣднои ініціятивы мѣжь самою інтеліґенцією. Книжочка „Три побратимы" выповняє сѣ недостачѣ и въ однѣмъ и другѣмъ напрямѣ, то-жь за-для того повиненъ повитати єи дуже щиро кождый народолюбець та ширити єи въ якъ найдальшій круги. — При кѣнци книжочки долучено часть информаційну пѣдъ заголовками: „Що сказали нашій Впреосв. Владики о рускѣмъ товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ"?" та „Списъ аґентѣвъ „Днѣстра", а на окладинкахъ складъ управы „Днѣстра".

Телеграмы „Дѣла"

Будапештъ 29 липня. Сибиньска Tribuna доносить, що Мадяры допустили ся великихъ надужить въ мѣсцевости Торда противъ тамошныхъ Румунѣвъ. Обкидали ихъ домы камѣньемъ и выломили брамы. Вѣсѣмдесятилѣтного румуньского священика зранено дуже тяжко. Жандармерія мусѣла ужити оружія, ранила богато ексцедентѣвъ, а одного убила.

Прага 29 липня. Въ кѣлькохъ мѣсцяхъ усунено зъ улиць ческо-нѣмецкій написы, а натомѣсть вывѣшено самій ческій.

Бѣлградъ 29 липня. Слѣдча комісія прилучилась до бажаня правительства, щобы не вязнити обжалованыхъ міністрѣвъ. Въ наслѣдокъ того, а взглядно въ наслѣдокъ интервенціи короля не прийде до кабінетноі крізы.

Цетинія 29 липня. Торжество 400-лѣтныхъ роковинъ заложеня першои друкарнѣ вѣдбуло ся зъ повнымъ блескомъ. Бесѣды, выголошені при тѣй нагодѣ, були чисто науковій.

Лондонъ 29 липня. Блокада сіямского побережа уже розпочалась. Неутральнымъ кораблямъ поставлено тридневный речинець, до залишеня побережа, надъ котрымъ розтягнено блокаду.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Д-ръ М. Д. въ Г.** Се, про що пытаєте, мы дѣстали и вѣхѣснуємо въ найблизшѣмъ часѣ.

Надѣслане.

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. перенѣсъ я моє **„ЗАВЕДЕНЬЕ ВЫХОВУЮЧЕ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ" зъ Коломыи до Львова** и помѣстивъ его въ каменици Впов. Ольшевского **при улици Пекарскѣй пѣдъ ч. 6. поверхъ I.** До заведеня приймаю учениковъ, що ходять до шкѣлъ публичныхъ, якъ такожь приготовлюю приватно до вступныхъ испытѣвъ, поправокъ и испытѣвъ фаховыхъ. Близшихъ информацій удѣляю пѣдъ вказаною адресою-

4765 1—7 **Володиславъ Аксентовичъ.**

Средства десінфекційній, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хлѣрове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше

Аптика „пѣдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вѣдворотною почтою 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пѣдъ Коперникомъ", Львѣвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великѣмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звонкѣвъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

куп є и пр дає найкористнѣйше

контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрій вѣдворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на вѣдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 7—?

Слухачъ фільософіи глядає лекціи на часъ вакацій. Зголошеня **М І. Р. Микулинцѣ** пост. рест. 2—2 4775

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровій

и всякій выробы рукавичничій

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львѣвъ, улиця Галицка ч. 16.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высилає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львѣвъ улиця Академічна чи 21—45 сло 20. 4669

Важне для ПП Господарѣвъ!

Оливы до машинъ, ременѣвъ, вужѣвъ ґумовыхъ и полотняныхъ до ставляє по найдешевшихъ цѣнахъ вѣдъ 1863 року истнуюча фірма

І. ШПЕТЪ

Львѣвъ ул. Казимирѣвска ч 28.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 4—?

Ванны довгій по зр. 16. 18, насѣдовій по зр. 6 и 7·50 зр.

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованій рѣзныхъ предметѣвъ до розпорядимости.

Миронъ Грицикевичъ

купець въ Сокали потребує практиканта до своеи торговлѣ.

Близшій услѣвя листовно.

47-5 1 5

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 25–180
ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂
вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
63—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 56—?

„ГОРТЕНСІЯ“
Львôвъ Зиморовича ч. 11.
ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ
методою Worth-а
Заведенье полагоджує всяки̂ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ
4760 вôдъ зр. 8. 5—104
Для провінціи всяки̂ комісы тоалєтови̂ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.
Шнурôвки францускі̂ и шнурôвки здоровля.
Свѣжи̂ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

Л. Тировичь И. Балабанъ
рѣзьбарь архітектъ
поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всяки̂ роботы памятникови̂** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написови̂ и т. ин
4780 **РОБÔТНЯ** 2—156
Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣляки̂ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и инши̂ цѣлковито выкôнчени̂ прикрасы церковни̂.**
4641 54—150
Вôдновлюю стари̂ иконы и инши̂ рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Машины до шитя
рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **ҐАРДОЛИНЬСКІЙ**, площа Галицка ч 14. Цѣнники 11—5 на жаданье высылаю. 4519

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно.
4766 4—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!
Звѣстный складъ и робôтня фортепянôвъ 4744 9—10
КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО
у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9
перенѣсъ ся
на ул. Баторія ч. 28
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа
Великій выбôръ **фортепянôвъ и пянінъ** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручає найдешевше и пôдъ ґарантією. Всяки̂ репараціи выготовлює фахово и совѣстно, выграни̂ инструменты приймає въ замѣну.

Tinct. capsici compos.
(Pain Expeller)
приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,
загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва“** яко
4592 **правдиви̂.** 23—49
Центральна розсылка.
Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

ЦЕРАТЫ
всякого рода, килимы, хôдники, матеріи на меблѣ, портієры, капы на столы и лôжка, обрусы цератови̂, простирала ґутаперхови̂ и всяки̂ пасаментеріи повозови̂
поручає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ
СТ. ВЫШИНЬСКА
у Львовѣ ул. Коперника ч. 16.
468 22—24

ЦУКОРНЯ
Чеслава Шнайдера
у Львовѣ, улиця Баторія число 32
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ, цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всяки̂ замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

5 до 10 зр. денного
певного зарôбку безъ капіталу и ризика подаємо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и паперôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою **„Льосы“** до експедиціи анонсôвъ **И. Даннебергъ**, Вѣдень, I.,
4730 Wollzeile 19. 6 10

ЛЕОПОЛЬДЪ
ЛИТИНЬСКІЙ
Львôвъ, Коперника 2
поручає
Фарбы олѣйни̂ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучи̂, готови̂ до ужитя.
Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.
На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 24—

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны, якъ такожь поодинокі̂, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручає
4½% листы ипотечни̂
5% листы ипотечни̂ преміовани̂
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорски̂ облігаціи индемнізаційни̂
а всѣ ти̂ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣляки̂ выльосовани̂ а вже платни̂ мѣсцеви̂ паперы цѣнни̂, такожь запавши̂ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцеви̂ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє нови̂ аркушѣ купонови̂, за зворотомъ коштôвъ, котри̂ самъ поносить

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.
Білєты корабельни̂ до Америки
въ
Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.
I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a
WIEN.
Поясненя безплатно. 4590

„ДНѢСТЕРЪ“
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ ул. Валова ч. 11.
перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.
Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.
Договоры заключени̂ зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысши̂ сумы.**
Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.
„Днѣстеръ“ приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.
Друки, проспекты и всяки̂ поясненя подають Аґенты, установлени̂ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414
Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.
Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

„МАРІѢВКА“ Заведенье водолѣчниче
коло Львова (почта Львôвъ). 4705
Шѣсть кільометрôвъ вôдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречуднôй мѣсцевости, окруженôй лѣсами въ значнôй части шпильковыми. Пять мурованыхъ мешкальныхъ поверховыхъ будынкôвъ, *одинъ партеровый* Въ заведеню каплиця, въ котрôй вôдправляє ся богослуженье. Взôрцеве устроєнье такъ вôддѣлôвъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и бальконами) пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляція, ґімнастики, купелѣ електрични̂ и инши̂ пôсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хôдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товариски̂. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефонічною мѣста Львова. Заведенье функціонує цѣлый рôкъ безъ перервы. Услôвя приступни̂. Близшихъ пояснень удѣляє и замовленя приймає зарядъ заведеня
Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лѣкарь управляючій.*

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку
ЛЬОСЫ ТУРЕЦКИ̂
Тягненье 1 серпня.
Головна выграна 600.000 франкôвъ.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 3 зр.
ИТАЛІЙСКИ̂ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА
Тягненье 1 серпня.
Головна выграна 15 000 франкôвъ.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 3 зр. за 5 льосôвъ.
3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского I. емісіи
Тягненье 16 серпня.
Головна выграна 45 000 зр.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.
ПРОМЕСЫ на ти̂ льосы по 1·50 зр.

ТАРИФА ПРЕМІОВА
на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ включно до 16 серпня с. р.
[На случай выльосованя обезпеченого льосу одержує ся такій самый невыльосованый]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр	кр		евентуальна страта при выльосов. зр.	кр.
5% льосы зъ р. 1860 цѣли̂ на зр 500	1 серпня	2	75	за штуку	170	—
штуки на зр. 100	„	—	80	„	51	—
3% льосы заведеня кредитов. земск. австр. I. емісіи*)	16 серпн	—	20	„	15	—

*) Квітъ преміовый (Gewinnstschein) належить на случай выльосованя обезпечаючому.
ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. Заведеня кред земского.
Головна выграна зр. 45.000 по зр. 1·50.
Товариство банкове и конторы вымѣны
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ, площа Галицка I. 4752

Звѣстне вôдъ року 1868
БЕРҐЕРА
ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.
Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всяки̂ выкиды шкôрни̂** особливо на довготреваючи̂ и лущачи̂ ся лишаѣ, коросту, струпы и паразитни̂ выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — **Берґера мыло смоляне** має 40% **смолы деревнои** и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ **фальшованьемъ** треба жадати выразно **Берґера мыло смоляне** и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный.
Позаякъ навѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ“ яко певный знакъ правдивости нашого выробу.
Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.
Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои нечистоты шкôры, на выкиды шкôрни̂ и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче
Берґера ґліцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.
въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр. по 6 штукъ 1·90 зр.
Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючи̂ заслугуючи̂ на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкôры **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; **мыло ихтіолеве** на ревматизмъ и червенôсть лиця; **мыло веснянкове** дуже успѣшне; **мыло таннинове** противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; **мыло до зубôвъ**, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.
Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Troppau)
вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнароднôй выставѣ фармацевтичнôй у Вѣдни 1883 року.
En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.
En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда, Як. Байзера, П. Ґайльгофера Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 13—24.

Необходима **КАТРАЙНЕР-А** для кождого ґаздôвства **КНАЙПА СОЛОДОВА** єсть **КАВА**
зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу здоровѣйшу** и **бôльше поживну** каву. — **Незрôвнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надає ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати пôдроблень.** ½ **кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.**
Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 32—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 159. Львôвъ, Понедѣлокъ 19 (31) липня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolllzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Першî зборы

радикального товариства політичного „Народна Воля“ въ Коломыи.

Вчера, въ недѣлю 30 н. ст. липня, вôдбулись въ Коломыи першî зборы радикального товариства політичного „Народна Воля“. Зборы вôдбувались въ будынку въ огородѣ мѣскôмъ. Явилось по-надъ 150 селянъ, переважно зъ мѣсцевостей близшихъ Коломыѣ, хочь, що правда, були селяне и зъ дальшихъ повѣтôвъ, якъ товмацкого, надвôрняньского, а навѣтъ зъ-пôдъ Тернополя зъ села Купчинець и зъ Буковины зъ села Чарапчева. Ся досыть численна участь селянъ дасть ся вытолкувати тымъ, що розôслано по-надъ 500 особистыхъ запросинъ — рѣчь доси небувала въ практичнôмъ примѣненю нашого житя політичного. Зъ священикôвъ не явивъ ся нѣхто, рôвножь не можна було бачити мѣщаньства коломыйского, а зъ интеліґенціи коломыйскои крôмъ пп. Даниловича, Ил. Гарасимовича, Трильовского и Павлика було зъ двохъ-трехъ людей. Зъ интеліґенціи поза-коломыйскои прибувъ лишь д-ръ Франко. Вôдпоручникомъ власти політичнои на сî зборы бувъ комісарь Хшонщевскій. Зборы зачались о 3-тôй год. зъ полудня.

Въ имени тымчасового выдѣлу „Народнои Волѣ“ повитавъ зôбраныхъ „панôвъ-товаришѣвъ“ д-ръ Северинъ Даниловичь: Товариство завязалось на то, щобы образувати політично селянъ якъ передовсѣмъ въ коломыйскôмъ и околичныхъ повѣтахъ такъ и взагалѣ въ цѣлôй Галичинѣ, — въ напрямѣ радикально-демократичнôмъ — особенно же, щобы добитись заведеня безпосередного тайного голосованя. Товариство оперте на проґрамѣ радикальнôй. Вôдъ коли заведено конституцію, вôдъ тогдѣ зачало ся у насъ житье політичне: всѣ люде зачали интересувати ся, що дѣєсь въ краю, зачали займатись правомъ, політикою. Тогдѣ выступили всѣ станы, круги, „сословія“ зъ своими бажанями та старались роздобути правъ въ свôй хосенъ. Станъ мѣщаньскій (промыслово-торговельный) и станъ бôльшои посѣлости добули собѣ найбôльше правъ за-для того, що були найбôльше просвѣченî; станъ селяньскій майже не забиравъ доси голосу. У насъ въ Галичинѣ запанувавъ въ житю політичнôмъ передо всѣмъ станъ бôльшои посѣлости. Длятого треба доконче почути голосъ самого селяньства; треба щобы селяне взялись за житье політичне. Але не така то легка рѣчь житье політичне. Треба просвѣты, треба знати добре справы політичнî, треба образованя політичного — и се задача „Нар. Волѣ“.

И у насъ — продовжавъ дальше д-ръ Даниловичь — зроблено де-що на тôмъ поли: образовано селянъ політично, ставляно проґрамы. Але выбрано до тои роботы неконче добру дорогу. Вся політика обмежилась на „противеньствѣ“ противъ Полякôвъ, котрî у насъ взяли верхъ за-для бôльшои просвѣты и бôльшои силы економічнои. Руска интеліґенція не входила докладно, що властиво потреба селянинови яко такому, а лишь станула на грунтѣ національнôмъ и боролась о мову, языкъ при всякихъ справахъ, отъ н. пр. въ шкôльництвѣ. Партія національна опиралась на селяньствѣ, але говорила лишь про права національнî, а не селяньскî. Розберѣмь, чи було се вôдповѣдне? Въ громадѣ все говорилось и буде говоритись по руски, въ школѣ вчать по руски, бо инакше дитина нѣчого не зрозумѣла бы, хлопови все однаково, по якому прийде для него ліцитація, чи по руски чи по польски. Але селянинови не все одно, чи вôнъ має загинути матеріяльно. Зъ того погляду выходить партія радикальна; у неи передовсѣмъ справы селяньскî, добро селянъ, рôвнî права політичнî, образованье політичне селянина. Селяне повиннî знати кожду справу добре и не датись збити зъ толку. Сего вже по части навчивъ „Хлібороб“, а дальше въ тôмъ напрямѣ робити можна при помочи зборôвъ, вѣчь, аґітацій, помочи правнои и т. п. Отсе задача „Народнои Волѣ“.

По тôй промовѣ наступили формальности: перечитанье статутôвъ, вôдчитанье спису членôвъ и выбôръ выдѣлу.

П. К. Трильовскій вôдчитавъ статуты, затвердженî намѣстництвомъ 17 червня с. р., и пояснявъ поодинокî параґрафы. (Головнî параґрафы сихъ статутôвъ подамо пôзнѣйше.)

П. Павликъ вôдчитавъ членôвъ, що вписали ся до товариства. Вписало ся до 160 селянъ (зъ деякихъ сѣлъ, якъ н. пр. зъ Карлова, надôслано списы кôльканацяти членôвъ) а зъ интеліґенціи лишь тыхъ пятьохъ людей, що вôйшли вôдтакъ до выдѣлу. Записанî члены лишь въ части заплатили членьску вкладку 20 кр., тожь и замѣтка „Хлібороба“, що селяне домагали ся побôльшеня вкладки на 50 кр. та заявляли готовôсть заплатити єи, подобає на звычайну сему орґанови чванливôсть.

До выдѣлу выбранî аклямацією на предложенье п. Трильовского: д-ръ Иванъ Франко, д-ръ Сев. Даниловичь, Мих. Павликъ, Ил. Гарасимовичь, Кир. Трильовскій та селяне: Ив. Сандулякъ зъ Карлова, Ив. Дорундякъ зъ Кійданча, Н. Фокшей зъ Москалѣвки и Вас. Кійданецкій зъ Печенѣжина.

Головою товариства выбрано аклямацією д-ра Ив. Франка, котрый — якъ мотивувавъ п. Трильовскій, предкладаючи сю кандидатуру — положивъ великî заслуги для справы радикальнои и поступу.

Д-ръ Ив. Франко, обнявши провôдъ зборôвъ, подякувавъ за честь, вôддану выборомъ на голову товариства, хочь якъ самъ сказавъ, єго дѣяльнôсть звернена бôльше на працю наукову анѣжь на житье політичне. Але годѣ вôдмовити сему покликови зборôвъ.

Вôдтакъ майже цѣла дальша промова п. Франка була мовь ґенеральною сповѣдею зъ минувшого житя и якимсь оправдуваньемъ. А въ сповѣди тôй злучивъ п. Франко свою особу зъ п. М. Павликомъ и говоривъ въ числѣ многôмъ. Мы, я и Павликъ — говоривъ п. Франко — зачали ту дѣяльнôсть вôдъ 1875 р. Тяжкî часы найшли на насъ; люде вôдцурались и просто боялись насъ — а лишь за се, що мы мали сумлѣнье хлопске. Мы выйшли зъ-пôдъ сѣльскои стрѣхи и не перестали думати про хлопску бѣду. Двацять лѣтъ минає, а у насъ тота сама думка, лишь що зъ поступомъ часу, мы пôзнавали бôльше, якъ та бѣда глубоко запустила корѣнье. Мы належали зъ разу до товариства москвофільского, але то було лишь молодече товариство, вôдтакъ заходами одного чоловѣка мы навернули ся до народовста задля живои мовы, а опôсля стали на грунтѣ правды. Мы стали соціялістами, обгорнули любовію нужденный нарôдъ, бо якъ каже св. Павло: и сто языками говорити не поможе, єсли нема любови. Мы не вôдрѣкаємось сего й теперь, але мы побачили, що не вôдъ разу можна до того дôйти; треба перебути велику школу и мы стали радикалами. На грунтѣ галицкôмъ треба выбирати посередну дорогу. Може мы й помыляємось що-до выбору средствъ въ борбѣ о добро народу, але нашî думки и намѣры щирî. Роблено намъ рôзнî закиды. Казали, чого вяжетесь зъ темнымъ хлопомъ, вôнъ мусить згинути — такои гадки суть и деякî Русины. Але мы не подѣляємо тои гадки; мы стоимо за борбою, хочь и не знаємо хто побѣдить; наша вѣра держить насъ въ тôй борбѣ. Були покусы; може бы були мы зыскали ласку паньску, єсли бы покинули нашî гадки, — але мы вже за старî до того. Закидають менѣ космополітизмъ; я не бувъ и не буду космополітомъ, хочь и мушу признавати загально людскî добутки. Казано, що я Русинъ, котрого кости оброслî польскимъ мясомъ. се неправда. Закидано, що пишу въ польскôй ґазетѣ; сего я не встыдаюсь, бо нашî зносины звязанî тѣсно зъ польскими, а зарабляючи на хлѣбъ, я служу все рускôй справѣ. Впрочôмъ польска ґазета прислужилась неодному Русинови, котрого голосъ не найшовъ мѣсця у Русинôвъ.

Товариство „Народна Воля“ — закôнчивъ д-ръ Ив. Франко — то мовь мала дитина безъ опѣки середъ поля пôдъ вечѣръ. Дитина боить ся. Дитинѣ можна вказати дорогу и сказати: не бôй ся! Борѣть ся, а будучнôсть покаже!

Приступлено до послѣднои точки нарадъ — до внесень членôвъ.

Д-ръ Сев. Даниловичь, пояснивши популярно назву радикалôвъ, що се корчôвники лихихъ вôдносинъ — поставивъ внесенье: выдѣлъ „Народнои Волѣ“ выдасть книжочку, де буде написане, чого домагають ся радикалы у всѣхъ справахъ, значить ся буде подане становище и проґрама партіи радикальнои. — При тôмъ внесеню забравъ голосъ Ив. Сандулякъ и пояснивъ, що задача радикалôвъ вычистити дички зъ саду: усунути лихо, пôдъ котрымъ стогне нарôдъ — та боронивъ радикалôвъ передъ закидомъ безбожности и безвѣры. — Внесенье принято.

Кир. Трильовскій розповѣвъ аґітацію, розведену въ Австріи за загальнымъ безпосереднымъ голосованьемъ и внѣсъ, щобы выдѣлъ выготовивъ петицію, розôславъ єи членамъ, а члены товариства мали бы збирати пôдписы. — Въ тôй справѣ забравъ голосъ Вас. Чернявскій зъ Вовчковець, але зъ бесѣды выходило, що не мавъ ясного понятя о загальнôмъ голосованю, бо все сходивъ на выборы громадскî, при котрыхъ роблять, що хотять, лишь двôръ, ксьондзъ та ихъ слуги. — Внесенье принято.

Справу окружныхъ вôйтôвъ порушило кôлькохъ бесѣдникôвъ. Петро Федѣвъ зъ Угорникъ зробивши порôвнанье мѣжь матерію, котра для своєи дитины наймила няньку глуху, слѣпу и недбалу, а селяньствомъ, котре для добуваня и охороны своихъ правъ повысылало недбалыхъ послôвъ — перейшовъ на окружныхъ вôйтôвъ та остерѣгавъ передъ ними, бо се будуть давнî мандаторы. — Ив. Сандулякъ рôвножь противный окружнымъ вôйтамъ бо то тягаръ великій а вкроченье правъ теперѣшныхъ вôйтôвъ. — Ухвалено, що выдѣлъ має выготовити и въ тôй справѣ петицію.

Бородайкевичь зъ Бортникъ розводивъ ся надъ матеріяльною нуждою селяньства и хотѣвъ розвинути свôй плянъ поправы матеріяльного быту селянъ въ той спосôбъ, щобы выкуплено грунты бôльшои посѣлости, якъ зроблено зъ пропінацією — коли комісарь правительственный зворушивъ ся на сей плянъ, а презідія (д-ръ Франко) загалюкала Бородайкевича, подаючи причину, що теперь не о сѣмъ говорить ся. — На представленье довѣрочне п. Павлика, що вôдобрати голосъ въ такôй справѣ чистый скандалъ для презідіи — забравъ голосъ д-ръ Даниловичь и сказавши, що справа прибôльшеня землѣ для селянъ дуже важна але и не такъ легка, внѣсъ: выдѣлъ обдумає средства и скличе въ тôй справѣ вѣче.

Олекса Полюкъ зъ Тенетникъ (?) порушивъ справу вынайму селянъ на роботы въ Румуніи. Сей бесѣдникъ и слѣдуючî два: Ив. Сандулякъ та д-ръ Даниловичь представили разячî факты надужить. Ухвалено: выдѣлъ выготовить меморіялъ, въ котрôмъ буде домагати ся, щобы жиды аґенты складали кавцію на додержанье точокъ контракту та щобы австрійскî консуляты въ Румуніи щирѣйше заопѣкувались вынаймленымъ селяньствомъ.

Ив. Фоктей зъ Москалѣвки заохочувавъ селянъ, щобы сѣяли насѣнье, яке дôстають вôдъ „патронятъ“ (проводирѣвъ партіи радикальнои), бо крайна пора хоронитись селяньству вôдъ загибели.

Послѣдна справа бувъ протестъ противъ заводженя испытованыхъ акушерокъ на кôлька сѣлъ. Бесѣдники: Ив. Кузикъ зъ Карлова и Ив. Сандулякъ выказували, що выдатки на такî акушерки були бы новымъ тягаромъ а помочи було бы мало, бо акушерка не дала бы собѣ рады. Натомѣсть лѣпше — высылати дѣвчатъ сѣльскихъ на науку акушеріи а вôдтакъ тî дѣвчата вчили бы сѣльскихъ бабъ. — Выдѣлъ „Нар. Волѣ“ має тою справою занятись.

По тôмъ замкнувъ д-ръ Ив. Франко зборы. Найшовъ ся одинъ селянинъ, що запроєктувавъ вôдспѣвати „многая лѣта“ и вже розляглись першî звуки, коли „патронята“ застановили спѣвъ, а п. Трильовскій пôднѣсъ окликъ: Слава радикальнôй партіи! Окликъ найшовъ досыть

Чортовый портретъ.

Украиньска леґенда И. Курского.

(*Конець.*)

Омелько и очи вытрѣщивъ и ротъ роззявивъ и руки розложивъ вôдъ великого подиву. Якъ бы не бувъ пяный, то напевно бувъ бы пôзнавъ, що се щось не просте, але коли хмѣль гудѣвъ въ єго головѣ, то вôнъ тôлько придивлявъ ся, та дивувавъ надъ роботою цигана.

— Ну, дивись, батько вже готовый — правда, що за моторный паробокъ: лише дѣвчинѣ пôдъ пару! — усмѣхаючи ся, сказавъ циганъ, показуючи на батька, якъ той пôдводивъ ся зъ ковала такимъ парôбкомъ, що, якъ той каже, нѣ написати нѣ намалювати.

— Ну, и кумедія! — промовивъ Омелько, споглядаючи на цигана и єго молодого батька.

— И, батько! Хиба такî чуда водять ся на бѣлôмъ свѣтѣ — промовивъ циганъ.

— Правду каже, — на сѣмъ свѣтѣ много чудесъ — згодивъ ся Омелько.

— Ну, и що-жь, давай теперь свою стару, нехай єи перекую на молодицю.

Якъ бы зновъ не горѣвка, то Омелько напевно бы розваживъ: на якого чорта менѣ молодои жѣнки, коли я старый? хиба на се, щобы она мене покинула? Проживъ я зô старою двацять пять лѣтъ въ спокою и въ згодѣ, буду жити якъ и перше. Але що въ Омельковôй головѣ хмѣль гулявъ, то єму прийшла охота мати молоду жѣнку замѣсть старои и не дуже думаючи, крикнувъ:

— А ну, жѣнко, ходи сюда?

— Та чого хочешь, старый? — спытала жѣнка, станувши на порозѣ.

— Того, щобы ты зробила ся зô старои молода, та єще така, щобы за тобою всѣ хлопцѣ бѣгали — промовивъ Омелько, поважно взявши ся за боки.

— Чи ты одурѣвъ?

— Та де! Отъ мôй робôтникъ, циганъ, перекує тебе въ таку молодицю, що и самъ сотникъ позавидує.

— А, бодай тебе! Не знати, що выгадавъ! Та хиба се можна мене перекувати?

— Правда! Я зъ тебе таку молодицю зроблю, що ажь гей! — сказавъ циганъ.

— Пекъ ти, нѣколи не повѣрю, щобы щось подôбного можна було зробити.

— Ось дурна диви, якого паробка выковавъ циганъ зô свого старого сивого батька. И зъ тебе такъ само зробить.

— Пожартувавъ, буде досыть. Ще стиранка не готова. Мушу докôнчити — промовила Мотря, и хотѣла ити, но Омелько имивши єи за руку крикнувъ:

— Нѣ, стара, ты мусишь бути молодою — и привѣвъ єи на ковало.

— Я зачну, а ты помагай! — крикнувъ циганъ, бьючи Мотрю молотомъ по головѣ, вôдъ чого она навѣть не писнувши впала мертва. Потôмъ циганъ пôднявъ Мотрю и положивши на ковало, почавъ ковати, наче кусникъ зелѣза, зъ котрого має бути пôдкова. Омелько мимо волѣ, не понимаючи, що робить, робивъ те саме, що циганъ, — тôлько зъ другого боку ковала.

— Поліцай! ратуйте! коваль Омелько жѣнку вбивъ! — роздались голосы селянъ, що прийшли до кузнѣ по замовлену роботу.

Крикъ селянъ вôдъ-разу протверезивъ Омелька. Вôнъ кинувъ свою роботу, оглянувъ ся — анѣ цигана, анѣ єго вôтця не видно; замѣсть нихъ цѣла кузня повна людей.

— Ой, йо, йой! Пропала моя голова! — простогнавъ Омелько, кидаючи молотъ и добровôльно вôддавъ ся въ руки сѣльскому начальству, котре сейчасъ єго увязнило, поставило коло него сторожу и о всѣмъ донесло гетьманови.

Гетьманъ, розглянувши справу Омелькову, велѣвъ повѣсити Омелька.

Скорше вôдъ блыскавки полетѣвъ чортъ зъ доносомъ до свого пана, цѣлковито пересвѣдченый, що заслуживъ ласку у дѣдька.

— Ну, що ты зробивъ зъ Омелькомъ, кажи? — спытавъ дѣдько, остро дивлячи ся на чорта.

— Вже я єму доправивъ! Бôльше не буде насмѣвати ся надъ вашимъ портретомъ, ваша всетемнѣйшая темности.

— Якъ се було?

Чортъ оповѣвъ.

— Бовванъ, дуракъ, теля, бодай тобѣ сто бабъ на голову сѣло, — заревѣвъ дѣдько.

Чортъ выставивъ языкъ вôдъ подиву.

— Ахъ, дурню дурню, — продовжавъ дѣдько, — баранячу маєшь голову а свиняче рыло. Ну, чи маєшь ты хочь трохи розуму въ головѣ?

— Та... — ваша всетемнѣйша темното...

Але чортъ не давъ єму докôнчити и закричавъ: — А ты ще смѣєшь оправдуватись — имивъ чорта за хвôстъ и почавъ нимъ сѣпати. Чортъ вывъ, ревѣвъ и просивъ о пощаду. Давши собѣ духа зъ чортомъ, дѣдько поставивъ єго передъ собою и такъ до него промовивъ:

— Слухай ты, бараняча голово, ослячî вуха! Що зъ того буде, що Омелька повѣсять? Прецѣнь єго повѣсять безъ вины, а хто безъ вины умирає, той до насъ не дôстає ся, а ты, бараняча голово, такъ зробивъ, що вôнъ просто пôйде до неба. Зрозумѣвъ?

— Зрозумѣвъ, виненъ, ваша всетемнѣйша темното.

— Отъ, якъ бы ты на правду перековавъ Омелькову жѣнку зô старои на молоду, то було бы инакше. Зрозумѣвъ?

— Зрозумѣвъ, ваша темности.

— Отже забирай ся и що-будь бы не було, спаси Омелька, потому залѣзь єму въ ребро и жени єго на молодицѣ, а потôмъ... ну, потôмъ и безъ чорта такъ буде, що Омелько заслужить на пекло.

— Слухаю, ваша темности! — пропищавъ чортъ и поклонивши ся низько дѣдькови, полетѣвъ до вязницѣ, де сидѣвъ Омелько.

Омелько выжидаючи смерти, сидѣвъ задуманый, бѣдкаючи ся надъ тымъ, що такъ нѣ-защо погубивъ свою добру и вѣрну дружину. Але отъ чує зновъ знакомый голосъ цигана:

— Омельку, батечку, здоровî були! — и передъ нимъ наче зъ землѣ вырôсъ циганъ.

— А то ты, чортовый цигане! — закричавъ Омелько, кидаючи ся на цигана-чорта, и ударивъ єго зъ цѣлого розмаху; но кулакъ попавъ на стѣну.

— О, бодай тебе! — закричавъ Омелько, имаючи ся за свôй кулакъ

— Та ты не гнѣвай ся, ино послухай мене — промовивъ чортъ.

— О, ажь за богато я тебе слухавъ, — на добро мене навѣвъ!

— Не пропадешь, батечку.

— А може ты мене спасешь?

слабый вôдгомонъ — мабуть за-для того, що таке не було доси въ практицѣ.

Коментарь радикала

до статьѣ клерикала.

Kurjer Lwowski помѣстивъ въ двохъ послѣдныхъ числахъ статьѣ, що можуть заинтересувати загалъ Русинôвъ. Першу статью написавъ п. Ив. Фр., а єсть она коментаремъ до другои статьѣ, надôсланои Kurjer-ови якимсь рускимъ prywatnym wikarym.

Колись польскій гумористъ, небôщикъ Лямъ, нарѣкавъ на громадне ходженье рускихъ питомцѣвъ на університетскій выклады й называвъ се ходженье — розтручуваньемъ мирныхъ людей „za pomocą gr. kat. Seminaryum“. Рускій радикалъ зъ Kurjer-a Lw. спамятавъ собѣ мабуть сей дотепъ и спожиткувавъ єго дуже орігінально: „za pomocą — jednego z księży najmłodszej generacyi, prywatnego wikarego“ доказуе, що нинѣшнѣ партіи народовцѣвъ и москвофілôвъ — абстракційнѣ, й мусять зникнути й бути зъабсорбованѣ клерикалами й радикалами. Доказуе вôнъ се на основѣ листу сего молодого священика. Якъ побачимо, листъ сей що-до рѣчи дуже слабо вяжесь зъ радикальнымъ коментаремъ, помѣщенымъ передъ нимъ (въ попереднôмъ числѣ Kurjer-a); видно, що радикалови богато бôльше розходилось о свôй коментарь, якъ о самъ листъ. Мы придивимось впередъ листови.

Боючись, що нѣяке письмо руске не умѣстить єго „дивоглядныхъ поглядôвъ“ (?!), удаєсь о. клерикалъ „єдино зъ патріотизму до безстороннои, правдивои и справедливои редакціи Kurjer-a“.

„Неразъ чуемо нарѣканя, що латинники систематично пôдкопують нашь обрядъ, мѣшають ся до справъ нашои церкви, не дотримують конкордіи (доказъ — Тучапы, а въ послѣдныхъ часахъ и се, що власти улекшують навѣть одиницямъ переходъ зъ гр.-кат. обряду на латиньскій). Дивно, що до сеи справы мѣшають ся й свѣтскѣ Русины, выходячи зъ хибнои основы, що гр.-кат. церковь тѣсно получена зъ народностію, та що зъ латинізацією поступае й польонізація. Чому-жь бы не подумати собѣ Русинôвъ лат. обряду? Коли-жь такими Русинами, яко Поляками, нѣхто не займесь, то они мусять прилягчи до чужихъ; при выборахъ идуть зъ Поляками на шкоду Руси, а по-найбôльше й свою власну. Але є й выимки мѣжь ними, що йдуть зъ Русинами, ба домагають ся рускихъ проповѣдей; що бôльше, одинъ латиньскій священикъ вѣвъ по руски навѣть катехизацію такихъ дѣтей, та й не мôгъ же инакше, коли справдѣ хотѣвъ ихъ чого научити. Такѣ Русины повиннѣ-бъ мати рускѣ народнѣ молитвы, якъ мають такѣ-жь молитвы Поляки, Нѣмцѣ, Французы лат. обр. Отже свѣтскѣ Русины повиннѣ-бъ понехати середновѣчну борбу о обрядъ (отже Фотіевi й моравскому Ростиславови йшло тôлько о обрядъ? — се радикальна фраза, о. сотруднику; *Ред.*), а займитись Русинами лат. обобряду, старатись въ лат. ординаріятахъ о такихъ священикôвъ для тыхъ Русинôвъ, котрѣ-бъ умѣли по руски, проповѣдували й катехізували по руски, бо-жь се лежить въ интересѣ спасенія души сихъ Русинôвъ (такъ, такъ, скажѣть се, отче, лат. ординаріятамъ, щобъ они не забули). Тогды вôдпаде полячень через змѣну обряду.

„Справы-жь гр.-кат. церкви (якѣ?), — pozostawmy duchowieństwu. Не вôдгрожуймо ся Римови, бо се противить ся програмѣ проголошенôй въ соймѣ. Таке вôдгрожуванье може мати лише значѣнье — переходу на православіе (чи справдѣ? а отъ Тучапы перейшли були на безконфесійнôсть, *Ред.*), а хто скаже, що вôнъ гр.-католикъ, то мусить нимъ бути безъусловно. Дотычно змѣны обрядôвъ, то прецѣ тôлько постановы церковнѣ що-до вѣры й етики незмѣннѣ, а всѣ прочѣ можуть бути змѣненѣ властями, и рѣшае про се зверхникъ церкви.“

Отсе въ коротцѣ листъ. Зачнемо вôдъ кôнця. Не думаємо брати о. сотрудника надто трагічно й не думаємо такожь запускатись въ далекѣ выводы богословскѣ. Оттакѣ выводы — се таки справдѣ полишѣмь хиба богословамъ, мы люде свѣтскѣ... Але зъ тои одробины катехизму, що научили насъ бѣдныхъ людей свѣтскихъ, мы затямили собѣ по просту, що коли-бъ... и не знати тамъ хто радивъ намъ грѣхъ, то мы бы не могли на се нѣякъ згодитись! А самоубійство чей грѣхъ, отче? а байдужбсть для свого истнованя, для справъ суспôльныхъ и національныхъ, чи-жь се що иншого, якъ не самоубійство? Сего намъ нѣякій дѣйстный клерикалъ не може на правду радити, се щось не спроста..

Высше въ примѣтцѣ згадали мы про безконфесійнôсть Просимо о. клерикала (коли вôнъ справдѣ клерикалъ) не лякатись, — мы хотѣли тôлько зазначити выразно, що намъ анѣ на гадцѣ якiсь переходы, чи на православіе, протестантизмъ, штунду, чи на що. Мы — Русины, гр.-католики. Що же до безконфесійности, то не така се рѣчь страшна, якъ выглядае зъ боку. Противно: probatum est!! Въ нашôй безконфесійности (говоримо теоретично) не нарушили-бъ мы нѣ однои доґмы, чи то католицкои вѣры чи етики, мы чекали-бъ спокôйно (via Тучапы), щобъ власти — лѣпше поінформованѣ — позволили вернути намъ на нашь давный, чистый, незлатинізованый обрядъ, а чей власти не були-бъ для насъ менше выразумѣлѣ, якъ для Тучапянъ. Було бы въ тôмъ може трохи звычайного шахрайства зъ нашои стороны (наколи-бъ мы перейшли на безконфесійнôсть пôдмовленѣ, зъ готовымъ пляномъ), та що-жь дѣяти, коли инакше годѣ, ad majorem gloriam. А стояли-бъ мы такъ за нашь обрядъ, бо вôнъ, дякуючи обставинамъ, тѣсно полученый зъ нашимъ національнымъ истнованьемъ.

Отъ куды веде казуистика. Уживають єи иншѣ, безоглядно, такъ чому бы и мы грѣшнѣ?... Лишѣмъ же єи на боцѣ, тымъ бôльше, що й о. сотрудникъ очевидячки тôлько зажартувавъ собѣ, хотѣвъ насъ налякати, мабуть ad usum свого приятеля. Та-жь прецѣ, коли вже маємо упоминатись о національнѣ интересы й потребы въ церквѣ — Русинôвъ обряду латиньского (!), тожь вôльно намъ свѣтскимъ чей упôмнутись о дещо й у своихъ власныхъ „ординаріятôвъ“; чи-жь Русины гр.-католики таки вже справдѣ гôршѣ вôдъ Русинôвъ-латинникôвъ? Мы мусимо безоглядно, твердо, упоминатись о нашѣ національнѣ интересы въ церквѣ, тымъ усильнѣйше, що духовеньство наше (дякуючи не якомусь тамъ „нововыхованому типови молодои ґенерацiи духовныхъ“, нѣ, але за-для хвилевыхъ обставинъ) маe при оборонѣ своихъ питомыхъ интересôвъ въ великôй части звязанѣ руки. Патріотичный о. сотрудникъ буде мôгъ тутъ дуже легко порозумѣтись зъ нами свѣтскими, й поінформуе насъ може въ потребѣ (отъ якъ на пр. латиньскѣ духовнѣ информували свѣтскихъ Тучапянъ). Дбають же про интересы своеи церкви не тôлько свѣтскѣ Русины, але й Поляки, Нѣмцѣ, Французы... всякѣ можливѣ „Европейцѣ“.

Певно, треба тямити й про Русинôвъ-латинникôвъ. Се навѣть рѣчь перворядноі ваги, гôдна уваги „Народнои Рады“ й нашихъ послôвъ. Авторъ листу заслуживъ ся, вказавши на неи. Але нашь власный обрядъ намъ близшій и дорожшій. Въ справахъ вѣры й етики наша Русь зъ давенъ-давна хилилась до згоды зъ Римомъ, офіціяльноі схизмы у насъ властиво таки здавна якбы й не було, а розходилось о обрядъ, та — о тыхъ нещасныхъ посередникôвъ мѣжь нами а Римомъ (дякуючи нашôй політичнôй слабости). Поки що — мы кождый перехôдъ на обрядъ латиньскій мусимо уважати готовою національною стратою; мусимо выступати противъ него тымъ острѣйше, що супротивъ конкордіи можливый такій перехôдъ тôлько дорогою нарушеня доґмъ (Тучапы) та кривленя совѣстею. Але й се правда: male parta нѣкого не збогатили. По усуненю рôзниць обрядовыхъ прийшла-бъ черга на рôзницѣ племѣннѣ й суспôльнѣ, поминувши вже, що кожде довôльне нарушуванье правъ веде до анархіи. Вже такъ разъ зъ нами було! Не знаємо, чи потрѣбно бы сего кому на ново...

На се послѣдне спекулюе такъ трохи радикальна екзеґеза клерикального листу. Радикалъ бачить, що безъ клерикалізму не маe радикальна партія у насъ раціи бутя — яко осôбна партія, принціпіяльно рôзна вôдъ народовцѣвъ. Придивѣмъ же ся ще писаню радикала, тôлько обережно, бо се вже така тононька тканка, що таки за дотыкомъ рве ся.

(Конець буде.)

Судôвництво а селяньство.

Написавъ

Д-ръ Коркило Чайковскій.

Amicus Plato, sed magis amica veritas.

(Дальше.)

IV.

Табуля.

Законъ о книгахъ грунтовыхъ зъ 25-ого липня 1871. ч. 95 В. з. д. єсть добуткомъ найновѣйшои науки и вôдповѣдаe, якъ кажуть духови часу. Но мимо того не вôдповѣдаe вôдношенямъ нашого краю, єсть для селянъ жереломъ великихъ тягарôвъ и не приносить хôсна вôдповѣдаючого высотѣ коштôвъ поношеныхъ селянами.

Табуля, яко така, єсть дуже доброю институцією, але тôлько для краєвъ, де населенье богате, а земля дорога и де кредитъ реальный розвиненый, — а тамъ, де нарôдъ незаможный якъ у насъ, була бы табуля тôлько тогдѣ добра, єсли бы удержанье єи нѣчого не коштувало интересованыхъ, якъ се єсть въ Боснѣ и Герцеговинѣ, де правительство справдѣ дбаe про полекшѣ для селяньства.

Въ послѣдныхъ часахъ, коли еміґрація селянъ до Россіи порушила богато умôвъ и дала товчокъ до діскусіи о вôдносинахъ сѣльского народу, писано богато о книгахъ грунтовыхъ, а властиво о коштахъ полученыхъ зъ удержаньемъ тыхъ книгъ въ порядку, яко о одной зъ головныхъ причинъ еміґрації.

Тѣ нарѣканя въ богато взглядахъ оправданѣ; але трудно тую справу радикально поправити, особливо, якъ довго обовязуе законъ о книгахъ грунтовыхъ зъ року 1871, примусъ легалізаційный и законъ о евіденціи катастру грунтового. Примусу легалізаційного на теперь въ Галичинѣ знести не можна, бо легалізація запобѣгаe богато обманамъ, якими певна часть спекулянтôвъ у насъ професійно займаe ся.

Ходить тôлько о тое, щобы кошты удержаня книгъ грунтовыхъ зредуковати до minimum, — бо кошты, якѣ при теперѣшныхъ обставинахъ интересованѣ поносять, суть, особливо при меншихъ купнахъ вôдповѣдно дуже великѣ Контрактъ купна для селянъ списуе звычайно нотарь, а єго належитости унормованѣ окремымъ закономъ, о таксѣ нотаріяльнôй. Пôсля тои таксы належить ся нотареви:

1) за контрактъ до 200 зр.	1·—	до —·—	зр.
2) за писанье: (три стороны по 10 кр.)	—·30	до —·—	зр.
3) за легалізованье пôдпису продаючого	—·30	до —·60	зр.
4) за вôдписъ до вымѣру належитости залученый до поданя табулярного .	—·30	до ·—	зр.
5) за вôдписъ до табулѣ	—·30	до —·—	зр.
6) за поданье табулярне пôсля цѣны купна	1·—	до 3·—	зр.
Разомъ	3·20	до 5·20	зр.

Селянинъ змагаe ся, працюе тяжко, щадить кождый крейцаръ. Наскладавъ собѣ кôльканацять або кôлькадесять реньскихъ и за тѣ грошѣ купуе кусникъ грунту. Иде до нотаря писати контрактъ, и пôсля таксы мавъ бы заплатити нотареви 4 до 5 зр. Тымчасомъ часто коштуе єго такій контрактъ 8 до 10 зр. и бôльше.

Або другій примѣръ: Братъ сплачуе сестру позичеными грôшми, то значить купуе у неи часть грунту; отже зновъ мусить ити до нотаря писати контрактъ и заплатити за него зъ рôзными еще додатками до 10 зр., або и бôльше.

Додати належить, що єсли предметомъ купна суть тôлько части парцелѣ, то треба крôмъ контракту до поданя табулярного долучити еще скіцъ зъ мапы катастральноі потрôйно здѣланый черезъ авторизованого ґеометра, котрый зновъ коштуе кôлька золотыхъ. А коли въ табулѣ аднотована малолѣтнôсть продаючого, треба ще залучити до поданя табулярного метрику, котра коштуе 1 зр. 50 кр.

При цѣнѣ купна выносячôй кôлькасотъ зр., всѣ тѣ кошты суть взглядно не великѣ, хотяй бы выносили и суму 50 зр. Але межи селянами лучають ся по бôльшôй части купна малыхъ кусникôвъ грунту за кôльканацять, або кôлькадесять зр, а кошты такого контракту выносять до 10 зр. и бôльше [отже неразъ половину цѣлои цѣны купна.]

При тôмъ мушу сконстатувати сей фактъ, що селяне жалують ся, що списуванье контрактôвъ коштуе ихъ дуже дорого. И для того тяжко имъ змогти ся на грунтъ.

Винна тому въ першôй лініи сама такса нотаріяльна — дуже скомплікована и не вôдповѣдаюча цѣлкомъ обставинамъ нашого краю. Тѣ, що укладали той законъ, не знали навѣть о тôмъ, що у насъ при переважнôй части контрактôвъ купна выносить цѣна кôлькадесять зр., тымчасомъ въ таксѣ найнижшу границю поставили вôдъ 200 зр., а потому вôдъ 200 зр. до 500 зр. — Пôсля тои таксы за контрактъ, де цѣна купна выносить на пр. 10 зр. належить ся 4 зр., а єли цѣна купна выносить 500 зр. то тôлько 1 зр. бôльше бо за писанье и за всѣ другѣ чинности такса однакова безъ взгляду на высокôсть цѣны купна.

Нотарь маe приписане гонорарiюмъ за часъ, за писанье, вôдъ вартости предмету, и нема означеноі таксы за поданье табулярне котре прецѣнь все зробити треба. Отже можна порахувати за контрактъ 2 зр., а за поданье табулярне написане въ кôлькихъ стихахъ 5 зр., а помимо того не буде то переступленьемъ таксы нотаріяльноі Всѣ уряды публичнѣ мають надъ собою безпосередный надзôръ: староства, суды, уряды податковѣ и т. д, — нотарѣвъ же нѣхто не контролюе. Урядники предкладають свои рахунки департаментамъ рахунковымъ, ихъ неразъ до половины занижають, а нотарѣ нѣкому своихъ рахункôвъ не подають до провѣреня

Вправдѣ, єли кому кривда, що нотарь за дорого рахуе, можна удати ся зъ жалобою до комнаты нотаріяльноі або до высшого суду. Но квестія, чи селянинъ маe на то потрѣбнѣ вѣдомости, щобы таку жалобу вносити, а по друге, хто єму напише єи? Знаємо, що кождый боить ся писати жалобу, бо єсли она безпôдставна и неправдива, то єго дожидаe процесъ, що найменше о обиду чести. А вкôнци все можна такъ вырахувати, що нѣколи не буде переступленя таксы нотаріяльноі.

Трафляють ся тутъ и тамъ по селахъ добрѣ, честнѣ писарѣ, що покôнчили кôлька клясъ ґімназіяльныхъ. Трафляють ся такожь дуже часто честнѣ, образованѣ учителѣ, и тѣ охотно писали бы селянамъ меншѣ контракты. Але при легалізаціи пôдписôвъ на такихъ контрактакъ роблять нотарѣ и суды часто великѣ трудности Бо отъ прийде ся до нотаря, а вôнъ не хоче легалізувати, особливо по меншихъ мѣсточкахъ. — Въ судѣ зновъ часто скажуть, що судъ не на то, щобы легалізувати контракты, або, що не годить ся нотарямъ хлѣба вôдбирати, и такѣ другѣ нѣсенѣтницѣ. Отже треба бы обжаловувати, а ту зôйшли ся всѣ люде, котрыхъ пôдписôвъ потреба. Нѣчо иншого не зôстаe, якъ заплатити нотареви солоно и вертати въ спокою домôвь. Длятого то у селянъ єсть пересвѣдченье, що контракту о купно грун-

---

— Хто знаe, може и я.

— Забирай ся до свого батька чорта, а нѣ, то ти боки поломлю.

— Такъ якъ вже разъ обломивъ?

— Думаєшь, що якъ разъ тобѣ удало ся, то и другій разъ такъ само буде?

— И другій, и третій, и четвертый, якъ тôльки захочу, длятого, що я не то, за що ты мене маєшь: Я самъ чортъ. — И вôнъ вôдразу приймивъ свôй правдивый видъ.

Омелько хотѣвъ перехрестити ся, но чортъ поспѣшно додавъ:

— Погоди, Омельку! не проганяй мене, доки не выслухаєшь всего.

Омелько схаменувъ ся; чортъ продовжавъ: — Я прийшовъ тебе выратувати вôдъ смерти.

— Була колись правда, та заржавѣла! — перебивъ Омелько.

— Отъ послухай перше мене, а потôмъ роздумай, чи правду я кажу, чи нѣ. У тебе въ кузни намалювали хлопцѣ портретъ дѣдька, мового пана; ты смѣявъ ся надъ нимъ; за то дѣдько дуже озлобленый на мене, побивъ мене и приказавъ, щобы я тебе конечно погубивъ.

— Розумѣю — вôдмовивъ Омелько.

— Нѣ, ты всего не понимаєшь.

— Чому нѣ, сиджу ту въ вязници, а потôмъ гайда на шибеницю.

— А по тôмъ?

— А по тôмъ знаєшь що — смерть.

— А по тôмъ?

— А вже потôмъ самъ Богъ знаe, що буде! Невинно терплю. Прецѣнь ты убивъ мою жѣнку.

— Отже знай, хто невинно на земли терпить, той просто йде до раю. А намъ, чортамъ, се не въ смакъ.

— Еге ...

— Теперь понимаєшь, що менѣ треба тебе спати?

— Понимаю.

— Коли тебе будуть вѣшати, не вôдганяй мене хрестомъ.

— Та ты, ще може якѣ пакости хочешь менѣ робити?

— Кляну ся тобѣ рогами и чортячимъ хвостомъ, щобы я уже бôльше смолы не пивъ и не ѣвъ огня, коли говорю неправду Теперь, хочешь вѣрь, хочешь не вѣрь. Коли тебе стануть вѣшати, не хрести ся а я зроблю таке чудо, що тебе пустять цѣлого и здорового.

— Ну, красно, нехай на твоѣмъ стане.

— Памятай, що я тобѣ сказавъ, — промовивъ чортъ и щезъ.

Довго думавъ Омелько чи слухати чорта, чи нѣ? Вмерти невиннымъ и дôстати ся до раю, чи еще жити? На конець рѣшивъ ся послухати той разъ чорта. Захотѣло ся єму ще жити.

Настало рано. Товпа наповнила площу, посередъ котрои пôднимала ся шибениця а коло неи катъ походжавъ. Въ товпѣ чути було лише жаль за Омелькомъ, — одни жалували єго яко доброго коваля, другѣ якъ доброго чоловѣка, котрого чортъ попутавъ. „Ехъ, — можна було чути въ товпѣ — чого то по пяному не зробить чоловѣкъ! И вôдважный бувъ и побожный — самого чорта не боявъ ся; а таки єго чортъ попутавъ“.

Заголосили трубы и бубны, Омелька привели пôдъ сторожію; перечитали засудъ. Катъ поставивъ єго на стôльчикъ, накинувъ на него мотузокъ и вытрутивъ зъ пôдъ нôгъ стôльчикъ. Але въ ту саму хвилю мотузокъ урвавъ ся, а Омелько, якъ бы нѣчого не було, станувъ на ноги.

— Не збрехавъ, чортôвъ сынъ, не збрехавъ — подумавъ Омелько и серце єго радôстно затовкло ся

Нарôдъ зашумѣвъ, зафилювавъ ся и простугонѣвъ: — Неповинного вѣшають! Неповинного!

Катъ и начальство кинули ся идъ Омелькови, а далѣ, нужь оглядати мотузокъ. И що-жь? Показалось, що вôнъ перепаленый въ тôмъ мѣсци, де перервавъ ся.

Товпа ще дужше загудѣла и домагала ся. щобы Омелька, яко невинного, пустити!

— Погодѣть, православнѣ христіяне! скоро Омелько неповинный, то и въ друге мотузокъ не выдержить єго, — сказавъ судья и самъ докладно оглянувъ мотузокъ.

— Ладно! Вѣшай хоть десять разôвъ все одно — подумавъ Омелько и зновъ просунувъ голову въ петлю. И зновъ катъ выдруливъ стôльчикъ зъ пôдъ нôгъ и, — чудо, мотузокъ запаливъ ся и обôрвавсь, ба навѣть сама шибениця загорѣла ся.

Нарôдъ ще дужше заворушивъ ся и домагавъ ся сейчасъ вôдпустити Омелька

— Народе православный! Не могу я самъ вôдъ себе пустити Омелька; вже єго бôльше вѣшати не буду; вôдведу єго до вязницѣ, а о всѣмъ донесу гетьманови. Якъ вôнъ порѣшить, такъ буде, — сказавъ судія.

Нарôдъ притихъ и розбійшовъ ся. Омелька вôдвели до вязницѣ и донесли о всѣмъ гетьманови. Гетьманъ выслухавъ доносу и сказавъ:

— Чи не чарôвникъ вôнъ якій? або яка нечиста сила єму помагаe?

— Нѣ, — кажуть — передъ смертію вôнъ сповѣдавъ ся и причащавсь, та й добрый христіянинъ зъ него.

— Ну, коли такъ, то пустѣть єго на чотири вѣтры. А за се, що вôнъ терпѣвъ неповинно, дати єму сто срѣбныхъ.

— Що-жь менѣ теперь на свѣтѣ робити? — подумавъ Омелько, выйшовши зъ вязницѣ.

— Жени ся на молоденькôй дѣвчинѣ — шепнувъ єму чортъ.

— Ай, такъ заразъ и женити ся?

— Жени ся! Я тобѣ таку найду, що и у самого гетьмана нема такои — шептавъ чортъ, стараючись улѣзти въ Омелькове ребро.

Та ба, не такъ, склалось! Омелько нѣколи не проклинавъ, а и теперь ще не бувъ пяный, то чортови не удало ся влѣзти въ єго ребро, и Омелько, замѣсть женити ся, пôйшовъ въ монахи.

Батьки нашѣ, коли ще були молодыми, заходили часто-густо до земляка въ монастирь. Старый бувъ, дуже старый бувъ Омелько. Вôнъ, кажуть, и оповѣдавъ якъ єго чортъ попутавъ „Якъ бы у мене не було, — каже бувало, — сеи доброи навычки: нѣколи не проклинати, пропавъ бы бувъ зъ головою А теперь, може дозволить Господь хочь здалека рай Божій узрѣти и въ кôгтяхъ чортовыхъ не бути.“

Перекладъ зъ россійского.

ту и найпростѣйшого не вôльно списувати въ селѣ, тôлько у нотаря. Въ бôльшихъ мѣстахъ де живуть адвокаты, єсть певна конкуренція, але по меншихъ мѣстахъ заходять часто великій неправильности.

Певно, що въ многихъ случаяхъ конче потрѣбно, щобы нотарь контрактъ списувавъ, бо вôнъ дає запоруку, що актъ, нимъ списаный, буде все вôдповѣдати вымогамъ закона. Однакъ де совѣстнй писарѣ по селахъ, а предметомъ купна єсть одна або двѣ парцелѣ, то лежить въ интересѣ людности, щобы не ставити перешкодъ такимъ писарямъ въ списованю меншихъ контрактôвъ, та дальше, щобы суды и нотарѣ пôдписы на такихъ контрактахъ зъ всякою готовостію легалізували, якъ то міністерство справедливости найострѣйше наказує.

Що все ту наведене лежить въ интенціи законодавства — се выказує богато розпорядженъ, котрй въ оригіналѣ наведу: Die Verpflichtung der Gerichte, erbetene Legalisirungen vorzunehmen, ist eine unbedingte und nicht bloss subsidarische, durch die Abwesenheit des Notars bedingte [E. v. 23 Jänner 1877 Zl. 11906; Slg. 6358, G. Z. 1877 Nr. 13 J. Bl. 1877, Nr. 15] — Найважнѣйше въ тôй мѣрѣ єсть розпорядженье міністерства зъ 15-го мая 1873 р. Ч. 249. Оно звучить:

Durch Just. Min. Erl. v. 15 Februar, 1872 Z. 1992, wurden mit Rücksicht darauf, dass in Folge des §. 31 G. G. die Gerichte weit häufiger als bisher um die Beglaubigung der Echtheit von Unterschriften werden angegangen werden, die Gerichte daran erinnert, dass es für den Tabularverkehr von der grössten Wichtigkeit ist, dass den Parteien, welche sich an die Gerichte zumal auf dem Lande wenden, bei diesen jederzeit mit pflichtgemässer Bereitwilligkeit entgegengekommen werde. Insbesondere wurde vor der Verantwortung gewarnt, welcher die richterlichen Beamten durch Unwillfährigkeit und durch unbegründete Verzögerung ihrer Amtshandlung sich namentlich dann aussetzen würden, wenn die Parteien nicht in der Lage wären, sich an einen im Gerichtsorte wohnenden Notar zu wenden. Als ganz unzulässig wäre es aber anzusehen, wenn für die Beglaubigung von Unterschriften etwa nur einzelne Tage der Woche bestimmt würden, und es muss hiebei vornehmlich die dem geschäftlichen Bedürfnisse der Parteien, welche nicht am Gerichtsorte wohnen, schuldige Rüksicht betont werden. Die vielfachen Beschwerden über die mit der Handhabung der Legalisirungsvorschriften verbundenen Unbequemlichkeiten, welche in zahlreichen Petitionen und in den Verhandlungen der gesetzgebenden Körperschaften ihren Ausdruck fanden, machen es nothwendig, darauf bedacht zu sein, die Anlässe zu diesen Beschwerden zu vermindern und insbesondere dafür zu sorgen, dass den Parteien die Erlangung der Beglaubigung ihrer Unterschriften möglichst erleichtert werde. Zu diesem Zwecke dürfte es nicht überflüssig sein die Bezirksgerichte an den hierortigen Erlass v. 15 Februar 1872, Z. 1992, welcher an die pflichtmässige Bereitwilligkeit mahnt, womit den Parteien entgegen zu kommen ist, zu erinnern. Hiebei kann auch der Vorgang mehrerer Bezirksrichter welche ihre Abgeordneten, die Verhandlungen ausserhalb des Gerichtssitzes vorzunehmen haben, ermächtigen bei diesem Anlasse auch Legalisirungen von Unterschriften zu ertheilen als nachahmenswerth empfohlen werden.

Соймъ краєвый у Львовѣ вôзвавъ на засѣданю дня 14 сѣчня 1888 правительство, о упрощенье и обниженье коштôвъ впису въ книги грунтовй при перенесеню права власности недвижимостей низше 300 зр. — На основѣ тои резолюціи соймовои выдавъ ц. к. высшій судъ краєвый у Львовѣ дня 12 цвѣтня 1889 ч. 3327 розпорядженье до всѣхъ судôвъ повѣтовыхъ:

„Селяньске наше населенье, — каже судъ высшій въ тôмъ розпорядженю, — убоге, апатичне, непорадне и несвѣдоме наслѣдкôвъ занедбаня вписôвъ ипотечныхъ, уникає внесеня подань табулярныхъ за-для коштôвъ, котрй не стоять въ жаднôмъ вôдношеню до набутого предмету“. Судъ высшій поручає про те, щобы суды повѣтовй по мысли §. 83. закона о книгахъ грунтовыхъ принимали поданя табулярнй до протоколу и щобы вызначили одинъ день въ тыждни, въ котрôмъ селяне зъ документомъ ставали бы и поданя ипотечнй устно вносили. Уложенье такихъ подань о вписъ ипотечный на автографованыхъ протоколахъ черезъ судью або якого иншого урядника єсть просте и не вымагає богато часу, а принесло бы людности сѣльскôй велику пôльгу.

Такъ припоручає судъ высшій, но помимо того, практика лишилась така сама до сегодня, яка була и до року 1889. Єсли бы зажадано выказôвъ вôдъ судôвъ повѣтовыхъ, кôлько списали протоколярныхъ подань табулярныхъ, то певно 95% судôвъ вписали бы въ тую рубрику нулю.

Щобы всѣмъ оправданымъ жалобамъ селянъ разъ конець положити треба бы зарядити точне выповненье наведеныхъ тутъ приписôвъ, а найлѣпше було бы зреформувати таксу нотаріяльну вôдповѣдно до обставинъ въ нашôмъ краю. Гонораріюмъ повинно бы бути одностайне и обчислене за все стало: т. є. за хôдъ до табулѣ, за писанье, за легалізацію всѣхъ пôдписôвъ на контрактѣ, відимату, вôдпису для вымѣреня належитости и за поданье табулярне, а не за всѣ тй чинности осôбно, якъ се дѣє ся нинѣ

Гонораріюмъ таке зреформоване выносило бы на пр.:

при цѣнѣ купна до	10 зр.	. .	1 зр.	50 кр.
„ „ „ „	20 „	. .	2 „	— „
„ „ „ „	30 „	. .	3 „	— „
„ „ „ „	50 „	. .	4 „	— „
„ „ „ „	75 „	. .	5 „	— „
„ „ „ „	100 „	. .	6 „	— „
„ „ „ „	150 „	. .	7 „	— „
„ „ „ „	200 „	. .	8 „	— „

Тôлько така такса була бы справедлива и для кождого зрозумѣла, бо кождый купуючій грунтъ знавъ бы наперед, кôлько буде єго коштувати заинтабульованье за властителя. Реформа таксы нотаріяльнои єсть дуже важною и пекучою, а въ тôй справѣ повиненъ рѣшати интересъ цѣлого селяньства, а не интересъ одного стану.

(*Дальше буде*).

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Побôчь аґітаціи молодо-Чехôвъ въ Моравѣ, котрй заходять ся обезсилити всякій вплывъ старо-Чехôвъ, вытворює ся поволи католицка партія центра. Рухъ въ тôмъ напрямѣ звернувъ уже увагу молодо-Чехôвъ, а головнымъ моторомъ єго, єсть оломунецкій архіепископъ д-ръ Теодоръ Конъ. Narodni Listy такъ оповѣдають про сй змаганя вытворити католицку партію центра: „Въ рядахъ моравского клира помѣчують ся заходы покликати до житя нову політичну партію. Провôдъ тои партіи має, очевидно зложитись у руки духовеньства, а сила руху новои орґанізаціи має творити релігійне питанье. Головне зерно того політичного табору будуть становити католицко-політичнй товариства, котрыхъ велике число засновано въ Моравѣ послѣдными часами. Не выпереджаючи выпадкôвъ и не хотячи пророкувати, якого выслѣду дôжде ся той плянъ и якъ єго прийме населенье, мусимо сказати, що ся клерикальна орґанізація зовсѣмъ злишна. Зовсѣмъ природно, будуть пôдносити, що католицка релігія загрожена, а духовеньство и народъ потребують валу, щобы охоронитись вôдъ небезпечности. А що нѣ старо-ческа, нѣ молодо-ческа партія не може допустити, щобы римо-католицка справа здавалась справдѣ загроженою и длятого нѣ одна, нѣ друга не хоче поставити релігійного питаня яко першу и найважнѣйшу точку своєи програмы, отже духовеньство мусить взятись за роботу и заложити собѣ власну католицку партію. Ось такій и имъ подôбнй мельодіи звенять зъ клерикального табору. На се мы вôдповѣдаємо, що не бачимо нѣгде близько тайного ворога, котрый хотѣвъ бы выдерти народови єго вѣру; вôнъ истнує явно лише въ уявѣ певныхъ панôвъ. Дальше уважаємо се рѣчею дуже шкôдною, якъ довго борба не устала о нашй політичнй и національнй права, збогачувати ческу програму новымъ питаньемъ, котре зовсѣмъ надає ся замѣшати нашй ряды и ввести въ нихъ неладъ. Бесѣдники нашого сторонництва поясняли зъ натискомъ кôлька разôвъ, що мы уважаємо релігійне питанье приватнымъ дѣломъ кождого поодинокого и, що народна партія не хоче мѣшатись въ такій приватнй справы. Можна зъ проповѣдниць въ церквахъ проповѣдати, учити релігіи, але се залишуємо, мѣшати релігію и політику. Однакъ того не хотять зрозумѣти нашй клерикали. Вправдѣ находять ся мѣжь ними деякй тямучй мужѣ, котрй остерѣгають серіозно „братôвъ“ передъ такими експериментами, якъ ось заснованье новои партіи. Однакъ въ высшихъ кругахъ духовеньства переважує нинѣ противный напрямъ, тамъ натискає змаганье до „трѣвкои католицкои орґанізаціи“ зъ повною силою на перебôй. Але найзамѣтнѣйшій моментъ у тôй цѣлôй справѣ тô, що ческій клерикалы хотять злучитись зъ нѣмецко-моравскимъ духовеньствомъ, щобы спôльно робити въ католицко-політичнôй партіи. Ческій клиръ хоче явно сей союзъ оплатити певными політичными и національными концесіями. Се не выдумане, се доказують выказы ческихъ духовныхъ бесѣдникôвъ“. Тутъ наводять Narodni Listy поименно тыхъ духовникôвъ що зрѣкають ся ческого державного права и нападають на молодо-Чехôвъ за те, що они саме то право поклали головною точкою у свою програму. „И не єсть се зближеньемъ до нѣмецкого клиру?“ — пытає дальше згадана часопись. „Якъ теперь въ клерикальныхъ кругахъ говорять про нашй національнй и політичнй питаня, такъ дотепер мовчали про се Нашй старй священики мали почутье и ясне розумѣнье о тыхъ справахъ, а нинѣшне духовеньство кладе ихъ на друге мѣсце, або усуває. На одно винно памятати духовеньство, що на тôй дорозѣ може залѣзти въ болото, зъ котрого выходу нема. Нашъ народъ не пôйде за духовеньствомъ за такимъ духовеньствомъ, що хоче здавити нашй справедливй домаганя, а на нихъ мѣсце пересадити интернаціональнй релігійнй жаданя“.

НОВИНКИ.

— **Зъ Яворова пишуть намъ**: Театръ нашъ лишить ся въ Яворовѣ до 7 н. ст. серпня включно, вôдтакъ переѣде до Любачева, де имовѣрно вже 9 н. ст серпня дасть перше представленье — Въ сѣмъ тыждни пôйдуть ще оперетки: „Мікадо“ и „Ґаспароне“, а побôчь того комедія: „Крути та не перекручуй“ и „Чорноморцѣ“ Кухаренка. Нинѣ въ недѣлю: „Дзвоны корневільскй“. Публика вôдносить ся до насъ дуже симпатично.

— **Вôдложенье розправы.** На день 31 н. ст. липня розписано въ краковскôмъ судѣ карнôмъ карну розправу противъ 80 селянъ и 28 селянокъ зъ села Познаховицѣ, въ повѣтѣ велицкôмъ, о злочинъ публичного насильства, спôввину въ тôмъ злочинѣ и о провину зъ § 279 та о переступство зъ §. 303 и 312 з. к., якого допустили ся тымъ, що минувшого року не впустили до села асанаційнои комісіи, котра мала перевести зъ причины пануючои холеры тй зарядженя санітарнй, якихъ громада яко така и поодинокй мешканцѣ не хотѣли перевести мимо наказу староства. Обжалованй вложили просьбу о вôдложенье розправы зъ причины пильныхъ робôть въ полі. Судъ прихиливъ ся дня 26 н. ст. липня до просбы обжалованыхъ и вôдложивъ розправу, не вызначаючи нового терміну. Розправа вôдбуде ся имовѣрно въ жовтни с. р.

— **Концертъ „Лютнѣ“** на замковôй горѣ вôдбувся вчера якось безъ участи дощу. Гостей зôбралось, якъ на теперѣшну пору, досыть богато. Концертъ розпочала войскова музика 55 полку, а пôдъ вечѣрь ставъ продукуватись хоръ „Лютнѣ“, выконавши дуже гарно кôлька композицій. Зъ рускихъ кусникôвъ подобались найкраще: Воробкевича „Синй очи“ и „Князь Ревуха“.

— **Григорій Квѣтка Основяненко** Дня 20 н. ст. серпня с. р. мине 50 лѣтъ вôдъ смерти нашого писателя Квѣтки-Основяненка „Харьковскія Вѣдомости“ пишуть при тôй нагодѣ, що могила писателя на холодно гôрскôмъ кладовищи зруйнована та що нѣхто про неи не дбає. Длятого треба надѣятись, що зъ нагоды 50-лѣтныхъ роковинъ смерти Основяненка пошанують его почитателѣ память его та направлять могилу.

— **Нешастнй пригоды.** Въ середу дня 26 н ст липня погибли въ Бориславѣ страшною смертію три жиды. Одинъ зъ нихъ бувъ занятый чищеньемъ закону, коли несподѣвано урвавъ ся пôдъ нимъ кусникъ землѣ. Вôнъ упавъ до закопу и убивъ ся на мѣсци. Другій жидъ, видячи се, хотѣвъ ратувати падаючого, але и пôдъ нимъ зарвала ся земля и вôнъ погибъ въ такій самый спосôбъ Таку саму смерть найшовъ и третій жидъ, що хотѣвъ обохъ ратувати. Въ наслѣдокъ телеґрамы, прибула того самого дня зъ Дрогобича комісія на мѣсце катастрофы. — Дня 23 н ст. липня утопивъ ся въ Кобакахъ, повѣта косôвского, Михайло, сынъ одинакъ Марка Неґрука, 18 лѣтный паробокъ, купаючись въ Черемоши. Тѣло покôйного вытягнено въ ¾ годины опôсля.

— **Убійство дитины.** Дня 14 н. ст. липня найдено въ Копичинцяхъ въ потоцѣ утоплене немовля. Убійства допустила ся мати, покрытка Петрунька Скшиншевска, щобы уйти гнѣву родичôвъ и смѣху людей, бо доси уходила за моральну дѣвчину. Погубницю арештовано. — *П. П.*

— **Дирекція выставы краєвои** оповѣщує: Прихиляючи ся до бажань, находячихъ вôдъ многихъ делеґатôвъ и льокальныхъ комітетôвъ выставы, продовжує пôдписана дирекція речинець зголошуваня предметôвъ на загальну выставу краєву у Львовѣ въ р. 1894 до дня 1 н. ст. жовтня с. р. — Выставцямъ, що не зголосять ся по той день, не може дирекція запевнити принятя предметôвъ на выставу и одержаня мѣсця въ жаданôмъ ними розмѣрѣ.

Львôвъ дня 28 н. ст. липня 1893. — *Мархвицкій*, директоръ выставы; *Ю. Старкель*, ґенеральный секретарь.

— **Змѣна властителѣвъ** Маєтнôсть Литятинъ, въ бережаньскôмъ повѣтѣ, 1150 морґôвъ простору, дотеперѣшну власнôсть п. Іос. Єнджейовича, купивъ онодгы професоръ університету львôвского д-ръ Стан. Ґломбиньскій и п. Марія зъ Задуровичѣвъ Ґломбиньска за 212.000 зр.

— **Епільоґъ процесу**, якій вôдбувъ ся въ Чернôвцяхъ противъ Румунôвъ за побитье польскихъ „Соколôвъ“, вôдбуде ся въ буковиньскôй палатѣ адвокатскôй. Якъ звѣстно, усунувъ судья Якубовичь адвоката д-ра Селеского вôдъ обороны за его нетактовне поведенье. Д-ръ Селескій вôднѣсъ ся зъ жалобою до міністерства. Однако міністерство розглядѣвши справу признало жалобу д-ра Селеского неоправданою, а при тôмъ поручило буковиньскôй адвокатскôй палатѣ зарядити дисциплінарне слѣдство противъ д-ра Селеского.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

О. Иларій Левицкій, священникъ ювилатъ, парохъ въ Коблѣ старôмъ коло Самбора, упокоивъ ся въ суботу дня 29 н. ст. липня въ 78-ômъ роцѣ житя а 52-ômъ священьства. Вѣчна єму память!

О. Антôнъ Левицкій, парохъ въ Гуменци, деканата старосôльского, упокоивъ ся дня 20 н. ст. липця въ 71-ômъ роцѣ житя а 42-ômъ священьства. Вѣчна єму память!

Марія зъ Петрушевичѣвъ Селезѣнка, жена грекокат. священика, по довгихъ и тяжкихъ терпѣняхъ, упокоила ся у Львовѣ въ понедѣлокъ дня 31 н. ст. липня с. р. въ 27-ômъ роцѣ житя Похоронъ вôдбуде ся въ середу дня 2 н. ст. серпня о годинѣ 10-ôй рано зъ дому при улици Чарнецкого ч. 2 на кладовище Личакôвске. Вѣчна єй память!

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 31 липня. На суботнѣшнôмъ засѣданю промысловои анкеты переслухано десятьохъ знатокôвъ зъ Галичины. Корпорація механікôвъ и шевцѣвъ въ Бродахъ не выслала нѣ одного вôдпоручника. Знатоки-робôтники противили ся всѣмъ вымогамъ уздôбленя, одинъ лишь робôтникъ Сахсъ домагавъ ся испыту челядникôвъ. Всѣ жадали точного береженя недѣльного вôдпочинку.

Прага 31 липня. Въ процесѣ соціялістôвъ оголошено вчера выроκъ. Зъ 54 обжалованыхъ засуджено 35 на тридневый арештъ, 19 увôльнено.

Софія 31 липня. Выборы до великого собранія вôдбули ся въ найбôльшôмъ ладѣ и спокою. Зъ выборчои урны выйшли майже всюды кандидаты правительственного сторонництва.

Парижъ 31 липня. Міністерска рада порѣшила, що Сіямъ має заплатити до мѣсяця кошты вôдшкодованя и опорожнити територію, признану Франціи.

Лондонъ 31 липня. Страйкъ рудокопныхъ робôтникôвъ прибирає великаньскй розмѣры. Дотеперь страйкує кôлька сотъ тысячъ робôтникôвъ.

Петербургъ 31 липня. Царь поручивъ міністрови фінансôвъ поробити додатки до максімальнои тарифы. Се розпорядженье звернене противъ Нѣмеччины.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

— **Вп. С. Куль. въ Ул.** Обстаємо при нашôмъ, позаякъ въ лютôмъ и цвѣтни жадна передплата сюды не наспѣла. — **Вп. О Бі. въ Ком.**. Одержали и заплачено теперь до кôнця цвѣтня. — **Вп. В. Кар. въ Бер.** Не за І. кварт., лише на довгъ зъ 1892 р. вписано. „Мазепу“ выслано. — **Вп. А. Бач. въ Туд.** Годять ся.

Надôслане.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ. що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

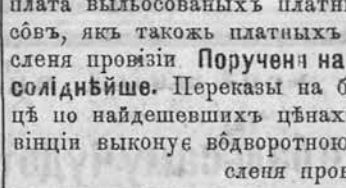

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґы, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо задучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 8—7

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны у Львовѣ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Облігаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облігаціи довгу державного, Львосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ условяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облігацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідніше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 33—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	поѣзды поспѣшній		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	948	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичъ				822	

Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу		1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	351	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	311	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичъ				315	

Маски дротяни̂ пчôльничи̂ по 45 и 55 кр; — ковала и всяки̂ знаряды для ковалѣвъ и слюсарѣвъ

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Конякъ францускій

фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 19—45

НАЙБÔЛЬШІЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

фарбъ, лякирôвъ, покостôвъ и выробôвъ химічныхъ, якъ такожь всяки̂ приборы до десинфекціи 4742 4—?

поручає торговля

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28

Цѣнники даромъ и франко.

Миронъ Грицикевичь

купець въ Сокали потребує практиканта до своєи торговлѣ.

Близши̂ услôвя листовно.

4785 2—5

БАДІЯНКИ

пôвъ клґ. **60 кр.**, цукры десерови̂ **1 зр**, кармельки **60 кр.**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4758

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 57—?

Л. Тировичь рѣзьбарь — **Й. Балабанъ** архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всяки̂ роботы памятниковѝ** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написови̂ и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 3—156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ФАБРИКА

РУКАВИЧОКЪ

вôдзначена на краєвыхъ выставахъ дипльомомъ почетнымъ и державнымъ медалемъ

І. Н. 4779 2—6

СПОЖАРСКОГО

У ЛЬВОВѢ

при ул. Галицкôй ч. 20

поручає ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, та зъ всѣлякими рукавичничими роботами. По сталыхъ и умѣреныхъ цѣнахъ.

Старшои женщины

вдовы по священику або сироты до веденя домашнои господарки и обнятя опѣки надъ 2-ма дѣтьми, глядає рускій священикъ. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою о. Николай Селезѣнка парохъ въ Янчинѣ — почта въ мѣсци.

4783 2—3

МУЖЕСКУ

Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужески̂ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

34—34 4391

КУ-

фры, торбы и всѣляки̂ приборы до подорожи

найдешевше въ торговли

товарôвъ модныхъ и бѣля мужеского, приборôвъ тоалетныхъ и т. п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Безъ конкуренціи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужески̂ и хлопячи̂, якъ такожь одяги дитячи̂ и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшни̂ взгляды пишусь

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 26—180

ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂

вôдъ 120 кр. за сотку.

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

64—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣляки̂ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и инши̂ цѣлковито выкôнчени̂ прикрасы церковни̂.**

4641 55—150

Вôдновлюю стари̂ иконы и инши̂ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. — у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Ч. 31.236.

ОГОЛОШЕНЄ

в справі виповідженя облїґацій краєвої пожички з року 1885.

По мисли ухвали Високого Сойму з дня 29. Вересня 1892 Видїл краєвий Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским виповідає облїґації галицкої пожички краєвої з року 1885 з днем 1. Листопада 1893, і з тим днем, в котрім також устає їх дальше опроцентоване, узнає їх платними.

Галицка Каса краєва у Львовѣ буде виплачувати від дня 1. Листопада 1893 всї предложені їй облїґації тої пожички, заосмотрені в біжучі купони, — в їх номіяльній вартости.

Видїл краєвий звертає увагу всїх властителїв вінкульованих облїґацій пожички з р. 1885, що они в своїм власнім інтересї повинні як найскорше постарати ся у компетентних властей о дозвіл на девінкуляцію, так, аби ті облїґації могли яути зреалїзовані з днем 1. Листопада 1893.

У Львові дня 27. Липня 1893,

З Ради Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским.

Маршалок краєвий: 4787 1—3

Заступник:

Антоній Якса Хамєц в. р.

Член Видїлу краєвого: **Тадей Романович** в. р.

Член Видїлу краєвого: **Д-р Іосиф Верещиньский** в. р.

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУЛІОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продає 4767 4—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ параментôвъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взôрцѣ на жаданье оплатно.

Кореспонденціи просить ся вести въ мовѣ нѣмецкôй.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны, якъ такожь поодиноки̂, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолїднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,

зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхового такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анеміи и блѣдницѣ.

Знаменита гôрска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна вдыхальня соляна и бальсамічно-шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральни̂ и рѣчни̂ въ быстрôмъ Дунайци. Всѣляки̂ поступови̂ урядженя, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ І. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣннôй и зимовôй мешканя купелеви̂ о $^1/_3$ дешевши̂ єсли ихъ денно наймаєсь. Въ сезонѣ II. увôльненя вôдъ таксы знесени̂. Лѣкарь заведеня д-ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стаціи въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Г. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня

4625 20—23 ***Ф. Висневскій.***

ЯКЪ МОЖУТЬ

капіталісты збôльшити доходы вôдъ паперôвъ вартôстныхъ, зменшени̂ въ наслѣдокъ конверсіи.

Дотычныхъ информацій удѣляє якъ найохотнѣйше безплатно и франко

ТОВАРИСТВО БАНКОВЕ

И КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ И КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

4752 4—?

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВИ̂

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячи̂ ся въ обѣгу **5% асигнаты касови̂** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентовани̂ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Найдешевше жерело для закупна рѣчей церковныхъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональни̂, Фаны, Хоругви хрестни̂, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробни̂ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головни̂ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового на выправы весѣльни̂ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моєи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моєи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за велики̂ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а єсли бы важивъ ся хто ще моєю фірмою послугувати ся то прошу єго уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

Сила и успѣшный вплывъ

одинокого правдивого

ангельского бальсаму чудотворного

Одиноке мѣсце выробу и купна єсть аптика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ 4754 2—6

аптикаря Адольфа Тіррі (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи.

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а при тôмъ найдешевше універсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ.

Сей бальсамъ служить внутрѣшно и внѣшно. Єсть вôнъ: 1) Незвычайно успѣшнымъ средствомъ лѣчничимъ при всѣхъ недугахъ легкихъ и грудей, лагодить нежитъ и спиняє вытворюванье флеґмы, усуває болючій кашель и навѣть лѣчить таки̂-жь застарѣли̂ недуги. 2) Дѣлає знаменито при запаленю горла хрипцѣ и т. д. 3) Усуває радикально кожду пропасницю. 4) Лѣчить дивно всѣ недуги утробы, жолудка и внутренностей, особливо корчь жолудковый, кольку и рванье. 5) Усуває бôль и лѣчить золоту жилу и гемороиды. 6) Дѣлає лагôдно на жолудокъ, чистить кровь, нирки, усуває гіпохондрію и мелянхолію и змôцняє апетитъ и травленье 7) Єсть дуже добрый на бôль зубôвъ, противъ порохнавыхъ зубôвъ, гнитя яселъ и у всѣхъ недугахъ зубôвъ и устъ. 8) Добрый на хробаки, солітера, епілепсію, або недугу св Віта. 9) Служить внѣшно яко чудесный лѣкъ на всѣ раны, свѣжи̂ и стари̂, близны, рожѣ, прищѣ, фістулы, бородавки, раны вôдъ попареня, вôдмороженя, пархи, лишаѣ и высыпку, попукани̂ и рапави̂ руки и т. д. та усуває бôль головы, шумъ, рванье, гостець, бôль ушей, про що дуже докладно пише ся въ покажчику уживаня. 10) Взагалѣ єсть се средство домашне, котрого можна зъ повнымъ успѣхомъ уживати чи то внѣшно чи внутренно, дуже солідне, дешеве и цѣлкомъ нешкôдне та не повинно бракувати въ нѣякôй родинѣ. Одна проба бôльше поможе якъ се цѣле оголошенье. **Кожда фляшочка** мусить мати червону етикету, зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рôвножь зъ такою охоронною маркою, а вкôнци має бути **замкнена срѣбною металевою капслею,** на котрôй вытиснена фірма: **„Адольфъ Тіррі (Thierry) аптика пôдъ „ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ.** Кождый, въ якій небудь иншій спосôбъ зробленый бальсамъ, не заосмотреный всѣми тыми высше наведеными признаками правдивости, треба вôдкидати, бо всѣ ти̂ наслѣдуваня мають въ собѣ лише забороненѝ, драстично дѣлаючи̂, отже шкôдни̂ части складови̂ якъ альоесъ и т. ин. Фальшôвникôвъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсіфікаты. Свѣдоцтво знатокôвъ высокого кор. правительства краєвого каже на основѣ аналітичного розслѣду (Число 5782—В. 6108), що мôй вырôбъ не має въ собѣ нѣякихъ забороненыхъ або здоровлю шкôдныхъ частей складовыхъ. Де нема **складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти просто и адресувати: „До аптики пôдъ ангеломъ хоронителемъ А. Тіррі въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ“.** Коштує зъ оплатою почтовою, пачкою, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ: 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 4 короны; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 12 коронъ 60 сгт.; до Босны и Герцеґовины 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 5 коронъ; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 15 коронъ. Пересылає ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости **АДОЛЬФЪ ТІРРІ, аптикарь „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ.** Головный складъ для полудневои Угорщины у апт. Л Вертеша въ Люґошь; дальше можна дôстати въ Празѣ у пп. Макса Фанты, І. Фірста, А. Терша; Кааденъ у апт Ант. Станки; Штіфтъ Тепль, Ф. Зембшь; Пардубицѣ Т. Прайнеръ; Мольдавтайнъ І. Ґрімъ, Нова Страшниця, І. Ціммергакль; Ґроттавъ Бдадъ. М. Вайкірхенъ. І. Кріґльштайнъ, М Альтштадъ М. Гофманъ, Гофъ Ц. Шроль Ваштадъ Г Шонціґъ, Преґартенъ Т. Стуглікъ, Неметь-Черня І. Промовичь, Темешваръ Р. Янеръ, Гомолічь Л. Брудуканъ, Гайду-Дороґъ С. Райцінґеръ, О-Керъ Л. Зіґмондъ, Загрелъ І Печичь и С. Міттельбахъ; Кріжевацъ Ед. Сухомель, Осекъ І. Давидъ, Насіце І. Розенфельдъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 160. Львôвъ, Второкъ 20 липня (1 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolllzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр
на пôвъ року	9 зр	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Коментарь радикала

до статьѣ клерикала.

(*Конець.*)

Помѣщуючи клерикальный листъ зауважує коментаторъ, що листъ сей характеризує намъ „типъ новои ґенераціи духовеньства руского, ґенераціи выхованои въ дусѣ рѣшучо вôдмѣннôмъ вôдъ того, що нимъ перенятî були давнѣйшî ґенераціи“. Сей нѣбы-новый духъ отъ-якій, двома словами: *улеглôсть Римови, католицизмъ sans phrase.*

„Найяскравѣйше иллюструєсь контрастъ новои ґенераціи зъ старою освѣтленьемъ одного й того самого предмету — исторіи церкви рускои — зъ однои стороны черезъ Гарасевича, Петрушевича й Качалу (mixtum compositum, *Ред.*), а зъ другои на пр. черезъ Пелеша (дежь иншî „примѣры“? тутъ вже навѣть на mixtum compositum здобутись годѣ, *Ред.*). У одныхъ вѣрою „батькôвскою“ є православіє (! — *Ред.*), унія берестейска зъ 1596 р. є дѣломъ злохитрои политики, фальшôвництвомъ кôлькохъ негôдныхъ епископôвъ, жереломъ безконечныхъ поражень, нещасть и упадку Руси (якъ на выказанье контрасту — фразъ досыть, якбы прямо зъ „Исторіи“ госп. Дуды, *Ред.*); у Пелеша первѣстною вѣрою Руси є католицизмъ, унія була справдѣ національнымъ поворотомъ до спôльнои вôтчины духовои, творы рускихъ полемістôвъ и вôйны козакôвъ зъ уніятами (! — щось нѣбы die gr. kath. Nation; и за все се має бути отвѣчальный о. Пелешь? *Ред.*) були простою реакцією варварства. Годить ся записати подѣю, що пôдъ конець третого столѣтя пôсля уніи, по Потѣяхъ, Руцкихъ, Концевичахъ, Стебельскихъ (зновъ mixtum compositum, такъ на прихапцѣ, для „заокругленя“, *Ред.*), безоглядныхъ прихильникахъ Риму, и по довшôй реакціи въ нашôмъ столѣтю, вже въ-третье (а унія флорентійска 1439 р.? а за в. кн. Изъяслава Ярославича? а за Данила? *Ред.*) зростає сей типъ, тымъ разомъ яко типъ, а не яко выимкова одиниця (чи справдѣ, чи лишь для того, що авторови такъ выпало сказати? Оттакî то наслѣдки веде за собою вырывкове та механічне вычислюванье историчныхъ подробиць, *Ред.*). Типъ сей щоразъ сильнѣйше починає мотати рахунки проводирямъ обохъ нѣбы-політичныхъ сторонництвъ рускихъ, що не хотять признати єго истнованя (а сî зновъ, котрымъ вôнъ до арґументаціи потрѣбный, конечно хотять єго у насъ бачити, *Ред.*). Перше выразне заявленье єго чулисьмо въ часѣ интронізаційного пиру теперѣшного митрополита, коли одинъ зъ молодшихъ духовныхъ протестувавъ противъ передованя свѣтскихъ людей у Русинôвъ (дуже натягнене й попутане; бувало-жь таке саме й у часъ Гарасевичѣвъ и Петрушевичѣвъ, а опроче — чому-жь бы на пр. и въ Полякôвъ не мали передувати духовнî? радикалъ натягнувъ тутъ дуже промову клерикала, *Ред.*). Що ся промова не вôддавала поглядôвъ личныхъ видно зъ выдавництвъ „Руси“ й „Мира“ та зъ пробы зъ метрополичими послами. Пробы не вдались, бо рускій ультрамонтанскій типъ не бувъ ще выробленый и численный, а выдавництва, окрôмъ „Руси“, слабî (похвала „Руси“ пахне трохи взаимною адміраціею, *Ред.*). Але типъ росте, якъ видно зъ „Посланника“, „книжочокъ міссійныхъ (! *Ред.*), та товариство, „Св. Петра й Павла“.

Дискусія буде вôдтакъ значно улекшена (для радикалôвъ, *Ред.*), обôчь радикалôвъ стане сторонництво друге, также народно-руске — бо-жь не цураєсь на пр. молитвôвъ въ народнôй мовѣ (коли-бъ такъ, то було-бъ се тôлько поправне выданье давныхъ Гарасевичѣвъ.. Дискусія народовцѣвъ зъ такими клерикалами була бы также улекшена, *Ред.*); але рôвночасно будуть клерикалы сторонництвомъ европейскимъ, а що йно черезъ консолідацію тыхъ двохъ супротивныхъ сторонництвъ вôйде Русь въ сферу політичного житя цивілізованыхъ народôвъ (высокій стиль! *Ред.*). Буде се вôдповѣдати структурѣ рускои суспôльности, окликови — popi i chłopi. Зборы радикальнои „Народнои Волѣ“ въ Коломыи будуть дуже важнымъ крокомъ до сего. (?! Якось оно хиба не такъ: прецѣнь радикалъ Сандулякъ боронивъ радикалôвъ противъ закидôвъ безбожности й безвѣры; де-жь тутъ отся „принципіяльна“ рôзниця вôдъ народовцѣвъ?! Сконсолідують ся хиба зъ часомъ чотири сторонництва зъ дотычными „Волями“: радикальне, клерикально-радикалье, радикально-клерикальне та клерикальне, не числячи вже твердыхъ, бо й мѣжь ними є всячина... *Ред.*). Орґанізація ультрамонтаньско-католицкого сторонництва послѣдує безъ сумнѣву небавомъ (а не ультрамонтаньскî клерикалы де подѣють ся? *Ред.*).

Сконсолідованье сихъ двохъ сторонництвъ зробить конець теперѣшному хаосови середъ Русинôвъ (отсе чуємо голосъ небôщика „Мира“, *Ред.*). Такî далекî идеалы (по радикальному належало сказати „максимальнî“ идеалы, *Ред.*), якъ Русь по Камчатку та самостôйна украиньска держава зникнуть (може бы радикалъ пустивъ ся зъ такою проповѣдею про злишнôсть національныхъ державъ въ міссійну подорожь по Европѣ, до такихъ „Европейцѣвъ“ якъ Бебель, Лібкнехтъ и ин., або хоть до польскихъ „narodowych socyalistów“ у Львовѣ та въ Познани; *Ред.*). Крôмъ фанатикôвъ-фантастôвъ та кандидатôвъ на еміґрантôвъ всѣ будуть мусѣли рѣшитись ити або *зъ попами або зъ хлопами* (слѣдують довженнî фразы про „неґацію критики, новочасну науку, консерватизмъ політичный, консеквентный демократизмъ, поступъ“... Пытаємось що-до „фантастôвъ“: чи жь и мѣжь радикалами нема „максимальныхъ проґрамъ“? Що же до „еміґрантôвъ“, то супротивъ гôркои нужды недавныхъ еміґрантôвъ-селянъ, мôгъ бувъ д. радикалъ сховати сей дотепъ на лѣпшî часы; *Ред.*).

Сî свои замѣтки подає радикалъ нѣбы-то тôлько для „стараннои и докладнои информаціи“. На жаль, не можемо назвати информаціями сего, що не вôповѣдає дѣйстности. Наколи въ клерикальнôмъ листѣ порушенî два справдѣ актуальнî пытаня: про Русинôвъ-латинникôвъ та про вôдношеня свѣтскихъ Русинôвъ до адміністраційныхъ розпоряджень — зле поинформованыхъ — духовныхъ властей, то въ радикальнôмъ коментари є хиба — максимальнî pia desideria радикалôвъ: хôдъ мысли дуже штучный и натягненый, зъ тяжкою бѣдою зôбранî данî ледви выстатчають для якои-такои арґументаціи, а при зверхнôй правдивости наведеныхъ авторомъ подробиць видно незрозумѣнье ихъ внутрѣшнои звязи й значѣня.

Все-жь таки коментарь сей цѣкавый; вôнъ пояснює намъ, чому то на пр. нашî радикалы стоять за целібатомъ: они не можуть уже разъ дôждатись правдивыхъ клерикалôвъ, выразныхъ, sans phrase, а тымчасомъ безъ клерикалôвъ — падають ихъ преміссы, не сповнюють ся пророчества, паде въ грузы цѣла штучна радикальна будова. То-жь они фанатично замыкають очи на дѣйстне житье, а поки-що рôзными способиками понукують та пôдпомагають клерикалôвъ, вытягають навѣть неповиннî „книжочки міссійнî“ (а крейцарова библіотека „Пролома“?). Пристрасть веде ихъ до найрôзнѣйшихъ союзникôвъ: до москвофілôвъ, клерикалôвъ, Полякôвъ — и зъ ними они бодай людянî, тôлько для народовцѣвъ нема для нихъ не то людяности, але доброго слова. Се дуже цѣкаве явище патольоґічне.

Що-до клерикализму, то видимо у радикалôвъ цѣкаве принціпіяльне незрозумѣнье рѣчи: клерикалы не є суспôльною верствою! Селянинъ, властитель малои грунтовои посѣлости може бути такій самый клерикалъ, якъ и панъ — оно-жь такъ въ цѣлôй „Европѣ“. Де-жь тутъ супротивнôсть интересôвъ „хлопскихъ“ а клерикальныхъ? Оно читаєсь гарно — клерикалы й хлопы! — тôлько що оно проста неправда... Прецѣнь Ирляндія въ Европѣ, а у Ирляндцѣвъ духовеньство чуєсь за одно зъ народомъ и дуже ревно боронить „хлопскихъ“ интересôвъ.

Що-до нашихъ рускихъ клерикалôвъ, мѣжь духовеньствомъ, то кастовôсть тутъ ще менше можлива: нашь духовный має родину, мусить якъ кождый другій заробляти на сю родину, такъ якъ селянинъ, або лѣкарь, або урядникъ. Вôдграничати єго вôдъ суспôльности, може хотѣти лише той, що задумує щось на шкоду сеи суспôльности!! Се факты житя, а клерикальна казуистика потрѣбна хиба для дѣтвакôвъ та карієровичѣвъ, що попадають зъ крайности въ крайнôсть та пробують полатати радикальну минувшôсть зъ хвилевымъ „клерикальнымъ“ духомъ — въ горѣ. (Деяку одвѣчальнôсть за се мусять взяти на себе й радикалы, бо „пôдготовили“ такъ часть сеи молодежи, що теперь запуталась). Клерикализмъ же яко спеціфічный настрôй части духовеньства бувъ у насъ зъ давенъ давна, якъ всюды; великои рôзницѣ мѣжь ультрамонтанами, а „прихильниками батькôвскои вѣры зъ передъ 1596-го р.“ тутъ нема.

Розумѣють же се все хоть вчасти вже й радикалы. Живî мѣжь ними тî, що роблять щось справдѣ політично-хосенного, а не теоретузують тôлько — они зближились до духовеньства: о се-жь розбилась навѣть котрась радикальна „проґрама“... Не — дѣлитись на штучнî сторонництва, але всѣ нашî интеліґентнî силы повиннî лучитись разомъ и зъ народомъ, се — а не подѣлы на „партіи“ зъ нѣбы-„европейскими“ етикетами — дасть намъ потрѣбну політичну силу для обороны своихъ правъ, заспокоєня потребъ, та що-разъ дальшого свобôдного розвою.

Въ новыхъ власне часахъ повставъ и щоразъ бôльше скрѣплюєсь зовсѣмъ новый суспôльный станъ. Єго не було нѣ въ старину нѣ въ вѣкахъ середныхъ: невôльникъ бувъ невôльникомъ, мужикъ мужикомъ, мѣщанинъ мѣщаниномъ. Єго, видно, нема ще въ нѣякôй скриночцѣ домашнои суспôльнои економіи нашихъ радикалôвъ. Станъ сей — интеліґенція, що згодомъ дѣлить мѣжь собе працю й рôвняє усуває давнî суспôльнî верствы й рôзницѣ..

Судôвництво а селяньство.

Написавъ

Д-ръ Корнило Чайковскій.

Amicus Plato, sed magis amica veritas.

V.

Пертрактаціи спадковî.

Якъ селянинъ розумѣє поступованье спадкове взагалѣ, най послужить отсей характеристичный фактъ:

Въ роцѣ 1891 бувъ одинъ судья въ селѣ Крывцѣ, въ повѣтѣ турчаньскôмъ, на комісіи ипотечнôй. При списуваню протоколу пытає судья одного селянина, чи по єго вôтци була пертрактація спадкова? Селянинъ того не порозумѣвъ, та дивить ся на другихъ. На то старый вôйтъ присутный яко мужь довѣрія звертає ся до судьѣ и каже: „єго прошу пана судьѣ не такъ треба пытати ся, я самъ єго позвѣдую ся“. — „Михайле! — каже вôйтъ — чи плативъ ты по смерти вôтця коморника и штайрамтъ?“ — „Плативъ! плативъ!“ — вôдповѣдає селянинъ и выймає зъ ременя квіты. — „Видите пане судьє, якъ вôнъ мене розумѣє“ — каже вôйтъ.

Такъ понимають всѣ селяне суть и цѣль пертрактацій спадковыхъ.

Поступованье спадкове унормоване цѣсарскимъ патентомъ зъ 9 серпня 1854 р. ч. 208. В. з. д., котрый дотеперь обовязує и стрѣтивъ такî закиды якихъ може нѣ оденъ австрійскій законъ до нинѣ не стрѣчавъ. — Бôльше якъ 30 лѣтъ пишуть о нѣмъ и ставлять всякî внесеня de lege ferenda, але тî вôдзывы суть голосомъ вопіючого въ пустыни. Мы тутъ не будемо порушувати квестіи, чи

Домашній приятель.

Написавъ *Германъ Судерманъ.*

... Отожь теперь славити-Бога можу зъ вами, дорога панѣ, зновъ побалакати въ отсѣмъ любôмъ кутку. Господарска метушня утихла и въ васъ єсть наконець хвилина змоги й для мене

Охъ, тî Рôздвянî свята! Певне якійсь духъ злосливый нарочно выгадавъ той празникъ, щобы насъ старыхъ кавалєрôвъ дразнити и выставляти передъ очима въ усѣй наготѣ марноту нашого безхатного истнованя. Те, що для другихъ є жереломъ радощѣвъ, для насъ є мукою. Знаю, знаю; не всѣ зъ насъ одинокî. И для насъ блысне промѣнь того щастя, що на нѣмъ основуєть ся тайна святочныхъ, радôстныхъ порывôвъ, але ту чисту радôсть затроює намъ або иронія проти себе самыхъ або зъѣдлива туга, котру слѣдъ бы назвати ностальґією за власнымъ родиннымъ гнѣздомъ.

Пытаєте, длячого не прийшовъ злекшити своє серце передъ вами? У васъ душа бôльшь милосердна, нѣжь дасть ся сказати, й вы ширите довкола себе потѣху въ такôй самôй обыльнôй мѣрѣ, въ якôй иншî окружають ся жертвами своєи зальотнои злосливости. Одначе моя справа має такожь свою слабу сторону. На третій празникъ вы прислали менѣ, вдатно вôдчуваючи станъ моєи душѣ, прегарнî повѣстки Шпейдля про „Одинокихъ воробцѣвъ.“ Знаєте, якій я тамъ найшовъ высказъ? „Правдивый кавалєръ не хоче потѣшатись; вôнъ нещасливый и хоче найти роскôшь въ тôмъ, що пôддасть ся тому нещастю.“

Окрôмъ „одинокого воробця“, котрого Шпейдель вѣрно зображає, є єще иншій рôдъ старого кавалєра; се „домашній приятель“. У мене на думцѣ не той по ремеслу отрôйникъ родинного щастя, въ очахъ котрого повзуть облуднî зміѣ тогдѣ, коли займає выгôдне мѣсце при родиннôмъ огнищу. Говорю про того доброго дядька, колишнього шкôльного товариша батькового, про того, що роскôшнî ангелятка на колѣнахъ гойдає, а матери читає голосно фейлєтонъ зъ ґазеты, опускаючи старанно неприличнî уступы.

Знаю людей, що увесь вѣкъ свôй переживають середъ чужои семьѣ, котра обдаровує ихъ приязнею; людей, що безъ жадобъ и безъ бажань походжають на загородскихъ прогулькахъ поручь гарнои женщины, котру обожають.

Не вѣрите? А, се тî слова „безъ жадобъ и безъ бажань“ вызывають вашу невѣру? Може й по вашôй сторонѣ правда. На днѣ найлагôднѣйшого навѣть серця крыєть ся иногдѣ жадôба, але можете бути певнî, закована въ безпечнî ланцюги.

Розкажу вамъ розмову, яку однои новорôчнои ночи вели два старî, добре старî друзяки. Якимъ чиномъ я дôзнавъ ся про ту розмову, се вже моя тайна. Задержѣть єи въ тайнѣ й вы. Можна зачати?

Выставте собѣ, высокій по старосвѣтски умебльованый покôй, понуро освѣтленый надто вже яркою звислою лямпою, котру прислонює зелена умбра — лямпа така, якои вживали нашî родичѣ ще въ ерѣ земного олѣю. Промѣнье свѣтла сыплеть ся на круглый бѣло накрытый стôлъ, заставленый останками новорôчного пиру; по серединѣ скатерти виднî плямы зô скапуючихъ кропель оливы.

Въ тѣни, куды умбра не допускає свѣтла, сидять два старцѣ, наче спорохнавѣлî руины давно минулыхъ часôвъ, оба дряхлî и згорбленî, зô смутнымъ тупымъ старечимъ поглядомъ. Одинъ зъ нихъ, господарь дому, давный вôйсковикъ, якъ можна зъ-разу думати по сильно обтислôй хустцѣ на шиѣ, остро закôнченыхъ пôдголеныхъ вусахъ и марсово зсуненыхъ бровахъ, держить ся обѣручь за дручокъ фотелю на колѣсцятахъ, у котрôмъ вôдпочиває. Сидить зовсѣмъ непорушный и лише вилицѣ за кождымъ порухомъ щоки невпинно, то пôдносять ся въ гору то спадають до долу. Єго товаришь сидить побиля на софѣ. Се высокій, худый старець зъ широкимъ, мыслячимъ черепомъ, осадженымъ на тонкихъ плечахъ; зъ довгои дотлѣваючои люльки пускає ледви замѣтнî хмаринки дыму. Въ тысячахъ морщинъ єго худои подобы, обрамованои вѣнкомъ снѣжныхъ пучкôвъ волося, крыєть ся тихій мягкій усмѣхъ, якій появляєть ся на старечихъ лицяхъ лише въ пору глубокого спокою, що єго родить повна резиґнація.

Они мовчали оба. Середъ глухои тишины можна було лише вôдрôзнити шкварчанье палючого ся олѣю и мляскôтъ тютюнового соку. Въ глубинѣ темного тла стѣнный годинникъ выдзвонивъ хрипливымъ зойкомъ одинацяту годину.

— Въ сю пору приготовляла звычайно пуншь, — сказавъ старець зъ мыслячою головою. Єго голосъ звучавъ мягко и трохи дрожавъ.

— Такъ, такъ, у сю пору — вôдповѣвъ другій. — Тонъ єго слôвъ бувъ сухій, наче вôдбивавъ ся въ нѣй голосъ давньои команды.

— Нѣколи я не выображавъ собѣ, щобы такъ смутно могло бути безъ неи — говоривъ дальше першій.

Господарь кивнувъ головою и жвякáвъ дальше щоками.

— Сорокъ чотири разы приготовляла намъ новорôчный пуншь.

— Еге! Сорокъ чотири роки мешкаю вже въ Берлинѣ, и якъ разъ тôлько лѣтъ вяже тебе зъ нами приязнь — вôдповѣвъ старый воякъ.

— Тогôдь у сю пору було намъ тутки такъ весело. Сидѣла ось тутъ у фотели й церувала бѣлье для найстаршого Павла; квапилась дуже, казала, що до 12-ои мусить бути робота готова. И такъ було справдѣ. Вôдтакъ мы пили пуншь и говорили про смерть. Въ два мѣсяцѣ пôсля того вынесли зъ вôдтѣль єи тѣло. Знаєшь, я написавъ спору книжку про безсмертнôсть идеи. Нѣколи ты не мôгъ погодити ся зъ высловлеными у нѣй поглядами. И я зъ нею вже опôсля бувъ у незгодѣ, вôдъ коли твоя жѣнка вмерла. Увесь мôй свѣтоглядъ не вартъ сегодня зломаного гроша.

— Такъ єсть, добра се була женщина, — сказавъ чоловѣкъ небôжки. — Такъ пильно дбала про мене; коли я рано передъ пятою выходивъ на службу, вставала завсѣгды вчаснѣйше, щобы приладити менѣ снѣданье. Неперечно, и въ неи були хибы. Якъ уже вдала ся зъ тобою въ філософованье, то кôнця тому не було.

— Ты не розумѣвъ єи нѣколи, — замурчавъ худый старець. Куты губъ тремтѣли въ него невыдержною горестю, але зôръ, що почивавъ довго на приятелю, мавъ лагôдный и сумный выразъ, наче десь такъ у глубинѣ крыло ся потайне почутье вины.

По хвили мовчаня вôнъ зновъ зачавъ:

— Я повиненъ вчинити тобѣ одно признанье; оно троить мене вже давно и я нѣякъ не мôгъ бы єго взяти зъ собою до гробу.

— Слухаю, говори отверто — сказавъ го-

патентъ сей потребує реформы чи нѣ, бо числячи ся зъ реальными фактами, можемо напевно сказати, що сей патентъ єще довго обовязувати буде. а поговоримь тôлько о тôмъ, чи приписы того патенту справдѣ для селянина такî утяжливî, якъ загально говорять.

Параґрафъ третій того закона каже: In denjenigen Kronländern, in welchen eine Notarialordnung eingeführt ist, können die öffentlich bestellten Notare, wenn es zum Vortheile der Parteien gereicht, von dem Gerichte in ihrem Bezirke als Gerichtscommissäre zur Vornahme derjenigen Acte in Geschäften ausser Streitsachen ermächtiget werden, welche nicht durch eine vorausgehende richterliche Entscheidigung bedingt sind.

Слова отже „wenn es zum Vortheile der Parteien gereicht“ вказують якъ найвыразнѣйше на интенцію законодателя. Тымчасомъ въ практицѣ выимокъ ставъ ся правиломъ и нинѣ нотарь все єсть комісаремъ судовымъ для переведеня пертрактацій спадковыхъ безъ взгляду на тое, чи се єсть въ интересѣ партій чи нѣ. И на то власне переважно ужаляють ся селяне. Селянинъ не рахує свого ходу, єсли на кôлькохъ термінахъ въ судѣ станути має, але тяжко єму приходить кôлька або кôльканацять ґульденôвъ заплатити нотареви за списанье акту спадкового Высокôсть належитости за переведенье пертрактацій нормує приписъ давного закона нотаріяльного зъ 21 мая 1855 р. и розпорядженье міністеріяльне зъ 7 мая 186) р. Пôсля того розпорядженя належить ся нотареви яко комісареви судовому за пôвъ дня 3 зр. 15 кр. а за цѣлый день 5 зр. 25 кр., єсли же маєтокъ не выносить 100 зр. то нѣчого не належить ся. Належитôсть тую признає нотареви судъ, при чôмъ увзглядняє часъ, трудъ и пильнôсть.

Практика однакъ въ тôмъ напрямѣ єсть дуже нерôвномѣрна. Въ однôмъ и тôмъ самôмъ судѣ признає неразъ одинъ референтъ нотареви 3 зр. 15 кр., другій за таку саму роботу 5 зр. 25 кр., а третій 8 зр. 40 кр. и бôльше. Подôбно заходять рôзницѣ межи поодинокими судами повѣтовыми, и за що одинъ судъ признає 5 зр., то другій за се признає 15 зр.

Вôдъ ухвалы признаючи тую належитôсть прислугує вправдѣ сторонѣ рекурсъ. Однакъ той рекурсъ треба остемплювати маркою на 1 зр., а впрочôмъ процедура дальша зъ нимъ єсть такъ утяжлива, що треба великои вытревалости, щобы дѣло до кôнця довести. Отъ примѣръ: За списанье актôвъ посмертныхъ признає судъ повѣтовый въ мѣсци Н. належитôсть 10 зр. Наслѣдники вносять остемпльованый маркою на 1 зр. рекурсъ, за котрый платять писареви 60 кр. Ц. к. судъ высшій выдає звычайно на тое таку резолюцію: „Даючи мѣсце рекурсови, зносить ся ухвалу ц. к. суду повѣтового и поручає ся єму, щобы нову ухвалу выдавъ и докладно выспеціфікувавъ, за якî чинности признає ся нотареви вынагородженье“. Судъ повѣтовый повѣдомляє о тôмъ сторону [за що платить ся возьному 17½ кр.] и дуже часто выдає слѣдуючу ухвалу. „Въ наслѣдокъ рѣшеня ц. к. высшого суду признає ся нотареви: 1) за списанье акту посмертного 1 зр., 2) за списанье инвентаря 3 зр., 3) за оцѣнку реальности спадковои 4 зр., 4) за оголошенье завѣщаня 2 зр. разомъ 10 зр., котрî єму наслѣдники до днѣвъ 14 заплатити мають.“

Вôдъ тои ухвалы можуть наслѣдники зновъ внести рекурсъ, котрый такъ само якъ першій буде ихъ коштувати 1 зр. 60 кр. Въ наслѣдокъ того рекурсу доперва знижає судъ высшій тую належитôсть, або и нѣ. Тî кошты и тая процедура суть причиною, що селяне въ такихъ разахъ майже нѣколи не вносять рекурсу.

На що здадуть ся вѣчнî розправы въ соймѣ и часописяхъ de lege ferenda? Най соймъ зажадає тôлько строгого выконаня параґрафу третого, а певне селянамъ стане лекше, бо списуванье актôвъ посмертныхъ черезъ судовыхъ урядникôвъ, коштує значно менше якъ черезъ нотаря. Урядникъ судовый выѣхавши на село спише за одинъ день кôлька пертрактацій, а зарахує лише кошты комісіи, котрî мѣжь интересованыхъ репартують ся. Въ такôмъ случаю за менший пертрактаціи припаде лише по кôльканацять крейцарôвъ, а за бôльшî 1 або найбôльше 2—3 зр. — а нинѣ и за найменшу пертрактацію признає ся 3 зр 15 кр. Можна бы такожь въ случаяхъ, де суть бѣднî сироты, що не мають и курки на обôйстю, списувати акты посмертнî въ судѣ, а тогдѣ пертрактація нѣчого не коштувала бы.

И теперь деякî суды поручають переведенье пертрактаціи своимъ урядникамъ, однакъ се дѣє ся часто не такъ въ интересѣ селяньства, якъ въ интересѣ самыхъ урядникôвъ. Давнѣйше особливо, коли були безплатнî авскультанты, пôмагали имъ начальники судôвъ въ той спосôбъ, щобы собѣ щось заробили.

Надъ тымъ отже повинни застановити ся сферы рѣшаючî. Власне теперь хоче міністеръ судôвництва перевести реформу функціонерôвъ прокураторіи при судахъ повѣтовыхъ и заступити ихъ авскультантами. Реформа тая у насъ цѣлкомъ не єсть такъ пекучою справою, лучше було бы придѣлити до кождого суду повѣтового по однôмъ авскультантѣ для переведеня пертрактацій спадковыхъ, а тогдѣ було бы выконанье §. 3-ого уможливлене.

Дальше треба бы завести однакову практику при признаваню належитости для нотарѣвъ яко комісарѣвъ судовыхъ, якъ довго §. 3. не буде выконаный. Далось бы се въ той спосôбъ осягнути, щобы высшій судъ жадавъ вôдъ судôвъ повѣтовыхъ щорôчныхъ выказôвъ, скôлько належитости признають комісарямъ судовымъ, а публікованье и систематичне порôвнуваньe такихъ выказôвъ мусѣло бы спровадити одностайну практику.

Вкôнци треба бы въ повѣтахъ, де людностъ бѣдна, позбавлена зарôбку, особливо въ горахъ, §. 3. безвзглядно выконувати. — Нотарь предкладає акты спадковî судови, а судъ приймає ихъ до вѣдомости, вымѣрює належитôсть и выдає декретъ наслѣдства. При декотрыхъ судахъ, особливо при тыхъ, де великій натовпъ працѣ, выробила ся практика, що нотарь списує кромѣ актôвъ такожь рефератъ судовый, а судья єго тôлько пôдписує. — При тôмъ, зовсѣмъ природно, мусить судья признати нотареви бôльшу належитôсть, такъ мовь бы нотарь акту судового не реферувавъ. Така практика въ законѣ не узасаднена приносить шкоду сторонамъ, бо зневолює тіи до плаченя належитостей, до котрыхъ пôсля уставы не суть обовязанî. Впрочôмъ міністерство судôвництва заказало таке поступованье. Однакъ помимо того практика тая не устає, а при ревізіяхъ судовыхъ не звертає ся на тое уваги, щобы єи разъ на все усунути.

Законъ зъ 23 мая 1883 р. завѣвъ примусову интабуляцію зъ уряду и длятого пертрактація спадкова повинна бути такъ переведена, щобы спадковємцѣ на основѣ декрету наслѣдства могли заинтабульовати ся за властителѣвъ. Нашь селянинъ умираючи робить звычайно кодициль т. є. не установляє універсального наслѣдника, тôлько записує по кусникови грунту дѣтямъ не заосмотренымъ, а тымъ, котрî суть звѣнованî, нѣчого не записує зъ грунту, хиба часомъ де-що зъ худобы або якî грошѣ. Въ такихъ случаяхъ переводить ся пертрактація на основѣ законного наслѣдства зъ увзглядненьемъ кодицилю, и декретъ наслѣдства выдає ся для всѣхъ дѣтей въ рôвныхъ частяхъ.

Щобы отже уможливити интабуляцію для наслѣдникôвъ, треба бы, щобы писарь заразъ при списуваню актôвъ спадковыхъ, а судья при переслуханю свѣдкôвъ справдивъ при участи интересованыхъ, якî парцелѣ котрымъ наслѣдникамъ пôсля кодицилю припадають. Поступованье таке вымагає вправдѣ много працѣ, але лучше перевести менше пертрактацій добре и докладно, нѣжь много, а наробити сторонамъ лише колоту.

Высше згаданый законъ зъ 23 мая 1883 р. приписує, що стороны мають въ цѣли интабуляціи предложити до суду вôдписы декрету дѣдицтва и иншî документы, а єсли бы не предложили, то самъ судъ має за оплатою подвôйнои належитости за відімованье тî вôдписы зъ уряду выготовити. При апатіи нашихъ селянъ приписъ той єсть для нихъ шкôдливый, бо селяне дуже часто не предкладають вôдписôвъ, и мусять въ такôмъ разѣ за выготовленье вôдпису декрету въ судѣ платити 2 зр.

Зъ признаньемъ пôднести належить, що суть судьѣ, котрî кажуть вôдписы такî робити своимъ діюрністамъ и вôдтакъ стягають черезъ возьныхъ за тое вôдъ сторонъ по 10 кр. або 20 кр.

По выданю закона зъ 31 марта 1890 р. ч. 39 В. з. д., котрымъ значно знижено оплаты переноснî вôдъ спадкôвъ селяньскихъ, звернуло міністерство судôвництва розпорядженьемъ зъ 8 червня 1890 ч. 10306 увагу судôвъ на тое, що вôдъ теперь має ся предпринимати оцѣнку реальности спадковои тôлько выимково а зъ правила, має брати ся за пôдставу до вымѣреня належитости высокôсть оплачуваного податку пôсля закона зъ 9 лютого 1850 р. Пôсля того припису бере ся за пôдставу державный податокъ оплачуваный вôдъ реальности, множить ся єго черезъ 70, а вôдъ сумы, котра выйде, вымѣряє ся належитôсть. Вартôсть будынкôвъ установлює ся черезъ переслуханье интересованыхъ або свѣдоцтво зверхности громадскои.

Однакъ въ практицѣ важне тое розпорядженье не выконує ся, и реальности спадковî оцѣняють ся и теперь все черезъ двохъ оцѣнителѣвъ, хотяй патентъ цѣсарскій зъ 9 серпня 1854 р. тôлько выимково таке оцѣненье приписує. Зъ тои причины поносять стороны непотрѣбнî кошты оплатъ оцѣнителѣвъ, выносячî звычайно 1 або 2 зр., а по друге вартôсть подана оцѣнителями єсть майже все высша вôдъ вартости обчисленои пôсля податку, отже жь и оплата скарбова єсть бôльша. До того зачислити єще треба кошты угощеня оцѣнителѣвъ, щобы на сироты уважали и реальности высоко не оцѣняли. Тожь щобы се все усунути, треба бы згаданый и міністеріяльне розпорядженье якъ найточнѣйше выконувати, щобы селяне въ кождôмъ напрямѣ вôднесли таку користь, яка лежала въ интенціи законодателя.

Переглядъ часописей.

(*Neue freie Presse о розвязаню духовныхъ семинарій. — Gazeta Polska о листахъ москвофільскихъ агітаторôвъ*).

N. fr. Presse коментує вôдзывъ Pol. Correspondenz и урядовî комунікаты про розвязанье рускихъ семинарій въ сей спосôбъ:

„Нѣхто не сумнѣвавъ ся, що нечайне розвязанье рускихъ семинарій у Вѣдни й у Львовѣ треба приписати римскимъ вплывамъ, а при зустрѣчи тои подѣї зъ наломництвомъ рускихъ владикъ до Риму була що найменше имовѣрна догадка, що зъ Риму наставали на знесенье тыхъ духовныхъ заведень. Тои гадки були такожь львôвскî рускî круги. Щобы выкликане за-для того огôрченье розвѣяти, оповѣщено урядово, що реорґанізація згаданыхъ заведень була вже давно намѣрена и въ урядовôй формѣ вже пôвтора року тому проєктована, дальше що тутъ розходило ся не лишь о церковнî, але такожь о найтѣснѣйше зъ тымъ злученî державнî интересы. Межи державными интересами, котрî були мѣродатнî при заснованю й удержаню семинаріи св. Варвары, пôднесено высше духовне образованье и патріôтичне выхованье питомцѣвъ а вôдтакъ замѣчено, що въ поодинокихъ выпадкахъ тои цѣли не досягнено. Те урядове поясненье правительственного розпорядженя очевидно мало переконувало, бо що найменше треба бы пытатись, длячого при великихъ недостачахъ тыхъ заведень мусѣло ажь пôвтора року уплысти до запавшои постановы, такъ, що она дивнымъ дивомъ якъ разъ наступила въ ту хвилю, коли паломництво рускихъ владикъ ставляло инды на подôбнî мѣры. Що такî сумнѣвы оправданî, те потверджує коментарь певно въ тыхъ справахъ добре поінформованого Vaterland-у. Клерикальный орґанъ додає до урядового мотивованя ось якî выводы: Мабуть нема анѣ одного заведеня, въ котрôмъ далось бы у всѣхъ случаяхъ осягнути цѣль, а однакожь нѣхто и въ гадку не кладе, знести або замыкати заведеня чи школы, котрыхъ цѣли поодинокî питомцѣ чи школярѣ не одвѣчають. Повысшій отже мотивъ дѣлавъ мабуть побôчь властивого мотиву лише въ дуже малôй мѣрѣ. Властивый же мотивъ то церковный. У всѣхъ епархіяхъ, котрî розпоряджають потрѣбными матеріяльными засобами, выховують ся питомцî пôдъ верховнымъ наглядомъ свого владыки; се основує ся на постановѣ тридентійского собора. Инакше було досі у Русинôвъ; у нихъ є теперь три владичî престолы у Львовѣ, Перемышли и въ Станиславовѣ, але лише при однôмъ зъ нихъ истнує повне духовне заведенье: ґенеральна семинарія у Львовѣ. Друга була гр.-кат. семинарія св. Варвары, котра властиво була поза рускою епархією. Кромѣ того заведено въ Перемышли, що гр.-кат. питомцѣ тои епархіи кôнчили тамъ бодай четвертый рôкъ студій. Видно отже, що въ рускихъ епархіяхъ що-до выхованя духовнои молодѣжи истнували вôдносины, не одвѣчаючî тридентійскимъ постановамъ. Коли-жь теперь у Перемышли гр.-кат. семинарія доповнить ся, а въ Станиславовѣ отворить ся нова, то вôдуть въ житье законнî вôдносины церковнî, а наслѣдокъ мусѣвъ бути такій, що семинарію св. Варвары знесено. Для высшихъ же духовныхъ студій найдуть Русины мѣсце въ Авґустінеумъ“.

Урядовî коментарь дуже хитро пояснив справу розвязаня семинарій. Згадали, що передъ пôвтора рокомъ зачались урядовî кроки въ справѣ розвязаня, а вôдтакъ вже лишь поясняли потребу розвязаня вѣденьскои семинаріи. Выходило бы зъ того, що розвязанье вѣденьскои семинаріи таки дѣйстно найбôльше давить совѣсть правительственныхъ кругôвъ. Бо єсли першій товчокъ до заснованя епархіяльныхъ семинарій а тымъ самымъ до розвязаня львôвскои семинаріи мôгъ выйти зъ компетентныхъ сферъ духовныхъ, то въ справѣ розвязаня семинаріи вѣденьскои тî сфери не брали нѣякои ініціятивы. Такъ бодай вносять зъ добре поінформованои стороны. Сферы духовнî були захоплены несподѣвано довершенымъ фактомъ розвязаня вѣденьскои семинаріи и длятого лишь правительственнî круги можуть бути за се одвѣчальнî.

— —

Gazeta Polska, що выходить въ Чернôвцяхъ, помѣстила була въ дописяхъ зъ Вѣдня два листы, въ котрыхъ наглядно высказано звязь москвофілôвъ львôвскихъ зъ певными кругами въ Россіи та вѣденьскими москвофілами. „Галичанинъ“ закинувъ Gazet-ѣ Polsk-ій, що тî листы схоплены зъ воздуха и опираються на информаціи д-ра Смаль-Стоцкого. Противъ сей закиды „Галичанина“ вôдповѣдає вѣденьскій кореспондентъ Gazet-ы Polsk-ои такъ:

„Я одержавъ число львôвского „Галичанина“, въ котрымъ выдрукувано мою статью, и не знаю, чому редакція „Галичанина“ не выдрукувала и моєи поправки. Я не писавъ, що Смаль-Стоцкого не знаю, а лише, що не знаю, чи вôнъ справдї такъ думає, якъ „Галичанинъ“ выдумує

чанина", въ котрôмъ заперечено автентичнôсть листôвъ, що ихъ змѣстъ находивъ ся въ вашôй Gazet-ѣ, а котрî вôдносились до москвофільскои аґітаціи у Вѣдни.

„Галичанинъ" передовсѣмъ непотрѣбно пôдсуває авторство обохъ вѣденьскихъ дописей, помѣщеныхъ въ вашôй ґазетѣ п. д-рови Смаль-Стоцкому, котрого, говорячи мимоходомъ, зваю о стôлько, що есть професоромъ черновецкого університету и посломъ до буковиньского сойму. Аподиктичне пôдсуванье комусь авторства въ способѣ, якъ то зробивъ „Галичанинъ", есть поступкомъ непрактикованым въ честнôй прасѣ. Але се рѣчь „Галичанина" и д-ра Стоцкого. Що-до мене, не бачу причины представлятись „Галичанинови": пишу для редакціи Gazet-ы Polsk-ои и лишь передъ нею одвѣчаю за змѣстъ своихъ дописей.

Що-до самыхъ закидôвъ, зробленыхъ поданымъ мною документамъ, думаю, що „Галичанинъ" непотрѣбно выкликавъ вовка зъ лѣса, скоро посмѣвъ заквестіонувати ихъ автентичнôсть. Я зневоленый ще разъ рѣшучо заявити, що повысшî листы я бачивъ власными очима и мавъ ихъ въ своѣмъ посѣданю. Теперь находять ся они въ рукахъ власти, котра ихъ забрала.

Отже зъ Петербурга є два листы, оба спорôдненого змѣсту. Одинъ писавъ ґенералъ Висаріонъ Комаровъ, свого часу редакторъ „Петерб. Вѣдомостей", дальше „Свѣта", а пôзнѣйше управитель и душа „Славянскихъ Извѣстій". Въ тôмъ листѣ находять ся инструкціи, однакъ безъ назвы имени ґр. Таффого. — Натомѣсть другій листъ — и его власне я подавъ подрôбный змѣстъ — походить зъ бюра редакціи „Правды въ Петербурзѣ и носить пôдпись редактора тои ґазеты. Однакъ пôдпись не четкій.

Письмо зô Львова въ справѣ о. митрополита Сембратовича, (що треба бы зробити якусь демонстрацію) пôдписавъ п. Марковъ, редакторъ того самого „Галичанина", котрый не вѣрить въ автентичнôсть документôвъ.

Стôлько можу вôдповѣсти на статью „Галичанина". Думаю, що — выстане."

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣсти про розвязанье вѣденьского парляменту займають вôдъ кôлькохъ днѣвъ нѣмецку прасу. Першій товчокъ до сего подавъ Linzer Volksblatt въ формѣ кореспонденціи зъ Вѣдня. О скôлько информаціи згаданои кореспонденціи правдивî, годѣ розбирати. Ліберальна нѣмецка праса доказуе, що розвязанье парляменту єсть „высказомъ бажаня клерикальнои фракціи клюбу Гогенварта". Чи оно справдѣ такъ, поки-що не знати, бо навѣть пôвофіціяльнî дневники не беруть ся заперечувати анѣ потверджати информаціи Linz. Volsblatt-у. Але будь що будь, ся вѣсть занепокоила ліберально-нѣмецке сторонництво. Вправдѣ оно не тратить доброи міны и каже, що не боить ся розвязаня парляменту, однакъ по-за тымъ высуваесь страхъ, котрый выявляє ся найкрасше въ заявѣ, що бôльша частина ліберально-нѣмецкихъ послôвъ маѣ ще на стôлько терпеливости и резиґнаціи, щобы вести и дальше неопозиційну політику. Але фактомъ єсть, що розвязанье парляменту було бы для лѣвицѣ тяжкимъ ударомъ. Сполучена лѣвиця тратить нинѣ грунтъ пôдъ ногами не лишь въ Чехіи, Стиріи, але уже навѣть въ долѣшнôй Австріи. Се вказують посольскî справоздания, се вказуе и нова проґрама нѣмецкихъ народовцѣвъ долѣшнои Австріи. Впрочôмъ Deutsche Ztg. не крыеєсь и ясно ставить ту квестію говорячи: Яку велику користь вôднесли бы нашî вороги, коли-бъ новî выборы не вôдбули ся 1897 р. але зъ початкомъ 1894 року! Значить пострахъ мѣжь нѣмецкою лѣвицею таки пробиваесь.

Въ анкетѣ промысловôй явили ся вчера яко знатоки, самî львôвскî горожане, по-бôльшôй части майстры. А явили ся отсî: Людв. Скарбекъ, Стан. Нѣмчиновскій, Алекс. Гетріцъ, Фрігавфъ, Порієсъ, Мих. Валихевичь, Піпесъ, Цюхциньскій, Зельтенрайхъ и Микуліньскій. Всѣ знатоки, зъ выимкою Цюхциньского, уважали испытъ челядникôвъ конечнымъ, натомѣсть испытъ майстрôвъ злишнымъ. Домагали ся заведеня доказу уздôбненя у купцѣвъ, шинкарôвъ и фабрикантôвъ. Сему протививъ ся лишь Піпесъ, доказуючи, що въ той способѣ пôдпомагано-бъ хиба угорскій промыслъ. Дальше заявили ся знатоки противъ обезпеченя вôдъ выпадкôвъ помôчного персоналу роботникôвъ, а противно жадали знесеня „халупництва" и береженя недѣльного вôдпочинку. Всѣ выступили противъ скороченя часу роботы до 8 годинъ. Декотрî знатоки домагались, щобы жидôвскî ремѣсники не практикували у христіянъ и оборотно. Противъ того говоривъ Порієсъ тому, що жиды не мали бы змоги научити ся нового ремесла, отже ихъ вôдсунулось бы вôдъ продуктивнои працѣ. Всѣ знатоки, зъ выимкою Піпеса, заявили ся за вôддѣленьемъ торговельнои палаты вôдъ промысловои.

——

Мытова вôйна Нѣмеччины зъ Россіею уже въ починѣ. Союзна рада порѣшила на своѣмъ засѣданю пôднести мыто на найважнѣйшî артикулы, котрî приходять зъ Россіи до Нѣмеччины, о пятьдесять процентъ. Отже надѣя, що бодай въ послѣдньôй хвили прийде до порозумѣня, завела. Нѣмецке правительство добачуе въ примѣненю россійскои максімальнои тарифы акцію, котра просто и выключно звернена противъ Нѣмеччины, тожь вôдповѣдаe на се репресаліями, передбачеными въ законѣ. Постанова союзнои рады довершилась на основѣ пропамятного письма державного канцлера, котре въ урядовôй формѣ оголошено населенію. Пропамятне письмо оповѣдаe про перебѣгъ договорôвъ, котрî сягають ще до початку зимы 1890/91 року. Россійске правительство предложило при кôнци провізоріюмъ, на пôставѣ котрого нѣмецка конвенційна тарифа мала замѣнитись супротивъ Франціи за одержанî концесіи Однакъ се предложенье вôдкинено. Розказавши про давнѣйшî переговоры, пропамятне письмо пôдносить теперѣшну ситуацію. Вôдъ 1-го серпня будуть пôдлягати найважнѣйшî артикулы, вывезенî зъ Нѣмеччины до Россіи, пôдвысшеню мыта вôдъ 20 до 30 процентъ, мѣжь тымъ Нѣмеччина накладаe на найважнѣйшî сырî продукты Россіи 50 процентъ. Значить мыто вôдъ збôжа, котре теперь выносить 5 марокъ, пôднесе ся на $7^1/_2$ марокъ.

Певна рѣчь, що Россія и собѣ не лишить ся на однôмъ мѣсци и вôдповѣсть Нѣмеччинѣ новыми постановами. Такъ отже вôйна уже певна, але що выйде зъ тои вôйны, не тяжко вгадати, бо въ мытовôй вôйнѣ нема нѣякого побѣдника, лишь самî побѣдженî.

——

Сіямскій конфліктъ майже полагодженый. Зъ Парижа доносять, що правительство въ Банґкоку приймило безъ нѣякихъ застерогъ всѣ точки французского ультіматумъ зъ дня 20 липня. На сю заяву сіямского посла въ Парижи скликано заразъ раду міністрôвъ. Гадки міністрôвъ подѣлились, однî не хотѣли признати принятя ультіматумъ за-для спôзненого речинця, другî обставали за тымъ, щобы згодитись на заяву Сіямцѣвъ. И сî послѣднî побѣдили. Въ тыхъ дняхъ маe оголоситись дефінітивна постанова.

НОВИНКИ.

— **Въ теребовельскôмъ и гусятиньскôмъ повѣтѣ** появила ся мѣжь селянами вѣсть, що цѣсарь выдавъ для народу законъ, а якъ его селяне называють „тарифу", пôсля котрои за жниво маe ся платити семый снôпъ и по 1 зр. вôдъ выжатои копы. Вѣсть ся, якъ каже Dziennik Polski, такъ ширить ся и находить таку вѣру у селянъ, що они не хотять ити до роботы, а на фôльварку мшанецкôмъ въ Гусятинщинѣ прийшло навѣть зъ тои причины минувшого тыждня до поважныхъ забурень, котрî скôнчили ся арештованьемъ кôлканацятьохъ селянъ. Яко жерело тыхъ вѣстей подають селяне вôдпустъ въ Гусятинѣ, а Dziennik Polski догадуе ся, що вѣсти тî розпускають або заграничнî сусѣды [„najserdeczniejsi" у *Dziennik-a*] або мѣсцевî москвофілы, та накликуе власти до вôдповѣднои акціи, бо якъ каже, periculum in mora.

— **П. Омелянъ Каламунецкій**, членъ товариства „Січ", сынъ декана комарняньского, осягнувъ въ університетѣ въ Инсбруцѣ титулъ и степень доктора всѣхъ наукъ лѣкарскихъ.

— **Про „Товариство выробу рызъ церковныхъ" въ Самборѣ** пише намъ одинъ священикъ-патріотъ: „Переѣзджаючи черезъ Самбôръ задержавъ ся я тамъ одинъ день и вечеромъ заглянувъ до руского касина Мѣжь иншимъ довѣдавсь я туть, що заложене недавно товариство для выробу ризъ церковныхъ розпôчне небавомъ свою дѣяльнôсть. Удѣлôвъ вплачено до теперь уже на кôлькасотъ золотыхъ, а межи членами єсть поважне число церковъ, а такожь и нашî послы Рожанковскій, Антоневичь и Телѣшевскій. Показувано менѣ пробки матерій шовковыхъ и вовняныхъ, зъ якихъ товариство хоче въ будучности робити фелоны; суть они дуже гарнî и розмѣрно не дорогî. Цѣль товариства дуже красна, бо зъ одноі стороны хоче оно дати хлѣбъ сиротамъ по священикахъ, а зъ другои стороны пôдпирати нашь обрядъ тымъ, що буде давати бѣднѣйшимъ церквамъ загроженымъ на окраинахъ Руси фелоны и другî рѣчи церковнî по цѣнѣ дуже низькôй, а евентуально навѣть даромъ. Длятого всѣ Русины, котрымъ лежить на серци добро вôтчины и церквы, а особливо брацтва церковнî повиннî приступати зъ удѣлами до того вельми хосенного товариства, и всѣми силами его пôдпирати."

— **Зъ Выжницѣ** на Буковинѣ доносять, що вôйтъ зъ Банилова руского, Лишевскій, вертаючи въ ночи зъ засѣданя рады громадскои дня 18 н. ст. липня, сѣвъ надъ кирницею, щобы вôдпочити, а задрѣмавши упавъ въ кирнацю и убивъ ся. Почувши про се вôйтъ зô Слобôдки на галицкôй сторонѣ, Петро Смадичь, такъ собѣ взявъ нещастье приятеля до серця що дня 20 н. ст. липня повѣсивъ ся въ сѣняхъ своеи хаты.

— **Выбôръ посла до рады державнои зъ мѣста Львова** на мѣсце д-ра Фр. Смольки, котрый зложивъ мандатъ, буде розписаный — якъ пишуть ґазеты польскî, — на другу половину вересня.

— **Въ львôвскôмъ заведеню глухонѣмыхъ** вôдбуло ся оногды торжество посвященя угольного каменя пôдъ будову крила, потрѣбного зъ огляду на збôльшаюче ся число дѣтей. Заведенье заложено 1841 року. Теперь умѣщеныхъ есть 74 дѣтей въ заведеню. Новыхъ зголошень прибуло 30, однако дирекція буде могла приймити лише 6. На будову крила давъ выдѣлъ краевый 4.400 зр,, однако се не выстане и длятого заведенье розôшле вôдозву до публики, зазываючу до складокъ. — Край не хоче приймити сего заведеня на себе, хочь въ Галичинѣ есть 1700 глухонѣмыхъ дѣтей, лише дае рôчно по 8.000 зр. субвенціи. Мѣсто Львôвъ дае 2.000 зр. и 10 сягôвъ дровъ рôчно, мимо того, що въ заведеню нема анѣ однои дитины львôвскои.

— **На стрейкъ мулярѣвъ** заносить ся у Львовѣ. Оногды вôдбули ся зборы роботникôвъ мулярскихъ въ сали ратушевôй и на зборахъ ухвалено жадати, щобы майстры не тримали бôльше ученикôвъ якъ приписуе законъ, щобы знесено роботу акордову, щобы заведено 10-годинный день робочій, завязати товариство спôлкове и вкôнци щобы заведено постôйный цѣнникъ за роботу. Стрейкъ мавъ бы розпочатись за 3 або 4 тыждня.

— **Градъ.** Зъ Рогатинщины пишуть намъ: Дня 30 н. ст. липня о $12^1/_2$ годинѣ зъ полудня надтягнула надъ села Серики и Юнашкôвъ, въ рогатиньскôмъ повѣтѣ, страшна градова хмара вôдъ стороны Болшовець. Градъ посыпавсь густый и за кôлька хвиль вытовкъ на части пôль въ Сернкахъ и на половинѣ въ Юнашковѣ всѣ засѣвы до крыхты. Хмары потягнули вôдтакъ на Уѣздъ и Жовчѣвъ. Передъ трема лѣтами знищивъ бувъ градъ въ тыхъ самыхъ громадахъ все до стебла и люде ще зъ попереднього нещастя не отямили ся, коли постигло ихъ нове. До того и пашѣ нема, бо що вода не замулила то погнило на покосахъ. Отъ и гараздъ хлѣборобскій! — Зъ Гусятинщины пишуть намъ: Велика буря и дощь навѣстила Копичинцѣ дня 30 н. ст. липня. Около 7-ои годины вечеромъ надôйшла зъ полудневои стороны хмара зô страшнымъ шумомъ и громами. Злива зъ градомъ тревала зъ чверть годины, а вôдтакъ зновъ выпогодилось, но не надовго. Около 8-ои годины настала страшна буря зъ громами и дуже много наробила шкоды въ огородахъ, садахъ и поляхъ. На фôльварку запаливъ грôмъ стирту сѣна.

— **Польскій роботники**, живучî у Вѣдни, вôдбули оногды зборы, щобы заманіфестувати ся въ користь загального голосованя. Въ зборахъ взяло участь около 500 осôбъ, а въ тôмъ числѣ такожь деякî експерты зъ Галичины, що прибули до Вѣдня для переслуханя ихъ промысловою анкетою. Участники зборôвъ заявились за загальнымъ голосованьемъ. Запрошенî до участи въ зборахъ послы Вайґель и Соколовскій оправдали свою неприсутнôсть, а послѣдный заявивъ ся за загальнымъ голосованьемъ для тыхъ, що умѣють читати.

— **Въ Загребѣ** застрейкувало около 600 мулярскихъ роботникôвъ. Власти поступають зô стрейкуючими дуже строго. Двохъ провôдникôвъ стрейку засуджено на одномѣсячный арештъ и на заплату 300 зр. Одинъ зô стрейкуючихъ сповнивъ страшне самоубійство. Вôнъ прийшовъ зъ сокирою до поліціи, вôдтявъ собѣ лѣву руку, правою перерѣзавъ горло а вôдтакъ выбѣгъ на подвôрье и скочивъ въ кирницю.

— **Мельники** зъ цѣлои Галичины зъѣхали ся дня 23 и 24 н. ст. липня до Львова На зборахъ явило ся 120 участникôвъ и то або властителѣвъ або управителѣвъ млынôвъ. Рѣшено заложити товариство мельникôвъ для обороны своихъ интересôвъ, а такожь повстала думка заложити спеціяльну ґазету для мельникôвъ.

— **И въ старôй печи .. горить огонь**, а якъ-же. Андрій Воробець, старый 62-лѣтный козыръ въ Кисилевѣ на Буковинѣ, залюбивъ ся на смерть въ молодôй вдовичцѣ. А ся баламутка замѣсть напутити старого, ну-жь до него щирити зубы, та гладити свого голубчика-Воробця. Та що Воробцеви хочь и старому зъ такои любови .. зъ далека, вôнъ хотѣвъ поблизше. И отъ до неи, — ну, — каже, — выйди ты за мене, нехай насъ повѣнчають, а тогдѣ... Але ѣй и не въ головѣ, та ще насмѣхаeсь зъ старого, що вôнъ не тее... Воробець такъ обидивъ ся вôдмовою вдовицѣ, такъ взявъ собѣ до серця еи посмѣхъ, що подякувавъ свѣтови за хлѣбъ и сôль и — повѣсивъ ся.

— **Дурисвѣтъ** Минувшого тыждня приѣхавъ до Черновець на ярмарокъ якійсь елеґантный панокъ, що назвавъ себе барономъ Бірберґомъ. П. баронъ наймивъ мешканье при ул. Ратушевôй и пôйшовъ по черновецкихъ склепахъ та понабиравъ рôзныхъ товарôвъ на кôлькасотъ зр. Тî товары казавъ вôднести до свого мешканя, а рахунки казавъ собѣ предложити пополудни. Однако коли купцѣ поприсылали рахунки, нѣ п. барона нѣ товарôвъ вже въ Чернôвцяхъ не було. Обманець утѣкъ имовѣрно до Румуніи.

— **Процесъ за-для рабіна чудотворця.** При кôнци минувшого року ставъ собѣ ротмістръ ґр. Тунъ зъ фотоґрафічнымъ апаратомъ напротивъ синаґоґи въ Садагорѣ, намѣряючи вôдфотоґрафувати садагорского рабіна чудотворця, коли вôнъ буде вертати зъ богослуженя домôвъ. Але реліґійнî приписы заборонюють жидамъ фотоґрафуватись въ шабасъ и длятого выславъ рабінъ до ротмістра одного зô своихъ новѣрникôвъ якогось Ляндава, щобы просивъ ґр. Туна не зневажувати шабасу. Однакъ фотоґрафъ-аматоръ не думавъ уступити; прийшло мѣжь нимъ а Ляндавомъ до спору и Ляндавъ обидивъ ротмістра. Тогдѣ прикликавъ ґр. Тунъ жандарма и приказавъ Ляндава арештувати, котрого однако староста пустивъ вскорѣ на волю. Одна зъ черновецкихъ ґазетъ выступила рѣзко противъ арештованя Ляндава зъ обиду чести и длятого потягнено редактора дотычнои ґазеты до одвѣчальности. Редакторъ перевѣвъ доказъ правды а ротмістръ зôзнавъ яко свѣдокъ, що приказъ арештуьати Ляндава выдавъ президентъ краю бар. Кравсъ. Въ наслѣдокъ того увôльнено редактора вôдъ вины.

— **Нова торговиця мѣска у Львовѣ.** Маґістратъ львôвскій оповѣщуe, що зъ днемъ 1 н. ст. серпня переносить торговицѣ на площи Галицкôй и Бернардиньскôй до новоустроеною торговицѣ мѣскои при площи Галицкôй ч. 10. На Галицкôй площи лишать ся лише Бойки зъ овочами до кôнця 1893 року.

— **Д-ръ Едмундъ Найсеръ**, родомъ зъ Галичины именованый звычайнымъ професоромъ для слабостей внутренныхъ на університетѣ вѣденьскôмъ. Д-ръ Найсеръ походить зъ убогои родины галицкихъ кольоністôвъ-Нѣмцѣвъ, а выхованый середъ руского народу, полюбивъ его щиро. Черезъ те пôдчасъ студій університетскихъ якъ и пôзнѣйше любивъ пробувати въ кружку нашихъ „Сѣчовикôвъ", особливо товаришувавъ зъ старшими товаришами-однолѣтками. Яко асистентъ клініки бувъ покликаный на прибôчного лѣкаря князя болгарского. Тамъ не знаходивъ для себе матеріялу научного, тому покинувъ матеріяльно такъ блескучу посаду и повернувъ зновъ на давне мізерне мѣсце асистента, щобы лишь вôддати ся зъ повнымъ замилованьемъ науцѣ. Яко свого наслѣдника поручивъ вôдъѣзджаючи зъ Софіи товарища-Сѣчовика д-ра Икаловича, котрого дѣйстно покликано и вôнъ по нинѣшный день тѣшить ся повнымъ довѣріемъ кн. Фердинанда. Тымчасомъ д-ръ Найсеръ габілітувавъ ся на доцента приватного и дуже швидко бувъ именованый прімаремъ вѣденьского шпиталю имени арх. Рудольфа. Працѣ науковî зъеднали ему велику повагу и отъ, будучи молодымъ трицять-лѣтнымъ чоловѣкомъ выпередивъ десятки старыхъ посивѣлыхъ въ своѣмъ званю професорôвъ Нѣмеччины и Австріи. Нашихъ „дѣдôвъ Сѣчовыхъ" врадуе безперечно та вѣсть. Прочî двѣ катедры внутренноі медицины занимають професоры Нотнаґель и Шреттеръ-Крістель, оба мужѣ всесвѣтноі славы. Передъ кôлькома днями приѣхавъ до Вѣдня одинъ повномочникъ болгарского правительства, щобы пересправляти зъ д-ромъ Найсеромъ, чи не принявсь бы зорґанізувати въ Софіи факультетъ медичный. Здаеть ся, що се приспѣшило такъ нагле рѣшенье нашого міністерства. Кажуть такожь, а навѣть повторили се вѣденьскî дневники, що д-ра Найсера хотѣли покликати на образуючій ся львôвскій факультетъ, однакожь зъ огляду на вôдносины львôвского університету мали порѣшити д-ръ Найсеръ и нашî два земляки: проф. Борисѣкевичь зъ Градця и проф. Горбачевскій зъ Праги, що лишь всѣ три разомъ могли бы дати ся покликати. — *Клевецъ.*

— **Зô статистики шкôльнои въ Чернôвцяхъ.** Въ черновецкôй высшôй ґімназіи було зъ кôнцемъ сего року шкôльного 756 ученикôвъ, мѣжь тыми 24 приватистôвъ. Зъ сихъ дôстало 47 ученикôвъ першу клясу зъ вôдзначеньемъ, 496 першу клясу, 89 другу клясу, а 30 трету клясу. Поправку зъ одного предмету дôстало 79 ученикôвъ. Пôсля вѣроисповѣданя було: 135 римо-кат., 54 грекокат, 12 вôрмено-кат. 156 греко-прав., 25 еванг. а 374 жидôвъ. Пôсля народности було: 458 Нѣмцѣвъ, 102 Волохôвъ, **101** Русинôвъ, 87 Полякôвъ, 4 Чехôвъ, 3 Угрôвъ и 1 Турокъ. До испыту вступного до I. клясы зголосило ся 154 ученикôвъ, а здало испытъ 122. — Въ греко православнôй школѣ реальнôй було въ минувшôмъ роцѣ шкôльномъ 432 ученикôвъ. Зъ тыхъ було пôсля народности: Нѣмцѣвъ 286, Полякôвъ 79, Русинôвъ **35**, Волохôвъ 30 и Чехôвъ 6. — Пôсля вѣроисповѣданя було 49 греко-прав., 12-греко-кат., 144 римо-кат., 6 вôрмено кат., 24 еванг. и 197 жидôвъ. — Въ 6-клясовôй мѣскôй школѣ народнôй при улици семигородскôй було записаныхъ 812 ученикôвъ, зъ котрыхъ при кôнци року класифіковано 640 ученикôвъ, мѣжь тыми 446 зъ добрымъ поступомъ. Пôсля народности було: 370 Нѣмцѣвъ, 219 Полякôвъ, **179** Русинôвъ, 40 Волохôвъ, 2 Угры, 1 Чехъ и 1 Французъ. Въ сѣй школѣ вôдбувала ся въ минувшôмъ роцѣ кождои недѣлѣ и свята наука повторительна, на котру ходило 156 дѣтей, мѣжь тыми 59 такихъ, котрî передъ тымъ не ходили ще до школы. — Въ мѣскôй школѣ народнôй при улици выдѣлу краевого бул зъ кôнцемъ шкôльного року 606 ученикôвъ, а то: 65 греко-прав., 100 греко-кат. 204 римо-кат., 10 вôрмено-кат., 3 еванг. и 221 жидôвъ, а пôсля народности було: 279 Нѣмцѣвъ, 172 Полякôвъ, **138** Русинôвъ, 14 Волохôвъ и 4 Чехи. — Въ мѣскôй школѣ народнôй на передмѣстю Клокôчцѣ було зъ початкомъ року 178 хлопцѣвъ и 125 дѣвчатъ, мѣжь тыми 144 греко прав., 53 римо-кат., 50 греко кат. и 56 жидôвъ. Пôсля народности було: 78 Нѣмцѣвъ, 126 Волохôвъ, **70** Русинôвъ, 29 Полякôвъ. Зъ кôнцемъ року лишилось въ школѣ 214 дѣтей, котрî всѣ були кляси фікованî, а 137 зъ нихъ дôстало добру клясу.

Надôслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards
85 kr. bis **fl. 3·65** p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11·65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 200 versch. Farben, Dessins etc.), porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Завѣдателемъ самбôрского деканата именованый о. Левъ Козаневичь парохъ въ Мистковичахъ.

О. Мих. Мрицъ, вiцеректоръ духовнои семинаріи у Львовѣ именованый на 3 роки вôдпоручникомъ перемыскои консисторіи до заряду „кулокъ" рôльничихъ.

Правительство призволило на дотацію для сотрудника въ Болохôвцяхъ на часъ душпастированя теперѣшного пароха о. Ант. Ясеницкого.

Завѣдательство въ Гуменци, деканата старосôльскаго, одержавъ о. Ив. Мудрый.

Вôдпустки одержали оо.: Теод. Семечка зъ Вôльхôвця на 6 тыжднѣвъ, Ом. Левицкій зъ Тартакова на 6 тыжднѣвъ, Мих. Ортиньскій зъ Самбора на 3 тыжднѣ и Игн. Мохнацкій зъ Курилôвки на 2 тыжднѣ.

Телеграмы „Дѣла"

Буда-Пештъ 1 серпня. Міністерство потвердило заборону намѣреного Словаками торжества въ честь сотныхъ роковинъ уродинъ Коляра, бо добачило въ торжествѣ панславістичне знамя.

Софія 1 серпня. Вислѣдъ выборôвъ такій, що зъ 161 послôвъ до собранія выбрано лишь 9 опозиційныхъ. Въ кôлькохъ мѣсцяхъ прийшло до бôйки. Въ престольнôмъ мѣстѣ на 14.000 управненыхъ до голосованя, вôддало лишь 3.128 свои голосы.

Инсбрукъ 1 серпня. Соймъ тирольскій уже замкненый.

Берлинъ 1 серпня. Вôдъ нинѣ обовязуе пôднесенье мыта на россійскî артикулы, отже вôдъ нинѣ розпочинаe ся мытова вôйна.

Петербургъ 1 серпня. Правительство розпорядило, щобы зъ нинѣшнымъ днемъ примѣнювано до австрійскихъ артикулôвъ максімальну тарифу, але безъ додатковъ.

Парижъ 1 серпня. Блькада въ Сіямѣ тревае дальше и буде такъ довго тревати, доки Франція не одержить запоруки що-до переведеня ультіматумъ. Французы окружили островъ Косіханґъ, прогнали сіямскихъ урядникôвъ и половили транспортовî кораблѣ анґлійскихъ купцѣвъ.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Академична ч. 8, розписує симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Института пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѝ; 6) хто не єсть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и кладку рôчну до того товариства.

Дальше подає выдѣлъ до вѣдомости, що всякѝ поданя адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Академічна ч. 8 на руки члена выдѣлу Костя Панькôвского. Поданя, котрѝ не будуть докладно стилізованѝ, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ вôдповѣди. Запытаня або просьбы, поданѝ въ справѣ принятя до Института до осôбъ приватныхъ, або поданя приватнѝ навѣть до членôвъ выдѣлу не увзгляднюють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не єсть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Института, входять: сов. о. Алекс. Тороньскій яко голова, проф. Ісид. Громницкій яко дорадникъ науковый, д-ръ Антôнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, сов. о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дає своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляє имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляє ихъ выхованьемъ, стараєсь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшує имъ науку шкôльну и наглядає єи пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляє выхованкамъ нагоду придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити поданя о принятье вызначуєсь до дня 10 н. ст. серпня 1893. 4762 3—3

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Рускои Бурсы Тернопôльскои подає симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ р. шк. 1893/4 знайде 60 питомцѣвъ, котрѝ мають намѣръ ходити до шкôлъ въ Тернополи, помѣщенье въ Бурсѣ Рускôй пôдъ слѣдуючими услôвями:

I. Родичѣ а взглядно опѣкуны мають найдальше до 15 серпня с. р. надôслати свои прошеня до выдѣлу Рускои Бурсы Тернопôльскои на руки предсѣдателя д-ра Володимира Лучакôвского. До прошень треба прилучити.

а) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу;

б) декларацію, що зъобовязують ся мѣсячно доплачувати: а) убогѝ 7 зр. б) заможнѝ 12—20 зр.

в) свѣдоцтво убожества, доплачуючѝ же мѣсячно 12 зр. и бôльше не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Вôдъ кандидатôвъ вымагає ся а) бодай вдоволяючого успѣху въ наукахъ и доброи ноты въ обычаяхъ, б) доброго здоровля.

Бувшѝ питомцѣ якъ такожь ученики зъ громадъ, котрѝ рôкъ рôчно причиняють ся датками на Бурсу, мають першеньство.

III. Родичѣ принятого до Бурсы питомця обовязанѝ при вступѣ а) зложити вписового 2 зр. 50 кр. (за зъужиткованье инвентаря), б) декляровану квоту складати мѣсячно зъ горы, в) всякѝ грошѣ на потребы шкôльнѝ питомця складати на руки управителя, г) хотячѝ учити ся музики мають платити 1 зр. на учителя музики мѣсячно.

IV. На вступѣ до Бурсы мають питомцѣ выказати ся достаточнымъ бѣльемъ, 6 паръ бѣля, сѣнникъ, подушку, ковдру и накрывало на лôжко, 3 ручники, 3 пошевки, 2 пары чобôтъ, одежу зимову и лѣтну (барвы ґранатовои).

Хотячѝ отримати вôдповѣдь на своє прошенье повиннѝ долучити карту кореспонденційну або марку почтову на 20 кр. (на прилоги за почтовымъ рецепісомъ.)

Питомцѣ одержать а) помешканье, харчь опалъ, свѣтло, послугу, пранье, б) доглядъ надъ наукою вôдъ домашныхъ инструкторôвъ, в) науку спѣву хорального безплатно, г) купѣль въ закладѣ, д) нагоду придбати иншихъ вѣдомостей теоретичныхъ и практичныхъ.

Управляти выхованьемъ питомцѣвъ и наглядати лично надъ домашнымъ и товарискимъ поведеньемъ буде о. Володимиръ Громницкій, котрый удѣлить родичамъ всякѝ близшѝ поясненя. 4773 2-3

Вôдъ выдѣлу Тернопôльскои Рускои Бурсы.

Д-ръ В. Лучаковскій.

Надôслане.

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. перенѣсъ я моє **„ЗАВЕДЕНЬЕ ВЫХОВУЮЧЕ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ“ зъ Коломыи до Львова** и помѣстивъ его въ каменици Впов. Ольшевского **при улици Пекарскôй пôдъ ч. 6. поверхъ I.** До заведеня приймаю ученикôвъ, що ходять до шкôлъ публичныхъ, якъ такожь приготовлюю приватно до вступныхъ испытôвъ, поправокъ и испытôвъ фаховыхъ. Близшихъ информацій удѣляю пôдъ вказаною адресою.

4765 2—7 **Володиславъ Аксентовичь.**

KIELHAUSER-A ПАРИСКІЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надає шкôрѣ гладскôть и знаменито пристає до лиця. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр.

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 9—?

НОВÔСТЬ!

1) **„Записки наукового товариства імени Шевченка“** томъ II., — цѣна 1 зр.

2) **„Словар правничий“**, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.

3) **„Мапа України Руси“** — цѣна 20 кр. 4784 2—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол.)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}		10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч. 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванѝ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнѝ прямѝ білеты до ѣзды и зуставлюванѝ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 58—?

Миронъ Грицикевичь

купець въ Сокали потребує практиканта до своєи торговлѣ. Близшѝ услôвя листовно.

4785 3—5

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 22—45 4669

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до I н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тѝ льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненѝ. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ, що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованѝ льосы такѝ самѝ невыльосованѝ.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зв.	кр.
3% льосы Завед. кред. земск. австр. I еміс.*	16 серпн.	—	20	за штуку	15	—
Льосы кредитовѝ	1 верес.	—	50	„	20	—
Льосы австр. червон. хреста*	„	—	10	„	8	—
Льосы Базиліка (будовы туму)*		—	07	„	3	—

*) Квітъ премієвый (Gewinnstschein) належить ся на случай невыльосованя обезпечаючому.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. заведеня кредитового земского I емісіи по зр. 1·50.
Головна выграна 45.000 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы кредитовѝ по зр. 5.
Головна выграна 150.000 зр. 4752

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ

заложеный року 1869.

Съ оконченіємъ года 1892 выносили:

Выказанное имѣніе банка „Славія“	злр.	5,706.614·91
Фонды резервныи и ручительныи всѣхъ секцій	„	5,568.628·41
Доходы премійніи и проч. всѣхъ секцій	„	2,194.136·74
Убезпеченныи сумы въ сек. житьевыхъ	„	21,153.993·38
„ „ „ „ огневой	„	216,465.763·—
Выплаченныи сумы въ часѣ отъ 15 мая 1869 ажь до 31 грудня 1892 г. **вынагородженьє шкодъ** всѣхъ секцій	„	21,462.868·94
Фондъ емеритальный заступниковъ на случай ихъ неудобности	„	118.948·63

„СЛАВІЯ“ принимаетъ

въ сек. I—II: убезпеченія на житє капиталовъ и рентъ.
въ сек. IV: убезпеченя отъ шкодъ огневыхъ и

удѣляетъ пожички

ц. к. урядникамъ убезпеченымъ въ сек. II. за забезпеченіємъ и на срокъ сплаты ажь до 12 лѣтъ.

Сголошенья о удѣленье агенціи въ мѣстностяхъ гдѣ „Славія“ не естъ ще заступленная принимаютъ ся. 3794

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны, якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр. центральнѝ огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ, парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторôвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 5—13

Вдова по урядникy почтовôмъ приняла бы двѣ панночки або двохъ хлопчикôвъ на станцію. Близша вѣдомôсть въ Адміністраціи „Дѣла“. 4788 1—3

Кухонкѝ нафтовѝ недымлячѝ (пôдъ ґарантією) по зр. 1·80, 2·75 и 3·75 поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1, (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованѝ рôжныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 27—1·0

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякѝ вымоги такъ зъ огляду на щоденнѝ выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики. 4758 5—?

„ГОРТЕНСІЯ“

Львôвъ Зиморовича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-a

Заведенье полагоджує всякѝ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ вôдъ зр. 8 4760 6—104

Для провінціи всякѝ комісы тоалєтовѝ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.

Шнурôвки француски и шнурôвки здоровля.

Свѣжѝ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

65—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѝ рѣчи. Принимає рѣзьбарскѝ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѝ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѝ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѝ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20. 4636 25—?

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою

„СІРІЮСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

входъ такожь въ улицѣ Тихои

поручає лишь найлѣпшѝ роды Цейлонъ, Мокку и Американьску по цѣнахъ гуртовныхъ.

НОВА

„ПРАВОПИСЬ РУСКА“

брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обôзнатись зъ огляду на маючу завестись зъ новымъ рокомъ шкôльнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Достати можна въ друкарни Тов. им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 161. Львôвъ, Середа 21 липня (2 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

У Львовѣ, дня 2 н. ст. серпня 1893.

Радикалы хотять на силу стати політичнымъ чинникомъ, зъ котрымъ треба бы числитись. Отся цѣль єсть провôдною идеєю въ цѣлôй дотеперѣшнôй дѣяльности радикалôвъ. Вѣча, выборчî аґітаціи, максимальнî и мінімальнî проґрамы, а теперь заснованье політичного товариства „Народнои Волѣ“ — мають бути доказомъ, що сторонництво радикальне истнує та слѣдна єго дѣяльнôсть.

Першî публичнî выступы радикалôвъ — значить кôлькохъ проводирѣвъ-орґанізаторôвъ — вызначались завзятою напастію на сторонництво народовцѣвъ. Майже нѣодна публична маніфестація не вôдбулась безъ того, щобы для илюстраціи своихъ постулятôвъ не противставляли радикалы поведенье сторонництва народовцѣвъ и ихъ послôвъ, а коментуючи єго пôсля волѣ и тенденційно, старались вмовити въ зôбране селяньство, що лишь радикаламъ лежить на серци добро селянъ, а прочимъ політичнымъ мужамъ оно байдужне. Така тактика не принесла успѣху, якого надѣялись радикалы, ба навѣть и пошкодила имъ до певнои степени. Безосновнî напасти, а не критика, пôдъ котру радикалы любили и люблять пôдшивати ся, мусѣли вôдчужити вôдъ нихъ тыхъ всѣхъ, котрî ведуть позитивну роботу, а не воюють пустыми фразами — и радикалы остались на аренѣ політичнôй самî, безъ симпатіи, а не то якои моральнои пôдпоры рускихъ сторонництвъ. Навѣть и тî хвилевî союзники радикалôвъ, котрî роботу радикалôвъ уважали для себе помôчною въ борбѣ зъ Русинами-народовцями — галицкî москвофілы — и тî вôдвернулись вôдъ нихъ, коли побачили, що радикалы хотять добитись значѣня окремои партіи політичнои.

Середъ такои ситуаціи радикалы зачали змѣняти свою тактику, чого доказомъ отъ хочь бы першî зборы „Народнои Волѣ“. Въ промовахъ проводирѣвъ старано ся оминати безосновныхъ напастей на народовцѣвъ. Д-ръ Даниловичь лишь разъ хотѣвъ пуститись на порôвнанье проґрамы народовцѣвъ зъ проґрамою радикальною, але та проба выпала досыть млаво и перейшла майже безслѣдно. Д-ръ Даниловичь признавъ, що політична робота Русинôвъ опирає ся на селяньствѣ, але и заразъ закинувъ, що ся робота звернена головно въ напрямѣ національнôмъ, за руску мову и языкъ. Не заперечивъ, мовь бы сторонництво народовцѣвъ не дбало о добро селянъ, — лишь пôднѣсъ, що радикалы старають ся головно и передовсѣмъ о добро економічне селянъ, яко такихъ, а всѣ иншî квестіи уважають другорядными. Поясняючи проґраму радикалôвъ селянамъ, знавъ д-ръ Даниловичь лишь тôлько сказати, що задача и цѣль радикалôвъ „выкорѣнити“ всяке лихо и бѣду та змѣнити до корѣня злî вôдносины. Того рода популярне поясненье дуже добре надаєсь до придбаня симпатіи численнѣйшого збору селянъ, — що-жь коли вôдтакъ сама презідія зборôвъ зазначила своимъ поведеньемъ, що вô всѣмъ треба знати мѣру. Селянинъ Бородайкевичь предкладавъ проєктъ, якъ выкорѣнити одно лихо, але не мôгъ розвести того проєкту, бо презідія вôдобрала єму голосъ.

Єсли-жь зважимо ще й се, що постуляты пôднесенî бесѣдниками-селянами на зборахъ „Народнои Волѣ“, не рôзнились принціпіяльно вôдъ такихъ же постулятôвъ на зборахъ „Народнои Рады“ або при нагодѣ справоздань послôвъ — селянъ, записаный чи то до „Народнои Волѣ“ чи до „Народнои Рады“ має такій самъ поглядъ на кожду справу, обходячу близше станъ селяньскій, якъ н. пр. на справу окружныхъ громадъ, на санітарнî зарядженя, та коли зважимо, що нашî дотеперѣшнî заступники політичнî не поминають байдужно того погляду селянъ — то мимо волѣ находить пытанье: чи доконче треба було заснованя третого політичного товариства въ Галичинѣ та чи оно справдѣ доконче мусѣло уконститууватись мовь-бы за-для прінціпіяльнои рôзницѣ засадъ?

Вкôнци годить ся зважити, хто бравъ участь въ зборахъ „Народнои Волѣ“? Явились селяне навѣть зъ подальшихъ сторôнъ, але нѣ интеліґенціи, крôмъ кôлькохъ проводирôвъ коломыйскихъ, анѣ представителѣвъ коломыйского мѣщаньства мы не бачили. Особливо та послѣдна обставина могла вразити. Мѣщаньство коломыйске подає дуже вдячне поле до реальнои роботы, оно и чисельно и матеріяльно сильне — а прецѣ не являєсь на зборахъ, скликаныхъ Русинами, бажаючими полѣпшеня долѣ руского народу. Чи ся обставина мала бы бути доказомъ, що nemo propheta in patria, чи може байдужности самыхъ радикалôвъ? Намъ выдає ся, що лекше робити въ мѣсци анѣжь перекидати свою роботу на дальше поле, тымъ бôльше, що — якъ говорятъ — зъ иншого боку роблять ся заходы надъ зорґанізованьемъ и зъєднаньемъ мѣщаньства коломыйского. Зъ якои бы небудь стороны розсуджати ту обставину, а все таки треба єи записати въ пассівы роботы радикальныхъ проводирѣвъ.

Судôвництво а селяньство.

Написавъ

Д-ръ Корнило Чайковскій.

Amicus Plato, sed magis amica veritas.

VI.

Комісіи провізоріяльнî.

У нашого народу, а навѣть и у интеліґенціи выробило ся пересвѣдченье, що въ спорахъ о посѣданье, такъ званыхъ провізоріяльныхъ, судья мусить перевести розправу все на мѣсци спору. Длятого у всѣхъ процесахъ о посѣданье, стороны просять о судову комісію а то безъ взгляду, чи комісіи треба чи нѣ — а судъ зновъ дуже часто не студіюючи точно позву, вызначає першій термінъ на мѣсци спору. Неразъ цѣла справа єсть дуже проста и стороны въ однôй хвили погодились бы, але угода розбиває ся о тоє, котра сторона має поносити кошты комісіи, що выносять у насъ, де округи судовî суть великî, часто и кôльканацять, а навѣть якъ въ скôльскôмъ повѣтѣ и 30 зр. Часто зновъ напастливî люде, особливо жиды, маючи по своѣй сторонѣ формальне право, хотять противника тымъ дôткнути, що той же не тôлько кошты процесу, але и кошты комісіи платити мусить.

Якъ высшій судъ краєвый такъ и многî суды повѣтовî старають ся о тоє, щобы число комісій провізоріяльныхъ ограничити до тыхъ случаѣвъ, де переведенье розправы на мѣсци спору єсть доконче потрѣбне. н. пр. въ спорахъ граничныхъ. Але поступованье таке не єсть єще всюды практиковане, бо вымагає все працѣ, т. є. точного перестудіованя позву — и самовôдреченя. Многî судьѣ студіюють кождый позовъ дуже точно и першій термінъ вызначають по бôльшôй части въ судѣ, а комісію доперва тогдѣ, коли при термінѣ показало ся, що она потрѣбна, и що стороны погодити ся не можуть. Все тутъ, якъ бачимо, залежить вôдъ индівідуальности судьѣ, однакъ въ послѣдныхъ лѣтахъ змѣнило ся много на лѣпше и постôйно змѣняє ся.

Щобы процесъ провізоріяльный чимъ скорше укôнчити, повиненъ той самъ судья, що бувъ на комісіи и предметъ спору видѣвъ, розправу дальше перевести, свѣдкôвъ переслухати и ореченье выдати. Тымчасомъ буває часто и такъ, що судья повѣтовый ѣде на комісію, и зробить тôлько плянъ предмету спôрного, а переведенье розправы и выданье ореченя поручає другимъ урядникамъ. Черезъ тоє провізоріяльнî процесы тревають довго

VII.

Манудукція судова.

Многî уважають манудукцію судову за средство, котре приспѣшить рѣшенье процесôвъ, и ощадить селянамъ много коштôвъ. Сей поглядъ єсть оправданый лише въ справахъ дуже дрôбныхъ, ясныхъ и неспôрныхъ, а въ прочихъ случаяхъ приносить манудукція судова бôльше шкоды якъ пожитку.

Процесъ зачинає ся позвомъ, а уложенье позву вымагає точнои информаціи, великои працѣ и уваги. Позовъ єсть пôдставою процесу, и длятого програє ся часто и найбезпечнѣйшій процесъ лишь зъ тои причины, що позовъ бувъ зле уложеный. Длятого то адвокаты при укладаню позвôвъ задають собѣ много працѣ, и часто уложивши позовъ вôдкладають єго, щобы тойже за кôлька днѣвъ переглянути и де-що поправити. Працѣ пôдготовляючî, т. є. читанье актôвъ, перегляненье табулѣ, информація вôдъ сторôнъ вымагають много часу и спокою. На тоє все судья и середъ найлѣпшого обсадженя судôвъ не буде мати часу.

Такъ само має ся рѣчь и зъ заступованьемъ пôзванои стороны въ тяжшихъ процесахъ. Тутъ выходить уже зъ самои рѣчи, що судья не може заступати рôвночасно обохъ сторôнъ, и заразомъ яко судья стояти по-надъ партіями. По друге, судьѣ часто змѣняють ся, а при кождôй змѣнѣ новый судья мусить студіювати при термінѣ цѣлый процесъ вôдъ початку. Длятого то процесы веденî пôдъ манудукцією тревають дуже довго, а коли переходять черезъ бôльше рукъ, то такъ замотують ся и такій повстає въ нихъ хаосъ, що годѣ потому зъ него выйти и вырокъ выдати.

Противно, де процесъ ведуть адвокаты, тамъ кôнчить ся справа звычайно за рôкъ або за два, а лишь выимково треває довше. Стороны охотно платять, бо борше приходять до уживаня своихъ правъ а не ходять десятками лѣтъ по термінахъ.

VIII.

Покутне писарство.

Писарѣ безъ кваліфікаціи суть двоякого рода. Однî занимають ся покутнымъ писарствомъ заводово, намавляють часто селянъ до неосновныхъ процесôвъ, вызыскують ихъ немилосерно и въ додатку за тоє все, що имъ зле понаписують, кажуть собѣ дорого платити. Але суть ще и иншого рода писарѣ. Именно трафляють ся по селахъ господарѣ, що ходили до школы котрî часомъ въ своѣмъ селѣ пишуть якій контрактъ, провізорію, баґательку або яке менше поданье. Якъ писарѣ першого рода суть шкôдливî и небезпечнî, такъ писарѣ другого рода суть по бôльшôй части невиннî люде а навѣть и пожиточнî. Длятого не оправдана рѣчь выступати противъ кождого, хто щонебудь напише — особливо єсли добре то зробить и сторôнъ не вызыскує — зъ цѣлою строгостію. Міністеріяльне розпорядженье зъ 24 падолиста 1860 ч. 264 В. з. д. треба выконувати лишь противъ писарѣвъ першого рода, котрî часто суть піявками сѣльского народу. Безвзглядне поступованье противъ всѣхъ писарѣвъ, котре навѣть не лежить въ интенціи

Француске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр.)

I.

Капелянъ и єго дочка.

Кляра Стантонъ дуже втѣшилась; єи батько, капелянъ зъ Гавтонъ-Даррель по тяжкôй праци мавъ выѣхати на щорôчный вôдпочинокъ, а тоє значило для Кляры тôлько, що забавитись и вôдотхнути по клопотахъ малои сѣльскои парохіи. Кляра була одиначкою и утратила матѣрь ще дитиною. За-для того стала ся она правою рукою батька у всѣмъ, що жѣнка може зробити, а кромѣ того була она правдивою зѣницею єго ока. Була она все помôчною и розважною, нѣколи не нарѣкала на працю, яка на неи спадала, и длятого парохіяне батька любили єи майже такъ само, якъ любивъ єи старый капелянъ.

Теперь, хотяй Кляра интересувала ся якъ найбôльше своими рôзными занятями, то однакъ дорôчный вôдпочинокъ бувъ ѣй милый. Они мали оглянути новî мѣсця, побачити свѣжî сцены, котрî ихъ займуть, а тогды повернуть обоє зъ батькомъ до Гавтонъ-Даррель при свѣжôй охотѣ до парохіяльныхъ занять, зъ милою гадкою про свобôднî хвилѣ. Сего року о. Стантонъ постановивъ перебути половину свого вôдпочинку въ Лондонѣ. Въ великôмъ мѣстѣ можна було побачити багато цѣкавого, тожь обоє надѣялись, що въ тыхъ двохъ тыждняхъ доповнять свои вѣдомости, бо оглянуть власными очима не одну цѣкаву рѣчь, про котру читали въ ґазетахъ.

Якъ часто тоє, що наводить на насъ надѣю найбôльшои радости, выходить на противне! А зновъ, коли рѣчи зображують ся въ найгôршôмъ свѣтлѣ, ненадѣйно наступає зворотъ на добре, и взагалѣ обставины укладають ся цѣлкомъ инакше, якъ мы думали. Кляра, выѣзджаючи до Лондону, тѣшилась своими надѣями. Єи батько потребувавъ вôдпочинку и змѣны, а хочь вôнъ теперь троха блѣдый и на єго лици зарисовують ся морщины що-разъ бôльше, то вôнъ скоро прийде до себе межи новыми сценами и поверне до Гавтонъ-Даррель зъ повною силою и охотою. А потôмъ те саме можна бы приложити и до неи. Одинацять мѣсяцѣвъ щоденного занятя дало ся певно въ знаки дѣвчинѣ въ тôмъ вѣцѣ; все видѣти тî самî лиця, все нести ту саму потѣху старымъ и убогимъ, и все старати ся о тî самî щоденнî потребы домовî.. А прецѣнь коли бы Кляра могла провѣдати будучнôсть, коли бы могла пôднести тоту страшну заслону, що закрыває передъ нами будуче житье, якъ радо була бы она зôстала на попôвщинѣ батька и зрекла ся того мѣсяця вôдпочинку.

Стантоны були ино кôлька день въ Лондонѣ, и тамъ стрѣнули въ парку серъ Ґайя и лєді Даррель. Стрѣча була мила для всѣхъ. Серъ Ґай бувъ патрономъ въ Гавтонъ-Даррель и чоловѣкомъ великого значѣня въ своѣмъ ґрафствѣ, а кромѣ того вôнъ любивъ свого духовного такъ само, якъ єго дочку. Они давно не видѣли ся, бо Даррелѣ ѣздили два роки за границю за-для здоровля лєді, и про те були щиро радî оглядати себе посполу. Обѣ дамы скоро забалакали ся о родиннôй сторонѣ. Они мали богато говорити, рôзнî дрôбнî новины, котрî годѣ було докладно описати, хотяй листы ишли досыть часто, — а серъ Ґай и о. Стантонъ такожь займали ся богато справами, що ихъ обохъ интересували.

Наконець розмова мѣжь мужчинами стала урывати ся, а тогды серъ Ґай глянувши зъ подивомъ на Кляру, замѣтивъ, що она дуже змѣнила ся. Коли вôнъ выѣхавъ зъ Гавтонъ-Даррель передъ двома роками, Кляра мала шѣснацять лѣтъ и тогды не обѣцювала, що выросте на таку красу, якою теперь єи бачить... Зъ невыробленои сѣльскои дѣвчины, невыкôнченои въ лици и поставѣ, выросла она на знаменитый оказъ нѣжнои аристократичнои анґлійскои красы. Єи черты лиця були майже довершенî, а волосье и нѣга такî, якî рѣдко де найти по сѣмъ боцѣ каналу. Отець Стантонъ зрадѣвъ похвалою серъ Ґая и тыми словами, якими вôнъ высказувавъ свôй подивъ. Старый пасторъ знавъ, що єго донька була красна, однакожь вôнъ не мôгъ змѣркувати, яке вражѣнье могла бы зробити на чужихъ людяхъ, або на тыхъ, що єи довше не видѣли.

— Вы єи не будете держати довго Стантонъ, — каже серъ Ґай — За якихъ кôлька мѣсяцѣвъ хтось залюбить ся певно по уха въ нѣй.

Отець Стантонъ покивавъ головою. Се приходило єму неразъ на гадку. Розумѣє ся, що колись вôнъ мусить приготовитись на те, щобы розстати ся зъ своимъ идоломъ однакъ вôнъ пробовавъ не думати о тôмъ. Въ єго очахъ Кляра була ще дитиною и вôнъ надѣявъ ся, що мине кôлька лѣтъ, закимъ вôнъ буде свѣдкомъ єи выѣзду зъ попôвщины.

И вôнъ вôдповѣвъ: — Мы такъ мало бачимо людей въ Гавтонъ-Даррель! Кляра не має великои нагоды завернути голову молодымъ людямъ.

Серъ Ґай потакнувъ. Якъ здавало ся, Гавтонъ-Даррель не було мѣсце, де такъ гарна краса могла бы знайти вôдповѣдну пару, однакъ вôнъ все настававъ, що о. Стантонъ мусить бути приготованымъ стратити єи и то въ не дуже довгôмъ часѣ. Стантонъ мавъ ще тыждень лишитись въ мѣстѣ, тожь Дареллѣ просили, щобы за той часъ могли бачити ся зъ ними якъ найчастѣйше. Лєді Даррель запросила ихъ на другій вечеръ на обѣдъ. Они сподѣвали ся деякихъ приятелѣвъ и були бы гордî зъ того, щобы имъ могли показати красу зъ свого ґрафства.

Батько и донька радо приймили запрошенье, хотяй протестували противъ надмѣрного пôдхлѣбства, котре єму товаришило. То було щось нового для Кляры. Правдивый лондоньскій прошеный обѣдъ! Тамъ будуть рôзнî великî и свѣтовî люде, и она лякала ся, щобы не чулась въ чужôмъ свѣтѣ. Въ Гавтонъ-Даррель єи товариство було дуже обмежене. Часами якій прошеный чай, базаръ на добродѣйнî цѣли, або выстава цвѣтôвъ — то була вся єи розрывка. А теперь она мала увôйти въ лондоньскій свѣтъ, а ся гадка майже лякала єи. Батько успокоювавъ єи, коли йшли поволи до дому:

— Товариство такъ якъ все на свѣтѣ — казавъ капелянъ. — Оно має въ собѣ добрî и злî стороны. Зло мы часто пересаджуємо, а добре цѣнимо за-мало. То все буде новымъ для тебе и певне тебе забавить.

— Даррелѣ такî ласкавî,—сказала Кляра зъ намысломъ. — Тожь у нихъ не можна бути въ клопотѣ, а прецѣнь, тату, здає ся менѣ, що мы щасливѣйшî, коли самî, тôлько обоє.

Єи батько засмѣявъ ся и сказавъ, що они все не можуть зôстати нерозлученî; мусить надôйти день, коли имъ треба буде розлучити ся.

Кляра, немовь бы прочувала близьке лихо, що мало зломати ихъ житье, притиснула ся близше до батька и сказала:

— Дай Боже, щобы той день бувъ якъ найдальше вôдъ насъ! Я не зазнаю щастя, коли опущу васъ!

(Дальше буде).

згаданого міністеріяльного розпорядженя, есть просто шкôдливе особливо по повѣтахъ вôддаленыхъ вôдъ мѣста, де адвокатôвъ нема.

IX.

Едикты ліцітаційнй.

При примусовôй продажи недвижимостей мусить бути едиктъ про ліцитацію оголошеный три разы въ урядовôй ґазетѣ львôвскôй, хотяй его nota bene нѣхто не читає. — За таке оголошенье платить ся теперь 5 кр. вôдъ одного слова. Тожь цѣла належитôсть залежить вôдъ зредагованя того едикту, бо вôдъ коротшого едикту платить ся менше, за довшій же бôльше.

При укладаню едикту все залежить вôдъ индівідуальности судьѣ — одинъ мыслить о тôмъ, щобы екзекутъ за едиктъ много не заплативъ, а другій реферує тôлько и не мыслить зовсѣмъ о тôмъ, чи едиктъ буде коштувати 4 зр. чи 8 зр. Хто о тôмъ хоче пересвѣдчити ся, нехай зволить переглянути кôлька чи селъ ґазеты львôвскои, а найде тамъ много едиктôвъ всѣлякихъ формъ.

Найкоротшій едиктъ звучить звычайно такъ: „Ч. 1147. Ц. к. Судъ въ Рогатинѣ оголошує, що на заспокоенье вѣрительности Мойсея Розенбаха въ сумѣ 7 зр. а. в. з. п. н. вôдбуде ся дня 24 вересня и 26 падолиста 1893 р кождого разу о 9-ôй годинѣ рано публична ліцитація реальности Гриця Кукурудзы на 700 зр. оцѣненои а выказомъ ипотечнымъ ч. 10 книги грунтовои громады катастральнои Винники обнятои. На першôмъ термінѣ тôлько за або высше цѣны оцѣночнои, а на другôмъ и понизше. Вадіюмъ 70 зр. — решта условій можь переглянути въ регістратурѣ. Ц. к. Судъ повѣтовый въ Рогатинѣ.“ Такій едиктъ коштує 4 зр. 25 кр. — але суть едикты часто далеко довшй, бо складають ся неразъ навѣть зъ 200 слôвъ и коштують 10 зр.

При тôмъ зауважити годить ся, що хотяй много ліцитацій розписує ся, то помимо того дѣйстно до ліцітації по бôльшôй части не приходить, бо довжникъ доведеный до крайности платить звычайно вѣрительнôсть. Въ такихъ власне случаяхъ кошты ліцітаційныхъ едиктôвъ дають ся екзекутови дуже чути. Треба бы отже укладати найкоротшй едикты, а найлѣпше було бы тй едикты умѣщати въ ґатетѣ урядовôй всѣ въ однôмъ вôддѣлѣ пôсля формуляра подѣленого на вôдповѣднй рубрички. Отъ примѣръ:

Едикты ліцітаційнй.

число порядкове и назва суду	термінъ
1	
1147/93 Рогатинъ	24/9 1893
Мойсей Розенбахъ	26/11 1893
Гриць Кукурудза	о 9-ôй рано
7 зр.	
10. Винники	
700 зр.	
70 зр.	

Такій едиктъ, [котрого такожь нѣхто не читавъ бы, якъ и дотеперь нѣхто не читає] коштувавъ бы 1 зр. 20 кр.; екзекутъ отже мавъ бы кôлька золотыхъ довгу менше до заплаченя, а приписъ §. 437 всхôдно-галицкои процедуры цівільнои вповнѣ въ той способъ выконано бы.

Зъ другои стороны черезъ тое, що ґазета урядова буде мати менше доходу, а едикты будуть коротшй, не стратить анѣ скарбъ державный, анѣ література.

X.

Языкъ нѣмецкій въ урядахъ.

Въ житю товарискôмъ уважаєсь неприличностію — говорити такимъ языкомъ, котрого хтось изъ присутныхъ не знає, особливо если нимъ говорить ся длятого, щобы той незнаючій того языка розговору не розумѣвъ. Мудрый той звычай заховує ся не тôлько въ сальонахъ высшого товариства, але и у такъ званыхъ низшихъ клясъ народу.

Помимо того однакъ, що нѣхто не поважився бы провинитись противъ того припису приличности (savoir vivre) въ сальонѣ, поповняють его часто интеліґентнй люде въ судѣ и иншихъ урядахъ, де люде збирають ся не для забавы, але для рѣшеня дуже важныхъ справъ, бо часто навѣть квестіи житя и смерти. Неразъ если въ судѣ має панъ, жидъ або хто небудь, умѣючій по нѣмецки, справу зъ хлопомъ, зачинає вôнъ зъ судьею говорити по нѣмецки въ тôй цѣли, щобы хлопъ его не розумѣвъ. а судья дуже часто вдає ся зъ нимъ въ діскусію въ нѣмецкôмъ языцѣ. Навѣть и адвокаты дуже часто при сторонахъ говорять зъ судьями по нѣмецки.

Есть то велика неприличнôсть, котра хотяй звычайно практикує ся тôлько яко привычка, мимо того пôдкопує дуже повагу судôвництва. Бо буває часто такъ, що селянинъ кланяє ся при такôй розправѣ, перепрашає низонько и просить, щобы паны такъ бесѣдували, щобы и вôнъ розумѣвъ. Такій хлопъ, яко „импертинентъ и арроґантъ“ буває звычайно упôмненый, що вôнъ не смѣє судови приписувати, якъ судъ має поступати. Верне той селянинъ зъ суду до дому — и тутъ пытають его зъ всѣхъ сторôнъ: а що? якъ пôйшовъ термінъ? — А отъ — каже селянинъ — паны въ судѣ пошварґотѣли межи собовъ по нѣмецки — сказали, що я выгравъ, и велѣли йти домôвь, а о чôмъ бесѣдували, того не знаю.

Неправильнôсть тую належало бы конче усунути черезъ упоминанье сторôнъ, щобы по нѣмецки не говорили, хотяй бы то дотычило особ̀ъ интеліґентныхъ и высокопоставленыхъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Яворова.

[Зъ монастыря яворôвского.]

До дописи въ „Дѣлѣ“ ч. 148 прошу Хв. Редакцію помѣстити ще тыхъ кôлька слôвъ о гостинѣ Преосв. епископа Юліяна Пелеша дня 12 н. ст. липня. По величавôмъ повитаню Преосвященого епископа, вôдпровадили Того-жь процесіи ажь до фôрты монастыря Василіянокъ яворôвскихъ. Зъ мѣста ажь до сеи фôрты кидали Преосвящ. Владицѣ дѣти мѣщанскй, поубиранй въ руско-народнй строѣ, цвѣты пôдъ ноги; а вôдъ фôрты въ уличцѣ ведучôй до монастирскои церкви, удекороваои въ краснй фестоны, на котрыхъ повѣвали рускй и папскй хоруговцѣ та гербы, були уставленй въ рядъ ясно поубиранй воспитаницѣ монастырскй та ожидали зъ своими учительками Найдостойнѣйшого Гостя. Въ фôртѣ повитавъ Преосвящ. епископа прокураторъ монастыря, о. Андр. Телепъ зъ Ожомлѣ. Въ тôй уличцѣ кидали однй панночки переходячому епископови цвѣты пôдъ ноги, а другй супроводжали зъ горючими свѣчками Въ порозѣ церковнôмъ витали епископа въ торжественныхъ одежахъ зъ свѣчками самй Василіянки.

По вôдправѣ службы Божои, удавъ ся Преосвященый до красно удекороваои салѣ и засѣвъ на тронѣ. По вôдспѣваню „Царю небесный“ зачавъ ся попись. Декотрй пытаня задававъ самъ Преосвященый, а воспитаницѣ вôдповѣдали смѣло и розумно. По укôнченôмъ пописѣ мавъ епископъ промову до дѣтей и роздававъ нагороды. Потôмъ перейшовъ до салѣ, де выставлено ручнй роботы учениць, а оглянувши ихъ, высказавъ своє повне вдоволенье Подано снѣданье, котре до пôзна затягнулось. По снѣданю попращавъ ся епископъ зъ всѣми сердечно, а Василіянки поблагословивъ, та дякуючи за гостину, обѣцявъ частѣйше вôдвиджувати монастырь.

Вкôнци доручивъ Преосв. епископъ настоятельцѣ монастыря 100 зр. на будову мешканя для капеляна. Потреба того мешканя дає ся дуже вôдчувати. Сей даръ 100 зр. есть вже третій зъ ряду. По своѣмъ прибутю въ Перемышль давъ Преосв. епископъ 100 зр., минувшого року 70 зр. — отже разомъ въ такъ короткôмъ часѣ 270 зр. Видко якъ дуже лежить Преосв. епископови на серци добро сего одинокого монастыря. За такъ щедрый даръ складаємо публичну подяку Преосв. епископови и кличемо: Най Господь Богъ нашому Князю церкви удѣлить всякого добра и здоровля во многй лѣта!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ промысловôй анкетѣ переслухувано вчера послѣдну ґрупу знатокôвъ зъ Галичины, а то: Янковского, вôдпоручника бодинарѣвъ, Щастн. Беднарского, вôдпоручника друкарѣвъ, Адамовского зъ корпораціи рѣзникôвъ, Шірмера зъ корпораціи пекарѣвъ, Холоневского будôвничого, Стрѣльбицкого совѣтника маґістрату, Зелѣзкевича робôтника зъ товариства „Ogniwo“, Нахера вôдпоручника жидôвского товариства „Ядъ Хадсуку“ и Гудеца зъ товариства „Ognisko“ — всѣ зô Львова.

На тôмъ засѣданю явивъ ся такожь міністеръ торговлѣ Бакегемъ.

Всѣ знатоки, зъ выимкою представителѣвъ робôтникôвъ, заявили ся за доказами уздôбненя и за обовязковыми испытами. Холоневскій, Адамовскій и Шірмеръ домагали ся теоретичныхъ и практичныхъ испытôвъ челядникôвъ и майстрôвъ, коли они вôдбудуть вôдповѣдный терминъ науки. Стрѣльбицкій и Беднарскій заявили ся за испытами челядникôвъ, однакъ испыты майстрôвъ уважають непотрѣбными и неможливыми до переведеня. Натомѣсть всѣ представителѣ робôтникôвъ спротивили ся испытамъ. Пôсля думки тыхъ знатокôвъ, найважнѣйша рѣчь, се фахове выобразованье ученикôвъ въ фаховыхъ школахъ. Нинѣшне образованье ученикôвъ майстрами недостаточне. Особливо Нахеръ пôдносивъ сю послѣдну обставину и вказувавъ на некористне справозданье, що въ тôй мѣрѣ оголосивъ львôвскій промысловый инспекторъ. Испыты и свѣдоцтва злишнй. Робôтникъ мусить дати свѣдоцтво працею власныхъ рукъ. Львôвскй челядники пекарскй поручили ему заявити, що волять працювати у майстра неуздôбненого, бо той не потрафить ихъ такъ добре вызыскати, якъ уздôбненый. Шірмеръ сконстатувавъ, що у Львовѣ шѣсть разôвъ тôлько жидôвскихъ пекарѣвъ, нѣжь католицкихъ и заявивъ, що Нахеръ зле поинформованый що-до вызыску. Дальше заявила ся бôльша часть знатокôвъ за доказомъ уздôбненя для фабрикантôвъ. Робôтники промовляли противъ запытôвъ о гадку корпорацій при допущеню нового промыслу и обставали за цѣлковитою свободою для торговлѣ. Стрѣльбицкій домагавъ ся точного береженя закона о недѣльнôмъ вôдпочинку.

Нинѣ переслухують знатокôвъ зъ Буковины. Слѣдуючого тыждня будуть переслуханй репрезентанты сѣмохъ корпорацій зъ Галичины.

НОВИНКИ.

— **Устнй испыты зрѣлости** въ осѣннôмъ речинци розпôчнуть ся: Въ рускôй ґімназіи у Львовѣ испыты цѣлй и поправки дня 18 н. ст. вересня; въ нѣмецкôй ґімназіи у Львовѣ дня 18 вересня; въ ґімназіи Франца Іосифа поправки дня 15 вересня; въ IV ôй ґімназіи у Львовѣ испыты цѣлй и поправки дня 18 вересня; въ школѣ реальнôй у Львовѣ испыты цѣлй и поправки дня 19 вересня; въ ґімназіи св. Анны въ Краковѣ поправки дня 21 вересня; въ ґімназіи св. Яцка въ Краковѣ поправки дня 22 вересня; въ III-ôй ґімназіи въ Краковѣ испыты цѣлй и поправки дня 26 вересня. — Абітурієнты шкôлъ середныхъ у Львовѣ и Краковѣ призначенй до поправокъ мають ся зголосити бодай три днѣ передъ поданымъ высше речинцемъ въ дирекціи того заведеня, въ котрôмъ передъ феріями пôддавали ся испытови зрѣлости, а абітурієнты иншихъ шкôлъ середныхъ призначенй до поправокъ мають ся зголосити въ тôмъ самôмъ часѣ въ дирекціи однои зô шкôлъ львôвскихъ або краковскихъ. Абітурієнты, котрымъ позволено приступити по феріяхъ до цѣлого испыту зрѣлости, повиннй зголосити ся въ дирекціи той школы середнои, въ котрôй дозволено имъ здавати испытъ бодай на 8 днѣвъ передъ поданымъ высше речинцемъ.

— **Клясифікація питомцѣвъ бурсы братства св. о. Николая въ Станиславовѣ** вынала въ роцѣ 1892/3 въ той способъ, що на 36 ученикôвъ, помѣщеныхъ въ бурсѣ одержало: 9 степень вôдзначаючій, 26 степень першій, а 1 поправку.

— **Цѣсарь** приѣде до Галичины дня 3 н. ст. вересня. Сего дня о годинѣ $2^1/_2$ въ ночи буде цѣсарь переѣздити черезъ Краковъ. Въ Ярославѣ стане того самого дня о годинѣ $7^1/_2$ зъ рана. Поворотъ зъ Радимна черезъ Лавочне має наступити дня 8 н. ст. вересня.

— **Клясифікація ученикôвъ въ Бурсѣ св. Арх. Михаила въ Коломыи.** Ученикôвъ було въ II-ôмъ пôвроцѣ 15. Зъ тыхъ 12 дôстало степень першій, 2 поправку, а 1 степень другій. Зъ рускои клясы ґімн. було 4 ученикôвъ. Зарядъ Бурсы выбравъ теперь новый комітетъ, котрый має перепровадити реорґанізацію Бурсы, а вже й теперь поробивъ много улучшень въ Бурсѣ и завѣвъ добрый надзôръ, (въ котрого складъ входять професоры ґімн. и священики), такъ що й дѣти бôльше заможныхъ можуть бути въ Бурсѣ помѣщенй и знайдуть опѣку и надзôръ добрый.

— **Выдѣлъ повѣтовый пôдгаєцкій** до нинѣ не спровадивъ соли, а жидова користаючи зъ того продає сôль по 20 крейцарôвъ. Цѣкава то дуже рѣчь, на що властиво установленй тй філіи до розпродажи? Чи на тое, абы истнували на паперѣ, чи на то, абы продавали?

— **Выдѣлъ радикального товариства „Народна Воля“** уконституовавъ ся въ той способъ, що выбрано заступникомъ головы д-ра Сев. Даниловича, касіромъ М. Павлика, а секретаремъ Ил. Герасимовича.

— **Столѣтній роковины уродинъ Яна Колляра**, котрй припадали на 30 н. ст. липня, мали обходити Словаки въ Масôвцяхъ, родиннôмъ мѣсци Колляра и въ Турскôмъ Св. Мартинѣ, теперѣшнôмъ осередку словацкого народного житя Програма торжественныхъ обходôвъ складала ся зъ кôлькохъ деклямацій поезій Колляровыхъ, вôдчиту про житье поета, спѣвôвъ и привѣтнои бесѣды. Пôсля мадярскои конституціи не потрѣбує такій обходъ призволеня властей, лише треба мѣсцеву власть повѣдомити про обходъ. Однако въ мадярскôй державѣ дѣє ся зъ конституцією и законами то само що й въ иншихъ краяхъ на свѣтѣ, отже обходъ заборонено, а на дотычный рекурсъ вôдповѣло міністерство, що обходъ не може вôдбутись зъ огляду на політичнй творы Колляра и на небезпечнôсть політичнои демонстраціи въ користь славяньскои идеи.

— **Новй повѣтовй дирекціи скарбу** отворенй якъ звѣстно, зъ днемъ 1 н. ст. серпня въ Жовкви, Бережанахъ и Чортковѣ. Инавґураційне торжество вôдкрытя дирекціи скарбовои въ Жовкви вôдбуло ся оногды пôдъ проводомъ віцепрезідента краєвои дирекціи скарбовои п. Коритовского; таке саме торжество вôдбуло ся передвчера въ Бережанахъ, а вчера вôдбуло ся въ Чортковѣ.

— **Огнѣ.** Дѣти Василя Максимюка зъ Турки, а то 6-лѣтный Петро и 3-лѣтный Микола, залѣзли до нескôнченои ще хаты Струтиньского, розложили тамъ огонь, вôдъ котрого и хата згорѣла и Микола згинувъ Старшій хлопець утѣкъ. — Въ Рябôмъ, коло Балигорода вôдъ удару грому згорѣли загороды Илька Соханча и Петра Комища; шкода 2.500 зр. — У Феліціента ли въ стрыйскôмъ пôвѣтѣ, згорѣла кузня Венцля вартости 160 зр. — Вôдъ удару грому згорѣла загорода Андрея Шишляка въ Ясѣнцѣ, вартости 600 зр. — Огонь въ Камѣнцѣ волоскôй въ присѣльци Помлыновѣ, про котрый мы вже писали, пôдложивъ зъ гнѣву на сусѣдôвъ селянинъ Микола Бучма; шкода выносить 2.150 зр.

— **Нещасній пригоды.** Въ Новосѣлцѣ язловецкôй засыпала глина Аґрипіну Харишину, жѣнку Лукіяна, господаря. — Дня 24 липня с. р. Семенко Гимонъ зъ Осталовичъ вертавъ зъ Перемышлянъ до дому и хотѣвъ сѣсти на чужій вôзъ зъ заду. Але що конѣ борзо бѣгли, то вôнъ не мôгъ дôгнати воза; тôлько змучивъ ся такъ, що впавъ на гостинець и такъ сильно ударивъ ся въ голову, що хочь его и ратували, вôнъ померъ на другій день. — Въ Нагуєвичахъ, въ дрогобицкôвъ повѣтѣ, утопивъ ся пôдчасъ купелѣ 15-лѣтный хлопець, Михайло Кобза. — Грôмъ убивъ 24-лѣтного Осипа Криштиняка въ Добѣшинѣ и Марію Прибило, жѣнку Мартина зъ Турашôвки, въ коросненьскôмъ повѣтѣ. — Въ Тысьменици утопивъ ся въ гноѣвцѣ Матѣй сынъ Ганны Луцикъ. Нѣхто хлопця не догляда въ. — Въ Росохахъ утопивъ ся у Стрвяжи селянинъ Федько Нановскій; переѣзджавъ возомъ, а вôзъ розôрвавъ ся. — Въ Дунаєвѣ утопила ся 17-лѣтна дѣвчина Зоська Огниста. — Въ потоцѣ коло Винникъ найдено тѣло утопленои дитины. Матѣрь увязнено. — Въ Мыслôвôй, въ скалатскôмъ повѣтѣ. въ огородѣ рôльника Юрка Пôдгôрного надъ Збручемъ найдено двѣ нежывй женщины, котрй мали утопити ся въ Збручи, переходячи его коло моста зелѣзничого въ Пôдволочискахъ. — Въ Тяжовѣ утопила ся 18-мѣсячна дитина Параски Савицкои, лишена безъ надзору. — Пôдчасъ купелѣ въ Быстрици утопивъ ся въ Станиславовѣ адъюнктъ судовый зô Стрыя Стефанъ Кручковскій. Мавъ 26 лѣтъ. — На Буковинѣ лучили ся такй нещасній пригоды: Федоръ Попюкъ зъ Яблоницѣ утопивъ ся въ Черемоши зъ причины, що сплавъ его розбивъ ся о скалу. — Пôвторалѣтна дитина Йосифа Мокана зъ Выжныхъ Станôвцѣвъ упала въ шафликъ, поставленый для поеня худобы и утопила ся, а такъ само утратила житье $4^1/_2$-лѣтна дитина Олемескула, полишена безъ надзору, упавши въ потôкъ. — Въ Вôлавчу ударивъ грôмъ въ хату тамошного господаря Танасія Сорочана, трафивъ его жѣнку въ праву сторону головы и убивъ на мѣсци. Хата лишила ся непарушена. — Въ Выковѣ выжнôмъ повѣсивъ ся селянинъ Михайло Ґросъ. Жѣнцѣ лишивъ листъ, въ котрôмъ каже, що выбравъ ся въ дорогу наколо свѣта. — Онуфрія Шевчука и Марію Куревъ зъ Вôлавча, укусивъ скаженый песъ. Ихъ обоихъ вôдослано на коштъ краю до заведеня проф. Бабеша до Букарешту. — Василь Думенко зъ Брôдка утопивъ ся въ Днѣстрѣ, коли переѣздивъ рѣку човномъ и човно розбило ся.

— **Фальшиву корону** хотѣла вчера выдати въ реставраціи Р. Томицкого у Львовѣ при улици Театральнôй ч. 18 якась Марія Ґерусъ, котра дôстала тай фальсифікатъ вôдъ якогось кущня. Фальсифікатъ дуже добре зробленый, пôзнати его лише по звуцѣ и по нечетко выбитыхъ на березѣ монеты словахъ: viribus unitis.

— **Надзвычайнй загальнй зборы корпусу ветеранôвъ у Львовѣ** вôдбудуть ся дня 6 н. ст. серпня, о 2-ôй годинѣ зъ полудня, въ великôй сали ратушевôй. На порядку дневнôмъ стоить справа змѣны статутôвъ.

— **Зъ пôдъ розвалинъ** каменицѣ въ Краковѣ, де, якъ звѣстно, засыпало кôлькохъ робôтникôвъ, добуто оногды трупа помôчника мулярского Ив. Дзика. Нещастный мавъ розбиту чашку и поломанй кости. Припускають, що его смерть наступила заразъ при катастрофѣ.

— **Довгій вѣкъ.** В. Славску коло Сколього живе жѣнка Марія Кожанъ, що́ числить 103 лѣтъ житя. Она чує себе цѣлковито здоровою, живе при своѣй дочцѣ и робить лекшй роботы господарскй.

— **Капелѣ войсковй** въ мѣсяци серпни будуть грати въ такôмъ порядку: На Высокôмъ Замку дня 1 и 9; въ парку Стрыйскôмъ 2 и 8; передъ головною вартôвнею 3 и 10; въ огородѣ мѣскôмъ 4, 11 и 25; на стрѣльници мѣскôй 16; передъ будынкомъ инвалідôвъ 22; передъ палатою намѣстництва 23; передъ головною командою 25. Початокъ продукцій вôдъ 1 до 15 серпня о годинѣ $6^1/_2$ зъ полудня, а вôдъ 16 до 31 серпня о годинѣ 6-ôй вечеромъ.

— **Буковиньска палата торговельно-промыслова** выслала до міністерства торговлѣ меморіялъ, въ котрôмъ выказує необчислимй шкоды и страты, якй що рôчно справляють повени на Буковинѣ и домагає ся вôдъ правительства радикальнои помочи.

— **Въ школѣ реальнôй у Львовѣ** було въ сѣмъ роцѣ 401 ученикôвъ. Пôсля народности було 375 Полякôвъ, 19 Русинôвъ и 7 Нѣмцѣвъ. Вѣроисповѣданя римо-кат. було 323, греко-кат. 25. вôрмено-кат. 1, протестантôвъ 12, меноніть 1 и 39 жидôвъ. Бібліотека для учителѣвъ числила 2128 творôвъ въ 3300 томахъ, а бібліотека ученикôвъ 1169 творôвъ въ 1302 томахъ. Учителѣвъ при тôй школѣ було 25.

— **Слѣдство противъ львôвского маґістрату** зарадивъ львôвскій краєвый судъ карный, а то зъ такои причины: Сконстатовано, що при выготовленю рôчнои листы судьѣвъ присяжныхъ заходять численнй надужитя. Особливо не умѣщає ся на такихъ листахъ богато особ̀ъ, покликаныхъ закономъ на судьѣвъ присяжныхъ. Такимъ способомъ фальшували ся тй листы довгй лѣта.

— **Вôдзнаки за реґуляцію валюты.** Зъ нагоды реґуляція валюты одержали вôдзнаки: бар Альбертъ Ротшильдъ ордеръ зелѣзнои короны I-ои клясы, президентъ кредитового заведеня для торговлѣ и промыслу, Кароль Вайсъ, и директоръ кредитового земского заведеня, Теодоръ Тавсіґъ, ордеры Франць Іосифа, а директоръ кредитового заведеня, Густ. Мавтнеръ, ордеръ зелѣзнои короны II. клясы.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Тенетники, въ повѣтѣ рогатиньскôмъ, 100 зр. пôдмоги на будову церкви. — Епископъ-суфраґанъ лат. у Львовѣ, кс. Пузина, перебувши тяжку недугу, выѣхавъ до морскихъ купелѣвъ въ Нордернеи. — Звѣстный нѣмецкій писатель П. Розеґґеръ обходить сими днями 50 роковины своихъ уродинъ. — Въ Черновцяхъ вôдбули ся заручины бар. Стефана Василька-Серецкого, сына бувшого маршалка буковиньского зъ дочкою президента краєвого бар. Кравса.

Наука, штука и література.

— **„Ой, не ходи Грицю та на вечерниць“** — народна драма зъ давныхъ часôвъ зô спѣвами и танцями въ V дѣяхъ М. Старицкого и Александрова.

По однôмъ представленю годѣ писати основну критику сценічнои штуки. Одно, друге слово не долетить слуху; одно, друге слово не выйде зъ устъ актора зъ вôдповѣдною вагою та драматичнымъ наголосомъ; тутъ и тамъ недоставало слабшôй силѣ міміки, вôдповѣднои словамъ и навзамъ драматичныхъ; тутъ не було позы, тамъ

достаточного зрозумѣня ситуаціи и т. д. Але мимо всего годѣ сказати, щобъ драма „Не ходи Грицю“ у всѣхъ точкахъ вôдповѣдала правиламъ драмы, щобъ характеры були консеквентно переведенѣ, щобъ акція посувалась лишь акцією, т. є. безъ оповѣданя, и щобъ подробицѣ и цѣлôсть були такъ умотивованѣ, щобъ зъ тыхъ мотивôвъ выйшовъ результатъ льоґічный.

Основа драмы така:

Маруся, донька засôбныхъ родичѣвъ-козакôвъ, єсть на любови. Батько єи, вже пристаршій мужчина, статочный, але бôльше пасивный характеръ. Мати, видко, головою родины, веселои вдачи; одна зъ тыхъ матерей, що не выховують доньокъ своихъ по правиламъ, а бôльше того дають имъ волѣ, або самоволѣ. Маруся хороша чорнобривочка. До неи усмѣхаєсь доля, усмѣхаєсь весь свѣтъ. Она свѣдома своеи красы, она и выбере собѣ жениха по своѣй уподобѣ, не пытаючись нѣкого. Марусѣ серце прихилилось до Грициа, чорнобривого, веселого паробка-козака. Зъ нимъ могла бы она стати щасливою и дѣлу конець Такъ зъ волѣ авторôвъ перебиває дѣло парубокъ заможный, вже самъ въ собѣ ґазда, Хома. Природа сотворила єго горбатымъ и гидкимъ. Вôнъ не мае щастя до людей, тымъ менше до дѣвчатъ Зъ него всѣ смѣють ся. Вôнъ вôдчуває сю наругу надъ собою и она выроджує въ нѣмъ нелюбовь до свѣта. Сей Хома кинувъ окомъ и на Марусю и думає, що засôбнôсть, хитрôсть, интриґа и рѣшучôсть поможуть єму розбити любовь Грициа до Марусѣ и Марусѣ до Грициа. Тожь и починає Хома свою интриґу, яко чорный характеръ въ цѣлôй штуцѣ. Зъ разу стоить вôнъ немовь на боцѣ, немовь ще не заинтересованый Марусею. Цѣль интриґи лежить на разѣ въ тôмъ, щобъ въ Грицю збудити недовѣрье до Марусинои любови. Вôнъ пôдмовляє паробка Потапа, щобы сей залицявъ ся до Марусѣ; пôдмовляє и Степаниду, хозяйку на вечерницяхъ, щобъ та розказала Маруси про любовь Грициа до Галины, доньки богатыхъ родичѣвъ. Збудивши недовѣрье у обоихъ, а не зыскавши мимо того любови Марусѣ, Хома пôдмовляє Потапа, щобъ сей шукавъ собѣ зачѣпки зъ Грицемъ на вечерницяхъ и щобъ убивъ єго; щобъ вôдтакъ пôдпаливъ хату батькôвъ Марусиныхъ и звѣвъ ихъ на нужду. Се все доконуєсь на сценѣ або по-за сценою. Хома жертвує вôдтакъ свôй маєтокъ Марусинымъ родичамъ, ратує ихъ въ бѣдѣ и самъ хоче позыскати серце Марусѣ. Але и се не помагає. Маруся тужить заєдно за Грицемъ, рада бы єго привернути до себе, сходить ся зъ нимъ, выявляє єму любовь свою, але Хома єсть всюды, розрывае безнастанно ту звязь и не допускає, щобъ прийшло до якогонебудь порозумѣня мѣжь Грицемъ а Марусею. Рôвночасно, коли Хома вôдводить Грициа и стараєсь єго серце звернути до Галины, заходить ся вôнъ коло того, щобъ Марусю собѣ позыскати. Вôнъ пôддобрюєсь ёй всѣми способами, ласкавымъ словомъ и помочью матеріяльною. Мимо сего пляны єго рвуть ся. Тогдѣ рѣшаєсь Хома користати зъ суевѣры Марусѣ, намовляє єи навѣстити чарôвницю у лѣсѣ и жадати вôдъ неи зѣля, котре бы невѣрного Грициа навернуло назадъ до Марусѣ. Якъ „поворотникъ“ не поможе, то поможе сильнѣйше средство — отруя. Зъ намовы Хомы, Маруся кличе въ останне до себе Грициа на вечѣрнѣ сходины и тутъ троить єго, тымъ радше, що пôсля доносу Хомы сего самого вечера Гриць мавъ вже слати старостôвъ до Галины. При тôмъ хоче Маруся и себе строити, подѣлитись отрує зъ Грицемъ. Се ёй не удаєсь, бо Гриць выпиває чарку меду до дна Батько Марусинъ розкриває тымчасомъ цѣлу интриґу Хомы и входить въ хату зъ людьми, щобы були свѣдками траґічного кôнця, т. є. смерти Грициа и божевôльства своеи доньки. Хома, заведеный въ надѣяхъ, убиває себе.

Отъ змѣстъ драмы. Змѣстъ сей удекорованый колядками, танцями та спѣвами, вечерницями та праньемъ хустъ на рѣцѣ. Здаєсь, що авторомъ драмы єсть п. Александровъ, а декоративну сторону доробивъ п. Старицкій. Та послѣдна часть выходить дуже ефектовно. За те драма сама храмае тутъ и тамъ. Выроблеными характерами суть лишь Хома, Маруся и въ части родичѣ Марусинѣ. Хома єсть консеквентный въ цѣлôмъ своѣмъ дѣланю. Маруся любить Грициа надъ житье и зъ тымъ сходить зô сцены. Родичѣ єи, характеры пасивнѣ, суть добрыми типами. Але Грицеви, котрый повиненъ бути побôчь Марусѣ на другôмъ планѣ, недостає богато. Зъ штуки не можна догадатись, чи вôнъ любить Марусю щиро, чи лишь бавить ся нею, чи любить Галину, чи лишь єи дурить? Не можна дослухатись мотивôвъ, за-для якихъ вôнъ то прихиляєсь то нагло вôдвертаєсь вôдъ Марусѣ? Обоє сходить ся дуже часто, а герой драмы не посѣдає на стôлько силы, щобъ розбити чорну интриґу Хомы. Инакше було бы вышло дѣло, якъ бы бувъ авторъ велѣвъ Грицеви зъ разу любити Марусю щиро, а вôдтакъ ажь, коли она зубожѣла, а Хома звѣвъ єго зъ богатою и вродливою Галиною, зробивъ єго невѣрнымъ Маруси. Тогдѣ и Марусина месть зыскала бъ на оправданю. Рôвножь недостає сценъ, де бы Галичина могла проявити любовь свою до Грициа. Постать єи выходить млаво. Не думаємо, щобы сихъ хибъ не можна усунути. А належало-бъ се зробити, бо самъ сюжетъ дуже вдячный и штука своею сценеріею подобалась бы дуже ширшôй публицѣ — *Н. В.*

Господарство промыслъ и торговля.

— **Урожаѣ въ Россіи.** Професоры академіи рôльничои въ Пйотрковѣ, Кулешовъ и Шишкинъ помѣстили въ „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ статью въ справѣ сегорôчного урожаю въ Россіи. Автôры кажуть, що урожаѣ въ Россіи заповѣдають ся дуже добре, тымчасомъ въ Европѣ захôднôй и въ Сполученыхъ Державахъ будуть гôршій якъ звычайно. Неурожай травъ и ростинъ пашныхъ навѣстивъ майже цѣлу Европу, выставляючи госпôдарѣвъ на великѣ страты и выкликуючи рôзныѣ средства зарадчѣ. „Говорячи о цѣнахъ збôжа и пашѣ — пишуть Кулешовъ и Шишкинъ — мусимо передовсѣмъ сконстатувати фактъ, що коли цѣна пшеницѣ въ порôвнаню зъ минувшимъ рокомъ упала въ Берлинѣ (13 н. ст. липня) зъ 169 на 160 марокъ, т. є. о 5·3% то овесъ пôднѣсъ ся зъ 152 до 182 марокъ т. є. майже о 20%. Се зъявище можна вытолкувати тою обставиною, що цѣны пшеницѣ на ринкахъ Европы захôднои зависять вôдъ урожаю єи на цѣлôмъ свѣтѣ, бо найзначнѣйшѣ транспорты пшеницѣ надходять зъ Америки; овесъ-же надходить звôдтамъ въ незначнôй скôлькости, а приходить переважно зъ Россіи (8,650.000 четвертей десятипудовыхъ), зô Швеціи и Норвеґіи (2,367.000 четв.), а зъ Америки лише 1,116.000 четв. Лише длятого, що Россія єсть головнымъ доставцемъ вôвса для Европы, дає ся вытолкувати фактъ, що Европа купує теперь дуже радо готовый овесъ а новый замавляє въ невеликихъ скôлькостяхъ и по дуже низькихъ цѣнахъ. Такъ на пр. плачено 13 липня въ Берлинѣ за готовый овесъ 172 марки а на вересень и жовтень лише за 155½ м., а за пшеницю тôлько о 3 маркѣ дешевше якъ на осѣннѣ мѣсяцѣ. Заграничнѣ купцѣ числять на великій довôзъ вôвса селяньского на маломѣсточковѣ ринки и на упадокъ цѣнъ. А однако можна бути певнымъ, що цѣны вôвса не упадуть, але пôйдуть въ гору, бо заступити єго для коней якимъ иншимъ зерномъ дуже тяжко. Вже загально звѣстно, що недобôръ вôвса въ Европѣ єсть такъ великій, що цѣлый звычайный довôзъ на европейскѣ ринки не выстане въ сѣмъ роцѣ на потребы самои Франціи. Вже нинѣ закуповують въ захôдныхъ ґуберніяхъ царства сѣно для Европы, але по цѣнахъ розмѣрно ще досыть низькихъ; на пр. въ Граєвѣ платять за пудъ (40 фунтôвъ) 40 коп. Можна надѣятись, що ся цѣна подвоить ся, а може навѣть потроить ся. Въ Лондонѣ и Парижи платять за пудъ сѣна вже около 1 рубля, хочь не дає ся ще чути великои недостачѣ пашѣ. Зъ огляду на се мы пересвѣдченѣ, що сѣно зъ Россіи буде можна вывозити не лише зъ захôдныхъ ґуберній але навѣть зъ Кавказу.“

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністерство торговлѣ именувало контрольора почтового Володисл. Ґацкевича въ Краковѣ управителемъ почтовымъ въ Освѣцимѣ. — Рахунковымъ совѣтникомъ при намѣстництвѣ у Львовѣ именованый Теофиль Хмуровичь. — Намѣстникъ именувавъ канцелистôвъ намѣстництва Ант. Рарогевича и Ант. Острушку секретарями повѣтовыми, а пôдофіцира 30 полку пѣх. Алекс. Матулю канцелістомъ намѣстництва, призначуючи єго до службы при старостве въ Жидачевѣ. — Міністерство торговлѣ именувало практикантôвъ концептовыхъ краєвои дирекціи скарбу Ант. Гавлика и Леоп. Крупского, дальше концепіента адвокатского Володим. Туцкого концептовыми практикантами дирекціи почтъ и телеґрафôвъ.

— **Вôдзначеня.** Цѣсарь надавъ срѣбный хрестъ заслуги зъ короною кондукторови почтовому Стан. Жакови у Львовѣ при нагодѣ єго переходу на пенсію.

ВСЯЧИНА.

— **Женщина-лѣкарка въ Боснѣ.** П. д-ръ Теодора Краєвска, родомъ Полька, займае сегодня мѣсце лѣкарки въ Дôльнôй Тузлѣ у Боснѣ. Прийшовши на се становище она стрѣнула деякѣ трудности и пересуды, котрѣ мусѣла побороти, щобъ зъеднати собѣ пацієнтôвъ. Свои вражѣня описує въ Wiener Frauen Blatt-ѣ (додатокъ до Wiener Tag-Blatt у) въ интереснôмъ письмѣ, котре подаємо тутъ въ перекладѣ:

Я вôдъ чотирохъ мѣсяцѣвъ живу въ Дôльнôй-Тузлѣ, правительство тутъ настановило мене лѣкаркою. Женщины-лѣкарки се новаторство, а основа того новаторства въ двохъ великихъ идеяхъ нашого столѣтя: одна зъ нихъ то право кождои одиницѣ жадати вôдъ суспôльности можности заробкованя т. зв. „Recht auf Arbeit“; друга идея велить науцѣ дôйти до найнизшихъ верствъ суспôльныхъ, наука не маѣ бути монополемъ упривілейованыхъ кастъ, мусить бути доступною для всѣхъ. Она маѣ втиснути ся и въ тѣ темнѣ некультурнѣ мѣсця, въ котрыхъ панує пересудъ понадъ розумомъ.

Магомеданьскѣ домы недоступнѣ для вплывôвъ культуры европейскои. Жѣнка могамеданьска може показати ся лишь членамъ родины а выимково найблизшимъ приятелямъ родины. Жѣнокъ держать въ хатахъ въ запертѣ, они не мають и занятя нѣякого, а якъ деколи и показують ся на улицяхъ, то тôлько зъ заслоною на лици. Старезнѣ бабы суть для нихъ медиками, раны и абсцессы лѣчать ся чудотворнымъ листьемъ а на рôзнѣ хоробы є приписаный округлый папѣръ синои барвы, котрый пôдмащеный лѣнить ся на чоло пацієнтки... Радше стане ся жѣнка безповинною жертвою смерти, а лѣкаря нѣхто за нѣчо въ свѣтѣ до неи не допустить. Яко сензаційный фактъ оповѣдають, що разъ таки покликано лѣкаря, пробито въ дверехъ дѣру и высунена рука пацієнтки мусѣла выстати для поставленя діяґнозы лѣкарскои.

Такій прикрый станъ рѣчей, тѣ обставины санітарнѣ були мотивомъ, що правительственнѣ круги взяли ся серіозно сю справу передумати. Вслѣдъ за тымъ було порѣшене настановленье жѣнокъ-лѣкарокъ, черезъ те подана магомеданамъ можнôсть користати зъ помочи лѣкарскои безъ нарушеня питомого доґмату магомеданьскои вѣры.

Я приѣхала въ зовсѣмъ менѣ чужій край. Знала я по що мене туда выслано, инструкція докладно означувала кругъ дѣяльности моеи, але обставины мѣсцевѣ були менѣ зовсѣмъ незвѣстнѣ. Те, щó я коли-небудь читала про Босну, було лишь оскверненьемъ того темного некультурного краю. Та я инакше думала, выеманциповала ся зъ тыхъ загальныхъ понять. Але заинтересованье моє зростало, тожь не безъ вдоволеня ѣхала я на мою посаду 17 марта с. р.

Зъ Босна-Броду провезе царова машина. Ѣзда монотонна, околиця нагадує розлогу мадярску рôвнину. Вôдъ Дервенту починає ся пôдгôре, въ Добой переѣздимо головну рѣку краеву, Босну. Зъ Добой розгалужує ся шляхъ зелѣзницѣ. Одна дорога веде просто до Сараєва, друга до мѣсця мого побуту. Околиця тутъ горбковата. Справдѣ гарна она, вражѣнье миле, хвилями здавало ся менѣ, що я въ Швайцаріи.

Въ передмѣстю Дольнои Тузлѣ повѣяло духомъ европейскимъ. Фабрики, высоченнѣ комины, проводы салінъ, кôлькадесять робôтничихъ домôвъ — и вже свѣтъ тутъ новый, на руинахъ минувшости бє нове житье.

А ось въ кôтлинѣ и Дольна-Тузля. Бѣлѣ мурованѣ домы, зеленѣ верхи палатъ магомеданьскихъ въ арабскôмъ стилю. Червоный дахъ православнои церкви, высокѣ мінареты несчислимыхъ мошей... Все те робить вражѣнье великого мѣста, хочь ще передъ окупаціею було се село, звычайна т.. зв. „полянка“. Вѣдай колись буде Тузля гарнымъ промысловымъ мѣстомъ. На улицяхъ рôзнородность: турецкѣ и сербскѣ уборы перемѣшанѣ зъ модерными куцими сурдутиками зъ вѣденьскихъ магазинôвъ.

Змѣна клімату тутъ нагла. Въ першихъ дняхъ побуту жара була невиносима, до кôлька днѣвъ вже метѣль снѣжна стояла на улици. Сумно було въ такѣ поганѣ днѣ, доводилось вôдчувати тугу за родиною, за домомъ. Улицѣ повнѣ болота, домы обтрѣсканѣ грязею, чорнѣ мужики, навюченѣ, необхаренѣ конѣ, нехарнѣ возы — все те живо нагадало менѣ нещастну Галичину...

Небавомъ засіяло сонце. Се характеристика гôрскихъ околиць, що нагло змѣняє ся панорама. Бувъ тогдѣ Великдень. Улицѣ повысыхали, мужики повдягали чистеньку одѣжь, жѣнки прикрасили ся стройно цвѣтами, стрѣчками и намистомъ. Туга за родиною на хвилю зникла, але я ще таки потребувала силы вôдпорнои и розрады прихильныхъ людей.

Правдивымъ щастьемъ для мене назву то, що судьба кинуламене до ДолѣшноиТузлѣ, де управляє повѣтомъ совѣтникъ правительственный п. Буковичь. Всѣ загально хвалять и поважають се го знаменитого урядника. Се образованый чолôвѣкъ, чистый характеръ и праведна душа. Я завдячую єму приязне принятье въ службу и вправне поведенье найпершои практики лѣкарскои.

И лѣкарь повѣтовый д-ръ Дуллеръ окавъ ся менѣ вельми прихильнымъ. По моѣй инсталяціи удѣливъ менѣ поважаный товарищь неодну добру раду. Вôнъ радивъ неформувати рѣчь спосôбомъ неприроднымъ, полишити хôдъ єи природному розвоєви, мѣжь-тымъ привыкати самôй до обставинъ, а у людности доконче зъеднувати собѣ на кождôмъ кроцѣ прихильнôсть и довѣрье. Я вывчила ся мовы сербскои, зближила ся до народу и — що найважнѣйше — вже небавки зголосили ся до мене пацієнты.

Вôдъ моеи инсталяціи въ протягу чотирохъ мѣсяцѣвъ мала я 179 хорыхъ. зъ того було 118 жѣнокъ, 51 дѣтей и 10 мужчинъ. Въ загальнôмъ числѣ було 59 особъ вѣроисповѣданя магомеданьского. А оно тѣшить мене, що помѣжь пацієнтами були и мужчины. Они звыкли вважати насъ жѣнокъ чимсь интелектуально нерозвиненымъ, духово низько стоячимъ.... Мусѣли пôддати ся моимъ приказамъ лѣкарскимъ; се зновъ одинъ доказъ тои вѣчнои великои правды, що „Wissen ist Macht“!...

ПЕРЕКЛАВЪ *Й. П.*

— **Орґанізація жебракôвъ въ Россіи.** Орґанізація жебрацтва, яка истнує зъ давна въ Россіи, яко старинна и не нарушима институція, выкликує теперь мѣжь россійскою публикою реакцію въ некористь жебракôвъ. Щобы порозумѣти сю справу наведемо кôлька примѣрôвъ, котрѣ показують, що жебрацтво єсть въ деякихъ околицяхъ царства правдивою язвою. Истнують цѣлѣ села, що живуть выключно зъ жебрацтва. И такъ въ Голицинѣ селяне, котрѣ впрочôмъ мають ся дуже добре, запрягають заразъ по скôнченыхъ роботахъ въ поли конѣ до возôвъ и выѣзджають, щобы жебрати. Зъ села выѣзджають яко купцѣ, що продають перстенѣ, наперстки и иншѣ дрôбницѣ; але скоро лише выѣдуть кôлька верстъ за село замѣняють ся въ слѣпыхъ и кулявыхъ. Мешканцѣ деякихъ сѣлъ московскои ґуберніи мають звычай выдавати себе за жертвы пожарôвъ. Они выроблюють собѣ фальшивѣ свѣдоцтва вôдъ властей и ведуть своє ремесло пôдъ охороною урядовыхъ паперôвъ. Близько 700 родинъ зъ округа хохлôвского въ нижегородскôй ґуберніи вандрує що року жебраючи зъ мѣсця на мѣсце. Такожь въ полудневôй Россіи процвитае жебрацтво. Въ мѣстахъ якъ Кіѣвъ, Воронѣжь, де славнѣ монастирѣ притягають богато богомôлцѣвъ ажь кишить вôдъ жебракôвъ. Кіѣвъ маѣ навѣть якусь скôлькôсть домôвъ, що належать выключно до жебракôвъ. Тѣ домы, выбудуванѣ передъ 100 роками належать до тыхъ, що ихъ замешкують. Поліція заходить ся теперь коло того, щобы тѣ домы постепенно зносити. Въ тыхъ „жебрацкихъ палатахъ“ обовязують постôйно установленѣ приписы. Жебраки подѣлили мѣжь собою мѣсто и горе тому зъ мѣжь нихъ, котрому хотѣлось бы жебрати въ иншôй, не призначенôй для него части мѣста. Що въ жебрачихъ походахъ вôдограють важну ролю, наймленѣ або куплены дѣти, звычайно яко провожаѣ слѣпыхъ, се загально звѣстно. Надъ сими бѣдными дѣтьми знущають ся звычайно слѣпцѣ въ страшный способъ. Въ деякихъ охрестностяхъ херсоньскои ґуберніи высылають родичѣ свои дѣти до сусѣдныхъ мѣсцевостей на жебры, щобы „охоронити ихъ передъ лѣнивствомъ“. Суть мѣсцевости, де дѣти призначенѣ до жебрацтва приготовлюють ся до сего званя въ осôбныхъ школахъ. Такожь поезія, особливо реліґійна грає велику ролю въ „образованю“ жебракôвъ. Въ могилѣвскôй ґуберніи суть хаты, де слѣпцѣ на якійсь часъ замыкають ся и учать ся одни вôдъ другихъ пѣсень. Найлѣпшій школы того рода находять ся въ Жеребнôмъ, Городци и Хотовичахъ. Кождый школяръ, що хоче выучити ся пѣсень, мусить свому учителеви заплатити кôлька рублѣвъ, робити для него кôлька мѣсяцѣвъ, а по скôченôй науцѣ справити учителеви пиръ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго народнаго театру у Львовѣ** зложили на руки п. Мицавки кандидата нотаріяльного въ Дрогобичи Вп. пп.: Твердохлѣбъ 1 зр., Добряньскій 1 зр., д-ръ Пайперъ 1 зр., Візенберґъ 1 зр., Мицавка 1 зр., Н. Н. 1 зр., Тобіяшекъ 50 кр., Созаньскій 50 кр, Сляскій 50 кр, Куличко 1 зр., Фельнеръ 50 кр., д-ръ Розенель 50 кр., Куровецкій 1 зр., разомъ 10 зр. 50 кр. — Всч. о. В. Колянковскій зъ Луки надôславъ 2 зр. — На руки нашои адміністраціи надôславъ о. Софр. Левицкій зъ Стриганець 6 кр. 10 кр., зôбраныхъ на соборчику въ Блюдникахъ о. Домбчевскимъ. — На руки нашои адміністраціи переславъ о. Володим. Глодзиньскій парохъ зъ Угриня старого коло Калуша 14 зр. 47 кр., зôбраныхъ въ домѣ о. Глодзиньского при судженю фантôвъ пôдчасъ забавы Вп. панною М. и Вп. д-ромъ С. — О. Ив. Шихъ зъ Сучавы надôславъ на нашій руки 14 зр. на будову театру, зôбранѣ дня 6 н. ст. липня въ домѣ о. Шиха вôдъ буковиньскихъ священикôвъ и дѣтей о. Шиха. — На руки о. Зенона Шухевича зъ Тишковець зложили Вп. пп.: Кар. Страссеръ ц. к. староста 5 зр., Корн. Устіяновичь артистъ 8 зр., д-ръ Мих. Дорундякъ канд. адвокатскій 1 зр. 80 кр., д-ръ Теоф. Окуневскій, адвокатъ 1 зр. 20 кр., п-ѣ Клим. Заячкôвска зъ Тишковець 20 кр., Ив. Бѣгунъ, учитель зъ Тишковець 40 кр, Теод. Гурулякъ пенс. уч. зъ Ясенева 30 кр., Мих. Лавришко зъ Городенки 30 кр., Емілія Дорундякъ зъ Городенки 1 зр., Прок. Мартинюкъ малярь 3 зр., Вас. Петравскій малярь 2 зр., Евг. Бѣленькій малярь 1 зр, Мих. Хасъ, послугачь малярскій 50 кр., п-а Юст. Теодоровичѣвна зъ Шишковець 1 зр., Ольга Шухевичь зъ Тишковець 1 зр., Онуфр. Григорчукъ начальникъ громады 10 кр., Дмит. Грималюкъ 10 кр., Олек. Грималюкъ 10 кр., Вас. Дзюбакъ 10 кр., Мих. Лаврôвъ 10 кр., Мик. Григорчукъ 10 кр., Петро Гафтунякъ 10 р., Ив. Мисикъ 10 кр., Андр. Скицко 10 кр., Ив. Дѣдичь 10 кр., Мих. Заячкôвскій 10 кр., Дмит. Парійчукъ 10 кр., Олекса Пиндусъ 10 кр., Федôрь Гафтунякъ 10 кр., Сим. Гафтунякъ 10 кр., Вас. Паращукъ 10 кр., Дмит. Гафтунякъ 10 кр., Єл. Петра Гафтунякъ 4 кр., Дан. Паращукъ 6 кр., Стеф. Пеца 4 кр., Вас. Грималюкъ 4 кр., Іос. Бандурка 4 кр., Ем. Шухевичь 1 зр. 42 кр.; разомъ 30 зр.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 2 серпня. Сюды приѣхавъ румуньскій король зовсѣмъ инкоґніто. Клерикальный Grazer Volksblatt доносить, що правительство предложить въ палатѣ послôвъ проєктъ закона о краєвôй оборонѣ. Коли сей проєктъ не одержить бôльшости, правительство певно розвяже палату.

Софія 2 серпня. Всѣ міністры перейшли при выборахъ до великого собранія. Стамбуловъ выбраный три разы, прочій міністры по два разы.

Берлинъ 2 серпня. Россійскѣ мыта портовѣ на нѣмецкѣ артикулы пôдвысшено въ десятеро.

Парижь 2 серпня. Сіямъ давъ Франціи запоруку що-до сповненя ультіматумъ, и длятого бльокада уже усунена.

Петербургъ 2 серпня. Россійске правительство приймило въ цѣлости австрійскѣ пропозиціи въ справѣ торговельного договору. Прелімінарія будуть незадовго пôдписанѣ, а мінімальна тарифа доти буде примѣнюватись до австрійскихъ товарôвъ, доки рада державна не потвердить договору.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. А. Тел. въ Ож.** Одержали.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Рускои Бурсы Тернопôльскои подає симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ р. шк 1893/4 знайде 60 питомцѣвъ, котрѣ мають намѣръ ходити до шкôлъ въ Тернополи, помѣщенье въ Бурсѣ Рускôй пôдъ слѣдуючими услôвями:

I Родичѣ а взглядно опѣкуны мають найдальше до 15 серпня с. р. надôслати свои прошеня до выдѣлу Рускои Бурсы Тернопôльскои на руки предсѣдателя д-ра Володимира Лучакôвского. До прошень треба прилучити.

а) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу;

б) деклярацію, що зъобовязують ся мѣсячно доплачувати: а) убогѣ 7 зр. б) заможнѣ 12—20 зр.

в) свѣдоцтво убожества, доплачуючѣ же мѣсячно 12 зр. и бôльше не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Вôдъ кандидатôвъ вымагае ся а) бодай вдоволяючого успѣху въ наукахъ и доброи ноты въ обычаяхъ, б) доброго здоровля.

Бувшѣ питомцѣ якъ такожь ученики зъ громадъ, котрѣ рôкъ рôчно причиняють ся датками на Бурсу, мають першеньство.

III. Родичѣ принятого до Бурсы питомця обовязанѣ при вступѣ а) зложити вписового 2 зр. 50 кр. (за зъужиткованье инвентаря), б) деклярована квоту складати мѣсячно зъ горы, в) всякѣ грошѣ на потребы шкôльнѣ питомця складати на руки управителя, г) хотячѣ учити ся музики мають платити 1 зр. на учителя музики мѣсячно.

IV. На вступѣ до Бурсы мають питомцѣ выказати ся достаточнымъ бѣльемъ, 6 паръ бѣля, сѣнникъ, подушку, ковдру и накрывало на лôжко, 3 ручники, 3 пошевки, 2 пары чобôтъ, одежу зимову и лѣтну (барвы ґранатовои).

Хотячѣ отримати вôдповѣдь на своє прошенье повиннѣ долучити карту кореспонденційну або марку почтову на 20 кр. (на прилоги за почтовымъ рецепісомъ.)

Питомцѣ одержать а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу, пранье, б) доглядъ

надъ наукою вôдъ домашныхъ инструкторôвъ, в) науку спѣву хорального безплатно, г) купѣль въ закладѣ, д) нагоду придбати иншихъ вѣдомостей теоретичныхъ и практичныхъ.

Управляти выхованьемъ питомцѣвъ и наглядати лично надъ домашнымъ и товарискимъ поведеньемъ буде о. Володимиръ Громницкій, котрый удѣлить родичамъ всякй близшй поясненя. 4773 3 3

Вôдъ выдѣлу Тернопôльскои Рускои Бурсы.

Д-ръ В. Лучаковскій.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ

31 н. ст. липня 1893

Львôвъ: Пшениця 8·50 до 8·75, жито 6 50 до 6·75, ячмѣнь 5·50 до 6·25, овесъ 6·50 до 7·—, рѣпакъ —·— до — —, горохъ 7·— до 10·—, вика —·— до —·—, льнянка 11·— до 12·—, бôбъ 9·— до 10·—, конюшина червона 55·— до 70·—, конюшина бѣла 70·— до 80·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 24·— до 27·—, анижь 35·— до 36·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 80·— до 110·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 14·25 до —·— зр.

Кракôвъ: Пшениця 8·80 до 9·—, жито 7·30 до 7·70, ячмѣнь 6·70 до 7·—, овесъ 7·40 до 8·— горохъ —·— до —·—, вика 4.30 до 5 — рѣпакъ —·— до —·—, льнянка —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, бульбы 1·15 до 1 30.

Ряшôвъ: Пшениця 7 60 до 7·85, жито 5·70 до 6·—, ячмѣнь 5·— до 5·40, овесъ 5·50 до 6· горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13 50, льнянка —·— до —·—, конюшина червона 70·— до 78·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—.

Пôдволочиска: Пшениця 8 75 до 9·20, жито 6·20 до 6·40, ячмѣнь 5·— до 5 50, овесъ 4·95 до 5·30, горохъ —·— до —·—, вика 4·80 до 5 — рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·— бульбы 1·15 до 1·30.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 1 н. ст. серпня 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218 —	221 —
Зелѣз Львôв-Чернов. по 200 зр. а. в.	254 —	257 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	380 —	— —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот гал. 5% а. в.	101 —	101 70
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 10	100 80
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал 5% а в.	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	98 —	98 70
Товар. кред. гал. 4% а. в льос. 41½ л	98 —	98 70
Товар кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 —	100 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	98 30	99 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к.	— —	—
Галиц фонду пропинаційного 4% в. а.	97 70	98 40
Комунальнй Банку краев. 5% I. емис.	— —	— —
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 30	101 —
Позички краев. 4% в. а.	97 —	97 50
Позички краев. 4% короновои	96 90	97 60
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 —	25 —
Мѣста Станиславова	40 —	42 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 85	5 95
Наполеондоръ	9 8	9 93
Пôвъимперіялъ	10 —	10 —
Рубель срѣбный	1 29	1 31
Рубель паперовый	1 30	1 31
100 марокъ нѣмецкихъ	60 80	61 50

Надôслане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ

Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлае скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ЛЬОСЫ

купуе и продае найкористнѣйше

контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 10—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякй листы заставнй, 5% Облїґаціи комунальнй банку краевого, 4½% и 4% позичку краеву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи **Порученя на біржу выконуе найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 34—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3 08	6 01	9 36	6 36	9 41
Варшавы	—	6 01	9 36	6 36	9 41
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9 36	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—		9 41
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6 01	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9 06	1 08	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6 36	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2 48	10 02	9 46	6 21	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2 34	9 46	9 21	5 55	—
Сучавы	10 11	—	7 59	12 51	7 11
Кимполюнґа	10 11	—	7 59	—	—
Радôвцѣвъ	10 11	—	7 59	—	7 11
Бергомета и Чудина	10 11	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7 11
Слободы рунгурскои	10 11	—	—	—	7 11
Гусятина черезъ Галичь	10 11	—	7 59	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12 51	—
Белзця	—	—	—	5 26	—
Сокаля	—	—	8 16	5 26	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9 06	1 08	—
Стрыя	—	—	9 52	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2 38	—	—
Зимнои Воды			6	9 5	
Бруховичь				8 22	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3 01	10 41	5 26	11 11	7 36
Варшавы	—	10 41	5 26	—	7 36
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10 41	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7 36
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5 26	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8 01	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10 41	5 26	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6 44	3 20	10 36	11 11	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6 58	3 32	10 40	11 33	—
Сучавы	6 36	—	10 36	3 31	10 56
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3 31	—
Гусятина черезъ Галичь	6 36	—	—	—	10 56
Слободы рунгурскои	—	—	10 36	—	10 56
Новоселицѣ	6 36	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6 36	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6 36	—	10 36		10 56
Кимполюнґа	6 36	—	—	3 31	—
Сокаля	—	—	9 56	7 21	—
Белзця	—	—	9 56	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7 21	10 26	
Лавочного (Мункача, Серенча Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7 21	8 01	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10 26	8 01	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10 26	—	—
Стрыя	—	—	3 41	—	—
Зимнои Воды				3 37	
Бруховичь				3 15	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать порунôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдаванй черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлюе 28—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

66—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 4—156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ЦЕРАТЫ

всякого рода, килимы, хôдники, матеріи на меблѣ, портієры, капы на столы и лôжка, обрусы цератовй, простирала ґутаперховй и всякй пасаментеріи повозовй

поручае по найприступнѣйшихъ цѣнахъ

СТ. ВЫШИНЬСКА

у Львовѣ ул. Коперника ч. 16.

4468 23—24

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта" по *1 зр.* замѣсть 3 зр.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 59—?

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 5—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25

Рондлѣ мосяжнй до смаженя конфітуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·50, и 4

поручае 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручае

Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучй, готовй до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 25—?

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУЛІОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продае 4767 5—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

Ч. 31.236.

ОГОЛОШЕНЄ

в справі виповідженя облїґацій краєвої пожички з року 1885.

По мисли ухвали Високого Сойму з дня 29. Вересня 1892 Видїл краєвий Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским виповідає облїґації галицкої пожички краєвої з року 1885 з днем 1. Листопада 1893, і з тим днем, в котрім також устає їх дальше опроцентованє, узнає їх платними.

Галицка Каса краєва у Львовѣ буде виплачувати від дня 1. Листопада 1893 всї предложені їй облїґації тої пожички, заосмотрені в біжучі купони, — в їх номніальній вартости.

Видїл краєвий звертає увагу всїх властителїв вінкульованих облїґацій пожички з р. 1885, що они в своїм власнім інтересї повинні як найскорше постарати ся у компетентних властей о дозвіл на девінкуляцію, так, аби ті облїґації могли яути зреалїзовані з днем 1. Листопада 1893.

У Львові дня 27. Липня 1893.

З Ради Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским.

Маршалок краєвий: 4787 2—3

Заступник:

Антоній Якса Хамєц в. р.

Член Видїлу краєвого: **Тадей Романович** в. р.

Член Видїлу краєвого: **Д-р Іосиф Верещиньский** в. р.

На кождый родъ бѣля дуже тревале

Полотно „Чікосъ" шир. 74 цм., шт. 25 метрôвъ по зр. 4·90 и 6 —
Вебу гôрску „ 83 „ „ 23 „ „ „ 7·— 7 80
Шіфонъ бѣлый „ 82 „ „ 40 „ „ „ 9 30 12·40
Кретонъ бѣлый цѣлкомъ безъ ґумы „Naturell" хорошій и дуже тревалый 82 цм. шир. штука 40 метрôвъ по зр. 11, 14, 16, 19.
Калікотъ полотно американьске 23 метр. штука зр. 5 20, 6 и 6·80
Domestic безъ шву на 6 простиралъ 15 метрôвъ зр. 7·0 и 9 50
Хустки до носа бѣлй, чисто льнянй великй тузинъ зр 2·40, 3, 4, 5
Рушники бѣлй чисто льнянй тузинъ зр. 3, 4·20, 4·80, 6.
Стирки бѣлй тузинъ зр. 2·40, 3, 4 60
Стирки сѣрй тузинъ зр. 1·80, 2·40, 3

поручае

Центральный складъ фабричный

ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА

ВЪ КОЛОМЫИ

Прôбки и цѣнники можна на жаданье одержати даромъ и франко. 4658 6—8

Замовленя зъ провінціи выконуе ся якъ найсовѣстнѣйше.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны, якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолїднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты). 4582

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручае Людвикъ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 12—5 на жаданье высылаю. 4 19

Конякъ ФРАНЦУСКІЙ

фляшка по 2 и 3 зр., курацїйный по 4 зр. 50 кр. поручае торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 20—45

Знаменитй тѣста

щоденно свѣжй Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровй фунтъ 1 зр., Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 4—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконуе ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дае ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй. 4641 56—150

Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Спеціальный складъ для малярѣвъ церковныхъ

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

поручае кисти, нірнбергске золото дукатове, шляґметаль, покостъ правдивый анґлійскій, якъ такожь всякй приборы того рода.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 4—30

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ. ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохи ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

рочки мужескй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручае найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.

Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ.

ФАБРИКА

РУКАВИЧОКЪ

вôдзначена на краевыхъ выставахъ дипльомомъ почетнымъ и державнымъ медалемъ

І. Н. 4779 3—6

СПОЖАРСКОГО

У ЛЬВОВѢ

при ул. Галицкôй ч 20

поручае ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, та зъ всѣлякими рукавичничими роботами. По сталыхъ и умѣреныхъ цѣнахъ.

О половину зниженй цѣны

для передплатникôвъ „Дѣла", „Зорѣ" и „Батькôвщины"

на давнѣйшй томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей" т I—XX. включно, чи хто купуе разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ".

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белай. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 162. Львôвъ, Четверъ 22 липня (3 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком:

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року . . .	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Вôйна цлова мѣжь Россією и Нѣмеччиною.

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня зачалась вôйна цлова мѣжь Россією и Нѣмеччиною. Оба правительства оповѣстили, що накладають высшй цла на импортованй взаимно продукты. Вправдѣ и дотеперь були мѣжь Россією и Нѣмеччиною напруженй вôдносины торговельнй, бо для импортованыхъ взаимно продуктôвъ въ обохъ державахъ була установлена максімальна тарифа цлова, — але теперь пôдвысшено зъ обохъ сторôнъ сю максімальну тарифу ще о 50 проц. Максімальнй тарифы накладають звычайно вже такъ велике цло що роблять неможливымъ майже зносины торговельнй, а коли ще тую тарифу пôдвысшить ся о 50 проц. то мусить наступити повна застоя всѣхъ зносинъ торговельныхъ.

Нѣмеччина пôдвысшила о 50 проц. цло на сырй продукты россійскй: на всякого рода збôже, пѣрье, ленъ и коноплѣ та на всѣ роды кожѣ. — Россія же вôддячилась такимъ самымъ додаткомъ до цла на продукты фабричнй Нѣмеччины, именно на выробы зъ зелѣза. Експортъ Россіи до Нѣмеччины обмежавъ ся въ бôльшôй половинѣ на збôже, бо н. пр. въ 1891 р. вывезла Россія до Нѣмеччины продуктôвъ вартости 560 міліонôвъ марокъ, а въ тôмъ числѣ було збôжа на 296 міл. марокъ. Россійске збôже робило конкуренцію нѣмецкому и длятого всѣ бôльшй властитель землѣ та торговельники збôжемъ аґітували за найвысшимъ цломъ на россійске збôже. И дѣйстно удалась имъ аґітація; теперь россійске жито и пшениця мусять платити $7^1/_2$ марки (4·50 зр.) цла, коли противно тй продукты зъ иншихъ державъ, приязныхъ Нѣмеччинѣ, оплачують лишь $3^1/_2$ марки цла.

Але и Россія вôдплатилась Нѣмеччинѣ рôвною мѣрою. Вже доси цло на выробы зелѣзнй, импортованй зъ Нѣмеччины, було такъ высоке, що нѣна фабрикату нѣмецкого въ Россіи по оплатѣ цла, була въ-двоє высша вôдъ цѣны въ Нѣмеччинѣ, — а теперь ще 50 проц. пôдвысшеня. И хочь въ 1891 р. импортовано зъ Нѣмеччины до Россіи лишь на 150 міл. марокъ, а порôвнавши зъ импортомъ Россіи до Нѣмеччины у высотѣ 560 міл. марокъ, мôгъ бы дехто гадати, що въ тôй вôйнѣ цловôй потерпить бôльше Россія, то однакъ рѣчь не такъ має ся въ дѣйстности. Нѣмеччина, хочь для нея дуже важнй аґрарнй квестій, то все таки она перетворил[illegible] жаву и муси[illegible] торговицѣ свои обôйтись безъ [illegible] ных продуктô[illegible] мѣрѣ и иншій сусѣдній державы, [illegible] безъ россійского збôжа буде мати дорожню, котра вправдѣ набье грошемъ мошонки бôльшихъ властителѣвъ земельныхъ, але натомѣсть спонукає пôдвысшенье платнѣ роботника фабричного а тымъ самымъ и цѣны фабрикату, котрый вже при пôдвысшенôй цѣнѣ не найде такъ скоро збуту на заграничныхъ торговицяхъ.

Выходило бы зъ того, що Нѣмеччина бôльше потерпить въ тôй вôйнѣ цловôй, а нѣмецкй ґазеты, хочь на разѣ похваляють крокъ нѣмецкого правительства, то все таки зъ непевностію глядять на будучй наслѣдки. Въ россійскихъ ґазетахъ слѣдній спокôйна розвага и упôмненя, що Нѣмеччина буде мусѣла покоритись Россіи въ тôй борбѣ.

Зъ другои стороны переговоры торговельнй мѣжь Россією а Австро-Угорщиною ведуть ся такъ успѣшно, що россійске правительство признало для импорту зъ Австро-Угорщины таку саму тарифу цлову, яку мають державы, остаючй зъ Россією въ добрыхъ вôдносинахъ торговельныхъ, зъ выимкою Франціи, котра має выимкову низшу тарифу. Обѣ тй подѣї, пôдвысшенье цла для Нѣмеччины а прихильне становище для Австро-Угорщины, выкликали въ Нѣмеччинѣ велике негодованье и пôднеслись голосы, щобы Австро-Угорщинѣ, звязанôй зъ Нѣмеччиною договоромъ торговельнымъ и політичнымъ, не дати дѣлати на власну руку нѣякихъ переговорôвъ зъ Россією. Тй голосы захитали де-що правительственными кругами въ Австро-Угорщинѣ и Fremdenblatt не занявъ выразного становища супротивъ дружныхъ змагань Россіи. Длятого „Новое Время“ заразъ звернуло на се увагу россійского правительства и такъ пише: „Одержана депеша зъ Вѣдня заповѣдає ненадѣйный зворôтъ въ розположеню австро-угорского правительства, однакъ мимо того Австрія може и щиро бажає скрѣпленя торговельныхъ вôдносинъ при помочи договору, та лишь вагуєсь пôдъ вплывомъ Берлина. Однакъ здає ся, що Fremdenblatt, орґанъ австрійского міністерства заграничныхъ дѣлъ, приготовлює насъ въ своѣмъ комунікатѣ до чогось недоброго, бо заявляє катеґорично, що нѣякою мѣрою „не яло ся розбирати причины союза мѣжь договорами австро россійскими а договорами нѣмецко-россійскими“. Чи-жь сй слова значили-бъ, що Австрія хоче скрытись за плечѣ свого союзника и почне такожь проволѣкати свои переговоры зъ Россією?“

О потребѣ парцеляціи бôльшихъ посѣлостей помѣжь мужицтво для осѣгненя середнои власности грунтовои.

Въ нашôй розвôдцѣ ограничимо ся на Галичину, бо она насъ передовсѣмъ обходить, а сли буде споминъ про иншій краѣ и ихъ устрôй, то хиба для примѣру. Не выступаємо тутъ такожь узброєнй въ арсеналъ вѣдомостей на поли економічнôмъ, бо до сего треба бы грунтовныхъ и довшихъ студій, а ограничимо ся на фактичнй и видимй рѣчи, щобы справа для кождого, навѣть лянка, була понятна.

Вôдъ довшихъ лѣтъ уже вôдбуває ся вандрôвка селянъ зъ Галичины по-за океанъ до Америки, а въ послѣднôмъ роцѣ розпочала ся такожь вандрôвка до Россіи, зъ тою лишь рôзницею, що вандрôвка до Россіи обняла цѣлый поясъ Галичины вздовжь по-надъ кордонъ и вôдбувала ся великими масами. Не за-для того, що до Россіи, хочь и сего не хибувало, але для того, що рушили цѣлй масы вздовжь цѣлого кордону, звернувъ сей выхôдъ селянъ за кордонъ увагу правительства и власти взяли ся остро за средства, щобы сю вандрôвку спинити, хочь закономъ вывандрованье не заказує ся, и то закономъ основнымъ Зачали ся арештованя якъ тыхъ, що ихъ зловлено въ подорожи до Россіи, такъ и тыхъ, котрыхъ по поворотѣ придержано. Початокъ и конець тои вандрôвки бувъ одинъ, т. є. квестія хлѣба и най всякй власти покликанй и непокликанй здають собѣ реляціи, якй имъ до вподобы и на якй стало ихъ совѣсти та якъ вымагає потреба зъ ихъ становища політичного — то завсѣгды такй слова высказанй намѣстникомъ краю и иншй наочнй досвѣды выказали неоспоримо, що альфою и омеґою въ еміґраціи була и есть квестія хлѣба.

Въ житю народôвъ вôдбувають ся всякй факты, всякй бувають подѣи историчнй, однакъ они суть завсѣгды иншй и такъ якъ нема листка, котрый бы накрывавъ другій въ цѣлôй его будовѣ, якъ нема двохъ конґруентно накрываючихъ ся людей — такъ въ житю народôвъ нема двохъ однаковыхъ цѣлкомъ фактôвъ. А все жь суть факты до себе подôбнй и зъ першихъ фактôвъ можна вносити на причины повстаня и средства зарадчй противъ другихъ. — Такъ само и тутъ.

Про вандрôвки пародôвъ читаємо въ исторіи вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ. Єсть о нихъ спомины уже въ книгахъ старого завѣта, дальше идуть вандрôвки за часôвъ грецкихъ и римскихъ, якъ зъ Азіи до Европы такъ въ самôй Европѣ по-надъ Дунай и Ренъ. Дальше читаємо про вандрôвки за часôвъ першихъ столѣтій по Христѣ и въ часахъ Оттона I., про напады Гунôвъ та Мадярôвъ, а дальше про вандрôвку Моңолôвъ въ XIII. вѣцѣ, въ часѣ котрыхъ не тôлько людей нищено, але и всякй добутки початкуючои тогдѣ цивілізаціи.

Єсли близше придивимо ся причинамъ тыхъ историчныхъ подѣй, то найдемо, що причина лежала въ перелюдненю або въ переповненю людьми, а народы не могучи удержати ся на мѣсци свого дотеперѣшного осѣдку, опускали свои оселѣ та ишли шукати лѣпшои долѣ.

Примѣнюючи сй факты до фактôвъ вывандровуваня селянъ галицкихъ та бачучи, що они такожь выносять ся, якъ сконстатовано, за-для „кусника хлѣба“, прийдемо и мы до пересвѣдченя, що анальоґічною причиною єсть злый побутъ матеріяльный нашого мужика. Идучи такъ дальше, могли бы мы per analogiam сказати, що и тутъ причиною еміґраціи не єсть що иншого, якъ перелюдненье въ нашôмъ краю. Однакъ надъ сею квестією треба близше застановити ся, щобы паралельно не зайти за далеко, а тымъ самымъ взагалѣ зъ добрыхъ премісъ не вытягати злои, бо за далеко идучои конклюзіи. Розберѣмъ отже передовсѣмъ, що єсть перелюдненье?

Около р. 1500 сказавъ славный анґлійскій писатель, Тома Морусъ, що перелюдненье тогдѣшне въ Анґліи такъ велике, що не мине вже 10 лѣтъ, а въ Анґліи люде самй себе будуть нищити. Вôдъ того часу минуло майже 400 лѣтъ; зъ Анґліи повыходили люде до Америки та до иншихъ кольоній по цѣлôмъ свѣтѣ, зараза нищила Анґличанъ особливо въ серединѣ 17-ого вѣка, а однакъ помимо того, що число людей въ Анґліи до нинѣ выросло на шѣсть разôвъ бôльше, пророцтво Моруса не справдило ся.

Пôдъ конець XVIII вѣка (1778) выдавъ головный заступникъ квестіи перелюдненя Тома Робертъ Мальтусъ дѣло великои славы пôдъ заг.: „Розвѣдка про прінціпъ налюдненя“. Въ дѣлѣ тôмъ поставивъ Мальтусъ прінціпъ, що налюдненье краю, єсли оно безъ перешкôдъ розвыває ся и побôльшає ся, то побôльшає ся що 25 лѣтъ въ-двоє або иншими словами росте въ прогресіи ґеометричнôй.

Инакше стоить рѣчь зъ средствомъ пожывы для людей. Чоловѣкъ єсть конечностію примушеный оставати на тôмъ самôмъ просторѣ, де порушає ся. Скоро отже прийде часъ, де цѣла плодоносна земля буде взята чоловѣкомъ въ посѣданье, то тогдѣ прибутокъ въ плодоносности средствъ пожывы може бути осягненый лишь черезъ полѣпшенье землѣ. Але тая плодоносôсть землѣ черезъ полѣпшенье культуры має свои границѣ. Єсли бы навѣть приняти, що въ першихъ 25 лѣтахъ земля що-до плодоносности подвôйно збôльшить ся, то не можна того приняти на другихъ 25 лѣтъ. Взагалѣ плодоносôсть землѣ не може подвôйно збôльшити ся въ рôвныхъ періодахъ часу, коли противно населенье може такъ збôльшати ся. Тымъ то беручи пересѣчну пропорцію дôйшовъ Мальтусъ до заключеня, що продуктивнôсть землѣ росте въ пропорціи аритметичнои прогресіи. Такъ отже що 25 лѣтъ росте народнôсть якъ: 1, 2, 4, 8, 16, 32... а продуктивнôсть землѣ якъ числа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.. Сли возьмемо, що цѣла управна земля уже заселена, а пропорцію зросту людности приложимо до продуктивности землѣ, то побачимо, що мѣсця на еміґрацію не буде и тогдѣ прийде загальне перелюдненье. На таке лихолѣтье подає Мальтусъ рôзнй якъ позитивно такъ профіляктично здержуючй зрôстъ людности средства.

Дѣло се Мальтуса выкликало завзяту літературу якъ pro такъ contra.

Уже Вілліямъ Ґодвинъ (1820) въ своѣмъ дѣлѣ „On population“ выказує, що Мальтусъ ошибає ся, бо опирає ся на вырванôмъ фактѣ изольованôмъ зъ вôдносинъ американьскихъ, а сли возьмемъ н. пр. Швецію, то така пропорція окаже ся ледви що сто лѣтъ, не вчисляючи въ то нѣ хоробъ нѣ воєнъ и т. и.

Звѣстна рѣчь, Анґличане якъ всюды такъ и на поли економіи люде практичнй, на оборотъ же Нѣмцѣ запускають ся бôльше на тôмъ поли въ спекуляцію. А однакожь теза, поставлена Мальтусомъ до нинѣшного дня не здѣйст-

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр.)

II.

Панъ Маркізъ.

Прошеный обѣдъ удавъ ся дуже добре, особливо для панны Стантонъ. Кляру хвалили и гостили бôльше, якъ она могла того надѣяти ся. На обѣдѣ було дванацять осôбъ, двѣ чи три пары супружества и кôлькохъ мужчинъ, о котрыхъ можна бы сказати, що ихъ цѣла робота була, щобы бути десь на обѣдѣ: всѣ они молодй люде зъ малымъ маєткомъ, однакъ дуже певнй себе, люде, котрй все умѣють оповѣсти найновѣйшу исторійку, або потрафлять выдумати нову, коли бы случайно хроніка скандальна не достачила нѣчого цѣкавого саме на той вечôръ. Тй всѣ молодй люде подивляли Кляру, однакъ коли довѣдали ся, що она бѣдна дочка сѣльского священика, не треба и додавати, що ихъ подивъ перемѣнивъ ся въ поважанье.

Мѣжь гостями бувъ одинъ Французъ, маркізъ де Фонтружь, котрый бувъ тогдѣ случайно секретаремъ французского посольства въ Лондонѣ. Вôнъ найпильнѣйше и найживѣйше допытувавъ ся про особу милои дебютантки. Маркізъ взявъ серъ Ґая на бôкъ тогдѣ, коли Кляра вôйшла до кôмнаты и запытавъ ся, якъ она зовесь. Вôнъ назвавъ ей привидомъ, красною рожевою перлою и типомъ „ангельскои, стеричнои красы.“

Серъ Ґай смѣявъ ся зъ него. Вôнъ знавъ легко запальну натуру Француза и его вандрôвку de la brune á la blonde, все знаходячи звершенôсть на початку и все чуючи ся знуджены по кôлькохъ дняхъ або тыжднях.

Серъ Ґай оповѣвъ ему, що місъ Стантонъ єсть донькою его капеляна, що она и ей батько зъ нимъ въ великôй приязни, та обѣцявъ представити его пôзнѣйше въ часѣ вечера.

— Такъ, то она незамужна? — спытавъ Француз въ тонѣ легкого розчарованя.

— Нѣ, она не замужна, — вôдповѣвъ серъ Ґай; — однакъ я казавъ ей вôтцеви вчера, що не довго ждати, а вôнъ повитає свого зятя.

— То шкода — сказавъ маркізъ.

— Якъ то шкода? — спытавъ серъ Ґай. — Вы чей-же не хотѣли бы засудити ей, щобы остала старою дѣвчиною?

— О нѣ, — засмѣявъ ся Французъ, — лишь того шкода, що она не замужна. Замужнй жѣнки далеко приятнѣйшй, и зъ ними лекше йде розмова, якъ зъ молодыми дѣвчатами.

— Вы цѣлкомъ непоправнй — сказавъ серъ Ґай. — Вы кажете, що замужнй лекше зовити?

— Я не шукаю нѣякои ловлѣ — вôдповѣвъ Фонтружь сентиментально; — я шукаю вѣрного привязаня.

— То можé місъ Стантонъ могла бы сповнити ваши вымоги — замѣтивъ серъ Ґай. — Я певный того, що она ще не любила ся нѣколи.

— Анґлійскй жѣнки за зимнй — вôдговоривъ маркізъ. — Мало котра способна до любови.

— Вы дуже несправедливй для моихъ краянокъ — пôднявъ серъ Ґай. — Хотяй чувство проявляє ся у нихъ тяжше, якъ у иншихъ жѣнокъ, то я певный того, що оно за тое трѣвкѣйше.

— Але-жь чоловѣкъ не потребує трѣвкости — вôдповѣвъ маркізъ нетерпеливо. — Се дуже добре для купця казати, що его сукно трѣвке, и що оно не зносять ся. Але те, що я домагаюсь у женщины, єсть запалъ, нерозважна любовь, заздрôсть, погорда для небезпечности и байдужнôсть на принятй формы. По тôмъ забутье, смерть — все, ино не трѣвкôсть и та страшна мара спокôйного житя и тихого привязаня.

— Вы зô мною не въ силѣ згодити ся — одвѣтивъ серъ Ґай, и вôддаливъ ся зъ усмѣхомъ. — Идѣть и говорѣть до леді Даррель и обяснѣть ей вашй страшнй теоріи; а тогдѣ спытайте, чи она гадає, що васъ варто представити паннѣ Стантонъ. Я не бравъ бы одвѣчальности на себе по тôмъ, що вы теперь сказали.

Панъ де Фонтружь рушивъ раменами незначно и перейшовъ до леді Даррель, котру все умѣвъ забавити. Она знала, що вôнъ нѣколи не думавъ направду; що вôнъ бувъ майже неспособный до любови, а прецѣнь все хотѣвъ дати людямъ до зрозумѣня, що они его не пôзнають, и що не найшовъ ще нѣкого, щобы мôгъ подѣлити зъ нимъ океаны чувства и привязаня, котрй переливали ся зъ его, за надто мягкого серця.

Бесѣда звернула ся на Кляру. Де Фонтружь не мôгъ говорити о кôмъ иншôмъ того вечера; а потôмъ его щастье довершило ся, коли ему нагодилось представитись Клярѣ. Вôнъ бувъ надто свѣтовымъ чоловѣкомъ, щобы говорити плыткй компліменты, тожь его розмова зъ нею подобала на велике заинтересованье ей сѣльскимъ домомъ. Вôнъ задававъ ей безконечнй пытаня о ей занятяхъ и о роботахъ ей батька а Кляра вôдповѣдала на все те дуже легко. Она навѣть рада була зъ его бесѣды и замѣтила що вôнъ ей подобавъ ся. А вôнъ знавъ, що годѣ говорити о Лондонѣ до малои селюшки, котра не знала зовсѣмъ житя, а котру вже и такъ знудивъ молодый чоловѣкъ, що зъ нею сидѣвъ при обѣдѣ вычисляючи ей, на кôлько то баляхъ бувъ вôнъ и взагалѣ стараючи ся пересвѣдчити ей о своихъ тріюмфахъ товарискихъ. Де Фонтружь знавъ добре, що великій чаръ розмовы товарискои лежить въ штуцѣ послуху и длятого, здавало ся, вôнъ займавъ ся цѣлковито всѣмъ, що Кляра сказала. Вôнъ оповѣдавъ, що то бувъ свѣтъ незнаный для него. Вôнъ все хотѣвъ жити на селѣ въ Анґліи — и насычати ся милымъ почутьемъ цѣлковитого спокою, якій ино тамъ можна мати. Вôнъ любивъ свôй старый замокъ въ Франціи; справдѣ тамъ вôнъ пережывъ найщасливѣйшій днѣ, однакъ вôнъ бувъ певный, що то не було тое само що село въ Анґліи. У Франціи були все політичнй неспокоѣ. А потôмъ такожь хлопы були незадоволенй, похонній и жадній; а що бôльше реліґія скоро вымерала цѣлковито.

Кляръ вôнъ дуже подобавъ ся зъ своимъ щирымъ способомъ. Здавало ся, що часъ минувъ дуже скоро и она здивована ся дуже, коли ей батько приступивъ до неи и сказавъ, що вже одинацята година и имъ часъ выбирати ся до дому. Она представила маркіза де Фонтружь капелянови и оба мужчины балакали приятно кôлька хвиль. Тогдѣ приступила леді Даррель и зновъ принесла милу несподѣванку для Кляры. Даррелѣ выбирали ся на прогульку кораблемъ на другій тыждень, тожь ласкава господиня обявила Клярѣ, що одержала уже слово ей батька, що вôнъ зъ донькою прилучить ся до ихъ товариства. Они мали ѣхати до Франціи и задумували пробути першихъ кôлька днѣвъ въ Трувіль. Кляра плеснула въ руки зъ радости. Она ще не була на кораблі и не ѣздила до Франціи. Все було для неи такъ радôстнымъ и она подякувала Даррелямъ за милу несподѣванку. Леді звернула ся до Фонтружа и сказала:

— Надѣю ся, маркізе, що вы не забули своѣи обѣцянки. Знаєте, що мы выѣздимо вô второкъ.

Де Фонтружь выглядавъ дуже поважно-

нила ся и довго не могла вкорѣнитись у Франціи и Нѣмеччинѣ не то у люду але и у ученыхъ. Те саме вказуе, що хочь теорія Мальтуса до нинѣ ще розбирае ся въ економіяхъ, не есть стойна. Се выходить такожь зъ розбору, що таке загальне перелюдненье мыслиме лишь по уплывѣ много тысячь лѣтъ, а тымъ самымъ мусить бути для насъ байдужне

Джонъ Стуартъ Міль называе перелюдненьемъ тое звихненье рѣвноваги соціяльного орґанізму, котре повстае, скоро зрѣстъ людности перевышае поступъ полѣпшувань а край змушеный до своеи пѣдномоги пѣднимати все гѣршѣ и гѣршѣ услѣвя.

Шефле каже, що перелюдненье повстае тамъ, де нарѣдъ, зростаючій або взагалѣ або въ поодинокихъ верствахъ, есть въ такѣмъ положеню, що робота стае ся все бѣльше непродуктивною а противно доходы, разъ-въ-разъ меншаючѣ, стоять у вѣдворотнѣй пропорціи до споживности, при чѣмъ вытворенье зносньйшихъ вѣдносинъ мѣжь роботою а роздѣломъ маетку есть неможливе.

Федрі, живучій лѣкарь, называе часть землѣ перелюдненою, если въ краю находить ся бѣльше число родичѣвъ зъ надчисленною родиною.

Кождый зъ повысшихъ писателѣвъ, и ще много иншихъ, беруть дефініцію зѣ свого становища; однакъ дефініція Міля за-для своеи загальности и зрозумѣлости выдае ся намъ ще одною зъ найлѣпшихъ. Зъ того всего можна зъ цѣлою певностію поставити засаду и дефініцію перелюдненя: — що о перелюдненю ажь тогдѣ може бути бесѣда, если для рѣзныхъ клясъ населеня кожда галузь заробкованя черезъ конкуренцію роботы такъ переповнена, що бѣльше роботы для истнуючихъ рукъ робочихъ трудно найти, дарма, що кождый робивъ бы всяку яку небудь роботу, абы лишь мати роботу и зъ неи заробити на удержанье. Тожь если робота есть, руки робочѣ не згинули бы, кобы не нишѣ обставины, що вѣдъ роботы вѣдтягають — и тогдѣ годѣ говорити о перелюдненю.

(*Дальше буде.*)

Два обѣжники краевои рады шкѣльнои.

Обѣжникъ краевои рады шкѣльнои до всѣхъ окружныхъ радъ шкѣльныхъ зъ дня 20 мая 1893 до ч. 9.726 мѣстить выказъ книжокъ шкѣльныхъ, котрыхъ будуть уживати въ школахъ народныхъ звычайныхъ въ роцѣ шкѣльнѣмъ 1893/4.

„Рѣвночасно зъ выданьемъ новыхъ плянѣвъ науковыхъ — сказано въ тѣмъ обѣжнику — зарядила краева рада шкѣльна ревізію пѣдручникѣвъ, приписаныхъ до уживаня въ школахъ народныхъ. Вѣдповѣдно до рѣзницѣ, яка заходить межи плянами науковыми шкѣлъ 5 и 6-клясовыхъ зъ однои, а 1, 2, 3 и 4-клясовыхъ зъ другои стороны, будуть въ обохъ тыхъ категоріяхъ шкѣлъ уживатись на будуче переважно вѣдмѣнні пѣдручники. Зъ огляду на засобы давнѣйшихъ книжокъ шкѣльныхъ, якѣ находять ся на складахъ такъ у выдавництвахъ книжокъ шкѣльныхъ и въ бібліотекахъ шкѣлъ народныхъ, якъ такожь у молодѣжи шкѣльнои, будуть новѣ пѣдручники вводитись постепенно, щобы людей, що дѣтей своихъ посылають до шкѣлъ народныхъ не обтяжати вѣдъ разу значнѣйшимъ выдаткомъ. Для клясы V. и VI. шкѣлъ бѣльшеклясовыхъ (по мѣстахъ) будуть выданѣ цѣлкомъ новѣ пѣдручники. Деякѣ зъ нихъ появлять ся вже передъ розпочатьемъ нового року шкѣльного; иншѣ не могли бути выкѣнченѣ зъ огляду на короткій часъ. Въ тыхъ предметахъ будуть учителѣ вести науку такъ довго, ажь появлять ся вѣдповѣднѣ пѣдручники способомъ устныхъ выкладѣвъ, опираючись о скѣлько можна на науцѣ погляду, а вѣдповѣдно до обему науки вказанои плянами науковыми и инструкцією.

Книжокъ, якихъ списъ (гл. *Учитель* ч. 13 и 14) не выказуе, не вѣльно уживати въ школахъ народныхъ. Щобы ввести другій якій пѣдручникъ, якого не выказуе списъ, або яку змѣну въ выборѣ межи пѣдручниками подаными треба особного призволу краевои рады шкѣльнои."

Фонетикою друкованый есть доси „Буквар, часть I.", цѣна 25 кр и его буде уживати ся на першѣмъ степени науки въ школахъ народныхъ. До науки мовы нѣмецкои, яко предмету обовязкового въ школахъ 4-клясовыхъ выдано такожь фонетикою: „Початки науки нїмецкого язика для IV. кляси шкіл народних 1893". Цѣна 40 кр. Граматика рускои мовы друкуе ся (фонетикою). Иншій книжки выходити-муть по черзѣ.

Другій обѣжникъ краевои рады шкѣльнои до дирекцій ґімназій, шкѣлъ реальныхъ и семинарій учительскихъ до ч. 13.301 вѣдносить ся до заведеня фонетики у тыхъ школахъ.

„На пѣдставѣ рескрипту Его Ексц. п. міністра вѣроисповѣдань и просвѣты зъ дня 25 падолиста 1892 ч. 23.123 — сказано въ тѣмъ обѣжнику — ухвалила рада шкѣльна краева для всѣхъ пѣдъ нею стоячихъ шкѣлъ одностайнѣ правила рускои правописи, котрѣ залучае ся, а котра зачне обовязувати безусловно зъ початкомъ року шкѣльного 1893/4. Дирекція доручить сѣ правила членамъ тѣла учительского, щобы зъ ними могли сейчасъ познакомитись и поручить учителямъ рускои мовы, щобы кѣлька вступныхъ лекцій посвятили выясненю основъ сеи правописи и старали ся въ часѣ якъ найкоротшѣмъ ученикамъ ѣи присвоити. У всѣхъ выробахъ письменныхъ мають ученики безпроволочно уживати сеи правописи. Въ текстахъ літурґічныхъ и памятникахъ языка старорускаго буде задержана въ книжкахъ и въ науцѣ шкѣльнѣй правопись церковна. Отсѣ постановы обовязують дирекціи и учителѣвъ у всѣхъ письмахъ, котрѣ на пѣдставѣ обовязуючихъ приписовъ выдають въ мовѣ рускѣй, въ справозданяхъ рѣчныхъ и долученыхъ до нихъ розправахъ науковыхъ, а такожь въ рукописяхъ новыхъ пѣдручникѣвъ шкѣльныхъ, котрѣ предкладае ся радѣ шкѣльнѣй краевѣй. Львовъ дня 7 липня 1893. Бадені."

До сего обѣжника були долученѣ брошуры, выданѣ краевою радою шкѣльною п. з. „Руска правопись". Одна брошура коштуе 4 кр. и можна ѣи дѣстати у выдавництвѣ рускихъ книжокъ шкѣльныхъ въ намѣстництвѣ у Львовѣ, въ книгарни тов. им. Шевченка и Ставропигіи у Львовѣ.

Пяте справозданье

зъ дѣяльности Институту Руского Товариства педаґоґічного пѣдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ.

Комітетъ, що зъ порученя выдѣлу Руского Товариства педаґоґічного управлявъ институтомъ, вѣдбувавъ що мѣсяця засѣданя, полагоджуючи всѣ важнѣ справы. Въ складъ комітету входили: сов. о. Алексѣй Тороньскій, катихитъ ц. к. акад. ґімназіи, яко голова; Исид. Громницкій, проф рускои ґімназіи, сов. о. Иванъ Чапельскій, префектъ гр.-кат. семинаріи, адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ, лѣкарь д-ръ Антѣнъ Хоминъ и Кость Паньковскій, якo члены. Сей послѣдный бувъ заразомъ настоятелемъ институту.

Заходами комітету пороблено въ институтѣ сего року деякѣ улѣпшеня якъ ґіґіенічнѣ такъ и змѣряючѣ до лучшого харчованя питомцѣвъ. По-при релиґійно-моральне выхованье мавъ комітетъ такожь на оцѣ товариске пожитье ученикѣвъ. Домашне веденье унормовано друковаными приписами, котрѣ кождый питомець дѣстае при вступленю до институту. Помочію при науцѣ занималесь инструкторы поодинокихъ клясъ. Суть то лѣпшѣ ученики, котрѣ въ институтѣ остають або за малою доплатою або безплатно Домову науку вели пп. академики: Омелянъ Терлецкій, слух. фільософіи и Кирило Пирѣжокъ, слух. богословя. Кромѣ корепетицій предметѣвъ шкѣльныхъ удѣлювано ще въ институтѣ науки писаня, науки спѣву, исторіи краевои. Крѣмъ того заявили старшій питомцѣ великій интересъ въ зладжуваню довшихъ або коротшихъ письменныхъ праць, чи то зъ літературы чи исторіи, котрѣ вѣдчитувано у вѣльныхъ вѣдъ науки хвиляхъ въ ширшѣмъ кружку товаришѣвъ и ведено надъ ними діскусію. Якѣ поступы зробили питомцѣ въ науцѣ спѣву и деклямаціи, про те свѣдчать найлѣпше гарнѣ слова признаня участникѣвъ деклямаційно-музикального вечерка, урядженого въ день патрона институту св. о. Николая, якъ пп: Едварда Харкевича, директора рускои ґімназіи, проф. Наталя Вахнянина и проф. Волод. Шухевича.

Образованье шкѣльне розширювано лектурою домовою пѣдъ надзоромъ настоятеля. Взагалѣ не дозволено приписами домовыми нѣякои книжки анѣ вносити анѣ выносити зъ дому безъ дозволу настоятеля. Ученики, що се заслугували, звиджували пригѣднѣ для нихъ представленя, деякѣ музеѣ, менажерію и т. и. Въ огородѣ, де въ лѣтѣ перебувають ученики въ часѣ свободнѣмъ вѣдъ науки суть бары и рекъ до ґімнастики; майже що недѣлѣ и свята вѣдбувано дальшій проходы въ околицѣ львѣвскѣ. — Комітетъ мавъ на оцѣ, щобы ученикамъ подавано все стравы якъ найздоровшѣ и въ тѣмъ взглядѣ ишовъ за радою д-ра Хомина, що безкористно питомцямъ удѣлявъ радъ лѣкарскихъ. Доказомъ, що харчованье ученикѣвъ вѣдповѣдало всѣмъ вымогамъ ґіґіенічного житя, бувъ добрый станъ здоровля, надзвычайно рѣдкѣ случаѣ легкои недуги и свѣжѣ, здоровѣ лиця питомцѣвъ въ нездоровѣмъ Львовѣ. — Що тыждня въ пятницю подавано цѣснѣ стравы (вѣдъ середы маѣ институтъ дѣспензу) а вечера була мясна. Въ навечерѣ Рѣздва Христового и празника Богоявленьского заставлено ученикамъ спѣльну вечеру, а въ провѣдну недѣлю свячене.

Подань о принятье вплынуло по-надъ сотку. На жаль однакъ комітетъ мусѣвъ декому вѣдмовити принятя чи то за-для браку фондѣвъ чи то для браку мѣсця.

Принято 63 ученикѣвъ, а то: 7 зъ приготовляючои клясы, 16 зъ I кл. ґімн., 10 зъ II кл., 6 зъ III кл., 5 зъ IV кл., 8 зъ V кл., 3 зъ VI кл., 4 зъ VII кл., 3 зъ VIII кл. ґімназіи рускои и одного зъ семинаріи учительскои. Зъ того числа убуло въ другѣмъ курсѣ трехъ ученикѣвъ за-для слабого здоровля. Священичихъ дѣтей було 31, учительскихъ 37, селяньскихъ 7, урядничихъ 10, а сирѣтъ 9.

Результатъ загальнои клясифікаціи взагалѣ можна назвати досыть добрымъ. И такъ клясу зъ вѣдзначеньемъ дѣстало ученикѣвъ 4, клясу другу 10, поправку 3, иншій клясу першу. Свѣдоцтво испыту матурального дѣстало ученикѣвъ двохъ. Результатъ сей уважае комітетъ досыть добрымъ, бо треба мати на тямцѣ, що се не бурса, до котрои бере ся найлучшихъ ученикѣвъ, але заведенье, до котрои бере ся неразъ ученика за-для поправы якъ поведеня домового такъ и поступу въ науцѣ шкѣльнѣй.

Пѣдъ взглядомъ фінансовымъ выпавъ сей рѣкъ красше вѣдъ попереднього. И такъ за хлѣбъ плачено по 2 кр. менше вѣдъ бохонця, якъ въ роцѣ попереднѣмъ, що зробило рѣзницю до 200 зр. на рѣкъ, за мясо по 2 кр. менше на кільо, що зновъ зробило на рѣкъ надъ 200 зр. Кромѣ сойму, що удѣливъ сего року своеи запомоги институтови въ квотѣ 400 зр а. в., памятали на институтъ слѣдуючѣ ПТ. жертвователѣ: 1) о. Гавр. Боднаръ зъ Свистѣльникъ 80 кр., 2) Софронъ Недѣльскій зъ Станиславова 50 кр., 3) о. Ганицкій зъ Новошина 90 кр., 4) п. Ив. Косарчукъ зъ Русинова 50 кр., 5) Ив. Коссаръ зъ Русинова 1 зр. 50 кр., 6) о. Коцюба зъ Олеши 5 зр., 7) Ѳ. Е. митрополитъ д-ръ Сильвестеръ Сембратовичь 10 зр., 8) Н. Н. зъ Збаража 50 зр., 9) надпоручникъ Г. Грозикъ зъ Кракова 8 зр, 10) п. Михайло Спожарскій зѣ Львова 2 зр., 11) о. Коритко зъ Богатковець 2 зр., 12) о. Ник. Лепкій зъ Коломыѣ 50 кр. и 13) п. Филяретъ Гладиловичь зъ Рудольштадту 1 зр.; разомъ 82 зр. 70 кр.

Вкѣнци до бібліотеки институту дали: Редакція „Дѣла" 2 книжки, Товариство имени Шевченка 15 книжокъ, Товариство „Просвѣта" 7 книжокъ, проф. посолъ Ол. Барвѣньскій 4 книжки и проф. Ом. Партицкій 43 книжокъ. Закуплено 37 новыхъ книжокъ мѣжь ними Lexicon Брокгавза и словарь нѣмецко украиньскій Желехѣвского. Всѣмъ симъ Добродѣямъ складае институтъ на сѣмъ мѣсци щиру подяку и просить о ласкаву память на дальше.

БІЛЯНСЪ ЗА РѠКЪ 1892/3.

а) Приходы:

1)	оплата ученикѣвъ и звороты	10.279·97 зр.
2)	зворотъ за меблѣ, пранье и виписы	457·— „
3)	добровѣльнѣ датки и проценты	99·70 „
4)	запомога сойму	400·— „
	Разомъ	11.236·67 зр.

б) Розходы:

1)	харчь	6.405·94 зр.
2)	хата	1.839·— „
3)	опалъ и свѣтло	661·28 „
4)	персоналъ	745·10 „
5)	иншѣ выдатки	684·61 „
6)	недобѣръ зъ року попереднього	654·69 „
	Разомъ	10.990·62 зр.

в) Зѣставленье:

1)	Приходы	11.236·67 зр.
2)	Розходы	10.990·62 „
	Зѣстае звышка	246·05 зр.

г) Маетокъ институту:

1)	вартѣсть инвентаря по вѣдтрученю 50% вѣдъ вартости зъ попередныхъ лѣтъ на зѣпсутье	141·18 зр.
2)	станъ фонду зелѣзного	700·— „
3)	станъ фонду резервового	200·— „
4)	позѣсталѣсть касова	246·05 „
	Разомъ	1.287·23 зр.

Олександеръ Барвѣньскій, голова товариства. *о. Алексей Тороньскій*, голова комітету.

Кость Паньковскій, членъ выдѣлу и комітету.

Переглядъ часописей.

[*„Правда" о участи Русинѣвъ въ польскѣмъ вѣчу католицкѣмъ въ Краковѣ, о розвязаню рускихъ семинарій духовныхъ и о рескриптѣ львѣвскои фінансовои дирекціи скарбу.*]

Остатный выпускъ *„Правды"* (за мѣсяць липень) дотыкае кѣлькохъ важныхъ справъ, якѣ зайшли остатными часами.

Въ статьѣ „Голосъ Митрополита Д-ра С. Сембратовича въ церковно-народнѣй справѣ" пише „Правда" про польске католицке вѣче въ Краковѣ:

„Передъ усѣмъ важна се проява, що на зборѣ католикѣвъ устроюванѣмъ Поляками въ Краковѣ явились такожь заступники Русинѣвъ. Погляды деякихъ кружкѣвъ рускои суспѣльности що-до участи Русинѣвъ въ сѣмъ зборѣ подѣленѣ, а чутно було й такѣ голосы, що Русины не повинні були тамъ являти ся. Голосъ сей, якій неразъ можна чути помѣжь Русинами и при иншихъ нагодахъ (торжественныхъ, політичныхъ [?!] або економічныхъ — н. пр отъ и зъ нагоды участи Русинѣвъ въ краевѣй выставѣ) здаеть ся намъ останкомъ тои византійскои зашкарупѣлости, що бажала-бъ руску суспѣльность обгородити якимсь китайскимъ муромъ, а при кѣнци XIX. в., коли кождый нарѣдъ для осягненя своеи меты и сповненя своеи культурнои місіи глядить якогось союза, щобъ нимъ змѣцнити свою силу, свѣй вплывъ, выдаеть ся повнымъ анахронізмомъ. А вже-жь коли кому, то въ першѣмъ рядѣ владикамъ и заступникамъ рус. духовенъства, годило ся вволити запросинамъ сего збору и бути тамъ гѣстьми. Та коли-бъ и свѣтскій Русины були тамъ прибули и дали выразъ потребамъ рускои суспѣльности на церковно-народнѣмъ поли, не выйшло бы зъ того не тѣлько нѣяке лихо, а навпаки всяке розумне и достойне выявленье своихъ потребъ, думокъ и поглядѣвъ може причинити ся до хосенного проясненя нашои церковно-народнои справы, котра не тѣлько нашимъ найблизшимъ сусѣдамъ такъ мало зрозумѣла, але на жаль и въ нашѣй суспѣльности рускѣй вельми збаламучена." Тому-то велику вагу прикладаемо до голосу Ѳ. Е. Митрополита, котрый въ ширшѣй, основнѣй промовѣ нашу церковно-народну справу поставивъ такъ ясно и выразно, якъ доси ще нѣ одинъ рускій владика новочасный. [Тутъ „Правда" наводить промову Ѳ. Е. митрополита и пѣдчеркуе его высказъ, що „руску индівідуальность народну охоронити може лише католицка церковь въ обрядѣ схѣднѣмъ".]

„Правда" называе участь Русинѣвъ у вѣчу краковскѣмъ „важною проявою". Не перечимо тому; есть се signum temporis, — такъ само якъ „важною проявою" есть поглядъ „Правды", що коли Русины не беруть участи навѣть при „політичныхъ" нагодахъ польскихъ — то се останокъ візантійскои зашкарупѣлости, китайскій муръ и т. д. Дальше „Правда" говорить о потребѣ „союза". Нехай и такъ, але зъ тыми, котрѣ намъ забрали Тучапы, якій „союзъ"?.. для якои меты? Вкѣнци „Правда" жалуе, що нѣхто зѣ свѣтскихъ Русинѣвъ не поѣхавъ на вѣче до Кракова. Але-жь тому нѣчни „голосы" не могли перешкодити; вольному воля... „Правда могла туды выслати представителѣвъ зъ круга своихъ одномышленникѣвъ, а коли того не зробила, нехай же теперь нѣкому не дорѣкае.

Въ тѣмъ самѣмъ выпуску „Правда" въ „Сучасной хроніцѣ" докоряе „Дѣлу" за двѣ рѣчи — за покликъ до москвофілѣвъ и радикалѣвъ: „борѣмъ ся честно!" и за становище, яке заняло „Дѣло" въ справѣ рескрипту президіи краевои дирекціи скарбу. „Правда" пише:

„Окрѣмъ школы належало-бъ звернути бачность на змосковщене язычія такожь въ урядахъ и урядовыхъ выданяхъ. Досыть взяти до рукъ „Вѣстникъ законовъ" або урядовій т. зв „друксорты", а можна впевнити ся, що нашій москвофіли умѣли повсувати своихъ поплечниковъ на такѣ посады по міністерствахъ, до котрыхъ належить дбати про такѣ урядовѣ выданя, зъ котрыхъ дотеперь нема нѣякого хѣсна для рускои суспѣльности, позаякъ они выходять мовою незрозумѣлою нѣ для Русина нѣ для Москаля. Противъ такого змосковщеного язычія, якимъ послугують ся у насъ Народный Дѣмъ, Ставропігія и деякѣ приватнѣ „Старорусины" (говорячи термінольогією теперѣшнього „Дѣла") выдала недавно дирекція скарбу у Львовѣ рескриптъ до пѣдвластныхъ урядѣвъ, щобы подань писаныхъ змосковщенымъ язычіемъ не приймали, а вымагали подань писаныхъ рускою, польскою або нѣмецкою мовою. Рескриптъ сей выкликавъ въ львѣвскихъ ґазетахъ широку полемику. „Галичанинъ" само про себе выступивъ въ оборонѣ Московщины, а „Дѣло" розбираючи зъ принціпіяльного становища сю справу въ широ-

---

Нѣ, вѣнъ не забувъ, що обѣцявъ, а ще коли маѣ ѣхати той англійскій ангелъ, вѣнъ певне того не забуде. Вѣнъ уклонивъ ся и промовивъ кѣлька слѣвъ о великѣй приемности, якои сподѣвавъ ся.

А тогдѣ Стантоны попращали ся и Кляра пѣйшла до дому зъ головою повною новыхъ гадокъ. Якъ яснымъ здавало ся ѣи житье въ тѣй хвили. Не буде то довго, то правда. Ѣи батько мусить вертати за двѣ недѣлѣ до Гавтонъ-Даррель и приемности вакацій скѣнчать ся; однакъ все то здавало ся роскѣшнымъ теперь. Капелянъ бувъ въ добрѣмъ гуморѣ — до чого причинила ся значно змѣна мѣсця; а Кляра дѣзнавала цѣлковитои надѣѣ и задоволеня, що тѣлько молодѣсть маѣ привилей уживати.

III.

Въ Трувіль.

На другій тыждень цѣле товариство зѣйшло ся на корабли „Seagull". Они мали дуже спокѣйну ѣзду черезъ каналъ англійскій и прибули щасливо до трувільскои пристани. „Seagull" пышавъ ся дуже величаво, а его красы не були въ силѣ затемнити „Nemesis", належача до Chocolat Menier, такожь „Thistle" князя Гамільтона и Ротшільда „Eros".

Въ Довіль були перегоны. Все те було такъ новымъ для Кляры, що ѣи очи не замыкали ся зъ подиву того, що видѣла.

Насамперед самъ корабель бувъ чудомъ для неи. Она не мала понятя, що тѣлько выгоды и збытку може помѣстити ся въ такъ малѣмъ мѣсци. Тамъ бувъ просторый сальонъ, красно прибраный цвѣтами и ростинами, въ нѣмъ находивъ ся фортепянъ и всѣ ознаки праздивого лондоньского сальону. Спальнѣ комнаты були великѣ и воздушнѣ, однакъ найбѣльшимъ було зачудованьемъ для неи, коли побачила вечеромъ корабель освѣтленый електрикою. Даррелѣ обѣхали въ своѣмъ Сіґулю наоколо свѣта и кождый ѣго кутокъ мавъ образы и памятки зъ мѣсць, черезъ котрѣ они переѣздили. Все тое интересувало Кляру, особливо коли приѣхали до Трувіль, де можна було побачити богато людей, гарнѣ костюмы рыбакѣвъ и величавѣ тоалеты парижанокъ. Однакъ мимо того всего ѣи займала ласкава и повна пошанованя увага маркіза де Фонтружь, котрому здавало ся, що ему нѣколи не вкучило ся въ ѣи товариствѣ. Вѣнъ пояснивъ ѣй все, чого она не розумѣла, бо вѣнъ знавъ всѣхъ въ Трувіль и Довіль. Вѣнъ одержувавъ запрошеня одно по другѣмъ вѣдъ розумныхъ дамъ, котрѣ займали свои віллѣ въ Довіль тѣлько черезъ десять днѣвъ, коли були перегоны, а котрѣ выѣздили до Aix-les-Bains грати въ бакарата въ хвили, коли вже не було чимъ подразнити нервѣвъ въ Довілю. Однакъ де Фонтружь бувъ глухимъ на ихъ запрошеня на обѣды, на танцѣ и на представленя театральнѣ. Ѣго тамъ не тягнуло. Въ тѣй хвили вѣнъ бувъ занятый своимъ „малымъ ангеломъ" якъ вѣнъ все ѣи называвъ. Она ще бѣльше була принадною въ своѣй гладкѣй, синѣй вовняной сукни, обшитѣй бѣлою стяжкою; а дамы, що перебували цѣлыми годинами у Уорда, Фелікса и Пінґата, не мали теперь нахилу до него. Даррелѣ не спиняли въ нѣчому; они знали, що вѣнъ бувъ богатый и бувъ джентлѣменомъ, а коли бы залюбивъ ся въ Кларѣ, може зъ нею оженити ся и всѣ будуть щасливѣ. Вѣнъ бувъ красный мужчина, высокій и темный, тожь можна було надѣятись, що Кляра залюбить ся въ нѣмъ. Ихъ лишали досыть часто самыхъ собѣ, бо они самѣ були молодѣ въ тѣмъ товариствѣ. Бѣдный старый капелянъ мавъ невинні понятя о залицяню. Ему не прийшло на гадку, щобы Кляра залюбила ся въ Французѣ, або щобы такъ свѣтове єство, якъ маркізъ, залюбивъ ся въ ѣго донцѣ; тожь въ тыхъ горячихъ серпневыхъ пополудняхъ гравъ вѣнъ спокѣйно зъ Даррелями віста зъ кѣлкомъ, коли де Фонтружь робивъ, що мѣгъ, щобы позыскати серце ѣго доньки.

(*Дальше буде*).

кôмъ трактатѣ про компетенцію урядовыхъ властей въ справахъ языковыхъ, зъ-необачка збило ся на ту саму дорогу и побачило себе въ союзѣ зъ „Галичаниномъ“. Тепе рѣшне „Дѣло“ вѣрить навѣть въ льояльнôсть нашихъ москвофілôвъ и радикалôвъ и въ окремôй статьѣ взываѥ ихъ: „Борѣмъ ся честно!“.. Блаженніи вѣруюшіи!“

У вôдповѣдь „Правдѣ“ насамперед щодо нашого поклику „Борѣмъ ся честно!“ высказемо хиба лишь коротко наше здивованье, що той нашь покликъ мôгъ редакцію „Правды“ дôймити. Що-до другои справы, рескрипту президіи краєвои дирекціи скарбовои, мусимо сказати де-що бôльше.

Сама „Правда“ власными словами признаѥ, що у насъ пôдъ взглядомъ языка въ урядахъ панує страшный хаосъ. Сама каже, що правительство выдаѥ „Вѣстникъ законôвъ“ и всякій „друксорты“ змосковщеным языкомъ т. зв. „язычіємъ“, тымъ самымъ, якого уживаѥ „Народный Дôмъ“ и „Ставропігія“ въ своѣй перепискѣ зъ урядами. „Народному Домови“ и „Ставропігіи“ не дивувати ся, — але длячого само правительство пропаґуѥ „язычіе“? „Правда“ толкуѥ се тымъ, що нашій москвофіли умѣли повсувати своихъ поплечникôвъ на такій посады при міністерствахъ“. Се не арґументъ! — особливо не арґументъ нинѣ, по такъ многихъ меморіялахъ подаваныхъ въ тôй справѣ правительству у Вѣдни...

Россійщина не ѥсть языкомъ краєвымъ, бо въ Галичинѣ нема анѣ однои осады, котра бы вживала россійщины, тожь рѣчь ясна, що урядъ у насъ маѥ право вôдкинути поданье, внесене россійщиною а не русчиною. Такій выпадокъ и лучивъ ся у Львовѣ, що урядникъ фінансовый, Русинъ, вôдкинувъ кôлька подань Народному Домови и Ставропігіи, написаныхъ россійщиною, а зажадавъ подань въ языцѣ рускôмъ, якій уживаѥ ся въ краю въ мовѣ народнôй, въ школѣ, въ церквѣ, въ літературѣ и т. д. Опінія публична станула тогдѣ по сторонѣ того урядника, знаючи, що вôнъ и щирый Русинъ и компетентный осудити: чи языкъ въ поданю ѥсть рускій чи россійскій? Теперь же выходить рескриптъ до всѣхъ урядôвъ скарбовыхъ, щобы поданя писанй россійщиною вôдкидали. Въ теоріи оно не ѥсть зломъ, — але въ практицѣ! Дôстане урядникъ Полякъ, котрый на русчинѣ такъ розумѣѥсь, якъ курка на перци, поданье написане рускими буквами — то якъ вôнъ розпôзнаѥ, чи оно написане русчиною чи россійщиною? Знайде въ поданю одно-друге слово ему незрозумѣле, хочь-бы й чисто-руске та й скаже: россійщина, поданье вôдкине, а сторона, котрôй анѣ не снило ся писати россійщиною, мусить хиба процесуватись! Отъ чому й „Дѣло“ не могло назвати того рескрипту фортуннымъ и заявити ся противъ него. Мы-жь знаємо прецѣнь зъ практики, яка бюрократія польска темна въ рускихъ справахъ! — якъ на ѥи поглядъ кождый Русинъ, що пише до урядôвъ по руски, уже задля того... „moskal“! Та й не диво. Бюрократія польска [зъ дуже маленькими выимками] по руски навѣть читати не вмѣѥ, а всякій накликуваня и меморіялы зô стороны рускои до правительства, щобы урядники у всхôднôй Галичинѣ мусѣли выказувати ся знаньемъ рускои мовы, остають ся голосомъ вопіющого во пустыни... Тожь чи не мали мы раціи, коли сказали, що згаданый рескриптъ не принесе намѣренои користи а може принести навѣть бôльше шкоды, доки попередъ правительство не накаже урядникамъ выказати ся знаньемъ рускои мовы?! Длятого „Правда“ зовсѣмъ не добросовѣстно говорить, що „Дѣло“ нѣбы-то „зъ-необачка“ въ справѣ рескрипту „збило ся“ на дорогу „Галичанина“. „Дѣло“ своѥ становище умотивовало, тôлько „Правда“ — „зъ-обачка“ — мотивы „Дѣла“ зигнорувала.

Вже то у „Правды“ немовь засада така, що все мусить бути добре для Русинôвъ, що ѥсть зле для москвофілôвъ. А оно не завсѣгды мусить такъ бути, якъ бачимо ось и на згаданôмъ рескриптѣ. „Правда“, держачись тои своеи засады, очевидячки рада и зъ розвязаня обохъ рускихъ семинарій духовныхъ.

„Власти духовнй — пише она — бажаючи забезпечити молодый клиръ проти такихъ [москвофільскихъ] вплывôвъ, мусѣли обдумати спосôбъ лѣпшого и певнѣйшого догляду семинаристôвъ... Само про себе, що нашй москвофілы пôдняли великій крикъ зъ сеи нагоды, мовь те порося, що мѣшокъ дере и квичить...“

Намъ здаѥсь, що при такôй справѣ, якъ розвязанье семинарій, рѣшали ще й иншй моменты, а не само москвофільство, длятого крикъ „поросяти“ — то ще бы не велике лихо... Хто зъ щирыхъ Русинôвъ не стоить за выкорѣненьемъ язвы москвофільскои на нашôй Руси? Але-жь зъ другои стороны хто изъ безсторонныхъ людей не признасть намъ раціи, коли мы констатували и констатуемо, що богато зъ того, що зô стороны правительства и кругôвъ урядовыхъ дѣѥ ся у насъ остатными роками нѣбы-то на выкорѣненье москвофільства, зовсѣмъ не ѥсть спосôбне довести до бажанои цѣли?!...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Осѣнна сесія рады державнои займе ся, пôсля Grazer Volksblatt-y, проектомъ закона о краєвôй оборонѣ. Та сама ґазета помѣчуѥ, що, коли-бъ въ палатѣ послôвъ проектъ згаданого закона не найшовъ бôльшости, правительство готове розвязати палату послôвъ. Однакъ, имовѣрно палата прийме вôдповѣдній внесеня правительства. Але цѣкава рѣчь, що мілітарнй квестіи, котрй сегодня стоять на дневнôмъ порядку европейскихъ державъ, не въ силѣ стати догôднымъ полемъ на пробы вплыву и силы парляментарныхъ сторонництвъ супротивъ правительства. Франція перша зрозумѣла сю недогоду и залишила пробовати. Натомѣсть послѣдна проба въ Нѣмеччинѣ вышла дуже некористно для тыхъ сторонництвъ, котрй противили ся войсковымъ предложенямъ. Въ Австро-Угорщинѣ вôдъ кôльканацяти рокôвъ бôльшій сторонництва заявили ся въ войсковыхъ справахъ ажь надто готовй до всякихъ жертвъ, тожь и теперь надѣя, що проѥктъ закона о краєвôй оборонѣ найде вôдповѣдну бôльшôсть.

Сими днями припадали пятнацятй роковины окупаціи Босны и Герцеговины. Дня 13 липня 1878 року берлиньскій конґресъ покôнчивъ свои роботы, а дня 29 липня ґенералъ Филиповичь ввôйшовъ до Босны на чолѣ третои дивізіи. 19 серпня войска австрійскй здобули Сараєво. Справа окупаціи полагоджена уже зъ горы берлиньскимъ договоромъ теоретично, такожь фактично полагодилась пôдъ конець серпня 1878 року. И саме тогдѣ 112 членôвъ нѣмецко-ліберального сторонництва пôдъ проводомъ Гербста хотѣло зломити рѣшеня берлиньского конґресу. Такожь и Мадяры нерадо дивились на окупацію, бо се було имъ не на руку, що Австро-Угорщина збôльшаѥсь славяньскою народностію. Однакъ бôльшôсть пештеньского парляменту приймила остаточно окупацію и тымъ удержала кабінетъ Тіссы при державнôй кермѣ. Мѣжь тымъ Гербстъ займавъ опозиційне становище такъ довго, доки ся опозиція не звалила кабінету кн Аверсперґа и доки не знѣвечила переваги нѣмецко-ліберального сторонництва въ парляментѣ. Гербстъ и ѥго сторонники бояли ся, що окупація принесе для Австріи великй страты, ба навѣть може збурити державну орґанізацію зъ 1867 року. Они передбачували и пророкували великй перевороты, однакъ тй якось не сповнились. Противно, Австрія за часъ тыхъ пятнацять лѣтъ зъумѣла въ згаданыхъ провінціяхъ зробити знатный поступъ такъ, що сегодня матеріяльнй и моральнй вôдносины Босны и Герцеговины пôдъ кождымъ взглядомъ перевышають вôдносины сусѣднои Сербіи и Чорногоры. Сегодня не въ силѣ нѣхто заперечити, що окупація була дуже важнымъ и зручнымъ актомъ австро-угорскои політики.

Narodni Listy вычислюють кандидатôвъ на становище моравского намѣстника. Першій кандидатъ ѥсть совѣтникъ двора Куденгове, референтъ нѣмецкихъ справъ при ческôмъ намѣстництвѣ, а другій ґр. Евгенъ Чернинъ. Пôсля того дневника ґр. Чернинъ мавъ дуже горячо пôдпомагати проф. Ранда въ тôй надѣи, що за ѥго уряду намѣстника вôдживе староческе сторонництво въ Моравѣ.

НОВИНКИ.

— **Вôдзначеня въ капітулѣ перемыскôй.** Папа Левъ XIII. именувавъ крилошанина о. Венедикта Литиньского, архидіякона капітулы въ Перемишли, домашнымъ пралатомъ папы (praelatus domesticus) а крилошанъ оо. Мирона Подолиньского, пароха катітулы та Константина Чеховича, канцлера шамбелянами (cubicularius intimus adlatus ad numerum). Инсталяція вôдзначеныхъ крилошанъ вôдбуде ся въ недѣлю дня 6 н. ст. серпня въ катедральнôй церкви.

— **Дирекція женьскои семинаріи учительскои у Львовѣ** оголошуѥ: На рôкъ шкôльный 1892/93 буде приняте до I клясы лише таке число ученицъ, на яке §. 4 статута орґанізаційного дозволяѥ; до клясъ высшихъ будуть принятй лишь тй кандидатки, що вже ходили до семинаріи и одержали добрый поступъ. Вписы до всѣхъ клясъ семинаріи, на курсъ фреблѣвскій, до чотирохъ клясъ школы вправъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ, до першои и другои клясы школы вправъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ будуть вôдбуватись дня 29, 30 и 31 н. ст. серпня вôдъ 9 ои до 12 ои передъ полуднемъ. До огороду фреблѣвского будуть въ сѣмъ роцѣ шкôльнôмъ принятй лише тй дѣти, що ходили до него въ роцѣ шкôльнôмъ 1892/3. Кандидатки, зголошуючй ся до клясы I-ои семинаріи, або на курсъ фреблѣвскій мають предложити при вписѣ: 1) метрику уродженя на доказъ, що скôнчили 15 (на курсъ фреблѣвскій 16) лѣтъ житя, 2) свѣдоцтво фізичного уздôбненя до званя учительского, выставлене державнымъ лѣкаремъ, т. ѥ. повѣтовымъ, або фізикомъ мѣскимъ у Львовѣ и Краковѣ, 3) свѣдоцтво зъ вôдбутыхъ наукъ и 4) родовôдъ выготовленый въ двохъ примѣрникахъ. Кандидатки, зголошуючй ся на II, III и IV рôкъ предложать родовôдъ въ двохъ примѣрникахъ и свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôврoку, на котрôмъ маѥ бути посвѣдченье дотычнои дирекціи, ѥсли-бъ кандидатка переходила зъ иншои семинаріи. Безъ тыхъ документôвъ не буде нѣяка кандидатка вписана. Зô зголошуючихъ ся до принятя до I-ои клясы будуть мати першеньство тй кандидатки, що при найсовѣстнѣйшôмъ испытѣ вступнôмъ выкажуть лѣпше приспособленье, а при рôвнôмъ выслѣдѣ испиту тй, що суть старшй вѣкомъ, зголошують ся другій або третій разъ и окôнчили высшу клясу. Уздôбненье до науки спѣву, т. ѥ. голосъ и слухъ музикальный, суть конечнымъ услôвемъ принятя. Испитъ вступный буде вôдбуватись зъ тыхъ предметôвъ: зъ реліґіи, зъ языкôвъ: польского, руского и нѣмецкого, зъ исторіи, зъ ґеоґрафіи, фізики, исторіи природнои, рахункôвъ и рисункôвъ ґеометричныхъ. Крôмъ того предложать кандидатки пробки каліґрафічнй, рисунковй и пробы роботъ ручныхъ. О спосôбностяхъ музикальныхъ пересвѣдчать пробы голосу и слуху. Кандидатки, зголошуючй ся на курсъ фреблѣвскій, будуть при испитѣ питанй зъ тыхъ самыхъ предметôвъ, зъ выимкою языка рускаго. О обсязѣ потрѣбныхъ вѣдомостей зъ кождого предмету можна информуватись въ орґанізаційнôмъ статутѣ для семинарій учительскихъ (§. 10). Тутъ звертаѥ ся лише увагу, що по руски мусять кандидатки плавно читати и писати, рѣчь перечитану добре розумѣти и оповѣсти такъ по польски якъ и по руски; по нѣмецки-жь плавно читати, ортоґрафічно писати, рѣчь перечитану розумѣти, легкй описы и повѣсти власными словами оповѣсти, а крôмъ того въ обохъ тыхъ языкахъ выказати знанье найзвычайнѣйшихъ формъ граматичныхъ. Школа вправъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ ѥсть 4-клясова, а дѣти, що въ нѣй покôнчили зъ добрымъ успѣхомъ 4-ту клясу, можуть перейти до V-ои клясы, котрои небудь школы мѣскои. Въ школѣ вправъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ буде сего року I-ша и II-га кляса. Въ слѣдуючихъ лѣтахъ будуть отвиратись постепенно дальшй клясы ажь до 4-ои включно. Оплата пôврôчна выносить въ польскôй и рускôй школѣ вправъ 2 зр., въ огородци фреблѣвскôмъ 2 зр. 50 кр. [а крôмъ того 1 зр. на ручнй роботы]. Однако можна дôстати увôльненье вôдъ оплаты шкôльнои, а то на основѣ просьбы, внесеной до краєвои рады шкôльнои на руки дирекціи, а пôдпертои свѣдоцтвомъ убожества, а взглядно такожь добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ. Хто отже хотѣвъ бы бути увôльненый вôдъ оплаты шкôльнои, маѥ зложити при вписѣ замѣсть оплаты, згадану просьбу. Испиты вступнй до I-ои клясы и на курсъ фреблѣвскій, такожь поправки зъ поодинокихъ предметôвъ розпôчнуть ся письменною частію испиту въ пятницю дня 1 н. ст. вересня о 8-ôй годинѣ зъ рана. Позаякъ заведенье маѥ такожь наглядати, щобы ученицѣ замѣсцевй мешкали въ вôдповѣдныхъ домахъ пôдъ совѣстною опѣкою, длятого повинній родичѣ и опѣкуны порозумѣти ся въ тôй справѣ зъ дирекцією заведеня.

— **Градъ** величины 20 до 30 мілім., а навѣть розмѣрôвъ кулѣ білярдовои упавъ въ селѣ Глубокôй коло Ярослава и наробивъ величезнои шкоды. На полі все змѣшане зъ болотомъ. Овесъ, ячмѣнь и бараболѣ майже цѣлковито знищенй.

— **Речинець испытôвъ кваліфікаційныхъ** на народныхъ учителѣвъ перенесла краєва рада шкôльна въ сѣмъ роцѣ на другу половину жовтня, а то длятого, щобы дати кандидатамъ змогу и часъ добре познакомити ся зъ новыми плянами науковыми и зъ новыми пôдручниками.

— **Нова стація телеґрафічна** отворена въ Соколовѣ коло Стрыя зъ днемъ 1 н. ст серпня. Стація тая получена зъ урядомъ почтовымъ и маѥ обмежену службу денну.

— **Новый гараздъ зъ солею.** Зъ Лѣська пишуть до Kurjer-a Lwowsk-ого: „До 15 липня платили мы за топку соли по $10^1/_2$ кр. Въ день отвореня складу соли, въ котрôмъ доси соли нема, змушено насъ платити по 11 кр. за топку. Нинѣ безъ огляду на се, що, якъ то кажуть, стояло на паперѣ, що топка соли не може бôльше коштувати якъ 11., платимо, бо мусимо, ио 13 кр.“

— **Д-ръ Рудольфъ Зуберъ**, звѣстный ґеольоґъ и подорожникъ польскій, одержавъ на университетѣ львôвскôмъ другій разъ доцентуру для ґеольоґіи динамічнои и ґеольоґіи Карпатъ, котру покинувъ передъ 6 лѣтами выѣзджаючи до Арґентины. Д-ръ Зуберъ розпôчне выкладати въ найблизшôмъ пôврoцѣ ґеольоґію примѣнену до нафтового ґôрництва въ Карпатахъ.

— **Експльозія екразіту.** Дня 1 н. ст. серпня передъ полуднемъ въ забудованю технічного и адміністраційного выдѣлу войскового у Вѣдни на Ґетрайде марктъ н-ръ 9. выбухъ ґранатъ въ наслѣдокъ неосторожности двохъ саперôвъ, котрй наповняли ѥго екразітомъ. Одинъ зъ воякôвъ убитый на мѣсци, другій тяжко покалѣченый, лежить безъ надѣѥ житя. Експльозія була така сильна, що въ будынку вылетѣли всѣ шибы и стѣны тяжко ушкодженй, а потрясенье воздуха перевернуло кôльканайцять людей навѣть на другôмъ поверсѣ головного будынку.

— **Вôдъ комітету ратункового въ Гусятинѣ** одержуємо отсе письмо зъ просьбою оповѣщенье: Дня 14. липня с. р. повставъ великій огонь въ нашôмъ мѣсточку, а ширивъ ся зъ такою скоростію, що въ кôлькохъ годинахъ згорѣло 130 домôвъ, церковь и двѣ божницѣ, а близько 3000 людей позôстало безъ даху. Бракъ мешкань примушуѥ нещасливыхъ до пробуваня днемъ и ночею по улицяхъ, а серце ся краѥ на видъ, якъ мужчини и женщини ломять руки, а дѣти заляй слезами просять о кусень сухого хлѣба. Нижда страшна и для того поспѣшна помôчь ѥсть конечною. Свѣдомй якъ охотно Вп. П. Т. Публика наша складаѥ жертвы въ такихъ нещастяхъ, удаємо ся зъ просьбою о складанье хотяй бы найдрôбнѣйшихъ датковъ для нещастныхъ погорѣлцѣвъ. — Датки просимо вôдсылати до комітету ратункового — Комітетъ ратунковый. — *Ґр. Адамъ Голуховскій, Винкентій Цьхоцкій*, судя повѣтовый.

— **Комітетъ педаґоґічного института** глядаѥ спосôбнои дѣвчины до домашного заряду. Платня въ мѣсяць 5 зр. мешканье и харчь. Натомѣсть вымагаѥ ся знаня шитя.

— **Найщасливѣйшій край въ Европѣ.** Княжество Ліхтенштайнъ ѥсть все ще независимымъ краємъ, хочь ѥго адміністрація зависить майже цѣлковито вôдъ австрійского Форарльберґу. Край сей ще й тому интересный, бо находить ся властиво въ вôйнѣ зъ Пруссією що вôдъ 1866 року. Яко часть колишного союза державъ нѣмецкихъ выповѣвъ Ліхтенштайнъ 1866 року вôйну Пруссіи, але не доставивъ своихъ 44 стрѣльцѣвъ, якъ бувъ обовязаный, до союзнои арміи. При заключеню мира забуто на Ліхтенштайнъ и вôдъ того часу не направлено сеи похибки. Однако ся краина находить ся въ дуже вôдрадныхъ вôдносинахъ. Не маѥ нѣякихъ выдатковъ на вôйско, а такожь нѣякихъ податковъ державныхъ. Що бôльше, минувшого тыждня, якъ пишуть зъ Вадуца (столицѣ Ліхтенштайна), заявило княже правительство ліхтенштайнскому соймови, що справы фінансовй княжества такъ добре стоять, що треба бы конче зменшити данины, якй тяжать на земли. Очевидно, що соймъ дуже скоро полагодивъ сю справу.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Синьковѣ пôдъ Радеховомъ померъ вчера Тадей Василевскій въ 58-ômъ роцѣ житя, бувшій посолъ на соймъ краєвый.

Вѣсти зъ еп. станиславôвсои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 1 н. ст. вересня розписанй парохіи приватного наданя: Темерôвцѣ, дек. єзупôльского и Лисôвцѣ, дек. скальского (другій разъ).

Перенесенй сотрудники оо.: Теоф. Глѣбовицкій зъ Поморець до Серафинець (яко системізованый), а Левъ Левицкій зъ Серафинець до Поморець (яко приватный).

Увôльненый на все вôдъ конкурсового испыту о. Діон. Хромовскій, парохъ въ Глинкахъ, дек. надвôрняньского.

Вôдпустку одержали оо.: Іос. Тиховичь зъ Хлѣбичина лѣсного, Мих. Гулла зъ Борщева, Ом. Бородайкевичь зъ Гриновець и Мих. Яцикевичь зъ Пасѣчнои — всѣ на 6 тыжднѣвъ, І. Шмериковскій зъ Печенѣжина на 3 тыжднѣ, а Іос. Винницкій, сотрудникъ зъ Копичинець на 4 тыжднѣ.

Господарство промысловъ и торговля.

— **Дирекція зелѣзниць** державныхъ оповѣщуѥ, що дня 1 н. ст. серпня входить въ житье VII додатокъ до сѣчневого (зъ 1893 р.) выданя ґенеральнои тарифы товаровои.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 3 серпня. Пôсля телеґрамъ Polit. Corr., кн. Чорногоры одержавъ почетный декретъ вôдъ университету петербургского, казаньского, оксфордского и париского. Россія заходить ся заключити зъ Австріею побôчь торговельного договору такожь ветеринарійну конвенцію.

Бѣлградъ 3 серпня. Вырокъ въ справѣ обжалованыхъ міністрôвъ буде оголошеный ажь въ падолистѣ. Бôльшôсть скупштины носить ся зъ думкою ухвалити резолюцію за помилованьемъ міністрôвъ, коли-бъ рада державна ихъ засудила.

Парижь 3 серпня. Вѣсть про усуненье блокады Сіяму неправдива. Правительство француске доперва тогдѣ усуне блокаду, коли Сіямъ сповнить всѣ точки ультіматумъ.

Лондонъ 3 серпня. Ґлѣдстонъ оголосивъ отвертый листъ, въ котрôмъ оправдуѥ, длячого ирландскй послы мають лишитись въ анґлійскôмъ парляментѣ такожь по заведеню самоуправы въ Ирландіи.

Петербургъ 3 серпня. Пôвурядово заперечують, що россійска сторожа гранична не буде збôльшена лише зреорґанізована.

Буеносъ-Аиресъ 3 серпня. Революція що разъ приймаѥ грôзнѣйшй розмѣры. Повстанцѣ здобули бôльшу часть мѣстъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. пѣ О. Озар. въ Гор.** Зарогôзно, почта Жидачѣвъ.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ бурсы Братства св. о. Николая въ Станиславовѣ подаѥ симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ року шк. 1893/4 знайде 40 питомцѣвъ, посѣщаючихъ середнй школы, умѣщенье въ Бурсѣ братства пôдъ слѣдуючими услôвями:

I. Родичѣ а взглядно опѣкуны мають найдальше до 3 (15) серпня с. р. надôслати свои прошеня до выдѣлу бурсы братства на руки пôдписаного предсѣдателя. До прошеня належить прилучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу, в) свѣдоцтво убожества, г) свѣдоцтво моральности, ѥсли кандидатъ не посѣщавъ публичнои школы, д) деклярацію, що зъобовязують ся мѣсячно доплачувати, е) свѣдоцтво здоровля.

Увага. 1. Бувшихъ питомцѣвъ услôвя пôдъ а), б), в) и е) не дотыкають, и они мають до прошеня долучити тôлько свѣдоцтво моральности, выставлене душпастыремъ тои мѣсцевости, въ котрôй часъ ферій провели. 2. Доплачуючй мѣсячно 10 зр. або бôльше, не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Вôдъ кандидатôвъ вымагаѥ ся: а) доброго успѣху въ наукахъ и доброи ноты въ обычаяхъ, б) доброго здоровля и голосу, в) вôдъ вступаючихъ до першои клясы середныхъ школъ, щобы не переступили 12-ого року житя, г) вôдъ бувшихъ въ минувшôмъ роцѣ питомцѣвъ, щобы зложили въ касѣ бурсы всѣ залеглости.

Увага: Бувшй питомцѣ и вступаючй до першои клясы школъ середныхъ мають при рôвныхъ услôвяхъ першеньство.

III. Родичѣ а взглядно опѣкуны принятого до Бурсы питомця обовязанй при вступѣ: а) зложити вписового въ першôмъ роцѣ 5 зр. а въ дальшихъ по 3 зр., б) на инвентарь 2 зр. въ першôмъ роцѣ, а въ дальшихъ 1 зр., в) на выдатки питомця 5 зр., г) за питомцѣвъ зъ клясъ нисшои ґімназіи платити мѣсячно по 1 зр. на инструктора, д) деклярованy квоту на харчь складати мѣсячно зъ горы, е) на пранье бѣля зложити зъ початкомъ 1-го и 2-го курсу по 1 зр.; ж) на бібліотеку 1 зр.; з) желаючй учитись музики по 1 зр. мѣсячно.

IV. На вступѣ до Бурсы мають питомцѣ выказатись достаточнымъ бѣльемъ: 6 паръ бѣля, сѣнникъ, подушку, коцикъ або колдру, 3 пошевки, 3 ручники, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, 2 пары чобôтъ, одежу зимову и лѣтну.

V. Хотячй отримати вôдповѣдь на свое прошенье мають долучити карту кореспонденційну або марку почтову на 20 кр. (на прилоги за почтовымъ рецепісомъ).

VI. Принятй до Бурсы питомцѣ мають явитись дня 3 вересня о 2-ôй годинѣ по полудни въ канцелярiи бурсы (улиця Середна ч. $43^3/_4$) при чôмъ родичѣ зложать свои деклярованй и иншй пôдъ III. наведенй уплаты.

Вôдъ выдѣлу бурсы Братства св. о. Николая въ Станиславовѣ дня 1 серпня 1893.

(4789) *Т. Шанковскій.*

Надѣслане.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складниковъ мінеральныхъ, служить до воджівленя цибульокъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляе порость

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

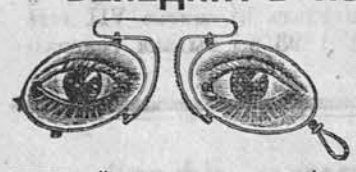

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильні, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроени звонковъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрі вдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 1—?

П. Т.

Зъ огляду, що деякі ласкавї порученя зъ провінціи призначенї для мене лише хибно адресованї до **давнѣйшои спѣлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючі бували наражені на завдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подобныхъ евентуальностей, адресовати ласкавї порученя лише до фірмы** 4774 2—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛОВЪ

Львовъ, Ринокъ ч. 38.

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пѣсля годинника львовского

Приходять до Львова зъ	поспѣшний		особовий		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарновъ (вдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабовки черезъ Тарновъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарновъ або Ряшевъ (вдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	—	—	636	—
Пдволочискъ и Бродковъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пдволочискъ и Бродковъ (на дворець Пдзамче)	234	916	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнга	1011	—	759	—	—
Радовцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичъ				822	

Вдходять зо Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1011	526	1111	736
Варшавы	—	1011	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабовки via Тарновъ або Ряшевъ	—	1011	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарновъ (только вдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарновъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	1041	526	—	—
Пдволочискъ и Бродковъ (зъ дворця гол)	644	329	1036	1111	—
Пдволочискъ и Бродовъ(зъ дворця Пдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радовцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнга	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	311	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичъ				315	

ЗАМѢТКА: Годины пдчеркненї значать пору ночну вдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Конякъ Токайскій
фляшка по 1·50 зр. высылае за послѣплатою торговля
ИВАНА ВОДНАРА
Львовъ улиця Академічна чи- 23—45 сло 20. 4669

Старшои женщины

вдовы по священику або сироты до веденя домашнои господарки и обнятя опѣки надъ 2-ма дѣтьми, глядае рускій священикъ. Близша вѣдомость пдъ адресою о. Николай Селезѣнка парохъ въ Янчинѣ — 4783 почта въ мѣсци. 3—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлюе 29—180
ВСЯКІ РОБОТЫ ЛІТОГРАФІЧНІ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ
вдъ 1·20 кр. за сотку.

ЦУКОРНЯ
Чеслава Шнайдера
у Львовѣ, улиця Баторія число 32

напротивъ гімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборемъ тѣстъ. цукровъ десеровыхъ, кармелковъ, тѣстъ до чаю и Вядіянковъ приймае такожь всякі замовленя и высылае за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджуе найкористнѣйше и пѣсля найбольшихъ вымогъ. 4755

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свдй
МАГАЗИНЪ
и РОБОТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чоботъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 60—?

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

Звѣстный складъ и робтня фортепянвъ 4744 10—10
КАРОЛЯ МАРЕЦКОГО
у Львовѣ, при ул. Коперника ч. 9
перенѣсъ ся
на ул. Баторія ч. 28
напротивъ гімназіи Франца Іосифа.

Великій выборъ **фортепянвъ и піяніно** зъ найлѣпшихъ фабрикъ поручае найдешевше и пдъ гарантією. Всякі репарації выготовлюе фахово и совѣстно, выграні инструменты приймае въ замѣну.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „Просвѣта“ по *1 зр.* замѣсть 3 зр.

Білєты візитовї, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлюе по низькихъ цѣнахъ
67—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Дзвонки школьнї и сигнатурки церковнї ваги 2 до 20 кільогр. по 1·90 зр. за кільограмъ
поручас 4595
ПЕТРО ХШОЩСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованї розныхъ предметовъ до розпорядимости.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власность по старій фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„ЛЯРНЮ ДЗВОНОВЪ“** въ Калуши, здначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о томъ свого часу газеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовї дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старї або ушкоджени дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнї замовленя въ давнѣйшій спльній а теперь моїй власній **лярни дзвонвъ** прошу о ласкавї замовленя такъ на поодинокї новї дзвоны якъ и на цѣлї групы. За тревалость матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнї
5% листы ипотечнї преміованї
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційнї

а всѣ тї паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вдъ П. Т. купуючихъ всѣлякї вылосованї а вже платнї мѣсецевї паперы цѣнни, також запавшї купоны за готвку, безъ нѣякого вдчисленя, а замѣсцевї лишь за вдчисленьемъ справедныхъ коштвъ.

До ефектвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новї аркушѣ купоновї, за зворотомъ коштвъ, котрі самъ поносить.

ВИНА БОЧКАМИ
впростъ вдъ продуцентовъ высылае:
Самороднї — Геґеляйскї
за бочку 135 літрову по 70, 80, 90, 100, 120, 130 зр. и высше. (Бочка не зачисляе ся.)

ИНШИЙ бльше квасковатї (неквасній) за гектолітеръ по: 30, 40, 50 и 60 зр. (Бочка зачисляе ся по цѣнѣ коштвъ).

При замовленю просимо подавати докладну адресу и послѣдну стацію зелѣзничу. 4671 7—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всеч. Духовенству и Братствамъ церковнымъ
ФЕЛОНЫ
высылае ся въ бльшомъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Евангелія, Кивоты, Образы процесіональнї, Фаны, Хоругви хрестнї, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лехтарѣ и Павуки, Хресты надгробнї выконує ся зъ написами пѣсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнї склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового
на выправы весѣльнї знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дйшло до моеи вдомости вдъ кольохъ Высокопреподобныхъ Отцвъ.

Якесь индивдуумъ волочать ся по селахъ пдшиваючись пдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидуе дуже дрантивый товаръ за великій грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣгахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важнвъ ся хто ще мою фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

До найблизшихъ тягненъ поручаемо по найдешевшомъ курсѣ за готвку
Тягненье 15 серпня.
3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского I. емісіи
Головна выграна 45 000 зр.
Також въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.
ПРОМЕСЫ на тї льосы по 1·50 зр.

Тягненье 1 вересня 1893.
Льосы кредитовї (Credit-Lose)
Головна выграна 15 000 зр.
Також въ мѣсячныхъ ратахъ по 10 зр.
ПРОМЕСЫ на тї льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКІЙ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА
Головна выграна 15.000 зр.
Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)
Головна выграна 10.000 зр
Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ, площа Галицка 1. 4753

„МАРІЄВКА“ Заведенье водолѣчниче
коло Львова (почта Львовъ). 4705

Шѣсть кільометровъ вдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречудній мѣсцевости, окруженій лѣсами въ значній части шпильковыми. Пять мурованыхъ, мешкальныхъ поверховыхъ будынковъ, одинъ партеровый Въ заведеню каплиця, въ котрій вдправляе ся богослуженье. Взорцове устроенье такъ вддѣловъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандама и бальконами) пѣсля найновѣйшихъ вымогъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляція, гімнастика, купелѣ електричнї и инши пѣсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товарискі. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефонічною мѣста Львова. Заведенье функціонуе цѣлый рокъ безъ перервы. Услвя приступнї. Близшихъ пояснень удѣляе и замовленя приймае зарядъ заведеня

Емиліянъ Бертеміліанъ Браеръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лькарь управляючій.*

ЛЕОПОЛЬДЪ ШІМСЕРЪ
У ЛЬВОВѢ
ФАБРИКА и ЗАВЕДЕНЬЕ РѢЗЬБАРСКЕ
выробовъ зъ каменя
ґраниту, сієніту, лябрадору, мармору и т. ин.
зъ власныхъ ломовъ въ краю и за границею.
Рокъ заснованя 1812.
ФАБРИКА, АТЕЛІЄ, КОНТОРА И СКЛАДЪ
улиця Пекарска, коло кладовища Лычаковского
приймае всякі роботы при будовахъ, входячі въ обсягъ штуки каменярскои. 4781 2—6

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВОДЛИВАЛЬНО ДЗВОНОВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушъ

обймили теперѣшнї управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вдлили доси вже **1.558 дзвонвъ загальной ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пдймають ся всѣякои роботы, входячои въ обсягъ вдливальнѣ дзвонвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитї дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новї, гармонѣйнї дзвоны якъ також поодинокї, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідшѣшои роботы, вдповѣдно взятї въ спачасѣ, за пятилѣтною гарантією (також на раты).

При закупнѣ товарвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 163. Львôвъ, Пятниця 23 липня (4 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Вѣдня доносять, що правительство намѣряє уже въ другôй половинѣ вересня скликати раду державну. Сей намѣръ дуже имовѣрный, тымъ бôльше, що бôльшôсть краєвыхъ выдѣлôвъ высказала въ тôмъ взглядѣ свои бажаня, котрѝ правительство може и вдоволить. Такъ отже рада державна полагодила-бъ буджетъ въ мѣсяци жовтни, падолистѣ и въ першôй половинѣ грудня. Въ другôй половинѣ грудня скликано бы краєвѝ соймы на нарады.

Вѣсти про розвязанье парляменту дають прасѣ що-разъ бôльше матеріялу до рôзнородныхъ коментарѣвъ. Мы вже вчера пôднесли, що ґр. Таффе, пôсля Grazer Tagblatt-у, задумує розвязати палату послôвъ тогдѣ, коли бы она вôдкинула проєктъ закона о краєвôй оборонѣ. Politik наводячи повысшѝ вѣсти, каже вôдъ себе, що сей проєктъ мôгъ бы мати се на метѣ, щобы ліберальнôй партіи дати змогу зновъ вôдограти ролю спасительки державы. И зовсѣмъ не смѣле допущенье, помѣчує Politik, — що лѣвиця занехавши опозицію и станувши правительственною партією, не буде робити нѣякихъ трудôвъ въ принятю закона, и що ґр. Таффе не найде ся въ тôмъ немилôмъ положеню, щобы ажь мусѣвъ розвязувати парляментъ. Легко передбачити, що прикметы лѣвицѣ по ухваленю закона будуть зъображатись на рѣшаючôмъ мѣсци въ якъ найлѣпшихъ краскахъ. Въ наслѣдокъ того лѣвиця одержить дуже высокѝ гонорарія. А се станесь лише на грунтѣ, на котрôмъ нѣмецко-ліберальнѝ державнѝ мужѣ не можуть и одного кроку зробити, щобы не доптати Чехôвъ по ногахъ. Отже зновъ має наступити — кôнчить Politik — зближенье мѣжь ґр. Таффе а лѣвицею, очевидно на коштъ ческого народу.

Споры въ ческôмъ таборѣ, а особливо мѣжь молодо-Чехами и фракцією реалістôвъ мають полагодитись сими днями. Екзекутивный комітетъ пôдъ проводомъ пос. Янды згромадивъ ся вô второкъ, щобы порѣшити справу выключеня проф. Масарика зъ табору сторонництва. Причиною сего мало бути непорозумѣнье мѣжь Масарикомъ а Юл. Ґреґромъ. Проф. Масарикъ оповѣдавъ д-рови Сромотѣ котрый належить до старо-ческого сторонництва, що намѣстникъ ґр. Тунъ заявивъ єму, що молодо-Чехи не такъ дикѝ, и що ихъ можна уласкавити. Д-ръ Сромота розголошуючи повысшѝ слова, робивъ замѣты, що увага намѣстника вôдносила ся до приреченя Юл. Ґреґра, котрый обѣцявъ, що Narodni Listy не будуть выступати противъ тридержавного союза и що злагодять свôй тонъ. Отже отсе оповѣданье выкликало полеміку мѣжь Юл. Ґреґромъ а Масарикомъ, а выслѣдомъ єи було поважне роздвоєнье обохъ фракцій. Въ дальшôй консеквенціи зажадали радикальнѝ члены молодоческого клюбу, щобы Масарика выключити. Такъ отже сю справу розбиравъ екзекутивный комітетъ бôльше якъ чотири годины, однакъ не прийшовъ до позитивныхъ рѣшень. Але поки-що оголосивъ вôдозву до обохъ фракцій, щобы залишили борбу до тои хвилѣ, доки комітетъ не оголосить дефінітивнои постановы. На зборахъ комітету явивъ ся лишь Масарикъ, бо Ґреґръ оправдувавъ свою неприсутнôсть недугою.

— —

Въ полудневыхъ провінціяхъ Анґліи розвиває ся зъ великою силою страйкъ рудокопныхъ робôтникôвъ. Пôсля заграничнои прасы, сей страйкъ буде найбôльшимъ, найдовшимъ и найзавзятѣйшимъ, якій коли-небудь проявивъ ся въ XIX столѣтю. Причина єго така сама, якъ кождого страйку, именно: пôдвысшенье платнѣ, котрого домагають ся робôтники, бо послѣдными часами за-для конкуренційного упадку цѣнъ обнижилась и ихъ платня. Се справа не нова. Робôтники заходять ся вже вôдъ 1888 року коло унормованя вôдносинъ до властителѣвъ фабрикъ и закопôвъ, однакъ до порозумѣня не прийшло. И теперь выбухъ страйкъ, майже 300.000 робôтникôвъ перестало працювати. Въ вôсьмохъ великихъ рудокопныхъ округахъ заволодѣвъ спокôй и тишина. Дымъ не коптить зъ коминôвъ машинъ, нѣгде не видко руху, лише вôдъ часу до часу спускає ся до закопу кôлькохъ людей, щобы тамъ нагодувати конѣ, котрѝ зъ конечности мусять „страйкувати“. По улицяхъ мѣстъ снують ся невдоволенѝ, котрымъ выплачує „Рудокопный союзъ“ на щоденнѝ потребы. Надто вплывають численнѝ жертвы въ користь страйкуючихъ. Отсе ситуація въ Анґліи, за-для котрои ведесь пôдъ сю пору остра полеміка мѣжь аґітаційными робôтничими ґазетами а ліберально-капіталістичною прасою.

— —

Полагодженье конфлікту зъ Сіямомъ уважають францускѝ дневники побѣдою францускои дипльоматіи и то не лишь надъ азійскими, але и анґлійскими мужами державными. Найбôльшу хвалу збирає міністеръ дѣлъ заграничныхъ, котрый въ рѣшучôй хвили заявивъ стôлько енерґіи и зручности. Нинѣ Франція полагодилась зъ Сіямомъ, тожь и Анґлія глядячи на се, мусить робити добру міну на невдалу гру. Справа сіямского конфлікту єсть великои ваги не лишь для кольоніяльнои політики Франціи, але надто она скрѣпляє становище Франціи въ концертѣ европейскихъ державъ. Добрый єи выслѣдъ дає запоруку на будуче россійско-францускогo союза, а въ дальшôй перспективѣ звертаєсь противъ власти Анґліи въ Индіи.

Новѝ повѣтовѝ дирекціи скарбовѝ.

Вôдъ 1 н. ст. серпня с. р. зачали урядувати три ново-отворенѝ повѣтовѝ дирекціи скарбовѝ: въ Жовкви, Бережанахъ и Чортковѣ. Торжественне вôдкрытье тыхъ трехъ новыхъ урядôвъ вôдбулось при участи мѣсцевыхъ достойникôвъ и въ присутности віцепрезідента краєвои дирекціи скарбовои п. В. Корытовского, котрый три днѣ зъ-ряду: 30, 31 липня и 1 н. ст. серпня, явивъ ся въ Жовкви, Бережанахъ и Чортковѣ.

Въ промовахъ, якѝ выголошувавъ віцепрезідентъ п. Корытовскій, було пôднесено, що власти скарбовѝ въ Галичинѣ порозумѣють высоту своєи задачѣ и будуть поступати въ дусѣ горожаньскôмъ. Власти будуть старатись поведеньемъ своимъ вытворити гармонію мѣжь населеньемъ а властями. — Промовы свои кôнчивъ п. Корытовскій окликомъ въ честь цѣсаря по польски, нѣмецки и руски.

Промова віцепрезідента въ Чортковѣ була довша и дотыкала кôлькохъ важнѣйшихъ квестій, именно же подала въ головныхъ чертахъ характеристику теперѣшныхъ вôдносинъ мѣжь населеньемъ а властями скарбовыми. Адміністрація скарбова, — говоривъ п. Корытовскій — не стоить въ суперечности зъ честнотами горожаньскими. Вправдѣ неразъ зле понята ревнôсть або способнôсть поодинокого урядника дала нагоду до якогось непорозумѣня, але се дѣєсь случайно и власти старають ся направити лихо та вдоволити покривджену сторону. Не мають пôдставы голоснѝ нарѣканя на якусь систему гнету и мовь бы цѣлôй суспôльности робилась кривда. Тѝ голоснѝ жалѣ опирають ся або на хибныхъ информаціяхъ або суть пôдношенѝ людьми, котрѝ самѝ ухиляють ся вôдъ повненя своихъ обовязкôвъ, або цитують факты зъ давныхъ лѣтъ, за котрѝ годѣ винувати теперѣшну адміністрацію скарбову. Не хочу згадувати — кôнчивъ п. Корытовскій — про надужитя, умысне и свѣдоме оминанье законôвъ и приписôвъ, однымъ словомъ о лучаючôй ся неретельности, але маю на гадцѣ мовь бы невинну, а однакъ шкôдну и погубну, мабуть давну и дуже розповсюднену хибу неакуратности и невыповнюваня обовязкôвъ, впрочôмъ незапереченыхъ и неминучихъ. Власти скарбовѝ можуть передовсѣмъ причинити ся до того, щобы ту хибу, котра зъ вôдносинъ галицкихъ постепенно любить переходити и до житя приватного, успѣшно выкорѣнити. Мягка и непорадна власть спонукує суспôльнôсть до всякого зла; натомѣсть власть, котра свѣдомостію своєи цѣли, енерґією и гартомъ буде могла вôдзначити ся, введе суспôльнôсть на дорогу честноты, стане ся пôдоймою добробыту, пôдставою добра державы и краю.

Въ торжествахъ вôдкрытя брали участь такожь и представителѣ руского народу. Окрôмъ самого акту посвяченя убікацій нового уряду, довершуваного пôсля обохъ обрядôвъ, забирали голосъ Русины чи то при офіціяльныхъ промовахъ чи вôдтакъ при тоастахъ въ часѣ пиру. — Въ Жовкви пôднѣсъ одинъ тоастъ д-ръ Мих. Король. Яко сынъ галицкои Руси и посолъ селяньскій поручивъ передовсѣмъ людъ рускій прихильности віцепрезідента п. Корытовского. — П. Корытовскій подякувавъ д-рови Королеви за прихильнѝ слова, впевняючи, що въ урядованю не знає нѣякихъ рôзниць національныхъ або вѣроисповѣдныхъ. Рôвно-жь заявивъ, що чейже єго дволѣтне урядованье въ краю дає достаточну запоруку, що вôнъ має досыть силы, щобы не допустити нѣякихъ и въ тôмъ напрямѣ надужить. — Въ Бережанахъ о. крил. Кордуба, заступникъ маршалка повѣтового, повитавъ віцепрезідента Корытовского и новыхъ урядникôвъ скарбовыхъ сердечными словами въ имени повѣту. Пôднѣсъ потребу гармоніи мѣжь обома народностями и поручивъ печаливôй опѣцѣ языкъ и народнôсть руску новôй власти скарбовôй, зазначуючи вже на вступѣ довѣрє до єи дѣяльности. — Въ Чортковѣ пôднѣсъ вôйтъ Федь Леськôвъ зъ Косова тоастъ „многая лѣта“ въ честь віцепрезідента п. Корытовского.

Начальниками трехъ новыхъ повѣтовыхъ дирекцій скарбовыхъ суть совѣтники: въ Жовкви п. Билиньскій, въ Бережанахъ п. Вас. Яворскій, а въ Чортковѣ п. Ст. Більвінъ.

Вкôнци годить ся згадати, якѝ метаморфозы перебувала въ Галичинѣ орґанізація властей скарбовыхъ — а подаємо исторію тои метаморфозы пôсля промовы п. Корытовского въ Чортковѣ.

Передъ трицяти роками другою инстанцією въ галицкôй адміністраціи податковôй були двѣ краєвѝ дирекціи скарбу: у Львовѣ и Краковѣ. Властей першои инстанціи с. є дирекцій округôвъ скарбовыхъ було 18 а 170 урядôвъ податковыхъ и кôльканацять т. зв. збôрныхъ касъ служило для вôдбору податкôвъ и иншихъ данинъ публичныхъ. Система ощадности выдаткôвъ державныхъ и змаганье до централізаціи власти причинились до того, що знесено многѝ уряды скарбовѝ. Въ 1860 р. знесено двѣ повѣтовѝ дирекціи, въ 1867 р. дальшихъ чотири а такожь краєву дирекцію скарбу, прокураторію скарбу и головну касу краєву въ Краковѣ; вкôнци въ 1868 р. при орґанізаціи властей політичныхъ знесено 96 урядôвъ податковыхъ и всѣ касы збôрнѝ, такъ що осталось лишь 74 урядôвъ податковыхъ въ осѣдкахъ властей політичныхъ, 12 дирекцій повѣтовыхъ и краєва дирекція скарбу у Львовѣ. Тымчасомъ значно збôльшивъ ся кругъ дѣланя властей скарбовыхъ, такъ що они не могли дати раду своѣй роботѣ. Залеглости въ податкахъ сталыхъ и належитостяхъ правныхъ зросли нечувано, мальверсаціи цловѝ а такожь мальверсаціи въ горальняхъ и броварахъ разъ-въ-разъ лучали ся, власти скарбовѝ не полагоджували на часъ нѣ вымѣрôвъ нѣ рекурсôвъ, тожь треба було предприняти реорґанізацію. Орґанізація зачалась въ 1886 р. вôдъ побôльшеня числа урядôвъ податковыхъ, котрыхъ вôдъ тогдѣ що року по 12 отвирає ся. Въ р. 1888, коли заведено новый законъ горальничій, побôльшено число урядникôвъ концептовыхъ, утворено фахову контролю технічну для горалень и пôдвысшено платню сторожи скарбовои. Въ 1892 р. утворено вôддѣлы належитостей при повѣтовыхъ дирекціяхъ, курсъ науковый для вôддѣлу податку консумційного и школу для сторожи скарбовои. Въ сѣмъ роцѣ побôльшено посады при податкахъ безпосередныхъ, креовано 3 посады инспекторôвъ податковыхъ, утворено двѣ новѝ секціи граничнѝ сторожи скарбовои. Теперь утворено три новѝ дирекціи повѣтовѝ а въ 1894 р вôйдуть въ житье зновъ двѣ такѝ дирекціи.

Переглядъ часописей.

[*„Pol. Correspondenz“ ще про розвязанье рускихъ семинарій духовныхъ. — Czas противъ „Дѣла“*].

Въ-друге забирає голосъ Politische Correspondenz про розвязанье рускихъ семинарій духовныхъ, именно, щобы полемізувати зъ коментарями, якѝ появились въ ґазетахъ Neue freie Presse и Vaterland при нагодѣ обговореня першого комунікату зъ Pol. Correspondenz.

„Двѣ вѣденьскѝ ґазеты — пише Pol. Correspondenz — выдали односторонну критику на мотивы, опубликованѝ въ Pol. Correspondenz въ справѣ реформы греко-католицкихъ семинарій; на сю критику годить ся вôдповѣсти кôлькома словами. Neue freie Presse кидає пытанье, длячого при великихъ недостачахъ семинаріи мусѣло уплысти ажь пôвтретя року до запавшого теперь рѣшеня, такъ що се рѣшенье чуднымъ способомъ якъ разъ припало на ту хвилю, коли подорожь рускихъ епископôвъ до Риму давала выглядъ на подôбнѝ розпорядженя. Для вôдповѣди на се пытанье могло бы выстати вже вказанье на ту обставину, що адміністративнѝ и фінансовѝ розслѣды и зарядженя, сполученѝ зъ сею довершеною реформою, вôдтакъ старанне увзглядненье церковныхъ и державныхъ интересôвъ вымагали безусловно довшого часу, а то тымъ бôльше, що при реформѣ цѣлкомъ природно годѣ було оминути переговорôвъ зъ компетентными орґанами церковными. А що закôнченье тыхъ переговорôвъ припало на часъ подорожи греко-католицкихъ епископôвъ до Риму, то се чистый случай, що уважаєсь чуднымъ лишь въ тыхъ кругахъ, котрымъ ходить о представленье цѣлои подѣѣ въ партѣйнôмъ освѣтленю. Єсли-жь зъ другои стороны Vaterland супротивъ высказу Pol. Correspondenz высуває на першій плянъ церковнѝ мотивы довершеного зарядженя, именно потребу истнованя окремыхъ семинарій въ кождôй епархіи, наказувану церковными постановами, то ще въ нѣякій спосôбъ не ослабляєсь справедливôсть згаданыхъ высказôвъ. Въ нихъ же натякнено на церковнѝ мотивы выразно и лишь спеціяльно пôднесено, що тѝ мотивы совпали зъ сущными интересами державными. При осудѣ тои подѣѣ кладе ся головна вага на рôзнѝ моменты вôдповѣдно до становища и погляду интересованыхъ кругôвъ; однакъ тѝ всѣ толки повиннѝ податись въ задъ зъ огляду на очевидный практичный хосенъ довершенои реформы.“

Говорити про „очевидный“ практичный хосенъ реформы можуть лишь тѝ круги, котрѝ загадали и довершили єи, а и то лишь ще такъ на здогадъ, — бо дуже легко можна бы такъ само навести многѝ а многѝ моменты, зъ котрыхъ выходило бы якъ разъ противне, сама шкода. Єсли-жь ґазеты не пôднесли тыхъ противныхъ моментôвъ, то сталось се лишь задля того, що найблизше и найбôльше интересованѝ круги не хотять говорити на здогадъ а волять выждати фактôвъ.

— —

Звѣстный авторъ статей „Z obozu ruskiego“ въ Czas-ѣ п. К. помѣстивъ нову таку статью въ н-рѣ 174 зъ 2 н. ст. серпня [а деякѝ другѝ дневники, якъ Dziennik Polski заразъ перепечатали єи]. И ся статья, якъ звычайно всѣ того автора, єсть вôдъ початку до кôнця однымъ крутарствомъ. Полемізуючи зъ „Дѣломъ“, авторъ статьѣ зъ однои стороны не подає читателямъ арґументôвъ „Дѣла“, все те вôнъ промовчує, а зъ другои стороны выдумує собѣ, чого тôлько єму потрѣбно для єго крутарства. Пригляньмо ся тôй статьѣ.

Авторъ п. К. пише насампередъ про знесенье рускихъ семинарій духовныхъ, вѣденьскои и львôвскои такъ:

Хто не знає добре рускои суспôльности, мôгъ думати, що фактъ доносимого значѣня, якій сповнивъ ся остатными днями: знесенье семинаріи духовнои у Вѣдни и ґенеральнои семинаріи у Львовѣ, а утворенье натомѣсть трехъ діецезальныхъ семинарій, выкличе въ прасѣ рускôй богато вычерпуючихъ коментарѣвъ, котрѝ выяснять дѣйстный поглядъ кругôвъ найблизше интересованыхъ о выпадку першорядного значѣня. Можна було думати, що въ коментаряхъ тыхъ зачеркне ся докладно рôзниця пересвѣдчень, — що москвофілы ударять на алярмъ а народовцѣ выразять радôсть, що врештѣ упала вѣденьска твердиня москвофільска, що и тутъ въ краю той великій збôрникъ рôзнородныхъ елементôвъ, якимъ була львôвска семинарія ґенеральна, буде подѣленый на три части для лекшои санаціи и контролѣ...“

А мѣжь тымъ „Дѣло“, орґанъ народовцѣвъ, не выразило радости! — и се патентованого автора статей въ Czas-ѣ дуже обурює. „Дѣло“ замѣсть выразити „радôсть“ — высказало „недовѣріє“, отже авторъ статьѣ заключає:

„Недовѣрюванье, недовѣріє, вѣчне невдоволенье... — все те належить до головныхъ, а трудно сказати, до милыхъ прикметъ характеру руского...“

Нѣчо дивного! Прикметы тѝ вытворила у Русинôвъ исторія, давнѣйша и новѣйша, — прикметъ тыхъ не въ силѣ затерти и факты днѣвъ нинѣшныхъ, — а хто сему виненъ? — о тôмъ чей-же добре знає авторъ статьѣ.

Спеціяльно що-до факту розвязаня семинарій — мы пытаємо автора статьѣ въ Czas-ѣ: зъ чого властиво мали народовцѣ рускѝ высказувати радôсть? Зъ самого факту розвязаня семинарій? Самъ фактъ мôгъ ихъ хиба здивувати — и здивованье могло бути одинокимъ чувствомъ въ першôй хвили. Плянъ розвязаня семинарій народовцямъ не бувъ знаный, все вôдбувало ся въ найбôльшôй тайнѣ ажь до хвилѣ, коли розвязанье стало ся фактомъ. Не знаючи о плянѣ, не знали народовцѣ нѣчо и о мотивахъ факту — и до нинѣшного дня мотивы тѝ не проясненѝ, а урядовѝ коментарѣ очевидячки не досказують усего, а зъ тои причины декуды просто баламутнѝ. Все те чей-же не могло настроювати до „радости“! А дальше рѣчь ясна, що абы по знесеню якоись рѣчи була причина до „радости“, треба побачити: що таке нове стане на мѣсци знесеного? Якъ кота въ мѣшку нѣхто не купує, такъ и не „радує ся“ нѣхто зъ того, чого ще нема. А знаємо прецѣнь, що на мѣсци скасованыхъ семинарій нѣчо нового ще не введено. Отже причины до „радости“ у Русинôвъ не могло бути.

Радôсть проявила ся у Полякôвъ — и она зовсѣмъ природна. Поляки при нинѣшныхъ вплывахъ своихъ, кожду акцію въ справахъ рускихъ, почату у Вѣдни чи въ Римѣ, старають ся перепустити черезъ свою польску або єзуитску реторту — и неразъ се имъ удає ся. Такъ уже не въ однôй справѣ бувало — длятого и „недовѣрюванье“ та „недовѣріє“ Русинôвъ не єсть чимсь неприроднымъ. И доки въ справахъ рускихъ буде все робити ся безъ Русинôвъ и по-за плечима Русинôвъ, — доти нехай нѣхто навѣть не фантазує о „довѣрію“ зô стороны рускои!

„Верхомъ мудрости політичнои украинофільского орґану — пише дальше авторъ статьѣ въ Czas-ѣ — єсть „становище выжидаюче“. Заразъ по знанôмъ заявленю п. Романчука въ соймѣ „Дѣло“ старало ся захма

рити ясность того заявленя, оголошуючи свѣтови, що займає становище „выжидаюче“. А хотяй оно дождало ся водъ того часу немалыхъ для Русинувъ користей, легковажило то все и разъ-у-разъ „выжидало“, прибираючи водъ часу до часу поставу грозну. „Правительство не зробило нѣчо, Поляки також — а мы ждемо“... „Дѣло“ каже, що Русины не вымагають нѣчого бильше, только пошанованя своихъ правъ. Бѣда только, що фраза нашій права занадто загальна а „Дѣло“ въ розширюваню понятя, що есть правомъ Русинувъ, не звыкло класти нѣякои тамы. [Тутъ Czas въ способъ крутарскій говорить о статьяхъ „Дѣла“ въ справахъ рескрипту президіи краевои дирекціи скарбу и польского католицкого вѣча въ Краковѣ та страшно лютить ся, що „Дѣло“ жадає водъ Полякувъ, щобы не они, але Русины рѣшали въ справахъ рускихъ, подсуває „Дѣлу“, що нѣбы оно бажає чути зъ устъ митрополита hasła nienawiści и т. д., а потомъ дальше такъ каже: Nieufność do polskich panów, nieufność do Polaków — то окликъ що має служити до добутя того идеалу: Украина безъ „хлопа“ и безъ „пана“! Мабуть ще нѣколи слѣпа ненависть и неполітична заѣлость не проявили ся выразнѣйше въ стовпцяхъ органувъ рускихъ, якъ въ тыхъ колькохъ статьяхъ украинофільского дневника, котрый мабуть забувъ, що идеалы народни здобувають ся посвященьемъ и жертвами, а не ненавистію и завистію суспольною. „Дѣло“ каже: „Така Украина, той идеалъ нашъ, не горшій водъ вашого, водъ Польщѣ водъ моря до моря“. Але зновъ у злости своей забуває „Дѣло“, що тота Польща не есть marzeniem, банькою мыляною, бо истнує въ исторіи, бо має за собою цѣлы вѣки силы и житя. А то велика розница... Вконци авторъ статьѣ въ Czas-ѣ macht sich wichtig и кончить патетично: „Най „Дѣло“ не жадає, щобы мы працювали для его идеалу, най не жадає нашого сповдѣланя... и най о томъ памятає, коли только прийдесь ёму жалуватись на недовѣре або нео хоту Полякувъ.“ До чого ся бесѣда, не знаємо, бо „Дѣло“ того водъ автора статьѣ анѣ водъ Czas-у, знаючи добре ихъ настрой супротивъ Русинувъ, нѣколи не жадало.]

Першій закидъ, якій Czas робить „Дѣлу“, есть „становище выжидаюче“ заняте „Дѣломъ“ по звѣстномъ заявленю посла Романчука. Той закидъ — то для насъ честь — и нинѣ гордимо ся тымъ, що въ бурныхъ хвиляхъ мы устояли твердо, не похитнули ся. Факты показали, що найрозумнѣйшимъ становищемъ для насъ було „выжиданье“, бо тотій „не малій для Русинувъ користи“ [якъ каже хиба на кпины авторъ статьѣ въ Czas-ѣ] а властиво одробина зъ того, що по такой важной хвили повинно було до нинѣ для Русинувъ зробити ся, зовсѣмъ не оправдало бы було апріорістичного нашого одушевленя, довѣрія и т. д. до т. зв. „новои еры“. Нехай авторъ статьѣ въ Czas-ѣ водповѣсть намъ лише на пытаня: чи змѣнила ся до нинѣ політична система супротивъ Русинувъ? якъ вывязало ся правительство изъ задачѣ основаня та обсады колькохъ школъ рускихъ? якъ поступає польска большость соймова супротивъ внесень и змаганъ рускихъ въ соймѣ? чи наставъ въ краю бодай найменшій зворотъ у водношеню Полякувъ до Русинувъ? якъ водбувають ся и въ остатныхъ рокахъ всякій выборы? по що на лобъ на шию будують ся костелы на Руси и що стало ся зъ Тучапами? що має значити польскій Schulverein у всходной Галичинѣ? — и т. д. и т. д. Просимо о водповѣдь! Не штука кидати фразами: Rząd uczynił.. Polacy uczynili... Треба сказати: що учинили!

Авторъ статьѣ въ Czas-ѣ нѣбы-то не розумѣе, що значить: „пошанованье правъ Русинувъ“. Мы ёму на те скажемо: „Лукавишь серденько, а добре розумѣешь!“ Если хто розумѣе, що значить: prawa polskiego narodu, то розумѣе також, що значить: права рускаго народу, — розумѣе, только удає, що не розумѣе. А упоминатись о права народу — то не ślepa nienawiść i zawiść społeczna — то сповнюванье святого народного обовязку и мы рѣшучо мусимо водперти такій инсинуаціи якъ „ślepa nienawiść“, „zawiść społeczna“ и т. п. Стояти на сторожи интересувъ свого народу, берегти достоиньства народного, не класти шиѣ въ чуже ярмо — то не може значити анѣ ненависти анѣ зависти нѣякои.

Вконци що-до порувнаня „Польщѣ водъ моря до моря“ зъ Украиною могли бы мы й ширше розвестись, але скажемо пану К. лишь коротко: Коли вы паноньку говорите о „вѣкахъ силы и житя“ Польщѣ, то не промовчуйте и о „вѣкахъ розкладу“, котрый довѣвъ до упадку вашу вотчину. А застанова надъ тымъ другимъ була бы для кождого Поляка — безконечно бильше користна, нѣжь надъ першимъ. Только-жь такій Поляки якъ п. К., авторъ статей „Z obozu ruskiego“, цурає ся всякои застановы надъ добою розкладу въ Польщѣ, бо вонъ же нинѣ одинъ зъ пропагаторувъ такои нѣбы-то organiczn-oи prac-ы на галицкой Руси, яка колись копала и выкопала гробъ Польщи. Sapienti sat!

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ товариства гімнастичного „Соколъ“** одержуємо водъ п. Володимира Лавровского отсе письмо: Вчера т. є. З. н. ст. серпня с. р. скончивъ ся чотиротыждневый речинець, въ котромъ міністерство справъ внутрѣшныхъ могло заказати заснованье руского товариства гімнастичного „Соколъ“ Статуты товариства не звернено ще, але въ силу §§. 7 и 11 закона о товариствахъ зъ дня 15 падолиста 1867 В. з. д. ч. 134 можна приступити до уконституованя. Члены комітету основательвъ зволять въ той справѣ зо мною порозумѣти ся. — У Львовѣ дня 4 серпня 1893. — *Володимиръ Лавровскій.*

— **Выдѣлъ Бурсы им. св. Іоана Хрестителя въ Дрогобичи,** постановивши рѣшучо отворити зъ надходячимъ школьнымъ рокомъ Бурсу, взыває симъ всѣхъ интересованыхъ до скорого зголошуваня подань о принятье. Поданя належить вносити на руки д ра Антоневича въ Дрогобичи, котрый ин формує такожь о условяхъ принятя. — Водъ выдѣлу Бурсы им. св. Іоана Хрестителя въ Дрогобичи.

— **Въ справѣ выставы краевои.** На численній запытаня, чи можуть поодинокій люде свои выробы и пр. умѣщувати въ павильонѣ „Рускихъ Товариствъ“ на выставѣ краевой водповѣдаю, що лише члены товариствъ тыхъ, що зголосились до участи въ будовѣ павильону. Хто бы отже не був членомъ водповѣдного товариства, може кождой хвилѣ вступити въ члены. — Рівночасно звертаю увагу, що якъ о принятье въ члены належить зголоситись до водповѣдного товариства, такъ члены-выставцѣ мають зголосити свои выробы и пр. до своихъ товариствъ, а товариства доперва взглядно делегаты зажадають въ мѣру тыхъ зголошень, водъ комітету „Рускихъ Товариствъ“ водповѣдного мѣсця. Тымъ способомъ будуть выробы и пр. поодинокихъ членувъ товариствъ зъ поданьемъ власнои фірмы на выробахъ стояти подъ загальною фірмою того або другого товариства. Товариства мають зголошуватись до комітету просто, подаючи скольско и якого имъ мѣсця потрѣбно. — *Волод. Шухевичь.*

— **Водъ о. Яремкевича зъ Лободзвы** одержуємо отсе письмо: При конци липня сировадивъ я зъ „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ 10 косъ, 72 центім. довгихъ до звычайнои косьбы. Се зробивъ я на просьбу колькохъ нарохіянъ, котрі просили мене замовити имъ захвалюзанѣ въ газетахъ и календаряхъ косы зъ Тернополя чи зо Стрыя, а котрымъ я вытолкувавъ, що такій самій косы продає „Народна Торговля“ далеко дешевше. И справдѣ, доброта тыхъ косъ показалась по-надъ всяке ожиданье. Дня 2 н. ст. серпня косили у мене тыми косами жито (що належить до найтвердшого збожа, и поостривши разъ) косили ними больше якъ 100 крокувъ. А й кленати не треба ихъ такъ часто, бо востря мають добрій. Увидѣвши тое розхопили люде всѣ косы заразъ по цѣнѣ 65 кр. за штуку (зъ почтою), за котру у Патраха або Мінцера треба дати 1 зр. 20 кр. — Люде! купуйте косы лишь въ „Народной Торговли“ — *В. Яремкевичь*

— **Въ повѣтѣ турчаньскомъ** есть комплексъ сѣлъ: Ботля, Ботелка нижна и выжна, Высоцко нижне, Яворовъ, Турочки нижній и выжній, де нема ни саря громадского. Честный человѣкъ, маючій кольсотъ зр. капіталу на купно грунту и дому могъ бы тутъ поселити ся и мати добрый заробокъ та розвивати хосенну дѣяльность. Пожаданый бувъ бы найбольше якій пенсіонованый учитель народный, або якій другій урядникъ.

— **Нещастна пригода.** Сими днями лучивъ ся въ Збаражи выпадокъ, що повиненъ бути пересторогою для родичувъ: не лишати безъ замкненя оружія тамъ, де суть дѣти. Дѣти збаражского инспектора податкового п. Л. и вдовы по лѣкари п. В. увидѣли въ шафѣ револьверъ та забравши его выбѣгли за мѣсто бавитись, не знаючи, що револьверъ бувъ набитый. Межь тій дѣти замѣшавъ ся убогій хлопчикъ, Токарь. Сего выбрали собѣ дѣти за цѣль и малый Л. вымѣривъ зъ жарту до Токаря. Револьверъ выпаливъ и бѣдный хлопець смертно раненый упавъ на землю. Перенесено его до шпиталя, але мимо помочи лѣкарскои умеръ Токарь по 36 годинныхъ мукахъ.

— **Міністерство войны** поручило всѣмъ корпуснымъ командамъ возвати всѣхъ ветеринарскихъ практикантувъ, котрі розпочали однорочну службу войскову 1 жовтня 1892 р., щобы заявили, чи не хотять они по скончено року активуватись, т. є. остати ся въ войску яко ветеринарскій урядники. Зъ початку обѣцює ся имъ характеръ подветеринарѣвъ II. класы, а водтакъ обезпечує ся имъ авансъ въ мѣру потребы. Въ першомъ рядѣ будуть увзгляднені ті, що способній до войсковои службы и умѣють кувати конѣ.

— **50 лѣтнй роковины заложеня технічнои академіи у Львовѣ** припадають на день 4 н. ст. жовтня с. р. Колегія професоровъ рѣшила поробити приготовленя до торжественного обходу згаданого ювилею и постановила водвнести ся зъ тои причины передовсѣмъ до міністерства просвѣты, щобы оно покончило до того часу справу орґанізаційного статута львовскои школы політехнічнои, котрый доси есть лишь провізоричный. Колегія професоровъ предложила передъ двома роками проектъ такого статута и поробила, водповѣдно до жаданя міністерства, бажанѣ змѣны въ своемъ проектѣ. Теперь розходить ся лишь о предложенье проекту до ухвалы соймови, котрому прислугує законодавство въ сѣй справѣ,

— **Вп. Паню Л. Лукашевичеву,** котра водносила ся до мене въ справѣ участи въ выставѣ, прошу о поданье адресы, якои въ письмѣ нема поданои, въ наслѣдокъ чого я жаданыхъ информацій подати не можу. — *Волод. Шухевичь.*

— **Наукова подорожь.** Професоръ стрыйскои гімназіи Гекъ вернувъ сими днями зъ науковои подорожи по Италіи и Греціи, котру водбувъ на основѣ одержанои водъ міністерства просвѣты стіпендіи въ сумѣ 1000 зр. Вертаючи зъ поворотомъ представивъ ся проф. Гекъ у Вѣдни міністрови Гавчеви, котрый выпытувавъ его о розній момен ты подорожи. Подорожь свою розпочавъ проф. Гекъ въ сѣчни, оглянувъ майже всѣ больший мѣста Италіи, перевѣвъ два мѣсяцѣ въ Римѣ, водтакъ розслѣдувавъ въ Греціи розкопы давныхъ мѣстъ и черезъ Царгородъ вернувъ до Вѣдня. Въ сѣчни 1894 р. выбирає ся — якъ звѣстно — въ таку саму наукову подорожь професоръ рускои гімназіи д-ръ Конст. Лучаковскій.

— **Ревізію новобудованыхъ домувъ** перевѣвъ въ Краковѣ тамошный магістратъ и здержавъ дальшій роботы коло колькохъ новыхъ будовъ. Се по большой части домы жидувъ, будованій для спекуляції. Одинъ зъ такихъ домувъ заваливъ ся въ суботу въ ночи и тому треба завдячити, що нѣхто зъ людей не потерпѣвъ.

— **Месть лѣсного злодѣя.** Зъ Жукова, въ повѣтѣ бережанськомъ, пишуть: Дня 14 н. ст. липня прихопивъ лѣсничій Мрочко злодѣя лѣсного на Баранувцѣ въ лѣсѣ и водобравъ ёму стрѣльбу. Злодѣй хотячи помститись, взявъ собѣ до помочи двохъ товаришѣвъ и глядавъ водповѣдноі нагоды. Дня 30 липня засѣвъ ся коло лѣсничувки. Коли Мрочко отворивъ рано вокно роздавъ ся выстрѣлъ и зранивъ его небезпечно въ шию. Другій лѣсничій послявъ заразъ до Бережанъ за жандармомъ, але комендантъ стації Гольцгакеръ заявивъ, що теперь нема у него часу и що ажь на другій день пришле патролю на мѣсце переступства.

— **Жебракъ убійникомъ.** Въ Луковцяхъ приватныхъ на Буковинѣ лучило ся онодгы страшне убійство. Селянинъ тамошный Дмитро Веренка робивъ въ поли. Жѣнка вынесла ёму тамъ обѣдъ а въ хатѣ лишивъ ся 9-лѣтный сынъ Веренковъ. Тогдѣ закравъ ся до хаты жебракъ и забравши зъ коморы розній рѣчи хотѣвъ учечи. Але хлопець увидѣвъ его и заступивъ ёму дорогу на порозѣ. Не надумуючись, хопивъ дѣдъ хлопця за голову, стиснувъ его колѣнами и добувши ножа перерѣзавъ дитинѣ горло. Веренкова, вертаюча въ той хвили зъ поля побачила, що дѣе ся и почала кликати о помочь. Збѣгли ся люде и зловили убійника. Хлопець померъ на мѣсци. Жебракъ называє ся Иваномъ Рачковскимъ и має походити зъ Заставны.

— **Православній церкви у Вѣдни.** Доси истнувала у Вѣдни лише мала капличка православна при россійскій амбасадѣ на першомъ поверсѣ дому подъ ч. 3 при Wallfischgasse. Теперь — якъ доносять вѣденьскій газеты — має выбудоватись двѣ православній церкви коштомъ 1 міліона рублѣвъ. Одна зъ нихъ, больша, стане при россійскомъ посольствѣ, друга, менша, на кладовищи, де мѣсто водступило мѣсце подъ будову. Правительство россійске призначило на сю цѣль покищо 400.000 рублѣвъ. Будова має розпочати ся заразъ по поворотѣ зъ Франціи амбасадора россійского, кн. Лобановъ.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 4 серпня. Австрійскій посолъ въ Тегеранѣ Рости, перебуваючи тутъ на водпустцѣ, померъ вчера нагло. Промыслова анкета буде замкнена 11 серпня.

Прага 4 серпня. Въ Чехіи велика нужда за-для злыхъ жнивъ. Намѣстникъ зарядивъ ратункову акцію.

Белградъ 4 серпня. Слѣдча комісія переслухувала провінціональныхъ префектувъ. Они всѣ зознали, що міністеръ Рібарачь не выдававъ имъ нѣякихъ незаконныхъ постановъ.

Парижь 4 серпня. Выборчій рухъ въ самомъ розгарѣ. Соціялісты розбили зборы радикалувъ. Правительство переговорює потайки зъ капіталістами о доставу фондувъ на выборчу агітацію.

Лондонъ 4 серпня. Въ палатѣ послувъ заявивъ секретарь державный, що треба смутитись надъ тымъ, що опозиція такъ остро критикує поведенье правительства въ справѣ сіямскій. Дипльоматична кореспонденція покаже, що нинѣшне правительство поступало такъ само енергічно, якъ его попередники.

Петербургъ 4 серпня. Царь переносить ся дня 11 с. м. до Красного Села, де водбудуть ся великій маневры.

Буенось-Аиресъ 3 серпня. Намѣстникъ въ Санта Фѣ поддавъ ся повстанцямъ, и они зневолили его зложити достоиньство. Пять тысячь революціонерувъ обсадило мѣсто Ля-Плята.

Надѣслане.

Средства десінфекційній, а то:

Кислота карболева сыра
Кислота карболева кристалічна
Вапно карболеве
Вапно хлорове
Сульфатъ зелѣза — поручає найдешевше

Аптика „подъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь водворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одвазу) поручає у великомъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильній, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звонковъ електричныхъ. Всякій направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрій водворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на водповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 2—?

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Домъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякій листы заставній, 5% Обліґаціи комунальній банку краевого, 4½% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державній и приватній, Монеты австрійскій и заграничній по найкористнѣйшихъ условяхъ Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосувъ, якъ такожь платныхъ купонувъ безъ дочисленя провізіи. Порученя на біржу выконує найсолідніѣйше. Переказы на больший мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує водворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 35—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовляє 30—180
ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ
водъ 1·20 кр. за сотку.

Самоловки на швабы (не заводячій въ успѣсѣ) по 1 зр.
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованій розныхъ предметувъ до розпорядимости.

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десерові поручає
ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
4758 при ул. Баторія ч. 32. 6—18

Білєты візитовій, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
68—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Миронъ Грицикевичь
купець въ Сокали потребує практиканта до своеи торговлѣ.
Близшій условя листовно.
4785 4—5

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свій
МАҐАЗИНЪ
и РОБОТНЮ ОБУВІ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товаровъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чоботъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 61—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякій роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншій цѣлковито выкончені прикрасы церковній. 4641 57—150
Водновлюю старій иконы и иншій рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

БРИ-
твы швайцарскій и англійскій, ремѣнцѣ и марморки, пензлѣ и всякій приборы до голеня
поручає найдешевше
торговля приборувъ до подорожи, бѣля мужеското, перфумеріи и т. п.
ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА
передъ тымъ
БРАТОВЪ ЛЯНҐНЕРОВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

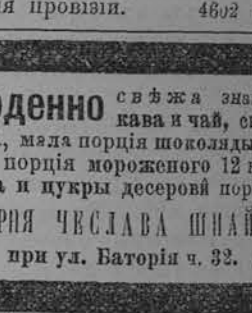

ВЕЛЬОСИПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦЬВЪ
водъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными вагонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ християньскихъ Цѣна водъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 6—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львовъ, Готель Жоржа.
Філія: Краковъ, Рынокъ ч. 25

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 році 4582
ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшній управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 році и водлили доси вже 1.558 **дзвонувъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подоймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвонувъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонѣйній дзвоны якъ такожь поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідніѣйшои роботы, водповѣдно взятій въ справи, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (такожь на раты).

При закупнѣ товарувъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскомъ. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 164. Львôвъ, Субота 24 липня (5 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

У Львовѣ, дня 5 н. ст. серпня 1893.

Въ Угорщинѣ кипить нинѣ скрôзь мѣжь народами немадярскими: на пôвночи, на полудни и на всходѣ.

Нема нѣ однои народности немадярскои, котра бы була вдоволена своимъ положеньемъ. Гнетъ мадярскій вывѣвъ усѣ тѝ народы зъ довшои терпеливои пасивности и кождый — зъ вынимкою хиба одныхъ Русинôвъ, котрѝ доси мовчать — кождый рухає ся, орґанізує ся, старає ся голосно маніфестувати свою жизненнôсть та добити ся узнаня національныхъ своихъ правъ.

Мадярôвъ, котрыхъ стремленьемъ єсть змадярщити всѣ немадярскѝ народы въ земли короны св. Стефана, лютить кождый рухъ, кождый проявъ житя середъ якого-небудь народу немадярского — и они допускають ся такихъ рѣчей, що просто негôднѝ націи, котра має претенсію называти ся цивілізованою.

Въ найновѣйшôмъ часѣ мадярство проявило себе у властивôмъ свѣтлѣ при нагодѣ сотныхъ роковинъ уродженя славно-звѣстного славяньского поета Словака Ивана Коляра, автора знанои поемы „Slavy dcera“.

Словаки намѣряли почтити тѝ роковины свого поета торжествомъ въ родиннôй мѣсцевости поета въ Машôвцяхъ, и въ Турочаньскôмъ св. Мартинѣ. Въ проґрамѣ торжества мѣстили ся: вôдчитъ зъ житьеписію поета, деклямація деякихъ поезій Коляра, спôльный обѣдъ, забава зъ танцями и т. и. — взагалѣ зъ цѣлои проґрамы було ясно, що торжество мало мати характеръ національно-культурный.

Пôсля обовязуючихъ законôвъ угорскихъ на таке торжество не потрѣбно навѣть дозволу властей, а вымагає ся лишь повѣдомити мѣсцеву зверхнôсть. А мимо того власти торжество и забаву заборонили, а навѣть міністерство рекурсъ Словакôвъ вôдкинуло, мотивуючи тымъ, що Коляръ писавъ поезіи змѣсту політичного, отже торжество въ честь Коляра могло бы статись небезпечною демонстраціею за идеєю славяньскою.

По заказѣ, затвердженôмъ навѣть міністерствомъ, не могло вже вôдбутись торжество, але Словаки мали надѣю, що вôдбуде ся спôльный обѣдъ для приѣзжихъ гостей та що можна буде вôдвѣдати въ Машôвцяхъ дôмъ, въ котрôмъ родивъ ся Коляръ. Однакожь навѣть въ тôмъ взглядѣ надѣя завела. Насампередъ власти мадярскѝ выдали дике розпорядженье щодо гостей прибуваючихъ на торжество до Турочаньского св. Мартина, загрожуючи имъ вôдставою „шупасомъ“. Дальше заборонили спôльный обѣдъ въ готели, а музику, котра мала пригравати при обѣдѣ, жандармы заарештували. По заборонѣ обѣду въ готели Словаки хотѣли угостити гостей въ своѣмъ касинѣ, однакожь передъ входомъ до касина уставлено шѣстьохъ жандармôвъ и тѝ не впустили до касина нѣкого, хто не бувъ членомъ; въ додатку дано наказъ, щобы касино о 10-ôй годинѣ вечеромъ було вже замкнене. Заборонено навѣть забаву танцями. Въ Мошôвцяхъ зновъ жандармы силою розôгнали публику, що прибула оглянути дôмъ, де родивъ ся поетъ Коляръ.

Все те мусѣло до крайности обурити и обурило не лише Словакôвъ, але й людей якои-небудь народности, хочь троха свободолюбныхъ та справедливыхъ. Мимохôть мусить пытати кождый: чи справдѣ все те можливе въ краю цивілізованôмъ и при кôнци XIX-ого столѣтя?

Мадяры въ своѣмъ заслѣпленôмъ шовінізмѣ думають, що имъ може въ той спосôбъ, средствами брутальными, удасть ся довести до омадярщеня народôвъ немадярскихъ. Однакъ даремна праця!

Мадяры становлять въ Угорщинѣ меншôсть загалу населеня, и то значну меншôсть. О вынародовленю народôвъ немадярскихъ не може бути й бесѣды, хотяй мадярскѝ шовіністы вѣрять свято въ свою удачу. Ось и теперь одинъ шовіністъ-ренеґатъ д-ръ Ґеза Костенскій выдавъ брошуру, въ котрôй каже: „Прочь зъ конвенціональною ложію, що мы Мадяры не хочемо немадярскимъ племенамъ зрабувати ихъ національности. Такъ, мы хочемо того и мусимо хотѣти!“ — а потôмъ ставить альтернативу: або угорска держава мусить пропасти, або немадярскѝ народности мусять омадярщитись...

Рѣчь певна, що то друге Мадярамъ не удасть ся... Гнетенѝ народы — Славяне, Румуны, Нѣмцѣ — що-разъ бôльше пôдносять голову, а тероризмъ мадярскій спосôбный хиба лишь до того, щобъ доводити немадярскѝ народы до крайного розъяреня, котре певно не выйде на добро — Мадярамъ!

О потребѣ парцеляціи бôльшихъ посѣлостей помѣжь мужицтво для осягненя середнои власности грунтовои.

Здавало бы ся, що мы говорячи про Галичину и еміґрацію за-для хлѣба, пôйшли цѣлкомъ убôчною дорогою и поминули тематъ. Такъ оно не єсть, бо симъ доказали мы або бодай хотѣли и старали ся доказати, що якъ иншѝ историчнѝ вандрôвки народôвъ зъ краю до краю мали за причину перелюдненье, такъ ще неконче зъ цѣлою строгою (нѣмецкою) консеквенціею можна вносити, що Галичане, выходячи зъ краю за-для хлѣба, робили се по причинѣ перелюдненя. Противно, вôдъ коли еміґрація нашихъ селянъ зачала ся, а въ минувшôмъ роцѣ за-для громаднои еміґраціи селянъ звернула загальну увагу на себе навѣть въ сферахъ рѣшаючихъ, мы находили рôзнѝ голосы про причину тои еміґраціи.

Очевидно, що при нашихъ спеціяльныхъ вôдносинахъ галицкихъ обôзвали ся въ першôй лініи голосы шляхты, псевдо-заступникôвъ народу: будьто бы пôдшепты и аґітаціи, ворожѝ краєви, були причиною еміґраціи люду. Такѝ самѝ аґітаціи и пôдшепты були и доси, то-жь сего не можна нѣякимъ чиномъ уважати за причину еміґраціи.

Знаємо, що причиною еміґраціи єсть: бракъ minimum existentiae для нашого селянина, убитье торговлѣ и промыслу въ зародѣ у мужика, зле трактованье мужика властями, выключенье єго вôдъ приналежного заступництва въ мѣродатныхъ тѣлахъ репрезентаційныхъ, убиваюче и неправильне стяганье податкôвъ зъ мужика та иншѝ неправильности.

Але мѣжь иншимъ почули мы такожь вôдъ поважныхъ осôбъ голосы, що въ тыхъ власне повѣтахъ, зъ-вôдки селяне вывандрували, єсть перелюдненье.

Подивѣмъ ся, на скôлько пôсля горѣшныхъ выводôвъ можна у насъ въ Галичинѣ говорити про перелюдненье? Бути може, що статистика выказує степень залюдненя въ тыхъ повѣтахъ густѣйшій якъ въ иншихъ повѣтахъ, але порôвнуючи хочь бы лишь тѝ власне повѣты зъ налюдненьемъ въ Анґліи, Нідерляндахъ та Чехіи, можна зъ чистою совѣстею сказати що перелюдненя въ Галичинѣ нема и то нема єго анѣ въ однôмъ повѣтѣ, хочь бы вôнъ бувъ два разы такъ густо заселеный, якъ теперь єсть.

Досыть переѣхати ся по тыхъ повѣтахъ, де єсть найгустѣйше населенье, то вправдѣ побачимо много такихъ выпадкôвъ, де по чотири родины жиють на такôмъ кусничку землѣ, що вôнъ не выстає на прожитокъ и одного чоловѣка, але зъ того ще нѣчого не выплыває, а ще найменше, мовь бы було перелюдненье. Бо досыть тôлько на око, навѣть не зазыраючи въ цифры статистичнѝ, придивити ся тôй обставинѣ, що якъ разъ въ тыхъ найбôльше залюдненыхъ повѣтахъ селяньскѝ поля нѣбы шматки покиданѝ по поодинокахъ долинахъ, а довкола нихъ поля и поля, ланы и ланы, що й окомъ не засягнешь.

Скаже хтось: єсли по кôлька родинъ на однôмъ куснику землѣ живе, то се нѣчо иншого якъ перелюдненье. Оно бы такъ выдавало ся, але такъ не єсть. Бо треба перелюдненье розрôзнити вôдъ мѣсцевого переповненя. То-жь хочь бы и тôлько родинъ було на куснику грунту, то се нѣякъ не єсть перелюдненье, а лишь мѣсцеве, а спеціяльно въ Галичинѣ и сортове (одного сорта, рода) переповненье. Кажемо сортове переповненье, бо поминаємо ремесло, до котрого мôгъ бы мужикъ звернути ся, поминаємо и купецтво, за котре мôгъ бы мужикъ взяти ся, поминаємо фабричный промыслъ, котрый мôгъ бы мужикъ вести, єсли бы мавъ услôвя — и за-для того мѣсцеве переповненье єсть заразомъ сортовымъ.

Єсли-жь оно такъ єсть, то и переповненье тоє яко лихо треба усунути. А не можемо єго усунути анѣ вырокамн карными анѣ побôльшеньемъ жандармеріи, анѣ обставленьемъ границѣ вояками, бо се значило-бъ обводити край хиньскимъ муромъ и засудити людъ на голодовый примусъ смерти. Треба людъ учити, щобы вôнъ кидавъ ся на иншѝ способы заробкованя черезъ торговлю, промыслъ и т. п. Та легко то говорити про ученье народу въ тôмъ напрямѣ, та не такъ єго легко выконати. Поминувши, що законодавець має мати волю добре зробити въ тôмъ напрямѣ для народу, треба такожь конечно детайлічного знаня и то знаня спеціяльного того народу, ба що бôльше, тутъ треба выховати одно або двоє поколѣнь до того напрямку. Треба знати, що тутъ маєсь до роботы зъ мужикомъ галицкимъ, котрый вôдъ знищеня державы рускои бувъ прикованый до землѣ, а до него, яко до землероба, не такъ то легко приступає просвѣта.

А тымчасомъ переповненье мѣсцеве збôльшає ся зъ року на рôкъ, такъ що нѣчого й думати о тôмъ, абы злому зарадити, такъ якъ змести порохъ зô стола. То-жь треба по довгôмъ занедбаню народа робити наразъ двѣ роботы: заправляти селянина до иншого способу житя, подаючи єму услôвя розвитку въ тôмъ напрямѣ и подати єму спосôбъ житя въ дотеперѣшный спосôбъ черезъ побôльшенье, котра бы була въ рукахъ селянъ. А єсть обовязкомъ суспôльности, котра селянина уразила, и такъ само державы, въ котрôй вôнъ жиє, старати ся о тоє, щобы той селянинъ живъ и бувъ пожиточный другому, а тымъ самымъ суспôльности.

Що-до першои роботы, то рѣчь має ся въ слѣдуючій спосôбъ:

Подивѣмъ ся на иншѝ державы, якъ то у нихъ та рѣчь стоить — припустѣмъ въ Сполученыхъ державахъ пôвнôчнои Америки. Тамъ вже впоєна засада: робити, щобы собѣ заслужити удержанье, а тымъ самымъ бути пожиточнымъ суспôльности. Кождѣська спосôбнôсть до заробкованя выкористовуєсь на тôй пôдставѣ, а при тôмъ робôтникъ безперечно має пересвѣдченье, що єго робота єму рентує ся. Проте й засада, що кождый безъ взгляду на станъ и чинъ не встыдає ся роботы и нѣяка робота для него не єсть понижаючою, при чôмъ такожь и та сильна воля помагає, що пôсля пересвѣдченя кождого чоловѣка вôнъ до вся-

---

3)

Француске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр.)

(*Дальше.*)

Де Фонтружь замотувавъ ся щоразъ бôльше зъ кождымъ днемъ. Було богато перепонъ єго любови зъ тою красною дочкою капеляна, и вôнъ чувъ ихъ выразно, однаковожь вôнъ бувъ безсильнымъ до того, щобы бороти ся противъ свого чувства. Вôнъ не бувъ за женитьбою зъ засады, однакъ знавъ, що вôнъ мусить колись оженити ся. На него вôдъ давна споглядали богатѝ вдовы зъ Фобуръ-Ст.-Жерменъ, хотѣли зловити єго для своихъ доньокъ и сестрѣниць, тожь вôнъ мôгъ выбирати помежи богато добрыми партіями. Однакъ вѣнчанье зъображавъ собѣ злымъ днемъ, и длятого старавъ ся вôдложити єго такъ далеко, якъ лишь можна. Вѣнчанье значило пôсля него то саме, що утрата свободы, що слухати щоденныхъ допытôвъ: куды йдешь? на що тобѣ сего або того?; инакше оно вказувало бы на байдужнôсть жѣнки, а звѣстно така байдужнôсть попыхала бы до здогадôвъ, що она шукає потѣхи де-инде. Такъ розумѣвъ вôнъ супружество, впрочôмъ такъ само, якимъ бачивъ єго у Франціи. Зъ Клярою не треба було бояти ся того послѣдного случаю. Анґлійскѝ женщины були знанѝ зъ ихъ чесноты, справедливо чи несправедливо, однакъ чи остане она милою товаришкою по десятьохъ або дванацятьохъ лѣтахъ пожитя? Не буде се єго нудити, не буде вôнъ жалувати утраты тои цѣннои свободы, що такъ дорога для всѣхъ кавалєрôвъ? Такъ вôнъ думавъ. Всѣ клались спати, а вôнъ лишавъ ся самъ зъ своимъ циґаромъ въ роздумѣ надъ пригодами минувшого дня. Були хвилѣ, єму здавалось, що зайшовъ за далеко, що мусить прийти до себе и обтрясти зъ себе вплывъ тои краснои „місъ“. Вôнъ хотѣвъ ити до Довільского клюбу, сидѣти цѣлу нôчь и грати бакарота. Однакъ саме тогдѣ, коли вôнъ уже рѣшивъ ся покинути єи, наразъ єго чувство брало верхъ, и вôнъ кидавъ послѣдне циґаро. Тогдѣ клавъ ся спати, щобы снити о нѣй цѣлу нôчь. Вôнъ цѣле житье кепкувавъ собѣ зъ любови, а теперь чувъ, що она вхопила єго въ свои кôгтѣ. И хочь-бы хотѣвъ бороти ся зъ нею, не мôгъ, бо бачивъ вже на собѣ всѣ єи познаки. Вôнъ не чувъ ся щасливымъ, коли не бувъ близько панны Стантонъ, котра не сходила єму зъ мысли нѣ въ день, нѣ въ ночи. Кожде слово, яке она коли сказала до него, вбило ся въ єго память, давнѣйшѝ утѣхи перестали єго займати. Такъ, то була любовь, о котрôй люде писали, любовь, що опановує чоловѣка и не лишає єму спокою. Вôнъ не мôгъ бороти ся зъ нею и мусѣвъ пôддати ся. Не було въ тôмъ нѣчого дивного, — все, що можна було о тôмъ написати и сказати, було вже вычерпане. Вôнъ упавъ жертвою єи.

Днѣ минали, а де Фонтружь позôставъ въ своѣмъ нерѣшенôмъ положеню. Чувство, яке вôнъ плекавъ для Кляры, мабуть подыбало у неи вôдгомонъ. Она заливала ся румянцемъ, коли оставала зъ нимъ сама, а вôнъ говоривъ ѣй тѝ нѣжнѝ любовнѝ компліменты, якихъ Французы мають такъ великій запасъ.

Не було вже бôльше бесѣды о парохіи єи батька. Теперь де Фонтружь мôгъ говорити тôлько о нѣй, а сли не обявивъ ѣй отверто своєи любови, то она сама обявляла ся тысячными способами. Кляра знала, що вôнъ любивъ єи и она вповнѣ вôдвзаємнювала єго любовь. Ѣй нѣколи не прийшло на гадку, щобы вôнъ боровъ ся самъ зъ собою о те, чи єгопри страсти мали розумну основу, и що вôнъ робивъ все, що мôгъ, щобы єи придавити. Коли вôнъне зробивъ ѣй формального предложеня, то було длятого, що вôнъ знавъ єи не давно и боявъ ся, щобы оно не выдалось ѣй несподѣванымъ.

А однакъ она чула, що се було пытаньемъ дня. Она числила на певно, що закимъ вернуть до Гавтонъ-Даррель, вôнъ выявить ѣй свою любовь, а она зажадає вôдъ него посполу тои любови, котру она такъ радо вôддала бы.

IV.

Три листы.

Ч. 1. Вôдъ панны Кляры Стантонъ, корабель Seagull, Трувіль у Франціи, до панны Олены St. Quentin Готель Викторія, Интерлякенъ, въ Швайцаріи.

„20-го серпня, 1887 р.“

— „Моя Найдорожша Неллі! Твôй веселый листъ выслано за мною зъ нашои парохіи и вôнъ ходивъ якійсь часъ, закимъ дôставъ ся до мене, бо инакше я була-бъ вôдписала на него давнѣйше. Тѣшить мене дуже, що ты бавишь ся добре. Я тôлько хотѣла бы, щобы ты ту була; я знаю що тобѣ бы то лѣпше подобало ся, якъ волочити ся по убитôй дорозѣ, навѣть въ милôй Швайцаріи. Мусишь знати, що ту цѣлкомъ не дожидана приємнôсть. Мôй дорогій тато згодивъ ся бувъ на тоє, щобы выѣхати на часъ своихъ вакацій до Лондону — и тутъ при кôнци першого тыждня мы подыбали въ парку серъ Ґайя Дарреля и єго жѣнку. Они не були въ Анґліи цѣлѝ два роки, а що они зъ татомъ давнѝ приятелѣ (серъ Ґай є патрономъ татовои парохіи), то они тѣшили ся дуже и запросили насъ за-для того на обѣдъ. То була щаслива стрѣча для того, що Даррелѣ мали власне выѣздити зъ мѣста на проѣздку въ своѣмъ корабли; а ще щасливѣйше тому, що закимъ обѣдъ скôнчивъ ся серъ Ґай запросивъ насъ прилучити ся до ихъ товариства. Розумѣє ся, тато робили закиды зъ початку, однакъ мы скоро перемогли ихъ слова; и ось теперь мы тутъ „на покладѣ“ Сіґуля, корабля о сто шѣстьдесять тонахъ, такъ великого якъ дôмъ, а два разы такъ выгôдного. Я перше не мала понятя, що кораблѣ такъ подôбнѝ до сальонôвъ, або що ѣзда кораблемъ такъ приємна. Мы всѣ добрѝ моряки; погода чудесна, а мôй синій вовняный костюмъ зъ бѣлыми стяжками дуже менѣ до лиця. Тожь я вдоволена судьбою, особливо що чоловѣкъ не що-дня має нагоду переѣхати черезъ Каналъ.

„Мы ѣдемо приємно на циганьскій спосôбъ, объѣзджаючи всѣ купелевѝ мѣсця и задержуючи ся въ кождôмъ такъ довго, доки насъ тамъ бавить, а закимъ наша подорожь скôнчить ся, я стану правдивою „корабельною дѣвчиною“ — єсли таке слово истнує. И Трувіль подобає ся менѣ дуже. Оно прегарне, и мы стрѣтили тамъ дуже милыхъ людей; межи иншими маркіза де Фонтружь, секретаря француского посольства въ Лондонѣ, котрый є великимъ приятелемъ Даррелѣвъ. Вôнъ має насъ завезти нинѣ до Гонфлєръ въ своѣмъ повозѣ, а я буду сидѣти на козлѣ. Такъ панно Неллі.

„Мѣшокъ почтовый ѣде власне на берѣгъ, тожь до побаченя на теперь. — Твоя все щира Кляра.

„P. S. П. де Фонтружь дуже высокій, красный и дуже богатый. Вôнъ бувъ раненый три разы въ француско-прускôй вôйнѣ, а не мавъ ще тогдѣ вôсѣмнацять лѣтъ. Такъ отже видишь, що вôнъ иншій якъ звычайнѝ „маркізы“ на континентѣ.“

(*Дальше буде.*)

кои роботы здобный та въ нѣй вынайде ся.

Але если ти самі засады схочемо перенести на континентъ европейскій, то стрѣтимо давный и тяжко подаючій ся пересудъ, противный сѣй цѣлой засадѣ. Тутъ найдемо на жаль пріпципъ, що чимъ жили предки, тымъ мають жити и наслѣдники, зъ чимъ жило ся, се передає ся на дѣтей и того жерела прожитку держить ся. А стало ся то такъ пріпціпіяльно (ще водъ часу панщины, коли въ самой рѣчи переходила така засада дѣдично), що сынъ мужика мусить бути мужикомъ, т. е. рольникъ рольникомъ, швець шевцемъ, а панъ паномъ. Зъ того то выходить, що въ поодинокихъ галузяхъ заробкованя суть ти галузи переповнені шукаючими роботы людьми, а въ другихъ галузяхъ бракъ силъ робучихъ.

Порівнавши відносины американьскій зъ тымъ станомъ рѣчей у насъ, с. е. зъ переповненьемъ силъ робучихъ зъ одного боку а зъ бракомъ ихъ зъ другого боку, представляє ся той станъ неприроднымъ и выходячимъ лишь зъ нездоровыхъ відносинъ суспільныхъ.

А та засада есть не только у мужиковъ але и у інтеліґенціи и „nie wypada“ есть знаменемъ застоѣ въ поступѣ. Если-жь сама інтеліґенція въ томъ напрямѣ потребує отрястись зъ пересудовъ и до того треба ѣй довшого часу, то о скілько більше треба часу, доброи волѣ и енергіи, щобы въ томъ самомъ напрямѣ змѣнити мужика-селянина.

(*Конець буде.*)

Квестіонарь сторонництва хлопского.

Зарядъ звязку сторонництва хлопского, котрый недавно уконституувавъ ся въ Новомъ-Санчи, розіславъ своимъ членамъ такій квестіонарь:

I. Зобрати примѣры слабыхъ обшаровъ дворскихъ, котрыхъ грунты не становлять сполученои цѣлости, але розірваній лежать посередъ грунтовъ громады, при чомъ годѣ выконувати обовязки публичній, бо перерваный есть кругъ юрисдикціи войта и зверхника обшару.

II. Чи обшары дворскій дають форшпаны для урядниковъ? для войска?

III. Якій тягары мають громады зъ причины стацій шупасовыхъ? А чи обшары дворскій мають зъ того титулу якій тягары?

IV. Якій тягары поносять громады и котрій зъ причины придержуваня волоцюгъ и живленя ихъ, ажь доки не вынайдуть мѣсця приналежности?

V. Якій тягары поносять громады зъ причины придержуваня и доставлюваня злочинцѣвъ, злодѣѣвъ и т. д. та зъ причины удержуваня арештовъ? Чи обшары дворскій поносять якій тягары зъ того титулу?

VI. Якій тягары поносять громады зъ причины помочи въ водшукуваню злочинцѣвъ, а якій тягары поносять обшары?

VII. Якій тягары поносять громады черезъ доставу помочи правительству въ екзекуціи належитостей скарбовыхъ въ громадѣ а навѣть на обшарѣ дворскомъ, а якій поносять обшары?

VIII. Якій тягары поносять громады при удержуваню евіденціи урльопниковъ, рекрутовъ, резервістовъ, ополченцѣвъ, при асенти рунку людей и коней? А чи е обшары дворскій, котрій провадять подобній евіденціи и дають подобну помочь при асентирунку и т. д.?

IX. Якій тягары поносять громады черезъ кватирунки войска?

Повысшій квестіонарь розіславъ зарядъ звязку сторонництва хлопского очевидячки въ цѣли выказаня, що обшары дворскій вынятій водъ поношеня богато тягаровъ, котрій поносять громады. Зобраный матеріялъ має послужити селяньскимъ посламъ мазурскимъ въ соймѣ.

Коли-бъ такій квестіонарь розіслало яке товариство руске, то польскій дневники, ще ударили-бъ на ґвавтъ: Nienawiść! zawiść społeczna! Але-жь квестіонарь розіслало товариство селянъ мазурскихъ!

Про реорґанізацію вдовичо-сиротиньскихъ фондовъ.

Въ числѣ 137-бмъ „Дѣла“ появилась въ справѣ вдовичого фонду допись, зъ котрои поглядами нѣякій Русинъ згодити ся не може. Дописуватель, рускій священикъ, каже, що правительство повинно взяти на себе заосмотренье вдовъ и сиротъ по священикахъ та що реорґанізація того фонду есть „при нашой немочи“ немыслима. При томъ всѣмъ приходить авторъ до заключеня, „що целібатъ буде певно незадовго заведеный, и що фондъ вдовичо-сиротиньскій ставъ бы ся въ томъ случаю безцѣльный и безпредметовый“.

Черезъ такі выводы робить авторъ цѣлой рускій суспільности велику кривду, для того дуже добре редакція „Дѣла“ поступила зазначивши, що не подѣлає зовсѣмъ поглядовъ автора. Дописуватель зъ горы пересвѣдченый о нашой немочи. Хотяй целібату бажають только Єзуиты, певна часть hierarch-ія społeczn-ои и польске дневникарство зъ малыми выимками, то авторъ уже напередъ капітулює и предсказує напевно, що целібатъ буде незадовго заведеный.

Противъ того мусить кождый Русинъ запротестувати.

Мы Русины въ пересвѣдченю, що обовязкомъ нашимъ есть боронити всѣхъ нашихъ правъ, станемо всѣ безъ розницѣ партій якъ оденъ мужь до борбы. Длятого въ почутю того обовязку будемо водпирати и водопремо всякими легальными средствами намаганя незваныхъ нашихъ опѣкуновъ. Целібату не буде и бути не може, бо цѣлый рускій народъ не хоче того — а волю народу мусить респектувати якъ правительство такъ и курія римска.

А що часы и обставины змѣнили ся, то реорґанізація фонду вдовичого, заложеного передъ пятьдесять лѣтами, есть днесь конечна. До переведеня тои-жь потреба лише щирои волѣ, бо се рѣчь не така тяжка, якъ деякимъ выдає ся. Головною хибою теперѣшнои адміністрації есть то, що фонды суть подѣленій на три епархіи та не адміністрованій фаховыми людьми.

Передо всѣмъ треба бы фонды всѣхъ трехъ епархій получити въ одну цѣлость и станути на выключно автономічномъ становищи — бо только въ той способъ буде можлива фахова, независима водъ нѣкого адміністрація. Теперѣшній завѣдателѣ суть вправдѣ люде честній, совѣстній, трудолюбивій, але бракъ имъ фахового фінансового образованя, а на томъ адміністрація терпить дуже.

Товариство офіціялістовъ приватныхъ завдячує свой розвой лишь взорцевой и енергічной управѣ. Если на цѣлу Галичину выстає таке одно товариство, длячого не могло бы истнувати одно только товариство для заосмотреня вдовъ и сиротъ по священикахъ на повъ Галичины?

По друге, повинна устати наша простодушность, такъ звана Gemüthlichkeit: кождый новоприступаючій членъ нехай буде обовязаный выставити актъ нотаріяльный зъ клявзулею екзекуційною, а тогдѣ уплата вкладокъ на кождый случай буде обезпечена.

Если бы правительство на се лишь згодило ся, було бы для фонду дуже користно, щобы датки на фонды сиротиньскій стягали уряды податковій при выплатѣ пенсій, та щобы пересылали ихъ просто до фонду. Якъ довго тое не наступить, треба старати ся, щобы вкладки плачено якъ найточнѣйше, вразъ зъ водсотками проволоки водъ неуплаченыхъ въ своѣмъ часѣ вкладокъ.

Правительство не возьме заосмотреня вдовъ и сиротъ выключно на себе, бо и въ Боснѣ урядники мають свой власный фондъ пенсійный, а такъ само справа стоить и у урядниковъ державныхъ зелѣзниць и почтовыхъ касъ ощадности. Ті всѣ урядники выходять на томъ лѣпше, якъ ті, що спускають ся на ласку правительства. Дотычно же дотаціи фонду правительствомъ, то друга рѣчь. Правительство причинить ся правдоподобно певною сумою до побольшеня тыхъ фондовъ, але головный обовязокъ заосмотреня вдовъ и сиротъ буде тяжити все на самыхъ священикахъ. Якій будуть вкладки и адміністрація, се установить новый статутъ.

Хиба чоловѣкъ не знаючій нашои исторіи може сказати, що мы немочній, та що самій безъ помочи нѣчого не зробимо Сему перечать самі факты. Весь нашь розвой въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ, нашій змаганя на поли літературномъ, економічномъ, та розбудженье духа рускаго мѣжь інтеліґенціею, селяньствомъ и мѣщаньствомъ завдячуємо лише нашой праци и вытревалости.

Що колись въ адміністрациі фонду заходили неправильности, або що обще рольниче заведеніе упало, о томъ часъ разъ забути и не треба тымъ зражати ся. Отъ у Франціи упало много великихъ банковъ, и Панама зъ 1300 міліонами франковъ, а Фнанцузы не воддають ся апатіи, лише працюють дальше и засновують новій заведеня фінансовій. Берѣмъ собѣ водъ такихъ народовъ примѣръ, не числѣмъ на помочь другихъ, лише на власній силы — тогдѣ все дойдемо до цѣли.

Въ Самборѣ, въ серпни 1893.

Д-ръ Корнило Чайковскій.

Петиція урядниковъ.

Всѣ урядники державній въ Австріи подписали сими днями петицію, котра має внестись на осѣнній сесіи парляменту. Головнѣйшій постуляты сеи петиціи отсй.

1. Завести праґматику службову, установити права, якій выходять зъ водносинъ службовыхъ и обовязковъ та розширити право жалобы и водклику; призволити щорочну водпустку водъ 14 днѣвъ до 6 тыжднѣвъ пбсля лѣтъ службы; завести водпочинокъ недѣльный, на скілько взгляды публичній дозволять.

2. Знести тайній кваліфікаціи и ухилити кваліфікованье поодинокими особами; завести сталу комісію кваліфікаційну для кождого рода службы, дозволити публичного доступу до кваліфікацій та признати право вносити представленя и рекурсы до центральныхъ властей.

3. Завести приписы що-до авансу зъ узглядненьемъ лѣтъ службы и бездоганности въ службѣ, докладно описати права авансу и перенесень, установити що року два речинцѣ авансу, обсаджувати всѣ посады на чотири тыжднѣ, передъ оголошеньемъ авансу опорожненій, на основѣ актовъ комісіи кваліфікаційнои та строго обмежити надзвычайній авансы.

4. Установити безсторонній и независимій краєвій комісіи дісциплінарній та найвысшій трибуналъ дісциплінарный у Вѣдни, зложеный зъ урядниковъ V-ои ранґи, зъ правомъ выдавати выроки въ справахъ авансу.

5. Завести безплатный рокъ пробы въ службѣ державной, а по томъ роцѣ давати адъюта водъ 400 до 700 зр., водповѣдно до студій.

6. Завести нову системізацію платнѣ урядниковъ, почавши водъ XI-тои ранґи. Додатки службовій, яко кватирове, має выплачуватись чвертьрочно у высотѣ 25 до 50 прц. побиранои платнѣ, водповѣдно до дорожнѣ; та стопа процентова подпадала бы ревізіи що пять лѣтъ на способъ войсковои тарифы.

7. Установити додатокъ сустентаційный, доки тарифа платнѣ не була бы змѣнена.

8. Завести рівне число посадъ XI, X и IX ранґи, знести XI ранґу при тыхъ урядахъ, де вымагає ся студій академічныхъ. Застеречи, що урядники, котрі не мають свѣдоцтва зрѣлости, дойдуть по 40-лѣтной бездоганной службѣ, до IX ранґи, до VIII-ои ті, що мають свѣдоцтво, а що найменше до VII-ои ті, що мають студіи університетскій.

9. Знести кавціи службовій; установити водповѣдній подорожній вынагороды за комісіи и нічну службу, выплачувати одноразовый додатокъ на мундуръ; звертати кошты перенесеня жонатыхъ урядниковъ навѣть при авансѣ або на власне жаданье; розширити право опусту зелѣзничого такожь на родню урядника и на емеритовъ.

10. Вымѣряти емеритуру не пбсля пятилѣтныхъ додатковъ але пбсля кождого выслуженого року и лишити емеритамъ половину кватирового; установити максимальный рокъ житя, до котрого можна служити и авансъ extra statum на мѣсце выслуженыхъ; призволити на побиранье повнои платнѣ по выслуженю повного числа лѣтъ службы, безъ свѣдоцтва нездобности.

11. Вдовы мають побирати половину сталои платнѣ и кватирового свого мужа; дѣти за житя матери 10% а по смерти 20% тои платнѣ и кватирового, ажь доки не займуть якого становища, але найменше до 24 року житя; установити фондъ на кошты похоронбвъ урядника.

12. Поставити урядниковъ на рбвни зъ войсковостію що-до водзнакъ почетныхъ.

Крбмъ того есть въ петиціи ще дальшихъ 15 точокъ, примѣненыхъ спеціяльно до поодинокихъ родовъ службы урядничои.

Водозва

до чч. дяковъ епархіи львовскои.

Товариство взаимнои помочи дяковъ архіепархіи львовскои було завязане перше въ цѣлой Галичинѣ и истнує вже три роки Пбсля статутовъ мають бути що три роки скликанй загальній зборы — та на жаль, зъ многихъ сторонъ дають ся чути голосы дяковъ, що они не знають статутовъ того товариства. Вправдѣ звѣстки про товариство були подаванй по часописяхъ, але що не всѣмъ дякамъ часописи приступній то выдѣлъ товариства взаимнои помочи дяковъ ухваливъ на своѣмъ засѣданю въ Рогатинѣ ще 14 липня 1891 р., щобы водвѣстити ся до Всесв. митрополичого ординаріяту зъ просьбою, абы статуты товариства зволивъ выдрукувати своимъ коштомъ и яко прилогу до „Архіепархіяльныхъ Вѣдомостей“ розіславъ до кождои церкви, а дяки кошты печатаня охотно заплатять.

Его Ексц. Впреосв. митрополитъ зволивъ ласкаво прихилити ся до сеи просьбы выдѣлу товариства и взяти кошты печатаня на себе, а Впр. о крил. Туркевичъ, предсѣдатель товариства оголосивъ водозвою зъ дня 1 н. ст. липня с. р. до ч. 365, що статуты вже печатають ся и небавомъ будуть розісланй дякамъ, почомъ будуть скликанй загальній зборы товариства до Рогатина.

Въ виду того водзываємо ся зъ покликомъ до нашихъ братовъ чч. дяковъ архіепархіи львовскои, щобы зъ огляду на власне добро якъ найчисленнѣйше приступали до нашого товариства, бо лише спільными силами, всѣ разомъ, зможемо собѣ забезпечити будучность. Не оглядаймо ся на нѣчию помочь, берѣмъ ся самі за дѣло, а на овочѣ нашои праці, не треба намъ буде надто довго ждати. Берѣмъ собѣ примѣръ зъ такихъ товариствъ якъ: товариство приватныхъ офіціялістовъ, товариство лат. орґаністовъ и ин., що хочь зъ малыхъ початковъ розвинули ся и розпоряджають нинѣ значными капіталами.

Въ архіепархіи львовскій есть надъ 2000 дяковъ, то-жь если бы кождый приступивъ до товариства, що впрочомъ есть святымъ обовязкомъ кождого дяка, и если бы кождый давъ вписового по 1 зр. и по 2 зр. рочнои вкладки то на першій разъ мало бы товариство 6000 зр., а зъ водсотковъ водъ сего капіталу можна бы вже й въ першомъ роцѣ запомочи не одного. Певно, що нашій дяки не богатій, але де иде о власне добро, о власну будучность, тамъ вкладка така, $^2/_3$ крайцаря денно, не повинна нѣкому выдатись надто высокою.

Тожь ще разъ кличемо, приступайте всѣ до товариства взаимнои помочи дяковъ, памятайте на власный интересъ, бо хто о него не дбає, есть зрадникомъ свого стану!

Водъ выдѣлу товариства взаимнои помочи дяковъ.

Въ Рогатинѣ дня 14 липня 1893.

О. И. Дзеровичъ, заступникъ предсѣдателя.
Илія Бойкевичъ, секретарь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про теперѣшну ситуацію въ Австріи одержала Politik допись зъ Вѣдня „зъ такого жерела, котре такъ певне, що навѣть офіціозы не поважуть ся баришкувати зъ него“. Отже пбсля тои дописи внутрѣшна ситуація монархіи така: Розъємъ поки-що, выкликаный, разъ теперѣшнымъ сезономъ, а друге станомъ здоровля гр. Таффого. А що вонъ не такій, якого мбгъ бы кождый пожелати президентови міністровъ, вказує на се обставина, що гр. Таффе покористувавъ ся своею присутностію у Вѣдни и нараджувавъ ся зъ совѣтникомъ Нотнаґлемъ. Отже поки-що розъємъ до осени.

Скликанье рады державнои послѣдує мабуть на 23 вересня. Програма: Дотеперѣшне: Чого не можешь нинѣ зробити, водложи можливо заразъ на позавтра. Дожидати, лявірувати, жити зъ дня на день. Уникати кождого ббльшого питаня. Правительство не предложить нѣякого проекту выборчои реформы. А предложить его хто иншій, гр. Таффе повитає его дуже радо, бо тымъ захитає ся лѣвиця. О покликаню нѣмецкого краяна на міністра, не хоче гр. Таффе абсолютно нѣчого знати. Ще надъ нѣякою точкою не выговоривъ ся такъ ясно и зъ недвозначною прецізією

Гр. Таффе дає гр. Кінбурґови найпочетнѣйше свѣдоцтво. Вонъ славить его, що се бувъ незвычайно коректный, ба навѣть шармантскій товаришь, однакъ зготовивъ Таффому клопбтъ тымъ, що працювавъ надъ дуже частою и дуже сердечною чутливостію мѣжь гр Таффе, Хлюмецкимъ и Плѣнеромъ. За-для того, коли-бъ ему попустилось було, побочь рады міністровъ заснувалась бы, такъ сказати побочна рада міністровъ. О томъ гр. Таффе не хоче абсолютно нѣчого знати, а гр. Кінбурґъ не одержить подъ нѣякими застрогами наслѣдника. Взагалѣ може гр. Таффе дальше робити якъ дотеперь и йти зъ правицею або зъ лѣвицею, однакъ зъ малымъ збоченьемъ магнетноа голки на право.

Ще одно: гр. Таффе не дуже одушевленый ходомъ рѣчей у Вѣдни. Вонъ нарѣкає спеціяльно на адвокатску упрямость, котра робить ся замѣтною. Въ кождомъ случаю гр. Таффе потребувавъ довшого часу, щобы спостерегти, що п. Прікс не дорбсъ до своего уряду. Иншій помѣтили се вже водъ давна. Впрочомъ гр. Таффе пересвѣдченый ббльше, чимъ о добротѣ своои політики. Того можна ему — чисто субєктивно — лише пожелати.

Молодо-Чехи приймили въ свою політичну програму: жаданье загального права голосованя и за-для того стрѣчають ся часто зъ клопотомъ, котрый зготовують, або выборцѣ, або соціялісты, бо не въ силѣ зрозумѣти, якъ можна сполучити идею интернаціонального соціялізму зъ обмеженымъ національнымъ державнымъ правомъ Се подносять орґаны староческого табору, а Chrudimski Noviny пишуть въ той справѣ такъ: Де лишь лучать ся теперь якій зборы товариства, або зборы выборцѣвъ, або яке-небудь згромадженье, выступають молодо-ческій „горожане“ и кидають зъ водповѣднымъ наголосомъ питаня: Ну, и якъ стоить справа зъ правомъ загального голосованя, коли буде въ насъ осьмогодинный день роботы? Коли будемо называти кн. Шварценберґа и Аверсперґа „братомъ“? Отже въ той способъ стали молодо-ческій послы и ихъ цѣле сторонництво предметомъ уваги и певного стороженя у соціялістовъ такъ, що навѣть такій популярній люде, якъ Блажекъ, Адамекъ, Сляма боять ся водповѣсти на поставленій питаня. Подъ сю пору опорожненый мандатъ въ Пшибрамѣ, а ческимъ соціялістамъ не подобаєсь голосувати зъ молодо-Чехами, они кандидують самостійно и ставлять нѣ бблше нѣ менше, лишь трохъ кандидатовъ. Чиста вавилоньска вежа! Якъ оно буде выглядати по той пробѣ при загальныхъ выборахъ? А теперь зготовили соціяльній демократы гбрку годину послови Слямѣ въ Королевомъ Градци. Они напирали и натискали на него, однакъ не могли нѣчого довѣдатись, якъ лишь поясненье: Я бувъ на се приготованый! Ихъ орґанъ Hlas Lidu смѣє ся за-для того зъ ческого права державного. Гбрку пигулку проковтнувъ и „поступовый ґрафъ“ Куніцъ. По бесѣдѣ одного соціяліста, хотѣвъ боронити ческе право державне, однакъ „горожанинъ“ Крапка побивъ его замѣтомъ: Що зновъ, ческа держава; замѣсть платити до Вѣдня, будемо мусѣли платити до Праги а то все одно. — Демократичный, але не по соціяльному настроеный ґрафъ хотѣвъ бути солодкимъ якъ цукоръ, однакъ не мбгъ нѣчого вдѣяти, бо ческа держава и право державне е для соціялістовъ камѣнь преткновенія, сбль въ оцѣ. Соціялісты явно подносять, що они не хотять державного права, якъ взагалѣ — кажуть Chrudimski Noviny — нема въ Чехіи нѣ одного сторонництва, котре бажало бы заведеня загального права голосованя, хочь молодо-Чехи приймили сей постулятъ до своѣи програмы.

Мы вже доносили свого часу, що угорске сторонництво независимыхъ розбило ся, та опбсля хотѣло знбвъ сполучити ся, выбираючи окрему комісію, котра мала погодити обѣ стороны. Отже въ той самой справѣ зобрали ся угорскій послы, ті що выступали зъ згаданого сторонництва на нарады надъ рѣшеньемъ комісіи. По двогодинній дискусіи ухвалили оголосити письмо, котре має становити ультіматумъ. Въ томъ письмѣ подносено, що сторонництво независимыхъ стоить на становищи деклярацій зъ 1874 и 1884 року. Подъ тымъ взглядомъ не зайшло нѣяке непорозумѣнье, отже не треба и компромісу. Рѣшено не подносити бблше справы персональной унія зъ Австріею. Що-до поступу, опертого на ліберальныхъ засадахъ, сторонництво остає вѣрнымъ засадамъ выголошенымъ въ роцѣ 1848. Отже здѣйстненье реформъ церковно-політичныхъ, знесенье привилеѣвъ высшого духовенства и родовои аристократіи, зреформованье палаты панбвъ на основѣ выборчои системы, загальне розширенье права выбору — то все належить до засадъ, выголошеныхъ въ 1848 роцѣ. — Се письмо взыває навпослѣдъ, щобы скликати конференцію а розібрати его.

— —

Зъ Петербурга доносять, що Россія хоче скрѣпити свой вплывъ на полудневыхъ Славянъ. За-для того має заснуватись въ Бѣлградѣ россійска телеґрафічна аґентія, котрои задача сконцентрувати информаціи всѣхъ балканьскихъ державъ и достачати славяньскій правѣ вѣсти про захбдно-европейскій державы.

НОВИНКИ.

— **Товариство взаимныхъ обезпечень „Дністеръ“ у Львовѣ** выдало до кінця липня 1893 полісъ 6.637 на обезпеченье недвижимостей и движимостей въ загальной вартости 4,937.006 зр. в. а. — Згоголошені до того часу шкоды всѣ зліквідовані и выплачені, — и выносять 12% водъ побранои премія.

— **Продажа соли подъ зарядомъ выдѣлу краєвого.** Зъ Заболотова пишуть намъ: Доси платили мы за тонку соли по 9½ кр., бо жупа сбльна побокомъ, теперь же велять намъ купувати въ скла-

дѣ выдѣлу краєвого по 10 кр. топку. Але не дурный нѣхто купувати „выдѣловои“ соли, бо жиды заболотôвскй продають якъ давнѣвше по $9^1/_2$ кр. топку та заповѣдають, що й дальше такъ буде, бо жупа сôльна продає сôль такожь жидôвскимъ гуртôвникамъ. Вкôнци не знати, де шукати того складу соли выдѣлу краєвого, бо доси нема нѣякихъ таблиць; — а зъ другои стороны боять ся сѣльскй крамарѣ тыхъ таблиць, бо будуть мусѣли заплатити за нихъ по 2·50 зр., хочь выстала бы имъ дуже добре звычайна картка паперу зъ друкованою написею, котра бы коштувала лишь кôлька крейцарôвъ.

— **Въ краєвôй робôтни шевскôй въ Угновѣ** розпочинає ся рôкъ шкôльный дня 1 н ст. вересня. До школы можуть бути принятй лише тй ученики, що окôнчили 14 лѣтъ, суть фізично спосôбнй и выкажуть ся свѣдоцтвомъ, що скôнчили школу народну зъ добрымъ поступомъ. Интересованй можуть дôстати близшй информаціи письменно вôдъ заряду згаданои робôтнѣ.

— **Фіскалізмъ въ Галичинѣ** выдає що разъ то новй плоды. Про найновѣйшій фактъ доносять до Kurjer-a Lwowsk-ого зъ Кракова. Передъ трема лѣтами пôслала одна тамошна учителька пôдъ личною адресою віцепрезідента краєвои рады шкôльнои у Львовѣ манускриптъ до наукового пôдручника для шкôлъ народныхъ, разомъ зъ приватнымъ листомъ, зачинаючимъ ся вôдъ слôвъ: „Wielmożny Panie!“ Вôдповѣвѣди на листъ анѣ полагодженя справы пôдручника шкôльного нею уложеного не дôждала ся учителька, але за то дôждала ся наказу платничого за неостемпльоване поданье, т. є. за сей приватный листъ до віцепрезідента. Зъ бѣднои учительки стягнено 2·50 зр., котрй заплатила, бо хотѣли єи грабити.

— **На засѣданю львôвскои рады мѣста**, котре вôдбуло ся дня 3 н. ст. серпня интерпелювавъ д-ръ Шараневичь въ справѣ т. з. кôнця уніилюблиньскои на Высокôмъ замку. Д-ръ Шараневичь пôднѣсъ, що конець грозить плянтаціямъ, бо усуваючій ся заєдно пѣсокъ засыпує стоки горы. Крôмъ того дорога вôдъ стороны входу на Высокій замокъ находить ся въ дуже сумнôмъ станѣ. Зъ прегарныхъ берѣзъ вырубано бôльше якъ 100 штукъ, при чôмъ служба допускає ся рôзныхъ вандалізмôвъ. Зъ огляду на те, жадавъ бесѣдникъ, щобы маґістратъ розслѣдивъ справу и предложивъ вôдповѣднй внесеня для усуненя тыхъ непорядкôвъ. Ся справа буде трактувати ся реґуляміново.

— **Сѣльскій ветеринарь.** Въ Боратинѣ, ярославского повѣта, давъ одинъ знахоръ тамошному господареви рецепту на лѣкарство, що мало служити яко средство збôльшеня апетиту у худобы. Господарь, вѣрячи знахорови, зробивъ приписаный лѣкъ пôсля вказôвокъ знахоря и давъ єго двомъ коровамъ. Наслѣдокъ бувъ такій, що обѣ коровы погибли.

— **Зъ Нараєва пишуть намъ:** Дня 21 н. ст. липня с. р. стрѣливъ Станиславъ Нартовскій, сынъ почтмайстра въ Нараєвѣ а ученикъ II-гои клясы ґімназіяльнои зъ заведеня Єзуитôвъ въ Хировѣ, зъ карабіна (?) въ голову жѣнцѣ гуменного и ранивъ єи досыть небезпечно. Потôмъ хотѣвъ до себе стрѣлити але єму перешкоджено. Ся пригода стала ся пôдъ самою школою, де згаданый молодикъ учителеви на перекôръ що дня таке стрѣлянье уряджує. До чого то може довести недоглядъ и зôпсутье недолѣткôвъ!

— **Канікула въ повнôмъ розцвѣтѣ!** Душна атмосфера, пекуча жара, розпаленй бруки... чиста канікула. Зъ чола котить ся каплями пôтъ, ноги и руки ледачѣють, а мозокъ просто перестає фунґувати. Та хочь проявить ся деколи познака мысли, то слова, що вылѣтають слѣдомъ за мыслею, саме на стôлько дотепнй, що рухъ хвоста неживого теляти. Що се правда и що канікула вôдбиває ся тяжко на деякихъ людяхъ, найкрасшимъ доказомъ — Gazeta Narodowa. Бѣдна! У неи и пôдъ зиму не дуже ясный розумъ, не то у лѣтѣ. А сихъ кôлька днѣвъ жары стôлько далось ѣй въ знаки, и такъ пошкодило на голову, що справдѣ наша приятелька становить сегодня дуже цѣнный оказъ психіятричнои студіи. Лепече такй нѣсенѣтницѣ, ажь жаль збирає. Она нѣколи не говорила до рѣчи и була завсѣгды короткозора, тожь теперь навѣть годѣ точно зъобразити ступѣня єи недуги. Въ ч. 178 зъ дня 5 серпня розбираючи полєміку „Дѣла“ зъ „Правдою“ называє єи: „niezawodnie antipolski, a więc echt ruski organ radykałów ruskich!“ — Що, чи не хора голова въ Gazet ы? На такій мозокъ не поможе кропило, лишь радикальный тушь, бодай три разы у днину!

— **Черновецка палата торговельно-промыслова** выслала до міністерства торговлѣ петицію зъ просьбою о реґуляцію рѣкъ буковиньскихъ. Петиція пôдносить, що кредитъ и фінансове положенье Буковины не позваляють переводити тои реґуляціи коштомъ краю, отже жадає интервенціи державы, а то: внесеня въ радѣ державнôй вôдповѣдного проєкту. Наша палата торговельно промыслова не памятає на такй справы.

— **Холєра** появила ся спорадично майже въ цѣлôй Италіи Найбôльше выступає въ Неаполи и пôвнôчнôй Италіи. Зъ тои причины вôдкликало правительство италійске маневры войсковй въ Піємонтѣ. — Въ Россіи лютить ся холєра найбôльше въ Бесарабіи и на Подôлю.

— **Въ львôвскôй школѣ лѣсовôй** зложили загальный испытъ зъ 6 зголосившихъ ся кандидатôвъ: Каз. Батицкій Ант. Берноляк и Чесл. Дембиньскій та два Болгаре: Ив. Коловскій и Гавр. Зайк въ.

— **Змѣна властителѣвъ** Маєтнôсть Романôвку, въ повѣтѣ тернопôльскôмъ, купила вôдъ д-ра Каз. Стопчиньского п. Аделя Стопчиньска.

— **Обида коня.** Въ Берлинѣ се дѣялось. Однои днины вôдчитавъ капітанъ ґвардійскои артилєріи такій порядокъ дневный: „Артилєристъ X має три разы по годинѣ вôдбувати вправы за-для зневаги королѣвского службового коня.“ А цѣла зневига основувалась на тôмъ що жовнѣрь назвавъ коня иншимъ четвероногимъ звѣрятемъ.

— **Бельґійскій законъ про поєдинки** ухваленый послѣдными часами сенатомъ, вызначає ся такою строгостію, що звычай поєдинкованя мусить въ недовгôмъ часѣ въ Бельґіи загинути. Законъ постановляє, що на случай смерти одного противника въ поєдинку карає ся другій смертью, хочь бы було доказане, що вôнъ цѣлкомъ не цѣливъ Свѣдки такого поєдинку карають ся вязницею вôдъ 10 до 20 лѣтъ, такъ що поєдинкуючй ся не легко найдуть свѣдкôвъ або й лѣкарѣвъ, бо й тыхъ уважає законъ свѣдками. Осôбный уступъ закона говорить про поєдинки мѣжь офіцирами. Постановы тои части закона суть такого рода, що противъ нихъ запротестувавъ цѣлый бельґійскій корпусъ офіцирскій. Якъ звѣстно заходить неразъ такій случай, що командантъ полковый просто наказує двомъ офіцирамъ поєдинкуватись. Отже новый законъ орѣкає, що такій командантъ, що зарядить поєдинокъ мѣжь офіцирами тратить службу, степень и пенсію. Крôмъ того має вôнъ ще вôдповѣдати передъ судомъ за наслѣдки поєдинку. Поєдинкуючй ся офіциры тратять такожь степень и вôдвѣчають передъ карнымъ судомъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣнчанье заслуженого заступника головы „Громады“ у Вѣдни п. Мих. Бѣгуна зъ п-ою Катериною Венцелідесъ родомъ Чешкою, вôдбуде ся дня 7 н. ст. серпня въ церквѣ св Варвары у Вѣдни о годинѣ 7-ôй рано. Обряду вѣнчаня довершить о. д-ръ Т. Сембратовичь. Молода перейшла зъ обряду латиньского на рускій. — Рада громадска мѣста Галича надала презесови станиславôвскои рады повѣтовои Стан. Брикчиньскому почетне горожаньство. — Вѣнчанье проф. Олекс. Яремы зъ Перемышля не вôдбуде ся дня 8 н. ст. серпня, лишь пôзнѣйше — Міністерство просвѣты надало народнôй школѣ въ Коломыи, удержуванôй фундаціею Гірша, право публичнои школы.

— **Одна родина**, даюча якъ найлѣпшу ґарантію печаливои опѣки родительскои и морального веденя, бажає приймити на мешканье и ѣду 2 дѣвчины, ученицѣ шкôлъ публичныхъ або приватистки за умѣренною платнею. Фортепіянъ дома и помôчь наукова запевнена. Близшои вѣдомости удѣлить зъ чемности п. Ем. Тустановскій, офіціялъ головнои касы краєвои у Львовѣ. — Рефлєктуючй зволять зголоситись передъ 20 с. м.

— **Фогоґрафіи до побôльшуваня** приймає ся по умѣренныхъ цѣнахъ. Фотоґрафіи и замовленя належить присылати пôдъ адресою Б. С. post. rest. Пѣстинь.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Духовеньство деканата дрогобицкого** при нагодѣ деканального соборчика въ Дрогобичи зложило для Товариства выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ слѣдуючй жертвы: Всч. оо.: Калужняцкій 1 зр., Немиловичь 1 зр., Хилякъ 70 кр., Мудракъ 50 кр., Козаневичь 50 кр., І. Комарницкій 50 кр. В. Комарницкій 20 кр., Грицай 50 кр., Савицкій 50 кр., єром. Коссакъ 50 кр., Горницкій 20 кр., Чапельскій 50 кр., Ясеницкій 50 кр., Дашкевичь 40 кр., єром. Ралько 50 кр., Рудавскій 50 кр., разомъ 9 зр. — За тй жертвы высказуємо прилюдно щиру подяку и надѣємо ся, що той другій примѣръ жертволюбія нашого патріотичного духовеньства на тую цѣль найде и въ другихъ сторонахъ всѣхъ трехъ епархій горячихъ послѣдователѣвъ. Тôлько въ собѣ самыхъ покладаємо всю надѣю, тожь лучѣмъ ся, а при зъєдиненыхъ силахъ выкажемо ся вкоротцѣ свѣтлыми результатами. При тôй нагодѣ подаємо до вѣдомости Впов. Членôвъ нашого Товариства, що въ короткôмъ часѣ будуть высылати ся удѣловй книжочки на потвердженье зложеныхъ удѣлôвъ. — Дирекція товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 5 серпня. Аґентія балканьска доносить, що болгарске правительство знесло цензуру телеґрамôвъ, котрй выходять зъ краю за границю.

Градець 5 серпня. Въ окрузѣ Ляйбніцъ выбрано 654 голосами Кароля Морре зъ партіи независимыхъ.

Бѣлградъ 5 серпня. Ексархімандритъ Пеляґіюсъ, яко вôдпоручникъ на соціялістичный конґресъ въ Циріху, поставить внесенье о заведенье розъємного суду, щобы вôнъ рѣшавъ мѣжнароднй споры.

Парижь 5 серпня. Мѣжнародный комітетъ рудокопныхъ робôтникôвъ постановивъ не допустити до вывозу камѣнного вугля до Анґліи.

Римъ 5 серпня. Мѣжь обжаловаными о надужитя въ Banca romana находить ся такожь секційный шефъ міністерства Мозілі.

Банґкокъ 5 серпня. Вчера въ полудне знесено бльокаду противъ Сіяму.

Надôслане.

!Нема сивины!

CHROMATIQUE KIELHAUSER-A закрашує сиве волосье вже по одноразовôмъ ужитю на краску буру або чорну. Ся ростинна закраска не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ складникôвъ, рôзнить ся вôдъ иншихъ того рода средствъ, що волосье по ужитю анѣ не рудѣє анѣ не псуєсь, а ще має и таку прикмету, що не дає ся нѣчимъ змыти.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

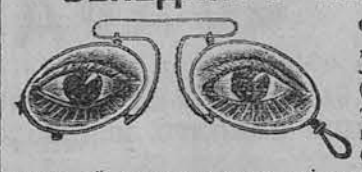

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 3—?

„ЯНУСЪ“

ЗАКЛАДЪ ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЬЕ

ВЪ ВѢДНИ

подає до загальнои вѣдомости, що бувшого заступника Директора техничного Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ

пана **Іосифа Ярембецкого**

заименувавъ начальникомъ своєи филіи для Галичины и Буковины у Львовѣ, а заступникомъ тогожь на случай перешкоды

пана **Леона Герцманка**

установивъ.

Директоръ

КЛЯНҐЪ-ЕҐЕРЪ.

Покликуючись на повысше повѣдомленье маємо честь звернути увагу П. Т. публики, що закладъ взаимныхъ обезпечень на житье „Янусъ“ въ Вѣдни, заснованый въ роцѣ 1840 принимає обезпеченя капіталôвъ и рентъ на житье, за можливо дешевыми преміями и пôдъ найприступнѣйшими условіями, а обезпеченй капіталы выплачує сейчасъ по запалости речинця платности безъ всякихъ потручень.

Въ часѣ свого 52 лѣтного истнованя выплативъ „Янусъ“ $14^1/_3$ миліонôвъ своимъ членамъ и ихъ наслѣдникамъ, въ наслѣдокъ запалости а кромѣ того 1,790.000 зр. титуломъ звороту преміи (bonus).

Всякй информаціи удѣляє зъ найбôльшою готовостію и розсылає проспекты безплатно и франко **филія у Львовѣ улиця Сикстуска ч 38** якъ такожь аґенціи „Януса“ находячйсь у всѣхъ бôльшихъ мѣсцевостяхъ.

Особы, котрй хотѣлибы занятись посередництвомъ обезпечень на житье або обняти аґенцію „Януса“ зволять зголоситись листовно до повысшои филіи.

Филія „Януса“ для Галичины и Буковины во Львовѣ

4778 2—3 **Ярембецкій.**

ФАБРИКА

РУКАВИЧОКЪ

вôдзначена на краєвыхъ выставахъ дипльомомъ почетнымъ и державнымъ медалемъ

І. Н. 4779 4—6

СПОЖАРСКОГО

У ЛЬВОВѢ

при ул. Галицкôй ч 20

поручає ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, та зъ всѣлякими рукавичничими роботами. По сталыхъ и умѣреныхъ цѣнахъ.

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **ҐАРДОЛИНЬСКІЙ**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 13—5 на жаданье высылаю. 4519

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 62—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 31—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

69—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧН

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

5 до 10 зр. денного

певного зарôбку безъ капіталу и ризика подаємо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и паперôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою „**Льосы**“ до експедиціи анонсôвъ **И. Даннебергъ**, Вѣдень, І., 4730 Wollzeile 19. 7 10

„ГОРТЕНСІЯ“

Львôвъ Зиморовича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-a

Заведенье полагоджує всякй замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ 4760 вôдъ зр. 8 7—104

Для провінціи всякй комісы тоалєтовй по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.

Шнурôвки францускй и шнурôвки здоровля.

Свѣжй матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 5—156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

Касетки сталевй зъ замками штучными на грошѣ и документы по зр. 4, 4 50, 6, 8 и 10

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучй, готовй до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 26—?

Заведенье першорядне!

Найлѣпше реномована

Парова фарбарня, друкарня

и хемічна пральня

Преміована: мор. товариство рукодѣльниче 1892, Оломуцка выстава промыслова и рукодѣльнича І. нагорода золотый медаль 1892.

Жигмондъ Флюсъ, Берно

Складъ: **Ferdinandsgasse ч. 28.,** Телефонъ 470.
Фабрика: **Zeile 38.,** Телефонъ 471.

Найбôльша фабрика того рода въ Чехіи, Моравѣ и Шлезку

Всѣ роды одежи мужескои и жѣночои

цѣлй, не поренй, разомъ зъ пôдшевкою, ватованьемъ и т. д. фарбують ся, чистять ся хемічно, выготовлюють ся якъ новй.

НОВÔСТЬ! НОВÔСТЬ!

Золоте и срѣбне брокатове выбиванье.

Поручаю дальше Вп. П. Т. Публицѣ мою найновѣйшимъ способомъ, зъ машинами устроєну

ХЕМІЧНУ ПРАЛЬНЮ

(Netoyage français) для ґардеробы мужескои, дамскои, дитячои, уніформôвъ войсковыхъ и урядничихъ, тоалєтъ балевыхъ и прогульковыхъ, матерій на меблѣ, шалѣвъ, пестрыхъ и тканыхъ хустокъ, покрывалъ, парасольокъ, правдивыхъ вахлярѣвъ зъ струсячихъ перъ, краватокъ и т. д.

ЗАВЕДЕНЬЕ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ

килимôвъ ґобеліновыхъ, смирненьскихъ, велюръ и бруксельскихъ, пôсля анґлійснои системы. Чищенье и фарбованье занавѣсъ, ґардинъ, правдивыхъ коронокъ и т д. Фарбованье спеціяльностей зъ обсягу одежи шовковои, зъ кашміру, плюшу, аксаміту, бавовняныхъ позаментерій и матерій декораційныхъ въ наймоднѣйшихъ, найправдивѣйшихъ краскахъ.

Філіи у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ монархіи.

Філіи у Львовѣ: І. Игн. Фрідъ „Сальонъ модъ“, площа Галицка ч 13 и II. Игн Фрідъ „Au Printemps“, улиця Галицка ч. 13.
Філія въ Краковѣ: П. Ванда Горовіцъ, улиця Скарбкôвска ч. 21, І. поверхъ. 4795 1—5
(Бюро анонсôвъ Л. Горовіцъ, Чернôвцѣ.)

Машины и пара!

Часъ доставы найскоршій!

Робота незрôвнана!

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованй и гôднй порученя роды, выплеканй въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.

Штучнй навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ повною ґарантією за поданй проценты частей складовыхъ. 4792 1—10

Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ сначасѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

„МАРІѢВКА“ Заведенье водолѣчниче

коло Львова (почта Львôвъ). 4705

Шѣсть кільометрôвъ вôдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречуднôй мѣсцевости, окруженôй лѣсами въ значнôй части шпильковыми. Пять мурованыхъ, мешкальныхъ поверховыхъ будынкôвъ, одинъ партеровый. Въ заведеню каплиця, въ котрôй вôдправляє ся богослуженье. Взôрцеве устроенье такъ вôддѣлôвъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и бальконами) пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляціи, ґімнастики, купелѣ електричнй и иншй пôсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хôдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товарискй. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефонічною мѣста Львова. Заведенье функціонує цѣлый рôкъ безъ перервы. Услôвя приступнй. Близшихъ поясненъ удѣляє и замовленя приймає зарядъ заведеня.

Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лѣкарь управляючій.*

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнй до Америки
въ
Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Поясненя безплатно. 4590

КОСЫ

Зъ найлучшои фабрики стирійскои на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выготовленй.

55	центмр.	довгй	середно	широкй	по	45 кр.
60	„	„	„	„	„	50 „
70	„	„	„	„	„	60 „
90	„	„	„	„	„	70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 клґр. посылку иде 8—10 кôсъ.

Косы тй знаходять ся въ складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи, Бродахъ, Самборѣ, Рогатинѣ, Снятинѣ, Коломыи Стрыю и Сянецѣ.

4671 13—? **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУЛІОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продає 4767 6—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 15 серпня.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского I. емісіи

Головна выграна 45 000 зр.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.
ПРОМЕСЫ на тй льосы по 1·50 зр.

Тягненье 1 вересня 1893.

Льосы кредитовй (Credit-Lose)

Головна выграна 15 000 зр.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 10 зр.
ПРОМЕСЫ на тй льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКЙ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Головна выграна 15.000 зр.
Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)

Головна выграна 10.000 зр
Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

Знаменитй тѣста

щоденно свѣжй Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровй фунтъ 1 зр., Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 5—?

ЦЕРАТЫ

всякого рода, килимы, хôдники, матеріи на меблѣ, портієры, капы на столы и лôжка, обрусы цератовй, простирала ґутаперховй и всякй пасаментеріи повозовй

поручає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ

СТ. ВЫШИНЬСКА

у Львовѣ ул. Коперника ч. 16.

4468 24—24

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При закупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва“** яко **правдивй.** 24—49

4592

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

СЕНЗАЦІЮ

роблять ново вынайденй **ориґінальнй женевскй ґольдіновй годинники кишеневй.** Тй годинники за-для ихъ знаменитого и елеґантного выкôнченя не можуть розрôзнити вôдъ правдивыхъ золотыхъ навѣть фаховй знатоки. Пречудно цизельованй вѣка не змѣняють ся абсолютно нѣколи а за добрый хôдъ дає ся **трирôчна ґарантія на письмѣ.** 4793 1—3

Цѣна за штуку 6 зр.

До того вôдповѣднй правдивй **ґольдіновй ланцюжки** фасону карабіну, спорту, маркіза або панцира, штука **1 50 зр.** До кождого годинника даромъ футералъ шкôряный. Ґольдіновй годинники уживають ся вже задля своєи знаменитои певности бôльшою частію австрійскихъ и мадярскихъ урядникôвъ зелѣзничихъ а дôстати ихъ можна выключно въ центральнôмъ складѣ

Альфреда Фішера, Вѣдень I., Adlergasse 12.

Купуючій: „..... Не хочу нѣякого отвертого порошку на насѣкомыхъ, бо я жадала Zacherlin-a!..... Справедливо славлять сю спеціяльнôсть за найлѣпше средство противъ всякого рода насѣкомыхъ, тожь и беру лишь: запечатану фляшку зъ пôдписомъ „Zacherl!“

Цѣны: 15 кр. —, 30 кр. —, 50 кр. —, зр. I. 4650 5—5

Машинка до розсыпуваня порошку Захерліна 30 кр.

Необходима для кождого ґаздôвства єсть

КАТРАЙНЕР-А КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 31—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Бедей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 165. Львôвъ, Понедѣлокъ 26 липня (7 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второк, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolllzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платиться у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатані вôльні вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залегълостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

У Львовѣ, дня 7 н. ст. серпня 1893.

Остатнымъ часомъ появили ся въ кôлькохъ дневникахъ польскихъ рôзной масти и въ орґанѣ москвофільскôмъ статьѣ на тематъ рускихъ партійныхъ вôдносинъ, а въ статьяхъ тыхъ наторочено тôлько нѣсенѣтницъ, що справдѣ шкода було бы мѣсця всѣ ихъ наводити. Тамъ знайдете такій цвѣтки знаня фактôвъ, якъ н. пр.: що рускій партіи вытворила доперва т. зв. „нова ера“, — що рускій народовцѣ нинѣ стратили грунтъ пôдъ ногами, — що посолъ Романчукъ уже абдикувавъ зъ проводу народовцѣвъ, бо нѣбы-то вытиснувъ его пос. Барвѣньскій, — що теперь суспôльнôсть руска ґрунуе ся въ два головнї таборы: въ радикальный и клерикальный — и богато такихъ иншихъ нѣсенѣтницъ.

Але зô всего того тороченя выходить ясно одно, що противникамъ розвитку и поступу Русинôвъ передовсѣмъ на завадѣ рускій народовцѣ, тожь выдумують про нихъ усячину, клевечуть, интриґують... що кôлька мѣсяцѣвъ справляють имъ похороны... а мѣжь тымъ тї народовцѣ живуть, якъ жили, и безъ упину роблять свою всесторонню роботу на нивѣ народнôй, якъ доси робили. Не обходить ся, правда, безъ перепонъ и противностей, але яка честна робота обôйдесь безъ того?

У внутрѣ, мѣжь Русинами, народовцѣ рускій стрѣчають противности въ своїй роботѣ вôдъ трехъ фракцій: вôдъ москвофільскои, вôдъ радикальнои и вôдъ т. зв. клерикальнои. [Всѣ три тї фракціи були вже до т. зв „новои еры“]

Фракція москвофільска, найдавнѣйша зъ трехъ наведеныхъ, така якъ она нинѣ есть, неґуюча право до розвою Русинôвъ на основѣ національнôй, не маѣ на грунтѣ галицко-рускôмъ нѣякои розумнои рациі быту, а выросла лише интриґою панславістичныхъ кругôвъ россійскихъ зъ однои стороны, а політикою правительства австрійского и Полякôвъ супротивъ Руси зъ другои стороны. Фракція тая ще держить ся штучно крикомъ плаченыхъ ґазетъ, а потôмъ тою обставиною, що захопила кôлька важныхъ институцій въ свои руки. Однакожь сила москвофільскои фракціи очевидячки слабне и упадаѣ, а зъ ходомъ часу тая фракція згине вôдъ власнои гниля моральнои. Роботы культурнои для своеи народности у неи нема, та й не може бути, а роботу не въ силѣ надоложити пустї крики та демонстраціи.

Фракція радикальна зорґанізувалась ще передъ т. зв. „новою ерою“ — якъ голосила, въ тôй цѣли, щобы пôдносити нарôдъ економічно. „Народовцѣ — мовили проводирѣ-радикалы — бавлять ся въ політику, а нарôдъ хоче хлѣба, отже мы будемо дбати о жолудокъ народу.“ Минуло вже кôлька лѣтъ вôдъ того часу, а фракція радикальна за весь той часъ про все инше дбала, лишь не про жолудокъ народу. Розумѣесь, яко колишна безпощадна неґаторка політики — теперь загрузла по уха именно въ політицѣ и перше ей нинѣ бажанье, щобы своихъ молодыхъ проводирѣвъ выфорсувати въ послы... Замѣсть товариства економічного — заложила въ тôй цѣли товариство політичне... Фракція се рухлива, любить що кварталу скликуватись на конференціи и зъѣзды для безнастаннои змѣны проґрамы на що-разъ менше радикальну, устроюе вѣча и выдае ґазетки для народу, котрї декуды знаходять симпатію тымъ, що пишуть противъ „попôвъ“. Але вся рухливôсть радикальнои фракціи на нѣчо не здалась, якъ она не сповнила цѣли, за-для якои зорґанізувала ся, т. в. якъ она не поставила и не пропаґуе якои-небудь практичнои реформы економічнои. Бачать се самї радикалы и починають тратити енерґію. Нинѣ ратують ще свою новагу въ очехъ народу аґітаціею за загальнымъ голосованьемъ, голосячи народови, що народовцѣ нѣбы-то противнї загальному голосованю..

Третя фракція, т. зв. клерикальна, рôвно-жь якъ и радикальна, слаба середъ Русинôвъ, однакожь за розвиткомъ тои партіи горячо убивають ся круги польско-єзуитскій. Фракція тая пôдозрѣваѣ всю свѣтску интеліґенцію руску о всякї „ізмы“ и пропаґуе орґанізацію духовенства въ такôй цѣли, щобы зъ часомъ вôдняти свѣтскôй интеліґенціи просвѣтный и політичный вплывъ на нарôдъ. Що-жь до справъ церковныхъ, то вже теперь нашї т. зв. клерикалы вôдзывають ся до свѣтскои интеліґенціи: „Нѣхто свѣтскій не маѣ права мѣшатись до справъ церкви!“ — зовсѣмъ такъ само, якъ говорять нашї радикалы: „Духовнї не смѣють мѣшати ся въ справы свѣтскї!“ Але дивне при тôмъ диво, що нашї клерикалы не протестують противъ того, що до справъ рускои церкви мѣшають ся Поляки, не лишь Єзуиты, але и świeccy ojcowie kościoła... Рѣчь певна, що якъ бы противникамъ Руси удало ся довести до скрѣпленя фракціи т. зв. клерикальнои, справа руска на тôмъ дуже потерпѣла бы: замѣсть зґôдного дѣланя для народу могла бы настати вражда — bellum omnium contra omnes.. Але мы певнї, що до того не прийде, бо вѣримо, що посередъ рускаго духовенъства нема почвы до такого клерикалізму.

Такъ стоить дѣло зъ фракціями противными народовцямъ, котрї — пôсля тороченя ворожихъ дневникôвъ — уже нѣбы то геть въ розкладѣ. Другимъ разомъ мы постараемось близше сю справу розобрати.

О потребѣ парцеляціи бôльшихъ посѣлостей помѣжь мужицтво для осягненя середнои власности грунтовои.

(*Конецъ.*)

Перейдѣмь же теперь до квестіи побôльшеня землѣ для селянина-мужика, котрый рôвночасно маѣ бути выховуваный въ способѣ выше высказаный.

Лѣкарь Кесне (Quesnay) а за нимъ и економістъ американьскій Генрикъ Джорджъ (George) сказавъ свого часу (при кôнци минувшого столѣтя), що рôльництво есть одинокомъ жереломъ доходу національного (Nationaleinkommen), а другій зъ нихъ выповѣвъ въ своѣмъ дѣлѣ „Fortschritt und Arbeit“ засаду, що одинокимъ способомъ для вôдверненя перелюдненя и зростаючои черезъ тоѣ нужды есть державна цѣлковита конфіската посѣданя грунтôвъ приватныхъ“. Мы не сягаемо тутъ такъ далеко, абы розбирати стôйнôсть теориі Джорджа, на разѣ вôдойдемо навѣть вôдъ его фільософічнои засады, колись выконати ся маючои и могучои. Але щобы доказати конечнôсть державного роздѣлу бôльшихъ посѣлостей на грунты, що въ рукахъ поодинокихъ горожанъ мають остати ся, скажемо: „не конфіската для державы (на разѣ) але черезъ державу для вôдповѣдного роздѣлу у вôдповѣдный дотепернїшнымъ вôдносинамъ способôмъ“.

И правду сказавъ Кесне, бо хочь и конечна торговля, хочь и конечный станъ професорôвъ и всякихъ урядникôвъ та роздѣлъ всякихъ можливыхъ станôвъ, таки нѣгде правды дѣти — усѣ тотї станы жиють зъ рукъ хлѣбороба. Сей про те станъ есть найважнїйшій и становить пôдставу кождои суспôльности, длятого про него передо всѣмъ усѣ и усѣми силами старати ся мають та его то въ добрôмъ та выдатнôмъ станѣ удержати треба мусить ся.

Вернѣмъ ся теперь до исторіи и подивѣмъ ся, якъ та квестія выглядаѣ у иншихъ державъ. — Въ середныхъ вѣкахъ були лишь люде вôльнї и люде невôльнї; перший то була шляхта и священьство, другї були тѣсно привязанї до рôлѣ. Доперва пôзнїйше вытворивъ ся по мѣстахъ станъ горожаньскій яко верства переходова, мовь бы огниво мѣжь шляхтою и невôльными. Грунть тогдѣ не мавъ нѣякои властиво вартости. Земля оцѣнювала ся пôсля того, скôлько на нѣй сидить невôльныхъ мужикôвъ. Хто читаѣ документы приватнї зъ того часу, переконаѣ ся, що пôсля числа такихъ невôльныхъ, до грунту привязаныхъ, рахуе ся и вартôсть грунту; чимъ бôльше невôльныхъ тымъ бôльша цѣна. Дивно оно выглядаѣ, якъ тї невôльнї могли такій вôдносины до кôнця XVII и початку XVIII вѣку стерпѣти а до того и поносити всякї податки крови на войско. — Мѣста пôдномогли своимъ устройствомъ, що невôльництво було знесене, але се ще нѣчого на рѣчи не змѣнило. Засада правлѣня державами, щобы мужика держати въ несвѣдомости та щобы и тѣнь просвѣты до мужика не вдерла ся, позôстала и тревала ажь до часу революціи французкои. Революція та мала на прапорѣ выписану засаду: „вôльнôсть, рôвнôсть и братерство“, а вôйнами наполеоньскими була та засада перенесена въ краѣ нѣмецкї и часть славяньскихъ. Вôдносины пôдданьства були знесенї, а вôльнôсть переносити ся зъ мѣсця на мѣсце дана кождому, а особливо такожь у насъ законами основными поставлено ей за засаду. Вôльно отже мужикови переносити ся зъ мѣсця на мѣсце, вôльно ему такожь емігрувати. Однакъ послѣднї подѣ въ Галичинѣ выказують, що еміграцію судить ся арештами въ дорозѣ адміністративнôй, а такожь и судовôй. Чи на довго наслѣдки того сутъ успѣшнї, се инша рѣчь; мабуть чи се хвилеве придавленье вôльности людскои не есть грушками на вербѣ для тыхъ, котрї думають, що тымъ дôйшли до цѣли. А если такъ, то подивѣмъ ся, що зъ такои засады вытворило ся въ иншихъ державахъ.

Француска революція принесла ще щось бôльше. Поминаючи нинї рѣчи, треба тутъ пôднести зъ притискомъ, що тая революція у самôй Франціи змела однымъ замахомъ и знищила масу французкои шляхты грунтовои, а вôдобраї грунты були роздѣленї мѣжь мужикôвъ; такимъ чиномъ утвореный бувъ середно-мужицкій станъ селянъ грунтовыхъ. Зъ такимъ станомъ прийшло и добро краю, а богацтво Франціи по-при такôмъ цвитучôмъ станѣ мужицкôмъ въ несповна сто лѣтъ такъ збôльшило ся, що недавно сама Франція заплатила Нѣмцямъ пять міліярдôвъ контрибуціи военнои майже забавкою, не чула того убутку, а зарôзъ опôсля устроила умысно всесвѣтну выставу и довершила всесвѣтнои ваги перекопы та кожда держава лишь позавидувати може Франціи добробыту.

Мали-жь бы мы при такъ напруженыхъ

---

4)

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр).

(*Дальше.*)

Ч. 2. Вôдъ маркіза де Фонтружь, Готель де Парі, Трувіль до князя де Трака, Шато де ля Тракассері, коло Туръ.

„20-го серпня, 1887 р.

— Мôй дорогій! Сердечно дякую тобѣ за твоѣ щире и гостинне запрошенье. Однакожь мушу заразъ додати зъ жалемъ, що не можливымъ для менѣ приймити его, бо я вже обѣцявъ остати до кôнця корабельного сезону на покладѣ красного Seagull, моѣго старого приятеля серъ Ґайя Даррeля, а потôмъ лишитись у него якійсь часъ; будемо полювати на куропатвы въ его замку въ Стаффодширъ.

Въ додатку, разомъ при спортѣ обѣцюе менѣ серъ Ґай въ Даррель-Галь що буду мôгъ заспокоити свои сѣльскї замилованя въ товариствѣ доброго англійского священика, котрый разомъ зъ донькою находить ся въ нашôмъ товариствѣ. Вôнъ мабуть капеляномъ въ Гавтонъ-Даррель, при церквѣ въ добрахъ серъ Ґая. Я познакомивъ ся зъ нимъ, и вôнъ обѣцявъ менѣ показати внутрѣшне житье англійскихъ селянъ. Его донька, місъ Кляра — дѣвчина безъ штуки и безъ кокетеріи. Она навѣть, не знаючи того, пôдбила собѣ людей. Се звычайна, весела, безъ пересады, мила донька Албіону. Варто щобы ты побачивъ ей, мôй старый! Кôнчу и засылаю для панѣ выразы моего найщиршого жалю и посвяченя. Для тебе, пустаку, сердечне стисненье руки.

Твôй приятель

Де Фонтружь.“

Ч. 3. Вôдъ Всеч. Іонатана Ґравлера, коледжь св. Павла, Оксфордъ — до Всеч. Ричарда Стантона, въ капеляніи въ Гавтонъ-Даррель.

„Жовтень 1887.

„Мôй дорогій Ричарде! Въ вôдповѣдь на твоѣ довге донесенье о недалекôмъ вѣнчаню Кляры зъ Французомъ, маю сказати тôлько тоѣ, що менѣ прикро чути о тôмъ.

„Розумѣе ся, коли твои адвокаты довѣдовали ся о справахъ, а не ты самъ, то все, (кромѣ однои рѣчи) повинно бути въ порядку. Розумѣе ся, що той чоловѣкъ не обманець, бо серъ Ґай не запрязнивсь бы зъ нимъ.

„Однакъ лишаючи на боцѣ пытанье, чи супружество е конечнымъ зломъ чи зовсѣмъ не конечнымъ для розумнои особы, Франція е Франціею а Англія Англіею. Чому не мôгъ ты найти для дѣвчины англійского ідіота замѣсть французского блазна?

„Запамятай мои слова! Не безъ причины залывъ морскій знаходить ся межи Калє и Доверъ.

Твôй въ скорости

Іонатанъ Ґравлеръ.

V.

Намѣры маркіза.

Зближавъ ся день, коли гостина мала скôнчити ся. Стантоны мусѣли вернути до Гавтонъ-Даррель, и мали жити одинацять мѣсяцѣвъ споминами найприємнїйшихъ вакацій, якї они перебули. День передъ выѣздомъ они постановили пôйти на перегоны. То бувъ найинтересовнїйшій день зô рôвъ, а мр. Стантонъ не мавъ того вузкого упередженя, котре каже уникати перегонôвъ кождому, хто называе себе христіяниномъ.

Кляру бавила весела сцена. Довільскій перегоны, то правдиве французке Ґудвудъ, и сцена була роскôшна и величава. Тамъ було повно жѣнокъ красныхъ и добре убраныхъ, однакъ нѣ одна не перевышала красою, анѣ звертала на себе очей такъ, якъ Кляра. Она була щасливою, бо Фонтружь стоявъ при нѣй, вказувавъ ѣй вызнатнї личности и обясняв перегоны. И вôнъ чувъ себе гордымъ за-для того, що переходивъ ся зъ нею по травнику и видѣвъ, якъ ей подивляли. Его всѣ приятелѣ тиснули ся до него, коли вôнъ лишивъ ей, щобы за него ставила заклады.

На перегонахъ находила ся такожь одна мала віцеґрафиня, зъ котрою де Фонтружь мавъ давнїйше любовнї зносины, тожь ся панѣ вôдносила ся теперь дуже строго противъ своеи соперницѣ. А коли она лишила ся сама зъ маркізомъ, спытала его:

— Чого-жь для тои порцеляновои фіґурки вы насъ покинули?

На тоѣ вôнъ сказавъ смѣючись: — Она не фіґурка — она цѣлкомъ людске єство.

— Она дуже красна, — признала віцеґрафиня, — однакъ мусить бути дуже нудною.

— Може бути, що васъ не забавила бы — сказавъ де Фонтружь сухо.

— А васъ она займае? Тожь вы мусите любитись въ нѣй; або може васъ ино займае розрывка баламутити дѣвчата и робити ихъ нещасливыми?

— Я зовсѣмъ не гадаю ей баламутити — сказавъ маркізъ.

— Однакъ на моѣ выйде, коли посунетесь за далеко. Она выглядае на дуже сентіментальну и дитинну. Тотї бльондинки зъ сиными очима мають великій запасъ слѣзъ, и треба бути осторожнымъ, щобы не дати имъ выляти ся.

— Надѣю ся, що я ѣй не заподѣю найменшого смутку — сказавъ вôнъ поважно.

— Вы справдѣ такъ думаете! — закликала она; вы хочете женити ся и не сказали нѣкому слова про се?

— Я не говоривъ, що хочу женити ся — одвѣтивъ

— Однакъ вы дали пôзнати. Великій Боже! — скрикнула она, — якъ я васъ жалую! Ей батько, то той поважный пасторъ, що бувъ зъ вами недавно. Що то за житье буде у васъ! Вôнъ васъ возьме до своеи божницѣ и скаже вамъ слухати своихъ старыхъ прозанчныхъ проповѣдей, будете слухати молитвы въ день и въ ночу, а коли не схочете прилучити ся до нихъ то синї очи наповнять ся сльозами и зроблять вамъ докôръ такъ сумно, що вкôнци будете мусѣли пôддати ся. Ah, mon cher Raoul, ne faites pas cette folie-la!

Де Фонтружь засмѣявъ ся и сказавъ:

— Начеркуете нужденный образокъ мого будучого житя. Я ще не оженивъ ся, а навѣть коли бы я и оженивъ ся зъ місъ Стантонъ, то не видавъ бы часто ей батька.

Віцеґрафиня говорила дальше не зважаючи на него: — Я перебувала разъ въ англійскôмъ домѣ на селѣ и нѣколи такъ не скучала въ цѣлôмъ житю, якъ тогдѣ. Все було дуже добре, окрôмъ людей, бо ихъ я не могла зрозумѣти. Рано вôдправлялась молитва. Всѣ слуги приходили и одержували малї порціи христіяньскихъ наукъ. По снѣданю мужчины выбирали ся на довгї выправы стрѣлецкї, а вечеромъ не йшли спати, доки зновъ не закликали бѣдныхъ слугъ на молитвы и пѣснѣ. Потôмъ насъ розпускили, и мы клались спати въ надѣи, що тое все повторить ся на другій день. Третого дня я одержала телеґраму зъ Парижа, щобы заразъ вертати и я попращала ся, говорячи, що я дуже добре бавила ся и що поверну, якъ скоро найду нагоду.

— Вы, видно, не сотворенї до сѣльского житя, — замѣтивъ вôнъ.

— Не до такого, якъ его въ Англіи розумѣють, — вôдповѣла. — Въ домѣ, де я гостила, не доставало всего, що може зробити село зносимъ.

— Що-до мене; то колибъ я оженивъ ся, живъ бы у Франціи, — сказавъ вôнъ.

— Однакъ старый пасторъ найде васъ и спровадить ся до васъ зо своими гимнами. Послухайте мене, Рауль, и не заходѣть собѣ зъ чужинцями; то все покôнчить ся зле. Если вже конечно мусите женити ся, бо и я гадаю, що за-для вашого титулу вы тоѣ мусите зробити колись, то зробѣть се mariage de convenance. Оженѣть ся зъ якою панною що рôвняесь вамъ титуломъ и маѣткомъ и жийте дальше, якъ жили до теперь. Любовнї подружя, се найбôльша похибка, яка може бути.

(*Дальше буде*).

вôдносинахъ економічныхъ, котрî ажь до перелюдненя сягають, такожь ждати тыхъ страшныхъ подêй, якî вôдбули ся у Франціи свого часу? Всê на сторожи державы стоячî мають не тôлько обовязокъ духа консервативного удержати, але зъ часомъ поступати напередъ съ єго потребами и зробити все, що тôлько для цêлости єсть конечне, а не служити сервілістично однôй верствê зô шкодою цêлости. Зъ того становища выходячи, можемо смêло сказати, що приймовъ уже часъ взяти ся за реформу посêданя бôльшихъ комплексôвъ въ напрямку роздêлу ихъ помêжь мужикôвъ и вытвореня середного стану мужицтва грунтового. Не хочемо забраня безправного, але розпарцельованя бôльшои посêлости въ дорозê утворити маючого ся закона при увзглядненю дотеперêшныхъ властителêвъ грунтовыхъ а по-при евентуальнôмъ браку конечнои готôвки установы, щобы половина набути маючои ся для мужикôвъ землê, чи то въ формê общинъ, була ужита на спôльнî кошты евентуальнои сплаты зъ надêею повороту до набуваючихъ по наступившôй сплатê.

Гадавъ бы хто, що се утопія неможлива до переведеня. Противно, мы бачимо, що Франція доконала се собê на добро, розпродуючи навêть за маленькî грошê бôльшî посêлости мêжь мужикôвъ, а теперêшнî мужики радо споминають щасливу хвилю, коли то они до посêданя грунту прийшли.

При вызволеню въ першôй половинê сего столêтя надбалтійскихъ мужикôвъ въ Россіи тамошна шляхта грунтова згодила ся на законъ, силою котрого кождый половину своєи посêлости мавъ продати мужикамъ за установлену уже напередъ суму и за сплатою загального вôдшкодованя. Нинê половина тыхъ грунтôвъ въ рукахъ селянъ мужикôвъ, а шляхта дôстала своє вôдшкодованье.

Такъ само Нêмеччина, не могучи дати собê рады зъ силою роботницкою, старає ся выкуповувати грунты въ Познаньскôмъ та парцелювати мêжь роботникôвъ, щобы такимъ чиномъ дати своимъ роботникамъ промысловымъ занятье, а по друге, вôдвести ихъ вôдъ промыслу, а звести до управы землê.

Въ Анґліи шляхта-аристократія уважає собê за честь, що найбôльшу часть податкôвъ на державнî выдатки покриває зъ власного майна и то въ тôй цêли, щобы бêднêйшî верствы суспôльности ихъ або не платили або менше платили. Длятого и заведено тамъ велике число податкôвъ люксусовыхъ, котрî платять самî шляхтичê-аристократы, що зъ люксусовыхъ рêчей мають пожитокъ и находять ся въ лêпшôй позиціи соціяльнôй. Такъ то тымъ своимъ поведеньемъ розвязують самохôть ту загадку житя суспôльного, що нерôвнôсть, яка повстала зъ нагромадженя майна въ одныхъ рукахъ въ некористь слабшихъ верствъ, выровнують будьто податками люксусовыми, будьто податками прогресивными.

Наша шляхта-аристократія робить инакше. Высказъ д-ра Билиньского въ єго „фінансовости“, що обманити скарбъ уважає ся за героизмъ — показує ся правдивымъ. Най бы оно й такъ було, та тôлько лихо, що скарбъ мусить мати грошê и тымъ самымъ спыхає ся бôльшій тягаръ на селянъ и мужикôвъ. Досыть подивити ся на катастеръ, що оцênює що 15 лêтъ высокôсть податкôвъ. Комісіи до того выбранî то або паны або ихъ поплечники; селянинъ на тôмъ не розумêє ся. Зъ сего выходить таке, що оцênка выглядає и смêшно и сумно, бо ось два грунты въ межу, однаковои якости а не однаково поклясованî: паньскій зачисленый до гôршои, а селяньскій до лêпшои клясы. Въ наслêдокъ того панъ платить податку менше а мужикъ бôльше, хочь повинно бути рôвно або й на вôдворотъ.

Нашî властителê бôльшихъ посêлостей не оплачують додаткôвъ громадскихъ, вôльнî вôдъ оплаты школьнои, мають найрôзнêйшî привилеї, самî ухвалюють собê законы своєю репрезентацією (отъ хочь бы узнанье права пропінаціи за право приватне), а всê тягары скидають на селянина та ще дорêкають, що бêдують черезъ лênивство мужицке. Що бôльше, та сама аристократія не складає приписаноі закономъ ($^1/_6$ часть) конкуренціи на церкви, якъ належать ся, такъ що громады выставленî суть на секатуру якъ властей такъ и вêрителêвъ, котрымъ мусять оплачувати проценты.

Дальше тî самî бôльшî властителê допêкають якъ поодинокимъ селянамъ такъ и цêлымъ громадамъ, забираючи пасовиска, до нихъ неналежачî, або млынами, вôдъ котрыхъ побирають трету мêрку, а нêчимъ не причиняють ся до млына. Очевидно, що така шляхта въ краю то не пôдпора державы, але запора всего поступу и зросту.

Правда, деякî грунты бôльшои посêлости обрабляють ся зъ взôрцевою точностію господарскою, якъ и грунты, а радше грядки меншои посêлости. Але бôльша часть дôбръ великои посêлости дуже занедбана. Бôльша посêлôсть истнує на папери, а въ дêйстности посêдають ви спекулянты жиды, котрî не лишь сêльскому населеню дають ся въ знаки, але и землю вызыскують, такъ що, якъ говоривъ одинъ бôльшій властитель, по кôлькарôчнôй господарцê такого спекулянта треба на очищенье одного моря поля два моря продати.

Проте заходить конечнôсть продажи въ дорозê закона бôльшои посêлости и роздêлу ви мêжь селянъ, а зыскають на тôмъ и держава и селяне и самî властителê бôльшои посêлости. До переведеня тои процедуры очевидно конечный окремый банкъ, єсли не окрема въ тôй цêли выбрана комісія.

Зъ другои же стороны вымагає ся вôдъ шляхты, властителêвъ бôльшои посêлости, щобы они покинули всякî шовіністичнî, застарêлî упередженя. Бо оно инакше дêє ся, єсли теперь якî добра не суть въ рукахъ шляхотскихъ, а спекулянтъ жидъ хоче ихъ розпарцелювати, то уживає ся всякихъ заходôвъ зô стороны шляхты, щобы тому перешкодити — якъ говорить ся: най не маю нê я, нê ты. Сподêвати ся можна, що при вôдповêднôмъ поведеню правительства такî перешкоды устануть та єсли правда, що наша шляхта єсть нашою и любить той нарôдъ, середъ котрого жиє.

М. А.

Геть зъ малодушностію!

[По поводу голосу въ справê вдовично-сиротиньскихъ фондôвъ въ ч. 137-ômъ „Дêла“.]

Може-бъ то менê не конче теперь було и до писаня, — такъ годê! не можна мовчати, бо се значило-бъ приневêренье народови, приневêренье самому собê... Годê мовчати, коли бачить ся, що сторожê духа народного, тî, котрî повиннî передъ очима народу высоко взносити хоругвь вêры народноі, въ єго Боже призначенье, въ єго святу, справедливу рêчь, с. є. духовнî, — тратять духа, тратять ту вêру, мовь звивають ту хоругвь, мовь вымазують свêтле, честне знамя своєи исторіи, своєи культуры зъ свого призначеня народного! — Тожь годê мовчати! „Аще соль обуяêтъ, чимъ осолить ся?!“

Голосъ въ ч. 137 „Дêла“, въ статьи: Въ справê вдовично-сиротиньскихъ фондôвъ, накликує наше священьство: перестаньмо журити ся о будучнôсть нашихъ вдовично-сиротиньскихъ фондôвъ, не силуймо ся складати фонды коренній чи то зелêзнî въ тыхъ фондахъ, бо целібатъ заведуть неминучо (за се ручить енергія домагаючихъ ся сего сферъ и наша немôчь), отже консеквентно не буде нêякихъ вдôвъ и сирôтъ, ergo не треба буде и нêякихъ вдовично-сиротиньскихъ фондôвъ, фондами узбираными (коренными) запомагаймо нашî вдовы и сироты, котрî и такъ надъ мêру бêдують, доки не вычерпають ся тî фонды, а коли-бъ фонды хутше вычерпали ся, нêмъ заведе ся целібатъ, то будемо штукувати зъ року на рôкъ, и щобы не мати и теперь нêякого клопоту зъ фондами вдовичими, вôддаймо адміністрацію тыхъ-же правительству, котре и такъ має обовязокъ долею нашихъ вдôвъ и сирôтъ интересувати ся, та справа фондôвъ вдовично-сиротиньскихъ буде тымъ остаточно и основно залагоджена.

Такій голосъ назвавъ бы я просто зрадою народною, коли-бъ не знавъ, що вôнъ вырынувъ не зъ зрадливои души, але зъ глухого кута. Тыхъ глухихъ кутôвъ єсть у насъ, на лихо, ще досыть. Родить и повиває ихъ малодушнôсть. Въ повышôмъ образê выявляється та малодушнôсть въ цêлôй наготê. Але все спасибô' авторови за сей чорный малюнокъ. Може, за ласкою Божою, вôнъ придасть ся.

Політика мусить рахувати ся зъ даными — се незбитый аксіомъ. Я домамь: політика не може анê горячити ся, не повинна авантурувати ся. Не тôлько вêрнымъ хочу бути симъ засадамъ але и строгимъ въ ихъ аплікаціи при обмêреню теперêшнои ситуаціи, котрои розвитокъ пôсля повышого голосу зазначено такими злощастными конъюнктурами.

Не перечу нê трохи, що фаляґа тыхъ політикôвъ, котрымъ подруже нашого священьства солею въ оцê, або не по ихъ думцê, єсть велика. — Се найперший репрезентанты тои „обêдинительноі“ польскои політики, котрî думають, що лишень черезъ зъамальґамованье руского народу зъ польскимъ, отже черезъ єго спольщенье може добутись и обезпечити ся значênье та будучнôсть народу польского въ свêтê, — або що такои амальґамы до историчнои „budow-ы narodow-oи“ потреба и вôдъ того не можна вôдняти анê „cegiełki.“ Головнымъ факторомъ до переведеня того пляну має бути польска церковь, котра бы златинізувала рускій нарôдъ. Рекрутують ся тî політики изъ всякихъ суспôльныхъ польскихъ верствъ, але головнымъ репрезентантомъ того напряму єсть польске духовеньство. Се-жь впрочôмъ зрозумêле. Всê они видять, що священьство наше зъ своихъ родинъ доставляє головный континґентъ интеліґенціи рускои, котра занимаючи всякî становища народнî служить забороломъ противъ здêйстненя сихъ пляновъ, — такъ тî родины священичî псують весь плянъ, длятого треба ихъ звести. Другими репрезентантами того напряму, суть політики строго церковнî. Тî думають, що священьство наше ажь тогдê, коли буде увôльнене вôдъ обовязкôвъ и клопотôвъ родинныхъ, може сповнити своє ближше и дальше посланництво. Въ практицê выходить часто такъ, що однî другими послугують ся або доповняють ся. Оцênмъ вартôсть сеи політики супротивъ насъ.

Головну ватагу репрезентантôвъ обêдинительноі політики польскои становлять люде дуже незначноі интеліґенціи, слабенькихъ характерôвъ и невеличкихъ вплывôвъ — отъ собê крикунчики, уживаючи найлекшого выказу. Ихъ одиноке значênье хиба въ ихъ лучности. Доказôвъ на то доставляє соймъ. Тамъ ихъ видно in persona. Суть дальше межи ними и люде бôльшои интеліґенціи, зъ бôльшою силою характеру, бôльшихъ вплывôвъ, але далеко ще не велитнê, бо вся ихъ величь не переходить середноі мêры Зрôвноважити ихъ можемо цêлковито, коли не перевысшити, интеліґенцією, характерами. Они сильнî тôлько бракомъ почутя силы у насъ, нашою малодушностію.

Другî репрезентанты тои політики, строго церковнî. Они фіґурують у насъ вôдъ загальнымъ названьемъ Єзуиты — може и не цêлкомъ вêрно. Але нехай буде. Се вже політики иншого значênя, иншихъ вплывôвъ. Зъ ними мусимо инакше числити ся А прецênь и ихъ можемо и маємо зрôвноважити. Чимъ? Нашою правдою, нашимъ посланництвомъ въ церквê католицкôй. Зачнêмъ вôдъ тыхъ послêдныхъ.

Мы мусимо доказати, що коли мы маємо сповнити наше призначенье въ церквê святôй, коли маємо послужити до привернення ê якъ нашихъ братôвъ не-католикôвъ, такъ и иншихъ народôвъ Всходу, то мусимо позôстати тымъ, чимъ мы є, при тôй свободê, „юже имамы о Христê Іисусê“, то єсть жонатымъ священьствомъ, — що безъ того мы нашои місіи сповнити не можемо. Три столêтя мали єзуиты, при помочи всêхъ політичныхъ средствъ въ Польщи повêрену місію въ наверненю того Всходу. Що-жь осягнули для католицкои церкви? Въ певнôмъ взглядê менше якъ нêчого. Чому? Не тому, що не хотêли, — но тому, що не могли, бо се не була ихъ міссія. На тî тысячê жонатого духовеньства православного, котре узнає своє подружье тайною, святостію, може вплывати тôлько священьство жонате

Треба доказати, що не тôлько для тои спеціяльноі місіи, але для загального свого священичого призначеня, подружье нашого священства не стоить на завадê, противно оно, зô *взгляду на нинêшнî часы* соціяльныхъ змагань, має безконечну вагу. Оно має выровнувати суспôльнî нерôвности; въ єго родинахъ мають подаватись лêки на неоднî раны суспôльнî, а при скрêпленôмъ и проясненôмъ становищи може стати сильнымъ забороломъ противъ насильныхъ соціяльныхъ переворотôвъ. Чимъ же то доказати? А вже-жь не чимъ иншимъ, якъ тымъ, що наше священьство зъ своими родинами такъ своєю давниною якъ и теперêшностію такî ґваранціи подає.

Хто-жь ту роботу має зробити? Чей не чужî, но мы самî и мы старî и наша духовна молодêжь, нашî письменники. Зведêмъ нашî труды и змаганя на поли строго церковнôмъ, труды релігійнî, труды коло релігійного выхованя (школы), и морального двигненя народу (отверезеня) — сеи анальоґіи треба не на одній комунікаты! Порахуймо, якî становища займають сыны священичî, — въ якій звязки родинній входять дочки священикôвъ! — Понотуймо на якихъ поляхъ дêяльнôсть нашихъ священикôвъ (взглядно ихъ родинъ) въ користь народу зазначає ся, — не тôлько теперь, але, кôлько се дослêдити дасть ся, и давнêйше, — безъ містіфікацій, на реальныхъ пôдставахъ. Буде се статистика и характеристика заразомъ, — а думаю, що не убога.

Наступає робота для нашихъ літератокъ. Кôлько то тыхъ великихъ матерей, великихъ жêнокъ въ нашихъ священичихъ родинахъ и межи живыми и межи помершими: великихъ побожностію, великихъ вêрою, великихъ терпêньемъ и посвященьемъ. Кôлько тî руки напрацювали ся, не для себе, не для своихъ дêтей, але для сирôтъ, для терплячихъ, кôлько нашили ся по ночахъ, кôлько пôобкрывали нужды, кôлько ранъ погоили? Хто то порахувавъ? Хиба одинъ Богъ! Те названье, яке имъ нарôдъ давъ „добродêйокъ“ то не фраза, то не бляґа, то заслуженина. Кôлько добра неразъ поплыло, кôлько морального вплыву несли они неразъ на цêлу околицю — а такъ тихо, такъ незамêтно!

Я говорю ясно и голосно, бо знаю, що кажу,—такъ само, якъ ясно и голосно скажу: що одна така „добродêйка“ бôльше добра неразъ зробила въ селê, бôльше вплынула на моральнôсть и побожнôсть народу, якъ цêлый кляшторъ „mateczek“ бувъ бы въ силê се довершити.

Шукайте-жь вы, мои молодî панê, за тыми добродêйками, а знайдете ихъ чи межи вашими матерями, чи бабами. Скажêть собê: Они чекали на насъ, щобы мы ихъ тиху, праведну славу розголосили. Не потребуêте идеалізувати, але зновъ не глядайте шабльоновыхъ типôвъ, лишь реальноі правды и силы характеру. Знаю, що буде то „вêнокъ“ не абы якій. А впрочôмъ то вашъ довгъ, особливо въ тôмъ часê, коли якась погана душа важила ся знеславити тыхъ вашихъ чи своихъ матерей („Popi i popadie“).

Якъ сповняють нашî вдовицê панê-матки свои обовязки супротивъ дêтей, се просто зачудовуюче. Росла на селê, мêсто велике бачила десь-колись, а иде безъ засобу до того мêста и боресь якъ та львиця та звычайно выводить дêти на людей. Се дасть ся доказати на сотках примêрôвъ.

Не можу докôнчити сего уступу, не додавши ще однои замêтки: кôлько но мôгъ я завважати, то подыбувавъ велику природну інтеліґенцію въ нашôмъ жêноцтвê.

(Конецъ буде.)

Даніло Танячкевичъ.

Дописи „Дêла“

Зъ Сокальщины.

[Автономічнî заходы коло реґуліціи Буга.]

Санкціонована реґуляція Буга розпочалась въ мêсяци цвêтни сего року. Переводитись она має въ мêсцевостяхъ: Сокали, Конотопахъ и Ульгôвку.

Выдêлъ краєвый выславъ до переведеня сеи роботы одного инжиніра и чотирохъ надзорцêвъ. Инжиніръ, чоловêкъ бôльшь теоретичный, взявъ ся зъ правдивою анґлійскою флеґмою до сего дêла, такъ важного для добра цêлого краю а спеціяльно для добра повêта сокальского.

Богъ вправдê спокôйна, бо не гôрска рêка, але робила и робить що року богато шкоды. Реґуляція була неминуча. Санкціонували законъ реґуляційный, розкладаючій роботу на 12 лêтъ.

Выделеґованый инжиніръ, менше о єго имя, бо вôнъ лишь орудьемъ въ тôй цêлôй справê, приêздить до Ульгôвка зъ готовымъ уже пляномъ реґуляціи. Плянъ выготовлено у выдêлê краєвôмъ. Чому не на мêсци? Чому не поінформовано ся у селянъ, де та реґуляція найбôльше потрêбна? Чому не увзгляднено просьбъ на змêну пляну реґуляційного?

Починають роботу, шукають роботниковъ; нêхто не хоче ити. Селяне стрейкують, бо добачають въ тôй цêлôй роботê лишь змарнованье часу и страту гроша краєвого, страту 20.000 коронъ. Треба оплачувати инжиніра и чотирохъ надзорцêвъ. Инжиніръ до звычайноі пенсіи бере додатку денно по 6 коронъ, а надзорцê по 2 корони, а крôмъ того на зиму стіпендію на курсъ меліораційный.

Инжиніръ въ клопотê, де взяти роббтника, та все таки не впадає на дусê. Удає велике занятье, вымêрює, розглядає теренъ, мôзкує, такъ якъ бы мавъ вôднайти въ старôмъ руслê корону, лêру и мечь, про котрî споминає въ однôмъ вершику Богданъ Дêдицкій.

Зъ клопоту того спасає п. инжиніра староство сокальске, высылаючи єму одного роботника, збêгця россійского. Москаль и его жêнка реґулюють Бугъ, се справдê соромъ. Обоє они поутêкали зъ Грубêшова и попереходили на обрядъ латиньскій, за те выдêлъ повêтовый давъ имъ занятье и удержанье.

Розгорêлась теперь робота, Москаль рыбу ловить а жêнка землю возить, а чотирохъ дозорцêвъ наглядає, и то въ той способбъ, що всê разомъ зъ инжініромъ разъ въ день на мêсце реґуляціи приходять — добрый спацеръ. Додати до того мушу, що всê надзорцê Мазуры, черезъ що ще бôльше огôрченый нарôдъ.

Але вернêмъ ся до реґуляціи. Вôдъ цвêтня до серпня выбрали надзорцê и инжиніръ та надинжиніръ, котрый за порядными дістами приêздить що тыждня зô Львова, зъ якихъ 2000 коронъ, а реґуляція обмежилась на тôмъ, що выкопано 20 кубикôвъ землê и привезено зъ якихъ 50 фêръ фашинъ. Се велика кривда, а буде ще бôльша, єсли въ подôбный способбъ буде дальше поступатись. А мабуть таке буде черезъ дванацять лêтъ, бо того по автономіи сподêватись можна.

Се все, хочь якъ оно застрашаюче, то ще нêчо противъ тои фундаментальноі хибы, яка заходить въ плянê реґуляційнôмъ. Замêсть щобъ пустити Богъ єго старымъ русломъ, вôддаленымъ о якихъ 400 метрôвъ вôдъ теперêшного и ратувати цêле село, котре першои лêпшои весны поплыне до Ґданьска — замêсть, щобъ выслухати власне въ тôмъ взглядê селянъ та вволити ихъ просьбамъ, — реґуляторы примушують селянъ до примусового переселеня за якихъ десять лêтъ подальше вôдъ Буга. Замêсть, щобъ выбрати мêсце таке, де робить Богъ найбôльше шкоды, они власне тамъ починають роботу, де нêякои не робить шкоды, де цêлковито не урывае берега.

Преліміновано на реґуляцію въ Ульгôвку 10 чи 14 тысячь коронъ, але за сй грошî ледви чи що зроблять, єсли собê будуть такъ дальше починати, якъ до теперь. Та ще до того допускають ся нечуваныхъ надужить, котрî обурили до крайного народнôсть такъ, що навêть громада задумує выслати депутацію до цêсаря. Право водне признає старе русло власностію краю, нêхто того не перечать, але по-за то не має нêхто права нêчо забирати. А тутъ власне кромê русла, загарбали морîе громадскои сêножати. Людность тымъ найбôльше обурена.

Додаймо до того недоглядъ и байдужнôсть всêхъ надзорцêвъ изъ-за котрои поплыло вже зъ Бугомъ до Москаля зъ 200 тачокъ, то ажь представить ся намъ въ повнôмъ свêтлê автономічна реґуляція. Возьмêмъ на увагу бракъ роботниковъ, стрейкъ селянъ, кривду, яка дêесь въ роздêлюваню спіпендій на курсъ меліораційный бо ихъ не дають Русинамъ лишь Мазурамъ. Додаймо страту часу и страту краєвыхъ грошей, за котрî можна-бъ не лишь 200 м. зреґульовати, але по-надъ 1 клм. — то будете могли осудити, якъ мêсцеве населенье дивить ся на ту роботу.

А вы, панове инжиніры, не моцуйтесь такъ тяжко — короны не найдете, нê меча — а лêра? — Лêру вже добувъ старенькій лêрникъ, та сумно, сумненько про руску кривду спêвае.

Марко Головка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нове товариство „австрійского стороничтва реформы“ вôдбуло онодгы у Вêдни першî загальнî зборы Оно складає ся по бôльшôй части зъ малыхъ промысловцêвъ, котрî не хотять вдавати ся въ антісемітизмъ. Головою товариства є швець Антôнъ Панцеръ. Вôнъ поздоровивъ зборы и завôзвавъ присутныхъ працювати пôсля змоги въ интересê товариства. Сторонництво реформы має на метê пôдпомагати політичнî и господарскî интересы и старати ся о усуненье конфесійнои и національнои язвы. Зборы приймили до вêдомости при бурливыхъ оплескахъ програму товариства, котра остерêгає, щобы не вêрити словамъ антісемітôвъ, що приписують выключно жидамъ вину лихого положеня середного стану, обêцюють бêднымъ помôчь и ратунокъ, однакъ не додержують того. Товариство реформы хоче станъ промысловцêвъ и властителêвъ малыхъ посêлостей полêпшити розширеньемъ промысловыхъ товариствъ, доставою машинъ и моторôвъ; при выборахъ буде вступатись лишь за такими кандидатами, котрî сприяють поступови, выступають противъ опêки церкви надъ школою и противъ бôльшого обтяженя низшихъ клясъ.

Д-ръ Шавпъ, посолъ до рады державноі зъ торговельноі палаты въ Лінцу, складавъ дня 2 с. м. справозданье передъ своими выборцями. Се справозданье цêкаве за-для поглядôвъ д-ра Шавпа на парляментарну дêяльнôсть палаты послôвъ въ послêднôй сесіи. Вôнъ вычисливъ всê парляментарнî роботы, а пôдносячи непродуктивнôсть парляменту, старавъ ся навести причины тои непродуктивности. Пôсля єго думки парляментарна праця не приносить вызначныхъ результатôвъ тому, що нема сильноі, солідарноі и свêдомои меты бôльшости, котра йшла бы рука въ руку зъ правительствомъ. Таку бôльшôсть могли бы вытворити тî сторонництва, котрî годять ся зъ собою въ засадничихъ пытаняхъ, а не рôзнять ся рêшучо въ иншихъ важныхъ справахъ. Передовсêмъ клюбъ Коронінього найбôльше збли-

женый до лѣвицѣ, и мѣжъ поглядами сего клюбу а поглядами сполученои лѣвицѣ нема рôзниць. Послы, що громадять ся коло клюбу Коронiнього не можуть належати до клюбу лѣвицѣ лише длятого, що репрезентують ненѣмецкiй выборчiй округи, хочь не выявляють антагонiзму супротивъ Нѣмцѣвъ. По клюбѣ Коронiнього, найбôльше зближенi до клюбу лѣвицѣ — пôсля думки д-ра Шавпа. — Коло польске и сторонництво рускихъ народовцѣвъ. Тi оба сторонництва годять ся зъ сполученою лѣвицею въ безусловнôмъ признаню теперѣшньои конституцiи, въ признаню дуалiзму и напрямѣ заграничнои полiтики. Такожь и въ економiчныхъ справахъ володѣе мѣжь тыми сторонництвами повна згода, а бодай нема засадничихъ рôзниць. „Єсли лучило ся — говоривъ справоздавець, — що мы мусѣли выступати противъ польскихъ интересôвъ, що не выключаесь и на будуче, то натомѣсть находить ся тôлько схôдныхъ точокъ, що кождый мусить признати, що союзъ тыхъ сторонництвъ въ парляментарныхъ справахъ можливый, щобы поступати одноцѣльно, однакъ зъ выимкою справъ, въ котрыхъ истнуе рѣшуча рôзниця думокъ.“ Опôсля спогадавъ д-ръ Шавпъ про договоры о зложенье бôльшости, однакъ они розбили ся о жаданье ґр. Таффого, щобы до бôльшости належавъ такожь клюбъ Гогенварта, и доказувавъ, що жаданье ґр. Таффого выкликавъ не автономiчный але клерикальный напрямъ клюбу Гогенварта. „Ґр. Таффе — говоривъ бесѣдникъ — давъ уже тôлько концесiй въ користь народностей, що не лишилось єму нѣчого до роздачѣ безъ шкоды для державнои идеѣ. Тымъ зыскавъ лише то, що пôдбуривъ страсти. Коли-бъ ґр. Таффе хотѣвъ, а радше, коли-бъ єму було вôльно на поли народностей робити дальшi концесiи, давна бôльшôсть була-бъ удержала ся. Лише той одиновiй фактъ, що высша воля заявила: дотi а не дальше — ставъ причиною, що зелѣзный перстѣнь розôрвавъ ся.“

Напослѣдъ обговорювавъ д-ръ Шавпъ правительственну програму. Пôдносячи уступы котрi дотыкають вôдносинъ церкви до школы, заявивъ що така програма не може найти апробаты у клюбу лѣвицѣ. Се уважае вôнъ поворотомъ до середновѣчныхъ вôдносинъ, котрый не може мати трѣвкои основы при кôнци девятнацятого столѣтя и пôдъ знаменемъ тридержавного союза. А якi наслѣдки сего, найкрасшiй примѣръ, єсли погадаесь, що послѣднымъ результатомъ давнои редакцiйнои епоки були Сольферiно и Королѣвскiй Градець. — Бесѣда д-ра Шавпа була выголошена въ такъ остpôмъ тонѣ, що Neue. fr. Presse зъ обавы передъ конфiскатою не подае деякихъ уступôвъ. Та мимо остроты тону, д-ръ Шавпъ уважае не вôдповѣднымъ, щобы клюбъ сполученои лѣвицѣ займавъ опозицiйне становище. Супротивъ такъ нестôйного и змѣнного правительства ґр. Таффого, лѣвиця не може станути на засадничôмъ становищи. Поведенье того клюбу буде залежати вôдъ кождоразового становища правительства, при чôмъ буде вести полiтику торгу, бо се ще найкористнѣйше становище для сторонництва.

НОВИНКИ.

— **Про бурсу въ Тернополи пишуть намъ:** Предметъ якiй теперь радуе наше Подôлье, есть конкурсове оголошенье выдѣлу Бурсы тернопôльскои, котре оповѣщуе, що зъ рокомъ шкôльнымъ 1893/4 прийма 60 питомцѣвъ пôдъ условинами дуже користными, бо за платнею мѣсячною вôдъ 7 до 20 зр. дôстають питомцѣ: мешканье, харчь, свѣтло, опалъ, помôчъ въ науцѣ, користають зъ бiблiотеки, дôстають послугу, пранье, опѣку, безплатне удѣлюванье науки спѣву хорального, за малою доплатою нагоду до набуваня иншихъ вѣдомостей теоретичныхъ и практичныхъ и догоды такi, якъ огородъ до науки и купелѣ въ мѣсци. Хочь въ теперѣшныхъ часахъ, де интелiґенцiя есть потугою, оголошенье само собою есть уже въ силѣ розрадувати серце кождого Русина, що дае ся приступъ 60 рускимъ молодцямъ до дальшои науки, то радôсть нашу звершае ще й та обставина, що Бурса тернопôльска не есть пристановищемъ лишь вôдъ бѣды — лиха, але заведеньемъ яке вже на першiй поглядъ ока можна уважати заведеньемъ народу цивiлiзованого. Будынокъ величавый, мѣсце видне, спокôйне, вôльне вôдъ гамору мѣского, подвôрє просторе зъ ґiмнастичными приладами, огородъ въ садомъ, лавочками и стежками зъ привичнымъ околеньемъ и хôдникомъ зъ подвôря до самои школы. Коли загляне ся до внутра, то уряженье все не таке, до котрого треба бы приноровлюватись, але все приладжене нарочно для заведеня, комнаты пôсля всѣхъ правилъ гиґiены устроенi, коридоръ йде поздовжь однымъ бокомъ, такъ що хочь будынокъ великiй, переглядъ его есть дуже легкiй. Въ угли вôдъ брамы есть мешканье надзирателя Бурсы, котрому на очахъ майже вся Бурса. Понадъ то есть бiблiотека и приборы шкôльнi. Надзирателемъ постôйнымъ Бурсы есть вôдъ року о. Вол. Громницкiй. Слово то выстане, щобы знати, пôдъ якимъ окомъ Бурса спочивае. Доказъ успѣхôвъ выказано наглядно въ оповѣщеню въ „Дѣлѣ“ а на доповненье, що знане есть лишь мѣсцевымъ, якiй ладъ и порядокъ въ Бурсѣ пануе, досыть буде сказати, що урядники мѣсцевi дѣти свои въ Бурсѣ тôй помѣщаютъ. Для цѣлого-же образу о Бурсѣ, нема иншого слова сказати, якъ „прийди и виждъ“. Тому то вôдозватись мусимо зъ взякою приятностiю до землякôвъ нашихъ: „Хто хоче дѣти свои добре умѣстити, нехайже користае зъ находы и покваляе ся до 15 с. м. вôдповѣдно до оголошеня конкурсового. — Що бурса такъ красно розвинулась, годѣ не признати заслугъ выдѣлови цѣлому, котрый справдѣ по патрiотичному сповнивъ при тяжкихъ услôвяхъ нашихъ свôй обовязокъ. Головна-же заслуга коло будовы признатись мусить д-рови Вол. Лучаковскому, адвокатови тутешному и о. Громницкому, котрi поклали собѣ тымъ дѣломъ живый, вѣчный памятникъ. Камѣнь же угольный пôдъ будову заложивъ добродѣй, духовный зъ Подôля, братъ знаного меценаса нашого, котрый застерѣгъ собѣ назвиско свое выявити, жертвою 7.000 зр. в. а., а зъ будовою того звязали уже имена свои и добродѣѣ зъ жертвами поменшими якъ о. Чайковскiй зъ Глубôчка жертвою въ квотѣ 100 зр., п. Юськевичъ зъ Тернополя такою-жь квотою, двохъ селянъ зъ Денисова по 50 зр. а зъ дрôбнѣйшою иншi. Теперь приходить черга на другихъ, щобы причиняли ся своими лептами, щобы дѣло такъ высоко чоловѣколюбиве довершити. Тому добродѣѣ, що хто може, памятайте на Бурсу и присылайте чимъ скорше свои лепты та вписуйте ся громадно въ члены. Датки треба присылати на руки головы Бурсы д-ра Володимира Лучаковского, адвоката краевого въ Тернополи. — *Ц.*

— **Щѣпленье вôспы.** Въ наслѣдокъ оголошеного въ своѣмъ часѣ розпорядженя президiи краевои рады шкôльнои о обовязковôмъ щѣпленю вôспы, взглядно ревакцинацiи яко услôвя принятя до середныхъ заведень науковыхъ, пригадують всѣ дирекцiи ґiмназiй и шкôлъ реальныхъ, що зъ початкомъ року шкôльного 1893/4 будуть жадати вôдъ всѣхъ ученикôвъ, зъ выимкою тыхъ, у котрыхъ безъ сумнѣву можна сконстатувати, що перебули вôспу, вѣродостойного доказу, що въ часѣ пôзнѣйшôмъ вôдъ 1 сѣчня 1891 року були щѣпленi або ревакцiонованi. Всѣ ученики, котрi такого доказу не зложать, мають до кôнця вересня с. р. пôд дати ся ревакцинацiи. На будуще будуть дирекцiи приймати до заведень лише такихъ ученикôвъ у котрыхъ можна певно сконстатувати, що перебули вôспу и такихъ, котрi выкажуть ся свѣдоцтвомъ ревакцинацiи, вôдбутои въ роцѣ попереджаючôмъ вступленье до школы. Щѣпляють и ревакцiонують лѣкарѣ повѣтовi и мѣскi безплатно.

— **Холєра** Вчера, якъ телєґрафують до Kurjer-a Lwowsk-ого, лучили ся въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ три сконстатованi случаѣ холеры азiйскои. Зô Львова выѣхавъ вчера протомедикъ д-ръ Меруновичъ, а нинѣ д-ръ Крокевичъ и трехъ иншихъ лѣкарѣвъ. Выслано такожь амбулянсовi бараки „Червоного хреста“, по котрi замовлено телєґрафiчно въ Станиславовѣ 100 пôдводъ. — Зъ Кiева доносять, що було тамъ кôлька случаѣвъ занедужаня на холєру азiйску. Занедужаня тi лучили ся въ таборѣ войсковôмъ въ Сидици, де занедужало 4 воякôвъ, зъ котрыхъ одинъ померъ и на „Труханôвскôмъ островѣ“, де померъ 28 липня сторожъ Трофимъ Варварчукъ. — Найгрôзнѣйше выступае холєра на Подôлю. Вôдъ дня 9 до 23 липня занедужало тамъ 1165 осôбъ, зъ котрыхъ померло 350.

— **Найденый скарб.** Фабрикантъ тутокъ циґаретовыхъ у Львовѣ п. Немойовскiй купивъ недавно вôдъ п. Жуковскои реальнôсть положену при ул. Скарбкôвскôй. Давна властителька при вôддаваню реальности звернула увагу п. Немойовского на се, що єи вуйко, звѣстный ориґiналъ, котрый колись мешкавъ въ сѣй каменицi, мавъ мати значный маетокъ въ дукатахъ, иншихъ золотыхъ монетахъ, дорогоцѣнностяхъ, а такожь въ незвычайныхъ перлахъ. Скарбу сего мимо пильного гляданя не вôднайдено по смерти властителя, отже заходило пôдозрѣнье, що скарбъ мусить бути десь схованый. Въ пятницю при реконструкцiи сего дому, найшли мулярѣ, що валили коминъ, кôлька коробокъ, наповненыхъ дукатами, дорогоцѣнностями и незвычайно гарными шнурами перелъ. Очевидно, що мулярѣ сховали найденi рѣчи. Другого дня (въ суботу) не ставили ся до роботи, а навѣть до тыжденвои выплаты, але що иншiй робôтники, були свѣдками, якъ мулярѣ найшли грошѣ то властитель, довѣдавшись о тôмъ, давъ знати полiцiи, котра вправдѣ увязнила всѣхъ згаданыхъ мулярѣвъ, але доси не вôднайшла мнимого скарбу. Мулярѣ перечать всему и ажь слѣдство выяснить цѣлу справу.

— **Ювилей полку.** 11 полкъ драґонôвъ въ Городку обходивъ оногды 50-лѣтный ювилей своєи назвы: полку цѣсаря Франца Iосифа. На торжество ювилейне прибули: комендантъ корпусу зъ Перемышля ґен. Ант. Ґольґочi та ґенералы: бар. Рiпъ, ґр. Гiбнеръ, Бордольо и ґр. Мертенсъ. Торжество розпочало ся полевымъ богослуженьемъ, а вôдтакъ полковникъ Зеткевичъ мавъ промову до полку въ язычѣ нескôмъ, згадуючи, що сей полкъ бувъ вôдъ 50 лѣтъ вже 3 разы въ огни. По промовѣ вôдбувъ ся роздѣлъ нагородъ въ высотѣ 480 зр. (процентъ зъ фундацiи цѣсаря, жертвуваной для полку) мѣжь чотирохъ найлѣпшихъ пôдофiцирôвъ. Корпусъ офiцирôвъ выславъ до цѣсаря телєґраму зъ подякою, а по полудни вôдбули ся перегоны о нагороду, вызначену цѣсаремъ.

— **Выдѣлъ буковиньскои палаты лѣкарскои** уконституовавъ ся дня 3 н. ст. серпня въ той спосôбъ, що выбравъ предсѣдателемъ д-ра Вас. Воляна, посла и директора краевого шпиталю, а д-ра Вольчиньского заступникомъ предсѣдателя. До выдѣлу выбраный мѣжь иншими такожь примарь д-ръ Володим. Залозецкiй.

— **Каравана Суагелѣвъ**, Африканцѣвъ зъ Занзiбару, продукуе ся у Львовѣ вже кôлька днѣвъ въ огородѣ Киселькы надъ ставомъ. Продукцiи караваны потревають ще лишь три днѣ.

— **Експльозiя на кораблi.** Нѣмецкiй корабель панцирный „Баденъ“ вôдбувавъ дня 3 н. ст. серпня вправы воєннi коло устя нового каналу мѣжь моремъ Балтiйскимъ и Пôвнôчнымъ недалеко мѣста Кiль. На кораблi стрѣляно зъ т. з. казематныхъ канонъ. Пôдчасъ того експльодувавъ нагло оденъ картачь наповненый 96 фунтами пороху и розôрвавъ задну часть каноны. Наслѣдки експльозiи були страшнi. Одного офiцира и двохъ матрозôвъ розôрвало на кусники, такъ що не можна було вôднайти ихъ тѣлъ, 6 людей убило на мѣсци а 18 такъ покалѣчило, що половинѣ ихъ грозить смерть. Нещастье се зробило дуже пригноблююче вражѣнье въ цѣлôй Нѣмеччинѣ.

— **Дрôбни вѣсти.** Дня 29 н. ст. серпня вôдбуде ся въ Перемишли вѣнчанье окôнченого богослова п. Ґоцкого зъ панною Петрою Згорлякевичѣвною сиротою по приватнôмъ офiцiялiстѣ.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Презенты дôстали оо.: Григ. Рыбчакъ на Домажиръ, Андрѣй Пеленьскiй на Книгиничѣ.

Именованый мѣстодеканомъ калускимъ о. Онуфр. Криницкiй прих. Голиня.

Въ пропозицiю принятi оо.: на Хутаръ: Ник. Курбасъ и Клим. Роснецкiй; — на Скнилôвъ: Теод Леонтовичъ, Iос. Фолисъ, Григ. Прихитко; — на Рыбники: въ тернѣ Корн. Дудикевичъ, Iоанъ Дурбакъ, Iоанъ Габрусевичъ а въ списѣ: Теоф. Петровскiй, Вол. Лотоцкiй, Вол. Филиповскiй, Алекс. Мироновичъ, Стеф. Лежогубскiй, Теоф. Любѣнецкiй, Ярослъ. Стеткевичъ, Ник. Кмицикевичъ Мих. Мосора, Мих. Гарбачевскiй, Вас Курдидикъ и Лавр. Дыяковскiй.

Завѣдательство прихода Тернопôль дôставъ о. Вол. Громницкiй тамошный сотрудникъ, а сотрудництво въ Тернополи дôставъ о. Ем. Мальчиньскiй, сотр. Лубянокъ.

Консисторiя вставилась до президiи намѣстництва о згоду на канонiчну институцiю о. Григ Рыбчака на прих. Домажиръ.

Введенi оо.: Ант. Зарихта за приходника Чижикова, Мих. Яцкевичъ въ завѣдательство Великополя, Евст. Хоминъ за сотрудника въ Вишенцѣ вел., Тома Бородайкевичъ за сотр. въ Лапшинѣ, Мар. Латвинъ въ завѣдательство Выбранôвки.

Увôльненi оо.: Мих. Яцкевичъ вôдъ сотрудництва въ Вишенцѣ вел, Евстахiй Хоминъ вôдъ завѣдательства Великополя.

Президiя намѣстництва годить ся на канон. институцiю о. Мих. Мосоры на Поручинъ.

Декретъ увôльненя вôдъ испыту конкурсового приходского на дальшихъ шѣсть лѣтъ дôстали оо.: Алекс. Юрикъ приходникъ Стôльска и Теод. Величковскiй прих. Букачовець.

Правительство асиґнувало плату зъ фонду релiґiйного для приватныхъ сотрудникôвъ въ Кобыловолокахъ на одинъ рôкъ а въ Римановѣ на два роки.

Сотрудництво въ Лубянкахъ дôставъ о. Iоанъ Рейтаровскiй.

Вôдпустки вôдъ приходôвъ одержали оо.: Теод. Пюрко сотрудникъ у Вѣдни до 15 серпня, а приходникъ д-ръ Теоф. Сембратовичъ вôдъ 15 серпня до кôнця вересня, Ник. Рыбакъ приходникъ Шумлянъ на 6 тыжднѣвъ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Канонiчну институцiю одержали оо.: Мих. Боднаръ на Пакôсть, дек. мостиского; Гр. Калимонъ на Ришкову Волю, дек. ярославского; Ив Косакъ на Полкинѣ, дек. ярославского.

Завѣдательства одержали оо.: Евст. Цепиньскiй въ Новосѣлкахъ, дек. мостиского и Петро Перчиньскiй въ Коблѣ старôмъ, дек. самбôрского.

Вôдпустку на 6 тыжднѣвъ одержавъ о. Дмит. Савула зъ Дмитровичъ.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекцiя почтъ оповѣщуе:** Пôсля завѣдомленя мiнiстерства торговлѣ зъ 23 н. ст. липня 1893 Ч. 39253 здержано всѣлякi пересылки пакетôвъ почтовыхъ (colis postaux) до Грецiи.

ВСЯЧИНА.

— **Лѣкъ на туберкулы.** Передъ тыжднемъ довѣдавъ ся я случайно, що мôй близькiй родичъ, механикъ Ксаверъ Пôдляшецкiй, проживаючiй въ Перемышли, вылѣчивъ себе передъ двома роками особливымъ якимсь способомъ зъ туберкулъ. На мое запытанье про близшiй подробицѣ дôставъ я таку вôдповѣдь:

„Въ 1889 р. лѣчили мене перемыскiй лѣкарѣ на нежитъ легкихъ, котрый згодомъ перейшовъ въ туберкулы. Въ 1890 р. заявили менѣ, що рады для мене нема. Удавъ ся я тодѣ еще до Кракова до професора д-ра Корчиньского. Сей потвердивъ ореченье лѣкарѣвъ перемыскихъ зъ тымъ додаткомъ, що можу еще до шѣсть мѣсяцѣвъ пожити, коли пôйду въ горы на женицю, а женица буде менѣ служити. Але що она менѣ не служила, то я вернувъ до Перемышля та... ждавъ смерти.

„Не способный до нѣякои працѣ, читавъ я по часописяхъ вѣсти про лiмфу Коха, що то въ той часъ набрала такого розгомону. Отъ и надыбавъ я десь замѣтку, що котрыйсь професоръ, лѣкарь парискiй, мавъ высказати ся, що бакциль туберкулiчный выдержуе не бôльше якъ 70° С.; тожь коли-бъ хто придумавъ способъ впровадженя до легкихъ 80° С. теплоты, то й туберкулôвъ не було-бъ на свѣтѣ.

„Пѣчь до вытворюваня горячого воздуха я мавъ зладжену; ходило тôлько о досвѣдченя По двохъ днiхъ я переконавъ ся, що середъ звычайного тепла не годенъ дыхати такъ горячимъ воздухомъ; але стоячи въ теплѣ 45° R., мôгъ я дыхати воздухомъ на 70° R.; окруженый теплотою 50° R., вдыхувавъ я 80° R.; середъ 60° R. вдыхувавъ 85° R.; при 70° R.— 90°, наконецъ при 75° выдержавъ дыхати воздухомъ на 94° R. Дôйшовши до сего послѣдного досвѣду, бравъ я тi вдыхуваня черезъ шѣсть тыжднѣвъ, зразу що другiй день, опôсля що третiй. И зъ того часу третiй рôкъ я цѣлкомъ здоровъ.

„Подужавши, пôйшовъ я до тыхъ лѣкарѣвъ, що мене було лѣчили; хотѣлось почути ихъ слово про мое здоровье. Кождый заявивъ менѣ, що легки мои цѣлкомъ здоровi; заразомъ допытувались цѣкаво, чимъ я вылѣчивъ ся. Але почувши вôдповѣдь, оденъ каже просто, що се неможливе; другiй, що я выставивъ себе на дуже вôдважнi досвѣдченя; иншiй, що я ужывъ „кôньскои курацiи“. Лише оденъ, полковый лѣкарь д-ръ М., такъ дуже занявъ ся справою, що черезъ кôлька днѣвъ по кôлька годинъ розмавлявъ зô мною, допытувавъ ся о найменшi подробицѣ, сказавъ, що я самъ не знаю ваги моихъ досвѣдôвъ, и обѣцявъ робити дальшi досвѣды, коли єму приспособлю до того приладъ. Але коли я учинивъ єго волю, заявивъ менѣ, що розважившi собѣ рѣчь узнае єи за неможливу, а въ тôмъ не чуе ся въ правѣ робити досвѣды на своихъ хорыхъ.

„По такôмъ заводѣ написавъ я до медичного факультету въ Краковѣ, але не дôставъ вôдповѣди. Теперь удавъ ся я до д-ра Нѣмиловича у Львовѣ на єго звѣстну вôдозву, але такожь не маю доси нѣякои вôдповѣди. На бôльше заходôвъ мене не стати.

„Зразу пустивъ ся я було самъ на дальшi досвѣды и вылѣчивъ въ дуже короткôмъ часѣ двохъ недужихъ зъ нежиту легкихъ, а одного зъ сухôтъ горляныхъ. Але коли мене остерегли лѣкарѣ, що можу мати великi клопоты, якъ бы менѣ померъ хто зъ недужихъ, такъ и зъ тымъ давъ я собѣ спокôй. Бо-жь я не лѣкарь, то й справдѣ мôгъ бы менѣ лучити ся якiй припадокъ черезъ неумѣле ужитье свого способу лѣченя.“

Отсей листъ говорить мабуть досыть за справу о котру ходить, такъ що менѣ нема що додавати. Все-жь таки не можу не высказати свого превеликого зачудованя, що круги лѣкарскi обертають ся до такъ необчислено важнои справы такъ безпримѣрно рôвнодушно, хочь о нѣй добре знають. Для того подаю єи до прилюднои вѣдомости; а передовсѣмъ звертаю ся симъ до тыхъ, котрыхъ обовязкомъ є вдати ся въ таку справу и провѣрити єи, а котрыхъ я, не розумѣючи рѣчи, не знаю, щобы мôгъ звернути ся просто до ихъ осôбъ. Чувъ я, що у Францiи вôдъ довшого часу вже роблять досвѣды зъ вдыхуваньемъ горячого воздуха при лѣченю туберкулôвъ; въ такôмъ разѣ скорѣйше чи пôзнѣйше дôйдуть до того, до чого дôйшовъ у насъ на собѣ оденъ помысловый и вôдважный недужiй. Ну, певно, що тодѣ французке винайденье краще буде вôдъ нашого! Погадати лише: кôлько то гамору наробила було лiмфа Коха по цѣлому свѣтови, якъ порушила весь миръ, яке выкликала паломництво ученыхъ и недужихъ зъ усѣхъ кôнцѣвъ свѣта до Берлина, яку безлѣчь грошa стояла такъ громадского якъ приватного, хотя конець кôнцемъ мабуть не придала ся нѣ на що! А тутъ навѣть нѣхто не цѣкавый вглянути въ рѣчь! А що-жь, коли-бъ може показало ся, що то якiйсь чудный незрозумѣлый вôдокремленый случай безъ дальшого значѣня для науки и для людскости? Чи богато було бы зъ того страты? А кôлько-жь противно зыскало бы ся, коли-бъ то справдѣ мавъ оказати ся певный лѣкъ на туберкулы!

Длятого прошу всѣ краевi часописи, котрымъ залежить на добрѣ людскости (а такожь на славѣ краю, коли бъ дослѣды довели до пожаданого кôнця), повторити сю вѣсть и пôдпомагати порушену справу. *А. Б.*

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Дальшi жертвы на вôдбудованье погорѣлои церкви въ Пôдгайчикахъ** зволили прислати слѣдуючi Добродѣѣ: Впр. оо. Кл. Лопушаньскiй, парохъ въ Вербѣжи вôдъ себе суму 2 зр., А. Шанковскiй, парохъ въ Нижбôрку вôдъ себе 3 зр., Анд. Иневичь парохъ въ Иванôвцѣ вôдъ себе 1 зр. 27 кр, вôдъ парохiянъ 2 зр. 73 кр. Юзичиньскiй парохъ въ Бориничахъ вôдъ себе 6 зр., К. Обушкевичъ парохъ въ Змиевискахъ вôдъ себе и парохiянъ 3 зр., Мих Зубрицкiй парохъ въ Мшанци вôдъ себе 1 зр, вôдъ церкви 1 зр., Мих. Кузьмакъ завѣдатель въ Ляшкахъ завязаныхъ вôдъ себе и парохiянъ 4 зр. 48 кр., Ал. Глиньскiй парохъ въ Рыбнѣ вôдъ себе 2 зр., Ст. Киричиньскiй парохъ въ Грозьовôй вôдъ себе и парохiянъ 1 зр. 20 кр, Ом. Левицкiй парохъ Тартакова вôдъ себе и парохiянъ 8 зр., Ив. Тымцюракъ сотрудникъ въ Пôйлѣ вôдъ парохiянъ 3 зр., Вл. Бачиньскiй парохъ Васючина вôдъ себе и парохiянъ 2 зр., Волосяньскiй парохъ въ Терлѣ вôдъ себе и парохiянъ 3 зр. 73 кр. Всѣмъ Вамъ Впр. оо. Добродѣѣ складаю сердечну подяку за подану помôчь въ нещастю, а за жертвовану ленту на церковь нехай Вамъ и Вашимъ честнымъ парохiянамъ Всевышный стократно надгородить. — При тôмъ осмѣляю ся и дальше вôдозвати ся до сердець дорогихъ Родимцѣвъ и поручаю ся ихъ памяти ласкавôй въ нещастю, яке мене и моихъ парохiянъ постигло. — *Келестинъ Кульчицкiй*, парохъ въ Пôдгайчикахъ, п. п. Рудки.

„Телеграмы Дѣла“

Вѣдень 7 серпня. На вчерашныхъ зборахъ робôтничихъ обговорювала Ґрашеръ положенье жѣнокъ-робôтниць и критикувала поведенье христiяньскихъ соцiялiстôвъ. Друга робôтница, такъ само критикуючи христiяньскихъ соцiялiстôвъ, пôднесла, що кн. Лiхтенштайнъ платить денно всего 26 кр., коли мѣжь тымъ жидôвскi фабрики цукру платять за роботу 46 кр.

Прага 7 серпня. Молодо-ческi ґазеты взывають робôтникôвъ, щобы домагали ся ческого державного права, бо-жь въ самостôйноi ческôй державѣ буде володѣти свобода и рôвнôсть.

Цiрихъ 7 серпня. Вчера отворено конґресъ соцiялiстôвъ о год. 10 рано при участи 295 вôдпоручникôвъ. По выборѣ президiи ухвалено порядокъ дневный. Пополудни вôдбувъ ся похôдъ вôдпоручникôвъ и 120 товариствъ. Зъ Австрiи прибуло 26 делеґатôвъ.

Парижъ 7 серпня. Фалышôвникôвъ документôвъ Нортона и Дiкрета засуджено: першого на 3 роки вязницѣ и 100 франкôвъ, другого на рôкъ вязницѣ и 100 франкôвъ. Крôмъ того мають вынагородити шкоду Клемансови.

Лондонъ 7 серпня. Дотеперь страйкуе бôльше, якъ 400.000 робôтникôвъ. Великi фабрики стоять пусткою.

Петербургъ 7 серпня. Правительство приймило запросины до дальшихъ переговорôвъ въ справѣ торговельного договору, котрi мають розпочатись зъ днемъ 1-го жовтня с. р. въ Берлинѣ.

Надôслане.

KIELHAUSER-A ПАРИСКIЙ ПУДРЪ бѣлый рожевый або кремовый надае шкôрѣ гладкôсть и знаменито пристае до лица. — Цѣна пуделка 50 кр. Коробка до пудру вôдъ 20 до 50 кр

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рунера у Львовѣ.

Замовленя зъ провiнцiи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 4—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, $4^1/_2$% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 36—?

НОВÔСТЬ!

1) **„Записки наукового товариства імени Шевченка“** томъ II., — цѣна 1 зр.
2) **„Словар правничий“**, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) **„Мапа України Руси“** — цѣна 20 кр. 4784 3—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Миронъ Грицикевичь

купець въ Сокали потребує практиканта до своєи торговлѣ. Близшѝ услôвя листовно.
4785 5 - 5

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 32—180
ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Зелѣзнѝ меблѣ въ великôмъ выборѣ поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ.
4641 58—150
Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. — у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
70—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 63—?

ПА-

расолѣ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьскѝ и россійскѝ. Бѣлье мужеске, выробы трикови бѣлье Єґера, и т. п. поручає найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537
Братôвъ Лянґнерôвъ
у Львовѣ улиця Галицка число 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

Правдивый лякиръ бурштиновый
масы до помостôвъ, фарбы тертѝ до вôконъ и дверей, щѣтки и кисти всякого рода, фарбы до фарбованя суконъ и пѣря до власного примѣнюваня
поручає найбôльшій складъ фарбъ и десинфекціи
4742 4 10
І. ШПЕТА
Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.
Цѣнники франко и даромъ.

Ч. 31.236.

ОГОЛОШЕНЄ

в справі виповідженя облїґацій краєвої пожички з року 1885.

По мисли ухвали Високого Сойму з дня 29. Вересня 1892 Видїл краєвий Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским виповідає облїґації галицкої пожички краєвої з року 1885 з днем 1. Листопада 1893, і з тим днем, в котрім також устає їх дальше опроцентоване, узнає їх платними.

Галицка Каса краєва у Львовѣ буде виплачувати від дня 1. Листопада 1893 всї предложені їй облїґації тої пожички, заосмотрені в біжучі купони, — в їх номіальній вартости.

Видїл краєвий звертає увагу всїх властителїв вінкульованих облїґацій пожички з р. 1885, що они в своїм власнім інтересї повинні як найскорше постарати ся у компетентних властей о дозвіл на девінкуляцію, так, аби ті облїґації могли яути зреалїзовані з днем 1. Листопада 1893.

У Львові дня 27. Липня 1893.

З Ради Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским.

Маршалок краєвий: 4787 3—3
Заступник:
Антоній Якса Хамєц в. р.

Член Видїлу краєвого: **Тадей Романович** в. р.
Член Видїлу краєвого: **Д-р Іосиф Верещиньский** в. р.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,

зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхового такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анеміи и блѣдницѣ.

Знаменита гôрска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна вдыхальня соляна и бальсамічно шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральнѝ и рѣчнѝ въ быстрôмъ Дунайци. Всѣлякѝ поступовѝ урядженя, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ I. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣнной и зимовôй мешканя купелевѝ о $^1/_3$ дешевшѝ если ихъ денно наймаєсь. Въ сезонѣ II увôльненя вôдъ таксы знесенѝ. Лѣкарь заведеня д-ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стаціи въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Г. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня
4625 21—23 ***Ф. Висневскій.***

Старшои женщины

вдовы по священику або сироты до веденя домашнои господарки и обнятя опѣки надъ 2-ма дѣтьми, глядає рускій священикъ. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою о. Николай Селезѣнка парохъ въ Янчинѣ — почта въ мѣсци.
4783 3—3

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79
має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge).
4797 1—15

ЦУКОРНЯ
Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Баторія число 32
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ, цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякѝ замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

Конякъ францускій
фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 21—45

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрѝ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ уніформôвъ и одягôвъ для Всч Духовеньства. 4 95

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.

Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна 3

Павло Мартинôвъ

истнуюча фірма вôдъ 20 лѣтъ, поручає Вп. П. Т. Публицѣ свою
РОБÔТНЮ ОБУВИ
для мужчинъ, дѣтей и духовеньства по цѣнахъ приступныхъ зъ найлѣпшого матеріялу. — Зъ провінціи выстане черевичокъ одинъ або чобôтъ на мѣру. — Замовленя точно высылає ся.
4791 1—?
Зъ глубокимъ поважаньемъ
П. МАРТИНÔВЪ
у Львовѣ, ул Руска ч. 3.

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 15 серпня.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского I. емісіи
Головна выграна 45.000 зр.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.
ПРОМЕСЫ на тѝ льосы по 1·50 зр.

Тягненье 1 вересня 1893.
Льосы кредитовѝ (Credit-Lose)
Головна выграна 15 000 зр.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 10 зр.
ПРОМЕСЫ на тѝ льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКѝ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА
Головна выграна 15.000 зр.
Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)
Головна выграна 10.000 зр
Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

П. Т. Однорôчнымъ Охотникамъ

доставляє
елеґантныхъ и гарныхъ мундурôвъ
4796 1 6 *фірма*
Г. РОЗЕНТАЛЬ,
ц. к. надворный доставець, вôдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною
у Львовѣ при улици Коперника ч. 9.
Спеціяльнѝ цѣнники на жаданье даромъ и оплатно.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
и опроцентовує ихъ по
$4^1/_2$% на рôкъ.
2219

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ
ФЕЛОНЫ
высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.
Благовонне Кадило Королѣвске $^1/_2$ клґр. 60 кр.
Кадило француске $^1/_2$ клґр. 1 зр. 20 кр.
Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моєи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моєи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моєю фірмою послугувати ся то прошу єго уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ.
4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ — ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 166. Львôвъ, Второкъ 27 липня (8 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльній вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ анкетѣ промысловôй переслухувано въ суботу послѣдну партію тыхъ знатокôвъ, котрыхъ запрошено въ наслѣдокъ ихъ реклямацій. На засѣданю анкеты явили ся: Панна Двожакъ (зъ товариства робôтникôвъ и робôтниць ткацкихъ у Вѣдни); Геніґ (зъ товариства ножôвникôвъ въ Штайнбахъ-Ґрінбурґѣ, въ горѣшнôй Австріи); Ваґенбіхлеръ (рѣзникъ зъ Цель надъ озеромъ въ Зальцбурзѣ); Вайсъ (зъ Стиріи); Бравнъ (шинкарь зъ Градеца); Пуцъ (католицке товариство челядникôвъ въ Градци); Цавбекъ (капелюшникъ въ Фельдкірхъ); Цанґерле (зъ Инсбрука); Кіршбавмеръ (зъ Боценъ); Люґеръ (зъ Блюденцъ); Валентініо (зъ Гориціи); Анджело Касаґранде (зъ робôтничого товариства „Delatno Druźstwo“ въ Гориціи). — Зъ выимкою панны Двожакъ, обохъ знатокôвъ зъ Гориціи и знатока Бравна, высказали ся всѣ за обовязковымъ испытомъ челядникôвъ и майстрôвъ и зазначили важнôсть фахового образованя. Панна Двожакъ противилась доказови уздôбненя. Богато дѣвчатъ — казала она — выступивши зô школы ходить на науку промыслову; часъ науки ѣсть и для дѣвчатъ назначеный на три роки. Коли-жь родичѣ бѣдній, що звычайно бувае, то не можуть удержувати дѣвчины цѣлій три роки. Она зневолена длятого выступити зъ науки й ити до якои фабрики, щобы щось заробити; коли-жь такôй дѣвчинѣ не стае лишь пôвъ року дô скôнченя науки, а она по якôмсь часѣ мае нагоду вернути до першого занятя, котрого учила ся, то стрѣчае трудности, бо не може выказати ся доказомъ уздôбненя тому, що не вôдбула цѣлыхъ три роки науки. — Пос. о. Ебенгохъ запытувавъ знатокиню, чи она була бы й тогдѣ противна испытови челядникôвъ, коли не звертати бы уваги на певный часъ науки, лишь на технічне и теоретичне образованье. — Панна Двожакъ сказала на то, що й тогдѣ противилась бы тому, бо не мае поруки, що се выйшло бы робôтницямъ въ користь. Одна кравчиня пр. що кôлька лѣтъ працювала въ Будѣвицяхъ, не могла у Вѣдни дôстати роботы, бо не мала доказу уздôбненя; она хотѣла у Вѣдни робити испытъ, але ѣи не допустили до того. Дальше запытувавъ пос. Ебенгохъ знатокиню, якъ она думае, чи держава повинна того допильнувати, щобы молодій люде чогось научили ся и якъ то можливе безъ испытôвъ? Панна Двожакъ: Держава повинна подбати о то, щобы родичѣ не потребували журити ся и були въ силѣ давати учити своихъ дѣтей. Пос. Ебенгохъ: А якъ же мае держава о го подбати? — Панна Двожакъ: Нехай держава постараѣсь о то, щобы робôтники и робôтниць могли своею роботою то заробити, що потрѣбне для ихъ удержаня. Коли родичѣ не въ силѣ выховувати своихъ дѣтей, то нехай ихъ выховуе держава. — Тѣ знатоки, що высказали ся за испытомъ, домагали ся, щобы доказъ уздôбненя розширено такожь и на фабрикантôвъ. Знатокъ Цанґерле казавъ: „Мы маѣмо робити зъ себе дурноватыхъ та здавати испыты, а другій, що насъ здирають, не потребують того, длятого, що мають грошѣ и що „зъ любови“ для робôтникôвъ закладають фабрики.“ — Майже всѣ знатоки высказали ся такожь за повнымъ заказомъ філій для продажи.

Коли прийшла бесѣда на помôчникôвъ промысловыхъ, высказувала панна Двожакъ свои погляды на вôдносины промысловій въ довшôй бесѣдѣ. Она заявила насампередъ, що бажала бы розширеня закона о забезпеченю робôтникôвъ на всѣхъ робôтникôвъ и робôтниць безъ выимки, навѣть на тыхъ, що называють ся „слугами“. Богато поменшихъ майстрôвъ приймае дѣвчата нѣбы-то на службу, а вôдтакъ уживають ихъ до всѣлякои роботы по пральняхъ, до машинового вышиваня и шитя, отже чисто до робôтъ промысловыхъ. Они мусять вôдъ 5 год. рано до 10 або 11 год. вечеромъ працювати и дôстають за то платню служниць. Застарѣлій законы службовій зъ 1810 р. не дають имъ нѣ найменшои забезпеки. Такій дѣвчата працюють при роботѣ, шкôдливôй для здоровля якъ н. пр. въ фабрикахъ тютюну, папиру, товарôвъ ґумовыхъ, въ апретурахъ и т. д. Не диво, що середъ такихъ вôдносинъ робôтники кажуть, що всѣ законы на папери не значать нѣчого. Фабриканты можуть зъ робôтниками робити, що хотять. Що-до неи самои, она вôдъ десятого року свого житя пôзнала всѣлякій роботы въ дрôбнôмъ промыслѣ и въ фабрикахъ и знае дуже добре, що для чотирнацять и шѣснацятьлѣтныхъ робôтниць нема нѣякои охороны. Де не подивити ся, всюды не выконують законôвъ такъ, якъ бы то потреба; спускають ся лишь на то, чи робôтникамъ удасть ся самымъ полѣпшити свою долю. Фабриканты ще нѣгде того не зробили, робôтникôвъ и робôтниць не допускають до того, а власти противъ того не выступають. Задля того поставила панна Двожакъ такій жаданя: 1) щобы всѣ працюючій особы мужескогo и женьского рода були пôдтягненій пôдъ шестый артикулъ закона промыслового; 2) щобы міністеръ торговлѣ зробивъ разъ ужитокъ зъ §. 94 зак. промыслового, щобы законъ о забезпеченю робôтникôвъ вôйшовъ дѣйстно въ житье и щобы молодій робôтники и робôтницѣ мали якусь опѣку. Лишь тогдѣ, коли и фабрикантôвъ за непошановане закона карати ся буде строго, не грошевою карою по 25 зр., але арештомъ такъ само, якъ и робôтникôвъ, можна сподѣвати ся, що фабриканты будуть шанувати законы. — Навпослѣдъ заявила ся панна Двожакъ такожь противъ книжокъ робôтничихъ и домагала ся ихъ знесеня. Она доказувала, що коли робôтники будуть мати загальне право голосованя, то будуть тогдѣ могли такожь вплывати и на законодавство. — Пос. Ебенгохъ спытавъ ѣи, якій поглядъ ѣи на палаты робôтничій, а она сказала на то, що робôтники не вдоволять ся ними, бо мають право засѣдати въ радѣ державнôй. На питанье пос. Ебенгоха, чи она такожь за правомъ выборчимъ для женщинъ, сказала она, що коли при роботѣ не дивить ся нѣхто на то, чи то женщина чи мужчина, то такъ само безъ взглядно треба и кождому признати право выбору. Женщина помагае приспорювати податки, то й мае право жадати для себе такихъ самыхъ правъ, якій мають и мужчины.

Въ таборѣ дальматиньскихъ Хорватôвъ мае прийти незабаромъ до порозумѣня. Дотеперѣшній провôдники противныхъ фракцій дальматиньскои соймовои бôльшости, послы Булатъ и Біянхіні думають злучити ся разомъ, щобы сильно поступати.

——

Россія намѣряе удержувати сталу ескадру на Середземнôмъ мори. Супротивъ того, Франція заявила готовôсть отворити одну корабельну стацію для россійскои фльоты. Ся вѣсть выкликала въ турецкихъ кругахъ переполохъ. Порта слѣдить проявы россійскои політики дуже пильно, отже згаданый намѣръ Россіи давъ нагоду до рôзныхъ коментарѣвъ. Вже минувшого столѣтя мала Россія корабельну стацію на Середземнôмъ мори, а именно портъ Магонъ на островѣ Мінорцѣ. Сего столѣтя она подарувала пристань въ сардиньскôмъ портѣ Франціи, тожь теперь хоче зновъ утворити ескадру на середземнôмъ мори. Очевидно Порта не може легковажити значѣня россійскои фльоты и мусѣла бъ звернути увагу на станъ своеи маринарки и приступити до змôцненя крѣпостей въ дарданельскôмъ проливѣ

——

Вѣсти про стрѣчу короля Милана зъ сыномъ Александромъ въ Бѣлградѣ неправдивій. Нѣ король Миланъ не мае такого намѣру, нѣ сей намѣръ не мôгъ бы здѣйстнитись при теперѣшныхъ вôдносинахъ. Звѣстно, Миланъ зрѣкъ ся на все приѣздити до Сербіи, а скупштина надала тому зреченю законне значѣнье. Отже якъ довго законъ буде правосильный, Миланъ може лише на случай недуги сына прибути до Сербіи. Инша рѣчь що-до королевои Наталіи. Выключенье, котре скуштина завотувала противъ неи, мало значѣнье тôлько доти, доки молодый король не вступивъ на престолъ, отже до 13 цвѣтня с. р. Вôдъ того часу королева-мати не може стрѣтити нѣякихъ законныхъ перепонъ, коли-бъ хотѣла прибути до Сербіи и тутъ замешкати.

——

Супротивъ мытовои вôйны починае Нѣмеччина капітулювати. Вчерашній телеґрамы зъ Петербурга принесли вѣсть, що нѣмецке правительство повѣдомило Россію, що хоче навязати переговоры въ справѣ торговельного договору, пропонуючи починъ на день 1-го жовтня. Ту саму вѣсть занотувало „Новое Время“ — „зъ достовѣрного жерела“ и замѣтило, що россійске правительство приймило отсе предложенье и заименувало уже вôдпоручникôвъ до переговорôвъ. Надто россійске правительство заявило, що оно готове розпочати переговоры скорше, якъ 1-го жовтня на основѣ обопôльныхъ уступствъ, однакъ, коли-бъ Нѣмеччина не згодила ся, то и въ сѣмъ случаю Россія не вôдступить вôдъ свого рѣшеня. Сю заяву зô стороны Россіи мотивують тымъ, що она не зносить воѣнного стану, якій вытворивъ ся въ наслѣдокъ россійско-нѣмецкого мытового конфлікту. А зновъ и Нѣмеччина побоялась заколоту, що мôгъ бы повстати за-для мытовои вôйны внутрѣ самои державы и перша зробила пропозицію до переговорôвъ въ справѣ торговельного россійско-нѣмецкого договору. Такъ отже мытова вôйна покôнчить ся мабуть скорше, чимъ того надѣяли ся.

——

Въ процесѣ Banca romana ґенеральный прокураторъ выготовивъ уже актъ обжалованя противъ Танльоня и его товаришѣвъ. Пôсля резіме, оголошеного аґенціею Стефаніого, переступство законного обѣгу нотъ банковыхъ выносить 60,784.792 лірôвъ, а недобôръ въ касѣ, що его покрывали вôдъ 28 грудня 1892 до 4 сѣчня 1893 року, выповнюючи книжку conto corrente фікційными сумами, выносить 28.596,106 лірôвъ. На имена ґубернатора Танльоня и касіера Лязаронього записанй въ conto corrente однаковои высоты квоты 4,900.228 лірôвъ. Оборона обжалованыхъ — каже актъ обжалованя — не годить ся зъ правдою, а впрочôмъ зовсѣмъ не зменшуе ихъ одвѣчальности. Танльоньо и Лязароні складали суперечній зôзнаня. Надто поліція сконфіскувала тайну кореспонденцію Танльоня зъ сыномъ, а змѣстомъ ѣи було порозумѣнье що-до системы обороны. Страты, якій выйшли за-для лихои адміністрациі банку незнатній супротивъ великаньского недобору и переступства обѣгу нотъ. Навпослѣдъ мѣстить актъ обжалованя мотивъ вины кождого обжалованого. На лавѣ засяде одинадцять обжалованыхъ, а мѣжь ними шефъ секціи въ міністерствѣ и комісарь правительства до нагляду емісійныхъ институтôвъ. Розправа вôдбуде ся передъ судьями присяжными и то въ мѣсяци вересни.

Продажь соли.

Не минувъ ще мѣсяць, якъ зачавъ выдѣлъ краевый продавати сôль въ своѣмъ зарядѣ, а вже доходять зъ рôзныхъ сторôнъ голосы, що орґанізація продажи тои соли въ многихъ напрямахъ хиблена. Въ справѣ сеи продажи помѣстила Gazeta Stanisławowska ось яку статью:

„Загальну радôсть выкликала въ цѣлôмъ краю вѣсть, що выдѣлъ краевый заключивъ зъ міністерствомъ торговлѣ умову що-до продажи соли, що продажа та дôстанесь въ руки христіяньскій и охоронить людъ вôдъ вызыску, що принесе фондови краевому матеріяльну користь а приватнымъ трафікантамъ соли подасть способъ до житя. Ледви выдѣлы повѣтовій зарядили орґанізацію въ тôй справѣ, а вже зголосило ся множество охотникôвъ, котрій добивали ся о трафіки сôльній та завистнымъ окомъ глядѣли на щасливыхъ, що дôстали трафіки По двохъ тыжднях ситуація цѣлкомъ змѣнила ся, рожевій надѣѣ розплылись у воздусѣ и наставъ гôркій завôдъ.

Въ Галичинѣ всюдинôй, спеціяльно же на Покутю, справа сôльна дуже завела а то задля конкуренціи жидôвскои и поведеня управителѣвъ жупъ. Якъ звѣстно, закупивъ выдѣлъ краевый сотку топокъ по 9 зр. 4 кр., означивъ кошть доставы въ кождомъ повѣтѣ, надто рабатъ для трафіканта и цѣну, по якôй топка мае продаватись. Ось примѣръ: Въ мѣсточку Кутахъ означивъ выдѣлъ краевый головному трафікантови за 100 топокъ 9 зр. 55 кр. коштôвъ а зыску 45 кр. и велѣвъ продавати топку по 10 кр. Жиды выкористали неясну инструкцію выдѣлу краевого, бо купують рôвно-жь въ салінахъ 100 топокъ соли за цѣну продукційну 9 зр. 4 кр., за доставу до Кутъ платять 16 кр. вôдъ сотки, або разомъ 9 зр. 20 кр., а продаючи сотку по 9 зр. 50 кр. (топка по 9½ кр.), мають ще чистого зыску 30 кр. Розумѣѣсь, нѣхто не купуе вôдъ трафіканта, именованого выдѣломъ, бо вôнъ платячи за сотку топокъ 9 зр. 55 кр., мусѣвъ бы хиба 5 кр. до кождои сотки доложити, ѣсли бы хотѣвъ продати по цѣнѣ практикованôй у жидôвъ.

Для заохоты селянъ до купна соли выгадали жиды ще одно дрôбне, але вельми характеристичне средство. Маючи, якъ выказано высше, 30 кр. зыску, додають они до кôлькохъ закупленыхъ топокъ соли ще пару сѣрникôвъ даромъ, тожь не дивниця, що всѣ спѣшать по сôль до жида, бо мають топку о пôвъ кр. дешевше и пару сѣрникôвъ причинку. Бѣдный трафікантъ, зъ уряду установленый, оплачуе тымчасомъ магазинъ, вложивъ якійсь капіталъ въ закупно соли, а сôль стоить и буде стояти, ажь покришить ся и замѣсть зыску принесе лишь велику страту.

Такъ то выглядае de facto продажь соли въ зарядѣ выдѣлу краевого въ повѣтѣ косôвскôмъ; такъ само безперечно въ околицяхъ Делятина и Долины, де сôль продукують. Ѣсли выдѣлъ краевый не постарае ся, що уряды салінарній мають продавати сôль лише трафікантамъ, то цѣла акція выдѣлу краевого хибить и не принесе нѣякого хôсна.“

Вôдтакъ подала Gazeta Stanisławowska ще кôлька загальныхъ замѣтокъ що-до продажи соли;

„Въ повѣтахъ станиславôвскôмъ и товмацкôмъ була стала цѣна соли за топку 10 кр., а ѣсли тутъ и тамъ на селѣ въ коршмѣ та цѣна выносила 11 кр., то було се цѣлкомъ природне, бо достава невеликои скôлькости соли много коштувала. Однакъ селяне радили собѣ въ такій способъ, що купували сôль въ мѣсточкахъ чи то при нагодѣ тыждневыхъ торгôвъ чи при якôй иншôй, а на вызыскъ въ тыхъ новѣтахъ майже нѣколи не жалували ся, хиба бѣдаки, що купували сôль за 2 або 3 кр., тай то хто знае, чи тій жалѣ мали пôдставу. Однакъ помимо тои низькои цѣны заробляли гандлярѣ на соли netto 5 до 8%, а часомъ и бôльше, вôдповѣдно до того, якъ далеко була вôддалена дотычна мѣсцевôсть вôдъ жупы.

Теперь въ обохъ новѣтахъ установивъ выдѣлъ краевый цѣну соли за топку на 10½ кр., а гандлярѣ а властиво заступники продажи заробляють brutto 4%, котрій при увзглядненю всѣхъ філій редукують ся лишь до 2% а навѣть 0%, але натомѣсть мусять зложити кавцію 200—400 зр., мусять удержувати головній склады зô значными припасами соли, мусять мати отворенй склады вôдъ 6 взглядно 7 годины рано до годины 9 вечеромъ, а крôмъ того вести рахунки, кореспонденцію, евіденцію и Богъ знае що ще тамъ зъ часомъ покаже ся потрѣбнымъ.

Давнѣйше одинъ або кôлькохъ торговельникôвъ, зложивши потрѣбну на закупно соли готôвку, высылали зъ нею фôрманки до Калуша, Делятина або Ланчина, а до 12 взглядно 30 годинъ мали вже сôль въ своѣмъ магазинѣ въ такôй скôлькости, яка для консумціи була потрѣбна. И на тôй процедурѣ мали зыскъ торговельники, фôрманы зъ околичныхъ сѣлъ и цѣле населенье, бо мало сôль о пôвъ кр. на топцѣ дешевшу. Нинѣ складъ головный н. пр. въ Станиславовѣ, Товмачи, Отинія и т. д. высылае напередъ грошѣ до Львова до выдѣлу краевого и ледви по 9 або 10 дняхъ дôстане за тій грошѣ сôль до свого магазину и заробляе помимо зложенои кавціи и вкладу въ интересъ сôльный дуже значныхъ фондôвъ, ледви около 2%, а натомѣсть тратять мѣсцевій и околичній фôрманки за-для того, що вôдпавъ дотеперѣшный перевôзъ соли и тратить цѣле населенье за для дорожшои соли. Давнѣйше до веденя торговлѣ соли выстало кôлькасотъ зр., нинѣ треба до того кôлька тысячъ зр. и се все на то, щобы сôль була дорожша. И хто на тôмъ зыскае, ѣсли дотеперѣшній фôрманы и населенье тратять а торговельникъ не зыскуе. Заробляе ґенеральный перевôзникъ або фрахтарь, котрый за кôлька лѣтъ збогатить ся на кошть загалу, бо о скôлько знаѣмо, ґенеральный фрахтарь перенявъ доставу соли для згаданыхъ двохъ повѣтôвъ по цѣнѣ высшôй о кôльканацять кр., а навѣть бôльше на 100 топкахъ вôдъ давнѣйшои цѣны перевôзнои.

Тымчасомъ не ѣсть вылучена анѣ конкуренція въ продажи соли анѣ такожь вызыскъ населеня, именно въ подальшихъ закутинахъ повѣту, де філій не установлено зъ уряду и годѣ було установити за для браку условій, бо найперше выдѣлъ краевый не дôставъ монополю на выключну продажь соли, а вôдтакъ само правительство застерегло собѣ значну скôлькôсть соли до вôльнои продажи; тожь нѣчого дивного, що тій всѣ торговельники, котрій доси продавали сôль, продають ѣи и дальше и то по цѣнѣ низшôй вôдъ краевои, бо ихъ достава соли о много дешевше коштуе, а що одинъ або другій такій торговельникъ допустить ся неретельности, то прецѣ на се нема нѣякои контролѣ и до одвѣчальности не можна его потягнути.

Такъ отже будуть вôдъ теперь головній склады и філіи краевои продажи соли по цѣнѣ высшôй и будуть продажи соли приватнои по цѣнѣ низшôй, а публицѣ вôльно мѣжь ними выбирати.

Чи не було бы розумнѣйше, поручаючи заступництво головныхъ складôвъ, вôддати заступникови такожь доставу соли до власного складу и філіи, або просто выставити ѣму леґітимацію до побору соли зъ якоись жупы и зобовязати его, щобы въ своѣмъ окрузѣ продававъ сôль по тôй и тôй цѣнѣ та щобы соли нѣколи не бракло. Кождый зъ заступникôвъ уладивъ бы ся такъ зъ доставою, щобы и зыскъ мавъ и выдержавъ конкуренцію; однакъ при теперѣшныхъ услôвяхъ ѣсть вôнъ звязаный цѣною, котру за сôль самъ мусить платити, а що на доставѣ не може собѣ вôдбити, то въ дѣйстности буде ще тратити на продажи соли, бо звязаный кавцією, не може пустити ся на неретельнôсть. Станиславôвске повѣтове товариство торговельне обчислило, що мусѣло бы рôчно стратити кôлькасотъ зр. на продажи соли въ складѣ выдѣлу краевого.

Вертаючи до дорогои доставы соли, мусимо зазначити, що заступникъ въ Товмачи лишь въ сей способъ змôгъ утворити приписану скôлькôсть філій въ своѣмъ окрузѣ, що постаравъ ся о пôднаѣмъ вôдъ головного фрахтаря доставы соли зъ жупы, розумѣѣсь за цѣну о кôлька зр. низшу. При теперѣшнôй доставѣ ѣсть ще й та недогода, що въ случаю, ѣсли топки соли будуть пообтовкуванй, заступникъ мае ще того самого дня донести про се до выдѣлу краевого, а сей на основѣ переведеныхъ дохôджень зарядить, що буде уважати вôдповѣднымъ. Ся постанова дуже широка, на котрои

результатъ неразъ дуже довго треба буде ждати; а при простѣйшôй маніпуляціи що-до доставы и продажи соли можна було дуже легко се оминути.

Сенсъ моральный дотеперѣшнои краєвои продажи такій, що щобы зарадити неретельному вызыскови, якій проявлявъ ся спорадично и не перевысшавъ рôчно въ цѣлôмъ краю може кôлькасотъ зр. — мы сотворили цѣлый апаратъ сôльный, що коштує тысячи̂ зр. рôчно, а наслѣдкомъ того, що подорожѣла сôль и загалъ населеня невдоволеный. Щобы убити муху, мы выбудували канону найбôльшого калібра, а зъ неи не убємо мухи."

Отворенье коринтійского каналу.

Дня 6 серпня с. р. довершено велике дѣло для мѣжнароднои торговлѣ отвореньемъ коринтійского каналу. Ґеоґрафічный укладъ Пельопонезу такъ догôдный до сего дѣла, що вже передъ 2520 роками Періяндеръ, тиранъ Коринту, звѣстный убійникъ своєи жѣнки, котрого Греки почислили несправедливо мѣжь сѣмохъ мудрцѣвъ Греціи, роздумувавъ надъ перекопомъ коринтійскои шийки. Всѣ кораблѣ, котри̂ плыли зъ Середземного або Адрійского моря въ напрямѣ Царгороду, мусѣли поневолѣ въ далекôй дорозѣ объѣздити рôгъ Матапану, що найбôльше высуненый на полудне европейского континенту. Такожь по Періяндрѣ носились зъ такими намѣрами ще бôльши̂ тираны, якъ ось цѣсарь Клявдій, Каліґуля и Неро. Сей послѣдный, незвычайно енерґічного характеру, вже майже розпочавъ роботы и безъ сумнѣву бувъ бы ихъ покôнчивъ при недорôвнанôй силѣ Римлянъ, коли въ тôмъ выбухло повстанье, и вôнъ мусѣвъ вертати до Риму. Угорскій родичь, ґенералъ Тіръ, властивый справникъ коринтійского каналу, оповѣдає, що при боцѣ лиману Еґіны побачивъ велике заглубленье ширины 40, а довжины 1500 метрôвъ вôдъ берега моря внутрь шийки, и що се треба уважати починомъ роботы Нерона. Выкопану землю уложено по обохъ бокахъ горізонтально въ стоки, а на тôй цѣлôй дорозѣ пробито скалы до высоты 59 метрôвъ, хочь самый рôвъ досягавъ лишь кôлька метрôвъ глубины. По другôмъ боцѣ шийки можна було помѣтити слѣды копаня на два кільометры вôдъ моря, однакъ незнатнои глубины. А що найцѣкавѣйше, що черезъ цѣлу шийку тягнувъ ся въ простôй лініи цѣлый рядъ закопôвъ глубины вôдъ 3 до 16 метрôвъ, котри̂ вказували трасу каналу вôдъ моря до моря. Однакъ упадокъ и гибель всхôднои державы спинили намѣреный плянъ и ажь въ р. 1500 въ наслѣдокъ архіву въ Венеціи проєктъ зновъ вôдживъ. Але нападъ Туркôвъ ударемнивъ всѣ бажаня. По отвореню суезкого каналу постановивъ ґенералъ Тіръ, приятель Фердинанда Лєссепса, перевести остаточно коринтійскій каналъ. На мѣжнароднôмъ конґресѣ ґеоґрафічнôмъ въ Венеціи въ роцѣ 1881 найшовъ Тіръ дуже горячу пôдмогу, а Лєссепсъ поручивъ єму давнѣйшого директора робôтъ при суезскôмъ каналѣ инжиніра Ґерстера и ще иншихъ вызнатныхъ инжинірôвъ.

Въ наслѣдокъ триґонометричныхъ помѣрôвъ розтягаєсь шийка мѣжь ланцухомъ гôръ, котри̂ межують ся зъ нею на пôвночи и на полудни. Директоръ Ґерстеръ вынайшовъ три напрямы, однакъ рѣшивъ ся на одинъ, що просто годить ся зъ выбраною лінією инжиніромъ Нерона и числить довжины якихъ 6342 метрôвъ а высота 78 метрôвъ надъ поверхнею моря.

Въ часѣ тыхъ передвступныхъ робôтъ ґенералъ Тіръ одержавъ концесію и заснувавъ товариство, котрому вôдступивъ свои права, почôмъ розпочались роботы въ маю 1882 року. Вже майже все кôнчилось, коли въ тôмъ наступивъ крахъ въ 1890 роцѣ, котрый разомъ зъ товариствомъ ескомтовымъ пожеръ богато маєткôвъ и дôткнувъ товариство коринтійского каналу, що мусѣло ліквідувати. Але ще того самого року на розвалинахъ старого товариства утворилась нова спôлка и она довершила дѣло. Инжиніръ Аттіліо Джентеллі зъ Венеціи, котрый въ супроводѣ надинжиніра робôтъ каналу вôдвѣдавъ Истмосъ, оповѣдає, що ти̂ сами̂ машины, котри̂ працювали при суезскôмъ каналѣ робили и тутъ ту саму роботу при послузѣ 2000 грецкихъ и италійскихъ робôтникôвъ.

Вôдъ двохъ рокôвъ шийки майже уже не було. Вода обохъ лиманôвъ, що втиснулась до каналу сполучила оба моря.

Такъ отже довершеный каналъ простягаєсь въ довжинѣ 6320 метрôвъ, ширина єго 22, а глубина 8 метрôвъ — значить таки̂ сами̂ розмѣры ширины и глубины, якъ суезкого каналу. Корабельна плавба легка и певна, бо море по обохъ бокахъ 200 до 300 метрôвъ глубины по правилу спокôйне. Можна певно передбачити, що всѣ кораблѣ, котри̂ дотеперь поневолѣ оплывали рôгъ Матапану, покористують ся каналомъ, тымъ бôльше, що заощаджує ся на дорозѣ зъ Адріи до Пірею 185, а зъ Середземного моря 95 морскихъ миль. Се була интересна сцена, коли передъ кôлькома днями вôдчинено заставки по обохъ бокахъ Истму, а вода кинулась виромъ до каналу.

Надъ каналомъ простягаєсь сталевый мôстъ зелѣзницѣ вôдъ Патрасъ до Атинъ.

НОВИНКИ.

— **Холєра** Gazeta Lwowska пише: Пôсля урядовыхъ вѣстей появила ся холєра на Угорщинѣ такожь въ комітатѣ Мармарошь, въ околици Ясеня (Керешмезе), близько галицкои границѣ, мѣжь робôтниками запятыми при будовѣ зелѣзницѣ Сигôтъ-Вороненка. На першу вѣсть о тôмъ выслало намѣстництво на угорску границю до Яблоницѣ лѣкаря для переводженя ревізіи санітарнои подорожныхъ прибуваючихъ зъ Угорщины и евентуально для десинфекціи занечищенои одежи въ приладѣ десинфекційнôмъ, котрый умысно въ тôй цѣли закуплено. Инспекторъ санітарный д-ръ Ляховичь перебуває въ надвôрняньскôмъ повѣтѣ вôдъ дня 2 н. ст. серпня, щобы припильнувати выповненье дотычныхъ заряджень; змôцнено такожь жандармерію въ тôмъ повѣтѣ. Дня 4 и 5 с. м. зайшли два пôдозрѣни̂ случаѣ недуги: одинъ у робôтника зелѣзничого зъ Пôдлеснева, другій у теслѣ зъ Ямны. Оба недужи̂ померли въ баракахъ шпитальныхъ зелѣзничихъ пôдприємствъ. Обдукція выказала острый нежитъ жолудка и внутренностей (gastro-enteritis acuta); розслѣды бактеріольоґічни̂ ведуть ся. Зъ тои причины выслало намѣстництво трехъ лѣкарѣвъ до повѣта надвôрняньского, щобы наглядали надъ здоровлємъ робôтникôвъ зелѣзничихъ и населеня повѣта, такожь постарало ся намѣстництво, що товариство Червоного Хреста зъ Вѣдня выслало тамъ 3 бараки до переношеня зъ цѣлымъ шпитальнымъ устроєньемъ. Ти̂ бараки перевезено вчера рано въ 5 ваґонахъ пôдъ наглядомъ ротмістра бар. Ліхтенштерна черезъ Львôвъ. Делеґовани̂ намѣстництвомъ урядники, технічный и санітарный, вôдберуть бараки въ Станиславовѣ и вôдставлять ихъ на мѣсце призначеня; они будуть уставлени̂ въ вôдповѣдныхъ мѣсцяхъ здовжь будуючои ся зелѣзницѣ; крôмъ того устроили сами̂ пôдприємства будовы зелѣзницѣ, ще коли починали будову, 5 баракôвъ шпитальныхъ и удержують трехъ лѣкарѣвъ выключно для опѣки санітарнои надъ робôтниками. — Краєвый референтъ санітарный д-ръ Меруновичь выѣхавъ, якъ звѣстно, до надвôрняньского повѣта — Пôсля урядового донесеня, котре надôйшло нинѣ, станъ здоровля въ цѣлôмъ повѣтѣ єсть добрый.

До Dziennik-a Polsk-ого пишуть въ тôй справѣ зъ-пôдъ Доры: Спѣшу зъ дуже грôзною и сумною новиною: Вже вôдъ 8 днѣвъ засыпують насъ рôзни̂ поголоски и вѣсти о надходячôй вôдъ Угорщины до насъ холєрѣ. Урядови̂ розслѣды и зарядженя констатують такій станъ рѣчи: Зъ кôнцемъ липня донесено староству въ Надвôрнôй, що въ Тартаровѣ, мѣжь Микуличиномъ и угорскою границею занедужавъ одинъ зелѣзничій робôтникъ и середъ познакъ зраджуючихъ холєру померъ до 36 годинъ, 2 днѣ пôзнѣйше надôйшла друга вѣсть, що робôтникъ, що працювавъ въ Ямнѣ, коло каменя Кратера такожь нагле занедужавъ и въ короткôмъ часѣ померъ. Выслани̂ лѣкарѣ сконстатували по обдукціи, що другій случай смерти єсть найимовѣрнѣйше азійскою холєрою и зарядили бактеріольоґічни̂ доходженя. Розслѣды, ведени̂ дальше 3 и 4 н. ст. серпня, умысно выслаными лѣкарями, выказали, що вôдъ 27 липня до 3 серпня померло на холєру 10 робôтникôвъ на Угорщинѣ въ вôддаленю 2 миль вôдъ границѣ галицкои та що мѣжь тыми робôтниками занятыми при будовѣ зелѣзницѣ, що має получитись зъ зелѣзницею Станиславôвъ-Вороненка мали бути такожь робôтники зъ Галичины, Дальше сконстатовано ту сумну правду, що Мадяры дôзнали ся о тыхъ случаяхъ ажь зъ устъ нашихъ лѣкарѣвъ, що передъ тымъ не було нѣякихъ сведствъ зарадчихъ въ тôй охрестности, ба навѣть не було правительственного лѣкаря въ тôй сторонѣ. Отже заходить пôдозрѣнье, що робôтники, прибувши̂ зъ Угорщины до Галичины принесли до насъ холєру. Найлѣпшимъ доказомъ того єсть нова страшна вѣсть, выслана лѣкарями, що въ Вороненцѣ надъ самою границею умерло нагло дня 4 серпня 4 робôтникôвъ, а 5 серпня 5 робôтникôвъ середъ познакъ цѣлкомъ холєричныхъ. На похвалу заслугують енерґічни̂ зарядженя староства надвôряньского и намѣстницва. Выслано апаратъ десинфекційный зъ лѣкарями, умѣщено єго въ Яблоници при гостинци недалеко угорскои границѣ и выслано цѣлу тутешну жандармерію, щобы займила всѣ переходы на граници для справленя подорожныхъ до Яблоницѣ, де єсть стація десинфекційна — Найбôльшою перешкодою въ пригнетеню пошести єсть рухъ робôтникôвъ, що заєдно переносять ся зъ мѣсця на мѣсце. Єсли пошесть въ самôмъ зачатку не дасть ся скоро пригнести цѣлковитымъ замкненьемъ угорскои границѣ и незвычайною, точною контролею надъ кôлькатысячною товпою робôтникôвъ, що працють на цѣлôмъ просторѣ вôдъ Станиславова до границѣ угорскои, надъ ихъ найнужденнѣйшимъ помѣщеньемъ и харчемъ; або єсли не перерве ся якъ найскорше — хочь бы й деякими жертвами — дальшои будовы зелѣзницѣ, заки пошесть скрѣпшає и заки напливову товпу робôтникôвъ здесяткує, — тогдѣ не можемо вже дальше сумнѣвати ся о дуже грôзнôй небезпечности для цѣлого краю. — Ти̂ сами̂ вѣсти дôстали й мы вôдъ нашого кореспондента зъ Коломыи. Пôсля него мала холєра появитись въ Вороненцѣ, Микуличинѣ и Ямнôй. Заходить велика небезпечнôсть, що жиды занесуть пошесть до Коломыи, бо мѣжь зелѣзничими робôтниками єсть цѣла хмара жидôвскихъ крамарѣвъ и шинкарѣвъ, що на вѣсть о холєрѣ утѣкають на всѣ боки.

— **Шѣснацять выпадкôвъ смерти въ водѣ** за послѣдныхъ два тыжднѣ лучило ся въ Галичинѣ, головно за-для неосторожности. Въ Розгôрчи, въ стрыйскôмъ повѣтѣ, 14-лѣтный Иванъ Гонякъ гнавъ худобу зъ пасовиска черезъ рѣку Стрый и притôмъ утопивъ ся. — Пôдъ Сулятичами, въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ, утопивъ ся въ Свѣчи пятилѣтный сынъ Яця Яворского. — Въ Илинцяхъ, въ снятиньскôмъ повѣтѣ, утопила ся жѣнка Миколы Малофія. Мала 46 лѣтъ, лишила 5 дѣтей. Послѣдными часами терпѣла она часто на задуму. — Въ Кобакахъ, въ косôвскôмъ повѣтѣ, утопивъ ся 18 лѣтный Михайло Негрукъ, сынъ селянина, пôдчасъ купелѣ. — На обшарѣ двôрскôмъ въ Долинѣ, въ сянôцкôмъ повѣтѣ, впала въ кирницю 4-лѣтна донька Олексы Заблоцкого и утопила ся. — Въ Иваню, въ залѣщицкôмъ повѣтѣ, утопивъ ся 6-лѣтный Иванъ, сынъ Василя Бабинця, купаючи ся въ Днѣстрѣ. — Въ Слободѣ, бережаньского пов., утонувъ въ кирници Павло Свѣтенькій, котрый, якъ кажуть, кинувъ ся тамъ зъ розпуки, що єго взяли сего року до войска. — Въ Руднику, въ пискôмъ повѣтѣ утопивъ ся пятилѣтный сынъ Осипа Штабы, вылѣзши на сплавъ на Сянѣ и впавши въ воду. — Въ Пальчинцяхъ, у збаражскôмъ повѣтѣ, гнавъ 9 лѣтвый Павло Каштеля волы до ставу, розôбравъ ся на березѣ, вчепивъ ся вола за хвôстъ и заплывъ зъ нимъ на глубоку воду. Тамъ вôлъ выхопивъ ся єму зъ рукъ и хлопець утопивъ ся. — Въ Балинцяхъ, въ коломыйскôмъ повѣтѣ въ рѣцѣ Чернявѣ хотѣвъ 6-лѣтный Кароль Курилюкъ выломити собѣ прутъ зъ дерева надъ рѣкою. Притôмъ упавъ въ воду и утопивъ ся, — Въ Волсвинѣ, въ сокальскôмъ повѣтѣ, переѣзджаючи човномъ рѣку Бугъ потопили ся 60-лѣтный господарь и 18 лѣтный сынъ єго. Тѣло сына цѣлый тыждень шукали и не найшли, а батька найшли. — Въ Суховоли, въ брôдскôмъ повѣтѣ, лишена безъ дозору дволѣтна дитина Василя Голиновского упала до рѣчки и утопила ся. — Въ рѣкахъ захôднои Галичины утопило ся послѣдными днями троє людей.

— **Впроваджуванье коней зъ Россіи** Намѣстництво галицке позволило зъ огляду на теперѣшнный станъ носатизны на пограничу россійскôмъ впроваджувати конѣ зъ Россіи черезъ Белзець, Буды збаражски̂, Броды и Пôдволочиска. Черезъ Угринôвъ не вôльно и дальше впроваджувати до краю коней, призначеныхъ до торговлѣ.

— **Баронъ Жигмонтъ Ромашканъ**, членъ палаты панôвъ померъ вчера по полудни на закаженье крови. Лишивъ значный маєтокъ въ повѣтѣ стрыйскôмъ и домы у Львовѣ. Свому братови Францишкови Ромашканови записавъ одно село, а друге Володисл. Залескому, сынови міністра. Свому льокаєви записавъ 20 000 зр. и половину цегольнѣ „Стилєрôвки", оцѣненои на 120.000 зр. Другу половину цегольнѣ записавъ свому управителеви. Крôмъ сего установивъ помершій кôлька леґатôвъ. Бар. Ромашканъ не бувъ женатый.

— **Самоубійство.** Оногды повѣсивъ ся у Львовѣ капраль 11 полку артилєріи Фр. Крушиньскій. Причиною самоубійства мавъ бути жаль до старшины.

— **Горячій дощь.** „Прикаспійскій Край" доносить, що коло стаціи Динскои при владикавказкôй зелѣзници упавъ такій горячій дощь, що зваривъ листье на деревахъ, а збôже почорнѣло на пни.

— **Дрôбни̂ вѣсти.** Дня 10 н. ст. серпня вôдбуде ся въ Теребовли вѣнчанье п. Василя Левицкого, окôнченого богослова, зъ панною Єленою Вакулиньскою.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр

— **Вôдзначеня** Цѣсарь надавъ рушникареви I-ои клясы при баталіонѣ обороны краєвои въ Коломыи Людв. Дзюрѣ срѣбный хрестъ заслуги зъ короною.

„Телеграмы Дѣла"

Вѣдень 8 серпня. Вчера вôдбули ся нарады австро-угорскои мытовои комісіи въ справѣ торговельного австро-россійского договору. — Заборона вывозу пашѣ незадовго бути знесена.

Буда-Пештъ 8 серпня. До Nemzet-у доносять, що цѣсарь має поручити керму міністерства вôйны секційному шефови того-жь міністерства бар. Мерклеви ажь до дальшого рѣшеня.

Цірихъ 8 серпня. Нѣмецки̂ и швайцарски̂ соціялісты ухвалили не допустити до участи въ конґресѣ тыхъ соціялістôвъ, котри̂ не репрезентують нѣякого товариства. Выключени̂ будуть апелювати до конґресу. Такожь ухвалено выключити анархістôвъ. Ся ухвала выкликала хвилеви̂ забуреня.

Парижь 8 серпня. Въ Парижу новый скандалъ. Секретаръ поліціи Діпа оголосивъ сензаційну брошуру въ панамскôй справѣ, въ котрôй доказує, що правительство заборонило увязнити Артона, хочь велѣло про око єго слѣдити.

Берлинъ 8 серпня. Россія наложила мыто на нѣмецки̂ товары, спроваджувани̂ фінляндскими портами.

Лондонъ 8 серпня. Въ пятницю прийшло до вымѣны ратифікаціи угоды, заключенои мѣжь Францією а Сіямомъ. Францускій посолъ въ Банґкоку обнявъ зновъ урядъ. — Властителѣ копалень въ Уельсъ згодили ся на $1^1/_2$ процентове пôдвысшенье платнѣ рудокопныхъ робôтникôвъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Хв. Кас въ Бôб.** Вписано за II. ане за III. квар. — **Вп. А. Кач. въ Мед.** Бракуючихъ аркушôвъ уже не маємо. — **Вп. И. Пас. въ Хир.** До кôнця II. кв. прийде ще 1·40 зр. — **Вп П. Км. въ Пер.** Бажаныхъ аркушôвъ уже не маємо. — **Вп. І. Банд. въ Рог.** Мы одержали 26. цвѣтня за I. квар. 4·00 зр. тожь похибки не може бути. — **Вп. И. Бож. въ Рок.** До кôнця року. — **Вп К Стр. въ Бр. нов.** Ще 3 зр. — **Вп. А. Мат. въ Ляш** Не одержали. — **Дописувателеви зъ-надъ Полтвы.** Дописи про крамницю мы не дôстали; просимо о обѣцяне. — **Вп. А. Твер. въ Дрог.** До падолиста. — **Вп. Ю. Ман въ Рав. рус.** Одержали.

Надôслане.

КАВЧУКОВЫЙ ПЛЯСТЕРЪ НА НАГНÔТКИ. Сей плястеръ не мѣстить нѣякихъ шкôдныхъ субстанцій и дѣлає скоро, певно и лагôдно, не выкликуючи нѣякого болю. Цѣна коробки 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильни̂, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всяки̂ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котри̂ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 5—?

Фільтры угляни̂ до чищеня воды по зр. 2, 3·50, 4·50, 6·50 и 7·50

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстровани̂ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 33—180

ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

БАДІЯНКИ

пôвъ клґ. **60 кр.**, цукры десерови̂ **1 зр**, кармельки **60 кр.**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4758

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложени̂ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.

При замовленяхъ просить ся [до 1 н. ст. сѣчня] адресувати:

„Выдѣлъ товариства Львôвскій Боянъ" у Львовѣ улиця Вôрменьска ч. 27.

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

71—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 64—?

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ. Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ"

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

входъ такожь зъ улицѣ Тихои

поручає лишь найлѣпши̂ роды Цейлонъ, Мокку и Американьску, по цѣнахъ гуртовныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белой. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 167. Львôвъ, Середа 28 липня (9 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямація неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

П. Иванъ Франко про розвязанî вѣденьскî академічнî товариства „Сѣчь“ и „Буковину“.

Зъ нагоды розвязаня вѣденьскихъ академічныхъ товариствъ „Сѣчи“ и „Буковины“ помѣстивъ п. Иванъ Франко въ остатнôмъ выпуску „Народа“ ширшу статью зъ оцѣнкою обохъ тыхъ товариствъ. Изъ сеи статьѣ наводимо тî уступы, котрî написавъ п. Франко на основѣ личного свого нагляду въ часѣ цѣлорôчного пробутку у Вѣдни. Въ тыхъ уступахъ старавъ ся авторъ бути обєктивнымъ и длятого они мѣстять въ собѣ богато цѣкавого про товариство „Сѣчь“ въ остатнôмъ часѣ пôдъ проводомъ радикалôвъ и про бібліотеку Сѣчову, якъ такожь про товариство „Буковину“. Вкôнци цѣкавый єсть поглядъ автора и на те: на скôлько користно єсть для рускои молодежи удавати ся на студіи до Вѣдня:

П. Франко пише:

Въ початку 1890-ыхъ рокôвъ галицко-рускій радикалізмъ внѣсъ въ „Сѣчь“ нову духову течію. Та ся течія оказалась надто слабою для того, щобъ двигнути „Сѣчь“ до нового житя. Радикалізмъ галицко-рускій є выплывомъ не стôлько широкихъ науковыхъ теорій, скôлько детальнымъ пôзнаньемъ потребъ и бажань самого галицко-руского народу. Се напрямъ якъ найтѣснѣйше звязаный зъ мѣсцевыми галицко-рускими обставинами політичными, громадскими и економічными; проґрама єго, въ значнôй части тôлько системізованье того, чого бажає и домагає ся самъ нарôдъ, не може вдоволити людей широкихъ теорій и простолінійныхъ доктринъ, выдає ся имъ у многому неконсеквентною и сорокатою. А традиція „Сѣчи“ лежала именно такожь въ широкихъ идеяхъ, котрî впрочôмъ часто бували тôлько широкими фразами. Отъ тымъ то не диво, що й радикальна проґрама швидко дочекала ся вôдъ товаришѣвъ „Сѣчи“ критики власне зъ того боку. Однî примѣрювали єи до проґрамы соціяльнои демократіи, другî до крайне націоналістичныхъ проґрамъ въ родѣ молодоческои „короны св. Вацлава“; для одныхъ и для другихъ наша проґрама выйшла за короткою, однî и другî вносили въ неи свои поправки, котрî въ бôльшôй або меншôй мѣрѣ змѣнювали всю єи суть. Розрывъ Австріи на самостôйнî національнî державки зъ осôбными міністерствами и парляментами — и пролєтаризація масъ мужицкихъ якъ пожаданый ступѣнь до соціяльно-демократичного идеалу — отсе два полюсы до котрыхъ зводила ся Сѣчова критика нашои проґрамы; интересно, що оба тî полюсы часто сходили ся и годили ся въ однôй и тôй самôй головѣ, але звѣстно, якъ идеѣ зовсѣмъ далекî и фантастичнî, не ворушили чутя и не обовязували до нѣчого практичного.

Оттымъ то не диво, що выголошуючи такî теоріи та займаючись своими фаховыми студіями [переважно медициною], товаришѣ „Сѣчи“ у всѣхъ иншихъ поглядахъ оставали ся въ переважнôмъ числѣ людьми зовсѣмъ неосвѣчеными, Галичанами и рутенцями въ повнôмъ значѣню того слова. Вôддаючи ся пильно „студіованю житя вѣденьского“ по ресторанахъ, кнайпахъ та кафе-шантанахъ [по мѣрѣ грошевыхъ засобôвъ], бôльшôсть ихъ по кôльколѣтнôмъ побутѣ такъ и выѣзджала зъ Вѣдня, побувавши хиба разъ-другій для цѣкавости въ обохъ надворныхъ музеяхъ а не бувши анѣ разу въ надворнôй бібліотецѣ. Навѣть въ університетскôй бібліотецѣ дуже рѣдко можна здыбати Галичанина-Русина Богатî матеріялы, нагромадженî у Вѣдни для вывченя не тôлько загально-европейскихъ справъ, але навѣть спеціяльно Галичины для нашихъ Сѣчовикôвъ за ввесь часъ истнованя товариства були terra incognita; про те, щобы хто-небудь зъ нихъ трѣбувавъ добрати ся до архівôвъ, до рукописныхъ збôрокъ и т. п. — навѣть мовы не було.

Въ звязку зъ тымъ стоить ще одна справа дуже важна и дуже делікатна На вѣдомôсть про розвязанье „Сѣчи“ кождый, хто близше знавъ се товариство, заразъ подумавъ, що стане ся зъ бібліотекою „Сѣчи“? Бібліотека ся довго становила гордôсть и славу того товариства; исторія єи збогаченя особливо книжками россійскими розказана була неразъ п. Драгомановымъ, мѣжь инчимъ и въ єго Споминахъ. Пôсля всего, що писано и говорено про ту бібліотеку выробила ся загальна думка про єи добôрнôсть и єи велике цивілізаційне значѣнье. Нехай вôльно буде менѣ, по докладнôмъ оглядѣ тои бібліотеки, не довго передъ розвязаньемъ „Сѣчи“, сказати своє слово про єи теперѣшный станъ и єи значѣнье.

Бібліотека „Сѣчи“ въ теперѣшню пору зовсѣмъ не велика: она мѣстить ся въ шести невеличкихъ шафахъ, далеко не щѣльно заставленыхъ книжками. Та се ще не значило бы нѣчого. Далеко гôрше те, що она зовсѣмъ не добôрна. Въ єи складѣ вôдбивъ ся ненормальный розвитокъ товариства. Широкî замахи въ рôзнî боки безъ выдержки хочь-бы въ однôмъ. Въ часы заинтересованя дарвінізмомъ закуплено кôлька праць природничихъ, выписано гарный журналъ дарвіністичный „Kosmos“, та по 2—3 рокахъ подобанье скôнчило ся, выписуванье журнала перервано по половинѣ року, одержаныхъ выпускôвъ абсолютно нѣхто не читавъ, усѣ нумеры звязано мотузочкомъ и якъ купу непотрѣбного паперу зложено на дно шафы Въ иншôмъ часѣ хтось зъ товаришѣвъ вычитавъ, що выходить цѣнне выданье „Allgemeine deutsche Biographie“. Давайте выписати єго! И выписали, одержали кôльканацять выпускôвъ и перервали мабуть на половинѣ буквы *Д*. Бо й по що було далѣ выписувати, коли виданье є въ кождôй публичнôй бібліотецѣ мѣжь пôдручными, коштує богато, а въ додатку въ самôй „Сѣчи“ абсолютно нѣхто нимъ не интересувавъ ся, такъ що одержанî выпуски такъ само якъ и „Kosmos“ навѣть не оглянувши, зъ книгарскими квітанціями пôдъ обложками, звязано мотузочкомъ и якъ другу оздобу бібліотеки положено на дно шафы и зъ часомъ похоронено пôдъ купою всякихъ такъ само непотрѣбныхъ паперôвъ.

Взагалѣ у всѣмъ складѣ бібліотеки, де добору книжокъ доконували самî Сѣчовики, видно крайный неладъ, бракъ провôднои думки, ділєтантске хапанье въ рôзнî боки, инодѣ купованье книжокъ бôльше для моды, нѣжь зъ потребы, бракъ комплєтôвъ, що свѣдчить о браку постôйного интересу для даного выдавництва.

Бôльше систематичности видно въ доборѣ книжокъ присланыхъ изъ Россіи: тутъ справдѣ пôзнати, що добирали книжки тямущî люде. Рядъ выдань по исторіи, кôлька збôрокъ етноґрафічныхъ матеріялôвъ южнорускихъ, великорускихъ и бѣлорускихъ, де-що книгъ по статистицѣ, соціяльнымъ справамъ россійскимъ, якъ община и т. и., рядъ цѣнныхъ журналôвъ поступового напрямку, коллєкція лѣпшихъ россійскихъ беллєтристôвъ. Якъ бачите, добôръ такій, що може зъ найлѣпшого боку зарекомендувати россійску культурну роботу. И справдѣ треба сказати, що се й є а властиво була найцѣннѣйша часть Сѣчовои бібліотеки, и що именно та часть мала чималый вплывъ на розвитокъ літературного смаку въ самôй Галичинѣ [оговорюсь заразъ и мотивувати-му дальше, що тутъ и тамъ вплывъ той все таки бувъ зглядно досыть невеличкій и не тривкій]. Особливо беллєтристика россійска читана була пильно Сѣчовиками, а ще пильнѣйше ихъ свояками и своячками въ Галичинѣ: розъѣзджаючи ся до краю на вакаціи, они возили зъ Вѣдня творы россійскихъ беллєтристôвъ зъ собою до Галичины и тутъ они йшли зъ рукъ до рукъ — и дуже часто не вертали вже до першои руки. Отъ тому то ся именно часть Сѣчовои бібліотеки є нинѣ тôлько масою фраґментôвъ и шматочкôвъ здекомплєтованыхъ выдань. Новѣйшихъ выдань нема, а зъ давнѣйшихъ полишали ся хиба розрôзненî томы. Хотѣвши нинѣ зъ тои купы врывкôвъ зробити щось похоже на бібліотеку, треба бôльшу часть книжокъ справляти на ново.

Пощастило ся й журналамъ: бодай на деякихъ видно слѣды, що въ товариствѣ интересували ся ними. Книжки деякî переплетено [а може они й присылались такими зъ Россіи?], на деякихъ переплетеныхъ видно, що ихъ читали: картки декуды порозрѣзуванî. Та все-таки загаломъ сказати можна, що того, що въ тыхъ журналахъ було найинтереснѣйше для освѣченого чоловѣка и Славянина, нѣхто въ Сѣчи не читавъ, що про комплєтованье рôчникôвъ журналôвъ дбали мало, а про старанне ихъ захованье ще менше. Книжки переважно не переплетенî, пообрыванî, покиданî якъ-будь. Про етноґрафічнî, статистичнî и иншî того рода працѣ и матеріялы нѣщо й говорити: ними въ „Сѣчи“ нѣхто не цѣкавивъ ся: якъ ихъ прислано зъ Россіи, такъ они не порозрѣзуванî, неруш нî стоять и доси.

Скажу коротко: на мене, бібліофіла, бібліотека „Сѣчи“ въ тôмъ станѣ, якъ є теперь, зробила дуже сумне и прикре вражѣнье. Що теперь товаришѣ Сѣчовî зъ неи дуже мало користали, сего не треба й додавати. Теперь бібліотека „Сѣчи“ въ самôй „Сѣчи“ и у Вѣдни не має й того значѣня, яке мала або могла мати передъ 20 роками. Для захôдно-европейскихъ літературъ тамъ є величезнî бібліотеки: університетска и надворна; ся остатня має надто богатый засôбъ книгъ ческихъ, польскихъ, галицко-рускихъ, словеньскихъ и хорватскихъ, котрî дôстає обовязково; про повноту и добре перехованье екземплярѣвъ нѣщо й говорити. А що-до книгъ россійскихъ, сербскихъ, болгарскихъ, румуньскихъ и т. и., загаломъ що-до книгъ по славянознавству, то бібліотека „Сѣчи“ є по просту дитячою играшкою супроти тои бібліотеки, яку заснувавъ и въ протягу кôлькохъ лѣтъ згромадивъ професоръ Яґичь при славяньскôй семинаріи на університетѣ вѣденьскôмъ, а вступъ до тои бібліотеки якъ такожь до богатои приватнои бібліотеки самого проф. Яґича такъ само легкій, якъ и до бібліотекъ публичныхъ.

Коли-бъ наказъ розвязаня „Сѣчи“ не бувъ скасованый, то по статутамъ бібліотека мала бы перейти у Львôвъ на товариство им. Шевченка. Хто знає, чи се й не було бы найлѣпше. Для держаня и систематичного доповнюваня бібліотеки конче потрѣбне є товариство людей осѣлыхъ въ однôмъ мѣсци; таке товариство, якъ „Сѣчь“, де що року прибувають и вôдбувають новî члены, головно люде молодî и мало освѣченî, для того зовсѣмъ не надає ся. А треба знати — говорю се особливо для Россіянъ, котрî пôдъ назву товариства пôдкладають звычайно свои россійскî понятя — що товариство студентске у насъ зовсѣмъ ще не значить звязокъ людей однаковыхъ поглядôвъ и интересôвъ духовыхъ, отже и людей спосôбныхъ и охочихъ до якоись спôльнои духовои працѣ. У насъ вступають звычайно въ товариство студентске, особливо у Вѣдни, всѣ студенты однои народности, а коли они навѣть дѣлять ся на вôдтѣнки політичнî, якъ „Сѣчь“ и „Громада“, то звычайно буває такъ, що въ кождôмъ товариствѣ є 1—2 люде зъ бôльше або менше выроблеными думками, провôдники, а решта иде за ними зъ особистого уподобаня, мало входячи въ аналізъ якихъ-небудь політичныхъ або другихъ думокъ. Нашî товари-

---

5)

Француске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр).

(*Дальше.*)

— Я не женивсь бы безъ любови, — одвѣтивъ вôнъ.

Мадамъ де Тельманъ почула тогдѣ, що не було що говорити. По єи гадцѣ чоловѣкъ, що при кôнци девятнацятого столѣтя заявивъ, що хоче женити ся тôлько зъ любови, бувъ вôдповѣднымъ до заведеня божевôльныхъ.

— Коли васъ такъ пече женити ся въ чужôмъ народѣ, — вôдозвалась зновъ она, — коли вашî краянки за мало добрî для васъ, то оженѣть ся зъ американскою дѣдичкою. Ихъ тутъ багато; я васъ познакомлю зъ кôлькома. Прийдѣть на обѣдъ нинѣ вечеръ. Нинѣ буде чудова місъ Блобсъ. У неи міліоны, она красна и убирає ся добре.

— Я не люблю Американокъ — сказавъ вôнъ, — они за голоснî и не паньскî.

— Зовсѣмъ нѣ — сказала віцеґрафиня. — Місъ Блобсъ дуже спокôйна, однакъ розумѣє ся, она була всюды и видѣла все, то-жь она може говорити. Я гадаю, що ваша коханка може сказати хиба „тату“, „мамо“.

— Єи невиннôсть є найбôльшою єи принадою, я тоє признаю — вôдповѣвъ.

— Такъ, однакъ въ хвили, коли она вôддасть ся, не буде вже невинною — замѣтила мадамъ де Тельманъ. — И єсли лишь се єи одинока принада, погадайте, що за житье вы готовите для себе

— Вы даєте дуже злу раду, — засмѣявъ ся вôнъ — и я не хочу васъ бôльше слухати. Я живъ теперь въ раю и позôстану тамъ такъ довго доки вно буде можна.

— И вы сегодня не прийдете на обѣдъ?

— Нѣ, дякую вамъ. Нинѣ ихъ послѣдный вечѣръ. Они выѣзджають завтра; по ихъ вôдъѣздѣ я вôдвѣдаю васъ.

— Добре, добре, лишь не вяжѣть ся, коли ще того не зробили.

По сѣй бесѣдѣ вôнъ завѣвъ єи до приятелѣвъ, радъ що вырвавъ ся вôдъ єи языка и не заразивъ ся єи свѣтовыми цинічными поглядами на супружество. Вôнъ радъ бувъ, що не належавъ до того товариства, радъ що увôльнивъ ся вôдъ женщинъ, котрî жили тôлько для розрывки и утѣхи... А прецѣнь, коли роздумавъ, спостерѣгъ въ тôмъ, що она сказала, що були певнî рѣчи, котрî уважавъ правдивыми. Супружества межи людьми рôзныхъ народностей рѣдко выходили на добре. А дальше, звычаѣ и обычаѣ Анґліи и Франціи були цѣлкомъ вôдмѣннî, и вôнъ мôгъ бы пôзнати за пôзно, що помыливъ ся. Вôнъ послухає єи рады и не буде вязати ся. То-жь коли по вôдъѣздѣ Кляры почує, що єи любить, и що житье, було бы незноснымъ безъ неи, тогдѣ буде часъ освѣдчити ся; розвага радила єму призадумати ся.

Вôнъ вернувъ зновъ до Кляры, она глядячи на єго розмову зъ мадамъ де Тельманъ, добачила въ тôмъ обопôлне залицянье и почула вже першу прикру хвилю любови. Она видѣла, якъ они балакали и смѣяли ся, и зовсѣмъ природно, думала, що красна мала женщина, котра такъ добре користувалась своими очима, старала ся єго причарувати. Она пробовала говорити однакъ тая гадка, що вôнъ бавивъ ся може лѣпше зъ тою женщиною, якъ мôгъ бавити ся зъ нею, спровадила ѣй глухій бôль на серци.

— Вы выграли при послѣднôмъ перегонѣ? — спытала она.

— Я не ставивъ теперь, — вôдповѣвъ вôнъ. — Я говоривъ зъ знакомыми.

— Я видѣла, що вы говорили зъ якоюсь панею, — сказала она, не могучи запанувати надъ цѣкавостію. — Она красна

— Такъ — вôдповѣвъ, — она була красною передъ кôлькома роками, однакъ уже недуже молода.

— Она замужна? — спытала Кляря.

— Замужна — вôдповѣвъ вôнъ лаконічно.

— А вы давно знакомî зъ нею?

— Досыть давно — сказавъ усмѣхаючись, а потôмъ додавъ: — Чи она васъ такъ интересує?

— Менѣ здавало ся, що она васъ интересує — вôдговорила Кляра зарумянившись мимоволѣ, та и не добра на себе саму, що высказала своє невдоволенье.

— Противно, — она мене не интересує анѣ на волосъ — сказавъ вôнъ емфатично, дивлячи ся ѣй просто въ очи.

— Вы, здаєсь, мали богато говорити зъ нею — замѣтила Кляра.

— Она просила мене на обѣдъ и я вôдмовивъ; то бувъ менше-бôльше змѣстъ нашои розмовы. — Опôсля додавъ: — Она оповѣдала, що побачу тамъ красну Американку зъ міліонами, вправдѣ не пояснила, чи тотî міліоны — доляры, франки чи фунты, — однакъ я навѣть мимо тои заохоты вôдмовивъ.

— Пощо-жь вы вôдмовили, — спытала Кляра.

— Бо нинѣ вашь послѣдный вечѣръ и я хотѣвъ остати зъ вами.

— Се дуже кречно зъ вашои стороны, однакъ менѣ прикро, що вы мусѣли для насъ робити зъ себе жертву.

— То була бы жертва для мене обѣдати зъ панею де Тельманъ, одвѣтивъ вôнъ, — але зъ вами остати се нѣяка жертва для мене.

Кляра утѣшилась, коли почула сî слова. Она чувствовала, що сли Французка тріюмфувала, то тріюмфъ бувъ лише хвилевый; однакъ она сподѣвала ся учути щось выразнѣйшого, закимъ вôдъѣде. Може вôнъ тôлько кокетувавъ єи цѣлый часъ, а коли она вôдъѣде, пôйде на обѣдъ до малои віцеґрафінѣ и вкôнци оженить ся зъ американьскою дѣдичкою. Але-жь нѣ! вôнъ певно любивъ єи такъ, якъ она любила єго, цѣлымъ серцемъ и цѣлою душею. Вôнъ не мôгъ бути такъ жорстокимъ, щобы роздерти єи серце, коли ставъ паномъ єго.

Въ вечѣръ по обѣдѣ лєді Даррель говорила зъ нею самою на покладѣ.

— Жалую дуже, що вы вôдъѣздите — сказала она, однакъ мы будемо незадовго въ Гавтонъ-Даррель, отже вы мусите вôдвѣдати и погостити у насъ бодай кôлька днѣвъ, коли вашь отець зможе обôйти ся безъ васъ.

— Зъ найбôльшою охотою — вôдповѣла Кляра.

— Не гнѣвайте ся за то, що вамъ скажу, — говорила дальше лєді Даррель. — Розумѣє ся, мы обоє примѣтили, що панъ де Фонтружь вами дуже заинтересованый, и нинѣ пополудни мôй чоловѣкъ оповѣстивъ менѣ, що вôнъ обѣцявъ приѣхати до насъ на довшій часъ. Видно зъ того, що вôнъ любить и васъ, а зновъ менѣ бачить ся зовсѣмъ справедливымъ, щобы я знала про вашî чувства взглядомъ него, закимъ я могла бы приложити руку до того дѣла.

Кляра не одвѣтила нѣчого; она дивила ся въ землю и не могла зложити вôдповѣди. Не хотѣла сказати, що любить того чоловѣка, котрый самъ не пытавъ єи о тоє, — а зновъ радувалась дуже словами лєді Даррель, що подавали ѣй надѣю побачити єго зновъ такъ скоро.

— Можете говорити зô мною отверто, моя дитино, — звернула ся до неи лєді Даррель, бачучи єи непевнôсть, — видите, у Франціи нема звычаю, щобы мужчина лично освѣдчавъ ся паннѣ, зъ котрою хоче женити ся. Коли маркізъ зайшовъ такъ далеко, що запросивъ ся самъ до Гавтонъ Даррель, то очевидно думає на-правду, я лишь за-для того хотѣла зъ вами розговоритись.

— Вôнъ менѣ подобає ся дуже, — сказала Кляра ледви чутнымъ голосомъ.

(*Дальше буде.*)

ства, особливо у Вѣдни, є мимовôльною копіею нѣмецкихъ буршеншафтôвъ, котрыхъ головна цѣль — пяньство и поєдинки; отъ тымъ то въ кнайпѣ й є головный „суголосный грунтъ“ нашихъ вѣденьскихъ товариствъ, а „комерсъ“, т. є. пяньство переплѣтане промовами на якій хто хоче темы, є головнымъ типомъ ихъ товариской роботы, головнымъ єи обявомъ. Що для такого житя бібліотека така, про яку думали Украинцѣ, зовсѣмъ непотрѣбна, здаєть ся нѣщо й говорити. Кнайпове житье, на яке зъ конечности засуджена приѣзжа молодѣжь у Вѣдни, затѣсненье духовыхъ интересôвъ до фахового Brotstudium [выучуванье медицины робить и се конечнымъ, бо абсорбує студентови мало-що не весь день, а зъ Русинôвъ до Вѣдня ѣдуть майже самій тôлько медики] и пережовуванье широкихъ, абстрактныхъ идей и теорій, нахапаныхъ зъ ґазетъ и нôдручникôвъ, отсе, по моєму, три головнѣ причины безплодности „Сѣчи“ для исторіи розвою галицкои суспôльности...

„А що-жь сказати про „Буковину“? Товариство се, довгій лѣта обскурна орґанізація землячкôвъ Буковинцѣвъ безъ выразныхъ політичныхъ тенденцій, набрало політичнои и то ярко москвофільскои закраски ажь по розвязаню галицко-москвофільскои „Основы“. Нôдъ проводомъ такихъ людей, якъ Дудикевичь и Алексевичѣ, оно дôйшло до неґації всего, що мало-руске, до вживаня россійскои мовы въ конверсаціи и писаняхъ, та заразомъ до такого погляду [толкувавъ менѣ єго торôкъ обширно п. Алексевичь], що, щобъ вôдновити нашь властивый, національный образъ, треба намъ скинути зъ себе всѣ культурнѣ шкаралупы и стати ся „настоящими Руссаками изъ X-го столѣтія“. Das Ding lässt sich hören, якъ каже Нѣмець, бо-жь се, хочь до горы ногами обернене, а все-таки признанье, що пôзнѣйшій розвôй рускаго племени, — се діферєнціяція на двѣ народности. И хто знає, чи люде въ родѣ п. Алексевича и Яворского, припустивши цѣлковиту щирôсть ихъ москвофільскихъ переконань [а не лазивши въ ихъ душѣ и судячи пôсля невеликои зъ ними знакомости я не можу стати рѣшучо анѣ за такимъ припущеньемъ анѣ противъ него], коли-бъ були зъ часомъ переконали ся, що вернути ся въ X-ый вѣкъ „прарускости“ годѣ а перескочити однымъ махомъ черезъ межѣ намежованій 8 вѣками исторіи такожь годѣ, — чи не були-бъ пристали до якои-небудь реальнои працѣ на мѣсцевому, галицко-рускому грунтѣ. Поки-що такои реальнои працѣ вôдъ нихъ нѣхто не бачивъ; навѣть фаховій студіи имъ зовсѣмъ не пахли. Одинъ изъ нихъ, записаный на выдѣлъ фільософічный, на курсъ славянознавства, не знаю, чи за часъ свого пробуваня у Вѣдни бувъ два разы на лєкціяхъ. Бляґа заѣдала ихъ, а може й ще де-що гôрше. По-за фразами о „русскомъ отечествѣ“ и „цивилизаціонной миссіи Россіи“ крыло ся повне незнанье того „отечества“.

Чи катастрофа, яка постигла оба тій товариства, поправить ихъ въ чôмъ-небудь? Не знаю и не беру ся пророкувати, та здаєть ся, що наврядъ. Такій характеръ и така дѣяльнôсть тыхъ товариствъ выплывають зъ могучихъ обставинъ. И въ иншихъ славяньскихъ товариствахъ не лѣпше, особливо тамъ, де приѣзжа молодѣжь не находить опоры въ семейному житю своихъ старшихъ, постôйно у Вѣдни осѣлыхъ землякôвъ; се остатне буває у Чехôвъ и длятого ческій товариства студентскій стоять найлѣпше. Що-жь до Русинôвъ — то моя думка така, що до Вѣдня слѣдъ ити тôлько старшимъ уже студентамъ для довершуваня студій на рôкъ-другій; молодшій, початкуючій, дуже легко улягають численнымъ покусамъ вѣденьского житя и або зовсѣмъ пропадають або тратять богато часу, грошей, здоровля и моральнои силы, т. є. такихъ рѣчей, котрыхъ и у насъ въ краю здалось бы якъ найбôльше. Для людей зъ добрыми початками загальнои и фаховои освѣты [а такій початки можна теперь здобути и у Львовѣ и въ Краковѣ и въ Чернôвцяхъ], для людей въ троха дозрѣлѣйшихъ лѣтахъ и зъ бôльше выробленымъ характеромъ Вѣдень яко мѣсце для доповненя и розширеня студій книжковыхъ якъ и знаня людей и свѣта — неоцѣненый; для початкуючихъ ажь надто часто буває убійчій.“

Мѣжнародный конґресъ соціялістичный въ Ціріху.

Вôдъ кôлькохъ лѣтъ збирають ся разъ въ рôкъ вôдпоручники товариствъ соціялістичныхъ зô всѣхъ краєвъ на спôльный конґресъ и ухвалюють на нѣмъ резолюції, котрій вôдтакъ суть директивою для дѣланя сторонництва соціялістичного. Сего року мѣсцемъ конґресу єсть Ціріхъ, а зачавъ ся конґресъ 6 н. ст. серпня въ недѣлю.

На конґресъ явило ся до 600 вôдпоручникôвъ. Найчисленнѣйше заступлена Нѣмеччина, а мѣжь єи вôдпоручниками суть послы парляменту: Бебель, Лібкнехтъ, Зінґеръ; друге мѣсце що-до числа занимає Італія, вôдтакъ Австрія, котру заступають мѣжь иншимъ звѣстнѣ соціялісты вѣденьскій: д-ръ Вікторъ Адлеръ, д-ръ Ельбоґенъ, Шумаєръ и панна Дворжакъ. Зъ Англіи прибули послы: Burns, Keir Hardie, Aveling зъ женою, донькою Кароля Маркса. На конґресѣ мають вôдтакъ заступникôвъ: Швеція, Норвеґія, Данія, Голяндія (звѣстный соціялістъ Nieuwenhuis), Америка; слабо заступлена Франція, бо тамъ ведесь теперь аґітація выборча.

Конґресъ вôдкрывъ промовою віцепрезидентъ комітету орґанізаційного Ґрайліхъ, котрый єсть заразомъ головою швайцарского товариства соціялістичного „союзъ Ґрітлі“. За се повитанье подякувала п-нѣ Марксъ-Авелінґъ. Президентомъ першого дня зборôвъ выбрано Ґрайліха. Кождого слѣдуючого дня обнимає президію представитель иншои народности; рôвно-жь и комісіи зложенѣ пôсля народностей. Принято реґулямінъ нарадъ, пôсля котрого промова бесѣдника може тревати лишь 10 мінутъ а справозданье референта 20 мінутъ.

Саля засѣдань конґресу прибрана написями въ 16 мовахъ: „Пролетарѣ всѣхъ краєвъ лучѣть ся!“ Саля для комісій прибрана написями о бôльше революційныхъ тенденціяхъ.

По полудни вôдбувъ ся демонстраційный похôдъ и мітінґъ. Въ походѣ брали участь крôмъ участникôвъ конґресу такожь депутаціи швайцарскихъ товариствъ робôтничихъ, а на мітінґу промовляли поодинокій бесѣдники якъ Бебель, Ґрайліхъ.

Другій день нарадъ конґресу вызначивъ ся тымъ, що прийшло до засадничого спору мѣжь соціяль-демократами и т. зв. „независимими“. „Независимій“ репрезентують скрайный напрямъ и длятого Бебель справедливо назвавъ ихъ анархістами. Розходилось о се, чи независимій и анархісты мають брати участь въ нарадахъ конґресу. Вôдпоручники французкій и голяндскій, котрій зачисляють ся до независимыхъ, промавляли въ оборонѣ права своєи участи, але по промовахъ Бебля и Кагана, редактора ново-йоркскои ґазеты робôтничои, ухвалено значною бôльшостію внесенье бельґійскои ґрупы: не узнати независимыхъ за вôдпоручникôвъ конґресу. Голосовано пôсля народностей и при голосованю прийшло до закалоту, бо Французы крикомъ протестували противъ ухвалы.

Вôдтакъ прийшло нôдъ голосованье внесенье Бебля, що робôтники въ борбѣ за права пролетаріяту мають користуватись пôсля обставинъ такожь теперѣшнымъ законодатствомъ. Діскусія и голосованье вôдбувалось спокôйно, коли наразъ закричавъ якійсь анархістъ: Протестуємо, мовь бы сей конґресъ бувъ конґресомъ робôтничимъ! Сего вже було надто иншимъ и коли пôднеслись оклики: Прочь зъ анархістами! — сейчасъ кинулись многій до того мѣсця, де сидѣло зъ 20 независимыхъ, та прогнали ихъ палицями за дверѣ. Не обôйшлось при тôмъ безъ доброи бійки, але вкôнци участники конґресу могли спокôйно нараджуватись, бо независимій були за дверми и вже лишь тамъ выкрикали: Мы то правдивій пролєтарѣ, а насъ выкидають мовь бы мы були буржоа; симъ поганьбивъ ся найбôльше конґресъ! Ганьба! и т. и. Рôвножь и поліція прикликана комітетомъ, явилась на конґресѣ, але не мала до чого мѣшати ся.

По тôй подѣї велись наради спокôйно дальше и принято внесенье румуньского делеґата, щобы долучити до нарадъ квестію аґрарну, та внесенье французского делеґата, щобы обговорити квестію ґенеральныхъ страйкôвъ

Геть зъ малодушностію!

[По поводу голосу въ справѣ вдовичо-сиротиньскихъ фондôвъ въ ч. 137-ômъ „Дѣла“.]

(Конецъ.)

Весь той матеріялъ має доставити доказъ, що подружє нашого священьства не тôлько що не стає перешкодою до сповненя нимъ єго посланництва, противно оно єсть частею складовою того-жь посланництва, черезъ яке оно має служити въ добро церкви, що то подружє має бути клейнодомъ въ діядемѣ церкви. Коли оно може ще нимъ цѣлковито не єсть, то має нимъ стати. Бо знаємо, що не одній ще суть хибы и то значній въ нашихъ священичихъ родинахъ. Ихъ мусить ся ухилити. Новый часъ ставляє новій жаданя.

Жѣнки священикôвъ мають мати найстараннѣйше выхованье за собою. Для житя подружного священикôвъ мусить прикладатись инша мѣра. Житье родинне священика, коли має вôдповѣдати высокимъ цѣлямъ Церкви, — се сто разъ труднѣйше моральне завданье, якъ житье безженного. Знаємо то все, всѣ тій трудности всѣ тій обовязки. И думаємо, що при такôмъ значеню нашого подружя, маємо право вôдъ кождого доброго католика жадати, щобы вôнъ нимъ такъ дороживъ, якъ иншими добрами церкви.

Але вся арґументація не осягнула бы своєи цѣли, коли бы мы не пôдпирали єи живыми фактами, передъ всѣмъ тыми фактами, котрій бы показували наше власне высоке розумѣнье о святости, ненарушенности и значѣню нашого подружя. Коли сказане вôдносить ся загально до всѣхъ репрезентантôвъ сеи політики, — то все найбôльшу вагу має оно противъ польскихъ обединителѣвъ. Спробуйте переконати такого репрезентанта засады обединительнои польскои, котрый примѣромъ єсть оборонцею идеи „świętej karczmy“, що не ма способу спольонізувати Русинôвъ въ Буковинѣ, не то въ Угорщинѣ, а вже й не казати, Русинôвъ за Кубанею, — то на що здасть ся цѣла ваша филипика, коли такій бѣдняга и не може знати, чи є на свѣтѣ якась Кубань. Тутъ за все розумованье має стати льоґіка фактôвъ.

Такимъ емпіричнымъ доказомъ святости и ненарушимости нашого подружя мають бути власне нашій вдовичо-сиротиньскій фонды. Коли тяживъ на насъ завсѣгды обовязокъ дбати о тій фонды, то сегодня той обовязокъ взростає до безконечнои величи, бо зъ нимъ нерозрывно злучивъ ся сегодня обовязокъ самоохороны, обовязокъ обезпеки нашихъ найживотнѣйшихъ, найсвятѣйшихъ интересôвъ. Мы мусимо ту институцію нашихъ вдовичо-сиротиньскихъ фондôвъ обгорнути найбôльшою любовію, найбôльшимъ розумомъ, найстараннѣйшою опѣкою. Насупротивъ всякій занедбаня самовôльнѣ, покривдженя тыхъ институцій суть сегодня тяжкими всенародными провинами. Всякій рекрімінаціи на лиху давну господарку, на колишнѣ утраты не мають нинѣ мѣсця. Станьмо на реальнôмъ грунтѣ. Обмѣрмо, якъ реальнѣ політики, зимно цѣлый станъ, зъ всѣми єго глухими кутами въ нашихъ кишеняхъ, въ нашихъ прикметахъ, — но заразомъ якъ люде вѣры огрѣтій святостію справы, о яку имъ ходить, — а зробимо въ роцѣ то, на що треба въ иншихъ разахъ десятокъ лѣтъ. Хто має зробити? Всѣ тій найперше, котрымъ доля нашихъ вдôвъ и сирôтъ не на жартъ лежить на серци. Дальше всѣ тій, котрій не деклямують пусто на тематъ чести народнои, добра народного, але ту честь народну, те добро народне хочуть и вмѣють боронити. Отже: народовцѣ, але народовцѣ не зъ титулу! Що можемо зробити? Певно, що цѣлои суспôльности нашои якъ стôй не зорґанізуємо, анѣ деканатôвъ не наповнимо самыми лишень для добра и славы народу живучими людьми, не вôдмѣнимо анѣ виду соборчикôвъ деканальныхъ, анѣ зôбрань вôдпоручникôвъ, такъ само, якъ не перетворимо въ одну цѣлôсть того злощасного подѣлу нашихъ фондôвъ на епархіи — на то треба троха бôльше часу, — вѣрмо, що такъ буде, але теперь ще такъ не єсть. Лишѣмъ-же той весь тяжкій апаратъ на боцѣ, коли вôнъ не способный до такои живои роботы, утворѣмъ новій деканаты, нову діецезію руско-народну, котрій нѣ крихôтки не хочуть правъ и прероґативъ истнуючимъ вôдбирати, но имъ служити — зъ людей самосвѣдомыхъ, непохитныхъ, живучихъ цѣлою душею для высокого призначеня народу нашого, и величнои службы єго духовеньства. Поле на якôмъ розвинути маємо нашу акцію, — то справа вдовичо-сиротиньскій, въ ширшôмъ значеню.

Противъ голосу згаданого, що накликує: даймо спокôй зъ складаньемъ коренныхъ фондôвъ на запомогу для нашихъ вдôвъ, я пôдношу цѣлкомъ инакшій голосъ. Будуймо вдовичій дôмъ безъ взгляду на истнуючій фонды, безъ взгляду на епархіи, отже спôльный для всѣхъ епархій, — дôмъ, въ котрôмъ бы старій немôчній вдовы або калѣки знайшли на такій припадокъ, коли бы имъ не було на старôсть чи на ихъ калѣцтво спокôйного кутка, такій кутокъ, въ якôй-такôй выгодѣ и доглядѣ, щобы могли спокôйно свого вѣку дожидати.

Якъ же єго и зъ чого єго будувати? Отъ якъ! Майже кождый зъ насъ єсть забезпеченый на житье. Вôдступѣмъ кождый однакову суму зъ того забезпеченя въ користь вдовичого дому, припустѣмъ 300 зр. и такъ зъ такихъ грошей асекураційныхъ мало буває пожитку, — бо се за малый капіталъ, щобы дававъ значнѣйшу ренту, розбйдуть ся тай годѣ. А що-жь значить 300 зр.? Нѣчого; хаты за то не купити. А тутъ власне є способъ, якъ купити за 300 зр. хату зъ доглядомъ и выгодою, даючи ту суму на вдовичій дôмъ. Але-жь тій грошѣ не готôвка ще, — и не разомъ ихъ зôбрати, бо не всѣ разомъ вмирають, а молодій хочуть довго ще на свѣтѣ прожити. Знаю о тôмъ. Якъ же-жь тій грошѣ разомъ зберуть ся? Не журѣмъ ся тымъ. Тôлько переведѣмъ формально нашь записъ, забезпечѣмъ нашій рôчнѣ вилаты (преміи), а вже знайде ся институція, котра дасть грошѣ на таку будову на нашій записы, розумѣє ся до певнои высоты, не лякаючи ся, бо она забезпечить ся сама на будовѣ.

Не знаю, чи є въ кого такій глухій кутъ въ кишени, якъ у мене, — але я нѣ трошки не буду надумувати ся дати на такій вдовичій дôмъ зъ моєи асекураціи тыхъ 300 зр., чи що тамъ треба буде. — Що мы такимъ вдовичимъ домомъ пôдпоможемо дуже нашій фонды, нѣчого казати, котрій зъ бôльшою старанностію будуть могли заопѣкувати ся нашими сиротами Але й пôдпоможемо наше становище. И вѣрою въ свои силы скрѣпимо тысячѣ душъ — що Боже допоможи!

Не лежить се въ заложеню сего письма, обговорити справы фондôвъ яко такихъ Тому тôлько мимоходомъ порушу деякій точки пôднесенѣ згаданымъ голосомъ. Коли въ священствѣ єсть те почутье, що фонды вдовичій повстали заходомъ и жертвами самого священства и нѣхто до него мѣшати ся не має, — то се почутье належить цѣнити и єго розвивати. Не значить оно зовсѣмъ, щобы мы въ нѣкого розуму и досвѣду нытати не мали, якъ бы намъ нашь фондъ до найвысше можливого розвитку привести. Противно се було бы ознакою дбалости о той фондъ, користати зъ всякого досвѣду, зъ результатôвъ осягненыхъ иншими подôбными институціями. — Що правительство могло бы и повинно певну суму на запомогу нашихъ вдôвъ и сирôтъ до щорôчного буджету вставляти, вôддаючи роздѣлъ ихъ зарядамъ нашихъ фондôвъ, рѣчь сама собою зрозумѣла, — але се ще не значить вôддавати въ курателю чи адміністрацію правительства нашій фонды. На разѣ єсть се справа безпредметова, бо не маємо нѣякои запоруки, чи міністеръ фінансôвъ поскорить зъ поставленьемъ такои рубрики новои въ буджетъ.

Але отъ чого нашій ординаріяты и заряды фондôвъ вдовичихъ у правительства безвзглядно домагати ся мають? се выєднанье кондикту на побиранье даткôвъ до фонду зъ конґруи, — якого кондикту домагає ся рôвно безвзглядно цѣле наше економічне положенье По выєдианю такого кондикту всѣ дѣла нашихъ фондôвъ вôдбували бы ся въ живѣйшôмъ темпѣ, и осягали бы правильнѣйше свою цѣль, бодай ту теперѣшну близьку, с. є. удѣленя запомогъ. Але треба памятати, що тымъ ще нашій фонды свого призначеня не осягнули, котре єсть цѣлковита матеріяльна обезпека нашихъ вдôвъ и сирôтъ, що становило бы хочь заспокоєнье тои головнои, хочь и не одинокои ще части нашихъ економічныхъ потребъ. Надъ тымъ нехай працює нова спôльна епархія зъ цѣлою вѣрою, зъ цѣлымъ жаромъ, зъ цѣлымъ розумомъ, зъ цѣлымъ самовôдреченьемъ. А нема на свѣтѣ права, котре бы намъ могло се зборонити.

Вѣры и лучности намъ потреба. Той, котрый пôдтримує въ народѣ єго вѣру, веде єго до житя, до побѣды, до долѣ. Той, котрый вôдбирає народови вѣру, се душегубець, тиранъ. А наша Русь-Украина чимъ стояла въ давному? чимъ стоить теперь? Вѣрою народною, — якъ каже дума: „Тôлько Богъ нашихъ не опускавъ.“

То-жь геть зъ малодушностію! Не маємо чого трѣвожити ся! Поляки намъ сегодня цѣлкомъ вже не страшнѣ. И було бы зновъ трѣхомъ не признати, що неодно въ ихъ поведеню противъ насъ змѣнило ся. Правда, бôльшôсть польскои интеліґенціи ще шовіністично ворожо противъ насъ успособлена, укладає пляны, проєкты о спольонізованю, чи то знищеню Руси, хвилево дають ся порывати такимъ дикимъ плянамъ и розумнѣйшій, лѣпшій межи ними, — але побѣдный хôдъ народу нашого иде помалу вправдѣ, але безупинно у передъ. Тôлько вѣры, лучности и бôльше працѣ намъ потреба, и то розумнои, статочнои працѣ, — але за то якъ найменше пустыхъ кликôвъ, пустыхъ алярмôвъ. Вôдкиньмо політику малодушности, політику немочи, котра скристалізувала ся у насъ въ злощасній політицѣ москвофільскій, а поставмо політику вѣры, політику дѣлъ и силы. И нѣякими неудачами намъ не зражати ся. Що не удасть ся тысячь разôвъ, то удасть ся тысячь першій разъ.

Отже геть всяка малодушнôсть. Нѣчимъ намъ трѣвожити ся, тôлько тымъ однымъ, щобы мы Бога не втратили. А якъ маємо Бога за собою, то идѣмъ смѣло и просто на нашу мету: и тогдѣ „на аспида и василиска наступиши и попреши льва и змія“.

Данило Танячкевичь.

Дописи „Дѣла“

Берлинъ, 6 н. ст. серпня.

[Торжество університетске.]

По нѣмецкихъ університетахъ є звычай, обходити торжественно рôчницю основаня своєи alma mater. Така рôчниця припадає въ Берлинѣ на 3 серпня, яко день уродженя основателя берлиньского университета, пруского короля Фридриха Вільгельма III († 1840). Колишня палата королѣвска перетворилась въ святыню науки и споминає рôкъ-рôчно покровителя нѣмецкого духа. Она тому и рôзнить ся верхною подобою уже въ дечôмъ вôдъ другихъ того рода будынкôвъ новомодныхъ и хоть може не зовсѣмъ вôдповѣдає усѣмъ потребамъ теперѣшности, то все-жь таки ще довго остане въ тôмъ будынку, хоть бы для памяти самои. Де колись вôдбували ся королѣвскій принятя, тамъ теперь прославляєсь на 3 серпня имя Фридриха.

Точно о 12 годинѣ въ полудне (а ту якъ скажесь точно, то не значить годину пôзнѣйше по нашому, анѣ навѣть 10 мінутъ) дали ся зъ ґалєріи великои авлѣ чути голосы хору, зложеного зъ якихъ 40 люда. Се знакъ, що въ побôчнои комнаты входять господарѣ палаты на вôдкрытье торжества. Впроваджує ихъ двохъ педелѣвъ въ багряницяхъ, зъ булавами и знаменами въ рукахъ. „Попереду Сагайдачный“, ректоръ зъ проректоромъ, за ними ступають въ рядахъ по двохъ сенаторы и деканы та звычайнѣ професоры. Усѣ въ богатыхъ, довгихъ рясахъ рôзнои барвы зъ округлыми нѣмецкими шапками въ руцѣ: ректоръ въ ясно вишневôй тозѣ, золотомъ вышиванôй, сенаторы и деканы въ багряныхъ, остальнѣ професоры въ чорныхъ зъ рôзными инô ковнѣрами и нарукавниками: фільософы фіолєтовыми, юристы багряными, медики голубыми, теольоґи чорными. Такій-жь и шапки. Въ сали зрештою нѣякихъ прикрашень нѣ фаєрверкôвъ, бо отъ жива окраса зъ якихъ 50 люда (а многій и не були), самыхъ майже старцѣвъ, котрій за те „духомъ якъ крѣпнъ зеленѣють“. Якесь чувство обожаня прошибає присутного, глядячи на тій рôзнородній статьѣ, що опанували теперѣшню науку въ кождôмъ напрямѣ.

По пѣсни вôдчитавъ теперѣшный magnificus Рудольфъ Вірховъ (той самъ, що при выборахъ вразъ зъ Ад. Ваґнеромъ перенавъ противъ друкарского робôтника Фішера, соціяль-демократа), професоръ патольоґічнои анатоміи, бôльше якъ годинну присвятну рѣчь. Непоказный се дуже чоловѣкъ, малого росту, сухорлявый, слабого монотонного голосу. Нашому чоловѣкови заразъ нагадує мимовôльно пок. нашого Ивана Борисѣкевича, що то передъ 1½ рокомъ злощасною погибъ смертію пôдъ Вѣднемъ. Бесѣда Вірхова, хоть якъ довго тревала, не нудила, бо въ першôй части подала интересній подробицѣ зъ исторіи університету, въ другôй наукове представленье напряму учителѣвъ того-жь університету. Ґазеты обговорюють бесѣду тоту основнѣйше и то особливо зъ огляду на особу Вірхова, котрый по-при науку и въ рядахъ політикôвъ стоить ще зъ часôвъ 48-го року. Не вôдъ рѣчи буде подати зъ неи дещо.

Заснованье берлиньского університету було актомъ політики и ободреня духа. Король хотѣвъ вôдплаты духовыми силами, що на фізичныхъ утрачено въ тяжкôй боротьбѣ зъ корзійскимъ вытяземъ. Schmalz и Froriep явились 1807 въ Мемли и просили короля, щобъ перенѣсъ розвязаный університетъ Ґалленскій до Берлина. Король давъ заяву, що вôнъ задумує въ столичнôмъ городѣ новый заснувати осередокъ житя духового. У вересни того-жь року дôставъ канцлєръ приказъ до приготовляючихъ робôтъ, 16 серпня 1809 появивъ ся конституційный указъ, а зъ зимовымъ семестромъ 1810/11 вôдбулось вôдкрытье при дуже незначнôмъ числѣ, 60 люда. Вільгельмъ Гумбольдтъ, (державный совѣтникъ), що при заснованю положивъ найбôльшій заслуги, покликавъ за призволомъ короля що найлучшій силы. Schmalz бувъ першимъ именованымъ, а Fichte першимъ выбранымъ ректоромъ. Вôдъ 1828 року носить університетъ назву „Friedrich-Wilhelm's Universität“.

Два напрямы зазначились пôдъ вплывомъ наукъ, голошеныхъ берлиньскими професорами. Першій, що тревавъ вôдъ початку десь до 1840 року бувъ духъ фільософіи. Факультеты фільософічнѣ вôдграваютъ въ розвою університетôвъ взагалѣ перворядну ролю. Фіхте почавъ тутъ голосити фільософію. Духъ Канта, що то инô

1804 р. умеръ въ Кенігсберзѣ, оживотворявъ его товаришѣвъ и ученикôвъ. Но не судилось и Фіхтому довго голосити слôвъ правды: 1814 р. померъ вôнъ въ Берлинѣ, зараженый тифомъ своєи жѣнки. Той самъ ще напрямъ проповѣдавъ Геґель, котрый однакъ такожь нежданo померъ на холєру 1830 року. Зъ именованьемъ Александра Гумбольдта († 1859) розпочавъ ся зворотъ чисто фільософічного напрямy до природонаучного. Тутъ подавъ Вірховъ подрôбно повстанье поодинокихъ медичныхъ и природонаучныхъ институтôвъ при університетѣ. Вôдъ того часу появляли ся и дальше люде глубокои умности, именно фільософы, але жаденъ зъ нихъ не поставивъ новои фільософскои системы.

Доси не впадало зъ бесѣды Вірхова нѣчого въ очи. Але отъ слѣдували мѣсця, котрѝ въ прасѣ навѣть вѣденьскôй близше пôднесенѝ находжу. Однакъ и въ тôй добѣ природонаучнôй — продовжавъ Вірховъ - не хибує на містицизмѣ. Духъ людскій силкуєсь за часто покинути тернисту дорогу впорядкованого думаня а потопати въ сонливыхъ маревахъ. И хоть доба наша взносить ся по-надъ містичнѝ подразненя, плеканѝ поодинокими мантѣями, то стоить все ще въ загадочности передъ антісемітизмомъ, про котрый нѣхто не знає, чого вôнъ хоче. Не маємо вправдѣ ще професуръ антісемітизму, але є вже, якъ розказують, антісемітскѝ професоры. Найлучшимъ средствомъ противъ сего марева — є строга емпірична праця. При нѣй треба выходити зô знакомыхъ предметôвъ до незнакомыхъ, а не на оборотъ. Хто хоче видѣти въ кождôмъ выимковôмъ случаю законъ, для того буде кождый выимокъ нѣчимъ иншимъ, якъ чудомъ. Природнѝ науки тому и поставились теперь высоко, що на основѣ того природного правила розвивають ся. Тому треба и цѣнити горожаньску свободу, яку дає академічне образованье. Для науки байдужна релігія або народнôсть. Чи потреба ажь релігіи, щобы добре дѣлати; або достаточного якого зъобовязаня? Чи-жь нема закона морали, щó изъ внутра самои природы, безъ людскихъ формулокъ, приневолює насъ бути праведными и честно поступати! Де нема моральнои проявы, тамъ ви не сотворить и выховуванье. Університетъ тому и дає нагоду свобôдного образованя и надѣєсь та домагаєсь вôльного образованя самои въ собѣ полягаючои, красивои и честнои личности.

Професоры волѣли, бачу, не чути мѣсця про „антісемітскихъ професорôвъ“, хоть жаденъ зъ нихъ не давъ сего нѣ клѣпаньемъ очей пôзнати. Але вже така вдача 72-лѣтного Вірхова, що не зважає на присутнôсть нѣ товаришѣвъ своихъ Treitschke-ого або Wagner-а, нѣ на міністра просвѣты Bosse-а, котрый бесѣдѣ прислухувавъ ся. На дѣлѣ попирає и Вірховъ гадку, що на університетѣ повиненъ студентъ и політично образуватись и не рôзнить ся въ тôмъ певно вôдъ минувшорôчного ректора вѣденьского університету Адольфа Екснера, котрый державъ инавґураційну бесѣду на тематъ політичного образованя молодѣжи. Ба, Нѣмеччина навѣть дуже дбає про таке образованье. За иніціятивою и пôдъ покровомъ ректорату истнує въ Берлинѣ въ університетскôмъ будынку „Akademische Lesehalle“, що держить близько 500 рôзнородныхъ часописей, політичныхъ и науковыхъ и дає студентови нагоду за малою оплатою въ кожду хвилю дня и въ тôмъ напрямѣ образуватись. Сего нема нѣгде въ Австріи. Студенты нѣмецкѝ вôдгравали усе и вôдграють въ житю політичнôмъ не незначну ролю. Многѝ-жь зъ нихъ повнолѣтнѝ и управненѝ до выбору. Сего певно не запôзнає нѣ вольнодумный проф. Вірховъ. А сли-жь накликувавъ до строгои працѣ, и до здержаня вôдъ політичныхъ забаганокъ, то „in der Hitze des Gefechtes“ чи не въ вôдплату — на що тутешнѝ ґазеты призабули або и не довѣдались — за покликъ однои части студентôвъ, якій друкомъ розширили въ передодень выборôвъ до нѣмецкого парляменту, де мѣжь иншими каже ся: „Geht.., um Euerem Lehrer mit dem warmen patriotischen Herzen, Prof. Dr. Wagner gegenüber dem kalten, politisch versteinerten Rektor der Universität, Prof. Dr. Virchov, zum Siege zu verhelfen. Gebt dem Rektor die Quittung über seine Aeusserung, dass die heutige deutsche Jugend keinen Idealismus habe, weil sie nicht mehr zu dem „sturmerprobten“ Donner des — verjudeten — Liberalismus halte“

По бесѣдѣ нѣ жадныхъ многолѣтствъ, нѣ славословій. По вôдчитаню премій сегорôчныхъ за письменнѝ роботы, хоръ ще заспѣвавъ и конець торжества. Професоры вертали уже люзомъ

Зъ Радехова.

[Селяньске представленье аматорске.]

Въ селѣ Павловѣ вже вôдъ давна давали тамошнѝ читальники аматорскѝ представленя при всякихъ святочныхъ нагодахъ, але щобы селяне-аматоры вôдважились на попись передъ мѣскою публикою, о тôмъ нѣкому на гадку не прийшло. А прецѣ въ недѣлю 6 н. ст. серпня минима неможливôсть здѣйстнилась и нашѝ павлôвскѝ читальники выступили на сценѣ въ касинѣ мѣскôмъ Радехова, вôдограви драму Е. А. Луцика „За сиротою Богъ зъ калитою“.

Саля касина заповнилась биткомъ передовсѣмъ мѣскою интеліґенцією и мѣщанами. Въ першôмъ рядѣ засѣла ґрафиня Баденьова зъ родиною; зъ охрестности мало хто прибувъ. У всѣхъ видне було на лици певного рода напруженье, а тутъ и тамъ почулись слова: „цѣкаво, що то зъ того выйде“. Заслона пôдносить ся, а передъ очима пересувають ся акторыселяне та вôдважно и зъ розумѣньемъ провадять діяльоґи. Драма сама має много хибъ и не може остоятись якôй-такôй критицѣ, але выпровадженье роль, особливо мужескихъ, було поправне. Селянинъ, граючій писаря Податковского, що то все воює параґрафами „якъ ся называє, ага Reichs-kriegsministerium für Rauch-tabak“ — вôддавъ ту ролю цѣлкомъ добре; рôвно-жь и мученый сирôтскою кривдою Гринь выйшовъ знаменито. Сцена, де вôнъ утѣкає передъ привидами помершого брата, котрого доньку вôнъ скривдивъ, де вôнъ томленый омлѣває, подобалась незвычайно и публика нагородила єго рясными оплесками. Дѣвчата були трохи несмѣливѝ, а й спѣвы менше вдалѝ.

Представленье закôнчилось о годинѣ 11-тôй, а публика задоволена зъ выразами „дуже добре“ и „doskonale“ опустила салю. Ґрафиня Баденьова особисто высказала своє вдоволенье парохови зъ Павлова, о. Мыдлякови, що не жалувавъ труду на выученье селянъ-аматорôвъ, и заявила, що вôдвѣдає кожде будуче представленье павлôвскихъ читальникôвъ. Мимоходомъ скажемо, що ґрафиня Баденьова сама упросила селянъ-аматорôвъ на представленье до Радехова и заставила для нихъ по скôнченôмъ представленю славну гостину. Дохôдъ призначено по половинѣ на рускій театръ и на читальню въ Павловѣ. О. Мыдлякъ задумує на слѣдуючій разъ представити „Сватанье на Гончарôвцѣ“. Щасть Боже!

В. П—кô.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Екзекутивный комітетъ молодо-ческого клюбу оголосивъ рѣшенье въ справѣ аферы Масарика и Ґреґра и застановивъ всю полеміку на той тематъ. Орґанъ реалістôвъ помѣстивъ се оголошенье екзекутивного комітету и додавъ вôдъ себе такѝ поясненя: Narodni Listy поставили 1 серпня питанье зъ огляду на звѣстну заяву проф. Масарика зъ дня 15 липня, хто се та трета особа, котрôй Масарикъ оповѣстивъ про свою бесѣду зъ ґр. Туномъ зъ тымъ, щобы повѣдомити д-ра Юл. Ґреґра. „Мы въ правѣ заявити“, сказали Narodni Listy „що властителеви нашои ґазеты нѣхто не згадувавъ про аферу, и вôнъ о тôмъ не мавъ понята“. Супротивъ того — помѣчує Čas — маємо порученье проф. Масарика заявити, що д-ръ Юл. Ґреґръ въ екзекутивнôмъ комітетѣ назвавъ самъ дня 8 липня того посла, котрый покликувавъ ся на проф. Масарика, и потвердивъ, що зъ устъ посла чувъ про мандатъ проф. Масарика. Навпослѣдъ збиває Čas вѣсть, мовь бы послы Кайцль и Крамаржь заявили солідарнôсть зъ Масарикомъ.

Новои насилы противъ Словакôвъ допустились Мадяры въ Мошôвцяхъ, въ родиннôмъ мѣсци Колляра. Коли минувъ уже речинець забороны, зôбрали ся въ понедѣлокъ великаньскѝ масы молодыхъ и старшихъ людей въ Мошôвцяхъ, щобы памяти великого мужа вôддати належну почесть. Однакъ власти зновъ добачили въ тôмъ проступне дѣло, вôзвали телеґрафічно жандармôвъ, и тѝ розôгнали баґнетами зôбраныхъ не лишь зъ приватныхъ домôвъ, але и зъ цѣлого мѣста. Помѣжь Словаками велике огôрченье. — Щобы оглянути родинне мѣсце Колляра, выбравъ ся случайно до Мошовець проф. Масарикъ зъ родиною. Але и єго заатакували жандармы и прогнали. При обѣдѣ вôдозвавъ ся Масарикъ такъ: „Я не можу не сказати кôлька політичныхъ слôвъ, бо не надѣявъ ся, що противъ мене и моєи родины звернесь баґнетъ въ вôтчинѣ моєго вôтця за те, що я разомъ зъ вами хотѣвъ зложити тиху пошану родинному мѣсци Колляра. Идея Колляра, була идея гуманности, Колляръ хотѣвъ зъ Шіллєромъ поробити зъ насъ всѣхъ людей. И се має заборонюватись въ Угорщинѣ? Смутна се держава, слабке товариство, середъ котрыхъ идеѣ Колляра мають становити проступокъ! Очевидно и мы виноватѣ сему, що жандармы зборонюють намъ именемъ права акту тихого піэтизму. Почнѣмъ мы Славяне, якъ се Колляръ хотѣвъ, почнѣмъ мы вже разъ думати, а тогдѣ не найдесь на земли нѣяка сила, котра важилась бы насъ давити.“

НОВИНКИ.

— **Про холєру** пишуть намъ зъ Печенѣжина: Семенъ Марунякъ вернувъ до Печенѣжина зъ Ясеня на Угорщинѣ, де бувъ при роботѣ до 6 серпня. Прийшовши домôвь, оповѣдавъ що перепудивши ся тамъ сильно пануючои холери, утѣкъ зъ роботы. Другого дня т. є. 7-ого ишовъ пôдголити ся. Въ дорозѣ упавъ на улици середъ ознакъ холєры, а 8 серпня умеръ. Мѣскій лѣкарь д-ръ Мазачь справдивъ холєру азійску, пôдчасъ секціи тѣла.

— **Подрôбна програма подорожи цѣсаря.** Въ ночи зъ 2 на 3 н. ст. вересня о годинѣ 2-ôй мін. 30 прибуде цѣсарь особнымъ поѣздомъ двôрскимъ зъ Вѣдня на дворець зелѣзничій въ Краковѣ, де зъ причины нôчнои поры не буде особного принятя. Дня 3 вересня приѣде цѣсарь о 7½ годинѣ зъ рана до Ярослава, де буде ждати намѣстникъ ґр. Бадені. Тамъ вôдбуде ся торжественне принятье, въ котрôмъ крôмъ ярославского бурмістра, возьмуть участь прдставителѣ всѣхъ урядôвъ и корпорацій, а мѣжь ними и рада повѣтова. Въ Ярославѣ забавить цѣсарь до 5 вересня и буде мешкати въ тамошнôй касарни. Дня 5 вересня передъ полуднемъ выѣде цѣсарь на вправы войсковѣ до Краковця и перебуде тамъ до 8 вересня, мешкаючи въ дворѣ въ Гнôйницяхъ, а вôдтакъ того самого дня рано около 10-ои годины поѣде до Перемышля, де вôдбуде ся торжественне принятье, такъ якъ въ Ярославѣ. Зъ Перемышля наступить того самого дня вечеромъ вôдъѣздъ цѣсаря до Угорщины.

— **Зô статистики шкôльнои на Буковинѣ.** Університетъ Франца Йосифа въ Чернôвцяхъ числивъ въ лѣтнôмъ пôвроцѣ с р. 308 слухачѣвъ, а то 263 звычайныхъ, а 45 надзвычайныхъ. Зъ того ходило на теольоґію 58 звычайныхъ, а 2 надзвычайнѝ слухачѣ, на выдѣлъ правничій 189 звычайныхъ, а 14 надзвычайныхъ, на выдѣлъ фільософічный 16 звычайныхъ, а 8 надзвычайныхъ слухачѣвъ, вкôнци 21 фармацевтôвъ. Зъ тыхъ було 243 Буковинцѣвъ, 43 Галичанъ, 2 зъ Австріи долѣшнои, 2 зъ Чехіи, 7 зъ Угорщины, 3 зъ Моравы, 3 зъ Румуніи, 2 зъ Россіи, а по одному зъ Хорватіи, Босны и Герцеґовины. — Пôсля народности було: 134 Нѣмцѣвъ, 94 Волохôвъ, **40** Русинôвъ, 27 Полякôвъ, 3 Чехи, 5 Сербôвъ, 1 Москаль и 4 Вôрмены Пôсля вѣроисповѣданя було: 55 римо-кат, 17 грекô-кат., 6 вôрмено-кат., 124 греко-пр., 4 еванг. и 97 жидôвъ. — Краєва школа господарска числила зъ початкомъ минувшого шкôльного року 70, а зъ кôнцемъ другого пôвроку 58 ученикôвъ. И так було на I. роцѣ 21 звычайныхъ и 6 надзвычайныхъ; на II. роцѣ 18 звычайныхъ и 2 надзвычайныхъ, а на III. роцѣ 10 звычайныхъ и 1 надзвычайный. Зъ сихъ було 41 Буковинцѣвъ, 9 Галичанъ, 1 зъ Чехіи, 1 зъ Моравы, 2 зъ Низшои Австріи, 1 зъ Высшои Австріи и 3 зъ Румуніи. Пôсля вѣроисповѣданя було: 25 римо-кат., 4 грекокат, 12 греко прав., 2 еванг. и 12 жидôвъ. Пôсля народности було: 29 Нѣмцѣвъ, 1 Вôрменинъ, 6 Волохôвъ, **5** Русинôвъ, 16 Полякôвъ и 1 Угринъ. — Добрый поступъ зъ кôнцеаъ дугого пôврому одержало 34 ученикôвъ, а 9 позволено повторити испытъ зъ одного предмету. Стіпендій було: 11 по 100 злр, 1 по 60 злр., а 4 по 50 злр.

— **Карты кореспонденційнѝ по одному крейцарови.** Правительство роздивлює проектъ, чи бы не можна вôддати до ужитку публицѣ теперѣшнѝ карты кореспонденційнѝ по цѣнѣ одного кр. Въ Угорщинѣ завязалось ще минувшого року предприємство, котре купує вôдъ ерару почтового карты кореспонденційнѝ, на другôй сторонѣ задруковує вузонькій рубець довкола кôлькома анонсами и вôдтакъ такѝ карты продає публицѣ по 1 кр. Рôзницю одного крейцаря мѣжь цѣною закупна а продажи покриваєсь оплатою тыхъ анонсôвъ. Публика уживає численно такѝ карты, а угорскій ераръ почтовый на стôлько пôдпомагає цѣлу рѣчь, що позволивъ продавати такѝ карты по 1 кр. въ урядахъ почтовыхъ и трафікахъ. Отсю то новôсть хотять завести и въ Австріи, а згаданый проєктъ опирає ся на тôй самôй засадѣ, що карты купуєсь по 2 кр. а вôдпродуєсь по 1 кр. Кожда карта має мати довкола чотирохъ бокôвъ на вôдворотнôй сторонѣ зô шѣсть анонсôвъ и зъ того покрылись бы кошты; проче мѣсце остало бы на переписку. По 5000 картъ мали бы однаковѝ анонсы. Карты продавались бы въ автоматахъ; при кождôмъ автоматѣ бувъ бы заразомъ оловець и дощечка, щобы можна написати карту. Але можливе, що такѝ карты продавались бы и по трафікахъ, зъ того выходить, що ераръ почтовый не потерпѣвъ бы нѣякои страты, а цѣла справа вôддана до осуду міністерства торговлѣ лишь для того, що розходить ся о концесію для пôдприємства на продажъ значкôвъ почтовыхъ. Отся новôсть сталась можлива що ино вôдъ тои поры, коли всесвѣтный конґресъ почтовый орѣкъ, що на картахъ почтовыхъ крôмъ переписки можуть мѣститись ще й иншѝ оповѣщеня.

— **Огнѣ.** Въ Камѣнцѣ-Помлыновѣ погорѣвъ Федько Вовкъ; шкода 570 зр., була обезпечена на 300 зр. Пôдозрѣвають, що єго пôдпаливъ 14-лѣтный Гринь Бучма, сынъ Миколы Бучмы, котрого недавно увязнено такожь за пôдпаленье. Теперь оба у вязници. — Въ Бориславѣ згорѣли чотири домы жидôвскѝ, вартости звышь 15.000 зр. Огонь бувъ пôдложеный. — Въ Бережанахъ погорѣли два будынки господарскѝ, вартости 1000 зр. — У Млынôвцяхъ, въ золочѣвскôмъ повѣтѣ, згорѣли будынки двôрскѝ, вартости 10.000 зр. Огонь пôдложивъ, якъ кажуть, бувшій гуменный Захарѣй Бокторґъ, котрого передъ огнемъ выгнано зô службы. — Въ Девятирѣ, въ равскôмъ повѣтѣ, погорѣвъ Петро Юнка; шкода 600 зр., а въ Замку Микита Попудникъ и Петро Стинка; тутъ огонь бувъ пôдложеный; шкода 550 зр. Въ тôмъ-же повѣтѣ въ Пульцѣ, присѣлку Камѣнки волоскои спалило ся 6 господарствъ, вартости 3700 зр. Отже сего року було въ Камѣнцѣ пять огнѣвъ за оденъ мѣсяць. Послѣднымъ разомъ були зновъ дѣти винныѝ. День передъ тымъ въ присѣлку Линиковъ коло Камѣнки волоскои згорѣли будынки Герша Альтшулера; шкода 1300 зр.

— **Опѣка надъ дѣтьми, що самѝ подорожують.** Ґенеральна инспекція австрійскихъ зелѣзниць выдала дня 23 н. ст. липня обѣжникъ до приватныхъ зелѣзниць австрійскихъ въ справѣ нагляду надъ дѣтьми, щó ѣздять самѝ зелѣзницями. Обѣжникъ сей звучить: „Зъ нагоды, що одна 6-лѣтна дитина, идучи до выходка въ поѣздѣ пôдчасъ ѣзды, зъ причины незамкненыхъ дверей воза дôстала ся на платформу и упала, взыває ся зарядъ, щобы приказавъ ведучимъ поѣзды особовѝ кондукторамъ, щобы передовсѣмъ надзирали ѣдучѝ дѣти, особливо, щобы замыкали дверѣ и не пускали нѣкого на платформу.“

— **Вôдзначеня въ судахъ.** Президентъ окружного суду въ Тернополи, совѣтникъ двора Лук. Криницкій, одержавъ хрестъ ордеру Леопольда, віце президентъ львôвского суду краєвого, Людв. Бялоскурскій, одержавъ ордеръ зелѣзнои короны III. клясы; совѣтникъ суду краєвого у Вѣдни д-ръ Кар Фріммель (що бувъ судьею слѣдчимъ въ буковиньскôмъ процесѣ о обманьства цловй) и заступникъ прокураторіи того-жь суду д-ръ Гуґо Крейчи (фунґувавъ яко обжаловуючій въ згаданôмъ процесѣ), одержали хресты ордеру Франца Іосифа.

— **Грôмъ.** Пôдчасъ вправъ войсковыхъ 84 полку пѣхоты въ Невесиніе въ Герцеґовинѣ ударивъ грôмъ дня 4 н. ст. серпня въ ґрупу офіцирôвъ и убивъ на мѣсци поручника ґенерального штабу Кратохвилю, а поразивъ ґенералъ-майора Вайсмана, полковника Штінґля, пôдполковника Рона и капітана Авера.

— **Президія галицкои дирекціи скарбу** повѣдомила дирекцію выставы краєвои, що адміністрація скарбова, яко управляюча салінами въ Галичинѣ возьме участь въ выставѣ львôвскôй, устроюючи збôрну выставу салінъ въ спôльнôмъ павѣльонѣ, котрый буде збудованый для всѣхъ галузей державнои службы технічнои. Збôрна выстава салінъ обôйме: 1) Карты копалень въ Величцѣ, Бохни, Ляцкôмъ, Стебнику, Калуши, Косовѣ и Качицѣ; 2) пляны будынкôвъ и уряджень; 3) статистику и творы, щó вôдносять ся до салінъ та рукописи; 4) моделѣ, знаряды и инструменты (давнѝ и нинѣшнѝ); 5) продукты гôрничѝ и гутничѝ (мѣжь иншими сôль камѣнна, уставлена въ піраміду, зъ печеркою кришталевою и сталяктитовою); 6) шкôльництво гôрниче.

— **Авансы при австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ.** Линневый авансъ при австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ бувъ першій, при котрôмъ зазначивъ ся бôльшій кругъ дѣланя дирекцій руху. Особливо численнѝ були именованя въ низшихъ клясахъ урядникôвъ пôдъурядникôвъ и служby. Взагалѣ авансувало 3920 осôбъ, служачихъ при зелѣзницяхъ. Зъ того мменувала ґенеральна дирекція 371 урядникôвъ, 12 низшихъ урядникôвъ и двохъ зô служby; а дирекціи руху 820 урядникôвъ, 573 низшихъ урядникôвъ 1634 зô служby и 508 будникôвъ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Нотарь зъ Сянока п. Володим. Витошиньскій перенѣсъ ся до Дубецка и зачне тамъ урядувати вôдъ дня 15 н. ст. серпня. — Въ Тисьменици выбрано бурмістромъ на мѣсце давного, суспендованого намѣстництвомъ, гарбаря Ант. Смольницкого. — Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ бувъ въ пятницю и суботу при вправахъ артилєріи въ Кукизовѣ а въ недѣлю выѣхавъ зъ женою до Копичинець до ґр. Баворовскои, звôдки мавъ удати ся до ґр. Вільг. Левицкого-Семеньского въ Хоростковѣ, щобы тамъ оглянути стаднину ґрафа.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k-Hofl.), **Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert. Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

Господарство промыслъ и торговля

— **Станъ засѣвôвъ у всхôднôй Галичинѣ.** Въ послѣдныхъ двохъ тыжднях нанувала переважно погода перерыьана де-куды дрôбными дощами. Спека значно змôцнила ся и дозволила зôбрати рѣпакъ та взяти ся за жниво жита. Зъ кôнцемъ липня було вже жито зôбране въ многихъ охрестностяхъ, однако зъ слабымъ результатомъ, подôбно якъ рѣпакъ. Пшеницю захвалюють зъ многихъ сторôнъ, але дають ся чути и жалобы на ржу и на комашню. Вôвсы и ячмена взагалѣ дуже гарнѝ и если погода пôдчасъ жнивъ допише, можуть они нагородити страты въ житѣ и рѣпаку. Бараболѣ гниють майже всюды и если не усталилась бы погода, можна надѣятись въ тôмъ напрямѣ катастрофы. Выгляды на другу кôсьбу нашѣ взагалѣ добрѝ. Деякѝ повѣты якъ добромильскій, перемыскій и ин. були навѣщенѝ градомъ, що наробивъ значнѝ шкоды.

„Телеграмы Дѣла”

Вѣдень 9 серпня. Вчера скôнчили ся засѣданя австро-угорскои мытовои конференціи въ справѣ австро-россійского торговельного договору. Конференція приступить теперь до вôдповѣди на россійску ноту. Россія домагає ся вôдъ Австріи тыхъ самыхъ концесій для збôжа въ пограничнôмъ руху, якѝ одержала Сербія на такѝ артикулы, якъ зелѣзо, скло и т. п.

Буда-Пештъ 9 серпня. Цѣсарь нѣмецкій має въ часѣ маневрôвъ оглянути угорске престольне мѣсто.

Прага 9 серпня. Намѣстництво знесло ухвалу праскои мѣскои рады що-до написôвъ на улицяхъ выключно въ языцѣ ческôмъ, мотивуючи тымъ, що така ухвала нарушує рôвноуправнôсть Нѣмцѣвъ. Рада мѣска постановила заложити рекурсъ.

Берлинъ 9 серпня. Біржевый податокъ має пôдвысшитись въ Нѣмеччинѣ подвôйно. Нѣмецка праса нападає на Австрію за-для торговельного договору зъ Россією.

Парижъ 9 серпня. Кабінетъ нараджувавъ ся, яке становище займити супротивъ брошури Діпа. Остаточно ухвалено оголосити комунікатъ, що міністерство не має нѣчо спôльного зъ махінаціями, про котрѝ говорить Діпа въ брошурѣ.

Лондонъ 9 серпня. Ґледстонъ заявивъ въ палатѣ послôвъ, що правительство не годить ся на вôдроченье парляменту ажь до рѣшеня білю и буджету.

Буеносъ-Айресъ 9 серпня. Революція треває дальше. Намѣстникъ провінціи Буеносъ-Айресъ утѣкъ до Ля-Платы. Повстанцѣ выправились на сю послѣдну провінцію.

Надôслане.

ПЛЫНЪ КАРОЛЯ JALUZOT-A ВЪ ПАРИЖИ, не мѣстить нѣякихъ складникôвъ мінеральныхъ, служить до вôдживленя цибулькôвъ волосныхъ а за-для того здержує выпаданье волося и скрѣпляє порôстъ.

Цѣна фляшки разомъ зъ приписомъ ужитя, 1 зр. 50 кр.

Головный складъ въ аптицѣ пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ 4379

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. перенѣсъ я мое **„ЗАВЕДЕНЬЕ ВЫХОВУЮЧЕ ДЛЯ ХЛОПЦЯВЪ“ зъ Коломыи до Львова** и помѣстивъ єго въ каменици Впов. Ольшевского **при улици Пекарскôй пôдъ ч. 6. поверхъ I.** До заведеня приймаю ученикôвъ, що ходять до шкôлъ публичныхъ, якъ такожь приготовлюю приватно до вступныхъ испытôвъ, поправокъ и испытôвъ фаховыхъ. Близшихъ информацій удѣляю пôдъ вказаною адресою-

4765 3—7 **Володиславъ Аксентовичъ.**

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 6—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 37—?

НОВÔСТЬ!

1) **„Записки наукового товариства імени Шевченка“** томъ II., — цѣна 1 зр.
2) **„Словар правничий“**, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) **„Мапа України Руси“** — цѣна 20 кр. 4784 4—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{11}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{11}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Окутя до дверей, вôконъ, печей и кухонь въ великôмъ выборѣ

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

„ГОРТЕНСІЯ“

Львôвъ Зиморовича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-а

Заведенье полагоджує всякѝ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ вôдъ зр. 8 4760 8—104

Для провінціи всякѝ комісы тоалєтовѝ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.

Шнурôвки францускѝ и шнурôвки здоровля.

Свѣжѝ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и иншѝ рѣчи Принимає рѣзьбарскѝ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѝ образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѝ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѝ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ єго адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20. 4636 26—?

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 23 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 7—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

РУ-

кавички всякого рода; Бандажѣ руптуровѝ

и всякѝ выробы рукавичничѝ

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 24—45 4669

Машины до шитя

рôзныхъ системъ зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 26 до 65 зр. на сплату въ ратахъ мѣсячныхъ — поручає Людвикъ **ҐАРДОЛИНЬСКІЙ**, площа Галицка ч. 14. Цѣнники 14—5 на жаданье высылаю. 4519

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ. 4641 59—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнѝ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучѝ, готовѝ до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 27—?

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

72—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 65—?

ЦУКОРНЯ

Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Батерія число 32 напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ, пукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякѝ замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч 79

має на продажь уживану прасу друкарску, велику гибларку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 2—15

Важне для ПП Господарѣвъ!

Оливы до машинъ, ременѣвъ, вужѣвъ ґумовыхъ и полотняныхъ доставляє по найдешевшихъ цѣнахъ вôдъ 1863 року истнуюча фірма

І. ШПЕТЪ

Львôвъ ул. Казимирôвска ч 28.

Цѣнники даромъ и франко. 4742 5—?

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУЛІОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продає 4767 7—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ

ВЪ КОЛОМЫИ

складъ фабричный поручає:

Сукна и шевіоты метеръ по зр 1·40 и высше,
Камґарны метеръ по зр. 3 и лѣпшѝ,
Доскінґъ и peruvien чорный метеръ по зр. 2·80 и высше,
Нитянѝ матеріи на лѣтнѝ одяги метеръ по 40 кр.
Вовнянѝ матеріи на лѣтнѝ блюзы метеръ по 42 и 56 кр.

Прôбки и цѣнники можна на жаданье дôстати безплатно и франко.

Пересылки на провінцію выготовлює ся якъ найсовѣстнѣйше. 4658 6—8

КОСЫ

Зъ найлучшои фабрики стирійскои на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выготовленѝ.

55 центмр. довгѝ середно широкѝ по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 клґр. посылку иде 8—10 кôсъ.

Косы тѝ знаходять ся въ складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи, Бродахъ, Самборѣ, Рогатинѣ, Снятинѣ, Коломыи Стрыю и Сяноцѣ.

4671 14—? **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

Сила и успѣшный вплывъ

одинокого правдивого

ангельского бальсаму чудотворного

Одиноке мѣсце выробу и купна єсть аптика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ 4754 3—6

аптикаря Адольфа Тіррі (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи.

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а при тôмъ найдешевше універсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ.

Сей бальсамъ служить внутрѣшно и внѣшно. Єсть вôнъ: 1) Незвычайно успѣшнымъ средствомъ лѣчничимъ при всѣхъ недугахъ легкихъ и грудей, лагодить нежитъ и спиняє вытворюванье флеґмы, усуває болючій кашель и навѣть лѣчить такѝ-жь застарѣлѝ недуги. 2) Дѣлає знаменито при запаленю горла хрипцѣ и т. д 3) Усуває радикально кожду пропасницю. 4) Лѣчить дивно всѣ недуги утробы, жолудка и внутренностей, особливо корчь жолудковый, кольку и рванье. 5) Усуває бôль и лѣчить золоту жилу и гемороиды. 6) Дѣлає лагôдно на жолудокъ, чистить кровь, нирки, усуває гіпохондрію и мелянхолію и змôцняє апетитъ и травленье 7) Єсть дуже добрый на бôль зубôвъ, противъ порохнавыхъ зубôвъ, гнитя яселъ и у всѣхъ недугахъ зубôвъ и устъ. 8) Добрый на хробаки, солітера, епілепсію, або недугу св. Віта. 9) Служить внѣшно яко чудесный лѣкъ на всѣ раны, свѣжѝ и старѝ, близны, рожѣ, прищѣ, фістулы, бородавки, раны вôдъ попареня, вôдмороженя, пархи, лишаѣ и высыпку, попуканѝ и рапавѝ руки и т. д. та усуває бôль головы, шумъ, рванье, гостець, бôль ушей, про що дуже докладно пише ся въ покажчику уживаня. 10) Взагалѣ єсть се средство домашне, котрого можна зъ повнымъ успѣхомъ уживати чи то внѣшно чи внутренно, дуже солідне дешеве и цѣлкомъ нешкôдне та не повинно бракувати въ нѣякôй родинѣ. Одна проба бôльше поможе якъ се цѣле оголошенье. **Кожда фляшочка мусить мати червону етикету, зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рôвножь зъ такою охоронною маркою, а вкôнци має бути замкнена срѣбною металевою капслею, на котрôй вытиснена фірма: „Адольфъ Тіррі (Thierry) аптика пôдъ „ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ.** Кождый, въ якій небудь иншій спосôбъ зробленый бальсамъ, не заосмотреный всѣми тыми высше наведеными признаками правдивости, треба вôдкидати, бо всѣ тѝ наслѣдуваня мають въ собѣ лише забороненѝ, драстично дѣлаючѝ, отже шкôднѝ части складовѝ якъ альоесъ и т. ин. Фальшôвникôвъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсіфікаты. Свѣдоцтво знатокôвъ высокого кор. правительства краєвого каже на основѣ аналітичного розслѣду (Число 5782—В. 6108), що мôй вырôбъ не має въ собѣ нѣякихъ забороненыхъ або здоровлю шкôдныхъ частей складовыхъ. Де нема складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти просто и адресувати: **„До аптики пôдъ ангеломъ хоронителемъ А. Тіррі въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ“.** Коштує зъ оплатою почтовою, пачкою, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ: 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 4 короны; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 12 коронъ 60 сгт.; до Босны и Герцеґовины 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 5 коронъ; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 15 коронъ. Пересылає ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости **АДОЛЬФЪ ТІРРІ, аптикарь „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ.** Головный складъ для полудневои Угорщины у апт. Л Вертоша въ Люґошь; дальше можна дôстати въ Празѣ у пп Макса Фанты І. Фірста, А Торша; Кааденъ у апт Ант. Сгнки; Штіфтъ Тепль, Ф. Зембшь; Пардубицѣ Т. Прайнеръ; Мольдавтайнъ І Ґрімъ, Нова Страшниця, І Ціммергакль; Ґротт въ Бдадъ. М Вайкрхенъ. І. Кріґльштайнъ, М Альтштадъ М. Гофманъ, Гофъ Ц Шроль Ваштадъ Г Шонцъ, Преґартенъ Т. Стуглікъ. Неметъ-Черня І. Промовичь, Темешваръ Р. Янеръ. Гомолічь Л. Брядуканъ, Гайду-Дороґь С. Райцінґеръ, О-Керъ Л. Зіґмондъ, Загрель І Печичь и С. Міґтельбахъ; Кріжевацъ Ед. Сухомель, Осекъ І. Давидъ, Насіце І. Розенфельдъ.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 34—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тѝ льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненѝ. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованѝ льосы такѝ самѝ невыльосованѝ.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зв.	кр.
3% льосы Завед. кред земск. австр Іеміс.*	16 серпн	—	20	за штуку	15	—
Льосы кредитовѝ	1 верес.	—	50	„	20	—
Льосы австр. червон. хреста*	„	—	10	„	8	—
Льосы Базиліка (будовы туму)*	„	—	07	„	3	—

*) Квітъ премієвый (Gewinnstschein) належить ся на случай невыльосованя обезпечаючому.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр заведеня кредитового земского Іемісіи по зр. 1·50.

Головна выграна 45.000 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы кредитовѝ по зр 5.

Головна выграна 150.000 зр. 4752

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 168. Львôвъ, Четверъ 29 липня (10 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших новѣстей“ выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollizeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком:

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стшка.

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо наших Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ выровнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

Нашй бурсы.

Зъ початкомъ нового року шкôльного дôйде число ученикôвъ, выховуваных въ нашихъ бурсахъ до 300. Число се дуже поважне и длятого треба бы обдумати средства, котрй бы забезпечили якъ найлѣпше выхованье нашой молодежи, щобы тая скôнчивши школы трудилась не тôлько на хлѣбъ насущный для себе, але такожь и на пожитокъ Матери-Руси.

У насъ кажуть звычайно, що молодѣжь ходить до школы лишь для хлѣба — и длятого то переважна часть нашой интеліґенціи якъ рускои такъ и польскои, а навѣть и тыхъ, що покôнчили університетъ, се индівідуа, званй по нѣмецки Brodgelehrte, котрыхъ Шіллеръ такъ строго осудивъ. Тй люде, занявши выгôдне мѣсце въ суспôльности, трудять ся лише длятого, бо посада забезпечуе имъ удержанье, а о обовязкахъ ширшихъ взглядомъ суспôльности, якй особливо на интеліґенціи тяжать, и знати не хотять.

Длятого то при выхованю нашихъ ученикôвъ треба зъ одной стороны запобѣчи, щобы они не стали пôзнѣйше ученымы для хлѣба, а зъ другои стороны вщѣпити въ душу молодежи засады, котрй бы ѥи довели до згаданой на початку цѣли. Одными зъ поважнѣйшихъ засадъ того рода суть отсй: 1) выхованье въ дусѣ реліґійно-моральнôмъ, 2) замилованье до чистости, ладу и порядку, 3) замилованье до працѣ и до точности при выконуваню кождого дѣла, 4) замилованье до науки, 5) плеканье вôдваги цивільнои по-при скромнôсть и чемнôсть, 6) выробленье почутя обовязку, 7) защѣпленье любови до руского языка, руского люду и всего, що рôдне.

По-при тôмъ всѣмъ неменше важна рѣчь — выховати молодѣжь крѣпку и здорову, бо тôлько въ здоровôмъ тѣлѣ, духъ здоровый.

Коротко сказавши, нашй бурсы повинні выховувати людей образованых и ученых о сильных незломных благородных характерах. Поставивши разъ таку засаду, мусимо пôйти дальше и сказати, що лучше ѥсть выховати менше молодежи а добре, якъ выкормити много ученых выключно для хлѣба, котрй часто дѣлають на шкоду Матери-Руси.

Тй засады легко поставити, але дуже тяжко здѣйстнити, бо на те не выстае сама охота, а навѣть посвяченье, але треба умѣти вести молодѣжь, и бути свѣдомымъ остаточнои цѣли выхованя.

Щобы до тои цѣли тымъ лекше дôйти, повинній всѣ нашй бурсы становити одинъ звязокъ пôдъ проводомъ руского товариства педаґоґічного, котре вôдъ пяти лѣтъ веде институтъ педаґоґічный у Львовѣ. Бурсы всѣ стояли бы въ такôмъ случаю пôдъ контролею особнои комісіи, котра бы зъ однои стороны вказувала настоятелямъ бурсъ дорогу до власного фахового образованя, подаючи имъ вôдповѣднй дѣла педаґоґічній, а зъ другои стороны поставила бы засады выхованя и наглядала бы ихъ переведенье. Вôдпоручники такои комісіи мали бы право бурсы вôдъ часу до часу несподѣвано візитувати и удѣляти зарядови бурсъ вказôвокъ та радъ до лѣпшого веденя молодѣжи. [Ѥсли бы такъ вôдъ давна було, то певно не бувъ бы лучивъ ся такій сумный случай, якъ недавно въ однôй бурсѣ, котру вôдвѣдавъ намѣстникъ.]

Дуже важнымъ факторомъ при выхованю ѥсть поза-шкôльна лектура; и длятого кожда бурса повинна мати бібліотеку, зложену зъ дѣлъ першорядной вартости, о скôлько тй суть для ученикôвъ ґімназіяльных приступній. Бібліотеку таку зложити — се дуже трудна рѣчь, бо до того треба не тôлько великои науки, але и знаня літературы всесвѣтн и якъ давнѣйшои такъ и новѣйшои. Таке дѣло може порѣшити лише згадана комісія.

Щобы тую задачу комісіи уможливити, треба доконче подати ѣй средства матеріяльній (н. пр. 500 зр. рôчно). Се було бы рѣчею всѣхъ нашихъ бурсъ; котрй бы соразмѣрно до числа ученикôвъ складали певній сумы до діспозиціи комісіи. Зъ тыхъ грошей закуповувала бы комісія книжки до бібліотекъ, покрывала бы розходы полученй зъ візітаціями и могла бы высылати настоятелѣвъ бурсъ до заграничных заведень взôрцевых, щобы они приглянули ся добре орґанізаціи и урядженю тых заведень, та повернувши домôвь зъужитковали свои досвѣды и те, що вôдповѣдне, у себе завели.

Выховуючи такъ велике число молодежи не повинній мы жалувати грошей на взôрцеве урядженье бурсъ, бо лише дôмъ выбудованый пôсля доброго пляну ѥсть довготревалый и цѣли вôдповѣдный. Мы нарôдъ безъ шляхты, безъ богацтвъ, длятого розвиваймо, якъ каже д-ръ Ив. Франко, умственный каніталъ въ кождôмъ напрямѣ, бо запорукою нашои будучности ѥсть лише праця и наука.

Въ Самборѣ въ серпни 1893.

Д-рô Корнило Чайковскій.

Біржева спекуляція.

Поважна часопись економічна, выходяча въ Липску, пôдъ заг. Deutsch-soziale Blätter, помѣстила статью, въ котрôй подае поглядъ на послѣдну появу, котра выкликала заколотъ економічных вôднôсинъ, именно на упадокъ цѣны срѣбла. Авторъ статьѣ доказуе, що безнастанный упадокъ цѣны срѣбла а пôдвышенье цѣнъ золота не ѥсть простымъ случаемъ або наслѣдкомъ змѣны вôднôсинъ економічных, лишь добре зорґанізованою спекуляціею мѣжнародною капѣталу, обчисленою на зруйнованье майна народôвъ.

Та спекуляція треваѥ вже 20 лѣтъ а зачала ся въ Сполученых Державах. Ажь до 1873 р. обовязувала тамъ подвôйна валюта зъ реляціею 1 : 15, се значить, що фунтъ золота ѥсть 15 разôвъ дорожшій вôдъ фунта срѣбла. Въ 1873 р. ухваливъ сенатъ вашінґтоньскій законъ, котрый мавъ забезпечити срѣбнôй монетѣ бôльше розповсюдненье, але за для незручнои стілізаціи одного параґрафу и задля способу, въ якій выкôснували біржевй спекуляціи ту стілізацію, згаданый законъ ставъ ся для положеня економічного Сполученых Державъ и для тамошных копалень срѣбла справдѣшною погубою. Згаданымъ закономъ хотѣли запевнити срѣбному долярови американьскому циркуляцію, такожь на торгах европейскихъ, тожь вôдповѣдно змѣнено въ нѣмъ змѣстъ чистого срѣбла, щобы було ѥго 38·4 грамôвъ, и такъ зрôвнано ѥго вартôсть зъ 5-франковою монетою. Референтомъ того проѥкту бувъ сенаторъ Шерменъ и вôнъ поставивъ таке внесенье: „Крôмъ долярôвъ будуть выбиватись монеты срѣбній по ½, ¼ и 1/10 доляра. Будуть мѣстити вôдповѣдну вагу срѣбла та будуть мати повну силу платности, але нѣхто не обовязаный при однôй выплатѣ принимати тых монетъ бôльше, якъ за пять долярôвъ золотомъ.“ Се внесенье принято безъ дiскусiи, бо нѣхто не догадувавъ ся нѣчого злого, позаякъ кождый думавъ, що се обмеженье вôднôсить ся лишь до дрôбнѣйшои монеты по пôвъ, чвертъ и десятои части доляра, а не до долярôвъ срѣбных, котрй противно хотѣли якъ найбôльше розкинути за границю. Тымчасомъ спекулянты зачали инакше интерпретувати сей законъ. Великй банкиры, уложивши ся, тримали ся солідарно засады, що великй выплаты, бôльшй анѣжь пять долярôвъ, мусять наступити въ золотѣ. Наставъ спôръ мѣжь правительствомъ а спекулянтами; пытано о гадку кôлькохъ славных економістôвъ нѣмецкихъ, але що та гадка выпала двозначно, то й побѣдили спекулянты. Такъ ѳтже введено въ Сполученых Державах фактично валюту золоту, а срѣбло мусѣло упасти въ цѣнѣ.

Незадовго опôсля правительство нѣмецке услухало намовъ доктринерскихъ професорôвъ и зъ власнои волѣ перейшло до валюты золотой, а въ наслѣдокъ того срѣбло ще бôльше упало въ цѣнѣ и населенье Сполученых Держав втратило великй мілiоны. Щобы цѣну срѣбла доконче пôдтримати, внѣсъ той самый сенаторъ Шерменъ біль въ 1890 р., котрымъ зобовязано правительство до закупна що мѣсяця 4½ мілiонôвъ унцій срѣбла. Але и той біль, обчисленый безпосередно въ хосенъ властителѣвъ копалень срѣбла, знали выхôснувати спекулянты. Бо въ білю сказано, що правительство за закуплене срѣбло маѥ выдавати цертіфікаты, т. зв. legal tender bank notes, за котрй на жаданье оказателя мусить выплачуватись золотомъ. Спекулянты закупили тй цертіфікаты, представили скарбови державному до выплаты золотомъ и вывозили золото до Европы, де спекулювали имъ на hauss-у або baiss-у, або доставляли Австріи, щобы улекшити ѣй перехôдъ до валюты золотой.

Такъ отже біль Шермена, замѣсть помочи срѣблу, пошкодивъ, бо зъ однои стороны нѣхто не хотѣвъ принимати срѣбнои монеты, а зъ другои стороны скарбъ державный, приневоленый спекулянтами до выкупна срѣбных цертіфікатôвъ, ратувавъ ся тымъ, що не выбивавъ срѣбных долярôвъ. И такъ срѣбло зачало выходити зъ обѣгу, ставало ся непопулярнымъ и срѣбло яко товаръ впало въ цѣнѣ, такъ що въ наслѣдокъ того въ маю сего року збанкротовало 302 банкôвъ на суму 400 мілiонôвъ долярôвъ.

Выбôръ Клевеленда на президента Сполученых Державъ, перебивъ роботу спекулянтôвъ, бо всѣ знали, що Клевеленд длятого скликавъ на серпень конґресъ вашінґтоньскій, щобы ухвалити заказъ вывозу золота. Длятого спекулянты перекинулись въ иншу сторону: до Австралiи.

Въ тôй величезнôй кольонiи англійскôй истнуе урядово, якъ въ Англiи, валюта зôлота, але срѣбных монетъ (долярôвъ, шілінґôвъ и рупій) велика сила, на рôвни зъ бонами банковыми, курсуючими мовь срѣбло а платными на жаданье золотомъ. То-жь спекулянты роздобули велику скôлькôсть тых бонôвъ банковых на срѣбло и зажадали ихъ выплаты золотомъ. Банки, котрй не були приготовленй до такои выплаты, захитали ся и мали оголосити банкротство. А треба знати, що тй банки оперували грôшми зъ Англiи и Шкоціи. За тй грошѣ платили 4 процентъ, а навѣть чотири и пôвъ, а такого проценту англійскій капіталістъ у себе не дôстане. То-жь коли банки захитали ся, Англія и Шкотія, щобы ратувати свои капіталы, кинули до Австралiи кôльканацять мілiонôвъ фунтôвъ въ золотѣ. Убутокъ золота въ Англiи давъ такъ вôдчути ся, що банкъ англійскій пôднѣсъ стопу процентову и замкнувъ кредитъ. Се выкликало новый крахъ фінансовый, але спекулянты загорнули новй скôлькости золота.

Спекулянты зробили операцію ще третій разъ. Ото зачали до менницъ индійскихъ доставляти великй запасы дешевого срѣбла, жадаючи въ замѣну готовых индійскихъ рупій. За тй рупіи купували продукты индійскй и продавали ихъ у Франціи, Англіи, Италіи и

---

6)

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр).

(*Дальше.*)

— Чи на стôлько, що вы могли бы бути ѥго жѣнкою, коли вôнъ попроситъ о тое? — спытала леді Даррель.

— Такъ, — вôдповѣла Кляра. — Тогдѣ леді Даррель стала оповѣдати Клярѣ про ѥго родину и про него самого, говорячи, що вôнъ зъ кождого взгляду знаменита пара для неи. Тй похвалы тягнули ся такъ довго, доки не надôйшли мужчины.

Другого дня рано они поѣхали до Гавру; тамъ усѣли Стантоны на корабель до Савсемптнъ а день пôзнѣйше були вже дома въ Гавтонъ-Даррель.

VI.

Американьска дѣдичка.

Кôлька днѣвъ по вôдъѣздѣ Стантонôвъ зъ Трувіль выѣхали такожь Даррелѣ. Они удали ся до Дієпъ такъ само, якъ богато людей, котрыхъ головнымъ занятьемъ розрывка. Перегоны покôнчили ся въ Трувіль, однакъ зачали ся знов въ Дієпъ. Тотй самй конѣ переганяли ся, тотй самй лиця можна було видѣти на мѣсци перегонôвъ, и тотѣ самй кораблѣ були въ пристани. Де Фонтружь не ѣхавъ зъ ними. Вôнъ не перебувъ ще свого атаку, якъ мадамъ де Тельманъ называла, и про те не дбавъ о свѣжй вражѣня. Мала Француска лишилась такожь. Она говорила, що стратила богато на перегонахъ а впрочôмъ навкучили ся ѣй. Она програвала все, а мужчины були всѣ занадто занятй грою, щобы ѣй подати яку потѣху. Тожь она остала въ Довілю, а де Фонтружь вôдвѣдувавъ ѥи деколи и говоривъ о своѣй любови до панны Стантонъ. Вôнъ сказавъ ѣй, що не може забути англійскои дѣвчины, и що хоче женити ся зъ нею. Француска пробовала высмѣяти ѥго за тое, однакъ видѣла, що вôнъ думавъ направду, и що не можна було зъ нимъ нѣчого вдѣяти. Одного дня она запросила ѥго знов на обѣдъ. — Мусите побачити мою Блобсъ — сказала она; — за-для неи вы забудете певно про свою малу пуританку.

— Я побачу вашу Блобсъ, якъ вы ѥи называете — вôдговоривъ вôнъ — однакъ я не можу думати нѣколи о кôмъ иншôмъ, якъ лишь о сѣй чарующôй дитинѣ.

А прецѣнь вôнъ пôйшовъ и сидѣвъ при обѣдѣ заразъ коло, Янки красавицѣ, и бувъ для неи милымъ и кречнымъ. Она була красна зъ малыми, нѣжными чертами и мала богато шику, однакъ все тое не доводило до нѣчого. Вôнъ не мôгъ вôдôгнати вôдъ себе образу Кляры Стантонъ. Панна робила все, щобы ѥго причарувати. Она була цѣлкомъ готовою вôддати ся зъ своими мілiонами за французского маркіза зъ доброи родины, котрый бы мавъ такожь троха маѥтку. Виправдѣ она волѣла бы була италійского князя, однакъ такъ богато ѥи краянокъ вôддало ся за италійскихъ князѣвъ, що ихъ було чимъ разъ менше; панского титулу не хотѣла. Артикулъ мусить бути оригінальный, а въ недостачи такого французкій маркізъ може бувъ бы ще найлѣпшій.

Місъ Блобсъ выховувалась въ Европѣ и говорила по француски дуже добре. Американьскй панны вправнй въ штуцѣ кокетованя, а місъ Блобсъ не була выимкою зъ того правила. Она добре выхôснувала той часъ, що була разомъ зъ де Фонтружемъ, однакъ то була тяжка робота, и она при кôнци обѣду чула, що не выкликала такого вражѣня, якъ сподѣвала ся. Лишившись на самотѣ зъ панею де Тельманъ она выпытувала ся о деякй подробицѣ що-до него.

— Чого вôнъ такій неговôркій? — сказала она. — Вôнъ може першій Французъ, котрого я подыбала, що не забавный.

— Вôнъ закоханый, — вôдповѣла віцеґрафиня коротко.

— Теперь розумѣю — замѣтила американьска красавиця, а потôмъ додала: — Якй нудний мужчины, коли залюблять ся.

— Такъ — вôдповѣла господиня, — а особливо, коли то лучить ся першій разъ. Рауль не разъ залицявъ ся менше-бôльше невинно, однакъ я гадаю, що теперь вôнъ першій разъ любить ся на правду, и власне тое зробило ѥго такъ дурнымъ, немовь бы школяря.

— Я мѣркую, що се тота мала Англійка, зъ котрою бувавъ вôнъ на перегонахъ? — пытала місъ Блобсъ.

— Власне тота — вôдповѣла мадамъ де Тельманъ. — Якъ вамъ подобае ся?

— Она така сама якъ богато иншихъ англійскихъ дѣвчатъ, свѣжа и красна, однакъ я не можу зрозумѣти, якъ она такъ цѣлкомъ могла завернути ему голову. Чи вôнъ гадае зъ нею женити ся?

— Я радила ему не робити того — сказала мадамъ де Тельманъ. — То було бы нещасливе подружье для него. Одинъ часъ вôнъ слухавъ мене, однакъ теперь я думаю, що вôнъ справдѣ зайшовъ такъ далеко, що не слухае нѣкого.

— А она маѥ грошѣ? — спытала місъ Блобсъ.

— Анѣ шелюга, такъ менѣ здаѥть ся, — вôдповѣла віцеґрафиня. — Ѥи батько духовнымъ. Я гадаю, що ѥи синй очи, то цѣлый маѥтокъ.

— А вôнъ дуже богатый?

— Такъ, вôнъ маѥ красну мѣсцевôсть и досыть великй доходы, однакъ вôнъ каже, що оженить ся тôлько зъ любови. Чи можете зрозумѣти таку чувствительнôсть въ нинѣшныхъ часахъ?

— Я думаю, що якійсь рôдъ любови конче потрѣбный, — замѣтила дѣдичка застановляючись; — они могли бы бути дуже щасливыми зъ собою. То мене троха интересуе. Вôнъ дуже красный.

— Такъ, — вôдповѣла панѣ де Тельманъ, — я хотѣла бы ѥго выратувати. Я хотѣла бы, щобы вы ему подобали ся.

Місъ Блобсъ засмѣяла ся на тое и сказала: — Якъ показуе ся, такъ не ѳ, неправда-жь?

— Я гадаю, що вôнъ васъ подивлявъ, — вôдповѣла Француска не знаючи властиво що вôдповѣсти.

Місъ Блобсъ и собѣ знала, що вôнъ подивлявъ ѳи. Але она такъ привыкла до того, мала тôлько предложень до супружества, вôдъ коли вступила въ свѣтъ, що ѣй самôй выдавалось бы дивнымъ, коли бы ѳи примана не зробила вражѣня на мужчинахъ. Всѣ предложеня, якй она мала до сеи поры, не були на стôлько приманливй, щобы она могла рѣшитись выречи ся своѳи независимости и свободы. Якъ всѣ вѣрній дочки Республики, она бажала титулу; у неи маѥтокъ бувъ такъ великій, що могла вымагати, щобы сей титулъ бувъ высокій и не пôдозрѣный. Молодшй сыны и властителѣ новых почестей надармо зголошувались бы, бо чоловѣкъ, що одержавъ бы ѳи руку и доляры, мусѣвъ бы посѣдати недоганне имя и голосный титулъ. Ѳи краянамъ добре говорити о хибахъ аристократіи и голосити ѳи пережитою клясою. Она чувствовала, що могла бы не зважати на тй хибы, кобы ино могла перевысшити иншй Американки, що повôддавали ся не дуже величаво, бо ихъ грошѣ не выстачили на закупно чоловѣка высокои клясы. Пôсля того, що чула вôдъ панѣ де Тельманъ о маркізѣ де Фонтружь, она набрала пересвѣдченя, що саме вôнъ бувъ бы добрый на мужа для неи. Однакъ здавалось, що зъ сего нѣчого не буде. Вôнъ залюбивъ ся на смерть въ малôй англійскôй селянцѣ, то-жь ѣй прийде ся ѣхати на другу зиму до Риму и пробовати, чи не окаже ся якій новый італійскій князь на супружескôмъ небосклонѣ.

Коли мужчины вернули до сальону, панъ де Фонтружь приступивъ до нихъ и розмова оживила ся. Здавало ся, маркізъ бувъ теперь въ лѣпшôмъ розположеню и утѣшивъ ся, коли місъ Блобсъ згодила ся вôдограти одну зъ своихъ незрôвнаных продукцій на банджо*).

*) мала ґітара зъ шкôрянымъ верхомъ, якъ у бубнѣ.

(*Дальше буде.*)

Нѣмеччинѣ, де платить ся золотою валютою. Вправдѣ анґлійске правительство спостереглось завчасу и выдало заказъ выбивати рупіи на приватный рахунокъ, але заки се стало ся, спекулянты много золота выловили.

Въ цѣлôй спекуляцiи одна рѣчь впадає въ око, що помимо упадку цѣны срѣбла курсъ вальорôвъ французскихъ не обнизивъ ся. Але зъ того чимъ скорше можна заключати, що хтось веде пôсля пляну зъ горы уложеного цѣлу кампанiю противъ срѣбла. Суть спекулянты, що выловлюють золото и ховають до кишенѣ, користаючи зъ того, що всѣ державы дались намовити до заведеня золотои валюты.

А яка-жь цѣль того, що спекулянты ховають золото? Коли срѣбло дôйде до найнизшои цѣны а золото до найвысшои и буде єго такъ мало, що настане стаґнацiя въ торговли и цѣлôмъ житю економiчнôмъ, тогдѣ спекулянты зачнуть противну акцiю: за безцѣнь закуплять припасы и копальнѣ срѣбла та своими вплывами зроблять се, що державы звернуть ся до бiметалiзму, до реституцiи срѣбла яко монеты. А тогдѣ спекулянты будуть продавати срѣбло по добрôй цѣнѣ.

Єсть се спекуляцiя, обчислена на мiлiярды, котрi заплатять народы шайцѣ мѣжнародныхъ спекулянтôвъ. Єсть се спекуляцiя, або простый рабунокъ.

СПРАВОЗДАНЬЕ КАСОВЕ

Тов. „Руска Бурса“ въ Стрыю

за 1892 рôкъ.

А) Доходы:

I. Титуломъ вкладокъ и одноразовыхъ датокôвъ вплынули въ 1892 р. слѣдуючi датки грошевi:

1) Выдѣлъ рады повѣтовои жидачѣвскои 50 зр., 2) п. Ст. Трухимъ изъ Семерôвки 20 зр., 3) торговля пп. Лехицкого и Костеркевича 15 зр., 4) бл. п. о. Авдиковскiй зъ Добрянъ 10 зр. 50 кр. (а то вôдъ себе 1 зр., вôдъ старшого братства церковного въ Добрянахъ 4 зр., вôдъ молодечого 3 зр., вôдъ старшого братства церковного въ Добровлянахъ 1 зр. 50 кр., вôдъ молодечого 1 зр.), 5) о. Валявскiй зъ Тейсарова 10 зр., 6) директоръ ґiмназiи д-ръ К. Петелѣнцъ вôдъ N. N. 6 зр. 35 кр., 7) Академiческiй Кружокъ яко частину зъ концерту 20 зр., 9) о. Гриневецкiй зъ Мельничь вôдъ братства церковного 4 зр., 9) о. Колеса изъ Струтина 3 зр. 50 кр. (вôдъ себе 50 кр., вôдъ громады 3 зр.) 10) по 3 зр.: о. Шуховскiй зъ Братковець и о. Галиковскiй зъ Рожанки, 11) по 2 зр.: п. Гузаръ зъ Золотого Потока, о. Марчакъ зъ Баличь, чч. Посацкiй и Процѣвъ изъ Стрыя. 12) по 1 зр. 50 кр.: о. Федусевичь изъ Стрыя и ч. Бычко зъ Дулибъ, 13) по 1 зр.: о. Мудракъ зъ Губичь, Ив. Вахнянинъ изъ Стрыя, о. Щуровскiй зъ Струтина, чч. Кухта зъ Турѣ, Чуплякъ зъ Добрянъ, Улицка мѣщанка изъ Стрыя, Павула зъ Дулибъ, о. Левицкiй зъ Ивановець, д-ръ Олесницкiй изъ Стрыя, о. Зарицкiй зъ Турѣ, 14) п. Войтовичь изъ Стрыя 20 кр. — разомъ **166 зр. 55 кр.**

II. Зъ адмiнiстрацiи власного дому:

1) Тутуломъ чиншу за часъ вôдъ 1 сѣчня до 31 вересня 1892 р. 378 зр. 50 кр., 2) за наємъ травы 25 зр. — разомъ **403 зр. 50 кр.**

III. Зъ иншихъ жерелъ: 1) Инст. Ставропиґiйскiй у Львовѣ вôдсотки вôдъ лєґату бл. п. Коссака 20 зр. а за проданi примѣрники „Гал. Отголосковъ“ 1 зр, 63 кр., 2) побранi вôдсотки 139 зр. 40 кр., 3) зьлiквiдованi цѣннi паперы и звороты позичокъ 904 зр. 4) старi книжки 1 зр. 30 кр. — разомъ **1066 зр. 33 кр.**

IV. За продану реальность прийшло 5.900 зр. въ цѣнныхъ паперахъ, 4.749 зр. 8 кр. въ книжочахъ касы щадничои львôвскои а 12 зр. готôвкою.

Весь дохôдъ въ роцѣ 1892 выносивъ 1.648 **зр. 38 кр.** готôвкою а **10.649 зр. 8 кр.** въ цѣнныхъ паперахъ.

B) Розходы:

I. на потребы ученикôвъ: 1) запомоги стiпендiйнi 386 зр. 50 кр., 2) одноразовi датки 16 зр., 3) закупно и оправа учебникôвъ 74 зр. 30 кр. — разомъ: **476 зр. 80 кр.**

II. на адмiнiстрацiю дому по конець вересня 1892 р.: 1) податокъ и еквiвалєнтъ 83 зр. 41 кр., 2) асекурацiя 22 зр. 93 кр., 3) коминярѣ 6 зр. 99 кр., 4) поставленье паркану вразъ зъ матерiяломъ 57 зр. 75 кр., 5) роботы столярскi 2 зр. 72 кр., мулярскi 16 зр. 20 кр., малярскi 42 зр., лякерничi 10 зр. 50 кр., дрôбнi 6 зр. 95 кр. — разомъ: **249 зр. 45 кр.**

III. выдатки секретаря за 1891 и 1892 р. (порторiя, есконтъ): **4 зр. 16 кр.**

IV. вложено на ощадностъ: **819 зр. 5 кр.**

V. выдано на рахунокъ реальности, котру порѣшено закупити: **76 зр. 80 кр.**

Сума всѣхъ розходôвъ выносить: **1626 зр. 26 кр. готôвкою.**

Станъ касы

зъ днемъ 31 грудня 1892 року:

Зъ днемъ 1 сѣчня 1892 р. було готôвкою 198 зр. 80 кр., въ цѣн. паперахъ 758 зр. 94 кр.

въ 1892 р. прибуло готôвкою 1.648 зр. 38 кр., въ цѣнныхъ паперахъ 10.649 зр. 9 кр. и 819 зр. 5 кр.

въ 1892 р. выдано готôвкою 1.626 зр. 26 кр., въ цѣн. папер. 904 зр.

Станъ зъ днемъ 31 грудня 1892 року готôвкою **220 зр. 92 кр.**, — въ цѣнныхъ паперахъ **11.323 зр. 7 кр.**

Въ Стрыю 1 серпня 1893.

Ю. Федусевичь, Ст. Дубравскiй, И. Вахнянинъ,
касiєръ. предсѣдатель. секретарь.

Повысшi рахунки були провѣренi комiсiєю контрольною пôдъ проводомъ о. Ад. Каленюка, пароха Довголуки.

Дописи „Дѣла“

Зъ Самбôрского.

[Кривдженье руснои народности польскимъ духовеньствомъ.]

Сего року на веснѣ приѣхавъ латиньскiй пароxъ Iосифъ Ґрущиньскiй зô Стрѣлковичь до школы въ Торгановичахъ на науку релiґiи. Мѣсцева учителька Марiя Круковска заявила єму, що тутъ єго душь нема, бо одинока дитина латиньского обряду Кароль Кендзьерскiй перенѣсъ ся до школы до Самбора, а обѣ Пилипчакôвны, доньки коваля, суть въ тутешныхъ метрикахъ рускихъ записанi и тутъ они що-до обряду належать, бо ихъ отець такъ хоче, хотяй ихъ мати єсть обряду латиньского, и учителька покликала ся навѣть на примѣръ своєи власнои особы, указуючи, що єи отець выховує всѣ дѣти въ обрядѣ латиньскôмъ, хотяй мати єсть обряду греко-католицкого. Тою вôдповѣдiю обуреный пароxъ кс. Ґрущиньскiй внѣсъ жалобу на учительку Марiю Круковску до лат. ординарiята въ Перемышли за некречне принятье єго особы, а яко епiльоґъ тои справы появило ся рѣшенье, котре дословно тутъ наводжу:

L. 925. R. S. O. Do zarządu szkoły ludowej w Torhanowicach.

Wedle oznajmienia r. k. Ordynaryatu Biskupiego w Przemyślu z dnia 6-go b. m. l. 815 są w tamtejszej szkole dzieci Karolina i Maryanna Pilipczak, jako urodzone z matki obrządku łać. również tego obrządku, pomimo, że zostały ochrzczone przez miejscowego gr. kat. proboszcza i do metryki tamtejszej parafii zapisane.

Poleca się zatem zarządowi szkoły uważać te dzieci jakoby były obrządku łacińskiego i ilekroć razy przyjedzie r. k. proboszcz ze Strzałkowic celem udzielenia im nauki religii w języku polskim, aby mu na ten cel z winną uprzejmością odstąpiła zawsze izby szkolnej.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej w Samborze 25 maja 1893. *Kieszkowski* m. p.“

На всякiй спосôбъ похвалявъ бы я ревнôсть кс. Ґрущиньского около вôдбиранья душечокъ и яко ревного оборонця постановленъ конкордiи и мавъ бы-мь охоту попросити єго, щобы вôнъ зъ тою самою ревностiю, зъ якою упоминаєсь о обѣ Пилипчакôвны, накланявъ учительку до спростованя обряду латиньского на обрядъ грецкiй вôдповѣдно до дотычнои постановы конкордiи пôдъ буквами „D, d“, чимъ доказавъ бы правдиву безсторонность въ перестерѣганю постановъ конкордiи, але коли-бъ я не знавъ, що вôнъ трудить ся душехватствомъ, котре въ нѣякiй спосôбъ не дасть ся оправдати анѣ постановами конкордiи, анѣ закономъ интерконфесiйнымъ зъ дня 25 мая 1868 р., — и се мôгъ бы я доказати фактами.

Наведене рѣшенье самбôрскои рады шкôльнои окружнои пригадує менѣ жартъ вычитаный въ якôмсь Kikiriki п. заг. *„Bei der Kirchenparade.* Feldwebel: Protestanten rechts, Katholiken links! — Korporal: Herr Feldwebel! Infanterist Dornbusch meldet sich konfessionslos! — Feldwebel: Das fehlte noch! Dornbusch zwischen die Katholiken marsch! Von heut' an bist du Katholiker!“ Подôбно и Пилипчакови розказують: Von heut' an sind deine Töchter römisch-katholisch! Дорнбушь може зъ лѣнивства хотѣвъ бути въ недѣлю безконфесiйнымъ, — тутъ же инша справа!

Такъ то здоптано волю коваля торгановецкого Николая Пилипчака, котрый не хоче дѣтей „двоити“. Єму, противъ єго волѣ, кажуть тримати ся постановъ конкордiи, хотяй єму служить право оперти ся на законѣ интерконфесiйнôмъ, даючôмъ єму власть выбрати обрядъ для своихъ дѣтей.

I. C.

Зъ надъ Черемоша.

[Патрiотизмъ гуцульскiй.]

Звычайно представляють Гуцула яко найбôльшого нездару такъ въ справахъ народныхъ якъ и въ автономiчныхъ. Сему не конче треба вѣрити, бо де Гуцула приводить ся до свѣдомости правъ Божихъ и людскихъ, тамъ вôнъ може стати взôрцемъ и для людей, котрi мають претенсiю звати ся интелiґентными. Нездарами можна звати тыхъ зъ Гуцулôвъ, котрi були або суть „урядомъ“, хочь бы полiцiяномъ въ громадѣ. Нездарами стають ся они черезъ власть „тьмы“ въ повѣтѣ, котра то тутъ то тамъ выдає зъ себе потентатскiй голосъ: „Возьмусь я до попôвъ!“ — котра звертаєсь и противъ Полякôвъ, якъ свѣдчить обжалованье п. В. П. зъ П. о переступство зъ §§. 487, 488 и 489 з. к., де при переведеню розправы знаходить ся зôзнанье Юры Мироняка, бувшого вôйта въ Шестини, — котрого по 5-лѣтнôй дисциплiнарцѣ [ведесь де такъ скрупулятно дисциплiнарка якъ въ Косôвщинѣ?!] остаточно вже разъ усунено, — що „inkryminowane doniesienie do l. 2662/891 zrobił w porozumieniu z pisarzem Krasuckim na podstawie polecenia ck. Starosty p. Sabata, któremu jako wójt sprawę całą przedstawił tak jak w doniesieniu inkryminowanym podano, aczkolwiek z własnego przekonania i bliższych dowodów na fakta w doniesieniu podane nie ma“. Чи є де така „академiя“ для вôйтôвъ якъ въ Косôвщинѣ?! Що-жь доперва подумати о заходахъ деморалiзацiйныхъ „тьмы кромѣшнои“ такъ насильно въ некористь бѣдныхъ Гуцулôвъ пôддержуваныхъ всякихъ писарѣвъ, писарчукôвъ и трабантôвъ „тьмы власти“ — шинкарѣвъ! Сли бы polecenia тыхъ выконано, то въ Косôвщинѣ и зазоромъ не побачивъ бы порядного чоловѣка, безъ розбору народности и вѣры! Але, славити Бога, Богъ споконвѣку протоплястамъ хрунѣвъ вôдмовивъ рогôвъ, тожь и теперѣшнi можуть воювати лише рыломъ — sit venia verba! Що воюють рыломъ, доказомъ того: При розправѣ карнôй въ ц. к. повѣт. судѣ въ Кутахъ на дни 15 липня 1892 о переступство зъ §. 487 з. к. каже здемаралiзованый: „Мене не має судити тутешный судъ, але п. староста въ Косовѣ“ — а зновъ иншiй здеморалiзованый каже: „Я не чую кутского старосты!“ [по гуцульски: я не слухаю и не пôддамь ся ореченю начальника ц. к. суду повѣтового въ Кутахъ, бо Гуцулъ безъ рôзницѣ называє „старостою“ такъ ц. к. начальника судового якъ и ц. к. начальника повѣту, тôлько що „староста“-судья — то нѣбы слуга старосты въ розумѣню звычайнôмъ]. Видко, не переводить ся вôдъ часôвъ царя Давида ажь до сегодня понятье „справедливости Абсалона“ — хочь бы при змѣнѣ кучерѣвъ на лысину якъ колѣно. На щастье, повысше вказана ґанґрена обняла лишь тi одиницѣ зъ Гуцулôвъ, котрi або суть „во власти“, або старають ся о те, або хотять легкои наживы, добра чужого; — загалъ же ще не здеморалiзованый, понимає здорово обовязки горожанина, старає ся выконати ихъ совѣстно, а що єму то не вдаєсь, то не єго вина, але „силъ тьмы“, не перебираючихъ въ средствахъ, якъ то Вп. читателѣ переконають ся зъ пониже наведеного.

Вôдъ 5 грудня 1891 колотили выборами до рады громадскои въ Стебнôмъ, селѣ повѣта косôвского. Вѣдома рѣчь, що выборами колотивъ писарь громадскiй въ порозумѣню зъ тыми, котрi повиннi встоювати, абы людямъ не було кривды. По довгихъ короводахъ выложено вкôнци листу выборчу вôдъ 19—27 лютого с. р. до перегляду и выбрано до комiсiи реклямацiйнои чотирохъ людей, котрыхъ навѣть и не пытано про гадку о листѣ выборчôй. Такимъ способомъ листы выборчi вôдбули въ шуфлядѣ вôйтôвскôй 8-дневну карантану а взглядно 6-дневну, бо фактично выставлено листу выборчу 21 лютого с. р. — и все о выборахъ утихло. Та тишина мала тревати доти, доки Гуцулы не позабирають ся въ полонины т. є. по 20-ôмъ мая. Тихцемъ давъ вôйтъ знати до ц. к. староства, щобы выделеґувало зô свого рамени урядника до выбору. Позаякъ ц. к. староста уживає въ такихъ выпадкахъ пана С., тожь выделеґувавъ того пана, котрый, мимоходомъ сказавши, ѣздить майже по всѣхъ комiсiяхъ...

На нещастье „властей тьмы“ сегорôчна 7-мѣсячна зима здержала Гуцулôвъ зъ выходомъ въ полонины и замыслы вôйта зъ двома жидами и пятьма заушниками мали знѣячитись. Але-жь вôдъ чого головка писарска, хочь-бы и цѣлу Божу днину заморочена? Має она свои lucida intervalla, вправдѣ дуже коротенькi, але має, — тожь и порадила, щобы письменно не оголошувати нѣ дня, нѣ мѣсця, нѣ годины выборôвъ, а лише коло хатъ дати знати де-кому. Але й се не дописало. Тогдѣ — а було се 22 мая с. р. — Дувидъ Пельцель, коршмарь зô Стебного, кличе до себе вôйта и предкладає єму, що зателеґрафує до п. старосты, абы выборы вôдложивъ на вôсѣмь днѣвъ, бо вôнъ [Дувидъ Пельцель] мусить ѣхати до асентирунку зъ своимъ сыномъ яко Nachsteller-омъ. Якось вôйтъ выимково не хотѣвъ на се згодитись и справа упала. Однакожь се о тôлько цѣкаве, що кождый тямучiй заналiзує: на кôлько цѣнить себе въ Косôвщинѣ халатникъ въ порôвнаню зъ порядным чоловѣкомъ? Така жидôвска невность себе въ Косôвщинѣ не безпôдставна. Та врештѣ о тôмъ не мало було писано по рускихъ и польскихъ часописяхъ, а нѣхто тому не посмѣвъ заперечити.

Приходжу до властивои темы сего письма. Прийшовъ таєный день выбору — 25 мая с. р. Гуцулы громадно зôбрались до выбору ще до днины, казавши собѣ харчь принести на мѣсце выбору; не явивъ ся хиба той, хто бувъ абсолютно хорый, або хто бувъ у полонинѣ, але и зъ тыхъ, що були въ пôлонинѣ, деякi за днину зробили 8—10 миль, щобы ино стати до выбору. Про выбôръ самъ говорити не буду, бо не маю намѣру выпереджувати протесту, але згадати мушу, що выбôръ вôдбувавъ ся при двохъ ц. к. жандармахъ та при тенденцiйнôмъ поучуваню урядника ц. к. староства п. С.: „Маєте голосувати зъ губы а не картками“, що въ потребѣ пôдъ присягою посвѣдчать выборцѣ Д. Г. Г. Т. Т. Ь. Ш. Ж. П. К. и другi. Хочь Гуцулы ще не покôнчили весны, то все полишили, щобы лишь достойно сповнити горожаньскiй обовязокъ.

Але якъ понимають Гуцулы горожаньскiй обовязокъ, то наведу тутъ примѣръ — въ науку и наслѣдуванье старшои братiи — зъ выборця Гаврила Танасьйчука. Того сынъ лежавъ вôдъ пятьохъ недѣль хорый на тифъ. Вôдъ 22 мая ставъ той хорый уже „чьесувати, коли душка спочине“, а батько, котрый пристрастно сына любивъ и одиноку въ нѣмъ пôдпору мавъ [хорый числивъ 29 лѣтъ] вôдъ 22 до 25 мая займавъ ся щиро выборами до рады громадскои, а коли єму въ часѣ выборôвъ дали знати, що сынъ померъ, то зъ слезами въ очехъ заявивъ: „Няй зъ Богомъ спочиває! я не пôйду, доки выборôвъ не покôнчать!“ И коли єго поминули въ II-ôмъ кругѣ выборчôмъ, въ котрôмъ мали голосувати, то упôмнувъ ся о своє: „А то що! вже 1-ше коло кличете, а мене чого сте поминули!“

До наведеного правдивого факту хиба тôлько бы додати, що ледви и межи т. зв. интелiґенцiєю знайдуть ся спосôбнi до такои жертвы зъ себе, — тожь „внемли“ интелiґенцiє руска: „жатву многу“ маємо, а вѣдай „жателей“ мало...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Основанье товариства „Власна помôчь“ въ Городѣ.

Городъ — то мале сѣльце въ Косôвщинѣ, що числить заледви 290 душь, а приналежне до екснозитуры Москалѣвка. И та нечисленна громада задумала вызволитись вôдъ вызыску та лихвы и заложити у себе товариство самопомочи. А недавно здѣйстнили они своє намѣренье.

Одного дня о 5-ôй годинѣ зъ полудня прибули мѣсцевый душпастырь о. Маркiянъ Шанковскiй зъ Москалѣвки, В. Лушпиньскiй и Н. Бачиньскiй зъ Косова. По вôдправленю молебна въ церковци зôйшлось около 30 господарѣвъ до хаты Дмитра Шведюка и почались загальнi зборы пôдъ проводомъ Вп. Лушпиньского. О. Шанковскiй перечитавъ и основно пояснивъ статутъ а потôмъ на вôзванье предсѣдателя вписало ся до товариства 27 членôвъ и зложили на-разѣ 32 зр. 37 кр., вчисляючи въ то и даръ п. Лушпиньского въ квотѣ 10 зр.

Книги, печать и пр. закуплено передъ тымъ за грошѣ зложенi основателями.

Предсѣдателемъ товариства выбрано о. Шанковского. А хотяй єму недогôдно дôїздити на засѣданя и має немало занятя въ москалѣвскôй „Правдѣ“, заложенôй на ладъ Закомарскои, то все-таки пôднявъ ся вôнъ радо того труду, бо належить до тыхъ душпастырѣвъ, котрi трудять ся не лишь надъ релiґiйнымъ выхованьемъ народу, але старають ся бути провôдниками въ єго економiчнôмъ вôдродженю, памятаючи, що зъ упадкомъ матерiяльнымъ упадає и вѣра и моральность. Коли прийшло до дальшого выбору, показало ся, що мѣжь вписаными до товариства Городянами єсть заледви одинъ письменный. Зъ того трудного положеня выратувавъ товариство п. Захарукъ, господарь зъ Москалѣвки котрого выбрано на заступника и той, веденый чувствомъ патрiотичнымъ, прирѣкъ доходити до Города и провадити книги касовi такъ довго, доки прочi письменнi Городяне не приступять до товариства и не навчать ся провадити книги. Симъ благороднымъ поступкомъ забезпечивъ п. Захарукъ истнованье и розвôй товариства. Честь єму за те! Скарбниками стали Шведюкъ и Василь Лелетъ, а писаремъ Никола Бабюкъ, одинокiй на-теперь письменный членъ товариства зъ Города.

Вôдъ позиченыхъ грошей рѣшено пôбирати 6% зъ горы.

Предсѣдательство контрольнои комiсiи принявъ на горячi просьбы селянъ п. Лушпиньскiй и вôнъ, замыкаючи загальнi зборы, вôзвавъ членôвъ, щобы жили мовь одна родина пôдпираючи себе поволу въ кождôй справѣ, и сердечными словами побажавъ новому товариству якъ найкрасшого розцвѣту. — *П.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Цѣсарь заименувавъ дотеперѣшного першого секцiйного шефа при мiнiстерствѣ вôйны Рудольфа бар. Меркля управителемъ мiнiстерства вôйны, ажь до дальшого рѣшеня. Бар. Меркль фунґувавъ ще за житя бар. Бавера, именно въ єго неприсутности, яко заступникъ мiнiстра вôйны. Вôнъ родивъ ся 3 марта 1831 року у Вѣдни и розпочавъ службу въ армiи вôдъ простого жовнѣра. По укôнченю войсковои школы бравъ участь яко капiтанъ въ борôвѣ пôдъ Сольферiно, тутъ вызначивъ ся, а раненый дôставъ ся въ полонъ. Въ воєннôмъ походѣ 1866 року був уже майоромъ. За заслуги въ мiнiстерствѣ вôйны нагороджено єго ордеромъ зелѣзнои короны въ р. 1874, а въ р. 1875 именовано єго полковникомъ. Слѣдуючого року придѣлено єго до ґенерального штабового корпусу, и вôнъ бравъ участь въ мобiлiзацiйныхъ роботахъ 1878 року. Въ роцѣ 1879 именовано єго командантомъ пятои бриґады пѣхоты, а 1882 року покликано єго на секцiйного шефа до мiнiстерства вôйны. На тôмъ становищи доступивъ скоро ранґи фельдмаршалъ-лейтнанта. Въ признаню заслугъ одержавъ Меркль въ роцѣ 1887 командорскiй хрестъ ордеру Леопольда. Въ маю 1893 року именовано єго фельдцайґмайстромъ, а теперь поручено єму керму мiнiстерства вôйны.

Промыслова анкета покôнчила вчера свои роботы вôдбувши 42 засѣдань. Сегодня збирає ся промыслова комiсiя на послѣдне засѣданье. Всѣхъ знатокôвъ переслухано бôльше якъ 300, а зъ нихъ що найменше трета часть заявила ся за заостреньемъ приписôвъ що-до доказу уздôбненя, за розширеньемъ ихъ на купецкiй станъ и за точнымъ береженьемъ недѣльного вôдпочинку. Всѣ протоколы анкеты оголосять ся друкомъ. Се буде велика книга и зготовить немало роботы комiсiи и парляментови. Въ кождôмъ случаю нинѣшный промысловый законъ дôзнає змѣны, однакъ не скорше, якъ за два або три роки.

Клерикальный рухъ на Моравѣ стає що-разъ замѣтнiйшiй. Недавно доносили мы, що моравскi клерикалы намѣряють заснувати окрему полiтичну партiю центра. Отже зъ огляду на сей намѣръ по всѣхъ парохiяхъ веде ся сегодня оживлена аґiтацiя, а на єи чолѣ стоить епископъ зъ Берна Баверъ, а не оломунецкiй архiепископъ. Сей клерикальный рухъ не находить симпатiи нѣ мѣжь Чехами самыми, нѣ мѣжь Нѣмцями. Нѣмцѣ не надѣють ся нѣякои пôдмоги вôдъ клерикалôвъ, бо кажуть, що они вже давно глядять на клерикальну аґiтацiю въ полудневôй и пôвночно-захôднôй части краю, котра заходилась и заходить ся выкопати грôбъ нѣмецкому населенiю. Моравскi Нѣмцѣ стоять свѣдомо въ борôвѣ о свои права и не скоро умучать ся. Клерикальный рухъ може лише завôзвати ихъ до бôльшои обережности. Mährisches Tagblatt подавши бôльше-менше ось такi гадки, каже, що зовсѣмъ инше важѣнье робить клерикальный рухъ въ таборѣ Чехôвъ. Дотеперь творили клерикалы елiте-ряды нацiональныхъ борцѣвъ, тожь коли вôдокромлять ся, се буде дѣломъ ослабленя Чехôвъ въ Моравѣ. Молодочехи боять ся, що клерикальный вплывъ вôдъ десятокъ рокôвъ на славяньске населенье, може зготовити неожидано конець ихъ змаганямъ и добачують, що мають до дѣла зъ добре уоруженымъ противникомъ. Длятого-жь то вôдъ якогось часу они займили дуже зимне становище противъ оломунецкого архiепископа, котрому приписують починъ клерикального руху. Проводники старо-Чехôвъ помѣчують, що имъ зъ рукъ выповзуєсь останокъ давнои силы и вплыву и мусять, або пôддатись проводови клерикалôвъ, або зôйти зъ арены.

Въ Карнтіи кружить вѣсть, що дотеперѣшный провôдникъ народно-нѣмецкого сторонництва д-ръ Штайнвендеръ задумує зложити мандатъ до рады державнои, а обмежити свою дѣяльность на карнтійскій соймъ. О опорожненый мандатъ має старати ся Ґонъ.

——

Зъ Чорногоры пишуть до Narodn-ыхъ List-ôвъ, що католицкій архіепископъ Симеонъ Милиновичь зрезиґнувавъ зъ свого достоиньства, бо Ватиканъ не додержавъ свого приреченя Чорногорцямъ що до заведеня славяньскихъ богослужебникôвъ и славяньскои литурґіи. Отже, пôсля згаданои дописи, конкордатъ мѣжь Римомъ а Чорногорою нарушеный, а певнй круги у Вѣдни и въ Буда-Пештѣ заходили ся въ Римѣ коло того, щобы католикамъ чорногорскимъ не дати славяньскихъ богослужебникôвъ, хочь бы глаголицею, нѣбы то тому, що католики въ Чорногорѣ — се Альбанцѣ. Епископъ Стросмаєръ и крилошанинъ Кризичь намагали ся пересадити въ Римѣ выдавництво богослужебникôвъ глаголицею, але обмежили свои жаданя лише на дальматійскихъ, истрійскихъ и хорватскихъ католикôвъ. Ся справа не повинна була мати дуже великого значѣня для славяньско-католицкого свѣта, хотяй треба призвати, що въ поодинокихъ славяньскихъ краяхъ навѣть дуже тѣшились привреченьемъ Ватикану. Славяне мають научку не розгрѣватись надто великими надѣями при подôбныхъ обставинахъ, они пригадають собѣ, що вправдѣ Ватиканови ходить дуже о те, щобы Славяне признавали авторітетъ папы, або що-найменше притакнули, щобы римска пропаґанда поселилась мѣжь ними, однакъ Ватиканови ще бôльше ходить о те, щобы вôдповѣсти бажанямъ могутныхъ політичныхъ властей, зъ котрыми папскій престолъ иде вôдъ вѣкôвъ рука въ руку. Говорять, що альбаньске духовеньство протестувало въ Ватиканѣ противъ глаголицкихъ богослужебникôвъ, бо народъ ихъ не розумѣє. Однакъ тй священики фактично не Альбанцѣ, лишь Италійцѣ, и ихъ протестъ має не церковну, але політичну цѣль. Прецѣнь чорногорскій побережный округъ належавъ колись пôдъ панованье Венеціи, а италійскій елемент глядає тамъ и по другій бôкъ Бояны заховати вплывъ италійскои культуры, щобы скорше або пôзнѣйше трактувати Альбанію такъ, якъ Австрія зробила зъ Босною и Герцеґовиною. Сй италійскій священики въ Чорногорѣ глядали пôдмоги для свого протесту въ політичныхъ кругахъ Вѣдня и Риму, пôсля того, зъ котрого мѣста тягнуть субсидіи. А коли Ватиканъ може въ пытаню славяньскои літурґіи пôддати ся вплывови римскихъ політикôвъ, се становить доказъ, що римскій престолъ скорше запрязнить ся зъ сучаснымъ положеньемъ Италіи, чимъ дозволить въ однôмъ одинокôмъ славяньскôмъ селѣ на народну церковну орґанізацію. Однымъ словомъ: Ґарібальді все буде близше стояти римского престола, чимъ пр кн. Никита. А за то, що архіепископъ Милиновичь боронивъ интересôвъ свого князя и не послухавъ вѣденьскихъ шепотôвъ, вôдтягнено ему рôчну субвенцію въ сумѣ 3.000 зр., котру одержувавъ вôнъ и кôлькохъ славяньскихъ священикôвъ зъ Австріи. Ба що бôльше, австрійске правительство не хоче выплатити ему рôчнои платнѣ, котра належить ся ему яко пенсіонованому ц. к. професорови (бувъ ґімназіяльнымъ катихитомъ); натомѣсть италійскй и альбаньскй священики въ Чорногорѣ одержують вôдъ того часу тайнй пôдмоги. Тй священики суть по-бôльшôй части члены ордену єзуитôвъ; тымъ сказано богато, а може и все пояснено.

——

Брошура Діна, про котру мы згадували, зробила въ Парижи велике вражѣнье. Діна служивъ при поліціи, а вôдъ двохъ тыжднѣвъ перебуває въ Анґліи урядникомъ при банку. Въ своѣй брошурѣ оповѣдає, що ему три разы приказали выслѣдити обманця и агента панамского товариства Артона, однакъ за кождый разъ правительство давало ему тайнй инструкціи не вязнити его. На приказъ міністра Любе, Діна поѣхавъ въ р. 1892 до Лондону, щобы тамъ побачити Артона, однакъ не арештувати; а на порученье міністра Рібо ѣздивъ въ тôй самôй цѣли до Венеціи. Въ часѣ дороги переписувавъ ся ненастанно зъ правительствомъ, а коли вернувъ до Парижа, міністры дякували ему за те, що справдѣ не увязнивъ Артона. — Въ вôдповѣдь на сю брошуру зôбрали ся міністры на нараду и оголосили, що теперѣшный кабінетъ не має нѣчого спôльного зъ махинаціями зъображеными въ брошурѣ. Въ кождôмъ случаю, се дуже цѣкаве, чи брошура має на метѣ лишь пôмсту за дімісію Діна зъ поліціи, бо подôзрѣвали его, що зраджує урядовй тайны, чи може яке політичне сторонництво пôдплатило его, щобы скомпромітувати правительство. Французка праса роздумує, чи не можна бы Діна потягнути до судовои одвѣчальности на пôдставѣ артикулу 368 карного закона. Оголошенье державныхъ тайнъ потягає за собою кару лише тогдѣ, коли оно робить ся въ интересѣ заграничныхъ державъ. Отже если давнй міністры Любе, Рібо, Рікаръ або Буржоа не обжалують автора брошуры о очерненье, вôнъ не буде одвѣчати передъ нѣкимъ. Брошура обчислена мабуть на книгарску спекуляцію, бо ось заразъ того самого дня, коли появилась, розôйшла ся въ 3.000 примѣрникахъ. Взагалѣ атмосфера у Франції дуже нездорова.

——

По численныхъ поправкахъ видъ ирляндскои самоуправы троха змѣненый. Пôсля змѣсту білю Ирляндія має одержати власный парлямент, або, якъ называє его проєктъ, законодатне тѣло, котре складаєсь зъ двохъ палатъ: законодатнои рады и законодатныхъ зборôвъ. Рада буде числити 48 членôвъ выбраныхъ на 8 лѣтъ. Выборцями суть тй, котрй платять найменше 20 фунтôвъ штерлінґôвъ чиншу, а ихъ всѣхъ буде майже 170.000. Законодатнй зборы мають складатись зъ 103 членôвъ, що выйшли на основѣ загального голосованя. Ирляндскій парлямент не має законодатнои власти въ справахъ, котри дотыкають цѣлои державы, отже не може рѣшати въ справахъ вôйны, мира, договорôвъ и т. д. Перших шѣсть рокôвъ, коли ирляндска самоуправа увôйде въ житье, цѣлый рядъ важныхъ справъ, якъ ось податки ґрунтовй, орґанізація поліціи и платнѣ урядникôвъ, будуть пôдлягати контроли державного парляменту. Віцекороль занменованый королевою на шѣсть лѣтъ буде мати при собѣ екзекутивну раду и одержить право заложеня свого veto Число послôвъ ирляндскихъ въ державнôмъ парляментѣ зредуковано зъ 103 на 30. Ся редукція стоить въ звязи зъ компетенцією державного парляменту въ порѣшеню деякихъ строго ирляндскихъ справъ; компетенція устане по шѣстьохъ рокахъ, а тогдѣ ирляндска репрезентація мусить зновъ пôддатись реформѣ. За той часъ Ирляндія має платити до загальныхъ выдаткôвъ 2 міліоны фунтôвъ штерлінґôвъ, покрываючи въ той спôсôбъ майже $^1/_3$ буджету загальныхъ выдаткôвъ. Право розписувати и стягати податки застережено на шѣсть лѣтъ державному парляментови. — Такй змѣны представляє теперь проєктъ Ґледстона що-до ирляндскои самоуправы, котрый увôйде незабаромъ на стôлъ палаты льордôвъ. Безъ сумнѣву и сей змѣненый проєктъ льорды вôдкинуть.

——

Отворенье коринтійского каналу вôдбуло ся при незвычайнôмъ торжествѣ. По богослуженю, котре вôдправивъ митрополитъ, промовивъ король Юрій до зôбраныхъ. Вôнъ высказавъ спершу свою радôсть, що свѣтъ дôждавъ ся новои морскои дороги. Опôсля пôднѣсъ, що довершенье дѣла треба завдячити выключно французкимъ капіталістамъ и похваливъ заходы ґенерала Тіра и президента товариства каналу. По бесѣдѣ короля и по вôдповѣди президента товариства, королева перерѣзала стяжку, що була натягнена поперекъ каналу, на знакъ отвореня. Першій корабель королѣвскій „Сфактерія“ переѣхавъ каналъ. На покладѣ находила ся королѣвска пара, численна родина и гостѣ. Потôмъ плыли кораблѣ военнй Россіи и Анґліи и особовй грецкй. Австрійскій Льойдъ выславъ свого вôдпоручника. Въ часѣ плавбы вôдбувъ ся на кораблн „Сфактерія“ королѣвскій приємъ.

НОВИНКИ.

— **Выборы до рады громадскои въ Старыхъ Бродахъ,** громадѣ положенôй пôдъ Бродами, дали нагоду кореспондентови Kurjer-a Lwowsk-ого до великои радости. „Русинамъ не удало ся не допустити до рады громадскои жидôвъ, — кличе зъ одушевленьемъ п. кореспондентъ — бо при помочи Полякôвъ вôйшло ихъ ажь 6 до сеи рады по-при значне число Полякôвъ“. Се стара пѣсня, и мимо всякихъ фразъ зô стороны польскои, Русины пересвѣдченй, що въ цѣлôй всходнôй Галичинѣ при всякихъ выборахъ идуть Поляки зъ усѣми Русинамъ ворожими елементами солідарно, щобы лише, борони Боже, не выйшовъ якій Русинъ. Чи таке поступованье приносить користь самымъ Полякамъ, се инше дѣло. Намъ здаєть ся, що нѣ! Пôдпомагаючи ворожій якъ собѣ такъ и Русинамъ елементъ, доходять Поляки до такихъ результатôвъ якъ въ Бучачи, Коломыи и Снятинѣ. Теперь очевидно кличуть Поляки въ тыхъ мѣстахъ зъ нагоды выборôвъ: Chrześcianie trzymajmy się razem! — але де було тото trzymanie передъ жидôвскою перевагою!?

— **П. Евгеній Гушалевичь,** звѣстный спѣвакъ-артистъ приѣхавъ на два тыжднѣ до Львова, а вôдтакъ вертає назадъ до Нѣмеччины, де занґажованый до выступôвъ въ першорядныхъ операхъ.

— **Холера.** Въ справѣ пôдпринятыхъ розслѣдôвъ бактеріольоґічныхъ на внутренностяхъ двохъ помершихъ въ надвôрняньскôмъ повѣтѣ роботникôвъ зелѣзничихъ, т. є. въ Тартаровѣ и Микуличинѣ доносить Gazeta Lwowska, що розслѣды тй сконстатували у обохъ помершихъ холеру азійску. — Въ Румуніи ширить ся холера такожь въ кôлькохъ мѣсцяхъ, и такъ въ Браилѣ занедужало дня 8 серпня 15 особъ, а 4 зъ нихъ умерло; въ Сулинѣ занедужало 26, а 5 умерло. — Зъ Россіи доносять, що вôдъ дня 23 липня до 5 серпня лучило ся въ мѣстѣ Нижнôмъ Новгородѣ и въ ґуберніи нижегородскôй 258 занедужань на холеру, зъ котрыхъ 102 покôнчило ся смертію. Въ Варшавѣ бувъ одинъ случай холеры, а въ Харковѣ чотири. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей крѣпшає холера въ ґуберніяхъ: кіевскôй, московскôй, подôльскôй и бесарабскôй.

— **Клопôтъ зъ солею.** Зъ Судовои Вишнѣ пишуть до Dziennik-a Polsk-ого: „Въ нашôмъ мѣсточку удержувавъ одинъ мѣщанинъ гуртовну продажь соли, цѣна єи не перевысшувала нѣколи 11 кр. вôдъ тонки — и було не зле. Зъ початкомъ с. м. обôймивъ выдѣлъ повѣтовый въ Мостискахъ продажь соли въ цѣлôмъ повѣтѣ въ свôй зарядъ, а дотеперѣшный пôдприємець въ Судовôй Вишни, не могучи пристати на услôвя покладенй выдѣломъ повѣтовымъ отже замкнувъ заразъ свôй склепъ. Наколи-жь до нинѣ справа не управильнена и хто знає, коли се буде, то мы платимо вôдъ початку сего мѣсяця за тонку по 14, або 15 кр., а суть выгляды, що тота цѣна буде ще высша. Отже маємо нинѣ сôль краеву, лише за солону“. Якъ видко зъ голосôвъ подаваныхъ зъ рôзныхъ сторôнъ краю, мають люде майже всюды клопôтъ зъ краевою солею.

— **Провінціяломъ єзуитôвъ въ Галичинѣ** именованый дня 23 н. ст. липня кс. Касперъ Щепковскій. котрый вже давнѣйше бувъ 5 лѣтъ провінціяломъ. Въ послѣдныхъ 11 рокахъ поручено кс. Щепковскому переведенье реформы Василіянъ и вôнъ выховавъ бôльше якъ 100 реформованыхъ членôвъ. И теперь не лишить кс. Щепковскій монахôвъ св. Вас., але буде ихъ апостольскимъ делеґатомъ и, якъ доси, настоятетемъ всѣхъ реформованыхъ єзуитами василіяньскихъ монастирѣвъ.

— **Пôдмоги на будову шкôлъ народныхъ.** Фондъ шкôлъ народныхъ, призбираный въ роцѣ 1872, котрого доходы призначенй на пôдмоги для громадъ на будову шкôлъ народныхъ, принѣсъ въ сѣмъ роцѣ дохôдъ въ высотѣ 4.134 зр. 50 кр. На внесенье краєвои рады шкôльнои признавъ выдѣлъ краєвый пôдмоги зъ того фонда на будову шкôлъ народныхъ слѣдуючимъ громадамъ у всходнôй Галичинѣ: Руда въ повѣтѣ бобрецкôмъ, Низьколизы въ повѣтѣ бучацкôмъ, Борова гора въ повѣтѣ чесанôвскôмъ, Юречкова въ повѣтѣ добромильскôмъ, Рудка въ новѣтѣ ярославскôмъ, Нагôрцѣ въ пов. каменецкôмъ, Хомчинъ въ пов. косôвскôмъ, Рôвна въ пов. лѣськôмъ, Голоско велике въ пов. львôвскôмъ, Цуцилôвъ въ пов. надвôрняньскôмъ, Горожанка въ пов. пôдгаєцкôмъ, Коштова въ пов. перемыскôмъ, Уѣздъ въ пов. рогатиньскôмъ, Пôдзвѣринець въ пов. рудецкôмъ, Торгановичѣ въ пов. самбôрскôмъ, Голучкôвъ въ пов. сяноцкôмъ, Пулавы въ пов. сяноцкôмъ, Недѣльна въ пов. старомѣскôмъ, Рожанка выжна въ пов. стрыйскôмъ, Цебрôвъ въ пов. тернопôльскôмъ, Довге въ пов. товмацкôмъ, Пôдгайчики въ пов. теребовельскôмъ, Блыщанка въ пов. залѣщицкôмъ, Лубянки нижнй въ пов. збаражскôмъ, Пôдлипе въ пов. золочѣвскôмъ и Которины въ пов. жидачѣвскôмъ Кожда зъ тыхъ громадъ одержала по 100 зр., а громада Таврôвъ въ пов бережаньскôмъ 134 зр. 50 кр.

— **До вѣдомости дирекціи почтъ.** До „Галичанина“ пишуть зъ Чесанова що на тамошнôй почтѣ урядує експедиторъ п. Францъ Гашка, котрый на письма адресованй по руски дає польскй рецепісы. Коли сими днями надававъ одинъ Русинъ посылку до Львова и просивъ п. Гашку, щобы выставивъ ему рускій рецепісъ, п. Гашка написавъ рецепісъ по польски и сказавъ. że żadnych druków ruskich nie ma i że on nigdy po rusku pisać nie będzie, bo nie umie i nie jest obowiązany umieć i pisać po rusku.

— **Зъ Вѣдня пишуть намъ:** Дня 7 н. ст. серпня вôдбуло ся вѣнчанье п. М. Бѣгуна, заслуженого заступника головы тов. „Громада“ у Вѣдни зъ п. К. Венцелідесъ въ церквѣ св. Варвары о 8-ôй годинѣ рано. Вечеромъ сего дня зôбрали ся гостѣ въ домѣ п. Бѣгуна, де посередъ численныхъ тоастôвъ, переплѣтаныхъ патріотичными бесѣдами дуже весело до пôзна забавляли ся. При тôй нагодѣ на зазывъ вельми патріотичнои бесѣды п. Данкевича скинули присутнй гостѣ ленты на рускій народный театръ въ сумѣ 5 злр. 22½ кр., на що зложили ся пп.: Бѣгунова, Бѣгунъ, Данкевичь, Кадайскій, Курило, Мазуркевичь, Головатый и Шумскій.

— **Нещастна пригода.** Дня 3 н. ст. серпня пôйшовъ купати ся учитель Іосифъ Роецкій въ Нивицяхъ пôдъ Топоровомъ около 8 годины вечеромъ до рѣки и утопивъ ся. Имовѣрно вхопили его корчѣ бо терпѣвъ довшій часъ на гостець въ ногахъ и на жолудокъ. Иншои причины не могло бути, бо небôщикъ плававъ дуже добре. Тѣло добуто ажь другого дня, вечеромъ було вже темно и вода була велика. Покôйного похоронено дня 6 серпня провізорично, бо має приѣхати комісія судова, щобы секціонувати тѣло.

— **Самоубійства.** Въ Трôйци, въ повѣтѣ снятиньскôмъ, повѣсивъ ся лѣсничій Феликсъ Коженьовскій. Причиною самоубійства була невылѣма недуга. — Дня 6 н. ст. серпня у Львовѣ вôдобравъ собѣ житье выстрѣломъ зъ карабіну капраль 55 п. пѣхоты Титъ Дуткевичь, сынъ священика и бувшій ученикъ рускои ґімназіи. Причина самоубійства незвѣстна.

— **Огнѣ.** Сими днями повставъ огонь въ Пѣскахъ за Бродами и знищивъ 3 загороды селяньскй. Брôдскôй сторожи огневôй удало ся огонь придушити.

— **Зелѣзнича рада.** Ухваленый въ маю с. р. галицкимъ соймомъ законъ о льокальныхъ зелѣзницяхъ одержавъ — якъ звѣстно — цѣсарску санкцію. Зъ тои причины буде вже въ найблизшôмъ часѣ зложена рада зелѣзнича яко дораджуючій орґанъ у веденю всѣхъ справъ, що дотыкають пôддержуваня галицкихъ льокальныхъ зелѣзниць. Розпорядженя, що вôдносять ся до орґанізаціи технічно-адміністраційнои служебы зелѣзничого бюра при краєвôмъ выдѣлѣ, вже пороблены.

— **Загадочна смерть.** Въ недѣлю рано найдено въ Быстрици тысьменицкôй въ Станиславовѣ трупа улана, котрого рѣчи лежали цѣлкомъ ненарушенй на березѣ. Причину смерти тяжко означити, бо мѣсце, де лежавъ трупъ було дуже мѣлке и спокôйне.

— **Телєфоны въ Станиславовѣ.** Въ короткôмъ часѣ має отворитись телєфонічна стація въ Станиславовѣ. Вправдѣ число абонентôвъ, що доси зголосили ся, не переходить 20, однако поки-що признано и се число достаточнымъ. Сими днями будуть пôдписанй договоры зъ абонентами, а вскорѣ будуть переведенй дроты, котрй не будуть помѣщенй якъ у Львовѣ по-надъ дахами, лише попри стѣны домôвъ на гакахъ, а тамъ, де нема высокихъ домôвъ на вôдповѣдныхъ стовпахъ.

— **Въ Топорôвцяхъ** не дописали жнива. Особливо жито хибло, а й того не можна якось зôбрати, бо часто перепадають дощѣ и спиняють роботу. Найбôльше потерпѣли травы надъ рѣкою Стиромъ и доплывомъ его Радославкою. Вода ще зъ весны вылыла (де-куды й на 1 кільом. широко) та не уступає, а люде журять ся, що зъ худобою робити, бо й теперь нема де пасти и на зиму не буде пашѣ.

— **Украиньска трупа театральна** п. Василенка дає теперь представленя въ Вильнѣ. Трупа складає ся зъ добôрныхъ силъ артитичныхъ. Перше представленье загально подобало ся и стяхнуло богато публики. Найлѣпше грають артисты Василенко и Величко.

— **Маневры россійскй.** Войска ґвардійскй въ таборѣ пôдъ Краснымъ Селомъ вже уоруженй въ новй карабіны и вправляють ся въ новыхъ формаціяхъ, якихъ вымагає се оруже. Дотычный реґуляміну майже дословно взятый зъ реґуляміну нѣмецкого. Офіцирамъ россійскимъ, привыкшимъ до атакованя стисненими рядами, робить трудности атакованье розпорошеными вôддѣлами.

— **Дрôбнй вѣсти.** Редакторомъ Wydawnictwa dzielek ludowych ставъ бувшій инспекторъ шкôльный п. Брон. Сокальскій на мѣсце п. Юл. Новаковского, котрый перенѣсъ ся на посаду инспектора до Ярослава. — Готель „Метрополь“ у Львовѣ купивъ за 125.000 злр. п. Христ. Яновичь, властитель готелю „Імперіяль.“

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

Теофіля Прокоповичева, вдова по рускôмъ священику и деканѣ сокальскôмъ, упокоила ся дня 29 н. ст. серпня въ Сокали въ 98-ômъ роцѣ житя. Въ послѣдныхъ лѣтахъ удержувала ся покôйна лише зъ милости и жила въ крайнôй нуждѣ.

Иванна Давидовичева, жена греко-кат. священика въ Заболотцяхъ коло Бродôвъ упокоила ся дня 29 н. ст. липня въ 60-ômъ роцѣ житя.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** надôслали на руки нашои адміністрациі: О. Тома Дуткевичь зъ Цѣшокъ коло Олеська 17 зр. 50 кр., зôбраныхъ тамже на празнику, п-нѣ Марія Онишкевичева зô Зборова 2 зр. и п. Ярема, нотарь зъ Уляновa 2 зр.

„Телеграмы Дѣла“

Вѣдень 10 серпня. Presse доносить, що пôсля дотеперѣшныхъ диспозицій рада державна буде скликана зъ початкомъ жовтня.

Буда-Пештъ 10 серпня. Пôвурядово заперечують мовь бы истнувавъ намѣръ знести заборону вывозу пашѣ. Міністерство вôйны поручило вôдбути пробы зъ почтовыми голубами мѣжь Буда-Пештомъ а Перемышлемъ и назадъ.

Бѣлградъ 10 серпня. Слѣдча комісія скупштины выготовила уже справожданье що-до обжалованя кабінету Авакумовича. Певна рѣчь, що міністрôвъ буде судити судъ.

Ціріхъ 10 серпня. Пôсля французкихъ дневникôвъ, Діна написавъ брошуру на замовленье Орлеаністôвъ.

Петербургъ 10 серпня. Супротивъ доносу, будьто бы въ конзулятѣ россійскôмъ въ Сараєвѣ украдено тайнй акты, „пôвнôчна Аґентія“ заявила, що се має приватный характеръ и основуєсь на непорозумѣню персоналу въ конзулятѣ.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшный		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_8$ до $^{15}/_9$)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворецъ Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичъ				822	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичъ				315	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч. 3. готель Імперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ служебы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванй черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлювань зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ.

4514

Надѣслане.

Средства десінфекційнй, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручає найдешевше

Аптика „пѣдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вѣдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

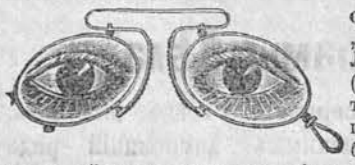

оптикъ и механикъ „пѣдъ Коперникомъ“, Львѣвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великѣмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вѣдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вѣдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 7—?

П. Т.

Зъ огляду, що деякй ласкавй порученя зъ провінціи призначенй для мене лише хибно адресованй до **давнѣйшои спѣлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючй бували наражений на завѣдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подѣбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавй порученя лише до фірмы** 4774 3—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛѢВЪ

Львѣвъ, Ринокъ ч. 38.

НОВОСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка“ томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „Словар правничий“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „Мапа Украіни Руси“ — цѣна 20 кр. 4784 5—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Двохъ хлопцѣвъ

зъ низшои ґімназіи прийме одна родина руска у Львовѣ на мешканье и харчь, за мѣрною заплатою. За совѣстный наглядъ ручить ся. Близша вѣдомость въ 4801 адміністрациі „Дѣла“. 1—3

Конякъ французскій

фляшка по 2 и 3 зр., куращйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львѣвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 22—45

ПЕТРО ДЖУСЪ

зъ Тернополя, писарь умѣючій писати по польски, руски и нѣмецки, глядає посады въ котрѣмъ будь урядѣ, такожь у адвоката або у нотаря якъ такожь въ громадѣ. 4799 1—3

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свѣй

МАҐАЗИНЪ

И РОБОТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарѣвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобѣтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 66—?

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральнй огрѣваня и продувы поодинокихъ мешканѣ и цѣлыхъ будынковъ, водопроводы, лазнѣ, парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п — вѣдъ 14 роковъ на всѣхъ выставахъ вѣдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуга.

Репрезентація моторѣвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 6—13

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB] *въ 1830 роцѣ* 4582

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушъ

оббймили теперѣшнй управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вѣдлили доси вже **1.558 дзвонѣвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пѣдѣймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вѣдливальнѣ дзвонѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, достаклятй новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вѣдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшѣмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ФАБРИКА

РУКАВИЧОКЪ

вѣдзначена на краевыхъ выставахъ дипльомомъ почетнымъ и державнымъ медалемъ

І. Н. 4779 5—6

СПОЖАРСКОГО

У ЛЬВОВѢ

при ул. Галицкѣй ч. 20

поручає ся ласкавымъ-взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, та зъ всѣлякими рукавичничими роботами. По сталыхъ и умѣреныхъ цѣнахъ.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

73—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою роботню, въ котрѣй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грѣбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОБОТНЯ** 6—156

Львѣвъ, ул. Зибликевича II.

Двѣ або три панночки

учащаючй до школы у Львовѣ прийме зъ днемъ 1 вересня 1893 на мешканье и страву жена урядника, поручаючи родичамъ за найстаранѣйшу опѣку, прикладне поведенье учениць и надзоръ.

На жаданье може бути подаваный дома крѣй суконь и шитя.

Адресу подасть редакція „Дѣла“. 4772 2—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 35—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вѣдъ 1·20 кр. за сотку.

Миронъ Грицикевичь

купець въ Сокалй потребуе практиканта до своеи торговлѣ. Близшй условя листовно.

4785 5 - 5

Ложка зелѣзнй складанй по 6 зр., всякй иншй меблѣ зелѣзнй

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рѣзныхъ предметовъ до розпорядимости.

БАДІЯНКИ

нѣвъ кл. **60 кр.**, цукры десеровй **1 зр**, кармельки **60 кр**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4758

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Ia по 82 зр. IIa по 76 зр. за 100 кільоґрамовъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрѣмъ транспорту, котрый выносе 2 до 3 кр. вѣдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стациі зелѣзничои. 4038

„МАРІЄВКА“ Заведенье водолѣчниче

коло Львова (почта Львѣвъ). 4705

Шесть кільометровъ вѣдъ Львова на дорозѣ до Винникъ, въ пречудній мѣсцевости, окруженій лѣсами въ значній части шпильковыми. Пять муровяныхъ мешкальныхъ поверховыхъ будынковъ, одинъ партеровый. Въ заведеню капляця, въ котрѣй вѣдправляе ся богослуженье. Взорцеве устроенье такъ вѣддѣлювъ лѣчничихъ якъ и мешкань (переважно зъ верандами и балконами) пѣсля найновѣйшихъ вымогѣвъ на взорець першорядныхъ заведень заграничныхъ того рода. Знаменита вода жерельна, масажь, електризованье, ингаляціи, гімнастики, купелѣ електричній и иншй пѣсля потребы. Дуже добра кухня, крытый хѣдникъ. Проходы въ парку заведеня и лѣсахъ сумежныхъ, читальня, фортепяно, білярдъ, игры товарискй. Совѣстна прислуга. Телефонъ полученый зъ сѣтею телефоничною мѣста Львова. Заведенье функціонуе цѣлый рокъ безъ перервы. Условя приступній. Близшихъ поясненъ удѣляе и замовленя приймае зарядъ заведеня

Емиліянъ Бертеміліянъ Браєръ, *властитель.*
Д-ръ Станиславъ Деканьскій, *лѣкарь управляючій.*

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вѣдъ 25 до 65 зр.

поручає 4798 1—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львѣвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вѣдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнний, такожь запавшй купоны за готовку, безъ нѣякого вѣдчисленя, а замѣсцевй лишь за вѣдчисленьемъ справедшныхъ коштѣвъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштѣвъ, котрй самъ поносить.

ПОДЯКА.

Тяжкій ударъ прийшлось намъ перенести дня 17 (29) липня с. р. Въ тѣмъ дни сподобалось Всевышньому призвати до Себе найдорожшу жену, дочку, матѣрь, и бабку нашу Іоанну зъ Ходзиньскихъ Давидовичеву. Въ тяжкѣмъ тѣмъ горю одинокою нашою вѣдрадою було сочувство, оказане намъ другами и знакомыми, котрй на жалѣбный вѣдгомонъ похоронного звону поспѣшили разомъ зъ супругами и родинами вѣддати послѣдну прислугу Покѣйнѣй и усмирити вѣдчалный стонъ роздертыхъ розпукою нашихъ сердець. Не могучи въ иншій способѣ вѣдплатитись за оказане намъ сочувство, уважаемо святымъ нашимъ довгомъ подякувати на тѣмъ мѣсци передовсѣмъ Впр. Отцямъ, що приняли участь въ похоронахъ именно жо о. Іоанови Сѣркови, настоятелеви деканату брѣдского, послови и парохови въ Галяхъ старобрѣдскихъ, о. крил. С. Пѣтушевскому, о. крил. А. Пашковскому, о. крил. Григор. Яремѣ, о. крил. Мих. Цегельскому, о М. Барылякови, Гр. Лонкевичеви, о. Е. Лотоцкому, о. Т. Дуткевичеви, о. Я. Гутковскому, о. Л. Войтовичеви, о. П. Дудикови, о. І. Шанковскому, о. Л. Левицкому, о. І. Топольницкому, о. Ю. Дуткевичеви, о. В. Гарухови, о. В. Цебровскому, о. Р. Красицкому, о. Т. Кармалитѣ и о. Н. Дерлици. Особенно дякуемо ще вѣдъ серця Впр. о. крил. и професорови реліґіи зъ Бродѣвъ Гр. Яремѣ за трогаюче пращальне слово при выносѣ тѣла зъ дому жалобы, Вч. о. Левицкому зъ Олеська за порываючу проповѣдь въ церквѣ, а Впр. о. крил. Мих. Цегельскому зъ Камѣнки струм. за тронувше до слезъ надгробне слово. — Неменше дякуемо и брѣдскому хорови мѣшаному, котрый на нашъ зазывъ охотно и безкористовно поспѣшивъ пѣдъ проводомъ пп. Пѣховича, Дим. Шуста и Носевича та звеличивъ сумный обрядъ своимъ трогаючимъ спѣвомъ. Рѣвножь дякуемо сердечно Вп. пани Маріи Зарудскѣй, женѣ учителя зъ Заболотець, за щиру услужнѣсть въ дняхъ горя — якъ и всѣмъ приятелямъ, знакомымъ и побожнымъ христіянамъ принимаючимъ участь въ тѣмъ печальнѣмъ обрядѣ и складаемо всѣмъ имъ щиро-руске: спасиБѣгъ.

Заболотцѣ дня 26 липня 1893.

Антонинъ Давидовичь, мужъ — *Марія Ходзиньска*, мати, — *Корнилія* и *Исидоръ*, *Софія*, *Іоанъ* и *Михаилъ Давидовичѣ*, дѣти, — *Романъ*, *Емиліянъ*, *Евгеній*, *Петръ*, *Константинъ* и *Ирена Давидовичѣ*, внуки.

Найдешевше жерело
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бѣльшѣмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Евангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконує ся зъ налисями пѣсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ кґр. 60 кр.
Кадило француске ½ кґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дойшло до моеи вѣдомости вѣдъ кількохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочать ся по селахъ пѣдшиваючись пѣдъ фірму моеи Першои Руской Перемыской Торговлѣ и накидуе дуже дрантивый товаръ за великій грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣгахъ буду лично въ порѣ зъ пригарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Руской Перемыской Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Найдешевше жерело
для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белай. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 169. Львôвъ, Пятниця 30 липня (11 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolllzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Зъ днемъ 1 (13) липня розпочавъ ся другій пôврôкъ выдавництва „Дѣла“. Просимо нашихъ Вп. читателѣвъ поспѣшити зъ присылкою передплаты и зъ вырôвнаньемъ залеглостей, щобы заощадити и собѣ и намъ недогôдности здержаньемъ высылки часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ перманентнôй комісіи промысловôй вôдбуло ся вчера послѣдне засѣданье. Пос. Барвѣньскій запропонувавъ, щобы анкета розслѣдила вôдносины домового промыслу, а на внесенье пос. Ріхтера ухвалено не користати бôльше зъ письменныхъ поглядôвъ знатокôвъ, бо устнѝ рефераты достачили богатый матеріялъ. — Такъ отже анкета переслухувала знатокôвъ вôдъ 7-го червня до вчера; кошты обчислюють на 30.000 зр. Однакъ якій призбирано матеріялъ, а що бôльше, якій выйде зъ того результатъ, трудно вôдгадати. Изъ тыхъ немногихъ справоздань зъ засѣдань анкеты, якѝ мы могли подати, могли вже нашѝ читателѣ пересвѣдчити ся, якъ рôзнороднѝ, якъ часомъ навѣть просто собѣ противнѝ, були заявленя знатокôвъ та хто и якъ боронивъ своихъ интересôвъ. Выбрати изъ цѣлого такъ призбираного матеріялу вôдповѣдну директиву для законодавства промыслового, буде не такъ то дуже рѣчь легка а тымъ труднѣйше сказати нинѣ, якихъ можна сподѣвати ся наслѣдкôвъ зъ нарадъ анкеты промысловои та заявлень знатокôвъ; буде то такожь немало и вôдъ того зависѣти, хто и якъ обробить даный матеріялъ, та на скôлько зрозумѣє дѣйстнѝ потребы не лишь самыхъ кругôвъ промысловыхъ, але й цѣлои суспôльности въ нашôй державѣ зъ увзглядненьемъ интересôвъ та обставинъ въ поодинокихъ краяхъ. Тому то годить ся, поки що подати бодай тѝ голосы, якѝ теперь о нѣй вôдзывають ся.

Оногды вôдбували ся у Вѣдни зборы робôтникôвъ, занятыхъ при промыслѣ доставляючôмъ поживу и напитки. На зборахъ тыхъ бувъ такожь пос. Пернерсторферъ членъ анкеты и вôнъ высказавъ свôй поглядъ о роботахъ анкетныхъ та можливыхъ результатахъ єи нарадъ въ такій спосôбъ: До анкеты запрошено розмѣрно мало робôтникôвъ, хочь цѣлѝ роздѣлы матеріялу, предложеного знатокамъ, займають ся справами робôтникôвъ. А все-жь таки австрійскѝ робôтники можуть бути вдоволенѝ результатомъ анкеты. Деякѝ заявленя знатокôвъ робôтничихъ, особливо же робôтницѣ панны Аделѣ Двожакъ, належать до найзнаменитшихъ. Жаль лише, що розправы въ анкетѣ не вôдбувають ся публично. Въ анкетѣ зôбрано суму матеріялу, котрый годѣ мовчки поминути. Выйдуть зъ того деякѝ важнѝ реформы, такъ н. пр. заведенье максімального часу роботы, недѣльного вôдпочинку и управильненя вôдносинъ молодыхъ робôтникôвъ помôчничихъ. Нехай робôтники — такъ закôнчивъ Пернерсторферъ своє поясненье — орґанізують ся и дальше, щобы могли выступати противъ пануючои анархіи економічнои и змушують мѣродайнѝ чинники дати и робôтникамъ можнôсть высылати до парляменту своихъ законныхъ репрезентантôвъ.

Fremdenblatt зновъ пише: Запротоколовано и зареґістровано богато замотаныхъ поглядôвъ; теперь будуть ихъ клясифікувати и рубрикувати; будуть погляды укладати статистично; будуть по можности порядкувати матеріялъ, щобы фаховымъ людямъ дати можнôсть выробити собѣ зъ него поглядъ и зробити якѝсь заключеня, а люде фаховѝ будуть старати ся пробити собѣ дорогу черезъ ту гущавину... однакожь годѣ буде оминути всѣ противорѣченя, якѝ тутъ покажуть ся. Треба для того припускати, що анкета що-до позитивныхъ результатôвъ полишить ще богато до бажаня; она певно не вôдкрыла дороги, по котрôй поступаючи, можна бы помогти середному станови, дрôбнымъ промысловцямъ. Она лишь выказала то, що вже и безъ того знане, що великій промыслъ робить дрôбному велику конкуренцію. За то выказала она, що то не такъ легко лѣчити орґанізмъ народный и годѣ заткати пропасть ключемъ дешевои мудрости економічнои декотрыхъ реформаторôвъ економічныхъ.

Зъ Угорщины приходять що-разъ лѣпшѝ вѣсти. Брутальнѝ напасти противъ не-мадярскихъ народностей не устають, бо, або правительство єсть причиною, або населенье мадярске, зворохоблене шовіністами мадярскими, допускає ся ексцесôвъ. Словацке торжество Колляра дало нагоду мадярскому правительству до заявленя своєи нетерпимости супротивъ славяньскихъ маніфестацій національныхъ, теперь же скоилась въ Великôмъ Варадинѣ подѣя, котра свѣдчить о провокуючôмъ и напастливôмъ успособленю Мадярôвъ. Оногды вечеромъ зôбрала ся передъ палатою епископа румуньского товпа людей, зложена зъ двохъ тысячѣвъ людей, и пôднѣсши окликъ: Прочь зъ нимъ!, выбила всѣ вôкна въ палатѣ. Иншѝ громады людей пôйшли за той часъ передъ домы, де мешкають Румуны, и такожь выбили тамъ всѣ вôкна. По годинѣ 10-тôй вечеромъ демонстрація прибрала грôзнѣйшій видъ. Товпы, станувши передъ палатою епископа и семинаріею духовновною зачали метати камѣньемъ крôзь выбитѝ вôкна; рôвножь побито всѣ вôкна въ церквѣ. Поліція мадярска догадалась, що треба вмѣшатись въ справу и зачала розганяти товпу, але зле на тôмъ выйшла, бо директора и комісаря поліціи зневажено. Прикликано войско; вояки замкнули улицю передъ палатою епископскою, а товпа зачала метати камѣньемъ на воякôвъ. Одного вояка тяжко скалѣчено. Ледви въ саму пôвнôчь удалось поліціи и войску розôгнати товпу. И яка причина тои демонстраціи? Ото засуспендованый священикъ румуньскій Питукъ выдавъ брошуру, въ котрôй повыписувавъ несотворенѝ рѣчи на румуньского греко-католицкого епископа Павеля. Закинувъ епископови нельояльнôсть, ненависть супротивъ Мадярôвъ, однымъ словомъ все, що поплачує теперь у мадярскихъ шовіністôвъ Ґазеты мадярскѝ зô своєи стороны розпустили вѣсть, що епископъ за-для оминеня скандалу закупивъ цѣлый накладъ брошуры и домагали ся, щобы епископъ Павель оправдавъ ся публично зъ закидôвъ. Епископъ не повинувавъ ся тымъ зазывамъ ґазетъ, бо всѣ закиды були ложнѝ, а навѣть заходить пôдозрѣнье, чи Питукъ не має помѣшаня ума. Епископъ выжидавъ, чи власти правительственнѝ зъ власнои иніціятивы не обстануть въ оборонѣ єго чести, — але на жаль, доси се не наступило, а навѣть противно товпы Мадярôвъ брутально напали на мешканье епископа.

До нашихъ красавиць.

Важне становище женщины на свѣтѣ. Она єсть другою половиною роду людского; она єсть помôчницею мужчины, въ єго трудахъ, въ єго боротьбѣ зъ недолею, въ єго прямованю до высшихъ цѣлей. Жена украшає и уприємняє житье мужеви, она вычитує зъ очей єго смутокъ и журбу и розгонює єи своимъ любымъ усмѣхомъ, своимъ солодкимъ поцѣлункомъ; приносить въ клопотахъ часто добру раду, злагоджує и успокоює бурливе єго серце, лагодить яркôсть гнѣву и жорстокôсть дикого успособленя. Она, зарôвно якъ мужь, єсть спосôбна до всякихъ идей, до геройскихъ чинôвъ, до патріотичного порыву и пожертвованя. Женщина образована и благородна скорше навѣть пôйме и перейме ся высокою гадкою якъ мужчина, а навѣть огрѣє и одушевить нею свого мужа. — Примѣры великихъ чинôвъ, патріотичного порыву, геройского посвяченя женщинъ подає намъ численно исторія. Щасливый нарôдъ, въ котрôмъ жиють женщины, одушевленѝ патріотизмомъ, бо они суть пôдоймою и товчкомъ до патріотичныхъ чинôвъ и пôдпомогою въ культурнôмъ розвою народу.

Въ нашихъ часахъ взнесла ся женщина Русинка до высшои степени не лише образованя але заразомъ до чинôвъ высокихъ и патріотичныхъ. Збудило ся въ серци єи чувство народнои гордости, почутье высшихъ патріотичныхъ идей и цѣлей, она выступила зъ своєи вѣковои пасивнои ролѣ и бажає горячимъ серцемъ брати участь побôчь мужчины въ чинностяхъ публичного житя. Тожь нагоджує ся справа, въ котрôй въ самъ разъ припадає для неи роля до дѣланя дуже красна и дуже успѣшна.

Дорогѝ, Достойнѝ и Многоповажанѝ красавицѣ нашѝ! До Васъ передовсѣмъ звертає ся комітетъ будовы руского народного театру, займѣть ся щиро збираньемъ фондôвъ на тую многоважну цѣль и прямуйте зъ запаломъ до осущеня дѣла, що має для насъ далекосяглѝ и вельми спасеннѝ наслѣдки. Вы то зможете, Вы о много бôльше зберете, якъ мужчины. Позавязуйте въ тôй цѣли всюды товариства, употребляйте кожду нагоду, чи то при забавѣ, чи при весѣляхъ, и при всякихъ товарискихъ сходинахъ. Уряджуйте концерты, аматорскѝ театры, забавы, вôдчиты, льотеріи, словомъ ужийте всякихъ можливыхъ способôвъ. Вашимъ краснымъ устамъ, Вашимъ вымовнымъ очамъ нѣхто не опре ся. Розбуджайте и загрѣвайте духа патріотичного, щобы нашъ нарôдъ цѣлый розгорѣвъ однымъ чувствомъ и однымъ духомъ патріотичнымъ вôдъ молодця ажь до дряхлого старця, вôдъ высокого достойника ажь до селянина пôдъ соломяною стрѣхою; обгорнѣть патріотизмомъ всѣ верствы народу въ одно, влийте въ холоднокровныхъ и байдужихъ мужѣвъ вашихъ, братôвъ вашихъ, приятелѣвъ и знакомыхъ вашихъ горяче чувство любви вôтчины, а тогдѣ сотворите велике дѣло. И здвигне ся храмъ нашъ величаво, якъ святиня красныхъ штукъ и наукъ, а Васъ величати буде весь нарôдъ теперь и въ будучности вôдъ рода въ рôдъ.

Передаємо долю нашого руского театру въ Вашѝ руки, дорогѝ красавицѣ нашѝ; покажѣть свѣтови, що руска женщина зарôвно чувствує патріотично, якъ чувствували въ старинѣ Грекинѣ и Римлянки, а въ новѣйшихъ часахъ благороднѝ Польки.

Комітетъ просить датки надсылати або чеками черезъ щадницю почтову або пôдъ адресою: Комітетъ будовы руского народного театру ул. Вôрменьска ч. 2.

Вôдъ комітету будовы руского народного театру у Львовѣ.

НОВИНКИ.

— **На засѣданю институту руского товариства педаґоґічного пôдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ** дня 10 н. ст. серпня с. р. принято до институту дальше слѣдуючихъ ученикôвъ: зъ приголовляючои клясы: 31) Ярослава Тышиньского, сына начальника стаціи зъ Бортникъ; зъ першои клясы: 32) Стефана Лининьского, сына судьѣ зъ Нового Торгу, 33) Василя Теодоровича, сына священика зъ Трибуховець, 34) Самôйла Перлинця, сына канцеліста суду зъ Калуша, 35) Андрѣя Параньку, сына селянина зъ Пôдсоснова, 36) Володимира Лаврôвского, сына священика зъ Одреховои; зъ другои клясы: 37) Осипа Гницкого, сына учителя зъ Устя епископскооо, 38) Антона Сѣрецкого сына священика съ Палагичь, 39) Володимира Пѣтушевского, сына священика зъ Сасова; зъ третои клясы: 40) Льва Петрушевича, сына священика зъ Полевого, 41) Олексу Котыса, сироту по священику зъ Телешницѣ; зъ четвертои клясы: 42) Евгенія Кордасевича, сына священика зъ Росохача 43) Григорія Токаря, сына священика зъ Вишнѣвчика, 44) Володимира Петровского, сына священика зъ Гусного; зъ пятои клясы: 45) Зенона Зубрицкого, сына священика зъ Боська; зъ шестои клясы: 46) Клима Пелеховича сына священика зъ Ванева; зъ семои клясы: Стефана Шухевича, сына священика зъ Красова. На директора принято п. Миколу Ластовецкого, слухача фільософіи.

— **Пôдмоги на будову шкôлъ народныхъ.** Зъ призначеного соймомъ въ буджетѣ краєвôмъ фонду шкôльного въ высотѣ 7000 зр. на беззворотнѝ пôдмоги на будову шкôлъ одержали зъ краєвои рады шкôльнои запомоги слѣдуючѝ громады у всхôднôй Галичинѣ: Пôдгайчики въ повѣтѣ рудчаньскôмъ и Устрики долѣшнѝ въ пов. лѣскôмъ по 300 зр., Волове и Залѣсцѣ въ пов. бобрецкôмъ, Устье епископске въ пов. борщѣвскôмъ, Рогачинъ и Плихôвъ въ пов. бережаньскôмъ, Помôрцѣ въ пов. бучацкôмъ, Люблинець старый въ пов. чесанôвскôмъ, Заболотôвка въ пов. чорткôвскôмъ, Лещава горѣшна въ пов. добромильскôмъ, Галичанôвъ и Оброшинъ въ пов. городецкôмъ, Шавско, Ветлинъ и Лежахôвъ въ пов. ярославскôмъ, Завадка въ пов. калускомъ, Головы въ пов. косôвскôмъ, Лугъ въ пов. надвôрняньскôмъ, Кривча въ пов. перемыскôмъ, Вербиця въ пов. равскôмъ, Настащинъ и Зіланôвъ въ пов. рогатиньскôмъ. Воля баранецка и Кружики въ пов. самбôрскôмъ, Тарнавка въ пов. сянôцкôмъ, Воля кобляньска въ пов. старомѣскôмъ, Янкôвцѣ и Городище въ пов. тернопôльскôмъ, Антонôвка и Вôльшаниця въ пов. товмацкôмъ, Винятинцѣ въ пов. залѣщицкôмъ, Гнилицѣ великѝ въ пов. збаражскôмъ, Перепелники и Угорцѣ въ пов. золочѣвскôмъ, Кунинъ, Крехôвъ и Передримѣхи великѝ въ пов. жовкôвскôмъ, та Лôвчичѣ и Крехôвъ въ пов. жидачѣвскôмъ, кожда по 100 зр. а вкôнци Волиця деревляньска въ пов. каменецкôмъ та Команча и Прилуки въ пов. сянôцкôмъ кожда по 50 зр.

— **„Общество для покупки землѣ“.** Пôдъ такою назвою має вôйти въ житье сеи осени нове товариство. Правнѝ формальности вже полагодженѝ. Цѣль сего товариства обмежає ся на купованье выставленыхъ на ліцитацію грунтôвъ рускихъ селянъ; тѝ грунты мають звертатись давному властителеви, або якому иншому рускому селянинови зъ того самого села за сплатою на раты. Дальше намѣряє товариство купувати парцелѣ задовженои бôльшои посѣлости а вôдтакъ вôдпродувати єи частями селянамъ тои самои громады. Доси закупило десять громадъ, мѣжь ними Стецева въ повѣтѣ снятиньскôмъ и Комарники въ турчаньскôмъ повѣтѣ, бôльшу посѣлôсть и роздѣлили помѣжь себе, але — якъ пише Neue fr. Presse — при роздѣлюваню парцель повставали споры, а крôмъ того богато селянъ не поплатило ратъ въ банкахъ и въ наслѣдокъ того выставило своихъ спôльникôвъ, що солідарно ручили за сплату ратъ, на великѝ неприємности. Щобы до сего не допустити, буде згадане товариство, на случай закупленя якого двôрского обшару, само переводити сплату ратъ и обчисленя зъ поодинокими селянами, ажь доки всѣ сплаты не вырôвнають ся.

— **Зъ Николаєва** въ повѣтѣ бобрецкôмъ пишуть намъ: Въ нашôмъ мѣсточку погибло нагле до тыждня до 12 штукъ рогатои худобы и 8 коней. Дивно, що доси нѣяка власть нѣчого собѣ зъ того не робить. Люде розказують собѣ, що громада длятого не давала знати передъ ярмаркомъ [що припадавъ на 7 н. ст. серпня] до староства, щобы не попсувати ґешефту мѣсцевому шинкареви Янклеви та єго побратимови Мотьови, що наймивъ „мыто“. Все те, якъ кажуть, має робити вôйтъ та оглядачь чи зъ приязни до згаданыхъ потентатôвъ мѣскихъ чи може за почестне. Не вадило бы, якъ бы такъ ц. к. староство та жандармерія вглянули въ сю справу.

— **Холєра** Пôсля урядовыхъ справоздань въ Россіи лучили ся вôдъ 27 цвѣтня до 17 липня с. р. епідемічнѝ выпадки холєры въ ґуберніи бесарабскôй, кіѣвскôй, курскôй, подôльскôй, тульскôй, херсоньскôй, въ земли войска кубаньского и доньского. Въ иншихъ ґуберніяхъ полудневои и середнои Россіи лучали ся такожь выпадки холєры, але не выступала она епідемічно. Занепадали на неи лише еміґранты и арештанты, а нѣхто зъ мѣсцевого населеня. Въ ґуберніяхъ казаньскôй, рязаньскôй, самарскôй, саратôвскôй, симбірскôй, пензеньскôй, оренбургскôй, тамбовскôй, ставропôльскôй, уфимскôй, астраханьскôй, чернигôвскôй, петербургскôй и въ Баку були лише спорадичнѝ выпадки холєры, иншѝ ґуберніи були цѣлкомъ вôльнѝ вôдъ пошести.

— **Градъ** навѣстивъ громады Фульштинъ, Посаду фульштиньску и Глубоку коло Самбора. Градъ падавъ три чверти годины и выбивъ збôже до крыхты. Найбôльше потерпѣли парохи обохъ обрядôвъ, о. Менциньскій и кс. Сервацкій.

— **Величезна злива** зъ громами лютила ся нинѣ надъ раномъ у Львовѣ. Дощь падавъ цѣлу нôчь, а вôдъ 5 до 6-ои годины зъ рана повторила ся така злива, якъ ся, що передъ трема тыжднями навѣстила була Львôвъ. Всѣ улицѣ выглядали якъ рѣки, мѣсцями стояла вода и 20 центім. высоко. Комунікація пѣша була цѣлкомъ перервана. На ул. Кохановского, де закрывають потôкъ Пасѣку, попôдрывала вода берѣгъ въ однôмъ мѣсци на кôлькадесять крокôвъ вздовжь.

— **Міністерство рôльництва** выасиґнувало вже фондъ на устроєнье дебры на площи выставы краєвои, щобы представити систему забудованя дикихъ потокôвъ. Управу тыхъ робôтъ, що розпôчнуть ся зъ кôнцемъ сего мѣсяця, або въ першихъ дняхъ вересня обôймивъ адъюнктъ лѣсовый п. Мих. Мартинець. Вôдповѣднѝ знимки выготовлює вже асистентъ лѣсництва п. Рудольфъ Шишковичь.

— **Нове зелѣзниче полученье зъ Угорщиною.** Концесіонарѣ льокальнои зелѣзницѣ Горлицѣ-Конечна (на угорскôй границя) предложили вже правительству до ревізіи подрôбный проєктъ цѣлого сего шляху. Кошты того шляху 43·5 кільометрôвъ довгого, преліміновано на 1,457.000 зр. або 45.000 зр. за кільометеръ. Проєктована зелѣзниця має бути продовженьемъ шляху Загоряны-Горлицѣ и утворить нове полученье зъ Угорщною, бо концесіонарѣ зелѣзницѣ Пряшôвъ-Бардіѣвъ, отворенои сего лѣта, одержали вже вôдъ угорского правительства концесію на вступнѝ роботы для льокальнои зелѣзницѣ Бардіѣвъ-Зборо Конечна. Сей шляхъ має бути рôвночасно отвореный зô шляхомъ Горлицѣ-Конечна.

— **Президія намѣстництва** повѣдомила дирекцію выставы краєвои, що устроєнье вôддѣлу телеґрафічного на выставѣ єсть вже рѣшене и що навѣть розпочато вже роботы около деякихъ предметôвъ призначеныхъ для выставы.

— **Омнібусъ** заведеня водолѣчничого „Маріѣвка“ буде курсувати вôдъ дня 13 н. ст. серпня зъ такимъ розкладомъ ѣзды: Выѣздъ зô Львова (площа Галицка) що день о годинѣ 4-ôй зъ полудня и 8-ôй вечеромъ; зъ „Маріѣвки“ о годинѣ $2^1/_2$ зъ полудня и 7-ôй вечеромъ.

— **Пригода россійского консуля въ Сараєвѣ.** Передъ кôлькома днями донесли телеґрамы про крадѣжь політичныхъ паперôвъ въ россійскôмъ консулятѣ въ Сараєвѣ. Часописи россійскѝ а за ними и францускѝ наробили великого крику. Мѣжь Вѣднемъ а Петербургомъ бувъ телеґрафъ въ безнастаннôй роботѣ. Россія, дôзнавши ся, що крадѣжь паперôвъ мали сповнити поліціянты австрійскѝ, зажадала вôдъ ґр. Кальнокого пояснень и сатисфакціи. Очевидно зарядило австрійске правительство слѣдство и дôйшло до дуже кумедныхъ результатôвъ. Именно показало ся, що дѣйстно закравъ ся якійсь чоловѣкъ въ ночи до канцеляріи консуля п. Бакунина, котрый выѣхавъ бувъ на кôлька днѣвъ до Дубровника въ Дальматіи. Але сему „злодѣеви“ не ходило о нѣякѝ політичнѝ паперы, лише просто о женщину. Користаючи зъ неприсутности п. Бакунина, хотѣвъ всѣми силами прихилити до себе назадъ серце невѣрнои любки, котра, имовѣрно для красныхъ „радужныхъ бумажокъ“ п. Бакунина, покинула єго. Однако любовь не старѣєсь и невѣрна любка захотѣла скоштувати солодкои любови зъ бувшимъ милымъ та впустила єго до комнатъ п. консуля. Все було бы добре, коли-бъ не жѣноча заздрôсть, невôдступна товаришка любови. О любовныхъ сходинахъ въ комнатахъ Бакунина дôзнала ся инша женщина, залюблена въ мнимôмъ „злодѣю“ и она хотячи пôмститись на невѣрнôмъ и на своѣй суперници, пôйшла до поліціянта и выгадала байку о крадежи паперôвъ. Поліція не розôбравши справы, зателеґрафувала до Бакунина, а сей зъ своєи стороны выславъ зъ Дубровника телеґраму до Петербурга и заразъ вернувъ до Сараєва. Ажь по єго поворотѣ справа выяснилась, на велике вдоволенье правительства петербургского и ґр. Кальнокого.

— **Незвычайну подорожь** вôдбувъ послѣдными днями Нѣмець, Еміль Шірзо, котрый переѣхавъ зъ Менчестру до Лондона, стоячи на деревлянôй кули, ваги 87 фунтôвъ. Простôръ 358 кільометрôвъ пе-

реѣхавъ Шірзо въ 20 дняхъ. Видко, що подорожь не була легка, бо Нѣмець стративъ 24 фунтôвъ ваги, а деревляна куля стратила въ наслѣдокъ сильного тертя 10 фунтôвъ ваги. Тридять царъ чобôтъ подеръ Шірзо за 20 днѣвъ. Подорожный на кули живився ся въ дорозѣ сырымъ мясомъ, сѣканою цибулею и яйцями вареными на твердо; крôмъ того выпивъ величезну скôлькôсть лимоняды. Почетну сторожу Нѣмця становили два циклісты, котрі стерегли, щобы Шірзо, вôдповѣдно до умовъ закладу, не дôткнувъ ся землѣ ногою.

— **Месть вовчицѣ.** На Украинѣ, въ повѣтѣ бѣлгородскôмъ, въ лѣсѣ званôмъ Шебекинъ, убито величезну вовчицю, котра зъ мести за забраныхъ єи и убитыхъ лѣснымъ двоє вовченять вôднайшла мешканье лѣсного и въ єго неприсутности заѣла єму 14-лѣтну дочку и 3-лѣтного хлопця.

— **Два кандидаты до парляменту.** У Франціи саме теперь аґітаційный розгаръ зъ огляду на недалекі выборы до парляменту. По всѣхъ закуткахъ краю зголошують ся по два, або три кандидаты на одинъ мандатъ, скликують выборцѣвъ, голосять огнистѣ бесѣды и т. д. Житье кипить поважными познаками. Але середъ поважныхъ проявъ лучають ся й смѣшні стороны, мовь бы на те, щобы передерти одностайнôсть и закрасити єи красками рôзнородности. И отъ саме, коли поважнѣ „батьки“ народу выголошують політичне „Вѣрую“ — на рогахъ улиць Парижа являють ся найкрикливѣйшихъ красокъ плякаты и оповѣщують кандидатуру голосного анархіста Турнадра, котрый старавъ ся свого часу о фотель въ академіи „безсмертныхъ“. Плякаты взывають выборцѣвъ, и выборцѣ збирають ся. На трибуну выступає Турнардъ въ червонôмъ фраку — анархістъ въ фраку! — и говорить бесѣду, котра щодо обсягу може йти въ заводы зъ славнымъ листомъ Цезара про єго побѣду надъ Ґаллійцями. „Бажаю мандату“ — сказавъ Турнардъ коротко, „щобы нôдъ покровомъ свободы боротись за знесеньемъ парляменту!“ Шаленѣ оплески нагородили простодушного анархіста, потôмъ залунавъ смѣхъ, и выборцѣ опустили салю. — Друга выборча сцена вôдограла ся на вольнôмъ мѣсци въ Белевіль. Тутъ форсувавъ свою кандидатуру публичный слуга (екснресъ) Робіне и скликавъ выборцѣвъ трубою. Коли юрба зôйшла ся, Робіне въ японьскôмъ костюмѣ, роздѣливши синявѣ карточки „проґраму выборôвъ“, ставъ складати свою сповѣдь. „Я — каже — буду стояти за тымъ, щобы зъ Парижа зробити морску пристань. Буду домагатись замкненя всѣхъ добродѣйныхъ заведень, бо они нѣчого не приносять. Не узнаю нѣ адвокатôвъ, нѣ лѣкарѣвъ. Я самъ вынайшовъ бальсамъ, котрый лѣчить всѣ недуги и може ривалізувати зъ лѣками медичного факультету. Свôй мозокъ я записавъ медичному выдѣлови, а тѣло товариству для паленя трупôвъ — значить я чоловѣкъ поступовый. Вправдѣ нема у мене образованя мадамъ Севінье, або Вольтера, однакъ я ще бôльшій бесѣдникъ якъ Мірабо, а що мене найкрасше поручає, то се, що я нѣякій князь, бо не мавъ ще на собѣ нѣякого приличного сурдута на хребтѣ.“ Очевидно поліція не робить нѣякихъ перепонъ симъ кандидатамъ до парляменту, а публика, звѣстно, бавить ся.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Міністеръ Залескій приѣхавъ онодгы до Львова. — Въ Гамбурзѣ померъ звѣстный въ цѣлôмъ свѣтѣ властитель торговлѣ дикими звѣрятами Кароль Ґаґенбекъ. Въ сѣй міліонôвій фірмѣ концентрує ся теперь майже выключно цѣла згадана торговля.

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

Евґеній Галанъ, сынъ учителя народного зъ Бôбрки, окôнченый ученикъ V-ои ґімназіяльнои клясы померъ дня 7 н. ст. серпня въ 16-ôмъ роцѣ житя въ Спасѣ коло Самбора.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр

— **Именованя** Намѣстництво именувало нôдофіцира рахункового при 55-ôмъ полку пѣхоты Ант. Скроцкого провізоричнымъ канцелістомъ намѣстництва, придѣляючи єго до служебы при староствѣ въ Березовѣ. — Дирекція скарбу именувала провізоричного контрольора горалень Стан. Бартиновского дѣйстнымъ контрольоромъ.

ВСЯЧИНА.

— **Женщина-ґеній.** Славный італійскій антропольоґъ Льомброзо, голосный авторъ „Ґенія и божевôля“, „Чоловѣка злочинця“ и т. д. оголосивъ недавно статью, въ котрôй старає ся доказати, що мѣжь женщинами не можна глядати ґеніѣвъ. Отже італійскій мистець не выявляє супротивъ краснои половины людского роду прикметы ґалянтеріи, тожь жѣночій свѣтъ не одарує єго певно своими взглядами. Правда, Льомброзо не заперечує женщинамъ всего, признає имъ талантъ, але ґенія каже глядати майже выключно мѣжь мужчинами.

И отъ порôвнує: майже тôлько тысячь женщинъ грає на фортепянѣ, що и мужчинъ; въ Америцѣ бôльше малярокъ чимъ малярѣвъ, а у Франціи було въ роцѣ 1889 стôлько учительокъ, що и учителѣвъ. Ба, добре — пытає Льомброзо — але де тій женщины, зъ выимкою такихъ, якъ панѣ Ковалевска, Роза Бонгеръ, Катані, щобы зъумѣли выдвигнутись надъ звычайный уровень, зродити яку нову идею и довершити велике вôдкрытье на поли малярства, медицины, педаґоґіи?

Се незапереченый фактъ — пише Льомброзо — що у всѣхъ хребетныхъ звѣрятъ самиця стоить низше вôдъ самця. Почутье естетичне проявляє ся найперше у сихъ послѣдныхъ. У декотрыхъ насѣкомыхъ, якъ муравель, пчола и т. д. высшôсть самицѣ вытворила ся коштомъ пола.

Те саме дѣє ся и помѣжь людьми. Женщина въ богато взглядахъ менше вразлива вôдъ мужчины, за-для того она не въ силѣ выдвигнутись на певну вершину якъ въ поезіи, такъ и въ штуцѣ взагалѣ.

Цѣкавый уступъ, въ котрôмъ авторъ доказує, що впрочôмъ рѣдкі у женщины ґеніяльні способности йшли завсѣгды въ парѣ въ певными орґанічными хибами. До сихъ хибъ причисляє Льомброзо мѣжь иншими мужескі черты, що выступають у ґеніяльныхъ женщинъ. „Нема ґеніяльныхъ женщинъ — каже Ґонкуртъ — бо сій, що суть ґеніяльными, они радше мужчины, чимъ жѣнки“.

Телезілля, поетка зъ Арґосъ веде своихъ спôвгорожанъ на поле борбы. Сафо звертає свои любовні чувства до женщинъ и присвячує славну оду своѣй приятельцѣ. Жоржъ Елліотъ була мужеского лиця. Голова була у неи велика, волосье въ неладѣ, великій нôсъ, грубо мясні губы, выразно зарисованѣ вусы, щоки розрослись, а лице подовгате, кôньске; при тôмъ такъ бояла ся, що ночами, безъ найменшои причины, попадала въ пароксизмы нѣчимъ непоясненого перестраху. Незвычайне привязанье, яке выявляла свому першому мужеви, не вадило ёй въ кôлька мѣсяцѣвъ по его смерти повѣнчатись въ-друге зъ дуже молодымъ чоловѣкомъ, хочь числила уже 60 рокôвъ житя. Жоржъ Сандъ говорила мужескимъ голосомъ и радо убирала мужескій стрôй. Такожъ мужескими чертами лиця вызначала ся панѣ Стаель.

Однакъ по-при те все Льомброзо, якъ мы уже згадали, не заперечує женщинамъ талану. И само тамъ, де нѣчо не спиняло розвитку, женщина станула въ богато взглядахъ высше, якъ мужчина.

Яко примѣръ наводить авторъ Марію Longwroth Nicholas, що заснувала школу и фабрику керамін въ Сінсіннеті; місъ Людвіку Laighlin, котра вызначила ся въ тôмъ самôмъ фаху, примѣнюючи японьску методу. Всѣмъ звѣстно, яке становище займила женщина въ театрѣ, яко актôрка. И хотяй Льомброзо вычисляє Сару Бернгардтъ и голосну Дісъ, яко вызнатні таланы, однакъ доказує, що у обохъ артистокъ сильно розвиненѣ мужескі щоки въ формѣ кривои шаблѣ. Женщина вызначуесь, а навѣть стоить высше вôдъ мужчины и въ науцѣ, однакъ о стôлько, о скôлько розходить ся о примѣненье и пропаґованье чужихъ помыслôвъ. Маркіза Шателє спопуляризувала у Франціи Нютона, Роає вôддала ту саму прислугу у Дарвінови.

Въ сю пору женщины що-разъ численнѣйше выступають у всѣхъ галузяхъ промыслу. Ремѣсничі заведеня Анґліи и Ирляндіи давали занятье въ роцѣ 1861 на 308.271 мужчинъ 47.261 женщинамъ. Въ роцѣ 1875 число женщинъ лише въ самôмъ ткацкôмъ промыслѣ выносило 541.837.

Отже кругъ дѣланя женщинъ розширяє ся зъ дня на день. Ледви десять лѣтъ минуло, коли въ Анґліи стали займати ся медициною а вже въ тôмъ краю истнують жѣночі шпиталѣ, веденѣ выключно женщинами. Въ Россіи є 600 женщинъ-лѣкарокъ, въ Америцѣ 3.000. Новый Йоркъ має 8.000 учителѣвъ, а 19.000 учительокъ.

Однымъ словомъ — заключає Льомброзо — якъ зъ одной стороны не достає женщинамъ ґеніяльныхъ способностей, такъ зъ другого боку мѣжь ними повно таланôвъ, и то у всѣхъ напрямахъ ихъ дѣяльности.

— **Американьскі инваліды.** Передъ двома роками ухвалено въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки нôдвысшити значно платню инвалідамъ войсковымъ, особливо тымъ, що брали участь въ американьскôй домашнôй вôйнѣ въ 1860-тыхъ рокахъ. Але сего року показало ся, що мѣжь мнимыми инвалідами войсковыми есть величезне число людей, що беруть пенсію, а вôйны нѣколи й на очи не видѣли. Се спонукало міністра справъ внутрѣшныхъ зарядити слѣдство въ тôй справѣ и перевести реформу цѣлого закона о пенсіяхъ для инвалідôвъ. Слѣдство выказало, що въ Сполученыхъ Державахъ истнує цѣла кляса людей, що за якоюсь оплатою вырабляла пенсію правдивымъ и мнимымъ инвалідамъ. Длятого зарядивъ міністеръ, що всѣмъ инвалідамъ здержує ся на 60 днѣвъ выплата пенсій, а въ тôмъ часѣ мусить кождый зъ нихъ предложити доказы, що бувъ дѣйстно у вôйску та що ставъ инвалідомъ въ наслѣдокъ войсковои службы. — Якій величезні выдатки мають Сполученѣ Державы на войско додоказує се, що на пр. въ 1892 роцѣ выдано тамъ на войсковѣ цѣли, т. є. на пенсіи для инвалідôвъ, удержанье арміи и маринарки ажь 239 міліонôвъ долярôвъ (бôльше якъ пôвъ міліярда зр.), суму, котра два разы перевысщає кошты рôчного удержаня величезныхъ армій въ Нѣмеччинѣ и у Франціи разомъ. Етатъ пенсійный державъ европейскихъ, що за послѣдныхъ 40 лѣтъ вели довгі и кровавѣ вôйны есть незвычайно малый въ порôвнаню зъ ететомъ Сполученыхъ Державъ. Такъ пр. платить на пенсіи инвалідамъ рôчно: Франція 30 міл. долярôвъ, Анґлія 25 міліонôвъ, Россія 18 міліонôвъ, Нѣмеччина 13 міліонôвъ, Австрія 12 міліонôвъ и т. д. Видко, що инваліды американьскі, се дуже дорога институція.

— **Зменшенье числа уродинъ.** Американьскій журналъ The Forum помѣстивъ розвѣдку, котра доказує, що число уродинъ въ цивілізованыхъ краяхъ постôно зменшає ся. Особливо дає ся то замѣтити въ Сполученыхъ Державахъ. Єсли возьмемо два роки 1880 и 1890 то на тысячь мешканцѣвъ було уродинъ: въ Сполученыхъ Державахъ 36·0 взглядно 30·7, въ Анґліи и Уельсѣ 34·2 и 30·2, въ Шкотіи 33·6 и 30 3, въ Ирляндіи 24·7 и 22·3, у Франціи 24·5 и 21·8, въ Бельґіи 31·1 и 28·7, въ Нѣмеччинѣ 37·6 и 35·7, въ Австріи 38·0 и 36·7, въ Швайцаріи 29·6 и 26·6, въ Даніи 31·8 и 30·0, въ Норвеґіи 30·7 и 30·0 та въ Голяндіи 35·5 и 32·9.

„Телеграмы Дѣла“

Вѣдень 11 серпня. Екскоролева Наталія має приѣхати сюды въ половинѣ сего мѣсяця, почôмъ выѣде до Италіи. — Товариство ческе у Вѣдни ухвалило зажадати на пôдставѣ рескрыпту ческого намѣстництва, щобы у Вѣдни, де мешкає 30.000 Чехôвъ побôчь нѣмецкихъ, були и ческі написи на улицяхъ.

Буда-Пештъ 11 серпня. Міністерство вôйны остерѣгає, щобы старшій не знущали ся надъ простыми вояками и жадає про того рода переступства докладного справозданя.

Прага 11 серпня. Мимо забороны усувають Чехи ческо-нѣмецкі написи на улицяхъ и заступають ихъ выключно ческими. Нѣмцѣ дожидають розвязаня мѣскои рады.

Берлинъ 11 серпня. Конференція нѣмецкихъ міністрôвъ скарбу ухвалила завести податокъ вôдъ инсератôвъ.

Кіевъ 11 серпня. Зновъ увязнено богато осôбъ пôдозрѣныхъ о політичні переступства.

Парижь 11 серпня. Розвязано 50 робôтничихъ синдикатôвъ и покарано ихъ грôшми по 50 франкôвъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

— **Вп. Т. Боб. въ Сѣв.** До кôнця сегороку прийде намъ ще 3·60 зр.

Надôслане.

Аптички домашнѣ противхолєричнѣ

пôсля приписôвъ и вказôвокъ

Д-ра О. ВІДМАНА

ц. к. совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ

зложила и удержує на складѣ

Аптика „пôдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тѣ аптички обôймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякій средства охоронні, якъ такожь конечні средства для удѣлюваня першои помочи лѣкарскои недужимъ на холеру особамъ. — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

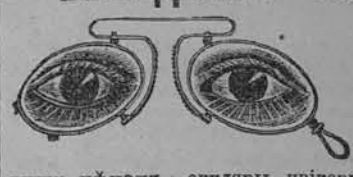

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильні, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ОМНІБУСЪ

Заведеня водолѣчничого „МАРІЄВКА“

(почта Львôвъ) вôдъ дня 13 н. ст. серпня выѣзджає що день зô Львова (площа Галицка) о годинѣ 4-ôй пополудни и 8-ôй вечеромъ; зъ Марієвки о годинѣ 2½ по полудни и о 7-мôй вечеромъ. 4705 1—?

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрі вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 8—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякі листы заставні, 5% Обліґаціи комунальні банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державні и приватні, Монеты австрійскі и заграничні **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Поручення на біржу выконує найсолідньйше.** Переказы на бôльшій мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Поручення зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 38—?

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшній управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вôдповѣдно взятѣ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 15 серпня.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского I. емісіи

Головна выграна **45.000 зр.**

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.

ПРОМЕСЫ на тѣ льосы по 1·50 зр.

Тягненье 1 вересня 1893.

Льосы кредитовѣ (Credit-Lose)

Головна выграна **15 000 зр.**

Такожь **въ мѣсячныхъ ратахъ** по 10 зр.

ПРОМЕСЫ на тѣ льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКІЙ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Головна выграна **15.000 зр.**

Три льосы разомъ **въ ратахъ мѣсячныхъ** по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)

Головна выграна 10.000 зр

Три льосы разомъ **въ ратахъ мѣсячныхъ** по 2 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

Сѣтку дротяну лякировану по 1 зр за метеръ квадратовый

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣники илюстрованѣ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовляє 36—180

ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Білєты візитовѣ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

74—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 67—?

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десеровѣ поручає

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

4758 **при ул. Баторія ч. 32.** 7—180

Д.6 Д.6

СЕНЗАЦІЮ

роблять ново вынайденѣ **оригінальнѣ женевскі ґольдіновѣ годинники кишеневѣ.** Тѣ годинники за-для ихъ знаменитого и елеґантного выкôнченя не можуть розрôзнити вôдъ правдивыхъ золотыхъ навѣть фаховій знатоки. Пречудно цизельованѣ вѣка не змѣняють ся абсолютно нѣколи а за добрый хôдъ дає ся **трирôчна ґарантія на письмѣ.** 4793 2—3

Цѣна за штуку 6 зр.

До того вôдповѣднѣ правдивѣ **ґольдіновѣ ланцюжки** фасону карабіну, спорту, маркіза або панцира, штука **1 50 зр.** До кождого годинника даромъ футералъ шкôряный. Ґольдіновѣ годинники ужи вають ся вже задля своєи знаменитои певности бôльшою частію австрійскихъ и мадярскихъ урядникôвъ зелѣзничихъ а дôстати ихъ можна выключно въ центральнôмъ складѣ

Альфреда Фішера, Вѣдень I., Adlergasse 12.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черлянськом. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 170. Львôвъ, Субота 31 липня (12 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. **у Вѣдни**: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуѥ 8 кр. в. а.

Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 12 н. ст. серпня 1893.

Въ однôмъ зъ попередныхъ чиселъ „Дѣла“ розглянули мы и схарактеризували фракція мѣжь Русинами, противнѣ народовцямъ, — и вже се подѣлало якъ студеный тушь на розгорячкованѣ головы тыхъ орґанôвъ дневникарства польского и орґану нашихъ москвофілôвъ, котрѣ выдумками, клеветами и интриґами, вымѣреными противъ такъ ненавистныхъ имъ народовцѣвъ, стараютъ ся баламутити опінію публичну — а въ результатѣ попередъ усего самѣ пошиваютъ ся въ дурнѣ... Оно покаже ся ще выразнѣйше, коли розглянемо ся нинѣ въ положеню народовцѣвъ.

Кождый здорово-мыслячій а безсторонный чоловѣкъ признаѥ, що народовцѣ маютъ природну основу въ народѣ, а зъ другои стороны єдино народовцѣ можуть зъ успѣхомъ трудитвсь для правдивого добра народу — здобувати для него такъ політичнѣ права, якъ и средства до культурного єго пôддвигненя. Се такъ ясне, якъ на долони, и тымъ пояснюѥ ся побѣда народовцѣвъ — побѣда народнои идеѣ — за кождый разъ, коли тôлько якимъ-небудь не природнымъ але штучнымъ способомъ возьме верхъ фракція чи партія не народна. Тымъ поясняѥ ся и фактъ, що за всѣ здобутки для народу, чи то на поли політичнôмъ чи культурнôмъ, треба дякувати именно народовцямъ. Такъ оно було до т. зв. „новои еры“, такъ оно єсть и нинѣ.

Не перечимо, що бувають хвилѣ, въ котрыхъ середъ якоись фракціи бôльше нѣжь посередъ народовцѣвъ проявляѥ ся нѣбы-то „руху“ [а властиво „гармідеру“] а ворогамъ розвою рускаго народу выходитъ се на велику радôсть и они вже „констатуютъ“ немôчь, розкладъ або й упадокъ народовцѣвъ, — однакъ за короткій часъ приходитъ ся имъ розчаруватись, бо покаже ся, що той „рухъ“ — то бувъ властиво соломяный огонь... Богато „руху“ [а властиво „гармідеру“] проявили въ остатныхъ рокахъ двѣ фракціи: москвофільска и радикальна — а въ результатѣ що бачимо? Загорѣли двѣ конички соломы та й спалахкотѣли... И мы бачимо нинѣ, що „историческая партія“ — якъ то люблятъ себе называти москвофілы уже вôдъ двохъ рокôвъ не займаѥ ся нѣчимъ иншимъ и не думаѥ про нѣчо иншe для „спасенія галицко-русскаго народу“, якъ лишь про одно „я“! Перегляньте послѣдній два рôчники орґанôвъ москвофільскихъ, а побачите, що все тамъ крутитъ ся, вертитъ ся около того „ъ“... И то маѥ бути партія жизненна, зъ претенсіями до проводу народу?... Такъ само бачимо нинѣ, що радикальна фракція, котра тôлько нашумѣла, знайшла ся вкôнци передъ великимъ знакомъ запытаня що-до своихъ проґрамъ, якъ що-до прінципôвъ такъ и що-до тактики .. Зô всего-жь выходитъ, що не „гармідеръ“ — не крики, не ліцитація популярныхъ окликôвъ — значитъ жизненнôсть партіи и реальну роботу для народу.

Хто-жь изъ ворогôвъ народнои идеѣ рускои и поступу рускаго народу на основѣ національнôй — плете смалены дубы про нинѣшну нежизненнôсть народовцѣвъ, про ихъ розкладъ и т. п., — тому радимо розглянути ся въ трудахъ, здобуткахъ и що разъ та новыхъ подвигахъ народовцѣвъ на всякихъ поляхъ: на політично-народнôмъ, шкôльнôмъ, просвѣтнôмъ, взагалѣ культурнôмъ и економічнôмъ, — а розглянувшись, нехай скаже: котра фракція може похвалитись такими трудами тк результатами? — а маємо на гадцѣ труды и результаты не на користь партійну, але на користь загалу, цѣлого народа рускаго. Тѣ школы рускѣ, якѣ удалось доси выбороти, катедра рускои исторіи въ університетѣ львôвскôмъ — чиѥ се дѣло? Хто сповняѥ вôдъ кôлькадесять лѣтъ ажь до послѣднои хвилѣ кольосальну роботу — укладъ рускихъ книжокъ шкôльныхъ для всѣхъ шкôлъ? Хто въ остатнôмъ часѣ заснувавъ товариство наукове и поклавъ основы до будущои рускои академіи наукъ? Хто займаѥ ся и дбаѥ про таку важну институцію народну, якъ театръ, та й хто пôднявъ велику гадку здвигненя величавои святинѣ для рôднои штуки драматичнои въ столици галицкои Руси? Хто поставивъ таку важну институцію, якъ товариство убезпечень „Днѣстеръ“? Не згадуємо про давнѣйшѣ институціи, просвѣтнѣ и економічнѣ, здвигненѣ народовцями, котрѣ нинѣ що-разъ красшу и ширшу розвиваютъ дѣяльнôсть... Все те, бачитъ ся намъ, чей-же не свѣдчитъ о нежизненности та упадку народовцѣвъ.. Нежизненнôсть та упадокъ видко тамъ, де нема проявôвъ реального труду культурного и де нема результатôвъ. У народовцѣвъ єсть одно и друге. Правда, не одно, могло бы бути лучше, нѣжь єсть, — але се вже менше вина самыхъ народовцѣвъ, а бôльше вина тыхъ прикрыхъ обставинъ, середъ якихъ Русь наша живе, а въ першôй лініи — нѣгде правды дѣти — вина самыхъ тыхъ Русинôвъ, що зôйшли зъ грунту народного и не досыть, що не служатъ рôднôй добрôй справѣ, але ще й ворогуютъ та шкодятъ... Въ Бозѣ надѣя, що вѣчно оно такъ не буде.

Мѣжнародный конґресъ соціялістичный въ Ціріху.

Отворенье конґресу и укоституованье мы вже подали, теперь подамо въ короткости дальшѣ нарады конґресу.

Много заколоту и клопоту було зъ „независимыми“ и анархістами та зъ провѣреньемъ мандатôвъ участникôвъ конґресу. Независимѣ закладали протестъ, а коли помимо того вылучено ихъ вôдъ участи въ конґресѣ, они скликали вѣче и на нѣмъ запротестували противъ насильства, якого допустились соціялъ-демократы. Ухвалено засаду що-до участи въ конґресѣ такого змѣсту: „Допущенѣ до участи въ конґресѣ всѣ товариства роботничѣ, вôдтакъ соціялістичнѣ партіи и стоваришеня, котрѣ узнаютъ потребу орґанізаціи роботникôвъ и політичнои акціи.“ Заразомъ принятô додаткове внесенье Бебля, поясняюче близше ту акцію: „Пôдъ політичною акцією розумѣєсь выкористанье політичныхъ правъ, анарату законодатного и безпосередного законодатства до поправы економічного положеня и добутя політичнои силы роботникôвъ.“

По зверіфікованю мандатôвъ участь делеґатôвъ въ конґресѣ пôсля народностей була така: Анґлія 65 делеґатôвъ, Австрія 34 (мѣжь ними 5 Чехôвъ), Бельґія 17, Болгарія, Данія и Испанія по 2, Франція 32, Угорщина 10 (одного делеґата выключили самѣ Мадяры, бо все робивъ опозицію), Румунія 5, Россія 1 (Плехановъ, выдаленый зъ Швайцаріи и проживаючій въ Лондонѣ, але на часъ конґресу дôставъ дозвôлъ приѣхати до Швайцаріи), Сербія и Норвеґія по 1, Швайцарія 101 а Нѣмеччина 92 делеґатôвъ. Нѣмецкѣ делеґаты уневажнили десять мандатôвъ „независимыхъ“ и за-для того уневажненя цѣле одно засѣданье конґресу вôдбулось середъ загального заколоту. Независимѣ вôдкликались до конґресу, але за ними обстали лишь двѣ народности (Голяндцѣ и Французы), а всѣ прочѣ голосували за внесеньемъ Бебля, на вылученье.

Зъ меншихъ ухвалъ були тѣ: выслано адресу до страйкуючихъ роботникôвъ анґлійскихъ въ копальняхъ угля и зôбрано для нихъ складку; ухвалено розважити положенье селянъ та встоювати зъ осьмигодинною роботою денною.

Довшу дискусію якъ въ комісіи такъ на двохъ повныхъ засѣданяхъ конґресу выкликала справа становища соціялъ-демократôвъ супротивъ вôйны.

Голяндцѣ поставили внесенье, щобы черезъ загальный мѣжнародный стрейкъ вôдъ службы войсковои зробити неможливымъ веденье вôйны. Одинъ Французъ внѣсъ, щобы знести границѣ державъ, и тымъ самымъ не буде вôйны. Ческій делеґатъ внѣсъ, щобы вôдмовити всяку службу войскову. Комісія вôдкинула внесенье Голяндцѣвъ, бо, якъ казала, годѣ перевести загальный стрейкъ, а зновъ т. зв. мілітарный стрейкъ выйшовъ бы въ хосенъ лишь реакціи, бо тогдѣ россійскѣ варвары запанували бы въ Европѣ. Натомѣсть принято внесенье нѣмецкихъ делеґатôвъ: „Становище роботникôвъ супротивъ вôйны точно означене ухвалами брюссельского конґресу въ справахъ мілітаризму. Мѣжнародна революційна соціялъ-демократія повинна выступати у всѣхъ краяхъ всѣми силами противъ шовіністичныхъ забагôвъ пануючои клясы, що разъ лѣпше затискати узолъ солідарности роботникôвъ всѣхъ краѣвъ и безнастанно старатись о усуненье капіталізму, котрый роздѣливъ людскôсть на два ворожѣ таборы и пôдъюджуѥ народы противъ себе. Зъ усуненьемъ панованя клясового зникне такожь вôйна. Упадокъ капіталізму єсть всесвѣтнымъ миромъ.“

Діскусія надъ тою справою на повнôмъ засѣданю була дуже оживлена. Анґлійцѣ поставили додаткове внесенье, що роботничѣ орґанізаціи маютъ пôдпирати змаганя товариствъ мировыхъ, а де обставины дозволятъ, то на выповѣдженье вôйны вôдповѣсти ґенеральнымъ стрейкомъ. — Голяндскій делеґатъ Nieuwenhuis домагавъ ся доконче загального страйку, вôдмовленя службы въ резервѣ, а именно женщины маютъ до того намовляти своихъ мужѣвъ и сынôвъ. Нѣмецке внесенье назвавъ млавымъ, а полоханье Россією єсть пусте, бо такъ само Франція могла бы назвати Нѣмеччину деспотомъ. — Лібкнехтъ боронивъ нѣмецкихъ соціялъ-демократôвъ передъ закидомъ шовінізму. — Вѣденьскій адвокатъ д-ръ Адлєръ боронивъ внесеня нѣмецкого. Мы Австрійцѣ, говоривъ вôнъ, такъ само революційнѣ и ненавидимо войска якъ Голяндцѣ, але не перецѣнюємо нашихъ силъ и не маловажимо силъ противника. Правительства не наполохаютъ ся, єсли ухвалимо голяндске внесенье, лишь высмѣють. Мы соціялісты непоборимѣ, доки стоимо на грунтѣ фактôвъ, а пропадемо, єсли запустимось у фантазію. Лишь одинъ ческій делеґатъ обстає за голяндскимъ внесеньемъ, всѣ прочѣ австрійскѣ делеґаты уважаютъ страйкъ мілітарный неможливымъ. Єсли тутъ говорить ся про Россію, то не розумѣєсь нарôдъ россійскій, лишь царизмъ. А для россійского деспотизму не хочемо робити дороги. (Промову д-ра Адлєра перебивавъ Nieuwenhuis окликами: Такъ говорить Капріві!) — Американецъ Леонъ застерѣгъ для Американцѣвъ въ тôй справѣ свобôдну руку, бо неразъ черезъ вôйну ломитъ ся силу капіталізму. — Бруксельскій делеґатъ Вольдерсъ рôвно-жь невдоволеный нѣмецкимъ внесеньемъ. Треба просвѣчати воякôвъ и розвести аґітацію въ касарняхъ. Рôвно-жь всѣ представителѣ роботникôвъ въ парляментахъ маютъ голосувати противъ буджету воєнного и домагатись загального розброєня. — Італіянцѣ заявились противъ мілітарного стрейку и запевнили, що въ Італіи нема шовінізму. — Плехановъ накинувъ ся на Французôвъ за се, що корятъ ся передъ царемъ и сказавъ, що нѣмецкѣ баталіоны уважавъ бы нарôдъ россійскій за своихъ спасителѣвъ. (Промову Плеханова дуже перебивано.)

При голосованю пôсля народностей 14 го-

---

7)

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр).

(*Дальше.*)

Сузанна Блобсъ грала на банджо въ сальонахъ половины Европы. То була єи добра сторона и тымъ она хôснувала богато. Гра на фортепянѣ була такъ розповсюднена, що майже кожда дама ударяла о клявішѣ, щобы заграти яку малу баляду, коли розмова ставала млавою, або коли мужчины були лѣнивыми до розговору. Однакъ не кождый умѣвъ грати на банджо, щобы бувъ въ силѣ добути такѣ мельодійнѣ звуки зъ такъ невеликого матеріялу, якъ місъ Блобсъ. Кромѣ того она прибирала стать, о котрôй знала, що буде ѣй до лиця, и котру она студіювала пильно напередъ: то-жь ударивши легко по струнахъ, усѣла и зачала „Down by Swanee River“.

Розумѣє ся, кождый одушевлявъ ся. Навѣть де Фонтружь высказувавъ свôй подивъ що-до єи талану у просивъ повторити. Місъ Блобсъ зновъ ударила по струнахъ и заграла арію зъ якоись комічнои оперы, котра була троха труднѣйша, тожь и не выкликала такого вражѣня, якъ муриньска мелодія. Але що цѣлый пописъ бувъ новостію для Французôвъ, а Французы люблятъ новôсть надъ все; то-жь місъ Блобсъ зъѣдчала собѣ за чверть годины славу, и була щасливою.

Де Фонтружь выйшовъ зъ віллѣ зъ мѣшанымъ чувствомъ утѣхи и жалю. Вôнъ бувъ радъ, що побачивъ всѣхъ тыхъ людей и бравъ участь въ ихъ дурныхъ, пустыхъ забавахъ. Вôнъ научивъ ся зъ того, що єму житье вкучило ся и що вôнъ буде щасливый зъ Клярою Стантонъ, яко жѣнкою середъ спокôйного сѣльского житя. Зъ другои стороны вôнъ подивлявъ місъ Блобсъ, а єи маєтокъ становивъ привнаду, котрои не можна було маловажити. Она була певно чудово красною и дала єму всяку заохоту, щобы єи подилявъ, однакъ по тôмъ всѣмъ єму скоро навкучила ся „дика музика“ якъ вôнъ се называвъ, и вôнъ чувъ ся умученымъ свѣтовымъ житьемъ.

Де Фонтружь обѣцявъ бувъ тымъ панямъ повезти ихъ на другій день до руинъ въ сусѣдствѣ, де мала вôдбутись прогулька, — однакъ постановивъ занехати тоѥ. Замѣсть сего вôнъ завтра поѣде до Парижа и буде тамъ дожидати, ажь Даррелѣ прилагодять ся, щобы єго приймити. Тожь написавъ кречну карточку, що адвокатъ завзываѥ єго ненадѣйно — и опустивъ Трувіль, надумавши ся освѣдчитись формально о місъ Кляру Стантонъ.

VII.

Маркізъ освѣдчаѥ ся.

Коли Даррелѣ вернули до дому заразъ вôдвѣдали старого капеляна. Лєді Даррель старала ся вôдъ разу побачитись зъ Клярою на самотѣ, и сказала ѣй, що монсіѥ де Фонтружь обѣцявсь приѣхати до нихъ за кôлька днѣвъ на довшій часъ, отже не може бути сумнѣву, що вôнъ гадаѥ освѣдчити ся о неи. Поведенье Кляры заразъ выявило пани Даррель радôсть, яку ѣй справила сеся новина. Она вôдкрыла ѣй, що одержала красный кошикъ цвѣтôвъ зъ Парижа и що они певно походятъ вôдъ него.

Все тоѥ потвердило здогады лєді Даррель, то-жь пожелала ѣй щастя, хочь не було ще формального предложеня. Лєді пророкувала, що то буде золота партія для неи, а то тымъ бôльше, що Кляра справдѣ любила сего чоловѣка. Лєді Даррель не годилась на теорію о супружествѣ панѣ де Тельманъ. Она була тои гадки, що любовь найневнѣйшою пôдставою щастя, а грошѣ и становище то взгляды другого ряду.

Не було нѣчо замѣтити противъ сего подружя, коли бъ оно могло прийти до цѣли. Молодѣ любили ся посполу, монсіѥ де Фонтружь мавъ великій маєтокъ и належавъ до знаменитои родины зъ Льотарингіи, котра була протестантскою вôдъ вѣкôвъ; отже и въ тôмъ взглядѣ не було трудности за-для рôзницѣ реліґіи. Кляра могла одержати супружеске благословенье вôдъ власного батька, и ихъ спокôйне вѣнчанье могло вôдбути ся въ старôй церковци въ Гавтонъ-Даррель. Все то вѣщувало добре полагодженье справы и Кляра сидѣла мочки, коли лєді Даррель держала єи за руку, и мило слухала всѣхъ радъ, якѣ она ѣй давала.

За той часъ серъ Ґай обговорювавъ сей самъ предметъ зъ о. Стантономъ; вôнъ пригадавъ капелянови свои вѣщованя, що о Кляру незадовго будуть старати ся, и отворивъ очи старого, що єго пророцтво сповнило ся въ особѣ маркіза де Фонтружь. Тота вѣдомôсть була майже несподѣванкою для Кляриного батька. Певно, вôнъ видѣвъ, що Французъ займивъ ся єго донькою въ Трувіль, однакъ гадавъ, що зъ ихъ выѣздомъ тоѥ невинне залицяньe згине природною смертію. Теперь же серъ Ґай пересвѣдчивъ єго, що такъ не було. Панъ де Фонтружь самъ запросивъ ся до Гавтонъ-Даррель и сказавъ доволѣ ясно, що мусить оженити ся, оповѣдавъ якій способъ житя выбере такъ, що серъ Ґай мôгъ легко пôзнати, що Кляра була предметомъ єго выбору.

Панъ Стантонъ не мавъ закорѣненыхъ упереджень до чужинцѣвъ. О скôлько видѣвъ де Фонтружа, вôнъ подобавъ ся єму, и знавъ, що вôнъ протестантъ. Проте не було причины, щобы не позволити на подруже, коли Кляра любила єго, а серъ Ґай выявивъ єму, що вôнъ того досыть певный Кляра не говорила зъ нимъ о тôмъ предметѣ и длятого здивована єго тота певнôсть, зъ якою серъ Ґай говоривъ о тôмъ. Однакъ вôнъ постановивъ не говорити нѣчого зъ Клярою. Маркізъ ще не освѣдчивъ ся, а до того часу можна ще надумати ся. За кôлька днѣвъ довѣдаютъ ся, чи вôнъ справдѣ думаѥ про женитьбу.

Даррелѣ лишились на перекуску, однакожь вже бôльше не говорили. Навѣть не згадували про пана де Фонтружь, однакъ Кляра при вôдходѣ лєді Даррель, шепнула ѣй: — Дайте менѣ знати, скоро буде яка вѣдомôсть вôдъ него. Лєді Даррель усмѣхнула ся и стиснула ѣй руку на знакъ згоды.

Кôлька днѣвъ опôсля приѣхавъ панъ де Фонтружь и заразъ слѣдуючои днины зробивъ візиту на капелянiи. Кляра не потребувала роздумувати надъ тымъ, чи вôнъ не змѣнивъ ся для неи. Єго цѣле лице сіяло радостію, коли она вôйшла до комнаты. Они повитались мовчки и за-для зворушеня не проговорили нѣ слова. Кляра не могла найти предмету бесѣды, а маркізъ, побачивши єи, чувъ ся надто щасливымъ, щобы бувъ въ силѣ користуватись словами. О. Стантонъ повитавъ єго ласкаво, а потôмъ дискретно оставивъ молодыхъ самыхъ. И Кляра стала говорити; почала вôдъ того, що подякувала єму за красни цвѣты. Тогдѣ забалакавъ и маркізъ и въ тôй хвилѣ навязалась бесѣда спогадами о щасливыхъ дняхъ въ Трувіль.

У всѣмъ, чого они доторкували ся, не було бесѣды про любовь, нѣ про супружество. Де Фонтружь сидѣвъ дуже близько неи и коли говоривъ, дививъ ся пристрастно въ єи очи, хочь предметомъ розмовы були рѣчи зовсѣмъ звычайнѣ. Прецѣнь Кляра чувствовала, що вôнъ любивъ єи. То певна рѣчь, що вôнъ не приѣхавъ загребати ся на селѣ для иншои причины, якъ лишь длятого, щобы бути близько неи. Въ Даррель-Галь не було нѣякого товариства, тожь вôнъ певно нудивсь бы, коли-бъ не мавъ особливои причины. Вôнъ принѣсъ зъ собою запрошенье на обѣдъ вôдъ Даррелѣвъ на другій вечеръ и просивъ Кляру, намовити батька, щобы приймивъ запрошенье. Кляра обѣцяла тоѥ зробити, а досыть довгѣ вôдвѣдины скôнчили ся милою надѣєю, що обоѥ зновъ побачатъ ся на другій вечеръ.

(*Дальше буде*).

лосами противъ 4 вôдкинено внесенье голяндске а принято нѣмецке та додатковî внесеня Анґлійцѣвъ и Вольдерса. Пять народностей, мѣжь ними Французы, здержались вôдъ голосованя.

ХОЛЄРА.

Про станъ холєры въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ подає ґазета урядова такî вѣсти: „Крôмъ двохъ робôтникôвъ, помершихъ въ Тартаровѣ и Микуличинѣ, занедужавъ дня 8 серпня въ Тартаровѣ вôзникъ зелѣзничого пôдприємства. Сей недужій, помѣщеный въ изоляційнôмъ шпитали пôдприємства, ще жиє. Вôдтакъ занедужала того самого дня (8-го) и померла на другій день 34-лѣтна жѣнка робôтника въ Ямнѣ; въ Микуличинѣ же занедужала 9 серпня по поворотѣ зъ Угорщины, 50-лѣтна зарôбниця. Въ Делятинѣ занедужала 9 с. м. 52-лѣтна зарôбниця и померла на другій день, а въ тôй самôй мѣсцевости занедужавъ 54-лѣтный робôтникъ, родомъ зъ Бохнѣ.

„Взагалѣ занедужало доси въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ сѣмь осôбъ, зъ того померло чотири а три остають въ шпиталяхъ, де лѣчать ся.

„Въ Печинѣжинѣ, пов. коломыйского, лучивъ ся такожь случай смерти при дуже пôдозрѣныхъ познакахъ. Робôтникъ, що разомъ зъ 22 иншими вернувъ зъ Керешмезе (Ясеня), занедужавъ на другій день и померъ 8 серпня. Доконана секція ствердила сильне пôдозрѣнье о холєру, а розслѣды бактеріольоґічнî потвердили се розпôзнанье. Зъ-мѣжь робôтникôвъ, що зъ Ясеня вернули до Печинѣжина, нездужавъ такожь 16-лѣтный робôтникъ, але симптомы були дуже лагôднî и сей недужій вже подужавъ.“

Стôлько ґазета урядова.

Das österreichische Sanitätswesen, орґанъ найвысшои рады санітарнои, пише:

„Вѣсти, якî дôйшли доси про появу и станъ холєры въ сѣмъ роцѣ, не лишають найменшого сумнѣву, що санітарне положенье для Австріи єсть симъ разомъ дуже поважне, поважнѣйше навѣть, якъ було въ тôмъ самôмъ часѣ минувшого року, та що треба робити всякî заходы, щобы спинити пошесть, єсли бы она мала бути до насъ занесена.

„Коли въ першôй половинѣ серпня мин. року пошесть була обмежена що ино на всхôднî и пôвнôчно-всхôднî ґуберніи европейскои Россіи та ажь въ другôй половинѣ серпня вôйшла до Гамбурґа, а опôсля до Бельґіи и Нідерляндôвъ, до деякихъ мѣстъ портовыхъ Франціи та спорадично до Анґліи и Даніи, то сего року она все ще истнує въ Россіи, перенеслась зъ Франціи, де рôвножь перезимувала до Италіи а пôдъ конець липня появилась такожь въ Румуніи.

„Въ Россіи, де она пôдчасъ зимы попустила що-до своєи силы, розширилась теперь дальше на захôдъ, лютить ся зъ великою силою на Подôлю, розширилась сильно въ Бессарабіи и появилась въ мѣстахъ недалеко вôддаленыхъ вôдъ пôвнôчнои границѣ нашои державы, якъ въ Кіѣвѣ, Гроднѣ, Бѣлôмъ стоцѣ, такъ що Галичина и Буковина суть безпосередно загроженî.

„Рôвно-жь поважну обаву выкликала цѣлкомъ певна вѣсть, що холєра появилась въ Браилѣ въ Румуніи, бо пошесть може пôйти здовжь Дунаю.

„Занесенье пошести зъ Франціи до Италіи и оживлена комунікація мѣжь Италією и Автрією грозить сего року великою небезпечностію полудневôй граници нашои державы, бо досвѣды зъ попередныхъ лѣтъ що-до ходу пошести велять не легковажити того факту.

Єсли вже самъ рôдъ появы пошести, котра перекидає ся и появляє ся въ що-разъ новыхъ мѣсц-востяхъ, неразъ мовь безъ найменшои причины — єсть неконче добрымъ симптомомъ, то та непевнôсть, ще й за-для того збôльшає ся, що въ заграничныхъ державахъ случаѣ недуги розпôзнають ся неразъ дуже пôзно яко дѣйстна холєра, а якъ найдовше затаюють ся пôдъ назвою „пôдозрѣный случай“. Черезъ то годѣ знати, якъ далеко розширилась пошесть, и дуже легко можна переувеличити станъ недуги, анѣжь она єсть въ дѣйстности.

„До тои небезпечности, яка грозить зъ за границѣ, прилучає ся ще й се, що холєра появилась, вправдѣ спорадично, въ поодинокихъ комітатахъ Угорщины по-надъ горѣшнымъ порѣчьемъ Тисы и єи притокъ, та що сконстатовано кôлька случаѣвъ холєры мѣжь робôтниками, занятыми при будовѣ зелѣзницѣ Сигôтъ-Вороненка-Станиславôвъ надъ угорскою зелѣзницею. Поодинокî робôтники перейшли зъ Угорщины до повѣта надвôрняньского, и грозить небезпечнôсть, що пошесть розширить ся мѣжь робôтниками будовы зелѣзницѣ по галицкôй сторонѣ“.

Вôдтакъ Das öster. Sanitätswesen обговорює случаѣ холєры въ Галичинѣ, а згадуючи про зарядженя львôвского намѣстництва, высказує своє призначенье за енерґічне и скоре переведенье всѣхъ средствъ осторожности.

Въ виду такои ситуаціи міністерство справъ внутрѣшныхъ выдало 6 серпня обѣжникъ до всѣхъ краєвыхъ властей політичныхъ, котрымъ пригадало, чого тî власти мають придержуватись при появѣ холєры.

Власти політичнî мають пересвѣдчити ся докладно про матеріяльнî потребы громадъ, именно чи тî громады суть въ можности зарядити потрѣбнî средства осторожности на случай появы холєры, та доповнити тî потребы зъ публичныхъ фондôвъ, призначеныхъ на придушенье епідемій. Въ грôзныхъ случаяхъ мають власти телєґрафічно зажадати вôдъ міністерства присылки средствъ шпитальныхъ, якî товариства „Червоного Хреста“ вôддало до розпорядимости зô своихъ припасôвъ. Власти політичнî мають порозумѣватись зъ иншими властями: автономічными, войсковыми шкôльными и иншими що до спôльного поведеня на случай пошести. Передовсѣмъ треба наглядати, чи институціи комунікаційнî выповнюють всѣ приписы, а то, чи по стаціяхъ зелѣзничихъ реставраціи, выжидальнî и выходки удержуванî въ чистотѣ и перевѣтрюванî, чи ваґоны особовî, розпаленî вôдъ жару сонѣчного, добре провѣтрюванî, чи при огрѣваню льокомотивы не розходить ся за много сопуху и дыму, чи занедужавшихъ подорожныхъ єсть де примѣстити и т. п. Рôвножь треба пильно наглядати пôдприємства, що дають заробокъ бôльшому числу робôтникôвъ Вкôнци пригадує обѣжникъ постановы міністерства що-до лѣкарѣвъ на часъ епідеміи та велить доносити телєґрафічно міністерству про кождый случай пôдозрѣнои недуги и заряджувати точнî розслѣды бактеріольоґічнî.

Вкôнци и найвысша рада санітарна придержуєсь засады, що нѣчого не треба таити передъ населеньемъ и всякій случай чи то холєры чи якои пôдозрѣнои недуги подавати до вѣдомости, бо лишь тымъ способомъ можна знати про грозу небезпечности и зарядити все потрѣбне. Таке оповѣщуванье публичне ухвалено на мѣжнароднôй конференціи санітарнôй, въ Дрезнѣ и державы мають подавати собѣ взаимно точнî информаціи про станъ пошести. Вправдѣ ухвалы сеи конференціи ще не ратіфікованî, але австрійска рада санітарна порѣшила придержуватись тыхъ всѣхъ ухвалъ. И такъ н. пр. пôсля тыхъ ухвалъ, не буде заводитись вже бôльше карантанна.

Санітарнî средства осторожности на граници супротивъ осôбъ, що приѣздять зъ околиць навѣщеныхъ холєрою, будуть обмежатись лишь на наглядъ зô стороны службы зелѣзничои, на лѣкарску ревізію на граници та на пятидневный доглядъ лѣкарскій въ тôмъ мѣсци, де подорожнî задержали ся Заказъ ввозу предметôвъ засягає лишь: уживане бѣлье, уживану одѣжь и постѣль, вôдтакъ шматы и всѣлякî вôдпадки, на скôлько тî шматы не перевозять ся въ збитыхъ вязанкахъ для цѣлей торговельныхъ.

Власти політичнî порозумѣли свою задачу при грозячôй небезпечности пошести та енерґічно взялись до урядованя. Львôвске намѣстництво звернуло пильно увагу на повѣтъ надвôрняньскій та на робôтникôвъ, занятыхъ при будовѣ шляху зелѣзничого. — Черновецка презідія краєва замкнула всѣ стаціи граничнî для переѣзду подорожныхъ та полишила лишь стацію Ицканы, де вôдбуваєсь санітарна ревізія подорожныхъ и пакункôвъ. Надъ границею уставлено лѣкарѣвъ, а власти політичнî пильно наглядають выконаня розпоряджень. — Стирійске намѣстництво отворило стацію Праґергофъ для ревізіи всѣхъ подорожныхъ зъ Угорщины, бо лучило ся, що въ Ціллі занедужавъ и умеръ на симптомы холєричнî одинъ Италіянець, котрый приѣхавъ зъ Угорщины, де бувъ занятый при будовѣ зелѣзницѣ.

Однакъ помимо всякихъ санітарныхъ средствъ осторожности пошесть холєрична, єсли выступить сильнѣйше, може забрати много жертвъ въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ мѣжь робôтниками при будовѣ зелѣзницѣ и розширитись дальше на мѣсцеве населенье, єсли власти не звернуть уваги ще на одну обставину, котра дуже причиняєсь до выбуху епідеміи Тою обставиною єсть нужда матеріяльна. Въ наслѣдокъ голоду тратить орґанізмъ потрѣбну силу вôдпорности и тогдѣ не поможуть нѣякî средства десинфекційнî. Хто знає, чи въ Россіи минувшого року холєра не була бы въ троє бôльше поглотила жертвъ. єсли бы власти не були звернули уваги на вôдповѣдне вôдживленье населеня; устроєно въ Новгородѣ, Варшавѣ, Кієвѣ и иншихъ центрахъ, де бôльше число найбѣднѣйшого пролєтаріяту, дешевî кухнѣ, роздавано теплый чай и т. и. А у насъ въ тôмъ напрямѣ не видно було нѣ минувшого року нѣ сего року нѣякои акціи, хочь жалѣ на нужду мѣжь робôтниками доходять до публичнои вѣдомости.

И такъ одна допись зъ Надвôрняньского представляє станъ робôтникôвъ тамошныхъ въ такôмъ свѣтлѣ:

„Селяне взагалѣ, а именно Мазуры потребують дуже зарôбку, тожь найшло ихъ до тои зелѣзницѣ до роботы мовь мраки. А якъ они завелись, коли замѣсть зарôбку стрѣтила ихъ тутъ нужда. Найперше, якъ прийшли, спиняла ихъ въ роботѣ лють и снѣги, вôдтакъ, коли могли надѣятись, що зароблять и для себе и для родины, щó дома, то можуть заробити лише стôлько, що ледви самî выжиють, бо одинъ робôтникъ заробить денно 60 до 70 кр., а якъ заробить 80 або 90 кр., то вже мусить мати незвычайну силу. Головнî пôдприємцѣ вынаймають меншимъ пôдприємцямъ, або якъ ихъ тутъ называють „партайфірерамъ“ на кільометры и коло Надвôрнои, де лѣпшій теренъ, платять партайфірерови вôдъ метра кубічного 18 кр. а коло Микуличина 24 кр., партайфіреръ же платить робôтникови коло Надвôрнои вôдъ метра кубічного 10 кр., єсли-жь котрый платить 12 кр., то вже добре. Тожь, щобы робôтникъ заробивъ 72 кр. денно, мусить выкопати шѣсть метрôвъ кубічныхъ землѣ. Зъ того бачимо, що партайфіреръ заробляє на тôмъ робôтнику денно 36 кр. або 48 кр., єсли-жь отже має 100 людей, то заробляє на нихъ денно 36 або 48 зр. Коло Микуличина платить партайфіреръ робôтникови вôдъ метра кубічного 15 до 16 кр., але той робôтникъ мусить тяжше робити и порати ся зъ камѣньемъ, та длятого бôльше не заробить, якъ той, що має 12 кр. вôдъ метра. Бѣдный робôтникъ, якъ иде спати, ледви має 10 кр. на оплаченье нôчлѣгу. Бо треба знати, що тутъ дорожня. А якî нôчлѣги робôтникôвъ? Ото кладуть ся въ коршмѣ на голôй земли, одинъ коло другого стисненый мовь селедцѣ въ бочцѣ, а жидокъ зачинає вôдъ порога прохôдъ помѣжь нихъ и бере вôдъ кождого 10 кр., єсли-жь хто не має тыхъ 10 кр., то выкидає єго на двôръ. Плюгавства и жидôвского нехлюйства по самî уха. Може бы не було такъ великои нужды, єсли була бы погода, а такъ зъ голоду гинуть. Говорили люде, котрî ѣхали зъ Делятина до Надвôрнои, що въ Лоповôй бôльше нѣжь 200 робôтникôвъ на голосъ кликало: хлѣба, бо зъ голоду гинемо!

Зарадити тôй нуждѣ можна бы бодай въ такій спосôбъ, що пôдприємцѣ повиннî побудувати бараки для робôтникôвъ, а громада повинна що-до своихъ людей списати контракты зъ пôдприємцями, то и не було бы такого вызыску.

Отсимъ образцемъ, котрый може бути славнымъ пендантомъ до высше згаданыхъ розпоряджень всѣхъ властей и найвысшихъ радъ, — кôнчимо нинѣшнî вѣсти про холєру.

Дописи „Дѣла“

Зъ надъ Черемоша.

[Повѣнь вôдъ Бога а повѣнь вôдъ „Прусакôвъ“.]

Гôрскî лѣсы камеральнî, фундаціи Скарбка и приватнî теребить вôдъ довгихъ лѣтъ товариство для експльоатаціи дерева — по гуцульски „Прусы-Швабы“. Кромѣ тыхъ „Прусôвъ“ теребять ще жиды по свому, що попаде пôдъ руки. Експльоататорамъ тымъ кожда повѣнь на руку, бо сплавлює дерево „за дурно“ ажь по-за Куты-Выжницю, а коли ихъ ковбки-трамы нароблять величезнои шкоды, то нѣкому се й не при головѣ, що шкоду треба вынагородити, хочь покривдженый Гуцулъ упôмнесь инколи, то звычайно кôнчить ся на теплыхъ словахъ, а бôльше на лайцѣ та на „побожныхъ“ доказахъ: „Богъ такъ хотѣвъ“... Повѣтъ бере якесь вôдшкодованье незначне вôдъ „Прусôвъ“, але коли хотѣвъ бы дорогу порядно лише по знищеню черезъ „пруску повѣнь“ и черезъ прускî ковбки направити, то мало сказати, що въ десятеро бы доложивъ.

Кромѣ повени, яку „Богъ дає“ черезъ безсовѣстне теребленье лѣсôвъ, маємо ще при великôй повени, повѣнь „пруску“ т. зв. Klausenwasser. Товариство має для сплавлюваня кôлька гатей. Гаты тî, коли повѣнь доходить найвысшого степени, каже товариство пускати, щобы ковбки пôгнати водою хочь-бы и до Черновець. Се безсовѣстно, але въ косôвскôмъ повѣтѣ „безсовѣстно“ толкуєсь черезъ nic nie znaczy... nic nie szkodzi... „Нѣчо не значить... нѣчо не шкодить“, кому „прускій“ конякъ або фербельокъ передъ очима... хто не має грунту надъ водою, зъ котрого мусѣвъ бы жити, — але бѣдному Гуцулови много шкодить и много значить, може знищити екзистенцію єго и цѣлои єго родины.

Безсовѣстнôсть посуває ся до того ступеня, що наразъ пускають въ часѣ великои повени 20.000 ковбкôвъ, якъ то стало ся передъ трема роками. Хто наочно не бачивъ, якого спустошеня може наробити така сила ковбкôвъ-трамôвъ [и по-надъ 30″ въ молодшôмъ кôнци], той о тôмъ навѣть понятя мати не може Досыть сказати, що при такôмъ безсовѣстнôмъ сплавлюваню акробатъ може безпечно по ковбкахъ не замочившись перейти, бо тыхъ ковбкôвъ иде на мінуту 300. Можна собѣ уявити, якои руины въ мягкихъ берегахъ рѣки можуть наробити такî ковбки, коли ковбокъ, якъ завадить по-за плыту, котрои и сто людей не въ силѣ зъ мѣсця на 1 цм. порушити, пôдъ напоромъ воды и другихъ ковбкôвъ лупає якъ трѣску зъ берегомъ. Де мягкî береги, тамъ ковбокъ лупає близько 2 метры за одинъ разъ, а зъ того буває, що одному ґаздѣ одна повѣнь може забрати морґъ и бôльше грунту, якъ се стало ся въ 1885 роцѣ въ Ростокахъ Гуцулови Ч. Въ додатку Гуцулъ мусить за забраный черезъ „пруску“ повѣнь грунтъ платити податокъ, бо „штайрамтъ“ каже, Гуцулъ же не знає собѣ порадити, а нашимъ писарямъ и не при головѣ о тôмъ донести, куды треба.

Думавъ бы хто, що Гуцуламъ „Прусы“ бодай якъ-такъ вынагороджують шкоду. Де-жь тамъ! Разъ десь чутка була, що ц. к. староство казало вôдъ ковбка 20 кр. вôдшкодованя платити, а що тыхъ ковбкôвъ на зарѣнкахъ и гуцульскихъ огородахъ въ селѣ Р. було до 10.000, то вôйтъ Д. [одинъ зъ najporządniejszych], кобы здоровъ, за кôлька подарованыхъ єму ковбкôвъ, выпустивъ усе дерево безъ шелюга! Така то у насъ правда для бѣдного Гуцула, а упôмнутись нема кому. Захожî „Прусы“ байдужнî на добро краю, нищать те добро не менше Татарвы, а повѣтовый взглядно и краєвый загалъ опанувала цѣлковита анемія. Люде, котрî не такъ то ще давно служили на своѣмъ харчи за 8 зр. мѣсячно, зъ гуцульскои трапезы по колыбахъ ласо, бо за дурно, поѣдали печенî барабульки несоленî, — сегодне, порôсши въ пѣря-пушокъ [деякî зъ нихъ, якъ повѣдають, мають мати маєтку до 200.000 зр.], не дають автохтонамъ дыхати. Цѣкава бы то рѣчь повинна бути такъ für die Herren Actionäre якъ и для краєвого правительства — провѣрити: якъ то такъ скоро можна прийти до сотокъ тысячь? Чи не бувъ „инъ сѣяй“ — Гуцулъ, а „инъ жняй“ — культуртреґеръ. Але вѣдай „тьма“, питома прикмета косôвского повѣта, все те покрыє...

Коли-бъ хто мавъ нагоду, волю и охоту а и енерґію, завзятôсть: провѣрити заснованье и скасованье бл. п. Holzschlagnutzniessunggesellschaftkrankenunterstützungsverein-у [се ще мабуть за короткій „культуртреґерскій“ термінъ], то мôгъ бы выслѣдити много цѣкавого. Десь щось, що хвилево а бôльше случайно продерлось на свѣтъ божій, подаємо sine ira et studio. „Прусы“ заснували повысше згадане товариство року божого имярекъ, имовѣрно зъ початкомъ свого культуртреґерства мѣжь Гуцулами, а статутъ мали подати для затвердженя до буковиньского правительства, бо тамъ ще гôршій Bärenland, нѣжь у насъ. Хто и якъ высокî вкладки до того товариства мавъ давати? — се тайна. Имовѣрно львину часть побирано вôдъ Гуцулôвъ-робôтникôвъ, зъ котрыхъ, якъ твердять, стягано 17—35%. Товариство удержувало шпиталь и аптику на Яблоници галицкôй. Якій то бувъ шпиталь и яка аптика — доказує засудъ, мимо рекурсôвъ „прускихъ“, на кару грошеву 25 зр. за порядки въ нихъ. Лѣкаремъ ординуючимъ бувъ [въ послѣдныхъ рокахъ] хірурґъ-жидъ, кепкуючій von die polnischen Doctoren, а аптикарску службу сповнявъ ляикъ, якъ подано въ справозданю до ц. к. намѣстництва. Гуцулы-робôтники дуже рѣдко користали зъ „культуртреґерскихъ добродѣйствъ“ лѣкарскихъ, аптикарскихъ и шпитальныхъ, а самî культуртреґеры не хôснувались майже нѣколи. Они хôснували лишь зъ Krankenkass-ы, ѣздячи зъ малыми культуртреґериками по всякихъ „Bad-ахъ“, „Berg-ахъ“... Коли-жь замкнено славный шпиталь, а ще славнѣйшу аптику, „возтрепеташа“ культутреґеры и „раздѣлиша“ товарискî грошѣ [а мало тыхъ грошей бути 75.000 зр.] межи себе, бо periculum було in mora, а на гуцульскій робôтницкій пай припавъ — пшикъ...

Пишучому се, сказавъ чоловѣкъ на становиску, Полякъ, котрому доля гуцульска на серци лежала, при нагодѣ бесѣды о шкодахъ на гуцульскихъ грунтахъ черезъ „прускî“ ковбки, що чувъ напевно, що Єго Ексц. теперѣшный п. намѣстникъ мавъ заняти ся кривдою гуцульскою вôдъ „Прусôвъ“ и що вже навѣть мала бути означена сума вôдшкодованя 17.000 зр. Аптикарска се крапля на рану гуцульскихъ грунтôвъ, але няй бы було бодай те! Чи оно такъ, чи нѣ, а вже на саму вѣсть о тôмъ, Гуцуламъ стало бодай троха вôдраднѣйше, бо чоловѣкъ на такôмъ высокôмъ становиску, якъ намѣстникъ, потрафивъ бы, за покривджеными постояти. Давъ бы то Богъ! Бо у насъ въ повѣтѣ, хто бы унявъ ся за покривджеными, того обсмарують яко бунтôвника, щобы въ мутнôй водѣ рыбу ловити, а въ Черемошѣ знайде ся ще десь-не-десь не вынищена „прускими“ ковбками головатиця — рыба лучша вôдъ щупака...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Мимо забороны ческого намѣстництва, по улицяхъ Праги зрывають нѣмецко-ческî написи и заступають ихъ выключно ческими. Товпы народу, глядячи на сю операцію высказують своє вдоволенье голосными оплесками, а ческî дневники добачують въ заборонѣ намѣстництва покривдженье народу. Politik каже: Мы мусимо сконстатувати, що вôдъ часу появы послѣдного указу намѣстництва, находимо ся такожь тутъ въ Чехіи пôдъ вражѣньемъ системы переховзнути ся. Всюды, де лишь Нѣмцѣ находять ся въ меншости, власти цитують зъ великою совѣстію и строгостію §. 19, а де меншôсть ческа, тамъ береже ся громадска автономія ажь до крайности. Коли §. 19 має мати лишь тамъ своє значѣнье, де бôльшôсть славяньска, тогдѣ стояли-бъ мы передъ змаганьемъ нѣмецку державну бесѣду перепачкувати въ адміністративнôй дорозѣ. Въ той спосôбъ мы дôйшли бы до дуже політичнои точки. Малî народы не уважають нѣчого такъ великимъ упокореньемъ и грубымъ нарушеньемъ національного чувства, якъ саме змаганье здеґрадувати ихъ на державныхъ горожанъ другои клясы. Противъ сего запротестували-бъ и мусѣли бы запротестувати всѣ ненѣмецкî Австрійцѣ безъ выимки въ досадный спосôбъ и вхопити противъ того за оружіє, щобы навѣть намѣстникъ пересвѣдчивъ ся, що до проклямованя нѣмецкои бесѣды яко державнои бесѣды, треба де-що бôльше, якъ почерку пера, — а се бувъ єго власный почеркъ. Не знаємо, чи австрійске правительство має въ тôмъ интересъ выкликувати бурю, котра мусить зôрватись, коли не-Нѣмцѣ прийдуть фактично до пересвѣдченя, що ихъ не хоче ся трактувати однаково зъ Нѣмцями. Мы пытаємо всѣ сторонництва нашои вôтчины, чи они годять ся на таку практику, котру примѣнивъ ґр. Тунъ супротивъ Праги. Передовсѣмъ звертаємо се пытанье до ческои бôльшои посѣлости, котра бôльше, чимъ хто-небудь зъ членôвъ клюбу Гогенварта, може осудити вражѣнье, яке зробивъ указъ намѣстника на ческій нарôдъ безъ рôзницѣ сторонництвъ, и чи сей указъ вôдповѣдає єи основамъ пôдпомагати політику, котра замѣсть змôцнити спокôй въ сѣмъ королѣвствѣ, выкликує хотяй бы и несвѣдомо, якъ разъ противне. — Hlas Naroda помѣчує: Прага єсть и лишить ся ческою и въ тôмъ взглядѣ нѣяке урядове розпорядженье Туна нѣчого не змѣнить; а щобы се доказати, мы Чехи чуємо въ собѣ силу и выхôснуємо той процесъ. Старо-ческій дневникъ жадає, щобы Чехи у Вѣдни пôсля тои самои теоріи домагали ся ческихъ написôвъ и щобы зъ ческими сторонництвами въ вѣденьскôмъ ратуши розговорювано по чески. — Narodni Listy смѣють ся, що старо-Чехи дожидали свѣтлои епохи въ ческôй исторіи, коли Тунъ обнявъ урядъ намѣстника, и называли єго „коронованымъ намѣстникомъ“. А що скажуть они нинѣ? То ще взагалѣ велике пытанье, чи намѣстництво має право розпоряджати систованье ческихъ написôвъ. Найкрасшою вôдповѣдею на вôдкликъ Нѣмцѣвъ, що Прага нѣмецке мѣсто, було-бъ се, коли бы всѣ улицѣ назвати новыми именами, пôсля ческихъ героѣвъ, мученикôвъ и побѣдникôвъ въ численныхъ борбахъ; то було бы найлѣпшимъ свѣдоцтвомъ для ческого характеру Праги.

Кракôвскій Czas одержавъ зъ Вѣдня допись, котра обговорює внутрѣшну ситуацію Австріи. Отже пôсля згаданои дописи, на поли внутрѣшнои політики выринають невдоволяючî проявы, а вже досыть выразно вытворюєсь розкладъ въ таборѣ скрайныхъ сторонництвъ. Се дотыкає передовсѣмъ нѣмецко-

народнои фракціи. Та фракція повстала въ р. 1870 пôдъ окликомъ народнои єдности Нѣмцѣвъ и домагала ся тѣсного сполученя Австріи зъ нѣмецкимъ цѣсарствомъ зъ-першу при помочи мытовои унiи. И вже тогдѣ хотѣла вôдлучити Галичину зъ звязи австрійскихъ провінцій, щобы тымъ лекше увôйти въ орґанічну звязь зъ Нѣмцями. До року 1879 ся фракція, яко опозиційне сторонництво противъ кабінету кн. Аверсперґа, зростала що-разъ дужше. За правительства Таффого вôдъ року 1879 до 1890 робила въ радѣ державнôй великій крикъ, однак не змогла стати великимъ сторонництвомъ. Всѣ способнѣйшi люде опускали ѳи рады, а провôдникъ Штайнвендеръ не мавъ змоги выплынути на верхъ и удержати сторонництво въ цѣпахъ солідарности. Послѣдными часами кружили вѣсти, що Штайнвендеръ думає зложити посольскій мандатъ. Натомѣсть другiй говорять, що нѣмецко-народна фракція намѣряє заложити великій дневникъ Deutsche Presse. Рôвночасно зъ тымъ нôдносять ся голосы, що Шенереръ, колись найголоснѣйшій апостолъ нѣмецко-народнои течіи засновує дневникъ на взôръ Deutsches Volksblatt, що єго выдає Вертанi, котрый належавъ такожъ до народно-нѣмецкого табору, та перейшовъ на сторону антісемітôвъ и прогрѣшивъ ся противъ Шенерера, бо безъ єго дозволу заложивъ Deutsches Volksblatt. Отже нѣмецко-народна фракція переходить теперь дуже трудну фазу. По загальныхъ выборахъ въ роцѣ 1891 до ѳи клюбу належало всего 25 послôвъ но бôльшôй части зъ Каринтiи и Стирiи. Вôдъ того часу тратить она все членôвъ. — Кореспондентъ Czas-у вычисливши страты и вказавши на дволичну нефортунну політику Штайнвендера, а особливо, коли Морре зложивъ мандатъ, критикує програму нѣмецко-народнои фракціи, котра обнимає такiй постуляты, мовь бы Нѣмцѣ въ Австріи оставали пôдъ гнетомъ. Се очевидно неправда, нѣмецка народность въ Австріи не находить ся въ тôмъ критичнôмъ положеню, отже жь не повинна звертати уваги на инсинуаціи нѣмецко-народныхъ трибунôвъ. Обговорюючи дальше ситуацію Нѣмцѣвъ въ Чехіи и заходы молодо-ческого клюбу противъ ґр. Таффого, каже, що ґр. Таффе, котрый святкує пôсля затра 15-тi роковины свого уряду президента кабінету, може зъ вдоволеньемъ оглянути ся въ задъ. Єго правительство не здеморалізувало людности, радше змôцнило елементы и не вытворило грôзныхъ течій на бôльшу скалю. Коли-бъ сторонництво нѣмецко-народне було зросло за тыхъ 14 лѣтъ, бувъ бы се прикрый фактъ зъ огляду на мѣжнародну політику. Однакъ се сторонництво розкладаєсь, и се заслуга системы ґр. Таффого.

Wiener Allg. Ztg. оголошує вѣсть, що осѣннои парляментарнои сесіи буде предложеный проєктъ змѣны войскового закона що-до краєвои обороны, загального ополченя и войсковои пôдводы. Що-до загального ополченя, ся змѣна буде дотыкати постановы закона зъ року 1886, именно, що приналежнi вояки будуть свобôднi вôдъ войсковыхъ вправъ и войсковои контролѣ. Правительство жадає, щобы ополченцѣ до 37 року житя були обовязанi выповнити мельдунковi приписы бо въ тôмъ случаю правительство буде певне, що можна числити на означене число наплыву на выпадокъ вôйны. — Краєва оборона має бути збôльшена такъ, що замѣсть 92 баталіонôвъ буде 133, а кошты зростуть о 3 або 4 міліоны бôльше, якъ дотеперь. Надто загальне ополченье має доставити кадры до новыхъ компаній краєвои обороны.

НОВИНКИ.

— **Важне для родичѣвъ.** Тотi родичѣ, що рефлєктують помѣстити свои дѣти въ институтѣ дѣвочôмъ пôдъ управою ЧЧ. СС Василіянокъ у Львовѣ, зволять найдальше до дня 16 н. ст. серпня надôслати пôдъ адресою „Заряду воспиталища дѣвочого — ул. Зибликевича 24.“ зголошеня и свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу. — Зъ приятностію довѣдуємо ся, що зарядъ института заанґажувавъ сего року перворядну силу учительску до веденя дѣвчатъ, котра не тôлько буде наглядати надъ ними въ дома але рôвночасно буде такожъ ихъ учителькою въ школѣ. Такожъ и се можемо зъ приятностію подати до вѣдомости родичѣвъ, що зарядъ постаравъ ся о те, щобы институтки ходили до выдѣловои школы. Тому горячо поручаємо сей институтъ взглядамъ нашои інтеліґенціи. При тôмъ звертаємо увагу на постановы института помѣщенi въ ч. 150 „Дѣла.“

— **Впреосв. митрополитъ Сембратовичъ** приѣде вô второкъ до Львова зъ Пôдлютого. Въ часѣ побуту митрополита у Львовѣ вôдбуде ся конференція всѣхъ трехъ епископôвъ рускихъ зъ краєвою власти политичною въ справѣ розвязаня семинарiй духовныхъ. Мѣжь иншимъ буде розважатись, чи не можна бы вже зъ симъ рокомъ примѣстити четвертый рôкъ семинаріи въ Станиславовѣ.

— **Въ справѣ руского товариства ґімнастичного „Соколъ“** пише п. В. Лаврôвскій: Вчера одержавъ я слѣдуюче письмо: „C. k Dyrekcya policyi we Lwowie N-ro 21.764. До панôвъ основателѣвъ Товариства „Соколъ“ до рукъ Пана Володимира Лавровского у Львовѣ ул. вôрменьска ч. 2. — Высоке ц. к. Міністерство справъ внутрѣшныхъ рескриптомъ зъ дня 26 липня 1893 ч. 18026 ознаймило, що не заказує основаня Товариства ґімнастичного „Соколъ“ и Союза сокôльныхъ товариствъ ґімнастичныхъ „Соколъ“ въ Галичинѣ зъ мѣсцемъ пробуваня въ Львовѣ пôсля долученыхъ статутôвъ. О тôмъ повѣдомляє ся Панôвъ Основателѣвъ въ слѣдствѣ рескрипта Высокого ц. к. Намѣстництва зъ дня 3 серпня 1893 ч. 62.583 зъ увагою, що о скôлько поодинокi галузи товариства и союза пôдлягають особнымъ приписамъ, тi повинни бути захованi, дальше, що заснованье фiлій згаданого товариства должно бути донесене по мысли § 10 закона зъ дня 15 падолиста 1867 N-ro 134 Д. з. з. до вѣдомости приналежной власти краєвои и що до удержаня прапора и уживаня его поза льокалями Товариства потребне есть призволенє власти. Львôвъ дня 10 серпня 1893. — *Korzeniowski m. p.*“ — Запрашаю всѣхъ ґімнастикôвъ рускихъ, щобы громадно виписували ся въ члены товариства. Всякихъ пояснень въ справѣ введеня въ житье Товариства удѣляю. Можна мене що-день найти на „Бесѣдѣ“ и въ „Народнôй Торговли“. — *Володимиръ Лаврôвскій.*

— **Товариство взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“** оповѣщує: „Вôдъ 1 до 10 н. ст. серпня с. р. прибуло въ товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ новыхъ 412 полісъ на суму 255.574 злр. обезпеченои вартости, — разомъ отже зъ попередными обезпечено въ товариствѣ „Днѣстеръ“ до дня 10 н. ст. серпня включно варôсть 5,192.580 злр. в. а. въ 7.049 полісахъ. Всѣ школы разомъ зъ новозголошеными, держать ся заєдно на высотѣ 12% вôдъ побранои за той часъ преміи.“

— **Шкôльництво народне на Буковинѣ** Краєва рада шкôльна въ Чернôвцяхъ выдала справозданье про буковиньске шкôльництво народне за р. 1891/92. Зъ сего справозданя выходить, що публичныхъ шкôлъ народныхъ на Буковинѣ було въ згаданôмъ роцѣ 306, а то: одноклясовыхъ 219, двоклясовыхъ 46, триклясовыхъ 13, чотироклясовыхъ 2, пятиклясовыхъ 2 и шестиклясовыхъ 6. Мѣшаныхъ шкôлъ було 276, шкôлъ для хлопцѣвъ 15 и для дѣвчатъ 15. Що до языка выкладового дѣлились школы такъ, що було шкôлъ: рускихъ 118, румуньскихъ 101, нѣмецкихъ 18, румуньско-нѣмецкихъ 23, руско-нѣмецкихъ 7, руско-румуньскихъ 11, нѣмецко румуньско рускихъ 10 нѣмецко-руско-польскихъ 4, нѣмецко-румуньско-руско-польскихъ 8, польска 1, польско-нѣмецка 1, мадярскихъ 3, мадярско-румуньска 1. Тутъ треба замѣтити, що въ школахъ бôльшеклясовыхъ зъ мѣшанымъ языкомъ выкладовымъ выкладає ся лише въ першôмъ роцѣ науки въ материнôй бесѣдѣ, въ прочихъ рокахъ науки есть языкъ нѣмецкiй языкомъ выкладовымъ, лише материный языкъ яко предметъ и наука релiґіи подає ся въ языцѣ материнôмъ. Зъ 118 шкôлъ рускихъ було 108 шкôлъ одноклясовыхъ и 10 двоклясовыхъ. Въ числѣ шкôлъ зъ мѣшанымъ языкомъ выкладовымъ де учено по руски було: 1) одноклясовыхъ шкôлъ руско-румуньскихъ 9, и руско-нѣмецко-румуньскiй 2; 2) двоклясовыхъ шкôлъ руско-нѣмецкихъ 4, руско-румуньскихъ 2; 3) триклясовыхъ шкôлъ руско-нѣмецко-румуньскихъ 4, и руско-нѣмецко-румуньско польска 1; 4) чотироклясовыхъ шкôлъ руско нѣмецкихъ 3, руско-нѣмецко-румуньскихъ 2, руско-нѣмецко-польскихъ 4, и руско-нѣмецко польско-румуньскихъ 4; 5) обѣ пятиклясовiй школы були руско-нѣмецко-румуньскi; а 6) зъ шѣстьохъ шестиклясовыхъ шкôлъ було 3 руско нѣмецко румуньско-польскихъ. Крôмъ шкôлъ публичныхъ мала Буковина въ 1891/2 роцѣ ще 18 приватныхъ, зъ котрыхъ одна була нѣмецко-руска а 1 чотироклясова румуньско-нѣмецко-руска. — Дѣтей обовязаныхъ ходити до школы було на Буковинѣ зъ згаданôмъ роцѣ 84.229 (42 208 хлопцѣвъ и 42.021 дѣвчатъ), а зъ того ходило до шкôлъ народныхъ публичныхъ 46.381 (25.188 хлопцѣвъ и 21.193 дѣвчатъ), до шкôлъ народныхъ приватныхъ 2330 (1470 хлопцѣвъ и 860 дѣвчатъ) а до иншихъ шкôлъ 1482 (въ тôмъ числѣ 448 дѣвчатъ). Отже разомъ ходило до шкôлъ 50.193 дѣтей, а не побирало нѣяких науки 34 036. Силъ учительскихъ має Буковина розмѣрно досыть мало, бо 375 учителѣвъ и 124 учительокъ. 8 шкôлъ не могло въ згаданôмъ роцѣ фунґувати за для недостачи учителѣвъ. Що до семинарій учительскихъ то есть ихъ на Буковинѣ двѣ, мужеска и женьска, обѣ въ Чернôвцяхъ. Въ мужескôй семинаріи було въ 1891/2 роцѣ 163 ученикôвъ, въ женьскôй 87 ученицъ. Пôсля народности дѣлились ученики на: 77 Русинôвъ, 61 Румунôвъ, 25 Нѣмцѣвъ и 12 Полякôвъ. Зъ ученицъ признавало ся до народности нѣмецкои 58, польскои 14, рускои 9 и румуньскои 9. — Удержанье буковиньскихъ шкôлъ народныхъ коштує рôчно 221.655 зр.

— **Дирекція руху зелѣзниць державныхъ** доносить: Зъ причины зливы и розмокненя зелѣзничого насыпу мѣжь стаціями Завадовомъ и Бруховичами выскочивъ зъ шинъ одинъ вôзъ фрахтовый при поѣздѣ особовôмъ ч. 2254 дня 11 н. ст. серпня. При тôй пригодѣ не потерпѣвъ нѣхто зъ подорожныхъ анѣ зô службы зелѣзничои лѣякои ушкоды. Згаданый поѣздъ вернувъ зъ подорожными до Завадова. Коли вôдтакъ насыпъ зелѣзничій перервала вода на просторѣ 30 метрôвъ, застановлено рухъ поѣздôвъ особовыхъ и товаровыхъ на шляху Львôвъ-Рава руска, поки-що на три днѣ. — Однако тымъ не буде здержаный рухъ поѣздôвъ прогульковыхъ зô Львова до Бруховичъ якъ такожъ всѣхъ поѣздôвъ мѣжь стаціями Рава руска и Белзець.

— **Нова зелѣзница льокальна.** Wiener Ztg. оповѣщує: Міністерство торговлѣ дозволило послови до рады державнои ґр. Львови Пининьскому въ спôлцѣ зъ ґр. Щаст. Козебродзкимъ, ґр. Вячеславомъ и Мих. Баворовскими, Ив. Вівіеномъ и д ромъ Мавр Розенштокомъ на переведенье передвступныхъ робôтъ для выбудуваня зелѣзницѣ льокальнои о нормальнôмъ шляху зô стаціи Бэрки велика при зелѣзници державнôй Красне-Пôдволочиска черезъ Ходачкôвъ Скалатъ, Криве, Зарубинцѣ и Грималôвъ. Концесія важна 6 мѣсяцѣвъ.

— **Санкціонованый законъ.** Wiener Zeit. доносить, що цѣсарь удѣливъ санкціи ухваленому галицкимъ соймомъ краєвымъ проєктови закона, котрымъ дозваляє ся громадѣ мѣста Перемышля побирати оплаты вôдъ публичныхъ ліценцій на представленя, концерты и т. ин. въ користь мѣсцевого фонду убогихъ.

— **Завѣщанье бар Жигм. Ромашкана.** Померший сими днями бар. Ромашканъ такъ розпорядивъ своимъ маєткомъ: 1) Маєтнôсть Угерско зъ прилеглостями, въ стрыйскôмъ повѣтѣ, записана бар. Фр. Ромашканови, братаничеви покôйного, 2) маєтнôсть Остапье зъ прилеглостями, въ повѣтѣ скалатскôмъ, Вяч. Залескому, сынови міністра, 3) одинъ 2-поверховый дôмъ у Львовѣ до спôльного подѣлу мѣжь обохъ згаданыхъ наслѣдникôвъ, 4) цегольню „Штіллерôвку“ у Львовѣ, въ одной половинѣ Іос. Рудницкому, выхованцеви и управителеви маєтностей покôйного, въ другôй половинѣ Фр. Зандлереви, камердинерови. 5) Маєтнôсть Ляшки и Сороки, въ львôвскôмъ повѣтѣ, мають бути проданi для зреалізованя такихъ леґатôвъ: Для заведеня сирôтъ им. Торосевича 6000 зр.; для бѣднои шкôльнои молодежи въ маєтностяхъ покôйного: Угерско, Добряны, Вовня, Остапье Ляшки и Сороки 6000 зр.; для церковь у всѣхъ згаданыхъ селахъ 6000 зр; для пп. Антоневичѣвныхъ три приданi по 5000 зр.; для мѣста Стрыя на упорядкованье площѣ Ромашкана 1000 зр.; для лат. костела въ Стрыю 1000 зр.; на дожизненнi ренты для Якова Ромашкана и иншихъ дальшихъ своякôвъ высше 5000 зр. рôчно; крôмъ того для служачихъ въ маєтностяхъ покôйного бôльше якъ 25.000 зр. и много иншихъ леґатôвъ

— **Великій фестинъ людовый** устроює товариство робôтникôвъ будôвничихъ Ogniwo у Львовѣ дня 13 н. ст. серпня въ огородѣ К. Киселки надъ ставомъ. Програму фестину становлять танцѣ и игри товариски. Вступъ вôдъ особы 15 кр., білетъ родинный 40 кр. На случай непогоды вôдбуде ся фестинъ — на слѣдуючу недѣлю.

— **Збôльшенье ґарнізону.** Въ осени с. р. має прибути на Буковину полкъ артилеріи зъ Галичины. Одна батерія прибуде до Черновець заразъ по войсковыхъ маневрахъ въ Галичинѣ.

— **Дрôбнi вѣсти.** П. Ил Савчиньскій именованый нотаремъ въ Жидачевѣ зложивъ присягу службову и 16 н. ст. серпня розпочинає тамъ урядованье. — Цѣсарь даруваръ громадѣ Пôдкамѣнь, въ повѣтѣ рогатиньскôмъ, 50 зр. на справленье приборôвъ огневыхъ для тамошнои сторожи огневои. — Въ Дрогобичи померъ дня 10 н. ст. серпня Іос. Шиманьскій, управитель тамошнои школы народнои и бувшій инспекторъ на округъ Мѣлець и Тарнобжеґъ.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Митрополича консисторія вставила ся до намѣстництва: 1) о згоду на канонічну институцію о. Андр. Пеленьского на Кнѣчиничѣ; 2) о дотацію зъ фонда релiґійного для приватныхъ сотрудникôвъ въ Буцикахъ, Илавчу и Струтинѣ; 3) о даръ зъ ласки для вдовы Клим. Луцкои и 4) о запомогу для о. Ник. Рыбака пароха въ Шумлянахъ.

Вôдпустки одержали оо.: Ал. Даниловичъ парохъ Нестаничъ на 6 тыжднѣвъ, Ил. Лагола сотрудникъ въ Городку на 5 тыжднѣвъ, Сим. Пѣтушевскій парохъ Сасова на 6 тыжднѣвъ и Ил. Стеткевичъ парохъ Божикова на 4 тыжднѣ.

Увôльненi вôдъ испиту конкурсового на 6 лѣтъ оо.: Соз. Медведскій зъ Вôльхôвки, Єр. Алиськевичъ зъ Зарудя и д-ръ Титъ Мышковскій зô Львова.

Введенi оо.: Вол. Громницкій въ завѣдательство Тернополя, Алекс. Кобриньскій въ завѣдательство Цѣневои, Ом. Мальчиньскій яко сотрудникъ въ Тернополи.

Свѣдоцтво кваліфікаційне на дяка одержавъ Петро Фостякъ.

„Телеграмы Дѣла”

Буда-Пештъ 12 серпня. Появила ся брошура якогось Рімєра, котра пропаґує австро-французко-россійскій союзъ.

Великій Варадинъ 12 серпня. Ексцесы зновъ поновились передъ палатою епископа. Гузары потратували богато осôбъ, а богато арештовано.

Ціріхъ 12 серпня. Конґресъ соціялістôвъ ухваливъ святкувати 1-го мая. Такожъ ухвалено резолюціи що-до охороны робôтниць старшихъ, не ставляючи на разѣ нѣчого що-до охороны молодыхъ дѣвчатъ.

Берлинъ 12 серпня. За-для мытовои вôйны богато властителѣвъ фабрикъ вôддалює робôтникôвъ. Ґданьскъ має перемѣнитись на вôльну морску пристань.

Парижъ 12 серпня. Рада міністрôвъ рѣшила не зважати на брошуру Діпа.

Лондонъ 12 серпня. Такожъ шкотскi робôтники грозять штрайкомъ.

Надôслане.

Средства десінфекційни, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десінфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожъ мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десінфекціи поручає найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнi, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звонкôвъ електричныхъ. Всякi направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрi вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 9—?

„ЯНУСЪ“

ЗАКЛАДЪ ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЬЕ

ВЪ ВѢДНИ

подає до загальнои вѣдомости, що бувшого заступника Директора техничного Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ

пана **Іосифа Ярембецкого**

заименувавъ начальникомъ своеи филіи для Галичины и Буковины у Львовѣ, а заступникомъ тогожъ на случай перешкоды

пана **Леона Герцманка**

установивъ.

Директоръ
КЛЯНҐЪ-ЕҐЕРЪ.

Покликуючись на повысше повѣдомленье маємо честь звернути увагу П. Т. публики, що закладъ взаимныхъ обезпечень на житье „Янусъ“ въ Вѣдни, заснованый въ роцѣ 1840 принимає обезпеченя капіталôвъ и рентъ на житье, за можливо дешевыми преміями и пôдъ найприступнѣйшими условіями, а обезпеченi капіталы выплачує сейчасъ по запалости речинця платности безъ всякихъ потручень.

Въ часѣ свого 52 лѣтного истнованя выплативъ „Янусъ“ 14⅓ міліонôвъ своимъ членамъ и ихъ наслѣдникамъ, въ наслѣдокъ запалости а кромѣ того 1,790.000 зр. титуломъ звороту преміи (bonus).

Всякi информаціи удѣляє зъ найбôльшою готовостію и розсылає проспекты безплатно и франко **филія у Львовѣ улиця Сикстуска ч 38** якъ такожъ аґенціи „Януса“ находячись у всѣхъ бôльшихъ мѣсцевостяхъ.

Особы, котрi хотѣлибы занятись посередництвомъ обезпечень на житье або обняти аґенцію „Януса“ зволять зголоситись листовно до повыссои филіи.

Филія „Януса“ для Галичины и Буковины во Львовѣ

4778 3—3 **Ярембецкій.**

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовляє 37—180
ВСЯКІ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІ
вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Білєты візитовi, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовляє по низькихъ цѣнахъ
75—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБОТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 68—?

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство „Просвѣта“ по *1 зр.* замѣсть 3 зр.

УЧЕНИКИ

середныхъ школъ, зъ доброго дому, знайдуть выгôдне помѣщенье и опѣку родительску а на жаданье такожъ конверсацію нѣмецку въ домѣ урядника. Упрашає ся о безпереволочне зголошенье, щобы урядити ся зъ мешканьемъ. Вѣдомость Здисливъ К. у Львовѣ, Академічна число 8. 4803 1—

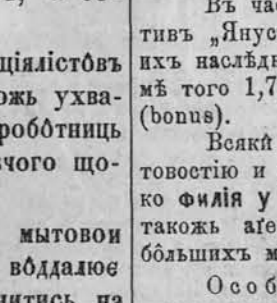

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 8—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Краковъ, Ринокъ ч. 25.

Вдова по урядникy почтовôмъ приняла бы двѣ панночки або двохъ хлопчикôвъ на станцію. Близша вѣдомôсть въ 4788 Адміністрациі „Дѣла“. 2—3

Бритвы пôдъ ґарантією доброты и зъ правомъ вымѣны, если бы не надавали ся до волося по зр. 2, 2·50, 2·75, 3 и 3·50
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).
Цѣнники илюстрованi рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякi роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: иконы, сповѣдницѣ, жертовники, проповѣдницѣ, лавки и иншi цѣлковито выкôнчени прикрасы. 4641 церковнi. 60—150
Вôдновляю старi иконы и иншi рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

5 до 10 зр. деннoго
певного заробку безъ капіталу и ризика подаємо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и папірôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою „**Льосы**“ до експедиціи анонсôвъ **И. Даннебергъ**, Вѣдень, I., 4730 Wollzeile 19. 8—10

„ГОРТЕНСІЯ“

Львôвъ Зиморовича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-a

Заведенье полагоджує всякій замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ 4760 вôдъ зр. 8 9—104

Для провінціи всякій комісы тоалетовій по цѣнахъ склеповыхъ и нôдъ вымовою.

Шнурôвки французкій и шнурôзки здоровля.

Свѣжій матеріялы до выбору. Пробки на жаданье оплатно.

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнѣ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лискучій, готовій до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 28—?

НАЙБôЛЬШІЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

Фарбъ, лякирôвъ, покостôвъ и выробôвъ химічныхъ, якъ такожь всякій приборы до десинфекціи 4742 5—?

поручає торговля

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28

Цѣнники даромъ и франко.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякій вымогі такъ зъ огляду на щодений выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики. 4758 6—?

ЛЕОПОЛЬДЪ ШІМСЕРЪ

У ЛЬВОВѢ

ФАБРИКА и ЗАВЕДЕНЬЕ РѢЗЬБАРСКЕ

выробôвъ зъ каменя

ґраниту, сієніту, лябрадору, мармору и т. ин.

зъ власныхъ ломбôвъ въ краю и за границею.

Рôкъ заснованя 1812.

ФАБРИКА, АТЕЛІЄ, КОНТОРА И СКЛАДЪ

улиця Пекарска, коло кладовища Лычакôвского

приймає всякій роботы при будовахъ, входячій въ обсягъ штуки каменярскоі. 4781 3—6

НА РАТЫ МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр.

поручає 4798 2—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ нôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключений зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшій сумы**.

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** паростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на жите** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякій поясненя подають Аґенты, установлений у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованій и гôдній порученя роды, выплеканій въ высокихъ горахъ, зо збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Пробки и услôвя на жаданье.

Штучній навозы; мукы кôстяна и суперфосфораты нôдъ певною ґарантією за поданій проценты частей складовыхъ. 4792 2—10

Достава при пересылцѣ цѣлыми вагонами до кождои стациі.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.

Білєты корабельній до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВôДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНôВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшній управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонѣйшій дзвоны якъ такожь поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятій въ спѣсти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Машины и пара!

Заведенье першорядне!

Найлѣпше реномована

Парова фарбарня, друкарня и хемічна пральня

Премiована: мор. товариство рукодѣльниче 1892, Оломуцка выстава промыслова и рукодѣльнича I. нагорода золотый медаль 1892.

Жигмондъ Флюсъ, Берно

Складъ: **Ferdinandsgasse ч. 28.,** Телефонъ 470.
Фабрика: **Zeile 38.,** Телефонъ 471.

Найбôльша фабрика того рода въ Чехіи, Моравѣ и Шлезку

Всѣ роды одежи мужескои и жѣночои

цѣлій, не порений, разомъ зъ пôдшевкою, ватованьемъ и т. д. фарбують ся, чистять ся хемічно, выготовлюють ся якъ новій.

ПОВôСТЬ! ПОВôСТЬ!

Золоте и срѣбне брокатове выбиванье.

Поручаю дальше Вп. П. Т. Публицѣ мою найновѣйшимъ способомъ, зъ машинами устроєну

ХЕМІЧНУ ПРАЛЬНЮ

(Netoyage français) для ґардероби мужескои, дамскои, дитячои, уніформôвъ войсковыхъ и урядничихъ, тоалетъ балевыхъ и прогульковыхъ, матерій на меблѣ, шалевъ, пестрыхъ и тканыхъ хустокъ, покрывалъ, парасольокъ, правдивыхъ вахлярѣвъ зъ струсячихъ перъ, краватокъ и т. д.

ЗАВЕДЕНЬЕ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ

килимôвъ ґобеліновыхъ, смиренськихъ, велюръ и бруксельскихъ, пôсля англійскои системы. Чищенье и фарбованье занавѣсъ, ґардинъ, правдивыхъ коронокъ и т д. Фарбованье спеціяльностей зъ обсягу одежи шовковои, зъ кашміру, плюшу, аксаміту, бавовняныхъ позаментерій и матерій декораційныхъ въ наймоднѣйшихъ, найправдивѣйшихъ кôлєрахъ.

Філіи у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ монархіи.

Філіи у Львовѣ: І. Игн. Фрідъ „Сальонъ модъ“, площа Галицка ч 13 и II. Игн Фрідъ „Au Printemps“, улиця Галицка ч. 13.
Філія въ Краковѣ: II. Ванда Горовіцъ, улиця Скарбкôвска ч. 21, I. поверхъ. 4795 2—5

(Бюро анонсôвъ Л. Горовіцъ, Чернôвцѣ.)

Часъ доставы найскорший!

Робота незрôвнана!

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЄФЕКТЫ И МОНЄТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечній
5% листы ипотечній преміованій
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційній

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылосованій а вже платній мѣсцевій паперы цѣнній, такожь запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевій лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить.

Звѣстне вôдъ року 1868

БЕРҐЄРА

ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всякій выкиды шкôрній** особливо на довготреваючій и лущачій ся лишаї, коросту, струпы и паразитній выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — **Берґєра мыло смоляне** має 40% **смолы деревнои** и вызначує ся межь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ **фальшованьемъ** треба жадати выразно **Берґєра мыло смоляне** и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ давѣть зелене опакованье нôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ“ яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґєра мыла смоляно-сѣрчанго.

Яко лагôднѣйше **мыло смоляне** до усуненя всякои **нечистоты шкôры**, на выкиды шкôрній и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане **мыло до мытя и купелевъ для щоденного ужитку** служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґєра ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр., по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ **мыла Берґєра** поручає ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкôры **мыло бораксове** противъ прищевъ; **мыло карболене** до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло дезінфекційне; **мыло ихтіолеве** на ревматизмъ и червенôсть лица; **мыло веснянкове** дуже успѣшне; **мыло таннинове** противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; **мыло до зубôвъ**, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ **мыла Берґєра** звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати **мыла Берґєра**, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Троппау)

вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнародній выставѣ фармацевтичній у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Ґ. Блюменфельда, Як. Байзера, П. Ґайльґофера, Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Рящевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 19—24.

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагôдяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При заступнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва“** яко 4592 **правдивій.** 25—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

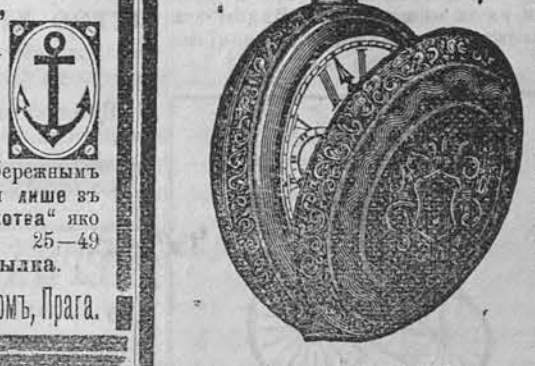

Д. 6 Д. 6

СЕНЗАЦІЮ

роблять ново вынайденій **оригінальній женевскій ґольдіновій годинники кишеневій.** Тій годинники за-для ихъ знаменитого и елеґантного выкôнченя не можуть розрôзнити вôдъ правдивыхъ золотыхъ навѣть фаховій знатоки. Пречудно цизельованій вѣка не змѣняють ся абсолютно нѣколи а за добрый хôдъ дає ся **трирôчна ґарантія на письмѣ.** 4793 3—3

Цѣна за штуку 6 зр.

До того вôдповѣдній правдивій **ґольдіновій ланцюжки** фасону карабіну, спорту, маркіза або панцира, штука **1 50 зр.** До кождого годинника даромъ футералъ шкôряный. Ґольдіновій годинники ужи вають ся вже задля своєи знаменитои певности бôльшою частію австрійскихъ и мадярскихъ урядникôвъ зелѣзничихъ а дôстати ихъ можна выключно въ центральнôмъ складѣ

Альфреда Фішера, Вѣдень I., Adlergasse 12.

Lev. Knaipp

Необходима Катрайнер-а для кождого ґаздôвства Книйпа солодова есть Кава

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кіло по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Книйпа яко маркою охоронною. 4506 3:—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черляньскôм. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Бединарского.

Ч. 171. Львôвъ, Понедѣлокъ 2 (14 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят.) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року . . .	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лишe на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноі стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ВÔДОЗВА.

Здоровѝ братя Соколы!

Міністерство справъ внутрѣшныхъ рескриптомъ зъ дня 26 липня 1893 ч. 18026 призволило на заснованье руского товариства гімнастичного „Сокôлъ“ и „Союза сокôльныхъ товариствъ гімнастичныхъ“.

Сю вѣсть прийме радôстно кождый Русинъ.

Вôдзываємось до загалу, щобы громадно приступавъ до львôвского „Сокола“, бо загальнѝ зборы товариства невдовзѣ вôдбудуть ся.

Дальше звертаємо ся до прихильникôвъ сокôльства по мѣстахъ и селахъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ, щобы приступали безъ проволоки до заснованя філій, щобы можна скоро приступити до заснованя союзôвъ повѣтовыхъ, а дальше загального союза всѣхъ рускихъ товариствъ сокôльныхъ.

Прихильники сокôльства руского зволять при кождôй нагодѣ збирати добровôльнѝ датки на цѣли товариства и вôдсылати на руки комітету основателѣвъ.

Уставъ и порядокъ гімнастичного товариства „Сокôлъ“ и „Союза сокôльныхъ товариствъ гімнастичныхъ“ буде скорo выпечатаный; поки що подаємо до прилюднои вѣдомости головнѣйшѝ постановы тыхъ-же.

I. Зъ устава и порядку гімнастичного товариства „Сокôлъ“.

Цѣль товариства выобразувати членôвъ въ гімнастицѣ спôльными вправами, спôльными прогульками и вôдчитами. Въ товариствѣ уряджують ся такожь вправы сторожѣ пожарнои, стрѣляня до цѣли, ѣзды на кони и на скороходахъ (велосіпедахъ), плаваня, веслованя, фехтованя, спѣву и музики. До оживленя духа товариского служать вôдчиты и розправы о справахъ гімнастичныхъ, якъ такожь товариськѝ забавы, гімнастичнѝ продукціи на бонскахъ и аматорськѝ представленя. Товариство основуе філіи въ Галичинѣ и на Буковинѣ (§. 1.)

Товариство принимае членôвъ: а) основателѣвъ (хто зложить готôвкою найменше 20 зр. або кого загальный збôръ за заслуги положенѝ около товариста членомъ такимъ занменуе), б) дѣйстныхъ (хто заплатить вписове и платить установленѝ мѣсячнѝ вкладки) и в) спомагаючихъ (платять рôчно 3 зр.) (§§. 3 и 4). Въ товариствѣ образують ся такожь ученики, котрѝ однакъ абы були принятѝ, мають выказати ся позволеньемъ родичôвъ або законныхъ своихъ заступникôвъ. Вписове и оплату за науку установлюе старшина (§. 7.)

Справами товариства орудуе загальный збôръ членôвъ и старшина (§. 8). Загальнѝ зборы скликанѝ старшиною збирають ся звычайно въ падолистѣ кождого року. Надзвычайнѝ загальнѝ зборы скликати може старшина, наколи узнаесть потребу; обовязана же скликати зборы на жаданье пятои части всѣхъ членôвъ (§. 9). Загальнѝ зборы (що вôдбуваютъ ся въ присутности членôвъ товариства и гостей запрошеныхъ вôдъ старшины) маютъ право рѣшати о всѣхъ справахъ товариства, вынявши принимане членôвъ и ученикôвъ (§. 21). Загальнымъ зборамъ застережено выбôръ головы, першого и другого заступника, членôвъ старшины, 4 заступникôвъ старшины, 3 настоятелѣвъ вправъ и 3 контроль рôвъ — принимати и вôдкидати внески старшины и головы, оцѣняти чинность старшины и справы настоятелѣвъ наукъ, станъ грошевый товариства, якъ такожь зарядъ майна товариства, ухваляти о змѣнѣ уставôвъ — наколи бы був сумнѣвъ, рѣшати о змыслѣ и значѣню членьского устава, рѣшати о купнѣ и продажи недвижимостей, о розвязаню товариства и о звиваню філій (§§. 10 и 11). Настоятелѣ наукъ ведуть вправы и науку въ товариствѣ пôсля осôбного порядку, якѝ ухвалить старшина (§. 12). Выборы въ загальнôмъ зборѣ вôдбуваютъ ся картками; кождый членъ мусить тѝ картки лично вôддати. (§. 14).

Старшина складае ся зъ головы, двохъ заступникôвъ и 18 иншихъ членôвъ (§. 15). Она выбирае зъ-помѣжь себе справника и скарбника (§. 19). Старшина орудуе внутрѣшными и внѣшными справами товариства; ѣй прислугуе право установляти учителѣвъ и вôддаляти ихъ, надзырати льокаль, знаряды и посудки гімнастичнѝ, орудувати майномъ товариства, на цѣли товариства затягати позички, глядѣти надъ порядкомъ и карностію, справувати власть дісціплінарну въ товариствѣ, суспендувати члена въ его правахъ (§. 6), ухваляти на пôдставѣ статутôвъ порядокъ дѣяльности, домашный, прогулькôвъ, порядокъ зôбрань учительскихъ, порядокъ выдѣлу забавъ, якъ и иншихъ, котрыхъ потреба оказала бы ся, установлювати осôбну оплату за выклады, узнавати за выступившихъ членôвъ залягаючихъ зъ вкладками и т. и (§. 20). Ухвалы и выборы въ старшинѣ и въ загальныхъ зборахъ становлять ся безвзглядною бôльшостію голосôвъ; при рôвности голосôвъ стае выбраный той, за котрымъ голосувавъ предсѣдатель; при выборахъ рѣшае въ тыхъ случаяхъ жеребъ (§. 25).

Выбранѝ провѣрники (контрольоры) наглядають надъ господарствомъ скарбовымъ старшины, розпôзнають рахунки и предкладають въ тôй справѣ внесеня загальнымъ зборамъ. Дѣяльнôсть ихъ починае ся сейчасъ по выборѣ, а треваe такъ довго, якъ дѣяльнôсть старшины. (§. 29). Справникъ: а) оголошуе ново приступившихъ членôвъ, оповѣщуе за выступившихъ, хто за шѣсть мѣсяцѣвъ по собѣ слѣдуючихъ (ажь до осьмого дня семого мѣсяця) вкладки не заплативъ и проте вôдъ дальшихъ вправъ выключае ся; б) оповѣщае загальнѝ зборы и засѣданя старшины и оголошуе въ комнатахъ товариства, а такожь въ часописи товариства; в) дбае о переписку и грамоты товариства; г) подае на загальныхъ зборахъ справоздання зъ дѣяльности старшины и стану товариства и предкладае и заступае внесеня старшины; ґ) збирае и зôставляе статистичнѝ даты товариства и веде дневникъ обрадъ старшины; д) оголошуе мѣсячный списъ членôвъ товариства (§. 30). Скарбникъ (касіеръ): а) приймае вôдъ членôвъ старшиною установленѝ вкладки, переховуе ихъ и инше грошеве майно товариства; б) выплачуе за назнакою (асигнатою) головы бѣжучѝ выдатки, якъ такожь иншѝ старшиною попередно призволенѝ выплаты и веде о тôмъ книгу касову; в) если окаже ся безпроволочна потреба, може вôнъ кромѣ звычайныхъ выдаткôвъ зробити такожь надзвычайну выплату ажь до 50 зр., однакъ мусить се на слѣдуючôмъ засѣданю старшины предложити до ухваленя; г) выготовляе переглядъ мѣсячныхъ вкладокъ и выдаткôвъ та предкладае старшинѣ до ухваленя; ґ) переховуе цѣннѝ паперы и грамоты майна товариства (§. 31).

Львôвъ е мѣсцемъ пробуваня товариства (§. 32). Мова товариства е руска (§. 33). Знамя товариства е рускій левъ, покликъ „бодрѣмъ ся“ (§. 34). Товариство маe такожь свôй власный праворъ зъ знаменемъ и уживае его при прилюднôмъ выступленю (§. 35).

II. Зъ устава Союза сокôльныхъ товариствъ гімнастичныхъ.

Цѣль товариства плекати и ширити вправы тѣлеснѝ въ Галичинѣ и на Буковинѣ (§. 2). Цѣль свою осягае товариство: а) сполученьемъ товариствъ сокôльныхъ въ повѣтовѝ союзы и взаемнами товариствъ повѣтовыхъ союзôвъ сокôльныхъ; б) зъѣздами, прогульками и прилюдными вправами; в) урядженьемъ выкладôвъ о справахъ гімнастичныхъ и ширеньемъ знаня гімнастики прилюдно; г) урядженьемъ курсôвъ для образованя учителѣвъ; ґ) высыланьемъ учителѣвъ въ цѣли науки гімнастики въ товариствахъ; д) закладаньемъ новыхъ товариствъ гімнастичныхъ; ж) стараньемъ о пôддвиганье гімнастики сокôльнои; з) стараньемъ о заведенье товариского укладу (системы) и методы научнои; и) придуманьемъ фондôвъ на цѣли гімнастичнѝ призначеныхъ; і) выдаваньемъ друкôвъ о справахъ гімнастичныхъ взагалѣ (§. 3.).

Майно товариске убезпечае ся правильными вкладками союзôвъ повѣтовыхъ, зъ котрыхъ товариство складае ся, якъ такожь зъ добровôльныхъ вкладокъ. Вкладки тѝ установляють ся загальнымъ зборомъ (§. 4). Членомъ союза може бути тôлько повѣтовый союзъ гімнастичныхъ рускихъ товариствъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ, наколи зголосить вступленье въ члены и буде принятый старшиною. Въ тôмъ случаю стоить на рôвни зъ повѣтовымъ союзомъ львôвске товариство гімнастичне „Сокôлъ“. Передъ принятьемъ мусить кождый союзъ прислати примѣрникъ своихъ статутôвъ, донести о часѣ заснованя, о числѣ членôвъ и о тôмъ, о що старшиною запытаный буде. Принятый союзъ заплатить вскорѣ наперед вкладку за бѣжучѝ рôкъ, въ котрôмъ приступае и набуваe ажь по заплаченю вкладки права членьскѝ. Обовязкомъ кождого союза помагати до осягненя цѣли товариства повыше (§ 2) выказанои, а кромѣ того: а) брати участь въ вправахъ прилюдныхъ товариства; б) посылати учителѣвъ на курсъ въ цѣли ихъ образованя; в) платити точно и вчасъ установленѝ вкладки; г) предкладати въ назначеный часъ старшинѣ справозданье о своемъ станѣ, якъ такожь пôсля потребы о станѣ гімнастики въ тыхъ мѣсцевостяхъ, котрѝ ѣй старшина вкаже (§ 5).

Справами товариства орудуе загальный збôръ, старшина и начальство (§. 7). Загальный збôръ складае ся зъ заступникôвъ союзôвъ повѣтовыхъ до товариства належачихъ; кождый союзъ высылае на кождыхъ 50 членôвъ зъ товариствъ до него належачихъ, одного заступника. Надвышки 25 членôвъ числять ся за повныхъ 50. Зъ товариствъ числа чихъ менше якъ 50 членôвъ высылае ся такожь по одному заступникови на загальный збôръ. Выбôръ заступникôвъ вôдбуваe ся передъ загальнымъ зборомъ въ згромадженю товариствъ въ союзѣ заступленыхъ. Першій звычайный загальный збôръ скличе старшина „Сокола“ львôвского, слѣдуючѝ скликуе що 3 роки старшина до котрого небудь мѣсця пробуваня товариства въ союзѣ заступленого (§. 8). Загальному зборови застерѣгае ся: а) выбирати голову, 4 членôвъ старшины, 4 заступникôвъ и 2 дозорцѣвъ скарбу: выбôръ вôдбуваe ся картками, а выбирае ся осôбно голову и членôвъ старшины, заступникôвъ и дозорцѣвъ скарбу на осôбныхъ карткахъ; б) рѣшати о вôдклику союза зъ причины ухвалы старшины, силою котрои его выключено зъ товариства; в) ухваляти змѣну статутôвъ бôльшостію голосôвъ на внесенье старшины; г) рѣшати о внесеняхъ старшиною або товариствами предложеныхъ; д) зносити ухвалы старшины и т. и. (§. 8).

Старшина на 3 лѣта выбрана складае ся зъ головы, чотирохъ членôвъ и з ступникôвъ, загальнымъ зборомъ выбраныхъ и зъ вôдпоручникôвъ союзôвъ. Кождый союзъ належачѝй до товариства выбирае одного вôдпоручника до старшины (§. 9). Старшина выбирае зô своеи середины першого и другого заступника головы, справника, скарбника, начальника (§. 9). Начальникъ наглядае науку и вправы въ товариствахъ до союза належачихъ, до него належить зарядъ и провôдъ въ прогулькахъ и прилюдныхъ вправахъ (§. 12). Дозорцѣ скарбу глядять надъ скарбовымъ господарствомъ старшины, провѣрюють рахунки и оповѣщають кождого року справы свои въ часописи товариства (§. 18).

Мова товариства е руска. Союзъ пробуваe у Львовѣ.

У Львовѣ 12 н. ст. серпня 1893.

Володимиръ Лаврôвскій.

Замѣтный голосъ одного россійского журнала въ справѣ рускôй

Поважный историчный журналъ россійскій „Русскій Архивъ“ помѣстивъ у выпуску за мѣсяць липень статью о украиньско-славяньскôмъ [т. зв. „Кирило-Методіевскôмъ“] товариствѣ, яке въ 1840-выхъ рокахъ основавъ бувъ въ Кіевѣ покôйный Никола Костомарôвъ зъ товаришами и за котре опôсля богато Украинцѣвъ тяжко потерпѣли.

Якъ показуе ся зъ двохъ вôдписôвъ програмы товариства — програмою товариства була федерація всѣхъ народностей славяньскихъ. [И Шевченко писавъ въ своемъ „Посланію“ до Шафарика: „...Щобъ усѣ Славяне стали добрыми братами и сынами сонця правды..“]

При тôмъ „Русскій Архивъ“ наводить сучасну статью одного зъ дневникôвъ нѣмецкихъ, котра доказуе, що арештованье Костомарова и его одномышленникôвъ въ Россіи наступило въ наслѣдокъ жалобы правительства австрійского, котре пôдъ той часъ [передъ 1848-ымъ рокомъ, за часôвъ Метерніхôвского абсолютизму] такихъ тенденцій не терпѣло.

И при сѣй нагодѣ „Русскій Архивъ“ сходить на сучасну політику та й такѝ замѣтнѝ высказуе слова:

„Нынѣ австрійске правительство погодило ся зъ языкомъ малорускимъ въ школахъ народныхъ, а навѣть основуе для него гімназіе и катедры університетскѝ въ Галичинѣ и Буковинѣ. Кôлька товариствъ літературныхъ, педагогічныхъ и науковыхъ трудить ся для того языка и выдае нимъ по-надъ десять часописей. До часописей тыхъ надсылають свои працѣ и прихильники літературы украиньскои въ Россіи. При зростаючôмъ числѣ тыхъ прихильникôвъ и при збôльшеню руху мѣжнародного и обмѣнного, въ наслѣдокъ дорôгъ зелѣзныхъ, годѣ здержати се спôвсотрудництво Украинцѣвъ у выдавництвахъ рускихъ въ Австріи. Тымъ способомъ література украньска тяготить до Австріи, — мимо того, що тамъ живе тôлько незначна меншôсть племени малорускаго, — отже природнѣйшимъ здававъ бы ся обявъ просто противный..“

„Русскій Архивъ“ — якъ бачимо — выразно засуджуе систему правительства россійского ворожу розвоєви руско-украиньскои літературы въ межахъ Россіи, котрои наслѣдкомъ есть фактъ, що література украиньска тяготить до Австріи, а не до Россіи, де живе шѣсть разъ бôльше Русинôвъ...

Союзъ Мадярôвъ зъ Россіею.

Pesti Naplo, орґанъ партіи Аппонія, помѣстивъ сими днями сензаційнѝ ревеляціи пôдъ заг.: „Мадяры и Россія. Заговоръ противъ тридержавного союза.“ Пôдъ тыми ревеляціями пôдписаный Юліусъ Рімлеръ Въ ревеляціяхъ розкрываe Рімлеръ передъ свѣтомъ переговоры, якѝ вела мадярска партія независимости, а може лишь деякѝ члены тои партіи, зъ виднѣйшими дипльоматами россійскими. Тѝ переговоры мали довести до акціи політичнои, котра противдѣлала бы тридержавному союзови и поставила супротивъ него союзъ Мадярôвъ, Россіи и Франціи. Розумѣесь, що тѝ ревеляціи выкликали безлѣчь коментарѣвъ, и мы подамо змѣстъ головнѣйшихъ.

Рімлеръ розповѣдае про свою ролю, яку вôдогравъ въ тыхъ переговорахъ, такъ:

Въ маю 1892 р. выбравъ ся до Россіи и дня 25 мая прибувъ до Петербурга, заосмотренный въ поручаючѝ письма. Тамъ звернувъ ся найперше до маляря Мих. Зічіого и до французского аташе войскового майора Мулена та пôсля ихъ вказôвокъ робивъ дальшѝ кроки. Говоривъ зъ найбôльше вплывовыми людьми славяньского комітету, зъ Игнатьевомъ, Васильчиковомъ и Саблеромъ, зъ ґенераломъ Киреевомъ (гофмайстромъ кн. Константина Константиновича), зъ ґенералами Богдановичемъ, Шебекомъ, Дурновомъ и Чернаевомъ, зъ княгинею Трубецкою, зъ оберпрокураторомъ Побѣдоносцевомъ та зъ многими учеными и редакторами. Міністеръ просвѣты ґр. Деляновъ, кн. Волконьскій, Хитрово и тайный совѣтникъ Гартвіґ приняли Рімлера на авдіенціи и зъ повною симпатією запевнили его устно и письменно пôдпомагати его змаганя.

Тутъ наводить Рімлеръ тѝ листы, въ котрыхъ сказано, що „въ Россіи нѣхто не маe ворожихъ намѣрôвъ супротивъ Угорщины, котра репрезентуе чинникъ, котрый годѣ помнити“ та що „угорскѝ и французскѝ патріоты найдуть въ Россіи славну почву, на котрôй можуть покласти засновы до французко-россійско-мадярского порозумѣня“. Французскій посолъ Пішонъ легко дôйде до порозумѣня въ тôмъ напрямѣ зъ мужемъ довѣря россійскихъ кругôвъ офіціяльныхъ, ґен. Киреевомъ. Киреевъ зажадавъ вôдъ Рімлера выготовити „начеркъ справедливои и постôйнои угоды мѣжь Славянами и Мадярами“, та переслати сей начеркъ ему (Киреевови) для вôдповѣди. Дотычный, дуже обширный листъ Рімлера до Киреева датованый 12 (24) липня 1892 зъ Петербурга зъ замку Павловска и мѣстить мниму програму партіи независимости що-до заграничнои політики для промощеня приязнѣйшихъ вôдносинъ зъ Россіею и Славянами, проживаючими въ Угорщинѣ.

ґен. Киреевъ вôдповѣвъ на се меморандумъ 18 (30) липня 1892 рôвножь обемистымъ письмомъ, въ котрôмъ сказано, що вправдѣ жалѣ славяньскихъ братôвъ суть въ деякихъ случаяхъ пересадни, але зъ другои стороны и Мадяры ще дуже далекѝ вôдъ того modus vivendi, котрый бы мôгъ вдоволити найскромнѣйшѝ бажаня Славянъ. Россія не хоче добути нѣ Угорщины нѣ Болгаріи, нѣ Сербіи або Чорногоры, лишь хоче, щобы и иншѝ полишили тѝ краѣ въ спокою та щобы нѣ Стамбуловъ нѣ Кобурґівець и его єзуиты не були пôдпираны. Мѣжь панславістичными а панґерманьскими ідеями та рôзница, що панґерманець каже: маю всюды права, де Ґерманы жиють, а панславистъ каже: маю всюды обовязки, де живуть Славяне. Се головна, принціпальна рôзница.

Отсе бувъ бы змѣстъ ревеляцій Рімлера. Теперь годить ся розважити, хто се той Рімлеръ и зъ чиего порученя вѣвъ тѝ переговоры.

Юліюсъ Рімлеръ бувъ до 1890 р. секретаремъ въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ у Вѣдни, вôдтакъ пôйшовъ на пенсію и осѣвъ въ Парижи. Въ Парижи живъ досыть скромно, познакомивъ ся зъ проживаючими тамъ Мадярами, а именно зъ маляремъ Мих. Мункачимъ и черезъ нихъ зô знатными послами французкими. Пôдчасъ однои нагоды сказавъ Рімлеръ, що думае вертати до Будапешту, де вôйде въ близшѝ зносины зъ партіею независимости и заснуе політичный дневникъ, котрый бы занявъ становище противне тридержавному союзови въ хосенъ мадярско-французско-россійского союза. Рімлеръ приѣхавъ въ 1892 р. до Будапешту, конферувавъ зъ членами партіи независимости, але до выдаваня дневника не прийшло. На той часъ припала его подорожь до Россіи. Ще тои зимы — пише Egyetertes — жадавъ Рімлеръ въ дорозѣ телеґрафічнôй грошей вôдъ кôлькохъ осôбъ, звязаныхъ зъ тою подорожію до Россіи. Рімлерови выслано телеґрафічно значнѝ грошѣ, але вôнъ не мôгъ ихъ вôдобрати за-для приписôвъ обовязуючихъ въ тôй справѣ. Вôдтакъ выслано ему тѝ грошѣ въ липни.

Рімлеръ не есть звычайнымъ авантурникомъ політичнымъ, якѝ вôдъ часу до часу выринають, отъ н. пр. якъ Французъ Нортонъ, котрый поважився фальшувати документы. Ревеляціи Рімлера опертѝ на фактахъ, зъ котрыхъ показуе ся, що вôнъ дѣлавъ на припорученье мадярского сторонництва независимости Сторонництво независимости не брало яко таке участи въ тôй акціи політичнôй, але поодинокѝ вилывовѝ его члены кермували цѣлою справою. Опінія публична вказала на посла Пазмандія въ першôй лініи, вôдтакъ на ґр. Гавр. Каролія и посла Людв. Гонталера. Вправдѣ всѣ три згаданѝ послы выпирають ся своеи участи, але все таки зъ ихъ заявлень можна пôзнати, що они не безъ вины.

Сторонництво независимости розпало ся, то-жь на тыхъ членôвъ, котрѝ зъ него выступили, вказуе опінія публична яко на иніціяторôвъ сеи цѣлои аферы. Въ имени тыхъ выступившихъ оповѣстили ґр. Гавр. Каролій и Адамъ Горватъ заявленье, що сторонництво независимости нѣколи не вело нѣякихъ переговорôвъ зъ Россіею що-до союза та не знало о переговорахъ Рімлера. „Мы заявляемо — кажуть пôдписанѝ — що твердженье, мовь бы

Рімлєръ або хто иншій вѣвъ переговоры зъ офіціяльными кругами россійскими, есть цѣлкомъ безосновнымъ, а если бы дѣйстно вели ся такій переговоры въ имени сторонництва независимости, то се пôдле обманьство. Рôвночасно заявляємо, що уважаємо отвертою зрадою вôт чины кожду таку пробу, котра змагає до вытвореня въ нашôй вôтчинѣ сторонництва россійского, и кождый такій фактъ, котрый має цѣль, щобы зробити мѣсце якôйсь чужосторонній державѣ при вырішованю квестій національныхъ въ Угорщинѣ, та що не стерпимо нѣ въ своєй партіи нѣ въ парляментѣ такого посла, котрый бы взявъ на себе вину за таку интервенцію.“

На се рѣшуче заявленье проводирѣвъ вôдповѣвъ посолъ Денисъ Пазмандій такъ: Фактъ, що якъ гр. Гавр. Каролій и Людв. Генталєръ такъ и ще кôлькохъ членôвъ сторонництва независимости можуть уважатись вôдъ давна за противникôвъ тридержавного союза. Фактъ, що я въ орґанѣ Людв. Генталєра написавъ на его просьбу передъ кôлькома роками всѣ статьѣ о мадярско-россійскôмъ примиреню. Фактъ, що мы три приняли поруку за Рімлєра на кôлька сотъ зр. и ихъ заплатили. Фактъ, що одинъ зъ выступившихъ послôвъ, J. N., устроивъ въ честь Пішона бенкетъ, на котрôмъ було насъ пятнацять, та що гр. Гавр. Каролій выголосивъ тогдѣ славный тоастъ противъ тридержавного союза а за приязнь зъ Франціею. Фактъ, що кôлька днѣвъ пôзнѣйше 40 послôвъ зôйшло ся на иншій бенкетъ, на котрôмъ мы въ пятнацяти горячихъ тоастахъ пили здоровлье Французôвъ и заявили ся прихильниками нового напряму въ заграничнôй політицѣ. Фактъ, що одинъ знатный членъ вы выступившихъ, I. У., прирѣкъ порушити квестію евентуальнои приязни зъ Россією при найблизшôй дебатѣ буджетовôй. Вкôнци фактъ, що Кароль Еетвешь вложивъ въ маніфестъ выборій зъ 1892 р. слова: „справа удержаня тридержавного союза буде предметомъ строгои розваги“. Найже кождый розсудить, ча я зъ моєю політикою стоявъ окремо. Повтаряю, що Рімлєръ вôдъ нѣкого въ Угорщинѣ не мавъ порученя — се-жь вôнъ самъ написавъ. Длятого Рімлєръ не мавъ права мѣшати сторонництво независимости въ розмову зъ россійскими мужами.

Супротивъ заявленя Пазмандія оповѣщує Генталєръ: Цѣла справа скоилась очевидно въ наслѣдокъ ініціятивы Пазмандія и на него паде вся одвѣчальнôсть. И я симпатизую зъ Французами, але входити зъ ними въ союзъ було бы глупымъ; тажь мѣжь нами лежать двѣ державы. О приязни зъ Россією не може бути нѣякои бесѣды. Мадярскій народъ занадто навчивъ ся въ 1849 р. ненавидѣти Россіянъ, якъ щобы можна про се на серіо говорити, и вже звычайна проба стрѣтила бы велику антіпатію въ народѣ.

Зъ наведеного высше выходить, що три державный союзъ має противникôвъ мѣжь послами сторонництва независимости. Партія національна гр. Аппонія, розкрываючи публично мнимй тайнй переговоры Рімлєра, хотѣла здескредитувати ще бôльше сторонництво независимости, бо заговорила про союзъ Мадярôвъ зъ Россією. Сторонництво независимости признає ся зъ своими симпатіями до Франціи, але выпираєсь всякои акціи політичнои, а тымъ бôльше въ союзѣ зъ Россією. Важна при тôмъ ще й та обставина, що Словяне, проживаючи въ Угорщинѣ, можуть вôдограти ролю заставникôвъ при евентуальнôмъ переворотѣ, въ котрôмъ бы мавъ зачатись „новый курсъ“ въ політицѣ.

Реліґійнй фонды и управильненье конґруы.

Цѣсарь Іосифъ II. розпорядивъ кабінетнымъ письмомъ зъ дня 27 лютого 1782 заснованье „реліґійно-парохіяльнои касы“ въ кождôмъ краю, котрый одержавъ власный зарядъ и котрого майно розвязаныхъ монастирѣвъ и брацтвъ було придѣлене въ сущности літератамъ, що плекали хоральный спѣвъ. Се и починъ реліґійныхъ фондôвъ, котрыхъ дохôдъ обернено на дотацію новозаснованыхъ парохій Въ Сольногородѣ, Дальматіи и въ Побережу, а такъ само и въ Буковинѣ утворено реліґійнй фонды допервa пôзнѣйше, бо сй краѣ не належали тогдѣ до монархіи Въ Буковинѣ находить ся дуже богатый фондъ греко-орієнтальнои церкви.

Ажь до оголошеня закона зъ 19 цвѣтня 1885 що-до провізоричного управильненя конґруы католицкого духовеньства, деякй фонды були активными. Зъ оголошеньемъ того закона наступила змѣна, и зъ усѣхъ фондôвъ остали активными фонды долѣшнои Австріи; всѣ прочй пасивнй.

Що дотыкає майна фондôвъ, то въ часѣ нѣмецко-ліберального правительства продано найинтратнѣйшй добра фондôвъ, особливо въ ческихъ краяхъ, и лишились лише тй, для котрыхъ не було купця. Удержали ся ще добра фондôвъ въ долѣшнôй и горѣшнôй Австріи, въ Тиролю, Стиріи, Каринтіи, Краинѣ, на Побережу, въ Дальматіи и въ Галичинѣ. Бруто ихъ доходôвъ выносить пôсля прелімінаря за 1893 рôкъ суму 923.710 зр., а выдатки 746.440 зр., значить выдатки зъѣдаютъ 88·5 % доходôвъ. Въ цѣлости выносила вартôсть капіталу дôбръ, домôвъ и користныхъ правъ фондôвъ зъ кôнцемъ 1890 року, 7,839 310 зр., державныхъ и публичныхъ облїґацій фонду 61,756.813 зр., приватныхъ капіталôвъ 451.625 зр., — разомъ 70,047.748 зр., коли мѣжь тымъ держава обчисляє претенсію до фондôвъ на 74,237.165 зр.

Дефіциты поодинокихъ фондôвъ покрываютъ ся зъ державного скарбу, але такій доплаты затягаютъ ся въ книгу яко жаданя державы, такъ само, якъ се дѣєсь зъ ґарантійнымъ завдаткомъ при зелѣзницяхъ. Однакъ тй „плюсы“ державы ще бôльше сумнѣвнй, якъ ґарантійнй завдатки. Остаточно зъ ними мусить заподѣятись то саме, що зъ всѣми такими „плюсами“, якъ ось стало ся примѣромъ, зъ завдатками на галицкй и буковиньскй фонды индемнізаційнй и зъ ґарантійными завдатками на удержавненй зелѣзницѣ; они будуть вôдписанй. А щобы тй доплаты можна вôдобрати вôдъ дотычныхъ фондôвъ, о тôмъ и бесѣды нема. Вôдъ коли новый провізоричный конґруальный законъ одержавъ правну силу, тй доплаты збôльшають ся що року, и очевидно се просто въ господарствѣ слабшй краѣ, котрй потребують бôльшихъ доплатъ. Такъ оно лишить ся и на будуче.

Згаданый провізоричный законъ мавъ одержати правну силу дотычно сотрудникôвъ и дефіцієнтôвъ зъ днемъ 1-го сѣчня 1887, для другои половины зъ днемъ 1-го сѣчня 1888 року. Однакъ, коли власти пôсля давного славного звычаю працювали надъ тымъ, щобы держава можливо якъ найменше понесла тягару, а експонованыхъ сотрудникôвъ, котрй властиво справують всѣ функціи самостôйныхъ душпастирѣвъ, трактовано якъ звычайныхъ сотрудникôвъ, отже, щобы выповнити переломъ заподѣяный властями, треба було выдати новелю (законъ зъ 13 цвѣтня 1890 року), котра одержала правну силу зъ днемъ 1-го липня 1890 року. Отже зъ тымъ рокомъ покôнчило ся послѣдне „провізоричне“ управильненье конґруы. Се управильненье, означене выразно провізоричнымъ, мало дôждатись того вѣку, що и другй, такй самй „провізоричнй“ розпорядженя, бо вôдъ коли пытанье зовсѣмъ прогомонѣло, тожь нема нѣякого выгляду, щобы оно въ передвиджен ôмъ часѣ воскресло.

Въ наслѣдокъ втягненя до книжокъ доплатъ правительства, якъ се высше згадано повстало „пасивне майно“ и перевысшило всюды активне майно дотычныхъ фондôвъ зъ выимкою ческихъ и австрійскихъ краѣвъ, а зъ часомъ перевысшить и всѣ дотеперь активнй фонды, хиба зъ выимкою долѣшнои Австріи Зъ кôнцемъ 1890 року станъ майна поодинокихъ фондôвъ представляє ся такъ:

	активы	пасивы	надвышка або дефіцитъ
Долѣшна Австрія	12,5 6.655	263.001	+12,253.654 зр.
Горѣшна Австрія	4,277 455	2,163.918	+ 2,113.537 „
Сольногородъ	9 636	845.680	— 836.004 „
Стирія	4,829.969	7,753 237	— 2,923.268 „
Каринтія	1 767 623	3,030.403	— 1,262.780 „
Краина	2,055.273	3,188.005	— 1,132 733 „
Побереже	1,272.343	9,382.625	— 8,110. 282 „
Тироль и Форарльберґъ	2,740.843	2,915 173	— 174.330 „
Чехія	17,820.501	1,447 120	+16,373.381 „
Морава и Шлескъ	11,650 158	— — —	+11,6 0.158 „
Галичина и Буков.	10,250.227	34,613 608	—24,363.381 „
Дальматія	1,031.395	8,915.731	— 7,884.336 „
Въ цѣлос.	70,047.784	74,237.165	— 4,181.417 зр

Отже, коли фонды Чехіи, Моравы и Шлезіи, долѣшнои и горѣшнои Австріи выказуютъ надвышку активôвъ въ сумѣ 42,391.730 зр., то пасивы прочихъ фондôвъ выносять 46,581.147 зр. а. в.

Фондъ Моравы и Шлезіи мавъ ще до року 1890 одно жаданье активôвъ до державы, однакъ его сплачено Вôдъ того часу вычерпано той останокъ активôвъ такъ, що и той фондъ одержує державнй доплаты. Пасивне майно, а взглядно домаганя державы супротивъ фондôвъ збôльшає ся що-року пересѣчно о якихъ 2½ міліона, зъ чого майже третя часть паде на Галичину.

Участь поодинокихъ краѣвъ въ активнôмъ и пасивнôмъ майнѣ 1890 року, обчислена въ процентахъ загальнои сумы, представляє ся такъ:

	майно активне	майно пасивне
	въ процентахъ	
Долѣшна Австрія	17·9	0.3
Горѣшна Австрія	6·1	2·9
Сольногородъ	0·0	1·1
Стирія	6·9	10 4
Каринтія	2·5	4·2
Краина	2·9	4·4
Побереже	1·8	12·6
Тироль и Форарльберґъ	3·7	3·6
Чехія	25·5	1·9
Морава и Шлезія	16·3	0·0
Галичина и Буковина	14·6	46·6
Дальматія	1·5	12·0
	100	100

Зъ активного майна припадає на Чехію бôльше якъ одна четверта часть, коли мѣжь тымъ зъ пасивного майна припадає майже половина на Галичину и Буковину. Вôдношенье активного до пасивного майна зъображує ся въ слѣдуючій способѣ: Сольногородъ 1 : 0·009, Дальматія 1 : 0·12, Побереже 1 : 0 14, Галичина 1 : 0·31, Каринтія 1 : 0·59, Краина 1 : 0·66, Стирія 1 : 0·66, Тироль и Форарльберґъ 1 : 1·02, горѣшна Австрія 1 : 2·1, Чехія 1 : 13·42, долѣшна Австрія 1 : 59 6. Порôвнанье у Моравѣ вôдпадає, бо она не выказує нѣякого пасивного майна. Станъ Стиріи мало-що лѣпшій якъ Краины. Взагалѣ фонды Сольногорода, Дальматіи, Побережа Галичины и Буковины, Каринтіи, Краины и Стиріи були зъ кôнцемъ 1890 року пасивнй, прочй фонды активнй. Вôдъ того часу такожь фонды Тиролю зъ Форарльберґомъ и горѣшнои Австріи мали стати пасивными, тожь жаданя державы можна оцѣнити зъ кôнцемъ 1892 року на 80 міліонôвъ.

Щобы представити наслѣдки провізоричного управильненя конґруы, треба порôвнати дѣйстнй выдатки поодинокихъ рокôвъ зъ вôдповѣднымй прелімінарями, причôмъ возьмемо за-для порôвнаня 18·5 рôкъ, въ котрôмъ старый станъ взглядомъ конґруы бувъ ще не змѣненый. Отже

	прелімінаръ	выслѣдъ
въ роцѣ 1885	4,335.200	4,4 2.575
„ „ 1886	4,621.300	4,107.715
„ „ 1887	5.100.000	4,850.294
„ „ 1888	5,79?.700	5,566.381
„ „ 1889	5,732.700	5,648.074
„ „ 1890	5,812.200	5,745.364

Въ цѣлости заощаджено вôдъ року 1886 до 1890, значить тогдѣ, коли провізоричне управильненье конґруы одержало правну силу, отже заощаджено на нѣмъ 1,347.022 зр., инакше, признане жаданье душпастирѣвъ въ державнôмъ прелімінари зредуковано о таку суму. Однакъ тымъ не вычерпано всѣхъ „ощадностей“, бо въ предложеню правительства майже вычеркнено досыть знатный навшальный додатокъ. Вправдѣ прелімінує ся сума пôсля закона, однакъ опôсля приходить инша, не умотивована близше сума пôдъ характеристикою: „що зъ того можна ще взяти“, а рôзница мѣжь обома сумами вже на передъ вычеркнена. Тй рôзницѣ выносять пôсля прелімінару державного на 1893 рôкъ въ долѣшнôй Австріи 21.010 зр., въ горѣшнôй Австріи 9.998 зр., въ Сольногородѣ 3.198 зр., въ Тиролю зъ Форарльберґомъ 10.504 зр., въ Стиріи 21 511 зр., въ Каринтіи 38.008 зр., въ Краинѣ 18.394 зр., въ Побережу 16.402 зр., въ Дальматіи 23.343 зр., въ Чехіи 52.873 зр., въ Моравѣ и Шлезіи 38.162 зр., въ Галичинѣ 20.093 зр., въ Буковинѣ 1.334 ер. — разомъ 274.870 зр. Отже душпастирь одержує взагалѣ о 1½ міліона менше, якъ єму законно належить ся.

Порôвнанье дѣйстныхъ выплатъ духовеньства зъ року 1885 (пôсля кôнцевыхъ рахункôвъ), коли була ще навшальна дотація зъ 600 000 зр., зъ прелімінарами буджету 1893 року (по вôдшибненю высше наведеныхъ вôдписôвъ) выглядає такъ:

	1885 зр.	1893 зр.	многократность дотаціи зъ р. 1885
Долѣшна Австрія	87.896	285.000	3·2
Горѣшна Австрія	22 414	115.700	5·1
Сольногородъ	10.263	30.200	3 0
Стирія	56.945	212.700	3·4
Каринтія	19 522	98.600	5·0
Краина	18.687	98.300	5·2
Горичія и Градиска	8.105	38.800	4·8
Трієстъ	3.698	23.100	6·3
Истрія	14 902	67.200	4·5
Дальматія	40.306	114.200	2·8
Тироль	40.337	266.000	6·6
Форарльберґъ	5.336	29.400	5·5
Чехія	93.946	701.900	7·4
Морава	52 994	385.200	7·3
Шлезія	15.872	99.000	6·3
Галичина	102 692	945.600	9·2
Буковина	4.832	33.850	7·0
	598.746	3,544.750	3·9

Отже духовеньство одержує въ наслѣдокъ закона зъ 19 цвѣтня 1885 року майже шѣсть разôвъ тôлько, якъ свого часу ухвалена пôдмога лѣвицѣ. Найбôльше напруге збôльшенье дотаціи є въ Галичинѣ, де выносить оно майже девять разôвъ стôлько, що перше. По-надъ пересѣчнôсть суть ще: Чехія, Морава, Буковина, Тироль, Шлезія и Трієстъ.

Навпослѣдъ що-до жерелъ доходу треба замѣтити: Пôсля прелімінаря зъ р. 1893 побиравсь найбôльша часть доходôвъ зъ процентôвъ активôвъ, именно 2,252.601 зр., прихôдъ реальностей и користныхъ правъ выносить 57.605 зр., доходы навшальнй 2.800 зр., интеркалярія 114.400 зр, додатки 22.616 зр., рôзнй доходы 3.267 зр., додатки до реліґійного фонду 393.025 зр., вѣденьскій епархіяльный фондъ 22.359 зр., зворотъ 22.601 зр. — разомъ 3.191.274 зр. Фондъ Буковины приносить зъ доходами всего 4 зр. Додатки до реліґійного фонду прелімінувано на поодинокй краѣ такъ: Долѣшна Австрія 109.214 зр, Горѣшна Австрія 28 403 зр., Сольногородъ 9.866 зр., Тироль 692 зр., Форарльберґъ 130 зр., Стирія 10.257 зр., Каринтія 11.913 зр., Краина 2.858 зр., Трієстъ 66 зр., Горичія 282 зр., Истрія 186 зр., Дальматія 500 зр., Чехія 59.106 зр., Морава 85.865 зр., Шлезія 27.954 зр., Галичина 45.733 зр., Буковина нѣчого, — разомъ 393.026 зр.

Слѣдуючй архіепископы и епископы одержують державну дотацію: Сктъ Пельтенъ 15.000 зр, Сольногородъ 21.000 зр, Фельдкірхенъ (ґен. вікарій) 5.250 зр., Марбурґъ 4.200 зр, Трієстъ 7.353 зр., Задаръ 11.424 зр., Катаро 5.687 зр., Лєсіна 10.144 зр., Рагуза 7.641 зр., Себеніко 4.570 зр, Будѣевичѣ 12.600 зр., Перемышль (гр. кат. епископъ) 5.000 зр., Львôвъ (вôрменьскій архіеп.) 8.300 зр., Кракôвъ 23.801 зр. Прочй епископства мають власный дохôдъ.

Якй мы бѣдній!

На дняхъ принѣсъ до мене Никола Скира, селянинъ зъ Мокротина, свѣдоцтво убожества выставлене зверхностію громадскою, якъ звычайно въ языцѣ польскôмъ, а на свѣдоцтвѣ умѣстивъ урядъ приходскій ось-таке потвержденье: „Ze strony urzędu parafialnego gr. kat. potwierdza się w całej osnowie. Mokrotyn 1 sierpnia 1893. Jan Sawczak administrator parafii.“ Встыдавъ ся однакъ о. адміністраторъ приложити руску печать, котрою послугувавъ ся его попередникъ о. Іосифъ Будзиновскій, що писавъ до всѣхъ властей лише по руски, тай вытягнувъ стару печать латиньску...

Таке саме свѣдоцтво убожества, написане по польски, предложивъ менѣ на кôлька день передъ тымъ Никола Моцька, селянинъ зъ Пилъ, а и тутъ побачивъ я потвержденье въ польскôмъ языцѣ зъ пôдписомъ „Ks. Atanazy Tustanowski proboszcz“ и... печать руску...

Не инакше поступають такожь нашй реформованй оо. Василіяне. Они въ письмахъ своихъ послугують ся выключно польскимъ языкомъ, а рускою печатію, котра свѣдчить о лучшôй минувшости...

Для примѣру подаю одинъ дуже характеристичный случай: Дня 26 липня с. р. пôславъ я селянина зъ Замочка Саву до оо Василіянъ, котрй адмініструють прихôдъ Замочокъ, зъ прошеньемъ, щобы на карточцѣ написали день смерти Николы Галася. За хвильку приносить менѣ той селянинъ таку карточку: „Dla prywatnej wiadomości. Urząd parafialny o. gr. k. Zameczek. Poświadcza niniejszem jako Mikołaj Hałłaś syn ś. p. Szymona Hałłaś i Anny z Smalów, urodzony i zamieszkały we wsi Zameczku pod Nr. d. 138, umarł dnia 23 Marca 1874 r. mając 52 lat. Żółkiew d. 26 Lipca 1893 r. W zastępstwie ks Włodzimierz Budziłłowicz Z. S. B. W.“

На закôнченье ще одинъ фактъ.

Дня 30 липня с. р. вôдбувъ ся обѣдъ въ тут. магістратѣ при нагодѣ отвореня новои повѣтовои Дирекціи скарбу. Середъ многихъ пышихъ тоастуючихъ пôднѣсъ ся рускій священникъ, парохъ Куликова, о. Константинъ Грушкевичъ и выголосивъ по польски тоастъ „Kochajmy się!“ Тоастъ той зробивъ дуже сумне вражѣньe не лишь на Русинôвъ, але й на Полякôвъ, котрй приняли его дуже а дуже холодно. Здаєть ся тоастъ той буде наукою для о. Грушкевича, щобы не встыдавъ ся рôднoго слова, та памятавъ, що чуже не грѣє.

Отъ кôлька фактôвъ зъ мого повѣта, котрй суть наглядным доказомъ того, якъ мало у насъ розбуджене почутье народнои чести! Якъ мало у насъ любови свого рôднoго слова!

И чи-жь дивуватись нашимъ вôйтамъ, що урядують по польски, коли люде просвѣченй не мають вôдваги признати ся публично до того, що суть Русинами? коли встыдають ся своєи народности?!

И мы хочемо, щобы нашъ языкъ чужй поважали, коли мы самй его встыдаємо ся?!

Сумный гороскопъ на будучнôсть!

Въ Жовкви 1 (13) серпня 1893.

Д-ръ Михаилъ Король, адвокатъ и посолъ соймовый.

Повѣнь.

Нещастя елєментарнй сыплють ся на нашъ край одно по другôмъ такъ обыльно, що ажь страшно подумати про наслѣдки того всего. Ще не прогомонѣли вѣсти про повѣнь въ червни, ще не обчислено навѣть всѣхъ стратъ, якй ся повѣнь принесла, коли вже вдруге надходять зъ усѣхъ сторôнъ нашого краю тревожнй вѣсти про нову повѣнь, що розмѣрамй своими мало уступає першôй.

Доси надôйшли про се нещастье такій вѣсти: Рѣки Свѣча зъ Сукелею и Стрый зъ доплывами выступили зъ берегôвъ та наробили величезныхъ шкôдъ. Дня 11 н. ст. серпня залила Сукѣль мѣсточко Соколôвъ, а Свѣча нещастне село Гошôвъ пôдъ Болеховомъ. Вода доходить до тои высоты що й въ червни. Въ Гошовѣ забрала повѣнь два домы и зôрвала провізорично збудованый мôстъ. Въ Соколовѣ богато домôвъ, мѣжь ними урядъ телеґрафічный пôдъ водою. Комунікація перервана, а вода все ще прибуває. — Ще бôльше якъ въ Свѣчи прибула вода въ рѣцѣ Стрыю. Станъ его пôдъ Жидачевомъ выносивъ вчера 4·25 метры, а вода все ще прибувала. Повѣнь залила мѣсто Стрый и 11 сѣлъ положеныхъ по лѣвôмъ березѣ. Тысячѣ кôпъ збôжа плыве зъ водою. Въ Стрыю стоить у водѣ бôльша часть мѣста, особливо передмѣстье Мартинкôвка, звôдки дельожовано мешканцѣвъ. За паровымъ тартакомъ розôрвала вода насыпь земный на просторѣ 15 метрôвъ. Мôстъ зелѣзничій стоить такожь у водѣ. Доплывы Стрыя, якъ Опôръ и Яблôнка пôдъ Туркою выступили такожь зъ берегôвъ. Зъ Турки доносять пôдъ днемъ 12 н. ст. серпня: Вчера о годинѣ 7-бй вечеромъ настала у насъ незвычайна повѣнь. Двацять два домы поплыло зъ водою, а бôльше якъ 200 замуленыхъ и знищеныхъ. Потонула одна особа. Крôмъ того знищила вода два млыны и зôрвала кôлька мостôвъ. Акты урядовй староства, уряду податкового и суду сильно ушкодженй. Шкоды матеріяльнй не обчислимй.

Страшна повѣнь навѣстила околицѣ надсяньскй. Вода почала прибувати въ суботу и досягла вечеромъ пôдъ Перемышлемъ 4 метры 35 цент., а прибуваючи безнастанно пôднесла ся въ недѣлю въ ночи на 5½ метра надъ нормальный станъ. Прибережнй села залитй а зъ пôль позабирала вода що де було. Вчера вечеромъ зôрвала вода въ Перемышли деревяный для пѣшихъ и сильно ушкодила мôстъ зелѣзничій. На мостѣ державнôмъ застановлено комунікацію возову. Передмѣстя залитй водою, люде хоронять ся зъ майномъ до мѣста. Цѣлый Перемышль приглядавъ ся вчера страшному образови розгуканыхъ филь. Вода несла купы збôжа, кусники домôвъ, дерево и величезнй палѣ, певно части якойсь фабрики або прибережнои будôвлѣ. Піонєры ратують людей на просторѣ кôлькохъ кільометрôвъ по перемыскихъ передмѣстяхъ. Крôмъ Сяну выливъ Вѣгоръ и Вишня, такъ що пôдъ водою стоить цѣла околиця вôдъ Перемышля, Медики ажь до Хоросницѣ. Пôдъ Яворниками ушкодивъ Сянъ мôстъ довгій на 80 метрôвъ и перервавъ комунікацію. Доплывы Сяну Ослава и Вислокъ наробили величезного спустошеня. Вода залила шляхъ зелѣзничій въ Боську и Заршинѣ и позрывала зелѣзнй мосты въ Мокрôмъ и Щавнôмъ. Мусять бути такожь и страты въ людяхъ, бо въ Загôрю несла вода трупы людскй та колыски. — Въ наслѣдокъ ушкоджень шляху зелѣзничого застановлено рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ на просторѣ Нове Загôрье-Ясло и Нове Загôрье-Мезе Лаборцъ.

Страшного знищеня наробила повѣнь въ Римановѣ. Дня 12 н. ст. серпня въ полудне обôрвала ся тамъ хмара, а вода въ рѣцѣ Табѣ та въ гôрскôмъ потоцѣ такъ розгулялась, що въ самôмъ заведеню купелевôмъ наробила шкоды на 30.000 зр. Такожь и прилеглй села Посада Горѣшна и Долѣшна та Воробликъ знищенй.

Вôдъ нашихъ кореспондентôвъ одержали мы такій вѣсти про повени:

Зъ Дубецка пишуть намъ 12 н. ст. серпня: „Сянъ выливъ. Вода прибула на якій 2 хлопы. Тысячѣ кôпъ въ снопахъ гонять во-

дою. Ажь чорно вôдъ нихъ. Поля до слова всѣ пôдъ водою, ба навѣть втискаѣсь она до хатъ. Видь грôзный и сумный. Вода ще прибуваѥ.“

Зъ Комарнянщины доносить намъ кореспондентъ пôдъ днемъ 12 н. ст. серпня: „Днѣстеръ зновъ выступивъ зъ берегôвъ, всѣ луки стоять пôдъ водою. Сѣна тутъ ще нѣхто не зôбравъ и нема найменшои надѣи на сегорôчну кôсьбу, хиба якъ вода замерзне. Зôбже выжате гние одно на помети, а друге въ полукôпкахъ. Бульба зовсѣмъ выгнила. Нужда межи людьми велика.“

Зъ Жовкôвщины пишуть намъ: Зô всѣхъ сторôнъ нашои блаженнои Галилеѣ можна подыбати вôдъ часу до часу по часописяхъ вѣдомости о всякого рода нещасгяхъ, котрѝ постигли або цѣлѝ охрестности або поодинокѝ села въ наслѣдокъ елѳментарныхъ язвъ. Зъ одног тôлько Жовкôвщины не подыблешь нѣякои вѣсти въ часописяхъ. Здавалось бы що наша Жовкôвщина то выбраный край, медомъ и молокомъ текучій. Однакожь оно такъ не ѥсть. И мы тутъ въ Жовкôвщинѣ дôзнаѥмо того всего блага въ наслѣдокъ повеней, котрѝ насъ майже що тыждня навѣщають, що и другѝ стороны, а найбôльше изъ всѣхъ сѣлъ въ Жовкôвщинѣ потерпѣло вôдъ повеней село Глиньско. Серединою того села плыве потôкъ, котрый по тучи, яка се село навѣстила дня 11 н. ст. серпня о 6-ôй годинѣ рано, несучи кôлькасотнарове камѣнье зъ гôръ зъ намуломъ, позаливавъ низше положенѝ мешкальнѝ будынки ажь по вôкна и позаносивъ намуломъ стодолы, въ котрыхъ було зъ трудомъ зôбране зôбже и сѣно. Крôмъ того поваливъ парканъ коло церквы, поставленый по повени 1893 року; заливъ огороды приходскѝ и знищивъ огородовину, знищивъ въ-друге садъ овочевый, попересаджуваный парохомъ въ 1891 роцѣ по тучи, занѣсъ цѣлкомъ кирницю на приходствѣ, а ндучи дальше позамулювавъ въ поли зôбже и некошену траву, а сѣно въ копицяхъ позаносивъ свѣтами. Те все подаю до публичнои вѣдомости, щобы высшѝ власти зволили разъ заняти ся реґуляцiєю того дикого потока, щó намъ вже передъ двома лѣтами приобѣцяно, а до нинѣ нѣчого не зроблено, а мы тымъ часомъ терпимо величенѝ страты и вкôнци таки цѣлкомъ загинемо, ѳсли намъ яка помôчь не подасть ся.“

Въ захôднôй Галичинѣ вылили: Дунаѥць, Раба и Вислока зъ Ясьолкою. Повѣнь позрывала мосты коло Нового Торгу и перервала комунікацію зъ Закопанымъ, а пôдъ Новымъ Санчемъ розливъ ся Дунаѥць на кôлька миль. Ясьолка зôрвала мôстъ пôдъ мѣсцевостію Барвѣнокъ и залила села Ганкôвку и Березôвку.

Дописи „Дѣла”

Вôдъ Дрогобича.

[Нова орґанізація жидôвъ въ „Nationalpartei“. — Друга сего року потопа Бориславa].

Позатамтого тыждня вôдбули ся въ Бориславѣ великѝ зборы жидôвъ въ цѣли угвореня „Nationalpartei“. Ученѝ докторы изъ столицѣ Львова говорили довго о невôдрадныхъ вôдносинахъ свого народу, загрѣвали зôбраныхъ, щобы лучили ся всѣ безъ рôзницѣ стану противъ спôльного противника — христіянина.

Антісемітизмъ, недопусканье жидôвъ до высшихъ урядôвъ и шкôлъ, закладанье по селахъ христіяньскихъ крамниць, а тымъ самымъ выдиранье жидамъ зарôбку, знесенье пропінаціи и „загарбанье“ христіянами продажи соли, польонізація жидôвскои народности, — отсе тематы, надъ котрыми бесѣдники до пôзна въ ночи розводили ся, вôдбираючи щохвиля гучнѝ „брава“.

Средства, що мають передъ часомъ запобѣгти такому лиху — то въ першôмъ рядѣ союзъ національный ширенье словомъ и письмомъ почутя національности жидôвскоя, домаганье шкôлъ зъ языкомъ выкладовымъ въ жидôвскôмъ говорѣ и збиранье капіталôвъ на пôдпомогу бѣднѣйшихъ въ справахъ торговельныхъ, промысловыхъ, рôльничихъ и науковыхъ.

Зборы тѝ, въ котрыхъ взяли участь всѣ вôдтѣни поступовои и старозавѣтнои партіи жидôвскои не выключаючи навѣть кандидатокъ стану учительского и будущихъ „теольоґôвъ-рабівôвъ“, мали ся повторити тамтого тыждня, та, на лихо, перешкодила мабуть напрасна и не бувала повѣнь, огорнувши всѣхъ мешканцѣвъ крайною роспукою и горемъ.

Уже другій разъ сего лѣта топить ся Бориславъ въ набридистыхъ мутныхъ филяхъ гôрскои рѣчки Тысьменицѣ и вѣдай тымъ разомъ годѣ буде зъ него воду „вытелепати“, а хочь-бы и се осущило ся, такъ зимного топельника-трупа можуть тôлько Ротшільдôвскѝ капіталы до житя воскресити. Домы, склепы пôдъ водою, а найгôрше — шибы! Ударъ смертельный и послѣдный ударъ! Страшно и лячно подумати, а що-жь доперва давити ся на вôдчаянье бѣдныхъ, слухати въ день и въ ночи крикôвъ и стогнаня, що выходять зъ тысяча голодныхъ ротôвъ сотвореныхъ на образъ и подобіе Боже.

Бк.

Зъ-пôдъ Золочева.

[Въ справѣ будовы новои дороги въ повѣтѣ золочѣвскôмъ.]

Пôсля моѣи информаціи ґенеза будовы дороги зъ Беримовець до Ярославичь була така:

Коли перефорсовано ухвалу позички 30.000 зр. на будову дорôгъ у всходнôй части повѣта, членъ рады повѣтовои о. Богачевскій поставивъ внесенье, щобы за тѣ грошѣ выбудувати дорогу зъ Озѣрнои до границѣ повѣта брôдского [вельми важна дорога для селянства, т. зв. „чорный шляхъ“]. Въ наслѣдокъ того внесеня дôставъ ся о. Богачевскій до анкеты дороговои, до котрои належало ще чотирохъ шляхтичѣвъ. Анкеты дороговои не скликувано анѣ разу, а внесенье о. Богачевского, противъ котрого заявивъ ся и комісарь правительственный упало и не прийшло другій разъ пôдъ дискусію, а шляхтичѣ зъ анкеты поставили внесеня будовы дорôгъ до своихъ фольварковъ — и тѣ внесеня перейшли, не стрѣчаючи нѣчиѥго супротивленя, мимо того, що тѣ дороги не мають для околицѣ нѣякого значѣня.

Позаякъ о. Богачевскій ужавъ уже всѣ лякихъ реґуляміновыхъ средствъ, а въ интересѣ немарнованя публичного гроша на приватнѣ цѣли належало бы не допустити до выповненя шляхетско-польскои ухвалы, то лишаѥсь теперь тôлько громадный протестъ до выдѣлу краєвого, котрый безперечно застановить тую будову. Коли мы за слабѣ въ радѣ, — можемо по-за радою змусити панôвъ зъ рады, абы числили ся зъ добромъ цѣлои околицѣ, а не йшли за голосомъ ѥгоизму, що переходить просто въ дороговый шалъ!

Вкôнци мушу додати, що вôдъ двохъ лѣтъ нѣяке внесенье, хочь-бы й найневиннѣйшои натуры, що выйшло зъ руского боку, не перейшло въ радѣ а навпаки, мовь-бы зъ засады не допускано навѣть до дискусіи...

К.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Борба мѣжь обома фракціями дальматиньскои соймовои бôльшости стоить на перепонѣ заходамъ сполученя Хорватôвъ. Всѣ дотеперѣшнѝ пробы мѣжь ґрупою Клячь-Булатъ и молодо-Хорватами пôдъ проводомъ пос. Біянкіні-Церичь привернути спокôй, не удали ся. Послѣдными часами мали зновъ зôйти ся провôдники ґрупъ, щобы вырôвнати рôзницѣ, та отъ въ хорватскихъ дневникахъ появилось жаданье, що треба въ Далматіи стремѣти енерґічно до того, щобы въ Загребѣ въ тягу послѣдного року такъ часте домаганье приверненя троичного королѣвства перевести въ дѣло. А одинъ загребскій радикальный дневникъ пише, що саме насѣвъ часъ, въ котрôмъ дальматиньскѝ послы мусять напирати, щобы клюбъ Гогенварта рѣшивъ ся що до становища супротивъ пытаня сполученя Хорватôвъ. Вôдъ того становища буде зависѣти становище дальматиньскихъ послôвъ супротивъ правительства ґр Таффого. Певна рѣчь, що дальматиньскѝ провôдники выровнають свои рôзницѣ, однакъ Клячь и Булатъ мусять пôзнати, що теперь не пора высувати хорватске пытанье. Agramer Tagblatt помѣчуе, що онозиція загребского сойму за слаба, щобы могла що-небудь вдѣяти въ пытаню сполученя; она ледви може поставити таке внесенье въ соймѣ, а жадаѥ, щобы починъ зробити въ Далматіи. Взагалѣ, пôсля згаданои ґазеты, и се троисте королѣвство треба уважати майже утопіею.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що слѣдча комісія покôнчила уже своѥ справозданье въ справѣ обжалованя ліберального міністерства. Справозданье наголошуе, що нова конституція добута тяжкими жертвами ґарантуе права скупштины и свободу горожанъ. Однакъ кабінетъ Авакумовича зневаживъ всѣ дотычнѝ постановы конституціи, щобы удержатись при кермѣ въ суперечности зъ парляментарнымъ ладомъ. Долученый матеріялъ актôвъ вказуе, що тяжка одвѣчальнôсть стрѣчаѥ цѣле міністерство, а особливо міністра внутрѣшныхъ дѣлъ. Навѣть лична свобода и домове право були нарушенѝ. Въ справозданю префектôвъ до міністра внутрѣшныхъ дѣлъ пôднесено тріюмфъ зъ нагоды подѣѣ въ Ґоратшѣца, що радикалы потерпѣли другу катастрофу, таку, якъ въ роцѣ 1883. Навпослѣдъ вносить справозданье, щобы обжалованье противъ міністерства удержати въ повнôй силѣ.

НОВИНКИ.

— **Руско-народный театръ** по гостинѣ въ Яворовѣ, де за весь часъ ажь до самого кôнця поводилось ему добре [честь Яворôвцямъ!], переѣхавъ до Любачева. Дня 10 с. м вôдограно „Запорожця за Дунаємъ“, д. 12-ого „Зô ступня на ступѣнь“, д. 13-ого, Дзвоны зъ Корневіль а завтра д. 14-ого представлена буде штука „Дай серцю волю“. Приготовляють ся и въ короткôмъ часѣ будуть выставленѝ двѣ новѝ драмы конкурсовѝ: „Катря Чайкôвна“ и „Украдене щастье“.

— **Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ** зъ женою архикнягнею Бянкою кумивъ дня 31 н. ст. липня у п. Шульца лѣсничого въ маѣтностяхъ латиньского архіепископа. При хрестѣ заступали достойныхъ кумôвъ бар. Лязаріні и ґрафиня Пуппі. Дня 1 н. ст. серпня вôдвѣдавъ архикнязь зъ женою свого похрестника и вручивъ родичамъ для похрестника, котрый такожь называе ся Леопольдомъ, срѣбный сервісъ, значеный буквами L. S.

— **Про холеру** подае ґазота урядова такѝ дальшѝ вѣсти: Дня 11 н. ст. серпня померъ въ Делятинѣ недужій робôтникъ, выказаный у вчерашнôмъ ч-ѣ Gazet-ы Lwowsk-oя, а прибуло двоѥ недужихъ на холеру, а то вôйтъ громады Яблоницѣ и 24-лѣтна зарôбниця въ Пôдлесневѣ ad Микуличинъ. Крôмъ того зайшовъ спорадичный случай холеры въ Болзцѣ, въ повѣтѣ равскôмъ, де 55-лѣтный господарь умеръ по пятидневнôй недузѣ Розслѣды бактеріольоґічнѝ сконстатували прутнѣ Коха. — У Львовѣ лучивъ ся вчера першій пôдозрѣный случай занедужаня. О 5-ôй годинѣ зъ полудня вôзвано лѣкаря зо стаціи ратунковои до недужои, мешкаючои при ул. Театральнôй, у котрои сконстатувано грôзнѝ познаки, вказуючѝ на холеру — Въ Румуніи ширить ся холера надъ долѣшнымъ Дунаємъ въ Сулинѣ, Браилѣ и Чернаводѣ. — Въ Москвѣ занедужала на холеру дня 11 н. ст. липня 86 осôбъ, зъ котрыхъ 52 померло.

— **Осторожно зъ жидками аґентами!** Зъ Надвôрняньского пишуть намъ: Въ цвѣтни с. р. заѣхавъ до Волосова ad Надвôрна аґентъ фабрики машинъ рôльничихъ въ Новôмъ Ъчинѣ [Найтічайнъ] и принукавъ кôлькохъ ґаздôвъ до замовлень Три зъ нихъ замовили собѣ млынокъ до чищеня збôжа, по 26 зр., и дали по 3 зр. завдатку. Въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше пише той аґентъ зô Станиславова [блудно] такъ: „Herrn Iwon Popowicz Wolosow. Wir fahren von die Fabrik, die Fabrik theilte uns mit, dass die kleinen Putzmühlen werden nicht mehr erzeigt, höchstens Putzmühlen zu 50 fl., während die klein-n Putzmühlen vom 1 April kasirt sind. Daher theile Ihnen mit, das wir Ihnen ein Häckselmaschine schicken werden um 26 fl die 3 fl. Angabe merken wir, unn Sie bleiben uns noch 23 fl schuldig. Sie werden vom Häckselmaschiene zufrieden sein“. Такъ само написавъ на ту напасть и до прочихъ. На ту напасть вôдписавъ Иванъ Поповичь, що сѣчкарнѣ не замовлявъ и ѳи не приймаѥ. — Потôмъ дôстаѥ Ив. Поповичь зновъ корреспондентку аґента Лебля, котрый пише: „Ich habe Ihnen ausdrücklich 1 Häcksel um 26 fl, ab Fabrik verkauft und darauf 3 fl. Angabe genommen, und falls Sie solche nicht beheben werden so ist nicht genigend, dass die 3 fl. verfallen sind, sondern die Häcksel wird ganz einfach auf Ihre Rechnung Bahnämtlich verkauft und Sie werden auf den Rest 23 fl. nach Neutitschein geklagt wie hatten Sie denn verlangt ein Putzmühle welche 50 fl. kostet um 26 fl. zu geben“. — Ґазды ще разъ вôдписали, що такѝ сѣчкарень не приймають и „avisa“ вôднесли на стацію зелѣзничу. Тогдѣ аґентъ пише ще разъ и каже: „seien Sie nicht thöricht!“ — Вдавъ ся врештѣ я самъ въ ту справу, написавъ до фабрики въ Новôмъ Ъчинѣ и до головнои аґентуры въ Чернôвцяхъ, представивъ напасть, — що купуючи ґазды мають свѣдкôвъ, ба и противорѣчне письмо аґента Лебля послужить въ судѣ яко добрый документъ Ажь тогдѣ вôдписала менѣ аґентура, що сѣчкарнѣ заверне зъ Отинiѣ назадъ; а завдатокъ по 3 зр. най собѣ кождый ґазда пошукуе у аґента [або якъ головный аґентъ ѳго называе „Reisender-a“] Лебля. Така то напасть и крутарство жидôвске межи темными людьми. Длятого осторожно зъ аґентами! А и головный аґентъ въ Чернôвцяхъ Moritz Zieh, высылаючи сѣчкарнѣ до Отинiѣ, авізуе ґаздôвъ о тôмъ и пише, що завдатокъ ихъ по 3 зр. вôдъ кождого дôставъ, а коли тѣ сѣчкарень не приймили, каже имъ завдатокъ пошукувати у Лебля! — *А. С.*

— **Зъ Крехова пишуть намъ:** Страшна злива навѣстила Крехôвъ зъ 11 на 12 с. м.; дощ ливъ мовь зъ ведра бôльше, якъ дванацять годинъ безъ упину. Млынôвка розбурхалась немовъ Дунай, зôрвала на Фôйнѣ три млыны, понесла мосты и зруйнувала дороги такъ, що неможлива нѣяка комунікація. Кôлька загородъ пôйшло зъ водою. Крехôвцѣ бродять по поляхъ, а ихъ плачѣвъ и проклонôвъ ажь лячно слухати. Весь добутокъ и кровавиця лежить въ намулѣ, въ стодолахъ нема нѣ стебелины.

— **Зъ Мостиского пишуть намъ:** Дня 11 н. ст. серпня пополудни убивъ грôмъ на поли коло хатъ господаря Матвѣя Шевчика, що пасъ корову на межи. Капелюхъ Шевчика роздерло на двоѥ, а самъ грôмъ зôйшовъ по плечахъ въ землю. — Попереднои ночи бувъ у насъ великій страхъ мѣжь людьми. Страшна буря зъ громами, вѣтромъ и зливою лютила ся сильно майже цѣлу нôчь. Люде свѣтили по хатахъ та молились.

— **Зелѣзница ѳлектрична.** У Львовѣ розпочали ся вже приготовляючѝ роботы до будовы зелѣзницѣ електричноя. Въ дорозѣ доѣздовôй до головного двôрця перекладають ся шины трамваєвѝ, бо трамвай мусить уступити мѣсця зелѣзници електричнôй, котра пôйде правою стороною дороги Перебудову шинъ трамваєвыхъ мусить товариство трієстеньске перевести своимъ коштомъ.

— **Огонь.** Въ Щирци погорѣла вчера фабрика ґіпсу Люфта, положена коло стаціи зелѣзничои Огонь бувъ имовѣрно пôдложеный.

— **Споры граничнѝ при Морскôмъ Оцѣ въ Татрахъ** все ще тревожать и доводять мѣсцеве населенье по обохъ бокахъ границѣ до що разъ бôльшого розъяреня. Оногды арештували угорскѝ жандармы на невтральнôмъ грунтѣ лѣсного закопаньского, Дзядоня, безъ нѣякои причины и, заковавши ѳго въ кайданы, вôдставили до Старого села на Угорщинѣ Мѣжь населеньемъ закопаньскимъ пануе зъ тои причины сильне зворушенье и побоюють ся дальшихъ ексцесôвъ. Сими днями була при Морскôмъ Оцѣ угорска комісія войскова.

— **Еміґрація.** До Америки выѣхало дня 2 н. ст. серпня 11 родинъ зъ повѣта стрыйского. Мѣжь выходцями було 9 родинъ нѣмецкихъ, 1 руска и 1 жидôвска.

— **Розбôйничій нападъ.** Дня 27 н. ст. липня бувъ въ Маґеровѣ ярмарокъ. На ярмарку були мѣжь иншими Левко Семулякъ и Луць Терехъ зъ Кунина. Коли по торзѣ вертали они домôвь, напали на нихъ на дорозѣ мѣжь т. зв. Передмѣстьемъ а Куниномъ чотири опришки, стали ихъ бити костурами та кричати: „Давай грошѣ, бо забю“. Терехъ мавъ при собѣ 20 кр. то й вôддавъ ихъ напастникамъ, але Семулякъ, що мавъ 35 зр. за пазухою, почавъ утѣкати. Однако одинъ зъ опришкôвъ дôгнавъ ѳго конемъ и зваливъ на землю. Другѝ прибѣгли, завязали Семулякови голову плахтою, выдерли ѳму зъ за пазухи грошѣ та тяжко ѳго побили. Семулякъ давъ о тôмъ знати жандармеріи въ Маґеровѣ, а та выслала жандарма Гаврилюка, котрый вынайшовъ опришкôвъ Суть то Ив. Семочко, Федько Лоза, Дмит. Пехникъ и Кар. Матерна, всѣ зъ Передмѣстя Маґерôвского. Ихъ вôддано до суду.

— **Нещастнѝ пригоды.** Въ Устю, въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ, въ потоцѣ Щирокъ утопивъ ся Дмитро Когутъ, сынъ Илька Когута, зъ власноя неосторожности. — Селяне Осипъ Бучковскій и Яць Зубъ зъ Корчѣвки зъ того самого повѣта переѣздили дня 20 м. м. въ ночи возомъ рѣку Свѣчу пôдъ Ляховичами подорожными; вода пôрвала ихъ и они потопили ся. Кôлька днѣвъ не могли вôднайти ихъ тѣла. На противнôй сторонѣ рѣки найдено коня зъ останкомъ воза. Ажь дня 26 м. м. найдено тѣло Яця Зуба въ громадѣ Володимирцѣ. Бучковского не найдено. — Селянинъ Осипъ Курдисъ переправлявъ ся возомъ черезъ Днѣстеръ пôдъ Журавномъ. Коли въѣздивъ на поромъ, затявъ конѣ, а тѝ скочили въ рѣку. Въ воду впала такожь жѣнка Курдиса и сынъ. Люде зъ порома выратували ихъ, але конѣ втопили ся. — Въ Снятинѣ пôдчасъ купелѣ втопили ся два молодѝ жиды Равхберґеръ и Кропахъ. — Такою самою смертію померъ и 14-лѣтный Михайло Багнюкъ, сынъ селянина въ Турю, въ брôдскôмъ повѣтѣ.

— **Новѝ шатра** мають бути введенѝ въ австрійскôй арміи. Именно кождый воякъ буде носити пôдъ торністрою вôйскове шатро, т. ѳ. кусникъ сырого полотна и кôлька деревяныхъ кôлкôвъ. Таке шатро можна розтягнути за кôлька мінутъ. Въ тôй цѣли ставляе ся карабінъ до горы баґнетомъ и сей карабінъ ѥсть пôдпорою и центральнымъ пунктомъ шатра. На баґнетъ накидае ся петлю, розтягае ся полотно, прикрѣпляе ся ѳго кôлками до землѣ и шатро готове. Въ нѣмъ може помѣститись три вояки. Зъ заведеньемъ тыхъ шатеръ буде мати кождый воякъ 120 ґрамôвъ бôльше тягару, бо стôлько важить полотно.

— **Що ѥсть холера?** Вже вôдъ кôлькохъ лѣтъ веде ся спôръ мѣжь лѣкарями о се, що выкликуе холеру, чи кохôвскѝ прутнѣ чи якѝ иншѝ обставины По однôй сторонѣ стоить д-ръ Кохъ зъ цѣлою фалянґою своихъ одномышленникôвъ, по другôй д-ръ Петтенкоферъ, котрый находить такожь многихъ сторонникôвъ. Ось теперъ власне выйшла брошура д-ра Тельшова, бувшого лѣкаря цѣсаря Фридриха III, котра розбирае пытанье: що ѥсть холера. Авторъ розвѣдки вôдкидае всякѝ теоріи Коха, не вѣрить въ заразливôсть холеры и ѥсть противный всякôй десинфекціи. Т. зв. прутнѣ холеричнѝ мають бути лише наслѣдкомъ холеры. Причиною хонеры ѥсть якъ каже авторъ, зла вода до питя, мѣсцевѝ обставины, воздухъ наповненый шкôдными ґазами и т. ин. Такожь доказуе д-ръ Тельшовъ, що занепадають на холеру лише люде зъ невôдпорнымъ орґанізмомъ. Найлѣпшимъ средствомъ противъ холеры ѥсть чистый воздухъ, чиста вода ваппяна, чиста одѣжь, добрый гуморъ та правильне вôджившюванье. Тельшовъ называе холеру недугою тифоидальною. Вкôнци додае, що люде, котрѝ холеры не боять ся, нѣколи ѣй не пôдпадають.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Вѣнчанье п. Александра Виковича, окôнченого богослова, зъ панною Ольгою Темницкою, бувшою учителькою института дѣвочого Василянокъ въ Яворовѣ вôдбуло ся дня 10 н. ст. серпня въ Устияновôй. — Нинѣ рано померъ у Львовѣ мѣщанинъ львôвскій и властитель кôлькохъ домôвъ, Винкентій Бавровичъ въ 65-ôмъ роцѣ житя. Покôйный бувъ тестемъ д-ра Щастного Сельского.

— **Въ Тренчиньскихъ Теплицяхъ** досягае теперь число гостей 5000 осôбъ. Заходамъ дирекціи купелевои удало ся усунути дотеперѣшну недостачу мешкань и гостѣ купелевѣ дôстануть въ тôмъ заведеню за 3 зр. денно цѣле удержанье зъ мешканьемъ и купелями.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Сотрудництва одержали оо.: Теод. Дуркотъ въ Криници дек. мушиньского и Григ. Грицикъ въ Яворовѣ.

Вôдпустку на 3 тыждня одержавъ о. Каз. Чермакъ.

Намѣстництво призволило на дотацію зъ фонда релиґійного на одинъ рôкъ для сотрудника въ Купновичахъ, дек. комарняньского.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Рада повѣтова въ Тернополи оголошуе конкурсъ на посаду секретаря зъ платнею 1200 зр. рôчно и трема додатками пятилѣтными по 100 зр. Вымагае ся окôнченыхъ студій правничихъ. Поданя треба вносити до 15 н. ст. жовтня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** зложили Вп. пп.: О. Іосафатъ Кобриньскій зъ Мышина 20 зр., Учителѣ кружка педаґоґічного замаретинôвского 10 зр., п. Лисякъ авскультантъ судовый въ Жидачевѣ 1 зр., д-ръ Ортиньскій 2 зр., Серафинъ 1 зр. — Писатель п. Фр. Ржегоржь зôбравъ 1 зр. 40 кр. — П. Юлія Борисевичева зôбрала на забавѣ въ Верхратѣ 6 зр. 14 кр.. — П. Иванъ Барна уч. въ Лѣску 1 зр. Тома Фандарисъ въ Космачи 3 зр. 45 кр. вôдъ учителѣвъ повѣта косôвского. — П. Иванъ Вертипорохъ зъ Ляшокъ королѣвскихъ 6 зр, причинились до того: п-нѣ Березиньска зъ Вôльшаницѣ, Мих. Продзевичь зъ Полтвы и Левъ Мисякъ зъ Турôвки. — На руки нашои адміністраціи надôславъ п. Іосифъ Ракôвскій зъ Боднарова 16 зр., зôбраныхъ на весѣлю богослова п. Пристая въ домѣ о. Бачиньского въ Григоровѣ.

„Телеграмы Дѣла”

Вѣдень 14 серпня. Міністерство торговлѣ приказало зарядамъ зелѣзниць точно придержуватись приписôвъ холеричныхъ.

Лінцъ 14 серпня. Отворено выставу промыслову.

Шпандавъ 14 серпня. Въ поліціи експльодувала пачка, котру принѣсъ одинъ робôтникъ. Експльозія не зробила нѣякои шкоды.

Бѣлградъ 14 серпня. Скупштина ухвалила монополь на нафту, запалки и спірітусъ.

Ціріхъ 14 серпня. Конґресъ закрывъ промовою старый соціялъ-демократъ Фридріхъ Енґельсъ.

Петербургъ 14 серпня. Кагалы жидôвскѝ въ Ризѣ и иншихъ мѣстахъ Курляндіи знесло правительство россійске.

Надôслане.

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. перенѣсъ я моє **„ЗАВЕДЕНЬЕ ВЫХОВУЮЧЕ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ“ зъ Коломыи до Львова** и помѣстивъ єго въ каменици Впов. Ольшевского **при улици Пекарскôй пôдъ ч. 6. поверхъ I.** До заведеня приймаю ученикôвъ, що ходять до шкôлъ публичныхъ, якъ такожь приготовлюю приватно до вступныхъ испытôвъ, поправокъ и испытôвъ фаховыхъ. Близшихъ информацій удѣляю пôдъ вказаною адресою-

4765 4—7 **Володиславъ Аксентовичь.**

Аптички домашнѝ противхолєричнѝ

пôсля приписôвъ и вказôвокъ

Д-ра О. ВІДМАНА

ц. к. совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ

зложила и удержує на складѣ

Аптика „пôдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тѝ аптички обôймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякѝ средства охороннѝ, якъ такожь конечнѝ средства для удѣлюваня першои помочи лѣкарскои недужимъ на холеру особамъ. — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

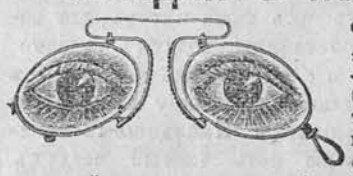

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 10—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, $4^1/_2$% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 39—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ I червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{16}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванѝ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнѝ прямѝ білєты до ѣзды и зуставлюванѝ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Двохъ хлопцѣвъ

зъ низшои ґімназіи прийме одна родина руска у Львовѣ на мешканье и харчь, за мѣрною заплатою. За совѣстный наглядъ ручить ся Близша вѣдомôсть въ 4801 адміністраціи „Дѣла“. 2—3

РОДИЧѢ посылаючѝ свои дѣвчата до школы въ Тернополи а желаючѝ ихъ примѣстити въ добрôмъ домѣ, де мали бы правдиву родительску опѣку, зволять ласкаво зголосити ся до о Адама Марковского сотрудника въ Тернополи. 4806 1—5

Пошукую учительки

домовои до двохъ панночокъ удѣляти початкôвъ, котра могла бы такожь науку шитя въ школѣ мѣсцевôй давати. Близшѝ вѣдомости листовно у о. Александра Юрика пароха въ Стôльску почта Николаѣвъ надъ Днѣстромъ. 4805 1—6

ПЕТРО ДЖУСЪ

зъ Тернополя, писарь умѣючій писати по польски, руски и нѣмецки, глядає посады въ котрôмъ будь урядѣ, такожь у адвоката або у нотаря якъ такожь въ громадѣ. 4790 2—3

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч 79

має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 3—15

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякѝ роботы памятниковѝ** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовѝ и т. ин.

4780 **РОБÔТНЯ** 7—156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 25—45 4669

Знаменитѝ тѣста

щоденно свѣжѝ Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровѝ фунтъ 1 зр, Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 6—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ. 4641 61—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и иншѝ рѣчи Принимає рѣзьбарскѝ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѝ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѝ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѝ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ єго адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20. 4636 27—?

Михайло Василиця

РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15

полагоджує всякѝ замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4802 1—15

Безъ конкуренціи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѝ и хлопячѝ, якъ такожь одяги дитячѝ и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись В ч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнѝ взгляды пишусь

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

$4^1/_2$% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѝ по $4^1/_2$% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до I н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тѝ льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненѝ Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованѝ льосы такѝ самѝ невыльосованѝ.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зв.	кр.
Льосы кредитовѝ	1 верес.					
Льосы австр. червон. хреста*	„	—	50	за штуку	20	—
Льосы Базиліка (будовы туму)*	„	—	10	„	8	—
3% льосы Завед. кред земск. австр II еміс *	5 „	—	07 / 20	„	3 / 15	—

*) Квітъ преміевый (Gewinnstschein) належить ся на случай невыльосованя обезпечаючому.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. заведеня кредитового земского I емісіи по зр. 1·50.

Головна выграна 45.000 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы кредитовѝ по зр. 5.

Головна выграна 150.000 зр. 4752

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

Спеціальный складъ для малярѣвъ церковныхъ

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

поручає кисти, нірнбергске золото дукатове, шляґметаль, покостъ правдивый анґлійскій, якъ такожь всякѝ приборы того рода.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 5—30

КУ-

фры, торбы и всѣлякѝ приборы до подорожи

найдешевше въ торговли товарôвъ модныхъ и бѣля мужеского, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Ложки столовѝ (пôдъ ґарантією доброты) зъ альпаки зр 6·50, зъ хиньского срѣбла зр. 14. Ложочки до кавы зъ альпаки зр. 3·50, зъ хиньского срѣбла зр. 7 за тузинъ; — **Колодки выробу краєвого поодиноко и ґарнітурами** (по 6 штукъ) зъ головнымъ ключемъ по зр. 2·25, 2·50, 2·75, 3, 3·50, 4 и 4·50

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 34—34 4391

ФАБРИКА

РУКАВИЧОКЪ

вôдзначена на краєвыхъ выставахъ дипльомомъ почетнымъ и державнымъ медалемъ

І. Н. 4779 6—6

СПОЖАРСКОГО

У ЛЬВОВѢ

при ул. Галицкôй ч 20

поручає ся ласкавымъ взглядамъ лишь зъ власными выробами рукавичокъ, та зъ всѣлякими рукавичничими роботами. По сталыхъ и умѣреныхъ цѣнахъ.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ, ринокъ ч. 28,

4736 выготовлює 37—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

76—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 69—?

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУЛІОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр, 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продає 4767 8—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске $^1/_2$ клґр. 60 кр.
Кадило француске $^1/_2$ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу єго уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Боднарского.

Ч. 172. Львôвъ, Второкъ 3 (15 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Борба мѣжь молодо-Чехами и реалістами треває и дальше мимо того, що екзекутивный молодо-ческій комітетъ порѣшивъ розъємъ середъ партійныхъ орґанôвъ, хотячи цѣлу борбу спровадити на поле літературне. Однакъ пôдъ ослоною критики напады однои и другои фракціи мають зовсѣмъ инше значѣнье, чимъ чисто літературне. Се показує ся найкрасше на супротивныхъ орґанахъ, котрî буцѣмъ то за-для науковыхъ справъ ломлять копія, коли мѣжь тымъ зъ ихъ голосôвъ выявляєсь нетаєне ворогованье. Часопись ческого музею оголосила недавно серію статей, въ котрыхъ хвалить проф. Машека за оцѣнку краледворскои рукописи, осуджуючи разомъ остро тыхъ, що оголосили рукопись сфалшованою. Слѣдомъ пôйшли и Narodni Listy и закинули цѣлôй фракціи реалістôвъ зухвальну поверховнôсть, злохитру несовѣстнôсть. А спеціяльно що-до проф. Ґебавера, котрый свого часу доказувавъ, що згадана рукопись пофальшована, помѣчують Narodni Listy, що сему професорови ходило о се, щобы доказати, що ческій нарôдъ не въ силѣ спродуковати нѣчого въ духовôмъ напрямѣ и що цѣле єго образованье обмежує ся на нѣмецкôй и романьскôй чужинѣ. Така робота на національнôмъ поли подобаєсь у Вѣдни, то-жь ясно, длячого Ґебаверъ одержавъ вôдъ міністра Ґавча и вôдъ правительства 600 зр. рôчнои пôдмоги на студіи. Въ тôмъ була глубша цѣль, именно, щобы на основѣ тыхъ науковыхъ доказôвъ Ґебавера и товаришѣвъ ческа молодѣжь не чула нѣчого про краледворску рукопись. — Въ вôдповѣдь на сî помѣты, приводить Čas, орґанъ реалістôвъ, постанову екзекутивного комітету зъ дня 13 грудня 1890, въ котрôй говорить ся, що справа рукописна, — предметъ ненастанныхъ конфліктôвъ, обмежуєсь до пытаня научного, при чôмъ кождому вôльно вôддаватись дальшимъ розслѣдамъ. — Сю постанову оголосили такожь Narodni Listy — каже Čas — однакъ мы привычнî, що Narodni Listy не знають слѣдуючого дня, що вчера писали. Мы були приготовленî на всѣ несподѣванки, однакъ не дожидали такого нападу. Narodni Listy не лише не обмежили ся до научного интересу, але подоптали ще ногами честь и наукову правду. Выказуючи, що Narodni Listy сфальшували богато цитатôвъ, Čas пôдносить, що вôнъ нѣчого не знає про пôдмогу професора Ґебавера вôдъ Ґавча або вôдъ правительства, бо такî пôдмоги ухвалює рада державна.

Сѣльскî обовязковî товариства задумують основувати провôдники сѣльского руху въ нѣмецкихъ краяхъ Австріи. Першій починъ уже єсть. Громада, а взглядно громадска рада въ Пфафштетенъ въ долѣшнôй Австріи ухвалила на послѣднôмъ засѣданю внести петицію до парляменту и до правительства, щобы засновувати по селахъ обовязковî товариства, и щобы въ тôмъ напрямѣ уложити вôдповѣдный законъ. Цѣлею такихъ товариствъ була бы пôдмога соціяльныхъ и господарскихъ интересôвъ членôвъ. Членомъ товариства мусить бути кождый громадянинъ, котрый самостôйно и пôсля званя веде господарство, займає ся управою виннои лозы, годôвлею худобы або лѣснымъ господарствомъ. Голова товариства єсть заразомъ и вôйтомъ, або оборотно. Товариство має дѣлитись на секціи, вôдповѣдно до занятя членôвъ громады. Першу секцію становить управа виннои лозы и все то, що стоить въ тѣснôй звязи зъ управою. Друга секція для управы рôлѣ має доставляти машины и прилады, вести збôжеву книгу и засновувати товарискî склады збôжа для торговлѣ. Трета секція буде заниматись господарствомъ лѣснымъ, а четверта годôвлею худобы. Пята секція буде належати до громадскои старшины.

Ґр. Едвардъ Таффе вôдсвяткувавъ дня 12 с. м. пятнацятî роковины своєи президентуры кабінету. Въ роцѣ 1879, дня 12 серпня покликано єго на се высоке становище и вôнъ одержавъ ся ажь до сегодня. Всѣ офіціяльнî дневники присвятили єму довгî статьѣ, обговорюючи єго політичну дѣяльнôсть середъ кадилъ и гимнôвъ величаня. Такожь и польскî дневники не лишились по-задѣ. Русины зъ свого боку можуть лише байдужно споглядати на тôльколѣтну президентуру ґр. Таффого, не маючи за що пôдносити вдяки. Правительство ґр. Таффого не принесло для Русинôвъ нѣчого нового; тактика остала одна и та сама ажь до сегодня, вôдъ коли ґр. Таффе обнявъ керму державы.

Въ Краинѣ замѣтный теперь зворотъ вôдъ сторонництва радикального молодо-словѣньского до умѣркованого старо-словѣньского. Сю появу треба уважати протестомъ противъ молодо-Словѣнцѣвъ, котрî кокетували въ радѣ державнôй зъ молодо Чехами. Зъ другои стороны поведенье словѣньского народу може бути маніфестацією въ користь правительства, тымъ бôльше, що и зъ альпейскихъ краѣвъ пôдносять ся голосы, котрî накликують автономістôвъ до зближеня зъ правительствомъ. Въ тôмъ можна добачити свѣдомôсть деякихъ кругôвъ, що опозиція, хотяй бы она выявлялась тôлько у внутрѣ клюбу Гогенварта, єсть лише водою на млынъ нѣмецко-ліберальнои лѣвицѣ тому, що змôцнює єи політичне становище, роблячи єи конечною для правительства въ парляментѣ. Нѣмецка лѣвиця може сегодня завдячити своє становище въ головнôй мѣрѣ молодо-Чехамъ.

Кружать вѣсти, що клюбъ Гогенварта думає осѣннои сесіи рады державнои займити ся выборчою реформою и хоче поставити вôдповѣдне внесенье. Нѣмецкî клерикалы и автономісты, такожь славяньскî послы, котрî належать до сего клюбу, стоять за розширеньемъ выборчого права, лише частина февдальнои шляхты противить ся сему.

Politik мѣстить допись зъ Вѣдня, котра потверджує, що бар. Меркль провізоричный управитель міністерства вôйны не буде міністромъ. На се становище уже призначеный кандидатъ, а єго именованье вôдрочено на пôзнѣйше, мабуть до часу маневрôвъ. Отже міністромъ вôйны має стати — по гадцѣ кореспондента — бар. Фаєрвари, а єго мѣсце міністра гонведôвъ займе ґенералъ-поручникъ Покай.

— —

Въ четверъ минувшого тыждня закôнчили ся нарады нѣмецкихъ міністрôвъ скарбу надъ податковою реформою въ Франкфуртѣ. Пôдставою податковыхъ проєктôвъ мала бути потреба збôльшеня доходôвъ державныхъ о 100 міліонôвъ рôчно, зъ чого 60 міліонôвъ припадало бы на армію, 20 міліонôвъ на уморенье державныхъ довгôвъ, а проче на одноразовî выдатки войсковои адміністраціи. Головнымъ жереломъ збôльшеня доходôвъ буде податокъ вôдъ тютюну и тютюневыхъ выробôвъ. Крôмъ того радили надъ стемплевымъ закономъ. Ся квестія ще не дозрѣла, бо саме послѣдными часами міністры звернули уваги на потребы торговельного житя, котрî вымагають увзглядненя. Отже застерегли собѣ дальшî спеціяльнî нарады, бо намѣряють деякî интересы обтяжати якъ найменше. Предметомъ нарадъ бувъ ще податокъ вôдъ квітôвъ. — Тî всѣ податковî проєкты, на котрî міністры згодили ся въ засадѣ будуть предложенî ще разъ комісіи, що має зôбратись въ Берлинѣ и буде складатись зъ репрезентантôвъ „найбôльше интересованыхъ“ и зъ комісарѣвъ державнои адміністраціи. Зъ комісіи перейдуть проєкты на стôлъ парляменту.

Мѣжнародный конґресъ соціялістичный въ Ціріху.

На засѣданю въ пятницю прийшли пôдъ нарады внесеня въ справѣ святкованя дня 1 мая. Комісія поставила такî внесеня: 1) День 1 мая се загальне торжество робôтниче; въ тôмъ дни повиннî робôтники зазначити спôльнôсть своихъ змагань и загальну солідарнôсть. Сей день повиненъ бути вôльнымъ вôдъ працѣ, на скôлько сего дѣйстнî вôдносины въ поодинокихъ краяхъ не зроблять неможливымъ. — 2) Соціяльна-демократія кождого краю має обовязокъ змагати до переведеня святкованя дня 1 мая и пôдпомагати всѣ заходы, якî въ тôй справѣ поодинокими орґанізаціями и въ поодинокихъ мѣсцевостяхъ будуть предпринятî. — 3) Маніфестація въ дни 1 мая за 8-годиннымъ днемъ працѣ має бути заразомъ заявленьемъ непохитнои волѣ робôтникôвъ, щобы при помочи соціяльнои революціи усунути рôзницѣ клясъ, и въ той спосôбъ вôйти на одиноку дорогу, яка веде до внутрѣшного мира мѣжь поодинокими народами и до мѣжнародного мира.

Въ діскусіи надъ тымъ внесеньемъ д-ръ Адлєръ пôднѣсъ, що святкованье 1 мая принесло добрî успѣхи для справы робôтничои въ Австріи. При такихъ маніфестаціяхъ треба дѣлати на чувства робôтникôвъ. — Бебель промавлявъ за тымъ, щобы кождому народови полишити свободу святкувати день 1 мая въ такій спосôбъ, якій тамъ найвôдповѣднѣйшій. Нѣмецкî соціялъ-демократы заявились за святкованьемъ, бо въ Нѣмеччинѣ выйшло бы се на шкоду робôтникôвъ. Въ Нѣмеччинѣ истнує законъ що-до недодержаня умовы, а за таке недодержанье тратить ся тыждневый заробокъ. Въ Нѣмеччинѣ около міліонъ робôтникôвъ працює въ державныхъ заведеняхъ; они не можуть святкувати. Було бы злочиномъ, погôршити лише положенье тыхъ людей и вганяти ихъ въ рамена буржоазіи. Вправдѣ инше святкованье въ Нѣмеччинѣ шкодить австрійскимъ соціялъ-демократамъ, але годѣ, бо кождый дбає найперше о власный хосенъ. — Анґлійскî делеґаты поставили внесенье, щобы святкованье вôдкладати на першу недѣлю по дни 1 мая, а дня 1 мая устроювати вѣча народнî.

При голосованю 13 народностей заявало ся за святкованьемъ, 3 противъ, а 2 народности здержали ся вôдъ голосованя. Делеґатъ Сценза зъ Австралія заявивъ, що не мôгъ голосувати за святкованьемъ 1 мая, бо у нихъ май припадає въ найгôршій часъ, на початку зимы.

Вôдтакъ велась діскусія надъ квестією працѣ и охороны робôтниць. Промавляли панѣ: Дворжакъ (Вѣдень), Ирвінъ (Ґлєзґо), Ванъ Коль (Амстердамъ), Цеткинъ (Штутґардъ) и Каєцка (Штутґардъ). Принято резолюцію: Всѣ репрезентаціи робôтничî у всѣхъ краяхъ мають увзглядняти передо всѣмъ женщину робôтницю, де розходить ся о выборенье охоронныхъ правъ для робôтникôвъ; вкôнци робôтниця за рôвну працю повинна дôставати таку саму платню що й робôтникъ.

По тôмъ прийшла пôдъ діскусію квестія соціяльно-демократичнои тактики. Справу реферувавъ Лібкнехтъ. Згадавъ, що Голяндцѣ поставили внесенье, щобы конґресъ означивъ становище соціялъ-демократіи супротивъ анархістôвъ. Комісія тои гадки, що се становище ясно означене ухвалою, выключаючою анархістôвъ зъ нарадъ конґресу. Політична борба — говоривъ дальше Лібкнехтъ — єсть лишь средствомъ до еманципаціи пролєтаріяту зъ-пôдъ вплыву капіталізму. Крôмъ того повинна бути національна и интернаціональна орґанізація ремесла, бачимо, що теперѣшный парляментъ сполученый зъ коррупцією, але вина того не паде на саму институцію парляментарну, лишь на обставину, що въ парляментахъ верховодить буржоазія. Парляментарнî представителѣ соціялъ-демократіи мають деякî обовязки; мусять завсѣгды оживляти и пôддержувати ненависть клясъ та памятати, що теперѣшне устройство суспôльне мусить бути фізично и морально повалене. Що-до компромісôвъ, то комісія высказала гадку, що въ тыхъ державахъ, де истнує загальне голосованье, всякî компромісы зъ сторонництвами буржоазійными були бы просто зрадою, въ иншихъ же краяхъ спôльна акція зъ тыми сторонництвами не єсть зборонена. Тогдѣ дозволенî деякî уступки, але для тыхъ компромісôвъ не можна жертвувати нѣ одного постуляту соціялістичного.

По промовѣ Лібкнехта забравъ голосъ Голяндець Фліґенъ и закинувъ нѣмецкимъ посламъ парляментарнымъ соціялъ-демократамъ коррупцію.

Слѣдуючого дня, а заразомъ и послѣдного зъ нарадъ конґресу, боронивъ Лібкнехтъ нѣмецкихъ соціялъ-демократôвъ вôдъ закидôвъ. Молодî — говоривъ — що теперь накидають ся на насъ, навчили ся всего вôдъ насъ. Наша тактика єсть опортуністична и за кождымъ разомъ уживаємо иншои тактики вôдповѣдно до обставинъ. Єсли бы въ Нѣмеччинѣ були вôдносины россійскî, мы бы не жахали ся боротись такими самыми средствами що нігілісты. Мусимо въ борбѣ уживати тыхъ средствъ, якî дають теперѣшнî вôдносины. Головнымъ средствомъ єсть загальне право голосованя. Тымъ средствомъ запануємо надъ масами люду, а тогдѣ возьмемо въ свои руки цѣлый апаратъ державный и выхôснуємо єго для робôтникôвъ.

Д-ръ Елленбоґенъ зъ Вѣдня стававъ въ оборонѣ парляментаризму, бо лишь на тôй дорозѣ скрѣпить ся соціялъ-демократія, котра въ Австріи хоче ввести до парляменту борбу клясъ. Австрійскî делеґаты ставлять внесенье: „конґресъ взыває робôтникôвъ всѣхъ краѣвъ, щобы розвинути загальну аґітацію за загальнымъ правомъ выборчимъ“.

Делеґаты голядскî и италійскî заявились противъ того, щобы соціялъ-демократы входили въ якî компромісы зъ буржоазійными сторонництвами. — Коли-жь Зінґеръ внѣсъ, щобы за-для пôзнои поры голосувати безъ діскусіи, пôднеслись крики, а делеґаты францускî Аллєманъ и Камо (члены парискои рады громадскои) забрали голосъ и домагали ся: першій безпосередного законодатства людового, другій знесеня всякихъ правительствъ и проклямованя загальнои революціи

Конґресъ принявъ резолюцію: „Акція політична буде вестись дальше, яко одиноке средство высвободженя пролєтаріяту. Соціялісты кождого краю можуть самî выробити собѣ власну тактику и пôсля обставинъ входити въ компромісы. Всюды, де нема доси загального права голосованя, треба єго выбороти. Для полѣпшеня парляментаризму треба завести репрезентаціи меншостей, иніціятиву и референдумъ“ — Рôвножь принято внесенье австрійскихъ делеґатôвъ.

По ухваленю двохъ резолюцій въ квестіи аґрарнôй и гôрничôй закôнчили ся нарады конґресу.

Конґресъ закрывъ промовою Фридріхъ Енґельсъ, звѣстный писатель соціялістичный и товаришь Маркса. Коли вступивъ на трибуну, повитано єго оплесками. Енґельсъ подякувавъ за овацію, згадавъ, що коли передъ 50 роками вôнъ и Марксъ писали въ Парижи статьѣ соціялістичнî, нѣхто не мôгъ надѣятись, щобы соціялъ-демократія такъ розрослась. Нинѣ она така сила, що передъ нею дрожать керманичѣ теперѣшного устрою. Енґельсъ пôднѣсъ руки въ гору, мовь бы благословивъ участникôвъ конґресу. Зôбранî стали вымахувати капелюхами и червоными хустинами та спѣваючи марсілієзу розходились домôвъ.

Слѣдуючій конґресъ вôдбудесь въ Лондонѣ за три роки.

— —

Гамількаръ Чіпріані, посолъ италійскій, надôславъ до бюра конґресу листъ, въ котрôмъ ганить за нетолєранцію супротивъ анархістôвъ и независимыхъ. „Говорю вамъ, пише Чіпріяні, що той червоный прапоръ, при котрôмъ громадитесь, повставъ зъ гробу 35.000 францускихъ пролєтарѣвъ, котрыхъ рѣзню доконали автократы версальскî. Соціялізмъ означає свободу, а не гнетъ и нетолєранцію. Вы се все потоптали. Вы убили „интернаціоналъ“ и за сей злочинъ вôдповѣсте передъ трибуналомъ людскости. Вы убили свободу и братерство.“

Повѣнь.

Про се величезне нещастье доходять заєдно дальшî страшнî вѣсти зъ усѣхъ сторôнъ краю и здаєть ся не такъ скоро пролунає голосъ розпуки нещастныхъ селянъ, бо на погоду не заносить ся и въ деякихъ околицяхъ вода, щó трохи опала, зачинає вдруге прибувати.

Ось що пишуть зъ провінціи: Вода на Днѣстрѣ пôднесла ся пôдъ Залѣсцями на $5^1/_2$ метра, въ наслѣдокъ чого воды въ Стрыю сперли ся и досягли пôдъ Жидачевомъ 6 10 метрôвъ. Тымчасомъ вода въ Днѣстрѣ прибуває. Въ Межирѣчахъ коло Жидачева розвалило ся 15 домôвъ; 10 мѣсцевостей на долѣшнôмъ Стрыю стоить пôдъ водою, збôже уставлене въ полукôпкахъ забирає вода. Комунікація мѣжь Николаєвомъ а Жидачевомъ зъ однои стороны, а Журавномъ зъ другои стороны перервана. Надъ Днѣстромъ положеныхъ 9 мѣсцевостей въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ стоить пôдъ водою.

Въ Стрыю перервала вода валъ охоронный въ 3 мѣсцяхъ на 60 метрôвъ вздовжь и залила дорогу до Сколього, передмѣстье Вôйтôвство, Шумлянщину и Мартинкôвку. Положенье тымъ бôльше грôзне, що вода ще прибуває.

Зъ Соколова доносять, що вода другій разъ прибула дня 13 н. ст. серпня, отже повѣнь треває вже три днѣ. Мѣщанамъ дає ся чути найбôльше недостача пашѣ и они зачинають вже худобу кормити мукою. Положенье мѣсточка мѣжь Свѣчею и Сукелею и бракъ моста на Сукели спиняє комунікацію. Люде въ мѣсточку бродять по поясъ у водѣ. — Мôстъ на Свѣчи коло Журавна сильно ушкодженый. Мѣсцевости Володимирцѣ, Демня сулятицка, Ляховичѣ зарѣчнî, Баличѣ подорожнî и зарѣчнî пôдъ водою.

Зъ Перемышля пишуть: Сянъ, прибуваючій вôдъ ночи на 12 серпня выступивъ зъ берегôвъ и заливъ всѣ низше положенî передмѣстя перемыскî та цѣлу охрестнôсть. Якъ далеко око засягне всюды вода. До того выливъ и Вѣгоръ и понищивъ дороги та позаливавъ села, почавши вôдъ добромильского повѣта. Вода несе величезну скôлькôсть збôжа и сѣна, бувають хвилѣ, що зъ пôдъ снопôвъ не видно цѣлкомъ воды. Въ однôмъ Островѣ коло Перемышля забрала вода зъ лану двôрского п. Возняковского 496 кôпъ збôжа. а въ Красѣчинѣ мала ще бôльше забрати. Мѣжь народомъ страшна нужда и розпука. Піонєры перемыскî роблять, що можуть, щобы ратувати майно навѣщеныхъ повенею. Оногды ратували на передмѣстяхъ Засанье, Выгода, Вовче, Болонье, Перекопанье. Въ недѣлю зъ рана прибули до Перемышля люде зъ передмѣсть разомъ зъ худобою и розложили ся по площахъ. Видъ старцѣвъ зъ перепудженымъ зоромъ и женщинъ, пригортаючихъ дѣти до грудей, кровавить серце. Поки-що обдѣлено ихъ хлѣбомъ и выслано поживу для полишившихъ ся въ селѣ. Зъ замку въ Перемышли величавый, але й грôзный видъ. Всюды наоколо вода — въ околици Медики правдиве море. За-для перерванои комунікаціи тяжко дôстати вѣсти про розмѣры нещастя въ найблизшôй околици. Села Гôрко, Медика, Стôбно, Стôбенко, Поздячь, Накло — вôдтятî цѣлкомъ вôдъ свѣта. Що тамъ дѣє ся, нѣхто не знає, бо нѣякъ не можна тамъ дôстатись. До двора въ Медицѣ можна лише човномъ доплысти. Вода, слава Богу, опадає, хочь дощь паде. Зъ Сянока доносять, що нема небезпечности дальшои повени.

Зъ Ходорôвщины пишуть намъ: „Нашь Днѣстеръ розгулявъ ся на добре, кôлькадневый безперестанный дощь такъ прибôльшивъ воды, що дня 12 с. м. вода зновъ вылила и затопила цѣлу долину наддністряньску межи Роздоломъ, Жидачевомъ а Журавномъ въ промѣрѣ якихъ три милѣ! На смѣло можна сказати, що теперѣшна повѣнь ще бôльше наробила шкоды якъ въ червни, бо по першôй повени де-хто переоравъ и засѣявъ то мѣшанку, то просо, де-хто бувъ скосивъ траву зъ намуломъ на пôдстѣлку, а де-хто и не тыкавъ косити и тѣшивъ ся, що хоть въ осени скосить собѣ дощемъ переполокане и вôдроджене

сѣно вразъ зъ отавою. Та дуже завѣвъ ся, вода бо поновно замулила сѣна, а єсли хто теперь скосивъ то вода и перекосы и копицѣ забрала. Така то вже доля нашого народу надъ рѣками! До того и все збôже на горбахъ де вода не досягла, одно гниє на помети, друге въ копахъ а трете таки на пни. Вже напередъ чуємо дуже тяжкій рôкъ — буде великій бракъ пашѣ, бо сѣна у насъ зовсѣмъ нема, соломы буде мало, бульба гниє, а другй роды збôжа недописали. Дѣйстно страшный и сумный выглядъ на будучнôсть — По першôй повени въ червни зъѣхала до насъ комісія въ особѣ ц. к. инспектора податкового на ліквідацію шкоды для евентуального опусту кôлькохъ крейцарôвъ въ податкахъ, але п. инспекторъ увзгляднивъ бувъ лише тй поля и сѣножати, котрй повнôй и цѣлковитôй повени улягли були, а на прошенье громадъ, щобы зліквідувавъ и шкоду, яка повстала була черезъ довготреваючу слоту, п инспекторъ тому спротививъ ся и рѣшучо заявивъ, що шкоды якй повстали черезъ слоту пôсля закона [якого?] не можуть числити на опустъ въ податкахъ! Въ додатку подаю списъ громадъ, котрй теперѣшна повѣнь навѣстила. Тй суть: Деменка, Волцнѣвъ, Малехôвъ, Берездôвцѣ, Пôдгôрцѣ, Межирѣче, Турянôвцѣ, Станькôвцѣ, Пôдднѣстряны, Чорторыя, Залесцѣ, Бородчичѣ, Демидôвъ, Молотôвъ, Букавина и т. д въ долину, бо здає ся намъ що и другй рѣки нашй повыливали. — *И. Б*"

Вôдъ Олеська доносять: „И мы шлемо зъ нашого Олеська дуже сумнй и невôдраднй вѣсти. Дня 1 червня понищивъ у насъ градъ всѣ овочѣ по садахъ, збôже на поли и городовину по огородахъ, але вôдтакъ, якось по трохи, хоть про око здвиглось, по части вôдновилось на поли и въ огородѣ — и люде хоть тымъ тѣшились, хоть тымъ дорожили. Але, якъ всюды, такъ и у насъ ненастаннй зливы и тучѣ знищили вже теперь всяку надѣю до крыхты; сѣна не можь було зробити, бо одно зôгнило на пни въ наслѣдокъ замуленя, а єсли хто мавъ трохи чистѣйшого и скосивъ, тому все зôгнило въ покосахъ. Збôже хоть въ части вôдновилось, але дуже недородне, щербате, копа не выдає и 4 гарцѣ! — и за-для ненастанныхъ дощѣвъ, майже все стоить ще на поли! — Але якъ бы на добитокъ всего, въ пятницю 11 с. м., якъ бы за мало було тыхъ неустаючихъ дощѣвъ и зливъ вôрвалась ще на нашихъ горбкахъ хмара и ото дожили мы нечуванôи и невиданои у насъ повени. Вода плыла зъ горбкôвъ широкою лавою по поли; збôже выжате на помѣть забрала зъ собою, друге стояче на пни повалила и замулила, а те котре, стоить въ копахъ на высшихъ мѣсцяхъ вôдъ ненастанныхъ дощѣвъ поросло и выглядає якъ зеленй, мовь рута, копицѣ. Вода дôставшись вôдтакъ до маленького поточка, Либерця, що плыве серединою мѣсточка вылилась по мѣстѣ, заливала домы по вôкна, зрывала шопы, и стодолы, забирала телята, безроги; зъ великого мосту коло суду повырывала величезнй стовпы дубовй и мало що цѣлый мôстъ не зôрвала. Люде въ розпуцѣ, ломлять руки, плачуть, бо прийде ся загибати Картофлѣ, та послѣдна надѣя нашого бѣдного люду, вже нинѣ цѣлкомъ зôгнили. — *А. Л.*"

НОВИНКИ.

— **Є. Е. митрополитъ Сильвестеръ** приѣхавъ уже вчера зъ Пôдлютого до Львова. По розвязаню ґенеральнои духовнои семинаріи у Львовѣ правительство намѣряє будынокъ семинарскій, поставленый передъ кôлькома лѣтами, обернути зъ-разу бодай въ части, на розширенье почты, котра, выбудована рôвночасно на грунтѣ духовнои семинаріи, притыкає до будынку семинарского Справою тою зъ порученя митрополита мала вже й займати ся анкета назначена архипресв. о. Сѣнгалевичемъ и — якъ ходить поголоска — мала заявити ся противъ того, щобы до будынку семинаріи впускати почту...

— **Надзвычайнй загальнй зборы** товариства взаимнои помочи дякôвъ церковныхъ епархіи станиславôвскои вôдбудуть ся въ Станиславовѣ въ четверъ по Успенію Пресвятои Богородицѣ дня 31 н. ст. серпня с. р. зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) богослуженье въ катедральнôй церквѣ о годинѣ 8-ôй; 2) вôдкрытье зборôвъ головою товариства; 3) справозданье секретаря зъ дѣяльности выдѣлу; 4) справозданье скарбника зъ стану маєткового товариства; 5) справа змѣны статуту; 6) внесеня членôвъ. Зъ огляду на важнй справы просить выдѣлъ всѣхъ членôвъ до численнои участи въ тыхъ зборахъ. — За выдѣлъ товариства взаимнои помочи дякôвъ церковныхъ греко-кат. епархіи станиславôвскои *Т. Шанковскій. Ом Абрисовскій.*

— **Холєра.** Ґазета урядова приносить такй дальшй вѣсти хро холєру въ Галичинѣ: Въ Микуличинѣ занедужавъ дня 12 н. ст. серпня робôтникъ зелѣзничій, котрого жѣнка занедужала дня 9 н. ст. серпня, коло котрои вôнъ лично въ шпитали заходивъ ся. — Въ Тартаровѣ ad Микуличинъ занедужавъ дня 13 с. м. коваль. — Въ Делятинѣ помѣщено въ шпитали двохъ недужихъ, а то: робôтника, що идучи дня 12 с. м. зъ Микуличина занедужавъ въ дорозѣ и вôзника зелѣзничого. — Въ Печенѣжинѣ не було вôдъ пятьохъ днѣвъ нѣякого нового занедужаня, такъ само въ Белзци. — Загаломъ въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ було доси 13 случаѣвъ занедужаня, а зъ тыхъ 6, що покôнчилось смертію — Зъ надвôрняньского пов. пишуть до Kurjer-a Lwowsk-ого: Що день свѣжй случаѣ холєры въ тутешнôмъ повѣтѣ повиннй бы може розбудити бôльшу енерґію и бачнôсть властей. Робôтники утѣкають цѣлыми громадами и можуть рознести заразу. Повѣтъ треба було замкнути войскомъ и нѣкого не выпускати, доки не вôдбуде карантаны. Нинѣ вже за пôзно. Мѣсто Надвôрна доси абсолютно нѣчого не зробило, анѣ не гадає робити, щобы не то край. але хочь громаду хоронити вôдъ нещастя. Доси навѣть не займило ся баракомъ, постановленымъ на неприступныхъ багнахъ мѣскихъ, котрый то баракъ доставило тов. Червоного хреста. Дѣйстный скандалъ и unicum заряду громадского, бо тутъ навѣть бурмістръ не урядує, лише єсть на пенсіи ажь до кôнця каденціи (въ призначеню заслугъ). Староство робить що лишь може, хочь занехало вôзвати громаду до енергічнѣйшои акціи, якъ се зробило зъ Делятиномъ и Микуличиномъ, а що важнѣйше, не постарано ся о замкненье повѣта войскомъ. Робôтники купелевй гостѣ що перебувають тутъ вздовжь шляху зелѣзничого и крамарѣ жидôвскй утѣкають цѣлыми процесіями зъ зараженыхъ околиць. — Берлиньскій Reichsanzeiger пише: Зъ огляду на выбухъ холєры въ рôзныхъ державахъ европейскихъ не можна вже нинѣ сумнѣвати ся: Нѣмеччинѣ грозить нинѣ бôльше якъ коли небудь небе печнôсть пошести. Отже власти державнй пригадують зъ притискомъ выданй минувшого року зарядженя противъ занесеня холєры и вôдкликують ся до спôвучасти горожанъ. — Пôсля россійскихъ справоздань, надôсланыхъ до департаменту лѣкарского занедужало на холєру вôдъ 31 липня до 5 серпня въ Москвѣ 121 осôбъ, а умерло 43 осôбъ; въ ґуберніи московскôй занедужало 20, померли 4 особы, въ Бесарабіи занедужало 17, померло 8 осôбъ; въ ґуберніи волыньскôй 5 и 3; въ ґуберніи кіѣвскôй 56 и 28; въ Кіѣвѣ 11 и 6; въ ґуб. курскôй 69 и 27; въ ґуб подôльскôй 136; въ ґуб. саратôвскôй 24 и 2; въ ґуб. тулькôй 95 и 22, въ Ростовѣ надъ Дономъ вôдъ 2 до 5 липня занедужало 75, померло 35 осôбъ, а въ земли войска доньского занедужало въ тôмъ самôмъ часѣ 106, померло 40 осôбъ. — Мѣска комісія санітарна въ Петербурзѣ звернула бачну увагу на удержанье въ чистотѣ петербургскихъ передмѣсть. Що день вôдбувають ся ревізіи и за найменшу провину противъ чистоты потягають ся властителѣ домôвъ до судовои вôдвѣчальности. — За починомъ петербургскихъ лѣкарѣвъ мають бути позасновуванй по всѣхъ бôльшихъ селахъ петербугскои ґуберніи „сѣльскй комітеты публичного здоровля". До участи въ тыхъ комітетахъ запрошено сѣльскихъ учителѣвъ и учительокъ. — Пôсля урядовыхъ справоздань въ Румуніи лучило ся въ Браилѣ дня 11 и 12 н. ст. серпня 14 новыхъ занедужань на холєру, въ Сулинѣ 24, въ Чорноводѣ 9. Въ Браилѣ померло 5 осôбъ, въ Сулинѣ 6, въ Чорноводѣ двѣ.

— **Въ честь Ивана Коляра** выйшла у Празѣ заходомъ молодежи ческои и словацкои збôрна книжка на памятку сотыхъ роковинъ уродженя великого поета и прихильника взаимности славяньскои. Книжка обôймає 285 сторôнъ великои вôсѣмки и мѣстить въ собѣ богато статей дотыкаючихъ чи то житя чи писань автора „Дочки Славы". Статьѣ писанй въ языкахъ: руско-украиньскôмъ, ческôмъ, польскôмъ, сербскôмъ и хорватскôмъ, словацкôмъ, словеньскôмъ и сербо-лужицкôмъ. [Россіянинъ проф. Кучубиньскій зъ Одессы помѣстивъ свою студію по чески.] Чотири писателѣ славяньскй выказали вплывъ Коляра на літературы: руско-украиньску [написавъ Иванъ Франко], сербо-лужицку, сербску и хорватску.

— **Петербурскій польскій тыждневникъ „Край"** помѣстивъ въ остатнôмъ нумерѣ (31-ôмъ зъ 11 н. ст. серпня) ширшу статейку про „наукове товариство имени Шевченка у Львовѣ". Авторъ статейки [Л. Вас.] подає въ загальныхъ зачеркахъ орґанізацію нашого наукового товариства и каже, що се товариство стає ся завязкомъ будущои академіи наукъ на Руси. Дальше авторъ говорить о друкарни наукового товариства имени Шевченка и єи великôмъ руху друкарскôмъ, а потôмъ зазначує, що товариство буде незадовго мати и свою книарню. Вôдтакъ переходить на выдавництва товариства: на „Зорю" и „Записки". Въ „Зорѣ" хвалить авторъ знамените веденье редакторомъ єи, В. Лукичемъ, вôддѣлу бібліоґрафічного. Згадавши про працѣ науковй въ „Запискахъ", авторъ констатує, що „взагалѣ рухъ науковый значно збôльшивъ ся остатными часами на Руси галицкôй". Мѣжь иншими новыми творами науковыми авторъ наводить: два словарѣ — россійско-украиньскій, що выходить при „Зорѣ" и нѣмецко-рускій правничій та адміністраційный д ра Костя Левицкого, дальше ботанічну термінольоґію проф. Верхратского, студію Колессы въ „Зорѣ" о Федьковичу, Руску бібліотеку историчну и т. д.

— **Загальнй зборы общества им. Качковского** вôдбудуть ся дня 12 н. ст. вересня въ Станиславовѣ. Зборы розпôчнуть ся богослуженьемъ о $8^1/_2$ годинѣ рано, вôдтакъ о 11-ôй годинѣ наступлять нарады въ сали музичного товариства им. Монюшка, а вечеромъ вôдбуде ся въ тôй самôй сали вечерокъ.

— **Въ справѣ арештовань въ Кіѣвѣ** доносять до Przegląd-а, що жандармы зробили ревізію у студентôвъ університету и арештували кôльканацятьохъ. Се переважно Украинцѣ, пôдозрѣнй о стремленье до выбореня независимости Украинѣ и не уважаючй себе Россіянами. Тй арештованя стоять въ звязи зъ арештованями украинськихъ студентôвъ въ Харковѣ.

— **За розсѣванье фальшивыхъ вѣстей** о выбуху холєры, засудивъ судъ вѣденьскій якогось Тавста на тыждень строгого арешту. Тавстъ розповѣдавъ, що въ дѣльници Вѣдня, въ котрôй вôнъ мешкає, панує холєра.

— **Рухъ зелѣзничій** на шляху Жовкôвъ-Рава руска и Львôвъ-Нове Загôре- Мезе Лаборцъ вже на ново приверненый.

— **Дрôбнй вѣсти.** Наука въ черновецкôй ґімназіи розпôчне ся сего року выимково задля направы будынку ажь 27 н. ст. вересня.

„Телеграмы Дѣла"

Буда-Пешт 15 серпня. Пряшѣвъ и околицю навѣстила велика повѣнь. Богато людей згинуло, комунікація телеґрафічна знищена. Пôдъ Кошицями вода затопила зелѣзничій поѣздъ. Подорожнй мусѣли оставати въ возахъ цѣлу нôчь. рано переѣхали човнами до Пряшева.

Прага 15 серпня. Въ недѣлю вôдбули ся зборы соціялістôвъ, котрй выступили противъ поведеня ціріхского конґресу. Зôбранй пôдносили оклики: Прочь зъ Бебльомъ и Лібкнехтомъ.

Амстердамъ 15 серпня. Въ Гарлємѣ поновились забуреня и прибрали грôзьный характеръ. Товпы здобули театръ и домагались людовыхъ штукъ. Дôмъ бурмістра обкидано камѣньемъ.

Бомбай 15 серпня. Повстанье ширить ся. Дотеперь увязнено 1.200 осôбъ, а 50 убито.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. В. Мор. въ Гор.** Годять ся. — **Вп. Г. Огон. въ Пѣст.** Одержали и прийде до кôнця 3 кварт. ще 2 зр. — **Вп. Ст. Он. въ Рем.** Одержали. — **Вп. І. Миш. въ Тов.** Похибка поправлена и маєте заплачено до кôнця липня. — **Вп. І. Верх. въ Пов.** Высылало ся правильно такъ, якъ Вы бажали, до Городка. — **Вп. К. Вин. въ Бар.** Аркушѣ крôмъ „Олівера Твіста" выслано. — **Вп. Е. Стр. въ Сар** До кôнця жовтня.

Надôслане.

Средства десінфекційнй, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручає найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. І.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 11—?

Учителя домового

для двохъ сынôвъ зъ II и III клясы ґімназ. глядає и упрашає о ласкаве зголошенье до кôнця серпня **о. Децко парохъ въ Луцѣ**, коло Самбора, почта въ мѣсци.
4810 1—3

Глядаю учителя домового до 3 хлопцѣвъ; зъ народныхъ шкôлъ а одного зъ І-ои ґімн. клясы. — **Т. Кекишь** гр. кат. парохъ въ Дусановѣ, почта **Янчинъ.** 4809 1—3

Пошукую учительки

домовои до двохъ панночокъ удѣляти початкôвъ, котра могла бы такожь науку шитя въ школѣ мѣсцевôй давати Близшй вѣдомости листовно у о. Александра Юрика пароха въ Стôльску почта Николаѣвъ надъ Днѣстромъ 1—6
4805

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ, ринокъ ч. 28,
4736 выготовлює 38—180
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
77—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 70—?

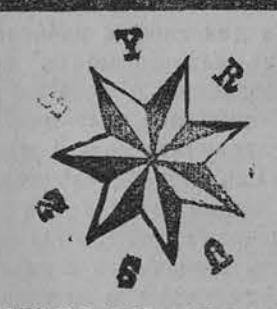

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІЮСЪ"
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои
поручає лишь найлѣпшй роды
Цейлонъ, Мокку и Американьску
по цѣнахъ гуртовныхъ.

Кльошѣ дротянй до прикрываня полумискôвъ передъ мухами
о промѣрѣ 19, 21, 24. 26, 28, центм.
штука по 30, 35, 45, 55 60 кр.
о промѣрѣ 32, 34, 37, 39 центіметр
штука по 70, 80, 85, 100 кр.
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта" продають ся портреты бл. п.
Д ра ОЛЕКСАНДРА ОГОНОВСКОГО
по 2 зр. и по 1 зр.
Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

УЧЕНИКИ

середныхъ шкôлъ, зъ доброго дому, знайдуть выгôдне помѣщенье и опѣку родительску а на жаданье такожь конверсацію нѣмецку въ домѣ урядника. Упрашає ся о безпереволочне зголошенье, щобы урядити ся зъ мешканьемъ. Вѣдомôсть **Здисливъ К. у Львовѣ, Академічна число 8.** 4803 2—4

ЦУКОРНЯ
Чеслава Шнайдера
у Львовѣ, улиця Баторія число 32
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ. цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякй замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ
ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ
въ Опавѣ, астр. Шлезкъ
поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:
Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованй и гôднй порученя роды, выплеканй въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.
Штучнй навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ повною ґарантією за поданй проценты частей складовыхъ. 4792 3—10
Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна
для церковныхъ параментôвъ
Albert Kostner
Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7
фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ
поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516
Взôрцѣ на жаданье оплатно.
Кореспонденціи просить ся вести въ мовѣ нѣмецкôй.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Балай. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черхяньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 173. Львôвъ, Середа 4 (16) серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ нєдѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератового а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 16 н. ст. серпня 1893.

Нема мабуть другого краю въ Австріи, де бы бôльшôсть населеня була меншостію такъ майоризована и кривджена пôдъ взглядомъ політично-національныхъ правъ, якъ именно Русь галицка або такъ названа всхôдна Галичина, де переважну бôльшôсть населеня становлять Русины а меншість Поляки зъ жидами. На кождôмъ поли, куды не глянути, всюды выразно видко добре обдуману тенденцію — упослѣдженя або й неґації Руси на Руси.

Неґація тая выступає ярко вже въ самыхъ написяхъ на публичныхъ будынкахъ державныхъ и краєвыхъ, на урядахъ, судахъ, школахъ, почтахъ, на зелѣзныхъ дорогахъ и на всякихъ иншихъ дорогахъ, вкôнци и въ написяхъ назвъ улиць и площей по мѣстахъ на галицкôй Руси, почавши вôдъ столицѣ, Львова, а скôнчивши на найменшôмъ мѣстѣ, де взагалѣ напис такій истнують. Скрôзь, усюды — польщина и польщина, мовь бы Русинôвъ на Руси й не було, або мовь бы языкъ рускій не бувъ краєвымъ языкомъ. Правда, декуда на зелѣзницяхъ державныхъ, за директорства бар. Чедика, увзгляднено по троха языкъ рускій, але на тôмъ и стало, — нинѣ вже въ тôмъ напрямѣ нѣчого не робить ся. Правда й те, що передъ пôвтора року намѣстникъ краю розпорядивъ бувъ, щобы на будынкахъ ц. к. староствъ на Руси умѣщено орлы зъ написями польскою и рускою, — але-жь заразъ потôмъ, — немовь пожалувано того кроку, — на будынку новоі утраквістичноі семинаріи учительскôи въ Самборѣ, котра мала бути нѣбы-то навѣть зъ характеромъ рускимъ, написи рускои не умѣщено, лишь саму польску. Рôвночасно такожь на новôмъ будынку ц. к. краєвого карного суду у Львовѣ вырыто напись лише польску, ба що бôльше, въ остатныхъ рокахъ покасовано навѣть пстнувавшій зъ давнѣйшого часу рускій написи на судовыхъ будынкахъ по провінціи, якъ въ Станиславовѣ, Сяноцѣ и т. д. Ще гôрше, нѣжь въ управѣ державнôй, стоить се дѣло въ управѣ краєвôй и взагалѣ автономічнôй: тутъ зô свѣчкою приходить ся глядати за рускою написію, — скрôзь польщина! Польщина навѣть по такихъ повѣтахъ, де Поляки не доходять и до 10% людности, — навѣть по такихъ мѣстахъ, де Русины становлять значну бôльшôсть, жиды меншôсть, а Поляки тамъ хиба наплывова бюрократія...

Противъ такои неправности, несправедливости, вопіючои кривды бôльшости населеня краю — кôлько то доси не написали ся Русины по дневникахъ! кôлько не наговорили ся на зборахъ! кôлько то выслано меморіялôвъ! — а мимо того неправности не усунено, кривда треває дальше, и то неразъ проявляє ся въ дуже зухвалый, справдѣ ажь въ цинічный способъ...

Въ нинѣшнôй порѣ веде ся по за границями галицкои Руси кôлька справъ, котрі можуть мати значѣнье и для Русинôвъ въ боротьбѣ о права языка руского на вказанôмъ полі. Се головно добре звѣстна нашимъ читателямъ справа написей публичныхъ въ мѣстѣ Празѣ, а вôдтакъ спôръ галицкого выдѣлу краєвого зъ онѣмеченымъ мѣстомъ Бялою въ захôднôй Галичинѣ о права польского языка, де выдѣлъ краєвый домагає ся вôдъ рады того мѣста написей улиць и площь такожь въ языцѣ польскôмъ зъ огляду на меншôсть польскихъ мешканцѣвъ мѣста.

Отже бачимо, що нинѣ — въ справѣ прагскôй правительство, а въ справѣ галицкôй выдѣлъ краєвый — стають въ оборонѣ правъ языка меншостей національныхъ — навѣть противъ ухвалъ радъ мѣскихъ, покликуючись на засаду рôвноправности всѣхъ народностей, заґарантованои основнымъ закономъ державнымъ. Въ хвили такого настрою правительства и галицкого выдѣлу краєвого належить и намъ Русинамъ пôднести голосъ и домагати ся рѣшучо справедливости, усуненя кривды — чи она выходить вôдъ управы державнои чи автономічнои. Въ тôмъ напрямѣ повинні Русины розвинути широку дѣяльнôсть — не лишь оттакъ — ut aliquid fecisse videatur, — не лишь высланьемъ одного-другого меморіялу вôдъ якого-небудь товариства, — але акцією енергічною всесторонною. Тутъ мусять спôвдѣлати и товариства політичні, и послы, и рускі члены усякихъ радъ въ краю и загалъ рускаго населеня. Тôлько тогды та й така акція може принести позитивный, добрый успѣхъ!

Повѣнь.

Подаємо нинѣ дальшій рядъ вѣстей про выливы рѣкъ. Вѣсти ті одержали мы частію вôдъ нашихъ кореспондентôвъ, частію выймаємо ихъ зъ иншихъ часописей.

Вôдъ Медики доносять: Страшный видъ передъ нашими очима. Зъ суботы на недѣлю выступила вода зъ старого и нового русла Сяну и залила село Вѣрко такъ, що не було мѣсця, де можна бы було ступити сухою ногою. Передъ самою катастрофою около пôвночи выѣхало зъ села розмѣщене тутъ по кватирахъ войско. Властитель Вѣрка п. Іос. Скарбекъ-Боровскій зъ родиною выѣхавъ до Перемышля, а люде хоронили ся зъ худобою въ дворѣ и на приходствѣ. На другій день прийшла помôчь зъ Перемышля, прислано для затопленого села фѣру хлѣба. Очевидно въ церкви не було въ недѣлю нѣякого богослуженя и нѣхто не чувъ звука дзвона. Ажь зъ полудня почала вода опадати, а въ понедѣлокъ уступила на стôлько, що можна фѣрою по дорозѣ ѣхати. Войско вернуло ся назадъ до своихъ кватиръ.

Зъ Перемышчины пишуть: Велике нещастье елементарне навѣстило землю перемыску. Воды Сяну и Вѣгора залили 40 громадъ, знищили плоды и позабирали зъ собою збôже въ снопахъ, дерево и будынки. Дня 13 н. ст. серпня зъ рана вода въ Сянѣ при мостѣ въ Перемышли досягла 6 метрôвъ надъ нормальный станъ. Мôстъ провізоричный для пѣшихъ зôрваный. Пôзнѣйше почала вода трохи опадати. Въ неприсутности кн. Сапѣги, запросивъ віцепрезесъ рады повѣтовои Володисл Чайковскій знатнѣйшихъ горожанъ зъ мѣста Перемышля и околицѣ, котрі завязали ратунковый комітеть и вôдбули засѣданье, высылаючи телеґрамы до намѣстництва та до выдѣлу краєвого, зъ представленьемъ нещастя, яке наробила повѣнь. Зъ огляду на величезне спустошенье помôчь правительства и краю доконечна. Зъ признаньемъ треба пôднести готовôсть властей войсковыхъ въ участи акціи ратунковои.

Зъ Яворова доносять: Наглый хмароломъ зъ громами навѣстивъ село Скло, въ повѣтѣ яворôвскôмъ. Видокругъ выглядавъ якъ одна велика луна. Грôмъ ударивъ въ хату одного селянина и убивъ єго на мѣсци, а другого паробка сильно поразивъ. Воды розôрвали греблю и спусты кôлькадесять моргового ставу въ Склѣ и розливши ся на кôльометровый простôръ понесли збôже, замулюючи грубою верствою пѣску и деревъ низше положенї грунты и огороды та знищили всѣ плоды. Рôвночасно розôрвала вода ставъ въ Чолгиняхъ, порозносила рыбу по поляхъ та замулила грунты мѣщанъ яворôвскихъ, ушкодивши значно новозбудованый гостинець зъ Яворова до Судовои Вишнѣ. Майже цѣлый повѣтъ яворôвскій сильно потерпѣвъ вôдъ повени.

Вôдъ Лѣська пишуть: Въ наслѣдокъ страшноі бурѣ, полученои зъ хмароломомъ дня 11 н. ст. серпня, прибула въ многихъ потокахъ вода та наробила величезноі шкоды населеню, навѣщеному вже й такъ неурожаємъ. Вода занесла намуломъ всѣ поля, позабирала огороды, порозкидала збôже въ копицяхъ и на покосахъ, знищивши останки и такъ лихихъ сегорôчныхъ жнивъ. Мосты позрываній и всяка комунікація мѣжь поодинокими селами поперерывана. Буря була така сильна, що вырывала зъ коренемъ кôлькадесятлѣтнї дерева и затопила дуже богато худобы.

Въ Сянôцкôмъ знищила выступивша зъ берегôвъ вода Сяну найлѣпшї грунты. Такои воды въ Сянѣ якъ теперь не памятають и найстаршї люде. Цѣлый рядъ сѣлъ знищеный до крыхты, однакъ найбôльше потерпѣли села: Лдѣне, Витрилôвъ, Томашôвъ, Улючь, Грошѣвка и Яблоница. Страшный бувъ видъ, якъ скаженѣючі воды несли масу збôжа. Декуды великі просторы воды були покрытї снопами. Вода ушкодила такожь значно гостинцѣ и доси ще нема комунікаціи мѣжь мѣсточками Диновомъ и Мриголодомъ. Громады подають о вôдписанье податкôвъ, однако боять ся, що будуть имъ признанї лише незначнї опусты, бо податкові инспекторы въ Сяноцѣ и Березовѣ вызначають ся пересадною ревностію фінансовою.

Въ Коросненьскôмъ знищила повѣнь, якои нѣхто не памятає, всѣ плоды земнї здовжь рѣки Яселки. Утонуло кôлькоро людей, много рогатои худобы, коней и дробу; вода забрала крôмъ того богато домôвъ, всѣ мосты, млыны и дестилярню нафты въ Рôвнôмъ коло Дуклѣ, залила копальнѣ нафты и перервала комунікацію. Нужда мѣжь людьми величезна, бо у нѣкого нема нѣ що сѣяти нѣ ѣсти, бо дома не мавъ ще нѣхто нѣ одного снопа. За-для недостачѣ пашѣ прийде ся продавати инвентарь за безцѣнъ.

Въ Ясѣльскôмъ вылили Вислокъ, Вислока и Ропа. Тысячѣ полукôпкôвъ збôжа, части домôвъ, домашнї знаряды, плоты и парканы понесла вода свѣтами. Люде ледви змогли спасти ся зъ житьемъ передъ повѣнею.

Зъ Маріямполя доносять: Днѣстеръ выливъ другій разъ сего року, а вода лише троха менша якъ при повени червневôй. Однакъ шкоды подвôйнї, бо теперь забирає вода не лише копицѣ сѣна, копы и снопы зъ поля, але замулює й те, що селянинъ зъ трудомъ на ново справивъ въ червни по першôй повени, чи то викою, чи просомъ або гречкою, хотячи себе ратувати вôдъ голоду. Додати треба, що въ многихъ громадахъ ще доси не було комісіи для оцѣненя шкоды по першôй повени.

Такі самі вѣсти надходять и зъ захôднои Галичины, особливо зъ Пôдгôря коло Нового Торгу и Нового Санча.

Про страшнї повени доносять телеґрамы зъ пôвнôчнои Угорщины. Найбôльше потерпѣли Пряшѣвъ, Кошичѣ, Мукачѣвъ и Ужгородъ. Се послѣдне мѣсто було буквально затоплене. Богато людей въ Ужгородѣ, Верецькихъ, Тельчеку и Капі потопилось. Новобудована зелѣзница Пряшѣвъ-Бардѣвъ майже цѣлковито знищена. Шкоду ей обчисляють на 500.000 зр. Населенье многихъ сѣлъ стратило майже все майно.

Намѣстництво львôвске выслало для навѣщеныхъ повенею въ повѣтѣ турчаньскôмъ 150 зр., а въ перемыскôмъ 100 зр.!

Актъ обжалованя міністрôвъ.

Комісія, выбрана сербскою скупштиною, для розслѣду обжалованя внесеного противъ міністрôвъ бувшого кабінету ліберального, вже выготовила свое справозданье. Оно такого змѣсту:

До національноі скупштины!

Комісія слѣдча, выбрана скупштиною для справы обжалованя кабінету Авакумовича, покôнчила поручену ей роботу и предкладає отсе справозданье:

Комісія точно перестудіовала внесенье на

---

8)

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр)

(*Дальше.*)

Де Фонтружь постановивъ собѣ не вязати ся въ часѣ сеи візиты, однакъ се коштувало єго досыть напруги, щобы того не робити. Вôнъ хотѣвъ, побачившись зъ-першу зъ нею, роздумати розумно и пересвѣдчити ся цѣлковито, чи принесе она єму щастье? Не хотѣвъ кидати ся стрôмголовъ у пропасть. Однакъ коли ѣхавъ помалу до дому, вôнъ рѣшивъ ся, бо зналъ теперь, що вôнъ єи любивъ и що не буде нѣколи щасливымъ, доки не згодить ся стати єго жѣнкою. Єго родинѣ могло бы тое не подобати ся, що вôнъ оженить ся зъ Англійкою, и всѣ єго приятелѣ, що интересували ся єго будучностію, могли бы обидитись тымъ, що вôнъ не радивъ ся зъ ними; однакъ се було єму байдужнымъ, що они скажуть або подумають собѣ. Єго мати повитає радо въ своѣмъ часѣ єго молоду жѣнку, а коли єи пôзнає добре, певно похвалить єго выбôръ.

На другій вечѣрь все рѣшило ся. Коли бувъ зъ Клярою на самотѣ въ бібліотецѣ, выявивъ ей, що єи любить и запытавъ, чи она певна, що може на стôлько интересувати ся нимъ, щобы остати єго жѣнкою. То пытанье ледви було потрѣбне: поглядъ очей Кляры сказавъ єму, що не потребує бояти ся єи вôдповѣди; а коли вôнъ обôймивъ єи, скоро она вышептала свое несмѣле „йесъ“, тогдѣ чувъ ся найщасливѣйшимъ чоловѣкомъ на земли.

Слѣдуючого дня вôнъ написавъ такій листъ до єи батька:

„Дорогій и Всечестный Отче!

„Не знаю, якій звычай въ Англіи въ справахъ серця, бо въ моѣмъ краю передвступнї переговоры супружескои звязи ведуть родичѣ молодыхъ. А що я не маю нѣкого тутъ, хто вѣвъ бы справу за мене, проте маю честь симъ формально освѣдчити ся о руку вашои краснои доньки. Я чувствовавъ все для неи глубокій подивъ и поважанье. Сегодня чую, що житье безъ неи було бы порожнею. А коли стану при єи боцѣ, смѣю сподѣвати ся, що и она не буде зовсѣмъ байдужна для мене.

„Старинный титулъ якій ношу и значный маєтокъ, котрый посѣдаю, може поручить мою кандидатуру до вашого ласкавого увзглядненя.

„Приймѣтъ дорогій и Всечестный Отче запевненье моихъ щирыхъ чувствъ.

Де Фонтружь“.

Вôнъ бувъ дуже гордый за-для того листу, коли прочитавъ єго два чи три разы. А вôдôславши єго другого дня рано осôбнымъ пôсланцемъ на кони, подыбавъ леді Даррель и оповѣвъ ей, що зробивъ.

Леді Даррель утѣшилась такимъ закôнченьемъ любовноі справы, о котру она зъ початку була трохи неспокôйна, и замѣтила, що она певна, вôнъ буде дуже добрымъ чоловѣкомъ панны Стантонъ.

— Вы не такъ дуже молодї — сказала она, — вы видѣли досыть свѣта, и я думаю, що вы зробили дуже мудрый выбôръ. Кляра не знає абсолютно свѣта, се мусите памятати, и се буде вашою повинностію хоронити єи, щобы не бачила ино добру єго сторону. — А потôмъ додала: — Вы здає ся будете жити у Франціи, въ Фонтружь?

— Я буду жити тамъ, де ей найлѣпше подобає ся — вôдповѣвъ вôнъ; — однакъ, розумѣє ся, мы мусимо перебути тамъ якусь часть року.

— А що скаже панѣ маркіза? — пытала леді Даррель. — Чи вы говорили ей о паннѣ Стантонъ?

— Я ще не згадувавъ ей имени Кляры до теперь — сказавъ вôнъ. — Однакъ она скоро научить ся любити єи такъ само, якъ я. Я хотѣвъ бы, щобы вѣнчанье вôдбуло ся якъ найскорше, щобы я мôгъ представити жѣнку матери заки она выѣде до Никеи (Нісъ).

— А Вы певнї, що Кляра згодить ся? — запытала леді Даррель.

— Я говоривъ зъ нею вчера вечеръ, — вôдповѣвъ вôнъ.

Тожь треба було ждати лише на вôдповѣдь о. Стантона; а коли вôдповѣдь буде прихильною, якъ впрочôмъ можна було сподѣвати ся, тогдѣ вôнъ пôйде заразъ до капеляніи и зачне тотї щасливї днѣ залицяня, котрі мають бути найщаслившими въ житю Кляры.

VIII.

Супружество и медовый мѣсяць.

Вôдповѣдь прийшла въ своѣмъ часѣ и була очевидно вдоволяюча.

„Вашъ листъ не зробивъ для мене неспôдѣванки“, — писавъ капелянъ. — „Я вже трохи догадувавъ ся, що щось подôбного наступить. — Кляра заявила менѣ, що любить васъ и що нѣчо не зробить єи щасливѣйшою надъ се, коли буде вашою жѣнкою. Она дуже молода — майже дитина; и коли бы я йшовъ за моими власными чувствами, я волѣвъ бы, щобы она пôдождала ще кôлька лѣтъ, закимъ зробить такъ важный крокъ въ житю. Однакожь я не можу зважати на власнї чувства. Кляра була все доброю донькою для мене; и хотяй єи неприсутнôсть забере бôльшу часть веселости мого житя, я чувствую, що не маю права ставати на дорозѣ до єи щастя. Приходѣть до насъ, коли вамъ подобає ся, дорогій пане маркізе, — поговоримо обширнѣйше о сѣмъ предметѣ“.

Де Фонтружь показавъ сей листъ леді Даррель и она згодила ся зъ нимъ, що нѣчо инше не могло такъ гарно скласти ся. Розумѣє ся, о. Стантонови буде прикро розстати ся зъ нею и вôнъ мôгъ бы обставати за довгими заручинами, однакъ они всѣ будуть робити що зможуть, щобы приспѣшити вѣнчанье, а то тымъ бôльше, що леді Даррель сама не була за заручинами на довго. Въ тôмъ взглядѣ замыслы леді Даррель сповнили ся. Отець Стантонъ зъ початку говоривъ о довгôмъ зарученю — о зарученю на рôкъ — однакожь нѣхто того не хотѣвъ слухати. На що-жь було ждати? Кляра мала вôсѣмнацять лѣтъ, а богато дѣвчатъ вôддавало ся далеко скорше. Она може приѣхати и забавити у батька, коли вôнъ того забажає. Взагалѣ робили всьо, щобы пересвѣдчити о. Стантона, що єго постанова недобра. Вкôнци вôнъ уступивъ и згодивъ ся на тое, що молодї мають повѣнчати ся за два мѣсяцѣ. Де Фонтружь поѣхавъ до Парижа, щобы видѣти ся зъ своимъ адвокатомъ и упорядкувати интересы; а коли повернувъ, по кôлькохъ тыжднихъ милого залицяня, наступило вѣнчанье.

Весѣлье було цѣлкомъ тихе; маркізъ носивъ жалобу по близькôмъ свояку и просивъ щобы не справляти гучного весѣля. Лише Даррелѣ и кôлькохъ цѣлкомъ близькихъ приятелѣвъ Стантонôвъ одержали запрошенье до дому, а при тôмъ, розумѣє ся, цѣле село выступило громадно и складало свои желаня молодôй. Селянамъ не подобало ся тое, що ихъ улюблена панна вôддає ся за чужинця; декотрї старї приятелѣ Кляры говорили ей ясно о тôмъ, однакъ Кляра тôлько смѣяла ся зъ ихъ несвѣдомости, а коли она взяла зъ собою свого судженого, щобы вôдвѣдати декотрї свои фаворитки, они помалу освоили ся зъ тымъ и хочь неохотно, признали, що вôнъ „дуже кречный“ и справдѣ „сильно красный“. Молодї урадили перебути медовый мѣсяць на островѣ Уайтъ, улюбленôмъ мѣсци новоженцѣвъ, потôмъ поѣхати до Парижа на кôлька недѣль, вернути звôдси до Англіи и замешкати на селѣ кôлька мѣсяцѣвъ.

(*Дальше буде*).

обжалованье, поставлене 26 послами. У внесеню слѣдно добре порозумѣнье постановъ законôвъ конституційныхъ та бажанье и необходиму конечнôсть, щобы на будуче дѣяльнôсть тыхъ мужéвъ, котрымъ поручено керму краю, удержати въ границяхъ конституціоналізму и законности; бо вже и въ скупштинѣ пôдчасъ дíскусіи надъ внесеньемъ высказано поглядъ, що се одинока дорога, щобы покôнчити зъ політичными заколотами, такъ шкôдными для розвитку и поступу нашои вôтчины.

Хочь нова конституція, яку сербскій народъ добувъ собѣ такъ великими жертвами, точно означае права и обовязки короны и скупштины, а спеціяльными законами, выготовлеными на основѣ тои конституціи, установлено кругъ дѣланя кождои державнои и автономічнои институціи — то міністерство Йована Авакумовича, щобы задержати управу, потоптало многи постановы конституціи и законôвъ, въ способôъ, противный всякому парляментарному порядкови.

Розглянувши внесенье на обжалованье и наведенй даты, мы пересвѣдчились, що именно міністеръ справъ внутрѣшныхъ и єму пôдчиненй орґаны поважились не пошанувати найсвятѣйшй права сербскихъ горожанъ: навѣть особисту свободу и безпечнôсть майна. Бо яка то особиста безпечнôсть могла бути тамъ, де орґанъ власти, шефъ дістрікту, повѣдомляе міністра справъ внутрѣшныхъ, що вôнъ зруйнуе громаду Горѣшнй Милановачѣ, всѣхъ членôвъ комісіи выборчои вкине до вязницѣ, бо лишь безпощадною загладою можна щось зробити а инакше нѣ. Иншій шефъ дістрікту говорить въ своѣмъ справозданю, котре предложивъ міністрови справъ внутрѣшныхъ яко комісарь правительственный, що бôльша частина краю єсть противдинастична и згадуе зъ тріюмфомъ, що велѣвъ войску порубати безоружныхъ горожанъ Ґорачицы.

Комісія слѣдча засягала вѣдомости про многй такй брутальнй справозданя, а дотычнй особы признали, що се робили. Орґаны поліційнй не поважили бы ся були нарушати конституцію и законъ, єсли бы були не найшли охороны и заохоты въ системѣ правительственнôй кабінету Авакумовича, котра не карала противзаконныхъ вчинкôвъ, лишь ихъ нагороджувала.

Перейшовши на поодинокй точки або жалованя, уважае справозданье комісійне ихъ за умотивованй и скрѣпляе ихъ ще новымъ матеріяломъ. При третôй точцѣ обжалованя де говорить ся про продовженье договору торговельного зъ Австро-Угорщиною, добачае справозданье розмысне нарушенье конституціи и поручае, щобы на основѣ долученыхъ датъ зажадати вôдшкодованя вôдъ обжалованыхъ.

При четвертôй точцѣ, яка вôдносить ся до противзаконностей доконаныхъ при выборахъ, долучено много розпоряджень и справоздань, обтяжуючихъ бувшого міністра справъ внутрѣшныхъ, Рібараца.

Сема точка обжалуе міністерство, що оно заперло телеґрафы для публичнои службы, та констатуе мѣжь иншимъ, що зô стаціи телеґрафічнои въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ выслано урядово брехливу вѣсть на провінцію, мовь бы Кара Джорджевичь прибувъ до Сербіи, а проводирѣ радикальнои партіи були увязненй.

Въ осьмôй и девятôй точцѣ обжалуеться міністра справъ внутрѣшныхъ и міністра вôйны за насильство и проливъ крови въ наслѣдокъ интерениіи войска; заразомъ доказуе ся зôзнанями офіцирôвъ, що народъ нѣгде не заколотивъ порядку та що войско слухало приказу органôвъ поліційныхъ.

При десятôй точцѣ выказуе комісія, що всѣ міністры, зъ выимкою ґенерала Боґичевича, були послами и брали участь зъ 64 послами въ уконституованю неповного парляменту, хочь конституція приписуе число 69 послôвъ. Кабінетъ, хочь знавъ, що нарушуе конституцію, повѣдомивъ регентію, що скупштина уконституувала ся та контрасиґнувавъ указъ отвореня. Длятого обжалованье треба внести противъ цѣлого міністерства.

Комісія радить не застановляти обжалованя противъ нѣодного міністра; вôдтакъ поручае скупштинѣ обжалувати передъ звычайнымъ трибуналомъ совѣтника Живана Живановича, котрый яко презесъ выборôвъ въ Княжевачу пофальшувавъ результатъ выборôвъ, оголосивши власновôльно посломъ кандидата, що дôставъ значну меншôсть; опôсля обжалувати 30 префектôвъ повѣтовыхъ и 300 презесôвъ выборчихъ, именованыхъ незаконно властями політичными, що пофальшували результатъ выборôвъ.

Вкôнци ще и за-для того радить комісія обжалувати та засудити бувшихъ міністрôвъ, що, єсли бы ихъ минула заслужена кара, можливй були бы новй заколоты, котрй втягнули бы корону до борбы розпаленыхъ партійною пристрастію осôбъ, а въ такôй борбѣ вже одинъ король сербскій упавъ жертвою, абдикуючи въ повнôй силѣ свого вѣку.

Пора, покласти границю легкодушнôй грѣ зъ законами конституційными. Пора, дати вôдстрашаючій примѣръ засудженьемъ обжалованыхъ міністрôвъ, щобы нѣколи нѣкому въ Сербіи не захотѣло ся нарушати конституцію и законы. Лишь въ сей спосôбъ може много перетерпѣвшій край поступати певнымъ крокомъ на дорозѣ такъ дуже бажаного розвитку

Апатія, зъ якою духовеньство наше вôдносить ся до долѣ нещасливыхъ своихъ вдôвъ и сирôтъ, выступила тутъ въ повнôй наготѣ. Доси було оно, духовеньство, бѣдаками, котрй яко-тако давали собѣ раду зъ вдовицями, заномагаючи ихъ пôсля можности зô складокъ-датокôвъ щорôчныхъ якй кождый священикъ обовязаный бувъ уплачувати пôсля 3% провізіи вôдъ побиранои конґруы, — теперь оно стало жебраками, котрй мусять молити найвысшу инстанцію — выдѣлъ товариства — о „вселаскавѣйше надѣлити“ запомогою яку-небудь вдовицю.

Причину до того давъ п. Корытовскій, котрый, уважаючи фондъ вдовичій за товариство асекураційно-рентійне, зволивъ вселаскавѣйшимъ розпорядженьемъ обдарувати фондъ своимъ взглядомъ въ видѣ 600 зр. рôчного податку, и то на кôлька лѣтъ pro praeterito а на вѣки вѣчнй pro futuro.

Розумѣе ся, що комісія управляюча фондомъ не заспала сен справы и выстарала ся у дотычныхъ властей бодай стôлько, що податокъ за часъ минувшій даровано, но щобы узыскати се й на будучнôсть, пораджено комісіи управляючôй, щобы товариство змѣнило статутъ въ тôмъ напрямѣ, що оно маe цѣль чисто добродѣйну, зъ намѣреньемъ надѣлювати запомогою крайно убогй а строго моральнй вдовы и сироты по священикахъ. Въ цѣли переведеня тои рѣчи скликано чимъ скорше загальнй зборы вôдпоручникôвъ, назначуючи терминъ выборôвъ такъ короткій, що вôдпоручники не мали й часу порозумѣти ся зô своими выборцями въ тôй справѣ, а впрочôмъ хочь бы й був часъ, то зъ оповѣщеня скликуючого зборы, не можна було прийти до свѣдомости: о що головно ходить и якй суть причины до змѣны статута, анѣ не сказано въ тôмъ-же оповѣщеню, въ якôмъ напрямѣ статутъ сей маe бути змѣненый. Инакше, здаeсь, були бы выпали нарады на зборахъ и, розумѣе ся, зъ иншимъ результатомъ.

Зъ причины такого скликаня вôдноручники майже одноголосно приняли змѣну статута, а въ наслѣдокъ того духовеньство, — можна се смѣло сказати, — позбуло ся всякихъ правъ до фонда, позаякъ вôдъ теперь кождая вдовиця, повдовѣвши, мусить предложити свѣдоцтво моральности и крайного убожества, щобы дôстати тую и такъ милосердье збуджуючу запомогу.

Зъ того выходить, що кождый священикъ, котрый своeю ощадностю, запопадливостю и збѣгомъ обставинъ прийшовъ до якого-небудь маeтку обезпечаючого незавидну долю вдовицѣ, може надѣяти ся, що его вдовиця за 500 зр., котрй майже кождый пер сѣчно до фонду складае, може не одержати и шага зъ того, єсли дотычнымъ особамъ не хоче ся выдати свѣдоцтва якого-небудь, або єсли комісія управляюча, маюча таку власть, не схоче прошеня увзгляднити.

Взагалѣ подôбнй нарады вôдноручникôвъ тримають ся въ досыть великôй тайнѣ такъ що не можемо сказати, чи вôдпоручники заусловили собѣ бодай вôдкликъ вôдъ рѣшеня комісіи управляючои до загального збору въ случаю вôдмовы запомоги якôй вдовици. Не ходить о то, якій ужитокъ зробить зъ тои ухвалы нинѣшна комісія управляюча, котрои складъ есть и симпатичный и въ тôмъ дѣлѣ ревный, анѣ не ходить о нинѣшного Вирeосв. митрополита, на котрого справедливôсть и опѣку цѣлый загалъ духовеньства глядить зъ довѣрьемъ [exceptis excipiendis], але tempora mutantur et nos mutamur in illis. Подумаймо: що то за оружье дало духовеньство въ руки комісіи управляючои! яку велику власть рядити фондами такъ тяжкою борбою ледво уратоваными, а ще тяжшимъ заходомъ зôбраными! Чи не понизилось духовеньство, выдѣличуючи ся добровôльно зô всякого вплыву на тй фонды? Припустѣмъ, що на престолѣ митрополичôмъ засядуть колись люде, котрй на прикладъ будуть такъ дбати о вдовы и сироты по священикахъ, якъ колись дбали про добра, що становили удержанье самого архіерея и цѣлого руского духовеньства, — що буде тогды зъ фондомъ? Рôвнодушный на тй рѣчи архіерей покличе на предсѣдателя товарыства фонда такого самого чоловѣка, а той може собѣ робити тогды, що єму лишь подобае ся, бо хочь бы и полишено вôдкликъ вôдъ его рѣшеня до загальныхъ зборôвъ, то тй зборы можуть бути скликанй разъ на цѣле столѣтье...

Зъ огляду на то сегорôчнй нарады выпали досыть нещасливо, а ще гôрше, коли поглянемо на ухвалы зъ минувшого року, де принято засаду: змѣнити статутъ основно, змѣняючи все, що не годить ся зъ нинѣшными услôвями и зъ духомъ конституціи, якимъ суспôльнôсть, а хочь бы ино саме духовеньство вже пересякло.

Вôдкрытье каналу пôйшло зъ небувалою величавостю. Ґазеты усего свѣта, якъ звычайно ґазеты, порозписували — звѣстнй фразы про поступъ, цивілізацію и т. д. Акціонеры французкй, котрыхъ акціи вôдъ разу пôдскочили въ троe та четверо номінальнои вартости, славословили патріотичный учинокъ Лeссепса и охрестили его именемъ „le grand Français“. Євгенія та Измаилъ — Измаилъ та Євгенія — сй имена були въ 1869 роцѣ на языцѣ усего свѣта. Измаилъ давъ Євгенiи въ гостинець величаву палату въ Каирѣ умысне збудовану для неи и умебльовану достоту на Версальскій ладъ, — бувъ навѣть такъ чемный, що дарувавъ ѣй той дорогій кусокъ землѣ, про котрый леґенда християньска розказуе, що тамъ вôдъ тымъ самымъ деревомъ спочивала Матѣрь Божа пôдчасъ своeи утечи до Єгипту. Судѣницѣ лихй почали судити, гуторити... Тôлько-жь чого не мелють лихй языки? Бабскй сплетнѣ!

„За тыми и инчими великими персонами, за тыми та й инчими великими та малыми справами, якими т. зв. свѣтъ интересувавъ ся, той чоловѣкъ, що давъ починъ до усего великого дѣла, Фердинандъ Лeссепсъ, зôйшовъ на друге мѣсце, якъ бы у тѣнь вôдъ усѣхъ тыхъ золотыхъ уніформôвъ, пышныхъ балѣвъ та забавъ.

Єму и було нѣкoли! Вôнъ задумавъ уже инакше дѣло. Въ его фантазіи переплывали вже кораблѣ черезъ каналъ Панамскій. Ся гадка займала его Въ сей самъ часъ живъ на еміґраціи мадярскій революційный ґенералъ Тіръ [Türr] и задумавъ, коли вже сй прорѣзы пôйшли въ моду, и собѣ прорѣзати каналъ. Чому-жь бы не коринтскій? — „Можна“ — сказавъ Лeссепсъ и давъ до помочи своихъ инжінерôвъ. Концесія дôсталась легко, грошѣ сплыли ще легче. Якъ же не плысти грошамъ, коли акціи суезкй такъ прегарно оплатили ся? И отъ дня 18 цвѣтня 1882 року выкинено першу скибу изъ тѣснины Пельопонескои.

Въ роцѣ 600 передъ Христомъ пробовавъ у-перше коринтскій тиранъ Періандеръ зробити перекôпъ. Въ-друге пôднявъ ту саму гадку тиранъ Дмитро Поліоркетесъ въ роцѣ 300 передъ Христомъ. Та его инжінeры вôдвели его вôдъ тои гадки, доказавши, що поверхня моря въ заливѣ коринтскôмъ стоить далеко высша, якъ по другôмъ боцѣ, отже черезъ перекопанье грозить усѣмъ оселямъ на всхôднôмъ березѣ величезный потопъ. Розумѣе ся, що се все байка. Але дивно, що ся байка, повторялась при перерѣзѣ Суезу, та й ще разъ навѣть при Панамѣ. Видко ся, що старый жидъ Бенъ Акіба маe и буде мати вѣчно рацію. Свѣтъ иде коловоротомъ. Тй самй блуды, тй самй порывы въ давнину та й теперь!

За римскои имперіи старавъ ся о перекôпъ Цезаръ вôдтакъ Августъ, Калiґуля. Неронъ серіозно взявъ ся за справу. Слѣды его роботы видно теперь. Умеръ Неронъ 68 року по Христѣ та зъ нимъ загибла й гадка про перерѣзъ.

Почали ся вôйны, боротьбы, вандрôвки народôвъ. На землю давныхъ Єллинôвъ кидались загоны усѣхъ рôзнородныхъ племенъ, що пхались наваломъ изъ сходу на захôдъ. Хто знае имъ имена? Теперь ще пôдъ самыми Атинами живуть оселями Альбанцѣ, а Куцо-Волхи заходять съ своeю худобою ажь до Пельопонезу. Въ заливѣ Егіны живуть на острôвцяхъ останки племени, що ще теперь мѣжь собою говорить по славяньски... Але Нео-Єллины бьють ся въ груди и божають ся всякому, хто лише слухати хоче, що они правдивй и чистй потомки лицарéвъ Гомера. Нехай имъ! Але що правда, то правда: Новымъ Грекамъ удалось по старымъ узорамъ сотворити ново-грецкій языкъ, дуже подôбный до старого, и они силують ся нимъ писати свою літературу и всѣ учать ся его въ школахъ не лекше якъ французского або англійского. Народъ, отъ таки въ самыхъ Атинахъ, его не розумѣе. Навѣть сурдутовцѣ [сказавши по галицки: інтеліґенція] говорить мѣжь собою рôзными нарѣчями, цѣлкомъ не подôбными до літературного языка. Однако мене впевняли, що сей літературный языкъ ширить ся дуже, а головно черезъ уряды, школы и вôйско. Можливо! Нехай и такъ буде, що всѣ Греки, за якійсь часъ будуть балакати по ново старо-грецки. Та що зъ того? Теперѣшного ихъ національного характеру се не змѣнить. Самъ Байронъ, одинъ зъ найзавзятѣйшихъ фільєллинôвъ сего столѣтя, каявъ ся свого фільєллинського грѣха, коли пôзнавъ близше новыхъ Грекôвъ. „I was folly“, писавъ вôнъ.

Якъ мѣшанцѣ въ полудневôй Америцѣ, що лучать въ собѣ лишень самй лихй боки характеру своихъ рôзнобарвныхъ родичéвъ, остають усе балястомъ въ складѣ державнôмъ и досягають великого контінґенту до усякихъ криміналôвъ, арештôвъ и т. д., — такъ само и Греки получили въ своѣмъ характерѣ лишень самй гидкй стороны своихъ рôзнородныхъ предкôвъ. Греки — то морально пôдъупавша раса...

При перекопѣ каналу працювали Єгиптяне, Малоазійцѣ, Італіянцѣ. Французы — то бувъ spiritus movens. Греки заступали мѣсце нашихъ жидôвъ. Славяне, головно Чорногорцѣ, були повѣрниками инжинерôвъ, нѣбы наставниками надъ рôзновидными роботниками.

Одинадцять рокôвъ гребано та копано, поки прорѣзано тыхъ 6 кільометрôвъ землѣ. И тутъ було богато перешкодъ та клопотôвъ. Грошей не стало, товариство збанкрутовало, роботники стрейкували, и таке инче. Тіръ своeю енерґіею таки довершивъ дѣла. И за се єму належить ся честь.

Дня 6-го серпня проѣхавъ король Юрій на своѣмъ яхтѣ „Сфактерія“ черезъ каналъ и симъ вôддавъ его офіціяльно на ужитокъ свѣта. Ґенералъ Тіръ гостемъ у короля... Якй думки ворушать его серце? Вôнъ же бувъ при вôдкрытю канала Суезкого!

Євгенія, Измаилъ, выгнанй изъ своихъ краéвъ, скитають ся бездомнй.. Лeссепсъ збезчещеный, обкиданый болотомъ свого народу, котрого вôнъ хотѣвъ зробити богатымъ та могучимъ.. а самъ Суезкій каналъ, дѣло ума та капіталу французского, перешахрованый, за посередництвомъ Ротшільда въ руки Англіи....

Д-ръ Я. О—скій.

Прорѣзъ каналу коринтского.

Въ 1869 роцѣ зъѣхались царѣ та ихъ міністры до ново заложеного мѣста Портъ-Сайдъ. Фляґи усѣхъ державъ сего свѣта повѣвали на корабляхъ, що закинули котву въ сѣмъ портѣ.

Кедивъ Измаилъ принимавъ гостей. Балѣ, пиры, забавы.. Измаилъ, сей новомодный Фараонъ, що силою зôгнавъ тысячѣ робучихъ рукъ до розмѣтуваня пѣску Сагары, бувъ задоволеный. И вôнъ доконавъ дѣла, котре може поставитись на рôвни зъ пірамідами Хеопса! Правда, Лeссепсъ придумавъ дѣло, але вôнъ довершивъ его, зôгнавши по фараоньски до роботы своихъ пôддaныхъ — феллахôвъ.

И гарна цариця Євгенія була вдоволена. Справа рвала ся. Англичане рыли пôдъ бокомъ. Грошей не стало. Туй-туй неминучій крахъ. Євгенія умилосердилась надъ своимъ кузиномъ Лeссепсомъ. Кинулась сюды-туды, по жѣночому. Зъ ви ласкавои руки усе пôйшло гладко Англичане утихомирились. Покликъ до французского „патріотизму“ удавъ ся. Малй rentier-ы порозвязували свои вузлики и грошѣ найшли ся.

Слово про фондъ

вдôвъ и сирôтъ по гр.-кат. священикахъ Львôвскои архіепархіи.

[Статья надôслана зъ провінціи.]

I.

Сегорôчнй зборы вôдноручникôвъ фонда вдовичо-сиротиньского дають намъ нагоду до деякихъ примѣтокъ якъ зъ огляду на сегорôчнй ухвалы, такъ и на цѣлый статутъ сего товариства.

Судъ Украинця

о галицкихъ и буковиньскихъ москвофілахъ.

Пишучій до фейлєтона черновецкои „Буковины“ серію „Листôвъ зъ придніпрянскои Украины“ Украинець п. Вартовый — въ остатнôмъ листѣ высказавъ свôй судъ на галицкихъ и буковиньскихъ москвофілôвъ. Судъ п. Вартового, докладно обзнаного зô справами на всѣй етноґрафічнôй Руси, заелугуе на увагу, и длятого познакомляемо зъ нимъ такожь нашихъ читателéвъ. П. Вартовый каже:

„Мы нѣякъ не можемо згодити ся зъ тымъ, щобы ґрупу людей въ Галичинѣ та на Буковинѣ, котру звуть партіею москвофільскою, можна было звати партіею.

Коли въ Россіи московскй обставины культурнй затягають у себе всѣ интеліґентнй силы украиньскй, проймають до найдрôбнѣйшихъ дрôбниць житя интеліґентне, — то нема нѣчого дивного, що величезна бôльшôсть интеліґенціи тамъ москвофілы. Инакше и не могло бути, и остро обвиновачувати тыхъ людей, звати кождого на рôвно зрадникомъ не можна. Зрадникомъ, ренеґатомъ можна назвати таку людину, що бувши Украинцемъ пересвѣдченями своими, потôмъ перекинула ся въ московскій таборъ. Се справдѣ зрадникъ и ренеґатъ. Але коли людина родить ся въ сѣмьѣ, де говорять, якъ у нашихъ інтеліґентныхъ сѣмяхъ, по московскому, де дають московске выхованье, зъ вôдки посылають учити ся до московскои ґімназіи и до московского университету, — то видима рѣчь, що така людина зъ роду була „россіяниномъ“ и зôстаючись нимъ и потôмъ нѣякои зрады не чинить. Въ сѣмъ выпадку мы можемо тôлько повставати противъ загальныхъ причинъ, що довели нашу інтеліґенцію до такого становища, гудити взагалѣ всю украиньску інтеліґенцію и старати ся вернути ѣи на свôй національный шляхъ.

Зовсѣмъ инша рѣчь въ Австріи. Тамъ нема московскои культуры такои, щобъ затягала всѣхъ у себе Тамъ можна говорити про культуру польску, про нѣмецку, але не про московску. Окрôмъ того тамъ нема такъ, якъ у Россіи, забороны на украиньско-руске слово. Такимъ чиномъ австрійскй москвофіли можуть робити ся москвофілами тôлькы зъ власного бажаня, а зовсѣмъ не черезъ те, що ихъ стихійно затягають до москвофільства вôдповѣднй житьовй обставины, якъ въ Россіи. Якй-жь причины можуть попыхати москвофілôвъ до москвофільства?

Се може бути насамперед щире пересвѣдченье въ тôмъ, що прихильнôсть до Москвы есть рѣчь едина спасенна украиньско-рускому народови въ Австріи. Прикладôвъ такого щирого пересвѣдченя богато знайдемо въ исторіи: и Богданъ Хмельницкій, и Демко Многогрѣшный, и Семенъ Палѣй, и богато иншихъ дрôбнѣйшихъ дѣячéвъ украиньско-рускихъ те-жь мали таке пересвѣдченье. Але-жь они, вкупѣ зъ тымъ, пересвѣдченй були такожь и въ тôмъ, що Москва не повинна торкати ся до украиньско рускои автономіи, и такими чи иншими способами выявляли се своe пересвѣдченье. Вѣдомо, якъ дивила ся на се Москва: она насъ не насмѣлила ся доторкнутись до Богдана Хмельницкого, але вѣрный Москвѣ Демко Многогрѣшный зазнавъ на тортурахъ московского батога заробивъ присуду на смерть и потôмъ, яко помилуваня, сибѣрскихъ снѣгôвъ. Туды-жь пôйшовъ и другій прихильникъ московскій — Самойловичь. Не минувъ Сибѣру и Семенъ Палѣй, умеръ у тюрмѣ Павло Полуботокъ — все люде, прихильнй до Москвы, але й до украиньско-рускои автономіи. Та й не самй они, а й богато иншихъ за те-жь перейшли черезъ моско скй „застѣнки“ пôдъ катову сокиру або въ сибѣрскй пустинѣ. Москвѣ не треба було автономістôвъ, — она залюбки помагала и потурала тôлько Брюховецкимъ та Федорамъ Лѣсовскимъ, и могла зносити — та й то, звѣстно, тôлько деякій часъ — Скоропадскихъ.

Не вважаючи одначе на такій нещасливый конець колишныхъ прихильникôвъ до Москвы и до украиньско-рускои автономіи за однымъ заходомъ, сй прихильники истнують и теперь. Досыть назвати такй вѣдомй имена, якъ Микола Костомарôвъ або Михайло Драгоманôвъ Правда, и имъ не дуже щастить зъ сегочасною Москвою, ну, та то вже инша рѣчь. А мы хочемо тôлько сказати, що можна мати москвоприхильнй тенденціи и зôставати ся на украиньско-рускôмъ грунтѣ, не зрѣкати ся своeи народности и працювати ѣй на користь та на добро... И якъ бы москвофілы австрійскй були такими москвофілами, то на нихъ можна було бы дивити ся зъ повагою и уважати ихъ за партію.

Мы могли бъ серіозно и зъ повагою дивити ся на австрійскихъ москвофілôвъ и тогдѣ, коли-бъ они, хочь-бы й працювали въ своихъ выданяхъ по московскому, але жь признавали права украиньско руского народу, хочь бы навѣть признавали право жити на свѣтѣ украиньско-рускôй народнôй літературѣ, якъ то роблять майже всѣ россійскй москвофілы Мы тогдѣ-бъ могли й бачити въ галицкихъ москвофілахъ щиропересвѣдченыхъ людей, що рахують ся зъ фактами и зъ правдою, про яку выразно нагадують тй факты. Чи такъ же оно есть?

Нѣ! Було колись де-що пôдхоже до сего. Такій бувъ на пр. Наумовичь першу половину своeи дѣяльности. Але теперь уже не такъ. Правда, словами москвофілы наче-бъ то не вороги навѣть „мало-рускимъ книжкамъ“ и навѣть у своѣму „Галичанинѣ“ згадають частенько Шевченка. Але се маска. Маскуючись такъ,

они роблять справдѣ якъ найгôршій вороги всьому украиньско-рускому: выгадують у своихъ выданяхъ якъ на украиньско-рускихъ дѣячѣвъ та на ихъ институціи неможливѣ брехнѣ, выганяють зовсѣмъ украинську мову зъ своихъ товариствъ, шанують єдино московскихъ письменникôвъ, а украинськихъ не читають и неофітамъ своимъ, молодежи — навѣть забороняють читати ихъ... Те остатне, що они у краинськй книжки навѣть забороняють своимъ пôдручнымъ читати, найлѣпше характеризуе ихъ вôдносины, до всього украиньско-рускаго. Нѣ, москвофілы австрійскй є найлютѣйшй вороги всьому украиньско-рускому и зъ сего погляду повднання промѣжь нами и ними не може бути нѣякого: мы зъ ними вороги есть и будемо. Усякй компромісы тôлько затягають справу. Не до компромісôвъ мусимо вставати, а дбати про те, щобъ москвофілы врештѣ зникли зъ нашого грунту, — такъ само, якъ дбають они про се щодо насъ, — але не мы, а они загинуть — тымъ они такъ й охочй до компромісôвъ: они бо чують, що кождый компромісъ зъ нами додае имъ на кôльки часу ихъ хирявого житя.

Але жь можуть бути вороги, що ихъ можна и треба уважати за честныхъ ворогôвъ и за честну партію. Чи такъ зъ мосвофілами?

„Скажи менѣ, зъ кимъ ты товаришуешь, то я тобѣ скажу, хто ты“ Се старе слово вельми правдиве. Зъ кимъ же товаришують москвофілы? П. Купчанко у своѣй часописи друкуе портреты Побѣдоносцевыхъ, „Славянское благотворительное общество“ дае грошѣ на москвофільскй выданя вкупѣ зъ россійскимъ губернаторомъ Петровымъ, найреакційнѣйшй орґаны московскй обороняють москвофілôвъ. Чи се справдѣ честно єднати ся зъ тыми, хто гнобить, зъ тыми людьми, що противъ нихъ [якъ отъ противъ Побѣдоносцева] протестуе теперь уся честна й путяща россійска интеліґенція? Єднанье зъ гнобителями завсѣгды рекомендуе людину яко непевну що-до честности. И мы бачимо, що справдѣ галицкй та буковиньскй москвофілы уживають въ своѣй дѣяльности такихъ способôвъ, що ихъ честными назвати не можна. Они умысне нѣколи нѣ слова не кажуть про украинськй выдання въ Галичинѣ, а завсѣгды кажуть такй на пр фразы: „единственная на всю галицкую Русь литературная ґазета „Бесѣда“ и т. и. Коли-жь они й згадують яке украинське выданье чи институцію, то звычайно тôлько на те, щобъ звести на нихъ яку неправду. Такихъ выпадкôвъ було богато, и я нагадаю першій-лучшій: Товариство им. Шевченка стало науковымъ товариствомъ и выдало першій томъ своихъ науковыхъ „Записокъ“. „Галичанинъ“ написавъ, що товариство зробившись науковымъ, выявляе свою дѣяльность тôлько тымъ, що выдае насквілѣ на нелюбыхъ ему дѣячѣвъ та що єдинымъ „науковымъ“ его выданьемъ була брошурка Александрова „Пѣсня про всяку рыбу“. Сѣ вѣршѣ — додамо мы — друкували ся въ „Зорѣ“, и просто зроблено передрукъ. Сй вѣршѣ, правда досыть слабй, — зовсѣмъ не пасквіль, а просто наче-бъ то „епосъ по народнôй темѣ“, вѣршована казка на народню тему й годѣ. Сего не мôгъ не знати „Галичанинъ“, не мôгъ не знати й того, що томъ науковыхъ „Записокъ“ товариства продае ся въ книгарняхъ, а все-жь вôнъ написавъ те, що написавъ. И такй способы й заходы взагалѣ у австрійскихъ москвофілôвъ! Чи се честно?

Але якъ бы ще се тôлько! Мы знаємо бôльше! Мы знаємо, якъ москвофілы посылали до россійскои цензуры доносы на „Зорю“ за тй повѣсти зъ Украины россійскои якй въ тôй часописи друкують ся! Пôсля сего чи можна казати, що москвофілы австрійскй честнй ворогы? Пôсля сего чи можна казати, що се партія? Нѣ, они колись були партіею, а теперь тôлько ренеґаты. Имъ платять и они за тй грошѣ и на тй грошѣ выдають свои выданя. И они тымъ цинічнѣйше ґвалтують, що почувають свою незалежность вôдъ тои громады, середъ котрои зросли й живуть: они опираються на силу изъ внѣ.

Але було бы помылкою сказати, що москвофілы зовсѣмъ вôдорванй вôдъ того грунту, зъ якого выросли. Нѣ, они мають въ ньому пôдставы до житя, але мають ихъ тымъ, що дуже легко имъ дурити и сѣльскій народъ и навѣть интеліґенцію.

И галицкому и буковиньскому хлѣборобови живе ся дуже погано. Такъ важко й такъ погано, що вôнъ навѣть свою рôдну землю покидае и ѣде въ далеку Америку шукати собѣ шматка хлѣба. И ось сему народови москвофілы починають торочити, що то все тому, що вôнъ въ Австріи... а якъ бы вôнъ бувъ пôдъ царскою рукою, такъ раювавъ бы. Бо въ Россіи бачите, рай. „Въ Россіи — казавъ колись народови неббщикъ Наумовичь, — и паны, и селяне, и салдаты живуть якъ браты“, московску мужичу хату описуе вôнъ такъ, мовь-бы она була красча вôдъ будынкôвъ у англійскихъ фермерôвъ або у норвежскихъ селянъ-власникôвъ: „Отъ якбысьте заѣхали въ Россію, — такъ писало ся въ „Науцѣ“, — и якбысьте пустили ся въ край глубше, то чѣмъ близше до Москвы, тѣмъ богатшій народъ и села дуже краснй и богатй. Хаты великй, выгôднй, а що деревянй, то теплй, бо тамъ красный край и лѣса достаткомъ, и тамъ нема жидôвъ, а вся торговля, всѣ маєтки въ рукахъ народа. Въ хатахъ въ серединѣ тамъ такъ якъ у насъ въ паньскихъ покояхъ.“ Не соромлячись розповсюднювати такй выразнй неправды, москвофілы вповнили деяку частину зъ галицкого та зъ буковиньского народу, що тôлько тогдѣ вôнъ зазнае добра, коли прилучить ся до того московского раю. Такъ саме и зъ интеліґенціи декого вповнили они, що всѣ кривды, якй терпить та интеліґенція вôдъ Ляхôвъ та вôдъ Нѣмцѣвъ, — усѣ они никнуть пôдъ высокою царкою рукою. Себе-жь выставляли они агентами тои руки и доводили се: интеліґенцiи — тымъ, що мали субсидіи зъ Россіи, а мужикови — тымъ, що давали ему „медалики зъ Россіи“ та всякими иншими способами. [„Медалики зъ Россіи“ — то, якъ показало ся, були старй жетоны зъ выставы, здавсь вѣденьскои, роздаванй буковиньскимъ выборцямъ въ часѣ кандидованя Куичанка. — *Ред.*] Люде поняли имъ вѣры и ось черезъ що й доси у москвофілôвъ не проваливъ ся грунтъ пôдъ ногами. Вôнъ мусить провалити ся, скоро нарôдъ освѣтить ся такъ, що почне вôдрôзняти правду вôдъ неправды, але поки-що москвофілы держать ся и всѣми способами спиняють просвѣту народною мовою: освѣченый народъ та интеліґенція имъ не на руку.

Видимо, що́ треба робити, щобъ вôдняти силу у москвофілôвъ, що-бъ вырвати зъ нашого народного тѣла сю отрутну болячку. Освѣтивши народъ, треба довести до того, щобъ вôнъ упевнивъ ся, що надѣя на „высоку руку цѣлкомъ марна и що тôлько власнôй своѣй силѣ буде колись сей народъ дякувати за свôй добробутъ.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про речинець скликаня рады державнои пишуть зъ Вѣдня до пôвурядовои „Brünner Morgenpost“: „Рôзнй здогады, що кружили послѣдными часами про речинець скликаня парляментарнои кампаніи, потверджують ся въ поинформованыхъ кругахъ лише въ условнôй формѣ. Яко день речинця маe ся на примѣтѣ бôльше-менше день 10 жовтня, хочь остатне рѣшенье еще не запало. Президента міністрôвъ ґр. Таффого дожидають тутки на 17 с м., бо вôнъ маe брати участь въ торжествѣ уродинъ цѣсаря сего року такъ само, якъ и давнѣйше. Президентъ міністрôвъ задержить ся тутъ кôлька днѣвъ, отже и при тôй нагодѣ рѣшить ся дефінітивно речинець скликаня рады державнои.“

Мы вже вчера занотували, що офіціяльнй и декотрй неофіціяльнй дневники, якъ ось польскй, присвятили ґр. Таффому статьѣ зъ нагоды его пятнацятилѣтнои президентуры кабінету, въ котрыхъ славлять его політичну дѣяльнôсть. Зъ тои нагоды забрали такожь голосъ и орґаны лѣвицѣ и зновъ поновили свои бажаня утворити въ палатѣ послôвъ нѣмецко-польску бôльшôсть. На се появила ся въ офіціяльнôй Montagsrevue инспірована статья такого змѣсту: Президентъ міністрôвъ ґр. Таффе не утворивъ зелѣзного перстеня правицѣ Сей перстѣнь вытворивъ ся за-для парляментарнои потребы рôзныхъ фракцій колишнои правицѣ тогдѣ, коли лѣвиця станула супротивъ ґр. Таффого на строго опозиційнôмъ становищи. Основною думкою тыхъ всѣхъ фракцій колишнои правицѣ, була думка автономіи. Ся бôльшôсть не була зроблена, але вытворилась. И она выявляла богато добрыхъ сторôнъ, хочь ставала деколи невыгôдною для правительства тому, що бôльшôсть може сильно напирати и таки напирала доволѣ часто. Дальше каже офіціяльный дневникъ, Поляки не були бы зовсѣмъ приклоннй вôдлучитись вôдъ автономічныхъ и консервативныхъ сторонництвъ за-для лѣвицѣ. Тôлько гомоґенôвъ, кôлько було ихъ сполученыхъ въ давнѣйшôмъ зелѣзнôмъ перстени, не найдесь въ нѣмецко-польскôй бôльшости. Лѣвиця мусѣла бы позбутись богато зъ своѣи власнои програмы, зъ своѣго цѣлого політичного лиця, если хоче фактично увôйти въ аліянсъ зъ Поляками. Сего не можна домагати ся вôдъ лѣвицѣ и оборотно, не можна жадати уступства Полякôвъ зъ певныхъ индівідуальныхъ поглядôвъ въ користь лѣвицѣ. Отже теперь задачею лѣвицѣ, старати ся, притягнути до себе Полякôвъ и зъєднати ихъ, але стало напругій аліянсъ розбóе ся, независимо вôдъ обохъ сторонництвъ, о суперечность національныхъ и політичныхъ змагань. Сего не могла бы въ нѣчôмъ змѣнити інґеренція президента міністрôвъ. Если лѣвиця сама собою не въ силѣ утворити бôльшости, то и нѣхто на ѣи мѣсци, навѣть ґр Таффе не змôгъ бы того зробити. Оно очевидно мусить остати въ радѣ державнôй при сполученяхъ зъ случаю на случай, такъ, якъ було. Montagsrevue каже навпослѣдъ, що се не велике нещастье, коли въ австрійскôмъ парляментѣ нема сталои бôльшости.

—

Про россійско-нѣмецку мытову вôйну пише „Кіевлянинъ“ ось таке: Чи торговельный договôръ заключить ся зъ Нѣмеччиною, чи нѣ, нѣхто не зверне страты чверть ажь до половины чистого доходу, котра дôткнула россійске господарство за-для обниженя цѣны. Нашъ патріотизмъ зневолюе на ъ высказати, що обовязокъ домагае ся пôдприняти всѣ средства, щобы поправити тяжкій блудъ, котрый мы выкликали. Направити его цѣлковито не можна, тяжкй страты неминучй, однакъ, коли будемо упертй, вôдносины ще дужше погôршать ся Мы не можемо не сказати, що заведенье максімальнои тарифы и вызовъ до мытовои вôйны есть величезнымъ фінансовымъ блудомъ зъ нашои стороны. — Такожь и „Русскія Вѣдомости“ не вѣщують для Россіи доброго выслѣду зъ мытовои вôйны. Лише одинъ „Гражданинъ“ не хоче вѣрити въ нарѣканя другихъ ґазетъ и представляе собѣ цѣлу справу дуже оптимістично.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ сегорôчныхъ маневрôвъ галицкихъ** мѣститъ Kurjer Lwowski таку телеґраму зъ Вѣдня: „На вѣсть о величезныхъ повеняхъ въ Галичинѣ приказавъ цѣсарь вôдкликати цѣсарскй маневры, пôдъ Ярославомъ. Въ двôрскихъ кругахъ оповѣдають, що замѣсть на маневры, выбирае ся цѣсарь до Галичины до мѣцевостей навѣщеныхъ повенею, щобы лично пересвѣдчити ся о величезнôмъ нещастю. Въ тôй подорожи мають цѣсаря супроводжати крôмъ маршалка, намѣстника и міністра Залеского мѣжь иншими такожь кн. Юрій Чарторыйскій, кн. Ад. Сапѣга и презесъ кола польского п. Яворскій. Выжидають туть намѣстника ґр. Баденього, щобы здавъ справу про галицкй повени.“

— **П. Евгеній Гушалевичь**, якъ довѣдуемо ся, упрошеный дирекціею львôвского театру, рѣшивъ ся выступити одинъ разъ у Львовѣ на другій тыждень вô второкъ яко Турріду въ оперѣ Cavalleria rusticana.

— **Про холеру** въ Галичинѣ не ма дальшихъ вѣстей Особа, що онодгы занедужала у Львовѣ маe ся значно лѣпше и пôсля ореченя лѣкарѣвъ не есть недужа на холеру. — Зъ бруку надъ Литавою доносять до Localcorrespondenz, що одинъ воякъ стоячого тамъ полку пѣхоты занедужавъ середъ познакъ холеричныхъ. — Зъ причины холеры не покликано по вправъ резервістôвъ зъ повѣта надвôрняньского.

— **На шляху зелѣзничôмъ Хирôвъ-Загôрє** здержано рухъ поѣздôвъ товарныхъ. Поѣзды особовй курсують, однако подорожнй пересѣдають ся мѣжь стаціями Коростенкомъ и Устрѣками.

— **Маршалкомъ рады повѣтовои въ Ярославѣ** выбрано кн. Юрія Чарторыйского.

— **Записы до мужескои семинаріи въ Самборѣ** на курсъ приготовляючій та на I и II рôкъ вôдбудуть ся дня 29, 30 и 31 н. ст. серпня.

— **Загальнй зборы** читальнѣ въ Хотѣни въ Калущинѣ вôдбули ся дня 23 липня с. р. До читальнѣ належить 65 сталыхъ членôвъ. Зарядъ читальнѣ выбрано такъ: голова читальнѣ Гнатъ Киндюхъ, той самъ що бувъ торôкъ, заступникъ головы Гнатъ Зеленько, выдѣловй: Михайло Драґанъ и Дмитро Павлôвъ, Даміянъ Мельничукъ касіеръ, Иванъ Кущакъ бибіотекарь, Олекса Драґанъ секретарь Читальня въ Хотѣни розвиваeсь дуже хорошо, до заряду ввôйшли першй и найпоряднѣйшй ґазды села, що кождои недѣлѣ и свята дуже пильно сходять ся и поучують ся о многихъ пожиточныхъ рѣчахъ.

— **Лавничй книги въ Старôй соли.** Візитуючи судъ повѣтовый въ Старôй-соли найшовъ віцепрезидентъ высшого суду краевого д-ръ Тхуржницкій старй книги зъ XVII и XVIII столѣтя, котрй для судовыхъ цѣлей не представляють нѣякои вартости, однако яко историчній памятники суть дуже цѣнній. Д-ръ Тхужницкій вôднѣсъ ся до выдѣлу краевого зъ просьбою о высланье на мѣсце архивального урядника для оцѣнки тыхъ памятникôвъ. Результатъ рослѣдôвъ показавъ, що найшли ся три дуже важнй книги магдебургского судôвництва въ Старôй соли зъ 1667 и 1790 року обôймаючій дуже цѣнный матеріялъ для исторіи сего мѣсточка Подôбно важнй суть такожь инґросаційнй книги вôдъ 1792 до 1878 року. Въ тыхъ книгахъ находять ся рѣшеня мѣскихъ лавникôвъ, що вôдносять ся до церковного майна и богато вôдписôвъ старыхъ документôвъ, якъ пр. цеховыхъ привилегій зъ часôвъ Жигмонта III. Въ послѣднôмъ томѣ суть акты, що вôдносять ся до продажи камеральныхъ грунтôвъ въ користь мѣщанъ при закрытю старосôльскихъ салинъ зъ ситуаційными планами, описомъ салинарныхъ будынкôвъ и т. ин. Тй старинній памятники мають велику вагу для исторіи внутрѣшного житя сего колись колѣвского мѣста и длятого треба надѣяти ся, що они не пропадуть марно для науки та що й по иншихъ мѣсцяхъ Галичины розпôчнуть ся гляданя за такими памятниками.

— **Мѣжнародный зъѣздъ лѣкарѣвъ**, що мавъ вôдбути ся на другій мѣсяць въ Римѣ, вôдложеный зъ причины невôдрадныхъ санітарныхъ вôдносинъ на цвѣтень 1894 року При змѣнѣ речинця повставъ проектъ устроити рôвночасно мѣжнародну гіґієнічну выставу.

— **Обманьство зъ новыми грôшми** Въ Ярославѣ — якъ пише Glos Jarosl. — купили якйсь купцѣ худобы на торзѣ минувшои пятницѣ корову за 30 зр. и заплатили продаючôй селянцѣ 30 коронъ, толкуючи ѣй, що се новй ґульдены Такй обманьства мусять лучатись не лише въ одноѣ Ярославщинѣ.

— **Розбôйничій нападъ.** Въ Сѣнявѣ напали передъ кôлькома днями невыслѣджений злочинцѣ на тамошного рѣзника Д. Г. въ его склепѣ и такъ сильно его побили, що той-же зômлѣвъ. Вôдтакъ зрабували опришки склепъ, забираючи грошѣ и вудженину. Житю рѣзника грозить поважна небезпечность.

— **Жидôвскій фанатизмъ** Двацятьлѣтна дочка шинкарки, мешкаючои въ Чернôвцяхъ при ул. Мостовôй, Лея Срульовичь, залюбила ся въ аґентѣ торговельнôмъ зъ Румуніи, Павка, котрый въ справахъ торговельныхъ часто ѣздивъ до Черновець. Залюблений хотѣли побрати ся, однако мати и цѣла родина, самй темній хасиды, не хотѣли й чути про супруже Леѣ зъ христіяниномъ. Павка есть именно православного вѣроисповѣдання. Але любовь була сильнѣйша вôдъ забороны родины и Лея утѣкла зъ любовникомъ до Румуніи, перейшла на христіяньство и замешкала зъ чоловѣкомъ въ Баковѣ. Се дѣяло ся передъ трема мѣсяцями и выкликало мѣжь жидами велике розъярене. Родина присягла убити вôдступницю. Передъ десятьома днями вывезли дѣйстно невыслѣджений виновники молоду неофітку зъ Бакова — а дня 6 н. ст. серпня найдено ей тѣло въ рѣцѣ Быстрици. На тѣлѣ були численній тяжкй ушкодженя, котрй вказують, що нещастну жертву фанатизму насамперед убито, а вôдтакъ кинено до воды.

— **Пôдчасъ маневрôвъ въ Галичинѣ** будуть сего року робитись першій разъ пробы зъ зв. телеґрафічными патролями кавалеріи. Кождый полкъ кавалеріи маe телеґрафічну патролю, що складае ся зъ 4 ѣздцѣвъ, котрй мають робити службу телеґрафічну на двохъ стаціяхъ. Тй стаціи можуть бути або движими на коняхъ, заложений при помочи запасныхъ дротôвъ, або можна до того ужити кождои державнои ліниі телеґрафічнои, получивши зъ нею свои апараты. Телеґрафъ кавалеріи не лише може обôймити службу телеґрафічну на зелѣзницяхъ або стаціяхъ телеґрафічныхъ, але може при помочи власныхъ апаратôвъ лучитись зъ тыми стаціями, пôдслухати и „вôдвести“ ґальванічну кореспонденцію, вкôнци самостôйно телефономъ „фонічно“ телеґрафувати, такъ що стаціи телеґрафічній державнй не будуть о тôмъ знати. Тй патролѣ мають такожь мікрофоны до устнои кореспонденціи, котрй дають змогу порозумѣватись на вôддаль 50 кільометрôвъ.

— **Знущанье надъ вояками.** Міністеръ вôйны выдавъ розпорядженье до всѣхъ командантôвъ корпусôвъ, дивізій и бриґадъ, щобы о кождôмъ поодинокôмъ случаю знущаня надъ вояками просто доношено міністрови вôйны. Се розпорядженье мало бути выкликане — якъ каже будапештеньска ґазета, Neues Politisches Volksblatt, — такимъ фактомъ. Якійсь Еленберґеръ, живучій у Вѣдни, але приналежный до Угорщины, бувъ асентерованый до 8 полку пѣхоты гонведôвъ въ Люґошь и тамъ нôдпадавъ рôзнымъ брутальнымъ напастямъ зъ причины, що не змôгъ научити ся по мадярски. Фельдфебель казавъ ему вывертати „козла“ черезъ головы 4 людей, але вôнъ не умѣвъ сего зробити, розбивъ ся и потерпѣвъ тяжке ушкодженье тѣла. Еленберґеръ вкôнци дезертувавъ, однако голодъ пригнавъ его назадъ до касарнѣ. Знесиленого вôдставлено до шпиталю, де вôнъ померъ. Отець померщого приѣхавъ до Люґошь, але управа шпиталю не хотѣла ему удѣлити нѣякихъ информацій що-до причины смерти его сына.

— **Посвященье угольного каменя** пôдъ будынокъ дирекціи державныхъ зелѣзниць въ Станиславовѣ вôдбуло ся дня 8 н. ст. серпня. По богослуженю въ рускôй катедральнôй церкви, вôдправленôмъ Преосв. еп. Куиловскимъ, а въ костелѣ кс. Кершкою, вôдбувъ ся обрядъ торжественного посвященя угольного каменя въ присутности всѣхъ державныхъ и автономічныхъ властей.

— **Статистика анальфабетôвъ въ рôзныхъ краяхъ Европы** представляе ся въ процентахъ загальнои людности ось такъ: въ Саксоніи 0·2, въ Норвеґіи 0·3, въ Баваріи 0·4, въ Швеціи 0·4, въ Прусіи 0·6, въ Фінляндіи 1·9, въ Анґліи 9·0, у Франціи 9·5, въ Австріи 23·6, въ Италіи 42·0, въ Россіи 78·3, въ Сербіи 79·3, въ Румуніи 82 0, въ Болгаріи 85·0. [Въ Туреччинѣ нема выказу анальфабетôвъ.] Зô статистики выходить, що по-за Россіею стоять лише краe балканьскй, а цѣкава рѣчь, що Фінляндія числить менше анальфабетôвъ нѣжь Анґлія и Франція.

— **Величезный огонь.** Анґлійскй ґазеты доносять, що дня 8 н. ст. серпня згорѣло въ Санъ-Єнъ-Лее пôдъ Кантономъ въ Хинахъ 5000 людей, а то пôдчасъ огню въ мѣстѣ, що знищивъ въ нѣмъ 1000 домôвъ и 4 сусѣдній села. Огонь повставъ въ наслѣдокъ експльозіи въ магазинѣ пороху.

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald, und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schutzfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hoflief.), **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (5)

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы** Магістратъ Золочева розписуе конкурсъ на посаду инспектора поліціи. Платня 770 зр., поданя вносити треба до 15 н. ст. вересня. — Окружна рада шкôльна въ Тернополи розписуе конкурсъ: На кôлька посадъ учительокъ старшихъ и молодшихъ при школахъ женьскихъ въ Тернополи и при школахъ 3 и 2-клясовыхъ: въ Баворовѣ Буцневѣ, Ходачковѣ великôмъ и малôмъ, Девисовѣ, Драганôвцѣ, Ладичинѣ, Купчинцяхъ и Настасовѣ, дальше на посады учителѣвъ при школахъ одноклясовыхъ: въ Домаморичи, Глядкахъ, Городищи, Янкôвцяхъ, Кипячцѣ, Курникахъ, Людвикôвцѣ, Носôвцяхъ, Ступкахъ, Воробѣвцѣ, Чорторыи, Ивачевѣ долѣшнôмъ, Лучцѣ, Смолянцѣ, Застѣнцѣ и Пропятинѣ. Подання треба вносити до 15 вересня.

Телеграмы „Дѣла”

Вѣдень 16 серпня. Угорскій президентъ міністрôвъ выбравъ ся до Ишлю, щобы порадитись зъ цѣсаремъ въ справѣ церковно-політичнои реформы.

Бѣлградъ 16 серпня. Въ день уродинъ короля роздѣлено майже 300 ордерôвъ мѣжь богато радикальныхъ селянъ и послôвъ. Сими днями появивъ ся першій разъ офіціяльный орґанъ La Serbie.

Берлинъ 16 серпня. Прускій князь Фридрихъ возьме участь въ маневрахъ австрійского войска въ Чехіи.

Лондонъ 16 серпня. Страйкъ въ закопахъ угля збôльшаeсь. На корабляхъ вже теперь вôдчувають недостачу угля. Властителѣ закопôвъ готовй подати роботникамъ певнй концесіи.

Петербургъ 16 серпня. Россійскій консуль въ Сараєвѣ Бакунинъ одержавъ вôдпустку, а по ѣи укôнченю займе инше становище. Царь заборонивъ выбивати срѣбнй монеты для приватныхъ осôбъ и не дозволивъ привозу срѣбла зъ заграницѣ до Россіи.

Буеносъ-Айресъ 16 серпня. Населенье дуже невдоволене, кождои хвилѣ надѣють ся революціи. Въ цѣлôй републицѣ маe оголоситись станъ облоги.

Надôслане.

Аптички домашнî противхолєричнî

пôсля приписôвъ и вказôвокъ

Д-ра О. ВІДМАНА

ц. к. совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ

зложила и удержує на складѣ

Аптика „пôдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тî аптички обôймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякî средства охоронни̂, якъ такожь конечнî средства для удѣлюваня першои помочи лѣкарскои недужимъ на холеру особамъ. — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

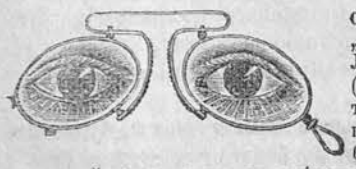

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнî, пйопы, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякî направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрî вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 12—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякî листы заставнî, 5% Облїґаціи комунальнî банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнî и приватнî, Монеты австрійскî и заграничнî **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолiднѣйше.** Переказы на бôльшî мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 40—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнî		особовî		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол.)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненî значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

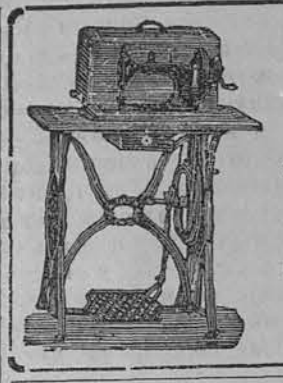

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручає 4.98 3—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Цѣны зниженî о 15%

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

ВЪ РАДИМНѢ

стоваришенье зареєстроване зъ ограниченою порукою и субвенціоноване Выс. выдѣломъ краєвымъ у Львовѣ

поручає свои

выробы поворозничî и тенетнî

такожь

поясы до машинъ, линвы до кафарôвъ и поромôвъ, ґурты до выбиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п.

Всѣлякî роботы до прикрасы, а то: накрытя на столы, занавѣсы до вôконъ, сѣтки до дѣточихъ лôжокъ, торбины мысливскî гамаки, тенеты до ловôвъ, сѣти на конѣ вôдъ мухъ и снѣгу и т. д — выготовляють ся старанно на окреме замовленье.

Товариство має свои комісовî склады:

у **Львовѣ:** Центральный базаръ краєвый;
въ **Перемышли:** Базаръ имени Зибликевича;
„ **Станиславовѣ:** Базаръ повѣтового товариства торговельного;
„ **Ланцутѣ:** Товариство продукційне и торговельне;
„ **Дембици:** Товариство торговельне;
„ **Тарновѣ:** Торговля пана Антонія Свидерского.

Цѣнники даромъ и оплатно. 4507

ДИРЕКЦІЯ:

Кс. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнî управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитî дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новî, гармонѣйнî дзвоны якъ такожь поодинокî, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятî въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

КОСЫ

Зъ найлучшои фабрики **стирійскои** на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выготовленî.

55 центмр. довгî середно широкî по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 клґр. посылку иде 8—10 кôсъ.

Косы тî знаходять ся въ складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи, Бродахъ, Самборѣ, Рогатинѣ, Снятинѣ, Коломыи Стрыю и Сяноцѣ.

4671 15—? **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 1 вересня 1893.

Льосы кредитовî (Credit-Lose)

Головна выграна 15 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 10 зр.

ПРОМЕСЫ на тî льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКÎ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Головна выграна 15.000 зр.

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)

Головна выграна 10.000 зр

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

Тягненье 5 вересня.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского II. емісіи

Головна выграна 50 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.

ПРОМЕСЫ на тî льосы по 1·50 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

Въ парохіи Побукъ

потрѣбный сейчасъ испытованый дякъ зъ **добрымъ высокимъ голосомъ,** безженный, к трый кромѣ дякôвства знавсь бы й на господарствѣ. Услôвя ко истнî Зголошуватись лично, або и письменно въ Урядѣ парохіяльнôмъ, почта Сколе. 4811 1—3

2 ученикôвъ прийме одна руска родина въ Бродахъ на мешканье и харчь за мѣрною заплатою. За совѣстну опѣку ручить ся. Близша вѣдомость въ аґенціи „Днѣстра“, улиця Колійна число дому 159 (въ Бродахъ.) 4813 1—3

Матерацы дротянî до лôжокъ по зр. 12·50

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованî рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Копякъ ФРАНЦУСКІЙ

фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20. 4669 23—45

ТУТКИ електрично стисканî

неклиєнî зъ найлѣпшои францускои бібулки, гіґієнічнî, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львôвъ, ул. Цаньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 1—30

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякî роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншî цѣлковито выкôнченî прикрасы церковнî.** 4641 62—150

Вôдновлюю старî иконы и иншî рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білєты візитовî, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

78—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 71—?

БАДІЯНКИ

пôвъ клґ. **60 кр.,** цукры десеровî **1 зр,** кармельки **60 кр.**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4768

„ГОРТЕНСІЯ“

Львôвъ Зимаровича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-а

Заведенье полагоджує всякî замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ вôдъ зр. 8 4760 10—104

Для провінціи всякî комісы **тоалєтовî** по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.

Шнурôвки францускî и шнурôвки здоровля.

Свѣжî матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнî до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучî, готовî до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 29—?

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакціи „Зеркала“ по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

СО-

рочки мужескî, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.

Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ.

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79

має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 4—15

Правдивый лякиръ бурштиновый

масы до помостôвъ, фарбы тертî до вôконъ и дверей, щѣтки и кисти всякого рода, фарбы до фарбованя суконъ и пѣря до власного примѣнюваня

поручає найбôльшій складъ фарбъ и десинфекціи 4742 5—10

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

Цѣнники франко и даромъ.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ватонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 9—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

АНДРѢЯ АНДРЕЙЧИНА

у Львовѣ теперь Ринокъ ч. 28, перенѣсъ ся на

улицю Сикстуску число 29

и при сѣй нагодѣ поручає ся Впов. Публицѣ дальшимъ ласкавымъ взглядамъ. 4736 1—6

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,

зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхового такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анеміи и блѣдницѣ.

Знаменита гôрска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна **вдыхальня** соляна и бальсамічно-шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральнî и рѣчнî въ быстрôмъ Дунайци. Всѣлякî поступовî урядженя, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ I. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣннôй и зимовôй мешканя купелевî о 1/3 дешевшî єсли ихъ денно наймаєсь Въ сезонѣ II. увôльненя вôдъ таксы знесенî. Лѣкарь заведеня д ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стаціи въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Г. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня

4625 22—23 ***Ф. Висневскій.***

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ

ВЪ КОЛОМЫИ

центральный складъ готового бѣля мужеского и жѣночого

поручає:

СОРОЧКИ БѢЛÎ

мужескî сальоновî по зр.: 1·20, 1·50, 2, 2·50
мужескî зъ закладками або гафтомъ по зр.: 2·50, 3
мужескî нôчнî бѣлî по зр. 1 и 1·40
мужескî нôчнî зъ гуцульскою вышивкою ручною по зр: 2·60 и 3
для хлопцѣвъ по зр 1 и 1·40
дамскî перкалевî обшитî зубцями по 85 кр. 1 зр. и 1·30 зр.
дамскî чисто полотнянî по зр: 1·70, 2·40, 3 и 3·80
дамскî шіртінґовî убиранî зô смакомъ по зр.: 1·30, 1·75 и 2.
Калесоны мужескî по 80 кр. 1 зр. и 1·30 зр.
Калесоны для хлопцѣвъ по 70 и 90 кр.
Кафтаники дамскî шіфоновî по 90 кр., 1·20 зр гарно прибиранî по 1·80 и 2·40 зр.
Майтки дамскî прикрашенî гафтомъ по 90 кр. 1·20 зр. и 1·60 зр.
Скарпетки жовтавî тузинъ 70 кр., 1·20, 1·80, 3·60 и 4·80 зр.
„ рôзнобарвнî тузинъ по зр.: 4·20, 5·40, 6 — и 8·40.
Хустки до носа бѣлî, чисто льнянî тузинъ зр: 2·40, 3, 4 и 5.
„ „ „ зъ берегами мереж тузинъ 80 кр, 1·20 и 1·80 зр.
„ „ „ зъ берегами мережаными, чисто льнянî тузинъ по 2·60, 3·20 и 4·20 зр. 4658 7—8

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найскорше.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Отвѣтственный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Панѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 174. Львôвъ, Четверъ 5 (17 серпня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка

Злива! повѣнь! голодъ! холєра!

отсе зловѣщі оклики нинѣшного дня на нашôй нещастнôй Руси.

Жаль серце тисне, читаючи описы величезныхъ нещасть, які наробила злива въ цѣлôмъ краю, а повѣнь навѣть въ такихъ околицяхъ, де вôдъ кôлькадесятьохъ лѣтъ того рода нещастя не бувало. И въ нинѣшнôмъ числѣ „Дѣла“ знайдуть читателѣ кôлька дописей зъ рôзныхъ сторôнъ краю, а кожда допись — то крикъ роспуки. Показує ся, що бодай въ деякихъ сторонахъ уже нинѣ панує станъ невыносимый — голодъ у людей и бракъ пашѣ для худобы, — а що то буде дальше? Що буде пôдъ зиму, въ зимѣ и на будучôмъ переднôвку?! Ажь страшно подумати!

А мимо того страшного нещастя не чути чомусь про нѣяку бôльшу акцію зô стороны держâвы для тяжко дôткненои людности. Коли таке нещастье дôткне яку провінцію нѣмецку н. пр. Тироль, держава заразъ приходить въ помôчь, и то въ помôчь щедру. А для Галичины, хочь перша тяжка повѣнь була вже передъ двома мѣсяцями, доси не ароблено нѣчого. Правда, по сѣй другôй потопѣ вычитали мы въ урядовôй часописи, що ц. к. намѣстництво деякимъ затопленымъ повѣтамъ выслало по 100 чи 150 зр. запомоги, — але-жь ради Бога! що значать датки по 150 зр. тамъ, де шкоды єсть на сотки тысячь ба й на міліоны! А въ додатку ще доносять намъ зъ деякихъ сторôнъ, що власне теперь, коли люде въ тяжкôмъ горю и въ роспуцѣ ломлять руки, ѣздять по селахъ екзекуторы податкові . . . и тиснуть за податки!

При всѣмъ тôмъ и вплывовій круги въ краю не звертають, бачить ся, вôдповѣднои уваги на цѣле то страшне нещастье, занятій иншими справами, передовсѣмъ выставою краевою, котра не знати якій буде мати выглядъ при певнôмъ голодѣ и нуждѣ въ краю въ роцѣ 1894-ômъ... а може ще — хорони насъ Господи и при холєрѣ, котра вже нинѣ проявила ся въ кôлькохъ повѣтахъ, а незвычайныхъ бы треба мѣръ осторожности, щобы дала ся зльокалізувати..

Мы бажали бы, щобы якъ правительство центральне и краєве, такъ и выдѣлъ краєвый и всѣ, хто тôлько має въ краю голосъ и вплывъ, — въ сій хвили на першôмъ мѣсци поставили справу страшного нещастя елементарного, яке постигло Галичину, головно всхôдну часть єи.

Одинъ зъ дневникôвъ принѣсъ вѣсть изъ Вѣдня, що Є. Вел. цѣсарь замѣсть на маневры приѣде до Галичины оглянути околицѣ тяжко дôткненій повенею, — подôбно якъ свого часу ѣздивъ на оглядины залитого Сеґедина въ Угорщинѣ. Коли ся вѣсть покаже ся правдою, буде то новый выразъ печаливости монаршон о нашъ край, а въ наслѣдкахъ може повести за собою и вôдповѣдну часову пôльгу и помôчь тяжко потерпѣвшимъ мешканцямъ, и чей бы вже разъ приспѣшивъ преважне для краю дѣло тревалого забезпеченя передъ нещастями повеней — дѣло реґуляції рѣкъ галицкихъ!

Кредитъ панôвъ и купцѣвъ, а кредитъ селянъ.

Хотяй стопа процентова въ послѣдныхъ лѣтахъ постôйно знижає ся, мимо того селянинъ зъ загального здешевленя кредиту майже зовсѣмъ не користає та оплачує и теперь такій самій проценты вôдъ позичокъ, якъ передъ кôльканацяти лѣтами. Вôдносить ся тое особливо до меншихъ короткотерміновыхъ позичокъ, вôдъ котрыхъ оплачує селянинъ звычайно 20—50%. При позичкахъ въ бôльшихъ квотахъ, затяганыхъ въ повѣтовыхъ касахъ позичковыхъ, платить ся звычайно теперь 7% — пôдчасъ коли властителѣ бôльшихъ посѣлостей и купцѣ дôстають нинѣ на довгу и коротку сплату грошей, кôлько хотять, на 4½%. и дешевше.

Причина тои рôзницѣ отся, що грошѣ, котрі суть нинѣ въ великихъ масахъ нагромадженій, льокують ся переважно въ паперахъ державныхъ, въ листахъ заставныхъ и въ бôльшихъ касахъ щадничихъ, отже взагалѣ въ тыхъ институціяхъ, котрі удѣляють позичокъ лише въ бôльшихъ сумахъ, н. пр. почавши вôдъ 500 зр. Селянинъ, котрый такъ великихъ сумъ нѣколи не позичає, не може користати зъ тыхъ институцій. Такі институції фінансовій мають великій привілеѣ, можуть просити о ліцитацію заставленыхъ недвижимостей безъ попереднього оцѣненя, а що найважнѣйша рѣчь то політична екзекуція, яку має товариство кредитове земске у Львовѣ и банкъ краєвый. При помочи такои екзекуції стягає ся залеглости легко и безъ великихъ коштôвъ.

Тымчасомъ повѣтовій касы позичковій, сій майже одинокій институції удѣляючій селянамъ кредиту, не мають політичнои екзекуції. Въ цѣли стягненя и найдрôбнѣйшого довгу мусить перевести ся судова екзекуція, котра богато коштує, треває довго и руйнує селянъ. Касы тій не можуть дальше вôдповѣсти дѣйстнымъ потребамъ селянъ, особливо по меншихъ мѣсточкахъ, такожь длятого, що — приплывъ капіталу до такихъ касъ єсть значно меншій якъ до банкôвъ, находячихъ ся по великихъ столичныхъ мѣстахъ. — Вкôнци и тое завважити мушу, що великій заведеня фінансовій уважають позичаючого за рôвнорядного собѣ контрагента, а противно повѣтовій касы позичковій трактують селянина такъ, якъ бы єму удѣленьемъ позички свѣдчили яку чемнôсть або навѣть ласку.

Кромѣ тыхъ касъ суть селяне ограниченій на кредитъ у особъ приватныхъ и на власну помôчь, и зъ-вôдти то походить, що лихва пригнѣтає нинѣ селяньство та не дає єму двигнути ся зъ бѣды.

Въ деякихъ громадахъ позакладано вправдѣ касы позичковій и касы Райфайзена, але тій касы тôлько выимково розвивають ся. Проспєрують они именно лише тамъ, де ними орудує священикъ або якій другій интеліґентный чоловѣкъ; селяне же самі ведуть ихъ тôлько дуже рѣдко въ порядку, — а то зъ тои причины, що просвѣта у нихъ за мала и бракъ зрозумѣня загального интересу, а навѣть и добра власного стану селяньского. Впрочôмъ тій касы запомагають ся лише мѣсцевыми капіталами, котрі по селахъ суть дуже незначній.

Всѣ хотять селянъ ратувати касами Райфайзена. Чому паны и купцѣ не закладають собѣ такихъ касъ, коли они такій добрій, лише користають зъ всєсвѣтныхъ капіталôвъ нагромадженыхъ въ банкахъ, ба навѣть и зъ грошей державныхъ? Міністерство скарбу має около 300 міліонôвъ грошей въ готôвцѣ, такъ званыхъ Cassabestände. Тій грошѣ льокує міністерство дуже часто въ банкахъ и вплывае значно на зниженье стопы процентовои, но зъ того користають зновъ лише паны и купцѣ.

Краєвыми грôшми и за ґарантією краю заложено банкъ краєвый, а для кого? Для властителѣвъ бôльшои посѣлости и для купцѣвъ. На то скажуть, що сего въ статутахъ нема сказаного, бо въ банку можуть и хлопы позичити грошѣ. Добре, але банкъ краєвый удѣляє позичокъ ґіпотечныхъ почавши вôдъ 300 зр., а такои позички хлопъ рѣдко потребує. Инакше суть зорґанізованій банки въ другихъ провінціяхъ Австріи, н. пр. банкъ краєвый на Моравѣ удѣляє позичокъ почавши вôдъ 100 зр. Порôвнавши тамошній вôдносины зъ нашими, повиненъ бы нашъ банкъ краєвый удѣляти позички, почавшя вôдъ 50 зр. — Такъ отже зъ институціи заложеной краєвыми грôшми селянинъ зовсѣмъ не користає.

Теперь хотять закладати вôддѣлъ мелioраційный и парцеляційный при банку краєвôмъ. Зъ першого будуть користати зновъ лише властителѣ бôльшои посѣлости, а цѣлею другого — кольонізація Руси Мазурами. Ґр В. Дѣдушицкій писавъ разъ въ однôй ґазетѣ, що селянина може въ соймѣ заступити лише: rolnik z chaty albo rolnik z dworu. Тій „rolnicy z dworu“ засѣдають найчисленнѣйше въ соймѣ и заложили банкъ краєвый — для себе, вôльній склады у Львовѣ и въ Краковѣ — для себе — а теперь вôддѣлъ мелioраційный такожь для себе. Для хлопôвъ ухвалили лише законъ о лихвѣ зъ 1877 и 1881 року, котрый принѣсъ вправдѣ великій хосенъ, але лихвы не усунувъ, бо єи треба здавити не лише негативными, але и позитивными средствами. Передо всѣмъ отже повинній нашi послы, разомъ зъ мазурскими, домагати ся разъ у разъ, щобы банкъ краєвый ставъ ся справдѣ институціею краєвою, зъ котрои бы могло користати цѣле населенье.

Дальше треба бы зновъ реактивувати кумулятивній касы сиротиньскій и депозитовій. Грошей въ тыхъ касахъ єсть дуже много и тій льокують ся лише въ паперахъ або въ касахъ ощадности на 4%. Длячого зъ тыхъ грошей не має користати цѣле краєве населенье? У насъ заразъ заспѣвають на то звычайну пѣсню: Суды не можуть собѣ и такъ рады дати зъ роботою, а ту ще дають имъ новій обовязки и то такій, котрі не згоджують ся зъ достоинствомъ суду, бо суды не суть прецѣнь фінансовыми институціями. — Тымчасомъ на все найде ся часъ, єсли тому, хто працює, заплатить ся за тое. Єсли держава урядникови, котрый буде орудувати касою зборною, дасть ремунерацію 100 зр. рôчно и певну тантієму вôдъ чистого дохôду, то тогдѣ певно кожда каса буде ведена взôрцево, и урядники не будуть жалувати ся на роботу, бо будуть знати, що имъ за тое заплатить ся. Такій касы зборній суть потрѣбній особливо въ меншихъ мѣсцевостяхъ, вôддаленыхъ подальше вôдъ мѣстъ окружныхъ. Въ бôльшôмъ мѣстѣ еще лекше позичити грошей, але по меншихъ мѣсточкахъ дуже тяжко, бо на малый процентъ не хоче нѣхто дати, а на великій боить ся.

Тôлько зновъ такій касы потреба бы запомагати капіталами тыхъ судôвъ, де суть депозиты бôльшій, бо тôлько зъ бôльшими капіталами вôдповѣли бы они своѣй цѣлі. Тій касы могли бы розвивати ся дуже красно. Судья знає звычайно всѣхъ людей въ повѣтѣ, всѣ обставины по селахъ, а що найважнѣйша рѣчь, має пôдъ рукою табулю, зъ котрои легко и безъ кошту може переконати ся, кôлько и якого грунту посѣдає той, що бажає дôстати позичку. При великихъ тягарахъ, якій поносять селяне за-для табулѣ, були бы касы кумулятивній певного рода компензатою зъ стороны правительства за тій тягары, тымъ бôльше, що тій касы могли бы позичати и менші квоты н. пр. вôдъ 20 зр. почавши и на короткій терміны.

Правительство въ Боснѣ, що дбає про селяньство и про кредитъ селяньскій, заложило въ Сараєвѣ філію Unionbank-у. Той банкъ удѣляє селянамъ позичокъ при помочи правительства. Въ послѣдныхъ лѣтахъ удѣляє босаньске правительство позичокъ зъ урядничого фонду пенсійного, а то якъ въ бôльшихъ такъ и въ

---

9)

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр)

(*Дальше.*)

Медовый мѣсяць бувъ зовсѣмъ природно найщасливѣйшій въ ихъ житю, и Кляра гадала, що оно все такъ буде, а не инакше. Имъ такъ мило було пробувати все разомъ, не знати нѣкого и переходити зъ мѣсця на мѣсце, задержуючи ся на кôлька днѣвъ въ Шанклінъ, въ Бончерчь и въ Вентноръ, де имъ лишь захотѣло ся задержатись, — и Кляра представляла собѣ, що ихъ цѣле житье буде таке саме. Она не сподѣвала ся журбы. Рауль буде все любити єи такъ, якъ теперь, а она буде рада, що буде могла єго обожати.

Однакожь и медовій мѣсяцѣ мусять скôнчити ся, и по трехъ тыжднях побуту на островѣ Уайтъ де Фонтружь запропонувавъ ѣхати до Парижа. Осѣнь вже була поступила, днѣ були дуже короткі и мимоволѣ маркізови выдали ся вечерѣ троха за довгій. Въ Парижи они будуть могли пôйти до театру, бо Парижь по довшôмъ побутѣ на селѣ, має все свои принѣмности.

Кляра охотно пристала. Она тѣшила ся, що поѣде до Парижа, хотяй не зъ тои причины, зъ якои багато жѣнокъ любить тамъ ѣхати. Она не дбала о строѣ и не хотѣла, щобы єи нудили модняркы; всьо, чого она хотѣла, бувъ Рауль. Єму, здає ся, подобала ся гадка, щобы розбрватись вечерами, тожь и она буде мати приємнôсть въ тôмъ, що пôйде до театру зъ нимъ.

Коли они приѣхали до Парижа, Рауль сказавъ Клярѣ, що єго мати выѣхала вже до Нісъ. Вôнъ розчаровавъ ся тымъ, якъ сказавъ, и щобы правду сказати, такожь и Кляра розчарувалась. Она дожидала того, щобы пôзнати свою свекруху, однакъ Рауль сказавъ ѣй, що єго мати була хоровита и длятого не прибула на ихъ вѣнчанье.

И вôнъ представивъ єи багато знакомымъ въ Парижи, и они були досыть занятій гостинами и театромъ. Молода маркіза де Фонтружь подобала ся дуже и стягала на себе досыть уваги всюды, де бувала. Она не розумѣла половины представлень, якій видѣла; а Рауль волѣвъ легкій штуки якъ поважнѣйшій, що ихъ давали въ Français або Odéon, и прото бравъ єи переважно до театрôвъ на Boulevard, де жарґонъ тогочасный и самій штуки переходили цѣлкомъ єи понятье.

Разъ они були въ Palais Royal, а Шомонъ выступавъ въ однôй зъ найпоганѣйшихъ штукъ „Le Parfum.“ Кляра не розумѣла анѣ слова зъ того, а коли попросила мужа, щобы ѣй обяснивъ дотепы, котрі привели цѣлый театръ до смѣху, и вôнъ обяснивъ ѣй, она зґôршила ся симъ дуже.

— И се тебе бавитъ? — запытала она поважно, коли вôнъ ѣй перевѣвъ бесѣду Шомонта, о тôмъ, якъ публичній жѣнки були на площи de la Concorde.

— Я ґадаю, що то забавне — сказавъ вôнъ.

— Я не можу видѣти дотепу въ грубыхъ жартахъ — замѣтила она.

— Они не такій грубій по французски — пояснявъ вôнъ; — тобѣ треба лѣпше научити ся мого языка, а тогдѣ подобають ся лѣпше тотій штуки.

— Я сподѣю ся, що менѣ они нѣколи не сподобають ся, — сказала она.

Де Фонтружь легко насупивъ бровы. Вôнъ думавъ, що замужній жѣнки могли всьо видѣти. Розумѣє ся, що на представленя въ Palais Royal не можна було брати дѣвчины; однакъ що иншого коли дѣвчина вже разъ вôддала ся.

По якôмсь часѣ Кляра не хотѣла дивитись бôльше на сій представленя. Она мала правдиву приємнôсть тôлько въ оперѣ, и сказала тое свому чоловѣкови. Тогдѣ наступило щось мовь то маленьке непорозумѣнье — перша мала хмарина на ихъ ясномъ небосклонѣ.

Рауль сказавъ, що вôнъ не може знести оперы, и що не варто слухати нѣякои гры, ино де Реске впрочôмъ и вôнъ такожь не зносивъ товариства. Вôнъ оженивъ ся зъ нею, бо знавъ, що она не в свѣтова и не буде єго вытягати въ гостѣ що вечера. Однакъ зъ другои стороны они мусять мати якусь розрывку, бо не можуть сидѣти одно противъ другого и зѣвати собѣ въ очи цѣлый вечѣръ

— Чого-жь бы намъ зѣвати? — пытала Кляра; ты нѣколи не позѣвавъ якъ мы були на островѣ Уайтъ.

— То було два мѣсяцѣ тому, — вôдповѣвъ вôнъ; — мы такъ богато зъ собою говорили вôдъ того часу, що не знаю, чи ще намъ багато остане до балаканя.

Тогдѣ Кляра пôдскочила и обôймаючи єго за шию сказала: — О, Рауль прецѣнь не хочешь сказати, що я тобѣ вже навкучила ся!

— Розумѣє ся, що нѣ, моя дорога — вôдговоривъ вôнъ цѣлуючи єи, — однакъ коли мы маємо перебути зиму на селѣ, то треба намъ побачити тутъ кôлька представлень, щобы опôсля бувъ предметъ бесѣды.

И Кляра уступила, и пôйшла на всѣ найвеселѣйшій штуки: Les Femmes Collantes, La Gargoniére; ходила навѣть до cafes chantants, въ котрыхъ єи чоловѣкъ такъ добре бавивъ ся. Она тамъ не мала приємности и сидѣла якъ статуа, не пробуючи навѣть зрозумѣти численныхъ двозначностей, якій находили ся въ спѣвахъ. Єи чоловѣкъ поглядавъ на неи вôдъ часу до часу и видѣвъ, що она нудила ся, и се ставило єго въ немиле положенье.

— Ты дуже несимпатично слухаешь представленя, — сказавъ вôнъ одного вечера.

— Я не бачу тамъ нѣчого, що могло бы збудити мою симпатію, — вôдповѣла она, и они обоє замовкли.

Рауль починавъ мѣркувати, що житье було бы дуже нуднымъ, коли-бъ мусѣвъ проводити єго ненастанно при боцѣ особы, котра уперто не хоче брати участи въ єго утѣхахъ. Вôнъ постановивъ заразъ взяти єи на село; може тамъ она вôдзыскає гуморъ. А кромѣ того рѣшивъ ся приѣхати на другій разъ до Парижа, вже самъ безъ неи.

IX.

Маркізъ вôдъѣздить.

Маркізови де Фонтружь удало ся вынайти мешканье таке, якого потребувавъ. Оно лежало тôлько о кôлька анґлійскихъ миль вôдъ капеляніи въ Гавтонъ-Даррель, тожь Кляра могла видѣти ся зъ своимъ батькомъ, коли ино хотѣла. Першихъ кôлька тыжднѣвъ, здавало ся, мовь бы то давнi днѣ вернули назадъ зъ острова Уайтъ.

Кляра тѣшила ся, що була зновъ въ дома и видѣла людей, котрыхъ она знала цѣле житье. Єи мужь, бодай про око, любовавъ ся въ польованю и привыкавъ дуже добре до анґлійского сѣльского житя. Здавало ся, що обоє дуже щасливі. Они урадили остатись тамъ ажь до Рôздва, а на Новый Рôкъ поѣхати до Фонтружь. Два мѣсяцѣ йшло всьо добре й они подобали на взôрцеву пару. Одного дня прийшовъ листъ вôдъ мадамъ де Тельманъ, листъ, котрый ставъ немовь бы отрутою для ума Рауля; такъ цѣлковито вôнъ змѣнивъ ся.

— „Такъ вы женатій!“ — писала она. — „Я дала бы незнати що за тое, щобы васъ побачити въ вашôмъ анґлійскôмъ домѣ, якъ вы обдѣлюєте слуги щоденными молитвами. Чому вы не запросите мене до себе. Я приѣхала бы. Надумавши ся лѣпше, нѣ, не приѣхала бы. Вы пригадуєте собѣ, що я досвѣдила въ однôмъ анґлійскôмъ домѣ на селѣ; я не могла бы важити ся на другу пробу. Вы мусите приѣхати до Парижа, коли хочете видѣти ся зъ нами — богато тутъ нового и сила новыхъ скандалôвъ. Теперь можна почути найзабавнѣйшій исторійки, якій я чула. Я не можу собѣ представити, якъ вы ведете сѣльске житье. Чи вы проходите ся въ пантофляхъ и курите люльку, чи може волочите ся по поляхъ разомъ зъ жѣнкою въ непромакаючôмъ плащи? Сузанна Блобсъ все ще незамужна, и я бою ся, що она такою лишить ся; она страшно тяжка, а мѣжь нами сказавши, менѣ здає ся, що она бôльше займилась вами, нѣжь хоче признати ся. Що за шкода! Однакъ кажуть, що такъ на свѣтѣ дѣє ся. Напишѣть менѣ, чи справдѣ правдиве щастье можна найти тôлько въ Гавтонъ-Даррель“.

(*Дальше буде*).

меншихъ квотахъ. Тымъ орудують власти політичнй, а въ роцѣ 1891 появило ся дотычне справозданье въ друку. Я помимо стараня не мôгъ того справозданя дôстати. Може бы котрый зъ Русинôвъ, що служать въ Боснѣ, повѣдомивъ нашу публику основно о тôмъ кредитѣ для селянъ босаньскихъ. Що є въ Боснѣ можливе, чей-же було бы можливе и въ цівілізованôй Галичинѣ.

Самбôръ въ серпни 1893.

Д-ръ Корнило Чайковскій.

Повѣнь.

Зъ Топорова пишуть намъ:

Передъ тыжднемъ подавъ я Хвальнôй Редакціи побѣжну вѣстку про елементарнй шкоды зъ околицѣ Топорова, — теперь же, коли нещастье що-разъ бôльше дає ся въ знаки тутешному народови, загадавъ я написати де-що бôльше.

Въ околици положенôй надъ рѣкою Стиромъ и доплывомъ єго Радославкою до сеи поры, можна сказати, жнива ще на добре не розпочались. Причиною того — безперестаннй дощѣ; они всяку роботу въ поли спиняють. Що люде пожали, такъ усе лежить на жмѣняхъ и покосахъ, — годѣ зôбрати. Погоды нема, а безнастаннй густй, зливнй дощѣ не позваляють пожатого збôжа зôбрати, и оно, лежачи на поли, гниє и зростає. Разъ на кôлька днѣвъ блысне погода, люде радо повитають єи та мовь мурашки кидають ся звинно до працѣ, бо кождый, якъ то кажуть, ханає, що може, такъ що зъ того? — за двѣ або найдальше за чотири годины зновъ выбѣжить хмара, спаде зливный дощь, и зновъ праця на довшій або коротшій часъ перервана. Люде бѣднй по такôмъ заводѣ тôлько руки ломлять та бѣдькають надъ своєю працею, що марнує ся въ поли, та передсказують сумнй наслѣдки такихъ жнивъ, бо сли дальше такъ потягне, то голодъ въ тыхъ околицяхъ певный. Уже й теперь бѣда даєсь бѣднѣйшимъ прикро вôдчувати, бо старого хлѣба вже нема, а нового анѣ дай Боже дôждати ся! Хто привѣзъ до стодолы копу-двѣ якогось збôжа, той уважаєсь тутъ за щасливого! Взагалѣ до стодôлъ нѣчого не можна звозити, бо чей-же мокрого на поли нѣхто не буде вязати! Хто-жь мавъ збôже яке коло рѣки, то пожитку зъ него не має найменшого, бо все по части того року або выкисло, або пожате [єсли було що жати!] теперѣшна повѣнь рѣки забрала и понесла зъ водою.

Села: Нивицѣ, Трôйця, Пустелники зъ Леньковомъ, Майданъ старый и мѣсточко Топорôвъ, положенй надъ Стиромъ и Радославкою, мають рôкъ-рôчно дуже богато доброго сѣна по-пôдъ рѣкою. Давнѣйшими роками сѣно до сеи поры вже давно було зроблене и зложене въ оборогахъ. Сего-жь року нѣхто не зробивъ нѣгде анѣ пучки сѣна, бо всѣ травы забрала вода. Якъ зъ весны вода вылила, такъ и не опадає до теперь а противно, чимъ-разъ бôльше прибуває. На болотахъ, пôдъ рѣкою, на котрыхъ люде мали дуже богато доброго сѣна, теперь бушує вода на 3 метры а на низшихъ мѣсцяхъ и до 5 метрôвъ высоко, по-надъ звычайный станъ воды. Зъ тои причины травы и сѣно сегорôчне пропали, а господарѣ, котрй давнѣйшими роками мали по 30 до 50 фѣръ доброго сѣна, не знати, чи теперь будуть мати заледви по кôлька! Въ тôй бѣдѣ люде хотѣли себе ратувати бодай тымъ, що брали у властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей т. зв. „ланцюхи“ по зрубахъ и лѣсахъ, на котрыхъ робили сѣно на третю копицю, а до того ще зъ вôдрôбкомъ, — але й тутъ всяка надѣя завела, бо й тутъ вода забрала всѣ покосы сѣна.

Кажуть люде, що вже буде до 40 лѣтъ, якъ тутъ була така вода и такій тяжкій на все рôкъ, але такои бѣды навѣть тогды не було! Почавши вôдъ дня 10 н. ст. серпня иде тутъ безперестанно що дня до нинѣ дощь и приспорює рѣцѣ — однôй и другôй — воды, а людямъ що-разъ то бôльше журбы. Въ присѣлку Пустелники въ кôлькохъ хатахъ, положеныхъ недалеко рѣки, вода вже дôстала ся до середины, а въ тыхъ дняхъ уже вôкнами плыне. Въ селѣ Тройця церковь єсть збудована на островѣ, межи двома рѣками, а до неи провадить мôстъ. Цѣлый цвинтарь довкола церкви и пôдмурованье церкви вже у водѣ, а черезъ мôстъ вода точить ся такъ, що людямъ и до церкви приступити годѣ! Въ Топоровѣ въ низше положеныхъ домахъ вода вже залила пивницѣ. Въ однôй такôй пивници, залитôй водою, утопило ся сими днями жиденя и надъ нимъ дня 14 с. м. була комісія судова. Словомъ, всюда, куды лишь глянути, представляє ся якъ найбôльша бѣда, а нарôдъ зô страхомъ глядить въ будучнôсть, бо якъ такъ дальше потягне, то голодъ на людей а заразомъ и на худобу неминучій! — *К—скій.*

Вôдъ Турки пишуть намъ:

Дня 11 серпня с. р. выливъ Сянъ та й всякй єго доплывы и затопили всѣ найлѣпшй ровени въ Дзвинячи, Лôкти, Дидьовѣ, Полониньскôмъ, Боберцѣ и въ инчихъ селахъ. Вода забрала засѣвы, сѣна, травы и огородовину на тыхъ ровеняхъ, а въ деякихъ мѣсцяхъ навѣть и землю знесло, стоги и обороги зъ сѣномъ цѣлковито забрало. Шкода величезна, а нужда и тѣснота мѣжь людьми въ тыхъ селахъ ще бôльша. Теперь у людей ще передновинокъ, и то передновинокъ загальный, довгій и дуже тяжкій. Въ деякихъ селахъ нема анѣ одного ґазды, котрый не купувавъ бы ѣсти. — Бѣднѣйшй ґазды попродали и позаставляли лѣпшй поля й луки, щобы ратувати родину вôдъ голоду, а середнй по-надъ свою можнôсть позадовжувались. Инчого выходу для нихъ не було. Що жь тыхъ людей чекає въ роцѣ 1894-ôмъ? Нѣчо инчого, тôлько голодъ великій! Бо й на сей рôкъ, хочь бульба вродила ся, овесъ бувъ несогôршій, капуста и огородовина була, а все-таки не обôйшлось безъ довгого загального и тяжкого передновинку! Въ тôмъ роцѣ и бульба цѣлкомъ хибла, овесъ по верхахъ лихій, ячмѣнь цѣлкомъ выщезъ, жито, де не затопило, то тôлько мѣсцями єсть, бо снѣгъ залежавъ, — по ровеняхъ зновъ затопило, замулило и знесло капусту, огородовину и всякй засѣвы. Худоба нужденна, бо не має що пасти; по толокахъ не трава, але болото. Нѣхто-жь и не купує худобы.

Мѣжь людьми сумъ и страхъ великій, зъ боязни! Якъ прийде имъ далѣ жити? Якъ прийде 1894-ый рôкъ перебути? — бо дуже мало хлѣба и пашѣ, — а тутъ и такъ нужда й тѣснота велика вкралась мѣжь гôрскій нарôдъ за для злыхъ рокôвъ минувшихъ. Повѣдають старй люде, що ще за панщины бувъ великій выливъ Сяну и єго потокôвъ, але таки не такій, якъ теперь...

Зъ Глинянщины пишуть намъ:

Въ послѣднôмъ тыждни вода у насъ наробила въ-друге богато шкоды. Рѣчка Полтва вылила ще бôльше, нѣжь попередъ, позаливала всѣ сѣножати и поля. На поляхъ Полоницкихъ та Задворецкихъ копы стоять у водѣ Пшениця зростає на пни, бараболя у водѣ, — словомъ, коли ѣхати зелѣзницею зъ Задвôря, то на цѣлôй просторони высше згаданыхъ грунтôвъ блыщить ся вода. Ячмена покошенй лежать у водѣ, сѣно на высшихъ мѣсцяхъ въ копицяхъ плыває. Сѣножати вздовжь Полтвы сего року вже не дадуть ся скосити, хиба ажь замерзне. Нарôдъ тôлько ломить руки, худобу вже заздалегôдь продає, бо передвиджує велику нужду....

Спôръ о языкъ нѣмецкій.

Мѣжь громадою мѣста Бялы а выдѣломъ краєвымъ заносило ся на велику борбу. Бяла вела переписку зъ выдѣломъ краєвымъ по нѣмецки, а выдѣлъ краєвый зажадавъ польскои переписки. Спôръ мавъ рѣшитись передъ трибуналомъ державнымъ, але наразъ коли мало прийти до розправы, громада Бяла вôдступила вôдъ своєи жалобы.

Громада Бяла мотивувала своє вôдступленье тымъ, що выдѣлъ краєвый вже приймає теперь и полагоджує реляціи громады, писанй въ языцѣ нѣмецкôмъ, тожь громада не має вже нѣякои причины жалувати ся. Однакъ вôдкликуючи свою жалобу, застерегла собѣ громада, що єсли бы выдѣлъ краєвый або яка инша власть жадали вôдъ неи реляціи въ языцѣ не-нѣмецкôмъ, то она внесе на ново жалобу.

Зъ того заявленя громады Бялы выходило бы, що выдѣлъ краєвый уступивъ и не хотѣвъ консеквентно перевести свого домаганя що-до переписки. Тожь щобы пояснити становище выдѣлу краєвого, помѣщено въ ґазетахъ польскихъ такій комунікатъ:

„Неправда, мовь бы выдѣлъ краєвый зôйшовъ зô свого принципіяльного становища въ тôй справѣ. Доказомъ того найновѣйшій рескриптъ выдѣлу краєвого до маґістрату бяльского. Выдѣлъ краєвый зазначує въ нѣмъ выразно, що вôдъ домаганя свого не вôдступивъ и не думає вôдступити, а єсли въ часѣ спору полагодивъ деякй справозданя въ языцѣ нѣмецкôмъ внесенй (вôдповѣдаючи по польски) и то лишь въ справахъ бяльского шпиталя, то зробивъ се выимково, разъ длятого, щобы не потерпѣвъ на тôмъ самъ шпиталь, а въ друге для того, що правный заступникъ громады д-ръ М. зачавъ переговоры зъ выдѣломъ краєвымъ для полагодженя цѣлого спору мирово.

Переговоры велись довѣрочно, а теперь подавъ ихъ выдѣлъ краєвый до вѣдомостя громады Бялы:

Выдѣлъ краєвый, хотячи заявити свою велику толєранцію (N. fr. Presse подаючи тй слова, цитує ихъ зô знакомъ наведеня) буде приймати справозданя громады въ языцѣ нѣмецкôмъ поданй, пôдъ услôвями: єсли по-при нѣмецкй назвы на улицяхъ и площахъ въ окрузѣ громады будуть умѣщенй такожь назвы польскй; єсли въ нарадахъ рады мѣскои и маґістрату а такожь и въ урядованю буде признана польскому языкови рôвноправнôсть (бо ведуть нарады и урядують тй бяльскй институціи выключно по нѣмецки, помимо що кôльканацять радныхъ єсть народности польскои); єсли маґістратъ свою переписку зъ сѣльскими громадами въ Галичинѣ буде вести по польски, а вкôнци єсли цѣлый персоналъ шпитальный буде обовязаный розговорювати зъ пацієнтами польскои народности по польски.

Надъ сими постулятами выдѣлу краєвого має радити громадска рада въ Бялѣ и вôдъ ихъ выповненя зависѣти буде уступство выдѣлу краєвого.“

Треба выждати вôдповѣди рады громадскои въ Бялѣ, хочь намъ выдає ся, чи не буде симъ разомъ на мѣсци пословиця: Złapał kozak Tatarzyna..

Слово про фондъ

вдôвъ и сирôтъ по гр.-кат. священикахъ Львôвскои архіепархіи.

[Статья надôслана зъ провінціи.]

II.

Пригляньмо ся самому статутови дотеперѣшному, а увидимо, що вôнъ на нинѣшный часъ неможливый. Єсть то инвалідъ зъ часôвъ абсолютизму; на видъ має всѣ члены, але нѣ одного члена нема тамъ здорового, а єсли и єсть позôрно здоровый, то вже не цѣлкомъ, бо внутрѣшный ревматизмъ єго выкручує и вôнъ мусить зъ часомъ бути заступленый иншимъ здоровымъ.

Але и нѣчо дивного: укладали єго люде не нинѣшнй, — котрй видѣли ся у щиту власти, пересяклй духомъ централізму и — абсолютизмъ. Єсли ще де-котрый зъ нихъ жиє, то просимо приняти за певне, що они ще и нинѣ не въ згодѣ зъ нинѣшными уставами конституційными, а абсолютизмъ ще и нинѣ имъ пахне.

Статутъ сей єсть на нинѣшный часъ неможливый. Єсли бы нинѣ завязувало ся яке товариство и предложило бы єго до затвердженя, ц. к. намѣстництво вôдкинуло бы єго a limine, безъ дальшихъ замѣтокъ.

Неможливый вôнъ отъ хочь-бы длятого, що ограничає свободу одиниць вступати до товариства або зъ него выступити. Въ товариствѣ тôмъ суть самй члены примусовй и нѣчо дивного, що оно не розвиваєсь, а єсли розвиває ся, то дуже лихо. Тажь и пословиця народна повѣдає: „силуванымъ конемъ не доробить ся“. Статутъ змушує кождого священика пôдъ грозою власти духовнои вступити до товариства, не розбираючи, чи вступленье єго має для него яку-небудь цѣль и хосенъ. Членомъ єсть кождый священикъ, и то по конець свого житя, безъ огляду на то, чи вôнъ жонатый, вдовець або безженный. Натомѣсть користають зъ товариства лишь тй, котрй мають жѣнки и дѣти.

И въ дивнôмъ вôдношеню стоить хосенъ зъ належаня до товариства до тягарôвъ поношеныхъ поодинокими членами. Членъ належачій до товариства черезъ 50 лѣтъ має тую користь, що єго вдовиця по єго смерти побирати буде запомогу въ высотѣ, якъ на теперь, около 50 зр. Позаякъ членъ, яко священикъ єсть вôдъ того часу жонатымъ, вôдъ коли єсть и членомъ тай на вôдворôтъ, и въ загалѣ, повдовѣвши, не може вступати другій разъ въ супружество, тожь и вдова єго такожь останесь старенька и буде черезъ рôкъ-два побирати тую запомогу. Противно-жь членъ фонда, котрый має хочь-бы й копу дѣтей, той тягарôвъ бôльшихъ до товариства не поносить, а користь для него можлива о стôлько разъ бôльша, кôлько бôльше лишає по собѣ сирôтъ управненыхъ статутомъ до побираня запомоги т. є. низше 18 лѣтъ.

Найдивнѣйше тутъ се, що тягары не перестають до кôнця житя. Членъ єсть обовязаный до вѣчнои уплаты. Єсть тамъ вправдѣ параґрафъ, обмежуючій обовязки вплачуваня до фонду, именно по 40-лѣтнôмъ точнôмъ складаню даткôвъ и на порученье кондеканальныхъ по внесеню прошеня до комісіи управляючои и nota bene по принятю того-жь прошеня комісією управляючою може бути увôльненый вôдъ дальшихъ уплатъ, але лишь може но не мусить бути увôльненый. Впрочôмъ видить ся, що рѣдко хто зъ сего параґрафу користає, може и не по своѣй воли.

Екзекутивы для выекзеквованя вплатъ нема нѣякои. Поодинокй члены не дуже й журять ся тымъ: що буде по ихъ смерти. Рôзнй досыть нефортуннй для розвою фонда махінаціи и самоволя колишныхъ адміністраторôвъ фонда выробили апатію до товариства, ба й недовѣріє. Нинѣшне дѣловодство не поправляє стану рѣчи, бодай не убôльшає рôчнои запомоги для поодинокихъ вдовиць. Чули мы нарѣканье одного священика: „Богато я завинивъ до фонда: вже десять лѣтъ не давъ и одного риньского“. На то другій єму повѣдає: „Ну то що? Маєшь пятеро дѣтей и вдова шеста; по 50 злр. на особу, то рôчно 300 злр. До фонда належить ся вôдъ тебе лише 150 злр., то вдовиця таки въ першôмъ роцѣ дôстане половину. Лучше й не давай, бо одна користь; давати або нѣ“... И справдѣ, бо таке дѣловодство Вдовицѣ не карають за те, що она не дбала за житя мужа про фондъ, але лише потручують зъ єи запомоги залеглôсть покôйного до фонда зъ вопіючою кривдою для тыхъ, котрй платять точно.

Взагалѣ нема й бесѣды о точнôмъ вплачуваню даткôвъ до фонда. Бôльшôсть не платить. Точно оплачуючихъ зъ причины лише глубоко понятои важности институціи и єи цѣли — дуже мало. Платять лише тй, котрй зъ милосердія и любови для своєи жены не хотять ѣй вôдоймати тои запомоги, бо остаточно лѣпше було бы вкладати тй датки рôчно до щадницѣ, бо бôльше вдовици зъ запомоги не вôдтягнуть, якъ лишь те, що мужь єи мавъ уплатити а позаякъ ту саму залеглôсть складавъ бы вôнъ до щадницѣ, тожь вдова пôдняла бы собѣ єи по смерти мужа готôвкою.

Найбôльше платять священики члены въ промоціи. Якъ сказано высше, екзекутива стоить пôдъ грозою власти духовнои але она такожь не має екзекутивы, хиба неґативну. Консисторія може недбалого о фондъ члена карати карами духовными [хочь тй кары не суть духовнй, але чисто фізичнои натуры, и то въ найвысшôмъ степени]. Значить ся: члены не будуть припущенй до рукополаганя, до конкурсу, до пропозиціи, до институціи и т. д., безъ взгляду на то, чи они въ можности вплатити свои залеглости, або нѣ. А позаякъ о посады душпастирскй старають ся переважно молодшй священики, тожь на нихъ и припадає головный тягаръ удержуваня вдовиць взглядно вплачуваня рôзныхъ даткôвъ до фонда. Такъ отже єсли фондъ той яко товариство держить ся, а якъ хто схоче сказати конечно, що й розвиває ся, то завдячує се лишь консисторіи, взглядно архієреєви.

А що стане ся зъ вдовицями, єсли бы на прим. архієреєви подобало ся рукополагати священикôвъ безъ огляду на тй додатки не маючй найменчои звязи зъ духовными справами? На тôмъ терпить бо и справа духовна. Неразъ на парохію подавъ бы ся кандидатъ найодвѣтнѣйшій, — такъ що-жь? — коли той кандидатъ не має чимъ уплатити сто кôлькадесять зр. залеглости, 60 зр. за увôльненье вôдъ конкурсу и 30 зр. за институцію. Часами-жь противно, кандидатъ найнеодвѣтнѣйшій увôльняє ся вôдъ конкурсу, котрого нѣякъ не выдержавъ бы, а котрый опрочôмъ „у Юра“ не єсть знакомый, — але одержує увôльненье, бо вже милосердіє для вдовиць спонукує архієрея и предсѣдателя фонда замѣняти то увôльненье за кôлькадесять зр., котрй побôльшать рôчный дохôдъ припадаючій на роздѣленье межи вдовы и сироты... Хто-жь на тôмъ терпить, якъ не сторона духовна? Вѣдомо намъ ажь надто добре: хто въ бôльшôй части приходôвъ репрезентує душпастирѣвъ, а и вѣдомо, якимъ то лôктемъ мѣрять нашй коляторы кандидатôвъ.

И въ тôмъ єсть велика хиба теперѣшного статута, що духовеньство глядить на такъ дуже важну для него рѣчь апатично, и не приходить до того пôзнаня своихъ — для себе найблизшихъ — обовязкôвъ и що не стараєсь о побôльшенье фондôвъ товариства добровôльными датками, но ще и вôдтягаєсь вôдъ того, до чого обовязане, и потреба ажь грозы „каръ духовныхъ“ та „людей въ промоціи“, щобы живчикъ товариства пôддержати. Єсть то штучне пôдтримуванье житя, але скоро перестане огонь, перестане й пара мати свою силу. Utinam falsus sim vates!... До товариства зъ такъ высокою и користною идеєю не треба того; духовеньство повинно огонь той само въ своѣмъ орґанізмѣ вытворити, а скоро оно перейме ся тымъ, то и товариство розвине ся, а вдовицѣ не будуть клясти своєи гôркои долѣ и тыхъ, котрй до неи причинили ся.

Бо й дивно! Кôлько то чуємо и читаємо рôзныхъ записôвъ тестаментарныхъ самыхъ священикôвъ въ користь найрôзнѣйшихъ цѣлей. Кôлько то рôзныхъ складокъ, вечеркôвъ, представлень театральныхъ устроюють таки самй священики, але чи чувавъ хто, щобы то було коли на хосенъ фонда вдôвъ и сирôтъ по священикахъ? Єсли лучає ся коли, то дуже рѣдко. Въ послѣднôмъ и то въ досыть довгôмъ періодѣ часу чули мы хиба про записъ на тую цѣль бл. п. архієрея перемыского Ступницкого, а єсли иногдѣ й лучало ся, то не безъ певнои пресіи... Загальный бракъ недовѣрія! Абсолютне поступованье бувшихъ менерôвъ фонда выробило тую ситуацію, а проклôнъ вдôвъ хиба на нихъ упаде! Бо и що-жь направляти нинѣ, коли все попсовано, и то такъ, що й направити не дасть ся. На що придадуть ся всякй усилія нинѣшнои комісіи управляючои, коли не усунула головнои запоры розвою товариства, а именно: не кинула статута старого, збутвѣлого, — коли якъ довго товариство на нѣмъ опирає ся, такъ довго оно не буде мати охочихъ членôвъ, а все буде силуване, доки хвилевою недбалостю одного предсѣдателя не.. провалить ся

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Спокôй внутрѣшнои політики въ Австріи перерывають пôдъ сю пору Чехи пытаньемъ що-до написôвъ по улицяхъ. Въ Бернѣ станувъ на чолѣ аґітаціи бар. Отто Пражакъ сынъ колишнього міністра. На зборахъ ческого національного клюбу порѣшено пôдъ єго проводомъ домагатись написôвъ ческо-нѣмецкихъ. Рухъ веде ся дуже оживленый, статистики обчисляють населенье и доказують, що ческій нарôдъ перемагає. Въ Празѣ все ще зрывають нѣмецкй написи. Оногды понищено на войсковыхъ площахъ деревянй таблицѣ, що були писанй въ нѣмецкôмъ языцѣ и служили воякамъ до орієнтованя.

Въ Linzer Volksblatt-ѣ помѣстивъ д-ръ Ебенгохъ, посолъ до рады державнои статью, въ котрôй обговорює становище клерикальнои партіи супротивъ загального права голосованя. Ся партія, каже д-ръ Ебенгохъ, мала завсѣгды на оцѣ въ своѣмъ публичнôмъ дѣланю конечнôсть удержаня стану селяньского и промыслового и зъ тои точки погляду она добачує въ загальнôмъ правѣ голосованя, якъ довго не переведе ся орґанізація державы пôсля цехôвъ и не здержить ся заглады малого промыслу, приготованье соціялістичнои будучои державы. А коли разъ запровадить ся загальне право голосованя, буде вже неможливо єго усунути. Д-ръ Ебенгохъ пересвѣдченый вправдѣ, що загальне право голосованя скрѣпить въ деякихъ краяхъ католицко-консервативну партію, особливо въ горѣшнôй Австріи, однакъ взагалѣ результатъ загальныхъ выборôвъ не буде такій, щобы нимъ можна заинавґурувати соціяльно-реформаторске законодавство, бо зъубоженье великихъ кругôвъ народу по другихъ краяхъ отворило дверѣ и брамы необмеженому соціяльно-демократичному тровленю. Наслѣдки такого тровленя найбôльше интензивнй и найтрѣвкійшй для тыхъ, що самй разъ щось мали. Соціяльно-демократичный робôтникъ, котрый зъ самого початку нѣчого немовь є, пôсля досвѣду, далеко не такъ небезпечный для товариства, якъ селянинъ або малый промысловець зруйнованый великимъ капіталомъ. Єсли взагалѣ політичный нерозумъ, якъ кажуть, выступати противъ загального права голосованя, то таки треба свою довжнôсть зробити и покласти на дорозѣ можливй перепоны до єго здѣйстненя.

Въ Угорщинѣ дожидають зъ великою напругою повороту президента міністрôвъ Векерлього, котрый, якъ звѣстно, пробуває теперь въ Ишлю. Угорскй ґазеты потверджують, що подорожь Векерлього має на метѣ выєднати дозвôлъ цѣсаря що-до внесеня проєкту закона о цивільнôмъ супружествѣ.

Рада міністерска збере ся въ пятницю або суботу зъ нагоды уродинъ цѣсарскихъ на нараду и тогдѣ порѣшить дефінітивно, коли буде скликана рада державна и яка буде проґрама роботы. Урядова Morgenpost пише, що рада державна збере ся 10 жовтня. Пôсля пляну ґр. Таффого, мала бы рада державна упоратись до 10 грудня зъ буджетомъ, проєктомъ закона кватирункового и реформы обороны краєвои и зъ россійско-австрійскимъ договоромъ торговельнымъ. По 10 грудня зачне ся сесія соймôвъ краєвыхъ. — Пôсля дописи до Kreuz.-Ztg., має выслатись до прагекого сойму ще разъ зазывъ до зложеня опініи въ справѣ отвореня суду нѣмецкого въ Трутновѣ и ажь коли сей зазывъ не принѣсъ бы успѣху, тогдѣ предложено бы радѣ державнôй до ухвалы проєктъ закона lex Trautenau, пôсля умовы ґр. Таффого зъ Пленеромъ. Проєктъ сей мôгъ бы въ найлѣпшôмъ случаю прийти на

порядокъ дневный ажь въ часѣ веснянои сесіи. Вôбнци можна сумнѣвати ся, чи рада державна упорає ся зъ буджетомъ, хочь бы ужила т. зв. скороченого способу нарады.

Словѣнцѣ въ Каринтіи трудять ся невпинно надъ своимъ національнымъ розвиткомъ. И такъ товариство св. Кирила и Методія засновує въ мѣстѣ Фелькермарктъ словѣньску приватну школу народну. Доси не можна було въ тôй мѣсцевости выбороти публичнои школы словѣньскои, хочь до 4000 словѣньскихъ дѣтей ходить до тамошнои школы нѣмецкои. Въ Цельовци загадано закупити дôмъ, котрый ставъ бы осередкомъ для околичныхъ селянъ словѣньскихъ. Въ тôмъ домѣ була бы гостинниця и саля для бôльшихъ торжествъ національныхъ. Розумѣє ся, що сей дôмъ бувъ бы такожь осередкомъ житя національного Словѣнцѣвъ, проживаючихъ въ Цельовци.

— —

Жиды въ Россіи, якъ се „Новое Время“ и „Гражданинъ“ доносить, мають одержати дозвôлъ поселятись въ селахъ и мѣсточкахъ въ тыхъ областяхъ, въ котрыхъ вôльно имъ мешкати, однакъ зъ обмеженьемъ, що можуть поселятись лише на тôмъ грунтѣ и на тôй земли, що належать до приватныхъ властителѣвъ. Въ селахъ, котрî замешкують выключно селяне, область для жидôвъ поселеня лишаєсь въ повнôй силѣ. А що въ областяхъ поселеня ледви найде ся село, въ котрôмъ не було бы властителя, тожь се розпорядженье уважають жиды полекшою указу Игнатьева зъ року 1882. Рôвночасно рѣшило россійске міністерство на внесенье міністра доміній, жидôвскимъ кольоністамъ въ ґуберніи херсоньскôй и катеринославскôй вôдписати цѣлкомъ тî сумы, котрî они мали платити правительству за одержанî поля.

— —

Въ Англіи страйкує пôдъ сю пору бôльше якъ 500.000 рудокопныхъ робôтникôвъ. Чимъ бôльше, тымъ лѣпше, кажуть ихъ провôдники и старають збôльшити число невдоволеныхъ. На ихъ приказъ зажадало $15^1/_4$ процентъ робôтникôвъ пôдвысшеня платнѣ. А що властителѣ законôвъ вôдкинули тî жаданя, робôтничій комітетъ розвинувъ аґітацію по цѣлôмъ краю и всюды, заходить ся зъєднати якъ найбôльше страйкуючихъ. Якъ довго буде тревати такій станъ годѣ знати, бо робôтники не думають поки-що о згодѣ. Одинъ ихъ провôдникъ высказавъ ся, що сли Англіи залежить на робôтникахъ, справа не покôнчить ся и за три мѣсяцѣ, а єсли они не обходять єи нѣчого, такій станъ буде тревати, доки держава зможе выдержати.

— —

Замѣтна поява, що выборы у Франціи не будять симъ разомъ великого интересу у публики. Хотяй вже въ недалекôй будучности має рѣшитись судьба кандидатôвъ, то однакъ можна сконстатувати, що выборцѣ скорше оминають зборы, чимъ глядають за ними. Натомѣсть праса займає ся горячо справою выборôвъ. Будучій гороскопъ нового парляменту мабуть не зъобразить нѣякого иншого образу, якъ и послѣдна сесія парляменту. Богато давныхъ послôвъ має всѣлякî шансы перейти при теперѣшныхъ выборахъ, тожь въ парляментѣ засядуть зновъ найбôльше вызнатнî индівідуа, хочь дещо зъ умѣркованими поглядами. А що суть выборцѣвъ не дуже розбиваєсь за кандидатами, републиканцѣ мають надѣю одержати бôльше мандатôвъ, за-для чого устоялась бы такожь правительственна бôльшôсть.

Рухъ передвыборчій у Франціи перебувъ першу періоду, бо пôсля закона зъ 1889 р. до 15 серпня бувъ послѣдный речинець для зголошуваня кандидатуръ. За кôлька днѣвъ стане звѣстно, кôлько кандидатôвъ компетує на 581 мандатôвъ посольскихъ; передъ двома тыжднями числено вже 2500 кандидатôвъ. Въ департаментахъ ажь лунає вôдъ промовъ кандидатскихъ. Доповняючî выборы вôдбудуть ся въ два тыжднѣ по головныхъ выборахъ, 3 вересня.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конференціи всѣхъ трехъ владикъ рускихъ** довѣдує ся Gazeta Narodowa, що владики мають радити не лишь надъ справою семинарій, але й надъ де-чимъ другимъ. „Важнымъ предметомъ конференцій епископскихъ — пише Narodowa — має бути такожь заснованье нового дневника руского о tendencji szczerze pojednawczej i katolickiej. Якъ видко изъ статьѣ п. Романчука въ Neue fr. Presse и зъ рôзныхъ редакційныхъ и надôсланыхъ статей *Дѣла* зъ однои стороны, а зъ другои стороны зъ промовы о. митрополита на вѣчи католицкôмъ въ Краковѣ и зъ кôлькохъ статей *Правды* п. Барвѣньского — зачинають ся зъ лона народовцѣвъ выколювати два противнî сторонництва: одно warunkowo katolickie z dotychczasowym antipolacyzmem, друге szczerze katolickie i pojednawcze. Але то друге не має доси свого орґану політичного. [*Правда* п. Барвѣньского выходить лише разъ на мѣсяць.] Нове таке письмо показало ся bardzo pożądanem...“ и т. д. Кôлько правды въ информаціи Gazet-ы Narodow-ои, поки-що не знати, але що ворогамъ консолідаціи вôдносинъ середъ Русинôвъ и подвигненя та поступу народу руского bardzo pożądane єсть усе, що выходить на засаду: puścić Rusina na Rusina, — мы дуже добре то розумѣємо и бачили вже богато пробъ зъ ихъ стороны. Але чи тî пробы доводили до цѣли, — о тôмъ дуже добре знають самî непоправнî bracia нашî...

— **Для навѣщеныхъ повенею въ Галичинѣ** удѣливъ цѣсарь 5000 зр. запомоги.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Въ дняхъ 14 и 15 н. ст. серпня занедужало въ пов. надвôрняньскôмъ: въ Микуличинѣ 6 осôбъ померли 3, лишило ся зъ попередно выказаными въ лѣченю 7; въ Делятинѣ занедужало 9 осôбъ, умерли 4, лишило ся въ лѣченю 7 осôбъ. До Добротвора, въ тôмъ самôмъ повѣтѣ, занесена була холера вôзникомъ пôдприємства зелѣзничого; дня 13 н. ст. серпня занедужавъ тамъ отець родины, єго жѣнка и троє дѣтей, крôмъ того десятилѣтный пастухъ и єго сестра; зъ тыхъ 7 недужихъ померли 14 и 15 серпня три особы. Въ иншихъ громадахъ того повѣта не прибуло недужихъ — Въ Тулуковѣ, въ повѣтѣ снятиньскôмъ, занедужали двѣ жѣнки, зъ тыхъ одна померла; загаломъ занедужало доси въ тôй громадѣ шѣсть осôбъ, зъ тыхъ три померло. — Въ Печенѣжинѣ, въ повѣтѣ коломыйскôмъ, не ма нѣякого недужого вôдъ 10 н. ст. серпня. — Тымчасомъ прийшла вѣсть зъ повѣта бжеского, що мѣжь робôтниками прибувшими вчера рано зъ повѣта надвôрняньского, сконстатувавъ лѣкарь повѣтовый по два случаѣ холеры въ Щепановѣ и Пшиборовѣ. Заряджено всякî средства охоронни. — Поданî дневниками львôвскими вѣсти про случаѣ недуги пôдозрѣнî о холеру при ул. Театральнôй и Коральницкôй, не мають нѣякои основы. У тыхъ недужихъ, котрî лѣчать ся въ шпитали, не було навѣть пôдозрѣня о холеру.“ — Зъ тыхъ урядовыхъ справоздань выходить, що въ Галичинѣ було въ сѣмъ мѣсяци 48 занедужань на холеру, зъ того 35 въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ, 6 въ снятиньскôмъ, 2 въ коломыйскôмъ, 4 въ бжескôмъ и 1 въ равскôмъ. Зъ занедужавшихъ осôбъ померло 21. — Въ Делятинѣ, якъ пише одна львôвска ґазета, закрывъ высшій судъ краєвый тамошный судъ повѣтовый о стôлько, що въ нѣмъ не можуть вôдбувати ся терміны и ліцитаціи, щобы натовпъ людей не причинявъ ся до розширеня холеры. Зъ тои самои причины не позволило староство станиславôвске на зборы робôтничî въ Станиславовѣ, котрî мали вôдбути ся дня 13 н. ст. серпня, а староство снятиньске выдало обѣжникъ до громадъ: Тулукôвъ, Демичь и Заболотôвъ, щобы покликанî до виравъ вôйсковыхъ резервісты, остали дома. Всѣ лѣкарѣ въ снятиньскôмъ повѣтѣ розъѣхали ся по селахъ, а рôвночасно зателеґрафовано до намѣстництва о помôчь лѣкарску. — Про холеру за границею доходять такî вѣсти. Въ Берлинѣ занедужали три робôтники-Поляки на холеру. Имовѣрно була она занесена зъ царства польского. Власти зарядили найенерґічнѣйшî средства осторожности. — Въ Россіи бувъ станъ холеры такій: въ Варшавѣ дня 4 серпня занедужала одна особа на холеру а одна померла; въ ґубер. подôльскôй занедужало на холеру вôдъ 29 липня до 5 серпня 484 осôбъ, померло 175; въ ґуберн. волыньскôй занедужало въ тôмъ самôмъ часѣ 13 осôбъ, умерли 3; въ ґуб. гродненьскôй занедужало 101, померло 27 осôбъ; въ кіѣвскôй занедужало 290, померло 91; въ миньскôй занедужало дня 5 серпня 10 осôбъ, померло 4; въ бесарабскôй занедужало 12, померло 6; въ Москвѣ въ часѣ вôдъ 5 до 7 серпня занедуѣжало 68 осôбъ, померло 23; въ ґуберніи московскôй вôдъ 30 липня до 5 серпня занедужало 27, померло 9, въ земли козакôвъ доньскихъ жанедало въ часѣ вôдъ 6 до 9 серпня 354 осôбъ, померло 149. Ґенералъ-ґубернаторы, ґубернаторы, начальника мѣстъ, начальники округôвъ комунікаційныхъ и начальники жандармскихъ зарядôвъ зелѣзничихъ дôстали право накладати кары грошевî до высоты 100 рублѣвъ, або кары арешту до 1 мѣсяця за провины противъ приписôвъ антіхолеричныхъ. — Въ Браилѣ прибуло вôдъ 12 до 14 серпня 27 новыхъ случаѣвъ холеры, а загаломъ занедужало доси 70 осôбъ. Въ Сулинѣ занедужало 13 и 14 серпня 43 особы, а загаломъ доси 98 осôбъ, въ Чорноводѣ зайшло 9 новыхъ случаѣвъ пошести. Холера проявила тя такожь въ Галачи, де занедужали 3 особы, а зъ тыхъ одна умерла. — Зъ Софіи пишуть до Polit. Correspondenz: Правительство болгарске зарядило зъ причины холеры въ Румуніи осьмодневну карантану для приѣзжихъ и товарôвъ зъ того краю. Таку саму карантану установлено вôдъ стороны Россіи и Туреччины азійскои, а пятидневну для провеніенцій зъ портôвъ моря Середземного. Єсли бы холера въ Галичинѣ не обмежила ся на спорадичнî случаѣ, тогдѣ установлено бы карантану въ Царибродѣ для приѣзжихъ и товарôвъ зъ Австріи.

— **Приверненье руху зелѣзничого.** Дирекція зелѣзниць державныхъ повѣдомляє, що вôдъ вчера, т. є. 16 н. ст. серпня привернено обмеженый рухъ особовый на просторѣ Загôрє-Мезе Лаборцъ зъ пересѣданьемъ подорожныхъ въ Мокрôмъ, Щавнôмъ и Кулашнôмъ та зъ переношеньемъ пакункôвъ. Рôвночасно отворено рухъ хвилево перерваный на просторѣ Загôрє-Хирôвъ, а перерваный рухъ поѣздôвъ на шляху Львôвъ-Белзець отвирає ся зъ нинѣшнымъ днемъ т. є. 17 н. ст. серпня.

— **Зъ Борщѣвского пишуть намъ:** Въ селѣ Пуклякахъ повѣта борщѣвского купали ся дня 12. с. м. чотири стражники скарбовî въ рѣцѣ Збручи а одинъ зъ нихъ, Іосифъ Панасиньскій, сынъ священика зъ Сокальщины, бувшій ученикъ рускои ґімназіи, не умѣвшій плывати, утопивъ ся мимо горячихъ пробъ товаришѣвъ спасти єго. Трупъ нещасного доперва третього дня выплывъ на мѣлину.

— **Свѣдчивъ ся циганъ своими дѣтьми.** Nowa Reforma почала мѣстити вôдповѣдь на звѣстну читателямъ „Дѣла“ рецензію польского „наукового“, а властиво тенденційно-політичного твору проф. Анат. Левицкого, п. заг. „Powstanie Swidrygiełły“. Не знаємо ще, хто єсть авторомъ сеи вôдповѣди, бо доси не пôдписавъ ся. Мабуть таки Полякъ, а що найбôльше якійсь „кракôвскій“ Русинъ въ родѣ самого проф. А. Левицкого. Отже сей авторъ вôдповѣди впевнює нашу редакцію, що п. Ан. Левицкій змôгъ бы писати й по руски! — и то може й красшою русчиною, нѣжь нею писанî статьѣ „Дѣла“. Хто-жь то бере ся такъ смѣливо ручити за п. А. Левицкого?! Мусимо сказати, що ся „чельнôсть“ польского автора и польскои редакціи, що помѣстила се заявленье, импонує намъ. Вже то пп. кракôвскî Rusini и ихъ польскî приятелѣ не вмѣють зупинюватись та надто церемонитись. Отъ н. пр. недавно апробовали собѣ самî, w zamkniętym kółku, п. Іосифа Третяка на лектора руского языка въ кракôвскôмъ університетѣ. Щô ихъ обходить, що въ Австріи єсть осôбнî, именованî цѣсаремъ, професоры руского языка у Львовѣ й Чернôвцяхъ? Зôйшлись самî Поляки, знайшовъ ся охочій на лектора — и лекторъ готовый! Гарно! Нехай бы таке Полякамъ стало ся „pod Moskalem“ або „pod Prusakiem“, кôлько бы то проявилось „nienawiści“ — и якои! Мы-жь все таки просили бы, щобы п. Ан. Левицкій написавъ впередъ де-що трохи по руски, поки повѣримо впевненямъ такихъ ручителѣвъ и свѣдкôвъ!.. Semper idem! А оно потôмъ мстить ся... Чи се та „цивілізація“ польска, о котрôй тôлько почавъ говорити авторъ статьѣ въ Now ôй Reform-ѣ?!

— **Директоромъ семинаріи учительскои въ Тарновѣ** именованый Иполитъ Парасевичь, учитель при тамошнôй семинаріи.

— **Союзъ товариствъ музичныхъ и спѣвацкихъ.** Галицке товариство музичне у Львовѣ задумує засновати „першій союзъ товариствъ музичныхъ и спѣвацкихъ, польскихъ и рускихъ“. Въ тôй цѣли удало ся зъ тымъ до всѣхъ дотычныхъ товариствъ зъ проєктомъ статута, и зъ просьбою о присланье делеґата на зъѣздъ, котрый вôдбуде ся дня 24 вересня о годинѣ 1-ôй въ сали галиц. Товариства музичного. Проєктованый союзъ мавъ бы на цѣли поправити услôвя розвою музики въ краю, надати ѣй напрямъ народный, уряджувати великî продукціи музичнî, выдавати вôдповѣдну часопись и дбати про матеріяльнî вôдносины артистôвъ-музикôвъ.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Пôдгайцяхъ зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ розписаный на 19 н. ст. вересня.

— **Шайка злодѣйска.** Оногды удало ся аґентови поліційному у Львовѣ Шпанґови вôдкрыти небезпечныхъ злодѣѣвъ Гр. Гнаткевича, Том. Загородного и Андр. Гринчишина а такожь помôчникôвъ въ крадѣжахъ Магд. Бесядецку и Теодору Когутъ. При ревізіи въ мешканю Теод. Когутъ найдено богато рѣчей походячихъ зъ крадежи. Тота шайка непокоила вôдъ довгого часу мешканцѣвъ Львова, бо крала по торговляхъ и приватныхъ домахъ. Арештованî мали свôй осѣдокъ въ давнôй фабрицѣ керазины въ поли за янôвскою рогачкою, стоячою теперь пусткою.

— **Жертвы хмаролома.** Страшна повѣнь, навѣстивша Галичину не пощадила и мѣста Вильны. Въ пятницю дня 11 н. ст. серпня обôрвалась тамъ хмара и довела до страшнои катастрофы. 18 людей погибло у водѣ. Воды плывучî улицями вдерли ся до одного сутеренового мешканя, де спало 15 осôбъ, и такъ скоро наповнили комнаты, що всѣ сплячî потопились. Такъ само затопила вода друге мешканье сутеренове, де мешкавъ швець зъ сыномъ. Оба, не могучи отворити дверей, вылѣзли на пѣчь, але пѣчь завалила ся и нещастнî потопились. Всѣ жертвы тои повени жиды.

— **Дрôбнî вѣсти.** Въ Санктъ Пельтенъ померъ епископъ д-ръ Біндеръ, уродженый 1822 року, а въ Секавъ, въ Стиріи, епископъ д-ръ Цвеґеръ, уродженый 1824 року.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Вôдзначенє.** Директоръ высшои школы реальнои у Львовѣ д-ръ Теоф. Ґерстманъ одержавъ титулъ совѣтника.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 17 серпня. Нинѣ переѣздитъ туды екскоролева Наталія до Франціи. Цѣсарь Вільгельмъ не задержить ся въ часѣ маневрôвъ нѣ тутки нѣ въ Буда-Пештѣ, лишь буде гостити въ Шенбрунѣ.

Буда-Пештъ 17 серпня. Пôсля Boda-Pester Tgblt. церковно-політичный проєктъ полагодить ся ажь на весну въ 1895 роцѣ.

Берлинъ 17 серпня. Нѣмецкî ґазеты доносять що на слѣдуючôмъ конкляве мають выбрати папою вроцлавского епископа д-ра Коппа.

Бѣлградъ 17 серпня. Скупштина выбрала трибуналъ до переведеня слѣдства обжалованого міністерства зъ 8 радикалôвъ и 8 опозиційныхъ членôвъ.

Берно 17 серпня. Намѣстництво розвязало товариство резервовыхъ офіцирôвъ и краєвои обороны.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

— **Вп. В. Кар. въ Берез.** Похибка справлена, котра черезъ се зайшла, що послѣдну присылку зъ Коломыи вписано на имя Вас. Кар. зъ Королѣвки. — **Вп. К. Цел. въ Бер.** Одержали и прийде до кôнця року ще 3·50 зр.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

16 н. ст. липня 1893

Львôвъ: Пшениця 7·75 до 8·—, жито 6·25 до 6·75, ячмѣнь 5·25 до 6·—, овесъ 5·75 до 7·—, рѣпакъ 13·50 до 13·75, горохъ 6·75 до 10·—, вика 5·50 до 6·—, льнянка 11·50 до 11·75, бôбъ 9·— до 10·—, конюшина червона 65·— до 70·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 24·— до 25·—, анижь 34·— до 35·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 140·— до 150·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 15·— до 15·75 зр.

Кракôвъ: Пшениця 8·80 до 9·—, жито 7·10 до 7·50, ячмѣнь 6·50 до 7·—, овесъ 7·15 до 7·40 горохъ —·— до —·—, вика 4.30 до 5·— рѣпакъ 13·50 до 14·—, льнянка —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, бульбы 1·15 до 1·30.

Надôслане.

ОМНІБУСЪ

Заведеня водолѣчничого „МАРІѢВКА“

(почта Львôвъ) вôдъ дня 13 н. ст. серпня выѣзджає що день зô Львова (площа Галицка) о годинѣ 4-ôй пополудни и 8-ôй вечеромъ; зъ Маріѣвки о годинѣ $2^1/_2$ по полудни и о 7-мôй вечеромъ. 4705 2—?

Надôслане.

Средства десінфекційнî, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручає найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуєсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнî, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякî направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрî вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 13—?

П. Т.

Зъ огляду, що деякî ласкавî порученя зъ провінціи призначенî для мене лише хибно адресованî до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючî бували нараженî на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавî порученя лише до фірмы** 4774 4—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнî		особовî		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненî значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Пьомбы оловяні по 40 кр. за 1 кл. або 2·50 за 1000 штукъ

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованій рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 72—?

4689

Білєты візитовї, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

79—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна чи. 26—45 сло 20. 4669

4804 1—30

ПОСТЄЛЬ

власного выробу

Колдры студентскї на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 175 цм. довгї, 125 цм. широкї по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великї 185—193 цм. довгї, 135 цм. широкї по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣнній вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнї и пружиновї вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ.

Подушки пѣряні и волосѣнні.

Простирала пôдъ колдры и до застелювання, пошевки и т. ин.

Коцики вовняні и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÔВЪ

улиця Коперника число 7.

Для пп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

Щоденно свѣжа знаменита **кава и чай**, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десерові поручає

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

4758 при ул. Баторія ч. 32. 8—180

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякї роботы памятниковї** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовї и т. ин.

4780 **РОБÔТНЯ** 8—156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУДЛОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продає 4767 9—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

Найдешевше жерело для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнї, Фаны, Хоругви хрестнї, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнї выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.

Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнї склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльній знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Перестороґа! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великї грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожъ не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важився хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

Найдешевше жерело для закупна рѣчей церковныхъ.

П. Т. Однорôчнымъ Охотникамъ

доставляє

єлєґантныхъ и гарныхъ мундурôвъ

4796 2 6 *фірма*

Г. РОЗЕНТАЛЬ,

ц. к. надворный доставець, вôдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною

у Львовѣ при улици Коперника ч. 9.

Спеціяльні цѣнники на жаданье даромъ и оплатно.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнї управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Занвляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитї дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новї, гармонѣйнї дзвоны якъ такожъ пооднионѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятї въ сти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожъ на раты).

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

АНДРѢЯ АНДРЕЙЧИНА

у Львовѣ телерь Ринокъ ч. 28, перенѣсъ ся на

улицю Сикстуску число 29

и при сѣй нагодѣ поручає ся Вповаж. Публицѣ дальшимъ ласкавымъ взглядамъ. 4736 2—6

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнї

5% листы ипотечнї премійованї

5% „ „ безъ премій

4½% листы товариства кредитового земского

4½% „ Банку краєвого

4½% позичку краєву галицку 3483

4% позичку пропінаційну галицку

5% „ „ буковиньску

4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ

4½% „ пропінаційну угорску

4% угорскї облігаціи индемнізаційнї

а всѣ тї папиры Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякї вылосованї а вже платнї мѣсцевї папиры цѣннї, такожъ запавшї купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевї лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новї аркушѣ купоновї, за зворотомъ коштôвъ, котрї самъ поносить.

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ вôдъ продуцентôвъ высылає:

Самороднї — Геґеляйскї

за бочку 135 літрову по 70, 80, 90, 100, 120, 130 зр. и высше. (Бочка не зачисляє ся.)

ИНШИЙ бôльше квасковатї (неквасній) за гектолітеръ по: 30, 40, 50 и 60 зр. (Бочка зачисляє ся по цѣнѣ коштôвъ).

При замовленю просимо подавати докладну адресу и послѣдну стацію зелѣзничу. 4671 8—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

XXIII. ЗАМКНЕНЬЕ РАХУНКÔВЪ ЗЪ ВÔДДѢЛУ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЬЕ

за часъ вôдъ 1. Сѣчня до 31. Грудня 1892

Рахунокъ зыскôвъ и стратъ

зъ обезпечень капіталôвъ и рентъ

	Прихôдъ:	посмертныхъ „A“ зр.	кр.	дожизненныхъ „B“ зр.	кр.	загаломъ „A+B“ зр.	кр.
1	Переносъ резервъ и переносъ премій вôдъ кап. зъ р. 1891	1,873.590	59	2,429.053	64	4,302.644	23
2	„ „ „ „ вôдъ рентъ „ „	27.346	71	982.051	70	1,009.398	41
3	„ фонду на неуправильнѣній шкоды „ „	49.300	—	600	—	49.900	—
4	„ „ „ дівіденду „ „	42.300	03	15.078	50	57.378	53
5	„ „ „ рôзницю курсу „ „	66.000	—	—	—	66.000	—
6	Зôбранї премії вôдъ обезпеченыхъ капіталôвъ	513.180	61	313.653	06	826.833	67
7	„ „ „ „ рентъ	4.269	19	75.811	44	80.080	63
8	Вписове зъ полісъ	3.241	50	1.400	—	4.641	50
9	Проценты вôдъ позич. и вôдъ льок. фон. въ ин. кред. зр. 145.588·41						
	„ „ паперôвъ цѣнныхъ „ 84.177·71						
	Чиншѣ зъ реальности и дôбръ земскихъ „ 77.212·27	118.023	33	188.955	06	306.978	39
10	Есконтъ вôдъ выплаченыхъ шкôдъ, пропав. завдатки и т. д.	3.822	75	1.676	30	5.499	05
11	Ажіо евалюації чужихъ монетъ	349	69	595	41	945	10
12	Зыскъ на публичныхъ паперахъ	21.150	86	35.600	13	56.750	99
		2,722.575	26	4,044.475	24	6,767.050	50

	Подѣлъ зыску:						
1	20% } вôдъ зр. 49.401·33 } 16.320·05 } пôсля статуту на фондъ резервовый	9.880	38	3.264	01	13.144	39
2	12% „ „ 299.231·39 } 5% „ „ 208.554·78 } на дівіденду Членамъ першихъ лѣтъ девятнацяти	35.907	77	10.427	74	46.335	51
3	На резерву зыскôвъ	1.992	73	2.353	38	4·346	11
4	„ „ спеціяльну	1.621	05	274	92	1.895	97
		49.401	93	16.320	05	65.721	98

	Розхôдъ:	посмертныхъ „A“ зр.	кр.	дожизненныхъ „B“ зр.	кр.	загаломъ „A+B“ зр.	кр.
1	Преміи контрасекураційнї	39.728	79	4.497	85	44.226	64
2	Выплаченї шкоды (капіталы) зр. 352 964·12	—	—	—	—	—	—
	Реасекурація зр. 26.227·56	246.901	58	79 835	—	326.736	58
3	Фондъ на шкоды неуправильнѣній	28 962	50	500	—	29.462	50
4	Выплаченї ренты	1.280	—	74.762	36	76.042	36
5	Зворотъ премій за-для вчаснѣйшои смерти обдарованого	—	—	11.931	03	11.931	03
6	Выкупно полісъ	17.869	41	26.333	50	44.202	91
7	Резервы и переносы премій вôдъ капіталôвъ	2,085.902	53	2.723 449	13	4,809 351	66
8	„ „ „ вôдъ рентъ	29.562	53	1,018 816	39	1,048 378	92
9	Гонорарія лѣкарскї	4.895	50	1 100	—	6.295	50
10	Провізіи аквізіційнї	30.398	68	9.601	53	40.000	21
11	„ incasso	16.517	51	9 486	14	26.003	65
12	Пенсіи, додатки активальнї, особистї, пятилѣтнї и емеритальнї	29.132	15	17.678	76	46.810	91
13	Ремунерації, запомоги и т. д.	4.976	73	2.310	88	7.287	61
14	Льокаль, опалъ, свѣтло, потребы бюра и т. д.	3.428	14	2 191	79	5.619	93
15	Пренумерата, инсераты, папѣръ, друки и порта	4.140	41	2.610	01	6 750	42
16	Кошты подорожи	596	49	381	36	977	85
17	Належитости державнї и кошты правий	9 931	42	6.349	61	16 281	03
18	Вôдписъ зъ вартости устрôйства	305	—	195	—	5 0	—
19	Выплачена дівіденда	34.034	56	10.302	50	44 337	06
20	Фондъ на невыплачену дівіденду	7.331	53	4.065	99	11 397	52
21	Фонъ емеритальный урядниковъ	1.220	—	780	—	2.000	—
22	Фондъ на рôзницю курсу	75.000	—	20.000	—	95.000	—
23	Кошты орґанізації	1.057	87	676	36	1.734	23
	Сальдо зыскъ	49.401	93	16.320	05	65.721	98
		2,722.575	26	4 044.475	24	6,767.050	50

4808

Крακôвъ дня 1 сѣчня 1893 р.

Дирекція Товариства взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ.

З. Слонецкій. К. ґр. Сціпіо. Ґ. Кешковскій.

Начальникъ выдѣлу обезпечень на житье

Ч. Кешковскій.

Въ доказъ зґôдности зъ книгами:

Члены рады надзыраючои:

С. Генцель. З. Обертиньскій. Д-ръ М. Страшевскій.

А. ґр. Водзицкій. С. Жаба

яко комісія контролююча.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 104. Львôвъ, Субота 8 цвѣтня (20 мая) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollizeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта

Поодинокe число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошенія принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 20 н. ст. мая 1893.

Въ нинѣшнôмъ числѣ „Дѣла“ знайдуть читателѣ нашѣ на иншôмъ мѣсци вѣсть про новѣ арештованя Украинцѣвъ въ Россіи за такъ звану „малороссійскую пропаганду“ або — иншими словами — за національне почутье руско-украиньске и за проявы того почутя.

За короткій часъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ — се вже третя въ Россіи нагôнка за патріотами-Украинцями: перша була передъ кôлькома мѣсяцями въ Харковѣ, друга передъ кôлькома тыднями въ Кіевѣ, а отсе третя знов у Харковѣ. Урядъ россійскій арештуе и томить по тюрмахъ не тôлько мужчинъ, але й женщины, не тôлько молодѣжь, студентôвъ, але й людей старшихъ, на становищахъ.

Въ россійскихъ газетахъ, очевидно, нѣгде не подыбле ся звѣстки про тѣ арештованя, — цензура забороняе подавати, — и не диво, бо й якъ бы то выглядало, коли-бъ про арештованя и томленье Украинцѣвъ, навѣть женщинъ украиньскихъ, по россійскихъ тюрмахъ за почутье національне, мали доносити свѣтови тѣ-жь россійскѣ дневники, въ котрыхъ нинѣ цѣлыми стовпцями пише ся и громы мече ся на „азіатовъ“ Мадярôвъ, що стають на перешкодѣ національному почутю Словакôвъ!... А нинѣ справдѣ выходить на таке, що гнобитель Славянъ Мадяръ може сказати Москалеви: „Я роблю Словакамъ лише частину зъ того, що ты робишь у себе Русинамъ-Украинцямъ. Я лише выславъ жандармôвъ розôгнати Словакôвъ вôдъ Колярового дому, а ты Украинцями набиваешь тюрмы! Скалочку видишь въ чужôмъ оцѣ, а въ своѣмъ не видишь полѣна,..“

И се рѣчь певна, що порôвнявши політично-національне положенье Словакôвъ въ Угорщинѣ зъ положеньемъ Русинôвъ-Украинцѣвъ въ Россіи — мусить ся признати, що положенье Словакôвъ не въ однôмъ лучше. Головна рѣчь: въ Угорщинѣ нема закона, котрый бы заборонювавъ розвôй літературы якого-небудь народу, а мѣжь тымъ въ Россіи истнуе вôдъ 1876 року указъ заборонюючій розвôй руско-украиньскои літературы, — и коли Словаки розвивають свою наукову и педагогічну літературу та й выдають свои часописи, то на Украинѣ о тôмъ и бесѣды бути не може: вôсѣмнацять міліонôвъ Русинôвъ не може тамъ нинѣ выдати анѣ одного букварця, не може мати анѣ однои газетки бодай для просвѣты народу!

Правительство россійске задумало такими драконічными мѣрами стерти зъ лица землѣ національность руско-украиньску, — а мѣжь тымъ ему се не вдае ся. Зъ року въ рôкъ ростае по всѣй Украинѣ число людей зъ интелігенціи свѣдомыхъ своѣи національности и охочихъ трудитись для своѣи народности не лишь яко колишнѣ „украинофілы“, але яко справдѣшнѣ „Украинцѣ“ — націоналы, патріоты. Се очевидно не на руку урядовôй системѣ въ Россіи — и урядъ взявъ ся, якъ бачимо, до теоризованя того украиньского націоналізму и патріотизму... арештами и тюрмами, думаючи, що въ той способъ убье саму идею...

Даремна праця! Національного духа міліонôвъ народу не убьють нѣ деспотичнѣ указы, нѣ арешты, а противно, вôнъ тымъ дужше буде пôдносити ся, крѣпшати и ширшати.. По тôлькоразовыхъ періодахъ гоненя Украинцѣвъ за „малороссійскую пропаганду“ усе крѣпшало, почутье національне на Украинѣ, — не инакше оно буде й теперь!

Правительству россійскому давъ въ тôмъ взглядѣ розумну указку сего лѣта историчный журналъ „Русскій Архивъ“, котрого сло а мы недавно навели въ „Дѣлѣ“. Поважный журналъ той констатуе, що нинѣ, при переслѣдуваню украиньскои національности въ Россіи, Украинцѣ мусять літературно тяготѣти до Руси австрійскои — хотяй въ Австріи живе усего лише сема частина цѣлого народу... Отже въ интересѣ Россіи було бы дати у себе полекшу розвоѣви національному Украѣнцѣвъ. Рѣчь се такъ ясна, якъ сонце.. але не для такихъ заслѣпленыхъ Москалѣвъ, якъ нинѣшнѣ верховоды въ царствѣ россійскôмъ — Побѣдоносцевы e tutti quanti...

Білянсъ сегорôчнои нужды.

Першѣ погôднѣ днѣ подали нагоду галицкому хлѣборобови розглянутись довкола себе по довгихъ дняхъ горя и печали та зложити собѣ білянсъ своѣи цѣлорôчнои працѣ. Сумно выглядае той білянсъ: всюды пассивы перевышають въ дуже и дуже знатнôй мѣрѣ всѣ можливѣ активы. Бо до активôвъ можна зачислити хиба тѣ двѣ-три копы збôжа, захопленѣ щасливо, якъ писавъ нашъ дописуватель зъ пôдъ Топорова, до стодолы, а до пассивôвъ всѣ прочѣ плоды, що вже погнили або гниють на поли. Що не поплыло зъ филями рѣкъ пôдчасъ повени, се зросло ся або зôгнило на помети або въ копахъ. Жнива значно припôзнили ся, луги стоять пôдъ водою и если не настане довша погода, то буде ихъ можна косити хиба по першихъ приморозкахъ. Незавидна доля нашихъ хлѣборобôвъ!

Чи подумано супротивъ такои безвыглядноi ситуаціи о раціональнôй помочи для селянина? Можна сказати, що доси ще не подумано, бо акція ратункова не ведесь пôсля уложеного пляну а лишь такъ сказати бы прихапцемъ. Власти краѣвѣ и правительственнѣ не умовились, въ якій способъ треба прийти въ помôчь хлѣборобамъ.

Можна було напередъ знати, що першѣ днѣ погôднѣ спонукають хлѣборобôвъ до скорои, интензивноi роботы и що треба буде якъ найбôльше рукъ до тои роботы. А тымчасомъ 32.000 рэзервістôвъ покликано до вправъ войсковыхъ, и тѣ резервісты майже всѣ батьки роднѣ, котрѣ своею працею мають забезпечити кôлька голодныхъ ротôвъ на довгѣ мѣсяцѣ зимы и передновку Оплата ераріяльна за пôдводы при маршахъ войска не выρôвнае и въ десятôй части тои страты, яка покаже ся въ наслѣдокъ убутку тяглои силы робучои.

Запомоги грошевѣ, якѣ роздало намѣстництво двомъ чи тремъ мѣсцевостямъ, навѣщеным повенею, не можуть уважатись властивою запомогою якъ за-для своѣи мінімальноi скôлькости такъ и за-для обмеженого круга дѣланя. Вѣсти про нужду надходять зъ 42 повѣтей, а въ тыхъ повѣтахъ по кôлькадесять громадъ зъ тысячами населеня. Выдѣлъ краѣвый ухваливъ на засѣданю 14 с. м. роздѣлити запомоги для повѣтôвъ и громадъ зъ фонду краѣвого, що выносить 25.000 зр. а призначеный на ту цѣль. Ухвалено до розпорядимости выдѣлу повѣтового въ Бжеску 500 зр., въ Яслѣ 500 зр., въ Кольбушовôй 300 зр., въ Стрыю для Соколова 200 зр. а для прочихъ громадъ навѣщеныхъ повенею 500 зр., для двохъ громадъ въ повѣтѣ тарнôвскôмъ 200 зр., до розпорядимости выдѣлу повѣтового въ Турцѣ 500 зр., въ Перемышли 500 зр., въ Рогатинѣ 300 зр., а для однои громады велицкого повѣта 150 зр., разомъ запомогъ беззворотныхъ 3.500 зр.

Рôвночасно вôднѣсъ ся выдѣлъ краѣвый телеграфічно до президента міністрôвъ гр Таффого и представивши ему розмѣры нещастя елементарного, просивъ о помôчь зъ фондôвъ правительственныхъ Та помôчь могла бы бути на разѣ хочь бы лишь отся, що правительство дало бы зъ своихъ фондôвъ 75.000 зр.; потребу тои запомоги выказавъ выдѣлъ краѣвый и умотивувавъ ще письмомъ зъ 30 червня (по першôй повени), але доси центральне правительство не зволило вôдповѣсти на се письмо.

Чимъ оправдати се мовчанье центрального правительства? чи байдужностію, чи легковаженьемъ реляцій власти краѣвои? И одно и друге непростиме, тожь годить ся, щобы центральне правительство було приневолене оправдатись зъ того публично. Правительство знало дуже добре походити коло справы, коли потреба було ухвалити міліоны для одного мѣста Вѣдня, — але выслухати голосу цѣлого краю, що бачить передъ собою страшне марево нужды, сего правительство не хоче розумѣти. Однымъ словомъ не видно якоись спôльноi, рôвномѣрноi акціи ратунковои зô стороны властей краѣвыхъ и правительственныхъ.

Якъ-же разячо вôдбиваe вôдъ того поведеня верховныхъ властей акція поодинокихъ институцій, вызначаючи ся великодушною жертволюбивостію и справдѣшною гуманностію? И такъ рада мѣста Львова зôйшла ся онодгы на надзвычайну сесію, а віцепрезідентъ Мархвицкій предложивъ радѣ до ухвалы таке внесенье:

„Нещастье, яке за-для дворазовои въ сѣмъ роцѣ повени и безперерывныхъ дощѣвъ навѣстило многѣ стороны нашого краю, прибрало такѣ розмѣры, що на ихъ усмиренье не можуть выстати нѣ помôчь нѣ средства мѣсцевѣ. Не сумнѣваю ся, що центральне правительство и соймъ выповнять свôй обовязокъ и возьмуть въ опѣку такъ тяжко поражене населенье; однакъ въ тôй хвили розходить ся о скору помôчь, яка найчастѣйше найбôльше усмирюe нещастье, отираe найчисленнѣйшѣ слезы, о помôчь, яку нещастнѣ повинно найти у насъ въ столици краю, котрои обовязкомъ вести передъ у всѣмъ, що величаве, що шляхотне.

„Репрезентація мѣста Львова була завсѣгды и всюды вѣрна тôй засадѣ и кôлько разôвъ елементарнѣ нещастя навѣстили чи то поодинокѣ мѣста чи широкѣ верствы нашого населеня сѣльского, перша гадка жертвы, ратунку зъ-вôдси выходила. Тожь думаю, що симъ разомъ — супротивъ повного розпуки положеня тысячѣвъ нашихъ братôвъ, що зъ тревогою пытають о завтра — нашимъ обовязкомъ есть пôднести окликъ спôльноi помочи та поспѣшаючи зъ жертвою громады мѣста Львова, завязати комітетъ ратунковый, щобы перевѣвъ сю задачу

„Въ тôй цѣли предкладаю до ухвалы отсѣ внесеня:

1. Репрезентація мѣста Львова завязуe комітетъ ратунковый, щобы нести помôчь навѣщеным повенею, а до комітету запрошуe 88 вызнатныхъ особъ нашого мѣста и всѣхъ членôвъ рады.

2. На цѣли того комітету призначуe ся зъ фондôвъ громады 5000 зр.“

Рада мѣска признала се внесенье наглымъ и ухвалила его одноголосно безъ дискусіи. До комітету запрошено зъ Русинôвъ: митрополита Сембратовича, оо. Павликова и Василевского, Нагôрного, Белея, Шухевича, Романчука.

Вкôнци ще одну важну справу треба пôднести. Населенье сѣльске крôмъ журбы о хлѣбъ насущный буде мусѣло клопотатись заплатою податкôвъ. Шкоды, якѣ поробила повѣнь, ще доси не зліквідованѣ а екзекуція за податки переводить ся енергічно. Але не лишь повѣнь и грады дають право жадати опусту податкового, рôвножь и до-готрезаючій дощь, злива, дають законну пôдставу до вôдписаня податку. Уряды громадскѣ повинно вносити до староствъ поданя, доки ще слѣдни шкоды вôдъ зливы, и просити о высланье комісіи. Міністерство скарбу рѣшае о опустахъ податковыхъ, и коли зробить ся першій крокъ зô стороны громадъ, будуть могли нашѣ заступники въ радѣ державнôй допоминатись вôдъ міністерства вôдповѣдного опусту. А що шкоды вôдъ зливы значнѣ и повиненъ бути якійсь опустъ, про се свѣдчать найлѣпше дописи зъ рôзныхъ сторôнъ, въ котрыхъ говорить ся, що на полукôпкахъ, де зрослось збôже, можна пасти коней..

Не закладаймо безчинно рукъ, лишь робѣть все, що можемо, щобы вôдтакъ не сказано намъ, що мы самѣ не вмѣли собѣ радити.

Слово про фондъ

вдôвъ и сирôтъ по гр.-кат. священикахъ Львôвскои архіепархіи.

[Статья надôслана зъ провінціи.]

III.

Товариство „Фонда“ властиво не есть товариствомъ. Есть то институція абсолютна, спочиваюча на баркахъ одиницѣ.

---

10)

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр)

(*Дальше.*)

Вôнъ прочитавши, зôмнявъ листъ въ рукѣ, однакъ мимо того, розпростеръ его и читавъ ще два, чи три разы того дня. Листъ пригадавъ ему богато споминôвъ зъ днѣвъ дикои забавы, до котрыхъ его теперѣшне житье становило великій контрастъ Вôнъ живъ повнымъ житьемъ въ тôмъ бурливôмъ Парижи и почувъ по якôмсь часѣ потребу змѣны. Теперь вôнъ мавъ тоту змѣну, але була она лѣпшою? Такъ, вôнъ пробувавъ вмовити въ себе, що то було лѣпше, однакъ були часы, коли супокôй выявлявъ ся надто спокôйнымъ, коли незмѣнна солодкôсть Кляры ставала ся нудкою. Вôнъ пригадувавъ собѣ, що видѣвъ разъ въ Парижи штуку пôдъ титуломъ „Un mari dans du coton“ и вôнъ порôвнувавъ себе до сего пана. Щобы она хочь показала трохи живости и страсти, щобы коли розлила ся и навѣть накляла слугамъ, — се зробило бы переломъ въ ихъ монотоннôмъ житю. А тогдѣ, якъ вôнъ читавъ знов листъ панѣ де Тельмáнъ, подумавъ собѣ, що то було правдою. Кляра справдѣ носила непромакаючій плащь и ходила зъ нимъ, коли вôнъ выбиравъ ся на польованье Она не дбала о стрôй, носила черевики пôдбитѣ цвяхами и короткѣ сукнѣ, зъ пôдъ котрыхъ часами можна було побачити темнѣ, грубѣ панчохи И тогдѣ пригадувась ему стрôй мадамъ де Тельмáнъ и всѣхъ ей товаришокъ, ихъ тоненькѣ панчошки, ихъ шовкове бѣлье, коронковѣ ранньѣ убраня, делікатнѣ строе на пяту годину по полудни, прибранѣ богатыми рожевыми и бѣлыми брокатами... и тогдѣ мимо волѣ приходило ему на думку, що вôнъ зробивъ жертву, коли оженивъ ся зъ нею Вôнъ ще не дôйшовъ до того степеня щобы ходити коло дому въ пантофляхъ, анѣ навѣть не курывъ люльки, однакъ имовѣрно се була тôлько квестія часу. Вôнъ мусить злькалізувати ся и робити тое, що всѣ люде довкола него робили.

Сего вечера Кляра спостерегла, що его обходженье змѣнило ся. Вôнъ робивъ ся замѣтно нетерпеливымъ, бôльше нѣжь коли-небудь, вôдъ коли она его знала. А коли сѣла за фортепянъ и зачала спѣвати малу баляду по обѣдѣ, вôнъ запытавъ ей, чи она не умѣе нѣчо нового, и чи гадае спѣвати все тотѣ самѣ пѣсни цѣле житье. Клярѣ стало прикро и она сейчасъ зачинила фортепянъ.

— Жаль менѣ, що ты не любишь музыки, — сказала она; — ты любивъ ей давнѣйше.

То само и вôнъ спостерѣгъ. Теперь не подобали ся ему рѣчи, котрѣ вôнъ давнѣйше дуже любивъ. Ему вкучили ей малѣ баляды, а на гадку ему насувало ся пытанье, чи ему вкучилось бы банджо панны Блобсъ. Въ теперѣшнôй хвили опираючи ся на многихъ правдивыхъ рѣчахъ зъ листу панѣ де Тельмáнъ вôнъ гадавъ, що нѣ. Місъ Блобсъ мала иншѣ приманы кромѣ банджо. Молода Американка була жива и забавна и могла говорити плавно о якôмъ-небудь преметѣ. Она була бы може лѣпшою товаришкою якъ Кляра. Однакожь вôнъ мусить приноровити ся до положеня — мусить ще знести трохи нудôвъ; однакъ баллядъ вже ему за багато. Вôнъ чувствовавъ, що не мôгъ ихъ стерпѣти. Вôнъ не вôдповѣвъ на закидъ жѣнки, що вôнъ любивъ ихъ давнѣйше, а тôлко зѣвнувъ и запытавъ котра година.

Кляра вôдповѣла ему и настало мовчанье Она мала сльозы въ очахъ, тотѣ сльозы, о которыхъ панѣ де Тельманъ передсказувала; однакъ она не замѣтила нѣчого. Теперь вôнъ поглянувъ на неи и сказавъ:

— Я думаю поѣхати до Парижа на другій тыждень.

— Дуже добре, мôй дорогій — сказала она — се буде красною змѣною для насъ.

— Я не гадавъ, щобы ты ѣхала зô мною, я маю ѣхати въ интересѣ.

— Я не хотѣла бы, щобы ты ѣхавъ безъ мене, Рауль, — сказала она, — менѣ самôй буде дуже вкучно.

— Маешь прецѣнь тата — вôдповѣвъ вôнъ, — можешь зъ нимъ остати, коли схочешь.

— Якъ довго ты тамъ забавишь? — запытала она.

— Я самъ не знаю, — вôдговоривъ; — такъ довго доки мене интересъ задержить.

— Я волѣла бы, щобы ты не ѣхавъ самъ, — сказала она тихо.

— Тобѣ здаeсь, не подобало ся въ Парижи остатного разу, — зауважавъ вôнъ нетерпеливо.

— Я люблю кожде мѣсце, де ты e а не любила бы жити въ розлуцѣ зъ тобою.

Вôнъ мимоволѣ засмѣявъ ся.

— Годѣ-жь то называти розлукою, — сказавъ вôнъ, — я забавлю лише кôлька днѣвъ.

— Чи e яка причина, щобы я не ѣхала зъ тобою? — запытала она.

— Нема нѣякои, — сказавъ вôнъ вже зовсѣмъ нетерпеливо, — але коли тобѣ не подобае ся, то я не поѣду.

— Рауль, чого ты такій недобрый? — спытала она пôдходячи до него. — Чи я тебе обидила чимъ?

— Нѣ, нѣчимъ, — сказавъ вôнъ ще бôльше недобрый. — Ты совершена, за надто совершена, сли то може бути.

— Ты дуже недобрый, — сказала она, сѣдаючи на своe мѣсце. — Чого ты такъ гнѣваешь ся на мене?

— Бо я не люблю, щобы менѣ хто заваджавъ, — вôдповѣвъ вôнъ. — Я хочу ѣхати до Парижа на кôлька днѣвъ, а ты кажешь, що не можешь мене выпустити зъ очей. Ты трактуешь мене, немовь бы я бувъ дитиною и потребувавъ все няньки коло себе.

— Я вже не скажу и слова бôльше о тôмъ, — проговорила она пробуючи здержати сльозы — Я остану у тата, коли ты выѣдешь.

— То вже розумно, — сказавъ вôнъ чуючи ся значно свобôднѣйшимъ. — Я гадавъ бы выѣхати вô второкъ.

— Дуже добре, я напишу до тата, щобы на мене ждали — сказала она и на тôмъ стало.

Теперь Рауль зачавъ рахувати годины до свого выѣзду. Чимъ бôльше вôнъ думавъ о своѣмъ житю въ Стаффордширъ, тымъ бôльше дивувавъ ся своѣй резигнаціи, зъ якою зносивъ его. Вôдъ часу того фатального листу вôнъ видѣвъ рѣчи въ правдивôмъ свѣтлѣ. Вôнъ стававъ сѣльскимъ простакомъ, то-жь змѣна мусить наступити заразъ. Може вôнъ оцѣнить свою жѣнку лѣпше, якъ поверне, однакъ на теперь було за багато скуки. Якъ вôнъ сказавъ ѣй, она була за надто совершеною, и вôнъ зачинавъ пôзнавати, що совершенôсть въ жѣнцѣ була похибкою. Розлука на кôлька днѣвъ выйде имъ обоимъ въ корысть, и вôнъ поверне въ лѣпшôмъ гуморѣ на Рôздвяни свята.

(*Дальше буде.*)

На предсѣдателю спочиває вся дѣяльность, цѣле дѣловодство. Предсѣдатель фонда має, правда, до помочи комісію управляючу, але-жь чи члены тои комісіи перенятй святостю задачѣ, яку они мають сповнити? Доси зъ малыми выимками засѣдали тамъ люде, котрыхъ доля вдовы обходила тôлько, що торôчный снѣгъ. Загальне зôбранье вôдпоручникôвъ, выбираючи комісію управляючу, оглядало ся все на дешевôсть адміністрації, забуваючи на знану дотычну пословицю. Де-жь праця тои комісіи? кôлько позитивныхъ внесень поставила та комісія вôдъ часу, вôдъ коли статутъ затвердженый? Доперва рôкъ 1892-ій зазначивъ ся якоюсь хоть малою дѣяльностю. Комісія, можна сказати, першій разъ дала свѣту знати, що она дѣйстно займає ся справами фонда, що думає о єго розвою. Не много й выдумала. Передъ тымъ же, єсли була яка акція зô стороны комісіи, то була лише чисто фінансово-клопотливои природы. Ратованье а радше покрытье комісіи передъ свѣтомъ супротивъ знаныхъ швіндлѣвъ банку т. зв. крилошаньского, роздѣлъ фонда на епархію львôвску и станиславôвску, перенятье каменицѣ вôдъ „Заведенія“ за добрй грошѣ — отъ и вся дѣяльнôсть комісіи. Чи чувъ хто про змѣну статута або поодинокихъ єго параґрафôвъ? Ще нѣколи не чувано, щобы товариство яке-небудь могло вôдъ разу такъ уконституувати ся, що не треба бы було найменшои поправки для єго добра. Значить ся: статутъ сей выйшовъ зъ рукъ проєктантôвъ такъ совершеный, якъ н. пр. выйшовъ совершенымъ чоловѣкъ зъ рукъ свого Сотворителя! Кожде товариство старає ся о щось лѣпшого, члены єго студіюють статуты иншй, забирають голосъ, пôддають пôдъ розвагу цѣлого товариства. А статутъ фонда выйшовъ вôдъ разу такій, що вже не може бути поправленый, бо остаточно не потребує поправы...

Впрочôмъ що помогло бы, коли-бъ поодинокй члены товариства и захотѣли поправити де що въ статутѣ, коли членъ не має голосу! Статутъ выробленый на видъ австрійскои конституціи — зъ примѣненьемъ россійского абсолютизму. Поодинокй члены не мають права забирати голосу; имъ вôльно повѣтами-деканатами выбирати вôдпоручника, котрый може ставити якй внесеня на загальнôмъ зôбраню пôднѣсъ єго гадку. Въ кождôмъ случаю буде то pium desiderium одиницѣ або и цѣлого деканата, бо вôдпоручникъ „въ чинахъ“ не такій зновъ, щобы запрятувавъ головы высшихъ чинôвъ... И тутъ перебиває ся засада: „чинъ чина почитаєтъ“.

Сказано, що зôбранье вôдпоручникôвъ усе оглядає ся на дешевôсть адміністрації и длятого выбирає комісію управляючу зъ по-за себе, изъ членôвъ-священикôвъ, котрй мають свои душпастирскй посады въ столици краю. Найгôрше! Душпастирѣ львôвскй — то по бôльшôй части безженнй або вдôвцѣ. Не скажемо, щобы яко такй не мали серця для вдовиць и сирôтъ, але въ кождôмъ случаю справа ся менше ихъ болить, якъ кождого женатого, взагалѣ просто интересованого. Душпастирѣ львôвскй не займають ся такъ тою справою ще й длятого, що бракъ имъ часу. У Львовѣ клира руского за мало, а и той єсть перетяженый працею около душпастирства и шкôлъ. Кромѣ того львôвске духовеньство майже не пôдтримує нѣякои звязи зъ провінцією, тожь и не має понятя о бажаняхъ клира провінціонального, а голосъ нужды вдовицѣ або сироты до нихъ майже не доходить. Єсли и зайде часами до нихъ яка вдова, ну, то розумѣє ся, що выѣзджаючи до Львова, до достойникôвъ, бодай позичить у сусѣды лѣпшои сукнѣ, щобы якось явити ся передъ людьми, — а що die Kleider machen Leute, то такй вдовицѣ не знаходять вѣры въ свою нужду... Єсть се анормальнôсть, що комісія управляюча выбирає ся зъ по-за членôвъ зôбраня, бо тогды зôбранье скидає зъ себе всяку одвѣчальнôсть, а потôмъ цѣле духовеньство вразъ изъ вôдпоручниками кидає каменемъ на комісію управляючу. Не комісія управляюча тому винна, лише тй, що до неи выбрали людей неодвѣтныхъ, не пытаючи навѣть и про ихъ волю: чи хотять и чи будуть щиро займати ся дѣловодствомъ фонда...

Ще гôрше, що зôбранье вôдпоручникôвъ, котре у всякихъ иншихъ товариствахъ має найвысшу власть праводавчу, тутъ не має анѣ свого предсѣдателя, анѣ права ухвалювати щось, анѣ навѣть такого права, щобы на жаданье хочь бы и всѣхъ вôдпоручникôвъ зôбранье мусѣло бути скликане. Предсѣдателя именує митрополитъ. Та нехай бы, — та-жь и маршалка краєвого именує цѣсарь. Але-жь тамъ єсть право, що соймы збирають ся кождого року, а тутъ зôбранье може бути скликане и разъ одинъ на сто лѣтъ! Тамъ засѣдають заступники правительства и они при кождôй ухвалѣ заповѣдають: чи ухвала може бути санкціонована або нѣ, и подають причину, що ухвала, на прикладъ, противить ся законамъ основнымъ або интересамъ загальнымъ, — а тутъ ухвалы можуть тягнути ся лѣтами, а нѣяка зъ нихъ не знайде затвердженя у митрополита яко протектора... Чи не можна бы установити щось таке на прикладъ: щобы въ случаяхъ, єсли ухвала переходить лише малою абсолютною бôльшостю голосôвъ, треба було затвердженя митрополичого, а скоро перейде двома третинами голосôвъ, то стаєсь правосильною. Тажь суть державы конституційнй, де ухвалы соймомъ затверджень дôстають свою правосильнôсть и безъ волѣ та санкціи монарха, а прецѣнь вôнъ черезъ те ще не єсть оскорбленый.

Ще и въ тôмъ лихо, що предсѣдатель фонда єсть и предсѣдателемъ нарадъ зôбраня и предсѣдателемъ орґану выконуючого. Тутъ предсѣдатель въ оборонѣ своихъ внесень може выступати зъ бесѣдами безконечными, а нема нѣкого, хто змôгъ бы поточисту филю спинити. Предсѣдатель зôбраня въ нарадахъ повиненъ бути безстороннымъ и пôддавати пôдъ обрады всякй справы и внесеня поодинокихъ вôдпоручникôвъ, предсѣдатель фонда, яко репрезентантъ комісіи управляючои, може мати лише рôвнй права зъ прочими вôдпоручниками, вразъ изъ ними голосувати, ставити внесеня вôдъ комісіи и ихъ боронити. Впрочôмъ не наша рѣчь учити кого парляментаризму, а теперѣшный статутъ єсть лише на корысть комісіи управляючои, тожь и на се позволяє.

Поки-що статутъ належало бы змѣнити. Але закимъ прийде до змѣны єго, богато воды уплыне нашою славетною Полтвою, а вдовы можуть собѣ ждати лѣпшои долѣ, надѣючись на помôчь Божу радше, нѣжь на фондъ, хотяй впрочôмъ запомога не єсть для вдовы нѣякою ласкою, бо ѣй она справедливо належить ся, бо єи чоловѣкъ плативъ на се добрый що року грôшь...

Злякались вôдпоручники податку, котрый остаточно можна бы покрыти легкимъ способомъ: по просту зменшити кошты и такъ дорогои адміністрації, а цѣла рѣчь готова. Въ тôмъ взглядѣ застерѣгаємо собѣ ще голосъ, а на-теперь скажемо лише, що декотрй уряды суть злишнй. Н. пр. урядъ синдика. На що такому статутови синдика, коли вôнъ совершеный?... Такъ само посада контрольора злишна, бо контрольорôвъ єсть и такъ двохъ, выбраныхъ зôбраньемъ а гоноровыхъ. Впрочôмъ чинности, якихъ вымагає адміністрація фонда, выконає здôбный бухгальтеръ за три годины тыжднево, на що выстала бы ажь надто платня 150—200 зр.

* * *

Але духовеньство повинно зробити разъ и рѣшучій крокъ до осягненя порядного товариства. Можна бы се зробити въ рôзный способъ.

Розходить ся передовсѣмъ о капіталъ фонда въ сумѣ 170.000 зр. Сей капіталъ можна бы полишити яко фондъ зелѣзный, зъ котрого провізія служила бы лише на запомоги бѣднымъ вдовицямъ, пôсля ухвалы сегорôчного збору вôдпоручникôвъ. Духовеньство установило бы комісію управляючу, чи анкету пôдъ проводомъ Впреосв. митрополита, а тая анкета розбирала бы вношенй вдовами прошеня, конкомітованй не деканомъ, але кондеканами, и пôсля можности обдаровувала бы найбôльше потребуючихъ. Першеньство мали бы вдовы або сироты по такихъ священикахъ, котрй точно вплачували припадаючй на нихъ уплаты пôсля дотеперѣшнои системы.

Для дѣйстнои-жь заобезпеки долѣ вдôвъ належало бы заснувати осôбне товариство для тыхъ, котрй суть интересованй. Отже можна бы: або вôддати ся въ опѣку правительства, або прилучити ся до якого товариства асекураційного, отъ хочь-бы до нашого „Днѣстра“, котре стоить въ тôмъ взглядѣ въ контактѣ зъ товариствомъ Краковскôмъ, або заснувати окреме товариство на подобу товариства приватныхъ офіціялістôвъ, хочь не цѣлкомъ на ихъ статутахъ.

Перше, т. є. вôдданье ся въ опѣку правительству, було бы найпевнѣйше, хочь не всѣмъ выгôдне. Правительство на емеритуру и пенсію вдовичу обтягає кождому учителеви чи урядникови, безъ огляду на те, чи вôнъ жонатый або нѣ. Але, якъ сказано высше, урядникъ може одружитись, коли єму подобає ся, и то не разъ, але й кôлько разôвъ повдовѣє Лучають ся супружества межи ними въ дуже пôзнôмъ вѣцѣ, тожь лишають они молодй вдовицѣ, котрй часами побирають пенсію вдовичу довше, нѣжь урядникъ служивъ, хочь той майже выслужив повныхъ 30 або 40 лѣтъ. У священикôвъ того нема тожь безъ квестіи були бы якйсь попередъ переговоры, въ котрыхъ се можна зазначити и для вдôвцѣвъ до певныхъ лѣтъ, якъ и для безженныхъ тягары звôльнено бы.

Противъ сего проєкту выступає много священикôвъ, повѣдаючи: то непевне, бо правительство може змѣнити ся. Такъ сказали декотрй на пôставѣ свого глубокого змыслу політичного пôдчасъ вôйны прускои 1866 року, а иншй банально за ними повторяють. Чи доля вдôвъ по священикахъ була бы певною въ рукахъ правительства? На се пытанье запытаємо й мы: А чи фондъ вдовичій бувъ у певныхъ рукахъ до року 1878?

Що-до проєкту другого, щобы прилучити ся до товариства асекураційного, то се рѣчь, котру кождый собѣ зъ осôбна може полагодити. На се має Краковске товариство асекурацію, таблицю XIV., де молодый священикъ за 24—27 злр. рôчно обезпечить собѣ вдову на 100 злр. рôчнои ренты по своѣй головѣ. Тутъ мали бы лише старшй священики бôльше тягарôвъ, хочь не о много, бо зъ лѣтами пособôльшають ся преміи.

Вкôнци третій проєктъ, щобы заснувати окреме товариство асекураційне, було бы найкрасше, але треба бы, щобы фаховй люде розважили се и подали начеркъ статута до одобреня духовеньству. Товариство се було бы собѣ окреме, для всѣхъ діецезій спôльне, и хотяй зъ-разу не многй вступили бы до него [бо мы вже на все стали ся недовѣрчивыми], але могло бы мати красну передъ собою будучнôсть. Єсли такй товариства, якъ товариство приватныхъ офіціялістôвъ, можуть бути певнй свого обезпеченя, то тымъ бôльше могло бы ся то розвинути межи духовными, котрй прецѣ ь не будуть скидати ся по 10 кр. тыжднево, але приймуть на себе тягары бôльши, одвѣтно до користей бôльшихъ, на якй надѣялись бы. Одна користь зъ того була бы найголовнѣйша: рахунки стояли бы пôдъ контролею кождого члена и кождый членъ мавъ бы право забирати голосъ въ своѣмъ интересѣ, а не було бы такъ якъ доси, де люде злобнй розсѣвають фальшивй вѣсти про зарядъ фондомъ, дотыкаючй не тôлько цѣлои консисторіи але й самого архіерея, а люде легковѣрнй, не могучи дôйти до свѣдомости дѣйстного стану рѣчей, вѣрують въ те, повтаряють се дальше, тратять самй довѣре и у другихъ вѣру пôдкопують...

Дописи „Дѣла“

Зъ Римановa.

[Посвященье школы на Посадѣ Римановскôй. — Нетактъ лат. пробоща въ Римановѣ. — Повѣнь.]

Дня 10 с. м. вôдбуло ся торжественне посвященье школы въ горѣшнôй Посадѣ Римановскôй, выставленои кружкомъ (кôлk-омъ) рôльничимъ, близь закладу купѣлевого. Посвященя довершивъ аеп. Фелиньскій, котрый бавить въ купеляхъ римановскихъ. Именемъ кружка рôльничого въ Посадѣ розослано запрошеня, на котрыхъ пôдписанй були: кс. Коленьскій, пробощъ Риманова и провôдникъ кружка римановского, ґр. Янъ Потоцкій провôдникъ кружка въ Посадѣ, Боляновскій вôйтъ въ Посадѣ и Киляръ секретарь кружка. О год. 4 по полудни вырушили гостѣ купѣлевй и кольонія лѣчнича зъ музикою изъ закладу до школы на Посаду. Въ тôмъ часѣ прибувъ такожь пробощъ кс. Коленьскій зъ лат. ксьондзами, котрй того дня у него були въ гостяхъ, бо тогдѣ бувъ вôдпустъ въ Римановѣ. За тымъ надъѣхавъ изъ закладу аеп. Фелиньскій окруженый бандерією зъ селянъ на коняхъ. Були запрошенй вôдъ ґр. Потоцкои и єи сына такожь три сусѣднй рускй священики, о. Мерена зъ Дошна, до котрого належить Посада [єсть тамъ 18 домôвъ рускихъ] о. Копыстяньскій зъ Крôлика и о. Куцерибъ зъ Синявы. Були они въ колізіи, бо ихъ лат. пробощъ до участи въ посвященю не запросивъ, однакъ явили ся. Коли-жь надъѣхавъ архіепископъ, привитавъ єго пробощъ римановскій бесѣдою, въ котрôй вкôнци просивъ о благословенье для себе, для своихъ кондеканальныхъ священикôвъ и для своихъ парохіянъ [о рускихъ священикахъ и о Русинахъ тамъ замешканыхъ не згадавъ]. Потôмъ представивъ архіепископови лат. священикôвъ, а рускихъ поминувъ. На таке не лишило ся рускимъ священикамъ нѣчо иншого, якъ усунути ся вôдъ участи въ посвященю. Завважала се ґр. Потоцка, приступила до рускихъ священикôвъ и хотѣла направити блудъ пробоща, однакожь змѣркувала, що то не єи рѣчь. Сей поступокъ пробоща Коленьского вразивъ такожь и архіепископа и щобы лихо направити, заповѣвъ всѣмъ тремъ священикамъ рускимъ свою візиту. Але такожь и гостѣ купелевй взяли о. Коленьскому єго поступокъ за зле и довго ще на той тематъ диспутовано. На торжество наспѣло много телеґрамъ межи ты ми такожь вôдъ Є. Е. митроп. Сембратовича и еп. Пелеша [по руски]. Послѣдну бесѣду мавъ ґр. Потоцкій закôнчивъ єи словами: Niech żyje Polska, niech żyje Ruś. Цѣлый фактъ — се зновъ доказъ: якій провôдъ дають лат. священики въ любови и згодѣ зъ Русинами!...

Слѣдуючого дня въ пятницю, 11. с. м., навѣстила Римановъ и околицю велика повѣнь и наробила много шкоды въ засѣвахъ, позмулювала сѣножати и поля, попсувала дороги, позабирала мосты и много матеріялу будôвляного. Найбôльше шкоды наробила въ закладѣ купѣлевôмъ. Тутъ прорвала дорогу повѣтову рѣка Таба и разомъ зъ Чорнымъ потокомъ ударила на закладъ, зôрвала три мосты закладовй и всѣ мôстки, жерело залила и замулила такъ що цѣлый другій день треба було помпувати воду и выбирати намулъ, солярню пôдмулила и вывернула и забрала соли римановскои вартости 400 злр., плянтаціи и хôдники коло жерела и каплицѣ та лазенки III клясы зовсѣмъ знищила, залила дôмъ званый „пакою“, де великимъ страхомъ переразила мешкаючихъ тамъ гостей; именно женщины пôдняли великій зойкъ, бо лише зъ бѣдою вôдтамъ ихъ выратовано. Тамъ находить ся такожь почта и аптика и ихъ вода залила. Луку де бавили ся дѣти въ закладѣ, занесла камѣньемъ, дерева и корчѣ повырывала. Кажуть, що ґр. Потоцка має на 30.000 зр. шкоды въ закладѣ, въ млынахъ, поляхъ и въ дворѣ, бо цѣла обора була залита. Кôлька осôбъ, межи ними д-ръ Кухарскій зô Львова находили ся въ великôй небезпечности житя. Они пôйшли на насыпъ надъ водою подивитись на воду, ажь въ одной хвили окружила ихъ вода зъ другого боку, такъ, що лише на малôмъ куснику землѣ держали ся вкупцѣ [було 7 осôбъ], але була обава, що вода скоро заллье и той кусникъ або пôдмулить насыпъ, и они нôйдуть зъ водою. Бачучи се, жена д-ра Кухарского зômлѣла вôсѣмъ разôвъ. Зъ бѣдою удало ся докинути до нихъ линву и такъ, хопивши ся за линву, всѣ сѣмъ выдôстали ся изъ загроженого мѣсця черезъ рвучу воду. Въ другôмъ мѣсци приглядали ся водѣ гостѣ купѣлевй на дорозѣ, ажь наразъ изъ „кургавзу“ давъ ся чути голосъ, щобы вôдтамъ утѣкати. И ледво утѣкли, а вода бухнула черезъ дорогу и забрала єи саме въ тôмъ мѣсци, де гостѣ стояли. Межи ними бувъ такожь проф. и инспекторъ рисункôвъ Стефановичъ зô Львова. Многй особы не ночували дома, не могли дôстати ся, бо вода розôрвала закладъ на три части.

Зъ Глиняницины.

[Чому у насъ не устоюють ся и не розвивають ся торговлѣ христіяньскій?]

Вôдъ кôлькохъ лѣтъ єсть въ Глиняныхъ крамниця христіяньска п. Богдановича. Зъ початку глиняньска и дооколична интеліґенція якось приязно вôдносилась до сеи крамницѣ, бо-жь она спроваджувала таки лучшй товары, нѣжь жиды. Приѣхавши до Глинянъ, не треба вже ходити по жидôвскихъ шинкахъ за якою перекускою, бо се можна дôстати въ кождôй хвили у згаданои фірмы. Можна тамъ знайти и товары спроваджуванй зъ „Народнои Торговлѣ“. Написи на вывѣскахъ польскй и рускй, властитель торговлѣ говорить зъ Русинами дуже добре по руски. Словомъ, єсть се фірма зъ кождого огляду солідна, для тамошныхъ мещканцѣвъ и околицѣ вельми пригôдна.

Однакъ мимо того наша интеліґенція въ послѣдныхъ часахъ стала байдужно вôдноситись до сеи торговлѣ, хочь товары въ нѣй знаходять ся все добôрного сорта. Примѣромъ приѣздить хтось зъ провінціи до Глинянъ, то хотѣвъ бы де-що перекусити. Ну де-жь, якъ не у Богдановича? Таки то добре, що єсть христіяньска крамниця въ мѣстѣ! Але опôсля приѣзжій пригадає собѣ, що жѣнка казала дещо въ мѣстѣ купити. Отъ вытягає літанію, читає, ну тай заплативши Богдановичеви за перекуску, иде до жидôвъ та на якихъ кôлька або й кôльканацять ґульденôвъ купує товару у жидôвъ, бо тамъ о 1 або 2 сотики дешевше...

Нарѣкає ся, що всякій промыслъ у насъ — выключно въ жидôвскихъ рукахъ. И не дано, коли нашй люде, и то интеліґентнй, якъ урядники, священики, учителѣ дуже уважають лишь на дешевôсть а не на якôсть товару. Зъ сихъ то причинъ они христіянинови не дадуть змоги, щобы свôй промыслъ мôгъ розширити, а навпаки, причиняють ся до упадку не одного доброго дѣла. Богато въ тôй справѣ пише ся по часописяхъ, але въ практицѣ выглядає оно инакше.

Въ Чехіи того нема и длятого тамъ жидова не має що робити. Якъ бувъ я въ Королѣвскôмъ Градци, то побачивъ, що тамъ на 8000 мешканцѣвъ єсть жидôвъ 80 душь, отже ледви 1%. А въ Глинянахъ на 5000 мешканцѣвъ майже половина жидôвъ! Въ Чехіи всякій промыслъ выключно въ ческихъ та нѣмецкихъ рукахъ, а кождый Чехъ уважає за велику ганьбу для себе — купити щось у жида, а навѣть у Нѣмця. А у насъ?...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôсля дотеперѣшныхъ диспозицій цѣсарь приѣде до Галичины просто зъ Ишлю до Ярослава дня 3 вересня и задержить ся на галицкихъ маневрахъ до 7-мого вересня. Опôсля удасть ся зъ Радимна до Борошъ-Шебешь на Угорщинѣ, а дня 17 вересня прибуде до Вѣдня, щобы приймити англійского князя Connaught. Дня 16 вересня вôдправить ся цѣсарь до Кешеѣ, и ту стрѣне ся зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ, королемъ саксоньскимъ и англійскимъ княземъ. Дня 21 вересня удасть ся монархъ зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ до Полочані-Беллѣ. Дня 23 вересня монархъ верне до Вѣдня, а цѣсарь Вільгельмъ поѣде дня 24 вересня до Шенбруна и того самого дня верне до Нѣмеччины. До Пешту цѣсарь Вільгельмъ не поступить.

Парляментарнй ферій потребують всего несповна два мѣсяцѣ, бо нова сесія рады державнои збере ся имовѣрно 10 жовтня. Якъ и минувшои сесіи не було стало зорґанізованои бôльшости, такъ и на осѣнну сесію заповѣдаєсь та сама парляментарна констеляція. Однакъ тутъ трéба замѣтити, що хотяй въ палатѣ послôвъ не було сталои бôльшости, то таки правительство розпоряджало стôлько голосами, скôлько треба було до ухвалы буджету и иншихъ справъ. Лише одно Коло польске згодилось на правительственну програму, а и прочй три великй сторонництва, хочь застерегли собѣ свобôдну руку, таки голосували за предложенями правительства. Така констеляція, въ котрôй нема певнои и сталои бôльшости, дуже на руку для правительства. Зорґанізована парляментарна бôльшôсть пôдпомагаючи правительство, накидала-бъ єму свои бажаня и могла бы вилывати навѣть на змѣну складу кабінету. Отже, якъ довго правительство въ силѣ безъ сталои бôльшости переводити свои внесеня, такъ довго не буде заходитись коло зложеня парляментарнои бôльшости. Лише интересъ парляменту може подбати про утвореньe бôльшости. Тожь замѣты пôвурядового Montagsrevue, котрй подали мы у передвчерашнôмъ числѣ, окажуть ся имовѣрно правдивыми. Въ осѣннôй сесіи не вытворить ся бôльшôсть парляментарна, бо жь нѣмецка лѣвиця не погодить ся зъ клюбомъ Гогенварта, а Коло польске не увôйде безъ того клюбу въ близшй зносины зъ нѣмецкою лѣвицею. Ба, що бôльше, нѣмецкй дневники, якъ N. W. Tagblatt и Deutsche Ztg. домагають ся, щобы лѣвиця займила становище ліберально-опозиційне. Значить, погляды Montagsrevue, що въ деякихъ справахъ всѣ умѣркованй сторонництва, котрй згодили ся на престольну бесѣду зъ 1891 року, вôдкинуть на хвилю свои спеціяльнй програмы и можуть правительству перевести проєкты, о скôлько въ тыхъ проєктахъ загально-державный интересъ, — отже погляды надто опти-

містичнй. Deutsche Ztg. выразно накликує ліберально-нѣмецке сторонництво до роботы, бо каже: Куды лишь глянемо, усюды довкруги насъ рухъ. Всѣ сторонництва лагодять ся и парадують по ринку. Пустый крикъ, що єго пôдносять, вôдбиваєсь ненастанно о нашй слухи. Отже се смутить насъ, що власне сторонництво, котрого змôцненя бажаємо въ интересѣ лібералізму, стоить на боцѣ. — Такожь и N. W. Tagblatt взыває до акціи и оголошує вôдозву ліберальныхъ горожанъ, щобы побôчь провôдникôвъ, утворити щось въ родѣ ґенерального штабу, котрый вѣвъ бы контролю надъ провôдниками. Правда, треба признати, що такй накликуваня можуть роздѣлити нѣмецко-ліберальне сторонництво и стали причиною непорозумѣня въ таборѣ. Нинѣ не можна ще ясно передбачити цѣлого складу рѣчей, але то майже певне, що нѣ клюбъ Гогенварта, нѣ нѣмецка лѣвиця, нѣ остаточно Коло польске не найдуть для себе схôднои точки, на пôдставѣ котрои могли бы приступити до спôльного аліянсу. Лише одна евентуальнôсть могла бы сполучити тй сторонництва, именно, коли-бъ нѣмецко-ліберальне сторонництво розбило ся, тогдѣ умѣрковане крило приступило бы до клюбу Гогенварта и до Кола польского.

Демонстраціи уличнй въ Празѣ уладжено въ четверъ вечеромъ. Коли на старомѣскôмъ ринку грали двѣ войсковй капелѣ серенаду зъ нагоды торжества цѣсарскихъ уродинъ, зôбралось тамъ бôльше, якъ 2000 осôбъ. По укôнченю серенады капелѣ роздѣлили ся, и одна зъ нихъ середъ звукôвъ музики вертала до касарнѣ. Отже дослѣдомъ за нею поступала юрба и пôднесла такій крикъ, що заглушила гру капелѣ. Переходячи по-при шляхоцку ресурсу, зъ-помѣжь юрбы кинувъ хтось кôлька камѣнѣвъ и вытовкъ вôкна въ ресурсѣ. Товпа зростала и пустилась до парку Поричь. Однакъ тутъ заступивъ ѣй дорогу комісарь староства зъ двацятьма поліцаями, котрй розôгнали ексцендентôвъ. Мѣжь тымъ зôбрала ся частина демонстрантôвъ передъ касарнею и стала кричати: Pereat!

Недалеко порицкого парку понесло ся камѣнье на поліціянтôвъ, однакъ внедовзѣ почала юрба вертати до Праги. По дорозѣ выбито въ готели „цѣсаря Австріи“ кôлька вôконъ. Въ часѣ походу роздѣлювано мѣжь участникôвъ перелетнй соціялістичнй письма Коло порохôвнѣ товпа була майже несчислена. На площѣ Іосифа хотѣвъ поліцай арештувати одного крикуна, але юрба кинулась єму у помôчь, и зъ того прийшло до тяжкои стрѣчи мѣжь товпою а поліцаями, причôмъ кидано цоглами. Мѣжь тымъ удалось поліціи завести арештованого до найблизшого комісаріяту. Ексцеденты перейшли теперь черезъ Ґрабенъ на площу Юнґмана, задержали ся передъ памятникомъ Юнґмана середъ окликôвъ: „Слава!“ — и обидили двохъ поліціянôвъ. Одного навѣть тяжко побили, а другого обкидали камѣньемъ. Коли вôнъ добувъ шаблю, ексцеденты пôдняли крикъ: убити єго! — Поліцай зъ тяжкою бѣдою утѣкъ въ другу улицю, покалѣченый ударами камѣня. Бувшій поліцай Крайчи, котрого вызначивъ цѣсарь срѣбнымъ хрестомъ заслуги за хоробрôсть при вольшаницкôмъ кладовищи и доперва того дня бувъ суперарбітрованый за-для недуги, найшовъ ся случайно въ цивільнôмъ строю на улици Юнґмана. Вôнъ хотѣвъ обстати въ оборонѣ одного зъ поліціянôвъ. Але товпа заатакувала єго, а одинъ зъ ексцедентôвъ такъ сильно ударивъ єго палицею по головѣ, що вôнъ окровавленый упавъ на землю. Середъ того прибувъ поліційный инспекторъ зъ поліцаями. Товпа розбѣгла ся по улици Вассерґассе и повыбивала по домахъ вôкна. Около 10 годины вечеромъ було уже спокôйно. Передъ нѣмецкимъ касиномъ, передъ нѣмецкимъ театромъ и иншими будынками ходила цѣлу нôчь поліційна патроля.

НОВИНКИ.

— **Вчерашный день уродинъ Єго Вел. Цѣсаря** обходжено у Львовѣ, якъ звычайно, торжественно. Въ навечеріе вôдограли капелѣ войсковй всѣхъ полкôвъ стоячихъ у Львовѣ т. зв. великій „цапфенштрайхъ“ на площи святого Духа, мимо зливного дощу. Вчера зъ рана загримѣли сальвы канонъ зъ цитаделѣ и заграли капелѣ войсковй. О годинѣ 9-ôй вôдбули ся въ архикатедральнôй церкви св. Юра и катедрахъ латиньскôй та вôрменьскôй торжественнй богослуженя, вôдправленй архіепископами въ сослуженю крилошанъ и численныхъ священикôвъ На богослуженяхъ явили ся представителѣ властей державныхъ и автономічныхъ. По богослуженю въ лат. катедрѣ дефілювавъ передъ головно-командуючимъ 24-ый пол. пѣхоты, що повнивъ почетну службу и дававъ сальвы. По богуслуженю явили ся у намѣстника зъ заявами льояльности для Єго Вел. цѣсаря всѣ достойники церковнй, державнй, и автономічнй. Явились такожь депутаты вôдъ рускихъ народныхъ товариствъ пп. д-ръ Дамянъ Савчакъ и д-ръ Кость Левицкій и устами д-ра Савчака заявили въ имени товариствъ и руского народу найщиршй желаня Єго Величеству, льояльнôсть и вôдданнôсть, та й просили п. намѣстника, щобы сю заяву передавъ Єго Величеству. П. намѣстникъ, дякуючи, прирѣкъ подати се до вѣдомости монарха. Пополудни вôдбувъ ся у намѣстника обѣдъ на 64 осôбъ, въ котрôмъ взяли участь архик. Леопольдъ Сальваторъ, начальники властей церковныхъ, войсковыхъ, державныхъ и автономічныхъ. Зъ Русинôвъ були на обѣдѣ Впреосв. митрополитъ Сембратовичь, д-ръ Дам. Савчакъ и кôлькохъ Русинôвъ совѣтникôвъ намѣстництва.

— **У намѣстника ґр. Баденього** вôдбула ся въ четверъ конференція зô всѣми трема владиками рускими въ справѣ духовныхъ семинарій. Рефератъ — якъ кажуть — уже вôдôйшовъ зъ намѣстництва до Вѣдня. Поспѣхъ пояснює ся тымъ, що на конференціи мала запасти ухвала, щобы вже сего року вôдкрыти въ Станиславовѣ четвертый рôкъ богословія для питомцѣвъ зъ епархіи станиславôвскои. Кошты, якй будуть зъ тымъ сполученй, покрыють ся зъ фондôвъ, якй були призначуванй на семинарію вѣденьску.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ:** Въ дни уродинъ Єго Вел. цѣсаря вôдслуживъ въ Станиславовѣ епископъ Куиловскій зъ крилошанами капітулы мѣсцевои торжественну литургію при участи властей и здвизѣ народа зъ мѣста и околицѣ. Въ „Липахъ“ пôдъ паркомъ бар. Ромашкана вôдслуживъ для залоги тутешнои пôдъ командою полковника Фурніє, капелянъ войсковый о. Кассіянъ Куницкій богослуженье полеве въ наметѣ на ту цѣль пристроєнôмъ. Сальвы дававъ 20-ый полкъ обороны краєвои, вôдбуваючій свои вправы. Въ богослуженю взяло участь 1700 воякôвъ, потôмъ наступила дефіляда.

— **Д-ръ Дамянъ Савчакъ**, членъ выдѣлу краєвого, выѣздить сегодня въ дѣлахъ урядовыхъ на кôлька днѣвъ въ повѣть гусятиньскій.

— **На новôмъ двôрци зелѣзничôмъ въ Бôбрцѣ-Глѣбовичахъ** поставлено напись тôлько польску „Bóbrka-Chlebowice“, а рускои не дано! — мимо того, що давнѣйшими роками, за директорства бар. Чедика, почато вже давати на двôрцяхъ зелѣзниць державныхъ написи рускй... Єсть се нова провокація Русинôвъ — не знаємо, чи въ интересѣ краю и державы?...

— **Зъ Харкова** одержуємо вѣдомôсть, що тамъ урядъ россійскій зновъ почавъ арешты Украинцѣвъ. Арештовано чотирохъ мужчинъ: Миколу Яценка, Якимовского, Зѣньченка и ще когось одного та й одну учительку народну зъ Полтавщины. О що симъ разомъ ходить урядови россійскому, не знати, але нема сумнѣву, що й тутъ вôнъ неволить людей за т. зв. „малоросійскую пропаганду“...

— **Холєра** Ґазета урядова подає такй дальшй вѣсти про холєру въ Галичинѣ: Въ дняхъ 16 и 17 н. ст. серпня занедужало на холєру въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 9 осôбъ; зъ недужихъ, що лѣчили ся и свѣжо прибувшихъ умерло такожь 9 осôбъ, лишило ся въ лѣченю осôбъ 5; въ Микуличинѣ прибуло недужихъ 4, умерло (такожь зъ тыми що давнѣйше занедужали) 4, лишило ся недужихъ 8; въ Добротовѣ занедужали 3 особы, умерли 3, лишило ся 4; въ Ямнѣ занедужала и заразъ померла одна особа (робôтникъ-Италіянець), такъ що теперь нема нѣякого недужого, а въ Дорѣ занедужавъ одинъ робôтникъ, що доси жиє. Бôльше недужихъ въ тôй громадѣ не ма. — Въ повѣтѣ коломыйскôмъ померли въ Иванôвцяхъ, селѣ положенôмъ при гостинци мѣжь Делятиномъ а Коломыєю, двѣ особы; въ Печенѣжинѣ не було вôдъ 8 днѣвъ нѣякого случаю. Натомѣсть лучило ся дуже пôдозрѣне занедужанье въ Вербяжи. — Въ повѣтѣ снятиньскôмъ лишило ся въ Тулуковѣ двѣ особы въ лѣченю. — Въ повѣтѣ бжескôмъ прибуло трехъ недужихъ, по однôмъ въ Щепановѣ, Мокрискахъ и въ Копалинахъ ad Ясень. Всѣ тй недужй повернули зъ Делятина. Недужій въ Мокрискахъ померъ одинъ зъ недужихъ въ Пшиборовѣ выздоровѣвъ, такъ що въ повѣтѣ бжескôмъ лишило ся загаломъ чотирохъ недужихъ въ трехъ громадахъ. — Зъ цѣлои територіи навѣщенои холєрою найгôрше рѣчи стоять въ Делятинѣ и єсли такъ дальше пôйде то Делятинъ може стати ся розсадникомъ пошести на цѣлу Галичину, а то тымъ бôльше, що до дня 14 н. ст. серпня сотки робôтникôвъ зелѣзничихъ и родинъ жидôвскихъ выѣхало зъ Делятина. Ось що пише одинъ кореспондентъ до Dziennik-a Polsk-ого про положенье въ Делятинѣ. Мешканцѣ, переважно жиды, дуже перепудженй кôлькома случаями зъ попередныхъ днѣвъ, котрй скôнчили ся смертію. Блѣдôсть малює ся на лици кождого, а непораднôсть виднѣє на кождôмъ кроцѣ. Лѣкарь Богданьскій умученый цѣлонôчною роботою мусѣвъ положитись до лôжка- Гэроємъ дня бувъ фізикъ зъ Надвôрнои и одинъ жандармъ. Они самй хоронили помершихъ, палили беты, обставляли сторожею домы (доси ихъ єсть 16) та перевозили недужихъ до бараку. Що може зробити енерґія, присутнôсть духа и скора децизія — того доказавъ молодый лѣкарь повѣтовый. Вôдъ двохъ тыжднѣвъ мусить бути и єсть при кождôмъ занедужаню и случаю смерти Часто робить денно по 16 миль. Середъ того занятя прибѣгає що хвиля то женщина то мужчина зъ крикомъ о помôчь. Нѣкому не вôдмавляє, бѣжить зъ помочею тутъ и тамъ. Въ тôмъ дôзнає ся, що въ сусѣднôмъ селѣ Добротовѣ померъ жидъ. Боячи ся, щобы помершого не переношено на кладовище до другого села, сѣдає на вôзъ и прибуває на мѣсце. Тутъ въ малôй бруднôй комнатѣ лежить неживый отець родины. Коло него зъ однои стороны недужа жѣнка зъ другои недужій сынъ. Лише старый отець, имовѣрно здоровый вылѣзъ зô страху на пôдъ и тамъ стогнавъ. Фізикъ вôзвавъ вôйта. Вôйтъ приходить пяный! Надбѣгъ якійсь жидикъ; зъ нимъ збивъ домовину, але ледви вложено до домовины вôтця, умирає сынъ. И для него зроблено домовину. Фізикъ мусѣвъ ще звести борбу зъ громадою, котра не хотѣла позволити нѣгде хоронити иновѣрцѣвъ. Покôнчивши сю роботу вернувъ до дальшои працѣ въ Делятинѣ. Въ иншôмъ сусѣднôмъ сѣльци похоронивъ инжинєра Отеца и двохъ вôзникôвъ, що умерли въ дорозѣ везучи цементъ. Вкôнци зайшла нôчь и она зробила конець тяжкôй роботѣ. . . Теперь ѣде вже до Делятина лѣкарь зô Львова а прибуде и комісарь санітарный, що буде заряджувати мѣстомъ замѣсть недолугои зверхности громадскои. Однако въ Делятинѣ треба бôльше лѣкарѣвъ, бо холєра лютить ся що разъ сильнѣйше и зачинає вже добирати ся до интеліґенціи. Занедужала тамъ жѣнка старшого комісаря скарбового и дня 15 серпня умерла. — Въ иншихъ мѣсцевостяхъ надвôрняньского повѣта небезпечнôсть не єсть такъ грôзна. Жандармы стережуть стежокъ и проходôвъ и звертають подорожныхъ на гостинець. Лѣкарѣ суть въ Ворохтѣ, Татаровѣ, Микуличинѣ и Дорѣ, всѣ высланй намѣстництвомъ. Крôмъ того всѣ мѣсцевости объѣзджає д-ръ Ляховичь, котрый перебуває въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ вôдъ коли проявила ся тамъ холєра. — Въ Россіи ширить ся холєра особливо въ Москвѣ, де занедужало вôдъ 8 до 12 серпня 166 осôбъ, а умерло 57 и въ области доньскихъ козакôвъ, де було вôдъ 10 до 12 серпня 317 занедужань и 157 случаѣвъ смерти. Такожь въ иншихъ ґуберніяхъ якъ въ ломжиньскôй, калискôй и варшавскôй починає холєра сильнѣйше выступати. — Въ Марсиліи выгасла вже холєра.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои зъ ґрупы мѣстъ и мѣсточокъ въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ вôдбуде ся дня 21 н. ст. вересня. — Въ Скалатѣ выбрано до рады повѣтовои при доповняючихъ выборахъ зъ сѣлъ ґр. Людв. Козебродского зъ Глѣбова и Льва Теодоровича зъ Жеребокъ.

— **Въ справѣ соли краєвои** пишуть зъ пôдъ Журавна до однои зъ ґазетъ львôвскихъ: Ще передъ мѣсяцемъ мали мы дуже добру сôль болехôвску, тверду, повнои ваги и по 10 кр. Нинѣ дôстаємо сôль калуску, вырôбъ послѣдного сорта, мягку, вôдчуваючу найменшу змѣну воздуха, доставлювану намъ краємъ, а взглядно жидами и то по $10^1/_2$ и $11^1/_2$ кр. Казали намъ потворити маґазины, установити філіи по селахъ, приймити вôдповѣдну обслугу, мати по кôлька тысячѣвъ топокъ въ припасѣ, списати контракты нотаріяльнй, зложити по кôлькасотъ зр. кавція — мы все зробили, а результатъ по $1^1/_2$-мѣсячнôй адміністраціи показавъ ся такій, що на 30.000 населеня, а майже кôлька разôвъ бôльшу скôлькôсть худобы, не продано въ сѣмъ роцѣ й 100 топокъ соли Причина такого ходу рѣчей лежить въ тôмъ, що жиды продають сôль дешевшу и лѣпшу, якъ маґазины повѣтовй, доставляють собѣ самй просто зъ бань болехôвскихъ и долиньскихъ, зарабляючя на доставѣ, котру не вôддано пôдприємцямъ, лише упривилейованымъ, а тй не займаючись тымъ самй послугують ся зновъ жидами. Єсли бы такъ дальше мало бути то взагалѣ католики зречуть ся продажи соли, не хотячи паражувати ся на соперництво зъ жидами, на рôзнй писанины и наганы выдѣлу краєвого и на очевидну страту часу и грошей. Тай буде, якъ бувало.“

— **Погода** панує вôдъ вчера. Небо ясне, похолоднѣло тожь єсть надѣя, що погода усталить ся.

— **Нова стація телеґрафічна** отворена въ Касперôвцяхъ, въ повѣтѣ залѣщицкôмъ, получена зъ урядомъ почтовымъ зъ обмеженою службою дневною.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дня 27 н. ст. серпня вôдбуде ся вѣнчанье п. Прокопа Гука, окôнченого богослова зъ п. Евгеніею Барановскою, дочкою пок. Володимира Барановского, пароха Мужилова въ Сернкахъ горѣшнихъ [стація зел. Бурштинъ] въ домѣ Впр о. Онишкевича. — Маршалокъ краєвый кн. Евст. Сангушко повернувъ до Львова и обôймивъ урядованье.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

Иванъ Прачукъ, єдиный сынъ приходника о. Теодора Прачука зъ Коропця въ повѣтѣ золочѣвскôмъ, студентъ другого року правъ въ университетѣ львôвскôмъ, молодець талановитый, добрый товаришь и щирый Русинъ, упокоивъ ся дня 13 н. ст. серпня по довшôй тяжкôй недузѣ въ 24-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна єму память!

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 19 серпня. Говорять, що рада державна збере ся ажь въ половинѣ жовтня.

Бѣлградъ 19 серпня. Богато політичныхъ урядникôвъ, котрй за часôвъ кабінету Авакумовича допускались надужить при выборахъ, поставлено въ станъ обжалованя.

Цетиніє 19 серпня. Кардиналъ Рамполя повѣдомивъ князя, що папа годить ся на богослуженє въ славяньскôмъ языцѣ и переславъ кôлька богослужебникôвъ.

Берлинъ 19 серпня Міністеръ рôльництва заборонивъ привозити зъ Россіи сѣно и солому, щобы не допустити до заразы худобы.

Парижь 19 серпня. Надѣють ся, що при выборахъ побѣдять републиканцѣ и бонапартисты и добудуть найбôльше мандатôвъ.

Петербургъ 19 серпня Міністерство вôйны намѣряє заосмотрити войско въ бôльшй запасы збôжа, чимъ попередныхъ рокôвъ.

Надôслане.

Аптички домашнй противхолєричнй
пôсля приписôвъ и вказôвокъ
Д-ра О. ВІДМАНА
ц. к. совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ
зложила и удержує на складѣ
Аптика „пôдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тй аптички обôймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякй средства охоронни, якъ такожь конечнй средства для удѣлюваня першои помочи лѣкарскои недужимъ на холєру особамъ. — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся вôдворотною почтою. 4379

ОМНІБУСЪ
Заведеня водолѣчничого „МАРІѢВКА“
(почта Львôвъ) вôдъ дня 13 н. ст. серпня выѣзджає що день зô Львова (площа Галицка) о годинѣ 4-ôй пополудни и 8-ôй вечеромъ; зъ Маріѣвки о годинѣ $2^1/_2$ по полудни и о 7-мôй вечеромъ. 4705 3—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайти, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ
до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.
въ конторѣ вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,
При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 14—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ
Дôмъ банковый и Контора вымѣны
У ЛЬВОВѢ
купує и продає всякй листы заставнй, 5% Облиґаціи комунальнй банку краєвого, $4^1/_2$% и 4% позичку краєву, Облиґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ облиґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 41—?

СТУПНИЦКІЙ
улиця Жовкôвска ч. 79
має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 5—15

Дверцѣ герметичнй нікльованй ґарнітуръ по зр. 4·50, 5, 5·50 и 6; **Машины до выкручуваня бѣля** по зр. 14, 15, 16, 17 и 20
поручає 4595
ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

4804 2—30
ПОСТѢЛЬ
власного выробу
Колдры студентскй на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 175 цм. довгй, 125 цм. широкй по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великй 185—193 цм. довгй, 135 цм. широкй по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.
Матерацы волосѣннй вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.
Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.
Сѣнники звычайнй и пружиновй вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ.
Подушки пѣрянй и волосѣннй.
Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.
Коцики вовнянй и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає
ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ
ЛЬВÔВЪ
улиця Коперника число 7.
Для оп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну $^1/_2$ клґ. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 73—?

Безъ пореня
приймає до химічного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всѣлякй уборы мужескй и жѣночй — перше вѣденьске заведенье химічне чищеня плямъ
СИМЕОНА ВАЙСА
Львôвъ, ул. Коперника ч. 12.
На бажанье чистить одежу при помочи пары въ кôлькохъ годинахъ.
4721 (Импреса Львôвъ) 2—4

5 до 10 зр. денного
певного зарôбку безъ капіталу и ризика подаємо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и паперôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою „**Льосы**“ до експедиціи анонсôвъ **И. Даннебергъ**, Вѣдень, I., Wollzeile 19. 4730 9—10

Двохъ хлопцѣвъ
зъ низшои ґімназіи прийме одна родина руска у Львовѣ на мешканье и харчь, за мѣрною заплатою. За совѣстный наглядъ ручить ся. Близша вѣдомôсть въ адміністраціи „Дѣла“. 4801 3—3

УЧЕНИКИ
середныхъ шкôлъ, зъ доброго дому, знайдуть выгôдне помѣщенье и опѣку родительску а на жаданье такожь конверсацію нѣмецку въ домѣ урядника. Упрашає ся о безпереволочне зголошенье, щобы урядити ся зъ мешканьемъ. Вѣдомôсть **Здисливъ К. у Львовѣ, Академічна число 8.** 4803 3—4

Глядаю учителя домового до 3 хлопцѣвъ; зъ народныхъ шкôлъ а одного зъ I-ои ґімн. клясы. — **Т. Кекишь** гр. кат. парохъ въ Дусановѣ, почта **Янчинъ.** 4809 2—3

РОДИЧѢ посылаючй свои дѣвчата до школы въ Тернополи а желаючй ихъ примѣстити въ добрôмъ домѣ, де мали бы правдиву родительску опѣку, зволять ласкаво зголосити ся до о. Адама Марковского сотрудника въ Тернополи. 4806 2—5

Пошукую учительки
домовои до двохъ панночокъ удѣляти початкôвъ, котра могла бы такожь науку шитя въ школѣ мѣсцевôй давати. Близшй вѣдомости листовно у о. Александра Юрика пароха въ Стôльску почта Николаѣвъ надъ Днѣстромъ 4805 2—6

Въ парохіи Побукъ
потрѣбный сейчасъ испытованый дякъ зъ **добрымъ высокимъ голосомъ**, безженный, котрый кромѣ дякôвства знавсь бы й на господарствѣ. Услôвя користнй. Зголошуватись лично, або и письменно въ Урядѣ парохіяльнôмъ, почта Сколе. 4811 2—3

Білєты візитовї, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

80—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦЄВЪ

вѳдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными вагонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ християньскихъ. Цѣна вѳдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 10—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львѳвъ, Готель Жоржа.

Філія: Краковъ, Ринокъ ч. 25.

Симъ маю честь оповѣстити Всечест. Духовеньству и Хв. комітетамъ церковнымъ, що я отворивъ

РѢЗЬБАРСКО-СНИЦЕРСКУ РОБОТНЮ

т. є. выготовлюю всякї рѣчи церковнї, украшеня, иконостасы, престолы, цимборіи, архангелы до тыхъ же, а такожь памятники зъ каменя по найнизшихъ цѣнахъ. Ручу за всяку точность моимъ маєткомъ.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Лаврентій Рябый

4807 въ Старискахъ п. Скло. 1—3

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тѳмъ званю бѳльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякї вымоги такъ зъ огляду на щодений выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.

4758 7—?

Учителя домового

для двохъ сынѳвъ зъ II и III класы ґімназ. глядає и упрашає о ласкаве зголошенье до кѳнця серпня

о. Децко парохъ въ Луцѣ, коло Самбора, почта въ мѣсци.

4810 2—3

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бѳль втиранье, можна дѳстати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождѳй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки лише зъ охоронною маркою „котва“ яко 4592 правдивї. 26—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

ЗШИТКИ

для шкѳлъ, приписанї Выс. ц. к. краєвою радою шкѳльною поручає для пп. учителѣвъ

фабрика выробѳвъ зъ паперу

Г. ПЙОНТКОВСКОЙ

Львѳвъ улиця Паньска ч. 2.

Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ.

4816 (Импресса) 1 10

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львѳвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнї до дверей, вѳконъ, штакетѳвъ, парканѳвъ и т. п. гарно лыскучї, готовї до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 20—?

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

АНДРѢЯ АНДРЕЙЧИНА

у Львовѣ теперь Ринокъ ч. 28, перенѣсъ ся на

улицю Сикстуску число 29

и при сѣй нагодѣ поручає ся Впов. Публицѣ дальшимъ ласкавымъ взглядамъ. 4736 3—6

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВѲДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНѲВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калуш

обѳймили теперѣшнї управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вѳдлили доси вже **1.558 дзвонѳвъ загальнои ваги 1780 сотнарѳвъ.** Заявляють, що и на дальше пѳдѳймають ся всѣкои роботы, входячи въ обсягъ вѳдливальнѣ дзвонѳвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитї дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новї, гармонѣйнї дзвоны якъ такожь пооднои, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідніѣшои роботы, вѳдповѣдно взятї въ спасти, въ найкоротшѳмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (також на раты).

Машины рѳльничї

зъ славнои фабрики Іосифа Фрідлєндера у Вѣдни.

Приступнї цѣны и догѳднї услѳвя сплаты 4678 1—5

поручає на сезѳнъ

ґенеральный заступникъ

юлиянъ ТОПОЛЬНИЦКІЙ

Львѳвъ, ул. Паньска ч. 13.

Цѣнники даромъ и оплатно

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вѳдъ шкѳдъ огневыхъ пѳдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнижшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенї зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшї суммы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побѳльшає ся** наростаючими вѳдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає також въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякї пояснення подають Аґенты, установленї у всѣхъ мѣстахъ и бѳльшихъ селахъ, якъ також 4414

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

ЛЕОПОЛЬДЪ ШІМСЕРЪ

У ЛЬВОВѢ

ФАБРИКА и ЗАВЕДЕНЬЕ РѢЗЬБАРСКЕ

выробѳвъ зъ каменя

ґраниту, сиєніту, лябрадору, мармору и т. ин.

зъ власныхъ ломбѳвъ въ краю и за границею.

Рѳкъ заснованя 1812.

ФАБРИКА, АТЕЛІЄ, КОНТОРА И СКЛАДЪ

улиця Пекарска, коло кладовища Лычакѳвского

приймає всякї роботы при будовахъ, входячї въ обсягъ штуки каменярскои. 4781 4—6

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральнї огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкѳвъ, водопроводы, лазнѣ. парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфѳкціи, стерілізаторы и т. п. — вѳдъ 14 рокѳвъ на всѣхъ выставахъ вѳдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторѳвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла єлєктричного системы Сіменса. 4745 7—13

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнї до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскѳмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

Великій крахъ!

Послѣдне выкупно истнуючихъ припасѳвъ!

Нов. Йоркъ и Лондонъ зарвали також и Европу та одна велика фабрика выробѳвъ зѳ срѣбла побачилась приневолена, роздарувати свѳй цѣлый припасъ лишь за малу вынагороду, що коштувала робота. Я уповажненый перепровадити се порученье.

продаю

кождому, чи вѳнъ богачь або бѣдакъ, отсї предметы за заплатою 6·30 (доси 6.60) зр., а то:

6 штукъ найлѣпшихъ ножѣвъ столовыхъ зъ пр. анґл. стали.
6 штукъ амер. вилокъ зъ патент. срѣбла
6 штукъ амер. ложокъ зъ патент. срѣбла.
12 штукъ амер. ложочокъ зъ патент. срѣбла
1 штука амер. хохлѣ зъ патент. срѣбла.
1 штука амер. полонника зъ пат срѣбла.
6 штукъ анґл. пѳдставокъ Вікторія
2 штуки прегарныхъ лѣхтарѣвъ.
1 штука ситка до гербаты.
1 штука коробки до посыпуваня цукромъ.

42 штукъ разомъ.

Марка охоронна

Всѣ згаданї 42 предметѳвъ коштували передъ тымъ понадъ 40 зр. а теперь можна ихъ дѳстати по **6·30 зр.** — Американьске срѣбло патентоване есть цѣлкомъ бѣлымъ металемъ, котрый задержує краску срѣбла черезъ 25 лѣтъ и се ґарантує ся. На доказъ що сей инсератъ не есть

нѣякимъ обманьствомъ

оповѣщую кѳлька зъ-помѣжъ тысячъ подякъ и замовленъ, якї я одержавъ по лѣтахъ за знаменитѳсть побраныхъ вѳдъ мене товарѳвъ, та зобовязую ся публично, звернути грошѣ кождому, кому не подобає ся товаръ.

Правдивї, если заосмотренї сею реєстрованою маркою охоронною. — Всѣ заставы, анонсованї иншими фірмами, суть пѳдробленями.

Розсылка лишь за послѣплатою або за надѳсланьемъ упередъ грошей.

Поручаюсь дуже приналежный до того порошокъ до чищеня; коробка зъ приписомъ ужитя 15 кр

Хто отже хоче мати добрый и солідный товаръ, най спѣшить доки ще припасы суть, закупити сей величавый ґарнітуръ.

Одиноке жерело закупна

P. Perlberg, Hauptdepot u. Agentur

der vereinigten amerikanischen Patent-Silberwaaren-Fabrik Wien, I., Deutschmeisterplatz 4/1.

Вытягъ зъ подякъ:

Д-ръ мед. Бенішь звернувъ мою увагу на сї предметы, тожь звольте прислати менѣ той самъ ґарнітуръ, якій вы выслали згаданому пану.

Фрайбергъ 27 грудня 1892.

Роберть Гільдъ, начальникъ стаціи.

Вышлѣтъ менѣ зновъ такій ґарнітуръ, я дуже вдоволеный и можна его всюды поручити. 4555 2—3

Ярковачь 9 сѣчня 1893.

Чідомиръ Петровъ, старшій учитель.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннѳмъ найточнѣйшѳмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнї
5% листы ипотечнї премійованї
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскї облігаціи индемнізаційнї

а всѣ тї паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вѳдъ П. Т. купуючихъ всѣлякї выльосованї а вже платнї мѣсцевї паперы цѣнний, такожь запавшї купоны за готѳвку, безъ нѣякого вѳдчисленя, а замѣсцевї лишь за вѳдчисленьемъ справдешныхъ коштѳвъ.

До ефектѳвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новї аркушѣ купоновї, за зворотомъ коштѳвъ, котрї самъ поносить.

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосѳвъ до I н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речницяхъ вѳдбуваються ся льосованя слѣдуючихъ льосѳвъ. Въ порѳвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тї льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненї. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосѳвъ въ той способѳ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованї льосы такї самї невыльосованї.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал.			евентуальна страта при выльосов.	
		зр.	кр.		зв.	кр.
Льосы кредитовї	1 верес.					
Льосы австр. червон. хреста*	„	—	50	за штуку	20	—
Льосы Базиліка (будовы туму)*	„	—	10	„	8	—
3% льосы Завед. кред. земск. австр II еміс.*	5 „	—	07	„	3	—
		—	20	„	15	—

*) Квітъ премієвый (Gewinnstschein) належить ся на случай невыльосованя обезпечаючому.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. заведеня кредитового земского I еміси по зр. 1·50.

Головна выграна 45.000 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы кредитовї по зр. 5.

Головна выграна 150.000 зр. 4752

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

Lev. Kneipp

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздѳвства КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА єсть

зѳ **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обѳйтись безъ шкѳдного уживаня чистои або помѣшанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу здоровѣйшу** и бѳльше **поживну** каву. — **Незрѳвнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надає ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати пѳдроблень. ½ кіло по 25 кр. — Всюды можна дѳстати.**

Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 35—52

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 176. Львôвъ, Понедѣлокъ 9 (21) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Д-ръ Плєнеръ передъ выборцями

Що року стає д-ръ Плєнеръ передъ выборцями, членами палаты торговельнои въ Хебѣ, и складає справозданье посольске. Справозданя д-ра Плєнера набирають ширшого значѣня, бо проводирь лѣвицѣ подає звычайно програму поступованя свого сторонництва та пôддає критицѣ цѣлу внутрѣшну ситуацію.

Д-ръ Плєнеръ зачавъ своє справозданье вôдъ короткого погляду на минувшу сесію ради державнои. Та сесія не принесла плодôвъ, хôсня. Бôльше анѣжь пять мѣсяцѣвъ тревала дебата буджетова, перерывана прикрыми подѣями політичными, и вкôнци попробувало правительство оголосити програму. Програма має деякѣ добрѣ уступы, але вартôсть ихъ зменшена всѣлякими застереженями, а й само правительство не забрало голосу въ справѣ тои програмы.

Вôдтакъ переходивъ д-ръ Плєнеръ поодинокѣ важнѣ квестіи, якими занимала ся рада державна.

Реформа податкова поступає звôльна напередъ и не упорано ся навѣть зъ проєктомъ особисто-доходового податку. Проєктъ правительства що-до податку заробкового зъ дивоглядною тарифою, обнимаючою 2000 позицій, перенавъ и субкомітетъ комісіи податковои выготовляє иншій проєктъ. Але д-рови Плєнерови выдає ся найвôдповѣднѣйшимъ: замѣсть тыхъ проєктôвъ пôддати ревізіи давну тарифу податку заробкового, обнижаючи низшѣ а пôдвысшаючи о третину высшѣ клясы податникôвъ.

Регуляція валюты не поступила въ нѣчôмъ напередъ, хиба що показало ся 4% ажіо по-надъ законну реляцію. На найблизшôй сесіи зробить ся крокъ до частинного сягненя тôтъ державныхъ.

Въ радѣ державнôй порушувано соціальнѣ квестіи и реформы, а хочь не пôднесено въ нихъ богато нового и позитивного, то однакъ тонъ, въ якôмъ про нихъ говорило ся, замѣтный. Тонъ сей острый и єсть симптомомъ широко розширеного невдоволеня. Вправдѣ нашѣ вôдносины економічнѣ не суть такъ абсолютно нездоровѣ и невыносимѣ, якъ то говорять противники теперѣшнього ладу, але все въ многôмъ хибнѣ, такъ що доконче напирають ся до публичного обговореня. Єсть се осторогою для кождого сторонництва, щобы занимало ся соціяльными реформами въ границяхъ законодатства. Треба крокъ за крокомъ заводити реформы, а не вôдъ разу валити все истнуюче. Противниками истнуючого ладу суть два сторонництва вразъ зъ антісемітизмомъ. Спôльною для нихъ засадою борба єсть противъ капіталу и капіталістичнои продукціи. Нѣмецка соціялъ-демократія добула собѣ послѣдными роками многихъ прихильникôвъ въ Австріи мѣжь роботниками промысловыми и фабричными та квестіи роботничѣ выступають у насъ на першій плянъ такъ само якъ у всѣхъ европейскихъ державахъ. Держава повинна розвивати живу дѣяльнôсть для охороны и пôднесеня роботникôвъ, а доси мы зробили въ тôмъ напрямѣ немного. Прийде часъ, що окрôмъ забезпеченя на старôсть треба буде зорганізувати забезпеченье противъ неможности зарôбку. Держава и громады повинны намагати добродѣйными заведенями въ розвязаню тои квестіи. Бôльше образованѣ верствы роботничѣ домагають ся ще й загального права голосованя: те право зъ огляду на нашѣ вôдносины політичнѣ и національнѣ не буде такъ скоро заведене, але натомѣсть пôднесено квестію палатъ роботничихъ. Але єсли бы навѣть вôдкинено институцію палатъ роботничихъ, то можна бы запевнити роботникамъ репрезентацію на основѣ теперѣшнои орґанізациі касъ хорыхъ. Певне число заступникôвъ роботникôвъ въ радѣ державнôй принесло бы хосень въ многихъ політичныхъ и парляментарныхъ квестіяхъ.

Въ справѣ дрôбного промыслу стараютъ ся теперь всѣ заводити доконче потрѣбнѣ реформы. Именно хотять всѣ усунути перевагу конкуренціи. Пôсля гадки д-ра Плєнера, не можна ити за далеко въ тôмъ напрямѣ, бо конкуренція завсѣгды була и буде, але можна въ дорозѣ законодатнôй зарадити лиху, яке вытворилось за-для лихоты товару, фальшивои ваги и мѣры та обманчивои реклямы. Жиємо въ часахъ, де интервенція державы може сильнѣйше выступити, але она не смѣє переступати границь „мудрои неволѣ“ (vernünftige Unfreiheit), якъ се одинъ фільософъ называє ту державну интервенцію.

Всѣ тѣ економічнѣ и соціяльно політичнѣ реформы уступають на другій плянъ въ нашôмъ парляментѣ и трактують ся побôчно, бо напередъ выступає національна борба, а именно сумнѣ вôдносины ческій. Борба Нѣмцѣвъ и Чехôвъ єсть заразомъ квестією ревізіи конституціи и укладу цѣлои державы. Ческій вôдносины такъ погôршили ся, що нема выгляду на яке ихъ полѣпшенье въ найблизшôй будучности. Все те єсть результатомъ послѣднои періоды правительства, яка зачала ся вôдъ 1879 р. Навѣть признана угода въ 1890 р. могла була що-до деякихъ квестій завести миръ, бо и всѣ будучѣ помиреня будуть опиратись на вѣденьскихъ пунктаціяхъ. Треба буде завсѣгды пробувати певного роздѣлу обохъ народностей и хочь Чехи выступають въ принціпѣ противъ тои гадки, то въ конкретныхъ квестіяхъ приближають ся до неи. Плянъ роздѣлу краєвои рады шкôльнои выйшовъ первѣстно зô стороны ческои а послѣднои сесіи соймовои поставили старо-Чехи внесенье на роздѣлъ тягарôвъ шкôльныхъ. Тѣ тягары шкôльнѣ мали бы бути розложенѣ пôсля національныхъ округôвъ шкôльныхъ, и въ сей спôсôбъ повстали бы два подѣленѣ и національно рôзнѣ тѣла фінансовѣ, нѣмецкѣ округи шкôльнѣ и ческій округи, а двѣ третины буджету краєвого вôдпали бы зъ-пôдъ спôльнои ухвалы. Въ сей спôсôбъ зробила бы ся дорога до національного подѣлу краю, а сей подѣлъ иде дальше анѣжь вѣденьскій пунктаціи.

Подѣ послѣднои сесіи соймовои вытворили ситуацію, котра вымагає зарады а не находить ви. Найлѣпшою вôдповѣдею на се насильство було бы адміністративне отвореньe суду въ Трутновѣ, до чого правительство мало право пôсля теперѣшнього закона. Законъ зъ 1873 и 1868 р. надає правительству право адміністративно заводити або розмежати округи судовѣ, а по-при то запытатись соймъ о опінію. Правительство не звязане матеріяльно до опіни сойму, и єсли н. пр. соймъ противный якому отворенію або розмеженю, то правительство помимо того може се перевести. Соймъ має мати лишь можнôсть, высказати свою опінію въ такôй справѣ. То-жь єсли соймъ не хоче высказатись або єсли дасть собѣ перешкодити въ тôмъ якôйсь „высшôй силѣ“, то правительство не повинно на се зважати, бо оно зробило свôй обовязокъ. Єсли бы правительство було послухало насъ и сейчасъ зарядило отворенье суду въ Трутновѣ, тогдѣ не було бы вже бôльше тои справы, соймъ не потребувавъ бы нею заниматись, а що нашѣ предложеня розмежуючѣ не прийшли бы за разъ пôдъ діскусію то було бы де-що спокою. Однакъ правительство хоче выбрати невôдповѣдну дорогу законодатства державного. Уважаю сей плянъ выключно за акцію правительства, щобы привернути свôй авторітетъ нарушеный подѣями послѣднои сесіи соймовои. Та акція не выходить зъ нашого бажаня, бо мы не знаємо, чи правительство рѣшить ся на адміністративну дорогу єсли бы соймъ ще разъ вôдмовивъ своєи опінiи. Правительство мусить зложити собѣ що ино бôльшôсть для проєкту закона т. зв. lex Trautenau.

Про становище нашои партіи супротивъ правительства не можу нѣчого дефінітивного сказати, бо про се рѣшають Нѣмцѣ зô всѣхъ краєвъ, але кождый вôдчуває, що невдоволенье збôльшилось въ тôмъ роцѣ и въ надходячôй сесіи оно проявить ся публично. Modus vivendi, на яке пристало наше сторонництво, разъ-въ-разъ нарушує ся и длятого не можна мати довѣрія. Наша партія хоче мати успокоєнье що-до духа управы, и доки того не буде, дотя буде невдоволенье. Правительство не выступає рѣшучо противъ зависти партій, котрѣ не хотять получити ся тѣсно и стало до парляментарнои роботы. Длятого сесіи парляменту переминають безхосенно и нема выгляду на переведенье великихъ реформъ, бо нема нѣякои позитивнои бôльшости парляментарнои. Зложити негативну бôльшôсть до побореня якого домаганя поодинокои партіи приходить дуже легко, а наслѣдкомъ того, се що не можна перевести хочь бы такои реформы, якъ безпосереднѣ выборы зъ сѣльскихъ громадъ.

Помимо того, не може наша партія руководитись субєктивнымъ невдоволеньемъ, а мусить поступати до своєи меты пôсля своихъ політичныхъ и національныхъ идей. Мы задумуємо на найблизшôй сесіи поставити загальне внесенье языкове; можна надѣятись пôдпоры правительства, бо оно поставило въ свою програму управильненье квестіи языковои зъ захованьемъ правъ языка нѣмецкого, але зъ другои стороны ситуація загальна не конче вôдповѣдна до такого внесеня.

Справозданье своє закôнчивъ д-ръ Плєнеръ запевненьемъ, що сторонництво сполученои лѣвицѣ не боить ся розвязаня рады державнои, бо чує свою силу и певно выйшло бы зъ новыхъ выборôвъ значно скрѣплене.

По справозданю забирали голосъ деякѣ выборцѣ въ справахъ економічныхъ, а одинъ изъ нихъ п. Ернстъ сказавъ такъ: Я не можу похвалити тактики сторонництва. Супротивъ безвзглядности Чехôвъ можна бы бажати такои самои радикальнои політики въ интересѣ національнôмъ. Молодо-Чехи даютъ добрый примѣръ, тожь годилось бы шанувати нѣмецку партію національно-радикальну.

Голосъ п. Ернста выкликавъ заворушенье мѣжь прочими выборцями и чимъ скорше ухвалено резолюцію: Члены палаты торговельно-промысловои въ Хебѣ высказують своему послови д-рови Плєнерови признанье за єго поведенье и дѣяльнôсть та напевно выжидають, що партіи удасть ся придбати для оправданыхъ домагань Нѣмцѣвъ въ Чехіи приналежне узнанье; вже теперь заявляють, що годять ся зъ консеквенціями, до якихъ партія дôйде супротивъ ческого сойму, єсли тѣ домаганя не дôбьють ся узнаня.

Д-ръ Плєнеръ подякувавъ за слова признаня, але заявивъ заразомъ, що нѣ вôнъ, нѣ єго партія не буде вести безвзгляднои політики ексцентричности противъ всѣхъ и всего, лишь буде стояти все на становищи великои партіи, котра має розважно доходити до своєи меты.

Наукове товариство им. Шевченка.

Перестрôй товариства имени Шевченка въ товариство наукове єсть одною зъ найважнѣйшихъ подѣй въ роцѣ 1893 на галицкôй Руси. „Товариство имени Шевченка, — якъ сказавъ предсѣдатель на першихъ загальныхъ зборахъ, — вступає на нову дорогу, на широку ниву науковои працѣ въ рôднôй мовѣ. Се хвиля историчного значѣня въ культурнôмъ и національнôмъ розвитку рускаго народу, бо мы кладемо угольный камѣнь пôдъ нерукотворну святиню, де буде зберегатись и плекатись народный скарбъ, найдорожша спадщина, найперше живло нашого національного жатя — наша рôдна мова.“

Нашѣ ученѣ писали до теперь свои дѣла по найбôльшôй части въ чужихъ языкахъ, бо не було рускаго наукового орґану, де бы могли помѣщати свои творы, а власнымъ накладомъ було зновъ за тяжко выдавати рѣчи науковѣ. Вôдъ теперь же буде инакше. Товариство наукове зôбрало въ одну громаду Русинôвъ, що вôддають ся науцѣ и уможливило имъ плеканье науки въ рôднôй мовѣ черезъ выдаванье „Записокъ“. Товариство то стане за короткій часъ огнищемъ наукового житя Русинôвъ и заохотить многихъ до працѣ на науковôй нивѣ. Товариство буде подавати Русинамъ наукову поживу, обзнакомить насъ въ

„Powstanie Świdrygiełły“.

Моя рецензія розправы проф. Анатоля Левицкого про вôйны Польщѣ зъ Литвою за Свидригайла выкликала довшу вôдъ самои рецензіи вôдповѣдь якогось п. J. L., въ краковôй Now-ôй Reform-ѣ [чч. 185–6 и 188].

Вôдповѣдь ся складаєсь въ богато перенажаючôй части зъ поверховои парафразы — фразъ проф. А. Левицкого та всякихъ „чемностей“ для мене, такъ, що про себе лично, я й не дбавъ бы про неи. Але ся вôдповѣдь въ дечѣмъ характеристична для нашихъ вôдносинъ, а опроче авторъ єи — закинувши менѣ впередъ, що я не знаю „najkardynalniejszych zasad krytyki“ [чому не „naj-naj-kardynalniejszych“?], що не вмѣю „odróżnić fałszu od prawdy“, и т. д и т. д. — наразъ опôсля починає „odpowiadać na niektóre zarzuty szczegółowe, trudno bowiem zajmować się wszystkimi“ [та певно!], а навѣть признає ласкаво, що деякѣ мои закиды „mają przynajmniej tę zaletę, że nie wypowiedziano ich w formie tak namiętnej, — jedne z nich więcej, drugie mniej [отъ, отъ прецѣ! де-що я таки вôдрôжнивъ...] inne całkiem nie są uzasadnione“. Я розумѣю мого критика: вôнъ бы хотѣвъ однымъ розмахомъ прибити мене, такъ що-жь, коли, на великій жаль, зъ головнымъ моимъ закидомъ, що-до Ягайла и т. зв. „кревского“ акту [що подиктованый бувъ Ягайлѣ „dzielnym pokoleniem magnatów“, що вôддававъ Литву на ласку-неласку Польщи, а опôсля зъ соромомъ бувъ усуненый] найшовъ ся я въ згодѣ зъ польскимъ рецензентомъ, п. Прохаскою. П. J. L. каже менѣ вправдѣ на се: „nie wielka to pociecha“, ну, а все таки єсть се деяка потѣха, и мôй критикъ, хочь якъ радъ бы вдарити, мусить трохи й погладити...

Історія Свидригайла, хочь вôнъ бувъ Литвинъ, має для насъ деяке загальнѣйше значѣнье. Свидригайло бувъ католикъ, щирый католикъ римского обряду, працювавъ надъ унією рускои церкви зъ римскою, щиро, та що жь? И противъ сего католика выступають дуже завзято Поляки, лучать ся противъ него зъ єретиками-Гуситами, ба — зъ схизматиками-Русинами [гл. привілей для Лучанъ, 30 жовт. 1432. Ан. Левицкій стор. 156: „Żadnego człowieka obrz grec. do przejścia na wiarę rzymską, gwałtem zmuszać nie będziemy...“ На жаль, була то тôлько пôльга, усуненье насильствъ вопіючихъ, бо-жь руска церковь сама по собѣ, руске духовеньство — оставали мимо всѣхъ такихъ привілеѣвъ за весь часъ пановання Польщѣ постôйно въ крайнôмъ пониженю].

Длячого-жь то Поляки такъ не любили Свидригайла? П. J. L. фальшує исторію, затаює причину спорôвъ и пише: „Świdrygiełło najhaniebniej wyzyskał położenie, znieważając panów polskich, a nawet króla.“ Здавалось бы, що Свидригайло выступивъ оттакъ собѣ, безъ причины. Проф. Ан. Левицкій поступивъ честно и навѣвъ бодай коротко причину [стор. 71]: „Świdrygiełło zabierał grody litewskie, jak swoje [тажь Свидригайло бувъ вел. князь Литвы?] a dziedzicznego pana od nich wykluczył“ [? — не пана, але панôвъ польскихъ, бо вôдбиравъ рôроды прецѣнь Польщи, не Ягайлови] — такъ жалувавъ ся „Ягайло“. „Król (?) chciał ziemie litewskie zabrać dla siebie i nie dopuścić do nich brata, — pisali Krzyżacy“. Чи-жь боронити свого — заразъ рѣчь „haniebna“? Та певно, бо тутъ иде о оборону противъ претенсій польскихъ.

Але жь кому я се говорю? Та-жь п. J. L., коли-бъ хотѣвъ, мôгъ бы се знайти въ розправѣ проф. Ан. Левицкого — и тамъ се все мѣжь безконечными фразами все таки знайти можна!

Не знаю, чи проф. А. Левицкій умѣє по руски, чи нѣ, не знаю и пана J. L., але коли п. J. L. зъ тымъ самымъ „знаньемъ рѣчи“ и совѣстностію ручить за чуже знанье мовы, якъ за свои „критичнѣ“ закиды, то не завидую проф. А. Левицкому заступника.

Въ цѣлôй повени балачки и „чемностей“ знайшовъ я у вôдповѣди п. J. L. властиво лише два важнѣйшѣ позитивнѣ закиды, а радше одинъ. И такъ: 1) що я не подавъ докладнѣйшого змѣсту розправы проф. А. Левицкого, 2) що я „często nawet“ полемізую зъ симъ, „czego zgoła niema w książce prof. Lewickiego“.

Що-до поданя змѣсту, то скажу п. J. L его власными словами: „za wiele by to nam czasu zajęło!“ Коли-бъ я писавъ рецензіи на ладъ п. J. L., то бувъ бы-мь написавъ пôвтора раза тôлько, якъ написавъ самъ проф. А. Левицкій. Та-жь парафразувати другихъ — се не такъ тяжко. Я — займивсь головно провôдною гадкою проф. А. Левицкого и справами рускими. Цѣла тяганина Польщѣ зъ рицарями нѣмецкими обходить мене лишь посередно. А що якъ-разъ справы Литвы й Руси проф. А. Левицкій порушивъ лише принагôдно й досыть побѣжно, се вже не моя вина. И тутъ то власне добутки розправы проф. А. Левицкого є справдѣ — невеликѣ, тымъ паче, що вôнъ на кождôй сторонѣ губить ся въ тълоріфікаціи унiи та въ апольогіи польскои політики... Оно ажь смѣшно, особливо коли подумати, що „dzielne pokolenie magnatów“ на таку даремну працю Русина, въ потѣ чола, дивилось и дивить ся усе дуже... легковажучо, а для Русинôвъ таке самопониженье дуже прикре й болюче.. Въ першôмъ-лѣпшôмъ пôдручнику рускои исторіи можна найти яснѣйшій и вѣрнѣйшій образъ вôдносинъ Литвы й Руси до Польщѣ за Свидригайла, якъ въ книжцѣ проф. А. Левицкого [хочьбы въ малôй „Исторіи Руси“ проф. Ол. Барвѣньского.]

Не можу тутъ поминути, що говорячи про нашѣ „унiи“ п. J L. допускаєсь такожь маленького фальшованя исторіи. Єсли вôнъ каже, що Поляки р. 1432 „nadali Rusinom równouprawnienie“, то но 1) надали зъ мусу, коли ихъ дуже притисло; не знаю чи се такій надто красный „moment naszej unii“? Яке-жь властиве значѣнье мало таке зрôвнанье, се я вже высше згадавъ. Зрôвнанье се наступило майже якъ-разъ тогдѣ, коли Свидригайло всѣми силами старавъ ся о — унію рускои церкви зъ Римомъ! „Piękny moment“ бувъ то, нѣчого казати, коли на епископа жомойтского Петра, що вѣзъ папску булю до Свидригайла въ справѣ довершеня дѣла уніи й полагодженя спорôвъ на Литвѣ — „czyniono obławy“ [стор. 244], а рôвночасно выкликано грôзный заговôръ рускихъ свѣтскихъ и духовныхъ достойникôвъ противъ католика Свидригайла. По 2) було се рôвноуправненье дуже взглядне; актъ зъ 15 жовтня 1432 р., поминувши вôдкрыте пытанье про єго правосильнôсть, дотыкавъ лише тои рускои шляхты, що буде принята до гербôвъ, а обрядъ рускій то вже зовсѣмъ лишавъ на боцѣ, руске мѣщаньство, духовеньство, селяньство — зовсѣмъ и не згадуєсь. Въ актѣ 30 жовтня 1432 згадують ся и мѣщане и обрядъ, але актъ сей дотыкає одинокого Луцка, а духовеньство й тутъ поминене. Мниме розширенье „рôвноуправненя“ по смерти Ягайла истнує лише въ уявѣ п. J. L. — и проф. А. Левицкій зовсѣмъ єго й не згадує [стор. 287—8; п. J. L. не зрозумѣвъ того, що сказане на стор. 221-ôй].

Такъ само пôдправлене pia fraude и се, що п. J. L. каже про унію люблиньску. Супротивъ Литвы було прилученье до короны Волынѣ й Украины насильствомъ [Szujski, Hist pol. ks. XII, 1880, стор. 190–1], шляхта сихъ земель на сѣмъ де-що, на-разѣ, зыскала, але Русь, церковь руска — нѣ. А що шляхта руска въ великôй части потôмъ спольщилась — Боже мôй! адже потурчились и босаньскѣ беґи! „цивилізація“ — сего чей же не зробила!

Що-до другого закиду, то я дуже цѣкавый бувъ, зъ чимъ то я, и то „часто“, полемізую такимъ, чого въ книжцѣ проф. Левицкого нема? Огже п. J. L. найшовъ одну-одиноку рѣчь, — яку? Я нѣбы пôдсуваю проф. Левицкому, що вôнъ уживає про Русинôвъ слôвъ: „barbarzyńca, Azyata“. Jest to wręcz oszczerstwem“, каже п. J. L. Коли п. J. L. має чоло, то має й очи. На стор. 10-ôй розправы проф. А. Левицкого читаю: „Unia posunęła

способъ строго науковый зъ многими галузями науки, пôднесе рôвень образованя нашои интеліґенціи и выплекае въ нéй замилуванье до науки Черезъ высше зновъ образованье выкоренимо апатію, вузкоглядноéть, наберемо довéря у власнй силы, цивільнои вôдваги... Черезъ образованье навчимо ся цéнити власне достоинство и змусимо навéть нашихъ противникôвъ, щобы насъ шанували и зъ нами числили ся. Наколи интеліґенція наша буде бôльше образована стануть и нашй популярнй выдавництва на высшôмъ ступени, бо люде будуть для народу писати зъ повнымъ знаньемъ рéчи.

Длятого кождый Русинъ, що скôнчивъ університетъ або маé высше образованье, повиненъ бути членомъ наукового товариства имени Шевченка и читати пильно éго выдавництва, тымъ бôльше, що кождый интеліґентный чоловéкъ повиненъ вôддавати ся черезъ цéле житье науцé бодай въ цéли власного образованя. Ученымъ не може бути кождый, але образованымъ повиненъ бути кождый интеліґентный Русинъ.

Хотяй користи, якй принесе товариство наукове, суть очевиднй, мимо того якійсь „Орéологъ“ въ 166 числé Галичанина „взываé червоноруссовъ“, щобы не купували нéякихъ книжокъ и выдавництвъ писаныхъ „фонетикою“. А позаякъ товариство им. Шевченка уживае правописи фонетичнои, то вôдозва тая вôдноситься посередно и до згаданыхъ „записокъ“. Той „Орéологъ“ робить черезъ то своéй власнôй партіи злу прислугу. Дéло маюче наукову стôйноéть маé все безвзглядну вартôсть не входячи въ те, чи оно есть писане фонетикою чи етимольоґією, и все варта éго купити й перечитати. Нéмцеви певно не впаде на мысль, щобы не купувати якогось дéла длятого, що есть писане не ґотицкимъ але латиньскимъ альфабетомъ, а тутъ у насъ орґанъ, котрый віндикуе для себе выключне право знати правду, старае ся просто ширити темноту.

Можна бути того пересвéдченя, що языкъ т. зв. малорускій есть нарéчіемъ великоруского, але при тôмъ треба шанувати и друге переконанье, опертé на науковôй пôдставé, и цéнити працю людску. Тымчасомъ москвофільска праса поставила собé за задачу просто высмéвати всé літературнй змаганя народовцéвъ и пôйшла въ тôмъ напрямé такъ далеко, що о нашихъ поетахъ и писателяхъ высказуе ся лише иронічно и навéть зъ погордою!

Многй зъ такихъ критикôвъ не входять глубше въ свéтоглядъ авторôвъ, — вырывають зъ ихъ дéлъ одно слово або одинъ стихъ и заразъ закидують авторамъ тривіялізмъ або часто непошанованье церкви и власти. Такй критики завергли бы певно Шекспірови тривіялізмъ, сли бы имъ подано вôдорванй мéсця зъ деякихъ éго драмъ, а Ґетому закинули бы нехибно неприязнь до церкви и трону по перечитаню вôдорваного стиха: „Nur Kirche, meine lieben Frauen, Kann ungerechtes Gut verdauen; Es ist ein allgemeiner Brauch, Ein Jud' und König kann es auch“. Така критика походить изъ заслéпленя партійного и зъ легковажучого ненаукового трактованя рéчи.

Москвофільска праса пропаґуе въ загалé все абстіненцію. Чи при выборахъ, чи въ выставé краéвôй, а навéть въ науцé и въ літературé. Овочемъ тои працé есть довголéтный сонъ „літературного“ товариства „галицко-русской Матицé“ котре для ратованя ситуаціи выдае молитвословы...

Теорію о языцé высшого слога и о простонародноéмъ нарéчію та й высше вказанй стремленя вôдбирають народови éго найдорожшій скарбъ — нашь племéнный характеръ особливо прикметы нашого духа и нашь языкъ.

Те все треба побороти всякими льояльными средствами, особливо наукою. Отже вступаймо якъ найчисленнéйше до нового наукового товариства та ширéмъ выдавництва éго межи всéхъ Русинôвъ, — образуймо ся самй и помагаймо товариству, щобы сповнило гôдно свою высоку задачу та стало розсадникомъ свéтла на Руси. Рôчна вкладка 3 зр не велика. Неодныхъ 3 зр. выдасть ся безъ цéли и пожитку, а грôшь выданый на книжки принесе все хосенъ не лише намъ але й нашимъ потомкамъ. Образованй вôтцé лучше выховають свои дéти, защéплять въ нихъ замилуванье до науки, а тогдé спокôйно передадуть судьбу и будучноéть Руси въ ихъ руки...

Въ Самборé въ серпни 1893.

Д-рâ Корнило Чайковскій.

granice Europy i wydarła je Azyi, jak dale ko sięgały kraje litewskie i ruskie; w unii okazała się światu nowa forma oświecania ludów, przez związek braterski, przez przygarnięcie barbarzyńcy“... Не згадую вже рôзныхъ острыхъ вôдзывôвъ проф. Левицкого про самого Свидригайла. Якъ же инакше розумéти такй слова?!

Пôдъ конець каже про мене п. J. L, що я хиба — не é „z zawodu historykiem, ze źródłami historycznemi nie miał do czynienia“.. Що-жь, моимъ учителемъ исторіи бувъ — Полякъ! Вôнъ учивъ мене добре и я éму за éго науку щиро вдячный, мимо того, що я зъ нимъ не въ однôмъ не годивъ ся и явно се éму заявлявъ. Коли вôнъ супротивъ мене одного разу також покликавсь на „uprzedzenia wieku“, я вôдповéвъ, що зло остане зломъ все и всюды; инакше мусéли бы першй Поляки оправдати н. пр. насильства Москвы! [А розходилось о той „moment“ нашои уніи, коли то Ягайло выкинувъ зъ гробôвъ кости рускихъ владикъ въ Перемышли.] А сей професоръ, б. членъ краковскои Академіи наукъ, Полякъ, написавъ менé, коли я скôнчивъ університетъ, власноручно въ свéдоцтвé [про мои письменнй працé]: „Prace te odznaczały się przedewszystkiem gruntowną znajomością i wyczerpaniem źródeł i literatury.

Супротивъ сего судъ такого ліліпута якъ п. J. L. — яке може мати для мене значéньe? Въ критицé треба доказôвъ и чемности, навéть противъ молодшихъ противникôвъ, а нечемноéть — есть лишь доказомъ необразованя. Волéвъ радше п. J. L. пôднести зъ бôльшимъ признаньемъ мôй досыть важный закидъ, що имперіялізмъ упавъ уже зъ Гогенштавфами, а Польща тôлько скористала зъ сего упадку. На се не звернувъ уваги анé проф. Левицкій анé п. Прохаска, а сей закидъ прецéнь значно ослаблюе теорію проф. Левицкого про „боротьбу Польщé зъ имеріялізмомъ“. П. J. L. каже на се: „Imperyalizm bardzo osłabł, ale nie upadł“ [разомъ зъ Гогенштавфами]. Чи упавъ, чи дуже ослабъ — се вже мала рôзниця...

И. К.

Елéментарнй нещастя.

Зъ Бакоцина коло Журавна пише намъ зъ дня 19 с. м. п. Павло Кирчôвъ:

„Вчера минувъ тыждень, якъ мы, надъ самымъ Журавномъ були вôдтятй вôдъ Журавна, и я вчера доперва мôгъ дôстати почту та довéдатись, що нещастье, яке постигло нашу околицю, не було спорадичне.

Дня 11 с. м. прибула у насъ нагло Свéча, розлила широко воды зъ берегôвъ по царинахъ, уносячи весь полéтокъ зъ кôпъ, кониць, стиртъ, бараболé, плоты и т. д. Пôдъ Журавномъ, пôд перла она Днéстеръ и зневолила éго выступити зъ корыта. Въ ночи зъ суботы на недéлю прибувъ нагло Днéстеръ и заливъ широчезнй просторы по обохъ берегахъ. Стовпъ воды въ éго руслé стоявъ по-надъ 4·5 метра звычайного позему. Водою несло всяку пашню, хлéбъ и трупы коней. О матеріялé, плотахъ, мостахъ, поронахъ навéть скриняхъ и не згадуй. Свéжо насыпаный валъ цéсарского гостинця зъ-пôдъ бакоциньскои горы ажь до Днéстра [кôлька сотъ метрôвъ довжины а 2·45 м. высоты] перервало въ кôлькохъ мéсцяхъ и знесло безъ слéду зъ на кôлькадесять метрôвъ, заливаючи нашé повыжь и понижь того гостинця. Волы зъ нашé схоронились на горбку пôдъ самою горою и лячно ревéли, стоячи кôлька днéвъ о голодé. Безлéчь ящурокъ, вужéвъ, веретéльниць, жабъ, жабокъ, мышнé бурои и лéснои [жовтои] схоронились на останкахъ валу и представляло трогаючій видъ. Представте собé той нéмый въ страху супокôй тыхъ всéхъ животинъ побôчь себе, вôддаленыхъ на міліметры, спочиваючихъ на множествé всякихъ комахъ, насéкомцéвъ. Тутъ зъ вытягненою шийкою вужь, пôдъ éго головою скулена жаба, на хвостé вужа причаена ящурка, а коло неи дрожача мышь! Вéтки сухихъ галузъ нагло зазеленéли .. то вôдъ зеленыхъ жабокъ. Все то не втéкало нé вôдъ ноги, нé вôдъ патика, все немовь нéмо молило пощады... На мостé, що будують до Журавна, поломило руштованье пôдъ самымъ верхомъ яремъ мостовымъ. Нагромадженый матеріялъ по-части пôйшовъ зъ водою. Въ Журавнé урвало кусень берега разомъ зô стоячимъ хлопчикомъ, а тéло не знаю, чи вôднайшли. Вырвало стовпъ зъ дротяною линвою и урвало поронъ, забрало чайки. Кажуть, що се Стрый такъ лютувавъ. Стоячи на бакоциньскôй горé, вôдки простираéсь широчезна панорама по той бôкъ Днéстра та Свéчи, казалось: величавый видъ хрустально мутного зеркала водъ для ока поета, великаньска цифра руины для ока вправного економіста. Сльозами та роспукою людскихъ сердець тоастувавъ Днéстеръ свôй величавый розгуканый бенкетъ.

Зъ-надъ Буга пишуть намъ:

„Въ четверъ мин. тыждня д. 17 с м. зъ полудня коли люде въ найлучше були занятй воженьемъ снопôвъ, бо того дня блысла погода, насунула нагле несподéвано вôдъ заходу страшна хмара, попередъ неи прогнала люта буря, а стало такъ темно, що можна було свéтити въ хатé. Деревину въ лéсé клало мовь тростину, копы въ поли порозкидало на кільометеръ, а возы зô снопами, якй ще не вспéли були утечи зъ поля, вывергало одинъ за другимъ. Громы били на поли разъ-у-разъ; при тôмъ навéть немало людей пострадало житье. Въ Реклинци грôмъ убивъ жéнку вже близько хатъ: вôдорвавъ éй ухо и обдеръ одинъ бôкъ. — Въ Дмитровé ударивъ грôмъ въ стодолу Семена Федуня, убивъ тамъ Тацьку Тупицю, що схоронилась була передъ дощемъ, и запаливъ стодолу. — Въ тôмъ самôмъ часé запаливъ грôмъ стодолу на фôльварку ґр. Станислава Баденього у Вôльцé сушаньскôй. Въ Холоéвé забивъ грôмъ одного селянина а жидôвчину бувъ поразивъ; були занятй при складаню стирты и передъ бурею скрыли ся пôдъ стирту. Кромé того спаливъ грôмъ тамъ два пôвкôпки збôжа. — У Волици Комаревôй убивъ грôмъ селянина. — Въ Скоморохахъ спаливъ стодолу одному господареви а въ нéй кôльканацять кôпъ збôжа. — Въ Островé коло Боратина убивъ грôмъ схороненыхъ пôдъ пôвкôлкомъ ячменю двохъ селянъ, 73-лéтного Григорія Калиша и 36-лéтного Тимотея Калиша. — На фôльварку въ Ровищи ad Боратинъ грôмъ поразивъ пастуха; не убивъ éго на смерть, але кажуть, що мала надéя на выдужанье, бо пораженый не прийшовъ до памяти. Отсе, розумéесь, лише знанй выпадки людскихъ жертвъ грому, — а кôлько то буде ще незнаныхъ?!

Написавши про бурю та громы, мушу вернутись до повени, що такй нечуванй подéяла шкоды. [Вода въ Бузé теперь стояла высше, нéжь на веснé.] Здовжь русла Буга — знаю просторонь якихъ пять миль, а певно то само було и высше Камéнки та низше Сокаля — вода або позабирала сéна зроблени въ стôжкахъ, копицяхъ, и понесла русломъ, або залила такъ, що все до половины стояло у водé. Пôдъ Сокалемъ Бугъ розливъ ся якъ море. Здовжь надъ Бугомъ, де звычайно доволé було пашé, сего року такъ éи убуло, що народъ уже заздалегôдь за-пôвъ дармо збуваé худобу, щобъ опôсля не довело ся взяти ще менче або глядéти на погиблицю худобины. Для жидôвъ се жниво, купують худобу за безцéнъ. Колись тутъ гнавъ жидокъ черезъ село двé гарнй молочнй коровы, и казавъ, що заплативъ по 20 зр. за штуку. Збôже за слотами геть змарнило ся, въ копахъ поросло зовсéмъ. Се незапамятне, щобы доси стояли пшеницé а навéть жита на пни. Довкола тутъ заповéдае ся рôкъ дуже прикрый, якъ за-для браку пашé такъ и понищеня збôжа. Нагадавъ я собé ще одно: На Бендюзé [присéлку пôдъ Кристинополемъ правобôчь Буга] вода залила поля, то люде зъ човнôвъ зжинають лише колосы пшеницé, лишаючи солому, доки ажь вода уступить, — тогдé выкосять éи на пôдстéль...“

Зъ Турки пишуть: Коли повéнь уступила показало ся, що шкоды якй вода наробила значно бôльшй, якъ зъ початку думано. Сорокъ сéмь домôвъ вода забрала, а триста пятьдесять цéлкомъ знищила и замулила такъ що 200 зъ нихъ треба буде розбрати. Щастье що повéнь не прийшла по 9-ôй годинé вечеромъ, бо було бы нехибно якихъ 2000 людей утопило ся, а такъ по 7-ôй годинé, за дня мали всé часъ утечи въ горы лишаючи цéлый маéтокъ нажертву розгуканои воды. Вода була въ домахъ на пôвтора хлопа и понищила всé меблé и рéчи. Видко було, якъ освéтленй домы гнали якъ льокомотива и розбивали ся на мостé. Теперь нема нéякои комунікаціи, бо всé мосты (було ихъ 3) позрываней. Зъ однои части мéста до другои не можна дôстатись, хиба обходивъ бы вертепами якои пôвтора годины. Нотарь Пендрацкій, що спровадивъ ся до Турки передъ двома тыжднями и привéзъ свой рéчи на десятьохъ великихъ мазурскихъ возахъ стративъ все: меблé, дорогй образы, фортепянъ, всé акты и книжки поплыли зъ водою. Въ судé и староствé понищенй акты, шафы, столы и бюрка поперевертанй и все лежить въ болотé, въ бюрахъ лишило ся намулу бôльше якъ на метеръ заввыжки. Ратувати не можна було, бо вода прибула дуже нагло. Страшна паніка заволодéла людьми, много родичéвъ утéкаючи забули въ домахъ дéти, а коли собé на нихъ пригадали вже не можна було дôстатись до домôвъ, бо вода вливала ся цéлыми струями вôкнами и дверми до середчны. Тутъ вызначили ся незвычайно два жандармы, Иваницкій и Химка, що éздили на коняхъ по улицяхъ мéсточка и выносили оставшй въ домахъ дéти. Страшный видъ представлявъ дôмъ де мешкавъ хирурґъ Кельгоферъ. Родина хирурґа утéкаючи передъ неминучою смертію, забула згасити лямпу. Въ наслéдокъ потрясеня дому водою лямпа упала на землю и запалила дôмъ, що цéлый въ огни плывъ рéкою Всюды чути було лише гукъ воды, голосный плачь людей и рыкъ худобы. Вôдъ сего гуку, плачу и рыку не можна було слова дочути навéть вôдъ найблизше стоячихъ. Якъ довго Турка Туркою такои повени нéхто не тямить. Судъ и урядъ податковый помéщенй теперь тымчасово въ приватноéмъ домé жида Шехтера, віцебурмістра мéста. Худобы погибло дуже много, а зъ людей утопивъ ся лише одинъ коваль Штайнбахъ. Въ церкви св. Рафаила вода зрушила фундаменты и посунула церковь о кôлька крокôвъ. Теперь выглядае Турка страшно, страшнéйше якъ свого часу Стрый по великôмъ огни. До того не можна нéчого купити, сôль розтопила ся, мука замокла, мяса нема. Страшенна дорожня.

Зъ Глинянъ пишуть: Чого не знищила слота сего доконала буря дня 17 н. ст. серпня. Туча градова зъ громами лютила ся вôдъ 7 до 8-ои годины вечеромъ. Грôмъ спаливъ кôлька загородъ селяньскихъ и убивъ кôльканацять штукъ худобы, збôжа выбитй до крыхты.

Зъ Жовкôвщины доносять також про страшну бурю зъ градомъ и громами въ дни 17 н. ст. серпня.

Якй величезнй шкоды мусéла наробити послéдна повéнь видно хочь бы й зъ того, що лише въ однôмъ повéтé перемыскôмъ есть шкоды на 1,092.000 зр. А такихъ повéтôвъ есть 22. Рада повéтова въ Перемышли внесла до правительства представленье, щобы зъ огляду на величезне нещастье вôдкликано маневры, котрй вôдôрвуть вôдъ роботы кôлькадесять тысячéвъ рукъ и множество коней на пôдводы длй войска.

ВÔДОЗВА.

Мило намъ подати до загальнои вéдомости, що Товариство выробу и продажи ризъ церковныхъ въ Самборé есть уже зареéстроване и пôчне свою дéяльноéть зъ днемъ 1-го жовтня с. р.

Щобы Товариство могло розвинути успéшну дéяльноéть и вôдъ разу станути на твердôй почвé, до того вымагае ся бôльшого закладового капіталу. Сума зôбрана до теперь ще за мала, щобы почати дéло на ширшй розмéры, длятого удаéмо ся до Впов. рускои Публики, а особливо до Впов. Духовеньства всéхъ трехъ епархій, щобы оно зволило безпроволочно якъ найчисленнéйше приступати въ члены Товариства и вносити по крайноéй мéрé одинъ удéлъ вôдъ себе, вôдъ церквей и вôдъ Братствъ церковныхъ. Высота одного удéлу, выносяча всего 5 зр. [50 кр. вписового] есть такъ низька, що вéдай для кождого може бути приступна.

Братя! Не для якихъ-небудь приватныхъ цéлей оснувалось Товариство, а оснувалось оно выключно для добра церкви, для величи нашого обряду и для улекшеня незавиднои долé вдôвъ и сирôтъ по священикахъ, а такй цéли мусять одушевити кождого щирого Русина-патріота, кождого руского священика, и наклонити éго до приложеня своéи руки до того такъ высокого добродéйного дéла. Мы не сумнéваéмо ся, що дéло зачате нами знайде всюда загальне одобренье, однакъ якій оно возьме оборотъ и якй успéхи принесе, то вже зависить вôдъ участи загалу. Тожь просимъ усильно пôдпомочи нашй стремлéня безпроволочно не тôлько словомъ, але й дéломъ, а въ недалекôй уже будучности выкажемо ся великими успéхами и докажемо, якъ много добра можемо мы здéлати при зъединеныхъ силахъ!

Для близшои информаціи подаéмо слéдуючй точки изъ статута Товариства:

§. 2. Звычайнымъ членомъ Товариства може бути кождый приступаючій до Товариства найменше зъ однымъ удéломъ [5 зр. и 50 кр. вписового].

§. 6. Членъ выступившій изъ Товариства одержить зворотъ вложеныхъ удéлôвъ.

§. 35. Кождый членъ Товариства маé на загальныхъ зборахъ право одного голосу. Если членъ зложить бôльше якъ десять удéлôвъ, прислугуе éму право двохъ голосôвъ.

§. 44. Рôчный зыскъ роздéлюе ся въ той способъ: а) 10% на фондъ резервовый; б) 50% на дівіденду вôдъ удéлôвъ рôвномéрно; в) 40% для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ, котрй роздéлюе рада надзираюча.

§. 46. Дівіденды не пôднятй въ протягу одного року припадають на запомоги для вдôвъ и сирôтъ.

§. 48. Въ случаю добровôльного розвязаня Товариства фондъ резервовый переходить до фонда вдовичо-сиротиньского всéхъ трехъ епархій въ Галичинé розмéрно до вилаченыхъ удéлôвъ.

Въ Самборé дня 8 серпня 1893.

Рада надзираюча:

Ивановскій Спиридіонъ, предсéдатель; Щавиньскій Левъ, заступникъ предсéдателя; Гмитрикъ Иларіонъ, секретарь.

Дирекція:

Лашкевичъ Николай, Рéпецкій Теодоръ, Рабій Францъ.

Заступники Дирекціи:

Д-ръ Чайкôвскій Корнило, Несторовичъ Николай.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Россійскй дневники оголошують змéстъ привéтныхъ телеґрамъ, котрй выслали університеты въ Петербурзé и Казани до князя Никиты зъ нагоды 400-лéтныхъ роковинъ заснованя друкарнé. Згаданй адресы пôднося значéньe Чорногоры для Славянщины, а спеціяльно для Сербіи, и высказують бажаня, щобы Чорногора сповнила найгорячéйшй бажаня сербского народу, котрый тôлько потерпéвъ за волю Чорногоры. Цéкавéйша статья „Петер. Новостей“, що éи присвячують славяньскому торжеству. „Задача Чорногоры и Сербіи, ще не покôнчена — каже згадана ґазета, — бо бôльша часть сербского народу находить ся пôдъ чужимъ панованьемъ. Свято Чорногоры, é святомъ цéлои Славянщины; для тыхъ Славянъ, що живуть пôдъ чужимъ ярмомъ становить то свято надéю, бо будучноéть належить до Славянъ. Сполученье всéхъ славяньскихъ державъ не é мрією, але щось можливого и позитивного. Отсе сполученье é идеаломъ Славянъ, и они мусять стремéти, щобы здéйстнити éго“.

——

Сербска скупштина приймила справозданье слéдчои комісіи що-до поставленя членôвъ міністерства Авакумовича въ станъ обжалованя и порéшила судове слéдство. Зразъ потôмъ приступлено до выльосованя членôвъ трибуналу. Такожь и сесія скупштины маé замкнутись. Трибуналъ суду складаéсь зъ 16 членôвъ, и то по половинé, члены рады державы и члены касаційного трибуналу. Справоздавець слéдчои комісіи фунґуе передъ державнымъ судомъ, яко обжаловуючій именемъ скупштины. Державный судъ маé вести слéдство пôсля приписôвъ карного процесу, а по éго переведеню маé розписати явне кôнцеве поступованье. Рéшенье западае бôльшостію голосôвъ. Засудъ одержуе заразъ правну силу, а помилуванье, або злагодженье кары може удéлити лише король на внесенье скупштины. Кары за нарушенье конституціи и выборчого ладу вымéренй вôдъ двохъ до пять рокôвъ вязницé. А коли міністеръ контрасигнуе указъ короля, за-для чого систуе ся конституція цéлковито, або лише въ части, тогдé накладае ся кара вôдъ пятьохъ до десять лéтъ, разомъ и зъ утратою горожаньскихъ правъ. Що-до обжалованя членôвъ кабінету Авакумовича можна лишь примéнити меншу кару. Впрочôмъ зъ-першу мусить выявитись, чи тыхъ 11 точокъ обжалованя слéдчои комісіи устоить ся передъ судовымъ трибуналомъ. А яке становище займе скупштина на случай засуду обжалованыхъ міністрôвъ, чи поставить внесенье на помилованье, або злагодженье кары, - покищо не знати. Однакъ найменше надéи на помилованье може мати Рибарацъ. Орґанъ сербскихъ ліберальôвъ „Српска Застава“ оповéщуе, що обжалованй міністры не будуть просити нé ласки нé помилованя. Они стоять безъ страху передъ обжалованьемъ и спокôйно дожидають будучности котра нагородить ихну кривду. И якъ станули передъ скупштиною, такъ стануть передъ трибуналомъ суду зъ вéрою въ справедливôсть и будуть зносити терпеливо все, що дôстанесь имъ въ участь. Зъ того видко, що ліберальы приготованй на засудъ членôвъ кабінету Авакумовича.

НОВИНКИ.

— **Комітетъ мéста Львова для помочи потерпéвшихъ вôдъ повени**, завязаный радою мéста зôйшовъ ся сегодня о 12 годинé въ полудне въ сали засéдань рады мéскои, скликаный віцепрезідентомъ д-ромъ Мархвицкимъ. Явило ся около 70 членôвъ разомъ уже зъ радными мéста. Засéданье вôдкрывъ д-ръ Мархвицкій промовою, въ котрôй насамперед подякувавъ всéмъ зôбранымъ, а спеціяльно ще

явившому ся аеп. вôрм. Исаковичеви, а потôмъ пôднѣсъ, що нещастье вôдъ повени и зливъ показує ся значно бôльшимъ, нѣжь зъ початку здавало ся: люде не будуть мати чимъ засѣяти поля и грозить голодъ. Въ такôмъ нещастю не досыть помочи зъ фондôвъ державного и краєвого, треба ще й помочи горожанъ краю, отже орґанізацію такои акціи має пôдняти комітетъ столицѣ краю. Потôмъ выбрано презідію мѣста Львова на презідію комітету, а вôдтакъ комітетъ тѣснѣйшій изъ 60 членôвъ. Той комітетъ подѣливъ ся на двѣ секціи: на акційну т. є. тую, котра має занятись збираньемъ грошей усякими способами, и на информаційно-репартиційну — котра має розслѣджувати, де есть потрѣбна помôчь и зôбранй грошѣ роздѣляти. До пôдкомітету акційного увôйшло 36 членôвъ [зъ Русинôвъ пос. Юліянъ Романчукъ и крил. Т. Павликôвъ] а до информаційнои 24 членôвъ [зъ Русинôвъ: Ив. Белей, о. Ад. Василевскій, В. Нагôрный и д-ръ Д. Савчакъ]. По засѣданю зложили зôбранй члены комітету кôлькасотъ зр.

— **П. Евгеній Гушалевичь** выступить два разы сего тыждня на сценѣ львôвского театру въ операхъ: Cavalleria rusticana (вô второкъ) и Pagliazzo (въ пятницю). Ґазеты Dziennik Polski и Kurjer Lwowski подають короткій оглядъ карієры сценічнои нашого земляка и заповѣдають єму велике поводженье. Dziennik пише: П. Евг. Гушалевичь образувавъ ся передъ кôлькома роками у професора В. Высоцкого у Львовѣ. Въ тôмъ часѣ выступавъ п. Гушалевичь на естрадѣ концертовôй, зъ котрои порывавъ всѣхъ своимъ гарнымъ голосомъ. Вôдтакъ выѣхавъ нашъ артистъ для докôнченя студій правничихъ до Вѣдня, але тамъ давъ намовити ся знаменитому местрови Ґенсбахерови и вôддавъ ся карієрѣ сценічнôй По кôлькалѣтнôй науцѣ у першихъ учителѣвъ вѣденьскихъ выступивъ першій разъ въ Прешбурзѣ а поводженье, якого зазнавъ, зробило єму дорогу до славного театру берлиньского Креля. Въ послѣднôмъ сезонѣ выступавъ стало въ Ахенѣ, а загощувавъ до Діссельдорфу, Ґоты, Ґеры и т. д. Цѣла критика нѣмецка не мала досыть слôвъ признаня для прегарного голосу артиста, знаменитои школы и выкôнченои гры. П. Гушалевичь єсть теноромъ геройскимъ въ цѣлôмъ того слова значѣню, а партія Турріда въ „Кавалеріи" причисляєсь до єго партій пописовыхъ. — Kurjer Lw. пише: Всюды въ Нѣмеччинѣ оцѣнила мѣсцева праса молодого спѣвака яко знаменитого артиста, порываючого публику не лишь гарнымъ голосомъ та знаменитымъ спѣвомъ, але такожь артистично выкôнченою грою — И мы мали вже неразъ нагоду мѣстити въ нашôй ґазетѣ вѣстки про нашого земляка-артиста, а тй вѣстки були завсѣгды якъ найприхильнѣйшй, чи то зъ выступôвъ концертовыхъ въ часѣ давнѣйшого побуту у Львовѣ чи зъ выступôвъ на сценахъ заграничныхъ театрôвъ. Не сумнѣваємо ся що п. Гушалевичь и теперѣшнымъ выступомъ добуде собѣ признанье и одушевленье львôвскои публики, а слава руского имени зновъ вôднесе повну побѣду та залунає широко, далеко.

— **Руска Бесѣда въ Самборѣ** уряджує дня 31 н. ст. серпня с. р. въ своихъ комнатахъ вечеръ зъ танцями, на котрый має честь запросити доокрестну руску публику. Початокъ о 8-ôй годинѣ вечеромъ. Вступъ вôдъ особы 1 зр., семейный білетъ вôдъ чотирохъ осôбъ 3 зр. — *Комітетъ.*

— **Зновъ та сама исторія!** Окружна рада шкôльна въ Бучачи, розписуючи тематы на окружну конференцію учительску въ дняхъ 25 и 26 серпня с. р., не поручила учителямъ на шѣсть тематôвъ анѣ одного въ языцѣ рускôмъ! Такъ то въ практицѣ выглядає рôвноправнôсть руского языка въ шкôльництвѣ зъ польскимъ!

— **Зô Сколього пишуть намъ:** Звертаємо увагу намѣстництва, що дня 20 н. ст. серпня вечѣрнымъ поѣздомъ скарбъ скôльскій спровадивъ зъ Угорщины по-надъ 150 робôтникôвъ, зрекрутованыхъ, якъ говорять, зъ-помѣжь робôтникôвъ, що покинули мѣсцевости при будовѣ нового шляху зелѣзничого, навѣщенй холерою. А що для того скарбу житье людске не має вартости лишь кубики, то не повѣдомлено о тôмъ власти мѣсцевои, котра спровадивши цѣлу юрбу до мѣста и не знаючи що зъ нею зробити, вôдставила єи на Демню выжну. Коли многй иншй уставы слабко обовязують тыхъ панôвъ von Draussen, то може бы намѣстництво приневолило ихъ придержуватись бодай приписôвъ о холерѣ? — *Купелевй.*

— **Дирекція ц. к. академічнои ґімназіи у Львовѣ** оповѣщує П. Т. родичамъ и опѣкунамъ, що Выс. ц. к. Рада шк. кр. въ порозумѣню зъ ц. к. Радою санітарною, рескриптомъ зъ дня 18 н. ст. липня с. р. ч. 374 (Презід. Р. Шк. кр.) зарядила, щобы ц. к. Дирекція ґімназіи зъ початкомъ року шкôльного 1893/4 зажадала вôдъ всѣхъ ученикôвъ свого заведеня, зъ выимкою тыхъ, у котрыхъ безперечно ствердити можна, що вôспу родиму перебули, вѣродостойного доказу, що въ часѣ пôзнѣйшôмъ вôдъ 1 сѣчня 1891 року були щѣпленй або ревакціонованй. — Всѣ ученики, котрй такого доказу не зложать, повиннй въ протягу мѣсяця вересня сего року пôддати ся ревакцинаціи и предложити Дирекціи свѣдоцтво тои ревакцинаціи. — Ученикамъ, котрй до сего наказу не примѣнились бы, має ся 1 жовтня зборонити вступъ до школы. — На будучнôсть має ся вôдъ всѣхъ ученикôвъ, вступаючихъ до заведеня, зъ выимкою тыхъ, у котрыхъ безперечно ствердити можна, що перебули вôспу родиму, жадати свѣдоцтва ревакцинаціи, вôдбутои въ роцѣ попереджаючôмъ вступленье до школы. Безъ такого доказу не вôльно буде принимати ученика до школы. — Дирекція звертає увагу ученикôвъ, що щѣпленя и ревакцинаціи удѣляють ц. к. лѣкарѣ повѣтовй и лѣкарѣ мѣскй безплатно. — *Зъ Дирекціи ц. к. академічнои ґімназіи* у Львовѣ дня 16 н. ст. серпня 1893.

— **Цѣсарь** затвердивъ постановою зъ дня 1 н. ст. серпня выбôръ о. Теод. Кордубы греко-кат. пароха и декана въ Бережанахъ на заступника презеса бережаньскои рады повѣтовои.

— **Клопôтъ зъ продажею соли.** Зъ Єзуполя въ повѣтѣ станиславôвскôмъ пишуть, що до тамошнои крамницѣ доставляє найлѣпшу сôль приватный крамарь жидôвскій о пôвъ кр. дешевше на топцѣ, нѣжь єи має мѣсцевый заступникъ выдѣлу краєвого. Взагалѣ нарѣкають люде всюды, що крамарѣ жидôвскй одержують по-за плечима выдѣлу краєвого тôлько соли зъ жупъ, кôлько самй схотять, а що найважнѣйше мають єи дешевше. Якъ то дѣє ся, се загадка, досыть що теперь всѣ крамарѣ жидôвскй по мѣсточкахъ кплять собѣ зъ цѣлого вôддѣлу сôльного въ выдѣлѣ краєвôмъ. Якъ такъ дальше пôйде то всѣ заступники выдѣлу краєвого потратять на тôй торговли та й позрѣкають ся своихъ концесій.

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 18 н. ст. серпня занедужала на холеру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 1 особа, а нѣхто не умеръ, лишило ся въ лѣченю 6 недужихъ; въ Микуличинѣ прибуло 3 недужихъ, не умеръ нѣхто, лишило ся въ лѣченю 11 осôбъ; въ Добротовѣ прибувъ 1 недужій и сей умеръ, якъ такожь двѣ особы, що лишили ся зъ попередныхъ днѣвъ; въ тôй громадѣ лишило ся ще двѣ недужй на холеру особы; въ Ямнѣ прибувъ одинъ недужій, що доси живе, а такожь одинъ недужій прибувъ въ Дорѣ. — Въ повѣтѣ коломыйскôмъ сконстатовано два случаѣ холеры въ мѣстѣ Коломыи; зъ котрыхъ одинъ закôнчивъ ся смертію; случай въ Вербяжи, про котрый згадано оногды, показавъ ся при секціи помершого такожь яко холера азійска. Въ Иванôвцяхъ не ма нѣякои змѣны, т. є. крôмъ двохъ згаданыхъ попередно случаѣвъ не ма бôльше недужихъ. — Въ повѣтѣ снятиньскôмъ двѣ особы недужй на холеру въ Тулуковѣ мають ся значно лѣпше. — Въ повѣтѣ бжескôмъ не прибувъ такожь нѣякій недужій и єсть надѣя, що тй, котрй лѣчать ся, поздоровѣють. — Про холеру въ мѣстѣ Коломыи пишуть до однои львôвскои часописи, що до дня 20 н. ст. серпня було тамъ сѣмь случаѣвъ занедужаня, а то: въ пятницю дня 18 н. ст. серпня занедужавъ одинъ 9-лѣтный хлопець христіяньскій (мешкаючій надъ Прутомъ), одна женщина и одинъ жидъ, мешкаючй на передмѣстю. Дня 19 серпня прибуло зновъ двохъ недужихъ въ Пядикахъ (чверть милѣ вôдъ Коломыѣ), а дня 20 серпня занедужало въ мѣстѣ зновъ двѣ особы. Першй случаѣ выкликали мѣжь населеньемъ величезну паніку, але енерґічнй зарядженя маґістрату и властей значно страхъ зменшили. Именно бурмістръ мѣста, Асланъ, выдавъ и приказавъ порозлѣплювати по рогахъ улиць оповѣщенье, подаюче до публичнои вѣдомости средства, якй служать до охороны передъ пошестію и способы, якъ треба заходитись коло недужихъ. Се оповѣщенье починає ся вôдъ слôвъ: „Зъ причины выбуху холеры въ мѣстѣ Коломыи подає ся до вѣдомости мешканцѣвъ на основѣ ухвалы комісіи санітарнои, що слѣдує": Туть вычислено въ 9 точкахъ средства охороннй и першои помочи. Рôвножь выдавъ маґістратъ порученье до всѣхъ властителѣвъ реставрацій, каварень, шинкôвъ, комнатъ до снѣдань и т. д., щобы: 1) кождый властитель тыхъ льокалѣвъ постаравъ ся до 24 годинъ о резервоаръ зъ 5% водою карболевою, мидницю, рушники и мыло, а 2) щобы пôдъ личною одвѣчальностію уважавъ, абы кождый гôсть передъ ѣдою добре обмывъ собѣ руки. — Говорять въ мѣстѣ що зъ огляду на безпечнôсть мѣста и цѣлого краю вôдкликанй будуть маневры войсковй въ Чернôвцяхъ, Коломыи и Станиславовѣ та що наука въ школахъ коломыйскихъ розпôчне ся ажь 20 н. ст. вересня. Вѣсти тй здають ся правдивй, бо дня 19 н. ст. серпня о 5-ôй годинѣ зъ полудня надôйшло до Коломыѣ розпорядженье, щобы всѣхъ резервістôвъ, що идуть до вправъ войсковыхъ завертати домôвь. Маґістратъ казавъ се розпорядженье выбубнювати, бо резервісты, боячись кары, не хотѣли вертати до дому. Такожь чотиродневна конференція учительска округа коломыйского, що мала розпочати ся дня 19 н. ст. серпня вôдкликана. Учителѣ и сов. Днѣстряньскій, що приѣхавъ бувъ на сю конференцію розъѣхали ся домôвь.

— **Заповѣдженй загальнй зборы станиславôвского товариства дякôвского** не вôдбудуть ся дня 31 с. м. зъ причины, що ц. к. староство, зъ огляду на збôльшену небезпечнôсть холеры, не позваляє вôдбувати нѣякихъ зборôвъ въ Станиславовѣ. — Вôдъ выдѣлу товариства дякôвского. [*Прим. Ред.* Зъ повысшого донесеня выходить, що не зможуть вôдбути ся и сегорôчнй загальнй зборы общества имени Качковского скликаного головнымъ выдѣломъ до Станиславова.]

— **Хмароломъ** навѣстивъ дня 27 н. ст. серпня мѣсто Живець и околицю. Пôдчасъ бурѣ ударивъ грôмъ въ огрѣвальню зелѣзницѣ пôвнôчнои и покалѣчивъ одного робôтника тяжко, другого легко. Рѣка Сола залила всѣ поля. Всѣ плоды цѣлкомъ знищенй.

— **Въ справѣ сегорôчныхъ маневрôвъ** цѣсарскихъ пôдъ Ярославомъ пише Gazeta Lwowska: Послѣдными днями почали въ деякихъ дневникахъ появлятись вѣсти не знати зъ-вôдки взятй, о вôдкликаню маневрôвъ, о намѣренôмъ нѣбы осôбнôмъ приѣздѣ до Галичины Єго Вел. цѣсаря зъ причины нещастя повени и т. ин. Можемо запевнити, що заповѣдженй осѣннй маневры доси не суть вôдкликанй, а поголоски, дотыкаючй приѣзду монарха до Галичины не мають цѣлкомъ нѣякои основы...

— **Про коломыйскй порядки** пишуть зъ-вôдтамъ до Przegląd-у: Перебуває тутъ делеґатъ намѣстництва высланый спеціяльно для асанізаціи мѣста. Зарядженя єго похвальнй, але ихъ выконанье маґістратомъ нашимъ дике и безглузде. И такъ: выкинено зъ торгу всѣ овочѣ лѣснй якъ черницѣ и малины. Урядъ торговый забирає тй дѣйстно антіхолеричнй плоды землѣ iure caduco и або нищить ихъ, або, якъ кажуть пошкодованй, „паны роблять яфинку та й пють." Тымчасомъ лишивъ комісарь торговый на торзѣ жидôвскй прецлѣ, печенй зъ муки дикого каштана, цукры и кармельки закрашенй аніліною, медôвники зъ трачиня и макаґіґи зъ датуры; вкôнци пиво жидôвске приправлене на ґліцеринѣ и вербовôй корѣ, а такожь фальшованй вина. — Каналы и збôрники нечистоты взято пôдъ опѣку, вычищено, выметено, а то, що въ нихъ було, вывезено и высыпано — въ рѣку, въ Прутъ! Отже воды Прута такъ занечищено, що рыбы гинуть. Тутъ дотепъ выконуючихъ розпорядженя властей дôйшовъ до совершенности!

— **Огнѣ** Послѣдными часами лучили ся у всхôднôй Галичинѣ слѣдуючй пожары: Въ Млынôвцяхъ, въ повѣтѣ золочѣвскôмъ погорѣли будынки двôрскй; обезпечена шкода выносить 10.000 зр. — Въ Бориславѣ згорѣли чотири домы зъ будынками господарскими; въ части обезпечена шкода выносить 15.000 зр., огонь бувъ пôдложеный. — Въ Рябôмъ, повѣта лѣського, погорѣли вôдъ удару грому двѣ загороды; шкода 2.500 зр. — Въ Камѣнцѣ волоскôй, повѣта равского, знищивъ огонь чотири загороды; шкода 2.150 зр.; огонь бувъ пôдложеный. — Въ тôмъ самôмъ селѣ погорѣло 6 господарствъ; шкода 3 700 зр. — Въ Ставищахъ, въ повѣтѣ брôдскôмъ, погорѣли двѣ загороды; въ огни стратило житье двоє людей. — Въ Чижкахъ, въ повѣтѣ самбôрскôмъ, згорѣли три забудованя господарскй; шкода 1.500 зр. не була обезпечена. — Въ Негрибцѣ коло Перемышля, погорѣло 37 господарѣвъ; шкода 39.000 зр. була въ части обезпечена. — Въ Стаяхъ, въ равскôмъ повѣтѣ, згорѣли вôдъ удару грому чотири загороды; шкода 1.950 зр. — Въ Верини, въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ, погорѣло 9 загородъ, шкода около 2.000 зр.

— **Карна розправа** розпочала ся нинѣ въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ противъ двохъ студентôвъ львôвскои політехніки: Казим. Щепаньского и Адама Цегака, обжалованыхъ о публичне насильство. Справа дотыкає звѣстныхъ демонстрацій, якихъ допускала ся польска молодѣжь въ лютôмъ с. р., щобы переперти т. зв народну жалобу на памятку 100-лѣтныхъ роковинъ розбору Польщѣ.

— **Зъ кругôвъ нотаріяльныхъ.** П Веняминъ Райнеръ, именованый нотаремъ въ Борини, зложивъ дня 8 н. ст. серпня службову присягу и розпочавъ своє урядованье.

— **Новй грошѣ** До 5 н. ст. серпня выбито въ монетарни вѣденьскôй золотыхъ двацять-коронôвокъ на 110 міліонôвъ коронъ, срѣбныхъ однокоронôвокъ на 22 міліонôвъ, ніклевыхъ двацятакôвъ на 4·5 міл. коронъ, десятакôвъ на 2·5 міл. коронъ, бронзовыхъ двосотикôвъ на 500.000, а односотикôвъ на 170 000 коронъ.

— **Першу погôдну недѣлю** мавъ вчера Львôвъ а имовѣрно и цѣлый нашъ край пôдчасъ сегорôчного слотливого лѣта. Длятого цѣле мѣсто було вчера якъ вылюднене, бо тысячѣ населеня вывандрувало за рогачки на свѣжій воздухъ

— **Уласкавленье** Цѣсарь дарувавъ решту кары 6 вязнямъ у Львовѣ, по 3 въ Станиславовѣ и Висничи и 5 женщинамъ вôдсиджуючимъ кару у Львовѣ.

— **Перегоны голубôвъ почтовыхъ** вôдбули ся минувшои недѣлѣ мѣжь Будапештомъ а Перемышлемъ. 146 голубôвъ, плеканыхъ въ Будапештѣ, выпущено зъ Перемышля о 6-ôй годинѣ 15 мін зъ рана. Мимо непогоды пустили ся всѣ голубы въ дорогу въ напрямѣ до Карпатъ, заслоненыхъ густыми мраками. Першій голубъ власнôсть д-ра Людвика Дірнера въ Будапештѣ прибувъ до угорскои столицѣ цѣлкомъ перемоклый о годинѣ 2-ôй 45 мін. по полудни. Отже перебувъ дорогу 563 кільометрôвъ (въ воздушнôй лініи) або близько 80 миль въ 2 годинахъ и 30 мінутахъ. О годинѣ 3-ôй мін. 15 прибули рôвночасно 4 голубы Ґезы Ґаспареца, а вôдтакъ що кôлька мінутъ прибували дальшй. До 8 ои годины вечеромъ вернуло до Будапешту загаломъ 50 голубôвъ.

— **Въ Перемышли** плавивъ въ четверъ вôзникъ Преосв. еп. Пелеша конѣ въ Сянѣ. Вôзникъ взявъ ся такъ незручно до сего, що одинъ кôнь утопивъ ся, а другій окалѣчѣвъ. Вôзникъ и льокай епископа ратуючи конѣ покалѣчили ся такъ тяжко, що ихъ вôдставлено до шпиталю.

— **Западаюча гора.** Зъ Мыслениць въ захôднôй Галичинѣ доносять до польскихъ ґазетъ: Въ громадѣ Стружа, вôддаленôй 8 кільометрôвъ вôдъ Мыслениць, въ околици дуже гористôй, почала дня 3 н. ст. серпня засувати ся пôдъ ногами гôрнякôвъ гора 1500 метрôвъ высока, по-пôдъ котру веде гостинець зъ Мыслениць до Рабки, Йорданова и Нового Торгу. Роздавъ ся голосъ страху и розпуки, бо на тôй горѣ стоять домы и суть орнй поля зъ бараболею, льномъ, пшеницею и т. ин. Першого дня успокоили ся гôрняки, гадаючи, що гора не буде бôльше засуватись, але дуже завели ся. Въ ночи зъ 3 на 4 н. ст. серпня розпала ся земля на просторѣ 1500 метрôвъ вздовжь, а 50 до 300 вширъ въ тысячныхъ напрямахъ та поробила щѣлины 3, 4 до 12 метрôвъ широкй, а 1 до 5 метрôвъ глубокй, такъ що де була площа повставъ горбокъ, а зъ горбкôвъ утворила ся попукана долина; де гôрнякъ мавъ ленъ засѣяный на рôвнинѣ, побачивъ зъ рана 25 метрôвъ довгу, 5 метрôвъ широку, а 4 метры глубоку яму, въ котрôй лежавъ поперевертаный ленъ. Простôръ западаючій буде мати близько 50 до 60 морґôвъ. Дерева старй, кôлькалѣтна вôльшина, все суне ся въ долину на гостинець и нинѣ вже половина гостинця засыпана. Гостинець пôдъ напоромъ горы починає такожь усуватись и кождои хвилѣ може цѣла маса землѣ звалити ся до корыта рѣки Рабы и выперти єи зъ корыта. Въ тôмъ случаю вода Рабы забрала бы 30 господарямъ орнй грунты и пасовиска. На самôмъ версѣ горы утворили ся вже 3 бôльшй озера, та 2 меншй, а потôкъ, що плывъ по-при гору зникъ цѣлковито, лише пôдъ землею чути шумъ и тряскôтъ, що чоловѣка страхомъ переймає. Дня 4 н. ст. серпня була на мѣсци комісія зô староства, однако доси не заряджено ще нѣчого.

— **Иванъ Мартинъ Шарко,** славный лѣкарь недугъ ума, померъ оногды въ Парижи. Шаркó уродивъ ся 1825 року, студіювавъ медицину и одержавъ титулъ доктора 1853 року, а по короткôй практицѣ въ парижскихъ шпиталяхъ обôймивъ мѣсце дѣйстного лѣкаря въ шпитали для божевôльныхъ въ Сальпетріеръ. Въ короткôмъ часѣ добувъ собѣ великои славы зъ причины цѣнныхъ своихъ працъ зъ области лѣченя недугъ ума и нервôвъ. Бувъ кавалеромъ почетнои леґіи.

— **Замкненье костела.** Великого гамору наробила въ тутешнôй прасѣ польскôй справа замкненя латиньского костела россійскимъ правительствомъ въ Колоднôмъ на Волыни. Вôдъ 20 лѣтъ знесло правительство въ кременецкôмъ повѣтѣ костелы: въ Олексинцѣ, Бѣлозорцѣ, Вишгородку, Катербурзѣ и Дедеркалахъ. Отже знесенье костела въ Колоднôмъ єсть вже шестымъ зъ ряду. Знесеный костелъ, земля и приходскй будынки мають бути вôдданй пôдъ управу православного духовеньства. Костелъ буде замѣненый на православну церковь, а прихожане римо кат. обряду мають прилучитись до парохіи Вишневець.

— **Буря** зъ громами, блыскавицями и великимъ вѣтромъ лютила ся въ ночи зъ 17 на 18 н. ст. серпня въ Станиславовѣ. — Така сама буря навѣстила дня 17 серпня около 4-ои годины зъ полудня мѣсто Кракôвъ Громы били безнастанно. Одинъ грôмъ ударивъ въ войскову вартôвню въ ринку, однако перебѣгъ внѣшною стѣною и лише легко єи обсмаливъ.

— **Маґістратъ львôвскій** выдавъ вдруге вôдозву до лѣкарѣвъ и хирурґôвъ мешкаючихъ у Львовѣ, щобы зголошували ся до лѣченя недужихъ холеричныхъ въ иншихъ мѣсцяхъ Галичины на часъ пошести. Зголосившимъ ся платить ся деппо 10 до 15 зр. и забезпечує ся на случай ихъ смерти екзестенцію вдовамъ и сиротамъ.

— **Замороженый воздухъ** Анґлійскій хемикъ Деваръ повѣдомивъ лондоньску академію наукъ, що удало ся єму замѣнити воздухъ въ стале тѣло. Вôдъ теперь знаємо вже воздухъ у всѣхъ трехъ станахъ: летнôмъ, плыннôмъ и сталôмъ. Въ станъ плынный удало ся замѣнити воздухъ кракôвскому професорови Врублевскому передъ кôлькома лѣтами.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣнчанье п. Олексы Яремы, професора ґімназіи зъ Перемышля, зъ панною Антониною Бережаньскою вôдбуде ся дня 29 н. ст. серпня въ Свидовôй [п. Тлусте, стація зелѣзн. Чорткôвъ]. — Віцепрезідентъ краєвои дирекціи скарбу д-ръ Вит. Коритовскій выѣхавъ на кôлькатыждневый побутъ до Маріенбаду. — Дня 18 н. ст. серпня утѣкъ зъ роботы въ цегольни Ґрубера у Львовѣ арештантъ Володисл. Лисовскій, що вôсиджувавъ кару однорôчнои вязницѣ. — Въ Михальчи въ повѣтѣ городеньскôмъ, померъ кс. Ант Хилиньскій въ 48-ôмъ роцѣ житя, тамошный римо-кат. парохъ и братъ редакторе Czas у. — Почетне горожаньство надало мѣсточко Тартакôвъ п. Брон. Сокальскому, бувшому инспекторови шкôлъ народныхъ въ Сокали. — Митрополитъ московскій Леонтій, бувшій епископъ варшавскій померъ оногды.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 25 н. ст. жовтня с. р. выставленй слѣдуючй парохіи: Ветлина, Горянка, Криве, деканата балигородского; Долины, Лѣщины дек. бѣцкого; Прислопъ и Шумячь, дек. высочаньского; Билечь, дек. дрогобицкого; Мокротинъ и Добрусинъ, дек. жовкôвского; Береги горѣшнй, Скородне и Хмѣль, дек. затварницкого; Днѣстрикъ дубовый, дек. жукотиньского; Близянка, дек. коросненьского; Лѣтиня, дек. мокряньского; Войкова, дек. мушиньского; Милькôвъ, дек. олешицкого; Кобло старе дек. самбôрского; Гуменець и Чаплѣ, дек. старосôльского; Свидникъ, дек. старосамбôрского; Токарня, дек. санôцкого; Молодичь, дек. ярославского, и Явôрникъ, дек. яслиского.

Намѣстництво призволило на дотацію для сотрудника въ Рѣпчичахъ на часъ душпастирства о. Онуфр. Луцкого тамошного пароха.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ справъ внутрѣшныхъ именувавъ адъюнктôвъ будôвництва Каз. Василевского и Жигм. Зелиньского инжинерами для державнои службы будôвлянои въ Галичинѣ. — Намѣстникъ именувавъ лѣкаря ветеринаріи Юл. Струтиньского оглядачемъ звѣрятъ и продуктôвъ звѣрячихъ для Гусятина, призначуючи єго покищо до службы при староствѣ въ Надвôрнôй.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** зложили Вп. пп: кн. Павло Сапѣга 10 зр., Игн. Дембовскій староста 3 зр, Ив. Піжль старшій совѣтникъ рахунковый въ намѣстництвѣ 1 зр., Генр. Ситкевичь комісарь повѣтовый 1 зр., Стан. Малі практикантъ концепт. намѣстництва 1 зр., Володисл Мадейскій практикантъ концепт. намѣстництва 1 зр., Урядники департаменту рахункового намѣстництва на руки директора п. Игн. Кемпиньского 8·80 зр., разомъ 25 80 зр. — На руки д-ра Корн. Чайковского на вечерницяхъ въ Ботелцѣ выжнôй зложили: д-ръ Петро Стебельскій 5 зр., Ив. Людвикъ Косовичь 2 зр., зъ картъ 1·90 зр. разомъ 8·90 зр. — Гостѣ на весѣлю п. Іосифа Фолиса зъ панною Людкевичѣвною въ Вороцовѣ зложили 18 зр. 33 кр.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 21 серпня. Вчера вôдбулось тутъ вѣче соціялъ-демократôвъ въ котрôмъ взяло участь до 10.000 робôтникôвъ. Ухвалено зачати аґітацію за загальнымъ безпосереднымъ правомъ голосованя.

Берлинъ 21 серпня. Цѣсарь Вільгельмъ въ часѣ своєи подорожи до Швеціи вôдвѣдає царя въ Фреденсборзѣ.

Парижь 21 серпня. Выборы до парляменту вôдбулись спокôйно. — Бійка въ Еґъ-Мортъ мѣжь робôтниками францускими и италійскими закôнчилась смертію одного Француза и шести Италіянцѣвъ, а въ шпитали єсть 29 раненыхъ.

Римъ 21 серпня. Устроєно демонстрацію передъ францускимъ консулятомъ.

Лондонъ 21 серпня. Змова робôтникôвъ въ углекопахъ ширить ся дальше а навѣть проявляють ся заколоты и бійки.

Надôслане.

Средства десінфекційнй, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручае найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

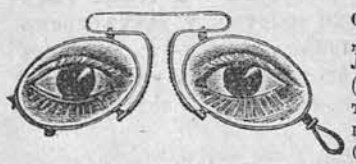

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 15—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякй листы заставнй, 5% Обліґаціи комунальнй банку краевого, $4^1/_2$% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконуе найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 42—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ I червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый	-	—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

81—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 74—?

КУ-

фры, торбы и всѣлякй приборы до подорожи

найдешевше въ торговли

товарôвъ модныхъ и бѣля мужеского, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Ванны довгй по зр 16 и 18 до сѣданя по зр. 6 и 7.50; **Палицѣ** зъ кулями и тягарки до ґімнастики

поручае 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Знаменитй тѣста

щоденно свѣжй Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровй фунтъ 1 зр, Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 7—?

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

АНДРѢЯ АНДРЕЙЧИНА

у Львовѣ теперь Ринокъ ч. 28, перенѣсъ ся на

улицю Сикстуску число 29

и при сѣй нагодѣ поручае ся Впов. Публицѣ дальшимъ ласкавымъ взглядамъ. 4736 4—6

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261. ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

БРОВАРЪ

І. ЛІЛІЄНФЕЛЬДА и СПÔЛКИ

у Львовѣ ул. Майзельса ч. 8.

4782 2—12 ***поручае:***

у ЛЬВОВѢ	на ПРОВІНЦІИ
$^1/_4$ гект. пива мар. 3 зр. 25 кр	$^1/_2$ гект. пива марцевого 5 зр.
$^1/_4$ „ боку 4 „ 75 „	$^1/_2$ „ боку 8 „

Всякихъ информацій устныхъ и письменныхъ удѣляе Зарядъ бровару Лілієнфельда и Спôлки.

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261 ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,

зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхового такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анеміи и блѣдницѣ.

Знаменита гôрска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна **вдыхальня** солина и бальсамічно-шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральнй и рѣчнй въ быстрôмъ Дунайци. Всѣлякй поступовй урядженя, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ I. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣннôй и зимовôй мешканя купелевй о $^1/_3$ дешевшй если ихъ денно наймаесь Въ сезонѣ II увôльненя вôдъ таксы зи сенй Лѣкарь заведеня д-ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стаціи въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Г. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылае ся оплатно и замовленя на мешканя приймае Зарядъ Горѣшного Заведеня

4625 23—23 ***Ф. Висневскій.***

ТУТКИ електрично стисканй неклиенй зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнй, поручае фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 2—30

2 ученикôвъ прийме одна руска родина въ Бродахъ на мешканье и харчь за мѣрною заплатою. За совѣстну опѣку ручить ся. Близша вѣдомôсть въ аґенціи „Днѣстра", улиця Колійна число дому 159 (въ Бродахъ.)
4813 2-3

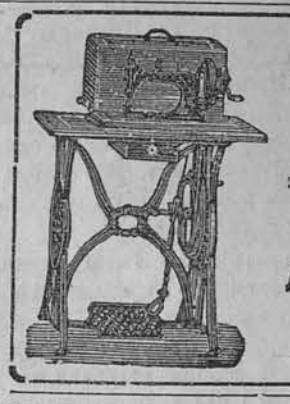

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручае 4.93 4—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручае въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованй и гôднй порученя роды, выплеканй въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.

Штучнй навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ повною ґарантією за поданй проценты частей складовыхъ. 4792 4-10

Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

До найблизшихъ тягнень поручаемо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 1 вересня 1893.

Льосы кредитовй (Credit-Lose)

Головна выграна **15 000 зр.**

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 10 зр.

ПРОМЕСЫ на тй льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКЙ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Головна выграна **15.000 зр.**

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)

Головна выграна 10.000 зр

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

Тягненье 5 вересня.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского II. емісіи

Головна выграна 50 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.

ПРОМЕСЫ на тй льосы по 1·50 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала намъ дня 28 н. ст. серпня зъ посередъ нашои родины найлѣпшого мужа, найдорожшого вôтця и любенького дѣда крилошанина-ювилата бл. п. О. Илярія Левицкого, пароха Кобла старого. Найбôльшою вôдрадою въ нашôмъ смутку була для насъ заявлена участь въ сумнôмъ обрядѣ похороннôмъ. Длятого сповняемо милый обовязокъ, если прилюдно подякуемо всѣмъ присутнымъ въ похоронахъ. Дякуемо вôдъ серця Впр. о. крилошанинови Михайлови Волошиньскому изъ Страшевичь, Впр. о. сов. крил. Льву Щавиньскому, деканови и парохови зъ Старого мѣста, Впр. о. Льву Козаневичеви деканови и парохови зъ Мистковичь, Впр. о. Антонію Ґелитовичеви старенькому ювилатови зъ Чуквы Впр. о. Іоан. Бриттанови мѣто деканови зъ Торчиновичь, о. Іоан. Давидовичеви зъ Блажова, о. Ник. Боберскому зъ Ваневичь, о. Ник. Гуркевичеви зъ Вяцковичь. о. Ант. Березиньскому зъ Кульчичь, о. Іоану Татомирови зъ Черхавы, о. Сильвестру Баранецкому зъ Ольшаника, о Іоан. Мельникови зъ Берегôвъ, о. Іос. Сабараеви зъ Торгановичь, о. Мих. Добряньскому зъ Волѣ Кобляньскои, о. Брон. Давидовичеви зъ Пяновичь, о. Ник. Несторовичеви сотрудникови зъ Самбора, якъ и Впр. о. крилошанинови Франц. Матвѣйкевичеви парохови обр. лат. зъ Чуквы, а Всесвѣт. о. Полиевктови Кмѣтеви зъ Перемышля за вôдправленье парастасôвъ въ дома. Особливо дякуемо о. М. Добряньскому за выручуванье небôщика въ парохіи и за прекрасне, трогаюче слово въ дома въ часѣ перенесеня мошей до церкви, о. Іоан. Мельникови за выголошену проповѣдь въ церкви въ часѣ богослуженя, а Впр. о. Льву Козаневичеви деканови за его прекрасну надгробну проповѣдь. Такожь сердечно дякуемо п. Георг. Кмѣтеви уч. VII кл. ґімн., котрый въ имени парохіянъ попращавъ на могилѣ въ дуже трогаючихъ словахъ свого сѣдоглавого, довголѣтного старика-пароха. Крôмъ того дякуемо Впов. Панямъ Давидовичевôй, Добряньскôй, якъ и Вп. Панамъ: Іоан. Бережницкому, Волод. Хлопецкому, Паппови, Гр. Кмѣтеви за участь въ похоронахъ. Не менше дякуемо братствамъ церковнымъ зъ Кобла Бережницѣ и Волѣ Кобляньскои, якъ и всѣмъ дуже численно зôбранымъ парохіянамъ за вôдданье прислуги въ сумнôмъ обрядѣ похороннôмъ.

Кобло старе 3 серпня 1893.

Марія Левицка вдова. *Теофиль, Климентій, Володимиръ, Николай* сыны. *Наталія и Марія* сыновй. *Володимирь, Неонилія, Стефанія, Марія, Манолько, Зенустя, Стасьо, Володимира* внуки. 4815

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылае ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ. Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконуе ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске $^1/_2$ клґр. 60 кр.
Кадило француске $^1/_2$ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочать ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидуе дуже дрантивый товаръ за великй грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 177. Львôвъ, Второкъ 10 (22) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolllzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ пятницю вôдбуло ся засѣданье рады міністрôвъ пôдъ проводомъ ґр. Таффого. Предметомъ нарадъ було мѣжь иншими означенье речинця до скликаня рады державнои. Имовѣрно міністры згодили ся скликати раду державну въ половинѣ жовтня.

Въ справѣ ческихъ написôвъ по улицяхъ, рада мѣска въ Бернѣ повѣдомила краєвого маршалка ґр. Ветера, що написи нѣмецкѝ сутъ приватною власностію, отже маґістратъ не розвѣшувавъ ихъ. Въ наслѣдокъ того повѣдомленя краєвый маршалокъ велѣвъ здôймити нѣмецку напись зъ соймового будынку. Очевидно, поведенье ґрафа Ветера обурило нѣмецку прасу ажь до живого, и она старає ся всѣми арґументами доказати, що вôнъ не мавъ права усувати нѣмецкого напису.

Намѣстникъ Моравы Лєбль вертає дня 8 вересня до Берна, щобы попращати ся зъ урядниками намѣстництва и остаточно зложити свôй урядъ. Хто стане наслѣдникомъ Лєбля, се поки-що не рѣшене. Moravska Orlice довѣдує ся, що намѣстникомъ має стати членъ парляменту и соймовый посолъ ґр. Зьеротинъ, що бувъ передъ кôлькома роками повѣтовымъ комісаремъ въ Преровѣ, а теперь єсть провôдникомъ моравскои партіи центра въ соймѣ. Moravska Orlice остро выступає противъ згаданои кандидатуры, закидаючи, що ґр. Зьеротинъ надто зближеный до нѣмецкои лѣвицѣ и выховувавъ ся мѣжь Нѣмцями.

Подорожь угорского президента міністрôвъ Векерлього до Ишлю стає предметомъ толкôвъ въ правительственныхъ и опозиційныхъ кругахъ. Именно опозиційнѝ круги надѣють ся, що Векерлє выєднає у цѣсаря передсанкцію для предложеня о цивільнôмъ супружествѣ, коли мѣжь тымъ правительственнѝ круги не дуже довѣряють, щобы удало ся президентови міністрôвъ вернути зъ добрымъ выслѣдомъ своєи місіи. Якъ оно стане ся, поки-що нема ще позитивныхъ вѣстей, хочь компетентнѝ сферы кажуть, що проєктъ закона що-до обовязкового цивільного супружества, обробленый пôсля францускихъ узорôвъ, не може числити на користне полагодженье. Опозиційный Budapester Tagblatt, помѣчує въ тôмъ россійско-француску интриґу въ Угорщинѣ, коли-бъ ситуація президента міністрôвъ стала некористною. Впрочôмъ Векерлє не думає робити зъ того кабінетнои квестіи, бо певна рѣчь, що скорше чи пôзнѣйше одержить передсанкцію для правительственного проєкту що-до цивільного супружества.

Мѣжь францускими и италійскими робôтниками прийшло до кровавыхъ сценъ въ мѣсточку Еґъ-Мортъ. Именно, францускѝ робôтники напали на италійскихъ и зранили кôлькохъ, а кôлькохъ убили За-для того домагають ся италійскѝ дневники сатисфакціи вôдъ француского правительства, а навѣть и италійскій посолъ въ Парижи явивъ ся заразъ въ міністерствѣ заграничныхъ дѣлъ, щобы близше розвѣдатись про забуреня мѣжь робôтниками. Сѝ забуреня въ Еґъ-Мортъ можуть стати дуже легко причиною дипльоматичныхъ непорозумѣнь мѣжь Францією а Италією. По всѣхъ бôльшихъ италійскихъ мѣстахъ вôдбувають ся антіфранцускѝ демонстраціи. Въ Римѣ мусѣла поліція удержувати ладъ въ часѣ демонстраціи передъ францускою амбасадою. Огôрченье велике, зъ деякихъ домôвъ повѣвають чорнѝ хоругви, мовь то въ знакъ жалобы за убитыми Италійцями. Аґентія Стефанього розôслала комунікатъ, котрый ще дужше зворушивъ публичну опінію. „Робôтники италійскѝ — каже згаданый комунікатъ, — були свѣдками подѣй въ Еґъ-Мортъ и заявили италійскому конзулеви, що Италійцѣвъ безъ нѣякои зачѣпки напали францускѝ робôтники. Сѝ свѣдки оповѣдають зворушуючѝ подробицѣ, котрыхъ характеръ далеко поважнѣйшій, нѣжь се высказали всѣ дотеперѣшнѝ справозданя. Пôсля ихъ зôзнань, формальнѝ ловы на италійскихъ робôтникôвъ тревали цѣлу середу и четверъ. Марсилійскѝ шпиталѣ не хотѣли вôсѣмъ годинъ приймати раненыхъ въ Еґъ-Мортъ а привезеныхъ до Марсиліи, ажь доперва треба було поруки префекта“. — Причина тыхъ забурень ось така: Мѣсточко Еґъ-Мортъ лежить на морскôмъ березѣ при горлѣ рѣки Рону. Тутъ цвите сôльный промыслъ, котрый находить ся въ рукахъ акційного товариства. Товариство старає ся платити робôтникамъ можливо найнизшу плату. Отже оно спровадило италійскихъ робôтникôвъ, въ наслѣдокъ чого майже тысячь Французôвъ утратило удержанье. И се вже выкликало роздразненье, звернене противъ акційного товариства и противъ италійскихъ робôтникôвъ. Роздразненье зросло, коли италійскѝ робôтники стали провокувати Французôвъ, а навѣть забулись такъ далеко, що убили одного Француза. За-для того кинулись францускѝ робôтники на италійскихъ, мовь хотѣли пôмстити свою кривду. — Француске правительство зарядило слѣдство, щобы покарати виновникôвъ. Однакъ италійскѝ шовіністы хотять выкликати зъ тыхъ забурень поважный конфліктъ. Тымъ то по италійскихъ мѣстахъ уладжують демонстраціи, а въ Римѣ заатаковано обохъ францускихъ амбасадорôвъ. За сей поступокъ италійске правительство засуспендувало сенатора Калєнде, директора поліціи и инспектора поліціи, бо въ ихъ области находить ся амбасада. Надто міністерство заименувало слѣдчу комісію, щобы докладно збагнути справу. Але натомѣсть италійске правительство домагає ся вôдъ француского правительства суворого слѣдства зъ виновниками въ Еґъ-Мортъ. Бурмістръ Риму оголосивъ патріотичный маніфестъ, въ котрôмъ взыває, щобы горожане поступали розумно. Теперь панує спокôй.

Бісмаркъ о Полякахъ.

Въ монахійскôй Allgemeine Ztg. появила ся статья пôдъ заг. Die Polenpolitik des neuen Curses. Авторство сеи статьѣ приписують єсли не безпосередно то бодай посередно кн. Бісмаркови. Въ статьѣ пôддано безвзглядной критицѣ політику „нового курсу“, яку вôдъ двохъ лѣтъ зачавъ цѣсарь Вільгельмъ II. супротивъ Полякôвъ. Статья звернула увагу всеи прасы нѣмецкои и польскои, то-жь подаємо єи въ цѣлости:

„Вѣсть, подана недавно тутешными ґазетами, мовь то Поляки жадають устроєня польского богослуженя въ католицкихъ костелахъ Берлина и мовь бы рѣшенье тои справы прислугувало епископови Коппови, повинно бути для нѣмецкои публицистики зновъ дуже выразною указкою, щобы она польскои квестіи не вынимала зъ выставочного вôкна. Нашѝ польскѝ Прусаки — та назва бôльше вôдповѣдна, якъ „прускѝ Поляки“ — проявляють надзвычайну зручнôсть, щобы вызыскати ситуацію „найбôльшого увзглядненя“, котру завдячують новому курсови и умѣють наставити свои вѣтрила пôсля вѣтру, якій вѣє для нихъ пригôдно.

Польскѝ справы представляють для насъ подвôйный интересъ, с. є. внутрѣшный и внѣшный. Для нашихъ внутрѣшныхъ вôдносинъ дуже важне, коли Поляки въ нашихъ всхôдныхъ провінціяхъ зазнають такои офіціяльнои пôдпомоги, що нищить ся ґерманізаційна робота давнѣйшихъ лѣтъ и коли на єи мѣсце вступає неутомима експанзивна робота польщины. Не тѣшмо ся, що тутъ ходить, бути може, лишь о короткій епізодъ, о хвилевѝ сентіменты; заходы, якѝ теперь Поляки зъ успѣхомъ переводять, буде трудно побороти, а бути може мы ихъ нѣколи не поборемо. Сильна опора въ Галичинѣ, вповнѣ зорґанізованои яко польска держава, и въ рѣшаючôмъ становищи Полякôвъ въ австрійскôй радѣ державнôй зъ однои стороны, а зъ другои стороны загальне, тайне и безпосередне право выбору творить становище Полякôвъ, именно, єсли имъ сама держава отвирає ворота, незвычайно сильнымъ и найбôльша енерґія не выпре ихъ вже зъ того становища.

Коли по уступленю кн. Бісмарка выдано окликъ: „Погодитись зъ Поляками!“ — вступлено тогдѣ, противъ всякихъ наукъ исторіи, на дорогу, на котрôй можна лишь скоро падати и на котрôй небезпечнôсть отуманеня правительства при помочи штучныхъ або выдуманыхъ симпатій дуже близька, а ослабленье державы дуже можливе.

П. Косцєльскій говоривъ одному журналістови про якесь „династичне чувство“ Полякôвъ, котре, бути може, зъ часомъ у нихъ настане. Такимъ способомъ була бы то персональна унія зъ прускою державою, а не державна приналежнôсть. То-жь єсли проґрама навѣть п. Косцєльского, того найновѣйшого взôрця льояльности, не сягає дальше, якъ лишь до сего слабого и цѣлкомъ вôдъ особы зависимого узла „династичного чувства“, то тою мѣрою можна мѣрити настрôй єго землякôвъ.

Оконечна цѣль Полякôвъ — повна независимôсть, до котрои они змагають на дорозѣ адміністраційнои автономіи. Кождый добутокъ на тôй дорозѣ для нихъ пожаданый; дуже легко поняти, що они переходово пôддержують правительство, котре хоче помагати имъ усувати трудности и запоры поставленѝ давнѣйшими правительствами, перенятыми сильнымъ державнымъ чувствомъ. Головнымъ средствомъ аґітаційнымъ Полякôвъ — се ихъ языкъ При помочи языка ставлять они муръ, вôддѣляючій ихъ вôдъ нѣмецкихъ пôдданыхъ пруского короля, а за тымъ муромъ они всѣми силами працюють надъ здвигненьемъ своєи автономіи, въ услугахъ котрои находять ся въ першôмъ рядѣ школа и церковь. Поляки знають такожь, що хто має школу, той має будучнôсть въ своѣй руцѣ и длятого кожде пруске правительство, котре дѣлає необачнѝ уступки въ тôмъ напрямѣ, стає ся виновнымъ въ ослабленю державы.

Мы, Нѣмцѣ, можемо много вôдъ Полякôвъ научитись. Кождый Полякъ цѣлою своєю особою — а навѣть всѣмъ своимъ существомъ — стає на услуги вповнѣ оживляючои єго польскои идеѣ, всякѝ чужѝ елєменты нищить и безвглядно заливає. Що въ виду того нѣмецкôсть, — помимо, що она пануючій елєментъ, — не може удержатись, походить по части зъ того, що нѣмецкôсть не має въ собѣ експанзивнои силы и що для того не може вырôвнати силѣ польского народного чувства.

Супротивъ польскихъ областей повинни истнувати непохитнѝ державнѝ засады, цѣли и змаганя, нѣяке правительство и нѣяка особа, хочь бы и наймогучѣйша — не повинна грѣшити въ тôмъ взглядѣ пôдъ вплывомъ хвилевыхъ вражень. Ажь тогдѣ буде можна завязати узолъ, якій лучить польскихъ Прусакôвъ зъ прускою державою, такъ сильно, що вôнъ выдержить всѣ услôвя. Ошибокъ, якъ на пр. поселенье католицкихъ нѣмецкихъ кольоністôвъ, не вôльно пôдъ нѣякимъ услôвьємъ робити, бо польскôсть и католицизмъ суть идентичными понятями и єсли въ нѣмецко-католицкѝ громады посылають ся польскѝ священики, то не можна дивуватись, єсли вже въ першôй ґенераціи щезне у нихъ нѣмецке чувство, нѣмецкій языкъ и разомъ зъ нимъ почутье нѣмецкои державности. Єсли до Познанщины и захôднои Прусіи мають ввозити ся католицкѝ нѣмецкѝ кольоністы, — то лѣпше залишити всю кольонізаційну роботу, бо въ такôмъ случаю мы робимо нѣмецкими грôшми въ хосенъ польскости, котра скрѣпляє ся свѣжими нѣмецкими силами и — въ хосенъ будучои польскои державы.

Приязный Полякамъ напрямъ теперѣшнои політики правительственнои разить тымъ бôльше, що рѣшучо противить ся політицѣ, яка практикує ся въ пôвнôчнôмъ Шлезвику, въ Альзаціи и Льотаринґіи, де не робить ся нѣякихъ уступокъ анѣ въ хосенъ даньскои народности, анѣ въ хосенъ францускои народности, а тѝ уступки лишь ослабили бы державну будову. И длячого се? Чи державна идея, чи державнѝ цѣли не суть вже на найвысшôмъ мѣсци, якъ давнѣйше одноцѣльнѝ? Чи тамъ думають, що можна буде встоятись на захôднôй и пôвнôчнôй граници, єсли будуть робитись уступки на Всходѣ? Въ нашихъ всхôдныхъ областяхъ Поляки радо уважають себе за „рôвноуправненыхъ“ бо поносять рôвнѝ тягары и выповнюють рôвнѝ обовязки. Але рôзниця лежить въ тôмъ, що для нѣмецкихъ пôдданыхъ пруского короля въ Познанщинѣ и въ захôднôй Прусіи пруска держава єсть цѣлею а для Полякôвъ лишь средствомъ до цѣли.

Длятого всякѝ наслѣдки популярности всякѝ хвилевѝ успѣхи, якѝ пруске правительство добуває у Полякôвъ, довершують ся коштомъ ослабленя державы. А то тымъ бôльше, бо польска квестія єсть не лишь внутрѣшною, але такожь дуже важною внѣшною квестією. Давнѣйше она була осею згоды державъ, що роздѣлили Польщу. Але вôдъ часу крымскои вôйны, коли вѣденьска політика погодилась зъ гадкою приверненя польского королѣвства пôдъ панованьемъ австрійскои секундоґенітуры и вôдъ коли оперлась на основѣ охолодженя россійско-австрійскихъ вôдносинъ, котре то охолодженье кôлька разôвъ наклонювало царя Александра II. выповѣсти вôйну Австріи, закинула Австрія сю майже столѣтню основу спôльнои політики. Пôдпомаганье польского елєменту зô стороны пруского правительства мусить доконче выкликати у Россіи пересвѣдченье, що и Прусія намѣряє теперь ити за примѣромъ Австріи. Треба такожь памятати о тôмъ, що въ 1863 р., въ часѣ франкфуртского конґресу монархôвъ, царь Александеръ II. взывавъ власноручнымъ письмомъ пруского короля Вільгельма I. — выповѣсти вôйну Австріи.

Єсли зважить ся, що ся „патріотична мова“, на основѣ котрои кс. Стаблєвскому несподѣвано дали кваліфікацію на гнѣзненьско-познаньского архієпископа, була рѣшучо ворожа Россіи, що дальше въ консеквенціи єго именованя польска фракція въ парляментѣ пôдпирає войсковѝ и морскѝ проєкты зъ укрытою гадкою вызвати або прискорити вôйну Нѣмеччины зъ Россією, що члены польскои фракціи удостоились особливого признаня зô стороны короля, а именно п. Косцельскій (про котрого ходять непотвердженѝ вѣсти, що дôстане становище амбасадора) и кс. пралатъ Яжджевскій, звѣстный ворогъ Россіи — то мы у всѣмъ тôмъ бачимо небезпечнôсть, котра, бути може, єще бôльша для того, що опирає ся на особистôмъ актѣ короны, а не на рѣшеняхъ, а навѣть не на згодѣ міністерства, на котрôмъ чейже лежить одвѣчальнôсть за всякѝ політичнѝ акты Міністры, а навѣть прускій міністеръ заграничныхъ справъ и союзный канцлєръ, ажь пôзнѣйше дôзнались про се. Въ виду того подôбнѝ подѣѣ набирають тымъ бôльшого значѣня на найвысшôмъ мѣсци въ Россіи, бо тамъ лишь царь рѣшає о россійскôй політицѣ.

Рôзницѣ, истнуючѝ мѣжь обома правительствами, суть пропорціонально дрôбнѝ, якъ довго вôдносины володарѣвъ останутъ ся сердечнѝ и непохитнѝ. Але єсли они змѣнять ся, тогдѣ европейскій миръ не буде мати своєи найсильнѣйшои поруки. Россія найбôльше дразлива на точцѣ Польщи. Єсли єи на сѣй точцѣ не дразнить ся и єсли будуть робити ся демонстраційнѝ маніфестаціи въ цѣли опоры на платонічну приязнь Анґліи, тогдѣ вытворить ся на нашихъ всхôдныхъ границяхъ ситуація, котра буде бôльша небезпечна анѣжь всяке скрѣпленье францскои арміи. Вôйна зъ Францією, а именно зачѣпна вôйна Фрацніи, не выкличе сейчасъ Россіи на бôй але зъ найбôльшою певностію першій выстрѣлъ россійскихъ пушокъ выведе француску армію противъ Нѣмеччины.

Зъ того всего думаємо, що тѝ всѣ, котрымъ ходить о удержанье мира, постарають ся щобы пруске правительство рѣшучо нѣ на крокъ не вôдступило вôдъ політики давного курсу, хочь бы памятаючи на фактъ, що репрезентованый паномъ Лєдоховскимъ вплывъ аґітаційного полонізму бувъ свого часу першою и властивою причиною культурнои борбы. Прихильности для Полякôвъ нѣхто не буде ганити, але границя всякихъ уступокъ и то не лишь уступокъ, но такожь всякои потребы популярности, повинна бути обмежена правомъ удержаня прускои державы, котрои цѣлею нѣколи не було и не буде удержанье польскости, бо се було бы для неи убійствомъ.“

НОВИНКИ.

— **Буковиньска краєва рада шкôльна** бôльшостію голосôвъ рѣшила завести зъ початкомъ нового року шкôльного правопись фонетичну у всѣхъ школахъ народныхъ на Буковинѣ. Черновецка часопись „Буковина“, доносячи о тôмъ, додає вôдъ себе, що не перешкодили тому анѣ аґітаціи противникôвъ на конференціи учительскôй въ Чернôвцяхъ, анѣ пропамятне письмо и депутація союзникôвъ румуньскихъ д-ра Воляна и Ив. Тиминьского та нового політика д-ра Калужняцкого до президента краю, анѣ интервенція Румуна барона Николы Мустацы. „Вправдѣ правопись ся — пише „Буковина“ — поки-що заведена лише въ школахъ народныхъ, але є повна надѣя, що міністерство просвѣты накаже якъ найскорше завести єи также въ буковиньскихъ школахъ середныхъ, бо чудно выглядало бы, якъ бы у всѣхъ школахъ Галичины и въ народныхъ школахъ Буковины уживано правописи фонетичнои, а лишь для шкôлъ середныхъ черновецкихъ задержано етімольоґію.“

— **Коломыйска радикальна часопись „Народ“**, котра до недавна була и писала ся орґаномъ рускои партіи радикальнои, перестала бути орґаномъ партіи зъ тои причины, що радикалы коломыйскѝ не годять ся анѣ зъ проґрамою анѣ зъ методою редаґованя „Народа“. Редакторъ „Народа“ п. Михайло Павликъ оповѣщує въ остатнôмъ [16 ôмъ] числѣ, що „*Народ*“ зреформованый и значно збôльшеный ставъ вôдъ теперь вповнѣ незалежною часописею — пропаґаторомъ радикальныхъ думокъ середъ рускои интеліґенціи, *особливо на Украинѣ*“. [Въ тôмъ же числѣ п. Павликъ пише, що вôдъ 15-ого числа „Народ“ иде на Украину въ бôльше примѣрникахъ нѣжь перше.] Судячи по статяхъ остатного числа „Народа“, головными спôвробôтниками п. М. Павлика суть пп. Ив. Франко и Мих. Драгомановъ.

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 19 и 20 н. ст. серпня занедужало на холєру: Въ повѣтѣ надвôрняьскôмъ въ Делятинѣ, Микуличинѣ и Дорѣ по 4 особы; въ повѣтѣ коломыйскôмъ: въ мѣстѣ Коломыи 4 особы; въ повѣтѣ снятиньскôмъ и бжескôмъ не прибувъ нѣякій недужій. За те сконстатовано бактеріольоґічно холєру у особы помершои дня 16 н ст. серпня въ Кристинополи, въ повѣтѣ сокальскôмъ. Доси не ма тамъ бôльше недужихъ. Померли въ послѣдныхъ двохъ дняхъ: въ Делятинѣ двѣ особы, въ Микуличинѣ 5 осôбъ, въ Добротовѣ 4 особы, въ Дорѣ одна особа, въ Коломыи и Вербяжи выжнôмъ по двѣ особы. — Въ Коломыи, якъ пишуть до Dziennik-a Polsk-ого ширить ся холєра головно въ домахъ положеныхъ надъ Прутомъ. По селахъ всюды довкола лучають ся спорадичнѝ выпадки холєры, але селяне не доносять про се до властей, уважаючи пошесть за допустъ божій. До того нема по селахъ лѣкарѣвъ то й тяжко сконстатувати число занедужань. Въ мѣстѣ появило ся зновъ кôлька вôдозвъ остерѣгаючихъ передъ пошестію. Мѣжь иншими появила ся вôдозва староства, повѣдомляюча публику, що особы изольованѝ незаможнѝ будуть живленѝ коштомъ правительства. Вкôнци остерѣгає староство всѣхъ мешканцѣвъ, щобы зъ домôвъ, де були случаѣ холєры або пôдозрѣнои недуги не приймали, нѣякихъ осôбъ въ домахъ вôльныхъ вôдъ холєры, бо инакше мусѣли бы и домы вôльнѝ вôдъ холєры пôддати ся пятидневнôй обсервація. Бурмістръ выдавъ таке оголошенье: Заходить пôдозрѣнье, що вода въ Прутѣ и млынôвцѣ, плывучи зъ околиць навѣщеныхъ холєрою, може мати въ собѣ холєричнѝ заразины, длятого остерѣгає ся: 1) передъ уживаньемъ воды зъ Пруту и млынôвки до питя и 2) передъ ку-

пелею въ Прутѣ и млынôвцѣ. Аптика Штенцля оголосила спосôбъ житя пôдчасъ пошести зъ вказôвками, зôбраными лѣкаремъ полковымъ д-ромъ Штаермаркомъ. Ся аптика продае такожь холеричнй аптички по цѣнѣ 2 зр. 50 кр. — Померших хоронять заразъ по смерти, безъ священика и процесiи; такожь посмертныхъ оповѣщень не прилѣпляють по улицяхъ. — Гостѣ купелевй перебуваючй въ Коломыя и охрестности утѣкають громадно. — Заступникъ бурмiстра въ Станиславовѣ д-ръ Конкольнякъ выславъ въ четверъ до намѣстництва таку телеґрафiчну просьбу: „Высока Президiе! Сотки робôтникôвъ повертае що-день зъ повѣта надвôрняского, де теперь холера на добре панує. Тй робôтники не стоять пôдъ нѣякою контролею, анѣ ихъ рѣчи на цѣлôй дорозѣ не десинфекцiонують ся, ажь на двôрци въ Станиславовѣ. Зъ тои причины грозить мѣсту небезпечнôсть занесеня холеры а мѣжь мешканцями панує занепокоенье. Зъ причины, що силы мѣсцевои полiцiи и жандармерiи не выстають до здержаня наплыву, длятого прошу приказати замкнути дороги ведучй до мѣста кордономъ войсковымъ“. Въ наслѣдокъ сеи телеґрамы прибувъ заразъ того самого дня т. е. въ четверъ вечеромъ протомедикъ д-ръ Меруновичь зô Львова. Насампередъ поручивъ успокоити людноcть и заявивъ, що хочь въ надвôрняньскôмъ повѣтѣ панує холера, однако не ма великои небезпечности. Кордонъ войсковый не може бути заведеный, а що Станиславôвъ и Коломыя надають ся найлѣпше своимъ положеньемъ до устроeня стацiй десинфекцiйныхъ, длятого просьба заступника бурмiстра о заведенье стацiи ревiзiйнои передъ Станиславовомъ и пятидневнои карантаны передъ мѣстомъ не може бути увзглядненa. Число жандармерiи въ доохрестныхъ повѣтахъ такожь не може бути збôльшене, бо близько 70 жандармôвъ покликано до вправъ войсковыхъ Д-ръ Меруновичь выдавъ такожь инструкцiю въ якiй спосôбъ треба переводити десинфекцiю рѣчей утѣкаючихъ робôтникôвъ и тои самои ночи вôдъѣхавъ до Львова. — На черновецкôмъ передмѣстю Гореча лучивъ ся дня 19 н. ст. серпня дуже пôдозрѣный случай занедужаня. Селянинъ Илько Пивiю занедужавъ и померъ середъ холеричныхъ познакъ. Секцiя лѣкарска мала выказати холеру nostras. — Пôсля справозданя лѣкарского въ Кiєвѣ було въ тôмъ мѣстѣ дня 15 серпня по шпиталяхъ и приватныхъ домахъ 280 недужихъ на холеру, прибуло въ згаданôмъ дни 45 недужихъ, умерло 9, выздоровѣло 40, а недужихъ лишило ся 276. Кiївскiй ґубернаторъ засудивъ три особы на тримѣсячну вязницю за ширенье въ мѣстѣ непокоячихъ вѣстей про холеру. Холера збôльшае ся.

— **Нацiональне самопониженье Русинôвъ** — то найбôльша хиба нашои суспôльности, а до недавного письма посла д ра М. Короля зъ Жовкôвщины на той тематъ подаемо нинѣ два новй примѣры. Зъ Калуша пишуть намъ: „До якого ступеня доходить у насъ сервiлiзмъ, доказомъ того есть чисторуска громада Петранка, котра вживае на глумъ своѣй рускости печатки польскои „Zwierzchność gminna Petranka“, якъ коли-бъ Петранка була десь на Мазурщинѣ. Дивуе насъ при тôмъ, що мѣсцевый парохъ Вп. о. Руденьскiй, котрый величае себе „русскимъ“, чомусь рôвнодушно глядить на той сервiлiзмъ, а чей же мôгъ бы лихо усунути.“ — Другiй примѣръ: Урядъ громадскiй въ Скварявѣ, селѣ чисто рускôмъ въ повѣтѣ золочѣвскôмъ, выставивъ свѣдоцтво убожества для Семка Романишина, льокая властителя Скварявы и презеса „кола“ польского п. Анол. Яворского, по польски, хотяй печатки уживае рускои. Здавалось бы, що може инакше поступить рускiй урядъ парохiяльный. Де-жь тамъ! — той прибиває печать латиньску и пише по польски: Z gr. kat. Urzędu parafialnego powyższe świadectwo ubóstwa wystawione dla Pana Semka Romaniszyn lokaja u Jaśnie Wielmożnego Pana Jaworskiego w Skwarzawie w całej treści stwierdzam. Skwarzawa dnia 31 Maja 1893. Michał Strumieński gr. kt. paroch“. Яке пониженье!

— **Нинѣшный выступъ п. Евгенiя Гушалевича** заповѣдае ся дуже свѣтло. Праса львôвска подала вже рецензiи зъ пробы — рѣчь небувала — и высказала ся о спѣвѣ нашого земляка зъ найбôльшою похвалою. На нинѣшный выступъ п. Гушалевича приѣхало досыть много Русинôвъ зъ провiнцiи. — Другiй выступъ п. Гушалевича буде въ четверъ въ оперѣ „Паяцахъ“ и певно стягне ще численнѣйшу публику.

— **Зъ Любачѣвского** пише намъ Вп. о. Ив. Злат. Отто: „Коли майже зъ кождого кута нашои краины подають вѣсти о станѣ сегорôчного урожаю, а зъ повѣта чешанôвского не було вѣсти, — то доношу, що въ нашôй сторонѣ дуже зле. Слота почалась майже зъ сѣнокосами и зъ маленькими перервами тревала до остатныхъ днѣвъ. Сѣна майже погнили; збôже то на помети, то въ полукôпкахъ почорнѣло и поросло; бульба гние. По-надъ рѣкою Любачѣвкою сѣножати и пасовиска замулений, худоба бѣдуе лѣтомъ, а вже-жь ще тяжше буде ѣй въ зимѣ...“

— **Т. зв. „żałoba narodowa“ передъ судомъ.** Вчера скôнчила ся розправа противъ студентôвъ полiтехнiки Казимира Щепаньского и Адама Цегака, обжалованыхъ прокураторiею о публичне насильство и ушкоду чужои власности (§§. 85 б) и 98 б). Актъ обжалованя закидавъ обжалованымъ, що они тероризували публичнôсть пôдчасъ сегорôчного карнавалу, жадаючи, щобы зъ причины сотыхъ роковинъ розбору Польщѣ нѣгде въ мѣстѣ не було нѣякои забавы, розписували листы зъ погрозами, потôмъ выбивали шибы а опôсля знова писали листы, длячого шибы выбили и долучували сконфiсковану вôдозву. Въ актѣ наведено кôлька фактôвъ выбитя шибъ [н. пр. въ касинѣ мѣскôмъ, де тяжко ранено цеглою въ голову кельнера; у совѣтника высш. суду Бавха; у кравця Сайца де вôдбували ся хрестины; у проф. унiв. д-ра Тiлля, въ товариствѣ „Ґвязда“, де ушкоджено й фiранки и дôйшло до бiйки и т. д.] Коли бувъ заповѣдженый баль правникôвъ пôдъ протекторатомъ архикн. Леопольда, дôстали архикнязь, директоръ полiцiи Кшачковскiй и президентъ высшого суду Симоновичь письма зъ погрозою, що „касино буде высаджене у воздухъ“. Полiцiя зробила ревiзiю у Щепаньского [котрый найбôльше выдававъ ся при нападѣ на „Ґвязду“] та й знайшла у него конфiскованй вôдозвы и куверты такй самй, въ якихъ розсылано листы, а въ слѣдствѣ вôнъ признавъ ся, що самъ писавъ и высылавъ листы до Бавха, Сайца и другихъ по выбитю у нихъ шибъ, але заперечивъ, мовьбы самъ бивъ шибы. А що-до Цегака, то знатоки орекли, що письма до архикнязя, Кшачковского и Симоновича писанй его рукою. На розправѣ пôдъ проводомъ сов. Куницека Щепаньскiй боронивъ ся такъ, *якъ въ слѣдствѣ*, а Цегакъ выпиравъ ся, але знатоки потвердили свое орeченье що письмо до архикнязя и др. писане рукою Цегака. Изъ зôзнань свѣдкôвъ показало ся, що розъяренье межи прихильниками а противниками „żałoby narodowej“ було таке велике, що разъ, коли въ касинѣ була забава, передъ касиномъ до сто молодыхъ людей кричало: „Bij szpiclów! bij Austryjaków!“ А коли въ „Ґвяздѣ“ вôдбувала ся забава маскова, то въ маскахъ були такожь аґенты полiцiи, гуляли, а коли прийшло до бiйки, одинъ замаскованый аґентъ кричавъ: „A czyź my to nie krakowiacy? Dalej na Jezuitów! [т. е. на прихильникôвъ „żałoby narodowej“]. Пôдчасъ розправы вносила оборона, щобы на свѣдкôвъ покликати архикнязя и през. Симоновича, але трибуналъ не згодивъ ся. По переведенôй розправѣ трибуналъ увôльнивъ обохъ обжалованыхъ, а засудивъ лише на 10 зр. кары Щепаньского за ширенье сконфiскованои вôдозвы. Польска молодѣжь зôбрана передъ судомъ зъ овацiею приняла увôльненыхъ.

— **Въ справѣ будовы рускои бурсы въ Тернополи** одержуемо зъ Подôля отсе письмо: Въ ч. 165 „Дѣла“ въ новинкахъ перечитавъ я допись, котрои авторъ представляе бурсу въ Тернополи вже *якъ бы оказъ досконалости*. Пôдносить заслуги выдѣлу, о. Громницкого яко управителя бурсы, говорить о хорошôй вôдгородѣ вôдъ улицѣ, о упорядкованôмъ огородѣ зъ деревами, хôдниками та лавочками для ученикôвъ и кличе: „Прiйди и виждъ!“ Словами тыми и я бы закликавъ: „Прийди и подивись, на кôлько въ дописи пересады!“ Заслугу д-ра Лучакôвского, а ще бôльше о. Громницкого признати мусить кождый, але щобы й то було заслугою выдѣлу, що суть хôдники, якъ въ мѣстѣ усюда, такъ и на тôй улици вôдъ мѣста зовсѣмъ не вôддаленои, се пересаджено. Такъ и другй упорядкованя вымагають ще богато вкладу, бо огородець маленькiй, ледви на кôльканацять сяжнѣвъ, закляненый усячиною, якъ при будовѣ звычайно, а не украшеный деревами, стежечками — якъ сказано въ дописи. Дописуватель наводить, що той и той дали по 100 зр., тiи зновъ по 50 зр., а одинъ навѣть, якiйсь тамъ меценатъ чи братъ мецената, 7000 зр. Не входжу въ те, кôлько въ тôмъ правды, але скажу, що п. дописуватель бувъ бы бôльше прислуживъ ся доброму дѣлу, коли-бъ и вôнъ самъ поспѣшивъ зъ жертвою и кликнувъ на другихъ: „Складаймо ленты, бо хочь будова на укôнченю, то до выкôнченя хибуе ще богато, абы управитель не бувъ змушеный для выкôнченя затягати довгъ на свôй рахунокъ, бо довгу и такъ уже досыть...“ Хвальба не поможе, а може бôльше пошкодити, бо якъ будова довершена ще зъ такими выгодами, якъ купѣль и т. и., то на що й складати? Не лишь купелѣ тамъ нема, але нема ще й другихъ рѣчей конечныхъ, якъ пральня и пр., — то й по що хвальба зъ такою пересадою? Лучше йти безъ хвальбы, а добру волю показати дѣломъ — то бôльше поможе. — *Н. той, що тамъ бувъ.*

— **На нашихъ зелѣзницяхъ** не звертае ся найменшои уваги на те, що на Угорщинѣ и на Покутю панує холера. Онодгы переѣхало черезъ Жеґестôвъ 122 особôбъ зъ Угорщины, пôдозрѣныхъ о холеру и не ревiдованй та безъ всякои десинфекцiи поѣхали дальше до Галичины. — Такъ само, якъ пишуть до Dziennik-a Polsk-ого, переѣздило черезъ Львôвъ дня 19 серпня кôлькадесять робôтникôвъ-Мазурôвъ зъ Надвôрнянщины, а зарадъ зелѣзничiй не зважаючи на пануючу на Покутю пошесть не изолювавъ ихъ лише позволявъ имъ всѣдати до ваґонôвъ въ замѣшь зъ иншими подорожными.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Вильнѣ вôдбуваe ся теперь зъѣздъ археольоґôвъ, отвореный въ недѣлю дня 13 серпня ґенералъ-ґубернатомъ Оржевскимъ. — Россiйске мiнiстерство справъ внутрѣшныхъ выдало друкомъ исторiю емiґрацiи пôдданыхъ россiйскихъ до Бразилiи. — Въ Станиславовѣ арештовано мiлiонера тамошного директора товариства задаткового, Авраама Кiслера (тестя Лiлiенфельда) и вôдставлено его до львôвского суду карного. — П. Антôнъ Климъ именованый заступникомъ учителя для рускои мовы въ черновецкôй ґiмназiи. — Дня 3 н. ст. вересня вôдбуде ся въ Бовшовѣ [зелѣзн. стацiя Бовшовець] вѣнчанье п. Софрона Глѣбовицкого, укôнченого богослова, зъ панною Стефанiею Шеферôвною, дочкою бовшôвского о. пароха. — Намѣстникъ ґр. Бадені выѣхавъ вчера пополудни поспѣшнымъ поѣздомъ до Перемышля зъ-вôдки выѣде до Ярослава и Краковця. — Унiверситетъ львôвскiй оголосивъ вже програму выкладôвъ на зимовый пôврôкъ 1893/4. — Въ Бергометѣ на Буковинѣ померъ на ударъ серця бар. Александеръ Василько, тайный совѣтникъ и бувшiй маршалокъ краeвый Буковины. — Шкоды зроблений послѣдною повенею на Буковинѣ выносять 1,600.000 зр. Тамошный выдѣлъ краeвый звернувъ ся до мiнiстерства зъ просьбою о 200.000 зр. пôдмоги.

вкôнци писарь, упокоивъ ся 19 н. ст. серпня въ 43-ôмъ роцѣ житя въ Замарстиновѣ коло Львова.

Господарство промыслъ и торговля

— ***Справленье похибки.*** Imperial-Riesenroggen сѣе ся руками 24—26 ґарцôвъ на морґъ, чимъ рашпа сѣйба тымъ рѣдше належить сѣяти. Цѣна у мене за 100 кiльо 10 зр., а не якъ хибно було подано 12 зр. Для о. Душпастырѣвъ и дешевше пôсля можности. — *Темницкiй.*

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 22 серпня. Сими днями появить ся цѣсарске розпорядженье, на основѣ котрого одержать навѣщенй повѣнею въ Галичинѣ знатну пôдмогу. Цѣсарь выбирае ся таки на маневры до Галичины, бо нема небезпечности зъ холерою. Холера проявила ся лише спорадично.

Бѣлградъ 22 серпня. Скупштина приймила въ другôмъ читаню проектъ закона о орґанiзацiи мытовыхъ урядôвъ.

Берлинъ 22 серпня. Въ полiтичныхъ кругахъ обговорюють поважно италiйско-французкiй конфлiктъ. Говорять, що въ Римѣ стане на чолѣ правительства Крiспi.

Парижъ 22 серпня. Выборы вôдбули ся спокôйно. Монархiсты, булянжисты, бонапартисты и антiсеміты побитй при выборахъ Републикане здобули 312 мандатôвъ, а соцiялiсты тôлько 30. Тѣснѣйшихъ выборôвъ буде ще 115.

Петербургъ 22 серпня. Царска пара вôдъѣхала уже до Копенґаґи.

Римъ 22 серпня. Пôсля урядового справозданя число убитыхъ въ Єґъ-Мортъ выносить 7 особôбъ, зъ того 6 Италiйцѣвъ и 1 Француз. Въ шпитали находить ся 29 особôбъ, мѣжь ними 7 Французôвъ.

Надôслане.

Аптички домашнй противхолеричнй
пôсля приписôвъ и вказôвокъ
Д-ра О. ВІДМАНА
ц. к совѣтника санiтарного и примарiя загального шпиталю у Львовѣ
зложила и удержуе на складѣ
Аптика „пôдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тй аптички обôймають по-при розвѣдку д-ра Вiдмана всякй средства охоронний, якъ такожь конечнй средства для удѣлюваня першои помочи лѣкарскои недужимъ на холеру особамъ. — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провiнцiи полагоджуе ся вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКIЙ

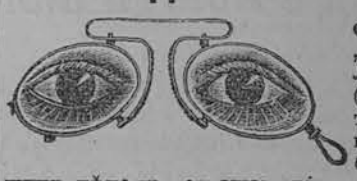

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвiкеры, льорнеты, бiноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мiкроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, цйоны, сибелѣ, манометры, и т. п. Устроeня звонкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провiнцiи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскiй лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провiнцiи, котрй вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо задучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 16—?

ЗШИТКИ
для шкôлъ, приписанй Выс. ц. к краeвою радою шкôльною поручае для пп. учителѣвъ
фабрика выробôвъ зъ паперу
Г. ПЙОНТКОВСКОИ
Львôвъ улиця Паньска ч. 2.
Зшитки зъ старымъ лiнiяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ.
4816 (Импресса) 2—10

2 ученикôвъ прийме одна руска родина **въ Бродахъ на мешканье и харчъ за мѣрною заплатою. За совѣстну опѣкуручить ся. Близша вѣдомôсть въ аґенцiи „Днѣстра“, улиця Колiйна число дому 159 (въ Бродахъ.)**
4813 3—3

ТУТКИ електрично стисканй
неклиенй зъ найлѣпшои французкои бiбулки, ґiґiєнiчнй, поручае фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**
При купнѣ 5000 штукъ опаковане и порто франко. 4812 3—30

УЧЕНИКИ можуть дешево дôстати фронтове, выгôдне мешканье зъ добрымъ дозоромъ и здоровымъ харчемъ, за що ручу. — ул. Вôрменьска, ч. 29, I. пов., ч дверей 4.
4814 1—3

ЦУКОРНЯ
Чеслава Шнайдера
у Львовѣ, улиця Баторiя число 32
напротивъ ґiмназiи Франца Iосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ, цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядiянкôвъ приймае также всякй замовленя и высылае за послѣплатою на провiнцiю. Замовленя полагоджуе найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

Ваги декцимальнй выробу краевого (зъ довголѣтною ґарантiею) **въ силѣ** 100, 150, 200, 250, 300, 400 кл.
зр. 17, 19, 22, 27, 30, 35
поручае 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капiтульна ч. 1 (напротивъ катедры).
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Сороклѣтный вдовець
маючй четверо дорослыхъ дѣтей, рѣзьбарь церковный, властитель реальности въ Коломыи, не маючи знакомости глядае товаришки житя бездѣтнои вдовицѣ або старшои красавицѣ зъ посагомъ бодай 2000 зр., котрй забезпечить ся на моѣй реальности. — Ласкавй зголошеня пôдъ адресою В. П. post. rest. Жабе.
4818 1—7

КОНЦЕСIОНОВАНЕ АТЕЛIЄ
ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНIЧНЕ
Г. РОТТЕРА
поручае выробъ штучныхъ зубôвъ и щокъ пôсля найновѣйшои системы американьскои на сплаты мѣсячнй
Ул. Вôрменьска ч. 22, рôгъ ул. Гродзицкихъ. 4820 1—4

Бiлѣты вiзитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлюе по низькихъ цѣнахъ
82—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛIТОҐРАФIЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКIЙ
поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
И РОБôТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провiнцiи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ
ул. Баторiя ч. 20. Готель Швайцарскiй. 4689 75—?

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!
ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-ЛИТОГРАФIЧНЕ
АНДРѢЯ АНДРЕЙЧИНА
у Львовѣ теперь Ринокъ ч. 28, перенôсъ ся на
улицю Сикстуску число 29
и при сѣй нагодѣ поручае ся Вповаж. Публицѣ дальшимъ ласкавымъ взглядамъ. 4736 5—6

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРIЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВôДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНôВЪ
въ Ляндестрай, почта и стацiя зелѣзнича Калушъ

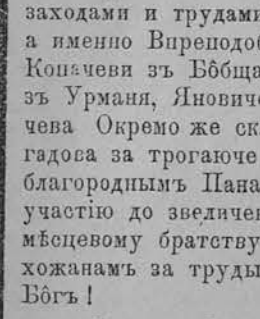

обôймили теперѣшнй управитель Юрiй Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣликои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантiею (такожь на раты).

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СIРIУСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ такожь въ улицѣ Тихои
поручае лишь найлѣпшй роды
Цейлонъ, Мокку и Американьску,
по цѣнахъ гуртовныхъ.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

Денисъ Шашкевичь, сынъ стрыечного брата бл. п. поета Маркiяна Шашкевича, народный учитель въ Жабиню, золочѣвского повѣта, упокоивъ ся въ 46-ôмъ роцѣ житя а 20-тôмъ роцѣ свого учительского званя. Покôйный полишивъ жену и 6 незаосмотреныхъ сирôтъ.

Исидоръ Кисѣлевскiй, бувшiй кандидатъ нотарiяльный, вôдтакъ новикъ чина св. Василiя Вел. а

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей** Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои З друкарнѣ Наукового тов. iм. Шевченка, пiд зарядом К. Беднарского.

Ч. 178. Львôвъ, Середа 11 (23) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollizeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовôй а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Справа жидôвска въ Галичинѣ.

I.

Остатными часами зазначила ся въ краю нашôмъ выразнѣйше, нѣжь то було вôдъ якогось часу, справа жидôвска. Особливо по выступѣ гр. Станислава Тарновского противъ жидôвъ на католицкôмъ вѣчу въ Краковѣ и по вôдповѣди ему въ Neue freie Presse — почавъ ся у Галичинѣ живѣйшій рухъ межи жидами, почала ся мѣжь ними орґанізація, на котру годѣ не звернути уваги

Передъ тыжднемъ подали мы допись зъ Дрогобича про зббръ жидôвъ въ Бориславѣ въ цѣли орґанізованя жидôвъ у партію національно-жидôвску. Такій самій зборы — якъ говоривъ одинъ референтъ на зборѣ бориславскôмъ — вôдбули ся вже передше въ Бродахъ, въ Тернополи, въ Стрыю и т. д. Пôсля близших вѣстей, якій наспѣли про хôдъ збору въ Бориславѣ, можна судити о характерѣ новои орґанізаціи жидôвскои.

Въ Бориславѣ выступали, яко орґанізаторы партіи національнои, два жиды зô Львова кандидатъ на рабіна М. Еренпрайсъ и кандидатъ адвокатскій д-ръ Мальцъ [першій промовивъ по нѣмецки, другій по польски.] А змѣстъ ихъ промовъ бувъ такій:

М. Еренпрайсъ кинувъ поглядъ на станъ жидôвъ въ цѣлôмъ свѣтѣ. Перейшовъ усѣ державы, де жидôвъ переслѣдують [въ Россіи, въ Румунiи], потôмъ тій край, де проявивъ ся сильный антісемітизмъ, а вкôнци зôйшовъ на Австрію, спеціяльно-жь на Галичину. Положенье жидôвъ въ Галичинѣ представивъ вôнъ въ дуже чорныхъ краскахъ, а виною того Поляки, що жидôвъ тяжко гнетуть зъ кождого погляду. „Поляки — казавъ бесѣдникъ — замыкають передъ нами высшій уряды, хочь мы поносимо такій самій тягары, якъ они; Поляки старають ся спольщити насъ и вынародовити. Длятого мы мусимо выступити яко партія національно-політична, мусимо здобути собѣ права рôвнѣ зъ правами польскими, коли не хочемо загинути... Въ трудномъ нинѣшномъ положеню жидôвского племени двоякій подають ся дороги. Одній радять, щобы всѣ жиды выселили ся до Палестины. То було бы добре, але трудно се зробити, бо нѣхто не хотѣвъ бы покидати своихъ маєткôвъ.. Другій, якъ баронъ Гіршь, хотять розстрѣлити жидôвскій силы, и радять, абы жиды зливали ся зъ иншими народами; длятого бар. Гіршь и позакладавъ школы въ тôмъ дусѣ. [Въ Галичинѣ Гіршôвскій школы — чисто польскій, навѣть на Руси.] Школы тій поки-що нѣчо намъ не помагають, анѣ не шкодять, але цѣли своби они не осягнуть, бо жидôвска вѣра на-скрôзь народна а народы, межи котрыми живуть жиды, не люблять жидôвъ. Такъ нѣ сюда нѣ туда выходу нема. Отже остаѣсь намъ одно: двигнути ся въ краю дуже высоко політично, культурно и духово. Треба намъ закладати школы зъ выкладовою нашою мовою [жарґономъ]. Въ тôй мовѣ буде зъ початкомъ вересня выходити газета и народна бібліотека, де будуть помѣщувати ся статьѣ зъ исторiи, оповѣданя и т. н.“ Вкôнци бесѣдникъ вôзвавъ зôбраныхъ, щобы пôдперли и ширили выдавництва партiи, а якъ всѣ жиды просвѣтять ся, то й бытъ ихъ буде запевненый, а „тогдѣ не вдѣють намъ нѣчого такій жидожерцѣ, якъ ґр. Тарновскій и Дунаєвскій!“

Другій бесѣдникъ д-ръ Мальцъ говоривъ о антісемітизмѣ въ Галичинѣ, котрый — якъ казавъ — грозить жидамъ загладою, коли они не выступлять якъ одно політичне тѣло. „Зô всѣхъ бокôвъ на насъ нападають, хотять насъ выперти, знищити... Обставанье за numerus clausus адвокатôвъ и лѣкарѣвъ — вымѣрене лише противъ жидôвъ. Торôкъ, якъ звѣстно, хотѣвъ д-ръ Лілієнфельдъ закупити добра въ Пôдгаєччинѣ, але противъ него такъ выступили всѣ польскій газеты, що мусѣвъ вôдъ куна вôдступити. Навѣть выдѣлъ краєвый завдавъ ударъ жидамъ, взявши на себе продажь соли. А що дѣє ся зъ пропінацією? Не досыть, що паны польскій давнѣйше жидôвъ арендарѣвъ тяжко вызискували, теперь такъ взяли ся до нихъ, що имъ трудно на пропінаціи вдержатись, а въ многихъ мѣсцяхъ жидôвъ просто выключили. На жидôвъ-крамарѣвъ напирають кружки [„кулка“] рôльничій и „Народна Торговля“ закладаньемъ склепôвъ христіянскихъ...“ Вкôнци бесѣдникъ взывавъ жидôвъ, щобы орґанізували ся въ спôлки та щобы богатшій спомагали бѣднѣйшихъ.

Зъ повысшихъ промовъ видко выразно характеръ новои орґанізаціи жидôвскои.

Де-що по анкетѣ промысловôй.

[Статья надôслана]

Многими пп. експертами высказанѣ погляды въ анкетѣ промысловôй доказують, що у насъ обставины и порядки дуже лихій, тому кожда верства населеня хотѣла бы, навѣть зô шкодою другихъ, здобути собѣ свободу и бутье. Такъ само и тій пп. експерты, кермуючи ся слѣпымъ теперѣшными обставинами споводованымъ чувствомъ нѣбы людскости, хотячи горячково освободити промыслъ, ставляли такій внесеня, котрыхъ выконанье неволило бы навѣть иншого рода промысловцѣвъ.

Пригляньмо ся зъ-близька тымъ справамъ, а переконаємо ся, що така безгранична свобода промыслу мусѣла бы выйти всѣмъ хиба на шкоду.

Часу практики промысловои не можна вызначати для всѣхъ промыслôвъ и всѣхъ практикантôвъ однакового, бо суть всякій роды промыслу, бôльше и менше скомплікованій, а и всѣ практиканты не всѣ въ однôмъ вѣцѣ и однаково розвитій вступають до практики, то-жь належало бы подѣлити промыслы пôсля рôвноваги и означити часъ треваня, н. пр. 2—3, 3—4, 4—5 лѣтъ. Закиды, мовь бы майстеръ практиканта черезъ чотири роки або означеный часъ практики умысно мало учивъ, абы черезъ перепадъ при испытѣ мати ще хоть рôкъ безплатного роббтника, не повинній бути навѣть припускань, бо орґанізація мусить бути справедлива якъ для сильнѣйшихъ такъ и для слабшихъ, — то-жь мусить бути сказано, що сли практикантъ черезъ недбалôсть промысловця [майстра] при испытѣ перепаде, то промысловець обовязаный держати практиканта ажь до зложеня уздôбненя [испыту], але за вôдповѣдною вынагородою, або сли бы промысловець не хотѣвъ того практиканта дальше тримати, то мусѣвъ бы доплачувати рôзницю вынагороды, — т. є. сли бы другій того самого рода промысловець, принявъ того практиканта, а не мôгъ єму за-для неукôнченои практики, а черезъ те и меншихъ вѣдомостій платити тôлько, кôлько бы належало ся. Коли-жь практикантъ, мимо стараня промысловця або єго помôчникôвъ, не хоче або не може користати зъ науки, то обовязкомъ промысловця було бы — найдальше въ половинѣ практики повѣдомити о тôмъ родичѣвъ чи опѣкунôвъ.

Доказу здôбности промысловця [майстра] не тôлько повинно ся жадати, але й правительство не повинно выдавати концесiи безъ доказу здôбности, бо неуздôбненый промысловець єсть язвою для населеня. Є промысловцѣ дорожшій и дешевшій, то-жь не дивниця, що въ нинѣшныхъ тяжкихъ часахъ бôльша половина населеня глядає дешевшого промысловця, въ надѣи, що той такъ само якъ и дорожшій добре робить. Той, маючи менший вымоги або хотячи черезъ дешевôсть бôльшій мати вôдбутъ, подає низшу цѣну, — тымчасомъ то не промысловець але фушеръ або циганъ: приймає роботу и зле выконує, а щобы бути себе певнымъ, не выдає роботы, поки не дôстане заплаты. И що-жь зъ такимъ циганомъ робити? Запôзвати єго до суду, то кошты и страта часу, а остаточно скажуть въ судѣ: „Та що єму зробишь, коли нѣчо не має? а впрочôмъ не давай до такого роботы...“ Такій фушеръ скривдить одного, другого и десятого, а потôмъ не дôстане нѣякои роботы, отже зъ того выходить, що и єму тою вôльностію промыслу не помогло ся, бо пôзнѣйше вже за старый до дальшои науки, и черезъ те бѣдує зъ родиною. — а якъ бы вôдбувъ добру практику и вывчивъ ся свого промыслу, то хочь бы не бувъ майстромъ, яко добрый помôчникъ бôльше заробивъ бы нѣжь фушеръ-майстеръ.

Комісія испытôвъ промысловыхъ повинна складати ся зъ трехъ людей фаховыхъ и зъ політичного або автономічного урядника, котрый бы глядѣвъ на справедливôсть осуду.

Властителѣ фабрикъ не потребують доказу здôбности, бо они мусять мати уздôбненыхъ зарядникôвъ и роббтникôвъ, але щобы фабрики не вырабляли и людямъ на слѣпо не напихали злыхъ рѣчей, а черезъ те не обманювали, не повинно правительство на пôдставѣ лише рисунку або моделю выдавати патентъ, але повинно казати кôлькомъ фаховымъ людямъ выпробовати и доперва на пôдставѣ того фахового признаня за добре выдати патентъ и позволити оголошувати, а не патентованій рѣчи повинно казати конфіскувати.

Філій торговлѣ однои особы не повинно ся позвалятн, бо черезъ те дозваляѣсь громадженье капіталу въ одній руки, а засуджує ся иншихъ на нужду и неможнôсть заробкованя. Фабрики можуть мати свои склады всюда, бо черезъ те дає ся спосôбъ заробкованя бôльше родинамъ и улекшує ся купуючимъ сторонамъ.

Продажь похатна повинна бути дозволена тôлько для промыслу домашного, а рѣчи фабричній повинній продавати ся тôлько по складахъ, бо такій рѣчи продають по домахъ або крадений, або найгôршого сорта, и обманюють переважно молодѣжь, женщины и слуги.

Єсли має ся переводити орґанізацію промыслову, то повинно ся звернути головну увагу на торговлю. Торговля єсть тôлько посередництвомъ межи потребуючимъ а збуваючимъ, то-жь на кождый спосôбъ она менше вартуюча, якъ праця продуктивна, — а мимо того пôдчиняємо ся ще доси застарѣлымъ фальшивымъ поглядамъ и цѣнимо торговлю высше, якъ продуктивну працю. Торговельцѣ сидять собѣ въ сухôмъ та теплôмъ, живють выгôдно, а ще й хотять въ-двохъ трохъ рокахъ зробити маєтокъ, а все зô шкодою збуваючого, а особливо потребуючого. Бѣдный урядникъ и малый промысловець ледви лихо выжити може, мимо того, що на єго образованье або розпочатье малого промыслу родичѣ може й бôльше выложили, якъ торговельникъ на розпочатье торговлѣ, а торговельникъ живе выгôдно и робить маєтокъ, а то тому, бо надъ цѣнами нема нѣякои контролѣ. Торговельники змовлять ся и выдирають вôдъ збуваючого тяжку єго продуктивну працю за пôвъ-дармо, а за те жадають вôдъ потребуючого два разы тôлько. О тôмъ дало бы ся дуже много сказати, та шкода часу, бо то й такъ нѣчого не поможе... бо уставодавства боронять тôлько сильнѣйшого, котрый и безъ того дасть собѣ раду, а немôчнѣйшій най пропадає... буде ихъ бôльше. Та тôлько належало бы застановити ся, чи той слабый не добуде коли послѣднои силы на свою оборону...

Въ Станиславовѣ 16 н. ст. серпня 1893.

Семанъ.

---

11)

Французске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр)

(*Дальше.*)

И такъ вôнъ вôдписавъ на листъ панѣ де Тельманъ, на котрый вôнъ зъ початку не хотѣвъ вôдповѣдати; вôнъ донѣсъ ѣй, що на середу буде въ Парижи и писавъ, щобы она запросила єго на обѣдъ заразъ, таки того вечера.

А Кляра написала до батька, котрый здивувавъ ся, що єго донька приѣде до него и що єи чоловѣкъ самъ вôдъѣздить до Парижа.

Слѣдуючихъ кôлька днѣвъ перейшло въ такій самъ спокôйный и монотонный спосôбъ, до котрого Рауль вже гадавъ, що привыкъ, а котрый теперь тяжко єму було знести. Єго гнѣвала невысказано резиґнаційна мелянхолія жѣнки и незносна одностайнôсть ихъ самоты. Вôнъ жалувавъ, що не выбравъ скоршого дня до выѣзду, однакъ постановивъ вытревати до кôнця, и чимъ бôльше вôнъ знудить ся теперь, тымъ милѣйшою буде єму свобода въ Парижи. При пращаню зъ Клярою вô второкъ, она сказала до него:

— Ты будешь писати до мене що дня, Рауль?

— Розумѣє ся, що буду, — вôдповѣвъ вôнъ поспѣшно — то єсть єсли буду мати о чôмъ писати!

Зъ тыми невдоволяючими словами вôнъ лишивъ єи. И вôдъ сеи годины Кляра не видѣла єго вже бôльше.

X.

Прочь зъ старою любовію.

Приѣхавши до Парижа, Рауль де Фонтружь потонувъ въ правдивôмъ вирѣ утѣхъ. Се було справдѣ вôдмѣною сѣльского житя, яке вôвъ проводивъ послѣдныхъ кôлька мѣсяцѣвъ. Вôнъ подобавъ на школяря, що приѣхавъ до дому на свята и рвавъ ся выправляти всякій пустоты. Що бôльше, по двохъ тыжднихъ вôнъ пôзнавъ, що єму не вкучило житье, а противно, єму робило ся страшно, коли подумавъ, о поворотѣ до дому. Всѣ старій приятелѣ повитали єго сердечно, коли вôнъ зайшовъ до давныхъ мѣсць забавы. Вôнъ забавлявъ ся досыть довго въ Клюбѣ и гравъ высоко, тожь не лишалось єму богато часу, щобы писати до жѣнки.

Єго листы що-разъ коротшали, и выходили чимъ разъ рѣдше; а коли Кляра допытувала єго майже що днины, коли приѣде, вôнъ ледви вôдчитувавъ листы, а кидавъ ихъ нетерпеливо на бôкъ. Розумѣє ся, лучало ся, вôнъ пригадувавъ собѣ перший днѣ супружества зъ певнымъ чувствомъ приємности, однакъ надъ симъ чувствомъ запанувало страшне пересвѣдченье, що се все минуло, и що вôнъ не може сподѣвати ся нѣчого иншого, якъ лише монотонного житя зъ нетовариской жѣнкою. Вôнъ пôзнавъ свою страшну похибку. Єму здавало ся, що она буде єдиною любовію єго житя, а теперь вôнъ вôдкрывъ, що она була ино одною зъ єго богато примхъ, и що єму далеко лѣпше сподобало ся товариство панны Блобсъ и єи голосного окруженя. Однакъ красна Американка не выявляла нѣякои заохоты до залицяня. Она не могла тратити часу на женатыхъ мужчинъ. Ѣй треба перше вôддати ся, а потôмъ може она и пôшла бы за примѣромъ французскихъ приятелькъ, котрій, якъ здавало ся, волѣли чужихъ чоловѣкôвъ, якъ своихъ. Єи рôвнодушнôсть вражала єго немило, и вôнъ оказувавъ се доволѣ ясно, однакъ она не дбала про то. Вôнъ мôгъ уходити за мученика, але она була надъ все практичною, и хотяй вôнъ ѣй подобавъ ся, то все таки держала ся зъ далека.

Тыждні минали одинъ по другôмъ, приближало ся и Рôздво, а вôнъ все ще сидѣвъ въ Парижи. Кляра писала до него благаючій листы, щобы вертавъ, а вôнъ посылавъ ѣй ино короткій вôдповѣди, въ котрыхъ писавъ, що интересы ще задержують єго, и ще не знає, коли буде мôгъ вернути.

Чимъ бôльше вôнъ застановлявъ ся надъ своимъ англійскимъ житьемъ, тымъ бôльше дивувавъ ся, що мôгъ єго такъ довго зносити Вôнъ чувствувавъ, що не може повернути до баллядъ и пôдкованыхъ черевикôвъ; такій станъ нерѣшучости огорнувъ єго одного дня, именно, коли одержавъ листъ вôдъ о. Стантона.

Отець Кляры запримѣтивъ, що она упадає на дусѣ, що дуже посумнѣла, а коли побачивъ, що листы зятя приходили що-разъ рѣдше, гадавъ, що часъ и єму написати кôлька слôвъ вôдъ себе. Тожь вôнъ писавъ до Рауля, що сли єго интересы не були дуже важній, вôнъ повиненъ повернути заразъ до Гавтонъ-Даррель. Сусѣды розпытували про рôзній рѣчи, Кляра була нещасливою, и або она мусить злучити ся зъ нимъ, або вôнъ повиненъ вернути до неи.

Сей листъ розлютивъ Рауля. Вôнъ взявъ єго до панѣ де Тельманъ и пытавъ єи, чи она чула коли о такъ импертинентнôмъ письмѣ. Мала Французка смѣяла ся и сказала, що она все передсказувала, що старый буде незноснымъ. Теперь тяжко єму радити. Єму треба було слухати єи рады тогдѣ, коли бувъ часъ; теперь она хиба могла сказати, що єму часъ вертати до школы; вакаціи скôнчили ся и учитель кличе за нимъ. Однакожь така рада єму не сподобала ся, и вôнъ заразъ постановивъ не слухати єи. Вôнъ не крывъ ся зъ тымъ передъ панею де Тельманъ, що єму сердечно навкучила жѣнка. Вôнъ пôзнававъ, що ихъ характеры цѣлковито незгôдній, вôнъ бачивъ, що и надѣи нема, щобы щастье завитало коли въ ихъ спôльному житю. Ба, що бôльше, ихъ серця вôддалили ся вôдъ себе... И вôнъ зрозумѣвъ, що Кляра була одною, єго хвилевою любовію,— фантазією кôлькохъ тыжднѣвъ, до котрои годѣ єму було привязуватись на цѣле житье.

— Суть такій рѣчи, якъ розводы и сепаращи — сказала мадамъ де Тельманъ; — я сама богато о тôмъ не знаю, бо менѣ приходило цѣлкомъ легко любити и мене любили безъ нѣякои перепоны зô стороны права, однакъ въ вашôмъ случаю може се було бы вôдповѣднымъ. По хвили додала: — Я думаю, що ваше супружество було цѣлкомъ законне? Все було въ порядку? Я чула, що треба заховати безчисленній формальности, коли вѣнчають ся люде рôзныхъ народôвъ.

— Не знаю, чи можна въ той спосôбъ выкрутити ся — сказавъ вôнъ, — однакъ въ найлѣпшôмъ случаю мы могли бы одержати сепарацію. О розводѣ не ма що гадати. Несхôдность характерôвъ до сего, здає ся, не выстане. Навѣть коли бы я и поводивъ ся якъ правдивый гайдамаха, Кляра не подала бы нѣколи о розвôдъ.

— То-жь не лишає ся вамъ нѣчого, якъ лишь сепарація, — сказала она. — Порадьте ся свого адвоката, въ якій спосôбъ можна бы се перепровадити.

Рауль послухавъ єи рады и ще сего самого пополудня радивъ ся зъ метръ Бужаронъ, котрому повѣривъ свои надѣѣ и бажаня. Адвокатъ обѣцявъ застановити ся уважно надъ цѣлою справою, щобы мôгъ знати, що дасть ся зробити. Єму здавало ся що знайде спосôбъ уневажнити супружество.

Тогдѣ Рауль пôйшовъ до дому и написавъ листъ до тестя. Вôнъ писавъ, що єму не подобає ся дуже коли родина мѣшає ся до супружества; опінія сусѣдôвъ єму цѣлкомъ рôвнодушна. А що вôнъ здає ся забавить довше за границею, то хоче призначити певну суму на удержанье Кляры на часъ своєи неприсутности, и зложить заразъ до єи розпорядимости 10,000 фунтôвъ въ банку панôвъ Coutts &C°. Вôнъ гадає вôдвѣдати свою матѣрь въ Нісъ, и може зъ вôдтамъ пôѣде до Алжіру. До Кляры вôнъ не писавъ и не вôдписувавъ на єи усильній просьбы о поворотъ.

По кôлькохъ тыжднях о. Стантонъ видячи, що нема вôдповѣди на єго листы, постановивъ пôѣхати до Парижа, однакъ коли тамъ приѣхавъ, не заставъ уже пана де Фронтружь, а єго адресы не мôгъ нѣхто подати.

Старому капелянови не лишило ся нѣчого, ино вернути до Кляры и старати ся потѣшати єи, о скôлько можна. Серце Кляры було зломане, а коли ще дôзнала розчарованя и пересвѣдчила ся, що Рауль єи вже не любить, занедужала горячкою мозковою и лежала кôлька недѣль мѣжь житьемъ и смертію.

(*Конецъ буде.*)

По виходѣ нового тому Исторіи літературы проф. д-ра Омеляна Огоновского.

——

Власне появила ся зъ друку нова „часть“ Исторіи літературы рускои проф. д-ра Омеляна Огоновского. Єсть се „2-ій вôддѣлъ, части III-ои“, якъ читаємо на смирнôмъ заголовку, але сей 2-ій вôддѣлъ III-ои части обôймає 636 сторôнъ, т. є. 40 аркушéвъ друку, єсть отже спорымъ томомъ, а зъ огляду на попереднѝ части вже томомъ пятымъ. На нову літературу припадають зъ того чотири томы, на стару одинъ, самый першій; крôмъ того друкує ся власне теперь въ „Зорѣ“ дальша часть [література наукова], а также й література устна буде оброблена въ особнôй части.

Пôсля загального суду критики, навѣть пристрастно-неприхильнои, єсть праця д-ра Ом. Огоновского пéршимъ всестороннымъ, систематичнымъ оглядомъ исторіи нашои літературы, богатымъ въ цѣннѝ, старанно зôбранѝ, критично провѣренѝ подробицѣ, такъ що она значно улекшить не тôлько оглядъ цѣлого, але й подрôбне оброблюванье поодинокихъ частей, не згадуючи вже єи великого значѣня яко пôдручника для учителéвъ. Тожь смѣло можемо уважати єи не лишь прекраснымъ свѣдоцтвомъ професорскои дѣяльности д-ра О. Огоновского, але й нашимъ спôльнымъ народнымъ успѣхомъ, успѣхомъ руско-украиньскои науки.

Въ згаданôй повысше новôй части обговорює авторъ літературну дѣяльнôсть и творы слѣдуючихъ писателéвъ повѣстей: 1) Панаса Мирного [псевдонімъ Украинця], 2) Федора Заревича, 3) Володимира Барвѣньского, 4) Анатоля Вахнянина, 5) Ивана Франка, 6) Ольги Косачевои [Олены Пчôлки], 7) Льва Василовича [Сапогôвского], 8) Василя Чайченка [псевдонімъ Украинця] и 9) Наталѣ Кобриньскои, а крôмъ того коротко ще кôлькохъ менше важныхъ писателéвъ.

Кождый зрозумѣє, що на сотки книжокъ и тысячѣ подробиць, щó на нихъ мусить звернути свою увагу авторъ такого твору, мусить лучитись и одинъ-другій недоглядъ, переоченье якогось нового выданя або якась неточнôсть,— особливо середъ тыхъ вôдносинъ, середъ якихъ розвиваєсь наша наука въ Галичинѣ. Силъ робучихъ мало, порозумѣня, орґанізаціи ледви початки, а ще й зъ иншихъ причинъ контроля новыхъ видавництвъ утруднена. Працѣ коло рускои бібліотеки „Народного Дому“ поступають поволи, не говорячи вже про систематичне комплєтованье єи що-разъ новыми выданями; польскѝ бібліотеки дивлять ся цѣлкомъ природно передовсѣмъ на се, щó имъ потрѣбне. Зъ старыми выданями ще гôрше: зъ Россіи ихъ спровадити звычайно годѣ; въ Австріи ихъ нема, а єсли є, то розкиненѝ. Одну книжку треба спроваджувати зъ Вѣдня, другу зъ Праги [н. пр. „Запорожска Старина“ Срезневского], третю хиба зъ Пешту, и т. д. Бували вправдѣ щирѝ заходы деякихъ вызначныхъ Украинцéвъ, щобы сякъ-такъ поповнити деякѝ нашѝ бібліотеки, н. пр. академічныхъ товариствъ, але пробы сѝ не мали бажаного успѣху. Разъ для того, що такѝ заходы Украинцéвъ и поодинокихъ Галичанъ були бôльше принагôднѝ несистематичнѝ, залежали вôдъ случайныхъ обставинъ. Яка доля постигла голосну бібліотеку „Сѣчи“, се знаємо изъ звѣстнои и читателямъ „Дѣла“ статьѣ „Народа“; про „Академичне Братство“ нема вôдъ довшого часу взагалѣ нѣякои вѣсти, то само про бібліотеку „Академического Кружка“, — а „Ватра“ недавно завязала ся. Впрочôмъ многѝ изъ посыланыхъ до Львова книжокъ лишили ся въ рукахъ приватныхъ, то користь зъ нихъ була мінімальна, коли не нѣяка.

Тожь тымъ бôльше дивуватись треба, якъ богато д-ръ Ом. Огоновскій зôбравъ цѣнного матеріялу и якъ гарно нимъ оволодѣвъ. Розумѣєсь также, що можна бы тôлько щиро подякувати кождому, хто въ справжнôмъ интересѣ науки подасть чи що-небудь нового, чи яке спростованье, чи выскаже свôй ознôбный вôдмѣнный поглядъ. Тымчасомъ „ни чуть не бывало“, не бачимо такого обєктивного, справдѣ наукового вôдношеня до совѣстныхъ и цѣнныхъ праць проф. Огоновского навѣть зô стороны такихъ знаньемъ, наукою и будь-що будь характеромъ и патріотизмомъ вызначныхъ людей, якъ проф. М. Драгоманôвъ, а причина сего — звычайнѣсѣнька партійнôсть!

Противно! Якъ кождый успѣхъ народовцéвъ, такъ и Исторія литературы проф. Ом. Огоновского — навѣть споминъ про неи — выкликує прямо судороги радикальнѝ трохи не въ кождôмъ числѣ „Народа.“ А властиво устроюєсь противъ проф. Огоновского цѣла, дуже скомбінована кампанія, вôдъ разу зъ трехъ таборôвъ: москвофільско-панславістичного, радикального, и — зъ табору польскихъ перевертнѣвъ. „Критику“ москвофілôвъ и ихъ принагôдныхъ помôчникôвъ зъ Россіи шкода й згадувати! Проф. Соболевскій вказавъ на якусь поминену книжку, а Пыпинъ — почавъ попросту полемізувати самъ зъ собою, зô своими переднѣйшими поглядами, якъ се єму у вôдповѣди выказавъ проф. Огоновскій. П. Драгоманôвъ властивои критики Исторіи літературы й не пробувавъ —така критика вымагала бы довгенькои студіи! — за те кидаєсь вôнъ — часъ до часу — на науковѝ працѣ д-ра Огоновского зъ боку, пристрастно, чѣпляєсь хочь-бы якого небудь „пяного Кирика“, рѣдко чогось важнѣйшого. За те загальный судъ п. Драгоманова и иншихъ „трудовникôвъ“ „Народа“ — дуже рѣшучій, простый и ясный, а се, не бôльше нѣ менше, тôлько — „неуцтво“! Въ чôмъ? для чого? — ото въ послѣднôмъ ч. „Народа“ закидає якійсь зрештою соромливый анонімъ проф. Огоновскому „неуцтво“ длятого, що вôнъ поминувъ якесь нове выданье!... П. анонімъ промовчує при тôмъ, що поминенье сего нового выданя можна бы проф. Огоновскому закинути хиба ажь тогдѣ, коли-бъ оно поминене було въ исторіи літературы устнои... Зате впевняє п. анонімъ смирненько, що вôнъ зовсѣмъ не думає утрудняти становиска д-ра Огоновского яко професора, нѣ!... Се-жь вже прецѣ звычайнѣсѣнька перфідія, и коли-бъ такого допустивсь народовець — ну! — але „Народови“ можна.. Закиды иншихъ „фаховыхъ“ силъ „Народа“ поминаємо; они є тôлько примѣрчиками пристрасти, путаницѣ понять, по-при ігнорацію, и п. Драгоманôвъ хочь мовчить, але певно неразъ самъ за нихъ встыдаєсь [вôнъ же взагалѣ, хочь критикує народовцѣвъ, надзвычайно рѣдко солідаризує ся зъ „поглядами“ нашихъ радикалôвъ, а пôдпирає ихъ — мимо сумныхъ досвѣдôвъ вôдъ 1876-ого року почавши — зъ незнаня нашихъ вôдносинъ].

Крôмъ того появились двѣ „критики“ Исторіи літературы въ львôвскôмъ „Kwartalnik-y historyczn-ômъ“. Перша зъ ряду — прямa, „Русина“ п. Осипа Третяка. „Галичанинъ“ єи, очевидно, не перепечатавъ, бо критика та була ажь надто рѣзкимъ запереченьемъ єго прямосердечного запевнюваня, що .. проф. Огоновскій пише пôсля польскихъ „wskazówek“... П. Третякъ зробивъ проф. Огоновского нѣ бôльше нѣ менше тôлько — гайдамакою, не можучи собѣ нѣякъ инакше выяснити єго провôднои патріотичнои гадки, що не сходить ся анѣ зъ „идеями“ перевертнѣвъ на московске, анѣ — перевертнѣвъ на польске. Рѣчевыхъ закидôвъ п. Третякъ не зробивъ нѣякихъ, и не мôгъ зробити, бо-жь исторія рускои літературы для него поки-що tabula rasa, а знанье творôвъ Мицкевича на се ще не выстає. Друга „критика“, непряма, зайшла до Kwartalnik-a зъ — радикального табору; Kwartalnik помѣстивъ єи на чôльнôмъ мѣсци [1892 р.]. Въ статьѣ п заг. „Charakterystyka literatury ruskiej XVI—XVIII w.“ [бôльше тамъ именъ, заголовкôвъ и рокôвъ, нѣжь якои-небудь „характеристики“] згадує п. Франко на вступѣ досыть подрôбно Исторію літературы проф. Огоновского. П. Франко признає вправдѣ й велику заслугу проф. Огоновского [по що-жь тодѣ сѝ громы въ радикальнôмъ „Народѣ“?], але закидає єму невôдповѣдный „подѣлъ“ исторіи літературы на періоды. Такѝ закиды що-до подѣлу — взагалѣ дуже взглядныѝ; опроче, щобъ ихъ такъ смѣло робити, треба трохи бôльше знати рускои исторіи, а мы доси не чули про якійсь бôльшѝ историчнѝ студіи п. Франка. Знанье етноґрафіи, а навѣть літературы XVI—XVIII. вв., ще не выстає. А вже що-найменше — треба-бъ уважнѣйше читати й наводити се, що наведене у проф. Огоновского [зъ лѣтописи львôвскои, т. I., стор. 201. П. Франко зробивъ зъ гетьмана польского — „демонічного“ козака, та ще й жерела не навѣвъ, бо чей до лѣтописи не дивився. Нехай бы то таке лучилось проф. Огоновскому, тожь-то бы було въ „Народѣ“ !].

Якъ-разъ власне-що выдану часть Исторіи літературы радили-бъ мы прочитати нашимъ радикаламъ. Єсть тамъ обговорена дуже гарно дѣяльнôсть В. Барвѣньского. Бувъ се замѣтный талантъ, що въ літературѣ и політицѣ умѣвъ вôдчути й найти се, щó живе й дѣйстне, умѣвъ стати и другихъ повести на дорогу сеи реальнои дѣяльности, щó єи доси все ще шукають нашѝ радикалы. Те живе и реальне вмѣвъ вôнъ вынайти у выданôй въ Женевѣ дуже замѣтнôй повѣсти Мирного [„Хиба ревуть волы“], и въ самôмъ житю [„Скошеный цвѣтъ“]; а въ політицѣ пôддержавъ такого помôчника, якъ Володимиръ Навроцкій, що ледви слабымъ наслѣдуваньемъ єго статей можна назвати всѣ й найлѣпшѝ економічнѝ розвѣдки нашихъ радикалôвъ. И сей Навроцкій — идеалъ навѣть радикальныхъ „економістôвъ“ — якось мѣстивъ ся въ „Дѣлѣ“, не то не кидавъ каменемъ на народовцѣвъ, але самъ бувъ народовцемъ.

А радикалы тымчасомъ все ще продовжують свою „емпірику“ зъ 1876-ого року, не „вырѣкають ся“ нѣбы й „давного“ — и вôдразу якоись новои, „посереднои“, „галицкои“ дороги шукають. Та ще коли-бъ хочь ся радикальна емпірика обходилась безъ тяжкихъ втратъ, то менше бы о неи. Але-жь прецѣ хочь-бы цѣла, звѣстна й читателямъ „Дѣла“ статья п. Франка про „Сѣчь“ — се-жь одно велике радикальне „pater peccavi“! Сильнѣйша й холоднѣйша молодѣжь умѣла и въ „Сѣчи“, мимо всеи радикальнои емпірики, вдержатись, добула собѣ науку й становиска, и єсть нинѣ цѣннымъ добуткомъ нашои, такъ радикально неразъ гудженои суспôльности. Она зумѣє се й надальше, по розвязаню „Сѣчи“, безъ радикальныхъ наукъ — та ще по нечасѣ.. А слабшѝ, горячѣйшѝ? тѝ що були наче олицетвореньемъ „практичного“ радикалізму?! Першій „Народ“ кинувъ теперь за ними каменюкою! Звѣстно, сего радикального, у великôй части навѣть пересадженого осуду „Сѣчи“ не треба перецѣнювати: правду сказати — се такъ собѣ одинъ изъ звычайныхъ радикальныхъ фаєрверкôвъ, безъ дальшои мысли й системы. На жаль, дивно-„колѣнкувата“ льоґіка нашихъ радикалôвъ не подає надѣѣ, щобъ они зрозумѣли позитивно хочь сю науку, що єи собѣ самѝ такъ рѣзко дали. Они вмѣють тôлько перечити й судити, особливо „братôвъ“-народовцѣвъ [и „неуки“ й „браты“ найшлись для народовцѣвъ въ послѣднôмъ ч. „Народа“ нарáзъ], а се не богато, що роблять позитивно, якось дивно сходить ся зъ роботою народовцѣвъ...

Въ сѣй-же части Исторіи літературы обговорена й літературна дѣяльнôсть головы нашихъ радикалôвъ, п. Франка, обговорена всесторонно [стор. 915—1072], безъ пристрасти и — чемно! Тымъ дивнѣйше вражають грубости зъ радикальнои „криницѣ“ „Народа“ супротивъ проф. Огоновского, тымъ дивнѣйше, що „неуцтво“ показуєсь якъ-разъ — не по сторонѣ „братôвъ“-народовцѣвъ та проф. Огоновского.

И. К.

Маніфестація роботникôвъ за загальнымъ правомъ голосованя.

Минувшои недѣлѣ вôдбулись у Вѣдни збôры роботничій для маніфестаціи за загальнымъ правомъ голосованя а противъ утвореня палатъ роботничихъ. Тѝ збôры замѣтнѝ тымъ, що вôдбулись на вôльнôмъ мѣсци, пôдъ голымъ небомъ, то-жь и участь роботникôвъ могла бути бôльша анѣжь при попередныхъ маніфестаціяхъ, котрѝ хочь и на обширнôмъ мѣсци, якъ н. пр. подвôрье ратушеве, мусѣли до нев нои мѣры обмежитись що-до числа участникôвъ.

Недѣльнѝ збôры вôдбулись въ Пратерѣ на лузѣ сторожи огневои (Feuerwerkswiese). Скликали ихъ два соціялъ-демократы Неволе и Шраммель. Роботники мужчины и женщины зачали сходитись вôдъ 8-ои год. рано вôддѣлами пôсля дѣльниць або товариствъ; на передѣ кождого вôддѣлу несено хоругвь зъ вôдповôдною написею або числомъ вôддѣлу. Порядку и ладу зборôвъ наглядали численнѝ (1.500) наставникôвъ, що мали за вôдзнаку червонѝ кокарды и перевязки на раменяхъ. На трибунѣ застромлено двѣ червонѝ хоругвы; на однôй була напись: Zum Zahlrecht das Wahlrecht (се єсть окликъ вѣденьскои соціялъ-демократіи за загальнымъ правомъ голосованя), и ohne Recht keine Pflichten, а на другôй: Allgemeines gleiches directes Wahlrecht — Pressfreiheit und Volkswehr! Поліціи не було на зборахъ, лишь чотири урядники поліційнѝ стеноґрафували выголошенѝ промовы. Роботникôвъ записалось на тѝ збôры до 15.000 людей.

Першій промовлявъ Шраммель, яко референтъ справы: „право выборче роботникôвъ“. Мы скликали нинѣшнѝ збôры — говоривъ Шраммель — щобы пôднести протестъ противъ позбавленя правъ австрійского люду. Зъ-разу побоювано ся святкованя 1 мая, але вôдтакъ хвалено роботникôвъ, що демонстрація вôдбувалась спокôйно; и такъ иде зъ року на рôкъ а не выповнюєсь бажань роботничихъ, голошеныхъ при нагодѣ сеи демонстраціи. Пустыми обѣцянками и малозначными уступками думають спекати ся насъ. И хочь деякѝ люде дѣйстно встоювались за правомъ голосованя, то лишь за-для того, щобы не чути нашихъ домагань. Мы-жь знаємо, що нѣчого намъ не надѣятись вôдъ пануючихъ клясъ, мы мусимо выбороти собѣ право выборче. Устроюванѝ нами збôры роботничій — се екзецирка пролетаріяту, а заразомъ и указка, що може статись и стане ся, єсли не выповнить ся нашихъ домагань. Людъ проливъ въ 1848 р. свою кровь за свободу, рôвнôсть и братерство, а пануючій клясы не дали намъ тыхъ правъ. Они хоронять ся по-за каноны и баґнеты та дають намъ окрушинки. Замѣсть права выборчого дають палаты роботничій. Мы зрѣкаємо ся радо тыхъ палатъ, бо мы хочемо повного права выборчого. Для такъ малои цѣли не варта було бы такъ бороти ся, щобы сотки роботникôвъ нидѣли по вязницяхъ. Доки не осягнемо повныхъ правъ політичныхъ, можуть нашѝ тираны зъ нами робити все, що хотять. Не маємо свободы зборôвъ, свободы прасы, права выборчого, але мы се выборемо. На закидъ, мовь бы мы були ще незрѣлѝ політично, вôдповѣдаємо, що годѣ говорити про політичну зрѣлôсть тыхъ людей, котрѝ хотять цофнути въ задъ колесо часу. Теперѣшный ладъ суспôльный мусить повалитись, бо зъ него выходить лихо для людскости. Єсли бы послы парляментарнѝ не мали смѣлости переперти нашихъ домагань, тогдѣ мы покажемо фабрикантамъ, що маємо вôдвагу выбороти нашѝ права. Говорять, що якъ довго истнують споры мѣжь народностями, доти не можна дати загального права голосованя. Мы смѣємось зъ народностей, мы не вѣримо молодо-Чехамъ, а такожь не числимо на деякихъ послôвъ зъ христіяньско-соціяльного табору. Проводирь лѣвицѣ говоривъ передъ кôлькома днями, що згодить ся на палаты роботничій. Се для робучого люду достаточне для оцѣнки цѣлои справы. Длятого мусимо власными силами боротись за права. Замкнуть насъ тысячь, то стане натомѣсть десять тысячь до борбы. Въ нашихъ рядахъ не смѣє хибувати женщины, она мусить насъ пôдпомагати, заохочувати въ борбѣ противъ гнобителéвъ. Въ краю и державѣ мусимо боротись, доки побѣдимо, боротись всѣми средствами, якими розпоряджаємо. [Промову Шраммля перерывано оплесками при кождôмъ острѣйшôмъ уступѣ мовы].

Слѣдуючій бесѣдникъ Райманъ, яко референтъ справы „палатъ роботничихъ“, звернувъ ся найперше противъ замѣтôвъ, мовь бы право выборче въ рукахъ галицкихъ анальфабетôвъ було небезпечностію. Се справдѣ велика смѣливôсть теперѣшныхъ клясъ пануючихъ жадати до выконуваня права выборчого якогось цензусу образованя. Борба народностей служить лишь на се, щобы заслонити дѣйстнѝ політичнѝ вôдносины, — се обманьство люду. Зъ промовы Пленера выходило, що вôнъ хотѣвъ бы торгуватись зъ собою — справдѣ тѝ паны разъ-въ-разъ „торгують“ и перешахровують права люду. Але мы змусимо тыхъ „драбôвъ“ зелѣзными рôзками, щобы дали намъ се, чого бажаємо. Коли давнѣйше говорено про баґнеты и каноны, тогдѣ понѣсъ ся важкій окликъ: Тажь вояки, то мы! Коли вояки получать ся зъ робучимъ людомъ, тогдѣ пропала теперѣшна верховодяча кляса помимо свого гроша, тогдѣ бôльшôсть народу не дасть ся уводити фразами, тогдѣ теперѣшный ладъ пôйде до чорта. Розумѣє ся, що робучій людъ нинѣ, коли его идеѣ ще не всюды принялись, не може запускатись въ борбу по улицяхъ. Але економічну борбу противъ державы можемо пôдняти, гадка може бути переведена, щобы мы одного дня застановили роботу. Alle Räder stehen still, wenn ein starker Arm es will — се дуже небезпечне оружѣ. Вѣрте, що тогдѣ настане часъ, коли мы приневолимо верховодячій клясы зелѣзными рôзками зробити щось для насъ. Тожь маємо средства досягнути чогось и безъ борбы по улицяхъ. Застановленьемъ роботы можна дôйти до того. Австрійскій людъ умѣє голодувати за свои права, тожь и стане на мѣсци бою, коли покличемо єго. Вкôнци ставить Райманъ резолюцію, що устроєнье палатъ роботничихъ не уважаєсь нѣякою вынагородою за загальне безпосереднє право выборче, котрого и дальше треба добиватись. Закôнчивъ свôй рефератъ такъ: У вересни збере ся рада державна, розумѣєсь зновъ для перемолоченя буджету, а вôдтакъ гр. Таффе розпустить послôвъ домôвъ. Мы постараємось, щобы нашѝ домаганя прийшли на порядокъ дневный. Але єсли бы того не зробили, тогдѣ людъ покаже, що ставъ ся независимымъ, тогдѣ понесесь до васъ покликъ робити се, що не може бути змѣнене. Вы станете на мѣсци и послужите. Най жиє роботничій рухъ!

Слѣдуючого бесѣдника, Чеха Крейчого витано окликами Na zdar. Крайчи говоривъ по чески за загальнымъ правомъ голосованя и рôвножь вказавъ на застановленье роботы яко послѣдне средство до выбореня правъ.

Лѣкарь д-ръ Вільг. Ельбоґенъ передавъ привѣтъ ціріхского конґресу для австрійскои соціяльнои демократіи. Вôдтакъ говоривъ: Намъ не йде о мандаты, якѝ можемо добути черезъ загальне право голосованя, лише о борбу, щобы показати, що мы сильнѣйшѝ. Австрійскѝ роботники не стоять самѝ окремо зô своими домаганями о загальне право голосованя, лишь находять пôдпору у иншихъ народôвъ; се показало ся на конґресѣ Тожь єсли говорить ся про застановленье роботы, то можна бути певнымъ, що весь пролетаріятъ цѣлого свѣта пôдпоможе въ тôй справѣ. Паны, що не хотять датись настрашити, думають, що можуть высмѣяти нашу гадку о загальнôмъ стрейку, але мабуть зачнуть теперь призадумуватись, коли почують, що стрейкъ вже и фінансово запевненый. Они не повиннѝ допустити до загального стрейку и иншихъ рѣчей, бо неконче на тôмъ стане. Мы роботники не потребуємо нѣчого боятись и можемо безжурно дальше боротись.

На тôмъ мали закôнчитись збôры, але зôбранѝ домагались ще, щобы редакторъ Шумаєръ, авторъ оклику: Zum Zahlrecht das Wahlrecht, промовлявъ. Шумаєръ завзывавъ, щобы роботники продовжали свою роботу мовь кертицѣ за правомъ выборчимъ по фабрикахъ, бо може бути потреба выступити зъ фабрикъ до борбы за правомъ выборчимъ. Вкôнци поглумивъ Шумаєръ зъ поліціи, котра стояла недалеко мѣсця зборôвъ: Тутъ демонструє людъ Вѣдня, тамъ демонструє поліція и вôдбуває збôры пôдъ отвертымъ небомъ, може для нашои охороны. А вы будьте готовѝ, коли пôднесесь окликъ: намъ вже досыть, а ну простягнѣть кулаки.

Бо промовѣ Аделяйды Дворжаковои розбѣгли ся участники, спѣваючи „нѣсню працѣ“, котрои рефренъ теперь звучить: „Das Wahlrecht hoch!“ Деякѝ вôддѣлы роботникôвъ перейшли передъ будынокъ парляменту и обôйшли єго кôлька разôвъ спѣваючи. Поліція поступала слѣдкомъ за роботниками, але не прийшло до нѣякого конфлікту.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Обжалованье противъ міністерства Авакумовича не дало скупштинѣ нагоды до дальшихъ дебатъ. Скупштина вдоволила ся одинацятьома точками обжалованя слѣдчои комісіи и безъ дебаты приймила ихъ 103 голосами противъ 8. Послѣдныхъ 8 голосôвъ належать до напреднякôвъ, именемъ котрыхъ заявивъ Гаращанинъ, що они здержують ся вôдъ голосованя. А що на засѣданю було всего 111 послôвъ присутныхъ, то недоставало до загального числа 23 послôвъ. Того самого дня вôдбула скупштина пополудневе засѣданье и выльосувала членôвъ и заступникôвъ трибуналу. Нарады въ скупштинѣ уже покôнчились, а сегодня, мовь то въ роковины покликаня реґентіею ліберального кабінету Авакумовича, довершить торжественне замкненье сесіи. При замкненю выголосить король престольну бесѣду, въ котрôй похвалить роботу скупштины. — Ще сего мѣсяця и то мабуть дня 28 выбере ся король въ подорожь по краю, котра потреває до 21 вересня. Короля будуть супроводити всѣ міністры ажь до Обреноваць, почôмъ въ королéвскôй дружинѣ остане президентъ кабінету д-ръ Докичь, міністеръ внутрѣшныхъ дѣлъ Милосавлевичь и міністеръ судôвництва Максимовичь.

НОВИНКИ.

— **Львôвскій рускій ремѣсники** внесли до Ординаріята митрополичого просьбу, щобы Ординаріятъ постаравъ ся о то, абы ученики ремѣсничій, учащаючій на доповняючу науку вечѣрну, побирали науку реліґіи въ рускôй мовѣ и вôдъ рускихъ катихитôвъ. У Львовѣ истнує такихъ шкôлъ чотири и до сего часу не допускано рускихъ катихитôвъ до тыхъ шкôлъ. Въ наслѣдокъ того бôльша часть ученикôвъ ремѣсничихъ рускои народности польщено и перетягано єи на латиньскій обрядъ. Намъ оповѣдано въ тôмъ взглядѣ факты: Одинъ директоръ львôвскои народнои школы, пôдъ котрого управою вôдбувала ся доповняюча наука для ремѣсничихъ ученикôвъ, зарядивъ бувъ зъ причины, що не було польского катихита, абы тымчасомъ рускій катихитъ удѣлювавъ науки реліґіи тымъ ученикамъ, — и дôставъ за те „поса“ та й мусѣвъ зарядженье свое вôдкликати. Въ наслѣдокъ того ученики не побирали довшій часъ науки реліґіи. Другій фактъ оповѣдано намъ такій: „Насъ було, — каже одинъ ремѣсникъ, мешкаючій теперь на провінціи, — въ однôмъ варстатѣ у Львовѣ рôвночасно 5 ученикôвъ Русинôвъ. Чотирохъ зъ нихъ въ наслѣдокъ того, що не було кому учити ихъ по руски, перетягнено на латиньске и они нинѣ Поляками, — одинъ я

зоставъ ся Русиномъ.“ — Намъ говорено, що львовскій катихиты рускій навѣть заплаты за удѣлованье науки въ тыхъ доповняючихъ школахъ не жадали, а мимо того ихъ до школы не допускають. Що-жь то дѣе ся тамъ, де рускій священикъ недбало вôдносить ся до школы?

— **Вже и бучацкій монастирь Василіянъ** забрали Єзуиты въ свою реформу. Въ тôй справѣ одернули мы нинѣ зъ Бучача таке письмо: Дня 19 н. ст. серпня пріѣхавъ до Бучача зô Львова Єзуитъ Гадовскій въ товариствѣ протоигумена о. Клима Сарницкого и забрали бучацкій монастирь. Дотеперѣшного игумена о. Єрона Островерху усунули, а зарядъ монастиря вôддали дня 21 серпня зреформованому о. Висаріонови Куликови зъ Кристинополя. Бувшихъ тутъ старыхъ оо. Василіянъ розгнано: о. Островерху выслано на игумена до Пôдгорець, о. Осмѣловского на сповѣдника до Гошева, о. катихитови В. Лотоцкому маючому пенсію за катихитуру въ народнôй школѣ казано выбрати ся зъ монастиря [абы не перешкаджавъ реформованымъ] и замешкати въ приватнôмъ домѣ, вкôнци выслуженому директорови гімназіи Иринею Яворскому казано выѣхати, а въ нагороду за 31-лѣтну безперерывну службу учительску не назначено ему на-разѣ нѣякого мешкання! Der Mohr kann gehen . . .“

— **У воспиталищи женьскôмъ при монастирѣ инокинь Василіянокъ въ Яворовѣ** зачинають ся зъѣздъ и вписы воспитанець вôдъ 1-ого вересня до 15-ого, котрого то дня зачинає ся правильно наука. О силы учительскій постаравъ ся зарядъ заведеня, такъ само и о всякій выгоды и шкôльнй приборы. Мѣсячна плата 16 зр., а если котра учить ся музики, то 20 зр. Сподѣваємо ся, що се єдине воспиталище того рода не буде залишене, але якъ усе въ тыхъ лѣтахъ тѣшити ся буде бôльшимъ числомъ воспитанець. — *Зъ Яворôвского монастиря.*

— **Выдѣлы повѣтовй** въ повѣтахъ, де мають вôдбувати ся сего року великй маневры, внесли за примѣромъ перемыского выдѣлу повѣтового телеґрафічнй просьбы до міністерства вôйны о вôдкликанье маневрôвъ. Если бы міністерство не могло згодити ся на вôдкликанье маневрôвъ, то згаданй репрезентаціи повѣтовй просять, щобы пôдчасъ маневрôвъ не стрѣляно зъ канонôвъ острыми набоями, бо тогдѣ не вôльно людямъ выходити на поля, а се спôзнило бы ще бôльше вже й такъ припôзненй роботы коло збôрки збôжа. — Выдѣлъ краєвый пôдперъ такожь въ дорозѣ телеґрафічнôй сю просьбу. — Въ тôй самôй справѣ выславъ выдѣлъ повѣтовый въ Городку таку телеґраму до выдѣлу крєвого: „Плоды зъ пôль не збôранй, комунікаціи въ наслѣдокъ слоты майже неможливй, поля розкислй, просимо старатись о вôдкликанье або бодай вôдложенье вправъ 6 полкôвъ кавалєріи и 2 батерій артилєріи, щобы населенье могло зô брати скупй плоды.“

— **Якй мы бѣдній!** Зъ-пôдъ Снятина пишуть намъ: Буде тому зо три тыжднѣ якъ зайшовъ я до снятиньскои рады повѣтовои, маючи тамъ орудку. А що тогды много балакано про сôль тожь збрала мене цѣкавôсть заглянути: хто компетуе о гуртовый складъ соли. Та волѣвъ я тамъ и не дивитись, бо ажь за серце стиснуло чоловѣка, по бачивши поданя чи просьбы до выдѣлу краєвого на руки рады повѣтовои въ Снятинѣ внесенй. Всѣ просьбы зъ выимкою просьбы „Народнои Торговлѣ“ були писанй по польски! Всѣ свѣдоцтва моральности, выставленй радами громадскими для петентôвъ були польскй, а о. Федоровичь парохъ въ Завалю ствердивъ навѣть вôдъ уряду парохіяльного таке свѣдоцтво по польски и пôдписавъ ся „gr. kat. proboszcz“ и прибивъ печатку латиньску. — Урядъ парохіяльный рускій въ Заболото вѣ уживае печатки такои: „Parochia gr. cath. Zablotowiensis“. Такъ само латиньскои печатки уживае урядъ парохіяльный въ Залучи. Польскихъ печатокъ уживають уряды громадскй: Тулова, Ганькôвцѣ, Стецева, Залуче. Се просто скандалъ! *В. С. Н.*

— **Холера** Ґазета урядова подае такй дальшй вѣсти про холеру: Дня 21 н. ст. серпня занедужало на холеру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Татаровѣ ad Микуличинъ 3 особы, въ Делятинѣ 4 особы, въ Добротовѣ 3 особы, въ Дорѣ 1 особа; въ повѣтѣ коломыйскôмъ: въ мѣстѣ Коломыи анѣ такожь въ нѣякôй зъ громадъ, въ котрыхъ доси выступала холера, не лучивъ ся въ згаданôмъ дни нѣ одинъ новый случай занедужаня, мѣжь тымъ занеду жала одна особа середъ пôдозрѣныхъ познакъ въ Оскресинцяхъ; въ повѣтѣ снятиньскôмъ: въ Тулуковѣ не було вôдъ дня 17 н ст. серпня нѣякого нового случаю занедужаня, а двѣ особы недужй мають ся значно лѣпше; дня 19 н. ст. серпня умеръ по короткôй недузѣ въ Демичу, одинъ селянинъ у котрого сконстатовано бактеріольоґічно холеру; въ Чернятинѣ, въ повѣтѣ городеньскôмъ и въ Касинѣ великôй, въ повѣтѣ лиманôвскôмъ лучили ся пôдозрѣнй случаѣ занедужаня и смерти (по одномъ въ кождôй мѣсцевости), але рослѣды ще ведуть ся. Загаломъ занедужало въ Галичинѣ 21 н. ст. серпня 15 особъ на холеру, а померло въ Микуличинѣ 1 особа, въ Делятинѣ 2 особы, въ Добротовѣ 3. въ Коломыи 1, въ Демичу, Чернятинѣ и Касинѣ по одномъ; разомъ померло 10 особъ. — Въ Коломыи заведено вôдъ дня 20 н. ст. серпня примусову десинфекцію кождого подорожного, що хоче всѣдати до ваґону. Касіерови не вôльно продавати білєту нѣкому, хто не выкаже ся свѣдоцтвомъ лѣкарскимъ зъ переведеной зъ нимъ десинфекціи. Десинфекцію наказало староство. Робôтники зъ Делятина утѣкають громадами. Що день переѣздить черезъ Коломыю по 40 до 60 робôтникôвъ Завдяки енерґіи магістрату можна надѣятись, що головна небезпечнôсть для Коломыи минула и що удасть ся пошесть злькалізувати. — Въ Заболотовѣ, о 2½ милѣ вôдъ Коломыѣ мали лучитись дня 20 н. ст. серпня три случаѣ занедужаня на холеру. Заболотôвъ лежить надъ Прутомъ. На сегорôчнôмъ вôдпустѣ лат. Усп. Пр. Богородицѣ въ Коломыи було ледве кôлькасотъ людей, бо жандармы завертали людей зъ дороги. Вправы обороны краєвои вôдбувають ся дальше мимо спеки и небезпечности холеры. Жиды утѣкаючи передъ холерою розъѣзджають ся цѣлима ватагами по околици зъ дѣтьми и брудными лахами. — Зъ Косова пишуть, що надѣють ся й тамъ холеры, а то зъ причины громадного наплыву жидôвъ. Зъ Надвôрны, Делятина, Микуличина, Заболотова и Снятина утѣкають цѣлй хмары жидовы въ горы. Нѣякй кордоны на се не поможуть бо жиды перекрадають ся ночами. — Про холеру на Угорщинѣ приносить Neue fr. Presse такй интересній вѣсти: Появленье холеры въ галицкихъ повѣтахъ Надвôрна, Бжеско и Снятинъ можна було собѣ лише въ той способъ пояснити, що пошесть занесено зъ сусѣдного мармарашского комітату, а то зъ околиць де будують зелѣзницю зъ Сиготу долиною Чорной Тисы черезъ Карпаты до Станиславова. Однако про станъ холеры на угôрскôмъ боцѣ не знавъ доси нѣхто нѣчого певного и лише зъ силы пошести въ Галичинѣ можна було судити, що хорєра на Угорщинѣ мусить на добре ширитись. Навѣть круги войсковй и начальна команда маневрôвъ не могли нѣчого дôзнати ся про холеру въ долинѣ Тисы, хочь се було дуже важне зъ огляду на пытанье, чи маневры, якй мають вôдбути ся на Угорщинѣ въ присутности двохъ цѣсарѣвъ и чужихъ князѣвъ мають бути вôдкликанй чи нѣ. Щобы сю справу розъяснити выславъ вѣденьскій кореспондентъ лондоньскои ґазеты „Делі Нюсъ“ передъ кôлькома днями вѣденьского лѣкаря д-ра Игн. Кона до мармарошского Сиготу, щобы тамъ лично пересвѣдчивъ ся, якъ сильно выступае пошесть вздовжь угорскои лініи зелѣзничои Сиготъ-Станиславôвъ. Д-ръ Конъ прибувши на мѣсце сконстатувавъ, що дѣйстно долина Тисы есть теперь огнищемъ холеры, звôдки она занесла ся до Галичины и до иншихъ комітатôвъ угорскихъ. Доси — якъ доносить д-ръ Конъ — занедужало вôдъ 1 серпня при шляху зелѣзничômъ Бочко-Керешмезе (70 кільометрôвъ довгômъ) 205 особъ денно, зъ котрыхъ 90 умерло. Помершй то Русины, Румуны и россійскй жиды Вôдъ кôлькохъ днѣвъ выносить число занедужань пересѣчно 33 особъ, зъ чого умирае по 20 особъ Д-ръ Конъ займивъ ся недужими и лѣчить ихъ та здавъ справозданье зъ ходу пошести наджупанови комітату, але сей панъ, такъ якъ и доси, анѣ думае о зарядженю якихсь средствъ охоронныхъ. Не досыть того. Зъ Керешмезе (Ясеня) выславъ бувъ одинъ галицкій лѣкарь до галицкого намѣстництва телеґраму, въ котрôй доносивъ про станъ холеры въ Мармароши. Сю телеґраму сконфіскувавъ угорскій урядъ телеґрафічный. Гарнй порядки!

— **Буре** зъ громами а декуды й градами навѣстили зъ 17 на 18 н. ст. серпня майже цѣлу Галичину якъ видко зъ дописей, помѣщеныхъ въ рôзныхъ часописяхъ. Въ доповненю поданыхъ нами оногды вѣстей про сю катастрофу подаємо ще й отсй: Въ Поморянщинѣ наробила згадана буря дуже великои шкоды, особливо страшно спустошене передмѣстье Поморянъ Нестюки, де буря поперевертала недавно поставленй будынки, выломила и знищила садовину, зъ котрои мало що лишилось, а снопы порозкидала такъ, що тяжко ихъ було позбирати. — Въ Долинщинѣ лютила ся страшна буря въ ночи зъ 17 на 18 серпня. Въ селѣ Тростянци ударивъ грôмъ въ хату бувшого вôйта Гната Гошовского, запаливъ єи и знищивъ цѣлковито. Рôвночасно ударивъ грôмъ въ другôмъ кôнци села въ дôмъ Стефана Смоляка и спаливъ въ тôмъ самôмъ часѣ копицю сѣна на поли. Гошовскій выратувавъ ся, утѣкши вôкномъ разомъ зъ родиною, а Смоляка зъ жѣнкою убивъ грôмъ въ снѣ. Лише дочка Смоляка, що спала зъ матерію на тôй самôй постели лишила ся жива. Дôмъ Смоляка выратувано, Гошовского згорѣвъ, а то длятого, що самъ Гошовскій не даввъ людямъ гасити, уткнувъ въ землю на 4 углахъ хаты 4 тычки и рôвнодушно приглядавъ ся пожарови. Шкода не була обезпечена. — Въ Маґеровѣ упавъ дня 17 н. ст. серпня градъ невиданои величины и знищивъ до нащадку збôже въ однôй части Маґерова и въ селѣ Бѣлôй. Громы били одинъ по другôмъ, такъ що здавалось все пôйде зъ дымомъ, однако обôйшло ся, на щастье, на тôмъ, що згорѣло 11 полукôпкôвъ въ рôзныхъ мѣсцяхъ. Буря наробила великои шкоды въ садахъ и лѣсахъ, де богато дерева выломила зъ коренемъ. Въ Щирци завалила буря двѣ стодолы и рознесла стрѣхи свѣтами а зъ полукôпкôвъ не лишило ся такожь нѣчого, бо буря позаносила збôже не знати куды. Въ Парипсахъ коло Щирця упала брила леду, що лежала три днѣ, а була величины однолѣтнои дитины; наоколо тои брилы запала ся земля на 8 цалѣвъ въ промѣрѣ 5 лôктѣвъ. Вирочômъ пôдчасъ сеи катастрофы доходили поодинокй брылы леду незвычайнои величины. Мѣсцями мали они 5 центім. довжины, иншй брылы мали видъ звѣзды, а на всѣхъ були шпильки; одни були въ серединѣ порожни, иншй мали по розкушеню солоный смакъ. Мимо такои бѣды не выходять екзекуторы зъ села. — Околицю Немирова навѣстила дня 17 н. ст. серпня воздушна труба и наробила величезнои шкоды особливо въ высше наведенômъ селѣ Щирци. Бôльша часть збôжа щезла зъ полукôпкôвъ, будынки порозвалюванй, дерева повыриванй въ коренемъ, навѣть церковь и школа ушкодженй. Страты не дадуть ся нѣякъ обчислити. Самъ священикъ маe шкоды на 600 зр.

— **Стрейкъ робôтникôвъ будôвляныхъ у Львовѣ.** Недавно доносили мы, що робôтники будôвляній порѣшили були на своихъ зборахъ розпочати стрейкъ въ вересни. Отже оногды повѣдомили робôтники мулярскй, тесельскй и каменярскй свои корпораціи майстрôвъ, що жадають пôдвысшеня деннои платнѣ для мулярѣвъ и теслѣвъ до 2 зр., а для каменярѣвъ до 2 зр. 50 кр., якъ такожь 10-годинного дня робочого. При всѣхъ будовахъ выповѣли они роботу зъ 14-дневнымъ речинцемъ и, если пôдприемцѣ не увзгляднять ихъ жадань по 3 вересня наступить загальный стрейкъ. Участь въ стрейку возьмуть такожь мулярѣ зъ провінціи, зарабляючй тутки, якъ зъ Лежайска, Радомысля, Канчуги и т. д. Головнымъ приводомъ до стрейку есть слота, що дуже зменшила сего року заробокъ робôтникôвъ.

— **Потрясаюча пригода** лучила ся онгоды о 10-ôй годинѣ рано въ поѣздѣ зелѣзничômъ, що ишовъ зъ Каменброду до Львова. Коли поѣздъ рушивъ зô стації, выйшла зъ купе переходного ваґону на коридоръ три-лѣтна дѣвчина, дочка п. Ебергардта зъ Залозець, сына пок. россійского консуля въ Бродахъ. Дверѣ вôдъ коридору на плятформу не добре були зачиненй и въ наслѣдокъ того выйшла дитина на плятформу и звôдси упала на землю. Кôлька секундъ пôзнѣйше спостерѣгъ п. Ебергардъ, що дитина выпала зъ ваґону и не надумуючись выскочивъ за нею зъ поѣзду. Всѣми присутными въ ваґонѣ заволодѣло страшне занепокоенье. Проф. Маньковскій, ѣдучій въ тôмъ самôмъ передѣлѣ потягнувъ кôлька разôвъ за шнуръ алярмовый и поѣздъ по якômсь часѣ задержавъ ся. Настала хвиля выжиданя. Всѣ зъ бючимъ серцемъ тиснули ся до вôконъ и були певнй, що якъ дочка такъ и отець що найменше тяжко покалѣчили ся. Минуло такъ якои пôвъ годины и при поѣздѣ зъявивъ ся п. Ебергардтъ цѣлкомъ здоровый зъ дитиною, котрôй такожь нѣчого не стало ся. Обое, можна сказати, чудомъ спасли ся. Поѣздъ прибувъ до Львова спôзненый о годину.

— **Розбôйничій нападъ вояків.** Зъ Тернополя доносять до Przegląd y про такій брутальный нападъ, якого допустили ся вояки 6-ои шкадроны 10-го полку драґонôвъ, розквартированои зъ причины полковыхъ вправъ въ Бѣлôй, селѣ положе нômъ пôвъ милѣ вôдъ Тернополя. Вояки розпаношили ся тутъ до тои степени, що выправляли по ночахъ найрôзнороднѣйшй бучѣ, устроювали въ коршмѣ піятики, а вертаючи зъ-вôдтамъ забирали бѣднымъ селянамъ все, що имъ попало въ руки: курята, качки, солому, сѣно и т. ин. О тôй господарцѣ воякôвъ въ Бѣлôй донесено до команды, котра й покарала кôлькохъ пôдофіцирôвъ и рядовыхъ. Тогдѣ порѣшили вояки пômститись на донощику, за котрого уважали мѣсцевого дяка, Илька Палещука. И дѣйстно, въ день передъ выѣздомъ на головнй маневры напало около 20 драґонôвъ на хату дяка та знищили и спустошили все, що въ нѣй було. Другій вôддѣлъ воякôвъ напавъ на складъ сѣна, власность Шперлінґа, ліверанта коней для войска въ Тернополи, а коли надзиратель складу, Войтко, опиравъ ся напастникамъ, звалили єго на землю та страшно побили. Зъ розбитою головою и безъ памяти найдено єго на другій день и привезено до Тернополя, де на розказъ полковника умѣщено тяжко раненого въ шпитали коштомъ полку. Лѣкарѣ кажуть, що бѣдный надзиратель переплатить навѣть житьемъ той веселый военный настрôй драґонôвъ. Власть войскова веде строге слѣдство и треба надѣятись, що нѣ одинъ зъ виновникôвъ не мине заслуженои кары.

— **Вурцбахъ-Танненберґъ** славный лексикоґраф австрійскій померъ недавно у Вѣдни. Танненберґъ зôбравъ въ 60 великихъ томахъ біоґрафію 25.150 людей, котрй вôдъ 1750 року вызначали ся въ якій небудь спосôбъ въ краяхъ коронныхъ Австріи. Вôнъ служивъ офіциромъ въ Краковѣ, одержавъ 1843 року степень доктора на університетѣ львôвскôмъ и бувъ якійсь часъ бібліотекаремъ. Писавъ такожь поезіи пôдъ псевдо німомъ „В. Константъ“ и выдавъ збôрку пословиць польскихъ и рускихъ.

— **Зъ Кутôвъ пишуть намъ:** Минувшого тыжня выбравъ ся одинъ богатый Вôрменинъ зъ Кутôвъ, Криштофъ Якубовичь, на свои полонины въ горы за Путилôвъ [на Буковинѣ], щобы оглянути свою худобу. Въ пятницю продавъ волы за 500 зр. и вôдступивши жидови свого слугу, щобы помôгъ ему спровадити волы зъ гôръ, лишивъ ся самъ черезъ нôчь [зъ пятницѣ на суботу] зъ однымъ найменымъ чоловѣкомъ зъ сусѣдства въ своѣй колибѣ. На другій день [въ суботу] рано найдено єго тамъ убитого. Хто сповнивъ се убійство, поки-що ще не знати. Нема однакъ сумнѣву, що причиною убійства бувъ рабунокъ значнѣйшихъ грошей.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Сновидовѣ померла Броніслава Кобыляньска, властителька бôльшои посѣлости, въ 40-ômъ роцѣ житя. — Въ Карльсбадѣ померъ Ник. Барановскій директоръ урядôвъ помôчныхъ при дирекціи греко-прав. фонду релігійного въ Чернôвцяхъ. — Зъ Косова доносять, що тамошный староста п. Ип. Сабатъ подавъ ся на пенсію, а єго мѣсцэ заступае теперь комісарь п. Чепелевскій.

Надôслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards
85 kr. bis **fl. 3·65** p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11·65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 200 versch. Farben, Dessins etc.), porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Наука, штука и література.

— **Вчерашный выступъ п. Евгенія Гушалевича** въ операхъ Масканього „Cavalleria rusticana“ бувъ справдешнымъ пиромъ для Львовянъ и для приѣзжои публики. Передъ чотирома роками, коли звѣстный зъ концертовыхъ естрадъ спѣвакъ-ділєтантъ выбиравъ ся до Вѣдня, щобы покôнчити правничй студіи, голосъ у него, хочь выявлявъ великій матеріялъ, однакъ бувъ за слабый, щобы нагодитись на театральнй дошки. Та мѣжь тымъ добра школа и совѣстна праця поставили ділєтанта до ряду першихъ спѣвакôвъ-артистôвъ Европы. Звôнкій героичный теноръ, дуже простора скаля, незвычайна сила и свобода, зъ якою добуває тоны повными грудьми, отсе головнй прикметы, що дають ему змогу ставати въ заводы навѣть зъ такими Мержвиньскими. Высокй тоны, рôвно якъ и низькй импонують такою силою, що формально крыють орхестру. При тôмъ знаменита деклямація и легке поведенье на сценѣ зъединують симпатію авдиторіи. Отже такъ вывѣнованый станувъ вчера п. Гушалевичь передъ львôвскою публикою въ ролѣ Туріду. Заразъ перша пѣсня за кулісами выкликала у публики рясній оплески, а коли занавѣса пôднялась и Туріду въ пятôй явѣ складнымъ и смѣливымъ крокомъ нрийшовъ на сцену, цѣла буря оплескôвъ повитала симпатичного артиста. Понесла ся пѣсня „до чарки“ зъ вервою зъ житьемъ, хочь по нашôй думцѣ не завадило-бъ живѣйше темпо. Вершиною, котру досягнувъ вчера п. Гушалевичь, бувъ дуетъ зъ Сантуцою и проща зъ матерею. Въ дуетѣ зъ Сантуцою помѣчувалась така могутнôсть, така сила, що одушевленье публики дôйшло зеніту. Пять чи шѣсть разôвъ мусѣвъ п. Гушалевичь дякувати авдиторіи за ознаки признаня. Не менше ефектовно и импонуючо выйшла проща зъ матерею, помимо вокальныхъ трудностей. Гра и руки молодого артиста дуже свобôднй, хочь подекуды выявлялось за-мало тепла. Але тутъ слѣдный вплывъ нѣмецкои школы. Побôчь п. Гушалевича збирала заслуженй лавры п. Каспровичева въ ролѣ Сантуцы. Дебютъ п. Шиманьского, звѣстного нашôй публицѣ зъ выступôвъ на вандрôвничихъ концертахъ, не дописавъ симъ разомъ. Хоры держались дуже добре. Білєты розпродано майже всѣ, въ амфітеатрѣ засѣло богато Русинôвъ зъ родинами. На выступъ п. Гушалевича прибувъ такожь п. Мишуга. — Завтра т. є. въ четверъ дня 24 выступить п. Гушалевичь въ „Паяцахъ“. Надѣють ся ще бôльшого натовпу гостей, чимъ вчера.

Телеграмы „Дѣла”

Вѣдень 23 серпня. Передъ фабрикою Ваґенмана прийшло до поважныхъ ексцесôвъ робôтничихъ, такъ що поліція мусѣла выступити зъ оружьемъ, при чôмъ ранено кôлька особъ.

Будапештъ 23 серпня. Міністерство узнало двѣ громады въ комітатѣ саболчскôмъ, Кишварда и Домбрадъ, за мѣсцевости зараженй холерою.

Римъ 23 серпня. Міністеръ справъ заграничныхъ Брінъ велѣвъ амбасадорови италійскому въ Парижи заявити французскому правительству, що италійске правительство въ виду засуспендованя мера въ Еґъ-Мортъ и въ надѣи, що французскй суды безсторонно покарають виновныхъ, уважае цѣлу подею за покôнчену.

Парижь 23 серпня. Звѣстный результатъ 520 выборôвъ; выбрано 309 републиканцѣвъ, 14 союзныхъ, 44 консервативныхъ, выборôвъ доповняючихъ вôдбудесь 143. Републиканцѣ зыскали 46 мандатôвъ, а не втратили нѣ одного.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	поспѣшный		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криниці черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криниці и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криниці ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криниці ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	711
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичь				822	

Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криниці Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криниці ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криниці ч. Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криниці ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Бориславa черезъ Стрый		—	721	1026	—
Лавочного (Мунката, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичь				315	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнômъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ (I. Iоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнômъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч. 3. готель Імперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ служби на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдаванй черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білєты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

22 н. ст. серпня 1893

Львôвъ: Пшениця 8·25 до 8·50, жито 6 50 до 7·—, ячмѣнь 5·75 до 6·75, овесъ 6·50 до 7·—, рѣпакъ 13·— до 13 50, горохъ 7·25 до 10·—, вика 5·75 до 6·25, льнянка 11·75 до 12·—, бôбъ 9·— до 10·—, конюшина червона 60·— до 70·—, конюшина бѣла 65·— до 85·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 24·— до 26·—, анижь 33·— до 34·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 120·— до 150·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 15·— до 15·75 зр.

Надôслане.

Средства десінфекційни̂, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручае найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильни̂, пйопы, сібелѣ, менометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всяки̂ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. перенѣсъ я мое **„ЗАВЕДЕНЬЕ ВЫХОВУЮЧЕ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ" зъ Коломыи до Львова** и помѣстивъ его въ каменици Впов. Ольшевского **при улици Пекарскôй пôдъ ч. 6. поверхъ I.** До заведеня приймаю ученикôвъ, що ходять до шкôлъ публичныхъ, якъ такожь приготовлюю приватно до вступныхъ испытôвъ, поправокъ и испытôвъ фаховыхъ. Близшихъ информацій удѣляю пôдъ вказаною адресою-

4765 5—7 **Володиславъ Аксентовичь.**

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котри̂ вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 17—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всяки̂ листы заставни̂, 5% Обліґаціи комунальни̂ банку краевого, $4^1/_2$% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державни̂ и приватни̂, Монеты австрійски̂ и загранични̂ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконуе найсоліднѣйше.** Переказы на бôльши̂ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 43—?

Глядаю учителя домового до 3 хлопцѣвъ; зъ народныхъ шкôлъ а одного зъ I-ои ґімн. клясы. — **Т. Кекишь** гр. кат. парохъ въ Дусановѣ, почта **Янчинъ.** 4809 3—3

КОНЦЕСІОНОВАНЕ АТЕЛІЄ
ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНЕ

Г. РОТТЕРА

поручае вырôбъ штучныхъ зубôвъ и щокъ пôсля найновѣйшои системы американьскои на сплаты мѣсячни̂.

Ул. Вôрменьска ч. 22, рôгъ ул. Гродзицкихъ. 4820 2—4

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

83—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 76—?

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

АНДРѢЯ АНДРЕЙЧИНА

у Львовѣ теперь Ринокъ ч. 28, перенѣсъ ся на

улицю Сикстуску число 29

и при сѣй нагодѣ поручае ся Впов. Публицѣ дальшимъ ласкавымъ взглядамъ. 4736 6—6

Бриндзя гôрска

фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.

БУЛІОНЪ

выробу Казимиры Матчиньскои

по 10 зр, 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.

продае 4767 10—12

Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

ЛЕОПОЛЬДЪ ШІМСЕРЪ

У ЛЬВОВѢ

ФАБРИКА и ЗАВЕДЕНЬЕ РѢЗЬБАРСКЕ

выробôвъ зъ каменя

ґраниту, сиєніту, лябрадору, мармору и т. ин.

зъ власныхъ ломôвъ въ краю и за границею.

Рôкъ заснованя 1812.

ФАБРИКА, АТЕЛІЄ, КОНТОРА И СКЛАДЪ

улиця Пекарска, коло кладовища Лычакôвского

приймае всяки̂ роботы при будовахъ, входячи̂ въ обсягъ штуки каменярскои. 4781 5—6

РОДИЧѢ посылаючи̂ свои дѣвчата до школы въ Тернополи а желаючи̂ ихъ примѣстити въ добрôмъ домѣ, де мали бы правдиву родительску опѣку, зволять ласкаво зголосити ся до о Адама Марковского сотрудника въ Тернополи. 4806 3—5

Конякъ французскій

фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручае торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20. 4669 24—45

Приладъ до обрываня овочѣвъ зъ мѣшочками штука по 75 кр.

поручае 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

УЧЕНИКИ

середныхъ шкôлъ, зъ доброго дому, знайдуть выгôдне помѣщенье и опѣку родительску а на жаданье такожь конверсацію нѣмецку въ домѣ урядника Упрашае ся о безпереволочне зголошенье, щобы урядити ся зъ мешканьемъ. Вѣдомôсть **Здисливъ К. у Львовѣ, Академічна число 8.** 4803 4—1

Учителя домового

для двохъ сынôвъ зъ II и III клясы ґімназ. глядае и упрашае о ласкаве зголошенье до кôнця серпня **о. Децко парохъ въ Луцѣ,** коло Самбора, почта въ мѣсци. 4810 3—3

ПА-

расолѣ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьски̂ и россійски̂. Бѣлье мужеске, выробы трикови̂ бѣлье Єґера, и т. п. поручае найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Братôвъ Лянґнерôвъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

На кождый родъ бѣля дуже тревале

Полотно „Чікосъ" шир. 74 цм., шт. 25 метрôвъ по зр. 4·90 и 6·—
Вебу гôрску „ 83 „ „ 23 „ „ „ 7·— 7·80
Шіфонъ бѣлый „ 83 „ „ 40 „ „ „ 9·30 12·40
Кретонъ бѣлый цѣлкомъ безъ ґумы „Naturell" хорошій и дуже тревалый 82 цм. шир.. штука 40 метрôвъ по зр. 11, 14, 16, 19.
Калікотъ полотно американьске 23 метр. штука зр. 5·20, 6 и 6·80
Domestic безъ шву на 6 простиралъ 15 метрôвъ зр. 7·60 и 9·50
Хустки до носа бѣли̂, чисто льняни̂ велики̂ тузинъ зр 2·40, 3, 4, 5
Рушники бѣли̂ чисто льняни̂ тузинъ зр. 3, 4·20, 4·80, 6.
Стирки бѣли̂ тузинъ зр. 2·40, 3, 4·60
Стирки сѣри̂ тузинъ зр. 1·80, 2·40, 3

поручае

Центральный складъ фабричный

ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА

ВЪ КОЛОМЫИ

Прôбки и цѣнники можна на жаданье одержати даромъ и франко. 4658 7—8

Замовленя зъ провінціи выконуе ся якъ найсовѣстнѣйше.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 11—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣляки̂ роботы выконуе ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дае ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и инши̂ цѣлковито выкôнчени̂ прикрасы церковни̂.** 4641 63—150

Вôдновлюю стари̂ иконы и инши̂ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Въ парохіи Побукъ

потрѣбный сейчасъ испытованый дякъ зъ **добрымъ высокимъ голосомъ,** безженный, котрый кромѣ дякôвства знавсь бы й на господарствѣ. Услôвя користни̂ Зголошуватись лично, або и письменно въ Урядѣ парохіяльнôмъ, почта Сколе 4811 3—3

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ. ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохи ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкави̂ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкави̂ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВИ̂

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

$4^1/_2$% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячи̂ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касови̂** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентовани̂ по $4^1/_2$% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручае

Фарбы олѣйни̂ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучи̂, готови̂ до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатони даромъ. 4676 21—?

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и инши̂ рѣчи. Принимае рѣзьбарски̂ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковни̂ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всяки̂ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячи̂ въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20. 4636 28—?

„ГОРТЕНСІЯ"

Львôвъ Зиморовича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-а

Заведенье полагоджуе всяки̂ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ вôдъ зр. 8 4760 11—104

Для провінціи всяки̂ комісы тоалетови̂ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.

Шнурôвки францускі̂ и шнурôвки здоровля.

Свѣжи̂ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добри̂ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ дитинныхъ уніформôвъ и одягôвъ для Всч Духовеньства. 4795

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до I н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли ти̂ льосы зъ найменшою выграною будуть вытягнени̂. Противъ тои страты обезпечаемо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаемо на выльосовани̂ льосы таки̂ сами̂ невыльосовани̂.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зв.	кр.
Льосы кредитови̂	1 верес.					
Льосы австр. червон. хреста*	„	—	50	за штуку	20	—
Льосы Базиліка (будовы туму)*	„	—	10	„	8	—
3% льосы Завед. кред земск. австр II еміс*	5 „	—	07 20	„	3 15	—

*) Квітъ премієвый (Gewinnstschein) належить ся на случай невыльосованя обезпечаючому.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. заведеня кредитового земского I емісіи по зр. 1·50.

Головна выграна 45.000 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы кредитови̂ по зр. 5.

Головна выграна 150.000 зр. 4752

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

КОСЫ

Зъ найлучшои фабрики стирійскои на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выготовлени̂.

55 центмр. довги̂ середно широки̂ по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 клґр. посылку иде 8—10 кôсъ.

Косы ти̂ знаходять ся въ складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи, Бродахъ, Самборѣ, Рогатинѣ, Снятинѣ, Коломыи Стрыю и Сяноцѣ.

4671 16—? **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

Важне для ПП. Господарѣвъ!

Оливы до машинъ, ременѣвъ, вужѣвъ ґумоввыхъ и полотняныхъ доставляе по найдешевшихъ цѣнахъ вôдъ 1863 року истнуюча фірма

І. ШПЕТЪ

Львôвъ ул. Казимирôвска ч 28.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 6—?

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79

мае на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 6—15

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны якъ такожь поодинокі̂, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белай. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 179. Львôвъ, Четверъ 12 (24) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Справа жидôвска въ Галичинѣ.

II.

Приглянувшись характерови новои орґанізаціи жидôвскои, — якій показує ся зъ проґрамовыхъ бесѣдъ львôвскихъ орґанізаторôвъ партіи національно-жидôвскои, — передовсѣмъ впадає въ очи тенденція єго антіпольска. Першій се разъ выявляє ся та тенденція такъ явно и выразно, а має она свою причину.

Польска політика на Руси галицкôй вымагала — якъ зъ-давна здавало ся польскимъ політикамъ — доброго пожитя зъ жидами. Жидъ на паньскôй пропінаціи бувъ и поліцією двора, и деморалізаційными способами пôдбивавъ усе въ гору доходы зъ пропінаціи [nota bene руйнуючи тымъ селянъ економічно]. Може бути, що й правду сказавъ теперь одинъ зъ львôвскихъ орґанізаторôвъ жидôвскои національнои паріи, що передъ выкупомъ права пропінаціи паны польскî тяжко вызыскували жидôвъ-арендарѣвъ „świętej“ karczmy [якъ то коршму назвавъ у соймѣ одинъ шляхтичь], — але й то рѣчь певна, що жиды-арендарѣ черезъ той вызыскъ панôвъ польскихъ не банкротували, — они пôдвижку аренды вôдбивали собѣ на селянахъ и многî зъ коршмарѣвъ ставали посесорами або й властителями бôльшихъ посѣлостей. По мѣстахъ зновъ и мѣсточкахъ на Руси галицкôй польска політика протеґувала жидôвъ зъ тои причины, що тутъ жиды помагали наплывовôй интеліґенціи польскôй [звычайно бюрократіи] майоризувати Русинôвъ — и усе такъ бувало, що польска интеліґенція лучила ся зъ жидами до всякихъ выборôвъ, Русинôвъ поборювала, а мандатами дѣлила ся зъ жидами... неразъ навѣть була лише причѣпкою жидôвъ.

Жидамъ зъ тымъ було дуже добре, а й Полякамъ здавало ся, що и имъ зъ тымъ добре, особливо коли польскî політики, абы якось оправдати приязный союзъ Полякôвъ изъ жидами противъ христіянъ и „braci“ Русинôвъ, почали голосно высказувати свою вѣру, що жиды спольщать ся и кождый зъ нихъ стане такимъ польскимъ патріотомъ, якъ цимбаліста Янкель въ Мицкевичевôмъ „Panu Tadeuszu“ — жиды-жь зновъ изъ своєи стороны не були дурнî протестувати противъ того, маючи на оцѣ интересъ свого племени а видячи, що Поляки и польщина взяли верхъ въ цѣлôй Галичинѣ. И мы бачили, що жиды, дѣлячи ся зъ Поляками на галицкôй Руси здобутками союзу політичного противъ Русинôвъ, заявляли при тôмъ, де и якъ лишь могли, неґацію Русинôвъ на Руси а симпатію для Полякôвъ, для ихъ народности и для ихъ идеалôвъ. [Чи щиро, се инше дѣло.] Жиды на галицкôй Руси, хочь они не лишь по селахъ та мѣсточкахъ, але й по бôльшихъ мѣстахъ, жиють переважно зъ Русинôвъ, нѣколи нѣчимъ не вôддячують ся Русинамъ, противно, пôдпираючи въ політицѣ польскî посереднî чи й безпосереднî заходы противъ рускои справы, Русинамъ ще й тяжко шкодять. Не говоримо вже про звѣстне вороже супротивъ Русинôвъ становище жидôвъ при всѣхъ выборахъ, але отъ: при конскрипціи жиды загаломъ заявляють себе Поляками, по всѣхъ школахъ вписують ся за Полякôвъ, а нѣ одинъ жидъ-ученикъ не впише ся за Русина, до рускихъ ґімназій жиды не ходять, ба що бôльше, коли позаводили недавно свои школы Гіршôвскî на Руси, не уважали за потрѣбне взяти рускій языкъ бодай яко предметъ науки... Взагалѣ неґація Руси на Руси за-для союза зъ Поляками дôйшла у жидôвъ до крайныхъ границь, а коли додати до того ще й діявольску ихъ акцію противъ Рисинôвъ при всѣхъ выборахъ, — то, здаєсь намъ, самî жиды не можуть мати претенсіи до Русинôвъ, щобы тî уважали ихъ не то прихильнымъ, але бодай неутральнымъ елементомъ въ своѣмъ краю — и длятого дуже смѣшно выглядає докôръ одного зъ львôвскихъ орґанізаторôвъ жидôвскои національнои партіи, що противъ жидôвского елементу выступає въ краю и „Народна Торговля“ своими філіями по мѣстахъ и крамницями по селахъ! Мы запытаємо ся того пана: за що властиво, за якî проявы не то симпатіи для рускои справы але бодай неутральности мають Русины мати якій-небудь взглядъ для елементу жидôвского на Руси галицкôй?

Инше дѣло — Поляки. То політичнî союзники жидôвъ противъ Русинôвъ на засадѣ do, ut des — отже до Полякôвъ жиды и можуть мати жаль.

У Полякôвъ — хочь зъ неодного взгляду вже за пôзно, — почали розплющуватись заслѣпленî очи и они побачили грозу вôдъ елементу жидôвского для себе самыхъ. Жиды, правда, добрî союзники політичнî противъ Русинôвъ, але зъ другого боку они економічно руйнують и самыхъ Полякôвъ. Передъ кôлькома роками д-ръ Витольдъ Левицкій зачудувавъ польскихъ шляхтичѣвъ выказавши имъ статистично: кôлько бôльшихъ посѣлостій занявъ „żywioł obcy“ т. є. жиды! Той „żywioł obcy“ по мѣстахъ уже въ бôльшôй части выперъ и намагає ся до решты выперти елементъ взагалѣ христіяньскій, не лишь Русинôвъ але й Полякôвъ, а тамъ, де ставъ уже паномъ, починає не оглядатись на Полякôвъ. [Звѣстнî прецѣнь исторіи зъ радами громадскими та выборами до тѣлъ парляментарныхъ по такихъ мѣстахъ, якъ Бучачь, Коломыя, Станиславôвъ.] Той „żywioł obcy“ взявъ у монополь торговлю не то по мѣстахъ, але й по селахъ, и не допускає до конкуренціи зъ собою не лишь Русина але й Поляка. Той „żywioł obcy“, яко замешкалый по бôльшихъ мѣстахъ, заливає школы, а якъ бы єму не ставити бодай якого-такого стриму, то за якійсь часъ выперъ бы зъ кождого поля взагалѣ христіянъ, не лишь Русинôвъ але й Полякôвъ. На все те отворили ся вкôнци очи Полякамъ и настало те, що орґанізаторы партіи жидôвско-національнои назвали — антісемітизмомъ польскимъ въ Галичинѣ. Однакожь то ще не антісемітизмъ, — все те, о чôмъ говорено на жидôвскôмъ зборѣ въ Бориславѣ [що жидôвъ не пускають на высшî уряды; що противъ жидôвъ вымѣрена гадка о numerus clausus адвокатôвъ и лѣкарѣвъ; що д-рови Лілієнфельдови не дано купити Пôдгаєччины; що выдѣлъ краєвый взявъ на себе продажь соли; що жидамъ утруднюють аренду пропінаціи; що противъ жидôвъ пропаґують ся крамницѣ христіяньскî] все те тôлько самооборона Полякôвъ передъ перевагою свого політичного союзника.

Та самооборона Полякôвъ мусить йти и буде йти чимъ-разъ дальше. [Для жидôвъ взагалѣ въ цѣлôй Европѣ вѣє духъ нинѣ неприхильный.] Жиды се розумѣють и длятого взяли ся до новои орґанізаціи жидôвско-національнои. Поки-що тая орґанізація ихъ въ Галичинѣ ще не переведена и не дала ся пôзнати въ практичнôмъ дѣланю, то й годѣ вже нинѣ судити о єи можливыхъ наслѣдкахъ зъ огляду не лишь соціяльного, але й політичного... Бо-жь се рѣчь певна, що на выпадокъ, якъ бы проґраму новои тои жидôвскои партіи приймивъ загалъ жидôвъ, вплывъ польскій на Руси галицкôй значно послабъ бы, бо нинѣ Польща на Руси — то въ половинѣ жиды — до недавна званî „bracia mojżeszowego wyznania“...

Науки технічнî а Русины.

Триміліоновый нарôдъ рускій въ Галичинѣ и Буковинѣ выславъ въ роцѣ 1890 трехъ слухачѣвъ на львôвску політехнику, отже кождый міліонъ одного, — се значить, що въ вôдношеню до загального числа Русинôвъ выносить процентъ нашихъ студентôвъ на політехніцѣ 0·000001%. Въ школахъ реальныхъ було въ Австріи въ 1890 роцѣ 20.000 ученикôвъ, межи тыми було 6% Полякôвъ а Русинôвъ 0·03%, отже 1 Русинъ на 20 Полякôвъ. Цифры говорять найлѣпше, що Русины за мало вôддають ся студіямъ технічнымъ.

Причиною того єсть по перше то, що нарôдъ рускій середъ нинѣшныхъ економічныхъ обставинъ не вôдчуває потребы наукъ технічныхъ и що загалъ великого хôсна тыхъ наукъ не розумѣє. Велика часть нашои молодежи волить впрочôмъ „певный и лекшій кусникъ хлѣба“ и длятого радше йде на права и богословіє, нѣжь на політехніку, тымъ бôльше, що у техніка по-при здôбности поплачує тôлько праця и наука, а въ другихъ фахахъ чоловѣкъ и мѣрныхъ здôбностій и менше образованый — при спритѣ, щастю и „коліґаціяхъ“ доходить часто до высокого становища и до маєтку.

Техніки уже при вступѣ на політехніку мусять поняти науку и свои обовязки поважно, мусять працювати систематично, вчити ся и навчити ся, и длятого то всѣ техніки зъ натуры рѣчи люде роботящî, практичнî и мають все правдиве наукове образованье.

Инакше трохи дѣє ся на правахъ. Многî зъ правникôвъ користають невластиво изъ зле зрозумѣлои свободы академічнои и дуже мало учать ся, звычайно тôлько передъ испытомъ черезъ 3–4 мѣсяцѣ, щобы поробити екзамены и дôстати патентъ зъ управненьемъ до вступу въ службу. О наукове образованье старає ся лишь мало правникôвъ; многî не були навѣть пôдчасъ студій въ бібліотецѣ університетскôй та кромѣ „скриптôвъ“ и кодексôвъ не читали нѣякого дѣла правничого. Длятого то на катедры на політехницѣ можна лекше знайти доцента, хочь технікôвъ єсть мало, нѣжь на катедры правничî, хотяй правникôвъ у самôмъ Львовѣ є сотки... Теперь н. пр. не може політехніка знайти вôдповѣдного доцента на економію суспôльну та на право конституційне и адміністраційне, котре небавомъ має ся тамъ выкладати.

Велика то шкода для насъ, що такъ мало Русинôвъ посвячує ся студіямъ технічнымъ. Коли-бъ мы мали бôльше технікôвъ, могли бы мы по перше самî и на власну користь експльоатувати богацтва нашои землѣ — н. пр. копати нафту, добувати вôскъ земный и т. д. — а по друге мали бы мы бôльше число независимыхъ патріотôвъ и людей предприємчивыхъ. Що бôльше технікôвъ принесло бы намъ велику користь, о тôмъ свѣдчить нечисленна горстка теперѣшныхъ нашихъ технікôвъ. Всѣ майже нашî техніки теперѣшнî займають виднî становища, а жаденъ мимо того не вôдцуравъ ся своєи народности и много зъ нихъ працює зъ пожиткомъ для своєи вôтчины. Такъ межи професорами львôвскои політехніки єсть кôлькохъ Русинôвъ [проф. Юліянъ Медвецкій на катедрѣ мінеральоґіи и ґеольоґіи, проф. Волощакъ на катедрѣ ботаніки и товарознавства, проф. Маринякъ на катедрѣ будовы махинъ, доцентъ Залозецкій выкладає технольоґію нафты — и ще де-хто]. Не менше и техніки працюючî въ заводахъ практичныхъ трудять ся богато для загального добра. Архітектъ Нагôрный зорґанізувавъ „Народну Торговлю“, заснувавъ товариство ремѣсникôвъ „Зоря“ и належить до першихъ основателѣвъ „Днѣстра“. Инжінєрôвъ Ганинчака и Барановского бачимо межи першими основателями товариства имени Шевченка. Архітектъ Левиньскій заложивъ у Львовѣ фабрику и товариство христіяньскихъ робôтникôвъ „Поступъ“. Сов. Гавришкевичь єсть дуже чиннымъ при будовѣ другои городскои церкви у Львовѣ... Отже видимо, що хотяй нашихъ технікôвъ не много, то можемо ними гордити ся.

Длятого то треба бажати, щобы мы численнѣйше, якъ дотеперь, посылали нашу молодѣжь на студіи технічнî. Було бы се рѣчію особливо родичѣвъ и учителѣвъ та зверхникôвъ бурсъ — звертати завчасу увагу на тыхъ ученикôвъ, що мають замилуванье до наукъ строгихъ, та дбати о то, щобы они основно учили ся рисункôвъ и математики.

Будучнôсть технікôвъ єсть свѣтла и вповнѣ безпечна. Держава потребує инжінєрôвъ, архітектôвъ, академікôвъ гôрничихъ; дальше потребують технікôвъ выдѣлъ краєвый, рады повѣтовî, всѣ бôльшî мѣста, зелѣзницѣ, предприємства гôрничî, меліораційнî, електротехнічнî и другî. Отже укôнченый технікъ не потребує бояти ся, що не знайде хлѣба, бо єго нинѣ бôльше пошукують и лучше платять, якъ правника. Укôнченый технікъ на пр. при фінансовôй дирекціи доходить въ другôмъ роцѣ службы до осьмои ранґи. Коли правникъ дôжде ся такого ступеня, особливо въ судôвництвѣ або адміністраціи? Хиба ажь посивѣє...

На техніку идуть передовсѣмъ ученики шкôлъ реальныхъ. Матуристы ґімназіяльнî потребують зробити вступный испытъ зъ рисункôвъ ручныхъ и зъ проєкційнои ґеометріи [на выдѣлъ хемічный и того не треба] и можуть стати звычайными слухачами політехніки. Испытъ той дуже легкій. Длятого и ґімназіясты, що не боять ся працѣ и мають здôбности до наукъ строгихъ, вытревалôсть и здоровлье, нехай идуть на техніку, а то передовсѣмъ зъ початку на львôвску. Де много студентôвъ, якъ у Вѣдни, въ Празѣ, тамъ тяжко дôстати ся до лябораторій, а у Львовѣ приступъ до лябораторій єсть легкій для всѣхъ. Вôдносины межи студентами а професорами тутъ дружнî и професоры опѣкують ся молодежію. И тî, що посвячують ся фахови гôрничому, лучше зроблять, коли першî два лѣта лишать ся у Львовѣ, бо політехніка у Львовѣ має всѣ спеціяльнî катедры и дає лучшî пôдставы до образованя фахового нѣжь академія гôрнича въ Лєобенѣ.

[Коли бесѣда о техніцѣ, то нехай вôльно намъ буде навести оденъ фактъ, котрый кидає ярке свѣтло на деякî круги. Въ роцѣ 1892 выкладавъ на політехніцѣ русинъ Струсевичь енцикльопедію рôльництва. На тî выклады мало охоту записати ся такожь кôлькохъ питомцѣвъ рускои духовнои семинаріи, але тымъ „жаждущимъ и алчущимъ правды“ не позволено ходити на тî выклады. Тую справу варто бы основно розслѣдити и порушити енерґічно въ соймѣ, щобы цѣлый свѣтъ цивілізованый

---

12)

Француске супружество.

(Ф. С. Філіпса автора „Якъ въ зеркалѣ“ и пр)

(*Конець*).

XI.

Нова любовь.

При кôнци зимы Кляра помалу приходила до себе по довгôй недузѣ. Она вже не була тою самою Клярою, котру мы видѣли зъ початку. Єи краса зникла на вѣки, она постарѣла передъ часомъ и стала страшною. Призначену маркізомъ суму она побирала правильно, однакъ вôдъ него не мала нѣякои вѣсти.

Отець Стантонъ бачивъ, що конечно треба щось зробити. Єго дитина не могла такъ довше оставати въ неяснôмъ положеню, розлучена вôдъ чоловѣка безъ нѣякои важнои причины. Тожь скоро єго дочка поздоровшала на стôлько, що можна єи було лишити саму, старый капелянъ поѣхавъ до Лондона и порадивъ ся зъ своими адвокатами, якъ въ сѣй справѣ поступити. Mr. Eagle, молодшій членъ знаменитои фірмы адвокатскои „Sharp, Eagle, Cakebread & Eagle адвокаты зъ Lincoln Inn. Fields“ сказавъ бѣдному старому, що Кляра могла запôзвати свого чоловѣка о зворотъ супружескихъ правъ, и се було одинокимъ способомъ, якій єму приходивъ на гадку въ сѣй хвили. Впрочôмъ вôнъ предложить сю справу пôдъ нараду фірмы, а тогдѣ може найде ся ще якій иншій спосôбъ поступованя. О. Стантонъ повернувъ до Гавтонъ-Даррель.

На другій день п. Eagle скликавъ нараду и написавъ енерґічный листъ до маркіза де Фонтружь. Въ тыждень потôмъ наспѣла така вôдповѣдь: „Вôдъ пп. Давида Дейвісъ андъ Ґолдфінчь, Олдъ Джюрі.

2-го сѣчня 1889.

Дорогî панове! Въ вôдповѣдь на вашь листъ зъ 23-го мин. мѣсяця до маркіза де Фонтружь, поручено намъ, яко лондонскимъ заступникамъ єго правного представителя, метръ Бужару зъ Нр. 22, Rue Vivienne Парижа, щобы порозумѣли ся зъ вами въ цѣли якъ найскоршого полагодженя сеи тонкои справы.

Выступаючи яко заступники дочки Всеч. Ричарда Стантона, вы вымагаєте, щобы маркізъ або розпочавъ на ново мешкати зъ нею або пôдписавъ актъ розлуки.

Мы знаємо, що маркізъ выѣхавъ зъ Анґліи якихъ шѣсть мѣсяцѣвъ тому, а вôдъ чотырохъ мѣсяцѣвъ не мавъ нѣякои комунікаціи зъ дочкою о. Стантона. А що маркізъ не має намѣру вертати до Анґліи, тожь намъ дуже прикро повѣдомити васъ, що маркізъ не хоче пôдписати такого акту за-для того, що на основѣ француского права, отся панѣ, про котру бесѣда, не єсть єго жѣнкою.

На пôдставѣ артикулôвъ 182 и 183. кодексу Наполеонского, супружество зъ французскимъ пôдданымъ єсть важне тôлько тогдѣ, коли має ся на се позволенье родичѣвъ, або одного родича, котрый ще при житю.

Въ сѣмъ случаю рѣчь досыть ясна, що маркізъ не мавъ призволу матери на супружество зъ панною Стантонъ, анѣ вôнъ о него нѣколи не просивъ.

Проте на пôдставѣ француского права лєді, о котрôй бесѣда, є місъ Стантонъ, а не маркіза де Фонтружь.

Однакъ за тоє, що она перестане носити єго имя и титулъ, маркізъ готовъ зложити на єи имя дальшу суму 10.000 фунтôвъ.

Жалѣючи щиро, що мусимо сповнити сей такъ прикрый обовязокъ, вложеный на насъ, дожидаємо вашои вôдповѣди, яко джентлемены и вашî слухнянî слуги

Давидъ Дейвісъ и Ґольдфінґъ.

* * *

Можна собѣ легко зъобразити вражѣнье сего листу въ Гавтонъ-Даррель. О. Стантонъ поѣхавъ заразъ порадити ся серъ Ґая, однакъ баронъ не богато мôгъ єго потѣшити. Вôнъ самъ чувъ щось о тôмъ давнѣйше, однакъ не допускавъ того въ часѣ ихъ вѣнчаня. Розумѣє ся, не було досыть острыхъ слôвъ на назву сего чоловѣка, що користавъ зъ правныхъ выкрутôвъ, щобы поступити такъ нечестно и зруйнувати житье молодои дѣвчины. Треба було конче ѣхати до Лондону и розглянути, що далось бы ще зъ симъ зробити, — але що сказати Клярѣ за той часъ? Се було найважнѣйше пытанье зô всего. Якъ она знесе сей ударъ.

Бѣдне дитя! не судило ся ѣй довго розкошувати. Коли єи батько вернувъ зъ Лондону — по справдженю фактôвъ зъ листу пп. Давида Дайвіса и Ґолдфінґа, не заставъ вже веселого лиця, котре вытало єго давнѣйше, а побачивъ тôлько трупа своєи улюбленои дочки, зложеного въ малôй комнатѣ, де она перебула тôлько щасливыхъ днѣвъ дитиньства.

Є смутки, котрыхъ годѣ неретерпѣти. И Кляринъ такій бувъ смутокъ.

* * *

Якъ можна судити зъ листу париского кореспондента до „Щоденного Юпітера“, маркізъ де Фонтружь анѣ самъ не уважавъ себе вдовцемъ, нѣ єго знакомî и приятелѣ не держали єго за такого. Сей парискій кореспондентъ писавъ дня 14-го марта 1889 року: „Межи панями, котрî оглядали францускî Дубы зъ трибуны въ Шантілѣ, стягнула на себе найбôльшу увагу межи иншими недавно замужна маркіза де Фонтружь, котра яко місъ Блобсъ зъ Санъ-Франціско була два сезоны предметомъ польованя посаговичѣвъ Европы. Однакъ вôддаючи ся за маркіза, она получила ся зъ чоловѣкомъ старинного походженя, великого маєтку и недоганнои репутаціи и т. д., и т. д“

довѣдавъ ся о тыхъ, що замѣсть ширити свѣтло, пôдтримують темноту. Але вертаймо до предмету.]

На львôвскôй політехніцѣ есть теперь чотири выдѣлы, а то: инжінєріи, архітектуры и будôвництва, будовы махинъ и хеміи. Для Русинôвъ при нинѣшныхъ обставинахъ найлучше йти на перший два выдѣлы, а по части тôлько на выдѣлъ будовы махинъ. Тй, що покôнчать тй выдѣлы, можуть знайти заразъ мѣсце въ краю и працювати не тôлько для себе на хлѣбъ насущный, але й на пожитокъ народу рускаго.

Въ Самборѣ въ серпни 1893.

Д-рь Корнило Чайкôвскій.

Акція ратункова.

Акція ратункова для потерпѣвшихъ вôдъ нещасть елементарныхъ мусѣла бути подѣлена: на акцію, котру треба було перевести сейчасъ, и на акцію въ дальшôмъ плянѣ. Акція першого рода мала бути звернена въ тôмъ напрямѣ: дати запомогу грошеву зъ фондôвъ державныхъ и краєвыхъ, старатись о вôдкликанье маневрôвъ, вôдписати податки. Акція въ дальшôмъ плянѣ вôдносилась до реґуляціи галицкихъ рѣкъ. Придивѣмь ся, що доси зроблено въ тôй акціи ратунковôй.

Запомоги грошевй, роздѣлено на разѣ досыть скупо. Выдѣлъ краєвый розпорядивъ всѣми фондами, якй лишь мавъ пôдъ рукою, а заразомъ вôднѣсъ ся до центрального правительства два разы зъ зазывомъ помочи. По другôй повени, яка навѣстила нашъ край, выдѣлъ краєвый вôдкликуючись до помочи правительственнои, мусѣвъ зробити докôръ центральному правительству, що оно не зволило вôдповѣсти черезъ цѣлый мѣсяць на першій покликъ помочи. Сей докôръ, цѣлкомъ справедливый, зробивъ свое, бо вже нинѣ читаємо въ ґазетѣ урядовôй:

„Правительство рѣшило супротивъ недостатку пануючого въ Галичинѣ, покористуватись §. 14-тымъ основныхъ законôвъ о репрезентаціи державы и заасиґнувати сейчасъ певнй сумы для зарады найпильнѣйшимъ потребамъ. Тй сумы не будуть на разѣ розумѣюсь, надто высокй, бо розходить ся о зараду безпроволочну найпильнѣйшôй потребѣ; однакъ коли рада державна збере ся, предложить правительство проєктъ акціи ратунковои, опертый на зôбранôмъ до того часу матеріялѣ статистичнôмъ.“

Вôдтакъ въ телеґрамахъ сеи урядовои ґазеты читаємо:

„Незабавомъ маѣ бути оголошене найвысше розпорядженье, уповажняюче цѣле міністерство до провізоричного несеня помочи мешканцямъ околиць навѣщеныхъ повенею. Опôсля маѣ бути внесене вôдповѣдне предложенье до палаты послôвъ “

Такъ отже помôчь грошева вже недалека. Можна надѣятись, що при роздаваню запомоги поминесь утяжлива бюрократична дорога и цѣла акція буде переведена скоро, бо робота въ поли не стоить и треба нôдъ зиму засѣяти поля зерномъ.

Инша рѣчь зъ вôдкликаньемъ маневрôвъ. Поодинокй повѣты, де мають вôдбувати ся маневры, зробили представленье до верховныхъ властей, що для добра селяньства повиннй бути вôдкликанй маневры, бо дороги попсованй, поля нôдъ водою а селяне, доставляючи воякôвъ и форшпанôвъ не можуть покôнчити своєи пильнои роботы въ поли.

Выдѣлъ краєвый нôдперъ тй представленя повѣтôвъ и въ письмѣ до намѣстництва заявивъ, що вправдѣ, не жадаѣ вôдкликаня маневрôвъ, але выказуѣ, якъ невôдповѣдно упирати ся при нихъ, бо єсли вже не можна вôдкликати маневрôвъ, то бодай треба бы зменшити лихо до мінімальныхъ розмѣрôвъ. Передовсѣмъ пôднѣсъ выдѣлъ краєвый, що за лихій станъ дорôгъ, якъ повѣтовыхъ такъ и громадскихъ, въ теперѣшнôй норѣ не може брати на себе одвѣчальности, бо дощѣ и злива ушкодили ихъ загально, а за-для опôзненя робôтъ въ поли, выдѣлъ краєвый не може напирати до направы. Выдѣлъ краєвый зазначивъ, що не сумнѣваѣ ся, що намѣстництво, знаючи точно ситуацію и положенье рôльникôвъ, не схоче зô своєи стороны напирати на мѣсцевй чинники, щобы не вôдрывати рукъ вôдъ працѣ въ поли, до котрои и такъ за-для покликаня резервістôвъ значне число робôтникôвъ въ горячôй хвили було вôдтягнене.

Дальше пôднесено въ письмѣ выдѣлу краєвого, що плоды не могли бы бути забранй зъ поля, навѣть тогдѣ, єсли бы погода ажь до початку маневрôвъ с. ѳ. до 2 вересня, сприяла, а въ наслѣдокъ того могли бы повстати шкоды, котрй бы населеню приспорили новыхъ стратъ. Вкôнци пôдносить выдѣлъ краєвый, що повени и значне розмякченье землѣ пôдчасъ спеки, въ котрôй розкладъ скоро наступаѣ и погôршаѣ воду до питя, и такъ недобру, мусить потягнути за собою погôршенье стану санітарного въ краю. „Не думаємо тутъ о холерѣ — пише выдѣлъ краєвый — але можуть повстати иншй епідеміи и имовѣрно, що повстануть. Тй епідеміи могли бы бути розтягненй войскомъ, беручимъ участь въ маневрахъ, по краю, въ случаю єсли не предприйме ся цѣлкомъ вынмковыхъ средствъ осторожности.“

Помимо того переконуючого письма выдѣлу краєвого, маневры не будуть вôдкликанй, а навѣть намѣстникъ, приѣхавши онодгы до Перемышля, мавъ заявити недвозначно, що акція, звернена до того, щобы вôдкликати маневры, есть для него дуже немила. Натомѣсть прирѣкъ намѣстникъ деяку пôльгу въ нещастнôмъ положеню населеня повѣту перемыского. Заявивъ, що стрѣлянье острыми набоями буде вôдбувати ся лишь до годины 10-тои рано, а вôдтакъ будуть могли селяне черезъ цѣлый день робити въ поли. Акцію ратункову треба — пôсля заявленя намѣстника — обмежити поки-що до справъ найбôльше пекучихъ, отже до справы спусту стоячои по поляхъ воды и засѣвôвъ осѣнныхъ, а всѣ иншй справы, якъ перезимованье худобы и засѣвы веснянй, вôдложити на пôзнѣйше. Намѣстникъ прирѣкъ 2.000 зр. зъ фондôвъ державныхъ и потрѣбнй силы технічнй для справы спусту воды, а крôмъ того помôчь матеріяльну на засѣвы осѣннй по обчисленю стратъ, поробленыхъ водою. Рôвножь и що-до опустôвъ податковыхъ та безплатнои соли для худобы прирѣкъ намѣстникъ выдати вôдповѣднй заряженя по поворотѣ до Львова.

Въ третôй справѣ, опустôвъ податковыхъ, не чути про нѣяку акцію. Що правда, то головна акція въ тôй справѣ зависить вôдъ мѣсцевыхъ чинникôвъ и єсли тй чинники залишили упоминатись, то и цѣла вина впаде на нихъ. Мы вказували и пригадували, що до опусту податкового уповажняють навѣть шкоды, не то вôдъ повени, але навѣть вôдъ довше тревающи зливы — а обовязкомъ мѣсцевыхъ чинникôвъ було припильнувати тои справы.

Вкôнци акція, на дальшôмъ плянѣ поставлена — реґуляція галицкихъ рѣкъ — повинна бути теперь основно обговорена, щобы въ часѣ осѣннои сесіи рады державнои могла бути поставлена на серіо.

Такъ стоить акція ратункова по нинѣшный день. Помимо того, що акція поступаѣ впередъ, слѣдный певного рода діссонансъ мѣжь краєвыми властями а центральнымъ правительствомъ, именно що-до справы вôдкликаня маневрôвъ. Се стверджаѣ такожь письмо вѣденьского кореспондента Kurjer-a Lwowsk-ого, датоване 22 с. м., котрого змѣстъ такій:

„Вчера я мавъ нагоду зъ вѣрогôдного жерела розвѣдати, яке становище займаѣ правительство супротивъ численныхъ нещасть, що послѣдными часами впали на Галичину. Менѣ пришло передовсѣмъ розвѣдати, чи правительство задумуѣ супротивъ трикратныхъ повеней сегорôчныхъ прийти краєви зъ скорою помочію, вôдтакъ чи правительство гадаѣ приступити до реґуляціи рѣкъ галицкихъ, вкôнци чи супротивъ небезпечности холеры загадуѣ вôдкликати сегорôчнй маневры войсковй.

„Въ сферахъ правительственныхъ опініи що-до новѣйшихъ нещасть въ Галичинѣ подѣленй. Деякй зъ найвысшихъ достойникôвъ державныхъ знають край коронный, числячій 6 міліонôвъ мешканцѣвъ, лишь зъ опису и рапортôвъ деякихъ достойникôвъ галицкихъ. А тымъ залежить, щобы край, остаючій пôдъ ихъ зарядомъ, представити краиною плывучою молокомъ и медомъ, а всякй жалобы на бѣду въ Галичинѣ лишь безпôдставными нарѣканями. Тожь частина достойникôвъ державныхъ, остаючихъ пôдъ вплывомъ такихъ реляцій зъ краю, уважаѣ вѣсти про нещастя вôдъ повени за пересадній, не привязуѣ до тыхъ вѣстей великои ваги, и годить ся лишь на якусь помôчь правительственну, котра выглядаѣ мовь вôдчѣпне для затканя губы крикунамъ Кождый легко порозумѣѣ, якъ супротивъ того надзвычайно утруднені заходы иншихъ вплывовыхъ особъ котрй хотять представити правительству дѣйстный сумный станъ краю и котрй допоминають ся у правительства успѣшнои помочи для краю. Результатъ тыхъ вôдмѣнныхъ опініи есть на разѣ сей, що сими днями появить ся рескриптъ цѣсарскій, на основѣ котрого подасть ся краєви помôчь грошева зъ фондôвъ державныхъ, а высота тои запомоги буде примѣнена до давнѣйшихъ и найновѣйшихъ внесень выдѣлу краєвого и львôвского намѣстництва. На тôмъ скôнчить ся.

„Про намѣръ приступити до реґуляціи рѣкъ нема навѣть бесѣды. Доказують же злишнôсть реґуляціи рѣкъ галицкихъ въ сей спôсôбъ: Реґуляція рѣкъ коштуѣ міліоны, котрй лишь зъ хôсномъ можна выдавати на реґуляцію сплавныхъ рѣкъ. Всякій выдатокъ на реґуляцію гôрскихъ рѣкъ выкиненый дармо, якъ се показуѣ Тироль. Бути може, що въ наслѣдокъ тои або сеи рѣки н. пр. Дибстра осушить ся кôлькасотъ морґôвъ поля, що есть власностію того або сего дѣдича, але загалъ на тôмъ нѣчого не зыскуѣ а держава зновъ не маѣ права накладати на загалъ податникôвъ новй податки, котрй мають выйти въ хосенъ лишь кôлькохъ дѣдичѣвъ або лишь кôлькохъ властителѣвъ грунтôвъ прибережныхъ. Отже зъ того взгляду, зъ неможливости реґуляціи гôрскихъ рѣкъ и за-для малого имовѣрно хôсна реґуляціи рѣкъ въ середнôмъ бѣгу, скарбъ державный не задумуѣ забиратись до реґуляціи рѣкъ галицкихъ. Подаю тутъ вѣрно опінію вплывовыхъ сферъ безъ коментарѣвъ, въ пересвѣдченю, що въ краю будуть вмѣти оцѣнити трафнôсть або нетрафнôсть тыхъ высказôвъ.

„Що-до маневрôвъ, якй мають вôдбути ся коло Ярослава и Краковця, то анѣ повени анѣ поява холеры не причинять ся до ихъ вôдклику. Найперше резервісты зъ околиць навѣщеныхъ холерою цѣлкомъ до вправы не були покликанй, а друге, маневры лишь три днѣ будуть тревати въ околици цѣлкомъ вôльнôй вôдъ холеры. Що-до закиду, мовь бы вôдрывали ся руки вôдъ працѣ въ часѣ найпильнѣйшои роботы въ поли, то говорять тутъ въ деякихъ сферахъ, що крикъ зъ тои причины пересадный. Бо що найбôльше зъ одного громады пôйде одинъ або два резервісты, а не цѣлй громады Длятого самй селяне не нарѣкають на вправы, а лишь одинъ рôдъ людей, котрй боять ся, щобы за-для вправъ не були приневоленй платити роботникамъ рôльнымъ по кôлька крейцарôвъ бôльше за день. Тожь крикъ зъ тои причины уважають за такій, що походить зъ еґоистичныхъ мотивôвъ.“

Голосъ Украинця

о поспôльнôмъ вôдношеню мѣжь народовцями а радикалами въ Галичинѣ.

Украинець П. Вартовый, котрого замѣтне письмо про галицкихъ москвофілôвъ мы зъ „Буковины“ подали недавно, написавъ теперь до тои-жь часописи нове письмо про поспôльнй вôдносины мѣжь галицкими народовцями а радикалами — и мы мусимо такожь изъ нимъ опôзнати нашихъ читателѣвъ.

Авторъ горячо бажаѣ згоды межи народовцями а радикалами, за мотто до свого письма поставивъ Шіллеровй слова зъ Вільгема Телля: „Seid einig... einig.. einig!“ — якъ народовцѣвъ такъ и радикалôвъ называѣ зарôвно добрыми патріотами, бо однй и другй стоять на національнôмъ грунтѣ, выказуѣ хибы одныхъ и другихъ [мнимй хибы народовцѣвъ не зовсѣмъ справедливо] и накликаѣ, щобъ тыхъ хибъ позбути ся и йти разомъ въ справахъ народныхъ. „Розбратъ и неладъ отой — каже авторъ — осуджуѣ вся свѣдома украиньско-руска інтеліґенція на Вкраинѣ россійскôй“.

Авторъ починаѣ своѣ письмо такъ:

„Власне ще зъ давныхъ давенъ украиньско-руске громадяньство мало знало: щó то таке йти вкупѣ. Поручь зъ Ив. Виговскимъ стоить Пушкарь, поручь зъ Дорошенкомъ стоять Многогрѣшный та Ханенко, не кажучи вже про Бруховецкихъ, Адамовичѣвъ, Лѣсовскихъ. И кождый зъ тыхъ згаданыхъ веде за собою якусь частку Украины и всѣ вкупѣ волею чи неволею заливають Украину кровію, повивають ѣѣ огнемъ и зъ богатои пышнобарвистои, сяйвомъ сонѣчнымъ та волею повитои краины роблять розлогу труну народню, ховають у нѣй украиньску волю, украиньске право, украиньске добро — и исторія пише „Руина“ тамъ, де колись було осяйне слово — „Житя“. Минуле не минаѣ ся дурно сегочасному. Оно оставляѣ наслѣдки на вѣки.. И мы бачимо, що й теперь, якъ и тогдѣ, мы не знаємо: що то значить — ити вкупѣ .. Мы не будемо вже тутъ згадувати про сегочасныхъ Лѣсовскихъ, Брюховецкихъ та Методѣѣвъ — про се було въ минулому листѣ. Але й мѣжь щирыми прихильниками до рôдного краю й народу панує страшенный розбратъ. Такъ на Вкраинѣ россійскôй, такъ и на Вкраинѣ австрійскôй.“

Потôмъ авторъ переходить на гуртокъ радикалôвъ, що почали зъ критики и звернули увагу на пытаня економічнй. Критика — рѣчь користна, але радикалы довели ѣи до партійнои грызнѣ.

„Розпалившись черезъ ладъ, критикують они такъ, мовь бы у народовцѣвъ нѣчого не було, опрôчь рутеньскихъ творôвъ та жандармскихъ нахильностій. За кождымъ словомъ народовскимъ бачать они сховане регроґрадство та неуцтво. Они доходять до того, що починають часомъ обвиновачувати народовцѣвъ за такй рѣчи, якй й самй роблять, не помѣчаючи свого грѣха. Що-бъ не сказано, що мы выгадуємо, то наведемо приклады, якй заразъ згадають ся.

Ось обвиновачують разъ у-разъ народовцѣвъ радикалы, що у народовцѣвъ по ихныхъ выданяхъ самй псевдонімы. То, кажуть, нема въ нихъ громадскои мужности навѣть стôлько, щобы пôдписати ся. Се, звѣстно, каже ся про письменникôвъ зъ Украины россійскои, бо Галичане зъ дебôльшого пôдписують ся своимъ имямъ. Домаганье се, звѣстно, вельми неправдиве. Кождый знаѣ, що писати до недозволеного у Россію выданя Россіянинови заборонено, що за се ѣму може бути халена. И самъ премѣръ радикалôвъ М. Драґоманôвъ, бувши професоромъ у Кіѣвѣ, не пôдписувавъ ся у галицкôй „Правдѣ“ своимъ имямъ, але псевдонімомъ. Такъ само й теперь у „Народѣ“ нема нѣ одного радикала зъ Украины россійскои, щобы пôдписувавъ ся своимъ имямъ. Навпаки-жь въ народовскихъ выданяхъ стрѣваѣ ся богато справжныхъ прôзвищъ — отъ якъ пп. Кониській, Карпенко-Карый, Левицкій, Кропивницкій, Самбйленко, Александровъ, Мовдовець, Глѣбôвъ, Комаръ, Коцюбиньскій, Манжура, Познаньскій, Старицкій та иншй — и то не тôлько въ „Зорѣ“, але и въ такихъ выданяхъ, що не йдуть у Россію, — отъ якъ у „Правдѣ“, у „Календарѣ товарыства „Просвѣта“ и т. д. Такимъ побытомъ выходить, що радикалы обвиновачують народовцѣвъ за те, чимъ самй ще бôльше грѣшнй.

Другій прикладъ. „Хліборôб“ глузуѣ, що „Батькôвщина“ сама себе хвалить, друкуючи селяньскй дописи, де ѣѣ звуть „любою Батькôвщиною“. Въ однôмъ зъ чиселъ „Хліборôба“ якійсь селянинъ и собѣ зъ сего глузуѣ.. и ото саме въ тôмъ-же числѣ „Хліборôба“ якійсь иншій простосердый селянинъ пише: „Нашъ любый „Хліборôб“! Коментарѣвъ тутъ, звѣстно, не треба. Видимо тôлько одно, а то, що коли добалакувати ся до того, що обвиновачувати людей саме за те, чимъ и самъ грѣшный, то легко добалакати ся й до того, щобъ назвати усѣхъ народовцѣвъ ворогами всього народу украиньско-рускаго, ворогами, що зъ ними радикалы мусять бити ся до загину — и се сказавъ „Народ“ въ одному зъ сегорôчныхъ чиселъ.

А тымъ часомъ народовцѣ не ворогы своему народови, а добрй украиньско-рускй патріоты, и середъ нихъ ѣ люде, що працюють часомъ зъ надзвычайною щиростію на користь рôдному народови. Правда, они не ставлять на першій планъ пытань економічныхъ, але жь они вôддають свою силу на працю для просвѣты народнои — и не вже-жь народна просвѣта не дороге радикаламъ дѣло? Не вже-жь народна просвѣта не посуваѣ напередъ добробуту народного? У такихъ выпадкахъ радикалы цѣлкомъ не по правдѣ роблять, чинять симъ шкоду сему дѣлови, яке и имъ самымъ дороге, и за се огудить ихъ кожда спокôйнѣйша людина. Нѣ, народовцѣ дорогй и добрй сыны рôдному краєви й народови, и иншими ихъ не зроблять нѣякй напады вôдъ радикалôвъ.“

Дальше авторъ закидаѣ народовцямъ, що они занадто розгорячили ся критикою радикалôвъ, тымъ бôльше, що була часомъ и надто остра и не завсѣгды правдива, — та й зъ критики зробили зраду, кажучи, що програма радикальна не національна. Се роздратувало зновъ радикалôвъ, добрыхъ сынôвъ рôдному краєви и народови. Бо економічный добробытъ народу хиба шкодить просвѣтѣ? А що-до ихъ соціялізму то тôлько порожне балаканье: хто правду каже: чи индівідуалісты, чи коллективісты; се скаже будущина, а о те спорити и битись теперь — такъ само, якъ спорити: яка буде та дитина, що маѣ колись народитись?

„И се тогдѣ інтеліґенція розжеврюѣ братозабійчу нерозумну зненависть, коли зъубоженый, стоптаный народъ, забувши, хто вôнъ ѳ и що вôнъ ѳ, стогне въ безмѣрному убожествѣ, коли бôльша частина зъ розбрьованои на шматки украиньско-рускои націи гине въ путахъ, а вороги, хатнй й нехатнй приплескують нашимъ мукамъ и радѣють зъ нашого розбрату! И не вже не могло инакше бути? Мабуть могло, але-жь не було.

Зъ-далека важко розôбрати, черезъ що се або те стало ся. Такъ и въ сѣй справѣ намъ. Мы зъ Украины наддньпряньскои причины мѣркуємо якъ умѣємо, але послѣдки бачимо выразно. И послѣдки сй такй, що кождого щирого прихильника до рôдного краю й народу проймають болемъ та жалемъ великимъ. Не такъ, не такъ мусять робити тй, що вôддають себе на послугу рôдному краєви й народови! Се мы можемо сказати запевне и такъ само запевне можемо сказати й те, що 99% свѣдомыхъ Русинôвъ-Украинцѣвъ на Вкраинѣ россійскôй — такъ саме се скажуть: Не такъ!

Въ галицкôмъ розбратѣ вбачаємо мы багато сварки, грызнѣ, ворогованя цѣлкомъ особистого, а хиба-жь се, отаке ворогованье, можна було вносити въ цѣлонароднй справы?

Розбратати ся зъ-за неоднаковыхъ поглядôвъ на економічну будущину людску або на реліґію, се було-бъ донкихотствомъ — тымъ, що економічна будущина людска залежить не вôдъ статей у „Народѣ“ чи въ „Правдѣ“, а реліґія се рѣчь особиста кождои людины. Про такй пытаня можна балакати, сперечати ся, навѣть палко полемізувати, але розъѣднати ся черезъ незгоду въ нихъ — просто нерозумно. Що-жь до пытань реальныхъ, то мы певнй, що тутъ и народовцѣ, и радикалы можуть робити вкупѣ, абы тôлько кинули они на бôкъ особистй образы, не вражали ся критикою [бо за нею можна тôлько дякувати], та щобъ радикалы облишили въ кождôмъ народовскôмъ словѣ бачити ретроґрадство, а народовцѣ менше боялись бы широко-ліберальныхъ, поступовыхъ та щиро-демократичныхъ думокъ, та ще кинули-бъ свôй клерикалізмъ. Усякій клерикалізмъ рѣчь погана, а що-до галицкого уніятского, то скажемо народовцямъ навиростець: въ сѣй справѣ они мати-муть проти себе всю Украину россійску та всю Буковину. Буковина православна, Украина россійска тежь православна, а інтеліґенція на Вкраинѣ россійскôй до того ще ѳ ворогомъ усякому клерикалізмови. Симъ клерикалізмомъ народовцѣ й теперь уже обурюють украиньску інтеліґенцію въ Россіи. Коли-жь они ѳго не кинуть, то можуть выкликати й значнй непорозумѣня — про отсе треба помѣркувати, та ще й добре!

Такъ саме и въ радикалôвъ ѳ де-що таке, що вороже есть усѣмъ свѣдомымъ Украинцямъ зъ Россіи. Насамперед се той докторальный тонъ, якій намъ [най простять радикалы се порôвнанье] нагадуѣ фразу зъ лексикону якого Грицька мудрого: „Вы усѣ дураки, а я граматку вывчивъ!“ — се самохвальство, яке примушуѣ радикалôвъ хвалити самыхъ себе и друкувати звѣстки про те, якъ якійсь радикалъ-анонімъ чувъ вôдъ якогось московского професора-анонима [хто-жь ѳго знаѣ ще, що оно й за професоръ!], що п. Драгомановъ дуже гарно пише, — и врештѣ — та оборона усього московского. Нападають радикалы на вкраиньскихъ націоналôвъ за ихъ наче-бъ то москалежерство. Мы самй неприхильники до національного ворогованя, але мы такожь знаємо и той необхôдный законъ, що доки истнуѣ гнѣтъ національный, доти національность гнѣчена обурювати-меть ся проти національности той, що гнѣтить. И проти сего обурюваня, цѣлкомъ законного, нѣчого не поробить, а скôнчить ся оно саме тогдѣ, якъ скôнчить ся гнѣтъ. Теперь Украинцѣ россійскй не ворогують и трошечки зъ Поляками россійскими, хочь колись мы зъ Ляхами й добре грызли ся, а се тому, що польского гнѣту наційного надъ нами на Украинѣ бôльше нема. И кождый, хто пôчне повставати противъ того обуреня на національный гнѣтъ тогдѣ, якъ утиски ще истнують, — кождый такій може бути певный, що користи вôнъ не зробить нѣякои: вôнъ тôлько роздратуѣ и такъ уже роздратованй почутя, побôльшаѣ и такъ уже велике обуренье. Сего не хоче зрозумѣти п. Драгомановъ и не тôлько доводить намъ, що намъ нема за що жалѣти ся на Москалѣвъ, але ще й бере пôдъ свою оборону московску літературу и зъ усеи силы радить Украинцямъ россійскимъ яко мога бôльше читати по россійскому, силкуѣ ся цѣлыми статями вневняти насъ, що такъ треба. Намъ такй вневненя здають ся просто чудными. Вытрачувати часъ и силу на те, щобъ прихилятй до того, въ що и такъ мы увязли и вгрузли до неможливости, — се чудно. Выховуємо ся, зростаємо и розвиваємо ся мы на московскôй літературѣ и щиро любимо богатыхъ россійскихъ письменникôвъ, а ось приходить до насъ чоловѣкъ и починаѣ на насъ [та ще тогдѣ, якъ мы пôдъ московскимъ національнымъ гнѣтомъ] гримати: Такй-сякй! злочинства робите, що мало звертаѣте уваги на московске письменьство! П. Драгомановъ въ сему выпадку види-

мо згубивъ умѣнье балакати зъ людьми такъ, щобъ не ображувати ихъ найдорожшій почування, яке н. пр. є любовь до своєи національности. И можемо вповнити п. Драгоманова, що вонъ дуже помыляє ся, коли думає, що єго оборона московскои культуры помагає єднати ся зъ Москалями, — навпаки, она ще бôльше роздратовує болючі раны. А коли може россійскій радикалы зъ Украинцѣвъ и хвалили за се п. Драгоманова, то я скажу такъ, що хвалять ихъ не великого важить. П. Драгоманôвъ далеченько вôдъ Россіи живе и давненько въ нѣй бувъ, то може вонъ и не знає своихъ прихильникôвъ у Россіи. А якъ може вплывати на нихъ п. Драгоманова наука, то се видко зъ отсего н. пр. невеличкого факту. Въ одному университетскому мѣстѣ ґрупа радикалôвъ-Украинцѣвъ, начитавши ся „Народа“, дôйшла до того пересвѣдченя, що не варто зовсѣмъ нѣчого читати по вкраиньскому, опрôчь радикальныхъ выдань, бо въ народовскихъ выданяхъ нѣчого гарного нема, — а що тогдѣ радикалы галицкій захожували коло москвофілôвъ, то радикалы россійскій и собѣ заходили ся читати „Галицкую Русь“ та „Страхопуда“ и серіозно вневняли, що сі выданя далеко красчій, нѣжь усѣ народовскій [якихъ они не читали, а тôлько про нихъ читали у радикалôвъ та у москвофілôвъ]. Що народовскій выданя мають чимало вадъ, то се правда, але не вже-жь таки „Галицкая Русь“, орґанъ усякого обскурантства, могла бути красча и любима преступовцямъ? И не вже-жь таки сего результату сподѣвавъ ся п. Драгоманôвъ вôдъ своихъ статей? Нѣ, п. Драгоманову треба пожити трохи на Вкраинѣ россійскôй, щобъ могти, балакаючи про Россію, вберегти ся вôдъ такого, що тôлько шкоду може зробити, а радикаламъ галицкимъ зовсѣмъ не треба вважати п. Драгоманова за якогось оракула тамъ, де вонъ балакає про Россію: они вельми помылюють ся, бо п. Драгоманôвъ знає сегочасныхъ россійскихъ Украинцѣвъ тôлько зъ книжокъ, а єго не досыть, щобы бути не то оракуломъ, але й просто письменникомъ, що може балакати про украньску справу въ Россіи автôритетно.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

У Вѣдни вôдбула ся вô второкъ и въ середу нарада міністрôвъ, на котрôй обговорювано деякі пекучі справы.

Въ Чехіи помѣчуєсь теперь рухъ студентскихъ товариствъ. Въ кôлькохъ мѣсцяхъ вôдбували ся загальні зборы, а ихъ предметомъ були справы або чисто політичного значѣня, або дотыкали вôдносинъ самыхъ товариствъ. Цѣкавѣйшій бувъ конґресъ моравскихъ студентôвъ въ Преровѣ. Тутъ мѣжь иншимъ поставлено на порядокъ дневный питанье заснованя ческого университету въ Моравѣ. Въ часѣ дебаты забравъ голосъ одинъ богословъ и высказавъ свою радôсть, за-для того, що числені моравскі богословы сполучать ся на однôмъ выдѣлѣ. Сі слова дали нагоду одному медикови до нападôвъ противъ клéру и єрархіи. Вонъ говорывъ, що теольоґічный выдѣлъ не належить до университету, бо не плекає свобôдныхъ наукъ, тожь вонъ и єго сторонники не будуть голосувати за такимъ университетомъ, при котрôмъ бувъ бы богословскій выдѣлъ. Вонъ не схоче вязати ся зъ богословами, бо цѣла струя ческои исторіи веде тамъ, де номеръ Гусъ. Въ продовженю дебаты, одинъ правникъ обговорювавъ „славяньске питанье“, при чôмъ остро выступавъ противъ абсолютизму Россіи. По єго думцѣ, кліяносъ всѣхъ славяньскихъ народностей мôгъ бы принести великій користи, однакъ вôдъ россійского правительства нема чого надѣятись.

Въ таборѣ молодо-Чехôвъ все ще тревае борба зъ реалістами. Čas орґанъ реалістôвъ, выступає противъ Narodnыхъ List-ôвъ и старає ся доказати, що молодо-Чехамъ не розходить ся о літературне питанье, лише о те, щобы знеславити реалістôвъ. Взагалѣ борба не перестає, а роздѣлъ партій такъ скрѣпляєсь, що незнать коли конець буде. Якось не помôгъ и екзекутивный комітетъ, хочь накликувавъ до згоды и мавъ цѣлый спôръ полагодити.

Въ Желѣзнôмъ Бродѣ вôдбули ся зборы студентского товариства „Ѣзеранъ“ на котрыхъ пос. д-ръ Крамаръ выголосивъ бесѣду. „Глянемо довкруги насъ — говорывъ бесѣдникъ — якій мы малій въ поважнôмъ часѣ, въ котрôмъ живе нашъ народъ; якои зневаги доживаємо, колько ненависти и нôдозрѣня мѣжь нами, — такъ, що здаєть ся, немовь бы мы втратили зъ очей велику цѣль, культурну місію яко западну передню сторожу славяньского свѣта, а то все, що мы робимо, дѣяло ся лише завдяки вдовôльненя нашои личнои суеты, мѣлкости, ненависти або злобы. Сумный примѣръ для насъ! Наслѣдки такои борбы не загладять ся одно днины. Наслѣдки затроили умъ и серце кождого, и доперва нова ґенерація принесе нове житье. Домашній сварнѣ и борбы мусять устати, бо они зъѣдають нашій силы, котрыхъ мы потребуємо противъ нашихъ ворогôвъ. Партія находять ся въ кождôмъ народѣ, однакъ та обопôльна борба знищеня стає нездровою появою, лихомъ, що мусить пожерти и найжизнєвійшій силы народу.“

Зъ нагоды торжества патрона Угорщины св. Стефана, присвятили мадярскій дневники статьѣ, въ котрыхъ высказують свои погляды на теперѣшну ситуацію. Опозиційній ґазеты представляють ей въ можливо чорныхъ краскахъ. Egyetertes помѣчує въ кождôмъ напрямѣ публичного житя вѣчный неспокôй и каже, що слѣды легкодушного и поверховного правительства выявляють ся на тѣлѣ угорщины, на котрôмъ вже и такъ богато ранъ. Борба мѣжь народностями огорнула цѣлый край, въ державѣ повно ворогôвъ, котрі хотѣлк бы звалити 900-лѣтне дѣло св. Стефана. Правительство непорадне супротивъ грôзных вплывôвъ, немовь бы у него не було чувства для великихъ державныхъ интересôвъ. Такожь и поступъ въ господарствѣ вказуе лише поверховность, бо въ дѣйстности народъ ледви въ силѣ знести тягары. Pesti Hirlap въ дуже елеґійнôмъ настрою жалуе тыхъ, що вѣрять, мовь бы то цвитуче престольне мѣсто було центромъ совершено сконсолідованои и мôцнои національнои держави. Розвитокъ Угорщины спиненый упадкомъ парляментаризму, невôдповѣднымъ поведеньемъ парляментарнои меншости, мадярскимъ шовінізмомъ и змаганьемъ роздѣлити національности. Отже задля того неправда, що Угорщина є найбôльше зрѣлою націю континенту.

Угорскій клерикалы приготований на сю евентуальность, що предложенье що-до обовязкового супружества одержить передсанкцію. Зъ огляду на се, появила ся въ Magyar Allam статья, котра доказуе, що правительство мусить розписати новій выборы, бо досѣ не пытавъ ще нѣхто волѣ народу въ справдѣ церковно-політичнои реформы. Новій выборы ще и зъ того взгляду будуть конечній, що и палата маґнатôвъ вôдкине церковно-політичній предложеня. Тому-жь то католики мусять вже теперь приготовлятись до выборôвъ, зорґанізувати центральный выборчій комітетъ въ Буда-Пештѣ и въ кождôмъ комітатѣ, щобы поставити вôдповѣдныхъ кандидатôвъ.

Престольна бесѣда короля Александра, котрою замкнувъ сесію скупштины, найшла симпатичный вôдгомôнъ середъ сербского населеня. Король похвалывъ роботы скупштины и высказавъ своє вдоволенье, що послы вôдповѣдно до свого званя сповнили належито вложеный на нихъ обовязокъ. Найважнѣйшимъ здобуткомъ — есть торговельный договôръ зъ Австро-Угорщиною, котрый стає основою господарского розвитку и фінансового скрѣпленя Сербіи. А дальше заведенье новыхъ монополѣвъ, запевненье новыхъ доходôвъ для краю и богато иншихъ важныхъ справъ, котрі полагодила скупштина, вказуе лише на патріотичне почутье послôвъ супротивъ державныхъ интересôвъ. Навпослѣдъ згадавши про переворотъ зъ дня 13 цвѣтня, король Александеръ сконстатувавъ, що результаты правительства увѣнчали ся за такъ короткій часъ добрымъ успѣхомъ, пôднѣсъ гармонію мѣжь королемъ и народомъ, пожелавъ посламъ щасливого повороту до родины, а пôднявши окликъ въ честь сербского народу и краю закôнчивъ симъ престольну бесѣду.

НОВИНКИ.

— **Дирекція ґімназіи академічнои у Львовѣ оповѣщує:** 1) Устный испытъ зрѣлости въ речинци осѣнньôмъ (цѣлый и поправка) розпôчне ся 18 н. ст. вересня. Абітурієнты мають зголосити ся въ дирекціи найдальше 10 н. ст. вересня; 2) прочій испыты: вступній до клясы приготовляючои, до клясы першои и до кл. II—VIII., такожь поправки у всѣхъ клясахъ, та виписы до всѣхъ клясъ вôдбудуть ся въ тыхъ самыхъ речинцяхъ, що звычайно. Хто припôзнить ся, буде принятый тôлько за дозволомъ краєвои рады школьнои. — Звертає ся увагу П. Т. Родичѣвъ и опѣкунôвъ на те, що кождый ученикъ, що наново до ґімназіи вступає, мусить безусловно выказати ся метрикою; а тій, що перервали свою науку, такожь леґальнымъ и точнымъ свѣдоцтвомъ моральности.

— **Подорожь цѣсаря до Галичины.** Пôсля дотеперѣшныхъ диспозицій прибуде цѣсарь дня 3 н. ст. вересня до Ярослава, де вôдбудуть ся маневры корпусôвъ въ дняхъ 3, 4 и 5 вересня. Дня 6 вересня удасть ся цѣсарь до Краковца и перебуде тамъ до 8 вересня. Того-жь дня вôдъѣде цѣсарь на Радимно, Перемышль, Стрый и Лавочне на Угорщину.

— **Заборонене вѣче.** Радикалы рускій (?) загадали скликати вѣче до села Поздяча коло Перемышля. Проґрама нарадъ обôймала справы: загального голосованя, збôрныхъ громадъ, перекопу на Сянѣ для спусту водъ, громадскихъ ловôвъ, моченя конопель и т. и. Комітетъ вѣсъ до перемыского староства повѣдомленье о вѣчу, але що поданье було спôзнене, то староство заборонило вѣче. Люде зъ Поздяча и доохрестныхъ сѣлъ не надѣяли ся такои вôдповѣди староства и богато ихъ зôйшло ся на назначеный день. Говорять, — що незабавомъ мають радикалы скликати друге вѣче до села Торокъ зъ такою самою проґрамою нарадъ, яку уложено для вѣча въ Поздячи.

— **Холера.** Ґазета урядова приносить такій дальшій вѣсти про холеру: Дня 22 н. ст. серпня занедужало: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 3 особы, въ Микуличинѣ и Добротовѣ по 2 особы; въ повѣтѣ снятиньскôмъ: въ Хлѣбичинѣ нôльнôмъ 1 особа; крôмъ того лучили ся нôдозрѣній случаѣ занедужаня и смерти въ Надвôрнôй, въ Шепарôвцяхъ повѣта коломыйского, въ Хомчинѣ повѣта косôвского и въ мѣстѣ Кракôвѣ. Розслѣды бактеріольоґічній ведуть ся. Выздоровѣли двѣ особы въ повѣтѣ бжескôмъ, по однôй въ Щепановѣ и въ Копалинахъ ad Ясень. Померли въ Делятинѣ двѣ особы, въ Добротовѣ одна особа. — Зъ Делятина доносять, що пошесть починає тамъ прибирати що разъ грôзнѣйшій характеръ и коли въ иншихъ мѣсцевостяхъ выступила она лише спорадично то Делятинъ ставъ для неи немовь осѣдкомъ. Вже бôльше якъ 30 людей занедужало тамъ на холеру и майже всѣ померли. До того, здаєть ся, не удасть ся вже пошести злькалізувати, бо выступила вже въ кôлькохъ повѣтахъ а й теперѣшна спека сприяє ей розвиткови. Роботники жь, що тысячами розъѣхали ся по всѣхъ сторонахъ краю роснесуть певно заразу дальше. Що въ Делятинѣ, мѣсточку положенôмъ въ найздоровѣйшôй околици краю, прибрала пошесть такій розмѣры, дасть ся пояснити непорядками, які тамъ панують. Мѣсточко неохайне, якъ всѣ жидôвскій мѣсцевости въ Галичинѣ; деревляні домы, котрі-бъ радше кучами назвати можна, стоять стиснені въ довгихъ рядахъ по-при себе, а мѣжь ними купы смѣтя и гною. Ринокъ то правдиве гноевище, а рѣзница худобы стоить въ серединѣ мѣста надъ смердячою калужою безъ вôдплыву. Вина тыхъ порядкôвъ паде очевидно на нашу автономію. Интеліґентція не мѣшає ся цѣлковито до справъ мѣскихъ, а жиды роблять, що самі хотять. — Въ Коломыи, якъ оповѣдають, мають жандармы ночами стерегти жидôвского окописка, бо розôйшла ся поголоска, що жиды ховають помершихъ безъ попередного повѣдомленя властей. Онодгы надôйшло до Коломыи розпорядженье намѣстництва, щобы всѣ публичні лькалѣ въ мѣстѣ були позамыкані вже о 10-ôй годинѣ вечеромъ. — Намѣстництво выдало порученье до дирекціи зелѣзниць, щобы всѣ начальники стацій зелѣзничихъ доносили въ найкоротшôй дорозѣ до свого староства про кожду партію роботниковъ, прибуваючихъ зъ надвôрняньского повѣта до мѣсця свого мешканя.

— **Записы** до львôвскихъ школъ народныхъ и выдѣловыхъ розпочнуть ся дня 29 н. ст. серпня и будуть тревати до 31 включно. Наука школьна розпочне ся дня 3 н. ст. вересня торжественнымъ богослуженьемъ. Испыты поправчій будуть вôдбувати ся 1 и 2 н. ст. вересня.

— **Страшна буря** зъ громами лютила ся дня 17 н. ст. серпня въ околици Гологôръ коло Золочева. Буря тревала зъ малыми перервами вôдъ 8-ои годины вечеръ до 2-ои по пôвночи поломыла и повывертала богато деревъ та порозкидала по ноляхъ збôже. Громы позапалювали богато полукôпкôвъ а въ Гологорахъ ударивъ грôмъ въ стайню п. Тад. Дзендзелевского и спаливъ ей. Въ стайни згорѣло 24 штукъ рогатои худобы и двоє безрогъ, а 16 коней поразивъ грôмъ. Зъ тыхъ 5 вже погибло, а 11 мучить ся ще. Згорѣла такожь шопа зъ сѣномъ и знаряды господарскій. Худоба не була обезпечена.

— **Огнѣ.** У Велдѣжи погорѣли: Матей, Дорошь и Брицкій; шкода выносить 1300 зр.; огонь повставъ вôдъ неосторожного куреня панôросôвъ. — Въ Склѣ убивъ грôмъ господаря Павла Подоляка, спаливъ стодолу Микиты Подоляка, а такожь стодолу Мих. Демкова въ Селискахъ. — Въ Дзвинячцѣ згорѣла горальня и будынки двôрскій ґр. Кентшицкого Шкода выносить 13.114 зр. Огонь мавъ нôдложити 16-лѣтный Михайло Якимôвъ зъ Дзвинячки, котрый зловивъ кота, поливъ его нафтою, пôдпаливъ, а котъ пôбѣгъ межи будынки и запаливъ ихъ. — Вôдъ удару грому погорѣвъ господарь Василь Проскурнякъ въ Русовѣ.

— **Анкета промыслова у Вѣдни,** що передъ кôлькома днями покôнчила свои нарады, радила 300 годинъ, бо вôдбула 42 засѣдань, зъ котрыхъ найкоротше тревало 5 годинъ, але були й такі, що тревали 8 а навѣть и 9 годинъ. Паперу списано въ тôй анкетѣ бôльше якъ 20.000 листôвъ, бо на кождôмъ засѣданю записувано ризу паперу зъ 500 листами. Експертôвъ вôзвано 401, а то: зъ Вѣдня 61, зъ Галичины 85, зъ Австріи долѣшнои 17, зъ Австріи горѣнои 10, зъ Каринтіи, Тиролю и Буковины по 13, зъ Чехіи 73, зъ Моравы 34, зô Шлезка 27, зъ Стиріи 21, зъ Крайны 11, зъ Сольногороду 9, зъ Форарльберґа 5, зъ Гориціи 4, Трієсту 3 и зъ Дальматіи 2. Явило ся передъ комісією и зложило зôзнання 365 експертôвъ. Титуломъ дієтъ и коштôвъ подорожи выплачено имъ звыжь 15.000 зр, посламъ засѣдаючимъ въ комісіи плачено по 15 зр. денно дієтъ, разомъ звижь 20.000 зр., стеноґрафы коштували 6000 зр., а папѣръ, прыборы до писаня и кошты друку протоколôвъ вынесуть що найменше 10.000 зр., т. зн. що само зôбраньe матеріялу до реформы закона промыслового коштує близько 45.000 зр. Треба надѣятись, що сей выдатокъ принесе добрі успѣхи.

— **Пригоды.** Въ Кошлякахъ въ збаражскôмъ повѣтѣ утопили ся въ ставѣ два хлопцѣ: 15-лѣтный Петро Триполюкъ и 12-лѣтный Антôнъ Пôдгôрскій. — Въ Печихвостахъ, жовкôвского повѣта, селянинъ Антôнъ Литвинъ оставивъ свого 9 лѣтного сына стерегти коней. Той хотѣвъ ихъ вывести на пасовиско и сѣвъ на коня. Въ дорозѣ конѣ сполошили ся, а хлопець падаючи зъ коня зачепивъ ся нещасливо о посторонокъ. Конѣ пошарпали страшно тѣло хлопця, а коли ихъ здержано, хлопець вже не живъ. — Зô страху передъ карою за крадѣжь позбавивъ себе житя Стефанъ Фурнѣй, слуга господаря Юліяна Кирилы въ Черныхôвцяхъ, въ повѣтѣ тернопôльскôмъ. — Въ Гошанахъ, въ рудецкôмъ повѣтѣ утопивъ ся сынъ Ивана Вовка зъ причины браку надзору. — Въ Старискахъ умерла нагло 7-мѣсячна дитина Стефана Мандюка, котру родичѣ оставили на опѣку старшихъ дѣтей. Лѣкарь пересвѣдчивъ ся, що дитина умерла вôдъ удару первового, мабуть для того, що була голодна и дуже кричала. — Въ Межирѣчу забивъ грôмъ селянина Дмитра Харова.

— **Дурисвѣтъ.** Передъ вѣденьскимъ судомъ присяжныхъ стававъ онодгы якійсь Шпільманъ, по званю токарь морскои пѣнки. Минувшого року почавъ вонъ оголошувати въ часописяхъ краєвыхъ и заграничныхъ анонсы, въ котрыхъ поручавъ нѣбы выпайденый собою „интензивный приладъ свѣтляный“, що выдає гарне свѣтло безъ сѣрнички лише по выйманю корка. Сей приладъ поручавъ вонъ особливо зарядамъ купелевымъ, готелямъ, купцямъ и т. ин. Кôлькасотъ легковѣрныхъ зловило ся на сю приману и спровадило тій прилады по цѣнѣ вôдъ 5 до 15 зр. Однако дуже завели ся, бо замѣсть сподѣваного „интензивного приладу свѣтляного“ дôстали звычайну фляшочку, въ котрôй було кôлька ложокъ звычайного олѣю и кусникъ фосфору. По вôдтоканю фляшочки выдававъ фосфоръ въ наслѣдокъ оксидованя на хвильку слабе свѣтло. Обманця арештовано и найдено въ его мешканю новыхъ замовлень того „приладу“ на 7.000 зр. За анонсы завинивъ вонъ рôзнымъ часописямъ 4.000 зр. Трибуналъ засудивъ его на 5 лѣтъ тяжкои вязниць.

— **Вôдъ п. Антона Цавдерера,** почтмайстра въ Поморянахъ, одержуємо отсе письмо зъ просьбою о умѣщенье въ „Дѣлѣ“: Головна Дирекція товариства взаимныхъ убезпечень „Днѣстеръ“ именувала мене аґентомъ на судовый округъ зборôвскій. Кождому, хто бы хотѣвъ убезпечити ся въ товариствѣ „Днѣстеръ“, удѣляю кождого часу всякихъ информацій — *Антôнъ Цавдереръ*, почтмайстеръ въ Поморянамъ.

— **Дрôбні вѣсти.** Въ Краковѣ застрѣливъ ся Станиславъ Островскій, бувшій урядникъ тамошнои касы ощадности, родомъ зъ Долины. Самоубійникъ числивъ 51 лѣтъ.

Наука, штука и література.

— **„Исторія літературы рускои“** проф. д-ра Омеляна Огоновского выйшовъ сими днями накладомъ наукового товариства имени Шевченка части III-ои 2-гій вôддѣлъ. На 636 сторонахъ вôсѣмки обговорені писателѣ: Панасъ Мирный, Федоръ Заревичъ, Володимиръ Барвѣньскій, Анатоль Вахнянинъ, Иванъ Франко, Ольга Косачева [Олена Пчôлка], Левъ Василовичъ [Левъ Саногôвскій], Василь Чайченко, Наталя Кобриньска и коротенько ще иншій письменники повѣстописателѣ. Цѣна сего обємистого тому лише 2 зр., а набути єго можна въ канцелярії друкарнѣ товариства имени Шевченка.

Господарство промыслъ и торговля

— **Станъ зясѣвôвъ въ Галичинѣ всходнôй.** Дуже сумнî вѣсти приходять зъ всходнои Галичины. Слота, яка продовжала ся майже черезъ цѣлу весну и початокъ лѣта, зновъ зачала ся и ледви передъ кôлькома днями устала. Не було майже дня безъ дощу, а крôмъ того лучали ся зливы, градобитя и повѣнь. Засѣвы, що вже потерпѣли въ зимѣ и на весну та лишь чудомъ яко тако перетримали, цѣлкомъ пропали по першихъ кôлькодневныхъ дощахъ и теперь нема майже кутка у всходнôй Галичинѣ, щобы не жаловано ся, що збôже порастає на пни и бульба гние. А що всѣ користають зъ кождои хвилѣ вôльнои вôдъ дошу, то даєсь вôдчувати великій бракъ роботника. Єсли змѣна погоды не усталить ся и если осѣнь не буде погôдна, то се лихолѣтье не обмежить ся лишь на сѣмъ роцѣ, але перейде и на другій рôкъ бо роботы въ поли майже неможливій. И такъ зъ многихъ сторôнъ доносять, що рѣпакъ годѣ сѣяти задля надмѣрнои вохкости въ рôли. Загальный станъ засѣвôвъ — можна смѣло сказати — безвôдрадный.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада школьна въ Бродахъ розписує конкурсъ на посаду директора при женьскôй школѣ выдѣловôй въ Бродахъ зъ платнею и додатками въ высотѣ 1100 зр. и на посады трехъ учительокъ зъ платнею 770 зр. Поданя треба вносити до 20 н. ст. вересня. — Окружна рада школьна въ Яворовѣ оголошує конкурсъ на посады двохъ молодшихъ учителѣвъ при школахъ въ Яворовѣ и учителѣвъ: въ Будини, Моранцяхъ, Новосѣлкахъ, Порудне, Селискахъ, Вôльцѣ роснôвскôй. Поданя треба вносити до 25 н. ст. серпня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго театру** зложили: На руки о. Гординьского пароха зô Скла зложивъ п. Иванъ Конопка властитель дôбръ 10 зр. а о. Гординьскій зô Скла 1 зр. — На руки п. Ивана Гуляя зложили въ Любачевѣ: п. Рыбачевскій 1 зр., п. Стахура 50 кр., о. Мрицъ 1 зр., о. Н. Сѣчиньскій 1 зр., комісарь п. Матковскій 1 зр., п. Дакура медикъ зъ Яворова 3 зр., зъ пушки театральнои 2 зр. 55 кр., разомъ 10 зр. 5 кр. — На руки п. Льва Витвицкого въ Долинѣ: Навроцкій ц. к. староста 1 зр., Травнфельнеръ бурмістръ 1 зр., д-ръ Петерсъ лѣкаръ повѣтовій 1 зр., Креховецкій господарь 1 зр., Федоровичъ ветеринарь повѣтовый 3 зр., Чарнекъ инспекторъ податковый 1 зр., Гуминьскій нотарь 1 зр., д-ръ Котловскій лѣкарь мѣскій 1 зр., д-ръ Кришталовичъ лѣкарь мѣскій 1 зр., д ръ Добровольскій адвокатъ 1 зр., Коссакевичъ касіеръ повѣтовый 1 зр., Ястшембскій практикантъ концепт. намѣстництва 1 зр., Яницкій адъюнктъ судовый 1 зр., Щепаньскій кандидатъ нотаріяный 1 зр., Грицей канцелістъ 1 зр., Мондліхтъ аптикарь 1 зр., Хаче пропінаторъ зъ Выгоды 1 зр., Туртельтайбъ власт. реальности 1 зр., Крізеръ капіталістъ 1 зр., Рейзлеръ пропінаторъ 1 зр., Редішъ пропінаторъ 1 зр., о. Бачиньскій зъ Рахинѣ 50 кр., Чапраньскій учитель 50 кр., Комарницкій вл. реальн. 50 кр. Фіхманъ купець 50 кр., Туртельтавбъ дієтарь 50 кр., Макаревичъ адъюнктъ податк. 1 зр. Красуцкій капелянъ войсковый зô Львова 1 зр., Кришталовичъ властит. реальн зъ Голеня 1 зр., Ротеръ почтмайстеръ зъ Выгоды 1 зр., Майзельсъ власт. реальн. 1 зр. — Разомъ зô сиродаными купонами 39 зр.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 24 серпня. Предметомъ парадъ міністрôвъ були елєментарій шкоды и катастрофы въ коронныхъ краяхъ Австріи.

Прага 2и серпня. Въ ночи зъ вторника на середу замалювали невыслѣджені справники австрійскій орлы на почтовыхъ скринкахъ.

Медіолянъ 24 серпня. Розрухи соціялістично-анархістичні зновъ поновились. 60 особъ раненыхъ, 30 увязненыхъ.

Римъ 24 серпня. Вчера арештовано тутки 12 анархістôвъ. Поліція патролює по улицяхъ.

Фрідріхсроде 24 серпня. Князь единбургскій вступивъ вчера на престолъ пôдъ именемъ Альфреда.

Копенґаґа 24 серпня. Царска пара приѣде сюды завтра. Зъ Петербурга прибуло богато тайнои поліціи, щобы стерегти царя.

Лондонъ 24 серпня. Конференція рудокопныхъ роботниковъ ухвалила вернути назадъ до роботы, если заробокъ не буде зредукованый.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

— **Вп. О. Ав. въ Огляд.** Прийде намъ до кôнця року ще 1·50 зр. — **Вп. И. Ган. въ Уст. еп.** Годять ся.

Надбслане.

Зъ днемъ 1 вересня с. р. можу обняти посаду концілієнта въ канцелярії адвокатскбй. — *ЮЛІЯНЪ СОСЕНКО,* — кандидатъ адвокатуры въ Чортковѣ. 4823 1—1

ОМНІБУСЪ

Заведеня водолѣчничого „МАРІЄВКА“

(почтаЛьвбвъ) вбдъ дня 13 н. ст. серпня выѣздже що день зб Львова (площа Галицка) о годинѣ 4-бй пополудни и 8-бй вечеромъ; зъ Марієвки о годинѣ 2½ по полудни и о 7-мбй вечеромъ. 4705 4—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пбдъ Коперникомъ“, Львбвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великбмъ выборѣ и по **найдешевшихъ** цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокліе, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, мѣнометры, и т. п. Устроеня звбнкбвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до вигранія 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінція, котрй вбдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вбдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 18—?

Аптички домашнй противхолєричнй

пбсля приписбвъ и вказбвокъ

Д-ра О. ВІДМАНА

ц. к. совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ

зложила и удержуе на складѣ

Аптика „пбдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тй аптички оббймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякй средства охоронній, якъ такожь конечнй средства для удѣлювання першои помочи лѣкарскои недужимъ на холеру особаиъ — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся вбдворотною почтою. 4379

УЧЕНИКИ

можуть дешево дбстати фронтове, выгбдне мешканье зъ добрымъ дозоромъ и здоровымъ харчемъ, за що ручу. — ул. Вбрменьска, ч. 29, I. пов., ч. дверей 4. 4814 2—3

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконуе ся скоро и по низькихъ цѣнахъ и даеся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдниць, жертовники проповѣдниць, лавки и иншй цѣлковито выкбнчень прикрасы церковнй.** 4641 64—150

Вбдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

У Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. У Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажъ руптуровй

и всякй выробы рукавичничй

поручае найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львбвъ, улиця Галицка ч. 16.

ДЯКА

потребую зараз Любша поч. Журавно.

Іосифъ Терешкевичъ

4822 парохъ. 1—3

ТУТКИ електрично стисканй

неклиенй зъ найлѣпшои французскои бібулки, гігієнічнй, поручае фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львбвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 4—30

Машинки до обираня яблокъ, штука 2·25 зр

поручае 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рбзныхъ предметбвъ до розпорядимости.

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХІМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не поренои

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 ***у Львовѣ*** 1—20

при улици Ягайлоньскбй число 20.

Щоденно свѣжа знаменита **кава и чай,** склянка 10 кр., мала порція **шоколяды** 15 кр., мала порція **мороженого** 12 кр **Тѣста и цукры десеровй** поручае

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

4758 **при ул. Баторія ч. 32.** 9—180

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлюе 39—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вбдъ 1·20 кр. за сотку.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

84—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свбй

МАҐАЗИНЪ

и РОББТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарбвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 77—?

НАЙББЛЬШІЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

фарбъ, лякирбвъ, покостбвъ и выроббвъ хімічныхъ, якъ такожь всякй приборы до десинфекціи 4742 6—?

поручае торговля

І. ШПЄТА

Львбвъ ул. Казимирбвска ч. 28

Цѣнники даромъ и франко.

Л. Тировичъ И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою роббтню, въ котрбй **выконують всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грббницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОББТНЯ** 9—156

Львбвъ, ул. Зибликевича II.

Павло Мартинбвъ

истнуюча фірма вбдъ 20 лѣтъ, поручае Вп. П. Т. Публицѣ свою

РОББТНЮ ОБУВИ

для мужчинъ, дѣтей и духовенъства по цѣнахъ приступныхъ зъ найлѣпшого матеріялу. — Зъ провінціи выстане черевичокъ одинъ або чобтъ на мѣру. — Замовленя 4791 точно высылае ся. 2—?

Зъ глубокимъ поважаньемъ

П. МАРТИНБВЪ

у Львовѣ, ул. Руска ч. 3.

МУЖЕСКУ Безсильнбсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхбвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in 34—34 Leipzig.) 4391

4804 3—30

ПОСТЄЛЬ

власного выробу

Колдры студентскй на бавовнѣ або овечбй вовнѣ 175 цм. довгй, 125 цм. широкй по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великй 185—193 цм. довгй, 135 цм. широкй по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣнний вбдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнй и пружиновй вбдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ

Подушки пѣряній и волосѣняй.

Простирала пбдъ колдры и до застелювання, пошевки и т. ин.

Коцики вовняній и **каны** на лбжка въ найббльшбмъ выборѣ найдешевше поручае

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВБВЪ

улиця Коперника число 7.

Для пп. кравцбвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

ПОДЯКА.

О страшне Ты смерте! скосилась намъ въ однбмъ тыждни двѣ нашй зброчки цвѣтки: Манолька и Стася. Але дивнй и неизслѣдимй суть дѣла Твои Боже! да будетъ Воля Твоя. Чи-жь можна ще тутъ що говорити, або нарѣкати. Жаль за серце тисне. Въ тбмъ такъ сумнбмъ горю було нашою потѣхою участь въ похоронахъ 5 и 10 серпня Всч. оо духовныхъ и парохіянъ. Длятого складаемо щиро-сердечну подяку Впр. о. сов. Вас. Устиановскому, деканови балигородскому парохови зъ Смерека, о. Петру Лодиньскому мѣсто-деканови зъ Дверника, о. Павлу Стукачеви зъ Смбльника и о. Евгенію Хоминьскому зъ Берегбвъ гбрныхъ. Дякуемо такожь и Вп. Панямъ Лодиньскбй, Стукачевбй и Хоминьскбй за ласкаву участь въ похоронахъ обохъ нашихъ сынкбвъ. Нехай Всевышній удѣлить Вамъ Высокоповажанй Паньство здоровля и щастя и нехай Васъ хоронить вбдъ такого нещастя, яке насъ постигло. Спаси-Ббгъ Вамъ Всечестнѣйшй Отцѣ и Высокоповажанй Панѣ за участь въ похоронахъ нашихъ дѣтей.

Цариньске дня 12 серпня 1893.

Володимиръ и Марія Левицкй. 4815

ЛЯРНЯ ДЗВОНБВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнбсть по старбй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„Ліярню дзвонбвъ“** въ Калуши, бдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тбмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны,** выконую скоро замовленя и приймаю старй або ушкоджень дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшбй спбльнбй а теперь моѣй власнбй **ліярни дзвонбвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалбсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонбвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСЄ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннбмъ найточнѣйшбмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% **листы ипотечнй**
5% **листы ипотечнй преміованй**
5% „ „ **безъ премій**
4½% **листы товариства кредитового земского**
4½% „ **Банку краєвого**
4½% **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
4½% „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
4½% „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскй облігаціи индемнізаційнй**

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вбдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готбвку, безъ нѣякого вбдчисленя а замѣсцевй лишь за вбдчисленьемъ справдешныхъ коштбвъ.

До ефектбвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштбвъ, котрй самъ поносить.

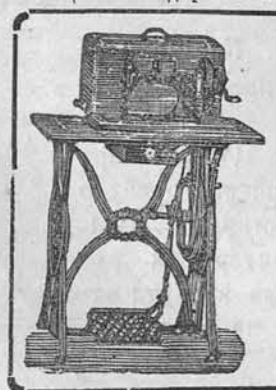

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вбдъ 25 до 65 зр.

поручае 4798 5—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львбвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВБДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНБВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

оббймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вбдлили доси вже **1.558 дзвонбвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пбдбймають ся всѣлякои роботы. входячои въ обсягъ вбдливальнѣ дзвонбвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати. або вымѣновати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого метелю, найсолиднѣйшои роботы, вбдповѣдно взятй въ сти, въ найкоротшбмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляе:

ц. к. выкл. упр. центральнй огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкбвъ, водопроводы, лазнѣ парнѣ, кухнѣ пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекція, стерілізаторы и т. п. — вбдъ 14 рокбвъ на всѣхъ выставахъ вбдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторбвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 8—13

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр. Па по 76 зр. за 100 кільоґрамбвъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрбмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вбдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылае ся въ ббльшбмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Евангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконуе ся зъ написями пбсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило французске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Перестора! Почуваю ся до обовязку заявити пралюдно що дбйшло до моеи вѣдомости вбдъ кблькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пбдшиваючись пбдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидуе дуже дрантивый товаръ за великй грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣгахъ буду лично въ норѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важився хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Балей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 180. Львôвъ, Пятниця 13 (25) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 25 н. ст. серпня 1893.

За тыждень уже починає ся новый рôкъ шкôльный для молодежи шкôлъ народныхъ и середныхъ — то-жь мы уважаємо своимъ обовязкомъ пригадати землякамъ нашимъ деякî ихъ обовязки супротивъ шкôлъ рускихъ и рускои молодежи.

Попередъ усего мусимо зазначити конечну потребу збôльшуваня числа молодежи рускои взагалѣ въ школахъ. Статистичнî данî показують, що число рускои молодежи по школахъ середныхъ не збôльшає ся въ такôмъ вôдношеню, якъ росте число молодежи польскои и жидôвскои. Въ часѣ, якъ краєва рада шкôльна перенимала школы въ свôй зарядъ, число Русинôвъ по ґімназіяхъ всхôднои Галичины [вынявши, правда, Львôвъ] перевысшало Полякôвъ. А нинѣ? Нинѣ Русины остають майже въ status quo, а число Полякôвъ и жидôвъ по школахъ росте разъ-у-разъ дуже быстро. Розумѣє ся, се єсть выслѣдкомъ вôдносинъ економічныхъ та й політичныхъ краю — и наразъ оно змѣнити не дасть ся, а все-таки самопôзнанье и тверда воля Русинôвъ могли бы помогти немало.

Рѣчь певна, що неоденъ батько селянинъ або мѣщанинъ мôгъ бы посылати бодай одного зъ сынôвъ до шкôлъ середныхъ, а не посылає лише зъ браку пôзнаня рѣчи, щось нѣбы зъ консерватизму. Се здаєсь неимовѣрне а однакъ правдиве, що руске мѣщаньство навѣть по такихъ мѣстахъ якъ Стрый, Тернопôль, де мѣщанъ єсть значне число и ґімназіи въ мѣсци, — немовь стрейкують противъ ученя своихъ дѣтей въ школахъ середныхъ!... Єсть се грѣхъ непростимый, а коли батьки того не розумѣють, то люде интеліґентнî зъ Русинôвъ повиннî имъ се розъясняти и цѣлою силою пересвѣдчуваня вплывати на нихъ, щобы той свôй нерозумный консерватизмъ понехали. Намъ взагалѣ бачить ся, що нинѣ интеліґенція руска, якъ мѣска такъ и сѣльска, менче дбає о доставленье зъ новымъ рокомъ до шкôлъ середныхъ можливо найбôльшого контіґенту молодежи, якъ бувало давнѣйше, коли то кождый народолюбный священикъ та й учитель уважавъ собѣ за патріотичный обовязокъ выправити зô свого села до ґімназіи якогось здôбного хлопця заможнѣйшого господаря. Нинѣ треба бы нашôй интеліґенціи конче повернути до того давного доброго звычаю и о скôлько можна заохочувати селянъ та мѣщанъ вôддавати сынôвъ до шкôлъ середныхъ та й порадою приходити имъ у помôчь.

Супротивъ молодежи рускои въ школахъ самыхъ рôвно-жь патріотичный обовязокъ спочиває на учителяхъ-Русинахъ и катихитахъ. Нѣхто не вымагає вôдъ нихъ протеґованя рускои молодежи, — въ тôмъ взглядѣ мусить панувати справедливôсть, — але можна и мусить ся вымагати вôдъ нихъ, яко Русинôвъ, опѣки для рускои молодежи — опѣки не такъ матеріяльнои [бо о се вже по змозѣ дбає цѣла наша суспôльнôсть], якъ головно моральнои. Коли-бъ усюды була така опѣка, то й бôльше число молодежи рускои выказували бы середнî школы всхôднои Галичины та й бôльше число молодежи рускои кôнчило бы тî школы...

Але Русины мають кôлька шкôлъ своихъ, зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, на котрыхъ имъ, яко на рускихъ, залежить спеціяльно и найбôльше. Се ґімназіи рускî: цѣла у Львовѣ, зъ симъ рокомъ о шѣсть клясахъ въ Перемышли и о двохъ клясахъ въ Коломыи, а вôдтакъ чотироклясовî народнî школы рускî: три у Львовѣ и по однôй въ Станиславовѣ и Тернополи. На тî школы мы и звертаємо нинѣ особливу увагу землякôвъ.

Всѣ ґімназіи рускî остають въ совѣстныхъ рукахъ управителѣвъ и тѣлъ учительскихъ, тожь нѣякій Русинъ не знайде подати нѣчого на своє оправданье, коли, маючи записати сына до ґімназіи тамъ, де стоить єму до выбору ґімназія руска або чужа, запише до чужои. Такъ можуть поступати лише або шкаралупники або вороги рускости, а не правдивî патріоты. [Ся характеристика вôдносить ся очевидно и до зарядôвъ львôвскихъ бурсъ „Народного Дому“ а по-части и Ставропігіи, котрî — скандалъ на весь свѣтъ! — бурсакôвъ шлють не до рускои, але до нѣмецкои ґімназіи.] Руска ґімназія у Львовѣ розвиває ся гарно, — перемыска рôвно-жь уже выказала свою жизненнôсть, — коломыйска, доперва въ початкахъ, найбôльше потребує опѣки Русинôвъ — и мы звертаємо на се увагу патріотôвъ на Покутю.

Що-до чотироклясовыхъ шкôлъ народныхъ [зъ того чотирохъ, взôрцевыхъ при семинаріяхъ учительскихъ, трехъ мужескихъ у Львовѣ, Станиславовѣ и Тернополи та однои женьскои у Львовѣ, и львôвскои школы мѣскои им. Маркіяна Шашкевича], то въ деякихъ зъ тыхъ шкôлъ фреквенція єсть за слаба — не длятого, щобы не було по мѣстахъ дѣтей рускихъ, але длятого, що рускî родичѣ вписують свои дѣти до шкôлъ польскихъ — однî зъ шкаралупництва та браку патріотизму, другî зъ незнаня. И тутъ далось бы богато помогти, коли-бъ мѣска интеліґенція [въ першôмъ рядѣ катихиты и учителѣ та учительки] передъ записами розвинула належну дѣяльнôсть, — вплывъ єи и заохота здѣлали бы богато. Тожь покликуємо на интеліґенцію руску мѣстъ Львова, Станиславова и Тернополя: Подбайте, земляки, щиро о фреквенцію въ чотиро клясовыхъ школахъ рускихъ — у Львовѣ особливо въ школѣ им. М. Шашкевича и въ дѣвочôй при женьскôй семинаріи учительскôй! Дбаємо о заснованье рускихъ шкôлъ — дбаймо-жь ще бôльше о фреквенцію въ нихъ, щобы противники не закинули коли намъ, що Русинамъ шкôлъ не потрѣбно, бо нема кому до нихъ ходити...

Холєра въ Угорщинѣ.

Д-ръ Игнатій Конъ, лѣкарь вѣденьскій, высланый зъ порученя ґазеты Daily News въ околицѣ горѣшнои Угорщины, навѣщенî холєрою, написавъ до Neue fr. Presse допись, въ котрôй представивъ вôдносины санітарнî въ Угорщинѣ:

Въ суботу 19 с. м. — пише д-ръ Конъ — я прибувъ до Мармарошского Сиготу, щобы побачити, якій єсть станъ холєры вздовжь шляху зелѣзничого, що будує ся вôдъ долины Чорнои Тисы ажь до Карпатъ, бо доси не можна було знати про се нѣчого автентичного. Въ Сиготѣ ще не появилась холєра, але натомѣсть въ Надь-Бочко, одна миля дороги горѣ рѣкою вôдъ Сиготу, лучило ся кôлька случаѣвъ занедужаня. На другій день рано поѣхавъ я до Надь-Бочко, що лежить при входѣ до вузкои и крутои долины рѣки Чорнои Тисы; та долина тягнесь 70 кільометрôвъ ажь до мѣсцевости Керешмезе. Тамъ познакомивъ ся я зъ повѣтовымъ лѣкаремъ д-ромъ Павломъ Мункачимъ; у него бачивъ я пôдъ мікроскопомъ справдѣшнî комма-бацілѣ, выгодованî зъ деєктôвъ тамошныхъ недужихъ. Вôнъ розповѣвъ менѣ, якъ выбухла холєра въ тôй околици и признавъ отверто, що сей фактъ бувъ триманый доси въ тайнѣ.

Зъ початкомъ серпня занедужали чотири особы на симптомы холєричнî въ замку мысливскôмъ Кузахъ, вôддаленôмъ о 8 кільометрôвъ вôдъ Надь-Бочко. Д-ръ Мункачій выславъ сейчасъ деєкты двохъ недужихъ до Будапешту на бактеріольоґічнî розслѣды, але тамъ не могли буцѣмъ-то нѣчого найти. Дѣйстно двѣ особы подужали, другî же двѣ померли, а д-ръ Мункачій выглядѣвши въ ихъ деєктахъ баціля, повѣдомивъ наджупана комітату и власти будапештеньскî о появѣ холєры. Зъ Будапешту выслано єму двохъ молодыхъ лѣкарѣвъ, але бôльше не журено ся цѣлою справою. Скоро опôсля зачали появлятись случаѣ холєричного занедужаня спорадично мѣжь робôтниками при будовѣ зелѣзницѣ на шляху Бочко-Керешмезе и случаѣ смерти. Д-ръ Мункачій звернувъ ся въ-друге до Будапешту о помôчь, а зъ-вôдтамъ прислано кôлька баракôвъ зъ деревляными лôжками, сѣнниками и коцами, досыть значнî скôлькости негашеного вапна, лѣки, кислоту карболеву и доглядникôвъ для недужимъ.

Холєра ширилась дальше въ долинѣ; въ мѣсцевостяхъ: Надь-Бочко, Кузы, Хмелѣ, Требуза, Берлєбасъ, Боркутъ, Феєрпатакъ, Раго, Йосифтанія, Свидочь, Корешмезе и Біропатакъ що-дня були случаѣ холєры. Пôсля справоздань лѣкарскихъ, высыланыхъ до комітату, западало на холєру денно 33 а вмирало и до 19 осôбъ. Взагалѣ занедужало на холєру вôдъ 1 до 15 серпня 205 осôбъ а 91 померло; дневный станъ недужихъ выносивъ пересѣчно 40.

Але небавомъ зачали западати и вмирати на холєру люде по селахъ и д-ръ Мункачій не мôгъ дôзнати ся про се; оглядины мерцѣвъ выконують неуки а мерцѣвъ хоронить ся не провѣривши причины смерти. Нарôдъ дуже жахаєсь баракôвъ холєричныхъ, тожь щобы не давати недужихъ до баракôвъ, не кликано лѣкаря. Рôвножь розпущено вѣсть, що троять недужихъ. За-для низькои степени просвѣты тамошного населеня: Волохôвъ, Русинôвъ и захожихъ россійско-польскихъ жидôвъ, нема чого дивуватись; люде не знають лѣкаря, недужî умирають и похоронюють ся.

Бараки холєричнî — се буды збитî зъ сырыхъ дощокъ, въ серединѣ по чотири лôжка, рôвножь зъ сырыхъ дощокъ. Баракъ, котрый мы оглядали, мавъ крôмъ того припасъ лѣкôвъ, чотири мѣхи негашеного вапна, фляшку зъ 5-проц. кислотою карболевою, одинъ цебрикъ, одинъ ирріґаторъ и одинъ брудный рушникъ. Въ барацѣ лежало двоє недужихъ, мужчина и женщина на сѣннику и подушцѣ зъ соломы, прикрытî двома коцами. Наглядавъ ихъ сторожь. Мужчинѣ не грозила вже небезпечнôсть, але женщина лежала зимна, скорчена, зъ запалыми очима и ледви дочутливымъ живчикомъ, въ послѣднôй стадіи; она не хотѣла принимати нѣякого лѣку вôдъ лѣкаря; лишь сторожь мôгъ коло неи заходити ся. Побôчь сего бараку стоявъ другій и вôдтакъ кладовище, на котрôмъ хоронено помершихъ въ пять годинъ по смерти. Д-ръ Мункачій показавъ менѣ дôмъ, въ котрôмъ передвчера померъ одинъ чоловѣкъ на холєру; передъ дверми лежало вапно, помôстъ хаты бувъ грубо вымащеный догтемъ, стѣны выбѣленî свѣжо, лôжко и ослôнъ обмытî карболемъ. Се була десінфекція.

Поѣхали мы до сусѣдного села Кішъ-Лонка; тамъ выжидавъ насъ лѣкарь сѣльскій, звычайный рускій селянинъ. Єго зроблено доглядникомъ недужихъ, вôнъ носить лѣки въ кишени, ходить вôдъ хаты до хаты и роздѣляє лѣки пôсля свого погляду. Вôнъ єсть заразомъ оглядникомъ недужихъ и має вести станъ недужихъ та помершихъ, але що не знає писати, то говорить числа зъ памяти. Вôнъ розповѣвъ д-рови Мункачому, що нинѣ умерло двоє лю-

БУРЯ.

(*В. Короленка.*)

I.

Сонце сховалось, а вѣтеръ ревѣвъ. Захôдне небо зачорнѣлось, а горяча червона краска простягалась все дальше й дальше понадъ видокругомъ. Сине море все темнѣйшало й глубшало. Море шумѣло, котились филѣ а поверхъ нихъ неслась вже подекуда бѣла пѣна, неначе безодня океану кипѣла зъ лютости. Величезными смугами нависли на небѣ хмары, здавалось, що они ще дужше скрѣпляють ярку краску вечѣрного зарева. Мѣжь тымъ пôднималась на сходѣ чорна нôчь та гналась поверхъ розбурханыхъ филь у ясну даль.

Тамъ далеко трѣпалось бѣле вѣтрило, немовь крила боязкои птицѣ. Рыбакъ спôзнивъ ся и втѣкавъ передъ хуртовиною до охоронного муру крѣпости.

Буря наближаєсь... Не видко майже берега; реве море та все темнѣйшає... Рыбацкій човникъ жене до вежѣ, а довкола неи скаженî филѣ гудуть-гуляють... Розбурхана вода бє объ камѣнь. Сѣрî пѣнистî бовваны обняли островъ, они пôднимають ся немовь бы грались въ гору, переливають ся та падуть зновъ ревучи.

Вежа стоить понуро й грôзно та глузує зъ ударôвъ воды. Чорнî, мохомъ порослî каменѣ збирають всѣ силы; филѣ роблять те саме.

Небо все темнѣйше, нôчь зближаєсь. — Страшна буря йде зъ тои пôтьмы, щó зъ неи котять ся безнастанно филѣ.

Въ вôкнѣ вежѣ заблимало червоне свѣтильце и наразъ темрява вкрыла островъ и вежу, що скрылись за водянî валы.

Лише червоне свѣтло стоить высоко понадъ безоднею... мала сумна искра надъ ревучимъ безмежнымъ просторомъ...

— Стôй!... Хто тамъ?...

Сторожа кличе зъ мурôвъ до рыбацкого човника, а воякъ, щó темными чертами вырѣзуєсь на вежи мѣрить на нього своє оружье...

Але море страшнѣйше, чимъ чоловѣкъ. Рыбалка не може пустити кермы, а єго голосъ глушить шумъ моря. Обережно зустрѣчає судно ударъ филь: теперь оно подаєсь въ задъ... хитаєсь... — и наразъ паде вѣтрило а передъ човника вховзуєсь у малу пристань.

— Хто тамъ? — кличе въ друге сторожь, але самъ глядить милосердно на мале, хистке човенце, якъ оно теперь у заливѣ, колышесь въ гору и въ дôлъ, а вôдтакъ паде єго зôръ на чорне скажене море.

— Свôй!... Яка негода!... Вôдчини ворота!

— Пожди, я покличу старшого.

На мурѣ являють ся новî стати. Ледви чути людскій голосъ, такъ стогне море! Оно реве, але чимъ лютѣйше оно колотить ся, тымъ привѣтнѣйша розмова. Небавомъ заскрипѣли важкî ворота й рыбалку впустили до твердинѣ. Тамъ найде вôнъ свѣтло й теплу комнату: нагороду за тяжку нôчну плавбу.

Якъ то любо згадати єму за мурами про страшный ревъ моря, про густу темряву, про безодню, щó зъ неи ледви добувъ ся. О, се дуже мило, сли на столѣ стоить ясный каганець, а коло нього вечеря для втомленого подорожного!

А за муромъ розстелилось безмежне море й чорна вежа зъ червонымъ огникомъ у вôкнѣ й скаженî филѣ та пѣна и дикій лоскôтъ воды и вихоръ, що свище надъ моремъ, та до дна єго розкрыває.

Тамъ на ланцуху стоить и човникъ. Вôнъ колишесь, вєть ся по-при муры, неначе людина, що силкуєсь втечи вôдъ ударôвъ филь.

II.

Свѣтильце у вôкнѣ вежѣ щезло на хвилину. Людска голова сперлась на зелѣзнî краты у вôкнѣ. Вязень глядѣвъ на море... та наразъ зновъ вôдскочивъ вôдъ вôкна... Море клекотѣло, а пôдъ вôкномъ у пристани колисалось мале човно. Вязневи здавалось зъ початку, що се лише зôръ єго обманює, що чорна нôчь та хуртовина помѣшали єму розумъ. Вôнъ бѣгавъ довкола своєи круглои клѣтки а єго тѣнь вызначалась на понурыхъ стѣнахъ вузкои вежѣ. Наразъ пôдôйшовъ вôнъ зновъ до вôкна й глядѣвъ тужливыми, жадными очима въ густу пôтьму. Море лютувало й билось объ камѣня, але неяснî черты човна, що колисалось у пристани, манили вязня. Щогла на човнѣ стогнала пôдъ безнастанными ударами филь, але тî стоны звенѣли вязневи милѣйше найгарнѣйшого спѣву. Вязень зôскочивъ зновъ на землю, присѣвъ въ противнôмъ углѣ своєи клѣтки и дикимъ зоромъ водивъ по вôкнѣ. Нôчный каганець розъяснивъ єго комнату червонавымъ свѣтломъ, але вязень бачивъ лише одно: чорна, бурлива нôчь стояла за вôкномъ. Шумъ моря доходивъ до комнаты, мѣшавъ звычайну тишину у твердини, та пригадувавъ вязневи на човно, котре вôнъ передъ хвилею бачивъ.

Вôнъ наслухувавъ пильно, а часомъ доходивъ до єго уха любый, нѣжный, принадный голосъ щоглы, що продиравсь крôзь гомôнъ бючихъ филь...

Пройшло кôлька хвилинъ.

Наразъ вôдвернувъ ся вязень вôдъ вôкна, приступивъ до стѣны, выймивъ зъ неи камѣнь та вытягнувъ зъ сего сховку малый пильникъ. Вôнъ обережно приступивъ до муру приложивъ ухо и пильно надслуховавъ. Всьо спочивало. Въ сусѣдному коридорѣ не чутно було людскои ходы. Тихо було въ вежи та лише вихоръ завивавъ, а єго голосъ розлягавъ ся вôдгомономъ по пустыхъ хôдникахъ..

Вязень пôдôйшовъ до вôкна. Вже перше у таку саму хуртовину перепилувавъ вôнъ краты у вôкнѣ, а ревъ моря глушивъ голосъ пильника, и не чувъ єго сторожь. На що вôнъ теє зробивъ, сего й самъ добре не знавъ. Саме по-надъ нимъ на мурѣ й на вежи стоявъ сторожь, що мôгъ однымъ поглядомъ обняти цѣле море. Човенъ колихавсь ще у пристани, а вôнъ мôгъ лишь середъ бурѣ пилувати, бо сторожь не надѣявсь, щобъ хто мôгъ у таку негоду втечи зъ вежѣ на море та сховавсь за муръ... лише въ такій часъ мôгъ вязень вôдважитись перепилувати краты и втечи зъ вязницѣ...

Але те не було ще цѣлымъ дѣломъ.

Вôнъ теє знавъ; але людске серце таку вже має натуру, що доперва тогдѣ замовкає, коли згасне у ньому послѣдный лучь надѣи. А надѣя, хочь яка вона непевна, незначна, таки жила въ серци вязня, и скôлько разôвъ поглядавъ вôнъ на спокôйне море, коли филѣ нѣжно та любо плюскали объ камѣнье... стôлько разôвъ ждавъ тужно на бурю. Коли-жь вѣтеръ починавъ свою дику пѣсню а море ставало ревѣти, кидавъ ся вôнъ втомленый на свою постелю, и єму снилась свобода-воля. Вôнъ знавъ, що сеи ночи не дѣлить єго вже нѣчо вôдъ свободы, лише краты и те, що годѣ переплисти заливъ.

Краты небавомъ впадуть... лишалось проте одно... одно!...

И вôнъ зновъ взявъ ся за дѣло. Море казилось, човенъ колихавсь у пристани, вязень поравъ ся, а сторожь скрывъ ся передъ тучею за валы. Вязень выймивъ обережно краты й тихо поклавъ ихъ на долôвку. Вôдтакъ пôднявъ ся швидко на вôкно и скочивъ на землю. Доперва теперь знавъ вôнъ, що єго жде. Вихоръ кинувъ нимъ якъ трѣскою. Тамъ у вязници не мавъ вôнъ доброго розумѣня о хуртовинѣ. Теперь почувъ вôнъ цѣлу свою немôчь, коли запоморочивъ єго ревъ мора, та свистъ страшного вихора. Єму здавалось, що темрява густѣйша, шумъ лютѣйшій, море страшнѣйше гуде. Тутъ на свободѣ забувъ вôнъ про всьо. Вôнъ просунувсь тихо по-при муры и скрывсь на закрутѣ. И зновъ стелилось передъ нимъ скажене море, а за нимъ камянî муры крѣпости. Вихоръ гравъ ся въ дикому танци зъ камѣнямъ, а вязень сидѣвъ — наслуховавъ, й серце єму молотомъ билось.

дей, двоє занедужало, двоє конає а станъ недужихъ выносить пять особъ. Мы пôйшли оглядати недужихъ по порядку. Передъ одною хатою, чверть милѣ за селомъ, лежала въ травѣ женщина, прикрыта плахтою, нѣ живчика, нѣ голосу у неи — жиючій трупъ. Лѣкôвъ не принимала. Вôдтакъ вôйшли мы до иншои хатчины; въ темнôй, маленькôй свѣтлици позамыкано вôкна и горѣвъ огонь на печи; на припѣчку лежало телятко а поббчь стояло лôжко, на котрôмъ лежала скорчена дѣвчина, цѣлкомъ гола, въ аґонiи.

Вôдтакъ переѣхали мы до Кузôвъ, але тамъ не було що робити, бо було лишь двохъ мерцѣвъ. Коли мы вернули до Надь-Бочко, покликано д-ра Мункачого до тамошнои фабрики соды, де працює до 500 робôтникôвъ. Въ чистôмъ поли надъ потокомъ побачили мы робôтника на земли; пôдложивъ собѣ пôдъ голову бохонець хлѣба, що нѣсъ зô собою. Идучи, упавъ — а се знакъ цѣлкомъ певный холеры азійскои. Мы дали ему кальомелю въ склянцѣ воды зъ Тисы — на разѣ не мали нѣчого иншого — и велѣли вôдвезти возомъ до бараку холеричного при фабрицѣ. На мѣсци, де лежавъ недужій, розложено великій огонь; на иншого рода десінфекцію власти не дали средствъ лѣкареви. Вôдтакъ пôйшли мы до дому управителя фабрики, котрого 8-лѣтный сынокъ померъ. Вчера ходивъ хлопчина на вôдпустъ до Слатины, нинѣ принесли єго недужого домôвь и вôнъ померъ, хочь мати натирала єго — чôсникомъ. Всѣ познаки вказували на холеру азійску, тожь д-ръ Мункачій велѣвъ спалити постѣль а комнату замкнути. Ще мы не выйшли зъ того дому, а вже мати того хлопця зачала жалуватись на болѣ въ жолудку и теревѣ; д-ръ Мункачій записавъ чимъ скорше реценту. По тôмъ приступивъ до насъ одинъ наставникъ фабричный и просивъ заглянути до него, бо жѣнцѣ робить ся недобре, хочь навѣть давано ѣй квасне молоко. Мы побачили сю жѣнку вже въ аґонiи, але помимо того записавъ д-ръ Мункачій реценту. Сынъ не хотѣвъ поѣхати по лѣкъ для умираючои матери, лишь треба були выслати пѣшого пôсланця.

Вертаючи до мѣста, побачили мы похороны двохъ жидôвъ, про котрыхъ занедужанье и смерть нѣхто не знавъ. Д-ръ Мункачій скликавъ жидôвску громаду и наказавъ повѣдомляти лѣкаря бодай про смерть, если вже не кликати єго до недужого. Пôдъ вечеръ покликано д-ра Мункачого до однои жидôвки въ Кішь-Лонцѣ. Недужа лежала безъ памяти середъ найбôльшого нехлюйства. Д-ръ Мункачій хотѣвъ зробити инъєкцію зъ етеру, але жиды не дали, бо бояли ся, що лѣкарь хоче убити жидôвку. Треба було вертати зъ нѣчимъ. Вертаючи бачили мы, що Волохи въ хатѣ, де що ино померъ чоловѣкъ на холеру, справляли собѣ гостину. Треба було прикликати жандармôвъ и розбгнати людей.

Все, що я бачивъ и чувъ того дня, скрѣпило мене въ пересвѣдченю, що цѣла околиця заражена холерою. Въ околици Керешмезе, при кôнци долины надъ Горною Тисою, має бути ще гôрше. Що-до розширеня холеры поза шляхъ зелѣзничій Готъ-Керешмезе, я довѣдавъ ся стôлько, що Кіралігаза, Батня и Надь-Каролі лучили ся занедужаня холеричнѣ, котрѣ майже всѣ закôнчились смертію.

Въ справѣ новои жидôвскои орґанізаціи,

оговоренои въ „Дѣлѣ“ одержали мы вôдъ орґанізаторôвъ партіи отсе письмо:

„Поважана Редакціе!

Минувшого тыждня помѣстила Пов. Редакція допись зъ Борыслава дотычно скликаного нами згромадженя жидôвъ а у вступнôй статьѣ зъ дня 23 с. м. рѣчь розширено новыми подробицями. А що кореспондентъ „Дѣла“ не зрозумѣвъ насъ по части и не въ повнѣ правдивôмъ свѣтлѣ зъобразивъ нашь выступъ, просимо въ интересѣ правды, на котрôй безъ сумнѣву залежить Пов. Редакціи, помѣстити въ стовпцяхъ свого дневника таке поясненье:

М. Еренпрайсъ выложивъ зôбранымъ теоріи, що змагають до розвязаня питаня жидôвского. Предкладаными средствами єсть централізація або „сіонізмъ“ и децентралізація або ассіміляція. Tertium non datur. Ассіміляція неможлива за-для причинъ наведеныхъ въ „Дѣлѣ“. Отже мусимо стремѣти до централізаціи въ своѣй историчнôй вôтчинѣ, въ Палестинѣ. Однакъ не розходить ся о то, щобы перенести всѣхъ жидôвъ до Палестины, лишь о се, щобы тамъ вытворити осередокъ жидôвского народу, точку опоры въ часахъ недолѣ. Зъ того выходить консеквентно наше становище въ краю. Не маємо и не можемо мати заборчихъ аспіраційˌ але певно маємо незаперечене право истнувати, и длятого мусимо боронитись, коли хто нарушує се право [а не боротись о здобутье новыхъ постерункôвъ, якъ насъ хибно понято въ „Дѣлѣ“]. Маємо право жадати, щобы намъ не накидувано чужои [польскои — *Ред.*] народности и длятого рѣшучо протестуємо противъ ассіміляційныхъ змагань, уважаючи ихъ насильствомъ. Въ квестіи выхованя жадаємо жидôвскои школы для жидôвскихъ дѣтей, т. зн. школы, въ котрôй увзгляднювано бы належито нашь языкъ єврейскій и исторію нашого народу. Неправда, мовь-єы мы домагались жарґону яко выкладового языка, бо-жь того говору не лишь не плекаємо, але хотѣли бы мы позбутись єго якъ найскорше. Числячи ся зъ истнуючими вôдносинами, вправдѣ будемо выдавати жарґонову ґазету и людову бібліотеку въ жарґонѣ, щобы просвѣтити и усвѣдомити нашь нарôдъ, однакъ не забуваємо нѣколи про се, що жарґонъ лишь конечне на теперь средство, а не цѣль, и що радше будемо дѣлати жарґономъ п р о т и в ъ жарґону. Мы маємо лишь одинъ, историчный, всѣмъ жидамъ спôльный народный языкъ, а се не жарґонъ, але языкъ єврейскій.

Д. Мальцъ такъ само вказавъ, що жидôвске питанье дасть ся розвязати утвореньемъ народнои суспôльности въ Палестинѣ и навѣвъ поданѣ въ „Дѣлѣ“ факты, яко доказовый матеріялъ на се, що вже пора взятись до практичнои кольонізаціи въ Палестинѣ и до солідарнои обороны въ краю. Якъ Д. Мальцъ такъ и попередный бесѣдникъ, не спекулювали въ своихъ промовахъ на побужденье пристрасти, а тôлько высказуючи свои пересвѣдченя и представляючи сухѣ факты, не мали потребы уживати пôдбурюючихъ высказôвъ.

Взагалѣ змѣстъ нашихъ бесѣдъ бувъ лишь интерпретацією слѣдуючихъ засадничихъ ухвалъ першои конференціи галицкихъ жидôвскихъ народовцѣвъ у Львовѣ въ цвѣтни сего року.

I. Народна партія жидôвска въ Галичинѣ, яко частина загальнои народнои партіи жидôвскои, стремить до вôдродженя жидôвского народу зъ остаточною цѣлею, вôдбудувати жидôвску суспôльнôсть въ Палестинѣ.

II. Народна партія жидôвска въ Галичинѣ уважає оборону політичныхъ, суспôльныхъ и економічныхъ интересôвъ жидôвскихъ въ краю своимъ обовязкомъ, про-те узнає потребу самостôйнои жидôвскои політики.

Отсе постуляты сіоньскои партіи. Точка ихъ тяготѣня лежить далеко за границями Галичины и не нарушує сферы интересôвъ рускихъ и польскихъ. Постуляты краєвѣ дадуть ся, пôсля нашого пересвѣдченя, здѣйстнити безъ кривды и нарушеня правъ иншихъ народностей. Коли Русины и Поляки прийдуть до того пересвѣдченя, тогдѣ запанує спокôй въ тяжко заколоченôй Галичинѣ.

У Львовѣ дня 25 серпня 1893.

Д. Мальцъ. *М. Еренпрайсъ.*

Справы краєвѣ.

[Зъ краєвои комісіи промысловои.]

Дня 23 и 24 липня с. р. вôдбуло ся пôдъ проводомъ кн. Юрія Чарторыйского засѣданье комісіи для справъ промысловыхъ, на котрôмъ полагоджено такѣ справы:

Принято резиґнацію гр. Володимира Дѣдушицкого зъ участи въ комісіи промысловôй зъ причины слабого здоровля.

Ухвалено внесеня въ справѣ заложеня доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ въ Калуши, Сяноцѣ и девяти такихъ шкôлъ у Львовѣ и запреліміновано на ту цѣль фонды на рôкъ 1894

Секретарь комісіи предложивъ орґанізаційнѣ акты ткацкои школы въ Горлицяхъ и краєвои школы суконничои въ Ракшавѣ. Комісія ухвалила затвердити орґанізацію обохъ тыхъ шкôлъ и предложити до заименованя Станислава Анчица управителемъ а Ивана Тройнара и Іосифа Виха першими майстрами для ткальнѣ и красильнѣ въ Ракшавѣ.

Ухвалено прелімінарь доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ на рôкъ 1894 въ загальнôмъ числѣ потребъ 20.921 зр. зъ фонду краєвого.

Ухвалено прелімінарь фаховыхъ шкôлъ промысловыхъ и прочѣ потребы комісіи краєвои для справъ промысловыхъ: на школы фаховѣ 55.956 зр. а взагалѣ въ рубрицѣ XVI. краєвого буджету 117.858 зр. въ выдаткахъ звычайныхъ а 25.850 зр въ надзвычайныхъ, разомъ 142.707 зр.

Принято до вѣдомости угоду зъ представителями подôльскихъ повѣтôвъ въ справѣ заложеня практичнои школы слюсарско-механічнои въ Тернополи, подôбнои до такого закладу въ Цельовци. Ту школу має заложити правительство зъ увзглядненьемъ льокальныхъ престацій и пôдмоги краю. Комісія згодила ся въ засадѣ на проєктъ такои школы и постановила удати ся зъ нимъ до выдѣлу краєвого и до правительства.

Удѣлено позичокъ зъ фонду промыслового: товариству продукційному и торговельному въ Ланьцутѣ на урядженье прядѣльнѣ и апретовнѣ при суконничôй школѣ въ Ракшавѣ 16.000 зр.; товариству поврозничому въ Радимнѣ на урядженье союзного варстату 10.000 зр.; мѣсцевому комітетови выставочному въ Ряшевѣ безпроцентово 600 зр.; крôмъ того двомъ пôдприемцямъ 1000 зр. и 2000 зр.

Ухвалено: представити до стабілізаціи Осипа Ляґоша на посадѣ инструктора ткацкои школы въ Короснѣ и Ивана Ставдейского на посадѣ инструктора взôрцевого варстату ткацкого въ Корчинѣ; — именувати Ив. Юрайду инструкторомъ взôрцевого варстату ткацкого у Глинянахъ, а наставниками варстатôвъ Андрѣя Куриласа въ краєвôй школѣ ткацкôй въ Короснѣ и Франца Гиблика въ ткацкôмъ варстатѣ въ Глинянахъ.

Потверджено новый статутъ для варстату ткацкого въ Косовѣ, а дальше потверджено союзъ школы кошикарскои въ Яслѣ зъ новоотвореным краєвымъ товариствомъ для выробôвъ кошикарскихъ тамъ же; вкôнци подякувано п. директ. Клим. Сѣнкевичеви за управу школы кошикарскои въ Яслѣ черезъ шѣсть лѣтъ.

Въ справѣ дальшого надаваня стіпендій — на внесенье секціи адміністраційнои ухвалено: надати стіпендіи лише зъ початкомъ кождого курсу школьного на пôдставѣ подань, вношеныхъ на руки управителѣвъ фаховыхъ шкôлъ и ними потвердженыхъ; удати ся до правительства, щобы зô своеи стороны дававъ бôльше запомогъ, якъ доси, ученикамъ правительственныхъ шкôлъ фаховыхъ.

Секретарь комісіи здавъ справу зъ роздѣлу запомогъ. На найблизшій рôкъ школьный удѣлено двомъ ученикамъ ковальства въ школѣ колодѣйско-боднарскôй въ Камѣнцѣ струмиловôй по 6 зр. мѣсячно; двомъ ученикамъ ткацкои школы въ Короснѣ по 6 зр., а двомъ по 10 зр. мѣсячно; одному ученикови школы кошикарскои въ Червонôй Воли по 5 зр. мѣсячно; кандидатови на инструктора шевства по 30 зр. мѣсячно на пôвъ року.

Дописи „Дѣла“

Зъ-пôдъ Золочева.

[Нова церковь — и честь кому честь!]

Зъ якимъ поспѣхомъ ставлять ся въ граничнôй полосѣ костелы и публичнѣ каплицѣ польскими панами, то загально звѣстна рѣчь, длятого то въ нашôй околици заслугує на велике призн.нье будова новои церкви а до того ще муровано

Власне мавъ я нагоду, ѣдучи зъ Тернополя до Золочева, потѣшитись бодай хвильку видомъ зъ вôконъ ваґона новою церквою величавою въ селѣ Луцѣ пôдъ Золочевомъ. Бля хою и дахôвкою крыта церковь, зъ одною высокою круглою банею, окрашає цѣлу околицю. Розцѣкавленый рѣдкою мурованою церквою въ золочѣвскôмъ, я наложивъ и дороги, щобы зъ близька приглянутись ѣй та розвѣдати де-що близше, — и отъ що я довѣдавъ ся:

Плянъ церкви робивъ, здаєсь, п. Нагôрный зô Львова и тому церковь у выкôнченю и головныхъ нарисахъ представляєсь дуже симетрично и гарно. Стѣны зъ тесового камѣня, дахъ зъ червонои дахôвки, копула крыта цинковою бляхою зъ гарнымъ богато золоченымъ хрестомъ — и то все въ прилученôмъ селѣ [філіи], числячôмъ ледви 250 душь. Люде вельми гордѣ на свою церковь — и хотяй були й мѣжь ними деякѣ [чи три, чи чотири] фундаторы, що жертвували по 50—100 зр., — але кождый говорить, що цѣла заслуга въ будовѣ тои церкви належить до о. Бородайкевича, котрый потрафивъ въ короткôмъ часѣ, безъ розкладаня тягару на прихожанъ, тôлько запопадною господаркою въ невеличкôмъ лѣсѣ церковнôмъ припровадити до такои величавои церкви. „Бувало й такъ — розказували громадяне — що въ самѣ найгорячѣйшѣ жнива три пары коней о пароха заверненѣ зъ поля ѣхали по цеглу! Тогдѣ вже й мы, загрѣтѣ примѣромъ отця духовного, посылали свои конѣ — и такъ скôнчили мы дôмъ божій.“

Дѣлю ся тымъ зъ Впов. читателями въ тôй цѣли, щобы зъ одного боку пôднести нашу вôдвагу въ виду горячои працѣ орґанічнои паноôвъ польскихъ, — а зъ другого боку, щобы вôддати честь кому честь, бо нашѣ Всв. консисторіи, здаєсь, не вмѣють вмѣняти такихъ подвиґôвъ у заслугу, а выпадало бы имъ признаньемъ заслугъ дѣйстно заслуженыхъ людей — заохочувати до конечнои вже у насъ роботы, а то такожь дуже важне, не бути скупыми у вôдзначуваню селянъ жертволюбцѣвъ...

К.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ руского товариства „Громада“ у Вѣдни. Дня 13 с. м. въ недѣлю по вечѣрни зôбрало ся кôлькохъ членôвъ „Громады“ пôдъ проводомъ заступника головы товариства п. Мих. Бѣгуна у о. д-ра Теофіля Сембратовича, щобы єго при вôдъѣздѣ до Галичины попрощати. П. Бѣгунъ подякувавъ д-рови Сембратовичеви, яко головѣ товариства за єго труды, а д-ръ Сембратовичь, вдячный за щирôсть членôвъ „Громады“, заявивъ, що хочь-бы зôставъ ся въ Галичинѣ, то все витати буде духомъ при „Громадѣ“.

Вечеромъ того-жь дня о 7 ôй годинѣ вôдбули ся сходины „Громады“ въ готели zur Goldspinnerin, Ungargasse 2. Мимо зливного дощу явилось по-надъ 30 членôвъ зъ родинами. Зôбраныхъ повитавъ заступникъ головы товариства п. Бѣгунъ сердечною патріотичною промовою, взываючи ихъ до бодрости въ дѣланю для розвитя того єдиного нинѣ рускаго товариства у Вѣдни, щобъ оно було на славу и честь нашôй народности та щобы дало доказъ, що не лише въ рôднôмъ краю, але й на чужинѣ Русины прямують до пôзнаня себе, стати на рôвнôй стопѣ зъ другими славянскими народами. Промову закôнчивъ заинтонованьемъ пѣснѣ „Ще не вмерла Украина“. Дальше спѣвано иншѣ народнѣ пѣснѣ и переплѣтано ихъ патріотичными бесѣдами членôвъ товариства. П. Мазуркевичь пôдносивъ заслуги головы товариства о. д-ра Т. Сембратовича, а присутнѣ вôдспѣвали „многая лѣта“. П. Курило промовлявъ за тымъ, щобы дати небавомъ аматорске представленье, а се буде доказомъ поступу товариства. Бесѣду єго принято прихильнымъ оплескомъ. И иншѣ члены [якъ пп. Яновичь, Данкевичь, Шумскій, Шквира] забирали слово и мовили много гарного въ народнôмъ дусѣ. Пôдъ той часъ перебувавъ у Вѣдни на феріяхъ п. Д. зъ Галичины. Саме того вечера переходивъ вôнъ коло згаданого готелю, учувъ руску пѣсню, и вступивъ у гостинницю и серце єго розплывало ся зъ радости, коли завважавъ мѣжь членами товариства єднôсть, щирôсть и братню любовь. Вôнъ забравъ слово и въ бесѣдѣ своѣй подивлявъ дѣяльнôсть тои малои горстки, котра въ такъ короткôмъ часѣ, працюючи спôльными силами въ однôмъ народнôмъ дусѣ, зробила такій значный поступъ. „А що-жь доперва — казавъ бесѣдникъ — може доказати и до чого може довести тôлько мілiонôвъ нашихъ братôвъ, коли-бъ лише тримали ся разомъ и спôльно трудили ся для рôднои неньки? Однакъ у насъ въ Галичинѣ панує вѣчна незгода, зъ чого користають вороги...“ Тишина пановала въ сали, а коли п. Д скôнчивъ свою бесѣду, зъ многихъ устъ давъ ся чути голосъ: „Приведи насъ, Боже, до єдности!“ Забава тревала ажь по-за пôвнôчь, а закôнчилась промовою п. Бѣгуна, котрый дякувавъ членамъ за удѣлъ въ сходинахъ, а невѣсты заохочувавъ, щобы мѣжь собою завсѣгды лишь по руски розмовляли, а всякихъ позиченыхъ та кострубатыхъ словъ уникали. Зъ найбôльшимъ вдоволеньемъ и зъ радостію розбйшли ся члены домôвъ.

У два днѣ опôсля с. в. на 15 с. м. выбралось товариство „Громада“ на першу прогульку по-за мѣсто до „Dornbach“ [Neuwaldegg]. Въ прогульцѣ брало участь по-надъ 40 членôвъ зъ родинами. Всѣ члены явили ся зъ вôдзнаками въ такъ званôй „Schwarzenbergmeierei“, а зъ вôдти, по малôй перекускѣ, удало ся товариство лѣсами ажь на „Sophienalpы“. Тутъ здаєсь, першій разъ, почули лѣсы нѣмецкѣ славну нашу пѣсню „Ще не вмерла Украина“. Налюбувавшись милою околицею, вернулось товариство лѣсами въ гостинницю и тутъ розпочала ся забава. Грали на фортепянѣ, деклямували, члены забирали слово, але найбôльше таки спѣвано. Одушевленье було велике, а присутнѣ гостѣ нѣмецкѣ не могли надивувати ся солідарности „Громадянъ“. Дуже имъ сподобали ся нашѣ танцѣ козакъ та коломыйка. До танцю приграваввъ на сопѣвцѣ одинъ нашь Громадянинъ, верховинець п. Мусяновичь, а мельодійнѣ звуки єго сопѣвки велике робили вражѣнье на присутныхъ Нѣмцяхъ. Гостѣ нѣмецкѣ просили „Громаду“, щобы, якъ будуть уряджувати другу прогульку, подали се до вѣдомости въ нѣмецкихъ ґазетахъ. Около 9-ои годины вечеромъ вернуло цѣле товариство до мѣста, выспѣвуючи рускѣ пѣсни, котрыхъ вôдгомôнъ вôдбивавъ ся о старѣ муры передмѣсть вѣденьскихъ.

М. Панаскôвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Правнича секція мѣскои рады въ Празѣ нараджувала ся надъ р е к у р с о м ъ п р о т и в ъ р ѣ ш е н я н а м ѣ с т н и ц т в а въ справѣ написôвъ на улицяхъ. На засѣданю були оба заступники бурмістра и члены мѣскои рады д-ръ Черни, д-ръ Черногорскій, д-ръ Кінъ и совѣтникъ магістрату Швабъ. Сей послѣдный вôдчитавъ рекурсъ, котрый приймили зъ малыми змѣнами. Въ тôмъ рекурсѣ пôднесено, що коли §. 19 закона основного примѣнено до написôвъ по улицяхъ Праги, то мусить ся примѣнити єго такожь и до другихъ мѣстъ, якъ ось Карльсбадъ, Берно, Опава и т. д. По залагодженю рекурсу секція радила надъ внесеньемъ молодо-Чеха Найберґа, чи не можна бы мимо систованя намѣстництва и дальше вывѣшувати написи выключно въ чес-

---

Тысячѣ голосôвъ зливались у оденъ протяжный, глухій лоскôтъ, що ишовъ зъ вôдси, де филя за филею гналась-переганялась, то пôдоймала спѣнену гриву, то ховалась у безодни.

Здавалось, якѣсь дивнѣ велиты-потворы сварили ся о щось, а ся незрозумѣла сварка разила уха, неначе правдива й проте двѣчи страшна пѣсня. Хто поборе тыхъ велитôвъ, хто присилує ихъ до згоды?

Наразъ добуваєсь зъ далекого-глухого шуму одинокій, протяжный звукъ; вôнъ набирає силы, росте у темрявѣ, и чути, якъ вôнъ моремъ несесь, зближаєсь и все росте: чути, якъ навѣть островъ дрожить...

Зъ широко отвертыми очима стоить вязень та не може вôдорвати свого зору вôдъ гудячои, марами оживленои пôтьмы.

Вôнъ жде и бачить, якъ темрява набирає певныхъ чертъ, якъ она вырынає и потопає.... и наразъ, неначе пажерлива звѣрюка зъ кривымъ хребтомъ та лоснячою гривою, пôднимаєсь и потономъ заливає островъ.

На одну хвилю щезає всьо у водѣ, й въ стоголосôмъ шумѣ. Вязень притуливсь до муру; вôнъ забувъ про всьо крôмъ страху, що въ сѣй хвили прошибає цѣле єго єство, вôнъ забувъ навѣть, що живе... Потвора, що пригнала зъ темрявы залягла на часинку всьо своими филями и своимъ громовымъ гукомъ. Але небавомъ стоить зновъ гордый, камяный велитъ середъ уступаючихъ бовванôвъ и понуро жде нового напору.

Море грôзно подаєсь въ задъ и збирає свое розсыпане вôйско. Гукъ замовкъ, бѣлѣ спѣненѣ валы щезли, а каменѣ вôдрывались вôдъ скель и зъ лоскотомъ падали у море. Але зновъ поглотила безодня величезнѣ воды, далеко на мори починаєсь зновъ шумъ зъ-разу тихій, вôдтакъ що-разъ грôзнѣйшій.

Вязень, що сидѣвъ при насадѣ муру глядѣвъ сумно-тужно за поборенымы, вôдпертыми филями. Єму здавалось, неначе они манять єго своимъ шумомъ у далеку даль... неначе на нього сварять далекѣ голосы... а ихъ звукъ розлягавъ ся разъ принадно, разъ зъ згôрдливымъ глузованьемъ.

Коли-жь филѣ зновъ залягли голоснымъ шумомъ островъ, прихилився вязень трѣвожно до муру. Вôнъ пôднявъ очи въ гору й глядѣвъ зъ боязкою надѣею на непорушну чорну вежу. Камянѣ стѣны зносились понуро надъ моремъ та глумились у своєму мертвому супокою зъ єго марныхъ трудôвъ и тревоги.

— Лишись у насъ! — казали муры... — у насъ тихо та безпечно, тамъ лише злуда й тяжкѣ злиднѣ!

А чорнѣ челюсти пушокъ глядѣли понадъ нимъ, та неначе ожидали невидимого ворога.

Втомлена душа вязня мовь пташка трепетала передъ тымъ грôзнымъ, лютымъ моремъ.

— Нѣ — думавъ вôнъ, — се тôлько погуба, що мене кличе симъ страшнымъ, велитнымъ голосомъ. Тамъ по мори шибає неминуча, чорна смерть и глядає своєи жертвы.

Вôнъ пôднѣсъ ся, пôйшовъ непевною ходою до своєи вежѣ й глянувъ ще разъ на море. Филѣ вертали зновъ зъ подвôйною силою.

Вязень вхопивъ за кватиры свого вôкна й глядѣвъ у комнату.

(*Конецъ буде.*)

кôмъ языцѣ. За тымъ внесеньемъ обстававъ лише одинъ д-ръ Черногорскій, тожь оно упало.

——

Про вôдносины Сербôвъ до хорватскои народнои партіи оголосивъ пос. Ернковичь въ Agramer Ztg. серію статей, въ котрыхъ констатуе добрѝ взаємины и бажае на будуче такихъ самыхъ вôдносинъ мѣжь Сербами а хорватскою народною партіею. При тôмъ выступае рѣшучо противъ хорватскои опозиціи и противъ державного права, котре заступае отся опозиція. Несправедливымъ называе закидъ опозиціи Сербамъ, що они не хотять признати державного права, про котре саме опозиція фантазуе, безъ яснои дефініціи. Противъ того державного права выступавъ Ернковичь въ делеґаціяхъ и назвавъ єго голословною фразою, що служить лишь на те, щобы отуманити и заслѣпити народъ. На тôмъ самôмъ становищи стоять и Сербы.

——

Въ Нѣмеччинѣ говорять теперь про вытвореньe новои партіи. Ся партія мае называтись „нѣмецка правиця“ и буде громадити всѣ невдоволенѝ елéменты анектованыхъ краѣвъ 1866 року. Пôсля вѣстей, ся партія зберe ся 27 и 28 вересня въ Франкфуртѣ надъ Меномъ, щобы уконституовати ся. Кромѣ того по порядку дневнôмъ мають пояснитись чотири точки; 1) Якѝ основы и мета правиць; 2) о скôлько треба ревізіи конституціи; 3) чи можливый тѣснѣйшій союзь зъ нѣмецкими краями Австріи и 4) становище правиць въ справѣ соціяльного пытаня

——

Афера въ Еґъ-Мортъ уже полагоджена. Офіціяльна римска аґенція Стефанього доносить, що италійскій міністеръ справъ внѣшныхъ, Брінъ, уповажнивъ посольство въ Парижу заявити французскому правительству, що италійске правительство вдоволене зъ способу полагодженя справы. Отже зъ того выходить, що Италія не ставить до Франціи нѣякихъ иншихъ жаданъ, а лише вдоволюeсь суспензіею мера въ Еґъ-Мортъ.

НОВИНКИ.

— **Державна запомога** для навѣщеныхъ повенею мае бути трохи бôльша якъ 100.000 зр. т. є. мало що бôльше якъ выдѣлъ краєвый жадавъ по повени въ червни. Въ першôмъ рядѣ оберне ся запомога на запевненье зимового засѣву тамъ, де сегорôчный намолотъ выдае зерно никле, не спосôбне до сѣяня. Въ другôмъ рядѣ ужие ся запомога на будову знищеныхъ дорôгъ и мостôвъ, щобы дати населеню заробокъ. — Въ тôй справѣ доносять зъ Вѣдня: Wiener Ztg. оголосила розпорядженье цѣсарске, котрымъ удѣляе ся Галичинѣ, Буковинѣ и Тиролеви 240.000 зр. на беззворотнѝ запомоги для навѣщеныхъ повенею. Розпорядженье датоване зъ дня 23 н. ст. серпня.

— **Впреосв. митрополитъ Сембратовичь** выѣхавъ передвчера зô Львова до Унева, де въ недѣлю припадае храмовый праздникъ.

— **Доповняючѝ выборы** послôвъ до рады державнои зъ мѣста Львова на мѣсце д-ра Смольки и зъ громадъ сѣльскихъ округа ярославского на мѣсце помершого ґр. Володисл. Козебродского назначенѝ на день 30 н. ст. вересня, а выборы посла до сойму зъ меншихъ посѣлостей въ повѣтѣ долиньскôмъ на мѣсце Мазаракого розписанѝ на день 6 н. ст. жовтня.

— **Якъ нѣкчемно-пôдло воюе орґанъ п. Плятона Костецкого противъ „Дѣла“** — маленькій доказъ того подае вчерашне число Gazet-ыNarodow-oи. Оногды подали мы безъ нѣякихъ вôдъ себе замѣтокъ вѣстку зъ Бучача про забôръ монастиря бучацкого въ реформу єзуитску. Въ звѣстцѣ тôй бувъ сконстатованый самъ фактъ передачѣ монастиря новому игуменови и усуненя старыхъ Василіянъ зъ монастиря, — нѣчого бôльше. Тымчасомъ Gazeta Narodowa, доносячи за „Дѣломъ“ про самъ фактъ [розумѣe ся, замовчуючи при тôмъ, що монахамъ, б. директорови ґімназіи и катихитови не дано нѣякого монастирского примѣщеня], пише, що: „Дѣло“ доносить о фактѣ „z furyą źle utajoną“, а потôмъ нѣ сѣло нѣ пало, каже: *„Дѣло* и *Галичанинъ* можуть собѣ рѣщучо вытолкувати, що даремнѝ суть и будуть ихъ заходы, щобы церковь руска въ Галичинѣ не була уніятска, католицка, тôлько якимсь pokurczem narodowiecko-moskalofilskim kościołem ажь до часу, коли буде можна просто завести православіе“. Така пôдла енунціяція могла выйти справдѣ лише вôдъ нужденного „pokurcza“...

— **„Народнѝ Сполки“** засновують ся въ Хотимирѣ и Колѣнкахъ повѣта городеньского, въ Гостовѣ повѣта товмацкого и въ Илинцяхъ повѣта снятиньского.

— **Зъ Самбора одержуємо отсе письмо:** Недавно тому выринула гадка межи любителями вôтчины, щобы оснувати въ Самборѣ дôмъ народный для помѣщеня філіи Просвѣты, Бесѣды и Торговлѣ. На тую благородну цѣль зложили слѣдуючѝ паны добровôльнѝ датки: о. Боберскій, приходникъ зъ Ваневичь, 1 зр. 10 кр.; п. Сосновскій, ц к. адъюнктъ суд 10 кр.; П. Грабовичь Иляріонъ, учит. ґімн. 60 кр.; д-ръ Хлопецкій, адвокатъ краевый, 1 зр. 20 кр.; п. Михасъ, господарь зъ Морозовичь, 20 кр.; П. Кульчицкій, господарь зъ Кôльчичь, 5 кр.; Вол. Слюзаръ, проф. ґімн., 1 зр. 20 кр.; п. Захарясевичь Осипъ, ц. к. адъюнктъ податк. 10 кр.; о. Ник. Несторовичь 40 кр.; о. Францъ Рабѣй, катихитъ при школѣ народнôй, 10 кр.: о. Татомиръ, приходникъ зъ Черхавы, 1 зр.; п. Карничакъ, ц. к. комісарь при дирекціи скарбовôй, 25 кр.; п. Вол. Хлопецкій, властитель земскій въ Бережници, 20 кр.; о. Поляньскій, парохъ 40 кр.; п. Вас. Бѣлецкій проф. ґімн. 70 кр. — Тіи жертвы зложено въ касѣ щадничôй н-ръ 19.925. Дальшій датки упрашае ся посылати на руки пôдписаного. Виравдѣ тая глубокоумна гадка може й не вскорѣ знайде успѣхъ при такъ многородныхъ складкахъ, якѝ въ новѣйшихъ часахъ настали на Руси будячôй ся чимъ-разъ бôльше зъ довговѣкового сну до народного житя, то все таки заслугуе она на узнанье всѣхъ нашихъ патріотôвъ, и длятого пôдписаный, подаючи се до загальнои вѣдомости, упрашае такожь иншихъ народолюбцѣвъ до участи въ тôй хосенноô справѣ. — *Вол. Слюзаръ* ц. к. проф. ґімн.

— **Остригомскій князь примасъ Васарі** постановивъ — якъ доносять угорскѝ дневники — три семинаріи духовнѝ — въ Будапештѣ, Тирновѣ и Остригомѣ — злучити въ одну велику семинарію въ Остригомѣ, мотивуючи се злученье тымъ, що менши семинаріи не приносять такои користи якъ одна велика, бо урядженье и научуванье по меншихъ семинаріяхъ не може стояти на вôдповѣднôй высотѣ. Коли взяти на увагу постанову примаса Васарого, а рôвночасне розбитье львôвскои рускои великои семинаріи духовнои на три меншѝ — то бачимо дивне явище: у Львовѣ роздѣлюе ся одна семинарія на три, а въ Остригомѣ злучують ся три въ одну — а въ однôмъ и другôмъ выпадку мотивуе ся тымъ самымъ, хочь робить ся зовсѣмъ суперечно одно другому. Де-жь правда? що лучше?

— **Рада мѣста Львова** ухвалила на вчерашнôмъ засѣданю приступити до будовы приходства для греко-кат. пароха при церквѣ св. Параскевіи на жовкôвскôмъ. Кошты будовы вынесуть 15.000 зр.

— **Туча зъ громами** и вѣтромъ лютила ся вчера надъ Львовомъ и тревала вôдъ годины 7-ои вечеромъ до пôзноі ночи. Хмары надтягнули зъ пôвночи.

— **Маршалкомъ рады повѣтовои въ Лѣську** выбрано п. Ем. Лѣщиньского, властителя Лобозвы, а єго заступникомъ п. Іос. Нановского, начальника обшару двôрского въ Устрѣкахъ.

— **Зъ кругôвъ нотаріяльныхъ.** Нотарь Ив. Юркевичь перенѣсъ ся зъ Боринѣ до Лѣська.

— **Холєра.** Ґавета урядоза доносить; Дня 23 н ст. серпня занедужало на холеру: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ и Надвôрнôй по 4 особы, въ Добротовѣ 1 особа; въ повѣтѣ коломыйскôмъ: въ Оскресинцяхъ 1 особа. Померли: въ Делятинѣ 2 особы, въ Надвôрнôй 4 особы, въ Хлѣбичинѣ пôльнôмъ 1 особа. — Въ Коломыи не було дня 23 н. ст. серпня нѣякого случаю занедужаня на холеру, а въ шпитали холеричнôмъ лежить лише одна женщина. Мимо того пануе мѣжь персоналомъ санітарнымъ великій рухъ, ревізіи домôвъ, улиць, каналôвъ не перестають а въ ратуши день и нôчь робить службу лѣкарь и прислуга санітарна. Мѣжь людьми, особливо мѣжь жидами розôйшла ся поголоска, що лѣкарѣ тягнуть кождого, хто лише на що небудь занедужае до холеричного шпиталю и тамъ єго трують. Доси не вдають ся власти въ выслѣдженье виновникôвъ тыхъ нѣсенѣтниць, хочь за-для ихъ легковаженя може прийти легко до якихъ забурень, бо жиды сходять ся громадно и радять надъ сею справою. — Въ Чернятинѣ коло Городенки появила ся такожь холера. Одинъ дорôжникъ померъ а кôлька особъ лежить недужихъ. — Въ Россіи збôльшае ся холера въ ґуберніяхъ царства польского, Кіевѣ, Москвѣ, ґуберніяхъ гродненьскôй, курскôй, самарскôй и въ земли козакôвъ доньскихъ. Въ Кіевѣ було дня 18 серпня 252 недужихъ, прибуло 26, умерло 10, выздоровѣло 15, лишило ся въ лѣченю 253 особъ.

— **Самоубійства.** Въ Перемышли вôдобравъ собѣ житье воякъ 10 полку пѣхоты, Войтовичь, ставши до вправъ дня 21 н. ст. серпня. Вôнъ проколовъ собѣ баґнетомъ три разы горло а два разы живôтъ и до годины померъ Причина самоубійства незвѣстна. — Дня 20 н. ст. серпня пôдчасъ ѣзды поспѣшного поѣзду зô Львова до Тернополя выйшовъ якійсь молодый, може 20-лѣтный чоловѣкъ, зъ купе на платформу и коли поѣздъ бувъ въ найбôльшôмъ розгонѣ хотѣвъ кинутись на землю. Се увидѣвъ кондукторъ и задержавъ єго, але коли поѣздъ прийшовъ до Тернополя, не найдено згаданого молодця и заходить пôдозрѣнье, що вôнъ пôдчасъ ѣзды незамѣтно таки доконавъ намѣреного самоубійства. — Въ тôмъ самôмъ поѣздѣ ѣхала якась божевôльна жидôвка вôдъ рабіна въ Олеську до Тернополя. Мѣжь стаціями Красне и Золочевъ кинула ся божевôльна до вôкна и хотѣла зъ поѣзду выскочити. Подорожнѝ здержали єи, але мимо того кидалась она кôлька разôвъ до вôкна.

— **Нафта въ Добромили.** Въ Гучку пôдъ Добромилемъ розпочали ся дня 18 н. ст. серпня роботы коло верченя кирницѣ нафтовои. Властителемъ новои копальнѣ єсть товариство француске, котрого директоромъ єсть якійсь п. Мадяръ.

— **Утопивъ ся въ Сянѣ** въ Журавици асистентъ зелѣзничій Крамеръ, що оногды пôйшовъ купати ся около 5-ои годины зъ полудня. По якôмсь часѣ найдено єго вже неживого и то въ мѣлкôй водѣ, заразъ при березѣ. Заряджено слѣдство.

— **Новый урядъ почтовый** отвираe ся дня 1 н. ст. вересня въ Райтаровичахъ, въ повѣтѣ самбôрскôмъ. Округъ доручень сего уряду будуть становити громады и обшары двôрскѝ: Берестяны, Райтаровичѣ зъ Залужемъ и Рогôзно та громады: Биличѣ, Корничѣ, Садковичѣ зъ Владиполемъ, Вяцковичѣ зъ Вяцковицкою Волею и Воля Баранецка.

— **Въ Бродахъ** буде отворена дня 1 н. ст. вересня женьска школа выдѣлова зъ курсомъ теоретичнымъ и для дорослои молодежи та зъ курсомъ практичнымъ кравецтва и бѣлого шитя. Вписы до школы выдѣловои и злученои зъ нею 4-клясовои школы женьскои, а такожь на згаданѝ курсы будуть вôдбувати ся дня 30 и 31 серпня та 1 вересня.

— **Въ Ряшевѣ** — якъ намъ доносять — вôдбуло ся сими днями вѣче жидôвске, на котрôмъ орґанізаторы жидôвско-національнои партіи, М. Еренпрайсъ зô Львова и д-ръ Зальцъ зъ Тарнова держали промовы [Еренпрайсъ промовлявъ по еврейски].

— **Поправка похибокъ друкарскихъ** Черезъ недоглядъ въ складѣ зайшла въ числѣ 177 „Дѣла“ въ новинцѣ „Коломыйска радикальна часопись Народ“ така похибка, що замѣсть слôвъ „радикалы неколомыйскѝ“ зложено „радикалы коломыйскѝ“. — Въ числѣ-жь 179 замѣсть „доцентъ“ Струсевичь складачь зложивъ „русинъ“ Струсевичь. Се поправляемо, щобы усунути всякѝ непорозумѣня зъ причины — друкарскихъ похибокъ.

— **Въ науковôмъ варстатѣ для роботъ зъ дерева въ Коломыи** есть ще мѣсце для трехъ ученикôвъ. Умовы принятя такѝ: окôнчена школа народна и зобовязанье родичѣвъ або опѣкуна, що будуть хлопця посылати на науку черезъ цѣлыхъ три роки. Зголошувати ся треба до заряду наукового варстату для роботъ зъ дерева въ Коломыи, або до дирекціи „Гуцульскои промысловои спôлки“.

— **Часопись божевôльныхъ.** Journal des Débats помѣстивъ статью про выдавану недужими шпиталю Бісетръ часопись п. з. „Анті-Алієністъ“. Тота ґазета маe на метѣ строгу критику знаня и поступованя психіятрôвъ. Єи редакторомъ єсть Етлінґеръ, бувшій антикарь, що терпить вôдъ двохъ лѣтъ на т. зв. моральне збоченье ума. Фейлетоны и афоризмы „Анті-Алієніста“ вызначують ся неразъ дотепомъ, якого не повстыдавсь бы нѣякій зъ бульваровыхъ дневникôвъ. Не лише паризкѝ лѣкарѣ, але й французкѝ державнѝ бувають тамъ неразъ предметомъ удатныхъ жартôвъ. Давнѣйше дôставало ся часто Ґамбетѣ, нинѣ ставъ жертвою Етлінґера презесъ міністрôвъ Діпі. Недавно пôднесла одна статья сеи часописи дуже важну а занедбану справу негіґієнічного а навѣть шкôдного способу умѣщуваня божевôльныхъ по кôлька въ одній комнатѣ и недужихъ на рôзнѝ роды божевôльства. „Таке поведенье могло бы и найздоровѣйшихъ людей зробити божевôльными“, каже часопись. „Анті-Алієністъ“ выходить въ 40 гектоґрафованыхъ коніяхъ а головными єго передплатниками суть психіятры. Справоздавець Journal des Débats примѣчуe, що тѝ панове найдуть въ згаданôй часописи не лише розрывку, але й науку.

— **Въ львôвскôй промыслово-терговельнôй школѣ** розпôчне ся наука дня 1 н. ст. вересня. Школа ся складае ся зъ двохъ курсôвъ загального и торговельного. На курсѣ загальнôмъ буде выкладати ся наука фаховыхъ рисункôвъ: шевскихъ, кравецкихъ, бляхарскихъ и всѣхъ иншихъ ремеселъ. Услôвя принятя: окôнчена друга кляса курсу доповняючои науки въ однôй зъ львôвскихъ шкôлъ мѣскихъ; свѣдоцтво окôнченои другои клясы шкôлъ середныхъ або зложенье вступного испыту. Въ вôддѣлѣ загальнôмъ будуть вôдбуватись науки въ недѣлѣ и свята рано, въ будни днѣ вечерами. Вписы и вступнѝ испыты начнуть ся дня 1 вересня и будуть вôдбувати ся въ свята вôдъ 9 до 1-ои годины, а въ будни днѣ вôдъ 7—9-ои вечеромъ въ канцеляріи дирекціи (школа им. Мицкевича).

— **Зъ навѣщеныхъ повенею околиць** одержуe Kurjer Lwowski такѝ вѣсти: Доносять намъ зъ охрестностей, що мають бути тереномъ сегорôчныхъ маневрôвъ, що нарôдъ порозумѣвъ ся зъ собою и намѣряе удати ся до цѣсаря громадно, зъ просьбою о опѣку въ справѣ тратованя плодôвъ доставлюванья форшпанôвъ и екзекуцій податковыхъ. Єсли бы єго не допущено, тогдѣ пôдчасъ переѣздôвъ цѣсаря мають маніфестувати свои чувства при дорогахъ цѣлѝ громады зъ жѣнками и дѣтьми стоячи на вколѣшкахъ зъ вытягнеными руками. — Въ околицяхъ гôрскихъ такъ тяжко въ сѣмъ роцѣ навѣщеныхъ, ширить ся мѣжь селянами постанова, щобы при надходѣ секвестраторôвъ податковыхъ, забирали люде худобу и иншѝ движимѝ рѣчи и щобы утѣкати зъ нимъ въ середину лѣсôвъ або въ мѣсця мало доступнѝ.

— **Чи прилично ножемъ ѣсти?** Отсе дуже важне пытанье рѣшивъ судъ въ Новôмъ-Йорку. А справа така була. Таночницю Шарльоту Паже обжалувавъ одинъ реставраторъ о те, що она замѣсть вилками ѣла ножемъ, на превелике горе прочихъ гостей Коли реставраторъ звернувъ єи увагу на невластиве поведенье, таночниця вôдповѣла, що она робить те, що ѣй до вподобы, а въ доказъ своихъ слôвъ поклала ноги на столѣ и стала выдовбувати зубы вилками. Очевидно, се выкликало помѣжь гостями ще бôльше зворушенье. Отже реставраторъ пôзвавъ єи до суду. Судья, чоловѣкъ розумный, взявъ ся розбирати жалобу и рѣшивъ: Въ вольнôй Америцѣ свобôдно кождому ѣсти не лише ножемъ, але и копысткою, если тôлько кому захочесь. Такожь ноги може таночниця класти на стôлъ або де-небудь, бо ноги таночницѣ не суть неприличнѝ. Натомѣсть выдовбуванье зубôвъ вилками, особливо у дамы, становить карыдостойный чинъ, — и за се судья наложивъ на неи кару 10 долярôвъ.

— **Найбôльше пива** выпиваютъ мешканцѣ села Фрайунґъ въ Баваріи Минувшого року выпили въ тôмъ селѣ 515.000 літрôвъ пива. Пôсля послѣдного спису населеня живе въ селѣ всего 880 людей, отже на кождого мешканця припадае 636 літрôвъ пива на рôкъ.

— **Дробнѝ вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Бадені повернувъ до Львова — Въ Краковѣ померъ звѣстный книгарь и выдавець многихъ книжокъ Исакъ Мендель Ґіммельблявъ. — Дмитро Дацкôвъ заступникъ возьного въ львôвскôмъ намѣстництвѣ, упокоивъ ся дня 24 серпня скоропостижно на ударъ серця въ 39-ôмъ роцѣ житя. Покôйный лишивъ жену и троe дѣтей. — Въ Наленчовѣ въ ґуберніи люблиньскôй померъ оногды нагле въ 57 ôмъ роцѣ житя Мих. Андріолі, знаменитый польскій артистъ-рисовникъ.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 14 н. ст. жовтня розписанѝ: Выбранôвка дек. бобрецкого, Калушь, Тернопôль, Журôвъ дек. журавеньского и Бѣлкôвцѣ деканата зборôвского.

Презенты одержали въ дорозѣ замѣны оо.: Ив. Левицкій на Нове село и Ил. Курбасъ на Товсте.

До институціи вôзванѝ оо.: Андр. Пеленьскій на Кнѣгиничѣ и Мих. Мосора на Поручинъ.

Почетнымъ совѣтникомъ консисторіи именованый о. Вас. Чернецкій парохъ Сѣлця белского (въ перемыскôй епархіи).

Реколєкціи духовнѝ для духовеньства вôдбудуть ся вôдъ 27 до 30 н. ст. вересня заходомъ товариства св. Ап. Павла.

Презідія намѣстництва годить ся на каноничну институцію оо.: Андр. Пеленьского на Кнѣгиничѣ и Григ. Рыбчака на Домажиръ.

О. Клим. Роснецкій зрезиґнувавъ зъ презенты на Тухольку.

Увôльненый вôдъ сотрудництва въ Гущанкахъ и введеный въ сотрудництво въ Лубянкахъ о. Ив. Райтаровскій.

Правительство асиґнувало платню для приватныхъ сотрудникôвъ въ Верещици и въ Стрыѣвцѣ.

Завѣдателемъ деканата брôдского именованый о. Ив. Сѣрко парохъ Гаѣвъ старобродскихъ.

Посмертнѝ — ǂ — оповѣстки.

Михаилъ Гутковскій, касіеръ почтовый въ Тернополи померъ дня 12 н. ст. серпня въ 53-ôмъ роцѣ житя.

Яковъ Стебельскій, емеритованый поборець податковый, отець покôйного поета Володимира, прокуратора у Львовѣ Романа, совѣтника суду въ Краковѣ Ярослава и професора львôвского университету Петра, померъ дня 23 н. ст. серпня въ Лонатинѣ. Мощѣ покôйника будуть перевезенѝ до Львова, де въ суботу дня 26 серпня вôдбуде ся похоронъ зъ двôрца на Пôдзамчи на Лычакôвске кладовище.

Наука, штука и література.

— **П Евгеній Гушалевичь** запродукувавъ ся вчера въ-другe на скарбкôвскôй сценѣ въ оперѣ Леонкаваля „Паяцы“. Спѣвати артистѣ, образованому на нѣмецкихъ узорахъ передъ львôвскою публикою, що привыкла до италійскои школы и послѣдными часами вслухувала ся въ тоны такого спѣвака, якъ п. Мышуга — се справдѣ треба вôдваги станути передъ критикою, часто односторонною. Ба, що бôльше, поминувши те, що нѣмецка школа не може вдоволити, п. Гушалевичь Русинъ и не цураe ся свого, отже односторонна критина вяжесь ще подекуды зъ національнымъ шовінізмомъ. Намъ лучало ся почути, що спѣвъ и гра п. Гушалевича тому не подобаeсь, що вôнъ Русинъ. Смѣшный и смутный фактъ! Але байдуже про се. П. Гушалевичь здобувъ собѣ вчера такъ велитный трiюмфъ, що єму мôгъ бы позавидувати и мітичный Орфей. Правда, креацію Канія зъобразивъ зовсѣмъ инакше, якъ п. Мышуга, видно було вплывъ нѣмецкои школы, але за те скôлько въ неи темпараменту и чутя. Тутъ доперва можна було змѣркувати усю величь голосу и знанье володѣня тымъ божимъ скарбомъ. Публика, хочь яка, а одаровувала артиста частыми оплесками, бо зневолила єго повторити фіналову арію першои дѣи, мимо того, що занавѣса уже спустилась. Ся арія, може и певно таки найкрасше мѣсце цѣлои оперы. Тожь и вôдспѣвавъ и вôддавъ єи п. Гушалевичь такъ незрôвнано и такъ природно, що бачилась уся та роспука обманеного мужа, котрого зраджуe жѣнка потайки за єго плечима на любовныхъ сходинахъ зъ коханкомъ. А вôнъ такъ любивъ єи! И грати єму теперь ту саму комедію на сценѣ, що ось досвѣдуe єи въ тôй самôй хвили въ свому житю на собѣ самôмъ; грати ролю блазня, коли вôнъ таки правдивый блазень!? Та роспука, той розстрôй душевный мало не переверне єму мозку — вôнъ вагуeсь, але йде, йде блазень грати ролю блазня. Одну бы лишь увагу зробити п. Гушалевичови, а то, щобы не надто форсувавъ голосомъ. П. Шиманьскій спѣвавъ симъ разомъ добре. Гарно вывязалась и п-ѣ Каспровичева, а доладнѝ хоры зложили ся на артистичну цѣлôсть. — П. Гушалевичь выступить ще разъ въ „Паяцахъ“ въ суботу дня 26 с. м. на загальне домаганье.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 25 серпня. Міністерство внутрѣшныхъ дѣлъ розпорядило роздѣлъ політичныхъ урядовыхъ округôвъ Радôвцѣ и Сучава на Буковинѣ, а въ Ґурагоморѣ заснувало нове староство.

Прага 25 серпня. Поліція вôдкрыла тутки тайну друкарню анархістичну. Арештовано 18 особъ.

Берлинъ 25 серпня. Тымчасово знесено заборону вывозу пашѣ зъ Россіи до Нѣмеччины.

Римъ 25 серпня. Французкій кабінетъ зажадавъ вôдъ италійского амбасадора выказу жертвъ въ Єґъ-Мортъ, котрымъ Франція признаe вôдшкодованье.

Медіолянъ 25 серпня. Забуреня зновъ повторились. Робôтники и анархісты вытовкли вôкна въ найбогатшôй части мѣста и хотѣли силою здобути вязницю. Въ Неаполи змова вôзникôвъ; зъ поліцією приходить до кровавыхъ стрѣчь. Мѣсто зворушене.

Нансі 25 серпня. Зелѣзничій робôтники Французы застрайкували и домагають ся вôддаленя италійскихъ робôтникôвъ.

Одеса 25 серпня. Австрійскѝ аґенты закупувують збôже въ подôльскôй ґуберніи, бо говорять, що Австрія высылае своe збôже до Нѣмеччины.

Надôслане.

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. перенѣсъ я моe **„ЗАВЕДЕНЬЕ ВЫХОВУЮЧЕ ДЛЯ ХЛОПЦЯВЪ“ зъ Коломыи до Львова** и помѣстивъ єго въ каменици Впов. Ольшевского **при улици Пекарскôй пôдъ ч. 6. поверхъ I.** До заведеня приймаю ученикôвъ, що ходять до шкôлъ публичныхъ, якъ такожь приготовлюю приватно до вступныхъ испытôвъ, поправокъ и испытôвъ фаховыхъ. Близшихъ информацій удѣляю пôдъ вказаною адресою.

4765 6—7 **Володиславъ Аксентовичь.**

Средства десінфекційнѝ, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креолінъ
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручаe найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ“ Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуeсь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, менометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 19—?

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облігаціи комунальнѝ банку краєвого, $4^1/_2$% и 4% позичку краєву, Облігаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облігацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 44—?

П. Т.

Зъ огляду, що деякѝ ласкавѝ порученя зъ провінціи призначенѝ для мене лише хибно адресованѝ до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючѝ бували нараженѝ на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавѝ порученя лише до фірмы** 4774 5—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Домова учителька

що має довшу практику и може выказати ся добрыми свѣдоцтвами, глядає мѣсця до дѣтей зô школъ народныхъ у священика. Вымоги невеликѝ. Адреса: К М. въ Станиславовѣ. Poste restante. 4825 1—2

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 49—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Лôжка зелѣзнѝ складанѝ по 6 зр., всякѝ иншѝ меблѣ зелѣзнѝ

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 78—?

Спеціальный складъ для малярѣвъ церковныхъ

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

поручає кисти, нірнбергске золото дукатове, шляґметаль, покостъ правдивый анґлійскій, якъ такожь всякѝ приборы того рода.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 6 30

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ. 4641 65—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ЗШИТКИ

для шкôлъ, приписанѝ Выс. ц. к. краєвою радою шкôльною поручає для пп. учителѣвъ

фабрика выробôвъ зъ паперу

Г. ПЙОНТКОВСКОИ

Львôвъ улиця Паньска ч. 2.

Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ.

4816 (Импресса) 3—10

„ГОРТЕНСІЯ“

Львôзъ Зиморовича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-а

Заведенье полагоджує всякѝ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ вôдъ зр. 8 4760 12—104

Для провінціи всякѝ комісы тоалєтовѝ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.

Шнурôвки францускѝ и шнурôвки здоровля.

Свѣжѝ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнѝ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучѝ, готовѝ до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатони даромъ. 4676 22—

Михайло Василиця

РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15

полагоджує всякѝ замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4802 2—15

ПОДЯКА.

Дня 12 серпня забрала неумолима смерть найдорожшого мужа и батька дѣтямъ Михаила Гутковского, касієра почтового въ Тернополи. Горемъ прибита, зъ слезою щирои вдячности складає бодай въ той спосôбъ сердечну подяку и щире „Спаси-Бôгъ“ Вп. п. докторови Гладишевскому за єго щирый трудъ и слова потѣхи, въ такъ довгôй и тяжкôй недузѣ. Сердечну та щиру подяку складаю о. Громницкому за несенье послѣднои прислуги такъ въ недузѣ якъ и въ похоронахъ, покôйному. Щире Спаси-Бôгъ Всч. оо.: Копитчакови, Ходоровскому, Вацикови и Куницкому за ласкаву участь въ похоронѣ. Всч. о. Чайковскому дякую за доказы сердечного спôвчутя, за щиру раду и помôчь. И Вамъ Вповажанѝ товаришѣ и приятелѣ мужа мого, зъ щирого серця кличу „Спаси-Бôгъ“ за ласкаву и такъ численну участь, и Вамъ Вповажанѝ Панове, що на своихъ раменахъ вôднеслисьте дорогого покôйника, на мѣсце вѣчного спочинку сердечне „Бôгъ заплать“.

Леонтина Гутковска, вдова. *Левъ, Климъ, Александеръ, Ольга и Ярослава,* дѣти. 4821

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

$4^1/_2$% на рôкъ.

2219

Сила и успѣшный вплывъ

одинокого правдивого

ангельского бальсаму чудотворного

Одиноке мѣсце выробу и купна єсть аптика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ 4754 4—6

аптикаря Адольфа Тіррі (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи.

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а при тôмъ найдешевше універсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ.

Сей бальсамъ служить внутрѣшно и внѣшно. Єсть вôнъ: 1) Незвычайно успѣшнымъ средствомъ лѣчничимъ при всѣхъ недугахъ легкихъ и грудей, лагодить нежитъ и спиняє вытворюванье флеґмы, усуває болючій кашель и навѣть лѣчить такѝ-жь застарѣлѝ недуги. 2) Дѣлає знаменито при запаленю горла хрипцѣ и т. д. 3) Усуває радикально кожду пропасницю. 4) Лѣчить дивно всѣ недуги утробы, жолудка и внутренностей, особливо корчь жолудковый, кольку и рванье. 5) Усуває бôль и лѣчить золоту жилу и гемороиды. 6) Дѣлає лагôдно на жолудокъ, чистить кровь, нирки, усуває гіпохондрію и мелянхолію и змôцняє апетитъ и травленье 7) Єсть дуже добрый на бôль зубôвъ, противъ порохнавыхъ зубôвъ, гнитя яселъ и у всѣхъ недугахъ зубôвъ и устъ. 8) Добрый на хробаки, солітера, епілепсію, або недугу св. Віта. 9) Служить внѣшно яко чудесный лѣкъ на всѣ раны свѣжѝ и старѝ, близны, рожѣ, прищѣ, фістулы, бородавки, раны вôдъ попареня, вôдмороженя, пархи, лишаѣ и высыпку, попуканѝ и рапавѝ руки и т. д. та усуває бôль головы, шумъ, рванье, гостець, бôль ушей, про що дуже докладно пише ся въ покажчику уживаня. 10) Взагалѣ єсть се средство домашне, котрого можна зъ повнымъ успѣхомъ уживати чи то внѣшно чи внутренно, дуже солідне дешеве и цѣлкомъ нешкôдне та не повинно бракувати въ нѣякôй родинѣ. Одна проба бôльше поможе якъ се цѣле оголошенье. Кожда фляшочка мусить мати червону етикету зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рôвножь зъ такою охоронною маркою, а вкôнци має бути замкнена срѣбною металевою капслею, на котрôй вытиснена фірма: „Адольфъ Тіррі (Thierry) аптика пôдъ „ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ. Кождый, въ якій небудь иншій спосôбъ зробленый бальсамъ, не заосмотреный всѣми тыми высше наведеными признаками правдивости, треба вôдкидати, бо всѣ тѝ наслѣдуваня мають въ собѣ лише забороненѝ, драстично дѣлаючѝ, отже шкôднѝ части складовѝ якъ альоесъ и т. ин. Фальшôвникôвъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсіфікаты. Свѣдоцтво знатокôвъ высокого кор. правительства краєвого каже на основѣ аналітичного розслѣду (Число 5782—В. 6108), що мôй вырôбъ не має въ собѣ нѣякихъ забороненыхъ або здоровлю шкôдныхъ частей складовыхъ. Де нема складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти просто и адресувати: „До аптики пôдъ ангеломъ хоронителемъ А. Тіррі въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ“. Коштує зъ оплатою почтовою, пачкою, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ: 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 4 короны; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 12 коронъ 60 сгт.; до Босны и Герцеґовины 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 5 коронъ; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 15 коронъ. Пересылає ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости **АДОЛЬФЪ ТІРРІ, аптикарь „пôдъ ангеломъ хоронителемъ“ въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ.** Головный складъ для полудневои Угорщины у апт. Л Вертеша въ Люґошь; дальше можна дôстати въ Празѣ у пп Макса Фанты, І. Фірста, А. Терша; Кладенъ у апт Ант. Станки; Штіфтъ Тепль, Ф. Зембшь; Пардубицѣ Т. Прайнеръ; Мольдавтайнъ І Ґрімъ, Нова Страшниця, І Ціммергакль; Гроттавъ Бдадъ. М Вайкірхенъ. І. Кріґльштайнъ, М Альтштадъ М. Гофманъ, Гофъ Ц Шроль Ваґштадъ Г Шонцгъ, Преґартенъ Т. Стуглікъ, Неметь-Черня І. Промовичь, Темешваръ Р Янеръ, Гомлічь Л. Брудуканъ, Гайду-Дороґъ С. Райцінґеръ, О-Керъ Л. Зіґмондъ, Загрелъ І Печичь и С. Міттельбахъ; Кріжевацъ Ед. Сухомель, Осекъ І. Давидъ, Насіце І. Розенфельдъ.

Двѣ або три панночки

учащаючѝ до школы у Львовѣ прийме зъ днемъ 1 вересня 1893 на мешканье и страву жена урядника, поручаючи родичамъ за найстараннѣйшу опѣку, прикладне поведенье учениць и надзôръ.

На жаданье може бути подаваный дома крôй суконь и шитя.

Адресу подасть редакція „Дѣла“. 4772 3—3

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 27—45 4669

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

85—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

2 ученикôвъ прийме одна руска родина въ Бродахъ на мешканье и харчь за мѣрною заплатою. За совѣстну опѣкуручить ся. Близша вѣдомôсть въ аґенціи „Днѣстра“, улиця Колійна число дому 159 (въ Бродахъ.) 4813 3—3

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79

має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 7—15

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякѝ вымоги такъ зъ огляду на щоденнѝ выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики. 4758 8—?

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 1 вересня 1893.

Льосы кредитовѝ (Credit-Lose)

Головна выграна 15 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 10 зр.

ПРОМЕСЫ на тѝ льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКѝ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Головна выграна 15.000 зр.

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)

Головна выграна 10.000 зр

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

Тягненье 5 вересня.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского II. емісіи

Головна выграна 50 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.

ПРОМЕСЫ на тѝ льосы по 1·50 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

Звертає ся увагу

на

ЗАВЕДЕНЬЕ

ФОТОҐРАФІЧНЕ

христіяньске

устроєне зъ

найбôльшимъ комфортомъ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Коперника ч. 8

пôдъ фірмою

ИВАНА КШАНОВСКОГО

4826 Цѣны умѣренѝ. 1—13

КУ-

фры, торбы и всѣлякѝ приборы до подорожи

найдешевше въ торговли товарôвъ модныхъ и бѣля мужеского, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 12—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 181. Львôвъ, Субота 14 (26) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Тероризмъ — польскій.

Авторъ статей „Z obozu ruskiego“ въ Czas-ѣ звѣстный п. *К.* взявъ собѣ въ остатнôй своѣй статьѣ за тематъ справу заводженои помежи Русинами карности въ тôмъ напрямѣ, щобы Русины, — якъ поодинокî особы и товариства та институты рускî, такъ и уряды приходскî и громадскî — переписували ся зъ властями лише по руски — широко розписавъ ся на той тематъ зъ нагоды знанои нашимъ читателямъ статьѣ посла д-ра М. Короля п. заг. „Якî мы бѣднî!“ и зô всего вывѣвъ „teroryzm ruski.“ [Dziennik Polski, повтаряючи нинѣ сю статю зъ „Czas-у“, навѣть дає ѣй товстый заголовокъ: „Teroryzm ruski! — dokument historyczny“].

„Выступленье д-ра Короля — пише п. *К.* — безъ огляду на форму, котра веселый усмѣхъ [sic!] може выкликати на уста, єсть проявомъ зовсѣмъ невеселымъ [для Полякôвъ певно! — *Ред.*] Майже не ма нумера часописей рускихъ, въ котрôмъ бы якійсь докторъ або недокторъ не обжаловувавъ въ подôбный спосôбъ своихъ спôвгорожанъ о грѣхи противнароднî. Дѣє ся то особливо передъ всякими выборами, або по выборахъ, при нагодѣ якои-небудь маніфестаціи або торжества, особливо въ дописяхъ зъ провінціи. П. *Х.* обжаловує п. *У.*, що десь тамъ промовивъ по польски, або що дома дѣти єго говорять по польски, або що якійсь парохъ буває въ домахъ польскихъ або бере участь въ богослуженяхъ латиньскихъ. И такъ помалу розширюєсь тероризмъ на весь загалъ. Знаємо Русинôвъ дуже поважныхъ, котрî на се терористичне поступованье жалують ся по тихо, але нѣ одинъ зъ нихъ смѣло выступити не може... Сила тероризму въ дневникахъ и товариствахъ рускихъ єсть такъ велика, а радше такъ мала сила вôдпорна противъ того тероризму середъ загалу суспôльности, що подôбнî статьѣ якъ тая д-ра Короля, котрî бы всюды инде хиба осмѣхъ сожалѣня [?? — *Ред.*] збудити могли, въ суспôльности тôй не проминають безъ вражѣня. Неразъ лучало ся намъ читати сяжнистî вôдповѣди на подôбнî закиды, щó свѣдчать о тревожливости тыхъ, котрî уважали за вôдповѣдне боронити ся. Той тероризмъ замкнувъ въ границяхъ хіньского муру [sic!] суспôльнôсть руску. Вôнъ то въ молодежи пригнобивъ розвôй умôвъ, забивъ самостôйный ихъ розвôй, прибивъ здôбности — вôнъ вкôнци зробивъ, що всяке зло могло безкарно розростати ся, хоронячись пôдъ нетыкальный плащикъ русчины. Користали зъ того въ повнôй мѣрѣ передовсѣмъ москвофілы и треба було довгого часу и цѣлого ряду великихъ надужить, щобы вкôнци бодай въ части выйшла на яву исторія т. зв. „Заведенія“ або того банку крилошаньского, заснованого фондами вдôвъ и сирôтъ на спомогу селянъ рускихъ! А й доси исторія та має богато сторôнъ темныхъ, богато точокъ невыясненыхъ, вѣдомыхъ лишь малôй громадѣ осôбъ, але они мовчать пôдъ грозою тероризму. А прецѣнь то рѣчь цѣкава и не позбавлена глубшого значѣня. Була середъ насъ институція, заложена людьми, займаючими въ суспôльности рускôй выдатнî становища, тревала цѣлî лѣта, ослонюючи господарку свою и дѣяльнôсть тайною, поки було можна. Коли вкôнци наступивъ крахъ, прийшли „капіталісты петербургскî“ радо зъ помочію Зъ Петербурга вплынули міліоны на ратунокъ тои галицкои институціи. Міліоны пропали безъ слѣду, селянъ ліцитовано за довги безъ милосердія, фондъ вдôвъ и сирôтъ по гр.-кат. духовныхъ невѣдомо доси, чи вповнѣ и въ якій спосôбъ вôдзыскавъ страты. А довкруги того всего панує мовчанье...“ [Отже п. *К.* заповѣдає, що въ слѣдуючôй статьѣ буде писати о тôй „давнѣйшôй характеристичнôй исторіи Заведенія“].

Ось въ якій спосôбъ представивъ п. *К* „тероризмъ рускій“ и єго вплывъ та наслѣдки. Почавъ вôдъ справы уживаня рускои переписки, а скôнчивъ на исторіи „Заведенія“ яко нѣбы на консеквенціи. И выйшло цѣлкомъ пôсля приповѣдки: вылѣзъ на грушку, рвавъ петрушку, яка добра цибуля! Що має за звязь исторія „Заведенія“ зъ рускою перепискою? — gdzie Rzym, gdzie Krym, a gdzie karczmy Babińskie! Не знаємо, що п. *К.* гадає нинѣ писати о характеристичнôй исторіи „Заведенія“, але намъ здаєсь, що исторія вже такъ выяснена, що нѣчого про неи нового не скаже, — и выяснена якъ-разъ зô стороны нашои. А коли п. *К.* говорить о многихъ „сторонахъ темныхъ и „точкахъ невыясненыхъ“, — то правда, що „темне“ и „невыяснене“ доси осталось лише становище властей урядовыхъ въ цѣлôй тôй исторіи, а п *К*, яко урядникъ політичный въ ц. к намѣстництвѣ, мôгъ бы се пояснити... Впрочôмъ крадежи, „швіндлѣ“, руйнованье людей ліцитаціями — то не щось таке, въ чôмъ бы москвофільске „Заведеніє“ не мало рôвнѣ собѣ середъ польскихъ банкôвъ. Нехай п. *К.* воюючи противъ патріотизму руского „Заведеніємъ“, пригадає собѣ польскій банкъ włościański, товариство kredytowe miejskie, банкъ szmaciany и другî.. Єсть се зъ єго стороны груба несовѣстнôсть — исторію „Заведенія“ лучити изъ такою справою, якъ справа уживаня Русинами руского языка, але оно єсть и безконечно глупе, идіотичне, бо то таке саме, якъ бы хто огидну исторію буковиньского Тшценецкого приписувавъ тôй обставинѣ, що Поляки до урядôвъ пишуть по польски..

Той „тероризмъ рускій“, т. є. наставанье на те, щобы Русины до урядôвъ писали по руски, щобы говорити публично и дома по руски и т. д., довѣвъ — каже п. *К.* — до того, що замкнувъ суспôльнôсть руску „въ границяхъ хіньского муру“ а „въ молодежи забивъ розвôй умôвъ, самостôйный розвитокъ и здôбности“. Читаєшь се и очемъ своимъ не вѣришь, що така нѣсенѣтниця може выйти зъ-пôдъ пера чоловѣка, котрый має славу писателя! Чому уживанье рôднои мовы має замыкати суспôльности въ хіньскî муры и забивати усьо добре въ молодежи? На такій спосôбъ — то й польска, и ческа, и француска суспôльнôсть сидить въ своѣмъ дуже грубôмъ хіньскôмъ мурѣ и молодѣжь єи зовсѣмъ уже стратила розвôй умôвъ, здôбности и т. д.! Е нѣ, „великій“ п. *К.*, що пише отсî „документы историчнî“ [якъ каже Dziennik Polski], на се не згодить ся: вôнъ скаже, якъ звычайно: To zupełnie co innego! що иншого Поляки, а що иншого Русины... Ну, розумѣє ся, бо п. *К.* загвоздивъ собѣ голову идеєю fixe — спольщеня Руси!...

Той „тероризмъ“ у Русинôвъ для пана *К.* и „смѣшный“, и „невеселый“, и „може збудити осмѣхъ сожалѣня“ — але той самъ „тероризмъ“ у Полякôвъ для него и несмѣшный и веселый и похвальный, бо для него оно зовсѣмъ натуральне, коли польска праса справдѣ майже въ кождôмъ числѣ „тероризує“ въ користь польщины не то Полякôвъ десь на Шлеску, але й усѣхъ жидôвъ [навѣть за нѣмецку напись на вывѣсцѣ або на стампіли] та коли поименно лає кождого Поляка варшавского, котрый пôйшовъ на баль до якого Москаля.. То зновъ zupełnie co innego! — хочь Русины такъ далеко въ своѣмъ „терозизмѣ“ навѣть не йдуть.

Зъ цѣлого письма пана *К.* выходить, що вôнъ загадавъ тероризувати Русинôвъ и выгадавъ собѣ „рускій тероризмъ“, абы покрыти нимъ тероризмъ польскій. Тôлько-жь мы кпимо собѣ зъ того польского тероризму и зъ дороги, на яку стали, не зôйдемо. Справа ся єсть домашною справою Русинôвъ, а Полякови пану *К.* до нашои домашнои справы — зась! Мы не мѣшаємось до того, якъ Поляки накликують ся мѣжь собою до уживаня польщины, — не смѣє нѣхто чужій мѣшатись и до нашого накликуваня мѣжь собою за уживаньемъ русчины. Рускій языкъ має законами заґарантоване право въ житю публичнôмъ, то нѣкчемнî були бы Русины, якъ бы не стремѣли за найширшимъ выкористаньемъ того права А що мѣжь Русинами [illegible] не мало шкаралупникôвъ и малодухôвъ, що не уживають рускои мовы въ зносинахъ своихъ зъ урядами, то такî поступки подавало ся и буде ся подавати прилюдно пôдъ осудъ загалу. По торôчнôй вôдповѣди правительственного комісаря въ соймѣ на дотычну интерпеляцію рускихъ послôвъ, де ажь комісарь мусѣвъ догану зробити Русинамъ, що мало пишуть до урядôвъ по руски, — нинѣ справдѣ хиба якогось „тероризму“ треба бы на тыхъ, котрî ще таки не пишуть по руски, — а мѣжь тымъ „тероризмъ“ рускій обмежуєсь на сконстатованье факту, що *Х.* або *У.* написавъ або промовивъ не по руски.

Хвала Богу, и се констатованье фактôвъ немало помагає, провинившî бють ся въ груди, опамятують ся, — и по урядахъ нинѣ що-разъ бôльше вплыває рускихъ подань... Отсе то такъ тяженько и заболѣло пана *К.*, що вôнъ ажь пригадавъ собѣ „Заведеніє“... и „Заведеніємъ“ загадавъ пустити въ хôдъ противъ честнои и зовсѣмъ законнои та лояльнои справы рускои — „тероризмъ польскій“... Але szkoda czasu i atłasu!

Правительственна акція ратункова.

Урядова Wiener Ztg. оголосила розпорядженье цѣсарске, датоване 23 серпня и пôдписане цѣлымъ міністерствомъ, силою котрого дає ся тымчасово зъ державного скарбу 240.000 зр. на роздачу беззворотныхъ запомогъ, именно въ цѣли придбаня средствъ поживы, для населеня, потерпѣвшого вôдъ повени, въ Галичинѣ, Буковинѣ и Тироли.

Квота 240.000 зр. для трехъ краѣвъ, потерпѣвшихъ такъ значно вôдъ повени и нещасть елементарныхъ, що ажь пронѣсъ ся голосъ розпуки о помôчь зъ публичныхъ фондôвъ — невелика и не вôдповѣдає розмѣрамъ нещастя. Знає о тôмъ само правительство, бо зазначує въ рескриптѣ, що се лишь тымчасова запомога на найпильнѣйшî потребы именно на придбанье средствъ поживы. Дальша запомога наступить пôзнѣйше, коли правительство збере статистичный матеріялъ и выготовить на єго основѣ проєктъ акціи ратунковои. Сей проєктъ буде предложеный до ухвалы радѣ державнôй.

Для Галичины припаде зъ тои провізоричнои запомоги по-надъ 100.000 зр. Шкоды, якî потерпѣла Галичина вôдъ двократныхъ повеней, доходять кôлькохъ міліонôвъ, бо вже само провізоричне обчисленье шкоды въ повѣтѣ долиньскôмъ по першôй повени и въ повѣтѣ перемыскôмъ по другôй повени выказувало сотки тысячь зр. Супротивъ того теперѣшна запомога правительственна мусить уважатись лишь маленькимъ даткомъ на „хлѣбъ насущный“, охороною противъ голоду, презервативою противъ епідемій, якî идуть въ слѣдъ голоду.

Але хочь бы по сѣй першôй запомозѣ наступила друга, далеко бôльша и вôдповѣдаюча розмѣрамъ нещастя, то все-таки того рода акцію ратункову правительства треба уважати лише — провізоричною. Совѣстна акція ратункова повинна зарадити лиху въ єго жерелѣ, повинна розслѣдити, де лежить причина нещасть, що навѣщують нашъ край періодично, и повинна усунути причину. За тою причиною не треба довго глядати, на неи вказує населенье Галичины по кождоразовôй повени. Причиною нещасть єсть бракъ реґуляціи галицкихъ рѣкъ. До такои акціи правительственнои, до реґуляціи рѣкъ, вже не треба навѣть розслѣдôвъ, бо даты давно зôбранî, — треба вже лишь роботы.

Отже по-при проєктъ акціи ратунковои, якій має предложитись радѣ державнôй зô стороны правительства, повиненъ прийти на порядокъ дневный нарадъ и ухвалы другій проєктъ акціи — именно реґуляція галицкихъ рѣкъ. Заступники галицкого народу повиннî въ тôй справѣ рѣшучо настати на правительство и не вôдступити вôдъ свого жаданя.

БУРЯ.

(*В. Короленка.*)

(*Конець.*)

III.

Каганець свѣтивъ якъ перше. Спокôйне, блѣде свѣтильце розъяснювало малу комôрку: кождый кутокъ, кожда щелина на стѣнѣ лежали якъ на долони. Зъ стелѣ, зъ стѣнъ глядѣли на него довгî лѣта єго житя, а ся тишина здавалась єму страшнѣйшою, чимъ скаженый гукъ океану... Вôнъ глянувъ до середины й зачудувавсь. Надъ чимъ? Тажь всьо було, якъ перше. Тамъ бувъ чорный помôстъ а по ньому тягнулась стежка. Вязень выдоптавъ єи довгими днями, безсонными ночами. На долôвцѣ постеля, въ головахъ збанокъ зъ водою. Справдѣ, ся слабо освѣтлена комната була страшнѣйша моря. Вязень чудувавъ ся прецѣнь надъ чимсь, а се зачудованье змѣнилось въ тревогу, що выразилась въ чертахъ єго лиця.

Вôнъ дивувавъ ся, що єго нема въ комнатѣ, що она пуста. Але наразъ зъявивсь вôнъ зновъ у нѣй: на постели лежавъ чоловѣкъ зъ втомленымъ мертвецки блѣдымъ лицемъ. Єго рука лежала на груди, чоло поморщилось, губы стисненî, очи закрытî... *Вôнъ* не рухавсь. Чи бувъ се сонъ чи смерть? Але се було страшне, и вязень дрожачи на цѣлому тѣлѣ вôдскочивъ вôдъ вôкна, щобъ не бачити свого другугого *Я* на нужденнôй постели...

Зновъ вхопивъ єго вихоръ, зновъ сторчали надъ нимъ грôзно гирла пушокъ, зновъ шумѣли въ дали велитнî филѣ та витало єго море братнымъ здоровленьемъ.

IV.

Вôнъ кинувъ ся до човна й швидко вôдчепивъ єго. Твердиня выступала однымъ крыломъ въ отверте море, объ нього ломавсь крутивѣтеръ и гнавъ ся свистомъ здовжь берега.

Камянî муры спиняли дорогу вихорови, тому то було на сьому мѣсци досыть спокôйно.

Доперва, коли море потопомъ залило островъ а шумячî скаженî филѣ розбивались громомъ объ выстаючî скелѣ та котились по камѣню, пôднялась у заливѣ пѣна й заклекотѣла розбурхана вода.

Вôнъ мѣривъ окомъ знатока, що зживсь зъ моремъ, чи выдержить хистке човенце напôръ филъ. Вѣтрило лежало коло щоглы, весла були на обохъ бокахъ судна, а керма хиталась, та ждала спосôбнои руки.

Ще разъ глянувъ вôнъ на чорне море.

Теперь вôнъ вже не тревоживъ ся, вôнъ розважавъ. Зъ глухимъ лоскотомъ та гукомъ кинулись новî водянî валы на островъ. Вязень скочивъ въ човенъ, пôднѣсъ вѣтрило й вхопивъ за керму. Островъ дрожавъ пôдъ напоромъ филь, а човенъ бувъ готовый. Зновъ зашумѣло и гремѣло море, зновъ тысячами языкôвъ лизали филѣ камянî муры. Вода пôднималась у темрявѣ и колихала човномъ. Оно склонилось на передъ, похиталось и шибнуло неначе стрѣла у чорну пôтьму. Вѣтрило выдулось, а вязень сидѣвъ неначе камяный при кермѣ.

Пройшло кôлька тревожныхъ хвилинъ. Мимовôльно оглянувсь вязень по-задъ себе. Чорный, камяный велитъ зносивсь по-надъ моремъ и щезъ зъ несказаною скоростею у темрявѣ; червоне свѣтло пригадало єму єго комнату, звôдки широкою вязанкою падали лучѣ на дике море, — и проти сеи бурливои ночи станула въ уявѣ вязня єго кôмнатка, зъ спокôйно освѣчеными стѣнами, низька стеля, постѣль на земли й мертве, непорушне лице...

Вôнъ здрогнувъ ся й вôдвернувъ ся вôдъ вежѣ. Страшна филя зновъ зближалась. Она ждала на него середъ шуму, гуку, грому.

Але ся тишина, що єи вязень лишивъ була страшнѣйша, чимъ ся филя. Тутъ ждала єго борба зъ смертею о житье, тамъ, здавалось єму глядѣла за нимъ сама смерть своимъ спокôйнымъ огнянымъ окомъ.

Човенъ зустрѣнувъ ся зъ велитомъ-филею. Корабельникъ глядѣвъ въ-передъ певнымъ спокôйнымъ окомъ. У сю хвилину бувъ вôнъ и човенъ одною цѣлостію. Вôнъ чувъ холодну воду, що прискала на край човна, вôнъ пôдскакувавъ разомъ зъ нимъ въ гору й порынавъ вôдтакъ у чорну глубѣнь. А єго груди вôддыхали разомъ зъ вѣтрилами, скôлько разôвъ вѣтеръ ихъ выдувавъ.

Вôдтакъ пôрнуло се цѣле крилате єство, що складалось зъ дерева и полотна, въ отворену пащу океану. А лишь быстре око й вправна рука чоловѣка кермувала тымъ єствомъ.

— Пожди, пожди.

Керма скрутилась и стала неначе прибита. Щогла затрѣщала й зôгнулась, але зновъ выпрямилась! Човенъ пôднявъ ся майже прямово въ гору й колихавсь неначе птиця на вершку филь. Вôнъ пôднявъ ся въ гору и лишивъ ся на горѣ. Могуча, велитна филя гралась, цѣлувалась зъ нимъ... Се тревало лише хвилину, але въ серци вязня ворушились чувства цѣлого житя... Ажь наразъ загудѣвъ за нимъ громовый гукъ, воздухъ стрясъ ся, а вôдгомôнъ зъ выстрѣлу пушки понѣсъ ся по мори. Червоне свѣтло яснѣло надъ моремъ...

Воды пôднимались и опадали й росли зновъ вразъ зъ темрявою. Човно разъ летѣло въ безодню, то зновъ вырынало въ гору й плыло по верху филь. Островъ и твердиня сховались за воды й лише другій пушочный выстрѣлъ заяснѣвъ зъ далека, неначе жадавъ выдачѣ забранои жертвы.

Рука вязня вхопила керму. Єму здавалось, що зелѣзо пукне пôдъ натискомъ єго рукъ. Въ єго груди розлялось чувство несказанои радости й веселый крикъ вырвавсь єму зъ грудей....

Вôнъ бувъ самъ одинъ на безмежному мори. Самъ одинъ середъ океану й нѣхто не бувъ єго паномъ лишь буря!

Вôнъ державъ свою долю у власныхъ сильныхъ рукахъ... И сî руки не задрожали, око не завело... Зъ филѣ на филю, зъ безоднѣ въ гору....

Хто зъ нимъ сего пôдôйме ся? Нѣхто! Нѣхто!! —

Небо було чорне, море ревѣло, а въ цѣлому просторѣ не було нѣчого крôмъ темрявы и невтомимои, дикои пѣснѣ филь.

V.

Але таки рано пôднялось сонце въ своѣй яснôй, безхмарôй величи. Хуртовина устала, море спокôйне.

Соняшнî лучѣ яснѣли на мокрыхъ каменяхъ вежѣ; сина филя полоскала тихо, нѣжно берегъ острова. Въ дали показавсь берегъ сушѣ. Горы вкрытî буйными цвѣтами зносились лагôдно, а дерева колихали своими зелеными головами и шелестѣли неначе зеленî филѣ.

Всюды всмѣхалось житье и пышалось по бурливôй ночи. На валу крѣпости стоявъ новый сторожь.

Малый паровець зближавъ ся до берега й рѣзавъ довгу борозду у синьому мори. Вчорашный рыбакъ стоявъ на краю крѣпости й глядѣвъ задумчиво на море. Єго човно пропало... але вôнъ не думавъ про нього. Вôнъ глядѣвъ на лосняче, веселе море, думавъ про нôчну бурю... думавъ про вязня.

Де вôнъ теперь обертаєсь? Чи лежить спокôйно на днѣ моря, чи може йде онтамъ зеленымъ лѣсомъ у горы й глядить по-задъ себе на понуру вязницю?

Все одно! Де-небудь понесло єго величне, чудне, дике море... вôнъ живъ. Замѣсть довголѣтнои муки дало єму море хвилю житя, житя правдивого, бурливого, повного житя.

Переклавъ *Адамъ Бачиньскій.*

Замѣсть такъ частыхъ просьбъ о запомоги, котрѣ на кождый способбъ до певнои мѣры компромітують край, лучше разъ рѣшучо поставити жаданье регуляціи рѣкъ и доконче наперти на его выповненье. Просити о ласку, а рѣшучо зажадати того, що справедливо и необхôдно належить ся, — то велика рôзниця, а се друге певно въ иншôмъ свѣтлѣ поставить нашь край и его заступникôвъ передъ очима цѣлои монархіи.

Поки-що сего року мусимо ще правити запомоги, щобъ ратувати сѣльске населенье вôдъ грозячои ему руины, а всѣ чинники повинні доложити найбôльшого стараня, щобы та запомога була вôдповѣдна и приходила въ пору.

Россійска фльота на Середземнôмъ мори.

Фактъ заснованя россійскои фльоты на Середземнôмъ мори заинтересувавъ помимо т. зв. мертвого сезону, всѣхъ політикôвъ и дипльоматôвъ. Зъ голосôвъ поодинокихъ ґазетъ, инспірованыхъ кругами дипльоматичными, можна заключати, яке вражѣнье выкликавъ цѣлый фактъ въ дотычнôй державѣ.

И такъ француска дипльоматія, уложивши зъ россійскимъ правительствомъ спôльно сю цѣлу подѣю ажь до найменшихъ дрôбниць, старає ся теперь поучити опінію публичну, зъ якои точки треба глядѣти на справу. Въ однôй ґазетѣ парискôй поясняє якійсь дипльоматъ, а заразомъ и фаховый знатокъ, що если россійска фльота Середземного моря стане довершенымъ фактомъ, то тымъ самымъ вже й докаже царь, що непохитною основою его політики есть союзъ зъ Франціею. Франція буде мати запоруку той россійскои політики. Минули часы, коли то фльота могла плысти на повнôмъ мори и не потребувала нѣякои пристани для заосмотреня себе въ поживу; рôвно-жь не можна вже теперь кружити кораблямъ по-при береги якъ довго схоче ся. На початку сего столѣтя англійскій кораблѣ своимъ безнастаннымъ круженьемъ при берегахъ французскихъ перебивали пляны Наполеона, але тогдѣ корабель лініовый забиравъ безъ труду провіянту на шѣсть мѣсяцѣвъ, а иншихъ потрѣбныхъ средствъ навѣть на цѣлый рôкъ. И такъ заосмотреный корабель мôгъ довго плысти по повнôмъ мори, если лишь буря не поломила ему щоглôвъ. Теперь инакше дѣє ся. По кôлькохъ дняхъ, поминаючи можливе а дуже часте ушкодженье машинъ, выходять припасы угля, а коли коморы на уголь порожній, то мовь бы душѣ не ставало кораблеви.

Въ часахъ воєнныхъ не смѣють продавати угля невтральнѣ державы ведучимъ вôйну. То-жь коли уголь уважає ся контрабандою воєнною, россійска фльота на Середземнôмъ мори можлива въ двохъ случаяхъ: або не має мати нѣякого войскового значѣня и тогдѣ годѣ поняти, длячого Россія выкидає стôлько грошей на сю фльоту, або россійскій моряки знають, де суть для нихъ арсеналы, въ котрыхъ могли бы выпочати и набрати провіянту. А иншій пристани крôмъ французскихъ не надають ся до того. Договорами замкнено Дарданелѣ и Босфоръ для переѣзду воєнныхъ кораблѣвъ и длятого Россія дуже вôддалена вôдъ Середземного моря. Россійскій корабель воєнный, котрому дипльоматія замкнула дорогу водну до Чорного моря, не може въ зимѣ навѣть дôстатись домôвь, бо и до Кронштаду заперта дорога, если Белты замерзнуть. Не лишає ся такому кораблеви нѣчого иншого, якъ глядати притулку у Франціи. Россійскій адміралъ, що переплывъ Ґібральтаръ, приневоленый силою обставинъ бути цѣлкомъ зависимымъ вôдъ Франціи и мусить своєю участію скрѣпити французку маринарку. Здає ся, що за-для тыхъ причинъ выцофала Россія свою фльоту вôдъ 1870 р. зъ Середземного моря, а если теперь на ново хоче ей завести, то и політичнѣ вôдносины мусѣли цѣлкомъ инакше уложитись. Франція не стоить вже теперь сама одна супротивъ фльотъ тридержавного союза.

Яка роля припаде россійскôй фльотѣ на Середземнôмъ мори, сего не знати, але вже самъ фактъ именованя адмірала Аветона начальнымъ командантомъ сеи фльоты, занепокоивъ въ великôй степени Англію. Теперь вже Англія не може сумнѣватись, що фльота россійска на Середземнôмъ мори сталась довершенымъ фактомъ и длятого ґазеты англійскій наклякують свое правительство до средствъ осторожности. „Наша широко розкинена фльота — пише Globe — могла бы легко бути сконцентрована на Середземнôмъ мори для звычайныхъ цѣлей. Але если бы присутнôсть французскихъ и россійскихъ кораблѣвъ на Середземнôмъ мори вказувала, що мѣжь ними настало не лишь выключно негативне порозумѣнье, тогдѣ не можна забувати на обовязки, якій на Англіи тяжать. Мы придержуємось аксіому, що наша фльота на тыхъ водахъ повинна бути сильнѣйша и бôльша вôдъ всякои комбінаціи ворогôвъ. Франціи було дуже спѣшно зачати спôръ на далекôмъ Всходѣ, а Россія добачила такожь тамъ свои интересы. Змѣны кабінету въ Англіи мають дуже великій вплывъ на політику чужихъ державъ. Длятого треба, щобы наше міністерство справъ заграничныхъ добре розвѣдало ся про намѣры кождои чужои державы на Середземнôмъ мори и оповѣстило се въ палатѣ послôвъ.“

Въ справѣ холєры въ Коломыйщинѣ.

Якъ звѣсно, доси появились въ Коломыи и околицяхъ поодинокій, такожь лѣкарями сконстатованій, случаѣ холєры, и за-для того вживають лѣкарѣ и дотычнѣ власти всякихъ можливыхъ средствъ, щобы въ самыхъ початкахъ ту страшну пошесть придусити. Якъ усе незвычайне выводить забобонну масу необразованои публики зъ рôвноваги, такъ и самъ разомъ раптовна проява поодинокихъ случаѣвъ холєры, — мимо того, що доси до бôльшои епідеміи ще не прийшло, — выкликала у тои публики непотрѣбный переполохъ та зворушенье и довела до того, що разъ стративши розумну рôвновагу, та маса починає вѣрити въ чудній и зовсѣмъ неимовѣрнѣ рѣчи.

Такъ теперь розширилась, мовь блыскавиця, мѣжь масою публики вѣсть, що буцѣмъ то лѣкарѣ умысне затроюють заслабшихъ черезъ пôдшкôрне заприсненье отруты. Або: що всякого заслабшого, безъ рôзницѣ, силомôць хапають зъ дому до холєричныхъ баракôвъ, щобы тамъ его затроити. Врештѣ, що навѣть вода въ Прутѣ затроєна. И т. д.

Ясна рѣчь, що такихъ вѣстей, коли разъ они повстали середъ зворушеной масы, годѣ легковажити и що они, въ случаю выбуху бôльшои епідеміи можуть довести до найсумнѣйшихъ наслѣдкôвъ, — вказую тутъ на забуреня зъ причины холєры въ Россіи минувшого року, — и розумѣє ся, можуть спаралізувати всякій заходы для лѣченя хорыхъ и придавленя епідемін.

Пôдъ напоромъ такихъ вѣстей и спонукуваный зъ усѣхъ бокôвъ вôдъ осôбъ, що мають до мене, яко до лѣкаря довѣріе, щобъ я высказавъ ся, на кôлько въ такихъ вѣстяхъ правды, — чую ся обовязанымъ въ интересѣ клієнтôвъ, маючихъ до мене довѣріе, заявити ось-що:

Якъ звѣстно, въ холєричнôй слабости буває часто хвиля, коли въ наслѣдокъ утраты воды, черезъ сильнѣ вомиты и вôдходы, кровь у орґанізмѣ густѣє, рухъ ей спиняє ся и за тымъ черезъ раптовный упадокъ фізичныхъ силъ настає смерть. Коли бы було яке средство, котре могло бы устаючій рухъ крови зновъ рушити, то можна бы бодай подумати про те, що ратунокъ можливый. Наука справдѣ й придумала таке средство и завела въ тôй хоробѣ нову методу лѣченя, а именно: впускає ся, черезъ заприсненье пôдъ шкôру, вôдповѣдну скôлькôсть воднистого розчину соли [0·6% соли на 100 воды], чимъ майже на очахъ перестаючій обѣгъ крови починає ся зновъ проявляти и хорому вертаєсь житье, хочь, правда, тôлько на короткій часъ, але-жь власне за ту хвилинку можна ужити всѣхъ дальшихъ средствъ для можливого выратованя житя...

Дальше звѣстно, що для улекшеня страшныхъ корчѣвъ хорыхъ на холєру уживає ся затриснення иголковою шприцкою маленькои скôлькости лѣкарства, усмиряючого и успокоюючого болѣ. И зновъ заприскує ся лѣки побуджаючій, — лѣки, котрыхъ впрочôмъ уживає ся евентуально при иншихъ слабостяхъ изъ знаменитымъ результомъ. Се-жь великій поступъ въ лѣченю що выходить въ користь терпячои людскости, черезъ те публика повинна тому навѣть бути рада. А тутъ говорить ся про якесь нѣбы затроюванье.

Що нѣякого затроєня тутъ нема и не може бути, выходить зъ того, що лѣкарь за свôй поступокъ зъ хорымъ вôдповѣдає передъ карнымъ закономъ, — вже не кажучи про вôдповѣдь передъ власною совѣстію и власнымъ интересомъ, залежнымъ безусловно вôдъ довѣрія публики. Зрештою, тутъ є й можливôсть строгои контролѣ навѣть зъ боку публики, бо-жь, пôсля закона, кождый лѣкъ, его скôлькôсть и спôсôбъ приготовленя, мусить бути точно записаный и запротоколованый въ антицѣ, де кождый має право вглянути въ книжку и переконати ся, що то за лѣкъ и чи можливе було затроєнье нимъ.

Що мимо вживаня высше згаданои методы лѣченя, на жаль, ще тôлько хорыхъ умирає. — се-жь прецѣнь не вина тыхъ лѣкôвъ и лѣкарѣвъ, — котрыхъ провôдна гадка есть помогти хорому, а не вбивати его, — а вина самои страшнои слабости, що мимо всякихъ напружень зъ боку лѣкарѣвъ усе таки ще бере 50% ба навѣть до 70% жертвъ.

Що-до поголоски про хапанье силомôць усякого такого до баракôвъ холєричныхъ и затроюванье его тамъ, — то се просто незнанье закона, пôсля котрого мусить ся хорого на холєру вôдокромити [räumliche Isolirung] и вôддати пôдъ доглядъ лѣкаря, а тôлько въ разѣ конечности такій хорій мають бути забираній до холєричныхъ баракôвъ для дальшого лѣченя. Зъ того ясно, що, по закону, хорого має ся брати до холєричного шпиталю тôлько въ такôмъ разѣ, коли нема можности его зъизолювати пôсля вымогôвъ закона, котрый має на цѣли запобѣгти розширеню слабости. То значить: у кого є бодай двѣ комнаты або хоть шопа, щобы можна вôдокромити хорого вôдъ здоровыхъ; хто має досыть засобôвъ на те, щобы заплатити собѣ лѣкаря, кошты лѣченя и приписаной закономъ десинфекціи [т. є зробити холєричну заразу нешкôдливою] — той, розумѣє ся само собою, лишаєсь дома и про якесь насильне хапанье до холєричныхъ баракôвъ не може бути й бесѣды. Прецѣнь и доси браловся до холєричныхъ баракôвъ тôлько такихъ хорыхъ, котрій, якъ выходить зъ того, що выше сказано, не мають дома о чôмъ лѣчити ся. Власне найголовнѣйше є то, що въ баракахъ чи шпиталяхъ холєричныхъ лѣчать и годують и дозирають бѣдныхъ цѣлкомъ за дармо, на коштъ державы, бо анѣ родина, анѣ громада не буде за нѣкого платити. Зрештою, якъ бы лише въ самôй Коломыи выбухла бôльша холєра и всѣхъ мало бы ся брати до холєричныхъ баракôвъ, то не стало бы може такихъ зо двацять баракôвъ, якій є теперь въ Коломыи.

Що-до затроюваня воды въ Прутѣ, то ся чутка пôйшла, здаєсь, вôдси, що коломыйскій магістратъ порадивъ, для охороны вôдъ холєры, межи иншимъ не купати ся въ Прутѣ. Заказу нѣякого нема. Не знаючи близше поводôвъ такои рады хв. магістрату, я зъ своего боку мушу сказати, що така рада є: 1) ненаукова, бо основує ся тôлько на догадахъ, бо-жь прецѣнь доси ще нѣхто въ Прутовôй водѣ не дослѣдивъ, ба навѣть, при теперѣшнôмъ станѣ науки, не може дослѣдити холєричныхъ зародкôвъ, тымъ менче ще въ такôй великôй, чистôй и рвучôй, гôрскôй водѣ, якъ Прутъ. Сумнѣваю ся, чи самъ майстеръ Кохъ утявъ бы сеи штуки! 2) Така рада є цѣлкомъ нераціональна, бо-жь знаємо зъ досвѣду, що власне купелѣ, а ще такій якъ Прутовій, належать до охоронныхъ средствъ противъ холєры. Бо-жь знаємо, що вода очищує тѣло, вменшує надвыжку горяча, що власне при теперѣшнôй спецѣ есть дуже пожадане; далѣ: вода вплыває усмиряючо на системъ нервовый, котрый власне, въ часѣ холєры є дуже напруженый; побуджує обѣгъ крови, додає апетиту, тымъ робить чоловѣка бôльше вôдпôрнымъ противъ усякои слабости а тымъ самымъ и холєры, бо-жь знаємо, що не всѣ, навѣть такій, що день и нôчь стыкають ся зъ хорыми на холєру, не конче западають на сю епідемію.

Кôнчачи свои уваги, я власне смѣливо можу, якъ лѣкарь, поручити моимъ особистымъ клієнтамъ уживаня купелѣвъ у Прутѣ, а головно, не трѣвожити ся подôбными до наведеныхъ вѣстями и спокôйно вôддати ся досвѣдченôй руцѣ лѣкарѣвъ, и власне бути помôчными такъ великôй задачи, якъ ратованье хорыхъ.

Д-ръ Володимиръ Кобриньскій,
лѣкарь въ Коломыи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Програма подорожи цѣсаря и гостей така: Дня 2 вересня о год. 10 и 15 мінутъ выѣздить монархъ зъ Ишлю просто до Ярослава на маневры десятого и одинацятого корпуса. На пôвнôчнôмъ двôрци у Вѣдни прилучить ся дружина цѣсарска. Въ Ярославѣ задержить ся цѣсарь 3, 4 и 5 вересня, и въ тыхъ трьохъ дняхъ вôдбудуть ся маневры. Дня 6 вересня удає ся цѣсарь до Краковця и остає тамъ до пятницѣ 8 вересня; звôдси поѣде черезъ Радимно до Перемышля на год. 10 рано. По полудни послѣдує вôдъѣздъ до Стрыя, а въ недѣлю 10 вересня стане на угорскôмъ боцѣ въ Борошь-Шебешь. Тамъ вôдбудуть ся 11 и 12 вересня маневры сѣмнацятого корпуса. Дня 12 вересня вертає монархъ до Вѣдня и прибуде тамъ рано 13 вересня. — Вечеромъ о год. 8 дня 15 вересня приѣде до Вѣдня осôбнымъ двôрскимъ поѣздомъ англійскій князь Коннатъ и замешкає въ цѣсарскôмъ дворѣ яко гôсть монарха. Князя будуть приймати на перонѣ зъ всѣми церемоніями. Дня 16 вересня вôдъѣде монархъ на маневры до Гінсъ. — Князь Леопольдъ баварскій прибуде дня 16 вересня зъ Монахіи и вôдправить ся разомъ зъ архикнязем Францомъ Сальваторомъ такожь до Гінсъ. Кôлька годинъ пôзнѣйше выбере ся тамъ князь Коннатъ. Король Альбертъ саксоньскій прибуде до Гінсъ 17 вересня по полудни, а пôвъ годины пôзнѣйше нѣмецкій цѣсарь Вільгельмъ. Его повитають на двôрци цѣсарь Францъ-Іосифъ, архикнязѣ, угорскій президентъ міністрôвъ Векерле и начальство властей. Дня 18, 19, 20 и 21 вересня вôдбудуть ся великій маневры коло Гінсъ и Могачь. Цѣсарѣ Францъ-Іосифъ и Вільгельмъ, король Альбертъ саксоньскій и архикнязь Фридрихъ вôдъѣздять зъ дружиною 21 вересня по полудни до Могачу на ловы. Въ пятницю 22 вересня вертають архикнязѣ Францъ Сальваторъ, князь Леопольдъ баварскій и князь Коннатъ до Вѣдня. Архикнязь и князь Коннатъ замешкають въ цѣсарскôмъ дворѣ, а князь Леопольдъ поѣде до Ґеделе. Въ суботу 23 вересня розпôчнуть ся ловы въ Белié. Цѣсарь Францъ-Іосифъ въ недѣлю вертає до Вѣдня, а въ понедѣлокъ 25 рано прибуде до Шенбруна. Дня 25 вересня вôдъѣздить цѣсарь Вільгельмъ зъ Могача и прибуде 26 вересня рано двôрскимъ поѣздомъ до Гецендорфъ, звôдси до Шенбруна, а вечеромъ наступить поворотъ до Берлина. Король Альбертъ саксоньскій опустить 25 вересня вечеромъ Могачь и поѣде черезъ Вѣдень до Ґеделе. Въ середу дня 27 вересня положить монархъ угольный камѣнь пôдъ церковь св. Рудольфа въ Рудольфсгаймѣ, а вечеромъ того самого дня вôдъѣде до Инсбрука. Монарха буде супроводити архикнязь Кароль Людвикъ. Въ Инсбруцѣ перебуде монархъ 28, 29 и 30 вересня и возьме участь въ тамошныхъ торжествахъ. Дня 30 вересня вôдъѣде до Вѣдня и прибуде тамъ 1 жовтня рано. — Дружину цѣсаря будуть складати: оба ґенералъ-адъютанты ґр. Паръ и фельдмаршалъ-лейтнантъ Больфрасъ, старшій конюшій ґенералъ-майоръ Рудольфъ кн. Ліхтенштайну, старшій кухарь Волькенштайнъ, секційный шефъ Папай, прибочнѣ адъютанты, урядники цѣсарскои войсковои и цѣсарскои кабінетнои канцеляріи, надворный и штабовый лѣкарь д-ръ Керцль и командантъ прибочнои дружины ескадроны ѣздцѣвъ Ґерґей.

Пôсля ческихъ дневникôвъ, нинѣ вôдбувають ся въ Празѣ зборы молодо-ческихъ послôвъ до сойму и до рады державнои, щобы полагодити и рѣшити дефінітивно звѣстну аферу мѣжь Ґреґромъ а Масарикомъ.

——

Обжалованій сербскій міністры будуть имовѣрно увôльненій, бо зъ 16 судьѣвъ и 6 заступникôвъ лише 8 належать до сторонництва радикалôвъ, прочій до партіи ліберальнои и напреднякôвъ. Совѣтники державнѣ Велимировичь и Ґерсичь суть послами и выступають яко обжаловуючій. Впрочôмъ мѣжь судьями находять ся и крôвнѣ міністрôвъ, — отже ихъ мѣсце займуть заступники, такъ що судъ буде складати ся зъ одинацятьохъ противникôвъ а пятьохъ приклонникôвъ обжалованя.

——

Въ Белъґіи заносить ся на міністерску крізу. Причиною крізы, саме ревізія конституціи. По остаточныхъ переговорахъ згодила ся палата и сенатъ, що новый сенатъ має складати ся зъ 101 членôвъ; 75 сенаторôвъ мали выбиратись зъ помѣжь усѣхъ 30-лѣтныхъ, управненыхъ до голосованя горожанъ а 26 сенаторôвъ зъ помѣжь провінціональныхъ совѣтникôвъ. Поступова лѣвиця згодила ся лише условно на выбôръ тыхъ 26 сенаторôвъ, именно, щобы совѣтники провінціональній пôсля вольного вымѣру выбирались зъ числа всѣхъ 40-лѣтныхъ горожанъ. Сенатъ не хотѣвъ пристати на таке услôвє и постановивъ, що зъ помѣжь всѣхъ управненыхъ до голосованя а маючихъ выбратись 75 сенаторôвъ, мусять выбиратись лише тій Бельґійцѣ, котрій числять 40 лѣтъ житя и платять рôчно найменше 1.400 франкôвъ безпосереднього податку. А 26 сенаторôвъ мають выбратись зъ помѣжь десятьохъ урядôвъ высшихъ категорій, котрыхъ урядники живуть въ 40-вôмъ роцѣ житя. Пôсля того ладу въ сенатѣ засѣдали бы лише найбогатшій и кôлькохъ высшихъ урядникôвъ. Сему спротивила ся лѣвиця и поставила посередне внесенье, що всѣ 101 сенаторôвъ мають выбиратись зъ помѣжь тыхъ, котрій платять 1.400 франкôвъ безпосереднього податку и зъ помѣжь тыхъ категорій урядôвъ, котрій назначить сенатъ. Правительство вôдкинуло се внесенье, а такъ само упало и внесенье правительства, противъ котрого голосувала лѣвиця и одинъ клерикалъ. Такъ отже постановы теперѣшнои конституціи остали въ силѣ. Всѣ 101 сенаторôвъ будуть выбирати ся зъ помѣжь числа тыхъ горожанъ, котрій числять найменше 40 лѣтъ и платять бодай 2.100 франкôвъ безпосередныхъ податкôвъ.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ розписаныхъ доповняючихъ** выборôвъ можемо нинѣ донести: „Звязокъ партіи хлопскои“ въ Новôмъ Санчи уконституувавъ ся сего мѣсяця яко „краєвый [?] выборчій комітетъ селиньскій“ и зъ того титулу постановивъ скликати въ Ярославѣ до 17-ого вересня вѣче, де буде мова о выборахъ [по-при те и о реформѣ громадскôй]. Довѣдуємо ся, що той комітетъ, стоячій пôдъ вплывомъ кс. Стояловского, прихильный кандидатурѣ кс. Пастора зъ Радимна. — Въ Долинщинѣ ставлять свои кандидатуры кôлькохъ Полякôвъ [Витославскій управитель дôбръ бар. Попера и дѣдичь Валигурскій зъ-пôдъ Рожнятова] и Русинôвъ [о. Лопатиньскій и судья Грабовеньскій зъ Долины]. Впрочѣмъ тамъ поки-що ситуація ще дуже мутна и о кандидатахъ на серіо говорити ще годѣ.

— **Шамбелянами папскими** именованій пралаты капітулы станиславôвскои оо. Литвиновичь и Фаціевичь.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ“.** Дня 29 н. ст. серпня буде вôдкрыта въ Заболотовѣ при головнôмъ складѣ соли „Народнои Торговлѣ“ крамниця нашого товариства, заосмотрена у всякій товары кольоніяльнѣ крôмъ напиткôвъ. Управу сего складу соли и крамницѣ поручивъ Совѣтъ управляючій пани Павлинѣ Величковскôй, бувшôй касієркѣ лядовôй въ Рогатинѣ. Новоотворену першу крамницю „Народнои Торговлѣ“ и складъ соли поручаємо ласкавымъ взглядамъ мѣсцевои и дохрестнои Вп. Публики. — *Дирекція.*

— **На принятье до львôвскои духовнои семинарія** розписаній вже конкурсы въ епархіи львôвскôй и станиславôвскôй. Въ львôвскôй епархіи назначеный речинець вносити просьбы до 20 н. ст. вересня, въ епархіи станиславôвскôй до 15 вересня. Питомцѣ семинаріи вѣденьскои будуть поки що уважатись привалежными до епархіи львôвскои.

— **Буковиньска краєва рада шкôльна** апробувала до ужитку бібліотекъ шкôлъ народныхъ, семинарій учительскихъ и на преміи для ученикôвъ отсій руский книжки: 1) Выданій накладомъ руского товариства педаґоґічного у Львовѣ: „Менажерію“, „Гостинець для чемныхъ дѣтей“, „Забавки дѣтей“, „Малый звѣринець для чемныхъ дѣтей“, „Малого Робінзона“, „Читанку для молодежи“, книжочки I—IV, „Попались“ Ивана Нечуя Левицкого, „Квѣточки“ Костя Федькова, „Вѣночокъ“ того-жь автора, „Кобзарь“ Тараса Шевченка и „Записки школяра“; 2) выданій накладомъ редакціи „Дзвôнка“: „Смерть Отаманова“ В. Чайченка, „Казка про сонце та его сына“ Днѣпровои Чайки, Оповѣданя В. Чайченка, „Писанку“ Днѣпровои Чайки и „Лиса Микиту“ Ив. Франка.

— **Запомоги для урядникôвъ державныхъ.** Вѣденьскій дневники доносять: Міліонъ зр, ухваленый радою державною на запомоги для урядникôвъ державныхъ, буде остаточно роздѣленый на другій мѣсяць. Прінципы, пôсля котрыхъ наступить роздѣлъ, вже установлено. Найбôльшій сумы мають припасти урядникамъ, пôдчиненымъ міністерству торговлѣ, скарбу и судôвництва. Запомоги для урядникôвъ будуть выносити вôдъ 40—100 зр. Особливо будуть увзгляднені діюрністы при низшихъ судахъ.

— **Выдѣлъ товариства св. ап. Павла** подає до ласкавои вѣдомости, що реколєкціи духовнѣ для Всч. Духовенъства вôдбудуть ся въ днихъ 27, 28, 29 и 30 н. ст. вересня с. р. въ греко-кат. духовнôй семинаріи у Львовѣ пôдъ проводомъ Пр. о. єромонаха Платонида Филяса. Бажаючій взяти участь, зволять вôднести ся письменно до Впр. о. Л. Туркевича, крилошанина и ректора семинаріи [ул. Коперника ч. 36.] найдальше до дня 24 н. ст. вересня с. р. Перша наука реколєкційна зачне ся о 10-ôй годинѣ передъ полуднемъ въ середу 27 вересня. Кошты удержаня за цѣлый часъ выносять 3 [три] зр. — Въ суботу 30 вересня заразъ по реколєкціяхъ вôдбудуть ся загальнѣ зборы товариства св. ап. Павла. Порядокъ зборôвъ оголосить выдѣлъ пôзнѣйше. — Вôдъ выдѣлу товариства св. ап. Павла у Львовѣ дня 28 н. ст. серпня 1893. *Л. Туркевичъ* предсѣдатель. *Евг. Гузаръ* секретарь.

— **Холєра.** Пôсля донесеня ґазеты урядовои занедужало на холєру дня 24 н. ст. серпня: Въ Надвôрнôй и Делятинѣ по 2 особы; въ Коломыи и въ Оскресинцяхъ по однôй особѣ; въ Краковѣ лучивъ ся другій случай смерти особы, що мешкає въ тôмъ самôмъ домѣ, де лучило ся перше занедужанье. — Въ Срѣльцяхъ великихъ на присѣлку Выгода, повѣта бжеского, занедужало двѣ особы. Померли-жь: въ Делятинѣ и Микуличинѣ по однôй особѣ,

въ Оскресинцяхъ 2 особы. Крóмъ того померли двѣ особы въ селѣ Зарѣче, надвóрняньского повѣта, де познаки недуги вказували на холéру. Бактеріольогічнй розслѣды деектóвъ осóбъ померших въ Надвóрной, Касинѣ великóй (пов. лимановского) и Оскресинцяхъ, выказало бацілѣ Коха.

— Зъ Делятина пишуть про пошесть: Вóдъ 16 н. ст. серпня до 22 сконстатовано въ Делятинѣ 14 случаѣвъ холеры, зъ котрыхъ 9 скóнчило ся смертію; двохъ недужихъ лежить мѣжь життемъ а смертію, а три особы мають ся лѣпше. Въ домѣ, де померъ на холéру швець Мачевскій, занедужали въ четверъ дня 17 н. ст. серпня его отець, мати и братъ. Тй три особы не перенесено, лише оставлено ихъ нóдъ наглядомъ двохъ сестёръ въ тóй самóй комнатѣ. Всѣ троє померли въ ночи. Такимъ чиномъ вымерли всѣ мешканцѣ дому и переходячимъ иде морозъ по-за плечѣ на видъ сего страшного мѣсця. Того самого дня занедужала такожь служниця помершои на холéру жѣнки комісаря скарбового Степницкого, однако ѣй вже лѣпше и она выздоровѣе. Одинъ поліціянъ, що все ходивъ зъ д-ромъ Богданьскимъ занедужавъ на холéру 15 серпня и померъ по тридневных мукахъ дня 18 серпня. Жандармерію повѣдомлено, що на Гориши коло Делятина упала на дорозѣ якась робóтниця середъ сильныхъ корчёвъ. Жандармъ нóйшовъ на мѣсце и казавъ нездужу перенести до шпиталю холеричного. Въ годину пóзнѣйше она умерла. Недужихъ на холéру несуть тутъ на ношахъ неприкрытыхъ, що дуже немило вражуе переходячихъ. На Гориши занедужавъ 17 серпня сынъ делятиньского бурмістра Мисюка, а заразъ по тóмъ жѣнка бурмістра и его сынова. Жѣнка померла на другій день, сынъ и сынова мають ся лѣпше. Зъ причины, що тóлько занедужань кóнчить ся смертію, пануе мѣжь населеньемъ велике занепокоенье и коли въ суботу занедужала въ мѣстѣ одна жидóвка, не допустило до неи може якихъ 20 жидóвъ присланого старостомъ лѣкаря. Коли жандармерія хотѣла товпу розóгнати удавъ ся рабінъ Мойсей Кноль зъ кóлькома жидами до магістрату и заявивъ присланому тутъ зъ Надвóрнои комісареви, що жиды не хотять нѣякои лѣкарскои помочи; однако єсли бы мусѣвъ конче прийти якій лѣкарь, то они допустять лише мѣского лѣкаря д-ра Богданьского. Комісарь зарядивъ вóдтакъ, щобы до жидóвъ делеґовано лише згаданого лѣкаря. Жидóвка, до котрои не допущено лѣкаря, умерла тои самои ночи. Въ недѣлю занедужала нагле въ церквѣ нóдчасъ богослуженя одна жѣнка. Се выкликало мѣжь людьми великій переполохъ. Церковь заразъ опорожнено и замкнено. Вóдъ минувшои суботы утѣкають цѣлыми товпами робóтники зелѣзничй зъ околиць Доры, Микуличина и Тартарова. Робóтники (Мазуры, Хорваты и Італіянцѣ) вóдповѣдають на пытаня, що идуть домóвъ, бо звóдтамъ кличуть ихъ до жнивъ, хочь жнива въ мѣсцяхъ ихъ замешканя вже давно покóнчили ся. До делятиньскои жандармеріи прийшло запытанье вóдъ староства въ Бжеску, де перебували послѣдный разъ тй три робóтники, що по поворотѣ до дому померли на холéру. Жандармерія сконстатувала, що они робили при зелѣзници въ Делятинѣ. Роботу при зелѣзници застановлено въ многихъ мѣсцяхъ за-для недостачѣ робóтникóвъ. Занятй теперь при будовѣ робóтники се майже выключно мѣсцевй гуцулы. Ихъ сконцентровано въ однóмъ мѣсци. Роботы мулярскй застановлено цѣлковито, бо всѣ мулярѣ-Італіянцѣ поутѣкали. Найблизшою причиною до утечѣ робóтникóвъ було занедужанье на холéру и смерть инжинера зелѣзничого Отеца, котрый прибувъ до Делятина на купно и тамъ занедужавъ. Міністерство справъ внутрѣшныхъ повѣдомило всѣхъ представителѣвъ заграничныхъ державъ, що въ Галичинѣ въ повѣтѣ надвóрняньскóмъ пануе холера. Рóвночасно скликало се міністерство найвысшу раду санітарну на надзвычайне засѣданье на суботу т. е. 26 н. ст. серпня. Якъ мы вже вчера донесли, выдало галицке намѣстництво розпорядженье до дирекціи зелѣзниць, щобы начальники стацій повѣдомлювали староства про кожду партію робóтникóвъ, що ѣдуть зъ околиць навѣщеныхъ пошестію домóвъ. Въ доповненю сеи вѣсти подаемо отсй розпорядженя властей що-до ѣдучихъ зъ зараженыхъ околиць: Робóтники десинфекціюють ся на мѣсци, де всѣдають до поѣздóвъ и на стаціи, де высѣдають а такожь стоять тутъ нóдъ пятидневнымъ наглядомъ лѣкарскимъ. На меншихъ стаціяхъ зелѣзничхъ не можна робóтникамъ всѣдати; возы, въ котрыхъ робóтники ѣдуть изолюють ся, на нихъ прилѣпляе ся зъ обохъ бокóвъ картки зъ написею Isolir-Wagen и не впускае ся иншихъ подорожныхъ. Громады, до котрыхъ робóтники ѣдуть завѣдомляе ся напередъ телеґрафічно о ихъ прибутю. — Das österr. Sanitätswesen наводить таку статистику про холеричный случаѣ въ Галичинѣ: До дня 22 н. ст. серпня занедужало на холéру въ Галичинѣ въ 22 громадахъ 130 осóбъ, а померло 83. Зъ того числа занедужало въ повѣтѣ бжескóмъ 7, умерло 2; въ Чернятинѣ, повѣта городенського, занедужали 3 особы, померла 1; въ повѣтѣ коломыйскóмъ занедужало 16, умерло 11 осóбъ, а то: въ Иванóвцяхъ було случаѣвъ занедужань 2 и смерти 2, въ Коломыи 6 и 4, въ Оскресинцяхъ 1, въ Печенѣжинѣ 2 и 1, въ Шепарóвцяхъ 2 и 1, въ Вербижи выжнóмъ 3 и 3; въ повѣтѣ лиманóвскóмъ въ громадѣ Касина велика занедужали двѣ особы и обѣ померли (тутъ занесено холéру зъ Угорщины); въ повѣтѣ надвóрняньскóмъ занедужало 91 осóбъ, померло 59, а то: въ Делятинѣ занедужало осóбъ 34 умерло 23, въ Добротовѣ 22 и 15, зъ Дорѣ 2 и 1, въ Яблоници занедужала 1 особа, въ Ямнóй 4 и 3, а въ Микуличинѣ 28 и 17; въ повѣтѣ равскóмъ въ громадѣ Белзець занедужала 1 особа и померла; въ повѣтѣ снятиньскóмъ занедужало 9 осóбъ, померло 6, а то: въ Хлѣбичинѣ нóльнóмъ занедужала 1 особа, въ Демичи занедужала 1 особа и померла, а въ Тулуковѣ занедужало 7 осóбъ, померло 5; вкóнци въ повѣтѣ сокальскóмъ лучивъ ся спорадичный случай занедужання и смерти въ Кристинополи — Въ Краковѣ сконстатовано два случаѣ смерти на холéру. Дня 21 н. ст. серпня померъ тамъ зарóбникъ Лазарскій, що сходивъ ся зъ якимись робóтниками, що вернули зъ Делятина, а дня 25 серпня померъ, мешкаючій въ томъ самóмъ домѣ де Лазарскій, зарóбникъ Шрайберъ. Мѣскій фізикатъ зарядивъ потрѣбнй средства охороннй. Улицю Медзюхъ, де стоить згаданый дóмъ забито дошками и обставлено войскомъ, щобы мешканцѣвъ дому, де лучили ся оба случаѣ холеры нóддати нóдъ лѣкарскій наглядъ. Вóдъ кирниць въ тóй улици повóдкручувано ручки вóдъ помпъ, а мѣсто доставляе мешканцямъ сеи улицѣ переваренои воды и поживу. — Холéра появила ся й на Буковинѣ, именно въ недѣлю померли на черновецкóмъ передмѣстю Горечи двѣ особы, а третя лежить недужа. — На россійскóмъ Подóлю занедужало на холéру вóдъ 30 липня до 12 серпня 1178 осóбъ, померло 423. Въ Москвѣ занедужало на холéру вóдъ 15 до 18 н. ст. серпня 171 осóбъ, померло 74; въ Орлѣ вóдъ 6 до 12 серпня занедужало 647 осóбъ, умерло 213, вкóнци въ порѣчи Дону занедужало въ тóмъ часѣ 498 осóбъ, а умерло 202.

— **Въ справѣ Морского Ока** маe вóдбути ся у Львовѣ въ першихъ дняхъ вересня вѣче. Такъ доносить польскй ґазеты. Хто въ тóмъ вѣчу буде брати участь, не сказано.

— **Въ справѣ выпозичуваня книжокъ** зъ бібліотекъ університетскихъ и науковыхъ выдавъ міністеръ просвѣты таке розпорядженье: Хто позиченои книжки не зверне въ речинци, дóстане перше упóмненье, щобы книжку вóддавъ до 3 днѣвъ, если упóмненье буде безуспѣшне дóстане позичаючій друге вóзванье и мусить заплатити пóсланцеви, що єму доручить се письмо 30 кр. По дальшихъ трехъ дняхъ, коли книжки ще не будуть зверненй доносить зарядъ бібліотеки до поліціи, а де єи нема до староства и просить о примусове стягненье позиченои книжки. Таке поступованье противъ позичаючого книжки маe такій наслѣдокъ, що книжки будуть єму вызичуватись лише условно, єсли-жь бы хто бувъ ще разъ упоминаный то тратить право зичити книжки зóдъ згаданои бібліотеки на цѣлый рóкъ.

— **Зъ послѣднои повени.** Зъ Бахова нóдъ Перемышлемъ доносять: Маленька рѣчка Сиффина розгуляла ся не гóрше Сяну. Єи воды розлились по полихъ и уносили зжате збóже. Селяне ратували зъ початку жито въ полукóпкахъ, але вóдтакъ мусѣли уступити, щобы не утонути. Лише одинъ бѣдный Пукальскій, котрому вода забрала все, хопивъ послѣдный полукóпокъ и зъ крикомъ: „не дамъ!“ — хотѣвъ єго вынести зъ воды. Дармо остерѣгали єго другй, щобы не выставлявъ свого житя на небезпечнóсть, зъ крикомъ на устахъ: „не дамъ!“ — утонувъ нещастный и поплывъ разомъ зъ своимъ полукóпкомъ . . .

— **Намѣрене самоубійство.** Вчера передъ полуднемъ стрѣливъ до себе въ намѣрѣ самоубійчóмъ К. Василевскій, приватный урядникъ, мешкаючій при ул. Коперника ч. 30 у Львовѣ. Нершои помочи удѣливъ єму вóзваный зó стаціи ратунковои д-ръ Сокаль.

— **Такожь штука малярска.** Се дѣялось на выставѣ образóвъ. Богата панѣ оглядала разомъ зъ молоденькою донечкою выставу и осуджувала окомъ знатокинѣ кождый образъ зъ-окрема. Знакомый панокъ приблизивъ ся до неи, а помѣтивши єи знаменитый осудъ сказавъ, що певно и она малюе — Такъ есть, — выхопила ся донечка, — мама малюе що-днины свои лиця на червоно.

Господарство промыслъ и торговля

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улици Коперника ч. 18 Телефонъ ч-ръ 468. Въ мѣсяцю липни 1893 року въ вóддѣлѣ обезпечень на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 692 внесень на суму 2,374.778 зр. а. в. а выставлено поліцъ 623 на суму 2,129.271 зр. а в. Вóдъ 1 сѣчня до 31 липня 1893 р. внесено 4.277 внесень на 14.649.666 зр. а. в., а выставлено 3.729 поліцъ на суму 12,666.782 зр а. в. Заповѣджений, шкоды въ тóмъ вóддѣлѣ вóдъ 1 сѣчня до 31 липня 1893 р. выносять 1,041.701 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпечень вóддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1892 року 141.876 438 зр. въ капіталахъ и 184.913 зр. а. в въ рентахъ на 53 527 поліцахъ, на що резервовано въ готóвцѣ 34,062.383 зр. а. в. Заплачений шкоды въ 1892 р. въ вóддѣлѣ житьевóмъ выносять 1,955.362 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вóдъ часу заложеня товариства (1831 року) пóсля щорóчныхъ выказóвъ выплачено 253,099.377 зр. 58 кр. а. в.

Товариство признае належачимъ до чинноі арміи або обороны краевои на случай вóйни важнóсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинноі служби, вартóсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи. 4102

— **Дирекція зелѣзниць** оповѣщуе: Огворенье стацій Неполомицѣ яко мѣсця для складу посылокъ вугля въ возахъ о повныхъ наборахъ. — Дотеперь лишь для власныхъ цѣлей уживана стація Неполомицѣ, зелѣзницѣ довозовои Пóдленже Неполомицѣ буде отворена дня 1 н. ст. вересня 1893 такожь яко мѣсце для складу вугля въ возахъ о повныхъ наборахъ. Перевозове буде ся обчисляти пóсля мѣсцевои тарифы австр. зелѣзниць державныхъ часть II. зшитокъ 2. уступъ А (нове выданье важне вóдъ 15 сѣчня 1893). Вóддаль кільометрична для стаціи Неполомицѣ маe ся поки-що въ той способъ вычисляти, що до вóддачи для Пóдленжа выказаного въ начерку кільометричнóмъ дочисляе ся 5 кільометрóвъ для простору Пóдленже-Неполомицѣ.

— **Дирекція почтъ оповѣщуе**: Силою розпорядженя міністерства торговлѣ зъ дня 18 н. ст. липня с. р. Ч. 37.327 нóдвышено зъ дчемъ 1 н. ст серпня с. р. теперѣшну максимальну вагу посылокъ возовыхъ для всѣхъ посылокъ зъ грóшми, котрй призначений до Босняцкого Броду, Банялюки, Д. Тузлѣ, Травника, Сараєва и Мостару, або такожь котрй въ тыхъ мѣсцевостяхъ до Австро-Угорщины надають ся на 50 кільоґрамóвъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ практикантóвъ будóвництва Володим. Обертиньского въ Новóмъ Санчи и Ник. Тишиньского въ Станиславовѣ адъюнктами будóвництва въ галицкóй державнóй службѣ будóвництва.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ ветеринарѣвъ повѣтовыхъ Фр. Васневского зъ Ярослава до Камѣнки и Стан. Квѣциньского зъ Камѣнки до Ярослава. — Дирекція почтъ переслa офіціяла почтового Теоф. Коссоногу зó Львова до Закопаного. — Намѣстникъ перенѣсъ практиканта будóвництва Ант. Корасевича зó Львова до Самбора. — Дирекція почтъ перенесла асистентóвъ почтовыхъ Ферд. Пивоцкого зъ Кракова до Ярослава, Стан. Штоха и Варт. Литвина зъ Ярослава, першого до Кракова, другого до Дрогобича, вкóнци Стан. Петшиковского зъ Дрогобича до Ярослава.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ розписуе конкурсъ на посаду експедієнта почтового въ Синковѣ, въ повѣтѣ каменецкóмъ, зъ платнею 370 зр. Подаватись треба до 30 н ст. серпня. — Окружна рада шкóльна въ Стрыю розписуе конкурсъ на посаду греко-кат. катехита при школахъ народныхъ въ Стрыю зъ платнею 660 зр. рóчно. Поданя треба вносити до 6 тыжднѣвъ вóдъ дня оголошеня конкурсу. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бродахъ розписуе конкурсъ на посаду окружного пивaря громадского зъ осѣдкомъ въ Пенякахъ. Рóчна платня 607 зр. Поданя треба вносити до 1 н. ст. жовтня. — Ректоратъ академіи рóльничои у Вѣдни розписуе конкурсъ на 4 стіпендіи по 200 зр. для ученикóвъ сего заведеня. Поданя о тй стіпендіи треба вносити до міністерства просвѣты до 25 н. ст. вересня.

Телеграмы „Дѣла”

Вѣдень 26 серпня. Ґр. Таффе вóдъѣхавъ до Ишлю. На передмѣстю Фаворітенъ зóбрали ся вчера уже менший товпы робóтникóвъ, котрй розóгнала поліція.

Буда-Пештъ 26 серпня. Щобы скорше перевести орґанізацію загального ополченя въ Угорщинѣ, придѣлено резервовыхъ офіцирóвъ до гонведóвъ, щобы научили ся мадярскои команды.

Софія 26 серпня. Князь Фердинандъ выѣхавъ на похоронъ кобурґского князя и поручивъ керму правительства Стамбулови на часъ своеи неприсутности.

Берлинъ 26 серпня. Россійско-нѣмецкй переговоры розпóчнуть ся въ жовтни.

Неаполь 26 серпня. Забуреня тревають дальше. Префектъ выдавъ вóдозву, котрою повѣдомлюе, що обсадить мѣсто войскомъ. Войско займило головний площѣ и улицѣ. Дотеперь увязнено 200 осóбъ.

Лондонъ 26 серпня. Змова робóтникóвъ въ закопахъ майже покóнчена.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

— **Вп. А. Мат. въ Ляш.** Грошѣ на театръ одержали 5. червня и все въ порядку. — **Вп. М. Лаз. въ Люб кор.** Заплачено все.

Надóсланe.

Аптички домашнй противхолеричнй

пóсля приписóвъ и вказóвокъ

Д-ра О. ВІДМАНА

ц. к. совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ

зложила и удержуе на складѣ

Аптика „пóдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тй аптички обóймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякй средства охоронний, якъ такожь конечнй средства для удѣлюваня першои помочи лѣкарскои недужимъ на холéру особамъ. — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся вóдворотною почтою. 4379

ОМНІБУСЪ

Заведеня водолѣчничого „МАРІЄВКА“

(почта Львóвъ) вóдъ дня 13 н. ст. серпня выѣздже що день зó Львова (площа Галицка) о годинѣ 4-óй пополудни и 8-óй вечеромъ; зъ Марієвки о годинѣ 2½ по полудни и о 7-мóй вечеромъ. 4705 5—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пóдъ Коперникомъ“, Львóвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великóмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, шйоны, сібелѣ, мѣнометры, и т. п. Устроюня звóнкóвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вóдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вóдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 20—?

4804 4—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскй на бавовнѣ або овечóй вовнѣ 1·5 цм. довгй 125 цм. широкй по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великій 185—193 цм. довгй. 135 цм. широкй по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣнний вóдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнй и пружиновй вóдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ

Подушки пѣряный и волосѣняный.

Простирала пóдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.

Коцики вовняный и **капы** на лóжка въ найбóльшóмъ выборѣ найдешевше поручае

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÓВЪ

улиця Коперника число 7.

Для гп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львóвъ, Коперника 2

поручае

Фарбы олѣйнй до дверей, вóконъ, штакетóвъ, парканóвъ и т. п. гарно лыскучй, готовй до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатон и даромъ. 4676 23—?

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодиче бóль втиранье, можна дóстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождóй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва“** яко 4592 **правдивй.** 25—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не поренои

також

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 ***у Львовѣ*** 2—20

при улици Ягайлоньскóй число 20.

ТУТКИ електрично стисканй

неклеюнй зъ найлѣпшои французскои бібулки, гіґієнічнй, поручае фабрика **Г. ПІОНТКОВСКОЙ,** Львóвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 5—30

КОНЦЕСІОНОВАНЕ АТЕЛІЄ

ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНЕ

Г. РОТТЕРА

поручае выробъ штучныхъ зубóвъ и щокъ пóсля найновѣйшои системы американьскои на сплаты мѣсячнй

Ул. Вóрменьска ч. 22 рóгъ ул.

4820 **Гродзицкихъ.** 3—4

Симъ маю честь оповѣстити Всечест. Духовенству и Хв комітетамъ церковнымъ, що я отворивъ

РѢЗЬБАРСКО-СТИЦЕРСКУ РОБОТНЮ

т. е. выготовлюю всякй рѣчи церковнй, украшеня, иконостасы, престолы, цимборіи, архангелы до тыхъже, а такожь памятники зъ каменя по найнизшихъ цѣнахъ. Ручу за всяку точнóсть моимъ маткомъ.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Лаврентій Рябый

4807 **въ Старискахъ п. Скло.** 2—3

Безъ пореня

приймае до химічного чищеня, вóдновлюваня и прасованя всѣлякій уборы мужескй и жѣночй — перше вѣденьске заведенье химічне чищеня плямъ

СИМЕОНА ВАЙСА

Львóвъ, ул. Коперника ч 12.

На бажанье чистить одежу при помочи пары въ кóлькох годинахъ.

4721 (Импреса Львóвъ.) 3—4

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 29,

4736 выготовляе **41—180**

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вóдъ 1·20 кр. за сотку.

Прилады до науки зручности

(слейду)

поручае 4545

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

горговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованй рóзныхъ предметóвъ до розпорядимости.

РОДИЧѢ посылаючй свои дѣвчата до школы въ Тернополи а желаючй ихъ примѣстити въ добрóмъ домѣ, де мали бы правдиву родительску опѣку, зволять ласкаво зґлосити ся до о Адама Марковского сотрудника въ Тернополи. 4806 4—5

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свóй

МАҐАЗИНЪ

и РОБОТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарóвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобóтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 79—?

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

86—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Л. Тировичъ II. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою роботню, въ котрóй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грóбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОБÓТНЯ** 10-156

Львóвъ, ул. Зибликевича II.

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы**.

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованй и гôднй порученя роды, выплеканй въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.

Штучнй навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ повною ґарантією за поданй проценты частей складовыхъ. 4792 5—10

Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає.

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Машины рôльничй

зъ славнои фабрики **Іосифа Фрідлєндера у Вѣдни.**

Приступнй цѣны и догôднй услôвя сплаты 4678 2—5

поручає на сезонъ ґенеральный заступникъ **ЮЛІЯНЪ ТОПОЛЬНИЦКІЙ**

Львôвъ, ул. Паньска ч. 13.

Цѣнники даромъ и оплатно

Знаменитй тѣста

щоденно свѣжй Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровй фунтъ 1 зр., Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 8—?

Хто хоче при теперѣшнôй великôй змѣнѣ книжокъ шкôльныхъ набути ихъ антикварично, въ добрôмъ станѣ, въ приписаныхъ выданяхъ, повнй и по найнизшихъ сталыхъ цѣнахъ нехай удасть ся зъ початкомъ шкôльного року або вчаснѣйше до одинокои христіяньскои найбôльшои у Львовѣ антикварнѣ ***Стан. Келєра*** ул. Баторія ч. 28. Купно, замѣна и продажь. 4819 1—3

НЕ ТРЕБА ЗАГРАНИЦѢ!

Бо звѣстна але ново уряджена металічна и бронзôвнича

РОБÔТНЯ

пôдъ фірмою

В. УСЦЕНЬСКІЙ и В. СКНУРЖЕЛЬ

Львôвъ ул. Галицка ч. 15

приймає и выготовлює пôсля найновѣйшихъ взорôвъ всякй выробы металевй зъ золота, срѣбла, мѣди, мосяжа, цины и т. ин., а то параменты церковнй якъ:

Монстранціи, чашѣ, діскосы, хресты, скиптры братскй, свѣчники, пушки и рôзнй прикрасы такожь сальоновй артикулы якъ: Канделябры, жірандолѣ, грабки, цукорницѣ, тацы, пôдставки и т. ин.

Старй предметы вôдновлює т. є. золотить, посрѣблює и ніклює такожь перероблює, ґарантуючи за довголѣтну тревалôсть.

Цѣны о половину дешевшй якъ за границею.

Просить ся о численнй замовленя. 4828 1—3

П. Т. Однорôчнымъ Охотникамъ

доставляє

елеґантныхъ и гарныхъ мундурôвъ

4796 3 6 *фірма*

Г. РОЗЕНТАЛЬ,

ц. к. надворный доставець, вôдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною

у Львовѣ при улици Коперника ч. 9.

Спеціяльнй цѣнники на жаданье даромъ и оплатно.

ЩАВНИЦЯ

Заведенье жерельно-купелеве и кліматичне въ повѣтѣ новоторгскôмъ,

зъ 7 жерелами сильнои щавы содо-солонои и содо-зелѣзистои

успѣшно дѣлаючои у всѣхъ нежитахъ якъ орґану вôддыхового такъ и орґанôвъ травленя, въ довготревалôмъ запаленю легкихъ и астмѣ (дихавици) при выслизахъ ребровои болоны, въ початкахъ сухôтъ, въ недугахъ проводôвъ мочевыхъ, въ недугахъ жѣночихъ, анеміи и блѣдницѣ.

Знаменита гôрска стація кліматична зъ вôдсвѣжуючимъ воздухомъ. Курація молочна, жентична и кефірова. Перворядна **вдыхальня** соляна и бальсамічно-шпилькова. Заведенье водолѣчниче, купелѣ мінеральнй и рѣчнй въ быстрôмъ Дунайци. Всѣлякй поступовй урядженя, 1200 комнатъ для гостей, такожь зъ кухнями. Въ I. сезонѣ до 20 червня и въ III. по 20 серпня, такожь въ порѣ осѣннôй и зимовôй мешканя купелевй о ⅓ дешевшй если ихъ денно наймаєсь. Въ сезонѣ II. увôльненя вôдъ таксы знесенй. Лѣкарь заведеня д-ръ Вл. Сциборовскій и 7 иншихъ подають недужимъ пораду.

Зъ усѣхъ шляхôвъ зелѣзничихъ доѣздъ до стаціи въ Старôмъ Санчи, зъ-вôдки дорогою живописною мѣжь горами надъ Дунайцемъ 41 клм. до заведеня (5 годинъ ѣзды, вôдпочинокъ въ Лонцку). Вôзъ почтовый, повозы и вôзки пôсля таксы.

Воды зъ жерелъ Іосифины, Магдалины и чистои щавы Яна, на головнôмъ складѣ Г. Маттоніого въ Старôмъ Санчи, у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ мінеральныхъ.

Проспекты розсылає ся оплатно и замовленя на мешканя приймає Зарядъ Горѣшного Заведеня

4625 23—23 ***Ф. Висневскій.***

---

5 до 10 зр. деннего

певного зарôбку безъ капіталу и ризика подаємо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и паперôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою **„Льосы"** до експедиціи анонсôвъ **И. Даннебергъ**, Вѣдень, I., Wollzeile 19. 10 10

4730

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнй до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

Звѣстне вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА

ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всякй выкиды шкôрнй** особливо на довготреваючй и лущачй ся лишаѣ, коросту, струпы и паразитнй выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — **Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли.** За-для охороны передъ **фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыло смоляне** и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ навѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ" яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше **мыло смоляне** до усуненя всякои нечистоты шкôры, на выкиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане **мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку** служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою,

въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр. по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ **мыла Берґера** поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкôры **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; **мыло ихтіолеве** на ревматизмъ и червенôсть лиця; **мыло веснянкове** дуже успѣшне; **мыло танинове** противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; **мыло до зубôвъ**, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ **мыла Берґера** звертаємо увагу на брошуру. Треба **жадати мыла Берґера**, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Troppau)

вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнароднôй выставѣ фармацевтичнôй у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда, Як. Байзера, П. Ґайльгофера Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 2—24.

АНТÔНЪ КАФКА

перше **А. КОЖЕЛЮЖЕКЪ**

у Львовѣ, Ринокъ ч. 29

перехôдна камениця Андрольного, вôдъ стороны-же оо. Єзуитôвъ Театральна 12

поручає на сезонъ осѣнный

капелюхи и циліндры власного выробу въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и краскахъ по найнизшихъ цѣнахъ

якъ такожь

капелюхи и циліндры фабрикъ Габіґа и Плєса у Вѣдни въ великôмъ выборѣ, капелюхи въ рôзныхъ краскахъ 5 зр., циліндры-жь цѣлкомъ легкй по 9 зр. **Такожь капелюхи мягкй неперемакаючй т. зв. „Льоденъ"** зъ фабрики Ант. Піхлєра въ Градци.

Приймає капелюхи и циліндры до вôдновлюваня и перерôбки.

Цѣнники на жаданье дармо и franco. 4832 1—2

Seb. Kneipp

Необходима для кождого ґаздôвства єсть

КАТРАЙНЕР-А КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА

зô **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже падає ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.**

Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 36—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 182. Львôвъ, Понедѣлокъ 16 (28) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дни (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Реформа выборча — а мы?

[Голосъ зъ провінціи.]

Кождый Русинъ, що займае ся хоть побѣжно дѣлами політичными, признае: якои ваги для насъ право реформы выборчои. Не розумѣемо сего въ тôй мысли, щобы зъ реформою пришли мы вôдъ разу до бôльшости въ заступствахъ парляментарныхъ, — бо се при нинѣшныхъ заступствахъ клясовыхъ неможливе, — але самъ фактъ, що можемо зыскати немалучу спромогу, выслати бôльше число заступникôвъ до сойму краєвого и до рады державнои, повиненъ намъ бути оживляючимъ товчкомъ, бôльше однакъ, и то о много бôльше, ще зъ тои причины, що право голосованя вливае вôдъ разу почутье горожаньске въ цѣлу масу народну, почавши вôдъ дворянина а скôнчивши на роботнику и приспѣшуе нашу працю народню коло розбудженя масъ о якихъ щонайменше пятьдесять лѣтъ напередъ. Провôдникъ нѣмецкои лѣвицѣ д-ръ Плѣнеръ сказавъ при сегорôчнôй дебатѣ въ радѣ державнôй, що Галичина и Буковина не зрѣла ще до розширеня права выборчого — и думку тоту похваляють, ще й нинѣ панове, beati possidentes, що на той случай радѣ бы бодай Галичину и Буковину вылучити, але мова така — то лишь лицемѣрство, фальшь и страхъ буржуазный, бо они знаютъ добре, що нехай бы и незрѣла на-разъ Галичина та Буковина за якихъ кôлька лѣтъ стане зрѣлою и рôвномѣрною прочимъ провінціямъ монархіи.

Въ виду такои незмѣрнои ваги дѣла, здавалось бы, що коли лише справа стане політично активною, т. є. коли лишь порушить ся въ законодавчихъ мѣсцяхъ, якъ отъ сими роками въ радѣ державнôй, що цѣла Галичина и Буковина закипятъ та заворушатъ ся вôдновѣдною аґітацією, — що всѣ політичнй чинники напружатъ всѣ свои силы, щобы упôмнутись за се горожаньске и людске право. Тымчасомъ сталось инакше, бо Галичина лише прокинулась слабо наче зъ просоня, а Буковина анѣ ворухнулась.

Тымчасомъ лучае ся щаслива хвиля, що намъ, безголоснымъ и безправнымъ, маючимъ лише обовязки а не маючимъ правъ, надходитъ дуже сильный союзникъ и помôчникъ, въ знаменитôй силѣ и орґанізаціи, але й на видъ сего сподвижника живчикъ, нашого закостенѣлого орґанізму не ударитъ анѣ на волосъ сильнѣйше.

Всѣмъ намъ, ще въ памяти сегорôчнй аґітаціи роботникôвъ за реформою выборчою. По всѣхъ майже бôльшихъ мѣстахъ галицкихъ вôдбували ся на веснѣ вѣча, котрыхъ остаточною резолюцією було: безпосередне и загальне право голосованя для всѣхъ горожанъ монархіи. Сю справу пôднявъ и конґресъ роботничій въ Цариху, вôзвавши всѣхъ роботникôвъ тыхъ державъ, де нема загального права голосованя, до усердноп, енерґічноп и невпиннои аґітаціи за такимъ правомъ. Голосъ цирихского конґресу вôдбивъ ся могучимъ вôдгомономъ въ Австріи, де н. пр. зборъ роботникôвъ вѣденьскихъ [20 серпня с. р.] въ числѣ десять тысячь головъ загрозивъ на осѣнь загальнымъ страйкомъ, если рада державна не порѣшитъ реформы выборчои. Рядомъ зъ тыми вôдбулись такй зборы въ Бернѣ, Празѣ — и певно на сѣмъ не приостане, бо рухъ той — якъ заявивъ вôдпоручникъ роботникôвъ австрійскихъ на конґресѣ цирихскôмъ д-ръ Ельбоґенъ, — пôдпираe морально и матеріяльно роботный людъ цѣлого свѣта. Неначе лявина зарываe и обгортае сей рухъ чимъ-разъ ширшй круги, — тôлько насъ минае вôнъ незамѣтно, наче-бъ намъ гараздъ поводило ся зъ теперѣшною ординаціею выборчою и дотеперѣшными деморалізаційными практиками при выборахъ

Вправдѣ щобы бути справедливымъ, признати треба, що за тою справою промовлявъ сего року посолъ Романчукъ въ радѣ державнôй — и его голосъ пôдперло пару сотъ петицій, переважно изъ Стрыйского пôдгôря, — на сѣмъ однакъ и конець.

Такъ нечувано легко, бо лишь наче дипльоматією, а радше бюрократичными нотами пôдперли мы сю найжизненнѣйшу для насъ справу. И дивуватись опôсля, якъ д-ръ Плѣнеръ почне зновъ — чи зъ власнои чи сусѣдскои порады — торочити о незрѣлости галицкого населеня та щобы его зъ тои причины вылучити зъ пôдъ реформы выборчои. А що справа реформы ординаціи выборчои готова прийти незабавомъ пôдъ обрады, — хто знае, може вже й сеи осени. — вносити можна зъ того, що въ виду великаньскои аґітаціи роботникôвъ за симъ правомъ навѣть и найзавзятѣйшй противники его приневолени выйти зъ резервы и промовити, якъ отъ посолъ Ебенгохъ зъ табору клерикального и д-ръ Плѣнеръ зъ табору нѣмецкихъ ліберальôвъ. Вôдповѣдь обохъ сихъ речникôвъ выйшла вправдѣ — вôдмовна, однакъ, — а се певно пôдъ вплывомъ страху передъ роботничимъ ферментомъ — не такъ рѣзка и абсолютна, якъ се звычайно вôдъ тыхъ панôвъ выходитъ. Ба, провôдникъ нѣмецкои лѣвицѣ клонить ся навѣть до якоись концесіи въ хосенъ роботникôвъ, кажучи, що „якъсь число заступникôвъ роботничихъ въ радѣ державнôй принесло бы хосенъ въ многихъ політичныхъ и парляментарныхъ питаняхъ“. Огже одинъ зъ найтвердшихъ стовпôвъ сегочасноп ординаціи хитаeсь уже пôдъ могутною пôдоймою роботникôвъ, — чому-жь, пытаемось, не мавъ бы захитатись вôнъ и ему подôбнй супротивъ осьмиміліонового населеня, — и то не безпритютного, революційного пролетаріяту, але льояльного, посѣдаючого, горожаньского, етичного и историчного населеня Галичины и Буковины? Єсьмо певни, що тй консервативнй стовпы дотеперѣшноп ординаціи мусѣли бы, мимо всѣхъ трудностей и перешкодъ, котрыхъ зовсѣмъ не запôзнаемо, провалити ся, если-бъ тôлько населенье у вôдновѣдный способъ, у вôдновѣднôй силѣ и зъ вôдновѣднымъ наголосомъ сего зажадало.

Такъ якъ теперь дѣло стоить, мы въ прихильно выжидаючôй позѣ не тôлько не дôждемось нѣчого, але й прогайнуемо бездѣльно одну зъ найвôдновѣднѣйшихъ хвиль. Нашй послы по евентуальнôй невдачи, або, що ще гôрше и соромнѣйше, по евентуальнôмъ вылученю Галичины и Буковины зъ-пôдъ реформы выборчои, винувати-муть апатію населеня [що не пôдперла ихъ тысячными петиціями], а населенье метати-ме сотнй тихй и явнй рекрімінаціи на своихъ заступникôвъ.

Пекуча отже хвиля, щобы намъ зрѣло застановитись, якъ-бы заздалегôдь выйти зъ того у насъ звычайного, блудного колеса. Що населенье, а передовсѣмъ наше селяньство руске не рôвнодушне тôй справѣ, доказомъ того численна его участь на вѣчахъ роботничихъ въ Станиславовѣ, Коломыи, Перемышли и прочихъ мѣсцяхъ, де оно пôйшло на покликъ зовсѣмъ незвѣстныхъ людей, несвѣдоме ихъ тактики и цѣлей, лише зъ простого почутя своѣи самоохороны. Тамъ оно пôйшло и тамъ промовляло, бо де мало инде? Чи одинъ посолъ скликавъ въ тôй цѣли своихъ выборцѣвъ? чи скликалось нами хочь одно вѣче въ тôй цѣли, щобы народъ почувъ нашу и высказавъ свою думку? Чи дожидати намъ хвилѣ, коли народъ въ охоронѣ своѣи найжизненнѣйшои справы кине ся зовсѣмъ въ струѣ роботничого руху? Чи по нашôй бездѣльности и нерѣшучости мати-мемо серце опôсля закинути тому народови — апатію?

Що-жь отже робити? Небо и пекло порушити, — вôдновѣвъ бы я на се зъ Корниломъ Устіяновичемъ, позаякъ бачимо, що тутъ ходитъ разъ о найжизненнѣйшу справу нашого народу, а друге въ способѣ, якъ мы тои справы боронимо, о нашу честь, зрѣлôсть и способнôсть політичну супроти братôвъ на Украинѣ. Коли нинѣ бездомный и бездольный паріяпролетарь громадить ся и кличе за подоптанымъ правомъ свого достоинства людского, — то мы народъ зъ тысячелѣтною исторіею, изъ заступниками въ соймѣ и въ радѣ державнôй, зъ політичными, просвѣтными и економічными товариствами маемо сидѣти зъ заложеными руками? Нѣ, и тысячь разôвъ — нѣ!

Перше отже всего повиннй послы нашй, безъ рôзницѣ, якъ соймовй такъ и до рады державнои, взятись першй до сего дѣла и, користаючи зъ теперѣшныхъ ферій парляментарныхъ, скликати своихъ выборцѣвъ и справу реформы права голосованя якъ найточнѣйше и найживѣйше розбирати. Пôсля нашои думки, котру наголошуемо зô всею усердностію глубокого пересвѣдченя, задача посла въ своѣмъ окрузѣ выборчômъ о много важнѣйша, нѣжь у Львовѣ або у Вѣдни. Тамъ они засуджени вже зъ горы на незамѣтну меншôсть и неслѣдни успѣхи, — тутъ при запорученôй свободѣ особы и слова можуть а навѣть повинни выказати такй успѣхи, якихъ не въ силѣ выказати нѣяка мѣсцева аґітація, нѣяка часопись, нѣяке товариство. Если кождый посолъ сповнить сей обовязокъ, — если кождый посолъ живымъ и проймаючимъ словомъ розбудитъ політичне житье свого повѣта, — если кождый посолъ [даруемо имъ уже минувше] бодай въ теперѣшнôй такъ важкôй и парнôй добѣ перейме ся цѣлою вагою дѣла, якимъ безперечно есть право выборче, — то апатія населеня, за се ручимо, належати-ме до исторіи. Повторюемо ще разъ, що иніціятивы въ тôмъ дѣлѣ выжидаемо въ першôй лініи вôдъ послôвъ, яко природныхъ нашихъ речникôвъ и заступникôвъ народныхъ, котрй тымъ чиномъ заложатъ собѣ догôдну пôставу до акціи дальшои. Въ другôмъ рядѣ звертаемось до нашихъ товариствъ політичныхъ, щобы по своихъ повѣтахъ скликали вѣча въ цѣли познакомленя народу зъ вагою справы и вагою хвилѣ. Въ третôмъ рядѣ вôдкликуемось до иніціятивы приватнои, до всѣхъ патріотôвъ нашихъ, мирскихъ и духовныхъ, щобы або самй скликали вѣча, або прямо и категорично своихъ послôвъ до того завзывали.

Не лякаймось и не совѣстѣмъ ся, що аґітація наша зôйдесь рôвночасно зъ аґітацією роботникôвъ. Якъ-разъ въ тôй аґітаціи роботникôвъ зъ цѣлои монархіи зыскуемо могутного союзника и сподвижника, котрого бажаня верховнымъ сферамъ не такъ легко втихомирити, якъ отъ першу лѣпшу петицію рускихъ громадъ...

Г. Г.

Розпорядженье цѣсарске

въ справѣ запомоги голодовои, оголошене въ Вѣстнику законôвъ державныхъ, звучитъ дословно такъ:

„Розпорядженье цѣсарске зъ 23 серпня 1893 р., що-до удѣленя тымчасовыхъ запомогъ зъ фондôвъ державныхъ для околицъ, навѣщеныхъ нуждою въ наслѣдокъ повени, королѣвства Галичины и Володимиріи зъ вел. кн. Краковскимъ, княжества Буковины и укняженого ґрафства Тиролю.

На основѣ §. 14 законôвъ основныхъ зъ 21 грудня 1867 р. (В. з. д. ч. 141) уважаю вôдновѣднымъ зарядити, що слѣдуе:

§. 1. Уповажняе ся моe правительство, для побореня нужды на-разъ въ навѣщеныхъ повенею околицяхъ мого королѣвства Галичины и Володимиріи зъ вел. кн. краковскимъ, мого княжества Буковины и мого укняженого ґрафства Тиролю выдати квоту 240.000 зр. зъ фондôвъ державныхъ въ мѣру найпильнѣйшои потребы за зложеньемъ рахункôвъ.

§. 2. Та квота призначена на удѣленье безповоротныхъ запомогъ для потребуючихъ пôдпомоги, именно на закупно средствъ пожывы, вôдтакъ при спеціяльно ґôдныхъ увзглядненя вôдносинахъ на удѣленье рôвно-жь безповоротныхъ запомогъ для осôбъ приватныхъ, громадъ и иншихъ корпорацій на направу знищеныхъ або ушкодженыхъ предметôвъ.

§. 3. Роздѣлу тыхъ запомогъ маютъ доконати власти державнй.

§. 4. Документы урядовй, поданя и протоколы що-до тыхъ запомогъ суть вôльнй вôдъ стемпля и належитостей скарбовыхъ.

§. 5. Выконанье того розпорядженя, котре зъ днемъ оголошеня входитъ въ житье, поручаю моимъ міністрамъ: справъ внутрѣшныхъ, рôльництва и скарбу.“

Розпорядженье датоване въ Ишли, а крôмъ цѣсаря пôдписали его всѣ міністры.

Франція, Россія и тридержавный союзъ.

Бувшій дипльоматъ и секретарь пок. цѣсаря Фрідріха, Генрихъ Ґефкенъ, прославившій ся своимъ процесомъ о головну зраду, якій зарядивъ кн. Бісмаркъ за выдавництво памятникôвъ покôйного цѣсаря-страдалця — выпечатавъ студію політично-дипльоматичну пôдъ заг.: Frankreich, Russland und der Drei-

Любовь Василя.

(Зъ пôдґôрскихъ оповѣдань В. Новака.)

I.

Червонавый п ломѣнь малои лямпы освѣчуе закопчену стѣну и образъ въ чорнôй рамцѣ, такожь закопченый такъ, що якъ бы навѣть пôднести его до самои лямпы, то хто знае чи розпôзналось бы святого або хотяй напись. Коло великои печи бавить ся шести або семилѣтный хлопчикъ. Въ потемку дальшого кута ледви можна розпôзнати старуху зъ жовтымъ поморщенымъ лицемъ. Близше до свѣтла на высокômъ лôжку лежитъ женщина. Тонка, бѣла шкôра вказуе ей лѣта. Можна думати, що ѣй всего двацять, тогдѣ коли въ дѣйстности Люцинѣ по-надъ трицять. Чоло у неи пôдреслось, нôсъ заострився ся, щоки опали, цѣле лице набрало якогось дитинячого выгляду. Досыть трудно було бы вгадати, що Люцина матѣрь граючого на земли хлопчика, и що она повдовѣла вже тому шѣсть лѣтъ.

Тишину въ хатѣ перервавъ чийсь приходъ. Баба выйшла за дверѣ и провадила приходского священника, що прийшовъ зô св. Тайнами. Хлопець глядѣвъ на него зъ зачудованьемъ, заложивши въ уста вда пальцѣ. Баба зъ плачемъ забрала его зъ собою и выйшла зъ свѣтлицѣ. Священикъ оставъ самъ зъ недужою и почавъ приготовляти ей въ дорогу до вѣчного житя.

— Ну що, скажете, отче? — спытала баба священика, коли вôнъ выйшовъ до сѣнеи.

— Що я скажу? Божа ласка велика, але треба сподѣвати ся и злого.

— Остатными днями она не жалувала ся на бôль. Мовила тôлько, що давить ѣй въ горлѣ.

— Ба, надѣяти ся можна, хочь и тои надіи мало. Отъ не завадило бы погадати про хлопця. Братъ ей Богъ знае де, хлопець готовъ лишити ся цѣлкомъ на людскôмъ хлѣбѣ.

Священикъ вôдôйшовъ, а до бабы въ хату прибѣгла Ика, сусѣдка, громадска тѣтка, що знала все лѣпше вôдъ другихъ, и що всѣмъ радила, хотяй о се ей нѣхто не просивъ. Ѣй не подобалось, що просили священика до недужои.

— Не розумѣю васъ, люде, — лепетѣла она. — Чого-жь було гнати за попомъ? Груди болятъ, ой йой! Нинѣ болятъ, завтра перестануть; то у неи вôдъ роботы. Тамъ въ серединѣ щось обôрвало ся, кровь застояла ся, тай груди заложило. А тутъ заразъ и за попомъ. Та вы, люде, ще ей перепудите!

Вôдмоловши се, Ика пôйшла до дому пересвѣдчена, що зробила правдивый сусѣдскій та христіяньскій обовязокъ.

— Люцино! — сказала баба, пôдôйшовши до лôжка.

— Що матѣнко?

— Лѣпше вже тобѣ?

— Въ грудяхъ давитъ и въ горлѣ.

— Годилось бы подумати, що зъ хлопцемъ буде?

— Що зъ нимъ буде? Бѣдный буде!...

— Цитъ, Люцино! Суть добрй люде. Братъ твôй молодшій буде старати ся на него...

— Охъ нѣ, нѣ! — зъ трудомъ говорила хора. — Братъ добрый бувъ, поки не пôйшовъ до войска. А теперь вôнъ геть змѣнивъ ся. Не хоче ѣсти чорного хлѣба и мешкати въ хлопскôй хатѣ. Прости ему Господи, якъ бы не вôнъ, я могла бы умерти спокôйнѣйше. Я-жь занедужала ще по смерти мужа. Робити не було кому, а жити треба було. Продавала я все та позичала зъ-разу для себе, а коли братъ вернувъ ся зъ вôйска, то треба було и ему грошѣ давати. Бивъ вôнъ мене, все грошей хотѣвъ. Такъ и розпродала я все, що було. Нѣчого не лишило ся. Бѣдный мôй сынъ! Що зъ тобою теперь буде?

Хора слабо закашляла ся и закрыла очи... Она хотѣла ще щось сказати, але житье вже доходило. Надъ раномъ Люцина умерла, а сусѣдка Ика говорила бабѣ: — А що, не казала я вамъ: перестрашите ей попомъ? Таки на моѣмъ стало!...

II.

Коли Люцину поховали, пôдôйшовъ на цвинтари до священика Василь Шертичь, богачь на цѣле село и добрый господарь: — Чи не ласкавй, отче, зайти до мене на кôлька хвиль? Маю вамъ де-що сказати.

Священикъ згодивъ ся. Пивниця та комора Шертича славили ся на цѣле село, цвинтарь бувъ далеко, а ноги священика добре потомились. Ну и погода була погана: була вже пôзна осѣнь и въ воздусѣ несло ся холоднымъ снѣгомъ.

Василь Шертичь бувъ, якъ вже сказано, добрымъ ґаздою, а кромѣ сего и честнымъ чоловѣкомъ. Вôнъ бувъ ще молодый. Говорили люде, що вôнъ якось остро обходитъ ся зô своею жѣнкою Елькою а навѣть ей бье. Но на щастье, та Елька була собѣ жѣнка добродушна и уступчива, и длятого тев тамъ въ родинѣ Василя дуже рѣдко лучало ся.

Ось що оповѣдавъ Василь священикови:

— Десять тому лѣтъ, полюбивъ я дуже небôжку Люцину, просто дурѣвъ за нею. Була се дѣвчина, и мила и добра, и мягка якъ вôскъ. Ба, та коли я бувъ тогдѣ молодый, дурный та встыдливый до такои степени, що цѣлкомъ не знавъ нѣчого сказати Люцинѣ про свою любовь. Всѣ мои товаришѣ повѣли своe, якъ не можна лѣпше, а у мене языкъ не поверне ся и конець. Менѣ було тогдѣ вôсѣмнацять лѣтъ, такъ и носивъ я мою любовь и горе въ душѣ, а нѣхто о тôмъ не знавъ.

Така мабуть була моя доля! Пôйшовъ я одного разу въ поле до роботникôвъ. Дорога йшла коло старои кирницѣ за селомъ. На якихъ пятьдесять крокôвъ, побачивъ я Люцину. Сидѣла она склонивши голову, въ задумѣ. Менѣ ноги пôдкосило а руки затрясли ся. Такъ бы ось и пôдскочивъ до неи, зънимивъ ей та на рукахъ занѣсъ на край свѣта! Та де! Ледви, ледви я мôгъ до неи пôдôйти.

— Здорова була, кажу, Люцино!

Она звернула голову и каже:

— То ты, Василю?

— Я. Нинѣ можу сказати, щасливый день для мене...

— А чому? — пытаe.

Ту найшла на мене зновъ така несмѣлôсть, и я не мôгъ ѣй вôдповѣсти нѣ слова.

— Де то ты йдешь, — пытае она.

— Въ горы.

— Що-жь, мѣжь вовки выбравъ ся, чи мѣжь гайдуки?

— Ехъ, и вовкомъ ставъ бы и гайдукомъ щобы лишь зъ тобою, Люцино!

Засмѣяла ся она.

— Чому смѣешь ся? — кажу.

— Та якъ-же не смѣяти ся? дивись куда ему стежка?

— Грѣхъ тобѣ смѣяти ся. Я, здае ся, то й умеръ передъ тобою! Кажу се, що серце менѣ каже.

bund. Geschichtliche Rückblicke für die Gegenwart.

Авторъ, хочь и повиненъ мати жаль до кн. Бісмарка, высказує ся зъ повнымъ признаньемъ о напрямѣ політики бувшого канцлєра, именно о тридержавнôмъ союзѣ. Сей союзъ хочь и слабшій що-до числа войска супротивъ Франціи и Россіи, то однакъ що-до якости того войска може и перевысшає. Тридержавный союзъ за-для свого дефензивного характеру має много прихильникôвъ, мѣжь ними и Анґлію, а противно союзъ Франціи и Россіи, котрый властиво не єсть нѣякимъ союзомъ, треба уважати, пôсля гадки автора, дуетомъ до аґрессіи.

Шѣсть россійскихъ царѣвъ: Петро В., Єлисавета, Павло, Александеръ I., Николай I. и Александеръ II. хотѣли ввести въ житье россійско-францускій аліянсъ для офензивныхъ цѣлей, але нѣодному зъ нихъ се не удало ся: Кокетовано и зъ Бурбонами и зъ липневою революцією и зъ другимъ цѣсарствомъ, а теперь зъ републикою, але все те пусте. Длячого забувають Французы, що ихъ войска вымерзли въ Москвѣ, а Россіяне, що ихъ салдаты выгибли до ноги пôдъ Черною въ Крыму? Влѣзливу любовь Франціи принимають надъ Невою дуже холодно, хочь въ Парижи залишено задля фантому россійско-француского аліянсу вести дальше свою традиційну політику, пôсля котрои лишь Франція мала бы бути опѣкуномъ христіянъ на Всходѣ. Въ порѣ коли у Франціи выжидають нетерпеливо прибутя на Середземне море россійскои фльоты, вертаючои зъ Америки, годилось бы пригадати слова Наполєона III., выголошенй 2 марта 1854 въ навечерє кримскои вôйны: „Франція має такій самъ а може и бôльшій интересъ вôдъ Анґліи не дати Россіи розширити свого вплыву ажь по Царгородъ; бо надъ Царгородомъ запанувати значить те само, що панувати надъ Середземнымъ моремъ, котре окружає триста миль францускихъ берегôвъ. Та політика датує ся вôдъ вѣкôвъ у кождого національного правительства француского.“ Въ Парижи нетерпеливй, коли то Россія добуде свого меча для вôдобраня Альзаціи и Льотаринґіи та на серіо пытають, чи Россія лишь кокетує зъ Францією чи хоче дѣйстного союза — але Ґефкенъ тои гадки, що справдѣ той напрямъ політики россійскои лишь фліртъ-кокетованье.

Авторъ розмавлявъ въ 1875 р. зъ Горчаковомъ и сей сказавъ: „Мы вôдраджували аннексіи Альзаціи и Льотаринґіи, бо се буде зародкомъ незгоды въ Европѣ, але для насъ байдужне, чи сй краѣ францускй чи нѣмецкй.“ Такъ само мавъ высказатись царь пôдчасъ стрѣчи зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ II. въ Кіль.

Ґефкенъ переходить вôдтакъ на політику Россіи въ Болгаріи. По заговорѣ въ Софіи, котрого жертвою упавъ Батенберґъ, хотѣла Россія вôйти въ угоду зъ Италією, обѣцюючи Тріестъ Италіи, єсли она буде союзникомъ Россіи на случай вôйны зъ центральными державами. Франція зновъ зробила Италіи выглядъ на Трентіно, єсли она буде союзникомъ Франціи. Але Депретісъ не давъ зловитись на ту принаду. Вôдъ того часу Франція и Россія старали ся всѣми силами розбити союзъ Италіи зъ Нѣмеччиною и Австрією. Царь двоивъ ся мѣжь намовами Каткова а Ґірса; першій напиравъ царя до Франціи, а другій хотѣвъ удержати бодай якй-такй зносины зъ Берлиномъ, доки старый Вільгельмъ живъ и кн. Бісмаркъ урядувавъ. Царь, приєднаный для идеѣ Каткова, велѣвъ єму порозумѣтись зъ Ґірсомъ, але Ґірсъ не хотѣвъ приняти московского публіциста. Царь розгнѣвавъ ся на поведенье Ґірса и Ґірсъ вручивъ свою дімісію, але царь вôдповѣвъ єму остро, що якъ пôсля волѣ покликує собѣ міністрôвъ, такъ и дає имъ дімісію, коли хоче, а не коли міністрамъ захоче ся. Вôдъ того часу Ґірсъ въ неласцѣ у царя, головнымъ же керманичемъ політики єсть Шишкинъ, а найбôльше вплыву у царя має Вланґалі, россійскій амбасадоръ въ Римѣ.

Говорячи про россійскихъ дипльоматôвъ, згадує Ґефкенъ ґр. Игнатьева и Хитрова. Першій зъ нихъ оголосивъ недавно, що Россія буде жадати, щобы Австрія выбрала ся зъ окупованыхъ провінцій. Се не лишь не годить ся зъ берлиньскимъ договоромъ, але и зъ тайною умовою, въ котрôй Горчаковъ обѣцявъ Австріи власнôсть окупованыхъ краѣвъ въ нагороду за неутральнôсть, лишь застерѣгъ ся, щобы ту умову задержати въ тайнѣ супровивъ Нѣмеччины. Хитрово єсть дипльоматомъ, котрый не жахає ся передъ нѣякимъ средствомъ, щобы лишь дôйти до цѣли. Вôнъ же публично жалувавъ, що минули часы середновѣчнй, коли то можна було уживати або кинджала або отруѣ.

По-при Францію и Россію ще й Ватиканъ косо дивить ся на тридержавный союзъ. Умова центральныхъ державъ зъ Италією, побôчь договору нѣмецко-австрійского, котрый всѣ знають, має задержатись въ тайнѣ длятого, бо въ тôй умовѣ запоручено Италіи єи теперѣшне посѣданье, отже и Римъ, а по оповѣщеню тои умовы Ватиканъ ще бôльше выступавъ бы противъ тридержавного союза. За неохоту Ватикану вынагородженый тридержавный союзъ прихильностію Анґліи для Италіи. Союзъ прирѣкъ Анґліи, уважати кождый забагъ Россіи на Индіи за casus belli, а за се має бути Анґлія готова, хоронити берегôвъ Италіи и въ сей спосôбъ зробити Италію спосôбною сейчасъ выступити на властивôмъ поли битвы. Вкôнци и султанъ, вôдносячи ся пасивно до політики Стамбулова та покликавши бельґійского ґенерала Бріальмонта для выданя опініи о укрѣпленяхъ Царгороду, заявляє бôльше симпатіи для тридержавного союза анѣжь для апокрифічного союза Россіи и Франціи.

Ґефкенъ кôнчить свою розвѣдку словами: На кождый случай можуть державы, що получили ся въ союзъ для удержаня status quo и мира, спокôйно глядѣти на будучнôсть.

— А що тобѣ серце пôдповѣдає?

— А ось се, Люцино: буду щаслившимъ вôдъ царя, єсли ты будешь моєю, а нещаслившимъ останного жебрака, єсли пôйдешь за другого!

— То почекайже! Пôйду за другого.

— За кого? Хто на селѣ богатшій вôдъ мене та лѣпшій господарь?

— Та то правда..

Дальше я зновъ не знавъ, що повѣсти. Довго мы обоє мовчали. Вôдтакъ она пôдôйшла до мене и положила менѣ руку на плече:

— Ахъ, Василю, Василю! каже, — давно я знала що ты на мене спозыраєшь; и въ „колѣ“ ты все коло мене. Було тобѣ прийти тому пôвъ року скорше, то я бы радôстно пôшла була за тебе и слова була бы не сказала. Но ты сего не хотѣвъ. Ты паленѣвъ передô мною мовь дитина. Вѣрь менѣ, голубчику, хотѣла я неразъ позабути на се, що я дѣвчина, и сказати тобѣ: Василю, бачу все, приходь въ сваты! И мати моя все выжидала, а опôсля й каже до мене: — Ехъ, Люцино, Василь богачь, здає ся добрый чоловѣкъ, але уважай! И стала я вôдъ тебе держати ся дальше. Якъ тобѣ було, не знаю, а я — що крыти? Неразъ зôтхала за тобою.

— Люцино!

Я хотѣвъ єи обняти.

— Нѣ, нѣ!

Она вôдскочила вôдъ мене.

— Пôзно, голубчику! Я дала слово другому.

— Люцино! Кому-жь?

Зъ-разу она не хотѣла менѣ казати, бояла ся щобы я не хотѣвъ пôмстити ся. Но коли я заклявъ ся, що нѣчого не зроблю, она повѣла менѣ, що дала слово Маркови Никшичови, єи небôщикови мужови. То бувъ хоровитый чоловѣкъ, все кашлявъ кровью й ходивъ по селѣ мовь тѣнь.

— Богъ зъ тобою, кажу. Та прецѣнь вôнъ хорый!

— Я єго люблю, вôнъ добрый.

Подумавъ я хвилинку — нѣчого не мôгъ придумати.

— Скажи-жь менѣ хочь, коли ты дала єму слово?

(*Дальше буде.*)

Вôдозва до землякôвъ

рогатиньского повѣта.

Братя Земляки!

Марнѣє зъ дня на день наша доля. Землицѣ святои вже дальше нема що дробити. Де перше бувъ одинъ господарь, тамъ нинѣ ихъ три, чотири або й бôльше. Нашому братови селянинови стає що-разъ тѣснѣйше.

Родичѣ! Поневоли мусять дѣти вашй покидати батькôвщину та шукати хлѣба въ свѣтѣ, бо вже не стає що дѣлати. Треба хапати ся ремесла, купецтва, а що сильнѣйше, най пре ся въ гору, бо мало ще, дуже мало тыхъ освѣченыхъ борцѣвъ, що могли бы и хотѣли бы постояти за мужицкй права та за лѣпшу ихъ долю. Всѣмъ треба науки. Безъ неи не можемо въ свѣтъ пускати ся, не взлетять вашй дѣти, якъ орлы высоко, а розлѣзуть ся якъ мышенята. Горе тому, кого доля кине въ свѣтъ широкій неприготованого, безъ просвѣты.

Братя Земляки! Зъ початкомъ вересня розпочинає ся школа. До сѣльскои будуть васъ силувати, коли доброхôть не пôшлете, а до дальшихъ шкôлъ нема кому васъ принукати. Нумо братя! Учивъ ся Ивасьо въ сельскôй школѣ добре, зладьте шмате, подущину та що тамъ материньске серце прибагне, тай везѣть до Рогатина на науку. Зголосѣть ся до п. Гургулы, учителя, нашого доброго Русина, и вôнъ вамъ дасть раду.

На сегорôчныхъ зборахъ рогатиньскои філіи „Просвѣты“ урадили таке, що коли збере ся кôлькохъ розумныхъ та дбалыхъ батькôвъ, що схотять посылати дитину до школы, то вынайме ся хату, де-що родичѣ звезуть, а по трохи добрй люде скинуть ся, а вже найде ся яка добра людина, що зварить теплои стравицѣ. А прийде зима, то добрй люде не дадуть вашимъ дѣтямъ замерзнути и мусить ся придбати топлива, тай такъ бачите, дорогй Земляки, мы рускй родины, будемо ратувати ся, якъ зможемо. Соромъ бувъ бы для насъ Русинôвъ зъ повѣту, якъ бы маленькими лептами мы не причинили ся до утриманя кôлькохъ школярикôвъ. Рôкъ-другій перебѣдує школярикъ у Рогатинѣ, а вôдтакъ кому Богъ призначивъ якій таланъ и придасть ся Иванъ до высшои науки, то вже треба буде такъ поштудеровати, абы пôйшовъ до высокихъ шкôлъ; а буде Михась або Гриць не такій дуже талановитый, то ремесло чи купецтво дасть єму кавалокъ хлѣба, котрого не може єму дати вузка грядка коло похиленои хаты. Не журѣть ся книжками и дрôбными шкôльными потребами, якось мы на те розстараємо ся, а кому треба ще якои порады, той най въ середу, день ярмарочный, не полѣнує ся потрудити ся до п. Гургулы, або най зголосить ся до котрого зъ членôвъ выдѣловыхъ а письменно до о. Яворского въ Путятинцяхъ.

Братя! чимъ зможемо, тымъ поможемъ, тôльки не гайте ся, бо вже часъ близькій.

Вôдъ выдѣлу рогатиньскои філіи „Просвѣты“.

О. Макогоньскій.

Дописи „Дѣла“

Зъ Подôля.

[Будова костелôвъ на Подôлю. — Нетерпимôсть лат. священика. — Т. зв. „матечки“.]

Будова костелôвъ на Подôлю розпочалась на добре. Въ послѣдныхъ якихъ двохъ лѣтахъ выбудувано [о кôлько лишь менѣ знано] девять костелôвъ, а именно: Въ повѣтѣ гусятиньскôмъ у Василькôвцяхъ, Теклѣвцѣ, Городници, Нижбôрку, Постолôвцѣ, — въ повѣтѣ теребовельскôмъ въ Острôвци, Кобиловолокахъ, — въ скальскôмъ въ Краснôмъ и въ чорткôвскôмъ въ Залѣсю. Суть то села майже чисто рускй, бо найдесь ледви 6—7% латиньского обряду а и тй по польски говорити анѣ ду-ду!

И для кого жь тй костелы? Для — „celu“! — бо, якъ сказавъ одинъ ксьондзъ въ проповѣди въ часѣ посвяченя угольного каменя пôдъ костелъ въ Городници: „Jest to droga, którą idąc, mamy dociec celu, t. j. mamy odbudować ojczyznę naszą...“

Безъ попа, якъ то кажуть, знаємо, що въ недѣлю свято. Знаємо мы ту цѣль давно, — не тяжко єи впôзнати.

Однакъ нашимъ побратимамъ знать ще мало, що нашимъ полемъ роблять собѣ дорогу, — они ще хотять, щобы имъ Русины и своимъ каменемъ дорогу мурували.

На Теклѣвцѣ почали Русины зъ Поляками [хочь Полякôвъ дуже мало] спôльно храмъ будувати, умовившись, що має ся въ нѣмъ вôдправляти богослуженье такъ руске, якъ и латиньске. Не сподобало ся то польскому ксьондзови Б. зъ К. и почавъ перекабачувати, щобы выключно на костелъ обернути, но коли єму то не вдало ся, казавъ усунути рускій образъ [котрый одинъ господарь умысне тамъ принѣсъ] и дверѣ замкнути. Якъ ся справа закôнчить ся, годѣ ще знати, однакъ не сумнѣватись, що закôнчить ся въ користь Полякôвъ, хочь Поляки ледви яку третину допомогли до будовы. Гарный примѣръ — zgody!..

Мушу ще тутъ запримѣтити, що такъ званй „матечки“ польскй по селахъ на Подôлю такожь не дармують. Коли недавно я ѣхавъ черезъ Увислу, [село чисто руске], переходить по при мене хлопець и, знимаючи капелюхъ, каже: Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Коли я спытавъ єго: чи вôнъ Полякъ? — Нѣ, вôдповѣвъ, я Русинъ. А чому-жь, пытаю, не говоришь по руски: „Слава Богу!“ А тому, вôдповѣдає хлопець, бо нашй панѣ „матечки“ кажуть намъ замѣсть „Слава Богу“ говорити красше: Niech będzie pochwalony Jezus!

Коментаря чей-же не потрѣбно.

Петрусь.

Зъ Станиславщины.

[Окружна конференція учительска. — Бувшій инспекторъ п. Килярскій]

Въ Станиславовѣ вôдбуде ся въ дняхъ 29 и 30 серпня окружна учительска конференція пôдъ проводомъ нового инспектора п. Костецкого. На сесю конференцію не призначено анѣ одного темату руского, такъ само якъ минувшого року.

Коли вже згадали мы за минувшій рôкъ шкôльный, то хочемо теперь сказати де-що за начальника учительства тамошного, котрымъ бувъ черезъ рôкъ 1892/3 п. Килярскій, професоръ ґімназіи зô Львова.

Обнявши инспектуру рôкъ тому, призначивъ п. Килярскій конференцію учительску на осѣнь. На тôй конференціи упôмнули ся учителѣ-Русины: чому нема рускихъ тематôвъ? На то сказавъ инспекторъ п. Килярскій: „Którym z was trza ruskich tematów, niechaj wystąpią tutaj naprzód, a my ich sobie zanotujemy..“ Про таке скандальне поведенье п. инспектора мала бути згадка въ соймѣ, але чомусь не була!

Та й взагалѣ инспекторъ п. Килярскій вôдъ початку зразивъ до себе учительство своими промахами противъ инспекторского такту. Нарѣкано на парціяльнôсть при обсадѣ посадъ учительскихъ; на небувале переслѣдуванье директорки школы выдѣловои бл. п. Кльосôвны, котра то заслужена директорка середъ того померла; на нетактовне поведенье инспектора при слѣдствѣ одного учителя, такъ що краєва рада шкôльна мусѣла знести всѣ постановы окружнои рады шкôльнои, при чôмъ скомпромітувавъ ся референтъ п. инспекторъ. Се рѣчи, за котрй краєва рада шкôльна повернула п. инспектора на єго давну посаду. Правда, вôдъ весны 1893-ого року наступила була змѣна въ инспекторѣ п. Килярскôмъ, бо зъ томителя ставъ ся найбôльше ліберальнымъ зверхникомъ и другомъ учителѣвъ, але се єму вже не помогло, — таки уступити мусѣвъ. Въ прощальнôмъ пирѣ [про котрый „Дѣло“ згадувало минувшого мѣсяця] взяла участь лише одна партія учителѣвъ народныхъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про славянщенье Шлеска пише Neue fr. Presse: Чехи и Поляки заходять ся на перегоны перенести національну аґітацію зъ Заходу и Всходу до Шлеска, щобы можливо спôльно боротись противъ нѣмецкого елєменту въ краю. Поляки звернули особливу увагу на тешиньскій округъ. Польскй дневники, передовсѣмъ послѣдными часами Nowa Reforma, выступають за ревною польскою пропаґандою въ тôй части Шлеска, де вже частина населеня нѣбы зъєднана для польскои идеѣ. Nowa Reforma пôдносить, що маршалокъ краєвый ґр. Лярішь, котрый въ тешиньскôмъ окрузѣ має знатнй посѣлости и закопы, починає займати теперь супротивъ Полякôвъ дуже приязне становище тому, що подѣляє „вѣденьскй антіпатіи“ противъ ческого духа. Проте вôнъ усуває ческихъ урядникôвъ, або утрудняє имъ авансъ, пôдпомагаючи польскихъ урядникôвъ. А щобы тою вôдслоною не побудити зависти Чехôвъ, котрй уважають Шлескъ княжествомъ ческого права державного, додає польскій дневникъ таке: О скôлько се дѣло розтягає ся на коштъ Чехôвъ, се явище намъ немиле, однакъ въ кождôмъ случаю мы обовязанй будувати дальше на тôмъ дѣлѣ, щобы мôцно поставити ногу на нашôмъ прастарôмъ грунтѣ такъ, щобы мы на будуче не зависѣли вôдъ непостôйного гумору панôвъ. — Narodni Listy заосмотрюють сей польскій голосъ поясненями и уважають лѣпшимъ, коли-бъ Поляки скрѣпляли свои силы въ тыхъ частяхъ Шлеска, де змогли бы зломити вплывъ нѣмецкій, ворожій для обохъ славяньскихъ племенъ. Задачою Чехôвъ въ Шлеску буде, здѣйстнити національну орґанізацію, щобы єи не стратити на ґрунтѣ. И мѣжь тымъ, коли Чехи и Поляки працюють надъ тымъ, щобы славянщити нѣмецку посѣлôсть въ Шлеску, роздвоєнье мѣжь тамошными Нѣмцями прибирає що-разъ сумнѣйшй розмѣры.

Въ суботу вôдбули ся зборы ческихъ послôвъ до сойму и рады державнои въ звѣстнôй справѣ Масарика и Ґреґра. Нарады тревали вôдъ годины 9-тои рано до 3 тои зъ-полудня и згодили ся на оповѣщенье такои резолюціи: Послы соймовй и до рады державнои вольнодумного народного сторонництва узнають поведенье д-ра Юл. Ґреґра бездоганнымъ и заявляють, що нѣхто не мавъ права робити єму якій-небудь закидъ въ політичнôмъ або національнôмъ взглядѣ. Рôвночасно зборы заявляють, що професоръ Масарикъ зблудивъ своимъ поведеньемъ, и то за-для того, що не повѣдомивъ екзекутивного комітету о бесѣдѣ намѣстника, и тому, що вôзваный на свѣдка Moravsk-ою Orlic-ою не выступивъ противъ неи и не спинивъ фальшивыхъ вѣстей представленьемъ цѣлои справы. Сей спосôбъ поведеня нарушивъ въ своихъ наслѣдкахъ честь и интересы партіи. — При голосованю надъ тою резолюцією опустили салю умѣркованй члены клюбу. Говорять, що по тôмъ рѣшеню Масарикъ выступить зъ сторонництва и имовѣрно зложить свôй мандатъ. Поки-що про се нема певнои вѣсти.

Епископъ Стросмаєръ, вернувши до Дяковару написавъ письмо до хорватско-словеньского шульферайну „Кирила и Методія“ и до словеньского товариства „Радоґой“, зъ тымъ, що призначує для першого товариства 1000 зр., а для другого 600 зр. Въ письмѣ до товариства „Кирила и Методія“ пôдносить єго цѣль и каже, що саме въ пору оно покликане до житя противъ ворогихъ заходôвъ, котрй силкують ся народъ въ Исріи позбавити матеріяльного истнованя и перемѣнити єго на те-до чого не призначивъ єго нѣ Богъ, нѣ природа. Цѣкаве такожь письмо до товариства „Радоґой“, въ котрôмъ пôдносить здорову роботу духовеньства и молодшои интеліґенціи надъ освѣтою народа.

Угорщинѣ певно не выйде на добре, що мѣродайнй круги не займають ся самй порѣшеньемъ пытаня народностей, лише оставляють єго инстинктови низшихъ верствъ, котрй заострюють истнуючй суперечности и доводять пристрасти ажь до непамяти.

Не давно зажадавъ „Egyetertes“ катеґоричного удержавненя шкôльництва, мовь то найважнѣйшого чинника, щобы розвязати пытанье народностей. Дальше, на послѣднôмъ конґресѣ шкôльныхъ инспекторôвъ поставлено внесенье, щобы усунути матерну бесѣду зъ усѣхъ немадярскихъ народныхъ шкôлъ, на основѣ сего мотиву, що „зовсѣмъ непедаґоґічно учити дѣтей вôдъ разу обохъ бесѣдъ.“ Вправдѣ се внесенье упало зъ формальныхъ причинъ, однакъ оно предложить ся зъ иншими резолюціями правительству. Очевидно, Словаки мусять протеступати противъ такои насилы, а Bud. Hirlap помѣчує, що они намѣряють ся зладити вѣроисповѣдный роздѣлъ, щобы вôдлучитись вôдъ євангелицкои Угорщины и перейти до православнои церкви.

— —

Journal des Débats оголошує выслѣдъ дотеперѣшныхъ выборôвъ. Недостає ще двохъ выборчихъ выслѣдôвъ зъ кольоній. Загаломъ выбрано 52 послôвъ зъ правицѣ, 16 примиреныхъ консерватистôвъ, 100 ліберальныхъ и умѣркованыхъ републиканцѣвъ, 128 републиканцѣвъ безъ епітету, 114 радикальныхъ и соціялістôвъ, 6 ревізіоністôвъ; въ 172 округахъ прийде до тѣснѣйшихъ выборôвъ. Отже пôсля того правиця заховує 51 мандатôвъ давныхъ, здобуває 1, а тратить 40; примиренй заховують 14, здобувають 2, тратять 15; ліберальнй и умѣркованй републиканцѣ задержують 69, здобувають 31, тратять 2; републиканцѣ иншихъ вôдтѣней задержують 99, здобувають 29, тратять 11; радикалы и соціялісты задержують 92, здобувають 22, тратять 7; ревізіоністы задержують 6, тратять 7 и не здобувають нѣ одного мандату.

НОВИНКИ.

— **При женьскôй учительскôй семинаріи у Львовѣ** отворило торôкъ правительство — якъ звѣстно — руску школу вправъ для дѣвчатъ. Передъ рокомъ отворено I-шу клясу, теперь входить въ житье II-га кляса, а за рôкъ буде III-тя кляса и перенесе ся зъ „Народного Дому“ истнуюча при тамошнôй мѣшанôй школѣ вправъ IV-та кляса дѣвоча. Мы поручаємо сю школу вправъ всѣмъ рускимъ родичамъ, щô посылають свои дѣвчата до людовои школы. Наука веде ся тамъ дуже примѣрно зъ причины, що та школа має служити для семинаристокъ взôрцемъ людовои школы. Такожь и молодѣжь була въ сѣмъ роцѣ дуже дôбрана, такъ що бôльша половина учениць мала тамъ вôдзначенье. А що вартôсть сеи школы ще збôльшає, то обставина, що коли въ польскихъ школахъ горне ся що-разъ бôльше молодѣжь жидôвска, декуды вже навѣть перемагає молодѣжь христіяньску и вплыває на ню дуже некористно пôдъ взглядомъ моральнымъ, — єсть се одинока чисто христіяньска школа. При добрôмъ веденю школы повиннй всѣ Русины свои дѣвчата лише до сеи школы посылати. Мы сотворимо собѣ зъ неи красну институцію, котра въ будуче для выхованя рускихъ дѣтей середъ зжидоватѣлого Львова буде дуже важною. — Школа мѣстить ся при женьскôй учительскôй семинаріи при улици Скарбка. Вписы зачинають ся 29 с. м. До впису треба предложити вытягъ метрикальный родженя дѣвчины и [для увôльненя вôдъ оплаты шкôльнои] свѣдоцтво убожества.

— **Засѣданье руского товариста педаґоґічного** вôдбуде ся дня 31 н. ст серпня о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ канцеляріи наукового тов. им, Шевченка.

— **Зъ Бучача** пишуть: Новый будынокъ ґімназіяльный мае бути вôдданый адміністраціи правительственный до дня 1 вересня 1895, тымчасомъ вынаймила рада громадска на помѣщенье ґімназіи льокаль дотеперѣшнои ґімназіи василіяньскои. До вôдобраня того льокалю приѣхавъ передъ кôлькома днями до Бучача инспекторъ п. Ив. Левицкій. Вôнъ вôдобравъ такожь всѣ акты вôдъ давного директора о. Яворского и вôддавъ ихъ новому директорови, оглядавъ докладно наймленый у Василіянъ льокаль и признавъ его добрымъ, а такожь призначивъ вже салю на помѣщенье 5 ои клясы ґімназіяльнои въ сѣмъ роцѣ. Маґістратъ вôдновивъ цѣлый наймленый льокаль. Давныхъ оо. Василіянъ пращають мешканцѣ Бучача зъ жалемъ и высказують имъ свою вдяку за совѣстне и батькôвске веденье молодежи ґімназіяльнои. Натомѣсть Василіянъ реформованыхъ стрѣчають зъ недовѣріемъ и нерадо, бо — якъ пише кореспондентъ Kurjer-a Lwowsk-ого - не надѣють ся зъ езуитского посѣву нѣчого доброго.

— **Два ювилеѣ** припадае сего року въ Руси-Украинѣ. Саме пôвъ столѣтя, коли въ Галичинѣ померъ авторъ нещасливои „Русалки" — Маркіянъ Шашкевичь, а на Украинѣ замкнувъ очи авторъ „Марусѣ" — Григорій Квѣтка Основяненко. Память тыхъ свѣточѣвъ нашои літературы повиннѝ мы обôйти торжественно.

— **Про маневры** пишуть зъ Равы рускои: Зъ зачудованьемъ вычитали мы урядовый комунікатъ, що маневры мають тревати лише три днѣ. Они тревають у насъ вже вôдъ 20 н. ст. серпня безъ огляду на збôжа, що стоять и лежать въ поли. Въ нашôй охрестности жнемо ажь теперь пшеницю а полукôпки жита такъ зросли, що треба ихъ силою розрывати для пересушеня. Такъ само дѣе ся коло Кракôвця, Яворова, Любачева и Чешанова, а може ще гôрше. Що можна було ще выратувати вôдъ слоты, знищили бурѣ и тучѣ 17 та 24 н. ст. серпня. — Въ суботу вôдъѣхавъ до Равы рускои львôвскій полкъ обороны краевои, а натомѣсть прибули до Львова 2 полки обороны краевои станиславôвскій и черновецкій та першій полкъ уланôвъ обороны краевои. Полкъ станиславôвскій розкватировано въ Грибовичахъ великихъ и Дублянахъ. Тѝ вôддѣлы вôйска прибули до Львова шѣстьома осôбными поѣздами. Нинѣ выйшло все войско зô Львова на маневры.

— **Холера.** Ґазета урядова пише: Дня 25 н. ст. серпня занедужали: въ Демичи 2 особы, въ Делятинѣ, Надвôрнôй и Добротовѣ по 4 особы, въ Шепарôвцяхъ 5 осôбъ, въ Коломыи 1 особа. Померли: въ Демичи 1 особа, въ Делятинѣ 2 особы въ Дорѣ и Шепарôвцяхъ по 1 особѣ, въ Добротовѣ 4 особы. Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнѝ случаѣ въ Микитинцяхъ повѣта станиславôвского; Ляхôвцяхъ повѣта богородчаньского и въ Николаевѣ повѣта жидачѣвского. — Зъ косôвского доносять намъ, що въ селѣ Химчинѣ померъ захожій зъ Коломыѣ мулярь имовѣрно на холеру, бо лѣкарь повѣтовый сконстатувавъ: „выпадокъ пôдозрѣный".

— **На засѣданю комітету** института руского товариства педаґоґічного у Львовѣ зъ дня 25 н. ст. серпня с. р. принято дальше слѣдючихъ ученикôвъ: зъ приготовляючои: 49) Осипа Терлецкого, сироту по священику зъ Стрыйского, 50) Танчакôвского Михайла, сына священика зъ Дунаева; зъ першои клясы; 51) Романа Криницкого, сына священика зъ Бобятина; зъ II клясы: 52) Тадея Шведицкого, сына священика зъ Старого села; зъ V клясы: 53 и 54) Осипа и Ивана Танчакôвскихъ, сынôвъ священика зъ Дунаева; зъ VI клясы: 55) Андрѣя Козловского сына мѣщанина зъ Бучача, 56) Олексу Гриневецкого, сына священика зъ Мельнича, 57) Юліяна Криницкого, сына священика зъ Бобятина; зъ VIII клясы: 58) Володимира Куницкого сына священика зъ Орѣхôвця; зъ семинаріи учительскои: 59) Стефана Кретового, сироту по господарѣ зъ Пôдгайчикъ.

— **Стіпендія** Бл. п. о. Николай Дебельскій, парохъ въ Ключевѣ великôмъ, передавъ Народному Домови въ початкахъ 70-тыхъ рокôвъ свою асекураційну полісу на житье, выставлену на 2000 зр. зъ порученьемъ, щобы Народный Дôмъ оснувавъ по его смерти фондъ стіпендійный зъ тои сумы. Тую суму пôднявъ вже Народный Дôмъ и выготовивъ актъ фундаційный. Стіпендія буде выносити 75 зр. рôчно и призначена въ першôмъ рядѣ для студентôвъ техніки, або ученикôвъ высшихъ шкôлъ реальныхъ своякôвъ покôйного, а въ недостачѣ ихъ и для другихъ ученикôвъ-Русинôвъ и греко-кат. обряду.

— **Въ Рудкахъ** — якъ намъ пишуть — вôдбула ся конференція учительска пôдъ проводомъ нового инспектора п. Фалькевича въ дняхъ 24 и 25 серпня с. р. Дня 25 серпня по скôнченôй конференціи молода помôчниця учительска зъ Чайковичь, п-на Юлія Гавранôвна, донька убогого учителя зъ Купновичь, отроила ся въ сали шкôльнôй квасомъ карболевымъ и въ кôлька хвиль умерла. Причина самоубійства не звѣстна. [Покôйна вызначалась, въ часѣ своихъ студій у Львовѣ, щирымъ рускимъ патріотизмомъ и выступала въ аматорскихъ представленяхъ товариства „Зорѣ". — Прим. Ред.] — Въ Шептичахъ цѣла родина Вавшкевичѣвъ отроила ся губами.

— **Двоженьство.** Въ львôвскôмъ карнôмъ судѣ вôдбула ся розправа противъ 30-лѣтного Ивана Хорвата або Харвата обжалованого о двоженьство. Прокураторъ закинувъ ему, що оженивъ ся въ-друге зъ Євкою Маленчукôвною, мимо того, що его перша жѣнка Ганка живе. Обжалованый признавъ ся до вины, и хотяй не мавъ стôйныхъ арґументôвъ на свою оборону, то все таки трибуналъ выслухавъ его дуже уважно. Въ простыхъ, але зворушуючихъ словахъ вôдмалювавъ обжалованый смутну долю свого нещастя. Подруживъ ся зъ Ганкою въ роцѣ 1887, и она заразъ наймилась на службу въ шинку и его намовила до того. Вôнъ працювавъ тяжко и живъ зъ нею зъ-першу въ згодѣ. Однакъ, коли побачивъ, що Ганка заходить собѣ зъ всѣма, запивае ся, марнуе его працю, продаесь и стае ему невѣрною, не мôгъ того стерпѣти. Представлявъ ѣй и бивъ еи, але не помагало. Остаточно зневоливъ еи щобы опустила шинокъ. Однакъ она затужила за давнымъ житьемъ и втѣкла вôдъ него. Правда, вôнъ не глядавъ за нею, але чи бувъ часъ до того? Пôйшовъ до Зубры и станувъ въ цогольни до роботы. Тамъ познакомивъ ся зъ Євкою Маленчукôвною и полюбивъ еи тому, що она дуже роботяча и смирна. У неи були всѣ тѝ прикметы, котрыхъ не доставало у Ганки. И они замешкали разомъ „на вѣру". Богачѣ мають грошѣ, можуть купити собѣ и страву и заплатити пранье, а бѣдный чоловѣкъ, що працюе день и нôчь не въ силѣ порадити собѣ безъ помочи невѣсты. „На вѣру" жили може рôкъ, и тогдѣ рускій и польскій священикъ стали ихъ нападати и лихословити за те, що дають злый примѣръ и велѣли имъ побратись. И вôнъ звѣнчавъ ся въ-друге. — Трибуналъ засудивъ его на три мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Будынокъ судôвництва у Львовѣ** вôдданый вже до ужитку урядового. Въ суботу звиджували сей будынокъ архикнязь Леопольдъ Сальваторъ зъ женою и намѣстникъ ґр. Бадені.

— **„Wszystko jedno".** Въ Лысци коло Станиславова не мае урядъ почтовый рускихъ картокъ кореспонденційныхъ, а коли хто зажадае, то урядникъ дае ему польскѝ зъ примѣткою, що то „wszystko jedno". Такимъ стереотипнымъ „wszystko jedno" збувають Русинôвъ и иншѝ нашѝ любезнѝ „братя Поляки", кôлько разъ домагаемо ся вôдъ нихъ рускои вôдповѣди на руску просьбу, рускихъ рецеписôвъ на рускѝ листы и т. д. Удають они тогдѣ великихъ приятелѣвъ нашихъ и высказують поглядъ, що мы властиво повиннѝ выречи ся всего питомого и приняти польске, бо-жь то „wszystko jedno". Но щобы сказали нашѝ сусѣды на то, если-бъ припадково якій урядъ вôдваживъ ся полагодити яку просьбу польску по руски? если бы въ якôмъ урядѣ почтовôмъ не можна дôстати польскихъ друксортôвъ? або если бы яке мѣсто вôдважило ся умѣстити написи улиць выключно по руски? Чи й тогдѣ сказали бы они зъ такимъ самымъ спокоемъ, що „wszystko jedno"? На всякій случай просимо Свѣтлу ц. к. Дирекцію почтъ у Львовѣ поучити урядъ почтовый въ Лысци, що то не его рѣчь запускати ся въ розумованье: чи польскѝ друксорты а рускѝ то „wszystko jedno", а що вôнъ обовязаный держати у себе конче и рускѝ друксорты и на жаданье сторонамъ выдавати. — *Д. К.*

— **Трамвай паровый** зô Львова до Янова, а взглядно и до Яворова буде небавомъ будовати ся. Галицкій банкъ гіпотечный, ґр. В. Сѣмѣньскій и ґр. Романъ Потоцкій одержали вже на се концесію. На тôмъ шляху придасть ся справдѣ така комунікація, бо безъ неи тѝ мѣста розвивають ся дуже поволи.

— **До рускои бурсы въ Тернополи** — якъ довѣдуемо ся — принято 60 питомцѣвъ [будь даромъ будь за доплатами, пôсля змоги]. Всѣхъ компетентôвъ о принятье до бурсы було ажь 197.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ:** У насъ сôль продають жиды, якъ продавали, по 10 кр. за топку, тымчасомъ краевый складъ продавати мусить по $10^1/_2$ кр., длятого всѣ люде купують сôль у жидôвъ. „Дѣло" вже такъ богато писало про те капарство зъ солею, та на все те выдѣлъ краевый чомусь не вôдзываесь . . .

— **Грôмъ** ударивъ дня 17 н. ст. серпня въ ночи пôдчасъ тучѣ въ хату селянина въ Сѣвцѣ калускôй, при чôмъ згорѣли 4 обôйстя господарскѝ. Все було обезпечене въ товариствѣ кракôвскôмъ. Зъ людей нѣхто не потерпѣвъ пораженя вôдъ грому хочь въ тôй хатѣ, де грôмъ ударивъ ночували люде.

— **Краева продажь соли** не принесла, якъ звѣстно, сподѣваныхъ користей. Сôль якъ була перше дорога така й доси а интересы на продажи еи роблять жиды. Въ многихъ повѣтахъ продають жиды сôль дешевше якъ въ краевыхъ складахъ лише въ однôмъ каменецкôмъ повѣтѣ дѣе ся инакше. Жиды продають тамъ сôль о пôвтора крейцаря дорожше якъ трафіканты выдѣлу повѣтового и помимо того мають величезный вôдбутъ. Дѣе ся те такимъ способомъ: Повѣтовый выдѣлъ въ Камѣнцѣ обнявъ продажь соли вôдъ краевого выдѣлу на весь повѣтъ, субарендувавъ се право трафікантамъ, котрымъ доставляе сôль и котрыхъ обовязавъ контрактами и пôдъ загрозою великихъ каръ грошевыхъ продавати сôль не дорожше якъ по $10^1/_2$ кр. за топку. Трафіканты держать ся строго сего розпорядженя и продають сôль по назначенôй краевымъ выдѣломъ цѣнѣ. Однакъ тутъ дѣе ся диво. Головный контінґентъ купуючихъ доставляють жиды. Они купують сôль сотками а навѣть тысячами топокъ у трафікантôвъ по $10^1/_2$ кр. а продають еи селянамъ по 12 кр. Ледве 5% продаванои трафікантами соли купують консументы безпосередно и то майже лише мѣсцева и доохрестна интеліґенція, прочу-жь сôль купують жидôвскѝ крамарѣ и продають еи селянамъ по 12 кр. за топку. Якихъ способôвъ уживають жиды, щобы наклонити селянина, торгуючого ся часто о одинъ крейцарь кôлька годинъ, щобы купували у нихъ дорожшу о $1^1/_2$ кр. сôль, якъ въ христіяньскихъ склепахъ, — то ихъ тайна, але фактомъ есть, що такъ дѣе ся и то на велику скалю.

— **Лѣкъ на холеру.** Въ Делятинѣ, де якъ звѣстно, ширить ся холера вже вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ, значать жиды вуглемъ на своихъ домахъ хрестики и пишуть на дверехъ: „Шойнъ ду ґевейнъ" (вже тутъ була), гадаючи, що тымъ способомъ вôдженуть вôдъ хаты пошесть.

— **Стація зелѣзнича Турка** на шляху Львôвъ-Чернôвцѣ, замкнена зъ днемъ 21 н. ст. серпня зъ огляду санітарного. Стація замкнена ажь до вôдкликаня.

— **Для дамъ зъ довгими хвостамя у суконь** оголосивъ купелевый лѣкарь въ Муґендорфѣ таке розпорядженье: Панѣ обовязанѝ идучи улицею, на котрôй лежить пылъ, пôдносити сукнѣ до горы. Натомѣсть дозволюесь волочи хвôстъ за собою по улицяхъ нечистыхъ, щобы причинити ся до ладу мѣсцевости.

— **Цѣлуй такъ щобы нѣхто не бачивъ.** Цѣлувати гарне личко, — лакома рѣчь. Але не кождому приступъ до него, треба иногдѣ податись на злодѣя и таки украсти. А зновъ и злодѣйство не рôвне, залежить вôдъ такихъ обставинъ, якъ ось сила опору, добра позиція, вôдповѣдна хвиля, вырозумѣлôсть и т. д. Кобы лишь дѣло зъ самыми жѣнками, тогдѣ ще пôвъ бѣды. Але якъ влѣзе мужь и приловить, ого! витай похребтино. Таке зладить маслованье, якъ зладивъ одинъ рѣзникъ въ Ґданьску ласому панкови, котрый саме вытискавъ печать поцѣлуя на товстыхъ губахъ рѣзнички. Мало того, обжалувавъ ще передъ судомъ. Вправдѣ виновникъ боронивъ ся тымъ, що не знавъ, чи ся панѣ якъ разъ жѣнка рѣзника, однакъ судья помѣтивъ, що взагалѣ не можна цѣлувати незнакомѝ панѣ и засудивъ его на 50 марокъ кары.

— **Головна Дирекція** товариства „Днѣстеръ" именувала мене субаґентомъ на Кудринцѣ и околицю. Отже повѣдомляю Вп. Землякôвъ Вп. Землякôвъ хотячихъ убезпечити ся въ „Днѣстрѣ" вôдъ огню, що я кождого часу готовъ служити имъ всякими информаціями — *Василъ Слободянъ* пѣвець церковный въ Кудринцяхъ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Властитель бôльшои посѣлости Юл Коритовскій одержавъ титулъ ґрафа.

Вѣсти зъ еп. станиславôвсои.

Въ пропозиціи умѣщенѝ оо.: на Криворôвню: Ант. Левицкій и Ал. Воляньскій; на Иваньепусте: Нест. Соневицкій, Лука Шустъ, Евг. Ступницкій и Ад. Лоевскій; на Иванье: Волод. Нанасый. И. Велигорскій, Кир. Дольницкій и Геор. Жовкевичь; на Космачь: Кир. Лукасевичь, Ал. Сабатъ, Еман. Лисенецкій, Як. Андреишинъ, Евг. Левицкій и Ден. Балицкій; на Городницю (коло Городенки); Ем. Лисинецкій, Вікт. Ростковичь, Волод. Нанассый, И. Лабѣй, Евг. Проскурницкій и Ал. Осадца: на Стѣнку: Теоф. Соневицкій, Вас. Глѣбовицкій, Вас. Островскій, Ген. Вакулиньскій Евт. Филиповичь и Георг. Жовкевичь; на Косôвъ мѣсто: Ал. Гелитовичь (зъ перем. епархіи), Мел Лотоцкій, Ник. Смалько, Исид. Бобикевичь Ом. Андроховичь, Ник. Бачиньскій, Марк. Шанковскій и Ден. Балицкій: на Панôвцѣ: Мих. Добровольскій, Іосифъ Кисѣлевскій, Ал. Капустиньскій, Конст. Ткачкевичь, Ад. Лоевскій и Ив. Смольный; на Милованье: Ник. Бачиньскій и Як. Сербиньскій; на Богородчаны мѣсто: Юл. Войнаровскій, Ом. Андроховичь, Ал. Руденьскій и Ант. Левицкій; на Устьечко: Спир. Ганкевичь, Лука Шустъ, Волод. Нанассый, Ив. Билиньскій Ив Велигорскій, Клим. Кульчицкій, Кир. Дольницкій, Теод. Гаморакъ. Порф. Гордѣевскій и Геор. Жовкевичь.

До канонічнои институціи на парохію Городокъ коло Залѣщикъ вôзваный въ вересни о. Петро Илевичь, прив. сотрудникъ зъ Вовковець.

Консисторія вôднесла ся до намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. Ал. Олесницкого яко пароха въ Торговици коло Городенки.

Вôдпустки одержали оо.: Вас. Долиньскій зъ Серафинець и Петро Гиль зъ Шершеновець (двомѣсячный), а Андр. Иневичь зъ Иванôвки одномѣсячный.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского-народного театру** надôслали на руки нашои адміністаціи: 1) О. Андрѣй Децко зъ Луки 12 зр., зôбраныхъ въ домѣ о. Сев Поляньского въ Мокрянахъ при обрядѣ миропомазаня Сев. Савчака, сына о. Ив. Савчака; 2) п. Тад. Лучакôвскій, правникъ зъ Тернополя 1 зр. 10 кр. и 3) о. Чичиловичь 10 зр. 60 кр., зôбранѝ на весѣлю п. Наз. Чабана зъ п. Олимпіею Панôвною въ Тулиголовахъ. На сю суму зложились: Вп. пп.: Молодѝ 2 зр. о. деканъ Волод. Лысякъ зъ Довгомостискъ 1 зр., о. Кручковскій зъ Нагачева 1 зр., о. Левъ Папъ зъ Тулиголовъ 1 зр., Малиновскій проф. ґімназіяльный 1 зр., Діон. Папъ почтмайстеръ зъ Старого мѣста 50 кр., о. Кузьмакъ зъ Ляшокъ завязаныхъ 50 кр., Н Н. 1 зр., Клювакъ 40 кр., о. Орестъ Папъ зъ Старого мѣста 60 кр., о. Чичиловичь 1 зр., прочѝ гостѣ поменшими датками 60 кр.

Телеграмы „Дѣла"

Вѣдень 28 серпня. Вчера вôдбула ся въ Донавфельдъ коло Фльорісдорфъ соціяльно-демократичнѝ зборы въ справѣ загального права голосованя. Въ Брайтензе пôдъ Вѣднемъ зôбрали ся независимѝ соціялісты и заявили ся противъ загального права голосованя.

Прага 28 серпня. Вчерашнои ночи вытовчено вôкна въ редакціи Hlas Naroda. Двохъ ексцендентôвъ увязнено, се суть ческѝ студенты. Арештовано спôвробôтника Narodныхъ List-ôвъ Наймана за демонстраціи въ часѣ цѣсарскихъ уродинъ.

Бѣлградъ 28 серпня. Становище міністра фінансôвъ Вуича досыть сильо захитанн. Славный аґітаторъ Узелячь зновъ выдаленые зъ Сербіи.

Римъ 28 серпня. Увязнено 30 анархістôвъ, котрѝ уоружившись въ однôй реставраціи ножами, хотѣли кинутись на улицю и оголосити революцію.

Петербургъ 28 серпня. Говорять, що въ торговельныхъ переговорахъ австро россійского договору зайшли якѝсь трудности, однакъ надѣють ся, що справа полагодить ся добре. Правительство задумуе не лишь въ середнôй Азіи, але и по важнѣйшихъ европейскихъ и американьскихъ мѣстахъ усадовити комерціяльныхъ аґентôвъ.

Надôслане.

Средства десінфекційнѝ, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручае найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, менометры, и т. п. Устроеня звôнôквъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1·50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. I.,

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604 20—?

Зъ днемъ 1 н. ст. серпня с. р. перенѣсъ я мое **„ЗАВЕДЕНЬЕ ВЫХОВУЮЧЕ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ"** зъ Коломыи до Львова и помѣстивъ его въ каменици Впов. Ольшевского **при улици Пекарскôй пôдъ ч. 6. поверхъ I.** До заведеня приймаю ученикôвъ, що ходять до шкôлъ публичныхъ, якъ такожь приготовлюю приватно до вступныхъ испытôвъ, поправокъ и испытôвъ фаховыхъ. Близшихъ информацій удѣляю пôдъ вказаною адресою-

4765 9—7 **Володиславъ Аксентовичь.**

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякѝ листы заставнѝ, 5% Обліґаціи комунальнѝ банку краевого, $4^1/_2$% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконуе найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 44—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичь	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичь				822	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—		—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	644	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичь	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	721	1026	
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичь				315	

ЗАМѢТКА Годины пôдчеркненѝ значать порунôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдаванѝ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнѝ прямѝ білеты до ѣзды и зуставлюванѝ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

ДЯКА потребую заразъ Любша поч. Журавно. **Іосифъ Терешкевичь** 4822 парохъ. 2—3

Бувшій учитель ґімназіяльный приймає на станцію **ученикôвъ** пôдъ дуже користными услôвями. Близша вѣсть у д-ра К. Г. при ул. Оссолиньскихъ ч. 5. 1—3

РУСИНКИ

зъ высшихъ шкôлъ глядає дôмъ священичій на селѣ до дальшого образованя дѣвчатъ окôнчившихъ шесту клясу. — Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.
4833 1—5

Конякъ францускій
фляшка по 2 и 3 зр., кураційный по 4 зр. 50 кр. поручає тортовля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 25—45

Каса огнетревала уживана, фірмы „Вертгаймъ и С-ка“ дешево до набутя; — **Маґлѣ** комнатнй по зр. 24
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

СТУПНИЦКІЙ
улиця Жовкôвска ч. 79
має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову
4797 (Bandsäge). 8—15

Правдивый лякиръ бурштиновый
масы до помостôвъ, фарбы тертй до вôконъ и дверей, щѣтки и кисти всякого рода, фарбы до фарбованя суконъ и пѣря до власного примѣнюваня
поручає найбôльшій складъ фарбъ
4742 и десинфекціи 6—10
І. ШПЕТА
Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.
Цѣнники франко и даромъ.

УЧЕНИКИ можуть дешево дôстати фронтове, выгôдне мешканье зъ добрымъ дозоромъ и здоровымъ харчемъ, за що ручу. — ул. Вôрменьска, ч. 29, І. пов., ч. дверей 4.
4814 3—3

Казимиры Матчиньскои
выробу
БУЛІОНЪ
зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.
Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6·50 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр
Екстрактъ мясный
по 70 кр. слоикъ
4829 продає 1—12
Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

ЦУКОРНЯ
Чеслава Шнайдера
у Львовѣ, улиця Баторія число 32
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ, цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякй замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 80—?

Л. Тировичь И. Балабанъ
рѣзьбарь архітектъ
поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин
4780 **РОБÔТНЯ** 11-156
Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 42—180
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
87—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Теофіль Копистиньскій
артистъ-малярь
звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншй рѣчи. Принимає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.
Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Кракôвска
4636 **число 20.** 29—?

Безъ конкуренціи
єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ такожь одяги дитячй и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.
Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.
Дякуючи за дотеперѣшнй взгляды пишусь
Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ЗШИТКИ
для шкôлъ, приписанй Выс. ц. к. краєвою радою шкôльною поручає для пп. учителѣвъ
фабрика выробôвъ зъ паперу
Г. ПЙОНТКОВСКОИ
Львôвъ улиця Паньска ч. 2.
Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ.
4816 (Импресса) 4 10

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй. 4641 66—150
Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

СО-
рочки мужескй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.
поручає найдешевше
Павло Лянгнеръ
передъ тымъ
БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ
у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.
Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537
Цѣнники на жаданье даромъ.

„ГОРТЕНСІЯ“
Львôвъ Зиморовича ч. 11.
ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ
методою Worth-а
Заведенье полагоджує всякй замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ
4760 вôдъ зр. 8 13—104
Для провінціи всякй комісы тоалєтовй по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.
Шнурôвки францускй и шнурôвки здоровля.
Свѣжй матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

НОВА КАРТА
РУСИ УКРАИНЫ
выданя тов. педаґоґічного
єсть до набутя въ Адміністраціи „Дѣла“, **одинъ примѣрникъ**
4738 **за 20 кр.** 8—?

Бриндзя гôрска
фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.
БУЛІОНЪ
выробу Казимиры Матчиньскои
по 10 зр., 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.
продає 4767 11—12
Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

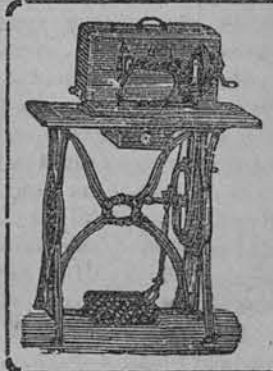

НА РАТЫ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр
поручає 4793 6—?
ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ
Львôвъ, площа Галицка 14.
Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1,558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

„СЛАВІЯ“
банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ
заложеный року 1869.
Съ окончєніємъ года 1892 выносили:

Выказанное имѣнїе банка „Славія“	злр.	5,706.614·91
Фонды резервныи и ручительныи всѣхъ секцій	„	5,568.628·41
Доходы премійніи и проч. всѣхъ секцій	„	2,194.136·74
Убезпеченныи сумы въ сек. житьевыхъ	„	21,153.993·38
„ „ „ „ огневой	„	216,465.763·—
Выплаченныи сумы въ часѣ отъ 15 мая 1869 ажь до 31 грудня 1892 г. **вынагородженьє шкодъ** всѣхъ секцій	„	21,462.868·94
Фондъ емеритальный заступниковъ на случай ихъ неудобности	„	118.948·63

„СЛАВІЯ“ принимаетъ
въ сек. I—II: убезпеченія на житє капиталовъ и рентъ.
въ сек. IV: убезпеченя отъ шкодъ огневыхъ и
удѣляетъ пожички
ц. к. урядникамъ убезпеченымъ въ сек. II. за забезпеченіємъ и на срокъ сплаты ажь до 12 лѣтъ.
Сголошенья о удѣленье агенціи въ мѣстностяхъ гдѣ „Славія“ не естъ ще заступленная принимаютъ ся. 3794

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

НЕ ТРЕБА ЗАГРАНИЦѢ!
Бо звѣстна але ново уряджена металічна и бронзôвнича
РОБÔТНЯ
пôдъ фірмою
В. УСЦЕНЬСКІЙ и В. СКНУРЖЕЛЬ
Львôвъ ул. Галицка ч. 15

приймає и выготовлює пôсля найновѣйшихъ взорôвъ всякй выробы металевй зъ золота, срѣбла, мѣди, мосяжа, цины и т. ин., а то параменты церковнй якъ:
Монстранціи, чашѣ, діскосы, хресты, скиптры братскй, свѣчники, пушки и рôзнй прикрасы такожь сальоновй артикулы якъ: Канделябры, жірандолѣ, грабки, цукорницѣ, тацы, пôдставки и т. ин.
Старй предметы вôдновлює т. є. золотить, посрѣблює и ніклює такожь перероблює, ґарантуючи за довголѣтну тревалôсть.
Цѣны о половину дешевшй якъ за границею.
Просить ся о численнй замовленя. 4828 2 3

ТАРИФА ПРЕМІЙНА
на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тй льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненй. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованй льосы такй самй невыльосованй.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр.		евентуальна страта при выльосов. зв.	кр.
Льосы кредитовй	1 верес.					
Льосы австр. червон. хреста*	„	—	50	за штуку	20	—
Льосы Базиліка (будовы туму)*	„	—	10	„	8	—
3% льосы Завед. кред. земск. австр II еміс.*	5 „	—	07 / 20	„	3 / 15	—

*) Квітъ преміевый (Gewinnstschein) належить ся на случай невыльосованя обезпечаючому.

ПРОМЕСЫ на 3% льосы австр. заведеня кредитового земского I емісіи по зр. 1·50.
Головна выграна 45.000 зр.
ПРОМЕСЫ на льосы кредитовй по зр. 5.
Головна выграна 150.000 зр. 4752

Товариство банкове и конторы вымѣны
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

ПОДЯКА.

Неумолима рука смерти нанесла на мене строгій ударъ забравши у мене на вѣки найдорожшу подругу Іоанну зъ Авдиковскихъ Залеску, а дрôбнымъ дѣточкамъ незамѣниму матѣрь. Мôй жаль зможе пôймити лише той, хто самъ перенѣсъ того рода досвѣды. Но якъ будь горе моє глубоке и невысказане, то все таки находжу я не малу потѣху въ дняхъ смутку въ тыхъ доказахъ спôвчутя и дружелюбнои помочи, якй були менѣ оказанй такъ пôдчасъ недуги покôйнои якъ и въ роковый день похоронôвъ дорогихъ останкôвъ єи зô стороны добрыхъ сусѣдôвъ и приятелѣвъ. Всѣмъ Вамъ, высокоповажанй Добродѣѣ складаю на тôмъ мѣсци прилюдно зъ глубины души вытѣкаюче Спаси Бôгъ за понесенй Вами труды и за заявлену менѣ приклоннôсть и вôдраду. Особливо теплу подяку приймѣть вôдъ осиротѣвшого мужа и дѣтей Вы, найлѣпша панѣ Ванъ зъ сыномъ за самовôдвержену опѣку надъ терпѣвшою въ послѣдныхъ дняхъ єи житя и Вы, благороднй панство Шутеры за правдиво самаританску Вашу помôчь при ложи болѣзни покôйнои и за многй и тяжкй труды въ день похоронôвъ. Всевышный нехай нагородить Васъ по милости и щедротамъ Своимъ за Ваше христіяньске самовôдреченье, за безкористолюбнôсть! Неменше щиру и задушевну подяку складаю Вамъ, Всечестнѣйшй оо. духовнй, поспѣшившимъ безъ огляду на утяжливôсть дорôгъ въ наслѣдокъ зливъ зъ братною готовостію вôддати послѣдну услугу моѣй дорогôй подрузѣ. Именно дякую зъ глубины серця о. Шуховичеви, прибувшому въ день смерти покôйнои зъ родиною и вôдправившому парастасъ, дальше оо. Мих. Тшесньовскому деканови и парохови зъ Щирця за похоронне богослуженье и за краснорѣчиве трогаюче надгробне слово, Ал. Юрику зô Стôльска, Фôльваркови зъ Денисъ, Ник. Хоркавому зъ Милошевичь, Стефановичеви зъ Дмитря, Еліяшевскому зъ Гуменця, Пôдлясецкому зъ Добрянъ, Янкевичеви зô Щирця и Келбиньскому лат. парохови зъ Ракôвця — потрудившимъ ся взяти участь въ похороннôмъ обрядѣ. Наконець складаю такожь сердечну подяку пп. Вікт. Абрагамовичеви зъ Полянои, Стшелецкому управителю дôбръ зъ Бродокъ и Навратилеви, почтмайстрови зъ Бродокъ нежалувавшимъ труду прибути, щобы вôддати послѣдну прислугу покôйнôй якъ такожь честнымъ моимъ громадянамъ и церковному братству за ихъ численну участь и оказану менѣ любовь и спôвчутье. Приймѣть всѣ разомъ и кождый вôддѣльно выраженье щирои и незгасимои вдячности зъ бажаньемъ, щобы рука Всевышнього хоронила Васъ вôдъ того рода допустôвъ и горя.

Поляна, дня 3 (15) серпня 1893. 4827

Иванъ Залескій парохъ Поляны, зъ сиротами.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ
ФЕЛОНЫ
высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконує ся зъ написями пôсля жаданя.
Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.
Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового
на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.
Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великй грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.
Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4148

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 183. Львôвъ, Второкъ 17 (29) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Звѣстно, рада мѣска у Празѣ выслала рекурсъ противъ розпорядженя намѣстника ґр. Туна въ справѣ ческо-нѣмецкихъ написôвъ по улицяхъ. Отже сей рекурсъ находить ся уже въ міністерствѣ. Однакъ закимъ ще буде полагодженый, мѣска рада здирає давнî таблицѣ ческо-нѣмецкî и заступає ихъ выключно ческими. Сю роботу веде инспекторъ мѣскои господарки Вілімекъ противъ волѣ урядуючого теперь віцебурмістра, котрый, не хотячи входити въ конфліктъ зъ намѣстництвомъ, дожидає полагодженя рекурсу. Вôнъ забравъ вôдъ лякерника всѣ вывѣски и казавъ ихъ замкнути въ маґазинѣ. Але Вілімекъ отворивъ безъ єго дозволу маґазинъ и велѣвъ прибивати ческî вывѣски по улицяхъ, надто переперъ на послѣднôмъ засѣданю мѣскои рады ухвалу, на основѣ котрои признано дальшій кредитъ на справленье ческихъ таблиць для 43 новыхъ улиць.

Мѣжь Хорватами выплыває що-разъ замѣтнѣйша струя, котра стремить до того, щобы Босну и Герцеґовину анектувати и прилучити до Хорватіи. Одинъ хорватскій дневникъ высказує ясно отсей постулятъ и дорѣкає правительству, що оно зблудило въ роцѣ 1878, коли не заанектувало тыхъ краѣвъ, що коштували стôльки крови и грошей. Хорватскî Сербы не хотять про се нѣчого чути, они споглядають радше на Бѣлградъ и волѣли бы, щобы Босна и Герцеґовина дôстали ся Сербіи, а не Австріи. Та мимо того хорватска опозиція задумує сей постулятъ анексіи вставити до своєи політичнои проґрамы.

— —

Въ Нижнôмъ Новгородѣ въ часѣ великого ярмарку выголосивъ міністеръ фінансôвъ Віте бесѣду на тематъ мытовои вôйны мѣжь Россією а Нѣмеччиною. „Обставины, що суть причиною теперѣшного положеня — говоривъ міністеръ — загально звѣстнî. Мы старали ся о добре полагодженье справы; наше бажанье, щобы все покôнчило ся якъ найлѣпше велить намъ рôвночасно подумати про будучнôсть. Се було бы легкодушно, коли-бъ мы приймили на себе обовязки, котрî могли бы захитати промыслъ въ Россіи. Вôдъ Нѣмеччины не жадаємо жертвы, а бажанье Россіи основує ся лише на тôмъ, щобы сусѣдъ, зъ котрымъ насъ вяжуть довголѣтнî приязнî взаємины, оцѣнивъ такъ само россійскій импортъ, якъ оцѣнює импортъ иншихъ краѣвъ. Жадаємо вôдъ Нѣмеччины такого обниженя тарифъ, яке она признала иншимъ державамъ. Єсли Нѣмцѣ думають, що доперва пôдвысшеньемъ своихъ тарифъ для Россіи поставлять насъ на рôвни зъ иншими державами, то и мы будемо зневоленî поступити такъ само взглядомъ Нѣмеччины. А тымъ, що Нѣмеччина буде трактувати Россію такъ, якъ трактує иншî державы, єи економічне житье не потерпить нѣякои втраты, бо-жь се рѣчь байдужна, зъ-вôдки спроваджуєсь даный продуктъ, єсли вôнъ конечно потрѣбный. Жаданя Нѣмеччины зовсѣмъ иншого характеру. Россія не накладала на нѣмецкî товары высшого мыта, якъ и на товары другихъ державъ, мимо того, що не було торговельного договору. Одна тарифа була для всѣхъ. Нѣмеччина зажадала вôдъ насъ обниженя мыта, а мы въ вôдповѣдь бажаємо лише, щобы Нѣмеччина трактувала насъ однаково зъ другими державами. Однакъ нѣмецке правительство не вдоволюєсь тымъ и жадає безвзглядного обниженя тарифы для нѣмецкихъ выробôвъ. Такî жаданя вôдкрывають ховзку дорогу до обосторонныхъ торгôвъ, до самоволѣ. Крôмъ засады, що кожда держава має право нормувати свою мытову тарифу пôсля своихъ потребъ и примѣнювати єи въ рôвнôй мѣрѣ до заприязненыхъ державъ, нема иншои засады, котрою можна бы руководитись при заключуваню торговельныхъ договорôвъ. Се простый актъ чемности въ мѣжнародныхъ взаєминахъ. Вôдступленье вôдъ тои засады може бути причиною антаґонізму и мусить выкликати цѣлый рядъ выпадкôвъ, що вплывають некористно на торговлю. Може лучити ся, що зъ такого обниженя тарифы, якого домагає ся Нѣмеччина для себе, будуть користати конкуренты Нѣмеччины и Россіи. Однакъ нема злого, що не выйшло бы на добре. Свѣжî выпадки доказують, якъ дуже публична опінія въ Нѣмеччинѣ и Россіи бажає мира. Се, безъ сумнѣву, поява дуже радôстна, и супротивъ того можна надѣятись, що здорова розвага затріюмфує и доведе до згоды на основѣ поспôльного пошанованя интересôвъ“ — Ся бесѣда становила вôдповѣдь на промову предсѣдателя ярмарочного комітету Морозова, котрый заявивши зъ першу именемъ купецтва свою льояльнôсть для царя, пôднѣсъ, що купецтво свѣдоме того, що економічна независимôсть вôдъ иншихъ державъ вымагає жертвы, отже оно тымъ радше понесе тî жертвы, бо пересвѣдчене ще о добрôмъ выслѣдѣ мытовои вôйны. — Пôсля телеґрафічныхъ вѣстей міністеръ Віте прибувъ до Нижного Новгорода въ пятницю дня 25 с. м. и въ привѣтнôй бесѣдѣ заявивъ, що царь призволивъ на уладженье загальнои россійскои выставы въ Нижнôмъ Новгородѣ въ роцѣ 1896. При тôмъ замѣтивъ, що до того часу побудуєсь ще знатна часть сибѣрскихъ зелѣзниць, що немало вплыне на розвôй выставы.

Конфліктъ мѣжь Россією а Фінляндією проявляє ся доволѣ ярко. Звѣстно, Фінляндія на основѣ трактатôвъ становить подекуды осôбну державу и ще до недавна мала питому монету, своє войско, а зъ Россією була сполучена лише персональною унією. Значить, царь бувъ великимъ княземъ Фінляндіи. Однакъ згодомъ Фінляндія стала тратити цѣхи своєи самостôйности. Зъ-першу усунено монету, а заступлено єи россійскою, въ школахъ введено побôчь фінляндского такожь россійскій языкъ выкладовый, знесено право, що ґубернаторомъ може бути лише Фінляндець, урядникамъ велено учитись по россійски и т. д. Навѣть войско умѣстила Россія въ кôлькохъ мѣстахъ. Отже теперь розходить ся о се, щобы знести ще фінляндску армію. Опінія публична дуже занепокоєна. Мѣжь вояками фінляндскими и россійскими прийшло кôлька разôвъ до кровавои стрѣчи. Царь зажадавъ докладныхъ информацій. Щобы ще бôльше здавити Фінляндію, Россія втягнула єи въ мытову вôйну зъ Нѣмеччиною и тымъ завдала ѣй страшный ударъ, бо Фінляндія вывозила до Нѣмеччины якихъ 40% своихъ продуктôвъ. Такъ представляє ся нинѣ ситуація. Очевидно, се лишь квестія часу, коли Фінляндія цѣлковито втратить познаки своєи вôдрубности и стане на скрôзь россійскою провінцією. Россійскî дневники накликують невпинно правительство до рѣшучого кроку, бо кажуть, що вже досыть тои фінляндскои самостôйности.

— —

Бувшій урядникъ поліціи въ Парижи Діпа, негодуючи на те, що єго памфлетъ: „Длячого Артона не увязнено“, зôйшовъ зъ порядку дневного, оголосивъ въ Journal-ѣ, що буде подавати продовженье цѣлои справы и помѣстить факсіміле депешь и фотоґрафію Артона зъ площи Марка въ Венеціи. Діпа оспорює, немовь-бы то якійсь довѣрочный чоловѣкъ ґрафа Парижа закупивъ тысячь примѣрникôвъ єго брошуры, щобы єи розкинути въ часѣ выборчои кампаніи. А коли-бъ и такъ було, додає вôнъ обережно, ще зъ того не можна заключати, щобы вôнъ стоявъ зъ монархістами пôдъ одною покрывкою. Говорили, що вôнъ выѣхавъ до Лондона, коли мѣжь тымъ вôнъ осѣвъ на нормандскôмъ побережу пôдъ именемъ Діпі.

— —

Въ анґлійскôмъ парляментѣ вытворила ся кольоніяльна партія. Членами єи суть тî, що интересують ся Австралією и Новою Зеляндією. Недавно вôдбули ся зборы и уконституованье тои новои партіи, котра звертає свою увагу не лишь на тî двѣ кольоніи, але и на всѣ кольоніи анґлійскî, що мають свою питому управу. „Утворенье новои партіи“, каже консервативный Standard, „є милою и займаючою проявою. Кольоніяльнî члены вже теперь творять въ парляментѣ, що-до числа, цѣнный елементъ.“ Згадана ґазета каже, кождый тѣшить ся, що побачить такого мужа державного, якъ Блеке, котрый помагавъ въ правлѣню Канады.

Продажь соли.

Въ Станиславовѣ зъѣхало ся минувшого тыждня кôлькохъ заступникôвъ продажи соли и вôдбули довѣрочну нараду, якъ зарадити хибамъ, що показали ся въ орґанізаціи продажи соли пôдъ управою выдѣлу краєвого. Нарады закôнчились тымъ, що выготовлено меморіялъ зъ замѣтками и предложено єго выдѣлови краєвому. Для дорученя меморіялу выбрано депутацію. Депутація явилась у совѣтника Романовича и доручила єму меморіялъ. П. Романовичь, шефъ бюра сôльного, принявъ депутацію досыть нерадо и не прирѣкъ прихильного полагодженя домагань, представленыхъ въ меморіялѣ. Длятого депутація порѣшила оголосити меморіялъ публично и цѣлу справу вôддати пôдъ осудъ публичный.

Въ меморіялѣ каже ся, що заступники продажи соли зазнали при дотеперѣшнôй орґанізаціи дôймаючои страты и заводу та бачать, що головна цѣль краєвои продажи соли, с. є. постôйне и загальне обниженье цѣны соли въ дрôбнôй продажи — не осягнена.

Цѣль схиблена найперше длятого, бо въ многихъ складахъ головныхъ цѣны высшî, анѣжь могли бы бути при вôдповѣднôмъ уладженю высылки соли зъ жупы на мѣсце продажи. Приватнî торговельники спроваджують въ такихъ округахъ сôль дешевше и продають єи зъ приличнымъ зыскомъ, понизше цѣны, установленои вôдъ выдѣлу краєвого. Розумѣє ся, що нѣхто не купує соли въ краєвôмъ складѣ, а вже й не гадати про отворенье філіяльныхъ складôвъ въ цѣлôмъ окрузѣ. Въ наслѣдокъ того жиды продають сôль по селахъ по довôльныхъ цѣнахъ, а навѣть декуды и дорожше, анѣжь було передъ заведеньемъ краєвои продажи соли.

Провізія, яку признає выдѣлъ краєвый своимъ заступникамъ по головныхъ складахъ, єсть такъ низька, що не выстає на покрытье коштôвъ розсылки соли въ окрузѣ головного складу и хочь бы на найменшу вынагороду для тыхъ, що мають удержувати льокальнî склады. Ся обставина єсть рôвножь причиною, за-для котрои сôль выдѣлу краєвого не доходить до сѣлъ.

Причина того лежить въ непрактичнôмъ и дуже утяжливôмъ уладженю доставы соли зъ жупы до головныхъ складôвъ. Єсли бы выдѣлъ краєвый выдававъ заступникамъ головныхъ складôвъ цертіфікаты на побиранье соли и полишивъ имъ доставу соли, тогдѣ заступники могли бы вытримати конкуренцію зъ приватными торговельниками, не переступаючи максимальнои цѣны, установленои вôдъ выдѣлу краєвого. Рôвно-жь въ такôмъ случаю могла бы бути цѣна соли въ деякихъ округахъ ще й знижена.

До складôвъ выдѣлу краєвого приходить звычайно сôль найгôрша: пообтовкувана, чорна и въ неправильныхъ топкахъ. Люде не хотять купувати такои соли, тымъ бôльше, що жиды продають гладкî и чистî топки. Крôмъ того приходить сôль въ деякихъ повѣтахъ зъ тыхъ жупъ, котрî суть тамъ непопулярнî. Людъ призвычаєный до иншои соли, хочь може властиво нема нѣякои рôзницѣ мѣжь жупами, легко послухає, що въ складѣ краєвôмъ сôль гôрша и вже єи не купує.

Дуже лихî наслѣдки для продажи соли має та одна девята частина продукціи, полишена въ жупахъ за-для т. зв. вôльнои торговлѣ (Freihandel). Та сôль служить до того, щобы акцію выдѣлу краєвого утруднити. Длятого треба бы постаратись, щобы выдѣлъ краєвый мôгъ закупувати и ту девяту часть соли, бо лишь въ сей спосôбъ не мавъ бы конкуренціи вôдъ приватныхъ торговельникôвъ.

Вкôнци выдѣлъ краєвый, маючи вôдъ правительства кредитъ тримѣсячный, повиненъ дати и своимъ заступникамъ кредитъ 1—1½ мѣсяця, а не жадати заплаты зъ горы.

Меморіялъ кôнчить ся такими внесенями: I Одна девята часть продукціи соли, задержана правительствомъ для т. зв. вôльнои торговлѣ, повинна продаватись не приватнымъ торговельникамъ лишь выдѣлови краєвому задля реґуляціи цѣны соли. — II. Цѣлу скôлькôсть соли, установлену правительствомъ до продажи въ 59 повѣтахъ, повиненъ выдѣлъ краєвый дѣйстно закупувати и вôддавати въ посѣданье въ скôлькостяхъ, вôдповѣдаючихъ н. пр. мѣсячному континґентови, вызначеному для кождои жупы. — III. Закуплену сôль буде вôддавати выдѣлъ краєвый выключно до продажи своимъ заступникамъ въ складахъ головныхъ. — IV. Кождый складъ має побирати сôль стало зъ однои або двохъ жупъ, а то пôсля опініи выдѣлу повѣтового. — V. Первѣстнî цѣни топокъ соли, установленî выдѣломъ краєвымъ мають пôдпасти ревізіи. — VI. Заступництва мають кредитъ при замовленяхъ соли на часъ вôдъ 30—45 днѣвъ. — VII. Заступництвамъ вôльно въ деякихъ случаяхъ продавати сôль понизше цѣны максимальнои, установленои выдѣломъ краєвымъ, але нѣколи повысше. — VIII. Заступництва дôстають цертіфікаты вôдъ выдѣлу краєвого на побиранье соли зъ жупы и самî уладжують собѣ доставу соли. При замовленяхъ платять заступництва цѣну фіскальну за сôль зъ дочисленьемъ певнои провізіи на кошты удержаня адміністраціи центральнои продажи соли. — IX. Всяка контроля и застереженя остають якъ доси. — X. Выдѣлъ краєвый має скликати або судъ горожаньскій або анкету до оцѣнки тыхъ замѣтокъ.

Меморіялъ пôдписали заступництва головныхъ складôвъ соли: въ Станиславовѣ, Львовѣ, Тисьменици и Маріямполи.

НОВИНКИ.

— **Львôвска духовна семинарія** лишить ся ще на сей рôкъ нероздѣленою у Львовѣ, якъ свѣдчать порозписуванî конкурсы. Проєктъ намѣстника ґр. Баденього, щобы вже вôдъ сего року семинарія львôвска була роздѣлена пôсля епархій, не мôгъ сповнити ся, бо нѣ въ Станиславовѣ нѣ въ Перемышли нема поки-що умѣщень на семинаріи. Въ Станиславовѣ треба було вынаймати якійнебудь дôмъ жидôвскій, а въ Перемышли капітула не хотѣла впустити семинаріи до дому капітульного, абы зъ часомъ зовсѣмъ не утратити необмеженого права розпоряджувати своєю власностію.

— **Зъ Яворова пишуть намъ**: Въ дняхъ 25 и 26 с. м. вôдбула ся въ Яворовѣ окружна конференція учительска. Хотяй яворôвскій повѣтъ и мѣсто Яворôвъ рускî, бо процентъ Полякôвъ у повѣтѣ незначный, — мимо того на конференцію учительску не вызначено анѣ одного темату руского! Взагалѣ въ Яворôвщинѣ русчину въ шкôльництвѣ тяжко кривдять. Позаводжували выкладовый языкъ польскій по школахъ, де Русины становлять величезну бôльшôсть. Въ самôмъ мѣстѣ Яворовѣ на 400 дѣтей шкôльныхъ єсть ледви 20 до 25 дѣтей народности польскои. Замѣтна такожь рѣчь, що на конференціи забравъ слово инспекторъ п. Орнатовскій и взывавъ учителѣвъ старати ся и вплывати на мѣсцевî рады шкôльнî, абы будынки шкôльнî асекуровано въ Кракôвскôмъ товариствѣ убезпечень, а не въ рускôмъ „Днѣстрѣ“... [*Прим. Ред.* Зарядъ „Днѣстра“ повиненъ сю справу розслѣдити а по розсдѣдженю выступити въ оборонѣ своихъ правъ.]

— **Палата справедливости у Львовѣ** при улици Баторія въ однôй части буде вже сими днями вôддана до ужитку. Пôсля затвердженого въ р. 1889 пляну палата справедливости має тягнутись вôдъ ґімназіи Францъ-Іосифа до площѣ Галицкои. Будову роздѣлено на три части и середна часть уже выкôнчена пôдъ управою старшого инжінера міністерства п. Сковрона. Та часть призначена для краєвого суду карного. [Часть вôдъ площѣ Галицкои займе апеляція, а часть вôдъ ґімназіи Францъ-Іосифа иншî вôддѣлы судôвництва.] До готовои уже части будынку спроваджуєсь провізорично прокураторія державна вôдъ 1 н. ст. вересня, а краєвый судъ карный пôзнѣйше, по посвященю будынку, котре вôдбуде ся дня 9 н. ст. вересня. Будова сеи части палаты коштує 173.000 зр. [изъ 175.000 преліміновaныхъ]. Палата изъ внѣ и у внутрѣ представляє ся дуже гарно: має красный вестібуль, на першôмъ поверсѣ салю розправъ, по вѣденьскôй найбôльшу въ цѣлôй монархіи, и взагалѣ урядженье будôвлѣ у внутрѣ вôдповѣдає всѣмъ вымогамъ. Взагалѣ ся палата справедливости яко будынокъ представляє ся гарно — и коли-бъ она була збудована въ Краковѣ, а не въ столици галицкои Руси Львовѣ, мы бы и пôдъ нѣякимъ иншимъ взглядомъ не могли ѣй нѣчого закинути. Коли-жь се палата справедливости у Львовѣ, то мусимо сконстатувати, що ся палата справедливости стала новымъ доказомъ тяжкои несправедливости для народу руского тымъ, що на палатѣ умѣщено лише польску напись, а не дано рускои, та що на стели салѣ розправъ умѣщено побôчь написей Грекôвъ и Римлянъ та Нѣмцѣвъ законодавцѣвъ напись Казимира Великого, завойователя галицкои Руси, яко нѣбы законодавця, а поминено, коли вже йшло о законодавство, нашого Яросла Мудрого... Вопіюча се несправедливôсть, коли ще зважити, що палата збудована не за польскî грошѣ, але й за рускî!...

— **Ц. к. староство въ Камѣнцѣ Струмиловôй** розôслало до довжникôвъ за „Народну Часопись“ таке літоґрафоване на чвертцѣ паперу упôмненье: „Cz. 19966. Upomnienie! Prepomynaju uprejmo zapłatu należnosty zamownoji za dnewnyk „Narodna Czasopyś“ za rik 1892 w syli 2 zlr. 40 gr. w. a.: bo zarjad toho dnewnyka nahłyt na najskorsze ubytia wsiakich nedoimkiw. C. k. Starostwo: W Kaminci str. 21-o Serpnia 1893. *Bernacki.*“ — Треба признати, що зô стороны ц. к. староства каменецкого єсть се велика вôдвага — въ часѣ, якъ въ краю вже нинѣ бушує безлѣчь усякихъ бацилѣвъ, — ще ширити выкультивованî на польскôмъ абецадлѣ новî бацилѣ, такî, якъ „prepomynaju“, „uprejmo“ и т. д. Ц. к. намѣстництво зволить зрѣло розважити, чи не выпадало бы зъ оглядôвъ санітарныхъ взяти ся чимъ скорше до будовы баракôвъ въ каменецкôмъ повѣтѣ для зараженыхъ того рода бацилями...

— **Могилу Квѣтки Основяненка** такъ описують россійскî часописи: На холодногôрскôмъ кладовищи въ Харковѣ стоить памятникъ Квѣтки, поставленый заходами єго родины. Памятникъ сей невеликій, скромный, ледви замѣтный середъ другихъ намогильныхъ памятникôвъ, зробленый зъ бѣлого мармору, теперь постарѣвъ ся, пожовкъ и трохи не паде. На верху памятника бувъ давно хрестъ, теперь єго нема; а самъ памятникъ въ богато мѣсцяхъ ушкодженый, пооббиваный та подрапаный. Зелѣзна огорожа, котрою памятникъ обведеный, такожь не лучша: дверцѣ десь щезли, а сама огорожа погнута и ушкоджена; якъ була помальована, зовсѣмъ не знати. Середъ огорожѣ нема нѣ одного дерева, нѣ одного корчика, лише бурянъ та широколистый лопухъ ростуть собѣ свобôдно. Межи памятникомъ а стѣнами огорожѣ повстала кôтлина, въ котрôй у слоту стоить вода на пôвъ аршина глубока. — Словомъ — забута людьми могила, убога и запущена.

— **Учителями ґімназіяльными** именованî слѣдуючî супленты: О. Ив. Порайко яко катихитъ для низшои ґімназіи въ Бучачи, Стан. Басиньскій для Сянока, Конст. Дмитрôвъ для Тернополя и Ант. Мазановскій для Стрыя. — Учитель ґімназіяльный въ Сяноцѣ Генр. Копія именованый учителемъ при нѣмецкôй ґімназіи у Львовѣ.

— **Огнѣ.** Дня 2 н. ст. серпня повставъ огонь въ Ганôвцяхъ, въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ та спаливъ 2 хаты и 3 стодолы тамошныхъ трехъ господарѣвъ, зъ котрыхъ лише одинъ бувъ обезпеченый. Шкода выносить 1000 зр. — Въ Рѣчици, равского повѣта, згорѣло дня 23 серпня въ полудне 6 домôвъ зô всѣма господарскими будынками, а семому господареви погорѣли стодолы и стирты торôчного та сегорôчного збôжа. Шкода ще не обчислена, але выносить до кôлькохъ тысячѣвъ зр. Причиною огню було пôдпаленье. Одинъ господарь зô злобы на сусѣда пôдпаливъ свою хату и пробовавъ повѣситись, однако шнуръ перегорѣвъ а вôнъ попеченый выбѣгъ зъ хаты; до кôльканацятьохъ годинъ померъ па-

лѣй середъ страшныхъ мукъ. — Дня 24 н. ст. серпня ударивъ грôмъ въ стайню на фôльварку въ Струпковѣ коло Отиніи. Въ огни погибли двѣ женщины, третю попарену громомъ удало ся выратувати. — Въ Книгининѣ пôдъ Станиславовомъ погорѣло 24 серпня 8 домôвъ и 10 будынкôвъ господарскихъ. Все було асекуроване въ „Днѣстрѣ“.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 26 и 27 серпня занедужало на холеру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 6 осôбъ, въ Добротовѣ 11 осôбъ, въ Вороненцѣ ad Яблониця 1 особа, въ Микуличинѣ 2 особы; въ повѣтѣ коломыйскôмъ: въ мѣстѣ Коломыи 6 осôбъ, въ Шепарôвцяхъ 3 особы; въ повѣтѣ бжескôмъ въ Выгодѣ ad Стшельцѣ великй 5 осôбъ, въ Щепановѣ 1 особа; въ повѣтѣ городеньскôмъ 2 особы въ Чернятинѣ,; въ Николаєвѣ, повѣта жидачѣвского 1 особа. Выздоровѣли: въ Щепановѣ, Пшеборовѣ и Ямнôй по однôй особѣ. Померли: въ Делятинѣ 7 осôбъ, въ Добротовѣ 3 особы, въ Вороненцѣ 1 особа, въ Микуличинѣ 4 особы, въ Коломыи 2, въ Шепарôвцяхъ 2, въ Выгодѣ 2, въ Чернятинѣ 1 особа. Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнй случаѣ смерти въ Лугахъ и Выгодѣ въ повѣтѣ долиньскôмъ, въ Ясеници въ повѣтѣ березôвскôмъ, въ Стшишавѣ въ повѣтѣ живецкôмъ и въ Мшанѣ дôльнôй въ повѣтѣ лиманôвскôмъ. Пôдозрѣнй случаѣ занедужаня лучили ся такожь въ Микитинцяхъ повѣта станиславôвского и въ Ляхôвцяхъ повѣта богородчаньского. — Окружна рада шкôльна въ Коломыи вôдложила початокъ курсу у всѣхъ школахъ народныхъ въ повѣтѣ коломыйскôмъ до 15 н ст. вересня. Оногды-жь выслано зъ Коломыи внесенье до краєвои рады шкôльнои о вôдложенье курсу шкôльного въ ґімназіи Ходить такожь поголоска, що мало надôйти розпорядженье, щобы замкнути оба суды: мѣско делеґованый и окружный. Въ тамошнôмъ староствѣ уставлено въ переднôй комнатѣ мидницю зъ водою карболевою и надпись: „Передъ входомъ до бюра просить ся обмыти руки.“ — Въ Коломыи завязавъ ся зъ причины холеры горожаньскій комітетъ ратунковый и вже першого дня числивъ до 200 членôвъ. Члены комітету платять тыжднево 50 кр. и обовязують сь до дижурôвъ. Зъ зôбраныхъ фондôвъ платить ся льокаль комітету и т. зв. санітарѣвъ т. є. людей, що зъ порученя комітету обовязанй пильнувати и ратувати недужихъ, що не вѣрять лѣкарямъ Комітетъ платить такожь лѣкаря до котрого недужій має довѣрє. — Gazeta Kołomyjska пише: „Де консеквенція? Нинѣ опустило наше мѣсто 600 уланôвъ резервістôвъ, удаючихъ ся пôдъ Ярославъ на маневры. Очевидно експонованый на двôрци зелѣзничôмъ лѣкарь не мôгъ анѣ оглянути анѣ здесинфекціонувати такого числа людей, сѣдаючихъ до ваґонôвъ.“ — До Станиславова выѣхавъ 26 серпня д-ръ Баржицкій, вôзваный телеґрафічно намѣстництвомъ, бо розôйшла ся поголоска що въ Станиславовѣ появила ся холера. Зъ причины сконстатованя холеры азійскои въ повѣтѣ городеньскôмъ, коломыйскôмъ и надвôрняньскôмъ заборонило староство станиславôвске вôдбувати въ повѣтѣ станиславôвскôмъ всѣ вôдпусты, ярмарки, торги, зборы и похатну торговлю ажь до дальшого вôдкликаня. — Въ Москвѣ занедужало вôдъ 19 до 22 серпня 119 осôбъ, померло 17; въ Петербурзѣ вôдъ 13 до 19 серпня занедужало 9 осôбъ, померла одна; въ ґуберніи орлôвскôй занедужало вôдъ 13 до 19 серпня 820 осôбъ, померло 225, а въ ґуберніи тульскôй вôдъ 13 до 19 с. м. було 653 занедужань и 139 случаѣвъ смерти. — Зъ причины розсѣваня звѣстныхъ поголосокъ, що лѣкарѣ трують людей выдало коломыйске староство таку вôдозву до урядôвъ парохіяльныхъ и збору жидôвского: „Лишенй чести и совѣсти индівідуы розсѣвають въ мѣстѣ огиднй поголоски, мовь бы то лѣкарѣ мали задачу труити особы недужй на холеру а сумно и прикро признати, що ся чудацка байка находить вѣру въ деякихъ верствахъ темного тутешного населеня. Щобы здержати сю злочинну роботу, прошу Прч. урядъ парохіяльный при найблизшôй нагодѣ поучити людность вôдповѣднымъ способомъ, що згадана байка о стôлько нерозумна якъ и огидна, єсть не лишь поганою, чудною выдумкою, але такожь нарушує въ высокôй степени честь цѣлого стану лѣкарѣвъ, котрй несучи недужимъ помôчь, выставляють кождои хвилѣ своє житье на небезпечнôсть, якъ не менше нарушує повагу властей, котрй тыхъ лѣкарѣвъ для добра населеня настановили и не щадять коштôвъ та заходôвъ, щобы ратувати здоровлье и житье кождого поодинокого чоловѣка безъ рôзницѣ стану. Прошу такожь остеречи людность, що розсѣванье того рода вѣстей єсть каридостойне зъ §. 407 з. к., загрожене строгимъ арештомъ до 3 мѣсяцѣвъ и що орґаны поліційнй и ц. к. жандармерія одержали найстрожшій приказъ слѣдити за розсѣваючими тй вѣсти и вôддавати ихъ ц. к. судови до примѣрного покараня.“

— **На навѣщеныхъ повенею** зôбравъ доси львôвскій комітетъ ратунковый 9.397 зр. 55 кр. и 100 кільо кукурузы.

— **Складъ університету львôвского** и проґрама выкладôвъ въ зимовôмъ пôвроцѣ 1893/4 выйшли вже зъ друку. Ректоромъ університету выбраный на сей рôкъ д-ръ Людв. Цвиклиньскій, а деканами выдѣлôвъ: теольоґічного о. д-ръ Ив. Бартошевскій, правничого д-ръ Володисл. Абрагамъ, фільософічного д-ръ Ант. Калина.

— **Жертва пристрасти.** Старый 60-лѣтный жидъ Юстеръ въ Чернôвцяхъ, загорѣвъ пристрастію до 16-лѣтнои дѣвчины Маріи Волинюкъ, котра очевидно смѣхомъ вôдкидала єго любощѣ. Однакъ Юстеръ не тративъ надѣи. Пôдъ покрывкою якоись роботы заманивъ єи у пивницю и — знасилувавъ єи. Опôсля, щобы затерти слѣды злочину, хотѣвъ замордувати жертву своєи пристрасти и ставъ давити єи вôткнувши зъ-першу хустку въ уста. Дѣвчинѣ удалось втѣчи зъ рукъ жида. Повѣдомленый карный судъ велѣвъ Юстера увязнити, однакъ закимъ то наступило, по жидови и слѣдъ загибъ..

— **Невдала спекуляція.** Властитель фôльварку въ Сторожинци на Буковинѣ, жидъ Нафтула Шльосберґъ, обезпечивъ въ однôмъ товариствѣ свои волы, котрй выпасавъ. Мѣжь волами кинулась зараза, и они почали гинути. Тогдѣ проворный жидъ пôдпаливъ обору и донѣсъ товариству, що обезпеченй волы згинули въ огни. Однакъ слѣдство выявило обманьство, и жидъ дôставъ ся до Ивановои хаты.

— **Загальнй зборы общества им. Качковского** котрй — якъ звѣстно — мали вôдбутись въ Станиславовѣ вôдкликанй за-для небезпечности холеры.

— **Отсе разъ злодѣй!** Поліційна патроль привела въ инспекцію волокита. Въ инспекціи урядувавъ тогдѣ поліційный офіціялъ Т., а що єму горячо було, роззувъ чоботы и поставивъ ихъ пôдъ бюркомъ. Упорввши ся зъ волокитою, велѣвъ єму забирати ся, и вôнъ справдѣ выйшовъ. Коли въ тôмъ офіціялъ зиркъ. — а чобôтъ нема, волокита вкравъ. Ну-жь тогдѣ въ погоню за злодѣємъ. Босый урядникъ, дижурный и поліцай кинули ся здоганяти, та ба, недурный злодѣй кинувъ чоботы, а самъ, — поминай, якъ звали.

— **Чи журналістика є вôдповѣднымъ заробкомъ для женщинъ?** На се пытанье старавъ ся вôдповѣсти одинъ кореспондентъ „Daily News“ въ спеціяльнôмъ на те вôдчитѣ. Вôнъ помѣтивъ зъ-першу, що жѣнки умѣють своимъ способомъ писаня, котрый нагодить ся до часописи, [illegible] житье тому предметови, що єго трактують. Отже званье вôдповѣдало бы розумнымъ жѣнкамъ. Однакъ жѣнки думають, що робота при часописи така легка, де тамъ! Те, що выдаєсь читаталеви дуже легкимъ товаромъ, оно коштувало спôвробôтника при ґазетѣ якъ найбôльшои мозолы. Хто хоче брати участь въ часописнôй роботѣ, мусить бути незвычайно здоровымъ и мусить мати богато засобу и силы. Гибкôсть, хочь она якъ потрѣбна, сама не выстає, за нею мусить стояти правдива вытревалôсть. Спôвробôтникъ при великôй ґазетѣ потребує фільософічного духа, котрый дає єму змогу перетерпѣти, коли старанно приготована статьа повандує до коша тому, що не передбаченый случай зложивъ ся инакше Школою журналістôвъ є житье — тайною єго выслѣдôвъ, вытревалôсть Вôнъ не може уважати звычайнымъ нѣчого, про що свѣтъ хоче довѣдати ся. Присутнôсть духа и вôдвага не смѣють не доставати у журналіста, такожь и спосôбнôсть, найти ся въ кождôмъ положеню. Головный прінципъ, котрого спôвробôтникъ мусить точно держатись, єсть невольництво свого обовязку.

— **Кара за супружеску невѣрнôсть.** Въ Тонкинѣ примѣнюють дуже тяжку кару до тыхъ, що ломлять супружеску невѣрнôсть. Кладуть виновникôвъ на малу тратву зъ бамбусôвъ и бананового галузя и пробивають звязанй руки и ноги бамбусовою тростиною. Уста прикладають до устъ и заливають смолою, надто зшивають губы червоною ниткою. Кромѣ того, щобы збôльшити муки нещасливои пары, ставляють у нôгъ всѣляку ѣду и напôй. Такъ пускають тратву на быстру воду, очевидно на нехибну смерть любовнои пары

— **Електрично-медичне пяніно.** Въ Штутґартѣ выставлено пяніно, котре є сполучене зъ електрикою и при довшôй грѣ спиняє умученье и нервовôсть тымъ, що черезъ тѣло грача переходить постôйна лагôдна струя. Инструментъ одержавъ патентъ. Цѣкава рѣчь, що тй, що попадали въ нервозу задля того инструменту, будуть теперь нимъ лѣчитись на нервы. Справдѣ свѣтъ перевертаєсь горѣ ногами.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣнчанье укôнченого богослова п. Софрона Глѣбовицкого зъ дочкою о. Леонтія Шефера, пароха въ Бовшовѣ [зелѣзна стація Болшôвцѣ] вôдбуде ся дня 1 н. ст. жовтня [а не 3 н. ст. вересня, якъ то недавно було донесено въ „Дѣлѣ“]. — Аптикарь львôвскій п Юл. Миколяшь продавъ сими днями свою велику фабрику горѣвокъ и розолісôвъ у Львовѣ за 250.000 зр. львôвскому купцеви Як. Шпрехерови. — Пôсля справоздань зъ провінціи убили громы въ краю пôдчасъ послѣдныхъ тучь 14 осôбъ.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Речинець подань до гр. кат. семинаріи у Львовѣ. Для принятя кандидатôвъ до духовнои семинаріи у Львовѣ вызначає ся речинець на 28 н. ст. вересня 1893 зъ тымъ, що до сего речинця мають внести ся дотычнй поданя вже до еп. консисторіи а въ самъ день речинця кандидаты явитись мають въ канцеляріи еп. консисторіи до вступного испыту. Поданя заосмотренй мають бути свѣдоцтвами: 1) родженя и хрещеня; 2) окôнченыхъ шкôлъ людовыхъ и ґімназіяльныхъ зъ испытомъ зрѣлости; 3) здоровля, выданымъ вôдъ лѣкаря повѣтового або семинарского зъ потвердженьемъ здôбности фізичнои до повненя званя духовного; 4) вдоволеня бранцѣ войсковôй вôдъ дотычного староства; 5) моральности и поведеня клерикального; 6) убожества, затвердженымъ вôдъ дотычного староства.

Речинець подань до дякôвского заведеня фондаціи еп. Іоана Снѣгурского въ Перемышли на рôкъ шкôльный 1893/94 вызначає ся на день 2 н. ст. жовтня 1893. Услôвя до принятя доконечно потрѣбнй: 1) окôнченый 17 рôкъ житя, 2) непорочнôсть обычаѣвъ, 3) окôнчена четверта або що найменше третя кляса шкôлъ народныхъ зъ добрымъ успѣхомъ и 4) добрый чистый голосъ. Поданя нестемпльованй, заосмотренй въ потрѣбнй свѣдоцтва, треба предложити черезъ дотычный парохіяльный урядъ найдальше до 25 вересня с. р. еп. консисторіи, а самй кандидаты мають явити ся лично дня 2 н. ст. жовтня 1893 въ канцеляріи еп. консисторіи. Хто зъ кандидатôвъ не доповнить повысшихъ условій, того поданье не буде увзгляднене. Замѣсть формального свѣдоцтва родженя и хрещеня, выстане, коли дотычный парохіяльный урядъ на прошеню кандидата подасть, потверджуючи тоєжь, рôкъ, мѣсяць и день родженя и хрещеня, а такожь имя, станъ и мѣсце проживаня отця кандидата.

Господарство промыслъ и торговля

— **Мѣжнародный щорôчный торгъ збôжевый у Вѣдни** розпочавъ ся дня 28 н. ст. серпня. Такй торги мають важне значѣнье длятого, що управильняють цѣны збôжевй на цѣну зиму. Се управильненье цѣнъ не вôдбуває ся все справедливо, на основѣ дѣйстного вôдношеня подажи до попыту, але на се тяжко порадити и треба продавати своє збôже по такôй цѣнѣ, яку спекулянты подиктують на торзѣ. Здавалось бы, що сегорôчный торгъ повиненъ дати починъ до звыжки цѣнъ збôжевыхъ, бо жнива въ Австріи дали гôршій результатъ вôдъ середного, а такожь збôрка въ Америцѣ о много гôрша якъ минувшого року. Тымчасомъ вже теперь звѣстно, що понедѣлковый торгъ радше знизить цѣны збôжа якъ пôдвысшить. Спекулянты такъ мотивують знижку: Австрія має лихй жнива, але за те Россія має знаменитй, а въ цѣлôй Европѣ и Америцѣ єсть ще дуже богато припасôвъ тамтогорôчного збôжа. Крôмъ того продуценты американьскй, хотячи стягнути золото до свого краю, продають тамтогорôчне збôже за будь-що и засыпують нимъ европейскй торги, такъ що навѣть въ найурожайнѣйшихъ рокахъ не можна єго мати бôльше. На збôжевôй біржи вже теперь упала о 10% т. є. на 7·50 зр. за гектолітеръ. Жито такожь не удержить ся въ цѣнѣ, лише тй, що мають богато ячменю, зроблять интересъ, бо попытъ на ячмѣнь величезный. Прибуло до Вѣдня множество аґентôвъ зъ нѣмецкихъ броварôвъ и вже доси заключили они умовы на доставу 20.000 сотнарôвъ метричныхъ. Взагалѣ займає ячмѣнь перше мѣсце въ австрійскôмъ вывозѣ; минувшого року вывезено єго до Нѣмеччины и Швайцаріи бôльше якъ 3 міліоны сотнарôвъ метричныхъ за цѣну 30 міліонôвъ зр. — Вчера при отвореню торгу вôдчитано рапорты о сегорôчныхъ збôркахъ пшеницѣ, жита, ячменю и вôвса. Яко середный збôръ принято число 100. Отже пшениця дала въ Австріи 90, жито 89, ячмѣнь 94, овесъ 83; въ Угорщинѣ: пшениця 98 до 100, жито 85 до 92, ячмѣнь 83 до 118, овесъ 79 до 97; въ Нѣмеччинѣ: пшениця вôдъ 75 до 105, жито вôдъ 80 до 109, ячмѣнь 75 до 105, овесъ 45 до 82; въ Даніи: пшениця 100, жито 100, ячмѣнь 70, овесъ 50; въ Швеціи: пшениця 100, жито 90, ячмѣнь 85, овесъ 85; въ Норвеґіи: збôръ пшеницѣ незвѣстный, жито 95, ячмѣнь 99, овесъ 101; въ Италіи: пшениця 100, збôръ жита незвѣстный, ячмѣнь 90, овесъ 90; въ Швайцаріи: пшениця 80, жито 70, збôръ ячменю незвѣстный, овесъ 65; въ Голяндіи: пшениця 87, жито 92, ячмѣнь 77, овесъ 50; у Франціи: пшениця 82, жито 85, ячмѣнь 86, овесъ 86; въ Анґліи: пшениця 90, збôръ жита незвѣстный, ячмѣнь 75, овесъ 80; въ Росссіи пшениця 75 до 150, жито 70 до 120, ячмѣнь 70 до 115, овесъ 75 до 130; въ Румунія: пшениця 111, жито 130, ячмѣнь 100, овесъ 130; въ Сербіи: пшениця 80, жито 75, ячмѣнь 90, збôръ вôвса незвѣстный; въ Болгаріи: пшениця 74, жито 61, ячмѣнь 77, овесъ 80.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 29 серпня. Ґр. Таффе выѣхавъ вчера до Елішавъ.

Градець 29 серпня. Млынарскй челядники грозять страйкомъ. Домагають тя 12 годинъ роботы и мінімальнои платнѣ 2 зр. 50 кр. денно.

Гамбургъ 29 серпня. Соціялістичный Мецґеръ засудженый за обиду сенату на 5 мѣсяцѣвъ вязницѣ.

Мадритъ 29 серпня. Въ Санъ Себастіянъ уладжено величезнй демонстраціи противъ Саґасты. Войско стрѣлило и убило 4 демонстрантôвъ, а 30 ранило. Населенье зворушене. Королева-реґентка готовить ся до вôдъѣзду до Мадрита. На случай поновленя забурень, въ мѣстѣ буде проклямованый станъ облоги.

Берлинъ 20 серпня. Въ Кіль увязнено двохъ Французôвъ, котрй здôймали рисунки зъ надбережныхъ крѣпостей, а такожь вôдрисовували крѣпость въ Кіль.

Неаполь 29 серпня. Страйкъ вôзникôвъ майже полагодженый.

Лондонъ 29 серпня. Половина рудокопныхъ робôтникôвъ вернула до роботы.

Надôслане.

Аптички домашнй противхолеричнй
пôсля приписôвъ и вказôвокъ
Д-ра О. ВІДМАНА
ц. к совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ
зложила и удержує на складѣ
Аптика „пôдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тй аптички обôймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякй средства охороннй, якъ такожь конечнй средства для удѣлюваня першои помочи лѣкарскои недужимъ на холеру особамъ — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.
Замовленя зъ провінціи полагоджує ся вôдворотною почтою. 4379

БУКОВИНА
часопись для руского народу
выходить вже девятый рôкъ у великôмъ форматѣ
що тыждня въ пятницю.
Обовязкомъ кождого Русина пôдтримати сю одиноку політичну часопись руску на Буковинѣ, котра
Щиро, честно, смѣло и вôдважно
остоює вже девятый рôкъ права
Буковиньскои Руси
ПЕРЕДПЛАТА на цѣлый рôкъ 5 зр.
„ „ пôвъ року 2 зр. 50 кр.
„ „ чверть року 1 зр. 25 кр.
Редакція и Адміністрація въ Чернôвцяхъ ул. Петровича ч. 2.

Словарь руско-нѣмецкій
Евгенія Желехôвского.
Знижена цѣна 6 зр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Дзвôнки шкôльнй и сиґнатурки церковнй ваги вôдъ 3—20 клґ. по зр. 1·90 за клґр.
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 43—180
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Хто хоче при теперѣшнôй великôй змѣнѣ книжокъ шкôльныхъ набути ихъ антикварично, въ добрôмъ станѣ, въ приписаныхъ выданяхъ, повнй и по найнизшихъ сталыхъ цѣнахъ нехай удасть ся зъ початкомъ шкôльного року або вчаснѣйше до одинокои христіяньскои найбôльшои у Львовѣ антикварнѣ *Стан. Келера* ул. Баторія ч. 28. Купно, замѣна и продажь.
4819 2—3

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 81—?

ТУТКИ електрично стисканй
неклиенй зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнй, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.
При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 6—30

БАДІЯНКИ
пôвъ клґ. **60 кр.**, цукры десеровй **1 зр.**, кармельки **60 кр.**
поручає цукорня
ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
при ул. Баторія ч. 32. 4758

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
88—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРЩА
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймає всякй роботы входячй
4835 въ обсягъ сего званя. 1—15

ЗШИТКИ
для шкôлъ, приписанй Выс. ц. к. краєвою радою шкôльною поручає для пп. учителѣвъ
фабрика выробôвъ зъ паперу
Г. ПЙОНТКОВСКОИ
Львôвъ улиця Паньска ч. 2.
Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ.
4816 (Импресса) 5—10

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь
обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

БРИ-
твы швайцарскй и англійскй, ремѣнцѣ и марморки, пензлѣ и всякй приборы до голеня
поручає найдешевше
торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужеского, перфумеріи и т. п.
ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА
передъ тымъ
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 184. Львôвъ, Середа 18 (30) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят.) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollizeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

По розписаню доповняючихъ выборôвъ.

Якъ звѣстно вже нашимъ читателямъ — ц. к. намѣстництво розписало доповняючій выборы послôвъ у всхôдній Галичинѣ зъ округôвъ сѣльскихъ: зъ ярославско-чешанôвского — посла до рады державної на мѣсце помершого гр. Володислава Козебродского и зъ долиньского — посла до сойму на мѣсце помершого Маріяна Мазаракого. Якъ на однôмъ такъ и на другôмъ выборѣ мусить Русинамъ богато залежати, то й завчасу повинній добре пôдготовитись до боротьбы выборчои.

Въ округѣ ярославско-чешанôвскôмъ Русины — якъ се звѣстно читателямъ „Дѣла“ зъ кôлькохъ дописей зъ тыхъ сторôнъ — уже передъ кôлькома мѣсяцями обговорювали мѣжь собою справу доповняючого выбору въ своѣмъ округѣ, сподѣваючись, що доповняючій выборъ буде розписаный скорше, нѣжь оно стало ся. Интеліґенція руска въ округѣ памѣряла вже тогдѣ — о скôлько намъ вѣдомо — поставити на кандидата якогось Русина зъ верствы интеліґентної, котрый бы у Вѣдни серéпивъ нечисленный клюбъ рускій. Зъ другои стороны селяньство, котре пôдъ лѣто сего року въ сполученю зъ рускою интеліґенціею дуже щасливо перевело доповняючій выборъ одного руского селянина до ярославскои рады повѣтовои, узнало за безпечнѣйше ставити и на кандидата до рады державної селянина и указало на особу одного селянина руского. Поляки зновъ зô своеи стороны — одній выдвигнули кандидатуру польского ксьондза Пастора зъ Радимна, а другій почали оглядати ся за кандидатомъ шляхтичемъ. Такъ стояла справа на пару мѣсяцѣвъ ще до розписаня выборôвъ.

Вôдъ часу розписаня выборôвъ справа змѣнила ся о тôлько, що до акціи выборчои въ ярославско-чешанôвскôмъ округѣ вмѣшавъ ся одинъ новый чинникъ, а то Звязокъ сторонництва хлопского зъ Нового-Санча, остаючій пôдъ проводомъ посла Поточка а пôдъ вплывомъ кс. Стояловского. Звязокъ той оголосивъ ся центральнымъ хлопскимъ комітетомъ выборчимъ, заповѣвъ скликанье вѣча до Ярослава и очевидно хоче рѣшати справу кандидатуры — мабуть въ користь кс. Пастора.

Русины въ ярославско-чешанôвскôмъ округѣ, розумѣе ся, не можуть и не повинній збити ся тымъ зъ своеи дороги та супротивъ акціи того Звязку понехати свою акцію въ тôмъ напрямѣ, щобы зъ ярославско-чешанôвского округа мôгъ увôйти до рады державної Русинъ. Они мусять обставати при своѣмъ уже хочь бы зъ тои причины, що всякій кандидатъ польскій, хочь бы вôнъ зъ рамени якого-небудь комітету польского бувъ ставленый, ставши посломъ, входитъ до польского „кола“ и тамъ мусить ити солідарно зъ бôльшостію. Навѣть самъ Поточекъ, провôдникъ Звязку сторонництва хлопского, єсть членомъ „кола“ и въ радѣ державнôй иде зъ бôльшостію солідарно, а боротьба Звязку хлопского противъ панôвъ-консерватистôвъ польскихъ въ краю — не маѣ у Вѣдни въ выступахъ „кола“ польского въ парляментѣ нѣякого значѣня, поки бôльшôсть „кола“ єсть паньско-консервативна и поки навѣть такій Поточекъ боить ся стати окремо а вступивъ до „кола“, пôддавъ ся солідарности и йде зъ бôльшостію „кола“.

Въ повѣтѣ долиньскôмъ, де пôзнѣйше опорожнивъ ся мандатъ посольскій до сойму, почалась и пôзнѣйше акція выборча, а властиво высовуванье кандидатуръ, и о кандидатахъ заговорено ажь по розписаню выбору.

Що и симъ разомъ выплыли кандидатуры о. Лопатиньского зъ Долины, судьѣ п. Грабовеньского и п. Витославского, управителя дôбръ п. Попера, — се нѣчо дивного, бо кандидатуры тôи выринають передъ кождымъ выборомъ въ повѣтѣ долиньскôмъ. Не диво такожь, що выринула кандидатура якогось дрôбного шляхтича п. Валигурского, бо де-жь може обôйти ся якійсь выборъ безъ кандидатуры бодай одного шляхтича? За те бôльше зацѣкавили иншій кандидатуры, згадуваній въ часописяхъ, а именно: долиньского ц. к. старосты Навроцкого, посла Ол. Барвѣньского и адвоката зô Стрыя д-ра Евгенія Олесницкого.

Въ повѣтѣ долиньскôмъ справдѣ кружить вѣсть, що тамошный староста п. Навроцкій загадуе на серіо убѣгатись о мандатъ посольскій, хочь бы навѣть мавъ зрезиґнувати въ урядовои службы... „Галичанинъ“ зновъ въ дописи зъ Долины пустивъ вѣсть, що нѣбы-то сферы правительственній загадують пôдпирати кандидатуру п. Ол. Барвѣньского — розумѣесь, „Галичанинъ“ при тôмъ давъ собѣ духа и по своему звычаю налаявъ на п. Барвѣньского, а вкôнци заявивъ, що на случай кандидатуры п. Барвѣньского Русины солідарно будуть голосувати на п. старосту. Наконець кандидатура д-ра Е. Олесницкого пôдносить ся въ долиньскôмъ повѣтѣ якъ середъ интеліґенціи рускои такъ и середъ селяньства — и то вже сконстатувавъ польскій Przegląd, першій подавши до прилюдної вѣдомости вѣсть о пôднесенôй зô стороны рускои кандидатурѣ д-ра Е. Олесницкого.

Що-до кандидатуры п. Барвѣньского — то намъ, а певно и въ повѣтѣ долиньскôмъ нѣчо о тôмъ ще не вѣдомо, щобы п. Барвѣньскій убѣгавъ ся о той мандатъ посольскій, а донесенье „Галичанина“ було лише звычайною штучкою, абы мати нагоду тысячный разъ налаяти п. Барвѣньского. Такъ само писавъ „Галичанинъ“ торôкъ о „форсованю“ кандидатуры на п. Барвѣньского въ Бучацкôмъ, а на дѣлѣ було такъ, що тамъ форсовано польского шляхтича противъ п. Барвѣньского. Вкôнци „Галичанинъ“ знае добре, що кандидатôвъ рускихъ ставить не правительство, але головный комітетъ выборчій рускій въ порозумѣню зъ комітетомъ выборчого округа, а выборцѣ повинній сповнити свôй патріотичный обовязокъ, — пôддавати-жь выборцямъ таку деморазалізмѣнивъ ся. Все тужишь, на лици змарнѣвъ, нѣ слова вôдъ тебе не почути, нѣколи не засмѣешь ся. Пропадешь, якъ тебе хто не вôдмовить.

Заплакала мати надô мною. Я положивъ голову на ѣи груди и вôдповѣвъ:

— Нѣ, матѣнко, не чары се и не врóки. Тужить моѣ серце та нема ѣму лѣку...

— Якъ се? Нема лѣку для Шертича, одинака? Хто за тебе не пôйде?

— Кожда пôйде, она одна не пôйде!

— Та хто-жь се такій? Скажи сынку?

— Люцина...

— Ахъ, она сяка, така — сплеснула руками мати. — Та она нѣчо не маѣ. Зъ голоду була бы померла, якъ бы мы въ зимѣ имъ не помагали...

— А за мене таки не пôйде...

— А хто бы ѣи пустивъ въ Шертичѣвъ дôмъ. Мене бы высмѣяли люде. Ну, дивѣть ся люде! Два лѣта ѣи мати не може менѣ вôддати довгу. Ну, почекай же ты менѣ. Або плати, або я ихъ зъ дому выжену...

— Хорони Господи васъ, матѣнко! Якъ вы се зробите, то на вѣки мене погубите!

Вôдъ сего часу я ще гôрше зненавидѣвъ свѣтъ. Люде уважали мене за придурковатого. Наконець заручивъ мене отець зъ Елькою Жунича.

— Хиба вы, Василю, згодились? — здивувавъ ся священникъ.

— Ну, я не згаджавъ ся! И розумъ и серце казало одно: Люцина! А Люцина була Маркова. Марко, що правда, поправивъ ся, но таки кождый се бачивъ, що ѣму не довге житье на бѣлôмъ свѣтѣ. Люцина о менѣ ѣму певно нѣчого не казала. Я, кромѣ матери, такожь нѣкому не говоривъ. Нашій пропали бы зô встыду, якъ бы на селѣ дôзнали ся, що Люцина за мене не пôйшла. Рôзно люде говорили, але про Люцину нѣкому не приходило и на голову...

Памятаю, була зима. Студѣнь була велика. Выйшовъ я вечеромъ зъ дому, ходжу по оборѣ тамъ и назадъ. Всѣ сидять въ хатѣ. Мерзну цѣлый, а у внутри у мене горить мовь огонь. Дома гадали певно, що я де на вечерницѣ пôйшовъ. Та нехай буде! Нôчь темна, мѣсяць закрыли хмары — нѣхто мене не видить. И самъ не знаю, якъ я отямивъ ся коло загороды Люцининои. Дуже часто зô мною такъ бувало. Чого я тутъ приходивъ? Самъ не знаю. А стоявъ на морозѣ або на дощи цѣлыми годинами. Такъ и теперь. Но ось наконець скрипнули дверѣ и я побачивъ, якъ выйшовъ Марко, а за нимъ Люцина. Мовь змѣя люта имила мене за серце и ссе.

Чую розмову. Марко каже, що завтра додня йде въ лѣсъ.

А змѣя все мене грызе, и грызе. Мовь бы що шептало менѣ внутрь: Люцино! Ты ѣго, ты ѣго любишь? А я? Прецѣнь я не могу жити безъ тебе! Що-жь, менѣ хиба дивити ся, якъ вы любите ся, та цѣлуѣте? Тамъ вы обоѣ щасливій, а я стою, якъ жебракъ, котрому мовь черству булку кидають Жуничову Ельку. А всѣ кругомъ показують пальцями и кажуть: одурѣвъ Василь! Нѣ, не можу я такъ!

И зродила ся въ моѣй души грѣшна думка. Вôнъ йде завтра додня за дровами. Лѣсъ слѣпый и глухій. Не увидить и не учуе нѣчого. Нѣ хрещена душа не скаже, нѣ вовкъ не провыѣ, що Василь убивъ Марка...

— Вы, Василю, вы? — скочивъ зъ мѣсця священникъ.

— Я, я, отче! Нѣчого я не мôгъ зъ собою зробити. Выбравъ ся я въ лѣсъ ѣще дуже рано. Топôръ на плечѣ и маршъ! Небо прояснило ся, звѣзды блестять, морозъ такій, що духъ запираѣ. Мѣсяць свѣтить — видно далеко, якъ въ день. Пôдъ ногами скрипить снѣгъ, руки дрожать а внутрь огонь! Кровь кипить, бье въ голову — все вертить ся передо мною!... Иду одинъ, нема кругомъ и живои душѣ, а мене мовь хто пôдганяѣ: „Борше, борше“.

(*Конець буде.*)

Въ справѣ перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича.

Незадовго Русь галицка вôддасть особливу честь першому свому поетови, Маркіянови Шашкевичеви, маючи перенести — въ 50-тій роковины смерти поета — тлѣнній мощѣ ѣго зъ гробу въ Новосѣлкахъ лѣскихъ въ повѣтѣ каменецкôмъ до Львова на кладовище Личаковске и тутъ на могилѣ поставити памятникъ.

Маркіянъ Шашкевичъ, померший 7 червня 1843 року, до нинѣ спочиваѣ похованый въ родинномъ гробѣ бувшихъ властителѣвъ Новосѣлокъ — и длятого навѣть не мôгъ тамъ мати свого памятника, хоґяй о памятнику для поета мѣжь Русинами неразъ була гадка.

Въ червни 1892 року при нагодѣ вôдкрытя філіи товариства „Просвѣта“ въ Камѣнцѣ струмиловôй, порушено справу перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича до окремои могилы и поставленя памятника. Комітетъ, основуючій філію „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй, на котрого чолѣ стоявъ парохъ каменецкій Впов. о. М. Цегельскій, уже само торжество основаня філіи звязавъ зъ именемъ Маркіяна. Вôдкрытье філіи вôдбуло ся дня 6 червня, отже въ навечерію дня смерти поета передъ 49 роками. Передъ зборомъ основателѣвъ філіи вôдбуло ся торжественне богослуженье поминальне за покôйного Маркіяна, а о. Ом. Дольницкій зъ Рѣпнева выголосивъ по службѣ Божôй краснорѣчиву патріотичну проповѣдь, въ котрôй представивъ заслуги Маркіяна около нашого народного новоподвигненя и теплыми словами загрѣвавъ зôбраныхъ селянъ и интеліґенцію до працѣ на нивѣ народнôй въ тôмъ напрямѣ, якій указавъ Русинамъ покôйный Маркіянъ. На зборѣ філіи „Просвѣты“ зновъ пояснивъ о. М. Цегельскій у вступнôмъ словѣ: длячого Русины повѣта каменецкого звязали свôй просвѣтный подвигъ зъ именемъ Маркіяна Шашкевича, — а посолъ Ол. Барвѣньскій, яко вôдпоручникъ головного выдѣлу „Просвѣты“ на зборѣ філіяльнôмъ, пôднѣсъ гадку, щобы въ роцѣ 1893-ôмъ, яко въ 50-тій роковины смерти Маркіяна, перенести мощѣ поета до окремои могилы въ Новосѣлкахъ и поставити на нѣй памятникъ. Гадка ся знайшла щирый вôдгомôнъ въ серцяхъ усѣхъ зôбраныхъ патріотôвъ, якъ интеліґенціи такъ и селянъ. Заразъ на зборѣ зложено на сю цѣль 26 зр и поручено выдѣлови взяти справу въ свои руки. Выдѣлъ філіи пôдъ проводомъ о. М. Цегельского выдавъ вôдозву до Русинôвъ, оповѣщуючу ухвалу збору філіяльного и взываючу до складокъ на перенесенье мощей Маркіяна до окремого мурованого гробу на кладовищи новосѣлецкôмъ и на памятникъ. Жертвы поплыли, хочь не щедро, бо до кôнця 1892 року зôбрано 97 зр. 76 кр. [Сумы наспѣвшихъ жертвъ въ сѣмъ роцѣ не знаемо.]

Мѣжь тымъ головный выдѣлъ товариства „Просвѣты“ у Львовѣ порушивъ сего року гадку и опôсля ухваливъ порозумѣти ся зъ філіяльнымъ выдѣломъ каменецкимъ въ тôмъ напрямѣ, щобы мощѣ незабутного Маркіяна перенести зъ Новосѣлокъ до Львова, де спочиваѣ єдиный сынъ покôйного, такожь заслуженый въ нашôй літературѣ Володимиръ Шашкевичъ, и де проживаѣ вдова по Маркіянѣ. Выдѣлъ філіи въ Камѣнцѣ згодивъ ся въ червни с. р. на гадку головного выдѣлу „Просвѣты“ и постановивъ, що выдѣлъ філіи зô своеи стороны займе ся вôдкопаньемъ мощей зъ гробу и по одвѣтнôмъ богослуженю въ Новосѣлкахъ спровадженьемъ зелѣзницею до Пôдзамча, — такъ що въ Пôдзамчи головный выдѣлъ „Просвѣты“ перейме мощѣ и зарядить усе дальше пôсля програмы, яку самъ уложить. [Вôдповѣдно до того філія зобовязала ся взяти на себе и кошты сполученій зъ вôдкопаньемъ и перевезеньемъ мощей до Пôдзамча.] На засѣданю філіи, на котрôмъ запала тая ухвала, постановивъ выдѣлъ такожь скликати въ другôй половинѣ серпня загальный зборъ своихъ членôвъ до Камѣнки. Тутъ загалъ Русинôвъ округа каменецкого мавъ порозумѣти ся, щобы торжество перенесеня мощей Маркіяна выпало якъ найкрасше. Зборъ той въ серпни не мôгъ вôдбути ся зъ причины непередвиджених нещасть елементарныхъ, котрій тяжко засмутили хлѣборобôвъ и спинили обробôткъ жнивъ. Однакожь нема сумнѣву, що — єсли тôлько не зайде яка непередвиджена перешкода — зборъ філіи въ намѣренôй цѣли вôдбуде ся сего мѣсяця.

Головный выдѣлъ зъ своеи стороны починивъ уже все потрѣбне до перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича зъ Новосѣлокъ до Львова.

Вдова по покôйнôмъ поетѣ радо згодилась на предложенье выдѣлу „Просвѣты“ и подала вôдъ себе заявленье такого змѣсту:

„Въ дни 7 черня 1843 року померъ въ Новосѣлкахъ лѣскихъ повѣта Камѣнка струмилова бл. п. о. Маркіянъ Шашкевичъ, мужь пôдписанои вдовы Юліи зъ Крушиньскихъ Шашкевичевои, а тѣло ѣго похоронено на кладовищи въ Новосѣлкахъ лѣскихъ. Хотячи перенести тѣло мого покôйного мужа бл. п. о.

Любовь Василя.

(Зъ пôдгôрскихъ сповѣдань В. Новака.)

(*Дальше*)

Лущили мы кукурудзу. Закликала мати и Марка. Розмавляли мы, жартували, спѣвали до пôзна въ ночи. Набиваѣ Марко трету люльку. А мати ѣму каже: Отъ Марку, Марку, кинувъ бы ты курити. Та де тобѣ зô слабыми грудьми? А у него груди почали болѣти, якъ ѣще бувъ въ вôйску, тай и батько ѣго умеръ на сухоты. — Дарма! — хваливъ ся Марко. — У мене груди зовсѣмъ иншій стали, вôдъ коли я телячу шкôру зъ плечей скинувъ.

Спѣвали мы дальше — наразъ Маркови кровь горломъ. Положили ѣго на мою постѣль, поливали молокомъ натирали груды снѣгомъ. Такъ и заночувавъ вôнъ у насъ: бо мати не хотѣла ѣго нôчью та ще въ метелицю пускати домôвъ. Я сѣла близько него, щобы ѣму дещо, якъ буде потрѣбно, подати и уважати, щобы ѣму гôрше не зробило ся.

Вôнъ заснувъ, а я довго сидѣла та думала. Жаль менѣ було ѣго дуже. Згадала я, якъ вôнъ поцѣлувавъ мене въ чоло, якъ ѣго брали до вôйска. Я ще дитиною була а вôнъ вже бувъ дорослымъ. Згадала я, якъ вôнъ мене гладивъ и приносивъ рôзни дарунки. А опôсля вернувъ вôнъ зъ вôйскового шпиталю, стрѣтивъ мене разъ, обнявъ и каже: „Ну що, сирôтко Божа?“ Поглянула я на него, а у него сльозы въ очахъ. Тôлько вôнъ тогдѣ заразъ вôдвернувъ ся и пôйшовъ.

Сиджу я коло ѣго постели нôчью, згадую ее все и тужить моѣ серце все бôльше и бôльше. Господи, думаю я, якій молодый, добрый и гарный, а прийдесь ѣму вмерти! И заплакала я гôрко — гôрко.. Наразъ чую, пробудивъ ся вôнъ та кличе мене.

— Люцино!

— Що, Марку?

— Що, нѣкого ту нема?

— Нѣкого.

— Сѣдай коло мене на постели.

Сѣла я. Вытягъ вôнъ руку, взявъ мою, пôднѣсъ идъ устамъ и цѣлуѣ:

— Люцино — каже, — ты вже доросла дѣвчина. Чи можу я тобѣ ее сказати, о чôмъ давно, давно думаю?

— Не говори, Марку, не вôльно тобѣ въ тôи хоробѣ.

— Нѣ, нѣчо! Ось що я тобѣ хочу повѣсти. Ѣще ты цѣлкомъ маленькою дѣвчинкою була, якъ я тебе полюбивъ. Ты пôдростала, а я почавъ слабувати. Якъ я моливъ ся до матери Божои, щобы вернуло ся моѣ здоровлье, тôлько за-для тебе! И отъ, нещастье! Бачилась, що вчера було? Боже мôй! Ослабъ я цѣлкомъ, не знаю, чи доживу до рана, але все менѣ одно, скажу тобѣ все. Люцино моя, скажи ты менѣ: пôйшла бы ты за мене?

Сказавъ вôнъ се такимъ страшнымъ голосомъ, що у мене ажь въ головѣ перевернуло ся; заплакала я, упала ѣму на груди и зъ чистого серця вôдповѣла:

— Твоя, Марку, на все твоя!

Такъ я коло него и просидѣла до рана. Зробило ся ѣму лѣпше. Кровь бôльше не показувала ся, почавъ вôнъ поправляти ся и ходити. Ось що, Василю, мôй милый! Ты, видишь ѣго: слабый вôнъ, хорый, ледво дыхаѣ, а серце моѣ забравъ и поки житя мого, не можу ѣго опустити!

Сказала она се и пôйшла вôдъ мене. Вôдъ того самого дня насѣла на серце менѣ туга. Не йшла менѣ якось робота, опротивѣвъ менѣ дôмъ рôдный и свои. Та и самъ я себе зненавидивъ, однымъ словомъ стративъ розумъ и серце. Хиба въ ночи часомъ, якъ мѣсяць свѣтить, оживавъ я трохи. Тôлько Боже мôй! Що се за житье!

Плакавъ я якъ дитина и тужывъ по моѣй Люцинѣ неразъ цѣлу нôчь. Я справдѣ почавъ недомагати. Отець и мати зауважали се:

— Що тобѣ, любый сыну! — каже разъ мати. — Певно тебе очарували! Цѣлкомъ ты

Маркіяна Шашкевича на кладовище до Львова, де спочиває сынъ покôйного, бл. п. Володимиръ Шашкевичь, якъ такожь звеличати память покôйного мужа, Маркіяна Шашкевича, котрый яко вызначный поетъ и літератъ вельми заслужив ся для народу руского въ часѣ вôдродженя руского письменства въ Галичинѣ, — я низше пôдписана вдова Юлія зъ Крушиньскихъ Шашкевичева, користаючи зъ прихильного предложеня Свѣтлого товариства „Просвѣта“, призволюю симъ именемъ власнымъ якъ такожь именемъ родины на перенесенье тлѣнныхъ останкôвъ бл. п. мого мужа о. Маркіяна Шашкевича зъ кладовища въ Новосѣлкахъ лѣскихъ на кладовище у Львовѣ, надаючи власть и силу Свѣтлому товариству „Просвѣта“, щобы заняло ся перевезеньемъ тѣла покôйника до Львова, похороненьемъ, уставленьемъ памятника нагробного и взагалѣ предприняло всякѝ заряджения въ тôмъ дѣлѣ, якѝ узнає за потрѣбнѝ, а я пôдписана признаю все тото, що здѣлає въ тôй справѣ Свѣтле товариство „Просвѣта“ за правно-важне и схôдне зъ моєю волею.

Дѣяло ся у Львовѣ дня 4 н. ст. липня 1893.“

На основѣ того заявленя головный выдѣлъ „Просвѣты“ внѣсъ два поданя.

Одно поданье — до ц. к. староства въ Камѣнцѣ струмиловôй, просячи о призволенье на перевезенье въ мѣсяци жовтни сего року мощей славно-звѣстного поета руского Маркіяна Шашкевича зъ Новосѣлокъ до Львова, а се въ той спосôбъ, що въ подвôйнôй домовинѣ перевезено бы тѣло кôньми зъ Новосѣлокъ лѣскихъ до стациі зелѣзничои въ Задвôрю, зъ вôдтамъ зелѣзницею на стацію Львôвъ-Пôдзамче, а зъ Пôдзамча вôдправлено бы похоронъ на кладовище Личакôвске. [Ц. к. староство каменецке, даючи свôй призвôлъ, мало бы выдати пропустку на перевезенье мощей и о своѣмъ заряджению повѣдомити ц. к. намѣстництво и магістратъ мѣста Львова.]

Друге поданье внѣсъ головный выдѣлъ „Просвѣты“ до Свѣтлого магістрату мѣста Львова зъ прошеньемъ о безплатне вôдступленье вôдповѣдного мѣсця на кладовищи Личакôвскôмъ для поета нашого Маркіяна Шашкевича, а товариство „Просвѣта“ доложить заходôвъ, щобы на гробѣ того заслуженого мужа станувъ памятникъ вôдповѣдаючій єго заслугамъ. Въ поданю звернувъ д-ръ Кость Левицкій [котрый зъ порученя выдѣлу занявъ ся полагодженьемъ усѣхъ пôдготовлень до перевезеня мощей Маркіяна] увагу на те, що заступництво громады мѣста Львова уже разъ почтило память Маркіяна Шашкевича, называючи єго именемъ мѣску школу народну зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

Отсе розказали мы справу перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича зъ Новосѣлокъ лѣскихъ до Львова въ цѣлôмъ єи розвою вôдъ торôчного збору філіи „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй ажь до дня нинѣшного. Коли тôлько не зайде яка непередвиджена перешкода — мощѣ поета будуть перенесенѝ въ другôй половинѣ мѣсяця жовтня.

Выдѣлъ „Просвѣты“, пôднѣсши гадку и ухваливши перенести мощѣ Маркіяна до Львова, мавъ [кромѣ того мотиву, що у Львовѣ спочиває и покôйный сынъ Маркіянôвъ Володимиръ та й тутъ доживає вѣку вдова Маркіянова] очевидно и той мотивъ, що могила першого поета галицко-руского у Львовѣ частѣйше и бôльше буде нагадувати Русинамъ дороге для кождого щирого патріота имя Маркіянове и єго велику заслугу около нашого вôдродженя народного — та й частѣйше и бôльше загрѣвати зможе малодухôвъ середъ нашого народу до горячои любови рôдного краю и рôдноі мовы.

Само торжество перенесеня мощей Маркіяновыхъ заповѣдає ся, якъ въ Новосѣлкахъ такъ и у Львовѣ, поважно и величаво, дякувати вже дотеперѣшнымъ заходамъ выдѣлôвъ філіяльного каменецкого и головного львôвского. Пятьдесятѝ роковины смерти Маркіяна припадають рôвночасно зъ пятьдесятыми роковинами смерти многозаслуженого въ розвитку руско-украиньскои літературы Григорія Квѣтки-Основяненка [умершого 20 серпня 1843 р. въ Харковѣ] и зъ двацять пятыми роковинами заснованя товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [1868 року]. Головный выдѣлъ „Просвѣты“ доложить усѣхъ заходôвъ, щобы память тыхъ роковинъ почтити якъ найкрасше въ столици краю — а єсли тôлько не зайде яка непередвиджена перешкода, всѣ Русины зъ цѣлого краю поспѣшать якъ найохôтнѣйше на покликъ выдѣлу „Просвѣты“.

Автономічна мудрôсть.

Выдѣлъ повѣтовый въ Рудкахъ розбславъ до всѣхъ начальствъ громадскихъ въ своѣмъ повѣтѣ ось якій обѣжникъ: „Ч. 1657. Лучали ся часто доносы на начальства громадскѝ, котрѝ спонукали доходженя зô стороны выдѣлу повѣтового и нанесли кошты комісійнѝ, безъ цѣли, бо показало ся, що доносы суть неправдивѝ, а навѣть пôдписанѝ на доносѣ выперли ся, мовь бы доносъ пôдписували. Въ наслѣдокъ того ухваливъ выдѣлъ вôзвати начальство громадске, щобы оголосило въ громадѣ, що лишь такѝ доносы будуть розслѣдженѝ выдѣломъ, на котрыхъ пôдписы обжаловуючихъ будуть леґалізованѝ нотаріяльно. Въ Рудкахъ 22 серпня 1893. Презесъ Анд. Фредро. Секретарь Петро Зброжекъ.“

Кореспондентъ Kurjer-a Lwowsk-ого, подаючи до загальноі вѣдомости сей дуже цѣкавый документъ, робить отсѝ замѣтки:

Такъ отже можемо собѣ поґратулювати, бо очевидно въ тутешнôмъ повѣтѣ начальники громадъ такъ совѣстно адмініструють майномъ громадъ и перенятѝ вагою задачь автономіи такъ взôрцево повнять свои обовязки, що ажь выдѣлъ повѣтовый бачивъ ся приневоленымъ утруднити до себе приступъ голосамъ жалобы и критики, осуджуючи ихъ зъ горы безосновными и безпредметовыми.

Супротивъ того годѣ порозумѣти, длячого той же самый выдѣлъ повѣтовый вôдносивъ ся бувъ до выдѣлу краєвого зъ просьбою о интервенцію, щобы прокураторіи державнѝ зъ бôльшою точностію переводили доходженя противъ членôвъ начальствъ громадскихъ обжалованыхъ о надужитя и несовѣстне адміністрованье фондôвъ громадскихъ.

Въ тôй просьбѣ жалувавъ ся выдѣлъ, подаючи факты и примѣры зъ нашого повѣту, що фонды громадскѝ пропадають безкарно, а суды увôльняють обжалованыхъ вôдъ одвѣчальности.

Думаємо, що єсли бы выдѣлъ повѣтовый одну зъ своихъ найважнѣйшихъ и найзнатнѣйшихъ задачь належито порозумѣвъ и зарадивъ дефравдаціямъ та марнованю майна громадского якъ найчастѣйшими люстраціями, доходженями, строгимъ наглядомъ надъ вôйтами та безперерывною звязею зъ начальствами громадскими черезъ свого люстратора, делеґатôвъ и членôвъ рады повѣтовои — тогдѣ були бы злишнѝ жалобы до суду о зворотъ фондôвъ, на котрыхъ запропащенье складали ся неразъ довгѝ лѣта нерételьнои або невмѣлои адміністраціи. Чи сей обѣжникъ улекшить сю задачу рудецкому выдѣлови, можна сумнѣвати ся; зъ другои же стороны заходить знова питанье, чи выдѣлъ повѣтовый призадумавъ ся надъ тымъ, зъ-вôдки убога вдовиця, комôрникъ або зарôбникъ покривдженый возьме грошей на оплату леґалізациі пôдпису. Тутъ загально думають, що выданье того обѣжника треба приписати перетяженю роботою секретаря рады повѣтовои, котрый надто обложеный въ годинахъ урядовыхъ выдѣлу иншими чинностями.

Бувають случаѣ, и то навѣть досыть частѝ, именно при пануючôй у насъ въ житю публичнôмъ трусливости, що на поданяхъ до властей пôдписы суть выгаданѝ, хочь факты, заключенѝ въ поданю, правдивѝ. Въ такихъ случаяхъ власти надзыраючѝ мають способы дôйти правды при помочи „предметовыхъ“ доходжень безъ взгляду на се, хто пôдписаный, хто подавъ доносъ. Єсли-жь хоче ся поступати вже дуже бюрократично, то покликавши пôдписаного або пôдписаныхъ до уряду можна докладно справдити тотожнôсть пôдписôвъ и найти бюрократичну пôдставу до дальшого доходженя або залишеня справы. Але жадати леґалізациі нотаріяльнои пôдписôвъ утрудняє „правду“ предмотову зô шкодою для правильного урядованя“.

До тыхъ замѣтокъ кореспондента годить ся докинути кôлька слôвъ. Рудецкій повѣтъ зачисляє ся до тыхъ повѣтôвъ, де народъ сѣльскій ще дуже а дуже далекій до самосвѣдомости. Кождый голосъ пôднесеный въ оборонѣ власнôй противъ покривдженя треба уважати розбудженьемъ тои самосвѣдомости, бо можна вносити, що люде зачинають думати и розглядатись довкола себе. На жалобѣ, поданôй до власти на несовѣстну адміністрацію громадского майна або на промахи начальства громадского, пôдписаный звычайно не одинъ чоловѣкъ, котрого можна бы просто уважати якимсь ворохобникомъ, але бôльше людей, котрѝ дотычну справу мусѣли обдумати, розважити. Тѝ люде, видячи свою кривду зъ найблизшои точки, удають ся до выдѣлу повѣтового зъ просьбою о помôчь, вôдносять ся до него зъ повнымъ довѣрємъ — а тымчасомъ выдѣлъ повѣтовый не хоче выслухати ихъ просьбы, бо пôдписы на жалобѣ не леґалізованѝ нотаріяльно. Деякѝ выдѣлы повѣтовѝ, якъ н. пр сокальскій, зъ власноі ініціятивы выбрали зъпомѣжь себе делеґатôвъ и поручили имъ наглядъ та люстрацію майна громадского — а рудецкій выдѣлъ повѣтовый не лишь не зробивъ того, але ще и придавлює всяку, хочь бы найдрôбнѣйшу критику, та бажає тьмы кромѣшноі у poczciwego ludku. Неразъ доносить ся про таке надужитье, котре лишь совѣстне доходженье може выкрыти; були случаѣ, що навѣть выкрыта дефравдація уходила безкарно, бо судъ присяжныхъ увôльнявъ виновника. Кождый доносъ повиненъ бути для начальноі власти указкою, що треба пильнѣйшу увагу звернути на дотычну громаду, а жаданьемъ леґалізованыхъ пôдписôвъ запирає собѣ выдѣлъ повѣтовый и ту послѣдну дорогу, котрою мôгъ бы пôзнати, що болить а що помочи може. Презесъ и секретарь рудецкого выдѣлу повѣтового можуть бути спокôйнѝ по розбсланю повысшого обѣжника, що до ихъ ушей не долетить голосъ покривдженыхъ, але загалъ населеня рудецкого повѣту махне рукою на „польскій бециркъ“. Сей обѣжникъ ще бôльше дивоглядный, коли пригадаємо, що гр. Андрѣй Фредро бувъ ініціяторомъ зъѣзду маршалкôвъ повѣтовыхъ, на котрôмъ мали радитись надъ потребами автономіи. Єсли обѣжникъ єсть выслѣдомъ тыхъ нарадъ, то дѣйстно треба признати, що автономія сама себе убиває.

Зъ мѣжнародного торгу збôжевого.

Сего понедѣлка зачавъ ся у Вѣдни 21-шій мѣжнародный торгъ збôжевый. Участь купцѣвъ и вôдпоручникôвъ палатъ торговельныхъ значна. По промовахъ шефа секційного міністерства торговлѣ бар. Вайґельсберґа, віце-бурмістра вѣденьского д-ра Ґрібля и президента торгу П. Шелєра — представлено въ числахъ результатъ жнивъ въ 1893 р. Сей результатъ подали мы у вчерашнôмъ числѣ. Вôдтакъ зложивъ М. Ляйнкавфъ справозданье о жнивахъ въ Австро-Угорщинѣ.

Результатъ жнивъ въ австрійскôй части нашои монархіи треба принимати зъ певною резервою, позаякъ Галичина много потерпѣла въ серпни вôдъ повени и дощѣвъ.

Пшеницѣ засѣяно въ австрійскôй половинѣ монархіи на 1,125.196 гектарахъ, а зôбрано 14 міліонôвъ сотнарôвъ метричныхъ. Єсли прийме ся 14 метричныхъ сотнарôвъ зъ одного гектару яко повне жниво, то сегорôчный результатъ меншій о $1^3/_4$ міл. сотнарôвъ метр. вôдъ торôчного, а то за-для гôршого жнива въ Чехіи, Моравѣ и Галичинѣ. Якôсть зерна всѣляка; тамъ, де зародило єсть и лѣпше, о повнôй вазѣ зерно, а де жниво хибло, тамъ и вага пшеницѣ о 2 до 3 кільоґрамы менша на гектолітрѣ вôдъ нормальноі.

Въ Угорщинѣ и Семигородѣ засѣяно пшеницѣ, озимои и ярои, на 5,470.000 морґахъ, а зôбрано $37^1/_2$ міл. сотнарôвъ метр. Принявши 7 сотнарôвъ метр. зъ морґа за повне жниво, то сегорôчный результатъ майже нормальный. Якôсть зерна добра, бо пшеницю звезено передъ дощами. — Въ Хорватіи и Славоніи засѣяно пшеницею 384.536 морґôвъ а зôбрано $2^1/_2$ міл. сотнарôвъ метр Зерно такъ якъ въ Угорщинѣ.

Жита засѣяно въ австрійскôй половинѣ на 1,969.139 гектарахъ а зôбрано $24^1/_2$ міл. сотнарôвъ метр. До пересѣчного результату хибло 3 міл. сотнарôвъ м., бо Чехія, Галичина и Буковина не дописали. Въ Чехіи хибло жито, але натомѣсть звезено єго за суха, а въ Галичинѣ и одно и друге не дописало.

Въ Угорщинѣ и Семигородѣ зъ 2,070.000 морґôвъ, засѣяныхъ житомъ, зôбрано по-надъ 12 міл. сотнарôвъ м., тожь о 2 міліоны менше вôдъ повного жнива. Зерно добре и мае вагу. — Въ Хорватіи и Славоніи зъ 171.555 морґôвъ зôбрано 1 міліонъ сотнарôвъ м.; сей результатъ дуже слабый а и зерно досыть лихе.

Ячмѣнь въ австрійскôй половинѣ принѣсъ зъ 1,111.664 гектарôвъ $14^1/_2$ міл. сотнарôвъ м., тожь зъ 1 міліонъ сотнарôвъ м. хибло до повного жнива, бо въ Чехіи и Галичинѣ були лихѝ результаты. Зерно добре и надає ся до броварôвъ.

Въ Угорщинѣ и Семигородѣ засѣяно ячменемъ, озимымъ и ярымъ, 1,744.391 морґôвъ а зôбрано $14^1/_2$ міл. сотнарôвъ метр., отже $2^1/_2$ міл. по-надъ повне жниво. Але якôсть зерна дуже много потерпѣла вôдъ дощѣвъ. — Въ Хорватіи и Славоніи зôбрано лишь 650.000 метр. сотнарôвъ зъ 115.557 морґôвъ, тожь и результатъ слабый и зерно лихе.

Вôвса засѣяно въ австрійскôй половинѣ на 1,866 879 гектарахъ зôбрано $21^1/_2$ міл. сотнарôвъ метр., отже хибло $4^1/_2$ міл. до повного жнива. Вчасный овесъ добрый, пôзнѣйшій менше добрый, а въ Галичинѣ ще дуже непевный.

Въ Угорщинѣ и Семигородѣ зôбрано 11 міл. сотнарôвъ метр. зъ 1,634.988 морґôвъ, отже майже повне жниво Зерно всѣляке, але на вагу кепске. — Въ Хорватіи и Славоніи зôбрано 800.000 сотнарôвъ метр. зъ 156.671 морґôвъ; овесъ не дописавъ нѣ що-до скôлькости нѣ що-до якости.

На сѣно и соломy звернено пильну увагу, зъ огляду на можливый бракъ пашѣ. Въ Чехіи, Краинѣ, Тироли, декуды въ Моравѣ, Шлеску, Стиріи и Каринтіи сѣна и соломы мало и лихѝ, въ иншихъ краяхъ добрый зôбръ. — Въ угорскôй части монархіи середный зôбръ пашѣ.

Кукурудза, бульба и стручковѝ ростины принесли середный результатъ въ австрійскôй половинѣ, а въ угорскôй добрый.

Обчисливши разомъ, принесуть сегорôчнѝ жнива въ цѣлôй монархіи: пшеницѣ $54^1/_2$, жита 38, ячменю $29^3/_4$, вôвса $33^1/_2$ міліонôвъ сотнарôвъ метричныхъ. Єсли вôдносины консумційнѝ будуть нормальнѝ, то можна буде вывезти за границю: пшеницѣ и муки пшеничнои 1 до $1^1/_2$ міл. сотнарôвъ метр., ячмеею и солоду на $4^1/_2$ до 5 міл. сотнарôвъ метр., а жита и вôвса майже нѣчого.

Єсли означимо повне жниво числомъ 100, то сегорôчнѝ жнива такъ представляють ся:

	Австрія	Угорщина и Семигородъ	Хорватія и Славонія
Пшениця	90	98	100
Жито	89	85	92
Ячмѣнь	94	118	83
Овесъ	83	97	79

Вôдозва

товариства вѣденьскихъ Русинôвъ „Громада“ у Вѣдни.

Вже другій рôкъ добѣгає, якъ мале число Русинôвъ-патріотôвъ заходило ся коло заснованя руско-украиньского товариства „Громада“ у Вѣдни, котре стало бы осередкомъ товариского житя, огнищемъ житя духового, мѣсцемъ до плеканя національноі самосвѣдомости, товариствомъ сномагаючимъ для бѣднѣйшихъ членôвъ на выпадокъ ихъ слабости або безробôтя, и мимо всякихъ трудностей та перешкодъ удалось имъ се тяжке дѣло въ житье увести.

Цѣль товариства прекрасна, а трудячихъ ся силъ коло добра товариства не бракъ, тожь и не дивниця, що оно потрафило въ короткôмъ часѣ красно розвинути ся. Числить оно теперь около 80 членôвъ, маѣ свою хочь молоду а все-таки досыть велику и добôрну бібліотеку, всѣлякѝ часописи, устроюваньемъ сходинъ, вечерниць, прогульокъ и т. п. дає запоруку членамъ до веселого товариского житя.

Тожь Вы, панове, укôнченѝ ґімназіясты и академики, котрѝ задумуєте приѣхати зъ новымъ рокомъ школьнымъ до Вѣдня, щобъ на тутешнôмъ університетѣ, належачôмъ до першихъ університетôвъ европейскихъ, продовжати свои студія, не забувайте на наше одиноке руско-украиньске товариство Русинôвъ у Вѣдни, приходѣть та записуйте ся въ члены, скрѣпѣть насъ своими свѣжими силами, щобы мы, сильнѣйшѝ, тымъ успѣшнѣйше могли працювати на нашôй народнôй нивѣ, надъ добромъ нашого товариства, на славу не тôлько того товариства, але й на славу Руси-Украины.

Всѣмъ, котрѝ задумують приѣхати до Вѣдня и потребують якои-небудь информаціи, чи то що-до вписôвъ на університетѣ, выбору лекцій, чи що-до мешканя, удѣляє выдѣлъ товариства (Wien VII. Burggasse N-o 59) на жаданье дуже радо й безпроволочно. На-разѣ подаємо до вѣдомости, що вписы на університетѣ вôдбувають ся вôдъ 26 н. ст. вересня до 12 а взглядно до 17-ого н. ст. жовтня, а речинець до вношеня подань о увôльненье вôдъ оплаты [хто має испытъ зрѣлости зъ вôдзначеньемъ або два свѣдоцтва кольоквіяльнѝ зъ послѣдного курсу зъ успѣхомъ що-найменше дуже добрымъ] кôнчить ся вже 9-ого н. ст. жовтня.

За Выдѣлъ товариства вѣденьскихъ Русинôвъ „Громада“ у Вѣдни.

Мих. Бѣгунъ заступникъ головы. *В. Яновичъ* за писаря.

Дописи „Дѣла“

Зъ Жидачѣвского.

[Недавна повѣнь. — Нещастя зъ року на рôкъ. — Чого ще не було а чого люде боять ся?]

Рѣка Стрый въ часѣ повени въ дняхъ 11 и 12 с. м. стояла коло Жидачева о 60 центиметрôвъ высше, якъ за веснянои повени. Дня 18 серпня 1882 року була вода у насъ о 6 цметрôвъ ще высша, але такои шкоды не наробила, якъ ося теперь, позаякъ тогды збôже зъ поля було вже позвожене и лишь не много вôвса, що стоявъ у полукôпкахъ, пôйшло зъ водою. Теперь же цѣле нещастье! Збôжа нѣхто черезъ слоты ще не звожувавъ. Одно стояло въ полукôпкахъ, друге на помети, — все те вода загорнула и понесла свѣтами. Що було ще на пни — и се пропало примулене, прибите.

На прикладъ нашихъ гараздôвъ возьмѣмъ хоть бы два села коло Жидачева: Волцнѣвъ та Иванôвцѣ. Въ роцѣ 1888 була посуха, въ 1889 мыши, въ 1890 градъ, въ 1891 недорôдъ черезъ руду, хрущѣ та гусѣльницѣ, въ 1892 мыши, въ 1893 вода. То такѝ добра рôкъ по рокови, а и передъ тымъ не все було зъ гараздомъ. Теперь люде пытають: якои язвы ще не було, щô єи на-рôкъ сподѣватись? Холєры люде не боять ся, бо „вже най бы чоловѣкъ не мучивъ ся такъ на сѣмъ чорнôмъ свѣтѣ“, радше люде дивують ся, чого то „паны“ такъ холєры боять ся, що въ самъ найгорячѣйшій часъ роботы, всякѝ порядки въ селѣ кажуть робити.

Але якои бѣды люде на-рôкъ сподѣваються ся — то мотилицѣ у худобы. Се — не дай Боже — бувъ бы вже найтяжшій ударъ для нашихъ хлѣборобôвъ. А обава дуже близька. Скрôзь надъ Днѣстромъ и Стрыємъ пасе ся худоба по замуленыхъ пасовискахъ, єсть замулену траву и въ осени та въ зимѣ єсти буде таке-жь сѣно и солому...

Зъ Товмацкого.

[Замкненье ярмаркôвъ и торґôвъ зъ причины холєры. — Фізикъ д-ръ Литвиновичь.]

Въ наслѣдокъ появившои ся холєры въ надвôрняньскôмъ и городеньскôмъ повѣтѣ, выдало ц. к. староство товмацке заказъ сходити ся на ярмарки, торги и всякого рода зборы. Заказъ сей болючо вôдôбєсь на мѣсцевôмъ населеню, дôткненôмъ сего року подвôйною повенію Люде повыганявши худобу изъ затопленыхъ пасовискъ, продавали єи за безцѣнъ, надѣючись, що по зôбраню рештокъ пашѣ зможуть знова худобу до осѣнныхъ робôтъ купити. Теперь же по замкненю ярмаркôвъ тяжко прийде людямъ поробити осѣннѝ засѣвы, котрѝ сего року и такъ спôзнили ся Зъ другои-жь стороны селяньство наше и въ добрѝ роки мало продає збôжа, бо зъ тои дрôбки грунту, особливо по селахъ наддністряньскихъ, ледви на прожитокъ стає, тожь всѣ потребы свои, якъ справленье чобôтъ на зиму и деякои одежины, оплату податкôвъ и иншихъ данинъ, обганяє кождый доходомъ зъ проданои деякои худобины та безрогъ, котрѝ и найбѣднѣйшій цѣле лѣто на осѣнь приховує. Теперь же що робити людямъ, коли и на тыждневый торґъ не можна нѣчого выгнати? — треба хиба ждати, поки жиды або паны зґôнцѣ не змилосердять ся та за-пôвъ дармо зъ оборы не заберуть, якъ се торôкъ дѣяло ся пôдчасъ пысковои заразы.

За-для грозячои небезпечности холєры скликавъ тыждень тому панъ Фізикъ товмацкій Литвиновичь всѣхъ вôйтôвъ зъ повѣта до ц. к. староства на т. зв. сесію, щобы ихъ тамъ де-що о десинфекціи та средствахъ антіхолєричныхъ навчити. Добре дѣло було загадане — такъ що-жь, коли п. Литвиновичь [зъ роду Русинъ, сынъ руского пароха зъ Голешева, братъ пралата архидіякона зъ станиславôвскои капітулы] загадавъ вôйтамъ Русинамъ дати ще лекцію польского языка. И се добра рѣчь, навѣть дуже похвальна для п. Фізика, що вôнъ стараєсь розширити кругъ знаня нашихъ невченыхъ начальникôвъ — нема що казати! — та лише бѣда, що п. докторъ такѝ два важнѝ предметы злучивъ разомъ. И выйшло зъ того, якъ можна догадуватись, що сараки вôйты не порозумѣли анѣ инструкцій санітарныхъ анѣ лінґвістичныхъ тонкостей пана доктора. Пану докторови мусѣвъ певно хтось читати брошуру „Въ адінъ часъ“ — и вôнъ подумавъ собѣ: що-жь? коли можна по великорусски, чому-жь бы не можна такои штуки втяти и по польски! Але-жь, пане Фізикъ, вы надто легковѣрный чоловѣкъ! — не все правда, що надруковане, а й вы мали нагоду переконати ся, що се даремна праця, бо вôйты вашои бесѣды польскои цѣлкомъ не розумѣли. Ба що бôльше, начальникъ зъ Вôльшаницѣ, п. Депутатъ, обявивъ себе на стôлько непонятливымъ, що навѣть учувъ ся оскорбленымъ якоюсь ано-

строфою зъ бесѣды п. доктора о квасѣ карбо-
невôмъ, такъ що навѣть, якъ зачуваємо, до-
сыть рѣзко застерѣгъ ся противъ безпôдстав-
ныхъ докорôвъ п. доктора: длячого вôнъ квасъ
купує въ Станиславовѣ а не въ аптицѣ тысь-
меницкôй? Хотяй и Литвиновичь упевнявъ
его, що цѣлкомъ не мазъ на гадцѣ его оскор-
бити, п. Депутатъ на тôлько бувъ непонятли-
вый въ польскихъ выводахъ п. фізика, що за-
явивъ усѣмъ вôйтамъ прилюдно, що карболе-
ный квасъ въ Станиславовѣ таки лучшій и де-
шевшій. И чи можна тутъ чого такихъ тупо-
умныхъ навчити?.. Може бы безъ всего того
було й обôйшло ся, коли-бы п. Литвиновичь
бувъ промовлявъ до вôйтôвъ, якъ Богъ при-
казавъ, по руски Та що-жь вдѣешь, коли у
насъ Русинôвъ, якъ кажуть, вроджена способ-
ность до лінгвістики!..

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Немиле вражѣнье выкликала пôвурядова Montags Revue своими помѣтами що-до ста-
новища ческои февдальнои шляхты. Правительственный орґанъ навязуе свои уваги до бесѣды молодо-ческого члена мѣскои рады у Празѣ д-ра Чорногорского, котру высказавъ въ Мінхенґрецъ. Д-ръ Чорногорскій доказувавъ, що нинѣ уже нема въ Чехіи историчнои шляхты, она давно забагрила своєю кровію мѣсце борбы; на сегодиѣшну шляхту не можна числити при розвязаню справы ческого державного права. Отже Montags Revue приймає сѣ доказы яко точку выходу и каже: Молодо-Чехи вôдкидають бôльшу посѣлôсть, яко ческу шляхту. Державне право, якъ его розумѣє шляхта, є зовсѣмъ инше вôдъ ческого права державного Ґреґрôвъ и Ріґерôвъ; противъ него выступають якъ Чехи такъ и Нѣмцѣ. Помѣжь Нѣмцями будить та шляхта глубоке недовѣрье за-для свого правнодержавного становища. Середъ такихъ обставинъ, не було бы лѣпшимъ, щобы шляхта переймила ся традиціями епохи Фердинанда, въ котрôй вытворювали ся першѣ завязки австрійскои державы и въ котрôй донаціи монарха мали на метѣ на мѣсце ческои шляхты покликати до житя династичну шляхту и приклонну державѣ? Отже не на основѣ ческого державного права, але супротивъ того права выросли сѣ шляхотскѣ роды. Тогочаснѣ Габсбурґи хотѣли утворити зъ Чехіи не державу, але провінцію, и въ тôмъ напрямѣ розвивавъ ся край въ послѣдныхъ двѣста рокахъ. Кôлько скориставъ бы край, коли-бъ ческа шляхта въ своѣмъ чисто австрійскôмъ настрою и въ династичнôй вѣрности, на основѣ свого природного уряду вплывала користно на розвитокъ обохъ племенъ, коли-бъ Нѣмцѣ не оказували недовѣря за-для ей правнодержавнои політики, коли-бъ знали, що шляхта вправдѣ боронить рôвноуправненя, застереженого конституцією, але то рôвноуправненье не затемнене ческо правнодержавною засадою, ворожою для ческихъ Нѣмцѣвъ. — Въ тôй самôй справѣ пише Vaterland: П. Чорногорскому певно и въ найсмѣлѣйшихъ снахъ не снилось, щобы его нѣсенѣтничнѣ деклямаціи противъ историчнои шляхты могли послужити дневникови, що має урядову воню, точкою выходу до великои акціи въ обсягу нашои внутрѣшнои політики. Тôлько обережности мôгъ бы прецѣнь мати найнужденѣйшій жидôвскій дневникарь, щобы зрозумѣти, якъ безслѣдно мусять перейти на ческôй шляхтѣ помѣты такого п. Чорногорского, и якъ такій рôдъ прислуги може наразити правительство лише на компромітацію.

——

На мѣсце помершого московского митрополита Леонтія, має бути именованый, пôсля „Московск. Вѣдом.“ митрополитъ Херсону и Одесы Сергій. Митрополитъ Сергій, котрый числить теперь 73 роки житя, уважаєсь авторитетомъ на поли педаґоґіи. Вôнъ бувъ професоромъ въ московскôй духовнôй академіи за митрополита Филарета и написавъ богато книжокъ про выхованье и етику. Въ роцѣ 1860 именовано его епископомъ въ Курску, де остававъ ажь до р. 1880. Звôдси пôйшовъ яко архіепископъ до Казаня, опôсля до Кишенева, а въ роцѣ 1891 покликано его на митрополита Херсону и Одесы.

——

У Франціи дожидають напруго дня 3-ого вересня, бо того дня мають вôдбути ся тѣснѣйшѣ выборы. Пôсля оповѣщеня „Association nationale républicaine“ выбрано дотеперь 241 републиканцѣвъ правительства, 71 радикалôвъ, 30 соціялістичныхъ радикалôвъ, 9 примиреныхъ а 29 реакціонерôвъ. А що лише умѣркованѣ републиканцѣ зачислюють ся до правительственного сторонництва, а выключають ся примиренѣ и тѣ републиканцѣ, котрѣ клонять ся до радикалôвъ, то-жь сподѣвають ся, що умѣркованѣ елеменъты будуть розпоряджати въ палатѣ бôльше якъ 305 голосами.

——

Зъ Кобурґа доносять, що кн. Альфредъ оголосивъ уже проклямацію, котрою звѣщає, що обнявъ правленье въ княжествахъ Кобурґъ и Ґота. Пôсля лондоньскои Pall Mall Gazette, кн. Едінбурґа робивъ мѣжь рокомъ 1875 а 1885 рôзнѣ заходы, щобы вôдступити свои права до княжествъ Кобурґъ-Гота нѣмецкому правительству. Въ роцѣ 1876 конферувала въ тôй справѣ королева Вікторія зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ въ Баденъ-Баденъ. До певного рѣшеня не прийшло. Зъ тыми заходами вязали опôсля вѣсти, що князь хотѣвъ зречи ся престола Кобурґъ-Гота въ користь свого найстаршого сына.

——

Въ Санъ Себастіянъ, де теперь пробуває королева-реґентка на морскихъ купелякъ и де выпочиває президентъ міністрôвъ Сагаста, уладжено величезнѣ демонстраціи, котрѣ не обôйшли ся безъ проливу крови. Въ часѣ гри музики зажадала публика баскійского гимну, пôдняла окликъ въ честь фуеристôвъ и закричала: прочь зъ Сагастою. А коли товпа обкидала камѣньемъ цивільного ґубернатора, тогдѣ выступило войско, стрѣлило и ранило або убило богато демонстрантôвъ. Забурення въ Санъ Себастіянъ мали зъ-першу льокальне значѣнье, именно були наслѣдкомъ нови постановы що-до заряду громадского безъ увзгляднення баскійскихъ привилеївъ Въ слѣдъ за тымъ вывязало ся невдоволенье и выкликало по всѣхъ провінціяхъ автономічный рухъ. Провôдниками того руху стали Карлісты. Ихъ домаганя стремлять до заведеня самоуправы на ладъ Ґладстонового гомеруля. Отже тѣ послѣднѣ забуреня треба уважати плодомъ згаданого руху. Правительство выступило дуже енерґічно и вже теперь всюды спокôй.

НОВИНКИ.

— **Просимо уклôнно всѣхъ Вп нашихъ Передплатникôвъ**, котрымъ мы въ своѣмъ часѣ выслали упôмненя за залеглости зъ П. кварталу с. р., щобы були ласкавѣ найскорше поспѣшити зъ вырôвнаньемъ тыхъ залеглостей, бо за-для проволоки въ передплатахъ мы наражені на дôймаючѣ страты.

— **Бурѣ.** Въ охрестности Камѣнки-Липникъ лютила ся дня 24 н. ст. серпня страшна буря. Около 6-ои годины зъ полудня найшла вôдъ заходу чорна хмара, а скаженый вихоръ, що пôднимавъ цѣлѣ горы пѣску, ломивъ дерева, зрывавъ дахи и розносивъ на всѣ стороны снопы зô стиртъ и полукôпкôвъ, розкидаючи ихъ по ровахъ, берегахъ лѣсôвъ и поляхъ. Горохи и вôвсы, що лежали въ покосахъ, щезли безъ слѣду. Найбôльше потерпѣли громады: Синковичѣ, Гôйче, Рѣчка, Забôре, Корнѣ, де вихоръ розваливъ двѣ шопы и убивъ кôлькоро коней та коровъ, та Карлôвъ, де грôмъ запаливъ стодолу, въ котрôй було 600 кôпъ ячменю. — Того самого дня навѣстивъ страшный ураґанъ мѣсто Жовкву. Вѣтеръ посизъ въ воздусѣ позрывані зъ новыхъ будынкôвъ бальки якъ пѣря. Середъ громôвъ и блыскавиць упавъ вкôнци зливный дощь, треваючій цѣлій три годины и наробивъ величезныхъ спустошень. Надъ раномъ лежало множество деревъ на мѣскихъ валахъ, або вырваныхъ зъ коренемъ, або поломаныхъ.

— **Громы.** Зъ рôзныхъ сторôнъ Галичины надходять вѣсти о страшныхъ шкодахъ, якихъ наробили громы одного дня 17 с. м. и то, здає ся, всюды пополудни або вечеромъ. И такъ: Дня 17 с. м. ударивъ грôмъ въ шпихлѣрь двôрскій въ Озѣрнѣ, запаливъ его и наробивъ шкоды на 7100 зр. Згорѣло збôжа за 3590 зр., бочки оливы за 125 зр. и знаряды господарскѣ. Шкода була въ части обезпечена. — Дня 17 с. м. вечеромъ ударивъ грôмъ въ стайню двôрску въ Гологорахъ. Згорѣла стайня, знаряды, 28 штукъ рогатои худобы, 18 коней и двѣ безроги. Шкоды ще не обчислено. — Того самого дня въ Гарбузовѣ ударивъ грôмъ такожь у стайню двôрску. Въ огни згинуло 22 коней, 20 овець, корова, упряжь и всякѣ знаряды рôльничѣ. Шкода бôльша якъ 5000 зр. — Въ Бѣлôмъ згорѣла цѣла загорода Якима Савчака; шкода 300 зр. — Въ Чорнôй на Мазурахъ наробивъ грôмъ шкоды на 150 зр., а въ Шаленику въ равскôмъ повѣтѣ на обшарѣ двôрскôмъ шкоды на 500 зр. — Дня 17 с. м. убивъ грôмъ жѣнку начальника громады у Тегловѣ, Феську Бродникъ. — Въ Живци грôмъ поразивъ тяжко трехъ робôтникôвъ зелѣзницѣ; они сховали ся передъ бурею до огрѣвальнѣ и тамъ ихъ грôмъ напавъ; дивно що нѣгде слѣду зъ него не найшли. — Въ Станишевскôмъ въ кольбушôвскôмъ повѣтѣ убивъ грôмъ парôбка, два волы и корову, котрѣ гнавъ до дому. — Того самого дня померли вôдъ грому Данило Бодакъ у Скварявѣ; въ Стремильчи Якимъ Олѣйникъ; въ Рудѣ зарôбниця Марія Радомска; въ Терногорѣ господарь Иванъ Завôлъ; въ Островѣ Григорій Калишь и сынъ на поли; у Волици Комаровôй пастухъ Стефанъ Проць, въ Радванцяхъ Мартоха Фарина Въ Сѣльци згорѣла тогды вôдъ грому цѣла загорода Кôндрата Затхея. У Воднôй въ Хшанôвскôмъ пов. померла такожь одна особа вôдъ грому. Самыхъ людей — пôсля тыхъ вѣстей, — згинуло того дня разомъ 14, а пять є пораженыхъ. — И иншій днѣ сего мѣсяця принесли декому огонь або й смерть. Дня 11 с. м. забивъ грôмъ пастушку Катерину Гукъ въ Броници на пасовиску, а въ Бурканôвичахъ спаливъ стодолы и хлѣвъ Данила Гудимы. — Дня 23 с. м. ударивъ грôмъ въ хату Демка Лещишина въ Княжу и забивъ самого господаря.

— **Холера.** Газета урядова пише: Дня 28 н. ст. серпня занедужали: въ Делятинѣ 4 особы, въ Добротовѣ и Микуличинѣ по 2 особы, въ Зарѣчи, Вороненцѣ и Надвôрнôй по 1 особѣ въ Коломыи 4 особы. Померли: въ Делятинѣ, Тартаровѣ и Надвôрнôй по 1 особѣ, въ Добротовѣ и Микуличинѣ по 2 особы, въ Коломыи 4 особы, Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнѣ случаѣ: въ Кобаках ъ повѣта косôвского, въ Борщевѣ повѣта снятиньского и въ Микитинцяхъ повѣта станиславôвского. — Въ Коломыи занедужавъ на холеру д-ръ Пяскевичь. Заходивъ ся коло недужныхъ доки самъ не упавъ жертвою пошести. Вечеромъ дня 28 серпня — якъ пише кореспондентъ Dziennika-a Polsk-ого — полѣпшило ся значно д рови Пяскевичеви. — Зъ Бучацкого пишуть, що жиды зъ Делятина и иншихъ зараженыхъ мѣсцевостей утѣкають потайки въ иншій околицѣ и розсѣвають поголоски, що лѣкарѣ забирають до холеричного шпиталю и трують всѣхъ тыхъ, котрѣ занедужають хочь бы й на найменшу недугу жолудкову. — Будапештеньска ґазета урядова доносить, що тамошне міністерство справъ внутрѣшныхъ оголосить заявленье, що комітатъ мармарошскій есть зараженый холерою. О тôмъ повѣдомить ся представителѣвъ чужихъ державъ. — У Вѣдни померъ оногды на холеру зарôбникъ Еґґенфельнеръ. Передъ занедужаньемъ бувъ вôнъ безъ притулку.

— **Про подорожь цѣсаря на маневры до Галичины** подає ґазета урядова ще такій подробицѣ: Цѣсарь прибуде до Ярослава дня 3 н. ст. вересня о 7½ годинѣ зъ рана. Зъ зелѣзничого двôрця удасть ся монархъ просто до своеи резіденціи. О годинѣ 8½ выслухає богослуженя въ ґарнізоновôмъ костелѣ, о годинѣ 10-ôй буде приймати достойникôвъ, духовеньство, начальникôвъ властей и мѣсцевый корпусъ офіцирскій. О годинѣ 6-ôй вечеромъ вôдбуде ся обѣдъ. — Въ понедѣлокъ дня 4 и вô второкъ дня 5 вересня будуть вôдбуватись маневры X и XI корпусôвъ. — Вô второкъ по закôнченю маневрôвъ поѣде цѣсарь до Краковця, де о годинѣ 6 ôй вечеромъ вôдбуде ся обѣдъ у архикнязя Альбрехта. — Въ середу дня 6 вересня и въ четверъ 7 вересня маневры X и XI корпусôвъ. Въ обохъ дняхъ вôдбудуть ся обѣды у архикнязя Альбрехта. — Въ пятницю дня 8 вересня по богослуженю въ замковôй каплици удасть ся цѣсарь о годинѣ 7½ зъ рана повозомъ до Радимна. О годинѣ 9-ôй передъ полуднемъ выѣде монархъ двôрскимъ поѣздомъ зъ Радимна до Перемышля, куды прибуде о годинѣ 9-ôй мін. 27. Зъ Перемышля вôдъѣде цѣсарь до Стрыя, де поѣздъ двôрскій стане о годинѣ 1-ôй мін. 15 зъ полудня.

— **Перевôзъ войска** шляхами зелѣзниць державныхъ на маневры въ Галичинѣ вже розпочавъ ся и до Ярослава приходять призначенѣ вôддѣлы воякôвъ всякого оружія. Поворотъ войска наступить 8 вересня. Команда маневрôвъ повѣдомить дирекцію зелѣзничу ажь въ послѣднôй хвили, зъ котрои стаціи наступить вôдъѣздъ. Зъ дотычнои стаціи має бути перевезеныхъ около 40.000 людей: пѣхоты, кôнноты и артилеріи Отже розходить ся о те, щобы выпробовати, якъ скоро зможе зелѣзниця забрати таку масу войска зъ малои стаціи и чи взагалѣ зелѣзниця потрафить майже въ одноѣ хвили перевести стôлько людей.

— **Выкладъ ветеринаріи.** Заходомъ покутского вôддѣлу Товариства господарского вôдбувъ ся у Снятинѣ въ часѣ вôдъ 8 до 17 н. ст. серпня популярный курсъ ветеринаріи. За той часъ набули слухачѣ богато практичныхъ вѣдомостей, потрѣбныхъ для кождого господаря. Слухачѣвъ було зъ 30, мѣжь тыми 10 учителѣвъ народныхъ и 10 о глядачѣвъ худобы, котрѣ брали запомоги зъ касы выдѣлу повѣтового. Викладавъ д-ръ Баранській, професоръ школы ветеринаріи у Львовѣ.

— **Міністеръ просвѣты.** зарядивъ провізоричне отворенье пятои клясы при пятôй (польскôй) ґімназіи у Львовѣ зъ початкомъ року шкôльного 1893/4.

— **Зъ судовои салѣ.** Пята звычайна каденція судôвъ присяжныхъ розпочинає ся въ львôвскôмъ судѣ краєвôмъ дня 1 н. ст. вересня. Розправы будуть вôдбувати ся въ новôй палатѣ судовôй при ул. Баторія.

— **Трамвай елєктричный въ Кіевѣ** истнує вже вôдъ року. Сими днями вôдбули ся загальнѣ зборы тамошного товариства трамваєвого, на котрыхъ представлено справозданье за минувшій рôкъ. Зъ того справозданя выходить, що кіевскій трамвай елєктричный зъ кореннымъ фондомъ 1,000.000 рублѣвъ принѣсъ всего 35.000 рублѣвъ доходу. Причиною малого доходу була снѣжна зима и се, що трамвай елєктричный иде лишь одною улицею, Крещатикомъ. Трамваѣ елєктричнѣ се гордôсть Кіева. Не має ихъ нѣяке мѣсто въ Россіи, а дуже мало мѣстъ въ иншихъ державахъ Европы Се пôдприемство выплатилось бы, але лише тогдѣ, коли-бъ побудовано бôльше шляхôвъ. Для одного шляху не оплатило ся будовати паровыхъ моторôвъ и треба було ужити ґазовыхъ, десять разôвъ дорожшихъ. Отже на згаданыхъ зборахъ ухвалено: выпустити ще на пôвъ міліона акцій, щобы побудувати трамваѣ елєктричнѣ и на иншихъ улицяхъ; замовити машины потрѣбнѣ и получити такимъ трамваємъ середину мѣста зъ крѣпостію. — Ваґоны елєктричнѣ дуже гарнѣ, освѣтленѣ пятьома лямпами елєктричными, не рôзнять ся на око нѣчимъ вôдъ звычайныхъ ваґонôвъ трамваєвыхъ. Рухъ трамваѣвъ елєктричныхъ дуже рôвномѣрный и скорый, 14 верстъ на годину и то навѣть пôдъ стрôмку гору. Стація елєктрична мѣстить ся на вершку горы. Провôдники елєктричности перетягненѣ вôдъ стаціи на стовпахъ, пригадуючихъ стовпы телеґрафічнѣ Тѣ стовпы уставленѣ вздовжь трамваєвого шляху. На даху кождого ваґона есть зелѣзный дручокъ, въ горѣ того дручка умѣщене мѣдяне колѣсце, нагадуюче бльокъ. При помочи того дручка, що посуває ся рôвночасно зъ бѣгомъ ваґона, дôстає ся елєктричнôсть до трамваю, де пôдъ помостомъ суть прилады, що порушають ваґоны. Електромаґнесъ и пôдоймы вводять въ рухъ колеса ваґона; вôдтакъ выходить токъ елєктричный зъ ваґона и при помочи провôдника (що умѣщеный въ земли пôдъ шинами) иде назадъ до стаціи. Їзда трамваємъ елєктричнымъ дуже приятна.

— **Еміґрація на Сибѣръ** зъ европейскои Россіи бôльшає кождого року. Минувшого року вывандрувало туды 58.000 душь, селянъ. Всѣ еміґранты переходять черезъ мѣсто Тюменъ, граничну мѣсцевôсть мѣжь европейскою Россіею а Сибѣромъ. Двѣ версты вôдъ сего мѣста стоять бараки для еміґрантôвъ, де находить ся 4 лѣкарѣвъ. Российскій наслѣдникъ престола, переѣздячи тамтуды, казавъ выбудувати своимъ коштомъ шпиталѣ и бараки для выходцѣвъ. Еміґранты мусять перебути въ Тюмени карантану и вôдтакъ ѣдуть пароходами черезъ Тобольскъ до Томска, звôдки удають ся дальше до уѣздôвъ барнаульского и бискаго. Иншій ѣдуть въ гору Иртишемъ черезъ Омскъ до Семипалятиньска, або до акмолиньскои области. Многѣ волѣють купити въ Тюмени конѣ и вôзъ и такъ удаватись на мѣсце призначеня. Правительство дає еміґрантамъ по 15 десятинъ землѣ на голову.

— **Такожь послюбна подорожь!** Двоє молодятъ выбрало ся въ послюбну подорожь зъ проґрамовою книжочкою, въ котрôй, якъ на нещастье, зъображене Монтекарльо раємъ на земли. Отже стрѣлила имъ нефортунна идея въ голову звидѣти и сей рай. Коли приѣхали въ Монтекарльо, заразъ удали ся до касина. Блескôтъ золота ослѣпивъ молоду пару, и она засѣла до гры. По кôлькохъ хвиляхъ минула ся стофранкова асиґната, котру зберегла молода жѣнка на поворотъ до вôтчины. Мѣжь тымъ мужь, майже безъ розуму, кидавъ уже послѣдный банкнотъ на зеленый столикъ. Програвъ, и молода пара лишилась безъ шелюга. Розпука огорнула жѣнку до того ступѣня, що она кинулась до стола и захапчиво стала згортати грошѣ. На се выхопились поліцаѣ, урядники касина и грачѣ и нужь до жѣнки. Чути було лишь стоны, плачь и обиду! Мужь боронивъ завзято, та не довго. Въ одну мить найшла ся молода пара за дверима, а касинова орхестра, мовь на глумъ, заграла веселого валця.

— **Американьскій репортеръ.** Репортеръ одного американьского дневника въ Кольорадо прийшовъ до ґубернатора державы и просивъ о деякѣ урядовѣ вѣсти для свого дневника. Замѣсть вôдповѣди, ґубернаторъ вказавъ ему дверѣ. Однакъ репортеръ не рушивъ ся зъ мѣсця и запытавъ цѣлкомъ спокôйно: „Справдѣ вы нѣчого не знаєте, пане ґубернаторъ?“ Немовь бы тарантеля его ужалила, скочивъ ґубернаторъ до часописного чоловѣка: „Йдѣть собѣ до чорта!“ Репортеръ выйшовъ. Але-жь якъ здивувавъ ся ґубернаторъ, коли слѣдуючого дня рано репортеръ зновъ явивъ ся у него, мовь бы нѣчого не зайшло, приступивъ до него и приязно поплескавъ его по плечахъ: „Є що нинѣ нового у васъ?„ — „Не говоривъ я вамъ забиратись до чорта“, заревѣвъ ґубернаторъ. — „Такъ“, вôдповѣвъ репортеръ спокôйно и весело, „а я точно зновъ прийшовъ сюды. Впрочôмъ се публичне бюро и я маю право приходити сюды, скôлько и коли менѣ подобаєсь. Не думайте, пане ґубернаторъ, що приходжу за-для красныхъ очей вашихъ; бажаю лишь вѣстей про подѣѣ, котрѣ интересують горожанъ Кольорада“. — „Вы зовсѣмъ не маєте права“, вôдповѣвъ дуже гнѣвный ґубернаторъ, „входити до бюра безъ моего призволу и я велю вамъ выноситись въ тôй хвили и не приходити бôльше; если того не вчините, кажу васъ выкинути“. Репортеръ розсмѣявъ ся, взявъ столець и усѣвъ. Ґубернаторъ прикликавъ писаря и велѣвъ его выкинути. Та закимъ писарь прилагодивъ ся сповнити приказъ свого шефа, репортеръ розôбравъ за той часъ сурдутъ и дожидавъ въ сорочцѣ борбы. И справдѣ борба розгорѣлась. Репортеръ бивъ ся славно боксеромъ, а въѣхавши писареви мѣжь очи, поваливъ его до землѣ и вчинивъ неможливымъ до дальшои борбы. На его мѣсци станувъ ґубернаторъ, и за хвилю вывязала ся якъ найкраща парня мѣжь начальникомъ державы и дневникарскимъ строчкаремъ. За-для крику збѣгла ся уся прислуга, вхопила репортера и выкинула за дверѣ. Але нѣмъ ще змогли его вынести, репортеръ вôдозвавъ ся до ґубернатора: „Спаси бô пане за приключку, се знамените, на кôлька шпальтъ за-довге справозданье до моеи ґазеты; я прийду зновъ, коли буду ще де-чого потребувати“.

— **Передвступну концесію** на приготовляючѣ роботы до будовы льокальнои зелѣзницѣ зъ Крушельницѣ до Турки надало міністерство торговлѣ кн. Ад. Любомирскому. Ся зелѣзниця буде мати бôчный шляхъ зъ Крушельницѣ на Схôдницю до Борислава.

— **До бурсы Ставропигійского Института** принято на засѣданю управляючого совѣта того института дня 28 н. ст. серпня 25 питомцѣвъ, зъ котрыхъ 20 буде ходити до ґімназіи, а 5 буде учити ся дякôвства. Зъ тыхъ 5 має двохъ учити ся ще ремесла, яке собѣ самѣ выберуть. Мѣжь принятыми єсть 6 новыхъ а 19 давныхъ питомцѣвъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ выѣхавъ зô Львова на маневры, а архикнягиня Бянка выѣхала зъ дочками до Травнікірхенъ. — Корпорація переплетчикôвъ, кошикарѣвъ, токарѣвъ и т. д. выбрала на послѣднихъ загальныхъ зборахъ своимъ предсѣдателемъ зновъ п. Мих. Спожарского переплетчика. — Редакція москвофільскои ґазетки „Православная Буковина,“ що выходила у Вѣдни перенесла ся до Черновець, де выйшло вже сими днями подвôйне число єи (9 и 10).

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ адъюнкта будôвництва Кар. Ріхтмана зô Станиславова до Львова, а адъюнкта будôвництва Фел. Фелькля зô Львова до Станиславова. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ позволила на замѣну службовыхъ мѣсць офіціялови почтовому Кар. Антоневичеви въ Самборѣ и асистентови почтовому Як. Шмідтови въ Краковѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру у Львовѣ** прислали на руки нашои адміністраціи: 1) О. А. Матюкъ зъ Ляшокъ 3·50 зр., а то вôдъ себе 2 зр. а вôдъ оо.: Фил. Подолиньского, Мих. Мрозовского и Ом. Гриневецкого по 50 кр.; 2) п. Лука Гарматѣй, зъ Теребовлѣ 4·80 зр. зôбраныхъ на окружнôй конференціи въ Теребовли вôдъ учителѣвъ дня 23 н. ст. серпня, и 1 зр. вôдъ резервовыхъ воякôвъ при вправахъ въ Тернополи. На весѣлю въ Дорѣ у о. Блоньского зложили гостѣ 10 зр. 50 кр. на руки п. І. С.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 30 серпня. Нѣмецкѣ дневники домагають ся, щобы зъ огляду на сконстатовану холеру вôдкликати маневры въ послѣднôй хвили. Говорять, що цѣсарь не приѣде на галицкѣ маневры.

Буда-Пештъ 30 серпня. Міністеръ просвѣты вôзвавъ въ-друге румуньского православного епископа Метіяну, щобы пôдъ строгою одвѣчальностію вдоволивъ мадярскому языкови въ арадскôй епархіи.

Прага 30 серпня. Зборы соціялістôвъ, скликанѣ въ справѣ загального голосованя розвязали власти за-для явного зазыву до революціи.

Берлинъ 30 серпня. Баварскій сеймъ має ухвалити змѣну основныхъ законôвъ и оголосить князя-реґента королемъ Баваріи.

Мадритъ 30 серпня. Въ Санъ Себастіянъ поповили ся вчера забуреня. Кôнна поліція привернула ладъ.

Римъ 30 серпня. Слѣдча комісія сконстатувала вину префекта мѣста и директора поліціи въ демонстраціяхъ противъ французскои амбасады.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ

30 н. ст. серпня 1893

Львôвъ: Пшениця 8·50 до 9·—, жито 6 25 до 6·50, ячмѣнь 5·50 до 6·75, овесъ 6·25 до 7·—, рѣпакъ 13·— до 13 50, горохъ 7·25 до 10·—, вика 5 75 до 6·25, льнянка —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 60·— до 70·—, конюшина бѣла 65·— до 85·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 24·— до 26·—, анижь 33·— до 34·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 125·— до 150·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 15·— до 16·— зр.

Надôслане.

Средства десінфекційни̂, а то:

Кислоту карболеву сыру
Кислоту карболеву кристалічну
Плынъ карболевый до десинфекціи
Вапно карболеве
Креоліну
Сульфатъ зелѣза
Сольвеоль
Солютоль и т. ин якъ такожь мыло карболеве або лісольове до мытя рукъ, до ихъ десинфекціи поручае найдешевше

Аптика „пôдъ Золотымъ Орломъ" Жигмонта Рукера у Львовѣ.

Замовленя зъ провінціи полагоджуесь вôдворотною почтою. 4379

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

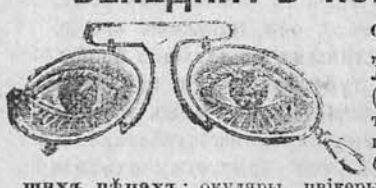

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильни̂, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всяки̂ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котри̂ вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всяки̂ листы заставни̂, 5% Обліґаціи комунальни̂ банку краевого, 4½% и 4% позичку краеву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державни̂ и приватни̂, Монеты австрійски̂ и загранични̂ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконуе найсоліднѣйше.** Переказы на бôльши̂ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 45—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшни̂		особови̂		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—			8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый	-	—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркнени̂ значать порунôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдавани̂ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державни̂ прями̂ білеты до ѣзды и зуставлювани̂ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Бувшій учитель ґімназіяльный приймае на станцію **ученикôвъ** пôдъ дуже користными услôвями.

Близша вѣсть у д ра К Г. при ул. Оссолиньскихъ ч. 5. 2—3

Хто хоче при теперѣшнôй великôй змѣнѣ книжокъ шкôльныхъ набути ихъ антикварично, въ добрôмъ станѣ, въ приписаныхъ выданяхъ, повни̂ и по найнизшихъ сталыхъ цѣнахъ нехай удасть ся зъ початкомъ шкôльного року або вчаснѣйше до одинокои христіяньскои найбôльшои у Львовѣ антикварнѣ *Стан. Келера* ул. Баторія ч. 28. Купно, замѣна и продажь. 4819 3—3

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всяки̂ роботы памятникови̂** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написови̂ и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 12-156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

Окутя до дверей, вôконъ, печей и кухонь въ великôмъ выборѣ

поручае 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѣ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлюе 44 - 130

ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

ЗШИТКИ

для шкôлъ, приписани̂ Выс ц. к краевою радою шкôльною поручае для пп. учителѣвъ

фабрика выробôвъ зъ паперу

Г. ПЙОНТКОВСКОИ

Львôвъ улиця Паньска ч. 2.

Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ

4816 (Импресса) 6 - 10

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 82—?

Білєты візитови̂, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

89—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ВЕЛЬОСШЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 13—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Краковъ, Ринокъ ч. 25.

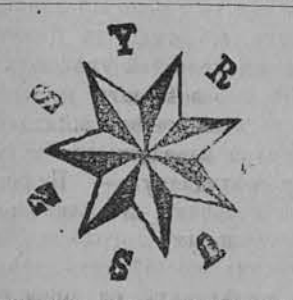

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ"

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

входъ такожь въ улицѣ Тихои

поручае лишь найлѣпши̂ роды Цейлонъ, Мокку и Американьску по цѣнахъ гуртовныхъ.

ПА-

расолъ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьски̂ и россійски̂. Бѣлье мужеске, выробы трикови̂ бѣлье Єґера, и т. п. поручае найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.*

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Братôвъ Лянґнерôвъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручае

Фарбы олѣйни̂ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучи̂, готови̂ до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатои и даромъ. 4676 24—?

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ

ВЪ КОЛОМЫИ

складъ фабричный поручае:

Сукна и шевіоты метеръ по зр 1·40 и высше,
Камґарны метеръ по зр. 3 и лѣпши̂,
Доскінґъ и peruvien чорный метеръ по зр. 2 80 и высше,
Нитяни̂ матеріи на лѣтни̂ одяги метеръ по 40 кр.
Вовняни̂ матеріи на лѣтни̂ блюзы метеръ по 42 и 56 кр.

Прôбки и цѣнники можна на жаданье дôстати безплатно и франко.

Пересылки на провінцію выготовлюе ся якъ найсовѣстнѣйше. 4653 7—8

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ вôдъ продуцентôвъ высылае:

Самородни̂ — Геґеляйски̂

за бочку 135 літрову по 70, 80, 90, 100, 120, 130 зр. и высше. (Бочка не зачисляе ся.)

ИНШИ̂ бôльше квасковати̂ (неквасни̂) за гектолітеръ по: 30, 40, 50 и 60 зр. (Бочка зачисляе ся по цѣнѣ коштôвъ).

При замовленю просимо подавати докладну адресу и послѣдну стацію зелѣзничу. 4671 9—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны якъ такожь поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

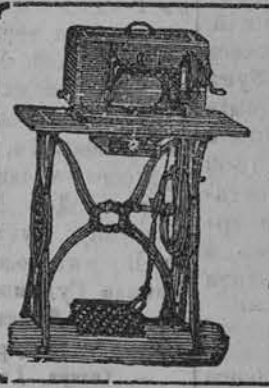

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вôдъ 25 до 65 зр.

поручае 4798 7—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

До найблизшихъ тягнень поручаемо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 1 вересня 1893.

Льосы кредитови̂ (Credit-Lose)

Головна выграна 15 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 10 зр.

ПРОМЕСЫ на ти̂ льосы по 5 зр.

АВСТРІЙСКИ̂ ЛЬОСЫ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Головна выграна 15.000 зр.

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 3 зр.

Льосы Базиліка (будовы туму)

Головна выграна 10.000 зр

Три льосы разомъ въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

Тягненье 5 вересня.

3% Льосы австрійского кредитового заведеня земского II. емісіи

Головна выграна 50 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 5 зр.

ПРОМЕСЫ на ти̂ льосы по 1·50 зр.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

РУСИНКИ

зъ высшихъ шкôлъ глядае дôмъ священичій на селѣ до дальшого образованя дѣвчатъ окôнчившихъ шесту клясу. — Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла".

4833 2—5

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылае за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 28—45 4669

РОДИЧѢ посылаючи̂ свои дѣвчата до школы въ Тернополи а желаючи̂ ихъ примѣстити въ добрôмъ домѣ, де мали бы правдиву родительску опѣку, зволять ласкаво зголосити ся до о. Адама Марковского сотрудника въ Тернополи. 4806 5—5

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79

мае на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову

4797 (Bandsäge). 9—15

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣляки̂ роботы выконуе ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дае ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и инши̂ цѣлковито выкôнчени̂ прикрасы церковни̂.** 4641 67—150

Вôдновлюю стари̂ иконы и инши̂ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Щоденно свѣжа знаменита **кава и чай**, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десерови̂ поручае

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

4758 **при ул. Баторія ч. 32.** 10 -180

КОНЦЕСІОНОВАНЕ АТЕЛІЄ

ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНЕ

Г. РОТТЕРА

поручае вырôбъ штучныхъ зубôвъ и щокъ пôсля найновѣйшои системы американьскои на сплаты мѣсячни̂

Ул. Вôрменьска ч. 22, рôгъ ул. Гродзицкихъ. 4820 4—4

Домова учителька

що мае довшу практику и може выказати ся добрыми свѣдоцтвами, глядае мѣсця до дѣтей зô шкôлъ народныхъ у священика. Вымоги невелики̂. Адреса: К М. въ Станиславовѣ. Poste restante. 4825 2—2

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не поренои

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 ***у Львовѣ*** 3 20

при улици Ягайлоньскôй число 20.

Важне для ПП Господарѣвъ!

Оливы до машинъ, ременѣвъ, вужѣвъ ґумоввыхъ и полотняныхъ доставляе по найдешевшихъ цѣнахъ вôдъ 1863 року истнуюча фірма

І. ШПЕТЪ

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 7—?

Найлѣпшій годинникъ на свѣтѣ!

7 fl. 7 fl.

есть нашъ **ГОДИННИКЪ зъ чорнои стали.**

Найлѣпшій годинникъ на свѣтѣ!!!

есть нашъ

Швайцарскій годинникъ зъ чорнои стали

зъ дуже доброю нікелевою машинерією.

Сей годинникъ, зреґульованый на секунду не змѣняе **нѣколи** свого елеґантного выгляду и есть спеціяльно яко годинникъ до походôвъ необходимый для пп. войсковыхъ, подорожныхъ, туристôвъ, мысливыхъ, урядникôвъ зелѣзничихъ и лѣсныхъ и кождый, хто навѣть мае золотый годинникъ, вôдложить его, а возьме нашъ годинникъ зъ чорнои стали. Такій годинникъ коштуе зъ 3 лѣтною письменною ґарантією лише 7 зр — (дамски̂ таки̂-жь годинники 8 зр. 50 кр.). До того вôдповѣдни̂ ланцюшки для мужчинъ по 1 зр. —, для женщинъ 1 зр. 50 кр.

Дôстати можна въ одинокôмъ центральнôмъ бюрѣ годинникôвъ **зъ чорнои стали.** 4831 1—2

РІКСЪ, Вѣдень II 2

Вôдпродуючимъ не можемо дати нѣякого рабату.

Нѣякихъ аґентôвъ. Нѣякихъ філій.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 185. Львôвъ, Четверъ 19 (31) серпня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чвертъ року .	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чвертъ року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодинокe число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Въ справѣ загального голосованя.

Въ справѣ такъ важнôй, якъ реформа выборча, можемо сегодня сконстатувати три заявленя зъ трехъ рôзныхъ таборôвъ політичныхъ въ Австріи, а именно: зъ табору нѣмецкого клѣрикального, молодо-ческого и польско-шляхотского.

Въ понедѣлокъ сего тыждня вôдбувъ ся зборъ християньско-соціяльного сторонництва въ Найленґбахъ, зложеный зъ священикôвъ та селянъ. На тôмъ зборѣ соймовый посолъ кс. Шайхеръ заявивъ ся за загальнымъ та безпосереднымъ голосованьемъ и внѣсъ резолюцію такого змѣсту:

„Зôбранѣ въ Найленґбахъ мешканцѣ того мѣсточка и околицѣ заявляють, що цѣлою силою своєи волѣ жадають загального и безпосереднього права голосованя; они не можуть вдоволити ся тымъ, що деякимъ одиницямъ служить право выборче въ обємѣ о много бôльшôмъ, нѣжь селянамъ и ремѣсникамъ, и ожидають вôдъ своихъ послôвъ, що поможуть имъ добити ся рôвного права голосованя.“

Резолюцію сю зборъ ухваливъ однодушно — а зъ того видко, що въ нѣмецкôмъ таборѣ клѣрикальнôмъ множать ся голосы за реформою выборчою въ тôмъ напрямѣ, щобы селянамъ и ремѣсникамъ здобути загальне и безпосередне право выборче.

Того-жь самого дня выступавъ въ Лысôй на зборѣ молодо-ческій посолъ до рады державной и до сойму Ервінъ Шпіндлеръ — и въ широкôй промовѣ своєй заявивъ ся за загальнымъ правомъ голосованя, а зôбранѣ одноду шно єму приплескнули.

Реформа выборча въ напрямѣ загального голосованя — казавъ пос. Шпіндлеръ — звернула бы перевагу Нѣмцѣвъ въ тыхъ краяхъ славяньскихъ, де Славяне становлять бôльшôсть, а мимо того Нѣмцѣ держать ихъ за чубъ. Въ Чехіи не за довгій часъ цѣлый рядъ нѣмецкихъ досп округôвъ выборчихъ перейшов бы въ руки ческій, и въ самôмъ Вѣдни ческій мешканцѣ, при солідарности, показали бы таку силу, що вскорѣ найбôльше мѣсто державы дôстало бы характеръ мѣста нѣмецкоческого. Морава и Шлескъ, де надармо десятками лѣтъ народъ нашъ домагае ся рôвноправности наразъ скинули бы зъ себе ярмо нѣмецке. А щô бы то стало ся въ земляхъ полудньово-австрійскихъ, де Славяне зôстаютъ пôдъ гнетомъ Нѣмцѣвъ або Ігаліянцѣвъ! Розумѣесь, головнымъ мотивомъ для заведеня загального голосованя есть оглядъ на соціяльну справедливôсть. Тѣла законодавчѣ вже длятого повинны мати за основу загальне право выборче бо закопы, выдаванѣ ними, суть важнѣ и обовязуючѣ для кождого стану, а не лишь для упривілеєваныхъ кастъ, котрѣ нинѣ мають загальне право выборче. Держава, що кождого горожанина силуе вôдбувати войскову службу и платити великій податокъ посередный за артикулы потрѣбнѣ до житя, — держава, що завела побôчь загального примусу войскового такожь примусъ шкôльный, не маѣ права выключати якусь верству вôдъ заступництва и вôдъ участи въ выборахъ до тѣлъ законодавчихъ. Выключена-жь въ Австріи верства есть найчисленнѣйша и продуктивна.“

Посолъ Шпіндлеръ, представляючи наслѣдки загального голосованя зъ огляду політичного. бравъ на увагу тôлько тѣ краѣ зъ мѣшанымъ населеньемъ, де йде борба мѣжь Славянами а Нѣмцями и Італіянцями, а не дôткнувъ такои Галичины, де борють ся двѣ народности славяньскѣ мѣжь собою, — де Поляки ще бôльше майоризують Русинôвъ, якъ Нѣмцѣ н. пр. Чехôвъ навѣть на Моравѣ. Розумѣе ся, той самъ наслѣдокъ, якій принесло бы зъ собою загальне голосованье въ краяхъ мѣшаныхъ славяньско-нѣмецкихъ, проявивъ бы ся и на галицкôй Руси у вôдношеню Русинôвъ до Полякôвъ, — и длятого не диво, що якъ нѣмецка лѣвиця, такъ и польско-паньске „коло“ есть противне розширеню права выборчого, бо боить ся его. Польске „коло“ скумпанувало ся въ тôмъ дѣлѣ зъ нѣмецко-ліберальною лѣвицею — и чинять усе можливе, щобы тôлько перешкодити реформѣ выборчôй. Плѣнеръ, въ порозумѣню зъ „коломъ“ польскимъ, пôднѣсъ квестію „незрѣлости“ Галичины и Буковины до реформы выборчои не въ иншôй цѣли, якъ щобы лише внести въ справу хаосъ и убити ѣи, а що-найменче проволѣчи. Чи се имъ удасть ся — побачимо. Однакожь мусимо сконстатувати широкій нинѣ рухъ и сильный напôръ народностей и сторонництвъ майоризованыхъ та безправныхъ за розширенъемъ права голосованя, а опôръ народностей и сторонництвъ майоризуючихъ и упривілеєваныхъ, — на першôмъ мѣсци опôръ верховодячого сторонництва польского, бо оно въ своєй неохотѣ до розширеня права выборчого иде ще дальше, якъ провôдникъ лѣвицѣ д-ръ Плѣнеръ.

Въ Tagblatt-ѣ Шепса помѣстивъ посолъ ґр. Пининьскій, одинъ изъ замѣтнѣйшихъ членôвъ „кола“ польского, таке своє заявленье въ справѣ загального голосованя:

„На квестію права загального голосованя можна глядѣти двояко. Беручи рѣчь изъ становища зовсѣмъ абстрактного и выходячи зъ засады права — годѣ противъ неи выступати. Фактъ, що кождый, хочь-бы вбогій горожанинъ, платить податки посереднѣ якъ и податокъ крови, есть аргументомъ, котрый трудно збити. Однакъ коли увзгляднити народнѣ и иншѣ вôдносины нашои монархіи, то конечно насуваютъ ся отсѣ уваги:

„Політичне право выборче и парляментаризмъ не суть собѣ самымъ цѣлію. Они тôлько средства служачѣ до того, щобы власть праводавча потребы всѣхъ верствъ людности увзглядняла и имъ вдоволяла. Є можливе, що зô справедливои ординаціи выборчои выйшовъ бы парляментъ нездôбный до працѣ въ тôмъ напрямѣ. А спеціяльно въ Австріи можна бы того бояти ся, якъ и взагалѣ въ державахъ бôльшихъ право загального голосованя далеко небезпечнѣйше, нѣжь въ малыхъ, бо въ тамтыхъ ходить о интересы важнѣйшѣ Зъ межи великихъ державъ, що посѣдають право загального голосованя, выборы розмѣрно найщасливѣйше выпадають въ Нѣмеччинѣ, але и тамъ треба побоюватись, що по якôмсь часѣ возьмуть верхъ скрайнѣ елементы усякихъ фракцій. Се настало бы въ бôльшихъ ще розмѣрахъ въ Австріи: боротьбы народностнѣ и расовѣ о много збôльшились бы. На мою гадку — на загальнôмъ голосованю найбôльшѣ втраты потерпѣло бы сторонництво ліберальнонѣмецке, мѣжь тымъ якъ консерватисты въ першôй хвили значну бы добули собѣ бôльшôсть. Але нехай консерватисты тымъ не дурять себе, бо коли агітація радикальна поступнѣнно протисне ся ажь до найнизшихъ верствъ людности, то бôльшôсть радикальна була бы недалека.

„Взагалѣ у широкихъ низшихъ верствъ людности політичне пересвѣдченье есть въ значнôй части выплывомъ темпераменту. Спокôйнѣйшѣ и розважнѣйшѣ Нѣмцѣ на пôвночи нахилюють ся бôльше до напряму консервативного; пристрастнѣйшѣ Славяне и полудневѣ Нѣмцѣ австрійскѣ до радикального. Зъ межи народностей славяньскихъ Чехи и Хорваты заразъ выбрали бы представителѣвъ радикальныхъ, але той напрямъ помалу зачеркнувъ бы широкѣ круги. Найдовше опирались бы струи радикальнôй краѣ альпейскѣ.

„Для мене нема сумнѣву, що парляментъ зъ бôльшостію радикальною бувъ бы въ Австріи неспособнымъ до законодавства. Крокъ за крокомъ що-разъ бôльше мостило бы собѣ дорогу жаданье соціялістичного устрою державного, яко выплывъ усякихъ струй радикальныхъ. Соціялістичну державу будучности, котра бы була тираньскимъ панованьемъ хвилевыхъ любимцѣвъ люду, уважаю за утопію На мою гадку она мусѣла бы неохибно выродити ся въ анархію або въ деспотизмъ. Зъ ходу конґресу ціріхского треба судити, що якъ бы соціяльна демократія взала власть, то лична свобода одиницѣ була бы просто знѣвечена. Супротивъ тои власти поліційнои и карнои, якои вымагае соціялістична „держава будучности“, власть поліційна нашои новочаснои державы, оперта на правѣ, есть дѣточою играшкою.

„На мôй поглядъ — людноôсть австрійска зъ огляду на культуру ще не дозрѣла до загального голосованя. Наслѣдокъ бувъ бы такій, якъ у Франціи, що елементы спокôйнѣйшѣ, не хотячи хапати ся огидныхъ способôвъ агітаціи, усунулись бы вôдъ житя публичного. Але що выключенье робôтникôвъ вôдъ власти праводавчои есть зъ оглядôвъ формальныхъ [!] немовь несправедливостію, то парляментъ тымъ бôльше повиненъ старатись о увзглядненье интересôвъ робôтникôвъ и подвигуванье ихъ долѣ, заховуючи при тôмъ можливôсть продукціи приватнои. Парляментови австрійскому належить ся заслуга, що зъ огляду соціяльно-політичного зробивъ для клясъ робочихъ бôльше, нѣжь у Франціи парляментъ, що выходить изъ загальныхъ выборôвъ.

„Якъ скôнчить ся рухъ що-до формы выборôвъ, трудно наперед сказати. То рѣчь певна, що загальне голосованье въ Австріи буде не скоро. Може бы згоджено ся на утвореньe комнатъ робôтничихъ, але тую уступку вôдкидають самѣ робôтники. Коли-жь бы заведено комнаты робôтничѣ, то на мôй поглядъ — котрый я высказавъ и въ комісіи — треба бы доперва пересвѣдчити ся: чи и въ якій способôъ орґанізація тая поведе ся — закимъ бы приступлено до пôднесеня а евентуально розвязаня квестіи: чи зъ комнатами робôтничими маѣ бути сполучене право выбору.“

Ото заявленье посла ґр. Пининьского. Порôвнавши его зъ недавнымъ заявленьемъ посла Плѣнера въ Хебѣ, показуе ся зовсѣмъ выразно, що польскій шляхтичъ стоить на становищи геть реакційнѣйшôмъ нѣжь нѣмецкій лібералъ, бо сторонництво д-ра Плѣнера не важить ся явно неґувати потребы бодай часткового розширеня права выборчого черезъ безпосереднe голосованье въ куріи селяньскôй, хочь-бы лишь для деякихъ провінцій монархіи, а д-ръ Плѣнеръ въ Хебѣ заговоривъ о представителяхъ верствы робôтничои въ парляментѣ безъ такого застереженя, яке ставить ґр. Пининьскій.

Ґр. Пининьскій въ своємъ заявленю збувъ справу реформы выборчои дуже поверхово — зъ ноншалянсією галицкого шляхтича. Не могучи заперечити, признае на першôмъ словѣ, що право загального голосованя справедливо належить ся кождому горожанинови державы, але заразъ и выводить, що хочь оно належить ся, не можна и не треба его дати, бо — нѣбы-то людноôсть въ Австріи культурно ще не дозрѣла до загального голосованя та й збôльшились бы боротьбы національнѣ и расовѣ, — а кого бы сѣ аргументы не пересвѣдчили, — то ґр. Пининьскій постаравъ ся выкликати ще й чорта на стѣнѣ — намаганье до соціялістичного устрою державы. Де кумъ а де коровай! — скажемо мы на смѣшне лученье соціялістичного устрою зъ квестією реформы выборчои въ Австріи, — отже остаютъ ся тôлько два аргументы польского ґрафа, а тыхъ вôнъ навѣть не старавъ ся доказати. Чому людноôсть австрійска ще не дозрѣла до загального голосованя? Чому загальне голосованье мало бы збôльшити боротьбы національнѣ и расовѣ? „Чому“ — на се не знайдете нѣ одного слова поясненя въ елюкубраціяхъ ґр. Пининьского. А вже-жь дозрѣлый той, хто зрозумѣвъ своє право и добиваесь его, а се именно бачимо нинѣ у народностей и верствъ упослѣдженыхъ въ Австріи. А вже-жь и боротьбы народностнѣ не збôльшились бы, але ослабли бы, коли-бъ справедливымъ правомъ выборчимъ одна народноôсть чи верства не могла майоризувати другои, — и рѣчь певна, що тѣла законодавчѣ, зложенѣ на основѣ справедливого права выборчого, якъ-разъ були бы здôбнѣ увзглядняти потребы всѣхъ верствъ людности и тымъ потребамъ вдоволяти. Вкôнци лишь осмѣхъ со-

---

Любовь Василя.

(Зъ пôдгôрскихъ оповѣдань В. Новака.)

(*Конецъ.*)

Прийшовъ я до лѣса, сѣнъ на снѣгу, и думаю. А мысли мои, одна вôдъ другои чорнѣйша. Борони Господи вôдъ такихъ мыслей всякого хрещеного чоловѣка. Въ пеклѣ, гадаю, лѣпше нѣжь у мене було тогдѣ на души.

Видить ся менѣ, якъ я замахнувъ ся топоромъ и ударивъ Марка. Ось вôнъ лежить мертвый на снѣгу. Страшно менѣ... Виджу Люцину: она плаче... по нѣмъ, по Марку. Все кругомъ кричить тысячами голосôвъ: „Василь убивъ Марка!“ И страхъ и встыдъ и страшный бôль обняли мою душу. Нѣ, Василю, ты не посмѣешь сего зробити! Я вже вставъ, щобы йти домôвь, якъ наразъ шибнуло менѣ знôвъ: Куды? Назадъ, до дому? Въ пекло? Та знôвъ въ пекло, а зъ-вôдси диви ся на отвореный рай и знай, що вôнъ не для тебе... Ты будешь плакати, а вôнъ ѣи цѣлувати... Нѣ-коли не буду твоею! се менѣ! А єму: „Твоя, Марку, до гробу твоя!“ И всѣ смѣють ся: „одурѣвъ Василь“... Такъ нѣ. Сама она признала ся, що зôтхала обô мнѣ, то-жь она по всѣмъ законамъ Божимъ моя. Нѣ, Марку, не вôддамъ я тобѣ Люцины, не жити намъ разомъ зъ тобою на Божôмъ свѣтѣ. Або я, або ты!

Начало свитати. Чую, рубають топоромъ. Я скорше тамъ. Та то вôнъ, Марко! Страхъ на мене напавъ великій. Ноги опадають, руки трясуть ся... Роздвоила ся моя душа. „Не смѣй“, каже одна половина. „Убий его“, каже друга. „Умирайте оба, такъ жити не можна далѣ“. „А Люцина? Она буде жити и найде собѣ мужа. Мене вже не буде, нехай выходить за кого хоче!“

— Здоровъ бувъ, Марку! — кажу.

— А, Василю, здоровъ.

— Рано ты бачу....

— Ахъ, лѣпше бы менѣ не ходити...

— Що-жь такого?

— Перемерзъ, товаришу, дуже. Груди цѣлкомъ заперло. Думавъ, що розмахаюсь топоромъ — теплѣйше буде. Куды тамъ! Ну, але якъ прийшовъ вже разъ, то нарубаю кôлько можу; нехай ихъ возять.

Вôнъ ударивъ топоромъ ще кôлька разôвъ, выпустивъ его зъ рукъ и закашлявъ ся Довго вôнъ кашлявъ притуливши голову идъ букови. А у мене рука стискала топôръ, а внутрь шептало щось: „Бий его, бий просто въ каркъ!“

Цѣлкомъ вже я замахнувъ ся, дивлю ся, пôдъ Маркомъ снѣгъ зачервонѣвъ ся вôдъ крови... Рука у мене сама опала. Пôдбѣгъ я до него:

— Що зъ тобою, Марку?

— Ахъ, Василю, брате! Зле менѣ! Зновъ кровь. Господи Боже! Смерть моя прийшла.

Вôнъ говоривъ, ледви було чути. Поглянувъ на мене: якъ довго жити буду, не забуду сего зору. Здавало ся, що симъ зоромъ мовивъ вôнъ мене: „Змилосерди ся, спасай мене!...“

— На, Марку — сказавъ я, знявши кожухъ. — Я слава Богу, здоровъ. Бери мôй кожухъ, я вôднесу тебе до дому.

Взявъ я его на плечѣ, тай понѣсъ до Люцины, бо его дôмъ бувъ на другôмъ кôнци села.

Коли его поклали, а я забиравъ ся домôвь, Люцина мене задержала:

— Василю — каже — спаси-Бôгъ тобѣ! Що ты за чоловѣкъ! Поки житя мого, не забуду, що ты зробивъ .

Она ледви говорила. Стиснула крѣпко мою руку, положила голову менѣ на плече и заплакала въ голосъ.

Слезы ѣи текли по моѣмъ рукавѣ. Прийшовъ я домôвь. Въ грудехъ було менѣ тяжко, мовь бы що давило. За се на души було легко та любо, якъ давно не було.

III.

Черезъ мѣсяць пôсля сего Марко зновъ ходивъ по селѣ. Вôнъ ще бôльше ослабъ, якъ по першôй слабости, платье висѣло на нѣмъ, якъ на висѣлкахъ, уха вôдставали вôдъ головы, пôдъ очами сторчали кости. Я успокоивъ ся, — и менче мучивъ ся, якъ перше. Часто пригадувало ся менѣ, якъ на рукахъ у мене плакала Люцина. Кождого разу при тôй згадцѣ я зôтхавъ Шептало все менѣ щось, що она буде таки моею. Ѣи очи, ѣи неспокôй при стрѣчахъ зô мною наче казали менѣ: „Пожди, буду твоя!“ Марко майже не поправлявъ ся; его неустанно мучивъ кашель. Я бувъ переконаный, що вôнъ не буде женити ся.

Около св. Юрія прийшло ся менѣ перенести ще одну муку: они высповѣдали ся у небôщика священика, а мѣсяць потому я пôйшовъ до лѣса и не вертавъ до дому два днѣ: ихъ повѣнчали.

Мало-помало все-таки я успокоивъ ся. Найлѣпше я забуввавъ о сѣмъ при роботѣ. Робôтники рубали лѣсъ, я бувъ зъ ними, и робивъ за двохъ. Я и теперь доброму ґаздѣ не уступлю, а побачили бы вы були мене тогдѣ! Бороды ѣще не було, щоки румяны, грудь широка, рука мовь ковальскѣ клѣщѣ...

Въ тôмъ роцѣ скôнчило ся менѣ девятнацять лѣтъ. Я такъ тогдѣ не злюбивъ и дôмъ и село, що рѣшивъ ся ити до войска. Одинакôвъ тогдѣ не брали; пôйду, думаю собѣ, охотникомъ. И бувъ бы зробивъ ту дурницю, та на моє щастье прийшли въ село вояки на квартиру. Поглянувъ я на житье воякôвъ. Боже ты мôй! Зъ початку гонили ними все по поли, а потому почали ихъ учити на майданѣ коло церкви. Бачивъ я, якъ били одного рекрута, подумати страшно. А вôнъ мовчить, хоть бы слово! Командують стрѣляти, а у него руки слабы, не може стрѣльбы пôдняти.

— Ой ты, кравче! Держи ґверъ просто! — чую я, кричить капраль. Потôмъ прискочивъ идъ нему и такъ вдаривъ его ґвером по плечехъ, що ажь вôдгомонъ пôйшовъ.

Не мôгъ я выдержати, кричу до капраля: — Розбôйнику! На що его бьешь? Видишь, що не може!

Розлютивъ ся капраль и мучить людей ще гôрше. Всѣмъ добре йде, а кравець не може и конець. Всѣ на право, вôнъ въ лѣво, всѣ на мѣсце, кравець мече ся и не попадае. А капраль все за нимъ та въ каркъ его кулакомъ...

— Не можу! — пищить кравець.

— Худоба зъ тебе! Бодай тобѣ такъ а такъ! Хиба я виненъ, що тебе св. Сава дубиною оглушивъ?

— А що, смѣе вôнъ такъ обходити ся? — пытаю я Илька Бѣлця, що бувъ при войску вôсѣмь лѣтъ.

— Е, Василю — каже той — се ще нѣчо! Буває и гôрше.

— А пожалувати ся старшому?

— Старшій ѣще гôрше зробить: не жалуй ся!

— Ну а що, якъ не выдержить чоловѣкъ, та самъ собѣ зробить справу?

— Можуть розстрѣляти, дуже просто!

— Де-жь ѣму правды шукати?

— Нѣгде. Слухай и мовчи, хоть тобѣ право, хоть криво.

— Ну, такъ сей хлѣбъ не для мене!

— А хто-жь тебе силуе?

— Нѣхто, самъ хотѣвъ.

— Нѣ, голубчику, батьковѣ пороги смачнѣйшѣ.

Я бачивъ, що Илько говоривъ правду. Того жь таки вечера сказавъ я вôтцеви, що вже не пôйду до войска.

— Слава Тобѣ, Пресвятая Богородице! — зôтхнула мати.

— Ну, я тебе мавъ вже цѣлкомъ за дурноватого, а у тебе ще, якъ бачу, розумъ — додавъ батько. — Принеси-но стара, вина!

Старый наливъ, чокнувъ ся зô мною и зъ матѣрью, та мы выпили. Щось шенчуть до себе мои старѣ....

— А що, Ваську — каже батько, — по-

жалѣня може будити высказъ польского ґрафа, що при загальнôмъ голосованю були бы „огиднѝ способы аґітації“ — коли „огиднѣйшихъ“ способôвъ аґітації, якъ нинѣ въ Галичинѣ, уже не може бути!

„Рѣчь певна — кôнчить ґр. Пининьскій, — що загальне голосованье въ Австріи прийде „не скоро.“ Може оно й такъ, що [за-для опору нѣмецкихъ лібералôвъ и польского „кола“] „загальне“ голосованье прийде не скоро, — але що скоро мусить прийти бодай до признаня куріи сѣльскôй безпосередного голосованя и до признаня робôтничôй верствѣ представителѣвъ въ тѣлахъ законодавчихъ, се зновъ мы уважаємо за рѣчь певну.

Цѣсарскѝ маневры въ Галичинѣ.

Представленя выдѣлу краєвого и деякихъ репрезентацій повѣтовыхъ, що Галичина навѣщена сего року не лишь елєментарнымъ нещастьемъ але и епідемією, що отже якъ пôдъ взглядомъ економічнымъ такъ и санітарнымъ представляє дуже сумный видъ — не вдѣяли нѣчого, бо великѝ маневры цѣсарскѝ вôдбудуть ся. Міністерство вôйны оголосило ось яку проґраму маневрôвъ:

Маневры 10 корпусу (Перемышль) и 11 корпусу (Львôвъ) вôдбудуть ся въ часѣ вôдъ 3 до 7 вересня въ присутности цѣсаря на просторѣ, котрого межѣ на захôдъ Сянъ, на пôвнôчь границя монархіи, на всхôдъ Верещица и шляхъ зелѣзничій: Жовкôвъ-Белзець, а на полудне Стрвяжь и Днѣстеръ. Головне начальство маневрôвъ вôддане ґенеральному инспекторови арміи, архикнязеви Альбрехтови, котрому додано шефа ґенерального штабу, фельдцайґмайстра, бар. Фр. Бека. Гôстьми на маневрахъ будуть: нѣмецкій аташе войсковый оберстъ Дейнесъ и італійскій аташе войсковый оберстъ Полліо. Въ маневрахъ беруть участь: 10 корпусъ, скрѣпленый войскомъ обороны краєвои пôдъ командою фельдмаршалъ-лейтнанта Ант. Ґалѓочого и 11 корпусъ зъ сильною резервою пôдъ командою фмл. Кар. Фішера.

Теренъ маневрôвъ горбковатый и досыть зароелый лѣсами. Идъ пôвнôчному всходови постепенно пôдвышаєсь и на ліни Львôвъ-Нароль доходить до свого найвышого пôдвышеня, а при дорозѣ Жовкôвъ-Белзець сходить майже безпосередно въ порѣче Буга. Згадана высокорôвня есть заразомъ дѣломъ воднымъ мѣжь дорѣчемъ Сяну и Днѣстра та Буга. На теренѣ выплывають численнѝ потоки въ напрямѣ всхôдно-захôднôмъ и хочь они самѝ собою малозначнѝ, то за-для багнистыхъ а декуда и усуваючихъ ся берегôвъ, за-для численныхъ ставôвъ и моклаковатыхъ долинъ ставляють досыть значнѝ перешкоды рухови войска. Теренъ маневрôвъ має досыть численнѝ оселѣ, але що будова хатъ нужденна, по хатахъ нечистота, то неконче се надає ся на примѣщенье войска, именно заразъ по жнивахъ, коли стодолы повнѝ збôжа. Земля по найбôльшôй части пѣскувата, декуды глинаста, а лучає ся и чорноземъ; сѝ роды землѣ утрудняють не лишь похôдъ войска по рôли, але и звычайный маршь по вправдѣ численныхъ, але не много вартныхъ дорогахъ роблять утяжливымъ. Звѣстно, що при слотливôй погодѣ лекшій похôдъ по пѣсковатôмъ теренѣ а труднѣйшій по глинастôмъ.

Зъ повысшого видно, що для войска при деякихъ обставинахъ може бути чимало трудностей якъ въ походѣ такъ и примѣщеню, и длятого управа войскова постаралась, щобы тѝ недостачѣ зредукувати до найменшои мѣры. И такъ всѣ роды пѣшого войска дôстали ново заведенѝ шатра, а заразомъ заряджено усе потрѣбне для удержаня войска въ здоровôмъ станѣ. Въ першôй лініи треба пôднести, що на розказъ цѣсаря войско буде дôставати не лишь въ часѣ маневрôвъ але такожь вже пôдчасъ самого походу на маневры достаточнѝ порціи вина. Рôвножь и харчь такъ обильно розраховано, якъ лише можна було зô взглядôвъ буджетовыхъ. Кождый воякъ має при собѣ якъ пôдчасъ вôйны слѣдуючу порцію харчу и три порціи резервовѝ зъ консервôвъ. Щобы оминути лихѝ наслѣдки за-для неконче доброи декуды воды до питя, заосмотрено велику часть воякôвъ въ новôтнѝ, легкѝ, уживанѝ у вôйнѣ и вôдповѣдаючѝ всѣмъ теперѣшнымъ вымогамъ ґіґієнічнѝ фільтры, а всѣхъ прочихъ воякôвъ въ звычайнѝ мѣшочки фільтровѝ, при чôмъ для поправленя смаку воды має кождый воякъ при собѣ квасокъ цитриновый. Крôмъ того дівізійнѝ трены санітарнѝ везуть зъ собою бôльшѝ фільтры новôтнои конструкціи и т. зв. кирницѣ Нортона, такъ що евентуально не треба буде уживати истнуючихъ на теренѣ кирниць.

Цѣсарскій таборъ буде находити ся въ Ярославѣ а головна кватира начальства маневрôвъ въ Радимнѣ; въ часѣ маневрôвъ будуть перенесена въ инше мѣсце. Корпусы стануть дня 30 и 31 серпня на своихъ мѣсцяхъ збôрныхъ, а зъ-вôдтамъ выйдуть въ похôдъ пôсля розказу, удѣленого передъ самымъ початкомъ маневрôвъ, щобы плянъ маневрôвъ бувъ тайный. Кождый командантъ буде поступати пôсля свого пляну, нѣчимъ не вязаный головнымъ начальствомъ маневрôвъ. Задля того не знати, куды розвинуть ся маневры, де они скôнчать ся и зъ-вôдки треба буде вôдвезти войска зелѣзницею. Въ проґрамѣ пôдносить ся, що тѝ маневры будуть вельми поучаючѝ для будучои вôйны, бо все заряджено, якъ бы се була дѣйстна вôйна.

—

Зъ повысшои проґрамы маневрôвъ бачимо, що черезъ два тыжднѣ буде сконцентроване въ однôмъ мѣсци значне число людей. Корпусъ 10 и 11-ый, скрѣпленѝ обороною краєвою и численною резервою, будуть переходити въ однôмъ тыждни зъ мѣсця на мѣсце, а дня 7 серпня вернуть домôвь. Ихъ поворотъ може записатись чорными красками въ исторіи Галичины.

Вже сама найвыша управа войскова уважала потрѣбнымъ звернути увагу, що теренъ маневрôвъ ставляє значнѝ перешкоды войску. Вôдповѣдного примѣщеня нема, бо хаты тѣснѝ и нечистѝ а по стодолахъ повно збôжа, тожь войско по найбôльшôй части буде ночувати въ поли пôдъ шатрами. Въ бôльшôй части теренъ моклаковатый, а по слотѣ и повеняхъ вода ще не уступила зъ поля, тожь воякы будуть вôдпочивати на мокрôй земли. Воды доброи до питя нема и зарадити тôй недостачи мають фільтры, розданѝ воякамъ. Результатомъ тыхъ даныхъ може бути поява епідеміи мѣжь войскомъ, тымъ бôльше, що такъ сказати бы, у воздузѣ въ Галичинѣ висить пошесть холєрична.

Въ маневрахъ возьмуть участь полки пѣхоты: ч. 10 (округъ доповняючій Перемышль), ч. 24 (округъ доповняючій Коломыя, ч. 41 (округъ доповняючій Чернôвцѣ) и ч. 58 (округъ доповняючій Станиславôвъ). Тѣ округи доповняючѝ обôймають повѣты, котрѝ пôсля урядовыхъ вѣстей суть навѣщенѝ епідемією холєричною, именно повѣты Березôвъ (10 полкъ), Снятинъ и Коломыя (24 полкъ), Чернôвцѣ (41 полкъ) и Богородчаны, Городенка и Надвôрна (58 полкъ). Резервісты, покликанѝ зъ тыхъ повѣтôвъ на маневры, являють ся середъ численного войска, такъ сказати бы, розположенѝ до епідеміи, тожь при лихихъ санітарныхъ обставинахъ на теренѣ маневрôвъ можуть статись розсадникомъ пошести. Рôвно-жь и деякѝ вôддѣлы сталого войска, якъ 30 баталіонъ стрѣлцѣвъ зô Станиславова, 9 полкъ драґонôвъ зъ Черновець и 8 полкъ уланôвъ зъ Коломыѣ приходять зъ такихъ мѣсцевостей, де холєра забирає денно по кôлька жертвъ. Вояки, вертаючи зъ маневрôвъ, можуть розности пошесть по цѣлôй монархіи.

Коли-жь вкôнци вѣсть, подана Kurjer-омъ Lw., покаже ся правдивою, що въ Равѣ рускôй сконстатовано одинъ случай холєры, то справдѣ треба бути оптімістомъ, щобы не ставляти сумныхъ гороскопôвъ. Холєра въ Галичинѣ ширить ся зъ-вôльна, але заразомъ постепенно, бо вже въ 14 повѣтахъ були случаѣ занедужаня и смерти. Власти політичнѝ зарядили средства осторожности, збороняючи всякѝ бôльшѝ збôры людей на вѣчахъ, вôдпустахъ. Коли минувшого року подано за причину вôдкликаня маневрôвъ цѣсарскихъ небезпечнôсть пошести, то длячого и сего року власти войсковѝ не звернули уваги на ту обставину? Вправдѣ пошесть не мусить розширитись зъ причины маневрôвъ, але може дуже легко — длятого треба було дуже осторожно поступати зъ дісположіцією сегорôчныхъ маневрôвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Удержавненье черновецкои поліціи має наступити уже въ короткôмъ часѣ. Колишный директоръ поліціи у Вѣдни а теперѣшный президентъ Буковины бар. Кравсъ зробивъ Чернôвцямъ дуже немилу несподѣванку. Комунальна сторожа безпечности має удержавитись. Отсе пытанье выринуло дуже нечайно. Президентъ краю звернувъ ся до автономічныхъ и державныхъ властей и зажадавъ опініи що-до того проєкту. Населенье Черновець негодує, бо не бачить причины, задля чого провôдъ поліціи треба бы складати въ руки державного заряду. Ся справа дôткнула найбôльше раду громадску, и она добачує въ тôмъ нарушенье автономіи.

Въ вôдповѣдь на статью пôвоФіціяльнои Montags Revue, котру мы подали вчера, а котра навертає февдальну чеcку шляхту до нѣмецкои народности, забирають ческѝ дневники голосъ и подають свои коментарѣ. Мѣжь иншими пише Politik такъ: Тогдѣ, коли мы взывали правнодержавнѝ партіи, щобы порозумѣли ся зъ собою що-до засады державного права королѣвства Чехіи, мы не думали про те, що нашѝ противники дôждуть ся сумного виду, щобы пересвѣдчити ся, що кожде ческе сторонництво що иншого розумѣє пôдъ понятьемъ того права Нинѣ вже не смѣємо пôдносити въ-друге думки того порозумѣня. Рôзницѣ въ поглядахъ сторонництвъ зросли завдяки радикальнымъ елєментамъ, котрѝ кладуть державне право въ положенье залежности вôдъ признаня соціяльнои демократіи. Однакъ, допустивши, що всѣ три правнодержавнѝ партіи глядять новагомъ на державне право, за-для зросту рôзницѣ думокъ зростає такожь конечнôсть згоды. Однакъ, чи истнуючѝ прогалины дадуть ся усунути, сего вневнювати не маємо вôдваги. — А Narodni Listy кажуть, що борбу ческого народу переведуть иншѝ елєменты, а не пôвурядовѝ орґаны и сторонництво Фердинандôвскихъ традицій. Цѣлый нинѣшный цивілізованый свѣтъ боре ся о идеѣ свободы; въ тôй борбѣ середновѣковѝ кастовѝ интересы не можуть увзгляднятись. Зъ кругôвъ, котрѝ репрезентують тѝ интересы, не повстане нѣколи сторонництво, що було-бъ въ силѣ рѣшити остаточно про судьбу ческого народу. Той народъ становить теперь непобѣдиму силу, котра має своє жерело въ условинахъ природныхъ культурного розвитку.

Въ Пильзнѣ вôдбули ся зборы соціялістôвъ въ справѣ загального права голосованя. На зборахъ явивъ ся пос. Дикъ, котрый пôсля Prager Tagblatt-у обговорювавъ въ довшôй бесѣдѣ поведенье и здобутки молодо-ческои партіи въ радѣ державнôй, представляючи се въ якъ найкрашôмъ свѣтлѣ. По нѣмъ промовляла панѣ Скалюдъ зъ Праги. Яркими словами середъ напрасныхъ рухôвъ она выступила противъ великого капіталу и жадала загального права голосованя для жѣнокъ. Она грозила мужчинамъ, що жѣнки опустять чоловѣкôвъ, если тѝ не дадуть имъ рôвноуправненя. Навпослѣдъ зборы приймили одноголосно резолюцію въ справѣ загального права голосованя.

Въ радѣ громадскôй у Вѣдни прийшло на послѣднôмъ засѣданю до великого скандалу. Причина сего не знатна; ходило о змѣну будовельнои лініи. Антісемітъ Штайнеръ поставивъ внесенье, щобы вôдрочити сю справу и додавъ, що поспѣхъ замѣтный тому, бо Ротшільдъ хоче закупити недалеко ґрунтъ пôдъ будову шпиталю для хорыхъ на рака. Такожь и радный Єдлічка замѣтивъ, що тутъ розходить ся о жидôвъ. На се заявивъ предсѣдатель віцебурмістръ Ґрібель, що вôнъ стоить на становищи основныхъ законôвъ державныхъ, отже пôсля него всѣ горожане суть рôвноуправненѝ. Єдлічка не вдоволивъ ся тымъ и закликавъ: Жидъ все жидомъ. Віцебурмістръ вôзвавъ єго двѣчи до порядку. Забравъ голосъ Люеґеръ и сказавъ: На щастье находить ся тутъ заступникъ правительства, вôнъ може пересвѣдчити ся, якъ допчуть ся права тутъ въ громадскôй радѣ. Сѝ слова выкликали великій крикъ. Але ще крикливѣйша сцена вывязала ся, коли радный Фрідъюнґъ зажадавъ голосу. Опозиція — говоривъ вôнъ — користає зъ кождои нагоды, щобы злочиномъ... Дальше не мôґъ говорити, бо опозиція перервала єму. Радни били кулаками по пультахъ, кричали, ажь по довгихъ мозолахъ удалось віцебурмістрови привернути ладъ.

Церковно-політичнѝ предложеня угорского правительства мабуть не мають выгляду на користне полагодженье. Корона задержала ся довше надъ студією предложень, а якъ пишуть зъ Вѣдня до National Ztg., ся проволока рôвняєсь ихъ похоронамъ. Міністерство обстає рѣшучо за предложеними а навѣть думає податись до дімісіи, коли-бъ тѝ предложеня, особливо що-до обовязкового цивільного супружества перепали. Очевидно епископатъ заявивъ ся за рѣшучимъ вôдкиненьемъ. Такожь надѣють ся, що въ палатѣ послôвъ вытворить ся дуже сильна опозиція, а вже на певно числять, що палата маґнатôвъ вôдкине тѝ предложеня. Якъ недовѣрчиво вôдносять ся не лишь католики але и протестанты до церковно-політичныхъ предложень правительства, найкрасшій доказъ письмо одного ґрафа помѣщене въ Pesti Napl. Вôнъ запытує правительство, що оно дасть на мѣсце тои страты, яку потерпить вѣроисповѣдность протестантска удержавненьемъ метрикъ, супружества и реліґійнои свободы? Такожь и евангелицкій церковный округъ заявивъ ся противъ церковно-політичныхъ предложень

Кріза въ угорскôй партіи независимыхъ треває и дальше. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей, 33 послôвъ хоче выступити зъ сторонництва скрайнои лѣвицѣ, коли-бъ послѣдувало повднанье мѣжь фракціями Еетвеша и Польонього. Тѝ всѣ послы заявили ся противъ церковно-політичныхъ предложень правительства. До повднаня мѣжь фракціями мабуть не прийде. Польоній высказавъ се явно на зборахъ своихъ выборцѣвъ, при чôмъ остро нападавъ на Еетвеша.

—

Россійскій царь прибувъ разомъ зъ родиною въ понедѣлокъ зъ Лібавы до Копенґаґи на корабли „Полярная Звѣзда“. Перебуваючи въ Лібавѣ царь взявъ участь въ отвореню военнои пристани. Зъ тои нагоды выдавъ до балтицкои фльоты дневный розказъ, въ котрôмъ пôдносить значѣнье и вагу новои пристани. — Великій основатель россійскои фльоты — говорить ся въ тôмъ розказѣ — постановивши перенести столицю державы до морскихъ берегôвъ, побудувавъ для ей охороны кронштадску пристань зъ крѣпостею и приказавъ боронити ся до послѣднои каплѣ крови. Однакъ коли добачивъ ненастаннѝ недогоды задля замерзаня моря, порѣшивъ розпочати роботы въ давнôй балтицкôй пристани Ротервікъ. Та смерть перервала єго намѣры, а неприязнѝ обставины не дозволили довершити дѣла нѣ Катеринѣ нѣ ей наслѣдникамъ. Доперва сучасный царь постановивъ намѣры свого предки здѣйстнити и казавъ выбудувати для балтицкои фльоты пристань недалеко мѣста Лібавы. — Фактъ отвореня нового порту, выкликавъ середъ нѣмецкои прасы певне невдоволенье. Vossische Ztg. помѣчує неконсеквенцію российского правительства. Россія пôдносить завсѣгды свои мирнѝ намѣры и стає на становищи переслѣдованои. Але зъ тымъ не дуже згоджує ся власне сей розказъ, не згоджує ся и заснованье сталои фльоты на Середземнôмъ морю. Чи и та фльота такожь — пытає згадана ґазета — має стеречи россійскихъ границь? А дальше каже, що одна и друга фльота не безъ цѣли. Одна звернена противъ Анґліи и тридержавного союза, а друга противъ Нѣмеччины. — Данскѝ дневники уважають розказъ царя родомъ демонстраціи противъ проєктованого збôльшеня нѣмецкои фльоты.

—

Зъ Софіи доносять, що митрополитъ Климентій утѣкъ зъ вязницѣ монастира въ Тирновѣ. Куды вôнъ утѣкъ и де пробуває, сего не знають, а навѣть и прокураторъ не въ силѣ довѣдатись про мѣсце єго перебуваня. Сю утечу поясняють всѣляко. Однѝ кажуть, що тутъ треба додумуватись якогось злочину, другѝ потверджують, що митрополитъ Климентій вчинивъ се въ порозумѣню зъ правительствомъ и длятого въ звязи стоить подорожь епископа Григорія до Бурґасъ. На кождый случай ся справа дуже темна.

НОВИНКИ.

— **Зъ Коломыѣ** одержали мы нинѣ телеґраму въ справѣ вписôвъ до тамошнои ґімназіи, звѣщаючу, що вписôвъ до ґімназіи не вôдложено, але вôдбувають ся теперь, якъ усюды.. Хто бы зъ Русинôвъ, черезъ можливѝ поголоски, бувъ збаламученый и опôзнивъ ся зъ вписомъ сына до рускихъ клясъ коломыйскои ґімназіи, нехай вôднесе ся телеґрафічно на адресу о. Кл. Кульчицкого въ Коломыи, а вôнъ вписъ полагодить.

— **Въ селѣ Торкахъ** въ повѣтѣ перемыскôмъ вôдбуло ся — якъ намъ пишуть — вѣче селянске дня 27 н. ст. серпня. Народу зôбрало ся надъ 200. Кромѣ точокъ проґрамы вѣчевои про загальне голосованье, про окружныхъ вôйтôвъ, про законъ о польованю и о моченю конопель — звернули селяне зъ натискомъ увагу на нужду, яка теперь грозить. „Воды — казавъ одинъ зъ бесѣдникôвъ — стоять, а сонце припѣкає. Нѣ вôйтъ въ громадѣ, нѣ староство не займає ся спустомъ води, котра выпарами затроює воздухъ. Уже до теперь надъ 150 людей въ селѣ хорує. Недѣлями пустки у церквѣ, бо слабôсть лютить ся, а повѣтового лѣкаря нѣхто не присылає. Загине село, якъ власти намъ не дадуть рады..“ Слово забирало вôсѣмь селянъ и говорило до рѣчи, а всѣ зобранѝ окликами зазначили, що розумѣють свои справы и потребы.

— **Руско-народный театръ** переѣзджає зъ Любачева до Сокаля и въ суботу 2 н. ст. вересня дасть перше представленье. Представленя будуть даванѝ въ недѣлѣ вôвтôрки, четверги и суботы. Репертуаръ уложеный на Сокаль ось-якъ: Въ суботу 2 н. ст. вересня „Выхованець“, комедія зô спѣвами зъ народного подôльского житя въ 3 дѣяхъ М. Янчука, музика М. Лисенка. — Въ недѣлю 3 вересня „Запорожець за Дунаємъ“, опера Артимовского въ 3 дѣяхъ и „Вечерницѣ“, твôръ музичный Нѣщиньского. — У вôвторокъ 5 вересня „Дзвоны зъ Корневіль“, оперетка Плянкета въ 4 дѣяхъ. — Въ четверъ 7 вересня „Пошились“, народна оперетка въ 3 дѣяхъ М. Л. Кропивницкого. — Въ суботу 9 вересня „Галька“,

---

кличу я до насъ старого Жунича. Завтра недѣля, роботы нема, може зъ нами посидѣти.

— Та чому не покликати? — кажу.

Отець кивнувъ матери, она взяла хустку й пôйшла. Скоро надôйли Жуничь, жѣнка єго Стана и донька Елька. Довго мы сидѣли и пили, а потому пôйшовъ я ихъ провожати.

Певно они змовили ся ще передъ симъ, бо обоє старѝ якось лишили ся, а мы обоє зъ Елькою найшли ся самѝ. Вѣрте менѣ, я бы нѣколи не бувъ оженивъ ся зъ Елькою, якъ бы не сей вечѣръ. Розогрѣло мене вино, дивлю ся на ню, та думаю собѣ: ладна дѣвчина тай серце має добре. Люцину взяли, певно суджена она Маркови. А може та сама Елька менѣ суджена?

Дивлю ся я на ню, дивлю, заграло серце, обнявъ я єю рукою за станъ и кажу: — Звѣнчаємо ся Елько? Я хоть заразъ готовъ!

Она смѣє ся! — Що-жь хочете? Женщина, якъ и кожда друга! И вôдъ тогдѣ почали мы видати ся въ садку А потому и сватôвъ... Не можна було инакше, честь не позволяла. Василь зôтхнувъ, помовчавъ и сказавъ зъ гôркимъ чувствомъ:

— Ну що-жь! Слава Богу и за се!

— Такъ, такъ Василю! Теперь васъ Богъ злучивъ, она тобѣ жѣнка! Буде великій грѣхъ, якъ ей не будешь любити!

— Правда ваша, правда! Та тôлько отъ що. Всего менѣ Богъ давъ подостаткомъ. Вôдъ дитины не знаю, що то холодъ и голодъ. А не можу Люцины выбити собѣ головы. И стыдно менѣ плакати, якъ безвусому хлопцеви, а нѣчого не вдѣешь. Всего у мене, а найдорожшого нема. Дѣтей у мене нема, а Люцина сына має....

Слеза покотила ся по лици Василя. Священикъ мовчавъ. Внутрѣшный голосъ казавъ єму, що Василь нещасливый... Любовь єго пропала, добре серце спасло вôдъ страшного проступку... Женивъ ся, не люблячи... и тутъ Богъ не благословивъ: дѣтей нема!

Вôнъ вже збиравъ ся найти для Василя слово надѣѣ и утѣхи, но наразъ пригадавъ собѣ и спытавъ ся:

— Чи довго живъ Марко зъ жѣнкою?

— Щось три роки.

— И красно собѣ жили?

— Якъ два голубы. Тôлько вôдъ самого початку псовала имъ єго слабôсть. Заразъ пôсля весѣля вôнъ занедужавъ. Робити вже не мôгъ. Вы знаєте, се вже не господарство зъ хорымъ та зъ одною женщиною, все купуй! Лѣчили єго знахорки зъ трехъ сѣлъ, возили єго до докторôвъ, росли имъ довги за лѣки а все надармо. Умеръ Марко и лишивъ Люцину зъ дитиною цѣлкомъ въ довгахъ. Потому вернувъ зъ войска братъ Люцининъ, вôнъ мавъ свою частку на домѣ — продали все, що було. А вкôнци показало ся, що слабôсть Марка перейшла на Люцину. Почала она кашляти, вянути, и ось нинѣ закопали мы ей. Вы бачили, я плакавъ — та якъ же менѣ не плакати?

Оба мовчали. По часѣ Василь заговоривъ:

— Такъ ось теперь я вамъ найголовнѣйшу рѣчь повѣмь. Самѝ бачите: всего у мене подостаткомъ: дôмъ, худоба, земля, усяке добро. Господарство люблю, здає ся, що безъ роботы я бы умеръ. А якъ подумаєшь, — для кого я роблю? Кому зôставлю батькôвску та мою працю? Нѣкого у мене нема — самъ одинъ. Вже мы зъ Елькою и на акафистъ давали и Богу обѣцяли ся: нема дѣтей у насъ и конець! Ось що я загадавъ: и добре, здає ся, се буде и Богу миле. Надумавъ ся я, отче, дати моє имя Люцининôй крови. Возьму ей дитину за свою, — що вы на се скажете?

Священикъ пôдскочивъ зъ мѣсця и сильно стиснувъ руку Василя.

— Ахъ, Василю, Василю! Добрый зъ васъ чоловѣкъ. И сироту вы ущасливите и себе самого. Сю гадку вамъ добрый ангелъ пôддавъ!

*

* *

Пôзно въ ночи вертавъ священикъ домôвь. Студеный вѣтеръ роздувавъ полы єго рясы, але вôнъ не замѣчавъ сего и вôдъ часу до часу повтарявъ на голосъ: — Що за добра людина сей Василь!

Переложивъ зъ хорватского ***Леонь.***

мельодрама въ 4 дѣяхъ Монюшка. — Въ недѣлю 10 вересня „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, народна драма зъ давныхъ часовъ зъ співами и танцями въ 5 дѣяхъ М. Старицкого и Александрова. [Тему до драмы взято зъ народнои пѣснѣ и народного переказу про Марусю Шураївну.] — Во второкъ 12 вересня „Баронъ циганьскій“, комічна опера въ 3 дѣяхъ Стравса. — Въ четверъ 14 вересня въ память 50 тыхъ роковинъ смерти Гр. Квѣтки-Основяненка на дохôдъ вôдновленя єго могилы въ Харковѣ на холодногôрскôмъ кладовищи дане буде „Сватанье на Говчарôвцѣ“, оперета зъ мѣщаньского житя въ 5 вôдслонахъ. — Въ недѣлю 17 вересня „Безталанна“ драма въ 5 дѣяхъ зô співами Карпенка-Карого — Дирекція театру просить якъ мѣсцеву такъ и за мѣсцеву Вп. Публику уважати репертуаръ сей яко рѣшучо незмѣнный. Про дальшій репертуаръ надôше Дирекція оповѣстки.

— **Старшими учителями** при мужескихъ семинаріяхъ учительскихъ именованій: Конст. Бѣлецкій учитель школы рôльничои въ Коберницяхъ для Рящева, д-ръ Мих. Коцюба для Станиславова и Ром. Ума учитель семинаріи учительскои въ Рящевѣ для Самбора.

— **На навѣщеныхъ повенею** зôбравъ доси комітетъ ратунковый у Львовѣ 10.663 зр. 35 кр.

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 29. н. ст. серпня занедужали: 1) въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Долятинѣ 3 особы, въ Добротовѣ, Тартаровѣ, Зарѣчи, Ямнôй и Надвôрнôй по 1 особѣ, въ Краснôй 5 осôбъ; 2) въ повѣтѣ городеньскôмъ: въ Чернятинѣ 1 особа; 3) въ повѣтѣ коломыйскôмъ: въ Коломыи 4 особы, въ Оскресинцяхъ и Шепарôвцяхъ по 1 особѣ; 4) на Выгодѣ ad Стшельцѣ въ повѣтѣ бжескôмъ 1 особа. Выздоровѣли: въ Тулуковѣ, въ повѣтѣ снятиньскôмъ 2 особы, такъ що теперь нема въ цѣлôмъ тôмъ повѣтѣ нѣякого недужого на холеру. Померли: въ Выгодѣ ad Стшельцѣ 2 особы, въ Книгининѣ коло Станиславова 2 особы, въ Делятинѣ, Ланчинѣ, Краснôй, Надвôрнôй по 1 особѣ; въ Добротовѣ 2 особы, въ Чернятинѣ повѣта городеньского 1 особа, въ мѣстѣ Коломыи 2 особы, въ Шепарôвцяхъ 1 особа. Сконстатовано бактеріольоґічно холеру у осôбъ попередно померших въ Станиславовѣ (робôтникъ, що прибувъ зъ Микуличина), въ Микитинцяхъ повѣта станиславôвского, въ Кобакахъ повѣта косôвского и въ Ланчинѣ повѣта надвôрняньского. Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнй случаї смерти: въ Пôдлужи повѣта станиславôвского, въ Оришковцяхъ повѣта гусятиньского и въ Выслоцѣ повѣта сянôцкого. Сей послѣдный случай лучивъ ся у особы, що прибула зъ Угорщины. — Отже доси оббôймила холера 17 повѣтôвъ, очевидно не всѣ въ однаковôй мѣрѣ, де-куды лучали ся поки-що лише спорадичнѣ выпадки, але не можна сумнѣвати ся, що чимъ дальше холера буде крѣпшати. Кôлько людей упало вже жертвою сегорôчнои пошести не знати, бо зъ подаваныхъ ґазетою урядовою вѣстей не можна сего дôзнатись. Справозданя про хôдъ холеры въ иншихъ державахъ, отъ хоть-бы въ Россіи, подаваній о много яснѣйше и точнѣйше. Що холера розширила ся такъ значно завинили найбôльше власти адміністративнй Якъ Przewodnik Higieniczny пише, було вже до 20 н. ст. мая с. р. 10 выпадкôвъ холеры въ двохъ галицкихъ повѣтахъ (не сказано въ котрыхъ Ред.), а зъ тыхъ закôнчило ся 4 смертію. Мимо того не оповѣстило сего намѣстництво, а коли холера розширила ся вже значно въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ, не заряділи нашй власти такожь нѣчого, щобы спинити робôтниковъ зелѣзничихъ, абы они не рознесли пошести по цѣлôмъ краю. Такожь и обслуга лѣкарска дуже нед статочна, бо на пр. на такій Делятинъ, огнище пощести, установлено лише одного лѣкаря, котрый въ нѣякій способъ не може собѣ дати рады. Єсли такъ дальше пôйде то въ вересни обгорне пошесть цѣлый край, а въ жовтни и падолистѣ, пôдчасъ осѣнныхъ слотъ, буде холера справляти правдивй жнива. — Wiener Ztg. оголошуе таке оповѣщенье найвысшои рады здоровля зъ засѣданя дня 26 н. ст. серпня: Небе печнôсть розширеня холеры грозить вôдъ стороны Галичины, однако въ далеко бôльшôй мѣрѣ грозить она вôдъ стороны Угорщины, де пошесть лютить ся въ многихъ всхôдныхъ комітатахъ и крѣпшае въ грôзный способъ. Конечна осторожнôсть, тымъ бôльше, що про холеру на Угорщинѣ не мавъ дося нѣхто ясного образа, а теперѣшный рухъ робучій въ поли дуже сприяе єи розширеню Евентуальнй бôльшй рухи войскъ можуть такожь при теперѣшныхъ услôвяхъ дуже причинити ся до заострея небезпечности. Зъ огляду на тй обставины уважае найвысша рада санітарна конечнымъ, щобы держати строгій наглядъ надъ рухомъ людности, що приѣзджае зелѣзницями и водою до австрійскои части монархіи. Отже передъ всѣмъ треба завести строгу контролю на всѣхъ станціяхъ зелѣзничихъ. — Зъ Равы рускои пишуть до Kurjer-a Lwowsk-ого пôдъ днемъ 29 н. ст. серпня: Нинѣ рано о годинѣ 7-ôй перевѣзъ тутъ д-ръ Обтуловичъ, умысно присланый зô Львова, въ трупарни на кладовищи секцію хлопця, щô померъ въ Равѣ середъ холеричныхъ познакъ. При секціи було такожь кôлькохъ лѣкарѣвъ войсковыхъ зъ полкôвъ, сконцентрованыхъ тутъ на маневры. Всѣ они сконстатували рѣшучій случай холеры азійскои. Сейчасъ заряджено десінфекцію на великй розмѣры, а дôмъ, де померъ, обставлено жандармерією. — Дня 29 н. ст. серпня занедужало на холеру въ 18 комітатахъ угорскихъ 143 осôбъ, а померло 78. Въ Семигородѣ выбухли зъ причины холеры несупокоѣ мѣжь румуньскимъ населеньемъ. Именно розбйшла ся тамъ вѣсть, що царь хоче прийти цѣсареви въ помôчь, але цѣсарь за для холеры не хоче тои помочи, отже теперь жадае царь 30 головъ людей померших на холеру, а лѣкарѣ хотять єму тй головы доставити. — У всѣхъ мѣсцевостяхъ Румуніи, навѣщеныхъ холерою, занедужало дня 20 н. ст. серпня 38 осôбъ, умерло 22, выздоровѣло 11, а лишило ся въ лѣченю зъ попередныхъ днѣвъ 112.

— **Выбôръ посла до рады державнои** зъ мѣста Львова (на мѣсце д-ра Смольки) розписаный зъ першу на 30 н. ст вересня, вôдложено на день 5 н. ст. жовтня. Причиною сего заряженя маe бути недостача часу до выготовленя всѣхъ потрѣбныхъ до выбôру актôвъ. Особливо выказъ поазбучный выборцѣвъ выготовленый до выборôвъ въ р. 1891 мусить пôдпасти ревізіи, бо вôдъ сего часу зайшли великй змѣны.

— **Вѣче въ справѣ Морского Ока**, про яке мы оногды доносили вôдбуде ся у Львовѣ въ недѣлю дня 3 н. ст. вересня на зазывъ комітету завязаного у Львовѣ, котрый рѣшивъ устроювати такй вѣча и по провінціяльныхъ мѣстахъ. На тыхъ вѣчахъ маe ся ухвалити резолюцію зъ просьбою до сойму, рады державнои и правительства, щобы взяли Ґаличину въ оборону передъ хапчивостію Мадярôвъ.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** надавъ кс. Каролеви Гриневецкому, бувшому лат. епископови у Вильнѣ и архіепископови перґеньскому in part. inf. австрійске горожаньство. Рôвночасно удѣливъ міністеръ вѣроисповѣдань и просвѣты архіепископови Гриневецкому презепту на опорожнену римо-кат. парохію regiae collationis въ Туховѣ.

— **Зъ Черновець** пишуть, що въ селѣ Серґіли увязнено селянина Михайла Бойчука, бо на него паде пôдозрѣнье, що вôнъ убивъ и обрабувавъ на полонинѣ Шурдіи вôрменьского купця зъ Кутъ Хр. Якубовича. Про се убійство доносили мы передъ кôлькома днями. Убійникъ забравъ бувъ Якубовичеви 600 зр.

— **Жебрачій вандалізмъ.** На Угорщинѣ увязнено двохъ братôвъ, провôдникôвъ жебрачои банды и одну бабу, котрй калѣчили дѣти на те, щобы нещасливымъ видомъ ще бôльше нещасливыхъ жертвъ побуджувати публику до милосердія. Волочились зъ ярмарку на ярмарокъ, зъ села до села. Въ часѣ дороги, або крали дѣти, або одержували ихъ вôдъ звѣрскихъ матерей за якоюсь винагородою. Таке лучило ся въ селѣ Швеченціна. Мати мала двое горбатыхъ дѣтей, котрыхъ хотѣла позбути ся. Жебраки провѣдавшись о тôмъ, удали ся до тои матери и сторгували дѣти якъ поросята, выготовивши формальну цесію. Въ другôмъ селѣ прийшли незвѣстнымъ способомъ въ посѣданье десятилѣтнои дѣвчины. Она теперь въ шпитали, якъ и всѣ жертвы звѣрячости и ненасыченои жажды. Дѣвчинѣ выкололи очи. Другихъ дѣтей поробили штучно горбатыми, тортуруючи ихъ такъ довго, доки тѣло не замѣнилось въ безформемну масу. Одному хлопцеви выпекли въ тѣлѣ рану. На видъ тыхъ нещасливыхъ дѣтей лѣкарѣ плачуть, а публика одаровуе ихъ дарунками. Замѣтна рѣчь, що дѣти все ще остаютъ пôдъ вражѣньемъ страху передъ силою варварôвъ и боять ся говорити. Тыми днями покôнчить ся слѣдство.

— **Вправы піонерôвъ.** Въ послѣдныхъ дняхъ вôдбили ся коло Кльостернайбурґа интересній вправы піонерôвъ зъ будовою мостôвъ на Дунаю. Вправамъ приглядавъ ся шефъ ґенерального штабу ґен. Бекъ и заступникъ ґенерального инспектора піонерôвъ полковникъ Брінеръ. Дня 25 серпня збудовано мѣшаный мôстъ военный черезъ Дунай, розпочинаючи будову рôвночасно зъ обохъ берегôвъ. Мôстъ мавъ довжины 329 метрôвъ, 52 пряселъ, 2 пороги надбережнй и бувъ збудованый за 2 годины, а розôбраный за 35 мінутъ. Дня 26 н. ст. серпня збудовано мѣшаный легкій мôстъ трохи иншои конструкціи довжины 329 метрôвъ, а въ 53 пряслахъ за 1 годину и 20 мінутъ. Розôбранье того моста тревало всего 12 мінутъ. Бар. Векъ высказавъ командамъ ведучимъ тй вправы якъ всѣмъ піонерамъ свое найбôльше вдоволенье.

— **Процесъ о мухи.** Въ Анґліи въ одній мѣсцевости заложивъ ся панокъ зъ реставраторомъ що доставить єму мѣшокъ мухъ ваги 50 фунтôвъ за цѣну 150 марокъ И сталось справдѣ, въ кôлькохъ тыжднихъ реставраторъ одержавъ сей транспортъ зъ зелѣзницѣ, однакъ не хотѣвъ єго приймити. Панокъ выточивъ єму процесъ, и судъ признавъ справедливôсть єго претенсіямъ Заходить теперь пытанье, звôдки набравъ вôнъ тôлько мухъ? Очевидно, не зловивъ, лише спровадивъ зъ Америки, де цвите оживлена торговля засушеными мухами. Въ мытовôмъ урядѣ збудивъ мѣшокъ мухъ великій подивъ; не знали пôдъ яку рубрику затягнути товаръ. Остаточно рѣшили ся и выписали великими буквами „заграничнй штахи“.

— **Бычій стиль.** Старшій надъ рогатымъ скотомъ выдавъ посмертну картку, котрого признае мясо по небôщикови быкови придатнымъ для людского жолудка. Картка дуже цѣкава а повный єи змѣстъ такій: L. 752. Mięso wołowe z konieczności zarzniętej z powodu wzdęcia pani M. uznałom za zdatne na spożycie. Frysztak dnia и т. д. Пôдписъ. — Отже панѣ здулась, а быка зарѣзали.

— **И шнурôвка маe своихъ оборонцѣвъ.** Що теперѣшнй жѣнки, чи тамъ дамы вôддали бы за шнурôвку половину житя — се мы всѣ здоровй знаемо. Такожь знаемо и се, що они, хочь бы выманцнповали ся зъ усѣхъ перосудôвъ и стали до одней роботы разомъ зъ мужчиною, ихъ тѣло таки давити-ме шнурôвка. Не фортуна манія подобати ся мужчинѣ поверховною принадою, заокруглеными приманами тѣла такъ глубококо запустила корѣнье, що имъ нѣ суди Боже зрозумѣти лихихъ наслѣдкôвъ доброохотныхъ тортурôвъ И завдяки сему, зовсѣмъ не культурна шнурôвка добула собѣ такй права середъ буцѣмъ то культурного товариства, що сегодня кожда интесігентна — калмукъ не дама, єсли у неи нема шнурôвк. Се велика провина противъ „доброго тону“, противъ „сальонового кодексу“. Але-жь ладнй и безъ шнурôвки панѣ, коли бъ вы дрôбку застановились надъ „нищетою“ шнурôвки и самй почиолили, скôлько вытерпѣли болю за-для неи, вы певно на найблизшôмъ жѣночôмъ конґресѣ старались бы змѣнити вôдповѣднй параґрафы „доброго тону“. Але зъ другои стороны у васъ найдесь и оборона за шнурôвкою. Отъ недавно помѣстивъ якійсь любовникъ шнурôвки въ однôмъ американьскôмъ мѣсячнику статью, въ котрôй на серіо доказуе, що шнурôвка хоронить передъ сухотами. Авторъ статьѣ каже, що жѣнки передъ вынайденьемъ шнурôвки вôддыхали абдомінально (въ сполученю зъ черевомъ), а коли взялись носити шнурôвки, вправдѣ низша часть легкихъ придавилась и стала неможливою до розвитку, але натомѣсть горѣшна часть легкихъ розширила ся. Отже се и нѣбы причина спиненя сухотъ. Цѣкава рѣчь, длячого той самый авторъ вôдраджуе мужчинамъ носити швурôвки? Надъ тымъ повинній панѣ призадумати ся

— **Любовна драма.** Старый 78-лѣтный лѣкарь въ Барцельонѣ въ Сициліи д-ръ Какамо мавъ любовній зносины зъ 22-лѣтною дѣвчиною, котрôй обѣцявъ, що подружить ся зъ нею. Однакъ коли дѣвчина довѣдала ся, що лѣкарь приставъ до другои и сю другу намѣряе повести до слюбу, запросила єго на сходины и проколола штилєтомъ. Лѣкарь упавъ вôдъ разу трупомъ.

— **Дрôбній вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ мѣста Сянока 100 зр. на реставрацію церкви. — Посолъ Романчукъ повернувъ до Львова въ Пôдлютôмъ, посолъ Барвѣньскій зъ побуту въ Римановѣ, а д-ръ Д. Савчакъ зъ подорожи комісійнои до Гусятинщины. — Валєрій Лозиньскій, отець писателѣвъ польскихъ: бл. п. Валєрія та живучихъ ще Володислава и Бронислава померъ дня 29 н. ст. серпня въ 91-ômъ роцѣ житя въ Куньковôй пôдъ Перемышлемъ. — Въ Татрахъ упали симидднями снѣги.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе: Пôдписана дирекція доносить, що почавши вôдъ дня 20 серпня с. р. переходять возы до станя при поѣздахъ поспѣшныхъ Н-ры 1/301 и 302/2 мѣжь Краковомъ а Чернôвцями.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр

— **Вôдзначеня.** Совѣтникъ высшого суду краєвого у Львовѣ Ив. Фальковскій одержавъ при нагодѣ переходу на пенсію титулъ и характеръ совѣтника надвôрного.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ перенесла офіціяла почтового Едм. Рапфа зъ Горлиць до Збаража и поручила єму тамъ управу уряду почтово-телеґрафічного.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** надôслали на руки нашои адміністрациі Вп. пп.: Ив. Мелешкевичъ зъ Стрыя 7 зр. 80 кр., зôбраныхъ въ рускôмъ Касинѣ на пращальнôмъ вечерку о. Громницкого и Теоф. Макухъ адъюнктъ судовый зъ Дубецка 2 зр.

— **На емеритальный фондъ рускихъ артистôвъ драматичныхъ** надôславъ п Т. Макухъ адъюнктъ судовый въ Дубецку 1 зр. на руки адміністрациі нашои часописи.

Телєґрамы „Дѣла“

Вѣдень 31 серпня. Оногды прибувъ сюды вôрменскій католікосъ Макертіхъ. На двôрци дожидали єго майже 200 Вôрменъ. На привѣтъ прибули депутаціи Вôрменъ зъ Христіяніи, Парижа, Лондону, Одесы, Марсиліи и Варны. Нѣмецкй ґазеты выступають остро противъ маневрôвъ и смѣхомъ стрѣчають заборону властей що-до зборôвъ. Надѣють ся, що маневры будуть вôдкликанй, бо инакше власти сповнюють неконсеквенцію.

Буда-Пештъ 31 серпня. Въ Семигородѣ повстали румуньскй забуреня за для холєры. Розôйшла вѣсть, що царь хоче прийти въ помôчь цѣсареви, однакъ цѣсарь вôдмовивъ тои помочи Отже царь жадае 30 головъ людей, що померли на холєру и лѣкарѣ хотять єму доставити.

Бѣлградъ 31 серпня. Договоръ торговельный зъ Россіею уже пôдписаный. На бажанье Австро-Угорщины буде зновъ заведеный пашпортовый примусъ.

Санъ Себастіянъ 31 серпня. Забуреня зновъ поновились. Палату королевои стереже двѣ компаніи войска. Аґітація ширить ся.

Берлинъ 31 серпня. Вѣсти про намѣрену змѣну конституціи баварскимъ соймомъ и про оголошенье князя-реґента королемъ — неправдивй.

Лондонъ 31 серпня. Въ палатѣ послôвъ внѣсъ Ґледстонъ трете читанье гомеруля и выголосивъ при тôмъ довгу бесѣду.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 31 н. ст. серпня 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	217 50	220 50
Зелѣз Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	254 —	259 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	385 —	—
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот гал. 5% а. в.	101 —	101 70
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал 5% а в.	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	97 30	98 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л	98 —	98 70
Товар кред. гал 4½% а.в льос. 52 л.	100 —	100 70
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 56 л.	98 30	99 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к.	— —	—
Галиц фонду пропинаційного 4% в. а.	96 50	97 20
Комунальнй Банку краєв. 5% І. емис.	102 50	— —
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 70
Позички краєв. 4% в. а.	96 50	— —
Позички краєв. 4% короновои	96 50	97 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 50	25 —
Мѣста Станиславова	40 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 92	6 02
Наполеондоръ	9 92	10 02
Пôвъимперіялъ	10 15	— —
Рубель срѣбный	1 29	1 31
Рубель паперовый	1 29	1 31
100 марокъ нѣмецкихъ	61 50	62 10

Надôслане.

Аптички домашнй противхолєрычнй

пôсля приписôвъ и вказôвокъ

Д-ра О. ВІДМАНА

ц. к. совѣтника санітарного и примарія загального шпиталю у Львовѣ

зложила и удержуе на складѣ

Аптика „пôдъ срѣбнымъ орломъ“ **Жигмонта Рукера у Львовѣ.**

Тй аптички обôймають по-при розвѣдку д-ра Відмана всякй средства охоронній, якъ такожь конечнй средства для удѣлювання першои помочи лѣкарскои недужимъ на холеру особамъ — Цѣна аптички разомъ зъ опакованьемъ 5 зр.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся вôдворотною почтою. 4379

П. Т.

Зъ огляду, що деякй ласкавй порученя зъ провінціи призначенй для мене лише хибно адресованй до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючй бували наражень на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавй порученя лише до фірмы** 4774 6—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛôВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	поѣзды поспѣшній		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшевъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	288	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичъ				822	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшевъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ(зъ дворця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичъ				315	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (І. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницлхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдаванй черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй билэты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІИ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ДЯКА потребую заразъ Любша поч. Журавно. **Іосифъ Терешкевичь** 4822 парохъ. 3-3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 45-180
ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

ЛЕОПОЛЬДЪ ШІМСЕРЪ
У ЛЬВОВѢ
ФАБРИКА и ЗАВЕДЕНЬЕ РѢЗЬБАРСКЕ
выробôвъ зъ каменя
ґраниту, сиєнігу, лябрадору, мармору и т. ин.
зъ власныхъ ломôвъ въ краю и за границею.
Рôкъ заснованя 1812.
ФАБРИКА, АТЕЛІЄ, КОНТОРА И СКЛАДЪ
улиця Пекарска, коло кладовища Лычакôвского
приймає всякѝ роботы при будовахъ, входячѝ въ обсягъ штуки каменярскои. 4781 6-6

ФАБРИКА

Левъ И. Малєвскій

у ЛЬВОВѢ

ул. Вôрменьска ч. 12

Перша Галицка — коркôвъ каталоньскихъ

поручає въ своѣй фабрицѣ выроблюванѝ корки до бочокъ и фляшокъ въ найлѣпшôй якости и дешевѣйшѝ вôдъ заграничныхъ, такожь дерева корковѝ и колеса до меленя проса, пôдошвы и корочки дамскѝ. Остерѣгаю П. Г. Публику передъ наслѣдуваньемъ, котре не выходить на користь купуючимъ. 4831 1-6

Основана 1877 року.

2 панянки або 2 хлопчики найдуть помѣщенье зъ совѣстною опѣкою и помôчь въ наукахъ. Площа Домініканьска ч. 1, партеръ.
4840 1-?

ТУТКИ електрично стисканѝ
неклиєнѝ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.
При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 7-30

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
90-294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Бриндзя гôрска
фаска 5 клгр. 2 зр. 28 кр.
БУЛІОНЪ
выробу Казимиры Матчиньскои
по 10 зр, 7 зр. 50 кр., 6 зр. 50 кр., и 5 зр. 50 кр.
продає 4767 12-12
Зарядъ двора Лапшинъ п. Бережаны.

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ
ДРÔБНИЧНО-ҐАЛЯНТЕРІЙНЫХЪ
Вільгельма Выспяньского
площа Марійска ч. 4
(Готель „Европейскій“)
поручає 4837 1-6
всякѝ приборы до кравецтва
волôчки, фільозелѣ, кордонки, канвы, бавовны, джуты, гафты на сукнѣ, на канвѣ, плюши, гафты бѣлѝ, коронки, бѣлье мужеско, парасолѣ fin de siécle ваги лише 275 ґрм. чисто шовковѝ и т. ин.
Цѣны найприступнѣйшѝ.

Конякъ француский
фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає тортовля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 26-45

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 83-?

ЗШИТКИ
для шкôлъ, приписанѝ Выс ц. к краєвою радою шкôльною поручає для пп. учителѣвъ
фабрика выробôвъ зъ паперу
Г. ПЙОНТКОВСКОИ
Львôвъ улиця Паньска ч. 2.
Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ
4816 (Импресса) 7-10

Казимиры Матчиньскои
выробу
БУЛІОНЪ
зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.
Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6·50 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр
Екстрактъ мясный
по 70 кр. слоикъ
4829 продає 2-12
Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

Высокоповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручає ся
МОЛОЧАРНЯ
и „взôрцева кухня“
при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь. Кава найлѣпша, стравы смачнѝ, выбôръ великій, кухня безъ перервы цѣлый день. Цѣны найнизшѝ. Зъ поважаньемъ
4839 1-10 **К. НЕТУШІЛЬ.**

„ГОРТЕНСІЯ“
Львôвъ Зиморовича ч. 11.
ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ
методою Worth-а
Заведенье полагоджує всякѝ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ
4760 вôдъ зр. 8 14-104
Для провінціи всякѝ комісы тоалєтовѝ по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.
Шнурôвки францускѝ и шнурôвки здоровля.
Свѣжѝ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

РУ-
кавички всякого рода;
Бандажѣ руптуровѝ
и всякѝ выробы рукавичничѝ
поручає найдешевше
Павло Лянгнеръ
передъ тымъ
Браты Лянґнеры
Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Ф. РИХНОВСКІЙ
инжиніръ-механикъ
у Львовѣ, Хорущина ч. 15.
БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральнѝ огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ, парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторôвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 9-13

Руры зелѣзнѝ, муфы, лучники и т. д.
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).
Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Наука каліґрафіи.
Нагородженый золотымъ медалемъ великимъ срѣбнымъ и многими иншими.
Кождый, що бридко пише безъ рôзницѣ пола и вѣку може собѣ въ 8 до 12 лекціяхъ присвоити скоре и гарне письмо пôсля моеи неперевысшенои и систематичнои методы.
М. Вашіцъ
артистъ-каліґрафъ
Львôвъ ул. Вôрменьска число 3 поверхъ II. 4830 1-4

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ
ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ
у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,
працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякѝ вымоги такъ зъ огляду на щоденнѝ выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.
4758 9-?

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРІЦА
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймає всякѝ роботы входячѝ
4835 въ обсягъ сего званя. 2-15

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Теофіль Копистиньскій
артистъ-малярь
звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и иншѝ рѣчи. Принимає рѣзьбарскѝ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѝ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѝ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѝ въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.
Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.
4636 30-?

НОВА
„ПРАВОПИСЬ РУСКА“
брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обôзнатись зъ огляду на маючу завестись зъ новымъ рокомъ шкôльнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Дôстати можна въ друкарни Тов им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

Звертає ся увагу
на
ЗАВЕДЕНЬЕ
ФОТОҐРАФІЧНЕ
христіяньске
устроєне зъ
найбôльшимъ комфортомъ
У ЛЬВОВѢ
при ул. Коперника ч. 8
пôдъ фірмою
ИВАНА КШАНОВСКОГО
4826 Цѣны умѣреннѝ. 2-12

Михайло Василиця
РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА
у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15
полагоджує всякѝ замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.
4802 3-15

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ
ФЕЛОНЫ
высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.
Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.
Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового
на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ — ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.
Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.
Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручає
4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ
а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцевѝ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить

Повѣдомленье.
Маю честь подати Ласкавôй П. Т. Публицѣ приятну вѣсть, що зъ днемъ 2 н. ст. вересня с. р. отвираю при ул. **Гетьманьскôй ч. 8 у Львовѣ**
ГОТЕЛЬ „ВІКТОРІЯ“
першорядный
(давнѣйше Готель Лянґа)
цѣлковито перемѣненый и устроєный на взорець першорядныхъ готелѣвъ европейскихъ — прислуга пильна — цѣны приступнѝ. 4838 1-4

Кôльканацять крокôвъ вôдъ Готелю „Вікторія“ удержую при площи Марійскôй число 9
ПЕРШОРЯДНУ РЕСТАВРАЦІЮ
(давнѣйше Ґживиньского)
въ котрôй подаю найсмачнѣйшѝ стравы и напитки першои якости. — Поручаючись взглядамъ Ласкавои П. Т. Публики, пишу ся зъ высокимъ поважаньемъ
Яковъ Войсъ (Voise).

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 186. Львôвъ, Четверъ 20 серпня (1 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Квінтесенція галицкого москвофільства.

„Галичанинъ“ принѣсъ вчера статью пôдъ заг. „На вступѣ нового учебного года“, котру можна уважати за квінтесенцію галицкого москвофільства — за квінтесенцію глупоты и пôдлоты тои кліки, котрои орґаномъ єсть „Галичанинъ“.

Зъ новымъ симъ шкôльнымъ рокомъ редакція орґану москвофільскои кліки „не можетъ поздравити учащихся“. Ѣй „сердце сжимается отъ жалю, когда вспомнитъ, що подростающое русское поколѣнье *не найдетъ уже въ школахъ родного письма*, стрѣтитъ уже лишь останки учебниковъ печатанныхъ тысячелѣтными письменами, спадщиною по нашихъ предкахъ“... Рускѝ дѣти „въ народномъ отношеніи одни будутъ обезохочены, другіи сныдѣютъ, а дѣти слабыхъ дарованій прямо оглупѣютъ“...

По такôмъ „введенію“ редакція орґану москвофільскои кліки наводить „два факты стоющіи того, щобы надъ ними долше остановитись“.

Першій фактъ такій: Одинъ рускій священикъ записувавъ теперь сына до львôвскои нѣмецкои ґімназіи. На пытанье директора: на яку „Landessprache“ вписує сына, священикъ вôдповѣвъ, що на польску. Коли-жь директоръ здивувавъ ся, бо доси той священикъ записувавъ сына на языкъ рускій, — священикъ заявивъ, що по заведеню рускои правописи фонетичнои до шкôлъ вôнъ волить, абы сынъ учивъ ся польскои „Landessprache“, нѣжь рускои.

„Галичанинъ“, навѣвши сей фактъ, „вздерживается отъ похвалы такого постановленія“ руского священика, але „не можетъ не признати ему якого-то основанія“, противно, „*онъ не безъ розумного основанія*“. Нинѣ — зновъ повтаряє орґанъ кліки москвофільскои — дѣти просто отуманѣють въ знаню руского языка и літературы и дôстануть „отвращеніе“ вôдъ рускои народности... Нинѣ рускѝ дѣти не выучать ся азбуки рускои.. Нинѣшнѝ „такъ называемыи русскіи учебники“ нѣчого не подають для „эстетического вкуса“, для „выработки чувства изъящного“, нѣчого „даже для внушенія дѣтямъ чувства приличія и товарищеской полировки“ — „*дегтемъ воняетъ*“. Тому й „неудивительно“, що отець вписує свого сына на „преподаванія“ польского языка, бо „польскіи учебники научатъ его мыслити, быти приличнымъ“... „Вотъ до чего — кличе емфатично орґанъ москвофільскои кліки — довели реформаторы русского письма и русской народности, насильственно желающіи сдѣлати изъ русскихъ галичанъ *польско-украинскихъ бастардовъ*“.

Другій фактъ наводить „Галичанинъ“ такій, що директоръ „такъ называемой русской гимназіи во Львовѣ“ п. Харкевичь намовляє и прямо силує [?] ученикôвъ, щобы они вписувались на выкладъ польского языка яко предмету необовязкового.

И въ сѣмъ фактѣ „Галичанинъ“ видить „цѣлесообразность“ заходôвъ п. Харкевича. П. Харкевичь, яко педаґоґъ, хоче, „щобы ученики знали хорошо по крайней мѣрѣ одинъ человѣческій языкъ и литературу“, бо по нѣмецки нинѣ навѣть матуристы не знають, по „русски“ такожь не будуть знати, бо „фонетика убьетъ въ ученникахъ всякую способность мышленія“... впрочôмъ руского языка навѣть „не нужно учитись, ибо *фонетику постигнетъ первый лучшій свинопасъ и на томъ основаніи можетъ считатись литераторомъ*“. Отже — заключає орґанъ москвофільскои кліки — „*останется одинъ польскій языкъ*, къ которому должны прибѣгнути русскіи ученники, яко къ *якору спасенія*..“

Кинувши такъ руску молодѣжь на жиръ польщинѣ въ школахъ — орґанъ москвофільскои кліки бачить „единственную опору“ рускои народности *въ „домашномъ самообразованію“ на основѣ „русской“* [т. є. россійскои] *літературы*, „нынѣ, слава Богу, въ Галичинѣ довольно извѣстной“.. „Фонетика — кôнчить орґанъ москвофільскои кліки — окончательно освобождаетъ образованныхъ русскихъ галичанъ и буковинцевъ *отъ рутенизма въ нашей областной литературѣ* и принуждаетъ насъ черпати знанія и силу изъ *богатой сокровищницы, якою есть общерусская литература*“.

Отсе змѣстъ тои статьѣ „Галичанина“, котру мы чей-же справедливо назвали квінтесенціею глупоты и пôдлоты галицкого москвофільства, бо-жь глупота и пôдлота разомъ вызырають зъ кождои стрôчки статьѣ орґану москвофільскои кліки.

Пôдлотою назве кождый щирый патріотъ рускій признаванье „розумного основанія“ такому непатріотичному поступкови, що Русинъ записує сына на языкъ польскій а не на рускій зъ тои причины, що зъ оглядôвъ педаґоґічныхъ рускѝ ученѝ перевели улекшенье науки руского языка въ школахъ черезъ заступленье двохъ буквъ рускихъ [ы и ѣ] другими рускими буквами та черезъ усуненье твердого знаку [ъ], котрый нинѣ не має нѣякого звука и длятого вже и россійскѝ фільольоґи усунули єго зъ наукового свого орґану.

Щобы тую пôдлоту покрыти, орґанъ кліки москвофільскои пускаєсь на туманенье своихъ читателѣвъ, що нѣбы-то въ школахъ молодѣжь „не найдетъ уже родного письма тысячелѣтныхъ письменъ“ и т. д. Єсть се ложь въ живѝ очи, бо рôдного письма нѣхто не скасувавъ анѣ не ввѣвъ хочь-бы одну яку букву зъ чужины. Єсли-жь „тысячелѣтнѝ письмена“ уже „пропали“ черезъ усуненье, зъ оглядôвъ педаґоґічныхъ, кôлькохъ значкôвъ, то они „пропали“ вже давно — по усуненю далеко бôльшого числа буквъ [*онъ, унику, кси, пси, фтита, ижица*, а ще давнѣйше буквъ на звуки ę и ą]. И якъ безъ тыхъ значкôвъ въ письмѣ рускôмъ молодѣжь не „знидѣла“ и не „оглупѣла“, такъ и теперь господинове москвофілы можуть бути о руску молодѣжь зовсѣмъ спокôйнѝ.

Орґанъ кліки москвофільскои, запутавши ся въ сѣть тороченои глупоты своєи, мимохôть не мôгъ уже красшого свѣдоцтва вôддати на користь улекшенôй правописи, якъ тымъ своимъ высказомъ, що „фонетику постигнетъ первый лучшій свинопасъ“. О то именно й ходило рускимъ педаґоґамъ, щобы якъ найширшимъ кругамъ рускои суспôльности дати можнôсть навчити ся писати по руски. Що пôйме свинопасъ, — вôдъ того не оглупѣє ученикъ ґімназіи, — а коли редакторъ „Галичанина“ господинъ Маркôвъ, кôлько разôвъ заговорить о нашôмъ рôднôмъ языцѣ, тôлько разôвъ пришпилить „свинопаса“, — то мы тому не дивуємо ся, знаючи родовôдъ п. Маркова, — вôнъ яко историчный шляхтичь, певно не мавъ межи своими антенатами „свинопаса“. Яко такій кавалірь-аристократъ унаслѣдивъ вôнъ по своихъ предкахъ и вкусъ до „изъящного“ та до „полировки“ и нюхъ благородный, длятого рускѝ учебники єму „дегтемъ пахнуть“ и не подають нѣчого „изъящного“ и нѣякои „полировки“. Тому-то вôнъ и прийшовъ до пересвѣдченя, що рускѝ дѣти повиннѝ въ школахъ учитись по польски, а дома по „общерусски“ — тогдѣ не буде чути вôдъ нихъ дегтю... — въ школахъ рускѝ ученики наберуть польскои „полировки“, а дома „пересамообразують“ єи на „общерусску“, — тогдѣ „цѣлесообразно“ не будуть „украиньскими бастардами“, але „фольблютами московскими“ на образъ и подобіє „изъящного“ и „полированного“ господина Маркова и єго політичныхъ товаришѣвъ.

Отсе квінтесенція галицкого москвофільства! Коли Русинъ вписує сына на языкъ польскій а не на рускій — се „цѣлесообразно“, бо радше польщина, нѣжь русчина! Руска ґімназія, длятого, що она не „общерусска“, має у москвофілôвъ назву „такъ зовымая русская ґімназія“ — и длятого москвофільскій совѣтъ „Народного Дому“ бурсакôвъ своихъ „цѣлесообразно“ шле до ґімназіи жидôвскои! Зô всеи жь тои „цѣлесообразности“ москвофільскои выходить: всѣ рускѝ школы въ краю покасувати, на ихъ мѣсце нехай стають польскѝ, бо о инакшихъ и бесѣды не може бути, — хованыхъ по польски дѣтей у школѣ — переобразовувати дома россійщиною, котрои nota bene нѣхто, не то селянинъ, але й нѣякій интеліґентный Русинъ не знає, хочь москвофілы уже вôдъ кôлькадесять лѣтъ а все „окончательно“ заповѣдають, що они „освобождаются отъ рутенизма въ областной литературѣ“ а будуть „черпати знанія и силу изъ литературы общерусской“...

Чи не „изъящна“ та квінтесенція галицкого москвофільства, квінтесенція єго пôдлоты и глупоты?! „Изъящна“, навѣть „полированная“!

Заколотъ на піринейскôмъ пôвостровѣ.

Правдивою несподѣванкою въ мертвôмъ сезонѣ була вѣсть, що минувшои недѣлѣ лучили ся въ Санъ Себастіянѣ революційнѝ неспокоѣ и треба було ажь проливу крови, щобы успокоити зворушенѝ умы. Вѣсть про тѝ неспокоѣ не прийшла впростъ зъ Санъ Себастіяна, бо правительство испаньске не пустило нѣ однои приватнои телеґрамы до ґазетъ краєвыхъ и заграничныхъ, лишь зъ приграничного мѣста француского, Гандей.

Санъ Себастіянъ се аристократична мѣсцевôсть купелева надъ заливомъ біскайскимъ. Тамъ зъѣхала теперь реґентка Христина зъ сыномъ королемъ Альфонсомъ, а президентъ міністрôвъ Саґаста рôвно-жь замешкавъ при родинѣ королѣвскôй въ готели de Londres. Несупокоѣ, якѝ лучили ся въ присутности родины королѣвскои а зверненѝ були противъ президента міністрôвъ Саґасты, суть мовь бы першими вѣщунами революціи загальнои, котра обôйме цѣлый піринейскій пôвостровъ, Испанію и Портуґалію.

Въ Испаніи ажь кипить вôдъ всякого рода мальконтентôвъ. Симъ разомъ недѣльнѝ несупокоѣ выйшли вôдъ т. зв. фуеристôвъ. Пôдъ назвою „фуеросъ“ розумѣють ся привілеѣ, якѝ прислугували пôвнôчнымъ провінціямъ испаньскимъ. Тѝ привілеѣ звôльняли вôдъ многихъ податкôвъ и вôдъ службы войсковои для обороны иншихъ провінцій. Поволи обмежано тѝ привілеѣ, а по пораженю карлістôвъ ухвалили кортезы въ 1876 р. цѣлковите знесенье привілеѣвъ. Фуеристы були горячими союзниками карлістôвъ, бо думали, що по заведеню абсолютнои монархіи привернуть ся имъ всѣ давнѝ права. Баскійцѣ все вôдзначались революційнымъ духомъ, зъ червоною шапкою на головѣ а зъ цѣпкомъ въ рукахъ готовѝ кождои хвилѣ до бійки. Коли-жь Саґаста, стараючи ся о приверненье рôвноваги въ буджетѣ, зачавъ заводити реформы, пôдвысшивъ податокъ консумційный вôдъ вина, позносивъ много непотрѣбныхъ урядôвъ, то невдоволенье Біскайцѣвъ дуже зросло.

Безпосередна причина послѣдныхъ подѣй въ Санъ Себастіянѣ була малозначна. Товпа зажадала, щобы орхестра заграла на публичнôй площи баскійскій имнъ фуеристôвъ. Коли орхестра не хотѣла заграти имнъ, товпа зъ крикомъ пôйшла передъ готель лондоньскій и зачала кидати камѣньемъ у вôкна комнатъ, де мешкавъ Саґаста. Явилась жандармерія, але пôдъ градомъ камѣня мусѣла цофнутись. Товпа кричала: „Зарѣзати Саґасту! Вôдтакъ въ палатѣ докôнчимо!“ — и забиралась выважити дверѣ готелю. Треба було прикликати войско на помôчь. Бійка зачалась завзята; кôльканацять воякôвъ поцѣлено тяжко камѣньемъ и ажь коли пôдъ сальвою карабінôвъ упало 5 осôбъ а кôлькадесять тяжко ранено, товпа розбѣгла ся домôвъ. Въ мѣстѣ настала паніка; родина королѣвска выѣхала сейчасъ до Мадриду, гостѣ купелевѝ повтѣкали, а населенье выжидало оголошеня стану облоги въ мѣстѣ. Правительство не хотѣло ярити до крайности населеня и не завело стану облоги, але все таки для безпечности выслало корабель воєнный до пристани себастіяньскои.

Фуеристы, въ борбѣ о свои права, пôдпирали, якъ сказано, зъ-разу карлістôвъ, котрыхъ побѣда була бы початкомъ абсолютизму. Теперь же перехилились они на сторону партіи републиканьскои. Републиканізмъ ширить ся на пôвостровѣ піринейскôмъ що разъ бôльше и обнимає зарôвно Испанію якъ и Портуґалію. Руина економічна тыхъ обохъ краѣвъ дуже надаєсь до скрѣпленя сторонництва републиканьского, котре змѣряє до поваленя династіи Бурбонôвъ и Браґанца, а заведеня федералістичнои ліґи Испаніи и Портуґаліи. Недавно вôдбулось вѣче републиканцѣвъ зъ обохъ краѣвъ въ мѣсцевости Бадайозъ, положенôй на граници портуґальско-испаньскôй, и тамъ уложено спôльну проґраму тактики партійнои. Републиканцѣ испаньскѝ голосять, що молоденькій король Альфонсъ єсть вже послѣднымъ королемъ, бо вже сама судьба дала єму нещасне число XIII. Вже сего мѣсяця прийшло до конфлікту зъ републиканцями въ провінціи Теруель; поліція въ Валенціи мусѣла выступити зъ оружьємъ при заколотѣ въ мѣстѣ и поконфіскувати оружье републиканцямъ. Рôвно-жь и карлісты, хочь не мають надѣѣ дôйти до політичнои власти, выкликують заколотъ; въ Катальоніи мали вôдбутись зборы 25 провôдникôвъ карлістôвъ и тамъ ухвалено спосôбъ, якъ выкликати революцію въ самôмъ Мадридѣ.

Сторонництво републиканьске доси ще не зорґанізоване и розпадаєсь на множество дрôбныхъ фракцій. Не вчисляючи Ем. Кастеляра, котрый сими днями выцофавъ ся зъ житя публичного, три головнѝ проводирѣ републиканцѣвъ: Пі и Марґаль, Сельмеронъ и Мануель Зорілля суть представителями трехъ фракцій; першій федералість, другій централістъ, третій унітарієць. Але робота розкладу поступає напередъ. Хочь републиканцѣ теперь мають лишь дванацять послôвъ въ кортезахъ, то надѣють ся вже при найблизшихъ выборахъ добути бôльше мѣсць посольскихъ и тымъ самымъ заявити свою жизненнôсть.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Neue freie Presse мѣстить:

Найважнѣйша справа, котру має рѣшити галицкій соймъ на найблизшôй сесіи, єсть безъ сумнѣву реформа громадского законодатства. Дотеперѣшный громадскій законъ не вôдповѣдає фактичнымъ вôдносинамъ и потребамъ нашого краю, а примѣненье деякихъ єго постановъ до практичного житя нанесло лиха необмеженои далекосяглости. Такъ примѣромъ автономія обшарôвъ двôрскихъ не остала безъ шкôдливыхъ вплывôвъ на соціяльнѝ и політичнѝ вôдносины Галичины, бо зрабувала сѣльскимъ громадамъ за-для того рода децентралізаціи не лише матеріяльнѝ, але такожь интелектуальнѝ средства, що були потрѣбнѝ, щобы сповнити вложенѝ політичнѝ задачѣ въ своѣмъ самостôйнôмъ крузѣ дѣланя. Майже зъ кождымъ рокомъ выявлялись новѝ недогоды и недостачѣ закона, а выдѣлови краєвому не лишалось нѣчого зъ огляду на зростаючѝ комплікаціи, якъ лише напирати на реформу громадского ладу. Длятого-жь то поставлено въ соймѣ рôзнѝ внесеня, котрѝ остаточно стремѣли сполучити обшары двôрскѝ зъ сѣльскими громадами; пôзнѣйше мало умоститись дорогу новелею до закона громадского сполученю поодинокихъ громадъ въ спôльнѝ адміністративнѝ тѣла, обмежити сферу компетенціи заряду тыхъ громадъ и завести вôдповѣдну контролю въ адміністраціи громадъ. Хотяй институція збôрныхъ громадъ не примѣнюєсь нѣ въ однôмъ короннôмъ краю, то у насъ, пôсля осуду деякихъ панôвъ, збôрна громада вôдповѣдає интересамъ Галичины. Однакъ бôльшôсть соймова не хотѣла переводити основнои реформы громадского ладу, и выдѣлъ краєвый змôгъ лише впровадити незнатнѝ змѣны. Однакъ се не принесло вôдповѣднои помочи. Новѝ жалѣ пôднесли ся на недостачу громадскои управы такъ, що послѣднои соймовои сесіи появили ся подрôбнѝ предложеня що-до реорґанізаціи громадъ. Однакъ и симъ разомъ бôльшôсть соймова вôдослала проєкты реформы до краєвого выдѣлу зъ тымъ, щобы розслѣдити 30-лѣтну дѣяльнôсть галицкого громадского закона и на основѣ зôбраныхъ досвѣдôвъ осудити новѝ проєкты. При дебатахъ въ соймѣ надъ тымъ предметомъ выявило ся, що въ галицкихъ сѣльскихъ громадахъ або зовсѣмъ не примѣнювано постановъ що-до поліціи будовельнои, огневои, обычаєвои, санітарнои и т. д., або прикладано ихъ въ невôдповѣдный спосôбъ, при чôмъ такожь занедбувано иншѝ справы заряду. Сѝ новѝ проєкты предложили пос. Рутовскій и Пилатъ. Коли внесенье Пилата становить радше законодатну студію, проєктъ Рутовского подає уже деякѝ нормы, котрѝ дотыкають основъ автономічного житя въ Галичинѣ. Выдѣлъ краєвый розбирає саме теперь той проєктъ. Однакъ ледви чи згодить ся на него, бо пôсля того проєкту адміністрація вымагала бы бôльшихъ коштôвъ, а зъ тымъ треба бы накладати бôльшѝ податки, бôльшѝ тягары.

Скликанье сесіи рады державнои має дефінітивно назначитись на день 13 жовтня, и обѣ палаты розпôчнуть того дня свои засѣданя. Въ палатѣ послôвъ предложить правительство буджетъ на 1894 рôкъ зъ звычайнымъ експозе міністра фінансôвъ д-ра Штайнбаха. Сей речинець не повиненъ выключати полагодженя въ своѣмъ часѣ, хотяй бы дебаты надъ буджетомъ и дуже скорочено.

——

„Глас Црногорца“ поясняючи переговоры мѣжь Чорногорою и Ватиканомъ каже, що ихъ найважнѣйшимъ и здобуткомъ се, що римо-католицка церковь въ Чорногорѣ буде послугуватись славяньскою бесѣдою при богослуженяхъ. Сей здобутокъ завдячує Чорногора вытревалости князя Николая и розумнымъ вôтцѣвскимъ старанямъ папы Льва XIII, котрыхъ найлѣпшимъ посередникомъ бувъ архієпископъ зъ Антіварі Милиновичь. Тѝ люде справдѣ заслужили ся своимъ дѣломъ не лише для всѣхъ Славянъ римо-католицкого вѣроисповѣданя, але и для всѣхъ Славянъ взагалѣ. За-для того падуть всѣ супротивности, котрѝ выдвигнено зъ обохъ сторôнъ противъ заходôвъ въ напрямѣ теперѣшныхъ здобуткôвъ.

——

Подана нами вчера вѣсть зъ Софіи про утечу митрополита Климентія зъ монастиря въ Тирновѣ оказала ся неправдивою. Аґентія балканьска доносить, що сей монастирь, въ котрôмъ пробувавъ митрополитъ, перемѣнено на шпиталь и розширено єго. За-для того перенесено Климентія до другого монастиря и интерновано єго тамъ середъ такихъ самыхъ обставинъ. Що-до поголоски, мовь бы правительство оминало продовженя процесу, поясняють, що справа для правительства уже покôнчена, коли у него въ рукахъ законный засудъ. Процесъ мôгъ бы хиба самъ митрополитъ пôдняти, коли-бъ внѣсъ рекурсъ противъ засуду. До теперь не вчинивъ ще того.

——

Въ палатѣ низшôй внѣсъ премієръ-міністеръ Ґлєдстонъ въ одногодиннôй бесѣдѣ трете читанье білю о гомеруль. Вôнъ заявивъ, що біль о гомерулю признано въ Европѣ, въ Америцѣ и въ анґлійскихъ кольоніяхъ. Всюды, де находить ся гомеруль, роздѣлъ справъ льокальныхъ вôдъ державныхъ становить головный прінципъ. Політичнѝ вôдносины Швеціи и Норвеґіи находять ся теперь въ критичнôмъ положеню; зъ обохъ бокôвъ причинивъ ся великій нерозумъ, розвязувати унію. Але коли-бъ навѣть розвязано унію, лишить ся для неи признанье, що она вôсѣмдесять рокôвъ спонукувала ненарушену згоду обохъ краѣвъ зъ великимъ хôсномъ для Европы и для людскости. Ґлєдстонъ оправдувавъ выслѣдъ дебать надъ гомерулемъ, вказуючи на надто розтягненѝ діскусіи. Єсли въ пятницю — говоривъ вôнъ — прийде до голосованя надъ третымъ читаньемъ гомеруля, буде се 82 день нарадъ. Основнѝ гадки передіскутовано, хотяй не пояснено ще богато параґрафôвъ. Ирляндскѝ націоналы не признали морального авторитету актôвъ уніи. Коли супротивъ теперѣшныхъ мѣрилъ вывяже ся опозиція, повстане нове напрасне домаганье роздѣлу. Всѣ засѣдки опозиціи можна легко заперечити. Правительство основуєсь на національнôй свободѣ и

єи дѣяльности, яко на средствѣ національного добробыту. Вôнъ надѣявъ ся, що принятье великого закона низшою палатою, буде однымъ найбôльшимъ зъ дотеперѣшныхъ крокôвъ на дорозѣ повного тріюмфу.

Заявленье.

Заявляю, що вѣсть подана „Галичаниномъ“ о моѣй кандидатурѣ зъ повѣта долиньского єсть зовсѣмъ безосновна и єсть простою выдумкою сеи часописи.

Ол. Барвѣньскій.

НОВИНКИ.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ:** Дня 17-ого вересня устроюють академики-Русины въ Бережанахъ вечерокъ зъ танцями въ дохôдъ будовы руско-народного театру. Початокъ о год. $7^1/_2$. Хто не одержавъ бы запрошеня зволити зголосити ся до комітету.

— **Холєра.** Ґазета урядова пише: Дня 30. н. ст. серпня занедужали на холєру: въ мѣстѣ Коломыи 4 особы, въ Оскресинцяхъ коло Коломыи 1 особа; въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 7 осôбъ, въ Микуличинѣ 3 особы, въ Ворохтѣ и Надвôрнôй по 1 особѣ, въ Станиславовѣ 1 особа. — Выздоровѣла въ Щепановѣ повѣта бжеского 1 особа. — Померли въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 2 особы, въ Ворохтѣ, Надвôрнôй и Краснôй по 1 особѣ; въ Коломыи 4 особы, въ Оскресинцяхъ коло Коломыи 1 особа. — Крôмъ того зайшли пôдозрѣнй случаѣ смерти въ Ганкôвцяхъ повѣта снятиньского и въ Вислоцѣ повѣта сянôцкого. — Сконстатовано бактеріольоґічно холєру у особы попередно помершои въ Ясеници повѣта березôвского. — Зъ Делятина пишуть, що коли тамъ почала выступати холєра грôзнѣйше, зôбрали жиды мѣжь собою значнѣйшу суму грошей и розôслали єи рабінамъ, щобы тй подали имъ антіхолєричнй средства. Рабіны замѣсть звернути грошѣ и наказати купити за нихъ карболю та вапна для десінфекціи домôвъ, позабирали ихъ собѣ та зарядили такъ: Молити ся три разы на день, за себе и за всѣхъ; налѣплювати на дверехъ своихъ домôвъ зъ внѣ и внутри картки (имовѣрно зъ молитвами); домы осмарувати зъ внѣ вуглемъ довкола; дверѣ и вôкна зачиняти въ ночи, въ день лишь трохи отвирати; не ходити серединою улицѣ, лише боками; на грудяхъ носити на червонôй стяжцѣ ключь, а колодку причепити до дверей; въ кишени носити кôлька головокъ чôснику; рано зъѣсти кôлька крайцѣвъ редьки, не пити богато алькоголѣвъ; не говорити нѣчого зъ нѣкимъ про холєру; носити на пальцяхъ перстенѣ зъ тростины и т. ин., а єсли бы се все не помогло, зробити спôльнымъ коштомъ весѣля для убогои пары при чôмъ вѣнчанье має вôдбути ся на окопищи. Жиды, слухаючи рабіньскои рады, роблять все, що имъ наказано, а коли всѣ средства не помогли, рѣшили спробовати послѣдного т. є. весѣля на окопищи. Вынайшли незаможну пару (молода зъ Делятина, молодый зъ Королѣвки), зôбрали мѣжь собою 120 зр., справили цѣлу выправу, займили ся приладженьемъ весѣльного пиру та зъ музикою и танцями справили дня 24 н. ст. серпня весѣлє на окопищи. Складки збирали жиды и мѣжь католиками, щобы и ихъ охоронити передъ пошестію. Се весѣлє зробило дуже немиле враженье на прочихъ мешканцѣвъ Делятина, спинити-жь єго не було можна зъ огляду на фанатизмъ величезнои товпы жидôвъ. Однако певнôсть жидôвъ, що нѣхто бôльше въ Делятинѣ не умре не здѣйстнилась, бо ще тои самои ночи померла одна жидôвка. — Якъ поступає правительство мадярске въ справѣ холєры видно отъ хочь бы зъ сего факту: Пôсля урядового выказу въ Neues P. Journal має бути на Угорщинѣ 78 мѣсцевостей зараженыхъ холєрою. Зъ сего выходило бы, що небезпечнôсть не конче велика. Тымчасомъ власти войсковй, котрй видко не довѣряють мадярскôй урядовôй статистицѣ, зарядили на свою руку розслѣды и дôйшли до того, що зараженыхъ сѣлъ и мѣсточокъ єсть на Угорщинѣ не 78 але ажь 300.

— **Якъ поступають ліквідаторы бувшого банку рустикального?** Ліквідація банку рустикального кôнчить ся, а що оставшй претенсіи приходить ся що разъ труднѣйше стягнути, то ліквідаторы розписують безвзглядно екзекуціи загородъ селяньскихъ, причôмъ досыть дивно поступають. Въ Kurjer-ѣ Lw. описаный такій фактъ: Лука и Гриць Зарембы зъ Ушнѣ, пов. золочѣвского, умовили ся нотаріяльно зъ банкомъ рустикальнымъ, що заплатять 200 зр. ратами на сплату своєи позички. Умовы сеи не дотримали, тожь банкъ розпочавъ кроки екзекуційнй, щобы стягнути 17 ратъ по 12 зр. 69. кр. зъ процентами и решту капіталу въ квотѣ 147 зр. 42 кр На ліцитаціи купивъ банкъ загороду Зарембôвъ за 340 зр. Контрактомъ зъ 6 марта 1893 р. продавъ банкъ сю загороду Берлеви Фінклерови зъ Журавна за 325 зр. Берль за кôлька тыжднѣвъ вôдпродавъ ту реальнôсть Юркови Граничцѣ зъ Ушнѣ за 500 зр., отже заробивъ 175 зр. Але на тôмъ не конець. Банкъ зложивъ цѣну купна 340 зр. въ депозитѣ судовôмъ, а рôвночасно выказавъ плыннôсть своєи претенсіи зъ процентами и коштами судовыми въ квотѣ 579 зр. 56 кр Судъ въ Олеську признавъ плыннôсть тои претенсіи. Кождый вѣритель зробивъ бы такъ, що пôднявъ бы квоту 340 зр. зъ депозиту судового, але банкъ придумавъ иншу штуку. Банкъ вôдступивъ цесією свôй депозитъ 340 зр. Берлеви Фінклерови за 340 зр. Кождый цѣкавый знати, що зыскавъ Берль, заплативши 340 зр. за депозитъ въ квотѣ 340 зр. Ото зыскавъ дуже много, бо не лишь самъ депозитъ але и решту претенсіи банку до Зарембôвъ, признану олеськимъ судомъ за плынну, именно 239 зр. 56 кр. Берль розпочавъ кроки екзекуційнй противъ Зарембôвъ о тыхъ 239 зр. Такъ отже Берль зъ ласки банку рустикального заробивъ на Зарембахъ, першій разъ вôдпродавши ихъ загороду 175 зр., а другій разъ купивши претенсію банку 239 зр. 56 кр. разомъ 414 зр. 56 кр. Адвокатъ львôвскій, подавши сей фактъ до публичнои вѣдомости, пытає, для чого банкъ рустикальный скривдивъ своихъ вѣрителѣвъ на квоту 414 зр., або для чого выдавъ двохъ бѣдныхъ селянъ въ руки жидôвскои пявки, не зыскавши при тôмъ нѣчого?

— **Брутальнôсть лат. священика.** До Dziennik-a Polsk-ого пишуть зъ Грималова: Мѣсточко Грималôвъ було зновъ видовищемъ нелюдского и соблазняючого поступку въ римо кат. костелѣ. Ось фактъ: Учителька панна С. зъ Н. прибула вôдвѣдати своякôвъ и дня 15 н. ст. серпня (въ свято лат. Пр. Богородицѣ зѣльнои) пôйшла до костела на богослуженье, а що цѣлый костелъ бувъ щѣльно заповненый перейшла черезъ захристію, вôйшла до пресвитеріи и сѣла тутъ на порожну лавку. Мѣсцевый парохъ кс. Валєнта, щó вôдправлявъ богослуженье, увидѣвши се, крикнувъ голосно: „выйти зъ лавки, тамъ не вôльно сѣдати“. П-а С. усунула ся заразъ и стала коло лавки, однако се не вдоволило пароха, бо вôнъ закликавъ прислугу костельну и казавъ єи выкинути. Ревна прислуга вхопила п-у С. за руки и выпровадила єи зъ пресвитеріи на загальну соблазнь публики. — Якъ пише кореспондентъ, єсть се вже четвертый анальоґічный случай брутальности кс. Валєнты въ однôмъ роцѣ, и то зъ особами интеліґентными, бо три панѣ и одного д-ра правъ казавъ вôнъ въ сей спосôбъ выкинути зъ костела. Въ однôмъ случаю стававъ кс. В. передъ судомъ карнымъ и справа оперла ся о апеляцію. Симъ разомъ має такожь пôйти справа передъ судъ.

— **Д-ръ Чайковскій**, заступникъ маршалка рады повѣтовои въ Перемышли зрезиґнувавъ зъ того достоиньства. Причиною резиґнаціи — якъ пише Gazeta Przemyska — має бути конфліктъ д-ра Чайковского яко представителя перемыскои рады повѣтовои зъ представителями властей правительственныхъ а то за для акціи ратунковои, яку выдѣлъ повѣтовый розвинувъ въ користь навѣщеныхъ послѣдною повенею.

Телєґрамы „Дѣла“

Вѣдень 1 вересня. Шефъ ґенерального штабу ґен. Бекъ прибувъ нинѣ до Галичины и возьме участь въ маневрахъ. До Вѣдня приѣхавъ кн. болгарскій Фердинандъ.

Буда-Пештъ 1 вересня. Цѣсарь затвердивъ предложеня угорского правительства въ справѣ заведеня цивільного супружества.

Берлинъ 1 вересня. Передвчера прийшло на зборахъ до кровавои стрѣчи мѣжь соціялістами и анархістами.

Петербургъ 1 вересня. Войскова интендантура має закупити на рôкъ 1894 подвôйну скôлькôсть жита, а именно 30 міліонôвъ пудôвъ.

Мадридъ 1 вересня. Горожаньскій комітетъ зъобовязавъ ся привернути ладъ въ Санъ Себастіянъ. Жандармерію усунено.

Вашінґтонъ 1 вересня. Сенатъ розпочавъ дебаты надъ знесеньемъ білю Шермана. Самъ Шерманъ доказувавъ въ довгôй бесѣдѣ потребу знесеня єго білю. Єго бесѣда выкликала въ сенатѣ велике вражѣнье.

Надôслане.

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Д-ръ Л. Коссакъ

лѣкарь-спеціялістъ

недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

повернувъ и ординує 4841 1—3

при ул. Валовôй ч. 29.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІИ

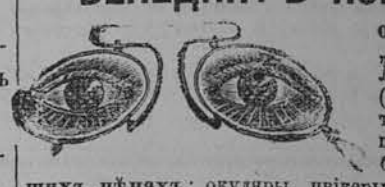

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Обліґаціи комунальнй банку краєвого, $4^1/_2$% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 46—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 46—180

всякй роботы літоґрафічнй.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

91—29 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 84—?

ЗШИТКИ

для шкôлъ, приписанй Выс ц. к краєвою радою шкôльною поручає для пп. учителѣвъ

фабрика выробôвъ зъ паперу

Г. ПЙОНТКОВСКОИ

Львôвъ улиця Паньска ч. 2.

Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ

4816 (Импресса) 8—10

РУСИНКИ

зъ высшихъ шкôлъ глядає дôмъ священичій на селѣ до дальшого образованя дѣвчатъ окôнчившихъ шесту клясу. — Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

833 3—5

Знаменитй тѣста

щоденно свѣжй Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровй фунтъ 1 зр., Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 9—?

Мѣры деревлянй до збôжа въ рôзныхъ родахъ якъ:

$^1/_2$ $^1/_4$ гектоліт. 10, 5, 2, 1 літр.

5·50, 3·50 зр. 2, 1·25, 1·10, 90 кр.

поручає 4505

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ТУТКИ електрично стисканй

неклиєнй зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнй, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 8—30

НЕ ТРЕБА ЗАГРАНИЦѢ!

Бо звѣстна але ново уряджена металічна и бронзôвнича

РОБÔТНЯ

пôдъ фірмою

В. УСЦЕНЬСКІЙ и В. СКНУРЖЕЛЬ

Львôвъ ул. Галицка ч. 15

приймає и выготовлює пôсля найновѣйшихъ взорôвъ всякй выробы металевй зъ золота, срѣбла, мѣди мосяжа, цины и т. ин., а то параменты церковнй якъ:

Монстранціи, чашѣ, діскосы, хресты, скиптры братскй, свѣчники, пушки и рôзнй прикрасы такожь сальоновй артикулы якъ: Канделябры, жірандолѣ, грабки, цукорницѣ, тацы, пôдставки и т. ин.

Старй предметы вôдновлює т. є. золотить, посрѣблює и ніклює такожь перероблює, ґарантуючи за довголѣтну тревалôсть.

Цѣны о половину дешевшй якъ за границею.

Просить ся о численнй замовленя. 4828 3—3

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ параментôвъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взôрцѣ на жаданье оплатно.

Кореспонденціи просить ся вести въ мовѣ нѣмецкôй.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Повѣдомленье.

Маю честь подати Ласкавôй П. Т. Публицѣ приятну вѣсть, що зъ днемъ 2 н. ст. вересня с. р. отвираю при ул. **Гетьманьскôй ч. 8 у Львовѣ**

ГОТЕЛЬ „ВІКТОРІЯ“

перщорядный

(давнѣйше Готель Лянґа)

цѣлковито перемѣненый и устроєный на взорець першорядныхъ готелѣвъ европейскихъ — прислуга пильна — цѣны приступнй. 4838 2—4

Кôльканацять крокôвъ вôдъ Готелю „Вікторія“ удержую при площи Марійскôй число 9

ПЕРШОРЯДНУ РЕСТАВРАЦІЮ

(давнѣйше Ґживиньского)

въ котрôй подаю найсмачнѣйшй стравы и напитки першои якости. — Поручаючись взглядамъ Ласкавои П. Т. Публики, пишу ся зъ высокимъ поважаньемъ

Яковъ Войсъ (Voise).

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тй льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненй. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованй льосы такй самй невыльосованй.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зв.	кр.
4% льосы угорского банку ипотечного	15 верес.	—	20	за штуку	30	—

ПРОМЕСЫ на 4% льосы угорского банку ипотечного по 2 зр. 4752

Купуємо и продаємо листы заставнй, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнй по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Бедай. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 187. Львôвъ, Субота 21 серпня (2 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 2 н. ст. вересня 1893.

Завтра рано загощує Єго Величество цѣсарь до Галичины на маневры, котрыхъ тереномъ єсть всхôдна, руска половина краю.

Хочь сегорôчна гостина Єго Величества въ краю нашôмъ має характеръ войсковый, а на властивѝ вôдвѣдины краю Вôнъ прибуде ажь въ роцѣ слѣдуючôмъ зъ нагоды выставы краєвои у Львовѣ, — то все-таки мы не можемо поминути и сего случаю, щобы, въ имени вѣрного, крѣпко при цѣсарю и Австріи стоячого народу руского, не поздоровити и не повитати дорогого, любимого Монарха, зложити Єму подяку за все добре, що для нашои народности и для нашого народу сплыло зъ Єго прихильности и Єго опѣки — та й просити о прихильность та вôтцѣвску опѣку на будуще, котрои нарôдъ рускій въ Галичинѣ та й взагалѣ въ Австріи потребує може бôльше, якъ якій другій нарôдъ въ державѣ — и то пôдъ всякими взглядами — пôдъ взглядомъ культурнымъ, політичнымъ и економічнымъ.

Єго Величеству знанѝ потребы руского народу, котрый удостоивъ ся вôдъ незабутнои памяти архикнязя Рудольфа назвы „altes Culturvolk“ — давного народу культурного, щó черезъ злощаснѝ обставины въ вѣкахъ минувшихъ сильно пôдъупавъ и доперва въ новѣйшихъ часахъ въ однôй частинѣ своѣй въ Австріи почавъ своє вôдродженье. Єго Величеству — якъ сказано — знанѝ потребы руского народу, знанѝ и всѣ заходы, якѝ пôдоймають галицкѝ Русины для культурного, політичного и економічного подвигненя своєи нація — и мы пересвѣдченѝ, що Вôнъ може для нихъ мати лише вôтцѣвску опѣку.

Спеціяльно-жь єще зъ одного огляду рускій нарôдъ поздоровляє и витає дорогого Гостя въ краю своѣмъ.

Всхôдна Галичина по цѣлôй черзѣ рокôвъ тяжкихъ — сего року дуже тяжко потерпѣла черезъ повени и зливы та бурѣ. Шкоды выносять міліоны.

Не сумнѣваємось що быстре око Монарха обôйме розмѣръ нещастя въ цѣлôй повнотѣ єго, а ласкаве серце тепло вôдчує горе населеня. Монархъ зъ однои стороны наочно пересвѣдчить ся, кôлько нужды причинює краєви бракъ реґуляціи рѣкъ, а зъ другои стороны ще голоснѣйше залунають Єго золотѝ слова высказанѝ уже разъ въ Галичинѣ: „Лишь не тиснѣть народу!“

Въ имени того народу мы нинѣ й здоровимо та витаємо Тебе, Монархо, въ краю нашôмъ!

До Є. Е. п. намѣстника Галичины.

Зъ Станиславôвщины одержали мы сегодня таке письмо:

„Вповажна Редакціє!

„Законъ, признаючій рôвноуправнôсть для обохъ краєвыхъ языкôвъ въ Галичинѣ мабуть не обовязує Станиславôвщины, бо на дорученый ц. к. староству станиславôвскому реєстръ карный въ языцѣ рускôмъ — одержавъ начальникъ громады Ямницѣ такій паштетъ:

„L. 20674.

Naczelnikowi gminy w Jamnicy do bezzwłocznego usprawiedliwienia za zwrotem komunikatu, na jakiéj podstawie spisany został rejestr karny w języku ruskim w obec okoliczności, że w myśl obowiązujących ustaw językiem urzędowym jest język polski.

Stanisławów 11/8 1893.

C. k. Starostwo:

Dzieduszycki.“

Таке неґованье правъ руского языка смѣє проводити ся въ повѣтѣ заселенôмъ майже выключно рускимъ людомъ и де нарôдъ досыть уже свѣдомый свого права! — то що-жь думати о порядкахъ въ повѣтахъ глухихъ, гôрскихъ, де нѣхто не въ силѣ стати въ оборонѣ покривдженыхъ правъ народности?!“

Отсе письмо зъ Станиславôвщины.

Не сумнѣваючи ся, що начальство громады Ямницѣ мусѣло станиславôвскому ц. к. староству пояснити, на якôй основѣ оно має право уживати языка руского въ переписцѣ зъ властями, — бо-жь urzędowy język polski обовязує лише ц. к. уряды у внутрѣшнôмъ своѣмъ урядованю и въ зносинахъ мѣжь собою, а урядъ громадскій, такъ само якъ урядъ парохіяльный, не єсть ц. к. урядомъ и має повне право собѣ за урядовый языкъ приняти краєвый языкъ рускій, — мы уважаємо за потрѣбне вôдкликнути ся зъ сеи нагоды нового подоптаня правъ руского языка ц. к. староствомъ до Є. Е. п. намѣстника краю зъ запытаньемъ: чи схоче вôнъ уже разъ положити конець неґованю руского языка на галицкôй Руси непризнаваньемъ єму ц. к. староствами правъ языка краєвого — та секованьемъ тыхъ урядôвъ громадскихъ на Руси, котрѝ пôсля прислугуючого имъ права ведуть переписку зъ властями въ языцѣ рускôмъ?

На дотычну интерпеляцію пос. Юл. Романчука въ часѣ остатнои сесіи соймовои комісарь правительственный на 23-ôмъ засѣданю дня 18 н. ст. мая с. р. вôдповѣвъ, що правительство не бачить причины, длячого языкъ рускій мали бы ц. к. староства неґувати, отже ц. к. намѣстництво въ кождôмъ поодинокôмъ случаю — чи то на одержане донесенье, чи то „въ дорозѣ рекурсу — въ тôмъ дусѣ и рѣшає, „а позаякъ [додавъ правительственный комісарь] жалобы приходять часто, то намѣстництво не залишить вôдповѣдно поучити староства всхôднои Галичины“.

По такôмъ заявленю заступника правительства краєвого въ соймѣ — можна було сподѣвати ся, що вже настане конець усѣмъ борбамъ по ц. к. староствахъ всхôднои Галичины противъ языка руского. Тымчасомъ новѝ факты изъ повѣтôвъ золочѣвского, а теперь станиславôвского показують, що або намѣстництво занехало поучити староства, або поучило, але поодинокѝ урядники політичнѝ не слухають поученя своєи зверхнои власти. Чи сякъ чи такъ — Русинамъ лихо однакове.

На се лихо може бути лишь одна рада, а то, щобы намѣстникъ ґр. Бадені выдавъ разъ енерґічный окружникъ до всѣхъ ц. к. староствъ зъ поученьемъ, що нѣякій урядникъ політичный — чи вôнъ пише ся Kogut чи Dzieduszycki — не важивъ ся нарушувати правъ руского языка, бо инакше буде потягненый до строгои одвѣчальности. Безъ того — всякѝ запевненя правительства краєвого не варта й нюху табаки!...

Катедра рускои исторіи на університетѣ львôвскôмъ

введена на основѣ цѣсарского рескрипту вôдъ початку 1893/94 року шкôльного не буде ще обсаджена зъ симъ пôврокомъ зъ тои причины, що не полагоджено ще справы именованя професора.

По введеню сеи катедры рускои исторіи очевидно мусѣла заразъ выринути квестія кандидата на сю катедру. Попередъ всего почато оглядати ся за кандидатомъ въ Австріи, взглядно въ Галичинѣ. Охочихъ на сю катедру межи такъ зв. gente Rutheni natione Poloni наставилось було кôлькохъ, але швидко осѣли, змѣркувавши, що правительство чей-же не схоче провокувати Русинôвъ, обсаджуючи катедру рускои исторіи Полякомъ. Зъ мѣжь Русинôвъ галицкихъ звернено увагу на одного — д-ра Юліяна Целевича — та смерть перетяла нитку житя того ученого професора рускои ґімназіи. А що на австрійскѝ університеты дуже часто покликують ученыхъ зъ за границѣ, а особливо польскѝ університеты, львôвскій и кракôвскій, богатѝ въ заграничныхъ ученыхъ, — то и въ сѣмъ случаю треба було розглянутись межи учеными историками въ Россіи, що займають ся исторією Руси-Украины.

Розумѣє ся, въ першôй лініи мусѣло ся звернути увагу на ученого професора въ кіѣвскôмъ університетѣ Володимира Антоновича, котрый выховавъ цѣлу школу молодшихъ историкôвъ [такъ якъ и Львовѣ пок. професоръ Ліске] — а въ дальшôй лініи, коли-бъ самъ проф. Антоновичь не мôгъ за-для якихсь перешкодъ катедры у Львовѣ обняти, на когось изъ єго найздôбнѣйшихъ а трудолюбивыхъ ученикôвъ. Многѝ зъ такихъ ученикôвъ професора В. Антоновича займають нинѣ катедры по університетахъ россійскихъ — а своими науковыми роботами такъ привязанѝ до своихъ мѣстъ університетскихъ [якъ н. пр. ученый историкъ професоръ Дм. Багалѣй въ Харковѣ и другѝ], що ледви схотѣли бы вôдрывати ся вôдъ початыхъ своихъ робôтъ по архівахъ. Але мусѣвъ звернути увагу на себе одинъ молодый ученый въ Кіѣвѣ, зô школы проф. В. Антоновича, авторъ обємистои и знаменитои працѣ „Исторія Кіѣвскои землѣ“, зъ котрои одинъ уступъ мы сего року въ скороченю подали нашимъ читателямъ въ фейлетонахъ „Дѣла“ — Михайло Грушевскій. [П. Грушевскій написавъ уже бôльше жереловыхъ праць зъ исторіи руско-украиньскои, але наведена праця єсть найголовнѣйша.] П. Грушевскій своєю „Исторією Кіѣвскои землѣ“ ставъ вѣдомымъ въ славяньскôмъ свѣтѣ науковôмъ, а фахова критика россійска и польска вôддала єго праци заслужену похвалу. Отже якъ зô стороны науковои кваліфікаціи загально признано М. Грушевского спосôбнымъ до евентуального обнятя катедры рускои исторіи у Львовѣ, такъ ще зъ другои стороны М. Грушевскій евентуально найлекше мôгъ бы катедру сю обняти, именно зъ того взгляду, що вôнъ доси ще, такъ сказати-бъ, не прикувавъ себе, якъ другѝ, старшѝ вôдъ него нашѝ историки до якогось россійского університету.

Отсе були зовсѣмъ натуральнѝ и яснѝ мотивы, за-для якихъ фільософічный факультетъ львôвского університету предложивъ міністерству зъ кôнцемъ липня с. р. на першôмъ мѣсци славно-звѣстного ученого професора Володимира Антоновича, а на другôмъ мѣсци молодого ученого Михайла Грушевского яко кандидатôвъ на катедру рускои исторіи въ університетѣ у Львовѣ.

Міністерство австрійске мусить теперь перевести переговоры въ тôй справѣ зъ міністерствомъ россійскимъ, а полагодженье всѣхъ формальностей вымагає чимало часу, то черезъ те справа мусить проволѣчись и зъ початкомъ сего року шкôльного катедра рускои исторіи въ університетѣ львôвскôмъ не буде ще обсаджена.

Безперечно оно шкода, що вже зъ симъ рокомъ шкôльнымъ не могли початись выклады рускои исторіи, але винувати за се нѣкого не можна, — коли-жь бы вже конче хотѣти кого винувати, то хиба себе самыхъ, що у насъ, галицкихъ Русинôвъ, такъ мало людей вôддаючихъ ся наукамъ, що неразъ нема кимъ обсадити якусь важну катедру університетску... Впрочôмъ зъ огляду на те, що въ сѣмъ выпадку иде о обсаду катедры якъ найлучшою силою, невелика проволока тратить на значѣню: лучше обсадити катедру о курсъ пôзнѣйше доброю силою, нѣжь заразъ а слабою. Мы-жь думаємо, що справа обсады катедры исторіи може и повинна рѣшитись до пôвъ року.

Можна рôвно-жь мати надѣю, що катедра рускои исторіи буде обсаджена по мысли бажаня Русинôвъ и вымогôвъ науки, котрымъ выразъ давъ фільософічный выдѣлъ університету львôвского своимъ предложеньемъ міністерству просвѣты. Практика показує, що правительство россійске не перебиває переходити професорамъ зô своихъ університетôвъ до університетôвъ заграничныхъ, навѣть такимъ, котрѝ изъ заграницѣ покликанѝ були до столичного університету петербургского [якъ отъ професорови Яґичеви, покликаному зъ Берлина до Петербурга, перейти до Вѣдня], то й годѣ сумнѣватись, щобы правительство россійске не згодилось на увôльненье професора Антоновича зъ катедры исторіи въ університетѣ кіѣвскôмъ для переходу на університетъ львôвскій, — тымъ бôльше, що проф. Антоновичь

Звѣзда-Лѣтавиця.

[Повѣрка.]

Синя нôчь...

Такѝ ночи лише на Украинѣ. Небо — наче оно живе и дыхає — тихо трепече ся вôдъ миготѣня звѣздъ, пôдъ ними поважно плыве великій золотый мѣсяць, зъ єго круглого лиця падає въ безодню ночи потôкъ молочного сяєва, а вся воздушна пропасть наче наскрôзь пронизана тонкимъ срѣбломъ.

Наплыла синя нôчь на старый Корсунь, голубить єго, лелѣє и клонить до сну. Корсуньскій замокъ, що ще Понятовскихъ памятає, купає свои высокѝ вежѣ въ сяєвѣ мѣсячнôмъ а зубчату браму въ холодѣ туманôвъ, и єго бѣлѝ стѣны позеленѣли пôдъ мѣсяцемъ, подôбно якъ и помазанѝ глиною хатки — ось тамъ, за шумною Росею на церковнôй горѣ.

Сплять хатки, спить замокъ, спить дрѣмуча дуброва — садъ вокругъ него — хмурне неподвижне море буйныхъ деревъ. Струпкѝ тополѣ стоять, — наче монахъ на молитвѣ — чорнѝ, поважнѝ, величавѝ. Одна Рось не спить — плаче та хлюпоче сивою филею по камѣнныхъ порогахъ.

Чи-жь мало землѣ на Украинѣ? Широко розлягли ся єи зеленѝ степы, єсть куда и рѣцѣ погуляти. И пышно плывуть рѣки степами: тихѝ, прозрачнѝ, рыбнѝ; шовкове дно, цвѣтистѝ береги!... Одна буйна Рось посварила ся зъ батькомъ-степомъ и вôдôйшла вôдъ него въ чортôвске гнѣздо — въ камѣннѝ кручѣ та червонѝ, наче козацкою кровью зôлляни̂ скалы: и вôдки-жь они выплыли по-надъ украиньскѝ степы та рôвнины? Живе Рось въ гнѣздѣ, та не дуже гарно: давить єи камѣнный берѣгъ, поперекъ горла стають пороги, а она гризе ихъ и точить филями, наче острыми зубами, а сама реве вôдъ туги та болю, якъ та дѣвчина, що ѣй милого взяли до вôйска. И такъ — до того часу, поки она не знищить свого гнѣзда, не вырве ся зъ каторжнои муки и не розôллє ся, понизше Корсуня, гладкимъ и рвучимъ потокомъ.

Рада Рось воли и просторови; вôдважно бѣжить межи козацкими могилами и сторожевыми курганами, що насыпали по степу въ дуже давныхъ часахъ незнанѝ люде, и прошепчує ся зъ ними, зелеными, про старѝ та новѝ лѣта — про татарщину, про старого Хмеля, якъ вôнъ, батько козацкій, побивъ въ Корсуни вражихъ Ляхôвъ, про полковника Золотаренка, що спить въ корсуньскôмъ храмѣ, зраненый не простою — срѣбною кулею, бо вôнъ бувъ собѣ характерникомъ, а Ляхи не могли єго убити анѣ стрѣлою, анѣ мечемъ; про Зелѣзняка и єго колѣѣвщину... про Москалѣвъ, и новый спокôйный вѣкъ... — Гостивъ въ Корсуни царь Микола, — шепче Рось, — богатирь, якъ кажуть, надъ богатирями. Миле єму було шепотѣння моихъ филь, а серце єго парубоче рвалось зô мною подужати. Кинувъ ся вôнъ зô скалы у самый виръ, де якъ на молоцѣ въ горняти, вздувала ся и пухла бѣла пѣна, и зчѣпивъ ся зô мною сильными руками. Здорова я, а богатирь бувъ сильнѣйшій вôдъ мене: щасливо переплывъ вôнъ моимъ хребтомъ а вôдъ сего ставъ єще дужчій та краснѣйшій, хочь куды.

Шепоче Рось... Слухають єи могилы; рушають ся въ нѣй примерклыми пятнами небеснѝ звѣзды; дрожать по филяхъ червонымъ вôдблескомъ огнѣ, розложенѝ на прибережныхъ баштанахъ. Старый баштанникъ Охримъ такожь слухає Росѣ. Старый вôнъ... Господи Боже, якъ старый! Коли Французъ приходивъ на Москву, Охримъ вже женити ся гадавъ. Якъ тутъ недавно въ Корсунь приѣзджавъ одинъ панъ, що розмовлявъ зъ нимъ про старовину, то нарахувавъ Охримови сто сѣмь лѣтъ. А нѣчого єму не хибує — держить ся якось добре дѣдусь. Мясо, що правда, вже не на Охримовѝ зубы и ходить теперь згорбленый зъ цѣпкомъ — но такъ тому десять лѣтъ въ задъ завстыдавъ бы въ неоднôмъ и молодого... Тôлько ось де бѣда!... старôсть зъѣла сонъ дѣдови. По цѣлыхъ ночахъ вôнъ зѣває, охає та перевертає ся по своимъ куреню. Нудно єму и страшно. Правда: въ ночи, якъ дуже темно, по земли ходить ворогъ та сѣє тугу, сумъ и страхъ. Подуне на дѣда холодный вѣтеръ надôднемъ, зоря выгляне зъ-за далекихъ могилъ, окрасить паньску палату рожевою краскою и, наче дѣвчина въ новôмъ намистѣ, полюбує ся сама собою въ Росѣ — ледви ажь тогдѣ переможе Охрима легкій сонъ.

Нинѣ у дѣда радôсть, бôльша нѣжь коли. Правнукъ ночує у него на баштанѣ — Марко, славный хлопець. Прибѣгъ зъ Корсуня до дѣда за кавунами, тай запôзнивъ ся — не уважавъ за розмовою та байками, якъ и смеркло ся А годѣ-жь зновъ дѣтвакови одному вертати темнымъ степомъ, де, якъ кажуть, по могилахъ горять у ночи яснѝ свѣтла надъ схованными скарбами, тай ще Богъ знає, хто и лежить въ сихъ могилахъ! Може бути, такѝ харцизяки та характерники, що и земля ихъ не приймає и выкидає кождои ночи зô свого чистого нутра бродити по свѣтови кровожадными опырями... Лишивъ дѣдъ хлопця у себе и радый: любить старый Марка! Байки єму оповѣдати, напыхати єго кавунами, дынями, морквою и медомъ такъ довго, що опôсля хлопця просто и веди до корсуньского цирулика; майстровати Маркови сопѣвки, палички и самострѣлы — ось въ усе те дѣдови и грай.

Тихо. Выповзли старый и малый зъ куреня, розложили огонь, постелили и лежать, — дѣдъ пôдъ свитою, хлопець пôдъ кожухомъ Охримъ задумавъ ся, глядить въ огонь, ожогомъ рушає вугля, а Марко лежить пôдложивши рученята пôдъ голову, широко отворивъ карѝ очи и шукає въ глубокôмъ небѣ, де та зôрочка, що єму щастье ворожить? Много ихъ, много ходить вокругъ мѣсяця, а всѣ ласкавѝ, всѣ усмѣхають ся и скоро-скоро мигають... А инча возьме, зôрве ся зъ мѣсця, тай перекотить ся на друге: тôлько цѣлкомъ не можна дослѣдити, вôдки она зôрвала ся и де закотилась...

— Дѣду?

— А що хлопче?

— Длячого звѣзды падають?

— Хиба жь упала?

— Много упало. Длячого?

— Осѣнь скоро, Марку, тому и падають. Святѝ ангелы Божѝ лямпочки гасять. Осѣннѝ ночи настануть, мрачнѝ та темнѝ, дожливѝ та студенѝ.

— Нинѣ такожь студено, дѣду.

— А ты кожухъ на себе лѣпше затягни: то и загрѣєшь ся. Хочешь, кулешѣ зварю? наѣшь ся — тепло буде.

— Я сытый, дѣдуню!..

Старый замовкъ и пôднявши голову, такожь звернувъ очи на обсыпану зелеными искрами синяву.

— Звѣзды падають... ге! — задумчиво сказавъ вôнъ, — а хто знає, що оно таке? Рôзно кажуть люде — чи брешуть, чи нѣ... Одинъ скаже, що се ангелъ летить зô свѣчкою, щобы засвѣтити нову душейку въ христіяньствѣ. Другій — що коли звѣзда упала, се, значить, Богъ прибравъ когось зъ грѣшнои землѣ въ свôй свѣтлый рай Рôзно кажуть... Ты, хлопче, не диви ся много на звѣзды, — неладно. Єще покôйный батько — перомъ єму земля! — учивъ мене: коли увидишь, Охриме, що звѣзда падає, хрести ся и — очи въ землю! Бо бачь, хлопче: звѣзда звѣздѣ нерôвна.. такъ!... — голубе мôй, такъ въ св. писанію

выслуживъ уже лѣта професорскои университетскои службы, а нинѣ займає катедру въ Кіевѣ на основѣ запросинъ практикованыхъ въ россійскихъ университетахъ.

Стяганье шкôльного буджету.

Громады складають часть платнѣ своихъ учителѣвъ, удержують шкôльного сторожа, достатчають палива до шкôльнои комнаты, огороджують школы, купують вапно, бѣлять шкôльный будынокъ и т. д. На покрытье тыхъ выдаткôвъ укладають шкôльнѣ рады мѣсцевѣ прелімінарь доходôвъ та выдаткôвъ шкôльныхъ и по затвержденю єго передають громадскому начальству, щобы потрѣбнѣ грошѣ зъ громадянъ зôбрало. Въ деякихъ громадахъ громадска зверхнôсть розкладає датки пôсля податку, декуды пôсля числа морґôвъ або прутôвъ поля — и стягає, а декуды зновъ вставляє до громадского буджету. Громадскій буджетъ вôдсылають повѣтовому выдѣлови до затвердженя. Деякѣ выдѣлы затверджують громадскій буджетъ въ цѣлости, а декотрѣ шкôльнѣ выдатки вымѣтують и тогды громадскѣ зверхности мусять самѣ стягати зъ громады потрѣбнѣ грошѣ на шкôльнѣ выдатки. Коли выдѣлъ повѣтовый затвердить буджетъ въ цѣлости, урядъ податковый стягає всѣ выдатки при податку. Однакъ сплата податкôвъ тягне ся цѣлый рôкъ, а неразъ и довше, а вôдъ громадъ шкôльнѣ рады окружнѣ домагають ся, щобы датки на платню учителѣвъ складали чвертьрôчно, и то наперед, а коли яка громада трохи припôзнить ся, посылають до вôйта карного пôсланця. До року громада сплатила свою частку платнѣ, а податковый урядъ и собѣ стягає. Вôйтъ вôдбере тѣ грошѣ, але, що вже на платню учителя стягнувъ зъ громады, грôшми побраными зъ касы розпоряджає неразъ пôсля своєи вподобы. Зъ того выходять часто непорозумѣня и ворогованя межи вôйтомъ и громадянами.

Однакъ и стяганье грошей зъ громады, коли повѣтовый выдѣлъ не затвердить буджету такожь изъ шкôльными выдатками, не єсть бездоганне. Вôйтъ першій не зложить припадаючого на него датку, потому писарь, присяжный, ще де-хто зъ рады, у многихъ селахъ зроблять те саме жиды, що радо выкручують ся вôдъ всѣхъ выдаткôвъ и тягарôвъ въ громадѣ, а кождый знає, що они мають на се рôзнѣ способы. Такимъ чиномъ на тыхъ, що платять, паде бôльшій тягаръ, бо платять за себе и за другихъ. Не треба забувати й за се, що вôйтъ має новый тягаръ зô стяганьемъ шкôльныхъ грошей. Мусить два-три разы перейти село, а на вôйтôвъ въ теперѣшныхъ часахъ тôлько наклали тягару, що й дыхати не можуть. Лиши все своє, а йди и пильнуй, щобы кождый заплативъ податокъ и таксу войскову, — пильнуй жидôвъ, щобы шинкарскѣ оплаты зложили, — стôй коло кождого пана, що зъ мѣста приѣде, — направляй дороги, помагай при бранцѣ людей та коней — и т. д. и т. д., а теперь ще пильнуй, щобы до села не прийшла холєра...

Щобы не причинювати непотрѣбно роботы и тягару вôйтови въ громадѣ, годилось бы, щобъ усѣ датки шкôльнѣ зъ громады стягали податковѣ уряды. Шкôльнѣ рады окружнѣ повинны потверджаючи прелімінарь высланый до нихъ шкôльною радою мѣсцевою, роздѣлити выдатки правно припадаючѣ на громаду и двôрскій обшаръ. Затвержденый прелімінарь приходить назадъ до шкôльнои рады мѣсцевои, а тая передає выдатки припадаючѣ на громаду до вставленя въ громадскій буджетъ. Повѣтовый выдѣлъ затвердить той буджетъ и тогды урядъ податковый стягає разомъ зъ другими податками. Вôйтъ осôбно не повиненъ збирати датковъ на платню учителя, бо вже се робить урядъ податковый. Той додатокъ громады мôгъ бы йти въ касѣ просто на платню учителя, щобы вôйтъ навѣть не потребувавъ квітомъ вôдбирати, а вôдтакъ назадъ до касы нести.

Шкôльный буджетъ — се дуже дôймаючій тягаръ для громадъ, а побôльшує ся вôнъ ще способомъ стяганя. Обовязкомъ властей єсть — сей тягаръ до можливои границѣ улекшити. Коли бы власти не забирали ся завести змѣну, най рускѣ послы имъ то пригадають. Годить ся й се додати, що двôрскѣ обшары по-найбôльше нѣчого не дають на дрôбнѣ выдатки шкôльнѣ, якъ обслуга, бѣленье, мытье, огорожа, закупно инвентаря, премій и т. д.

М. З—кій.

Ирляндскій біль.

Въ середу внѣсъ Ґлєдстонъ въ палатѣ послôвъ трете читанье ирляндского біля. Вытревало, не зважаючи на нѣякѣ запоры, оминаючи тысячнѣ перешкоды, веде старенькій керманичь свôй корабель до пристани. Всѣ певнѣ, що корабель причалить до берега, бо вчера въ пятницю принято ирляндскій біль такою бôльшостію, якою принимано або вôдкидано рôзнѣ поправки и внесеня въ часѣ довгои дебаты, треваючои 82 днѣвъ.

Старенькій премієръ не мôгъ вôдмовити собѣ тои приємности, щобы не промовити ще разъ, выправляючи въ свѣтъ выплекану дитину. Єго промова при внесеню на трете читанье була, якъ завсѣгды, майстерска, такъ що и противники мимо волѣ мусѣли ѣй приплеснути. Противники гомъ-руля пôдносять, що унія Великои Британіи розрываєсь. Ґлєдстонъ доказувавъ, що унія велико-британьска нѣчого не потерпить, єсли надасть ся Ирляндіи самоуправу. Доказомъ того вôдносины и устрôй въ такихъ краяхъ, якъ Швеція-Норвеґія, Австро-Угорщина, Америка, а навѣть самѣ анґлійскѣ кольоніи. Біль гомъ-руль — говоривъ Ґлєдстонъ — цѣлкомъ оправданый вôдносинами въ Европѣ, Америцѣ и британьскихъ кольоніяхъ. Всюды, де заведено гомъ-руль (самоуправу), тамъ головнымъ прінципомъ поставлено роздѣлъ справъ льокальныхъ вôдъ державныхъ. Правда, що Швеція и Норвеґія находять ся теперь въ дивнôмъ положеню, але оба краѣ дуже нерозумно поступили бы, єсли бы унію розвязали. Але навѣть коли-бъ ихъ унія була розвязана, то все таки лишилась бы слава, що черезъ вôсѣмдесять лѣтъ жили въ згодѣ на великій хосенъ Европы и людскости. Що-до самого проєкту біля гомъ-руль, то, якъ казавъ Ґлєдстонъ. треба вже разъ покôнчити дебату, бо и такъ вже довго говорить ся. Головнѣ основы біля передискутовано, хочь, що правда, много параґрафôвъ ще не тыкано. Ирляндскѣ націоналісты нѣколи не признавали морального авторітету актамъ уніи. Єсли бы теперь ставлено великій опôръ проєктови, то тымъ бôльше зъ другои стороны наставано бы на цѣлковитый роздѣлъ. Закиды опозиціи не мають стôйности, бо правительство кладе головну вагу на національну свободу и думає, що тою свободою добуде ся національный добробытъ. Ухвалою сего великого закона зробить ся одинъ найбôльшій крокъ зъ-помѣжь всѣхъ дотеперѣшныхъ змагань на дорозѣ щобы осягнути вскорѣ повный тріюмфъ.

А однакъ ухвала ирляндского біля не порѣшить квестіи ирляндскои. Нѣхто не буде вдоволеный бѣлемъ. Навѣть самѣ Ирляндцѣ, именно сторонництво противъ-парнелітске, поставило въ своѣй програмѣ далеко сягаючѣ пляны. Заразъ по промовѣ Ґлєдстона забравъ голосъ провôдникъ антіпарнелістôвъ, Джонъ Редмондъ и заявивъ въ имени своєи фракціи, що буде голосувати за бѣлемъ въ третôмъ читаню, але самого біля не уважає остаточнымъ полагодженьемъ ирляндскои квестіи. Вартôсть біля треба лишь такъ оцѣнювати, що ся пала та, котра єсть представителемъ загалу демократіи анґлійскои, залишила вести політику, оперту на актахъ уніи, а признала торжественно прінціпъ ирляндскои самоуправы.

Отсе власне застереженье Ирляндцѣвъ непокоить анґлійскихъ льордôвъ. По признаню самоуправы для Ирляндіи, буде могла Ирляндія ухвалити собѣ цѣлый рядъ законôвъ, котрѣ унію Ирляндіи зъ Великою Британією зроблять бôльше анѣжь илюзоричною. При тôмъ буде се дуже злымъ примѣромъ для прочихъ провінцій; Шкоція, провінція Уельска, кольоніи можуть допоминатись и домагатись своєи автономіи. Длятого біль ирляндскій може полохати льордôвъ, бо нѣхто не може передвидѣти, до якихъ політичныхъ змѣнъ самоуправа Ирляндіи може бути прецеденсомъ.

При тôмъ всѣмъ годить ся звернути увагу ще на одну обставину. Кабінетъ Ґлєдстона, котрый перефорсовує ирляндскій біль, не єсть представителемъ бôльшости загалу населеня Великои Британіи. Бôльшôсть Ґлєдстона зложена досыть штучно зъ елементôвъ, котрѣ не полученѣ тѣсно згôдностію поглядôвъ и переświдчень, а лишь хвилевою ситуацією політичною. Льордъ Бальфуръ дуже дотепно а заразомъ и досыть трафно схарактеризувавъ правительство Ґлєдстона. „Се правительство — говоривъ серъ Бальфуръ — подôбне до фінансовои спôлки, опертои на дуже малôмъ капіталѣ основиôмъ а примушеной позичити грошѣ, зъ-вôдки дасть ся, щобы лишь вести интересъ. Позички затягає на всѣлякѣ заставы. Позичає голосы уельскѣ за порукою, що буде переведеный біль, котрымъ знесе ся характеръ державный уельскои церкви. Затягає ся позички вôдъ Ирляндцѣвъ, щобы перевести автономію парохій въ Анґліи, а прирѣкає ся, що переведе ся ихъ автономія. Але подôбнѣ фінансовѣ комбінаціи дуже небезпечнѣ. Правительство позичає на пôдпись, котрого не може дотримати. Поробило приреченя, котрыхъ не въ силѣ выповнити, а коли тѣ, що дали грошѣ, зажадають выплаты, правительство мусить збанкротувати. Вѣрителѣ не домагають ся заразъ выплаты своихъ грошей, бо знають, що не дôстали бы и 6 пенсôвъ за фунтъ штерлінґôвъ. Подôбна система не може довго удержати ся. Операціи обдуманѣ дуже зручно, але за-для браку капіталу мусять розбити ся".

Аґітація противъ Ґлєдстона веде ся зазвято и по-за мурами парляменту. И такъ н. пр. сими днями має льордъ Гель вручити королевôй протестъ женщинъ зъ Ольстеру. Петиція має 2.800 метрôвъ довготы а навинена довкола оси; звитокъ має 18 цалѣвъ промѣру. На петиціи єсть 142.000 пôдписôвъ. Петиція мѣститься въ гарнôй коробцѣ, на верху котрои покладено симболічну напись: Quis separabit и три цвѣты: рожу (Анґлія), трилистокъ конюшины (Ирляндія) и бодакъ (Шкоція)

Ухваленый палатою послôвъ біль перейде до палаты льордôвъ, де або єго приймуть або вôдкинуть. Єсли вôдкинуть, тогдѣ верне біль въ-друге до палаты послôвъ. Тамъ мабуть вже ухвалять єго безъ дискусіи, бо серъ Дільке заповѣвъ внесенье, пôсля котрого біль, разъ ухваленый, може буде поновленый вже простою резолюцією. Єсли бы палата льордôвъ другій разъ вôдкинула біль, тогдѣ Ґлєдстонъ вôдкликавъ бы ся до народу, при чôмъ поставивъ бы внесенье, щобы цѣлкомъ знести институцію палаты льордôвъ. Вправдѣ говорять, що и палата льордôвъ могла бы поставити зô своєи стороны внесенье, щобы королева розвязала палату послôвъ и розписала новѣ выборы — але въ державѣ, де парляментаризмъ такъ сильно розвинувъ ся, було бы се надто ризиковнымъ и могло бы причинити ся до повнои побѣды Ґлєдстона.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Politik одержала зъ Вѣдня допись въ справѣ трутнôвского проєкту, въ котрôй говорить ся такъ: Нема сумнѣву, що на нарадахъ кабінету проявлялась струя, котра стремѣла до того, щобы скликати ческій соймъ, щобы ще передъ згромадженьемъ рады державнои зновъ пôддати трутнôвскій проєктъ пôдъ дискусію; впрочôмъ сего можна було додумуватись зъ подвôйного напряму, якій зазначивъ ся въ пôвурядовôй прасѣ. Однакъ ґр. Таффе мабуть бачивъ певнѣ злѣ стороны скорѣйшого скликаня сойму; въ того рода справахъ всѣ міністры пôддають ся кождоразовôй опініи ґр. Таффого. Отже ческій соймъ не буде поки-що скликаный. Натомѣсть трутнôвска новеля предложить ся радѣ державнôй заразъ въ починѣ сесіи, а що ся новеля не буде мати силы ретроґресивнои, длятого соймъ буде евентуально зневоленый займити ся ще разъ справою трутнôвскою по укôнченю парляментарнои сесіи. Треба пôднести слово: евентуально, т. є. лише въ тôмъ случаю, єсли проєктъ трутнôвскои новелѣ ухвалить палата послôвъ. Однакъ на се мало выгляду; головный опôръ становлять Поляки. Въ клюбѣ Гогенварта, якъ декотрѣ кажуть, може найшлись бы приязнѣ напрямы новелѣ, але коло польске займе рѣшучо вôдпорне становище, а безъ него, а тымъ бôльше противъ него ґр. Таффе не може и не хоче правити. Такъ отже трутнôвска новеля, єсли прийде до першого читаня буде похоронена въ комісіи, а ґр. Таффе не думає зовсѣмъ ставити за-для неи кабінетнои квестіи. Однакъ саме длятого може легко прийти въ бѣгу сесіи до крізы, вôдносины такъ попутанѣ, що можна дожидати несподѣванокъ. На случай парляментарного збоченя зъ дороги, ґр. Таффе не уступить, але розвяже парляментъ. Въ правительственныхъ кругахъ обѣцюють собѣ зъ того розвязаня чудеснѣ наслѣдки. — Побачимо.

——

Вѣче католикôвъ въ Вірцбурзѣ заинтересовує нѣмецку прасу не такъ зъ огляду на самѣ резолюціи, якъ радше тому, що се вѣче єсть рôвночасно зборами політичного сторонництва центра, котре стремить сконсолідувати нѣмецкихъ католикôвъ коло прапору сторонництва. Вѣча католицкѣ въ Нѣмеччинѣ мають зовсѣмъ иншій характеръ, якъ вѣча въ Австріи, бо-жь и політичнѣ сторонництва вытворенѣ на основѣ католицизму въ обохъ державахъ рôзнѣ. Тому то участь австрійскихъ провôдникôвъ клерикальныхъ сторонництвъ въ вірцбургскихъ зборахъ має значѣнье чисто академічне, бо ихъ постуляты не можуть бути директивою для сторонництва центра. Въ вѣчи бере участь 2.000 участникôвъ, а мѣжь ними чотирохъ епископôвъ. Предсѣдателемъ выбрано ґр. Ґалєна, котрый отвираючи зборы вôзвавъ участникôвъ, щобы повстаньемъ вôддали честь присутнымъ достойникамъ церкви. Змѣстъ єго дальшои бесѣды становила теза, що нема релігіи безъ вѣроисповѣданя, що лише одна релігія може розвязати соціяльну квестію. Єму вôдповѣдавъ епископъ зъ Вірцбурґа, высказавъ радôсть задля такъ численного згромадженя и удѣливъ благословеня Дальше говоривъ епископъ зъ Бамберґа доказуючи, що християньство єсть завсѣгды пôдпорою престола. По сихъ забравъ голосъ проф. Шоль. Вôнъ говоривъ про університеты и про католицизмъ. Торôчна резолюція, въ котрôй нарѣкано, що зъ богато катедръ голосить ся антіхристіяньскѣ погляды, котрѣ проявляють ся и въ ґімназіяхъ, выкликала протестъ. Противники говорили, що не християньство, але недостачу толєранціи поборюєсь зъ катедры. Однакъ треба жалѣти, що саме сповнюєсь нетолєранцію зъ катедры въ способѣ софістичный. Не церковь допускаєсь нетолєранціи, але матеріялістична наука, котра усуває понятье Бога, хотяй думає, що такъ не є. Супротивъ ширеня новочасного духа, кождый католикъ повиненъ выказати свои права до публичныхъ університетôвъ. Однакъ вôльнѣ університеты не выстали бы, щобы вôдповѣдно вилывати на науку; ворога треба вôднайти въ єго власномъ таборѣ и поборювати кождымъ оружіемъ науки. Кс. деканъ Гаммеръ говоривъ про народну освѣту и про прасу. Пытанье народнои освѣты розвязане, розвязку становить Христосъ. Нѣхто не може мати претенсій до правдивого образованя, єсли не єсть вѣрнымъ християниномъ. Католицка праса не повинна спочати дотоди, доки зновъ не защѣпить въ народъ вѣры въ живуче християньство. Кс. професоръ д-ръ Шедлеръ домагавъ ся приверненя ордену єзуитôвъ въ Нѣмеччинѣ. — На другôмъ зъасѣданю промовлявъ провôдникъ центра д-ръ Ліберъ. Вôнъ пôдкреслъ, що треба поборювати не лише соціяльну демократію, але и лібералізмъ, бо вôнъ є батькомъ соціялізму. Промовлявъ такожь ґр. Сільва-Тарука зъ Австрін, розказуючи исторію вытворенія соціяльнои квестіи и зазначуючи рôзницю въ єи трактованю церквою, а соціяльною демократією. Отже, треба вернути до давныхъ засадъ. Давнѣйше опирала ся суспôльнôсть на праци, сегодня на грошахъ и ними подиктованыхъ законахъ. Бесѣдникъ покликувавъ ся на енцікліки Льва XIII., въ котрыхъ зазначено засады справедливого укладу суспôльности. — Вѣче ухвалило кôлька резолюцій, а именно: що-до независимости папы, що-до поборюваня безбарвнои прасы и що-до пôдмоги католицкихъ університетôвъ въ Фульдѣ и въ Сольногородѣ. Слѣдуюче вѣче має вôдбути ся въ Кольонии.

ЗАЯВЛЕНЬЕ.

Деякѣ часописи краєвѣ а мѣжь ними „Дѣло“ подало вѣсть зъ долиньского повѣта, пôсля котрои тамошнѣ Русины намѣрили поставити мене кандидатомъ на опорожнене мѣсце соймового посла зъ малои посѣлости въ долиньскôмъ повѣтѣ. Не хотячи нѣкого анѣ на хвилю удержувати въ блудѣ, поспѣшаю симъ заявити, що при теперѣшнôмъ складѣ рѣчей не мôгъ бы я нѣякъ сеи кандидатуры приймати, а то передовсѣмъ за-для зломаного довгою недугою а и теперь въ дуже невôдраднôмъ станѣ знаходячого ся мого здоровля, котре абсолютно не позволило бы менѣ сповнять достойно задачѣ вложенѣ тымъ почетнымъ обовязкомъ.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
адвокатъ въ Стрыю.

ВÔДОЗВА.

Въ мѣсяци вересни вôдбуде ся посвяченье ново-побудованои каменицѣ „Рускои бурсы въ Тернополи“.

Вже двацять и три лѣта минає вôдъ часу заснованя сеи цѣнной институціи. Кôлькадесять выхованкôвъ тернопôльскои бурсы — нинѣ людьми на становищахъ, а въ Бозѣ надѣя, буде ихъ далеко бôльше, бо вже сего року замѣсть двацятьохъ — якъ то бувало попереднými лѣтами — принято до бурсы шѣстьдесять и сємохъ ученикôвъ.

Щобы звеличити торжество посвяченя, просять пôдписанѣ всѣхъ бувшихъ питомцѣвъ тернопôльскои бурсы явитись ласкаво въ Тернополи на день посвяченя, котрый буде оголошеный пôзнѣйше въ часописяхъ.

Сей зъѣздъ буде наглядным доказомъ, яке значенье мають бурсы для просвѣты, а зъ другои стороны буде се рôдъ вдячности оказанои нашимъ Высокоповажанымъ патріотамъ, що нѣ труду нѣ грôша не жалують заходячись около такъ поважного дѣла.

Присутнѣ бувшѣ бурсаки впишуть свои имена въ памяткову книгу.

Хто зъ Поважаныхъ бувшихъ питомцѣвъ „Рускои бурсы въ Тернополи“ за далеко мешкає вôдъ Тернополя або зъ иншои причины не буде мôгъ явити ся, зволить ласкаво повѣдомити одного зъ пôдписаныхъ, яке становище занимав и якъ довго бувъ у бурсѣ.

Въ Тернополи дня 30 н. ст. серпня 1893.

Василь Пилипчукъ, богословъ въ Галичкахъ, почта Нове-Село коло Пôдволочискъ. — *Григорій Питляръ*, матуристъ въ Залôщяхъ (п. Гаѣ).

[Всѣ рускѣ часописи просимо о перепечатанье сеи вôдозвы.]

НОВИНКИ.

— **Холєра.** До дня 28 н. ст. серпня въ полудне було въ Галичинѣ 244 случаѣвъ занедужаня на холеру а зъ того 155 случаѣвъ смерти. — Газета урядова доносить: Дня 31 н. ст. серпня занедужало на холеру: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ въ Делятинѣ 3 особы, въ Надвôрнôй и въ Краснôй по 2 особы, въ Добротовѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ по 1 особѣ; въ мѣстѣ Коломыи занедужали 3 особы, въ Шепарôвцяхъ въ повѣтѣ коломыйскôмъ 1 особа; въ Краковѣ 1 особа; въ Щепановѣ повѣта бжеского 3 особы; въ Черлятинѣ повѣта городеньского 1 особа; въ Ясеници повѣта березôвского 3 особы; въ Выгодѣ ad Стшельцѣ повѣта бжеского 1 особа. Пемерли: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 3 особы, въ Добротовѣ и въ Краснôй по 1 особѣ; въ мѣстѣ Коломыи 2 особы, въ Воскресѣницяхъ въ повѣтѣ коломыйскôмъ 1 особа. Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнѣ случаѣ: въ Римановѣ повѣта сянôцкого, въ Лучичахъ повѣта сокальского, въ Хомякôвцѣ и Пядикахъ повѣта коломыйского, въ Пôдлужи и въ Хомяковѣ повѣта станиславôвского. У померши середъ пôдозрѣныхъ познакъ дня 29 н. ст. серпня въ Ганкôвцяхъ повѣта снятиньского особы не сконстатовано при обдукціи холеры. Въ Равѣ на передмѣстю Шабелни померъ дня 29 н. ст. серпня по кôлькагодиннôй недузѣ семилѣтный хлопець середъ познакъ пôдозрѣныхъ о холеричнѣ. Высланый намѣстництвомъ лѣкарь д-ръ Обтулович сконстатувавъ при секціи остре діфтеричне запаленье про воду кормового пôдозрѣне о холеру. Розпочатѣ дня 30 серпня въ лібораторіи краєвои рады здоровля д-ромъ Крокевичемъ розслѣды бактеріольоґічнѣ не довели доси до нѣякого выслѣду, отже дальшѣ розслѣды ведуть ся. — На Буковинѣ було доси кôлька занедужань на холеру. —

стоить написано. Инчу звѣзду просто самъ ангелъ Божій засвѣчує на радôсть и користь людямъ, а друга — хочь и свѣтить ярко, тôлько выдає ся звѣздою, а по правдѣ она цѣлкомъ не звѣзда а таки собѣ... проклята лѣтавиця.

— Що, дѣду?

— Лѣтавиця, голубе, таке, що лѣтає.

— А що оно таке?

— Та.. не пôдъ нôчь кажучи, не то, щобы самъ нечистый, а й таке, що недалеко вôдъ него...

— Зъ рогами?

— Нѣ, хлопче! — прошепотавъ дѣдъ, — зъ рогами чорты... А о лѣтавици менѣ Москаль одинъ казавъ, тому лѣтъ вже пôвъ сотки, якъ ось царь Микола Венґра мирити ходивъ..

— Се тотѣ що зъ лапками на мышѣ?

— Такъ, такъ, хлопче!.. зъ лапками и всякими кошичками. Якъ мы ихъ вспокоили, то они зъ кошиками и почали ходити... Такъ ось и говоривъ менѣ Москаль о лѣтавици: суть такѣ звѣзды, що живуть на нихъ проклятѣ душѣ. Скучить ся проклятôй души, захоче на землю, — то и покотить зъ неба свою звѣзду, перекине ся дѣвчиною або парубкомъ и волочить ся мѣжь людьми а пôсля своєи злои вдачѣ сѣє всюды грѣхъ межи добрыми людьми. Се й лѣтавиця.

— Дѣду! якъ же се може, щобы на звѣздахъ жили проклятѣ душѣ?

— А поглянь на мѣсяць, хлопче: що бачишь?

— Каинъ Авля на вилы пôдôймає. Братъ брата убивъ. Ось Господь и посадивъ єго, бѣсову вѣру, на мѣсяць, щобы люде видѣли єго грѣхъ во вѣки вѣковъ и лякали ся такого злодѣйства. И ты розважь собѣ, Марку: якъ Каинови можна жити на мѣсяци, чому-жь лѣтавцямъ на звѣздахъ не жити? Тожь, якъ широка наша Украина, усюды вѣрять. Знаешь, чужѣ люде, не нашои вѣры, що до насъ заходять, то бувало, якъ зачнуть розповѣдати про лѣтавицю, то таке сумне, що годѣ слухати.

(*Конецъ буде.*)

Въ Коломыи холера ширить ся безнастанно, власти автономічні працюють кôлько можуть але, все те недостаточне, бо и нема людей вôдповѣдно обзнаних зъ ратованьемъ недужихъ, и грошей. Власти адміністративнй обмежують свою дѣяльность на выдаваню самыхъ вôдозвъ и перестороги. Магістратъ выбудувавъ за мѣстомъ бараки холеричні коштомъ около 3000 зр., де може помѣстити ся 40 недужихъ. Въ баракахъ ординуе вôзваный телеґрафічно зъ Кракова молодый лѣкарь а-ръ Стан. Дверницкій. Передъ тымъ функ гудавъ вôнъ яко холеричный лѣкарь въ повѣтѣ бжескôмъ. Магістратъ удавъ ся бувъ зъ просьбою до намѣстництва, до выдѣлу краєвого та до міністерства зъ просьбою о помôчь и одержавъ на се вôдъ выдѣлу краєвого 500 зр. а намѣстництво и міністерство навѣть нѣчого не вôдповѣло. Въ касѣ мѣскôй нема грошей, отже ухвалено позичити на приватный вексель 2000 зр. въ коломыйскôй касѣ ощадности, а онодгы рѣшено на засѣданю коломыйскои рады мѣскои затягнути рôвножь другу таку позичку. Всѣ функціи санітарнои прислуги сповняе мѣска поліція, бо — якъ пишуть до Kurjer-a Lwowsk-ого — жандармôвъ по розсылано по селахъ, щобы стягнути резервістôвъ на маневры. Число поліціи мале то й не выстае до успѣшнои боротьбы зъ пошестію. Коли магістратъ удавъ ся до намѣстництва зъ просьбою о присланье кôлькадесятьохъ людей потрѣбныхъ до стереженя домôвъ изольованыхъ, вôдповѣвъ п. намѣстникъ, щобы обходжено ся автономічными силами. — Страшный образъ представляе мѣсточко Делятинъ. Кореспондентъ Kurjer-a Lwowsk-ого пише, що холера робить тамъ величезнй спустошеня. Въ мѣсточку есть що день по кôлька або кôльканацять недужихъ и тй гинуть безъ ратунку разомъ зъ родинами, бо двохъ лѣкарѣвъ не може нѣякъ дати собѣ рады. Впрочôмъ о якôмсь систематичнôмъ лѣченю не ма й бесѣды въ Делятинѣ. Недужимъ подають вôкномъ каплѣ, котрыхъ и такъ нѣхто не заживае за-для недовѣря. И се цѣла помôчь. Дôмъ, въ котрôмъ лежить недужій, изолюють жандармы, дверѣ зъ внѣ забивають, поживу подають вôкномъ и лише трупôвъ зъ такихъ домôвъ выносять. Дôмъ навѣщеный хоць бы однымъ занедужаньемъ стае жертвою знищеня. Всѣ движимости, постѣль, меблѣ, дверѣ, одвѣрки навѣть вôдъ вôконъ выносять и палять, не даючи нѣчого выратувати. Одному чоловѣкови не дозволено выймити зô скринѣ грошей и спалено 150 зр., цѣлый его маетокъ, разомъ зъ иншими рѣчами. Домы изольованй посыпують ся вапномъ вôдъ даху до долины На переѣзджаючого робить велике враженье видъ блѣдыхъ и сумныхъ лиць въ изольованыхъ домахъ. Здаеть ся, се живцемъ похоронень. До того розносять пошесть, якъ бы умысно. Мерцѣвъ вывозить на кладовище що день инша пôдвода, бо такъ наказано. Одинокою санітарною властію се жандармы и хоць они працюють зъ посвяченьемъ то рôвночасно и безъ знаня рѣчи. Въ Надвôрнôй подôбній подôбні порядки. Ось якъ описуе згаданый кореспондентъ свои спостереженя зъ переѣзду черезъ Надвôрну: „На передмѣстю ударивъ мене такій видъ. Дôмъ безъ вôконъ и движимостей, бо все спалено, дахъ, помосты и подвôрье высыпане грубою верствою вапна; передъ домомъ на присѣ лежить трупъ вôтця, при нѣмъ дѣвчина може 12 лѣтна ве ся въ корчахъ, на улици жандармъ пильнуе хаты, а про ратунокъ нѣхто й не думае. Де мы?“

— **Ц. к. староста гусятиньскій** п. Махневичь дôждавъ ся наконець — засуспендованя. Вôдъ кôлькох лѣтъ Русины звертали увагу на господарку п. Махневича въ Гусятинщинѣ, але надармо — и п. Махневичь усе мавъ опінію старосты „енергічного“. [Правда, що выборы громадскй скрôзь по селахъ переводивъ зъ незрôвнаною „енергією!“] Ажь вкôнци и у Львовѣ [кажуть, що на товчкъ зъ Вѣдня] отворились очи на господарку „енергічного“ старосты гусятиньского, до Гусятина зъѣхавъ зô Львова однн изъ совѣтникôвъ намѣстництва, а кôлькатыждневый побутъ п. совѣтника въ Гусятинѣ принѣсъ въ наслѣдку — засуспендованье п. Махневича зъ мотивôвъ... зовсѣмъ не політичнои натуры.

— **Въ станиславôвскôй ґімназіи** — якъ пише Kurjer Lwowski — вôдложено розпочатье науки шкôльнои до 1 н. ст. жовтня за-для холеры пануючои въ мѣстѣ и въ охрестности.

— **На учителѣвъ ґімнастики** до шкôлъ середныхъ и семинарій учительскихъ зложили испытъ передъ ц. к. комісією испытовою у Львовѣ: Стан. Ценґлеръ зъ Кракова (зъ вôдзначеньемъ), Стан. Дубельскій зъ Тернополя, Юл. Новицкій зъ Нового Санча (зъ вôдзначеньемъ) и Іос. Крупскій зъ Золочева.

— **Зъ кругôвъ нотаріяльныхъ.** П. Кар. Ванекъ нотарь въ Жидачевѣ переносить ся до Комарна, де розпочанае свое уридованье дня 1 н. ст. вересня.

— **Змѣна власности.** Маетнôсть Ступница въ повѣтѣ самбôрскôмъ, власнôсть ґр. Ем. Лосьовои перейшла на власнôсть д-ра Юл. Наглика за 150.000 зр.

— **Цѣны вина** пôдскочили нагле у Львовѣ значно. Се пôдвышенье цѣнъ вина пôйшло звôдси, що заряды полковй кинули ся теперь за купномъ сего напитку у Львовѣ въ наслѣдокъ цѣсарского розказу, щобы вояки пôдчасъ маневрôвъ дôставали вино.

— **Жандармы пробили селянина.** Nowa Reforma доносить, що коло Виснича мала комісія вôдобрати вôдъ селянина Томы Петрашка грунтъ и вôддати его А. Небенцалеви. Въ асистенціи були 3 жандармы. Петрашь не хотѣвъ вôддати грунту а навѣть вхопивъ цѣпъ а жѣнка его сокиру и ударивъ въ суперечцѣ одного жандарма цѣпомъ въ голову. Удареный жандармъ прискочивъ зъ другимъ до Петраша и оба пробили его баґнетами. Петрашь упавъ трупомъ на мѣсци, а жѣнку его заковану вôдвезено до слѣдчои вязницѣ.

— **Засудъ смерти.** Передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ въ Чернôвцяхъ ставала сими днями селянка зъ Раранча, Александра Станцеръ, обжалована о убитье власного мужа зъ причины задрости. Обжалована признала ся до вины а трибуналъ засудивъ ей на основѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ на кару смерти черезъ повѣшенье.

— **Новй стації телеґрафічнй** отворенй въ Вôльшаници коло Устрѣкъ и въ Ропѣнцѣ повѣта лѣского вôдъ дня 1 н. ст. вересня зъ обмеженою службою денною

— **Зъ Бродôвъ** доносять, що дня 31 н. ст. серпня положено тамъ угольный камѣнь пôдъ будову войсковои касарнѣ. Въ тôмъ торжествѣ брали участь мѣжь иншими презесъ польского кола пос. Яворскій и д-ръ Быкъ. На снѣданю, устроенôмъ коштомъ пôдприемцѣвъ будовы Шіфера и Гірта зложено на предложенье катихита о. Яремы 62 зр. для навѣщеныхъ повенею.

— **Першій поѣздъ зелѣзничій** на збудованôмъ умысно шляху вôдъ зелѣзницѣ черновецкои (будка ч. 7 Львôвъ-Сѣхôвъ) на площу выставы краєвои перейшовъ вчера о годинѣ 11-ôй зъ рана.

— **Звôдки бере ся мода.** Панѣ, що кохають ся усе въ модныхъ строяхъ, може и не знають гараздъ, скôлько то мозґôвъ еремлынковуе всѣлякй комбінаціи, закимъ вродить ся одна сукня нового крою. Отже мы люде зъ повнымъ респектомъ передъ дамскимъ свѣтомъ, спѣшимо на перегоны подати до вѣдомости пань про ту велику тайну: якъ повстае мода. Але, щобы се зрозумѣти, треба зъ-першу запытатись: що се таке мода и зъ чого она складаесь. Тутъ треба розрôзнити три головнй елементы: 1) Костюмъ, котрый назначуе крôй и выбôръ матеріи. 2) Промыслъ матеріи, котрый усталюе пробки на кождый сезонъ и робить „Vogue“ того або сего ніянсу. 3) Мода капелюхôвъ и все, що вôдносить ся до прикрасы головы, отже стяжки, цвѣты и пера. Зъ тыхъ трохъ головныхъ елементôвъ повстае два роды моды: мода для експорту и париска мода. Придивѣмъ ся зъ-першу модѣ для експорту. Допустѣмъ, що великй сальоны починають свои зимовй моделѣ въ липню. Заразъ кидають ся въ виръ директрисы всѣхъ ателіе и глядять за выробомъ; конфекціонерки, котрыхъ спеціяльнôсть робити моделѣ, жертвують свои услуги; рисовники приносять свои проекты. При кôнци липня або зъ початкомъ серпня являють ся комісіонеры и купцѣ зъ усѣхъ краѣвъ; они выбирають и замовляють. Зъ того выходило бы, що мода уже усталена. Але нѣ, доперва по замовленяхъ заграницѣ починають ся пробы зъ правдивою париской модою. Въ Парижи надають тонъ модѣ дамы парискаго товариства и то зъ найрôзноднѣйшихъ кругôвъ: акторки, богатй дамы и дамы гулячого свѣта. Вправдѣ тй всѣ дамы кажуть собѣ предкладати моделѣ для заграницѣ, однакъ ихъ рѣдко коли выбирають. Натомѣсть примѣнюють тоалету до свого личного смаку. Найбôльше сензаційнй и найзамѣтнѣйшй тоалеты суть тй, що дôзнають певнои змѣны зъ руки тыхъ, котрй ихъ убирають, и саме они становлять правдиву париску моду. Кравцѣ, фабриканты, модистки нехай дѣють що хотять, если мода приймила се, а то вôдкинула, тогдѣ нема уже нѣякои рады. За-для того лучають ся интересній сцены. Кравець, що вынайшовъ моду робить на Парижи фіяско, коли мѣжь тымъ заграница засыпуе его грôшми.

— **Молодй молодята.** Панъ молодый, ще парубокъ, въ 90 роцѣ житя, а молода, ще дѣвчина, въ 86 роцѣ житя побрали ся въ Профортѣ и выбрали ся на медовй мѣсяцѣ до віллі пана молодого, котрои усѣ кôмнаты мальованй и прибранй на зелено.

— **Злодѣѣ fin de siécle** Гуморъ не вымирае и у драбугъ. О тôмъ пересвѣдчило ся двохъ поліцаѣвъ въ Парижи при нôчнôй сторожѣ. Они стрѣли чотирохъ молодыхъ людей, зъ котрыхъ одинъ нѣсъ вудку. Идучи слѣдомъ за ними ажь до темнои улицѣ, поліцаѣ скрыли ся, щобы недостережено слѣдити за пôдозрѣными. Драбуги певнй, що нѣяке людске око не звертае на нихъ уваги, задержали ся передъ склепомъ обуви. Вытовкли вôкно, закинули вудку и ну-жь вытягати чобôтъ за чоботомъ немовь рыбу зъ ставу. Робота йшла имъ такъ гладко, що въ кôлькохъ хвиляхъ у нихъ були стосы чобôтъ. Та що-жь зъ того, коли сторожѣ безпечности окружили дотепныхъ злодѣѣвъ и попровадили ихъ тамъ, де дають даромъ хату, харчь и убранье. — Иншого крою злодѣя арештувала поліція въ Лондонѣ, бувъ завзятый любовникъ роверôвъ. Вычитувавъ пильно всѣ анонсы про продажь роверôвъ, удававъ ся до интересованыхъ, а попросивши ровера на пробу, сѣдавъ на него и пропадавъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Рада громадска въ Ярославѣ ухвалила сими днями дати 4000 зр. на кошты прянятя цѣсаря.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hofl.), **Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

Захерлінъ дуже добре средство на всѣляку комашню есть лишь тогдѣ правдивый если продае ся у фляшцѣ зъ пôдписомъ на картцѣ „Захерль“. Всякй иншй порошки продаванй пôдъ тымъ именемъ въ пушкахъ, коробкахъ або папері не суть „Захерліномъ“.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

О. Андрей Кебузиньскій, парохъ зъ Верешицѣ въ деканатѣ городецкôмъ аепархіи львôвскои, отець звѣстного лѣкаря д-ра В. Кебузиньского зъ Перемышля, упокоивъ ся дня 31 н. ст. серпня рано въ Краковѣ [на клініцѣ по перебутôй тяжопераціи] въ 73-ôмъ роцѣ житя а въ 49-ôмъ священьства. Вѣчна ему память!

Наука, штука и література.

— **Нова книжка товариства „Просвѣты“** за мѣсяцѣ серпень и вересень, мѣстяча въ собѣ студію Антона Дольницкого „Про книги грунтовй“, выйшла зъ друку и коштуе 25 кр.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:** За-для осѣнныхъ маневрôвъ будуть задержувати ся въ цѣли можности переведеня перевозу подорожныхъ и пакункôвъ до и зô стаціи Радимно, поѣзды поспѣшнй Nr. 3 и 4 въ часѣ вôдъ 1 до 7 вересня с. р. включно въ згаданôй стаціи.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго народнаго театру у Львовѣ** надôслали Вп. пп.: о. Ив. Зафіовскій 7 зр., зôбраныхъ п-ю Марѣйкою Терлецкою и Ив. Туркевичомъ пôдчасъ забавы въ домѣ паньства Соневицкихъ въ Велесневѣ вôдъ присутныхъ гостей. Петро и Корнелія Єзерскй зъ Илавча 2 зр.; На конференціи учительскôй въ Дрогобичи зложили на руки Вп. В. Пилата и Мих. Воробця присутнй дрôбними датками суму 17 зр. 50 кр. — Кружокъ по-зальвôвскихъ учителѣвъ зложивъ при однôй нагодѣ на руки Вп. п. Витошиньского управителя школы на Знесѣню 2 зр. 64 кр.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 2 вересня. Ґенералъ Меркль уступае на пôдставѣ десятидневнои вôдпустки зъ кермы міністерства вôйны. Керму обнимае секційный совѣтникъ того міністерства Гольдъ ажь до остаточного именованя міністра вôйны.

Берлинъ 2 вересня. Цѣсарь не прийнявъ дімісіи міністра вôйны ґенерала Кальтенборна.

Римъ 2 вересня. Арештовано 70 анархістôвъ. Забуреня по улицяхъ втихомирились.

Парижъ 2 вересня. Офіціяльно оповѣщено, що россійска фльота прибуде до Тульону при кôнци вересня.

Мадритъ 2 вересня. Королева-реґентка заявила кабінетови своє довѣріе. Въ цѣлôй Испаніи спокôй.

Копенґаґа 2 вересня. Сюды прибувъ грецкій король.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. В. Л. въ Пер.** Особа, о котру пытаєте, есть у Львовѣ.

Надôслане.

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ** цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Конякъ Токайскій
фляшка по 1·50 зр. высылае за послѣплатою торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ улиця Академічна число 20. 4669 29—45

Кльосеты комнатнй по зр. 8, 18 и 30 поручае
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлюе по низькихъ цѣнахъ
92—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ЗШИТКИ
для шкôлъ, приписанй Выс. ц. к. краєвою радою шкôльною поручае для пп. учителѣвъ
фабрика выроббвъ зъ паперу
Г. ПЙОНТКОВСКОИ
Львôвъ улиця Паньска ч. 2.
Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ.
4816 (Импресса) 9—10

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҒАЗИНЪ
и РОБôТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 85—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлюе 47—180
ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Звертае ся увагу
на
ЗАВЕДЕНЬЕ
ФОТОҐРАФІЧНЕ
христіяньске
устроене зô
найбôльшимъ комфортомъ
У ЛЬВОВѢ
при ул. Коперника ч. 8
пôдъ фірмою
ИВАНА КШАНОВСКОГО
4826 **Цѣны умѣренй.** 3—12

Симъ маю честь оповѣстити Всечест. Духовеньству и Хв. комітетамъ церковнымъ, що я отворивъ
РѢЗЬБАРСКО-СНИЦЕРСКУ РОБôТНЮ
т. е. выготовлюю всякй рѣчи церковнй, украшеня, иконостасы, престолы, цимборіи, архангелы до тыхъже, а такожъ памятники зъ каменя по найнизшихъ цѣнахъ. Ручу за всяку точнôсть моимъ маеткомъ
Зъ глубокимъ поважаньемъ
Лаврентій Рябый
4807 **въ Старискахъ п. Скло.** 3—3

Л. Тировичъ И. Балабанъ
рѣзьбарь архітектъ
поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плиты написовй и т. ин
4780 **РОБôТНЯ** 13-156
Львôвъ, ул. Зибликевича II.

5 до 10 зр. денного
певного заробку безъ капіталу и ризика подаемо кождому, хто схоче займитись продажею правно дозволеныхъ льосôвъ и паперôвъ державныхъ. Зголошеня пôдъ адресою **„Льосы“** до експедиціи анонсôвъ **И. Даннеберґъ**, Вѣдень, I., 4730 Wollzeile 19. 10 10

КУ-
фры, торбы и всѣлякй приборы до подорожи
найдешевше въ торговли
товарôвъ модныхъ и бѣля мужескаго, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.
Павла Лянґнера
передъ тымъ 2537
Браты Лянґнеры
Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

В. МІДІНҒА
ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА
одежи мужескои и дамскои
не поренои
такожъ
ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ
4824 ***у Львовѣ*** 4—20
при улици Ягайлоньскôй число 20.

4804 6—30
ПОСТѢЛЬ
власного выробу
Колдры студентскй на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 175 цм. довгй, 125 цм. широкй по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великй 185—193 цм. довгй, 135 цм. широкй по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.
Матерацы волосѣнний вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.
Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.
Сѣнники звычайнй и пружиновй вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ.
Подушки пѣряній и волосѣнній.
Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.
Коцики вовняній и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручае
ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ
ЛЬВôВЪ
улиця Коперника число 7.
Для пп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

Повѣдомленье.
Маю честь подати Ласкавôй П. Т. Публицѣ приятну вѣсть, що зъ днемъ 2 н. ст. вересня с. р. отвираю при ул. **Гетьманьскôй ч. 8 у Львовѣ**
ГОТЕЛЬ „ВІКТОРІЯ“
першорядный
(давнѣйше Готель Лянґа)
цѣлковито перемѣненый и устроеный на взорець першорядныхъ готелѣвъ европейскихъ — прислуга пильна — цѣны приступнй. 4838 3—4

Кôльканацять крокôвъ вôдъ Готелю „Вікторія“ удержую **при площи Марійскôй число 9**
ПЕРШОРЯДНУ РЕСТАВРАЦІЮ
(давнѣйше Ґживиньского)
въ котрôй подаю найсмачнѣйшй стравы и напитки першои якости. — Поручаючись взглядамъ Ласкавои П. Т. Публики, пишу ся зъ высокимъ поважаньемъ
Яковъ Войсъ (Voise).

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными вагонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 14—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Краковъ, Ринокъ ч. 25.

НА РАТЫ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краевыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручає 4.93 8—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

„ДНѢСТЕРЪ"
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы**.

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнй до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Поясненя безплатно. 4590

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Машины рôльничй

зъ славнои фабрики **Іосифа Фрідлєндера у Вѣдни.**

Приступнй цѣны и догôднй услôвя сплаты 4678 3—5

поручає на сезонъ ґенеральный заступникъ

ЮЛІЯНЪ ТОПОЛЬНИЦКІЙ

Львôвъ, ул. Паньска ч. 18.

Цѣнники даромъ и оплатно

АНТÔНЪ КАФКА

перше **А. КОЖЕЛЮЖЕКЪ**

у Львовѣ, Ринокъ ч. 29

перехôдна камениця Андрольного, вôдъ стороны-же оо. Єзуитôвъ Театральна 12

поручає на сезонъ осѣнный

капелюхи и циліндры власного выробу въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и краскахъ по найнизшихъ цѣнахъ

якъ такожь

капелюхи и циліндры фабрикъ Габіґа и Плєса у Вѣдни въ великôмъ выборѣ, капелюхи въ рôзныхъ краскахъ 5 зр., циліндры-жь цѣлкомъ легкй по 9 зр. **Такожь капелюхи мягкй неперемакаючй т. зв. „Льоденъ"** зъ фабрики Ант. Піхлєра въ Градци.

Приймає капелюхи и циліндры до вôдновлюваня и перерôбки.

Цѣнники на жаданье дармо и franco. 4833 2—2

ZACHERLIN

се найславнѣйше средство противъ всякого рода насѣкомыхъ

Знамена чудово дѣлаючого „Zacherlin-а" суть:

1. запечатана фляшка, 2. имя „Zacherl".

Цѣны: 15 кр. — 30 кр. — 50 кр. — зр. 1. 4650 5—5

Правдивый можна купити у Львовѣ и въ иншихъ мѣстахъ провінціи всюды тамъ, де помѣщенй плякаты о „Zacherlin-ѣ."

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ
ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованй и гôднй порученя роды, выплеканй въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.

Штучнй навозы; мука кôстяна и суперфосфораты гôдъ певною ґарантією за поданй проценты частей складовыхъ. 4793 6 10

Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

ЦУКОРНЯ

Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Баторія число 32

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякй замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4753

Безъ пореня

приймає до химічного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всѣлякй убоpы мужескй и жѣночй — перше вѣденьске заведенье химічне чищеня плямъ

СИМЕОНА ВАЙСА

Львôвъ, ул. Коперника ч 12.

На бажанье чистить одежу при помочи пары въ кôлькохъ годинахъ.

4721 (Импреса Львôвъ) 4—4

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучй, готовй до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатои и даромъ. 4676 25—?

Tinct. capsici compos.
(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки лише зъ охоронною маркою „котва" яко правдивй. 4592 26—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

Заведенье першорядне!

Найлѣпше реномована

Парова фарбарня, друкарня
и хемічна пральня

Преміована: мор. товариство рукодѣльниче 1892, Оломуцка выстава промыслова и рукодѣльнича I. нагорода золотый медаль 1892.

Жигмондъ Флюсъ, Берно

Складъ: **Ferdinandsgasse ч. 28.,** Телефонъ 470.
Фабрика: **Zeile 38.,** Телефонъ 471.

Найбôльша фабрика того рода въ Чехіи, Моравѣ и Шлезку

Всѣ роды одежи мужескои и жѣночои

цѣлй, не поренй, разомъ зъ пôдшевкою, ватованьемъ и т. д. фарбують ся, чистять ся хемічно, выготовлюють ся якъ новй.

ПОВÔСТЬ! ПОВÔСТЬ!

Золоте и срѣбне брокатове выбиванье.

Поручаю дальше Вп. П. Т. Публицѣ мою найновѣйшимъ способомъ, зъ машинами устроєну

ХЕМІЧНУ ПРАЛЬНЮ

(Netoyage français) для ґардеробы мужескои, дамскои, дитячои, уніформôвъ войсковыхъ и урядничихъ, тоалєтъ балевыхъ и прогульковыхъ, матерій на меблѣ, шалѣвъ, пестрыхъ и тканыхъ хустокъ, покрывалъ, парасольокъ, правдивыхъ ватлярѣвъ зъ струсячихъ перъ, краватокъ и т. д.

ЗАВЕДЕНЬЕ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ

килимôвъ ґобеліновыхъ, смирненьскихъ, велюръ и бруксельскихъ, пôсля анґлійскои системы. Чищенье и фарбованье занавѣсъ, ґардинъ, правдивыхъ коронокъ и т д Фарбованье спеціяльностей зъ обсягу одежи шовковои, зъ кашміру, плюшу, аксаміту, бавовняныхъ позаментерій и матерій декораційныхъ въ наймоднѣйшихъ, найправдивѣйшихъ краскахъ.

Філіи у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ монархіи.

Філіи у Львовѣ: I. Игн. Фрідъ „Сальонъ модъ", площа Галицка ч 13 и II. Игн Фрідъ „Au Printemps", улиця Галицка ч. 13.
Філія въ Краковѣ: П. Ванда Горовіцъ, улиця Скарбкôвска ч. 21, I. поверхъ. 4795 3 5
(Бюро анонсôвъ Л. Горовіцъ, Чернôвцѣ.)

Машины и пара!

Часъ доставы найскоршій!

Робота незрôвнана!

Необходима **КАТРАЙНЕР-А** для кождого ґаздôвства **КНАЙПА СОЛОДОВА** єсть **КАВА**

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ суррогатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 37—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 187 и 188. Львôвъ, Понедѣлокъ 23 серпня (4 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вôдъ второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2, J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 2 н. ст. вересня 1893.

Завтра рано загощує Єго Величество цѣсарь до Галичины на маневры, котрыхъ тереномъ єсть всхôдна, руска половина краю.

Хочь сегорôчна гостина Єго Величества въ краю нашôмъ має характеръ войсковый, а на властивѝ вôдвѣдины краю Вôнъ прибуде ажь въ роцѣ слѣдуючôмъ зъ нагоды выставы краєвои у Львовѣ, — то все-таки мы не можемо поминути и сего случаю, щобы, въ имени вѣрного, крѣпко при цѣсарю и Австріи стоячого народу руского, не поздоровити и не повитати дорогого, любимого Монарха, зложити Єму подяку за все добре, що для нашои народности и для нашого народу сплыло зъ Єго прихильности и Єго опѣки — та й просити о прихильнôсть та вôтцѣвску опѣку на будуще, котрои нарôдъ рускій въ Галичинѣ та й взагалѣ въ Австріи потребує може бôльше, якъ якій другій нарôдъ въ державѣ — и то пôдъ всякими взглядами — пôдъ взглядомъ культурнымъ, політичнымъ и економічнымъ.

Єго Величеству знанѝ потребы руского народу, котрый удостоивъ ся вôдъ незабутнои памяти архикнязя Рудольфа назвы „altes Culturvolk“ — давного народу культурного, щó черезъ злощаснѝ обставины въ вѣкахъ минувшихъ сильно пôдъупавъ и доперва въ новѣйшихъ часахъ въ однôй частинѣ своѣй въ Австріи почавъ своє вôдродженье. Єго Величеству — якъ сказано — знанѝ потребы руского народу, знанѝ и всѣ заходы, якѝ пôдоймають галицкѝ Русины для культурного, політичного и економічного подвигненя своєи націи — и мы пересвѣдченѝ, що Вôнъ може для нихъ мати лише вôтцѣвску опѣку.

Спеціяльно-жь єще зъ одного огляду рускій нарôдъ поздоровляє и витає дорогого Гостя въ краю своѣмъ.

Всхôдна Галичина по цѣлôй черзѣ рокôвъ тяжкихъ — сего року дуже тяжко потерпѣла черезъ повени и зливы та бурѣ. Шкоды выносять міліоны.

Не сумнѣваємось що быстре око Монарха обôйме розмѣръ нещастя въ цѣлôй повнотѣ єго, а ласкаве серце тепло вôдчує горе населеня. Монархъ зъ однои стороны наочно пересвѣдчить ся, кôлько нужды причинює краєви бракъ реґуляціи рѣкъ, а зъ другои стороны ще голоснѣйше залунають Єго золотѝ слова высказанѝ уже разъ въ Галичинѣ: „Лишь не тиснѣть народу!“

Въ имени того народу мы нинѣ й здоровимо та витаємо Тебе, Монархо, въ краю нашôмъ!

До Є. Е. п. намѣстника Галичины.

Зъ Станиславôвщины одержали мы сегодня таке письмо:

„Вповажна Редакціє!

„Законъ, признаючій рôвноуправнôсть для обохъ краєвыхъ языкôвъ въ Галичинѣ мабуть не обовязує Станиславôвщины, бо на дорученый ц. к. староству станиславôвскому реєстръ карный въ языцѣ рускôмъ — одержавъ начальникъ громады Ямницѣ такій паштетъ:

„L. 20674.

Naczelnikowi gminy w Jamnicy do bezzwłocznego usprawiedliwienia za zwrotem komunikatu, na jakiéj podstawie spisany został rejestr karny w języku ruskim w obec okoliczności, że w myśl obowiązujących ustaw językiem urzędowym jest język polski.

Stanisławów 11/8 1893.

C. k. Starostwo:

Dzieduszycki.“

Таке неґованье правъ руского языка смѣє проводити ся въ повѣтѣ заселенôмъ майже выключно рускимъ людомъ и де нарôдъ досыть уже свѣдомый свого права! — то що-жь думати о порядкахъ въ повѣтахъ глухихъ, гôрскихъ, де нѣхто не въ силѣ стати въ оборонѣ покривдженыхъ правъ народности?!“

Отсе письмо зъ Станиславôвщины.

Не сумнѣваючи ся, що начальство громады Ямницѣ мусѣло станиславôвскому ц. к. староству пояснити, на якôй основѣ оно має право уживати языка руского въ переписцѣ зъ властями, — бо-жь urzędowy język polski обовязує лише ц. к. уряды у внутрѣшнôмъ своѣмъ урядованю и въ зносинахъ мѣжь собою, а урядъ громадскій, такъ само якъ урядъ парохіяльный, не єсть ц. к. урядомъ и має повне право собѣ за урядовый языкъ приняти краєвый языкъ рускій, — мы уважаємо за потрѣбне вôдкликнути ся зъ сеи нагоды нового подоптаня правъ руского языка ц. к. староствомъ до Є. Е. п. намѣстника краю зъ запытаньемъ: чи схоче вôнъ уже разъ положити конець неґованю руского языка на галицкôй Руси непризнаваньемъ єму ц. к. староствами правъ языка краєвого — та секованьемъ тыхъ урядôвъ громадскихъ на Руси, котрѝ пôсля прислугуючого имъ права ведуть переписку зъ властями въ языцѣ рускôмъ?

На дотычну интерпеляцію пос. Юл. Романчука въ часѣ остатнои сесіи соймовои комісарь правительственный на 23-ôмъ засѣданю дня 18 н. ст. мая с. р. вôдповѣвъ, що правительство не бачить причины, длячого языкъ рускій мали бы ц. к. староства неґувати, отже ц. к. намѣстницво въ кождôмъ поодинокôмъ случаю — чи то на одержане донесенье, чи то „въ дорозѣ рекурсу — въ тôмъ дусѣ и рѣшає, „а позаякъ [додавъ правительственный комісарь] жалобы приходять часто, то намѣстництво не залишить вôдповѣдно поучити староства всхôднои Галичины“.

По такôмъ заявленю заступника правительства краєвого въ соймѣ — можна було сподѣвати ся, що вже настане конець усѣмъ борбамъ по ц. к. староствахъ всхôднои Галичины противъ языка руского. Тымчасомъ новѝ факты изъ повѣтôвъ золочѣвского, а теперь станиславôвского показують, що або намѣстництво занехало поучити староства, або поучило, але поодинокѝ урядники політичнѝ не слухають поученя своєи зверхнои власти. Чи сякъ чи такъ — Русинамъ лихо однакове.

На се лихо може бути лишь одна рада, а то, щобы намѣстникъ ґр. Бадені выдавъ разъ енерґічный окружникъ до всѣхъ ц. к. староствъ зъ поученьемъ, що нѣякій урядникъ політичный — чи вôнъ пише ся Kogut чи Dzieduszycki — не важивъ ся нарушувати правъ руского языка, бо инакше буде потягненый до строгои одвѣчальности. Безъ того — всякѝ запевненя правительства краєвого не варта й нюху табаки!...

Катедра рускои исторіи на університетѣ львôвскôмъ

введена на основѣ цѣсарского рескрипту вôдъ початку 1893/94 року шкôльного не буде ще обсаджена зъ симъ пôврокомъ зъ тои причины, що не полагоджено ще справы именованя професора.

По введеню сеи катедры рускои исторіи очевидно мусѣла заразъ выринути квестія кандидата на сю катедру. Попередъ всего почато оглядати ся за кандидатомъ въ Австріи, взглядно въ Галичинѣ. Охочихъ на сю катедру межи такъ зв. gente Rutheni natione Poloni наставилось було кôлькохъ, але швидко осѣли, змѣркувавши, що правительство чей-же не схоче провокувати Русинôвъ, обсаджуючи катедру рускои исторіи Полякомъ. Зъ мѣжь Русинôвъ галицкихъ звернено увагу на одного — д ра Юліяна Целевича — та смерть перетяла нитку житя того ученого професора рускои ґімназіи. А що на австрійскѝ університеты дуже часто покликують ученыхъ зъ за границѣ, а особливо польскѝ університеты, львôвскій и кракôвскій, богатѝ въ заграничныхъ ученыхъ, — то и въ сѣмъ случаю треба було розглянутись межи учеными историками въ Россіи, що займають ся исторією Руси-Украины.

Розумѣє ся, въ першôй лініи мусѣло ся звернути увагу на ученого професора въ кіѣвскôмъ університетѣ Володимира Антоновича, котрый выховавъ цѣлу школу молодшихъ историкôвъ [такъ якъ и Львовѣ пок. професоръ Ліске] — а въ дальшôй лініи, коли-бъ самъ проф. Антоновичь не мôгъ за-для якихсь перешкодъ катедры у Львовѣ обняти, на когось изъ єго найздôбнѣйшихъ а трудолюбивыхъ ученикôвъ. Многѝ зъ такихъ ученикôвъ професора В. Антоновича займають нинѣ катедры по університетахъ россійскихъ — а своими науковыми роботами такъ привязанѝ до своихъ мѣстъ університетскихъ [якъ н. пр. ученый историкъ професоръ Дм. Багалѣй въ Харковѣ и другѝ], що ледви схотѣли бы вôдрывати ся вôдъ початыхъ своихъ робôтъ по архівахъ. Але мусѣвъ звернути увагу на себе одинъ молодый ученый въ Кіѣвѣ, зô школы проф. В. Антоновича, авторъ обємистои и знаменитои працѣ „Исторія Кіѣвскои землѣ“, зъ котрои одинъ уступъ мы сего року въ скороченю подали нашимъ читателямъ въ фейлетонахъ „Дѣла“ — Михайло Грушевскій. [П. Грушевскій написавъ уже бôльше жереловыхъ працъ зъ исторіи руско-украиньскои, але наведена праця єсть найголовнѣйша.] П. Грушевскій своєю „Исторією Кіѣвскои землѣ“ ставъ вѣдомымъ въ славяньскôмъ свѣтѣ науковôмъ, а фахова критика россійска и польска вôддала єго праци заслужену похвалу. Отже якъ зô стороны науковои кваліфікаціи загально признано М. Грушевского спосôбнымъ до евентуального обнятя катедры рускои исторіи у Львовѣ, такъ ще зъ другои стороны М. Грушевскій евентуально найлекше мôгъ бы катедру сю обняти, именно зъ того взгляду, що вôнъ доси ще, такъ сказати-бъ, не прикувавъ себе, якъ другѝ, старшѝ вôдъ него нашѝ историки до якогось россійского університету.

Отсе були зовсѣмъ натуральнѝ и яснѝ мотивы, за-для якихъ фільософічный факультетъ львôвского університету предложивъ міністерству зъ кôнцемъ липня с. р. на першôмъ мѣсци славно-звѣстного ученого професора Володимира Антоновича, а на другôмъ мѣсци молодого ученого Михайла Грушевского яко кандидатôвъ на катедру рускои исторіи въ університетѣ у Львовѣ.

Міністерство австрійске мусить теперь перевести переговоры въ тôй справѣ зъ міністерствомъ россійскимъ, а полагодженье всѣхъ формальностей вымагає чимало часу, то черезъ те справа мусить проволѣчись и зъ початкомъ сего року шкôльного катедра рускои исторіи въ університетѣ львôвскôмъ не буде ще обсаджена.

Безперечно оно шкода, що вже зъ симъ рокомъ шкôльнымъ не могли початись выклады рускои исторіи, але винувати за се нѣкого не можна, — коли-жь бы вже конче хотѣти кого винувати, то хиба себе самыхъ, що у насъ, галицкихъ Русинôвъ, такъ мало людей вôддаючихъ ся наукамъ, що неразъ нема кимъ обсадити якусь важну катедру університетску... Впрочôмъ зъ огляду на те, що въ сѣмъ выпадку иде о обсаду катедры якъ найлучшою силою, невелика проволока тратить на значѣню: лучше обсадити катедру о курсъ пôзнѣйше доброю силою, нѣжь заразъ а слабою. Мы-жь думаємо, що справа обсады катедры исторіи може и повинна рѣшитись до пôвъ року.

Можна рôвно-жь мати надѣю, що катедра рускои исторіи буде обсаджена по мысли бажаня Русинôвъ и вымогôвъ науки, котрымъ выразъ давъ фільософічный выдѣлъ університету львôвского своимъ предложеньемъ міністерству просвѣты. Практика показує, що правительство россійске не перебиває переходити професорамъ зô своихъ університетôвъ до університетôвъ заграничныхъ, навѣть такимъ, котрѝ изъ заграницѣ покликанѝ були до столичного університету петербургского [якъ отъ професорови Яґичеви, покликаному зъ Берлина до Петербурга, перейти до Вѣдня], то й годѣ сумнѣватись, щобы правительство россійске не згодилось на увôльненье професора Антоновича зъ катедры исторіи въ університетѣ кіѣвскôмъ для переходу на університетъ львôвскій, — тымъ бôльше, що проф. Антоновичь

Звѣзда-Лѣтавиця.

[Повѣрка.]

Синя нôчь...

Такѝ ночи лише на Украинѣ. Небо — наче оно живе и дыхає — тихо трепече ся вôдъ миготѣня звѣздъ, пôдъ ними поважно плыве великій золотый мѣсяць, зъ єго круглого лиця падає въ безодню ночи потôкъ молочного сяєва, а вся воздушна пропасть наче наскрôзь пронизана тонкимъ срѣбломъ.

Наплыла синя нôчь на старый Корсунь, голубить єго, лелѣє и клонить до сну. Корсуньскій замокъ, що ще Понятовскьхъ памятає, купає свои высокѝ вежѣ въ сяєвѣ мѣсячнôмъ а зубчату браму въ холодѣ туманôвъ, и єго бѣлѝ стѣны позеленѣли пôдъ мѣсяцемъ, подôбно якъ и помазанѝ глиною хатки — ось тамъ, за шумною Росею на церковнôй горѣ.

Сплять хатки, спить замокъ, спить дрѣмуча дуброва — садъ вокругъ него — хмурне неподвижне море буйныхъ деревъ. Стрункѝ тополѣ стоять — наче монахъ на молитвѣ — чорнѝ, поважнѝ, величавѝ. Одна Рось не спить — плаче та хлюпоче сивою филею по камѣнныхъ порогахъ.

Чи-жь мало землѣ на Украинѣ? Широко розлягли ся єи зеленѝ степы, єсть куда и рѣцѣ погуляти. И пышно плывуть рѣки степами: тихѝ, прозрачнѝ, рыбнѝ; шовкове дно, цвѣтистѝ береги!... Одна буйна Рось посварила ся зъ батькомъ-степомъ и вôдôйшла вôдъ него въ чортôвске гнѣздо — въ камѣннѝ кручѣ та червонѝ, наче козацкою кровью зôлляни̂ скалы: и вôдки-жь они выплыли по-надъ украиньскѝ степы та рôвнины? Живе Рось въ гнѣздѣ, та не дуже гарно: давить єи камѣнный берѣгъ, поперекъ горла стають пороги, а она гризе ихъ и точить филями, наче острыми зубами, а сама реве вôдъ туги та болю, якъ та дѣвчина, що ѣй милого взяли до вôйска. И такъ — до того часу, поки она не знищить свого гнѣзда, не вырве ся зъ каторжнои муки и не розôллє ся, понизше Корсуня, гладкимъ и рвучимъ потокомъ.

Рада Рось воли и просторови; вôдважно бѣжить межи козацкими могилами и сторожевыми курганами, що насыпали по степу въ дуже давныхъ часахъ незнанѝ люде, и прошепчує ся зъ ними, зелеными, про старѝ та новѝ лѣта — про татарщину, про старого Хмеля, якъ вôнъ, батько козацкій, побивъ въ Корсуни вражихъ Ляхôвъ, про полковника Золотаренка, що спить въ корсуньскôмъ храмѣ, зраненый не простою — срѣбною кулею, бо вôнъ бувъ собѣ характерникомъ, а Ляхи не могли єго убити анѣ стрѣлою, анѣ мечемъ; про Зелѣзняка и єго колѣѣвщину... про Москалѣвъ, и новый спокôйный вѣкъ... — Гостивъ въ Корсуни царь Микола, — шепче Рось, — богатирь, якъ кажуть, надъ богатирями. Миле єму було шепотѣння моихъ филь, а серце єго парубоче рвалось зô мною подужати. Кинувъ ся вôнъ зô скалы у самый виръ, де якъ на молоцѣ въ горняти, вздувала ся и пухла бѣла пѣна, и зчѣпивъ ся зô мною сильными руками. Здорова я, а богатирь бувъ сильнѣйшій вôдъ мене: щасливо переплывъ вôнъ моимъ хребтомъ а вôдъ сего ставъ єще дужчій та краснѣйшій, хочь куды.

Шепоче Рось... Слухають єи могилы; рушають ся въ нѣй примерклыми пятнами небеснѝ звѣзды; дрожать по филяхъ червонымъ вôдблескомъ огнѣ, розложенѝ на прибережныхъ баштанахъ. Старый баштанникъ Охримъ такожь слухає Росѣ. Старый вôнъ... Господи Боже, якъ старый! Коли Французъ приходивъ на Москву, Охримъ вже женити ся гадавъ. Якъ тутъ недавно въ Корсунь приѣзджавъ одинъ панъ, що розмовлявъ зъ нимъ про старовину, то нарахувавъ Охримови сто сѣмь лѣтъ. А нѣчого єму не хибує — держить ся якось добре дѣдусь. Мясо, що правда, вже не на Охримовѝ зубы и ходить теперь згорбленый зъ цѣпкомъ — но такъ тому десять лѣтъ въ задъ завстыдавъ бы въ неоднôмъ и молодого... Тôлько ось де бѣда!... старôсть зъѣла сонъ дѣдови. По цѣлыхъ ночахъ вôнъ зѣває, охає та перевертає ся по своимъ куреню. Нудно єму и страшно. Правда: въ ночи, якъ дуже темно, по земли ходить ворогъ та сѣє тугу, сумъ и страхъ. Подуне на дѣда холодный вѣтеръ надôднемъ, зоря выгляне зъ-за далекихъ могилъ, окрасить паньску палату рожевою краскою и, наче дѣвчина въ новôмъ намистѣ, полюбує ся сама собою въ Росѣ — ледви ажь тогдѣ переможе Охрима легкій сонъ.

Нинѣ у дѣда радôсть, бôльша нѣжь коли. Правнукъ ночує у него на баштанѣ — Марко, славный хлопець. Прибѣгъ зъ Корсуня до дѣда за кавунами, тай запôзнивъ ся — не уважавъ за розмовою та байками, якъ и смеркло ся А годѣ-жь зновъ дѣтвакови одному вертати темнымъ степомъ, де, якъ кажуть, по могилахъ горять у ночи яснѝ свѣтла надъ схованными скарбами, тай ще Богъ знає, хто и лежить въ сихъ могилахъ! Може бути, такѝ харцизяки та характерники, що и земля ихъ не приймає и выкидає кождои ночи зô свого чистого нутра бродити по свѣтови кровожадными опырями... Лишивъ дѣдъ хлопця у себе и радый: любить старый Марка! Байки єму оповѣдати, напыхати єго кавунами, дынями, морквою и медомъ такъ довго, що опôсля хлопця просто и веди до корсуньского цирулика; майстровати Маркови сопѣвки, палички и самострѣлы — ось въ усе те дѣдови и грай.

Тихо. Выповзли старый и малый зъ куреня, розложили огонь, постелили и лежать, — дѣдъ пôдъ свитою, хлопець пôдъ кожухомъ. Охримъ задумавъ ся, глядить въ огонь, ожогомъ рушає вугля, а Марко лежить пôдложивши рученята пôдъ голову, широко отворивъ карѝ очи и шукає въ глубокôмъ небѣ, де та зôрочка, що єму щастье ворожить? Много ихъ, много ходить вокругъ мѣсяця, а всѣ ласкавѝ, всѣ усмѣхають ся и скоро-скоро мигають... А инча возьме, зôрве ся зъ мѣсця, тай перекотить ся на друге: тôлько цѣлкомъ не можна дослѣдити, вôдки она зôрвала ся и де закотилась...

— Дѣду?

— А що хлопче?

— Длячого звѣзды падають?

— Хиба жь упала?

— Много упало. Длячого?

— Осѣнь скоро, Марку, тому и падають. Святѝ ангелы Божѝ лямпочки гасять. Осѣннѝ ночи настануть, мрачнѝ та темнѝ, дожливѝ та студенѝ.

— Нинѣ такожь студено, дѣду.

— А ты кожухъ на себе лѣпше затягни: то и загрѣєшь ся. Хочешь, кулешѣ зварю? наѣшь ся — тепло буде.

— Я сытый, дѣдуню!..

Старый замовкъ и пôднявши голову, такожь звернувъ очи на обсыпану зелеными искрами синяву.

— Звѣзды падають... ге! — задумчиво сказавъ вôнъ, — а хто знає, що оно таке? Рôзно кажуть люде — чи брешуть, чи нѣ... Одинъ скаже, що се ангелъ летить зô свѣчкою, щобы засвѣтити нову душейку въ христіяньствѣ. Другій — що коли звѣзда упала, се, значить, Богъ прибравъ когось зъ грѣшнои землѣ въ свôй свѣтлый рай Рôзно кажуть... Ты, хлопче, не диви ся много на звѣзды, — неладно. Єще покôйный батько — перомъ єму земля! — учивъ мене: коли увидишь, Охриме, що звѣзда падає, хрести ся и — очи въ землю! Бо бачь, хлопче: звѣзда звѣздѣ нерôвна... такъ!... — голубе мôй, такъ въ св. писанію

выслуживъ уже лѣта професорскои університетскои служби, а нинѣ займае катедру въ Кіевѣ на основѣ запросинъ практикованыхъ въ россійскихъ університетахъ.

Стяганье шкôльного буджету.

Громады складають часть платнѣ своихъ учителѣвъ, удержують шкôльного сторожа, достатчають палива до шкôльнои комнаты, огороджують школы, купують вапно, бѣлять шкôльный будынокъ и т. д. На покрытье тыхъ выдаткôвъ укладають шкôльнѣ рады мѣсцевѣ прелімінарь доходôвъ та выдаткôвъ шкôльныхъ и по затвержденю єго передають громадскому начальству, щобы потрѣбнѣ грошѣ зъ громадянъ зобрало. Въ деякихъ громадахъ громадска зверхность розкладае датки пôсля податку, декуды пôсля числа морґôвъ або прутôвъ поля — и стягае, а декуды зновъ вставляе до громадского буджету. Громадскій буджетъ вôдсылають повѣтовому выдѣлови до затвердженя. Деякѣ выдѣлы затверджують громадскій буджетъ въ цѣлости, а декотрѣ шкôльнѣ выдатки вымѣтують и тогды громадскѣ зверхности мусять самѣ стягати зъ громады потрѣбнѣ грошѣ на шкôльнѣ выдатки. Коли выдѣлъ повѣтовый затвердить буджетъ въ цѣлости, урядъ податковый стягае всѣ выдатки при податку. Однакъ сплата податкôвъ тягне ся цѣлый рôкъ, а неразъ и довше, а вôдъ громадъ шкôльнѣ рады окружнѣ домагають ся, щобы датки на платню учителѣвъ складали чвертьрôчно, и то напередъ, а коли яка громада трохи припôзнить ся, посылають до вôйта карного пôсланця. До року громада сплатила свою частку платнѣ, а податковый урядъ и собѣ стягае. Вôйтъ вôдбере тѣ грошѣ, але, що вже на платню учителя стягнувъ зъ громады, грôшми побраными зъ касы розпоряджае неразъ пôсля своеи вподобы. Зъ того выходять часто непорозумѣня и ворогованя межи вôйтомъ и громадянами.

Однакъ и стяганье грошей зъ громады, коли повѣтовый выдѣлъ не затвердить буджету такожь изъ шкôльными выдатками, не есть бездоганне. Вôйтъ першій не зложить припадаючого на него датку, потому писарь, присяжный, ще де-хто зъ рады, у многихъ селахъ зроблять те саме жиды, що радо выкручують ся вôдъ всѣхъ выдаткôвъ и тягарôвъ въ громадѣ, а кождый знае, що они мають на се рôзнѣ способы. Такимъ чиномъ на тыхъ, що платять, паде бôльшій тягаръ, бо платять за себе и за другихъ. Не треба забувати й за се, що вôйтъ мае новый тягаръ зô стяганьемъ шкôльныхъ грошей. Мусить два-три разы перейти село, а на вôйтôвъ въ теперѣшныхъ часахъ тôлько наклали тягару, що й дыхати не можуть. Лиши все своѳ, а йди и пильнуй, щобы кождый заплативъ податокъ и таксу войскову, — пильнуй жидôвъ, щобы шинкарскѣ оплаты зложили, — стôй коло кождого пана, що зъ мѣста приѣде, — направляй дороги, помагай при бранцѣ людей та коней — и т. д. и т. д., а теперь ще пильнуй, щобы до села не прийшла холѳра...

Щобы не причинювати непотрѣбно роботы и тягару вôйтови въ громадѣ, годилось бы, щобъ усѣ датки шкôльнѣ зъ громады стягали податковѣ уряды. Шкôльнѣ рады окружнѣ повинны потверджаючи прелімінарь высланый до нихъ шкôльною радою мѣсцевою, роздѣлити выдатки правно припадаючѣ на громаду и двôрскій обшаръ. Затвержденый прелімінарь приходить назадъ до шкôльнои рады мѣсцевои, а тая передае выдатки припадаючѣ на громаду до вставленя въ громадскій буджетъ. Повѣтовый выдѣлъ затвердить той буджетъ и тогды урядъ податковый стягае разомъ зъ другими податками. Вôйтъ осôбно не повиненъ збирати даткôвъ на платню учителя, бо вже се робить урядъ податковый. Той додатокъ громады мôгъ бы йти въ касѣ просто на платню учителя, щобы вôйтъ навѣть не потребувавъ квітомъ вôдбирати, а вôдтакъ назадъ до касы нести.

Шкôльный буджетъ — се дуже дôймаючій тягаръ для громадъ, а побôльшуе ся вôнъ ще способомъ стяганя. Обовязкомъ властей есть — сей тягаръ до можливои границѣ улекшити. Коли бы власти не забирали ся завести змѣну, най рускѣ послы имъ то пригадають. Годить ся й се додати, що двôрскѣ обшары по-найбôльше нѣчого не дають на дрôбнѣ выдатки шкôльнѣ, якъ обслуга, бѣленье, мытье, огорожа, закупно инвентаря, премій и т. д.

М. З—кій.

Ирляндскій біль.

Въ середу внѣсъ Ґлѳдстонъ въ палатѣ послôвъ трете читанье ирляндского біля. Вытревало, не зважаючи на нѣякѣ запоры, оминаючи тысячнѣ перешкоды, веде старенькій керманичъ свôй корабель до пристани. Всѣ певнѣ, що корабель причалить до берега, бо вчера въ пятницю принято ирляндскій біль такою бôльшостію, якою принимано або вôдкидано рôзнѣ поправки и внесеня въ часѣ довгои дебаты, треваючои 82 днѣвъ.

Старенькій премѣръ не мôгъ вôдмовити собѣ тои приємности, щобы не промовити ще разъ, выправляючи въ свѣтъ выплекану дитину. Єго промова при внесеню на трете читанье була, якъ завсѣгды, майстерска, такъ що и противники мимо волѣ мусѣли ѣй приплеснути. Противники гомъ-руля пôдносять, що унія Великои Британіи розрываѳсь. Ґлѳдстонъ доказувавъ, що унія велико-британьска нѣчого не потерпить, ѳсли надасть ся Ирляндіи самоуправу. Доказомъ того вôдносины и устрôй въ такихъ краяхъ, якъ Швеція-Норвеґія, Австро-Угорщина, Америка, а навѣть самѣ англійскѣ кольоніи. Біль гомъ-руль — говоривъ Ґлѳдстонъ — цѣлкомъ оправданый вôдносинами въ Европѣ, Америцѣ и британьскихъ кольоніяхъ. Всюды, де заведено гомъ-руль (самоуправу), тамъ головнымъ пріпципомъ поставлено роздѣлъ справъ льокальныхъ вôдъ державныхъ. Правда, що Швеція и Норвеґія находять ся теперь въ дивнôмъ положеню, але оба краѣ дуже нерозумно поступили бы, ѳсли бы унію розвязали. Але навѣть коли-бъ ихъ унія була розвязана, то все таки лишилась бы слава, що черезъ вôсѣмдесять лѣтъ жили въ згодѣ на великій хосенъ Европы и людскости. Що-до самого проѳкту біля гомъ-руль, то, якъ казавъ Ґлѳдстонъ, треба вже разъ покôнчити дебату, бо и такъ вже довго говорить ся. Головнѣ основы біля передискутовано, хочь, що правда, много параґрафôвъ ще не тыкано. Ирляндскѣ націоналісты нѣколи не признавали морального авторітету актамъ уніи. Ѳсли бы теперь ставлено великій опôръ проѳктови, то тымъ бôльше зъ другои стороны наставано бы на цѣлковитый роздѣлъ. Закиды опозиціи не мають стôйности, бо правительство кладе головну вагу на національну свободу и думае, що тою свободою добуде ся національный добробытъ. Ухвалою сего великого закона зробить ся одинъ найбôльшій крокъ зъ-помѣжь всѣхъ дотеперѣшныхъ змаганъ на дорозѣ щобы осягнути вскорѣ пэвный тріюмфъ.

А однакъ ухвала ирляндского біля не порѣшить квестіи ирляндскои. Нѣхто не буде вдоволеный бѣлемъ. Навѣть самѣ Ирляндцѣ, именно сторонництво противъ-парнелітске, поставило въ своѣй програмѣ далеко сягаючѣ пляны. Заразъ по промовѣ Ґлѳдстона забравъ голосъ провôдникъ антіпарнелістôвъ, Джонъ Редмондъ и заявивъ въ имени своеи фракціи, що буде голосувати за бѣлемъ въ третôмъ читаню, але самого біля не уважае остаточнымъ полагодженьемъ ирляндскои квестіи. Вартôсть біля треба лишь такъ оцѣнювати, що ся пала та, котра есть представителемъ загалу демократіи англійскои, залишила вести політику, оперту на актахъ уніи, а признала торжественно пріпціпъ ирляндскои самоуправы.

Отсе власне застереженье Ирляндцѣвъ непокоить англійскихъ льордôвъ. По признаню самоуправы для Ирляндіи, буде могла Ирляндія ухвалити собѣ цѣлый рядъ законôвъ, котрѣ унію Ирляндіи зъ Великою Британіею зроблять бôльше анѣжь илюзоричною. При тôмъ буде се дуже злымъ примѣромъ для прочихъ провінцій; Шкоція, провінція Уельска, кольоніи можуть допоминатись и домагатись своеи автономіи. Длятого біль ирляндскій може полохати льордôвъ, бо нѣхто не може передвидѣти, до якихъ політичныхъ змѣнъ самоуправа Ирляндіи може бути прецеденсомъ.

При тôмъ всѣмъ годить ся звернути увагу ще на одну обставину. Кабінетъ Ґлѳдстона, котрый перефорсовуе ирляндскій біль, не есть представителемъ бôльшости загалу населеня Великои Британіи. Бôльшôсть Ґлѳдстона зложена досыть штучно зъ елементôвъ, котрѣ не полученѣ тѣсно згôдностію поглядôвъ и переквѣдчень, а лишь хвилевою ситуаціею політичною. Льордъ Бальфуръ дуже дотепно а заразомъ и досыть трафно схарактеризувавъ правительство Ґлѳдстона. „Се правительство — говоривъ серъ Бальфуръ — подôбне до фінансовои спôлки, опертои на дуже малôмъ капіталѣ основнôмъ а примушеной позичити грошѣ, зъ-вôдки дасть ся, щобы лишь вести интересъ. Позички затягае на всѣлякѣ заставы. Позичае голосы уельскѣ за порукою, що буде переведеный біль, котрымъ знесе ся характеръ державный уельскои церкви. Затягае ся позички вôдъ Ирляндцѣвъ, щобы перевести автономію парохій въ Анґліи, а прирѣкае ся, що переведе ся ихъ автономія. Але подôбнѣ фінансовѣ комбінаціи дуже небезпечнѣ. Правительство позичае на пôдписъ, котрого не може дотримати. Поробило приреченя, котрыхъ не въ силѣ выповнити, а коли тѣ, що дали грошѣ, зажадають выплаты, правительство мусить збанкротувати. Вѣрителѣ не домагають ся заразъ выплаты своихъ грошей, бо знають, що не дôстали бы и 6 пенсôвъ за фунтъ штерлінґôвъ. Подôбна система не може довго удержати ся. Операціи обдуманѣ дуже зручно, але за-для браку капіталу мусять розбити ся".

Аґітація противъ Ґлѳдстона веде ся за взято и по-за мурами парляменту. И такъ и пр. сими днями маѳ льордъ Гель вручити королевôй протестъ женщинъ зъ Ольстеру. Петиція маѳ 2.800 метрôвъ довготы а навинена довкола оси; звитокъ маѳ 18 цалѣвъ промѣру. На петиціи есть 142.000 пôдписôвъ. Петиція мѣстить ся въ гарнôй коробцѣ, на верху котрои покладено симболічну напись: Quis separabit и три цвѣты: рожу (Англія), трилистокъ конюшины (Ирляндія) и бодакъ (Шкоція)

Ухваленый палатою послôвъ біль перейде до палаты льордôвъ, де або єго приймуть або вôдкинуть. Ѳсли вôдкинуть, тогдѣ верне біль въ-друге до палаты послôвъ. Тамъ мабуть вже ухвалять єго безъ діскусіи, бо серъ Дільке заповѣвъ внесенье, пôсля котрого біль, разъ ухваленый, може буде поновленый вже простою резолюцією. Ѳсли бы палата льордôвъ другій разъ вôдкинула біль, тогдѣ Ґлѳдстонъ вôдкликавъ бы ся до народу, при чôмъ поставивъ бы внесенье, щобы цѣлкомъ знести институцію палаты льордôвъ. Вправдѣ говорять, що и палата льордôвъ могла бы поставити зô своѳи стороны внесенье, щобы королева розвязала палату послôвъ и розписала новѣ выборы — але въ державѣ, де парляментаризмъ такъ сильно розвинувъ ся, було бы се надто ризковнымъ и могло бы причинити ся до повнои побѣды Ґлѳдстона.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Politik одержала зъ Вѣдня допись въ справѣ трутнôвского проѳкту, въ котрôй говорить ся такъ: Нема сумнѣву, що на нарадахъ кабінету проявлялась струя, котра стремѣла до того, щобы скликати ческій соймъ, щобы ще передъ згромадженьемъ рады державнои зновъ пôддати трутнôвскій проѳктъ пôдъ діскусію; впрочôмъ сего можна було додумуватись зъ подвôйного напряму, якій зазначивъ ся въ пôвурядовôй прасѣ. Однакъ ґр. Таффе мабуть бачивъ певнѣ злѣ стороны скорѣйшого скликаня сойму; въ того рода справахъ всѣ міністры пôддають ся кождоразовôй опінии ґр. Таффого. Отже ческій соймъ не буде поки-що скликаный. Натомѣсть трутнôвска новеля предложить ся радѣ державнôй заразъ въ починѣ сесіи, а що ся новеля не буде мати силы ретроґресивнои, длятого соймъ буде евентуально зневоленый займити ся ще разъ справою трутнôвскою по укôнченю парляментарнои сесіи. Треба пôднести слово: евентуально, т. ѳ. лише въ тôмъ случаю, ѳсли проѳктъ трутнôвскои новелѣ ухвалить палата послôвъ. Однакъ на се мало выгляду; головный опôръ становлять Поляки. Въ клюбѣ Гогенварта, якъ декотрѣ кажуть, може найшлись бы приязнѣ напрямы новелѣ, але коло польске займе рѣшучо вôдпорне становище, а безъ него, а тымъ бôльше противъ него ґр. Таффе не може и не хоче правити. Такъ отже трутнôвска новеля, ѳсли прийде до першого читаня буде похоронена въ комісіи, а ґр. Таффе не думае зовсѣмъ ставити за-для неи кабінетнои квестіи. Однакъ саме длятого може легко прийти въ бѣгу сесіи до крізы, вôдносины такъ попутанѣ, що можна дожидати несподѣванокъ. На случай парляментарного збоченя зъ дороги, ґр. Таффе не уступить, але розвяже парлямент. Въ правительственныхъ кругахъ обѣцюють собѣ зъ того розвязаня чудеснѣ наслѣдки. — Побачимо.

—

Вѣче католикôвъ въ Вірцбургѣ заинтересовуе нѣмецку прасу не такъ зъ огляду на самѣ резолюціи, якъ радше тому, що се вѣче есть рôвночасно зборами політичного сторонництва центра, котре стремить сконсолідувати нѣмецкихъ католикôвъ коло прапору сторонництва. Вѣча католицкѣ въ Нѣмеччинѣ мають зовсѣмъ иншій характеръ, якъ вѣча въ Австріи, бо-жь и політичнѣ сторонництва вытворенѣ на основѣ католицизму въ обохъ державахъ рôзнѣ. Тому то участь австрійскихъ провôдникôвъ клерикальныхъ сторонництвъ въ вірцбургскихъ зборахъ маѳ значѣнье чисто академічне, бо ихъ постуляты не можуть бути директивою для сторонництва центра. Въ вѣчи бере участь 2.000 участникôвъ, а мѣжь ними чотирохъ епископôвъ. Предсѣдателемъ выбрано ґр. Ґалѳна, котрый отвираючи зборы вôзвавъ участникôвъ, щобы повстаньемъ вôддали честь присутнымъ достойникамъ церкви. Змѣстъ єго дальшои бесѣды становила теза, що нема релігіи безъ вѣроисповѣданя, що лише одна релігія може розвязати соціяльну квестію. Єму вôдповѣдавъ епископъ зъ Вірцбурґа, высказавъ радôсть задля такъ численного згромадженя и удѣливъ благословеня. Дальше говорывъ епископъ зъ Бамберґа доказуючи, що християньство есть завсѣгды пôдпорою престола. По сихъ забравъ голосъ проф. Шоль. Вôнъ говоривъ про університеты и про католицизмъ. Торôчна резолюція, въ котрôй нарѣкано, що зъ богато катедръ голосить ся антіхристіяньскѣ погляды, котрѣ проявляють ся и въ ґімназіяхъ, выкликала протестъ. Противники говорили, що не християньство, але недостачу толеранціи поборюѳсь зъ катедры. Однакъ треба жалѣти, що саме сповнюѳсь нетолеранцію зъ катедры въ способъ софістичный. Не церковь допускаѳсь нетолеранціи, але матеріялістична наука, котра усуваѳ понятье Бога, хотяй думаѳ, що такъ не ѳ. Супротивъ ширеня новочасного духа, кождый католикъ повиненъ выказати свои права до публичныхъ університетôвъ. Однакъ вôльнѣ університеты не выстали бы, щобы вôдповѣдно вплывати на науку; ворога треба вôднайти въ єго власномъ таборѣ и поборювати кождымъ оружіемъ науки. Кс. деканъ Гамеръ говоривъ про народну освѣту и про прасу. Пытанье народнои освѣты розвязане, розвязку становить Христосъ. Нѣхто не може мати претенсій до правдивого образованя, ѳсли не ѳсть вѣрнымъ християниномъ. Католицка праса не повинна спочати доти, доки зновъ не защѣпить въ нарôдъ вѣры въ живуче християньство. Кс. професоръ д-ръ Шедлеръ домагавъ ся приверненя ордену єзуитôвъ въ Нѣмеччинѣ. — На другôмъ ъзасѣданю промовлявъ, провôдникъ центра д-ръ Ліберъ. Вôнъ нôднѣсъ, що треба поборювати не лише соціяльну демократію, але и лібералізмъ, бо вôнъ ѳ батькомъ соціялізму. Промовлявъ такожь гр. Сільва-Тарука зъ Австріи, розказуючи исторію вытвореня соціяльнои квестіи и зазначуючи рôзницю въ ѳи трактованю церквою, а соціяльною демократіею. Отже, треба вернути до давныхъ засадъ. Давнѣйше опирала ся суспôльнôсть на праци, сегодня на грошахъ и ними подиктованыхъ законахъ. Бесѣдникъ покликувавъ ся на енцікліки Льва XIII., въ котрыхъ зазначено засады справедливого укладу суспôльности. — Вѣче ухвалило кôлька резолюцій, а именно: що-до независимости папы, що-до поборюваня безбарвнои прасы и що-до пôдмоги католицкихъ університетôвъ въ Фульдѣ и въ Сольногородѣ. Слѣдуюче вѣче маѳ вôдбути ся въ Кольоніи.

ЗАЯВЛЕНЬЕ.

Деякѣ часописи краєвѣ а мѣжь ними „Дѣло“ подало вѣсть зъ долиньского повѣта, пôсля котрои тамошнѣ Русины намѣрили поставити мене кандидатомъ на опорожнене мѣсце соймового посла зъ малои посѣлости въ долиньскôмъ повѣтѣ. Не хотячи нѣкого анѣ на хвилю удержувати въ блудѣ, поспѣшаю симъ заявити, що при теперѣшнôмъ складѣ рѣчей не мôгъ бы я нѣякъ сеи кандидатуры приймити, а то передовсѣмъ за-для зломаного довгою недугою а и теперь въ дуже невôдрадноôмъ станѣ знаходячого ся мого здоровля, котре абсолютно не позволило бы менѣ сповняти достойно задачѣ вложенѣ тымъ почетнымъ обовязкомъ.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
адвокатъ въ Стрыю.

ВôДОЗВА.

Въ мѣсяци вересни вôдбуде ся посвяченье ново-побудованои каменицѣ „Рускои бурсы въ Тернополи“.

Вже двацять и три лѣта минае вôдъ часу заснованя сеи цѣнноп институціи. Кôлькадесять выхованкôвъ тернопôльскои бурсы — нинѣ людьми на становищахъ, а въ Бозѣ надѣя, буде ихъ далеко бôльше, бо вже сего року замѣсть двацятьоъ — якъ то бувало попередными лѣтами — принято до бурсы шѣстьдесять и сѣмохъ ученикôвъ.

Щобы звеличити торжество посвяченя, просять пôдписанѣ всѣхъ бувшихъ питомцѣвъ тернопôльскои бурсы явитись ласкаво въ Тернополи на день посвяченя, котрый буде оголошеный пôзнѣйше въ часописяхъ.

Сей зъѣздъ буде наглядным доказомъ, яке значенье мають бурсы для просвѣты, а зъ другои стороны буде се рôдъ вдячности оказанои нашимъ Высокоповажанымъ патріотамъ, що нѣ труду нѣ грошa не жалують заходячись около такъ поважного дѣла.

Присутнѣ бувшѣ бурсаки впишуть свои имена въ памяткову книгу.

Хто зъ Поважаныхъ бувшихъ питомцѣвъ „Рускои бурсы въ Тернополи“ за далеко мешкае вôдъ Тернополя або зъ иншои причины не буде мôгъ явити ся, зволить ласкаво повѣдомити одного зъ пôдписаныхъ, яке становище занимае и якъ довго бувъ у бурсѣ.

Въ Тернополи дня 30 н. ст. серпня 1893.

Василь Пилипчукъ, богословъ въ Гничкахъ, почта Нове-Село коло Пôдволочискъ. — *Григорій Питляръ*, матуристъ въ Залôщяхъ (п. Гаѣ).

[Всѣ рускѣ часописи просимо о перепечатанье сеи вôдозвы.]

НОВИНКИ.

— **Суботнѣшне (187-ме) число „Дѣла“** сконфіскувала прокураторія державна за приватнѣ дописи о станѣ холѳры въ Делятинѣ и повѣтѣ надвôрнянскôмъ. Така доля стрѣтила и деякѣ иншѣ ґазеты львôвскѣ. Вôдъ теперь будемо подавати вѣсти про холѳру лишь пôсля Gazet-ы Lwowsk-oи.

— **П. Евгеній Гушалевичь**, выступае дня 5 н. ст. вересня въ концертѣ у Львовѣ, якій устроюе польске товариство ґімнастичне „Сокôлъ“ на дохôдъ будовы другои салѣ ґімнастичнои. П. Гушалевичь вôдспѣвае мѣжь иншими выимки зъ оперъ Ваґнера: Тангайзеръ, Льогенґрінъ, Валькіре и т. ин. Початокъ концерту о годинѣ 7½ вечеромъ въ сали будынку „Сокола“.

— **Львôвска палата рукодѣльнича** оповѣщуе, що комітетъ выконуючій до роздаваня безпроцентовыхъ позичокъ для незаможныхъ промысловцѣвъ и рукодѣльникôвъ, що хочуть брати участь въ выставѣ краєвôй, взявъ вже зъ банку краєвого признану выдѣломъ краєвымъ зъ фонду промыслового позичку въ высотѣ 15.000 зр. Комітетъ взываѳ всѣхъ згаданыхъ промысловцѣвъ и рукодѣльникôвъ, щобы вносили дотычнѣ поданя до дня 30 вересня с. р. на руки скарбника комітету п. Бол. Микулиньского при площи Галицкôй ч. 12. Въ поданяхъ маѳ бути предложеный рисунокъ предмету, що маѳ ся выставити, вартôсть єго и спôсôбъ поруки за зворотъ позички.

— **Два зборы** вôдбулись вчера у Львовѣ; першій въ сали магістрату мулярѣвъ, котрѣ вôдъ нинѣ зачали страйкъ, а другій на подвôрю магістрату въ справѣ Морского Ока. На вѣчу въ справѣ Морского Ока зробивъ несподѣванку аранжерамъ вѣча соціялъ демократъ Козакевичь (Полякъ), котрый зазначивъ, що справа Морского Ока не обходить соціялъ-демократôвъ, бо то справа

стоить написано. Инчу звѣзду просто самъ ангелъ Божій засвѣчуе на радôсть и користь людямъ, а друга — хочь и свѣтить ярко, тôлько выдае ся звѣздою, а по правдѣ она цѣлкомъ не звѣзда а таки собѣ... проклята лѣтавица.

— Що, дѣду?

— Лѣтавица, голубе, таке, що лѣтае.

— А що оно таке?

— Та... не пôдъ нôчь кажучи, не то, щобы самъ нечистый, а й таке, що недалеко вôдъ него...

— Зъ рогами?

— Нѣ, хлопче! — прошепотавъ дѣдъ, — зъ рогами чорты... А о лѣтавици менѣ Москаль одинъ казавъ, тому лѣтъ вже пôвъ сотки, якъ ось царь Микола Венґра мирити ходивъ..

— Се тотѣ що зъ лапками на мышѣ?

— Такъ, такъ, хлопче!... зъ лапками и всякими кошичками. Якъ мы ихъ вспокоили, то они зъ кошиками и почали ходити... Такъ ось и говоривъ менѣ Москаль о лѣтавици: суть такѣ звѣзды, що живуть на нихъ проклятѣ душѣ. Скучить ся проклятôй души, захоче на землю, — то и покотить зъ неба свою звѣзду, перекине ся дѣвчиною або парубкомъ и волочить ся мѣжь людьми а пôсля своѳи злои вдачѣ сѣе всюды грѣхъ межи добрыми людьми. Се й лѣтавица.

— Дѣду! якъ же се може, щобы на звѣздахъ жили проклятѣ душѣ?

— А поглянь на мѣсяць, хлопче: що бачишь?

— Каинъ Авля на вилы пôдôймае. Братъ брата убивъ. Ось Господь и посадивъ єго, бѣсову вѣру, на мѣсяць, щобы люде видѣли єго грѣхъ во вѣки вѣковъ и лякали ся такого злодѣйства. И ты розважь собѣ, Марку: якъ Каинови можна жити на мѣсяци, чому-жь лѣтавцямъ на звѣздахъ не жити? Тожь, якъ широка наша Украина, усюды вѣрять. Знаешь, чужѣ люде, не нашои вѣры, що до насъ заходять, то бувало, якъ зачнуть розповѣдати про лѣтавицю, то таке сумне, що годѣ слухати.

(*Конецъ буде.*)

мѣжь ґрафомъ и княземъ, а такожь и за-для того, що соціялъ-демократы не знають нѣякои Польщѣ нѣ нѣяких границь. — Про тѣ зборы подамо обширнѣйше.

— **Холера.** До дня 28 н. ст. серпня въ полудне було въ Галичинѣ 244 случаѣвъ занедужаня на холеру а зъ того 155 случаѣвъ смерти. — Ґазета урядова доносить: Дня 31 н. ст. серпня занедужало на холеру: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ въ Делятинѣ 3 особы, въ Надвôрнôй и въ Красноôй по 2 особы, въ Добротовѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ по 1 особѣ; въ мѣстѣ Коломыи занедужали 3 особы, въ Шепарôвцяхъ въ повѣтѣ коломыйскôмъ 1 особа; въ Краковѣ 1 особа; въ Щепановѣ повѣта бжеского 3 особы; въ Чернятинѣ повѣта городеньского 1 особа; въ Ясеници повѣта березôвского 3 особы; въ Выгодѣ ad Стшельцѣ повѣта бжеского 1 особа. Померли: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 3 особы, въ Добротовѣ и въ Краснôй по 1 особѣ; въ мѣстѣ Коломыи 2 особы, въ Воскресѣнцяхъ въ повѣтѣ коломыйскôмъ 1 особа. Крôмъ того лучили ся пôдозрѣний случаѣ: въ Римановѣ повѣта сянôцкого, въ Дучичахъ повѣта сокальского, въ Хомякôвцѣ и Пядикахъ повѣта коломыйского, въ Пôдлужи и въ Хомяковѣ повѣта станиславôвского. У померших середъ пôдозрѣныхъ познакъ дня 29 н. ст. серпня въ Ганкôвцяхъ повѣта снятиньского особы не сконстатовано при обдукціи холеры. Въ Равѣ на передмѣстю Шабелни померъ дня 29 н. ст. серпня по кôлькагодиннôй недузѣ семилѣтный хлопець середъ познакъ пôдозрѣныхъ о холеричнѣ. Высланый намѣстництвомъ лѣкарь д-ръ Обтуловичь сконстатувавъ при секціи остре діфтеричне запаленье проводу кормового пôдозрѣне о холеру. Розпочатѣ дня 30 серпня въ лябораторіи краєвои рады здоровля д-ромъ Крокевичемъ розслѣды бактеріольоґічнѣ не довели доси до нѣякого выслѣду, отже дальшѣ розслѣды ведуть ся. — На Буковинѣ було доси кôлька занедужань на холеру. — Ґазета урядова доносить въ числѣ зъ суботы: Дня 1 н. ст. вересня занедужали: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ, Добротовѣ, Ланчинѣ, Пôдлѣсневѣ ad Микуличинъ и Надвôрнôй по 1 особѣ; въ Краковѣ 1 особа; въ Коломыи 2 особы; въ Ясеници повѣта березôвского 1 особа. Померли: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ въ Делятинѣ 2 особы, въ Микуличинѣ 1 особа и въ повѣтѣ березôвскôмъ въ Ясеници 1 особа. — Загаломъ занедужало на холеру въ Галичинѣ въ мѣсяци серпни с. р. 312 особъ, зъ котрыхъ 190 (60%) померло, 24 выздоровѣло, а 98 лишає ся въ лѣченю. Доси єсть навѣщеныхъ холєрою 39 громадъ въ 17 повѣтахъ. Въ 13 громадахъ минуло вôдъ послѣдного случаю смерти взглядно вôдъ выздоровленя послѣдного недужого що найменше 7 днѣвъ, отже въ тыхъ громадахъ треба уважати холеру выгаслою. ! — Въ россійскихъ ґуберніяхъ навѣщеныхъ холєрою занедужало вôдъ 13 до 26 н. ст. серпня 2951 особъ, а умерло 970.

— **Ц. к. староста гусятиньскій** п. Махневичь дôждав ся наконець — засуспендованя. Вôдъ кôлькох лѣтъ Русины звертали увагу на господарку п. Махневича въ Гусятинщинѣ, але надармо — и п. Махневичь усе мавъ опінію старосты „енерґічного“. [Правда, що выборы громадскѣ скрôзь по селахъ переводивъ зъ незрôвнаною „енерґією!“] Ажь вкôнци и у Львовѣ [кажуть, що на товчокъ зъ Вѣдня] отворились очи на господарку „енерґічного“ старосты гусятиньского, до Гусятина зъѣхавъ зô Львова однинъ изъ совѣтникôвъ намѣстництва, а кôлькатыждневый побутъ п. совѣтника въ Гусятинѣ принѣсъ въ наслѣдку — засуспендованье п. Махневича зъ мотивôвъ... зовсѣмъ не політичнои натуры.

— **Въ станиславôвскôй ґімназіи** — якъ пише Kurjer Lwowski — вôдложено розпочатье науки шкôльнои до 1 н. ст. жовтня за-для холеры пануючои въ мѣстѣ и въ охрестности.

— **На учителѣвъ ґімнастики** до шкôлъ середныхъ и семинарій учительскихъ зложили испытъ передъ ц. к. комісією испытовою у Львовѣ: Стан. Ценґлєръ зъ Кракова (зъ вôдзначеньемъ), Стан. Дубельскій зъ Тернополя, Юл. Новицкій зъ Нового Санча (зъ вôдзначеньемъ) и Іос. Крупскій зъ Золочева.

— **Зъ кругôвъ нотаріяльныхъ.** П. Кар. Ванекъ нотарь въ Жидачевѣ переносить ся до Комарна, де розпочинає своє урядованье дня 1 н. ст. вересня.

— **Змѣна власности.** Маєтнôсть Ступниця въ повѣтѣ самбôрскôмъ, власнôсть ґр. Ем. Лосьовои перейшла на власнôсть д-ра Юл. Наглика за 150.000 зр.

— **Цѣны вина** пôдскочили нагле у Львовѣ значно. Се пôдвышенье цѣнъ вина пôйшло звôдси, що заряды полковѣ кинули ся теперь за купномъ сего напитку у Львовѣ въ наслѣдокъ цѣсарского розказу, щобы вояки пôдчасъ маневрôвъ дôставали вино.

— **Жандармы пробили селянина.** Nowa Reforma доносить, що коло Виснича мала комісія вôдобрати вôдъ селянина Томы Петрашка грунтъ и вôддати єго А. Небенцалеви. Въ асистенціи були 3 жандармы. Петрашь не хотѣвъ вôддати грунту а навѣть вхопивъ цѣпъ а жѣнка єго сокиру и ударивъ въ суперечцѣ одного жандарма цѣпомъ въ голову. Удареный жандармъ прискочивъ зъ другимъ до Петраша и оба пробили єго баґнетами. Петрашь упавъ трупомъ на мѣсци, а жѣнку єго закована вôдвезено до слѣдчои вязницѣ.

— **Засудъ смерти.** Передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ въ Чернôвцяхъ ставала сими днями селянка зъ Раранча, Александра Станцеръ, обжалована о убитье власного мужа зъ причины заздрости. Обжалована признала ся до вины а трибуналъ засудивъ єи на основѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ на кару смерти черезъ повѣшенье.

— **Новѣ стациі телеґрафічнѣ** отворенѣ въ Вôльшанници коло Устрѣкъ и въ Ропѣнцѣ повѣта лѣского вôдъ дня 1 н. ст. вересня зъ обмеженою службою денною.

— **Зъ Бродôвъ** доносять, що дня 31 н. ст. серпня положено тамъ угольный камѣнь пôдъ будову войсковои касарнѣ. Въ тôмъ торжествѣ брали участь мѣжь иншими презесъ польского кола пос. Яворскій и д-ръ Быкъ. На снѣданю, устроєнôмъ коштомъ пôдприємцѣвъ будовы Шіфера и Ґірта зложено на предложенье катихита о. Яремы 62 зр. для навѣщеныхъ повенею.

— **Першій поѣздъ зелѣзничій** на збудованôмъ умысно шляху вôдъ зелѣзницѣ черновецкои (будка ч. 7 Львôвъ-Сѣхôвъ) на площу выставы краєвои перейшовъ вчера о годинѣ 11-ôй зъ рана.

— **Испыты кваліфікаційнѣ** передъ комісією испытовою для учителѣвъ шкôлъ народныхъ и выдѣловыхъ розпôчнуть ся у Львовѣ дня 31 н. ст. жовтня. Поданя треба вносити на руки дотычныхъ окружныхъ радъ шкôльныхъ до дня 7 н. ст. жовтня. При тôй нагодѣ звертає ся увагу, що кандидаты, приступаючѣ до испыту, мусять выказати ся знаньемъ новыхъ плянôвъ науковыхъ шкôльныхъ пôдручникôвъ, о скôлько они до кôнця вересня выйдуть зъ друку.

— **Велику шайку фальшôвникôвъ монетъ** приарештувала поліція въ Будапештѣ. За три мѣсяцѣ пустила ся шайка въ обѣгъ 300.000 фальшивыхъ коронъ.

— **Звôдки бере ся мода.** Панѣ, що кохають ся усе въ модныхъ строяхъ, може и не знають гараздъ, скôлько то мозґôвъ перемлынковує всѣлякѣ комбінаціи, закимъ вродить ся одна сукня нового крою. Отже мы, люде зъ повнымъ респектомъ передъ дамскимъ свѣтомъ, спѣшимо на перегоны подати до вѣдомости пань про ту велику тайну: якъ повстає мода. Але, щобы се зрозумѣти, треба зъ-першу запытатись: що се таке мода и зъ чого она складаєсь. Тутъ треба розрôзнити три головнѣ елементы: 1) Костюмъ, котрый назначує крôй и выбôръ матеріи. 2) Промыслъ матеріи, котрый усталює пробки на кождый сезонъ и робить „Vogue“ того або сего ніянсу. 3) Мода капелюхôвъ и все, що вôдносить ся до прикрасы головы, отже стяжки, цвѣты и пера. Зъ тыхъ трохъ головныхъ елементôвъ повстає два роды моды: мода для експорту и париска мода. Придивѣмъ ся зъ-першу модѣ для експорту. Допустѣмъ, що великѣ сальоны починають свои зимовѣ моделѣ въ липню. Заразъ кидають ся въ виръ директрисы всѣхъ ателіе и глядять за выробомъ; конфекціонерки, котрыхъ спеціяльнôсть робити моделѣ, жертвують свои услуги; рисовники приносять свои проєкты. При кôнци липня або зъ початкомъ серпня являють ся комісіонеры и купцѣ зъ усѣхъ краѣвъ; они выбирають и замовляють. Зъ того выходило бы, що мода уже усталена. Але нѣ, доперва по замовленяхъ загранцѣ починають ся пробы зъ правдивою париском модою. Въ Парижи надають тонъ модѣ дамы парискаго товариства и то зъ найрôзнороднѣйшихъ кругôвъ: акторки, богатѣ дамы и дамы гулячого свѣта. Вправдѣ тѣ всѣ дамы кажуть собѣ предкладати моделѣ для загранцѣ, однакъ ихъ рѣдко коли выбирають. Натомѣсть примѣнюють тоалєту до свого личного смаку. Найбôльше сензаційнѣ и найзамѣтнѣйшѣ тоалеты суть тѣ, що дôзнають певнои змѣны зъ руки тыхъ, котрѣ ихъ убирають, и саме они становлять правдиву париску моду. Кравцѣ, фабриканты, модистки нехай дѣють що хотять, єсли мода приймила се, а то вôдкинула, тогдѣ нема уже нѣякои рады. За-для того лучають ся интересни сцены. Кравець, що вынайшовъ моду робить на Парижи фіяско, коли мѣжь тымъ заграница засыпує єго грôшми.

— **Молодѣ молодята.** Панъ молодый, ще парубокъ, въ 90 роцѣ житя, а молода, ще дѣвчина, въ 86 роцѣ житя побрали ся въ Профортѣ и выбрали ся на медовѣ мѣсяцѣ до віллі пана молодого, котрои усѣ кôмнаты мальованѣ и прибранѣ на зелено.

— **Злодѣѣ fin de siècle** Гуморъ не вымирає и у драбугъ. О тôмъ пересвѣдчило ся двохъ поліцаѣвъ въ Парижи при нôчнôй сторожѣ. Они стрѣли чотирохъ молодыхъ людей, зъ котрыхъ одинъ нѣсъ вудку. Идучи слѣдомъ за ними ажь до темнои улицѣ, поліцаѣ скрыли ся, щобы недостережено слѣдити за пôдозрѣными. Драбуги певнѣ, що нѣяке людске око не звертає на нихъ уваги, задержали ся передъ склепомъ обуви. Вытовкли вôкно, закинули вудку и ну-жь вытягати чобôтъ за чоботомъ немовь рыбу зъ ставу. Робота йшла имъ такъ гладко, що въ кôлькохъ хвиляхъ у нихъ були стосы чобôтъ. Та що-жь зъ того, коли сторожѣ безпечности окружили дотепныхъ злодѣѣвъ и попровадили ихъ тамъ, де дають даромъ хату, харчь и убранье. — Иншого крою злодѣя зрештувала поліція въ Лондонѣ, бувъ завзятый любовникъ роверôвъ. Вычитувавъ пильно всѣ анонсы про продажь роверôвъ, удававъ ся до интересованыхъ, а попросивши ровера на пробу, сѣдавъ на него и пропадавъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Рада громадска въ Ярославѣ ухвалила сими днями дати 4000 зр. на кошты прията цѣсаря. — Дня 21 н. ст. вересня с. р. о год. 8-ôй вечеромъ въ церквѣ въ Чорнокôнцяхъ великихъ вôдбуде ся вѣнчанье д-ра Антона Горбачевского, адвоката въ Чорткôвѣ, зъ панною Мальвиною Мицьковскою, донькою тамошнього пароха.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Провізоричнымъ катихитомъ при учительскôй семинаріи въ Самборѣ именованый о. Теод. Рѣпецкій тамошный катихитъ шкôлъ народныхъ,

Вôдзнаки крилошаньскѣ одержали оо.: Софр. Поляньскій въ Тиличи; Мих. Жегестовскій въ Избахъ, Ив. Нєґребецкій въ Залѣсю, Алекс. Ивасѣвка въ Дубнѣ.

О. Вас. Чернецкій парохъ въ Сѣльци белскôмъ именованый титулярнымъ совѣтникомъ львôвскои митрополичои консисторіи.

Завѣдательство Лѣтинѣ дек. мокряньского одержавъ о. Макс Дуркотъ.

Сотрудництва одержали оо.: Левъ Калужняцкій въ Вапôвцяхъ, Ом. Кормошь въ Вышатичахъ дек. перемыского.

Продовженье вôдпустки до кôнця вересня с. р. одержавъ о. Титъ Чеховичь сотрудникъ въ Белзѣ.

Посмертнѣ — ∓ — оповѣстки.

О. Андрей Кебузиньскій, парохъ зъ Верещицѣ въ деканатѣ городецкôмъ аепархіи львôвскои, отець звѣстного лѣкаря д-ра В. Кебузиньского зъ Перемышля, упокоивъ ся дня 31 н. ст. серпня рано въ Краковѣ [на клініцѣ по перебутôй тяжкôй операціи] въ 73-ôмъ роцѣ житя а въ 49-ôмъ священьства. Вѣчна єму память!

Осипъ Пôдлѣсецкій, сынъ пароха зъ Добрянъ коло Щирця, упокоивъ ся дня 30 серпня въ 14-тôмъ роцѣ житя. Покôйный бувъ вôдличнымъ ученикомъ рускои ґімназіи и однымъ зъ найлѣпшихъ и найлюбѣйшихъ питомцѣвъ институту св. о. Николая. Покôйный ходивъ до II-гои клясы ґімназіяльнои.

Наука, штука и література.

— **Нова книжка товариства „Просвѣты“** за мѣсяцѣ серпень и вересень, мѣстяча въ собѣ студію Антона Дольницкого „Про книги грунтовѣ“, выйшла зъ друку и коштує 25 кр.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:** За-для осѣнныхъ маневрôвъ будуть задержувати ся въ цѣли можности переведеня перевозу подорожныхъ и пакункôвъ до и зô стаціи Радимно, поѣзды поспѣшнѣ Nr. 3 и 4 въ часѣ вôдъ 1 до 7 вересня с. р. включно въ згаданôй стаціи.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго народного театру у Львовѣ** надôслали Вп. пп.: о. Ив. Зафіовскій 7 зр., зôбраныхъ п-ю Марѣйкою Терлецкою и Ив. Туркевичомъ пôдчасъ забавы въ домѣ паньства Соневицкихъ въ Велесневѣ вôдъ присутныхъ гостей. Петро и Корнелія Єзерскѣ зъ Илавча 2 зр.; На конференціи учительскôй въ Дрогобичи зложили на руки Вп. В. Пилата и Мих. Воробця присутнѣ дрôбними датками суму 17 зр. 50 кр. — Кружокъ по-зальвôвскихъ учителѣвъ зложивъ при однôй нагодѣ на руки Вп. п. Витошиньского управителя школы на Знесѣню 2 зр. 64 кр.

Пріѣздъ цѣсаря.

Пріѣздъ цѣсаря до Ярослава бувъ назначеный на год. 7·30 рано, тожь за-для сеи дуже раннои поры лишь вôдъ Ряшева почавши, уставились вздовжь шляху зелѣзничого процесіи зъ околичныхъ сѣлъ а на двôрцяхъ депутаціи.

Въ Ряшевѣ, де прибувъ поѣздъ двôрскій о год. 6·15 высѣвъ цѣсарь зъ ваґону и сѣмь мінутъ провѣвъ мѣжь зôбраными на єго повитанье депутаціями и представителями властей. По промовѣ старосты Ад. Федоровича поставивъ єму цѣсарь кôлька пытань про вôдносины особистѣ и урядовѣ; вôдтакъ звернувъ ся до духовеньства и розмовлявъ зъ-декимъ, якъ н. пр. зъ парохомъ ряшѣвскимъ кан. Ґризецкимъ и о. Ив. Негребецкимъ зъ Залѣся. Перейшовши по-при рядъ уставленыхъ вôйтôвъ, замѣтивъ цѣсарь, що много зъ нихъ маєе медалѣ войсковѣ. Вкôнци звернувъ ся цѣсарь до представителѣвъ властей и урядникôвъ та до начальника „Сокола“ д-ра Збишевского, котрый рôвножь на чолѣ своєи дружины уставивъ ся на двôрци.

На дальшихъ стаціяхъ бôльшихъ, якъ въ Ланцутѣ, Пшеворску, не высѣдавъ цѣсарь, а депутаціи лишь окликами витали цѣсаря.

На перонѣ въ Ярославѣ зôбрались численно представителѣ властей, депутаціи и духовеньство: намѣстникъ ґр. Бадені зъ совѣтникомъ намѣстництва Мавтнеромъ, президенты высшихъ судôвъ краєвыхъ Симоновичь и Зборовскій, епископы Пелешь и Солецкій, маршалокъ кн. Сангушко зъ ґрафами Сѣминьскимъ-Левицкимъ, Ром. Потоцкимъ, Ив. Тарновскимъ, кн. Юр. Чарторыйскимъ, презесъ кола польского Яворскій, и многѣ иншѣ урядники. Передъ пріѣздомъ поѣзду прибули на дворець архикнязѣ: Альбрехтъ, Вільгельмъ и Райнеръ. Рôвно-жь уставлено почетну компанію войска.

Цѣсарь высѣвши зъ ваґону, привитавъ ся найперше зъ архикнязями, вôдтакъ перейшовъ передъ фронтомъ компаніи войска, а вернувши повитавъ намѣстника, маршалка кн. Сангушка, ґр. Сѣминьского-Левицкого, Яворского и обохъ епископôвъ. До маршалка кн. Сангушка сказавъ цѣсарь: „Я щасливый, що зновъ стрѣчаємо ся въ краю, де всѣ такъ добре розумѣємо ся“.

При входѣ до сальону цѣсарского ждавъ цѣсаря маршалокъ повѣтовый кн. Юрій Чарторыйскій на чолѣ членôвъ ярославскои рады повѣтовои и такъ промовивъ по польски: „Найяснѣйшій Пане! Ярославска рада повѣтова поспѣшила на повитанье Вашого цѣс. и кор. Величества въ имени цѣлого повѣту. Въ тôй радѣ суть репрезентованѣ обѣ народности, заселяючѣ сей край, всѣ станы, всѣ верствы суспôльности, що лучать ся при спôльнôй праци, а всѣ, Поляки и Русины, селяне, мѣщане, духовеньство и шляхта, переповненѣ вдячностію за се, що зробили Вы Найяснѣйшій Пане для запевненя намъ нашихъ правъ національныхъ и горожаньскихъ, для свобôдного розвитку нашихъ институцій автономічныхъ. Яко предсѣдатель однои зъ тыхъ институцій высказую тѣ намъ всѣмъ спôльнѣ чувства, витаю Васъ Н. П. зъ цѣлого серця на земли ярославскôй.“

На ту промову вôдповѣвъ цѣсарь по нѣмецки: „Дякую Вамъ за чувства льояльности и преданности, якѣ вы высказали въ имени населеня повѣту ярославского. Зъ правдивою радостію почувъ я вôдъ васъ, що въ тôмъ повѣтѣ обѣ народности, замешкуючѣ край, въ згôднôй роботѣ спôльнôй змагають трудити ся спôльно для добра загалу. Нѣколи не сходѣть зъ сеи дороги, благодатнои для цѣлого краю. Желаю повѣтови успѣшного розвитку.“

Подавши руку кн. Чарторыйскому, звернувъ ся цѣсарь до стоячихъ побôчь достойникôвъ, а намѣстникъ ихъ сейчасъ представивъ. Були се: совѣтникъ намѣстництва Мавтнеръ, староста Щуровскій, судьѣ повѣтовѣ: Б. Жарскій зъ Ярослава и Ю. Рѣпецкій зъ Радимна, директоръ ґімназіи Вуйцикъ и управитель почты Каспшицкій. Цѣсарь промовивъ до нихъ кôлька слôвъ, а перейшовши по-при депутаціи вѣроисповѣдныхъ громадъ: протестантскои и жидôвскои та по-при депутацію вôйтôвъ, вышовъ зъ сальону. Въ часѣ того ходу кидали бѣло прибранѣ дѣвчата цвѣты передъ монархомъ.

Цѣсарь всѣвъ до повозу зъ арх. Альбрехтомъ и поѣхавъ до мѣста. Улицѣ прибранѣ хоругвами и фестонами. По бокахъ стояли стовпы народу, а сторожа горожаньска (многѣ въ строяхъ сокôльскихъ, бо навѣть зô Львова запрошено трицять „Соколôвъ“) утримувала ладъ. Передъ брамою тріюмфальною задержали ся повозы и цѣсарь выслухавъ промовы бурмістра Ярослава д-ръ Діціюса. Бурмістръ подякувавъ цѣсареви за ласку, що зволивъ выбрати мѣсто Ярославъ на свою резіденцію въ часѣ побуту въ Галичинѣ, и впевнивъ именемъ Ярославцѣвъ о вѣрности, привязаню и любови до цѣсарскои особы и родины.

О год. 8½ выѣхавъ цѣсарь до костела и выслухавъ службы Божои, котру вôдправивъ еп. Солецкій. Цѣсаря проводжавъ намѣстникъ, а въ костелѣ явились тѣ всѣ, що витали монарха на двôрци. О год. 10-тôй удѣлявъ цѣсарь авдієнціи. На авдієнціи явились въ такôмъ порядку: найперше тайнѣ совѣтники двôрскѣ якъ кн. Сангушко, ґр. Сѣминьскій-Левицкій, президенты судôвъ и презесъ Яворскій, вôдтакъ пôдкоморіѣ: Хамецъ, ґрафы Шептицкій, Фредро, Потоцкій и иншѣ, потôмъ шляхта безъ титулôвъ двôрскихъ (въ ви складъ вôйшлѣ многѣ маршалки повѣтовѣ), опôсля духовеньство зъ епископами Солецкимъ и Пелешемъ, корпусъ офіцирскій, Ярославска рада повѣтова и представителѣ властей: намѣстникъ ґр. Бадені, сов. Мавтнеръ, староста Щуровскій, судьѣ повѣтовѣ, директоръ ґімназіи и иншѣ. Послѣдными на авдієнціи були: представителѣ громадъ вѣроисповѣдныхъ: протестантскои Фроммель и жидôвскои Стріцоверъ, Гелінґеръ, Лявферъ и Аметеръ та вôйты громадъ повѣта ярославского. — На приватнôй авдієнціи принявъ цѣсарь кн. Володислава Чарторыйского, котрый представивъ свого найстаршого сына Адама яко будучого ордината Сѣнявы и депутацію рады мѣскои Ярослава въ справѣ утвореня суду окружного въ Ярославѣ и будовы зелѣзницѣ зъ Ярослава до Розвадова.

Пôдчасъ авдієнціи вôдповѣвъ цѣсарь на промову маршалка Сангушка. Ґазеты надають тôй вôдповѣди цѣсарскôй велику вагу, бо якъ промова маршалка такъ и вôдповѣдь цѣсаря не були уложенѣ въ проґрамѣ. Промова маршалка не звѣстна а вôдповѣдь цѣсаря пôсля урядовои ґазеты була така:

Цѣсарь высказавши радôсть що мôгъ загостити до Галичины, додавъ: „Я щасливый, що зновъ гощу мѣжь вами, въ краю, котрый менѣ завсѣгды и при кождôй нагодѣ складає стôлько доказôвъ вѣрности, привязаня и патріотизму; въ краю, котрого представителѣ, репрезентуючѣ всѣ верствы зъ правдивымъ и глубокимъ патріотизмомъ, мають на оцѣ не лишь интересы власного краю але такожь интересы цѣлои монархіи. Користаю зъ нагоды, щобы ще разъ зъ тои причины высказати моє признанье и цѣсарску подяку. Мои знаменитѣ и сердечнѣ вôдносины до краю завдячую мудрому и патріотичному поведеню єго представителѣвъ. Але при тôй нагодѣ не можу не вказати зъ вдоволеньемъ на знаменитый, обачный, крѣпкій и свѣдомый цѣли спосôбъ, въ якій сей край адмініструе ся (Тѣ слова выповѣвъ цѣсарь, вказуючи на намѣстника.) Ще разъ дякую Панамъ, що зôйшли ся, и высказую надѣю та глубоке пересвѣдченье, що мои вôдносины до краю нѣколи не змѣнять ся“.

На тôй авдієнціи розмовлявъ цѣсарь ще зъ многими особами. Мѣжь иншимъ, якъ доносить урядова ґазета, пôдчасъ розмовы зъ еп. Солецкимъ, взывавъ цѣсарь духовеньство обохъ обрядôвъ до спôльности, печаливои працѣ надъ уморальненьемъ люду.

На обѣдъ цѣсарскій було запрошеныхъ 33 особъ: найвысшѣ достойники цивільнѣ и войсковѣ, шляхта, епископы Пелешь и Солецкій, ярославскѣ парохи Хотинецкій и Олексиньскій, та войсковѣ представителѣ чужихъ державъ.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 2 вересня. Ґенералъ Меркль уступає на пôдставѣ десятидневнои вôдпустки зъ кермы міністерства вôйны. Керму обнимає секційный совѣтникъ того міністерства Гольдъ ажь до остаточного именованя міністра вôйны.

Берлинъ 2 вересня. Цѣсарь не приймивъ дімісіи міністра вôйны ґенерала Кальтенборна.

Римъ 2 вересня. Арештовано 70 анархістôвъ. Забуреня по улицяхъ втихомирились.

Парижь 2 вересня. Офіціяльно оповѣщено, що россійска фльота прибуде до Тульону при кôнци вересня.

Мадритъ 2 вересня. Королева-реґентка заявила кабінетови своє довѣріе. Въ цѣлôй Испаніи спокôй.

Копенґаґа 2 вересня. Сюды прибувъ грецкій король.

——

Мецъ 4 вересня Пріѣздъ цѣсаря Вільгельма на маневры войсковѣ вôдбувъ ся дуже торжественно.

Парижь 4 вересня. Фльота россійска пріѣде до Тульона 13 жовтня.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. В. Л. въ Пер.** Особа, о котру пытаєте, єсть у Львовѣ. — **Вп. С. Єз. въ Зол.** Заплачено до липня а не до серпня — **Вп. І. Вер. въ Пов.** До липня. — **Вп. і. Кос. въ Пел.** Одержали и вписали за вересень и жовтень.

Надôслане.

Д-ръ Л. Коссакъ

лѣкарь-спеціялістъ

недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

повернувъ и ординує 4841 2—3

при ул. Валовôй ч. 29.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІИ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйопы, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôзяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 47—?

НОВÔСТЬ!

1) **„Записки наукового товариства імени Шевченка"** томъ II., — цѣна 1 зр.
2) **„Словар правничий"**, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) **„Мапа України Руси"** — цѣна 20 кр. 4784 6—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Таркôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванѝ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнѝ прямѝ білєты до ѣзды и зуставлюванѝ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Учителька приватна, Русинка, котра учитъ по домахъ священикôвъ, глядає мѣсця до двоихъ або троихъ дѣтей клясъ низшихъ. Учить по руски, польски, нѣмецки и француски. Такожь гры на фортепянѣ и рôзныхъ робôтъ. Адреса К. К. въ редакціи „Дѣла". 4842 1—?

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякѝ роботы памятниковѝ** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовѝ и т. ин.

4780 **РОБÔТНЯ** 14-156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 *выготовлює* 48—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Цѣлковитѝ выправы кухоннѝ; — Самовары россійскѝ мосяжнѝ томбаковѝ и ніклевѝ

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 86—?

БАДІЯНКИ

пôвъ клґ. **60 кр.**, цукры десеровѝ **1 зр**, кармельки **60 кр**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4758

ТУТКИ електричнѝ стисканѝ

неклиєнѝ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 8—30

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенѝ зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшѝ сумы**.

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякѝ поясненя подають Аґенты, установленѝ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

Повѣдомленье.

Маю честь подати Ласкавôй П. Т. Публицѣ приятну вѣсть, що зъ днемъ 2 н. ст. вересня с. р. отвираю при ул. **Гетьманьскôй ч. 8 у Львовѣ**

ГОТЕЛЬ „ВІКТОРІЯ"

першорядный

(давнѣйше Готель Лянґа)

цѣлковито перемѣненый и устроєный на взорець першорядныхъ готелѣвъ европейскихъ — прислуга пильна — цѣны приступнѝ. 4838 4—4

Кôльканацять крокôвъ вôдъ Готелю „Вікторія" удержую при площи Марійскôй число 9

ПЕРШОРЯДНУ РЕСТАВРАЦІЮ

(давнѣйше Ґживиньского)

въ котрôй подаю найсмачнѣйшѝ стравы и напитки першои якости. — Поручаючись взглядамъ Ласкавои П. Т. Публики, пишу ся зъ высокимъ поважаньемъ

Яковъ Войсъ (Voise).

ЗШИТКИ

для шкôлъ, приписанѝ Выс. ц. к. краєвою радою шкôльною поручає для пп. учителѣвъ

фабрика выробôвъ зъ паперу

Г. ПЙОНТКОВСКОИ

Львôвъ улиця Паньска ч. 2.

Зшитки зъ старымъ лініяментомъ по казочно низькихъ цѣнахъ.

4816 (Импресса) 10—10

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

93—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

РУСИНКИ

зъ высшихъ шкôлъ глядає дôмъ священичій на селѣ до дальшого образованя дѣвчатъ окôнчившихъ шесту клясу. — Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла". 833 4—5

Высокоповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручає ся

МОЛОЧАРНЯ

и „взôрцева кухня"

при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь Кава найлѣпша, стравы смачнѝ, выбôръ великій, кухня безъ перервы цѣлый день. **Цѣны найнизшѝ.** Зъ поважаньемъ

4839 2—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрѝ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ дитинныхъ уніформôвъ и одягôвъ для Всч. Духовеньства. 4 95

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѝ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 13 вересня 1893.

Льосы сербскѝ 10 франковѝ (тютюновѝ)

Головна выграна 75 000 франкôвъ.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. за 5 льосôвъ разомъ.

Тягненье 15 вересня 1893.

4% Льосы ипотечного банку угорского.

Головна выграна 50.000 зр.

Такожь въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.

ПРОМЕСЫ на 4% льосы ипотечного банку угорского по 2 зр.

Купуємо и продаємо листы заставнѝ, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнѝ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.

Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ **ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 189. Львôвъ, Второкъ 24 серпня (5 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лишe на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовôй а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Австрійска рада державна збере ся пôсля найновѣйшихъ телеграмъ дня 10 жовтня. На столѣ ей нарадъ являть ся якъ все, такъ и теперь, проекты фінансовои и економічнои натуры. Пôбôчь справы буджету, котра безъ сумнѣву становить найважнѣйшу задачу парляменту, будуть продовжатись нарады податковои комісіи. Що-до реформы валюты, рада державна займесь двома проектами: одинъ проектъ о введеню обовязкового рахунку коронового; другій о уповномôченю правительства заключити угоду зъ австро-угорскимъ банкомъ въ справѣ стяганя частины державныхъ нотъ. Промыслова комісія на основѣ выслѣдôвъ промысловои анкеты и письменнои експертизы буде радити надъ евентуальною змѣною промыслового законодатства. Въ обсягу устрою зелѣзниць дожидають парляментъ численнѣ роботы, мѣжь иншими справа удержавненя деякихъ льокальныхъ зелѣзниць. Павпослѣдъ, рѣчь дуже имовѣрна, на найблизшихъ засѣданяхъ парляментарнои сесіи выдвигнесь на порядокъ дневный справа пôдмоги торговельнои маринарки, а взглядно навѣть вôдповѣдный проектъ правительства.

Справа написôвъ по улицяхъ Праги выключно въ ческôмъ языцѣ не сходить зъ порядку дневного. Въ мѣскôй радѣ продовжала ся дискусія надъ тымъ предметомъ. На початку засѣданя вôдчитавъ урядникъ магістрату рекурсъ, що его внесе рада противъ рѣшеня намѣстництва. Опôсля молодо-Чехъ Кліма поставивъ внесенье, щобы мимо рѣшеня намѣстництва помѣщувати дальше вывѣски по улицяхъ лише въ ческôмъ языцѣ. Въ тôмъ самôмъ дусѣ промовляли Шторхъ, Бжезновскій и д-ръ Пôдлипный. Бурмістръ предкладавъ, мѣстити таблицѣ въ ческôмъ языцѣ тôлько на новыхъ улицяхъ, однакъ бôльшôсть ухвалила внесенье Клімы. Взагалѣ Чехи не засыпляють тои справы и добывають ся справедливо своихъ правъ.

Зновъ выринула вѣсть про заснованье католицкого клюбу центра въ радѣ державнôй. Супротивъ того клерикальнѣ газеты пôдняли великій крикъ, а орґаны клюбу Гогенварта заперечили потребу католицкого центра. Найзавзятѣйше выступили ческѣ клерикальнѣ газеты, а особливо орґанъ прагекои архіепископскои канцеляріи. Станувши на національнôмъ становищи, згаданый орґанъ добачуе велику небезпечнôсть католицкого центра для Славянщины въ Австріи. — Якъ довго въ Австріи истнуе §. 19. з. о., — каже вôнъ — заложенье партіи центра неможливе. Люде, що пôднесли крикъ за заложеньемъ центра, суть не приклоннѣ для Славянъ, и длятого католицке Славяньство двѣчи вôдкине, закимъ пôйде слѣдомъ за ними. Також прускій Славяне, Поляки, не були нѣколи членами партіи центра, то-жь и австрійскѣ Славяне не будуть ними нѣколи. Католицкій центръ въ Австріи мусѣвъ бы nolens volens приймити до програмы „державну бесѣду“ и частину централізму, хотяй бы въ тôй мѣрѣ, що Славянъ не повинно се надто болѣти. Централістôвъ и вѣрныхъ конституціи вкинено бы до одного мѣшка разомъ зъ полуцентралістичными Нѣмцями, Поляки абсентувались бы, и лише Чехи и Словѣнцѣ лишились бы для центра. Якъ сегодня въ Чехіи стоять дѣла, тамъ нема нѣ одного ческого посла зъ католицкимъ розположеньемъ, а мѣжь моравско-ческими послами е всего одинъ одинокій духовный. Але хотяй бы Чехія и Морава высылали самыхъ, справдѣ католицко розположеныхъ послôвъ, то они довго надумувались бы, чи приступити до партіи центра. То само вôдносить ся и до Словѣнцѣвъ. Народъ запытавъ бы правно: Хочете бути бôльше католицкими, якъ гр. Гогенвартъ. Прецѣнь клюбъ Гогенварта становить фактичный клюбъ центра, хочь не маe тои назвы. А если Лінбахеръ и Ліхтенштайнъ выступили зъ него, то се тому, що клюбъ Гогенварта бувъ одному за-мало нѣмецкимъ, другому за-мало христіяньско-соціяльный. Заснованье партіи центра було-бъ знищеньемъ клюбу Гогенварта. Въ сучаснôй хвили, такъ неприклоннôй для релігіи, перемѣна клюбу Гогенварта на ще бôльше католицкій клюбъ, якъ то хоче Сільва-Тарука, Ебенгохъ, Щіндлеръ и др. була-бъ лишь шкодою для католицизму въ Австріи.

——

Ірляндскій біль о гомерулю приймила низша палата въ третôмъ читаню знатною бôльшостію голосôвъ. Такъ отже перша доба великои ірляндскои кампанiи покôнчилась щасливо для Ґледстона. Біль прийде теперь пôдъ нарады палаты высшои, котра певно вôдкине его величезною бôльшостію. Ґледстонъ маe въ высшôй палатѣ всего пятьдесять сторонникôвъ, а и тѣ не будуть всѣ голосувати за ірляндскимъ проектомъ. Про дальшѣ намѣры президента кабінету звѣстно лишь стôльки, що сесія парляменту буде вôдрочена въ половинѣ вересня. Слѣдуюча сесія, що розпôчне ся мабуть ажь въ 1894 роцѣ, присвятить ся анґлійскимъ справамъ, щобы здѣйстнити звѣстну програму реформы. Тѣ реформы дотыкають складу парохіяльныхъ радъ, выборчого закона, робочого дня и т. д., суть уложенѣ въ демократичнôмъ дусѣ, тожь можна на певно сказати, що всѣ тѣ реформы перейдуть, и то тымъ певнѣйше, бо за ними будуть голосувати ліберальнѣ унioністы, що голосують звычайно зъ консервативною опозиціею. Потôмъ розвяже Ґледстонъ палату, а новѣ выборы вôдбудуть ся або при кôнци 1894, або зъ початкомъ 1895 року. Нова палата займе ся передовсѣмъ білемъ гомеруля, а Ґледстонъ надѣесь, що ряды его бôльшости знатно скрѣплять ся. Що-небудь буде, льорды не убьють ірляндского проекту. Противно, конечнôсть тои реформы вôдчувають широкѣ круги анґлійского населеня и теперь розходить ся лише о форму ей здѣйстненя. Може бути, що Ірляндцѣ одержать автономію въ сѣй або въ тôй формѣ не вôдъ ліберального, але вôдъ консервативного правительства. Мѣжь тымъ Ґледстонъ переводить дальше свою програму розширеня провінціональнои автономіи. Вôнъ сповнивъ бажаня Уельцѣвъ и внесъ въ высшôй палатѣ проектъ орґанізаціи уельского університету, котрый повстане за-для сполученя трохъ высшихъ школъ. Палата высша вôдкинула внесенье правительства, бо при орґанізаціи нового університету не увзгляднено одної школы, що стоить пôдъ кермою церкви и може надавати науковѣ ступенѣ. Взагалѣ анґлійскій епископатъ не може забути Ґледстонови его уступствъ въ користь противникôвъ анґлійскои церкви и скрѣпляе мôцну опозицію противъ президента кабінету.

Зъ гостины цѣсарскои.

Про пріѣздъ и гостину цѣсаря въ Ярославѣ одержали мы вôдъ нашого Дописувателя ось такѣ вѣсти:

„Пôсля заповѣдженои програмы прибувъ поѣздъ двôрскій о $7\frac{1}{2}$ годины рано до Ярослава. Дворець бувъ гарно прикрашеный, а вступъ лише за особными картками. Для повитаня цѣсаря явились оба епископы зъ Перемышля, рускій и польскій, духовенство зъ самого-жь мѣста Ярослава, и кôлькохъ священикôвъ зъ околицѣ. Шляхта польска явилась въ контушахъ, а на чолѣ стали кн. Сангушко маршалокъ краєвый, презесъ кола польского Ап. Яворскій, гр. Сѣмиьскій-Левицкій зъ Павлосева, гр. Стан Бадені, гр. Замойскій зъ Высоцка и другѣ. Явилась також ярославска рада повѣтова зъ кн. Юріемъ Чарторыйскимъ на чолѣ, особно вôйты зъ цѣлого повѣта, кагалъ жидôвскій зъ тойрою, протестантскій пасторъ, урядники ц. к. староства, уряду податкового, почты, учителѣ и т. д.

Цѣсарь, высѣвши зъ ваґона, приступивъ до п. намѣстника и выпытувавъ ся его про станъ здоровля въ краю, про холеру и т. д. Потôмъ сердечно повитавъ архикнязѣвъ Альбрехта, Вільгельма, Райнера и бар Бека, шефа міністерства вôйны. Оглянувши вôдтакъ почетну компанію, приступивъ до шляхты а кн. Сангушко привитавъ цѣсаря кôлькома словами. Замѣнившъ потôмъ по кôлька слôвъ зъ обома епископами, приступивъ монархъ до рады повѣтовои, котру представивъ п. намѣстникъ а князь Чарторыйскій, яко презесъ, повитавъ монарха мовою польскою, въ котрôй згадавъ за оба народы, рускій и польскій. Цѣсарь подякувавъ и вôдповѣвъ по нѣмецки. [Обѣ промовы подали мы вже вчера въ „Дѣлѣ“. — *Ред.*] Потôмъ представлено цѣсареви ц. к. старосту ярославского п. Щуровского и кôлькохъ урядникôвъ. Приступивши потôмъ до кагалу жидôвского и вôйтôвъ, цѣсарь перейшовъ черезъ салю и повозомъ удавъ ся до мѣста. — При брамѣ тріюмфальнôй повитавъ цѣсаря бурмістръ Ярослава п. Діціусъ.

Цѣсарь замешкавъ въ баракахъ 9-ого полку на Краковскôмъ передмѣстю, въ давнôмъ мешканю полковника того-жь полку. О годинѣ $8\frac{1}{2}$ удавъ ся цѣсарь вразъ зъ найвыстшими достойниками войсковыми и свѣтскими на службу Божу до ґарнізонового костела, а о годинѣ 10 розпочались представленя. И такъ насамперед представлялась особно шляхта польска зъ намѣстникомъ на чолѣ. Опôсля духовенство обохъ обрядôвъ, а именно епископъ кс. Солецкій зъ капеляномъ и двома парохами, мѣсцевый парохъ кс. Олежиньскій и ксс. Реформаты та Доминикане. Зъ руского духовенства явились на представленю у цѣсаря: крил. о. Хотинецкій парохъ ярославскій, деканъ о. Матюкъ, о. Дорикъ зъ Ветлина, о. Захарієвичъ зъ Острова, о. Бѣлецкій зъ Сугорова, о. Подолиньскій зъ Лазôвъ, а на чолѣ епископъ д-ръ Пелешъ. Цѣсарь выпытувавъ ся обохъ епископôвъ: якъ численнѣ ихъ епархіи? выпытувавъ ся про семинаріи, про питомцѣвъ, и т. д. Потôмъ наступило представленье властей войсковыхъ, урядникôвъ, професорôвъ зъ директоромъ Вуйцикомъ на чолѣ, рады повѣтовои и т. д. О годинѣ 6-тôй вôдбувъ ся обѣдъ двôрскій, на котрый зъ Руснôвъ дôстали запрошенье Преосвященый еп. д-ръ Пелешъ и крил. о. Хотинецкій.

Цѣсарь выглядае дуже добре, и зовсѣмъ не знати на нѣмъ того вѣку, якій уже переживъ, анѣ умученя зъ далекои дороги, що тревала кôльканацять годинъ. Народу зôбрало ся богато и зъ великимъ ентузіязмомъ витано монарха, де лишь появивъ ся.

Преосв. еп. д-ръ Пелешъ прибувъ зъ Перемышля въ суботу зъ полудня поѣздомъ курерскимъ. На стрѣчу ему выѣхало мѣсцеве руске духовенство вразъ зъ о. крил. Хотинецкимъ и деканомъ ярославскимъ о. Матюкомъ та зъ кôлькома поблизькими священиками. Преосвященый замешкавъ въ гостинномъ домѣ мѣсцевого о. пароха и тамъ також переважно зъѣхало ся дооколичне духовенство.

Въ недѣлю рано по повитаню цѣсаря на двôрци, повернувъ Преосвященый и въ церквѣ ярославскôй вôдчитавъ службу Божу, а опôсля бувъ присутный на спѣванôй, котру служивъ 93-лѣтный деканъ и крилошанинъ о. Нероновичъ зъ Розборя. Богослуженье цѣле выпало дуже величаво и поважно, а до бôльшого вражѣня причинивъ ся милозвучный ярославскій хоръ церковный. Народу було много, цѣла церковь заповнена, и всѣ одушевлялись величавымъ богослуженьемъ. По службѣ Божôй пôднесъ Владика трикратно многолѣтье цѣсарю и Дому Габсбургскому, а о. Нероновичъ многолѣтье епископа. Опôсля епископъ, удѣливши архіерейского благословеня збраному народови, повернувъ до мешканя и тутъ вôдбулось представленье прибувшихъ въ той день священикôвъ ярославского деканата.

При представленю у цѣсаря духовенства обохъ обрядôвъ замѣтна була розмова цѣсаря зъ нашимъ владикою. Цѣсарь выпытувавъ ся докладно о число душъ въ перемыскôй епархіи; здивувавъ ся дуже, що перемыскій епископъ рускій не маe своеи палаты, а семинарія духовна не маe свого дому; згадувавъ о рускôй ґімназіи въ Перемышли — и заявивъ, що вповнѣ пересвѣдченый о лояльности духовенства обохъ обрядôвъ. Цѣсарь приступавъ також до поодинокихъ членôвъ депутаціи и до кождого сказавъ кôлька слôвъ.

Вô второкъ рано цѣсарь выѣде зъ Ярослава и повозомъ удасть ся до Краковца, а въ пятницю рано маe зô стаціи Радимно поѣхати черезъ Перемышль и Хирôвъ на Угорщину. На дорозѣ ведучôй зъ Дуньковичъ до Радимна уставлять ся въ той день гостинцемъ процесіи зъ братствами церковными, духовенство дооколичне, молодѣжь школьна, кôнни бандеріи и т. д., щобы достойно и сердечно попращати цѣсаря въ дальшу дорогу.

Въ справѣ розвязаня рускихъ семинарій духовныхъ

пише краковскій Przegląd Polski такъ:

„Пôдъ конець липня лучивъ ся фактъ, котрымъ нашѣ газеты не дуже заняли ся, и може справедливо, если вôнъ не маe цѣлкомъ характеру політичного, а дневникарство передовсѣмъ зô свого званя слѣдить за подѣями політичными. Але для нашого краю знесенье рускои семинаріи у Вѣдни не есть байдужне, бо дотыкаe жизненныхъ интересôвъ церкви рускои. Тажь ей будучнôсть зависить вôдъ доброты клира, а сей буде такимъ, якимъ выховають его собѣ епископы. Однакъ доси та найважнѣйша справа, если вôльно намъ высказати нашу гадку, була ведена дуже непрактично, а цѣла система едукаційна представила певнѣ аномаліи, котрѣ не могли хосенно вплывати на духовый розвитокъ руского клира. Три були заведеня, котрѣ рускимъ епархіямъ въ Галичинѣ доставляли священикôвъ: семинаріи у Львовѣ, Вѣдни и Римѣ. Поминувши ту третю, котра властиво редукуе ся до певного числа безплатныхъ мѣсць въ такъ званôмъ Collegio greco, не можемо промовчати увмныхъ сторôнъ въ першôй и другôй. Головне було се, що молодѣжь, призначена до духовного званя, плекала ся далеко вôдъ своихъ епископôвъ. Дѣйстно епархіи перемыска и станиславôвска, не маючѣ власныхъ семинарій, мусѣли посылати молодыхъ левитôвъ до Львова або Вѣдня, де перебуваючи черезъ чотири роки, могли вправдѣ вôдбувати добрѣ студіи богословскѣ, але безъ нѣякои звязи зъ практичными потребами епархій, для котрыхъ були призначенѣ, анѣ пôдъ наглядомъ своихъ епископôвъ, зъ котрыми прецѣ мали колись, яко молодшѣ співробôтники, трудитись въ виноградѣ Христовôмъ. Тожь не дивота, що и намѣстникъ, дбалый зарôвно о матеріяльный якъ духовый успѣхъ провінціи, котрою такъ свѣтло управляе, носивъ ся вôдъ давна зъ пляномъ зарадити пильнôй потребѣ въ самостôйнôмъ устрою церкви уніятскои. Першимъ до того крокомъ було знесенье заведеня вѣденьского, другимъ утворенье епархіяльныхъ семинарій въ Перемышли и Станиславовѣ. Переведенье тыхъ реформъ, доконане въ порозумѣню зъ епископами рускими, есть нинѣ довершенымъ фактомъ, а на конференціи 17 серпня, яка вôдбула ся пôдъ проводомъ намѣстника, уложено всѣ подробицѣ далекосяглого дѣла. Довѣдуемо ся, що правительство, зъ гôдною признаня щедротою, поминомо новыхъ выдаткôвъ на семинаріи въ Перемышли и Станиславовѣ, не думае цѣлкомъ про зменшенье фонду, якимъ розпоряджала бувша семинарія вѣденьска, але предкладае утворити зъ него сталѣ стіпендіи на высыланье молодыхъ священикôвъ уніятскихъ до Риму, Инсбрука и Фрібурґа, для дальшого образованя въ студіяхъ богословскихъ. Тымъ способомъ подасть ся можнôсть епископамъ рускимъ пôдготовити, для потребы своихъ епархій, рядъ свѣтлыхъ спеціялістôвъ у всѣхъ галузяхъ науки богословскои, познакомленыхъ зъ поступами тои науки на заходѣ. Якѣ плоды выйдуть зъ тои реформы, очевидно покаже ажь будучнôсть; але вже нинѣ вôльно намъ высказати нашу радôсть зъ поведеня правительства, такъ печаливо займаючого ся потребами церкви уніятскои, и зъ тои новои, великои заслуги, котру намѣстникъ додавъ до стôлько попередныхъ въ своемъ славнôмъ званю, такъ на-скрôзь горожанскôмъ и католицкôмъ.“

НОВИНКИ.

— **Рускѣ „Соколы“** — якъ довѣдуемо ся — орґанізують ся въ Яворовѣ, въ Шклѣ и въ мѣстѣ Самборѣ.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ** выѣздить сегодня въ товариствѣ крил. о. Бѣлецкого и д-ра Теофіля Сембратовича зô Львова до Пôдлютого и тамъ перебуде до 18 н. ст. вересня. При нагодѣ можемо подати яко рѣчь певну, що д-ръ Теофіль Сембратовичъ останесь на дальше на посадѣ пароха при церквѣ св. Варвары у Вѣдни, а такъ само поки-що о. Б. Пюрко.

— **Зъ Жидачева** одержали мы вôдъ Вп. п. Михайла Петрицкого, купця тамошного, отсю прикру вѣсть про нашого щирого друга Чеха п. Франтішка Ржегоржа: „Доношу Вамъ — пише п. М. Петрицкій — невôдрадну вѣсть, що другъ нашъ и нашого народу п. Франтішекъ Ржегоржъ тяжко тутъ занедужавъ и лежить у мене прикованый до ложа недуги. Минувшои середы дôставъ выбухъ крови, а нинѣ выбухъ повторивъ ся. Недужимъ щиро невтомимо займае ся д-ръ Ортиньскій, котрый зарôвно якъ всѣ Русины дорожить здоровьемъ того нашого брата Чеха. П. Ф. Ржегоржъ, маючи выбирати ся на завсѣгды до Чехіи, звѣдавъ ще для науковыхъ студій кôлька повѣтôвъ галицкои Руси, упорядкувавъ свои рукописи и зôбранѣ книжки для ческого музею та й уложивъ въ паки, ажь тутъ, коли майже вже мавъ выбиратись до поѣзду, постигла его недуга. Коли се пишу, прибувъ зô Львова п. Вол. Шухевичъ, повѣдомленый д-ромъ Ортиньскимъ о недузѣ п. Фр. Ржегоржа.“ — Дѣлячи ся невôдрадною сею вѣстію зъ нашими Вшов. читателями, покладаемо въ Бозѣ надѣю, що дорогій другъ нашого народу при щирôй опѣцѣ лѣкарскôй поверне до здоровля и ще много лѣтъ трудитись буде для добра обохъ дорогихъ ему народôвъ — ческого и руского.

— **Стрыйскѣ Русины** почтили дня 23 н. ст. серпня с. р. о. Евгенія Громницкого, вôдходячого на ґімназіяльного катихита до Тернополя пращальнымъ вечеромъ устроенымъ въ комнатахъ „Рускаго Касина“. На вечерокъ сей зôбрали ся майже всѣ мѣсцевѣ члены Касина, а ихъ горячѣ слова пращаня и подяки о. Громницкому за его труды були заслуженымъ доказомъ тои симпатіи, яку здобувъ собѣ вôнъ въ Стрыю въ часѣ свого недовгого побуту. О. Громницкій бувъ неголоснымъ, але за то дуже щирымъ и невтомимымъ труженикомъ яко секретарь и касіеръ філіи „Просвѣты“; вôдзначивъ ся вôнъ превеликою точностію и ревностію въ дѣловодствѣ и поклавъ першѣ тревалѣ пôдвалины пôдъ успѣшный розвитокъ сего товариства. Яко катихитъ при школѣ народнôй щиро займавъ ся рускою молодежію и стоявъ пильно на сторожи правъ рускаго обряду. Длятого здобувъ собѣ о. Громницкій мѣжь стрыйскою Русію велике й повне признанье — и они бажають ему щиро, щобы на новôмъ ще ширшôмъ поли его дѣяльности — дѣяльнôсть та якъ найкрасшими вѣнчалась успѣхами. Торжественнôсть вечерка пращального збôльшилась знаменито тымъ, що щасливымъ случаемъ загостивъ на него прибувшій того дня до Стрыя п. Франтішекъ Ржегоржъ. Не треба додавати, що присутнôсть сего дорогого гостя була всѣмъ стрыйскимъ Русинамъ незвычайно мила та що они выправили при тôй нагодѣ сердечному братови-Чехови щиру овацію. При кôнци вечерка зааранжувавъ п. Мелешкевичъ мѣжь присутными складку на будову рускаго театру.

— **Змѣна маршалка краєвого.** Gazeta Narodowa доносить въ телеґрамахъ зъ Ярослава: „Зъ всякимъ застереженьемъ подаю поголоску, уложену тутъ мѣжь перебуваючими зъ нагоды гостины цѣсаря проводирями політичными, що кн. Сангушко пôсля давно заявленыхъ своихъ бажань уступить зô становища маршалка краєвого, а сей урядъ обôйме по нѣмъ кн. Юрій Чарторыскій“.

— **Староста въ Новôмъ Торзѣ**, п. Т. Чарковскій-Голыѣвскій, выѣхавъ до Спаа на двомѣсячну вôдпустку и мабуть вже не верне на свое становище,

бо має намѣръ покинути службу політичну а вôддатись господарцѣ въ своихъ добрахъ.

— **Похоронъ бл. п. о. Андрея Кебузиньского,** помершого на клініцѣ въ Краковѣ, вôдбуває ся сегодня рано въ Верешици.

— **Зъ Косôвщины пишуть намъ:** Для жидôвъ и холєра — ґешефтъ! Въ Косовѣ и Кутахъ „взяли на бубенъ", що зъ причины небезпечности холєры не вôльно продавати сырыхъ огôркôвъ и овочѣвъ на торгахъ. Продукцією огôркôвъ займають ся пôдмѣскй села а Гуцулы зъ подальшихъ селъ гôрскихъ майже цѣлкомъ не садять огôркôвъ, заосмотрюють ся звычайно въ огôрки на торгахъ въ Коломыи и Кутахъ. Такъ сего року мусѣли бы Гуцулы говѣти не зъ огôрками, а зъ будженицею, бриндзею, масломъ и гуслянкою. Але й тутъ услужный [!] жидъ не дасть Гуцулови утратити вѣчного спасенія, — Гуцулъ таки буде говѣти, а черезъ се горѣвку пити яко „омасту" на пôстнй тяжкй стравы въ нашй довгй говѣня. Жиды взялись на способы. У продуцентôвъ огôркôвъ беруть майже за дармо огôрки, а Гуцуламъ продають тй огôрки за соленй грошѣ, бо то „овочь заказаный", смакує якъ марґотка. Се дѣєсь такъ: Жидъ кине продуцентови 20 кр. за $^1/_4$ кôрця огôркôвъ, каже собѣ ще до хаты принести, а тымчасомъ схованый Гуцулъ жде вже на тй огôрки у жида — и платить за $^1/_4$ кôрця 1 зр. и бôльше. И такъ проворнй жиды шанують букву закона, бо они не продають на торзѣ, але въ хатѣ, пересыченôй рôзными животинами-бацілями. — Чи жь не ма за чимъ такъ розщибатись, щобы то племя прилучилось до narodowości?! Ей, братя Поляки! лишѣть то зѣлячко на рôднôмъ єму зѣльнику-смѣтнику! Тамъ єму найлучше, бо оно найскорше тамъ выгудить а може й перебере мѣру, пôсля засадъ зъѣзду дрогобицкого а бôльше таки свого талмуда, — бо инакше оно и васъ и насъ пожере.

— **Хвлєра** Ґазета урядова доносить: Дня 2 и 3 н. ст. вересня занедужали на холєру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 7 осôбъ, въ Краснôй 3 особы, въ Гвоздѣ 5 осôбъ, въ Ланчинѣ, Пôдлѣсневѣ ad Микуличинъ и Надвôрнôй по 1 особѣ; въ Коломыи 6 осôбъ, въ Шепарôвцяхъ повѣта коломыйского 1 особа; въ Ясеници повѣта березôвского 4 особы, въ Щепановѣ повѣта бжеского, въ Чернятинѣ повѣта городеньского, въ Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского и въ Выгодѣ повѣта долиньского по 1 особѣ. Выздоровѣли: въ повѣтѣ бжескôмъ въ Выгодѣ 3 особы и въ Щепановѣ 1 особа; въ Чернятинѣ повѣта городеньского 3 особы. Померли: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ и Гвоздѣ по 3 особы, въ Надвôрнôй и Добротовѣ по 1 особѣ; въ Ясеници въ повѣтѣ бжозовскôмъ 3 особы; въ мѣстѣ Коломыи 3 особы, въ Шепарôвцяхъ повѣта коломыйского, въ Чернятинѣ повѣта городеньского, въ Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского и въ Щепановѣ повѣта бжеского по 1 особѣ. Крôмъ того сконстатовано бактеріольоґічно холєру у осôбъ попередно помершихъ въ Хомякôвцѣ и Пядикахъ въ повѣтѣ коломыйскôмъ и въ Выгодѣ въ повѣтѣ долиньскôмъ. У внутренностяхъ осôбъ помершихъ въ Пôдлужи повѣта станиславôвского и въ Шабелни ad Рава руска не выкрыто заразинъ холєричныхъ.

— **Концертъ п. Гушалевича** заповѣдженый на второкъ на дохôдъ будовы другои салѣ ґімнастичнои для тов. „Сокôлъ" вôдбуде ся при участи панны В. Лікендорфôвнои и проф. В. Вшелячиньского въ четверъ дня 7 н. ст. вересня.

— **Ґімназію державну въ Бучачи** отворено передвчера торжественно въ присутности инспектора краєвого п. Ив. Левицкого, представителѣвъ мѣсцевыхъ властей и численнои публики.

— **Самоубійство.** Въ Коломыи застрѣливъ ся оногды пополудни капраль Юрко Семчукъ, родомъ зъ Космача. Причиною самоубійства мали бути не порядки въ пивници войсковôй, котрою заряджувавъ самоубійникъ.

— **Огнѣ.** Дня 3 н. ст. вересня о 11 ôй годинѣ въ ночи повставъ зъ невѣдомои причины огонь въ однôмъ домѣ въ Олеську на передмѣстью, Пôдзамче. При сильнôмъ вѣтрѣ справивъ ся сей страшный елементъ до чверть годины зъ своєю жертвою, котру до тла знищивъ. Перестрашенй мешканцѣ дому ледве зъ житьемъ утѣкли. Тôлько щасливому зворотови вѣтру завдячувати, що не запалили ся сусѣднй поблизькй домы, инакше була бы наступила страшна катастрофа, якъ въ роцѣ 1890.

— **Вѣсть** подана нами за Kurjer-омъ Lwowsk-имъ про замкненье ґімназіи станиславôвскои показала ся не правдивою. Краєва рада шкôльна зарядила лише замкненье шкôлъ народныхъ въ Станиславовѣ, натомѣсть не прихилила ся до просьбы бурмістра д-ра Шидловского, щобы розпочатье наукъ въ ґімназіи вôдложити до 15 вересня.

— **Нещастна пригода.** Зô Станиславова пишуть: Вправы артилєріи, котрй минувшого мѣсяця вôдбували ся на мѣскихъ грунтахъ т. з. „Дубровѣ" скôнчили ся сумною пригодою въ лѣсѣ коло села Дрогомирчанъ. Одинъ селянинъ, що косивъ траву въ тôмъ лѣсѣ, завадивъ косою о набôй пушочный, котрый експльодувавъ и убивъ єго на мѣсци.

— **Отруйники** Gazeta Kołomyjska, що звернула була свого часу увагу на невôдрадне положенье робôтникôвъ въ Ворохтѣ и Вороненцѣ выказувала, що головною причиною недугъ мѣжь згадаными робôтниками єсть зла мука. Теперь пише згадана ґазета въ тôй справѣ ось що: „Оногды прийшовъ до редакціи директоръ спôлки гуцульскои п. Гарасимовичь зъ другимъ лично намъ не звѣстнымъ паномъ и зложили въ редакціи яко corpus delicti груду чогось, що пригадувало крейду, ґіпсъ, або щось въ тôмъ родѣ. Стухлиною зъ далека несло вôдъ тои груды и мы не хотѣли вѣрити, коли намъ тй два панове сказали, що се мука, що тои муки є теперь около 100 мѣхôвъ въ млынѣ п. Ґартенберґа и С-ка въ Дядкôвцяхъ та що вôдтакъ тую муку товчуть напередъ на зерна, вôдтакъ мелють, а змелену высылають до Ворохты и продають єи робôтникамъ зелѣзничимъ. Взявши заразъ кусникъ тои груды (другій кусникъ маємо у себе, щобы доручити єго прокураторіи державнôй) мы удали ся до комісаря староства Сев. Хшонщевского а сей зарядивъ на другій день (шкода, що не заразъ) комісійне слѣдство, котре доказало, що донесенье було правдиве. Сѣмнацять мѣхôвъ закопано, поливши ихъ нафтою та змѣшавши зъ землею, а бôльше якъ 40 мѣхôвъ тои стухлои муки и дуже зôпсованои призначено на ѣду для худобы, очевидно коли єи напередъ высушить ся и змѣшаєсь зъ солею. Що стало ся зъ рештою зъ тыхъ 100 мѣхôвъ се тайна, досыть прозрачна. Муку зъ нихъ змелено и змѣшано зъ иншою, та пôйде она до Ворохты и Вороненки труити здесятковану и такъ вже холєрою громаду робôтникôвъ. Мы цѣкавй якъ сей фактъ прийме прокураторія державна У Львовѣ засуджено передъ кôлькома лѣтами за подôбну провину властителя млына на кôлькалѣтну вязницю. Чи у насъ мали бы отруйники выйти цѣло?"

— **Зъ повѣта рудецкого** пишуть намъ: Обѣжникъ рудецкого выдѣлу повѣтового, про котрый вы писали въ ч. 184-ôмъ, а котрый приказує, щобы пôдписы на поданяхъ о надужитя вôйтôвъ були леґалізованй нотаріяльно — окруженый якоюсь тайною. Выдѣлъ повѣтовый не знає нѣчого про той обѣжникъ и хиба выдавъ єго самъ маршалокъ на свою руку. Члены выдѣлу повѣтового певно були бы противнй такому обѣжникови, бо жалобы, подаванй доси на надужитя начальствъ громадскихъ, були майже завсѣгды оправданй.

— **Про розмѣры сегорôчныхъ маневрôвъ** въ Галичинѣ можна мати понятье єсли зважить ся, що самъ львôвскій корпусъ (н-ръ 11) пôдъ командою ґен. Фішера, що оперує вôдъ пôвнôчного всходу въ напрямѣ на Ярославъ и Перемышль числить 37.000 людей вся- кого оружія.

— **Знає себе!** Въ Kronacher Ztg. помѣстивъ одинъ панъ таку просьбу: Тому, що зъ мене ще мôгъ бы стати зъ часомъ порядный чоловѣкъ, прошу якъ найкрасше всѣхъ шинкарôвъ въ Кронахъ, щобы вôдъ теперь не кредитували менѣ нѣчого. Петро Доппель vulgo Бібіґавъ

— **Такожь анонсъ.** Зарядъ однои крамницѣ одержавъ вôдъ звычайного крамаря жида зъ Устрѣкъ таке письмо: Wielmożny Pan ks. gr. kat. N. N. w N. Wielm. Panie Jegomości! Dowiedziawszy się o waszej spółki z której WP. jest przewodniczący, posełając często do Ustrzyk pewnego człowieka celem nakupienia smarowidło, lecz zpowodu iz nakupiciel nie będąc swiadomem, kupuje takowe w sklepie u pojedynczego handlarza tegóż smarowidlę, dla tego jestem zaszczytny donieść, iż ja jestem fabrykantem smarowidło i proszę polecić swemu człowiekowi by w razie potrzeby ku mnie się zastosował, a ja mu w cenie o wiele taniej sprzedam aż dotąd płacił i porządnln go obchodzę. — sługa Aron Hersch Rappaport. Може бы пп. „сіоністы" взяли въ свою опѣку того Арона Герша.

— **Дрôбнй вѣсти.** О посольскій мандатъ зъ мѣста Львова убѣгає ся мѣжь иншими такожь пенсіонованый совѣтникъ намѣстництва д-ръ Лозиньскій. — Асекураційне товариство Equitable въ Новôмъ Іорцѣ, маюче такожь заступництво у Львовѣ, застановило выплату. Въ самôй Анґліи выносять пасивы того товариства міліонъ фунтôвъ штерлінґôвъ. — Въ Щирци кинувъ ся до рѣки въ намѣрѣ самоубійчôмъ практикантъ податковый К. въ наслѣдокъ нещастнои любови, однако єго завчасу выратовано. — Вѣнчанье п. Василя Фартуха, укôнченого богослова, зъ панною Ядвигою Филевичѣвною, дочкою пароха о. Александра Филевича, вôдбуде ся въ Лучицяхъ дня 12 н. ст. вересня.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** доносить, що зъ днемъ 1 н. ст. вересня здержаный перехôдъ возôвъ особовыхъ мѣжь Вѣднемъ а Сучавою при поѣздахъ поспѣшныхъ н-ры 1/301 и 302/2. — VIII додатокъ до сѣчневого выданя ґенеральнои тарифы товаровои зелѣзниць державныхъ вôйшовъ въ житье зъ днемъ 1 н. ст. вересня 1893.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр

— **Именованя.** Офіціялъ рахунковый Володисл. Новицкій именованый ревіденномъ, асистентъ Франц. Андршаекъ офіціяломъ а практиканты Каз. Карскій и Руд. Мавтнеръ асистентами рахунковыми при намѣстництвѣ.

— **Конкурсы** Маґістратъ мѣста Жовкви розписує конкурсъ на стіпендію им. Франца Іосифа въ высотѣ 42 зр. рôчно Стіпендія призначена для ученика шкôлъ середныхъ приналежного до громады Жовкви. Поданя треба вносити до 15 н. ст вересня. — Выдѣлъ повѣтовый въ Городенцѣ розписує конкурсъ на двѣ посады окружныхъ лѣкарѣвъ: 1) въ Обертинѣ зъ платнею 700 зр., и 2) въ Чернелици зъ платнею 728 зр. Поданя треба вносити до 20 н. ст. вересня. — Ректоратъ політехніки львôвскои оголошує конкурсъ на обсаду асистента при каледрѣ технольоґіи механічнои на часъ вôдъ 1 жовтня 1893 до кôнця вересня 1895. Платня рôчна выносить 600 зр. Поданя треба вносити до 15 н. ст вересня до ректорату.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Фирлѣєвѣ** зволили ласкаво надôслати жертвы: Єго Вел. цѣсарь 100 зр., Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь 10 зр., о. Андрей Качала зъ Мединѣ 100 зр., о. Павло Дудикъ зъ Бродôвъ 10 зр., о. Алекс. Танчаковскій зъ Дунаєва 1 зр, о. Кобыляньскій зô Львова 50 кр., о. д-ръ Іос. Мѣльницкій зô Львова 1 зр., о. Ив. Каратницкій зъ Довгого 50 кр., о Мих. Форысь Волѣ гологôрскои 1 зр. 20 кр.; Разомъ 224 зр. 20 кр. За всѣ тй датки складає пôдписаный въ имени своѣмъ и комітету сердечну подяку, якъ рôвножь просить о дальшу память и помôчь ласкавыхъ Добродѣѣвъ.

Фирлѣѣвъ дня 31 н. ст. серпня 1893.

Юліянъ Дудикъ завѣдатель парохіи и предсѣдатель комітету.

— **На будову руского народного театру,** зложили: На руки сов. о. В. Ильницкого въ Криници: о. Иларіонъ Квасницкій 2 зр., о. Соневицкій 10 кр., п. Чипчарь 10 кр., разомъ 2 зр. 20 кр. — П Маріянъ Мацѣлиньскій, укôнченый ґімназіястъ, зôбравъ на вакаціяхъ квоту 16 зр. 6 кр., зложили ся на ту суму: Вп. панѣ Марія Лонкевичева 1 зр., Вп. панѣ Павлина Лонкевичева 1 зр., Вп. панѣ А. Кучиньска 30 кр., панна Анна Дурбакôвна 1 зр. 10 кр, панна Ольга Мацѣлиньска 40 кр., п. Вікторъ Шараневичь 1 зр, п. Мих. Томпалевскій 1 зр., п. Маріянъ Мацѣлиньскій 2 зр., п. Володимиръ Мацѣлиньскій 25 кр., п. Глѣбъ Дурбакъ 62 кр., О. Галайчукъ 20 кр., на празнику въ домѣ Вп. о. Кучиньньского въ Лучинцяхъ дня 27 серпня 4 зр 70 кр., вкôнци дрôбными складками 2 зр. 43 кр., — разомъ 16 зр. 6 кр.

Телєґрамы „Дѣла"

Буда-Пештъ 5 вересня. Говорять, що папа выдавъ до епископату угорского енцикліку, взываючу до борбы противъ законôвъ, маючихъ завести цивільнй супружества. Въ енцикліцѣ говорить ся, що цѣсарь буде пôдпирати змаганя епископату.

Мецъ 5 вересня. Цѣсарь Вільгельмъ вôдзначивъ намѣстника кн. Гогенльоге ордеромъ Червоного орла а бурмістра Мецу золотымъ ланцомъ. Италійскй робôтники вручили адресу наслѣдникови италійского престола, кн. Неаполю, въ котрôй жалено ся на ексцесы Французôвъ.

Парижь 5 вересня. Доси звѣстный результатъ 152 выборôвъ тѣснѣйшихъ. Выбрано 131 републиканцѣвъ, 9 консерватистôвъ а 11 примиреныхъ. Въ Парижи выбрано 5 радикалôвъ, 7 соціялістôвъ, 8 републиканцѣвъ и 1 консерватиста; Фльоке перепавъ а выбраный Ґобле.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІИ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ЗАВЕДЕНЬЕ ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ и складъ приборôвъ до писаня

АЛЕКС. ҐЕТРІЦА

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска ч. 16

приймає всякй роботы входячй въ обсягъ сего званя. 4835 3—15

НАЙБÔЛЬШІЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ фарбъ, лякирôвъ, покостôвъ и выробôвъ химічныхъ, якъ такожь всякй приборы до десинфекціи 4742 7—?

поручає торговля

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28

Цѣнники даромъ и франко.

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десеровй поручає

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

4758 при ул. Баторія ч. 32. 11 180

Конякъ французскій

фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20. 4669 27—45

СО-

рочки мужескй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.

Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ.

Казимиры Матчиньскои выробу

БУЛІОНЪ

зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.

Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6·50 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный

по 70 кр. слоикъ

4829 продає 3—12

Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

94—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 49—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ. Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Форнієры, знаряды и прикрасы до робôтъ пилковыхъ

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 87—?

Повѣдомленье.

Маю честь подати Ласкавôй П. Т. Публицѣ приятну вѣсть, що зъ днемъ 2 н. ст. вересня с. р. отвираю при ул. **Гетьманьскôй ч. 8 у Львовѣ**

ГОТЕЛЬ „ВІКТОРІЯ"

перщорядный

(давнѣйше Готель Лянґа)

цѣлковито перемѣненый и устроєный на взорець першорядныхъ готелѣвъ европейскихъ — прислуга пильна — цѣны приступнй. 4838 4—4

Кôльканацять крокôвъ вôдъ Готелю „Вікторія" удержую при площи Марійскôй число 9

ПЕРШОРЯДНУ РЕСТАВРАЦІЮ

(давнѣйше Ґживиньского)

въ котрôй подаю найсмачнѣйшй стравы и напитки першои якости. — Поручаючись взглядамъ Ласкавои П. Т. Публики, пишу ся зъ высокимъ поважаньемъ

Яковъ Войсъ (Voise).

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ"

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхôдъ такожь въ улицѣ Тихои поручає лишь найлѣпшй роды Цейлонъ, Мокку и Американьску, по цѣнахъ гуртовныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 190. Львôвъ, Середа 25 серпня (6 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Промовы цѣсаря

до поодинокихъ депутацій и личностей, що явились на двôрци ярославскôмъ на повитанье монарха, стались предметомъ ширшихъ толкôвъ въ прасѣ австрійскôй. Толки тѣ подаємо на иншôмъ мѣсци въ нашôй часописи, а читателѣ „Дѣла“ вытворять собѣ судъ, о скôлько поодинокѣ орґаны прасы зрозумѣли слова цѣсарскѣ обєктивно, а о скôлько пôдкладають они имъ значѣнье ширше и таке, котре бы можна назвати бôльше обєктивнымъ.

Намъ, щô дивимось очима незамучеными на справы галицкѣ, слова цѣсаря, высказанѣ до депутаціи шляхты польскои, духовеньства и намѣстника не выдають ся чимсь незвычайнымъ. Хто тямить, що шляхта польска въ Галичинѣ доперва вôдъ кôлькапацяти лѣтъ ідеалы свои реставраційнѣ зъ конечности пôдчинила пôдъ интересы державнѣ Австріи и зъ дороги революційнои зôйшла на дорогу льояльности, — той зрозумѣє, що цѣсарь сей звороть мôгъ лишь похвалити и длятого сказавъ: „Я щасливый, що зновъ гощу мѣжь вами, въ краю, котрый менѣ завсѣгды и при кождôй нагодѣ складає стôлько доказôвъ вѣрности.“ При давнѣйшихъ гостинахъ въ лѣтахъ 1852 и 1855 шляхотскѣй елементъ въ Галичинѣ стоявъ завсѣгды на боцѣ яко такій, котрому корона не конче могла довѣряти. Ажь по неудачнôмъ повстаню въ 1863 р. и по вôдступленю вôдъ абстіненціи парляментарнои и резолюцій, заходами станьчикôвъ краковскихъ, елементъ шляхотскій перетворивъ ся въ то, чимъ нинѣ есть и зыскавъ собѣ назадъ довѣріе у монарха. Довѣріе то высказавъ цѣсарь уже не вперве шляхтѣ польскôй. Щось подôбного проявилось уже въ часѣ гостины цѣсарскои въ 1880 р. Коли давнѣйшими роками цѣсарь вôдзначавъ въ Галичинѣ завсѣгды бюрократію, яко елементъ, на котрый побôчь льояльныхъ Русинôвъ и мазурского селянина корона могла безпечно здаватись, то въ 1880 р. шляхтѣ польскôй вперве позволено зблизитись до монарха и она окружала єго якъ въ Краковѣ такъ и у Львовѣ численнѣйше. Зъ тои дороги, поминувши фантазіи деякихъ поодинокихъ личностей, шляхта польска не зôйшла поки-що и длятого видаєсь намъ зовсѣмъ природнымъ, що корона и теперь проявы льояльности у шляхты польскои могла лишь похвалити.

Мôгъ цѣсарь приняти благосклонно й депутацію рады повѣтовои ярославскои пôдъ проводомъ кн. Юрія Чарторыйского, наколи почувъ зъ устъ маршалка ярославского, що въ радѣ повѣтовôй тамъ панує яка-така гармонія и въ нѣй бодай въ части з ступленій интересы всѣхъ верствъ суспôльности краю и Русинôвъ. Чи дѣйстнôсть годить ся зъ словами кн. маршалка, о тôмъ бы можна ще диспутувати, а самъ князь Юрій повиненъ бувъ въ рѣчь свою до цѣсаря вплести бодай кôлька слôвъ рускихъ, на доказъ, що вôнъ далекій вôдъ шовінізму польского и що въ радѣ повѣтовôй ярославскôй панує дѣйстно та гармонія, про яку згадавъ.

Промова цѣсаря до епископа Солецкого, котрою велѣвъ монархъ клирови жити въ згодѣ и трудитись надъ добромъ вѣрныхъ, була дуже на мѣсци. Цѣсарь мавъ передъ собою якъ-разъ того епископа, котрого духовнѣ перевели недавно ще Тучапянъ на латиньскій обрядъ. Сферамъ найвысшимъ було докладно вѣдомо, якъ глубоко вôдчули Русины ту аґресивнôсть латинизму и длятого зовсѣмъ справедливо мôгъ монархъ звернути увагу епископа латиньского на то, що такій прозелітизмъ нарушає интересы народу руского и не може лежати въ интенціяхъ державы.

Слова признаня для намѣстника Галичины мають безперечно велику вагу. Такихъ слôвъ не мали нагоды почути давнѣйшѣ намѣстники: анѣ пок. Аґеноръ Голуховскій, хочь бувъ дуже енергічнымъ адміністраторомъ, анѣ пок. Альфредъ Потоцкій, хотя бувъ личнымъ другомъ цѣсаря. „Fremdenblatt“, коментуючи тѣ слова, думає, що ґр. Бадені удостоивъ ся сен похвалы за-для того, що въ часѣ своєи управы звернувъ увагу на справу руску и мимо традиційнои опозиціи сойму краєвого и кола польского зумѣвъ деякѣ кривды, чиненѣ Русинамъ довгими лѣтами, бодай въ части направити, а рускому народови подати ширшѣ средства до національного образованя. Зъ поглядомъ „Fremdenblatt-у“ мы можемо въ части згодитись и не думаємо перечити, що послѣдными лѣтами вôдъ центрального и краєвого правительства припали Русинамъ деякѣ дрôбнѣ уступства. Однакожь въ виду того, що народъ рускій має повне право до рôвноправности національнои и політичнои въ конституційнôй Австріи; що нинѣ, мимо явныхъ приречень изъ стороны правительства центрального и краєвого, система неприхильна Русинамъ ще не змѣнилась; то орґаны правительственнѣ супротивъ языковыхъ правъ рускаго народа придержують ся старои системы нетолеранціи, а цѣла суспôльнôсть польска вразъ зъ автономічными институціями продовжає на Руси польонізацію на кождôмъ кроцѣ — въ виду всего того мусимо ще и нинѣ заявити, що до осущеня бажань коронны, т. є. до згоды обохъ народôвъ въ Галичинѣ, ще дуже далеко, дальше, чимъ декому може бы здавалось. Надъ справою рускою застановились въ найновѣйшихъ часахъ компетентнѣ сферы, бôльше, якъ коли-небудь давнѣйше. Сего не перечимо. Але щобъ концесійками далась та справа полагодити на добро краю и державы — се понятье дуже хибне. Наколи Австрія хоче бути пристановищемъ угнетеныхъ деннде народôвъ и вытворити у себе силу центріпетальну для тыхъ народôвъ, то справу руску треба взяти серіознѣйше такъ серіозно, якъ справу польску або другихъ народôвъ австрійскихъ. Инакше буде се трудъ Сісіфа: хвилевый малозначный успѣхъ, замазанье справы и т. д., але до основнои санаціи невôдрадныхъ вôдносинъ межи обома народами не прийде доти, доки компетентнѣ сферы не поставлять ся на становищи вповни обєктивнôмъ, становищи всестороннои справедливости и на засадѣ suum cuique...

Голосы прасы

о промовѣ цѣсарскôй.

Вся праса австрійска обговорює промову, яку цѣсарь мавъ до маршалка краєвого кн. Сангушка, коли сей на чолѣ польскои шляхты явивъ ся на авдієнціи у цѣсаря. Зъ голосôвъ прасы подаємо замѣтнѣйшѣ вôдзывы Czas-у, Fremdenblatt-у и Neue freie Presse:

Czas пôдносить ту обставину, що промова цѣсарска не була симъ разомъ обовязковою и церемоніяломъ двôрскимъ подиктованою вôдозвою, лишь щирымъ зъ серця плывучимъ признаньемъ для патріотизму и політики Полякôвъ. Промова була подякою и нагородою за політичный тактъ кола польского у Вѣдни.

Натякъ въ промовѣ цѣсарскôй на згоду и спôльну роботу обохъ народностей, заселяючихъ Галичину, дає нагоду Czas-ови до такихъ замѣтокъ:

„Бо хочь внутрѣшный спôръ помѣжь двома народностями, заселяючими край, прибирає часомъ прикрѣ розмѣры, то однакъ рѣчь явна и монархови докладно звѣстна, що сей антаґонізмъ вытвореный и пôддержуваный штучно, не має природнои почвы и неспособбный перешкодити въ роботѣ для добра цѣлости. Згôдне спôвдѣланье єсть цѣль, до котрои бодай зъ польскои стороны змѣряє ся безнастанно и совѣстно, та на котру годять ся зъ признаньемъ здоровѣ чинники зъ-помѣжь руского населеня, якѣ ґрупують ся довкола прапору пôднесеного митрополитомъ. Се справдѣ спасенна для цѣлого краю дорога; монархъ взыває насъ, щобы мы нѣколи зъ нен не зôйшли, и зъ щирою радостію приймає кожду вѣсть о згодѣ, сполучаючôй котрый-небудь зъ численныхъ народôвъ єго монархіи. Внутрѣшнѣ споры суть раною нашои держави, що вѣчно ятрить ся, суть предметомъ найбôльшои печаливости и найприкрѣйшого смутку, якій вражає любляче всѣхъ своихъ пôдданыхъ серце монарха. Мы щасливѣ, що нашѣ вôдносины до племени руского прибирають формы що-разъ лагôднѣйшѣ и бôльше примиримѣ и що мы бодай до той чашѣ горя внутрѣшнои незгоды, яку Австрія мусить выпивати за-для спору чеško-нѣмецкого, такъ мало додаємо капель“.

Fremdenblatt выхвалює патріотизмъ и пожертвованье Полякôвъ для интересôвъ монархіи, а на доказъ наводить такѣ факты: що Поляки згодились на пôдвысшенье податку вôдъ горалень и що все радо голосують за выдатками на войско. Fremdenblatt омиває досыть зручно назву Поляки и майже все говорить про заступникôвъ Галичины, але тонъ цѣлои статьѣ веде ся ad majorem gloriam шляхты польскои и дѣяльности намѣстника.

Внутрѣшнѣ вôдносины Галичины представленѣ Fremdenblatt-омъ такъ:

„Тенденційный роздѣлъ національный и змаганя въ тôмъ напрямѣ рѣшучо клонять ся до упадку, мужѣ, котрѣ спôльно заселяють цвитучій край, стрѣтили ся при спôльноѣ, мирноѣ роботѣ. А що до розвитку и скрѣпленя тои братерскости причинили ся въ сущности зъ успѣхомъ теперѣшна адміністрація, се признавъ монархъ похвальными и почетными словами. Крѣпкою рукою, оглядно и свѣдомый цѣли веде намѣстникъ ґр. Бадені порученый єму урядъ для добра Галичины. Безъ огляду и упередженя уживає вôнъ своихъ силъ и богатыхъ вѣдомостей для ладу и матеріяльного розвитку, для спôльного интересу. Спеціяльно рускою народностію вôнъ заопѣкувавъ ся справедливо вôдъ початку свого урядованя. Цѣнными и услужными концесіями на поли шкôльництва, бôльшимъ увзглядненьемъ бажань языковыхъ, утвореньемъ рускихъ клясъ и заведень науковыхъ пересвѣдчивъ вôнъ приналежныхъ до тои народности, що адміністрація краю має серіозну волю, вôдповѣсти правдивымъ и дѣйстнымъ потребамъ ихъ народности. Тымъ симпатичнымъ успособленьемъ, тымъ справедливымъ поглядомъ на справу (Ausfluss gerechter Denkweise) пôдпомôгъ вôнъ сущно вытворенію молодо-рускаго сторонництва, котре поставило въ своѣй програмѣ спасенне для добра краю зближенье до польскихъ спôвгорожанъ и вже осягнуло въ тôмъ напрямѣ потѣшаючѣ успѣхи. Повѣтъ ярославскій показуе тѣ симптомы розбудженого и ростучого братерского успособленя, котре будить якъ найкрасшѣ надѣє для політичнои будучности краю. Радѣючи въ своѣмъ батькôвскôмъ серци, котре для всѣхъ народôвъ монархіи зъ рôвною любовію бье, пôзнає нашъ дорогій цѣсарь тѣ добутки доброго и вѣрного адміністратора, радôстно дякує вôнъ намѣстникови, нотаблямъ и цѣлому народови, напоминає въ торжественнôй хвили до продовжаня тои згôднои роботы для добра вузшои вôтчины и загалу...“

Neue freie Presse оцѣнює промову цѣсарску зъ ширшого погляду, именно зъ погляду на загальну політику внутрѣшну. Сей замѣтный голосъ подаємо въ цѣлости.

Neue freie Presse пише:

„Політичне значѣнье, яке мають Поляки въ Австріи, такъ впадає въ очи; вага вплыву, якій они мають въ парляментѣ и по-за парляментомъ, такъ даєсь що-дня вôдчувати, — що неможливо не узнавати важности сего въ своѣмъ родѣ чинника. Але може нѣколи не представлено намъ сего першорядного становиска, котре Поляки займають яко народнôсть и яко політична партія, такъ выразно, якъ промовою, выголошеною цѣсаремъ онодгы въ Ярославѣ до депутаціи польскои шляхты пôдъ проводомъ кн. Сангушка. Ся промова вырôзняє ся вôдъ подôбныхъ заявлень цѣсарскихъ при анальоґічныхъ нагодахъ тымъ, що она безпосередно и майже выключно вôдносить ся до політичного становиска, яке Поляки занимають посередъ австрійскихъ вôдносинъ партійныхъ, и хочь бы не знати скôлько зъ тои

Звѣзда-Лѣтавиця.

[Повѣрка.]

(*Конецъ.*)

Дѣдъ замовкъ... Еще звѣздочка перебѣгла по небѣ, полишаючи за собою бѣлый, скоро зникаючій слѣдъ.

— Видишь, яка краля полетѣла! — сказавъ Охримъ, — певно комусь на стрѣчу, десь упаде, когось згубить! Ось, хлопче, кажуть люде, що живъ давными часами на Волыни паробокъ, а звали єго Дайнасъ. Веселый бувъ та робучій. Выѣде, бувало, пôдня зъ плугомъ въ поле, — тай спѣває. Настало полудне, горячо якъ въ пеклѣ, иншѣ плугаторы ледво ноги за собою тягають, а Дайнасови, мовь бы нѣгде нѣчо! Иде просто, утирає лице рукавомъ и пѣсню заводить... Голосъ у него, хлопче, бувъ звôнкій та сильный, ажь сонѣйко чуло єго пѣсню.. Вечеромъ другѣ плугаторы зъ великои працѣ спѣшать ся якъ бы то скорше на сѣно та пôдъ кожухъ, а Дайнасъ гуляє зъ дѣвчатами и спѣває имъ думки про чумакôвъ та про пана Швачку, та про молодицю, що качура за копѣйку продала...

— Добрый ты паробокъ, Дайнасе, кажуть єму люде — часъ було бы тобѣ женити ся...

— Ге! — смѣє ся Дайнасъ, — моя мила ще въ колысцѣ лежить!..

— Чому-жь ты такій гордый? Хиба нашій дѣвчата не красні?

— Та чому бы нѣ? Хорошѣ, тôлько не по серцю менѣ.

— А хто-жь тобѣ, козаче по серцю?

Задумавъ ся Дайнасъ — нѣчого не сказавъ... Сумно єму стало, що вже неодинъ рôкъ вôнъ живе на свѣтѣ, всѣмъ любый товаришъ, зъ всѣми дѣвчатами такожь якъ рôдный братъ, а нема мѣжь ними анѣ одной, що припала бы єму до серця, що не грѣшно було бы зъ нею и пôдъ вѣнець стати та вѣкъ вѣкувати. Лягъ вôнъ пôдъ тополю, — ось такъ, якъ бы то сказати, мы теперь тутъ, хлопче, лежимо, — и затягнувъ сумну пѣсню. Далеко пôйшла она по свѣтѣ и пôднеслась ажь до самыхъ звѣздочокъ, що въ сю пору пôдъ вечѣръ вже высыпали ся пасти по небѣ, якъ стадо бѣлыхъ овець-ярокъ. Спѣває Дайнасъ — слухають звѣзды, и здаєть ся Дайнасови, буцѣмъ то одна, зъ свѣтлѣйшихъ и бôльшихъ звѣздъ, стала близше него, росте, росте а наразъ якъ мелькне!.... и — пропала: тôлько слѣдъ вôдъ нен блиснувъ на небѣ. А замѣсть звѣзды стоить передъ Дайнасомъ дѣвчина така красна, що на сѣмъ свѣтѣ нѣхто красшои не бачивъ: очи великѣ, синѣ, якъ ось се небо надъ нами, хлопче, и блищать мовь звѣзды; була она простоволоса, а волося .. ге! то було волося! — чисте золото! такъ струєю и котило ся зъ головы до нôгъ, такъ и горѣло пôдъ мѣсяцемъ. И вся она сіяла и мигкотѣла, якъ найдорожшій діямантъ, а була така бѣла, блѣда и мила, що здавало ся Дайнасови, наче она вся свѣтить ся.

— Хто ты? — спытавъ Дайнасъ.

— Хиба не бачишь? дѣвчина... своєи матери донька! — сказала она, а тихій голосъ єи прозвенѣвъ по степу, якъ звôночокъ на паньскôй упряжи.

— А чому сюды була ласкава?

— Твоихъ пѣсень послухати. Спѣвай, Дайнасе, спѣвай скорше, та голоснѣйше! Я зъ дому не на довго выпросила ся, а дôмъ мôй и далеко и высоко...

Заспѣвавъ Дайнасъ, — слухає дѣвчина, усмѣхає ся, а у Дайнаса вôдъ єи усмѣху серце сильно бє ся. Скôнчивъ Дайнасъ пѣсню и сказавъ:

— Слухай, дѣвчино! люде на селѣ смѣють ся надô мною, що не хочу женити ся, а якъ я мавъ женити ся, коли нѣкого не було по серцю? Теперь же дивлячи ся на тебе гадаю, що красшои вôдъ тебе вже не найду на свѣтѣ. И якъ бы ты пôйшла за мене — не було бы щаслившого надъ мене чоловѣка. Нема ще и годины, якъ я тебе пôзнавъ, а вже бы я все тобѣ вôддавъ, тôлько будь моєю жѣнкою. Мабуть то чары, но менѣ все одно, тому що ты менѣ дуже люба! А якъ твôй батько не згодить ся пустити тебе въ чуже село, то я, хочь богачь, стану у васъ за приймака...

Дѣвчина усмѣхнула ся и вôдповѣла:

— У тебе красный голосъ, Дайнасе, и знаешь много пѣсень. Если-жь ты, до того ще такъ красно гуляешь, якъ спѣваешь, — я выйду за тебе замужь. Я — весела, а ты будешь мужь якъ разъ по моѣй вдачи!

И заспѣвала она сама пѣсню.

Не чувавъ Дайнасъ такихъ пѣсень; поважна, довга, сумна, мовь бы на неугасаючôмъ огни припѣкала єго душу, и вôнъ самъ не знавъ, що зъ нимъ дѣє ся, такъ вôдъ сеи пѣсни наповнило ся єго серце горемъ та жалемъ. Здавало ся єму, що єго дѣвчина, хочь и хвалить ся, що весела, а нема вôдъ нен нещасливѣйшого нѣкого на свѣтѣ.. Спѣває дѣвча, а тополя надъ нею чубомъ кивае, наче зажурившій ся козакъ, а звѣзды блымають, здаєть ся, що стрясують слезы зъ рѣсницъ. Цѣлкомъ засумувавъ Дайнасъ .. но, ледви вôнъ поклонивъ чубату голову на груди, дѣвчина заспѣвала другу пѣсню та таку живу, скору, веселу и грôмку, що Дайнасови ажь въ ухахъ зазвенѣло, а душа стрепенула ся, мовь бы зъ переляку. Летѣла та пѣсня — быстра, мовь птиця, нездержана и буйна якъ вода, що пробила гать, горяча и палюча, наче розпалене въ печи зелѣзо; летѣла и била Дайнаса по слуху и серцю, якъ ковалѣ ударяють молотами по ковалѣ. Видѣвъ и чувъ Дайнасъ: цѣлый сонный степъ ставъ оживати на голосъ дѣвчины. Комашки засвѣтили ся въ травѣ и зробили ся бôльшими и блестячими, мовь звѣзды, трава безъ вѣтру завертала ся мовь пяна и гудѣла, мовь народъ на вѣчу; нѣ одной хмарки не було на небѣ, а зôроньки перебѣгали по нѣмъ зъ мѣсця на мѣсце, такъ якъ тѣ хлопцѣ, що бавлять ся „крученôвъ“ або „колѣѣ“; стара тополя надъ головою чарôвницѣ цѣла дрожала та рушала своими сухорлявыми галузками, наче бы напружала всю свою силу, щобы вырвати зъ чорной землѣ своє корѣнье — змѣѣ пустили ся гуляти, слѣдомъ за Дайнасомъ и дѣвчиною, а они то давно вже вертѣли ся по степу, такъ що гопъ, гопъ! — земля стогнала вôдъ тупоту Дайнасовыхъ пôдкôвокъ.

Запѣявъ когутъ на селѣ. Яснѣйше якъ перше засіяла дѣвчина, и — бачь Дайнасе! она вже не по степу гуляє, и пôдняла ся на локоть надъ травою и лѣтає крылатымъ мотылемъ, — заразъ, заразъ улетить!

— Летѣти?! — закричавъ Дайнасъ, — куды? стôй! я тебе не пущу!

И пôдскочивъ, якъ рысь, имивъ ся одежи дѣвчины и такъ повисъ.

— Пусти мене, чоловѣче! рве ся дѣвчина, — менє дома ждуть, мôй часъ прийшовъ, на мене черга йде...

— Не пущу! — кричить Дайнасъ, — ты обѣцяла выйти за мене замужь!

— Ей пусти, Дайнасе, — зле буде! не моя воля мене кличе.

Но парубокъ якъ кôтъ хопивъ ся дѣвчины, лѣтає разомъ зъ нею по-надъ степомъ, мовь яструбъ зъ бѣлою чайкою.

— Я тебе зъ собою возьму! — грозить дѣвчина

— Неси, того я тôлько и хочу! — каже Дайнасъ.

— Дурный! ты не знаешь, хто я и де живу. Прецѣнь я — денница-лѣтавиця!

— Все менѣ одно!

— Пропадешь, якъ осѣнна трава!

— Нехай буде! Що менѣ то за бѣда, пропасти, якъ менѣ безъ тебе житье не миле! Неси мене, де хочешь, а я тебе не пущу!

Въ-друге запѣяли когуты на селу. Якъ крикне лѣтавиця, якъ зôрве ся — и разомъ взлетѣла въ позеленѣвше вôдъ розсвѣту небо и засіяла звѣздою, высоко-высоко... Дивы, хлопче, и по нинѣ она, синьоока, мелькає тамъ, надъ бѣлыми хмарками, въ ранноѣ порѣ.... А Дайнасъ, ледви троха пôднѣсши ся разомъ зъ нею, вôдорвавъ ся вôдъ єи одежи и бебехнувъ, мовь мѣшокъ, о землю, — може зô сто миль вôдъ свого села.

Упавъ, але бувъ живый, хочь летѣвъ ажь

марнотратнои похвалы, яку тамъ выголошено польскôй полiт цѣ, приписати на рахунокъ сердечности монарха, то все ще лишить ся досыть, щобы добачити въ тôмъ цѣлкомъ незвычайне, иншимъ народамъ и партiямъ майже нѣколи нэ лучаюче ся, такъ сказати бы: ексемпляричне вôдзначенье зô стороны короны полiтичного напряму, заступленого Поляками.

„Чую ся щасливымъ, говоривъ цѣсарь, въ тôмъ краю, котрый дае менѣ завсѣгды и при кождôй нагодѣ такъ много доказôвъ вѣрности, привязаня и патрiотизму, въ тôмъ краю, котрого заступники у всѣхъ репрезентацiйныхъ тѣлахъ зъ правдивымъ, глубоко вôдчутымъ патрiотизмомъ мають на оцѣ по-при интересы краю такожь интересъ монархii. — Въ тôмъ краю! Навѣть не сказано: въ однôмъ зъ-помежь многихъ австрiйскихъ краѣвъ, котрi рôвножь дали неодинъ доказъ вѣрности и привязаня до цѣсарскои родины и котрыхъ заступники не були слѣпi и безъучастнi для интересу цѣлои монархii. Годѣ-жь не узнати, що тымъ поставлено Галичину за взорець для прочихъ краѣвъ, а спосôбъ, въ якiй Поляки заявляють парляментарно свôй патрiотизмъ, зазначено яко найбôльше гôдный наслѣдуваня, та треба ажь приневолити себе, щобы не вычитати зъ того легкои доганы для прочихъ краѣвъ и заступництвъ, котрымъ не удае ся погодити въ рôвно совершенный спосôбъ интересы краю зъ интересами державы.

„Годѣ пôзнати на першiй поглядъ, чимъ Поляки, котрымъ радо признае ся патрiотизмъ загально, заслужили собѣ на ту похвалу. Промовчуючи деякi нагоды, при котрыхъ такъ звана польска делеґацiя, коли розходилось рѣшати мѣжь краевымъ а державнымъ интересомъ, знала выдвигнути дуже грубый (robust), галицкiй патрiотизмъ — досыть пригадати слова, якi сказавъ недавно мiнiстеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ о пануючôй въ Галичинѣ моральности податковôй. Але якого рода не були бы тi заслуги, котрi цѣсарь мавъ на оцѣ, высказуючи се признанье депутацiи польскои шляхты, — фактъ, що оно було высказане, мае далекосягле значѣнье. Все, що Поляки доси зробили а що перебили, що пôдпирали а що поборювали, все те представляѣсь такою чинностiю, котра безперерывно була згôдна зъ бажанями и поглядами короны. Нѣяка инша партiя въ Австрiи, хочь бы и якъ добрi мала намѣры, не може зъ рôвною певностiю приписувати собѣ тои важнои згôдности, и пôсля того ажь можна зрозумѣти се значѣнье польского вплыву, котрый перше лишь вôдчувано. Польскi голосы годить ся не лишь числити але и важити, и то разомъ зъ тымъ тягаромъ, якiй мають за-для безвзглядного одобреня короны ихъ политики. Що се значить, не треба й поясняти. Партiя, котра тѣшить ся такимъ вôдзначеньемъ, добула бы собѣ въ кождôй иншôй монархiчнôй державѣ цѣлкомъ выимкове политичне становище, въ Австрiи же, де власть короны есть бôльша, анѣжь въ якôй иншôй державѣ конституцiйнôй, она мусить стати ся точкою выхôдною для всеи политики, и треба пристати на се, щобы Полякôвъ уважати за такихъ на будуче.

„Се важне вôдкрытье, зроблене не лишь Полякамъ, але и всѣмъ австрiйскимъ народамъ, пояснене близше ще тою обставиною, що оно було звернене до депутацiи шляхты, отже до такои депутацiи, котра вправдѣ есть сильною и вплывовою клясою суспôльности, але все таки не заступае нѣякого тѣла, що уважало бы ся политичною одиницею, передо всѣмъ же нѣякои институцiи, покликанои пôсля конституцiи до спôвдѣланя въ законодатствѣ. Похвала, яку удѣливъ цѣсарь, була призначена для заступникôвъ Галичины у всѣхъ тѣлахъ репрезентацiйныхъ, а прецѣ высказано ей до депутацiи шляхты, котрои не можна уважати пôсля истнуючихъ законôвъ за повномочникôвъ якого одинокого, а вже й не говорити, всѣхъ тыхъ тѣлъ репрезентацiйныхъ Коли-жь се стало ся, то треба добачити въ тôмъ натякъ, що корона — хочь пôсля конституцiи всѣ уряды и тѣла репрезентацiйнi суть приступнi всѣмъ горожанамъ безъ рôзницѣ стану и роду. та й дѣйстно мѣжь заступниками Галичины суть такi, котрi не причисляють ся до шляхты — все таки уважае шляхту за клясу вызначаючу ся духово, а тымъ самымъ и политично верховодячу. Похвала, припадаюча заступникамъ краю, не була бы высказана до шляхты, если бы не припускано, що се все есть дѣломъ и заслугою шляхты, если бы Галичина не була въ сей способъ заступлена, та що задачею шляхты старатись, щобы Галичина и на будуче була такъ заступлена. Зчисливши политичне значѣнье, яке припало Полякамъ пôсля змѣсту цѣсарскои промовы, цѣла та сума въ дѣйстности концентруе ся въ верховодячôй клясѣ въ Галичинѣ, въ польскôй шляхтѣ, и се рôвно-жь фактъ, на котрый мусять зважати якъ въ Галичинѣ такъ и въ цѣлôй Австрiи та зъ котрымъ далекоглядни политики мусять числити ся.

„Се тымъ бôльше, що цѣсарь рôвну безграничну похвалу, яку высказавъ для политики галицкихъ заступникôвъ, удѣливъ такожь и адмiнiстрацiи Галичины, а при тôмъ вказавъ спецiяльно на одного вызнатного члена польскои шляхты, на намѣстника ґр. Баденiя. Рôвножь се вôдзначенье, хочь певно цѣлкомъ заслужене, есть въ своѣмъ родѣ незвычайне. Если якiй слуга державный въ Австрiи положивъ спецiяльнi заслуги и заслуживъ собѣ признанье монарха, то цѣсарь мае до розпорядимости ордеры, титулы, степенѣ ранґи и многi иншi средства уявити своѣ признанье, та звычайно се въ такiй способъ дѣе ся. Але устна похвала въ такъ уймаючiй способъ удѣлена въ крузѣ выбраныхъ особъ, якъ се припало въ участи ґр. Баденьому, вказуе, позаякъ есть чимсь незвычайнымъ, такожь на незвычайне значѣнье того мужа. Ґр Бадени мае свою пайку, яко вызнатный членъ польскои шляхты, у вôдзначеню, яке припало тôй клясѣ, але на его особу паде ще спецiяльный блескъ признаня, яке цѣсарь высказавъ галицкôй адмiнiстрацiи. Се само собою варте замѣченя. Особа ґр. Баденiя посуваѣ ся тымъ самымъ на передный плянъ внутрѣшныхъ вôдносинъ въ такiй способъ, що не можна буде поминути его при нѣякôй нагодѣ, коли политична квестiя буде концентруватись въ квестiи вôдповѣднои особы. Замѣтна промова въ Ярославѣ мовь бы казала, що не лишь Поляки суть найважнѣйшою партiею въ Австрiи, а такожь що ґр. Бадени есть найважнѣйшою особою мѣжь Поляками Она освѣтлюе, если мы добре розумѣемо, не лишь минувшôсть и теперѣшнôсть, але дещо вже може ще й досыть далеку будучнôсть.“

Дописи „Дѣла”

Зъ-надъ Черемошу.

[„Повѣнь“ пруска.]

Вашъ дописуватель въ 170 н-рѣ „Дѣла“ дуже лагôдно обôйшовъ ся зъ Прусаками т. е. товариствомъ акцiйнымъ для експльотацiи дерева. Вôнъ именно згадавъ, що се товариство мало сплавити наразъ въ часѣ зенiту повени передъ трема роками 20.000 ковбкôвъ. Се игрaшка противъ того, що се товариство мало зробити сего року въ часѣ другои повени въ червни. Оповѣдають, що товариство пустило тогды по-надъ 100.000 ковбкôвъ, хочь въ своихъ пунктацiяхъ зъ правительствомъ мае позволенье сплавлювати — и то не въ часѣ повени — наразъ найбôльше 5.000, та й зъ застереженьемъ, що коли сплавлюе тыхъ 5.000 ковбкôвъ, мусить берегами Черемоша розставити вартовыхъ, котрi бы наглядали за тымъ, щобы людности не грозила нѣяка небезпечнôсть. Товариство ще нѣ разу того не зробило и не мае страху за се, бо знае, що въ коссôвскôмъ повѣтѣ бôльше займають ся чѣпаньемъ людей порядныхъ, — бодай такъ було до появы по часописяхъ вѣстки о переходѣ на пенсiю косôвского старосты п. Сабата.

Нѣхто не прикаже, щобы товариство хочь разъ потягнули до одвѣчальности за незаховане приписôвъ о безпечности людского здоровля або й житя! Колько тутъ людей то въ лѣсахъ то на водѣ найшло вѣчне калѣцтво або й утрату житя! — а чи дôставъ хто яку вынагороду? — а коли дôставъ, то яку? Пожаль ся Боже! Коли н. пр. Иванови Улейчукови зъ Полянокъ товариство дало ажь 5 зр. [!] за зломанье ноги, то се чей же нѣхто совѣстный не назве вôдшкодованьемъ за вѣчну неспособнôсть до заробкованя! Дня 26 мая 1892 р. вôпило дерево при роботѣ товариства Олексу Симовондяка зô Стебного, вдôвця и вôтця шестеро незаосмотреныхъ дѣтей, котрi звычайно вже въ Пилипôвку терпѣли кождого року передновокъ при житю вôтця. А чи дало товариство хочь одинъ крейцарь для тыхъ сирôтъ? Де-жь тамъ! Що справило похоронъ, сиротамъ зъ того не полекшало. Правда, не можна товариству вôдмовити того, щобы було байдужне на долю людску. Оно дбале, тôлько баламутить ся, не знае, въ якôмъ напрямѣ сю дбалôсть повести, — потребуе инструктора. Може на пôдставѣ сеи описи дадуть ему инструктора, а може для декого инструкцiю, а може bleibt's beim Alten.

Годѣ собѣ инакше пояснити, якъ хиба, що зъ самого почину своеи „акцiи“ въ Bärenland ѣ товариство мусѣло повызначувати для своихъ Beamten, вôдповѣдно до шаржѣ и мѣсця замешканя, по кôлька сотъ зр. рôчныхъ Zuschlag-ôвъ до платнѣ на безплатне приниманье комiсiонуючихъ, безъ розбору, чи комiсiоноване дѣе ся въ справахъ товариства, чи чужихъ. Мабуть така вже вдача культуртреґерскои чемности у насъ [кажуть, що лише Славяне гостиннi, а Нѣмота й водацѣ не дасть за дармо, а тымчасомъ, видко, не все правда, що за Нѣмцѣвъ плещуть!] Таке комiсiонованье дуже приемне, бо — зъ всякими выгодами и зъ люкульовою наклажею стола. Правда, не всѣ комiсiонуючi хотять а взглядно уважають за приличне користати зъ нѣмецкои Gastfreundschaft, але суть и такi влѣзливi, що н. пр. приѣде о пôвночи до такого Beamter-a що-до своеи обслуги выдае такi приказы [„mnie się należy“], якихъ бы и въ готели не можна собѣ за власнi грошѣ позволити, а Beamter чомусь не нарѣкае на сю нечемнôсть! Що не перебôрщуемо о люкульовôй наклажи стола, то покликуемось на кождого честного туриста, котрый случайно мôгъ бути свѣдкомъ хочь бы отъ такого принятя передъ двома роками при вôдборѣ гати [Klause] на Чорнôмъ Черемошi, де коняки и вино лило ся струями при фербельку — ба навѣть гуцульскi шкапята двигали усякi делiкатесы за комiсiею... Товариство лучше бы сповнило свою культуртреґерску мiсiю, якъ бы бодай зъ доброи волѣ, коли нема кому чи нема може силы, волѣ або й чола товариство до сего присилувати, тi Zuschlag-и повернуло на такi выпадки, якъ той высше згаданый зъ дня 26 мая 1892 р. Правительство мае обовязокъ охороны людского здоровля и житя, тожь повинно въ справѣ окалѣчень и смерти при роботѣ товариства посытати про такi калѣцтва и выпадки смерти уряды приходскi и громадскi въ горахъ и понадъ Черемошемъ, якъ по галицкôй такъ й по буковиньскôй сторонѣ.

Инспекторъ промысловый п. Навратiль представляе намъ вôдъ часу до часу мiзерiю и кривду робôтникôвъ по рôзныхъ заводахъ краевыхъ. Кобы-жь той панъ такъ колись приѣхавъ подивитись: якi то „выгоды“ достачуе товариство при вырубѣ дерева по колыбахъ курныхъ, безъ вôконъ, безъ дверей, у неботычныхъ верхахъ, та до того при морозахъ сеи зимы?! Кобы то п. инспекторъ поспытавъ н. пр.: кôлько коштуе лiтра муки, коробка бриндзѣ, пара постолôвъ и т. д. у пôдприемцѣвъ товариства? чи не въ двое? и длячого робôтникъ лише у тыхъ пôдприемцѣвъ мусѣвъ купувати? Зъ-вôдки то взялись грубi тысячѣ зр, — кажуть, що сотки тысячь, — у тыхъ пôдприемцѣвъ? чи не зъ мозоля робôтника? Кобы то п. инспекторъ звѣдавъ товариство: на якôй правнôй пôдставѣ оно не выплачуе керманичеви за т. зв. „сарсану“ т. е. за роскруты [вужевки] и кôлки до вязаня ковбкôвъ, за керму и столець пôдъ керму?

Се для непознакомленыхъ потребуе поясненя.

„Утопити дарабу“ — значить: нехотячи розбити ей и не вôддати на складъ. Таке утопленье дарабы лучаѣсь дуже часто, и то майже выключно зъ вины товариства. Товариство мае, якъ мы зазначили горѣ, обовязокъ тогдѣ, коли пускае т. зв. повѣнь [Klausenwasser] покласти берегами вартовыхъ котрi повинни доглядати, щобы нѣхто повени не выпередивъ и не зробивъ т. зв. „загаты“. Тымчасомъ товариство того не робило и не робить — и загаты повстають зъ его вины. Застрягне перша дараба на мѣлинѣ, набѣгае на ню друга, десята й сотна, ковпить ся одна поверхъ другои — и такъ повстае та злощасна, грозяча керманичеви не тôлько втратою заробку але часомъ и житя — загата. При такихъ загатахъ тратять звычайно керманичѣ сокиры, сверлы, теркили [клунки], бо мусять зъ дарабы „штрикати“ [выскакувати] у воду, щобы спасати житье, згуста набавлюють ся и вѣчного калѣцтва, а неодинъ и потоне. Оповѣдають, що минувшого року одинъ керманичь на т. зв. сѣмцѣ [дарабѣ] случайно застромивъ ногу межи ковбки на такôй загатѣ [при дарабѣ для дешевости не вяже ся кождого ковбка]. Побачивши що дараба зôтре его на музу [порохъ], хотѣвъ ратуватись, а що не мôгъ ноги выгянути, хопивъ за сокиру и замѣривсь ногу вôдрубати, а тымчасомъ надлетѣли другi дарабы — и керманичь пропавъ на вѣки! При такихъ загатахъ, коли вже бôльше дарабъ не йде, керманичѣ звычайно силують ся дарабу струтити на воду, а робота се надъ силы людскi и пишучiй се богато разôвъ бачивъ, якъ керманичамъ плечики стали однымъ струпомъ вôдъ такого тручаня Удасть ся керманичеви трутити дарабу зъ такои загаты и пôгнати на складъ до Кутôвъ або до Чернôвцѣвъ, то добре, — а не вдасть ся, то пропала его мозôльробота и ще до того стягнуть зъ него на складѣ при другôй привезенôй нимъ дарабѣ — за сарсану. Що тутъ сказано о утопленыхъ дарабахъ товариства, те дотыкае и такихъ дарабъ жидôвскихъ, зъ тымъ додаткомъ, що жиды мають ще судово стягати належитôсть за нѣбы-то „утоплену“ дарабу вôдъ 15 до 30 зр — и при вѣдомôй непорадности такого керманича звычайно и стягнуть... „Загаты“ лучають ся найчастѣйше зъ весны або въ осени.

Возьмѣмъ теперь роботу — страту такого керманича. На дарабу, за котру на складѣ въ Кутахъ заплатять за роботу 10 зр., потребуе двохъ керманичѣвъ „плавити“ т. е. ловити ковбки на Черемошi оденъ день, при температурѣ 2° воды, коли то лѣдъ шеренѣе [п. посолъ Vivien et consortes скаже и тутъ, що Гуцулъ — robotnik leniwy], далѣ найменше два днѣ збивати тi ковбки, день вести до Кутôвъ, коли розумѣесь нема загаты, бо въ такôмъ случаю тратять 2—3 днѣ, и то въ бôльшôй части даремный трудъ, — два днѣ стратять на поворотъ до дому а день до мѣсця роботы дарабы, — то на заробокъ 10 зр. працювали гôрко два керманичѣ сѣмь день. Коли вôдтягнемо 2 зр на роскруты [на тi роскруты вынищують Гуцулы у насъ молодый лѣсъ, чи свôй чи чужiй, и продають товариству фѣру по 70 кр. — 1 зр. 50 кр., а товариство хто знае, чи не въ пятеро побираѣ за тi роскруты вôдъ Гуцулôвъ] а 80 кр. за кермы и стôлцѣ, то два робôтники заробляють за сѣмь день тяжкои роботы 7 зр. 20 кр. — то значить: робôтникъ на своѣмъ харчи заробить денно $51^3/_{10}$ кр. за тяжку и небезпечну роботу! Возьмѣмъ теперь вôдворотну сторону медалю. Керманичѣ утоплять дарабу. Тогды тратять пересѣчно 10 днѣвъ роботы, 2 зр. 80 кр. за сарсану часто сокиры, свердлы, теркилы — въ додатку-жь мають плечики облуплены. Безсовѣстнôсть ударить ще тымъ бôльше въ очи, коли скажемо, що дерево зъ утопленои дарабы нѣколи не пропадае, а що все обчислено лише на вызыскъ робôтника, то побачимо зъ слѣдуючого примѣру. Н. пр. керманичь зъ Тюдева [7 клм. зъ Кутъ] иде въ горы збити дарабу. Ему пощастило ся, що вôнъ безъ пригоды сплавивъ дарабу 50—60 клм. до Тюдева, а тутъ або нôчь его западе або н. пр. вôнъ прислабне, и прибивае дарабою до берега. Тымчасомъ захотѣлось п. Verwalter-ови Сiрке въ Чернôвцяхъ зателеґрафувати, щобы заразъ пустити Klausenwasser, о чôмъ не повѣдомлено керманичѣвъ. Klausenwasser приходить въ ночи, зрывае дарабу керманича въ Тюдевѣ, его праця пропадае и вôнъ ще до нея доложить 2 зр. 80 кр. за сарсану. Се страшна кривда для керманича, але — хто бы тымъ займавъ ся?!

Завдяки товариству мы тутъ въ горахъ не выходимо майже нѣколи зъ епiдемiй, якъ тифъ, дизентерiя и др. Коли яка епiдемiя появить ся, то зачинае ся въ мѣсцяхъ, де товариство наковпить робôтникôвъ. Товариство спроваджуе для конкуренцiи тутешнымъ робôтникамъ робôтникôвъ зъ Угорщины або Семигорода, а зъ ними и епiдемiю. О тôмъ, щобы спровадженыхъ робôтникôвъ оглянувъ лѣкарь повѣтовый, доси не було чути, а коли енергiчный нашъ повѣтовый лѣкарь д-ръ Тарнавскiй бувъ примушеный кôлька разôвъ противъ такого поведеня товариства выступити, то метано ему колоды пôдъ ноги зъ тои стороны, зъ котрои можна було надѣятись помочи. Заслабне якiй робôтникъ на яку епiдемiчну хоробу, то кочують его милями по черезъ села, безъ найменшои осторожности .. Звычайно люде выѣзджають въ горы щобы покрѣпити ся свѣжимъ воздухомъ та купелями. Воздухъ бувъ бы ще якiй-такiй, коли-бъ не бушували въ горахъ епiдемiи, але купѣль не конче може плявдувати, бо товариство пусканьемъ т. зв. Klausenwasser робить зъ жерельнои, якъ слеза чистои, цѣлющои гôрскои воды — одно болото. Особливо теперь, при небезпечности холеры, здалось бы прикоротити вôжки товариству. Наколи звычайна вода рѣчна надаесь, якъ твердять, до розплоду заразныхъ холерычныхъ, то о скôлько бôльше гниюча вода, т. зв. Klausenwasser. Конечна рѣчь, щобы въ теперѣшнôмъ часѣ намѣстництво заказало вытворюванье т. зв. Klausenwasser не тôлько надъ Черемошемъ але и въ цѣлôмъ краю, бо здоровлье краевого населеня не на думцѣ тымъ, котрыхъ едина гадка експльоатацiя. Они мають своѣ зробити: вынищити лѣсы, черезъ те одного року повенiю а другого посухою насъ надѣлити, знѣкчемнити робôтника, набити калитки и зъ ними забрати ся зъ нашого Bärenland-у...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛIТИЧНЫЙ.

Extrapost доносить, що рада державна мабуть не полагодить буджету при осѣнньôй сесiи и обмежить ся лише на ухвалѣ буджетовои провiзорiи, а то тому, що краевi соймы мають зôбратись 10 грудня. Ся вѣсть поки-що непевна и потребуе урядового потвердженя. Програма парляментарныхъ робôтъ осѣннои сесiи буде обнимати, якъ мы вже згадували тому кôлька днѣвъ, побôчь буджету законъ о поборѣ рекрута, о удержавненю деякихъ льокальныхъ зелѣзниць, два проекты въ справѣ монетарнои реформы, законъ о помочи для навѣщеныхъ повѣнею, проектъ закона, котрый уповномôцнюе правительство засновувати новi суды въ дорозѣ адмiнiстрацiйнôй и новелю о касахъ хорыхъ. Пôсля Extrapost предложеня дотычно змѣны войскового закона не прийдуть на порядокъ дневный, а зимова сесiя присвятить ся нарадамъ надъ загальною частею карного кодексу.

Въ справѣ загального права голосованя вôдбуло ся въ недѣлю кôлька зборôвъ соцiяльно-демократичнои партiи. Найзамѣтнѣйшi були зборы на Вериґъ у Вѣдни, въ котрыхъ бравъ участь посолъ Кронаветтеръ: Хотяй въ дорозѣ стрѣчаемо тяжкi перепоны — говоривъ вôнъ — однакъ мы не повинни заперестати боротись о здобутье нашихъ политичныхъ правъ. Кажуть, що народъ не дозрѣвъ ще до политичного рôвноуправленя, зъ-першу мусять люде дожидати слушного часу. Тымъ що народови заперечують его политичнi права, вôнъ не дозрѣе нѣколи, и мы знаемо, якъ намъ привести его до слушного часу. Перше услôве до того, треба мати безконфесiйну школу, свобôдне право зборôвъ и вôльну прасу. Коли се здобудемо, тогдѣ протиснесь свѣдомôсть въ найдальшi верствы населеня. Такожь говорять, коли-бъ загальне право голосованя перейшло, на тôмъ потерпить справа нѣмецка. Мы не знаемо нѣякои рôзницѣ народностей и будемо стеречись ей признавати. А якъ вы побѣдили конфесiйне пытанье, такъ не повинни допустити въ своѣй партiи, щобы выринало пытанье народностей. Але придивѣмъ ся, якъ нашi парляментарнi сторонництва вôдносять ся до загального права голосованя. Христiяньско-соцiяльный посолъ д-ръ Еберґохъ заявивъ ся недавно противъ загального права голосованя; спочучена нѣмецка лѣвиця поводить ся дуже дипльоматично и каже нѣ такъ нѣ сякъ, а мѣжь тымъ хоче робôтничихъ палатъ. Робôтничi палаты зъ политичного огляду не мають нѣякои вартости. Мы хочемо всего, або нѣчого и будемо до послѣднои хвилѣ домагатись того, що намъ належить ся, и не уступимо нѣ на волосъ вôдъ нашихъ домагань. — По нѣмъ промовляла мѣжь иншими дѣвчина Вiргiяль и зазначила, що такожь жѣнки, о скôлько се въ нихъ силѣ, будуть пôдномагати чоловѣкôвъ, щобы добитись права. — До тои хвилѣ зборы вели ся дуже спокôйно. Забравъ голосъ христiяньскiй соцiялiстъ Шмiдтъ Въ початку своеи бесѣды сказавъ: Я не соцiалъ-демократъ, я христiяньскiй соцiялiстъ. — Чути лише поодинокi оклики брава, коли мѣжь тымъ со-

---

зъ-пôдъ самыхъ хмаръ. Вставъ на ноги, — болю не чуе. Ахъ, козаче, летѣвъ бы ты слѣдомъ за нею, за кралею звѣздою-лѣтавкою, кобы тôлько мавъ крыла!.,. Ге! Та они и суть!... — Зôрвавъ ся Дайнасъ въ повѣтре, — суть крила! малi, правда, але и самъ Дайнасъ зробивъ ся невеликимъ — капля въ каплю мовь жайворонокъ, ранный пташокъ, що дôдня степъ будить. Чуешь, хлопче, якъ заливае ся? скоро сонце зôйде.

— Вернись! вернись! вернись! — кричавъ Дайнасъ, — коли пôднимавъ ся колесомъ до своеи милои зôроньки, що его зачарувала и погубила: зъ чоловѣка зробила пташку — та вже неразъ туй-туй досягавъ вôнъ ей, але зоря протѣкала мѣжь ними тогдѣ червоною рѣчкою, а звѣзда тонула въ нѣй и ставала ся невидимою. И надармо Дайнасъ вôдъ тогдѣ ажь до нашого часу мече ся вôдъ раннои зорѣ до вечѣрнои по небосклонѣ та шукае звѣзду-лѣтавицю, — но не написано ему на роду, ей найти! И тôлько тогдѣ, якъ змученый упаде вôнъ на поле въ своe гнѣздо пôдъ колосьемъ, выплывае звѣзда на небо и, поки спить Дайнасъ, сiяе ярко; коли-жь вôнъ просне ся, увидить ей и полетить идъ неи, то загороджуе ся она вôдъ него румяною зорею и таe въ нѣй, якъ вôскъ въ полумѣни... Еге! А ты спишь, хлопче?

И справдѣ: уколысаный оповѣданьемъ Марко давно спавъ сильнымъ сномъ, не чуючи нѣ ранѣшного холоду, нѣ того, якъ жеврѣнь, що наповнила собою небо, степъ, Рось, Корсунь и баштанъ, зробила и его и дѣда, зъ чорнявыхъ мужикôвъ, мѣдяночервонымi Индiйцями; не чувъ навѣть, якъ зъ десятокъ жайворонкôвъ-Дайнасôвъ щебетало въ рожанôмъ склонѣ неба высоко-высоко кружляючи въ нѣмъ, та вѣчно глядаючи прекраснои дурѣйки звѣзды-лѣтавки.

Переложивъ зъ россiйского

Леонь.

ціялѣ-демократы въ смѣхъ. Антісеміты стали кричати: Прочь зъ Кронаветтеромъ! Соціялісты собѣ: Прочь зъ антісемітами! Въ наслѣдокъ того потворили ся особнѣ спорячѣ ґрупы, а въ сали запанувавъ великій неладъ. Коли предсѣдатель, апелюючи до чести робôтникôвъ, привернувъ зъ тяжкою бѣдою спокôй, говоривъ Шмідтъ дальше: Пос. Кронаветтеръ сказавъ неправду що-до бесѣды пос. Ебенгоха. Христіянській соціялісты стоять за загальнымъ правомъ голосованя — Зновъ пôднявъ ся великій крикъ и доперва коли ажь вôдпоручникъ правительства загрозивъ розвязаньемъ, а Шмідтъ зôйшовъ зъ трибуны, въ сали втихомирило ся. Кронаветтеръ збивавъ закиды Шмідта, при чôмъ заявивъ, що всѣ антісеміты ажь до Люеґера противъ загального права голосованя. На тôмъ закôнчили ся зборы.

На зборахъ молодо-Чехôвъ въ Лужецъ обговорювавъ д-ръ Едвардъ Ґреґеръ політичну ситуацію: Се не выстає — говоривъ вôнъ, — щобы послы стояли лише въ опозиціи, они мусять найти въ народѣ повну пôдмогу, если ихъ опозиція не має бути безъ цѣли и смѣшною. Мы мусимо опиратись о васъ и пересвѣдчити ся, що вы скалою, на котрôй мы можемо будувати. Богато нетерпеливыхъ дораджує намъ, щобы мы опустили раду державну и вступили на дорогу насивнои опозиція. Признаю, що Вѣдень не є найлѣпшимъ мѣсцемъ для ческои репрезентаціи; рады державнои не можна погодити зъ правомъ ческого королѣвства, котре, кромѣ сойму, не має иншого парляменту. Ще прийде часъ до того, що выступимо зъ рады державнои и Вѣдневи покажемо плечѣ Я самъ бажаю, щобы то наступило якъ найскорше. Однакъ вертати вже сегодня до дому було бы неполітичнымъ, а правительству и нашимъ неприятелямъ не могли-бъ мы зробити бôльшои приємности, якъ убôльнити ихъ вôдъ нашои опозиціи. Ґр. Таффе вôдтягнувъ бы, коли-бъ не потребувавъ бачити у Вѣдни ненавистныхъ Чехôвъ. — Дальше об говорювавъ д-ръ Ґреґеръ подѣ зъ року 1604 и про сполученье Чехіи зъ Австрією. Редакторъ Neodvislost-и зробивъ при тôмъ уступѣ свою увагу, котру присутный староста назвавъ уличною замѣткою. Се выкликало протестъ и заколотъ въ сали. Староста опустивъ салю, а вернувши опôсля зъ пятьма жандармами замкнувъ зборы и велѣвъ выпорожнити салю.

— —

Про гостину россійскои ескадры у Франціи оголосили французскѣ дневники офіціяльный комунікатъ французского амбасадора въ Петербурзѣ, нôсля котрого россійска ескадра прибуде нôдъ проводомъ адмірала Авелѣна до Тульону коло 13 жовтня, щобы ревізитувати вôдвѣдины французскои ескадры въ Кронштадтѣ. Сю вѣсть доповнює паріска праса деякими подробицями. Рада міністрôвъ має рѣшити на найблизшôмъ засѣданю, въ якій способъ уладити приємъ для россійскои фльоты. Президентъ Карно возьме самъ участь въ тульоньскôмъ торжествѣ, а офіцирскій корпусъ буде запрошеный до Парижа. Взагалѣ говорять, що въ Тульонѣ рѣшить ся квестія заснованя сталои россійскои корабельнои стаціи на Середземнôмъ мори. И вже сегодня ентузіязмують ся французскѣ ґазеты, порôвнуючи політичну демонстрацію зъ нѣмецкими маневрами въ Льотарингіи, а гостину італійского наслѣдника престола у Вільгельма въ Мецъ. Зъ тои нагоды пише Temps: Если внукъ короля, котрого французскѣ войска освободили зъ-пôдъ ярма Нѣмцѣвъ парадує при боцѣ нѣмецкого цѣсаря на земли, що ей вôдобрали Французамъ ледви кôлька лѣтъ пôсля того, якъ Італійцѣ вôдзыскали Венецію, то урядове оголошенье гостины россійскои ескадры дає намъ за ту маніфестацію зовсѣмъ достаточне вôдшкодованье.

Тѣснѣйшѣ выборы у Франціи принесли побѣду републиканцямъ надъ монархістами, а заразомъ выдвигнули на верхъ умѣркованѣ елементы. Упадокъ радикальныхъ провôдникôвъ Клеманса и Фльокета се найважнѣйшій выпадокъ дня. Умѣркована републиканьска праса дуже тѣшить ся зъ выслѣду выборôвъ и высказує, що Франціи теперь нѣчого бояти ся, що наспѣла хвиля, щобы розпочати розумно правити пôсля волѣ народу, Число умѣркованыхъ републиканцѣвъ выстане въ новôй палатѣ, щобы могли безъ помочи радикалôвъ утворити знатну правительственну бôльшôсть. Найкрасше характеризує выслѣдъ монархістичныхъ выборôвъ Gaulois: Тѣснѣйшій выборы потвердили упадокъ консерватистôвъ и назверненыхъ, скрѣнили опортуністичну бôльшôсть и значно побôльшили соціялістичный контінґентъ.

НОВИНКИ.

— **Пôдмоги голодовѣ.** Зъ сумы 5000 зр. жертвованои цѣсаремъ на помôчь для навѣщ-ныхъ повенею признавъ намѣстникъ 1000 зр. для мешканцѣвъ навѣщеныхъ повенею въ повѣтѣ турчаньскôмъ; 800 зр. для мешканцѣвъ повѣта перемыского, 500 зр. для мешканцѣвъ повѣта стрыйского; по 300 зр. для мешканцѣвъ повѣтôвъ: жидачѣвского, долиньского, ясліского и сянôцкого; по 200 зр. для мешканцѣвъ повѣтôвъ: рогатиньского, калуского, коросненьского и станиславôвского. Тѣ пôдмоги асиґновано на руки старостôвъ дотычныхъ повѣтôвъ зъ порученьемъ, щобы ихъ роздали повѣтовыми. — Зъ своеи стороны выасиґнувавъ выдѣлъ краєвый въ послѣдныхъ часахъ квоту 1500 зр. для мешканцѣвъ жидачѣвского повѣта, де въ 9 громадахъ вже теперь сконстатовано голодъ, а такожь додаткову пôдмогу въ высотѣ 1000 зр. для населеня повѣта турчаньского. Кромѣ того удѣливъ выдѣлъ краєвый титуломъ беззворотнои пôдмоги квоту 200 зр. мешканцямъ громады Фельштинъ въ повѣтѣ старомѣскôмъ, що утратили решту плодôвъ, якѣ лишили ся по повени въ наслѣдокъ тутѣшнѣ граду. Выплаченѣ доси зъ причины сего-рôчного нещастя елементарного пôдмоги зъ фонду краєвого представляють загальну суму 27.550 зр., котра якъ звѣстно, не має покрытя въ буджетѣ и за котру выдѣлъ краєвый вôдповѣдає лично передъ соймомъ. Яку квоту зъ признаныхъ для 3 краѣвъ коронныхъ фондôвъ ратунковыхъ, котрыхъ удѣлено зô скарбу державного найвысшимъ розпорядженьемъ призначує правительство для Галичины доси ще не звѣстно. — Nowa Reforma пише въ тôй справѣ: Не завадить пригадати, що пôдчасъ повени въ роцѣ 1884 удѣливъ выдѣлъ краєвый зъ краєвого фонду лише 10.000 зр. на акцію ратункову и що зô скарбу державного дано тогдѣ для самои Галичины сумы, котрѣ три разы перевысшали сю квоту, яку правительство призначило выданымъ теперь розпорядженьемъ ажь для 3 краѣвъ коронныхъ навѣщеныхъ нещастьемъ, хочь фінансы державы не були тогдѣ такъ добрѣ якъ нинѣ анѣ нещастье не було такъ загальне. А однако правительство має нинѣ найлѣпшу мѣру величи нещастя въ жертвахъ, якѣ выдѣлъ краєвый дає пôдъ власною одвѣчальностію зъ краєвого фонду, въ жертвахъ, котрѣ вже 3 разы перевышшують се, що выдано зъ фонду краєвого въ 1884 роцѣ.

— **Вѣсть про уступленье маршалка краєвого** кн. Евст. Сангушка, подана Gazet-ою Narodow-ою показала ся безосновною выдумкою. Анѣ кн. Сангушко — якъ пише Przegląd — не думає уступати анѣ кн. Юр. Чарторыйскій не гадає обôймати уряду маршалка краєвого.

— **Холєра** Ґазета урядова доносить: Дня 4 н. ст. вересня занедужало на холєру: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ въ Делятинѣ 4 особы, въ Ланчинѣ 2 особы, въ мѣстѣ Коломыи 2 особы, въ Ясеници повѣта березôвского 2 особы. Померли: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ въ Делятинѣ, Ланчинѣ, Микуличинѣ, Пôдлѣсневѣ ad Микуличинъ и въ Ямнôй по 1 особѣ; въ Ясеници повѣта березôвского 1 особа Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнѣ случаѣ: въ Римановѣ и въ Выслоцѣ повѣта сянôцкого въ Хомяковѣ и Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского и Гольцевôй повѣта березôвского.

— **Доповняючій выборъ** одного члена рады повѣтовои въ Лѣську зъ ґрупы бôльшои посѣлости розписаный на день 16 н. ст. жовтня.

— **Самоубійство.** Въ Равѣ рускôй вôдобравъ собѣ житье Володисл. Гойникъ старшій стражникъ скарбовый пробивши ся шаблею. Причиною самоубійства була имовѣрно заздрôсть.

— **Огнѣ.** Въ Улашкôвцяхъ згорѣвъ цѣлковито млынъ водный, власнôсть ґр. Кароля Лянцкороньского. Млынъ вартувавъ 10.000 зр., а бувъ обезпеченый на 5000 зр.

— **Змѣна власности** Маєтнôсть Лопатинъ, що була вôдъ 20 лѣтъ въ рулахъ банку вѣденьского, перейшла на власнôсть ґр. Каз. Молодецкого.

— **Зборы жидôвскои партіи національнои** або т. зв. „Сіоністôвъ“ вôдбули ся дня 30 н. ст. серпня въ Тернополи. На зборы прибули зô Львова: д-ръ Еренпрайсъ и д-ръ Тонъ. Оба мали вôдчиты въ тамошнôмъ товариствѣ рукодѣльникôвъ жидôвскихъ „Ядъ Харузімъ“. Д ръ Еренпрайсъ говорившъ „Про розвязанье квестіи жидôвскои“ а д-ръ Тонъ „Про положенье жидôвъ въ Галичинѣ“. Д-ръ Еренпрайсъ згадавъ на вступѣ, що польскій и рускій часописи пишуть богато про Сіонізмъ, хочь не знають єго провôднои гадки. Вôдтакъ розбиравъ „квестію жидôвску“ зъ стороны політичнои, економічнои и умысловои. Про положенье політичне и економічне жидôвъ сказавъ бесѣдникъ те саме, що й въ Бориславѣ, про житье умыслове додавъ, що оно не розвивае ся нормально. Въ хайдерахъ не учать нѣчого практичного, а въ школахъ публичныхъ не старає ся празительство о учителѣвъ, котрѣ учили бы докладно исторіи и реліґіи жидôвскои. Жиды не засімілюють ся зъ Поляками. Доказомъ сего упадокъ асіміляційного товариства у Львовѣ „Аґудасъ Ахімъ“ и єго орґану „Ojczyzna“. „Квестію жидôвску“ розвяжуть лише Сіоністы, а они хотять: сполучити жидôвъ въ одну народно-політичну цѣлôсть и пôдпирати еміґрацію жидôвъ до Палестины, щобы зъ часомъ утворити тамъ жидôвску державу. — Другій бесѣдникъ д-ръ Тонъ критикувавъ положенье жидôвъ въ Галичинѣ и пôдносивъ, що заступники парляментарнѣ жидôвъ въ палатахъ торговельныхъ и въ радѣ державнôй дуже рôвнодушнѣ для жидôвства. На тѣ обѣ бесѣды вôдповѣвъ студентъ правъ п. Мантель и збивавъ погляды Сіоністôвъ що-до еміґрациі до Палестины. Выказувавъ неможливôсть заложеня жидôвскои державы въ Палестинѣ а вказавъ, що найлѣпше надає ся до того Арґентина. Вкôнци додавъ, що жиды не можуть вымагати вôдъ Полякôвъ и Русинôвъ, абы они бôльше дбали о жидôвъ якъ о своихъ землякôвъ. що зъ нужды тысячами еміґрують до Америки и тамъ марно пропадають. „Вы хотѣли бы мати свое сторонництво въ радѣ державнôй — говоривъ п. Мантель — а забувaете що Русины, котрыхъ 4 разы бôльше въ Галичинѣ якъ жидôвъ, мають ледве 7 послôвъ въ тôй радѣ.“ Оба попередній бесѣдники говорили по нѣмецки п. Мантель по польски. Взагалѣ-жь зборы не выкликали одушевленя якъ въ Бориславѣ, бо Сіоністы стрѣтились тугъ зъ супротивными елементами.

— **Про станъ здоровля п. Франтішка Ржегоржа** одержуємо вôдъ проф. В. Шухевича ось-таку вѣстку: Дякуючи невтомимôй праци нашого земляка д ра Ортыньского треба маті] повну надѣю, що нашъ сердечный другъ подужає. Въ домѣ п Петрицкого, купця въ Жидачевѣ найшовъ вôнъ сердечный пріютъ. Русины жидачѣвскій взяли на себе обовязокъ чергою вôдвѣдувати и пильнувати хорого, чимъ улекшать не лишь хорому прикрій хвилѣ тяжкои недуги, але й по части выручать въ незвычайнôмъ посвященю Вп. пп. д-ра Ортыньского и Петрицкого.

— **Д-ръ Бронислав Лозиньскій**, емеритованый совѣтникъ намѣстництва, котрого кандидатура выринула — якъ звѣстно — послѣдными днями у Львовѣ на посла до рады державнои въ мѣсце д-ра Смолки, заявляє въ польскихъ часописяхъ, що не гадає кандидувати а навѣть не приймивъ бы сеи кандидатуры хочь бы за нею выступивъ формально кружокъ львôвскихъ выборцѣвъ.

— **Будова льокальныхъ зелѣзниць** у всходнôй Галичинѣ розпочала ся трасованьемъ шляху Тернопôль-Галичь. Около 40 урядникôвъ державныхъ зелѣзниць зъ вôддѣлу инжинеріи призначеній въ тôй цѣли до Тернополя. На будову другои головнои лініи Тернопôль-Залѣщики одержавъ концесію ґр. Володиславъ Баворовскій, а зелѣзница ся буде переведена майже на цѣлôй довжинѣ своѣй маєтностями сего ґрафа. Довжина ей вынесе 202 кільометры, а то: зъ Тернополя черезъ Микулинцѣ и Теребовлю до Копичинець 74 кільом.; зъ Гадинковець черезъ Озеряны и Борщѣвъ до Иваня пустого 62 кільометрôвъ и зъ Калинôвщины черезъ Ягольницю и Тлусте до Залѣщикъ 55 кільометрôвъ.

— **Противъ проф. Вол. Антоновича,** предложеного на катедру рускои исторіи въ університетѣ львôвскôмъ принѣсъ вчера Przegląd статью такъ глупу и пôдлу, що вкôнци проф. В. Антоновича поставивъ на рôвни зъ Площаньскимъ та Наумовичемъ. Ширше о тôй статьѣ Przegląd-у скажемо завтра.

— **Цѣдило** (фільтръ) для чищеня воды, винайдене сыномъ ґенерала Куна, пробовано сими днями въ Радимнѣ. Єсть се полотняна, лѣйковата судина, зъ двома дротяными ситками, мѣжь котрыми помѣщеный асбестъ, очищуючій воду. Проба мала повести ся дуже добре. Вода зъ калужи, зъ болотомъ и смердяча, перецѣджена два разы черезъ сей знарядъ показала ся доброю до питя. Маневруючій коло Ярослава войска мають зъ собою 12.000 штукъ тыхъ цѣдилъ.

— **Нещастна пригода.** Дня 30 н. ст. серпня вечеромъ подано въ Гринôвцяхъ маєтности бар. Бруницкого въ наслѣдокъ неуваги двомъ робôтникамъ замѣсть горѣвки по келишку кислоты карболевои. Оба робôтники померли до пôвъ годины. Заряджено слѣдство судове.

— **Песъ свѣдкомъ.** „Свѣдокъ Тирасъ!“ закликавъ судовый слуга на коридорѣ судового будынку въ Берлинѣ. Тирасъ увôйшовъ свѣдчити. Єго властитель, торговельникъ псами, оголосивъ Тираса на продажъ, при чôмъ выславивъ прикметы пса, назвавъ єго взôрцемъ красы мудрымъ, вôдважнымъ и т. д. Ґрафиня, що мешкала ажь надъ озеромъ Боденьскимъ, выслала 100 марокъ за послѣпалою, жадаючи присылки пса. И Тирасъ приѣхавъ, однакъ не заимпонувавъ ґрафини; она не могла достеречи въ нѣмъ усѣхъ выхваленыхъ прикметъ. Ба, що бôльше, Тирасъ пошматувавъ кôлька котôвъ, роздеръ кôлька курокъ... Ґрафиня прийшла до пересвѣдченя, що вôнъ дурный и глухій, и на тôй пôдставѣ пôзвала торговельника до суду за обману. Тирасъ мусѣвъ вертати до Берлина и ставати передъ судомъ. Предсѣдатель трибуналу, хотячи розсудити справу якъ слѣдъ, тричи закликавъ пса по имени, щобы пересвѣдчити ся, чи вôнъ справдѣ глухій. Выйшло, що псови не позакладало. Що до другихъ закидôвъ, именно що-до жажды курей, нападôвъ на котôвъ — предсѣдатель заявивъ, що Тирасъ стоить на становищи воєннôмъ супротивъ тыхъ обохъ родôвъ звѣрятъ за для расовои ненависти, отже вôнъ зовсѣмъ оправданый, а недостачь у него нема. Торговельника псами увôльнили. Гордо выйшовъ Тирасъ зъ судовои салѣ и взявъ участь въ бенкетѣ, що єму приладивъ ковбасою єго давный панъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 16 н. ст. вересня вôдбуде ся въ Василькôвцяхъ вѣнчанье панны Людмилы Брылиньскои зъ п. Адольфомъ Нѣмчикомъ управителемъ стаційнымъ зелѣзницѣ державнои,

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide.
Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald, und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schutzfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide. so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hoflief.), **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (5)

Наука штука и література.

— **Покôйного Антонія Добряньского** пароха въ Валявѣ, посмертна рукопись пôдъ заг. „Исторія епископовъ трехъ соединенныхъ епархій перемышльской, самборской и саноцкой, отъ найдавнѣйшихъ временъ до 1794 г. по источникамъ сочиненная“ выйшла зъ друкарнѣ Ставропіґійского института накладомъ д-ра Ивана А. Добряньского [зъ портретомъ автора, родженого 1810 а помершого 1877 р.] Кромѣ „Исторіи епископôвъ“ помѣщено ще у выданôй книзѣ передрукомъ зъ „Перемышлянина“ а) житьеписи Якова Ланчиньского, Василя Ганчаковского и Василя Госаковского; б) „О давнѣйшой и теперѣшнѣй русской престольной церкви въ Перемышли“ и в) Уставная грамота церковного братства въ Комарнѣ зъ 1592 р. — Книжка обнимає 19 аркушѣвъ вôсѣмки. Языкъ „Исторіи“ — россійщина. Шкода!

— **На споминъ роковинъ смерти Григорія Квѣтки-Основяненка** выдали „Зоря“ у Львовѣ и „Кіевская Старина“ въ Кіевѣ ювілейнѣ нумеры присвячені памяти славного нашого писателя. Зоря [въ числѣ 16-ôмъ] звеличила память писателя стихомъ „До Квѣтки-Основяненка“ и прозовымъ ескізомъ „Три добы“ Ивана Сердешного та житьеписію, а зъ артистичнои стороны чотирма илюстраціями: портретомъ Квѣтки за молодости и портретомъ за старшихъ лѣтъ, сценами зъ „Марусѣ“ и домомъ Квѣтки въ селѣ Основѣ. Послѣдній три илюстраціи выйшли зъ рисунку Гр. Коваленка, котрый и написавъ житьепись Квѣтки. — „Кіевская Старина“ [въ книжцѣ за серпень] помѣстила красный портретъ Квѣтки зъ автоґрафомъ и статьѣ: а) „Григорій Ѳеодоровичъ Квитка-Основяненко“ біоґрафічный очеркъ В. Науменка; б) „Г. Ѳ. Квитка какъ этнографъ“ Н. Ѳ. Сумцова; в) „Историческія повѣсти и статьи Гр. Ѳед. Квитки“ Д. И. Багалѣя; г) „Г. Ѳ. Квитка какъ малорусскій писатель передъ судомъ критики“ В. Науменка. Редакція „Кіевскои Старины“ має въ своѣй тецѣ и небавомъ надрукує зъ рукописи украиньску комедію Квѣтки „Бой-жѣнка“.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго народнаго театру,** зôбрано на весѣлю о. Григорія Дикова зъ панною Евфрозиною Кунцкою въ Орѣхôвцяхъ д-рядомъ медицины Тресньовскимъ 24 зр. 90 кр., на котру суму зложили ся Вп. пп.: молодій 2 зр., о. Касіянъ Куницкій капелянъ войсковый 1 зр., п-на Меланія Менциньска 1 зр., п-на Мих. Пацлавска 1 зр., Тресньовскій медикъ 1 зр. 50 кр., о. Ивасечко 1 зр., п-на Куницка 1 зр., п. Мартиникъ 50 кр., о. Пацлавскій 1 зр., музиканты аматоры пп.: Мод. Коцюба, Григ. Городницкій и Вас. Залуцкій 1 зр., мизиканти жиды зъ Грималова 40 кр., п-на Теофіля Курбасъ 50 кр., о. Зазулякъ 1 зр., о. Курбасъ 50 кр., Кисѣль ученикъ 6 клясы ґімн. 50 кр., Ивасечко ученикъ 6 клясы ґімн. 50 кр., Герасимовичъ 1 зр., Игн. Глѣбовицкій 50 кр., молодѣжь академічна зъ дрôбнои складки 1 зр. 40 кр., зъ розпродажи картокъ 7 зр. 60 кр.

Телєґрамы „Дѣла“

Вѣдень 6 вересня. Въ нѣмецко-ліберальныхъ кругахъ говорять, що намѣстникъ ґр. Бадені призначеный на міністра справъ внутрѣшныхъ.

Прага 6 вересня. Въ мѣскôй радѣ внѣсъ молодо-Чехъ Найбертъ, щобы рада обходила торжественно роковины оголошеня цѣсарского рескрипту зъ дня 12 вересня 1871 року.

Парижъ 6 вересня. Складъ палаты послôвъ такій: 409 републиканцѣвъ, 79 радикалôвъ и соціялістôвъ, 29 монархістôвъ и 64 консерватистôвъ. Пôсля Gaulois россійска фльота буде гостити у Франціи вôдъ 26 вересня до 5 жовтня.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. І. Пл. въ Крак.** Можна одержати и одинъ томъ Записокъ коштує 1 зр. а дотычно дальшихъ бажань Вашихъ удайте ся простъ до Тов. Шев. — **Вп. Е. Пац. въ Коль.** Записано не за жовтень лишь за вересень. — **Вп. Г. Па. въ Пѣс.** До кôнця року ще 1·50 зр. — **Вп. І. Сѣм. въ Сух.** До тов. „Просвѣты“, а бажана адреса „ул. Корняктôвъ ч. 1.“ — **Вп. Др. И. Л. въ Тер.** Пôсля Вашого бажаня, высылано до Борщева,

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ				
	поспѣшний		особовій		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч.Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзца	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичъ				822	

Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	544	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ(зъ дворця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзца	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичъ				315	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѣ значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Johannesgasse 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Імперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаваній черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державній прямій білєты до ѣзды и зуставлюваній зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІИ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, $4^1/_2$% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 48—?

Д-ръ Л. Коссакъ

лѣкарь-спеціялістъ

недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

повернувъ и ординує 4841 3—3

при ул. Валовôй ч. 29.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 5 н. ст. вересня 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	217 50	220 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	254 —	257 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	385 —	— —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. . .	— —	215 —
Листы заставнѝ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 —	101 70
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 7
Банку гипот. $4^1/_2$% а. в. льос. 50 л. .	100 —	100 70
Банку краєвого $4^1/_2$% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 30	98 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. $41^1/_2$ л.	98 —	98 70
Товар. кред. гал. $4^1/_2$% а. в. льос. 52 л.	100 —	100 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	98 30	99 —
Листы довжнѝ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. $2^1/_2$% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѝ 5% м. к. . . .	— —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 70	97 40
Комунальнѝ Банку краєв. 5% I. емис.	102 50	— —
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краєв. зъ 1883 по $4^1/_2$ а. в.	100 —	100 70
Позички краєв. 4% в. а.	96 50	— —
Позички краєв. 4% короновои . . .	96 50	97 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 50	25 —
Мѣста Станиславова	40 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 93	6 02
Наполеондоръ	9 93	10 05
Пôвъимперіялъ	10 10	— —
Рубель срѣбный	1 $29^1/_2$	1 $31^1/_2$
Рубель паперовый	1 $29^1/_2$	1 $31^1/_2$
100 марокъ нѣмецкихъ	61 40	62 —

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 50—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Машинки універсальнѝ до тертя мигдалôвъ, булокъ, цукру и т. д. по 1·60 зр.

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

95—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІИ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.

4689 88—?

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ

ВЪ КОЛОМЫИ

центральный складъ готового бѣля мужеского и жѣночого

поручає:

СОРОЧКИ БѢЛѝ

мужескѝ сальоновѝ по зр.: 1 20, 1·50, 2, 2 50
мужескѝ зъ закладками або гафтомъ по зр.: 2 50, 3
мужескѝ нôчнѝ бѣлѝ по зр. 1 и 1·40
мужескѝ нôчнѝ зъ гуцульскою вышивкою ручною по зр.: 2·60 и 3
для хлопцѣвъ по зр. 1 и 1·40
дамскѝ перкалевѝ обшитѝ зубцями по 85 кр. 1 зр. и 1·30 зр.
дамскѝ чисто полотнянѝ по зр.: 1·70, 2·40, 3 и 3 80
дамскѝ шіртінґовѝ убиранѝ зô смакомъ по зр.: 1·30, 1·75 и 2.
Калесоны мужескѝ по 80 кр. 1 зр. и 1·30 зр.
Калесоны для хлопцѣвъ по 70 и 90 кр.
Кафтаники дамскѝ шіфоновѝ по 90 кр, 1 20 зр гарно прибиранѝ по 1·80 и 2·40 зр
Майтки дамскѝ прикрашенѝ гафтомъ по 90 кр., 1·20 зр. и 1·60 зр.
Скарпетки жовтавѝ тузинъ 70 кр., 1·20, 1·80, 3·60 и 4·80 зр.
„ рôзнобарвнѝ тузинъ по зр.: 4·20, 5·40, 6 — и 8·40.
Хустки до носа бѣлѝ, чисто льнянѝ тузинъ зр: 2 40, 3, 4 и 5.
„ „ „ зъ берегами мереж тузинъ 80 кр, 1·20 и 1·80 зр.
„ „ „ зъ берегами мережаными, чисто льнянѝ тузинъ по 2·60, 3·20 и 4·20 зр. 4658 8—8

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найскорше.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

$4^1/_2$% на рôкъ.

2219

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20.

30—45 4669

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякѝ вымоги такъ зъ огляду на щоденнѝ выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.

4758 10—?

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не поренои

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 *у Львовѣ* 5-20

при улици Ягайлоньскôй число 20.

Спеціальный складъ для малярѣвъ церковныхъ

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

поручає кисти, нірнбергске золото дукатове, шляґметаль, покостъ правдивый анґлійскій, якъ такожь всякѝ приборы того рода.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 8-30

Учителька приватна, Русинка, котра учитъ по домахъ священикôвъ, глядає мѣсця до двоихъ або троихъ дѣтей клясъ низшихъ. Учить по руски, польски, нѣмецки и француски. Такожь гры на фортепянѣ и рôзныхъ робôтъ. Адреса К. К. въ редакціи „Дѣла“.

4842 2—?

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79

має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge).

4797 10—15

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню въ котрôй выконують **всякѝ роботы памятниковѝ** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовѝ и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 15-156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ.

4641 68—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

РУСИНКИ

зъ высшихъ шкôлъ глядає дôмъ священичій на селѣ до дальшого образованя дѣвчатъ окôнчившихъ шесту клясу. — Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

4833 5—5

ТУТКИ електричнэ стисканѝ

неклиенѝ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 9—30

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѝ рѣчи Принимає рѣзьбарскѝ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѝ образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѝ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѝ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

4636 31—?

О половину зниженѝ цѣны

для передплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“

на давнѣйшѝ томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поєдинчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

БРИ-

твы швайцарскѝ и англійскѝ, ремѣнцѣ и марморки, пензлѣ и всякѝ приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужеского, перфумеріи и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

„ГОРТЕНСІЯ“

Львôвъ Зиморовича ч. 11.

ШКОЛА ФРАНЦУСКОГО КРОЮ

методою Worth-a

Заведенье полагоджує всякѝ замовленя на означеный часъ, числячи при найсовѣстнѣйшôмъ выготовленю за фасонъ

4760 вôдъ зр. 8 16—104

Для провінціи всякѝ комісы **тоалєтовѝ** по цѣнахъ склеповыхъ и пôдъ вымовою.

Шнурôвки францускѝ и шнурôвки здоровля.

Свѣжѝ матеріялы до выбору. Прôбки на жаданье оплатно.

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнѝ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучѝ, готовѝ до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатони даромъ. 4676 36—

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно.

4766 15—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

головный складъ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральнѝ огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторôвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 10—13

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тѝ льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненѝ. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованѝ льосы такѝ самѝ невыльосованѝ.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зв.	кр.
4% льосы угорского банку ипотечного	15 верес.	—	20	за штуку	30	—

ПРОМЕСЫ на 4% льосы угорского банку ипотечного по 2 зр. 4752

Купуємо и продаємо листы заставнѝ, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнѝ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

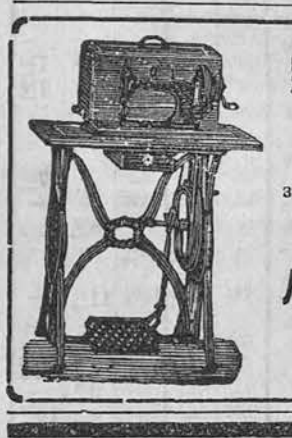

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр.

поручає 4798 9—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Найлѣпшій годинникъ на свѣтѣ!

7 fl. 7 fl.

єсть нашъ

ГОДИННИКЪ

зъ чорнои стали.

Найлѣпшій годинникъ на свѣтѣ!!!

єсть нашъ

Швайцарскій годинникъ зъ чорнои стали

зъ дуже доброю ніклевою машинерією.

Сей годинникъ, зреґульованый на секунду не змѣняє **нѣколи** свого елеґантного выгляду и єсть спеціяльно яко годинникъ до походôвъ необходимый для пп. войсковыхъ, подорожныхъ, туристôвъ, мысливыхъ, урядникôвъ зелѣзничихъ и лѣсныхъ и кождый, хто навѣть має золотый годинникъ, вôдложить его, а возьме нашъ годинникъ зъ чорнои стали. Такій годинникъ коштує зъ 3 лѣтною письменною ґарантією лише 7 зр. — (дамскѝ такѝ-жь годинники 8 зр. 50 кр.). До того вôдповѣднѝ ланцюшки для мужчинъ по 1 зр. —, для женщинъ 1 зр. 50 кр.

Дôстати можна въ одинокôмъ центральнôмъ бюрѣ годинникôвъ зъ чорнои стали. 4831 2-2

РІКСЪ, Вѣдень 112

Вôдпродуючимъ не можемо дати нѣякого рабату.

Нѣякихъ аґентôвъ. Нѣякихъ філій.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Балей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 191. Львôвъ, Четверъ 26 серпня (7 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чвертъ року .	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чвертъ року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стшпка.

Въ справѣ скасованя вѣденьскои рускои семинаріи духовнои

одержали мы зъ Вѣдня, вôдъ особы, котра мôгла мати нагоду набути певнои информаціи, ось таке письмо:

„Розвязанье вѣденьскои духовнои семинарія наробило чимало гомону, бо, правду сказавши, мало хто сего надѣявъ ся. Однакъ справа не була взята пôдъ розвагу такъ нагло и въ послѣдній хвили, якъ де-хто думавъ, противно: она тягнулась кôлька лѣтъ, а проєктъ розвязаня вѣденьскои семинаріи выйшовъ зô стороны — Русина. Не входимо въ то, чи на внесенье проєкту розвязаня вѣденьскои семинаріи не мали вплыву и якій постороннй особы або власти, однакъ можемо подѣлитись зъ читателями „Дѣла“ отсими автентичными вѣстями:

Проєктъ розвязаня вѣденьскои семинаріи вѣсъ ще передъ трема роками бувшій ректоръ львôвскои семинаріи крил. о. Алекс. Бачиньскій. Въ поданôмъ проєктѣ предложивъ вôнъ, щобы за грошѣ, якими удержує ся вѣденьска семинарія, оснувати четвертый рôкъ семинаріи въ Станиславовѣ, выпосажити вôдповѣдно професорôвъ богословія въ семинаріи перемыскôй и станиславôвскôй, оснувати при львôвскôй семинаріи вôсѣмь мѣсць докторандôвъ богословія и пôдвысшити платню всѣхъ настоятелѣвъ львôвскои семинаріи, щобы нѣхто зъ нихъ не потребувавъ шукати для удержаня свого иншихъ поббчныхъ занять по-за семинарією. Платня — о скôлько не помыляємось — мала выносити для ректора львôвскои семинаріи 2.400 зр., для двохъ віцеректорôвъ по 1.600 зр. а для префектôвъ по 800 зр.

Проєктъ о. Бачиньского розбирано въ міністерствѣ просвѣты и вôнъ найшовъ одобренье майже у всѣхъ членôвъ міністерства — зъ выимкою великого прихильника вѣденьскои семинаріи професора выцѣлу богословского и шефа секційного въ міністерствѣ, д-ра Чокого.

Мимо того проєктъ вôдослано до вѣденьскои нунціятуры, щобъ она высказала свôй погляд въ тôй справѣ. Нунціємъ бувъ тогдѣ кардиналъ Ґалімберті а секретаремъ єго о. Тарнассі, шкôльный товаришъ и приятель ректора д-ра Т. Сембратовича. Нунцій заявивъ ся противъ розвязаня семинаріи и справа упала. Коли-жь сего року кардиналъ Ґалімберті уступивъ а єго мѣсце занявъ нунцій Аліярді, проєктъ розвязаня выйшовъ зновъ изъ двохъ сторôнъ; зъ Риму вôдъ конґрегаціи de propagana fide, котрои настоятелемъ ставъ кардиналъ Ледоховскій, и вôдъ рускихъ владикъ. Проєктъ высланый зъ Риму жадавъ, щобы вѣденьску семинарію перенести до Градца або до Инсбрука. Выконанье такого проєкту було злучене зъ великими перепонами й коштами, — бо треба бы було вынаймити церковь, оплатити настоятелѣвъ и т. д., — то правительство рѣшило ся за удѣленьемъ стіпендій для питомцѣвъ, що хотѣли бы посвятити ся высшимъ богословскимъ студіямъ.

Тутъ мушу ще додати, що такого посмѣху въ розвязаню семинаріи не сподѣвались навѣть люде, що дуже добре були поінформованй въ цѣлôй справѣ, и єго треба приписати звѣстнôй демонстраціи противъ Впреосв митрополита на зелѣзничôмъ двôрци у Вѣдни. Намъ приходило ся чути такй слова одного зъ высокихъ урядникôвъ міністеріяльныхъ польскои народности: „To jedno, że demonstrancі mieszkali w seminaryum, wystarcza do rozwiązania zakładu — i więcej przyczyn nam nie potrzeba..“

Интриґи

въ справѣ обсады катедры рускои исторіи въ університетѣ львôвскôмъ.

Недавно представили мы справу обсады катедры исторіи въ університетѣ львôвскôмъ — а нинѣ подаємо до вѣдомости нашихъ читателѣвъ закулісовй та й ґазетнй интриґи въ тôй справѣ.

Якъ звѣстно, фільософічный факультетъ університету львôвского предложивъ міністерству яко кандидатôвъ на катедру: проф. Володимира Антоновича и Михайла Грушевского зъ Кіѣва — а міністерство справу сю теперь має полагодити черезъ переписку зъ міністерствомъ россійскимъ.

Мѣжь тымъ починають ся интриґи, якъ свѣдчать о тôмъ двѣ статьѣ въ тôй справѣ: одна въ Gazet-ѣ Przemysk-ôй“, а друга въ львôвскôмъ Przegląd-ѣ.

Въ Gazet-ѣ Przemysk-ôй заговоривъ о тôй справѣ хтось зô Львова пôдъ датою 4 вересня с. р. въ уступѣ „Katedra historyi i nieco ze spraw zakulisowych“. Авторъ такъ пише:

„Катедра исторіи зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ університетѣ львôвскôмъ не буде обсаджена сего року. Выдѣлъ фільософічный предложивъ трехъ кандидатôвъ: В. Антоновича и М. Грушевского зъ Кіѣва, а такожь [?] д-ра Мильковича зô Львова. Всѣ думали, що выббръ упаде на проф. Антоновича, котрый найбôльше мавъ шансъ яко одинъ зъ найвызначнѣйшихъ нинѣ рускихъ историкôвъ, тымчасомъ найнесподѣванѣйше въ свѣтѣ міністерство вôдкинуло [?] всѣхъ трехъ кандидатôвъ яко не посѣдаючихъ досыть кваліфікаціи. При сѣй нагодѣ вôдограла ся за кулісами тои справы мала але заѣла борба Д-ръ Мильковичъ, дотепернѣшный доцентъ [?] въ котрômсь зъ університетôвъ въ Хорватіи чи на Угорщинѣ, осѣвъ въ Галичинѣ менше-бôльше передъ рокомъ и дôставъ посаду въ рускôмъ институтѣ Ставропігіи. Тутъ п. Мильковичъ пôзнавъ молоду и гарну дочку п. Исидора Шараневича, професора исторіи австрійскои а заразомъ зверхника згаданого института, — а що кровь не вода, п. Мильковичъ залюбивъ ся и попросивъ о руку панночки. Ясна рѣчь, що п. Шараневичъ зъ огляду на те постановивъ форсувати цѣлою силою своихъ вплывôвъ будучого зятя на свѣжо-утворену катедру, зъ поминеньемъ иншихъ кандидатôвъ. Отже не лишь на сесіяхъ выдѣлу фільософічного горячо промовлявъ за кандидатурою Мильковича, але въ додатку, хотячи ослабити противника, написавъ рецензію одного зъ творôвъ проф. Антоновича и въ нѣй закинувъ єму — o horror! — що въ письмахъ Антоновича „niema ani krzty patryotyzmu austryackiego“! Тымчасомъ такъ но майстерски розпочату роботу п. Шараневича знѣвечило высше згадане рѣшенье міністерске, вôдкидаючи всѣхъ трехъ кандидатôвъ безъ выимки, черезъ що [?] и опôзнює ся о цѣлый рôкъ а бодай о пôврôкъ введенье въ житье новои катедры рускои. Треба додати, що на могилѣ погребаныхъ трехъ кандидатôвъ зацвила нова кандидатура, а то п. Александра Чоловского, молодого але дуже вже почестно вызначуючого ся историка, котрый, хочь Полякъ, займає ся вôдъ давна дуже ревно исторіею Руси.“

Суть интриґи сеи статьѣ не въ тôмъ, щô она розказує про д-ра Мильковича и д-ра Шараневича та про взаимнй ихъ вôдносины [котрй насъ нѣчо не обходять], — бо, якъ уже видко зъ предложеня факультету фільософічного, д-ръ Шараневичъ не бувъ въ силѣ перебити кандидатуры проф. Антоновича и Грушевского, — але въ тôмъ, що она высуває кандидатуру Поляка, голосячи, що вже міністерство предложеныхъ кандидатôвъ вôдкинуло — о чôмъ доси не вѣдомо.

Отвертѣйше зъ своєю интриґою выступивъ Przegląd. Замѣтивши на вступѣ, що часописи рускй „зґôдно“ радй бы побачити проф Антоновича професоромъ львôвского університету та що они взывають [?] міністерство не зважати на се, що проф. Антоновичъ „православный“, переходить Przegląd вôдтакъ на особу проф Антоновича. „Niestety — каже Przegląd — проф Антоновичъ не уродивъ ся православнымъ; зъ роду и выхованя бувъ католикомъ лат. обряду и Полякомъ. Отець єго Вонифатій, бувъ учителемъ въ повѣтовôй школѣ въ Мурованôй Махнôвцѣ въ ґуберніи волыньскôй, мати зъ дому Ґурска.. Передъ 1863 рокомъ бравъ Вол. Антоновичъ навѣть участь въ патріотичнôмъ руху польскои „молодежи“.. „Коли и за-для чого“ наступивъ у проф. Антоновича зворотъ въ поглядахъ релігійныхъ и політичныхъ — сего Przegląd „не знає“. За те думає, що „именованье такого подвôйного ренеґата“ учителемъ исторіи Руси и провôдникомъ молодежи — було бы „тымъ самымъ, що повѣренье науки літературы рускои Площаньскому [!] або теольоґіи Наумовичеви“ [!]. Отже Przegląd надѣє ся, що правительство австрійске не допустить ся такого „самоубійства“, — „на такого учителя дивились бы Поляки зъ погордою, а Русины єму не довѣряли бы. Хто разъ зрадивъ, може зрадити й у-другé“.

Не знаємо, котрый уже разъ се дѣє ся, але дѣесь правильно, що коли тôлько йде о нашй рускй справы, то польскй шовіністы являють ся рамя объ рамя зъ — москвофілами. Przegląd говорить свѣдому неправду, коли каже, що всѣ рускй часописи „зґôдно“ стоять за именованьемъ проф. Антоновича, а прецѣнь знає, що орґанъ москвофілôвъ выразивъ ся доси вже кôлька разъ — своимъ звычайнымъ способомъ — такъ, щобы проф. Антоновичеви кôлько лише спромоги, шкодити и въ Россіи, де проф. Антоновичъ все ще єсть професоромъ, и тутъ. А зъ Przegląd-у выходило-бъ якъ-разъ противно, — що власне й москвофілы ажь дôждатись не можуть, коли вже проф. Антоновичъ прийде до Львова!

Тымъ самымъ духомъ „правды“ и — скажѣмъ прямо — перфідіи [досыть дивнои въ орґанѣ неразъ инспірованôмъ сферами нѣбы-то щиро прихильными „правдивымъ“ Русинамъ] провѣянй и прочй выводы Przegląd-у.

Возьмѣмъ рôдъ проф. Антоновича. Може бути, що Przegląd знає, коли то родина Антоновича перейшла зъ Мало-Польщѣ чи Велико-Польщѣ на Русь... Але-жь уже само имя кіѣвского професора вказує, що єго рôдъ таки рускій та й се рѣчь знана, що предки Бонифатія Антоновича були Русинами. А обрядъ латиньскій? Хиба-жь Przegląd не знає: чому тôлько родинъ рускихъ дворянъ приймило обрядъ латиньскій? Знає, але й тутъ не хоче знати правды.

Впрочôмъ пояснивъ сю рѣчь докладно и подрôбно самъ проф. Антоновичь, въ своѣй „Исповѣди“, помѣщеной въ журналѣ украиньскихъ Русинôвъ „Основѣ“. Тамъ проф. Антоновичь подавъ зовсѣмъ докладнй причины минимои „змѣны“ своихъ „релігійныхъ и політичныхъ“ поглядôвъ. Основна гадка сеи вôдповѣди отъ-яка: „Вôдчужена вôдъ питомого свого люду й землѣ колишна руска шляхта повинна зновъ зблизитись до народу, почути ся зъ нимъ за одно, станути при нѣмъ — коли не хоче добровôльно признати себе чужою та зречись своихъ правъ, — иншого-жь выходу для народолюбцѣвъ на Украинѣ нема“. Przegląd певно знає и про сю „Исповѣдь“, але такожь — не хоче знати. Навѣть „уобывателювати“ жидôвъ Przegląd розумѣє, але справдѣ горожаньского и высоко патріотичного голосу проф. Антоновича — не хоче зрозумѣти и не може нѣякъ простити. Єремія Вишневецкій, що змѣнивъ такожь обрядъ и народнôсть, що бивъ на паль козацкихъ послôвъ [чого не робили многй родовитй Поляки] — се не „ренеґатъ“, се „патріотъ“, але проф. Антоновичъ „ренеґатъ“, и то „подвôйный“, бо смѣвъ — назадъ вернутись до рускаго обряду и признатись до свого народу. Przegląd певно простивъ бы єму практикованый польскими патріотами перехôдъ на ісламізмъ, ба вôнъ не гнѣваєсь часомъ и за перехôдъ на „шизму“, але то мусить перейти на „шизму“ польскій маґнатъ dla miłej fortuny, якъ се недавно зробивъ ґр. Потоцкій..

Вкôнци Przegląd ставить проф. Антоновича на рôвни зъ людьми такого сорта, до якихъ проф. Антоновичъ нѣколи не признававъ ся анѣ не признавсь бы. Проф. Антоновичъ нѣколи въ своихъ творахъ не нарушавъ чувствъ другихъ народôвъ, стоявъ лише на становиску рускôмъ, на становиску интересôвъ народу й землѣ, де родивсь и живе. Сего єму Przegląd не може простити. Але мы се розумѣємо. Мы зновъ одинъ разъ бôльше переконуємось: якй властивй гадки й цѣли нашихъ „братôвъ“ шо-

Стихотворенье зъ перепонами.

Нѣ! таки говорѣть, що хочете, любе паньство-добродѣйство, а я вамъ кажу, хоть я не забобонный, що таки єсть щось недовѣдомого, невыслѣдимого, що неразъ чоловѣка остерѣгає передъ халепою. Скажу вамъ по угнôвски: „присяй-бо! далé-бô“, що такъ. Най не перебѣжить заяць кому дорогу, такъ вже братику, шкода твоєго труду и заходу, таки не справившись вертай завгодѣ до дому, бо вже-жь успѣху въ дѣлѣ нѣякого не буде, щобы у тебе була голова зъ-пôвъ ведра або якъ казанъ, шкода и працѣ!

Отъ недавно ѣхавъ панъ Мелитонъ Закрутальскій въ сваты до панны Ольги Опудовскои, що то славили, стома языки єи посагъ двацять-тысячный. Панъ Мелитонъ бувъ въ рожевôмъ гуморѣ, бо покладавъ на-певно, що єгавный хлопець такій, якъ вôнъ, заполонить серце панны и, що головна, здобуде двацять тысячь: буде чимъ уплатити довги кавалерскій, остане ще на погулянку черезъ кôлька рокôвъ.. Вже мали лише пôвтора милѣ до села, де въ хорошôмъ дворику стоявъ идеалъ пана Мелитона опромѣненый банкнотами двацятьтысячными. Та якъ вже має скластись неудача, то роби, крути и верти, якъ хочь, а таки не вдасть ся тай годѣ! Саме якъ панъ Мелитонъ носивъ ся „на крылахъ любови“ въ робжевыхъ оболочкахъ уявы, въ котрыхъ блестѣли, мовь золотисте сонѣчко, ноты банковй въ кругленькôй сумцѣ двацяти тысячѣвъ ґульденôвъ або сорокъ тысячь коронъ — ажь ось проѣжимъ на встрѣчу кинувъ ся зъ поблизького гайка величезный заяць, перешмигнувъ черезъ дорогу та й шелепснувъ у корчѣ поднадъ яромъ. Ого! вже изъ сватаня не буде нѣчого! — подумавъ панъ Адамъ Старинецкій, що вѣзъ панича Мелитона. Та й Мелитонъ посоловѣвъ, — вѣстиме дѣло: заяць... Та щобъ якось розбрвати ся, порѣшили вступити по дорозѣ до дáвного знакомця, отця Николы Милорадского. Старенькій панъ отець принявъ гостей дуже сердечно. Розпытують про се, про те, та побалакавши згодомъ-перегодомъ пытає паничь мовь зъ-нечевя про панну Ольгу Опудовску.

— Панна Опудовска вчера заручилась! — каже о. Милорадскій.

Панича мовь грôмъ поразили тотй слова

— Зъ кимъ? — ледви пробовкнувъ.

— Зъ Дмитромъ Доброволею, „укôнченымъ“ богословомъ, дуже порядным чоловѣкомъ. Та мабуть чи вамъ се не байдуже? Та не вбивайтесь у тугу! Такій соколъ, такій орелъ, якъ вы, пане Мелитоне, обрѣсте ще красшу кралю!

— Ехъ! — зъ неохотою одвѣтивъ паничь, — не о красу менѣ ходить! та знаєте посагъ... двацять тысячь золотыхъ..

— Двацять тысячь! ха-ха! хто вамъ се сказавъ? Про вôдношеня маєтковй Опудовскихъ знаю дуже добре. Окрôмъ смиренькои выправы, старй нѣчого не можуть дати. Ольга дôстане — але доперва по смерти тѣтки — та не двацять тысячь, а лишень шѣсть, и то въ турецкихъ асиґнаціяхъ...

Тй вѣсти розрушили до разу всѣ „любовнй“ мрѣѣ панича Мелитона, якими дотеперь впивавъ ся, и наразъ охолодили єго жаръ сердечный: Богу дякувати, що тамъ передше не поѣхавъ — мôгъ бы бувъ опутатись... а єго золота кавалерска свобода таки бôльше стоить, якъ якихъ тамъ шѣсть тысячь, та ще въ турецкихъ паперахъ; тымъ бôльше, що самыхъ довжикôвъ буде у панича трохи чи не до пяти тысячь... Паговорившись доволѣ попрощались нашй хваты зъ о. Милорадскимъ та поѣхали оборотнымъ путемъ домôвь. Но панъ Мелитонъ не теряє надѣѣ, що таки удасть ся єму зловити золоту качушку... поки-жь що, вôнъ тѣперь на выглядкахъ... але хто глядає, той и найти може.. Но, щасти-бô', пане Мелитоне! Якъ бы не той заяць, ты бы вже давно бувъ одружився, а то все така притока..

Та, бачите, и въ мѣстѣ жиючи, не все буває гаразд и нашому брату! Правда, заяцѣ по тротоарахъ не скачуть, але за те неразъ перестрѣтять тебе зъ порожными коновками. Яка-жь досада мене возьме тогдѣ, Господи! Я-жь казавъ вамъ, що не забобонный, та скажѣть самй, якъ перестрѣне васъ хто зъ порожными коновками, чи не бути тогдѣ лиху? Отъ онога и менѣ таке лучилось: якійсь водоносъ иде вамъ пакаючи люльку на коротенькôмъ чубуку, а на коромыслѣ въ него телѣпають ся здоровй коновяги — порожнй... Ого! вже щось буде: або забредешь купувати до склепу лишивши пуляресъ зъ грôшми на столѣ дома, або хустку до носа забудешь зъ собою взяти, або похвалять тебе прилюдно за щирый патріотизмъ, або звеличають твои заслуги для народнои літературы... а вже жь не обôйде ся безъ прички. Ледви що-нно те погадавъ, ажь тутъ бѣжить менѣ на стрѣчу панъ Исидоръ Верхоплáва.

— А, якъ ся маєте? давно вже не мавъ приятности васъ бачити, давно... А, знаєте, маю до васъ дѣло!

— Ого, — подумавъ, — тому ты такій солодкій — та супокôйно проказую: дѣло, прошу, яке?

— Просити-му васъ о дрôбничку... по крайнôй мѣрѣ для васъ буде се дрôбничка. Знаємо всѣ, що вы належите до народу поетичного — ото-жь яко поетъ [ото морока! а я и дѣйстно въ молодшихъ лѣтахъ стихотворствувавъ!] звольте менѣ написати стишочокъ, знаєте, на тематъ нещасной жены, зломаного серця, туги, охоты вмирати за-для милого и таке инше. Для васъ, яко для поета, буде се дуже легко. Знаєте: калина, соловѣѣ, зазуля, цвѣты, могила и таке инше то й уже й поезія єсть. Що-жь я вамъ стану толковати? Вы яко поетъ [отъ тобѣ й на!] самй тото знаєте, лучше за мене!

Я-жь єму:

— Змилуйте ся! напередъ чомъ мене зовете поетомъ, я и забувъ, коли стихувавъ; вдруге, чи дѣйстно вы хочете вдоволити женщину тужливымъ стишкомъ? Таке вдоволенье дуже вѣтромъ пôдбите. Въ житю прозаична благополучнôсть бôльше цѣнить ся вôдъ всякихъ тугъ и хлипань поетичныхъ. Отъ вже лѣпше вашôй дамѣ мѣсто стишка дайте хорошій букетъ зъ рожь або камелій..

— Та певно, певно, що такъ... Всѣ мы волѣємо прозаичну щасливу дѣйстнôсть, нѣжь найпоетичнѣйшу неудачу, та все-жь оно въ поезіи чути про якесь роздерте серце и при тôмъ сочуствованье выразити въ миленько выхлипанôмъ „ахъ!“ єсть для женщинъ просто роскошію, именно коли неспокôйне серденько кудысь рве ся въ неопредѣленый вырай нескôпного щастя... То-жь поручаюсь вашôй ласцѣ — напишѣтъ поезійку не довгу, але пламеннсту, знаєте, такъ, щобы панямъ сподобала ся. Я читавъ давнѣйшй вашй стишки, дуже менѣ сподобались, то-жь и теперь будьте ласкавй пособѣть менѣ въ тôмъ выпадку; я мушу мати, бо словомъ звязавъ ся...

Я почавъ хохотати:

— Захотѣлось вамъ печеного леду! най

вінiстôвъ. Мы й не сподѣваємось нѣколи чогось надто... иншого зъ ихъ стороны.

По тяжкихъ злидняхъ подвигнулись мы, а житье наше йде, правда, не дуже замѣтною, але все-таки що-разъ бôльше могучою, зростаючою струєю. Коли хто добровôльно замыкає очи, не хоче видѣти й чути, напыхає ся все и всюды зъ брутальною силою [що хвилево має въ рукахъ] — се вже не наша вина.

Справа катедры рускои исторіи — пôсля нашихъ информацій — доси знаходить ся въ такôмъ стадіюмъ, якъ мы недавно розказали, а не хочесь намъ вѣрити, щобы міністерство дало ся взяти на интриґи польскихъ шовіністôвъ!

Гостина цѣсаря въ Галичинѣ.

Вô второкъ о 4-ôй год. по полудни приѣхавъ цѣсарь, вертаючи зъ маневрôвъ, до Кракôвця. При брамѣ пататы ґр. Лубеньского выжидали — якъ пише Gazeta Lwowska, за котрою подаємо тî вѣсти — намѣстникъ ґр. Бадені, маршалокъ повѣта яворôвского ґр Ив. Шептицкій, заступникъ маршалка Ив. Конопка, староста яворôвскіц Чеславъ Невядомскій, судьѣ повѣтовî зъ Яворова и Кракôвця, Адльофъ и Менциньскій, рады громадскî: Яворова Кракôвця и Великихъ Очей, зборы жидôвскî зъ тыхъ трехъ мѣсточокъ, вôйты и т. д. [Пôдъ тымъ и т. д. розумѣє ся певно духовеньство руске и латиньске — прим. *Ред.*] Монархъ зôскочивши легко зъ 'коня, повитавъ найперше намѣстника и розмавлявъ зъ нимъ хвилину. Вôдтакъ пôдôйшовъ староста Невядомскій до цѣсаря и промовивъ оттакъ: „Въ имени повѣту яворôвского маю честь повитати Васъ, Н. Пане, зъ серця повного преданныхъ чувствъ для Васъ и цѣлого Вашои Н. родины, та высказати велику нашу радôсть и щастье, що другій вже разъ вступаєте въ границѣ нашого повѣта. Позвольте Н. Пане, що старымъ звычаємъ тутешнî селяне повитають Васъ хлѣбомъ и сôлю. Найяснѣйшому нашому цѣсареви и королеви Францъ-Іосифу многая лѣта!

Цѣсарь подякувавъ за высказанî чувства и впевнивъ, що вѣрить имъ вповнѣ.

Въ имени руского духовеньства промавлявъ парохъ зъ Дрогомышля, о. Іосифъ Гладишовскій, впевняючи, що Русины стоять непохитно при уніи католицкôй и при австрійскôй идеи державнôй.

Вкôнци повитавъ монарха бурмістръ Кракôвця нотарь Делєръ.

Обохъ сихъ промовъ выслухавъ цѣсарь уважно и вôдповѣвъ на нихъ кôлькома ласкавыми словами. Вôдтакъ розмовлявъ цѣсарь коротко зô старостою Невядомскимъ, заступникомъ маршалка Конопкою, бурмістромъ Яворова Пааромъ, судьями повѣтовыми Адльофомъ и Менциньскимъ та кôлькома иншими особами.

Опôсля перейшовъ цѣсарь проводженый достойниками, до палаты ґр. Лубеньского, а на вступѣ повитала монарха ґр. Лубеньска зъ донькою, котра подала монархови гарну китицю цвѣтôвъ.

Повороту монарха зъ маневрôвъ выжидали товпы селянъ зъ хоругвами, образами и духовеньствомъ на чолѣ, шкôльна молодѣжь, депутаціи громадъ повѣта яворôвского та численнî товпы жидôвъ зъ тойрами Сторожу почетну державъ „Сокôлъ“ яворôвскій, скрѣпленый львôвскими „Соколами“. Порядокъ утримувала сторожа пожарна зъ Яворова, Кракôвця и Великихъ Очь.

О год. 6-тôй вечеромъ вôдбувъ ся обѣдъ у архикнязя Альбрехта, на котрый були запрошенî такожь намѣстникъ, ґр. Лубеньскій и староста Невядомскій. По обѣдѣ вôдзначивъ монархъ довшою промовою старосту Невядомского, приймаючи зъ вдоволеньемъ єго заявленье, що квестія національна, заострена давнѣйше въ повѣтѣ яворôвскôмъ, теперь не истнує.

же буде по вашому. Забувъ я, коли стихувавъ, та сегодня для васъ напишу.. Зайдѣть до мене вечеромъ, а получите стишокъ.

Панъ Исидоръ напередъ вже дякувавъ, обѣцявъ ся прийти до мене вечеромъ и розпростившись зô мною, зъ веселымъ усмѣхомъ, якъ завсе, поплывъ дальше

Отъ тобѣ й порожнî коновки! — думаю йдучи домôвь: давъ слово, треба написати. А тутъ такъ не хоче ся спинати по стрôмкихъ скалахъ Парнасу! Натомишь ся денною працею, що ледви дышешь, — а тота поденщина чорна дає тобѣ ледви кусникъ пôсного хлѣба на стôльки, щобы не згинути зъ голоду. Де-жь намъ чорноробочимъ до верхôвъ Парнаскихъ! Та ба! слова додержати треба! Прийшовши до дому берусь за перо, щобы завгодѣ сповнити обѣцянку. Ажь тутъ труднôсть нова: якъ написати? Погодѣть! У всѣхъ нашихъ малорускихъ стихотворцѣвъ въ поезіи гуде-шумить вѣтеръ, а теє гудѣня, той шумъ подобає ся загалу малорускому мабуть тому, що пôдъ шумъ вѣтру найсолодше дрѣмати... то-жь хиба зачну:

Шумить вѣтеръ, шумить буйный,
Гне калину въ поли,
Плаче гôрко Марусенька
У гôркôй недоли...

Е, нѣтъ! образець заврядный, звычайный, ужитый уже въ одмѣнахъ безконечныхъ. Нѣ, не такъ! Та блыснула менѣ мысль въ головѣ: єсть пѣсня бѣлоруска, людова на жаданый тематъ, можь бы на тлѣ тои пѣсни написати поезійку. То-жь передъ всѣмъ выписую собѣ яко *мотто* початокъ згаданои пѣсни:

Да ціразъ мой дворъ, да ціразъ мой дворъ
Да цяцєра ляцєла,
Да ня давъ мнє Богъ, ня судзівъ мнє Богъ
За каго я хацєла!

Отъ вже мотто єсть. Ой цяцєра! цяцєра! волѣвъ бы я тебе смажену мати на тарѣлцѣ та кýшати, нѣжь про тебе згадувати въ пѣсни. Та дарма! „Не такъ серце хоче, якъ Бôгъ намъ дає!“ Та годѣ! нумо-жь писати!

(*Дальше буде.*)

За загальнымъ голосованьемъ.

Минувшои недѣлѣ зновъ вôдбулось у Вѣдни кôлька зборôвъ, на котрыхъ обговорювано справу загального голосованя. Найцѣкавѣйшî зборы були въ дѣльници Верінґъ, бо промовлявъ на нихъ тамошный посолъ д-ръ Кронаветтеръ, запрошеный аранжерами. Другій посолъ зъ тои дѣльницѣ, кн. Ліхтенштайнъ, хочь и запрошеный, не явивъ ся. Промова д-ра Кронаветтера тревала зъ годину, але що була выголошена живо, то и „нарôдъ“ слухавъ зъ занятьемъ, а острѣйшî мѣсцяхъ завзято оплескувавъ.

Справу загального голосованя — говоривъ д-ръ Кронаветтеръ — обговорюють въ нашôй державѣ послѣдными часами дуже живо. Загальне голосованье єсть справою надзвычайно важною, бо вôдъ того зависить добро и лихо населеня. Тои справы годѣ пояснити основно. Що-до публичного права въ Австріи, то мы стоимо на засадахъ середновѣчнои державы, державы, котра не хоче и не може нѣчого знати про рôвноправнôсть, и котра опираєсь на правѣ першеньства, на привілеяхъ. Але нинѣ мы знаємо, що люде однî другимъ рôвнî; знаємо дуже добре, що кровь найдрôбнѣйшого робôтника складаєсь зъ тыхъ самыхъ матерій, що й кровь найбôльшого шляхтича — а зъ того выходять рôвноправнôсть. Пытанье лишь, чи варта о се боротись, щобы нарôдъ за пару „кôньскихъ ковбасокъ“ мôгъ кидати свôй голось до урны. Но але зъ того, що якесь право находить ся въ рукахъ людей хапчивыхъ и самолюбныхъ, не можна ще заключати, що цѣлый нарôдъ буде робити злый ужитокъ зъ того права. Ба, противно, чимъ бôльше право голосованя розширене, тымъ менше можлива коррупція, фальшованье голосôвъ. Нѣкому не удасть ся пôдкупити великî масы. Чимъ глубше засягне право голосованя въ нарôдъ, тымъ зъ бôльшою справедливостію приступає чоловѣкъ до урны выборчои и зъ обуреньемъ вôдпыхає тыхъ, котрî котрî хотять вôдкупити у него голосъ. Въ тôмъ то лежить вартôсть загального голосованя пôдъ взглядомъ моральнымъ.

Дальше значѣнье права выборчого двояке: Зъ огляду на конституцію и зъ огляду на адміністрацію. Въ тôмъ змыслѣ хочемо загального права голосованя для всѣхъ тѣлъ репрезентаційныхъ, до державы, краю, громады и повѣту. Тѣла репрезентаційнî, вытворенî загальнымъ правомъ голосованя мусять бути фундаментальнымъ выразомъ волѣ народу — воля державы мусыть бути волею загалу. При помочи права выборчого мусить дôстатись въ руки загалу, въ руки народу, адміністрація; урядники мусять бути выбиранî а не именованî. Хочь бы була и найкрасша конституція, то не вдѣє ся нѣчого, єсли не выконуєсь заразомъ и адміністраціи або не має ся бодай рѣшучого вплыву на ню. Партія або певна ґрупа людей, звязана разомъ для интересу, котра може мати вплывъ на адміністрацію, побѣдила бы певно и самъ парляментъ.

Лишь при загальнôмъ голосованю може нарôдъ вглянути въ адміністрацію, лишь при помочи того права може выслати людей зъ власного выбору и зъ довѣремъ до тѣлъ адміністраційныхъ. Въ тôмъ то и причины того великого опору, якій заявляють привілейованî станы супротивъ сего права выборчого. Самолюбствомъ, еґоизмомъ, пайнизшими мотивами руководять ся тî люде, щобы при помочи привілеѣвъ запанувати надъ народомъ и єго выкористувати. Въ Австріи маємо заступництво привілеѣвъ, заступництво капіталу, бôльшои посѣлости, дрôбныхъ выборцѣвъ, котрî не мають зъ чого платити тыхъ 5 зр. податку, але не маємо заступництва, въ котрôмъ бы интересы всѣхъ були заступленî

Смѣють ся и глумлять собѣ шляхтичѣ, коли говорить ся про свободу, рôвнôсть и братерскôсть. А тî люде выбивають ся на верхъ, они покликанî управляти народомъ. Се люде, котрî бы хотѣли привернути тî часы, коли то „наставникъ“ мôгъ правити „пôддаными“ при помочи кія. Тî люде хотѣли бы насъ спалити, не нашî книжки, насъ самыхъ, єсли бы могли — и то розумѣєсь зъ самои христіяньскои любови. [Се бувъ апострофъ д-ра Кронаветтера до т. зв. христіяньскихъ соціялôвъ, котрî рôвножь явили ся на тыхъ зборахъ и въ многôмъ перебивали бесѣдникови].

Радо говорить ся въ Австріи, що нарôдъ ще не зрѣлый; ба, а чи то люде мусять такъ якъ „сливки“ дозрѣвати? По вôйнѣ за свободу въ Америцѣ дано сейчасъ пять міліонамъ освободженыхъ невôльникôвъ право выборче. Чи може за-для того американьскій парляментъ менше варта якъ австрійскій, а тамошный сенатъ менше вдѣє якъ австрійска палата панôвъ? Мы не сумнѣваємо, що політична зрѣлôсть ще дуже много полишає до бажаня, але якъ нарôдъ може статись бôльше зрѣлымъ, якъ вкорочуєсь єму єго права? Мы хочемо мати школы народнî, увôльненî вôдъ всякого вѣроисповѣданя, мы домагаємось безусловно роздѣлу державнои школы вôдъ церкви, мы потребуємо права вôльныхъ зборôвъ и свободы прасы та загального рôвного и безпосередного права выборчого — дайте намъ се, а побачите, якъ нарôдъ за десять лѣтъ стане зрѣлымъ и якъ вôнъ высадить зô сѣдла всѣхъ реакціонерôвъ.

Иншî зновъ жалують ся: „Нѣмцѣ въ небезпечности, тожь нѣодинъ справедливый Нѣмець не може бути за загальнымъ правомъ голосованя“. Се малодушнôсть. Мы всѣ родимось яко люде и ажь опôсля учимо ся певну мову материньску. О придавленю нѣмецкости при помочи загального права голосованя не може бути й бесѣды, бо навѣть найскрайнѣйшî вороги Нѣмцѣвъ не можуть выбити ся зъ пôдъ вплыву нѣмецкои культуры. Мы (соціялъ-демократы) не журимо ся квестіями національными и черезъ то наша партія крѣпка.

Сполучена лѣвиця стає на становище дипльоматичнôмъ, не говорить анѣ такъ анѣ нѣ; хоче палатъ робôтничихъ, котрî выбирали бы девять послôвъ. Але не дайте ся зловити на слова: Будуть палаты робôтничî, але не буде політичного права выборчого. Треба зречи ся палатъ робôтничихъ а домагати ся порядного заступництва на основѣ загального права голосованя.

По промовѣ д-ра Кронаветтера промавляли ще два робôтники и одна робôтниця — а вôдтакъ зборы ухвалили резолюцію за загальнымъ голосованьемъ, приняту на великôмъ вѣчу вѣденьскôмъ зъ 9 червня с. р.

Дописи „Дѣла“

Зъ Дрогобича

[Краєва рада шкôльна а рускî тематы. — Окружна конференція.]

Сего року вызначувала тематы на всѣ округи краю краєва рада шкôльна Якъ же о тôмъ думати, що она сама не припоручила анѣ одного темату руского?! Чи найвысшôй маґістратурѣ шкôльнôй не вѣдомо, що у всхôднôй части нашого краю народнôсть чисто руска, школы зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ, тожь на сѣмь тематôвъ годилось було не забути и про тую тяжко усюда кривджену русчину, тымъ бôльше, що всякій шовінізмъ політичный въ справахъ шкôльныхъ не повиненъ мати мѣсця. Єсли-бы мало бути противно, то якъ погодити заявленя комісаря правительственного, даванî на сесіяхъ соймовыхъ рускимъ посламъ, зъ тою неґацією всего, що руске? Нашî послы повиннî сю справу порушити на найблизшôй сесіи сойму.

Якъ вѣдомо, сего року выдано новî пляны. О кôлько они вôдповѣдять пекучимъ потребамъ народного шкôльництва, покаже недалека будучнôсть. Поки-що всяка дискусія въ тôмъ взглядѣ на конференціяхъ выключена, тожь и засѣданя сегорôчнои конференціи въ Дрогобичи, що вôдбула ся въ дняхъ 28 и 29 н. ст. серпня, були млавî. До оживленя конференціи дуже причинило ся справозданье делеґата зъ конференціи краєвои, п. Стефана Ковалева, управителя школы зъ Борислава Прелеґентъ краснорѣчиво зъ властивою собѣ вервою та природнымъ дотепомъ схарактеризувавъ теперѣшнî вымоги въ шкôльництвѣ на пôдставѣ новыхъ плянôвъ, опираючи свои выводы на найзнаменитшихъ писателяхъ такъ педаґоґічныхъ всесвѣтныхъ, якъ и белетристичныхъ та на поетахъ, переплѣтаючи пословицями зъ народного житя Збôръ принявъ справозданье щирыми та довго невмовкаючими оплесками и бодай хочь въ той спосôбъ выразивъ щирому учителеви свою вдячнôсть.

Вôдчитъ про правопись фонетичну державъ по руски п. Михайло Воробець, учитель зъ Попелѣвъ.

При нагодѣ занотуємо, що завдяки заходамъ п. Михайла Воробця зложено на будову руского театру около 18 злр Мимо невôдрадныхъ обставинъ матеріяльныхъ, а тымъ самымъ гнету морального, середъ якого живе учительство народне, поодинокî зъ нихъ вытревало и честно обстають за справу народну. Честь имъ за те!

За безсторонный и вырозумѣлый провôдъ въ нарадахъ конференціи подякувавъ инспекторови п В. Гамплеви по руски п. М. Билиньскій управитель школы зъ Добрôвлянъ.

Вôдъ Болехова.

[Копальня нафты въ Витвици.]

Ще покôйный о. Юліянъ Соневицкій, бувшій парохъ въ Церкôвнѣ, зауважавъ слѣды ропы нафтовои на поляхъ сусѣдного села Витвицѣ, повѣта долиньского, и постаравъ ся у властей гôрничихъ о право вôльного пошукуваня (Freischurf). Не судилось покôйному такъ хороше дѣло розпочати, бо потрѣбного до такого предприємства капіталу анѣ самъ не мавъ, анѣ нѣгде дôстати не мôгъ, а тутъ до отвореня копальнѣ нафты або воску земного передовсѣмъ треба мати власну землю, бо пôсля закона зъ 11 мая 1884 ч. 71 В. з. д не застереженî плоды земнî, якъ вôскъ и нафта, належать до властителя землѣ, отже се право копальняне треба у властителя землѣ набути

Ще 1888 року завязалось товариство, котре набуло се право гôрниче, вôдлучене вôдъ права власности землѣ, у кôлькохъ ґаздôвъ а пôзнѣйше у цѣлои громады на просторѣ звышь 2.200 морґôвъ въ тôй надѣи, що удасть ся товариству зорґанізувати бôльше товариство зъ капіталомъ на якихъ 30.000 зр., и утворить спôлку о власныхъ силахъ. Та, мимо ореченя звѣстного ученого ґеольоґа п. Юліяна Нота, инжінєра гôрничого зъ Барвѣнка коло Дуклѣ, котрого умысно до оцѣненя того терену нафтового до Витвицѣ ще въ 1891 роцѣ спроваджено и котрый якъ найкрасшî надѣѣ на хосенъ зъ робôтъ высказавъ и друкомъ то оповѣстивъ, — не найшли ся домашнî охотники, котрî одвѣтный капіталъ до того предприємства зложили бы. Славно-звѣстный ґеольоґъ и спеціялістъ гôрництва нафтового д-ръ Рудольфъ Зуберъ, вернувши по шестилѣтныхъ досвѣдахъ въ копальняхъ нафтовыхъ зъ Арґентины въ Америцѣ, розглянувъ минувшои осени Витвицю, а получивши ся зъ п. Володимиромъ Витовскимъ, обняли теренъ той до експльоатаціи на 20 рокôвъ и розпочали роботу двома машинами паровыми. Директорство копальнѣ вôддано п. Лукавецкому.

Отворенье першого шибу вôдбуло ся дня 31 н. ст. серпня с. р. Рано о 8-ôй годинѣ вôдправивъ мѣсцевый парохъ о. Т. Горникевичь службу Божу, а о 4-ôй годинѣ пополудни поблагословивъ першій шибъ и всѣ будынки до того приналежнî въ присутности мѣсцевого дѣдича п Іоана Рейфа и поблизькои интеліґенціи, господарѣвъ и всѣхъ робôтникôвъ. Опôсля по одвѣтныхъ промовахъ о. Горникевича, п. Витовского, мѣсцевого начальника громады п. Петра Васильковича Витвицкого и п. Бѣлецкого — спущено сверделъ до шибу, машину пущено въ рухъ, а труба машинова обвѣстила цѣлôй Витвици, що зъ сею хвилею розпочинаєсь для неи и цѣлои поблизькои охрестности нове житье. Всѣ присутнî пôдписали ново заложену книгу пропамятну, а по угощеню попращали пп. предприємцѣвъ.

Громада Витвиця, котра сего лѣта двома опадами такъ тяжко вôдъ повени и граду потерпѣла, знайде при руху двохъ машинъ достаточный заробокъ. Обѣ машины умѣщено на пасовиску громадскôмъ, а и про третю вже щось згадували. Громада за вôдступлене право побирала бы на случай, якъ бы копанье пощастилось, 5—10% brutto.

Б. Л.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ день св. Преображенія вôдбули ся IV-тî **загальнî зборы „Рускои читальнѣ „Надѣя“ въ мѣстѣ Порохнику** [повѣта ярославского].

Заходомъ Іосифа Гробельского умѣщено прибрану цвѣтами и маємъ таблицю надъ дверми дому ч. Иліи Гробельского въ ринку, де мѣстить ся читальня, зъ написію „Товариство рускои читальнѣ „Надѣя“ — а хоруговь синьо-жовта, вывѣшена на даху дому, заповѣдала щось незвычайного.

По вечѣрнѣ о 5 годинѣ, коли всѣ члены зôйшли ся, найперше представлено рахунки. И такъ: приходу було до 30 зр., выдаткôвъ надъ 20 зр., а въ касѣ зôстає ся 25 зр. 10 кр. — Членôвъ читальня має 20. — Бібліотека читальнѣ складає ся зъ 417 книжокъ. — Читальня вписана въ члены обохъ просвѣтныхъ товариствъ у Львовѣ и передплачує „Батькôвщину“, „Читальню“, „Народну Часопись“ и „Посланника“ зъ книжочками місійными, а о. д-ръ Іоанъ Гробельскій, крилошанинъ зъ Станиславова, передплачує для читальнѣ „Дѣло“ и „Дзвôнокъ“, за що члены читальнѣ складають єму найсердечнѣйшу подяку, якъ такожь о. д-ру Іосифу Мѣльницкому зô Львова за зниженье для читальнѣ цѣны єго „Житя Святыхъ“ до половины и о. Т. Пôдляшецкому, мѣсцевому парохови, за рôчну вкладку 6 зр. По справозданяхъ Кость Гробельскій выголосивъ промову, пояснивъ цѣль и значѣнье читальнѣ а закôнчивъ внесеньемъ многолѣтя для Найясн. монарха за удѣленî права збору. Всѣ члены вôдспѣвали „многая лѣта“! По тôмъ наступили внесеня членôвъ и ухвалено говорити въ читальни тôлько по руски. До нового выдѣлу выбрано: Мих. Гробельского мѣщанина-кушнѣря головою, Гавр. Фигля мѣщанина-шевця заступникомъ, Николая Фигля мѣщанина-шевця скарбникомъ, Ивана Карпяка мѣщанина-кушнѣря бібліотекаремъ, Мих. Шуплата мѣщанина-шевця и аґента „Днѣстра“ секретаремъ, а Волод. Гробельского и Павла Бака заступниками выдѣловыхъ.

По вычерпаню порядку дневного вôдспѣвано „Миръ вамъ Братя“, „Щасть намъ Боже“ и „Ще не вмерла Украина“ и наступила часть забавна, при котрôй вôдспѣвано ще кôлька рускихъ пѣсень и вношено тоасты.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ часѣ аґітаційнои подорожи по пôвнôчнôй Чехіи задержавъ ся д-ръ Люеґеръ въ Варнсдорфъ и тутъ взявъ участь въ зборахъ, котрî складали ся зъ найрôзнороднѣйшихъ політичныхъ елементôвъ. Д-ръ Люеґеръ выголосивъ тутки свою христіяньско-соціяльну проґраму. Зачавъ полемікою противъ лібералôвъ и пôднѣсъ, що они уживають штучныхъ средствъ, щобы лишь звернути на себе увагу. Вôнъ пересвѣдченый, що такъ зване національне пытанье можуть розвязати хиба політики зъ професіи, щобы нѣ Нѣмцѣ нѣ Чехи не потребували глядати за тымъ, що ихъ давить. Лібералы заходять ся саме коло панованя. Доказомъ того ся обставина, що великî фабриканты стягають передовсѣмъ ческихъ робôтникôвъ. Потôмъ критикувавъ бесѣдникъ поведенье соціалъ-демократôвъ въ анкетѣ промысловôй. Соціалъ-демократы хотять заснувати державу будучности, але не кажуть якъ. А вôнъ каже, що они можуть будувати лише на основѣ доказу уздôбненя, бо инакше наступить то, що держава будучности не удержить ся и 24 годинъ. Вôнъ спеціяльно самъ выступавъ противъ анкеты, бо промыслъ упадає власне завдяки анкетамъ. Домаганя ліберальнои партіи нѣчого не вдѣють для дрôбного промыслу. Соціяльно-демократичне сторонництво йде дуже часто рука въ руку зъ лібералами. На всѣхъ соціяльно-демократичныхъ зборахъ у Вѣдни ставлено проґраму того сторонництва, немовь-бы проґраму якого дурня. але опôсля клякано передъ жидами и ихъ умолювано. Дальше замѣтивъ Люеґеръ, що єго сторонництво называють клерикальнымъ и февдальнымъ, однакъ се неправда, бо вôнъ стоить за тымъ, щобы не высмѣвано єго реліґіи. По Люеґерѣ промовляли деякî робôтники. Одинъ зъ нихъ, Германъ, закинувъ Люеґерови, що коли-бъ Люеґеръ бувъ на мѣсци Ротшильда, такъ само сховавъ бы свои міліоны и нѣчого не зробивъ бы для робôтничои справы. Єсли бы христіяньскî соціялісты на серіо думали про робôтничу справу, не були бы обмеженî зборы робôтникôвъ. А они голосять: молись и працюй! Єму вôдповѣдавъ Люеґеръ, а по єго вôдповѣди прийшло до крикливыхъ сценъ. Христіяньскî соціялісты домагали ся покôнченя зборôвъ, а соціалъ-демократы спыхали всю вину на Люеґера. Коли втихомирило ся, заинтерпелювавъ Люеґера робôтникъ Ґольдберґъ въ справѣ шкôльного внесеня Ліхтенштайна. Люеґеръ вôдповѣвъ, що се внесенье не обходить христіяньско-соціяльне

сторонництво. Навпослѣдъ зборы приймили резолюцію зъ загальными домаганями въ користь робѣтникѣвъ.

На зборахъ выборцѣвъ въ Сарляйнсбахъ обговорювавъ пос. д-ръ Ебенгохъ політичну ситуацію, а взглядно становище клерикального сторонництва. Вонъ замѣтивъ, що богато католикѣвъ домагає ся зорвати зъ правительствомъ и выступити зъ клюбу Гогенварта. Однакъ якъ вонъ, такъ и его приятелѣ політичнѣ Діпавлі, Цаллінґеръ, Гассеръ и т. д. уважають сю хвилю невѣдповѣдною выступати зъ клюбу Гогенварта; а чи се наступить въ будучности, не вѣдъ нихъ зависить. Д-ръ Ебенгохъ высказавъ свои симпатіи для сторонництва христіяньско-соціяльного и рѣшучо заявивъ ся противъ загального права голосованя. Пѣсля его думки, не можна зъ сторонництвомъ соціялістичнымъ нѣ кокетувати нѣ переговорювати, лише треба ставити засады противъ засадъ. Длятого нѣ вонъ, нѣ его політичнѣ приятелѣ не будуть пѣдпирати загального права голосованя, котре становить послѣдный ступѣнь передъ соціялістичною державою будучности. Бесѣдникъ дотронувъ ся ще пытаня языкового. Вонъ стоить на становищи, що всѣ народности мають рѣвнѣ права. Однакъ пѣсля него рѣчь конечна, щобы бувъ одинъ языкъ, котрымъ можна бы порозумѣватись въ спѣльныхъ репрезентаціяхъ. Такимъ языкомъ есть языкъ нѣмецкій. Бесѣда д-ра Ебенгоха потверджує, що нема поки-що обавы, щобы клюбъ Гогенварта розбивъ ся, якъ се голосять дневники вѣдъ часу до часу. Такожь потверджує ся и се, що думка заснувати нове католицке сторонництво не находить вѣдгомону середъ австрійскихъ клерикалѣвъ. Що-до загального права голосованя, про се высказавъ д-ръ Ебенгохъ свою гадку давнѣйше, теперь лишь скрѣпивъ ея и заявивъ ся бѣльше рѣшучо противъ. Свою гадку основує на фальшивыхъ здогадахъ, мовь бы домаганя за загальнымъ правомъ голосованя выходили лише вѣдъ соціяльно-демократичного сторонництва и спонукували небезпечность соціялістичнои аґітаціи. Прецѣнь такъ оно не есть.

Въ справѣ папскои енцикліки до угорского епископату пише Vaterland: Вже саме дѣло про себе, що намѣстникъ Христа не хоче дивити ся довше на угорску конфесійну крізу, але публично звертає слово до спѣльныхъ собѣ наслѣдникѣвъ апостолѣвъ, щобы унормувати дальше поведенье до тои крізы — се дѣло великого значѣня, котре мусить звернути увагу найширшихъ кругѣвъ. Оно доказує, що провѣдникъ церкви береже интересы угорскихъ католикѣвъ и розмѣрковує, коли пора до роботы Згадавши про давнѣ бреве, котрѣ порѣшили пытанье хресту, указує на теперѣшну енцикліку, що ей хотять выкористати вороги, щобы католикѣвъ и епископатъ порѣзнити. Однакъ цѣлый католицкій свѣтъ може зъ огляду на угорскій заколотъ релігійный легко вѣдотхнути и зъ середины грудей закликати Deo gratias!

——

Въ Петербурзѣ уважають присутность італійского наслѣдника престола при маневрахъ въ Льотарингіи „непростимымъ політичнымъ нетактомъ“, котрый треба приписати нѣмецкѣй инїціятивѣ. „Новое Время“ добачує демонстрацію противъ Франціи, що обчислена на те, щобы вычерпати ей терпеливѣсть. Однакъ се не удасть ся. Намѣрена гостина россійскои ескадры въ Тульонѣ, дальше поява россійскои ескадры на Середземнѣмъ мори уможливляють Франціи глядѣти зимно на подѣ на ей всходнѣй граници. „Петер. Вѣдом.“ кажуть, що Італія спѣшить доказати свою невдяку; она забула, що Франція брала участь въ ей освобожденю. Италійска політика має взагалѣ мало славныхъ споминѣвъ.

НОВИНКИ.

— **Фреквенція ученикѣвъ въ рускѣй ґімназіи въ Перемышли**: До I-ои клясы записало ся на шк 1893/94 рѣкъ ученикѣвъ 59, до II-ои 38, до III-ои 43, до IV-ои 26, до V-ои 46, до VI-ои 24 — разомъ 236 ученикѣвъ. Фреквенція зросла въ порѣвнаню до тамтого року о 43 ученикѣвъ. Збѣръ учительскій складає ся зъ одинадцять дѣйстныхъ учителѣвъ.

— **Бѣда зъ еолею.** Зъ повѣта борщѣвского пишуть намъ: Всѣ тѣшили ся, що будуть „фелеґры“ зъ солею и не буде потреба переплачувати за сѣль, чого дуже часто тутъ, на кѣнци свѣта, жидова допускалась. Та ба, лихо не спить. Въ многихъ мѣсцяхъ у насъ взяли продажъ соли жиды а не христіяне — чого по нашихъ христіяньскихъ властяхъ можь було сподѣвати ся — и дальше торгують солею. Выдѣлы повѣтовѣ вѣддали зновъ въ деякихъ мѣсцяхъ тѣ склады своимъ людямъ, котрѣ зновъ для różnych względów politycznych i rasowych вынаймили ихъ жидамъ. Оттакъ сталось зъ головнымъ складомъ въ Кривчи, котрый надано одному заслуженому мужеви, — а той вѣднаймивъ зновъ сей складъ п. Шмилькови. А хочь, здаесь, вѣдарендовувати не можна, то тутъ все вѣльно, бо то mąż zasłużony. И длятого, не дивно, що своихъ людей — безъ рѣзницѣ поминаесь, а жидѣвъ попираесь, щобъ мали за що чимъ разъ лѣпше въ пѣря рости, а потѣмъ всѣхъ за чубъ взяти.

— **Впр. о. Венедиктъ Литиньскій**, архидіяконъ и сенїоръ рускои Капітулы перемыскои, надѣславъ намъ нинѣ письмо, въ котрѣмъ именемъ Капітулы зацеречує пущену „Галичаниномъ“ вѣсть, мовь-бы були якѣ заходы, щобы семинарію перемыску уместити вже сего року въ будынку капітульнѣмъ. „Если бы такъ было — пише Впр. о. Литиньскій — то Преосв. Архіерей навѣрно не залишивъ бы бувъ Капітулу о тѣмъ завѣдомити, а однакъ того не учинивъ.“

— **П. Ев. Гушалевичъ** вѣдспѣвае мѣжь иншими композиціями на нинѣшнѣмъ концертѣ такожь Лисенка „Милованку“. Проґрама дуже богата и добѣрна.

— **Вѣддѣлъ польского товариства педаґоґічного въ Станиславовѣ** отвираe въ тѣмъ мѣстѣ, якъ мы се свого часу доносили, высшій институтъ женьскій науково выховуючій им. Теофиля Ленартовича. Институтъ вѣйде въ житье дня 15 н. ст. вересня. Наука въ институтѣ буде подѣлена на 4 клясы. Обовязковыми предметами науки суть: 1) реліґія, 2) педаґоґіка, 3) языкъ польскій, 4) языкъ рускій, 5) языкъ нѣмецкій, 6) ґеоґрафія, 7) исторія, 8) аритметика и ґеометрія, 9) исторія природна, 10) фізика, 11) рисунки, 12) каліґрафія, 13) спѣвъ, 14) ручнѣ роботы. Яко надобовязковѣ предметы будуть подавати ся: языкъ французскій и ґімнастика. Языкъ выкладовый есть польскій и рускій. До института можуть записувати ся ученицѣ безъ рѣзницѣ вѣроисповѣданя. Въ сѣмъ роцѣ буде отворена перша кляса, а условемъ принятя есть: 1) окѣнченый 15 рѣкъ житя, 2) фізичне уздѣбненье, стверджене свѣдоцтвомъ лѣкаря повѣтового и 2) окѣнчена осьма кляса выдѣлова або зложеный вступный испытъ. — Якъ видко зъ проґрамы буде сей институтъ вѣдповѣдати женьскимъ семинаріямъ учительскимъ.

— **Холера** Ґазета урядова доносить: Дня 5 н. ст. вересня занедужало на холеру; въ повѣтѣ надвѣрняньскѣмъ въ Микуличинѣ 2 особы и въ Волосовѣ 2 особы, въ Римановѣ въ повѣтѣ сянѣцкѣмъ 4 особы, въ Чернятинѣ въ повѣтѣ городеньскѣмъ и въ мѣстѣ Коломыи по 1 особѣ. Померли въ повѣтѣ надвѣрняньскѣмъ: въ Делятинѣ 2 особы, въ Волосовѣ 2 особы; въ Римановѣ въ повѣтѣ сянѣцкѣмъ 1 особа, въ мѣстѣ Коломыи 1 особа и въ Ясеници повѣта березѣвского 1 особа Крѣмъ того лучили ся подозрѣнѣ случаѣ: въ Криници въ повѣтѣ новосандецкѣмъ, въ Щавнѣмъ въ повѣтѣ сянѣцкѣмъ и въ Опришѣвцяхъ въ повѣтѣ станиславѣвскѣмъ. Бактеріольоґічно сконстатовано холеру у особъ попередно померших въ Ляхѣвцяхъ повѣта богородчаньского, въ Пѣдмаєри въ повѣтѣ новосандецкѣмъ и въ Римановѣ въ повѣтѣ сянѣцкѣмъ.

Про дотеперѣшный хѣдъ холеры въ Галичинѣ подае урядова ґазета таке справозданье: „Въ Делятинѣ выбухла холера дня 9 серпня с. р. Вѣдъ того часу до 2 вересня включно т. є. за 25 днѣвъ занедужало 70 особъ въ тѣмъ мѣстѣ, що числить постѣйныхъ мешканцѣвъ 5.274, а теперь и кѣлькасотъ робѣтникѣвъ при зелѣзници. Зъ тыхъ 70 померло 46, выздоровѣло 8, лишило ся недужихъ 16. Найбѣльше людей занедужало дня 14 серпня, бо ажь 8, а найбѣльше померло 16 м. м., бо 7 людей. Зъ того выходить, що неправду написали дописувателѣ, що денно вмирае тамъ по кѣльканацять людей. — Въ Делятинѣ поставлено бараки червоного хреста, въ котрыхъ хорѣ находять дуже добре помѣщенье и мають певну и совѣстну помѣчь лѣкарску вѣдъ двохъ лѣкарѣвъ и двохъ привченыхъ послугачѣвъ. — Крѣмъ того выслано тамъ урядника політичного яко комісаря санітарного. Живленье изольованыхъ бѣдныхъ вѣдбуваe ся на коштъ правительства. Десінфекція всякихъ нечистыхъ рѣчей вѣдбуваe ся въ паровѣмъ апаратѣ до того; а иншѣ рѣчи палить ся, за що властителѣ одержують вѣдшкодованье вѣдъ санітарного комісаря. — Всеи тои роботы доглядае дуже часто повѣтовый лѣкарь, а въ серпни звиджувавъ тѣ мѣсцевости ц. к. инспектоъ санітарный; теперь же находить ся въ тыхъ сторонахъ ц. к. краевый референтъ санітарный. — Въ домѣ начальника громады Делятина пѣдъ ч. 143 занедужавъ найперше 17 м. м. сынъ его Федоръ Мысюкъ и той уже выздоровѣвъ; 19 м. м. мати его Марія, котра померла того жь дня: жѣнка такожь Марія, выздоровѣла; вкѣнци 25 м. м. самъ начальникъ, 60-лѣтный старець, котрый померъ Той вѣйтъ не доглядавъ ладу, и тому зъ самого початку появы холеры заступавъ его хто иншій. — Оденъ дописуватель написавъ, що въ Делятинѣ не дозволено якомусь чоловѣкови выняти грошей зѣ скринѣ, котру спалено. Въ тѣй справѣ и справѣ въ Надвѣрнѣй веде ся слѣдство. — Такожь неправдивѣ даты зъ мѣста Коломыи, де, якъ каже дописувателъ, вмирае по 10 людей денно. Холера въ Коломыи выбухла 14 м. м. и тамъ до 2 вересня включно т. зн. за 20 днѣвъ захорувало 39 особъ; зъ того вмерло 20, выздоровѣли 2, а 17 лѣчить ся. Найбѣльше число занедужань було 5. дня 25 м. м., а по 4 вмерло 28 и 30 м. м. — Не правда, що жандарми стягали по селахъ резервістѣвъ на маневры, бо команда XI корпусу ще 19 серпня казала тымъ резервістамъ лишити ся дома. Такожь неправда, що магістратъ коломыйскій просивъ намѣстництво о присланье людей до помочи. Справа удѣленя запомоги зѣ скарбу державного для мѣста Коломыи веде ся; просьбу громады звернено для удокументованя свѣдоцтвами о маетку громады.“

Послѣдне россійске справозданье урядове о холерѣ звучить такъ: Въ Перербурзѣ занедужало вѣдъ 31 серпня до 2 вересня 26 особъ, а умерло 13; въ Москвѣ вѣдъ 27 до 30 серпня занедужало 108, умерло 57; на Подѣлю вѣдъ 19 до 26 серпня занедужало 1229, умерло 604; въ тѣмъ самѣмъ часѣ занедужало въ Орлѣ 689, умерло 243; въ Кіевѣ занедужало 740, умерло 284; въ Миньску занедужало 232, умерло 101; въ Полтавѣ занедужало 283, умерло 127; въ Харковѣ занедужало 182, умерло 87; въ Гроднѣ занедужало 187, умерло 59; въ Калискѣмъ занедужало 114, умерло 61; аъ области Донъскѣй занедужало вѣдъ 27 до 29 серпня 132, умерло 66 особъ.

— **Письменнѣ испыты зрѣлости** въ нѣмецкѣй ґімназіи у Львовѣ розпѣчнуть ся дня 11 н. ст. вересня.

— **Змова мулярѣвъ** треваe дальше у Львовѣ. Стрейкуючѣ збирають ся на наради и заохочують ся взаимно до вытревалости. Всѣхъ стрейкуючихъ мулярѣвъ есть около 4.500. Маніфестуючи свое безробѣтье переходили они передвчера и вчера въ рядахъ улицями Львова. Зъ мѣжь всѣхъ будовничихъ запрошеныхъ на зборы мулярѣвъ явивъ ся лише одинъ и Левиньскій, котрого зѣбранѣ привитали оплесками. Будовничій Левиньскій заявивъ симпатію стрейкуючимъ за спокѣйне поведенье и радивъ имъ бути вырозумѣлыми, бо лише въ той способъ зможе прийти до згоды зъ будовничими и майстрами. Нинѣ по полудни вѣдбуваe ся конференція мѣжь будовничими и майстрами а вѣдпоручниками робѣтникѣвъ.

— **Пригоды на зелѣзници.** Дня 9 н. ст. серпня вѣдчепили ся вѣдъ поѣзду товарового заднѣ возы и станули на мостѣ коло Чорткова. Пѣдчасъ ѣзды вѣдчепленыхъ возѣвъ выскочили зъ нихъ три робѣтницѣ. Зъ нихъ одна такъ ударила ся въ голову, що лѣкарь не маe надѣѣ удержати ея при житю. — Дня 26 н. ст. серпня ѣхавъ поѣздъ особовый зъ Ярослава до Переворска. Коло будки ч. 154 зачепивъ пастушку Марію Долмисъ зъ Розборя и сильно покалѣчивъ ея. Она гнала коровы на пасовиско и саме въ пору, коли мали замыкати заставу, хотѣла ще перегнати худобу на другій бѣкъ шляху. Коровы утѣкли, а дѣвчину покалѣчило.

— **Страшна пригода** Въ Кривчи горѣшнѣмъ згорѣвъ цѣлкомъ 7-лѣтный хлопець одного господаря въ шѣпчинѣ. Рано, коли отець поѣхавъ до лѣса, спекла мати хлопцеви кукурудзъ и хлопець пѣйшовъ до шѣпки, де звычайно бавивъ ся. По маленькѣй хвили узрѣла мати огонь въ шѣпцѣ, выбѣгла скоро, скричала и хотѣла вдерти ся до середины але на дармо, бо дверѣ не отвирали ся цѣлкомъ, а тѣлько трохи за-для накиданыхъ пѣдъ дверми снопѣвъ. Нещастна мати, чуючи крикъ дитины, а не могучи дѣстати ся до середины зѣмлѣла и ледве люде привели ея до житя. Шѣпка зъ хлопцемъ згорѣла до тла.

— **Самоубійство.** Вчера рано добуто у Львовѣ зъ Пелчиньского ставу труна 30-лѣтного мужчины, котрого выдѣли люде онодгы пополудни, якъ ходивъ коло ставу. Зъ поліційныхъ розслѣдѣвъ показало ся, що се бувъ кельнеръ Филипъ Заверъ зъ Дорнфельда коло Щирця, щѣ имовѣрно зъ нужды, вѣдобравъ собѣ житье.

— **Величезнѣ снѣги** упали послѣдными днями въ цѣлыхъ Татрахъ. Найстаршѣ люде не памятають, щобы въ тѣй порѣ навѣстили Татры такѣ снѣги. Снѣгъ лежить мѣсцями до 3 метрѣвъ грубо, а навѣть низшѣ верхи коло Закопаного покрытѣ снѣгомъ. Гѣрняки кажуть, що вскорѣ упадуть ще бѣльшѣ снѣги.

Наука штука и література.

— **Товариство „Просвѣта“** выдало — якъ мы вже онодгы коротенько згадали — за мѣсяцѣ серпень и вересень обемисту книжочку [ч. 159—160] п. заг. „Про книги ґрунтовѣ“ — написавъ А. Дольницкій. [Сторѣнъ 80 меншои вѣсѣмки; цѣна 25 кр.] За выданье сеи книжечки, обговорюючи такій важный тематъ, якъ книги ґрунговѣ, треба щиро подякувати и Вп. авторови и Хв. Товариству „Просвѣта“. Книжочка написана фахово и зъ оглядомъ на практичный ужитокъ, тому-то авторъ и подавъ взѣрцѣ контрактѣвъ та подань гіпотечныхъ [а друки на тѣ взѣрцѣ можна дѣстати въ товариствѣ „Просвѣта“ по 2 кр. вѣдъ аркуша]. Змѣстъ книжочки можна змѣркувати пѣсля головныхъ роздѣлѣвъ: 1) Що то таке книги грунтовѣ? 2) Законы, що означують дѣловодство книгъ грунтовыхъ. 3) Про закладанье книгъ грунтовыхъ. 4) Внутрѣшный устрѣй книгъ грунтовыхъ. 5) О вписахъ гіпотечныхъ. 6) Про выдѣленя частей складныхъ тѣла гіпотечного и про поступованье при гіпотечнѣмъ подѣлѣ недвижимостей. 7) Новеля до загального закона о книгахъ грунтовыхъ. 8) Поступованье въ справахъ гіпотечныхъ [тутъ мѣстять ся такожь формулярѣ и стемплевѣ приписы].

— **Редакція львѣвскои „Правды“** почала въ книжцѣ за серпень друкувати „Записки або журналъ Тараса Григоровича Грушѣвского-Шевченка“ въ перекладѣ украиньскѣмъ. [Записки свои починае Шевченко зъ днемъ 12 червня 1857 р. въ Новопетровскѣй фортецѣ.] Тѣ Записки були вже друкованѣ въ петербургскѣй „Основѣ“ въ рр. 1861 до 1862 пѣдъ назвою „Дневникъ Т. Г. Шевченка“, але були друкованѣ по россійски та й зъ богато пропусками, неразъ цѣлыхъ сторѣнъ рукописи. Теперь друкують ся безъ нѣякихъ пропускѣвъ Зъ „Правды“ робить ся передрукъ „Записокъ“ на окрему книжку въ форматѣ „Кобзаря“ выданого недавно товариствомъ имени Шевченка, отже буде се томъ III-ій повного выданя творѣвъ Т. Шевченка. А що самыхъ Записокъ на томъ було бы може за мало, то редакція „Правды“ може въ той томъ доложити и листы поета писанѣ до рѣзныхъ людей по украиньски и по россійскѣ [розумѣе ся россійскѣ въ перекладѣ украиньскѣмъ]. По выданю Записокъ и листѣвъ Шевченковыхъ въ томѣ III-ѣмъ — прийшла бы черга на выданье въ украиньскѣмъ перекладѣ повѣстей Шевченка написаныхъ по россійски, а се заняло бы два томы. Тогдѣ вже справдѣ выданье Шевченка було бы повне. — Коли бесѣда про передрукъ зъ „Правды“ Шевченковыхъ Записокъ, годить ся згадати, що редакція „Правды“ по выданю двохъ томѣвъ Гомеровои „Одиссеѣ“ въ перекладѣ Петра Байды [Нѣщиньского] подае теперь — такъ само якъ „Оди сею“ по аркушеви додатку до кождого выпуска, — уже 8-ый аркушь Овідіевыхъ „Метаморфозъ“ въ перекладѣ молодого, а замѣтно талантливого украиньского писателя, що прибравъ собѣ псевдонімъ: Иванъ Сердешный

— **Въ Черниговѣ** — якъ згадуе п. О Я. Кониській въ остатнѣмъ нумерѣ „Зорѣ“ въ своихъ замѣткахъ зъ лѣтнои подорожи по Украинѣ — лагодить ся выданье творѣвъ славно-звѣстного украиньского поета Леонида Глѣбова, а то окремо байки его, а окремо творы ліричнѣ Въ кѣлькохъ остатныхъ рокахъ Л. Глѣббвъ написавъ богато новыхъ поезій ліричныхъ и байокъ а все те порозкидане по часописяхъ [головно въ „Зорѣ“ и „Дзвѣнку“], то повне выданье творѣвъ симпатичного сего поета Украины дуже потрѣбне.

— **Молодый талановитый украиньскій поетъ Сизенькій** [псевдонімъ], що написавъ уже значнѣйше число гарныхъ ліричныхъ и сатиричныхъ поезій та й дуже гладко переспѣвуе Дантове „Пекло“ [въ львѣвскѣй „Правдѣ“] переселивъ ся вѣдъ цвѣтня сего року зъ Кіева до Чернигова.

— **Галицко-русскои Библіографіи XIX-го столѣтя**, уложенои Иваномъ Ем. Левицкимъ, выйшовъ тамтого тыжня выпускъ XXX-ый, обнимаючій часть рокѣвъ 1885 и 1886-ого. И сей выпускъ, якъ попереднѣ, вызначуеся великою совѣстностію и точностію. Позаякъ вѣдъ року 1887-ого п. Иванъ Ем. Левицкій почавъ выдавати и довѣвъ до 1889 року свою „Библіографію“ въ „Литературнѣмъ Сборнику“ и въ передрукахъ окремыми книжками, то до скѣнченя другого тому „Библіографіи“ [вѣдъ року 1861 до 1886] остаeсь уже лишь докѣнчити рѣкъ 1886-ый и додати показникъ та статистику. По скѣнченю сего величезного дѣла п. Иванъ Ем. Левицкій приступить до друкованя другои великои своеи роботы: „Прикарпатска Русь въ XIX. столѣтю въ житьеписяхъ и портретахъ еи дѣятелѣвъ [въ рр. 1801—1890]“.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На власный дѣмъ для тов. „Зоря“** жертвували: Впр. оо. Юрій Чубатый 1 зр; И. Редкевичъ 10 зр.; Бурачокъ 50 кр; Впов. пп.: Рудницкій Яковъ, технікъ 1 зр.; Тышиньскій Ант. 1 зр.; зъ картъ въ Руднѣ 2 зр. 42 кр. — Разомъ вѣдъ 20 н. ст. грудня 1892 року по нинѣ **1895 зр 36 кр.** *Василь Нагірный,* голова товариства.

— **На будову рускаго народнаго театру** зложили въ Борщевѣ Впов. панове и панѣ: Новацкій судья повѣтовый 1 зр., Грегоржевскій инжінеръ краевый 1 зр., Покривницкій авскультантъ судовый 1 зр., Медвецкій адъюнктъ судовый 1 зр, д-ръ мед. Мозлеръ 1 зр., Кобриньскій ц. к. адъюнктъ 2 зр., Дунякъ ц. к. канцелістъ 2 зр., Тустановскій пенсіон. начальникъ суду 1 зр., Вишиневскій кандидатъ нотаріяльный 1 зр., Клима кандидатъ нотаріяльный 1 зр, Охоцкій дієтарь нотаріяльный 50 кр., І. Мізерскій приватный офіціялістъ 1 зр., Михневскій секретарь рады повѣтовои 1 зр., Кароль Сеньковскій люстраторъ рады повѣтовои 1 зр. Людвикъ Шпетоцкій инжінеръ повѣтовый 1 зр., Едв. Михалевскій урядникъ рады повѣтовои 50 кр., Теофіль Витославскій ц. к. нотарь 5 зр., Корн. Бойкевичъ кандидатъ нотаріяльный и его жена Неонила 2 зр, І. Різель дієтарь нотаріяльный 50 кр., Ив. Федина ц. к. ґеометръ и его жена Михайлина 3 зр., Климентина Кинасевичева 50 кр., Кравецъ ц. к. поборець податковый 1 зр., Петровскій антикарь 1 зр., Кулесиньскій купець 50 кр., д-ръ Комерінеръ адвокатъ 1 зр., д-ръ Орловскій адвокатъ 1 зр., Игн. Литвиновичъ почтмайстеръ зѣ Скалы 1 зр., Мих. Ґуджь начальникъ громады зъ Худіевець 1 зр., Семенъ Пудякъ начальникъ громады зъ Шишиковець 1 зр., Мих. Ланка дієтарь 1 зр.. Зеновія Кобриньска жена адъюнкта судового 1 зр. Алексей Сальвицкій судовый адъюнктъ 2 зр., Хаимъ Г. Конъ бурмістръ зъ Озерянъ 1 зр., Гринь Татарнюкъ начальникъ зъ Озерянки 1 зр, Володимиръ Лопатиньскій секретарь громадскій зъ Озерянъ 1 зр., Мошко Безнеръ властитель реальности въ Озерянахъ 1 зр., Теодоръ Гайдамаха бувшій посолъ до рады державнои господарь зъ Иванкова 1 зр, Стефанъ Мацѣборокъ господарь зъ Озерянъ 1 зр., Олекса Жаровскій купець зъ Озерянъ 1 зр., Иванъ Шиманьскій властитель реальности зъ Борщева 1 зр., Беришь Блюменталь купець зъ Борщева 1 зр. — разомъ 47 зр. 50 кр. [Суму тую доручивъ Вп. о Мих. Гуллѣ для дорученя комітетови Вп. п. Якѣвъ Дунякъ ц. к. канцелістъ судовый въ Борщевѣ.]

Телеґрамы „Дѣла”

Вѣдень 7 вересня. Король румуньскій перебуваe тутки въ переѣздѣ.

Буда-Пештъ 7 вересня. Въ редакціи Tribun-ы переведено ревізію за антімадярскими рукописями.

Прага 7 вересня. За робѣтничѣ демонстраціи въ Кладнѣ засуджено одного робѣтника на 9, а чотирохъ на 6 мѣсяцѣвъ вязницѣ.

Берлинъ 7 вересня. Тоастъ цѣсаря Вільгельма въ Мецъ не маe нѣякого політичного значѣня. Бісмаркъ лежить дуже хорый.

Парижъ 7 вересня. Дня 25 жовтня вѣдбувъ ся конґресъ соціялістѣвъ, котрый уложить проґраму роботы для соціяльныхъ послѣвъ до парляменту.

Лондонъ 7 вересня. Низша палата ухвалила 103 голосами противъ 95 обнижити платню урядникамъ парляменту. Секретарь скарбу заявивъ, що правительство не бере за се одвѣчальности.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. С. Свин. въ Уб.** За Бібліотеку заплачено все. — **Вп. Т. Бѣл. въ Ст.** Дотычно рускои правописи, вѣднести ся треба до ц. к. выдавництва книжокъ школьныхъ въ намѣстництвѣ, а Читанка Барв. буде за кѣлька днѣвъ.

Цѣна збожа и другихъ продуктѣвъ.

6 н. ст. вересня 1893

Львѣвъ: Пшениця 7·75 до 8·—, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 5·50 до 6·75, овесъ 5·75 до 6·75, рѣпакъ 13·50 до 14·—, горохъ 7·25 до 10·—, вика —·— до —·—, льнянка —·— до —·—, бѣбъ —·— до —·—, конюшина червона 60·— до 70·—, конюшина бѣла 65·— до 85·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 24·— до 26·—, анижъ 33·— до 34·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 125·— до 150·— зр. за 56 кілько у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 17·— до —·— зр.

Краковъ: Пшениця 8·10 до 8·70, жито 7·25 до 7·50, ячмѣнь 6·— до 6·30, овесъ 6·50 до 7·— горохъ 7·— до 9·—, вика —.— до —·— рѣпакъ 13·75 до 14·—, льнянка —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, бульбы —·— до —·—.

Ряшѣвъ: Пшениця 8·— до 8·50, жито 6·75 до 9·—, ячмѣнь 5·— до 5·75, овесъ 6·— до 6·50 горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13·50, льнянка —·— до —·—, конюшинка червона —·— до —·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—.

Пѣдволочиска: Пшениця 7·45 до 7·70, жито 5·85 до 6·10, ячмѣнь 4·— до 5·—, овесъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·— рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·— бульбы —·— до —·—.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

100.000 коронъ

до выграня 5 вересня с. р. промесою на льосъ кредитовый земскій лише за 1.50 зр.

въ конторѣ вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

П. Т.

Зъ огляду, що деякѝ ласкавѝ порученя зъ провінціи призначенѝ для мене лише хибно адресованѝ до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючѝ бували нараженѝ на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавѝ порученя лише до фірмы** 4774 7—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Наука каліґрафіи.

Нагородженый золотымъ медалемъ великимъ срѣбнымъ и многими иншими.

Кождый, що бридко пише безъ рôзницѣ пола и вѣку може собѣ въ 8 до 12 лекціяхъ присвоити скоре и гарне письмо пôсля моеи неперевысшенои и систематичнои методы.

М. Вашіцъ

артистъ-каліґрафъ

Львôвъ ул. Вôрменьска число 3 поверхъ II. 4830 2—4

Бувшій учитель ґімназіяльный приймае на станцію **ученикôвъ** пôдъ дуже користными услôвями. Близша вѣсть у д-ра К. Г. при ул. Оссолиньскихъ ч. 5. 3—3

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ

ДРÔБНИЧНО-ҐАЛЯНТЕРІЙНЫХЪ

Віљгељма Выспяњского

площа Марійска ч. 4

(Готель „Европейскій“)

поручае 4837 2—6

всякѝ приборы до кравецтва

волôчки, фільозелѣ, кордонки, канвы, бавовны, джуты, гафты на сукнѣ, на канвѣ, плюши, гафты бѣлѝ, коронки, бѣлье мужеске, парасолѣ fin de siécle ваги лише 275 ґрм. чисто шовковѝ и т. ин. Цѣны найприступнѣйшѝ.

Замки штучнѝ до дверей по зр. 3, 3·50, 4 и 4·50

поручае 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Звертае ся увагу

на

ЗАВЕДЕНЬЕ

ФОТОҐРАФІЧНЕ

христіяньске

устроене зъ

найбôльшимъ комфортомъ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Коперника ч. 8

пôдъ фірмою

ИВАНА КШАНОВСКОГО

4826 Цѣны умѣренѝ. 4—12

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

ОБРАЗЫ

олѣйнѝ до церковь готовѝ и на замовленя по дуже приступныхъ цѣнахъ Близша вѣдомôсть **СТАНИСЛАВЪ САДОВСКІЙ, Жовкôвч.** 4847 1—5

ЗАВЕДЕНЬЕ

ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ

и складъ приборôвъ до писаня

АЛЕКС. ҐЕТРІЦА

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска ч. 16

приймае всякѝ роботы входячѝ въ обсягъ сего званя. 4835 4—15

Павло Мартинôвъ

истнуюча фірма вôдъ 20 лѣтъ, поручае Вп. П. Т. Публицѣ свою

РОБÔТНЮ ОБУВИ

для мужчинъ, дѣтей и духовеньства по цѣнахъ приступныхъ зъ найлѣпшого матеріялу. — Зъ провінціи выстане черевичокъ одинъ або чобôтъ на мѣру. — Замовленя точно высылае ся. 4791 3—?

Зъ глубокимъ поважаньемъ

П. МАРТИНÔВЪ

у Львовѣ, ул Руска ч. 3.

ПОТРЕБУЮ УЧИТЕЛЯ або УЧИТЕЛЬКИ

до двохъ дѣтей зъ IV кл. н. и до 1 зъ I. кл. и пôдъ дуже користными услôвями Першеньство мають матуристы семинаріи учительскои. Практику потрѣбну до испыту кваліфікаційного можна тутъ вôдбути при II-клясовôй школѣ. Гра на фортепянѣ пожадана. Удавати ся до **М. Матковского** пароха въ Горожаннѣ великôй почта **Комарно.** 4845 1—4

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручае

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

4844 1—20

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

Білеты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлюе по низькихъ цѣнахъ

96—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що я одержавъ свѣжѝ товары и поручаю ихъ Всч. Духовеньству и Вп. Публицѣ.

АНДРѢЙ

КОБѢЛЬНИКЪ

У ЛЬВОВѢ

ул. Сикстуска ч. 30.

4846 1—6

Высокоповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручае ся

МОЛОЧАРНЯ

и „взôрцева кухня“

при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь Кава найлѣпша, стравы смачнѝ выбôръ великій кухня безъ перервы цѣлый день. **Цѣны найнизшѝ.** Зъ поважаньемъ

4830 3—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлюе 51—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЕТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Конякъ французскій

фляшка по 2 и 3 зр., кураційный по 4 зр. 50 кр. поручае тортовля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 28—45

Знаменитѝ тѣста

щоденно свѣжѝ Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровѝ фунтъ 1 зр., Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 10—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконуе ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дае ся навѣть за сплатою ратами: иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ. 4641 69—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

поручае Вп. П. Т. Публицѣ свôй

МАҐАЗИНЪ

и РОБÔТНЮ ОБУВИ

дамскои мужескои и дитячои

по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.

Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.

Зъ поважаньемъ

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ

ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій. 4689 89—?

ФАБРИКА

Левъ И. Малєвскій

у ЛЬВОВѢ

ул. Вôрменьска ч. 12

поручае въ своѣй фабрицѣ выроблюванѝ корки до бочокъ и фляшокъ въ найлѣпшôй якости и дешевѣйшѝ вôдъ заграничныхъ, такожь дерева корковѝ и колеса до меленя проса пôдошвы и корочки дамскѝ. Остерѣгаю П. Г. Публику передъ наслѣдуваньемъ, котре не выходить на користь купуючимъ. 4831 2—6

Перша Галицка — корковъ каталоньскихъ

Основана 1877 року.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохи ч 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѝ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѝ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“ по ***1 зр.*** замѣсть 3 зр.

4804 7—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскѝ на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 1.5 цм. довгѝ 125 цм. широкѝ по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великѝ 185—193 цм. довгѝ. 135 цм. широкѝ по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣннѝ вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнѝ и пружиновѝ вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ

Подушки пѣрянѝ и волосѣннѝ.

Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.

Коцики вовнянѝ и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручае

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÔВЪ

улиця Коперника число 7.

Для оп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну $^{1}/_{2}$ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр. IIа по 76 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

- $4^{1}/_{2}$% листы ипотечнѝ
- 5% листы ипотечнѝ преміованѝ
- 5% „ „ безъ премій
- $4^{1}/_{2}$% листы товариства кредитового земского
- $4^{1}/_{2}$% „ Банку краєвого
- $4^{1}/_{2}$% позичку краєву галицку 3483
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- $4^{1}/_{2}$% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- $4^{1}/_{2}$% „ пропінаційну угорску
- 4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцеви лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2, Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручае Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылае ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконуе ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске $^{1}/_{2}$ клґр. 60 кр.

Кадило француске $^{1}/_{2}$ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидуе дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 192. Львôвъ, Пятниця 27 серпня (8 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Вôдправа польскому шовінізмови.

Наше поясненье промовы цѣсарскои до князѣвъ и ґрафôвъ польскихъ на двôрци ярославскôмъ укололо дуже болючо передовсѣмъ Gazet-у Narodow-у и єи таборъ, звѣстный вôдъ давна зъ своеи нетерпимости до „народовцѣвъ“ и ихъ роботы національнои, а кокетуючій дуже радо навѣть зъ москвофілами галицкими. Gazeta лютить ся, що мы слова цѣсарскî зрозумѣли въ тôмъ простôмъ значѣню, въ якôмъ они були выповѣдженî, т. є., що монархъ мôгъ похвалити шляхту польску за єи теперѣшну льояльнôсть; що радамъ повѣтовымъ велѣвъ удержувати гармонію зъ Русинами; що епископови Солецкому выткнувъ зъ-легонька маневры духовеньства латиньского въ Тучапахъ и що монархъ похваливъ намѣстника краю за єго політику супротивъ Русинôвъ, котра подекуды, хочь далеко нерѣшучо, пôйшла противъ політики, голошенои заєдно Gazet-ою Narodow-ою, т. є. політики вѣчнои неґаціи правъ народу руского.

Полемізуючи зъ нашимъ поясненьемъ, Gazeta Narodowa позволила собѣ заперечити головно два факты:

1) Що на двôрци ярославскôмъ не було шляхты польскои а були лише представителѣ краю, коли тымчасомъ загально звѣстно, що тамъ монарха не окружали послы соймовî або рады державнои зъ куріи селяньскои та мѣщаньскои, а выключно личности высокого колѣна.

Перечить Gazeta Narodowa такожь 2), що слова о згôднôй праци духовеньства надъ вѣрными не були зверненî выключно до еп. Солецкого, коли тымчасомъ звѣстно такожь, що анѣ епископъ д-ръ Пелешь анѣ духовеньство руске не потребували такои адмоніціи изъ стороны монарха, бо они нѣколи не мутили згоды клирови латиньскому и не бавили ся въ прозелітизмъ.

Заперечивши тî факты, Gazeta Narodowa лютить ся найбôльше за высказану нами гадку, що до згоды обохъ народôвъ въ краю ще дуже далеко, бо справа руска не буде рѣшена дрôбными концесійками, а лише черезъ повну рôвноправнôсть. Сей высказъ заболѣвъ єи дуже. Слово „рôвноправнôсть“ руского народу було и єсть для неи заєдно марою, що полохає єи у снѣ и на явѣ, а противъ чого она вôдъ заповѣдженои такъ званои „новои еры“ безперерывно протестувала и протестує. Читателѣ „Дѣла“ пригадають собѣ, кôлько разôвъ та сама Gazeta Narodowa выступала зъ погрозами до правительства краєвого и державного, коли тôлько у воздусѣ повисла яка-небудь згадка про якîсь уступки для Русинôвъ. Коло неи зôбралась горстка протестантôвъ, якъ лишь передъ трома роками рознеслись слухи, що межи правительствомъ а послами рускими завелись якîсь переговоры. Горстка та зашумѣла и спыталась заразъ: якъ смѣє правительство безъ вѣдомости єи менерôвъ політичныхъ, по-за плечима шовіністôвъ польскихъ, переговорюватись зъ Русинами! Она, та сама Gazeta Narodowa, станула вôдтакъ рамя объ рамя зъ орґаномъ москвофілôвъ и въ щирôй дружбѣ поборювала всѣ змаганя „народовцѣвъ“, кидаючи на всѣ стороны инсинуяціями и мѣстячи всякî статьѣ радо на своихъ стовпцяхъ, наколи лише статьѣ тî напоєнî були жовчею противъ Русинôвъ.

Не диво про-те, що такому орґанови не сподобавъ ся коментарь нашъ до слôвъ цѣсарскихъ. Не диво, що Gazeta Narodowa крутить ся мовь змия, котрôй наступлено на хвôстъ, и не може стравити нашого зовсѣмъ справедливого высказу о тôмъ, що до „згоды“ обохъ народôвъ въ Галичинѣ такъ далеко, якъ далеко до рôвноправности.

Мы розумѣємо, що орґанамъ прасы польскои невыгôднымъ було сконстатованье факту, що интенціи Короны доси ще не осущились въ краю нашôмъ. Але годѣ жадати вôдъ насъ, щобы мы, борючись на кождôмъ кроцѣ зъ системою неґаціи правъ руского народу, въ хвили гостины цѣсаря, для красныхъ очей шовіністôвъ, справы краєвî представляли въ свѣтлѣ невѣрнôмъ. Монархъ тѣшивъ ся зъ якихъ-такихъ першихъ починôвъ правительства краєвого на дорозѣ примиреня обохъ народôвъ въ краю, але въ тыхъ словахъ не мѣстить ся зовсѣмъ понятье, мовь-то дѣло покôнчене. Двигнути нарôдъ рускій на той ступѣнь розвою, щобы вôнъ ставъ крѣпкимъ забороломъ державы на всхôднôй граници — до того не выстануть концесійки, а треба Русинамъ розкрыти якъ найширше поле до національного ихъ розвою и освѣдомленя всѣхъ верствъ зъ идеалами, дорогими кождому Русинови. Тутъ интересъ державы, Полякôвъ и Русинôвъ — одинъ и той самый. Але щобъ доконати дѣло, треба зôрвати зъ давными традиціями и зъ хибнымъ пересвѣдченьемъ, що окрушинами зъ трапезы конституційнои справа такъ многоважна дасть ся полагодити. О згодѣ обохъ народôвъ въ краю може ажь тогдѣ бути бесѣда, коли селянинъ рускій и интеліґенція руска не будуть вôдчувати нѣякои кривды на правахъ своихъ, — коли не будуть кождого дня слухати й читати о прикороченяхъ всякими сферами національныхъ правъ Руси. Чи зложились у насъ обставины вôдповѣдно до того, Gazeta Narodowa зрозумѣє сама, наколи пригадає собѣ, що минувшого року — въ часѣ еміґраціи — шляхта польска на Руси на нѣчо бôльше не жалувалась, якъ на бракъ довѣрія селяньства до неи — и тымъ навѣть досыть серіозно трѣвожилась. А чи интеліґенція руска може бути зъ положеня свого вдоволена, — Gazeta Narodowa зрозумѣє такожь сама, наколи лише зреєструє совѣстно тî статьѣ зъ часописей рускихъ, де згадуєсь про поведенье рôзнородныхъ орґанôвъ супротивъ правъ языка руского. Длятого вôдъ интенцій короны до примиреня обохъ народôвъ въ Галичинѣ ажь до осущеня тои интенціи — ще дуже далеко.

Ґімназія оо. Василіянъ въ Бучачи

зъ симъ рокомъ вôднята оо. Василіянамъ и доповнена до осьми-клясовои перейшла въ зарядъ державный. Дня 3 н. ст. вересня — якъ мы вже коротко доносили — вôдбуло ся торжественне отворенье ґімназіи бучацкои яко школы державнои въ присутности властей правительственныхъ и автономічныхъ и при промовахъ совѣтника шкôльного инспектора Ивана Левицкого, маршалка повѣтового д-ра Ивана Болозъ Антоневича, бурмістра Бернарда Штерна, ц. к. старосты бучацкого, директора ґімназіи Сенкевича и професора Гутовского.

Монастирь оо. Василіянъ въ Бучачи, на прощанье зъ ґімназією, котру провадивъ такъ довгî лѣта, выдавъ своимъ накладомъ [въ языцѣ польскôмъ] книжечку, въ котрôй подавъ коротко исторію ґімназіи бучацкои, хронольоґічный списъ префектôвъ и директорôвъ школы [Литвинôвъ и Галичанъ], вôдтакъ списъ учителѣвъ и ученикôвъ зъ 1893-ого року шкôльного. До книжечки долучено удачный портретъ бувшого директора ґімназіи о. Иренея Яворского и дотеперѣшну печать ґімназіи [округлу, въ серединѣ хрестъ трираменный зъ утятою половиною долѣшного перехрестя — — гербъ Потоцкихъ — а довкруги напись: „Dyrekcya gimnazyum OO. Baz. w Buczaczu“]

Коротку исторію бучацкои ґімназіи списавъ очевидно директоръ єи о. Иреней Яворскій, — мы єи тутъ наведемо.

Монастирь оо. Василіянъ въ Бучачи, удержуючій въ 1893-ôмъ роцѣ публичну ґімназію низшу и чотироклясову школу народну — пôсля свѣдоцтва Конґреґаціи de propaganda fide — оснувала въ 1612 р. и выпосажила Домна Марія Могилянка, жена Стефана Потоцкого, воєводы брацлавского. Однакожь оо. Василіяне недовго вживали тои фундаціи, бо сынъ фундаторки, Иванъ Потоцкій, прогнавъ ихъ 1652 р. а спровадивъ — за призволомъ лат. архіепископа Николая Кросновского — Доминиканъ та й давъ имъ муровану церковь и монастирь зô всѣми землями, садами и потоками. Зъ тои причины провінція литовска, до котрои монастирь бучацкій належавъ, разъ-у-разъ вносила жалобы до Риму на дѣдичѣвъ Бучача — и въ наслѣдокъ порученя Пропаґанды Стефанъ Потоцкій, великій коронный стражникъ, оснувавъ въ Бучачи 1712 р. новый монастирь для оо. Василіянъ провінціи литовскои, котрî тутъ мали вчити богословія. Сынъ же Стефана, Николай Потоцкій, староста канѣвскій, значно побôльшивъ фондъ, вымурувавъ новый монастирь и церковь, а замѣсть богословія ввѣвъ 1754 р. ґімназію зъ бурсою на 12 ученикôвъ, на що й дôставъ того-жь року вôдъ короля Августа III. привілей, навѣть зъ додаткомъ застереженя, що въ окрузѣ на сѣмь миль вôдъ Бучача не вôльно основувати нѣякои другои ґімназіи. Опôсля фундаторъ постаравъ ся ще о затвердженье тои школы конституцією соймовою зъ р 1764.

При отвореню бучацкои ґімназіи дня 1. вересня 1754 року вписало ся до неи 92 ученикôвъ — межи тыми Петро Бѣляньскій, сынъ бучацкого мѣщанина, пôзнѣйше львôвскій епископъ рускій [умеръ 1798 р.] ґімназія складала ся зъ трехъ клясъ, а кожда кляса мала два вôддѣлы [Rhetores poëtae, Syntactici-Grammatici, Infimistae majores-Infimistae minores]. Учителями були три монахи-священики. Въ роцѣ 1773 позволивъ фундаторъ отворити нову клясу „Philosophie“ и длятого прибувъ четвертый учитель. Року 1782 въ липни, по закôнченю року шкôльного, — въ котрôмъ ґімназія бучацка мала 641 ученикôвъ, межи тыми 48 „фільософôвъ“ — цѣсарь Іосифъ II. вôднявъ монастирь и школу Литвинамъ, а вôддавъ Галичанамъ, — року-жь 1784 скасувавъ ґімназію и фільософію а натомѣсть увѣвъ „deutsche Hauptschule mit drei Klassen“, до котрыхъ на просьбы дирекціи по шѣстьохъ лѣтахъ ц. к. найвысшій надзôръ шкôльный позволивъ додати клясу елементарну. Однакожь въ роцѣ 1804, коли часть Галичины на всхôдъ вôдъ Львова и на пôвнôчь вôдъ Днѣстра мала лишь одну недогôдну ґімназію въ Збаражи, то оо. Василіяне, на просьбу обивателѣвъ Подôля, побôчь накиненои имъ школы народнои добровôльно отворили на ново пятиклясову ґімназію, котра вôдъ р. 1821 до 1859 мала шѣсть клясъ, а пôзнѣйше тôлько чотири клясы. Чотири салѣ шкôльнî, салю театральну и карцеръ вымуровано 1758 р., а зновъ шѣсть саль въ роцѣ 1823. Зô всѣхъ ґімназій монастирскихъ въ границяхъ давнои Польщѣ и Литвы, удержуваныхъ рôзными чинами монашими [самî Василіяне мали 26 ґімназій для свѣтскои молодежи] — єдина бучацка ґімназія удержала ся и оставалась безъ перервы пôдъ управою оо. Василіянъ ажь до кôнця 1893-ого року шкôльного. Ажь коли на основѣ найвысшои постановы зъ 18 сѣчня 1892 р. міністерство просвѣты дня 1 вересня с. р. отворює въ Бучачи ґімназію державну, а побôчь тои ґімназіи друга приватна була бы злишна, — зарядъ чина оо. Василіянъ постановивъ свою монастирску ґімназію поки-що [„aż do dalszego“] замкнути.

Префектами и директорами школы бучацкои були Василіяне:

1) *Литвины*: Иполитъ Вонсовскій въ рр. 1754—5. Діонисій Іодейко 1756—7. Мелетій Ґедройць 1758. Порфирій Скарбекъ Важиньскій [пôзнѣйше епископъ холмскій] 1759—60. Никаноръ Липиньскій 1761. Партеній Терлецкій 1762—3. Гедеонъ Гаєвскій 1764. Теодосій Шуйскій 1765. Софроній Гродзицкій 1766. Мелитонъ Луцкій 1767—9. Теодосій Старкевичь 1770. Исидоръ Роговскій 1771—5. Атанасій Фальковскій 1776—7. Александеръ Журавскій 1778—9. Михаилъ Шелепинъ 1780—2.

2) *Галичане*: Доротей Михальскій 1783—4. Аполлоній Забатты 1804—5. Софроній Поляньскій 1806—9. Антонинъ Лотоцкій 1810—22, Ив. Радецкій 1823—28, Ем. Коссакъ 1839—46, Аркадій Барусевичь 1847—53. Юстинъ Иневичь 1854—57, Яковъ Загайскій 1858—68 и 1870, Модестъ Лободичь 1869, Леонтій Осмѣловскій 1871—73 и вкôнци 27-ый зъ черги Иреней Яворскій вôдъ 3 серпня 1873 до 31 серпня 1893 р.

Послѣдный директоръ бучацкои Василіяньскои ґімназіи о. Иреней Яворскій, родивъ ся 31 грудня 1831 р. зô шляхотскои родины въ Турцѣ. Шѣсть клясъ ґімназіи скôнчивъ 1850 р. въ Самборѣ, а двѣ зъ испытомъ зрѣлости въ академічнôй ґімназіи львôвскôй 1857 року. Богословія и выкладôвъ на выдѣлѣ фільософічнôмъ слухавъ въ рокахъ 1858—61 въ університетахъ вѣденьскôмъ и львôвскôмъ. До монастиря вступивъ въ роцѣ 1852, а посвященя єрейскî одержавъ дня 1 сѣчня 1862 р. Въ рр. 1854—55 бувъ учителемъ при школѣ нормальнôй въ Бучачи, вôдъ 29 серпня 1862 р. професоромъ при ґімназіи бучацкôй а 3 серпня 1873 р. именовано єго директоромъ. Вôдъ часу основаня ґімназіи бучацкои — о. Иреней Яворскій бувъ єдинымъ монахомъ, що безъ

2

Стихотворенье зъ перепонами.

(*Дальше.*)

Ажь тутъ у мою кôмнату: пукъ! пукъ! хтось заковтавъ „Прошу!“ кликнувъ я. Дверѣ одчиняють ся и входить панъ Поликарпъ Череваньскій, знаменитый „критикъ“, знавець літературы [по крайнôй мѣрѣ, самъ кладе себе за такого], а, якъ кажуть, навѣть меценатъ літератскій. Поздоровкались, прошу єго сѣдати и подаю мою тютюнерку, бо панъ Поликарпъ „скôряныхъ“ зовсѣмъ не курить, лишень папѣроски. Панъ Поликарпъ усадовившись биля мене дивить ся на папѣръ, де я написавъ згáдане въ горѣ мотто.

— Що то? Вы поетъ? стихи пишите? — пытає качаючи головою.

— Поетъ, не поетъ — вôдказую — а то просивъ мене одинъ знакомый про случай написати єму стишóкъ, такъ и берусь писати.

Панъ Череваньскій выпуливъ очи й читає: „цяцєра ляцєла“.

— А то що? тьфу!

— Не тьфу, — кажу, — се литовско-руска людова пѣсня. Мицкевичь, якъ ѣѣ почувъ у Вильнѣ, такъ слезами заливъ ся!

— А такъ! — читає ще разъ: „цяцєра ляцєла... за каго я хацєла“ — а прехороше, прекрасне, великолѣпне! Такъ що-жь, вы хочете тую бѣлоруску пѣсню знакомому дати?

— Е, нѣтъ! то лише початокъ тои пѣсни, дальше на память и не вмѣю; та се выстарчить менѣ яко мотто, а дальше вже я самъ приторочу, отъ, щобы склалась лірична пѣсенька.

— Ну, ну, пишѣть, цѣкавый знати, яка то выйде пѣсенька?

Отъ тобѣ й на! маєшь до разу и цензора! Га, що-жь дѣяти? нѣколи менѣ часу гаяти, то-жь пишу, тымъ часомъ панъ Череваньскій оповиває мене самою густою, синяво-сѣрою хмарою тютюнного дыму, котрый зъ єго ротá бухавъ мовь изъ глотá вульканічного. Вôдтакъ нахиливъ ся и голосно читає зъ моєго паперу:

Нещасна.

Ой черезъ двôръ, ой черезъ двôръ
Зазýленька летѣла,

— То бѣлоруске „цяцєра“ значить зазуля? — пытає панъ Череваньскій дивуючись.

— Нѣтъ! „цяцєра“ значить по нашому тетера — та я тутъ уживъ зазуля, бо то у насъ птиця бôльше знана а въ поезіи люблена.

— А га! licentia poetica, правда?

— Не дуже велика й licentia, се рѣчь самои меншои ваги!

— Та знаєте, — каже панъ Череваньскій — я Вамъ зримую перву строфку:

Усѣла собѣ на плотѣ,
Тай куку запѣла! — Ха-ха-ха!

— Та бо не перебивайте! будемо пóслѣ жартувати, якъ скôнчу!

— Нѣтъ, менѣ досадно, що тратите марне часу й паперу на поезіи.

— Етъ, хто тамъ тратить! Хиба-жь думаєте, що для зложеня якои пѣсеньки такъ богато часу потреба?

— Та все-жь шкода, бо талантъ марнує ся! — сказавъ панъ Череваньскій силкуючись падати своѣй цѣлôй стати вызôръ незвычайнои поваги. — Однакожь не думайте, добродѣю — продовжавъ панъ Череваньскій, — що я не годенъ цѣнити правдивои поезіи. О, нѣтъ! така поезія, якъ у Шевченка! Що то за поезія! пламенна, велична, божественна. Така поезія — розумѣю!

И ставъ панъ Череваньскій залюбки деклямувати:

У лѣсѣ хтось розклавъ огонь;
Булó то въ осени вже пôзно,
Великій холодъ бувъ, вѣтры́ шумѣли рôзно,
И била ожеледь и снѣгъ ишовъ либóнь.

— Та-жь се Гребѣнчине! — замѣтивъ я.

— Гребѣнчине, — повторивъ панъ Череваньскій троха запинившись, та перегодомъ и додавъ: — що-жь, хиба не красне?

— Хороше.

— Но! отъ маєте зъ Шевченка:

Садокъ грушевый коло хаты,
Жуки надъ грушками лѣтають...

Я на тоє:

— Мабуть хочете казати:

Садокъ вишневый коло хаты,
Хрущѣ надъ вишнями гудуть...

— Но-но! — каже панъ Череваньскій трохи почервонѣвши — такъ не велика-жь розлука: чи грушка, чи вишня — все-жь садовина! — та й заливъ ся веселымъ реготомъ.

— Безперечно — кажу я.

Саме въ тую пору озвались звуки вертлика [катаринки] на подвôрю. Панъ Череваньскій, обожатель не лишь поезіи, але и всѣхъ штукъ красныхъ, отожь и музики, якъ разъ подавъ ся до вôкна выходячого на двôрє, щобъ налюбуватись аріями зъ рôзныхъ оперъ, котрî цѣнивъ передо всѣмъ. Самъ грайко бувъ менѣ вже давнѣйше звѣстный, хоть теперь и не бачивъ єго, та пôзнавъ по дуже примѣтнôмъ єго вертлику, зъ котрого добувались рôзнî оперовî аріѣ, все фальшиво, бо о пôвъ тону высше. Тоє однакожь не мѣшало пану Череваньскому вслухуватись зъ цѣлою увагою та въ знакъ признаня и вдовôля въ тактъ выбивати головою. Симъ разомъ не хибло й акомпаніяменту. Саме бо спровадивъ ся до каменицѣ новый льокаторъ, котрый мавъ малого цѣкавого песика. Песикъ — мабуть музикальна бестія — почувши фальчивî тоны, зъ пересердя почавъ трубити на всѣ заставки. Гармонія выйшла оттáкъ чудесна. Та крôзь вôдчинене вôкно изъ саду почулось нявченье котôвъ, котрî — хоть се було пополудни, ото-жь єще за дня, а дѣялось въ червни — межи кущами и собѣ взяли высказувати любовнî привѣты. Та й воробцѣвъ зграя — бачте я самъ сю пташню осмѣливъ годуючи ихъ недавно зъ вôкна крышинками хлѣба, — надлетѣла на привôкнье [зô стороны, куды друге вôкно моєи кôмнаты вызирає въ садъ] и цѣкаво заглядає черезъ вôдчинене вôкно. Одинъ изъ смѣлѣйшихъ выскочивъ на вазоникъ и дерзко кричить: „спѣє? спѣє? спѣє?“ Я же увôльненый на хвильку вôдъ нахабы мого безпощадного критика користаю зъ нагоды и дѣйстно забираюсь до дальшого писаня пѣсеньки. Воробець осмѣленый моимъ супокôйнымъ занятьемъ наближаєсь и ще голоснѣйше пищить: „спѣє? спѣє?“ Ото вража дитина! ще й по старинному глумить ся зъ мене! А спѣю, галапасе, спѣю! що тобѣ до того? — та й пишу:

Ой черезъ двôръ, ой черезъ двôръ
Зазýленька летѣла —
Не давъ ми Богъ, не давъ ми Богъ,
За кóго я хотѣла!

Не давъ ми Богъ, не давъ ми Богъ
Розрáдили насъ люде —
Ой, доки вѣку моєгó
Жаль серцю мóйму бýде.

перервы черезъ 31 лѣтъ сповнявъ при ґімназіи обовязки учительскі. О. Иреней Яворскій есть дожизненымъ консульторомъ провінціи чина оо. Василіянъ и членомъ наукового товариства имени Шевченка, „Народного Дому“ у Львовѣ и „Галицко-рускои Матицѣ“.

Тѣло учительске ґімназіи въ роцѣ 1893-ôмъ складали: директоръ о. Ир. Яворскій, катихаты обохъ обрядôвъ [рускимъ катихитомъ бувъ о. Володимиръ Лотоцкій] и шѣсть учителѣвъ [Евтимій Дейницкій, Францъ Гутовскій, Иванъ Новакъ, Блажей Юрковскій, Иванъ Нѣмцѣвъ и Михайло Новосельскій]. Наука вôдбувала ся пôсля пляну инструкцій міністерскихъ зъ рр. 1884 и 1892.

Ученикôвъ вписало ся до ґімназіи въ тôмъ роцѣ 331 — зъ тыхъ 121 обряду грецкого, 114 обряду латиньского а 96 жидôвъ. На надобовязкову науку языка руского вписало ся 129 ученикôвъ, вôдъ 23 до 28 въ клясѣ.

Директоръ Иреней Яворскій, звертаючи ся въ прощаню до молодежи, пише: „Увôльняємо Васъ, любі ученики, и выпускаємо зъ-пôдъ нашои управы и опѣки зъ тымъ бажаньемъ, щобы Вы и въ дальшôмъ житю не забували нашихъ наукъ, радъ и осторогъ.. та й згадуйте инколи на своихъ лагôдныхъ и вырозумѣлыхъ учителѣвъ-монахôвъ, вôдъ котрыхъ вкôнци яко ефодіонъ дôстаєте: „Благословеніе Господне на всѣхъ Васъ, Аминь!“

Перемѣна низшои ґімназіи Василіяньскои въ Бучачи на ґімназію державну уже що-найменче вôдъ десять лѣтъ була лише квестією часу, длятого Русины, добиваючись передъ кôлькома лѣтами третьои рускои ґімназіи въ краю, а именно въ сторонахъ Подôля, звернули свою увагу въ першôй лініи на Чортковъ, а въ другôй на Бучачь — и въ тôмъ напрямѣ дѣлали. Однакожь не удало ся анѣ ново-заснувати руску ґімназію въ Чортковѣ анѣ бучацку ґімназію перетворити на державну зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, — бо верховодячі сферы въ краю не хотять допустити основаня рускои ґімназіи въ такôмъ мѣстѣ, де нема польскои, отже замѣсть въ Чортковѣ або въ Бучачи — основано руску ґімназію въ Коломыи.

Рôвночасно зъ перемѣною Василіяньскои ґімназіи бучацкои на державну — взяли, якъ звѣстно, Єзуиты бучацкій монастирь въ свою реформу, ввели реформованого Василіянина на игумена, а всѣхъ старыхъ Василіянъ, не вымаючи навѣть много-заслуженого директора ґімназіи о. Иренея Яворского, зъ монастиря усунули..

Такъ перейшла до исторіи стара єдина въ краю ґімназія Василіяньска — въ часѣ, коли рôвночасно станула приватна ґімназія Єзуитôвъ коло Хирова.

Якъ межи Русинами, такъ и межи Поляками, много живе старшихъ, середущихъ и молодшихъ людей, що учили ся въ Василіяньскôй ґімназіи бучацкôй, — то-жь добре бы було, якъ бы хто пôднявъ ся зôбрати вôдъ тыхъ людей зъ рôзныхъ часôвъ спомины прото бучацку ґімназію и на тлѣ историчныхъ датъ и матеріялôвъ уложивъ моноґрафію. Моноґрафія певно выйшла бы цѣкаво и була бы немалоцѣннымъ причинкомъ до исторіи шкôльництва и культуры нашого краю въ сѣмъ столѣтю...

Гостина цѣсаря въ Галичинѣ.

Вôдъ вôвтôрка головна кватира цѣсарска перенесена до Кракôвця и зъ-вôдтамъ выѣздить монархъ кôнно що-дня досвѣта на маневры и вертає ажь по-полудни. Маневры дуже зацѣкавили круги войскові и въ справозданяхъ фаховыхъ детайлічно подаєсь плянъ и походы обохъ корпусôвъ, пôвнôчного и полудневого. Лінія боєва розтягнена дуже широко, на девять миль, вôдъ Фельбахъ до Божои Волѣ. Въ полудне въ четверъ мало прийти до рѣшучои стрѣчи обохъ корпусôвъ мѣжь Яворовомъ и Грушевомъ надъ потокомъ Ратечиномъ. Помимо значного труду и невыгоды вояки въ обохъ корпусахъ — якъ доносять офіціяльно — мають дуже добре тримати ся, станъ здоровля знаменитый а по воякахъ не знати умученя. Рôвножь и погода сприяє маневрамъ, бо нема нѣ спеки нѣ дощѣвъ. Маневрамъ придивляє ся такожь численна публика. Урядъ комісарѣвъ цивільныхъ повнять: при X-тôмъ корпусѣ староста зъ Бялои Пивоцкій, а при XI-тôмъ староста зъ Ряшева Федоровичь.

Въ середу вернувъ цѣсарь зъ поля маневрôвъ о 2-гôй по полудни. Обѣдъ двôрскій бувъ вызначеный на 6-ту годину въ касарни у архикнязя Альбрехта. Передъ годиною 6-тою выбравъ ся цѣсарь повозомъ на фôльварокъ Гнôйницѣ, де на часъ гостины цѣсарскои перенесла ся родина ґр. Лубєньского. Доѣзджаючи до гнôйницкои палаты, стрѣтивъ цѣсарь родину ґр. Лубєньского зъ многими гôстьми, идучу пѣшки въ напрямѣ Кракôвця Сейчасъ высѣвъ цѣсарь зъ повозу и заявивъ, що хотѣвъ вôдвѣдати родину ґр. Лубєньского. На се высказала ґр. Лубєньска свôй жаль, що ихъ родину оминуло такъ велике щастье — але цѣсарь вôдповѣвъ: „Если такъ, то проведу васъ домôвъ“ — и пѣшки зъ цѣлымъ товариствомъ пôйшовъ до мешканя Лубєньскихъ, де перебувъ зъ десять мінутъ.

Вернувши передъ касарню на обѣдъ, розмовлявъ цѣсарь зъ архикнязями а вôдтакъ звернувъ ся до ґенерала кн. Віндішґреца и голосно сказавъ: „Я бачивъ полки вашого корпуса и надзвычайно ними вдоволеный.“

Коли цѣсарь хотѣвъ вôйти до касарнѣ, звернувъ намѣстникъ увагу цѣсаря на стоячого побôчь похиленого старця, одягненого по старосвѣтски. Старець мавъ на собѣ одягъ почтиліона зъ 30-тыхъ рокôвъ: тригранный капелюхъ, червоный райтфракъ, бѣлі шкôряні пантальоны и чоботы зô штильпами. Зъ тымъ старцемъ розмовлявъ вже передъ тымъ архикнязь Альбрехтъ а навѣть велѣвъ подати ему крѣсло, але розмова велась досыть трудно, бо старець не дочуває. Старець тримавъ въ рукахъ якійсь папѣръ. Цѣсарь пôдôйшовъ до старця, а тогдѣ намѣстникъ пояснивъ, що се давный почтиліонъ, Андрѣй Сенесъ, числячій 98 лѣтъ и замешкалый въ Радимнѣ, просить о запомогу. Вôнъ возивъ цѣсаря Франца, коли сей монархъ звиджувавъ Галичину, и нашого теперѣшного цѣсаря, коли першій разъ заговивъ до Галичины.

Цѣсарь, выслухавши пояснень намѣстника, поручивъ повѣдомити старця, що буде о нѣмъ памятати, а на разѣ дає ему запомогу. Сейчасъ выплачено старцеви цѣсарску запомогу, а притôмъ и архикнязь Альбрехтъ та прочі ґенералы и офіциры обдарували грôшми старця. Заки старець вôдôйшовъ, дôставъ ще зъ порученя цѣсаря обѣдъ зъ двôрскои кухнѣ.

На двôрскій обѣдъ въ середу запрошено крôмъ намѣстника, лишь особы зъ двôрскихъ и войсковыхъ кругôвъ. Мѣжь запрошеными бувъ такожь командантъ жандармеріи въ Галичинѣ, полковникъ Уле.

——

Нинѣ цѣсарь выѣхавъ зъ Галичины, удаючись черезъ Перемышль и Стрый на маневры въ Угорщинѣ. До Перемышля выѣхали достойники попращати цѣсаря; мѣжь тыми достойниками були такожь члены выдѣлу краєвого. Про се пращанье доносять намъ телеґрафічно: Цѣсарь розмовлявъ зъ-мѣжь членôвъ выдѣлу найдовше зъ д-ромъ Савчакомъ. Пытавъ ся, якъ довго есть у выдѣлѣ, чи много має занятя, а вôдтакъ додавъ, що деякі законы шкôльні выдані въ хосенъ Русинôвъ. На увагу намѣстника, що д-ръ Савчакъ есть у выдѣлѣ референтомъ кватерунку жандармеріи, замѣтивъ цѣсарь, що д-ръ Савчакъ мусѣвъ мати много роботы и трудности по причинѣ побôльшеня жандармеріи.

Конституція въ Бельґіи.

Оногды санкціонувавъ король бельґійскій, Леопольдъ II., зревідовану конституцію бельґійску. По довгихъ и прикрыхъ розправахъ въ парляментѣ и сенатѣ удалось Бельґійцямъ пôддати ревізіи давну конституцію та поступити одинъ крокъ дальше въ розвитку політичнôмъ. Придивѣмъ ся, на якихъ основахъ опирає ся та зревідована конституція бельґійска.

Провôдною идеєю а заразомъ и головною основою зревідованои конституціи есть загальне право голосованя. Се право не надане безвзглядно загалови населеня, лишь заведено въ нѣмъ певні степенѣ, категоріи. И такъ доси кождый 25-лѣтный Бельґієць, котрый плативъ рôчно 21 франкôвъ податкôвъ безпосередныхъ, бувъ выборцемъ до парляменту. Вôдъ теперь управненій до выбору посла до палаты репрезентаційнои всѣ Бельґійцѣ, числячі 25 лѣтъ и бодай оденъ рôкъ въ громадѣ замешкалі та не выключенї постановами закона карного вôдъ права выборчого. Але кождый такъ управненый до выбору Бельґієць має лишь одинъ голосъ. Кождый 35-лѣтный горожанинъ, жонатый або овдовѣвшій (але въ тôмъ другôмъ случаю мусить мати дѣти законні) та платячій державѣ бодай 5 франкôвъ податку особистого, якъ рôвножь кождый 25 лѣтный горожанинъ що посѣдає недвижимости вартости бодай 2000 франкôвъ або ренту — має другій голосъ. Два доповняючі голосы выборчі мають вôдтакъ всѣ бельґійскі горожане зъ академічнымъ образованьемъ, або занимаючі чи то высшій урядъ публичный чи таке становище, зъ котрого можна бы судити о высшôмъ образованю дотычнои особы. Нѣхто не може мати бôльше якъ три голосы.

Вôддача голосôвъ при выборахъ есть обовязкова и вôдбуваєся въ кождôй громадѣ Всѣ картки до голосованя суть однакові що-до внѣшного выгляду, с. є що-до формы и краски Кождый членъ палаты репрезентаційнои дôстає 4.000 франкôвъ рôчно вôдшкодованя и вôльну карту ѣзды зелѣзницею вôдъ свого мѣсця замешканя до мѣсця, де веде нарады палата.

Рôвночасно пôддано реформѣ институцію сенату. Сенатъ складає ся зъ 101 членôвъ. Двѣ третины того числа, отже 75 сенаторôвъ выбирає ся безпосередно зъ-помѣжь горожанъ. числячихъ 40 лѣтъ житя и оплачуючихъ рôчно бодай 1200 франкôвъ на безпосередні податки державні, або посѣдаючихъ недвижимости вартости катастральнои бодай 1.200 франкôвъ. Прочихъ 26 сенаторôвъ выбирають цѣлкомъ свобôдно пôсля своєи гадки рады провінціональній. Если зъ заступникôвъ парляментарныхъ покличе корона кого на міністра, то сей не потребує пôддаватись новому выборови.

Дотеперѣшна конституція бельґійска иступувала по-надъ 60 лѣтъ, бо ще въ 1831 р. єи заведено. Уважано єи за найлѣпше обдуману и найліберальнѣйшу въ цѣлôй Европѣ. Розправы надъ ревізією конституціи зачались передъ трема роками, бо дня 19 падолиста 1891 р. Павло Жансонъ поставивъ въ палатѣ послôвъ дотычне внесенье. Кабінетъ Бернаерта мавъ не мало труду, заки перепровадивъ ревізію конституціи, бо опозиція ставляла много поправокъ до проекту, а кожда поправка змѣняла уложеный плянъ и основы, на котрыхъ опираєся теперѣшна конституція.

Дописи „Дѣла“

Зъ Перемышлянщины.

[Окружна конференція учительска.]

Въ дняхъ 23 и 24 н. ст серпня вôдбулася окружна конференція въ Перемышлянахъ. Першого и другого дня вôдправлено службу Божу и въ церквѣ и въ костелѣ, — другого за упокôй бл. п Жигмонта Савчиньского. Учителѣ являли ся зъ инспекторомъ въ обохъ святиняхъ.

Зôбраныхъ першого дня на конференцію учителѣвъ привитавъ ц. к. староста и представивъ учителямъ ново-именованого инспектора окружного п Лешегу. Въ имени учителѣвъ привитали инспектора пп. Райхертъ и Добряньскій, делеґаты окружнои рады шкôльнои.

Потôмъ приступлено до точокъ конференціи. То звычайні формальности и повтаряють ся рôкъ-у-рôкъ.

Якъ сказано, перемышляньскій округъ шкôльный, дôставъ нового инспектора. Вôдъ часу, якъ ц. к. окружні рады шкôльні заведено въ кождôмъ повѣтѣ, учительство повѣта перемышляньского майже що другій рôкъ витає все нового инспектора, а теперѣшный, п. Лешега уже третій зъ черги. Оба попередні, пп. Фрайндъ и Шлемкевичь, були для насъ, учителѣвъ, немовь другами добрыми, ставали въ оборонѣ нашôй. И теперѣшный, п. Лешега, въ промовѣ своѣй зазначивъ, що хоче бути не тôлько зверхникомъ нашимъ, але й другомъ та товаришемъ — и се вже й зазначило ся въ часѣ конференціи. Дай Боже, щобы заповѣдь п. Лешеги здѣйстнила ся, — щобы тутешный округъ мôгъ колись п. Лешегу згадувати такъ мило, якъ теперь згадує єго обохъ попередникôвъ — и особливо завидує округови калускому.

Нарады конференціи вели ся поважно, а дотыкали выключно новыхъ плянôвъ науки и новои правописи рускои. Тутъ мушу зробити докôръ всѣмъ учителямъ Русиномъ, котрі забирали слово — а не въ своѣй рôднôй мовѣ, немовь бы цурались єи, — а она-жь така намъ добра и мила, якъ Полякамъ польска. Ажь другого дня вôдозвало ся кôлькохъ учителѣвъ-Русинôвъ по руски.

Читавъ я вже кôлька дописей про окружні конференціи, а всюда було пôднесено, що й с го року не вызначено на конференціи анѣ одного тематy въ языцѣ рускôмъ — хотяй сего року тематы на всѣ конференціи у всхôдній Галичинѣ вызначила сама краєва рада шкôльна. Отже симъ разомъ паде вина уже не на окружні рады шкôльні, але на саму краєву раду шкôльну.

Не моя рѣчь — розбирати квестію, чи повинна була краєва рада шкôльна не поставити нѣ одного тематy въ языцѣ рускôмъ зъ указаньемъ, що той тематъ мають учителѣ обробити по руски, — я скажу що иншого Въ оповѣщеняхъ про конференцію всѣ тематы були поданї по польски, але й не було сказано, що учителеви не вôльно обробити нѣякого тематy по руски. Отже кождый учитель може обробляти тематы такожь въ рускôй мовѣ, а учитель-Русинъ повиненъ узнати се навѣть за свôй обовязокъ. Я предкладаю що-року одинъ тематъ по руски а другій по польски, — и нѣколи я за се не досвѣдивъ докорôвъ. Отже учителѣ нехай користають бодай зъ незаборонены и нехай обробляють тематы такожь по руски. Треба на будуще поставити засаду, що кождый Русинъ мусить бодай одинъ тематъ обробити по руски.

Такъ само и промовляти на конференціяхъ — учителѣ-Русины повинні по руски. Коли мы одного и другого не будемо чинити самі, — коли не будемо заявляти: хто мы? якои народности? — коли у насъ не буде проявлятись почутье національне, — то на що вже й здадуть ся нарѣканя на рады шкôльні? Хиба на се, щобы тымъ способомъ величати ся передъ свѣтомъ: „Ось погляньте, які мы слабодухи! яка у насъ мізерія душевна!“

М зь-надъ Полтвы.

Зъ Яворова.

[Гостина рускаго театру. „Здеґрадувати Русинôвъ!“ — покликъ чорныхъ демонôвъ. Русинъ одинъ бôльше въ радѣ повѣтовôй Циркъ. Заведенье сс. Василіянокъ. Сокôльство. Льосованье о стіпендію. Сôль солоно-терпка].

Анатична дрѣмота запанувала на пѣсчастыхъ просторахъ Яворôвщины по вôдъѣздѣ рускаго народного театру. Перше знати було житье: усьо вешталось, несло ся въ салю театральну. Було аматорôвъ та адораторôвъ рускои сцены богато-богато. Хто яку „лепту“ почувъ у своѣй [се рѣчь натуральна!] кишени, бѣгъ до касы театральнои и вымѣнювавъ грошики за фарбні білетики. Одушевленье рускою штукою дôйшло навѣть до зеніту, — були декотрі „парсуны“, що не купивши білету — не уплативши отже нѣчо за вступъ — входили середъ акту касиновыми дверми, а спôзнившись трохи, ще й сильно жалували, що не чули цѣлои штуки безплатно. Отъ таке! Що-до нашихъ артистôвъ — а радше ихъ гры — бувало всяко. Зъ мѣжь усѣхъ найбôльше зôстали ся въ памяти публики пп. Яновичь, Стечиньскій та оба Пôдвысоцкі Зъ женьского персоналу нашои труны найбôльше признанье заслужили панѣ: Лопатиньск , Осиповичева [въ роляхъ жѣнокъ], Пôдвысоцка [въ живыхъ характеристичныхъ роляхъ селянокъ-молодиць] та п-на Слободôвна, котра при совѣстнôй студіи може заняти вскорѣ поважне мѣсце на рускôй сценѣ. Здавъ бы ся рускому театрови способный комікъ и здалось бы скрѣпити хоръ, бо при слабôмъ хорѣ гарна наша пѣсня затрачує свою красу въ недоладнôмъ интерпретованю ей. Въ хорѣ заслугує на згадку голосъ п. Цѣшановского. Жаль, що солісты уважають собѣ нѣбы за обиду выдати якій такій голосокъ въ хорѣ.. Мимо того всього театръ рускій полишивъ милу згадку въ серцю Яворôвщины.

Була тута — кромѣ „небесныхъ“ бурь — ще й инча буря: якісь чорні демоны не могли знести декотрыхъ честныхъ урядникôвъ-Русинôвъ та й посылали анонімні листы та „кляґи“ такъ довго, доки ажь одинъ президентъ сюды не зъѣхавъ. Почались индаґаціи, свѣдкôвъ брано цѣлыми копами до кождои справы. Комічныхъ зôзнань було що не мѣра, — варта було й заплатити, щобы послухати. Та цѣла штучка дôстала въ лобъ. Носы поспускались на — „сексты“...

Ага! варто знати, що рада повѣтова дôстала о одного Русина бôльше — въ особѣ о. Гординьского зô Шкла, котрый перейшовъ — на велике невдоволенье опозиціи, яка мусить усе стояти на перекôръ честнымъ людямъ. Рѣчь знана, о кожду точку нашого права добиватись намъ приходить въ трудѣ и борбѣ...

Вôдъ „кумедій“ зъ „кляґами“ звернулись очи Яворôвцевъ на другу правдиву комедію — циркову. Якійсь бѣдолаха привѣхавъ бувъ сюда зъ кôлькома худенькими сотворѣнями чотироножными, котрі вôнъ казавъ звати кôньми, та й попысавъ ся тресурою ихъ передъ цѣкавою публикою. Каса сего „выдериґроша“ готова ривалізувати зъ театральною... Чи не комічно?!

Говорячи про Яворôвъ не можна забути и про монастирь та заведенье сс. Василіянокъ. Мали мы нагоду бути на пописѣ [бо испыту не було] въ заведеню — тожь и теперь, коли ферія вакаційні пôрнули въ пропасть минувшости, пригадуємо собѣ, що „було“, а сердечно бажаємо собѣ того, що „повинно бути“, именно, щобы звериено тутъ на рускій языкъ и взагалѣ на рускôсть ласкавѣйшу увагу! Тажь руске заведенье и повинно передовсѣмъ рускимъ годувати кормомъ дѣти рôднї! А тутъ — хлѣбъ та й инча пожива — рускі, але зъ огляду духового „не-знати-що“... Боятесь впоювати засады любови рôднои Ненѣ въ серця дочокъ ей?... Поляки чванять ся патріотизмомъ свого жѣноцтва, а у насъ скоро дальше такъ пôйде, хиба чимось противнымъ похвалитись буде можна... „Схаменѣть ся!“ — скажемо словами Тараса.

Много шуму робить теперь тутъ польске „Сокôльство“... Гаразд було бы, щобъ уже и нашъ „Сокôлъ“ розпостеръ разъ крила надъ землею Данила та Осьмомысла...

Про чудернацку конференцію учительску була вже згадка въ „Дѣлѣ“ — за те намъ нинѣ годить ся згадати, що при кôнци серпня

Въ свѣтлици милый тутъ сіявъ
Якъ мѣсяченько ясный —
Якъ изгадаю, що теперь...
О, нáдоньку нещáсный!

А нелюбъ той, а нелюбъ той,
Якъ вóронъ чорный краче,
Не мóжу звыкнуть до нього́,
Ой, гóрко серце плаче.

А нелюбъ той, мовь темный мракъ
Менѣ свѣтъ закрывае —
Лють зáвисти гнѣтить єго́,
Менѣ все докоряє

Ой докоряє все менѣ:
Житье єму не гоже —
Хиба-жь я провинила въ чôмъ?
Ты видишь крѣпкій Боже!

Велѝть менѣ, велѝть менѣ
Зъ нелюбомъ въ купѣ жити —
Въ могилу красше полягти́,
Нѣжь такъ у горю ныти!

Полѝнь зозýлько дъ мѝлому,
Полѝнь въ садóкъ кувати;
Скажи́, що зъ жáлю я за нимъ,
Що хóчу умирати!

А якъ умру, на гробѣ най
Садѝть менѣ калѝнку,
Та ѝнколи нехай згадá
Нещастную Маринку!

Я скôнчивъ. Коты въ садý втихомирились. Собачку выючу геть прогнано зъ подвѣря. Лише вертликъ рыпѣжить, що сила, що-разъ то нові аріи одну такъ фальшиво якъ другу; зъ вôкончъ и ґанкôвъ летить въ наставленый капелюхъ грайка дрôбна монета, а панъ Червaньскій все залюбки слухає и колыше ся зъ вдоволеня.

Мѣжь тымъ я зыркнувъ на вôкно вôдъ саду. Господи! вже кôльканацять воробцѣвъ тамъ ґаздує по своєму, скачуть по моѣмъ новокупленôмъ бѣлôмъ папері и пишуть по нѣмъ по своєму. Ото сволочь! А воробцѣ менѣ въ привѣтъ защебетали: „пѣє! пѣє! пѣє!“ А одинъ, що гулявъ за вôкномъ, вéсело закричавъ: „варѝть чиръ! варѝть чиръ!“ Сей жартъ сподобавъ ся вельми; всѣ пôдхопили въ одну мить: „чиръ! чиръ! чиръ!“ А вражі дѣти! пôйдете зъ моєго вôкна! а зася! а ушь! — крикнувъ я, та махнувъ рукою. Воробцѣ лицарѣ всѣ напуджені втѣкали чимъ швидше яко мога, та першій найцѣкавѣйшій утѣкаючи въ летý таки вспѣвъ зирнути на моє писанье и побачивъ укôнчену пѣсеньку. То-жь верескнувъ на весь ротъ: „спѣвъ!“ къ великôй утѣсѣ товаришвъ. Всѣ они зъ фуркотомъ усѣли на черешни проти моєго вôкна, та тамъ мѣжь густымъ гôльемъ крыючись и смѣють ся: „спѣвъ! спѣвъ! спѣвъ!“ Я розсéрдивъ ся: Дамь я вамъ „спѣвъ!“ галапасне насѣнье! Ехъ, якъ тарахну каламаремъ мѣжь васъ!... Вже простягавъ руку по каламарь, та зупинивъ ся: шкода каламаря! Що вдѣю тôй малютѣ: межи густымъ гôльемъ поцѣлити трудно, сáме ихъ дрôбность стає имъ защитою!... Тожь дивлю ся на ту сѣру челядь зъ презирствомъ, хоть уже безъ намѣру покарати дерзку голоту. Воробцѣ, мабуть почувши себе безпечными, почали на всѣ заставки кричати „спѣвъ! спѣвъ! спѣвъ!“ при чôмъ смѣючись такъ кумедно потрясали цукастыми животиками, що я мимоволѣ зá боки бравъ ся... де та досада й дѣлась! На се-жь воробня, — подумавъ я, — щобъ цвѣркала, адже-жь самі не втнуть спѣвати! За часъ фурнула цѣла гурма зъ черешнѣ, мабуть, щобы пôдъ иншимъ вôкномъ пôдглядувати...

(*Конецъ буде.*)

— призабули мы днину — вôдбулось торжественне тягненье жребіввъ на стіпендію зъ фонду бл. п. Людвика Ґаевского [близько 300 зр. рôчно для ученикôвъ и учениць осôбно]. Вытягнули щасливый жребій: Розалія Свѣтлякъ та Катерина Маркевичь, дочки убогихъ родичѣвъ. Зъ ученикôвъ вытягнувъ жребій Маєвский зъ І-ои клясы ґімназіи въ Перемышли.

Ще одно. Люба сторона яворôвска геть посолонѣла. Въ радѣ повѣтовôй дôстанешь соли на складѣ, але такои вже хорошои, що ажь терпко стане! Здалось бы, щобы тую сôль уже розпродано якъ найскорше [бодай на ласощѣ рогатому та вовнистому стаду] а спроваджено вже разъ инчу...

Я...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Слова признаня, высказанй цѣсаремъ управѣ Галичины, дають нѣмецко-ліберальнымъ ґазетамъ нагоду до всѣлякихъ комбінацій, котрыхъ предметомъ є намѣстникъ ґр. Бадені. Пôсля одныхъ комбінацій ґр. Бадені має стати міністромъ внутрѣшныхъ дѣлъ, а єго спеціяльна задача привести до цѣли польско-нѣмецкій союзъ. Другй комбінаціи роблять єго президентомъ міністрôвъ на мѣсце „умученого“ ґр. Таффого. Все те, розумѣєсь, лишь комбінаціи.

Міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ вернувъ до Вѣдня зъ Елішавъ, де вôнъ три днѣ гостивъ у ґр. Таффого, бо мусѣвъ обговорити устно деякй справы. Найважнѣйшимъ предметомъ тои конференціи — пише Presse — бувъ певно буджетъ державный на 1894 р., бо доси на стôлько вже уложено прелімінарь буджету, що можна собѣ выробити образъ цѣлости. Надѣють ся, що буджетъ на 1894 р. буде меншебôльше якъ сегорôчный, значить ся, буде надвышка въ буджетѣ а доходôвъ зъ зелѣзниць державныхъ буде можна ужити на сплату довгôвъ.

Міністерство рôльництва выготовило — якъ доносить W. Allg. Ztg. проєктъ утвореня палатъ рôльничихъ и справа має прийти пôдъ нараду осѣннои сесіи парляментарнои. Палаты рôльничй суть подôбною институцією якъ теперѣшнй палаты торговельнй, а мають бути такъ уладженй: Интересенты мають бути зорґанізованй, щобы могли поступати корпоративно въ своихъ загальныхъ справахъ. При истнуючôй байдужности не можна надѣятись, щобы тй интересенты звязались въ свобôднй стоваришеня, тожь треба завести примусову звязь. Орґанізація палатъ рôльничихъ має бути централістична, щобы правительство мало въ нихъ таке заступництво, котрого значѣнье есть загальне. Палаты рôльничй не будуть заведенй замѣсть господарскихъ товариствъ, лишь поприй тй товариства. — Рôльничй круги пôднесли много закидôвъ противъ заведеня палатъ рôльничихъ, мѣжь иншимъ и се що правительство маючи до своєи розпорядимости опінію палатъ въ деякихъ справахъ, буде цѣлкомъ не зважати на истнуючй товариства господарскй.

На зборахъ католицкого ческого товариства політичного въ Турновѣ пояснявъ ґр. Кароль Шенборнъ становище ческои историчнои шляхты. Вôнъ заперечувавъ, мовь бы исторична шляхта мала бôльшôсть въ клюбѣ послôвъ ческои бôльшои посѣлости. Противно, она становить малу меншôсть того клюбу и длятого несправедливо приписує ся єи все, що той клюбъ робить, або не робить. Цѣлости клюбу, пôсля ґр. Шенборна, не можна уважати полкомъ войсково зорґанізованымъ, що стоить пôдъ приказами своихъ провôдникôвъ. Тй провôдники, щобы удержати бôльшôсть выборцѣвъ, мусять числити ся зъ поглядами цѣлои выборчои куріи и оминати справы, въ котрыхъ рôзнять ся погляды поодинокихъ ґрупъ. Въ найважнѣйшихъ пытаняхъ панує мѣжь всѣма членами клюбу найповнѣйша згода. — Бесѣду ґр. Шенборна треба уважати яко вôдповѣдь молодо-Чехамъ и звѣстнымъ инсинуаціямъ одного пôвурядового дневника. Ся вôдповѣдь дуже слаба особливо пôвурядовому органови, котрый дорадживавъ шляхтѣ займити таке становище, що значить те саме, що зôрвати зъ народными идеалами.

Зъ Буда-Пешту доносять, що предложеня угорского правительства що-до обовязкового цивільного супружества ще не одержали найвысшого рѣшеня. Ґазеты подаючи сю вѣсть кажуть, що она походить зъ добре поінформованыхъ кругôвъ, отже зъ правительственныхъ кругôвъ. Кромѣ того додають, що міністеръ судôвництва Сілядій не одержавъ згоды короны, щобы предложити проєктъ, а навѣть и заходы президента міністрôвъ Векерлього не принесли въ тôй справѣ нѣякого выслѣду Правительство хотѣло осягнути згоду короны, щобы поставити предложеня що-до обовязкового цивільного супружества въ той спосôбъ, що зъобовязало ся ними супротивъ свого сторонництва, не впевнивши ся зъ-першу о згодѣ короны. Такъ отже корона має до выбору, або згодитись на предложеня, або приймити дімісію кабінету. Мѣжь тымъ, якъ мы уже згадували, надôйшла енцикліка папы до угорского епископату, котра не згадує нѣчого про цивільнй супружества, лише звертає ся противъ мѣшаныхъ супружествъ. Папа придержуючись выключно тыхъ церковно-політичныхъ предложень, когрй вже майже внесено, коли тымъ часомъ не приймає до вѣдомости de jure не истнуючого ще предложеня що-до цивільного супружества. Навпослѣдъ упоминає папа епископôвъ, щобы они находили пôдпору своихъ заходôвъ въ апостольскôмъ королю. Сей уступъ пояснює опозиція тымъ, що корона не згодить ся на предложенье цивільного супружества. Однакъ здаєсь, що правительственнй круги не беруть сеи можливости дуже траґічно. Упаде Векерле за-для тои перепоны, що єму въ дорôгу намѣрѣ покладено въ дорозѣ, спадщина найде заразъ наслѣдника. Кольоманъ Тіса трубить вже теперь въ свою трубку, що тыми днями стане передъ выборцями, щобы зложити справозданье зъ минувшои сесіи рады державнои.

——

Про гостину россійскои фльоты въ Тульонѣ одержує Köln. Ztg. зъ Парижа близшй вѣсти. Французке посольство въ Петербурзѣ уже повѣдомлене офіціяльно. Ескадра буде складатись зъ пятьохъ або шѣстьохъ кораблѣвъ Говорять, що при нагодѣ гостины порѣшить ся остаточно пытанье заснованя россійскои морскои стаціи на Середземнôмъ мори и удержанье ескадры тамже. Рада міністрôвъ ухвалить всѣ формальности до приѣму, а вже теперь рѣшено, що президентъ Карно выѣде до Тульону на привѣтъ, и що штабъ ескадроны прибуде до Парижа. Посолъ въ Петербурзѣ буде такожь пробувати у Франціи въ часѣ гостины россійскои фльоты. — Парискй ґазеты, а особливо ґазета Paris завзыває всѣхъ редакторôвъ, щобы уладжували маніфестаціи въ часѣ побуту россійскихъ офіцирôвъ въ Парижи и просить всѣхъ редакторôвъ ґазетъ на зборы.

Страйкъ анґлійскихъ роботникôвъ угля здаєсь, покôнчить ся незабаромъ за-для великои нужды, що обняла всѣхъ роботникôвъ. Союзъ властителѣвъ закопôвъ угля обстає завзято при своѣмъ домаганю, щобы уменшити платню. Провôдники роботникôвъ не знають, що робити. Они зневоленй пôддати пôдъ голосованье роботникôвъ ось тй три точки: 1) Чи приймити 25-процентове обниженье платнѣ, або яку иншу часть єи. 2) Чи передати спôръ судови и 3) чи тй роботники, що одержуть давну платню мають вертати назадъ до роботы. Выслѣдъ голосованя має порѣшитись найдальше до 14 вересня, бо того-жь дня збере ся екзекутивный комітетъ роботничого товариства. Мѣжь тымъ проявляють ся наслѣдки страйку дуже досаднымъ способомъ. Въ хемічныхъ и мѣдяныхъ фабрикахъ перестала робота за-для недостачѣ угля. Такъ само фабрики бляхи въ деякихъ повѣтахъ мусѣли заперестати. Страта на зелѣзницяхъ величезна, єи обчисляють на 1,000.000 фунтôвъ штерлінґôвъ. За-для меншого руху на зелѣзницяхъ выдалено богато зелѣзничихъ роботникôвъ, а угля выстане ще ледви на одинъ тыждень. Если страйкъ потреває кôлька недѣль, повстане въ Анґліи не бувала застоя роботы. Торговельна палата звернула ся до президента торговельного уряду и до секретаря товариства властителѣвъ закопôвъ, щобы поладнали справу якъ слѣдъ, однакъ на дармо. Такъ отже страйкъ не перестає, и хиба одна нужда зневолить роботникôвъ, що пристануть и на найнекористнѣйшй услôвья властителѣвъ закопôвъ.

——

Палата льордôвъ занимає ся вôдъ передвчера другимъ читаньемъ ирляндского білля. Проводирь уніоністôвъ, князь Девоншіръ (передъ тымъ льордъ Гертінґтонъ), промовлявъ за вôдкиненьемъ біля. Головнымъ єго арґументомъ було се, що бôльшôсть загалу народу не пôдпирає сеи реформы. Послѣднй выборы до парляменту не дали такои бôльшости, щобы палата послôвъ мала выразный мандатъ до ухвалы біля гоме-руль. — При голосованю на 558 льордôвъ заявить ся за білемъ що-найбôльше лишь зъ 50 льордôвъ.

НОВИНКИ.

— **Холєра** Ґазета урядова пише: Дня 6 н. ст. вересня занедужало на холеру: Въ Римановѣ въ повѣтѣ сянôцкôмъ 2 особы, въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского, въ Коломыи и Шепарôвцяхъ повѣта коломыйского по 1 особѣ. — Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ не занедужавъ нѣхто на холеру дня 6 вересня. — Выздоровѣла въ Щепановѣ повѣта бжеского 1 особа, въ мѣстѣ Коломыи 6 осôбъ. — Померли въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: Въ Делятинѣ 2 особы, въ Микуличинѣ 1 особа; въ Римановѣ въ повѣтѣ сянôцкôмъ 2 особы, въ Опришôвцяхъ въ повѣтѣ станиславôвскôмъ 1 особа. — Крôмъ того лучивъ ся пôдозрѣный случай въ мѣстѣ Богородчанахъ. — Въ деектахъ особы померши дня 27 н ст. серпня середъ пôдозрѣлыхъ познакъ въ Оришкôвцяхъ повѣта гусятиньского не выкрыто заразинъ холеры. — Въ Краковѣ сконстатовано уряднво, що холєра выгасла. Вôдъ 1 н. ст. вересня не було нѣякого пôдозрѣного случаю занедужаня, а изольованй мешканцѣ домôвъ де лучили ся два случаѣ холеры выпущенй вже по семидневнôй каранданѣ.

— **Въ рускôй ґімназіи у Львовѣ** розпочинає ся письменный испытъ зрѣлости дня 11 н. ст. вересня.

— **Огнѣ.** Въ суботу дня 2 н. ст. вересня передъ 5-ою годиною зъ полудня выбухъ огонь въ Ґрибовичахъ велакихъ о 8 кільометрôвъ вôдъ Львова. Огонь пôдложила Гаська Пилюхъ пôдъ хату зятя, Василины. Вôдъ сего огню згорѣло 21 загородъ селявьскихъ зъ забудованями и всѣми сегорôчными плодами. При тôмъ погорѣли конѣ, коровы и безроги, бо нѣкого не було дома; одни були въ поли, другй пôйшли на войсковй вправы, иншй поѣхали зъ пôдводами для войска. Шкода выносить 35 000 зр., зъ чого було обезпечено 15.000 зр. На телеґрафічну просьбу прибуло зô Львова 7 стражникôвъ охотничихъ зъ малою сикавкою по 7-ôй годинѣ вечеромъ, бо команда мѣскои сторожи огневои не выѣзджає за мѣсто, если огонь лучить ся о милю за Львовомъ. При катастрофѣ була такожь сикавка зъ Дублянъ зъ учениками тамошнои рôльничои школы. Огонь погашено около 1-ои годины въ ночи. Церковь и школа уратованй. — Въ Городку на черляньскôмъ передмѣстю выбухъ огонь въ ночи зъ 5 вересня заразъ по пôвночи и знищивъ 9 загородъ Огонь повставъ зъ коршмы, що стояла середъ селяньскихъ хатъ. Причиною була неосторожнôсть Пожаръ угасила мѣска сторожа огнева около 3-ои годины въ ночи. — Въ Дережичахъ повѣта дрогобицкого згорѣла дестилярня нафты Соломона Бакенрота, вартости 4500 зр. — Въ поли пôдпалявъ хтось стирту ячменю (120 кôпъ), що належала до п. Мармароша зъ Карова. Згорѣла цѣла стирта и 16 сяжнѣвъ сѣна. Збôже було асе куроване. — Въ Слобôдцѣ коло Кутъ погорѣла дня 24 н. ст. серпня одна хата. Причиною огню була пяна господиня. Господарь поѣхавъ бувъ зъ сплавами. — Въ Станиславовѣ згорѣла гарбарня Вайсбаха вартости 2000 зр.

— Звѣстна широкимъ кругамъ адептка штуки музичнои п-на **Саломея Крушельницка** выѣздить сими днями въ цѣли дальшого выобразованя себе въ спѣвѣ до Медіоляну. Щасть Боже въ далеку путь и скорого повороту!

— **Нещастнй пригоды.** Въ Борославѣ въ закопѣ ч. 827 выбухли ґазы, котрй тяжко попарили робôтницю Лабусь, а лекше ще двохъ роботникôвъ. Заступникъ дозорця винень тому, бо недалеко вôдъ закопу засвѣчувавъ лямпу сѣрникомъ — Ивана Волоса зъ Крешова Мармороши на Угорщинѣ, занятого въ лѣсѣ въ Нижнôмъ Ванчу коло Коростова убило зрубане дерево. — Послѣдными днями утопило ся при рôзныхъ нагодахъ 8 людей въ Галичинѣ. — Зъ Нового Санча пишуть: Одинъ селянинъ зъ Кокушки, що приѣхавъ до Санча, хотѣвъ напоити коня, ведучи єго въ упряжи до воды; побачивъ се дванацятьлѣтный жидикъ и жертвувавъ єму крейцарь щобы за се мôгъ переѣхати ся верхомъ. Селянинъ згодивъ ся; але не довѣряючи чи хлопець умѣє ѣздити вѣвъ коня за узду. Тымчасомъ зъ шинку выливъ хтось помыѣ передъ коня. Кôнь сполошивъ ся и скочивъ въ бôкъ такъ нещастно, що хлопець падучи ударивъ головою въ острый камѣнь и убивъ ся на мѣстци. Не досыть того: падучи замотавъ ся хлопець въ упряжь, а переполошеный кôнь волѣкъ нещастного въ найбôльшôмъ розгонѣ ажь на ринокъ, лишаючи слѣды крови и мозку убитого.

— **Облава на медведя.** Дня 29 н. ст. серпня донѣсъ одинъ селянинъ коло Велдѣжа старшому лѣсничому въ добрахъ бар. Поппера и Войґтови, що въ ночи напавъ медвѣдь на кошару овець и забравъ три вôвцѣ На другій день уряджено на непрошеного гостя облаву и въ короткôмъ часѣ найдено єго слѣдъ. Медвѣдь явивъ ся якихъ 20 крокôвъ вôдъ п. Войґта. По першôмъ выстрѣлѣ ударила куля звѣря въ лѣву лопатку, вôнъ упавъ але по хвили пôднѣсъ ся и зъ страшнымъ рыкомъ кинувъ ся на стрѣльця. Другій выстрѣлъ пробивъ серце и позбавивъ медведя житя. Убитый звѣрь мавъ 2·15 метрôвъ довжины, лапы 0·23 метра довгй, а важивъ 273 кільоґрамы.

— **На першй потребы рускаго „Сокола“ у Львовѣ** [передовсѣмъ на выдрукуванье статута товариства] зложили на руки основателя п. Володимира Лаврôвского Вп. пп.: Василь Нагôрный 5 зр., Иванъ Белей 1 зр. 20 кр., Винницкій 1 зр., Рихвицкій 1 зр., Голейко 1 зр., Д К. 50 кр., В. Км. 50 кр., И. Фр. 20 кр., Н Пшепюрскій 20 кр., Кузьма 20 кр., Боярскій 1 кор., Сильв. Яричевскій 1 кор., В. Коцовскій 50 кр., Козакъ 20 кр., Климишинъ 60 кр., Чер—скій 1 зр. — разомъ 14 зр. 10 кр.

— **Страйкъ мулярѣвъ въ головнôмъ шпитали.** Зъ причины страйку роботникôвъ будôвляныхъ заперестали роботу такожь и мулярѣ занятй реперацію будынку шпитального. Однако зарядъ шпиталю порадивъ собѣ на се, бо постягавъ недужихъ мулярѣвъ зъ вôддѣлу шкôрныхъ недугъ и казавъ имъ робити, платячи имъ бохонцемъ хлѣба и порцією масла. Мулярѣ робили але коли довѣдали ся, що въ мѣстѣ ихъ товаришѣ страйкують, перестали робити и зажадали пôдвысшеня платнѣ до высоты 50 кр. денно. (Хлѣбъ вартувавъ 16 кр., а масло 5 кр.) По короткихъ переговорахъ пôдвысшено имъ плату до 40 кр. денно и такимъ способомъ полагоджено змову.

— **Самоубійства.** Зô Стрыя доносять, що старшій кондукторъ Блащакевичь повѣсивъ ся дня 5 н. ст. вересня пôдчасъ ѣзды въ поѣздѣ въ вôддѣлѣ I. клясы, мѣжь Гусятиномъ и Бучачемъ. — Въ справѣ самоубійства, о котрôмъ мы вчера доносили, пише Gazeta Lwowska, що кельнеръ Филипъ Заверъ жие и не есть идентичный зъ самоубійникомъ, що єго найдено въ Пелчиньскôмъ ставѣ.

— **Въ краєвôй школѣ господарства лѣсового у Львовѣ** розпочинає ся рôкъ шкôльный дня 1 н. ст. жовтня. Вписы вже розпочали ся. Услôвя принятя такй: Окôнченый 18-ый рôкъ житя, окôнчена четверта кляса ґімназіяльна або реальна зъ добрымъ поступомъ и однорôчна практика лѣсничa. Близшихъ даныхъ що-до принятя удѣляє дирекція школы лѣсовои у Львовѣ, ул. св. Марка.

— **Безсердечный отець.** Передъ трибуналомъ карнымъ въ Самборѣ велась дня 28 н. ст. серпня розправа головна противъ молодого подружя Теодора и Катерины Чиждень, родомъ зъ Грабôвця, заробникôвъ зô Стрыя, о убійство своеи 5-тыждневои дочки Марiи дня 28 н. ст. мая с. р Дитину убито въ той спосôбъ, що Чиждень кинувъ єи до рова при зелѣзници за „Ольшиною“, наповненого водою. Причиною сего убійства була крайна нужда пôдсудныхъ. Катерина Чиждень такъ о тôмъ розказувала: „Коли я выходила за мужь було у мене заслуженыхъ около 30 зр., але то все розôйшло ся на весѣле. Мôй мужь станувъ у дворѣ на службу, але тутъ бувъ всего кôлька мѣсяцѣвъ и пôйшовъ назадъ до Стрыя заробляти, а я лишила ся слаба и безпомôчна Прийшовъ часъ родôвъ. Не було нѣякои помочи, а дуже заслабла и мене вôддали до шпиталю въ Стрыю, а дитина лишила ся въ Грабôвци у сестры. По двохъ тыжднях я выйшла зъ шпиталю, але все еще слаба. Сестра принесла менѣ дитину. Я пôйшла глядати мужа, а найшовши єго, просила о помôчь, але у него не було нѣчого. Я єго просила, щобы мы пôйшли зновъ до Грабôвця, але зôнъ не хотѣвъ, та вкôнци приставъ и мы выбрали ся въ дорогу. Не було де переночувати нѣ що зъѣсти, дитина такожь не мала чимъ прокормитись. Було у мене ще 2 кр., котрй я тримала на молоко для дитины, але чоловѣкъ казавъ ихъ собѣ дати на циґаро, кажучи, що дитинѣ молока вже не треба. По дорозѣ мы сѣли пôдъ коршмою, бо надôйшовъ великій дощь. Я такъ ослабла, що не могла нести дитину и вôддала єи чоловѣкови.“ Мужь Катерины Теодоръ Чиждень каже, що жѣнка, вôддаючи єму дитину, сказала: „На, маєшь дитину: або єи забий, або утопи; роби що хочешь!“ Жѣнка признає, що такъ сказала, але не для того, щобы такъ сталось, лише въ бѣдѣ сама не знала, що говорити, а мѣжь тымъ чоловѣкъ дѣйстно утопивъ дитину. Чиждень представляє образъ крайного упадку, любивъ пити, зъ жѣнкою зле живъ, молитвъ нѣякихъ не знає, а утоплену дитину не уважавъ за свою. По переведенôй розправѣ потвердили судьѣ присяжнй вину Чиждня 12 голосами, а Катерину Чиждень признали 7 голосами невинною. На основѣ сего вердикту засудивъ трибуналъ Теодора Чиждня на кару смерти черезъ повѣшенье а Катерину Чиждень увôльнивъ.

— **Домовину зъ мощами** добуто въ Ярославѣ на ринку пôдчасъ уставлюваня стовпôвъ декораційныхъ. Домовина и мощѣ розсыпали ся при першôмъ дôткненю рискалемъ. Въ мѣсци, де нинѣ найбôльше ожившена часть мѣста було передъ кôлькома столѣтями тихе пристановище вѣчного спочинку.

— **Литовскій рухъ національный** послѣдными часами скрѣпивъ ся и розвинувъ ся. Въ деякихъ мѣсцевостяхъ на Жмуди, именно въ повѣтѣ шавельскôмъ, сей рухъ національный обявляє ся повною неґацією польщины. Суть вже такй родины, зъ котрыхъ цѣлкомъ усунено языкъ польскій, а розмова, спѣвы, деклямація ведуть ся по литовски. Ба навѣть и прозвища польски заступають ся литовскими, бо н. пр. Дѣдичь Ясѣньскій зачавъ называти ся Ясінкайтісъ. Закиды, якй роблять Литвины Полякамъ, суть пôсля ґазетъ польскихъ, малозначнй, однакъ мабуть въ дѣйстности такъ не есть, бо мѣжь иншимъ закидають и се, що Поляки своєю лихою управою въ минувшости звели и на себе и на Литвинôвъ тяжку неволю. Якъ видимо, сей роздѣлъ мѣжь Литвинами а Поляками має глубшй причины.

— **Страхъ, якъ дороге житье при войску!** Трохъ батькôвъ, що мали сынôвъ при войску, жалували ся разъ на величезнй кошты, котрй мусять платити за кождого однорочника: При кôнници служить вôнъ — сказавъ першій батько — а послѣднього мѣсяця я пôславъ ему 1000 зр., бо заѣздивъ на смерть цѣсарского коня. За то були-бъ єго розстрѣлили — писавъ вôнъ... На се гôрко усмѣхнувъ ся другій батько и сказавъ: И се вамъ встыдъ? Дурныхъ 1000 зр.? Мôй сынъ, чуєте, обôйшовъ ся не такъ дешево. Очевидно вôнъ служить при артилєріи. Минувшои пятницѣ одержавъ я вôдъ него рахунокъ на 11.400 зр. — Гармату розтовкъ! — Третій батько зъ розчухранымъ волосьемъ зôрвавъ ся зъ мѣсця: Що се все въ порôвнаню зъ грôшми, котрй я буду зневоленый заплатити! Мôй сынъ служить при маринарцѣ. Минувшого тыжня велѣвъ єму адміралъ дерти ся на щоглу. Певно, вôнъ лѣзе и лѣзе, а коли бувъ уже на горѣ, упавъ на дôлъ и розбивъ морске зеркало. Бôгъ зна', що треба буде заплатити... Справдѣ оно не имовѣрне, що стоить житье при войску.

— **Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ** поручила менѣ аґенцію на Нараєвъ и охрестнôсть. Подаючи тое до вѣдомости Вп. Публики, осмѣляю ся просити Всч. отцѣвъ духовныхъ, братства церковнй, начальства громадъ и честныхъ господарѣвъ того-жь округа, щобы подавали черезъ мене до обезпеченя въ „Днѣстрѣ“ свое майно недвижиме и движиме. Поручаюсь ласкавымъ взглядамъ — *Николай Ягоцкій*, пѣвець церковный въ Нараєвѣ п. въ мѣсци.

— **Дрôбнй вѣсти.** На навѣщеныхъ повенею зôбравъ до дня 4 н. ст. вересня львôвскій комітетъ ратунковый 14.784 зр. 4½ кр. — Письменнй испыты зрѣлости въ IV-ôй ґімназіи у Львовѣ розпôчнуть ся дня 11 вересня, а устнй дня 18 вересня. — Людвикъ Анаст. Сенько-Поповскій, властитель бôльшои посѣлости на Подôлю, братъ звѣстного посла до рады державнои, умеръ въ Краковѣ въ 46 ôмъ роцѣ житя. — Въ суботу дня 9 н. ст. вересня вôдбуде ся въ Райтаровичахъ коло Самбора вѣнчанье окôнченого богослова п. Дмит. Маркова зъ панною Евгенією Нероновичѣвною дочкою тамошнього пароха.

Наука штука и література.

— **Вчерашный концертъ артиста оперового п. Евг. Гушалевича** въ сали „Сокола“ львôвского бувъ доказомъ що Русь галицка выдала зъ-посередъ себе зновъ одну знамениту силу артистичну. Проґрама концерту обôймала переважно творы Ваґнера, уступъ зъ „Аіды“ Вердіого, одну пѣсоньку Лисенкову („Милованку“) и три пѣснѣ польскихъ композиторôвъ Уступы зъ оперъ Ваґнера: „Майстерзінґеръ“, „Льогенґрінъ“ и „Валькирія“ суть на скрôзь драматичнй и вымагають тенора героичного, Аіда и прочй утворы мають характеръ бôльше ліричный. На обохъ поляхъ землякъ нашъ вывязавъ ся зъ надзвычайно трудноі задачи всесторонно и знаменито. Теноръ п. Гушалевича выходить по-надъ двѣ скалѣ, сягаючи въ гору зъ легкостію и силою до высокого *c*. Вôнъ зовсѣмъ рôвный, звôнкій и сильный а при тôмъ милый, безъ всякого тремульо, ясный, ґнучкій и о красцѣ барітоновôй Артистъ володѣє нимъ зъ безприкладною легкостію вôдъ mezza voce do fortissimo. Емісія тону смѣла, рѣшуча, безъ утомы. Вокалізація зраджує школу нѣмецку; интонація, розумѣє ся, всюды чиста, фразованье вôдповѣдне, — однымъ словомъ: артистъ нашъ належить безперечно до интерпретаторôвъ героичныхъ оперъ Ваґнера, що вымагають строгого такту, силы, огню, а далекй суть вôдъ надмѣрного рознѣжуваня голосу и самоволѣ въ деклямаціи. Хто чувъ п. Гушалевича въ часѣ концерту „Бояна“ у Празѣ, той не спôзнавъ бы єго. Голосъ п. Гушалевича мавъ тогдѣ характеръ бôльше ліричный и бувъ значно слабшій, хочь завсѣгды металічный и ясный. Нинѣ ставъ вôнъ немовь тубальнымъ и рôвно крѣпкимъ у всѣхъ реестрахъ. Успѣхъ выступу бувъ великій, хочь „Соколы“ польскй не заповнили щѣльно салѣ. Оплескамъ не було кôнця. Артиста выкликувано по кôлька разôвъ. П. Гушалевичь выѣздить сими днями назадъ до Діссельдорфу коло Кольоніи, де есть постôйно занятый и де збирає широке узнанье и дуже похвальнй реценэіи яко знаменитый интерпретаторъ Ваґнерôвскихъ оперъ. Однакожь маємо вже иннѣ єго слово, що въ часѣ выставы краєвои загостить до насъ на рускй концерты

— **Конкурсы.** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Коломыи розписує конкурсъ на 1) посаду рахмістра зъ рôчною платнею 720 зр. и правомъ до двохъ пятилѣтныхъ додаткôвъ по 100 зр. та 2) на посаду люстратора громадъ зъ платнею 600 зр. и зворотомъ дієтъ за объѣздки. Поданя треба вносити до 30 н. ст. вересня.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 8 вересня. На бажанье цѣсаря прилучить ся нѣмецкій амбасадоръ кн. Райсъ до монаршои дружины въ часѣ угорскихъ маневрôвъ.

Берлинъ 8 вересня. Говорять, що царевичь заручить ся зъ княжною Сибілею зъ Гесіи.

Петербургъ 8 вересня. Побôръ рекрута буде вôдбувати ся вôдъ 15 жовтня до 15 падолиста и рекрутуватись будуть въ 21 роцѣ житя.

Берно мор. 8 вересня. Намѣстникъ Моравы одержить тит. барона.

Лондонъ 8 вересня. Ґлєдстонъ не буде брати участи въ роботахъ парляменту ажь до кôнця сесіи. Провôдъ обôйме Гаркуръ.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКѝ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолїднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 49—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	5^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать порунôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванѝ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнѝ прямѝ білєты до ѣзды и зуставлюванѝ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Учителька приватна, Русинка, котра учитъ по домахъ священикôвъ, глядає мѣсця до двоихъ або троихъ дѣтей клясъ низшихъ. Учить по руски, польски, нѣмецки и француски. Такожь гры на фортепянѣ и рôзныхъ робôтъ. Адреса К. К. въ редакціи „Дѣла". 4842 3—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 52—180
ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Замки штучнѝ до дверей по зр. 3, 3·50, 4 и 4·50
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Білєты візитовѝ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
97—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
поручає Вп. П. Т. Публицѣ свôй
МАҐАЗИНЪ
и РОБÔТНЮ ОБУВИ
дамскои мужескои и дитячои
по цѣнахъ приступныхъ зъ якъ найлѣпшихъ товарôвъ.
Зъ провінціи выстане одинъ чобôтъ на мѣру.
Зъ поважаньемъ
КАРОЛЬ ЯВОРСКІЙ
ул. Баторія ч. 20. Готель Швайцарскій.
4689 90—?

ПА-
расолѣ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьскѝ и россійскѝ. Бѣлье мужеске, выробы триковѝ бѣлье Єґера, и т. п. поручає найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п*
Павла Лянгнера
передъ тымъ 2537
Братôвъ Лянґнерôвъ
у Львовѣ улиця Галицка число 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

СТУПНИЦКІЙ
улиця Жовкôвска ч. 79
має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову
4797 (Bandsäge). 11—15

Правдивый лякиръ бурштиновый
масы до помостôвъ, фарбы тертѝ до вôконъ и дверей, щѣтки и кисти всякого рода, фарбы до фарбованя суконъ и пѣря до власного примѣнюваня
поручає найбôльшій складъ фарбъ и десинфекція
4742 7—10
І. ШПЕТА
Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.
Цѣнники франко и даромъ.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ.**
4641 70—150
Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Безъ конкуренціи
єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѝ и хлопячѝ, якъ такожь одяги дитячѝ и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Веч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.
Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.
Дякуючи за дотеперѣшнѝ взгляды пишусь
Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

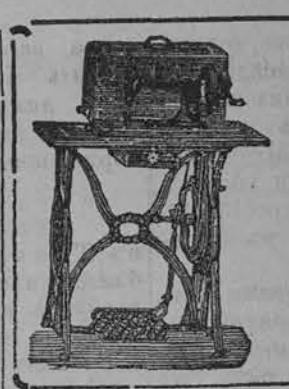

НА РАТЫ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр
поручає 4793 10—?
ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ
Львôвъ, площа Галицка 14.
Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина"* **„Ліярню дзвонôвъ"** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовѝ дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старѝ або ушкодженѝ дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѝ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавѝ замовленя такъ на поодинокѝ новѝ дзвоны якъ и на цѣлѝ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ
3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ
ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ
въ Опавѣ, астр. Шлезкъ
поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:
Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованѝ и гôднѝ порученя роды, выплеканѝ въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.
Штучнѝ навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ повною ґарантією за поданѝ проценты частей складовыхъ. 4793 7—10
Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

Сила и успѣшный вплывъ
одинокого правдивого
ангельского бальсаму чудотворного
Одиноке мѣсце выробу и купна єсть аптика „пôдъ ангеломъ хоронителемъ" 4754 5—6
аптикаря Адольфа Тіррі (Thierry) въ Преградѣ въ Хорватіи.

Найстарше, найуспѣшнѣйше и найлѣпше, а при тôмъ найдешевше універсальне лѣкарство народне и домашне, майже противъ всѣхъ недугъ внутрѣшныхъ и внѣшныхъ.

Сей бальсамъ служить внутрѣшно и внѣшно. Єсть вôнъ: 1) Незвычайно успѣшнымъ средствомъ лѣчничимъ при всѣхъ недугахъ легкихъ и грудей лагодить нежитъ и спиняє вытворюванье флеґмы, усуває болючій кашель и навѣть лѣчить такѝ-жь застарѣлѝ недуги. 2) Дѣлає знаменито при запаленю горла хрипцѣ и т. д. 3) Усуває радикально кожду пропасницю. 4) Лѣчить дивно всѣ недуги утробы, жолудка и внутренностей, особливо корчь жолудковый, кольку и рванье. 5) Усуває бôль и лѣчить золоту жилу и гемороиды. 6) Дѣлає лагôдно на жолудокъ, чистить кровь, нирки, усуває гіпохондрію и меляихолію и змôцняє апетитъ и травленье 7) Єсть дуже добрый на бôль зубôвъ, противъ порохнавыхъ зубôвъ, гнитя яселъ и у всѣхъ недугахъ зубôвъ и устъ. 8) Добрый на хробаки, солітера, епілепсію, або недугу св. Віта. 9) Служить внѣшно яко чудесный лѣкъ на всѣ раны свѣжѝ и старѝ, близны, рожѣ, прищѣ, фістулы, бородавки, раны вôдъ попареня, вôдмороженя, пархи, лишаѣ и высыпку, попуканѝ и рапавѝ руки и т. д. та усуває бôль головы, шумъ, рванье, гостець, бôль ушей, про що дуже докладно пише ся въ покажчику уживаня. 10) Взагалѣ єсть се средство домашне, котрого можна зъ повнымъ успѣхомъ уживати чи то внѣшно чи внутренно, дуже солідне дешеве и цѣлкомъ нешкôдне та не повинно бракувати въ нѣякôй родинѣ. Одна проба бôльше поможе якъ се цѣле оголошенье. Кожда фляшочка мусить мати червону етикету зъ такою самою маркою охоронною, дальше мусить бути завинена въ покажчикъ уживаня рôвножь зъ такою охоронною маркою, а вкôнци має бути замкнена срѣбною металевою капслею, на котрôй вытиснена фірма: „Адольфъ Тіррі (Thierry) аптика пôдъ „ангеломъ хоронителемъ" въ Преградѣ. Кождый, въ якій небудь иншій спосôбъ зробленый бальсамъ, не заосмотреный всѣми тыми высше наведеными признаками правдивости, треба вôдкидати, бо всѣ тѝ наслѣдуваня мають въ собѣ лише забороненѝ, драстично дѣлаючѝ, отже шкôднѝ части складовѝ якъ альоесъ и т. ин. Фальшôвникôвъ и наслѣдуючихъ потягаю до строгои одвѣчальности на основѣ закона о маркахъ охоронныхъ, такъ само розпродуючихъ фальсіфікаты. Свѣдоцтво знатокôвъ высокого кор. правительства краєвого каже на основѣ аналітичного розслѣду (Число 5782—В. 6108), що мôй вырôбъ не має въ собѣ нѣякихъ забороненыхъ або здоровлю шкôдныхъ частей складовыхъ. Де нема складу мого одинокого правдивого бальсаму, треба замовляти просто и адресувати: „До аптики пôдъ ангеломъ хоронителемъ А Тіррі въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ". Коштує зъ оплатою почтовою, пачкою, опакованьемъ и листомъ фрахтовымъ: 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 4 короны; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 12 коронъ 60 сгт.; до Босны и Герцеґовины 12 малыхъ або 6 великихъ фляшокъ 5 коронъ; 60 малыхъ або 30 великихъ фляшокъ 15 коронъ. Пересылає ся лише за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ належитости **АДОЛЬФЪ ТІРРІ, аптикарь „пôдъ ангеломъ хоронителемъ" въ Преградѣ коло Рогічь-Завербрунъ.** Головный складъ для полудневои Угорщины у апт. Л Вертеша въ Люґошь; дальше можна дôстати въ Празѣ у пп Макса Фанты, І. Фірста, А Терша; Каадень у апт Ант. Стики; Штіфтъ Тепль, Ф. Зембшь; Пардубицѣ Т. Прайнеръ; Мольдавтайнъ І Ґрімъ, Нова Страшниця, І Цімергакль; Ґротгавъ Бдада. М Вайкірхенъ. І. Кріґльштайнъ, М Альтштадъ М. Гофманъ, Гофъ Ц Шроль Ваштадъ Г Шонцъ, Преґартенъ Т. Стуглікъ, Неметь-Черня І. Промовичь, Темешваръ Р. Янеръ, Гомелічь Л. Брудуканъ, Гайду-Дороґъ С. Райцінґеръ, О Керъ Л. Зіґмондъ, Загрелъ І Печичь и С. Міґтельбахъ; Кріжевацъ Ед. Сухомель, Осекъ І. Давидъ, Насіце І. Розенфельдъ.

Конякъ Токайскій
фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ улиця Академічна число 20.
31—45 4669

Бувшій учитель ґімназіяльный приймає на станцію **ученикôвъ** пôдъ дуже користными услôвями.
Близша вѣсть у д-ра К. Г. при ул. Оссолиньскихъ ч. 5. 3—3

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку
Тягненье 13 вересня 1893.
Льосы сербскѝ 10 франковѝ (тютюновѝ)
Головна выграна 75 000 франкôвъ.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. за 5 льосôвъ разомъ.

Тягненье 15 вересня 1893.
4% Льосы ипотечного банку угорского.
Головна выграна 50.000 зр.
Такожь въ ратахъ мѣсячныхъ по 2 зр.
ПРОМЕСЫ на 4% льосы ипотечного банку угорского по 2 зр.
Купуємо и продаємо листы заставнѝ, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнѝ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.
Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.
Товариство банкове и конторы вымѣны
ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ
у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолїднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ТУТКИ електричнѣ стисканѝ
неклиенѝ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**
При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 10—30

Михайло Василиця
РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА
у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15
полагоджує всякѝ замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.
4802 4—15

ЦУКОРНЯ
Чеслава Шнайдера
у Львовѣ, улиця Баторія число 32
напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякѝ замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

Казимиры Матчиньскои
выробу
БУЛІОНЪ
зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.
Пр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр
Пр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6 0 зр.
Пр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр
Екстрактъ мясный
по 70 кр. слоикъ
4829 продає 4—12
Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 193. Львôвъ, Субота 28 серпня (9 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнâ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанâ вôльнâ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 9 н. ст. вересня 1893.

Обговорюючи промовы въ часѣ принятя цѣсаря передъ починомъ сегорôчныхъ маневрôвъ, подало вже „Дѣло“ обéктивну меритôричну оцѣнку якъ змѣсту, такъ и формальнои сторôны сихъ промовъ. Нинѣ хотѣли бы мы ще сказати кôлька слôвъ про загальнѣйше значѣнье такъ сихъ промовъ, якъ и цѣлои сегорôчнои подорожи цѣсаря до Галичины. Хотѣли-бъ тымъ бôльше, що — якъ се загально признано у насъ та й по-за границями державы — и подорожь ся и промовы важнâ не тôлько зъ огляду на нашî — внутрѣшнî вôдносины. Таке загальнѣйше значѣнье придають „новôй“ політицѣ супротивъ Полякôвъ въ Австріи, а такожь въ Прусахъ, попередъ всего самî нашî братя Поляки: на цѣлôй лініи активнои політики видимо збираньe й строєньe силъ, живе зворушенье и якъ-бы выжиданье...

На жаль, такî явища не первина въ исторіи польскои активнои політики, не первина анѣ що-до Австріи, анѣ навѣть що-до Прусъ. Се вôдживае тôлько — давна догма польскои політики, що, мовлявъ, Польщу спасе загранична интервенція. Сѣй нещаснôй догмѣ жертвували Поляки уже неразъ свои найкрасшî силы й идеалы: надѣялись на Австрію, Россію, Прусы, на Шведôвъ и на Турка... числили на Францію й Англію, на геній великого Наполеона. Правда, въ послѣднôмъ часѣ кинулись Поляки бôльше нѣжь коли попередно, и до т. зв. органічнои працѣ, але подѣ послѣдного часу вказують дуже выразно й рѣзко, що давна догма таки... „nie zginęła“. Мы не брали бы сея догмы остаточно й надто за-зле Полякамъ, особливо зъ поглядомъ на се, що они все-таки часто згадують и памятають такожь и про „органічну працю“. Але-жь, на жаль, выдимо надто часто: 1) що дуже многî загорѣлцѣ польскî розумѣють згадану „працю“ — по просту яко насильне неговане правъ нашихъ, все и всюды, всѣми способами; 2) що нашî братя таки трохи надто чуткî на всякî дипльоматичнî й політичнî „маневры“, а скоро тôлько повѣе на нихъ лагôднѣйшій вѣтеръ зъ горы, то заразъ всѣ аспіраціи ихъ — явнî й недосказанî — навертають ся зъ цѣлою силою, безъ огляду на се, чи аспіраціи сî не кривдять правъ чужихъ, безъ огляду на всѣ науки исторіи. Не говоримо вже про себе, про Русинôвъ, але-жь — рôвночасно зъ цѣсарскими маневрами появилась въ „Przegląd ѣ“ допись зъ Вѣдня, въ котрôй дуже холоднокровно, щобъ не сказати цинічно, выкладае якійсь офіозный стилістъ читателямъ, що Поляки не можуть жертвувати Таффого для Грéґра, своихъ польскихъ интересôвъ для славяньскихъ, що згодять ся на нѣмецкій языкъ державный, коли тôлько буде забезпеченый ихъ урядовый языкъ въ Галичинѣ! Сî стилістичнî маневры, що заповѣдали бы по-просту тѣснѣйшу звязь Полякôвъ зъ нѣмецкими централістами, на некористь прочихъ австрійскихъ Славянъ, — се дуже характеристичне поясненье маневрôвъ войсковыхъ...

Що-жь на се каже исторія? Исторія вôдповѣдае, що дипльоматичнî, політичнî и вôйсковî „успѣхи“ мають лише значѣнье хвилеве й симптоматичне, що доси кождымъ разомъ дармо на нихъ покладались Поляки, що перевагу бере все житье й обставины реальнî.

Треба признати, що помимо всего замѣтна теперь мѣжь Поляками въ мѣродайныхъ польскихъ кругахъ, деяка бôльша нѣжь звычайно згода въ поглядахъ, деяка „карнôсть“. Видно, що вôдживаючî польскî аспіраціи огорнули широкî польскî верствы, що навѣть многî „warchoły“, бодай на часъ, трохи затихли. Замѣтне такожь, що вôдъ якогось часу польскî загорѣлцѣ дуже люблять голосно кидати словами „energja“, „sprężystość“, „rząd“ и т. н. Поясненье сего дае намъ польска исторіографія послѣдныхъ часôвъ: читаемо тамъ гôркî нарѣканя на давный „nierząd“ рѣчи-посполитои, на непослухъ для короля и судôвъ [najazdy], на неладъ и зрываня соймовыхъ обрадъ [liberum veto], на розбитье на сотнî секты попри завзятôй релігійнôй нетолеранціи [особливо супротивъ Русинôвъ, неуніятôвъ и уніятôвъ], на буту й розпусту можныхъ, а недолю й безправнôсть слабыхъ, на неплаченî податки, недостачу вôйска, страшне занедбанье и односторонность освѣты.. Супротивъ сего почала нова польска исторіографія накликувати польскихъ патріотôвъ рѣшучо до ладу, карности й енергічнои працѣ, и — якъ бачимо — накликувала не безъ успѣху. Тôлько-жь — ажь надто часто бачимо у „новыхъ“, „energicznych i sprężystych“ польскихъ патріотôвъ маленьке quid pro quo: они въ ферворѣ забувають на точнѣйше вôдрôзнюванье двохъ особныхъ словець: „rząd“ а — „gwałt“, забувають вже не на свои власнî частî оклики „wolni z wolnymi, równi z równymi“, але на елементарну старинну засаду iustitia est regnorum fundamentum“. Є то той самый санґвінізмъ, що казавъ передше и каже имъ и теперь для мнимыхъ польскихъ интересôвъ лучитись хочь-бы зъ централістами. А прецѣнь безъ справедливости стае и праця, й найбôльша енергія, й rządność — gwałt-омъ... Не поможуть нѣякî хвилевî успѣхи дипльоматичнî й політичнî. Не хочемо выводити звѣстныхъ и безъ того, кому треба, нашихъ рекримінацій [отъ хочьбы выключно польска промова до цѣсаря кн. Чарторыйского], але-жь не минае и день одинъ безъ примѣрôвъ бôльшои чи меншои, а неразъ навѣть дуже рѣзкои й насильнои несправедливости...

Енергічнî й пружистî „політики й адміністраторы“, въ своѣмъ родѣ, бували въ рѣчипосполитôй польскôй и въ часѣ найбôльшого „nierząd-у“, а перебули мы ихъ и на Руси немало... На таку енергію — була й знайдесь така-жь енергія, але хôсна зъ сего богато нема. И братерства въ енергіи безъ справедливости — трохи за мало.

Напослѣдъ хотѣли-бъ мы сказати ще кôлька слôвъ и на адресу правительства, такъ краєвого, — бо й оно жь, мимо всѣхъ аспірацій, австрійске, — якъ и до центрального. Не знаемо, якî тамъ є „далекî“ цѣли австрійскои політики, але мы боимось, щобы деякî австрійскî мужѣ державнî не довели своєи засады „divide et impera“ трохи за далеко. Така засада выйде на яву скорше чи пôзнѣйше, користи вôдъ неи невеликî, а згодомъ вытворюе она тревале розчарованье й огôрченье. Положена въ серци Европы держава Габсбурґôвъ маe свою рацію истнованя и свою місію — въ згодѣ, повданю и вдоволеню заселяючихъ єи народôвъ. Програма ґр. Таффого проголосила навѣть явно сю засаду, тôлько-жь въ практицѣ — видимо дуже часто де-що иншого, видимо пôдземнî заходы въ зовсѣмъ иншôмъ напрямѣ. Мы-жь думаемо собѣ що щира й непохитна політика повнои рôвноправности могла бы выйти не тôлько въ користь кождого народу зъ особна, але и въ хосенъ будучности Австріи.

Гостина цѣсаря въ Галичинѣ.

Маневры закôнчились въ четверъ о год. 11-тôй передъ полуднемъ. Корпусъ X-тый (армія полудньова) побѣдивъ корпусъ XI-ый (армію пôвнôчну) и сей цофнувъ ся зъ занятыхъ становищъ назадъ до Любачева и Олешичъ. Вôдъѣздъ цѣсаря зъ Краковца бувъ назначеный на пятницю рано.

Цѣсарь, выслухавши въ каплици палатовôй рано въ пятницю тиху службу Божу, на котрôй були присутнî архикнязѣ и вся ґенераліція — розпрощавъ ся зъ окружаючими єго особами. И такъ подякувавъ ґр. Лубєньскимъ за сердечну гостину и зазнанî клопоты; маршалкови ґр. Шептицкому и заступникови п. Конопцѣ подякувавъ за се, що провѣвъ приємно тî днѣ, а старостѣ Невядомскому заявивъ, що все було въ найбôльшôмъ порядку и цѣсарь вповнѣ вдоволеный. — При брамѣ тріюмфальнôй выжидали процесіи зъ духовенствомъ, кагалы, вôйты и много народу та ентузіястично пращали монарха, котрый въ отвертôмъ повозѣ вôдъѣздивъ зъ Краковца до Радимна.

Цѣсарь обдарувавъ службу ґр. Лубєньскихъ, а для повѣту яворôвского лишивъ значнѣйшу суму на добродѣйнî цѣли. Комісарь поліціи Енґель, котрый повнивъ службу при цѣсари въ Ярославѣ и Краковци, дôставъ въ даръ золотый ґарнітуръ спинокъ до сорочки.

Въ дорозѣ зъ Краковца до Радимна выжидали монарха процесіи. При повозѣ ѣхала дружина „Соколôвъ“. Декуды задержувавъ ся цѣсарь кôлька мінутъ, а въ громадѣ Сосниця-Святе многî селяне цѣлували цѣсаря въ руку.

Въ Радимнѣ при брамѣ тріюмфальнôй промовивъ цѣсарь до выжидаючихъ священикôвъ и бурмістра, а вôдтакъ удавъ ся на дворець зелѣзничій. Тамъ выжидавъ цѣсаря намѣстникъ, староста Щуровскій и директоръ зелѣзницѣ Колошварій. Цѣсарь подякувавъ старостѣ за порядокъ и скору доставу пôдводъ для войска. О год. 9-ôй поѣздъ двôрскій выѣхавъ зô стациі Радимно.

Въ Перемышли пристроєно перонъ дуже гарно въ цвѣты, хоругвы. На перонѣ уставились по-при численну публику рôзнî депутаціи. При почетнôй компаніи полку піонірôвъ станувъ командантъ крѣпости перемыскои ґен. Рошковскій. По серединѣ уставились три епископы зъ капітулами, вôдтакъ кн. Сангушко зъ всѣми членами выдѣлу краєвого, перемыска рада повѣтова, рада мѣска, урядники судовî, скарбовои дирекціи, професоры ґімназіяльнî, семинаріи учительскои и школъ народныхъ; вôдтакъ на лѣво депутаціи вôйтôвъ и мѣщанъ зъ Динова въ характеристичныхъ высокихъ шапкахъ баранячихъ та мѣщанъ зъ березôвского повѣту.

При въѣздѣ цѣсаря загремѣлы выстрѣлы зъ фортôвъ перемыскихъ, а зобранî пôднесли окликъ въ честь цѣсаря. Цѣсарь, выйшовши на перонъ, приступивъ найперше до почетнои компаніи, вôдтакъ до епископôвъ, котрыхъ повитавъ; коли-жь переходивъ по-при членôвъ выдѣлу краєвого, выступивъ кн. Сангушко и тыми словами промовивъ:

„Звольте Найясн. Пане приняти вôдъ выдѣлу краєвого королѣвства Галичины и Володимиріи зъ вел. кн. Краковскимъ, котрый есть репрезентацією краю, коли сойму нема, высказъ нашихъ преданныхъ чувствъ та впевненье, що слова монарха высказанî въ Ярославѣ, голосно залунали въ серцяхъ всѣхъ мешканцѣвъ того краю. Если вôдносины того краю успѣшно розвивають ся, то се завдячуемо переважно великодушности, мудрости и справедливости В. Величества. То-жь и сполучае насъ всѣхъ, якъ Полякôвъ такъ и Русинôвъ, вдячнôсть и привязанье до Найдостойнѣйшои особы монарха и до цѣсарскои родины. Пращаючи зворушенымъ серцемъ В. Величество въ имени краю, высказуемо надѣю, що зволите Н. Пане вскорѣ до насъ знôвъ загостити.“

Цѣсарь вôдповѣвъ, що завсѣгды загощуе до Галичины зъ привѣмностію та вôдвѣдае єи на другій рôкъ, щобы пересвѣдчити ся особисто о поступѣ краю въ рôзныхъ галузяхъ єго житя промыслового.

Вôдтакъ намѣстникъ представивъ цѣсареви членôвъ выдѣлу краєвого. Цѣсарь розмовлявъ довше зъ д-ромъ Савчакомъ, а дôзнавши ся, що д-ръ Савчакъ Русинъ, замѣтивъ, що Русины послѣдными часами вôднесли успѣхи на поли шкôльництва. Коли намѣстникъ пояснивъ, що д-ръ Савчакъ есть референтомъ справъ жандармскихъ, цѣсарь замѣтивъ, що певно маe зъ тои причины много занятя. Вôдтакъ перейшовъ цѣсарь по-при прочихъ достойникôвъ, ставляючи до деякихъ короткî пытаня або промавляючи кôлька слôвъ.

Довше задержавъ ся поѣздъ двôрскій въ Посадѣ Хирôвскôй. Тамъ на двôрци попри депутаціи, выжидали цѣсаря Єзуиты зъ питомцями свого заведеня. Цѣсарь выслухавъ коротку промову маршалка повѣтового, а вôдтакъ дальше розмовлявъ зъ ректоромъ заведеня Єзуитского, выпытуючи ся про вôдносины заведеня. При въѣздѣ и вôдъѣздѣ поѣзду зô стациі капеля грала имнъ цѣсарскій, стрѣляно зъ моздрѣвъ а публика пôдносила окликы. Дружины селянъ на коняхъ проводили поѣздъ цѣсарскій.

Въ Самборѣ высѣвъ цѣсарь зъ ваґону и забавивъ кôлька мінутъ на перонѣ. Выслухавъ короткои промовы маршалка Серватовского, а вôдтакъ розмовлявъ зъ деякими вызначнѣйшими членами депутацій, якъ зъ парохами мѣсцевыми о. Несторовичемъ и кс. Дорнвальдомъ и зъ многими иншими особами.

Въ Дрогобичи выслухавъ цѣсарь двохъ промовъ: маршалка повѣтового ґр. Стан. Тарновского и бурмістра мѣского пос. Охримовича.

Промова маршалка була така: „Якъ колись нашî предки витали вертаючого до своєи землѣ князя „Вôдновителя“ веселою пѣснею „Витай Господине‘, такъ мы нинѣ, вступаючи до Галичины, вôдновителя нашихъ правъ, нашого конституціинаго житя, вступаемо до Вашого Величества зъ щирымъ привѣтомъ. Вôдновителю

чого на нашу землю, витаємо найлѣпшого зъ монархôвъ зъ чувствомъ найвысшои радости и глубокого привязаня — а памятаючи великодушну Вашу доброту, переказуємо нашимъ потомкамъ: непохитну вѣрнôсть для престола и вдячнôсть за повну справедливости управу. Повѣтъ дрогобицкій на рôвни зъ иншими въ тôмъ краю, складає Вамъ Н. Пане въ жертвѣ тѝ самѝ горячѝ чувства, якѝ оживляють цѣлый край; звольте приняти ихъ тымъ серцемъ, котре такъ по батькôвски вмѣє вôдчувати битье нашихъ сердець. Най Господь щастить В. Величеству на кождôмъ кроцѣ, о се молимо Его, и зъ тымъ чувствомъ кличемо: „Найясн. цѣсарь и король нашъ най жие!“

Промова бурмістра п Охримовича була выголошена по польски и по руски. „Населенье мѣста Дрогобича — говоривъ п. Охримовичь — витає Васъ Н. Пане серцемъ переповненымъ радостію, а щасливе, що може оглядати лице свого найлѣпшого монарха, добачаючи у Вашôмъ прибутю до краю новый доказъ найвысшои ласки и батькôвскои печаливости — складає Вамъ Н. Пане черезъ мои уста, яко бурмістра того мѣста, поклôнъ преданности и высказы чувствъ поважаня, любови и вѣрности для Вашои найдостойнѣйшои особы и найвысшои династіи — (по руски) та заносить безъ рôзницѣ народности и вѣроисповѣданя горячѝ молитвы до Всевышного, щобы крѣпивъ силы Вашого Величества и державъ намъ нашого найлѣпшого цѣсаря и короля для славы и добра державы та краю нашого въ щастю и здоровлю на многѝ лѣта!“

До Стрыя приѣхавъ поѣздъ двôрскій о год. 1·18 по полудни. Приѣздъ цѣсаря повитано 101 выстрѣлами зъ моздрѣвъ. На перонѣ уставились численнѝ депутаціи. Цѣсарь вышовъ на перонъ и розмавлявъ зъ поодинокими особами: парохами о. Поповичемъ и кс. Олѐндромъ, бурмістромъ, посломъ Фрухтманомъ, начальниками судôвъ стрыйского и журавеньского, катихитомъ ґімназіяльнымъ о. Федусевичемъ, котрый теперь заступає недужого директора.

Передъ вôдъѣздомъ зô Стрыя попращавъ цѣсарь намѣстника, стискаючи два разы его руку, и высказавъ ѐму свое признанье за ладъ и взôрцевый порядокъ, якѝ були всюды пôдчасъ его пробуваня въ Галичинѣ. Намѣстникъ вернувъ зô Стрыя до Львова

Въ Сколѣмъ высѣвъ цѣсарь зъ ваґону и перейшовъ по при депутаціи, розмовляючи зъ урядниками, бурмістромъ д-ромъ Меруновичемъ, о. Мартинковомъ и иншими.

Въ Лавочнôмъ зôбравъ ся на повитанье монарха великій здвигъ народу, такъ що цѣсарь розмовляючи зъ комісаремъ Стрѣльбицкимъ, высказавъ зъ тои причины свое вдоволенье. Священикôвъ оо. Коптюха, Тиндюка и Кобриновича пытавъ цѣсарь о вôдносины населеня. Задержавши ся при школяряхъ, уставленыхъ на перонѣ, выпытувавъ ся цѣсарь про шкôльнѝ вôдносины учителя зъ Тарнавки Гиндзиньского. О год. 3·50 по полудни переѣхавъ цѣсарь черезъ Бескидъ на Угорщину. Поѣздъ двôрскій веде президентъ угорскихъ зелѣзниць державныхъ, Юл. Людвіґъ.

Война межи кс. Стан. Стояловскимъ а галицко-польскимъ духовеньствомъ.

Вôдъ якогось часу почали въ станьчикôвскихъ дневникахъ появляти ся заявленя деканатôвъ польскихъ [зъ пôдписами всѣхъ ксьондзôвъ деканальныхъ], що пôдписанѝ, остаючи въ послуху своимъ епископамъ, не солідаризують ся зъ політикою ксьондза Стан. Стояловского и осуджують его пропаґанду въ користь сторонництва людового противъ дворôвъ.

Уже самъ фактъ, що цѣлѝ деканаты друкують „протесты“ противъ кс. Стояловского, чоловѣка безприютного, не маючого навѣть якои-небудь лихои „голодôвки“, вѣчно укрываючого ся передъ жандармами и недавно таки поставленого въ Краковѣ передъ трибуналъ карный пôдъ замѣтомъ найтяжшихъ злочиньствъ, — уже самъ той фактъ свѣдчить, що кс. Стояловскій есть для латиньского духовеньства и для дворôвъ личностію дуже небезпечною, — свѣдчить, що кс. Стояловскій має якійсь вплывъ середъ люду мазурского. Якъ бы не то, яку цѣль мало бы друкованье заявлень цѣлыхъ деканатôвъ противъ однои особы?

И справдѣ, кс. Стояловскій, ставши въ оборонѣ интересôвъ люду противъ шляхты, зъѣднавъ собѣ симпатію и довѣріе у люду мазурского до того ступѣня, що людъ той уважає его ажь за мученика за справу хлопску, — а що польска ерархія и загалъ польского клира иде зô шляхтою и пôдпирає ѐи політику, — то людъ мазурскій, на скôлько горнесь до кс. Стояловского, на стôлько усуває ся зъ-пôдъ вплыву своѐи ерархіи и загалу духовеньства. Бачить се ерархія, бачить духовеньство латиньске — и друкують ся ґреміяльнѝ протесты противъ роботы кс. Стояловского.

Розумѣє ся, тѝ протесты — вода на млынъ кс. Стояловского, они лише пôдносять повагу его особы, его вплывôвъ — и вôнъ умѣє се выкористати въ своихъ ґазеткахъ розширеныхъ межи мазурскимъ людомъ. Вôдъ початку до кôнця кождого нумеру котрои-небудь ґазетки его — повно упôмненъ та осторогъ для духовеньства польского и ганеня поодинокихъ учинкôвъ.

Въ остатнôмъ числѣ свого „демократично-католицкого“ Dzwon-a помѣстивъ кс. Стояловскій — немовь у вôдповѣдь на протесты деканатôвъ — свое посланіе: „Caveant Pastores, ne Ecclesia quid detrimenti capiat“.

„Переболѣвши богато — пише кс. Стояловскій — не згрѣшу зухвалостію, коли до оо. братей священикôвъ вôдозву ся словомъ братньои перестороги... и скажу: Caveant Pastores, ne Ecclesia quid detrimenti capiat! Чиню-жь то тымъ смѣлѣйше, що власне сими часами вôдозвавъ ся св. отець въ подôбнôмъ політичнôмъ спорѣ и рѣшивъ справу на користь напряму демократичного... Маю тутъ на мысли становище духовеньства, заняте въ справѣ борбы політичнои межи сторонництвомъ т. зв. партіи двôрскои [станьчикôвскои] а радше шляхотскои, а ново-повставшои у насъ партіи людовои. Спôръ то чисто-політичный, въ нѣмъ не йде о нѣяку засаду и правду католицку, бо обѣ стороны признають ся до католицизму и вѣрности церквѣ. О що-жь властиво йде въ тôмъ спорѣ и що есть послѣдною рацією того роздѣлу?“ — пытає кс. Стояловскій — и вôдповѣдає:

„Кождый, хто безсторонно и холодно рѣчь розбере, мусить признати, що тутъ иде о рѣшучій вплывъ люду на справы краю, — иде о то, щó въ парляментарнôмъ житю называє ся здобутьемъ бôльшости, а въ практицѣ есть якогось рода властію, даючою можнôсть повести справы публичнѝ по своѐй гадцѣ. Говорячи ще выразнѣйше, скажу: Доси въ нашихъ політичныхъ репрезентаціяхъ, отже въ колахъ польскихъ въ Берлинѣ и у Вѣдни та ѝ въ комітетахъ выборчихъ — а въ Галичинѣ ще ѝ у радахъ повѣтовыхъ, въ соймѣ и на становищахъ урядовыхъ були майже выключно репрезентанты шляхты або тѝ, що йшли за шляхтою. Отже шляхта вела справы краю, ухвалювала законы, держала староства и мандаты посольскѝ, а черезъ те — мимо законôвъ о рôвноправности — була якъ за добрыхъ давныхъ часôвъ клясою управляючою, власть маючою. Зъ часомъ вытворивъ ся станъ середный — т. зв. интеліґенція и мѣщаньство. Оно перше заатакувало упривілеєвану позицію шляхты и зажадало участи въ політичнôй управѣ. Але станъ той, нечисленный, не бувъ небезпечнымъ шляхтѣ. Позаякъ вôнъ вносивъ ліберализмъ и до справъ реліґійныхъ, то поборювано ѐго яко „либеральный“, а духовеньство зъ обовязку свого тому помагало. Найздôбнѣйшихъ же людей зъ того стану допущено до участи въ політичнôмъ дѣланю, надѣливши ихъ дохôдными посадами, а на такихъ посадахъ звычайно и найчервонѣйшѝ стають ся смирными. Такъ повстали атташе сторонництва шляхотского. Ажь ось надôйшла хвиля, въ котрôй черезъ просвѣту и конституцію дозрѣла и часть люду, пробудилась, и зажадала участи не лише въ тягарахъ и обовязкахъ, але и въ користяхъ та правахъ конституціи. Зажадала она въ практицѣ того, що ѣй належить ся на основѣ троякого права: а) надприродного, котре всѣхъ зарôвно учинило сынами Божими; б) природного, котре всѣхъ учинило рôвными пôсля натуры и достоиньства чоловѣчого; в) людского и писаного, котре учинило всѣхъ рôвными горожанами. Така причина, рація быту и исторія настаня партіи людовои. Стоить она на правѣ Божôмъ и людскôмъ, отже нѣхто, а вже найменче духовеньство католицке, не може ѣй вôдмовити права до истнованя“.

Дальше кс. Стояловскій розбирав квестію: длячого настала и на якихъ засадахъ зорґанізувала ся партія людова. Причину дали три „хибы“ політичныхъ провôдникôвъ польскихъ, а то: 1) Маючи въ своихъ рукахъ законодавство, они обтяжали або помагали обтяжати мѣщаньство и селяньство що-разъ бôльшими тягарами. 2) Въ політичнôмъ взглядѣ, для удержаня упривілеєваного свого становища, посували ся далеко въ услужности правительствамъ, и замѣсть „жадати правъ и справедливости“, богато говорили о „ласцѣ правительства“. 3) Въ суспôльныхъ зносинахъ зъ людомъ грѣшили трактуючи ѐго зъ-горда и шерстко а неразъ и вызыскуючи. Зъ-вôдси пôйшовъ троякій голосный окликъ партіи людовои: 1) Не хочемо бôльшихъ тягарôвъ. 2) Не жадаємо ласкъ, але справедливости. 3) Не дамо ся понижати анѣ вызыскувати.

„Зъ огляду на те — выводить кс. Стояловскій — духовеньству, пôсля слôвъ Льва XIII., не вôльно при тôй роботѣ чисто політичнои натуры уживати реліґіи за щитъ для покрываня интересôвъ партіи двôрскои, тымъ бôльше, що по сторонѣ партіи людовои стоять слабшѝ и убожшѝ. Отже духовеньство має двоякій выбôръ: або цѣлкомъ усунути ся вôдъ той роботы політичнои, або станути въ роли посередникôвъ межи посваренымѝ братьми и дѣтьми однои церкви. Ставанье по сторонѣ сильнѣйшихъ пôдкопує довѣріе люду до духовеньства, пôдкопує ѝ повагу церкви. Можнѝ — сказавъ Левъ XIII. — дадуть собѣ самѝ раду.

Вкôнци кс. Стояловскій, вказуючи польскому духовеньству на примѣръ Исуса Христа, взыває ихъ, щобы брали въ опѣку слабыхъ и угнетеныхъ, щобы не пôдсували людови „соціялізму“, де его нема, щобы обходили ся зъ людомъ прилично, выстерѣгали ся „nieprzyzwoitych wyzwisk“, щобы справедливыхъ законныхъ жадань люду не называно „бунтомъ“ и т. д. — взагалѣ „Caveant Pastores, ne Ecclesia quid detrimenti capiat!“

Навели мы змѣстъ сеи статьѣ кс. Стояловского, бо она розъясняє, о що йде вôйна мѣжь нимъ а загаломъ польского духовеньства.

Дописи „Дѣла“

Зô Львова.

[Институть дѣвочій пôдъ управою сс. Василіянокъ.]

Зарядъ института дѣвочого пôдъ управою Преп. сс. Василіянокъ у Львовѣ [ул. Зыблікевича 24] подає до вѣдомости, що на рôкъ шкôльный 1893/94 принятѝ слѣдуючѝ панночки:

I. На фондѣ Є. Е. Преосв. митрополита:

1. Наталя Сыроѣдôвна, ученица VIII. клясы, дочка пароха зъ Добровôдъ.

2. Марія Копистяньска, ученица VI. клясы, дочка пароха зъ Галича.

II. На фôндѣ института „Народный Дôмъ“:

3. Марія Косовичь, сирота по священику, ученица III року семинаріи учительскои.

4. Уляна Назаревичь, сирота по священику, ученица VIII клясы.

5. Олена Гамчикевичь, дочка лѣсничого зъ Бѣлки, ученица VIII. клясы.

6 Стефанида Кисѣлевска, сирота по священику, ученица IV. клясы.

III На фондѣ Теребовельскôмъ:

7. Наталя Навроцка, ученица VII. клясы, сирота по бл. п. писателю Володимирѣ Навроцкôмъ.

8. Евгенія Городиска, дочка учителя зъ Билины великои, ученица V. клясы.

IV. На фондѣ бл. п. кардинала М. Левицкого:

9. Стефанида Мартинець, сирота по священику, ученица VII. клясы.

V. За доплатою 20 зр. мѣсячно:

10. Людмила Левицка, дочка пароха зô Скалы.

11. Марія Козакъ, дочка пароха зъ Потелича.

12. Олександра Вербицка, дочка пароха зъ Хмелискъ.

13. Надѣя Хилякъ, сирота по бл. п. писателю о. Володимирѣ.

14. Стефанида Туркевичь, дочка пароха зъ Кореличь.

[Пôдъ 10—14) ученицѣ зъ V. клясы.]

15. Марійка Алексевичь, дочка пароха зъ Зарудя.

16. Марійка Хойнацка, дочка пароха зъ Гарасимова.

17. Софійка Струтиньска, дочка пароха зъ Ямницѣ.

18. Меланія Грабовеньска, дочка пароха зô Стôльска.

19. Оленка Шавала, дочка пар. зъ Полтвы.

20. Мелася Пôдляшецка, дочка пароха зъ Монастырискъ.

[Пôдъ 15—20) ученицѣ зъ VI. клясы.]

21. Олена Коритко, дочка пароха зъ Богатковець.

22. Яромира Соболта, дочка пароха зъ Липовицѣ.

23. Маня Кунцевичь, дочка пароха зô Станимира

24. Евгенія Цегельска, дочка пароха зъ Камѣнки Струмиловои.

25. Олена Величковска, сирота по свящ.

[Пôдъ 21—25) ученицѣ зъ VIII. клясы.]

Чотири мѣсця ще вôльнѝ.

Домашне веденье панночокъ — якъ що-до помаганя въ предметахъ шкôльныхъ такъ и що-до товариского уложеня, повѣрено справному и знаменитому проводови Вп. панны М. Вояковскои, дотеперь сталои учителькы при школѣ народнôй въ Скалѣ. Есть певна надѣя, що панна М. Вояковска въ короткôмъ часѣ буде именована учителькою при школѣ выдѣловôй имени Ядвиги, до котрои то школы ученицѣ зъ института на сей рôкъ записанѝ. [Доси ходили институтки до осьмиклясовои школы имени Єлисаветы.] Науку роббѣ и шитя обняла Вп. панна Ольга Барвѣньска, учителька практикуюча при школѣ выдѣловôй имени Ядвиги, котра, якъ загально звѣстно, въ жѣночихъ роботахъ вельми вôдзначуєсь. Науку гры на фортепянѣ обняли Вп пп. Ольга Тороньска и Володимира Чарникôвна, ученицѣ консерваторіи музычнои у Львовѣ а науку гры на цитрѣ одна зъ учениць п Маньковского. Науку руского языка и рускои исторіи въ институтѣ принявъ на себе Вп. о. сов. Онуфрей Лепкій, а науку спѣву церковного и свѣцкого о. Евгеній Гузаръ.

Такъ отже зарядъ доложивъ усѣхъ старань, щобы институтки одержали якъ шкôльне такъ и домашне выховане дуже добре. За те загалъ нашои интеліґенціи, перенятый дивнымъ и непонятымъ недовѣремъ до нашого у Львовѣ руского дѣвочого института, волить, — якъ досвѣдъ учить, — по приватныхъ станціяхъ помѣщувати свои донечки, вымавляючись то высокою платою за удержанье въ институтѣ, то новъ нездоровою поживою и недостачею нагляду Зарядъ застерѣгаючи собѣ пôдати въ тôй справѣ обширнѣйше поясненье для загалу, заявляє на теперь, що плата 20 зр. мѣсячно — на Львôвъ — есть дуже умѣрена, а що-до поживы и нагляду просить интересованыхъ, щобы зволили самѝ лично переконатись, а щобъ не вѣрили неприхильнымъ сплетнямъ ворогôвъ нашого заведеня. Вкôнци звертає зарядъ увагу Вп. Родичѣвъ, що ще чотири мѣсця суть въ институтѣ вôльнѝ, и просить интересованыхъ, щобы поспѣшили зъ замовленями, позаякъ черезъ проволоку потерпѣла бы наука.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Выдѣлъ товариства „Громада“ у Вѣдни повѣдомляє всѣхъ членôвъ товариства, котрѝ зъ якои-небудь причины опустили Вѣдень, що они ѝ на дальше не перестають бути членами товариства, сли зобовяжуть ся платити рôчно 1 зр. вкладки Тому́ просить выдѣлъ „Громады“, щобы нѣхто зъ бувшихъ членôвъ не вôдмовивъ сеи малои уплаты вкладки, а тымъ дасть кождый наглядный доказъ, що не забувъ на товариство, въ котрôмъ перевѣвъ не одну може ѝ найкрасшу хвилю свого побуту на чужинѣ

Рôвно-жь просить выдѣлъ всѣ выдавництва, редакціи, товариства якъ и поодинокѝ особы о ласкаве присыланье книжокъ для бібліотеки товариства, бо жь „Громада“ теперь одиноке руске товариство у Вѣдни, котре має служити приютомъ для академічнои молодежи.

Адресъ товариства: Wien VII. Burggasse, н-ръ 59.

За выдѣлъ „Громады: *М. Бѣгунъ*, заступникъ головы. *Вол. Кадайскій* за секретаря.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Мы вже доносили, що рада державна зберется дня 10 жовтня. Парляментарна ситуація представляє ся для правительства досыть користно, хочь доси нема ще зъорґанізованои бôльшости трьохъ умѣркованыхъ сторонництвъ. Та мимо того есть повна надѣя, що тѝ сторонництва пôйдуть за правительствомъ бодай въ найважнѣйшихъ питаняхъ. Такъ само що-до заповѣдженого проекту правительства, пôсля котрого само правительство буде засновувати судовѝ округи, если соймъ вôдмовить свою опінію о пропозиціи въ тôй справѣ, — львôвскій Przegląd каже, — нема сумнѣву, що вôнъ одержить бôльшôсть голосôвъ, коли того захоче ґр Таффе. Пôсля дописи зъ Вѣдня власне до Przegląd-у, коло польске буде голосувати за дотычнымъ проектомъ правительства, бо маючи до выбору мѣжь ґр. Таффимъ а Ґреґромъ оно не може вагувати ся. Отже, разъ зъ засадничихъ взглядôвъ, а друге за-для того, що правительство мусить одержати сатісфакцію за „молодо-ческу бурду“, бо инакше уважалось бы побѣдженымъ такими Ґреґрами, Вашатыми и т. д., отже зъ тыхъ причинъ коло польске буде стояти за проектомъ правительства. Кореспондентъ Przegląd-у вычислює дальше, що и клюбъ консерватистôвъ и нѣмецка лѣвиця вôддадуть свои голосы за проектомъ.

Въ справѣ становища кола польского супротивъ заповѣдженого Плѣнеромъ языкового внесеня пише кореспондентъ Przegląd-у такъ: Если то внесенье буде основуватись на тыхъ самыхъ основахъ, що внесенье бар. Шаршміда зъ р. 1886, тогдѣ коло польске не може нѣякою мѣрою противитись ему въ засадѣ Се внесенье бар. Шаршміда скрѣпляючи торжественно права языка польского въ Галичинѣ перемѣнене въ державный законъ, означало бы такъ велику народну користь и нашъ (польскій) здобутокъ, що не можна допустити, щобы польскій посолъ голосувавъ противъ него. Зъ нагоды заповѣдженого внесеня пос. Плѣнера одинъ галицкій дневникъ принесъ статью, котра свѣдчить, що авторъ ѐи зовсѣмъ не знає сего важного внесеня бар. Шаршміда зъ р. 1886, хотяй годѣ допустити такъ великого незнаня найбôльше знаныхъ рѣчей. Въ кождôмъ случаю треба застеречись противъ затоплюваня польского интересу въ фразѣ интересу славяньского. Ажь надто справъ такихъ, де славяньска користь або то, що пôдшиваєсь пôдъ той титулъ, просто противить ся польскому интересови и народному праву. Именемъ славяньского интересу Москва затирає всѣ слѣды историчного быту и давнои независимости Польщѣ. Отже обовязокъ Полякôвъ и въ Австріи дбати о интересъ народный, котрого не можна пôдчинити фразамъ о славяньскôмъ интересѣ. Дальше говорить ся въ тôй кореспонденціи, що Поляки здобуваючи конституційне обезпеченье правъ польского языка въ Галичинѣ, здобувають ѐго безъ шкоды другихъ. А если теперь, пôсля внесеня Шаршміда зъ р. 1886, скаже ся выразно въ конституціи, що урядовымъ языкомъ войска, центральныхъ властей, делеґаціи парляменту есть языкъ нѣмецкій, нѣхто не потерпить втраты, а потвердить ся дотеперѣшне status quo и загородить ся деякимъ шовіністамъ дорогу до ненастанныхъ пустыхъ борбъ и спорôвъ, якъ ось тѝ, що ихъ Вашатый и спôлка вели зъ Смолькою о ческѝ протоколы рады державнои. Здержуємо ся вôдъ коментарѣвъ, бо слова ясни и ясно высказують тенденцію.

Онодгы вôдбули ся нарады угорскихъ міністрôвъ въ Буда-Пештѣ, и на нихъ явили ся: президентъ міністрôвъ Векерле, міністеръ просвѣты ґр. Чаки и міністеръ торговлѣ Беля Люкасъ. Въ нарадахъ не бравъ участи міністеръ судôвництва Сілядій. Предметомъ нарадъ було переведенье церковно-політичнои програмы и реґуляція валюты, а такожь и всѣ тѝ справы, що выринули въ часѣ парляментарныхъ ферій. Що-до енцикліки папы, говорять, міністры не дотыкали ея, бо не мають офіціяльного тексту а оголошенѝ вытяги въ вѣденьскихъ и буда-пештеньскихъ клерикальныхъ ґазетахъ не годять ся. Однакъ мѣродайнѝ круги задивувались не трохи устѹпомъ енцикліки, въ котрôмъ находить ся вôдкликъ на пôдмогу короля. Вправдѣ вытяги енцикліки оголосили се фактомъ, мовь бы то король въ спорѣ мѣжь епископатомъ а прави-

---

а я ему зъ кишенѣ вытягаю: то, то, то... А зъ повѣстей? — то, то, то... А зъ наукъ? — то, то, то... Знаєте?

— И то все вы хочете ховати въ вашôй кишени и на затребуване вытягати зъ неи? — запытавъ я пана Череваньского шуткуючи. Та добрячій Череваньскій не спостерѣгъ ся

— Бачите, у мене є кишеня велика, богато змѣстить ся.... Но, прощавайте!... я. знаєте, такъ всюды йду и все лише побуджую!... побуджую!.. У насъ треба таланты зворушити, будити до житя! Прощавайте! Дуже було менѣ приятно! Другимъ разомъ побалакаємо ще про важнѝ літературнѝ рѣчи.

— Милости просимо!

— Прощавайте! до побаченя!

— Прощавайте! покôрный служникъ!

Повѣявъ ся панъ Череваньскій. Я-жь лишивъ ся въ кôмнатѣ самъ. Боже-свѣте! що то не разъ доведе ся рускому писателеви въ Галичинѣ почути таки вôдъ одномышленникôвъ по воли и по неволи. Справдѣ дѣйстно халепа порожно-коновкова. И не пытають тебе по лицарски: чи будемъ бить ся, чи будемъ мирить ся? а таки прямо у вôчи ѝ сунуть. Боже-свѣте!

И глянувъ я на мôй стишокъ написаный середъ такихъ чудныхъ обставинъ и... пригорлубивъ ѐго яко справдешну дитину галицко-рускои Музы, що то плече ся середъ храпливого гомону вертликôвъ, завываня собакъ, нявченя котôвъ, цвѣрѣньканя воробцѣвъ и журливои опѣки всякихъ другôвъ и доброжелателѣвъ. То-жь зладивши для п. Исидора Верхоплáвы вôднись пѣсеньки, я заховавъ оригіналъ для себе, щобъ инодѣ собѣ пригадувати, якъ то у насъ стихувалось во время оно...

Чайка.

тельствомъ станувъ по сторонѣ першого, то все-таки слова повного тексту, хочь де-що змѣнений, выразно кажуть: „Въ тôй святôй и справедливôй справѣ не буде вамъ не доставати приклонности и пôдмоги монарха, вашого апостольского короля“. Отже и сей змѣстъ повного тексту вказувавъ бы выразно, що корона не входити-ме въ близшй порозумѣня зъ угорскимъ правительствомъ. Але, здаѣсь, такъ оно не буде. Президентъ міністрôвъ покористуѣсь першою нагодою, щобы рѣшучо справдити сю справу въ палатѣ послôвъ, бо доси згодила ся корона на церковно-політичну програму угорского правительства, и дотычнй предложеня перейшли уже всѣ стадіи, зъ выимкою предложеня що-до обовязкового цивільного супружества, котре выготовляе міністеръ судôвництва. Векерле думае вже 27 вересня предложити експозе буджету, котрого поодинокй части не выкличуть діскусіи. Въ тôмъ експозе пояснить пытання що-до господарства и подасть загальный поглядъ на політичну ситуацію. Та при тôмъ надѣе ся, що вôнъ буде мусѣвъ зъ-першу порушити важнѣйшй внутрѣшнй справы, передовсѣмъ церковно-політичну реформу и пытанье народностей.

——

По выборахъ у Франціи стоить теперь на дневнôмъ порядку пытанье будучого правительства. Умѣркованй республиканцѣ и по меншй фракціи, котрй стоять найблизше республиканцѣвъ мають запевнену бôльшôсть и можуть спокôйно выступити противъ опозиціи прочихъ сторонництвъ Орґаны правительства уважали сю бôльшôсть правительственною бôльшостію и робили міну, не мовь бы она йшла згôдно зъ кабінетомъ Діпі. Однакъ зъ посередъ республиканьского сторонництва помѣчують ся голосы, котрй пôдносять, що складъ теперѣшного правительства не вôдповѣдае сучасной бôльшости тому, що тамъ засѣдають радикалы. Отже нема сумнѣву, що при парляментарнôй акціи радикальнй міністры будуть мусѣли уступити, а хто знае, чи и Діпі не буде зневоленый зложити свого уряду Взагалѣ его становище яко президента міністрôвъ такъ само не трѣвке, якъ всѣхъ его попередникôвъ, особливо супротивъ сторонництва, котрого майже одинокою точкою програмы есть усуненье правительственнои анархіи и приверненье республицѣ авторітету правительства Правда, оно годѣ допустити, щобы заразъ въ першихъ тыждняхъ законодатнои періоды наступила кріза кабінету, и Діпі лишить ся на своѣмъ становищи ажь до слѣдуючого року, коли мѣжь тымъ складъ членôвъ самого кабінету мусить змѣнитись. Очевидно кандидатôвъ на міністрôвъ не забракне у Франціи нѣколи, однакъ тѣ, котрыхъ кандидатуру треба брати на серіо, вôдтягають ся зъ остентативною обавою, бо боять ся, щобы ихъ именъ не оголошувано передъ часомъ. Отже у Франціи засяде знôвъ нова керма державы, але чи она зможе привернути правительству добру славу, покаже будучнôсть.

——

Гостина італійского наслѣдника престола на нѣмецкихъ маневрахъ не може успокоити умôвъ у Франціи и въ Россіи. Россійскй голосы добачують въ „італійскôмъ строю“ князя Неаполю контрастъ до пруского, немовь бы не знали, що князь убирае завсѣгды стрôй свого пруского полку гусарôвъ. Спокôйнѣйшій голосъ, чимъ россійскихъ газетъ, пробиваесь зъ Journal des Débats. Вôнъ пôдносить, що вôдносины Франціи до Нѣмеччины суть корректнй и такими лишать ся, а звертаесь противъ Италіи. Франція глядить на Италію, мовь на сестру, котра зôйшла на манôвцѣ. Король Гумбертъ хоче, щобы Франція вôдчула ударъ высланьемъ наслѣдника до Мецъ... впрочôмъ сей ударъ и такъ доволѣ прикрый за-для тоасту Гумберта до цѣсаря Вільгельма яко его „найлѣпшого приятеля“. Згадана газета называе гостину наслѣдника престола нетактомъ, хочь не ворожить нѣякихъ дальшихъ наслѣдкôвъ.

НОВИНКИ.

— **Холера.** Дня 6 н. ст. вересня занедужало въ Коломыи двое дѣтей шевця Лехника. Тй занедужання затаили родичѣ, такъ що власти дôзнали ся о выбуху холеры въ тôмъ домѣ ажь по смерти одной дитины. Щобы не дати другои дитины до шпиталю перенесли еи родичѣ потайки до сусѣдного дому, де мешкала бабка, Розалія Лехникъ. Въ наслѣдокъ того занедужала на холеру на лише ся 80-лѣтна жѣнка, але такожь и Марія Бялоскурска, що кормила дитину. Бялоскурску вôдвезено до холеричного шпиталю, Лехникова-жь померла по кôлькохъ годинахъ. — До Хлѣбичина пôльного занесено холеру зъ Делятина Именно перевезли тамъ зъ Делятина жиды потайки въ ночи одного 30-лѣтного жида, недужого вже на холеру, де вôнъ и померъ. Винныхъ потягнено до одвѣчальности. — Въ вѣденьскôй Press-ѣ зъ 8 н. ст. вересня находить ся такій выимокъ зô справоздання галицкого намѣстника датованого зъ дня 28 н. ст. серпня про холеру въ Галичинѣ: „Що до переведеня зарядженыхъ міністерствомъ розпоряджень, зволить міністерство приймити запевне, що о скôлько позваляють обставины, буде все по можности зроблене, щобы спинити розширенье холеры. Однако я не можу того утаити, що зъ одного боку въ наслѣдокъ дуже напрасного перебѣгу недуги и великои смертности, а зъ другого боку въ наслѣдокъ строгости въ переводженю приписôвъ нищеня рѣчей пануе мѣжь населенъемъ, особливо жидôвскимъ, въ Делятинѣ, Коломыи и Заболотовѣ занепокоенье, и що рôвночасно се населенье займило поставу грôзну. Въ Заболотовѣ-Демичи зневажили сфанатизованй жиды комісію санітарну, задля того выславъ я туды телеґрафічно 10 жандармôвъ. Страхъ передъ занеджаньемъ зъ одной стороны, забобонность и упередженье зъ другои, якъ такожь ушкода интересôвъ — все те утрудняе дѣяльность урядовыхъ орґанôвъ, котрй працюють зъ цѣлою ревностію и пожертвованьемъ надъ придавленьемъ холеры, що, якъ треба надѣятись, удасть ся.“

— **Въ Коломыи** — якъ пише Gazeta Kołomyjska — замкненй всѣ школы народнй, а въ обохъ судахъ вôдложенй терміны за-для небезпечности холеры. Тымчасомъ ґімназія отворена а до уряду податкового зголошуе ся денно и по 200 селянъ зъ цѣлого повѣта, щобы платити податки. Отже теперь пытанье: Що поможе замкненье шкôлъ народныхъ и вôдложенье терміновъ въ судахъ?

— **До вѣдомости ц. к. дирекціи почтъ** Иґнорованье се, чи иґноранція руского языка, що почтовый урядникъ высылае ґазету „Учителя“ зъ рускою адресою замѣсть до Пасѣчнои коло Надвôрнои до Праги въ Чехіи! Ц. к. дирекція почтъ зволить поучити дотычного урядника, що Пасѣчна а Прага, то не все одно.

— **Жиды про „Кулка рôльничй“.** Орґанъ жидôвскои партіи національнои Przyszłość помѣстивъ п. з. Nad przepaścią статью про польскй „кулка рôльничй“, въ котрôй дуже завзято выступае противъ сеи институціи. „Кулка“ суть по думцѣ сего орґану найбôльшимъ ворогомъ жидôвъ на поли економічнôмъ, а ихъ значѣнье тымъ бôльше, що они дуже добре зорґанізованй и стоять пôдъ опѣкою такихъ фінансовыхъ институцій якъ акційне товариство торговельне у Львовѣ. „Кулка“ небезпечнѣйшй для жидôвъ вôдъ всѣхъ иншихъ христіяньскихъ товариствъ, до котрыхъ не приймають жидôвъ, бо они просто убивають найнизшу и найбѣднѣйшу верству жидôвъ т. е. дрôбныхъ крамарѣвъ, вôдбираючи имъ спосôбъ до житя. Конкуренція тыхъ крамарѣвъ зъ „кулками“ неможлива и если нинѣ мають „кулка“ 500 склепикôвъ то 500 родинъ жидôвскихъ лишило ся безъ кусника хлѣба. Не треба гадати, що на тôмъ скôнчить ся, бо цѣла дѣяльность Полякôвъ звернена теперь ще на т. зв. „працю надъ пôднесеньемъ моральности люду“ т. е. ширенье ненависти до жидôвъ. Въ той спосôбъ богато жидôвскихъ родинъ иде до Америки, иншй не маючи вôдваги пускати ся за океанъ марнѣють и гинуть зъ голоду разомъ зъ родиною. Велика-жь знôвъ часть жидôвъ, що остають въ Галичинѣ, выдае зъ нужды обманцѣвъ и палѣвъ. Въ виду того дуже пôдло поводять ся менеры галицкого жидôвства. Они, видячи упадокъ економічный, кажуть, що причиною его есть выступленье національнои партіи жидôвскои зъ програмою сепаратистичною. Тымчасомъ се инсинуація. Причиною упадку економічного жидôвъ въ Галичинѣ маe бути пôсля сего орґану заснованье „кулокъ“ рôльничихъ и 10-лѣтна ихъ дѣяльность та т. зв сторонництво асиміляційне, котре вôдôрвало вôдъ масы жидôвства его інтеліґенцію. Однако авторъ статьѣ не хоче робити закиду провôдникамъ жидôвскимъ, мовь бы они умысно туманили своихъ одновôрцѣвъ. Тй провôдники, хочь блудили, мали благородній цѣли и ажь пôзнѣйше выдали зъ помѣжь себе рôдъ карієровичѣвъ. „Радо вѣримо — каже дальше Przyszłość — що они самй въ погони за цѣлею не добачали якъ сей сердечный приятель, зъ котрымъ жидôвство мало стати однымъ тѣломъ, пôймае се приятельске вôдношенье, що Поляки займили супротивъ насъ таку саму ролю, яку Москалѣ зъ однои а Бісмаркъ зъ другои стороны супротивъ нихъ самыхъ вôдгравали. То дуже насъ дивуе теперь, коли всѣ жиды повинній мати свѣдомôсть свого положеня, що жидôвска інтеліґенція стоить зъ далека вôдъ взываючои ратунку цѣлои масы населеня жидôвского“. Вкôнци накликуе Przyszłość інтеліґенцію жидôвску, щобы займила ся упадаючимъ людомъ жидôвскимъ.

— **Огнѣ** Въ Брухнали, въ повѣтѣ яворôвскôмъ, наробивъ огонь шкоды на якихъ 3000 зр. Причиною огню була неосторожнôсть жѣнки одного господаря. — Въ Баличахъ подорожныхъ, въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ повставъ огонь такожь за-для неосторожности и зробивъ шкоды на 520 зр.

— **Выдуманй міліоновй спадщины.** Для пересторoги интересованыхъ особъ выдали власти краевй таке остереженье: Пôсля рескрипту міністерства справъ внутрѣшныхъ замѣтивъ послѣдными часами ґенеральный консулятъ въ Лондонѣ, що въ краяхъ австро-угорскои монархіи почали деякй несовѣстнй аґенты зъ Анґліи выкористовувати легковѣрнй особы, подаючи въ краевыхъ дневникахъ фальшивй оголошеня, що въ тôмъ або иншôмъ банку або судѣ анґлійскôмъ лежить міліонова спадщина, полишена нѣбы австрійскимъ горожаниномъ, котрый передъ лѣтами переселивъ ся до Анґіи або до Америки. Въ наслѣдокъ такихъ оголошень богато легковѣрныхъ особъ почуваючи ся до права дѣдичити спадщину або до посвояченя зъ помершимъ тестаторомъ, навязують звычайно зносины и кореспонденцію зô згадаными аґентами, щобы або довѣдати ся про спадкодавця, або щобы дôстати вôдъ анґлійскихъ властей потрѣбнй документы, за що, хочь оно не мало нѣякого успѣху, вытуманювали тй аґенты значнй грошевй квоты.

— **Маґістратъ безъ довѣрія.** Черновецка Gazeta Polska пише: „Тутешне правительство краеве выслало до буковиньскои палаты торговельно-промысловои письмо въ справѣ пашпортôвъ до Румуніи и въ тôмъ письмѣ зазначило, що що-до ґального выдаваня пашпортôвъ не маe нѣякого довѣрія до черновецкого маґістрату. Се письмо, вôдчитане на засѣданю палаты торговельно-промысловои зробило мѣжь радными мѣста дуже прикре враженье. Зъ явнымъ обуреньемъ порушивъ сю справу на послѣднôмъ засѣданю рады мѣскои радный Бальтінестеръ и зажадавъ вôдъ президента мѣста пояснень, длячого правительство краеве не маe до маґістрату довѣрія. Президентъ мѣста вôдповѣвъ, що удѣлить пояснень на довѣрочнôмъ засѣданю. Радный Бальтінестеръ гадавъ, що тутъ розходить ся о честь маґістрату и справа повинна бути явно обговорена. Мимо того заявивъ президентъ, що лише на довѣрочнôмъ засѣданю пôддасть еи пôдъ дискусію.

— **Змѣна власности.** Величезнй маетности на Буковинѣ, а именно Выжницю зъ прилеглостями: Багна, Чорногузъ, Рôвна и Выженка купивъ сими днями ґр. Меч. Рей за 550.000 зр. Ґр. Рей есть властителемъ Прецлава и Микулинець въ Галичинѣ.

— **Поданье до цѣсаря** Сими днями надôйшла до цѣсарскои канцелярiи просьба однои старенькои женщины зъ Великого Варадину на Угорщинѣ о запомогу. Въ поданю, писанôмъ величезными до гіероґліфôвъ подôбными буквами, повѣдае петентка, що она встыдалась бы жебрати у „Є. Вел. пана Короля“, але находить ся теперь въ великôй нуждѣ, а до того гадае, що маe право просити короля о запомогу, бо всѣ еи небôщики мужѣ були вояками и помагали бити — швабôвъ, за що прецѣ мадярскій король повиненъ бути вдячный. Управа канцелярiи цѣсарскои вôдôслала просьбу до варадиньского маґістрату для полагодженя.

— **Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ** поручила менѣ аґенцію на Лозину и охрестнôсть. Подаючи тое до вѣдомости Вп. Публики, осмѣляю ся просити Всч. отцѣвъ духовныхъ, братства церковнй, начальства громадъ и честныхъ господарѣвъ того-жь округа, щобы подавали черезъ мене до обезпеченя въ „Днѣстрѣ“ свое майно недвижиме и движиме. Поручаюсь ласкавымъ взглядамъ — *Иванъ Ярмоловичь-Лозиньскій*, селянинъ въ Лозинѣ, почта Яновъ коло Львова.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣсть, подана нами передъ кôлькома днями про банкротство асекураційного товариства „Екітабль“, треба о стôлько змѣнити, що збанкритовало товариство ипотечне Equitable Mortgage Company, а не товариство асекураційне The Equitable, котре — якъ звѣстно — маe свое заступництво и у Львовѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Вôдзначеня.** Совѣтникъ рахунковый львôвскои дирекціи скарбу Ив. Дидушиньскій одержавъ при переходѣ на пенсію титулъ старшого совѣтника.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** зложили на руки п. Григорія Зацерковного въ Кобакахъ Вп. пп.: Яр. Стефановичь 1 зр, Ром. Стефановичь 1 зр., М. Б. 50 кр., дѣти о. М. Смалька и о. Волод. Стефановича 63 кр., и чч. селяне зъ Кобакъ: Як. Прокопюкъ, Ив. Чепѣга, Ив. Букатчукъ по 20 кр., Юр. Семанюкъ Вас. Андрукъ, Юр. Букатчукъ, Мих. Красѣй, Николай, Иванъ и Илія Букатчуки, Ник. Пецейчукъ и Дмит. Петрашукъ по 10 кр., а Гр. Григоракъ, Гр. Прокопюкъ и Левъ Лукань по 5 кр. — На руки нашои адміністраціи надôславъ о. Якôвъ Косоноцкій зъ Подолець 12 зр., котрй зложили Вп. пп.: Ос. Билиньскій судья 4 зр., о. Як. Косоноцкій 4 зр., Теоф. Стелинґовскій 3 зр., Едм. Базилевичь 1 зр.

Телеґрамы „Дѣла”

——

Буда-Пештъ 9 вересня. Мѣродайнй круги уважають енцикліку папы до угорского епископату вмѣшаньемъ папы у внутрѣшнй справы независимого народу.

Софія 9 вересня. Князь Фердинандъ прибувъ до Рущука и перебуваe карантану на корабли „Крымъ“.

Берлинъ 9 вересня. Говорять, що мѣжь Мецомъ а Сарбурґомъ въ Льстарингіи мають побудуватись новй крѣпости.

Парижь 9 вересня. Въ часѣ гостины россійскои фльоты въ Бульонѣ вôдограють въ парискôй оперѣ оперу Глинки „Жизнь за царя“. Рада мѣска въ Марсиліи заходить ся, щобы россійска фльота заѣхала такожь до марсильскои пристани.

Римъ 9 вересня. Въ Реджіо зôбравъ ся робôтничій конґресъ соціялістôвъ. Явило ся 300 вôдпоручникôвъ.

Лондонъ 9 вересня. Число страйкуючихъ робôтникôвъ выносить 8000 людей Боять ся забурень.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. С. Бань. въ Исп.** До кôнця року. — **Вп. И. Гат. въ Рож. вел.** До кôнця року 3·50 зр. — **Вп. А. Соб. въ Коп.** До кôнця року ще 3·40 зр.

Надôслане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій
повернувъ 1—4
Львôвъ, Валова ч. 14.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроeня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ
купуе и продае найкористнѣйше
Контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.
При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Л. Тировичь И. Балабанъ
рѣзьбарь архітектъ
поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин
4780 **РОБÔТНЯ** 16-156
Львôвъ, ул. Зибликевича II.

В. МІДІНГА
ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА
одежи мужескои и дамскои
не порении
такожь
ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ
4824 *у Львовѣ* 6—20
при улици Ягайлоньскôй часло 20.

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ҐАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРІЦА
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймае всякй роботы входячій
4835 въ обсягъ сего званя. 5—15

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовляе 53—180
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1·20 кр. за сотку.

БАДІЯНКИ
пôвъ клґ. **60 кр.**, цукры десеровй **1 зр**, кармельки **60 кр.**
поручае цукорня
ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
при ул. Баторія ч. 32. 4758

ДОБРЫЙ ЧАЙ
поручае
СТАРА ТОРГОВЛЯ
4844 **ВОЛЯ** 2—30
у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

Каса огнетревала уживана, фірмы „Вертгаймъ и С-ка“ дешево до набутя; — **Маґлѣ** комнатнй по зр. 24
поручае 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Звертае ся увагу
на
ЗАВЕДЕНЬЕ
ФОТОҐРАФІЧНЕ
христіяньске
устроене зô
найбôльшимъ комфортомъ
У ЛЬВОВѢ
при ул. Коперника ч. 8
пôдъ фірмою
ИВАНА КШАНОВСКОГО
4826 **Цѣны умѣренй.** 5—12

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовляе по низькихъ цѣнахъ
98—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

4804 8—30
ПОСТѢЛЬ
власного выробу
Колдры студентскй на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 1·5 цм. довгй, 125 цм. широкй по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великй 185—193 цм. довгй, 135 цм. широкй по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.
Матерацы волосѣнній вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.
Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.
Сѣнники звычайній и пружиновй вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ.
Подушки пѣряній и волосѣній.
Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.
Коцики вовняній и **капы** на дôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручае
ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ
ЛЬВÔВЪ
улиця Коперника число 7.
Для бп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ
ДРÔБНИЧНО-ҐАЛЯНТЕРІЙНЫХЪ
Вільгельма Выспяньского
площа Марійска ч. 4
(Сотель „Европейскій“)
поручае 4837 3—6
всякй приборы до кравецтва
волôчки, фільозелѣ, кордонки, канвы, бавовны, джуты, гафты на сукнѣ, на канвѣ, плюши, гафты бѣлй, коронки, бѣлье мужеске, парасолѣ fin de siécle ваги лише 275 грм. чисто шовковй и т. ин.
Цѣны найприступнѣйшй.

ЛЕОПОЛЬДЪ
ЛИТИНЬСКІЙ
Львôвъ, Коперника 2
поручае
Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучій, готовй до ужитя.
Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.
На жаданье цѣнники оплатон и даромъ. 4676 27—

Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що я одержавъ свѣжи̂ товары и поручаю ихъ Всч. Духовеньству и Вп. Публицѣ.

АНДРѢЙ

КОБѢЛЬНИКЪ

у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 30.

4846 2—6

Машины рôльничи̂

зъ славнои фабрики **Іосифа Фрідлєндера у Вѣдни.**

Приступни̂ цѣны и догôдни̂ услôвя сплаты 4678 4—5

поручає на сезонъ ґенеральный заступникъ **ЮЛІЯНЪ ТОПОЛЬНИЦКІЙ** Львôвъ, ул. Паньска ч. 13. Цѣнники даромъ и оплатно

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 16—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельни̂ до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключени̂ зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысши̂ сумы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всяки̂ поясненя подають Аґенты, установлени̂ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва"** яко **правдиви̂.** 4592 27—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

П. Т. Однорôчнымъ Охотникамъ

доставляє

елєґантныхъ и гарныхъ мундурôвъ

4796 4 6 *фірма*

Г. РОЗЕНТАЛЬ,

ц. к. надворный доставець, вôдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною

у Львовѣ при улици Коперника ч. 9.

Спеціяльни̂ цѣнники на жаданье даромъ и оплатно.

ПРОТИВЪ ХОЛЄРЫ!!!

Дестилятъ винный.

Правдивый лише зъ

МУРИНЬСКОЮ ГОЛОВОЮ

остерѣгає ся передъ

фальсифікатами!

Можна дôстати

въ найпершихъ

торговляхъ спеціяльностей и делікатесôвъ,

ДРОҐЕРІЯХЪ,

аптикахъ,

КАВАРНЯХЪ

и цукорняхъ.

4843 1—?

Головный складъ

ПФАВЪ и С-ка

Рєка (Фюме).

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробовани̂ и гôдни̂ порученя роды, выплекани̂ въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.

Штучни̂ навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ повною ґарантією за подани̂ проценты частей складовыхъ. 4792 8—10

Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны якъ такожь поодинови̂, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Заведенье першорядне!

Найлѣпше реномована

Парова фарбарня, друкарня

и хемічна пральня

Преміована: мор. товариство рукодѣльниче 1892, Оломуцка выстава промыслова и рукодѣльнича I. нагорода золотый медаль 1892.

Жигмондъ Флюсъ, Берно

Складъ: **Ferdinandsgasse ч. 28.,** Телефонъ 470.

Фабрика: **Zeile 38.,** Телефонъ 471.

Найбôльша фабрика того рода въ Чехіи, Моравѣ и Шлезку

Всѣ роды одежи мужескои и жѣночои

цѣли̂, не порени̂, разомъ зъ пôдшевкою, ватованьемъ и т. д. фарбують ся, чистять ся хемічно, выготовлюють ся якъ нови̂.

НОВÔСТЬ! НОВÔСТЬ!

Золоте и срѣбне брокатове выбиванье.

Поручаю дальше Вп. П. Т. Публицѣ мою найновѣйшимъ способомъ, зъ машинами устроену

ХЕМІЧНУ ПРАЛЬНЮ

(Netoyage français) для ґардеробы мужескои, дамскои, дитячои, уніформôвъ войсковыхъ и урядничихъ, тоалетъ балевыхъ и прогульковыхъ, матерій на меблѣ, шалѣвъ, пестрыхъ и тканыхъ хустокъ, покрывалъ, парасольокъ, правдивыхъ вахлярѣвъ зъ струсячихъ перъ, краватокъ и т. д.

ЗАВЕДЕНЬЕ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ

килимôвъ ґобеліновыхъ, смирненьскихъ, велюръ и бруксельскихъ, пôсля анґлійснои системы. Чищенье и фарбованье занавѣсъ, ґардинъ, правдивыхъ коронокъ и т д. Фарбованье спеціяльностей зъ обсягу одежи шовковои, зъ кашміру, плюшу, аксаміту, бавовняныхъ позаментерій и матерій декораційныхъ въ наймоднѣйшихъ, найправдивѣйшихъ краскахъ.

Філіи у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ монархіи.

Філіи у Львовѣ: I. Игн. Фрідъ „Сальонъ модъ", площа Галицка ч. 13 и II. Игн. Фрідъ „Au Printemps", улиця Галицка ч. 13.

Філія въ Краковѣ: II. Ванда Горовіцъ, улиця Скарбкôвска ч. 21, I. поверхъ. 4795 4—5

(Бюро анонсôвъ Л. Горовіцъ, Чернôвцѣ.)

Машины и пара!

Часъ доставы найскоршій!

Робота незрôвнана!

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечни̂
5% листы ипотечни̂ преміовани̂
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорски̂ облігаціи индемнізаційни̂

а всѣ ти̂ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣляки̂ выльосовани̂ а вже платни̂ мѣсцеви̂ паперы цѣнни̂, такожь запавши̂ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцеви̂ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє нови̂ аркушѣ купонови̂, за зворотомъ коштôвъ, котри̂ самъ поносить.

Звѣстне вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА

ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всяки̂ выкиды шкôрни̂** особливо на довготреваючи̂ и лущачи̂ ся лишаѣ, коросту, струпы и паразитни̂ выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — Берґера мыло смоляне має 40% **смолы деревнои** и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ **фальшованьемъ** треба жадати выразно Берґера мыло смоляне и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ навѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ" яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше **мыло смоляне** до усуненя всякои нечистоты шкôры, на выкиды шкôрни̂ и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане **мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку** служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою,

въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр., по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ **мыла Берґера** поручає ся слѣдуючи̂ заслугуючи̂ на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкôры **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; **мыло ихтіолеве** на ревматизмъ и червенôсть лиця; **мыло веснянкове** дуже успѣшне; **мыло таннинове** противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; **мыло до зубôвъ,** найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ **мыла Берґера** звертаємо увагу на брошуру. Треба **жадати мыла Берґера,** бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Troppau)

вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнароднôй выставѣ фармацевтичнôй у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда, Як. Байзера, П. Ґайльгофера, Ц. Склепиньского, I. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у I. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, I Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и I. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, I. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у I. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 21—24.

Необходима **КАТРАЙНЕР-А** для кождого ґаздôвства **КНАЙПА СОЛОДОВА** єсть **КАВА**

зô **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу здоровѣйшу** и **бôльше поживну** каву. — **Незрôвнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надає ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.**

Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 38—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 194. Львôвъ, Понедѣлокъ 30 серпня (11 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на чверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатані вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

у Львовѣ, дня 11 н. ст. вересня 1893.

За мѣсяць несповна вôдбудуть ся въ Галичинѣ два выборы посольскій: одинъ въ повѣтѣ долиньскôмъ до сойму по пок Мазаракимъ, другій до рады державної въ Ярославщинѣ по пок. Влад. Козебродскôмъ. Въ обохъ округахъ выборчихъ выбирае сѣльска курія. Повѣтъ долиньскій есть par excellence рускій, округъ ярославскій по половинѣ мѣшаный.

Выдѣлъ „Народної Рады“ у Львовѣ вôдбувъ уже нараду въ справѣ тыхъ выборôвъ. О кандидатахъ може бути бесѣда на серіо тогдѣ, коли вытворять ся мѣсцевій комітеты, а выдѣлъ „Народної Рады“ скличе центральный комітетъ выборчій, той самый, котрый переводивъ послѣдні выборы до рады державної. Комітетъ центральный выслухае голосу мѣсцевыхъ комітетôвъ и порѣшить справу.

Поки-що розходить ся о то, щобы згаданій округи почали акцію выборчу. Повѣты долиньскій — нашъ въ цѣлôмъ слова значѣню и мы маємо повне право жадати, щобы выборы посла того повѣта выпали въ користь Русинôвъ. Фактъ, що сей округъ выборчій заступавъ черезъ довгі лѣта маршалокъ повѣтовый Полякъ-Вôрменинъ, бувъ аномалією а, якъ звѣстно, аномалію ту выродила пресія, неприхильныхъ намъ чинникôвъ, зъ одної стороны, а податливôсть руска и бракъ солідарности зъ другої стороны. Въ нинѣшныхъ обставинахъ — хочемо надѣятись — пресія така не повинна мати мѣсця анѣ при правыборахъ анѣ при выборахъ. Пресією такою зражуе правительство загалъ Русинôвъ до живого и тратить у нихъ довѣріе, — пресія така вытворюе у селянъ выборцѣвъ оправдане пересвѣдченье, що выборы суть лишь пустою комедією, а въ грунтѣ рѣчей рѣшае о всѣмъ розказъ зъ горы.

Отже въ интересѣ правительства самого було бы — станути при правыборахъ и выборахъ зовсѣмъ на боцѣ и дати повну свободу сѣльскôй курії. Убѣгатись о мандатъ вôльно кождому, але най змаганье межи кандидатами розвиває ся честно, безъ натиску, безъ грозьбъ и безъ деморалізаціи.

На справу выборôвъ въ Долинщинѣ мусимо и длятого звернути заздалегôдь бôльшу увагу, бо якъ звѣстно — кандидатомъ до крѣсла курульского захотѣвъ стати тамошный староста. Въ такôмъ случаю не обôйдесь безъ того, щобы правительство не заанґажувалось за надто. Практика давна дала намъ доказы, що старосты кандидаты въ такихъ разахъ переводять правыборы въ свою користь. Якъ бы поголоска о кандидатурѣ старосты долиньского мала здѣйстнитись, то лучше выборцями того округа вôдтягнутись зовсѣмъ вôдъ выборôвъ, нѣжь вôдгравати мізерну ролю манекинôвъ. Сказано, що долиньскій староста тѣшить ся симпатією въ своѣмъ повѣтѣ и длятого кандидуе. На се замѣтимо зовсѣмъ зъ горожаньского становища, що сею симпатією повиненъ п. староста вповни вдоволитись, а не посягати за достоиньство, котре урядникамъ політичнымъ — не до лиця.

Инакше представляється дѣло выборче въ Ярославщинѣ. Тамъ сильно обявивъ ся рухъ выборчій въ тôмъ напрямѣ, щобы мандатъ зъ сѣльскої курії вôддати въ руки селянина. Уже давнѣйше були вѣсти, що селяне рефлектують при выборахъ на селянина и навѣть вказали на особу — на селянина-Русина вôдъ Порохника. Нинѣ, о скôлько вѣдомо, кандидуе вправдѣ на свою руку кс. Пасторъ зъ Радимна, але въ акцію выборчу вмѣшавъ ся комітетъ селяньско-мазурскій зъ Нового Санча и радъ бы мандатъ посольскій здобути для селянина-Мазура. Есть се signum temporis, або вѣрнѣйше сказавши, явный доказъ, що селяне польскій зрывають зъ заступниками зъ посередъ т. зв. „єрархіи суспôльної“. Нема сумнѣву, що селяньскій комітетъ мазурскій буде старати ся навязати порозумѣнье зъ мѣсцевымъ комітетомъ рускимъ въ тôй цѣли, щобы побороти накидуваныхъ селяньству и форсованыхъ кандидатôвъ

Въ виду такого положеня мы нинѣ можемо жителѣвъ обохъ округôвъ выборчихъ лишь вôзвати до роботы выборчої, именно до розсмотреня пытаня въ кождôмъ селѣ зъокрема: кого выбрати выборцемъ? Въ тôмъ лежить головна суть справы и то улекшить мѣсцевымъ комітетамъ цѣлу акцію. До солідарности не потребуємо накликувати, бо въ такихъ важныхъ справахъ личній пересвѣдченя, рôзницѣ и роздоры, амбіціи и все инше повинній пôйти въ кутъ. Не треба оглядатись на то: хто въ повѣтѣ бере починъ до акціи, чи старшій, чи молодшій, и зъ того брати причину до якогось негодованя. До акціи выборчої есть управненый кождый у кого въ груди бе руске серце.

Зъ гостины цѣсаря въ Галичинѣ.

Зô Стрыя пишуть намъ:

Въ доповненю до справоздань зъ переѣзду цѣсаря черезъ мѣсто Стрый подаємо ще отсй подробицѣ:

За коротенькій часъ свого побуту на двôрци стрыйскôмъ Е. Вел. цѣсарь найдовшою розмовою вызначивъ о. катихита Федусевича, хвилевого заступника директора гімназіи, выпытуючись о вôдносины шкôльній. Пароха стрыйского о. Поповича запытавъ цѣсарь: кôлько Стрый маe рускихъ церквей? Межи членами рады повѣтової заговоривъ цѣсарь до п. Тишовницкого, властителя Довголукя, котрый явивъ ся въ рускôмъ строю народнôмъ. Коли цѣсареви представивъ ся инспекторъ податковый, Е. Величество сказавъ до него: „Сего року треба буде давати богато опусту въ податку!“ Кобы то тій слова цѣсарскій справдѣ взяли собѣ до серця тій, що орудують шрубою податковою въ краю нашôмъ!

——

Зъ Самбора пишуть намъ:

Дня 8 н. ст. вересня переѣздивъ цѣсарь черезъ Самбôръ. На двôрци зôбрали ся урядники судовій, політичній и скарбовій, адвокаты, професоры гімназіи, кôлькохъ членôвъ рады повѣтової зъ маршалкомъ п. Серватовскимъ, кôлькохъ членôвъ самбôрскої рады мѣскої зъ бурмістромъ, руске и латиньске духовеньство, жидôвска конфесійна громада и шляхта [5 дѣдичѣвъ]. Передъ двôрцемъ уставила ся кôнна бандерія зложена зъ самыхъ мазурскихъ селянъ. По 11½ годины надъѣхавъ цѣсарь. Публика привитала его одушевлено. Цѣсарь розмовлявъ зъ представителями всѣхъ властей, зъ духовеньствомъ, и по трехъ мінутахъ вôдъѣхавъ, сердечно пращаный публикою.

Селяньство кривдуе собѣ, що на двôрци не дано почетного мѣсця вôйтамъ зъ повѣта, тôлько казано имъ стояти зъ громадянами коло рампъ зелѣзничихъ. Селяне сего року найбôльше пôдпорядкували свои интересы справамъ державнымъ — въ часѣ жнивъ покликано ихъ на маневры, они доставляли пôдводы, они держали найбôльше число войска на квартирѣ, — а за те ц. к. староство не узнало за потрѣбне при переѣздѣ цѣсаря дати вôйтамъ, по-при всѣ другій станы, такого мѣсця, яке имъ цѣлкомъ справедливо належить ся. Я самъ бачивъ кôлькохъ вôйтôвъ на двôрци межи публикою, а коли я ихъ пытавъ, длячого не станули межи представителями властей, вôдповѣли, що ихъ не покликано...

На сей разъ уже пропало, але при другій нагодѣ не годилось бы такъ ігнорувати стану селяньского, тымъ бôльше, що селяньство дуже льояльне и любить свого монарха.

——

Рады мѣскій въ Краковѣ и Львовѣ ухвалили на своихъ засѣданяхъ просити намѣстника гр. Баденіого, щобы зложивъ у стôпъ Е. цѣс. и кор. Величества „найсердечнѣйшу и найуклôннѣйшу подяку за взнеслій и повній прихильности слова для нашого народу, выголошенй въ Ярославѣ“ та впевнивъ про „поважанье, преданнôсть и непохитну вѣрнôсть“ мешканцѣвъ обохъ мѣстъ.

Цѣсарь зъ нагоды своєи гостины въ Ярославѣ и Кракôнци роздавъ зъ приватныхъ фондôвъ отсй дары: 1) Для убогихъ мѣста Ярослава и тамошныхъ заведень убогихъ 600 зр. 2) Для притулку дѣтей въ Ярославѣ пôдъ патронатомъ гр. Сѣминьскої и Замойскої 200 зр. 3) Для охотничої сторожи огневої въ Ярославѣ 50 зр. 4) Для убогихъ въ Кракôвци 300 зр. 5) Для притулку дѣтей въ Великихъ Очахъ 200 зр. 6) Для охотничої сторожи въ Кракôвци 50 зр. — Разомъ тій дары выносять 1.400 зр.

Дописи „Дѣла”

Зъ Косôвщины.

[Справа протестôвъ.]

Засаду: nemo judex in propria causa вѣдай заховувано ажь до часôвъ „самоуправы“ въ Галичинѣ. Вôдъ того часу можна — але се лише въ Галичинѣ — обжалованому бути судьéю у власнôй провинѣ. Неразъ пôдносили часописи рускій ба и польскій ту аномалію, що при справдженю протестôвъ противъ всякихъ выборôвъ урядники політичній переводять слѣдство противъ самыхъ себе. Аномалію ту пôдносили такожь послы въ радѣ держ., особливо що-до Галичины пôдносили се неразъ послы нашій въ соймѣ — и всѣ годились на одно, що nemo judex in propria causa. — Вôдъ якогось часу умовкли тій оправданй жалѣ, а умовкли певно не зъ-за того, що не було причины жалитись, але черезъ те, що жалѣ тій сприкрились — бо безъ вынимки не принесли результату. Однакъ се не рація, щобы не подавати оправданыхъ кривдъ до прилюдної вѣдомости, подавати ихъ ажь do skutku, а коли того не осягнесь, то бодай полишить ся свѣдомôсть сповненя горожаньского обовязку, а свѣтъ и исторія зможуть по правдѣ осудити, якою „мѣрою“ вымѣрювано у насъ справедливôсть!

Забалакано десь тамъ разъ въ радѣ державнôй про установленье осôбного трибуналу для розслѣду протестôвъ выборчихъ. „Загуло, та промнуло“ — сказати-бъ, — тôлько и чутки про той трибуналъ! А здавъ бы ся вôнъ дуже, бо може бы далось ухилити хоть деяка кривда горожанъ. Всѣ кривды можна бы лише тогдѣ ухилити, наколи бы кривдителѣвъ добутои зъ такими жертвами свободы горожаньскои вôддавано яко звычайныхъ переступникôвъ пôдъ кодексъ карный. Не однымъ зъ такихъ переступникôвъ здивувавъ бы не тôлько Kerkermeister-а, але и „самого старого Данта“, якъ твердивъ Шевченко. Але заки такій pia desideria — такій трибуналъ „воплотить ся“, чого по бôльшости теперѣшныхъ послôвъ нѣякъ надѣятись не можна, то обовязкомъ кождого, хто лише знае про такого judex in propria causa, подати его до прилюднои вѣдомости. Се и чинимо.

Дня 25 мая 1893 вôдбулись выборы до рады громадскои въ Стебнôмъ, селѣ косôвского повѣта. До тыхъ выборôвъ выделегувавъ ц. к. староста п. Сабатъ п. Станиславского, ц. к. практиканта намѣстництва — зъ причинъ, поданыхъ въ ч. 168-ômъ „Дѣла“. Тамъ було згадано, якъ той панъ поучувавъ тенденційно (гуцулы кажуть тандитно) о выборахъ та що по тôй причинѣ выборцѣ внесуть протестъ противъ того выбору. И дѣйстно 53 а взглядно 81, бо 28 лишь запôзнили пôдписъ на протестѣ, на 89 управненыхъ до выборôвъ, внесли належито и справедливо умотивованый протестъ противъ выбору зъ дня 25 мая. Та велика „клопоція“ була зъ дорученьемъ того протесту. „Поученый“ вôйтъ утѣкъ въ лѣсы, замкнувши громадску канцелярію и хотя протестуючій робили на вôйта формальну облаву якъ на якого дикого звѣра, то все таки потрафивъ вôнъ вымкнутись. Не помогло и змаганье доручити той

---

1)

Про нарôдъ а народнôсть

и

право другої народности въ державѣ.

Рѣчь неоспорима, що теорія и практика нѣколи не идуть у парѣ; они вôдносять ся такъ до себе якъ справедливôсть до правности: не все справедливе мусить бути правомъ и не всяке право есть справедливымъ. А якъ справедливôсть маe бути цѣль права, такъ практика повинна стремѣти до того идеалу, якій показуе исторія.

Если коли-небудь якій вôдносины дались унятн въ нормы правній, то може найменше дало ся се доси зробити въ квестіи правъ народôвъ и народностей, а то за-для величины пôдмету и предмету — и тутъ то практика найбôльше вôдбѣгае вôдъ теоріи.

На се маємо примѣры зъ исторіи. Въ часахъ, коли цивілізація стояла высоко, видимо ще у всѣхъ народôвъ, складаючихъ ся зъ поодинокихъ племенъ, корѣнну девізу: aeternum bellum barbaris. А девізы сеи держали ся якъ Греки такъ и Римляне. Покликъ сей пôдтявъ силу жизненну, найперше у Грекôвъ, пôвнôчныхъ и полудневыхъ, вôдтакъ у всхôдныхъ народôвъ а вкôнци у захôдныхъ Римлянъ. Однакъ мимо того та девіза снуе ся мовь червона нитка въ исторіи цѣлого середного вѣку и ажь до нинѣшного часу.

Девятнацять повныхъ столѣтій учить христіянъство рôдъ людскій: люби ближного якъ себе самого — а помимо того практика иде всѣмъ теоріямъ на перекôръ, убравши ся (особливо въ новѣйшихъ часахъ) въ одягъ садъ Льойолѣ нового крою и махіявелізму, противставить девізу: quod non sanat medicina, sanat ferrum, si ferrum non, sanat ignis, si ignis non, mors sanat.

Сей хоробливый станъ стае ся такожь въ зле выконанôмъ конституціоналізмѣ хлѣбомъ насущнымъ для націй неверховодячихъ, а стае ся вôнъ тымъ прикрѣйшій, що такъ звана Pressfreiheit на мѣсяци, а радше не истнуе, хиба въ формѣ послѣдуючої цензуры и не дае можности кинути правдою въ очи.

Поминаючи пытанье про морально-правну форму такои системы, скажемо, що исторія дае намъ примѣры, якъ така система веде народы до упадку. Проте кождый нарôдъ и кожда народнôсть повинна памятати на послôвицю: не вымѣтай чужои хаты, а диви, чи твоя выметена. Инакше въ браку всесвѣтної держави поодинокій цѣлости політичній за свои грѣхи мусять вôдповѣдати. Но-при се мимохôть насуваe ся пытанье, чи и о скôлько самостôйні державы мають право прикладати руку забійчу до народностей?

Ходить проте сконстатувати, що есть нарôдъ и політична одиниця самостôйна, а що суть народности, и якій суть права послѣдныхъ супротивъ першихъ.

Въ житю щоденнôмъ не робить ся звычайно рôзницѣ мѣжь понятьемъ „народнôсть“ а „нарôдъ“, а мѣняе ся одно за друге. Въ науцѣ таке помѣшанье понятій не може и не повинно устояти ся пôдъ грозою непорозумѣня и взаимного незрозумѣня. Симъ нѣякъ не сказано, будьто бы наука мусѣла мати свою вôдрубну бесѣду, щобы вôдчужити ся вôдъ щоденщины, мовь бы наука могла ходити тôлько въ парѣ зъ такъ званою „книжною мовою“. Противно наука мусить зачерпнений зъ скарбоны щоденного житя терміны усталити, спреціузувати, ихъ въ значѣню власнôмъ удержати. Тожь наука нѣякъ не може и не повинна терпѣти, щобы понятье „нарôдъ“ и „народнôсть“ уживати своєвôльно, а мусить ихъ зъ найбôльшою педантеріею розрôзняти.

На жаль, не можуть повеличати ся и найбôльше образованй языки нинѣшного часу, щобы згôдно сй два понятя однако розрôзняли и однаке значѣнье имъ въ однôмъ и другôмъ разѣ приписували. И такъ: тое, що Нѣмцѣ звуть Nation а Італіянцѣ nationalita, а що мы назвали бы „народнôсть“ — що знов декотрій Нѣмцѣ звуть Volk а Італіянцѣ въ бôльшости peuple, а що мы назвали бы „нарôдъ“ — то инакше звуть западній народы, н. пр. Англичане и Французы. Тій послѣдній звуть народнôсть peuple а нарôдъ nation. Но правдѣ не можна тутъ сказати, що одній або другій поповняють злочинъ противъ права льоґіки, бо народовець французскій може такъ добре пôдъ выразомъ peuple то само понимати, що понимае Італіянець пôдъ выразомъ nationalita. Въ подôбныхъ случаяхъ лишь исторія може розсудити. Мимо того не можна назвати нѣ першихъ нѣ другихъ апостатами.

Першій въ исторіи культуры стоячій нарôдъ римскій пôдъ словомъ народнôсть розумѣвъ natio, а нарôдъ звавъ populus. За Римлянами и ихъ наслѣдниками а противъ Французôвъ и Англичанъ промовляе етимольогія; само слово natio (nation, народнôсть, nationalita) пригадуе слово nasci (рôдне походженье, расу), коли знов populus (Volk, peuple, peple, нарôдъ) бôльше зближае ся до общины (πόλις, res publica). Зъ того выходить, що „natio“, „nation“, „народнôсть“ маe значѣнье культурне (Culturbegriff), противно же „populus“, „volk“, „нарôдъ“ значѣнье державне, політичне (Staatsbegriff). Тыхъ понятій нѣякъ мѣшати не годить ся, а рôзниця то такъ важна, якъ рôзнить ся змѣстъ того, що пôдъ однымъ а другимъ розумѣти треба. Що рôзниця та есть велика, на се кôлька примѣрôвъ.

Римляне знаменито высказували тое въ словѣ, що розумѣли пôдъ понятьемъ natio; инше було числити ся до natio, се-бъ то бути Римляниномъ зъ крови (народнôсть), а инше було бути членомъ rei publicae, populi romani, се-бъ то членомъ народу римского, сего велита цѣлого знаного тогдѣ свѣта. Ся приналежнôсть до однихъ або другихъ мала въ консеквенціи на позôръ незамѣтній але въ сути рѣчи наслѣдки великои ваги, почавши вôдъ свѣта торговельного, де для Римлянъ бувъ установленый въ оборотѣ торговельнôмъ (commercium) осôбный praetor peregrinus. яко осôбна власть — ажь до вôдносинъ житя фамілійного, де то мѣшанина супружествъ була заказана (matrimonium). Вже тутъ видимо, що понятье культурне (Culturbegriff) не сходило ся зъ понятьемъ державнымъ (Staatsbegriff).

Не инакше було и зъ Нѣмцями. Въ першихъ періодахъ середныхъ вѣкôвъ чуємо въ исторіи „römisches Reich der deutschen Nation“. Нѣмеччина була тогдѣ одна яко народнôсть и нарôдъ; значить якъ далеко сягали Нѣмцѣ зъ крови и духа, такъ далеко сягали межѣ державы нѣмецкои однои. Въ послѣдныхъ вѣкахъ середновѣчныхъ (зазначуємо терміногогію пôсля нѣмецкого языка) есть та сама народнôсть (natio, Nation) нѣмецка, але вже не одинъ нарôдъ (populus, Volk). Народнôсть нѣмецка складала ся уже зъ бôльше народôвъ (Völker, Länder) и вже не було одно „deutsches Volk“ а множество, въ тôй самôй народности (natio, Nation). Нинѣ, коли то почутье націо-

протестъ яко express почтою, бо вôйтиха, такожь ученица „академіи вôйтôвскои“ въ Косôвщинѣ, не хоче приняти, бо: „ге! ге! ге! знаю я, що тамъ у тôй купердѣ є“ — и доперва на телеґраму до ц. к. староcты, щобы припоручивъ вôйтови протестъ принятн, бо въ противнôмъ ѣде сейчасъ депутація до намѣстника, можна було надѣятись, що протестъ мусить бути принятый, бо .. niebezpieczna gra z ogniem-депутаціею гуцулôвъ, до котрыхъ легко и охочо мôгъ прилучитись гуцулъ А. Ш. зъ Яворова.

Чи той протестъ бувъ вже въ ц. к. намѣстництвѣ — не знати; познаки оказують, що бувъ вже и вернувъ до справдженя, бо п. Станиславскій робить доходженя. Бути може, що п. Станиславскій робить przedwstępne roboty зъ порученя ц. к. старосты п. Сабата — на кождый случай уже щось робить ся въ справѣ того протесту, бо въ дни 14 серпня с. р. переслухувавъ уже п. Станиславскій членôвъ комісіи выборчои. Дехто полохавъ протестуючихъ криміналомъ и то ажь на 3 роки. Чудовище правдиве! П. Станиславского обжаловують протестуючй, що не державъ ся у всѣмъ приписôвъ уставы громадскои, а той самъ п. Станиславскій мае се розсудити, чи се правда або нѣ! Слѣдячи за виновникомъ п. Станиславскій выпытуе за такими рѣчами, котрыхъ въ протестѣ нема, якъ н. пр.: чи знае вôзваный що о тôмъ, щобы цѣла комісія выборча була пяна?

Абы насъ не посуджено о злу волю проти п. Станиславского, то наводимъ дословно зъ протесту дотычный уступъ. Звучить вôнъ: „Пôдписанй не можуть вкôнци не заявити свого превеликого жалю по причинѣ, що члены комісіи выборчои въ присутности урядника ц. к. староства позволяли собѣ неумѣстныхъ жартôвъ о духовеньствѣ. Пôдписанй бажали вже разъ честну и дбалу раду громадску мати, то-жь и условились тыхъ а тыхъ до рады громадскои выбрати, а щобы певнѣйшими бути, постановили картками голосувати. А що въ нашôй громадѣ нема нѣкого письменного, а будь якому письменному по тôльки прикрыхъ досвѣдахъ пôдписанй вѣрити не можуть, то-жь запросили свого пароха, щобы пôдписанымъ карты до выборôвъ написавъ. То дало причину до поруганя черезъ комісію выборчу зъ картъ, котрй парохъ пôдписанымъ писавъ, а котрй комісіи выборчôй не були милй, коли противно карты, котрй жидъ шинкарь писавъ въ користь тутешнои зверхности громадскои, поклавши и себе яко кандидата на радного, були у тои же комісіи выборчои въ дуже великихъ почестяхъ. Пôдписанй яко мешканцѣ косôвского повѣту призвычаєнй уже до насмѣшокъ зъ католицкого духовеньства, безъ рôзницѣ обряду, походячихъ звычайно вôдъ запытыхъ писарѣвъ громадскихъ, негодяѣвъ и жидôвъ, але щобы такй насмѣшки могли бездоганно вôдбуватись въ присутности урядника ц. к староства, то вже перейшло всякй можливй ожиданя и найсмѣлѣшй припущеня деморалізаціи пôдписаныхъ. Але и не дивниця! Одинъ зъ пôдписаныхъ (теперь вже бôльше — прим. доп.) въ разѣ потребы посвѣдчить, якъ згяданый повысше лѣсничій (того лѣсничого камерального затягъ п. Станиславскій за стôлъ комісіи выборчои, хотя вôнъ не належавъ тутъ и якъ толкуєсь, того не хотѣвъ — прим. доп.), котрый сидѣвъ за столомъ комісіи выборчои, пивъ въ сали выборчôй горѣвку зъ вôйтôйскои фляшки.“

Де-жь тутъ бесѣда о цѣлôй пянôй комісіи?! Отъ охота якоись новои штучки!

Се подаю до вѣдомости честныхъ послôвъ, а цѣкавымъ и охочимъ зъ нихъ можу кождои хвилѣ подати мотивы протесту, о котрôмъ повысше згадка.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю центрального выдѣлу тов. „Просвѣты“ зъ дня 7 н. ст. вересня с. р полагоджено помѣжь иншими отсй важнѣйшй справы:

1) Въ справѣ фонду о. Кипріяна, що призначеный на закупно молитвенникôвъ и книжочокъ до роздачѣ помѣжь дѣвчата въ Перемышли, рѣшено вôднестись до о. Захар. Пôдляшецкого и до о. Кипріяна въ цѣли выслуханя ихъ гадки и доперва по ихъ выясненю повзяти рѣшучу ухвалу.

2) Принято до вѣдомости, що за мѣсяць липень выдано яко членьску книжочку „Три побратимы“ а за мѣсяць серпень „Про книги грунтовй“ п. Антона Дольницкого.

3) Принято до вѣдомости, що ц. к. староство въ Камѣнцѣ струмиловôй вправдѣ ще письменно не вôдповѣло на письмо, внесене центральнымъ выдѣломъ въ справѣ дозволу перенесеня мощей бл. п. Маркіяна Шашкевича на кладовище до Львова, однакъ устно вже заявило головѣ філіи товариства о. Цегельскому, що не маe нѣчого противъ перенесеня мощей.

4) Принято до вѣдомости, що канцелярія товариства вôднеслась о вызначенье мѣсця на кладовищи лычакôвскôмъ до магістрату мѣста Львова; до теперь однакъ не одержала ще жаднои вôдповѣди. Рѣшено поуґувати въ магістратѣ; а въ справѣ перенесеня мощей скликати вскорѣ окреме засѣданье та запросити на него голову спѣвацкого руского товариства у Львовѣ „Боянъ“, п. Володимира Шухевича.

5) Принято до вѣдомости, що філія товариства въ Камѣнцѣ струмиловôй уряджуе рôвночасно зъ перенесеньемъ мощей загальнй збôры філіи. На зборахъ сихъ будуть вôдчитанй два выклады: 1) о садôвництвѣ и 2) о релігійно-просвѣтнôмъ выхованю. Выдѣлъ рѣшивъ выслати свого делеґата.

6) Принято до вѣдомости, що д-ръ Кость Левицкій вôднайшовъ фотоґрафію бл. п. Маркіяна Шашкевича и рѣшено зробити зъ неи два клішѣ, меншій и бôльшій до помѣщеня ихъ въ книжочцѣ, призначенôй памяти незабутного нашого поета.

7) Принято до вѣдомости, що на рекурсъ товариства, внесеный до міністерства въ справѣ узнаня намѣстництвомъ запису бл. п. о. Стефана Качалы за фундацію, надôйшла вôдповѣдь прихильна, зносяча ореченье намѣстництва у Львовѣ. Упрошено д-ра Костя Левицкого, щобы порозумѣвъ ся зъ другими товариствами, симъ записомъ обнятыми, и постаравъ ся, щобы запись сей якъ найскорше зреалізовано. Принято такожь до вѣдомости, що урядъ вымѣру належитости вызначивъ належнôсть переносну въ сумѣ 800 зр.

8) Принято до вѣдомости, що митрополичій ординаріятъ апробувавъ молитвеникъ о. Слюсарчика; рѣшено доповнити его „Параклисомъ до Пресвятои Маріи Дѣвы“ и упрошено о. совѣтника Алексея Тороньского, щобы занявъ ся друкомъ. Молитвеникъ рѣшено друкувати въ 5.000 примѣрникахъ (на лѣпшôмъ папери 2.000 и на гôршôмъ 3.000), дати чорнй обвôдки, образкôвъ якъ найбôльше и умѣстити ихъ не въ текстѣ.

9) Вôдчитано справозданье выдѣлу читальнѣ въ Печенѣжинѣ и рѣшено выслати тамъ-же письмо зъ заохотою до дальшои працѣ на тôмъ поли.

10) Выплачено належитôсть за друкъ и оправу книжочокъ, полагоджено справу закупна насѣня, ухваляючи выслати вôдповѣдне письмо до „Народнои Торговлѣ, полагоджено письма „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ и „Комітету грамотностей при императ. вольномъ экономическомъ обществѣ въ Петербурзѣ“ та принято 46 новыхъ членôвъ.

Принятй:

1. Федь Кучмій зъ Путятинець.
2. Ив. Олексôвъ, робôтникъ фабр. зъ Винникъ.
3. Сим. Намасный при „Народнôй Торговли“ у Львовѣ.
4. Іос. Застирець урядникъ намѣстництва у Львовѣ.
5. о. Ив. Шмериковскій зъ Печенѣжина.
6. Антоній Гавловскій купець зô Львова.
7. Як. Чайковскій зъ Бурдяковець.
8. Федь Пришлякъ господаръ зъ Заставча.
9. о. Мих. Жарскій зъ Стонятина.
10. Братство церковне въ Пôдлѣскахъ малыхъ.
11. Онуф. Середа госп. въ Дорогомышли.
12. Ив. Луцкій и
13. Стеф. Бушковскій зъ Дычкова.
14. Ант. Глодзиньскій учитель зъ Тернополя.
15. Яцко Осьмакъ зъ Верхраты.
16. Данилко Кухта зъ Нивиць.
17. о. Левъ Пясецкій зъ Крехова.
18. Читальня „Просвѣты“ въ Добрянахъ.
19. о. Ант. Волод. Шведзицкій зъ Старого села.
20. Вас. Залуцкій окôнч. богословъ въ Пôдгайцяхъ
21. Илія Косъ и
22. Ив. Пеленьскій зъ Комарна.
23. Тимко Вовкъ зъ Линицѣ горѣшнои.
24. Марко Багрѣй и
25. Микита Карпъ зъ Пôдъяркова.
26. Василь Осьмакъ,
27. Петро Осьмакъ Стефанôвъ и
28. Мих. Писаровскій, мѣщане зъ Немирова.
29. Данило Роговскій зъ Куклинець.
30. Д-ръ Євг. Озаркевичь лѣкарь въ Стрыю.
31. Ант. Григорчукъ воякъ 24-го полку.
32. Ник Савчукъ зъ Пôдгайчикъ.
33. Альбинъ Зоболевичь воякъ 24 полку.
34. Федôръ Матѣйчукъ зъ Хомчина.
35. Ив. Николôвъ Балагуракъ зъ Москалѣвки.
36. Ник. Шмиґановскій зô Снятина.
37. Илія Глушко зъ Джурова.
38. Петро Склеповичь и
39. Ив. Краснецкій, вояки 24 полку.
40. Андр. Садовникъ зъ Лѣсокъ.
41. Лазаръ Ончулъ зъ Карапчіева.
42. Ник. Шурґотъ зъ Путятинець
43. Леонъ Цовцикъ зъ Ямѣльницѣ.
44. Григ. Грицакъ зъ Повѣтна
45. Вас. Матейчукъ, коваль въ Бродинѣ.
46. о. Ив. Пеленьскій, ректоръ семинаріи въ Адріянополи.
47. Тимофій Климъ и
48. Вас. Бойчукъ, вояки
49. Вас. Рейчукъ госп. въ Чорнокôнцяхъ малыхъ.
50. Мих Продзевичь учитель въ Полтвѣ.
51. о. Петро Озерскій зъ Глещавы.
52. Ник Карпинець пѣвець церк. въ Стебнику.
53. Теодоръ Гаранюкъ (молодшій) зъ Ясенова.
54. о. Кость Петрушевичь и
55. Софія Петрушевичева зô Синевôдска нижн
56. Василь Зацерковный зô Скнилова.
57. Читальня „Просвѣты“ въ Любѣнцяхъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про побутъ монарха въ Галичинѣ пише стара Presse бôльше-менше такъ: По шестидневнôмъ побутѣ въ Галичинѣ опустивъ цѣсарь край, высказавши зъ-першу свое вдоволенье и признанье для великихъ войсковыхъ подвигôвъ, котрй выявили ся при маневрахъ. Монарха супроводили въ часѣ побуту въ краю зворушуючй заявы привязаня, котрй высказувало зъ усѣхъ сторôнъ наплываюче населенье обохъ народностей и всѣхъ вѣроисповѣдань Цѣсарь заявивъ при прощаню въ Перемышли, що прибуваe все радо до Галичины и що зновъ прибуде слѣдуючого року, щобы лично пересвѣдчити ся о поступѣ краю на рôзныхъ поляхъ промыслу. Краевый маршалокъ кн. Сангушко пôднѣсъ въ своѣй промовѣ, котрою пращавъ монарха именемъ краевого выдѣлу и краю, що слова всѣми любленого цѣсаря въ Ярославѣ найшли въ цѣлôй Галичинѣ сильный вôдгомôнъ. Говорячи дальше про батькôвску опѣку помѣчуe, що оба народы, котрй замешкують край, свѣдомй того, що монархъ глядить на его розвитокъ зъ вôтцѣвскимъ интересомъ. Русины, пôсля Presse, будуть чути ся щасливыми, що монархъ пôднѣсъ въ своѣй промовѣ до ихъ заступникôвъ въ краевôмъ выдѣлѣ, хвалячи знатнй поступы, якй одержала руска народнôсть въ послѣднôмъ часѣ на поли шкôльництва. Вкôнци нотуe Presse заявы льояльности львôвскои мѣскои рады и вôдпровôдъ монарха намѣстникомъ ґр Баденімъ ажь до границь краю.

Зô Львова пишуть до N. W. Tagblatt-у „зъ жерела, звычайно добре поинформованого“, що необавки Полякиодержуть знову нову концесію, именно другого представителя въ радѣ короны. Кореспондентъ згаданои ґазеты заявляе, що подана вѣсть не стоить въ нѣякôй звязи зъ поголосками про покликъ ґр. Баденього до кабінету.

Офіціяльнй круги не щадять заходу убити качку, пущену про вступленьеґр. Баденього до кабінету. Ґр. Таффе велить пояснити, що якъ довго чуe въ собѣ силы, щобы стояти на чолѣ интересôвъ, нѣкому не вôддасть верховного начальства. Обережный комбінаторъ, котрый хоче ратувати, що взагалѣ можна ратувати, говорить о упадку ґр. Баденього и приносить старе оповѣданье про Полякôвъ, котрй хотять мати другого члена въ кабінетѣ. Звѣстно Поляки явно высказали устами своего провôдника що уступленьемъ Дунаевского чують ся покривджень, а „дотепный“ кореспондентъ одного познаньского дневника выдвигнувъ уже новый портфель міністра зелѣзниць, котрый припаде „naturalnie“ п. Бѣлиньскому. Такй суперечности выринають вôдъ часу до часу, и справдѣ треба бы дивуватись, коли-бъ въ подôбнôмъ змыслѣ не пояснювано послѣднои бесѣды цѣсаря.

Політичнй ферії наближають ся скорою ходою до кôнця. Ґр. Таффе маe сего тыжня опустити Елішавъ и вернути до свого уряду. Переговоры въ справѣ скликаня сесіи рады державнои мабуть довершились мѣжь ґр. Таффе а Штайнбахомъ таки въ Елішавъ хочь якъ Deutsche Ztg каже, оба панове ще мають дуже богато говорити, навѣть бôльше, чимъ имъ любо. Здаeть ся, сей дневникъ хоче вказати на трудности, якй нѣбы то буде ставляти сполучена нѣмецка лѣвиця.

Енцикліка папы до угорского епископату становить сегодня найцѣкавѣйшій предметъ діскусіи въ угорскихъ кругахъ. Ся енцикліка займае ся небезпечностями, якй грозять католицкôй церквѣ на Угорщинѣ. Згадавши про красну католицку минувшôсть краѣвъ короны св. Стефана, папа приводить у память, що послѣдными роками державна власть выдала богато погубныхъ постановъ для церкви и католицизму. Що-до справъ, котрй розбирано недавно въ Угорщинѣ, поручае папа епископатови, щобы дѣлавъ въ тôмъ дусѣ, щобы духовнй и свѣтскй могли змѣркувати, що вôльно, а чого треба выстерѣгати ся. Передовсѣмъ вѣрнй не повиннй заключати мѣшаныхъ супружествъ, котрыми церковь все бридила ся. Пôсля енцикліки, неприятелѣ церкви на Угорщинѣ выступають теперь бôльше явно, чимъ коли-небудь, а навѣть лучае ся, що декотрй католики „заманенй про око людскою розвагою“ або поводять ся въ напрямѣ противнôмъ засадамъ церкви, або выявляють страхъ и нерадивôсть. Се дѣвсь особливо у людей, що займають высшй становища, а мають великій вплывъ на масы. Таке поведенье и гôршить и шкодить. Щобы антікатолицкимъ вплывамъ перепинити, поручае папа католикамъ громадитись що-року на зборы пôдъ проводомъ епископôвъ, выбирати добрыхъ католикôвъ на членôвъ рады державнои и редаґувати книжки и ґазеты въ католицкôмъ дусѣ. Особливо треба увагу звернути на выхованье молодѣжи вôдъ найнизшихъ ступенѣвъ науки до університетскихъ лавокъ, такожь и на образованье осôбъ, що посвячують ся духовному станови. Духовеньство маe завсѣгды бути живымъ примѣромъ чесноты и повздержаня. Оно не повинно за богато вôддаватись політицѣ, памятаючи на упôмненя св. Павла, а если бере участь въ публичнôмъ житю для обороны релігіи и загального добра, нехай руководить ся найбôльшою розвагою и увагою, щобы не переступити межѣ и не журитись за богато о справы земнй. Навпослѣдъ папа надѣесь, що въ тыхъ тяжкихъ часахъ для релігіи не забракне епископамъ и духовеньству для обороны святои справы „приклоннои помочи монарха, котрого заслуги около добра угорского народу, загально звѣстнй“. — Отсе змѣстъ енцикліки. Ліберальнй дневники гнѣвають ся на сей уступъ, де говорить ся о „приклонности монарха“ и кажуть, въ нѣмъ треба добачувати допущенье, немовь бы Векерле робивъ противъ бажань короны. Вѣденьска же праса доносить, що президентъ міністрôвъ угорского кабінету, заразъ при найблизшôй нагодѣ, отже при розправахъ надъ буджетомъ, зложить поновну декларацію, котрою заперечить здогады папскои енцикліки.

Переслѣдованье Румунôвъ Мадярами не убиваe румуньского національного руху, але радше заострюe и загрѣвае духа противъ заходôвъ мадярскихъ. Такожь и румуньска праса помимо всѣхъ ворожихъ переслѣдовань выступае рѣшучо въ оборонѣ свого покривдженого народу, а найкрасшимъ доказомъ ось тй слова Trioun ы, що ихъ помѣстила въ ч. 185. — Оголошенье вôйны — пише Tribuna — противъ румуньского народу и противъ всего, що не вôддыхае по угорски въ тôмъ нещасливôмъ краю, уже послѣдувало. Однакъ мы не тратимо духа, мы приготованй на все. Зъ пôднесеною головою и зъ спокôйною совѣстію пôднимаемо кинену рукавичку, зъ спокôйною совѣстію йдемо до борбы, до котрои насъ втиснули. Тенерь треба выливти неславу сповнену на румуньскôй університетскôй молодѣжи и жадати за соромну обиду сатісфакціи. Румуньскій народъ покликаный оголосити передъ краемъ и передъ свѣтомъ, що въ Колошварѣ сидѣло не двохъ криміальникôвъ на лавѣ обжалованыхъ, але цѣлый народъ, и що оповѣщеный засудъ есть найдосаднѣйшимъ высказомъ расовои ненависти.

——

„Гражданинъ“ обговорюe поведенье Австріи и Нѣмеччины супротивъ князя Фердинанда Кобурґа. Вôнъ вказуe на то, що цѣсарь Францъ Іосифъ самъ приймавъ президента міністрôвъ кн. Фердинанда и самого князя; цѣсарь Вільгельмъ II. сидѣвъ зъ нимъ при однôмъ столѣ. Въ тôмъ мѣстить ся познака, що князь говоривъ зъ обома монархами, а коли вôнъ находить ся зъ цѣсаремъ Нѣмеччины и Австріи въ личныхъ зносинахъ, вôнъ зробивъ уже знатный кусень дороги до того, щобы его признати незалежнымъ княземъ. Се було бы неможливе, каже „Гражданинъ“ навпослѣдъ, коли бы кн. Бісмаркъ сгоявъ при кермѣ.

——

На порядку дневнôмъ політичнои діскусіи въ Парижи стоить гостина россійскоиескадры, що незадовго маe явитись въ Тульонѣ. Тыми днями дожидають бурмістра Тульону въ Парижи, котрый запросить президента республіки Карнота и міністрôвъ на торжество зъ нагоды гостины россійскои ескадры. Торжество маe вôдбутись дуже величаво. Майже всѣ провінціональнй ґазеты высказують одну думку, щобы париска праса уладила приемъ для Россіянъ. Мѣска рада Тульону, разомъ зъ криломъ интернаціональныхъ соціяльныхъ революціонерôвъ, згодила ся одноголосно на кредитъ, щобы приймити россійску фльоту. Такожь въ тульоньскихъ приватныхъ кругахъ лагодять ся до торжества. Штабъ россійского адмірала Авелена буде складатись зъ 86 офіцирôвъ, а залога фльоты зъ двохъ тысячь моряківъ. Офіциры запрошенй до Парижа. Одинъ комітетъ въ Парижи займае ся доставою средствъ на приемъ певного числа моряківъ въ престольнôмъ мѣстѣ Франціи. Въ часѣ приему офіцирôвъ вôдбудесь въ театрѣ ґалеве представленье, именно вôдограeсь опера Глинки „Жизнь за царя“, а потôмъ демонстраціи для россійско-французкои приязни. Пос. Дельонкль звернувъ ся именемъ своихъ выборцѣвъ до міністерства зъ жаданьемъ, щобы день гостины россійскои ескадры

нальне скрѣпило ся, чуемъ зновъ о тôмъ „deutsches Volk“, але той народъ нѣмецкій не въ тôй чистотѣ, що въ першихъ часахъ середновѣчныхъ, позаякъ много вôдламкôвъ тои народности нѣмецкои есть въ державахъ позанѣмецкихъ, н. пр. въ Австріи, такъ, що понятье „народнôсть“ и „народъ“ нѣмецкій не покрывають ся и перше понятье есть бôльше вôдъ другого.

Подôбно у Русинôвъ. Перше чуемо помѣжь Славянщиною о одныхъ Русинахъ, замешкуючихъ пôвнôчно всхôдну часть Европы; на-„роднôсть“ и „народъ“ суть одно и то само. Пôзнѣйше знаходимо Деревлянъ, Полянъ и т. д.; хоть се ще мрачнй понятя, але все вже есть немалозначный подѣлъ, вказуючій на рôзницю мѣжь понятьемъ „народъ“ а „народнôсть“. Мы чуемъ дальше о князяхъ: московскôмъ, суздальскôмъ, шведскôмъ и инш., що володѣли надъ розличными народами але все ще тои самои народности — а вже въ 14 тôмъ вѣцѣ о Великôй и Малôй Руси, якъ бы о двохъ покрôвныхъ але опôсля вôдлучуючихъ ся народностей черезъ рôзнородность моментôвъ, складаючихъ ся на понятье народности. Се веде вже насъ до пытаня, що становить народнôсть?

Народнôсть и народъ суть творами исторіи, лишь що народнôсть повстае звôльна черезъ процесъ психольоґічный. Маса людей, приналежача до тои самои расы, вытворюe ся въ народнôсть; та сама судьба, тй самй кривды и утѣхи, та сама бувальщина надае тôй самôй масѣ вôдрубный характеръ, котрый переходить зъ батькôвъ на дѣти и стае ся наслѣднымъ, кореннымъ, властивымъ. Зъ масы якъ небудь зôбранои нѣколи народнôсть повстати не може и не повстала; такъ само не може повстати въ дорозѣ контракту т. е. такъ, щобы бôльше число фамілій зъ рôзныхъ расъ схотѣли умовити ся: будьмо собѣ братами у всѣхъ нашихъ пытаняхъ соціяльныхъ, фамілійныхъ и т. п. та творѣмъ одну націю. Тутъ, якъ бачимо, бôльше робить природа, не выключаючи дѣла самого чоловѣка.

При понятью народъ вôдбуваe ся бôльше політичный процесъ; значить, дѣланье чоловѣка стоить на першôмъ мѣсци, не выключаючи зновъ природы. — Тому то народъ яко результатъ політичного дѣланя чоловѣка може обнимати рôзнй націи або и части рôзныхъ расъ; може се бути конґльомератъ чужихъ натурою елементôвъ, зложеныхъ силою панующого або контрактомъ и т. д. Противно народнôсть маe въ собѣ бôльше духа довѣрія, бôльше характеру морального, такъ сказати бы дуже фамілійного, довѣрочного, покрôвного.

Такъ отже показуe ся, що тй два понятья суть принціпіяльно рôзнй. Народнôсть може бути частиною народу, але и наоборотъ може бути народъ частиною народности, т. е. народнôсть може бути одною державою або частею тои державы, а наоборотъ держава може заключати въ собѣ бôльше народностей або ихъ частей. Примѣры сего маемо на Австріи, Нѣмеччинѣ зъ однои а Франціи зъ другои стороны.

Найважнѣйшй моменты, котрй становлять народнôсть суть:

- релігія,
- бесѣда а то:
  - бесѣда материнa
  - література и
  - література періодична (праса),
- спôльнôсть замешкуваня;
- задачѣ и спосôбъ житя;
- звычаѣ и обычаѣ.

Пригляньмо ся кождому моментови зъосôбна.

въ Франціи оголосити народнымъ святомъ въ цѣлôй державѣ.

Зъ нагоды білю ирляндскои самоуправы и палата льордôвъ высказала свое слово. Ґледстона небезпечный експеріментъ вôдкинено величезною бôльшостію. Вправдѣ сего можна було надѣятись, однакъ противникôвъ білю выявилось далеко бôльше, якъ можна було допустити: на одного льорда, котрый вôддавъ голосъ за, припадало десять, що голосували противъ. Найцѣкавѣйшій моментъ въ чотиродневнôй дебатѣ становили поясненя міністра внѣшныхъ дѣлъ льорда Розбері и бесѣда Сальсберого. Се була вершина діскусіи. Ліберальный льордъ и міністеръ станули на становищи вырôвнаня мѣжь обома палатами и сторонництвами що-до гомеруля. Бесѣда льорда Розберого такъ звучала: Вôнъ не хоче пояснювати предложеня, бо судьба его майже запечатана. Поясненье есть чисто академічне и безпредметове; не розходить ся о саме предложенье, але о політику, яка мае примѣнитись въ будучности супротивъ Ирляндіи. Коли-бъ опозиція приймила була предложенье въ засадѣ и зробила свои проекты до згоды зъ безпечностію и ненарушенымъ ладомъ державы, тогдѣ певно правительство не було бъ вôдкинуло порозумѣня. Але приятелѣ льорда Сальсберого въ низшôй палатѣ такъ вôднесли ся до предложеня, якъ поводить ся матадоръ зъ быкомъ въ испаньскôй борбѣ звѣрятъ. Высша палата есть теперь справдѣ паномъ ситуаціи. А коли ѣй здае ся, що предложенье не добре пояснене въ палатѣ низшôй, може зовсѣмъ свобôдно полишене поправити и змѣнити предложенье пôсля вподобы. Взагалѣ повиннѝ условины, пôсля котрыхъ Ирляндія мае одержати свою самоуправу, выслухатись обома політичными сторонництвами. Вôнъ самъ не есть фанатичный гомерулець, въ гомерулю добачуе лише найлѣпшу розвязку тяжкого и замотаного проблему. Если-жь супротивъ Ирляндіи не примѣнить ся яка-небудь инша політика, мусить правительство предложити гомеруль. Воркотлива и невдоволена Ирляндія могла бы дуже легко спонукати розшматованье державы. А на случай, коли-бъ Анґлія замоталась въ войну зъ чужою державою и еи фльотѣ не дописало, потребували бы вôдъ Ирляндіи великои силы войска, щобы вôдвернути ворога. Ирляндія могла бы найлѣпше боронити, коли-бъ ирляндскому народови подати цѣннѝ урядженя, котрѝ варта обороны Але если правительство придержуесь старои політики, зновъ пôдоймуть тайнѝ товариства въ Ирляндіи свою роботу. Предложенье есть лише пробою, але оно обнимае сердечну політику. обѣ давно порôзненѝ народности разомъ погодити.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты 187 числа „Дѣла“** зъ дня 2 н. ст. вересня с. р. одержуемо отсе письмо: W imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszył na pidstawi §§. 489 i 493 zak. kar. i §. 37 zak. pras. szczo soderżanie artykułu umiszczenoho w czyśli 187 czasopysy „Diło“ z dnia 2 wereśnia 1893 pid napysem: „Nowynki — Cholera“ mistyt w sobi znamena prowyny z §. 308 z. k. i proto usprawedływlena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora derżawnoho konfiskata seji czasopysy. W ślidztwije toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. — Powody. Pomiszczeni w pomianutom powyższe artykuli wisty o szyreniu sia cholery w Delatyni, o braku ratunku i opiki likarskoj pisla wiadomoho sprostowania w Gazeti Lwiwskoj N-o 202 sut' bud' to wprost neprawdywi, bud'to peresadżeni, a poneże autor ne mał dostatocznoi pidstawy tyji wisty za prawdu uważaty, a wisty tyji sut' zdibni zanepokoity bezpeczeństwo publyczne, stanowlat znamena prowyny z. §: 308 z. k. prote zariadżena konfiskata jest usprawdływena Lwiw, dnia 8 wereśnia 1893. *Białoskórski.*

— **Въ Стрыю** — якъ довѣдуемо ся — мае вôдбутись дня 29 н. ст. вересня вѣче народне. На порядку дневнôмъ мають стояти: 1) справа реформы выборчои, 2) справа реформы громадскои, 3) справа реформы закона ловецково — а кромѣ того рефератъ о нинѣшнôмъ політичнôмъ положеню Русинôвъ.

— **Зъ Жидачева** пише намъ купець п. Михайло Петрицкій про станъ здоровля п. Франтішка Ржегоржа: „П. Фр. Ржегоржь мае ся лѣпше. Есть повна надѣя, що за тыждень-два двигне ся. На зиму намѣряе выѣхати до Италіи, а поки оздоровѣе на стôлько, щобы мôгъ пуститись въ дальшу дорогу, знайде щирый приютъ въ домахъ Вп. паньства Левицкихъ въ Иванôвцяхъ, Шухевичѣвъ у Львовѣ, — ба й другѝ рускѝ домы заявили бажанье взяти сердечоого друга нашого на часъ одужуваня его зъ тяжкои немочи. Теперь у Жидачевѣ вôдвѣдують п. Ржегоржа Русины часто, а се доказуе, яку велику симпатію и любовь здобувъ собѣ п. Ржегоржь на галицкôй Руси...“

— **Змѣны персональнѝ въ судахъ.** Міністеръ судôвництва перенѣсъ совѣтника суду краевого Кл. Адольфа Пôдляшецкого зъ Коломыи до Львова и заименувавъ совѣтниками суду краевого судьѣвъ повѣтовыхъ: Юст. Богуславского въ Городку для Золочева, Леоп. Гавзера зъ Жовкви для Львова, Ив. Плютиньского въ Березовѣ для Станиславова Тита Заячкôвского зъ Галича для Коломыѣ д-ра Кар. Миклашевского зъ Щирця для Перемышля и секретаря рады Ив. Бортника для Львова. — Секретарь рады суду перемыского д-ръ Марк. Мисиньскій перенесеный до суду краевого у Львовѣ — Вкôнци именувавъ міністеръ секретарями рады адъюнктôвъ судовыхъ: Герм. Ґарфайна въ Золочевѣ для суду краевого у Львовѣ и Гуґ. Круликовского въ Перемышли для суду окружного въ Перемышли.

— **П. Евгеній Гушалевичь** выѣздить сими днями до Берлина. Выѣзжаючи запевнивъ Русинôвъ, що слѣдуючого року въ часѣ выставы краевои загостить до Львова на концерты.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 7 н. ст. вересня занедужало на холеру: Въ мѣстѣ Богородчанахъ, въ Опришôвцяхъ въ повѣтѣ станиславôвскôмъ, въ Чернятинѣ повѣта городеньского и въ Делятинѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ, въ Коломыи 2 особы. — Померло: Въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского, въ Ясеници повѣта березôвского и въ Пôдлѣсневѣ ad Микуличинъ въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ по 1 особѣ. — Дня 8 вересня занедужало на холеру: Въ Делятинѣ, Добротовѣ и Волосовѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ, въ Надвôрнôй 2 особы, въ Римановѣ повѣта сянôцколо 4 особы, въ Чернятинѣ повѣта городеньского, въ Демичи повѣта снятиньского, въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского и въ Коломыи по 1 особѣ. — Выздоровѣли: въ Коломыи 4 особы, въ Ясеници повѣта березôвского 1 особа. — Померли: въ Делятинѣ 3 особы, въ Надвôрнôй 2 особы, въ Римановѣ повѣта сянôцкого и въ Коломыи по 2 особы. — Крôмъ того сконстатовано бактеріольоґічно холеру азійску у особы помершои въ Млынищахъ повѣта жидачѣвского, натомѣсть не выкрыто заразинъ холеры въ вôдходахъ особы недужои въ Выгодѣ повѣта долиньского и въ вôдходахъ дѣтей помершихъ въ Посвержи ad Букачѣвцѣ въ повѣтѣ рогатиньскôмъ.

— **Вечеръ зъ танцями** вôдбуде ся дня 17 н. ст. вересня с. р. въ Бродахъ въ сали музичнôй. Чистый дохôдъ призначеный по части на будову руского театру, а по части на навѣщеныхъ новенею. Початокъ о годинѣ $8^1/_2$. Білеты вôдъ особы 1 зр., родиннѝ по 3 зр.

— **Справа Лілієнфельдôвъ.** Neues Wiener Tagblatt пише о такôй справѣ. „Въ 1888 роцѣ по введеню въ житье нового закона горальничого вôдкрыто въ горальни въ Заставцяхъ систематично ведену дефравдацію горальничу, а то въ той спосôбъ, що часть спіритусу вôдпроваджувано при помочи, укрытого апарату и не плачено за него податку. По переведенôмъ слѣдствѣ засуджено виновникôвъ на 95.000 зр. кары и засудъ сей потверджено у всѣхъ инстанціяхъ. За властителѣвъ горальнѣ уходили братя Лілієнфельды. Однако коли урядъ податковый хотѣвъ забезпечити сю суму на маетку властителѣвъ, зроблено закидъ, що одинокимъ властителемъ горальнѣ бувъ найстаршій братъ Исидоръ. Отже урядъ податковый казавъ якъ найскорше заинтабулювати 95.000 зр. на двохъ селахъ Исидора: Заставцяхъ и Емилѣвцѣ (такъ названôй по давнѣйшимъ властителю Емилю Торосевичу). Коли се вже стало ся и фіскусъ бувъ певный, що згадана сума забезпечена, зайшовъ нагле новый выпадокъ котрый справивъ, що фіскусъ перепавъ цѣлковито зъ своею претенсією. Именно показало ся, що при заводженю книгъ грунтовыхъ, котре наступило власне въ тôмъ часѣ, зайшовъ такій недоглядъ Заставцѣ и Емилѣвка то два села, щó треба ихъ було осôбно затягнути до катастру — тымчасомъ затягнено ихъ яко одно село Заставцѣ; отже претенсія скарбу по интабуляціи була забезпечена лише на Заставцяхъ бо село Емилѣвка не истнувало въ грунтовыхъ книгахъ. Сей недоглядъ выкористали Лілієнфельды. Скарбъ зарядивъ скоро поступованье: щобы Емилѣвку втягнути до катастру и на нѣй забезпечитись; однако ще скорше продавъ Исидоръ Лілієнфельдъ се село свому братови Маркови, а той вôдпродавъ его дальше тестеви Исидора, станиславôвскому банкирови Кіслерови. Въ наслѣдокъ того повстала для фіскуса така немила ситуація: що-до Емилѣвки перепавъ зъ своею претенсією, бо се село перейшло въ чужѝ руки; Заставцѣ-жь выставлено на ліцитацію, а при ліцитаціи одержано таку суму, що скарбъ выйшовъ зъ голыми руками. При тôй лѣцитаціи купивъ Заставцѣ зновъ той самъ Кіслеръ. — Урядъ податковый добачувавъ въ цѣлôй справѣ обманьство и зарядивъ слѣдство: 1) противъ братôвъ Лілієнфельдôвъ, що таили правдивый станъ рѣчи, высуваючи яко властителя горальнѣ найстаршого брата Исидора; 2) противъ Марка Лілієнфельда и банкира Кіслера, що купили Емилѣвку въ тôмъ намѣрѣ, щобы зробити шкоду скарбови; 3) противъ всѣхъ обжалованыхъ, що при ліцитаціи Заставець наклонили спôвліцитуючихъ перекупствомъ, що тѝ вôдступили вôдъ ліцитаціи, за для чого продано добра понизше такои квоты, щобы скарбъ дôставъ 95.000 зр., або бодай часть того. — Кіслеръ, котрого увязнено дня 15 н. ст. серпня выпущеный бувъ по кôлькохъ дняхъ за кавцією и тогдѣ думали, що братя Лілієнфельды заплатять добровôльно 95.000 зр., щобы увôльнитись вôдъ процесу карного. Тымчасомъ стало ся инакше. За Лілієнфельдами выдано гончѝ листы, а ихъ подорожь за границю подобае на утечу.“ — Та сама ґазета приносить въ послѣднôмъ числѣ сенсаційну вѣсть, що зъ Лілієнфельдами мало прийти до угоды. Марко и Исидоръ Лілієнфельды заплатять кару фіскальну въ высотѣ 56.000 зр. и квоту сю забезпечено вже фіскусови дня 8 н. ст. вересня. Въ наслѣдокъ того мае бути застановлене карне поступованье противъ Лілієнфельдôвъ и Кіслера.

— **Страйкъ мулярѣвъ у Львовѣ** треває дальше и годѣ передвидѣти коли покôнчить ся. Вчера о годинѣ 3-тôй зъ полудня зôбрали ся робôтники на ратуши щобы нарадити ся надъ вôдповѣдею, яку дали майстры страйкуючимъ. Зборы були дуже численнѝ. Провôдникъ зборôвъ камѣнярь Желяжкевичь вôдчитавъ вôдповѣдь корпорацій. Майстры знижують часъ деннои працѣ до $10^1/_2$ годинъ, а мінімальну платню робôтника тесельского установлюе ся на 1·30 зр., муляря на 1·40 зр., а каменяра на 2 зр денно. Бесѣдникъ зазначивъ, що уступки не великѝ, але радивъ добре розважити чи страйкувати дальше, чи вôдкинути услôвя майстрôвъ, бо зъ одного боку уступки хочь малѝ суть все таки зыскомъ для робôтникôвъ, а зъ другого боку боить ся бесѣдникъ, чи всѣ страйкуючѝ додержать слова и чи не пôйдуть назадъ до роботы, зраджуючи своихъ товаришѣвъ. Въ такôмъ случаю лѣпше було бы згодити ся на подаванѝ услôвя. По довшихъ нарадахъ вôдкинули зôбранѝ всѣ точки вôдповѣди майстрôвъ и ухвалили дальше страйкувати. Инспекторъ промысловый, Навратіль, хотѣвъ наклонити робôтникôвъ, до згоды представляючи имъ, що за тыждень страйку стратили вже 30.000 зр. Однако ся интервенція не принесла успѣху. Будôвничого Левиньского, що прийшовъ яко гôсть на зборы, повитано голосными окликами

— **Кс. Стояловскій про почетнѝ горожаньства.** Въ ґазетѣ Dzwon, выдаванôй кс. Стояловскимъ, находить ся така замѣтка: „Недавно читали мы — пише кс. Стояловскій — заедно въ ґазетахъ, що мѣсто X и мѣсто Y надали „почетне горожаньство“ Его Ексц. ґр. Каз. Баденьому, ц. к. намѣстникови, панови на Буску и т. д. Того рода именованье можна собѣ пояснити, знаючи згадану особу и нашѝ вôдносины... Звѣстна „енерґія“ п. намѣстника зумѣе перевести бôльшѝ рѣчи, якъ подôбнѝ рѣшеня громадскои рады! Однако въ Галичинѣ дѣють ся ще чуднѣйшѝ рѣчи: Мѣсто Подґурже надало недавно почетне горожаньство п. Костшевскому, ц. к. старшому комісареви поліціи и начальникови поліційнои експозитуры на стаціи зелѣзничôй въ Подґуржу, а всѣ нашѝ ґазеты подали ту вѣсть безъ нѣякого коментаря! Имовѣрно п. Костшевскій буде одинокимъ горожаниномъ Подґуржа зъ „гоноровымъ“ дипльомомъ — бо „гоноры“ иншихъ славетныхъ членôвъ рады громадскои въ Подґуржи погибли имовѣрно минувшого року на холеру, не лишивши по собѣ нѣякого потомства. Дивно, що члены рады не розумѣють того, що хочь имъ вôльно робити на своѣмъ смѣтю, що имъ захоче ся, о скôлько жиды лишили имъ ще часть смѣтникôвъ — то однако не вôльно имъ робити того, що обиджуе народне достоиньство! А ґазеты нашѝ, — кôнчить кс. Стояловскій — щó умѣють розписувати ся про варварство Россіи, коли она ставить зъ добровôльныхъ складокъ памятникъ Муравеву въ Вильнѣ або цареви въ Ченстоховѣ, не мають слова доганы для упôдляючихъ себе членôвъ рады мѣскои, котрѝ безъ примусу, лише въ наслѣдокъ нужденного рабства роблять то само, роздаючи поліціянтамъ „гоноровѝ дипльомы“.

— **Зарядъ звязку сторонництва хлопского** оповѣщуе, що вѣче того звязку и передвыборчій збôръ зъ повѣтôвъ ярославского и чешанôвского вôдбуде ся дня 17 н. ст. вересня въ Ярославѣ въ сали готелю „Вікторія“. На порядку дневнôмъ стоять: 1) справа выбору посла зъ ярославско-чешанôвского округа до рады державнои, 2) справа реформы громадскои, 3) справы сторонництва хлопского, 4) внесеня членôвъ. Завязаный въ Ярославѣ хлопскій выборчій комітетъ повѣтовый выбравъ на свого провôдника Андрѣя Босовича господаря зъ Тулиголовъ.

— **Листъ гетьмана Мазепы.** Петербургскій Kraj въ ч-ѣ 26 зъ 1893 р. доносить, що въ першôй половинѣ с. р. продано въ антикваріятѣ Альберта Кона въ Берлинѣ на публичнôй ліцитаціи „автоґрафôвъ“, мѣжь иншими листъ Мазепы зъ власноручнымъ пôдписомъ и трема власноручными стрôчками — за цѣну 17 марокъ. Сей листъ бувъ въ збôрцѣ ґр. Людвика Пара, австрійского дипльомата, що умеръ дня 6 сѣчня с. р. въ Меранѣ. — До кого сей листъ писаный и въ якôй справѣ, сего „Kraj“ не згадуе.

— **Жидôвскій фанатизмъ.** Передъ кôлькома тыжднями доносили мы про нападъ жидôвъ въ Стрыю на одну жѣнку зъ Угерска, котра перейшла зъ вѣроисповѣданя жидôвского на христіяньство и выйшла за тамошного селянина. Жиды видко завзяли ся на сю жѣнку, бо передъ кôлькома днями напали на неи въ Стрыю пôдчасъ четвергового торгу другій разъ и були бы еи убили, если бы не було надбѣгло кôлькохъ поліціянтôвъ и не вырвало еи зъ рукъ сфанатизованои товпы.

— **Австрійско-россійска комісія зелѣзнича** перебувала сими днями въ Пôдволочискахъ, щобы обговорити справу бôльшихъ транспортôвъ збôжа россійского до Франціи, Швайцаріи и Италіи австрійскими зелѣзницями, поминаючи нѣмецкѝ зелѣзницѣ. Тѝ транспорты, около 200 ваґонôвъ денно, намѣряе зарядъ россійскихъ зелѣзниць вести черезъ Броды, Пôдволочиска, Новоселицю и Границю, обнизивши ще минувшого мѣсяця кошты перевозу до тыхъ стацій майже о 40% и жадае, щобы дирекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ доставила конечну скôлькôсть возôвъ и щобы постарала ся о крытѝ склады въ Пôдволочискахъ, Тернополи, Бродахъ, Львовѣ и Краковѣ для помѣщеня надходячихъ транспортôвъ. Въ складъ комісіи входили зъ австрійскои стороны инспекторы Вербицкій и Штенцель та начальникъ стаціи въ Пôдволочискахъ Дормусъ, а зô стороны россійскои начальникъ уряду цлового въ Радивиловѣ и инспекторъ зелѣзничій Вильчиньскій.

— **Зъ Закопаного** доносять, що лѣсный ґр. Замойского, Дзядонь, котрого — якъ мы свого часу писали — арештували жандармы мадярскѝ, утѣкъ жандармамъ зъ дороги розôрвавши кайданы на рукахъ, коли его вели до суду въ Левочи. Надъ Дзядоньомъ мали жандармы страшно знущатись. Гôрняки въ Закопанôмъ тѣшать ся дуже его поворотомъ зъ неволѣ.

— **Огнѣ.** Дня 5 н. ст. вересня выбухъ огонь въ Жеґестовѣ недалеко церкви и знищивъ 10 будынкôвъ власнôсть 4 господарѣвъ. Причиною огню була неосторожнôсть.

— **Убійство.** Стефанъ Голубѣй, сторожь въ домѣ пôдъ ч. 17 при ул. Рѣзницкôй у Львовѣ поперечивъ ся зъ женою Феською дня 4 н. ст. вересня, побивъ еи и копнувъ такъ сильно, що нещастна померла оногды на остре запаленье внутренностей. Голубѣя арештовано и вôддано до суду.

— **На потерпѣвшихъ вôдъ сегорôчнои повени и зливы** зôбравъ комітетъ львôвскій доси 15.171 зр. 34 кр. Комітетъ постановивъ информувати ся о мѣсцевостяхъ, де потрѣбно помочи, черезъ уряды приходскѝ греко- и римо-католицкѝ, а при тôмъ ужиткувати изъ урядового матеріялу выдѣлу краевого и намѣстництва. Въ комітетѣ панує гадка, що зôбраный грôшь найлучше буде роздѣлювати ажь въ зимѣ тамъ, де покаже ся голодъ, бо теперь люде можуть ще дôстати заробокъ, а на засѣвы можуть запомогти ся изъ запомоги державнои.

— **Бута жидôвска.** Пôдчасъ переѣзду цѣсаря черезъ Перемышль дозволеный бувъ вступъ на дворець лише за білетами и въ бюрѣ маґістрату выдано такихъ білетôвъ лише 300. Мимо того напхало ся на дворець тôлько жидовы, що вытиснули всѣхъ христіянъ, особливо женщинъ а самѝ уставили ся на передѣ. На найчемнѣйшѝ просьбы и представленя, щобы вôдступили ся въ задъ и не псовали порядку вôдповѣдали они: Ny, nam sze chce tu stacz! Отже нѣчого дивного — якъ пише Gazeta Przemyska — що одинъ членъ цѣсарскои дружины, видячи таке множество жидôвъ, сказавъ: Das reine Jerusalem!

— **Самоубійство учительки.** Дня 8 н. ст. вересня въ ночи вôдобрала собѣ житье учителька мѣскои школы женьскои въ Чернôвцяхъ Дора Абрагамъ, повѣсившись въ сѣняхъ дому, де мешкала зъ матерію вдовою. Причиною самоубійства була имовѣрно нужда, бо Абрагамъ була безплатною практиканткою, а вôдносины маетковѝ еи матеры були якъ найгôршѝ.

— **Убійство матери.** Въ Выжници на Буковинѣ лучивъ ся минувшого тыждня страшный злочинъ. 18-лѣтный сынъ вдовы Штайґмановои, Мошко, займавъ ся вôдъ кôлькохъ лѣтъ цѣлыми днями читаньемъ талмуду. Нѣчого бôльше на свѣтѣ его не обходило и о практичнôмъ житю навѣть не думавъ. Мати грызла ся поведеньемъ сына и хотѣла его оженити, гадаючи, що въ той спосôбъ розпôчне сынъ инакше житье. Але Мошко вôдкидавъ всѣ проекты материньскѝ и не давъ ѣй нѣколи й говорити о женитьбѣ. Минувшого тыждня коли вôнъ сидѣвъ, якъ звычайно, надъ талмудомъ заговорила мати зновъ о женитьбѣ и почала на сына сварити, що такъ марнуе часъ. Тогдѣ кинувъ Мошко талмудъ на землю, схопивъ зъ лютостію сокиру и кôлькома ударами убивъ матѣрь на мѣсци. Коли мати облита кровію упала на землю обвязавъ убійникъ шию трупа мотузкомъ и повѣсивъ его пôдъ стелею!

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Жидачевѣ зъ ґрупы громадъ мѣскихъ розписаный на день 21 н. ст. вересня.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Дня 17 н. ст. вересня вôдбуде ся вѣнчанье п-ны Стефаніи Ганкевичѣвнои, доньки пароха въ Целѣевѣ, зъ п Вас. Храпливымъ, учителемъ народнымъ. — Віцепрезідентъ намѣстництва Ив. Лідль выѣхавъ зô Львова на кôлькатыждневу вôдпустку. — Вписы на ветеринарію у Львовѣ розпôчнуть ся дня 1 н. ст. жовтня и будуть тревати до 8 жовтня. При вписѣ треба выказати ся свѣдоцтвомъ окôнченои 6-ои клясы шкôлъ середныхъ и вѣкомъ вôдъ 17 — 26 лѣтъ.

Посмертнѝ — ✝ — оповѣстки.

Анна Ясеницка, дочка греко-кат. пароха въ Старôй соли, померла дня 29 н. ст. серпня въ 31-ôмъ роцѣ житя.

Григорій Римарь, господарь въ Добровлянахъ и аґентъ „Днѣстра“, померъ дня 4 н. ст. вересня въ 41-ôмъ роцѣ житя.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы:** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписуе конкурсъ на посаду експедієнта почтового въ Остапю, повѣта скалатского, зъ рôчною платнею 370 зр. Поданя треба вносити до дня 23 н. ст. вересня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** зôбравъ Вп. п. Иванъ Вертипорохъ зъ Ляшокъ королѣвскихъ 6 зр. 72 кр. На се зложились Вп. пп.: Ант. Потурай зъ Янчина 50 кр., Фр Крамеръ зъ Аоталовичь 50 кр., Калиновичева зъ Мерищева 50 кр., Фр. Жукровска зъ Бруховичь 50 кр., Лотоцка зъ Глинянъ 50 кр., Ол. Жджарека 20 кр., Иван. Остафиньска, Ст. Стельмахневичь и Дельожь по 10 кр. Дерлиця зъ Печени 15 кр. Навроцка зъ Перемышлянъ 20 кр., Павл. Гриневичь 30 кр., Стеф. Лежогубска зъ Прогноева 20 кр., Доманикова зъ Ляшокъ 20 кр., Леонт. Балбожиньска зъ Ляшокъ 1 зр. и иншѝ дрôбнѣйшими датками Мар. Соневицка зъ Янчина 50 кр., Ґуст. Качоровска 50 кр. — Всч. о. Мат. Поповичь зъ Буска 2 зр. 71 кр. на що зложивъ о. Ем. Петрушевичь 2 зр. а решту зложили тамошнѝ мѣщане.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 11 вересня. Президентъ зелѣзниць д-ръ Билиньскій выѣхавъ до Берлина, щобы оглянути найновѣйшѝ урядженя на нѣмецкихъ зелѣзницяхъ.

Прага 11 вересня. Молодо-Чехи задумують теперь внести до сойму петиціи въ справѣ ческого державного права. Власти заборонили вчера въ цѣлôмъ краю зборы, щобы торжественно вôддати честь цѣсарскому рескриптови зъ 1871 року.

Бѣлградъ 11 вересня. Тутъ зôбравъ ся синодъ пôдъ проводомъ митрополита Михаила, противъ котрого панує велике огôрченье. Радикальнѝ попы ударяють напрасно на митрополита. Его становище захитане.

Парижь 11 вересня. Марсильска мѣска рада выслала до правительства петицію, щобы заснувати сталу стацію зô складомъ угля для россійскои фльоты.

Лондонъ 11 вересня. Въ Уекфільдъ допускають ся страйкуючѝ робôтники такихъ надужить, що мешканцѣ боять ся выходити на улицю. Выслано тамъ 600 воякôвъ и 200 поліціянôвъ.

Ріо ді Жанейро 11 вересня. ВъБразиліи революція; Ріо Ґрандо мае бути збомбардоване.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. Ю. Гав. въ Жул.** Годять ся. — **Вп. М. Пад. въ Дыт.** Высилаемо все правильно.

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

11 н. ст. верссня 1893

Львовъ: Пшениця 7·75 до 8·—, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 5·50 до 6·75, овесъ 5·75 до 6·75, рѣпакъ 13 50 до 14·—, горохъ 7·25 до 10·—, вика —·— до —·—, льнянка —·— до —·—, бобъ —·— до —·—, конюшина червона 60·— до 70·—, конюшина бѣла 65·— до 85·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 24·— до 26·—, анижъ 33·— до 34·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 125·— до 150·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 17·— до —·— зр.

Надослане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

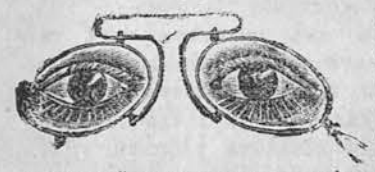

оптикъ и механикъ „подъ Коперникомъ", Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѣ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКѢ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ водворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на водповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Домъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѣ листы заставнѣ, 5% Обліґації комунальнѣ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державнѣ и приватнѣ, Монеты австрійскѣ и заграничнѣ **по найкористнѣйшихъ условяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосовъ, якъ также платныхъ купоновъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідньйше.** Переказы на больший мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує водворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 50—?

НОВОСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка" томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „Словар правничий", д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „Мапа Украіни Руси" — цѣна 20 кр. 4784 6—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 посля годинника львовского

Приходять до Львова зъ	поспѣшкій		особовій		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарновъ (водъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабовки черезъ Тарновъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч.Тарновъ або Ряшевъ (водъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	—	—	636	—
Подволочискъ и Бродовъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнга	1011	—	759	—	—
Радовцевъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичь				822	

Водходять зо Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабовки via Тарновъ або Ряшевъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч.Тарновъ (только водъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарновъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	1041	526	—	—
Подволочискъ и Бродовъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Подволочискъ и Бродовъ (зъ дворця Подзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радовцевъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнга	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Бориславa черезъ Стрый	—	—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичь				315	

ЗАМѢТКА: Годины подчеркненѣ значать пору ночну водъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін рано.

Въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ также въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ служби на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О сколько же подручники дозваляють, также вѣдомостей водносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь также выдазанѣ черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнѣ прямѣ білеты до ѣзды и зуставлюзанѣ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ также тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневомъ можна достати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторовъ. 4514

ПОТРЕБУЮ УЧИТЕЛЯ або УЧИТЕЛЬКИ

до двохъ дѣтей зъ IV кл. н. и до 1 зъ I. кл. и подъ дуже користными условями Перщеньство мають матористы семинаріи учительскои. Практику потрѣбну до испыту кваліфікаційного можна тутъ вбдбути при II-клясовѣ школѣ. Гра на фортепянѣ пожадана. Удавати ся до **М. Матковского** пароха въ Городжанѣ великѣ почта **Комарно.** 4845 2—4

Учителька

приватна, Русинка, котра учитъ по домахъ священиковъ, глядає мѣсця до двоихъ або троихъ дѣтей клясъ низшихъ. Учить по руски, польски, нѣмецки и француски. Такожь гры на фортепянѣ и розныхъ роботъ. Адреса К. К. въ редакціи „Дѣла". 4842 4—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 54—180

ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ

водъ 1 20 кр. за сотку.

Щоденно

свѣжа знаменита **кава и чай,** склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десеровѣ поручає

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

4758 **при ул. Баторія ч. 32. 12—180**

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовковска ч. 79

мае на продажъ уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, колька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 12—15

Высокоповажанѣй Публицѣ приѣзджаючѣй до Львова поручає ся

МОЛОЧАРНЯ

и „взорцева кухня"

при площи Бернардиньскѣй ч. 10 напротивъ Краковского готелю, недалеко водъ готелю Варшавского и Метрополь Кава найлѣпша, стравы смачнѣ, выборъ великій кухня безъ перервы цѣлый день. **Цѣны найнизшѣ.** Зъ поважаньемъ

488) 4—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

КОНЯКЪ ФРАНЦУСКІЙ

фляшка по 2 и 3 зр., куращійный по 4 зр. 50 кр. поручає тортовля

ИВАНА БОДНАРА

Львовъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 29—45

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою роботню, въ которѣй выконують **всякѣ роботы памятниковѣ** якъ на гробы, гробницѣ, хресты, плыты написовѣ и т. ин

4780) **РОБОТНЯ** 17-156

Львовъ, ул. Зибликевича II.

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

4844 **ВОЛЯ** 8-20

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

ТУТКИ електричнѣ стисканѣ

неклиенѣ зъ найлѣпшои французскои бібулки, гігієнічнѣ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львовъ, ул. Панъска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ. При купнѣ 5000 штукъ опаковане и порто франко. 4812 11—30

Казимиры Матчиньскои

выробу

БУЛІОНЪ

зъ дикого птаства и дробу

1 клґр. 10 зр.

Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6·50 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный

по 70 кр. слоикъ

4829 продае 5—12

Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

НОВА

„ПРАВОПИСЬ РУСКА"

брошурка, зъ котрою кождый повиненъ обзнатись зъ оглядуна маючу завестись зъ новымъ рокомъ школьнымъ въ нашихъ школахъ управильнену правопись. Цѣна зъ пересылкою почтовою 10 кр. Достати можна въ друкарни Тов им. Шевченка у Львовѣ ул. Академична ч. 8.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВОДЛИВАЛЬНІО ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обдймили теперѣшнѣ управителѣ Юрій Гайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водлили доси вже 1.558 **дзвоновъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше подбймають ся всѣляки роботы. входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвоновъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣновати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны якъ также поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, водповѣдно взятѣ въ сти, въ найкоротшомъ часѣ, за пятилѣтною гарантією (также на раты).

„СЛАВІЯ"

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ

заложеный року 1860.

Съ окончкємъ года 1892 выносили:

Выказанное имѣнє банка „Славія"	злр.	5,706.614·91
Фонды резервныи и ручительныи всѣхъ секцій	„	5,568.628·41
Доходы премійныи и проч всѣхъ секцій	„	2,194.136·74
Убезпеченныи сумы въ сек. житьевыхъ	„	21,153.993·38
„ „ „ „ огневой	„	216,465.763·—
Выплаченныи сумы въ часѣ отъ 15 мая 1869 ажь до 31 грудня 1892 г. **вынагородженье шкодъ** всѣхъ секцій	„	21,462.868·94
Фондъ емеритальный заступниковъ на случай ихъ неудобности	„	118.948·63

„СЛАВІЯ" принимаетъ

въ сек. I—II: убезпеченія на житѣ капиталовъ и рентъ.
въ сек. IV: убезпеченя отъ шкодъ огневыхъ и

удѣляетъ пожички

ц. к. урядникамъ убезпеченымъ въ сек. II. за забезпеченіемъ и на срокъ сплаты ажь до 12 лѣтъ.

Сгол'шенья о удѣленье агенціи въ мѣстностяхъ гдѣ **„Славія" не естъ ще заступленная принимаютъ ся.** 3794

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдующихъ льосовъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речницяхъ водбуваютъ ся льосованя слѣдуючихъ льосовъ. Въ порбнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тѣ льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненѣ. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосовъ въ той способъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованѣ льосы такѣ самѣ невыльосованѣ.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зр.	кр
4% льосы угорского банку ипотечного	15 верес	—	20	за штуку	30	—

ПРОМЕСЫ на 4% льосы угорского банку ипотечного по 2 зр. 4752

Купуємо и продаємо листы заставнѣ, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнѣ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ большомъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Евангелія, Кивоты, Образы процесіональнѣ, Фаны, Хоругви хрестнѣ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѣ выконує ся зъ написями посля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѣ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнѣ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перестора! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дойшло до моеи вѣдомости водъ кольконъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочять ся по селахъ подшиваючись подъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великій грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣгахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

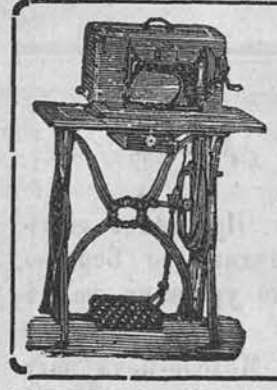

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ водъ 25 до 65 зр.

поручає 4193 11—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львовъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ОБРАЗЫ

олѣйнѣ до церковь готовѣ и на замовленя по дуже приступныхъ цѣнахъ Близша вѣдомость **СТАНИСЛАВЪ САДОВСКІЙ, Жовковъ.** 1847 2—5

Білєты візитовѣ, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.

выготовлює по низькихъ цѣнахъ

99—294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4682

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

А. ПШИШЛЯКЪ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

Фільтры угляннѣ до чищенія воды зр. 1·50, 2, 3·50, 4·50, 7·50 и 9·50

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѣ розныхъ предметовъ до розпорядимости.

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровѣ

и всякѣ выробы рукавичничѣ

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львовъ, улиця Галицка ч. 16.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть нанесла на насъ сѣдоголовыхъ старикновъ строгій ударъ, забравши намъ наймолодшу доньку Анну въ 31 роцѣ житя 29 серпня.

Въ томъ такъ сумномъ горю було нашою потѣхою и водрадою участь въ похоронахъ 31 серпня Всч. оо. духовныхъ и парохіянъ. Длятого складаємо на сѣмъ мѣсци сердечну подяку: Всч. оо. Георг. Гладиловичеви парохови зъ Хирова, Льву Щавиньскому парохови и деканови зо Старого мѣста, Ил. Тунѣ зъ Ляшокъ мурованыхъ, Апол. Менциньскому зъ Фульштина, Ив. Яворскому зо Стрѣльбичь, Север. Добряньскому зъ Билича горѣшного, Евг. Витошиньскому зъ Устияновои, Шемердякови, Мудрому, Гичкови и лат. парохови кс. Ґузикови зъ Старои солп, неменше Паньству Спиридовичамъ за занятье похоронами; а особливо Вамъ оо. Георг. Гладиловичь Ил. Туна и Ив. Яворскій за Вашѣ краснорѣчивѣ трогаючѣ надгробнѣ слова. Вконци честнымъ моимъ громадянамъ, церковному братству и тремъ цехамъ: дротарскому, ковальскому и гончарскому, що воддали послѣдну прислугу покойной.

Приймѣть всѣ разомъ и кождый воддѣльно щиро сердечну подяку на сѣмъ мѣсци.

Старасоль дня 1 н. ст. вересня 1893.

Левъ Ясеницкій, парохъ Старои соли отець. *Кикилія Ясеницка* мати. *Володимиръ, Елєонора, Иванъ и Кипріянъ* братя покойнои. 4850 1—1

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 195. Львôвъ, Второкъ 31 серпня (12 вересня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Въ оборонѣ правъ русчины на Руси.

Мешканцѣ и члены громады мѣста Стрыя рускои народности, бачучи и вôдчуваючи свое тяжке покривдженье въ тôмъ мѣстѣ черезъ занеҕованье рускаго языка въ написяхъ назвъ улиць и въ самыхъ назвавъ, внесли сими днями до Рады мѣста Стрыя ось-таку петицію заосмотрену множествомъ пôдписôвъ Русинôвъ зъ усѣхъ станôвъ:

Всесвѣтла Радо мѣста Стрыя!

Обовязуючй въ Австріи основнй законы державнй а въ особенности артикулъ 19-ый основного закона зъ 21 грудня 1867 р. дають кождôй народности право жадати, щобы языкъ ей, уживаный бувъ у всѣхъ галузяхъ публичного житя и щобъ національнй прикметы кождоя народности увзглядненй були всюды, де народнôсть тая живе и находить ся хочь-бы лише въ поважнôй меншости.

Право то прислугуе безперечно такожь Русинамъ мѣста Стрыя, позаякъ въ повѣтѣ стрыйскôмъ становлять Русины знамениту бôльшôсть всеи людности, бо близько 80% а въ самôмъ мѣстѣ Стрыю бôльше якъ ¼ часть всеи людности, бо число ихъ выносить 4.384 на загальне число мешканцѣвъ 16.515, а въ порôвнаню до людности чисто польскои становлять майже рôвне число [4384 : 5063]. Кромѣ сего належить додати, що рускою бесѣдою яко домашнею и товариською послугуесь бôльша половина людности обряду латиньского, котра уважае ся зъ прадѣдôвъ своихъ рускою и такою бути усе бажае.

Супротивъ того не пôдпадае нѣякому сумнѣвови, що Русины мѣста Стрыя мають по мысли законôвъ конституційныхъ право жадати, щобы въ зарядженяхъ внѣшныхъ, надаючихъ мѣсту Стрыеви характеръ національный, бувъ увзглядненый станъ фактичный, то есть: щобы зарядженя тй надавали мѣсту на внѣ характеръ вôдповѣдаючій такожь и рускôй народности.

Выходячи зъ сего справедливого становиска уважають пôдписанй Русины мѣста Стрыя зовсѣмъ неоправданымъ, що Зарядъ мѣста умѣстивъ на улицяхъ мѣста Стрыя таблицѣ зъ назвами улиць выключно въ польскôмъ языцѣ.

Пôдписанй уважають сей станъ за не вôд повѣдаючій вымогамъ публичного житя и рôвноправности обохъ народностей всхôднои части краю. Живучи въ такôй переважаючôй масѣ въ повѣтѣ а въ такъ значнôмъ числѣ въ самôмъ мѣстѣ, мають пôдписанй повне право жадати, щобы зъ однои стороны написи улиць умѣщенй були такожь и въ рускôмъ языцѣ, а зъ другои стороны, щобы назвы деякихъ улиць посвячений були памяти и названй именами людей славно-звѣстныхъ въ рускôй исторiи, літературѣ або житю публичнôмъ.

Жаданье се вперте есть вповнѣ на згаданыхъ законахъ конституційныхъ, а мае такожь за собою многоважнй прецеденсы, зъ котрыхъ для примѣру лише згадують пôдписанй: выдане въ сѣмъ роцѣ розпорядженье галицкого выдѣлу краевого въ справѣ написей на улицяхъ мѣста Бяла, розпорядженье ц. к. Намѣстника Чехiи зъ 8 серпня 1893 въ справѣ назвъ улиць мѣста Праги, якъ вкôнци фактъ, що деякй мѣста зъ мѣшаною народностiю мають уже вôдъ давна написи улиць въ двохъ, а деякй якъ прим. Чернôвцѣ, навѣть въ трохъ языкахъ.

На тôй пôставѣ вôдзывають ся пôдписанй до почутя справедливости и чувствъ славяньскихъ Всесвѣтлои Репрезентаціи мѣста Стрыя и просять:

Всесвѣтла Рада мѣста Стрыя зволить порѣшити:

I. щобы дотеперѣшнй написы на улицяхъ мѣста були усуненй и написями въ двохъ языкахъ, т. е. рускôмъ и польскôмъ, заступленй;

II. щобы три улицѣ въ мѣстѣ остаючй доси безъ назвы, а именно улиця мѣжь ринкомъ а улицею третього мая [т. зв. валова], мѣжь ринкомъ а греко-кат. церквою парохіяльною и улиця побôчь новои реальности Рускои Бурсы означенй були назвами первородныхъ рускихъ писателѣвъ и поетôвъ: Тараса Шевченка, Маркіяна Шашкевича и Юрія Федьковича.

Мешканцѣ и члены громады Стрыя рускои народности.

Повне признанье належить ся стрыйскимъ Русинамъ, що они тою своею петиціею дали въ практицѣ починъ въ оборонѣ того права русчины на Руси. Не сумнѣваемо ся, що за примѣромъ стрыйскихъ Русинôвъ пôйдуть и Русины другихъ мѣстъ и мѣсточокъ у всхôднôй части краю.

Цѣкава рѣчь: якъ Рада мѣста Стрыя и свентуально Рады другихъ мѣстъ, по котрыхъ бôльшôсть радныхъ становлять Поляки и ихъ братя мойсеевого вѣроисповѣданя, вôднесуть ся до тои петиціи и якъ полагодять ей?

Пôсля голошенои засады „wolność, równość i braterstwo“ повинній бы полагодити користно, тымъ бôльше, що самй тяженько нарѣкають на „дику брутальнôсть“ россійскихъ и прускихъ урядôвъ, котрй неґують польскій языкъ у Варшавѣ, въ Познани та й взагалѣ въ мѣстахъ польскихъ пôдъ заборами россійскимъ и прускимъ.

Коли-жь бы Рада мѣста Стрыя та й инчй польско-жидôвскй Рады мѣскй на Руси заняли — не дай Боже — таке саме становище неґаційне супротивъ Русинôвъ, яке займають супротивъ Полякôвъ уряды россійскій и прускій, — тогдѣ Русины будуть мусѣли права свого доходити черезъ всѣ инстанціи — и дôйдуть!

Запросины

на передвыборчй зборы въ Долинѣ.

Вôдъ ширшого круга Русинôвъ повѣта долиньского одержали мы отсе письмо до оголошения:

„Всѣхъ П. Т. выборцѣвъ зъ судовыхъ округôвъ; Болехôвъ, Долина, Рожнятôвъ — запрошуе ся симъ на **передвыборчй зборы**, котрй вôдбудуть ся въ **Долинѣ дня 14 н. ст. вересня** (въ четверъ) о год. 3-ôй по полудни въ сали засѣдань рады мѣскои, щобы обговорити а евентуально поставити кандидатуру посла до сойму зъ округа долиньского. Тй зборы будуть уважатись за мѣсцевый рускій комітетъ выборчій, тожь особы, що загадують старатись о мандатъ, зволять въ тôмъ дни або лично явити ся або по крайнôй мѣрѣ зголосити свою кандидатуру“.

Хорваты и Словѣнцѣ.

Въ ческôй ґазетѣ Politik помѣщено оригінальну допись зъ Загреба, въ котрôй розкрываесь пляны політики Хорватôвъ. Мѣжь Хорватами заннавґуровано въ політицѣ „нову еру“: опозиційнй сторонництва получились разомъ, два вызнатнй проводирѣ опозиціи Старцевичь и Стросмаеръ подали собѣ руку до згоды, а вôдтакъ подорожь Старцевича до Чехiи — все те вказуе, що Хорваты забирають ся до поважнои роботы. Допись Politik-и того змѣсту:

Політичне житье въ Хорватіи зачинае живѣйше плысти, вôдъ коли хорватскй партіи опозиційнй получили ся и подали собѣ руку мовь браты до спôльнои працѣ. Недавно вôдбули ся доповняючй выборы до сойму зъ третого округа выборчого въ Загребѣ, а хочь сей округъ вôдъ двацяти лѣтъ выбиравъ завсѣгды посла зъ партіи правительственнои, то побѣда симъ разомъ опозиційного посла вказуе на величезный успѣхъ сполученои опозиціи. По тôмъ значнôмъ успѣху пôйдуть ще слѣдуючй, бо въ єдности сила. Бажаемо и надѣемось, що опозиція буде поступати побѣдно напередъ и вже незабаромъ запануе въ краю; бо-жь впрочôмъ патріотизмъ мусить стати побѣдникомъ. А правдивый патріотизмъ хорватскій не може нѣякимъ чиномъ лишь тымъ вдоволятись, щобы Хорватія була безсильною и безъ вплыву прищѣпкою Угорщины, лишь мусить до того стремѣти, щобы Хорватія стала ся автономічною державою, на рôвни поставленою зъ Угорщиною, въ границяхъ габсбургского федеративного союза державного.

Але щобы засягати за такимъ становищемъ, мусить Хорватія старатись о побôльшенье; мусить прилучити до себе Босну и Герцеґовину. Остаточно можна сказати, що цѣла будучнôсть Хорватіи вôдъ того зависить, чи она дôстане Босну чи нѣ. Выринае теперь квестія, чи Хорватія добуде скорше Босну въ союзѣ зъ Мадярами, чи въ опозиціи противъ Мадярôвъ, а зъ тою квестіею вяже ся и друга, чи Хорваты мають прилучити ся до теперѣшнои партіи правительственнои чи до опозиціи. Босна не маѣ теперь, такъ сказати-бъ, властителя; теоретично належить до Туреччины а фактично до Австро-Угорщины. Тымчасомъ прийде певно вôдповѣдна хвиля, коли наша монархія не потребуючи боятись дѣйстного опору, оголосить, що Босну бере въ свое посѣданье. Тогдѣ выринe квестія, чи Босна маѣ бути прилучена до захôднои чи до всхôднои половины державы. Якъ звычайно, могли бы Мадяры и въ тôй квестіи побѣдити та захопити Босну для себе.

А чи тогдѣ Мадяры вôдступили бы Босну Хорватіи? Мы тои гадки, що нѣякимъ чиномъ. Они вôддали бы радше сей край пôдъ управу мадярского намѣстника, а на вызыскъ якого угорского жида. Якъ Мадярамъ не приходить на гадку вôддати Семигородъ Румунамъ, такъ и не вôддадуть они Босну Хорватамъ, бо тогдѣ Хорватія такъ скрѣпилась бы, що не хотѣла бы довше терпѣти мадярскои геґемонiи. Зъ того ясно выходить, що політика хорватскои партіи правительственнои не може выйти на добро хорватскому народови, бо въ союзѣ зъ Мадярами не дôйде Хорватія до силы и могучости.

Коли-жь противно народъ хорватскій стане на становищи опозиціи, котра стремить до самостôйности и независимости Хорватіи, тогдѣ Мадяры будуть ставляти завзятый опôръ. То-жь про якій союзъ або приязнь зъ Мадярами не може бути й гадки, хиба що самй Мадяры зрекли бы ся и Хорватіи и Босны. Але на таку концесію они не дадуть намовити ся гарными словами хорватскихъ Мадярôвъ. Отсе характеристика політики хорватского сторонництва правительственного. Одинока добра політика Хорватôвъ може бути така, що они стануть разомъ въ опозиціи, а вôдтакъ будуть глядати за приязнею и союзомъ у тыхъ всѣхъ народôвъ въ цѣлôй державѣ, котрй змагають до федеративного устрою державы.

Що сталось бы тогдѣ зъ нашими побратимами и сусѣдами, Словѣнцями, — се ясно. Если бы до того прийшло, щобы Австрія була федеративно устроена, тогдѣ они въ першій лініи старались бы, злучити розôрванй члены давнои Коротаніи и основувати свобôдну, сполучену вôтчину. Але если обставины и завзятôсть противникôвъ не допустили бы до того, а навѣть змагали бы, сей жизненный народъ втягнути пôдъ ярмо якого-неславяньского народу и засудити его на повôльну смерть національну, то тогдѣ Словѣнцѣ — именно альпейскй Хорваты — волѣли бы прилучити ся до великохорватскои державы. А въ такôмъ случаю наступило бы за кôлька столѣтій повне зôллянье обохъ племенъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôвурядова Montagsrevue коментуе слова цѣсаря высказанй въ Ярославѣ такъ: „Політичнй круги нашои державы стоять пôдъ вражѣньемъ ярославскихъ промовъ нашого цѣсаря, и мабуть ажь надто богато выкльовуесь коментарѣвъ. Навѣть не спогадають на стару приповѣдку, що цѣсарского слова нѣякъ перевертати, накручувати. Цѣсарскй слова були ясней и выразней, якъ всѣ публичнй маніфестаціи нашого цѣсаря, котрый всѣ народы своеи державы любить въ рôвнôй мѣрѣ, якъ отець журливый, а завсѣгды признае ласкаво щирій патріотизмъ. Если находять ся сторонництва, що не заслугують на такъ почетну хвалу, яка припала польскимъ представителямъ, то тому, що тй сторонництва занедбують державнй потребы. Слова цѣсаря суть директивою и дороговказомъ для кождого правдивого Австрійця. Высновувати зъ цѣсарскихъ слôвъ пôдъ сю пору дальшй політичнй консеквенціи на поли внутрѣшнои політики, було бы рѣчею злишною, а навѣть нечемною. Нашъ цѣсарь е свѣтлымъ примѣромъ конституційного монарха, вôнъ судить справы зъ высокои вершины, звôдки можна глядѣти ясно и цѣльно. Нехай бы слова цѣсаря взяли собѣ до серця, а сторонництва нехай бы вели австрійску політику! Котре сторонництво не робить того, нехай припише собѣ наслѣдки. А сторонництва, що йдуть властивою дорогою, самй злучують ся въ рѣшучôй хвили и маніфестують недвозначно, якъ дуже вôдповѣдае державнымъ вымогамъ система Таффого.“ Деякй польскй ґазеты наводячи голосъ пôвурядовои Montagsrevue кажуть, що она высказуе ся о словахъ цѣсаря „krótko ale dość naiwnie“!

Wiener Allg. Ztg. добачуе въ признаню цѣсаря, котре будьто бы вôдносилось до політики Полякôвъ, апострофъ на будуче, товчокъ до того, що Поляки мали бы вчинити на найблизшôй парляментарнôй сесіи въ интересѣ спокôйного и доладного веденя справъ. Нова сесія поучить, що до теперь удержувана засада бôльшостію кола польского, именно, не вôдлучатись пôдъ нѣякимъ услôвіемъ вôдъ клюбу консерватистôвъ, щобы наблизитись до лѣвицѣ, вправдѣ тихо и зъ осторогою тои приличности, котрои домагае ся исторична традиція, але все-таки переломлюесь зъ сукцесомъ и, если буде треба, она зовсѣмъ залишить ся. Однымъ словомъ, ґазета думае про зближенье Полякôвъ до лѣвицѣ пôдъ авспіціями правительства. Нѣмецке ліберальне сторонництво поносить щй може найбôльше що-до повздержаня и вôдмовы, а жадае лише Trautenau и одержаня національного и ліберального стану посѣлости. Противно въ клюбѣ консерватистôвъ ґамбръ зъ усѣхъ бокôвъ. И якъ зъ однои стороны легко вдоволити въ цѣлости сторонництво Плѣнера, такъ тяжко вдоволити сторонництво Гогенварта въ его рядахъ. Здаесь, ґр. Таффе починае се помѣчувати и приготовлюе зближенье до лѣвицѣ въ дорозѣ зближеня Полякôвъ до нѣмецкихъ лібералôвъ. Вже теперь можна почути деякй польскй голосы, котрй выявляють свою згоду на новый lex Trautenau и на заповѣджене языкове внесенье Плѣнера. А если всѣ познаки не заведуть, то и цѣсарскій апель до політичнои розваги Полякôвъ, до ихъ досвѣдного пôдпорядкованя пôдъ интересы загалу, не остане безъ наслѣдкôвъ. Нова сесія найде нову ситуацію.

Клѣрикалы хотять по змозѣ зъужиткувати слова признаня, высказанй цѣсаремъ заступництву Галичины такожь для клюбу Гогенварта. Въ тôй справѣ пише Conservative Correspondenz: Пôсля имовѣрныхъ вѣстей, консервативный клюбъ думае заманіфестувати симпатіи для польского кола заразъ безпосередно по скликаню рады державнои. Проектъ тои маніфестаціи треба уважати выслѣдомъ уже кôлька разôвъ пôднесеного enteute cordiale на спôльныхъ парляментарныхъ обѣдахъ обохъ клюбôвъ, котрй спорôдненй принціпами. Консервативный таборъ признае велике політичне значѣнье ярославскихъ слôвъ монарха, котрй навѣть пôсля поглядôвъ ліберальныхъ ґазетъ мають незаперечене значѣнье граничного камѣня въ розвитку Австріи, и котрй, яко такй незвычайнои ваги, въ высказанôмъ признаню для парляментарнои дѣяльности Полякôвъ не лише похвалили въ повнôй мѣрѣ ихъ самыхъ (Полякôвъ), але похвалили такожь нерозрывнй зъ ихъ програмою взаемины зъ консерватизнымъ клюбомъ.

Звѣстно, молодо-Чехи поставили въ празскôй мѣскôй радѣ внесенье, щобы память цѣсарского рескрипту зъ дня 12 вересня 1871 року обходити торжественно и, щобы въ тôй цѣли вôдбулось надзвычайне засѣданье мѣскои рады, отворене торжественною бесѣдою бурмістра. Надъ симъ внесеньемъ перейшла мѣска рада до порядку дневного. До того причинивъ ся головно бурмістръ Шольцъ, котрый се внесенье, якъ впрочôмъ и богато внесень молодо-Чехôвъ, назвавъ політичнымъ аґітаційнымъ средствомъ. За для того Narodni Listy ударяють на старо-ческу бôльшôсть въ мѣскôй радѣ и на бурмістра Шольца, а поважне число молодо-Чехôвъ выдало вôдозву, котрою вôзвало усѣхъ горожанъ Праги святкувати торжественно память оголошеня цѣсарского рескрипту. Передъ мешканьемъ бурмістра зôбралась товпа и здоровила его крикомъ: Pereat, — доки поліція не прогнала демонстрантôвъ.

Въ Угорщинѣ мало вôбутись трете вѣче угорскихъ католикôвъ. Однакъ міністеръ внутрѣшныхъ справъ Гіеронімі заборонивъ его, мотивуючи заборону небезпечностію холеры Пôсля Vaterland-у, вѣче хотѣло заявити свою подяку папѣ за звѣстну енцикліку до угорского епископату. Епископатъ носивъ ся зъ думкою не вôдчитувати енцикліки зъ проповѣдниць, але опôсля надумавъ ся инакше. Про енцикліку пише Pester Lloyd, що въ словахъ папы не видно заохоты до культурнои борбы, але радше ся енцикліка мѣстить высказы мудрого опортунізму, котрый въ практицѣ може довести до tolerari posse. Натомѣсть Nemzet починае вступну статью такими словами: „Угорскй клерикалы звернули ся въ борбѣ противъ ліберализму до Риму о порохъ, але папа приславъ имъ свяченои воды. Енцикліка заслугуе на увагу и буде трактуватись навѣть почестно, однакъ она не вадить нѣкому. Мы думаемо, що угорскй клерикалы не дожидали чогось такого, и що они енциклікою невдоволенй. Мы вдоволенй нею и мусимо по правдѣ похвалити політичный тактъ Льва XIII.“ Але дальше застерѣгае ся Nemzet противъ вмѣшуваня Риму у внутрѣшнй справы Угорщины. „И если мы проклинаемо меморандумъ епископôвъ — каже згадана ґазета — мусимо прокляти и енцикліку за-для льоґічнои консеквенціи, а найбôльше тыхъ, котрй епископатъ и римску курію увôгнали въ теперѣшну ситуацію. Найцѣкавѣйшій устунъ сей, въ котрôмъ упоминае ся духовеньство, щобы не дуже мѣшало ся въ політичнй справы. Тожь просимо Вашу Святôсть, щобы схотѣла сама послѣдувати за тою радою, що ей дае духовеньству особливо супротивъ Угорщины, про котру Римъ знае, що она займае зъ огляду на Римъ выимкове свобôдне становище, и що еще не удало ся зробити той край слухнянымъ на приказы Риму.“ Опôсля застерѣгае ся Nemzet противъ рады и сказôвокъ папы що-до выбору католицкихъ послôвъ до парляменту и каже, що „якъ все Угорщина управильнювала свои вôдносины безъ огляду на Римъ, такъ и теперь буде“. — Magyar Hirlap доказуе въ енцикліцѣ нападъ на Угорщину, котрого не може стерпѣти нѣ парляментъ нѣ правительство, особливо, коли папа противставить королѣвску власть незломанымъ правамъ народу и законодавства. Нѣхто не думае про обмеженье правъ католикамъ, але хто дорадивъ папѣ пробовати зробити зъ Угорщины конфесійну державу, сей заявивъ дуже велику політичну вузкогляднôсть. — Пôсля Magyar Ujsag папа кинувъ Угорщинѣ рукавицю и велѣвъ вести католикамъ зачѣпну борбу о геґемонію церкви. Се вже робили его попередники „великй паны“, имъ не удало ся, отже и симъ разомъ не удасть ся. — Зъ того пôзнати, що угорска праса таки дуже занепокоила ся енциклікою.

НОВИНКИ.

— **Въ Стрыю** завязало ся сеи недѣлѣ нове многоважне и многонадѣйне товариство руске пôдъ назвою „Мѣщаньска читальня“ статутами своими зовсѣмъ нагадуюче львôвске ремѣсниче товариство „Зорю“, бо стрыйска „Мѣщаньска читальня“ буде товариствомъ не лише просвѣтнымъ але й запомоговымъ, а згорне до себе взагалѣ мѣщаньство руске, не лишь ремѣсникôвъ але й мѣщанъ-хлѣборобôвъ.

— **Въ справѣ соли.** На интервенцію „Народнои Торговлѣ“ рѣшивъ выдѣлъ краевый обезпити цѣну соли въ судовôмъ повѣтѣ заболотôвскôмъ зъ $10^1/_2$ на 10 кр. за тонку. — „Народна Торговля“ причинила ся до сеи обнижки не тôлько своею инвервенцiею, але такожь опустомъ зъ провізіи яку управнена була побирати за удержуванье головного окладу.

— **Д-ръ Андрѣй Косъ** отворює сими днями канцелярію адвокатску у Львовѣ при ул. Третього мая ч. 5. Дѣлячи ся сею вѣстію зъ Русинами, тѣшимо ся, що зновъ одинъ Русинъ займе вызначне становище въ суспôльности и своею працею причинить ся до добра Руси — а Русины якъ зъ близшихъ околиць Львова такъ и зъ дальшихъ сторôнъ найдуть въ особѣ д-ра Коса совѣстного и дбалого оборонця своихъ правъ.

— **Новый будынокъ суду карного у Львовѣ** посвятивъ вчера при найвысшихъ урядникахъ судовыхъ лише латиньскій священикъ кс. Корженьовскій — безъ участи руского священика, бо навѣть канелянъ вязниць суду карного о. Чапельскій не бувъ запрошеный до участи въ актѣ посвяченя. Уже третій разъ приходить ся намъ пôднести публично жалобу зъ нагоды сего нового будынку суду карного. Надъ головнымъ входомъ помѣщено лишь польску напись „C. k. sąd krajowy karny“ — въ сали розправъ мѣжь выписаными именами законодавцѣвъ не подыбуємо руского князя Ярослава Мудрого лише Казимира Великого — вкôнци до акту посвячення будынку не запрошено навѣть руского священика! Видно, що чиясь рука всѣмъ тымъ заряджує пôсля уладженого пляну такъ, щобы немовь умысне кривдити и дразнити Русинôвъ разъ по разу.

— **Залагодженье спору о церковь.** Читателямъ нашои ґазеты звѣстнй непорозумѣня громадянъ зъ Новосѣльцѣвъ повѣта сяноцкого зъ коляторомъ п. Ґневошомъ въ справѣ будовы новои церкви, котре непорозумѣньe тревало довгй лѣта и довело громадянъ до самовôльного розбраня старои деревяной церкви, а въ наслѣдокъ того до рôзныхъ комісій, протоколôвъ, тяганинъ и т. д. Громадяне заступали свою справу зъ надзвычайною вытревалостію и солідарностію не выключаючи и тыхъ, що суть латиньского обряду, а коли рѣшили ся були розбрати насильно стару церковь, приготованй були на всяку одвѣчальнôсть за свôй поступокъ, щобы тôлько дôйти до цѣли т. є. побудовати нову мурована церковь на тôмъ мѣсци, де стояла старенька деревяна. Въ кôнци ц. к. власти признали правду громадянамъ и въ наслѣдокъ того вызначило ц к. староство сяноцке на день 9 вересня с. р. речинець, въ котрôмъ мала вôдбути ся розправа конкуренційна и котра дѣйстно того дня вôдбула ся въ домѣ пароха о. Ивановского. Въ комісіи тôй взяли участь: ц. к. комісарь староства, ц. к. инжинеръ повѣтовый, деканъ Сембратовичь, дѣдичь п. Ґневошь, повномочникъ громады ч. Василь Форинюкъ, парохъ о. Ивановскій и архитектъ В. Нагôрный зô Львова. Передъ розпочатьемъ розправы конкуренційнои забравъ голосъ дѣдичь п. Ґневошь. Въ краснорѣчивôй бесѣдѣ высказавъ п. Ґневошь свôй жаль по поводу сего, що було а закôнчивъ бажаньемъ, щобы забути на минувше, а вôдъ теперь взятись спôльними силами до загаданого громадянами и ихъ душпастиремъ дѣла будовы новои мурованои церкви. Въ доказъ сего зобовязявъ ся п. Ґневошь добровôльно жертвовати на будову церкви 1000 зр. Заявленье п. колятора приняли интересованй до вѣдомости а громадяне подяковали за приобѣцяный даръ. По тôмъ удала ся комісія на мѣсце будовы, щобы въ ей присутности выгычити фундаментъ новои церкви и списати дотычный протоколъ, що всѣ интересованй на закладины церкви въ тôмъ мѣсци годять ся. — День 9 вересня бувъ дѣйстнымъ празникомъ для Новосѣльчанъ, бо по дванацятьлѣтныхъ заходахъ могли стати до копаня фундаментôвъ. „Серцю лекше стало, якъ сталисьмо до копаня ровôвъ фундаментовыхъ“ говорили селяне. Безъ наказу стало до 80 людей до роботы: старй и молодй тай дѣтвора бѣгала и землю та камѣнцѣ вôдкидала гадаючи, що такожь помагає. Навѣть рѣсный дощъ не вôдогнавъ народу вôдъ милои имъ роботы, а хто се бачивъ, сей мôгъ пересвѣдчити ся, якъ тй люде свою вѣру, свою церковь люблять, якъ они радѣли, що таки ихъ правда не загинула! — Церковь має бути въ 1895 роцѣ посвящена. — Щасть вамъ Боже честна громадо и тобѣ добрый душпастирю, що умѣвъ такъ хорошо паству твою повести и любовь до св. церкви збудити. Зъ Новосѣльцѣвъ Тучанôвъ не буде нѣколи!

— **Именованя въ школахъ.** Міністеръ просвѣты именувавъ: Кар. Скварчиньско о и Алекс. Сальоніого учителями школы вправъ при семинаріи учительскôй въ Ряшевѣ, Льва Кублина провізоричнымъ учителемъ тои-жь школы; Стан. Пляна, Іос. Свидра и Фр. Мигдала учителями школы вправъ при семинаріи учительскôй въ Тарновѣ; Каз. Радванъского и Брон. Сокальского учителями школы вправъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ въ семинаріи учительскôй мужескôй у Львовѣ; Іос. Гриневича учителемъ школы вправъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ въ тôй-же семинаріи; Ив. Голембйовского учителемъ школы вправъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ въ семинаріи учительскôй въ Станиславовѣ; Юст. Балабана, Жигм. Турецкого и Брон. Скочка учителями школы вправъ зъ языкомъ выладовымъ польскимъ въ Тернополи; Стан. Глоговского учителемъ семинаріи учительскои въ Самборѣ въ ранзѣ учителя школы вправъ. — Дальше именувавъ міністеръ учителькы въ ранзѣ учителькъ школы вправъ при женьскихъ семинаріяхъ: 1) для семинаріи женьскои въ Краковѣ Мар. Тейсейре, заступницю учителькы школы вправъ въ женьскôй семинаріи учительскôй у Львовѣ; 3) для семинаріи женьскои въ Перемышли, Ольгу Цѣпановску, дѣйстну учителькы 6-клясовои школы женьскои въ Перемышли, повнячу обовязки заступницѣ учителькы въ женьскôй семинаріи учительскôй въ Перемышли и Ванду Дембовску заступницю учителькы школы вправъ въ женьскôй семинаріи въ Перемышли; 3) для семинаріи женьскои у Львовѣ Цезарину Новицку, тымчасову молодшу учителькы женьскои школы выдѣловои въ Тернополи; Варв. Литиньску, учителькы 6-клясовои школы женьскои въ Перемышли, Мар. Ядвигу Стшелецку тымчасову молодшу учителькы у Львовѣ.

— **Читальня „Просвѣты“** при монастири оо. Василіянъ въ Креховѣ складає подяку Всч. о. Леонтію Осмѣловскому за даръ 72 рускихъ книжокъ, присланыхъ для нашои читальнѣ. — *Выдѣлъ.*

— **Новй церкви.** Громада Голе, равского повѣта, рѣшила побудувати мурована церковь. Пляны выготовляе нашь архитектъ п. В. Нагôрный.

— **Холєра.** Газета урядова доносить: Дня 9 н. ст. вересня занедужали на холеру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Гвоздѣ 3 особы, въ Ланчинѣ, Волосовѣ и Надвôрнôй по 1 особѣ; въ Краковѣ 2 особы, въ Коломыи 2 особы, въ Римановѣ повѣта сяноцкого 2 особы и въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского 1 особа. Выздоровѣла въ Щепановѣ повѣта бжеского 1 особа. Померли: въ Гвоздѣ, Надвôрнôй и Делятинѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ; въ Коломыи, Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского, въ Римановѣ повѣта сяноцкого, въ Чернятинѣ повѣта городеньского и Голцевôй повѣта березôвского по 1 особѣ. — Дня 10 вересня занедужали: въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Гвоздѣ 3 особы; въ Добротовѣ, Краснôй, Цуциловѣ, Пневѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ по 1 особѣ; въ Краковѣ 2 особы, въ Коломыи 1 особа, въ Чернятинѣ повѣта городеньского 2 особы, въ Римановѣ повѣта сяноцкого 7 особъ. Померли: въ Краснôй, Гвоздѣ, Цуциловѣ, Пневѣ, Ланчинѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ; въ Краковѣ 1 особа; въ Ясеници повѣта березôвского, въ Чернятинѣ повѣта городеньского, въ Римановѣ повѣта сяноцкого и въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского по 1 особѣ. — Бактеріольогічно сконстатовано холеру въ вôдходахъ особъ, котрй въ послѣдныхъ дняхъ занедужали середъ пôдозрѣныхъ познакъ: въ Бѣлôмъ Потоцѣ повѣта чорткôвского, въ Хомяковѣ повѣта станиславôвского, въ мѣстѣ Богородчанахъ и Жидачевѣ. — У особы помершои середъ пôдозрѣныхъ познакъ въ Стжижевѣ повѣта рящевского не выкрыто заразинъ холеры.

— **Зъ Товмацкого пишуть намъ:** Дня 9 н. ст. вересня о годинѣ 4-ôй зъ полудня, надôйшла надъ Викторôвъ зъ заходу чорна хмара, та при сильныхъ блыскавкахъ и громахъ, сыпнула такъ густымъ градомъ, що земля побѣлѣла якъ въ зимѣ. Щастье, що у насъ захопивъ градъ лише часть грунтôвъ. Величина его доходила волоского орѣха. Въ сусѣднôмъ-же селѣ Высочанцѣ мавъ упасти градъ — якъ повѣдають люде — по колѣна.

— **Огнѣ.** Въ Звенигородѣ бобрецкого повѣта выбухъ огонь дня 10 н. ст. вересня о годинѣ $1^1/_2$ въ ночи. Щастье, що въ послѣдныхъ двохъ дняхъ падавъ дощь и не було вѣтру, бо могло упасти жертвою пôвъ села, а такъ обмежило ся на двохъ ґаздахъ, котрымъ згорѣли будынки вразъ зъ плодами, а одному й корова. Огонь, котрый мабуть пôдложила злобна рука, повставъ зъ хлѣва. Оба господарѣ були асекурованй.

— **Цѣсарь** поручивъ намѣстникови ґр. Баденьому высказати подяку населенію повѣтôвъ: самбôрского, мостиского, ярославского, яворôвского, чешанôвского, равского и городецкого за помôчь подавану войскамъ пôдчасъ сегорôчныхъ великихъ маневрôвъ, а то або охотнымъ доставлюваньемъ пôдводъ, або пôдпираньемъ заряду войскового въ кватированю и живленю воякôвъ.

— **Про урядъ почтовый въ Сосновѣ** пишуть намъ: Вôдъ коли заведено ц. к. урядъ почтовый въ Сосновѣ, ще не було въ нѣмъ доброго урядника. Насампередъ була одна панѣ, котра не обходила ся зъ людьми належито, але та бодай держала рускй друксорты и коли хто зажадавъ, то дôставъ. — По перенесеню тои панѣ настала якась мазурка, що навѣть не вмѣла по руски говорити, а коли хто зажадавъ вôдъ неи рускихъ кореспондентокъ, она давала польскй, кажучи: „Gdzież ci wezmę ruskich, kiedy niema?“ — Теперь настала якась Млодницка. Дня 3 н. ст. вересня зажадавъ я въ сосновскôмъ ц. к. урядѣ почтовôмъ двохъ кореспондентокъ рускихъ. На те панѣ вôдповѣла: „Нема рускихъ кореспондентокъ!“ „Нема рускихъ, то я польскихъ не беру!“ А она, кидаючи злôстно менѣ грошѣ, сказала: „А це не все одно, якъ рускй такъ польскй?“ — „Нѣ, не все одно, кажу, менѣ здае ся, що рускй друксорты въ ц. к. урядѣ почтовôмъ такъ само повинны все бути, якъ польскй!“ — „У мене нема! це все одно! не берешь польскихъ, то обôйде ся!“ — закôнчила панѣ Млодницка. Та й маешь, Русине, право въ конституційнôй Австріи! — *М. С.*

— **Вп. п. д-ръ Михаилъ Олѣйникъ**, мѣскій лѣкарь въ Мостахъ великихъ, жертвувавъ ласкаво 5 зр. на книжки для бѣдныхъ дѣточокъ школьныхъ, за що въ имени ихъ складаю Єму на сѣмъ мѣсци щиру подяку. — *Ив. Миляновскій*, управитель школы 4 клясовои въ Мостахъ великихъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ четверъ дня 28 н. ст. вересня вôдбуде ся вѣнчанье окôнченого богослова п. Корн. Лотоцкого зъ панною Анною Фіялковскою у вуйка, о. Л. Лужницкого, пароха въ Урмани коло Поморянъ. — Въ Краковѣ померъ талановитый рѣзбарь польскій Петро Козакевичь въ 56-ômъ роцѣ житя. — Презенту на лат. парохію въ Рудкахъ одержавъ вôдъ ґр. Фредра кс. Ант. Сосъ, дотеперѣшный вікарій въ Горлицяхъ.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

О. іосифъ Брылиньскій, почетный крилошанинъ, настоятель куликôвского деканата и парохъ въ Жовтанцяхъ, посолъ до рады державнои, членъ „Народного Дому“ у Львовѣ и жовкôвскои рады повѣтовои упокоивъ ся скоропостижно передвчера дня 10 н. ст. вересня о 10-ôй годинѣ вечеромъ въ 67-ômъ роцѣ житя а 42-ômъ священьства. Вѣчна ему память!

О. Петро Луцкій, парохъ въ Хишевичахъ, комарняньского деканата, перемыскои епархіи, упокоивъ ся въ 44-ômъ роцѣ житя а 20-ômъ священьства. Вѣчна ему память!

Наука штука и література.

— **Першій зшитокъ „Рускої Читанки“** на клясу 4-ту школъ середныхъ выйшовъ зъ друку и дôставъ апробату краевои рады шкôльнои до ужитку шкôльного вже на сей рôкъ шкôльный. — Цѣна 1 зр.

— **Руска Читанка** для VII-ои клясы выйде ще въ мѣсяци вересни и мѣстити-ме взбрцѣ народнои литературы рускои XIX в. та вступъ историчнолітературный 60-ыхъ рокôвъ (до Шевченка включно). Пôсля инструкціи для науки руского языка, котра въ тыхъ дняхъ выйде, мають ученики въ VIII-ôй клясѣ читати бôльшй творы Шевченковй, отже будуть ще користувати ся сею частею читанки.

Телєґрамы „Дѣла“

Вѣдень 12 вересня. Цѣсарь приказавъ утворити 4 компаніи боснійскои пѣхоты и 4 полковыхъ штабôвъ при босняцко-герцеґовиньскôй пѣхотѣ. Перманентна комісія для карного кодексу розпôчне нарады 3 жовтня. Tagblatt доносить, що Анґлія приступила до тридержавного союза.

Прага 12 вересня. Торжество обходу роковинъ оголошеня цѣсарского рескрипту зъ р. 1871, въ котрôмъ згадуесь про коронацію австрійского цѣсаря на ческого короля, заборонено въ цѣлôмъ краю. Въ Празѣ сконсиґновано поліцію и войско.

Будапештъ 12 вересня. До Белєнвешь спроваджено двѣ компаніи гонведôвъ, бо Румуны непокоять Мадярôвъ.

Парижъ 12 вересня. Такожь мѣсто Ліонъ запросило россійску ескадру до себе въ гостину на 24 годинъ.

Берлинъ 12 вересня. Велике обуренье выкликала тутки смерть одного резервіста за-за для утраты силъ на маневрахъ пôдъ Мецъ. Резервісты зложили на домовину вѣнокъ, а поліція усунула єго. Резервісты вôдбули збори и запротестували противъ томленя воякôвъ.

Римъ 12 вересня. Кардиналъ Ледоховскій представлявъ папѣ недобрй наслѣдки приязнои політики Ватикану супротивъ Франціи.

Надбслане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій
повернувъ 1—4
Львôвъ, Валова ч. 14.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

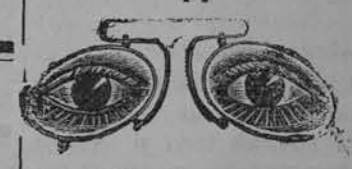

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайта, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ
купуе и продае найкористнѣйше
Контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.
При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Завѣсы французкй до дверей довгй цм 15, 16, 17, 20
100 штукъ зр 12, 14, 16, 48
поручає 4545
ПЕТРО ХШОПСТОВСКЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.
Д ра ОЛЕКСАНДРА
ОГОНОВСКОГО
по 2 зр. и по 1 зр.
Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ
ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ
у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,
працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ пукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякй вымоги такъ зъ огляду на щоденнй выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.
4758 11—?

Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що я одержавъ свѣжй товары и поручаю ихъ Всч. Духовенству и Вп. Публицѣ.
АНДРѢЙ КОБѢЛЬНИКЪ
У ЛЬВОВѢ
ул. Сикстуска ч. 30.
4846 3—6

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ҐАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРІЦА
ЛЬВôВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймає всякй роботы входячй 4835 въ обсягъ сего званя. 6—15

УЧЕНИКЪ
V. кл. ґімназіяльнои приватистъ глядає лекціи на село, заразъ. Адреса: **М. М. Бережаны** poste restante. 4848 1—3

Білєты візитовй, дипльомы, рисунки, пляны и т. ин.
выготовлює по низькихъ цѣнахъ
100-294 ЗАВЕДЕНЬЕ 4632
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
А. ПШИШЛЯКЪ
у Львовѣ улиця Коперника ч. 9.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 55—180
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВôДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНôВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонійнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ сначасѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

СКЛАДЪ КАВЫ АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІОСЪ“
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
вхôдъ **такожь** зъ улицѣ Тихой
поручає лишь найлѣпшй роды Цейлонъ, Мокку и Американьску, по цѣнахъ гуртовныхъ.

ИНСБРУКСКЙ
Послѣдный мѣсяць
Послѣдный мѣсяць
Льосы по 50 кр.
Головна выграна 50.000 зр.
ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: **М. Йонашъ, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Ліліенъ, Августъ Шеллєнберґъ всѣ у Львовѣ.**
4852 1—23

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, пiд зарядом К. Беднарского.

Ч. 196. Львôвъ, Середа 1 (13) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвіка 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльній вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератової а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 13 н. ст. вересня 1893.

Звязокъ сторонництва людового, на котрого чолѣ стоить селянинъ Поточекъ, посолъ до рады державної, оповѣстивъ, що на порядку дневнôмъ вѣча селяньского, яке збереся 17 н. ст. вересня въ Ярославѣ, межи иншими справами, обходячими живо интересы стану селяньского, буде обговорена и справа кандидатуры посольскої до рады державної зъ сего округа выборчого.

Ся обставина накладаѥ на Русинôвъ повѣтôвъ ярославского та чешанôвского обовязокъ — прибути численно на се вѣче и забрати голосъ въ згаданôй справѣ.

Якъ звѣстно, выборчій округъ ярославско-чешанôвскій ѥсть мѣшаный що-до народности и длятого не може бути Русинамъ рôвнодушно, кого селяне мазурскій радій бы видѣти заступникомъ зъ куріи сѣльскої въ радѣ державній. Округъ сей заступавъ довгій лѣта кн. Юрій Чарторыйскій зъ Вязôвницѣ, въ послѣднихъ лѣтахъ симпатичный для селянъ, бо справедливый для нихъ — презесъ рады повѣтової, гр. Володиславъ Козебродскій. Кандидатуры рускій не могли въ тôмъ округѣ выборчôмъ удержатись, — разъ длятого, що вôнъ по половинѣ заселеный Мазурами, а вôдтакъ и по причинѣ натиску зъ горы и великої аґітації зô стороны арсеналу польского. Нинѣ, — бодай доси — не выплыла жадна кандидатура шляхотска, — може бути, що нѣхто не хоче форсувати себе грôшми на сесію парляментарну лише трилѣтну, — се за дороге дѣло. А можемо додати и ту обставину, що нѣхто зъ околичної шляхты не тѣшить ся довѣріемъ у селянъ сего округа. Отже бôльше зъ конечности выринула лише кандидатура кс. Пастора, латиньского пароха зъ Радимна, чоловѣка, що вправдѣ щиро занявъ ся долею поворозникôвъ радимняньскихъ и на тôмъ поли положивъ заслуги, але котрый вже длятого самого бôльше занявъ ся интересами стану мѣщаньского, якъ долею селянъ. У рускихъ выборцѣвъ кандидатура кс. Пастора не найде пôддержки. Селяне — якъ мы вже згадували въ „Дѣлѣ“, — рефлектували вже давнѣйше на выбôръ селянина, а навѣть вказано на одного селянина Русина зъ-пôдъ Порохника. Однакожь рѣчь можлива, що теперь селяньство, выбираючи кандидата зъ-мѣжь селянъ, выбере на кандидата селянина Мазура. Якъ же выйти зъ тои колізіи?

На нашу думку мусить и повинно межи обома сторонами прийти до якогось компромісу. Рускій выборцѣ повинній явитись численно на згаданыхъ зборахъ дня 17 вересня и тамъ поставити точно означенй услôвя що-до выбôру кандидата. Въ тôмъ лежить цѣла суть акціи выборчои. Рускій выборцѣ могли бы пôддержати лишь такого кандидата, котрый бы по-при интересы селяньства взагалѣ — мавъ на оцѣ и интересы національній обохъ народностей, заселяючихъ згаданый округъ выборчій, т. ѥ. котрый бы яко посолъ до рады державнои пôддержувавъ голосомъ своимъ потребы рускаго народу, пôдношенй рускими послами въ радѣ державнôй. Се услôвѥ треба конче поставити до аранжерôвъ вѣча ярославского, поки-що хочь-бы въ тôй цѣли, щобы почути, якъ селяне мазурскій, а взглядно ихъ кандидатъ дивить ся на справу руску и ѥи розвôй въ Австріи. Намъ здаѥсь, що селяне мазурскій не схотять станути на становиску неґаціи правъ рускаго народу, на котрôмъ то становиску ставлялись de facto давнѣйшій послы зъ сего округа, хочь слова ихъ були неразъ медоточивій...

Щобы осягнути ту цѣль, выдаѥсь намъ дѣломъ доконечнымъ, щобы на згадане вѣче прибули рускій выборцѣ якъ зъ интеліґенціи такъ и селяне якъ найчисленнѣйше и ясно та рѣшучо пôднесли справу руску. Тамъ можна буде и треба дôзнатись, якъ селяне мазурскій глядять на справу руску, — чи они похваляють неґаційну и кривдячу політику т. зв. „hierarchii społeczn-oи“ супротивъ Русинôвъ, — чи може стоять на основѣ рôвноправности обохъ народôвъ на засадѣ suum cuique и бажають рôвнобѣжного розвою обохъ народôвъ краю середъ поспôльнои вырозумѣлости и терпимости для добра обохъ народôвъ край заселяючихъ...

Малый станъ облоги въ Чехіи.

Нинѣшній телеґрамы зъ Вѣдня приносять несподѣвану а сензаційну вѣсть:

Міністерство зважило ся на крокъ дуже рѣшучій въ справѣ ческôй. Щобы зломити рухъ молодоческій, проголошено для части Чехіи станъ облоги.

Wiener Zeitung оголосила вчера два розпорядженя.

Перше розпорядженье зъ дня 12 н. ст. вересня с. р., пôдписане всѣми міністрами, звучать:

„На основѣ закона зъ 5 мая 1869 [В. з. д. ч. 66.] проголошуѥ цѣле міністерство на пôдставѣ одержаного попередъ призволу цѣсарского що-до постановъ артикулôвъ 12. и 13 законôвъ основныхъ, дотыкаючихъ загальныхъ правъ горожанъ державы зъ 27 грудня 1867 р. [В. з. д. ч. 142] въ окрузѣ кор. столичного мѣста Праги и въ округахъ повѣтôвъ Королѣвскій Виноградy, Карлинъ и Смѣхôвъ часове завѣшенье судôвъ присяжныхъ. Дотычно наслѣдкôвъ того розпорядженя одержують силу обовязуючу § 6. а) и б), §. 7. а) и б), а дальше, о скôлько ходить о кару за переступы заключеныхъ тамъ приписôвъ и заряджень, §. 8. закона зъ 5 мая 1869 [В. з. д. ч. 66.] Нинѣшне розпорядженье обовязуѥ зъ днемъ оголошеня.“ [Пôдписали: Таффе, Вельзерсгаймбъ, Бакегемъ, Залескій, Фалькенгайнъ, Ґавчь, Шенборнъ, Штайнбахъ.]

Друге розпорядженье міністерске зъ дня 12 вересня с. р. звучить:

„За для завѣшеня дѣяльности судôвъ присяжныхъ для округа суду краєвого въ Празѣ на основѣ §. 1. закона зъ 23 мая 1873 [В. з. д. ч. 120] міністерство, выслухавши гадки найвысшого трибуналу, постановляѥ:

Чинности судôвъ присяжныхъ въ обсягу прагского суду краєвого передаѥ ся тому судови пôсля постановы артикулу VI. закона вводячого законъ карный зъ 13 мая 1873 [В. з. д. ч. 119], именно що-до злочиньствъ и провинъ заключеныхъ въ тыхъ приписахъ.

Отже усуваѥ ся зъ-пôдъ юрисдикціи судôвъ присяжныхъ злочиньства и провины сповненй печатію (буква А), а дальше злочиньства и провины: зрада державы (буква Б. уступъ 1), забуренье спокою публичного (бук. Б. уст. 2), бунтъ и розрухи (бук. Б. уст. 3), насилье публичне (бук. Б. уст. а) б) в), перешкоджуванье въ сповнюваню обрядôвъ (бук. Б. уст. 8), мордъ и убійство (бук. Б. уст. 12), тяжка ушкода тѣла (бук. Б. уст. 15) пониженье публичныхъ институцій, пôдбурюванье (бук. Б. уст. 24), наклонюванье до крокôвъ неприязныхъ (бук. Б. уст. 25), уживанье артикулôвъ выбуховыхъ, ѥсли то грозить загалови.

Суды присяжныхъ въ справѣ судженя повысше наведеныхъ злочиньствъ и провинъ завѣшуѥ ся на одинъ рôкъ, почавши вôдъ дня оголошеня.“ [Пôдписали: Таффе, Вельзерсгаймбъ, Бакегемъ, Залескій, Фалькенгайнъ, Ґавчь, Шенборнъ, Штайнбахъ.]

Розпорядженя сй ажь до хвилѣ оголошеня ихъ въ Wiener Zeitung були удержанй такъ въ тайнѣ, що нѣхто анѣ не догадувавъ ся такого кроку міністерства и нѣ въ однôмъ дневнику не появивъ ся хочь бы натякъ, що правительство загадуѥ щось такого рѣшучого, якъ станъ облоги въ части Чехіи и въ столици краю. Не догадувано ся сего навѣть по тôмъ фактѣ, що въ Празѣ скрѣплено ґарнізонъ двома баталіонами спроваджеными зъ Іосифова.

Замѣтна рѣчь, що міністерскій розпорядженя, заводячій станъ облоги, носять дату 12 н. ст. вересня — якъ-разъ дату того цѣсарского рескрипту зъ 12 н. ст. вересня 1871 р., котрымъ цѣсарь въ посланію до сойму ческого, — пôдписанôмъ такожь ґр. Гогенвартомъ, заявивъ:

„Majice v paměti státoprávni postaveni koruny české a jsouce Sobě povědomi slávy a moci, ptereż tato koruna Nam a předkům Našim prokůjčila, mimo to jsouce pamětlivi neoblomné věrnosti, s kterou obyvatelstvo země české každé doby trůn Naš podporovalo, uznáváme rádi práva tohoto království a jsme hotovi toto uznáni přisahou Naši korunovačni obnoviti“.

Чехи постановили 22-гу рôчницю того рескрипту, т. ѥ. день 12 н. ст. вересня, святкувати сего року зборами по мѣстахъ Чехiи, розумѣѥ ся передовсѣмъ въ столици Празѣ. Однакожь правительство скрôзь зборы тй „na paměť vydání královského reskriptu ze dne 12 září 1871“ — позаказувало, а въ ческихъ дневникахъ повно донесень зъ рôзныхъ мѣстъ краю, що „schouze zakázána“ — а слово „zakázána“ кôлькадесять разôвъ повторене на стовпцяхъ дневника товстыми буквами ажь хапаѥ за очи. Немовь на перекôръ тымъ заказамъ ческій дневники принесли на день 12 н. ст. вересня „královský reskrypt“ на переднôмъ мѣсци, надрукованый товстыми буквами а ще товстѣйшими, немовь инсератными, буквами дотычнй слова рескрипту, де цѣсарь „радо узнаѥ права королѣвства ческого“ и высказуѥ „готовôсть тото узнанье обновити своєю присягою коронаційною“.

Мимо заказôвъ правительства зборы Чехôвъ таки бодай въ деякихъ мѣстахъ вôдбули ся — очевидно не въ такôмъ видѣ, якъ були заповѣданй, але яко зôбраня на запросины. Нинѣшній ранній телеґрамы згадують о двохъ такихъ зôбраняхъ — въ Празѣ и въ Колинѣ. Въ Колинѣ арештувала поліція участникôвъ зôбраня, а въ Празѣ старала ся ихъ розôгнати.

Въ Празѣ вчера вечеромъ зôбрало ся, мимо заказу поліціи, до 150 Чехôвъ на спôльный пиръ въ сали на Софійскôмъ островѣ. Межи участниками пиру були послы: д ръ Ґреґръ, Вашатый, Соколъ, Брзорадъ, всѣ молодо-ческій радній мѣста Праги и гостѣ зъ провінціи. На пôдвысшеню була умѣщена музика. Коли пиръ мавъ початись, зъявили ся два урядники поліціи въ повнôмъ уніформѣ. Зъ-разу аранжеры пиру не хотѣли впустити ихъ до салѣ, домагаючись, щобы показали карты запрошеня... Вкôнци комісарѣ дôстались до салѣ и „въ имени права“ вôзвали зôбраныхъ, щобы заразъ выйшли зъ салѣ. Въ сали счинивъ ся крикъ: „Мы мусимо выпити своє пиво!“ „Vivat свобода австрійска!“ „Красна конституція!“ Тогдѣ урядники поліціи загрозили, що ужиють силы оружнои. Немовь у вôдповѣдь на те музика заграла маршъ „Сокола‘. Урядники поліціи вôзвали поліціянтôвъ. До салѣ увôйшло 36 поліціянтôвъ зъ баґнетами и уставили ся пôвколесомъ, а урядники зновъ вôзвали зôбраныхъ розôйти ся. Саля залунала иронічнымъ смѣхомъ. Посолъ Ґреґръ выскочивъ на крѣсло и почавъ: „Панове! Вôзвано насъ, щобы мы розôйшли ся...“ Урядники поліціи перебили ёму: „Тутъ нѣкому не вôльно промовляти, навѣть и вамъ нѣ!“ Кôлька послôвъ зажадало вôдъ урядникôвъ наведеня закона, на основѣ котрого они заказують вôдбути пиръ. Урядники вôдповѣли, що они сповняють лише порученье зъ горы. Тогдѣ пос. Ґреґръ промовивъ пôднесенымъ голосомъ: „Панове! Передъ силою муды бôльше склонній до вôльности, сила и гартъ душѣ выробленй а неустрашимôсть, самостôйнôсть и завзятôсть ѥсть цѣхою тыхъ людей; противно на степахъ люде мають характеръ бôльше гнучкій, суть безопорній и надають ся до деспотизму.

Якôсть землѣ вплываѥ на задачѣ и способъ житя.

Се провадить насъ до слѣдуючои точки т. ѥ. до точки про:

Звычаѣ и обычаѣ.

Ся точка ѥсть одною зъ найбôльше може типовыхъ въ розпôзнаню характеру людей рôзныхъ народностей, походженя, расъ. Хоть не дасть ся заперечити, що бôльше-менше всѣ народности якъ и народы беруть свôй початокъ зъ одного майже начатку людского рода та мусѣли мати первѣстно спôльній обычаѣ и звычаѣ, то зновъ зъ другои стороны невна рѣчь, що черезъ рôзній вплывы такъ затерла ся первѣстна спôльнôсть, що той самый початокъ якого будь звычаю ставъ ся зъ часомъ иншимъ у рôзныхъ народôвъ а тымъ бôльше у рôзныхъ народностей, и то що колись було спôльне, нинѣ не ѥсть спôльнымъ, а подôбній факты стоять въ такôмъ вôдношеню до себе, що се, що у одної народности ѥсть свойскимъ, оказуѥ ся у другои чужимъ и неумѣстнымъ та смѣшнымъ яко чуже.

Возмѣмъ одинъ примѣръ зъ житя товарискаго т. ѥ. способъ вôддаваня почести (Spencer. Звычаѣ и обычаѣ. Львôвъ 1879.)

Селединъ описуючи церемонiи Римлянъ — каже Spencer — говорить: Позаякъ було принятымъ, цѣлувати зображеня богôвъ або при вôддаваню имъ почести ставати передъ ихъ образами, наближаючи торжественно руку до устъ а потôмъ выконувати нею рухъ, мовь бы посылаючи поцѣлуй и обертати ся на право (се було найвысшою формою почести) — то зъ часомъ перейшовъ той звычай вôддаваня по-

---

2)

Про народъ а народнôсть

и

право другои народности въ державѣ.

Религія.

Етимольоґія того слова вказуѥ на се, що пôдъ религіею треба розумѣти звязь чоловѣка зъ найвысшою сутею истнованя. Ріхтеръ дефініюѥ религію яко „чувство походяче передо всѣмъ зъ успособленя, заявляюче ся у внѣшнôмъ культѣ (обрядѣ) а вôдносяче ся до зависимости всего наконечного вôдъ безконечного принціпу.“ Зъ того выходить, що въ понятю религіи, ѥсли бы дефівіцію того понятя взяти за пôдставу, треба розрôзнити двѣ стороны: внутрѣшну, с. ѥ. пересвѣдченье и внѣшну с. ѥ. культъ або обрядъ. Перша яко жизнь душѣ выхôплюѥ ся зъ-пôдъ туземскої власти державнои, друга яко внѣшна, стоить уже пôдъ властею и контролею орґанізму державного.

Поминаємо всякій погляды на суть религіи, поминаємо прероґативы державы и церкви до одинаць у вôдносинахъ религійныхъ — поминаємо т. зв. Staatsreligion, середновѣчный примусъ религійный и инквізицію; але спôмнути мусимо, що нôвнôчнымъ Американцямъ въ першôй лінiи належить ся заслуга, що вôльнôсть религіи выповѣли яко принціпъ державный: именно побожный кальвінистъ Roger Willams найперше въ кольонiи Провідансъ 1636 р. впровадивъ засаду, що въ справахъ вѣры нема примусу а статутъ такій въ роцѣ 1648 корона потвердила. За симъ нôйшли въ слѣдъ иншій державы тамошнй.

Теперь приходить ся намъ сконстатувати яко історичну минувшôсть, що вѣра т. ѥ. переконанье религійне передо всѣмъ въ старинній Азіи, а въ середныхъ вѣкахъ такожь въ Европѣ, такъ сильно выплывло на способъ мысленя и житя масъ, що спôлки религійній (Religionsgenossenschaften) уважали себе яко національôвъ супротивъ инновѣрцѣвъ и вôдлучували ся вôдъ нихъ яко чужій. Таже-жь Брамаисты и Будисты мимо спôльного заселеня и бесѣды та походженя бороли ся зъ собою за для рôзнородности вѣры яко двѣ націи и лишь яко conservatissimi нинѣ для тои-жь причины суть и зôстали яко двѣ націи. Та и жиды въ великôмъ консерватизмѣ удержали ся яко особна нація (!), въ вôтчинѣ Палестинѣ, въ неволи вавилоньскôй, въ державѣ римскôй, въ Александріи и Римѣ, а по розрушеню державы римскои навѣть розсыпавши ся мѣжь чужій націи и державы.

Пôсля наши гадки нинѣ не такъ сама вѣра (religio въ тѣснôмъ слова значѣню), однакъ не выключаючи ѥи, якъ бôльше може форма на внѣ оказуѥ ся т. ѥ. культъ вплываѥ на народности. А такъ приходимо до заключеня, що религія и культъ ѥи, а сей послѣдный передовсѣмъ, бувъ и ѥсть такожь моментомъ понятя „народнôсть.“

Але вôдъ коли вôльнôсть конфесійна стала ся принціпомъ державы, стала и религія менше сильнымъ моторомъ до твореня новыхъ и дѣленя истнуючихъ націй. Противно зъ поминеньемъ религіи, зъ котрои ще хиба культъ яко звычаєва характеристика мавъ яке таке значѣнье и вплывъ на народнôсть, обявляѥ народнôсть свои силы животній въ иншихъ моментахъ, котрй низше подаємо. Розумѣѥ ся, що теперь образованье кождои націи має тутъ велике значѣнье. То жь видимо, поминаючи нашй домашнй обставины на боцѣ, що Нѣмцѣ мають спôльну звязь національну, не журячись, чи они католики, чи протестанты, жиды або и пантеисты. Зъ всего же выплываѥ, що культъ ще може подекуды ѥсть характеристикою націи.

Бесѣда.

Сильнѣйше якъ религія вплываѥ на понятье народности бесѣда. Сю точку полишаємо обговорити на послѣдокъ и приступаємо до слѣдуючого моменту.

Спôльнôсть замешканя, задачѣ и способъ житя.

Пôдъ понятьемъ „замешканье“ розумѣѥ ся взагалѣ осередокъ домового житя и обороту приватного. Що замешканье маѥ сильный вплывъ на характеры одиниць, а тымъ самымъ и націй, се чейже признасть кождый.

Чоловѣкъ маѥ ту прикмету, що може всюды на земли мешкати, бо зъ натуры маѥ бôльше силы опорнои противъ вплывôвъ атмосферичныхъ и телюричныхъ якъ звѣря, и маѥ до розпорядимости бôльше число средствъ вôдпорныхъ противъ небезпечностей, якй грозять вôдъ клімату. Але зновъ зъ другои стороны тй вплывы телюричнй и атмосферичнй, тепло и зимно, нôчь и день, не позôстають безъ вплыву на тѣло и духа чоловѣка, масы учуваютъ той вплывъ зъ часомъ такъ сильно, що характеръ пôзнѣйшихъ ґенерацій змѣняѥ ся и то въ бôльшôй мѣрѣ якъ ихъ сустава тѣлесна.

Римляне стали на побережу Всходу оспалыми, Нѣмцѣ на побережу африканьскôмъ утратили гартъ душѣ и волѣ, а и самі Англичане стають на Всходѣ лѣнивыми и ледащими та розпустными. — (Montesquieu libr. XIV., а особливо Bucle Gesch der. Civ. in I. c. 2). Въ краяхъ зимныхъ, зъ тяжкою комунікацією, при боротьбѣ о житье щоденне, зôстаѥ цивілізація по задѣ; въ горячихъ краяхъ масы лѣнивѣ и похотливѣ мають мало силы активнои а бôльше склôнности пассивнои; — перший зъ потягомъ до независимости але бракомъ єдности, другій придатній пôдъ ноги деспотизму.

Крôмъ того вплывають на характеръ мешканцѣвъ якôсть землѣ въ сполученю зъ формою поверхнѣ; крôмъ пôръ року такожь близкôсть моря, гôръ, рѣкъ и т. д Народности, мешкаючій надъ рѣками и морями, мають бôльше напряму до спекуляціи и торговлѣ, суть бôльше предприємчивій; въ горахъ народы бôльше склонній до вôльности, сила и гартъ душѣ выробленй а неустрашимôсть, самостôйнôсть и завзятôсть ѥсть цѣхою тыхъ людей; противно на степахъ люде мають характеръ бôльше гнучкій, суть безопорній и надають ся до деспотизму.

Якôсть землѣ вплываѥ на задачѣ и способъ житя.

Се провадить насъ до слѣдуючои точки т. ѥ. до точки про:

Звычаѣ и обычаѣ.

Ся точка ѥсть одною зъ найбôльше може типовыхъ въ розпôзнаню характеру людей рôзныхъ народностей, походженя, расъ. Хоть не дасть ся заперечити, що бôльше-менше всѣ народности якъ и народы беруть свôй початокъ зъ одного майже начатку людского рода та мусѣли мати первѣстно спôльній обычаѣ и звычаѣ, то зновъ зъ другои стороны невна рѣчь, що черезъ рôзній вплывы такъ затерла ся первѣстна спôльнôсть, що той самый початокъ якого будь звычаю ставъ ся зъ часомъ иншимъ у рôзныхъ народôвъ а тымъ бôльше у рôзныхъ народностей, и то що колись було спôльне, нинѣ не ѥсть спôльнымъ, а подôбній факты стоять въ такôмъ вôдношеню до себе, що се, що у одної народности ѥсть свойскимъ, оказуѥ ся у другои чужимъ и неумѣстнымъ та смѣшнымъ яко чуже.

Возмѣмъ одинъ примѣръ зъ житя товарискаго т. ѥ. способъ вôддаваня почести (Spencer. Звычаѣ и обычаѣ. Львôвъ 1879.)

Селединъ описуючи церемонiи Римлянъ — каже Spencer — говорить: Позаякъ було принятымъ, цѣлувати зображеня богôвъ або при вôддаваню имъ почести ставати передъ ихъ образами, наближаючи торжественно руку до устъ а потôмъ выконувати нею рухъ, мовь бы посылаючи поцѣлуй и обертати ся на право (се було найвысшою формою почести) — то зъ часомъ перейшовъ той звычай вôддаваня по-

симо уступити Мы послы, правда, нетыкальнй, але коли-бъ мало прийти до якого нещастя, нехай насъ не дôткне докôръ, що мы були виновниками.“ По тыхъ словахъ зôбранй почали розходитись, а коли сынъ Сокола не хотѣвъ салѣ опустити, доки не допье свого пива, поліціянты загрозили ему, що выведуть его зъ салѣ силою. Коли послы зъявили ся на улици, повитала ихъ окликами „слава“ товпа Чехôвъ зôбраныхъ передъ будынкомъ. Поліція, дôставши бôльшу помôчь, товпу розôгнала. Участники пиру, розумѣєсь, зôбрали ся въ другôй реставраціи. За хвилю зъявивъ ся и т-мъ комісарь поліціи. Зôбранй пôднесли крикъ: „Мы зъ нѣякимъ поліціянтомъ не хочемо свдѣти въ реставрація!“ — и комісарь пôйшовъ собѣ а вразъ изъ нимъ и поліціянты. Але за годину зновъ зъявивъ ся — подивитись [якъ казавъ], чи не выголошують ся якй промовы. Зôбранй приняли его смѣхомъ иронічнымъ, заявивши ему, що тутъ не выголошує ся промовъ, тôлько спѣває ся. Комісарь полишивъ ихъ уже въ спокою и они, таки вôдбувши пиръ, розôйшли ся передъ опôвночію.

Въ часѣ, коли таке дѣяло ся въ Празѣ и по иншихъ мѣстахъ Чехіи — у Вѣдни друкарняй складачѣ тихцемъ складали для Wiener-Zeitung міністерскй розпорядженя, завѣшуючй суды присяжныхъ въ Празѣ и въ кôлькохъ повѣтахъ... Тй розпорядженя, пôдписанй всѣми міністрами дня 12 н. ст. вересня 1893 — сталисъ выразною вôдповѣдію на демонстраційне святкованье Чехами роковинъ цѣсарского рескрипту зъ 12 н. ст. вересня 1871.

Цѣсарь въ Угорщинѣ.

По великихъ маневрахъ въ Галичинѣ зачались маневры въ Угорщинѣ въ арадскôмъ комітатѣ, куды рôвножь выѣхавъ цѣсарь. Головна кватира цѣсаря въ мѣстѣ Борошь-шебешь. Помиваючи значѣнье угорскихъ маневрôвъ зъ становища войскового, гостина цѣсарска важна зъ того взгляду, що при ѣи нагодѣ порушено внутрѣшнй вôдносины політичнй.

Нагоду до того подала авдіенція, яку удѣлявъ цѣсарь депутаціямъ и достойникамъ. Вôдповѣдаючи на промовы депутацій, выславъ цѣсарь свôй поглядъ и осудъ внутрѣшныхъ вôдносинъ, а слова цѣсарскй залунали широко по краяхъ короны св. Стефана Авдіенцію розпочали депутаціи духовеньства въ такôмъ порядку: римо-католицкого, греко-католицкого, греко-православного, протестант-кореформованого и протестантско-авґсбурґского.

Депутаціи римо-католицкого духовеньства проводивъ епископъ чанадскій Дессевфій. Епископъ запевнивъ цѣсаря „о непохитнôй мадярскôй вѣрности“. — Цѣсарь подякувавъ за тй запевненя традиційныхъ, вѣрныхъ чувствъ и додавъ: „Не сумнѣваю ся, що римо-католицке духовеньство буде плекати згоду безъ рôзницѣ вѣроисповѣдань и народностей, а въ тôмъ змаганю можа числити на мою ласку и прихильность.“

Греко-католицке духовеньство явилось пôдъ проводомъ велико-варадиньского епископа Павля. Епископъ впевнивъ цѣсаря о преданности духовеньсва и вѣрныхъ своеи діецезіи та высказавъ пересвѣдченье и надѣю, що всѣ горожане угорскои короны, безъ рôзницѣ вѣроисповѣдання, племени и мовы, пôдъ скиптромъ цѣсаря можуть проживати въ повнôй згодѣ на засадахъ свободы, братерства и рôвности. [Епископъ Павель заживъ послѣдными часами великихъ непріемностей зъ причины демонотрацій и ексцесôвъ мадарскихъ шовіністôвъ.] Цѣсарь вôдповѣдаючи, запевнивъ, що его стараньемъ, щобы всѣ горожане, проживаючи въ згодѣ, могли уживати спасенныхъ плодôвъ мира и добробыти — а вôдтакъ додавъ: „Не сумнѣваю ся, що и вы будете причиняти ся до осущеня сего мого бажаня; бо якъ зъ одной стороны пôдношенье пустыхъ слôвъ, пересадный шовінізмъ и ексцесы по улицяхъ не мають нѣчого спôльного зъ патріотизмомъ, такъ зъ другои стороны обовязокъ патріотичный вымагае, плекати мудру згоду мѣжь народностями и придержуватись засадъ конституціи та постановъ краєвыхъ законôвъ“.

Арадскій греко-православный епископъ румуньскій Метіяну заявивъ, що его церковь нѣколи, навѣть середъ теперѣшныхъ тяжкихъ обставинъ, не залишить проповѣдувати любовь ближнього безъ рôзницѣ вѣроисповѣданя и народности. — Цѣсарь вôдповѣвъ: „Вирвняю васъ, що моя ласка и опѣка рôвномѣрно простягаєсь на всѣхъ пôдданыхъ безъ рôзницѣ вѣроисповѣданя и народности Надѣю ся, що й вы своимъ вплывомъ будете старатись вздержати вашихъ вѣрныхъ вôдъ тыхъ шкôдныхъ пôдбурювань, котрыхъ цѣль звести людъ на блудну дорогу; бо хочь вы говорите иншою мовою, то кожда народность обовязана жити въ мирнôй згодѣ зъ нашими народностями та шанувати законы и конституцію краю.“

Промовы слѣдующихъ депутацій и вôдповѣди цѣсаря були майже чисто формальнй. Головна вага заявлень цѣсарскихъ лежала у вôдповѣди на промовы повысшихъ трехъ депутацій и длятого ще того самого дня будапештеньска ґазета урядово помѣстила сй вôдповѣди въ надзвычайнôмъ додатку вечѣрнôмъ. Мадярскй орґаны правительственнй зъ великимъ вдоволеньемъ высказують ся о словахъ цѣсарскихъ, бо добачають въ нихъ сильне зазначенье угорскои идеѣ державнои супротивъ всѣхъ змагань національныхъ. Рôвножь и Egyetertes, орґанъ скрайнои лѣвицѣ, каже, що королеви лежать на серци интересы угорскои державы и нѣяка тенденційна борба, звернена противъ угорскои державы або конституціи, не найде у него похвалы.

Безперечно, що цѣсарь одныхъ и другихъ шовіністôвъ мадярскихъ та національныхъ борцѣвъ, старавъ ся вговорити до мирнои згоды. Але вже та сама обставина, що правительство мадярске уважало потрѣбнымъ вôдкликатись аж до интервенціи короны, есть дуже характеристична и вказуе, що національный рухъ и мадярскій шовінізмъ вже выступають зъ берегôвъ. Мадяры, не хотячи признати правъ національныхъ другимъ народностямъ, хапають ся средствъ крайно пôдлыхъ, щобы лишь утримати власть въ своихъ рукахъ а противникôвъ знищити. Однымъ зъ такихъ средствъ — кинути пôдозрѣнье о руссофільскй тенденціи. И такъ въ понедѣлокъ, коли припадали именины россійского царя, розтелеґрафували жупаны поодинихъ комітатôвъ, що населенье румуньске хоче устроити демонстрацію. Розумѣе ся, що така демонстрація пôдчасъ гостины цѣсаря въ тыхъ околицяхъ, була бы дуже на руку Мадярамъ, — але певно самй Румуны не поважились бы на нѣчо подôбного. Помимо того сконцентровано въ мѣсцевостяхъ, заселеныхъ Румунами, войско, покликавши по кôлька компаній гонведôвъ зъ войска, вôдбуваючого маневры. Ефектъ справдѣ величавый!

Послѣдною подѣею въ-часѣ гостины цѣсарскои въ Угорщинѣ есть выголошенье тоасту въ честь царя Александра. Пôдчасъ двôрского обѣду въ понедѣлокъ цѣсарь взявши чарку шампана, вставъ и сказавъ: На здоровле мого дорогого приятеля, Є В. царя Александра! Присутнй выслухали стоячи тоастъ а музика заграла россійскій имнъ. По обѣдѣ розмавлявъ цѣсарь довше зъ россійскимъ аташе войсковымъ, кн. Ворониномъ.

Революція въ Бразіліи.

Телеґрамы послѣдныхъ днѣвъ принесли досыть неясну вѣсть, що въ Бразіліи выбухла революція. Республика истнуе въ Бразіліи ще не повныхъ три роки, а вже кôлька разôвъ приходило тамъ до поважного заколоту и до змѣны правительства. Европа довѣдуєсь про тй змѣны майже ажь тогдѣ, коли они довершенй, бо звычайна тактика правительства, маючого въ данôй хвили власть въ рукахъ, лежить въ тôмъ, не ширити вѣстей, котрй бы доносили про побѣду опозиційныхъ и пôдносячихъ революцію елементôвъ. Ажь коли правительство мусить уступати, довѣдуєсь ширшій свѣтъ про дѣйстный станъ рѣчи.

Маршалокъ Деодоро да Фонсека проводирь консерватистôвъ, пôднѣсши революцію дня 15 падолиста 1889 р., положивъ конець династіи цѣсарскôй. Революція, на котрои чолѣ стоявъ Фонсека, не выйшла зъ народу лишь вôдъ богатыхъ плянтаторôвъ и духовеньства Плянтаторы були невдоволенй зъ высвободженя невôльникôвъ, а духовеньство негодовало на вольнодумство цѣсаря. Фонсека, маючи за собою ґарнізонъ войсковый въ Ріо Жанейро, обсадивъ войскомъ всѣ важнѣйшй мѣсця столицѣ и велѣвъ пôдписати Домъ Педрови абдикацію. Домъ Педро повинувавъ ся, цѣлый переворотъ скôнчивъ ся на трехъ выстрѣлахъ и однôмъ раненôмъ, бо лишь міністеръ маринарки Лядаріо хотѣвъ остати вѣрнымъ своѣй присязѣ, зложенôй цѣсареви.

Маршалокъ Фонсека переймивъ управу краю провізорично въ свои руки а въ лютôмъ 1891 р. выбрано его президентомъ молодои республики. Порôвнуючи правительство Фонсеки зъ правительствомъ Домъ Педра, показало ся, що замѣсть конституційного монарха стоить при власти абсолютистичный диктаторъ. Коли въ парляментѣ зачала проявлятись що-разъ сильнѣйше опозиція противъ Фонсеки, загадавъ вôнъ въ падолистѣ 1891 р. замахъ державный. Розвязавъ конґресъ, оголосивъ станъ облоги надъ столицею Ріо Жанейро, заказавъ прасѣ найменшои критики правительства и оголосивъ себе диктаторомъ. Але не довго тревало его панованье; въ столици ширилось невдоволенье, а вкôнци маричарка выповѣла послухъ Фонсецѣ. Одного гарного дня вôйшовъ адміралъ Кустодія до Мелльо до комнаты диктатора, а натыкнувши про готовôсть до бою канонъ маринарки, просивъ зложити урядъ диктаторскій. Фонсека, руководячись засадою — не выклинкувати домашнои усобицѣ — згодивъ ся на предложенье. И знôвъ наступила змѣна правительства безъ проливу крови.

По уступленю Фонсеки переймивъ управу віце-президентъ ґенералъ Фльоріяно Пейхото — зъ-разу, пôсля постановъ конституціи, ажь до выбору нового президента. Свое становище завдячувавъ вôнъ переважно провінціи Ріо Ґранде и фльотѣ, котрои командантъ Кустодіо до Мелльо ставъ теперь міністромъ маринарки. Але заразъ на початку порôзнивъ ся Пейхото зъ провінцією Ріо Ґранде, привернувши на урядъ намѣстника прогнаного и зненавидженого Кастільоса. Въ провінціи прийшло до кровавои революціи; частина фльоты заявилась противъ Пейксота, а въ Европѣ читано досыть неясно бюлетины про побѣду войскъ правительства Становище Пейксота захиталось и вôнъ пôйшовъ за примѣромъ Фонсеки: зачавъ правити по диктаторски. Робивъ великй выдатки, не оглядаючись на ухвалы парляменту, обсаджувавъ знатнй посады своими прихильниками, не засягаючи рады міністрôвъ. Два міністры уступили въ маю сего року зъ кабінету и выступили публично зъ жалобою противъ Пейксота. Кустодія де Мелльо закинувъ ему, що умысно продовжае домашну усобицю въ Ріо Ґранде, а бувшій міністеръ скарбу Серцеделльо обжалувавъ его, що розкидае грошѣ державнй, а для усуненя контролѣ обмеживъ власть найвысшои палаты рахунковои.

Се були познаки наближаючои ся бурѣ. Пейхото прискоривъ бурю, допустившись вже просто нарушеня конституціи. Пôсля конституціи бувъ вôнъ управненый, яко віцепрезідентъ республики, обняти правительство, але лишь до выбору нового президента Але артикулъ 43-тій тои конституціи постановляе, що урядуючій віце-президентъ не може бути выбраный президентомъ; сю постанову ухвалено на ново при змѣнѣ закона выборчого. Противъ сен ухвалы поклавъ Пейхото свое вето, а тымъ самымъ показавъ, що хоче стати президентомъ и удержати власть въ рукахъ. Се вето Пейхота узнали и палаты и публична опінія нарушеньемъ конституціи, при чôмъ що-разъ голоснѣйше дались чути голосы, що вже досыть панованя ґенералôвъ на урядѣ президента республики.

Отсе загальне невдоволенье выхôснувавъ адміралъ Кустодія до Мелльо, щобы въ-друге стати на чолѣ революціи. Фльота пôднесла бунтъ и якъ въ 1891 р. пôдплыла пôдъ Ріо Жанейро, готова бомбардувати столицю. Вправдѣ Пейхото велѣвъ розтелеґрафувати по свѣтѣ, що вôнъ маe досыть силы покорити ворохобникôвъ, але хто знае, до чого було бы прийшло, если бы команданты заграничныхъ кораблѣвъ, стоячй въ пристани для охороны своихъ землякôвъ, не були спôльно выступили противъ бразілійскои фльоты и спинили бомбардацію. Адміралъ уважавъ вôдповѣднымъ, вôдплысти зъ своими панцирниками и кôлькома торпедовцями десь на широке море.

На разѣ Пейхото безпечный, але чи на довго, сего не знати, бо може по сторонѣ адмірала Мелля стане и пѣше войско.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Послѣдными часами выринула вѣсть якъ у вѣденьскôй такъ и въ заграничнôй прасѣ про покликанье намѣстника ґр. Баденіого на міністра справъ внутрѣшныхъ, ба навѣть на президента кабінету. Ся подѣя стояла бы въ звязи, вдоволити бажанямъ польского кола, щобы двохъ Полякôвъ засѣдало въ кабінетѣ. Жереломъ тыхъ вѣстей треба уважати слова признаня высказанй цѣсаремъ въ Ярославѣ, котрй дôстались намѣстникови Баденьому за его управу краємъ Отже въ тôй справѣ забираe голосъ львôвскій Przegląd и каже: „Признати треба, що се внесенье не есть хибно збудоване, — а однакъ мимо того ся вѣсть зовсѣмъ фальшива. Н. Панъ не маe въ тôй хвили найменшого намѣру покликувати Баденього до Вѣдня на якенебудь зъ высше наведеныхъ мѣсць рôвно-жь не маe найменшого намѣру попращатись зъ ґр. Таффимъ котрого характеръ, працю и розумъ цѣнить необмежено высоко, а котрого задержанье у кермы есть горячимъ бажаньемъ не лишь всѣхъ поважныхъ и розумныхъ людей въ монархіи, але такожь и передовсѣмъ горячимъ бажаньемъ кола (польского). Коли бъ то зависѣло вôдъ насъ, вôдъ Полякôвъ — кажемо се смѣло именемъ нашихъ політичныхъ сферъ — то Таффе мôгъ бы дôждатись золотого ювілею на президіяльнôмъ фотелю. Однакъ не менше незвычайне вызначенье Баденього есть фактомъ, зъ котрымъ треба числитись и перше чи пôзнѣйше заваготить вôнъ на вазѣ выпадкôвъ на случай якоись кризы у Вѣдни. Отже прийдe хвиля, коли будемо мусѣли попращатись зъ нашимъ знаменитымъ намѣстникомъ и посвятити нашь краевый интересъ для добра державы. Поки-що, можемо лише бажати, щобы ся хвиля була якъ найдальше вôдъ насъ.“ Дальше пояснюe Przegląd: зъ-вôдки взяла ся ся вѣсть про двохъ Полякôвъ въ кабінетѣ. хто ѣи зродивъ, бо коло польске не заходило ся нѣколи о те, щобы въ кабінетѣ здобути двѣ теки для Полякôвъ. „Конституція — пише Przegląd — не дѣлить міністрôвъ на языки, а цѣсарь не покликуe ихъ до службы зъ огляду на ихъ народность. Дунаєвскій бувъ міністромъ скарбу не длятого, що вôнъ Полякъ, але тому, що бувъ знаменитымъ фінансістомъ; Бадені остане колись президентомъ кабінету такожь не длятого, що вôнъ Полякъ, але тому, що есть знаменитымъ державнымъ мужемъ и идеальнымъ адміністраторомъ. Отже зъ-вôдки теорія о двохъ Полякахъ? Може прийти така хвиля, що въ кабінетѣ буде бôльше чимъ двохъ Полякôвъ, если будемо мати на стôлько способôныхъ людей. Але то певне, що кôлько-небудь ихъ буде, будуть они тамъ не яко Поляки, але якъ австрійскй горожане, перенятй горячимъ австрійскимъ патріотизмомъ и вѣрнй слуги монарха. Мѣжь тымъ ся теорія о двохъ фотеляхъ приносить намъ ретельну шкоду: у Вѣдни въ політичныхъ кругахъ побоюють ся тои теорiи, и починае родити ся охота робити трудности въ повѣреню другои теки Полякови саме тому, щобы теорія о двохъ текахъ не стала трѣвкою за-для пôдпертя фактôвъ.“ Такъ отже звычайно добре поинформованый Przegląd перечить поки-що, мовь бы се правда, що ґр. Бадені одержить міністерску теку, хочь зъ другои сгороны ставить его кандидатуру въ будучности на президента кабінету.

Намѣренй демонстраціи у Празѣ зъ нагоды забороны торжества оголошеня цѣсарского рескрипту зъ 12 вересня 1871 року спонукали власти сконсиґнувати войско и сторожу безпечности. По улицяхъ и по передмѣстяхъ Праги патролювали бôльшй або менший вôддѣлы жандармерiи, скрѣпленй поліцією. Нѣмецке касино, нѣмецке товариство ремѣсникôвъ, мешканье бурмістра и его заступника стерегла поліція. Пôдъ вечѣръ явивъ ся въ поліціи намѣстникъ ґр. Тунъ и довго конферувавъ зъ директоромъ поліціи. Заповѣджений зборы д-ромъ Чорногорскимъ и членомъ краевого выдѣлу Кучерою на островѣ Софіи поліція заборонила. Такожь заборонено всѣ иншй зборы, котрй мали вôдбути ся на передмѣстяхъ Праги.

Натомѣсть въ Пільзнѣ прийшло до уличныхъ демонстрацій. Д-ръ Чорногорскій задумавъ разомъ зъ молодо-ческимъ посломъ до рады державнои д-ромъ Дикомъ уладити довѣрочнй зборы въ молодо-ческôмъ товариствѣ Obzor. По укôнченю зборôвъ зôбрала ся величезна товпа народу, стала переходити демонстративно по улицяхъ и вытовкла въ однôмъ нѣмецкôмъ домѣ 30, а въ нѣмецкôмъ шульферайнѣ 32 вôконъ. Декуды позрывано нѣмецкй написи. На се явилась жандармерія и арештувала д-ра Чорногорского и д-ра Дика; ихъ выпущено заразъ на волю по сконстатованю идентичности особы.

Перманентна комісія для карного кодексу скликана міністромъ судôвництва на основѣ цѣсарского розпорядженя на день 3 жовтня. Членôвъ комісіи повѣдомлено, що перше засѣданье вôдбуде ся за порозумѣньемъ предсѣдателя таки того самого дня о год. 10 передъ полуднемъ.

Гостина россійскои ескадры въ Тульонѣ дае майже усѣй европейскôй прасѣ нагоду и тему до просторого обговореня справы и до выявленя своихъ власныхъ поглядôвъ на россійско-французску дружбу. Найгорячѣйше займили ся тою справою ґазеты россійскй, французскй и нѣмецкй. Сй послѣдній не добачують великои ваги тои маніфестаціи и думають, що маніфестація того рода не грозить заколотомъ для европейского мира, вправдѣ не тому, щобы Россія и Франція вызначувались особливымъ замилованьемъ мира, але длятого, що обѣ державы боять ся наслѣдкôвъ вôйны. Пôсля Nat. Ztg. вôйна выкликала бы поважнй внутрѣшнй забуреня якъ у Франціи такъ и въ Россіи На доказъ наводить парижску комуну и неспокôй умôвъ въ Россіи по крымскôй вôйнѣ и каже, що въ сучасныхъ політичныхъ и соціяльныхъ вôдносинахъ небезпечнôсть ще бôльша. — Натомѣсть ентузіязмъ французскихъ дневникôвъ доходить зеніту. Мы уже згадували, що одно мѣсто йде въ заводы зъ другимъ, щобы лишь поставити величавѣйшій приемъ. Дневникарѣ задумують и собѣ уладити гостину для россійскои ескадры, а пос. Дельонкль домагавъ ся навѣть, щобы день гостины россійскои ескадры оголосити народнымъ святомъ у цѣлôй Франціи. — Россійскй дневники здоровлять Карнота зъ его намѣромъ повитати россійску фльоту въ Тульонѣ. Карно тѣшить ся великою популярностію въ Россіи, яко офіціяльна голова приязни держави и яко найважнѣйшій представитель того напряму, що выявивъ ся вже въ роцѣ 1891 при стрѣчи въ Кронштадѣ, а теперь зновъ задокументувавъ ся при ревізитѣ панцирныхъ россійскихъ кораблѣвъ. „Петерб. Вѣдом.“ помѣчують, що на се нема слôвъ, якъ выпаде се торжество и якъ оголосить ся urbi et orbi гармонію мѣжь Россією а Францією. „Петерб. Газета“ пригадуe такожь про стрѣчу въ Кронштадѣ и каже, коли ся стрѣча въ Кронштадѣ наробила стôлько гамору въ цѣлôмъ свѣтѣ и стала историчною подѣею, то и гостина въ Тульонѣ буде мати таке саме значѣнье. Тульоньска подѣя докаже, що россійско-француска приязнь таки остояла ся, помимо всѣлякихъ партійныхъ стремлень. Вправдѣ Франція перебула у внутрѣ не одну крізу, однакъ ѣи заграничнои политики нѣчо не могло захитать. Здаeть ся, що въ крови и въ тѣлѣ заграничного житя Россіи и Франціи живе та идея, що сй державы становлять складовй часть мѣжнародного житя обохъ приязныхъ народôвъ и державъ. — Рôвночасно россійска праса звертае увагу, що намѣръ заснованя сталои ескадры и россійскои корабельнои станціи на Середземнôмъ мори, не повиненъ нѣкого дивувати анѣ непокоити тому, що Россія вôдъ р. 1856 мала двацять кôлька рокôвъ фльоту на Середземнôмъ мори пôдъ проводомъ адмірала Шестакова. Въ р. 1856 удержувала Россія корабельну стацію въ Вілляфранка, котру признало ѣи тогочасне правительство въ Сардинiи. Пôзнѣйше засновано тамъ пристань, за-для того, що Наполеонъ III. признавъ такожь договôръ Россіи зъ Сардинією.

——

Доволѣ сензаційну вѣсть читаємо въ Wiener Allg. Ztg., именно, що Швеція задумуe приступити до тридержавного союза. Въ тôй справѣ ведуть ся уже довшій часъ переговоры мѣжь Берлиномъ а Штокгольмомъ,

а побутъ прускаго князя Леопольда Фридриха на шведскôмъ дворѣ мавъ вплынути користно на тоѣ переговорôвъ такъ, що необавки можна надѣяти ся оповѣщеня союза Швеціи зъ середноевропейскими державами. — О скôлько се правда, годѣ нинѣ збагнути, и ся вѣсть вымагає потвердженя. Недавно згадала Köln. Ztg. о якихсь потайныхъ маніфестаціяхъ, що лаголять ся въ вôдповѣдь на приемъ россійскои ескадры въ Тульонѣ. Се стало наводити на рôзныя здогады. Одни допускали, що тутъ розходить ся о признанье Нѣмеччинѣ корабельнои стаціи на Середземнôмъ мори зъ стороны Италіи, другі пôднесли, що Анґлія хоче заманіфестувати свою приклоннôсть для тридержавного союза, до котрого рѣшучо склонюється. Слѣдомъ за тыми здогадами пôйшла Wiener Allg. Ztg. и принесла повысшу сензаційну вѣсть. Всѣ ті комбінаціи не можна брати ще на серіо, хоть зъ другого боку не дасть ся заперечити, що тульоньске торжество принесе на політичнôмъ горізонтѣ Европы деякі несподѣванки.

НОВИНКИ.

— **Поважный кругъ Русинôвъ** пôднѣсъ кандидатуру п. Василя Нагôрного на посла до сойму зъ округа долиньского. Єсть се кандидатура поважна и можна надѣяти ся, що всѣ Русины повѣта долиньского приймуть ей дуже радо. П. Нагôрный, що положивъ великі заслуги для рускои справы въ неоднôмъ напрямѣ, чоловѣкъ ініціативы и вытревалои дѣяльности передовсѣмъ въ справахъ економічнои орґанізаціи, знаный зъ того взгляду интеліґенціи и селяньству въ цѣлôмъ краю, ставъ бы яко посолъ соймовый дуже доброю силою межи рускими послами въ соймѣ.

— **Въ рускôй ґімназіи у Львовѣ** увôйшла зъ симъ рокомъ шкôльнымъ въ житье утворена нова посада професора для языка и літературы польскои. На внесенье шкôльнои рады краевои, пôдперте міністерствомъ просвѣты, призволивъ цѣсарь на заснованье тои посады для кôлькохъ ученикôвъ вит. обряду. Далеко бôльше єсть число ученикôвъ-Русинôвъ по ґімназіяхъ польскихъ у Львовѣ. Що бы отже той фактъ утвореня згаданои посады не уважали Русины новымъ доказомъ парціяльности, жадаємо, щобы краєва рада шкôльна такъ само постарала ся, щобы при всѣхъ трохъ ґімназіяхъ польскихъ у Львовѣ основаній були системізованій посады професорôвъ рускаго языка. Однакожь зъ огляду на те, що краєва рада шкôльна того не зробить, то „Народнôй Радѣ“ годилось бы тою справою заняти ся и допровадити до пожаданого кôнця. Коли-жь бы мотивомъ до утвореня тои посады була потреба фахового професора для языка польского, то и зъ тои причины треба такожь потворити такі посады при польскихъ ґімназіяхъ у Львовѣ и обсадити ихъ фаховыми професорами для языка рускаго.

— **Похоронъ бл. п. о. Іосифа Брилиньского,** посла до рады державнои, вôдбуває ся сегодня въ Жовтанцяхъ.

— **Про рускій паралєльки ґімназіи въ Коломыи** доносять намъ що до І-ои рускои паралєльнои клясы записало ся около 50 ученикôвъ. Могли бути навѣть два вôддѣлы тои рускои клясы, коли-бъ усѣ Русины були вписували свои дѣти до клясы рускои. А то ажь пятнацять ученикôвъ-Русинôвъ вписали родичѣ до клясы польскои!

— **Посвященье церкви въ Щирци** коло Львова вôдбуде ся дня 20 н. ст. вересня въ день Рожд. Пр. Богородицѣ. Чину посвященя довершить Впреосв. Митрополитъ Сембратовичъ. Згадану церковь выбудувавъ пôсля пляну п. Вас. Нагôрного будôвничій Долиньскій. Коло выбудованя церкви заходивъ ся мѣсцевый парохъ и деканъ о. Тресиньовскій.

— **Д-ръ Ив. Борисикевичъ**, славнозвѣстный нашъ землякъ окулістъ, професоръ університету въ Градци перебуває въ переѣздѣ у Львовѣ.

— **Холера.** Газета урядова доносить: Дня 11 н. ст. вересня занедужали на холеру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Гвоздѣ 8 осôбъ, въ Делятинѣ 5 осôбъ, въ Ворохтѣ ad Микуличинъ 2 особы, въ Зарѣчи 1 особа; въ Коломыи 2 особы, въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского 1 особа. Померли: въ Гвоздѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ повѣта надвôрняньского по 2 особы, въ Делятинѣ, Добротовѣ и Волосовѣ по 1 особѣ, въ Краковѣ 2 особы, въ Демичи повѣта снятиньского и въ Хомяковѣ повѣта станиславôвского по 1 особѣ. Въ вôдходахъ осôбъ, померших середъ пôдозрѣныхъ познакъ дня 1 н. ст. вересня въ Ниську и дня 3 н. ст. вересня въ Криници, не выкрыто заразинъ холеры.

— **Соли! соли!** — такій крикъ доходить насъ въ Пôдгаєччины. Соли! — не за дармо, але за грошѣ — та ба, навѣть за грошѣ соли тамъ годѣ дôстати въ ерѣ, якъ выдѣлъ краевый узявъ продажь на себе. Не досыть, що теперь бѣдный людъ ледве живить ся бараболями та огôрками, ще въ додатку бракъ соли! Топка коштуе нѣбы 11 кр. а жиды, що декуда накупили, беруть по 14—15 кр.! Але бѣдный селянинъ давъ бы вже и 20 кр., та годѣ дôстати, бо въ Пôдгаєцкôмъ на складѣ повѣтовôмъ анѣ одной топки, абы дававъ и ґульдена за топку! А въ вишнѣвчицкôмъ складѣ уже другій тыждень нема анѣ одной топки. Очевидно нема й на селахъ по філіяхъ. Народъ ходить вôдъ хаты до хаты и просить хочь о кавальчикъ. Якъ такъ дальше буде, то народъ безъ соли зачне хорувати на яку мотылицю. Люде кажуть, що то конець свѣта, що такого й за панщины не бувало, а жиды въ кулакъ смѣють ся и кажуть: polnische Wirtschaft...

— **Касы ощадности,** засновуваній громадами и повѣтами, признало міністерство въ нововыданôмъ взôрцевôмъ статутѣ для такихъ касъ, институціями цѣлковито вôдъ нѣкого независимыми и стоячими лише пôдъ контролею правительства. Однакъ выдѣлъ краевый внѣсъ въ тôй справѣ представленье до правительства, вказуючи на те, що громады и повѣты вôдповѣдають своимъ маєткомъ за операціи заснованыхъ ними касъ, отже належить ся имъ, а взглядно такожь властямъ автономічнымъ бôльша участь въ наглядѣ надъ тыми институціями фінансовыми. Сего представленя не увзгляднило правительство, а выдѣлъ краєвый рѣшивъ на будуще вôдмавляти всѣмъ просьбамъ о засновуванье повѣтовыхъ касъ ощадности, а выдѣламъ повѣтовымъ приказавъ вôдказувати и просьбамъ громадъ о засновуванье такихъ касъ. Доси вôдмовлено вже повѣтамъ: коросненьскому, лѣськôму, новоторгскому, старомѣскому, снятиньскому и гусятиньскому. Найгôрше на тôмъ спорѣ двохъ властей выйде населенье, бо въ недостачи касъ, буде зичити грошѣ на высокі проценты у лихварѣвъ жидôвскихъ.

— **Безправнôсть.** На конференціи окружнôй въ Самборѣ — якъ пише „Галичанинъ“ — вôдтягнувъ инспекторъ окружный кс. Кулішъ 24 учителямъ при выплатѣ т. зв. дієтъ належитôсть за „Народну Часопись“, котру имъ насильно накинено.

— **Цѣсарь** затвердивъ выбôръ кн. Юрія Чартôрыйского на презеса рады повѣтовои въ Ярославѣ.

— **До вѣдомости почтовыхъ експедиторôвъ.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ взыває почтовыхъ експедиторôвъ и експедиторки въ Галичинѣ, щобы выказали ся, де живуть, чимъ займають ся и длячого не користають зъ кваліфікаціи для повненя почтовои и телеґрафічнои службы. Тѣ, що не вôдповѣдять на згаданый вôдзывъ будуть уважатись за зрезиґнувавшихъ зъ своихъ декретôвъ.

— **Процесъ о 114.225 зр.** Въ Белзѣ и охрестности знають загально Абрагама Тавбе. Знають его всѣ, бо не вôдъ теперь осѣвъ тамъ и не одинъ потребувавъ его „помочи“. Абрамко числить 80 лѣтъ и має трое дѣтей, котрі що правда не велику мають зъ него потѣху, бо такій скупый, що не дає имъ анѣ крейцаря. Абрамко доробивъ ся маєточку, переносячого теперь 10.000 зр., доробивъ ся его очевидно при помочи лихварскихъ операцій. Вôдъ довшого часу, мешкавъ Абрамко у своеи дочки Хаѣ Тавбе, вдовы, що має пятеро дѣтей — а мешкавъ и живъ при нѣй безплатно, помимо того, що въ его скрини лежало завиненыхъ въ полотнянцѣ около 10.000 зр готôвкою и добре обезпеченыхъ векслѣвъ на суму звыжь 100.000 зр. — мѣжь тымъ якъ дочка его не мала нѣякого маєтку и удержувала себе, вôтця и дѣти майже зъ милостинѣ. Однако спокôй Тавбого нарушила нездано вѣсть, що урядъ податковый наложивъ на него податокъ доходовый въ высотѣ 400 зр. Тавбе перепудивъ ся, выймивъ полотнянку и перечисливъ грошѣ; було ихъ 9.325 зр готôвкою и 104.900 зр. векслями. Завинувъ се назадъ и щобы увôльнити ся вôдъ евентуального плаченя податку вôддавъ дочцѣ Хаѣ Меллеръ. Дочка приймила цѣнный клуночокъ и Абрамкови здавало ся, що давный супокôй зновъ верне до него. Кôлька днѣвъ пôзнѣйше зажадавъ Абрамко Тавбе выданя векслѣвъ на 18.000 зр., котрі въ тôмъ часѣ були платнѣ. Хая Меллеръ не противила ся тому, але коли Абрамко зажадавъ зновъ всѣхъ чи части даныхъ ѣй грошей и ефектôвъ, заявила дочка категôрично, що ихъ не дасть, бо вôнъ ихъ ѣй подарувавъ. Абрамкомъ заволодѣло огôрченье, покинувъ дôмъ дочки, переселивъ ся на дальше безплатне житье до сына, а до прокураторіи вôднѣсъ ся противъ Хаѣ Меллеръ зъ доносомъ о проневѣрство. Прокураторія вôдкинула донесенье, бо задля посвоячена мѣжь мнимо покривдженымъ и виновницею, навѣть если бы зайшло сироневѣренье, то оно уважає ся не переступствомъ лише провиною и вôдступила дотычну справу повѣтовому судови въ Белзѣ. Судъ по переведенôй розправѣ, засудивъ Хаю Меллеръ на мѣсяць арешту. Хаѣ Меллеръ не розходить ся мабуть о сей одномѣсячный арештъ, бо она сидить и такъ въ слѣдчôй вязници вôдъ червня, але розходить ся ѣй о се, що на основѣ карного засуду мôгъ бы Абрамко Тавбе зыскати амортизацію забраныхъ векслѣвъ та що крôмъ того Хая Меллеръ силою цивільного закона утратила бы право наслѣдства по своемъ вôтци. Длятого внесла она противъ выроку суду повѣтового въ Белзѣ вôдкликъ и въ суботу вôдбула ся въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ дотычна розправа передъ апеляційнымъ трибуналомъ. По промовахъ оборонця и приватного обвинителя рѣшивъ трибуналъ вôдложити розправу для переслуханя новыхъ свѣдкôвъ. Пôдчасъ розправы робивъ Абрамко Тавбе враженье чоловѣка умыслово ослабленого и лише коли о его ушахъ вôдбило ся слово „грошѣ“, попадавъ въ спазматичный смѣхъ. На питанье-жь чи спôрній грошѣ подарувавъ дочцѣ Хаѣ, перечивъ голосно: „Борони Боже, борони Боже, нѣкому анѣ крейцаря!“

— **Въ наслѣдокъ жидôвскихъ свят** вôдложено судовій розправы, якій мали вôдбути ся въ понедѣлокъ и второкъ передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ, а то за-для того, що всѣ судьѣ присяжній жидôвского вѣроисповѣдання не явили ся въ судѣ.

— **Нещастній пригоды.** На шляху зелѣзничôмъ мѣжь Николаевомъ а Дроговыжемъ переѣхавъ поѣздъ селянина Стефана Збудовского зъ Дроговыжа и дуже небезпечно покалѣчивъ его. — Иванъ Курилко 76-лѣтный старець зъ Волойкôвъ коло Олеська, упавъ такъ нещастно зъ драбины, що вскорѣ умеръ. — Въ Глинній, бережаньского повѣта, выпрягавъ паробокъ Гнатъ Фарникъ коня и ударивъ его рукою въ задну ногу. Кôнь ударивъ за то паробка такъ сильно копытомъ въ черево що той заразъ померъ. — Въ Рудкахъ умерла Марія Вацовкевичъ и ей мужь Иванъ въ наслѣдокъ отроєня грибами. — Въ Довгомостискахъ утопила ся дочка селянина Драчиньского въ саджавцѣ въ огородѣ.

— **Торговля живымъ товаромъ.** Россійскій лѣкарь д-ръ Окороковъ выдавъ въ Петербурзѣ цѣкаву розправу о торговли живымъ товаромъ. Галичина займає майже половину тои розправы, такъ богато матеріялу доставили авторови акты слѣдчій царгородскои поліціи що до згаданои торговлѣ веденои нашими жидами. Страшній рѣчи описуе д-ръ Окороковъ въ своѣй книжцѣ. На пр. оповѣдає, що бували партіи по 200 молодыхъ дѣвчатъ, котрі высылано зъ Галичины до Царгорода. Однако звычайно партіи суть менші, особливо вôдъ коли галицка поліція зачала острѣйше дивитись на сю торговлю. Авторъ подає такожь телеґрамы, якій находять ся въ актахъ, а були высланій зôдъ Львова, Станиславова, Тернополя, Коломыи, Стрыя до Одесы або Царгорода и заповѣдали приѣздъ дѣвчатъ. Мѣжь иншими були такій телеґрамы: „Высылаю 12 срѣбныхъ ложокъ“, або: „высылаю 6 бриллянтовыхъ шпильокъ;“ иншій зновъ жидъ доносить, що „надавъ на зелѣзницю 8 мѣхôвъ муки“, а иншій телеґрафуе: „пôдъ Вашою адресою выславъ я нинѣ 7 свиней“. — Все те означало высыланій дѣвчата.

— **Зъѣздъ польскихъ правникôвъ** вôдбуває ся вôдъ 11 н. ст. вересня въ Познани. На зъѣздъ прибуло богато гостей зъ Галичины, Конґресôвки и Нѣмеччины. Приѣзжихъ выжидавъ комітетъ на двôрци и порозвозивъ ихъ по приладженыхъ квартирахъ. Вечеромъ вôдбувъ ся въ готели „Вікторія“ банкетъ. Зô Львова бере участь въ зъѣздѣ кôлькохъ адвокатôвъ и професорôвъ університету мѣжь ними д-ръ Стебельскій. Зъѣздъ розпочавъ ся торжественнымъ богослуженьемъ, вôдправленымъ архіепископомъ Стаблевскимъ. Бесѣду привѣтну выголосивъ ґр. Цешковскій яко презесъ комітету. Именемъ рады мѣскои привитавъ зôбраныхъ радный д-ръ Вихеркевичъ, ґр. Жултовскій именемъ тов. господарского, а совѣтникъ Мотти именемъ познаньскихъ правникôвъ. Маршалкомъ зъѣзду выбрано ректора університету краковского д-ра Мадейского, а заступниками д-ра Цоля зъ Кракова, Монтвіля директора банку и Сг. Щепановского зô Львова. Рефератôвъ має бути кôлька, мѣжь тыми: Сг. Щепановского про розвôй економічный Галичины и иншій д-ра Стебельского, Ґломбиньского, Клечиньского.

— **Король злодѣй.** Недавно скинула Анґлія зъ престола еміра зъ Келятъ (Белюджістану) за-для его незвычайнои суворости. Зъ тои нагоды оповѣдають индійскі ґазеты цѣкавѣ рѣчи про сего еміра, а особливо про его нахилъ до злодѣйства. Разъ запросивъ віцекороль его величество зъ міністрами на пиръ, коли они гостили въ Калькутѣ. По пирѣ слуга звернувъ увагу віцекороля, що зô стола пропали всѣ золотій накрытя. Тогдѣ велѣвъ віцекороль замкнути дверѣ и приказавъ еміровi и его міністрамъ зложити на стôлъ назадъ всѣ краденій рѣчи. Еміръ и міністры послухали.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hofl.), **Zürich** sendet **direct** an **Private**: **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben. Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Презенты одержали оо: Іос. Фолисъ на Скнилôвъ, Юл. Дудикъ на Фирлѣѣвъ, Ия. Габрусевичъ на Рыбники.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 28 н. ст. жовтня розписаній парохіи: Повѣтно дек. городецкого, Новосѣльцѣ дек. ходорôвского, Мостище дек калускаго, Ольховець дек. бережаньского, Тухолька дек. скôльского, Дубровиця дек. городецкого.

Декретъ увôльненя вôдъ испыту конкурсового одержали оо.: Сем Пѣтушевскій зъ Сасова, Григ. Чубатый зъ Ступокъ, Ил. Стеткевичъ зъ Бежикова.

Канонічну институцію одержали оо.: Ив. Сендецкій на Золотники, Ив Стрѣльбицкій на Наварію, Ис Зельскій на Милятинъ, Ник. Кукурудза на Баличѣ пôдгôрній, Анд. Пеленьскій на Кнѣгиничѣ.

Завѣдательства одержали оо.: Корн. Мандичевскій зъ Золотники въ Турôвцѣ, Володим. Розлуцкій зъ Милятина въ Збоискахъ, Кир. Левицкій зъ Баличъ въ Калуши.

Испытъ конкурсовый вôдбуде ся дня 10 и 11 н. ст. жовтня.

Правительство асиґнувало платню зъ фонда реліґійного на одинъ рôкъ для приватныхъ сотрудникôвъ въ Токахъ и въ Сосновѣ.

Консисторія вставила ся до намѣстництва: 1) о згоду на канонічну институцію оо: Іос. Фодиса на Скнилôвъ. Юл Дудика на Фирлѣѣвъ; 2) о платню зъ фонда реліґійного для приватныхъ сотрудникôвъ: въ Станиславчику, Яричевѣ, Бѣлôмъ камени, Кошлякахъ, Стрѣлкахъ и Новици; 3) о запомогу для о. Кар. Бардина пароха въ Ланахъ.

До канонічнои институціи вôзваный о. Григ Рыбчакъ на Домажиръ.

Завѣдателемъ деканата тернопôльского именованый о. Сев. Навроцкій парохъ Шляхтинець.

Презідія намѣстництва годить ся на канонічну институцію о. Алекс. Мироновича на Березовицю.

До заведеня дяковского у Львовѣ принятій: Ник. Павликъ зъ Мацошина и Теод Гуцулъ.

Свѣдоцтво кваліфікаційне на дяка одержавъ Сим. Иванôвъ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

— **Померли:** Въ Старôмъ мѣстѣ Марія зъ Мигуловичѣвъ Щавиньска, вдова по бл. п. о. Антонію Щавиньскôмъ бувшôмъ пароху въ Коростенку; — въ Цѣневôй Павлина зъ Бѣлецкихъ Кобриньска, вдова по недавно помершôмъ о. Николаю Кобриньскôмъ, въ 57-ôмъ роцѣ житя; — у Львовѣ Миронъ Коломыецъ, 4-лѣтный сынъ еметритованого учителя народныхъ шкôлъ Григ. Коломыйця.

Господарство промыслъ и торговля

— **Результатъ жнивъ** въ всходнôй Галичинѣ представляє ся досыть сумно. Безнастанна слота припôзнила зборы збôжа, що потерпѣло значно въ наслѣдокъ проливныхъ дощѣвъ, хмароломôвъ, градôвъ и розливôвъ водъ и за-для того не дописало нѣ пôдъ взглядомъ соломы, нѣ зерна. При тôмъ збôже котре удалось зобрати, було звезене вогкимъ и если не зросло уже на покосахъ и въ полукôпкахъ, гние по стодолахъ и оборогахъ. Бульбы, той одинокій арликулъ нашихъ селянъ, гние по-всюды. Осѣнній роботы спôзнились значно, а то вôдобє ся на урожаю слѣдуючого року. По повѣтахъ представляє ся результатъ жнивъ такъ: Въ Бережаньскôмъ дала пшеница 8—10 кôпъ зъ морґа зъ выдаткомъ 50—70 кільоґр., жито 5—9 кôпъ по 60—80 кіл., ячмѣнь 7—8 кôпъ. Одна часть озимины ще не звезена, овесъ такожь ще въ поли. Картофлѣ середній. Въ Брôдскôмъ дала пшеница 7 кôпъ по 50 кільоґр., жито 5 по 45 кіл., овесъ 7 по 90 кл., ячмѣнь 6 по 80 кл. Горохъ зôгнивъ; картофлѣ середній. Въ Городецкôмъ зôбрано пшеницѣ 4—6 кôпъ зъ морґа, жита 1½—5 кôпъ по 64 літры, ячмѣнь 6 кôпъ 165 літрôвъ. Зборы вôвса ще не покôнчені. Картофлѣ дуже лихій. Въ Гусятиньскôмъ находились зъ кôнцемъ серпня пшеницѣ, вôвсы и ячмена на пни. На солому збôже удалось; на зерно пшеница середна, жито и овесъ не злій, рôвно якъ и картофлѣ. Въ Жидачôвскôмъ дала пшеници 7—11 кôпъ зъ морґа по 50 кл., жито 7—11 по 60 кл., овесъ 8—12 кôпъ, ячмѣнь 6—8 кôпъ. Картофлѣ гниють. Въ Жовкôвскôмъ дала пшеница 12 кôпъ по 20 кл., жито 8 по 70 кл., овесъ выдає 40—50 кл., ячмѣнь 60—80 кл. Картофлѣ малій и гниють. Въ Збаражскôмъ дала пшеница 7—13 кôпъ по 70 кл., жито 4—7 по 80 кл., овесъ 6—9 по 100 кл., ячмѣнь 10 кôпъ. Въ зернѣ дуже богато послѣду. Въ Золочѣвскôмъ дала пшеница около 8 кôпъ по 45 кільоґр., жито 7 кôпъ по 30—70 кільоґр., ячмѣнь 10 кôпъ по 100 кл. Картофлѣ гниють. Въ Калускôмъ дала пшеница 10—14 кôпъ по 30—50 кл., жито 10—18 по 20—30 кл., овесъ 10—20 по 15—25 кл., ячмѣнь 10—15 кôпъ по 10—20 кл. Картофлѣ гниють. Въ Коломыйскôмъ дала пшеница 15—18 кôпъ по ½ кôрця, жито 8—10 рôвно же по ½ кôрця, овесъ 10—12 по ¾ кôрця, ячмѣнь 7—8 кôпъ. Зъ гречки вернулось лишь насѣнье. Картофлѣ лихій. Въ Косôвскôмъ жнива ще не покôнчені и длятого не знаємо про ихъ результатъ. Картофлѣ середній. Въ Лѣськôмъ ще не зôбраній пшеница, ячмѣнь и овесъ. Жито дало 2—10 кôпъ зъ морґа. Картофлѣ гниють. Въ Львôвскôмъ дала пшеница 10 кôпъ по 50 кільоґр., овесъ 7 по 160 кл. Картофлѣ зôгнили. Въ Мостискôмъ дала пшеница 8 кôпъ по 50 до 70 кл., при тôмъ зерно мале; жито дало 5 кôпъ по 60 кл., ячмѣнь 5 по 80 кл. Картофлѣ середній. Въ Перемыскôмъ дала пшеница 7 кôпъ по 40 кл., жито 6 по 50 кл. Гречки вымокли. картофлѣ зôгнили. Въ Перемышлянскôмъ зôбрано сыре збôже, при тôмъ поросле. Пшеница и жито дали по 10 кôпъ, ячмѣнь и овесъ по 8. Намолотъ єще не звѣстный. Картофлѣ гниють сильно. Въ Рогатиньскôмъ пшеница и жито въ богато мѣсцяхъ ще не зôбраній. Намолотъ середный, 50—60 кл. зъ копы. Появились мыши въ великôмъ числѣ. Въ Самбôрскôмъ дає пшеница 9 кôпъ по 60 кл., жито 7 по 50 кл., ячмѣнь 7 по 100 кл. Овесъ ще не зôбраный. О сѣйбѣ ще нѣхто навѣть не думає. Въ Станиславôвскôмъ дала пшеница 15 кôпъ по 50 кл., жито 10 по 45—50 кл., ячмѣнь 10 по 50 кл. Картофлѣ лихій. Въ Старомѣскôмъ дала пшеница 5 кôпъ, жито 4, овесъ и ячмѣнь ще не зôбраній. Картофлѣ гниють. Въ Стрыйскôмъ дала пшеница 8 кôпъ по 50—70 кл., жито 8—10 кôпъ по 30—60 кл., овесъ 12, ячмѣнь 7—10 кôпъ. Кукуруза лиха, картофлѣ середній. Въ Товмацкôмъ дала пшеница 10—15 кôпъ по 50—75 кл., жито 8—12 по 75—100 кл., овесъ 8—14 по 100—120 кл. Картофлѣ гниють. Въ Ярославскôмъ дала пшеница 8 кôпъ по 70 до 80 кл., жито 4 по 100 кл., овесъ 8 по 120 кл., ячмѣнь 7—8 по 150 кл., горохъ 6 кôпъ. Картофлѣ середній. Въ Залѣщицкôмъ дала пшеница 12 кôпъ по 50 кл., жито 8 по 70 кл., овесъ выдає 40—50 кл., ячмѣнь 60—80 кл. Картофлѣ малій и гниють.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Адміністрація доменъ въ Надвôрнôй розписуе конкурсъ на кôлька посадъ лѣсничихъ зъ платнею 400 зр., 25% вымъ додаткомъ, вôльнымъ мешканьемъ и поборомъ дерева. Поданя треба вносити до дня 15 н. ст. жовтня. — Выдѣлъ повѣтовый въ Дрогобичи розписуе конкурсъ: 1) на двѣ посады лѣкарѣвъ окружныхъ зъ осѣдкомъ въ Пôдбужи зъ платнею 835 зр. рôчно и въ Схôдници зъ платнею 743 зр. и 2) на посаду инжинера повѣтового зъ платнею 1000 зр. Поданя о перші двѣ посады треба вносити до 30 надолиста, о посаду инжинера до 30 вересня с. р. — Окружна рада шкôльна въ Рогатинѣ оголошуе конкурсъ на посады: 1) старшои учительки въ Рогатинѣ зъ платнею 495 зр., 2) молодшихъ учительôкъ въ Болшôвцяхъ, Бурштинѣ, Букачôвцяхъ и Книгиничахъ зъ платнею 330 зр., 3) учителѣвъ при одноклясовыхъ школахъ въ: Беньковцяхъ, Черчи, Дитятинѣ, Ганôвцяхъ, Гербутовѣ, Григоровѣ, Яглуши, Клещѣвни, Любши, Мартиновѣ старôмъ, Мелнѣ, Настащинѣ, Новошинахъ, Обелници, Воскресинцяхъ, Пôдмихайлôвцяхъ, Пôдшумляцяхъ, Помонятахъ, Поплавникахъ, Потоцѣ, Псарѣхъ, Рôздвянахъ, Скоморохахъ старыхъ, Сернкахъ долѣшныхъ, Слобôдцѣ болшовецкôй, Стасевôй воли, Тенетникахъ, Васючинѣ, Вербилôвцяхъ, Вишневѣ, Выспѣ, Залужи, Желиборахъ и Журавенку та 4) на посаду катихита въ Рогатинѣ. Поданя треба вносити до 10 н. ст. жовтня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову власного дому для тов. „Зорѣ“** жертвували Вп: А. Гургула 50 кр.; М. Мацѣлиньскій 40 кр.; Н Кучиньскій 20 кр.; Л. Рудницкій 70 кр.; П Ксрольчукъ 50 кр.; П. Трачь 40 кр.; О. Коцанъ 20 кр.; Гр. Рыбакъ 20 кр.; К. Айзенбайсеръ 20 кр.; С. Коцанъ 40 кр.: М Байцаръ 20 кр.; М. Малевскій 50 кр.; Пр. Коцанъ 20 кр.; о. Ив Величковскій 50 кр.; Н. Любинецкій 20 кр.; М. Березовскій 1 зр: о. І. Яворскій 50 кр.; І. Перльмутеръ 50 кр.; П. Городецкій 50 кр.; о. Ап. Филиповскій 1 зр.; М. Прокопôвъ 30 кр.; о. Ю. Дудыкъ 30 кр.; о. Г. Боднаръ 50 кр.; Т. Макогонька 1 зр.; О. Бородайко 30 кр.; на имянинахъ у вп. Б. зложено 2 зр. 23 кр.; М. Г. 20 кр.; Як. Цапъ 50 кр.; Ив. Яновскій 1 зр.; А. Кшиштофъ 50 кр.; Ан. Яновскій 40 кр.; С. Цеглиньскій 20 кр.; И. Паньчакъ 25 кр.; о. И. С. 40 кр; К. Давидовичь 1 зр.; Впр. оо.: деканъ Сембратовичь 1 зр; Н. Ивановскій 1 зр. — Разомъ вôдъ 20 грудня 1892 р. зложено и субскрибовано 1915 зр. 24 кр. *Василь Нагôрный*, голова товариства.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 13 вересня. Говорять, що именованье Кріґгамера міністромъ вôйны є вже порѣшене. Надôйшла сюды нота россійского правительства въ справѣ торговельного договору мѣжь Австрією и Россією. Россія ставить новй домаганя, отже переговоры розпôчнуть ся мабуть на ново.

Прага 13 вересня. Віцепрезідентомъ намѣстництва має стати ґр. Куденгове.

Будапештъ 13 вересня. Прімасъ Вашарій заявивъ редакторови Pester Lloyd-у, що папа не думає мѣшатись въ внутрѣшнй справы Угорщины.

Парижь 13 вересня. Померъ найбôльшій стратеґікъ Франціи ґенералъ Мірібель. Вôнъ упавъ зъ коня и потовкъ ся дуже нещасливо такъ, що незабаромъ послѣдувала смерть.

Лондонъ 13 вересня. Революція въ Бразиліи ширить ся дуже страшно. Войско сконсиґноване, и надѣють ся що днины рѣшучои борбы.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

13 н. ст. вересня 1893

Львôвъ: Пшениця 8·25 до 8·50, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 5·50 до 6·50, овесъ 5·50 до 7·—, рѣпакъ 13·— до 13·50, горохъ 7·25 до 9·—, вика —·— до —·—, льнянка —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 60·— до 75·—, конюшина бѣла 60·— до 80·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 23·— до 25·—, анижь 31·— до 33·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 90·— до 100·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 17·— до —·— зр.

Кракôвъ: Пшениця 8·10 до 8·70, жито 7·25 до 7·50, ячмѣнь 6·— до 6·30, овесъ 6·50 до 7·— горохъ 7·— до 9·—, вика —.— до —·— рѣпакъ 13 75 до 14·—, льнянка —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, бульбы —·— до —·—.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 13 н. ст. вересня 1893.

	Плат.	Жада.
Акціи за штуку безъ купона.		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	217 50	220 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	254 —	257 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	385 —	— —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 —	101 70
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	97 30	98 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	98 —	98 70
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 —	100 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	98 20	98 90
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к.	— —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 80	97 50
Комунальнй Банку краєв. 5% I. емис.	102 25	— —
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 70
Позички краєв. 4% в. а.	96 50	— —
Позички краєв. 4% короновои	96 70	97 40
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 50	25 —
Мѣста Станиславова	40 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 90	6 —
Наполеондоръ	9 91	10 01
Пôвъимперіялъ	10 10	— —
Рубель срѣбный	1 30	1 31
Рубель паперовый	1 30	1 31½
100 марокъ нѣмецкихъ	61 2[illegible]	61 85

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и иншй рѣчи. Принимає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ єго адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

4636 32—?

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 1—36 4851

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрй товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный водъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ дитинныхъ уніформôвъ и одягôвъ для Всч Духовеньства 4 95

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КЩА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Облиґаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облиґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облиґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 51—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Зимнои Воды			6	9^{5}	
Бруховичь				8^{22}	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—
Зимнои Воды				3^{37}	
Бруховичь				3^{15}	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать порунôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванй черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білєты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 56—180
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Мѣры деревлянй до збôжа въ рôзныхъ родахъ, штука 1 2. 5, 10 літр. ¼ ½ гект. кр. 90, 1 10, 1 25, 2, 3 50 5·50, зр.
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79
має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову
4797 (Bandsäge). 13—15

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин
4780 **РОБÔТНЯ** 18-156
Львôвъ, ул. Зибликевича II.

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА
одежи мужескои и дамскои
не поренои
такожь
ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ
4824 *у Львовѣ* 7—20
при улици Ягайлоньскôй число 20.

ТУТКИ електрично стисканй
неклиєнй зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнй, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.
При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 12—30

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.
Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй. 4641 71—150
Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

ЛЕОПОЛЬДЪ
ЛИТИНЬСКІЙ
Львôвъ, Коперника 2
поручає
Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучй, готовй до ужитя.
Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.
На жаданье цѣнники оплатони даромъ. 4676 28—?

Задля безвартностныхъ наслѣдувань треба жадати все
Tinct. capsici comp.
(Pain-Expeller)
зъ котвою и вôдкидати коробки безъ котвы яко неважнй. 4592

Важне для ПП Господарѣвъ!
Оливы до машинъ, ременѣвъ, вужѣвъ ґумоввыхъ и полотняныхъ доставляє по найдешевшихъ цѣнахъ вôдъ 1863 року истнуюча фірма
І. ШПЕТЪ
Львôвъ ул. Казимирôвска ч 28.
Цѣнники даромъ и франко.
4742 8—?

ВЕЛЬОСШЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно.
4766 17—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ
ДРÔБНИЧНО ҐАЛЯНТЕРІЙНЫХЪ
Віљгељма Выспяњского
площа Марійска ч. 4
(Готель „Европейскій")
поручає 4837 4—6
всякй приборы до кравецтва
волôчки, фільозелѣ, кордонки, канвы, бавовны, джуты, гафты на сукнѣ, на канвѣ, плюши, гафты бѣлй, коронки, бѣлье мужеске, парасолѣ fin de siécle ваги лише 275 грм. чисто шовковй и т. ин.
Цѣны найприступнѣйшй.

КУ-

фры, торбы и всѣлякй приборы до подорожи
найдешевше въ торговли товарôвъ модныхъ и бѣля мужеского, приборôвъ тоалетныхъ и т. п.
Павла Лянгнера
передъ тымъ 2537
Браты Лянґнеры
Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

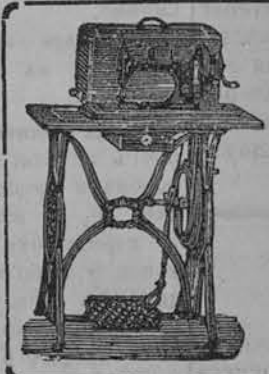

НА РАТЫ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр
поручає 4793 12—?
ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ
Львôвъ, площа Галицка 14.
Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ вôдъ продуцентôвъ высылає:

Самороднй — Геґеляйскй

за бочку 135 літрову по 70, 80, 90, 100, 120, 130 зр. и высше. (Бочка не зачисляє ся.)

ИНШЙ бôльше квасковатй (неквасній) за гектолітеръ по: 30, 40, 50 и 60 зр. (Бочка зачисляє ся по цѣнѣ коштôвъ).

При замовленю просимо подавати докладну адресу и послѣдну стацію зелѣзничу. 4671 10-?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ
у Львовѣ, Хорущина ч. 15.
БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральнй огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторôвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 11—13

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 1 жовтня 1893.

ЛЬОСЫ МѢСТА ВѢДНЯ

Головна выграна 200 000 зр.
Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 8 зр.
ПРОМЕСЫ на тй льосы по 3 75 зр.

4% ЛЬОСЫ ТИСАНЬСКЙ (THEISS-LOSE)

Головна выграна 100.000 зр.
Такожь въ ратахъ мѣсячныхъ по 7 зр.
ПРОМЕСЫ на тй льосы по 2·50 зр.

Купуємо и продаємо листы заставнй, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнй по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 197. Львôвъ, Четверъ 2 (14) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а
Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Станъ выимковый въ Чехіи.

Заведенье стану выимкового въ окрузѣ кор. столичного мѣста Праги, въ полїтичныхъ округахъ Королѣвскій Виногради и Карлинъ та въ повѣтахъ судовыхъ Клядно, Смѣхôвъ, Збраславъ и Упощь — наступило несподѣвано. Вô второкъ по полудни плякатами оповѣщено населеню въ дотычныхъ округахъ се розпорядженье цѣлого мінїстерства. Розпорядженье маѣ дату 22 серпня 1893 року; говорять у Вѣдни, що гр. Таффе предложивъ цѣсареви до пôдпису и затвердженя тѣ выимковѣ законы по демонстраціяхъ, якѣ вôдбули ся зъ кôнцемъ липня а початкомъ серпня. Цѣсарь пôдписавъ рескриптъ ще 17 серпня, але велѣвъ, щобы оповѣщено его — лишь въ случаю дальшихъ демонстрацій. Коли-жь зъ початкомъ сего тыждня зачались демонстрациі и маніфестациі зъ нагоды рескрипту коронаційного — гр. Таффе ввѣвъ въ житье выимковый станъ въ чотирохъ округахъ полїтичныхъ та трехъ округахъ судовыхъ Чехіи.

Урядова Prager Zeitung, по оголошеню выимкового стану, заявила у вступнôй статьи, що намѣрене пôдбурюванье населеня и наслѣдки такого поведеня приневолили правительство оголосити выимковѣ розпорядженя.

„Нѣякими взглядами не вявана фракція — пише дальше урядова газета — не таить свого намѣру — пôдбурити населенье до крайности. Безъ журбы о будучнôсть народу роздуває ся пристрасти, выконуе ся нечуваный терорізмъ, тровить ся противъ одиниць, станôвъ, народностей, глядае ся въ тôмъ помочи неспокôйныхъ елементôвъ иншихъ сторонництвъ говорить ся майже отверто о опорѣ противъ властей.

„Середъ вѣрного, преданного и зъ любовію до родины цѣсарскôи вôдданого населеня найшли ся деякѣ одиницѣ, котрыхъ бута не вдержала ся навѣть передъ маестатомъ монарха. Природнымъ того наслѣдкомъ були повтаряючѣ ся безнастанно заколоты публичного спокою и ладу, загроженье безпечности особъ и майна, непошанованье поваги властей, зневаженье вôдзнакъ державнои супремациі.

„Звычайнѣ средства правительственныхъ властей вже не выставали, щобы успѣшно выступити противъ безвзглядного и несовѣстного пôдбурюваня пристрастей легкодушнои товпы. Тѣ тенденціи пôдпирав консеквентно столична праса скрайного напряму. Конфіската не може зарадити розширеню значнои части дотычныхъ примѣрникôвъ. Законъ о стоваришеняхъ и зборахъ не дае можности успѣшно спинити обдуманѣ зъ горы надужитя дотычныхъ законôвъ и систематичне глумленье зъ поваги властей. Услôвьемъ вôлности, наданои тымъ закономъ, есть пошанованье для державныхъ институцій и льояльне спôвдѣланье видавѣйшихъ особъ для выповнюваня обовязкôвъ, принятыхъ супротивъ державы. Але если кождѣ зборы, скликуванѣ такъ часто терористичною партіею, однаково вôдбуваютъ ся: пôдбурюе ся до беззаконности, глумить ся зъ представителя правительства, не даесь увязнити виновныхъ — а праса радикальна приплескуе всему такъ що вже и по улицяхъ лучае ся таке саме, якъ на зборахъ — то зъ огляду на природнѣ наслѣдки такого поведеня порадне: завести допускаемѣ законами обмеженя тыхъ вôльностей, щобы при помочи острѣйшихъ средствъ забезпечити доконче публичный спокôй и ладъ.

„Власти безпечности мусять обмежити тѣ змаганя, котрѣ можуть довести до заколотôвъ на бôльшу мѣру. Щобы властямъ подати можнôсть выповнити успѣшно сю задачу, выдано дотычнѣ выимковѣ розпорядженя для Праги и околицѣ, бо зъ-вôдси иде сей цѣлый погубный рухъ и слѣднѣ его успѣхи.“

Умотивувавши въ сей способôъ потребу выимкового розпорядженя, высказуе газета урядова надѣю, що частина населеня, любляча право и ладъ, та тѣ всѣ, що доси не розумѣли, куды поведе несовѣстна аґітація, пôдопруть змаганя властей, котрыхъ цѣль спинити дальшѣ пôдбурюваня и аґітаціи.

——

Для поясненя выимкового розпорядженя, выданого для Праги и околицѣ, подаемо дословный змѣстъ дотычныхъ постановъ законныхъ.

И такъ найперше перестають обовязувати артикулы 12 и 13-тый основныхъ законôвъ державныхъ зъ 21 грудня 1867 ч. 142 В. з. д.

Арт. 12-тый: Австрійскѣ горожане маютъ право сходитись на зборы и творити стоваришеня. Выконанье того права означають окремѣ законы.

Арт. 13-тый: Кождый маѣ право высказувати свобôдно своѣ пересвѣдченье въ межахъ законôвъ словомъ, письмомъ, печатно або въ творахъ штуки. Праса не може бути пôдчинена цензурѣ анѣ обмежена системою удѣляня концесій. Адміністраційнѣ заказы почтовѣ не можуть бути примѣненѣ до краевыхъ газетъ.

На мѣсце обохъ повышшихъ артикулôвъ буде обовязувати законъ зъ 5 мая 1869 р. ч. 66 В. з. д.

§. 1-шій. На случай вôйны або если ей выбухъ безпосередно грозить, вôдтакъ на случай внутрѣшныхъ несупокôевъ, а рôвножь, если выявлять ся широко розгалуженѣ заговоры, маючѣ знамена головнои зрады або загрожуючѣ чи то конституціи чи безпечности особъ, можуть — пôсля приписôвъ того закона и на основѣ арт. 20 основныхъ законôвъ зъ 21 грудня 1867 о конституційныхъ правахъ горожанскихъ — бути на якійсь часъ и въ якôйсь околици цѣлкомъ або по части завѣшенѣ приписы артикулôвъ 8, 9, 10, 12 и 13 згаданыхъ законôвъ основныхъ о конституційныхъ правахъ горожанскихъ. Заразомъ пôсля §. 8 и 9 сего закона можуть бути выданѣ выимковѣ зарядженя за-для выконаня власти полїційнои и карнои. Зарядженя выимковѣ, на скôлько отсей законъ инакше не постановляе, можуть бути выданѣ лишь на основѣ ухвалы цѣлого мінїстерства и призволу цѣсаря та мусять бути оголошенѣ въ способъ приписаный тымъ закономъ. Въ оповѣщеню треба точно означити округъ, въ котрôмъ маютъ обовязувати выимковѣ розпорядженя.

§. 6. Завѣшенье арт. 12 основныхъ законôвъ зъ 21 грудня 1867 (ч. 142 В з. д.) веде за собою отсѣ наслѣдки: а) стоваришеня и філіи стоваришень, пôдпадаючѣ пôдъ законъ зъ 15 падолиста 1867 (ч. 134 В. з. д.) не можуть бути засновуванѣ безъ дозволу властей, а истнуючимъ вже товариствамъ того рода можуть власти полїтичнѣ зборонити дальшу дѣяльнôсть, а именно вôдбувати зборы, або дозвôлъ на дальшу ихъ дѣяльнôсть и вôдбуваньe зборôвъ зробити зависимымъ вôдъ деякихъ спеціяльныхъ условій. Дѣяльнôсть иншихъ стоваришень не стрѣчае нѣякихъ перешкодъ. Однакъ власти полїтичнѣ можуть высылати на ихъ засѣданя и зборы комісаря, котрый маѣ право закрыти засѣданье або розвязати зборы, если нарады розширено на предметы, що не лежать въ обсягу дѣланя товариства, означеного статутомъ. Власть полїтична може такожь здержати выконанье ухвалъ, котрыми товариство переступило обсягъ свого дѣланя, означеный статутами. — б) Зборы пôсля §. 2 закона зъ 15 падолиста 1867 (ч. 135 В. з. д.) не можуть цѣлкомъ вôдбувати ся, а зборы и походы пôсля § 4 и 5 (весѣля, похороны и т. п.) можуть вôдбувати ся лишь за дозволомъ власти полїтичнои.

§. 7. Въ наслѣдокъ завѣшеня арт. 13 осн. законôвъ зъ 21 грудня 1867 (ч. 142 В. з. д.) набувають власти полїтичнѣ право: а) заказати выдаванье або розширюванье газетъ, брошуръ и иншихъ друкôвъ, заказати ихъ пересылку почтою та здержати выконуванье предприемствъ, котрѣ вôдбиваньемъ або продажею літературныхъ та артистичныхъ творôвъ загрожують публичному спокоеви; б) означити пôсля § 17 закона прасового речинець до складаня обовязковыхъ примѣрникôвъ ажь до 3 годинъ при письмахъ періодичныхъ, а при иншихъ друкахъ ажь до 8 днѣвъ передъ ихъ выданьемъ.

§. 8. На случай завѣшеня арт. 8, 9, 10, 12 и 13 основныхъ законôвъ зъ 21 грудня 1867 (ч. 142 В. з. д.), або котрого небудь зъ нихъ; можуть бути выданѣ обмеженя поліційнѣ: а) що-до купна, выробу, продажи, посѣданя и ношеня оружя та амуніціи, б) що-до пашпортôвъ и мельдункôвъ, в) що-до поведеня въ мѣсцяхъ публичныхъ и збѣговискъ, г) що-до демонстрацій и уживаня вôдзнакъ. Такѣ розпорядженя можуть бути выданѣ пôзнѣйше, а на случай потрѣбного поспѣху може ихъ выдати навѣть начальникъ краевои власти полїтичнои. Однакъ начальникъ краевои власти полїтичнои маѣ безпроволочно здати о тôмъ справу мінїстерству справъ внутрѣшныхъ и предложити причины того заряженя. О тôмъ, чи сѣ зарядженя маютъ тревати дальше, маѣ сейчасъ запасти ухвала цѣлои рады мінїстрôвъ.

——

Выконанье выимковыхъ розпоряджень вже зачалось. И такъ найперше Narodni Listy, орґанъ Ґреґрôвъ, по сконфіскованю числа, дôстали наказъ предкладати примѣрникъ прокураторіи и поліціи до цензуры на три годины, заки выйдуть для публики. Говорять, що за кôлька днѣвъ закажуть цѣлкомъ выдавництва тои ґазеты, а выдавцѣ вже теперь придумують, въ котрôмъ мѣстѣ ческôмъ треба бы ей выдавати. Если-жь бы выимковѣ розпорядженя розтягнено на цѣлу Чехію, то они готовѣ выдавати Narodni Listy у Вѣдни. Рôвночасно заказала поліція выдавництво чотирохъ ґазетъ: Neodvislost (орґанъ Вашатого), Pokrokove, Nove proudy, Časopis českeho studenstva. Орґанъ Масарика Čas рôвно-жь зазнавъ судьбы Народныхъ Листôвъ. По конфіскатѣ числа зъ середы наказано предкладати до цензуры на три годины передъ выданьемъ. Вкôнци выдала поліція такій самый наказъ якъ для двохъ молодоческихъ ґазетъ такожь для орґану антісемітôвъ Deutscher Volksbote.

Примѣнюючи выимковѣ розпорядженя до стоваришень, поліція розвязала всѣ молодо-ческѣ стоваришеня, а мѣжь ними и клюбъ молодо-ческихъ послôвъ.

Заведенье выимковыхъ розпоряджень захопило прасу несподѣвано, тожь и осудъ ей въ тôй справѣ высказаный поки-що досыть неясно.

Орґаны молодо-ческѣ не будуть могли набуть нѣ словечкомъ вôдозватись о розпорядженяхъ. Старо-ческѣ орґаны, передовсѣмъ Hlas Naroda, накинулись на молодо-Чехôвъ за ихъ загонистôсть и шовінізмъ, та не критикуючи самого розпорядженя, складають всю вину теперѣшнои безвôдраднои ситуаціи полїтичнои въ Чехіи на молодо-Чехôвъ.

Вѣденьскѣ ґазеты ліберально-жидôвскѣ не таять своеи радости зъ причины выимковыхъ розпоряджень, а деякѣ просто домагать ся, щобы власть полїтична заказала выдавництво Народныхъ Листôвъ. Vaterland рôвножь того самого погляду що й ліберальнѣ ґазеты та зазначуе выразно, що розпорядженя були необходимѣ, щобы вôдвести народъ ческій вôдъ радикалізму.

Берлиньскѣ ґазеты приняли вѣсть о выимковôмъ розпорядженю рôзно. И такъ National Ztg. хвалить розпорядженя, бо добачуе въ нихъ хосенъ для Нѣмцѣвъ — противно Vossische Ztg. критикуе розпорядженье и поведенье гр. Таффого дуже острыми словами.

Зъ польскихъ ґазетъ забрали голосъ що ино Dziennik Polski и Gazeta Narodowa. Хочь перша зъ тыхъ ґазетъ засадничо противна такимъ надзвычайнымъ розпорядженямъ якъ заведенье выимкового стану, а друга противно похваляе розпорядженя яко потрѣбнѣ для удержаня публичного ладу — то помимо тои рôзницѣ поглядôвъ зъ обохъ ґазетъ можна вычитати, що коло польске пôдопре въ тôй справѣ гр. Таффого. Для характеристики подаемо голосы тыхъ обохъ ґазетъ.

Dziennik Polski пише: „Насъ вже вôдъ давна не пôдозрѣвають о симпатіи для молодо-Чехôвъ; анѣ ихъ погляды полїтичнѣ анѣ ихъ способъ борбы не суть намъ симпатичнѣ, однакъ гадаемо, що мѣжь грѣхами, якѣ мають на совѣсти, а покутою, яку на нихъ накладае правительство, велика заходить діспропорція. Станъ облоги зô знесеньемъ судôвъ присяжныхъ, се найкрайнѣйшѣ средства, котрыхъ уживае ся у выимковыхъ часахъ революцій-

---

3)

Про нарôдъ а народнôсть
и
право народности въ державѣ.

Уклоны для особъ, котрымъ почесть вôддае ся, се не що иное, якъ прикляканье передъ особою высше поставленою. На образахъ можна часто бачити, що servi подавали страны своимъ панамъ на-вколѣшкахъ. Хочь та форма выйшла зъ уживаня, такъ лишила ся она до нинѣ въ формѣ скороченôй. А бачимо ее ще нинѣ на „диґаню“ у женщинъ, значучôмъ не що иншого якъ тôлько укляканье и оно есть бôльше видне у дѣвчины сѣльскои. Те саме можна часто бачити у мужчинъ, котрѣ при уклонѣ звыклѣ посувати праву ногу по-за себе. Ще кождому въ тямцѣ способъ уклону школярѣвъ при вступѣ до салѣ школьнои, де то есть правило: „уклони ся и шурхни ногою“, черезъ що пôдлога при дверехъ входовыхъ найбôльше терпѣла разомъ зъ чоботомъ на правôй нозѣ школяря.

Що дальше: бачимо, що до нинѣ поклôнъ поклономъ а высказанье слôвъ „цѣлую руцѣ“ лишило ся якъ-бы на поругу фактови невыконаному.

Рускій мужикъ ще зъ-далека несе капелюхъ пôдъ пахою на знакъ великои почести передъ особою, котру хоче почтити, потôмъ стае и до колѣнъ голову хилить на знакъ той-жь почести; другій ще и капелюхомъ до землѣ подаесь; иншій лише знимае капелюхъ, н. пр. мужикъ нѣмецкій, а Англичанинъ лише въ дахъ бье, мовь-бы войсковый.

И зновъ доказъ, що звычай сей походить зъ того самого жерела, але зовсѣмъ змѣнивъ ся и выглядае инакше на орієнтѣ, инакше на континентѣ европейскôмъ а тутъ зновъ спеціяльно инакше у кождои народности, а ужитье звычаю н. пр. анґлійского мужикомъ нашимъ — не учинило бы н. пр. урядникови нѣякои приемности, але ще бы его дôткнуло. Значить ся: звычай анґлійскій бувъ бы у насъ не тôлько смѣшный, але декому й шкôдливый при жаждѣ сервілізму, яка нѣякому образованому чоловѣкови не лицюе.

Досыть лише пригадати собѣ на недавнѣ часы аґітаціи у насъ за уклонами на способъ анґлійскій черезъ салютованье. Очевидно, се форма дуже користна якъ зъ огляду на капелюхъ, що шапкованьемъ пеуе ся, такъ и на зимно въ руки и голову вôдкриту въ часѣ зимы. Добра та аґітація скôнчила ся на афішахъ безъ усякихъ дальшихъ наслѣдкôвъ.

Переходячи до квестіи цѣлованя рукъ у жѣноцтва, маючои спôльне жерело зъ повышшими родами пошаны, знайдемо уже въ Нѣмеччинѣ въ середныхъ вѣкахъ сказанье: „Einen Kuss in Ehren, darf niemand verwehren“. Понятье се строго дефініювавъ вѣкъ середный.

Право римске и нѣмецке остро карали того, хто паню чи дѣвицю противъ ей волѣ поцѣлувавъ. И нинѣ є высокѣ кары грошевѣ у Франціи за поцѣлунокъ женщины противъ ей волѣ, за поцѣлуй молодицѣ була кара екскомунікаціи, а сли васаль поцѣлувавъ жену пана ленного, то тративъ житье. Цѣла література розвинула ся була на тôй основѣ, а що значить „Einen Kuss in Ehren, darf niemand verwehren“ — то було юридично докладно означено. Всего було вôсѣмь припадкôвъ дозволеного цѣлованя а межи тыми три припадки звычаевѣ а одинъ для великои почести.

Зъ часомъ розширило ся то понятье рôзно у рôзныхъ народôвъ. Нинѣ инакше дѣе ся у Французôвъ, инакше у Нѣмцѣвъ, а инакше у Россіянъ. Навѣть у самыхъ Славянъ є рôзнѣ звычаѣ що до цѣлованя. У одныхъ цѣлованье панѣ замужныхъ у руку есть ознака чести и пошанôвку, у другихъ обидою або неумѣстною зальотностію, — у одныхъ цѣлованье панны въ руку есть знакомъ зарученя, у другихъ цѣлованье панѣ въ руку замужнои чи панны есть по просту смѣшне. Въ Россіи н. пр. головно поданье руки женщинѣ есть способомъ привитаня — и на смѣхъ браку выхованя наражуе ся той, хто бы женщину поцѣлувавъ у руку, такъ само не выхованый належито бувъ бы той, хто бы першій подавъ женщинѣ руку на привитанье. Зъ сего то походить, що Россіянки на стрѣчу самѣ зъ далека подають руку.

Зô всего того видко, що пословиця „що край, то обычай“ маѣ въ тôмъ напрямѣ цѣлковите примѣненье. Если бы мы увôйшли цѣлкомъ детайлічно у всѣ звычаѣ и обычаѣ кождои народности, знайшли бы мы, що въ кождôмъ напрямѣ они є характеристикою кождои народности зъ особна.

Бесѣда матѣрна.

Найважнѣйшою однакожь цѣхою народности есть матѣрна бесѣда. Якъ звычаѣ и обычаѣ, выходячи зъ того самого пня, розросли ся въ рôзнѣ галузки та паросты и стали ся есенціонально рôзнѣ, такъ бесѣда, могучи мати первѣстный той самый пень, дѣлить ся на рôзнѣ вôдмѣны, до себе бôльше або менше подôбнѣ.

Бесѣда Славянъ, хочь якъ она подôбна въ своихъ поодинокихъ частяхъ, таки не есть одна, а все маѣ вôдмѣны есенціональнѣ якъ пôдъ взглядомъ етімольоґічнымъ такъ и въ выговорѣ, — отже кожда бесѣда якого-небудь Славянина, чи то Чеха, чи Русина, чи Поляка, чи Словака, хочь бы они всѣ походили зъ однои первѣстно бесѣды, суть есенціонально рôзнѣ и становлять выразный вôдтѣнокъ народностей, котрѣ тыми бесѣдами послугують ся. Межи иншими бесѣда малоруска въ Украинѣ угорскôй, австрійскôй и россійскôй есть осôбна вôдъ иншихъ — не тôлько вôдъ ческои, польскои, але такожь може въ бôльшôй мѣрѣ вôдъ россійскои.

Кожда народнôсть представляе ся пôдъ взглядомъ языковымъ яко стоваришенье. Поодинокѣ такѣ стоваришеня або ґрупы, культивуючи свою бесѣду, розходять ся такъ, що вже й не розумѣють ся, бо бесѣды ихъ розôйшовши ся, перемѣнились. Вôдъ тогды то узнають себе тѣ, котрѣ розумѣють ся, родимцями, т. є. членами тои самои ґрупы народностнои, а тыхъ, котрыхъ бесѣды не розумѣють, уважають за чужихъ.

Бесѣда народности якои небудь есть выразомъ спôльного духа и осередкомъ житя членôвъ однои и тои самои народности та ей духового житя; ей-жь розсадникомъ есть родина, въ котрôй она не тôлько розширяе ся але и зъ батька на сына переходить. Бесѣда матѣрна есть отже выразомъ почутя народного и въ житю народнôмъ удержуе ся живо и невсипучо. Одиницѣ, помѣшавши ся въ чужинецку народнôсть, зростають ся зъ нею и стають ей національами ажь тогдѣ, коли свою бесѣду забувають а чужу пр ймають, бо тогды тратять се, що ихъ своими національами чинило. Лянґобарды стали ся зъ часомъ Ігалійцями, Кельты, Франки, Бурґунды стали ся Французами, много Полякôвъ въ Пруссіи стались Нѣмцями, а много Русинôвъ въ Россіи Россіянами. Стаесь се однакожь по бôльшôй части тôлько тамъ, де въ масѣ однои народности жиють одиницѣ другои, — коли-жь жиють не одиницѣ, але цѣлѣ родины, то они, хочь межи чужою національю, дадуть ся удержати при своихъ первѣстно національныхъ критеріяхъ. Такъ то и найсильнѣйшій патріотизмъ однои націи не може знищити житя національного въ масѣ другои націи, а нѣякъ уже не може масѣ тôй забрати всѣхъ прикметъ національныхъ. Найлѣпшимъ на се доказомъ кольонія нѣмец-

ныхъ. Осуджаємо зъ многихъ взглядôвъ аґітаціи молодо-ческій, але до стану облоги они ще не дали причины. Чудно се гнучка и елястична конституція, скоро правительству вôльно имити ся такихъ насильныхъ средствъ — безъ засягненя опінїи законодатного тѣла Мы не сумнѣваємось, що парляментъ затвердить міністеріяльній розпорядженя. Виправдѣ гр. Таффе не має за собою сталои бôльшости, але тамъ, де ходить о зарядженя, котрî суть высказомъ реакціи, тамъ найдуть ся завсѣгды гарній душѣ безъ огляду на се, чи тî зарядженя справедливій и умотивованій, та чи доведуть до цѣли.“

Gazeta Narodowa пише: „Становище Полякôвъ супротивъ квестіи ческои — незмѣнне и консеквентне. Именно принціпіяльно не можемо бути противниками привернення правъ историчныхъ короны ческои и певно нема нѣ одного Поляка, котрый бы не бажавъ братному народови побѣды въ тôй борбѣ. Але стоимо рѣшучо при тôмъ сторонництвѣ ческôмъ, котре осуджає бунты и авантуры, а уважає леґальный процесъ за одиноку дорогу до цѣли.“ Добачивши въ послѣдныхъ авантурахъ уличныхъ вплывъ соціялістôвъ и заразомъ и выразну познаку анархіи — уважає Gazeta Nar. енергічне выступленье правительства цѣлкомъ оправданымъ. Вкôнци надѣє ся, що коло польске признасть цѣлою вагою свого голосу зарядженье правительства оправданымъ, бо удержанье публичного спокою и ладу въ державѣ пôдъ теперѣшну пору лежить въ интересѣ державы.

Вкôнци деякî ґазеты вѣденьскій комбінують якъ рада державна прийме сî выимковî розпорядженя. Если рада державна не потвердить розпоряджень, то правительство вôдкличе ихъ сейчасъ, але заразомъ и розвяже раду державну. Сполучена лѣвиця нѣмецка не буде згôдно поступати въ тôй справѣ, а натомѣсть коло польске, памятаючи на похвалу цѣсарску що-до дбалости о интересы державнî, безусловно пôдопре гр. Таффого.

Гнѣздо шершенѣвъ польскихъ

мабуть не можна було порушити нѣчимъ иншимъ бôльше, якъ петиціею стрыйскихъ Русинôвъ до рады мѣста Стрыя въ справѣ такожь рускихъ написей назвъ улиць въ тôмъ мѣстѣ, заселенôмъ [вынявши жидôвъ] на половину Русинами.

Dziennik Polski петицію тую называє „całkiem nowe *nieznatyszczo* Rusinów stryjskich niezadowolonych — jak zwykle Rusinów“. Зъ того очевидно мусить выходити, що и процесы выдѣлу краевого зъ радою мѣста Бялы о польскî написи назвъ улиць [побôчь нѣмецкихъ] — такожь „nieznatyszczo“ польске... Дальше зъ того мусить выходити, що такî самî жаданя Полякôвъ шлескихъ, Словѣнцѣвъ та Чехôвъ моравскихъ супротивъ Нѣмеччины — такожь „nieznatyszczo“. Вкôнци зъ того мусить выходити, що й нарѣканя Полякôвъ пôдъ заборами россійскимъ и прускимъ — такожь „nieznatyszczo Polaków niezadowolonych — jak zwykle Polacy“...

Gazeta Narodowa присвятила петиціи стрыйскихъ Русинôвъ ажь три стовпцѣ своихъ елюкубрацій. Навѣвши змѣстъ петиціи, Narodowa попередъ всего каже, що тî, котрî петицію укладали, очевидно мають на цѣли не заспокоєнье якогось справедливого бажаня, але выкликанье борбы, бо инакше не вôдкликувались бы до якихсь „славяньскихъ чувствъ“ репрезентаціи мѣскои, котрыхъ нѣякій артикулъ конституціи австрійскои, нѣякій законъ, нѣяке розпорядженье не знає, а котрî то „славяньскî чувства“ суть понятьемъ неозначеным — бо нѣхто не скаже, чи то славянізмъ Лібельта и Паляцкого, чи Каткова и Побѣдоносцева!“ — На се мы скажемо русиножерцямъ и славяножерцямъ въ Gazet-ы Narodow-ои, що стрыйскимъ Русинамъ не йшло о выкликанье борбы, але именно о сповненье акту справедливости, — а коли Narodowa „славяньскому чувству“ заразъ пôдсунутъ славянізмъ Каткова и Побѣдоносцева, то сему перечить само жаданье петиціи, щобы три неназванî улицѣ въ мѣстѣ назвати улицями Шевченка, Маркіяна Шашкевича и Федьковича. Зъ того чей же могли русиножерцѣ зъ Narodow-ои добре побачити характеръ „славяньскихъ чувствъ“ тыхъ, що петицію укладали.

Вôдъ самои петиціи переходить вôдтакъ Gazeta Narodowa до слôвъ „Дѣла“, котре высказало ся въ тôмъ дусѣ, що пôсля голошеной засады „wolność, równość, braterstwo“ повинна бы рада мѣста Стрыя [якъ и другî польско-жидôвскî рады мѣстъ на галицкôй Руси] полагодити сю петицію користно, тымъ бôльше, що самî Поляки тяженько нарѣкають на „дику брутальнôсть“ урядôвъ россійскихъ и прускихъ, котрî вегуютъ языкъ польскій у Варшавѣ, въ Познани и т. д. — коли-жь бы рада мѣста Стрыя и другî рады заняли — не дай Боже — таке саме неґаційне становище супротивъ Русинôвъ, яке уряды россійскій и прускій займають супротивъ Полякôвъ, — тогдѣ Русины будуть мусѣли доходити свого права черезъ всѣ инстанціи и дôйдуть.

Отже Русиножерцѣвъ зъ Gazet-ы Narodow-ои чомусь страшно укололи сî зовсѣмъ лагôднî слова „Дѣла“ и Narodowa пише, що „Дѣло“ за чотирнацять лѣтъ свого истнованя не здобуло ся на бôльшу ворожôсть противъ Полякôвъ, якъ тыми словами. Оно допустило ся: „lżenia i wyszydzania Polaków“, „p dżegania przeciw Polakom“, „zawichrzania sprawy“. „Дѣло“ — пишуть русиножерцѣ narodow-й — „zawsze musi kopać jamy, doskwierać do oburzenia, lać a przynajmniej bryzgać witryolem, rehotać się złośliwie“. — Такъ дуже укололи Gazet-у Narodow-у повысше наведенî слова „Дѣла“.

И мы не дивуємось. Попередъ всего кождого русиножерця мусить дуже заболѣти сама пригадка на христіяньску засаду „не чини другому, що тобѣ не мило“, а Narodowa именно стоить за тымъ, щобы Русинамъ чинити то, що Полякамъ въ Россіи та Пруссіи дуже немило та що она называє „дикою брутальностію“, „варварствомъ“ и т. д. Вôдтакъ уколола ей назва радъ великомѣскихъ на галицкôй Руси „польско-жидôвскими“, — але-жь се фактъ и останесь фактомъ, хочь-бы и якъ се було нелюбо Narodow-ôй, бо она очевидно знає, що по многихъ мѣстахъ якъ бы лише „братя мойсеєвого вѣроисповѣданя“ схотѣли, Поляки въ радахъ не мали бы нѣякои силы и значѣня, якî мають нинѣ — та й взагалѣ сила польщины на Руси зависла нинѣ въ великôй мѣрѣ вôдъ жидôвъ и длятого Поляки такъ приподобують ся жидамъ, що называють ихъ „братами мойсеєвого вѣроисповѣданя“, такъ старають ся о ихъ „уобываченье“, а нинѣ сама Gazeta Narodowa справдѣшный хрестоносный похôдъ пôдняла противъ „сіоністôвъ“, котрî не хотять бути „братомъ“ Плятона Костецкого и Теофіля Меруновича и волять еміґрацію до Палестины, якъ польске „уобываченье“ въ Галилеи...

Показавши, якъ мы „копаємо ямы“, „бризкаємо вітріолемъ“ и т. д русиножерцѣ зъ Narodow-ои сходять вкôнци и на критику змѣсту петиціи. На ихъ поглядъ, розумѣє ся, нѣякого права для Русинôвъ въ тôмъ взглядѣ нема, а розпорядженье галицкого выдѣлу краевого до мѣста Бялы дотыкає справы, котра, „całkiem inaczej stoi“. Вже то у польскихъ шовіністôвъ крутанина тымъ „całkiem inaczej stoi“ доходить до безвстыдности — якъ ось и въ сѣмъ выпадку. Narodowa не бере ся навѣть мотивувати, для чого „całkiem inaczej stoi“, бо й нѣякого мотиву на се не знайшла бы Въ Бялѣ написи є нѣмецкî а Поляки домагають ся, щобы додано й польскî, бо въ мѣстѣ живе якась частина Полякôвъ. Въ Стрыю написи є польскî, а Русины домагають ся й рускихъ, бо въ мѣстѣ живе пополовинѣ Русинôвъ. Що-жь тутъ „stoi całkiem inaczej“? Хиба те, що тамъ иде о языкъ польскій, а тутъ о рускій?!

Напослѣдокъ дуже характеристичне есть заключенье русиножерцѣвъ зъ Gazet-ы Narodow-ои: що то стане ся по сякôмъ чи тôмъ рѣшеню петиціи радою мѣста Стрыя „Чи сякъ, чи такъ, а „Дѣло“ буде реготати ся. Коли рада мѣска вôдкине петицію, „Дѣло“ буде мати тогдѣ поле погуляти собѣ на Полякахъ и славы придбати и ґдаć безъ мѣры и безъ кôнца. Коли-жь стрыйска рада сповнить бажанье петиціи, тогдѣ „Дѣло“ ще голоснѣйше зарегочесь и крикне, що пышнî Поляки и хитрî жиды настрашили ся его крику.“

Бѣднî русиножерцѣ зъ Gazet-ы Narodow-ои! Для нихъ „и сюды горячо, и туды болячо“. Охъ тото „Дѣло“! тото „Дѣло“! Якъ бы не оно, дыхалось бы русиножерцямъ ще яко-тако... Ну, але мы все таки, не хотячи брати на свою душу грѣха, глядячи безучастно якъ п. Плятонъ Костецкій мучить ся мовь той Лаокоонъ въ скрутахъ змыя, скажемо заразъ нинѣ на успокоєнье его мукъ: Сякъ чи такъ рѣшить рада мѣста Стрыя петицію тамошныхъ Русинôвъ, — „реготатись“ не будемо, а сяке чи таке рѣшенье осудимо по справедливости — але при тôмъ бажаємо, щобы рѣшенье рады мѣста Стрыя выпало такъ, абы русиножерцѣ зъ Gazet-ы Narodow-ои скреготали зубами... въ своєй люти на всякій проявъ справедливости не лишь для Русинôвъ, але и для якогонебудь другого славяньского, если тôлько не польского, народу въ Австріи!

Дописи „Дѣла”

Зъ Бучача.

[Отворенье ґімназіи. Читальня „Просвѣты“. Порядки въ школѣ на Нагорянцѣ.]

Якъ згадувано уже въ „Дѣлѣ“, отворенье державнои ґімназіи въ Бучачи вôдбуло ся дня 3 н. ст. вересня досыть величаво.

Рано ще изъ звалищь замку дались чути моздѣровî выстрѣлы а цѣсарска хоруговь поразвѣвала цѣлый день. Вôдкрытье ґімназіи розпочалось богослуженьемъ у оо. Василіянъ. По богослуженю, на котрôмъ промовивъ о. Лотоцкій, зобрала ся въ красно прибранôй сали молодѣжь ґімназіяльна, професоры, представителѣ ґімназіяльна, професоры, представителѣ мѣста и властей. Зъ Русинôвъ бачили мы нотаря п. Телишевского, адвоката д-ра Дѣдошаря и. Телишевского, адвоката д-ра Дѣдошатаря и. Телишевского, адвоката д-ра Дѣдошатаря п

всѣлякій здогады. Мѣжь сербскимъ людомъ довхались ажь до послѣдныхъ часовъ традиціи дуже приклонній для прогнанои династіи. а наявть радикальне сторонництво, що находить ся теперь у кермы, має въ своѣмъ таборѣ колька вызначныхъ представителѣвъ тыхъ традицій. По переворотѣ дня 13 цвѣтня, коли молоденькій король оголосивъ ся повнолѣтнымъ и взявъ въ свои руки провод краю, надойшла ненадѣйно вѣсть зъ Цетинѣ, що кн. Петро зрѣкає ся формально ролѣ претендента. Ся вѣсть потвердила ся потомъ урядово тымъ, що король Александеръ въ роковины своихъ уродинъ вызначивъ ордерами такихъ, що явно симпатизували зъ родиною Караджорджевичѣвъ. Надто въ часѣ подорожи по краю водвѣдавъ близького кровняка прогнанои династіи Нанадовича и надавъ ёму найвысшій сербскій ордеръ. Опосля послѣдувала подѣя въ Тополіи. Такъ отже мабуть уже теперь выровнають ся розницѣ мѣжь обома домами, а Сербія не стрѣне перепонъ на дорозѣ внутрѣшного ладу и спокойного розвитку.

НОВИНКИ.

— **Правыборы въ долиньскомъ повѣтѣ для выбору посла до сойму** починають ся зъ днемъ 15 н. ст. вересня. Нехай отже Русины звертають бачне око на правыборы, бо водъ правыборовъ зависить и выборъ посла. До Kurjer-a Lwowsk ого пишуть зъ Долины, що зъ помежи всѣхъ, по розныхъ часописяхъ згадуваныхъ кандидатуръ, актуальною есть одна хиба кандидатура маршалка повѣтового Винкентія Витославского, и одинока зъ можливыхъ, бо яко презесъ рады повѣтовои и многолѣтный членъ выдѣлу повѣтового давъ ся вонъ познати населеню — якъ каже кореспондентъ — „зъ найлѣпшои стороны“, и „зъеднавъ собѣ загальну симпатію“. Кореспондентъ допускає, що навѣть зъ „руского табору“ не стануть робити нѣякихъ перепонъ выборови п Витославского. — Чи се наивность, чи кпины?!

— **Похороны посла до рады державнои, о. Брилиньского** вобулись въ чегверъ въ Жовтанцяхъ повѣта жовковского Покойный померъ скоропостижно въ недѣлю вечеромъ на ударъ серцевый, не чуючись передъ тымъ дуже слабымъ, хотяй водъ довшого часу лѣкарѣ поставили діяґнозу anginae cordis. Смерть постигла его при розмовѣ зъ родиною. На похороны прибуло 20 кондеканальныхъ священиковъ и д-ръ Делькевичь зо Львова. Та кожь явились и Доминикане львовскій яко колятори парохіи. Изъ-замѣсцевыхъ гостей були на похоронахъ: староста жовковскій п. Ляникевичь, проф. Вахнянинъ зо Львова, п. Выслобоцкій зъ сусѣдныхъ Выслобоковъ и ще кольохъ сусѣдовъ и знакомыхъ покойного. Въ часѣ похоронобъ, котрій вѣвъ о. Делькевичь вразъ изъ мѣстодеканомъ о. Кокотайломъ, выголосили краснорѣчивій и щирій пращальній слова о. Жарскій въ церкви, а о. деканъ зъ Камѣнки Струмиловои Цегельскій надъ гробомъ, подносячи честноты покойника въ житю товарискомъ и его невтомимій труды коло добра громады. Найбольшою заслугою покойника побочь всего було безперечно то, що вонъ въ часѣ свого побуту въ Жовтанцяхъ (40 лѣтъ) всиѣвъ при збирати 43.000 зр. на будову новои церкви муровапои, до котрои вже положено фундаменты, а котрои будова буде коштувати 60.000 зр. Кромъ того фонду на будову зобравъ покойный ще 12.000 зр. на внутрѣшне устроенье храму — все зъ добровольныхъ датковъ и зъ доходовъ громадскихъ Тягаръ конкуренційный вынесе лише 17.000 зр. Церковь 39 м. довга а 20 широка и буде одною зъ величавѣйшихъ будовъ. Въ часѣ проповѣдей селяне плакали громадно щирымъ жалемъ по мужу, котрый дѣйстно бувъ ревнымъ труженикомъ надъ ихъ добромъ и добрымъ батькомъ своихъ прихожанъ. Перомъ ему земля!

— **Холѣра.** Ґазета урядова пише: Дня 12 н. ст. вересня занедужало на холеру: въ Делятинѣ, Ворохтѣ ad Микуличинъ, Надворной, Пневѣ и Зарѣчи повѣта надворняньского по 1 особѣ; въ Красной того-жь повѣта 3 особы, а въ Гвоздѣ 6 особъ; въ Богородчанахъ 1 особа, въ Чернятинѣ повѣта городеньского 2 особы, въ Римановѣ повѣта сяноцкого 4 особы и въ Демичи повѣта снятиньского 1 особа. — Выздоровѣли въ Ясениці повѣта березовского 2 особы. — Померли: Въ повѣтѣ надворняньскомъ: въ Делятинѣ 2 особы, въ Красной 1 особа, въ Гвоздѣ 3 особы, въ Пневѣ и Зарѣчи по 1 особѣ; въ Краковѣ 1 особа; въ Римановѣ повѣта сяноцкого 5 особъ, въ Опришовцяхъ повѣта станиславовского, въ Ясениці повѣта березовского и въ Чернятинѣ повѣта городеньского по 1 особѣ. — Кромъ того лучили ся подозрѣній занедужаня въ Воли радловской повѣта бжеского и въ Клоковичахъ повѣта перемыского.

— **Стрейкъ роботниковъ будовляныхъ у Львовѣ** вже поконченый, и зборы роботниковъ заявили ся за принятьемъ условій, якій подають майстры. Вчера вобули ся зборы майстровъ и на нихъ ухвалено обнизити часъ денной роботы на 10 годинъ, такъ якъ сего домагали ся роботники, а платню установити въ такой высотѣ: для роботника мулярского 1·40—2 зр. денно, для теслѣвъ 1·30—1·80 зр. а для камѣнярѣвъ 2—2·50 зр. Дальше ухвалено задержати роботу акордову, але за угодою зъ горы и подъ условемъ, що цѣна роботы акордовои не може бути низша надъ 20% вод звычайного заробку денного. Водтакъ ухвалено выбрати перманентну комісію, зложену по половинѣ зъ майстровъ и роботниковъ. Тота комісія буде управильнювати водносины мѣжь корпораціями будовничихъ а роботниками, переводити при участи власти промысловои ревізію всѣхъ будовъ веденыхъ „партачами“ и неуправненими до сего; становити цѣны и взагалѣ стремѣти до змѣны нынѣшного закона промыслового. Вконци рѣшено задержати всѣхъ страйкуючихъ роботниковъ при ихъ роботахъ на дальше. — Ті ухвалы приймили роботники зобрани вчера пополудни въ ратуша. По зборахъ водбувъ ся походъ. На передѣ несено червону таблицю зъ написею: „Побѣда 10 годинного дня роботы р. 1893“. Чворками перейшли роботники по-передъ намѣстництвомъ и поднесли трикратный окликъ въ честь намѣстника, котрый въ ихъ користь вставлявъ ся у будовничихъ. Водтакъ улицею Чарнецкого, площею Галицкою и Марійскою нойшли передъ поліцію, де настушла така-жь овація для директора поліціи и розойшли ся. Нинѣ рано всѣ стали до роботы. На недѣлю зарядили роботники благодарственне богослуженье въ костелѣ Кармелітовъ.

— **Въ женьскій семинаріи учительскій у Львовѣ** водбудуть ся поправчій испыты зрѣлости во второкъ дня 3 жовтня с. р. о 10-ой годинѣ передъ полуднемъ.

— **Въ школѣ лѣсничихъ въ Болеховѣ** окончили сего року курсъ отсій ученики: 1) зъ дуже добрымъ поступомъ: Вікт. Мазь, Іос. Вабичь, Ад. Тушиньскій, Авр. Вітембергскій, Меч. Куриловичь, Алекс. Церкевичь, Тад. Бодаковскій; 2) зъ добрымъ поступомъ: Стеф. Головацкій, Теодос. Грабовеньскій, Евг. Полюшиньскій, Тад. Пйотровскій, Ад. Спанілі; 3) зъ поступомъ достаточнымъ: Юл. Брокенгаймъ, Густ. Лесперъ, Вас. Крохмалюкъ и Ом. Козловецкій.

— **Ювілей польского писателя Корнила Уейского.** Оногды водпразнували Поляки торжество 70-лѣтныхъ роковинъ уродженя найбольшого свого поета помѣжь живыми, Корнила Уейского. Творець „Скорби Еремін“ и „Хоралу“ дождавъ ся великихъ маніфестацій, а всѣ польскій часописи присвятили ёму вступній статьѣ. На споминъ того ювілею задумують Поляки выдати всѣ творы У ейского

— **Курсы для судьѣвъ слѣдчихъ.** Посля выходячои въ Градци часописи Tagespost поручивъ міністеръ Шенборнъ тамошному субститутови прокураторіи д-рови Ґросови, щобы почавши водъ осени с. р., завѣвъ у Вѣдни приготовляючій курсы для молодыхъ урядниковъ судовыхъ, котрій мають стати ся слѣдчими судьями. Ті курсы будуть тревати поки-що 4 мѣсяцѣ, а яко подручникъ для слухаге лѣвъ має служити творъ сего-жь д-ра Гроса п. з. Handbuch für Untersuchungsrichter.

— **Жидовски забуреня.** Въ Краковѣ на жидовскомъ Казимержу выбухла въ одномъ домѣ холера. Въ наслѣдокъ того поручено комісареви дѣльницѣ, Ковальскому дельожувати заражене мешканье и перевезти мешканцѣвъ его до шпиталю Бонифратровъ Однако жиды не хотѣли до сего допустити, такъ що мусѣла явитись поліція и войско. Нѣякій представленя не помагали, товпа жидовъ зложена зъ якихъ 2000 людей займила дуже грозну поставу. Вконци удало ся по-за каменицѣ вывести одну жидовку, человѣка-жь ёи, котрый такожь мавъ бути перевезеный водбила товпа поліціянови и такъ его сховала, що до нинѣ не можна его воднайти

— **Сѣльскій порядки.** Передъ львовскимъ судомъ присяжныхъ стававъ членъ рады громадскои зъ Зубрѣ, Полуднякъ, обжалованый начальникомъ громады Смольницкимъ и делеґатомъ рады повѣтовои Маслянкою о нарушенье § 487 закона карного, а то длятого, що написавъ до громадского начальника письмо, въ котромъ закинувъ ёму неправильность въ адміністраціи фондами дорогового шарварку. Обжалованый признавъ, що дѣйстно писавъ згадане письмо и що звертавъ вже не разъ увагу рады громадскои на непорядки, однако не чуе себе виннымъ и готовъ перевести доказъ правды. Оборонець обжалованого д-ръ Лисевичь навѣвъ водтакъ чотири факты надужить: 1) Въ 1883 році не звернено радѣ повѣтовой решту зъ шварковыхъ фондовъ въ высотѣ 17 зр. 50 кр. 2) Своякъ войта и делеґатъ рады повѣтовои Маслянка арендує млынъ громадскій въ Зубри Всѣ роботы коло направы ґатей роблять ся шварком, а выдатковъ не звертає громада радѣ повѣтовой. 3) Поглубленье млыновки переведено такожь при помочи шварку, а сума 20 зр., що належала ся за сю роботу, лишила ся въ громадѣ. 4) Такожь кузню въ Зубри водреставровано шварком, безъ звороту коштовъ. Для потвердженя кождого зъ тыхъ фактовъ навѣвъ оборонець свѣдковъ, котрій будуть переслухани при слѣдуючой розправѣ Передъ водложеньемъ розправы увольнивъ судъ Полудняка водъ обжалованя що до Смольницкого, що-до Маслянки буде переведеный доказъ правды.

— **На перші потребы маючои завязати ся філіи руского „Сокола“ въ Чорткові** [на выдатки зъ заснованьемъ и уладженьемъ товариства сполученій] зложили на руки мои пп.: Д-ръ Антонъ Горбачевскій 1 зр., Юл. Сосенко 10 кр., Ив. Лесковацкій 10 кр., Ант. Гарасимовъ 30 кр., Вол. Голубовскій 23 зр. 20 кр., Иванъ Процковъ 10 кр., Юр Иванцѣвъ 10 кр., Ант. Костецкій 2 зр., Кореісъ 20 кр., Колькопфъ 20 кр., Д. Добромильскій 10 кр., К. Любовичь 1 зр., В. Левицкій 10 кр., Іос. Осадчукъ 10 кр., о. Бущакъ 1 зр., Е. Бояковскій 20 кр., С. Мирончукъ 1 зр., І. Розенъ 20 кр. зъ кардъ 30 кр., Канюкъ 1 зр., С. Маргулесъ 2 зр., Я. Павлюкъ 20 кр., Леонъ Савицкій 10 зр. 10 кр., Ґамскій 2 зр., Вержейскій 1 зр. — разомъ 47 зр. 60 кр. *Ант. Гарасимовъ*, кандидатъ адвокатскій въ Чорткові.

— **Катастрофа зелѣзнича** лучила ся дня 11 н. ст. вересня въ ночи мѣжь Бялою и Кальваріею. Поѣздъ идучій зъ Бялои выскочивъ зъ шинъ въ наслѣдокъ пукненя шины. При катастрофѣ потерпѣло 7 особъ досыть тяжкій скалѣченя. Раненыхъ водвезено до шпиталю въ Бялой.

— **Побольшенье войска босаньско герцеґозиньского.** Постановою зъ дня 26 н. ст. червня с. р. позволивъ цѣсарь на утворенье чотирохъ дальшихъ компаній пѣхоты босаньско герцеґовиньскои въ осени 1893 року и чотирохъ полковыхъ штабовъ почавши водъ 1 сѣчня 1894 р. — Доси числила босаньско-герцеґовиньска пѣхота 44 компаній въ 4 баталіонахъ. Теперь буде 48 компаній подѣленыхъ на 12 баталіонобъ, або 4 полки по 3 баталіоны.

— **Евіденція катастру.** Старшій ґеометеръ у Львовѣ п Востровскій оповѣщує, що дня 2, 3 и 4 н. ст. жовтня буде приймати зголошеня що-до всѣхъ змѣнъ въ посѣданю грунтовъ. Зголошуватись треба до льокалю архіву манъ катастральчыхъ у Львовѣ, де згаданый ґеометеръ урядує.

— **Интеліґенція въ арміяхъ.** Водъ коли мілітаризмъ розросъ ся до такои силы, якою есть теперь и водъ коли цодъ оруже покликують не поодинокихъ людей а цѣлі народы, водъ тогдѣ найважнѣйшою задачею управы войсковои есть добути потрѣбне число водповѣдно образованыхъ офіцировъ и подофіцировъ. Задача се дуже тяжка, а въ деякихъ державахъ и не можлива, бо школы и заведеня войсковій можуть дати офіцировъ арміямъ, але не цѣлымъ масамъ людей, якъ арміи теперѣшній, що числять ся на міліоны. Длятого у всѣхъ державахъ змагають до того, щобы выобразувати якъ найбольше число фаховыхъ офіцировъ. Декуды, якъ у Франціи и Нѣмеччинѣ выдавано на се величезній сумы, а мимо того число офіцировъ показало ся недостаточне. Се походить зъ водси, що нинѣшній арміи мусять мати кромъ офіцировъ фаховыхъ ще й т. зв. запасныхъ, т є. интеліґентныхъ людей, котрій на случай потребы могли бы першихъ заступити Сего-жь довольно не зробить нѣяке правительство, бо оно зависить водъ ровени просвѣты въ даномъ краю. Отже цѣлкомъ справедливій слова Мольткого, що Нѣмцямъ дали побѣду надъ Французами учителѣ. Зъ огляду на се цѣкаво, якъ представляють ся нинѣшній мілітарній силачѣ-державы въ свѣтлѣ просвѣтнои статистики. Слѣдуючій цифры пояснять се найлѣпше:

На 1.000 людности мали

	анальфабетовъ въ 1874 р.	1887 р.	Поступъ %
Нѣмеччина	23	13	43
Австрія	492	238	52
Франція	179	124	31
Италія	526	443	16
Россія (цѣла)	779	687	12
Конґресовка	833	822	1·2.

Зъ сего видко, що Нѣмеччина выпередила всѣ инший державы Найгорше стоить подъ тымъ взглядомъ Россія Що-до кандидатовъ на офіцировъ, та на 1.000 рекрутовъ есть зъ высшою освѣтою у Франціи 26, въ Австріи 25, въ Россіи лише 3.

— **Упадокъ цѣны срѣбла и продукція срѣбла въ Австро-Угорщинѣ.** Угорске міністерство скарбу водъ давна вже носилось зъ гадкою, щобы знизити цѣну, по якой купує ся срѣбло, добуте въ австро-угорскихъ копальняхъ. Отся постанова була наслѣдкомъ великого упадку цѣны срѣбла на торзѣ всесвѣтномъ. Доси купувала Австрія и Угорщина кільоґрамъ срѣбла, добутого въ копальняхъ, по 90 зр.; водъ теперь же цѣну закупна знижено въ Угорщинѣ на 57 зр. за одинъ кільоґрамъ. Здає ся, що и австрійске міністерство скарбу выдало розпорядженье до копалень срѣбла въ Пшибрамѣ. Про се зниженье цѣны въ Угорщинѣ доносять такъ: Щобы не убиги нагло промыслъ гірничій, а именно не приневолити многихъ властителѣвъ приватныхъ копалень срѣбла до залишеня продукціи та дати часъ роботникамъ занятымъ по тыхъ копальняхъ вынайти собѣ якій иншій заробокъ, правительство угорске розложило згадане зниженье цѣны на колька лѣтъ, почавши водъ 1 сѣчня 1894 р. И такъ всѣ копальнѣ срѣбла, що побирають субвенцію державну, будуть мати черезъ цѣлый рокъ 1894 ще провізоричну субвенцію державну, именно по 22 зр. додатково до 57 зр. за одинъ кільоґрамъ срѣбла, — але всѣ заграничній копальнѣ срѣбла, або ті, котрій що ино мають отворитись, не можуть числити на нѣяку помочь державну а навѣть на закупно добутого срѣбла за готовку. Рівножь, щобы усунути всякій можливій надужитя, якъ н. пр. потайну присылку срѣбла зъ заграницѣ, установлено, що максімумъ продукціи субвенціонованыхъ копалень не може перевышати пересѣчнои сколькости, выпродукованои въ рр. 1888—1892.

— **Поцѣлуй за пятьсотъ марокъ.** Въ кліматичномъ мѣсци сидѣло кольохъ панобъ въ дуже веселомъ настрою. Одинъ зъ нихъ, ученый правникъ зъ надъ Мену, чувъ все великій нахилъ до струнких дѣвчатъ-кельнерокъ. Они такъ ему подобали ся, що одной навѣть заявивъ свое бажанье поцѣлуя, обѣцюючи заплатити за се 500 марокъ, скоро лишь она буде выходити за-мужь Дѣвчина не надумувалась довго, наставила уста, а щасливый ученый вытиснувъ на нихъ дуже горячій поцѣлуй и заразъ таки выплативъ обѣцяну суму. Добре то бѣситись, якъ приступае!

— **Дирекція товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстръ“ у Львовѣ** именувала мене аґентомъ сего товариства на Чорткобъ и охрестность. Подаючи то до прилюдноі вѣдомости, прошу Всч. отцѣвъ духовныхъ, братства церковній, начальства громадъ и честныхъ господарѣвъ того-жь округа, щобы подавали черезъ мене до обезпеченя въ „Днѣстрѣ“ свое майно недвижиме и движиме. Канцелярія аґентіи знаходить ся въ канцеляріи адвокатской д-ра Горбачевского въ домѣ Бікля коло костела оо. Доминиканобъ. Поручаюсь ласкавымъ взглядамъ — *Антонъ Гарасимовъ*, кандидатъ адвокатуры.

— **Дробній вѣсти.** Дня 17 н. ст. вересня водбуде ся въ Уличнѣ (ст. зелѣзнича Гаѣ) вѣнчанье п. Сим. Кульчицкого, окончено богослова, зъ панною Еміліею Ортиньскою, дочкою властителя земскои посѣлости. — Въ Станиславовѣ арештувала поліція якогось Файвеля Германа, що зъ своею жѣнкою займавъ ся посередництвомъ въ вывоженю дѣвчатъ до Туреччины.

Наука штука и література.

— **„Руска читанка“** д-ра Лучаковского призначена для V-ои а не для IV ои клясы, якъ хибно було подано.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Д ръ Володиславъ Ант. Ґлюзиньскій именованый дѣйстнымъ професоромъ загальнои експериментальнои патольоґіи на университетѣ краковскомъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго народного театру** зложивъ п. М. Кочоровскій 6 зр. 25 кр., зобраныхъ, подчасъ конференціи окружнои въ Бобрцѣ. — Дальше зложили Вп. пп.: Софронъ и Ангелина Недѣльскій зо Станиславова 2 зр. и А. Витковицкій зъ Рогатина 10 зр., зобраныхъ п. Бандровскою, женою инспектора податкового зъ Рогатина на празнику у о. Яворского въ Путятинцяхъ. — Чеками почтовыми зложили Вп. пп.: кн. Юрій Чарторыйскій 50 зр., о. Михайло Соневицкій зъ Волковець 8 зр., о. Дим. Лойванюкъ зо складокъ 18 зр. 50 кр., о. Юл. Гладиловичь зъ Боленовичь 10 зр., п. Григ. Харакъ адъюнктъ судовый зъ Золочева 24 зр., о. Титъ Чубатый зъ Лосяча 2 зр., о. Данило Танячкевичь зъ Закомаря 6 зр., зобраныхъ на забавѣ въ Подлысю п. Каролиною Гутковскою, о. Ром. Фицаловичь зобраныхъ на забавѣ 2 зр. 50 кр., д-ръ Андрей Чайковскій зъ Бережанъ водъ гостей 6 зр. 36 кр., п. Григ. Римаръ зъ Добровлянъ 1 зр., п. Стеф. Майе нотарь зъ Горлиць 2 зр., о. Теоф. Петрушевичь зъ Єзуполя водъ гостей 8 зр. 75 кр. — разомъ 139 зр. 11 кр.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 14 вересня. Маневры въ Борошь-Шебешь покончені. Цѣсарь вернувъ вчера до Вѣдня, а дня 16 с. м. удає ся на маневры до Ґінсъ, де прибуде цѣсарь Вільгельмъ. На осѣнній сесіи парляменту поставить міністеръ просвѣты внесенье въ справѣ унормованя доживотныхъ школьныхъ инспекторовъ.

Берно мор. 14 вересня. Старо-ческій народный клюбъ водмовивъ „Соколови“ подмоги длятого, що бавить ся політикою и ставъ ся молодо-ческимъ.

Римъ 14 вересня. Рівночасно зъ водвѣдинами россійскои ескадры въ Тульонѣ, водвѣдає анґлійска фльота італійскій пристани.

Брукселя 14 вересня. Король Леопольдъ зложивъ свое політичне завѣщанье до архіву.

Ріо Жанейро 14 вересня. Адміралъ Мелло повѣдомивъ репрезентантовъ чужихъ державъ, що розпочне бомбардувати крѣпость Бая.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. К. Ясен. въ Бал.** Заплачено все до конця року, а на подяку лишило ся ще 2 зр.

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 посля годинника львовского

Приходять до Львова зъ	поспѣшный	особовій			
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарновъ (водъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабовки черезъ Тарновъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарновъ або Ряшѣвъ (водъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	—	—	636	—
Подволочискъ и Бродовъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Подволочискъ и Бродовъ (на дворець Подзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнга	1011	—	759	—	—
Радовцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	529	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—
Зимнои Воды			6	95	
Бруховичь				822	

Водходять зо Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабовки via Тарновъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарновъ (только водъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарновъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	1041	526	—	—
Подволочискъ и Бродовъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Подволочискъ и Бродовъ (зъ дворця Подзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радовцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнга	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Бориславa черезъ Стрый		—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—
Зимнои Воды				337	
Бруховичь				315	

ЗАМѢТКА: Годины подчеркненій значать пору ночну водъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Iohannesgasse 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Імперіяль удѣляють устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О сколько же подручники дозвалюють, такожь вѣдомостей водносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєть такожь выдазній черезъ ц к. австр. зелѣзниць державній прямій білеты до ѣзды и зуставлюваній зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневомъ можна достати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторовъ. 4514

Надôслане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій
повернувъ 2—4
Львôвъ, Валова ч. 14.

ВСЯКИ̂ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котри̂ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

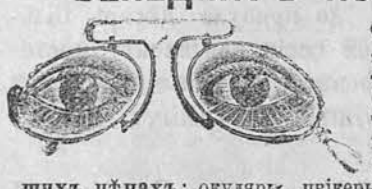

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильни̂, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всяки̂ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінція выготовляють ся точно. 4185

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

П. Т.

Зъ огляду, що деяки̂ ласкави̂ порученя зъ провінціи призначени̂ для мене лише хибно адресовани̂ до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючи̂ бували нараженѝ на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкави̂ порученя лише до фірмы** 4774 7—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ
Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

НОВÔСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка" томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „Словар правничий", д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „Мапа України Руси" — цѣна 20 кр. 4734 6—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

ПОТРЕБУЮ УЧИТЕЛЯ або УЧИТЕЛЬКИ до двохъ дѣтей зъ IV кл. н. и до 1 зъ I. кл. н пôдъ дуже користными услôвями Першеньство мають матуристы семинаріи учительскои. Практику потрѣбну до испыту кваліфікаційного можна тутъ вôдбути при II-клясовôй школѣ. Гра на фортепянѣ пожадана. Удавати ся до **М. Матковского** пароха въ Горожаннѣ великôй почта **Комарно.**
4845 3—4

Конякъ Токайскій
фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ улиця Академічна число 20.
32—45 4669

ПЕТРО ДЖУСЪ
зъ Тернополя, писарь умѣючій писати по польски, руски и нѣмецки, глядає посады въ котрôмъ будь урядѣ, такожь у адвоката або у нотаря якъ такожь въ громадѣ. 4799 3—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 57—180
ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Лôжка зелѣзни̂ складани̂ по 6 зр., всяки̂ инши̂ меблѣ зелѣзни̂
поручає 4595
ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОБРАЗЫ

олѣйни̂ до церковь готови̂ и на замовленя по дуже приступныхъ цѣнахъ Близша вѣдомôсть **СТАНИСЛАВЪ САДОВСКІЙ, Жовкôвч.**
4847 3 5

Знамениті тѣста

щоденно свѣжи̂ Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десерови̂ фунтъ 1 зр, Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
при ул. Баторія ч. 32.
4758 11—?

Михайло Василиця
РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА
у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15
полагоджує всяки̂ замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.
4802 5—15

Высокôповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручає ся
МОЛОЧАРНЯ
и „взôрцева кухня"
при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь Кава найлѣпша, стравы смачни̂ выбôръ великій кухня безъ перервы цѣлый день. Цѣны найнизши̂. Зъ поважаньемъ
4830 5—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРІЦА
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймає всяки̂ роботы входячи̂ въ обсягъ сего званя.
4835 7—15

ИВАНЪ ГУСЪ
слова Тараса Шевченка, музика Мик. Лис.
Цѣна 60 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны якъ такожь поодиноки̂, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечни̂
5% листы ипотечни̂ преміовани̂
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорски̂ облігаціи индемнізаційни̂

а всѣ ти̂ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣляки̂ выльосовани̂ а вже платни̂ мѣсцеви̂ паперы цѣнни̂, такожь запавши̂ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцеви̂ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє нови̂ аркушѣ купонови̂, за зворотомъ коштôвъ, котри̂ самъ поносить.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональни̂, Фаны, Хоругви хрестки̂, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробни̂ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головни̂ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового на выправы весѣльни̂ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за велики̂ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моєю фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

Наука каліґрафіи.

Нагородженый золотымъ медалемъ великимъ срѣбнымъ и многими иншими.

Кождый, що бридко пише безъ рôзницѣ пола и вѣку може собѣ въ 8 до 12 лекціяхъ присвоити скоре и гарне письмо пôсля моеи неперевысшенои и систематичнои методы.

М. Вашіцъ

артистъ-каліґрафъ
Львôвъ ул. Вôрменьска число 3 поверхъ II. 4830 3-4

ДОБРЫЙ ЧАЙ
поручає
СТАРА ТОРГОВЛЯ
ВОЛЯ
4844 4—20
у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

ТУТКИ електричнэ стисканѝ
неклиени̂ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічни̂, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**
При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 13—30

Казимиры Матчиньскои
выробу
БУЛІОНЪ
зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.

Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6·50 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный
по 70 кр. слоикъ
4829 продає 6—12
Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

ФАБРИКА
Левъ И. Малєвскій
у ЛЬВОВѢ
ул. Вôрменьска ч. 12

поручає въ своѣй фабрицѣ выроблювани̂ корки до бочокъ и фляшокъ въ найлѣпшôй якости и дешевѣйши̂ вôдъ заграничныхъ, такожь дерева коркови̂ и колеса до меленя проса, пôдошвы и корочки дамски̂. Остерѣгаю П. Г. Публику передъ наслѣдуваньемъ, котре не выходить на користь купуючимъ. 4831 3 6

Перша Галицка — корковъ каталоньскихъ

Основана 1877 року.

Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що я одержавъ свѣжи̂ товары и поручаю ихъ Всч. Духовеньству и Вп. Публицѣ.

АНДРѢЙ
КОБѢЛЬНИКЪ
У ЛЬВОВѢ
ул. Сикстуска ч. 30.
4846 4—6

СО-

рочки мужески̂, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ
БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ
у Львовѣ улиця Галицка ч. 16.
Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537
Цѣнники на жаданье даромъ.

Звертає ся увагу
на
ЗАВЕДЕНЬЕ
ФОТОҐРАФІЧНЕ
христіяньске
устроєне зъ
найбôльшимъ комфортомъ
У ЛЬВОВѢ
при ул. Коперника ч. 8
пôдъ фірмою
ИВАНА
КШАНОВСКОГО
4826 Цѣны умѣренни̂. 6—13

На кождый родъ бѣля дуже тревале

Полотно „Чікосъ" шир. 74 цм., шт. 25 метрôвъ по зр. 4·90 и 6·—
Вебу гôрску „ 83 „ „ 23 „ „ „ 7·— 7·80
Шіфонъ бѣлый „ 82 „ „ 40 „ „ „ 9·30 12·40
Кретонъ бѣлый цѣлкомъ безъ ґумы „Naturell" хорошій и дуже тревалый 82 цм. шир., штука 40 метрôвъ по зр. 11, 14, 16, 19.
Калікотъ полотно американьске 23 метр. штука зр. 5·20, 6 и 6·80
Domestic безъ шву на 6 простиралъ 15 метрôвъ зр. 7·50 и 9·50
Хустки до носа бѣли̂, чисто льняни̂ велики̂ тузинъ зр 2·40, 3, 4, 5
Рушники бѣли̂ чисто льняни̂ тузинъ зр. 3, 4·20, 4·80, 6.
Стирки бѣли̂ тузинъ зр. 2·40, 3, 4·60
Стирки сѣри̂ тузинъ зр. 1·80, 2·40, 3

поручає

Центральный складъ фабричный
ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА
ВЪ КОЛОМЫИ

Прôбки и цѣнники можна на жаданье одержати даромъ и франко. 4658 8—8

Замовленя зъ провінціи выконує ся якъ найсовѣстнѣйше.

Цѣны знижени̂ о 15%

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ
ВЪ РАДИМНѢ

стоваришенье зареєстроване зъ ограниченою порукою и субвенціоноване Выс. выдѣломъ краєвымъ у Львовѣ

поручає свои

выробы поворозничи̂ и тепетни̂

такожь

поясы до машинъ, линвы до кафарôвъ и поромôвъ, ґурты до выбиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п.

Всѣляки̂ роботы до прикрасы, а то: накрытя на столы, занавѣсы до вôконъ, сѣтки до дѣточихъ лôжокъ, торбины мысливски̂ гамаки, тенеты до ловôвъ, сѣти на конѣ вôдъ мухъ и снѣгу и т. д — выготовляють ся старанно на окреме замовленье.

Товариство має свои комісови̂ склады:

у Львовѣ: Центральный базаръ краєвый;
въ Перемышли: Базаръ имени Зибликевича;
„ Станиславовѣ: Базаръ повѣтового товариства торговельного;
„ Ланцутѣ: Товариство продукційне и торговельне;
„ Дембици: Товариство торговельне;
„ Тарновѣ: Торговля пана Антонія Свидерского.

Цѣнники даромъ и оплатно. 4507

ДИРЕКЦІЯ:
Кс. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ

4804 9—30

ПОСТѢЛЬ
власного выробу

Колдры студентски̂ на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 175 цм. довги̂, 125 цм. широки̂ по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** велики̂ 185—193 цм. довги̂, 135 цм. широки̂ по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.
Матерацы волосѣнни̂ вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.
Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.
Сѣнники звычайни̂ и пружинови̂ вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ
Подушки пѣряни̂ и волосѣнни̂.
Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.
Коцики вовняни̂ и **каны** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ
ЛЬВÔВЪ
улиця Коперника число 7.

Для оп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКИ̂
Льосы по 50 кр.
Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель, тов. банкове и контора вымѣны Шелленберґъ и Крайеръ у Львовѣ.
4852 2—23

Послѣдный мѣсяць

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 198. Львôвъ, Пятниця 3 (15) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣдомъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвіка 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 15 н. ст. вересня 1893.

Въ Долинщинѣ, въ окрузѣ выборчôмъ майже чисто-рускôмъ, заносить ся на завзяту выборчу акцію, подôбну до тыхъ, якѣ переходили Русины давнѣйше, передъ заповѣдженою змѣною системы, котра мала усмирити антаґонізмъ національный въ краю справедливымъ увзглядненьемъ интересôвъ національныхъ, зъ котрого однакожь вкôнци выходить заєдно покривдженье правъ народу рускаго.

Мы вже згадували, що заступництво сего рускаго выборчого округа пок. посломъ Мазуракимъ було аномалією, але мали при тôмъ надѣю, що въ нинѣшныхъ обставинахъ належало дѣло выборче такъ повести, що-бъ тую аномалію усунути. Бувъ бы се доказъ, що сферы правительственнѣ хотять стояти на сторожи интересôвъ и народу рускаго. Тымчасомъ довѣдуємось, що въ горѣ роблять ся всякѣ приготованя, щобы при сѣмъ выборѣ зъ рускои Долинщины выйшовъ Полякъ посломъ на сеймъ краєвый. Фактомъ єсть, що шляхотскій комітетъ польскій, центральный и выборчій для всхôднои Галичины, взявъ уже выборчу акцію въ Долинщинѣ въ свои руки и що сими днями потвердивъ кандидатуру п. Витославского, управителя дôбръ бар. Попера и заразомъ маршалка рады повѣтовои долиньскои. Щобы уможливити тую кандидатуру п. Витославскому, вôзвали компетентнѣ сферы ц. к. старосту зъ Долины п. Навроцкого и зоборонили ємý кандидувати, а все дальше буде переводитись уже такъ, щобы гармоніювало зъ интенціями польского комітету выборчого. Акцію тую пôддержать автономічнѣ орґаны, стоячѣ до диспозиціи п. маршалковои...

Спитає може хто: кимъ єсть сей п. Витославскій? чимъ вôнъ вôдзначивъ ся колинебудь на поли житя політичного, або якій єго пересвѣдченя політичнѣ та національнѣ? На се питанье тяжка вôдповѣдь. Личнôсть п. Витославского мало звѣстна межи Поляками, а вже цѣлкомъ незвѣстна Русинамъ. П. Витославскій єсть кандидатомъ длятого бо вôнъ одинъ выказавъ ся вôдповѣдными средствами на свôй выбôръ. Та обставина заважила найбôльше на важкахъ політики краєвои. Єго одного признано такимъ, що мôгъ бы повалити кандидата рускаго въ тôмъ окрузѣ, а сего досыть въ нашôй Галичи и се найбôльше важкій аґументъ для єго послованя зъ рускаго округа. И повторить ся то саме, чого були мы свѣдками вôдъ початку еры конституціинои. Сила має побороти правду — и на тôмъ конець. Сѣльску руску курію має заступати чоловѣкъ, котрый зовсѣмъ не компетентный заступати интересы селяньства, а тымъ менше интересы народу рускаго.

На таке заносить ся и такому дѣлу наскрôзь несправедливому прийдуть въ помôчь всѣ звѣстнѣ чинники, котрѣ у насъ рѣшають выборы посольскѣ.

Въ виду того не лишаєсь Русинамъ нѣчо иншого, якъ лише сотный разъ пôднести кинену имъ рукавицю и станути до борбы. Хôдъ тои борбы дасть ся передвидѣти. Въ мѣсточкахъ Долина, Болехôвъ та Рожнятôвъ будуть форсованѣ на выборцѣвъ жиды и личнѣ товаришѣ кандидата. Зъ селъ будуть старати ся компетентнѣ чинники практиковаными вôдъ давна способами форсувати на выборцѣвъ самыхъ зависимыхъ. Отже Русинамъ повѣта долиньского не вôдьно заложити рукъ, але треба станути до акціи выборчои и до урны зъ всею енерґією и повагою, на яку дѣло се заслугує!

Станъ выимковый въ Чехіи.

О 3-ôй годинѣ по пôвночи зъ вôвторка на середу, коли населенье золотои Праги вôдпочивало въ глубокôмъ снѣ, на рогахъ улиць мѣста Праги и прагскихъ передмѣсть замѣтный бувъ якійсь рухъ. Громадки якихсь людей ставали, а выконавши роботу, ишли дальше въ поспѣху и глубокôй тишинѣ. Були се налѣплювачѣ плякатôвъ, котрѣ пôдъ охороною баґнетôвъ поліціи розлѣплювали розпорядженье міністерске о выимковôмъ станѣ въ Празѣ и околици. Раннымъ ранкомъ вычитували мешканцѣ Праги зъ плякатôвъ, що перестають обовязувати ихъ 12 и 13-тый артикулъ основныхъ законôвъ, а тымъ самымъ вже не суть участниками всѣхъ правъ конституційныхъ. Вечѣрне выданье урядовои ґазеты принесло ще другу несподѣванку, а именно, що въ судовôмъ окрузѣ Праги завѣшенѣ суды присяжнѣ на часъ одного року.

Розпорядженье міністерства завѣшує артикулы 12 и 13-тый основныхъ законôвъ державныхъ, де говорить ся про права стовариšень и зборôвъ та свободу прасы. Артикулы 8, 9 и 10, де говорить ся про охорону особистои свободы, о правѣ домашнôмъ и тайнѣ листôвъ, не завѣшенѣ выданымъ теперь розпорядженьемъ, хочь законъ о выимковôмъ станѣ допускає завѣшеня и тыхъ артикулôвъ. Завѣшенье права о стоваришеняхъ має такѣ наслѣдки, що стоваришеня не смѣють засновуватись на основѣ закона зъ 15 падолиста 1867 безъ дозволу властей, що політичнѣ власти можуть застановити дѣяльнôсть истнуючихъ товариствъ, именно можуть заказати вôдбувати зборы або поставити певнѣ услôвя для стоваришень. Вôдтакъ не можна вôдбувати нѣякихъ зборôвъ, а зборы выборцѣвъ и публичнѣ походы можуть вôдбуватись лишь за дозволомъ політичнои власти. Завѣшеньемъ артикулу 13-ого вôдбираєсь прасѣ ѣи свободу, бо власть політична може заказати выдавництво ґазетъ и установити речинець, въ котрôмъ тѣ ґазеты мають бути предкладанѣ до цензуры.

Розпорядженье о выимковôмъ станѣ мусить бути предложене до затвердженя радѣ державнôй, а именно найперше палатѣ послôвъ заразъ на першôмъ засѣданю. Міністерство мусить при тôмъ „подати мотивы и зложити справозданье о выимковôмъ розпорядженю, та дôстати затвердженье вôдъ рады державнои.“ Пôсля дотеперѣшного звычаю ухвала рады державнои наступала въ той способъ, що рада державна заявляла, чи розпорядженье правительства оправдане чи нѣ. Пôсля приписôвъ закона выимкового мають бути вôдкликанѣ розпорядженя выимковѣ сейчасъ, коли вôдпадуть причины, котрѣ спонукали выданье тыхъ розпоряджень. Цѣлковите або частинне вôдкликанье выимковыхъ розпоряджень наступає въ наслѣдокъ ухвалы цѣлого міністерства за згодою цѣсаря. Рôвножь и розпорядженье о завѣшеню судôвъ присяжныхъ має предложитись радѣ державнôй, при рôвночасномъ поданю мотивôвъ. Се розпорядженье має сейчасъ бути вôдкликане, єсли одна зъ палатъ того зажадає. Оно має правосильнôсть лишь на часъ одного року и не може бути продовжене въ дорозѣ розпорядженя передъ найблизшимъ отвореньемъ засѣдань рады державнои.

За еры конституційнои въ Австріи се вже другій случай заведеня выимкового стану. Першій разъ зроблено ужитокъ зъ постановъ закона выимкового за часôвъ т. зв. Bürger-міністерства. Дня 10 жовтня 1868 р. выдано выимковѣ розпорядженя, рôвножь зъ завѣшеньемъ артикулôвъ 12 и 13-ого, для мѣста Праги та політичныхъ округôвъ Смѣхова и Карлина. Тогдѣшный выимковый станъ тревавъ лишь пôвъ року, бо до 29 цвѣтня 1869 р. Кабінетъ Адольфа Аверсперґа не потребувавъ продовженя выимкового стану въ Чехіи, бо для удержаня порядку выстало выслати до Чехіи яко намѣстника фельдмаршалъ-лейтнанта бар. Колляра. Оба выимковѣ розпорядженя суть выданѣ пôдчасъ президентуры ґр. Таффого.

— —

Заведенье выимкового стану въ Чехіи наступило пôдъ взглядомъ формальнымъ несподѣвано, але зъ всякихъ познакъ и натякôвъ можна було заключити, що ґр. Таффе ужнѣ и сего послѣдного средства, дозволеного конституційными законами. Досыть згадати вôдповѣдь міністра судôвництва ґр. Шенборна на одну интерпеляцію що-до вердикту судôвъ присяжныхъ; въ тôй вôдповѣди заявивъ міністеръ, що єсли бы подôбнѣ случаѣ повторили ся, правительство мусѣло бы завѣсити дѣяльнôсть судôвъ присяжныхъ. Вôдтакъ у Vaterland-ѣ появилась статья, въ котрôй говорилось про можнôсть заведеня стану выимкового въ Чехіи.

Мотивы правительства, высказанѣ въ урядовыхъ ґазетахъ, обмежують ся на разѣ на загальникахъ, а не подають спеціяльныхъ фактôвъ. Ворохобна аґітація прибрала нечуванѣ розмѣры и довела до того, що публичный спокôй и порядокъ загроженѣ — отсе змѣстъ комунікатôвъ урядовыхъ. Близшѣ поясненя до того комунікату находимо въ иншихъ ґазетахъ, котрымъ сторонництво молодо-ческе не на руку. Въ тыхъ ґазетахъ говорить ся про антідинастичнѣ демонстраціи въ день уродинъ цѣсаря сего року [заинтонованье россійского имну у вôдповѣдь на австрійскій имнъ], про ексцесы по улицяхъ, котрѣ кôнчились выбиваньемъ вôконъ, здираньемъ орлôвъ австрійскихъ, замазуваньемъ написôвъ нѣмецкихъ на публичныхъ будынкахъ, про увôльняючѣ вердикты судôвъ присяжныхъ. И дѣйстно тѣ всѣ ексцесы мусѣли занепокоити, — однакъ треба зважити и се, що молодо-ческе сторонництво не брало одвѣчальности за се на себе, лишь вказувало виновникôвъ въ таборѣ соціялістичнôмъ або ультрарадикальнôмъ. Длятого хочь переважна часть ґазетъ мовь бы и похваляла заряджене правительства зъ огляду на потребу удержаня ладу, — то все таки не може безусловно згодити ся на сей рѣшучій крокъ ґр. Таффого, бо не знає, що зъ того всего выйде.

Neue freie Presse добачає въ розпорядженю выимковôмъ критику цѣлон вôдъ 1879 р. управы державнои пôдъ проводомъ ґр. Таффого. Програма „примиреня“, заинавґурована въ 1879 р., выдала такій результаты, що треба ажь выимковыхъ розпоряджень. На надзвычайнѣ средства правительства готовѣ молодочехи вôдповѣсти найскрайнѣйшою опозиціею — именно здѣйстнити заповѣдану абстіненцію вôдъ рады державнои — а тогдѣ пропала слава „примирительного“ кабінету ґр. Таффого. Розумѣється, що пôсля N. fr. Presse причина того невôдрадного стану лежить въ пôдпиранію змаганьческихъ а вкорочуваню правъ Нѣмцѣвъ — тожь и кôнчить свою статью такими словами: „Єсли-жь отже правительство пересвѣдчене, що для удержаня авторітету властей и для спиненя непокоѣвъ нема иншого средства, якъ выимковый станъ, та єсли уважає сей станъ потрѣбнымъ, щобы не треба пôзнѣйше примѣнювати ще острѣйшихъ средствъ для удержаня порядку — то певно не заапелювало оно да-

---

4)

Про народъ а народность

и

право народности въ державѣ.

Права народности въ державѣ.

Єсть то поступъ цивілізаціи — каже Bluntschli, — що починаємо говорити про права національнѣ и бажати для нихъ поважаня. Позаякъ народности суть частями людскости, то належить ся имъ людска така сама охорона, якъ цѣлости, котрои суть складниками. У всѣхъ часахъ мало понятье націи сильный вплывъ на державы и політику. Почутье народне пхало Геленôвъ до борбы зъ Персами; зъ почутя національнои рôзницѣ народнои вынивъ подѣлъ всесвѣтнои державы на римску и грецку, франконьскои монархіи на Нѣмеччину и Францію. Але яко прінципъ державный окликалась нація доперва въ нашôмъ вѣцѣ.

Якъ много може доказати идея народна, того учить исторія. Рухъ народности нѣмецкои выдобувъ ся силою вулканічною зъ-пôдъ панованя Наполеона [1813—1815], доказавъ того, чого передъ тымъ цѣла Европа доказати не могла у вôйнѣ зъ Францією. Идея народна переобразила кровію и зелѣзомъ цѣлу Европу, вычеркнула зъ карты неодну державу самостôйну а дала неодномôй націи державу и забезпечене истнованье. Идея народна поборола трудности, котрѣ здавали ся непоборимыми. Італія, подѣлена на множество державъ дрôбныхъ, уважаныхъ за понятя ґеоґрафічнѣ, може сама о собѣ сказати, що малѣ державы нѣколи не посѣдали тои силы матеріяльнои, котра бы могла стояти въ якôмъ-небудь вôдношеню до сполученя ихъ въ одну державу цѣлôсть. Сполученье въ Італіи доконано наперѣть по програныхъ битвахъ мовь-бы якою чародѣйною силою. Назвали то простымъ збѣгомъ прихильныхъ обставинъ; хто однакъ въ ходѣ исторіи не пропускає припадкôвъ плазомъ а шукає за питкою звязи и йде на дно шукати причины, той знайде ключь того сполученя въ вденъ народномôй.

Нѣмеччина, роздроблена на мініятуры самодѣльныхъ державокъ, черезъ народну идею и для неи довела до того, що Германе доконали вôдбору Альзаціи и Льотарингіи а при тôмъ сполучились, вôдбираючи тымъ Франціи ґеґемонію.

Довгу ще дорогу має идея народна на всходѣ, де она вже зродила ся. Хто бы бувъ припустивъ ще передъ 50 лѣтами, що на коштъ могучои державы турецкои зродять ся державы зъ характеромъ індівідуальностей народныхъ. Правда, що помôгъ тутъ богато антаґонізмъ религійный, помôгъ и розстрôй політичный Туреччины, помогла и Россія, — але чому се до того часу не наступило? — Бо почутье спôльности народнои у тыхъ народôвъ ще було не розвинуло ся. Коли почутье то настигло, тогдѣ и самостôйность стала. Єсли се почутье народне ще не дозрѣло, якъ треба, то будучность покаже, що анѣ Сербы анѣ Болгаре незрѣлѣ до самостôйности державнои и довгои екзистенціи, натогдѣ имъ ворожити годѣ; єсли-жь почутье народне вже дозрѣло и на дальше буде розвиватись, тогды тѣ повставшѣ державы мають запевнену будучность навѣть передъ такими великанами якъ Россія. Всякѣ отже понятя о т. зв. „панруссизмѣ“ по-при идею народну — пуста фраза и нѣкчемный страхъ тыхъ, котрѣ не знають и не вмѣють розвивати почутя народного свого або коштомъ чужихъ народôвъ хотять воскресити того, що не жиє. Одна рада и одно средство для тыхъ, котрѣ при тôмъ всѣмъ боять ся панруссизму єсть: „national leben und national leben lassen“. До тыхъ панôвъ можна вôдозватись: Не кричѣть на панруссизмъ, але радше зôрвѣть зъ застарѣлою середновѣчною засадою удержуваня мужика въ темнотѣ, поставте собѣ за засаду зôйти до того чоловѣка, вывчити єго совѣстно на почвѣ народнôй, чимъ вôнъ єсть и хто вôнъ єсть, дайте ємý свѣтла безъ зависти и заздро сти та еґоізму, дайте ємý узрѣти свѣтъ крôзь власнѣ очи а не чужѣ окуляры, не берѣть монополію науки зъ еґоістичною зажерливостію въ свои руки, дайте такѣ самѣ права такожь сусѣдамъ, розвяжѣть имъ руки, дайте имъ вôльность до ихъ розвою національного, а тогдѣ и панруссизмъ, якій бы вôнъ и не бувъ, въ якихъ бы вôнъ головахъ и не зродивъ ся, не має будучности.

Прінципъ идеѣ народности єсть такъ сильный, що можна бы безпечно на нѣмъ уставити такъ довго выжиданый вѣчный супокôй, а тымъ самымъ знищити идею загального ополченя держанъ, гнетучого державы, скоробы идея народна такъ достигла и дала ся зреалізувати, щобы кожда народность для себе була народомъ, т. є зорґанізованою політично, державно. Побôчь силы идеѣ народностнои смѣшне єсть вынародовлюванье, а ще бôльше смѣшне черезъ народности слабшѣ.

— —

Вôдъ коли датує ся истнованье идеѣ народности? Яко прінципъ — сказали мы — вôдъ нашого вѣку, але закимъ ще пôднесено ѣи до высоты прінципу, вже она истнувала. Вже Александеръ Великій не умѣвъ зреалізувати своѣи выидеалізованои всесвѣтнои державы, а не мôгъ длятого слѣпого припадку, — якъ каже Блюнчлі — того вчинити, бо годѣ було „den männlichen Geist der Hellenen mit der weiblichen Sinnlichkeit der Asiaten zu vermählen“, — культуры рôзнѣ, характеръ націй бувъ за чужій собѣ, щобы звязатись и злити ся въ одно тѣло. Римска держава упала зъ высокости и величины, на яку найбôльшій Римлянинъ, Юлій Цезаръ, ѣи поставивъ, задля охоты романізованя. Тутъ якъ-разъ проявляє ся въ наслѣдкахъ сила идеѣ народности. Чимъ бôльша пресія, тымъ бôльша реакція. Тутъ якъ-разъ дала бувальщина доказъ, що нема й не було на сѣтѣ досыть сильнои націи, котра бы собою могла здушити другу націю. О идею національну чужу розбила ся держава римска и справдили ся слова: „за чужимъ пôйдешь та своє утратишь“.

Вôдъ того часу нѣколи не засіяла идея державна такъ ясно на горизонтѣ, а зъ нею притихла и идея народна, хочь бачимо намоги въ монархіи франконьскôй, въ нѣмецко-римскôмъ цѣсарствѣ, а дальше въ плянахъ Генриха IV. и єго князя Суллѣ, ажь доперва въ нашôмъ вѣцѣ за Наполеона I. Але якій вôнъ и бувъ великій, зôйшовши на блудныѣ дороги державы римскои, зблудивъ самъ, бо за мало шанувавъ чужѣ націѣ и хотѣвъ Европу зробити власностію французкои державы и въ одномъ вѣцѣ чоловѣчôмъ досягнути того, чого Римляне, тѣ великаны, не могли учинити працюючи вѣки, вынародовляючи славною кольонізаціею. Навѣть на-пôвъ ще дика тогды Россія змогла на стôлько зрозумѣти свôй интересъ національный, що повздержала того великого вождя вôдъ забору проливомъ крови за здоптанье своихъ національныхъ правъ.

Такъ видимо, що кожда народность має свою незглубиму силу, зъ котрою рахувати ся мусить всяка держава. и кожда держава мусить вôдповѣдно духови національному дати кождôй націи ѣи права. Якій-жь тѣ права?

Найзагальнѣйше сказавши, кожда народность має право екзистенціи, самоудержаня. Особливо вôдносить ся се до духовои стороны народности. А позаякъ суть народности полягає на моментахъ горѣ представленыхъ, то-жь:

Нація має право жадати вôльности въ культивованю своихъ звычаѣвъ и обычаѣвъ, о скôлько тіи высшому праву моральному не противлять ся и правъ державныхъ въ прінципѣ не нарушують. [Индійскѣ жены при смерти мужѣвъ кажуть ся живцемъ гребати — а право англійске.]

Институціи правнѣ, заклады національнѣ, фундаціи, штуки и т. д. — позаякъ они мають причиняти ся до розвою духа національного, а тымъ самымъ пôддержують суть націи, мусять бути узнанѣ. Скорше дасть ся накинути чуже право, нѣжь нищенье такихъ закладôвъ, рôвнаюче ся нищеню бесѣды народнои. Римляне змогли другимъ народамъ накинути своє право, але не вдало ся имъ златинізувати другихъ народôвъ.

Бесѣда єсть найважнѣйшою звязію спôльникôвъ народныхъ и, якъ мы бачили, найважнѣйшою цѣхою народности. Длятого то нѣяка держава не смѣє заказувати народности бесѣды ѣи, не смѣє забороняти истнованя ѣи, выобразовуваня та розвою літературы. Противно, — якъ каже Блюнчлі, — обовязкомъ єсть державы вôльну культуру бесѣды дозволяти и тую культуру пôдпомагати. Утисканье Римлянами бесѣдъ народныхъ на провінціяхъ було страшнымъ надужитьемъ, а заказъ бесѣды вендійскои у ордена нѣмецкого пôдъ грозою смерти

ремно до стоячои за законностію и порядкомъ частины населеня якъ въ Чехіи такъ и цѣлой монархіи. Бо що передовсѣмъ мусить бути удержаный ладъ и привернене поважанье для закона и начальства, про се не можна мати двоякои гадки. Але тымъ самымъ ще не вôдповѣло ся на цытанье, а що буде дальше? Выимковый станъ въ Чехіи не може стати правиломъ, се-жь вказуе само слово. Але если мають настати нормальнѣ вôдносины, то треба бы передовсѣмъ, забити жерела, зъ котрыхъ выплываe лихо, що такъ грôзно зросло. До того не дôйде ся на дотеперѣшныхъ дорогахъ управы державнои, о тôмъ вчить насъ исторія ческого руху. Чи рѣшать ся ступити на иншу дорогу? Отсе квестія, котру годилось бы въ тôй порѣ добре розважити и не вôдкладати".

Czas пише, що „годѣ укрывати прикре и сумне вражѣнье, якѣ выкликала вѣсть у сторонництвъ, стоячихъ пильно и вѣрно на сторожи конституційныхъ вольностей, котрыхъ цѣлôсть и ненарушимôсть суть першимъ услôвѣмъ загального добра державного". Але мабуть внутрѣшный розладъ въ Чехіи мусѣвъ дôйти до крайности, коли правительство уважало потрѣбнымъ обмежити свободы конституційнѣ, и длятого Czas приймаe се до вѣдомости и лишь высказуe надѣю, що правительство дасть обширне поясненье своихъ мотивôвъ пôдчасъ осѣннои сесіи рады державнои. Вкôнци кôнчить свои замѣтки словами: „На кождый случай маємо надто много довѣря до правительства, на котрого чолѣ стоить такъ вѣрный сторожъ конституційнои свободы, якимъ есть гр. Таффе, щобы на хвилину припускати, що оповѣщенье выимковыхъ заряджень не мало глубокихъ и принціпіяльныхъ пôдставъ зъ огляду на найвысшій интересъ державы. Мы лишь можемо бажати, щобы тѣ заряджения, выконуванѣ зъ властивою мѣрою, осягнули намѣреный результатъ, и щобы не збôльшаючи роздразненя и огôрченя умôвъ, удержали порядокъ и спокôй."

Nowa Reforma обговорюe вагу розпорядженя міністерского тыми словами: Завѣшенье конституціи есть средствомъ дуже небезпечнымъ и дуже легко може довести до противныхъ результатôвъ. Если его ужито теперь, то въ тôмъ лежить доказъ, що давный духъ державы поліційнои не переставъ товчи ся по коридорахъ будынкôвъ правительственныхъ и користае зъ кождои нагоды, щобы вдерти ся до салѣ нарадъ начальникôвъ правительства. Вѣра въ успѣхъ поліційныхъ репресалій маe ще многихъ прихильникôвъ въ центральнôмъ правительствѣ, а вѣра ся мабуть слѣпа если досвѣдъ стôлько вѣкôвъ не змôгъ пересвѣдчити, що бракъ свободы и поліційнѣ репресалія не мають досыть силы, щобы зломити волю люду и здержати природный розвитокъ подѣй." Nowa Reforma тои гадки, що выимковѣ розпорядженя причинять ся до збôльшеня вплыву молодо-Чехôвъ и до выкликаня бôльшои опозиціи. Рôвножь и народы, репрезентованѣ въ радѣ державнôй, мусять добачити для себе осторогу „Hodie mihi cras tibi, закличуть Чехи до тыхъ репрезентантôвъ — кôнчить N. Reforma — и захитають вѣру въ постôйность и безпечнôсть правъ горожаньскихъ."

Kurjer Lwowski такъ пише: „Нашѣ прасовѣ вôдносины не дозволяють намъ цѣлкомъ свобôдно высказати гадки о тôмъ, що стало ся въ Празѣ. Лишь зъ жалемъ бачимо, що найшли ся орґаны польскѣ, одушевляючѣ ся тымъ. Правдиво демократична праса польска не вторуe имнамъ реакційнымъ и маe надѣю, що коло польске, памятаючи законы конституційнѣ, котрѣ и у насъ бували „згôдно зъ традиціями имени польского". тымъ бôльше, що се, що теперь зроблено въ Чехіи, вже давнѣйше, за часôвъ Bürger-міістерства, було практиковане безъ успѣху. Чехи вытримали вже богато, и нинѣ можуть вытримати ще бôльше анѣжь коли-небудь." Вкôнци пригадуe Kurjer Lw.. що выборцѣ мѣста Львова будуть могли при нагодѣ передвыборчихъ зборôвъ высказати свôй поглядъ на засаду свободы конституційнои, памятаючи, скôлько нхъ земляки въ Прусіи и Россіи терпѣлять пôдъ обухомъ „выимковыхъ законôвъ".

Справы краєвѣ.

[Субвенціи на дороги повѣтовѣ и громадскѣ.]

Въ буджетѣ краєвôмъ на 1893 р. признаничъ соймъ 300.000 зр. до діспозиціи выдѣлу краєвого на субвенціи для дорôгъ повѣтовыхъ и громадскихъ. Зъ тои сумы признавъ выдѣлъ краєвый отсѣ дальшѣ пôдпомоги:

Выдѣлови повѣтовому въ Бохни на выкôнченье будовы дороги Хростова-Незнановичѣ 2.000 зр., на будову дороги Надвисляньскои 2 000 зр.; крôмъ того порѣшивъ выдѣлъ краєвый зарезервувати для повѣта бохеньского на 1894 р. квоту 6.000 зр. на запомоги дорôгъ, що зачались будувати, если выдѣлъ повѣтовый доповнить приписанѣ услôвя.

Выдѣлови повѣтовому въ Добромили на дорогу Трôйця-Рыботичѣ 1.400 зр., на будову мосту въ Гумнискахъ 1.700 зр., на дорогу зъ Лозинки до Трôйцѣ 1.000 зр.

Выдѣламъ повѣтовымъ: въ Городенцѣ на будову дороги повѣтовои Незвиска-Обертынъ 3.000 зр.; въ Ярославѣ на поправу дорôгъ 200 зр.; въ Яворовѣ на поправу дорôгъ 1.000 зр.; въ Косовѣ на будову дороги повѣтовои Косôвъ-Ясенѣвъ горѣшный 7.000 зр.; выдѣлови повѣтовому у Львовѣ прирѣкъ выдѣлъ краeвый дати субвенцію на дальшу будову щирецкого шляху почавши вôдъ 1894 р. Вôдтакъ удѣлено выдѣламъ повѣтовымъ въ Мысленицяхъ 3.000 зр., въ Новôмъ Торзѣ 1 000 зр., въ Равѣ на дорогу Рава-Угновъ-Заставье 2.000 зр., въ Самборѣ на будову дороги Самбôръ-Мостиска 3.000 зр., въ Сяноцѣ на направу мостôвъ по повени 2 000 зр., въ Турцѣ на поправу мостôвъ 1.000 зр., въ Величцѣ 600 зр., въ Домбровѣ 2 000 зр.

Переглядъ часописей.

[Przegląd „вôдкрываe" въ „Дѣлѣ" пропаґанду православія. — Gazeta Narodowa нападае на руске духовеньство, приписуючи ему душехватство.]

Вôдповѣдь наша *Przegląd-ови* на его брутальный нападъ на проф. Вол. Антоновича спонукала Przegląd до безвстыдного крутарства. Мы навели зъ колишнои „Основы" петербурскои „Исповѣдь" проф. Антоновича, въ котрôй вôнъ высказавъ, що „вôдорвана вôдъ свого люду и землѣ давна шляхта руска повинна зновъ зблизитись до свого народу, и получити ся зъ нимъ". Самого наведеня тыхъ слôвъ въ „Дѣлѣ" досыть було Przegląd-ови, щобы заключити, що:

„Дѣло", уходяче за орґанъ народовцѣвъ, сторонництва, котрого провôдникъ передъ трема роками въ соймѣ заявивъ, що оно стоить незрушимо при руско-католицкôй церквѣ, голосить въ своихъ стовпцяхъ, що Русины — нарôдъ православный... Теперь уже знаeмо, що мѣжь „Дѣломъ" а москвофілами нема нѣякои рôзницѣ. Такъ само оно пропаґуe православіе, якъ „Галичанинъ" ..
и т. д. in dulce infinitum.

На таке безвстыдне крутарство шкода й тратити богато слôвъ. Przegląd добре знаe, що заявленье посла Романчука вôдносилось лише до галицкихъ Русинôвъ, а не могло вôдноситись до Русинôвъ православнои вѣры на Буковинѣ и въ Россіи, а дальше Przegląd знаe дуже добре що на полудневôй Руси нѣякихъ Русинôвъ-уніятôвъ нема, а коли взяти нашу Русь въ цѣлости, то Русины справдѣ въ значно бôльшôй половинѣ - нарôдъ православный, бо уніятôвъ есть ледви одна шеста частина всего народу. Если Przegląd всѣхъ Русинôвъ, и въ Буковинѣ и въ Россіи держить за католикôвъ, тогдѣ, розумѣe ся, „Дѣло", навѣвши слова зъ „Исповѣди" проф. Антоновича, пропаґуe православіе...

Gazeta Narodowa, щобы покрыти тяжко компромітуючу польскихъ шовіністôвъ справу тучапску и ноторичне „душехватство" практиковане латиньскимъ духовеньствомъ въ цѣлôй Галичинѣ — обчислила [розумѣe ся безъ наведеныхъ чиселъ], що

„руске духовеньство найменше д е с я т ь р а з ъ бôльше латинникôвъ-Русинôвъ перетягнуло на свôй обрядъ, бо маe церковь майже въ кождôмъ селѣ, и тôлько „высокому тактови епископôвъ латиньскихъ" треба приписати, що прецѣнь межи духовеньствомъ обохъ обрядôвъ пануe „zgoda"...

П. Плятонъ Костецкій, пишучи се, мусѣвъ самъ у душѣ смѣяти ся зъ того, якъ вôнъ „надуваe" своихъ читателѣвъ..

Дописи „Дѣла"

Зъ Косôвщины.

[Зразокъ зъ нашихъ „порядкôвъ" автоном'чныхъ и політичныхъ.]

Выдѣлъ краєвый оповѣщуe по руски и рускими буквами, на рускѣ письма вôдповѣдae такъ само. Такъ поступати припоручивъ такожь и выдѣламъ повѣтовымъ. Але тѣ собѣ того й до головы не беруть а бодай выдѣлъ рады повѣтовои въ Косовѣ. Отъ вамъ доказъ:

Зверхнôсть громадска въ Довгополи переписувала ся зъ властями якійсь часъ по руски але латиньскими буквами. Се не сподобалось выдѣлови рады повѣтовои въ Косовѣ, якъ свѣдчить письмо того-жь выдѣлу зъ 24 лютого с. р. ч. 327, де сказано: „zauważa się, że Zarząd drogowy w stylizacyi swego sprawozdania z dnia 18-go Lutego 1893 L. 18 p o m i n a ł j ę z y k u r z ę d o w y p o l s k i." Позначно тутъ заѣлôсть недоукôвъ-писарѣвъ при косôвскôмъ выдѣлѣ повѣтовôмъ, бо маршалка о те винувати не можна Хорый, занятый бôльше другимъ, якъ симъ свѣтомъ, пôдписавъ те, що ему пôдложили.

Руске слово хочь-бы и въ латиньскôй шкôрѣ коле въ очи а не коловъ польскій выказъ, де було сказано, що люде вôдрабляли престаціи дороговѣ въ польскѣ и рускѣ свята ба навѣть и въ недѣлѣ — спôльнѣ може и писарямъ зъ нашого выдѣлу повѣтового! За се ясне и явне пофальшованье выказу не потягнули до вôдповѣди писаря громадского Mikołaja Schreiber-a — зъ боязни може передъ п. starostą, бо, якъ высловивъ ся секретарь рады повѣтовои: „Marszałek nie cierpi tego pisarza gminnego, bo wie, jakie to ziółko, ale trudno co zrobić, b starosta go bardzo popiera". Що твердженье секретарске не безосновне, facta loquntur:

1) Зверхнôсть громадска въ Довгополи донесла зъ початкомъ сего року до ц. к. староства, що бувшій писарь громадскій Миколай Шрайберъ не есть уже писаремъ при тôй зверхности, а ц. к. староство все-таки всякѣ урядовѣ кавалки, почавши вôдъ часу обнятя урядованя при кôнци сѣчня с. р. ц. к. старосты по 6-недѣльнôй вôдпустцѣ, высылало на руки того-жь писаря ажь на четверте село!

2) Тая жь зверхнôсть громадска пôдъ днемъ 10 марта сего року пôдъ ч. 49 жалувалась передъ ц. к. староствомъ, що „приказъ ц. к. староства зъ 24 лютого с. р. ч. 1735 одержала дня 7 марта с. р. вечеромъ*) вôдъ М. Шрайбера а бувшого писаря громадского, отже зъ рукъ невластивыхъ, и длятого упрашае, щобы ц. к. староство зволило всякѣ урядовѣ письма присылати до тои-жь зверхности." При тôмъ самôмъ пôслала та-жь зверхнôсть громадска до ц. к. староства вôдпись ухвалы рады громадскои зъ 8 марта с. р., де було сказано: „На кôнци рада громадска на внесенье начальника громады ухвалюe, що бувшій писарь при тутешнôмъ урядѣ громадскôмъ Mikołaj Schreiber не може нѣколи и пôдъ нѣякими услôвями бути писаремъ при тутешнôмъ урядѣ громадскôмъ зъ причины, що той-же писарь грошѣ: шесть (6) зр. а. в. побравъ на власну користь а квітъ на дотычну суму выставивъ на Максима Зюбака, начальника громады." Вкôнци та жь зверхнôсть громадска донесла пôдъ днемъ 10 марта с. р. ч. 49 до ц. к. староства, що „бувшому писареви громадскому M. Schreiber-ови абсолютно тутешна зверхнôсть громадска дальше провадженье писарки хоть-бы тымчасове не може поручити зъ причины, що той-же въ часѣ урядованя тутъ яко писарь громадскій допустивъ ся рôзныхъ надужить и злочинôвъ". Се-жь „kwalifikacya" на „fachowego pisarza", якон ц. к. староство въ згаданôмъ письмѣ, котре на руки того писаря, запрезентувавшого то письмо [praes. 4/3 1893 ч. 28] до зверхности громадскои въ Довгополи выслало и тую зверхнôсть взывае: ażeby akta oddała „ukwalifikowanemu" pisarzowi gminnemu, ażeby sprawy poruczonego zakresu działania gminy nie poniosły uszczerbku а мимо того всего ц. к. староство высылало всякѣ урядовѣ письма до зверхности громадскои въ Довгополи на руки того-жь писаря, якъ чути, принятого [а взглядно ц. к. староство не спротивилось его принятю] до тои-жь громады на писаря громадского!

3) Ш. зъ П. жалуeсь передъ ц. к. старостою, що той писарь побирае бôльше податкôвъ, якъ належить ся, а ц. к. староста, замѣсть взятись енергічно: боляка зъ орґанізму гуцульского вытяти, — дае раду: „Возьми собѣ свѣдка, якъ будешь платити податокъ, а то вже порадить ся."

4) Ф. зъ С. жалуeсь на письмѣ передъ ц к. старостою [дня 19 цвѣтня 1891], що за залеглый податокъ домовый [дôмъ не истнувавъ вôкъ двохъ лѣтъ уже!] зафантували послѣдне полотенце, бо згаданый писарь громадскій М. Шрайберъ жадавъ за донесенье до ц. к. уряду податкового о демоляціи хаты 4 зр. и пôвъ кôрця вôвса**), а ц. к. староста, помимо того всего ц. к. староство высылало всякѣ урядовѣ письма до зверхности громадскои въ Довгополи на руки того-жь писаря, якъ чути, принятого [а взглядно ц. к. староство не спротивилось его принятю] до тои-жь громады на писаря громадского!

*) Подôбно, о скôлько собѣ пригадуемо, доручивъ тôй-же зверхности громады М. Шрайберъ острый наказъ выс. ц к. Намѣстництва, котрый то наказъ ц к. староство въ Косовѣ на его руки переслало до зверхности громадскои въ Довгополи д н е м ъ п е р е д ъ т ы м ъ, я к ъ у ж е м а л о в ъ т ô й с п р а в ѣ с п р а в о з д а н ь е з ъ К о с о в а в ô д ô й т и д о Л ь в о в а! Сего можна дошукати ся въ актахъ, коли ще будуть, а хочь-бы й такъ, то въ реляціи до ц. к. староства есть о тôмъ згадка. Добра намъ асанація!

**) Цѣкаво знати, що гуцули грубо оплачують ся писарямъ такожь за те, коли имъ „выстараються о „лумеръ", т. е. коли писарь зголосить гуцульску хату до оподаткованя, — се такожь фактъ!

0

було противзаконнымъ варварствомъ. Правда, выринають погляды о „Staatsprach-", але, хотяй се далось бы оправдати въ справахъ чисто централістичного рода и въ справахъ внутрѣшнои маніпуляціи, котрѣ на націю не мають сильного вплыву, все-таки кожда нація цивілізована узнае то за терпку несправедливôсть, сли при тôмъ языкъ народный вытискаe ся задля чужои бесѣды.

Въ узнаню правъ національныхъ лежить зарôдъ до вôдрубности и самостôйности поодинокихъ елементôвъ складаючихъ державу. Політики видять звычайно въ тôмъ интересы націй яко противнѣ и стоячѣ въ суперечности зъ интересами державы. Зъ вôдси то походить та похбинôсть нинѣшныхъ державъ до вынародовлюваня. Хôть тая не то що не пôдпомагае державы, але ще ѣй шкодить. Ся квестія до нинѣ ще спôрна и всякѣ державы глядять на неи всяко. Придивѣмъ ся двомъ державамъ, що числять себе до цивілізованыхъ а стоять просто на противныхъ становищахъ въ квестіи націй, — маємо тутъ на гадцѣ Сполученѣ Державы пôвнôчно-американьскѣ и Россію.

Въ Сполученыхъ Державахъ американьскихъ нѣколи не приходить на думку американізувати, нѣхто нѣкому нѣчого не накидае, кождôй народности вôльно закладати свои письма, школы, народнѣ институціѣ, навѣть вôйско народне удержувати, — то все навѣть пôддержуe держава зô свого скарбу, а мимо того вплывъ американізму есть неспертый. Противно въ Россіи есть тенденція знищеня другихъ націй, — а чи доходить ся тамъ до цѣли? Нѣ! Все стрѣчаeсь на реакцію и вôдновленье духа національного — та й реакція та росте розмѣрно до пресіи.

Зъ того выплываe ось-що: тяжка загадка: якъ полагодити найрôзнороднѣйшѣ елементы національнѣ жиючѣ мѣжь собою, знайде своe розвязанье въ вôльности. Цѣлый секретъ мѣстить ся въ словѣ „згода" а Сполученѣ Державы американьскѣ дають намъ наочный примѣръ того. Тамъ не пробовано нѣколи нѣкого ассімілювати и нѣкого не вязано. На жаль, то, що тамъ есть практикою щоденною, остаe у насъ доси идеeю и постулятомъ, а подекуды и то послѣдне лишь удане.

Въ доповненю до моноґрафіи мѣста Белза

подаю два старѣ документы дотыкаючѣ описаныхъ мною церквей белзкихъ.

В. Черпецкій.

I.

Actum Bełzae Feria quinta post Dominicam Oculi quadragesimalem proxima Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Trigesimo sexto, [1636]

Мы комісарѣ Его королевского Величества, призначенѣ до успокоенія спорячихъ въ реліґіи обряда грецкого, зъѣхавши ся тутъ въ Белзѣ и оголосивши нашу власть комісарску черезъ возьного ґенерала коронного благородного Симеона Верницкого, приступили до обчисленя людей, проживаючихъ въ уніи и не въ уніи. Вказано намъ на реґестрѣ 5 нумерôвъ уніятôвъ, котрѣ намъ не представляли ся лично, анѣ намъ ихъ представлено, неуніятôвъ же бачили мы таке число, яке могло помѣстити ся въ ринку. Примѣнюючи ся до рѣшеня комісіи зъ огляду на достаточне число неуніятôвъ, присуджуeмо имъ три церкви въ Белзѣ: одну св Параскевіи Пятницѣ, другу св. О. Николая, третю св. Духа и вôддаeмо ихъ теперь пôдъ юрисдикцію неуніятского владики луцкого и его наслѣдникôвъ. Вôдповѣдно до пунктôвъ постановленыхъ Его королѣвскимъ Величествомъ, вселаскавшимъ нашимъ Паномъ на щасливôй елекціи, присуджуeмо неуніятамъ безъ перешкоды вôльный приступъ до урядôвъ та магістрату мѣского. Другѣ-жь церкви въ Белзѣ: першу св. Тройцѣ и просторонь, де стояла погорѣла церковь св Климентія, присуджуeмо зô всѣми приналежностями на вѣчнѣ часы уніятамъ такъ само якъ мы присудили наведенѣ тутъ церкви неуніятамъ, и вôддаeмо ихъ вôдъ теперь обомъ сторонамъ въ реальне посѣданье. Щобы то все вôдъ обохъ сторôнъ було заховане, накладаeмо на неповинуючихъ ся установлену конституцією кару.

Станиславъ Гавріилъ Зборовскій директоръ комісійный, староста городеньскій. Иванъ Станишевскій ключникъ луцкій. Григорій Четвертиньскій комісарь. Андрей Загоровскій дворянинъ и комісарь. [Печать].

II.

Володиславъ IV. зъ Божои ласки король польскій, великій князь литовскій, рускій, прускій, мазовецкій, инфлянтскій, жмудскій, смолиньскій, черниховскій и шведскій, готскій, вандальскій, дѣдичный король.

Оповѣщаeмо отсимъ нашимъ листомъ всѣмъ и кождому, кому о тôмъ треба знати, що черезъ нашихъ комісарѣвъ вôдослано до Насъ и нашого суду спôрну справу межи неуніятами грецкои реліґіи мѣста Белза зъ однои, а уніятами такожь грецкои реліґіи тамъ замешкалыми зъ другои стороны, запôзваными о вôдданье деякихъ церквей низше выказаныхъ, вôдобраныхъ сторонѣ обвиняючôй черезъ обвинену. Комісарѣ выказавши свою власть въ тôй справѣ та примѣнюючись до рѣшеня комісіи, признали зъ огляду на выстарчаюче число неуніятôвъ, тымъ неуніятамъ три церкви въ Белзѣ: одну св. Параскевіи Пятницѣ, другу св. Николая, третю св. Духа и вôддали ихъ пôдъ юрисдикцію неуніятского владики луцкого и его наслѣдникôвъ. Четверту-жь церковь св. Спаса надали Мы черезъ презенту черницеви Василіяннови, одержавшому на то привілей по высланю комісіи. Вôдъ черница Василіянина вôдобравъ тую церковь владика холмскій, называючи ей соборною Се все предложили комісарѣ до Нашого рѣшеня, назначивши обомъ спôрнымъ сторонамъ двацять недѣльный речинець. Другѣ двѣ церкви въ Белзѣ: першу св. Тройцѣ и просторонь зô всѣми приналежностями, де стояла погорѣла церковь св. Климентія, признали комісарѣ уніятамъ, вôддавши присуджене обомъ сторонамъ въ реальне посѣданье. Комісарѣ приказали дальше, щобы до часу Нашого рѣшеня не забирано та не роздавано фелонôвъ и другихъ рѣчей зъ церкви св. Спаса, але щобъ они були вôдданѣ тому, кому Мы ихъ присудимо. Що-до свѣчокъ и воску, складаныхъ въ церкви св. Спаса, то постановили комісарѣ, щобы складали ихъ парохіяне въ призначенѣ имъ церкви Тымъ, котрѣ приналежать до парохіи св. Спаса, а не суть въ уніи, дозволено ходити до неуніятскихъ церквей, де имъ ся подобае. Наконець признали комісарѣ неуніятамъ, вôдповѣдно до пунктôвъ постановленыхъ на щасливôй елекціи, вôльный безъ перешкоды приступъ до урядôвъ и магістрату мѣского.

На нинѣшнôмъ термінѣ ставила ся передъ Нами и Нашимъ судомъ запôзвана сторона, заступлена своимъ управненымъ заступникомъ отцемъ Алексеемъ Ивашковскимъ, — друга же сторона анѣ сама анѣ черезъ управненого заступника не станула передъ судомъ, хочь була тричи и четвертый разъ поклакувана черезъ нашого возьного ґенерала коронного благородного Петра Браха. Мы зъ нашими панами радными, обôзнаными зô справою, выслухавши реляціи згаданого возьного, що позываюча сторона не явила ся передъ Нашимъ судомъ, зносимо рѣшеня нашихъ комісарѣвъ, вôдбираeмо неуніятамъ присуджений имъ церкви въ Белзѣ и вôддаeмо ихъ запôзваной сторонѣ, то есть уніятамъ разомъ зъ тыми церквами, котрѣ вже имъ присудила комісія. При тôмъ приказуeмо, щобы не забирано зъ тыхъ церквей фелонôвъ и другихъ рѣчей, а що забрано, абы назадъ звернено та вынагороджено всяку шкоду. Приказуeмо дальше, щобы парохіяне складали свѣчки зъ воскомъ на завсѣгды въ уніятскихъ церквахъ, и нинде, лише въ уніятскихъ церквахъ збирали ся. Сли-бы позываюча сторона тому Нашому декретови не повинувалчсь и ему въ чôмъ-будь противила ся, накладаeмо кару приписану на violatores publicae pacis et concordiae.

Вильно, въ четверъ въ навечерѣ Благовѣщеня Пречистои Дѣвы Марія року тысячъ шесть сотъ трицять шестого, панованя Нашого въ Королѣвствѣ Польскôмъ четвертого, а шведского пятого року. [Печать.]

наючи здирство писарске, мае пытатись: „Що ты дала попови, що тобѣ се письмо написавъ?“ — а по уневненю, що нѣчого та що нôпъ „добрый якъ божій хлѣбъ“ „заспокоюе“ жалобу: „Но, но! скажи твому попови [sic!], що ты его письмо вôддала самому пану [sic!] старостѣ до рукъ!“ Посвѣдчать се Ш. и Ф. зъ П., П. зъ Д. и П. зъ С.

5) Б зъ С. жалуесь передъ ц. к. старостою, що згаданый писарь перебравъ у него „не загикнувшись“ за однымъ замахомъ поверхъ 7 зр. податку и до того въ аркуши податковôмъ не поквітувавъ, а ц. к староста дае лишь карточку [risum teneatis!] ось-такого змѣсту: „B. z S. skarzy się, że pisarz gm nny przebrał u niego p datek proszę więc sprawę wy jaśnić i zaspokoić skarżącego. Kossów 26/5 1891. *Sabat*“. Той-же самъ Б. зъ С. хоче зновъ жалуватись [10 грудня 1891] при свѣдкахъ У. и П. на дальшй надужитя згаданого писаря, але ц. к. староста не дае ему до слова прийти грозячи: „Мовчи! бо тя онъ тамъ [показуе на арештъ] кажу замкнути!“

Зъ наведеныхъ случаѣвъ ясно, що секретарь рады повѣтовои въ Косовѣ не помыливъ ся, бо ц. к. староста терпить згаданого писаря Миколая Шрайбера на писарствѣ, мимо многихъ жалобъ вôдъ покривдженыхъ въ сѣмохъ громадахъ. Кôбы той писарь бодай вôдзначавъ ся способностями писарскими, не було бы дивницѣ! А то способностей нѣякихъ якъ свѣдчать позиціи книгъ касовыхъ: Panu Mikołajowi Schreiberowi 3 zr. na koszta podróży do c. k. Starostwa celem sporządzenia wyciągów z konskrypcyi... Конскрипція була въ громадѣ, самъ ей писавъ, отже-жь не вмѣвъ загаданого зробити Були й якйсь загадочнй polecenia Swietnego c. k. Starostwa — чи не поученя, якъ провадити писарку? за котрй той-же писарь зъ касы громадскои бравъ дiеты по 4 złr [сляди артик. 33/888, 32/889, 27/890, 14/892, 33/892], то вôдъ сѣмохъ громадъ 24 зр. дiетъ — се ледви бере у насъ ц. к. урядникъ IX. ранги, якъ вôдчислимо выдатокъ на фѣру „зъ оказiи“.

Причина, що ц. к. староста пôдпирае М. Шрайбера, писаря громадского, не звôльняе ще выдѣлу повѣтового вôдъ сповненя св го обовязку. Повыше згадано, що той писарь, бувши въ Довгополи, побравъ зъ касы громадскои [арт. дневн. кас. 14 зъ 12/10 1892] 6 зр., а квітъ на тй грошѣ выставивъ на вôйта. Квітъ той забравъ секретарь рады повѣтовои при люстрацiи*) при показѣ страшнои Amtsmiene въ тôй цѣли, щобы якъ найскорше зробити зъ того квіту ужитокъ. Кождый, судячи здорово, думавъ бы, що выдѣлъ рады повѣтовои вôддасть той квітъ яко corpus delicti до ужитку ц. к. прокураторiи, а самъ стане слѣдити за другими надужитями. Такъ де-жь тамъ! — и чутки про се нема, а часъ бы за вôвъ року бодай щось зробити!

*) Люстрацiи такй въ косôвскôмъ повѣтѣ кôнчать ся звычайно стереотипнымъ „Sprawdziłem bez zarzutu“, хоць такихъ zarzutów можна знайти досыть и свѣтъ колись мусить общирно про нихъ довѣдатись.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Замѣтна рѣчь, що коли католицкй консервативнй орiаны, якъ ческй такъ и нѣмецкй выступають противъ заснованя католицкого сторонництва центра, Slovenec, орiанъ любляньского епископа, высказуе якъ разъ противный поглядъ. Въ полемiцѣ противъ Čech-a, орiану прагского архiепископа, заявляе словѣньска газета, що у католицкого центра не повиннй переважати централiстичнй и германiзацiйнй тенденцiи, бо коли-бъ центрумъ хотѣло покрывати католицкимъ прапоромъ германiзацiйнй тенденцiи, якъ се хотѣвъ Лiнбахеръ, Славяне не приступлять до него. Словѣньскй послы будуть въ кождôмъ случаю домагати ся, щобы клюбъ приймивъ въ свою програму народну рôвноуправнôсть, инакше не можуть Славяне его пôдпирати. Католицкй клюбъ центра, по думцѣ згаданои газеты, далеко бôльше осягне, якъ теперѣшный консервативный клюбъ, бо не будуть его ослаблати нѣякй сумнѣвнй елементы и не будуть его неволити до нѣякихъ взглядôвъ. Становище Slovenc-a вказуе, що мѣжь словѣньскими клерикалами и радикалами рôзница стае що разъ бôльша. Пôсля „Grazer Tagespost“ се сварня чисто личнои натуры. Радикалы мають въ своихъ рукахъ словѣньскiй шульферайнъ, и его не можуть вôдобрати клерикалы, тожь занеречили всякои пôдмоги и оснували „католицкiй фондъ“ зъ тыми самыми цѣлями, що и шульферайнъ. А що той фондъ окрывае якась потайна заслона, радикалы допускають, що средства фонду мають обернутись на цѣли выборчй. За-для того нападають остро радикальнй газеты и думають, що побють клерикалôвъ. Мѣжь духовеньствомъ богато такихъ, котрй зовсѣмъ приклонно вôдносять ся до радикалôвъ, а то тому, що ихъ усувають зъ найбôльше вплывовыхъ мѣсць. Отже партiйна борба розгорѣлась на добре, а невластиве поведенье мѣродайныхъ особъ доливае ще оливы до огня.

Пôсля Budap. Corr. буда-пештеньска рада державна збереся 25 вересня на перше засѣданье. Президентъ мiнистрôвъ Векерле намѣряе предложити палатѣ послôвъ въ середу 27 вересня проектъ буджету на слѣдуючiй рôкъ, попереджуючи его вôдповѣднымъ експозе, и кôнцевй рахунки за 1892 рôкъ. Що-до кôнцевыхъ рахункôвъ попереднього року повѣчуе Budap. Corr. отъ що: Законъ буджету зъ 1892 року прелiмiнувавъ при доходахъ 397,523.636 зр., котрымъ противстояли выдатки 397,508 911 зр. надвышку 14.725 зр. До того пралучили ся додатковй кредиты и надзвычайнй повномочiя, котрй выносили суму 8 409.211 зр., а противъ нихъ стояли доходы надзвычайнй 3,201.335·35 зр. такъ, що въ результатѣ выйшовъ дефiцитъ за р. 1892 въ сумѣ 5,193.150·85 зр. Супротивъ того выносили загальнй выдатки кругло 417,634.000 зр., отже майже 12 мiлiонôвъ бôльше, якъ було предложено, а доходы 436,742.000 зр., такъ що надвышка лишилась 19,107.000 зр.

——

Въ Болгарiи орiанiзуе ся зъ дня на день сильнѣйша опозиция противъ Стамбулова. Радославова орiанъ „Свободно Слово“ называе въ однôй статьѣ Стамбулова тираномъ Болгарiи и упоминае князя, щобы тôй тиранiи зробивъ уже разъ конець. „А коли Стамбуловъ — каже згадана статья — усуне собѣ зъ дороги за-для потайного убiйства Радослава, Тончева, Начевича и другихъ патрiотôвъ, найдуть ся иншй мужѣ, що стануть на ихъ мѣсци. И треба побоюватись, що те страшне панованье навѣть самого князя може змести.“

——

Гостина россiйскои ескадры въ Тульонѣ се безперечно фактъ полiтичного значѣня. Правда, европейска праса не вяже ей зъ нѣякими полiтичными комбiнацiями, то однакъ ся гостина мае на метѣ потвердити урядово, що заключена полiтика въ Кронштадтѣ 1891 року не зôйшла зъ вытыченои дороги, але розвивае ся нормально, а слѣдомъ за тымъ скрѣпляе ся подвôйно союзъ Францiи и Россiи. И буцѣмъ то за-для тыхъ причинъ, а радше за-для манiфестацiи супротивъ Нѣмеччины, Францiя тоне сегодня въ проявахъ ентузiязму. Мы згадували уже про тй рôзнй заходы, якй морочать Францiю, щобы приемъ россiйскои ескадры вчинити о скôлько можна свѣтлымъ. Найновѣйшiй фактъ, що справою приему займили ся такожь французкй жѣнки и на вôдозву панѣ Адамъ рѣшили обдарувати кождого моряка брошкою въ поставѣ двохъ галузокъ незабудьокъ зъ написомъ: „Кронштадтъ-Тульонъ“, що мае служити гостинцемъ для „матерей, дочокъ, сестеръ и жѣнокъ“ морякôвъ. А цѣлый часъ, доки россiйска фльота не опустить берегôвъ Францiи, усѣ дамы носити-муть при сукняхъ малй китицѣ сего „мiстичного цвѣту“. Помыслъ одинъ перевышае другiй, але все выглядае радше на дитинячу забавочку, нѣжь на полiтичну манiфестацiю. Се одушевленье лютить подекуды нѣмецку прасу, хочь она старае ся трактувати сю рѣчь досыть байдужно и зимно, а однакъ мимо того пробивае ся зъ ей стовпцѣвъ певный рôдъ занепокоеня. У вôдповѣдь нѣмецкôй прасѣ принѣсъ парискiй Petit Journal довшу статью, въ котрôй доказуе конечнôсть заключити формально и публично французско-россiйскiй союзъ. „Мы хочемо мати нагоду — каже ся въ тôй статьи — спокôйно и безъ роздразненя глядѣти на нашу всхôдну границю. Въ сю пору показують зъ обидымъ упрямствомъ на картину тридержавного союза, на его есство, образованье и будучнôсть. Въ Мецъ, де володѣе теперь гогенцолернскiй орелъ, внукъ Виктора Емануила своею услужною присутностiю, своими вазальными поклонами потверджае обиду Францiи. Яка та наука для тыхъ що вѣрять въ змогу братерства и мира! Лише союзъ зъ Россiею може захитати заговôръ нашихъ соперникôвъ и установити рôвновагу въ Европѣ. Той союзъ проникъ у всѣ французкй серця, вôнъ опанувавъ всѣ нашй чувства и помыслы, вôнъ конечный для безпечности обохъ державъ. Але до сеи поры, поки той союзъ не одержить реального здѣйсненя, не здѣйстнить ся практично, до сеи поры всѣ надѣѣ, що привязують до него, будуть хиба мрѣею. Мы зъ душѣ тѣшимо ся прибутьемъ россiйскои ескадры до Тульону, бо се прибутье дае змогу скрѣпити братерску солiдарнôсть обохъ народôвъ. Однакъ тй, що стоять при власти, повиннй стремѣти до высшои цѣля: они повиннй добитись письменного документу на ту згоду, що живе въ россiйскихъ и французскихъ серцяхъ. Зъ своего боку мы зробимо все можливе, щобы сила нашои армiи и стойнôсть нашои внутрѣшнои полiтики знищили тй сумнѣвы, котрй мовь-то перепиняють дипломатiи заключити зъ нами мôцный договôръ“ Далеко спокôйнѣйшй голосы можна помѣтити въ россiйскôй прасѣ. Они высказують ся про гостину въ Тульонѣ холоднѣйше и зъ бôльшою розвагою, нѣжь французкй. Перша рѣчь, що они зъ натискомъ пôдносять мирный характеръ тои манiфестацiи и застерѣгають ся противъ допущеня, немовь бы гостина россiйскои ескадры въ французкôй пристани мала значѣнье демонстрацiи супротивъ котрои-небудь державы. Отже вступаемо въ нову фазу французско-россiйскихъ симпатiй — пише мѣжь иншимъ „Гражданинъ“. Ще цѣлый мѣсяць дѣлить насъ вôдъ хвилѣ, коли россiйска ескадра прибуде до Тульону, а вже французкй и декотрй россiйскй дневники переповненй горячими высказами зъ нагоды тои подѣи. Можна собѣ зъобразити, до якои ступѣни дôйдуть французско-россiйскй симпатiи дня 12 жовтня. Се не вадить нѣчого. Проявы симпатiи не вымагають грошей нѣ героизму. Впрочôмъ се невинне торжество буде хиба символiчного значѣня вôдвороту Россiи вôдъ Берлина. А если россiйско-французкй симпатiи мають становити якiйсь практичный наслѣдокъ, то передовсѣмъ Францiя повинна вчинити свое правительство трѣвкимъ. Остаточно Французы мусять зрозумѣти, що такъ могутна держава, якъ Россiя зъ своимъ мôцно сполученымъ правительствомъ не може наражати ся на посмѣхъ и заключувати приязнь зъ людомъ, у котрого державна власть есть забавочкою сторонницгвъ.“ Оттакй батькôвскй упôмненя сыплють россiйскй дневники Францiи. Але ѣй се мало вадить, одушевленье не выгасае, нѣ не холоне. Ще одна цѣкава и характеристична рѣчь. Россiйску ескадру повитають головно соцiялiстичнй меры полудневофранцускихъ мѣстъ.

ПОВИНКИ.

— **Холѣра.** Газета урядова пише: Дня 13 н. ст. вересня занедужало на холеру: въ Делятинѣ и въ Краснôй надвôрняньского повѣта по 1 особѣ, въ Ворохтѣ ad Микуличинъ и въ Надвôрнôй по 2 особы въ Гвоздѣ того-жь повѣта 3 особы; въ Коломыи 4 особы; въ Богородчанахъ, въ Демичи повѣта снятиньского и въ Хомяковѣ повѣта станиславôвского по 1 особѣ. — Выздоровѣли: Въ Коломыи 2 особы, въ Ясеници 1 особа. — Померли: Въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского 3 особы, въ Богородчанахъ, въ Надвôрнôй и въ Демичи повѣта снятиньского по 1 особѣ.

— **Хлопска конституцiя.** Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣстивъ радикальный „Хлiбороб“ допись, про котру каже: „Сю допись мы задержали були, поки не допевнили ся, що поданый фактъ есть правдивый, то значить, поки мы не найшли свѣдкôвъ, котрй се готовй потвердити передъ судомъ“. Справа така: Одинъ селянинъ зъ Бурканова ставъ на термiнѣ въ судѣ въ Вишнѣвчику, де обжалувавъ иншого селянина за побитье. Судья адъюнктъ Рыльскiй засудивъ обжаловуючого на 3 днѣ, а обжалованого на 4 днѣ арешту. Обжаловуючiй чувъ себе покривдженымъ тымъ засудомъ и сказавъ о тôмъ судьѣ. Тогдѣ адъюнктъ крикнувъ: „mowoz, psia krew, ty mudiu, ty świnio! и ударивъ зъ цѣлои силы селянина кôлька разôвъ въ лице, такъ що вôнъ не видѣвъ куды зъ канцелярiи выйти.

— **Самобiйство учительки.** Оногды донесли мы, що въ Чернôвцяхъ вôдобрала собѣ житье учителька Дора Абрагамъ. Причиною ей самоубiйства, якъ ось выявило ся, була нещаслива любовь. Передъ десяти роками залюбивъ ся въ нѣй, а числила она тогдѣ 16 рокôвъ житя, ученикъ черновецкои гiмназiи, котрый обѣцявъ, що подружить ся зъ нею, скоро лишь покôнчить студiи. Романъ тягнувъ ся десять рокôвъ. Мѣжь тымъ молодый человѣкъ покôнчивъ медичнй студiи у Вѣдни и поселивъ ся лѣкаремъ въ полудневôй Буковинѣ. Дора була въ тôмъ часѣ безплатною практиканткою при мѣскôй школѣ въ Чернôвцяхъ. Ей матерiяльнй вôдносины находились въ дуже лихôмъ положеню; мусѣла удержувати зъ приватныхъ лекцiй не лише себе, але и свою стару маму. Одинокiй ясный промѣнь ей невыхôдного положеня присвѣчувавъ надѣею, що необавки подружить ся зъ молодымъ лѣкаремъ. Але въ тôмъ рознесла ся вѣсть, що лѣкарь оженивъ ся въ Румунiи зъ дуже богатою дѣвчиною. Дора не повѣрила, написала листъ до коханка и — одержала не лишь правдиву правду, але надто цинiчну вôдповѣдь повну посмѣхôвъ зъ ей найдорожшихъ чувствъ Того вечера вôдобрала собѣ житье. — Якъ то небезпечно гратись серцемъ, нехай се розважуть всѣ, що залюбки посмѣхають ся надъ чувствами...

— **Про вôдносины въ турчаньскôм» повѣтѣ** пише такъ д-ръ Корнило Чайковскiй до Kurjer-a Lw.: Повѣтъ турчаньскiй належить до тыхъ щасливыхъ мѣсцевостей, де инкпекторомъ шкôльнымъ бувъ завсѣгды „дуже добрый и симпатичный человѣкъ“. Зъ того иде, що нагляду надъ школами не було доси майже нѣякого и учителѣ по бôльшôй части нѣчого не вчили або лишь дуже мало Навѣть по селахъ: Бôтля, Яблôнка выжна и нижна, де школы суть вôдъ 60 лѣтъ, ледви кôлькоро людей знае читати; а въ иншихъ громадахъ майже нѣхто. Помимо того громады мусять утримувати въ порядку шкôльнй будынки, направляти мешканя учителѣвъ а навѣть платити кары за непосыланье дѣтей до школы, и нарѣкають, що поносять выдатки а дѣти не мають науки. Що селяне знають оцѣнити працю учителя и охотно посылають дѣтей до школы, на се доказомъ село Либохора, де учителемъ вôдъ кôлькохъ лѣтъ п. Костецкiй. Всѣ окресгнй села говорять про се, якъ той учитель пильно вчить и якъ лагôдно поводить ся зъ школярами та часто кажуть, що варта дитину посылати до школы, если бы ей вчили такъ якъ въ Либохорѣ. Зъ початкомъ серпня с. р. обнявъ урядованье въ Турцѣ инспекторъ шкôльный А. Духовичъ; населенье надѣе ся, що въ шкôльницѣ настане зворотъ до лѣпшого. — Законъ о лихвѣ обходять спекулянты всѣляко: вôддають на спôлку селянамъ худоау на годôвлю, купують пашу на пни, купують грунты зъ правомъ вôдкупу и т. п. Сю лихву пôддержуе по части повѣтова каса позичкова, котра и теперь удѣляе позичокъ на 10 прц., при чôмъ треба увзгляднити кошты и процентъ пôврôчный, зъ горы плаченй, такъ що селянинъ властиво вôдъ 90 зр. платить рôчно 10 зр. Така стопа процентова истнуе хиба лишь въ повѣтѣ турчаньскôмъ! Каса позичкова замѣсть вилынути на зниженье стопы процентовои, побирае сама высокй проценты и причиняе ся до зубожѣня селянъ — О скôлько катастеръ въ судовôмъ повѣтѣ турчаньскôмъ взôрцевый, на стôль ко въ судовôмъ повѣтѣ бориняньскôмъ есть низше всякои критики. Въ деякихъ громадахъ не переводить ся цѣлыми роками ревiзiи катастру або переводить ся ей лишь поверховно. Въ наслѣдокъ того при закладаню книгъ грунтовыхъ платять селяне высокй належитости евiденцiйнй, н. пр. въ Бôтли заплачено 275 зр, въ Ботельцѣ нижнôй 100 зр., въ Кринцѣ 40 зр. Тй высокй сумы платять селяне для того, що реамбуляция катастру була переведена хибно и що евiденцiйный геометръ не переведе точно ревiзiи катастру.

— **Про катастрофу зелѣзничу мѣжь Бялою а Вадовицями** пишуть зъ Вадовиць: Дня 11 н ст. вересня выскочивъ зъ шинъ поѣздъ особовый, що ѣхавъ зъ Бялои до Вадовиць заразъ за стацiею Козы зъ причины, якъ доси выкрыло слѣдство, пôдложеня камѣня якимсь злочинцемъ на зелѣзничй шины. Машина зъ возомъ помôчничимъ и почтовымъ выскочила зъ шинъ. Прочй возы особовй лишили ся щасливо на шляху. Раненыхъ особъ есть 7, а мѣжь ними 2 вояки и кондукторъ почтовый тяжко покалѣченй. На телеграфiчне вôзванье надôйшовъ вскорѣ особный поѣздъ зъ Бялои зъ лѣкарскою помочею. По удѣленю першои помочи забрано раненыхъ до шпиталю въ Бельску. Той самои ночи около 11-ои годины выѣхавъ заразъ на мѣсце катастрофы начальникъ проторони, инжинеръ Гоеръ. На другiй день зъ рана выѣхала комiсiя судово-слѣдча зъ судьею Кривултомъ и заступникомъ прокуратора Огневскимъ на мѣсце выпадку. Виновникôвъ доси не выслѣджено, але слѣдство енергiчно переведене певно ихъ выкрые.

— **Фiскалiзмъ** Часопись Nafta, орiанъ нафтовыхъ технiкôвъ въ Галичинѣ описуе такiй фактъ: Передъ пятьма лѣтами т. е. въ 1888 роцѣ обжаловано зарядъ копальнѣ нафты въ Кобылянахъ о неостемпльованье 17 квiткôвъ на ропу и засуджено на заплату грошевои кары. Зарядъ копальнѣ внесъ противъ згаданого вымѣру кары рекурсъ, бо такй квiтки нѣхто не стемплювавъ и они уживаються всюды вôдъ коли истнуе нафтяный промыслъ въ Галичинѣ. „Квiтками“ называють ихъ загально роботники, фермани и т. д. але тй картки не мають властиво формы поквітованъ; суть се лише короткй записки скôлькости товару, взятого фермаромъ, а ведуть ся они задля контролѣ мѣжь купцемъ, фермаромъ и купуючимъ. На дотычный рекусъ не було нѣякои вôдповѣди цѣлыхъ 5 лѣтъ! Ажь въ послѣдныхъ дняхъ липня, коли копальня перейшла вже въ иншй руки, а адмiнiстрацiя копальнѣ змѣнила ся вже 3 разы и о цѣлôй справѣ загибла память, одержавъ тогдѣшный управитель копальнѣ въ Кобылянахъ наказъ платничiй, заплатити стемплеву кару въ сумѣ 57 зр. 50 кр. до 14 днѣвъ пôдъ загрозою екзекуцiи и безъ права дальшого рекурсу. — Поспѣшились!

— **Въ справѣ процесу** о обиду чести членôвъ зверхности громадскои въ Зубри, про що мы вчера доносили, пише Gazeta Narodowa, що цѣла справа мае перейти въ руки выдѣлу повѣтового у Львовѣ, котрый розслѣдить, чи дѣйстно заходили тамъ якй неправильности. — Не завадить додати, що згаданый делегатъ рады повѣтовои, Маслянка, звѣстный въ львôвскôмъ повѣтѣ яко ревный польскiй агiтаторъ при всякихъ выборахъ.

— **Статистика паленя тѣлъ.** На загальныхъ зборахъ товариства: Société pour la propagation de la crémation представивъ голова товариства д-ръ Бурнвiль таку статистику паленя тѣлъ: Въ Сполученыхъ Державахъ есть 30 стоваришень а 6 печей до паленя тѣлъ добре функцiонуе. Число прихильникôвъ паленя тѣлъ росте зъ кождымъ днемъ. — Англiя: Въ Менчестрѣ выбудовано у вересни 1892 велику пѣчь въ стилю римского костела; друга така пѣчь находить ся коло Лондона. Англiйска аристократiя пôдпирае справу. — Нѣмеччина: Въ наслѣдокъ холеры въ 1892 р. отворено на ново крематорiюмъ въ Ольсдорфѣ коло Гамбурга; се крематорiюмъ замкнено ухвалою сенату 1891 р. Въ прускôмъ соймѣ внесено петицiю о заведенье факультативного паленя тѣлъ. Въ Готѣ спалено 1892 р 162 тѣлъ, а въ Гайдельберзѣ 58 тѣлъ. — Италiя мае 23 крематорiй, 6 мѣскихъ а 17 приватныхъ. — Въ Швайцарiи говорило ся теперь всюды о паленю тѣлъ; лишь въ Ст. Галленъ голосованье выпало въ некористь паленя. — Въ Швецiи и Норвегiи функцiонуе кôлька крематорiй — Въ Данiи дозволено закономъ зъ 1 цвѣтня 1892 р. паленье тѣлъ. — Рôвножь въ Австрiи. Голяндiи и Бельгiи справа паленя мае добрй выгляды. — Въ Парижи 1892 р. спалено на выразну просьбу родинъ 159 тѣлъ (въ 1889 р. спалено 49, въ 1890 р. 121 и въ 1891 р. 134 тѣлъ).

— **Новй плащѣ войсковй.** Теперѣшнй плащѣ войсковй не вôдповѣдають зъ многихъ оглядôвъ своѣй цѣли, бо въ лѣтѣ суть надто теплй, въ зимѣ-жь не хоронять достаточно передъ студенею. На будуще мають бути заведенй плащѣ зъ т. зв. движимыми пôдшивками. Въ лѣтѣ будуть тй пôдшивки лежати въ магазинѣ и воякъ буде мати лишь легкiй плащь безъ пôдшивки; въ зимѣ-жь пôдшивка зъ лѣпшои и теплѣйшои матерiи якъ дотеперѣшна, буде причѣплюватись пôдъ плащь при помочи гузикôвъ.

— **50-крейцаровй инсбрукскй льосы** анонсованй въ нашôй часописи, можна дôстати въ адмiнiстрацiи „Дѣла“.

— **Дрôбнй вѣсти.** Намѣстникъ гр. Бадені выѣхавъ вчера до Тичина на похоронъ гр. Ивана Водзицкого, сына гр. Людвика. — Доповняючiй выборъ одного члена рады повѣтовои въ Бережанахъ зъ групы бôльшои посѣлости розписаный на день 10 н. ст. жовтня.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Краева рада шкôльна розписуе конкурсъ на посаду учителя фiльольогiи клясичнои зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ, евентуально на посаду учителя языка нѣмецкого въ гiмназiи кокомыйскôй. Поданя треба вносити до дня 15 н. ст. жовтня. — Магiстратъ мѣста Калуша розписуе конкурсъ на посаду мѣского ветеринаря зъ рôчною платнею 300 зр. Поданя вносити до 15 н. ст. жовтня.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 15 вересня. Именованье Кригамера мiнистромъ вôйны стало фактомъ довершенымъ. Таффе бувъ на авдiенцiи у цѣсаря, а пополудни вôдбула ся мiнiстерска рада. Правительство россiйске замовило въ австрiйскихъ фабрикахъ 45 льокомотивъ.

Буда-Пештъ 15 вересня. Уся праса высказуе жаль за-для выимкового стану въ Чехiи, а опозицiйнй газеты выявляють симпатiи для молодо-Чехôвъ.

Прага 15 вересня. Намѣстникъ заборонивъ всѣ зборы, походы, ношенье демонстрацiйныхъ вôдзнакъ, хоругвъ, зъ выимкою державныхъ и краевыхъ. Вѣсть, що редакцiя Narodnыхъ List-ôвъ перенесе ся мабуть до Берна, показала ся неправдивою.

Берлинъ 15 вересня. Два военнй нѣмецкй кораблѣ вôдплыли до Рio Жанейро.

Лондонъ 15 вересня. Найбôльша крѣпость въ Рio Жанейро пôддала ся повстанцямъ.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКѝ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 52—?

НОВÔСТЬ!

1) **„Записки наукового товариства імени Шевченка“** томъ II., — цѣна 1 зр.
2) **„Словар правничий“**, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) **„Мапа України Руси“** — цѣна 20 кр. 4784 7—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не поренои

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 *у Львовѣ* 8–20

при улици Ягайлоньскôй число 20.

СТУПНИЦКІЙ

улиця Жовкôвска ч. 79

має на продажь уживану прасу друкарску, велику гиблярку до зелѣза, кôлька токарень, машинку до верченя и пилу стяжкову (Bandsäge). 4797 14—15

НАЙБÔЛЬШІЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

фарбъ, лякирôвъ, покостôвъ и выробôвъ химічныхъ, якъ такожь всякѝ приборы до десинфекціи 4742 8—?

поручає торговля

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

Цѣнники даромъ и франко.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякѝ роботы намятниковѝ** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовѝ и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 19-156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- 4½% **листы ипотечнѝ**
- 5% **листы ипотечнѝ преміованѝ**
- 5% „ „ **безъ премій**
- 4½% **листы товариства кредитового земского**
- 4½% „ **Банку краєвого**
- 4½% **позичку краєву галицку** 3483
- 4% **позичку пропінаційну галицку**
- 5% „ „ **буковиньску**
- 4½% „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
- 4½% „ **пропінаційну угорску**
- 4% **угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ**

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3 08	6 01	9 36	6 36	9 41
Варшавы	—	6 01	9 36	6 36	9 41
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9 36	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9 41
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6 01	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9 06	1 08	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6 36	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2 48	10 02	9 46	6 21	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2 34	9 46	9 21	5 55	—
Сучавы	10 11	—	7 59	12 51	7 11
Кимполюнґа	10 11	—	7 59	—	—
Радôвцѣвъ	10 11	—	7 59	—	7 11
Бергомета и Чудина	10 11	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7 11
Слободы рунгурскои	10 11	—	—	—	7 11
Гусятина черезъ Галичь	10 11	—	7 59	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12 51	—
Белзця	—	—	—	5 26	—
Сокаля	—	—	8 16	5 26	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9 06	1 08	—
Стрыя	—	—	9 52	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2 38	—	—
Зимнои Воды			6	9 5	
Бруховичь				8 22	
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3 01	10 41	5 26	11 11	7 36
Варшавы	—	10 41	5 26	—	7 36
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10 41	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7 36
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	5 26	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	—	8 01	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10 41	5 26	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6 44	3 20	10 36	11 11	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6 58	3 32	10 40	11 33	—
Сучавы	6 36	—	10 36	3 31	10 56
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3 31	—
Гусятина черезъ Галичь	6 36	—	—	—	10 56
Слободы рунгурскои	—	—	10 36	—	10 56
Новоселицѣ	6 36	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6 36	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6 36	—	10 36	—	10 56
Кимполюнґа	6 36	—	—	3 31	—
Сокаля	—	—	9 56	7 21	—
Белзця	—	—	9 56	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	7 21	10 26	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7 21	8 01	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10 26	8 01	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10 26	—	—
Стрыя	—	—	3 41	—	—
Зимнои Воды				3 37	
Бруховичь				3 15	

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Конякъ францускій

фляшка по 2 и 3 зр., кураційный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 30—45

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта“ по *1 зр.* замѣсть 3 зр.

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ

ДРÔБНИЧНО-ҐАЛЯНТЕРІЙНЫХЪ

Віљгељма Выспяњского

площа Марійска ч. 4

(Готель „Европейскій“)

поручає 4837 5—6

всякѝ приборы до краєвецтва

волôчки, фільозелѣ, кордонки, канвы, бавовны, джуты, гафты на сукнѣ, на канвѣ, плюши, гафты бѣлѝ, коронки, бѣлье мужеске, парасолѣ fin de siécle ваги лише 275 грм. чисто шовковѝ и т. ин. Цѣны найприступнѣйшѝ.

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тѝ льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненѝ. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованѝ льосы такѝ самѝ невыльосованѝ.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зр.	кр.
Льосы мѣста Вѣдня	1 жовтня	—	40	за штуку	50	—
Льосы Рудольфа	„	—	45	„	13	—
4% льосы тисаньскѝ (Theiss-Lose)	„	—	30	„	25	—

ПРОМЕСЫ на льосы мѣста Вѣдня по 3·75 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы Тисаньскѝ по 2·50 зр. 4752

Купуємо и продаємо листы заставнѝ, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнѝ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

УЧЕНИКЪ

V. кл. ґімназіяльнои приватистъ глядає лекціи на село, заразъ. Адреса: **М. М. Бережаны** poste restante. 4848 2-3

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жортовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ. 4641 72—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Ванны довгѝ по зр 16 и 18 досѣданя по зр. 6 и 7·50; **Палицѣ** зъ кулями и тягарки до ґімнастики

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 58–180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

БРИ-

твы швайцарскѝ и англійскѝ, ремѣнцѣ и марморки, пензлѣ и всякѝ приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужеского, перфумеріи и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 18—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

О половину зниженѝ цѣны

для передплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“

на давнѣйшѝ томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ, Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ параментôвъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взôрцѣ на жаданье оплатно.

Кореспонденціи просить ся вести въ мовѣ нѣмецкôй.

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261. ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

БРОВАРЪ

І. ЛІЛІЄНФЕЛЬДА и СПÔЛКИ

у Львовѣ ул. Майзельса ч. 8.

4782 3—12 *поручає:*

у ЛЬВОВѢ	на ПРОВІНЦІИ
¼ гект. пива мар. 3 зр. 25 кр.	½ гект. пива марцевого 5 зр.
¼ „ боку 4 „ 75 „	½ „ боку 8 „

Всякихъ информацій устныхъ и письменныхъ удѣляє Зарядъ бровару Лілієнфельда и Спôлки.

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261 ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу 5% асигнаты касовѝ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть опроцентованѝ по 4½% вôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолїднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2, Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.

Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 199. Львôвъ, Субота 4 (16) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надосланé“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 16 н. ст. вересня 1893.

Справедливе жаданье Русинôвъ стрийскихъ, щобы рада мѣска побôчь дотеперѣшныхъ написей польскихъ на стѣнахъ улиць въ Стрию умѣстила и написи рускѣ та щобы три улицѣ поименувати именами трохъ поетôвъ рускихъ — те справедливе жаданье выкликало въ прасѣ польскôй тучу, зъ котрои полилось богато люти, сердцю, злобы и клеветы на Русь галицку взагалѣ, а на таборъ народовцѣвъ въ окремѣшности.

Тучу ту мусѣли мы перенести зъ спокоôмъ такъ само, якъ перенесла Галичина тучѣ сеголѣтнѣ зъ громами и повенями, въ надѣи, що всяке лихо сего рода минаюче, а часъ и розумъ людскѣ найдуть завсѣгды средства до усуненя хочь бы найприкрѣйшихъ наслѣдкôвъ всякого лиха. Мы вдоволились лишь зареєстрованьемъ обявôвъ буты и крайного шовінізму прасы польскои, котра живлячись утопiею польонізаціи Руси, вôдъ часу до часу попадае въ дѣйстне маяченье и мовь бы зъ горячки лепече всякѣ нѣсенѣтницѣ, инсинууючи при тôмъ таборови народовцѣвъ навѣть москвофілизмъ и православіе.

Однакожь, хотя таке брутальне поведенье прасы польскои супротивъ справедливыхъ змагань Русинôвъ галицкихъ маe своe жерело въ згаданôй утопiи спольщеня насъ и въ кôнци яко на скрôзь нерозумне не може мати нѣякихъ наслѣдкôвъ поважныхъ, нѣ ефекту, — то мимо того мусимо заздалегôдь звернути увагу якъ интелiгенціи польскои такъ и компетентныхъ сферъ, що такiй вандалізмъ слѣпый вôбець може выкликати для державы и краю дуже прикрѣ наслѣдки, бо розъярить Русинôвъ галицкихъ до живого и тогдѣ вже дуже тяжко прiйдесь засыпувати той глубокiй провалъ, якiй вытворила исторія и незручнôсть политики австрiйскои межи Русинами а Поляками.

Якъ бы ще згадана брутальнôсть выходила зъ таборôвъ прасы польскои, стоячихъ подальше вôдъ консервативного сторонництва польского, мы могли-бъ оправдати ею хвилевою недиспозицiею тыхъ сферъ або нерозумѣньемъ высшои политики. Але се характеристичне, що въ найновѣйшихъ часахъ якъ-разъ органы „политикôвъ“ польскихъ — отже-жь не-„warchol-ôвъ“ — вôдзначають ся напастями и инсинуаціями на галицку Русь. Аґресивнôсть супротивъ Русинôвъ плыве теперь обильнѣйше зъ такихъ орґанôвъ, котрi суть мовьто зеркаломъ душѣ „станьчикôвъ“ и „консерватистôвъ“ всюдiои Галичины, а котрi всюды люблять величатись, що они одни въ силѣ полагодити антаґонізмъ національный въ нашôмъ краю и що така полагода есть цѣлiю ихъ змагань. Аґресивностiю вôдзначають ся нинѣ Czas-ы, Przegląd-ы и Gazet-ы Narodow-ôй, орґаны тыхъ, котрi похвалы цѣсаря на двôрци ярославскôмъ присвоили собѣ и лише собѣ.

Розумѣе ся, що для тыхъ орґанôвъ не истнуе въ Галичинѣ нѣяка цензура. Имъ вôльно ударяти на Русинôвъ всѣми родами зброѣ, клеветою, пôдозрѣваньемъ, наругою, обидою и навѣть бризкати болотомъ. „Кожде средство освящуе цѣль“ — отсе девiза на ихъ прапорѣ. Читателѣ нашi знають недавнi елюкубрацiи Przegląd-а зъ нагоды обсады катедры рускои исторiи проф. В. Антоновичемъ, — знають тi численнi дописи зô Львова, якими годуе п. Креховецкiй старого пôдвавельского грѣшника, — знають щоденнi напастованя и клеветы Gazet-ы Narodow-ои. Они радi-бъ не лишити на Русинахъ галицкихъ нѣ однои сухои нитки, а бодай деякi зъ тыхъ орґанôвъ мають претенсiю, щобы ихъ погляды на Русь переходили въ прасу офiцiяльну и знакомили навѣть Вѣдень изъ тымъ всѣмъ, що мовь-то дѣесь въ Галичинѣ.

Середъ такихъ обставинъ не дивница, що мѣжнароднi взаємины въ краю нашôмъ зъ дня на день погôршають ся, замѣсть щобы лучшали. Нема вѣдай уже не то сторонництва, але горстки людей межи Русинами, котра бы вѣрила, що у насъ можуть наступити якi-небудь т. зв. „лучшi часы“ або що тутъ у насъ хто-небудь зъ Полякôвъ трудить ся надъ „примиреньемъ“ обохъ народностей. Противно, нашi сусѣды жнють уже нинѣ тою гадкою, що имъ можна наслѣдувати екстiрпацiйну политику Мадярôвъ супротивъ Славянъ и Румунôвъ угорскихъ. Мы бонмось, щобы въ недалекôмъ уже часѣ сферы, котрымъ залежить на „примиреню“ Русинôвъ зъ Поляками, не розчарувались до крайности. Слова похвалы цѣсарскои въ Ярославѣ для менерôвъ польскихъ здають ся мати той ефектъ, що пôддержали ще крѣпше шовiнiстôвъ польскихъ въ ихъ ворожихъ змаганяхъ супротивъ Русинôвъ усѣхъ таборôвъ и вôдтѣней. Они лишь розсмѣлили ихъ въ аґресивности супротивъ насъ, а нема нѣкого, хто бы на горячу голову тыхъ панôвъ выливъ хочь одно ведерце воды.

На иншôмъ мѣсци подаемо резолюцiи Словѣнцѣвъ стирiйскихъ, котрi дня 8 вересня зôйшли ся въ Марбурзѣ на вѣче и порѣшили, щобы въ имени справедливости домагатись въ Стирiи такихъ уступокъ языковыхъ, якi ось пôднесли тысячѣ Русинôвъ мѣста Стрыя. Мы певнi, що жаданя Словѣнцѣвъ праса нѣмецка не повитае такъ брутально, якъ се зробила „братня“ праса польска супротивъ жаданя Стрыянъ. Тамъ чей буде бодай поважна дискусiя, коли въ Галичинѣ шовінізмъ польскiй навѣть домаганю написей рускихъ пôдсуваe тенденцiи антiдержавнi !..

Про выборчiй зôборъ въ Долинѣ

одержуемо сегодня отсе письмо:

Въ наслѣдокъ запрошеня ширшого кружка рускихъ дѣятелѣвъ повѣта долиньского вôдбувъ ся дня 14 н. ст. вересня о годинѣ 3-ôй зъ полудня передвыборчiй зôборъ въ сали долиньского маґістрату. Всѣ станы були заступленi численно, особливо селяне.

Зôбраныхъ повитавъ сивоголовый патрiотъ о. Iосифъ Заячкôвскiй зъ Лопянки, теплымъ словомъ загрѣваючи всѣхъ до широкои акцiи выборчои.

Зôбранi приступили заразъ до выбору комiтету выборчого на судовый повѣтъ долиньскiй. Головою комiтету выбрано о. Лопатиньского пароха долиньского, заступникомъ голови о. Щуровского зô Струтина выжного, на секретарѣвъ покликано д-ранда мед. Амвросiя Целевича зъ Тростянця и о. Ом. Билинкевича зъ Лопянки — а кромѣ того увôйшло до комiтету тринацять селянъ.

Комiтегови сему припоручено розвинути въ своѣмъ повѣтѣ якъ найинтензивнѣйшу акцiю выборчу.

Въ цѣли рôвномѣрного подѣлу працѣ въ цѣлôмъ выборчôмъ окрузѣ — установили зôбранi ще два рôвнорядни зъ долиньскимъ комiтеты на судовi повѣты — болехôвскiй и рожнятôвскiй. До комiтету на Болехôвщину покликано д-ра мед. Пôдлуского зъ Болехова и о. Бирчака зъ Пôдбережа, а до комiтету на Рожнятôвщину о. декана Левицкого зъ Княжѣвского и оо. Павлюка та Щуровского. Зъ огляду, що выбôръ посла маe вôдбути ся вже дня 5 н. ст. жовтня, то припоручено обомъ тымъ комiтетамъ уконституватись якъ найскорше, доповнивши ся мужами довѣрiя, котрi бы въ якъ найширшихъ кругахъ розвинули мѣсцеву акцiю выборчу.

По полагодженю справы комiтетôвъ — вывязала ся горяча дискусiя надъ двома противными собѣ внесенями въ справѣ кандидатуръ. О Щуровскiй вносивъ, щобы заразъ поставити на порядокъ дневный кандидатуры, обговорити ихъ и евентуально одну пôдперти. Натомѣсть внѣсъ д-рандъ Целевичь, щобы кандидаты лично явили ся на зборѣ выборчôмъ и выголосили своe политичне вѣроисповѣданье, а тогдѣ зôбранi поставлять кандидата. Зôбръ прихиливъ ся до другого внесеня и ухваливъ засаду, що „кандидаты повиннi лично представити ся выборцямъ“.

На сѣмъ зборѣ не явивъ ся нѣхто охочiй до кандидованя и нѣхто не зголосивъ своeи кандидатуры. Отже уконституованый комiтетъ выборчiй рѣшивъ — на внесенье п. Дѣдоха, начальника громады зъ Лопянки — скликати выборцѣвъ на другiй зôборъ передвыборчiй до Долины на день 23 н. ст. вересня (въ суботу).

Убѣгаючихъ ся о мандатъ посольскiй комiтетъ просить на той день лично явити ся въ Долинѣ, а зъ огляду, що до дня выбору часъ уже короткiй, було бы добре, щобы маючi намѣръ кандидувати увôйшли якъ найскорше въ контактъ зъ комiтетомъ выборчимъ.

Рôвножь просить комiтетъ выборчiй всѣхъ выборцѣвъ зъ судовыхъ округôвъ долиньского, болехôвского и рожнятôвского, щобы якъ найчисленнѣйшу взяли участь въ передвыборчôмъ зборѣ, котрый вôдбуде ся въ Долинѣ дня 23 н. ст. вересня.

Станъ выимковый въ Чехiи.

Заведенье выимкового стану выкликало цѣлый рядъ репресалiй зô стороны власти политичнои.

И такъ розпорядженя намѣстництва щодо обмеженя правъ прасы дались найперше вôдчути журналiстицѣ ческôй. Чотири часописи: Neodvislost, Nove proudy, Pokrokove Listy и Časopis českeho studenstva перестали выходити, бо намѣстництво заказало ихъ выдавати. Вôдтакъ 20 газетъ ческихъ и одна антiсемiтска Deutscher Volksbote мають предкладати примѣрники до цензуры на три години передъ вôддaньемъ газеты до експедиціи. Narodni Listy повѣдомили полiцiю, що будуть предкладати примѣрникъ до цензуры о 12-ôй год. въ ночи. Крôмъ того всѣ друкарнѣ и литоґрафiчнi заведеня мають предкладати полiцiи всѣ друки на 48 годинъ передъ ихъ выданьемъ.

Розпорядженя що-до товариствъ и стоваришень рôвножь выданi зъ всею строгостiю. Сѣмнацять политичныхъ товариствъ розвязано; 213 товариствамъ наказано подавати до вѣдомости полiцiи на три днѣ напередъ про всѣ засѣданя выдѣлу и зборы та выжидати дозволу полiцiи. Всѣ иншi товариства, котрыхъ есть понадъ 1200 въ полiцiйнôмъ районѣ прагскôмъ мають подавати до вѣдомости полiцiи на 48 годинъ часъ, мѣсце и програму своихъ засѣдань та зборôвъ.

Вôдтакъ оголосило намѣстництво: 1) Збѣговиска на улицяхъ и публичныхъ мѣсцяхъ, а такожь громаднi походы людей заказують ся. Зазыву власти, щобы люде розходили ся, треба сейчасъ безъ опору слухати. 2) Заказуе ся носити демонстративно якi-небудь вôдзнаки або вывѣшувати и носити якi иншi хоругви, крôмъ державныхъ и краевыхъ. — Особы, що провинять ся противъ того наказу, покараe ся пôсля §. 9-ого закона зъ 5 мая 1869 р.

Заразъ першого дня по заведеню выимкового стану арештовано 60 членôвъ тайного товариства соцiялiстичного Omladina и вôддано до суду карного.

Помимо тыхъ розпоряджень лучають ся примѣры опозиціи населеня. И такъ въ многихъ мѣсцяхъ побачено плякаты, котрыми оповѣщено выимковый станъ, подертi, помазанi або залѣпленi примѣрниками Narodn-ыхъ List-ôвъ. На Виноградахъ поцѣлено зъ боку ве-

---

5)

Про народъ а народнôсть

и

право народности въ державѣ.

Якъ же заховуе ся Австрiя въ тôмъ взглядѣ?

Основнi законы высказують якъ найвыразнѣйше свою волю, а именно що-до бесѣды въ XIX. артикулѣ закона зъ 21 грудня 1867 ч. 142 В. з. д, де сказано: „Alle Volksstämme des Staates sind gleichberechtigt und jeder Volksstamm hat ein unverletzliches Recht auf Wahruog und Pflege seiner Nationalität und Sprache. Die Gleichberechtigung aller landesüblichen Sprachen in Schule, Amt und öffentlichem Leben wird vom Staate garantirt. In den Ländern, in welchen mehrere Volksstämme wohnen, sollen die öffentlichen Unterrichtsanstalten derart eingerichtet werden, dass ohne Anwendung eines Zwanges zur Erlernung einer zweiten Landessprache jeder dieser Volksstämme die erforderlichen Mittel zur Ausbildung in seiner Sprache erhält.“

Позаякъ поодинокi нацiи не суть пôдметами правными, а лишь звязями чисто натуральными, то-жь держава не може означати предметово права нацiй, а ставить лишь граничну лiнiю межи властiю державною а живлем нацiй, позбставляючи обективнi права народностей ненарушимi, т. е. позволяючи культуру, обычаѣ, звычаѣ, житье родинне, то вариске и бесѣду свобôдно розвивати. О скôльки однакъ тiи входять въ контактъ зъ моральностiю, противлять ся законамъ або выключають екзистенцiю державы, — держава маe право входити близше въ розслѣдъ ихъ и сталяти нормы се-бъ то modus vivendi. Тутъ належить такожь пытанье о уживанôй въ краю бесѣдѣ.

Основный законъ австрiйскiй ґарантуе рôвноправнôсть бесѣдъ и письма, але можна сказати смѣло, що ґарантiя та и рôвноправнôсть стаe ся часто илюзоричною, будь-то задля нерозумѣня, будь-то за-для политичного верховодства поодинокихъ нацiй и партiй надъ другими. Поминаючи власти центральнi, котрi у насъ мають кôльканацять бесѣдъ противъ себе, звернѣмъ ся лишь до властей краевыхъ, котрi въ выконуваню рôвноправности двохъ языкôвъ краевыхъ, руского и польского, не умѣють а радше не хотять бути справедливыми. Рускiй языкъ знаходить примѣненье въ публикацiи законôвъ [хочь лихôй], але не знаходить ею въ публикацiи выроковъ, устнôй и письменнôй, при всякихъ можливыхъ властяхъ Сторонѣ се може бути одно, чи ѣй платити кажуть въ языцѣ нѣмецкôмъ, польскôмъ або рускôмъ, чи ею засудять сидѣти въ арештахъ такимъ чи сякимъ языкомъ, — але не одно се для народности, бо та маe право домагати ся шанованя своихъ правъ национальныхъ. Не заперечить ся прецѣнь, що институцiи державнi до того обовязанi, если правда, що не народы для институцiй, але на вôдворôгъ.

Мимо того всего, мимо законôвъ, мимо розпоряджень, мимо морального обовязку, мимо впевнювань зô стороны репрезентантôвъ правительства въ нашôмъ краю, що все дѣе ся пôсля бажаня сторôнъ — мы видимо, що шовінізмъ посуненый такъ далеко, що переходить границю того въ XIX. вѣцѣ, що зве ся абсурдомъ: най буде нѣмеччина, най буде латинщина, абы не краевый языкъ рускiй, хочь годѣ тутъ чужоземщину и староумерщину назвати „landesübliche Sprache“.

Що есть „landesübliche Sprache“, то вже скаже етiмольоґія сего слова: есть то бесѣда народности, уживана въ краю, и не есть то понятье рôвнозначне зъ „Landessprache“. Перше значить кожду бесѣду, котра хочь бы въ малôмъ теріторіюмъ краю есть уживана, другe т. е. „Landessprache“ есть бесѣда народныхъ племенъ, котрi исторично розвинули ся до значѣня въ державѣ. Се означивъ уже и найвысшiй трибуналъ державный въ рѣшеню зъ 12 липня 1880 ч. 12.

На сей тематъ далось бы навести богато доказôвъ, але то було бы майже некречностiю — бо сли ихъ доси ще хто не знае, то нѣколи хиба знати не хоче й не буде; досыть подивити ся въ округъ себе, а увидить кождый, хто дивить ся на рѣчи очима и маe ихъ отворенi.

Подивѣмъ ся хочь-бы на школы, той розсадникъ для розвою понять будучихъ обывателѣвъ державы и взагалѣ соцiяльного становища людей зъ обовязками до суспôльности и своeи народности. Тутъ замѣсть розвивати понятя дѣтей тыхъ въ напрямѣ користнôмъ для суспôльности, марнуе ся лѣта дѣточi на выученье дитины механiзму чужои бесѣды. Глядячи на се зъ становища педаґоґiчного — видить ся тутъ мимохôдь далекосягаючi и незмѣримi наслѣдки того процедеру, котрымъ убиваe ся морально и интелектуально тысячѣ невинныхъ людей не для чого иншого, якъ за-для химеры, зродженои въ кабiнетахъ недорѣчного шовінізму.

Зъ того якъ-разъ выходить, що законъ въ теорiи а практицѣ вôдъ себе вôдходить, и то ажь до нѣсенѣтницѣ, особливо тамъ, де мѣшають ся зла воля и национальный антаґонізмъ а правительство ихъ пôдпираe. Законъ тогды заслонюe державу на внѣ, а у внутрѣ дѣють ся по-при законы — беззаконности. Отъ и конституція, зле зрозумѣла або й односторонно зрозумѣла и такъ выконана — выходить ми мохôть на гiпокризiю, фарисейство, єзуитизмъ махіявелізмъ державный.

Абы далеко не шукати, подивѣмъ ся на послѣднi розпоряджения що до языка рускаго въ судахъ и при закладаню книгъ грунтовыхъ та вписахъ до нихъ и на заявленье заступника правительства, котрый выразно пôднѣсъ, що и акты обжалованя вносять ся по руски, де сторона есть руска. Що якъ що, але акту обжалованя въ рускôмъ языцѣ выданого мы не бачили, — вписы до книгъ грунтовыхъ не выконують ся по руски, а сли де лучить ся, то не рускою азбукою, котра становить такожь часть національного права Русинôвъ.

Годѣ собѣ вытолкувати такои системы зô стороны правительства; оно чей-же попадае въ суперечнôсть, сли зъ одной стороны не змушуе своихъ урядникôвъ учити ся въ ґімназіяхъ руского письма й бесѣды, а въ урядованю вымагае, щобы тi урядники урядували и выдавали свои рѣшеня по руски. Выходить на те, що абы тутъ есть — sit venia verbo — Thierquälerei, або выдае ся розпорядженя, абы ихъ не выконувано — нехай лишають ся на папери.

Алькоголізмъ зъ погляду лѣкарского.

На 65-тôмъ зъѣздѣ нѣмецкихъ природознавцѣвъ и лѣкарѣвъ, вôдбуваючôмъ ся теперь въ Норимберзѣ, вôдчитавъ професоръ д-ръ Штрiмпель зъ Ерлянґенъ розвѣдку на тематъ: „Алькоголізмъ зъ погляду лѣкарского.“ Прелеґентъ вказавъ, що уживанье алькоголю датуеся вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ, а затроенье, выкликане алькоголемъ въ орґанізмѣ людскôмъ, представляe дуже важну квестiю для лѣкаря и економiста. Въ своѣй розвѣдцѣ обговорювавъ д-ръ Штрiмпель сю квестiю лишь зô становища лѣкаря, а лишь коротко згадавъ про значѣнье тои квестiи пôдъ взглядомъ юридичнымъ и економiчнымъ.

Статистика выказуе звязь мѣжь алького-

ликимъ каменемъ вояка поліційного, що вôдбуваѣ патролю.

Старо-Чехи и ихъ орґаны дорѣкають молодо-ческôй політицѣ — але мимо того говорять, що старо-ческй мужѣ довѣря порѣшили усунутись цѣлкомъ вôдъ житя політичного. Вѣсть, що молодо-ческй послы на тайныхъ зборахъ порѣшили вести цѣлкомъ пасивну політику, доси не потверджена.

Вѣче Словѣнцѣвъ въ Марбурзѣ.

„Словѣньске товариство політичне для Стиріи“ скликало на день 8 вересня с. р. вѣче до Марбурґа. Вѣче вôдбулось въ льокали касина (čitalnica) при дуже численнôй участи Словѣнцѣвъ зъ полудневои Стиріи. На вѣче те прибули: послы до рады державнои д-ръ Грегорецъ, Вошнякъ и Робичь та послы соймовй д-ръ Юртеля, д-ръ Сернецъ и д-ръ Радай. Голова товариства посолъ д-ръ Леопольдъ Грегорецъ розпочавъ вѣче рефератомъ про політичну ситуацію; вôдтакъ наступили реферáты: д-ра Грашовеца о написяхъ на публичныхъ будынкахъ, д-ра Розины о словѣньскôмъ язычѣ въ урядованю и Грібара о словѣньскихъ товариствахъ промысловыхъ.

Вѣче приняло одноголосно отсй резолюцію:

I. Зваживши, що нашй жаданя скромнй и законнй; зваживши, що не можна брати пôдъ розвагу коштôвъ, котрй бы и такъ не були великй, коли розходить ся о усуненье давнои кривды, — зборы „словѣньского товариства політичного“ вповнѣ прилучають ся до интерпеляціи, яку поставили послы словѣньскй на засѣданю рады державнои дня 22 марта. Словѣньскій нарôдъ уважаѣ всѣ лишь-нѣмецкй написи и печатки урядовй ц. к. урядôвъ въ словѣньскôй части краю за несправедливôсть и противзаконну обиду національного чувства та національныхъ правъ и высказуѣ оправдану надѣю, що тôй неправильности зарядить ся якъ найскорше по можности консеквентно и по всѣхъ усюдахъ, та що у всѣхъ ц. к. урядахъ въ околицяхъ зъ словѣньскимъ населеньемъ заведуть ся безъ выимку написи и печатки урядовй въ двохъ языкахъ.

II. Зборы „словѣньского товариства політичного“ ухвалюють просити ц. к. правительство: а) щобы выконуючи рôвноправнôсть выдало розпорядженье міністеріяльне по мысли §. 19 основныхъ законôвъ державныхъ, пôсля котрого заводить ся точно означене уживанье національнои мовы въ устныхъ и письменныхъ зносинахъ зъ народомъ у всѣхъ урядахъ, а такожь переведенье того розпорядженя вôдповѣдно контролюѣсь; б) щобы ц. к. правительство выдало розпорядженье, що на доказъ здôбности языковои заводить ся складанье практичного испыту въ словѣньскôй мовѣ; в) щобы ц. к. правительство заснувало въ тôй цѣли при університетахъ у Вѣдни и Градци катедры зъ словѣньскою мовою для потрѣбныхъ наукъ практичныхъ, а взглядно ввело въ житье академію юридичну въ Люблянѣ; ґ) зборы протестують противъ введеня нѣмецкои мовы яко мовы державнои и урядовои.

III. Зборы „словѣньского товариства політичного“ ухвалюють просити ц. к. правительство, щобы оно а) завело для низшои Стиріи въ Цілі або Марбурзѣ промыслову школу фахову зъ словѣньскимъ языкомъ выкладовымъ и б) заснувало въ низшôй Стиріи вôдповѣдне число промысловыхъ шкôлъ доповняючихъ.

Противъ надужить у войску.

Голосы, якй пôдносились въ радѣ державнôй, именно зô стороны молодо-ческихъ послôвъ, въ справѣ знущаня надъ вояками, не проминули безслѣдно. Вправдѣ заступникъ міністерства вôйны найшовъ успокоюючу вôдповѣдь на закиды, пôднесенй поодинокими бесѣдниками, то все таки начальна управа войскова уважала вôдповѣднымъ, выдати обѣжникъ, пригадуючій старшинѣ войсковôй ихъ обовязкя супротивъ воякôвъ. Шефъ міністерства вôйны, бар. Меркль розбславъ въ кôлька днѣвъ по смерти міністра вôйны бар. Бавера згаданый обѣжникъ, а зъ поинформованои стороны впевняють, що редакція того обѣжника въ головныхъ начеркахъ ѣсть заслугою ще покôйного міністра. Обѣжникъ сей такого змѣсту:

„Жалобы на численй надужитя у войску множать ся въ дивный способôъ и хочь часто пересадно представленй, то по найбôльшôй части суть они правдивй що-до самои рѣчи. Причина сеи гôднои пожалованя появы лежить передовсѣмъ въ недостаточнôмъ поученю, въ неточнôмъ наглядѣ, а такожь въ взгляднôмъ осуджуваню того рода провинъ. Длятого треба звернути якъ найпильнѣйшу увагу на сю справу и якъ найострѣйше выступити противъ провинъ того рода. Именно офіцирôвъ, котрй по простацки обходять ся зъ пôдчинеными, а такожь командантôвъ, котрй не знають енерґічнои зарады противъ сего, — треба уважати за невôдповѣдныхъ до веденя команды и дати имъ пôсля того кваліфікацію. Найперше мають територіяльнй управы войсковѣ предложити до кôнця вересня с. р., а вôдтакъ при кôнци кождого чвертьроку, міністерству вôйны особнй выказы каръ, наложеныхъ на офіцирôвъ за чинй надужитя, а въ замѣтныхъ случаяхъ такожь каръ и на пôдъофіцирôвъ, зъ короткимъ змѣстомъ факту. Рôвножь и чистй выказы треба надсылати. Замѣтными случаями надужить треба уважати такй факты, при котрыхъ каригôднй чиности, ѣсли бы навѣть були доконанй по-за службою, мусѣли бы уважатись, ѣсли вже не злочиньствомъ нарушеня загальныхъ приписôвъ службовыхъ за-для надужитя власти службовои, то бодай пôдпадаючиму пôдъ §. 290 войскового закона карного. Отсе розпорядженье розсылаѣсь до всѣхъ командантôвъ корпусôвъ зъ порученьемъ, щобы потрѣбне зарядили. Бар. Меркль, фельдцайґмайстеръ.“

Дописи „Дѣла“

Куты въ вересни 1893.

[Трактованье селянъ въ ц к судѣ.]

Минувшого року выдавъ п. міністеръ справедливости директиву, пôсля якои мають обходити ся предсѣдателѣ трибуналôвъ при розправахъ карныхъ. Добре бы було, абы чи то п. міністеръ, чи п. президентъ апеляціи схотѣвъ поучити ще й судьѣвъ въ справахъ баґательныхъ, якъ належить имъ обходити ся зъ людьми, абы повага суду на тôмъ не терпѣла, бо дотеперѣшне поведенье декотрыхъ судьѣвъ ѣсть якъ не вызываюче, то попросту оскорбляюче и не гôдне чоловѣка о академічнôмъ образованю.

Свѣдкомъ бувъ я наочнымъ, якъ въ судѣ повѣтовôмъ въ К..... п. судья для справъ баґательныхъ при розправахъ баґательныхъ, призывавъ стороны коротко: „Медведю! — ходи сюда...“

Переслухуючи одного Гуцула зъ Р...а малого, котрый позывавъ сѣльского столяря о недодержанье умовы що-до достаченя скринѣ, пытаѣ его судья:

— Зъ чого вы робите скринѣ?

Гуцулъ вôдповѣдаѣ:

— Зъ бука.

На то судья зновъ рушаѣ дотепомъ [що вже цѣлкомъ до справы не належало] и каже:

— То вы мусите богато букôвъ потребувати... Ну, а якъ вырубаѣте всѣ дерева, то на чôмъ повѣсишься, медведю?

Чи се бракъ такту, чи идіотизмъ? — бо дотепомъ се не ѣсть хочь-бы длятого, що крôмъ самого судьѣ нѣхто и губы до смѣху не скрививъ, а идіотичный смѣхъ автора сеи дотепнои фразы розлягавъ ся по цѣлôй сали розправъ.

Такъ насъ трактують и такъ що дня зъ нами обходять ся Ще Гуцулъ не встигне стягнути кресанѣ зъ лоба, якъ прийде въ судъ, ажь тутъ зъ боку якъ не гукне ёму судья: „Чого налазишь мене, медведю! иди, повѣсь ся!“

Имѣяй ушеса слышати, да слышитъ и най приверне намъ Гуцуламъ достоянїе человѣческое, бо мы не медведѣ, анѣ не яка худоба.

...ъ ...ъ

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На зборахъ соціялъ-демократôвъ у Вѣдни явили ся дуже интересній гостѣ: Фридрихъ Енґельсъ, голосный соціялістичный писатель и аґітаторъ и Августъ Бебель провôдникъ нѣмецкого соціяльно-демократичного сторонництва. Саля заповнилась по береги, а сотки особъ мусѣли вôдôйти, бо не було мѣсця. Въ сали було такъ горячо, що кôлькохъ людей омлѣло. Побôчь звычайныхъ участникôвъ соціяльно-демократичныхъ зборôвъ находило ся велике число студентôвъ, кôлька молодыхъ панъ, по котрыхъ можна було пôзнати, що они не робôтницѣ, лише аґітаторки. Они протискались мѣжь збитй ряды зобраныхъ и продавали соціяльно-демократичнй брошуры. Отворенье зборôвъ припôзнило ся, бо панове Енґельсъ и Бебель дали на себе довго ждати. А коли они прийшли, въ сали пôднявъ ся величезный крикъ радости такъ, що здавалось, ёму кôнця не буде. Шрамеръ, одинъ зъ тыхъ, що скликавъ зборы, отворивъ нарады и предложивъ на провôдника Енґельсового товариша. Сему спротививъ ся комісарь поліціи. Потôмъ прочитавъ предсѣдатель таке письмо: „Майже триста резервістôвъ ц. к. другого полку пѣхоты Александра I., царя Россіи, котрй выключенй зъ тыхъ зборôвъ, здоровлять васъ и годять ся зъ вами на окликъ: Нехай живе интернаціональна соціяльна демократія! Нехай живе осмогодинный день! Нехай живе загальне право голосованя!“ Зборы приймили се поздоровленье бурливыми оплесками. Предсѣдатель заявивъ, що коли такожь и Енґельсъ не може приймити проводу (смѣхъ, окликы: Зимнои крови! Мы привыкли до такихъ рѣчей) то бодай займе почетне мѣсце на сихъ зборахъ. Опôсля забравъ голосъ д-ръ Адлеръ, щобы реферувати про конґресъ въ Ціріху. Вôнъ доказувавъ, що конґресъ тымъ вызначивъ ся, що на нему явило ся незвычайно богато участникôвъ и що зъорґанізованый анґлійскій пролетаріятъ бувъ заступленый першій разъ въ импонуючій способъ. Зъ Франціи не прибуло богато заступникôвъ, бо французкй товаришѣ мали дѣло дома, заходили ся коло выборôвъ и справдѣ переперли до парляменту сильну соціялістичну фракцію. Д-ръ Адлеръ говоривъ потôмъ про ґенеральнй стрейки и пôднѣсъ, що ґенеральнй стрейки такъ довго неможливй, доки пролетаріятъ не маѣ оружія, а коли одержить оружіѣ, тогдѣ не буде стрейкувати. Отже ґенеральнй стрейки се лише фраза, то-жь конґресъ въ Ціріху порѣшивъ не розбирати сего питаня. Вôдтакъ пояснювавъ бесѣдникъ про конфліктъ зъ независимыми и навпослѣдъ замѣтивъ, що конґресъ ціріхскій ѣсть важнымъ крокомъ въ розвитку соціяльно-демократичного руху. — По нѣмъ ставъ говорити Бебель, зновъ поздоровленый бурливыми оплесками. Зъ-першу подякувавъ за горячій приемъ, а потôмъ почавъ доказувати, що австрійскій и нѣмецкій пролетаріятъ повинненъ въ першôй лініи собѣ обопôльно помагати. Опôсля взявъ ся вôдповѣдати д-рови Адлерови и пояснювавъ, длячого нѣмецка соціяльна демократія мусѣла обходити свято першого мая иначше, якъ се дѣе ся въ Австріи „Нашй товаришѣ и товаришки въ Австріи, говоривъ вôнъ, надали торжеству першого мая такій характеръ, якій не стрѣчаѣ ся въ цѣлôмъ цивілізованôмъ свѣтѣ. Прецѣнь демонстрацiи суть лише средствомъ аґітаційнымъ, а аґітацію треба примѣнювати въ поодинокихъ краяхъ пôсля вôдносинъ. Якй потребы маѣ одинъ край, то ще далеко до того, чи тй потребы вôдчуваѣ другій край. Въ Нѣмеччинѣ неможливый иншій рôдъ торжества, якъ лишь такій, якій мы святкуѣмо. Вы въ Австріи, що придавленй поліціею, не маѣте політичныхъ правъ, не маѣте змоги покористуватись політичнымъ правомъ, заявити свою волю, свои пересвѣдченя; у насъ въ Нѣмеччинѣ и въ прочихъ краяхъ землѣ зовсѣмъ инакше. Де у насъ до розпорядимости горожанськй права, очевидно користуѣмось ними; демонстрацiи приходять допервá въ другôй лініи.“ Вôдтакъ перейшовъ Бебель на право безпосереднього загального голосованя въ Австріи и заохочувавъ участникôвъ не остигати въ своѣй аґітації. „Противники — продовжавъ вôнъ, — а до нихъ належать такъ званй независимй соціялісты, не хотять признати пролетаріятови выборчого права, бо знають, що вôнъ зможе зломити власть мошонки и власть мілітаризму. А тй, що проповѣдують, що нарôдъ мусить силою выбороти свои права, забувають, що мы живемо въ ерѣ мілітаризму, а передовсѣмъ въ ерѣ репетіѣровыхъ карабінôвъ. Они забувають, що коли-бъ пролетаріятъ хотѣвъ боротись противъ панующои власти, потребуѣ въ першôй лініи оружія. А звôдки-жь могли бы мы дôстати оружія?“ — Мы знаѣмо звôдки! — закликавъ одинъ робôтникъ, що стоявъ близько трибуны. — „Вы можете знати товаришу де оно лежить, але якъ вы его дôстанете, то наша рѣчь. (Бурливй оплески и веселôсть). Кого нема мѣжь нами, що не бажавъ бы, щобы мы якъ найскорше одержали въ свои руки власть? Однакъ якъ мудрй и розумнй люде мусимо усе мати на увазѣ своихъ противникôвъ, а передовсѣмъ свою власну силу и самыхъ себе спытати, що робить добре. Якъ прийдемо взагалѣ до власти? Маса сучасныхъ державъ, хотяй она нѣбы причислюѣсь зъ конечности за-для своихъ интересôвъ до соціяльнои демократіи, але не ѣсть соціяльно-демократична, бо противники мають въ своихъ рукахъ не лише средства силы, але такожь средства образованя и держать народъ въ несвѣдомости. Наша перша задача, взяти у руки дѣло поясненя; потôмъ здобудемо головы, а головами все проче. Соціяльна демократія не маѣ сегодня змоги вхопити у руки баґнетъ, тому-жь то мусить старати ся зъєднати тыхъ, котрй зневолень носити баґнеты. (Бурливй оплески). Мы мусимо становити одно и працювати въ той самый способъ, що дотеперь всѣми силами, а день уже недалеко, коли червонй стяги соціяльнои демократіи повѣють побѣдно надъ Австрією и Нѣмеччиною!“ (Довгй оплески). — По Беблю промовлявъ студентъ правъ Ляйтнеръ, а потôмъ панѣ Л. Кавтска дотронулась жѣночого руху, пригадала жѣнкамъ на резолюціи ціріхского конґресу и заохочувала пôсля нихъ поводитись. — При незвычайныхъ оплескахъ забравъ голосъ Фридрихъ Енґельсъ. „Дорогй товаришѣ и товаришки! — почавъ вôнъ. Моя судьба, на жаль, збирати славу покôйного мого приятеля Маркса. Въ тôмъ змыслѣ приймаю вашй овацiи. Коли я можу що-небудь робити, мушу сказати, що не потребую нѣякои нагороды. Моя нагорода, се вы. (Оплески.) Моя нагорода цѣлый свѣтъ! Мы маѣмо товаришѣвъ въ тюрмахъ Сибѣру, въ золотыхъ мінахъ Каліфорніи, въ Австралiи, всюды. Нема великои державы, въ котрôй бы соціяльна демократія не становила силы, бôльша, якъ котра-небудь инша. Все, що дѣе ся, дѣе ся зъ огляду на насъ. Длятого можемо гордо и зъ вдоволеньемъ споглянути на нашу роботу. Она звернена теперь на боротьбу о загальне право голосованя, котре ѣсть найважнѣйшимъ оружіемъ въ рукахъ пролетаріяту. Загальне право голосованя ѣсть одинокимъ средствомъ, щобы почислити силу, мôць сторонництва. Сего учить насъ исторія Нѣмеччины за послѣдныхъ двацять лѣтъ. Зрôстъ соціяльнои демократіи не дае спати буржоазiи, державѣ и панови Капрівому. Такожь за границею не маловажать того руху. Сегодня приглядавъ ся я пречудовымъ будовамъ, що ихъ выставили горожане у Вѣдни пролетаріятови будучности. Вôдъ парляменту ишовъ я по-пôдъ аркады ратуша, котрого велитнй мѣсця вы здобули для себе. День, товаришѣ, зробивъ епоху; я бачивъ той страхъ, — а бувъ я тогдѣ въ Лондонѣ — що малювавъ ся на лицяхъ кореспондентôвъ анґлійскихъ ґазетъ, коли сй вѣсти прибули зъ Вѣдня. Девятого липня пролетаріятъ заволодѣвъ Вѣднемъ, лѣпше заволодѣвъ Вѣднемъ, якъ и Вѣдень змôгъ бы заволодѣти.“ — Довгй и рясній оплески ледви втихомирились. По безчисленныхъ окликахъ въ честь Бебля и Енґельса, въ честь пролетаріяту, соціяльнои демократіи и загального права голосованя замкнено зборы. Тысячѣ участникôвъ опускали дуже лѣниво салю при могутныхъ звукахъ „пѣсни робôтникôвъ“.

——

У Франціи померъ найбôльше сегодня мужь на поли стратеґіи ґенералъ Мірібель. Смерть его выкликала въ цѣлôй державѣ нетаѣный жаль, а всѣ дневники безъ огляду на політичну вôдтѣнь высказують глубокôй бôль за-для страты великого мужа. А прецѣнь, недавный се часъ, коли цѣле радикальне сторонництво напало напрасно на Мірібеля, мовь то на „реакціонера, аристократа и монархіста“. Навѣть Ґамбета, що перлізмомъ а злочиньствомъ; хочь властиво хибнымъ ѣсть поглядъ, що алькоголізмъ ѣсть причиною а злочиньство его наслѣдкомъ, бо правдоподôбно и одно и друге ѣсть наслѣдкомъ вродженои склонности. За примѣръ може послужити отсе, що въ Нѣмеччинѣ на 1131 особъ, засужденыхъ за ушкодженье тѣла, було 750 піякôвъ, а то 600 піякôвъ налоговыхъ а лишь 150 піякôвъ случайныхъ.

Супротивъ досыть принятого зô становища економічного погляду, що пиво ѣсть цѣннымъ средствомъ поживы, треба замѣтити, що вартôсть поживна и цѣна пива стоять до себе въ великôй непропорціи. За одну марку дôстаѣ робôтникъ въ Баваріи чотири літры пива. Тота скôлькôсть пива мѣстить въ собѣ 240 ґрамôвъ гидратôвъ угля а лишь 42 ґрамôвъ бѣлковины. Въ хлѣбѣ, купленôмъ за тй самй грошѣ, найде робôтникъ що-найменше 2.000 ґрамôвъ гидратôвъ угля а при тôмъ ще 250 ґрамôвъ бѣлковины. Зъ того выходить, що найдешевше пиво ѣсть вôсѣмь разôвъ дорожше вôдъ хлѣба, а о много дорожше вôдъ иншихъ средствъ поживы, якъ бульба и т. п Въ пôвнôчнôй Нѣмеччинѣ пропорція мѣжь цѣнами дорожшихъ родôвъ пива а средствами поживы выходить ще гôрша. Сотки тысячѣвъ марнують ся на пусте выпиванье пива. Въ Баваріи выдають робôтники, що мають три марки деннои платнѣ, 50 фенiгôвъ денно на пиво, отже одну шесту часть; а се цѣлкомъ не піяки, лишь порядній, пильнй люде, котрй уважають пôсля принятого звычаю питье пива чимсь природнымъ. Те саме можна сказати о меншихъ урядникахъ и ремѣсникахъ. Сотки нѣмецкихъ студентôвъ выдаючи денно 1½ марки, выдають рôчно до 300 марокъ на пиво. А при тôмъ всѣмъ не все оправдуѣ ся засада, що пиво щадить бѣлковину, бо неразъ показуѣ ся невеликій розкладъ бѣлковины.

Живемо въ айтіольоґічнôмъ періодѣ штуки лѣкарскои, въ котрôмъ розпôзнаванье причинъ недуги зробило великій поступъ и ѣсть першимъ услôвемъ вылѣченя и охороны передъ недугою. Лишь дуже мало недугъ — вынявши туберкульозу и сіфілісъ — можна порôвнати що-до своѣи ваги зъ алькоголемъ. Що-до наслѣдкôвъ затроѣня алькоголемъ, то зъразу такъ якъ и при оловѣ малй скôлькости алькоголю, правильно впроваджуванй до орґанізму, не выкликують нѣякихъ наслѣдкôвъ, ажь по довшôмъ уживаню выступають наразъ загальнй симптомы затроѣня, параліжи, тяжкй перепоны въ травленю. Се представляѣ ся такъ, мовь бы зсумованье найдрôбнѣйшихъ затроѣнь. Затроѣнье дѣлаѣ головно на систему нервову. Ушкодженье системы нервовои, яке лучаѣ ся не лишь у налоговыхъ піякôвъ але и у особъ, котрй протестують противъ назвы піякôвъ, розтягаѣ ся при алькоголи зъ однои стороны на перешкоды у высшихъ функціяхъ духовыхъ, зъ другои стороны на орґаны руху. Отже затроѣнье алькоголічне, т. зв. похмѣлье показуѣ переходячу утрату памяти и неправильнй рухи, а хронічне затроѣнье алькоголемъ делiріюмъ и піяцке дрожанье. На всякій способъ тй нервовй недуги, названй алькоголічною polyneuritis, лучають ся досыть рѣдко; лишь въ мѣстахъ, де пьють бôльше горѣвки, появляють ся частѣйше. И такъ въ шпитали гамбургскôмъ лѣчать рôчно 250, а въ берлиньскôмъ 500 алькоголічныхъ делірантôвъ. Рôвножь и въ лѣпшôмъ товариствѣ алькоголічне делiріюмъ, хочь рѣдко, все ще лучаѣ ся.

Найважнѣйшимъ ѣсть шкôдный вплывъ алькоголю, именно пива, на орґаны циркуляційнй, печѣнку, серце. нирки. И такъ наслѣдкомъ затроѣня алькоголічного ѣсть тяжке звырôдненье печѣнки, т. зв. cirrhosis печѣнки, недуги артерій; але тй недуги ще рѣдко лучають ся. Найчастѣйше приходять недуги серця и нирокъ.

Недуги серця походять зъ-вôдси, що мускулы серця, именно вôдповѣдаючій лѣвôй половинѣ серця, мусять за-для надмѣрного приплыву плынôвъ занадто напружати ся, а тымъ самымъ побôльшати ся и грубѣти. Вже та звычайна консумція пива въ Баваріи, денно три до чотири літры, с. ѳ. шѣсть до вôсѣмъ фунтôвъ пива, не може остати безъ наслѣдкôвъ. Але суть такй Баварцѣ що денно черезъ цѣлый рôкъ пють по 8 до 10 літрôвъ пива, се значить принимають въ свôй орґанізмъ 16 до 20 фунтôвъ плыну, замѣтного своимъ надмѣромъ бѣлковины. А що така скôлькôсть плыну побôльшаѣ майже вдвоѣ нормальну скôлькôсть крови и специфічна вага крови рôвножь значно збôльшаѣ зя, бо входить до неи при такôй скôлькости пива 250 ґрамôвъ бѣковины, то и робота серця значно тяжша за-для перетяженя крови и надмѣрности средствъ поживы. Не перероблений матеріялъ причиняѣ ся до нагромадженя товщу, а се зновъ стаѣсь причиною недугъ.

Не менше дѣланье алькоголю на нирки, выкликане надмѣрною скôлькостію вплыву и специфічною отруею; скорченье нирокъ провадить звôльна до цѣлковитого звыродненя системы нирокъ а вôдтакъ до острого запаленя нирокъ.

Недуга цукрова (diabetes mellitus), основуючи ся на перепонахъ въ переробцѣ гидратôвъ угля, пôдъ вплывомъ алькоголю, именно пива, выступаѣ ґрôзнѣйше, яко т. зв. діабетесъ товстюхôвъ. Надмѣрна скôлькôсть гидратôвъ угля причиняѣ ся до нагромадженя товщу, до недугъ серця и нирокъ, а до того всего долучаѣ ся ще и затроѣнье алькоголічне.

Гадка, мовь бы уживаньемъ пива були усуненй погубнй наслѣдки уживаня горѣвки, хибна, бо надмѣрнымъ питьемъ пива вырôвнуѣсь скôлькôсть алькоголю, яка мѣстить ся въ меншихъ скôлькостяхъ горѣвки. Рôвножь дуже шкôдній наслѣдки выкликують алькоголічнй напитки у дѣтей. Д-ръ Штрімпель лѣчивъ недавно пятилѣтного хлопака на тяжку недугу нервову, выкликану тымъ, що давано дитинѣ денно одну літру пива.

Прелеґентъ закôнчивъ свою розвѣдку зазывомъ лѣкарѣвъ, щобы они звертали бôльшу увагу на надмѣрне уживанье алькоголічныхъ напиткôвъ взагалѣ а пива спеціяльно.

шій именувавъ єго шефомъ ґенерального штабу, не уйшовъ тяжкихъ закидôвъ за-для того именованя, а міністеръ вôйны ґенералъ Камнено мусѣвъ ослонювати Мірібеля передъ парляментомъ своєю повагою. Згодомъ пристрасти втихомирились. Публична опінія прийшла до того заключеня, що урядъ ґенерального штабу не повиненъ зависѣти вôдъ кабінетныхъ крізъ, бо офіциръ, що єго займає, потребує довшого часу, щобы познакомитись зъ цѣлостію войсковои орґанізаціи, котра домагає ся суцѣльнои и сталои кермы. Тожь коли Фрайсіне именувавъ Мірібеля сталымъ шефомъ ґенерального штабу, опозиція не проявилась уже такъ напрасно, якъ за часôвъ Ґамбеты. Лише однѝ радикалы не могли простити Мірібелеви єго родинныхъ и політичныхъ традицій. Хотяй Мірібель бравъ чинну участь въ кампаніи крымскôй, въ походѣ мексиканьскôмъ и въ вôйнѣ 1870 року, не вызначивъ ся на поляхъ борбы, а властиво не мавъ вôдповѣднои нагоды вызначити ся, яко молодый офіциръ. Натомѣсть єго таланъ выявивъ ся въ орґанізаційныхъ роботахъ ґенерального штабу. Вôнъ уложивъ и перевѣвъ плянъ великаньскихъ крѣпостей на всхôднôй граници Франціи, и тѝ крѣпости, пôсля осуду компетентныхъ знатокôвъ, уходять за найлѣпшѝ въ цѣлôй Европѣ. Разомъ зъ помершимъ въ часѣ хиньскои послѣднои кампаніи ґенераломъ Курбетомъ бувъ немовь персоніфікацією воєннои будучности Франціи, въ нему жила ндея будучихъ побѣдъ, воєнныхъ тріюмфôвъ, а навѣть надѣя пôмсты. Якъ колись Курбе мавъ побѣдити и упокорити Анґлію, такъ Мірібель приготовлювавъ по думцѣ Французôвъ ударъ Нѣмеччинѣ. Тожь єго ненадѣйна смерть выкликала загальный смутокъ.

НОВИНКИ.

— **Дирекція товариства обезпечеєь „Днѣстерь“** оповѣщує: Вôдъ часу послѣдного оповѣщеня, т. є. вôдъ дня 11 н. ст. серпня до дня 10 вересня 1893 прибуло въ товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ новыхъ полісъ 1680 зъ вартостію обезпеченою въ сумѣ 1,104.455 зр. в. а. Отже разомъ зъ попередными обезпечено въ товариствѣ „Днѣстеръ“ по день 10 вересня 1893 включно недвижимости и движимости въ загальнôй сумѣ 6,297.035 зр. в. а. въ 8729 полісахъ. Всѣхъ зголошеныхъ до того часу шкôдъ було 33, и всѣ або уже выплаченѝ, або власне ліквідують ся. Квота всѣхъ выплаченыхъ и зголешеныхъ шкôдъ выносить 14% вôдъ узысканои до того часу преміи.

— **Холера.** Ґазета урядова пише: Дня 14 н. ст. вересня занедужало на холеру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Гвоздѣ 3 особы, въ Цуциловѣ 2 особы, въ Делятинѣ, Надвôрнôй и Ворохтѣ ad Микуличинъ по 1 особѣ; въ Ясеници повѣта березôвского 2 особы, въ Римановѣ повѣта сянôцкого 6 осôбъ, въ Колсмыи 1 особа. — Выздоровѣли въ Римановѣ 4 особы. — Померли: Въ Гвоздѣ повѣта надвôрняньского 2 особы, а въ Надвôрнôй и Ворохтѣ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Пôдлужи повѣта снятиньского и въ Коломыи по 1 особѣ, въ Римановѣ 5 осôбъ. Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнѝ случаѣ: въ Отиніи повѣта товмацкого, въ Иванôвцяхъ повѣта жидачѣвского, въ Бескидѣ ad Опорець повѣта стрыйского и въ Нагôрцяхъ малыхъ повѣта каменецкого. — Не выкрыто заразинъ холеры въ вôдходахъ особы недужои въ Клоковичахъ повѣта перемыского и особы помершои дня 11 н. ст. вересня въ Пôдґуржи повѣта велицкого. — Gazeta Kołomyjska пише: Головне гнѣздо холеры въ Коломыи, передмѣстье надвôрняньске, має бути вôдтяте кордономъ вôдъ мѣста, а мешканцѣ закаженыхъ домôвъ мають бути дельожованѝ. Нинѣ стрѣтить ся справа величезнѝ переноны зъ причины, що теперь єсть вже кôлька-нацять домôвъ закаженыхъ. Въ початкахъ можна се було легко и дешево зробити. Мусимо признати, що власти автономічнѝ зробили все, що лише можна було зробити, щобы придавити холеру. На жаль не можемо сего сказати про власти автономічнѝ. Староство коломыйске просило о жандармерію, о войско и вôдмовлено. Правительство кормить зъ власныхъ фондôвъ родины, мешкаючѝ въ изольованыхъ домахъ, але не умѣє припильнувати, щобы изольованымъ давано здорову и свѣжу поживу. До тутешного суду вôйшла жалоба, котра кине свѣтло на кормленье людей въ изолюваныхъ домахъ орґанами правительственными. Оногды — якъ каже поданье — найшовъ фізикъ мѣскій Розенгенъ въ изольованôмъ домѣ таке смердяче мясо, що єго воня перемагала навѣть запахи средствъ антіхолеричныхъ, котрыхъ прецѣ не щаджено въ закаженôмъ домѣ. Часть сего мяса варено вже на обѣдъ. Се мясо варене, чорне и такожь смердяче, знищено разомъ зô стервомъ ще не зваренымъ и закопано єго въ земли. Слѣдство, котре судъ имовѣрно зарядить, выкаже, хто провинивъ ся.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 11 н. ст. вересня: 1) Выдати плянъ и инструкцію до науки языка руского затвердженый рескриптомъ міністерства зъ дня 26 липня с. р., 2) апробувати для ужитку шкôльного въ ґімназіяхъ кôлька книжокъ; 3) поручити на нагороды для молодежи шкôлъ народныхъ и для бібліотекъ шкôльныхъ кôлька книжочокъ, выданя Macierz-и; 4) перемѣнити вôдъ 1 вересня с. р. слѣдуючѝ школы народнѝ: а) 4-клясову мужеску въ Станиславовѣ на 6 клясову, б) 4-клясову мѣшану въ Косовѣ, 4-клясову мѣшану въ Перемышлянахъ, 4-клясову мужеску въ Калуши, 2-клясову женьску въ Калуши на 5 клясовѝ, в) 4-клясову мѣшану въ Чортковѣ на пятиклясову мужеску и пятиклясову женьску, г) 1-клясову въ Язлôвци на 3-клясову; 5) перемѣнити вôдъ 1 вересня 1894 двоклясовѝ школы въ Глинянахъ и Стояновѣ на чотирокляcовѝ; 6) выключити громаду Стежницю зъ округа школы въ Балигородѣ и зорґанізувати въ нѣй осôбну школу 1-клясову вôдъ 1 вересня 1895; 7) затвердити выбôръ Володимира Корчиньского на представителя учительства до окружнои рады шкôльнои въ Бродахъ; 8) именувати суплентами шкôлъ середныхъ: д-ра Тад. Висньовского для ґімназіи святои Анны въ Краковѣ, Игн. Маєра для ґімназіи святого Яцка въ Краковѣ, Ивана Крайнера для III-тои ґімназіи въ Краковѣ, Вяч. Антоневича для III-ои ґімназіи въ Краковѣ, Сам. Гелера для II-ои ґімназіи у Львовѣ, Алекс. Яворского для II-ои ґімназіи у Львовѣ, Вікт. Гана для ґімназіи Франца Іосифа у Львовѣ, Евг. Ромера для ґімназіи Франца Іосифа у Львовѣ, Стан. Бѣлявского для ґімназіи Франца Іосифа у Львовѣ, Володисл. Терлецкого для IV-ои ґімназіи у Львовѣ, Ант. Стшелецкого для IV-ои ґімназіи у Львовѣ, Володим. Кмицикевича для V ои ґімназіи у Львовѣ, Людв. Петриньского для ґімназіи въ Бродахъ, Ад. Волка для ґімназіи въ Ярославѣ, Іос. Тройнара для ґімназіи въ Ярославѣ, Прок. Мостовича для ґімназіи въ Станиславовѣ, Ив. Тральку для ґімназіи въ Станиславовѣ, Едм. Ценглевича для ґімназіи въ Станиславовѣ, Володисл. Шихульского для ґімназіи въ Тарновѣ, Тад. Пелчарского для ґімназіи въ Золочевѣ, д-ра Стан. Кемпиньского для школы реальнои въ Краковѣ, Стан. Рафаловского для школы реальнои у Львовѣ, Каз. Ціммермана для школы реальнои у Львовѣ, Збигн. Щенсновича для школы реальнои у Львовѣ, Ив. Литиньского для ґімназіи въ Яслѣ, Влас. Юрковского для ґімназіи въ Бучачи, Болесл. Бущиньского для школы реальнои въ Краковѣ, Кар. Полякевича для мужескои семинаріи учительскои въ Краковѣ, кс. Іос. Стисловского для ґімназіи въ Бучачи; 9) перенести суплентôвъ шкôлъ середныхъ: Андр. Процика зъ ґімназіи Франца Іосифа у Львовѣ до ґімназіи въ Сяноцѣ, Флор. Лозиньского зъ ґімназіи въ Станиславовѣ до ґімназіи въ Яслѣ, Войт. Туроша зъ ґімназіи въ Сяноцѣ до ґімназіи въ Золочевѣ, Андр. Мазура зъ ґімназіи въ Дрогобичи до ґімназіи въ Бучачи, Ив. Шуфу зъ ґімназіи въ Коломыи до ґімназіи V-ои у Львовѣ, Генр. Унчовского зъ ґімназіи Франца Іосифа до школы реальнои у Львовѣ, Тад. Волиньского зъ зъ IV-ои ґімназіи у Львовѣ до школы реальнои въ Станиславовѣ, Войт. Полька зъ ґімназіи въ Перемышли до семинаріи учительскои въ Тарновѣ, кс. Ив. Ґнативского зъ IV-ои ґімназіи до школы реальнои у Львовѣ, кс. Ив. Бочара зô школы реальнои до IV-ои ґімназіи у Львовѣ; 10) затвердити въ учительствѣ: Игн. Кранца при ґімназіи св. Анны въ Краковѣ, Болесл. Шомка и д-ра Іос. Лімбаха при ґімназіи Франця Іосифа у Львовѣ; 11) *признати пяти-лѣтнѝ додатки*: а) професорамъ ґімназій: Андр. Небещаньскому въ Стрыю 2-ій, Юл. Романчукови при рускôй ґімназіи у Львовѣ 4-ый, Гр. Маринякови при V-тôй ґімназіи у Львовѣ 2-ій, Ив. Гошовскому въ Тернополи 4-ый, Ив. Галяґардіому въ Стрыю 1-ій, Ис. Громницкому при рускôй ґімназіи у Львовѣ 3-ый, Юл. Лизакови въ Дрогобичи 4-ый, Ал. Штайнерови въ Бережанахъ 3-ый, Том. Солтисикови въ ґімназіи Франца Іосифа у Львовѣ 3-ый, а Кар. Раверови 2-ій, Володим. Александровичеви при ґімназіи св. Яцка въ Краковѣ 3-ый, а Ант. Гавецкому 2-ій, професорамъ III-ои ґімназіи въ Краковѣ: Ив. Дзюржиньскому, Фр. Беняржеви, Ром. Завилиньскому и д-рови Фр. Билицкому 1-ій, Теоф. Цозлеви и Руд. Шантрохови въ Самборѣ 1-ій, Ант. Яникови въ Ярославѣ 1-ій, д-рови Леоп. Герцлеви въ Бродахъ 2-ій, Стан. Свитальскому въ Золочевѣ 1-ій; б) професорамъ школы реальнои: Гр. Грибовскому въ Тернополи 5-ый, Володиславови Дашиньскому у Львовѣ 4-ый, Чесл. Томашевичеви въ Краковѣ 2-ій; вкôнци директорови семинаріи учительскои въ Тарновѣ Ип. Парасевичеви 1-ій додатокъ.

— **Испыты кваліфікаційнѝ** для учителѣвъ шкôлъ народныхъ передъ комісією испытовою въ Тернополи розпôчнуть ся дня 16 н. ст. жовтня с. р. Поданя треба вносити до 7 н. ст. жовтня.

— **Буковиньскій соймъ** буде скликаный дня 23 н. ст. жовтня. Сесія потреває всего 3 днѣ и буде радити лише надъ полагодженьемъ индемнізаційныхъ справъ.

— **Союзъ мазурского сторонництва селяньского** заповѣдає крôмъ вѣча въ Ярославѣ, ще вѣча: въ Лимановôй на 25 н. ст. вересня, въ Грибовѣ на 30 вересня и въ Короснѣ на початокъ жовтня.

— **Курсъ науки дякôвства въ Станиславовѣ.** П. Игнатій Полотнюкъ, управитель хору катедрального въ Станиславовѣ вôдкрыває зъ днемъ 1 жовтня с. р. бôльшій курсъ науки дякôвства, спѣву нотного и початкôвъ музики. Курсъ буде тревати 10—12 мѣсяцѣвъ. Кандидаты дякôвскѝ, що будуть ходити на сей курсъ можуть рôвночасно користати зъ науки ремесла въ школѣ промысловôй мѣсцевôй.

— **Розправа судова.** Найвысшій трибуналъ у Вѣдни займавъ ся дня 11 н. ст. вересня такою справою: Учитель народный, Ив. Собольскій, бувъ обжалованый въ краєвôмъ судѣ львôвскôмъ о намѣрену крадѣжь дичины и о проступокъ противъ безпечности житя, бо убивъ на поли замѣсть сернюка приятеля свого Ивана Петрова. За намѣрену крадѣжь дичины обжаловано Собольского длятого, що выйшовъ на поле зъ намѣромъ убити сернюка. За оба тѝ проступки засудивъ Собольского судъ львôвскій на 2 мѣсяцѣ арешту. Засудженый внѣсъ жалобу неважности, надъ котрою радивъ найвысшій трибуналъ пôдъ проводомъ совѣтника двора Кохановского. Оборонець д-ръ Герцберґъ-Френкель вôдпиравъ засудъ за намѣрену крадѣжь дичины, чого обжалованый не допустивъ ся. Такъ само нема вины въ убійствѣ Петрова, бо вôнъ перебравъ ся въ сернячу шкôру, сховавъ ся въ корчѣ и удававъ голосъ сернюка, такъ що Собольскій мôгъ гадати, що въ корчахъ сидить дѣйстно сернюкъ. Отже убитый самъ завинивъ въ згаданôй справѣ. Заступникъ ґенерального прокуратора, Зіґлеръ, доказувавъ, що намѣрена крадѣжь дичины истнує навѣть тогдѣ, хочь бы не було предмету крадежи, т. є звѣрины, бо досыть вже, єсли хто въ тôмъ намѣрѣ удає ся въ чужій ревіръ. — Трибуналъ не прихиливъ ся до поглядôвъ оборонця и вôдкинувъ жалобу неважности.

— **Испытъ дякôвскій.** Зъ Станиславова, пишуть намъ: Кандидаты, що були на курсѣ науки дякôвства въ школѣ п. И. Полотнюка управителя хору катедрального въ Станиславовѣ дня 14 н. ст. вересня пôддавали ся испытови консисторскому. Свѣдоцтва кваліфікаційнѝ одержали: 1) Григорій Галько зъ Рыбного, повѣта станиславôвского, зъ добрымъ и 2) Антôнъ Медвецкій родомъ зъ Жукова, повѣта городеньского, зъ достаточнымъ поступомъ. Одинъ кандидатъ дôставъ поправку а 3 зъ околиць гôрскихъ, котрѝ теперь суть дома зъ причины пошести, пôзнѣйше пôддадуть ся испытови.

— **Зôбралось жидамъ на вôдвагу.** Въ Катеринославѣ увязнила поліція одного жида за піяньство. Въ мить зôбрала ся передъ будынкомъ поліціи товпа зъ якихъ триста мойсеєвыхъ поклонникôвъ и хотѣла єго збурити. Поліцаѣвъ безчещено, а одному зъ нихъ розъюшена жидова пôрвала въ куснѣ одежу.

— **Въ Бережанахъ** має вôдбутись въ недѣлю дня 17 н. ст. вересня вѣче народне въ справѣ протесту о Морске Око. Вѣче збере ся въ сали рады повѣтовои.

— **Такожь шпѣгунъ.** Gazeta Przemyska пише: При поѣздѣ поспѣшнымъ, котрый прибувъ зъ Кракова дня 14 вересня о годинѣ $1^1/_2$ зъ полудня, задержала поліція молодого мужчину въ хвили, коли зъ ваґона вôдфотоґрафовувавъ при помочи кишеневого приладу фотоґрафічного перемыскій дворець. Арештованый подає, що называє ся Едґаръ В. Міксъ и єсть инжинеромъ електро-технічного товариства француского. Въ интересахъ того товариства ѣхавъ зъ Парижа до Одесы а заинтриґованый типами нашихъ жидôвъ на двôрци перемыскôмъ хотѣвъ ихъ увѣковѣчнити. Сему толкованю не повѣрила власть и вôддала Мікса судови, яко пôдозрѣного о шпѣгуньство.

— **Напрасна операція.** Десятилѣтный хлопець Юрій Порастанъ закравъ ся въ Чернôвцяхъ до саду Шаѣ Ротъ и вылѣзъ на дерево, щобы зôрвати собѣ овочѣвъ. Коли Ротъ побачивъ хлопця на деревѣ пôдбѣгъ до него и вхопивъ єго за руку, щобы стягнути на землю. Однакъ схопивъ хлопця такъ сильно, що вырвавъ єму руку зъ рамени. Нещасливого калѣку вôдвезено до шпиталю.

— **Пропала зъ дому.** Сѣмнацять-лѣтна дочка А. Лянґнеръ властительки реальности при улици Рускôй въ Чернôвцяхъ, выйшла зъ дому ще 8-ого с. м. и не вернула до нинѣшного дня.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Бадені повернувъ вчера въ ночи до Львова.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На рѣчь маючого заложити ся института для рускихъ дѣвчатъ въ Станиславовѣ** зволили надôслати дальшѝ фанты Вп. Панѣ: Ольга Щухевичева зъ Тишковець одну бôльшу и 6 меншихъ серветокъ столовыхъ: Марійка Сабатôвна зъ Тисьменичанъ стѣнный кошичокъ гафтованый зъ тектуры; Стефця Боднарôвна зъ Свистѣльникъ: пôдставку пôдъ лямпу и гачковану серветку на стôлъ; Михайлина Левицка зъ Яблоницѣ етажерку на білєты зъ волôчки; Олена Майковска зъ Станиславова три гафтованѝ шовкомъ рушники; Недѣльска зъ Станиславова атласову шасетку стѣнну на ґазеты зъ суконнымъ покрываломъ гафтованымъ въ цвѣты; Ярослава Сумикъ зъ Волосова двѣ рамки гуцульскои роботы рѣзьбленѝ и фартушокъ вышиваный гуцульскими узорами. На отсѣмъ мѣсци складаємо нашимъ дорогимъ посестрамъ, що не жалували заходôвъ та прегарныхъ робôтъ ручныхъ щиросердечну подяку. — Зъ выдѣлу „Тов. рускихъ женщинъ“ въ Станиславовѣ. — *Ольга Зарицка.*

Телєґрамы „Дѣла“

Вѣдень 16 вересня. Цѣсарь вôдъѣздить сегодня на маневры до Ґінсъ. Въ маневрахъ возьме участь 130.000 воякôвъ. Анґлійскій князь Коннатъ прибувъ тутъ вчера. Цѣсарь повитавъ єго на двôрци.

Буда-Пештъ 16 вересня. Пробы зъ канонами Крупа выпали добре. Канона льокомобільова дає на мінуту 10 стрѣлôвъ, а одинъ стрѣлъ летить до 9.000 метрôвъ.

Бѣлградъ 16 вересня. Въ турецкôй Сербіи выбухло повстанье. Повстанцѣ забили пашу.

Берлинъ 16 вересня. Вчера зновъ розпочали ся россійско-нѣмецкѝ торговельнѝ переговоры.

Парижь 16 вересня. Правительство россійске высказало Франціи кондоленцію за-для смерти Мірібеля.

Буеносъ-Айресъ 16 вересня. Зъ провінціи надходять занепокоюючѝ вѣсти про повстанье. Вчера розôйшла ся вѣсть, що бразілійскѝ повстанцѣ бомбардують Ріо Жанейро.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. К. Вин. въ Бар.** Такъ — **Вп. С. Куль. въ Г. выж.** Вписано на липень.

Надôслане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій

повернувъ 3—4

Львôвъ, Валова ч. 14.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКѝ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Машинки до стриженя волося по 6·50 зр.

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ТУТКИ електрично стисканѝ

неклиенѝ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 14—30

ЗАВЕДЕНЬЕ

ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ

и складъ приборôвъ до писаня

АЛЕКС. ҐЕТРІЦА

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска ч. 16

приймає всякѝ роботы входячѝ въ обсягъ сего званя. 4835 8—15

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнѝ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучѝ, готовѝ до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатони даромъ. 4676 29—

УЧЕНИКЪ

V. кл. ґімназіяльнои приватистъ глядає лекціи на село, заразъ. Адреса: **М. М. Бережаны** poste restante. 4848 3—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 59—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Спеціальный складъ для малярѣвъ церковныхъ

І. ШПЕТА

Львôвъ ул. Казимирôвска ч. 28.

поручає кисти, нірнбергске золото дукатове, шляґметаль, покостъправдивый анґлійскій, якъ такожь всякѝ приборы того рода.

Цѣнники даромъ и франко.

4742 9—30

Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що я одержавъ свѣжѝ товары и поручаю ихъ Всч. Духовеньству и Вп. Публицѣ.

АНДРѢЙ

КОБѢЛЬНИКЪ

У ЛЬВОВѢ

ул. Сикстуска ч. 30.

4846 5—6

Звертає ся увагу

на

ЗАВЕДЕНЬЕ

ФОТОҐРАФІЧНЕ

христіяньске

устроєне зъ

найбôльшимъ комфортомъ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Коперника ч. 8

пôдъ фірмою

ИВАНА

КШАНОВСКОГО

4826 Цѣны умѣреннѝ. 7—12

ЦУКОРНЯ

Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Баторія число 32

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ, цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякѝ замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

4804 10—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскѝ на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 175 цм. довгѝ, 125 цм. широкѝ по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великѝ 185—193 цм. довгѝ, 135 цм. широкѝ по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣннѝ вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнѝ и пружиновѝ вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ

Подушки пѣрянѝ и волосѣннѝ.

Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.

Коцики вовнянѝ и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÔВЪ

улиця Коперника число 7.

Для оп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну $^1/_2$ клґ. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнѝ до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Поясненя безплатно. 4590

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ
ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ
въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованй и гôднй порученя роды, выплеканй въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.

Штучнй навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ повною ґарантією за поданй проценты частей складовыхъ. 4792 9—10

Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

„ДНѢСТЕРЪ"
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы.**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

ПРОТИВЪ ХОЛЄРЫ!!!

Дестилятъ винный.

Правдивый лише зъ

МУРИНЬСКОЮ ГОЛОВОЮ

остерѣгає ся передъ

фальсифікатами!

Можна дôстати въ найпершихъ торговляхъ спеціяльностей и делікатесôвъ, ДРОҐЕРІЯХЪ, аптикахъ, КАВАРНЯХЪ и цукорняхъ.

4843 2—?

Головный складъ

ПФАВЪ и С-ка

Рєка (Фюме).

Заведенье першорядне!

Найлѣпше реномована

Парова фарбарня, друкарня
и хемічна пральня

Преміована: мор. товариство рукодѣльниче 1892, Оломуцка выстава промыслова и рукодѣльнича I. нагорода золотый медаль 1892.

Жигмондъ Флюсъ, Берно

Складъ: **Ferdinandsgasse ч. 28.,** Телефонъ 470.
Фабрика: **Zeile 38.,** Телефонъ 471.

Найбôльша фабрика того рода въ Чехіи, Моравѣ и Шлезку

Всѣ роды одежи мужескои и жѣночои

цѣлй, не поренй, разомъ зъ пôдшевкою, ватованьемъ и т. д. фарбують ся, чистять ся хемічно, выготовлюють ся якъ новй.

НОВÔСТЬ! НОВÔСТЬ!

Золоте и срѣбне брокатове выбиванье.

Поручаю дальше Вп. П. Т. Публицѣ мою найновѣйшимъ способомъ, зъ машинами устроєну

ХЕМІЧНУ ПРАЛЬНЮ

(Netoyage français) для ґардеробы мужескои, дамскои, дитячои, уніформôвъ войсковыхъ и урядничихъ, тоалетъ балевыхъ и прогульковыхъ, матерій на меблѣ, шалѣвъ, пестрыхъ и тканыхъ хустокъ, покрывалъ, парасольокъ, правдивыхъ вахлярѣвъ зъ струсячихъ перъ, краватокъ и т. д.

ЗАВЕДЕНЬЕ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ

килимôвъ ґобеліновыхъ, смирненьскихъ, велюръ и бруксельскихъ, пôсля анґлійснои системы. Чищенье и фарбованье занавѣсъ, ґардинъ, правдивыхъ коронокъ и т д. Фарбованье спеціяльностей зъ обсягу одежи шовковои, зъ кашміру, плюшу, аксаміту, бавовняныхъ позаментерій и матерій декораційныхъ въ наймоднѣйшихъ, найправдивѣйшихъ краскахъ.

Філіи у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ монархіи.

Філіи у Львовѣ: I. Игн. Фрідъ „Сальонъ модъ", площа Галицка ч 13 и II. Игн Фрідъ „Au Printemps", улиця Галицка ч. 13.
Філія въ Краковѣ: II. Ванда Горовіцъ, улиця Скарбкôвска ч. 21, I. поверхъ. 4795 5—5
(Бюро анонсôвъ Л. Горовіцъ, Чернôвцѣ.)

Машины и пара!

Часъ доставы найскоршій!

Робота незрôвнана!

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- $4\frac{1}{2}\%$ листы ипотечнй
- 5% листы ипотечнй преміованй
- 5% „ „ безъ премій
- $4\frac{1}{2}\%$ листы товариства кредитового земского
- $4\frac{1}{2}\%$ „ Банку краєвого
- $4\frac{1}{2}\%$ позичку краєву галицку 3483
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- $4\frac{1}{2}\%$ „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- $4\frac{1}{2}\%$ „ пропінаційну угорску
- 4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

НА РАТЫ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручає 4.93 13—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ
Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске $\frac{1}{2}$ клґр. 60 кр.
Кадило француске $\frac{1}{2}$ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моєи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моєи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великй грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моєю фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

Машины рôльничй

зъ славнои фабрики **Іосифа Фрідлєндера у Вѣдни.**

Приступнй цѣны и догôднй услôвя сплаты 4678 5—5

поручає на сезонъ ґенеральный заступникъ **ЮЛІЯНЪ ТОПОЛЬНИЦКІЙ**
Львôвъ, ул. Паньска ч. 13.
Цѣнники даромъ и оплатно

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники, проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй.** 4641 73—150

Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКЙ
Льосы по 50 кр.
Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: **М. Йонашь, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Лілієнъ, Августъ Шеллєнберґъ всѣ у Львовѣ.**

4852 3—23

Послѣдный мѣсяць

Tinct. capsici compos.
(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При закупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки лише зъ охоронною маркою „котва" яко правдивй. 4592 28—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

Seb. Kneipp

Необходима **КАТРАЙНЕР-А** для кождого ґаздôвства **КНАЙПА СОЛОДОВА** єсть **КАВА**

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. $\frac{1}{2}$ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 39—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Бѣлей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 200. Львôвъ, Понедѣлокъ 6 (18) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣлôмъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр
на пôвъ року	9 зр	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр 50 кр	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр 50 кр		

у Львовѣ

на цѣлый рôкъ	16 зр	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр	на мѣсяць	1 зр 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодинокe число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Выбôръ посла до рады державнои зъ округа ярославско-чешанôвского

заповѣдае ся незвычайно интересно зъ огляду, що симъ разомъ кандидатъ шляхотско-польского комітету выборчого буде мусѣвъ вести боротьбу не лише зъ Русинами, але и зъ кандидатомъ звязку сторонництва мазурско-хлопского, котре по зорганізованю своѣмъ въ Новôмъ-Санчи першій разъ ставить на сей округъ свого кандидата и — безъ сумнѣву — розвине енергічну акцію, щобы кандидатуру свою пôдперти.

Шляхотска партія зъ першу, по опорожненю мандату черезъ смерть гр. Козьебродского, не могла ще догадувати ся, що ѣй прийдесь бороти ся изъ звязкомъ сторонництва мазурско-хлопского, а мала на оцѣ лише Русинôвъ, — а все-таки вже й тогдѣ сильно не довѣрювала въ крѣпкôсть своеи позиціи въ ярославско-чешанôвскôмъ повѣтѣ и заздалегôдь робила все можливе, щобы бодай якотако „спасати ситуацію“ — въ свою користь.

Попередъ всего не поважилась партія шляхотска поставити на кандидата — шляхтича, — отже поставила не-шляхтича — кс. Пастора. Дальше — щобы побороти кандидата руского — выготовила она письмо, въ котрôмъ наложила т. зв. „податокъ выборчій“ на шляхтичѣвъ, жидôвъ и латиньскихъ ксьондзôвъ, — ще въ маю с. р.

Дотычне літографоване тайне письмо польско-шляхотского комітету выборчого мы можемо подати въ повнôй основѣ. Ось оно:

„Do... w...

Komitet wyborczy powiatu jarosławskiego na posiedzeniu dnia 15 maja 1893 r. odbytem — zamianował jednomyślnie kandydatem swym na posła do Rady Państwa z okręgu wyborczego miejszych posiadłości, powiatów Jarosław-Cieszanów W-go księdza Leona Pastora, rz. kat. proboszcza i kanonika z Radymna.

Wskutek tej uchwały kandydatura W-go księdza Leona Pastora przestaje być sprawą osobistą, a staje się sprawą ogółu naszego powiatu która — zwłaszcza wobec usiłowań strony przeciwnej [т. е. Русинôвъ, бо тогдѣ о кандидатурѣ зъ рамени звязку сторонництва хлопского нѣхто й гадки не мавъ] powinna usilnie być popartą przez wszystkie warstwy społeczeństwa.

Poparcie to jednak musi być nie tylko moralne, ale i materyalne. Z przeprowadzeniem wyboru bowiem połączone są — jak wiadomo — różne wydatki (korespondencya, podwody, podróże delegatów i t. p.), których ani kandydat sam całkowicie [отже кс. Пасторъ такй щось обѣцявъ на „różne wydatki“] ani wyborcy z mniejszej własności pokryć nie są w stanie. [Якихъ то жертвъ не поносить ся для ludu, коли йде о выбôръ „для него“ посла!]

W tej myśli Komitet przedwyborczy udaje się do ..... z prośbą o przyczynienie się do wyżwspomnianych wydatków, którego wysokość pozostawiamy Jego własnemu uznaniu, a które upraszamy, aby zechciał nadesłać na ręce kasyera Komitetu, W-go Walerego Baczyńskiego, dyrektora kasy zaliczkowej w Jarosławiu.

W imieniu Komitetu przedwyborczego jarosławskiego.

Jerzy Czartoryski przewodniczący.

Jarosław 15 maja 1893 г.“

Зъ нагоды сего літографованого письма мы бы могли сказати слово и на тематъ промовы кн. Юрія Чарторыйского до Его Величества цѣсаря на двôрци ярославскôмъ, де вôнъ, говорячи о вôдносинахъ въ повѣтѣ ярославскôмъ, забувъ що въ маю Русины були „strona przeciwna“, противъ котрои — на поборенье ей патріотичныхъ „usiłowań“ — треба було накладати ажь т. зв. „податокъ выборчій“, — але мы хочемо держатись предмету и повысшимъ письмомъ констатуемо лише факты дотыкаючй акціи выборчои.

Опôсля ситуація польско-шляхотскои партіи стала ще гôршою черезъ те, що до акціи выборчои вмѣшавъ ся звязокъ сторонництва мазурско-хлопского зъ Нового-Санча.

Пôсля нашихъ информацій звязокъ сторонництва мазурско-хлопского бувъ готовъ остаточно пôдперти и кандидатуру кс. Пастора пôдъ услôвѣмъ, що вôнъ приступить до того сторонництва. Справа була довшій часъ невыяснена и — такъ сказати бы — въ завѣшеню Кс. Пасторъ, хочь звязаный зъ партіею польско-шляхотскою, може бы бувъ и склонивъ ся у вôйти въ якій компромісъ зъ сторонництвомъ мазурско-хлопскимъ, — на сю здогадку наводить фактъ, що кс. Стояловскій почавъ бувъ за нимъ аґітацію, — але въ нинѣшнôй хвили, по тôмъ, якъ єрархія польска выдала кс. Стояловскому формальну вôйну, якъ що-дня сыплють ся до газетъ польскихъ протесты деканатôвъ противъ „деструктивнои“ роботы кс. Стояловского, — кс. Пасторъ мусѣвъ рѣшучо зôрвати зъ сторонництвомъ хлопскимъ, бо входити зъ нимъ въ якй небудь зносины значило бы солідаризувати ся зъ „выклятымъ“ кс. Стояловскимъ. Оно такъ и стало ся на вчерашнôмъ вѣчу сторонництва хлопского въ Ярославѣ

На сѣмъ вѣчу, що вôдбуло ся при участи пôвъ тысячки людей а пôдъ проводомъ посла Станислава Поточка, предложено три кандидатуры: кс. Пастора, селянина Андрѣя Боровича зъ Туліголовъ и селянина Антонія Собѣня зъ Мунины. Вѣче кандидатуру кс Пастора вôдкинуло, коли той заявивъ, що до сторонництва хлопского не приступить, селянинъ Боровичь самъ зрѣкъ ся кандидатуры, отже осталась кандидатура Собѣня и вѣче ей припоручило. Однакожь кс. Пасторъ таки буде кандидувати, очевидно опираючись лише на моральну и матеріяльну помôчь партіи польско-шляхотскои, бо сторонництво мазурско-хлопске стануло противъ него, а и Русины займають становище рѣшучо противне кандидатурѣ кс. Пастора, бо вôнъ навѣть въ маловажныхъ справахъ не оказавъ своеи прихильности для Русинôвъ.

Результату боротьбы въ округѣ ярославско-чешанôвскôмъ межи двома непримиримыми партіями польскими, шляхотскою а хлопскою, нинѣ передвидѣти годѣ, але то рѣчь певна, що найбôльше тутъ зависѣти буде вôдъ — Русинôвъ...

Величина шкоды,

нанесенои сего року повенями въ Галичинѣ

Двѣ повени, перша въ червни а друга въ серпни, якй навѣстили сего року Галичину, наробили стôлько шкоды, що показалась необходимою помôчь зъ фондôвъ державныхъ и краевыхъ. Помôчь мусѣла бути скора, бо населеню грозила не лишь руина економічна, але що гôрше — голодъ въ такôмъ часѣ, коли звычайно нашь голодуючій хлѣборобъ маe що ѣсти... И хочь пôднесено се „во всеуслышаніе“ не лишь публично въ газетахъ, але и въ урядовыхъ представленяхъ выдѣлу краевого до центрального правительства, то все таки найшлись деякй сферы, котрй пôднесли деякй сумнѣвы що до розмѣрôвъ сего елементарного нещастя, що-до величины шкоды, нанесеной повенями. Може бути, що причина тыхъ сумнѣвôвъ лежала въ повôльности нашихъ властей краевыхъ въ оцѣненю шкоды и поданю автентичныхъ датъ до вѣдомости публичной и компетентныхъ сферъ; а може бути, що вже накучилось пхати разъ въ разъ запомоги въ той passives Land — але все таки вкôнци переваживъ взглядъ на публичне добро и по повени въ серпни (бо по повени въ червни три мѣсяцѣ выжидавъ выдѣлъ краевый вôдповѣди вôдъ центрального правительства) удѣлено тымчасову запомогу въ квотѣ 240.000 зр. для трехъ краѣвъ: Галичины, Буковины и Тиролю. Для Галичины припало 150.000 зр. на отсю тымчасову запомогу. Кажемо, тымчасову запомогу, бо пôвтора ста тысяча може лишь мінімально зарадити тамъ, де шкода выносить міліоны.

Низше подаемо даты автентичнй що-до величины шкоды, нанесеной сего року повенями въ Галичинѣ. Тѣ даты суть урядовѣ, бо зôбранѣ повѣтовыми властями політичными и предложенѣ львôвскому намѣстництву. Въ датахъ подаемо число громадъ, потерпѣвшихъ вôдъ повени въ поодинокихъ повѣтахъ, вôдтакъ скôлькôсть морґôвъ ґрунту знищеного а вкôнци величину шкоды въ ґрунтахъ, движимостяхъ и живôмъ инвентари. Позаякъ були двѣ повени, то и дѣлимо нашй даты на двѣ части.

I.

Повѣнь въ червни с. р. навѣстила 17 повѣтôвъ а 360 громадъ; знищила 88.105 морґôвъ и нанесла шкоды на 1,429.742 зр.

Повѣтъ	Число громадъ	Число морґôвъ знищеныхъ	Величина шкоды въ зр.
Товмачь	30	8.500	277.790
Станиславôвъ	45	16.670	256.434
Долина	30	7.702	253.850
Жидачѣвъ	35	15.780	111.500
Рогатинъ	10	2.885	85.490
Калушь	24	3.000	80.000
Рудки	25	15.0 0	60.000
Богородчаны	17	1.522	53 728
Стрый	23	2.780	47.000
Бôбрка	11	3.510	41.000
Золочѣвъ	8	1.382	35.700
Тарнôвъ	38	2.089	34 450
Бжеско	24	3.380	33.800
Надвôрна	6	1.100	16.000
Новый Санчь	14	1.530	16.000
Домброва	16	1.000	15.0 0
Борщѣвъ	4	275	11.000
Разомъ	360	88.105	1,429.742

II

Повѣнь въ серпни була бôльша що-до своихъ розмѣрôвъ и нанесла о много бôльше шкоды. Повѣнь засягнула 25 повѣтôвъ, а то 7 повѣтôвъ, де и першій разъ була, а 18 новыхъ повѣтôвъ. Хочь, якъ низше бачимо, зъ трехъ повѣтôвъ, навѣщеныхъ повенею нема доси датъ повѣтôвъ, навѣщеныхъ повенею нема доси датъ а два зъ тыхъ повѣтôвъ, долиньскій и жидачѣвскій зачисляють ся до найбôльше потерпѣвшихъ, то вже зъ сего неповного выказу можна пересвѣдчити ся о розмѣрахъ сеи повени. Повѣнь въ серпни навѣстила въ 22 повѣтахъ 798 громадъ, знищила 197.288 морґôвъ а зробила шкоды на 4,689.620 зр!

Повѣтъ	Число громадъ	Число морґôвъ знищеныхъ	Величина шкоды въ зр.
Самбôръ	60	55.000	907.000
Перемышль	46	16.000	600.000
Ярославъ	55	12.800	467.700
Сянôкъ	81	15 150	400.000
Турка	51	8.213	344.230
Березôвъ	30	4.500	314.000
Стрый	51	21.420	300.000
Станиславôвъ	20	5.219	137.490
Рогатинъ	10	2.785	78.510
Нисько	16	2.200	60.000
Рава	31	—.—	48.400
Калушь	24	1.500	40.000
Ясло	24	—.897	34.600
Мостиска	10	1 050	7.750
Коросно	56	4.000	200.000
Жовкôвъ	43	12.000	104.000
Камѣнка	29	10.896	156.000
Лѣсько	52	3 847	45.410
Сокаль	25	8.977	257 060
Старемѣсто	12	1.772	26 970
Рудки	17	7.544	60.500
Добромиль	55	1.529	30.000
Долина	—	—.—	—.—
Жидачѣвъ	—	—.—	—.—
Ланьцутъ	—	—.—	—.—
Разомъ	798	197.288	4,689.620

Цифры самй говорять! Сѣмь міліонôвъ зр. шкоды перенести въ однôмъ роцѣ такому краевви, якъ Галичина, котрого головна сила економічна лежить въ хлѣборобствѣ, котрый ще не въ силѣ допомочи собѣ якимись иншими доходами, н. пр. промысломъ — чи се не повна руина економічна? Чи не заслуживъ собѣ той край на якъ найбôльше увзглядненье въ публичныхъ тягарахъ въ тôмъ роцѣ и бодай въ двохъ, трехъ слѣдуючихъ? Чи се не золотй слова, высказанй цѣсаремъ въ Стрыю: „Сего року мусите дати значнй опусты въ податкахъ!“ — и чи не повиннй тѣ слова добре вбитись въ память тыхъ властей, що наглядають надъ рôвномѣрностею силы податковои? Най-же хоть сего року не доводить ся чути вôдъ заступникôвъ народу въ соймѣ про немилосердній екзекуціи!

Друга рѣчь то реґуляція галицкихъ рѣкъ. Хто може знати, чи не ждуть Галичину такй страшнй повени и въ слѣдуючихъ рокахъ? А если бы прийшло Галичинѣ потерпѣти ще другій разъ повѣнь, то чи могла бы она выповнити навѣть найумѣреннѣйшй жаданя и обовязки? Длятого якось чуднымъ выдае ся, що правительство не уважало потрѣбнымъ, поставити въ програмѣ роботы рады державнои на найблизшôй сесіи полагодженье справы реґуляціи галицкихъ рѣкъ. Але чей-же заступники Галичины будуть знати упôмнути ся о свои права, о реґуляцію рѣкъ, бо та справа лежить въ интересѣ загальнôмъ державы.

Вкôнци мусять заступники Галичины допôмнутивь о дальшу помôчь для Галичины. 150.000 зр. тымчасовои запомоги, зъ котрыхъ наразъ въ першôй хвили вже роздано 57 000 зр., може зацитькати лихо лише хвилево. Треба доконче дальшои помочи, щобы народъ не роптавъ...

Станъ выимковый въ Чехіи.

Заведенье стану выимкового въ Празѣ и вôдповѣдній розпорядженя намѣстництва выкликали вправдѣ сильне вражѣнье на населеню Праги, але цѣлкомъ не придавили его, якъ бы дехто гадавъ, бо лучають ся якъ и давнѣйше екcесы по улицяхъ и демонстраціи.

И такъ найперше зъ рôзныхъ сторôнъ доносять, що орлы цѣсарскй на скринкахъ почтовыхъ замазують ся. Вôдтакъ роботники, помимо заказу громадныхъ збѣговискъ, користають зъ кождои нагоды, щобы громадно задемонструвати и наглумитись зъ сторожи поліційнои. Въ пятницю пополудни зачали збиратись бôльшй громады роботникôвъ въ Смѣховѣ. Воякъ поліційный вôзвавъ роботникôвъ, щобы розходились, але роботники зачали кричати „кікерікі!“ Одинъ роботникъ пôдôйшовъ зъ заду поліцая и такъ сильно его вдаривъ, що поліцай, боячись дальшого нападу, мусѣвъ добути шаблѣ та въ сей спôсôбъ кинутись на роботникôвъ. Заарештувавши одного роботника, провадивъ поліцай его на поліцію, але товпа роботникôвъ зачала вôдбивати свого товариша и ажь сильнѣйшій вôддѣлъ поліціи мусѣвъ прийти на помôчь и розґнати товпу. Въ кôлька годинъ опôсля, о 6 тôй годинѣ, зôбрало ся на улици до 1000 людей и громадно ишли улицями, выкрикуючи. Коли побачили двохъ воякôвъ поліційныхъ, зачали зъ нихъ кепкувати и гнати передъ собою. Поліцаямъ прибувъ на помôчь сильнѣйшій вôддѣлъ поліціи и вôзвавъ роботникôвъ розходити ся. Але товпѣ не було се анѣ въ гадцѣ, тогдѣ поліцаѣ настромивши баґнеты розґнали товпу въ бôчнй улицѣ. Вечеромъ о 8-ôй годинѣ зновъ повторились екcесы роботникôвъ и поліція выступила пôдъ баґнетами. На улици ставъ такъ великій заколотъ, що трамвай переставъ ѣздити. Ажь передъ 10-ою годиною якось успокоилось по улицяхъ.

О много бôльшй демонстраціи лучили ся въ Празѣ при вымаршу 28-го полку пѣхоты. Сей полкъ рекрутуе ся зъ мѣста Праги, а вымковый станъ мусѣвъ до того причинити ся, що перенесено сей полкъ до Лінцу. Вымаршъ полку бувъ назначеный на суботу въ полудне. Поліція догадувалась, що при тôй нагодѣ будуть демонстраціи, и длятого вже заздалегôдь вôдповѣдно приготовилась. Вже о 10-ôй годинѣ рано по улицяхъ Праги ходили патролѣ поліційнй зъ насадженымъ баґнетами а коло полудня обступили сильнй вôддѣлы поліціи и 80 жандармôвъ головнй мѣсця, якъ дворець зелѣзницѣ Францъ-Іосифа, мѣскій паркъ и примежнй улицѣ. Полкъ вымашерувавъ о годинѣ 1-шôй зъ касарнѣ при звукахъ музики войсковои. Вже коло касарнѣ стояла велика товпа людей, а коли полкъ выйшовъ, она за нимъ потяглась. По дорозѣ прилучалось що-разъ бôльше людей, такъ що при входѣ до парку товпа числила кôлька тысячь людей. Товпа пôдносила безнастаннй оклики: slava! и na zdar! При скрутѣ на площу Вячеслава выступила поліція и жандармерія та хотѣла розôгнати товпу. Передъ будынкомъ нѣмецкого театру вôддѣлъ поліціи замкнувъ цѣлу улицю сильнымъ кордономъ, такъ що товпа мусѣла вôйти въ бôчнй улицѣ. Тутъ прийшло до найбôльшихъ демонстрацій. Товпа кричала slava! и na zdar! та ганьбила поліцію, а полкъ пѣхоты машерувавъ пустою улицею на дворець. Ледви перейшовъ послѣдный воякъ, сейчасъ замкнувъ ся кордонъ поліційный и выступлено противъ товпы. Урядники поліційнй добули шпады, а вояки поліційнй настромивши баґнеты пишли до штурму. До атаку пишли зъ-разу звôльна, а вôдтакъ що-разъ скорше, такъ що товпа бѣґцемъ пôйшла въ розтѣчь. Рôвночасно жандармерія обставила всѣ прочй улицѣ и не пускала людей. И такимъ способомъ полкъ пѣхоты дôйшовъ на дворець безъ супроводу знакомыхъ и своякôвъ...

Досыть поважна демонстрація вôдбула ся такожь въ льокалю клюбу молодо ческого сторонництва. Сей клюбъ розвязала власть політична а льокаль замкнено поліційно. По списаню инвентаря и маѣтку клюбу, вôддано ключѣ головѣ клюбу. Въ пятницю пополудни донесено поліціи, що въ льокалю клюбу вôдбуваe ся нарада. О год. 3-ôй по полудни зôйшли ся въ клюбѣ члены комітету екзекутивного молодо-ческихъ мужѣвъ довѣря, именно послы: д-ръ Ґреґръ, Бляжекъ д-ръ Вашатый, д-ръ Герольдъ, Масарикъ, Вячеславъ и Германъ Янды, д-ръ Кучера, д-ръ Подлипный, Кафтанъ, членъ рады мѣскои Бжезновскій и секретарь клюбу Чижекъ. Обговорювано політичну ситуацію и нараджувано ся, що робити дальше. Коло 5-ои годины явивъ ся въ льокали клюбу надкомісарь поліціи Ностіцъ зъ однымъ практикантомъ поліціи та заявивъ представителеви зборôвъ, професорови Бляжкови, що маe порученье замкнути льокаль клюбу. Заразомъ завôзвавъ присутныхъ подати свои имена. Послы запротестували противъ такого поведеня и заявили, що имъ, яко посламъ, вôльно вôдбувати нарады. Що до льокалю клюбового, то вправдѣ се клюбъ молодо-ческого сторонництва, котрого дѣяльнôсть завѣшена, але льокаль мають въ уживаню такожь молодо-ческй послы, а навѣть платять половину чиншу зъ льокаль. Посолъ Германъ Янда зажадавъ вôдъ урядника поліційного, щобы давъ имъ якій иншій льокаль, де бы докôнчили свои нарады. Впрочôмъ нарады вже и такъ покôнчено а заступникъ правительства, може, если хоче, бути присутнымъ на кôнцевыхъ формальностяхъ. Надкомісарь Ностіцъ не хотѣвъ на се пристати, бо, якъ казавъ, маe выразный наказъ замкнути льокаль. Зôбранй зачали розходитись, ухваливши, що пос. д ръ Герольдъ выпле до гр. Таффого телеґрафічно протестъ противъ такого поведеня. Коли послы выйшли зъ льокалю, комісарь замкнувъ дверѣ и опечатавъ ихъ урядовыми печатками.

Дописи „Дѣла”

Зъ-надъ „сполученого Черемошу“.

[Илюстраціи до дописи „зъ надъ Черемошу“ въ 190 н-рѣ „Дѣла“ п заг. „Повѣнь пруска“.]

Поважаный допысуватель „зъ-надъ Черемошу“ порушивъ въ ч. 190 „Дѣла“ дуже важну, жизненну справу нашихъ гôрскихъ селянъ, Гуцулôвъ, а до тои квестіи хочу дати кôлька илюстрацій въ надѣи, що бодай въ теперѣшныхъ часахъ найде ся хтось компетентный, що схоче стати за тяжко кривдженымъ нашимъ бѣднымъ людомъ.

До рубрики нещасть, якй лучають ся при роботахъ експльоатаційныхъ въ лѣсахъ, можу

додати, що въ одно́й Гринявѣ лучили ся до несповна року три припадки смерти, и такъ:

При ко́нци жовтня 1892 р. убило дерево одного робо́тника, що сидѣвъ при полуденку [во́нъ похованый на буковиньско́мъ боцѣ]. Чи було слѣдство, не знаю, а було бы здало ся, бо вже-жь не обо́йшлось тамъ безъ чиє́сь вины, коли чоловѣкъ пострадавъ житье при полуденку.

Сего року въ лѣтѣ убило дерево въ Гринявѣ одного чоловѣка зъ Яблоницѣ буковиньскои [во́нъ похованый на галицко́мъ боцѣ]. Слѣдства не було, — чому, не знаю.

Того самого дня мавъ утонути одинъ чоловѣкъ зъ Яблоницѣ буковиньскои зъ дарабы „пруско́и“ [сплаву Товариства акційного] въ „Бѣло́мъ Черемши“ въ мѣсци зваио́мъ „Воро́тцѣ“. Єсть се мѣсце дуже небезпечне, крыє оно по́дводнѣ скалы, що мають видъ маґлѣвки, и коли дараба надо́йде на тото мѣсце, заграють поодинокѣ бервена якъ клявішѣ на фортепянѣ, и то зъ такою силою, що неразъ выкидають нещастного керманича у быстру воду, — и той находить тамъ смерть. Гуцулы оповѣдають, що нема й одного року такого, абы въ то́мъ мѣсци хтось не утонувъ. Можна бы то мѣсце поправити, коли-бъ тѣ по́дводнѣ скалы розстрѣляно дінамітомъ, та чомусь нѣхто о се не хоче постарати ся. Незвѣстно тутъ нѣчого, чи въ выпадку такои смерти дає ся яке во́дшкодованье позо́сталымъ сиротамъ. А прецѣнь щось постановляє на такій выпадокъ нова устава, приказуюча асекурувати робо́тнико́въ промысловыхъ. Бо треба знати, що всѣ робо́тники, занятѣ по лѣсахъ и на водѣ выробомъ та вывозомъ дерева „Товариства акційного“, уважають ся правно за робо́тнико́въ промысловыхъ парового тартаку въ Черно́вцяхъ — и яко такѣ не вынятѣ зъ-по́дъ добродѣйствъ тои уставы такъ, якъ иншѣ робо́тники лѣсовѣ та ро́льнѣ, и знаю напевно, що „Товариство акційне“ платить за нихъ належитости асекураційнѣ власти полїтично́й, — лишь не знаю, чи и якъ користають зъ тои асекурації робо́тники-христіяне. Закимъ була введена въ житье ся правительственна асекурація робо́тнико́въ промысловыхъ, мало „Товариство акційне“ свою касу хорыхъ, до котрои платили робо́тники в о́с ѣ м д е с я т ь разо́въ бо́льшѣ сумы, нѣжь урядники товариства, але найбо́льшу и майже выключну користь зъ тои касы по́дчасъ истнованя єи и при розвязаню єи мали лишь урядники, котрѣ подѣлили межи себе всѣ капіталы тои касы, о котрыхъ въ ч. 190 „Дѣла“ зґадувано, що выносили 75.000 зр. О то́й касѣ писано въ своє́мъ часѣ много по часописяхъ и нашихъ и польскихъ, але все те нѣчо не помогло, нѣхто нѣчого не предпринимавъ, ажь самѣ урядники розвязали Товариство хорыхъ може тому́, що входила вже въ житье устава о асекурації правительственно́й, а може й тому, що не хотѣли, абы урядъ вглянувъ близше въ адміністрацію тыхъ фондо́въ. Коли наставали новѣ порядки и постановы въ сѣй справѣ, надѣялись мы и на новѣ користи, именно, що бодай робо́тники „Товариства акційного“ яко робо́тники промысловѣ будуть мати значно бо́льшѣ користи во́дъ робо́тнико́въ жидо́вскихъ, котрѣ уважають ся правно за робо́тнико́въ лѣсовыхъ и не хо́снують ся добродѣйствомъ уставы, — але дотеперь мы не помѣчали тыхъ користей, а въ практицѣ все нинѣ такъ, якъ бувало давнѣйше.

Для зънилюстрованя дальшихъ кривдъ, якихъ до́знають робо́тники-селяне зъ причины робо́тъ лѣсовыхъ якъ у „Товариства акційного“ такъ и у жидо́въ можу навести ось-що:

Уже спосо́бъ, якъ робо́тники зъ роботодавцемъ „токмять ся“, [годять ся], єсть для робо́тнико́въ кривдячій. О найтяжшѣ роботы ручнѣ — якъ зрубуванье деревъ, обтинанье „сучя“ [галузя] и „кородованье“ [здиранье коры], „во́дтинъ“ [во́дтинанье „ковбка“, кльоца] и [выгнанье“ [вытягненье] на дорогу санну — годять ся роботодавцѣ не зъ поодинокими робо́тниками и не на штуки, т. є. на число выробленого дерева, и не по́сля якости [грубости и довжины] того дерева, але зъ цѣлыми товариствами [30 - 40 особами] робо́тнико́въ и на гуртъ, т. є. цѣле таке товариство робо́тнико́въ обовязує ся выробити ко́лька або ко́лькадесятьохъ тысячь штукъ ковбко́въ гуртъ-на-гуртъ за одну и ту саму оплату за кождый ковбокъ, чи во́нъ 12 цалѣвъ грубый чи н. пр. 30 цалѣвъ, и всѣ робо́тники разомъ одвѣчають за те, сли цѣлои такои роботы не зроблять и не во́ддадуть на ухваленый речинець. Въ тако́мъ случаю кладуть предприємцѣ робо́тнико́въ „деньковыхъ“, котрымъ платять добре, звычайно 1 зр. денно, але тую платню выплачують зъ тыхъ грошей, котрѣ належать ся робо́тникамъ гуртовымъ, т. є. тымъ товариствамъ робо́тни ко́въ, котрѣ роботу перебрали и нѣбы на часъ не зробили. При угодѣ робо́тнико́въ гуртовныхъ дає ся имъ завдатокъ, звычайно 10—20 зр., а по́дчасъ роботы дає ся робо́тникамъ му ку, бриндзю, молоко, горѣвку и постолы [обувъ] на рахунокъ ихъ заро́бку. Всѣ тѣ артикулы дає ся по цѣнѣ дуже высоко́й и вже на продажи [если примусову продажь можна назвати продажію] тыхъ артикуло́въ заробляє ся дуже грубо, — и зъ такои то продажи урядники и предприємцѣ „Товариства акційного“ роблять сотки тысячей маєтку, — а по скончено́й роботѣ держить ся „рахунокъ“, котрого результатъ густо-часто буває такій, що окро́мъ взятого завдатку робо́тникъ всѣ свои заро́бки лишає за взятый харчь и за постолы. И инакше бути не може, коли зважити, що робо́тникъ не вмѣючій почислити и одиои тысячки, має розраховувати: яка єму припадає часть належитости за выробленье ко́лькохъ або й ко́лькадесятьохъ тысячей ковбко́въ — та що того робо́тника обраховує звычайно шинкарь-жидъ, котрый тутъ фунґує вже яко другій або третій зъ ряду по́дприедриємець, а до того харчь враховує по солоныхъ цѣнахъ и жидо́вскихъ практикахъ...

На кого роблять нашѣ го́рскѣ робо́тники [чи на себе чи на когось иншого], можна собѣ представити отъ хочь-бы зъ того способу, якимъ продає ся и рахує ся имъ харчь.

Тамтого року можна було до́стати 100 кільограмо́въ муки кукурузяной зъ привозомъ зъ Куто́въ до Гринявы за 8 зр. Предприємцѣ-жь або урядники „Товариства акційного“ давали тогдъ людемъ муку на „дѣлетку“ [давну чвертку ко́рця] мѣрену, натрясану, не важену, — изъ 100 кільограмо́въ муки робили пять „дѣлетокъ“ або десять „по́вдѣлетокъ“, рахували робо́тникови „по́вдѣлетку“ по 1 зр. — и за 100 кільограмо́въ муки, що купили за 8 зр., выбирали 10 зр. заробляючи за одинъ тыждень на десятьохъ робо́тникахъ 2 зр. [бо одна „по́вдѣлетка“ дає ся на одинъ тыждень на одного робо́тника], або на одно́мъ робо́тнику заробляє ся лише за муку 20 кр. на тыждень, а сли такій предприємець має занятыхъ у себе сто робо́тнико́въ, то лишь на муцѣ має зыску 20 зр. на одинъ тыждень. И якъ же тутъ за ко́лька роко́въ не забогатѣти такому предприємцеви?! Сего року цѣна муки мусить бути певно ще высша, бо кукуруза подорожѣла. Подо́бнѣ зыски идуть предприємцямъ такожь зъ иншихъ артикуло́въ потрѣбныхъ до удержаня людей, — але и зъ во́вса та сѣна для коней, котрѣ возять ковбки до воды [сплавнои рѣки].

Воніющою кривдою нашихъ робо́тнико́въ єсть те, що имъ дають однаку плату за выробленье и вывезенье кождого дерева, безъ ро́зницѣ, чи оно найтонше [12-цалеве, бо що тонше, нѣжь 12 цалѣвъ, то не платить ся зовсѣмъ, хочь и выробить ся, такъ само якъ и то дерево, котре хочь выроблене, але покаже ся нездо́бне яко дерево будо́вельне, т. зв. „Ausschuss“] чи найгрубше, — бо-жь робота при деревѣ „товстшо́мъ“ [грубшо́мъ] не то́лько що бо́льша и тяжша, але й росте въ про́гресіи ґеометрично́й. Возьмѣмъ н. пр. два ковбки: одинъ 12-цалевый, а другій два разы такій завгрубшки, 24-цалевый, то робота при послѣдно́мъ и вывезенье єго, т. є. тягаръ, не подвоює ся при „товсто́мъ“ въ поро́внаню до тоншого, але єсть чотири [2 × 2] разы бо́льшою и тяжшою, — бо робота, н. пр. перерубанье ковбка, переводить ся не лише въ одно́мъ напрямѣ [въ долину зъ горы], але й на боки, отже въ чотирохъ напрямахъ, а єсли на кождый бо́къ почислить ся 12 цалѣвъ бо́льше, то ясно, що и ручна робота буде коло товстшого ковбка чотири разы бо́льша, а плата у насъ все однака и дуже невелика. Такъ само ясно, що и при вывезеню такого ковбка треба роботы [тяглои] чотири разы бо́льшои, бо маса [отже й тягаръ] ковбка н. пр. 24-цалевого єсть не два, але чотири разы бо́льша во́дъ масы и тягару ковбка 12-цалевого.

Що правда то правда, годить ся таки признати, що нѣ жиды нѣ паны-урядники „пруски“ не боронять нашимъ селянамъ обрабляти дерево заро́вно и грубе и тонке, и въ сѣмъ взглядѣ не псують нашимъ людемъ и не во́дбирають имъ ихъ тяженькихъ зарббко́въ, але при вывоженю дерева [при т. зв. „цуґахъ“] уже не такъ. Тутъ уже є протекціоністы. Найсильнѣйшѣ протекціоністы — то таки урядники „пруски“; они посылають свои конѣ також на зарббки до вывозу дерева на рѣку [„у цуґи“] и тутъ зъ причины великои протекціи мають зарббки десять разъ бо́льшѣ нѣжь нашѣ Гуцулы, бо они вывозять найтоншѣ ковбки. Такъ и пр. такій протекціоністъ єсли возьме на одинъ разъ чотири 12 цалевѣ ковбки и во́двезе до рѣки, заробить за одинъ и той самъ часъ чотири разъ то́лько, що бѣдный Гуцулъ, котрому дадуть везти лишь одинъ 24-цалевый ковбокъ, хочь оба везли однаковый тягаръ и однако далеку дорогу, бо-жь платить ся не во́дъ тягару и не гуртомъ, якъ при ручно́й роботѣ, при котро́й не може бути протекціи, але на штуки, а кожда штука дерева, чи тонка чи груба, платить ся однаково. И тому-то дѣє ся, що протекціоністы заробляють и по 9 зр. денно и можуть прославляти славне Товариство, що дає имъ добрый заробокъ, а Гуцулы часомъ не можуть во́дробити свого харчу и дорого заплаченого во́вса для своихъ коней. Такѣ то у насъ гаразды! такѣ то у насъ зарббки!

Де робота трудна и длятого протекція неможлива, тамъ робить ся „токма“ [угода] зъ робо́тниками гуртомъ и цѣлыми товариствами, — де-жь робота вже лекша и протекція можлива, тамъ уже робить ся угода поодиноко зъ кождымъ робо́тникомъ и на штуку, абы львину часть забрати для протегованыхъ одиниць, котру може бы було труднѣйше забрати цѣлымъ товариствамъ.

Але найцѣкавѣйше при то́мъ се, що и Товариство зъ властителемъ лѣса и предприємцѣ [чи тамъ урядники Товариства] зъ самымъ Товариствомъ рахують ся не на штуки, але „на кубіки“ т. є. такъ, якъ въ цѣло́мъ свѣтѣ водить ся — на мѣру кубічну. Мусить отже дивувати кождого: чому така сама практика не заховуєсь и при обчисленю зарббко́въ робо́тникамъ. Причина сего легко дасть ся здогадати. Також можна бы дивувати ся: чому нашѣ люде такъ некористно для себе заключають контракты? — однакъ хто знає нашь людъ, той дивуватись не буде. Низькій ступѣнь освѣты, темнота — то одна причина сего явища, а потреба, нужда — друга причина. Мимоволѣ пригадують ся слова великого польского поета: „A wiesz ty, co nędza?“ Така нужда не дає змоги довго нагадувати ся, та торгувати ся зъ прускими дуками... Свѣтла, певне бо́льше свѣтла треба для нашого темного люду, але не треба забувати й того, що темный потребує и опѣки чиєсь, бо темный человѣкъ безъ опѣки обійти ся не може, — а до тои опѣки нашь темный людъ може мати тымъ бо́льшу и тымъ бо́льше узасаднену претенсію, бо платить розмѣрно бо́льшѣ и тяжшѣ податки, нѣжь „пруски“ дуки, котрѣ заробляють на всѣмъ и на всѣхъ, але не платять податку за всѣ свои зарббки, отъ хочь-бы за муку або й за нишѣ того рода предприємства, котрѣ лише стягають зъ мозоля бѣдного Гуцула.

Окро́мъ вычисленыхъ тутъ кривдъ мають нашѣ го́рскѣ громады ще иншѣ благодати во́дъ „прускихъ“ пано́въ. „Прускѣ“ паны хотять бути всѣмъ для всѣхъ, — се такъ зване „культуртреґерство“. Нишу „такъ зване“ культуртреґерство, бо-жь нѣ образованя, нѣ доброи волѣ у нихъ до правдивого, бодай намѣреного „культуртреґерства“ и мовы бути не може. Они старають ся захопити всю власть и повагу въ громадахъ и въ приходахъ въ свои руки, абы свои „прускѣ“ справы лѣпше по́дпирати, взглядно абы нашь людъ лѣпше кульбачити. Тому́-то они лѣзуть у начальники громадъ и въ члены зверхности громадскои, допучуи неразъ и ясни постановы законни. Такъ н. пр. де єсть ко́лькохъ такихъ культуртреґеро́въ у одно́й громадѣ, всѣ они хочь дуже близько зъ собою кро́вни або посватанѣ [verschwägert] и хочь-бы не мали замешканя въ громадѣ, яко мешкаючій на теріторіи обшару дво́рского, стають членами зверхности громадскои, — а се явно противить ся постановамъ 35 §-у ординаціи выборчои для громадъ. И справы приходскѣ, комітету приходского, всѣ будовы, и все и всѣхъ радѣ бы захопити въ свои руки. Навѣть свяще́нико́въ и дяко́въ беруть въ свою непрошену опѣку, а горе тому священикови, котрый важить ся якъ-небудь противъ такого поступованя запротестувати! — заразъ посыплють ся доносы и жалобы до духовнои власти, и то неразъ такъ, нѣвроку, узасаднѣ и такѣ мудрѣ, що недавно въ одно́мъ тако́мъ случаю духовна наша власть почула ся оскорбленою культуртреґерскимъ тономъ и концептомъ такои однои жалобы на священика и во́дступила єи ц. к. прокураторіи державно́й для предпринятя потрѣбныхъ мѣръ противъ самого жалобника.

При такихъ обставинахъ ясно, що трудно що вдѣяти зъ такимъ Товариствомъ, котрого урядники выходять далеко по-за кругъ свого дѣланя, а все-таки треба конче бодай въ оборонѣ люду го́рского щось предпринятн, бо-жь прецѣнь такъ якъ теперь, завсѣгды бути не повинно.

Надѣємо ся на Єго Ексц. п. намѣстника, а також просимо нашѣ просвѣтнѣ и полїтичнѣ товариства, котрѣ мають фаховыхъ юристо́въ, абы були ласкавѣ чи то въ часописяхъ, чи то въ популярныхъ своихъ выданяхъ поясннти тѣ уставы, котрѣ нормують во́дносины межи робо́тникомъ и роботодавцемъ и обезпечують робо́тника во́дъ кривды такъ при роботѣ, якъ и на выпадокъ занедужаня або якого нещастя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ кругахъ парляментарныхъ обговорює ся вже всесторонно надходяча с е с і я рады д е р ж а в н о и и програма єи роботы. Вже теперь не сумнѣвають ся, що рада державна, помнинувши свои бѣжучій задачѣ, якъ буджетъ державный, буде мусѣла занятись многими важными справами, котрѣ выкличуть по найбо́льшо́й части пристрастну дебату. Вже на перше́мъ засѣданю, во́дповѣдно обовязуючимъ законамъ, буде внесене п р е д л о ж е н ь е о з а в е д е н ю в ы н и м к о в о г о с т а н у въ Празѣ и сусѣдныхъ округахъ судовыхъ. Во́дтакъ прийде черга на предложенье о р е ф о р м ѣ з а к о н а о б о р о н ы к р а є в о и; та реформа має завести організацію австрійскои обороны краєвои цѣлкомъ таку саму якъ угорскихъ гонведо́въ. Вко́нци предложить ся радѣ державно́й на одно́мъ зъ першихъ засѣдань т. зв. lex Trautenau, именно проєктъ, котрымъ змѣняє ся законы о організаціи трибуналóвъ судовыхъ и судо́въ повѣтовыхъ въ то́мъ напрямѣ, що на случай, єсли якій соймъ краєвый не дасть своєи опінии въ справѣ утвореня якого суду повѣтового, то правительство буде мати право отворити дотычный судъ повѣтовый безъ опінии сойму. До тыхъ предложень долучать ся ще предложеня економічнѣ именно въ справѣ регуляціи валюты. Якъ бачимо, рада державна буде мати много роботы въ часѣ сен осѣннои и зимовои сесіи.

Wr. Ztg. оголосила именованье гофрата ґр. Кароля К у д е н ґ о в е віцепрезідентомъ ческого намѣстництва. Ґр. Куденґове, якъ звѣстно, бувъ по розвязаню рады мѣскои въ Райхенберзѣ правительственнымъ комѣсаремъ тамже, а також єго вычислювано мѣжь кандидатами на опорожненый урядъ моравского намѣстника.

——

Проєктъ р е о р ґ а н і з а ц і и р о с с і й с к о и с т о р о ж и п о г р а н и ч н о и вже выготовленый міністерствомъ скарбу и буде предложеный сенатови державному. Сенатъ буде радити надъ проєктомъ зъ початкомъ жовтня. По́сля проєкту мають значно скрѣпитись ко́нни бриґады сторожи пограничнои. Реорґанізація має довершитись до 1 сѣчня 1894 р.

Царь Александеръ III. надавъ тайному совѣтникови Ник. Шишкинови, урядникови міністерства справъ заграничныхъ, ордеръ Александра Невского До именованя долучене було царске письмо, въ котро́мъ зазначено заслуги Шишкина въ часѣ єго управы міністерствомъ заграничныхъ с п р а в ъ. Шишкинъ заступавъ Ґірса въ часѣ во́дпустки.

——

По́сля выслѣду послѣдныхъ выборо́въ у Франціи, въ н о в о́м ъ п а р л я м е н т ѣ з а с я д е 120 р а д и к а л о́в ъ зъ меншими або бо́льшими соціялістичными тенденціями. Ся обставина выдвигнула питанье у переважаючихъ членовъ республиканьскихъ сторонництвъ, яку тактику примѣнити до такъ знатнои меншости. Чи опортуністична бо́льшость, котра числить 340 голосо́въ, має станути въ опозиціи, чи може спопукати сполученье обохъ сторонництвъ тымъ, що умѣркованѣ приймили бы програму радикало́въ въ цѣлости, або въ части. Деякрѣ опортуністы суть того погляду, що опозиція противъ радикало́въ знищила бы ихъ сторонництво, тожь радять подати концесіи радикальному таборови. Зновъ другѣ не хотять о то́мъ и чути, бо се значило-бъ, показати ся неспосо́бнымъ до правительства, коли-бъ умѣркованѣ маючи такъ значну бо́льшо́сть призволили на деструктивнѣ тенденціи радикало́въ. Коли бы се стало ся, парляментарный прово́дникъ радикало́въ Гобле одержавъ бы рѣшучій вплывъ въ палатѣ и при помочи своєго товариша Мілєро покермувавъ бы безъ сумнѣву при першо́й лѣпшо́й нагодѣ голосованьемъ по́сля вподобы. Загальный поглядъ въ то́й справѣ такій, що правительство рѣшить ся на програму умѣркованыхъ и не во́дсуне во́дъ себе консерватисто́въ, коли мѣжь тымъ розоружить жаданя соціялісто́въ народно-господарскими и демократичными реформами.

——

Ро́вночасно зъ маніфестаціями россійско-французскими въ Тульонѣ появилась вѣсть, що Австрія, Нѣмеччина и Италія задумують зробити своими фльотами контръ-демонстрацію на Середземно́мъ мори та що Анґлію можна вже уважати за певного союзника тихого въ тридержавно́мъ союзѣ. Standard, инспірованый льордомъ Сельсберимъ, такъ поясняє пытанье: для ч о г о А н ґ л і я о т в е р т о н е п р и с т у п а є до т р и д е р ж а в н о г о с о ю з а: Мы не гнѣваємо ся на таке пытанье, бо во́дповѣдь цѣлкомъ природна. Але треба разъ-въ-разъ пригадувати тымъ, котрѣ ведуть мирну політику и котрыхъ мирнѣ цѣли такѣ самѣ якъ нашѣ, що по́сля нашои конституціи не може нѣяке міністерство зробити выразно и по́сля всякихъ формальностей того, о що имъ иде. Анґлія удержує зъ великимъ коштомъ найбо́льшу зо́ всѣхъ маринарокъ, а єи спо́въ-участь зъ силами военными нашихъ приятелѣвъ на случай потребы не може бути маловажена. Нѣмеччина и Италія не потребують побоюватись, що Анґлія не бачить спо́льного поведеня Россіи и Франціи у всѣхъ частяхъ свѣта. Се поведенье звернене заро́вно противъ Великои Британіи якъ и противъ Нѣмеччины и Италіи. Але вже то нашь звычай, не кричати, доки не припруть насъ. Мы певнѣ того, що въ самъ часъ приладимо усе, бо доси бачимо лишь пусту грозьбу. Найлѣпшою обороною противъ потайныхъ плано́въ ворожихъ — принимати ихъ мовчки. Чей-же добре знають въ Нѣмеччинѣ, що мы не думаємо занедбати нашихъ интересо́въ чи то въ Середнѣй Азіи чи навѣть на водахъ сіямскихъ. Наше поведенье въ Єгиптѣ чей-же дає найлѣпшу поруку, що знаємо повести практично нашѣ пляны и наша політика льояльна. Европа може бути певною, що, якъ лише Франція и Россія поважить ся на Середземно́мъ мори на щось бо́льше якъ звычайнѣ компліменты, и во́дъ нашои фльоты значно зароить ся на Середземно́мъ мори.

——

Р е в о л ю ц і я въ Б р а з і л і и розвивае ся на некористь президента Пейхота. Адміралъ Кустодіо де Мелло приступивъ до бомбардації Ріо де Жанейро. Певныхъ вѣстей близшихъ нема, але вже зъ тои обставины, що нема нѣякихъ телеґрамо́въ доносячихъ о побѣдѣ Пейхота, можна вносити, що побѣда перехилилась на сторону адмірала. На початку революціи мавъ Пейхото въ своихъ рукахъ всѣ дроты телеґрафічнѣ и не жахавъ ся подавати до вѣдомости заграницѣ фальшивѣ вѣсти о побѣдѣ своихъ войскъ. По першо́мъ дни бомбардації поважившись Пейхото донести черезъ свого аґента дипльоматичного въ Парижи, що не лучила ся нѣяка важна подѣя, а навѣть, що не було нѣякои бомбардації. Во́дтакъ донѣсъ въ урядово́мъ телеґрамѣ, що шестигодинна бомбардація не зробила нѣякои шкоды та убито лишь якусь одну стару женщину. Во́дъ того часу замовкли урядовѣ телеґрамы бразілійскѣ. Если бы Пейхото мо́гъ бувъ занотувати бодай яку-таку побѣду своєи арміи, то певно не затаившись бы розгрубѣти се по цѣлы́мъ свѣтѣ. Вѣсти, бодай трохи правдивѣ, доходять лишь черезъ американьскѣ ґазеты именно черезъ новойоркского Геральда. И такъ зъ Буеносъ Айресъ доносять до Геральда, що Пейхото мусѣвъ выйти зъ Ріо Жанейро. Президентъ опустивъ столицю и побереже та зъ останками лѣпшого войска станувъ въ Санта Ана и тамъ выжидає инсурґенто́въ. Всѣ форты Ріо Жанейра станули по сторонѣ адмірала, лишь одинъ фортъ ставляє ще опо́ръ, але и той довго не удержить ся, бо не має живности. Такъ отже адміралъ має въ своихъ рукахъ столицю краю и всѣ арсеналы. Во́дтакъ двѣ другѣ найбо́льшѣ пристани, Багія и Пернамбуко, по́ддались адміралови. Ро́вночасно доносять, що упадокъ Пейхота вже недалекій. Бомбардація Ріо Жанейра въ дняхъ 13 и 14 вересня наробила много шкоды. Ґранаты порозбивали много домо́въ и знищили богато публичныхъ улицъ и площь. Цѣна, за яку Бразілія має до́стати диктатора зъ-помѣжь маринарки замѣсть диктатора зъ-помѣжь пѣшого войска, дуже велика.

Покликъ до пп. абітурієнто́въ.

Дорогѣ Братя Товаришѣ!

Не пропустѣть того нашого поклику безъ уваги й не прочитавши єго, длятого лише, що поклики, проклямація, зазывы и т. п. такъ звычайна рѣчь у нашихъ часахъ, що й читати не варто. Мы-жь тому не виниѣ, що жиючи середъ того часу мусимо й єго средствами дотн бодай користуватись, доки не вынайдемо лучшихъ.

Дорогѣ Товаришѣ! Выдѣлъ товариства академічного „Ватра“ має до Васъ отсю просьбу, на котру звольте не забувати бодай изъ за обовязко́въ, якѣ кождый человѣкъ має взглядомъ другихъ, середъ котрыхъ во́нъ жие: Хто зъ Товаришѣвъ, укончивши школы середнѣ, приѣде до Львова не въ то́й цѣли, щобъ заживати золотои свободы академичноя, лише на те, щобы маючи повну свободу и самостойность у выборѣ званя й праць мо́гъ якъ най-

буйнѣйше въ напрямѣ обраныхъ студій розвиватись; хто зъ Товаришѣвъ не прийшовъ ще остаточно до того пересвѣдченя що взглядъ на єго выключно особу выстає єму до щасливого житя, — лишь гадає, що вôнъ мусить и на иншихъ ще людей оглядатись, середъ котрыхъ вôнъ живе, та що о стôлько житье єго солодше, о скôлько близшимъ єму є кружокъ людей, зъ котрымъ вôнъ має зносины; хто зъ Товаришѣвъ не заперечивъ собѣ ще остаточно можности всякого вплыву на окружаючихъ єго людей, а тымъ самымъ и на розвôй справъ людскихъ, лише вѣрить, що прецѣнь и середъ стихійного вплыву обставинъ и случаю на справы людскй робота свѣдома чоловѣка має все-таки своє перворядне значѣнье и то тымъ бôльше, чимъ бôльшій кружокъ людей въ однôмъ напрямѣ змѣряє; хто зъ Товаришѣвъ чує, що нема нѣгде на свѣтѣ раю, а тымъ менше у насъ Русинôвъ, та що треба якось старати ся о получшенье нашои долѣ хочь бы й на якъ малу частиночку: — зъ тыхъ Товаришѣвъ просимо сердечно кождого заглянути и до „Ватры", коли будуть шукати собѣ якось громады мѣжь академиками, єсли не на те вже, щобъ заразъ вписали ся, такъ бодай на се, щобъ выбôръ ихъ бувъ справдѣ выборомъ свѣдомымъ на пôдставѣ безпосередного пôзнаня того, зъ-помѣжь чого выбирає ся. Впрочôмъ запрошуємо до себе кождого, хто якои небудь шукає порады и розрады чи що-до впису, чи що-до приватного житя, чи що-до выбору студій, чи що-до выбору поодинокихъ лекцій професорôвъ, чи ще въ де-чôмъ иншôмъ, а мы будемо старати ся якъ найсовѣстнѣйше нашу гадку въ кождôй справѣ отверто высказати, бо знаємо зъ досвѣду, якъ неодинъ зъ насъ блукавъ, кидаючись безъ порады на всѣ стороны та тратячи дорогій часъ, охоту и працю. Лише смѣло, щиро та отверто впередъ! Єсли-жь однакъ не вô всѣмъ вôдповѣли бы мы вымогамъ Впов. Товаришѣвъ, то просимо не кидати на насъ каменемъ изъ пєдесталу незмѣрно высшого критика, — бо се впрочѣмъ не є жадна штука — лише просимо ставати до роботы и старатись всѣми силами поправити те, що потребує поправы. А въ сей спосôбъ може дôйдемо до чого!

До веселого побаченя!

У Львовѣ дня 17 н. ст. вересня 1893.

За Выдѣлъ тов. „Ватра".
Иванъ Копачь, голова.
Ярославъ Грушкевичь, писарь.

Хата товариства: при улици Вôрменьскôй ч. 2. I. поверхъ

Вôдозва.

Тривѣкова церковь руска въ Гусятинѣ зъ дзвôницею пала жертвою при недавнôй пожежи мѣста. Не маючи дому хвалы Всевышнього, вôдправляємъ службу Божу, опускаючи порядокъ ритуальный, въ костелѣ латиньскôмъ, въ коморнôмъ. Однакъ десятки лѣтъ такъ позôстати не може и о власну церковь якъ найскорше треба постаратись.

Дотеперѣшна церковь стояла середъ жидôвскои части мѣста и на порядку дневнôмъ було, чи то умысно чи то случайно, обезчещенье св. обрядôвъ, занечищуванье св. мѣсця и т. п. — то-жь бути може, що Всевышній допустомъ знищеня упôмнувъ ся за зневагу свого Маєстату. Завязаный комітетъ, зложеный зъ знатныхъ людей, ухваливъ будову новои церкви на иншôмъ мѣсци, бо инакше не може и не повинно бути. Однакъ сей хорошій намѣръ и щира воля готовй не перемѣнити ся въ дѣло за-для недостачи средствъ матеріяльныхъ. То-жь именемъ не численныхъ а зубожѣлыхъ парохіянъ вôдкликуюсь до жертволюбивости Землякôвъ: „Допоможѣть намъ чимъ хто може, най голосъ нашъ не буде голосомъ вопіющимъ въ пустини, именно коли пограниче православне, импонуючи хорошою церквою, нашу байдужнôсть стане выкористовувати и не пощадить нашои св. вѣры. Правовѣрнй въ Христѣ Братя допоможѣть намъ! Найменшій датокъ — на одну цеголку — приймемо въ цѣнѣ золота, а Господь стократно воздасть Вамъ!"

Тымъ бôльшою и сердечнѣйшою най буде подяка наша ВП. бароновôй Е. Байстъ, котра прочитавши въ часописяхъ про пожежу церкви, прислала перша свою жертву, додаючи, що се творить зъ щирои симпатіи до руско-католицкои церкви. О скôлько бôльшою и щедрою буде симпатія нашихъ рôдныхъ братôвъ!

Володиславъ Билиньскій,
сотрудникъ зъ правомъ заряду въ Гусятинѣ.

НОВИНКИ.

— **Посвященье нового дому „Рускои Бурсы" въ Тернополи** вôдбуде ся дня 28 н ст. вересня с. р. о годинѣ 3-ôй пополудни. На се торжество запрошує Зарядъ Бурсы всѣхъ Вп. членôвъ, добродѣѣвъ и покровителѣвъ Бурсы. [Окремыхъ запросинъ не розсылає ся.]

— **Сходины львôвского „Клюбу Русинокъ"** вôдбудуть ся завтра, вô второкъ, о годинѣ 4-ôй пополудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды".

— **Знайшла ся одна часопись польска**, що въ справѣ петиціи Русинôвъ мѣста Стрыя въ справѣ рускихъ написей назвъ улиць въ тôмъ мѣстѣ и названя трехъ улиць именами нашихъ поетôвъ Шевченка, Шашкевича и Федьковича — заняла становище справедливе. Тымъ бѣлымъ крукомъ єсть Gazeta Przemyska. Въ найновѣйшôмъ [75 ôмъ] нумерѣ часопись тая, навѣвши змѣстъ петиціи додає вôдъ себе таку замѣтку: „Жаданя тй, котрымъ кождый честный чоловѣкъ мусить признати справедливôсть, выкликали въ деякихъ часописяхъ львôвскихъ поновнй атаки русиножерчй. Знайшовъ ся навѣть дневникъ [Gazeta Narodowa], котрый на покликъ Русинôвъ стрыйскихъ до славяньскихъ чувствъ рады мѣста Стрыя вôдповѣвъ, що въ нѣякôмъ зъ параґрафôвъ конституціи австрійскои нема мовы о чувствахъ славяньскихъ. Лѣпшого арґументу не знайшовъ бы навѣть — комісарь поліціи!" — Го-го-го! Gazeta Narodowa має супротивъ Русинôвъ и такй арґументы, на котрй не здобуло бы ся навѣть — сто комісарѣвъ поліціи!

— **Рада громадска въ селѣ Рыбиôмъ коло Станиславова** ухвалила на внесенье свого начальника п. Ивана Гальки, щобы громадяне въ недѣлѣ и рускй свята не ходили до мѣста на купно, до лѣса збирати ягоды та грибы, и взагалѣ правдиво по христіяньски обходили днѣ святочнй — и то пôдъ карою 2 зр Вôдъ часу повысшои ухвалы нѣ одинъ громадянинъ не нарушивъ недѣлѣ або свята.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ** вернувъ нинѣ зъ Пôдлютого до Львова.

— **На вчорашнôмъ вѣчи сторонництва мазуреко хлопского въ Ярославѣ** внѣсъ бувъ кс Стояловскій резолюцію противъ заведеного выимкового стану въ Чехіи, але комісарь бар. Бруницкій заборонивъ вѣчу займати ся тою справою.

— **Зборы львôвскихъ робôтникôвъ**, якй вôдбули ся вчера въ сали ратушевôй закôнчили ся великою бійкою соціяльныхъ демократôвъ зъ „независимими". Зборы були скликанй, щобы выслухати справозданя зъ конґресу ціріхского, але не могли скôнчити ся за-для загальнои сварнѣ и крикôвъ обохъ партій. Вкôнци прийшло до бійки, на котрôй найгôрше выйшли провôдники партій Еліясевичь и Козакевичь. Еліясевича побито и вôнъ удавъ ся на стацію ратункову, а Козакевича сховано десь въ сѣняхъ передъ напастуючими противниками.

— **Холера.** Орґанъ найвысшои рады санітарнои Das oesterreichische Sanitätswesen пише про холеру: Зъ выимкою Галичины не було вôдъ 3 н. ст. вересня въ нѣякôмъ краю короннôмъ случаю холеры а й Буковина вôльна вôдъ пошести. — Въ краяхъ угорскихъ, якъ показують урядовй выказы, не ширить ся вже холера такъ сильно якъ въ серпни. Пôсля сихъ выказôвъ занедужало вôдъ 30 серпня до 5 вересня въ 23 комітатахъ и 5 мѣстахъ (загаломъ въ 183 мѣсцевостяхъ) 715 осôбъ, померло 426. Въ Будапештѣ було 7 пôдозрѣныхъ случаѣвъ. — Ґазета урядова пише, що дня 15 н. ст. вересня занедужали на холеру: Въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ 2 особы, въ Ворохтѣ ad Микуличинъ 3 особы въ Гвоздѣ 5 осôбъ; въ повѣтѣ сянôцкôмъ: въ Римановѣ 3 особы, въ Посадѣ дôльнôй 1 особа; въ Опришôвцяхъ и Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского по 1 особѣ, въ Ясеници повѣта березôвского 2 особы, въ Отиніи повѣта товмацкого 1 особа и въ Богородчанахъ 1 особа. — Померли: въ Делятинѣ, Ворохтѣ и Гвоздѣ повѣта надвôрняньского по 2 особы; въ Римановѣ повѣта сянôцкого 3 особы и въ Вороблику шляхотскôмъ того жь повѣта 1 особа; въ Ясеници повѣта березôвского 2 особы, въ Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского, въ Отиніи повѣта товмацкого и въ мѣстѣ Коломыи по 1 особѣ. — Зъ Тунісу въ Африцѣ доносить бюро Райтера: Въ маю с. р. выйшло звôдси звыжь 6000 богомольцѣвъ до Мекки, а якихъ 3000 поѣхало кораблями зъ иншихъ мѣсцевостей. Пôсля загального обчислюваня померло зъ того въ дорозѣ до Мекки и назадъ 4500 осôбъ. Ажь по поворотѣ до Туніса дôзнали ся богомольцѣ, що вернуло ихъ зъ 6000 лише 2000. Богомôльцѣ оповѣдають про страшнй муки якй мусѣли перетерпѣти. Дня 24 червня, два днѣ передъ „байрамомъ", зôбрало ся якихъ 100.000 магомеданъ на святôй горѣ, щобы выслухати промовы, зверненои до тыхъ, що хочуть бути „гаджями" (богомôльцями, що хочуть бачити грôбъ пророка). Богато зъ тыхъ людей представляло найнужденнѣйшій видъ. На другій день розпочавъ ся похôдъ до святого мѣста. Гора подôбна була до побоєвища, такъ засѣяли єи трупы и умираючй. Холера такъ лютила ся мѣжь богомôльцями, що нѣхто не мôгъ до сего мѣсця доступити. Вкôнци надôйшовъ баталіонъ турецкои пѣхоты, щобы похоронити помершихъ и забрати недужихъ, Баталіонъ числивъ 700 людей, коли-жь скôнчивъ роботу, лишило ся всего 200 людей при житю, всѣ иншй померли на холеру.

— **Цѣсарь** санкціонувавъ законъ ухваленый галицкимъ соймомъ про побôръ мыта въ Бучачи.

— **Скарлатина** лютить ся епідемічно въ Бережанахъ. Въ наслѣдокъ того замкнено вôдъ минувшого тыждня народнй школы на необмеженый часъ.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Перемышлянахъ зъ ґрупы меншои посѣлости розписаный на день 20 н. ст. жовтня.

— **Реорґанізація шкôлъ въ Галичинѣ** Дня 1 н. ст. вересня вôйшовъ въ житье новый плянъ науковый въ народныхъ школахъ Галичины, потвердженый дня 13 сѣчня міністерствомъ просвѣты Пôсля нового пляну роздѣленй народнй школы на два типы одно- до чотироклясовыхъ для сѣлъ и пяти- до шестиклясовыхъ для мѣстъ. Въ двохъ высшихъ клясахъ шкôлъ 5 и 6 клясовыхъ буде выкладати ся наука ри ункôвъ промысловыхъ, рахунковости и фаховй науки двома учителями. Для образованя такихъ учителѣвъ отворено у Львовѣ и въ Краковѣ спеціяльнй курсы

— **Огнѣ.** Въ Горицяхъ коло Жмигорода погорѣло сими днями 10 загородъ селяньскихъ. Лише три господарѣ були обезпеченй на 1400 зр. Шкода выносить 15.000 зр — Дня 13 н. ст вересня выбухъ огонь въ мѣсточку Маріямполи, станиславôвского повѣта. Згорѣли два домы, кôлька будынкôвъ господарскихъ и стоги зъ сѣномъ и збôжемъ. Того самого дня о 2 годины пôзнѣйше повставъ огонь въ пропинаційнôмъ будынку, вôддаленôмъ лише якихъ 500 крокôвъ вôдъ мѣсця попередного огню. Зъ того видко, що огонь мусѣвъ бути пôдкладаный; однако мимо енерґічного слѣдства не выкрыто виновника. Огонь заразъ загашено; шкода выносить 3500 зр. — Дня 1 н ст. вересня выбухъ въ Острôвци за-для неосторожности дѣточои огонь пôдъ стôжкомъ господаря Петра Довосира и лише дякуючи ратункови скôнчило ся на тôмъ, що погорѣло цѣле газдôвство Довосира вразъ зъ свѣжо зôбраными плодами зъ поля До ратованя причинила ся особливо сторожа огнева зъ Теребовлѣ, а такожь о. Воляньскій зъ женою, мѣсцевй академики и учитель. Хто зъ Вп. землякôвъ схотѣвъ бы причинити ся якимъ даткомъ, то зволить переслати єго на руки о. Воляньского въ Острôвци п. Теребовля.

— **Въ краєвôй школѣ гончарскôй въ Коломыи** розпочинає ся рôкъ шкôльный дня 1 н. ст. жовтня. Школа образує: Токарѣвъ, кафлярѣвъ, декораторôвъ и робôтникôвъ ставляючихъ кафлевй печѣ. Наука треває 3 роки. Проґрама школы обôймає въ вôддѣлѣ теоретичнôмъ: початки вôльноручныхъ рисункôвъ, рисунки зъ моделѣвъ, ґеометричнй рисунки, фаховй, науку керамичного стилю, рахунки купецкй, веденье книгъ, загальну хемію и технольоґію керамічну. Въ практичнôмъ вôддѣлѣ: точенье и формованье судинъ, вырôбъ кафлѣвъ и ставленье кафлевыхъ печей, вырôбъ рурокъ дреновыхъ и ручныхъ дахôвокъ, приладжуванье керамічныхъ фарбъ и поливъ, декорацію и выпалюванье выробôвъ керамічныхъ. — До школы можуть бути принятй хлопцѣ, що мають найменше 12 лѣтъ, суть фізично спосôбнй до званя рукодѣльничого и окôнчили школу народну, або що зложать вступный испытъ. Предложити треба метрику и свѣдоцтво окôнченои школы народнои. Ученики удержують ся самй.

— **Народными учителями**, взглядно учительками, именованй: Анна Бабѣй въ Вовни, Иванъ Ольховый въ Стриганцяхъ, Леоп. Фрогъ въ Лентовни, Ант. Криштанъ въ Вишневѣ. Христ. Фабіянъ въ Воютичахъ, Ант. Рачиньскій въ Высокôй, Іосифа Сибидло въ Гребенцяхъ, Левъ Гарасимовичь въ Хмяковѣ, Брон. Лендобецкій въ Креховѣ, Людвика Лосъ въ выдѣловôй школѣ въ Бродахъ Вас. Пасѣчнякъ въ Дзвинячи, Март. Шиманьскій въ Озерянахъ, Ангелика Макаревичь въ Любачевѣ, Конст. Прагловскій въ Буховичахъ, Іос. Вербицкій и Вл. Юзефовичь въ Пташковôй, Марія Штайнеръ въ Лежайску, Емилія Найвіртъ въ Тамановичахъ, Ив. Гомикъ (старшимъ) въ Замарстиновѣ, Мар. Новосельскій (управляючимъ) въ Бисковичахъ, Ив. Алексевичь (упр.) въ Чернилявѣ, Кар. Толовска, Анна Морозъ и Божена Тордикъ (старшими) въ Бôбрцѣ, Левъ Лотоцкій въ Тростянци, Ант. Рольскій (стар) въ Болшôвцяхъ, Ант Щуровска въ Фалѣѣвцѣ, Сев. Олоферко въ Зубковѣ, Стеф Скрипчукъ въ Вояничахъ, Володислава Кинасевичь въ Чешановѣ, Ив. Кичеричка (упр.) въ Ходачковѣ малôмъ, Ядвига Шишковска въ Красичинѣ, Игн. Гамаль въ Пôдъярковѣ, Ив. Сабатовскій (упр.) въ Фульштинѣ, Іос. Кокуревичь въ Долинѣ на передмѣстю Бочкôвъ католицкій, Ал Михневичь въ Высоцку нижнôмъ, Юл. Писевичь въ Балигородѣ, Стефанія Найвіртъ въ Новôмъ мѣстѣ, Соф. Струминьска въ Турадахъ, Вас. Лукомскій въ Черници, Ив. Дякôвъ (упр.) въ Розвадовѣ, Северина Бельке въ Скниловѣ, Ад. Рылка въ Смôльнику ad Балигородъ, Агнишка Грунтовичь (ст.) въ Бирчи, Марія Строньска въ Устю, Едв. Пйотровскій въ Луцѣ великôй, Іос. Декеръ въ Телешници саннôй, Як. Яницкій въ Летни, Конст. Пиндзинъ въ Ляховичахъ зарѣчнихъ, Андр. Миксевичь въ Передвôрю, Вас. Пилатъ въ Рихтичахъ рускихъ, Волод. Барановскій (ст.) при 5-клясовôй мужескôй школѣ Мицкевича, а Вас. Воляньскій (ст.) при 5-кл. муж. школѣ Чацкого въ Станиславовѣ, Мих. Туркулъ въ Конкольникахъ, Кар. Рыботицкій (упр.), Л. Лукасевичь (ст.), Вас Стояловскій (ст.) и Сим. Федина при 4 клясовôй мужескôй школѣ въ Дрогобичи, Ник. Кунанець (упр.) и Іосифа Ольшаньска на передмѣстю Задвôрняньскôмъ въ Дрогобичи, Ант. Станкевичь (ст.) на Зварицко-Лишняньскôмъ предмѣстю въ Дрогобичи, Волод. Бучацкій при 6-кл. мужескôй школѣ, а Сара Левенталь при 6 кл. женьскôй школѣ въ Дрогобичи, Келестина Олива (упр.), Альбина Кикевичь (ст.), Мальвина Калужняцка (ст) и Генрика Федина въ 4-кл. женьскôй школѣ въ Дрогобичи, Мих. Домазаръ (упр.) въ Пѣскахъ, М. Гроховальска въ Сетеховѣ, Марія Голиньска въ Журавици, Мих. Дзюгала въ Лучицяхъ, Богд. Олешкевичь въ Залужи ad Ясло, Людв. Князь въ Голгочахъ, Юлія Мисняке вичь (ст.) и Фр. Кременецкій (ст.) въ Сокôльникахъ, Ник. Старчевскій (упр). въ Голодовици, Емилія Войтовичъ въ Вовковѣ, Левъ Яворскій въ Пôдгайцяхъ, Еман. Колянковскій (упр.) въ Пикуловичахъ, Андр. Комендера въ Березинѣ, Ив. Титаръ въ Застѣнцѣ, Стан. Савичь въ Бучачи, Ник Рудавскій въ Трибухôвцяхъ, Ем Морозевичь въ Жизномири, Ив. Ротенберґъ въ Журавинцяхъ, Валерія Сидоровичь въ Залѣщикахъ, П. Будзицкій въ Бердыховѣ, Вас. Чума въ Хотинци, Альфреда В. Босъ въ Бережанахъ, Лука Ремеза въ Раю. Мар. Белтовскій въ Посуховѣ, Петро Виятикъ въ Рекшинѣ, Ант. Жураковскій (упр.), Ал. Губицка (ст.), Анг. Ленкавска (ст.) и Леонт. Вилецка при 4-кл. женьскôй, а Стан. Яронь при 4 кл. мужескôй школѣ на Львôвско-Коровницкôмъ передмѣстю въ Перемышли, Стан. Залеска при 6-кл. женьскôй школѣ въ Перемышли, Сим. Кочеркевичь (ст.) и Ник. Пашиньскій (ст.) при 4-кл. муж. школѣ на Засяню въ Перемышли, Марк. Соботкевичь въ Ляшкахъ ad Яворôвъ, Марія Лигенза въ Сулимовѣ, Ант. Тышковскій (упр.), Ив. Байґеръ (ст.) и Каз. Райтеръ въ Теребовли, Стан. Мартиновичь (упр.) въ Нараєвѣ, Іос. Вязовскій въ Боянци, Стан. Лясковскій въ Бабичахъ, Іос. М. Марковскій (упр.) въ Жиравцѣ, Ер. Гулевичь (ст.) при мужескôй и Сидонія Винницка (ст.) при женьскôй школѣ въ Чортковѣ, Илія Кравчишинъ (упр.) въ Мостискахъ, Мар. Гурскій (ст) въ Гусятинѣ, Войт. Мадей (упр) въ Баличахъ, Павлина Поспишиль (упр.), въ Стрѣлковичахъ, Марія Якубъ въ Сасовѣ и М. Квятковска въ Старявѣ. Окт. Свиткевичь зъ Вовковичахъ ad Борщѣвъ, Евст. Павлюкъ въ Зубковѣ и Серафина Опоновичь въ Дзвинячи; — у Львовѣ именованй: Филомена Клосъ управителькою, а В Цесельска, Ф. Венцлевска и М. Бонковска Чершикъ старшими учительками при женьскôй школѣ им. Конарского, М. Мохнацка и К. Вильчиньска старшими при женьскôй школѣ св. Анны. Либая Камцель (ст.) при женьскôй школѣ Чацкого Фр. Кшачковскій (упр.) и Ядвига Папе (ст.) при мѣшанôй школѣ Зиморовича, Авг. Завадскій (упр.) въ мужескôй школѣ св. Анны Іос. Корнакъ (упр.) Ив. Мильскій (ст.) и Ем. Монякъ (ст.) въ муж. школѣ Конарского, Вильг. Новицкій (ст.) въ муж. школѣ св. Маріи Магдалины, Юл. Гутковскій (ст.) въ муж. школѣ Пирамовича, Ант. Боярскій (ст.) въ муж. школѣ св Мартина, Кар. Фалькевичь и Вол. Менсовичь старшими учителями въ муж школѣ Чацкого, наконець Ром. Квятковскій, Іос. Балабанъ и Ив Шафраньскій старшими учителями въ мужескôй школѣ им. св. Антонія.

— **Ґімназія стрыйска** — якъ пише тамошна ґазета — пôдупадає. Въ роцѣ 1891 записало ся до сеи ґімназіи 420 ученикôвъ, въ 1892 роцѣ 380, а сего року вже лишь 339.

— **Експльозія набою динамітового.** Иванъ Вроньскій, мѣщанинъ зъ Яслискъ, купивши вôдъ якогось жида на Угорщинѣ набôй динамітовый, щобы ловити рыбу въ Ясѣлцѣ, запаливъ сей набôй такъ нещастно, що потерпѣвъ при выбуху тяжкй раны. Руки єму порозрывало, а одно око цѣлкомъ єму вытекло. Лѣкарѣ не роблять надѣѣ на удержанье Вроньского при житю.

— **Колишный львôвскій адвокатъ д-ръ Яцковскій** купувъ тыми днями село Кобыльницю руску у Вольфельда за 148.000 зр.

— **О ритуальне убійство.** Часопись Vaterland помѣстила недавно листъ якогось Маєра, выхрещеного жида, въ котрôмъ той-же оповѣдавъ, що передъ 20 роками, коли вôнъ перебувавъ въ домѣ рабіна въ Островѣ въ Конґресôвцѣ, бувъ наочнымъ свѣдкомъ ритуального убійства. Дѣти сего рабіна и иншй жиды поименованй въ письмѣ видали Маєрови и редакторамъ Vaterland-у кс. Декертови и кс. Дольови процесъ о обиду чести. Процесъ вôдбувъ ся оногды передъ вѣденьскимъ судомъ присяжныхъ и выпавъ въ некористь обжалованыхъ. Всѣхъ трехъ засуджено, а то: Маєра на 4 мѣсяцѣ вязницѣ, кс. Декерта на 400 а кс. Доля на 200 зр. кары.

— **Въ ґімназіи жѣночôй у Вѣдни** отвирає ся сего мѣсяця друга кляса. Вписы вôдбудуть ся 16, 18 и 19 с. м. Вступаючй ученицѣ мають предложити метрику, свѣдоцтво щѣпленя вôспы, свѣдоцтво шкôльне и зложити вступный испытъ.

— **Князь Радзивилъ — дезертиръ.** Wiener Tagblatt пише: Князь Александеръ Радзивилъ, заступникъ офіцира при 3-ôмъ полку гузарôвъ въ Великôй Кикиндѣ на Угорщинѣ зникъ вôдъ 14 днѣвъ безъ слѣду, а що не бравъ вôдпустки, то власть войскова уважає єго дезертиромъ. Кн. Александеръ Радзивилъ єсть сыномъ кн. Людвика и має теперь 24 лѣтъ.

— **Божество вельосіпеду.** Вершиною всѣхъ спортôвъ являє ся сегодня вельосіпедъ (роверъ). „Великій старець" звѣстный цѣлому свѣтови анґлійскій премієръ Ґледстонъ, коли не мôгъ уже рубати дровъ, почавъ ѣздити на роверѣ. А голосный италійскій професоръ Монтеґацца такъ запаливъ ся до „колеснои ѣзды", що называє єи побѣдою людскои мысли надъ матеріею... Се чудо рôвноваги, простоты, легкости, максімумъ силы и мінімумъ напруги, вершина скорости и знаменитости. Передъ нами стає зъ могилы Меркуръ старыхъ Грекôвъ, живый и скорый, а се біцикль. — По такôмъ „славословію" страхъ якъ выростуть крила усѣмъ вельосіпедистамъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дня 24 н. ст. вересня вôдбуде ся въ Утѣшковѣ вѣнчанье панны Иванны Винтонякôвнои зъ окôнченымъ богословомъ п. Теодоромъ Сахномъ. — Кароль Киселька, президентъ львôвскои палаты торговельно-промысловои, промысловець и властитель бровару, звѣстный въ широкихъ кругахъ нашого краю, померъ въ суботу въ полудне у Львовѣ. — Дня 15 н. ст. вересня въ ночи закрали ся злодѣѣ на пôдъ приходства въ Горбачахъ и забрали мѣсцевому парохови о Дан. Лепкому постѣль, полотна, солонину та й другй рѣчи. Всяке пôдозрѣнье вказує на кôлькохъ мѣсцевыхъ урвителѣвъ, що середъ темнои и бурливои ночи, приставивши чужу драбину до вôкна вôдъ стриху, сповнили крадѣжь.

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Презенту на Острôвъ дек. ярославского одержавъ о. Ант. Захаріясевичь.

Въ пропозицію принятй оо.: На Камяну дек. мушиньского Володим. Полошиновичь; на Полянчикъ дек. балигородского Мих. Сапрунъ и Іос. Сабарай; на Лелюхôвъ дек. мушиньского Игн. Вислоцкій; на Беньову дек. высочаньского Алекс. Хтѣй; на Ялинъ дек. сянôцкого: Володим. Левицкій, Мих. Добряньскій, Ор. Солтикевичь и Ив. Маркôвъ; на Павлокому дек. бирчаньского: Фил. Кисѣлевскій и Григ. Пержило; на Рыбникъ дек. дрогобыцкого Мих. Сапрунъ; на Липье дек. жукотиньского: Ник. Була и Алекс. Гукевичь; на Багновате дек. высочаньского: Альб. Добряньскій и Як. Борковскій; на Гочѣвъ дек. балигородского Володим. Вахнянинъ; на Дубрôвку дек. канчуцкого Петро Княжиньскій; на Бортне дек. бѣцкого Мих. Сапрунъ и Володим. Калужняцкій.

Именованй оо: Викт. Нероновичь зъ Райтаровичь другимъ ординаріятскимъ комісаремъ для нагляду надъ наукою реліґіи въ школахъ народныхъ и Георг. Гладиловичь въ Хировѣ почетнымъ совѣтникомъ консисторіи; крôмъ того одержали оба згаданй оо. грамоты зъ архієрейскимъ благословеньемъ зъ нагоды 50-лѣтного ювівею священьства. Дальше именованй: о. Вас. Кондрацкій катихитомъ при школѣ промысловôй, о. Макс. Копко испытователемъ кандидатôвъ на учителѣвъ шкôлъ народныхъ, о. Ант. Ломницкій референтомъ для справъ метрикальныхъ.

Сотрудництво въ Лишни дек. дрогобицкого одержавъ о. Ант. Скобельскій.

Завѣдательство въ Рыбнику дек. дрогобицкого одержавъ о. Як. Борковскій.

Канонічну институцію на Бориню дек. высочаньского одержавъ о. Григ. Морозъ.

Вôдпустку на 2 мѣсяцѣ одержавъ о. Мих. Людкевичь сотрудникъ въ Трôйци дек. добромильского.

Намѣстництво призволило на дотацію рôчныхъ 300 зр. для сотрудника въ Кунинѣ на одинъ рôкъ.

Наука штука и література.

— **Панѣ Наталія Кобриньска**, вызначна писателька, выдавниця жѣночого альманаха „Першій вѣнокъ", займаєсь теперь выдавництвомъ „Жѣночои бібліотеки", котра буде друкувати ся въ Стрыю, а ще сего року появить ся одинъ выпускъ. При наго-

дѣ замѣтимо, що дуже гарне оповѣданье панѣ Н. Кобриньскои п. заг. „Выборець“ (друковане въ львôвскôй „Зорѣ“) выйшло въ россійскôмъ перекладѣ Л. Василевского въ однôмъ зъ россійскихъ журналôвъ (мабуть въ „Русскомъ Богатствѣ“, для котрого п. Василевскій выготовивъ такожь перекладъ Франкового оповѣданя „До свѣтла).

— **„Паны й люди“** — се заголовокъ обширнои повѣсти молодого украиньского писателя Володимира Левенка [псевдонімъ], котрого першій твôръ літературный — знамените оповѣданье „Салдатскій розумъ“ — выдруковало передъ пару лѣтами „Дѣло“ въ фейлетонѣ и окремою вôдбиткою. Нова обширна повѣсть В. Левенка почала вже складати ся въ друкарни товариства имени Шевченка и може вже въ грудни появить ся на полицяхъ книгарскихъ. „Зоря“ констатує, що всѣ, читавшй сю повѣсть въ рукописи, высказують ся про неи зъ великими похвалами. Въ повѣсти, подѣленôй на 31 главъ, малює авторъ украиньске панство рôзнои вдачѣ и рôзныхъ напрямôвъ, широко тамъ поставлена идея національна и типовй люде сеи идеѣ змальованй въ порôвнаню зъ космополітами, т. зв. „нѣсенѣтниками“, „державниками“ и т. д.

— **Въ болгарскôмъ міністерствѣ просвѣты** окрема комісія займає ся теперь справою реформы болгарскои правописи въ дусѣ правописи сербскои, строго фонетичнои. Небавомъ має выйти першій выпускъ літературно-наукового мѣсячника „Болгарскій Перегльад“, печатаного тою ново-уложеною правописію болгарскою. Правопись сербска, заведена Вукомъ Караджичемъ, рôзнить ся тымъ вôдъ фонетичнои правописи руско-украиньскои, що єсть значно радикальнѣйша. Въ сербскôй правописи нема навѣть буквъ „я“ и „ю“ [замѣсть нихъ уживаєсь „ja“ або „ьа“ та „jу“ або „ьу“] и введено зъ латиньскои азбуки букву „j“. Загально думають, що въ Болгаріи не проявить ся опозиція противъ задуманои реформы дотеперѣшнои правописи на фонетичну, — бо реформа правописи у сусѣдôвъ-Сербôвъ принесла дуже добрй наслѣдки, а якъ тамъ зъ початку була опозиція, такъ теперь нѣкому навѣть на думку не впаде писати давною правописію и навѣть епископы свои посланія пишуть правописію Вука Караджича.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои ґімназіи у Львовѣ** зложили при вписахъ на руки директора Вп.: проф. В. Шухевичь зô Львова 3 зр.; Евг. Бачиньскій нотарь зъ Калуша 2 зр.; о. П. Савчиньскій [illegible] 2 зр.; о. Балицкій зъ Товстобабъ 1 зр.; незвѣстный добродѣй 1 зр.; о. Темницкій зô Львова 1 зр.; о. Сохоцкій 1 зр.; д-ръ Олѣйникъ зъ Мостôвъ великихъ 5 зр.; незвѣстный добродій наказкою почтовою 2 зр.; о. Филипъ Пелехъ зъ Толщева 2 зр; о. Шухевичь зъ Красова 1 зр.; о. Воєвôдка зъ Сернокъ середныхъ 2 зр.; Т. Мрицъ зô Львова 90 кр.; В. Грицевичь зô Львова 1 зр.; о. П. Погорецкій 1 зр.; громада Волцнѣвъ 7 зр. 36 кр.; о. Чапельскій зô Львова 3 зр., — разомъ 36 зр. 26 кр. Всѣмъ тымъ Высокоповажанымъ и Всечестнѣйшимъ Добродѣямъ складаю въ имени бѣднои нашои молодежи найщиршу подяку! — У Львовѣ дня 15 н. ст. весреня 1893. *Едвардъ Харкевичь* директоръ рускои ґімназіи.

Телеґрамы „Дѣла“

Ґінсъ 18 вересня. Вчера приймавъ цѣсарь численнй депутаціи. По полудни прибули цѣсарь нѣмецкій и король саскій, повитанй сердечно цѣсаремъ на двôрци.

Прага 18 вересня. Молодо-ческй послы мають выдати маніфестъ до народу зъ нагоды выимкового стану въ Празѣ.

Мадридъ 18 вересня. Въ Кастиліи велика повѣнь. Много осôбъ погибло.

Парижь 18 вересня. Робôтники въ копальняхъ угля въ демартаментѣ Нордъ ухвалили загальный стрейкъ.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 20-156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

Теодора Стахевича

въ Станиславовѣ

глядає хлопця зъ честнои родины, до торговлѣ въ вѣцѣ вôдъ 12 до 14 лѣтъ, зъ окôнченою 2-ою або 3-ою клясою ґімназіяльною.

Сироты по священикахъ мають першеньство. 4854 1 5

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Облігаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облігаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облігацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 53—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичь	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	238	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	644	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичь	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	721	1026	
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванй черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ ѣнформаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

НОВÔСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка“ томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „Словар правничий“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „Мапа України Руси“ — цѣна 20 кр. 4784 8—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

ПОТРЕБУЮ УЧИТЕЛЯ або УЧИТЕЛЬКИ

до двохъ дѣтей зъ IV кл. н. и до 1 зъ I. кл. н. пôдъ дуже користными услôвями Першеньство мають матуристы семинаріи учительскои Практику потрѣбну до испыту кваліфікаційного можна тутъ вôдбути при II-клясовôй школѣ. Гра на фортепянѣ пожадана Удавати ся до **М. Матковского** пароха въ Горожаннѣ великôй почта **Комарно.**

4845 4—4.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 60—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Высокоповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручає ся

МОЛОЧАРНЯ

и „взôрцева кухня“

при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь Кава найлѣпша, стравы смачнй выбôръ великій кухня безъ перервы цѣлый день. **Цѣны найнизшй.** Зъ поважаньемъ

4839 6—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

ОБРАЗЫ

олѣйнй до церковь готовй и на замовленя по дуже приступныхъ цѣнахъ Близша вѣдомôсть **СТАНИСЛАВЪ САДОВСКІЙ, Жовкôвч.**

847 4—5

ПА-

расолѣ у великôмъ выборѣ. **Кальошѣ** *американьскй и россійскй. Бѣлье мужеске, выробы триковй бѣлье Єґера, и т. п. поручає найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п*

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Братôвъ Лянґнерôвъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй.**

4641 74—150

Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и иншй рѣчи. Принимає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ єго адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

4636 33—?

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

4844 5 20

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20.

33—45 4669

Казимиры Матчиньскои

выробу

БУЛІОНЪ

зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.

Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6·50 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный

по 70 кр. слоикъ

4829 продає 7—12

Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

Глядаю учителя

для двохъ ученикôвъ (зъ II ґімназіяльнои и IV норм.) Зголошеня вразъ зъ условіями присилати належить пôдъ адресою: *Володимиръ Гузаръ* начальникъ судовый въ Потоцѣ золотôмъ.

4853 1—3

Безъ конкуренціи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ такожь одяги дитячй и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнй взгляды пишусь

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ХТО ВГАДАЄ?

Сей рисунокъ представляє 4 лиця, одного мужчины и его 3 дочокъ. Дуже легко пôзнати лице мужчины, але не такъ легко вынайти лиця 3 молодыхъ пань. Властителѣ **Parfumerie hygiénique Charlotte** дають, щобы свôй фабрикатъ розповсюднити и зъ нимъ познакомити, особамъ, що вôднайдуть три дочки такй преміи:

1 особѣ 1 золотый мужескій годинникъ ремонтоаръ.
2 „ 1 нѣжный золотый дамскій годинникъ.
3 „ 1 мужескій золотый ланцюшокъ до годинника.
4 „ 1 дамскій золотый ланцюшокъ до годинника.
5 „ 1 гарный срѣбный мужескій годинникъ.
6 „ 1 гарный срѣбный дамскій год.
7 „ 1 франц. срѣбный мужескій (ланцюшокъ до годинника).
8 особѣ 1 францускій срѣбный дамскій ланцюшокъ до годинника.
9 „ 1 францускій золотый мужескій ланцюшокъ.
10 „ 1 францускій золотый дамскій ланцюшокъ.

Кождôй дальшôй особѣ: Нараменники, брошки, перстенѣ и т. д.

Лише тй можуть убѣгати ся о нагороды, котрй пришлють за 1 фляконъ „Parfumerie hygiénique Charlotte“ правдиву прикрасу тоалетову — 1 зр. за бôльшій або 75 кр. за меншій фляконъ наказкою почтовою або въ маркахъ листовыхъ на пôдписану адресу. Кождый, що убѣгає ся о нагороду мусить вытяти рисунокъ и оловцемъ зробити хресты на 3 лицяхъ дамскихъ. Имена выграючихъ оголосять ся въ недѣлю дня 24 н. ст. вересня въ нашôмъ анонсѣ.

„Parfumerie hygienique Charlotte“ есть найлѣпша, найприємнѣйша и найзанашнѣйша парфума теперѣшности.

Головный складъ: **Жигм. Коммонъ, Берлинъ W. Mohrenstrasse 16.**

4855 1—1

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы. входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 1 жовтня 1893.

ЛЬОСЫ МѢСТА ВѢДНЯ

Головна выграна 200 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 8 зр.

ПРОМЕСЫ на тй льосы по 3·75 зр.

4% ЛЬОСЫ ТИСАНЬСКЙ (THEISS-LOSE)

Головна выграна 100.000 зр.

Такожь въ ратахъ мѣсячныхъ по 7 зр.

ПРОМЕСЫ на тй льосы по 2·50 зр.

Купуємо и продаємо листы заставнй, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнй по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКЙ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель, тов. банкове и контора вымѣны Шелленберґъ и Крайзеръ у Львовѣ.

4852 4—23

Знаменитй бритвы Генкельса зъ Золінґенъ (пôдъ ґарантією доброты и зъ правомъ вымѣны, если бы не надавали ся до волося по зр. 1.50, 2, 2·50, 2·75, 3 и 3·50

поручає 459

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 201. Львôвъ, Второкъ 7 (19) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Хлопске вѣче въ Ярославѣ.

Ярославъ, 17 н. ст. вересня 1893.

Якъ вѣдомо, селяне въ захôднôй сторонѣ нашого краю завязали товариство пôдъ назвою „Звязокъ сторонництва хлопского“, котрый взявъ собѣ за цѣль пробудити людъ до політичного житя. А поза-якъ дня 6 н. ст. жовтня припадає выбôръ посла до рады державнои зъ сѣльскои куріи округа Ярославъ-Чешанôвъ, то Звязокъ сторонництва хлопского вмѣшавъ ся тутъ до акціи выборчои и скликавъ на сегодня вѣче до Ярослава. О тôмъ вѣчу, на скôлько оно дотыкало справы выбору посла, доношу сегодня, а иншѝ справы, обговорюванѝ на вѣчу лишаю на друге письмо.

О скôлько намъ вѣдомо, польска партія шляхотска по опорожненю мандату черезъ смерть ґр. Козєбродского дуже рада була, щобы мандатъ дôставъ ся зновъ у руки якогось шляхтича польского, але зъ настрою люду змѣркувала, що се не удасть ся и почала форсувати кандидатуру не-шляхтича, дôставши вôдъ него завѣренье, що выбраный посломъ вступить до „кола“ польского и буде йти солідарно зъ партією шляхотскою. Партія та зобовязала ся зôбрати грошѣ на форсованье того кандидата [вчера мы помѣстили тайный циркуляръ польско-шляхотского комітету, котрымъ наложено т. зв. „податокъ выборчій“ — *Ред.*] и мала яку-таку надѣю, що при помочи зôбраного гроша той кандидатъ — якъ звѣстно, кс. Пасторъ зъ Радимна — побѣдить руского кандидата. Нинѣ, якъ до акціи выборчои прибувъ несподѣвано ще й третій чинникъ — Звязокъ сторонництва хлопского — не поможуть мабуть и грошѣ.

На вѣсть о хлопскôмъ вѣчу въ Ярославѣ сторонники партіи шляхотскои спершу осмѣхали ся, але опôсля, видно, зрозумѣли вагу єго и побояли ся немало, коли — якъ тутъ сегодня розказували зôбранѝ на вѣче селяне — розпущено на села поголоску, що нѣбы-то аранжерôвъ вѣча и вѣчевикôвъ будуть въ Ярославѣ арештувати и розганяти. Въ тôй поголосцѣ бачили селяне маневръ въ тôмъ напрямѣ, щобы людъ вôдстрашити вôдъ участи въ вѣчу.

Нинѣ вôдъ рана почали селяне сходити ся и зъѣздити ся до Ярослава. Прибували, розумѣєсь, найбôльше селяне зъ выборчого округа, головно Мазуры, но такожь и Русины, — але явили ся и селяне зъ дальшихъ мазурскихъ повѣтôвъ. Зъ аранжерôвъ вѣча прибули оба послы Поточки, [Станиславъ посолъ соймовый и Янъ посолъ до рады державнои], зъѣхали ся зъ рôзныхъ сторôнъ Мазурщины члены звязку, приѣхавъ и кс. Станиславъ Стояловскій, котрый — якъ побачите низше — гравъ на вѣчу найбôльшу ролю. Всѣхъ селянъ прибуло на вѣче певно по-надъ тысячь. [Мы, опершись на телеґрафічнôй звѣстцѣ Kurjer-a Lwowsk-ого, подали вчера число участникôвъ вѣча на пôвъ тысячки — *Ред.*]

Зôбранѝ на вѣче селяне удали ся попередъ на богослуженье до костела Доминиканъ. Въ часѣ службы Божои проповѣдь до народу выголосивъ кс. Стояловскій.

О 2-ôй годинѣ зъ полудня згромадивъ ся нарôдъ въ сали готелю „Вікторія“. Саля и ґалєріи були биткомъ набитѝ.

Вѣче вôдкрывъ голова Звязку сторонництва хлопского п. Поточекъ, посолъ до сойму краєвого, выяснивши цѣль не тôлько вѣча, але Звязку, а вôдтакъ забравъ слово кс. Стояловскій. Рускою промовою повитавши вѣчевикôвъ, заявивъ, що Звязокъ хлопскій скликавъ вѣче до Ярослава на те, щобы просвѣтити нарôдъ: кого має выбирати на посла, а вôдтакъ пояснивъ статутъ Звязку. Межи иншимъ сказавъ кс. Стояловскій, що хто зъ людомъ або лучше сказавши зъ хлопами не держить, той не має права въ имени народу промовляти и єго заступати. Розказавши, хто то довгій часъ накидувавъ ся на опѣкуна хлопского, а завсѣгды боронивъ своихъ интересôвъ, спихаючи найбôльшѝ тягары на хлопôвъ, закôнчивъ кс. Стояловскій: „Дальше такъ бути не може. Людъ пробудивъ ся и хоче самъ собою рядити, а до того має єму бути помôчнымъ Звязокъ хлопскій“.

Вôдтакъ забравъ слово п. Попкевичь зъ Радимна и поручивъ вѣчу на кандидата на посла [присутного на вѣчу] кс Леона Пастора.

Кс. Пасторъ забравъ слово и — замѣсть выголосити бесѣду кандидатску — почавъ наводити свои заслуги: кôлько вôнъ доброго зробивъ въ Радимнѣ [вôнъ тамъ зорґанізувавъ поворозникôвъ — *Ред.*] а потôмъ почавъ розказувати: щó склонило єго до кандидованя? Ото небôщикъ ксьондзъ Міхна, бувшій парохъ латиньскій въ Хлопицяхъ, казавъ єму, щобы кандидувавъ. Пôдчасъ бесѣды кс. Пастора нарôдъ шумѣвъ въ сали, чути було голосы: „Sam siebie wychwala!“ — декотрѝ выходили зъ салѣ и одинъ другого кликавъ: „Chodźmy na dwór!“ — а зô всѣхъ сторôнъ вôдзывали ся голосы: „My chcemy chłopa!“

По скôнченôй промовѣ кс. Пастора выступивъ яко кандидатъ селянинъ Боровичь зъ Тулиголовъ, а по нѣмъ такожь яко кандидатъ, селянинъ Собєнь зъ Мунины.

По бесѣдѣ Собєня Боровичь взявъ свою кандидатуру назадъ, отже лишили ся тôлько двѣ кандидатуры — кс. Пастора и Собєня.

По промовахъ кандидатôвъ почали промовляти селяне на тематъ: якій повиненъ бути хлопскій посолъ, якъ повиненъ заступати интересы хлопскѝ, и т. д. Промовляло кôлькохъ селянъ мазурскихъ и одинъ рускій зъ Высоцка. Найзамѣтнѣйша була бесѣда именно селянина-Русина. Вôнъ говоривъ плавно, переплѣтаючи свою бесѣду фразами нѣмецкими и латиньскими, взывавъ всѣхъ селянъ до солідарности и наводивъ цѣкавѝ порôвнаня. Наведемо деякѝ для примѣру. „Мазуръ — сказавъ вôнъ — дôстає одну лупину зъ горѣха, Русинъ другу, а зернятко бере собѣ хто иншій“, або „Мазуръ держить корову за роги, Русинъ за хвôстъ, а хтось третій доить“. Тожь при величезнôмъ ентузіязмѣ усѣхъ зôбраныхъ взывавъ вôнъ селяньство выборчого округа старати ся, щобы й теперѣшну хвилю не вызыскавъ хто третій.

Закимъ приступлено до рѣшеня кандидатуры — забравъ слово кс. Стояловскій и горячо пôдперъ бесѣду руского селянина, а вôдтакъ звертаючи ся до кс. Пастора, поставивъ єму два пытаня и именно:

1) Якъ кс. Пасторъ глядить на Звязокъ сторонництва хлопского и чи думає приступити до того Звязку?

2) Якъ кс. Пасторъ глядить на справу руску?

Тутъ доперва вылѣзло шило зъ мѣшка. Кс. Пасторъ вôдповѣвъ: Що-до другого пытаня, т. є. якъ вôнъ глядить на справу руску, вôдповѣдати не буде, а що-до першого, т. є. якъ глядить на Звязокъ сторонництва хлопского и чи приступить до него, вôдповѣвъ, що до Звязку не приступить, бо не знає, яку цѣль має Звязокъ хлопскій, а по друге — то молоде сторонництво... Коли-жь буде выбраный на посла, то вступить до „кола“ польского и тамъ буде поступати такъ, якъ єму совѣсть наказує.

У вôдповѣдь кс. Пасторови забравъ слово напередъ Янъ Поточекъ, посолъ до рады державнои, и поучивъ кс. Пастора, що Звязокъ товариства хлопского рѣчь не нова, бо у всѣхъ краяхъ вôдъ давна истнують такѝ товариства а радше звязки.

Потôмъ промовивъ кс. Стояловскій и почавъ безпощадно „сокрушати“ кс. Пастора, такъ що кс. Пасторъ за весь часъ тои промовы потивъ ся и кидавъ ся, якъ бы стоявъ на розжареныхъ минахъ. Кс. Стояловскій пояснивъ кс. Пасторови, що „хлопа нѣхто ажь нинѣ не вынайшовъ“, бо „вже першій чоловѣкъ Адамъ бувъ хлопъ“ — и „мы всѣ хлопы“. Хлопы — люде а не худоба, — хлопъ сотвореный на образъ и подобіє Боже, отже єму належать ся всѣ такѝ права, якъ и иншимъ верствамъ. Потôмъ кс. Стояловскій, звернувши ся лицемъ до кс. Пастора, сказавъ бôльше-менше: „Позаякъ кс. Пасторъ не узнає Звязку сторонництва хлопского и до него приступити не хоче, eo ipso єсть вôнъ противный хлопамъ, тожь вôнъ и посломъ хлопскимъ бути не може!“

На сѝ слова саля загудѣла криками: „Правда! не хочемо! Хочемо хлопа! хлопа! хлопа!“

Такъ оставъ ся тôлько одинъ кандидатъ — селянинъ Собєнь зъ Мунины. Кс Стояловскій домагавъ ся, щобы зôбранѝ ухвалили сю кандидатуру голосованьемъ, однакожь комісарь правительственный не позволивъ, бо — якъ сказавъ — то не передвыборчій зôбръ, а тôлько вѣче Звязку сторонництва хлопского.

Опôсля приступило вѣче до иншихъ справъ, що стояли на порядку дневнôмъ, якъ реформа громадска и выборча, та справа сторонництва хлопского. Вкôнци при внесеняхъ пôднѣсъ кс. Стояловскій справу заведеня стану выимкового въ Чехіи, але комісарь правительственный не позволивъ о тôмъ говорити На те кс. Стояловскій вôдозвавъ ся до народу: „Не журѣть ся, братя, я напишу вамъ въ моѣй ґазетцѣ все те, що хотѣвъ теперь сказати“.

По вычерпаню порядку дневного предсѣдатель п. Поточекъ закрывъ вѣче, взываючи зôбраныхъ до солідарности и згоды, а кс. Стояловскій въ имени Звязку сторонництва хлопского попращавъ вѣчовикôвъ по руски. Селяне вôдспѣвали кс. Стояловскому „многая лѣта“ — и розôйшли ся.

Письмо зъ повѣта турецкого.

[Нужда межи людьми а запомога. — Нерозвага при асанаціи.]

Дня 14 н. ст. вересня с. р. бувъ я въ Турцѣ свѣдкомъ дуже сумного приключеня. Звышь 400 людей, мужикôвъ и женъ зъ повѣта, прийшли до Турки, всѣ громадно зсыпали ся до ц. староства и нарѣкаючи на несправедливе поступованье при роздѣлѣ присланои ц. к. намѣстництвомъ запомоги, жадали вôдъ ц к. старосты справедлившого и розумнѣйшого поступованя при роздачи тои запомоги. Всякѝ толки, щобы нарôдъ успокоивъ ся, не помагали. П. староста Моравскій, перестрашеный, сховавъ ся и боявъ ся до людей выйти. Урядники вôдъ ц. к. староства, такожь въ страху зъ грôзнои поставы людей, толкували имъ и грозили, якъ могли, щобъ успокоились, а тымъ часомъ зареквіровано жандармôвъ. Коли жандармерія явила ся и загрозила арештованьемъ, почали люде уступати, але забирати ся домôвъ не хотѣли, жадаючи конче, щобы староста зарядивъ справедливый роздѣлъ запомоги. Тогды почали жандармы силою людей проганяти, хвалити Господа, до проливу крови не прийшло, бо нарôдъ, змѣркувавши, на що заносить ся, проклинаючи на чôмъ свѣтъ стоить — позабиравъ ся рôзными шляхами домôвъ.

Черезъ сегорôчнѝ зливы потерпѣвъ турчаньскій повѣтъ, особливо сама Турка, зъ цѣлои Галичины найбôльше, длятого якъ ц. к. намѣстницво такъ и выдѣлъ краєвый, знаючи о тôмъ, надѣлили той повѣтъ розмѣрно найбôльшою запомогою, щось всего до 9.000 зр. Роздѣломъ тои запомоги займало ся и займає ся выключно ц. к. староство въ Турцѣ але безъ найменшого порозумѣня зъ выдѣломъ повѣтовымъ. Головною рѣчею було — тую запомогу роздѣлити розумно, практично, перевѣдавши ся вѣрно напередъ, котрѝ люде найбôльше черезъ повѣнь потерпѣли, — тыхъ треба було й запомогти.

Хтось непрактичный порадивъ старостѣ въ Турцѣ купити черезъ жидôвъ для бѣдныхъ людей кукурудзянои муки. Роздавано тую муку насампередъ въ Турцѣ по 25 кільо на родину и нанято пôдводы, щобы тую муку й по селахъ розвожено. Операція зъ тою кукурудзяною мукою показала ся дуже непрактична, бо було бôльше торопы, якъ практичного хôсна. Многѝ люде тыхъ 25 кільо муки и брати не хотѣли, бесѣдуючи, що якъ зъ тымъ, такъ и безъ того. Були зновъ такѝ хитрѣйшѝ, що пôдъ рôзными назвами приходили за тою мукою и позабирали по два й по три разы по 25 кільо. Зъ тою мукою набавивъ собѣ п. староста клопоту, а бѣдныхъ людей не поратувавъ, хиба ліверантъ тои муки, жидъ, попасъ ся добре, а и тѝ, що тую муку розвозили, мали несогôршій заробокъ. Такъ отже зведено майже третю часть запомоги на нѣчо черезъ непрактичнôсть.

Не лучше стало ся и зъ роздѣлюваньемъ запомоги готôвкою. Головно йшло о те, щобы яко-тако запомогли ся найбôльше бѣднѝ, потерпѣвшѝ черезъ повѣнь Отже треба було и

До поета.*)

[Посвята всѣмъ молодым поетамъ.]

Поете, не хвались, чи маєшь хлѣбъ, чи нѣ,
Якеє намъ до того дѣло!
Весь обовязокъ твôй складати намъ пѣснѣ,
Але не дбать про власне тѣло.

Не будемъ мы пытать, чи ѣвъ ты, чи не ѣвъ,
Чи лѣпше намъ, чи гôршь вôдъ того?
А може загуде ще красче вѣщій спѣвъ
Зъ харчѣвъ Антонія святого.

Коли сатирикъ ты, то голодъ добрый тымъ,
Що дасть сатирѣ бôльше злости;
Якъ лѣрикъ ты, то знай, що зъ черевомъ легкимъ
Лѣтати лекше въ высокости...

Голодный день-у-день, або хочь черезъ день,
Змôцнишь ты въ утлôмъ тѣлѣ духа
И остро такъ утнешь, що вôдъ твоихъ пѣсень
Мы всѣ позатуляємъ уха.

И скажемъ: Пессімізмъ въ зображеню житя
Въ йому занадто розвинувъ ся,
А справжній бувъ поетъ, та шкода, що путя
Не буде зъ него, бо схитнувъ ся...

И пожалкуємо, бо добрый мы нарôдъ,
Бо добрôсть — наша певна хиба;
Неразъ наслухавшись чиихъ сумныхъ пригодъ,
Мы радѝ навѣть дати хлѣба.

А ты не дбай про хлѣбъ, то бувъ бы зъ тебе [глумъ,
Тобѣ бо ѣсти не подôба;
Ты джерело пѣсень, творéць высокихъ думъ,
А не звычайная особа.

Втѣшай ся нектаромъ, амброзію глитáй,
Спѣвай, та тôльки щобъ не сумно,
Бо въ вѣкъ нашь пóступу журитись черезъ край
И непрактично, й нерозумно.

А якъ знесилившись ты ляжешь у трунѣ,
Тодѣ то намъ тя́жкѝ клопоты!
Складати некролоґъ, хвали́ть твои пѣснѣ
Й твои некôнченѝ роботы.

Мы будемъ бити ся за те, хто близшій бувъ
До тебе зъ насъ, якъ живъ ты въ свѣтѣ,
Мы будемъ плакати, що рано полину́въ
Ты геть вôдъ насъ у пышнôмъ цвѣтѣ,

И слово кожнеє, яке єси прорѣкъ,
Смути́ть намъ буде серце бѣдне,
И такъ тяжити-метъ, ажь поки намъ за рôкъ
Про тебе память не обридне.

1893 р. *В. Самôйленко.*

*) Перепечатуємо сей стихъ одного зъ найвиднѣйшихъ молодыхъ поетôвъ украиньскихъ, помѣщеный въ остатнôмъ числѣ „Зорѣ“.

6)

Про нарôдъ а народнôсть и право народности въ державѣ.

Инакше дѣє ся въ абсолютныхъ державахъ. Тамъ указъ „по сему быть“ знаный цѣлому свѣтови и єсли кого розбивають, то явно. Скаже хто, що се гôрше; — ну, може оно й лѣпше, бо критика свѣтова острѝ має зубы, щобы варварство терпѣти у вѣку цивілізаціи и борше, чи пôзнѣйше вытне болячку изъ здорового тѣла.

Вернѣмъ ся ще разъ до Россіи, а побачимо, о скôлько оправданѝ горѣшнѝ гіпотезы.

Кождому, хто слѣдить справы свѣтовѝ, мусить бути въ памяти фактъ нечуваный и неимовѣрный при кôнци XIX-го столѣтя — с. є. проскрипція літературы руско-украиньскои въ Россіи. Позволимо собѣ занотувати славный циркуляръ міністерства справъ внутрѣшныхъ царства россійского зъ 1876 року. Ось вôнъ:

Государь Императоръ 18/30 минившого мая соизволилъ повелѣть:

1) Не допускать ввоза въ предѣлы Имперіи безъ особаго на то разрѣшенія Главнаго Управленія по дѣламъ печати какихъ бы то не было книгъ, брошюръ, издаваємыхъ за границею на малороссійскомъ нарѣчіи.

2) Печатаніе и издаваніе въ Имперіи оригинальныхъ произведеній и переводовъ на томже нарѣчіи воспретить за исключеніемъ а) историческихъ документовъ и памятниковъ и б) произведеній изъящной словесности, но съ тѣмъ, чтобы при печатаніи историческихъ памятниковъ безусловно удержалось правописаніе подлинниковъ, въ произведеніяхъ же изъящной словесности не было допускаемо никакихъ отступленій отъ общепринятаго русскаго правописанія и чтобъ разрѣшеніе на печатаніе произведеній изъящной словесности давалось не иначе, какъ по разсмотрѣніи рукописи въ Главномъ Управленіи по дѣламъ печати.

3) Воспретить также различныя сценическія представленія на малорусскомъ нарѣчіи а равно и печатаніе на таковомъ текста къ музикальнымъ нотамъ.

Такъ бачимо, однымъ почеркомъ пера заказавъ „бѣлый царь“ не-абы-що, але навѣть читати по малоруски, — чому-жь ще не заказано говорити?

Се розпорядженье заразъ выконано — и въ роцѣ 1876 вергло христіяньске правительство „святои“ Россіи заказъ на все, що руско-украиньске. Тяжко вытолкувати собѣ: зъ якихъ мотивôвъ выдавъ царь сей указъ. Декотрѝ такъ собѣ толкують: Указъ єсть плодомъ интриґи, бо оперъ ся на справозданю комісіи, поставленои пôдчасъ пробуваня царя въ Кіѣвѣ въ осени 1875 року, якъ-разъ тогдѣ, коли царь казавъ зложити зъ посады одного професора университетского, що занимавъ ся етноґрафічными студіями свого краю, и въ тôмъ часѣ оголосивъ кôлька критичныхъ замѣтокъ на чиннôсть міністра народнои просвѣты ґр. Дим. Толстого. Той, олюченый, пôмстивъ ся на професорови, зробивъ на него доносъ цареви — и ставъ именованый членомъ комісіи для розбору справы украиньскои літературы. Царска комісія складала ся: зъ шефа жандармеріи и тайнои поліціи ґенерала Потапова; міністра внутрѣшныхъ дѣлъ, колись такожь шефа жандармеріи, ґенерала Тимашева, міністра ґр. Толстого и тайного совѣтника Юзефовича, [що въ молодости зрадивъ бувъ Костомарова.]

Не потрѣбно доказувати, що такій указъ ударивъ погубно на літератôвъ украиньскихъ. Що людска праця могла сотворити въ украиньскôмъ языцѣ, проскрибовано на будуче въ европейскôй державѣ. Письменники тои літературы мусѣли або покидати рôдну землю и ити пôдъ терпимѝ власти чужихъ земель, або пересылати свои рукописи за границю.

Ще бôльше утерпѣла симъ народнôсть руска. Рѣчь не чувана: однымъ почеркомъ пера засуджено на мовчанье 18 міліонову народнôсть украиньску — вôдтято єи вôдъ братôвъ Украинцѣвъ у Галичинѣ, Буковинѣ и Угорщинѣ.. Отъ и доказъ: до чого може до-

старостѣ выказôвъ найбôльше потерпѣвшихъ зажадати вôдъ радъ громадскихъ, а не вôдъ самыхъ вôйтôвъ, бо вôйтъ по найбôльшôй части предкладае до запомоги тыхъ, котрî тои запомоги не потребують н. пр. своихъ свояковъ и своихъ прихильникôвъ. Не завадило було и мѣсцевыхъ священикôвъ звѣдати ся: котрî газды найбôльше черезъ воду потерпѣли. Выдѣлъ рады повѣтовои бувъ такожь готовъ вказати на тыхъ, що тои бѣднои запомоги дѣйстно потребують. Тымчасомъ п. староста оперъ ся або на предложеняхъ деякотрыхъ вôйтôвъ, або на порадѣ такихъ осôбъ, котрî певно не мали на увазѣ правдиво потерпѣвшій нарôдъ, тôлько свои личнî забаганки.

Дуже порадно було, кобы бувъ п. староста самъ лично потрудивъ ся у всѣ тî села и мѣсця, де найбôльше було шкоды, а переконавши ся наочно, мôгъ бувъ яко-тако справедливо, хочь уже й самъ, грошевî запомоги породѣлювати. Правда, п. староста чоловѣкъ старый, уже выслуженый, а при тôмъ опаслый, то вôдъ такого прикро жадати, щобы товкъ ся по лихихъ, гôрскихъ, черезъ повени ушкодженыхъ дорогахъ, ну, але годѣ! служба службою. Хто хоче въ такихъ разахъ совѣстно собѣ поступати, то треба троха й невыгоды потерпѣти.

Правда, п. староста поѣхавъ бувъ у два села зъ напруженьемъ своихъ силъ, щобы тамъ роздѣлити запомоги грошевî бѣднымъ згромадженымъ тамъ и зъ сусѣдныхъ селъ, — але и при тôмъ роздѣлюваню треба було п. старостѣ добре переконати ся: кому тую нужденну запомогу треба давати?

Отъ примѣромъ приѣхавъ п. староста въ Вовче и заѣхавъ до школы до учительки п. Савчекъ. Людей бѣдныхъ понасходило ся много. П. староста при роздаваню запомоги улягѣ просьбѣ панѣ учительки и давъ ей мамцѣ Матронѣ Дрофичевôй, походячôй зъ иншого села, двацять и пять злр. запомоги, призначеной для бѣдныхъ, потерпѣвшихъ вôдъ повени. Мамка панѣ учительки въ Вовчôмъ, молодица якъ лань, убрана чистенько, въ кораляхъ, проходжуючи ся зъ дитиною, чей же могла бы скорше обôйти ся безъ тыхъ 25 зр., якъ якій бѣдачиско зъ дѣтьми, котрому повѣнь забрала послѣдный загôнъ бульбъ або капусты. Панѣ учителька въ Вовчôмъ, осмѣлена що для мамки своєи выпросила у п. старосты 25 зр. запомоги, почала и для своєи служницѣ просити — и выпросила таки двацять злр.

Єсли въ такій и тымъ подôбный способъ роздавано всюда запомоги, призначенî для бѣдныхъ потерпѣвшихъ черезъ сегорôчну повѣнь, то не дивота, що звыжь 40) людей облягло ц. к. староство, жадаючи справедливого и розумного роздѣлу тои нужденнои запомоги — и ажь жандармами треба було ихъ розганяти!...

У насъ ще хвала Богу, холеры нема — и нема що казати, асанація переводить ся нѣбыто дуже остро, але и тутъ не вадило бы бôльше вырозумѣлости и такту зô стороны п. комісарѣвъ асанаційныхъ. Накладанье и стяганье великихъ каръ грошевыхъ зъ громадъ за невеличкî або й за нѣякî похибки дотычно асанаціи то не єсть порадне Въ тôмъ напрямѣ гороѣжить ся особливо дуже п. Вишневскій, ц. к. практикантъ концептовый намѣстництва, и густо-часто щось таке зробить, за що опôсля п. староста Моравскій мусить встыдати ся.

Отъ примѣромъ въ Вовчôмъ громадяне тамошнî выставили пôсля наказу ц. к. староства шпиталь холеричный П. Вишневскій, приѣхавши въ село, узнавъ той шпиталь за невôдповѣдный и въ своєй строгости вôдзываєсь до начальника громадъ: Za nieposłuch suspenduję cię z wójta. Już nie jesteś wójtem! Якось за два днѣ надъѣзджае лѣкаръ зъ намѣстництва п д-ръ Л. на инспекцію асанаційну въ Вовчи — и узнае за цѣлкомъ добрый той самъ шпиталь, за котрый п. Вишневскій вôйта jure caduco засуспендувавъ. П. староста повиненъ п. Вишневского, хоть уже шпаковатого, але все таки практиканта, высылаючи єго на комісію асанаційну, поучити: що и якъ маѣ робити, щобы людей не нуждавъ, а ц. к. староство не компромітувавъ такъ, якъ тою суспензією вôйта въ Вовчôмъ.

Станъ выимковый въ Чехіи.

Мѣжь голосами прасы о выимковôмъ станѣ въ Празѣ були и такî, що уважали се концесією для ческихъ Нѣмцѣвъ. Самî-жь Нѣмцѣ иншои гадки, чого доказомъ голосъ Reichenberger Zeitung. Сей орґанъ Нѣмцѣвъ зъ пôвнôчнои Чехіи пише: „Певна рѣчь, що безъ нѣмецкихъ послôвъ не можуть устоятись розпорядженя выимковî, выданî для Праги. Єсли бы навѣть коло польске, а такожь клюбъ Гогенварта (зъ выимкою може Словѣнцѣвъ) а вôдтакъ клюбъ Коронініого та морав кî и иншî дикî послы дались позыскати вôдъ ґр. Таффого, то все ще не було бы потрѣбнои бôльшости до ухвалы. Въ тôй справѣ 110 послôвъ лѣвицѣ суть панами ситуаціи.

„Въ нѣякій способъ не можуть нѣ Словѣнцѣ, нѣ моравскî Чехи, нѣ Хорваты, нѣ скрайна лѣвиця (дайтшь-націоналы) голосувати за завѣшеньемъ свобôдъ конституційныхъ, єсли такъ умѣренне сторонництво, якъ нѣмецка лѣвиця, постôйно заявляе, що такою ухвалою заподѣялась бы кривда Чехамъ. Симъ разомъ Таффе цѣлкомъ зависить вôдъ рѣшеня заступництва народу. Симъ разомъ не може вôнъ такъ якъ при голосованю надъ фондомъ діспозиційнымъ и при иншихъ меншихъ справахъ легковажити голосомъ парляменту. Вже обставина, що „міністерство примиреня“ заявило себе неспособнымъ звычайными средствами адміністраційными управляти въ Чехіи, означае тяжке пораженье правительства, а се пораженье тымъ бôльше скрушилось бы и побôльшилось бы, єсли бы лѣвиця сказала при тôй нагодѣ: Quod non. Яко независиме сторонництво, яко заступництво крѣпкого и самосвѣдомого племени, не смѣють нѣмецкî послы руководитись въ тôй справѣ чимъ иншимъ, якъ лишь постановами права и интересами своєи народности. Они запытають ся, чи выимковый станъ необходимо потрѣбный для охороны народности нѣмецкои, чи може радше безнастаннî концесіи для Чехôвъ на поли національнôмъ не були причиною потребы тыхъ средствъ, та чи вкôнци крѣпке, але не при помочи выимковыхъ розпоряджень, правительство не осягнуло бы лѣпшихъ результатôвъ, анѣжь т. зв. міністерство примиреня.“ — Такъ само вôдзываєсь Rumburger Zeitung кажучи: „Теперь якъ разъ пора, коли Нѣмцѣ поступаючи непохитно, можуть дещо осягнути, єсли не дадуть собѣ наложити давного ярма въ наслѣдокъ пересаднои услужности.“

Якъ видимо, нѣмецка лѣвиця думае выкористати нагоду и розважити, чи не можна бы взяти въ свои руки правительство. Друге рѣшаюче сторонництво въ радѣ державнôй, коло польске рôвножь маѣ намѣръ добути для себе якîсь важнѣйшî концесіи. Именно вôдзываються голосы, чи не могли бы Поляки добути для себе одно або кôлька мѣсць въ кабінетѣ.

И такъ вѣденьскій кореспендентъ Kurjer-a Poznańsk-ого пôдносить новысшу гадку, а мотивуе ей тымъ, що не лишь фаховî здôбности рѣшають о номінаціи міністра, бо на се зважае ся лише въ державахъ абсолютныхъ. „Але въ державахъ парляментарныхъ — пише кореспондентъ — не выстае сама лишь фахова здôбность. Въ такихъ держ вахъ кабінетъ повиненъ складати ся зъ мужѣвъ довѣря бôльшости парляментарнои Фахова здôбность не єсть тогдѣ выключена, але и не головне услôве. А що коло польске єсть теперь головною основою бôльшости парляментарнои, то належить ся ёму кôлькохъ представителѣвъ въ кабінетѣ, хочь бы лише за-для того, щобы згôдну зъ интересомъ монархіи політику кола пôдпирали противъ иншихъ вплывôвъ. Єсли такій представитель кола вôдзначить ся такими здôбностями якъ Дунаєвскій, то добре; єсли нѣ, то шефы секційнî полагодять єго задачу фахову, а вôнъ въ кабінетѣ и парляментѣ, яко мужь довѣря кола, буде успѣшно боронити систему політичну. Правда, що зъ часомъ въ Австріи, за примѣромъ Берлина, що разъ бôльше затирають ся тî здоровî засады анґлійского парляментаризму. Въ кабінетѣ ґр. Таффого находить ся теперь лишь одинъ міністеръ, котрый въ 1873 р. вступивъ до него не яко спеціялістъ, але яко представитель одного сторонництва політичного, ґр. Юлій Фалькенгайнъ, посолъ католицкій зъ Горѣшнои Австріи и членъ клюбу консервативного. Всѣ иншî міністры вôйшли до кабінету зъ титулу урядникôвъ. Але и тутъ трудно сказати, щобы були фаховыми людьми, якъ н.пр. Ґавчь, Бакегемъ, Штайнбахъ и Шенборнъ. Отже не треба теоріи спеціялістôвъ примѣнювати односторонно до послôвъ, котрî головно повиннî вступити до кабінету на основѣ свого політичного становища. И повтаряемо: На колѣ польскôмъ почиваѣ головный тягаръ и одвѣчальнôсть за теперѣшну ситуацію політичну До ґр. Таффого маѣмо якъ найбôльше довѣрє Не всѣ иншî члены заслугують на таке саме довѣрє зô стороны Полякôвъ; для того, якъ такожь пôсля звычаѣвъ конституційныхъ, цѣлкомъ справедливо можна домагати ся скрѣпленя репрезентаціи кола польского въ кабінетѣ“.

Маневры въ Ґінсъ.

Въ Ґінсъ на Угорщинѣ розпочали ся великî маневры цѣсарскî, найбôльшî, якî доси були. Въ маневрахъ сихъ беруть участь чотири корпусы: II. вѣденьскій; III. стирійскій (командантъ бар. Райнлендеръ; командантомъ 11 пѣшои бриґады сего корпуса єсть ґен.-майоръ ґр. Александеръ Гартенавъ, бувшій князь болгарскій, Александеръ Батенберґъ); V. пршбурґскій и XIII. загребскій. Разомъ зъ краєвою обороною и гонведами возьме участь въ сихъ маневрахъ около 150.000 людей, отже бôльше якъ два разы тôлько, що на послѣдныхъ маневрахъ галицкихъ. Однакожь найбôльшу вагу симъ маневрамъ надае той фактъ, що въ нихъ возьмуть участь монархи и князѣ заграничныхъ державъ, котрî нинѣ въ тридержавнôмъ союзѣ и єго політицѣ граютъ найважнѣйшу ролю, именно: цѣсарь нѣмецкій Вільгельмъ, король саскій и анґлійскій князь Коннатъ [сынъ королевои Викторіи и начальный командантъ пѣшои арміи анґлійскои].

Головна кватира сихъ маневрôвъ находить ся въ Ґінсъ, мѣстѣ положенôмъ въ айзенбурґскôмъ комітатѣ, котрый зъ однои стороны припираѣ до долѣшнои Австріи а зъ другои до Стиріи. Ґінсъ се мѣсто невеличке, бо маѣ всего не бôльше якъ 8 000 жителѣвъ, але оно єсть дуже старе и грало колись въ исторіи непослѣдну ролю. Ще въ 1277 р. гостило мѣсто у себе цѣсаря Рудольфа Габсбурґского и короля угорского Володислава, а въ 1532 р. вôдзначило ся обороною противъ Туркôвъ пôдъ Солиманомъ,

Недалеко мѣста знаходить ся замокъ, побудованый ще 1263 р. ґрафами Ґуссінґъ, котрый вôдъ двохъ столѣтій належить до родины ґрафôвъ Естергазихъ. Але монархи не замешкали въ сёмъ замку, лишь въ обширнôмъ будынку школы войсковои. Полудневу часть першого поверха сего будынку заняли апартаменты цѣсаря Францъ-Іосифа; гарнѣйшу пôвнôчну часть призначено для нѣмецкого цѣсаря. У великôмъ рецепційнôмъ сальонѣ нѣмецкого цѣсаря украшають стѣны олѣйнî портреты натуральнои величины цѣсарѣвъ зъ родины Габсбурґôвъ: Кароля V., Фердинанда IV., Леопольда I. и Іосифа I.; изъ стелѣ звисае венеційске кришталеве зеркало, а цѣлый помôстъ єсть вкрытый однымъ перскимъ ковромъ. На другôмъ поверсѣ мѣстить ся дружина обохъ монархôвъ. Король саскій, анґлійскій князь Коннатъ и баварскій князь Леопольдъ одержали кватиры въ приватныхъ домахъ, а архикнязѣ въ касарни гонведôвъ.

Вся праса угорска повитала приѣздъ чужихъ монархôвъ и князѣвъ зъ великимъ ентузіязмомъ, особливо же приѣздъ нѣмецкого цѣсаря, котрого называе прибѣжищемъ европейского мира. Праса угорска зазначуе однодушно, що зъѣздъ монархôвъ въ Ґінсъ не треба уважати зародкомъ якихсь межинародныхъ демонстрацій; вôнъ єсть радше лишь хвилевымъ выплывомъ симпатій природно сполученыхъ державъ, котрыхъ монархи, що на выобразуваню своихъ армій опирають мирну політику тридержавного союза, старають ся и тутъ лишь охороняти миръ въ середнôй Европѣ. Въ приѣздѣ анґлійского князя Коннатъ добачують деякî ґазеты угорскî зближенье Анґліи до тридержавного союза.

Цѣсарь Францъ Іосифъ принимаючи вчера депутацію католицкого духовеньства пôдъ проводомъ епископа Затка, высказавъ надѣю, що католицке духовеньство буде и въ теперѣшныхъ часахъ ревно старати ся о то, щобы пожаданый миръ релігійный и публичный интересъ при забезпеченю повагы державы и церкви нѣчого не потерпѣли. При принятю радъ громадскихъ зазначивъ монархъ, що они яко чинники публичнои опінии суть покликанî до того, щобы хоронити нарôдъ вôдъ обаламучуючихъ покликôвъ, они повиннî сѣяти зерно мирнои згоды и плекати пожиточну працю. Дуже широке поле даѣ до того та основа, на якôй Угорщина въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ такъ успѣшно розвиваѣ ся, а котрои захитанье ослабило бы вѣру въ истнуючій законный станъ и правдивый интересъ краю и державы, а тымъ самымъ и противилось бы обовязкамъ монарха яко реґента. Депутацію протестантскои реформованои церкви и депутацію жидôвъ завѣривъ монархъ о своєй ласцѣ для нихъ.

Около 4 год. по полудни въ недѣлю приѣхавъ до Ґінсъ саскій король и кн. Коннатъ. На двôрци дожидали гостей цѣсарь, архикнязѣ, ґр. Кальнокій, угорскî міністры и ґенераліція. Середъ звукôвъ нѣмецкого гимну и окликôвъ Eljen! прибули гостѣ, а цѣсарь повитавъ саского короля поцѣлувавши ся зъ нимъ, а князеви Коннатъ подавъ руку и двачѣ устиснувъ єго сердечно. По повитаню наступило представленье архикнязѣвъ и ґенераліціи, а вôдтакъ король саскій оглянувши почетну компанію, поѣхавъ середъ грôмкихъ окликôвъ до своєи кватиры Цѣсарь, архикнязѣ, кн. Коннатъ и кн. Леопольдъ баварскій остались були ще на двôрци, дожидаючи приѣзду нѣмецкого цѣсаря. Въ пôвъ годины пôзнѣйше приѣхавъ и нѣмецкій цѣсарь. Оба монархи обняли ся и поцѣлували ся кôлька разôвъ сердечно. По повитаню архикнязѣвъ и по представленю ґенераліціи та угорскихъ міністрôвъ, поѣхали оба монархи середъ грôмкихъ овацій черезъ украшене мѣсто до своєго мешканя, а величезнî масы народу творили всюды шпаліръ.

Маневры потягнуть ся ажь до середы. Въ четверъ дня 21 с. м. поѣдуть цѣсарь Вільгельмъ, король саскій и архикн. Фридрихъ до Могача. Кôлька миль на полудне вôдъ сего мѣста суть добра архикнязя Альбрехта, Белліе, и тутъ буде цѣсарь Вільгельмъ полювати вôдъ 23 до 25 с. м. на оленѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Князь Петро Караджорджевичъ звѣстный претендентъ до сербского престола оголосивъ онодгы въ Neue fr. Presse спростованье, котрымъ заперечуе вѣсть подану однымъ угорскимъ дневникомъ, мовь бы вôнъ хотѣвъ усунути ся зъ арены політичного житя. Сю проклямацію молодого претендента оголосили майже всѣ дневники. А мѣжь тымъ король сербскій въ подорожи по краю задержавъ ся въ мѣсцевости Тополіи, де спочивають тлѣнî мощѣ кн. Юрія Чорного (Кара-Джорджія), и зложивъ вѣнець на могилѣ того героя, що бравъ такъ вызнатну участь въ освобожденю Сербіи. За-для того выславъ кн. Петро таку депешу до короля Александра: „Довѣдую ся зъ дневникôвъ, що Ваше королѣвске Величество зложили вѣнокъ на могилѣ моєго дѣда Караджорджія. Той благородный актъ, вперше вчиненый членомъ родины Обреновичѣвъ, повитае цѣлый сербскій нарôдъ чувствомъ щирои и глубокои вдяки. Переслѣдованый судьбою, зневоленый мешкати вôддалеки моєи дорогои вôтчины, здоровлю той признаня достойный актъ, довершеный супротивъ мощѣвъ и памяти великого героя.“ Сей депеши не можна заперечити політичного значѣня, бо обнимае до певного ступеня признанье легальности правленя династіи Обреновичѣвъ, котрыхъ уважають Караджорджевичѣ привластниками. Безъ сумнѣву поступокъ короля Александра бувъ вельми тактовный тому, що кн. Юрій належить до народныхъ героѣвъ Сербіи. Кромѣ того пошанованье памяти предка родины Караджорджевичѣвъ мостить дорогу до згоды обохъ династій и може освободити Сербію вôдъ антідинастичныхъ агітацій, що ихъ посередно або безпосередно пôддержують въ Цетиніи.

Минувша сесія скупщтины, хочь не явно, а все таки займала ся пытаньемъ повороту Милана и Наталіи до Сербіи. Якъ звѣстно, Наталія жадала, щобы скупштина дала ёй щось въ родѣ сатісфакціи за выгнанье зъ Сербіи. Тожь найпростѣйшою формою, пôсля думки окруженя Наталіи, були бы письменнî запросины вôдъ скупштины. Однакъ перевести таку ухвалу въ радикальнôмъ клюбѣ рѣчь просто неможлива, тымъ бôльше, що кабінетъ Докича не дуже запалювавъ ся сповнити бажаня Наталіи, отже и не вплывавъ въ клюбѣ на опінію своихъ політичныхъ приятелѣвъ. Одно лише, передъ покôнченьемъ сесіи скупштины кабінетъ ухваливъ, що выправдѣ не можна удѣлити Наталіи формальнои сатісфакціи за баніційну резолюцію, однакъ коли она прибуде до Сербіи мають вôддаватись ёй всѣ почести, навѣть вôдъ президія скупштины. Що до Милана, выйшли ще бôльшî трудности. Радикальный клюбъ заявивъ ся рѣшучо противъ знесеня баніціи, а тому, що знае, що Наталія погодившись зъ Миланомъ не замешкае безъ него стало, тымъ бôльше не хотѣвъ чути про знесенье згаданои резолюціи. Въ той способъ хотять радикалы мати въ рукахъ средство, щобы Наталію держати вôддалеки Сербіи, бо знають, що Миланъ не згодить ся, щобы она довшій часъ пробувала безъ него. Мѣжь тымъ радикалы побоюють ся передъ евентуальными політичными вплывами родичѣвъ на сына, тымъ дужше, що нема надѣѣ, щобы у короля выявила ся коли неохота до родичѣвъ. За-для того двôрскî и правительственнî круги все ще надѣють ся, що радикальный кабінетъ буде можна переробити и Миланъ и Наталія вернуть, єсли не по роцѣ то бодай по трьохъ рокахъ до Сербіи. О тôмъ станѣ рѣчей повѣдомлено екскоролѣвску пару. Миланъ вôдповѣвъ, що середъ такихъ обставинъ вôнъ зовсѣмъ не напираѣ на знесенье баніціи и бажае лишь, щобы що року мôгъ два або три разы бачитись зъ сыномъ за границею. А зновъ Наталія, мабуть порозумѣвшись зъ мужемъ, заявила, що вôдъ часу до часу прибуде до Бѣлграду на короткій побутъ. Першій ей приѣздъ послѣдуе имовѣрно въ часѣ Великодныхъ святъ. Супротивъ того велѣвъ король Александеръ приготовити крило палаты, а Докичъ певно не залишить зробити всего, щобы въ часѣ ей побуту вôддавано ёй королѣвскî почести. Въ першôй лінии президія скупштины повитае торжественно екскоролеву.

вести деспотизмъ, попыханый національнымъ централізмомъ.

Знаный цѣлому свѣтови Тарасъ Шевченко засуджувавъ заборчу політику, котра пожирае народности, вôнъ засуджувавъ політичный деспотизмъ и адміністраційный сервілізмъ, котрый робить народы нѣмыми, и каже въ поемѣ „Сонъ“:

„Одъ Молдаванина до Финна
На всѣхъ языкахъ все мовчить..“

Чи можна красше схарактеризувати такожь згаданый указъ? Тарасъ Шевченко высказавъ въ присвятѣ Шафарикови своєи поемы „Гусъ“ отсе бажанье:

„Щобъ усѣ Славяне стали добрыми братами
И сынами сонця правды.“

Де-жь та правда въ свѣтѣ?... Зрôвнаймо сî слова Шевченка зъ Хомяковою апотеозою орла московского, котрый нѣбы-то покликаный „своими громами права цѣлому свѣтови“ давати, а знайдемо вôдповѣдь на пытанье.

И що-жь свѣтъ на указъ противъ рускоукраиньскои літературы? Назвавъ то варварствомъ, ганьбою вѣку и єго цивілізаціи, бо наймилѣйша кождому идея народности народна бесѣда, а хто ей вôдберае, бере кождому все. Зубъ критики грызъ то варварство и выгрызъ бодай дрôбку...

Приходимо до пытаня:

Якî маѣ средства народнôсть державою нереспектована?

Всяке єство, котре чуе невыгоду, не уступае ся заразъ, але перше бересь до реакціи яка-бъ она й не була а причина того лежить въ правѣ до екзистенціи. Єли-жь напôръ стаѣсь строгій або докучливый, то всячина а тымъ бôльше чоловѣкъ буде въ дорозѣ добровôльнôй старати ся докучливôсть усунути.

То само тыкае ся и народности. Наколи що-небудь ёй докучае, то перше єсть и бути повинно: просьба, жалоба и жаданье. Кождый горожанинъ а тымъ бôльше народнôсть, въякôй бы то формѣ правленя було, маѣ право до згаданыхъ средствъ, а право то выдаѣсь такъ натуральнымъ, що тяжко зрозумѣти, для чого въ державахъ европейскихъ глядять на тî средства скоса и уважають яко прероґативы або навѣть яко карыгôдну новôсть. Великî монархи все мали уха отвертî на прошеня и жалобы пôдданыхъ, а що служить для нихъ, то само мусить прислугувати для всякихъ ихъ и на ихъ мѣсце вступаючихъ орґанôвъ державныхъ. Та жь орґанамъ тымъ хиба лишь пожадане повинно бути — довѣдати ся о настрою и бажаню пôдданыхъ, о котрыхъ добро мають дбати и єсть то тôлько гôдне назвы безмѣрного тираньства нелюдского, єли то заказуєсь ще нинѣ пôдданымъ, що вôдъ вѣкôвъ мавъ право чинити невôльникъ супротивъ своєго пана. Длятого узасаднене такожь право петицій, жалобъ и жаданъ та адресъ до орґанôвъ державныхъ якъ для одиниць, такъ для поодинокихъ корпорацій, якъ впрочôмъ, и тымъ бôльше, для цѣлыхъ народностей, а єсть то право, основуюче ся на понятю вôльности, въ репрезентативныхъ державахъ, дозволене.

Однакъ не все вôдповѣдае то гôдности націи писати петиціи въ дрôбницяхъ навѣть тамъ, де єсть ся въ правѣ, а ще бôльше въ правѣ закономъ заґарантованôмъ, а тымъ менше гôдно було бы плазити ся тамъ, де тî петиціи вôдбиваються ся якъ горохъ вôдъ стѣны. Єли петиціи и просьбы суть голосомъ заблуканого середъ пустинѣ а безправнôсть мостить собѣ дорогу зô шкодою народности, або навѣть екзистенція народна загрожена, — тогдѣ народнôсть, нарушена въ моральнôй и духовôй екзистенціи, єсть управнена до найзавзятѣйшого опору, а Блюнчлі каже: „Es giebt keine gerechtere Ursache zur Auflehnung wider die Tyrannei, als die Vertheidigung der Nationalität: die Legalität sogar kann dabei Schaden leiden, aber das Recht wird nicht verletzt“.

Въ правительственныхъ кругахъ задумують представити королеви, щобы знѣсъ баніційный декретъ противъ родины Кароджорджевичѣвъ.

——

Легко можна було передбачити, що обжалований въ италійскомъ процесѣ банковомъ стануть самі себе обжаловувати. Найбільші виновники Танльо го и Ляццароні почали обопільно, одинъ на другого, спихати одвічальность, приписувати величезні фальшованя; надто обвинувачували ще богато кабінетовъ за послѣдныхъ вісѣмь чи десять роковъ. И саме теперь упала нова бомба на арену публичного поясненя. Обжалованый о підкупство комісарь правительства Цаммарано доручивъ судови письмо оборони, въ котромъ нападає на кабінеты Кріспіого, Рудінього и Джіолітто го ще острѣйше, чимъ дотеперь всѣ обжалований. Головну вину приписуєсь міністерству тому, що міністеръ Мічелі знаючи про всѣ банковій скандалы замыкавъ очи. Міністерство Рудінього робило ще горше, бо Чімірі заряджавъ вымѣну білетовъ, а Джіолітті прибивъ печатку на томъ неладѣ, підпісавъ Танльонга до годности сенатора, а на підставѣ предложенія Грімальдіого придумавъ шестилѣтный ренешець для банковыхъ білетовъ, щобы лишь безъ перепоны продовжати своє дѣло. Що Цаммарано довѣдавъ ся яко комісарь правительства, се вызнавъ въ той способъ: Мічелі, міністеръ торговлѣ за кабінету Кріспіого знавъ уже відъ осени 1889 року про дефіцитъ въ касѣ 9 міліонівъ, котрый покрыто незаконнымъ обѣгомъ нотъ; вонъ знавъ про фальшованье книгъ, про фальшиве конто курентъ и про нишій численній надужитя въ Banca Romana. Замѣсть повѣдомити обовязково зарядъ державы, міністеръ вдавъ ся въ довженній пояснення зъ гувернеромъ банку, щобы остаточно нѣчого більше не осягнути, якъ лише то, що заступникъ правительства бувъ присутный при паленю банковыхъ нотъ. Відъ жаданя, щобы третій ключь резервовои касы заховати въ міністерствѣ, відступивъ слабый міністеръ коли Танльонго загрозивъ, що усуне ся разомъ зъ завѣдуючою радою. Цаммарано запытуе, чи міністеръ, що пізнѣйше въ парляментѣ назвавъ зарядъ римского банку патріярхальнымъ, чи вонъ не такъ само провинивъ ся, якъ и підвластній урядники? Але Цаммарано забувъ, що обжалованье звернене радше противъ него самого, чимъ противъ міністра. бо выкористованье банку міністромъ потребуе ще доказу, коли межь тымъ звѣстна рѣчь, що Цаммарано взивъ 10.000 лірівъ нѣбы-то для опозиційного дневника при упадку кабінету Кріспіого. Зъ черги обвинувачуе письмо Цаммараного и дальший кабінеты, а особливо сучасный кабінетъ за то, що зробивъ Танльонга сенаторомъ и продовживъ привілей банку о шѣсть роковъ. Сі обжалованя Цаммараного певно не остануть безъ наслѣдковъ и судъ покористуєсь ними.

НОВИНКИ.

— **П. Юліянъ Романчукъ**, посолъ до сойму и рады державной запрошуе своихъ выборцѣвъ зъ судовыхъ повѣтовъ: долиньского, болехівского и рожнѣтовского на справозданье посольске, котре складати буде въ суботу дня 23 (11) вересня с. р. о 2½ годинѣ по полудни въ Долинѣ въ сали касина мѣщаньского (въ будынку, де мѣстить ся судъ).

— **Впресов. митрополитъ Сильвестеръ** выѣздить нинѣ вечеромъ въ супроводѣ оо. крилошанъ Туркевича, Качиньского и катихита о. Гузара до Щирця на посвященье церкви, котре мае завтра відбутись.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 16 н. ст. вересня занедужали на холеру въ повѣтѣ надвірняньскомъ: въ Гвоздѣ 2 особы, въ Микуличинѣ, Вороненцѣ ad Яблоница и въ Краковѣ по 1 особѣ; въ Ясеници повѣта березівского, въ Коломыи и въ Посадѣ дольной повѣта сяноцкого по 1 особѣ. — Выздоровѣло минувшого тыждня въ Коломыи 10 особъ. — Померли: въ повѣтѣ надвірняньскомъ: въ Делятинѣ 2 особы, въ Волосовѣ 1 особа; въ Коломыи и въ Богородчанахъ по 1 особѣ. — Кромъ того лучили ся підозрѣній случаѣ: въ Ладинѣ повѣта сяноцкого, въ Подобинѣ повѣта лиманівского и Дысци повѣта богородчаньского. — Дня 17 н. ст. вересня занедужали на холеру: въ повѣтѣ надвірняньскомъ; въ Гвоздѣ 5 особъ, въ Делятинѣ, Вороненцѣ ad Яблоница и въ Ворохтѣ ad Микуличинъ по 1 особѣ; въ Коломыи 4 особы, въ Римановѣ 3 особы, въ Опришівцяхъ повѣта станиславівского 2 особы, въ Опірци повѣта стрыйского 1 особа. — Выздоровѣла въ Римановѣ 1 особа. — Померли: въ Гвоздѣ повѣта надвірняньского 2 особы, въ Делятинѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Коломыи, въ Опірци повѣта стрыйского и въ Опришівцяхъ повѣта станиславівского по 2 особы, въ Римановѣ 1 особа. — Підозрѣній случаѣ лучили ся: въ Выбранівцѣ повѣта бобрецкого и въ Тетевчичахъ повѣта каменецкого. — Kurjer Stanisławowski пише: Въ Опришівцяхъ підъ Станиславовомъ щирить ся холера въ цѣлою силою. Десять особъ, котрі відъ перного выпадку холеры въ томъ селѣ занедужали, померли всѣ и то по короткой недузѣ. Се спеціальность холеры въ Галичинѣ, що процентъ помершихъ величезный. Въ серпни сконстатувала сама Gazeta Lwowska 60% смертности.

— **Титуломъ додатку дорожняного** ухвалило міністерство судівництва роздѣлити межь урядниковъ и функціонарівъ судовыхъ всходнои Галичины 34 000 зр. Минувшого року одержали ті урядники лише 13 000 зр. додатку.

— **Жидівска темнота.** Въ Римановѣ повѣта сяноцкого лютить ся — якъ звѣстно — відъ кількацятьохъ днівъ холера. Старосто выслало тамъ комісаря и д-ра Криницкого, щобы переведсти асанацію мѣсцевости. Однако заряджена властей стрѣтили сильну опозицію зо стороны фанатичної голоты жидівскои. Въ четверъ минувшого тыждня пірвали ся жиды навѣть до чинного опору. Товпа жидовы якихъ 200—300 душь обступила на ринку комісаря и д-ра Криницкого и кричачи, що не потрѣбуе нѣякихъ комісарівъ анѣ вартъ стала відгрожуватись кулаками. Навѣть коли появила ся жандармерія не уступала темна товпа и лише завдяки тактови комісаря п. Етмаєра не прийшло до розливу крови.

— **Староство брідске** заборонило тамошнымъ жидамъ выѣздити на свята до рабінівъ зъ огляду санітарного до Глинянъ, Городенки и Гусятина.

— **Самоубійство директора касы задатковои въ Надвірній.** Зъ Надвірнои пишуть підъ днемъ 18 н. ст. вересня: Факторъ надвірняньскій Іосель Шлоймеръ позарывавъ різныхъ людей на 40.000 зр. и пустивъ въ курсъ такожь фальшованій векслѣ. За се замкнули его до вязницѣ и певно відповѣдно покарають. Жертвою обманствъ Шлоймера упавъ директоръ надвірняньскои касы задатковои Леопольдъ Войковскій, занимаючій сей урядъ вже відъ 16 лѣтъ. Каса задаткова мала численныхъ клієнтівъ не лишь зъ мѣста але и зъ цѣлого повѣта та була заступницею банку краєвого. Шлоймеръ мавъ повне довѣре у Войковского, пересиджувавъ въ касѣ и за его посередництвомъ есконтовано много векслѣвъ. Передъ кільканацяти днями явивъ ся Шлоймеръ въ касѣ и представивъ до сконту векслѣ на 3000 зр., а коли Войковскій сказавъ, що тыхъ векслѣвъ не зъесконтуе, відповѣвъ Шлоймеръ, що се мусить стати ся. Коли-жь Войковскій категорично відмовивъ, заявивъ Шлоймеръ, що вже зъесконтувавъ въ касѣ фальшивыхъ векслѣвъ на суму 9000 зр., подавъ, котрі то були векслѣ, и жадавъ доконче 3000 зр. на покрытье пофальшованыхъ векслѣвъ. Войковскій відповѣвъ, що цѣлу справу віддасть до суду карного а тымчасомъ скликавъ раду надзорчу касы задатковои и предложивъ ѣй цѣлу справу. Рада, не розваживши добре наслѣдковъ, сейчасъ засуспендувала Войковского, котрый запевнивъ, що лишь на стілько провинивъ ся, на скілько занадто довѣрявъ Шлоймерови. Для покрытя стратъ доручивъ Войковскій радѣ книжочку щадничу на 5000 зр. и віддавъ до диспозиціи свою реальность вартости 1500 зр. Тымчасомъ Шлоймеръ зголосивъ невыплатность и его увязнено. Въ слѣдствѣ признавъ ся до фальшованя векслѣвъ але й додавъ, що се робивъ за вѣдомостію Войковского. Сейчасъ найшли ся такі люде, котрі голосили по Надвірній, що Войковскій буде увязненый. Конкуренційні жидівскі товариства задатковій выкористали сю нагоду и по мѣстѣ розходились нечуваній сплетнѣ. Войковскій, побачивши, що й найблизшій приятелѣ его опустили, та побоюючись увязненя и слѣдства, зъ розпуки пробивъ ся ножемъ. Мучивъ ся пять днівъ. Судья слѣдчій по намѣренімъ самоубійствѣ Войковского, обставивъ сторожею его мешканье и опечатавъ всѣ рѣчи. Войковскій просивъ всѣхъ, щобы ратували его честь и вневнявъ, що вонъ невинный. По самоубійствѣ вісвано телеґрафічно делеґата союза касъ задатковыхъ п. Ульмера. Ульмеръ заставъ Войковского вже въ аґонії, але все ще почувъ відъ него просьбу, щобы бодай по смерти боронивъ его чести. По розслѣдѣ книгъ касовыхъ, сконстатувавъ п. Ульмеръ, що все въ порядку ведене, а навѣть и сфальшованій векслѣ не приведуть касы на страту, бо по при підробленыхъ підписахъ суть на векселяхъ такожь правдивій підписы. Войковскій бувъ бездѣтный, а по его смерти віддавъ судья книжочку щадничу на 5000 зр. вдовѣ, бо книжочка була на имя Войковскои. Войковскій мавъ рочно 2000 зр. доходу и живъ ощадно. Опінія публична уважае Войковского за цѣлкомъ невинного и за жертву жидівского обманства.

— **Нужда въ Коломыйщинѣ.** Gazeta Kołomyjska пише, що холера стала правдивою язвою для цѣлого повѣта. На осѣнь припадае стяганье податковъ, а тутъ селяне не мають звідки взяти готівки. Збожа не мають на продажъ навѣть въ лѣтахъ нормальныхъ. Кождый проданый корець кукурудзы відбивае ся голодомъ въ передновку. Можна бы поратувати ся продажею худобы, бо сѣно дороге и о перезимованю худобы не можна й гадати. Однако и тутъ станула холера на перешкодѣ, бо за-для неи забороненій всѣ ярмарки въ повѣтѣ, а се руйнуе селянина до крайности.

— **Поетови Уейскому** надала рада мѣста Дрогобича почетне горожаньство. Підля кореспондента Kurjer-a Lwowsk-ого відограла ся на дотичномъ засѣданю рады мѣскои така сцена; Коли бурмістръ поставивъ внесенье на наданье Уейскому почетного горожаньства пійшовъ по сали щепотъ: ... Wus i dues der Ujejski? wer is dues? — пытали радні одень другого. — A Schraber — відозвавъ ся котрыйсь. Чуючи се бурмістръ, пояснивъ пп. радным, що не потребують бояти ся нѣякихъ выдатковъ, бо Уейскій богатий человѣкъ и нѣякі тягары не упадуть на громаду въ наслѣдокъ наданя того почетного горожаньства. — A soj! відповѣли радні, відсапнувши и одноголосно пристали на внесенье бурмістра.

— **Судьѣ присяжні въ Самборѣ** віднесли ся телеґрафічно до міністерства судівництва, щобы признаномъ дієты за часъ послѣднои каденціи. Просьбу свою мотивують судьѣ лихимъ положеньемъ матеріяльнымъ, выкликанымъ елементарными нещастями. Більшість судьѣвъ властителѣ більшихъ посѣлостей и взагалѣ рольники. Міністеръ поручивъ президіи суду розслѣдити сю справу. Заступникъ президента, сов. Слотвиньскій, пытавъ всѣхъ судьѣвъ присяжныхъ о причины, які спонукали ихъ высылати телеґраму до міністра. Всѣ заявили ся за дієтами. Протоколарну відповѣдь відослано до президіи высшого суду у Львовѣ, котра зажадала протоколярного заявленя відъ кождого члена суду присяжныхъ. Якъ справа рѣшить ся — поки-що не звѣстно.

— **Мнимого шпіґуна**, про котрого арештованье дня 13 н. ст. вересня въ Перемышли на двірци зелѣзничомъ доносили мы за Gazet-ою Przemysk-ою, выпущено въ пятницю на волю. Слѣдство прокураторіи, переведене за 24 годины, выказало що арештованый, Едґаръ Міксъ, есть горожани номъ Сполученыхъ Державъ та що стоить яко инжинеръ въ службѣ французского товариства електричного. Его выслали до Одесы, щобы завѣвъ въ тамошномъ портѣ електричне освѣтленье. Выпущеный на волю відославъ Міксъ заразъ свій кишеневый приладъ фотоґрафічный, що набавивъ его такого клопоту, назадъ до Парижа.

— **Сотні роковины другого розбору Польщі** будуть у Львовѣ торжественно обходити ся въ суботу дня 23 н. ст. вересня. Передъ полуднемъ відбуде ся заупокійне богослуженье за душѣ послівъ, що на соймѣ гродненьскомъ противили ся розборови. Купцѣ и ремѣсники рѣшили сей день обходити торжественно. Всѣ склепы мають бути позамыканій, а цехи и товариства ремѣсничі зъ прапорами и члены рады мѣскои удадуть ся въ торжественномъ походѣ на богослуженье. Вечеромъ відбудуть ся въ сали „Сокола“ вечерницѣ зъ аматорскимъ представленьемъ, співами и деклямаціями.

— **Змѣна власности.** Маетність Дверникъ и Дверничокъ въ повѣтѣ лѣськомъ, простору 1987 морґівъ, перейшли на власність Людвика и Станиславы Рамултівъ.

— **До характеристики россійскои цензуры „по дѣламъ печати“** ще одинъ фактъ: Въ Россіи до сего року не вольно було выставляти на сценѣ Шіллерового „Вільгельма Теля“, ажь доперва въ сихъ дняхъ зволила цензура допустити въ репертуаръ театральный повысшу драму. Въ Москвѣ и въ Петербурзѣ дуже зацѣкавились нею.

— **Страйкъ адвокатівъ.** Зъ Реки доносять, що тамошный судья д-ръ Антінъ Заревичь помѣстивъ въ будапештеньскій часописи правничій статью, въ котрій предкладавъ переобразованье трибуналу судового въ Рецѣ въ той способъ, щобы завести языкъ мадярскій замѣсть італійского въ урядованю. Всѣ адвокаты въ Рецѣ застрайкували и подали заявленье до трибуналу, що не являть ся въ судѣ при нѣякій розправѣ чи то въ карныхъ чи въ цівільныхъ справахъ при, котрыхъ буде д-ръ Заревичь президувати.

— **Стинанье деревъ при помочи електрики** буде новымъ примѣненьемъ сеи силы природы. Якъ звѣстно, тонкій дротъ металевый, натягненый межь полюсами батерій електричної, жарить ся все, якъ лише бактерію замкнемо або токъ електричный пустимо, а то тымъ певнѣйше, чимъ тоншій дротъ, межь тымъ якъ до розжареня грубшого дроту треба вже сильнѣйшои батерій електричної. По переведеню пробъ, пересвѣдчено ся, що такимъ одностайно розжаренымъ дротомъ можна перекроювати дерево цѣлкомъ подобнымъ способомъ якъ мыло зимнымъ дротомъ. Правда, не йде се такъ легко, але на всякій способъ лекше якъ пилою, а до того нема трачиня, лише перекрій есть легко надпаленый, що навѣть безусловно користне для тревалости дерева. Таке поступованье примѣнено теперь на великій розмѣры до стинаня пнівъ, перетинаючи пень ажь до $^4/_5$ части округа при помочи дроту, а дальше зрубуючи его звычайнымъ способомъ. Посуванье розжареного дроту відбуваe ся въ той способъ, що дротъ есть натягненый въ луцѣ зъ изольованою ручкою, котра при помочи відповѣдного приладу дае ся посувати рівномѣрно зъ поступомъ перепаленя дерева. За чверть годины можна при помочи того приладу звалити пень такій, що звычайнымъ способомъ треба бы его двѣ годины рубати, а до того нема нѣякихъ відпадовъ и стратъ въ деревѣ, що при дорожшихъ родахъ дерева входить въ рахунокъ.

— **Пять мінутъ передъ вѣнчаньемъ.** Въ одній берлиньскій ґазетѣ появилось таке оповѣщенье: Симъ заявляю, що заручины моеи дочки зъ купцемъ В. зірваній пять мінутъ передъ урядовымъ вѣнчаньемъ тому, що батько пана В. приступивъ до мене и ставъ домагати ся відъ мене заявы, якимъ приданымъ вывѣную свою дочку... Коли вельми поважаный добродѣй за богато вертѣвъ, я вказавъ ему дверѣ, и думаю, що поступивъ якъ человѣкъ чести. — Підписана дуже докладна адреса.

— **Бесѣда мухъ.** Анґлійскій фільольоґъ відкрывъ сего лѣта (яке то лѣто було!) що мухи говорять. Розумѣе ся, не розходить ся тутки о бренькотъ мухъ. Се звѣстна рѣчь, бренькотъ есть выслѣдомъ скорого руху крилъ. Ученый Анґлієць мае на примѣтѣ певні тоны, котрі творять правдиву и властиву бесѣду. До того треба мікрофона и двохъ мухъ, що проходжують ся по столѣ. Въ ихъ розговорѣ замѣтный шелестъ и вонъ подобае, якъ каже фільольоґъ, на ржанье коня, що находить ся десь далеко. — Теперь ще треба, щобы якій другій ученый відкрывъ бесѣду — холеричныхъ бацилівъ.

— **Дрібні вісти.** Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ выѣхавъ на цѣсарскі маневры до Ґінсъ на Угорщинѣ. — Доповняючій выборъ одного члена рады повѣтовои зъ більшои посѣлости въ Чортковѣ розписаный на день 23 н ст. жовтня. — Въ Дрогичинѣ въ сѣдлецкій ґуберніи померъ въ маю с. р. о. Теодоръ Макогоньскій, тамошный пароxъ православный, родомъ Галичанинъ. — Въ Краковѣ померъ дня 15 н. ст. вересня Стан. Цѣхоцкій бувшій властитель більшои посѣлости на Украинѣ и участникъ повстаня польского въ 1863 р. Цѣхоцкій, величезного росту мужчина, звѣстный бувъ въ цѣлій Галичинѣ. Займавъ ся торговлею образівъ. Покійный вызначавъ ся честнотою характеру. — У Львовѣ обходила вчера друкарня Піллера 120-ті роковины истновачя. Заложивъ еи 1773 року Іосифъ Піллеръ.

Надісłане.

Ganz seid. bedruckte Foulards
85 kr. bis fl. 3·65 p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 200 versch. Farben, Dessins etc.), porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы** Окружна рада школьна въ Надвірній розписуе конкурсъ на посады учителівъ: въ Добротовѣ, Дорѣ, Гвоздѣ, Яблоници, Лоевій, Лузѣ, Молодиевѣ, Ославахъ чорныхъ, Пневѣ, Потоцѣ чорномъ, Скопівцѣ, Струпковѣ, Терновици лѣсній, Велесници, Волосовѣ, Фитковѣ, Гаврилівцѣ, Голос ковѣ, Назавизовѣ и на посады молодшихъ учителівъ взглядно учительокъ при 5-клясовій школѣ мужескій и такій-же женьскій въ Надвірній и при 2 клясовій въ Делятинѣ. Поданя треба вносити до 28 н. ст. жовтня. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Гусятинѣ розписуе конкурсъ на посаду лѣкаря окружного зъ осѣдкомъ въ Пробіжній зъ рочною патнею 500 зр и 350 зр. на объѣздки. Поданя треба вносити до 12 н. ст. жовтня.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафівъ перенесла асистентівъ почтовыхъ: Фр. Дулембу зъ Бучача до Живця, а Герша Шпіґля зъ Бялои до Бучача. Кромъ того зізволила дирекція почтъ на замѣну мѣсць службовыхъ асистентамъ почтовымъ Игн. Болобоньскому въ Залѣщикахъ и Як. Бардахови въ Підволочискахъ.

Телеґрамы „Дѣла“

Прага 19 вересня. 70 радныхъ мѣста внесло просьбу до бурмістра, щобы скликавъ надзвычайне засѣданье въ цѣли нарады надъ выимковымъ станомъ. Въ цѣломъ краю відбудуть ся нарады послівъ до сойму и рады державной.

Буда-Пештъ 19 вересня. Magyar Hirlap подае сензаційну вѣсть про замахъ на потягъ, въ котромъ ѣхавъ цѣсарь до Борошь-Шебешь. Незвѣстній переступнѣ повытягали шрубы зъ шинъ и хотѣли спонукати катастрофу поѣзду. Однакъ заздалегідь удалось выкрыти замахъ.

Берно мор. 19 вересня. Говорять, що намѣстникъ Лебль цофнувъ своє поданье о дімісію и лишить ся дальше на своѣмъ становищи.

Парижь 19 вересня. Соціялісты уладили вчера демонстрації противъ намѣреного приему россійскои ескадры въ Тульонѣ. Рівночасно вчера выбухъ стрейкъ въ Па де Кале.

Берлинъ 19 вересня. Вчера відбуло ся вѣче антісемітівъ північнои Нѣмеччины.

Софія 19 вересня. При муніціпальныхъ выборахъ побѣдила партія правительственна.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** зложили на руки нашои адміністрації Вп. пп.: Д-ръ Ник. Мерванъ зъ Калиновика въ Боснѣ 5 зр., Сем. Кульчицкій, окінченый богословъ 1·50 зр., о. Мих. Гуль зъ Бэрщева 9 зр., Игн. Полотнюкъ управитель хору катедрального въ Станиславовѣ 2 зр. 82 кр., зложеныхъ членами того-жь хору. Ник. Финикъ учитель зъ Буска 1 зр. и Ив. Вахнянинъ професоръ ґімназіи въ Стрыю 18 зр. 21 кр., на котрій зложились: 1) складка на именинахъ п. Анд. Могильницкого 7·75 зр., 2) зъ пушки въ „Народній Торговли“ 6·60 зр. (за енерґічне збиранье належить ся подяка п. Нат. Дрогиничівній), 3) о. Ад. Каленюкъ зъ Довголуки 1·10 зр. и 4) дрібными датками при різныхъ нагодахъ 2·76 зр.

Надісłане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій
повернувъ 3—4
Львівъ, Валова ч. 14.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „підъ Коперникомъ“, Львівъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великомъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, ленты мѣрильні, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звінківъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКІ ЛЬОСЫ
купуе и продае найкористнѣйше
Контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.
При порученяхъ зъ провінціи, котрі відворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на відповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

БУКОВИНА
часопись для руского народу
выходить вже девятый рокъ у великомъ форматѣ
що тыждня въ пятницю.
Обовязкомъ кождого Русина підтримати сю одиноку політичну часопись руску на Буковинѣ, котра
Щиро, честно, смѣло и відважно
остоює вже девятый рокъ права
Буковиньскои Руси
ПЕРЕДПЛАТА на цѣлый рокъ 5 зр.
„ „ пів рокъ 2 зр. 50 кр.
„ „ чверть року 1 зр. 25 кр.
Редакція и Адміністрація въ Чернівцяхъ ул. Петровича ч. 2.

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякі листы заставні, 5% Обліґації комунальні банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державні и приватні, Монеты австрійскі и заграничні **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожъ платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідніше.** Переказы на бôльші мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 54—?

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

13 н. ст. вересня 1893

Львôвъ: Пшениця 8·25 до 8·50, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 5·50 до 6·50, овесъ 5·50 до 7·—, рѣпакъ 13·— до 13·50, горохъ 7·25 до 9·—, вика —·— до —·—, льнянка —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 60·— до 75·—, конюшина бѣла 60·— до 80·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 23·— до 25·—, анижъ 31·— до 33·—, кукуруза —·— до —·—, хмѣль 120·— до 140·— зр. за 56 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 17·— до —·— зр.

Краковъ: Пшениця 8·10 до 8·70, жито 7·25 до 7·50, ячмѣнь 6·— до 6·30, овесъ 6·50 до 7·— горохъ 7·— до 9·—, вика —.— до —·— рѣпакъ 13·75 до 14·—, льнянка —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, бульбы —·— до —·—.

Пôдволочиска: Пшениця 7·65 до 7·80, жито 5·70 до 5·80, ячмѣнь 4·75 до 5·50, овесъ 5·40 до 5·60, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·— рѣпакъ —·— до —·—, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·— бульбы —·— до —·—.

Тернопôль: Пшениця 7·50 до 7·70, жито 5·50 до 5·75, ячмѣнь 5·25 до 5·50, овесъ 5·75 до 6·— горохъ 7·50 до 8·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·50 до 12·75, льнянка 7·50 до 8·—, конюшика червона 60·— до 65·—, бѣла —·— до —·— нонюшина швед. —·— до —·—.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 18 н. ст. вересня 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218	221 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	255 —	258 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	385 —	— —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. . .	— —	215 —
Листы заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 —	101 70
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	100 —	100 70
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 —	98 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	98 30	99 —
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	98 30	99 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	100 —	100 70
Листы довжні за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галацкі 5% м к. . . .	— —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 70	97 20
Комунальні Банку краев. 5% І. емис.	102 25	— —
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 70
Позички краев. 4% в. а.	96 50	— —
Позички краев. 4% короновои . . .	96 70	97 40
Льосы:		
Мѣста Кракова	23 50	25 —
Мѣста Станиславова	40 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 92	6 02
Наполеондоръ	9 92	10 02
Пôвъимперіялъ	10 10	— —
Рубель срѣбный	1 30	1 3?
Рубель паперовый	1 30	1 32½
100 марокъ нѣмецкихъ	61 50	62 10

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	поспѣшний		особовій		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу . .	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче) . . :	234	948	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина . . .	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои . . .	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ . .	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ . .	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	538	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1011	526	1111	736
Варшавы	—	1011	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8) .	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу .	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	644	329	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця Пôдзамче) . . .	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	531	1056
Бучача черезъ Галичъ . .	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ . .	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои . . .	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина . . .	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый .	—	—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый) .	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненій значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожъ въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О сколько же пôдручники дозваляють, такожъ вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожъ выдзаній черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державній прямій білеты до ѣзды и зуставлюваній зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожъ тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондуктôвъ. 4514

НОВÔСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка“ томъ II., — цѣна 1 зр.

2) „Словар правничий“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.

3) „Мапа Украіни Руси“ — цѣна 20 кр. 4734 9—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Краєва фабрика

выробôвъ ткацкихъ

Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручає зъ найчистѣйшого льну гарні и свѣжій славні полотна корчиньскі въ великôмъ выборѣ, а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т. ин вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзні, рушники, хустки до носа грубші и тонкі вебові бѣлі и барвисті. Бѣлье столове, дрелихи на ліберія и матерацы, полотна вѣтрильні (Segeltuch) и т. ин. выробы першои якости **по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.**

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортôвъ высылає ся даромъ и оплатно.

За доброту выробôвъ ручить ся. 4573 1—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т взглядамъ.

Словарь нѣмецко-рускій

См. Партицкого

продає товариство „Просвѣта“ по *1 зр.* замѣсть 3 зр.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякій роботы выконує ся сгранно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и инші цѣлковито выкôнчені прикрасы церковні.** 4641 75—150

Вôдновляю старі иконы и иншій рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровій

и всякі выробы рукавичничі

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґперы

Львôвъ, улица Галицка ч 16.

ТУҐКИ елєктричні стискаючі

неклиєні зъ найлѣпшои французскои бібулки, ґіґієнічні, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львôвъ, ул. Цаньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 15—30

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакціи „Зеркала“

по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

ВЕЛЬОСИПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦЄВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повними вагонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 19—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Краковъ, Рынокъ ч. 25.

БАДІЯНКИ

пôвъ клґ. **60 кр.**, цукры десеровій **1 зр**, кармельки **60 кр**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4758

В. МІДИНҐА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не поренои

такожъ

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 *у Львовѣ* 9—20

при улици Ягайлоньскій часто 20.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйні до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лискучі, готовій до ужитя.

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатони даромъ. 4676 40—?

„Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що я одержавъ свѣжій товары и поручаю ихъ Всч. Духовенъству и Вп. Публицѣ.

АНДРѢЙ

КОБѢЛЬНИКЪ

У ЛЬВОВѢ

ул. Сикстуска ч. 30.

4846 6—6

Теофіль Копистиньскій

артистъ малярь

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всходнôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и инші рѣчи Принимає рѣзьбарскій роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковні образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старияности, а то фрески, рѣзьбы и г. ин. входячій въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовенъство запотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска

4636 **число 20.** 34—?

Ваги декимальні выробу краєвого (зъ довголѣтною ґарантією) въ силѣ 100, 150, 200, 250, 300, 400 кл.

зр.	17,	19,	22,	27,	30, 35
въ силѣ	500,	750,	1000,	1500,	2000 кл.
зр.	40,	50,	65,	90,	115

поручає 45)

ПЕТРО ХИПОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстровані рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦЩКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхôдъ также зъ улицѣ Тихои

поручає лишь найлѣпшій роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску** по цѣнахъ гуртовныхъ.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовляє 61—180

ВСЯКІ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Конякъ ФРАНЦУСКІЙ

фляшка по 2 и 3 зр., куранційный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20. 4669 31—45

ЗАВЕДЕНЬЕ

ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ҐАЛЯНТЕРІЙНЕ

и складъ приборôвъ до писаня

АЛЕКС. ҐЕТРІҐА

ЛЬВôВЪ

ул. Трибунальска ч. 16

приймає всякій роботы входячій 4835 **въ обсягъ сего званя.** 9—15

ДЛЯ ЛЬВОВА

И ОХРЕСТНОСТИ

глядає ся

способныхъ и солідныхъ особъ, що маютъ широкій кружокъ знакомыхъ. (Провізія свент установлена платия) Оферты пôдъ: „Провізія“ до І. Даннеберґа Вѣ- 4856 день 1., Wollzeile 19. 1—

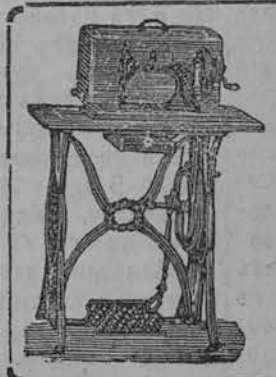

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручає 4·93 14—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ВІКТОРЪ СЕДЛЯЧЕКЪ

ВЪ КОЛОМЫИ

складъ фабричный поручає:

Сукна и шевіоты метеръ по зр 1·40 и высше,
Камґарны метеръ по зр. 3 и лѣпшій,
Доскінґъ и peruvien чорный метеръ по зр. 2·80 и высше,
Питяній матеріи на лѣтній одяги метеръ по 40 кр.
Вовняній матеріи на лѣтній блузы метеръ по 42 и 56 кр.

Пробки и цѣнники можна на жаданье дôстати безплатно и франко.

Пересылки на провінцію выготовлює ся якъ найсовѣстнѣйше. 4658 8—8

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНО ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзница Калушь

обôймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальной ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймаються всѣякои роботы. входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонійній дзвоны якъ также поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідніѣшои роботы, вôдповѣдно взятій въ састи, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (также на раты).

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченіе передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ рочницяхъ вôдбуваються льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тій льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненій. Пр тивъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той способѣ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованій льосы такій самій невыльосованій.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зр.	кр
Льосы мѣста Вѣдня	жовтня	—	40	за штуку	50	—
Льосы Рудольфа	„	—	45	„	13	—
4% льосы тисаньскі (The'ss-Lose)	„	—	30	„	25	—

ПРОМЕСЫ на льосы мѣста Вѣдня по 3·75 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы Тисаньскі по 2·50 зр. 4752

Купуємо и продаємо **листы заставній, акціи, льосы,** взагалѣ всѣ паперы вартостій по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

ИНСБРУКСКІЙ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

Послѣдный мѣсяць

Послѣдный мѣсяць

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: **М. Йонашъ, Кіцъ и Штоффъ, Соколь и Ліліенъ, Августъ Шеллєнберґъ** всѣ у Львовѣ.

4852 5—23

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 202. Львôвъ, Четверъ 9 (21) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Вôдозва до Русинôвъ

повѣтôвъ: стрыйского, жидачѣвского, дрогобицкого, долиньского и калуского.

Братя Русины!

Въ політичнôмъ нашôмъ житю прийшовъ часъ, вымагаючій бôльше, якъ коли-будь зрѣлои и поважнои застановы надъ нашими справами и нашимъ положеньемъ. Мы галицкѝ Русины знайшлись середъ крайно невôдрадныхъ вôдносинъ. На поли правъ політичныхъ дôзнаємо мы систематично упослѣдженя, нашѝ права національнѝ нарушують ся безнастанно и въ спосôбъ разячій. Економічне положенье нашого народу представляє образъ страшного упадку и нужды, а то особливо въ бѣжучôмъ роцѣ, коли то до всѣхъ злиднѣвъ, якѝ мусить зносити нашъ нарôдъ, прийшли въ додатку великѝ и страшнѝ нещастя елементарнѝ, котрыхъ жертвою упавъ въ многихъ сторонахъ краю весь рôчный доробокъ селянина-хлѣбороба.

Мѣжь сферами до сего покликаными не бачимо нѣякого змаганя до поправы сихъ невôдрадныхъ вôдносинъ. Законодатна дѣяльнôсть нашихъ тѣлъ репрезентаційныхъ не выказує нѣякихъ реформъ нѣ починôвъ користныхъ для насъ, чи то зъ політитно-національного, чи зъ економічного погляду — противно, бачимо мы въ тôй дѣяльности богато змагань прямо противныхъ тымъ нашимъ потребамъ, змагань спосôбныхъ крайно затревожити нашъ загалъ загроженый въ своихъ найжизненнѣйшихъ интересахъ.

Въ радѣ державнôй пôдносять ся голосы, щобы Галичину вылучити зъ-пôдъ маючихъ завестись безпосередныхъ выборôвъ до рады державнои зъ сѣльскихъ громадъ, а соймъ краєвый має вже на найблизшôй сесіи радити надъ проектами реформы закона громадского и ловецкого, зъ котрыхъ першій стремить до крайного обмеженя нашои громадскои самоуправы, а другій мѣстить постановы интересамъ господарскимъ нашихъ сѣльскихъ громадъ и селянъ-хлѣборобôвъ вельми противнѝ и шкôдливѝ.

Репрезентанты нашѝ конституційнѝ за слабѝ числомъ, щобы змогли вôдперти грозяче лихо, а до того нема мѣжь ними теперь пожаданои єдности и однодушности въ борбѣ за права народнѝ. Въ тôй тяжкôй и многоважнôй хвили промовити мусить самъ рускій нарôдъ — мусить промовити поважно, а голосно и рѣшучо, промовити однодушно, упôмнутись самъ за себе!

Нехай зрѣла всенародна рада надъ пекучими и жизнеными нашими справами дасть наглядный доказъ нашои горожаньскои свѣдомости и обличить тыхъ, котрѝ закидаючи намъ бракъ сеи свѣдомости и бракъ горожаньскои зрѣлости, силують ся обмежити нашѝ права, вылучити насъ вôдъ участи въ тыхъ управненяхъ, якѝ по Божому и людскому законови належать ся кождому народови, кождôй народности!

Нехай смѣлый и однодушный голосъ народный стане грôмкимъ протестомъ противъ инсинуацій и нехай передъ голосомъ тымъ наче передъ голосомъ Божимъ здрôгнуть ся тѝ, що бажають нашои кривды и занапащеня нашихъ правъ народныхъ.

Для такои зрѣлои и всесторонной нарады взыває Васъ, Дорогѝ Братя, політичне товариство „Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю, котре будучи по думцѣ своихъ статутôвъ покликанымъ стояти на сторожи нашихъ правъ народныхъ, скликує на день 29 н. ст. вересня 1893. т. є. въ першу пятницю по Воздвиженію Ч. Хреста.

Окружне вѣче въ Стрыю

за-для обговореня найважнѣйшихъ справъ бѣжучои хвилѣ.

Вѣче вôдбуде ся въ сали готелю пôдъ „Чорнымъ Орломъ“ въ Ринку [надъ „Народною Торговлею“].

Передъ вѣчемъ вôдправлене буде о годинѣ 8-ôй рано въ рускôй церквѣ парохіяльнôй богослуженье.

Вѣче розпôчне ся о годинѣ 9-ôй рано зъ такою проґрамою:

I. Вôдкрытье вѣча головою „Пôдгôрскои Рады“ адвокатомъ д-ромъ Евг. Олесницкимъ.

II. Выбôръ президіи.

III. Справа реформы ординацій выборчихъ [референтъ о. Василь Давидякъ].

IV. Справа реґуляціи рѣкъ [реф. п. Андрѣй Берникъ].

V. Справа реформы закона громадского [реф. адв. д-ръ Олесницкій].

VI. Справа реформы закона дорогового [реф. п. Григорій Скобликъ].

VII. Справа реформы закона ловецкого [реф. п. Андроникъ Могильницкій].

VIII. Наше теперѣшне політичне положенье [реф. д-ръ Евг. Озаркевичь].

„Пôдгôрска Рада“ взыває Васъ, Дорогѝ Братя Русины, до якъ найчисленнѣйшои участи въ тôмъ вѣчу.

Прибувайте громадно порадитись въ сихъ многоважныхъ справахъ — прибувайте ободритись и загрѣтись взаимно — нехай тая солідарна и поважна наша маніфестація буде яснымъ проблискомъ середъ темныхъ днѣвъ нашого сучасного житя!

До побаченя дня 29 вересня въ Стрыю!

Выдѣлъ політичного товариства „Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю

Д-ръ Евгенъ Олесницкій, предсѣдатель. — *Романъ Тишовницкій*, заст. предсѣдателя. — *Олекса Бобикевичь*, секретарь. — *Андрей Берникъ, о. Василь Давидякъ, Андроникъ Могильницкій*, члены выдѣлу.

— —

Дня 29 н. ст. вересня 1893 вôдбудуть ся въ Стрыю о годинѣ 2-ôй по полудни въ сали готелю пôдъ „Чорнымъ Орломъ“ звычайнѝ загальнѝ зборы товариства „Пôдгôрска Рада“ зъ слѣдуючою проґрамою:

1. Справозданье уступаючого выдѣлу,
2. дебата надъ справозданьемъ,
3. выбôръ нового выдѣлу и предсѣдателя,
4. внесеня и интерпеляціи членôвъ.

Законъ о зборахъ.

Въ Австріи можна скликувати двоякого рода зборы, або загально доступнѝ, на котрыхъ вôльно всѣмъ явити ся, або обмеженѝ до певныхъ осôбъ. Тѝ другѝ зборы суть т. зв. за запросинами; на нихъ являють ся особы, котрѝ выкажуть ся особистыми запросинами. На загально доступныхъ зборахъ може бути присутный заступникъ власти політичнои; противно же зборы за запросинами вôдбувають ся въ тѣснѣйшôмъ кружку безъ присутности урядника політичного.

Тѝ зборы за запрошенями були дуже не на руку власти політичнôй и она старала ся всѣми силами не допускати такихъ зборôвъ. Послѣдными часами выгадала власть політична таку ключку: чи скликуючій зборы за запросинами знає особисто всѣхъ запрошеныхъ участникôвъ — а що розумѣє ся се не було можливе при численнѣйшихъ зборахъ, то власть політична не дозволяла вôдбувати такихъ зборôвъ. Однакъ мабуть власти політичнôй за мало сеи однои ключки, бо выгадала ще й другу, опираючись на рѣшеняхъ найвысшого трибуналу касаційного.

Вѣденьска поліція оповѣстила, що §. 2-гій закона о зборахъ буде якъ найширше примѣненый, та що не буде можна єго такъ легко оминути. [§. 2-гій каже: „Хто хоче устроити загально доступнѝ зборы безъ обмеженя на запрошеняхъ гостей, сей мусить донести о тôмъ поименно власти на три днѣ напередъ, подаючи цѣль, мѣсце и часъ зборôвъ.“] Дотеперѣшна практика власти поліційнои при интерпретаціи постановъ закона о зборахъ буде змѣнена въ сей спосôбъ:

Скликуючій зборы, не пôсля §. 2-го закона о зборахъ, отже на особистѝ запросины, мусить предложити якъ доси списъ запрошеныхъ осôбъ. Зъ того спису треба пересвѣдчити ся, чи число запрошеныхъ було обмежене вже напередъ що-до осôбъ; бо зазывъ цѣлыхъ катеґорій або клясъ осôбъ, щобы брали участь въ зборахъ, надає тымъ зборамъ характеръ загально доступныхъ зборôвъ навѣть и тогдѣ, коли опôсля на зборы допускає ся дѣйстно участникôвъ лишь за оказаньемъ запросинъ або леґітимаціи. Такій загальный зазывъ не заступає, хочь бы були захованѝ прочѝ внѣшнѝ формальности, характеристичного знамени зборôвъ, обмеженыхъ на запрошеныхъ гостей, именно не можна до тыхъ зборôвъ примѣнити постановъ законныхъ, де говорить ся про запросины вôдъ скликуючихъ зборы до индівідуально означеныхъ осôбъ. Рѣшеня найвысшого трибуналу касаційного пôдносять выразно се характеристичне знамя, що запросины мають выходити вôдъ скликуючихъ зборы и мають гласити на индівідуально означенѝ особы. Отсе рѣшенье буде на будуче примѣнене до т. зв. зборôвъ делеґатôвъ, конґресôвъ и т. п. Пôдъ понятьемъ „запрошенѝ гостѣ“ — рôвно-жь пôсля рѣшеня трибуналу — треба розумѣти, що скликуючій зборы означає пôсля власного выбору тѝ особы, хотрѝ хоче мати на тыхъ зборахъ. Але того власного выбору зрѣкає ся той, хто сей выбôръ полишає иншимъ чинникамъ и вôдъ тыхъ чинникôвъ робить зависимою участь въ зборахъ, а такъ звычайно буває при зборахъ делеґатôвъ. Єсли єсть зазывъ, зверненый н. пр. до „одномышленникôвъ“, щобы именували делеґатôвъ, для котрыхъ выставить ся опôсля карту запросинъ, — то тогдѣ такихъ зборôвъ не можна уважати за зборы запрошеныхъ гостей, хочь бы и не пускано на тѝ зборы осôбъ безъ запросинъ. Вкôнци буде вымагати ся, щобы скликуючій зборы знавъ бодай на стôлько запрошеного гостя, щобы мôгъ потвердити зъ всею певностію идентичнôсть запрошеного зъ именемъ выписанымъ на запросинахъ.

Вѣденьскѝ ґазеты обговорюючи сей комунікатъ поліціи, высказують своє зачудуванье, що до такои степени може дôйти непошанованье закона и перекрученье интенціи законодавця. Вправдѣ найвысшій трибуналъ касаційный выдавъ рѣшенье, на котрôмъ опирає ся поліція, але се рѣшенье подало нагоду пос. Пернерсторферови поставити внесенье на автентичну интерпеляцію закона о зборахъ. Палата послôвъ одноголосно осудила рѣшенье найвысшого трибуналу яко хибне и ухвалила змѣну закона о зборахъ въ тôмъ напрямѣ, щобы выразъ „запрошенѝ гостѣ“, котрый вже неразъ давъ причину до всѣлякихъ сумнѣвôвъ, бувъ выпущеный зъ закона. Ухвала палаты послôвъ має прийти ще до палаты панôвъ, и вôдтакъ по одержаню санкціи цѣсарскои стати закономъ — а тутъ поліція вѣденьска повѣдомляє загально, що буде хибно интерпретувати законъ. Всѣ ґазеты добачають въ тôй самоволи поліціи вкороченье вольностей конституційныхъ, — а N. fr. Presse такъ пише:

„Въ Празѣ выимковый станъ; основнѝ законы державнѝ о свободѣ прасы и правѣ зборôвъ та товариствъ тамъ завѣшенѝ. Зъ того можна бы заключати, що въ прочихъ краяхъ австрійскихъ, на котрѝ не розтягає ся цѣсарске розпорядженье зъ 12 вересня, тѝ основнѝ законы державнѝ обовязують въ повнôй силѣ. Але хто бы хотѣвъ такъ заключати и пôсля того поступати, той бы вскорѣ завѣвъ ся, бо показалось бы, що вôнъ не знає Австріи и тои великои рôзницѣ, яка заходить мѣжь буквою закона а выконаньемъ того закона въ практицѣ. О свободѣ прасы не хочемо теперь говорити. Яка вартôсть тои свободы и безъ выимкового стану, се найлѣпше пôзнати зъ того факту, що все ще истнує обєктивне поступованье, ся спеціяльна институція австрійска, и що вправдѣ пôсля законôвъ основныхъ кождый має право свобôдно голосити свою гадку въ границяхъ законныхъ словомъ, письмомъ, друкомъ або образовымъ представленьемъ, але, поминувши тѝ численнѝ обмеженя въ законѣ прасовôмъ, тѝ законнѝ границѣ поведенѝ мѣжь иншимъ въ наслѣдокъ процедуры карнои такъ, що кожда власть безпеченьства публичного має право сконфіскувати друкъ, єсли уважає се потрѣбнымъ за-для публичного интересу! Се одиноке слово має таку саму вагу якъ цѣлый законъ выимковый. Таке саме зъ правомъ зборôвъ и товариствъ. Артикулъ 12-тый основныхъ

Огриця пасмонога.

До язвъ, якѝ сего року навѣстили нашихъ хлѣборобôвъ, належить такожь дрôбненька, бо менша вôдъ комаря мушка, котра въ станѣ личинковôмъ [яко червъ] вывѣвши ся въ несчисленôмъ множествѣ въ збôжю, а именно въ пшеници, ячмени и оркиши [часомъ и въ житѣ] значно ущупляє полонъ политои потомъ працѣ селянина. Малесенька тота́ мушка зове ся Огриця пасмонога (Chlorops taeniopus, Bandfüssiges Grünauge, Weizenverwüsterin, по польски niezmiarka paskowana).

Бавивши сего лѣта въ околици Добромиля, Ферштина, Болозви, Торчиновичь, Старои Соли, Ваньовичь... чувъ я скарги селянъ, що пшениця зле зародила ся, бо трохи не всюда „въ тулѣйкахъ“. Осмотривши ланы пшеницею засѣянѝ, я и справдѣ побачивъ спустошенье велике: декуда $^3/_4$ засѣянои пшеницѣ не выколосило ся [не высыпало ся], якъ слѣдъ, а колосъ скиртавѣлый и набрясклый, мовь напухлый, ледви що выглядавъ изъ горѣшнои пôхвы листнои, котра єго обнимала дѣйстно мовь тулѣйка. Въ першôмъ ставци стебла пôдъ колосомъ можь було въ той часъ [при кôнци липня, зъ початкомъ серпня] стрѣпути куклу згаданои шкôдницѣ. Именно пшениця яра богато утерпѣла; озима же була майже ненарушена. Огриця пасмонога не лише въ Галичинѣ, але такожь въ многихъ другихъ краяхъ Европы остатными лѣтами выступила яко нищителька пшеницѣ. Стоить протоє познакомитись близше зъ огрицею, котра хоть собѣ дрôбненькою и неоказною мушкою, таки набавляє нашъ край дôймаючихъ стратъ, въ однôмъ жнивѣ неразъ на цѣлѝ сотнѣ тысячей золотыхъ.

Огриця пасмонога єсть майже о половину менша вôдъ звычайного комаря [котрого довгота на 6 мілім.] — буває бо лише на 3—4 міліметры довга. Хоть така маленька, має будову тѣла отислу, присáдисту. Єсть свѣтло-жовта, по плечахъ зъ трьома блестячими чорными пружками; на кадовбѣ примѣтнѝ чотири середнѝ врѣзы означенѝ чорными впоперекъ идучими перевязками; щитець (scutellum, Schildchen) и ноги жовтѝ; переднѝ стопы чорнѝ, у самчика зъ жовтою обручкою въ серединѣ; крыла склисто-прозорѝ, намѣстки (Schwinger, halteres) бѣлѝ.

Огриця пасмонога явить ся звычайно двичи до року: [при кôнци цвѣтня и въ маю] та въ лѣтѣ [въ серпни]. При сприяючихъ обставинахъ може инколи єще и третє явитись поколѣнье въ осени, котре однакожь буває числомъ слабше. Въ станѣ спѣлôмъ т. є. яко муха не єсть огриця шкôдною, бо живить ся лише солодощами зъ цвѣтôвъ, именно осѣдає часто на цвѣтахъ морона (сирôтокъ Bellis perennis), кульбабы (Taraxacum officinale), козельця (Ranunculus acris) — а пôзнѣйше въ лѣтѣ и въ осени на цвѣтахъ окружковыхъ, *именно на борщѣвнику або такъ званôмъ пуку* (Heracleum sphondylium), морхвѣ, кминѣ, дудвѣ и иншихъ. Самочки зносять поєдинци яйця на 11 мм. довгѝ, бруднобѣлѝ, вздовжь зарубчастѝ на листю або на стеблахъ ростинъ збôжевыхъ. Зъ яєць тыхъ вылягають ся по 3—4 тыждняхъ личинки безножнѝ (такъ званѝ червы, Maden). Именно сприяють розродови огрицѣ вохкѝ лѣта, въ котрыхъ наслѣдкомъ спôзненого росту пôзно пшениця и друге збôже колосить ся. Личинка поколѣня весняного свѣжо выповзла вгрызує ся въ листокъ обнимаючій пôхвою колосъ пшеницѣ єще не высыпавшій ся, а вôдтакъ въ нижну часть веретѣнця и въ стебло до першого колѣнця де творить ся набренѣлôсть, въ котрôй личинка выгрызає бѣлый мякишь такъ, що наслѣдкомъ того сутка пôдъ колосомъ не розвиває ся належито, а и весь колосъ спиненый въ ростѣ бокомъ протискає ся черезъ побряклу пôхву листну, котра прибирає видъ тулѣйковатый. Понеже часть стебла пôдколосова єсть выгрызена, то и вôджива колоса не може нормально звершатись, тому весь колосъ марный и хиренный, а й зерно потомъ щупле, ненамолотне або зовсѣмъ пусте. Колосы не можуть оцвисти, якъ слѣдъ, тожь и вытворити дорôдного зерна, бо хоть и неразъ колосъ — мимо ушкоды огрицею заподѣянои — успѣє горѣ пôдрости, такъ много зеренъ хибує именно по выжолобанôй сторонѣ стебла наслѣдкомъ того, що червъ поперегрызувавъ стовпики пôдъ часъ зáцвиту або небавомъ опôсля. Въ ячмени инакше личинка поводить ся, бо вгрызує ся въ тутковатый звôй молоденькихъ листкôвъ и справлює, що ростины ячменю, набрякаючи въ пôдгрызеныхъ частяхъ, ныдѣють и корявѣють та ледви пôдникають вôдъ землѣ, подôбно якъ на весну пшениця озима, въ котрôй личинка огрицѣ перезимувала. Дорослый червъ буває на 6 міліметрôвъ довгій, просвѣтчастый, бѣлавый, дрôбку чорноротый. По трьохъ тыждняхъ вôдъ вылягу осягає слушного росту, вглубляє ся въ стебло по-надъ колѣнцемъ и лежить кôлька днѣвъ смирно, по чôмъ єго скôра твердѣє и личинка перемѣняє ся въ куклу, такъ звану боклагôвку (pupa coarctata, Tönnchenpuppe), котра буває на 4 міліметры довга, ясно брунатно жовта, лосняча а вмощена въ тѣснôмъ ярку выгрызенôмъ въ стеблѣ и стиснена мовь зашкарупѣлою, зжовклою пôхвою листною. Кукла въ стеблѣ має все положенье головою горѣ звернене. Муха совершенно ляже ся зъ куклы въ три тыжднѣ.

Мухи поколѣня лѣтного несуть яйця на озимины — а вылягли личинки часто нищать молодѝ нѣжнѝ ростинки єще передъ зимою. Часть одна червôвъ — именно вчаснѣйше вылягли — успѣють иногдѣ переобразитись єще въ осени — часть же личинокъ зимує и переобразує ся доперва на весну слѣдуючого року.

Коли-жь червы огрицѣ не заморять доразу молодыхъ ростинокъ, то все-жь спиняють значно ихъ розрôстъ: колосъ буває марный, схирѣлый — а й солома не дорôдна, послѣдуща, мовь згарнашена, листки зжовклѝ и присуховатѝ, пôхва самого горѣшного листка мовь-бы напухла, тулѣйчаста.

Огриця пасмонога єсть, якъ сказано, комахою вельми шкôдною; тымъ сумнѣйше протоє, що доси нема довôдного середника гублячого тую шкôдницю. Вправдѣ въ книжкахъ господарскихъ подають численнѝ способы, котрѝ мають нищити огрицю або запобѣгати надто сильному єи розмноженю: та бôльша ихъ часть невеликои або сумнѣвнои стôйности. Досвѣдъ оказує, що пшениця сѣяна пôзно и на грунтахъ плôхшихъ, низинныхъ и тому пôдмакаючихъ, зимныхъ або на пôвнôчь положеныхъ найбôльше выставлена на опустошеня огрицѣ. Тому радять вчасно засѣвати зерно здорове и добôрне на грунтахъ добрыхъ, досопечныхъ, сухихъ, одвѣтно навоженыхъ, дренованыхъ и свѣжо вапненыхъ. Поручають такожь сѣяти усачку (Bartweizen), яко твердшу и пшеницю банатску, яко ранше колосячу ся, а понехати пшеницю голу (голицю, гольку, стрыжачку, пшеницю куцу, unbegrannter Weizen), котра єсть нѣжнѣйша и для всякои хробачнѣ приступнѣйша. Хоть пшениця гола далеко поплатнѣйша, нѣжь усачка, все-жь ся послѣдна здорово доспѣвши принесе бôльше хôсна, нѣжь гола огрицею навѣщена. Понеже огриця переважно заподѣває дôймаючѝ шкоды въ пшеници ярôй, такъ радять понехати хоть на якійсь часъ управу ярои, а лише сѣяти пшеницю озиму. Передовсѣмъ запопадный господарь повиненъ старати ся о одвѣтне прочищенье рôлѣ, чи то черезъ дренованье, чи черезъ копанье одвѣтныхъ ровôвъ и проведенье вôдплывôвъ воды затѣчнои та старанне выорюванье бороздъ. При справлюваню треба именно бачити на рôвномѣрне розпростиранье навозу на поли, именно по-надъ бороздами загонôвъ, бо досвѣдъ учить, що власне тамъ, де збôже слабше и рѣдше, тамъ залюбки оселяє ся огриця. Впрочôмъ можь

законовъ державныхъ запоручає всѣмъ горожанамъ австрійскимъ право скликувати зборы и засновувати товариства. Але въ практицѣ се право инакше выглядає. И такъ вѣденьска поліція выдала комунікатъ, якъ она намѣряє выконувати въ практицѣ законъ о зборахъ. И если бы найшовъ ся такій наивный горожанинъ, що гадавъ бы, мовь то у Вѣдни обовязують основнѣ законы державнѣ безъ нѣякого обмеженя, сей най придивить ся комунікатови поліціи, а побачить, що дуже ошибає ся."

Станъ выимковый въ Чехіи.

Послѣдне число офіціяльнои Montags-Revue подало мовь бы коментарь до выимковыхъ розпоряджень. Орґанъ офіціяльный застерѣгає ся передовсѣмъ, мовь бы розпорядженье правительственне мало значѣнье політичне таке, що оно звернене противъ цѣлого народу ческого и має его придавити. „Отверто сказавши — пише M. R. — станъ выимковый въ Празѣ есть звернены противъ молодо-ческого тероризму... Має ся положити конець поведеню, котре мусѣло бы вкінци загнати ческій народъ въ крайну погубу. Если бы прийшло до катастрофы, то властивѣ виновники щезнуть, а всѣ закиды звернуть ся противъ правительства, котре повинно було вдвернути заздалегідь нещастье. До такихъ закидовъ ґр. Таффе не хоче довести и длятого попробувавъ силы, доки ще часъ. Покаже ся, хто сильнѣйшій, чи аґітація ведена властиво для еґоистичныхъ цѣлей, чи крѣпка рука правительства. Надѣя мабуть оправдає ся, що ческій народъ, увольненый вождъ безнастанного тероризму молодо-Чехівъ, прийде до розуму и розважить, чи не лѣпше було бы вернути на дорогу порозумѣня (на нѣмецко-ческѣ пунктаціи — прим. *Ред.*) Скоро ослабить ся молодо-Чехівъ, то настане пора, що вдбересь имъ ихъ трофеѣ."

Выимковѣ розпоряджения мусять бути ухваленѣ радою державною и длятого ґазеты обчисляють, котре сторонництво буде рѣшати своими голосами при тѣй ухвалѣ, взглядно при утриманю кабінету ґр. Таффого Вѣденьскій дописуватель Grazer Tagespost такъ задивлюється на ту справу: „Яка буде бѣльшість за выимковыми предложенями? Зъ всякою певностію може правительство числити на 63 послівъ зъ Галичины, до котрыхъ треба дочислити ще майже всѣхъ членовъ клюбу Гогенварта, бо зъ 68 членовъ того клюбу хиба одни Словѣнцѣ будуть опиратись. Вдтакъ буде до розпорядимости завсѣгды льояльный клюбъ Коронініого. А если дочислить ся ще моравскихъ властителѣвъ бѣльшои посѣлости, то все ще лишь 130 до 140 послівъ, а до бѣльшости потреба ще бодай 40 голосовъ. Дуже неимовѣрне, щобы симъ разомъ моравскѣ Чехи або Хорваты зробили прислугу ґр. Таффому. Такъ отже лишають ся три нѣмецкѣ фракціи лѣвицѣ, нѣмецкѣ національ и антісеміты, а при всякихъ обставинахъ правительство мусить звернутись въ першій лініи о помочь до сполученои лѣвицѣ нѣмецкои. Если лѣвиця не схоче подати помочнои руки ґр. Таффому, если не схоче брати ся до тои справы, вказуючи на промахи внутрѣшнои адміністраціи, що довели до такого стану въ Чехіи, то політика примиреня попадесь въ дуже лихе положенье. Треба замѣтити, що мѣжь 110 членами лѣвицѣ находить ся до 30 властителѣвъ бѣльшои посѣлости, а тѣ зъ консервативныхъ взглядовъ будуть подпирати ґр Таффого Взагалѣ ситуація дуже важна и лѣвиця мусить добре розважити, якъ выкористати ви въ хосенъ австрійскихъ Нѣмцѣвъ."

Вѣденьскѣ ґазеты доносять, що сѣмдесять членовъ прагскои рады мѣскои внесли письменно просьбу до бурмістра, щобы скликавъ надзвычайну сесію рады мѣскои, на котрій мало бы ухвалитись заявленье въ справѣ выимковыхъ розпоряджень. — Всѣ молодо-ческѣ послы, якъ до рады державнои такъ и соймовѣ, мають зобрати ся по-за мѣстомъ Прагою на нараду, якъ поступати въ радѣ державнѣй.

Выдавець застановленого тыжднівника Neodvislosti д-ръ Рашинъ оповѣстивъ въ инсератахъ „Народныхъ Листовъ", що зачне выходити нова радикальна ґазета Nezavislost подъ редакцією Антона Гайна. Перше число выйде 25 с. м., а ґазета буде выдаватись въ Колинѣ.

Дописи „Дѣла"

Зъ Станиславова.

[Кумуляція сотрудництвъ зъ катихитурами. — Обнова катедры. — Проповѣди оо. Василіянъ.]

Великѣ недогоды терпить теперь катедральна парохія зъ причины кумуляціи всѣхъ трохъ сотрудництвъ зъ катихитурами по школахъ. Першій сотрудникъ есть заступникомъ катихита при семинаріи учительскѣй и при чотиро-клясовѣй школѣ вправъ, — другій при семо-клясовѣй школѣ реальнѣй, при школахъ повторяючѣй и промысловѣй, до того має ще що другу недѣлю и кождого руского свята богослуженье въ арештѣ при окружнѣмъ судѣ; — вкінци третій есть заступникомъ катихита при двохъ мужескихъ школахъ пяти-клясовыхъ, до того и душпастырство при шпитали загальнѣмъ ему придѣлене. Кромѣ того есть ще въ парохіи прилучене село Кнѣгинінъ, де сотрудники мають богослуженье вдправляти; дальше: першій сотрудникъ має референтъ консисторскій и службу капеляна при епископѣ. И ще не конець на тѣмъ! Всѣ три сотрудники суть ще платными функціонарами при вдовичѣмъ фондѣ, де такожь ченає ихъ значна часть працѣ. Всѣ тѣ рознораки и многѣ занятя мають теперь сповняти только три священики, коли тую саму роботу — навѣть ще зъ выключеньемъ реферату и капеляньства, — за епископа Пелеша сповняло — пбсля Шематизму зъ 1891-ого року — пять священикбвъ, а дочисливши капеляна, котрого епископъ Пелешъ тримавъ, — шѣсть священикбвъ.

Рѣчь очевидна, що тон працѣ три теперѣшнѣ сотрудники не выконують вповнѣ, бо не можуть выконати. Обовязки парохіяльнѣ а школьнѣ часто выключають одни другихъ. Загально вѣдомо, що якъ всѣ три сотрудники пойдуть на ексорґы въ недѣлѣ и свята до школъ, то нема анѣ одного сотрудника въ церквѣ, котрый бы могъ до хорого поѣхати въ тѣмъ часѣ — а лучає ся, що треба и до кількохъ наразъ поѣхати. Такожь нема кому сповѣдати въ тѣмъ часѣ, а парохіяне и взагалѣ вѣрнѣ нашого обряду, невдоволенѣ бракомъ обслуги, на котру, яко зависимѣ [слуги, заробники, подвластнѣ] довго навѣть не можуть чекати, мусять шукати заспокоенія своеи духовнои потребы по-за единою тутъ рускою церквою... Надъ тымъ о парохъ якъ найбольше болѣе, але безъ помочи зъ горы зарадити тому не въ силѣ.

Зъ другои зновъ стороны — зъ причины участи сотрудникбвъ въ похоронахъ подчасъ годинъ школьныхъ рано и по полудни — мусить терпѣти великій ущербъ наука религіи. Тожь и не дивно, що оо. сотрудники, не могучи той навалъ працѣ, а до того ще въ одномъ и тѣмъ самѣмъ часѣ непогодимои, одолѣти, — дають повбдъ до жалобъ, якъ се стало ся сего року, що управитель школы повторюючои, не могучи дождати ся вдповѣди на кількоразовѣ просьбы о. катихита руского, самъ приватно переговорювавъ зъ однымъ священикомъ, щобы той старавъ ся у власти о обнятье науки религіи дѣтей рускихъ въ его школѣ. Розумѣе ся, и рускѣ родичѣ, що посылають своихъ дѣтей до обохъ тутешныхъ школъ хлопцѣвъ, тяжко вдказують, що теперь не ведуть ся що недѣлѣ и свята дѣти до церкви, та що не мають такъ часто ексорґъ якъ було давнѣйше, коли посада катихита системізована въ роцѣ 1890 для обохъ тыхъ школъ, була обсаджена сталымъ окремымъ катихитомъ. Се вѣдомо дирекціямъ обохъ школъ, вѣдомо и ординаріятскому комісареви, отже годѣ зрозумѣти: для чого коли браку клира нема а противно, клопочуть ся: де то примѣстити тыхъ 12 новорукоположеныхъ священикбвъ — для чого, кажемо системізована посада катихита для обохъ станиславбвскихъ школъ хлопцѣвъ [Мицкевича и Чацкого] не выставляє ся на конкурсъ? Для чого таку шкоду наносить ся рускому обрядови черезъ тую нещасливу кумуляцію въ осередку самои епископіи!

Не хотѣли бы мы гадати, що се дѣесь для того, щобы своякамъ мѣродайныхъ осббъ за скумульованѣ занятя приспорювати доходы бѣльшѣ, нѣжь мають самѣ крилошане тутешнѣ.

Наслѣдкомъ тон кумуляціи було и се, що въ катедрѣ рускбй довгій часъ не було анѣ омилій рано, анѣ катихитичныхъ наукъ по полудни, ажь вдъ кількохъ тыжднівъ — по тѣмъ, якъ „Дѣло" звернуло на се увагу — наказано науку на вечѣрни — а множество слухаючихъ тон науки есть доказомъ, що велика була ви потреба.

Такожь мусимо вказати на крайну потребу ревнѣйше заняти ся збираньемъ жертвъ на обнову единои тутешнои церкви До вбдходу епископа Пелеша зъ-вбдси призбираный нимъ фондъ, выносячій 6.500 зр., теперь зовсѣмъ не збільшає ся, а церковь зъ верха обдерта, въ серединѣ нага, брудна, соромнобѣдна и безъ всякого смаку прибрана — просить ся о любителя благолѣпія, щобы ви, вбдповѣдно достоинству ви яко катедральнои, прикрасивъ. Серце кождого правовѣрного Русина стискає ся, що матѣрь церквей станиславбвскои епархіи выглядає такъ бѣдно...

На Успеніе сего року по разъ першій проповѣдали въ катедрѣ два реформованѣ Василіяне оо. Ломницкій и Ортиньскій. Мали чотири проповѣди. Народу, мимо того, що жандармы не пускали зъ причины холеры, було досыть. Народъ зъ видимымъ заинтересованьемъ слухавъ наукъ, держаныхъ приступно, зрозумѣло — и чистымъ народнымъ языкомъ.

Очевидець.

Зъ Бучача.

[Василіяньска школа народна и школа дѣвоча. Польскій костелъ горою. Державна ґімназія а русчина. Рускій сервілізмъ.]

Реформованѣ оо. Василіяне, перенявши по старыхъ Василіянахъ монастырь бучацкій, переняли по нихъ и чотиро-клясову школу народну [т. зв. „нормалку"], котра — мимоходомъ сказавши — перенесла ся зъ давного будынку Василіяньского мѣжь жидбвскѣ домы и мѣстить ся на першбмъ поверсѣ надъ шинкомъ [Такѣ то вже нещастнѣ обставины бучацкѣ!] Директоромъ тои школы ставъ реформованый Василіянинъ о. Ломницкій, знаный проповѣдникъ-місіонарь, и самѣ реформованѣ Василіяне въ нѣй учать. Ну, а мимо того, що церковь св о. Николая подъ бокомъ тои школы — рускѣ дѣти водять ся до костела! Не знати, що на те казати, — рбвно-жь якъ годѣ зрозумѣти, длячого реформованѣ оо. Василіяне що недѣлѣ вбдправляють службы Божѣ въ костелѣ и тамъ проповѣди держать та сповѣдають. Чи може въ той способъ они думають назадъ привернути до руского обряду тѣ душѣ, котрѣ „похватавъ" звѣстный кс. Громницкій, парохъ бучацкій?...

Есть у насъ и школа дѣвоча — шестиклясова. Рускихъ дѣвчатъ въ тѣй школѣ досыть, есть и учительки-Русинки, а думаете може, що рускѣ дѣвчата-ученицѣ видѣли за кольска лѣтъ бодай разъ церковь? Хиба тогды, якъ припала сповѣдь. Идуть до костела, хочь кавалокъ дороги спорый, а до церкви Василіяньскои лишь кольска крокбвъ!

Катихитомъ обохъ „нормалокъ" есть нереформованый Василіянинъ о. Лотоцкій.

Въ ґімназіи языка руского ще не було до теперь. Здаєть ся, що й нема учителя до русчины..

На скольско собѣ пригадуємо, священики деканата устецкого, дали собѣ слово — ужывати въ урядованю языка рускаго. Тымчасомъ о. парохъ зъ Бобрбвникъ потверджує свѣдоцтво убожества ученикови К—ови по польски! Не кажу вже, що громада Бобрбвники вживає польскои печатки. Але правда, довкола Бучача и польскѣ написи селъ та урядовъ громадскихъ — н. пр. въ Нагорянцѣ, въ Жизномири, Рукомиши, въ Ковалѣвцѣ и т. д. — такъ само и печатки польскѣ.. Сервілізмъ — та й годѣ! Коли-жь уже разъ мы стрепенемо ся.

В. Типкевичь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Передвступнѣ роботы до недалекои сесіи парляменту, якъ пише Pg. Abdbl. вже въ бѣльшбй мѣрѣ покінченѣ. Богатый матеріялъ роботы дожидає полагодженя. Зъ-першу буджетъ на 1894 рбкъ, вбнъ выготовленый уже въ головнѣмъ нарисѣ; дальше переведенье войсковои реформы зъ разомъ въ звязи стоячими предложеніями, и про се наступило уже порозумѣнье мѣжь обостороннымі міністерствами; потѣмъ проектъ закона що-до краевои обороны, выготовленый міністерствомъ обороны, а навпослѣдъ кольска меншихъ предложень, якъ ось достава рекрута на 1894 рбкъ и т. п. Очевидно правительство не забуде предложити палатѣ послівъ вбдповѣдне предложенье що-до зарядженя выимкового стану Праги и околицѣ въ способъ закономъ приписаный.

Буковиньскій соймъ збере ся дня 25 вересня на кількадневну сесію. Предметомъ нарадъ буде конверсія буковиньского индемнізаційного довгу. Пбсля кінцевого рахунку краевого выдѣлу выносить сума довгу до сконвертованя кругло 6,258.000 зр., очевидно зъ кінцемъ вересня, и має сплатитись за-для выдатку новыхъ вбдписовъ краевыхъ довговъ въ протягу 50 лѣтъ. За-для сконвертованя остануть ненарушенѣ запоручены державою Буковинѣ неплатнѣ и платнѣ дорбчнѣ пбдмоги, котрѣ зъ кінцемъ г удня выносять 1,751.690 зр. Тѣ пбдмоги вплынуть до краевого фонду. Предложенье правительства що-до конверсіи выроблено пбсля взбрця закона конверсіи галицкои индемнізаціи.

Ґр. Таффе вбдъѣхавъ зновъ зъ Вѣдня до Елішавъ и тамъ перебуде цѣлый тыждень, почѣмъ удасть ся до Инсбрука, щобы звидѣти выставу. Допервa при кінци мѣсяця верне президентъ міністровъ до Вѣдня на сталый побутъ. Такожь міністеръ скарбу Штайнбахъ выѣхавъ на вбдпустку, а міністеръ судовництва Шенборнъ удавъ ся на десять днівъ до Абазіи. Сѣ вбдпустки міністровъ вказують, що передвступнѣ роботы уже покінченѣ, коли міністры передъ самою парляментарною сесією завживають вбдпочинку.

Про выимковый станъ въ Чехіи говоривъ д-ръ Ебенгохъ на зборахъ горѣшно-австрійского католицкого звязку людового. Пбсля справозданя Lin. Volksblatt-у бесѣдникъ пбднѣсъ, що нѣхто не може ставати по сторонѣ небезпечныхъ аґітацій для вбтчины, отже правительство певно легко найде бѣльшість въ парляментѣ. Отже до его довела молодо-ческа політика цѣлый народъ, що его опустили всѣ. навѣть и тѣ, що завсѣгды выступали зъ горячою симпатіею мимо найтяжшихъ закидовъ вбдъ суплеменниковъ за его рбвноправностію. Консервативнѣ Нѣмцѣ за-для народныхъ и політичныхъ причинъ не можуть пбдпомагати політики выбивати вбкна и кидатись на людей. Справедливый Нѣмець мусить вправдѣ выступати за рбвноуправненьемъ всѣхъ народовъ въ нашбй вбтчинѣ, однакъ не може нѣколи хвалити народныхъ пбдбурювань нѣ середъ инших народовъ. — Въ тбй самбй справѣ замѣтный голосъ молодоческого Karkonoš-а, котрый вказує на сильный зворотъ въ кругахъ, що давнѣйше маніфестували ся ультрарадикальными Karkonoš пише мѣжь иншими: „Дотепер видовисками послѣдныхъ часовъ мы не здобули нѣчого, а выимковый станъ есть новою перепоною, що стає намъ въ дорозѣ. Вбдъ здѣйстненя нашихъ жадань мы вбддалились ббльше, чимъ коли-небудь Отсе доказъ, що дорога, котру мы выбрали, хибна Нехай ческѣ послы подумають надъ иншимъ средствомъ и нехай скажуть народови правду честно и отверто. Рада державна затвердить безъ сумнѣву выимковый станъ, а тогдѣ можемо увбйти на тернисту и непевну дорогу пасивнои опозиціи, що мы ви вже разъ перебули. Побоюємо ся фіяска и невдачѣ. Пасивною опозиціею не добудемо нѣчого. Провбдники повинні були передвидѣти ту ситуацію." Въ звязи зъ статею Karkonoš а йде така вѣсть зъ Праги: Въ молодо-ческбмъ таборѣ володѣе такъ велике роздвоенье, що на понедѣлковбмъ молодоческбмъ згромадженю въ Коліоновицяхъ зачеплено зарядъ сторонництва такъ напрасно, що предсѣдатель мусѣвъ розвязати зборы, хочь сего не домагавъ ся правительственный комісарь. По замкненю зборбвъ прийшло до дуже дикихъ сценъ. Такожь въ Курзимѣ вбдбули ся зборы молодо-ческого політичного товариства, на котрыхъ пос. Пацакъ обговорювавъ політичну ситуацію приписуючи вину старо-Чехамъ и февдальнбй шляхтѣ. Що-до выимкового стану д-ръ Пацакъ заявивъ, що радше его приймають, чимъ угодовѣ пунктація. По Пацаку забравъ голосъ членъ выдѣлу ческого селянского звязку Паточка зъ Колина и остро критикувавъ політику молодо-ческихъ провбдникбвъ. Бесѣду Паточки перерывано кількa разбвъ, остаточно предсѣдатель вбдобравъ ему голосъ. Однакъ бѣльшість участникбвъ зборбвъ стала домагатись, щобы Паточцѣ позволено говорити дальше. Отже Паточка прийшовъ зновъ до голосу, згадавъ про цѣсарскій рескритъ и тричи пбднѣсъ окликъ въ честь цѣсаря. Незабаромъ опбсля зборы покінчили ся, якъ звычайно, середъ бурливыхъ сценъ. Взагалѣ въ Чехіи вбдбувають ся по мѣстахъ зборы, котрѣ остаточно не доводять до позитивныхъ результатбвъ. — До Праги перенесено полкъ зъ Будѣевичь. Отже при тбй нагодѣ, коли полкъ въѣздивъ у мѣсто, замкнено дворець. При входѣ улицями поліція утворила шпалеръ, а передъ музикою йшовъ сильный вбддѣлъ поліційныхъ воякбвъ зъ багнетами на карабінахъ. Въ той способъ вытискано зобрану товпу въ ббчнѣ улички. За-для обиды кількохъ поліційныхъ воякбвъ арештовано богато осббъ.

Намѣстникъ Моравы Лобль, що подавъ ся бувъ о дімісію, взявъ назадъ ви и остає дальше на своемъ становищи. До сего спонукавъ его президентъ міністровъ ґр. Таффе и запощадивъ собѣ тяжкои роботы въ вынайденю новои личности на такъ важке становище. Въ тбй справѣ одержала ческа Politik оригінальну допись зъ Берна. „Се певно мусить бути якою-сь приемностію, — каже допись, — если можна за житя и при здоровлю читати свбй некрольоґъ. Намѣстникъ Лобль, коли оповѣщено що его дімісія майже принята, остаточно мусѣвъ лишитись ще при своемъ урядѣ, и мавъ приемность читати свбй політичный некрольоґъ"... А дальше каже, що нема сумнѣву, ґр. Таффе хоче лѣвици до Lex Trautenau подарувати ще одного намѣстника по серцю. Опбсля помѣчує, що Лобль приймаючи назадъ урядъ намѣстника робить зъ себе велику жертву. Причиною поновного поклику Лобля на намѣстника Моравы уважають трудный выборъ кандидатовъ зъ вбдповѣдною кваліфікацією, а дальше и обаву, щобы невдоволенѣ аспіраціи не спровадили, если не розважливыхъ, то все таки не милыхъ комплікацій. Загальна опінія добачує въ поклику Лобля найлѣпшу розвязку середъ даныхъ обставинъ. Одержати нового намѣстника десь зъ далечины, було бы що найменше то само, що интерреґнумъ, бо ледви чи новый намѣстникъ змбгъ бы скоро упоратись зъ пбзнаньемъ обставинъ. Се дуже важна рѣчь середъ політичныхъ споровъ Чехіи и Моравы, що проявляють ся зъ дня на день острѣйше.

Въ справѣ церковно-політичнои реформы на Угорщинѣ оповѣстивъ ґр. Моріцъ Ештергази, сынъ звѣстного ґрафа Ештергазого, що въ найновѣйшбй исторіи монархіи вбдограв такъ погубну ролю, що помимо папскои енцикліки его сторонництво готовить ся до острои акціи. Се нѣчо дивного, бо ґр. Ештергази належить до табору сихъ, що представляли Ватиканови въ найтемнѣйшихъ краскахъ моральный станъ Угорщины, а навѣть угорского католицкого клира. Далеко цѣкавѣйше, чимъ оповѣщенье ґр. Ештергазого, есть одобренье поглядовъ зъ стороны спеціяльного орґану ґр. Таффого. Ґр. Ештергази помѣчує въ своѣй статьѣ:, Мы не сбчнемо, щобы вплывати на привернене дуже захитанои рбвноваги въ нашбй вбтчинѣ. — А орґанъ ґр. Таффого каже: Се сама гадка, котру мы назначили передъ роками яко причину, або, якъ хто хоче инакше, яко цѣль церковно-політичныхъ струй по сей бокъ Литавы. Можна собѣ пригадати, мы говорили завсѣгды, що анѣ питанье хресту, анѣ цивільне подружье не становить послѣдноі и правдивои причины церковно-політичныхъ подѣй на Угорщинѣ, лише, що тѣ питаня выдвигнули католики яко нагоду, щобы запротестувати противъ супрематіи акатоликовъ.

Великѣ россійскѣ маневры на Чорнбмъ Мори розпбчнуть ся тыми днями. Найважнѣйшу часть вправъ буде становити нападъ на Одесу, въ котрбмъ возьме участь майже 7.000 воякбвъ на двохъ крайзерахъ и чотирохъ панцирныхъ корабляхъ. Крбмъ того прилучить ся ескадра зложена зъ тринацятьохъ торпедныхъ суденъ и двохъ торпедныхъ

огрицю на цвѣтахъ сидячу сѣтками выловлювати, до чого однакожь треба мати дробку вправы и терпеливости. Може такожь бути що на парканикъ зъ дощокъ збитый, а свѣжо бѣлымъ лякеромъ помазаный дало бы ся богато огриць зловити, котрѣ усѣвши на мазкбй стѣнѣ прилипали-бъ до неи и гинули. Господарѣ захвалюють такожь вырываньe рбжныхъ ростинъ окружковыхъ, якъ борщѣвинку, дикои морквы и тымъ подобныхъ хоптъ близь пшеничиска ростучихъ, щобы тымъ способомъ вбдняти огриця [въ лѣтнбмъ поколѣню] спромогу выживы. Многѣ дорадженть посыпувати посѣвы спорошкованымъ вапномъ або ґіпсомъ, попеломъ зъ звычайного дерева опалового, попеломъ зъ угля камѣнного, нафталиною — або скраплювати мазею, лугомъ, омачкою (баґою) зъ чубука розпущеною, вымоками тютюновыми и т. и.

Вѣлико прислужають ся господареви меншѣ птички комахоѣднѣ котрѣ, окрбмъ иншихъ комахъ, ловлять такожь и огрицѣ — передо всѣмъ же выгубою тыхъ шкбдниць стають пожиточнѣ певнѣ дробненькѣ роды такъ званыхъ ятрунбвъ (Ichneumonidae, Schlupfwespen). Самочки тыхъ галапасныхъ болончакбвъ выглядують въ колосю червы та куклы огрицѣ, и зносять въ ихъ тѣла яйця. Зъ тыхъ яецъ выляглѣ личинки живлять ся товщію огричныхъ червбвъ або куколъ, на послѣдку заподѣвають смерть шкбдницямъ и згодомъ вылѣтують зъ трупбвъ своихъ живителѣвъ яко совершенѣ болончаки. Помбчь тыхъ ятрунбвъ, комахъ дуже дробненькихъ, але и дуже множныхъ, есть надъ сподѣванье довбдна, а що неразъ огриця по рокови, въ котрбмъ дуже численно явилась и страшенне починила въ засѣвахъ спустошенье, — вбдтакъ никне майже зовсѣмъ и черезъ кількa рокбвъ не загрожує ббльше ланамъ пшеничнымъ — се дѣло тыхъ то дробненькихъ, неоказныхъ болончакбвъ, ворогбвъ огрицѣ.

Иванъ Верхратскій.

крайзерôвъ. Одесу буде боронити залога зъ 16.000 воякôвъ. На выслѣдъ тыхъ маневрôвъ глядять воєнні круги дуже цѣкаво.

——

Про повстанье въ Бразіліи годѣ одержати безпосередныхъ вѣстей, бо президентъ Пейхото заборонивъ телеґрафічного обороту зъ Европою, отже всѣ вѣсти надходять або зъ Нового Йорку або зъ Буеносъ-Айресъ. Найновѣйша депеша зъ Буеносъ-Айресъ доносить, що выслана до Ріо Ґранде частина воякôвъ, щобы здавити повстанцѣвъ, вôдтягнула ся. Офіциры не хотять нѣкого слухати, лише адмірала Кустодіо Мелльо. Пейхото велѣвъ увязнити бôгато офіцирôвъ, щобы не допустити ихъ до спорученя зъ повстанцями. Три парôвцѣ бразілійского Льойду и одинъ баталіонъ морскои инфантерії перейшли до Мелля. Вѣсти про те, що провінціи Багія и Пернамбуко вôдпали, оправдали ся. Мелльо розпоряджає надъ тринадцять воєнными кораблями и торговельными парôвцями. Пейхото оголосивъ до всѣхъ провінцій маніфестъ, котрымъ взыває, щобы высылали войска, — однакъ нѣ одна провінція не послухала. Повстанцѣ захопили трицять малыхъ кораблѣвъ и займили контрольне становище при въѣздѣ до пристани Ріо Жанейро. Мѣжь численными убитыми при бомбардованю находить ся одинъ вталійскій моряк, за котрого заплатило правительство суму вôдшкодованя. Кустодіо Мелльо намѣряє зневолити Ріо Жанейро до пôддачѣ спиненьемъ довозу живности. Въ кождôмъ разѣ пôсля сеи депешѣ положенье президента Пейхота стає що разъ бôльше сумнѣвне, и вôнъ теперь може пересвѣдчити ся, що ему вôдмѣрюють тою самою мѣрою, котрою вôнъ мѣривъ свому попередникови де Фонсека.

НОВИНКИ.

— **До рускои ґімназіи у Львовѣ** вписано ся сего року 544 ученикôвъ, а именно: до клясы приготовляючои 37, до I-ои клясы 106, до II-ои клясы 86, до III-ои клясы 69, до IV-ои клясы 59, до V-ои клясы 43, до VI-ои клясы 57, до VII-ои клясы 46, до VIII-ои клясы 41. Въ клясахъ I, II, III, IV и VI-ôй есть по два вôддѣлы, отже цѣла ґімназія має 13 вôддѣлôвъ.

— **Устный испытъ зрѣлости въ рускôй ґімназіи у Львовѣ** вôдбувъ ся пôдъ проводомъ инспектора краєвого п. Ив. Левицкого въ днихъ 18 и 19 с. м. [речинець осѣнный]. Зголосило ся до цѣлого испыту 7 ученикôвъ публичныхъ а 1 екстерністъ. Здали испытъ: 1) Гарасимчукъ Петро, 2) Дубасъ Иванъ, 3) Мерена Мирославъ, 4) Фецякъ Юрко и 5) Кейванъ Никола [екстерністъ]. Трехъ ученикôвъ публичныхъ репробовано на 1 рôкъ Кромѣ того 2 ученики тутешнои ґімназіи и 1 ученикъ тернопôльскои, одержавшій поправку зъ одного предмету передъ вакаціями, здали той предметъ.

— **Посвященье нового дому Рускои Бурсы** въ Тернополи вôдбуде ся не 28 але 29 н ст. вересня о годинѣ 3 ôй пополудни.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 18 н. ст. вересня занедужало на холеру: Въ Гвоздѣ, въ Ворохтѣ ad Микуличинъ и въ Краснôй, повѣта надвôрняньского по 2 особы, въ Делятинѣ, Добротовѣ, Надвôрнôй и Пневѣ того жь повѣта по 1 особѣ; въ Римановѣ повѣта сянôцкого 5 осôбъ, въ Коломыи 6 осôбъ, въ Отинии повѣта товмацкого 1 особа. — Выздоровѣла въ Ясеници повѣта березôвского 1 особа. — Померло: въ Гвоздѣ Делятинѣ, Ворохтѣ ad Микуличинъ, Надвôрнôй и Пневѣ надвôрняньского повѣта по 1 особѣ, въ Коломыи 2 особы, въ Римановѣ 1 особа. — Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнiй случаѣ: въ Волици повѣта краковôского и въ Вовчинци повѣта станиславôвского. — При бактеріольоґічнôмъ розслѣдѣ вôдходôвъ осôбъ недужихъ, взглядно померших ъ середъ пôдозрѣныхъ познакъ въ Кривôмъ повѣта каменецкого, въ Королику польскôмъ повѣта сянôцкого, въ Лучичахъ повѣта сокальского, въ Цапôвцяхъ повѣта залѣщицкого и въ Липнику повѣта велицкого не найдено заразинъ властивыхъ азійскôй холерѣ. — Дня 19 н. ст. вересня занедужали: Въ Гвоздѣ повѣта надвôрняньского 3 особы, въ Делятинѣ и Пневѣ того жь повѣта по 2 особы; въ Посадѣ дôльнôй и въ Ладинѣ повѣта сянôцкого по 1 особѣ, въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского 1 особа, въ Коломыи 2 особы, въ Воскресинцяхъ повѣта коломыйского 1 особа. — Выздоровѣла въ Коломыи 1 особа — Померли: въ Гвоздѣ повѣта надвôрняньского 3 особы, въ Делятинѣ и Добротовѣ того повѣта по 1 особѣ; въ Римановѣ повѣта сянôцкого 2 особы, въ Боську того-жь повѣта 1 особа; въ Коломыи 2 особы. — Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнiй случаѣ: въ Дысци повѣта богородчаньского, въ Небещанахъ повѣта сянôцкого и въ Рогôзнôй повѣта жидачôвского. — Орґанъ найвысшои рады здоровя, Oesterreichisches Sanitätswesen констатує, що вôдъ 12 н. ст. вересня змôцнила ся холєра въ Галичинѣ. Вôдъ выбуху холєры въ Галичинѣ до дня 19 н. ст. вересня занедужало въ 78 громадах ъ, належачихъ до 29 повѣтôвъ 649 осôбъ, зъ котрыхъ 400 померло.

— **Вѣче звязку сторонництва хлопского въ Ярославѣ** старають ся консервативнi дневники польскi „убити мовчаньемъ“. Навѣть Gazeta Narodowa забула языка въ ротѣ Не вже-жь бы панове консерватисты польскi мали той рухъ хлопскiй на заходѣ краю такъ дуже баґателізувати? А може то мовчанье ихъ есть радше доказомъ переляку рухомъ хлопскимъ?

— **О написи польскiй въ Шлеску** почали борбу дневники польскi якъ-разъ въ кôлька днѣвъ по тôмъ, якъ жаданье рускихъ написей въ мѣстѣ Стрыю назвали „całkiem nowe neznatyszczo“ и въ жаданю сѣмъ добачили мало не головну зраду! Доносячи о ухвалѣ выдѣлу громадского въ Тѣшинѣ, котрою вôдкинено петицію сто горожанъ польскои народности, щобы побôчь нѣмецкихъ назвъ улиць дати й польскi — всѣ ґазеты польскi повтаряють: „Zachodzi pytanie, jak sobie rząd w tej sprawie postąpi.“ Отже, якъ ишло о рускi написи, то Gazeta Narodowa верещала ажь пѣнила ся: „Rząd niema tutaj nic do gadania!“ але въ Тѣшинѣ „rząd“ мае присилувати дати написи польскi.

— **Запытанье до львôвскои рускои Консисторіи.** До школы выдѣловои Бенедиктинокъ обряду вôрменьского у Львовѣ записало ся сего року значнѣйше число учениць Русинокъ, нѣжь звычайно, и въ наслѣдокъ того ся школа числить зъ усѣхъ львôвскихъ шкôлъ найбôльше дѣвчатъ грецкого обряду. А мимо того тамъ катихита рускоґо до нинѣ нема, дѣти мусять ходити на релiґію лат. обряду и до костела! Позваляємо собѣ запытати ся: кого належить: чи се занедбанье стало ся „такъ собѣ“ — зъ байдужности рускои, чи може зъ великои печаливости про рускiй обрядъ? Caveant consules!

— **Посвященя церкви въ Щирци пôдъ Львовомъ** довершивъ Є. Е. митрополитъ Сильвестеръ вчера въ свято Рождества Богородицѣ. О. митрополитъ прибувъ до Щирця вже вô второкъ вечѣрнымъ поѣздомъ. Передъ церквою при тріюмфальнôй брамѣ прикрашенôй хоругвами о рускихъ, австрійскихъ и краєвыхъ краскахъ повитало его духовенъство зъ процесією и численно зôбранi парохіяне. По молитвахъ въ церкви загостивъ митрополитъ въ дôмъ мѣсцевого пароха, декана о. Тшесньовского. Въ самъ день посвященя здвигъ народу бувъ дуже значный, доходивъ до 8 000 душь. Богослуженье и актъ освященя храму тревали вôдъ 8-и годины рано до 3 зъ полудня. Проповѣдь на цвинтари выголосивъ о. д-ръ Іосифъ Левицкiй, въ церкви самъ о. митрополитъ. До сповѣди зголосилось до 800 людей, котрыхъ вôдтакъ запричастивъ самъ митрополитъ Церковь въ Щирци належить до дуже старинныхъ будовъ. Имовѣрно заснували єи въ XIV вѣцѣ Василіяне. Въ часѣ нападôвъ татарскихъ розрушили єи поганцѣ (1642 р.?), якъ свѣдчить о тôмъ напись на мурѣ, при чôмъ вырѣзано всѣхъ черцѣвъ. Пôзнѣйше здвигнено тамъ церковь приходску, прикрывши руины (муры) провізоричнымъ дахомъ безъ всякого стилю. Часъ заваливъ ту будову, передъ двома роками, ажь стараньемъ о. Тшесньовского и парохіянъ выдвигнено на старыхъ мурахъ посерединѣ муровану широку и высоку баню пôсля пляну п Нагôрного. Теперь цѣла будова представляєсь дуже гарно, тымъ бôльше, що та філіяльна церковь лежить на значнôмъ горбку понадъ Щиркою. На торжество прибуло богато священикôвъ, свѣтскихъ гостей зô Львова и послы Абрагамовичь и Торосевичь. Службу Божу при спѣвѣ хору мѣщаньского мѣсцевого вôдслужывъ о. митрополитъ зъ крилошанами Туркевичемъ, Бачиньскимъ и двома священиками. Въ часѣ обѣду пôднѣсъ деканъ Тшесньовскiй тоастъ въ честь Є. Е. митрополита, дякуючи ему зъ всею щиростію за сей трудъ и розказавши при тôмъ якъ исторію церкви такъ и заходы, якi мали парохіяне при будовѣ свого храму. Є. Е. митрополитъ пôднѣсъ тоастъ въ честь гостинного господаря. Вôдтакъ пôднесено ще здоровлье присутного старосты львôвского сов. Коляржовского, маршалка повѣтового пос. Абрагамовича рускоґо духовенъства устами посла Абрагамовича (по руски), вôйска австрійского въ руки присутного пôдполковника п. Крафта и др. Вечеромъ вôдъѣхавъ о. митрополитъ до Львова, проводженый на дворець численно зôбранымъ народомъ при выстрѣлахъ моздѣрвъ и освѣтленю горы и при щирыхъ окликахъ громадно зôбраныхъ Щирчанъ.

— **Борба польскои ерархіи суспôльнои противъ кс. Стояловского** розгаряє ся що-разъ бôльше и нема дня, щобы въ польскихъ консервативныхъ та клерикальныхъ часописяхъ не появивъ ся якiй протестъ деканата або яка статья зъ полемикою противъ того „prałata kulikowskiego“ — якъ то пронічно называють теперь кс. Стояловского. Остатною того рода маніфестацією противъ „пралата куликôвского“ есть надрукована въ Czas-ѣ и Przegląd-ѣ статья якогось ксьондза польского, котрый вôдповѣдає на сумнѣвы другого ксьондза: „чи не смѣшный той рухъ адресовый противъ „дзвôнника зъ Тѣшина“ [кс. Стояловскiй выдає въ Тѣшинѣ ґазетку „Dzwon“], бо де-хто говорить, що се „за велика честь для кс. Стояловского выточувати противъ него каноны ажь такого тяжкого калібру“ а лучше бы було, якъ бы самi епископы въ спôльнôмъ посланію выступили противъ него, хочь впрочôмъ е й такi гадки, що въ цѣлôй тôй борбѣ не знати властиво, о що ходить“. — Отже на тѝ сумнѣвы вôдповѣдає братъ во Христѣ, що певно лучше бы було, якъ бы епископы выдали були спôльне посланіе противъ кс. Стояловского, але-жь коли се не стало ся а натомѣсть почали ся друкувати протесты деканатôвъ, то вже треба й дальше держати ся протестôвъ, бо инакше скомпромітовано бы тѝ деканаты, котрi вже свои протесты повыдруковували. Розумѣе ся, самi протесты не навернуть кс. Стояловского, длятого авторъ статьѣ взыває весь клиръ латиньскiй въ Галичинѣ до молитвы: „Módlmy się za tego kapłana, aby mu Bóg dał spokój wewnętrzny“...

— **Звѣстный директоръ „Заведенія“ Кароль Михалко,** про котрого арештованье у Вѣдни доносили мы передъ кôлькома мѣсяцями, ставъ сими днями передъ вѣденьскимъ судомъ. Михалко, выѣхавши зъ Галичины, бувъ учителемъ въ институтѣ ґіґієни у Вѣдни, але покинувъ се мѣсце, коли лучила ся ему нагода отворити власну біржеву контору комісійну. Якiйсь его приятель обѣцявъ приступити до спôлки и дати грошѣ на веденье интересу. Тымчас мъ приятель не додержавъ слова и Михалко, що бувъ вже отворивъ контору, уживъ повѣренi ему депозиты на власну користь. Шкоды доси ще не обчислено, бо рахунки ще не покôнченi, однако вынесе она якихъ 5000 до 6000 зр. Михалко признавъ ся до вины и судъ засудивъ его за спроневѣренье на 10 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ.

— **Фреквенція ученикôвъ въ ґімназіяхъ** провінціяльныхъ зменшує ся. Такъ само якъ въ Стрыю пôдупадає и ґімназія въ Новôмъ Санчи. Въ хвили смерти директора Клеменсевича числила Новосандецка ґімназія 669 ученикôвъ, нинѣ мае ихъ лише 250. Въ роцѣ 1873 було въ тôй ґімназіи 780 ученикôвъ, до испыту зрѣлости сѣдало ихъ 50, а зъ нихъ 17 зъ вôдзначеньемъ Въ роцѣ 1892 засѣло до того испыту лише 17 ученикôвъ, а зъ нихъ 6 перепало.

— **Въ Дрогобичи** завязало ся Руске Касино, котрого статуты приняло вже до вѣдомости намѣстництво. Въ понедѣлокъ дня 26 н. ст. вересня вôдбудуть ся въ „Народнôй Торговли“ о 6-ôй годинѣ вечеромъ загальнi зборы, на котрi члены основателѣ запрошують всѣхъ Русинôвъ дрогобицкого повѣта, що мають намѣръ вписати ся въ члены касина. — *Д-ръ Антоневичъ.* [Въ наведенôй датѣ зборôвъ зайшла очевидна похибка, то-жь не знати, чи зборы вôдбудуть ся въ понедѣлокъ дня 25 н. ст. ве-ресня, чи 26-го вô второкъ. — *Ред.*]

— **Таборъ польскiй въ повѣтѣ долиньскôмъ,** форсуючiй кандидатуру на посла до сойму п. Вінкентія Витославского, маршалка повѣтового, скликавъ тихцемъ на день 19 н. ст. вересня довѣрочный зборъ передвыборчiй до Долины зъ судовыхъ округôвъ долиньского, болехôвского и рожнятôвского, — та й оголосивъ кандидатуру п. Витославского, котрый на тôмъ передвыборчôмъ зборѣ мавъ навѣть щось промавляти. Русинôвъ кандидатура п. Витославского очевидно нѣчо не обходить, — они, якъ вѣдомо, поставлять свого кандидата на другôмъ своѣмъ передвыборчôмъ зборѣ въ Долинѣ въ суботу дня 23 н. ст. вересня Рѣчь певна, що зборъ сей буде дуже численный и поважный, бо на той самъ день скликавъ посолъ Юл. Романчукъ своихъ выборцѣвъ повѣта долиньского [зô всѣхъ трехъ судовыхъ повѣтôвъ], щобы здати имъ справу зъ своєи посольскои дѣяльности въ радѣ державнôй. Поки-що — ще разъ повтаряємо — Русины въ повѣтѣ нехай пильнують правыборôвъ, бо результатъ правыборôвъ рѣшає и о выборѣ посла.

— **Памятникъ для воякôвъ.** Дня 4 н. ст. вересня минувшого року, пôдчасъ вправъ войсковыхъ въ повѣтѣ живецкôмъ, ударивъ грóмъ въ стодолу въ селѣ Мощаници, а въ огни, якiй звôдсн повставъ згорѣло на уголь 5 воякôвъ 11-ои компаніи 56-го полку пѣхоты. Погибшимъ выставлено на кладовищи де похоронено ихъ мощѣ, памятникъ зъ публичныхъ складокъ, а дня 10 н. ст. вересня с р. вôдбуло ся посвященье того памятника. Въ торжествѣ взяла участь депутація 56. полку пѣхоты, зложена зъ 4 офіцирôвъ и 4 пôдофіцирôвъ, урядники властей правительственныхъ и автономічныхъ, урядники въ маєтности архикн. Альбрехта, товариство ветеранôвъ войсковыхъ зъ музикою, сторожа огнева и численна публика.

— **Въ самбôрскôмъ судѣ окружнôмъ** мала вôдбути ся онодгы карна розправа передъ звычайнымъ трибуналомъ противъ о. Гошовского зъ Журавна, обжалованого прокураторiею за се, що супротививъ ся властямъ, котрi признали одинъ кусень ерекціональнои землѣ на власнôсть дворови. Розправа не могла вôдбути ся, бо не всѣ свѣдки одержали вôзваня, длятого вôдложено єи на пôзнѣйше.

— **Затвержденье доцентуры.** Міністеръ просвѣты затвердивъ ухвалу збору професорôвъ політехніки у Львовѣ, котрою покликано на приватного доцента енцикльопедіи лѣсництва въ тôй же політехніцѣ п. Казим. Ахта.

— **Испыты кваліфікаційнi** для учителѣвъ и учительокъ шкôлъ народныхъ передъ комісією испытовою въ Перемышли розпôчнуть ся дня 3 н. ст. падолиста. Поданя треба вносити до 25 н ст. жовтня — Въ товариствѣ фільольоґічнôмъ у Львовѣ вôдбуде ся вô второкъ дня 26 н. ст. вересня VI-те засѣданье въ V ôй сали університетскôй о годинѣ 10½ передъ полуднемъ зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Справы бѣжучi; 2) выкладъ проф. Стан. Романьского п. заг. „Карнутумъ“, старинна осада римска и 3) науковi комунікаты.

— **Въ львôвскôй школѣ огородничôй** розпочинае ся наука зъ днемъ 15 н. ст. жовтня. Поданя о принятье треба вносити до 1 н. ст. жовтня на руки директора школы д-ра Теоф. Цесельского, проф львôвского університету. Петенты мають выказатись, що окôнчили 14-тый рôкъ житя и бодай двѣ клясы шкôлъ середныхъ. За помѣщенье въ интернатѣ, харчь, одѣнье, книжки и приборы науковi выносить оплата рôчна 200 зр. платня въ чвертьрôчныхъ ратахъ зъ горы. — Для убогихъ ученикôвъ суть до розданя 4 стіпендiи, запевняючи безплатне удержанье на цѣлый часъ науки. Екстерністамъ, що мають удержанье дома, буде удѣляти ся наука безплатно.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 18 н. ст. вересня: 1) Затвердити выбôръ д-ра Леонарда Пентака и Тад. Романовича на делеґатôвъ репрезентации мѣста Львова до мѣскои окружнои рады шкôльнои у Львовѣ, а такожь выбôръ Фр. Шметманьского управителя мужескои школы им. Мицкевича у Львовѣ на представителя учительства до той жь рады; 2) именувати учителями шкôлъ народныхъ: Алекс. Демянчука въ Виноградѣ, Авг. Гояка въ Слобôдцѣ джуриньскôй, Мар. Антоновича въ Улашкôвцяхъ, Алойс. Вильковицкого въ Перерослi, кс. д-ра Ив. Тщнадля катихитомъ лат. при 7-клясовôй школѣ женьскôй въ Самборѣ, Вас. Спольского старшимъ учителемъ 3 клясовои школы въ Гвôздци, Володим. Сгрѣльбицкого въ Хлѣбичинѣ лѣснôмъ и Тад. Ґарновского въ Монастирци; 3) затвердити въ учительствѣ: Ром Ґутвиньского и д-ра Каз. Кротовского въ ґімназіи въ Подґужу, д-ра Винк. Щепаньского въ ґімназіи самбôрскôй, Володисл. Васильковского въ ґімназіи перемыскôй, Едв. Струтиньского въ ґімназіи тернопôльскôй Ив. Сендзимира въ ґімназіи золочôвскій, Ив. Пецека и Петра Скобельского въ ґімназіи бродскôй и Мат. Зволиньского въ ґімназіи тарнôвскôй; 4) признати пятилѣтнiй додатки професорамъ: Винк. Цислѣ и Ив. Фридрихови въ IV-ôй ґімназіи у Львовѣ четвертый, Пальмштайнови въ IV ôй ґімназіи у Львовѣ другiй и д рови Мих. Єзеницкоу при тôй-же ґімназіи першiй, Стан. Шнайдерови въ ґімназіи перемыскôй першiй, Стан. Ґолиньскому въ той-же ґімназіи другiй Мих. Шкляреви въ ґімназіи бохеньскôй четвертый, Стан. Матвѣеви въ тôй ґімназіи першiй, Петр Цетнарскому въ ґімназіи ряшѣвскôй другiй, д рови Мих. Вармскому при нѣмецкôй ґімназіи у Львовѣ першiй, и Ник. Плешкевичеви при тôй ґімназіи першiй, Володисл. Лєхови въ школѣ реальнôй въ Станиславовѣ першiй и Львови Пікардови та Едм. Ґжембскому при школѣ реальнôй въ Краковѣ третiй додатокъ.

— **Выдѣлъ краєвый** выготовивъ меморіялъ до правительства, въ котрôмъ домагає ся зниженя цѣны перевозу всѣхъ плодôвъ рôльничихъ на державныхъ зелѣзницяхъ у внутрѣшнôмъ оборотѣ въ Галичинѣ. Выдѣлъ краєвый мотивуе своє жаданье тымъ, що для спиненя нужды населеня въ Галичинѣ, навѣщеного елєментарными нещастями въ сѣмъ роцѣ мають служити низькi тарифы перевозовi, котрi дозволили бы перевозити збôже и пашу зъ околиць, що менше потерпѣли вôдъ сегорôчныхъ нещасть.

— **Въ Фриштаку на Шлеску** — якъ доносять польскi дневники — судья повѣтовый п. Гарбіхъ казавъ въ тамошнôмъ судѣ позамазувати написи польскi, а умѣстивъ лише нѣмецкi. Польскi ґазеты дуже гнѣвають ся за те на п. Гарбіха, але-жь п. Гарбіхъ не зробивъ нѣчого злого, бо въ Галичинѣ Поляки такъ само поусували написи рускi зô всѣхъ судôвъ на Руси... и кажуть, що се „zupełnie konstytucyjnie i sprawiedliwie“. Чого-жь гнѣвати ся на п. Гарбіха?

— **Огнѣ.** Въ Воютичахъ повѣта самбôрского, згорѣло сѣмь загородъ господарскихъ, вартости 4945 зр, обезпеченыхъ лише на 2320 зр. Огонь бувъ бы певно дальше ширивъ ся, але тогды стоявъ 10 полкъ пѣхоты въ селѣ и той угасивъ огонь. — Въ Стрыю въ домѣ Гальперна наробивъ огонь шкоды на 600 зр. — Въ Ходовичахъ, повѣта стрыйского, згорѣли декотрi будынки Ивана Билиньского; шкода 2000 зр. не була обезпечена. — Въ Цебровѣ, тернопôльского повѣта, пôдчасъ зливы ударивъ грóмъ въ дôмъ Матуша и спаливъ дахъ вартости 300 зр. — Въ Олазници, въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ, малолѣтнiй дѣти пôдложили огонь, котрый наробивъ шкоды на 250 зр — Въ Стронятинѣ, львôвского повѣта, выбухъ огонь въ стодолѣ Стефана Чеха; вôдъ неи запалило ся пять сусѣдныхъ стодôлъ и всѣ згорѣли. Шкода 5732 зр. Огонь пôдложили дѣти. — Въ Склѣ згорѣло 233 кôпъ жита и 64 кôпъ сочевицѣ, властнôсть посесора Абрагама Биркана. Шкода выносить 2.515 зр. а була обезпечена лише на 2478 зр. — Въ Метеневѣ коло Зборова запалили ся на фôльварку дня 14 н. ст. вересня стирты збôжа, стодолы, шпихлѣръ зô 100 кôрцями пшеницѣ на засѣвъ. Огонь бувъ имовѣрно пôдложеный. Шкода була обезпечена. — Въ Русянôвцѣ коло Тернополя повставъ дня 16 н. ст. вересня огонь за-для неосторожного обходженя зъ сѣрниками. Погорѣло 6 будынкôвъ. Шкода выносить около 600 зр., зъ чого ледве 50 зр. було обезпеченыхъ.

— **Кандидатомъ на посла** до рады державнои зъ мѣста Львова на мѣсце д-ра Смольки хотѣли бы деякi дневники польскi видѣти ґр. Войт. Дѣдушицкого. Въ тôй справѣ мае удати ся кружокъ львôвскихъ выборцѣвъ до ґр. Дѣдушицкого зъ просьбою, щобы приймивъ кандидатуру. Дневники демократичнi не згадують о тôй кандидатурѣ.

— **Въ заведеню карнôмъ** для мужчинъ у Львовѣ вôдбудуть ся дня 27 и 28 н. ст. вересня о годинѣ 9-ôй передъ полуднемъ испыты, а то: въ середу дня 27 вересня въ II-ôй и III-ôй клясѣ, а въ четверъ дня 28 въ I-ôй клясѣ. Передъ испытомъ дня 27 вересня вôдправить ся въ каплици заведеня о годинѣ 8½ рано тихе богослуженье, пôдчасъ котрого будуть ґрати на инструментахъ тѝ арештанты, що учили ся музики вокальнои и инструментальнои.

— **Добрѝ вѣсти.** Дня 23 н. ст. вересня вôдбуде ся въ костелѣ въ Мостискахъ вѣнчанье п. Ивана Лазорика адъюнкта судового въ Добромили зъ панною Софією Завирскою. — У Львовѣ померъ сими днями емеритованый староста Тома Адамякъ. — Въ Бережанахъ вôдбуло ся дня 17 н. ст. вересня вѣче польске въ справѣ Морского Ока, на котрôмъ ухвалено резолюцію такого змѣсту, якъ на такôмъ самôмъ вѣчи у Львовѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ ґр. Бадені перенѣсъ комісаря повѣтового Люд. Тшасковского зъ Городенки до Бжеска, канцеліста намѣстництва Володисл. Ґавиньского зъ Рогатина до Коломыи и практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Володисл. Яновича зъ Рончиць до Рогатина, Стан. Тишковского зъ Коломыи до Городенки, Каз. Рожаловского зô Львова до Домбровои, Тад. Вжесньовского зъ Богородчанъ до Рончиць, д-ра Ґуґ. Шварца зъ Чешанова до Бобрки, Людв. Каспарого зъ Бобрки до Чешанова и призначивъ практиканта концептового намѣстництва Ад. Лѣщиньского, служачого при властяхъ політичныхъ въ Австріи горѣшнôй, до службы при старостве въ Ясле.

Телеґрамы „Дѣла”

——

Вѣдень 21 вересня. Австро-угорска мытова конференція радить нинѣ надъ вôдповѣдею на послѣдну россійску ноту въ справѣ заключеня торговельного договору.

Ґінсъ 21 вересня. Нѣмецкiй цѣсарь надавъ кôлькомъ австро-угорскимъ достойникамъ вôдзначеня въ хрестахъ и ордерахъ.

Прага 21 вересня. Всѣ староства на провінціи одержали приказъ зборонювати публичнi зборы, на котрi доступъ свобôдный для кождого.

Берлинъ 21 вересня. Post доносить, що въ Краковѣ мае заснуватись нѣмецкiй консулятъ въ цѣляхъ торговельныхъ.

Парижъ 21 вересня. Запалъ зъ нагоды гостины россійскои ескадры остигае.

Римъ 21 вересня. Выкрыто знов новый скандалъ „аферу рижову“. Розходить ся о великi обманы, якихъ допустила ся одна фірма супротивъ державы.

Переписка Редакціи Адміністрації.

— **Вп А. Здер въ Круш** Зайшла у насъ похибка за-для неясноп стилізації на Вашôмъ купонѣ вôдъ переказу почтового въ Сколѣмъ наданого.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

П. Т.

Зъ огляду, що деякй ласкавй порученя зъ провінціи призначенй для мене лише хибно адресованй до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючй бували нараженй на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавй порученя лише до фірмы** 4771 8—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

НОВÔСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка“ томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „Словар правничий“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „Мапа України Руси“ — цѣна 20 кр. 4784 10—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехôвского.

Знижена цѣна 6 зр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 62—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Помики до пива по 13 зр; — Трокары для худобы зъ 2 рурками по 1·50 зр

поручає 459

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй.** 4641 76—150

Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 21-156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

Звертає ся увагу

на

ЗАВЕДЕНЬЕ

ФОТОҐРАФІЧНЕ

христіяньске

устроєне зъ

найбôльшимъ комфортомъ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Коперника ч. 8

пôдъ фірмою

ИВАНА КШАНОВСКОГО

4826 Цѣны умѣренй. 8—13

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

Теодора Стахевича

въ Станиславовѣ

глядає хлопця зъ честнои родины, до торговлѣ въ вѣцѣ вôдъ 13 до 14 лѣтъ, зъ окôнченою 2-ою або 3-ою клясою ґімназіяльною.

Сироты по священикахъ мають першеньство. 4854 2—5

Павло Мартинôвъ

иствуюча фірма вôдъ 20 лѣтъ, поручає Вп. П. Т. Публицѣ свою

РОБÔТНЮ ОБУВИ

для мужчинъ, дѣтей и духовеньства по цѣнахъ приступныхъ зъ найлѣпшого матеріялу. — Зъ провінціи выстане черевичокъ одинъ або чобôтъ на мѣру. — Замовленя точно высылає ся 4791 4—?

Зъ глубокимъ поважанємъ

П. МАРТИНÔВЪ

у Львовѣ, ул Руска ч. 3.

Михайло Василиця

РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15

полагоджує всякй замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4802 6—15

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 2—36 4851

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральнй огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынкôвъ, водопроводы, лазнѣ, парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекціи, стерілізаторы и т. п. — вôдъ 14 рокôвъ на всѣхъ выставахъ вôдзначеный першими нагородами а такожь за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторôвъ ґазовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 12—13

До найблизшихъ тягнень поручаємо по найдешевшôмъ курсѣ за готôвку

Тягненье 1 жовтня 1893.

ЛЬОСЫ МѢСТА ВѢДНЯ

Головна выграна 200 000 зр.

Такожь въ мѣсячныхъ ратахъ по 8 зр.

ПРОМЕСЫ на тй льосы по 3·75 зр.

4% ЛЬОСЫ ТИСАНЬСКЙ (THEISS-LOSE)

Головна выграна 100.000 зр.

Такожь въ ратахъ мѣсячныхъ по 7 зр.

ПРОМЕСЫ на тй льосы по 2·50 зр.

Купуємо и продаємо листы заставнй, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнй по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4753

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

виростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр IIа по 76 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4^{1}/_{2}$% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
$4^{1}/_{2}$% листы товарист а кредитового земского
$4^{1}/_{2}$% „ Банку краєвого
$4^{1}/_{2}$% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4^{1}/_{2}$% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
$4^{1}/_{2}$% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцеви лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 34—45 4669

УЧЕНИКЪ

V. кл. ґімназіяльнои приватистъ глядає лекціи на село, заразъ. Адреса: **М. М. Бережаны** poste restante. 4848 3—3

Наука каліґрафіи.

Нагородженый золотымъ медалемъ великимъ срѣбнымъ и многими иншими.

Кождый, що бридко пише безъ рôзницѣ пола и вѣку може собѣ въ 8 до 12 лекціяхъ присвоити скоре и гарне письмо пôсля моеи неперевысшенои и систематичнои методы.

М. Вашіцъ

артистъ-каліґрафъ

Львôвъ ул. Вôрменьска число 3 поверхъ II. 4830 4—4

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ

ДРÔБНИЧНО ҐАЛЯНТЕРІЙНЫХЪ

Віљгељма Выспяњского

площа Марійска ч. 4

(Готель „Европейскій“)

поручає 4837 6—6

всякй приборы до краєцтва

волôчки, фільозелѣ, кордонки, канвы, бавовны, джуты, гафты на сукнѣ, на канвѣ, плюши гафты бѣлй, коронки, бѣлье мужеске, парасолѣ fin de siécle ваги лише 275 грм. чисто шовковй и т. ин. Цѣны найприступнѣйшй.

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

4844 6—20

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

ФАБРИКА

Левъ И. Малєвскій

у ЛЬВОВѢ

ул. Вôрменьска ч. 12

поручає въ своѣй фабрицѣ выроблюванй корки до бочокъ и фляшокъ въ найлѣпшôй якости и дешевѣйшй вôдъ заграничныхъ, такожь дерева корковй и колеса до меленя проса пôдошвы и корочки дамскй. Остерѣгаю П. Г. Публику передъ наслѣдуваньемъ, котре не выходить на користь купуючимъ 4831 4 6

Перша Галицка — корковъ каталоньскихъ

Основана 1877 року.

П. Т. Однорôчнымъ Охотникамъ

доставляє

елеґантныхъ и гарныхъ мундурôвъ

4796 5 6 *фірма*

Г. РОЗЕНТАЛЬ,

ц. к. надворный доставець, вôдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною

у Львовѣ при улици Коперника ч. 9.

Спеціяльнй цѣнники на жаданье даромъ и оплатно.

4804 11—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскй на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 175 цм. довгй 125 цм. широкй по зр. 3·80, 4·75 6. **Колдры** великй 185—193 цм. довгй, 135 цм. широкй по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣннй вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнй и пружиновй вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ

Подушки пѣрянй и волосѣннй.

Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.

Коцики вовнянй и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÔВЪ

улиця Коперника число 7.

Для оп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну $^{1}/_{2}$ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белай.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 203. Львôвъ, Пятниця 10 (22) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Хороша забавка...

Якъ зъ виду и въ абстракціи конституціоналізмъ єсть рѣчію дуже гарною и принадною, такъ зновъ у практицѣ дуже часто затирають ся додатнѝ єго прикметы и вôнъ — бодай вôдъ часу до часу — стає-ь бôльше або менше тымъ, що то у Русинôвъ называє ся „незнати що“.

За такою практикою не потребуємо далеко глядати. Держава наша живе житьемъ конституційнымъ вôдъ 32 лѣтъ. Конституцію приняли всѣ народы австрійскѝ зъ неложнымъ одушевленьемъ. Була надѣя на всяке добро. Народы надѣялись скрѣпленя своихъ силъ національныхъ та економічныхъ, усуненя разъ на все гнету зъ горы и надуживаня власти. Кождый сподѣвавъ ся справедливѣйшихъ и свобôднѣйшихъ законôвъ, розвою житя автономічного, суспôльного, громадского и т. д. Кождый народъ тѣшивъ ся й надѣєю, що констутуціоналізмъ подасть єму крѣпкѝ основы до вôдродженя, а навѣть до вôдзысканя тыхъ идеалôвъ, якѝ груба сила колись потоптала и знищила.

А щожь показалось въ практицѣ за тыхъ 32 лѣтъ? Исторія конституціоналізму австрійского записує безнастанно, майже на кождôй картинѣ, що нинѣ сей, завтра той нарôдъ австрійскій чувствує себе кривдженымъ и угнетенымъ.

Обговорити се пытанье основно и всесторонно годѣ въ однôй дневникарскôй статьѣ. Але всякій безсторонный чоловѣкъ а пильный слѣдитель конституційного житя Австріи мусить признати, що черезъ тыхъ 32 лѣтъ червоною ниткою тягнуть ся нарѣканя и жалѣ одныхъ народôвъ на гнетъ и кривды вôдъ другихъ народôвъ. Конституція не всѣмъ принесла овочѣ сподѣваного добра..

Досыть згадати, що проголошеною въ 1860 р. конституцією не вдоволились заразъ въ першихъ лѣтахъ Мадяры. Вôдтакъ пережили мы вже выходы делеґацій польскихъ и ческихъ зъ рады державнои; перебули вже геґемонію лібералôвъ або централістôвъ нѣмецкихъ; перебуваємо теперь автономію краѣвъ коронныхъ зъ поминеньемъ рôвноправности и автономіи народôвъ. А побôчь того выринають безнастанно квестіи релігійнѝ и псевдо-ліберальнѝ, консервативнѝ и другѝ. Въ кôтлѣ австрійскôмъ варить ся безнастанно, а годѣ щобы прийшло до якои-небудь рôвноваги, годѣ, щобъ котре-небудь міністерство змогло похвалитись, що єго проґрама управы вдоволила всѣхъ и успокоила всѣ аспіраціи.

Причина такои флюктуаціи лежить недалеко. Нашъ парляментаризмъ не взнѣсъ ся нѣколи на становище обєктивне, становище безвзглядной справедливости, а похожій вôнъ на котелъ, въ котрый кинено репрезентантôвъ народôвъ въ сумѣшь зъ собою и въ котрôмъ одинъ по плечехъ другого доходить до своихъ правъ и користуєсь ними такъ довго, якъ довго придавленый не скине єго въ долину а по єго плечехъ не выдобудесь самъ на верхъ. Чи Нѣмцѣ-централы були на верху, чи союзъ польско-ческо-консервативный, чи теперѣшнѝ случайнѝ аліянсы клюбôвъ — жаденъ зъ тыхъ елементôвъ не мавъ на оцѣ основъ конституціоналізму: рôвноправнôсть всѣхъ, а провадивъ еґоистичну, самолюбну політику — розумѣє ся — зъ кривдою мовь-то слабшихъ. а на дѣлѣ лишь ослабленыхъ. Кабінеты-жь нашѝ похожѝ при тôмъ на купцѣвъ за лядою склеповою. Они не держать ся при кермѣ якимись прінципами, а лишь торгомъ. „Do ut des“ — се аксіомагъ звычайный. „Держи мене, а я тебе пôддержу. Не схочешь ити зô мною, я найду другого союзника, а ты потерпишь.“ И торги тѝ ведуть ся у насъ вôдъ непамятныхъ вже часôвъ, абы до завтра, а про будучнôсть най Господь подбає.

Тую практику, т. є. бракъ прінципôвъ у внутрѣшнôй управѣ Долитавщины пригадали мы нинѣ умысне, бо въ сесіи жовтневôй сего року та практика выйде новымъ накладомъ.

Якъ доносять вѣденьскѝ дневники, закроюєсь въ радѣ державнôй на те, що кабінетъ вѣденьскій въ першôй лініи буде шукати за аліянтами до енерґічнои акціи супротивъ Чехôвъ. Не о якесь ущасливленье народôвъ тутъ розходить ся, а йде лишь о те: чи клюбъ польскій, клюбъ Гогенварта и сполучена лѣвиця пристануть на lex Trautenau и станъ облоги въ Чехіи? Станесь се, то поплынемо дальше зъ нашимъ судномъ конституційнымъ, а не осущать ся тѝ надѣѣ кабінету, — то другій кабінетъ змѣнить фронтъ и пошукає за другими союзниками.

Розумѣє ся, що згаданѝ клюбы, знаючи цѣну свою въ теперѣшнôй ситуаціи, постарають ся выкористати своє становище nec plus ultra и будуть зъ ґр. Таффимъ торгуватись дуже завзято, — кождый клюбъ выключно въ свою користь. До такихъ торгôвъ кличе N. fr. Presse лѣвицю нѣмецку, Vaterland своихъ клерикалôвъ, польскѝ дневники своє „коло“. Вже навѣть и починаєсь операція додаваня Офіціяльна праса надѣєсь, що теперѣшнѝ мѣры противъ Чехôвъ пôддержать Поляки и Русины [?] числомъ 63 послôвъ, Гогенвартцѣ (имовѣрно безъ Словѣнцѣвъ) 60 голосами и маленькій клюбъ Коронінього. Але се не буде ще бôльшôсть. Тому найбôльша вага лежить на 110 голосахъ сполученои лѣвицѣ. Тутъ и треба въ нинѣшнôй ситуаціи шукати ключа до розвязки. Поляки жадають ще одного представителя въ радѣ короннôй, клюбъ Гогенварта пôднесе имовѣрно пытанье конфесійнои школы и буде всѣми средствами вôдмагатись вôдъ ліберальнои лѣвицѣ. Яка однакожь буде цѣна п. Плєнера — не знати. Въ єго рукахъ мабуть спочила нинѣ судьба кабінету.

Хороша забавка...

Посолъ Стан. Щепановскій „о поступѣ економічнôмъ и суспôльнôмъ въ Галичинѣ вôдъ часу заведеня автономіи“.

I

На першôмъ засѣданю III-ого Зъѣзду правникôвъ и економістôвъ польскихъ въ Познани мавъ посолъ Стан. Щепановскій вôдчитъ „о поступѣ економічнôмъ и суспôльнôмъ въ Галичинѣ вôдъ часу автономіи“. Вôдчитъ той друкують всѣ польскѝ дневники зъ великимъ вдоволеньемъ, бо посолъ Щепановскій вôдчитомъ своимъ въ Познани намѣривъ — якъ самъ сказавъ — „dodać otuchy“ народови польскому.

Попередъ всего пос. Щепановскій сконстатувавъ, що вôдъ часу заведеня конституціи людность въ Галичинѣ збôльшила ся о два міліоны, а дальше що въ тôмъ збôльшеню пôднесла ся цифра елементу польского, бо коли людность цѣлого краю збôльшила ся о 43% и коли елементъ рускій побôльшивъ ся о 36%, то елементъ польскій пôднѣсъ ся о 85%.

Зôбранѝ правники и економісты польскѝ приняли се порôвнанье зросту елементу польского зъ елементомъ рускимъ — оплесками. Нехай и такъ, оно певно мали чого Поляки плескати, — але порôвнанье се посла Щепановского потребує застережень.

По перше: Пос. Щепановскій замовчавъ, що процентъ зросту польского пôднѣсъ ся такъ сильно жидами, котрѝ, — хочь на дѣлѣ не можна ихъ вчислювати до народности польскои, бо домашна мова ихъ не польска але жарґонъ нѣмецкій, — вписували при двохъ остатныхъ конскрипціяхъ мову польску яко свою розговорну, а вписували пôдъ певнымъ примусомъ моральнымъ. Отже вôдтягнувши сотки тысячь жидôвъ — зрôстъ елементу польского показавсь бы не такимъ ажь надто великимъ.

По друге: Двѣ послѣднѝ конскрипціи въ Галичинѣ переводились уже въ порѣ, коли правительство краєве стало польскимъ — отже при конскрипціи и переводилась тенденція, щобы по змозѣ якъ найбôльше сфабрикувати Полякôвъ не лише зъ жидôвъ, але и зъ Русинôвъ и зъ Нѣмцѣвъ. Польска адміністрація робила те саме, що робила нѣмецка въ Чехіи на Моравѣ, въ Шлеску и т. д. та й що робила и робить мадярска въ краяхъ короны св. Стефана. На надужитя при послѣдныхъ конскрипціяхъ въ користь елементу польского а на некористь руского було прецѣнь богато жалобъ зъ усѣхъ сторôнъ краю — особливо на надужитя по мѣстахъ и по селахъ, де живуть латинники уживаючѝ лише рускои мовы.

Коли увзгляднити тѝ двѣ обставины — то процентъ зросту елементу польского въ Галичинѣ въ порôвнаню до руского не представлявъ бы ся якъ 85 : 36 — и панове Поляки на зъѣздѣ познаньскôмъ не мали бы були причины такъ дуже бити „брава“ зъ утѣхи, що польскій елементъ такъ нѣбы-то дуже значно йде въ гору, а рускій нѣбы-то держить ся такъ низько, що навѣть далеко не досягає проценту загального зросту людности въ Галичинѣ! На дѣлѣ — хвала Богу — оно инакше. Вже Господь такъ давъ, що дерево не росте до самого неба..

Пос. Щепановскій „dodawszy вже otuchy“ сконстатованьемъ такого зросту елементу польского въ Галичинѣ, переходить до порôвнаня смертности у польского а у руского елементу.

„Порôвнуючи — каже вôнъ — рôзнѝ части Галичины, якъ замешканѝ людностію чисто-польскою, такъ и замешканѝ людностію рускою — можна на основѣ цифръ статистичныхъ уродинъ и смертности вôдрôзнити повѣты польскѝ вôдъ повѣтôвъ рускихъ. Рôзниця єсть въ далеко бôльшôмъ зростѣ людности польскои. Той зрôстъ зависить не тôлько вôдъ вôдношеня высокои цифры уродинъ, але передовсѣмъ вôдъ малои смертности. Отже коли въ повѣтахъ захôдныхъ, т. є. въ повѣтахъ чисто-польскихъ, смертелнôсть хитає ся менше-бôльше межи 24—30 на тысячь, то въ повѣтахъ рускихъ зачинає ся вôдъ 31—32 а доходить до 40—41 на тысячь, такъ що, мимо розмѣрно бôльшого числа уродинъ у Русинôвъ, польска людность бôльше зростає нѣжь людность руска. Такъ само мала єсть смертелнôсть [24—26 на тысячь] польского елементу и въ прочихъ двохъ дѣльницяхъ польскихъ — а се значить, що польскій людъ всюды показує велику жизненôсть расову. Правда, статистика рекрутованя въ Галичинѣ, въ Конґресôвцѣ и въ Познаньщинѣ всюда показує, що рекрутъ-Полякъ не має росту, за слабосилый и хоровитый, длятого то и не здôбный до службы войсковои, — а зъ того можна бы заключати, що раса польска скарловатѣла, — але статистика въ Россіи выказала, що се єсть лише опôзненымъ розвиткомъ фізичнымъ, бо въ кôлька лѣтъ по 20-ôмъ роцѣ рекруты стають ся спосôбными до службы войсковои. Причина спôзненого розвитку фізичного — то нужда скрôзь по земляхъ польскихъ, бо Польща належить до найбѣднѣйшихъ краѣвъ на свѣтѣ. Коли-жь та нужда веде не до завмираня жизнености расы, а тôлько до спôзненого розвитку, то се ще найлагôднѣйшій вплывъ нужды и — пос. Щепановскій высказує надѣю, що при тôмъ раса польска може дôйти ще до давнои славы“.

На жаль, въ сѣмъ уступѣ не можемо заперечити выводôвъ посла Щепановского. Якъ єсть фактомъ, що цифра уродинъ у руского народу перевысшає цифру у народу польского, — такъ фактомъ єсть такожь, що цифра смертелности у руского народу єсть бôльша, нѣжь у польского. Сей сумный фактъ бувъ уже констатованый и зô стороны рускои, а одинъ молодый писатель рускій — п. Володимиръ Охримовичь — присвятивъ сѣй справѣ навѣть студію, стараючись выказати: длячого Русины бôльше „еміґрують на тамтой свѣтъ“ нѣжь Мазуры. Справа ся справдѣ заслугує на велику увагу и на основнѝ студіи

ЧЕРНЕЦЬ.

Киѣвска повѣсть Ивана Козлова*).

Переклавъ *Василь Щурать.*

Посвята.

Прекрасный друже свѣтлыхъ днѣвъ, давны́хъ,
Надѣйный друже чорныхъ днѣвъ, нещасныхъ,
Виновнице всѣхъ думъ, сумныхъ и ясныхъ,
Подруго й мати дѣточокъ моихъ!

Се пѣснь, котрои звукôвъ сила
Неви́дима въ безсонну нôчь, було́,
Разъ духа мого чарами поила,
А другій разъ трѣвожила єго!
Чи разъ поливъ слѣзми́ я струны тіи,
Коли спѣвавъ про стра́данье Черця,
Про бôль душѣ, котру дурили мрѣѣ,
Жаръ пристрасти, що́ всѣ палить серця́!
Єго душа моѣй души подруга:
Я зъ нимъ блукавъ у тьмѣ чужихъ лѣсôвъ,
Зъ єго Днѣпра родимыхъ берегôвъ
До мене ли́нула знако́ма ту́га.
Менѣ, здаєсь, такихъ не знати мрѣй,
Пѣсе́нь менѣ въ такій не вбрати стрôй!
Я молодечѝ пристрасти у груди
Якъ мôй Чернець давно похоронивъ,
Всѣ свѣта сего радощѣ на труды,
На вѣчне щастье въ небѣ замѣнивъ.
Не бачить зôръ нѣ дня менѣ очима,
Весны рожь, серцю дорогихъ осôбъ!
У цвѣтѣ лѣтъ я тѣнь лишь мѣжь живыми,
Холодна тѣнь, що́ опустила грôбъ.
Оттымъ-то днесь, сповитый ночи тьмою,
Я зверну рôй сердечныхъ думъ моихъ
На дѣточокъ злелѣяныхъ тобою,
На тебе, — ты менѣ милѣйша ихъ.
Вы — жизнь моя — солодкѝ зъ вами мрѣѣ!
Вôдъ нихъ на мене вѣчнымъ чаромъ вѣє.
Такъ цвѣтка, пôль краса, шле въ тьмѣ нôчнôй
Незамѣтно для ока запахъ свôй.

I.

За Киѣвомъ, де Днѣпръ широкій
Мѣжь кручами кипить, шумить,
У гаю, на горѣ высокôй
Черцѣвъ житло́ старе стоить;
А навкруги стѣна зъ зубцями,
Чотири башнѣ по угламъ,
А помѣжь ними Божій храмъ
Изъ золотистыми верхами;
Рядъ келій, темный перехôдъ,
Капличка близь святыхъ ворôтъ,
Въ нѣй чудотворна Мати Божа;
Ключемъ тамъ бьє вода погожа
И въ тѣни липъ старыхъ не рôкъ
Цѣлющій джеркотить потôкъ.

II.

На поли мрака; вечеръ швидко;
Погасъ на небѣ сонця жаръ;
У лузѣ спѣвъ замовкъ; отаръ
Нѣ стадъ по долина́хъ не видко;
У лѣсѣ рôгъ не обôзвесь;
Безлюдно скрôзь, — хиба порою
Заграє дзвоникъ; гра несесь
Вздовжь шляху битого луною.
И на Днѣпрѣ у рыбакôвъ
Нема на човнахъ вже огнѣвъ;
Зôйшовъ вже мѣсяць, пôтьму гонить,
А зорѣ яснѝ ажь горять;
Гаѣ, поляны, воды сплять;
Годинникъ въ башнѣ пôвнôчь дзвонить.
Спочивъ твердымъ сномъ монастирь,
И всюды тихо, всюды миръ.
Въ однôй лишь келіи, на диво,
Не гасне й доси каганець;
Зъ житьемъ прожитымъ нещасливо
Пращаєсь молодый Чернець.
Всѣ втраты, пристрасти несытѝ,
Всѣ горя страшно такъ вырытѝ
На морщинахъ єго чола,
А у души одна борба.
Судьба єго закрыта тьмою:
Не знають, що вôнъ, хто такій?
Вôнъ мучить ся въ борбѣ важкôй
Якоюсь тайною страшною.
Разъ нôчью, въ бурю вôнъ забривъ
Сюды; въ монастири й оставъ ся,
Смутнымъ житьемъ черцѣвъ заживъ,
Вôдъ всѣхъ втѣкавъ, вôдъ всѣхъ ховавъ ся;
Та замѣтно було й безъ того,
Що вôнъ въ души щось крывъ страшного.
Хочь въ церквѣ въ урочистый часъ
И вôнъ спѣвавъ, однакъ неразъ
Важкои муки тихѝ стоны
Вкрадали ся въ побожнѝ тоны.
Бувало, вôнъ у тьмѣ нôчнôй
Спокою въ хатѣ не знаходить
И въ довгôй мантіи своѣй
Марою по могилахъ бродить; —
Теперь безсильный, жде кôнця:
Тяжкій недугъ постигъ Черця.

III.

Стоявъ игуменъ передъ нимъ
Зъ жалемъ въ очахъ, зъ хрестомъ святымъ
А хорый важко все зôтхавъ:
Вôнъ паленѣвъ, вôнъ весь дрожавъ,
Вôнъ двѣчи тихо пôднимавъ ся,
Вôнъ двѣчи говорити бравъ ся;
Здавалось, вôнъ поганыхъ снôвъ
Якихсь боявъ ся и тремтѣвъ,
И зъ жахомъ, дико озиравъ ся.
Гей друже-братчику, не вже-жь
Ты вѣчно въ снахъ давныхъ живешь...
Та поборовъ вôнъ страхъ могилы,
Вôдсвѣжились охлялѝ силы;
За руку вôнъ старця хвативъ;
И такъ страдалець говоривъ:

IV.

„Мôй отче, я, другъ ту́ги-суму,
Неразъ, здає ся въ тузѣ тôй
Мѣшавъ спасенну вашу думу,
Мѣшавъ вамъ вашь святый спокôй.
Ось тайна: днѣвъ моихъ весною
Житя я горе все пôзнавъ;
Бездомнымъ вырôсъ сиротою,
Ласкъ батька-матери не знавъ;
Дитячѝ играшки бували
Чомусь байдужнѝ все менѣ;
Коли ровесники гуляли,
Я призадумувавсь тодѣ;
Прекраснымъ, яснымъ, чистымъ жаромъ
Грудь молода палала даромъ:
Не мавъ любити я кого!
Я мусѣвъ крыти ще єго —
Той жаръ передъ згôрдливымъ окомъ
Непри́вѣтныхъ людей, ту страсть,
Що душу зрушила глыбоко,
Надъ серцемъ повну мала власть.
Такъ молодôсть цвѣла́ все тиха,

*) Иванъ Козловъ (род. 1779; померъ 1840. р.) належавъ своимъ походженьемъ до высшои интеліґенціи въ Москвѣ. Почавши, якъ звычайно водило ся, вôйсковою службою, перейшовъ згодомъ у рядову, де всмѣхала ся єму велика каріера, котрои скоро мусѣвъ вôдказатись: Въ 29 роцѣ житя постигъ єго параліжь, а въ 32-ôмъ слѣпота. Се послѣдне нещастье не то не зломило єго, але принесло ще єму зъ собою нове завданье житя, зробило єго поетомъ. Въ 1821 р. появились єго першѝ поемы, а 1824 р. „Чернець“, що поставивъ имя Козлова порядъ именъ найбôльшихъ тодѣшныхъ поетôвъ. Хочь єго талантъ и вызначувавъ ся не одною оріґінальною прикметою то все-таки свôй великаньскій вплывъ на образовану суспôльнôсть завдячувавъ Козловъ не такъ своѣй оріґінальности, якъ выразови загального настрою, збудженого поезією Байрона. Байронізмъ — се головна цѣха стихôвъ Козлова, а особливо „Черця.“ Прочѝ прикметы, якъ велика реліґійнôсть, тиха резиґнація, надѣя на красче житя за гробомъ, вѣра въ любовь, скорбота и все сповиваючій сумъ — се выплывъ зъ єго прикрого положеня калѣки и слѣпця. „Чернець“ замѣтный такожь тымъ, що зъ него вѣє на насъ щось знакомого, свого, вѣє украиньскою природою, котра не тôлько Козлову, але й многимъ другимъ великорускимъ та польскимъ поетамъ заступала поетичну Италію або фантастичный Оріентъ. — *В. Щ.*

якъ тыхъ людей середъ Русинôвъ, котрî займають ся дослѣдами економічными и статистичными, такъ и тыхъ, котрî мають можнôсть и нагоду студіювати житье-бутье рускаго люду, живучи и дѣлаючи середъ него.

Бôльша нинѣ смертелнôсть у народу руского нѣжь у польского не свѣдчить о „нежизнености“ расы рускои, тымъ бôльше, що ся раса числомъ уродинъ перевысшуе польску. Причина того некористного и сумного для насъ явища єсть не що инше, якъ лишь бôльша нужда середъ люду руского, нѣжь середъ польского, — а коли та причина усунесь, то й наслѣдокъ єи мусить щезнути.

Се фактъ, що мазурскій людъ лучше живить ся, нѣжь рускій — и то одна причина меншои у него смертелности, бо вôдъ пожывы зависить и пересѣчна довгота вѣку людского. Дальше єсть фактомъ, що у мазурского люду бôльша пануе дбалôсть о здоровлье дѣтей, а у руского люду показуе ся велика цифра смертельности дѣтворы.

Въ однôмъ и другôмъ взглядѣ важный вплывъ маѣ ступѣнь просвѣты. Отже не дасть ся заперечити, що руска часть краю зъ-давна, далеко ще передъ добою конституційною, була все въ гôршихъ, некористнѣйшихъ обставинахъ, нѣжь часть краю польска, а се зъ тои причины, що въ рускôй части краю завсѣгды спанюванo просвѣту народу зъ мотивôвъ політичныхъ польскихъ — и до нинѣшного дня се лихо не перевело ся. Якъ въ давнѣйшихъ часахъ — вôдъ початку сего столѣтя до еры конституційнои — спинювано шкôльну просвѣту Русинôвъ, — о тôмъ можна набрати якоготакого понятя зъ твору Гарасевича „Annales ecclesiae ruthenae.“ А що й нинѣ просвѣта шкôльна на галицкôй Руси далеко не приносить такого пожитку, якъ просвѣта на Мазурщинѣ, — се рѣчь загально знана, сконстатована и легко зрозумѣла, коли зважити, що на Мазурщинѣ дитина въ школѣ выучить ся лише свого языка та й заразъ може приступити до розвиваня свого ума и свѣтогляду черезъ самъ предметъ науки, — а на Руси дитину въ школѣ морочать чужимъ языкомъ — польщиною — и тото безконечне мороченье, щобы руска дитина „poprawnie [!] wyrażała się po polsku“, — на се загаломъ натискають инспекторы, — зуживае дорогій часъ науки шкôльнои.

Розумѣе ся, єсть ще и инший посередній причины бôльшои смертелности у рускаго народу нѣжь у польского, — а такожь маючî свое жерело въ некористнѣйшôмъ положеню рускои части краю пôдъ взглядомъ політичнымъ и суспôльнымъ. Знана рѣчь, що жидова въ захôднôй части краю не така розпаношена, якъ у всхôднôй, — що бôльшî властитель земскихъ посѣлостей тамъ користнѣйшій вплывъ мали и мають на людъ, нѣжь у всхôднôй, — що и шляхта и бюрократія польска все-таки бôльше мусять мати серця до свого люду польского, нѣжь до чужого у всхôднôй Галичинѣ, — вкôнци годѣ не сказати й того, що й соймъ краєвый [майже зовсѣмъ польскій] до якоись мѣры все-таки мусить бôльше опѣки мати надъ польскою частію краю якъ надъ рускою [було вже й пôдношувано се дотычно справъ меліорацій грунтовыхъ, регуляцiи рѣкъ, шкôльництва промыслового и т. д.]

Посолъ Щепановскій и що-до факту бôльшои смертелности у рускаго народу не старавъ ся подати якихъ-небудь пояснень, — тожь мы се побѣжно учинили. Якъ сказано, фактъ сей — на жаль — правдивый, тôлько-жь не Русины єго завинили, бо Русины — не господарѣ въ своѣмъ краю. Господарями въ краю — якъ опôсля констатуе пос Щепановскій — стали за еры конституційнои Поляки, а фактъ, що именно за часу ихъ господарки польскій елемент такъ зростае на кошть руского, — свѣдчить лише о доли народу рускаго пôдъ гегемонією польскою.

Станъ выимковый въ Празѣ.

Въ Narodn-ыхъ List-ахъ находимо деякî близшî вѣсти про выимковî розпорядженя, именно же про завѣшенье судôвъ присяжныхъ. Опінія найвысшого трибуналу судового — пишуть Nar. Listy — що-до завѣшеня судôвъ присяжныхъ въ Празѣ запала зъ найбôльшимъ поспѣхом. Дня 12 вересня зажадало міністерство судôвництва, щобы найвысшій трибуналъ скликавъ безпроволочно сенатъ. Се стало ся и трибуналъ вôдбувъ засѣданье по полудни дня 12 вересня. Зôбраныхъ гофратôвъ повѣдомлено, що мусить сейчасъ запасти ухвала, бо слѣдуючого дня оголосить ся выимковый станъ въ Празѣ, а при тôмъ треба бы завѣсити суды присяжныхъ. Дальше додано, що до переведеня выимковыхъ розпоряджень въ Празѣ все вже готове. По такихъ информацiяхъ нарада сенату не тревала довго. Пôдчасъ нарадъ примѣчено, що въ найблизшôмъ часѣ вôдбуде ся въ Празѣ кôлька політичныхъ процесôвъ. Коли запала призволяюча ухвала найвысшого трибуналу и засѣданье замкнено, сейчасъ подано о тôмъ справозданье до міністерства судôвництва. Отсимъ можна пояснити — кôнчать Nar. Listy — фактъ, що урядова Prager Zeitung, коли оповѣстила выимковî розпорядженя цѣлого кабінету, не могла нѣчого донести про завѣшенье судôвъ присяжныхъ въ Празѣ.

Зъ Праги доносять: Въ середу зачали ся розправы карнî противъ многихъ особъ, котрî по оголошеню выимкового стану провинились що-до обиды сторожи поліційнои, высмѣваючи воякôвъ поліційныхъ. Трехъ обжалованыхъ засуджено за обиду сторожи поліційнои на вôсѣмь до десять днѣвъ заостр-ного арешту. Въ мотивахъ выроку пôднесено обтяжаючу обставину, що обида сторожи поліційнои наступила по оголошеню выимкового стану, а середъ такого положеня могла мати дуже небезпечнî наслѣдки.

Клерикальный орґанъ Vaterland помѣстивъ статью, въ котрôй доказуе, що теперѣшнî ческî домаганя переступили о много первѣстну програму ческу що-до національного рôвноуправленя. Розумѣесь, що та статья найшла повне од бренье въ ліберальныхъ ґазетах. „Передъ пятьдесяти роками — пише Vaterland — цѣле публичне житье въ Чехіи було нѣмецке въ повнôмъ того слова значѣню; въ урядахъ, судахъ, школахъ языкъ урядовый бувъ нѣмецкій, а въ щоденнôмъ життю такъ уживано языка нѣмецкого, що ческî родины, проживаючî въ Празѣ наказували своимъ дѣтямъ говорити по улицяхъ лишь по нѣмецки. Передъ пятьдесяти роками не було въ Чехіи нѣ одного выключно ческого мѣста, а многî зъ теперѣшныхъ мѣстъ ческихъ мали выглядъ цѣлкомъ нѣмецкій. Въ Чехіи були лишь, якъ тогдѣ говорено, „ческî села“ и сей высказъ ставъ навѣть приповѣдкою. Въ тыхъ „ческихъ селахъ“ задержала ся ческа мова, а той ческій языкъ котрымъ говорено тогдѣ въ Празѣ и иншихъ мѣстахъ, бувъ якоюсь мѣшаниною славяньскихъ и нѣмецкихъ слôвъ зъ закôнченьемъ славяньскимъ.“ При кôнци 1848 р. — каже Vaterland — можна було уважати Чехію на скрôзь зґерманізованымъ краємъ, въ котрôмъ Нѣмцѣ були пôдъ кождымъ взглядомъ верховодячою народностію. Навѣть зборы горожанъ, що вôдбули ся дня 11 марта 1848 для ухваленя петиції до цѣсаря, мали лишь случайно ческій характеръ.

До повысшихъ слôвъ Vaterland-у робить N. fr. Presse такî замѣтки: Се дуже интересно, що въ таборѣ февдалôвъ выринають того рода ремінісценції, бо се були якъ разъ февдалы, котрî за часôвъ еры Метерніха, якъ всюды въ Австріи, такъ и въ Чехіи мали управу въ своихъ рукахъ. Не менше интересно, що февдалы набрали теперь пересвѣдченя, якъ Чехи перестушили свою первѣстну програму, котра опираєсь на рôвноправности національнôй и політичнôй обохъ народностей заселяючихъ край. Дуже довго не хотѣли февдалы того знати и пôдпирали ческî змаганя; та-жь ще нема року, якъ ческî февдалы у звѣстнôй резолюціи зъ надолиста зобовязали ся супротивъ молодо-Чехôвъ пôдпирати ческе право державне, а се чейже щось цѣлкомъ иншого якъ національна рôвноправнôсть.

Намъ выдае ся, що теперѣшный зрôстъ и сила Чехôвъ якъ разъ доказуе жизненнôсть и активнôсть ихъ домагань и змагань. Коли для охороны Нѣмцѣвъ треба було заводити аж выимковый станъ — бо мабуть у выимковыхъ розпорядженяхъ треба доконче бачити и сю цѣль, помимо запевнень офіціяльныхъ, що се лишь кара за антідинастичнî демонстрації — то чейже нѣхто не може бути такъ наивный, щобы гадавъ выимковыми розпорядженями спинити разъ на все розвитокъ національный. Та-жь и молодо-ческî орґаны, числячи ся зъ вагою и значѣньемъ переминаючихъ розпоряджень міністерскихъ, не тратять надѣѣ и певнî своеи побѣды. Якъ за послѣдныхъ пятьдесять лѣтъ добули собѣ Чехи приналежне становище въ своѣй вôтчинѣ, такъ теперь ихъ патріотична робота лунае вôдгомономъ що-разъ ширше по всѣхъ краяхъ короны св. Вячеслава. И такъ Moravske Listy пишуть: „На боєвищи ческои народности выжидають ще лишь моравскои резервы, щобы прискореным крокомъ дôйти до побѣды, длятого вѣча, вѣча и ще разъ вѣча! Мы не попустимо за-для заказôвъ староствъ, мы удамось до намѣстництва, до міністерства, до трибуналу державного. Се наше право. Нарôдъ не смѣе теперь повзати на черевѣ передъ Вѣднемъ!“

На тематъ якъ вôднесуть ся сторонництва парляментарнî до розпоряджень выимковыхъ та чи найде ґр. Таффе для себе бôльшôсть въ тôй справѣ, розписують ся широко ґазеты та мы подали вже кôлька здогадôвъ и поглядôвъ поодинокихъ орґанôвъ прасы. Нинѣ подаємо поглядъ вѣденьского дописувателя Dziennik-a Polsk-ого, котрый неразъ вже вызначивъ ся добрыми информаціями въ справахъ внутрѣшнои політики.

„Уважаю утопією — пише сей дописувателъ — здогадъ, що лѣвиця вôдкине выимковî розпорядженя, а однакъ множать ся голосы що лѣвиця въ поглядѣ на сю справу не єсть згôдна та що голосованье надъ тою справою може навѣть розбити єи солідарнôсть. Деякî провінціональнî орґаны того сторонництва цѣлкомъ отверто осуджують розпорядженя правительства и высказують надѣю, що ихъ послы заявлять сей ихъ поглядъ. Въ кождôмъ случаю ще нѣ одинъ орґанъ лѣвицѣ не заявивъ ся безусловно за удержаньемъ выимкового стану въ Чехіи; та невдячна роля дôсталась выключно въ участи прасѣ польскôй. То-жь ситуація такъ представляе ся: за принятьемъ до вѣдомости розпоряджень ґр. Таффого буде голосувати коло польске, зъ котрого однакъ значне число певно не явить ся до голосованя, вôдтакъ клюбъ Гогенварта зъ выимкою Словѣнцѣвъ и лѣве центрумъ. Противъ голосувати будуть: Чехи, Русины, Словѣнцѣ, антісеміты и клерикальнî та нѣмецкî націоналы. То-жь рѣшенье маѣ въ рукахъ сполучена лѣвиця.

„Не вѣрю, щобы лѣвиця дѣйстно вôдважилась на рѣшучій крокъ и голосуючи противъ выимкового стану зблизила ся до Чехôвъ по-надъ головами міністрôвъ; знаю, що сторонництво пана Плѣнера за много маѣ сервілізму а за мало енерґіи, щобы рѣшити ся на такій крокъ, а однакъ осторожна тактика орґанôвъ лѣвицѣ велить догадувати ся, що сторонництво пана Плѣнера, заки заявить ся готовымъ признати крокъ, зробленый по части въ єго хосенъ, зажадае вôдъ правительства певныхъ запорукъ и певныхъ уступокъ, котрî, розумѣе ся ще збôльшать истнуюче мѣжь Чехами озлобленье. Панъ Плѣнеръ не маѣ досыть самостôйности, щобы вôдважити ся на рѣшучій крокъ и разъ на завсѣгды вôдсунути непокликане и нещастне посередництво правительства; то-жь нѣмецка лѣвиця не скористае зъ тои одинокои може нагоды; заключити угоду дѣйстну зъ Чехами. Але зъ другои стороны та лѣвиця вже за довго єсть въ школѣ ґр. Таффого, щобы не знала покористуватись нагодою и вдерти лыка у вôдповѣднôй порѣ.

„То-жь єсли маю передсказувати на основѣ даныхъ вôдносинъ, мушу припускати, що и сполучена лѣвиця вôддасть свои голосы ґр. Таффому до діспозиції, але при голосованю прорѣднуть єи ряды значно, и то навѣть дуже значно, такъ що легко можуть спонукати розкладъ сторонництва. За голосы лѣвицѣ правительство буде приневолене пôйти ще крокъ дальше на дорозѣ переведеня примусовои угоды, а тымъ самымъ пропасть, роздѣляюча єго вôдъ ческого народу, стане ще глубша.

„Тымчасомъ въ Чехіи конституція остане въ завѣшеню на такъ довго може, доки народы иншихъ провінцій дôйдуть до пересвѣдченя, що и безъ конституціи не зле на свѣтѣ — тымъ лѣпше, зъ чимъ бôльшимъ довѣремъ складае ся долю народу въ руки поліціи. Il n'y á que le premier pas qui coute (головна рѣчь першій крокъ) — а нѣмецкій поетъ говорить, що man gewöhnt sich am Ende an Alles, nur nicht an das Gehängtwerden. Въ кождôмъ случаю новôй системѣ, заинавґурованôй въ Чехіи, не хибне апостолôвъ въ иншихъ провінціяхъ.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Яке становище займуть парляментарнî сторонництва супротивъ выимкового стану Чехіи, — отсе найцѣкавѣйше питанье, яке можна сегодня поставити. Найде правительство бôльшôсть, що пôдпоможе єго, чи зъорґанізуе ся сильнѣйша опозиція противъ правительства и стане голосувати противъ заведеня выимкового стану, годѣ ще нинѣ сказати на певно такъ, або сякъ. Однакъ допустити можна можливôсть вôдкиненя выимковыхъ законôвъ.

Супротивъ донесеня вѣденьскихъ дневникôвъ, що намѣстникъ Моравы Лѣбль остае дальше на своѣмъ становищи на бажанье президента міністрôвъ ґр. Таффого, заявляе Tagesbote aus Mähren, що пôсля засягненыхъ информацій въ моравскôмъ намѣстництвѣ, ся справа поки-що не оправдуесь. Нѣхто не знае ще до теперь про покликъ Лѣбля на становище намѣстника, а загалъ уважае всѣ вѣсти за безосновнî. Рôвночасно приносить одинъ вѣденьскій дневникъ вѣсть про вôдкликъ ґр. Туна, и то уже въ недалекôмъ часѣ. Урядъ намѣстника Чехіи мавъ бы займити одинъ зъ ґенералôвъ. Ґр. Тунъ бувъ бы покликаный до міністерства и обнявъ бы теку міністра внутрѣшныхъ дѣлъ, а ґр. Таффе фунґувавъ бы лише президентомъ кабінету. Вѣденьскій дневникъ подае сю вѣсть, мовь бы она находила вôдгомôнъ въ правительственныхъ кругахъ, однакъ єи треба приймати зъ великою резервою. Въ послѣдныхъ часахъ выринають рôзнî вѣсти про змѣну кабінету, про покликъ новыхъ людей на становища міністрôвъ, але все те лише комбінацiи, безъ урядового потвердженя.

Я дико споглядавъ на свѣтъ,
Не знавъ: що радôсть є, що втѣха;
Вôдъ першихъ вже хлопячихъ лѣтъ
Не подѣляючи любови
Нѣ зъ кимъ, самотный, въ тишинѣ
Я живъ и те житье сурове
Здавалось вôдрадне менѣ.
Полюючи цѣлыми днями,
Любивъ блукати я лѣсами,
Широкій Днѣпръ переплывавъ,
На ôслѣпъ въ руки смерти гнавъ,
И насмѣвавсь зъ житя часами;
Я втратити не мавъ нѣчого,
Покинути не мавъ нѣкого.

V.

Ажь тутъ зъ надъ Невскихъ берегôвъ
Приходить воинъ недобитый —
У тѣни батькôвскихъ дубôвъ
Старечого вѣку дожити.
Заживъ зъ подругою въ спокою,
А дôчку мавъ, що мáкôвъ-цвѣтъ...
Охъ отче, гробъ передôмною,
Въ очахъ темнѣе Божій свѣтъ...
Нема єи вже споро лѣтъ...
А я, я нею все одною
Живу, я бачу въ кождôмъ снѣ,
На небѣ й на земли єи...
Не часъ, мôй отче днесь, тай банно
Менѣ розказувати все;
Якъ звалась, въ тайнѣ лишу се..
Я лишь молився за безталанну;
Припадкомъ доля насъ звела!
Я полюбивъ єи въ тôй хвили!
Она за серцемъ тежь пôшла, —
Насъ батько й мати заручили.
Вже аналой зъ вѣнками ждавъ!
Забулось горе все поволи,
Радѣло, грало серце кволе
Я Бога лишь благословлявъ
Чи-дáвно то житье се тужне
Було менѣ вже осоружне?
Чи-давно мучивъ ся мôй духъ
У тýзѣ, середъ жизни вюгъ?
А тутъ я можу зъ ласки неба
И жити и любити вразъ,
Я можу сплáкнути, якъ треба,
И звеселитись въ кождый часъ;
Въ якôй невинности пречистôй
Она въ души своѣй огнистôй
Менѣ вôдкрыла щастя свѣтъ;
Чи мôгъ пôдъ сонцемъ хто повѣсти,
Що любить такъ, якъ я, той цвѣтъ?
Засяло мрѣй мовхъ промѣнье,
Сей свѣтъ, зъ якимъ носивсь въ души, —
И я, любови сотворѣнье
Оживъ на ново, люблячи

VI.

Та зновъ таланъ мôй погôршивъ ся;
Я зновъ призна́ченый бѣдамъ.
Зъ нечéвя на погубу намъ
Далекій ихъ своякъ зъ'явивъ ся
Хорунжимъ въ польскôмъ вôйску бувъ;
Пôдлéць на честь свою забувъ!
Давнѣйшь на хитрощѣ пустивъ ся;
Щобъ слюбъ зъ донькою прискорити,
Хотѣвъ ихъ грабити, палити, —
Дарма́. Пôдъ покрывкою згоды
До пôмсты днесь шукавъ нагоды.
Охъ отче, отче! Серця жаръ
Ласкавого се неба даръ
Нѣ, не палаѣ жаръ такій
Въ души пороками важкôй.
Не видко зôръ въ тума́нѣ мглы:
Любовь — то святощь на земли.
Любовь и вôнъ? Но, ахъ, судьбою
Намъ тутъ-же зъ матѣрью старою
Розлука суджена була!
Заслабла нагло и лягла,
Щобъ бôльшь не встати... Мы рыдали,
Мы молячúсь кругъ лôжка стали;
Зближивъ ся неминучій часъ:
На вѣки скрыла ся вôдъ насъ.
Теперь ще бачу тіи сльозы,
Зъ якими въ ту нôчну годину,
Котрои споминъ вже морозить,
Она заплакану дитину
Благословляючи пращала,
И знявши хорою рукою
Ікóну Матери Святои,
Єи Небесной поручала.
По смерти матери смѣлѣйшь
Ставъ мститись ворогъ якъ давнѣйшь.
Чорнивъ, пôдъюджувавъ такъ довго,
Ажь душу звоювавъ старого, —
Отець помимо даныхъ слôвъ
Подруже бажане розвѣвъ.
Гадавъ, здаєсь, що такъ шасть-прасть
Сей звязокъ серць порватись дасть, —
Безъ серця бувъ; єго дитина,
Стискаючи єму колѣна,
Лила́ задаромъ струѣ сльозъ.
А я нѣ гнѣву, нѣ погрозъ
Нѣ пôмсты ихъ не налякавъ ся,
Я выкравъ дочку, — ну, и що-жь?
И та́йкомъ зъ нею повѣнчавъ ся.

VII.

Ты може, отче мôй, готовъ
Мене въ зухвалости винити;
Ты, старче праведный, пôймити
Не вспѣвъ, що пристрасть є, любовь.
Той серця трепетъ бачишь чей,
Той смерти холодъ, жаръ грудей,
Мутный мôй зôръ, блѣдый мôй видъ,
Мою всю ганьбу, соромъ, встыдъ,
Грѣхъ, кровь, — се пристрасти зробили,
Страшный любови слѣдъ въ тôй хвили!
Та будь ще разъ такъ бѣдный я:
Она була... була моя!
Якъ любо мы у парѣ жили!
Якъ долею побитî, мы
И собѣ другій свѣтъ знайшли,
Якъ пристрастно себе любили!
Приємна въ радости, була
Въ тужнôй задумѣ приємнѣйша;
Менѣ на втѣху процвѣла́;
При нѣй душа була яснѣйша.
Промчавъ ся рôкъ въ чудовôмъ снѣ,
Вже й сынъ малый всмѣхавсь менѣ;
Въ будучности солодкôй мрѣи
Плекали ясни мы надѣѣ:
Гнѣвный отець намъ все простить.
Та злоба злющая не спить:
Несе ся вѣсть до насъ припадкомъ,
Що вся надѣя — сонъ марный,
Що вже донька проклята батькомъ...
Вдавсь пôдступъ драбови страшный —
Вôнъ вбивъ єи. У домовину
Я клавъ подругу и дитину,
И... Боже... я на тôй земли,
Де сынъ зъ подругою лягли,
Стоявъ, — и живъ ще!...

Що було,
Мôй отче, опôсля́ зô мною,
Не знаю: мôй розсудокъ тьмою
Якоюсь вкрыло, залягло́;
Лишь тямлю: шля́хомъ похожавъ
День-нôчь безъ цѣли, безъ потребы,
Ажь впавъ; коли-жь прийшовъ до себе,
Въ хатинѣ вбогôй вже лежавъ
Безъ силъ, безъ памяти, чутя;
Горюючи проживъ житя,
Завмерло серце, вже не жалôсть,
А здивованье, страхъ, оспалôсть
Зраджавъ мôй видъ, ажь на кôнець
Заснула и душа помалу;
Наразъ менѣ щось въ око впало:
Се бувъ мôй слюбный перстенець...
. . . . . .

VIII.

Я кинувъ край нашь запустѣлый;
Зъ роспукою, слѣзми въ очахъ,
Самотный и осиротѣлый
Блукавъ по горахъ та лѣсахъ.
Плачами, стонами и горемъ
Я темнî дебры, скалы, горы
Лякавъ що дня цѣлыхъ сѣмь лѣтъ.
Сумный, понурый, безъ надѣѣ
Я мучивсь згадуючи мрѣѣ
Давнî, — пропавъ по нихъ вже слѣдъ.
Тѣнь ночи, бурѣ ревъ зъ потокомъ
И жалями вѣтрôвъ порою
Зливали ся въ души глыбоко
Зъ непоборимою журбою;
А я, я тѣшивъ ся тымъ горемъ
Якъ свѣтлыхъ днѣвъ давныхъ знакомъ;
Гадавъ, що слѣзъ пролитыхъ моремъ
Ще зъ нею не розставсь цѣлкомъ.

(*Конець буде.*)

адвокаты, лѣкарѣ и т. д. зъобовязало ся замѣнити всѣ дотеперѣшнї написы въ италійскѣмъ языцѣ на своихъ льокаляхъ на написы въ языцѣ словѣньскѣмъ. Однакъ не богато зъ нихъ додержало обѣцянки. За-для того словѣньскї дневники выступили остро и взялись пригадувати всѣмъ, що не довершили зъобовязаня, про ихъ обовязки. Сю акцію въ напрямѣ словѣньскихъ написовъ треба уважати починомъ, що стремить до того, щобы въ Трієстѣ и Горицїи зневолити вѣдповѣдний власти помѣщувати на публичныхъ будынкахъ побочь италійскихъ написовъ такожь написы въ словѣньскѣмъ языцѣ. Лише, якъ довго самї Словѣнцѣ будуть послугуватись италійскимъ языкомъ, такъ довго не можна думати про яку-небудь акцію супротивъ правительства. Вже и такъ нѣчимъ неоправдане поведенье словѣньскихъ купцѣвъ, адвокатовъ, лѣкарѣвъ и т. д., котрї дотеперь не були въ селѣ змогли ся на уживанье свого рѣдного языка.

—

Замѣтна рѣчь, що вѣдъ кѣлькохъ днѣвъ займає ся россійска праса Швецією, а взглядно тим, що въ Штокгольмѣ думають приступити до середно-европейского тридержавного союза. Длячого оно такъ, чи радше, яка причина спонукує Швецію вязатись зъ тридержавнымъ союзомъ, Россія не знає. Публична опінія надъ Невою, або побоюєсь тои евентуальности и хоче выпровокувати запереченье зъ Штокгольму, або въ Петербурзѣ найшли собѣ якусь ключку, щобы легкимъ коштомъ змалювати провокаторску тенденцію тридержавного союза и доказати, що миролюбна Россія загрожена зъ усѣхъ бокѣвъ. А коли-бъ Швеція справдї здементувала вѣсть, тогдї россійска праса оказувала бы на интригу въ Берлинѣ и заздалегѣдь славила-бъ тульоньске торжество. Але виходить ся о се, якъ повстала вѣсть про приступленье Швеції до тридержавного союза. Са рѣчь дасть ся легко зъаналізувати. Зъ першу треба взяти на увагу офензивну тенденцію, що выпливає за-для заснованя военнои пристани въ Лібавѣ такъ, що не лише Нѣмеччина, але Швеція и Норвеґія будуть мусѣли зарядити якѣсь противнї мѣры на мори. Такожь подружье шведского наслѣдника престола зъ сестрою великого князя баденьского вразило мѣродайнї круги въ Петербурзѣ, а гостина кн. Леопольда въ Штокгольмѣ стала наводити на здогадъ, що вонъ пробуває тамъ, щобы зъєднати Швецію для тридержавного союза. Зъ огляду на се поднесли россійскї політики новї домаганя. Военна пристань въ Лібавѣ не выстає для нихъ, отже роздумують теперь надъ заснованьемъ другои стациї для россійскои военнои маринарки. Одинъ россійскій дневникъ добачує въ лібавскѣй пристани лише дефензивну позицію, тожь, по его думцѣ, треба такои стациї, зъ вѣдки Россія могла бы выступати кождои хвилѣ офензивно. Найлѣпше мѣсце уважають побережье мурманьске на островѣ Коля, котре треба бы зъ-першу осолучити зелѣзницею зъ серединою Россіи. Але передовсѣмъ має повести ся зелѣзниця зъ Ґлеаборґа до Ледового моря, щобы уможливити доставу будовельного матеріялу зъ Фінляндії и довозъ живности зъ середины Россіи. Въ той способъ самъ Петербургъ бувъ бы осередкомъ будовы кораблѣвъ, Кронштадъ головною пристанею, Лібава точкою операційною дефензивнои фльоты и остаточно мурманьска пристань операційною точкою и точкою выходу для фльоты Океану. Се дуже цѣкавї информації про намѣры Россіи навѣть тогды, коли-бъ и вѣсть, що Швеція приступає до тридержавного союза оказала ся неправдивою. И справдї, въ евентуальностъ приступленя Швеції до тридержавного союза годї на серіо вѣрити за-для внутрѣшныхъ обставинъ въ скандинавскихъ королѣвствахъ. Норвеґскій гомеруль задавивъ бы кождый такій намѣръ короля Оскара II, абстрагуючи вѣдъ того, що активнымъ приступленьемъ до середноевропейского тридержавного союза Швеція не скористала бы нѣчого. Справедливо помѣчує одна петербургска ґазета, що геоґрафічне положенье Швеції кладе на неи обовязокъ держати ся на осторозѣ, бо на случай европейскои вѣйны морскї силы Швеції не принесли бы тридержавному союзови великои користи, а Швеція сама выставилась бы на велику небезпечностъ. А що вчинила бы Россія въ такомъ выпадку, се высказує другій дневникъ проводячи у паматъ, що Норвеґія скорше вѣдлучилась бы вѣдъ Швеції, ба навѣть приймила бы англійскій протекторатъ, чимъ дозволила бы одному шведскому воякови станути на норвеґскѣй земли. Впрочомъ на случай приступленя Швеції до мирнои лиґи — такъ думають въ Петербурзѣ — Норвеґія прилучить ся до Россіи а Франції, щобы удержати рѣвновагу въ політицѣ. — Отсї політичнї комбінаціи переплетанї погрозами россійскои прасы выринають рѣдше або частѣйше въ мѣру ширшаня вѣстей про приступленье Швеції до тридержавного союза. Очевидно, Швеція буде такъ довго держатись въ резервѣ, доки Россія офензивно на случай якогось конфлікту не зневолить ся выступити. Зъ другого боку тридержавный союзъ не потребує академічнои пѣдмоги скандинавскихъ королѣвствъ, бо має довольѣ силы на сушї и на мори. Отже можуть въ Петербурзѣ займати ся такими вѣстями до хочу, коли мѣжь тымъ нѣ у Вѣдни нѣ въ Берлинѣ нѣкому не снить ся втягати Швецію на манѣвцѣ безкористнои політики.

—

Про повстанье въ Бразілії приходять суперечнї вѣсти. Вчера донесено, що фльота повстанцѣвъ по тяжкѣй борбѣ при крѣпости Ріо Жанейро опустила пристань, зъ чого можна було заключати, що адмірал Кустодіо до Мелльо стративъ надѣю здобути самъ Ріо Жанейро и носить ся зъ намѣромъ перенести повстанье на инше мѣсце бразілійского побережа. Здавалось дуже имовѣрнымъ, що фльота повстанцѣвъ зверне ся до державы Ріо Ґранде, котра вѣдъ двохъ рокѣвъ повстає противъ центрального правительства, отже повстанцѣ могли сподѣвати ся, що Ріо Ґранде дасть имъ пѣдмогу. *Инші вѣсти* дементують повысшї комбінаціи. Адмірал до Мелльо не опустивъ Ріо Жанейро, лише кѣлька кораблѣвъ вѣдплыло до Сантосъ, щобы пѣднести мыто на рахунокъ повстанцѣвъ. Рѣвночасно запевнюють, що всѣ кораблѣ и всѣ крѣпости Ріо Жанейра зъ выимкою крѣпости Санта-Круцъ вѣдпали вѣдъ Пейхота и прилучили ся до Мелля. Навѣть въ престольнѣмъ мѣстѣ володѣє анархія и недостача живности, коли тымчасомъ Мельло заосмотривъ ся въ провіянтъ. Скѣлько правды въ тыхъ вѣстяхъ, годї збагнути. Въ кождѣмъ случаю здаєсь дуже неимовѣрнымъ, щобы мѣсто Ріо Жанейро сполучене зъ серединою краю и не вѣдтяте вѣдъ того осередка терпѣло недостачу живности, а фльота повстанцѣвъ, що не має нѣякого привозу зъ краю, мала подостаткомъ ѣды. Такожь и сего не можна зрозумѣти, длячого Мелльо не може здобути престольного мѣста, коли въ его мурахъ анархія; его приймили-бъ отвертыми раменами. Що всѣ вѣсти суперечнї, причину того треба добачувати, якъ мы вже вчера пѣднесли, въ обставинѣ, що президентъ Пейхото зборонивъ телеґрафічнои комунікаціи зъ Европою, за-для чого денешѣ не приходять безпосередно, лише або зъ Монтевідео въ Ураґваю, або зъ Буеносъ-Айресъ въ Арґентинѣ.

НОВИНКИ.

— **Холѣра.** Ґазета урядова доносить: Дня 20 н. ст. вересня занедужало на холѣру: въ Делятинѣ повѣта надвѣрняньского 2 особы, въ Гвоздѣ, Пѣдлѣсневѣ ad Микуличинъ и въ Пневѣ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Вороблику шляхотскѣмъ повѣта сянѣцкого, въ Лавочнѣмъ повѣта стрыйского, въ Опришовцяхъ повѣта станиславѣвского и въ Коломыи по 1 особѣ. — Выздоровѣло: въ Гвоздѣ повѣта надвѣрняньского 5 особъ и въ Краснѣй того-жь повѣта 2 особы. — Померли: въ Коломыи 2 особы, въ Пневѣ повѣта надвѣрняньского, въ Римановѣ повѣта сянѣцкого и въ Опришовцяхъ повѣта станиславѣвского по 1 особѣ. — Бактеріольоґічно сконстатовано заразины холеричнї въ вѣдходахъ особъ недужихъ, взглядно помершихъ: въ Лавочнѣмъ повѣта стрыйского, въ Вовчинци повѣта станиславѣвского, въ Иванѣвцяхъ повѣта жидачѣвского, въ Волици повѣта краковского и въ Отинїи повѣта товмацкого. — На Буковинѣ проявила ся онодгы холѣра въ Оришовцяхъ, повѣта кѣцманьского. Занедужавъ тамъ жидъ, що приѣхавъ зъ Галичины. Сконстатував холеру д-ръ Ключенко. Передвчера занедужавъ одинъ кондукторъ въ поѣздѣ зелѣзничомъ, ѣдучомъ зъ Сучавы. Его вынесено зъ ваґона и вѣдослано до черновецкого шпиталю.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣхавъ передвчера нѣчнымъ поѣздомъ до Станиславова, щобы удати ся до мѣсцевостей навѣщеныхъ холерою. До Станиславова приѣхавъ въ ночи и рано о годинѣ 6 ѣй выѣхавъ просто зъ двѣрця зелѣзничого до Опришовець, де вѣдвѣдувавъ недужихъ, помѣщеныхъ въ изслюваныхъ хатахъ. Намѣстника супроводжавъ перебуваючій въ Станиславовѣ инспекторъ санітарный д ръ Ляховичь. Вѣдтакъ выѣхавъ ґр. Бадені кѣньми въ напрямѣ до Богородчанъ.

— **Про выборъ посла до рады державнои зъ мѣста Львова** пише Wiener Allgemeine Zeitung: Мандатъ, опорожненый въ наслѣдокъ покликаня д-ра Смольки до палаты панѣвъ, має бути обсадженый вже за три тыждня, а ще нѣяке сторонництво не подумало на серіо поставити кандидата. Сумно але правдиво. Послѣднї десятки лѣтъ не выдвигнули на політичну арену нѣякихъ новыхъ мужѣвъ бѣльшого значѣня и скѣлько разѣвъ якій зъ давныхъ заступникѣвъ народу покине політичне житье, галицкї выборцѣ суть въ клопотѣ, зъ котрого вмѣє ихъ спасати лишь дбале правительство, высуваючи на передъ сервілістичнї мѣрности. При обсадженю мандату, котрый такъ довго бувъ въ рукахъ д-ра Смольки, справа тымъ тяжша, що тутъ розходить ся о гѣдного наслѣдника по однѣмъ зъ найвызнатнѣйшихъ мужѣвъ польскихъ. Въ прасѣ вычислено доси трехъ кандидатѣвъ, але не знати, чи они дѣйстно хотять старати ся о мандатъ. Тыми кандидатами суть: Генрикъ Реваковичь, шефъ-редакторъ Kurjer-a Lwowsk-ого и провѣдникъ радикального мѣщаньства, професоръ д-ръ Адамъ Чижевичь, ліберальный посолъ соймовый и ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій, давнѣйше посолъ до рады державнои. Кандидатура Реваковича мусѣла бы на кождый способъ выкликати завзяту борбу выборчу, бо правительство и польске коло ужили бы всѣхъ средствъ, щобы еи повалити. Про д-ра Чижевича говорять, що вонъ за-для своеи широкои практики лѣкарскои не принявъ бы кандидатуры, а що-до ґр. Дѣдушицкого, то може допомогла бы ему до выбору его літературна слава; яко політика не можна его на серіо трактувати, хочь на кождый способъ вонъ клонить ся до напряму консервативного.

— **Арештованье аґентѣвъ.** Безнастанне накликуванье прасы, щобы розтягнено контролю надъ торговлею, яку ведуть жидѣвскї аґенты робѣтниками до Румуніи, починає вкѣнци приносити успѣхи. Якъ черновецка Gazeta Polska пише, хотѣли два жидѣвскї аґенты выслати дня 18 н. ст. вересня партію галицкихъ робѣтникѣвъ до Румуніи. Однако въ хвили, коли свѣй „товаръ“ ладували до ваґонѣвъ на стациі „Фольксґартенъ“, зъявила ся поліція и задержала выѣзъ, а обохъ факторѣвъ арештувала пѣдъ закидомъ „фушерки“, бо не мають концесіи на веденье того рода интересѣвъ.

— **Звѣрскѣсть.** Зъ Нового Торгу телеґрафують до Kurjer-a Lwowsk-ого: Реставраторъ въ пристановищи коло Морского Ока, Иванъ Бурый, розпочавъ суперечку зъ жандармомъ (Postenführer-омъ) въ Розтоцѣ, а сей пробивъ его шаблею такъ глубоко, що ажь легки выйшли на верхъ. Жандармъ попавъ въ скажену лють, вырвавъ кусникъ мяса дитинѣ Іосифа Будза, бувшого вѣйта зъ Бялки и пробивъ 7-лѣтного сына его, Іосифа, а й самъ отець, Іосифъ Будзъ, теперь реставраторъ въ Розтоцѣ, такожь скалѣченый и мало що не пробитый. Жандармъ кинувши карабінъ зъ баґнетомъ и шаблю здезертирувавъ. Засмученый отець привѣзъ трупа дитины до Морского Ока. Оповѣдають що Бурый и жандармъ були пѣдпитї,

— **Змѣна власности.** Маєтнѣсть Олесько купила вѣдъ п. Софіи Литиньскои п. Станислава Жичиньска.

— **Сѣмъ миль ходу на колѣнахъ.** Зъ Теребовлѣ пишуть, що якась селянка, котрои имени не можна дѣзнати ся, задала собѣ таку покуту, що зъ Козовои въ повѣтѣ скалатскѣмъ до Зарваницѣ, отже сѣмь миль, рѣшила ити на колѣнахъ и справдї зачала покуту. Люде збѣгають ся та дивлять ся на неи, одни молять ся та дивують ся такѣй великѣй побожности, а другї смѣють ся.

— **Торжественне отворенье нового польского театру въ Краковѣ** вѣдбуде ся дня 14 н. ст. жовтня въ полудне. Вечеромъ сего дня буде вѣдогране ґалеве представленье, а вѣдтакъ вѣдбуде ся великій равтъ. На торжество отвореня театру мають бути запрошенї: Намѣстникъ, маршалокъ краевый, послы соймовї, выдѣлъ краевый, narodne divadlo въ Празѣ, двѣрскій театръ у Вѣдни, театръ познаньскій, львѣвскій, варшавскій, редакціи, писателѣ, артисты, журналісты и т. д.

— **Зъ Косова** доносять, що тамъ вѣдбули ся дня 17 н. ст. вересня зборы дбаючихъ о добро селянъ людей, щобы нарадити ся надъ завязаньемъ институціи фінансовои призначеной для христіянъ. Зборы ухвалили статутъ для „Банку христіянского“ а христіянске населенье приймило сю вѣсть зъ вдоволеньемъ. Товариство старає ся одержати заступство банку краевого. Цѣкаво, що — якъ пише Przegląd — заборонивъ староста урядникамъ брати участь въ тѣмъ товариствѣ и єсть противный тѣй институціи.

— **Законъ а вѣтцѣвска любовь.** Найвысшій трибуналъ розсуджувавъ таку справу: Властителеви реальности, Іосифови Раньскому, мешкаючому въ однѣмъ зъ галицкихъ сѣлъ, утопивъ ся въ часѣ его неприсутности наймолодшій сынъ. Отець вернувши домѣвь два днѣ по похоронѣ, хотѣвъ побачити ще разъ свого сына — хочь въ домовинѣ. Длятого взяєъ собѣ ключь до гробу родинного и пѣйшовъ въ товариствѣ брата и трехъ приятелѣвъ до домовины сына. Вѣйшовши до середины, отворивъ вѣко, выплакавъ ся при мощахъ сына и зачинивши назадъ домовину, вернувъ домѣвь. О тѣмъ фактѣ дѣзнала ся прокураторія и выточила Раньскому процесъ за неправне отворенье гробу. Судъ засудивъ его на 5 днѣвъ арешту а другихъ сповобжалованыхъ кождого на 2 днѣ (§. 306 з. к.). Противъ того засуду внесено жалобу неважности, але трибуналъ касаційный жалобу сю вѣдкинувъ.

— **Шамбеляньскій „гоноръ“.** Свого часу доносили мы пѣдъ симъ заголовкомъ про процесъ, якій вѣвъ ся у Львовѣ противъ Ивана Завадского обжалованого властителемъ бѣльшои посѣлости и шамбеляномъ Володиславомъ Воляньскимъ о обиду чести. Завадскій, якъ звѣстно, закинувъ бувъ п. Воляньскому, що несовѣстно сповнявъ урядъ опѣкуна. Судъ львѣвскій увольнивъ бувъ Завадского вѣдъ обжалованя а Воляньскій внѣсъ жалобу неважности до трибуналу касаційного у Вѣдни. Сими днями вѣдбула ся въ тѣмъ трибуналѣ розправа и выпала въ некористь Воляньского. Трибуналъ вѣдкинувъ жалобу неважности и увольнивъ Завадского.

— **Братя Пільплѣ** — такъ называють ся два львѣвскї лихварѣ — були минувшого тыждня героями розправы судовои въ львѣвскѣмъ судѣ карнѣмъ. Обохъ засудивъ трибуналъ на вязницю по 8 мѣсяцѣвъ и по 1.000 зр. кары грошевои. Дѣяльность свою розширяли они на низшихъ урядникѣвъ дирекціи скарбовои и выдѣлу краевого. Урядникъ, що мавъ якихъ 50 зр. мѣсячнои платнѣ, зголошувавъ ся до Пільпля по позичку, на пр. 10 зр. Пільпель позичавъ 10 зр. зъ услѣвемъ, що позичаючій вѣддасть ему на 1-го т. е. найдовше за кѣльканацять днѣвъ 12 зр., а при тѣмъ вѣдбиравъ вѣдъ позичаючого книжочку платничу. Першого мусѣвъ довжникъ принести насампередъ 12 зр. (отже вѣдъ когось иншого позичити) и ажь тогдї дѣстававъ вѣдъ Пільпля книжочку. Зъ того выходить, що Пільплѣ побирали по 240 до 480%.

— **Чеканенье новыхъ грошей.** До дня 9 н. ст. вересня выбито пѣсля урядовыхъ выказовъ въ вѣденьскѣй монетарни загаломъ: 20-коронѣвокъ въ золотѣ штукъ 6,323.071 за суму 126,461.420 коронъ, однокоронѣвокъ срѣбныхъ штукъ 24,984.500, двацятакѣвъ (сотик.) ніклевыхъ штукъ 28,518.750 за 5,703.750 коронъ, десятакѣвъ ніклевыхъ штукъ 27,872.100 за 2,787.210 коронъ, бронзовыхъ двосотикѣвъ 32,865.004 штукъ за 657.300 коронъ а бронзовыхъ сотикѣвъ 19,947.213 штукъ за 199.472 коронъ, разомъ выбито 140,511.638 штукъ вартости 160,753.654 коронъ Загаломъ выбито 63·2 мілионѣвъ зр. въ дрѣбнѣй монетѣ.

— **Чисто на американській ладъ.** Въ Сполученыхъ Державахъ у мѣстѣ Данвіль вѣдограла ся въ палатѣ богинѣ Теміды дуже интересна сцена мѣжь судьею а адвокатомъ. Передъ судомъ ставала молода дѣвчина Емілія Штайнъ, обжалована о лихе поведенье. Еи оборонець адвокатъ Гіль ставъ такъ напрасно и огнисто доказувати невинность своеи кліентки, що судья розлюченый шпуривъ въ голову меценаса товсту книгу законѣвъ. Адвокатъ въ оборонѣ своеи чести вхопивъ величезный каламарь и хотѣвъ заѣхати нимъ въ достойну особу судьѣ. Але судья подавъ ся у бѣкъ, и каламарь поцѣливъ маленкого хлопця-свѣдка въ животикъ такъ, що вонъ поваливъ ся на землю. Тогдї кинувъ ся на адвоката судья, поліцай и батько хлопця, однакъ меценасъ дѣбравъ ся скоро до вѣкна, выскочивъ зъ другого поверха на полотняный дахъ, що пристававъ до судового будынку, и зсунувъ ся звѣдси на землю. Мѣжь тымъ обжалована и свѣдки бабы и собѣ не дармували. Примѣръ судьѣ и оборонця такъ дуже подразнивъ первы, що они давай гатити ся всѣмъ, що попало пѣдъ руки. Допервa, коли судовый возьный вѣдобравъ на силу однѣй зъ нихъ парасоль и почерзѣ кожду охрестивъ, въ сали наставъ спокѣй.

— **Ґр. Левъ Толстой,** звѣстный россійскій писатель обходивъ дня 16 н. ст. вересня 65-тї роковины своихъ уродинъ. Зъ тои нагоды именувала его петербургска академія наукъ своимъ членомъ кореспондентомъ, а всѣ россійскї университеты надали ему титулъ доктора honoris causa. Сей день бувъ такожь 42-ою роковиною дѣяльности писательскои ґр. Толстого.

— **Дрѣбнї вѣсти.** Инсталяція п. Едм. Мохнацкого на президента мѣста Львова и зложенье присяги зъ его стороны на руки намѣстника вѣдбуде ся въ недѣлю дня 24 н. ст. вересня. — Рада мѣста Тисьменицѣ надала почетне горожанство старостѣ Іос. Саламонови. — Дня 24 н. ст. вересня вѣдбуде ся въ Славску коло Сколього вѣнчанье п. Ом. Бойкевича, урядника зелѣзничого зъ Лавочного, зъ панною Маріею Набитовичѣвною, сиротою по учители. — Дня 1 н. ст. жовтня вѣдбуде ся въ Кальнѣмъ, золочѣвского повѣта, у тамошного пароха, вѣнчанье п. Ивана Габрусевича, авскультанта судового зъ Журавна, зъ панною М. Лагодиньскою.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Трибуналъ адміністраційный надавъ опорожнену посаду адъюнкта сикретаря рады при тѣмъ-же трибуналѣ адъюнктови суду повѣтового въ Рогатинѣ, Юх. Пічеви.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ повѣтовый въ Збаражи оголошує конкурсъ на посаду инжинера повѣтового зъ рѣчною платнею 800 зр., 200 зр. додатку на коня и зъ вѣдповѣдными дієтами за обѣздки. Поданя треба вносити до 15 н. ст. падолиста.

— **Перенесеня** Намѣстникъ перенѣсъ канцелістѣвъ намѣстництва Ад. Панатовского зъ Кракова до Рогатина, а Стеф. Чарнецкого зъ Рогатина до Кракова.

ВСЯЧИНА.

— **Експеріменты зъ холєрою на людяхъ.** Звѣстный природознавець Макс. Петенкоферъ зъ Монахіи, щобы выпробувати дѣланье баціловъ холеричныхъ на людскій орґанізмъ, зъѣвъ культуры живыхъ баціловъ холеричныхъ и его здоровлье нѣчого не потерпѣло. Такій самій досвѣды зъ рѣвнымъ успѣхомъ робили на собѣ иншій природознавцѣ, якъ Бошфонтенъ въ Парижи, Еммеріхъ въ Монахіѣ и д ръ Валь въ арміи индійскѣй. Послѣдными часами роблено тѣ пробы у Вѣдни въ институтѣ для експеріментальнои патольоґіи пѣдъ проводомъ професора д-ра Штрікера на шѣстьохъ особахъ, котрѣ зъѣли великій скѣлькости прутнѣвъ (коммабаціловъ), а помимо того нѣхто зъ нихъ не занедужавъ на азійску холеру. Тыми вѣдважными особами були: д-ръ Гастерлікъ, слуга институту Альтенбурґеръ, асистентъ д-ра Штрікера д-ръ Штокмаеръ, два медики Шіцъ и Ґрафъ та одинъ приватный чоловѣкъ Розе. День и нѣч слуги институтскї ждали на всѣ приказы згаданыхъ шѣстьохъ особъ, а чотирохъ лѣкарѣвъ слѣдили змѣны въ ихъ орґанізмахъ. На тыхъ шѣстьохъ особахъ зроблено вѣсѣмъ експеріментѣвъ. Д-ръ Гастерлікъ и Альтенбурґеръ не выказали нѣякихъ змѣнъ, д-ръ Штокмаеръ терпѣвъ на бѣль головы, безсонность и легку пропасницю, у Шіца и Ґрафа була короткій часъ бѣгунка, а лишь Розе, котрого орґанізмъ дещо слабшій, занедужавъ, бо мавъ млости и вомиты, але по вѣсьмохъ дняхъ прийшовъ до себе. Але у всѣхъ тыхъ особъ не було симптомѣвъ холеричныхъ. Проф. д-ръ Штрікеръ прийшовъ зъ того до такого заключеня, що прутнѣ у слабшихъ особъ выкликують певного рода занедужаня, але не стають ся безусловною причиною холеры.

Однако противъ того рода досвѣдѣвъ пѣднесено деякї сумнѣвы и Лефлеръ, ученикъ Коха, такъ сказавъ про досвѣды Петенкофера и Емеріха: „Если бы бѣльше число професорѣвъ робило такій досвѣды, то мабуть лучились бы занедужаня и случаѣ смерти.“ На се вѣдповѣвъ д-ръ Штрікеръ, описуючи свои експеріменты, такъ: „Если бы повысшій высказъ бувъ основаный на науковыхъ фактахъ, то нашї пробы годились бы передъ судъ карный и чимъ бѣльше було бы пробъ, тымъ бѣльше були бы они карыгѣднї. Теперь покѣнчились пробы на шѣстьохъ особахъ и они всѣ здоровї, тожь и преміса Лефлера не має стѣйности, бо зроблено десять експеріментѣвъ на людяхъ а не було нѣ одного случаю смерти.“ Вѣдтакъ каже д-ръ Штрікеръ, що высказъ мовь бы прутнѣ були у всѣхъ случаяхъ холєры азійскои, именно въ епідеміи зъ 1892 р., не конче оправдуєсь. Навѣть головна квестія, чи прутнѣ суть взагалѣ заразиною холеричною чи еи вытворюють, такожь ще не принята загально. „Тожь если найдуть ся вѣдважнї люде — каже д-ръ Штрікеръ — що выставляють ся на небезпечностъ якъ зѣ взгляду наукового такъ и для загального добра, щобы остерегчи а взглядно охоронити иншихъ людей, то треба се поведенье порѣвнати зъ поведеньемъ вояка, котрый добровѣльно стає на якѣй небезпечнѣй стѣйцѣ.“

Проф. д-ръ Штрікеръ додавъ до повысшои новинки ще такї вѣсти: Експеріменты на людяхъ роблено зъ отсихъ причинъ: Если бацілѣ холеричнї, выгодованї въ лябораторіяхъ, дѣйстно способнї выкликати холеру, то занимати ся ними грозить небезпечностію не лишь для персоналу ляборатории, бо мы властиво доси ще не знаємо середъ якихъ обставинъ поодинокій случай занедужаня може статись початкомъ епідеміи. Опираючись на нашихъ досвѣдахъ, мушу заперечити першу премісу головну. Нашї прутнѣ, выгодованї въ лябораторіяхъ не грозять такою небезпечностію. Тї бацілѣ, впровадженї въ бѣльшѣй скѣлькости черезъ губу до орґанізму, можуть спровадити недугу, але если науково обходимо ся зъ ними и заховуємо найпростѣйшї средства осторожности, то нема найменшои небезпечности навѣть для того, що коло нихъ робить. Квестія чи прутнѣ можуть дѣйстно выкликати холеру, не дасть ся порѣшити нашими досвѣдами. Лѣкарѣ, мѣжь ними д ръ Драше, наглядаючи експеріменты, орекли, що недуга на яку запали двѣ нашї особы, не була холерою. Я рѣвножь до того прилучаю ся. Але не забувайте, що можна найти ще й противнї арґументы. Вкѣнци треба и се зважити, що бацілѣ холеричнї можуть бути справдї причиною правдивои холеры, але въ лябораторіяхъ, черезъ годѣвлю, можуть втратити свои для насъ небезпечнї експеріменты.

Послѣднй вѣсти.

Сегодня рано выдѣлъ краєвый выбиравъ двохъ членôвъ до краєвои рады шкôльнои и выбравъ одного Поляка а одного Русина, а именно професора львôвскои мужескои семинаріи учительскои посла Олександра Барвѣньского [бôльшостію чотирохъ голосôвъ противъ трехъ, котрй упали на проф. універс. Радзишевского].

Нотуючи сей фактъ, мусимо зъ признаньемъ пôднести, що выдѣлъ краєвый при нинѣшнôмъ выборѣ поставивъ ся на становище обєктивне и справедливе — и зъ огляду на два народы въ краю роздѣливъ два мандаты по одному: на Русина и на Поляка. Тымъ чиномъ буде бодай въ малôй части полекшене покривдженье Русинôвъ, що они въ краєвôй радѣ шкôльнôй мали доси властиво лишь одного представителя.

Що-до особы выбраного Русина на члена краєвои рады шкôльнои — можемо сказати, що посолъ Барвѣньскій, дуже добрый педаґоґъ и знавець вôдносинъ та потребъ шкôльництва взагалѣ а руского зъ-окрема, буде въ радѣ [одно лише шкода, що за-для послованя — не черезъ цѣлый рôкъ] одною зъ найповажнѣйшихъ силъ, а яко щирый борець за школами рускими — доказы того давъ въ парляментѣ — горячо и енерґічно буде стояти въ радѣ на сторожи и въ оборонѣ правъ руского шкôльництва. О тôмъ мы — якъ и нѣхто зъ Русинôвъ — не можемо сумнѣватись, а треба нинѣ хиба лишь бажати, щобы трудъ и заходы п. Барвѣньского въ краєвôй радѣ шкôльнôй вѣнчали ся якъ найкрасшими успѣхами!

Телєґрамы „Дѣла"

Вѣдень 22 вересня. Цѣсарь вернувъ вчера вечеромъ зъ маневрôвъ въ Ґінсъ. Вѣсть про креованье нѣмецкого консуляту въ Краковѣ показала ся неправдивою.

Прага 22 вересня. Бурмістръ Шольцъ вôдмовивъ жаданю молодо-ческихъ радныхъ, скликати надзвычайне засѣданье мѣскои рады въ справѣ выимкового стану въ Чехіи.

Берлинъ 22 вересня. Цѣсарь Вільгельмъ и Бісмаркъ уже перепросились за порадою австрійского цѣсаря и саского короля.

Парижь 22 вересня. Temps доказує, що перепросины Вільгельма зъ Бісмаркомъ суть демонстрацією противъ Россіи и Франціи.

Римъ 22 вересня. Въ процесѣ Banca Romana увôльнено обжалованыхъ Ляццаронього, Мостера и Танльонґа.

Лондонъ 22 вересня. Генрикъ Норманъ зрѣкъ ся гôдности віцекороля Индіи.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ
Дôмъ банковый и Контора вымѣны
У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Облїґаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 55—?

ВСЯКИ ЛЬОСЫ
купує и продає найкористнѣйше
Контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать порунôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванй черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ ѣнформаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

НОВÔСТЬ!

1) **„Записки наукового товариства імени Шевченка"** томъ II., — цѣна 1 зр.
2) **„Словар правничий"**, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) **„Мапа України Руси"** — цѣна 20 кр. 4784 11—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй. 4641 77—150

Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРІЦА
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймає всякй роботы входячй въ обсягъ сего званя. 4835 10-15

В. МІДІНГА
ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА
одежи мужескои и дамскои
не поренои
такожь
ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ
4824 *у Львовѣ* 10 20
при улици Ягайлоньскôй число 20.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 20—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25

КУ-
фры, торбы и всѣлякй приборы до подорожи
найдешевше въ торговли товарôвъ модныхъ и бѣля мужеского, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.
Павла Лянгнера
передъ тымъ 2537
Браты Лянґнеры
Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Краєва фабрика
выробôвъ ткацкихъ
Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручає зъ найчистѣйшого льну гарнй и свѣжй славнй полотна корчиньскй въ великôмъ выборѣ, а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т ин. вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзнй, рушники, хустки до носа грубшй и тонкй вебовй бѣлй и барвистй. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотна вѣтрильнй (Segeltuch) и т. ин. выробы першои якости по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортôвъ высылає ся даромъ и оплатно.

За доброту выробôвъ ручить ся. 4573 2—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т взглядамъ.

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десеровй поручає
ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА
4758 при ул. Баторія ч. 32. 13—180

ОБРАЗЫ
олѣйнй до церковь готовй и на замовленя по дуже приступныхъ цѣнахъ Близша вѣдомôсть СТАНИСЛАВЪ САДОВСКІЙ, Жовкôвъ. 4847 5 5

Л. Тировичь И. Балабанъ
рѣзьбарь архітектъ
поручають свою робôтню въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин
4780 **РОБÔТНЯ** 22-156
Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ТУТКИ електрично стисканй неклиенй зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнй, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ. При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 16—30

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 61—180
ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

Топôрцѣ лѣсовй зъ 2 буквами по 6 зр.
поручає 450
ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
и опроцентовує ихъ по
4½% на рôкъ.
2219

Заведенье першорядне!

Найлѣпше рекомована
Парова фарбарня, друкарня
и хемічна пральня

Преміована: мор. товариство рукодѣльниче 1892, Оломуцка выстава промыслова и рукодѣльнича I. нагорода золотый медаль 1892.

Жигмондъ Флюсъ, Берно
Складъ: **Ferdinandsgasse ч. 28.,** Телефонъ 470.
Фабрика: **Zeile 38.,** Телефонъ 471.

Найбôльша фабрика того рода въ Чехіи, Моравѣ и Шлезку

Всѣ роды одежи мужескои и жѣночои
цѣлй, не поренй, разомъ зъ пôдшевкою, ватованьемъ и т. д. фарбують ся, чистять ся хемічно, выготовлюють ся якъ новй.

НОВÔСТЬ! НОВÔСТЬ!
Золоте и срѣбне брокатове выбиванье.

Поручаю дальше Вп. П. Т. Публицѣ мою найновѣйшимъ способомъ, зъ машинами устроєну

ХЕМІЧНУ ПРАЛЬНЮ

(Netoyage français) для ґардеробы мужескои, дамскои, дитячои, уніформôвъ войсковыхъ и урядничихъ, тоалетъ балевыхъ и прогульковыхъ, матерій на меблѣ, шалѣвъ, пестрыхъ и тканыхъ хустокъ, покрывалъ, парасольокъ, правдивыхъ ватлярѣвъ зъ струсячихъ перъ, краватокъ и т. д.

ЗАВЕДЕНЬЕ ДЛЯ ЧИЩЕНЯ

килимôвъ ґобеліновыхъ, смирненьскихъ, велюръ и бруксельскихъ, пôсля анґлійскои системы. Чищенье и фарбованье занавѣсъ, ґардинъ, правдивыхъ коронокъ и т д. Фарбованье спеціяльностей зъ обсягу одежи шовковои, зъ кашміру, плюшу, аксаміту, бавовняныхъ позаментерій и матерій декораційныхъ въ наймоднѣйшихъ, найправдивѣйшихъ краскахъ.

Філіи у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ монархіи.

Філіи у Львовѣ: I. Игн. Фрідъ „Сальонъ модъ", площа Галицка ч 13 и II. Игн Фрідъ „Au Printemps", улиця Галицка ч. 13.
Філія въ Краковѣ: П. Ванда Горовіцъ, улиця Скарбкôвска ч. 21, I. поверхъ. 4795 5—5
(Бюро анонсôвъ Л. Горовіцъ, Чернôвцѣ.)

Машины и пара!

Часъ доставы найскоршій!

Робота незрôвнана!

Безъ конкуренціи
есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ такожь одяги дитячй и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнй взгляды пишусь

Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3

Казимиры Матчиньскои выробу
БУЛІОНЪ
зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.

Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6 0 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный
по 70 кр. слоикъ
4829 продає 8—12
Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

Глядаю учителя
для двохъ ученикôвъ (зъ II ґімназіяльнои и IV норм.) Зголошеня вразъ зъ условіями присилати належить пôдъ адресою: *Володимиръ Гузаръ* начальникъ судовый въ Потоцѣ золотôмъ. 4853 2—3

Высокоповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручає ся
МОЛОЧАРНЯ
и „взôрцева кухня"
при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь Кава найлѣпша, стравы смачнй, выбôръ великій кухня безъ перервы цѣлый день. Цѣны найнизшй. Зъ поважаньемъ
4839 7—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКІЙ
Льосы по 50 кр.
Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель, тов. банкове и контора вымѣны Шелленберґъ и Крайнеръ у Львовѣ.
4352 6—23

Послѣдный мѣсяць

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 204. Львôвъ, Субота 11 (23) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 23 н. ст. вересня 1893.

Чорна хоруговь на ратуши львôвскôмъ и богослуженя по костелахъ знаменують, що нинѣ Поляки обходять сумну память другого розбору вôтчины своеи. Шануємо чувства народу, що довгими вѣками бувъ и єсть нашимъ найблизшимъ сусѣдомъ, а побôчь котрого и зъ котрымъ судилось намъ переживати всяку долю. Єсть се хвиля сумна а не менше поважна для народу польского, въ котрôй не тôлько належало бы згадати бувальщину, але и застановитись основно надъ причинами, що передъ вѣкомъ на Польщу навели таку катастрофу.

Розкрывати тî причины намъ не ялось пôдъ ту хвилю, хочь нарôдъ рускій яко суставна часть колишнои Польщѣ мавъ бы повне право розкрыти ихъ и указати бодай на те все, въ чôмъ Польща провинилась супротивъ Руси и що вôдтакъ спонукало Русь въ часѣ розборôвъ заняти пасивне становиско и бути мовь-бы нѣмымъ свѣдкомъ розборового дѣла. Не хочемо сего робити, але думаємо, що самî Поляки, згадуючи велику катастрофу, вглянуть въ суть політики предкôвъ своихъ и, розôбравши зрѣло и обєктивно всю справу, легко догадають ся, якихъ хибъ політичныхъ допустились дѣды ихъ супротивъ народу руского передъ вѣками.

Русь дала колись силу Литвѣ. Она двигнула Мендовґа, Витена, Ґедимина, Ольґерда, Кейстута, Ягайла та Витовда. Она помогла Литовцямъ въ ихъ тяжкôй борбѣ зъ орденами лівоньскимъ та нѣмецкимъ. Она устоялась пôдъ Дубровникомъ зъ однои стороны а надъ Ворсклою клала головы свои въ оборонѣ себе и христіяньства въ кровавици зъ Татарами. Она внесла на Литву и вѣру христіяньску и высшу культуру.

Русь двигнула и слабеньку казимірôвску Польщу въ часѣ панованя Ягайловичѣвъ. Она дала ѣй силу: зробити на заходѣ ленникомъ Альбрехта бранденбурского, посѣсти престолы ческій и угорскій, а на всходѣ положити крѣпке забороло противъ ордъ татарскихъ и буньчукôвъ турецкихъ. Русь помогла Владиславови станути пôдъ Варною, Казимірови въ Лівоніи, Баторому пôдъ Псковомъ, Вазамъ въ Москвѣ. Що вôдтакъ сталось — звѣстно всѣмъ. Русь не могла помиритись нѣ зъ політикою Єзуитôвъ, нѣ зъ соціяльнымъ ладомъ у внутрѣ державы польскои. Тѣснî звязи розрывають ся звôльна и зъ конечности та сама Русь прихилилась до царства Романовôвъ и скрѣпила ту державу въ такôмъ степени, якъ колись Литву та Польщу.

Вага руского народу въ розвою державъ на всходѣ европейскôмъ дуже наглядна. До кого Русь прилягла, тому дала матеріяльну силу, тому дала и давну свою культуру, мужѣвъ державныхъ и мужѣвъ науки.

Надъ тымъ неоспоримымъ фактомъ могли бы нинѣ нашî сусѣды глубоко призадуматись и зъ пережитои исторіи высновати правила для політики своеи супротивъ Руси на будуче. Галичина єсть широкимъ и вдячнымъ полемъ до практичного примѣнюваня такихъ правилъ. Чи ступлять сусѣды нашî на ту дорогу — побачимо. Вольному воля, спасеному рай...

Посолъ Стан. Щепановскій „о поступѣ економічнôмъ и суспôльнôмъ въ Галичинѣ вôдъ часу заведеня автономіи“.

II.

Кромѣ вже наведеныхъ въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“ цифръ статистичнымъ про зрôстъ елементу польского и про єго смертнôсть въ порôвнаню зъ елементомъ рускимъ въ Галичинѣ — бôльше датъ статистичныхъ вôдчитъ посла Щепановского майже не подає. „Мôгъ бы я — каже вôнъ — подати цѣлый рядъ цифръ доказуючихъ побôльшенье майна народного, побôльшенье продукціи рôльничои, котру одинъ австрійскій статистикъ въ добѣ передконституцѣйнôй оцѣнювавъ нѣ менше нѣ бôльше якъ на 11 міліонôвъ, а котра пôсля справозданя за рôкъ послѣдный выносить звыжь 16 міліонôвъ, мôгъ бы я вказати на буджетъ краєвый, котрый майже зъ нѣчого, бо зъ кôлькадесятьохъ тысячь зрôсъ на суму дуже поважну $6^1/_2$ міліона выдаткôвъ на цѣли продукціи переважно въ краю. Мôгъ бы я звернути увагу на тî великî операціи фінансовî, котрî въ краю остатными роками такъ красно повели ся, на сплату пропінаційну въ сумѣ 62 міліонôвъ, на сконвертованье довгу индемнізаційного, на новî ухвалы дотычно будовы сѣтей зелѣзниць льокальныхъ, але не лише утомивъ бы-мь може слухателѣвъ, но, здаєсь менѣ, мôгъ бы мь до якоись мѣры и въ блудъ ихъ увести, бо деякî поступы не залежать вôдъ формы політичнои и проявляють ся въ суспôльностяхъ маючихъ всякî правительства.“ — Се й справедливо.

Посолъ Щепановскій велику вагу кладе на сторону економічну краю, але самого того ще не досыть. „Вправдѣ — каже пос. Щепановскій — въ краю, котрый зъ огляду матеріяльного такъ задедбаный, якъ Галичина, справы економічнî зъ натуры своеи высувають ся на верхъ и вымагають полагодженя, такъ здаєть ся, мовь-бы всѣ справы політичнî стремѣли тôлько до цѣлей економічныхъ, а однакъ се тôлько такъ здаєть ся и инакше й не повинно бути. Економія нѣколи не може бути цѣлію — можна-бъ сказати, и нема нѣ одного народу сильного економічно, котрый бы досягъ тои силы економічнои лишь на основѣ стремлень и цѣлей економічныхъ... При антаґонізмахъ станôвъ и фахôвъ треба власне зрозумѣти, що збôрна праця суспôльности нѣколи не може мати на увазѣ цѣлей економічно-фінансовыхъ. Англичане фінансы называють способами и средствами. Фінансы — то способы и средства до осягненя цѣлей загальныхъ, суспôльныхъ и національныхъ. И якъ въ Анґліи побôчь промыслу, торговлѣ, єсть душа анґлійска, що має иншî цѣли и фінансôвъ уживає на осягненье цѣлей, такъ само кожда здорова суспôльнôсть повинна мати свои цѣли идеальнî, що до котрыхъ всѣ верствы суспôльности можуть згодити ся и надъ здѣйстненьемъ ихъ трудити ся... Хто розглянувъ ся въ исторіи народôвъ, той знає, що цѣли идеальнî лишь тогдѣ були щиро и серіозно пôднятî, коли застановлювано ся надъ способами переведеня, — коли-жь зростали на самыхъ идеяхъ, були сентиментальными мрѣями, не стались чиномъ, бо єдинымъ способомъ на те єсть наука о способахъ и средствахъ, що мають вести до цѣли. Длятого, сли въ остатныхъ лѣтахъ по довгôй добѣ дискусій, бôльше-менше щорôчныхъ, квестіи економічнî высунулись на першій плянъ, то доказъ, що суспôльнôсть забрала ся на серіо до здѣйстненя своихъ глубшихъ намѣрôвъ. И длятого той обявъ уважаю я за обявъ вказуючій певну мужескôсть, дозрѣлôсть характеру національного, котрый не вдоволяє ся балаканиною, але хоче, щобы те, о чôмъ говорить ся, увести въ дѣло, въ чинъ.“

О якихъ „цѣляхъ идеальныхъ“ и о здѣйстненю якихъ „глубшихъ намѣрôвъ“ говорить пос. Щепановскій — кождому буде ясно.

Дозрѣлôсть характеру польского національного бачить пос. Щепановскій у вôдносинахъ політичныхъ остатныхъ часôвъ и такъ сю рѣчь представляє:

Вôдъ часу прилученя Галичины до Австріи въ надто довгôй першôй добѣ спосôбъ правлѣня краємъ дасть ся схарактеризувати въ двохъ словахъ: чужа кольонізація и чужа бюрократія.

Що-до кольонізаціи — то вже мѣжь роками 1782 а 1786 заложено въ краю богато осадъ, що числили звыжь 120.000 Нѣмцѣвъ. Въ р. 1787 выдано навѣть инструкцію для осады кольоністôвъ нѣмецкихъ въ Галичинѣ и унято справу кольонізаціи въ якусь систему, зроблено зъ того політику. Правительство католицке не вагало ся спроваджувати кольоністôвъ-протестантôвъ, щобы зъ часомъ не мôгъ зассімілювати ся. До того бувъ у краю цѣлый апаратъ урядôвъ и урядникôвъ, инжинерôвъ, лѣкарѣвъ, учителѣвъ — а все то мало служити до крѣпшого утреваленя панованя въ краю. И надѣя централістичныхъ бюрократій ажь до кôнця добы передконституційнои все ще уважала той елементъ кольонізаційный за рѣчь дуже важну, за точку опору до остаточнои орґанізаціи цѣлого краю. Ще въ статистицѣ австрійскôй зъ року 1857-ого можна бачити зуставленя елементôвъ нѣмецкихъ въ Галичинѣ, розрôзнюючî кольоністôвъ зъ Австріи вôдъ кольоністôвъ Франкôвъ, Сасôвъ, Нѣмцѣвъ зъ Судетôвъ, Плятдайчь и т. д. — всѣхъ въ тôмъ роцѣ 114.000. Статистика сказала бы, що цифра та въ додатку до елементу жидôвского въ Галичинѣ, котрый уживавъ языка нѣмецкого, до нинѣ стала ся дуже поважною и творить точку опору до дѣланя на будуче. А прецѣнь въ наслѣдку остатныхъ 30 лѣтъ выйшло, що нинѣ можна переѣхати вздовжь и вширь краю, а зовсѣмъ не чувати о кольоністахъ, зъ елементомъ тымъ нѣхто не числить ся анѣ въ справахъ публичныхъ, анѣ для цивілізаціи, анѣ для науки, анѣ для поступу — елементъ той лишь веґетує.“

Представлюючи исторію кольонізаціи нѣмецкои въ Галичины пос. Щепановскій мавъ на думцѣ: пôднести духа Полякôвъ въ Познаньщинѣ, де вôдъ якогось часу переводить ся така сама кольонізація.

„Нѣмецка бюрократія — говоривъ дальше пос. Щепановскій — мала въ краю завести цивілізацію и порядокъ. Хотѣвъ бы я, щобы-мь мôгъ сказати, що такъ само, якъ кольонізація, такъ и цѣла нѣмецка бюрократія згинула и щезла. Правда, вôдъ 25 лѣтъ бюрократія наша зъ кождымъ рокомъ стає ся бôльше польскою, чисто краєвою, и анѣ теперь нема нѣмецкои бюрократіи, анѣ нема небезпечности, щобы була введена, але наслѣдки єи дѣланя вôдъ року 1772 до 1865 виднî ще на кождôмъ кроцѣ: всюды братъ противъ брата, племя противъ племени, верства людности противъ верствы, всюды маємо памятку того столѣтного чужого правлѣня.“

Сей уступъ промовы посла Щепановского зôбранî правники и економісты польскî гучно оплескали. Однакожь кождому безсторонному буде ясно, що посолъ Щепановскій тутъ „переборщивъ“, зробивши зъ колишнои нѣмецкои бюрократіи козла жертвенного за все, що ще й нинѣ дѣє ся въ Галичинѣ. Мы не беремо въ оборону анѣ правительствъ австрійскихъ анѣ бюрократіи нѣмецкои зъ часôвъ передконституційныхъ, — а все-таки зовсѣмъ обєктивно мусимо сказати, що антаґонізмы племенъ и верствъ людности, о котрыхъ говорить пос. Щепановскій, анѣ въ часахъ передконституційныхъ не выкликала бюрократія нѣмецка, бо антаґонізмы тî истнували вже за часôвъ Польщѣ, анѣ нинѣ они не є наслѣдкомъ бюрократіи. Бюрократія австрійска могла хиба покористуватись въ потребѣ однымъ або другимъ антаґонізмомъ, але она не вынайшла пôдданьства, панщины, права пропінаціи и т. д., — та й не бюрократія австрійска вынайшла племена въ Галичинѣ. Звалюванье всеи вины за всякî антаґонізмы въ Галичинѣ на бюрократію нѣмецку єсть утертымъ комуналомъ мѣжь Поляками — и дивно, що навѣть такій мыслячій чоловѣкъ, якъ пос. Щепановскій, повтаряє той комуналъ — хиба длятого, що се комуналъ

ЧЕРНЕЦЬ.

Киѣвска повѣсть Ивана Козлова.

Переклавъ *Василь Щурать.*

(*Конець.*)

IX.

Де серце любить и страдає,
И милостивый Богъ нашь тамъ;
Вôнъ хрестъ пôшле, та Вôнъ же намъ
Зъ хрестомъ надѣю посылає.
Въ сѣмь лѣтъ потôмъ, грôзныхъ сѣмь лѣтъ
Заблысъ менѣ надѣѣ свѣтъ.
Нôчною се було порою:
Я сѣвъ у тýзѣ надъ рѣкою;
Звôдъ неба, золотî зôрки
И мѣсяця ярке промѣнье,
Розмова листя й шевелѣнье
Посрѣбляныхъ филь водъ рѣки —
Усе те душу голубило,
Все въ щастя свѣтъ переносило
Въ своѣй незрôвнанôй красѣ.
Душа проснулась недолуга:
„Всевышній батьку! — скарбы всѣ
Моє дитя, моя подруга,
Они у Тебе. По часѣ
Я може тамъ побачусь зъ ними,
И тамъ они по вѣкъ моими!“...
Любовь и въ чудо вѣрить хоче:
Зъ упóваньемъ якимсь несмѣло,
Дрожало серце и тремтѣло,
Якъ я втопивши въ небѣ очи,
Крôзь сльозы такъ пытавъ словами...
И, бачить ся, дôставъ въ одвѣтъ
Спокôйный, тихій сей блакитъ
Зъ єго незнаными свѣтами.
Отъ я й почавъ собѣ тодѣ
Шукати втѣхи въ горю тôмъ;
Гадавъ, що тымъ хрестомъ своимъ
Зъєднаю стрѣчу сю собѣ.
Єще гôркî бувало ллю,
Та ихъ надѣя солодила,
Скорбóта тиха замѣнила
Грыжу несытую мою.
Въ тôй вѣрѣ все забувъ поволи,
Мовь горя не заживъ нѣколи:
Она зъ дитяткомъ въ райскôмъ снѣ
Показувала ся менѣ.
Я духомъ все до неи линувъ, —
И думка все була одна:
Щобъ стати чистымъ, якъ она.
Для неи свѣтъ и все покинувъ;
Лишь вмерти лячно щось менѣ
Було въ далекôй чужинѣ.
Я ставъ скучати якъ нѣколи:
На нашî боры, нашî долы
Въ-послѣдне глянути хотѣвъ,
На край, де разомъ проживали,
На хату у вѣнку садôвъ,
На синихъ водъ Днѣпра криштáлѣ,

X.

Що дѣялось въ души въ тôй хвили,
Коли въ богатствѣ всѣхъ пышнотъ
Передô мною выступили
Красы родимыхъ пôль та водъ!
Поля якъ перше зеленѣли,
Якъ перше Днѣпръ старый шумѣвъ,
И той-же лѣсъ генъ-генъ темнѣвъ,
На поли тî жь пѣснѣ дзвенѣли.
Усе по прежньому було.
Єи лишь око не знайшло!
Знакома, зáтишна долина,
Ручай и горбъ и деревина
Въ чудовôй, милôй тишинѣ
Що крокъ являли ся менѣ
Зъ лѣтами свѣтлыми моими;
А я зъ отрутою у груди,
На рôднôй на земли приблуда,
Я ихъ слѣзми витавъ дрôбными,
Я ливъ журбу и тýгу всюды,
И йшовъ; день вечеромъ кôнчавъ ся;
Ажь и сѣльскій Господній храмъ
Вказавсь наляканымъ очамъ;
Мовь божевôльный я зближавъ ся
До тои чорнои могилы,
Де скарбы всѣ мои спочили.
Я ледви йшовъ, немовь боявъ ся
Нарушити ихъ вѣчный сонъ;
Важкій у груди дáвивъ стонъ,
Щобъ ихъ спокôй не перервавъ ся;
Чувствомъ розбурханымъ своимъ
Душа подати ся не смѣла;
Здавалось, що тота могила
На мене дыше чимсь святымъ.
Дивне щось стало ся зô мною —
И я зъ надѣєю святою
Колѣна до землѣ склонивъ,
Моливъ ся, плакавъ и любивъ...
Въ тôмъ чую шелестъ за корчами;
Гляджу, и що-жь побачить можу?
Подругôвъ-женцѣвъ пару гожу,
На церковь, цвинтарь той, де я
Лишивъ дитя й подругу милу,
Побачити, якъ ихъ могилу
Вечѣрня золотить зоря.
И вôзъ накладеный снопами;
И дивлюсь, а верхи снопôвъ
Хлопя въ вѣночку зъ василькôвъ
Сидить зъ рожевыми щôчками.
Я по-неволи ставъ дрожати:
„И я все мавъ и все те втративъ,
Намъ жити вкупѣ не дали!
Подруга у сырôй земли,
Сынокъ не въ цвѣтахъ, — яснî очи,
Рожеве личко червь десь точить..,“
Зъ плачемъ тодѣ на ихъ могилу
Безъ памяти кидаюсь я;
Палало серце, а змыя —
Журба душѣ убила силу.
Траву цѣлуючи, я рвавъ
Руками сквапными своими
Ту землю, де спочивъ бы зъ ними,
Мовь божевôльный нарѣкавъ;
Страшне щось все менѣ ввижалось;
Я зъ трудомъ вôддыхавъ; у тьмѣ
Зливалось все немовь у снѣ.
Чувство житя разъ-въ-разъ вменчалось,
И я лежавъ середъ могилъ
Мертвѣйшій вôдъ мерця, безъ силъ.
Пôдъ пóдыхомъ вогкои ночи
Страдалець зновъ до силъ приходить,
Зновъ движесь грудь, вôдкрылись очи,
Зновъ зôръ мутный докола бродить.
Скрôзь тишина, все вкрыте мглою,
Въ тумáнѣ мѣсяць ледви мрѣвъ,
Лишь вѣтеръ пôвнôчный зъ травою
Могильною розмову вѣвъ.

XI.

Я вставъ и скорою ходою
Сумный, затопленый въ думкахъ
Пустивъ ся лугомъ. Пôдъ горою
Постлавъ ся за корчами шляхъ.
Я шляхомъ тымъ пустивъ ся йти
Безъ памяти и безъ меты.
Ажь чую, хтось чагарникомъ
Зближаєсь на кони верхомъ.
Якъ склалось се, до нинѣ трудно
Вгадати, але склалось чудно.
При свѣтлѣ мѣсяця блѣдого
Я бачу ворога тутъ свого
Охъ отче, чи-жь не є се чудо?
Я йшовъ, гадавъ, що все забуду,
Я не бажавъ зъ нимъ тутъ зôйтись,
Нѣ пôмсты не бажавъ колись;
А вôнъ, а вôнъ, вина розлуки,
Вôнъ тамъ, де милыхъ порохъ лягъ,
Тодѣ, коли въ моихъ очахъ
Тремтѣли сльозы щастя й муки...
Се знає совѣсть, знає Бôгъ;
Хотѣвъ простити, та не мôгъ.
Згадавъ розбиту щастя мрѣю,
И на святу забувъ надѣю;
За пóзоды коня спôймавъ:
„Стôй драбе! чи мене пôзнавъ?“
Дивуєсь вôнъ, глядить трусливо,
За шаблю хáпає що-живо.
Гай, гай! Я нôжь мавъ. Бризла кровь
И вôнъ зъ коня впавъ стрôмголовъ.
Тодѣ єще и не свитало;
Я йду роздразненый назадъ;
Кругомъ гаѣ, поля мовчать,
Передъ зорею все дрѣмало,
И тôлько розлягавсь тупôтъ

систематичный и за него можна на певно дôстати оплески. Коли-жь бы въ тôй матеріи хотѣло ся сказати по правдѣ, то легко можна бы вказати на виновника кождого зъ антаґонізмôвъ — и не треба бы за нимъ глядати такъ далеко...

Справы краєвî.

[Меморіялъ выдѣлу краєвого въ справѣ обниженя тарифъ зелѣзничихъ.]

Елементарнî нещастя, якî вôдъ кôлькохъ лѣтъ навѣщують нашъ край, збôльшили ся сего року такъ, що злî наслѣдки ихъ може бодай въ части усунути лише енерґічна помôчь всѣхъ людей, покликаныхъ до того.

Выдѣлъ краєвый выславъ до правительства меморіялъ, въ котрôмъ жадає зниженя цѣны перевозу всякихъ плодôвъ рôльныхъ на зелѣзницяхъ державныхъ въ Галичинѣ. Въ тôмъ меморіялѣ пôднѣсъ выдѣлъ краєвый, що теперѣшный рôкъ по дуже острôй зимѣ, котра наробила богато шкоды, знищивши часть засѣвôвъ и пашу — зачавъ ся безнастанными дощами, котрî падали цѣлу весну и бôльшу часть лѣта до 15 серпня, черезъ що нещастье впало на цѣлый край.

Захôднî провінціи монархіѣ потерпѣли дуже вôдъ посухи и длятого правительство заказало вывозити пашу, — а у насъ въ Галичинѣ по безнастаннôй слотѣ нещастье далеко бôльше якъ тамъ. Здавало ся, пашѣ буде богато, а тымчасомъ она погнила на долинахъ; селяне не могли навѣть частины вже дозрѣлого збôжа зôбрати и звезти до стодôлъ бо все дощь не дававъ — и такъ такожь збôже зôгнило.

До того страшного нещастя, котре навѣстило цѣлый край зъ малыми выимками, прийшла ще повѣнь одна и друга въ червни и серпни. Рѣки залили великî просторы землѣ, маленькî потоки прибули такъ, що нищили все не гôршь великихъ рѣкъ. Будынки, мосты, дороги, збôже, все пôшло зъ водою.

По такôмъ страшнôмъ нещастю край потребує енерґічнои и великои помочи. Край и правительство дали на теперь помôчь грошеву, але-жь наслѣдки повеней буде край вôдчувати довгій часъ, отже по думцѣ выдѣлу краєвого треба придумати и способы такî, котрî ратували бы край довшій часъ. Треба, щобы лекше можна купити збôжа, пашѣ для худобы и штучного навозу для поправы яловыхъ пôль, сполоканыхъ та замуленыхъ ґрунтôвъ — отъ перша конечна задача господарѣвъ, котрî хотять до другого року довести свои господарства до ладу, — и властей, котрî мають имъ при тôмъ помочи.

Въ тôй цѣли треба постарати ся для господарѣвъ о дешевî оплаты перевозовî, щобы они могли и збôже для себе и пашу для худобы спроваджувати зъ околиць, де нещастье не було таке велике, по дешевшôй цѣнѣ, анѣжь доси, а такожь, щобы не коштувало ихъ тôлько и зерно и штучный навôзъ.

Отже выдѣлъ краєвый попросивъ перше президію намѣстництва, щобы зъ огляду на теперѣшне положенье краю, старало ся у міністерства торговлѣ о зниженье цѣны вôдъ перевозу плодôвъ рôльныхъ, а особливо збôжа, пашѣ и штучного навозу. То зниженье мало бы тревати въ Галичинѣ що найменше одинъ рôкъ, вôдъ жовтня с. р. почавши.

Переглядъ часописей.

Въ ч. 415-ôмъ Münchener Neueste Nachrichten помѣщена статья, въ котрôй представлено становище Полякôвъ въ Австріи и ихъ політику. Авторъ выказує, що всѣ добутки Полякôвъ выйшли на шкоду Нѣмцямъ австрійскимъ та що въ політицѣ Полякôвъ годѣ добачати того взгляду на „интересы монархіи", про котрый згадавъ цѣсарь въ своѣй промовѣ въ Ярославѣ.

„Зъ горы можна було передвидѣти, — пише авторъ — що цѣсарь Францъ Іосифъ вôдповѣсть сердечными, прихильными словами на принятье, зладжене польскимъ населеньемъ, а передовсѣмъ польскою шляхтою въ Ярославѣ. Минувшого року мали вôдбутись въ Галичинѣ „цѣсарскî маневры" и тогдѣ то зô значнымъ накладомъ приладжено величавî торжества на повитанье, а коли опôсля потвердила ся вѣсть, що за-для небезпечности холеры концентрація войска а заразомъ и гостина цѣсаря вôдкликанî, цѣла праса польска высказала отверто загальне розчарованье. То-жь коли теперь появивъ ся монархъ въ Галичинѣ зъ нагоды великихъ вправъ войсковыхъ и бувъ повитаный торжественно вôдъ депутаціи шляхты въ Ярославѣ, — можна було надѣятись по такъ привѣтливôмъ монарсѣ, що схоче вынагородити торôчну вôдмову выимково ласкавою вôдповѣдею. Однакъ помимо того деякî звороты сеи промовы, уложенои міністерствомъ Таффого для цѣсаря, котрый, якъ звѣстно, зъ строгою точностію придержуєсь формъ конституційныхъ, выкликали тутъ (у Вѣдни) оправдане и умотивоване зачудованье. Галичина, сей край, для котрого пôлдвигненя держава разъ-въ-разъ мусѣла поносити значнî жертвы грошевî, а котрои представителѣ помимо того зъ хапчивостію, котра вôйшла вже въ приповѣдку, старали ся перевести що-разъ бôльшî наклады коштомъ цѣлои державы, та Галичина зъ-помѣжь всѣхъ краѣвъ коронныхъ єсть вызначена яко край „що при кождôй нагодѣ дававъ стôлько примѣрôвъ вѣрности привязаня и патріотизму, котрого представителѣ у всѣхъ тѣлахъ парляментарныхъ по-при интересы краю мали завсѣгды на оцѣ такожь интересы монархіи".

„Дозволити коронѣ на высказъ слôвъ, маючихъ стôлько ваги, уважає ся навѣть въ кругахъ строго консервативныхъ надзвычайно смѣлымъ крокомъ правительства, помимо того, що се правительство призвычаило насъ до рôзныхъ неможливыхъ рѣчей. Читаючи тî слова, чудуємось и пригадуємо собѣ подѣю, яка лучила ся передъ двома роками въ палатѣ панôвъ, коли польскî шляхтичѣ поновно за призволеньемъ ґр. Таффого глубоко засягнули руками до австрійскихъ касъ державныхъ. Тогдѣ пôднѣсъ ся старенькій достойникъ державный, Ексц. v. Arneth, заслуженый слѣдитель исторіи, авторъ исторіи Маріи Тересы, и выказавъ безперечными, зъ актôвъ засягнеными доказами нельояльну невдячнôсть, зъ якою приймають въ Галичинѣ всѣ добродѣйства, якî вôдъ часôвъ великои цѣсаревои и Іосифа II. держава австрійска зсылає на ту провінцію. Можемо навести ще важнѣйшій арґументъ. Коли минувшого року при нагодѣ нарады надъ буджетомъ краєвои дирекціи скарбу въ Галичинѣ польскî послы накинулись на надто остре поведенье орґанôвъ скарбовыхъ, міністеръ Штайнбахъ, щобы оборонити свого урядника, мимоходомъ сказавши Поляка, мусѣвъ высказати сю славну алюзію о галицкôй „моральности податковôй", коли цѣлкомъ не стверджає сеи великои симпатіи для державы, яку пôдносить устами монарха міністерство Таффого.

„Одно лишь треба признати розважнымъ посламъ зъ королѣвства Галичины. Ото ихъ великодушну, лицарску готовôсть въ затверджаню домагань буджетовыхъ, якî правительство предкладає. Однакъ та готовôсть ажь тогдѣ выявляє ся єсли попередно въ довѣрочныхъ переговорахъ тî паны запевнили собѣ выповненье бажань краю або повѣта, або мали забезпеченî концесіи для якого зô своихъ предприємствъ акційныхъ. Крôмъ того ихъ „патріотична" готовôсть супротивъ правительственныхъ предложень толкує ся резиґнаційною свѣдомостію того, що не Галичина при помочи своихъ шѣстьдесяти голосôвъ, але иншî краѣ короннî будуть рѣшати о пôдвысшеню выдаткôвъ. А чого то не добули Поляки вôдъ теперѣшного кабінету, котрый въ борбѣ своѣй зъ Нѣмцями, рекрутує собѣ за кожду цѣну союзникôвъ. Ихъ довгъ краєвый значно зменшеный, адміністрацію ихъ дорогихъ зелѣзниць вôдлучено вôдъ центральнои адміністраціи у Вѣдни и перенесено до Львова, новî зелѣзницѣ льокальнî о величезныхъ просторахъ выбудовано; Русинôвъ, котрыхъ династичну льояльнôсть колись такъ щасливо уживавъ енерґічный Стадіонъ противъ польскихъ тенденцій національныхъ, выдано Полякамъ на добычь, краєвôй адміністраціи признано якъ найдальше идучî уступки.

„И якъ вôдповѣла Галичина на тî добродѣйства австрійскои державы? Прогнаньемъ всѣхъ урядникôвъ, що були ще въ краю, а не дались спольонізувати, ненавистію до Нѣмцѣвъ, котра може рôвнатись ненависти до Нѣмцѣвъ въ Чехіи. Офіциры, котрî стоять въ Галичинѣ, жалують ся, що польскî круги принимають дуже холодно и ихъ самыхъ и ихъ родины, а якъ польска праса приняла спокôйно и лагôдно гадку про потребу державного языка нѣмецкого, можна було бачити зъ єи гнѣвныхъ атакôвъ на высказы Пленера.

„Але одну рѣчь треба представителямъ Галичины безусловно признати: ото дуже знаменито розумѣють ся на політичнôмъ интересѣ и супротивъ ґр. Таффого завсѣгды заховують ся реально. Мусѣли бути дорого заплаченî, але за се безъ нѣякого скрупулу доставили ґр. Таффому завсѣгды уступчивыхъ сторонникôвъ и въ нинѣшныхъ тяжкихъ часахъ, коли негôднî молодо-Чехи грозять, клерикалы воркотять а февдалы стають ся страшными, ґр. Таффе бачить въ колѣ польскôмъ певну и одиноку свого правительства пôдпору, котрôй годилось черезъ уста цѣсарскî заявити повну вдячнôсть."

До тои статьѣ Przegląd зробивъ лишь таку замѣтку: Повтаряємо ту статью, щобы въ краю знали, якî то нашî приятелѣ сî лібералы вѣденьскî. У своѣхъ власныхъ часописяхъ вѣденьскихъ не могли помѣстити такихъ фальшѣвъ и такихъ обидъ, то-жь вынесли ся зъ ними за границю, до Баваріи и тамъ выляли свою жовчь на насъ. Przegląd называє ту статью stekiem kłamstw i złości.

Дописи „Дѣла"

Зъ Лѣского.

[Нужда мѣжь Лемками.]

Переѣхавъ я троха свѣта. Бо-жь Вѣдень а Львôвъ не близько себе. Уживавъ вакацій пôсля змоги, але коли я вычитавъ въ ґазетахъ за всякî стороны и за всякî нужды, то за гôрнякôвъ зъ Лѣського повѣту, за пôдбескидскихъ Лемкôвъ, Бойкôвъ, бо якъ-разъ туды десь мѣжь ними межа тягне ся, не вычитавъ я нѣчо. А чи се цѣкаве, побачите самî.

Вже друга половина вересня, уже по першôй Матцѣ Божôй, а въ нихъ ще бôльша половина збôжа на пни. Оно се збôже чи „зерно", якъ самî єго зовуть, лише мізерный вôвсикъ, але бо они й нѣчого бôльше не знають. Жита троха було, але такъ єго тутъ мало сѣють, що нема що о нѣмъ и згадувати. Отъ чи не цѣкаве? А той вôвсикъ ихъ, ласкавî читателѣ се правдиве незнатищо; они кажуть, що се лишь сего року такій „планный", бо рôкъ мокрый, але завѣряють мене тутешнî интеліґенты, що въ сухій рôкъ вôнъ лишь о 5% лѣпшій, то бъ то сягає ростомъ до колѣнъ або „капочку" высше, але на выдайнôсть нема рôзницѣ. А яка ту выдайнôсть? — ну, зъ морґа — не смѣйте ся, — пôвтора копы, а копа 2 фаски се-бъ то чвертки. „Але єґомосцюню, кобы й такъ, а оно часомъ ще гôрше" — каже панъ реєнтый, такожь лише зъ имени, такъ якъ вôвсикъ, бо выдатнôсть єго ще менша, — та добре, що й такій єсть. Въ См., въ Сол. нема жадного, въ въ Смер. радî бы ся позбути того, що єсть.

Коли ще бôльша половина зерна въ поли, то менша половина плѣснѣє въ стодолѣ, бо прихапцемъ зôбране, то й на-пôвъ вогке.

Мѣжь худобою „нѣчо ся не чинить". Корова по 6—12 зр., за пацята анѣ не пытають ся. Быки чи волы такожь не хотять брати. Зъ-вôдки-жь узяти той мізерный крейцарь, годѣ вгадати, а тутъ треба и на дачки рôзнî, и на сôль [котра мимоходомъ сказавши усе по $11^1/_2$ та 12 кр.] и на всяке инше.

Нужду збôльшує и шарварокъ на дорозѣ бо замѣсть захапувати, формально красти зерно передъ дощемъ зъ поля, мусять люде гоненî йти на шарварокъ. Нѣчого казати, дороги тутъ поганî, хочь не всюда, але годѣ тому бѣдному хлопови о тôмъ мізернôмъ вôвсику всему дати раду. А повѣтовî грошѣ, кобы здоровî, на всякî дороги, лишь не на тî, котрымъ ихъ треба. Отъ примѣромъ забрало мôстъ въ Стежници коло Балигорода. Доперва зъ бѣдою по великихъ торгахъ и за окупомъ жертвъ зъ житя людского, змôгъ ся повѣтъ на якусь запомогу. Не лѣпше буде и зъ мостомъ въ Тѣснôй. Мôстъ той на дорозѣ въ Криве, Смерекъ, Ветлину — на цѣлу околицю має велике значѣнье, єсть необходимый. А повѣтъ — наказавъ пôдъ загрозою, що пришле karnego posłańca po 5 zł. dziennie, громадѣ Тѣсна той мôстъ ставляти. О тôмъ и бесѣды нема. Правда, бѣднî людиска, тутъ шарварками мосты ставляють, отже и майстрôвъ и всьо дають, але той мôстъ троха за великій, щобы 12 ґаздôвъ въ Тѣснôй [тôлько ихъ єсть всѣхъ крôмъ жидовы] могли єго поставити, отже справа и стоить чи лежить, а ты бѣдный хлопе за свои грошѣ [бо-жь изъ додаткôвъ на дороги ще крейцаря не видѣвъ] бѣдуй и навѣть наражуй житье своє, бо оно лишь о стôлько варта, о скôлько платити може. А се чи не цѣкаве?

Вовки и дики тутъ на порядку дневнôмъ. Що-день то тутъ то тамъ вовки заберуть вôвцю, двѣ, корову, вола покалѣчать, що треба дорѣзувати. Дики нищать и такъ мізернî бараболѣ та й збôже, — не поможе и галаканье цѣлу нôчь, анѣ огнѣ, котрыхъ по поли якъ звѣздъ на небѣ. Панове ѣздять на польованье, але що зъ того польованя? Та й теперь щоино якîсь поѣхали, а за ними брика чотирма кôньми запряжена, полотномъ закрыта. Старый церкôвникъ каже: „Грабйове поѣхали. Ой кобы чоловѣкъ то мавъ, щó та брика везе, прокормивъ бы себе и зъ пôвъ села добре, але вовкамъ та й дикамъ и медведеви певно зъ того бѣды не буде..." И я такъ гадаю, та й чи то не цѣкаве?

И мимо того всего добрый нашъ нарôдъ жертволюбивый — тягне ся на податокъ зъ остатного, а на Боже дає повною жменею. Тожь церквы ставлять ся, вôдновляють ся, малюють ся, хочь снѣгъ заповѣдає, що зерно присыпле и бараболѣ, впрочôмъ перегнилî, не дасть выбрати. „Якъ Бôгъ дасть такъ буде" — се стереотипный высказъ тутешного чоловѣка.

ОВ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ ліберальнôй вѣденьскôй прасѣ помѣщують ся голосы, що взывають Полякôвъ утворити парляментарну бôльшôсть разомъ зъ сполученою лѣвицею, уважаючи сучасну ситуацію одиноко-можливою до складу бôльшости. Мѣжь тымъ нѣмецкî народовцѣ глядять на сю справу зовсѣмъ инакше. Ихъ орґанъ Grazer Tagblatt приносить вôдповѣдь ліберальнôй прасѣ приводячи ѣй у память, що ось ще не давнî часы, коли сама та ліберальна праса нападала на Полякôвъ и на міністра Дунаєвского. „Супротивъ сучасныхъ вôдносинъ въ Галичинѣ — каже Graz. Tagbl. — нѣчо дивного, що мы Нѣмцѣ бажаємо адміністрацій-

---

Далекій вôдъ кôньскихъ копытъ,
А я безъ мысли вôддалявъ ся.
И все те выдалось менѣ
Якимсь страхóвищемъ у снѣ.
Ажь тутъ и дзвôнъ гучный роздавъ ся.
Огнями свѣтлый храмъ сіявъ,
А небо вѣчными свѣчками;
Блыскъ мѣсяця ще посрѣблявъ
Могилы зъ чорными хрестами.
Зазывный дзвôнъ дзвенѣвъ, гудѣвъ,
А я стоявъ, а я глядѣвъ,
У свѣтлый храмъ вôйти не смѣвъ...
„За чимъ теперь и якъ молитись?
Що тутъ молитва принесе?
Якъ сподѣватись, щобъ на все
У небѣ зъ Нею сполучитись?
Якъ дикî пристрасти рôвняти
Зъ невинностью, бурянъ зъ квѣтками?
Якъ въ небѣ Ангела обняти
Теперь убôйчими руками?"

XII.

Въ оселю вашу я вступивъ,
Шукавъ тутъ слѣзъ, шукавъ покуты;
Я, грѣшникъ Богомъ позабутый,
Надѣю серця погубивъ.
Бувало, вѣра въ горю-муцѣ
Ставала все менѣ въ пригодѣ;
Теперь — до смерти жити годѣ!
По смерти — вѣчнôсть у розлуцѣ!
Гадавъ змягчити неба гнѣвъ
Слѣзми горячими — не вспѣвъ;
Гадавъ, що пôстъ, молитва, трудъ
Винѣ опрóщенье знайдуть;
Однакъ и въ тôй мирнôй хатинѣ
Я чую бурѣ знаный шумъ;
Вôджили пристрасти и нинѣ
У серци повно чорныхъ думъ.
Роспука скрôзь; де окомъ гляну,
Єи лишь бачу — вечеръ, рано;
Она въ думкахъ, она въ словахъ,
Она въ молитвѣ на устахъ.
До неи серце рвесь що хвилѣ;
Боить ся лишь єи въ могилѣ
Позбавити спокôйныхъ снôвъ.
Несплямленый чужою кровью,
Загрѣтый чистою любовью
Я все а все забути вмѣвъ.
Я зъ нею ще зôйтись хотѣвъ!
А нинѣ втрачена подруга
На вѣки вѣчніи опять,
Опять огнѣ давнî горять
И умъ сповила тьмою тýга.
Въ холоднôй хатѣ въ сю годину
Не передъ Богомъ сльозы ллю;
Я вяну, мучу ся, люблю́,
Я зъ горя чахну, зъ горя гину.
Вся пристрасти пекуча ѣдь
Зновъ у грудéхъ моихъ кипить;
Я — жертва страданя важкого,
Мôй плачь — вôнъ сѣє лишь трѣвогу,
Мôй плачь — вôнъ и въ ночи не спить.

XIII.

Бье пôвнôчь вчера — страхъ могилы
Убивъ мои послѣднî силы.
Передъ икóною святою,
Зъ непоборимою журбою
Я выливавъ свои терпѣня;
Я Милосердного моливъ,
Щобъ выслухавъ мене, простивъ.
Въ тôмъ щось, мовь сонѣшне промѣня
На мене зъ неба десь паде;
Прояснювати душу стало,
И наче святостю лякало,
Мôй отче, грѣшного мене
У бѣднôй келіи въ той часъ
Блѣдый свѣтъ каганця мовь згасъ.
Цѣла у бѣлому ряднѣ
Она зъявила ся менѣ
Мовь зорѣ осѣннои ночи
Палали ярко чорнî очи.
Се не мара була нôчна,
Не вытвôръ хорои уявы;
Ты ще не вѣришь, отче правый?
Изъ неи зсунувсь край рядна;
Се, вѣрь менѣ, була она!
Она, весны краса чудова!
Та усмѣшка, мовь срѣбна мова!
Зъ чола мовь уголь чорный волосъ
На снѣжно-бѣлу грудь спадавъ;
Менѣ здавалось — милый голосъ
Щось любого менѣ шептавъ;
Все та-жь любовь въ єи очахъ
И нашь сыночокъ на рукахъ.
„Она!... Я змывъ свою провину!"
Зъ очей потокомъ сльозы рынуть,
И я кидаю ся до неи,
До груди притуливъ своєи...
Но серце въ неи вже не бьє ся,
Огнемъ не свѣтить ся вже зôръ,
Мовчить; не вблáгана несе ся
Назадъ въ небесный десь простôръ.
Трясли ся руки и дрожали,
И лишь повѣтря обнимали;
Здурила мрѣя ихъ; що силы
На груди здáвленî тремтѣли
„Не вже-жь на вѣки я проклятый?
Чи ты прийшла, щобъ поредати
Менѣ сю вѣсть въ сей смерти часъ?
Чи може, вѣрная подруго,
Хотѣла ты въ послѣдный разъ
Побачитись зъ нещастнымъ другомъ?"...
И зъ лôжка на колѣна впавъ
Чернець: замовкли стоны муки.
Въ очахъ лишь дикій жаръ палавъ;
Вôнъ до чогóсь простерши руки
Мовь навѣженый закричавъ:
„Ты знову тутъ"!... Кôнець розлуки!
Ты все моя!... Пора вже йти!..
Якî вы яснî!... вôнъ!.. и ты!"...

XIV.

Два днѣ, двѣ ночи вôнъ томивъ ся
И гôрко плакавъ и моливъ ся;
На третю нôчь святый отець
Побожну братію скликає;
Послѣдна хвиля вже витає,
Зближивсь сердечному кôнець.
У келію черця соборомъ
Зô свѣтломъ братчики вôйшли,
Сорочку, трумно принеслî,
И ставши заспѣвали хоромъ.
Такъ сумно заспѣвали вразъ
За упокôй душѣ надъ трумномъ;
Сумный бувъ видъ ихъ чорныхъ рясъ
Свѣчки якось горѣли сумно.
Вже и молитва надъ черцемъ
Прочитана святымъ отцемъ.
Коли-жь прийшла грôзна година,
Коли сконавъ чернець вже, вôнъ
Въ-послѣдне благослóвить сына,
И каже вдарити у дзôнъ..
И тричи гóмôнъ роздає ся,
Въ опôвнôчь надъ старымъ Днѣпромъ;
Вѣсть про покôйника несе ся
Луною по поляхъ кругомъ.
Въ печеру вѣщій звукъ дôставъ ся,
Де схимникъ праведный спасавъ ся;
„Покôйникъ" — тихо прошептавъ
Перехрестивсь и чотки взявъ.
А тамъ на березѣ рѣки
Прокинули ся рыбаки;
Почало немовля́ кричати;
Єго хрестить зъ просоня мати,
Тихцемъ молитву починає,
Малу колысочку хитає,
И зновъ, постоявши надъ нимъ,
Заснула мати сномъ твердымъ.
Подругôвъ пара въ чистôмъ поли
Йшла стежкою собѣ поволи.
Щобъ вôдважнѣйше йти въ ночи,
Спѣвали вéсело йдучî.
А скоро дзвоны роздалî ся,
Перехрестились, обнялî ся,
Пôйшли побравши ся за руки...
У тьмѣ нôчнôй завмерли звуки.

Товсте 1—5 вересня 1893.

ного роздѣлу зъ тымъ краємъ, роздѣлу вôдъ стола и ложа, щобы Поляки не втручувались до нашихъ справъ и въ той спосôбъ не выдобували вôдъ иншихъ австрійскихъ провінцій фінансовыхъ користей. Якъ тяжко приходить посламъ Стиріи и Каринтіи одержати запомогу на управильненье рѣкъ, коли мѣжь тымъ Поляки одержують тй пôдмоги безъ труду, лише завдяки користнôй констеляціи въ парляментѣ. Але що бачимо? Отсе мнимй представителѣ Нѣмцѣвъ, члены сполученои лѣвицѣ наближають ся приязно до польскихъ вельможь, забуваючи про ярмо наложене Поляками нѣмецко-австрійскому народови, забуваючи на культурну місію австрійскои державы, лише щобы здобути користи для свого сторонництва. Сторонництво д-ра Плєнера має надѣю засѣсти до правительственного пира пôдъ омофоромъ Яворского". Зъ того видко, що нѣмецкй народовцѣ задивлюють ся дуже скептично на сполученье ліберальнои лѣвицѣ зъ коломъ польскимъ, уважаючи таку звязь водою на млынъ Полякôвъ.

Кореспондентъ Neue fr. Presse помѣстивъ допись зъ Любляны и въ нѣй потайно выливає свою лють на словѣнскй часописи, що безъ огляду на партійну краску взывають Словѣнцѣвъ, не посылати своихъ дѣтей до нѣмецкихъ шкôлъ. Згаданый дописуватель зъ Любляны помѣчує, що зрôстъ числа ученикôвъ въ нѣмецкихъ школахъ спонукавъ якъ орґанъ радикалôвъ, такъ и орґанъ клерикалôвъ розвинути въ починѣ шкôльного року „пристрастну" аґітацію противъ нѣмецкихъ заведень. Орґанъ радикалôвъ приводить родичамъ у память, що посылати словѣнскй дѣти до нѣмецкихъ шкôлъ єсть смертнымъ грѣхомъ. А дальше не выдержавъ кореспондентъ и навѣвъ дословно уступъ зъ орґану словѣньскихъ радикалôвъ що „въ нѣмецкихъ школахъ запропащують ученики зъ-першу народнôсть, а потôмъ вѣру", отже рѣчь зовсѣмъ оправдана — каже злобно кореспондентъ — нѣмецкй школы яко безвѣрнй треба знести. Майже такй самй слова орґану клерикалôвъ помѣщенй у вступнôй статѣ немило вразили дописувателя зъ Любляны. У него лише одна потѣха, именно, що орґанъ клерикалôвъ приписує радикальному сторонництву вину, що усунено утраквістичнй школы, а натомѣсть заведено нѣмецкй школы.

Зъ Праги доносять, що тамъ розпочали ся кримінальнй процесы противъ тыхъ, що вôдъ хвилѣ оголошеня выимкового стану допустили ся обиды сторожѣ за-для посмѣху надъ поліційными вояками. Зъ помѣжь обжалованыхъ засуджено вже три особы за обиду сторожѣ вôдъ 8—10 днѣвъ вязницѣ. Въ вырокахъ пôднесено яко обтяжаючу обставину, що обжалованй допустили ся переступства по проголошеню выимковыхъ розпоряджень, отже могли спонукати велику небезпечнôсть.

Оногды вôзвано передъ краєвый судъ, карный, Антона Гайна редактора завѣшеного молодо-ческого радикального тыждневника Neodvislost и по переслуханю увязнено єго. Прокураторія обжалувала Гайна о злочинъ забуреня публичного спокою, о злочинъ головнои зрады и обиду маєстату. Увязненье послѣдувало заразъ по дорученю акту обжалованя. Гайнъ вôдкликавъ ся до раднои палаты, але она ще не выявила свого осуду. — На внесенье карного суду вôдбула ся того самого дня ревізія въ редакціи ческои антісемітскои ґазеты Ceske Zajmy, глядала за рукописею сконфіскованои статьѣ пôдъ заг.: „Жидôвскій переступень и талмудистъ." Рукописи не найдено. — У всѣхъ школахъ середныхъ оголошено розпорядженье, на пôдставѣ котрого зборонено ученикамъ выходити вечеромъ зъ дому, а то въ вересни, жовтни, падолистѣ, мартѣ и въ цвѣтни по годинѣ 8-мôй, въ грудни, сѣчни и лютôмъ по год. 7-мôй, а въ маю, червни и липни по год. 9-тôй вечеромъ. Выимокъ становлять конечнй потребы.

Зновъ проявилась традиційна нетерпимôсть Мадярôвъ супротивъ немадярского населеня, що зневолене судьбою становити складову часть короны св. Стефана. Оногды на зборахъ комітату Неоградъ діскутовано надъ петиціею до рады державнои, въ котрôй высказано бажанье, щобы завести превентивну цензуру для словацкихъ и румуньскихъ ґазетъ, мовь бы то зъ огляду на се, щобы спинити національнй аґітаціи. Завдяки деякимъ участникамъ зборôвъ, котрй оспорювали и рѣшучо выступили противъ превентивнои цензуры, яко нарушеня рôвноуправненя, а дальше завдяки здекомплєтованю зборôвъ, внесенье шовіністичныхъ Мадярôвъ упало.

НОВИНКИ.

— **Посолъ Юліянъ Романчукъ** выѣхавъ нинѣ до Долины здати выборцямъ повѣта долиньского справу зô своєи посольскои дѣяльности въ радѣ державнôй, а въ суботу слѣдуючого тыждня т. є. дня 30 н. ст. вересня стане передъ выборцями зъ повѣта калуского, спрошеными до Калуша, и здасть имъ справу зъ своєи дѣяльности посольскои въ радѣ державнôй и въ краєвôмъ соймѣ.

— **Посолъ проф. Олександеръ Барвѣньскій** — о котрого выборѣ выдѣломъ краєвымъ на члена краєвои рады шкôльнои мы вже вчера донесли — выбраный на мѣсце пок. Жигмонта Савчиньского, котрый засѣдавъ въ радѣ шкôльнôй зъ выбору краєвого выдѣлу. Другій мандатъ члена рады шкôльнои вôдъ выдѣлу краєвого не бувъ въ сѣй хвили опорожненый, отже выдѣлъ выбиравъ вчера тôлько одного члена и выбравъ — се ще разъ зъ признаньемъ пôдносимо — Русина, котрый — якъ мы вже вчера сказали — и фаховымъ знаньемъ и своєю ревностію въ трудахъ для шкôльництва взагалѣ, а для шкôльництва руского ще зъ-окрема, буде одною зъ найповажнѣйшихъ силъ краєвои рады шкôльнои.

— Въ понедѣлокъ о годинѣ 8 ôй вечеромъ вôдбуде ся въ комнатахъ „Просвѣты" **засѣданье въ справѣ участи товариствъ у выставѣ краєвôй року 1894,** на котре заступникôвъ товариствъ, хотячихъ участь у выставѣ взяти, симъ запрошує ся. — *Комітетъ.*

— **Про подорожь намѣстника** пише ґазета урядова: Намѣстникъ, ґр. Бадені, приѣхавъ передвчера на Лысець до Богородчанъ. Дôзнавши ся вôдъ инспектора санітарного д-ра Баржицкого, що въ Богородчанахъ єсть лише одинъ недужій на холєру, а то реконвалесцентъ, оглянувъ п. намѣстникъ староство и выѣхавъ до надвôрняньского повѣта, куды напередъ выѣхавъ д-ръ Баржицкій. Въ Гвоздѣ обôйшовъ намѣстникъ пѣхотою майже цѣле село, оглянувъ подрôбно хаты, щó остають въ контумаціи, мимо прикрого виду, якій представлявъ ся въ деякихъ хатахъ. И такъ на пр. въ хатѣ Шуфленôвъ, де померъ отець и двоє дѣтей, мати тяжко недужа а дочка находить ся въ реконвалесценціи, пересвѣдчивъ ся намѣстникъ, що завдяки заходамъ експонованого лѣкаря д-ра Ожаровского и урядника Мґлєя мають недужй ратунокъ и що пошесть слабне. Крôмъ того оглянувъ намѣстникъ провізоричну пекарню и кухню, доставляючу недужимъ поживу, а высказавши присутнымъ функціонарямъ признанье, выѣхавъ до Надвôрнои. Тутъ прибувъ о годинѣ 1-ôй въ полудне, оглянувъ бараки холєричнй и староство. По обѣдѣ въ будынку адміністраціи доменъ, выѣхавъ намѣстникъ въ товариствѣ совѣтника Розенберґа, инспектора зелѣзничого Косиньского и д-ра Баржицкого до Делятина. Въ Делятинѣ станувъ о годинѣ 4-ôй зъ полудня, пересвѣдчивъ ся лично, що въ тôмъ мѣсточку холєра вже цѣлковито выгасла и выдавши вôдповѣднй зарядженя выѣхавъ о годинѣ 6-ôй вечеромъ до Доры и Микуличина. До Микуличина приѣхавъ намѣстникъ въ ночи и приймивъ рапортъ експонованого лѣкаря про станъ холєры. Вчера рано выѣхавъ ажь до Тартарова, щобы оглянути роботы зелѣзничй. Намѣстникъ розслѣджувавъ лично услôвя помѣщеня и выживленя робôтникôвъ, занятыхъ при будовѣ; оглянувъ бараки и кантины. Подрôбнй поясненя що-до робôтъ зелѣзничихъ дававъ намѣстникови инспекторъ зелѣзничій Косиньскій, а що-до справъ доменовыхъ совѣтникъ Розенберґъ. О годинѣ 10-ôй передъ полуднемъ повернувъ намѣстникъ до Микуличина.

— **На зелѣзничôй стаціи въ Добровлянахъ** умѣщено на ново выбудованôмъ двôрци ажь три написи — и всѣ польскй, а анѣ однои рускои! Не диво: по ерѣ Чедика наставъ новый курсъ Билиньского. Неґованье правъ руского языка на Руси доходить у польскихъ шовіністôвъ уже до маніи русинофобскои . . . Якій буде того конець?!

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 21 н. ст. вересня занедужало на холєру: въ Добротовѣ повѣта надвôрняньского 2 особы, въ Гвоздѣ, Делятинѣ, Ямнôй, Пневѣ и Надвôрнôй того жь повѣта по 1 особѣ; въ Римановѣ, Посадѣ дôльнôй и Посадѣ гôрнôй сянôцкого повѣта по 1 особѣ, въ Коломыи 3 особы, въ Воскресинцяхъ повѣта коломыйского 1 особа. — Выздоровѣли: въ Коломыи 3 особы, въ Гвоздѣ повѣта надвôрняньского 2, въ Римановѣ повѣта сянôцкого 1, въ Богородчанахъ 4 особы. — Померли: Въ Гвоздѣ и Пневѣ надвôрняньского повѣта по 2 особы, въ Надвôрнôй 1 особа; въ Римановѣ, Посадѣ дôльнôй и Ладинѣ сянôцкого повѣта по 1 особѣ; въ Волици повѣта кракôвского 1 особа, въ Коломыи 3 особы, въ Лысци повѣта богородчаньского 2 особы — Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнй случаѣ: въ Станиславовѣ, Снятинѣ, Заболотовѣ повѣта снятиньского и въ Бещи ad Домбє повѣта кракôвского. — Міністерство справъ внутрѣшныхъ оголосило обѣжникъ, повѣдомляючій, що румуньске правительство рѣшило, зъ огляду на истнуючу въ пограничныхъ мѣсцевостяхъ холєру, не впускати поки-що чужосторонныхъ робôтникôвъ до Румуніи. — Орґанъ найвысшои рады санітарнои Das österreichische Sanitätswesen оголошує въ найновѣйшôмъ нумерѣ такй вѣсти про холєру по день 19 н. ст. вересня въ полудне: Въ тыждни вôдъ 12 вересня рано до 19 вересня рано выказала холєра въ Галичинѣ дальше розширенье и довела до бôльшого числа занедужань якъ минувшого тыждня. Зъ 35 громадъ донесено о 149 случаяхъ занедужань, а 84 смерти зъ котрыхъ 20 припало на недужихъ, що остали зъ минувшихъ тыжднѣвъ. До тыхъ 149 случаѣвъ занедужань вчислено такожь и 20 случаѣвъ пôдозрѣныхъ, въ котрыхъ азійска холєра ще не сконстатована. Бôльше число новыхъ случаѣвъ треба приписати по части поодинокимъ спорадичнымъ занедужанямъ въ цѣлôмъ рядѣ громадъ, а по части бôльше интезивному выступленю пошести въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ (въ громадахъ Гвôздъ, Микуличинъ и Надвôрна), якъ такожь въ повѣтѣ сянôцкôмъ (громада Риманôвъ) Въ Коломыи удержало ся нове число занедужань на дотеперѣшнôй высотѣ. — Вôдъ першого выступленя теперѣшнои пошести въ Галичинѣ занедужало по день 19 н ст. вересня въ 78 громадахъ, приналежныхъ до 29 повѣтôвъ 649 осôбъ (вчисляючи въ се 20 случаѣвъ пôдозрѣныхъ), а 400 осôбъ, т. є. 61·6% зъ тыхъ, що занедужали, померло. Найбôльше число занедужань припадає на громады: Делятинъ 94, Коломыя 68, Микуличинъ 56, Добротôвъ 46, Гвôздъ 45, Риманôвъ 44, Надвôрна 24. Въ 22 громадахъ зъ помѣжь 78 лучило ся лише по однôмъ, въ 10 громадахъ по 2 занедужаня. — Въ Нѣмеччинѣ справила пригноблююче вражѣнье вѣсть о появѣ холєры въ Гамбурзѣ. Се вражѣнье єсть природнымъ наслѣдкомъ тамтогорôчи и пошести, котра найбôльше зъ цѣлои Нѣмеччины дала ся чути Гамбуґови. Такожь зле вражѣнье зробила байдужнôсть гамбургскихъ властей, котрй такъ само якъ минувшого року донесли ажь по якôмсь часѣ, що холєра появила ся 15 н. ст. вересня. Зъ того вносять загально, що нема нѣякои поправы нѣ мѣжь властями санітарными Гамбурґа нѣ въ санітарныхъ вôдносинахъ мѣста.

— **Стіпендію им. архикнягинѣ Ґізелѣ,** рôчныхъ 100 зр., надавъ сими днями совѣтъ Народного Дому у Львовѣ Надеждѣ Хилякôвнôй, ученици V-клясы выдѣловои школы у Львовѣ, сиротѣ по священику.

— **Доповняючій выбôръ** трехъ членôвъ рады повѣтовои въ Снятинѣ зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ розписаный на день 3 н. ст. падолиста, а доповняючій выбôръ одного члена тои-жь рады зъ ґрупы бôльшихъ полѣлостей на день 6 н. ст. падолиста.

— **Будова „Народного Дому" въ Коломыи.** Достава камѣня на фундаменты пôдъ будынокъ „Народного Дому" въ Коломыи продовжає ся, хочь дуже поволи. До 13 н. ст. вересня було на площи будовы 11 латрôвъ лупаного, а $5^1/_2$ гôрского збираного камѣня, отже всего $16^1/_2$ латрôвъ, або метричныхъ сяжнѣвъ, представляючихъ вартôсть 395 зр. Крôмъ того єсть ще кôльканацять штукъ камѣня великого на цоклѣ и т. ин.

— **Змѣна власности.** Маєтнôсть Ободôвку зъ Лозôвкою и Гущанку въ повѣтѣ збаражскôмъ, дотеперѣшну власнôсть Товарницкихъ, набувъ оногды при добровôльнôй ліцитаціи въ тернопôльскôмъ судѣ п. Тадей Федоровичь, властитель Клебанôвки за суму 186.200 зр.

— **Трибуналъ тернопôльскій** засудивъ сими днями двохъ мѣщанъ теребовельскихъ Доминика Капустиньского на 10, а Мих. Щепаньского на 6 лѣтъ вязницѣ за рабунокъ, якого допустили ся на адъюнктѣ тамошного староства, Фердинандѣ Литиньскôмъ. Оба напали на него въ ночи въ єго мешканю и силою вôдобрали у него 3 200 зр. 80 кр.

— **Електрична зелѣзниця у Львовѣ.** Оногды розпочали укладати въ дорозѣ доѣздовôй до двôрця зелѣзничого шины пôдъ електричну зелѣзницю. Шины уложенй въ двохъ рядахъ по правôй сторонѣ (идучи вôдъ двôрця) въ дорозѣ доѣздовôй на грубôй верствѣ рѣпи. Шины трамваю кôнного переложено теперь на лѣву сторону дороги по-за хôдникъ, призначеный для пѣшихъ. Рôвночасно брукує ся дорога доѣздова до двôрця.

— **Дрôбнй вѣсти.** Послы зъ куріи бôльшои посѣлости округа стрыйского, а то посолъ до рады державнои п. Евг. Абрагамовичь и посолъ на соймъ краєвый ґр. Кл. Дѣдушицкій здають справозданье посольске дня 2 н. ст. жовтня въ Стрыю въ сали рады повѣтовои.

Господарство промыслъ и торговля

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улицѣ Коперника ч. 18. Телефонъ н-ръ 468. Въ мѣсяцю серпни 1893 року въ вôддѣлѣ обезпечень на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 672 внесень на суму 2,032.797 зр. а. в. а выставлено поліцъ 592 на суму 1,763.968 зр. а. в. Вôдъ 1 сѣчня до 31 серпня 1893 р. внесено 4.949 внесень на 16.682.468 зр. а. в., а выставлено 4.321 поліцъ на суму 14,430.751 зр а. в. Заповѣдженй, шкоды въ тôмъ вôддѣлѣ вôдъ 1 сѣчня до 31 серпня 1893 р. выносять 1,200.295 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпечень вôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1892 року 141.876 438 зр. въ капіталахъ и 184.913 зр. а. в. въ рентахъ на 53 527 поліцахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 34,062.383 зр. а. в. Заплаченй шкоды въ 1892 р. въ вôддѣлѣ житьевôмъ выносять 1,955.362 зр. а в., а для всѣхъ галузей вôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 253,099.377 зр. 58 кр. а. в.

Товариство признає належачимъ до чиннои арміи або обороны краєвои на случай вôйни важнôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чиннои службы, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи. 4102

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Вôдзначеня.** Цѣсарь надавъ контрольорови головнои касы краєвои у Львовѣ, Іос. Ольпиньскому, титулъ совѣтника. — Купець въ Тернополи Іос. Шперлінґъ одержавъ золотый хрестъ заслуги.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 23 вересня. Розôйшла ся вѣсть, що намѣстникъ Лєбль внѣсъ поданье до міністерства о спенсіонованье. Цѣсарь Вільгельмъ прибуде сюды вô второкъ рано.

Буда-Пештъ 23 вересня. Нѣмецкій цѣсарь мавъ высказатись дуже похвально о угорскôй арміи и о внутрѣшнôй політицѣ. Обѣцявъ вôдвѣдати на другій рôкъ мѣсто.

Бѣлградъ 23 вересня. Король Александеръ вернувъ уже зъ подорожи по краю. Людность зладила єму оваційный приємъ.

Парижь 23 вересня. Згода Вільгельма зъ Бісмаркомъ справила тутъ величезне вражѣнье. Побоюють ся, щобы Бісмаркъ не прийшовъ зновъ до значѣня.

Римъ 23 вересня. Прокураторъ зголосивъ рекурсъ противъ выроку въ процесѣ Banca Romana.

Выказъ складаныхъ жертвъ

— **На будову руского народного театру** надôслали на руки нашои адміністраціи Вп. пп.: 1) Ив. Головкевичь зъ Новицѣ коло Калуша 19 зр., зôбраныхъ на весѣлю въ домѣ о. Сеника въ Новици и 2) Евг. Барвѣньскій зъ Постолôвки 7 зр., зôбраныхъ зъ розпроданыхъ купонôвъ на весѣлю п. Вас. Храпливого зъ панною Стеф. Ганкевичѣвною въ Целѣєвѣ. — На ту саму цѣль зложили Вп. пп.: Арт. Заремба Целецкій, властитель бôльшои посѣлости 20 зр., о. Ом. Левицкій парохъ зъ Тартакова 18 зр. 20 кр., зôбраныхъ на весѣлю у о. Филевича въ Лучичахъ, Титъ Решетиловичь пôдофіциръ полку уланôвъ въ Ярославѣ 1 зр. и о. Теод. Карпякъ 15 зр. 75 кр., зôбраныхъ на весѣлю у о. Менциньского.

Надôслане.

Д-р Андрій Кос

отворив

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.

4859 1—7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКИ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

4844 7 20

Касетки сталевй на грошѣ и документы зъ вертгаймôвскими замками по зр. 4, 5, 6, 8, 10 и 12

поручає 459

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п гарно лыскучй, готовй до ужитя

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 41—?

Звертає ся увагу на ЗАВЕДЕНЬЕ

ФОТОҐРАФІЧНЕ

христіяньске

устроєне зъ найбôльшимъ комфортомъ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Коперника ч. 8

пôдъ фірмою

ИВАНА КШАНОВСКОГО

4826 Цѣны умѣренй. 9—12

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 64—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

Теодора Стахевича

въ Станиславовѣ

глядає хлопця зъ честнои родины, до торговлѣ въ вѣцѣ вôдъ 12 до 14 лѣтъ, зъ окôнченою 2-ою або 3-ою клясою ґімназіяльною.

Сироты по священикахъ мають першеньство. 4854 3-5

4804 12—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскй на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 1.5 цм. довгй 125 цм. широкй по зр. 3·80, 4 75, 6. **Колдры** великй 185—193 цм. довгй, 135 цм. широкй по зр. 4. 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣннй вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнй и пружиновй вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ

Подушки пѣрянй и волосѣннй.

Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.

Коцики вовнянй и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÔВЪ

улиця Коперника число 7.

Для пп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

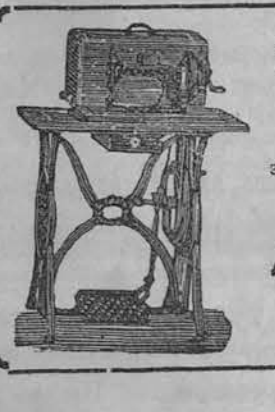

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручає 4.93 15—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧІКАҐО.

Білєты корабельнй до Америки

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ПРОТИВЪ ХОЛЄРЫ!!!

Дестилятъ винный.

Правдивый лише зъ

МУРИНЬСКОЮ ГОЛОВОЮ

остерѣгає ся передъ

фальсифікатами!

Можна дôстати

въ найпершихъ

торговляхъ спеціяльностей

и делікатесôвъ,

ДРОҐЕРІЯХЪ,

аптикахъ,

КАВАРНЯХЪ

и цукорняхъ.

4843 3—?

Головный складъ

ПФАВЪ и С-ка

Рєка (Фюме).

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдуючихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдуючихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тй льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненй. Противъ тои страты обезпечаємо властителѣвъ льосôвъ въ той спосôбъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаємо на выльосованй льосы такй самй невыльосованй.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал.			евентуальна страта при выльосов.	
		зр.	кр		зр.	кр.
Льосы мѣста Вѣдня	1 жовтня	—	40	за штуку	50	—
Льосы Рудольфа	„	—	45	„	13	—
4% льосы тисаньскй (Theiss-Lose)	„	—	30	„	25	—

ПРОМЕСЫ на льосы мѣста Вѣдня по 3·75 зр.

ПРОМЕСЫ на льосы Тисаньскй по 2·50 зр 4752

Купуємо и продаємо листы заставнй, акціи, льосы, взагалѣ всѣ паперы вартостнй по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

Звѣстне вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА

ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на всякй выкиды шкôрнй особливо на довготреваючй и лущачй ся лишаѣ, коросту, струпы и паразитнй выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыло смоляне и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ навѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на передпослѣднôй сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ“ яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои нечистоты шкôры, на выкиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр. по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкôры мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; мыло ихтіолеве на ревматизмъ и червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло танинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Troppau)

вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнароднôй выставѣ фармацевтичнôй у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Г. Блюменфельда, Як. Байзера, П. Ґайльгофера, Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 22—24.

АЛЬФРЕДЪ РАССЛЬ

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

въ Опавѣ, астр. Шлезкъ

поручає въ найлѣпшихъ якостяхъ:

Озиме збôже на насѣнье: жито, пшеницю, выпробованй и гôднй порученя роды, выплеканй въ высокихъ горахъ, зô збору въ 1893 роцѣ, доки стане припасу. Прôбки и услôвя на жаданье.

Штучнй навозы; мука кôстяна и суперфосфораты пôдъ певною ґарантією за поданй проценты частей складовыхъ. 4792 10—10

Достава при пересылцѣ цѣлыми ваґонами до кождои стаціи.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- 4½% листы ипотечнй
- 5% листы ипотечнй преміованй
- 5% „ „ безъ премій
- 4½% листы товариства кредитового земского
- 4½% „ Банку краєвого
- 4½% позичку краєву галицку 3483
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- 4½% „ пропінаційну угорску
- 4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.

Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великй грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моєю фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

Конякъ францускій

фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає тортовля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 32—45

Tinct. capsici compos.

(Pain Expeller)

приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр, 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ. При закупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** зъ охоронною маркою **„котва“** яко **правдивй.** 4592 29—49

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

У всѣхъ моихъ склепахъ и въ головнôмъ моѣмъ складѣ у ЛЬВОВѢ, Сикстуска 47

удержую лише найлѣпшй роды незапальнои НАФТЫ

зъ рафінеріи Адама Скшиньского въ Либуши

и продаю еи теперь по можливо найнизшихъ цѣнахъ а то:

1 ЛІТЕРЪ повно намѣреный **НАФТЫ**

подвôйно рафін. найлѣпшои кришталевои (Kaiser-Öl) Н-ръ 00 по 24 кр.

„ „ безвоннои незапальнои сальоновои Н-ръ 0 по 22 кр.

„ „ чистои незапальнои господарскои Н-ръ 1 по 20 кр.

Купуючимъ наразъ бодай **10 літрôвъ опускаю** зъ высше поданои цѣны 2 кр. на літрѣ **и вôдставляю безпроволочно** замовлену **НАФТУ власнымъ возомъ до дому.**

При **бôльшôмъ купнѣ бочками** обему около 180 літрôвъ

даю ще значный рабатъ.

Однако хто не хотѣвъ бы у себе переховувати бôльшои скôлькости, одержить АСИҐНАТЫ за котрыми закуплену по найдешевшôй цѣнѣ нафту частями въ кождôмъ моѣмъ склепѣ може вôдбирати. 4858 1—10

На провінцію высылаю НАФТУ за наказкою вô вторки и суботы, ґарантуючи за найлѣпшу якôсть и законами приписану незапальнôсть. Зъ провінціи замовленя прошу адресувати до головного складу СИКСТУСКА 47. Купуючй тутъ можуть замавляти такъ въ головнôмъ маґазинѣ, якъ такожь у всѣхъ моихъ склепахъ. Контора головного складу має ТЕЛЄФОНЪ н-ръ 159. На жаданье цѣнники франко.

Петро Мйончиньскій.

Необходима **КАТРАЙНЕР-А** для кождого ґаздôвства **КНАЙПА СОЛОДОВА** єсть **КАВА**

зô смакомъ звычайнои кавы. Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну каву. — Незрôвнана яко додатокъ до звычайнои кавы. Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.

Правдива лишь въ бѣлыхъ пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 40—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 205. Львôвъ, Понедѣлокъ 13 (25) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Годяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Справозданье посольске въ Долинѣ п. Юліяна Романчука.

Дня 23. н. ст. вересня вôдбуло ся въ сали мѣщаньского касина въ Долинѣ справозданье посла Юліяна Романчука зъ єго дѣяльности въ радѣ державнôй. Явило ся около 180 особъ; особливо богато було интеліґенціи духовнои и свѣткои, не вôдтягнули ся и „старо-Русины“. Було такожь по кôлькохъ Полякôвъ, Нѣмцѣвъ-кольоністôвъ и жидôвъ. Яко гостѣ прибуло кôлька пань. Декотрѝ господарѣ явили ся и зъ подальшихъ сторôнъ, хочь зборы дуже пôзно були оголошенѝ а хлѣборобамъ пильнѝ роботы въ поли стояли дуже на перешкодѣ. Зборы зачали ся о 3-ôй годинѣ по полудни.

На предсѣдателя зборôвъ прошено ветерана-патріота о. Іосифа Заячкôвского зъ Лопянки, але що вôнъ зъ причины своєи глубокои старости вôдказавъ ся, то выбрано предсѣдателемъ д-ра Пôдлуского зъ Болехова, а заступникомъ предсѣдателя о. Бирчака зъ Пôдбережа; президія покликала вôдтакъ на секретаря о. Билинкевича.

Посолъ Романчукъ, привитавши згромадженыхъ, сказавъ передовсѣмъ, що мавъ намѣръ заразъ въ рôкъ по розпочатôй сесіи рады державнои станути передъ выборцями, але сему перешкодила єго довга и тяжка недуга Сего жь року хотѣвъ прибути на справозданье зъ початкомъ лѣта, однакъ выборцѣ зъ Калуша, куды посолъ такожь выбирає ся, просили єго вôдложити се на часъ по жнивахъ у вересни. Хотѣвъ ще окремо станути въ Болеховѣ, але що тымчасомъ скликано тутъ згромадженье зъ цѣлого повѣта въ справѣ выбору посла до сойму, то симъ разомъ туды вже не поѣде, щобы не трудити другій разъ выборцѣвъ занятыхъ спôзнеными роботами господарскими въ поли. Складати-жь справозданье уважає не тôлько за обовязокъ посольскій, але и за рѣчь користну якъ для выборцѣвъ такъ и для самого посла.

Пôвтретя року доходить, якъ маленька горстка рускихъ послôвъ выбрала ся на нову сесію рады державнои до Вѣдня. Она постановила не прилучати ся до якого иншого клюбу, и пр. ліберального центра [Коронінього] або консервативного [Гогенварта], але заложити свôй окремый рускій клюбъ, разъ, що тенденція и прямованя сихъ клюбôвъ намъ занадто чужѝ, а друге, що вже само истнованье руского клюбу указує безнастанно на руску справу и потребу єи полагодженя. Ситуацію у Вѣдни застали некористну. Парляментъ розбитый на девять клюбôвъ, часто межи собою ворогуючихъ, безсильный супротивъ правительства, неспосôбный до самостôйнои акціи позитивнои. Кооперація трохъ найбôльшихъ клюбôвъ, на силу зведеныхъ до купы правительствомъ, межи котрыми найменшій, „коло“ польске, займає найкористнѣйше становище, а найчисленнѣйшій клюбъ, нѣмецка лѣвиця, найбôльше єсть изольованый въ цѣлôмъ парляментѣ, давала міністерству величезну, хоть непевну бôльшôсть, а ослабляла зовсѣмъ значѣнье поменшихъ клюбôвъ. Правительство було паномъ ситуаціи, але, пхаючи тôлько и латаючи зъ дня на день, приходить таки задля недостатку сталои и певнои бôльшости неразъ въ прикре положенье. Теперь дôйшло ажь до заведеня стану выимкового въ Чехіи, хоть и давнѣйшій досвѣдъ и засудженье подôбнои акціи колишнього ліберального міністерства самымъ провôдникомъ нѣмецкои лѣвицѣ повиннѝ були остерѣгати єго вôдъ того кроку, несхôдного анѣ зъ первѣстными цѣлями політики ґр. Таффого, анѣ зъ рацією екзистенціи єго правлѣня. При такôмъ станѣ дѣлъ оденъ и другій законъ, неразъ навѣть важный и користный, можуть бути ухваленѝ, але трѣвкѣйша консолідація державы єсть неможлива; а навѣть бѣжучѝ справы полагоджують ся не разъ тôлько зъ трудомъ и великою стратою часу.

Нова сесія рады державнои зачала ся, якъ звычайно, бесѣдою троновою, выкладаючою проґраму правительства. Тота проґрама усувала всякѝ справы партійнѝ, пытаня національнѝ и політичнѝ, а ставила напередъ справы спôльнѝ, именно соціяльнѝ и економічнѝ, котрыхъ цѣлый довгій рядъ вычислила. Я зазначивъ заразъ на першôмъ засѣданю комісіи адресовои, що виджу въ тôй проґрамѣ за мало увзглядненими потребы селяньскѝ, а зновъ народы въ національнôмъ и політичнôмъ взглядѣ такъ покривдженѝ и упослѣдженѝ, якъ Русины, не можуть зречи ся добиватись своихъ національныхъ и політичныхъ правъ, а мусять домагати ся увзглядненя ихъ бодай въ адміністративнôй дорозѣ Два міністры вôдповѣли прихильно на мои замѣты: міністеръ рôльництва указавъ, що правительство гадає заняти ся такими справами, якъ заведеньемъ спôлокъ чи стоваришень селяньскихъ, примусовою асекурацією и и., а міністеръ-президентъ вôдповѣвъ, що правительство и на адміністративнôй и на законодатнôй дорозѣ буде старати ся зараджувати заходячимъ потребамъ. Доси однакожь нема великои признаки зъ тыхъ запевнень пп. міністрôвъ! — Дальшій хôдъ справы адресовои выказавъ наглядно розбитье и непораднôсть парляменту, котрый не потрафивъ навѣть здобути ся на вôдповѣдь троновôй бесѣдѣ.

Межи справами полагодженими доси радою державною, стоить на першôмъ мѣсци ухваленье буджетôвъ на роки 1891, 1892 и 1893. Выдатки державы ростуть дуже значно зъ року на рôкъ, н. пр на сей рôкъ зросли о 25 міліонôвъ зр Передъ 25 роками выносили выдатки майже лишь половину теперѣшнихъ, бо тôлько 320 міл. зр супротивъ сегорôчныхъ 610 міл., зъ котрыхъ на саму сплату довгôвъ иде 153 міл. а на войско 107 міліонôвъ. Правда, що ростуть и доходы: на сей рôкъ они обрахованѝ на 612 міл. зр., — але се дѣє ся не такъ черезъ зрôстъ майна народного, якъ черезъ побôльшенье числа податкôвъ въ наслѣдокъ зросту населеня, черезъ побôльшенье давныхъ и заведенье новыхъ податкôвъ и черезъ притисненье шрубы податковои до остатныхъ границь. Однакожь выдатки значно зменшити годѣ; яке бы небудь міністерство настало, оно бы сего не доказало. Мусить отже ходити о те, щобы тягары розложити рôвномѣрнѣйше, перекладаючи ихъ зъ економічно слабшихъ на сильнѣйшихъ, и щобы прибôльшити майно народу. До першои цѣли правительство хоче зробити оденъ крокъ, предложивши проєктъ реформы податкôвъ.

Крôмъ буджетôвъ залагодила рада державна такѝ важнѣйшѝ справы, якъ побôльшенье запомоги для австрійского Лльойда, для пароходства на Дунаю, запомогу для заведень комунікаційныхъ Вѣдня, будову стратеґічнои зелѣзницѣ зъ Станиславова до Вороненки, и иншѝ. Се все стало ся чисто въ интересѣ державнôмъ, а коштувало многѝ а многѝ міліоны. Дальше ухвалено договоры торговельнѝ зъ Нѣмеччиною, Италією и иншими сусѣдными державами [теперь має приготовляти ся договôръ зъ Россією] и розпочатье реґуляціи валюты, вымагаючои зновъ величезныхъ выдаткôвъ на закупно золота. Вôдтакъ приготовляє ся новый законъ карный, нова процедура цивільна, реформа податкôвъ, реформа закона промыслового, реформа выборча. Три першѝ справы выйшли зъ ініціятивы правительства, двѣ послѣднѝ зъ ініціятивы послôвъ. Особливо друга, третя и остатня справа дуже важнѝ. Нова процедура цивільна має завести явне и устне поступованье въ справахъ цивільныхъ и зробити доходженье своихъ правъ коротшимъ, дешевшимъ и певнѣйшимъ. Реформа податкôвъ [бесѣдникъ обговорює єи близше] має оподаткувати многихъ доси зовсѣмъ неоподаткованыхъ лихварѣвъ, спекулянтôвъ и т. и., найбѣднѣйшихъ людей або цѣлкомъ увôльнити вôдъ податку або имъ податокъ зменшити, и тягаръ податковый справедливѣйше розложити. Новый податокъ особисто-доходовый має принести чистого доходу 10 до 16 міл. зр., котрѝ въ найбôльшôй части мають ужити ся на опусты въ податкахъ грунтовôмъ, домовôмъ и заробковôмъ. Але треба побоювати ся, що до ухваленя сего податку, дотыкаючого богатшихъ на користь бѣднѣйшихъ, въ нашôмъ парляментѣ, зложенôмъ переважно зъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостій и иншихъ богачѣвъ, а до того розбитôмъ и не даючôмъ правительству въ кождôй справѣ певнои опоры, такъ само не знайде ся потрѣбна бôльшôсть, якъ не знайшла ся въ р. 1877, коли то особливо польске „коло“ подôбный проєктъ податку особисто-доходового поборювало.

Такожь дуже важною справою єсть реформа выборча, именно заведенье безпосередныхъ выборôвъ въ сельскихъ громадахъ. [Бесѣдникъ обговорює ту справу близше] Однакожь тôй реформѣ противне єсть польске „коло“, а зъ нимъ [а може и за-для него] такожь правительство. Нѣмецка-жь лѣвиця, щó называє себе ліберальною, хоче, за-для догодженя „колу“, Галичину выключити вôдъ тои реформы, на соромъ и пониженье цѣлому нашому краєви, на найбôльшу шкоду рускому та й мазурскому селяньству. Для Русинôвъ именно сеся справа єсть важнѣйша якъ для котрогонебудь иншого народу. Ординація выборча до рады державнои дає намъ въ теоріи можнôсть выбрати собѣ въ Галичинѣ по крайнôй мѣрѣ 15 послôвъ, але черезъ посереднôсть выборôвъ въ сельскихъ громадахъ мы ихъ въ дѣйстности майже нѣколи не можемо стôлько выбрати. Зъ заведеньемъ же выборôвъ безпосередныхъ всякѝ теперь уживанѝ пресіи, пôдкупства и штучки рôзного рода стратили бы цѣлкомъ або дуже значно свою силу. Мы не повиннѝ отже супротивъ тои жизненнои для насъ справы поводитись байдужно, але зъ цѣлымъ натискомъ, рѣшучо и однодушно, добивати ся права народу. До сего служать передовсѣмъ петиціи, котрѝ й высылають ся вправдѣ рускимъ народомъ, але, на жаль, доси ихъ єще дуже мало. Н. пр. зъ долиньского повѣта надôйшли петиціи лише зъ 15 громадъ, хоть єсть всѣхъ громадъ 87!

Я хотѣвъ сесю справу пôднести въ комісіи для реформы выборчои, але польске „коло“ не допустило. Коли въ тôй комісіи раджено надъ заведеньемъ безпосередныхъ выборôвъ, польскѝ члены єи тому супротивились, промовляючи будьто бы въ имени цѣлои Галичины. Я хотѣвъ отже промовити въ имени руского и селяньского народу, а що комісія сеся зложена тôлько зъ 24 членôвъ а рускѝ послы за-для свого малого числа мають мѣсце лише въ бôльшихъ комісіяхъ, я домагавъ ся збôльшеня єи на 36 членôвъ. Всѣ послы признавали справедливôсть сего жаданя, але що два найбôльшѝ клюбы мали умову зъ польскимъ „коломъ“ а „коло“ сему противилось, то мене переголосували слабою бôльшостію, хотя всѣ иншѝ послы стояли за моимъ внесеньемъ.

Я уложивъ вôдтакъ внесенье на побôльшенье числа послôвъ зъ громадъ въ Галичинѣ, бо нашъ край взагалѣ а сельскѝ громады и Русины особливо выбирають за мало послôвъ въ порôвнаню до иншихъ краѣвъ и народôвъ. [У насъ припадає 1 посолъ на 105.000, въ иншихъ краяхъ пересѣчно 1 на 60.000 мешканцѣвъ. Поляки мають 1 посла на 61.000, Румуны на 52.000, а Русины на 390.000 душь!] Того внесеня, пôсля котрого рускѝ громады зыскали бы 7 а мазурскѝ 3 послôвъ, польске „коло“ не хотѣло пôдперти, ажь Чехи и Нѣмцѣ за нимъ станули.

По причинѣ торôчнои громаднои еміґраціи рускихъ селянъ до Россіи я поставивъ интерпеляцію до правительства, щобы оно выслѣдило причины того сумного зъявища та зарадило нуждѣ руского селяньства и давало єму бôльше опѣки. И сеи интерпеляціи польске „коло“ не хотѣло пôдперти, а коли єи помимо того пôдписали послы зô всѣхъ иншихъ клюбôвъ, то члены „кола“ робили имъ за те гôркѝ докоры... Незадовго по сѣй интерпеляціи мôй товаришь п. Пôдляшецкій поставивъ интерпеляцію въ справѣ звѣстного рескрипту, въ котрôмъ були тяжкѝ докоры для руского народу и духовеньства; сю интерпеляцію, розумѣєсь, и я пôдписавъ. Впрочôмъ я чи въ палатѣ самôй чи въ комісіи выступавъ и промовлявъ за рускими школами, въ справѣ реґуляціи рѣкъ, особливо Лôмницѣ, въ справѣ екзекуцій за податки, въ справѣ шкôдъ вôдъ лѣснои звѣрины, въ справѣ соли и т. и.

Для сего повѣта суть именно важнѝ отсѝ справы: 1) Шкоды вôдъ лѣснои звѣрины. Я говоривъ въ комісіи буджетовôй, що въ камеральныхъ лѣсахъ выводить ся богато дикôвъ, котрѝ нищать плоды господарскѝ, а господарѣ не дôстають за те вôдшкодованя. П. міністеръ рôльництва вôдповѣвъ, що лѣсничѝ мають припорученье не давати дикамъ занадто розмножувати ся; сли бы де дѣяла ся яка кривда, то міністеръ просить дати єму о тôмъ знати, а вôнъ зарадить сему. 2) Побôръ сыровицѣ. Се справа трудна. На моє домаганье въ комісіи буджетовôй вôдповѣло правительство, що въ остатныхъ часахъ значне число громадъ дôстало сыровицю, черезъ що скарбъ державный поносить страту. Въ краєвôй дирекціи скарбу и въ міністерствѣ, куды я ходивъ за поодинокими громадами, говорено менѣ, що зъ

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузеренко*.

Та й вдатный же бувъ небôжчикъ дѣдъ казки розказувати, царство йому небесне! Про нього навѣть и въ Полтавѣ знали, дарма, що туды вôдъ нашого хутора и за тыждень не доплуганишь ся, особливо пôдъ роспутицю. Та й казати, слава — вона нѣ на роспутицю, нѣ на далекій шляхъ не вважає, а плыве собѣ безъ зачѣпки за людскою мовою, наче хвиля за хвилею... Частенько таки звертали до насъ людцѣ изъ-за дѣдовыхъ казокъ. Чи въ Кобилякъ було ѣдуть, чи въ Золотоношу на выборы або тамъ на хрестины до протопопа поспѣшають, а вже до насъ завсѣгды звернуть, особливо якъ ще пôдъ свято, послухати оповѣданя. Накладе було бабуся на стôлъ пирогôвъ зъ кашею, зъ капустою, зъ сливами та зъ усякими присмаками, — а пекла́ вона пироги не хвалячи ѣѣ, такъ що ажь протопопша, яка вже дотепна въ сѣмъ дѣлѣ людина була, а й вона до бабусѣ заздрôсть мала, — потôмъ принесе дѣдъ зъ погреба свою хвалену настоянку-полускунку, що ѣѣ потайну приправу ще його покôйный батько дознавъ у гадяцкои попадѣ, додадуть ще горячои и всякои иншои стравы, та, вклоняючись, й припрошують: „Не погордуйте, гостоньки, хлѣбомъ-сôлью, не зневажте хозяина й хозяйку!“ Заморять ото черняка гостѣ, похвалять полоскунку, погадають та посперечають ся, на якихъ вона фигахъ-мигахъ постояна, — ну й почне тодѣ дѣдъ оповѣдати бувальщину, та таку, що боязкому чоловѣкови красче й не слухати! Коли-жь у самыхъ завзятыхъ, було, чубы въ гору пнуть ся и духа затинає, але кожного кортить дослухати, — такій то дотепный казочникъ бувъ небôжчикъ. Та що й казати, коли сама жахлива панѣ придводительша, хоча й затулить було зъ початку уха, приказуючи: „Ой бою ся, ой не розказуйте!“ — але потôмъ вôднимає вôдъ ушей долони та й просить, абы тôлько чорта — чортомъ не звати. „Якъ хочете, — благає — величайте його супротивника, абы не такъ!“ Та й слухає Страшне пристрашне оповѣдавъ и завсѣды боживъ ся, що то усе правда. Такъ було й каже: „Бодай менѣ въ горлѣ пересхло, щобъ и горѣлки не змôгъ пити, якъ що брéшу!“ Ну а чи стане-жь то чоловѣкъ такъ заприсягатись за якѝ-небудь выгадки? Вѣдома рѣчь, теперь уже таке настало, що мало чому ймуть вѣры.. А красче самѝ послухайте: щó оповѣдавъ дѣдъ пôдъ святъ-вечôръ. Набивъ ото вôнъ свою люльку, запаливъ, потягъ добре та й почавъ:

I.

Се було ще за славного гетьмана Дорошенка*), перомъ йому земля! бравый козакъ бувъ! Тодѣ въ насъ маленька зачѣпка зъ Москвою тяглась, и гетьманъ, царство йому небесне, народъ казали скликавъ. Сякъ-не такъ, але войскова старшина почала вуса крутити та радитись, а въ повкахъ шаблюки точили та конѣ кували; дѣвчата-жь, якъ и завсѣгды у такôмъ выпадѣ буває, шитыми рукавцями частѣйшь очи втерали та въ садки довѣдувались, а де-де чутка йшла що й до чубковои зъ московскими стрѣльцями доходило.. Вершники сюды й туды було скачуть по вулицяхъ, народъ мовь бжолы гуде, здавалось таки, що не минути крôвавого бенкету зъ пороховыми мужиками, ну, а прадѣдови моєму, дай йому Боже царство душѣ, красчого-бъ и не заманулось. Тодѣ бувъ вôнъ ще войсковымъ товаришемъ и войскову справу любивъ дужче вôдъ горѣлки и вôдъ жартôвъ зъ молодицями, дармá, що й до нихъ справдѣ дуже ласый бувъ небôжчикъ, не въ зневагу йому сказавши, якъ той кôтъ до сала. И козакъ не козакъ, коли не допытаєть ся у дѣвчины або молодицѣ, чи дуже тонке полотно на шитôй сорочцѣ? И молодицѣ-жь липли до нього, якъ тѝ мухи до меду, та й не диво, — дуже таки моторный та доладный лицарь бувъ прадѣдъ. Высокій, гнучкій, чорнявый, вуса ажь за ухо закидавъ, та й зарѣзяка бувъ не зъ гôршихъ, а завсѣды и зъ самѣсѣнькимъ чортомъ битись згоденъ. За жарты, за жениханя та за чарку продражнили його ще въ Сѣчи — Ласымъ. И неразъ таки остерѣгало його товариство: „Ой гляди, Петре, погано скôнчить ся твоє жениханя, не доведе воно до путя́, отъ-отъ ноги поперебивають!“ — такъ не слухавъ небôжчикъ, ажь поки само лихо спôткало... Опôсля вже й самъ иншимъ вôдраджувавъ.

Ото-жь таки й дуже зрадѣвъ козарлюга, перечувши про вôйну. Тôлько Бога благавъ, щобъ у завзяту мяльню попасти, та ще щобъ и самъ гетьманъ про нього вѣдавъ. И такъ його се закортѣло, що ажь у шинку почавъ выхвалятись: Зваживъ ся бъ — каже — за се побрататись изъ самѣсѣнькимъ чортомъ Опрôчь душѣ нѣчогôсѣнько-бъ не пошкодувавъ куцому, та й те пакъ, що вôдъ козацкои душѣ лукавый вôдсахнеть ся, а въ иншôй у всякôй бы пригодѣ йому ставъ. Такъ то пôдъ пяну ручь белькнувъ козакъ нѣбы у жарты, а подивѣть ся, люде добрѝ, щó зъ сього скоилось! Бо й правда, не хочешь бѣды, не верзи нѣсенѣтницѣ!

Тои годины сидѣвъ у тому-жь шинку молодый козакъ у дуже коштовному вигафтованому жупанѣ и постатью чисто подобавъ на прадѣда: высокій, широко-плечій, ще й зъ лиця схожій, та тôлько блѣдый, наче мертвый. Дивлячись на його безкровый видъ та синѝ губы, здавало ся, що або вôнъ зъ того свѣту вставъ, або-жь умирати налагодивсь пôсля довгои тяжкои хворобы. Нѣ зъ кимъ не балакавъ вôнъ, сидѣвъ похнюпивсь та потягавъ нишкомъ горѣлку, а якъ почавъ прадѣдъ выкрикати, то вôнъ наче оклинувъ, зиркнувъ на прадѣда, крутивъ вуса, та й схопивъ ся.

— Ажь отсе — каже — справжній козакъ! Оттакихъ то намъ и подай! Нумо хильнѣмъ зъ тобою по маленькôй!

Тай почали кружляти у-двохъ. Добре працювали козарлюги, бо й самъ Сруль лѣкъ згубивъ, скôлько выпили...

Выйшовъ прадѣдъ изъ шинку, ажь на дворѣ пôднялось таке, що й свѣта не видко: рве солому, вербы ажь до землѣ нагинає, а самого прадѣда метелихає зъ боку на бôкъ и йти не дає, ажь духа забиває. Що хоче вôнъ праворучь, — його пре на лѣво; силкуєть ся вôнъ у лѣво, — його на право тисне, зовсѣмъ наче те серце у дзвонѣ... „Цуръ же тобѣ, пекъ! — мѣркує прадѣдъ — бачь, якъ нечиста сила розгулялась, бодай тобѣ сей та той! Воно-бъ — каже — таки годилось мабуть до кумы

*) Хто-жь не знає, що се бувъ таки справдѣ правобережный гетьманъ, якъ Самойловичь правувавъ на лѣвôмъ березѣ. Дорошенко увесь свôй вѣкъ щире дбавъ зъєднати обидвѣ половины Украины и черезъ те мавъ спôръ зъ Самойловичемъ и Москвою Люде у пѣсняхъ, думахъ и оповѣданяхъ шанують його якъ свого найкрасчого лицаря.

сировицѣ користає не тôлько худоба але и люде, и то навѣть такѝ, щó зовсѣмъ не тримають худобы, особливо по мѣстахъ. Якъ тяжко рѣшає ся теперь мінíстерство позволити брати сировицю, показує отсей прикладъ. По сегорôчнôй першôй повени я бувъ въ президíи краєвои дирекції скарбу и намѣстництва, щобы громады дôткненѝ повенію, дôстали на сей рôкъ сировицю. П. віцепрезідентъ и п. намѣстникъ обѣцяли о тое постарати ся Потôмъ прийшло ще подôбне представленье вôдъ выдѣлу краєвого, и намѣстництво написало въ тôй справѣ до мінíстерства вже въ липни. Однакъ доси нема нѣякои вôдповѣди, хотя потôмъ ще пару разôвъ телеґрамами уґовано мінíстерство. Я помимо того маю повну надѣю, що прихильна вôдповѣдь мінíстерства ще прийде и що пошкодованѝ повенію громады вôдъ листопада сировицю дôстануть. Зрештою громады, де сировиця особливо потрѣбна, не повинні зражувати ся трудностями або и вôдмовою, але просити и подавати дальше. Досыть значною помочію для господарѣвъ повинно бути то, що рада державна ухвалила выроблюванье соли для худобы, 500.000 сотнарѣвъ для цѣлои державы, котрои соли сотнарь буде продавати ся по 5 зр. 3) Регуляція рѣкъ. На моє домаганье въ комісіи буджетовôй, щобы призначенѝ були бôльшѝ сумы на роботы коло Днѣстра и єго притокôвъ въ тôй мѣрѣ, якъ се призначає ся на рѣку Вислу, вôдповѣвъ п. мінíстеръ рôльництва, що Висла мусить скорше урегулювати ся задля договору межи Австрíєю и Россíєю; коли-жь роботы коло неи скôнчать ся, можна буде тѣ бôльшѝ сумы призначити на Днѣстеръ. Що до Лôмницѣ давъ мінíстеръ запевненье, що єи регуляція зразъ наступить; ажь сего року я довѣдавъ ся, що межи выдѣломъ краєвымъ а мінíстерствомъ повставъ спôръ о высоту сумы, котрою край а котрою держава має причинити ся до регуляції, и черезъ той спôръ справа въ остатнôй хвили застрягла. Розумѣє ся, що тутъ згода наступити мусить, и то скоро, бо на тôмъ спорѣ терплять невинні господарѣ надъ рѣкою.

Коли розобрати цѣле наше теперѣшне положенье, то оно въ многихъ взглядахъ показує ся невôдрадным. Длятого зачинає межи Русинами ширити ся певне знеохоченье, апатія, невѣра въ успѣшнôсть якои роботы. Се згубнѝ появы, котрѝ всею силою поборювати треба, а до котрыхъ и нема достаточныхъ причинъ Кождый чоловѣкъ, отже и народъ, кує собѣ самъ свою долю, а наша приповѣдка каже: не вважай на врожай; сѣй жито, хлѣбъ буде. Намъ треба лѣпше и крѣпше орґанізувати ся, голоснѣйше на свои кривды жалувати ся, енергічнѣйше о свои права упоминати ся. Обовязкомъ посла есть заступати справу народа, але народъ повиненъ ему въ тôмъ допомагати Отже всѣ свои кривды, хоть бы на пр. такѝ, якъ неправнѝ екзекуції за податки, повиненъ народъ подавати вѣрно и докладно до вѣдомости своимъ посламъ, а чимъ бôльше зберe ся такихъ фактôвъ, тымъ успѣшнѣйше буде можна имъ зарадити. Потребы-жь свои треба высказувати черезъ петиції; особливо повинні теперь подавати ся петиції въ справѣ реформы выборчои, т. є. о заведенье безпосередныхъ выборôвъ въ сельскихъ громадахъ и побôльшенье числа послôвъ зъ громадъ въ Галичинѣ, до чого посолъ ще разъ взыває всѣ громады того повѣта.

По тôй бесѣдѣ, котра тревала пôвтора годины, наступили **интерпеляції и высказуванье потребъ та бажань.**

Кôлька господарѣвъ зъ рôзныхъ сѣлъ жалують ся на шкоды вôдъ лѣснои звѣрины, именно дикôвъ. — Посолъ вôдповѣдає, що справа та належить лише о стôлько до рады державнои, що тамъ можна натискати на правительство, абы пильнувало выконуваня обовязуючихъ законôвъ, щó посолъ и робивъ тай дальше робити буде, коли єму подавати будуть спеціяльнѝ факты. Але ухваленье нового закона ловецкого належить до сойму, котрый и приготовляє такій законъ. Нехай отже громады постарають ся выбрати собѣ теперь такого посла до сойму, котрый бы сеи справы добре пильнувавъ и ихъ интересôвъ боронивъ. (Поодинокѝ выборцѣ вôдзывають ся зъ нарѣканями, що польованье громадске арендують все паны, що господарѣ не дôстають пашпорту на стрѣльбы и т. и. Взагалѣ видко межи селяньскими выборцями велике огôрченье.)

Выборець Поснеръ, нѣмець-кольоністъ зъ Рожнѣтова, интерпелює въ справѣ регуляції рѣкъ Лôмницѣ и Чечвы. — Посолъ покликує ся на то, щó сказавъ, и обѣцює и въ радѣ державнôй и въ соймѣ, взглядно въ мінíстерствѣ и въ выдѣлѣ краєвôмъ, пôдпирати сю справу.

Выб. Калинѣй зô Сваричева нарѣкає на аґітаціи радикалôвъ, на ширенье ними ґазетъ, котрыми баламутять нерозумныхъ тай стараються ся нарôдъ вôдчужити вôдъ церкви, и просить посла, щобы старавъ ся сему зарадити. — Посолъ вôдповѣдає, що пôсля нашихъ конституційныхъ правъ кождому вôльно выдавати ґазеты и книжки. Вôльнôсть друку есть дуже цѣнне право, котрого не треба ограничати, бо можна бы заборонити неразъ дуже пожиточну книжочку; противно треба якъ найбôльшои вôльности прасы. Противъ шкôдливыхъ якихъ письмъ може нарôдъ самъ, може интеліґенція остерѣгати менше розумныхъ.

Выборцѣ Дикунъ зъ Пôдсухова и Попадинець зъ Погорѣлець просять о заложенье въ ихъ селахъ окремыхъ шкôлъ, бо черезъ рѣку годѣ ихъ дѣтямъ ходити до школы въ сусѣднôмъ селѣ. Посолъ вôдповѣдає, що тота справа належить до шкôльнои рады краєвои, взглядно до сойму, и обѣцює заняти ся петиціею ними поданою.

Одинъ выборець селянинъ нарѣкає на екзекуторôвъ податковыхъ, щó забирають одежу, постѣль и т. и. — Посолъ вôдповѣдає, що на кождый такій фактъ нарушаючій новелю екзекуційну зъ 10 червня 1887 р., треба жалувати ся въ урядѣ податкôмъ, староствѣ, дирекціи скарбу; а якъ-бы не помогло, подати єго докладно и вѣрно до вѣдомости послови.

Кандидатъ нотаріяльный Щепаньскій зъ Долины (по польски): 1) интерпелює якъ стоить справа зъ пôдвысшеньемъ платнѣ низшихъ урядникôвъ? 2) просить, щобы посолъ постаравъ ся, абы урядники, що провадять книги ґрунтовѝ въ Галичинѣ, зрôвнанѝ були що-до ранґи зъ такими-жь урядниками въ иншихъ краяхъ; 3) пытає, якъ стоить справа зъ правомъ выборчимъ кандидатôвъ нотаріяльныхъ и адвокатскихъ? — Посолъ вôдповѣвъ на 1), що тою справою займає ся пôдкомітетъ комісіи буджетовои въ радѣ державнôй, що мінíстеръ скарбу есть ѣй прихильный, але вымагає на той значнѣйшій выдатокъ вôдповѣдного покрытя въ доходахъ, що найлекше дасть ся зробити черезъ реформу податкôвъ; на всякій спôсôбъ тота справа мусить залагодити ся, а тымчасомъ буде и дальше призначати ся 1 мілґр. рôчно на запомоги. 2) Посолъ обѣцює тою справою, взглядно поданою въ тôй справѣ петиціею, заняти ся. 3) Посолъ указує, що соймъ ще передъ 3 роками ухваливъ тое право, и обѣцює дальше заняти ся тою справою.

Выб. Котурбасъ зъ Рожнѣтова пытає, чи буде вынагороджена шкода, що наробила повѣнь друга? Посолъ вôдповѣдає, що пôсля урядового обрахунку, котрый вôнъ выдобувъ въ намѣстництвѣ, перша повѣнь въ долиньскôмъ повѣтѣ наробила шкоды на 253.000 зр., а друга на 43.000 зр. Окрôмъ грошій, що дôставъ выдѣлъ повѣтовый зъ выдѣлу краєвого, прийшло зъ намѣстництва на-разѣ 4.000 зр. запомоги. Нехай отже пошкодованѝ удають ся о запомогу до староства. Стараньемъ посла буде выєднати ще бôльшѝ сумы на запомогу та безпроцентовѝ позички.

Выб. Редішь зъ Долины (жидъ, по польски) интерпелює о петиціи въ справѣ касы хорыхъ. — Посолъ обѣцює заняти ся тою справою.

Д-рандъ Целевичь взыває посла: 1) щобы злучити оба рускѝ клюбы въ соймѣ, 2) щобы рускій клюбъ въ радѣ державнôй выступивъ противъ выємкового стану въ Чехахъ. — Посолъ вôдповѣдає: 1) Я тутъ стаю яко посолъ рады державнои, а ся справа належить до дѣяльности въ соймѣ, отже не можу надъ нею розводити ся; скажу тôлько, що приймаю се завôзванье до вѣдомости 2) Я не можу давати нинѣ нѣ-якихъ запевнень въ имени клюбу; вôдъ себе же покличу ся на то, що я вже сказавъ, и додамъ, що я прінціпіяльно всякимъ того рода ограниченямъ свободы и конституційныхъ правъ противный, а судячи пôсля оголошеныхъ до-теперь мотивôвъ, не можу сего кроку правительства признати анѣ правнымъ анѣ політичнымъ.

Коли нѣхто вже не зголошувавъ ся до мовы, предсѣдатель д-ръ Пôдлускій, внѣсъ, щобы черезъ повстанье высказати послови признанье за єго дѣяльнôсть Всѣ встають. Пôзнѣйше, коли выборцѣ мали вже розходити ся, вôдспѣвано послови еще Многая лѣта, а въ пôзный вечеръ, коли посолъ вже вôдъѣзджавъ до Львова, многѝ выборцѣ, священики, свѣтска інтеліґенція и мѣщане, вôдпровадили посла на далекій дворець и тамъ пращали ся зъ нимъ сердечно.

По сихъ зборахъ вôдбули ся другѝ зборы, пôдъ предсѣдательствомъ о. Лопатиньского зъ Долины, въ справѣ поставленя кандидата на посла до сойму. Одинѝ выборцѣ предкладали п. Василя Нагôрного зô Львова, другѝ начальника суду повѣтового въ Долинѣ п. Адама Грабовеньского, третѝ селянина. Що-до п. Нагôрного однакожь замѣчено, що вôнъ въ тôмъ повѣтѣ не знаный а помимо запрошеня на сѝ зборы не приѣхавъ, щобы выборцямъ представити ся; за селяниномъ не потягали самѝ селяне. Отже рѣшено вкôнци дуже значною бôльшостію голосôвъ поставити кандидатуру п. Грабовеньского, въ повѣтѣ знаного и поважаного а особливо селянами за справедливе и людяне поступованье дуже любленого. П. Грабовеньскій на запрошенье явивъ ся и освѣдчивъ, що выбôръ прийме. На п. Грабовеньского згодили ся и присутнѝ польскѝ та й нѣмецкѝ выборцѣ, причôмъ сконстатовано, що агенты п. Витославского пускають межи народъ ложнѝ вѣсти, будто бы п. Грабовеньскій зрѣкъ ся кандидатуры и п. Витославскій бувъ тôлько одинокимъ кандидатомъ.

Увязненье анархістôвъ у Вѣдни.

По улицяхъ Вѣдня розкидала якась тайна рука вôдъ пôвтора року письма и вôдозвы революційного змѣсту. И такъ н. пр. одного дня ранкомъ мала поліція много клопоту, вызбируючи вôдозву пôдъ заголовкомъ: An die Arbeiter im Soldatenrock. Внѣшній выглядъ тои вôдозвы велѣвъ заключати, що вôдозву зложено черенками и выпечатано на ручнôй машинѣ въ якôйсь тайнôй друкарни. Поліція зачала пильно слѣдити, при чôмъ заховала глубоку тайну, бо н. пр. рапорты аґентôвъ поліційныхъ въ тôй справѣ принимавъ особисто лишь президентъ поліції вѣденьскои Стейскаль.

Поліція догадувалась, що виновникôвъ треба глядати мѣжь роботниками. Вôдъ сторонництва „независимыхъ“ вôдлучила ся вôдъ року певна ґрупа людей, котра мабуть признавалась до засадъ анархістичныхъ и „пропаґандою чину“ хотѣла давати знати п о себе загалови. Ґрупа тыхъ людей була зорґанізована пôсля анархістичнои ді ціпліны. Лишь невелич ке число людей знало про тайну, бо тымъ способомъ лекше устеречись вôдъ зрады, а и тѣ, що знали о всѣмъ, були звязанѝ присягою. Длятого и акція поліції була дуже трудна, але вкôнци довела таки до результату, бо поліція дôзналась, що провôдниками ґрупы анархістичнои були роботники Ганель и Гаспель, мешкаючѝ въ V-тôй дѣльници на Siebenbrunnengasse въ домѣ пôдъ ч. 65.

Коли поліція впевнилась, що єи розслѣды и здогады опертѝ на фактахъ, порѣшила зробити въ згаданôмъ мешканю ревізію. Треба було поступати осторожно, бо не лишь що до мешканя не бувъ дуже легкій доступъ, але пôсля звычаю анархісты въ критичнôй хвили готовѝ на все. И такъ уложено увязнити Ганля и Гасиля осôбно. Въ пятницю рано по 6-ôй годинѣ, коли Ганель ишовъ до фабрики, увязнили єго аґенты поліційнѝ на улици и взяли ключь вôдъ дверей мешканя. Вôдтакъ пôдôйшовши тихцемъ пôдъ дверѣ мешканя, вложили ключь до замку и отворили. Гаспель, гадаючи, що єго товаришь вернувъ домôвь, пôдôйшовъ до дверей и вôдсунувъ изъ внѣ три досить великѝ засувки. Въ сѣй хвили вскочили аґенты поліційнѝ до мешканя и не дали вже отямитись Гаспльови. бо помимо опору, хопили єго за руки и придержали.

Мешканье (одна комнатка и кухня) було обставлене досыть скромно: софа покрыта чорною шкôрою, малый столикъ, нахткастликъ, куферъ, лôжко, шафа и стôлъ зъ кôлькома крѣслами. Зачалась ревізія. Кождый зъ повышихъ меблѣвъ мавъ тайну схованку, замкнену на замокъ. Треба було розбивати замки. Въ схованкахъ найдено приборы друкарскѝ: прасу друкарску, вартости кôлькасотъ зр., черенки, выпечатанѝ вôдозвы и письма та матеріялы выбуховѝ. Крôмъ вôдозвъ давнѣйшихъ, якѝ були свого часу розкиданѝ по улицяхъ Вѣдня, була одна нова, приладжена до друку, пôдъ заголовкомъ: Aufruf an die österreichische Volksmasse. Въ куферѣ були матеріялы выбуховѝ: динамітъ, нітроґліцерина, **бездымный порохъ** и **пікріна** (тѝ двѣ послѣднѝ матеріи выбуховѝ уживанѝ въ австрій кôй арміи и складъ ихъ хемічный удержує ся въ тайнѣ), вôдтакъ одна бомба ще не наповнена, кôлька коробокъ бляшаныхъ, уживаныхъ рôвножь вôдъ анархістôвъ при атентатахъ выбуховыхъ, склянѝ кулѣ, що служать до выробу бомбъ, олово и цина. Крôмъ того було кôлька дротôвъ, уживаныхъ до веденя току електричного, и якась коробка зъ двома выстаючими кôнчиками дротôвъ електричныхъ, котру отворять ажь въ лабораторіи хемічнôй. Въ столику лежавъ револьверъ и муніція.

Пôдчасъ ревізіи заховувавъ ся Гаспель дуже неспокôйно, а навѣть въ одинôй хвили хопивъ пачку вôдозвъ та прискочивши до вôкна, кинувъ на улицю и самъ хотѣвъ выскочити зъ вôкна. Але аґенты побачили намѣръ Гасиля, єго самого на силу притримали а вôдозву позбирали на улици.

При зимовôмъ плащи Гасиля були пôдъ пôдшевкою на грудяхъ два гачики для прикрѣпленя бомбы, и зъ того заключають, що атентатъ мусѣвъ бути уложеный на зиму.

Коли Ганля и Гаспля вôдведено до вязницѣ, поліція взялась до дальшихъ арештованьъ. Увязнено ще дванацять робôтникôвъ, а при ревізіи въ ихъ мешканяхъ найдено анархістичнѝ брошуры, переписку зъ заграницею, револьверъ, стрѣльбу укрыту въ палици и дроты електричнѝ.

Выкрытье анархістичного заговору у Вѣдни пише N. fr. Presse — мусить дуже вразити, бо вôдъ семи лѣтъ не було чути нѣчого про анархістôвъ и Вѣдень выдававъ ся невôдповѣднымъ для нихъ мѣсцемъ. Мабуть и въ сѣмъ случаю має ся до роботы лишь зъ поодинокими злочинниками и фанатиками, котрыхъ можливо зъ заграницѣ намовлювано до злочину. Сама поліція сконстатувала, що увязненѝ роботники вôдлучились послѣдными часами вôдъ соціялістичнои фракціи „независимыхъ“ та що два провôдники Гаспель и Ганель не брали нѣякои участи въ соціялістичнôмъ руху вѣденьскихъ роботниковъ. Фанатикôвъ, котрѝ невдоволенѝ акцією соціялъ-демократичнои партіи, прилучають ся до т. зв. „пропаґаторôвъ чину“, нѣгде не хибне. Можливо, що выкрытый заговоръ выкликала аґітація загранична, котра хотѣла устроити у Вѣдни терористичный атентатъ, щобы заненокоити населенье. Зô способу, въ якій приладжувано злочинъ, можна заключати, що не було много участникôвъ, а тымъ самымъ и небезпечнôсть невелика. Про розширенье анархістичныхъ тенденцій мѣжь вѣденьскими роботниками не може бути и бесѣды, бо ще недавно на зборахъ о загальнôмъ правѣ голосованя впевняли всѣ бесѣдники, що австрійска соціялъ демократія не хоче навѣть чути про якѝ насильнѝ кроки.

Послѣдный анархістичный заговоръ у Вѣдни выкрыто въ жовтни 1886 р. и засуджено пятнацять заговорникôвъ. Тогдѣ бувъ плянъ, въ ночи зъ 3 на 4 жовтня попôдпалювати склады дерева, маґазины и публичнѝ будынки въ рôзныхъ частяхъ мѣста, а переполохъ населеня збôльшити ще киданьемъ бомбъ динамічныхъ. И справдѣ до выконаня того пляну було все приладжене.

Тайну друкарню, де печатались вôдозвы революційно-анархістичнѝ, выкрыто у Вѣдни въ осени 1884 р. а двацятьохъ участникôвъ позасуджувано вôдъ 2 до 4 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

ПЕРЕҐЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ґр. Таффе гостить ще все въ Налжовѣ (Елішавъ) и спокôйно дожидає, що принесе радѣ державнôй недалека будучнôсть. Въ правительственныхъ кругахъ надѣють ся, що въ радѣ державнôй найде ся бôльшôсть и она потвердить выємковый станъ въ Чехіи. Побачимо. А мѣжь тымъ въ гостяхъ у ґр. Таффого перебуває президентъ австрійскихъ зелѣзниць д-ръ Билиньскій. Цѣль єго гостины у президента міністрôвъ есть мабуть управильненье тарифовыхъ постановъ въ торговельнôмъ руху мѣжь Австрíєю а Нѣмеччиною. Д-ръ Билиньскій вернувъ що-ино зъ Нѣмеччины, де конферувавъ зъ представителями тамошныхъ зелѣзниць. Зъ другого боку тôй гостинѣ привязують инше значѣнье. Именно, ходять слухи, що д-ръ Билиньскій має стати міністромъ новоутворенои теки публичнои комунікаціи и будôвель.

Сегодня збирає ся сесія угорскои рады державнои, а судячи по всѣхъ проявахъ можна певно передбачити, що она буде дуже бурлива. Становище президента міністрôвъ Векерлього супротивъ обохъ опозицій, именно, супротивъ опозиціи клерикалôвъ и правно-державного сторонництва, не змѣнило ся нѣ трохи въ часѣ лѣтныхъ ферій. Противъ церковно-політичнои програмы выступлять до борбы епископы, духовеньство и ся частина вельможь, що йде разомъ зъ клерикалами. Якими средствами буде вести ся борьба, въ якій способъ стане клерикальна праса домагати ся охороны вôдъ цѣсаря на основѣ звѣстнои енцикліки папы — се вже выявилось по части послѣдными днями. Зъ другого боку уоружує ся правно державна опозиція противопоставити програмѣ правительства, що основує ся на дуалізмѣ такъ названый національный перестрôй конституціи, яснѣйше, єи перемѣну на персональну унію, що вже попереднои сесіи появила ся въ палатѣ. До того всего цѣсарскѝ промовы пôдчасъ маневрôвъ въ Боросьо-Шебешь и Гінсъ дали змогу обомъ таборамъ выступити ворожо противъ міністерства. Тожь, закимъ справа буджету, або яке-небудь зъ церковно-політичныхъ предложень прийде пôдъ дебату, отже заразъ по отвореню рады державнои, опозиція не залишить поздоровити кабінетъ Векерлього градомъ интерпеляцій. Однакъ, чи опозиція зможе, якъ она надѣє ся, звалити кабінетъ — можна сумнѣвати ся Провѣсти, мовь бы церковно-політична програма угорского правительства не вôдповѣдала бажа-

---

звернути, тôльки якъ його дôйти? Самъ бѣсъ не втявъ бы такои штуки! Бачь, якій вихоръ анахтемокій! Ще, — муркоче, — крый Боже, якъ часомъ добрый чоловѣкъ стрѣне, то подумає, що нѣбы я й справдѣ пяный!“ Почухавъ прадѣдъ пôдъ шапкою, зôтнувъ ся на мѣсци, а вѣтеръ якъ зареве, якъ пôдхопить його... „Тютю на твого батька! — скрикнувъ небôжчикъ — потрѣвай навѣжене!“ Такъ де тобѣ! пре його та й слухати не хоче, и якъ не стинавъ ся вже бѣдолаха, а його прямѣсѣнько такъ й бебехнуло въ стôгъ сѣна.

— Ну, ще хвалити Бога, якъ-такъ! — каже прадѣдъ, заверчуючись у сѣнѣ. — Бачь, якъ мара розколыхалась! певне зъ вѣдьмою женихаєть ся, єй-же Богу такъ!

Завертѣвъ ся ото прадѣдъ у сѣнѣ и тôльки що очи заплющивъ, спати налагодивъ ся, ажь гулькъ! – передъ нимъ той самый козакъ стоить ще й очима впивъ ся въ прадѣда.

А я отсе до тебе, Петре! — каже

— То й гараздъ! лягай, товаришу, — вôдказує прадѣдъ, — постѣль гарна...

— Не про те, голубе, рѣчь, — промовивъ козакъ, – маю до тебе дѣло важливе и коли поможешь менѣ, то я тобѣ щиро вôддячу.

Зôтхнувъ козакъ та такъ сумно, що прадѣда ажь жаль пройнявъ. Еге, — мѣркує, — чомъ бы менѣ й справдѣ не стати чоловѣкови въ пригодѣ Видко, що заневне и йому бѣда пôдходить...

— Яке-жь тамъ у тебе дѣло? — пытає прадѣдъ.

— Розлучи — каже той — мене зъ жѣнкою. Ось яке дѣло!

Зъ великого дива прадѣдъ ажь очи вытрѣщивъ. Думає, що не дослухавсь.

— Ай-гай козаче! — каже, — бачу непутящу мабуть намъ Сруль горѣлку сыпавъ, коли справдѣ у тебе всѣ клепки пôшли шкереберть.. Збожеволѣвъ чи що? Хиба я — каже прадѣдъ – пôпъ, щобъ чоловѣка зъ шлюбною жѣнкою розводити? Та й пôпъ певне не розведе, а не то я!

— Гото воно й є, – вôдказує козакъ, – що й не пôпъ, а зможешь. Самъ же ты выхвалявъ ся, що на все пристанешь, абы славу лицарску здобути та щобъ и передъ геть маномъ вызначитись.. Такъ отъ слухай но зроблю все, чого тобѣ треба, але й ты заратуй мене, коли похвалявъ ся... Даю моє козацке слово, що все буде гаразд!

Зареготавъ ся прадѣдъ.

— Лягай но, козаче, — каже, — та проспись, прочумай ся гарненько, таки справдѣ... Ну, таки подумай своєю пяною годовою: чи можна-жь розвести васъ?

— Вôдбий нѣ у мене! — промовивъ козакъ.

Ажь за боки вхопивъ ся прадѣдъ.

— Отъ тобѣ й маешь! — каже, — чудасія тай годѣ! Кôлька рокôвъ тыняюсь по божому свѣту, чого тôлько не забачивъ, у якихъ бувальцяхъ не бувавъ, а ще не траплялось менѣ чути, щобъ чоловѣкъ самъ собѣ такого товариша еднавъ.. Отже таки єй Богу нѣ разу!..

— Не зрады я запобѣгаю, чоловѣче, а волѣ, бо моя душа заневолена, — вôдказує сумно козакъ. — У насъ, бачь зъ жѣнкою така вмова була, що поки вона у иншого не закохаєть ся, або хочь-бы нѣй тôлько заманулось, доти я повиненъ бути нѣ зъ душею и тѣломъ. Щобъ у мене окрôмъ неи нѣчогôсѣнько не було — нѣ роду, нѣ товариства буцьмъ то я буду тодѣ вже зрадникъ.. Зрозумѣй же мою некельную муку, Петре, що й на тôмъ свѣтѣ моя душа не буде мати спокою, якъ и зъ домовины жѣнка вôльна мене вытягти и невôльникомъ зробити...

Заломивъ сердешный козакъ руки и вôдъ разу такъ гôрко заплакавъ, що й прадѣдъ ледви не розрумсавъ ся.

(Дальше буде).

...ямъ нѣзря, не можна нѣчого певно знати, ...ле се певна рѣчь, що ненарушенье теперѣшнього дуалістичнои конституціи уважае корона ...ковленымъ интересомъ династіи. Въ голосномъ ...ромовѣ въ Гінсъ до католицкого клира цѣлью подаёсь, що цѣлею духовенства есть ре...лійный миръ; осягненьемъ сего мира збереже ...ъ достоинство державы и достоинство церкви. ...ъ противники, такъ и сторонники церковно-...літичнои програмы стали пояснювати собѣ ...ъ користь цѣсарскій слова, пôсля того, що ...ій клавъ бôльшій натискъ на достоинство ...ржавы, другій на достоинство державы. Але до ...зультатів муніціій, що ѣи привѣвъ наджупанъ ...Радо сказавъ цѣсарь, що захитанье дуалістич...ои основы монархіи спочиваючои на обостоpиыхъ договорахъ противилось бы рѣшучо ...нтересамъ краю и обовязкамъ правлѣня Отже допустявши, що міністерство показалось бы ...ональнымъ при переведеню церковно-політичныхъ програмы и его таланъ мусѣвъ бы глядати ...ідпоры у ліберальнои партіи, то все-жь таки ...ржавно-державна часть програмы выплываe зъ ...ѣчности и она остоить ся навѣть тогдѣ, коли бы церковно-політичне пытанье полагодилось въ сей або въ той способъ, бо корона ...ожеможе въ тôмъ взглядѣ правительство. А ...ôмъ за тымъ, хто знае, якъ корона вôдповѣсе ся до церковно-політичного пытаня? Отже ...статочне рѣшенье борбы, що ѣи маe вести при ...ерывнôй сесіи міністерство Векерлього, заче...ть вôдъ пытаня, чи важнѣйше пожертвувати міністерство Римови, чи задержати его ...я оборoны правно-державнои основы. Мі...стерь освѣты гр. Чаки при нагодѣ поясненя ...нфлікту хресту заявивъ, що не правитель...во, але епископатъ выкликавъ церковно-по...ітичный снôръ. За-для того конфлікту вырынуть пытанье вôдмеженя державнои вôдъ области ...рковнои, а передовсѣмъ замотаный станъ угорського законодавства що-до супружества. Ся квеція станула на першôмъ плянѣ, и теперь може ...ходити ся хиба о те, чи церковь буде дозвагати ся намѣрену реформу супружества ...дпустити, чи пытанье маe остаточно порѣшить. Мѣродайнѣ круги запевнюють, що хочь ...ъ прийшло до выбору першого, т. є. коли-бъ ...ерковь фактично напирала на усуненье церковно-політичнои реформы, се пытанье таки ...лишить ся навѣть при упадку міністерства ...керлього. Зъ другого боку вага, що ѣи при...ують до удержаня теперѣшнои правно-дер...авнои основы для монархіи и для династіи, ...и проявила ся ще нѣколи такъ наглядно, ...къ теперь. Ще нѣколи цѣсарь не высказавъ ...ъ такъ рѣшучо, и то на маневрахъ въ очахъ ...ціи, въ присутности союзного нѣмецкого цѣ...ря и въ присутности князя Анґліи, що сто...ъ дуже близько до тридержавного союза, про ...держанье правно-державнои основы, яко ин...ересу цѣлои монархіи и яко обовязку свого ...ъстваня. Значить ся, опозиція выповѣдае бор...ь по думцѣ сторонникôвъ церковно-полі...ичнои програмы — саме тôй правно-держав...ій основѣ, але коли зважить, що се за инте...ъ, то ледви чи важить ся накликувати ко...ту противъ міністерства. Дальше въ опози...ии церковно-політичнôй и правно-державнôй ...бачують сторонники правительства зворотъ ...отивъ тридержавного союза. Всѣ нитки евро...ейскихъ конспірацій противъ тридержавного ...оюза зôбгають ся въ Римѣ. За-для того ка...ъ, що Римъ толеруe православну Россію и ...публіканьску Францію. Ще дальше пôдно...ить, и се у нихъ дуже важна проява, що ко...тантинъ Польоній заявивъ ся противникомъ ...ліберальнои церковнои політики, а консерватив...ий гр. Аппоній выписуe на своѣмъ прапорѣ ...родный перестрôй складу арміи. Ба и Рім...ъ вôдкрывъ, що скрайна лѣвиця вяже ся ...ъ одного боку зъ епископатомъ противъ мі...стерства, а зъ другого боку глядить въ Па...жа и въ Москвѣ точки опоры, щобы утво...ити угорску партію противъ тридержавного ...оюза. Отже цѣль опозиціи мовь то стремить ...ілатати правно-державну основу монархіи, ...лабити ѣи мілітарну силу, а зъ тымъ и осла...ити тридержавный союзъ. Якъ-небудь о грудь ...ністерства будуть вôдбиватись стрѣлы зъ ...оныхъ таборôвъ, то все таки въ тôмъ мініерствѣ находять ся загально-державнѣ интеeси, тѣсно сполученѣ зъ політикою тридержавного союза. Коли-жь опозиціи удасть ся ...ілати кабінетъ, тогдѣ слѣдуюче міністерство ...отрѣне переполы въ оборонѣ правнодержавнои ...новы, а то тымъ тяжшѣ, що опозиція скрѣ...ить ся въ своѣй самосвѣдомости, а ліберальне ...оронництво наближить ся до упадку. Чей-же ...одѣ допускати, щобы трѣвкôсть дуалізму була ...ржавна до кабінету Векерлього. Одно лише ...ѣне, що трѣвкôсть кабінету, що тѣсно вяже ...ся зъ переведеньемъ реформы валюты, нахо...ить свою силу въ интересѣ дуалізму.

——

Хороблявый запалъ, зъ якимъ приготовляють ся Французы на приемъ россійскои ескадры въ Тульонѣ, выкликавъ неспокôй въ Петербурзѣ. Россійскѣ круги побоюють ся, що-бы тульоньскѣ демонстрациі не дали нагоды до фальшивыхъ интерпретацій, а особливо, щобы не поставили Россіи въ фальшивôмъ положеню противъ Франціи Длятого-жь то пôвурядова россійска праса пôдносить уже заздалегôдь, що гостина россійскои ескадры въ Тульонѣ не маe на мотѣ нѣякои контрдемонстрациі, она ...ть лише актомъ простои чемности въ замѣну за гостину французскои ескадры въ Кронштадѣ. Въ тôмъ самôмъ дусѣ говорить и Figaro. Будучи въ близькихъ зносинахъ зъ россійскою амбасадою въ Парижи остерѣгаe, щобы Французы въ часѣ тульоньского торжества не попали въ пересаду и тымъ не пошкодили франууско-россійскому союзови. Вправдѣ царь хоче показати Европѣ, що Франція може чинити въ оборонѣй акціи на помôчь Россіи, однакъ не хоче давати причины до здогадôвъ, що Россія стане по сторонѣ Франціи на случай зачѣпнои вôйны. За-для того радить Figaro змѣнити де-що програму торжества и уникати всего, що могло бы дати товчокъ до міжнародныхъ компликацій. Иншій часописи оповѣщують, що лише россійскѣ офіциры высядуть въ Тульонѣ на сушу, а залога лишить ся на корабляхъ, щобы не стрѣнутись зъ республиканцями. Въ тульоньскôмъ торжествѣ рѣшили брати участь соціялисты рôзныхъ барвъ. Очевидно ними не руководить патріотизмъ, лише боязнь, щобы не втратили популярности у Франціи. Замѣтный голосъ въ справѣ гостины россійскои ескадры въ Тульонѣ появивъ ся въ Matin. Отся часопись добачуe характеристичну прояву часу въ тôмъ, що республиканьска Франція глядить союзника въ россійскôмъ автократѣ. Се доказуe розпаношеньe мілітаризму, що усуваe на другій планъ всѣ засады права и звалюe всѣ політичнѣ и историчнѣ взгляды. Французко-россійскій союзъ — се чисто стратеґічна комбінація. Цѣлымъ укладомъ мѣжнародныхъ вôдносинъ въ Европѣ руководять мілітарнѣ взгляды, бо коли-бъ тѣ вôдносины укладали ся на основѣ засадъ політичнои и цівілізаційнои солідарности, чи бувъ бы сегодня такій подѣлъ въ Европѣ: зъ одного боку деспотична Нѣмеччина въ союзѣ зъ февдальною Австрією и демократичною Італією, а зъ другого боку деспотична Россія въ союзѣ зъ республиканьскою Францією? Очевидно въ Европѣ нема політичныхъ становищъ, лише стратеґічнѣ. „Такъ отже: Finis Europae! — кличе Matin. — Конець нашого столѣтя маe характеръ чисто мілітарный. Передъ сто роками по забуреняхъ революціи можна було дожидати уродинъ новои еры права. Панованье фільософіи почалось кровавыми борбами, и надѣялись, що зъ того засѣву крови выростуть идеѣ. Нинѣ бачимо, що духова праця фільософôвъ выдала епоху зелѣза и огня. Можна такій станъ знести?“ — Россійскѣ дневники, якъ мы уже неразъ зазначили, обговорюють гостину въ Тульонѣ доволѣ розважно. „Московск. Вѣдом.“ навѣвши деякѣ голосы французкои прасы помѣчують вôдъ себе: Се остане правдою, чимъ сердечнѣйше и величавѣйше выпаде торжество, тымъ бôльше запевнить ся миръ. Якъ довго Россія и Франція були изольованѣ, Нѣмеччина кричала великодушно: V e soli! Новый союзъ буде союзомъ мира и сильною ґарантією мира. — Майже то саме высказуe „Новое Время“, але и пôдносить, що намѣрену гостину анґлійскои ескадры въ Італіи треба уважати противною демонстрацією торжества въ Тульонѣ. Если торжество въ Тульонѣ маe справдѣ характеръ демонстрациі, — каже „Нов Вр.“ — то се певно мирна демонстрація, вôдповѣдь на мирну демонстрацію Франціи, що выслала въ роцѣ 1891 свою ескадру до Кронштаду. Тамъ не було иншои цѣли, лише утворити ґарантію для европейского мира.

НОВИНКИ.

— **Руске касино въ Стрыю** уряджуe на дохôдъ будовы руско народного театру и потерпѣвшихъ вôдъ повени дня 3 н. ст. жовтня у власномъ льокалю вечерокъ зъ танцями, на котрый запрошуe Вп. Землякôвъ вразъ зъ ихъ родинами до якъ найчисленнѣйшои участи. Вступъ вôдъ особы 1 зр., білетъ для родины 3 зр. Початокъ о год. 8. Упрашаe ся панѣ о скромнѣ тоалеты. — Окремыхъ запросинъ не розсылаe ся. — Въ имени выдѣлу — *Ив. Вахнянинъ*, господарь.

— **Въ округѣ Сокаль-Жовкôвъ Рава**, де опорожнивъ ся мандатъ по смерти о. Брылиньского, починають уже говорити о кандидатурахъ — и выринають имена проф. Наталя Вахнянина, д ра Короля и — холмчака о. Грушкевича зъ Куликова, котрого высуваe партія Русинамъ противна Центральный польскій комітетъ выборчій при нагодѣ, якъ ставивъ онегды кандидатуру кс. Пастора, обговорювавъ уже [!] и справу кандидатуры въ округѣ сокальскôмъ, але не постановивъ ще нѣчого.

— **На дохôдъ Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли** устроюe выдѣлъ въ суботу дня 30 н ст. вересня 1893 въ Перемышли въ комнатахъ Руской Бесѣды вечерокъ зъ танцями. Стрôй візитовый або народный. Вступъ, не обмежуючи жертволюбивости: вôдъ особы 1 зр., для родины зъ 3 особъ 2 зр. 50 кр., зъ 4 особъ 3 зр. Добровôльнѣ жертвы просить ся пересылати на руки заступника предсѣдателя п. Гр. Цеглиньского управителя руской ґімназіи въ Перемышли. — За выдѣлъ бурсы — *Гр. Цеглиньскій*, предсѣдатель; *Д-ръ Теоф. Кормошъ*, секретарь.

— **Рухъ передвыборчій въ округѣ ярославско-чешанôвскôмъ** теперь въ повнôмъ розгарѣ. Комітетъ партіи шляхотскои розсылаe друковану вôдозву, поручаючу кс. Пастора, а пôдписану маршалками: ярославскимъ кн. Чарторыйскимъ и чешанôвскимъ Гноиньскимъ. Друковану вôдозву комітету хлопского ц. к. староство ярославске сконфіскувало за выразъ: „uciśnieni chłopi“. Русины мабуть не поставлять кандидатуры Русина, отже въ такôмъ случаю вôддадуть свои голосы селянинови Собеньови, бо на кс Пастора, яко неґатора Руси, нѣякъ не можуть голосувати.

— **Посолъ проф. Олександеръ Барвѣньскій** обходивъ вчера въ тѣснôмъ кружку родины и найблизшихъ своихъ товаришевъ 25-тѣ роковины своеи службы и працѣ въ званю учительскôмъ. Середъ щирого настрою, якій панувавъ середъ участникôвъ того, такъ сказати, тихого обходу, товаришѣ посла Барвѣньского, свѣдки 25-лѣтнои его незвычайно совѣстнои працѣ на поли выхованя молодежи школьнои а рôвночасно и працѣ писательскои, сердечно бажали ему якъ найкрасшихъ успѣхôвъ нового важкого труду, якій его жде на поважномъ становищи члена краевои рады школьнои.

— **Впреосв. б. митрополитъ Іосифъ Сембратовичъ** зъ Риму приславъ комітетови мѣста Львова, збираючому складки на потерпѣвшихъ вôдъ елементарныхъ нещасть мешканцѣвъ краю, квоту сто злр. Высокодостойного архіерея-патріота дуже близько обходить доля нашого народу и вôнъ за кождый разъ въ нещастю его приходить изъ щедрою помочію. Нехай же Господь крѣпить здоровлье Впреосвященого Іосифа на многая лѣта!

— **Про дальшу подорожь намѣстника** пише ґазета урядова: Намѣстникъ оглядавъ зъ великимъ занятьемъ важнѣйшѣ предметы будовы зелѣзницѣ Станиславôвъ-Вороненка, котра мимо вôдходу одной четвертои части роботникôвъ поступаe дальше, а мѣжь иншими оглядавъ роботы около будовы мурованого мосту надъ Прутомъ нонизше водопаду въ Ямнôй. Довжина середного луку того моста, збудованого зъ тесового каменя, выносить 65 метрôвъ. Въ присѣлку Острôвъ вôдвѣдавъ намѣстникъ шпитали пôдприемства будовы зелѣзницѣ; роботники занятѣ при будовѣ шляху устроили намѣстникова овацію, пôдносячи оклики въ его честь. Попращавши ся въ Дорѣ зъ совѣтникомъ лѣсовымъ Косиньскимъ, удавъ ся намѣстникъ до Добротова, де заставъ старосту зъ Надвôрнои Галецкого и експонованого тамъ лѣкаря д-ра Руднера. Вôдтакъ выѣхавъ до повѣта коломыйского на Иванôвцѣ до Шепаровець. Мѣжь Шепарôвцями и Коломыею у навъ одинъ зъ коней запряженыхъ до поѣзду, въ котрôмъ сидѣвъ намѣстникъ и падаючи зломивъ дишель воза. Мимо проволоки прибувъ намѣстникъ передъ шестою годиною на передмѣстье коломыйске найбôльше навѣщене пошестію и оглядаючи домы закажены пересвѣдчивъ ся, що изоляція и десинфекція добре переведенѣ. Оглянувъ ще въ товариствѣ совѣтника намѣстництва и староты Банковского, а такожь д-ра Баржицкого, лѣкаря повѣтового д ра Рознера и бурмістра, роботы около осушеня багонъ на тôмъ передмѣстю, вôдтакъ удавъ ся повозомъ до бараку холеричного, выставленого коштомъ 4000 зр. громадою мѣста Коломыѣ, де вôдвѣдувавъ недужихъ и оглядавъ подрôбно шпитальнѣ урядженя. Высказавши всѣмъ числено зôбранымъ функціонарямъ правительственнымъ и мѣскимъ свое признанье, выѣхавъ до мѣста, оглянувъ новый гарный будынокъ касы ощадности, а вôдтакъ удавъ ся до староства и перебувъ вечеръ у пп. Баньковскихъ въ товариствѣ инспектора санітарного д-ра Баржицкого, д-ра Рознера и комісаря повѣтового Поглодовского. Цѣла дорога, яку намѣстникъ въ сѣмъ дни переѣхавъ кôньми выносить 86 кільометрôвъ. О годинѣ 10-ôй вечеромъ заѣхавъ намѣстникъ передъ дворець зелѣзничій, приймивъ представленя урядникôвъ всѣхъ властей, розмавлявъ зъ бурмістромъ Асланомъ, а вôдтакъ вôдведеный старостою Баньковскимъ удавъ ся до свого ваґона на супочинокъ. О годинѣ 2-ôй въ ночи выѣхавъ намѣстникъ до Львова, де станувъ въ суботу рано.

— **Зъ Рогатина пишуть намъ**: Зъ нагоды выбору выдѣломъ краевымъ проф. Олександра Барвѣньского на члена краевои рады школьнои выслали ему Русины зъ мѣста Рогатина и деякѣ зъ околицѣ телеґраму зъ ґратуляцією.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 22 н. ст. вересня занедужали на холеру: Въ Гвоздѣ, Вороненцѣ ad Яблоница и въ Надвôрнôй надвôрняньского повѣта по 2 особы, въ Микуличинѣ и Красномъ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Коломыи 1 особа, въ Кнѣгининѣ и Вовчинци станиславôвского повѣта по 1 особѣ; въ Лысци повѣта богородчаньского и въ Романовѣ сянôцкого повѣта по 2 особы, а въ Вороблику шляхотскôмъ того-жь повѣта 1 особа. — Выздоровѣли: Въ Гвоздѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ надвôрняньского повѣта по 1 особѣ, въ Надвôрнôй 4 особы, въ Демичи повѣта снятиньского 1 особа. — Померли: Въ Гвоздѣ и Делятинѣ надвôрнянского повѣта по 1 особѣ, въ Вороненцѣ ad Яблоница того-жь повѣта 2; въ Коломыи, Воскеринцяхъ повѣта коломыйского, въ Опришôвцяхъ и Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского, въ Вороблику шляхотскôмъ и въ Ладинѣ повѣта сянôцкого по 1. — Бактеріольоґічно сконстатованѣ заразины холеры азійскои въ вôдходахъ особъ помершихъ въ Ладинѣ повѣта сянôцкого и въ Бещи ad Домбе повѣта краковского. Натомѣсть не выкрыто тыхъ заразинъ у вôдходахъ особы помершои въ Боську повѣта сянôцкого. — Пôсля оголошеного справозданя занедужало въ Россіи на холеру въ тыждни вôдъ 10 до 16 н. ст. вересня 1498 особъ, померло 595; въ Петербурзѣ самôмъ занедужало вôдъ 18 до 20 вересня 166 особъ, умерло 78.

— **П. Володимиръ Мандичевскій**, судья повѣтовый въ Сѣнявѣ, приславъ намъ, зъ просьбою о помѣщенье въ „Дѣлѣ“, отсе свое заявленье: „Позаякъ въ повѣтахъ ярославскôмъ и чешанôвскôмъ кружать вѣсти про мою кандидатуру до рады державнои, то, не хоябчи выборцѣвъ удержувати въ блудѣ, заявляю, що я зовсѣмъ не думаю ставляти моеи кандидатуры зъ тыхъ повѣтôвъ. — *Володимиръ Мандичевскій.*“

— **Кара за „візію льокальну“.** Судья зъ Заставны Маркилъ Туряньскій, переводячи въ певнôй справѣ цивільнôй візію льокальну въ Чорнôмъ Потоцѣ, допустивъ ся провины зъ §§. 331 и 496 з. к. Именно судья п. Туряньскій словомъ и дѣломъ обидивъ пôзваного Илька Безручака, выкрикуючи: „Ходи но злодѣю, вкравъ-есь!“ та кôпнувъ его два разы въ бôкъ. Онегды вôдбулась въ тôй справѣ карна розправа въ мѣско-делеґованôмъ судѣ въ Чернôвцяхъ. Деякѣ свѣдки, именно вôйтъ зъ Чорного Потока, не бачили, щобы судья копавъ ногами Безручака, але були зновъ такѣ свѣдки, що потвердили своими зôзнанями факты наведенѣ въ актѣ обжалованя. Судья Маеръ оголосивъ выровъ, засуджуючій п. Туряньского на три днѣ арешту, взглядно на 30 зр. кары и на заплату коштôвъ судовыхъ. Заступникъ судьѣ Туряньского, д-ръ Функенштайнъ, зголосивъ вôдкликъ противъ выроку.

— **Доповняючій выборъ** двохъ членôвъ рады повѣтовои въ Самборѣ зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ розписаный на день 3 н. ст. падолиста.

— **Ревізія и арештованье.** Зъ порученя брôдского староства вôдбула ся дня 14 н. ст. вересня ревізія у селянина Ив. Карчемного въ Гаяхъ старобрôдскихъ. При ревізіи не найдено нѣчого, однако Карчемного арештовано, яко пôдозрѣного о еміґраційнѣ аґітаціи.

— **На добродѣйнѣ цѣли** призначили наслѣдники пок. Кароля Кисельки 10.000 зр., именно: для притулку калѣкъ св. Лазаря у Львовѣ 5.000 зр., для бѣдныхъ мѣста Львова безъ рôзницѣ вѣроисповѣданя 1000 зр., для заведеня глухо-нѣмыхъ 1000 зр., для заведеня слѣпыхъ 500 зр., для польскихъ ветеранôвъ зъ 1831 р. 500 зр., на запомоговый фондъ броварничои челяди 500 зр., товариству „Ґвязда“ 200 зр., товариству „Скала“ 200 зр., товариству ратунковому 200 зр. и т. д.

— **Испытъ офіцирскій** однорôчныхъ охотникôвъ зъ полкôвъ кавалеріи вôдбувавъ ся въ Краковѣ вôдъ дня 18 до 21 н. ст. вересня пôдъ проводомъ ґенерала Айзенштайна. Выслѣдъ того испыту бувъ дуже добрый, бо всѣ, що приступали до него зложили его добре.

— **Непорядки на державныхъ зелѣзницяхъ.** Дня 28 н. ст. серпня вôдорвало ся за Чортковомъ кôлька ваґонôвъ зъ рѣнею, а що поѣздъ ишовъ въ гору, то ваґоны пустили ся назадъ зъ страшною скоростію. Зъ роботниць, що сидѣли въ послѣднôмъ ваґонѣ выпали три дѣвки и потерпѣли такій тяжкій ушкодженя, що одна померла по двохъ дняхъ, а двѣ другѣ лежать небезпечно недужѣ. — На тôмъ самôмъ шляху, на стаціи Калинôвщина, переѣхавъ сими днями поѣздъ селянина. Нещастный погибъ на мѣсци.

— **Вандрôвнѣ учителѣ рôльництва.** Въ особнôй вôдбитдѣ зъ часописи Land und Forstwirthschaftliche Unterrichts Ztg., выдаванôй міністерствомъ рôльництва, находить ся таке справоздане про дѣяльнôсть вандрôвныхъ учителѣвъ рôльництва въ Долитавщинѣ за 1892 рôкъ. Число выкладôвъ выносило въ сѣмъ роцѣ 3837. Тѣ выклады мали по части 24 постôйныхъ учителѣвъ вандрôвныхъ, по части-жь 189 иншихъ особъ. Число слухателѣвъ сягало до 300.000 особъ. Выклады выголошувано у всѣхъ языкахъ краевыхъ, а именно було 1745 нѣмецкихъ, 831 ческихъ, 447 польскихъ, 252 рускихъ, 159 італійскихъ, 142 словѣньскихъ, 62 румуньскихъ и 55 сербо-хорватскихъ выкладôвъ. Міністерство рôльництва оцѣнюючи велике значенье вандрôвнои науки рôльництва, выдали на неи въ 1892 роцѣ 40.000 зр.

— **Вôдносины роботничѣ въ Сполученыхъ Державахъ** Вѣденьскій радный мѣскій Дерунъ розповѣдавъ онегды на публичномъ зборѣ у Вѣдни про вôдносины роботничѣ въ Америцѣ. П. Дерунъ выбудувавъ на выставѣ въ Чікаґо сего року т. зв. Alt-Wien, тожь и мавъ нагоду пôзнати тѣ вôдносины. Зъ-разу хотѣвъ Дерунъ вынаймати роботникôвъ до будовы на власну руку, але вскорѣ побачивъ, що нѣчого не вдѣе. Мусѣвъ вôднестись до великого товариства роботничого Trades Union и зробивъ зъ нимъ умову, що буде принимати лишь такихъ роботникôвъ, котрѣ суть членами Union и буде имъ платити по 45 центôвъ (бôльше якъ 1·20 зр.) за одну годину роботы, значить ся о 10 центôвъ бôльше анѣжь тогдѣ плачено роботникамъ на выставѣ. Але за се мала ему роботнича „Унія“ доставити вôдповѣдне число роботникôвъ и запоручити, що въ часѣ будовы не застрейкують его роботники, хиба що прийшло бы до ґенерального страйку. Лишь въ той способъ мôгъ Дерунъ выкôнчити будову въ означенôмъ речинци 35 днѣвъ. Trades Union маe велику власть, але що принимае зообовязаня, то и для предприемцѣвъ робить прислугу. Въ Америцѣ бувъ бы неможливый довго треваючій страйкъ, якъ н. пр. пятитыждневый страйкъ вѣденьскихъ теслѣвъ на веснѣ сего року. Если страйкъ не полагодженый до трехъ днѣвъ розъемнымъ судомъ „Уніи“, то заповѣдаeсь ґенеральный стайкъ всѣхъ ремеселъ. Але до того рѣдко приходить, бо не допустять. И такъ коли по дводневôмъ страйку въ World's Fair мавъ наступити ґенеральный страйкъ, то о пôвночи того дня найвысшій достойники зъ заряду выставы зôйшли ся зъ роботниками и зробили умову. На третій день взялись роботники до роботы.

— **Величезный проектъ.** Въ Россіи повставъ проектъ поглубити море Азовске. Якъ звѣстно, се море дуже мѣлке и длятого мало пригôдне до мореплавства, а мѣлке оно зъ тои причины, що вся вода, яку вливають до него рѣки, вôдплываe заразъ до значно низше положеного моря Чорного проливомъ Керчу. Отже мѣжь россійскими инжинерами повстала гадка, щобы сей проливъ, широкій на одну версту, вôдповѣдно звузити, такъ щобы рôвень воды въ мори Азовскôмъ, що теперь о стопу высшій вôдъ рôвени воды въ мори Чорнôмъ, пôднести ще бôльше и тымъ способомъ цѣле море Азовске зробити пригôднымъ до мореплавства. Крôмъ того задумують выкористати збôльшеный спадъ воды въ проливѣ до обертаня турбинъ, а ихъ рухъ перенести до машинъ динамо-електричныхъ, вытворювати въ тыхъ машинахъ електричнôсть и тою силою освѣтлювати всѣ мѣста надъ моремъ Азовскимъ и на пôвостровѣ Крымскôмъ

— **Дрôбнѣ вѣсти.** На навѣщеныхъ повенею зôбравъ доси львôвскій комітетъ ратунковый 16.032 зр. 54½ кр. — Въ Краковѣ померъ Адамъ Милашевскій, бувшій директоръ театру, на тифъ плямистый. — Дня 8 н. ст. жовтня вôдбуде ся въ Козловѣ повѣта бережаньского вѣнчанье п. Евгенія Свистуна окôнченого богослова зъ панною Емиліею Бачиньскою дочкою тамошного пароха.

Надôслане.

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50
per Stoff zur kompleten Robe und bessere Qualitäten — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11.65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert. Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). Porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (3)
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k Hofl.), **Zürich.**

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Въ пропозицію принятѣ оо.: на Вовче горѣшне дек. жукотиньского Вас. Фидикъ, Макс. Калиничь, Алекс. Полянскій, Вас. Сологубъ, Мих. Туряньскій, Ант. Весоловскій, Волод. Ясеницкій, Альб. Добряньскій, Дан. Михайлôвъ, Ив. Господаревскій, Ив. Плешкевичь; на Пяновичѣ дек. самбôрского: Волод. Насальскій, Петро Дуркотъ, Сильв. Баранецкій, Дим. Гординьскій, Дан. Лепкій, Петро Гумовскій, Іос. Саборай, Мих. Добряньскій, Альб. Добряньскій, Волод. Вахнянинъ, Брон. Давидовичь, Іос. Губицкій, Теод. Козакъ; на Поворозникъ дек. мушиньского: І. Левъ Воляньскій, П. Волод. Козловскій, Ш. Андр. Прухницкій.

Именованѣ оо.: ординаріятскимъ вôдпоручникомъ до окружнои рады школьнои въ Яворовѣ Петро Левицкій, парохъ въ Яворовѣ въ мѣсце уступившого на власне прошенье о. Стефана Маренина; мѣстодеканомъ для деканата мостиско-

го и титулярнымъ совѣтникомъ консисторіи зъ правомъ ношеня вôдзнакъ крилошаньскихъ Вікторъ Нероновичь парохъ въ Райтаревичахъ; за вѣдателемъ деканата куликôвского Вас. Кокотайло; Ант. Ломницкій, префектъ семинаріи провізоричнымъ катихитомъ при 4-клясовыхъ школахъ имени Конарского, мужескôй и женьскôй.

Завѣдательство парохіи въ Жовтанцяхъ одержавъ о. Алекс. Гумецкій.

Увôльненье вôдъ испыту конкурсового одержали оо.: Андр. Дроздовскій и Юл. Билиньскій.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Надвôрнôй розписує конкурсъ на посаду канцеліста при выдѣлѣ повѣтовôмъ зъ рôчною платнею 600 зр. Поданя треба вносити до 20 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Бережанахъ розписує конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Геленковѣ, Гутиску, Литятинѣ, Плавчи малôй и великôй, Рогачинѣ, Теофипôльцѣ, Августôвцѣ, Баранôвцѣ, Бишкахъ, Цѣневѣ, Дмухавци, Дубщи, Дрищевѣ, Глиннôй, Гинôвцяхъ, Кальнôмъ, Конюхахъ мѣсточку и Конюхахъ кут., Котовѣ, Козôвцѣ, Краснôй, Кривôмъ, Мечищевѣ, Вôльхôвци, Плиховѣ, Поручинѣ, Потуторахъ, Рогачинѣ селѣ, Рыбникахъ, Слободѣ, Слобôдцѣ, Шумлянахъ, Урмани, Вôльцѣ, Вымыслôвцѣ, Золочѣвцѣ и Жуковѣ та на посады молодшихъ учителѣвъ при 2 клясовыхъ школахъ: въ Козловѣ, Нараєвѣ, Тавровѣ та Козовôй. Поданя треба вносити до 31 н ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Чешановѣ розписує конкурсъ на посады учительскѝ при школахъ: въ Бруснѣ старôмъ, Хотилюби. Фрайфельдѣ, Футорахъ, Горайци, Кобильници волоскôй, Коровици лѣсовôй, Люблинци старôмъ, Милковѣ, Мощаници, Нѣмстовѣ, Опацѣ, Подемщинѣ, Рудѣ рожанецкôй, Сухôй Воли, Залужи и Боровôй горѣ та на посаду молодшои учительки въ Любачевѣ. Поданя треба вносити до кôнця жовтня.

Выказъ складаныхъ жертвъ

— **На будову руского народного театру** надôславъ на руки нашои адміністраціи о. Ив. Рудый 7 зр., зôбраныхъ на празнику у о. Дзеровича въ Рогатинѣ. Збираньемъ займила ся Вп. п. Иванна Партицка. Зложили Вп. пп.: о. Яворскій зъ Путятинець 1 зр., Березовскій зъ Рогатина 1 зр., о. Ив. Рудый 1 зр., Юл. Дзеровичь окôнченый богословъ 50 кр., о. Дзеровичь 60 кр., Игн. Дзеровичь адъюнктъ 50 кр., а решту зложили зôбранѝ гостѣ дрôбными датками.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 25 вересня. Цѣсарь именувавъ анґлійского князя Коппата властителемъ четвертого полку гузарôвъ.

Могачь 25 вересня. Цѣсарь Вільгельмъ повѣдомивъ лично архикнязя Фридриха, що именувавъ єго властителемъ 48-мого полку прускои пѣхоты.

Бѣлградъ 25 вересня. Нинѣ вôдбуває трибуналъ державный засѣданье, щобы порѣшити деякѝ пытаня въ справѣ процесу Аваумовича. Мериторичне поступованье процесу вôдбуде ся 9 ого жовтня.

Парижь 25 вересня. Муніципальна рада ухвалила 350.000 франкôвъ на выдатки гостины россійскои фльоты. Адміралъ Авеленъ одержить срѣбну статую зъ зъображеньемъ збройного мира.

Новый-Йоркъ 25 вересня. Повстанцѣ верхомъ. Мелльо ще сего тыждня намѣряє здобути престольне мѣсто.

Надôслане.

Д-р Андрій Кос

отворив

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.

4859 2—7

ВСЯКИ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры. и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Облїґаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облїґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облїґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолїднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 56—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнѝ		особовѝ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненѝ значать порунôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванѝ черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнѝ прямѝ білєты до ѣзды и зуставлюванѝ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ ѣнформаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню. въ котрôй выконують **всякѝ роботы памятниковѝ** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовѝ и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 23-156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ЗАВЕДЕНЬЕ

ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ

и складъ приборôвъ до писаня

АЛЕКС. ҐЕТРІЦА

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска ч. 16

приймає всякѝ роботы входячѝ въ обсягъ сего званя. 4835 11-15

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякѝ вымоги такъ зъ огляду на щоденнѝ выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики. 4758 12—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ.** 4641 78—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

НОВА КАРТА

РУСИ УКРАИНЫ

выданя тов. педаґоґічного

єсть до набутя въ Адміністраціи „Дѣла", **одинъ примѣрникъ за 20 кр.** 4738 9—?

Краєва фабрика

выробôвъ ткацкихъ

Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручає зъ найчистѣйшого льну гарнѝ и свѣжѝ славнѝ полотна корчиньскѝ въ великôмъ выборѣ, а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т ин вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзнѝ, рушники, хустки до носа грубшѝ и тонкѝ вебовѝ бѣлѝ и барвистѝ. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотна вѣтрильнѝ (egeltuch) и т. ин выробы першои якости по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортôвъ высылає ся даромъ и оплатно.

За доброту выробôвъ ручить ся. 4573 3—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т взглядамъ.

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ"

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои

поручає лишь найлѣпшѝ роды Цейлонъ, Мокку и Американьску по цѣнахъ гуртовныхъ.

Казимиры Матчиньскои выробу

БУЛІОНЪ

зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.

Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6·50 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный

по 70 кр. слоикъ

4829 продає 9—12

Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

ТУТКИ електрично стисканѝ

неклиенѝ зъ найлѣпшои фрапускои бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 17—30

Мѣхи ковальскѝ краєвого выробу, сильнои будовы по 28 зр.

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 65-180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 35—45 4669

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНО ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолїднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѝ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенѝ зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшѝ сумы**.

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякѝ поясненя подають Аґенты, установленѝ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

ЕСЕНЦІИ

Глядає ся солідныхъ заступниковъ.

до безпроволочного певного выробу всѣхъ спіритуозôвъ, добрыхъ столовыхъ лікерôвъ и Спеціяльностей доставляю въ дуже добрôй якости.

Крôмъ того поручаю есенціи оцту 80%-вѝ, хемічно чистѝ, до выробу делікатно острого оцту винного и звычайного. Рецепты и оповѣщеня допаковують ся даромъ.

Ручить ся за найлѣпшѝ успѣхи

Цѣнники розсылаю даромъ.

Кароль Филипъ Поллякъ

Фабрика спеціяльныхъ есенцій

ПРАГА. 4 62 1—50

Глядаю учителя

для двохъ ученикôвъ (зъ II ґімназіяльнои и IV норм.) Зголошеня вразъ зъ условіями присилати належить пôдъ адресою: *Володимиръ Гузаръ* начальникъ судовый въ Потоцѣ золотôмъ. 4853 3—3

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6. 4844 8—20

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКѝ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: М. Йонашь, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Лілієнъ, Августъ Шелленберґъ всѣ у Львовѣ. 4352 7—23

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 206. Львôвъ, Середа 15 (27) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Bibliotéka найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, а въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженье. — Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимаютъ ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовôй а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Поздики числятъ ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Письмо зъ повѣта ярославского.

Въ окрузѣ ярославско-чешанôвскôмъ нинѣ кипить рухъ выборчій на тлѣ боротьбы польской партiи шляхотскої зъ партiєю хлопскою.

Зъ усѣхъ промовъ на вѣчу хлопскôмъ въ Ярославѣ, зъ промовы головы звязку сторонництва хлопского, посла Поточка, зъ промовъ селянъ и кс. Стояловского стало кождому ясно, що хлопы на Мазурщинѣ выповѣли отверту вôйну партiи шляхотскôй, котра доси переводила за хлопôвъ усѣ выборы, а дуже часто о мандатѣ рѣшала передовсѣмъ ковбаса та горѣлка. Вѣче ярославске запротестувало противъ того и поставило засаду: не хочемо опѣкунôвъ, а будемо дбати самі про себе.

Въ Ярославщинѣ, правда, рухъ той хлопскій далеко не розвинувъ ся такъ, якъ въ Ново-Сандеччинѣ и въ другихъ повѣтахъ мазурскихъ, де и вплывъ кс. Стояловского на людъ дуже великій. Се видко було и на участникахъ вѣча ярославского. Коли тутешнi селяне [розумѣвсь, вынявши одиницѣ] выглядали немовь ще незорiєнтованѣ докладно: о що то головно йде въ цѣлôй рѣчи? — то делєґаты изъ повѣтôвъ захôдної Галичины показували ся цѣлкомъ свѣдомыми цѣли и способôвъ своєи боротьбы, а при тôмъ на-скрôзь непримиримыми. Зъ усєв ихъ бесѣды, — яку мы у всходнôй Галичинѣ не привыкли чути зъ устъ селянъ — видко було, що мазурскі селяне зовсѣмъ зрывають зъ партiєю шляхотскою, а позаякъ и духовеньство польске держить зъ нею, то выступають и противъ ксьондзôвъ своихъ, величаючи лише кс. Стояловского, яко єдиного „dobrodzieja i opiekuna chłopów“... Однакожь хто знаѣ трохи близше вôдносины въ Ярославщинѣ, той може смѣло сказати, що вѣче ярославске не останесь безъ значного вплыву на тутешнiй людъ. Дай Боже, щобы тѣ, вôдъ кого залежить, змѣною свого поступованя супротивъ селяньства запобѣгли, абы антаґонізмôвъ не доводити до крайности. Высказуємо се бажанье яко сторона зовсѣмъ обєктивна, бо-жь тут дѣло межи самыми Поляками, — въ гру входять самі польскі елєменты — польско-мазурске селяньство, польска шляхта, польске духовеньство та й польске краєве правительство, — а рускои интелiґенцiи и рускаго духовеньства рухъ той не займає, бо навѣть противно, провôдники мазурскаго хлопскаго руху о интелiґенцiи рускôй, свѣтскôй и духовнôй, яко о демократичнôй, прихильнôй людови и стоячôй за интересами селяньства та маломѣщаньства, высказували ся зовсѣмъ прихильно. Мы мали нагоду розмовляти на той темать въ Ярославѣ и замѣтили, що свѣдомі селяне мазурскі досыть знають про нашi рускі вôдносины, нашу боротьбу противъ польщенья Руси уважають зовсѣмъ природною, — бо „każdemu swoje miłe“ и „każdy musi i powinien bronić swego“ — и завидують Русинамъ ихъ заступникôвъ въ соймѣ и въ радѣ державнôй, особливо-жь велику почесть мають для посла Романчука, а одинъ селянинъ-Мазуръ розказувавъ, що коли єго громада мала разъ выслати петицію до рады державнои, то выслала єи на руки посла Романчука. Прихильнôсть свою до Русинôвъ заявивъ въ день вѣча ярославского и кандидатъ сторонництва хлопского, Антоній Собєнь [селянинъ письменный та й знаючій нѣмецку мову], прирѣкши, що нѣколи не пôйде противъ интересôвъ рускаго народу, а селяне мазурскі приплеснули тому и ще поставили засаду, що въ мѣшаныхъ [руско-мазурскихъ] повѣтахъ мусять Русины и Мазуры посполу себе пôдпирати, а то такъ, що разъ Русины пôдопруть Мазурôвъ а другій разъ Мазуры обовязанi помогти Русинамъ

Комітетъ шляхотскій розвинувъ горячу дѣяльнôсть, щобы конче перефорсувати кандидатуру кс. Пастора. Оба маршалки повѣтовi — ярославскій кн. Юрій Чарторыйскій и чешанôвскій Гнонньскій — розбслали по окрузѣ друковану вôдозву, въ котрôй величають кс. Пастора яко єдиного кандидата, котрый посвятивъ ся для люду и для него буде трудитись до кôнця жизни. До того ще панове маршалки взывають въ тôй вôдозвѣ такожь братôвъ-Русинôвъ, щобы солідарно голосували на кс. Пастора, а забули вѣдай сараки, що ще въ маю наложили „народовый податокъ выборчій“, абы кс. Пасторомъ звалити евентуальну кандидатуру „przeciwną“ — т. є. руску. Се фактъ, що кс. Пасторъ нѣколи не проявивъ нѣякои прихильности для Русинôвъ, до того є познаки, що вôнъ такожь бувъ причастникомъ въ справѣ тучапскôй, а вкôнци на вѣчу ярославскôмъ навѣть не хотѣвъ бодай що-то вôдповѣсти на интерпеляцію кс. Стояловского: якъ вôнъ глядить на справу руску. Ся вôдмова вôдповѣди говорить уже найбôльше. Зъ тыхъ причинъ Русины кандидатуры кс. Пастора пôдперти не можуть — и се мусять узнати навѣть безсторонно на рѣчь глядячій Поляки. Длятого покликъ до Русинôвъ у вôдозвѣ пôдписаной пп. маршалками, щобъ Русины солідарно голосували на кс. Пастора, выглядає на иронію. Єсли комітетъ шляхотскій мавъ намѣръ удаватись до Русинôвъ о помôчь, чому-жь не старавъ ся увôйти въ переговоры зъ ними бодай що-до особы кандидата? Ба, въ тôмъ то й дѣло, що шляхотска партія польска Русинôвъ неґує, усякого права имъ вôдмовляє, а натомѣсть хоче, щобъ Русины єй безвзглядно служили. Дивна претенсія!

Русины мусѣли бы хиба зовсѣмъ упасти въ свѣдомости свого народного достоинъства, щобы мали позволити себе такъ безкарно понижувати! Кс. Пасторови нехай уже помагають усякі иншi чинники! Отъ по селахъ, де нема певности, чи учителѣ стоять по сторонѣ кс. Пастора, ѣздить на правыборы ц. к. окружный инспекторъ п. Новаковскій. Взагалѣ сказати — и безъ Русинôвъ єсть кому „пôдпирати“ кандидатуру кс. Пастора.

Комітетъ хлопскій въ дѣланю за своимъ кандидатомъ стрѣчає перешкоды. — Навѣть вôдозву єго до выборцѣвъ ц. к. староство сконфіскувало. Однакожь аґітація за Собєньомъ середъ самого селяньства єсть велика, — въ деякихъ селахъ навѣть не повыбирано вôйтôвъ на выборцѣвъ [розумѣвсь неразъ и за тихимъ порозумѣньемъ зъ самымъ вôйтомъ], щобы всѣ голосы зъ громады могли упасти на Собєня.

Рускій окружный комітетъ выборчій, зрѣло розваживши ситуацію, постановивъ на сей разъ не ставити кандидатуры Русина, а узнавши, що Русинамъ нѣякимъ чиномъ не можна голосувати на кс. Пастора, постановивъ поручити рускимъ выборцямъ кандидатуру Антонія Собєня, одержавши вôдъ него и вôдъ селянъ-Мазурôвъ згадану высше деклярацію, и вôзвати выборцѣвъ, щобы солідарно вôддали свои голосы на Собєня.

Вôдозва.

Рускій выборчій комітетъ політичного округа долинъского, подає симъ до вѣдомости, що збôранье передвыборче, вôдбуте въ Долинѣ дня 23 н. ст. вересня, въ котрôмъ взяло участь до 200 выборцѣвъ, поставило кандидатомъ на посла до сойму п. Адама Грабовенского ц. к. начальника суду въ Долинѣ.

Комітетъ просить всѣхъ патріотôвъ рускихъ солідарно пôдперти сего кандидата.

Вôдъ комітету выборчого въ Долинѣ.

Запрошенье.

Высокоповажаныхъ членôвъ філіи товариства „Просвѣта“ въ Камѣнцѣ струмиловôй запрошує выдѣлъ на загальнi зборы, котрi вôдбудуть ся дня 4 н. ст. жовтня о 2-ôй годинѣ зъ полудня въ сали уряду громадского въ Камѣнцѣ струмиловôй.

Порядокъ дневный:

1. Вступне слово.
2. Справозданье уступаючого выдѣлу.
3. Вôдчитъ о релiґійно-моральнôмъ выхованю.
4. Вôдчитъ о садôвництвѣ по селахъ.
5. Выборъ нового выдѣлу.
6. Внесеня членôвъ.

Вôдъ выдѣлу філіи товариства „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй, дня 25 н. ст. вересня 1893.

Програма роботы рады державнои.

Рада державна на сегорôчнôй сесіи осѣнньôй, котра имовѣрно зачнесь 10 жовтня, буде занимативсь поббчь буджету на 1894 р., такожь кôлькома важными справами економічными.

И такъ заразъ на початку сесіи будуть предложенi радѣ державнôй новi проєкты валютовi. Ще на веснѣ сего року оба міністры скарбу уложили головнi точки основнi тыхъ проєктôвъ. Остаточне выкôнченье тыхъ трехъ проєктôвъ наступить въ жовтни. Новi предложеня валютовi трактують отей справы: заведенье обовязкового численя пôсля валюты короновои — та постепенне стяганье нотъ державныхъ. Проєктъ закона що-до обовязковои валюты короновои, котра входить въ житье зъ днемъ 1 сѣчня 1895, вже майже цѣлкомъ готовый, бо бракують лише мотивы въ предложенiю. Два другi проєкты валютовi уповажняють правительство, выцофати зъ обѣгу ноты державнi ажь до высоты 100 міліонôвъ зр. и взяти до своєи розпорядимости золото, придбане зъ позички валютовои, въ такôй самôй высотѣ. Се золото буде депоноване въ австро-угорскôмъ банку. Проєктъ сего закона для австрійскои половины державы складаєсь зъ двохъ частей: въ однôмъ законѣ дозволяєсь стягнути ноты а въ другôмъ призволяєсь на депонованье; для угорскои половины выстане лишь одинъ законъ, бо угорске правительство маѣ право довôльно безъ окремого закона розпоряджати своими припасами золота.

Вôдтакъ маѣ вестись дальша робота надъ реформою податковою. Ще заки збере ся рада державна, маѣ скликатись перманентна комісія податкова, щобы покôнчити нараду надъ законами податковыми. Намѣряють зачати розправы надъ тыми законами въ повнôй палатѣ заразъ по ухваленю буджету, такъ щобы реформа податкова могла вôйти въ житье зъ 1895 р. Але чи се удасть ся, не знати, бо и сама комісія поробила много змѣнъ въ проєктѣ правительства, именно що-до податку заробкового, а въ повнôй палатѣ треба буде довго розправляти ще надъ многими иншими поправками и змѣнами.

Вкôнци и міністерство торговлѣ предложить парламентови кôлька проєктôвъ. И такъ мабуть полагодять ся въ осени договоры торговельнi зъ Испанiєю и Румунiєю, а евентуально и зъ Россiєю, тожь и дотычнi законы предложать ся радѣ державнôй; вôдтакъ проєкты законôвъ що-до удержавненя товариства льокальныхъ зелѣзниць и моравскои зелѣзницѣ пограничнои та законъ о заномозѣ для маринарки торговельнои. Крôмъ того мають полагодитись проєкты законôвъ, предложенi вже на весняной сесіи, якъ н. пр. о всходно-галицкôй зелѣзници льокальнôй.

Угорскій парлямент.

Перше засѣданье угорского парляменту въ понедѣлокъ сего тыждня було призначене лишь на самі формальности, якъ вôдчитанье королѣвского рескрипту скликуючого парламентъ, вôдданье чести пок. президентови хорватского сойму, Маркови Грватови. По полагодженю тыхъ формальностей прийшла черга на интерпеляцiи, заповѣджени опозицiєю. Честь, першому поставити интерпеляцiю, припала Емерикови Салаєви, належачому до сторонництва независимыхъ, але не причисляючому ся

---

2)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузеренко*.

(Дальше.)

Скôлько вже не чухавъ прадѣдъ потылицѣ, а нѣякъ не зрозумѣвъ такого подружя; нѣколи йому не доводилось такого й чути. „Отсе притча, — думавъ, — самъ премудрый Соломонъ не пригадавъ бы, що тутечки дѣять!“

— А на що-жь тобѣ, — козаче, — пытає, — знадобилась така умова зъ бабою, бодай єй пропасниця приснилась! га?

Зôтхнувъ козакъ.

— Моя провина, — вôдказавъ — уже таки вона подобалась менѣ, причарувала, ну й згодивъ ся я знѣстямки на таку вмову. Певне Господь покарати мавъ за те, що правду сказати, бувъ я зъ бѣсового батька дуже ласый до молодиць и любивъ женихатись.

— Те-те-те, — пробелькотавъ прадѣдъ, — ось воно що! А здаѣть ся, козаче, се нѣбы й не гараздъ, кажуть люде. Якъ воно на твою думку?

— Теперечка то й я те-жь думаю, — вôдповѣвъ козакъ.

— Тото воно й є, — каже прадѣдъ.

Унышкли тутъ обидва, далѣ козакъ зновъ пытає:

— Такъ що жь, Петре, выратуєшь, чи може ты, якъ та баба, на вѣтеръ выхвалявъ ся въ шинку? Я затверджаю тобѣ, що за-для тебе зроблю все, що треба буде, але й ты жь дай менѣ надѣю! Знаю, що дуже дотепный ты до сього дѣла, красчого вже й знайти не можна...

„Дотепный то, дотепный, бодай тобѣ нудно стало! — Мѣркує прадѣдъ, чухаючи потылицю, — та коли-бъ — каже, — за таке не ловело ся й самому те саме, що й тобѣ... Ну, та ба! не зсунувъ ся я ще зъ глузду, щобъ зъ бабами въ якій-небудь справжнi умовы входити. „Помагай-бôг — здоровъ!“ Та й не годить ся вôдмагатись, коли вже захвалявъ ся .. и товариша чомъ такъ не вызволити? Правду сказати, я ще не робивъ зъ губы халявы нѣколи!“

— А дуже клята твоя жѣнка? — пытає.

— Для мене то нѣ, тôлько-жь любить такъ дуже, якъ чортяка суху грушу... мовь та пявка впялась, — вôдказавъ козакъ

— Чи вже-жь то до нѣкого нѣколи й не моргнула? — спытавъ прадѣдъ.

— Тамъ то й бѣда, що нѣколи! зôтхнувъ неборакъ.

— Щось менѣ давно, — вôдказавъ прадѣдъ зъ новагою, буцѣмъ и не трапляло ся таке на свѣтѣ. — А може она зъ себе дуже погана?

— Е нѣ! — каже той, — не погана, а на дивовижу гарна та вродлива молодиця... другои такои чи де й знайдешь ..

— Бачь яке диво! — мѣркує прадѣдъ. Довгенько чухавъ вôнъ потылицю а потôмъ и згодивъ ся таки та й слово козацке подавъ.

— Добре, — каже, — чому-жь и не запомогти товаришови? Але и ты, — додає прадѣдъ, — памятай свою обѣцянку!

— Объ сѣмъ не турбуй ся! — палко вôдказавъ, зрадѣвши козакъ. — Усе гараздъ буде, якъ ты бажаешь... Даешь пакъ слово?

— Козацке слово даю! — смѣливо каже прадѣдъ. — Де-жь вона твоя жѣнка, гаспедъ бы єй вхопивъ, та й коли-жь менѣ?

Та й не доказавъ, такъ то воно все чудно йому здавалось.

— И про се не турбуй ся, — каже козакъ, — доведе ся, то й самъ побачишь. Ну, а по сѣй мовѣ будьмо здоровi. Спи вже нишкомъ!

И се кажучи мовь крôзь землю зникъ. А прадѣдъ, закублившись у сѣнѣ, заплющивъ очи та вôдъ разу й захрôпъ

Чи довго спавъ, хто його знаѣ, ажь чуѣ, хтось наче зо зла термосить його за плечѣ.

— Уставай бо, пянюго! — репетує чийсь сердитый голосъ. Ты, бачь! якъ заливъ ся бѣсôвъ сынъ! Ну-жь бо, кажу тобѣ, пôдводись!

„Отсе й справдѣ лаѣть ся чоловѣкъ нѣ за нюхъ табаки,“ — мѣркує собѣ прадѣдъ, не розплющуючи очей.

— Ось ну-жь бо! — усе термосить його — уставай пяниде! Чи довго ще мусишь мовь полѣняка валятись? Трое вѣдеръ воды пôшло на гаспедску голову, а нѣчо не вдѣємо... выллємо й четверте.

„Певне бажаѣ сей чоловѣкъ скоштувати моихъ рукъ, — думаѣ прадѣдъ, — и таки справдѣ хоче!“ Далѣ розплющивъ очи та зновъ и заплющивъ, бо такъ и полоснуло ихъ соняшнымъ промѣнямъ.

„Чудасія та й годѣ! — розмѣрковуе. — Зовсѣмъ, здаѣть ся, бувъ вечôръ, а тутъ вôдъ разу тобѣ день зробивъ ся... Чи не помылило ся якъ-небудь сонце?“

— Очунявъ! — знов чуе прадѣдъ голосъ. — Слава Тобѣ Господи, таки добудили ся! хоть очи розплющило ледащо.. Тôлько жь зновъ заплющивъ! Е, вставай же бо!...

Тутъ дали вже йому такого штовхання, що бѣдолашный мусѣвъ якъ слѣдъ розплющити очи Дивить ся, та й не втôпае: Зовсѣмъ уже пôзный ранокъ, а два гетьманскі джуры — одинъ бувъ огряднѣйшій и статечнѣйшій, а другій — высокій гнучкій та завзятый — и обидва надъ нимъ вовтузять ся.

— Очунявъ либонь, вражій сыну? вставай же! — кажуть йому.

— За-для чого-бъ то менѣ вставати? — пытає прадѣдъ.

— Чуєшь Микито? — каже той завзятый до товариша, — ще й допытуеть ся: на що вставати? Гетьманъ кличе!

— Гетьманъ? — белькоче прадѣдъ мѣркуючи. — А на що-жь бы се я знадобивъ ся батькови-гетьманови?

— Диви ся, Микито! чи чуєшь, яка проява? — дивуеть ся той завзятый, — пытає: на що знадобивъ ся гетьманови! Та на те, бѣсôвъ сыну, щобъ тебе повѣсити на найвысчôй гильцѣ... отъ на що!

— А за яку пакъ провину мене вѣшати, чоловѣче? — байдужно пытає прадѣдъ, усе ще не отямившись.

— Не пий горѣлки, волоцюго!

— Не пий горѣлки? — мѣркує прадѣдъ, — а хиба-жь я на вартѣ, чи що?

— Бачь, Остапе, — прикинувъ слово другій, той статечнѣйшій козакъ, — вôнъ правду каже. Якъ чоловѣкъ не на вартѣ, то чомъ бы йому й не хильнути чарчину? На те-жь мабуть єѣ й роблять, щобъ пити..

— Зъ доброи губы добре й слово, — додавъ прадѣдъ, — вôдъ разъ видко, що чоловѣкъ розважный, ей-же Богу! Не лаѣть ся, якъ той москаль або перекупка, а путьню рѣчь веде... Якъ бы не за-для питя, то на чорта-бъ єѣ й курили люде?

— Ну-жь бо, балакай ще! — перенявъ Остапъ, однакъ трохи вже втихомирившись. — Сказано тобѣ: самъ вельможный кличе! Очухайсь та йди мерщѣй!

— А чому-жь пакъ и не пôйти? — вôдказуе прадѣдъ, — пти, то йти, и самому гетьманови прямѣсѣнько скажу, хочь може свята правда й не до смаку буде, а люблю горѣлку! Та й хто єѣ не любить, люде добрi?

— Та воно то такъ, — чогось зôтхнувши сказавъ Микита, — усѣ єѣ прокляту любимо... А тобѣ, бачь, треба йти, козаче, треба!...

II.

Такій на прадѣда найшовъ страхъ, що вôнъ про все забувъ.. И козака того, и умову, и слово, нѣбы й не було сього. Нечиста мати зовсѣмъ забила йому памороки. Моторошно йому стало, якъ розмѣркувавъ, що се й справдѣ поведуть його до гетьмана. Самі може знаѣте, якъ то воно простому козакови зъявитись передъ батькôвскі очи самого гетьмана, а особливо ще, якъ чоловѣкъ почуває за собою деякій грѣхи... „На що-бъ се вельможному знадобилось — мѣркує собѣ прадѣдъ — та й якъ ще вôнъ дôзнавъ ся, що десь то на свѣтѣ ко-

до нѣякого зъ трехъ истнуючихъ клюбôвъ скрайнои лѣвицѣ.

Салая повитала опозиція оплесками. Вôдъ дванацяти лѣтъ — говоривъ Салай — належу до парляменту и перебувъ въ нѣмъ неодну бурю, але все таки нѣколи не забувъ на се мѣсце, въ котрôмъ находжу ся. Тожь и теперь того буду придержувати ся, хочь находжу ся въ клопотѣ, бо подѣ въ Гінесъ выкликали велике обуренье у всѣхъ членôвъ сторонництва независимыхъ. (Голосы: У всѣхъ Мадярôвъ!) Справа дуже делікатна, бо пôсля истнуючого звычаю не можна втягати до дискусіи особы короля, хочь въ конституційнôй державѣ взôрцевôй, въ Анґліи, не разъ особы королевои и князѣвъ суть предметомъ дебаты а помимо того нѣкого се не вражае. Однакъ помимо того не втягну до дебаты имени короля, а лишь зверну ся до президента міністрôвъ, котрый одвѣчальный за промовы короны. Вôдповѣдь короля, звернена до депутаціи муніціпій, обходить въ першôй лініи членôвъ партіи независимыхъ. Не знаю, чи президентъ міністрôвъ пôдповѣдавъ сю вôдповѣдь, чи вôстре ви звернене дѣйстно противъ насъ або такожь противъ ґр. Апонія. Єсли она звернена противъ ґр. Апонія, то вôнъ певно вôдповѣсть на ню. (Притакуваня зô стороны національнои партіи.) Однакъ я вôднѣсъ вражѣнье, що вôдповѣдь звернена въ першôй лініи противъ независимыхъ. Мы пôднимаємо сейчасъ той вызывъ Се вельми замѣтне, що теперь хотять боронити угоды зъ 1867 р., коли мы заявили свою льояльнôсть та що зъ устъ короля выходить зачѣпка, коли мы выповняємо нашй конституційнй права. Вôдповѣдь не могла бы бути острѣйшою, если бы мѣжь нашими рядами засѣдали приклонники тенденцій зъ 1848 р., а чейже всѣ три нашй фракціи остентативно заявили, що мѣжь ними нема такихъ приклонникôвъ. — Згадавши вкôнци про рôзницю деякихъ поглядôвъ мѣжь фракціями независимыхъ, закôнчивъ, що опозиція повинна бути вдячна президентови міністрôвъ за ту вôдповѣдь, бо она причинить ся до выровнаня рôзницѣ поглядôвъ у опозиціи и тѣснѣйшои ви консолідаціи

Зъ опозиціи посыпались оплески, а Гавр. Уґронъ крикнувъ: Насъ не наполохають Вѣднемъ; мы не Австрійцѣ!

Вôдтакъ поставивъ Салай, таку интерпеляцію „Зваживши, що пôсля конституційныхъ засадъ правительство мусить мати вплывъ на укладанье дипльоматичныхъ заявлень короны, бо есть за нихъ одвѣчальне, пытаю президента міністрôвъ: Чи вôнъ знавъ напередъ про змѣстъ вôдповѣди короля до муніціпій, а если такъ, то якими мотивами руководилось правительство, щобы король завзывавъ наджупанôвъ — хоронити нарôдъ передъ баламученьемъ пустыми словами? Вôдтакъ чимъ оправдае ся обставина, що король стоячи на основѣ удержаня угоды, хотѣвъ бы выступати евентуально противъ бôльшости народу?“

Палата надѣялась, що президентъ міністрôвъ Векерле вôдповѣсть сейчасъ на интерпеляцію. Однакъ президентъ лишь заявивъ, що мабуть ще того рода интерпеляціи будуть поставленй зъ многихъ сторôнъ, тожь и его вôдповѣдь буде разомъ на всѣ интерпеляціи.

Увязненье анархістôвъ у Вѣдни.

Зъ чотирнацяти увязненыхъ робôтникôвъ выпущено сейчасъ двохъ на волю, бо доказали свою невинность, прочихъ же дванацять вôдставлено до краевого суду карного Увязненй суть: Францъ Гаспель, Стефанъ Ганель, Матѣй Стетка, Мартинъ Стікуля, Кароль Кінкаль, Ив. Вопатекъ, Кароль Моравецъ, Іосифъ Сеналь, Мих. Вельнеръ, Матѣй Фляйшгапсъ, Іосифъ Комарекъ, Кароль Кацель. Суть то рукодѣльники у вѣцѣ вôдъ 30 до 45 лѣтъ, родомъ зъ Чехій, бо лишь Гаспель родомъ зъ Градця, а Вельнеръ зъ візельбургского комітату въ Угорщинѣ.

Слѣдство поліційне выказало, що Гаспель и Ганель були провôдниками увязненои ґрупы анархістôвъ, а всѣ прочй члены причинялись своими роботами до выготовленя выкрытыхъ приборôвъ анархістичныхъ. Найдено три бомбы, одну цинкову, другу сталеву у видѣ цілíндра 50 центім. довгого а 10 центім. широкого, а трету бляшану; крôмъ того кôлька скляныхъ куль порожныхъ до киданя мовь бомбы. Крôмъ звычайного пороху мали анархісты бездымный порохъ, кислоту пікрінову и екразітъ; тй матеріи выбуховй були въ такôй скôлькости, що можна було наповнити кôлька бомбъ. Матеріи выбуховй були зроблень пôсля рецептъ, якй оголошувавъ Мостъ. Въ коробцѣ, котру отворено при захованю всякихъ осторожностей, найдено всѣлякого рода хемікалій. Крôмъ того у всѣхъ увязненыхъ було оружье: револьверъ войсковый, якого не можна нѣгде купити вôдтакъ звычайный револьверъ и пістолетъ та стрѣльба, укрыта въ палици.

Здогадъ, що вѣденьскй анархісты мали звязь зъ заграницею и зъ вôдтамъ дôставали указки до своей роботы, мабуть правдивый. И такъ манускриптъ до вôдозвы, вже зложенои и готовои до друку на ручнôй прасѣ, походивъ зъ Лондону вôдъ редакціи выходячои тамъ ґазеты Anarchist. Вôдтакъ найдено переписку зъ анархістами въ Америцѣ, тожь може зъ вôдтамъ була ініціятива до атентату. Бомбы, найденй у Гасиля и Ганля, були зроблень точно пôсля припису поданого въ ґазетѣ Моста Freiheit. Вкôнци найшлось кôлька листôвъ, вказуючихъ на звязь зъ анархістами въ Берлинѣ.

Увязненй не хотять складати нѣякихъ зôзнань, котрй бы компромітували увязненыхъ товаришѣвъ. Властиво лишь до того признають ся, що можна имъ доказати. Догадують ся зô слѣдства, що атентатъ бувъ уложеный вже на недалекій часъ, а публичнй уряды мали бути предметомъ атентату.

Поліція вѣденьска при выкрытю анархістôвъ заявила велику зручнôсть и длятого президентови поліціи ґратулюють зъ рôзныхъ сторôнъ. Навѣть ґр. Таффе особисто явивъ ся въ поліціи. Поліція поступала дуже осторожно, бо дѣйстно Гаспель бувъ бы не давъ такъ легко увязнитись. Гаспель дуже сфанатизованый. При тôмъ вôнъ мае у великôй степени туберкулы, тожь знаючи про свою недалеку кôнчину, бувъ готовъ допуститись найстрашнѣйшого атентату.

Справы шкôльнй.

(Объжникъ ц. к. краевои рады шкôльнои до всѣхъ ц. к. окружныхъ радъ шкôльныхъ.)

Декотрй окружнй рады шкôльнй пôднесли сумнѣвы що-до переведеня новыхъ плянôвъ науковыхъ. Для поясненя тыхъ сумнѣвôвъ, оголошуе ся слѣдуюче:

1. Сповняючи докладно постановы арт. 41 закона зъ дня 1 липня 1873 ч. 250 дн. з. кр., пôсля тексту установленого дня 2 лютого 1885 ч. 29 дн. з. кр., треба жадати, щобы до пятои клясы ходили и тй ученики, що скôнчили 12 рôкъ житя, але не скôнчили ще такои народнои школы, яка була зорґанізована. Такъ само треба брати до пятои клясы тыхъ ученикôвъ, що перейшли до школы середнои, але пôдчасъ року покинули ви. Дирекціи шкôлъ середныхъ одержали такожь поручене, щобы прôзвища тыхъ ученикôвъ подавали до вѣдомости всѣхъ ц. к. окружныхъ радъ шкôльныхъ.

2. Въ школахъ зъ однымъ языкомъ выкладовымъ, двохъ годинъ, призначеныхъ на науку другого языка краевого въ клясѣ 5-ôй и 6-ôй, не можна призначувати на побôльшенье числа годинъ языка выкладового. Однакъ коли бы спеціяльнй взгляды данои школы вымагали такого побôльшеня числа годинъ языка выкладового, то окружна рада шкôльна мае предложити внесенье ц. к краевôй радѣ шкôльнôй.

3. Въ бôльшеклясовыхъ школахъ, що ведуть науку въ першôй клясѣ подѣльно, треба такъ уложити розкладъ годинъ науки межи учителѣвъ, щобы зъ того не выйшла потреба приниманя надетатовыхъ учителѣвъ и щобы нѣоденъ учитель не бувъ надмѣрно обтяженый и не потребувавъ учити въ годинахъ надобовязковыхъ.

Отже учителѣ, що ведуть высшй клясы, повинни въ клясѣ I (подѣленôй) вчити рахункôвъ и такъ само учителѣ низшихъ клясъ повинни вчити декотрыхъ предметôвъ въ клясѣ 5-ôй и 6-ôй, тымъ бôльше, що учителѣ (учителькы) ведучй 5-ту и 6-ту клясу мають такожь въ низшихъ клясахъ учити, особливо рисункôвъ и жѣночихъ робôтъ пôсля §. 5. розпорядженя зъ дня 7 марта 1893 ч. 1741.

4. Доповняючои науки мають удѣляти въ школахъ бôльшеклясовыхъ тй учителѣ, що не мають повного числа годинъ, занятого наукою щоденною.

5 Єсли мешканя дѣтей по селахъ розкинень далеко и если зъ тои причины выходить потреба, щобы молодшй дѣти разомъ зô старшими удавали ся до школы и разомъ вертали, то се не становить ще причины, щобы школа вôдступила вôдъ засады науки подѣльнои. Недогодѣ можна зарадити такъ, що дозволяе ся молодшимъ дѣтямъ, котрй мешкають далеко, щобы разомъ зô старшими приходили до школы и щобы въ нѣй лишили ся пôдчасъ науки высшихъ степенѣвъ. Такъ само можуть лишити ся въ школѣ старшй дѣти, що товаришать молодшимъ дѣтямъ въ часѣ ихъ науки

Учитель мае имъ дати якесь вôдповѣдне занятье, але впередъ не вôльно ему въ нѣчôмъ змѣняти розкладъ науки подѣльнои. Дѣти, що мешкають близше, будуть выходити зô школы, коли часъ ихъ науки мине, на чôмъ шкôльна гіґіена, порядокъ и интензивнôсть науки лише зыскае.

6. Для зысканя часу на доповняючу науку въ одноклясовыхъ школахъ, можна науку на першôмъ степени роздѣлити лише на пять днѣвъ въ тыждни, не зменшаючи вымѣру годинъ.

7. Розпорядженье зъ дня 23 цвѣтня 1892 р. ч. 5101 въ справѣ ремунераціи за надобовязковй годины не змѣнило ся въ нѣчôмъ через выданье новыхъ плянôвъ.

Яка-жь то самоволя!

Ц к. староста яворôвскій розôславъ по громадахъ свого округа ось такій окружникъ:

L. 982. R. s. o.

Okólnik do wszystkich Rad szkolnych miejscowych i Zwierzchności gminnych powiatu Jaworowskiego.

Ze sprawozdań przez Zarząd szkół przedłożonych, przyszła c. k. Rada szkolna okręgowa do tego smutnego przekonania, że wiele Rad szkolnych miejscowych i Zwierzchności gminnych nie stosuje się wcale do rozporządzenia Wys. c. k. Rady szkolnej krajowej z d. 10/3 1873 l. 1118 i z dnia 30/9 1875 l. 6982 któremi polecono ubezpieczać bydynki szkolne tylko w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie lecz asekuruje je w różnych towarzystwach zagranicznych, płacąc o wiele wyższą należytość asekuracyjną, a nadto narażając się w razie pożaru na różne nieprzyjemności. Co gorsza trafiają się nawet tak opieszałe Rady szkolne miejscowe i Zwierzchności gminne że budynków szkolnych wcale nie ubezpieczają.

Wobec tego przypominam wszystkim Radom szkolnym miejscowym i Zwierzchnościom gminnym powyż powołane rozporządzenia Wys. c. k. Rady szkolnej krajowej i rozporządzenie tutejszej c. k. Rady szkolnej okręgowej z dnia 29/II 1893 L. 237 z poleceniem, ażeby bezwarunkowo nie ważyły się w przyszłości asekurować budynków szkolnych w innych towarzystwach tylko wyłącznie w Towarzystwie Krakowskiem. Te Rady szkolne miejscowe i Zwierzchności gminne które zobowiązały się asekurować budynki szkolne w innych towarzystwach, jak n. p. Slavii, Phönix i t. d. mają bezwarunkowo zaraz po upływie czasu na jaki zobowiązali się w tych towarzystwach ubezpieczać budynki, zaasekurować je w Towarzystwie Krakowskiem inne zaś Rady szk. miejscowe i Zwierzchności gminne mają to samo uczynić natychmiast, skoro tylko upłynie termin asekuracyjny. Przy tem wzywam Rady szkolne miejscowe i Zwierzchności gminne, aby pilnie czuwały nad tem, by police asekuracyjne jak najregularniej w przypadającym terminie były wykupywane, albowiem w razie uwiadomienia o niewykupieniu policy wyszlę każdym razem bez poprzedniego upomnienia posłańca karnego na koszt winnych.

Wrazie jeżelibym się w najbliższej przyszłości przekonał, że odnośne organa postępują w tym względzie nadal opornie i opieszale, zmuszony będę zarządzić z urzędu przymusową asekurację wszystkich budynków szkolnych.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów 23. sierpnia 1893.

Przewodniczący c. k. Starosta *Niewiadomski.*

Цѣлый той окружникъ есть чистою самоволею ц. к староства яворôвского, бо стоить въ цѣлковитôй суперечности зъ краевымъ закономъ о примусовôй асекураціи будынкôвъ шкôльныхъ [конкуренційныхъ], де выразно сказано, що выбôръ институціи асекураційнои полишае ся комітетамъ конкуренційнымъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю **центрального выдѣлу товариства „Просвѣта“** дня 15 н. ст. вересня с. р. полагоджено помѣжь иншими такожь справу обходу ювілею смерти незабутнього поета Маркіяна Шашкевича и перенесеня мощей его зъ Новосѣлокъ коло Камѣнки струмиловои до Львова.

И такъ: Принято до вѣдомости письмо зъ ц. к староства въ Камѣнцѣ струмиловôй, дозволяюче на вôдкопанье мощей и перевезенье ихъ до Львова. Поручено отже канцелярии товариства полагодити ще поменшй жаданя ц. к. староства и вôднести ся до філія товариства въ Камѣнцѣ струмиловôй въ справѣ остаточного полагодженя справы. Перенесенье мощей вôдбуде ся дня 24 н. ст. жовтня с. р. въ Камѣнцѣ струмѣловôй а 25 н. ст. жовтня у Львовѣ. До участи въ сѣмъ, для Русинôвъ великôмъ святѣ рѣшено запросити выдѣлъ краевый, раду мѣста Львова, намѣстника, університетъ, політехніку, митрополита и обохъ епископôвъ рускихъ, всѣ народно-рускй товариства и Народный Дôмъ та Ставропігію. Дальше упрошено члена рады мѣста Львова д-ра Савчака занятись полагодженьемъ справы вôдступленя мѣсця на кладовищи.

закъ Перерубенко е? Ай-гай! Запевне се Солошинй вытребеньки.. адже-жь божила ся вѣдьма, що й до вельможного дôйде, якъ я ото до другои... А може ще й не Солошинй, — думае, — може се Хивря... тежь нахваляла ся... Ге-ге! а воно и не Хивря... зовсѣмъ таки не вона, а дякъ... та й хто-бъ окрôмъ нього, бѣсъ бы його взявъ! — обмазавъ мене передъ гетьманомъ? Воно то й е, — крутячи вуса, думае прадѣдъ, — бо й таки гарненько стосонувъ я його, якъ ото выйшло у насъ дѣло про дячиху... А може ще й на дяка тôлько выгадки, може... Ажь плюнувъ прадѣдъ зъ нудьги та й почавъ чепурити на собѣ жупана, далѣ стягъ поясъ та й шаблюку почепивъ, якъ и слѣдъ було. — Багацько ихъ набереть ся, — мѣркуе, — катъ його вгадае, хто се зазневаживъ мене передъ гетьманомъ... Гаспедскй душѣ, щобъ имъ у нѣмецкôй смолѣ кипѣти на тôмъ свѣтѣ! Охъо-хъ! але-жь не брешуть люде, що жениханье дуже погане дѣло!...

Зôтхнувъ бѣдолаха та й ставъ нѣ живый нѣ мертвый передъ гетьманомъ.

Звернувъ ся до нього вельможный, та такимъ веселымъ и привѣтнымъ поглядомъ. Правду сказати, вельможный любивъ таки бравыхъ та вродливыхъ козакôвъ.

— Чи ты еси Петро Перерубенко? — спытавъ.

— Я самый! — вôдповѣвъ прадѣдъ уклонившись, — такъ и батька мого звали.

— Такъ се не вôнъ! — каже гетьманъ замысливши, а потôмъ зновъ пытае прадѣда: — Чи не твôй то батько, либонь, у Сѣчи згорѣвъ вôдъ горѣлки?

— Запевне, що то вôнъ, царство йому небесне вôдказавъ прадѣдъ. — Воно вѣдомо, така чутка помѣжь людьми е... Тôлько-жь кажуть, що смерть усяка буває и кожна у руцѣ Божôй, такъ про се и въ Писанію сказано.

Ажь здивувавъ ся прадѣдъ, вôдкôль узяла ся у нього така смѣливôсть.

— Та й правда, що сказано, — каже вельможный. — Молодець же ты, Петре, що шануешь батькову память... А твôй батько меткій козакъ бувъ, завзятый лицарь, царство йому небесне! Добре таки його памятаю, бо й куренными товаришами колись були... Ще й вороги нашй його не забули, бо завсѣгды вôнъ на передѣ стоявъ... Допоможи Боже й тобѣ такимъ бути!

Почувши таку ласкаву мову, прадѣдъ нѣбы пôвъ вѣдра вôдъ-разу хильнувъ, ажь мовьбы розцвѣвъ... Низенько вклонивъ ся, поклавъ руку на держака шаблѣ та й каже вельможному:

— Звели тôлько, ясный гетьмане, батьку нашь козачій, одно тôлько слово промовь, то й побачишь, що не засоромлю, не зазневажу я батькôвскои памяти.. До самѣсѣнькои смерти стояти-му, и де звелишь, положу голову!

Приязно осмѣхнувъ ся на сй слова гетьманъ.

— До ладу кажешь, — промовивъ, — саме по козацки. Хвалити Бога, ще не звелись, видко, на Вкраинѣ славнй лицарѣ!.. Ну, а теперенька скажи пакъ, Петре за що тебе Ласымъ дражнять?

Наче прискомъ сыпнуло на прадѣда и нѣбы нехотячи простягла ся рука до потылицѣ. „Бачь — думае — ось до чого доходить! Дякъ проклятущій чого наковнъ!“ Наче похлинувъ ся, але й здержавъ ся козакъ.

— Се не я, — каже прадѣдъ, — а люде такъ мене зовуть, то може вони й знають, за що.

Попосмѣявъ ся вельможный.

— Нехай буде й такъ, Петре. Бачу вдатный ты козакъ, правду менѣ казали про тебе... Ну, такъ чи не вдовольнивъ ся вже ты тыхъ ласощѣвъ? чи не часъ, козаче, й до дѣла? га?

У прадѣда вôдлягло вôдъ серця.

— Не втѣкаю и вôдъ козацкого дѣла, вельможный гетьмане! — вôдказавъ. — Тôлько скажи! Хочь и въ пекло пôшлешь, пôйду!

— Цуръ йому, пеклови! воно либонь далеко, та поки-що туды нѣчого й швендяти, — зъ осмѣхомъ каже гетьманъ. — А пôслати тебе, Петре, пôшлю навѣть трохи близче, бо тебе менѣ й нараяли якъ справжнього козака, а такого саме певного менѣ й треба... Та й самъ я, — каже вельможный, — бачу, що ты молодець бравый. Слухай-но, Петре, та пильно слухай, а языка мôцно за зубами держи!... Пролѣзь до хана Селима-Гирея*) и на чôмъ не стать, а вблагай його допомогти намъ. Я й листъ тобѣ дамь до хана. Поки-що мы зъ нимъ маемо добру злагоду, проси-жь його, щобъ не занехаявъ приязни та щобъ подавъ и помôчь. Коли самъ вôнъ не зможе, то нехай хоть свого сына Азамата пришле, розумѣеть ся, зъ вôйскомъ. Та ще пакъ скажи ханови, що й Сѣрко зъ Запорожцями теперенька вже зъ нами зъєднавъ ся. А стоить ханъ зъ вôйскомъ пôдъ Перекопомъ. Чи прокрадешь ся-жь ты Великимъ Лугомъ? — и гетьманъ пильно глянувъ на прадѣда.

— Пролѣзу! — каже смѣливо прадѣдъ, — а якъ нѣ, то дарма буде й ждати живого!

— Добре Петре! — каже вельможный. — А листа мого не вôдôймуть у тебе?

— Хиба у неживого! — вôдказавъ прадѣдъ.

— Нѣ въ живого, нѣ въ мертвого! чуешь, козаче? — грôзно вытвердивъ гетьманъ. — За для того й раджу тобѣ выбрати собѣ товариша до вподобы, щобъ, хочь умиратимешь, перше зунини смерть та зведи грамоту, а тодѣ вже хочь и вмирай! Та въ-двохъ воно й зручнѣйше буде... Такъ ото-жь и йди, козаче, ось на мою грамоту, выбери самъ собѣ товариша та й зъ Богомъ! Нехай тебе боронить Пречиста! Прощавай Петре!

Рушивъ прадѣдъ мовь не своими ногами зъ превеликихъ радощѣвъ вôдъ такон шаноны... Та й хто-бъ то пакъ на його мѣсци не зрадѣвъ? Хутко налагодивъ ся, товариша выбравъ собѣ щирого и, недовго думавши, на вороного та й гайда! А кôнь у нього бувъ не абы-якій, — у татарского мурзы однявъ у однôй бôйцѣ.

Неодна молодиця перебѣгала на зустрѣчь, допытувалась: „Куды, Петрусю, Богъ несе?“, — та вже не такôвскій бувъ небôжчикъ прадѣдъ, щобъ на се звертати увагу, коли у нього була важна козацка справа.

Выѣхали козаки у поле, прадѣдъ и каже до побратима:

— Ось що я тобѣ скажу, побратиме Тарасе. Ѣдемо мы по дуже важному дѣлу, то треба-бъ намъ заректи ся, щобъ часомъ бѣды не скоилось.

— Чого-бъ то заректись? — пытае його побратимъ Тарасъ Квачь.

— А такъ, — каже прадѣдъ, — перше усього, зъ молодицями не женихатись

— Цуръ имъ, пекъ! — вôдказуе одноокій Квачь, бо друге око выбили йому колысь то Ляхи у вôйнѣ. — Хиба ты, Петре, не знаешь, що я до нихъ не дуже то охочій? правду сказати не такъ я, якъ вони до мене зовсѣмъ таки не липнуть. — И воно було правда, бо хочь Тарасъ и славный бувъ рубака, але зъ себе зовсѣмъ не показный. — А бодай имъ сорокамъ — каже, — мара приснила ся.. Ей-Богу, й знати ихъ не хочу!.. А яке-жь, Петре, ще зарѣканя буде?

— А таке, — вôдказавъ прадѣдъ, — щобъ и горѣлки не пити, ось яке!

Тарасъ пошкрôбъ ся у голову.

— Бачь, выгадавъ! — каже, — горѣлки не пити! Та на що-жь менѣ й зарѣкатись, коли вона, гемоньска, зовсѣмъ менѣ спротивила ся... Ей-же Богу таки цѣлкомъ остогидла!..

— Отсе ще й красче! — каже прадѣдъ. — Ну, а менѣ ще не тее... Тягне мене до неи, бодай тому у вогни горѣти, хто нѣ выгадавъ! Ну, та я бôльшь малесенькои чарочки пити не буду. Такъ хиба зъ бабячій ковтѣнь хильну, а бôльше нѣ...

— Одну, та ще й маленьку чарку, — каже Тарасъ, — такъ воно ще нема шкоды... Тôлько-жь я правду тобѣ кажу, що менѣ вона занадто таки остогидла..

Та й потюпали козаки, пôдогнавши конѣ.

(Дальше буде.)

---

*) Се той, що клято воювавъ зъ Москвою и допомагавъ таки Дорошенкови [1671—1678].

ци Лычаковскôмъ, о що выдѣлъ „Просвѣты“ просивъ магістратъ мѣста Львова, а народній ґрецкій товариства, щобы выбрали по одному делегатови до комітету, котрый маѥ занятись обходомъ ювілейнымъ спôльно зъ спѣвацкимъ товариствомъ „Боянъ“, бо вечеромъ въ день посвященія хорону мощей Маркіяна Шашкевича у Львовѣ вôдбуде ся у великôй сали „Народного Дому“ концертъ, зъ котрого чистый дохôдъ призначує ся на памятникъ на могилѣ бл. п. Маркіяна Шашкевича.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Перше засѣданье надзвычайной сесіи буковиньского сойму вôдбулось сего понеділка. Маршалокъ Лупулъ згадавъ коротко про подѣї въ послѣдныхъ часахъ, именно про шкоды, якій потерпѣла Буковина вôдъ повени. Вôдтакъ згадавъ про память покôйного бар. Ал. Василька. Новый ректоръ університету, ґр. Клейнвехтеръ зложивъ приреченье посольске. Членъ выдѣлу бар. Мустацца вôдчитавъ справозданье о проѥктѣ що-до конверзіи довгу индемнізаційного. До сеи справы выбрано спеціяльну комісію. Слѣдуюче засѣданье сойму вôдбудесь ще сего тыждня.

Пôвъурядова Montagsrevue, заповѣдаючи недалеке скликанье рады державной — рада державна вже скликана на 10 жовтня с. р. — помѣстила ширшу статью, въ котрôй обговорює спосôбъ, въ якій угрупують ся сторонництва въ палатѣ послôвъ. Передовсѣмъ не сумнѣвавъ ся, що сполучена лѣвиця буде голосувати за вынимковыми законами въ Чехіи, бо ѣй найбôльше доскуливъ тероризмъ молодо-Чехôвъ, а впрочôмъ нѣодно бôльше сторонництво парляментарне не схоче брати на себе одвѣчальности за усуненье заряджень, котрі правительство узнало по довшôй розвазѣ конечными. Вôдтакъ заявляє Montasrevue, що пора германізаціи зъ уряду минула безповоротно: „Если партія нѣмецка покине застарѣлый централізмъ, тогдѣ кождои хвилѣ буде могла докинути на вагу рѣшаюче слово. Жидуть такожь нѣмецкі народности въ Австріи, а не можна ихъ довôльно нагороджувати або карати, лишь треба старатись, щобы они розвивали ся въ границяхъ интересôвъ державныхъ. Неможливо, припирати иншій народности до стѣны, навѣть тогдѣ, коли глядаѥсь союза зъ деякими зъ нихъ. Тѣ, зъ котрыми бажаѥсь союза, не мають довѣря и не хотять бути меншостію въ бôльшости, бо доси були тымъ языкомъ у ваги, анѣ не вôдповѣдаѥ се ихъ поглядамъ, допомогати до супремаціи. Если сторонництво нѣмецко-ліберальне схоче трактувати квестію національну безъ упереджень, тогдѣ выграло справу до половины. Справы въ нѣмецко-ліберальнôмъ таборѣ заострюють ся такъ, якъ давнѣйше въ ческôмъ. Нинѣ выстане ще сильнѣйшій напôръ, щобы вôдкинути нѣмецко-національну причѣпку. Если той процесъ не скоро переведе ся, тогдѣ нѣмецкі національны выйдуть хвилѣ и выкористають ѥи такъ, якъ молодо-Чехи. Ґр. Таффе не маѥ интересу напирати на се, бо вôдъ нѣмецко-національной партіи не зазнавъ нѣколи стôлько прикрости, скôлько вôдъ партіи нѣмецко-ліберальной, але австрійскій парляментъ мусить бути въ рукахъ бôльшости, перенятои щиро австрійскимъ духомъ, а до тои бôльшости належить безперечно нѣмецко-ліберальна партія. Она може поступати енергічно, если получить ся зъ иншими австрійскими партіями и если пôйде згôдно зъ правительствомъ. Се все наступить, если нѣмецко-ліберальна партія, выключивши нѣмецко-національну фракцію дасть поруку для своѣи власной будучности. Ґр. Таффе не маѥ высшои цѣли въ своѣй політицѣ надъ утворенье сталои, правдивои бôльшости австрійскои, перенятои духомъ консервативнымъ.“ — Зъ того комунікату выходить, що не ходить тутъ о саму фракцію Штайнвендера, але о выкиненье зъ лѣвицѣ цѣлого ѥи лѣвого крыла.

Міністромъ вôйны именованый ґенералъ кавалеріи и комендантъ краковского корпусу Едмундъ Крітгамеръ. Уродивъ ся 4 червня 1832 р. въ Ляндсгутъ на Моравѣ, де его отець бувъ рітмайстромъ. По укôнченю академіи войсковои въ Wr. Neustadt, служивъ при кавалеріи и бравъ участь въ вôйнахъ италійскôй и прускôй. Вôдъ 1869 р. бувъ прибочнымъ адъютантомъ цѣсаря а въ 1874 р. ставъ командантомъ десятого полку драґонôвъ. Въ 1881 р. бувъ командатомъ кавалеріи въ Перемышли а въ 1885 р. дôставъ команду дивізіи кавалеріи у Львовѣ. Въ 1889 р. ставъ командантомъ корпусу въ Краковѣ а въ 1891 р. бувъ именованый ґенераломъ кавалеріи. Крôмъ того маѥ ґен. Крітгамеръ титулъ тайного совѣтника и вôдзначеный многими ордерами. — Вôдъ 1860 р., коли заведено міністерство вôйны, се вже осьмый міністеръ вôйны. Першимъ міністромъ вôйны бувъ ґр. Деґенфельдъ, вôдтакъ наступали бар. Франкъ, Йонъ, Кунъ, бар. Колеръ, ґр. Биляндъ-Рейдтъ и бар. Баверъ.

Кореспондентъ краковскои Now. Reform-ы довѣдує ся, що речинець скликаня рады державной (дотеперь подавали дневники день 10-го жовтня) ще не порѣшеный. Се послѣдує ажь по поворотѣ ґр. Таффого зъ Налжова. Деякі дневники оповѣстили, що по проголошеню выимкового стану въ Чехіи lex Trautenau не прийде пôдъ нарады палаты послôвъ въ починѣ осѣнної сесіи. Мѣжь тымъ кореспондентъ Now. Reform-ы доносить зъ достыть добре поінформованого жерела, що повыша вѣсть не маѥ основы тому, що правительство не вôдступило вôдъ первѣстного намѣру тымъ бôльше, що lex Trautenau не стоить нѣ въ посередной нѣ въ безпосередной звязи зъ выимковымъ станомъ Праги.

Справа намѣстника Лебля ослонена якоюсь мракою за-для суперечныхъ вѣстей, якій появляють ся въ рôзныхъ дневникахъ. Пôсля найновѣйшихъ вѣстой намѣстникъ Лебль одержавъ продовженье вôдпустки на чотири тиждні. Той цѣлый хаосъ рôзнородныхъ донесень наводить на здогадъ, що ґр. Таффе не маѥ вôдповôдного кандидата на становище намѣстника Моравы, мимо того, що дневники завдають собѣ чимало труду и вычисляють велику силу именъ кандидатôвъ на згадане становище.

Въ Чехіи вôдбули ся онодги два доповняючій выборы до рады державнои. Въ окрузѣ Румбурґъ выбраный 210 голосами на 292 голосуючихъ кандидатъ сполученои лѣвицѣ посолъ соймовый Стефанъ Ріхтеръ, а прочій голосы: 67 упало на соціяліста Ведліха а 8 голосôвъ на кандидата нѣмецкого національного. Давнѣйше въ тôмъ окрузѣ выбирано загорѣлыхъ дайтшь-націоналôвъ, якъ н. пр. Кноца. Въ окрузѣ мѣскôмъ Пшибрамъ выбраный кандидатъ молодо-ческій Бжезновскій, рукавичникъ зъ Праги, одинъ зъ найзавзятѣйшихъ бесѣдникôвъ въ прагскôй радѣ мѣскôй.

Тактика молодо-Чехôвъ пôдчасъ сен сесіи парляментарнои маѥ бути — пôсля дописи зъ Праги въ ґазетѣ Plznensky Obzor — така: Въ найблизшихъ дняхъ оголосять молодо-Чехи маніфестъ до народу ческого. Вôдтакъ клюбъ молодо-ческій мавъ ухвалити цѣлый рядъ крокôвъ, котрі будуть несподѣванкою для правительства. И такъ політика молодо-Чехôвъ въ парляментѣ буде опиратись на найскрайнѣйшôй обструкціи. Проѥкты правительства о оборонѣ краєвôй, о реформѣ податковôй подадуть нагоду проволѣкати діскусію, а если президентъ буде надто часто наклікувати бесѣдникôвъ до порядку, тогдѣ молодо-Чехи будуть промавляти по чески. Деякі послы хотять забирати голосъ въ кôлькохъ языкахъ и такъ пос. Вашатый по нѣмецки, чески, и россійски, пос. Сляма буде повтаряти свою промову по нѣмецки, польски и чески. Вôдтакъ будуть ставляти безперестанно внесеня и интерпеляціи. Кожда конфіската ґазеты и кождый заказъ зборôвъ подасть нагоду до довгои интерпеляціи, а конфіскованій статьѣ будуть помѣщенй въ текстѣ интерпеляціи. Вкôнци надѣють ся молодо-ческій послы выкликати довгу діскусію своими внесенями о поставленье міністрôвъ пôдъ обжалованье.

——

Згода, а взглядно примиренье цѣсаря Вільгельма зъ старымъ ексканцлеромъ Бісмаркомъ наробило немало шуму въ нѣмецкôй прасѣ. Зъ выимкою Norddeut. Allg. Ztg. и Kreuz-Ztg. всѣ прочій часописи присвятили довшій або коротшій статьѣ, въ котрыхъ высказують явну радôсть зъ нагоды примиреня цѣсаря зъ Бісмаркомъ. Майже всѣ они допускають можнôсть, що старый ексканцлеръ коли не верне до вилыву, то бодай его політика найде примѣненье. Однакъ годѣ, одно и друге здаѥсь неимовѣрнымъ. Разъ Бісмаркъ уже за старый и немôчный, щобы змôгъ брати керму въ свои руки, а друге, крокъ Вільгельма треба уважати лише актомъ чемности. Примиренье се заинтересувало живо и Францію. Temps помѣчує, що поворотъ старого канцлера не буде мати нѣякого морального значѣня, хочь нѣмецкі ґазеты розумѣють крокъ Вільгельма продовженьемъ подорожи до Альзаціи и вôдповѣдею на гостину россійскои ескадры въ Тульонѣ.

——

Въ Барцельонѣ лучивъ ся анархістичный атентатъ. Пôдчасъ перегляду войска кинувъ анархістъ Павлинъ Паясъ двѣ бомбы наповненій динамітомъ и куснями зелѣза передъ маршалка Мартінецъ Кампоса. Кôнь маршалка упавъ на мѣсци а самъ маршалокъ вôдніесъ тяжку рану въ праву ногу. Три особы зъ окруженя маршалка погибли на мѣсци а ґен. Молінсъ раненый кусникомъ бомбы въ груди. Куснѣ бомбы розкинулись на трицять метрôвъ довкола. Анархіста увязнено и вôнъ маѥ бути поставленый передъ воєнный судъ.

НОВИНКИ.

— **Товариство обезпечень „Днѣстеръ“** розвиває ся що-разъ красше. Зъ днемъ 25 н. ст. вересня число полісъ, обезпеченыхъ въ „Днѣстрѣ“, переступило 10.000. Подаючи сю вѣстку, надѣємось, що загалъ Русинôвъ прийме ѥи зъ повною радостію, бо въ успѣшнôмъ розвитку „Днѣстра“ лежить запорука нашои будучности.

— **Даты що-до величины шкоды, канесеной сегорôчными повенями въ Галичинѣ,** доповняємо теперь ще що до трехъ повѣтôвъ: ланьцутского, долиньского и жидачѣвского. Пôдчасъ другои повени потерпѣло въ ланьцутскôмъ 19 громадъ а на 6.853 морґахъ понищеныхъ выказано шкоды 160.390 зр.; въ повѣтѣ долиньскôмъ въ 14 громадахъ на 2.570 морґахъ було шкоды 43.400 зр.; въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ въ 42 громадахъ обчислено шкоду на 576.620 зр. Такъ отже друга повѣнь нанесла шкоды въ Галичинѣ на 5,470.030 зр., дочисливши-жь до того шкоду зъ першои повени въ сумѣ 1,429.742 зр., видимо, що Галичина потерпѣла сего року вôдъ повени шкоды на 6,899.772 зр.

— **Выдѣлъ філіи „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй** взываѥ членôвъ „Просвѣты“ въ повѣтѣ каменецкôмъ, щобы зволили членьскі вкладки до товариства присылати на руки выдѣлу філіяльного.

— **На памятникъ на могилѣ Маркіяна Шашкевича у Львовѣ** зложили на руки філіи „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй: Панѣ рускі зложеныхъ пôдчасъ вôдчитôвъ устроюваныхъ товариствомъ педаґоґічнымъ у Львовѣ 15 зр., Всч. о. О. Чубатый 1 зр. 50 кр., о. Погорецкій складку въ Сокали 12 зр., п. Герасимовичъ суд. адъюнктъ въ Камѣнцѣ струмиловôй 1 зр., о. Бородіевичъ зъ Якимова 1 зр., Х. 1 зр. — Разомъ всѣхъ жертвъ вплынуло по день 25 н. ст. вересня с. р. 147 зр. 36 кр. Выдѣлъ філіи „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ, дякуючи всѣмъ дотеперѣшнымъ жертводавцямъ, звертаѥ ся зъ просьбою до всѣхъ Вп. Земляковъ, щобы дальшими жертвами причинились до звеличаня памяти Маркіяна.

— **Засѣданье рускаго товариства педаґоґічнаго** вôдбуде ся въ пятницю (29 н. ст. вересня) о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ канцеляріи наукового товариства им. Шевченка.

— **Выдѣлъ краєвый** почавъ уже зъ симъ мѣсяцемъ рускій справоздания свои для сойму друкувати не кирилицею, але гражданкою [правописію фонетичною]. Надѣятись, що й правительство краєве и центральне занехаѥ вже разъ у Вѣстникахъ законôвъ краєвыхъ и державныхъ та й въ иншихъ друкахъ рускихъ кирилицю а прийме гражданку.

— **Вѣсть про пепокоѥ въ турчаньскôмъ повѣтѣ зъ нагоды роздѣлу запомоги** вже по части урядово спростована. Именно Kurjer Lwowski помѣстивъ бувъ рôвножь допись въ тôй самôй справѣ пôдъ заг. Opór władzy — а теперь староста п. Моравскій надôславъ до Kurjer-a Lw. таке спростованье: „Вѣсть пôдъ заг. Opór władzy ѥсть въ цѣлôй основѣ „неправдива“ а навѣть „просто выдумана“. Во навѣщенй повенею зъ-помѣжь тутешного населеня були по точнôмъ розслѣдженю обильно обдѣленй поживою и датками грошевыми. Обдарованій приняли запомогу, признаючи зъ вдячностію опѣку и жертволюбнôсть высокого правительства, и анѣ они анѣ нѣхто цѣлкомъ не домагавъ ся иншого роздѣлу тожь не було причины уживати противъ нихъ жандармерію.“

— **Вѣче властителѣвъ реальностей** вôдбуло ся онодги передъ полуднемъ у Львовѣ. Вѣче радило надъ невôдрадным положеньемъ властителѣвъ каменицъ а то за-для великихъ податкôвъ, котрі выносять 45% доходу, перепонъ якій ставляють власти въ фасіонованю и за для несовѣстности льокаторôвъ. По кôлькохъ промовахъ ухвалено вôдповѣдній резолюціи, а именно: 1) щобы правительство знизило стопу вымѣру податкового, 2) щобы завело 5-лѣтній періоды въ оцѣнюваню чиншôвъ, такъ що фасіи не предкладались бы що року и 3) щобы пôдвысшило процентъ зъ доходу на репараціи каменицъ зъ 15 на 30%. — Крôмъ того ухвалено внести петицію до сойму о збôльшенье числа послôвъ зъ мѣста и нараджувано ся надъ кандидатурою посла до рады державнои. Поки що зголосивъ свою кандидатуру на онодгашныхъ зборахъ редакторъ Kurjer-a Lwowsk-ого Генрикъ Реваковичъ и заповѣвъ, що на зборахъ въ середу выголосить кандидатску бесѣду. Вкôнци ухвалено скликати зборы выборцѣвъ на середу дни 27 вересня, на пятницю дня 29 вересня, на недѣлю дня 1 жовтня и на второкъ та середу 3 и 4 жовтня. На тыхъ зборахъ будуть зголошувати ся кандидаты на послôвъ. — Самъ выбôръ припадаѥ дня 5 н. ст. жовтня.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 23 н. ст. вересня занедужало на холеру: въ Вороненцѣ ad Яблоница, въ Красной и Надвôрной повѣта надвôрняньского по 1 особѣ; въ Римановѣ повѣта сянôцкого 6 особъ, а въ Ладинѣ того-жь повѣта 2 особы; въ Лысци повѣта богородчаньского, въ Заболотовѣ повѣта снятиньского и въ Хомяковѣ повѣта станиславôвского по 1 особѣ. — Выздоровѣли: въ Гвоздѣ повѣта надвôрняньского 2 особы, въ Красной того-жь повѣта 1 особа. — Померли: въ Римановѣ 2 особы, въ Коломыи и Надвôрной по 1. — Крôмъ того лучили ся пôдозрѣній случаѣ въ Загорю повѣта сянôцкого и въ Издебкахъ повѣта березôвского. — Дня 24 н. ст. вересня занедужало: въ Гвоздѣ, Фитковѣ, Делятинѣ, Добротовѣ и Надвôрной надвôрняньского повѣта по 1 особѣ, въ Вовчинци повѣта станиславôвского 1, въ Опришôвцяхъ того-жь повѣта 2, въ Римановѣ повѣта сянôцкого 6, въ Коломыи 3 особы. — Выздоровѣло: въ Гвоздѣ, Добротовѣ и въ Красной надвôрняньского повѣта по 1 особѣ, въ Делятинѣ и Цуциловѣ того-жь повѣта по 2 особы, въ Опришôвцяхъ и Хомяковѣ станиславôвского повѣта по 1 особѣ, въ Римановѣ 2, въ Коломыи 1. — Померли: въ Красной и Микуличинѣ повѣта надвôрняньского въ Римановѣ и Посадѣ дôльной сянôцкого повѣта, въ Заболотовѣ повѣта снятиньского, въ Вовчинци повѣта станиславôвского и въ Коломыи по 1 особѣ. — Крôмъ того лучили ся пôдозрѣній случаѣ: въ Загвоздѣ повѣта станиславôвского и въ Долинѣ. — Бактеріольоґічно сконстатовано холеру: въ Велиполи, Вороблику шляхотскôмъ и Загорю повѣта сянôцкого та въ Подобинѣ повѣта лиманôвского. — Натомѣсть не найдено заразинъ холеричныхъ въ вôдходахъ особъ недужихъ, взглядно помершихъ середъ пôдозрѣныхъ познакъ: въ Выбранôвцѣ повѣта бобрецкого, въ Циганахъ повѣта борщѣвского, въ Руднѣ великой повѣта ряшѣвского и въ Гусятинѣ. — Дня 25 н. ст. вересня занедужало: въ Красной повѣта надвôрняньского 5 особъ, въ Вороненцѣ ad Яблоница и Пневѣ того-жь повѣта по 2 особы, въ Надвôрной 1 особа, въ Загвоздѣ, Вовчинци и Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского по 1 особѣ, въ Коломыи 3, въ Римановѣ 4 особы. — Выздоровѣли: въ Вороненцѣ ad Яблоница Пневѣ и Гвоздѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ, въ Ворохтѣ ad Микуличинъ 2 особы, въ Римановѣ повѣта сянôцкого 2 особы, въ Вороблику шляхотскôмъ того-жь повѣта 1 особа, въ Ясеници повѣта березôвского и въ Воскресинцяхъ повѣта коломыйского по 1 особѣ. — Померли: въ Надвôрной 2 особы, въ Вороненцѣ и Красной того-жь повѣта по 1 особѣ, въ Загвоздѣ и Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского по 1 особѣ, въ Коломыи 2, въ Римановѣ 3 особы. — Про холеру въ Россіи надходять непокоячій вѣсти. Пошесть збôльшає ся въ многихъ мѣсцяхъ и лише въ однôмъ мѣстѣ Москвѣ трохи ослабла. Въ Петербурзѣ розширила ся по рôзныхъ дѣльницяхъ, а занедужало тамъ на неи вôдъ 30 серпня до 5 вересня 228 особъ, зъ котрыхъ 74 померло. Въ ґуберніи подôльскôй занедужало вôдъ 15 до 28 серпня 2262, умерло 777 особъ; въ кіевскôй вôдъ 22 до 28 серпня занедужало 1022 а умерло 398 особъ, въ волыньскôй ґуберніи занедужало въ тôмъ самôмъ часѣ 303, умерло 115. Зъ помѣжь иншихъ ґуберній най бôльше лютить ся пошесть: въ воронѣжскôй, курскôй, орлôвскôй, тульскôй, московскôй и катеринославскôй.

— **Для риґорозôвъ зъ медицины,** на рôкъ школьный 1893/4 въ університетѣ краковскôмъ именувавъ міністеръ просвѣты испытувателями д-рôвъ: Лук. Рідля, Іос. Лазарского, Авг. Квасницкого, Фр. Мурдзеньского, Алекс. Боссовского и Альфр. Обалиньского.

— **Екзаминаторами для испытôвъ фармацевтичныхъ** въ університетѣ львôвскôмъ именованій при вступныхъ испытахъ д-ры: Игн. Закревскій, Теоф. Цесельскій и Брон. Радзишевскій, а при ріґорозахъ д-ръ Брон. Радзишевскій, д-ръ Володисл. Немиловичъ и аптикарѣ: Як. Пінесъ и Кал. Крижановскій.

— **Пôдмоги на шпиталѣ холеричній.** Въ роцѣ 1892 ухваливъ соймъ вызначити выдѣлови краєвому кредитъ въ высотѣ 50.000 зр. на беззворотній пôдмоги для громадъ, щобы подати имъ змогу засновувати и устроювати шпиталѣ холеричній. Зъ того кредиту роздѣливъ выдѣлъ краєвый въ роцѣ 1892 на пôдмоги суму 10.650 зр. Теперь зъ причины выступленя холеры въ деякихъ мѣсцевостяхъ признавъ выдѣлъ краєвый дальшій беззворотній пôдмоги на устроенье шпиталѣвъ епідемічныхъ для отсихъ громадъ: Журавно 200 зр., Грабôвка 100 зр., Товмачь 200 зр., Коломыя 1000 зр., Отинія 250 зр., Кристинопôль 300 зр., Турка 300., Печенѣжинъ 300 зр., Надвôрна 300 зр., Делятинъ 300 зр., Варяжь мѣсто 200 зр., Чорна 200 зр., Риманôвъ 500 зр., выдѣлови повѣтовому въ Пильзнѣ для 16 громадъ удѣлено 1000 зр и выдѣлови повѣтовому въ Перемышли для 10 громадъ 1000 зр. — Загаломъ роздѣливъ выдѣлъ краєвый доси 16.800 зр, отже лишає ся ще до розпорядимости зъ кредиту соймового квота 33.200 зр.

— **Рѣдкій злочинець.** Про пригоду коло Морского Ока, про котру мы онодги доносили пишуть до Gazety Lwowsk-ои: Якъ звѣстно, ѥсть при Морскôмъ Оцѣ стація жандармеріи. Одинъ зъ тамошныхъ двохъ жандармôвъ, назвискомъ Чбати, взявши дня 19 с. м. пôдъ вечѣръ оруже на рамя, выбравъ ся имовѣрно на патролю и вступивъ до реставраціи въ Розтоцѣ. Стрѣтивши тутъ товаришевъ, почавъ зъ ними частуватись, а вôдтакъ жартомъ бороти ся, а коли ѥго два гôрняки кинули, попавъ зъ тои причины въ скажену лють. Отже добуває шаблѣ, але коли тверезій и старшій утѣкли, нападаѥ на лежачій въ лôжку дѣти, кидаѥ ся на пôдхмеленого спячого свого товариша, жандарма Кшнера и бє та сѣче такъ, що однôй дитинѣ вытявъ зъ ноги кусникъ мяса, а Кшнера такъ покалѣчивъ вôдъ нôґъ до головы, що треба дивувати ся, якъ той жандармъ зумѣвъ разомъ зъ дѣтьми утечи живцемъ зъ хаты. Коли вже людей не було кинувъ ся Чбати на обставу и склянки, товкъ вôкна и лямпы, вкôнци якъ бы ще несытый людскои крови, звабивъ стоячого недалеко въ лѣсѣ Яна Бурого. Коли Бурый наблизивъ ся, поцѣлувавъ ѥго Чбати а рôвночасно пхнувъ ѥго въ бôкъ шаблею. Тяжко раненый Бурый вырвавъ ся якось щасливо, а жандармъ ажь теперь положивъ ся спати. На щастье не було тои ночи въ хатѣ нѣякого туриста. Комісія судово-лѣкарска и вôдъ жандармеріи привѣхала вже до Розтоки, щобы розслѣдити сей небувалый выпадокъ.

— **Дрôбній вѣсти.** Директоръ руху зелѣзниць державныхъ у Львовѣ, Дейма, выѣхавъ на кôлька днѣвъ до Вѣдня.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Антôнъ Коростеньскій, парохъ въ Лѣсковатôмъ, устрицкого деканата, упокоивъ ся дня 24 н. ст. вересня въ 77-ôмъ роцѣ житя а 47-ôмъ священьства.

О. Антôнъ Масляникъ, парохъ въ Нановôй, устрицкого деканата, упокоивъ ся дня 23 н. ст. вересня у своякôвъ въ Добромили въ 44-ôмъ роцѣ житя, а 19 ôмъ священства.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 27 вересня. Цѣсарь Вільгельмъ вôдъѣхавъ вчера до Берлина. На обѣдѣ двôрскôмъ, данôмъ въ честь цѣсаря Вільгельма, бувъ присутный такожь ґр. Таффе.

Прага 27 вересня. Въ маніфестѣ Молодо-Чехôвъ. котрый появить ся сими днями, маѥ заявитись, що выимковый станъ не спинить змаганъ молодо-ческихъ, опертыхъ на правно державнôй основѣ, що маніфестаціи на памятку рескрипту цѣсарского не були противзаконній, та що пунктаціи угодовій суть средствомъ ґерманізаційнымъ и централістичнымъ. — Масарикъ зложивъ мандатъ до рады державнои и сойму.

Берлинъ 27 вересня. Депеша цѣсаря Вільгельма до кн. Бісмарка була того змѣсту що цѣсарь запрошувавъ Бісмарка въ гостину до однои зô своихъ палатъ лѣтныхъ. Бісмаркъ заявивъ, що принимаѥ зъ вдячностію запросины, але не може зъ нихъ користати за-для лихого здоровля — Цѣсарь Вільгельмъ выѣде въ подорожь до Швеціи.

Парижь 27 вересня. Проґрама гостины офіцирôвъ россійскои фльоты въ Парижи вже уложена. Першого дня обѣдъ у Карнота, другого и третого дня гостити буде офіцирôвъ париска рада мѣска, четвертого адміралъ Ріеніе, пятого міністеръ вôйны Льоазільонъ а шестого зновъ Карно.

Бѣлградъ 27 вересня. Король Александеръ выѣхавъ на вôсѣмъ днѣвъ до Абаціи, де стрѣтить ся зъ своимъ вôтцемъ Миланомъ.

Новый-Йоркъ 27 вересня. Деякі сенаторы, прихильники білю Шермана, загадують поставити президента Клевеленда въ станъ обжалованя. Внесенье поставить сенаторъ Стевертъ.

Переписка Редакціи Адміністраціи.

— **Вп. К Сен. въ Гад.** Прийде намъ до кôнця року ще 1 зр.

Надбслане.

Д-р Андрій Кос

отворив

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.

4859 3—7

ВСЯКИ ЛЬОСЫ

купуе и продае найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѣ вѣдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучатя на вѣдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пѣдъ Коперникомъ“, Львѣвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великѣмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѣ, пѣпоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроя звонковъ електричныхъ. Всякѣ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дѣмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѣ листы заставнѣ, 5% Обліґації комунальнѣ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґації довгу державного, Льосы державнѣ и приватнѣ, Монеты австрійскѣ и заграничнѣ **по найкористнѣйшихъ условяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосовъ, якъ такожь платныхъ купоновъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолідньйше.** Переказы на бѣльшѣ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вѣдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 57—?

НОВОСТЬ!

1) „**Записки наукового товариства імени Шевченка**“ томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „**Словар правничий**“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „**Мапа Украіни Руси**“ — цѣна 20 кр. 4784 12—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛИТИНЬСКІЙ

Львовъ, Коперника 2

поручае

Фарбы олѣйнѣ до дверей, вѣконъ, штакетовъ, паркановъ и т. п. гарно лискучѣ, готовѣ до ужитя

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 42—

СО-

рочки мужескѣ, по цѣнѣ фабричнѣй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручае найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16

Головный складъ куфрѣвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохи ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вєч. Духовеньству свою вѣд року 1873 истнуючу

РОБОТНЮ МУЖЕСКОЇ ОДЕЖИ

пѣсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товаровъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Впов. П. Т. Публики и Вєч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѣ замовленя выконуються въ найкоротшѣмъ часѣ. 2808

Высокоповажанѣй Публицѣ при ѣздячѣй до Львова поручае ся

МОЛОЧАРНЯ

и „взорцева кухня“

при площи Бернардиньскѣй ч. 10 напротивъ Краковского готелю, недалеко вѣдъ готелю Варшавского и Метрополь Кава найлѣпша, стравы смачнѣ, выборъ великій кухня безъ перервы цѣлый день. Цѣны найнизшѣ. Зъ поважаньемъ

4833 8—10 **К. ПЕТУШИЛЬ.**

Машины до выкручуваня бѣля по зр. 14, 15, 16, 17, 18 и 20; — Знаряды до науки зручности слейду

поручае 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѣ рѣзныхъ предметовъ до розпорядимости.

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХІМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не порепон

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 *у Львовѣ* 11 20

при улици Ягайлоньскѣй число 20.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный вѣдъ кѣльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхѣднѣмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и иншѣ рѣчи Принимае рѣзьбарскѣ роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Поббльшае зъ фотографій портреты. Зъ упованя ц. к. консерваторія реставруе всякѣ старинности, а то фрески рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ праць малярства — по найумѣренньйшихъ цѣнахъ. Пѣдписаный просить Вєч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска

4636 **число 20.** 35—?

Въ канцелярія товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д ра ОЛЕКСАНДРА

ОГОНОВСКОГО

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый доходъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВОДЛИВАЛЬНІЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обоймили теперѣшнѣ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и водили доси вже **1.558 дзвонѣвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пѣдѣймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ водливальнѣ дзвонѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѣ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѣ, гармонѣйнѣ дзвоны якъ также поодинокѣ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, водповѣдно взятѣ въ справности, въ найкоротшѣмъ часѣ, за пятилѣтною гарантіею (такожь на раты).

Рухъ поѣздовъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пѣсля годинника львовского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ				
	поспѣшний		особовѣ		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	941
Мушины - Криницѣ черезъ Тарновъ (вѣдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хаббвки черезъ Тарновъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарновъ або Ряшевъ (вѣдъ 15/8 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	—	—	636	—
Пѣдволочискъ и Бродовъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пѣдволочискъ и Бродовъ (на дворець Пѣдзамче)	234	948	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнга	1011	—	759	—	—
Радовцевъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунгурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзца	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—

Вѣдходять зѣ Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хаббвки via Тарновъ або Ряшевъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарновъ (только вѣдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарновъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжегу	—	1041	526	—	—
Пѣдволочискъ и Бродовъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Пѣдволочискъ и Бродовъ (зъ дворця Пѣдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунгурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радовцевъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнга	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзца	—	—	956	—	—
Бориславa черезъ Стрый	—	—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	341	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пѣдчеркненѣ значать пору ночну вѣдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ также въ бюрѣ информаційномъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ служби на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скѣлько же пѣдручники дозваляють, также вѣдомостей водносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь также выдаванѣ черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнѣ прямѣ білеты до ѣзды и зуставлюванѣ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ также тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневомъ можна дѣстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторовъ. 4514

КОНЯКЪ ФРАНЦУСКІЙ

фляшка по 2 и 3 зр., куращйный по 4 зр. 50 кр. поручае тортовля

ИВАНА БОДНАРА

Львовъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 33—45

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлюе 63—180

ВСЯКІ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІ.

БІЛЕТЫ ВІЗИТОВІ

вѣдъ 1·20 кр. за сотку.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

Теодора Стахевича

въ Станиславовѣ

глядае хлопця зъ честнои родины, до торговлѣ въ вѣцѣ вѣдъ 12 до 14 лѣтъ, зъ окѣнченою 2-ою або 3-ою клясою гімназіяльною.

Сироты по священникахъ маютъ першеньство. 4854 4—5

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѣ роботы выконуе ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и даеся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдниць, жертовники проповѣдниць, лавки и иншѣ цѣлковито выкѣнчены прикрасы церковнѣ.** 79—150

4641

Вѣдновлюю старѣ иконы и иншѣ рѣчи.

Л. Тировичъ И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою роботню, въ которѣй выконують **всякѣ роботы памятниковѣ** якъ на гробы, гробницѣ, хресты, плыты написовѣ и т. ин

4780 **РОБОТНЯ** 24-156

Львовъ, ул. Зибликевича II.

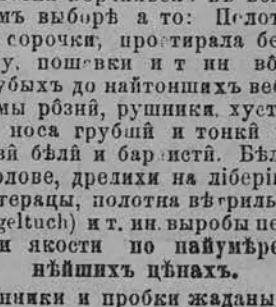

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВ

вѣдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными вагонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вѣдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 4766 зр. мѣсячно. 21—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львовъ, Готель Жоржа.

Філія: Краковъ, Рынокъ ч. 25

Краєва Фабрика

выробовъ ткацкихъ

Володислава Гонета въ Корчинѣ

поручае зъ найчистѣйшого льну гарнѣ и свѣжѣ славнѣ полотна корчиньскѣ въ великѣмъ выборѣ а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т ин вѣдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рѣзнѣ, рушники, хустки до носа грубшѣ и тонкѣ вебовѣ бѣлѣ и барвистѣ. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотна вѣтрильнѣ (egeltuch) и т. ин. выробы першои якости по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортовъ высылае ся даромъ и оплатно.

За доброту выробовъ ручить ся. 4573 4—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т взглядамъ.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала намъ дня 31 н. ст. серпня найдорожшого вотця и дѣда бл. п. о. Андрѣя Кебузиньского, пароха въ Верешици. Найбольшою вѣдрадою въ нашѣмъ смутку була велика участь въ сумнѣмъ обрядѣ похоронномъ. Длятого прилюдно дякуємо тымъ всѣмъ, що брали участь въ похоронахъ. Дякуємо вѣдъ серця Впр. о. крилошанинови Борсукови зъ Кракова, котрый спѣльно зъ Всч. оо. Василіянами Милевскимъ и Ткачукомъ, по вѣдслуженю заупокойного Богослуженя вѣдпровадили тѣло зѣ шпиталю на дворець зелѣзницѣ; Впр. о. крилошанинови Мих. Кульматицкому зъ Городка и его сотрудникови о. Юстинови Сухаровскому за панахиду и провѣдъ при перевезеню тѣла зъ дворця зелѣзницѣ въ Городку до Верешицѣ; и Всч. о. Леонардови Харламповичеви зъ Старискъ за спровадженье тѣла покойника зъ границѣ его парохіи до дому. Рѣвножь дякуємо Впр. о. Емиліяновi Пясецкому, парохови Вишенки великои и деканови городецкому, о. Николаю Стрѣльбицкому зъ Япова, о. Модестови Держкови зъ Галичанова, о. Демчукови зъ Руды, о. Крайчукови зъ Волѣ Куниньскои, о. Василію Бѣлецкому зъ Страдча, о. М. Шведзицкому зъ Мшаны, о. Андрею Обрѣзкови зъ Мальчичь, о. Радзикевичеви Петрови зъ Малатина, о. Антонію Целевичеви зъ Лозины, о. Петрицкому Петрови зъ Дубровицѣ, о. Иванови Божейкови зъ Рокѣтна, о. Михаилу Яцишинови зъ Вороцова, о. Григорію Прихтковi зъ Добростанъ, о. Щировскому зъ Повѣтна, о. Василію Волошиньскому зъ Руды, о. Роздѣльскому зъ Домажира и о. Льву Пясецкому зъ Крехова за вѣдслуженье заупокойныхъ Службъ Божихъ и обряду похоронного. Не менше дякуємо о. деканови за слова потѣхи выголошенѣ надъ гробомъ небощика, а о. Михайлови Яцишинови зъ Вороцова за слово надгробне въ церкви. Приймѣть и Вы Вєч. о. Адріяне Леонтовичъ зъ Тенетискъ, що случайно прибувши въ тѣ стороны и довѣдавшись о смерти нашого батька и дѣда поспѣшилисьте надъ его могилу и теплымъ а щирымъ словомъ попращали его, щиро руске „Спаси Бѣгъ!“ Вамъ честнѣ парохіяне верешицкѣ зъ братствомъ церковнымъ и Вамъ, честнѣ спѣваки зѣ Старискъ и всѣмъ зѣбранымъ за вѣдданье остатнои прислуги „Бѣгъ заплати“! 4863

Верешица дня 13 вересня 1893. — *Опечалена Родина.*

До найблизшихъ тягненъ поручаємо по найдешевшомъ курсѣ за готовку

Тягненье 1 жовтня 1893.

ЛЬОСЫ МѢСТА ВѢДНЯ

Головна выграна 200 000 зр.

Также въ мѣсячныхъ ратахъ по 8 зр.

ПРОМЕСЫ на тѣ льосы по 3·75 зр.

4% ЛЬОСЫ ТИСАНЬСКІЙ (THEISS-LOSE)

Головна выграна 100.000 зр.

Также въ ратахъ мѣсячныхъ по 7 зр.

ПРОМЕСЫ на тѣ льосы по 2·50 зр.

Купуємо и продаємо листы заставнѣ, акціи, льосы, взагалѣ всѣ папиры вартостнѣ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр Іа по 76 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільогр. по 20 кр. и 31 кр. за кільограмъ, окромъ транспорту, который вынесе 2 до 3 кр. вѣдъ кільограма.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКІЙ ЛЬОСЫ по 50 кр.

Послѣдный мѣсяць

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель. тов. банкове и контора вымѣны Шелленберґъ и Крайзеръ у Львовѣ.

4352 8—23

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, пѣд зарядом К. Беднарского.

Ч. 207. Львôвъ, Четверъ 16 (28) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Поляки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Галицка и вѣденьска праса

о справозданю посольскôмъ п. Юліяна Романчука въ Долинѣ.

О справозданю посольскôмъ въ Долинѣ посла Романчука заговорила цѣла галицка праса окрôмъ єдиного Dziennik-а Polsk-ого, а такожь праса вѣденьска и ческа, подаючи о нѣй ширшî або коротшî донесеня або безъ замѣтокъ або зъ замѣтками дотычныхъ редакцій.

Галичанинъ помѣстивъ допись зъ Долины, пôсля свого звычаю тенденційну и невѣрну. Приведемо лише пару примѣрôвъ. Дописуватель каже, що на „собраніе явилось всего не выше 40 лицъ, только позднѣйше, уже во время собранія, прибыло еще нѣсколько мѣщанъ, жидовъ и поляковъ“ (отже очевидно все-таки всѣхъ людей не мусѣло бути бôльше якъ 60). Однакожь заразъ въ послѣдуючôмъ числѣ подає „Галичанинъ“ другу допись, въ котрôй сказано, що на „второе собраніе выбирателей явилось до 200 лицъ“ (отже бôльше навѣть, нѣжь було означено въ „Дѣлѣ“), а те саме число подано и въ вôдозвѣ „Руского выборчого Комітету въ Долинѣ“, помѣщенôй такожь въ „Галичанинѣ“. Але-жь оба тî зборы вôдбували ся безпосередно одинъ по другôмъ въ тôмъ самôмъ льокалю и на другî зборы не прийшовъ анѣ одинъ новый выборець! Правда тôлько, що выборцѣ пôсля руского (а може и не тôлько руского) звычаю, сходили ся помалу, и на самôмъ початку справозданя не було ще всѣхъ тыхъ осôбъ, котрî явили ся трохи пôзнѣйше. — Дальше каже дописуватель вôдъ себе: „Такъ зов. русскій клубъ долженъ оглядатись и за позволеніемъ польского кола“ — кôлькапацять стрôчокъ дальше згадує о „столкновеніи зъ польскимъ коломъ“. Коли-жь польске „коло“ дає напередъ своє „позволеніе“, якъ же потôмъ може наступити „столкновеніе“? — Се нехай выстане на доказъ тенденційности „Галичанина“, и дальшихъ єго крутарствъ не будемо простувати.

Gazeta Narodowa пôсля свого звычаю зблизила ся що-до крутарствъ и тенденційности найбôльше до „Галичанина“. Она помѣстила въ широкôмъ вытягу промову п. Романчука, приводячи важнѣйшî єи частины дословно пôсля „Дѣла“. До слôвъ п Романчука о реформѣ податкôвъ додало таку замѣтку: Pięknie to p. Romańczuk — „hołowa“ (prezes) narodowców — przedstawia Polaków jako obrońców „lichwiarzy, spekulantów itp.“ przeciw klasom biedniejszym! Мы-жь скажемо на те Gazet-ѣ: Чи pięknie то, чи честна така борба за помочію фальшованя змыслу? чи достойна она narodu rycerskiego? Слова п Романчука, що выключенье Галичины вôдъ реформы выборчои було бы ганьбою и пониженьемъ нашого краю, найбôльшою шкодою для селяньства руского и мазурского, Gaz. Nar. надруковала вызначнымъ письмомъ. — Въ послѣдуючôмъ числѣ пише Gazeta о будучихъ нарадахъ въ радѣ державнôй надъ станомъ выємковымъ въ Чехіи, и каже: „Якъ знаємо зъ реляційнои бесѣды п. Романчука, вôнъ що-до себе уважає зарядженя выимковî въ Чехіи за актъ неправный и некористный Чи такъ само задивлювати ся буде въ палатѣ послôвъ, коли и надъ нимъ зависне мечь Дамокля въ формѣ розвязаня палаты послôвъ и новыхъ выборôвъ, се єще непевна рѣчь. На всякій спосôбъ не всѣ члены Руского клюбу пôйдуть за нимъ.“ Мы замѣтимо на те, що п. Романчукъ до свого заявленя додавъ слова: „судячи пôсля оголошеныхъ до теперь мотивôвъ“; щобы же п. Романчукъ мавъ поступити противъ свого пересвѣдченя длятого, абы евентуально не стратити може мандату посольского, до такого припущеня вôнъ чей-же не давъ причины!

Nowa Reforma подала въ довшôй передовôй статьѣ обєктивно пôсля „Дѣла“ описъ справозданя посольского и бесѣду п. Романчука, приводячи зъ неи важнѣйшî частины дословно.

Czas подавъ такожь досыть широкій описъ справозданя, приводячи дословно тôлько коротшî уступы зъ бесѣды п. Романчука, на котрî вôнъ уважавъ потрѣбнымъ звернути бôльшу увагу.

Kurjer Lwowski подавъ статейку коротшу вôдъ иншихъ польскихъ дневникôвъ, пôсля „Дѣла“ и „Галичанина“. Въ однôмъ мѣсци, де була бесѣда о пôдмозѣ для Лльойда, додавъ знакъ пытаня. Иншихъ замѣтокъ не робить.

Przegląd помѣстивъ довшу допись зъ Долины, въ котрôй подає число осôбъ на зборахъ на „звышь 100“, зъ бесѣды п. Романчука подає змѣстъ и додає свои замѣтки, одвѣтнî єго становиску. Н. пр. що до справы ческои каже: „Для молодо-Чехôвъ п. Романчукъ очевидно не знайшовъ анѣ одного слова наганы, однакъ выстерѣгавъ ся такожь хвалити ихъ отверто, хотя посередно можна було собѣ выдедуковати тутъ и тамъ апробату молодоческихъ аспірацій.“ Въ доказъ сего свого твердженя приводить Przegląd ту обставину, що „молодо-Чехамъ не сподобала ся проґрама бесѣды троновои длятого, що она усуває всякî справы національнî и політичнî, а п. Романчукови се такожь не сподобалось.“ Przegląd повиненъ бы однакожь знати, що оно не подобало ся такожь старо Чехамъ и Словенцямъ и Хорватамъ, яко народамъ не маючимъ ще такихъ національныхъ и політичныхъ правъ якъ н пр. Поляки. Говорячи о словахъ п. Ромачука що-до поступованя Полякôвъ въ р 1877 при нарадахъ надъ проєктомъ заведеня податку особисто-доходового, Przegląd додає таку замѣтку: „Очевидно п. посолъ анѣ слôвцемъ не згадавъ о тôмъ, що єсли „коло“ польске поборювало коли новî податки, то длятого, що домагало ся завсѣгды радикальнои змѣны цѣлои системы податковои, бо безъ того кождый новый податокъ бувъ бы тôлько новымъ тягаромъ для народу.“ Нѣ, честна редакціє Przegląd у, то не длятого!

Зъ вѣденьскихъ дневникôвъ подала найдокладнѣйше справозданье якъ звычайно, *Neue freie Presse* въ обширнôй телєґрамѣ пôдъ окремою надписію: „Посолъ Романчукъ передъ своими выборцями.“ Змѣстъ и змыслъ бесѣды п Романчука и описъ справозданя поданî взагалѣ вѣрно. Своихъ замѣтокъ Neue fr. Presse не подає.

Противно пôвъурядова [стара] *Die Presse* въ оріґінальнôй дописи зô Львова пише мѣжь иншимъ таке: „Проводирь молодо-Русинôвъ симъ разомъ промовлявъ незвычайнымъ у него острѣйшимъ тономъ и робивъ темно закрашенî а неоправданî уваги о положеню Русинôвъ, якъ се вже зъ того выходить, що єму подобалось назвати Русинôвъ „все ще найбôльше упослѣдженымъ народомъ въ Австріи“. Дальше твердивъ, що польске „коло“ для заспокоєня потребъ Русинôвъ оказувало мало склонности. Дуже замѣтно такожь, що п. Романчукъ заявивъ, що пôсля знаныхъ доси мотивôвъ зарядженье стану выимкового въ Чехіи треба уважати за правно неузасаднене а політично хиблене.“

Ческî дневники *Narodni Listy*, *Hlas Naroda*, *Politik* и другî подали про справозданье нашого посла телєґрафічнî звѣстки, деякî навѣть ширшого змѣсту.

Головный Рускій Комітетъ выборчій

рѣшивъ на засѣданю зъ дня 15 (27) вересня въ справѣ выбору посла до Рады державнои зъ сельскихъ громадъ въ окрузѣ Ярославъ-Чешанôвъ:

Зъ причины, що округъ той що-до народности населеня єсть округомъ мѣшанымъ;

зъ причины, що рускій кандидатъ тамъ теперь не зголосивъ ся;

зъ причины, що тамошній кандидатъ польско-селяньскій Антôнъ Собєнь яко селянинъ мусить стояти за справами селяньскими а при тôмъ передъ рускимъ комітетомъ окружнымъ заявивъ свою прихильнôсть для интересôвъ рускихъ, другій же кандидатъ польскій, кс. Леонъ Пасторъ, такои не заявивъ а навѣть на ставлене єму на вѣчу зъ дня 5 (17) вересня с. р. пытанье що-до єго погляду на руску справу вôдповѣди просто вôдмовивъ:

Головный Рускій Комітетъ выборчій у Львовѣ затверджує предложенье Комітету окружного, що симъ разомъ не ставить ся кандидата Русина а поручає ся выборцямъ голосувати на селяньского кандидата Антона Собєна.

Цѣсарь Вільгельмъ и князь Бісмаркъ.

Нѣмецкî ґазеты розпустили вѣсть, що цѣсарь Вільгельмъ помиривъ ся зъ кн. Бісмаркомъ — и що мабуть незадовго буде кн. Бісмаркъ покликаный до публичного житя. Вѣсть та опиралась на фактѣ, що цѣсарь Вільгельмъ выславъ телєґраму зъ Ґінсъ до Кіссінгенъ и кн. Бісмаркъ вôдповѣвъ рôвножь телєґрафічно. Зъ-разу не бувъ звѣсный змѣсть тыхъ телєґрамъ, лишь голошено загально, що вôдносились они до тяжкои недуги кн. Бісмарка. Такъ отже довѣдавъ ся загалъ про другій фактъ, именно про тяжку недугу князя Бісмарка.

Кн. Бісмаркъ запавъ дня 31 серпня на запаленье лѣвого крыла легкихъ. Заразъ на другій день прибувъ до Кіссінґенъ ґр. Вільгельмъ Бісмаркъ. Д-ръ Швайнінґеръ не вôдступавъ недужого, и ажь коли першî атаки ослабли, та можна було примѣтити, що подужанье поступає звôльна напередъ, мôгъ д-ръ Швайнінґеръ занятись и иншими недужими въ своѣй практицѣ лѣкарскôй. Въ половинѣ вересня небезпезпечнôсть цѣлкомъ минула. Въ ґазетахъ не появилась нѣяка вѣсть про недугу зъ огляду на самого Бісмарка, котрый навѣть въ часѣ недуги читавъ декотрî ґазеты.

А однакъ вѣсть про недугу князя Бісмарка не перейшла безслѣдно; заговорили про ню круги двôрскî и цѣсарь Вільгельмъ. Въ середу минувшого тыждня цѣсарь выславъ зъ Ґінсъ рано, передъ выѣздомъ на маневры, телєґраму до кн. Бісмарка до Кіссінґенъ. Вôдповѣдь прийшла того самого дня и цѣсарь Вільгельмъ показувавъ єи передъ обѣдомъ двôрскимъ цѣсареви Францъ Іосифови и королеви саскому Альбрехтови. Вôдтакъ повѣдомлено про змѣстъ тыхъ телєґамъ канцлєра Капрівіого, котрый пробувавъ въ Карльсбадѣ.

Телєґрама цѣсаря Вільгельма була така: „Ґінсъ 19 вересня. До кн. Бісмарка въ Кіссінґенъ. Я довѣдавъ ся на мôй великій жаль, що ино теперь, що В. Свѣтлôсть перебули тяжку недугу. А що менѣ заразомъ, Богу дякувати, донесли о постôйно поступаючôмъ подужаню, то и заявляю мою найщиршу радôсть. Бажаючи, щобы Вы вповнѣ подужали, прошу В. Свѣтлôсть перенести ся на зиму, за-для неконче вôдповôдныхъ условій кліматичныхъ у Варцинѣ и Фрідріхсру, до котрого зъ моихъ замкôвъ въ середнôй Нѣмеччинѣ. Поговоривши зъ моимъ маршалкомъ двôрскимъ, вкажу В. Свѣтлости найвôдповѣднѣйшій замокъ. Вільгельмъ.“

Вôдповѣдь кн. Бісмарка була: „Кіссінґенъ 19 вересня. До Є. В. цѣсаря нѣмецкого въ Ґінсъ Въ глубокôй преданности дякую В. Величеству за ласкаве заявленье спôвчутя задля моєи недуги и подужаня, та заразомъ за ласкаву печаливôсть о поправѣ мого здоровля поданьемъ вôдповѣдного пôдъ взглядомъ кліматичнымъ замешканя. Моя глубока вдячнôсть за ласкавî интенціи не буде ослаблена моимъ пересвѣдченьемъ, що я подужаю, єсли взагалѣ така Божа воля, наймовѣрнѣйше середъ домомашного окруженя, до котрого я вôдъ давна привыкъ. А що моя недуга має характеръ нервовый, то я гадаю разомъ зъ моимъ лѣкаремъ, що спокôйне житье пôдчасъ зимы середъ окруженя и занятій, до якихъ я привыкъ, найбôльше причинить ся до мого подужаня и що длятого въ интересѣ усмиреня моєи нарушенои системы нервовои годилось бы залишити въ моѣмъ старôмъ вѣцѣ перехôдъ въ нову, доси менѣ чужу околицю и окруженье, якъ се мусѣло бы наступити при здѣйстненю найласкавѣйшого бажаня В. Величества. Професоръ Швайнінґеръ застерѣгъ собѣ умотивувати писемно се своє и моє пересвѣдченье. Бісмаркъ.“

Переписка цѣсаря Вільгельма зъ кн. Бісмаркомъ не була случайна анѣ не була наслѣдкомъ якогось сентіментального чувства. Она була уложена за вѣдомостію и згодою канцлєра Капрівіого. Канцлєръ Капріві довѣдавъ ся зъ початкомъ вересня, що и небезпечнôсть у кн. Бісмарка минула“, и велѣвъ сейчасъ засягнути близшî вѣсти автентичнî. Тî вѣсти наспѣли ажь за кôлька днѣвъ пôзнѣйше до Штутґарду, де цѣсарь разомъ зъ канцлєромъ гостили. И тогдѣ то уложено, що цѣсарь вышле телєґраму, але телєґраму можна було выслати ажь зъ Ґінсъ, бо цѣсарь Вільгельмъ

---

3)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузеренко*.

(Дальше.)

III.

Багато козаки проѣхали, вже навѣть навѣрилась подорожь, чимало траплялось имъ дечого бачити, не обôйшло ся й безъ хáлепы, бо й до шабель дѣло доходило... Сякъ-такъ выбрали ся въ степъ та ото вже и ѣдуть собѣ Великимъ Лугомъ, ажь конѣ повеселѣйшали, вглядѣвши степъ, чмихають та тюпають вôльною ходою. Куды не подивити ся, скрôзь степъ та степъ широкій та зеленый; поверхъ його розпяло ся широченне блакитне небо и зовсѣмъ наче опираєть ся объ землю синими краями. Нѣде нѣ кущика анѣ згôрячка. Тôлько вѣтрець вôльно гуляє та знай колыхає высоку зелену травицю та розносить квѣтовî пахощѣ. Дивлячись на таке тихе роздолье, якъ воно нѣбы плыве за тихенькимъ вѣтромъ, здаєть ся, що й ты грѣшный плывешь по якомусь безкрайному морю. Сонечко приязно свѣтить надъ степомъ, и тутъ якъ и на морѣ, не трапляєть ся тѣни, — бачь нѣкому та й нѣ вôдъ кого закрывати окрашеный свѣтъ Божій. Инодѣ тôлько проманячить по степу тѣнь вершника або де-не-де замрѣє степова могила. Та ще орелъ по-пôдъ небомъ могутно ширяє широкими крылами, зупинить ся на хвилину та й полине геть, тôлько замрѣє.

Оттакъ ѣдуть козаки день та другій, а далѣ й третій, отъ-отъ небагатечко вже й зосталось. Закотило ся сонце, выплывъ блѣдый мѣсяць и скликає золотî зорѣ, щобъ яснымъ гуртомъ привитати широкій степъ Божій. Чарôвна тиша. Часъ бы вже й на спочинокъ пристати нашимъ козакамъ. Пôдъѣхали вони до высокои могилы, потриножили коней, постлали жупаны, сѣдла пôдъ головы поклали, ратища, звычайно, позастромлювали въ землю коло головъ а по бокахъ положили пістолѣ, та й зовсѣмъ уже спати налагодились. Ажь чують: наче щось заскиглило въ степу.

— Не я буду, — каже чутнѣйшій Квачь, — коли се не собака выє.

— Нѣ, — вôдмовивъ прадѣдъ, — не повинно, щобъ собака... де бъ ѣй узятись, коли тутъ нѣякого пристановища нема. Се — каже — не собака...

— Такъ що-жь? — пытає побратимъ

— Катъ його знає, що воно таке, — каже прадѣдъ, — хиба-жь мало чого вештаєть ся по степу? Усячина буває...

— А отъ же й собака! — не пôддаєть ся побратимъ, прислухавшись, — єй-же Богу собака!

— А отъ же таки й не собака! — на своєму ставъ прадѣдъ.

— Потривай же, коли такъ, — каже побратимъ, — вылѣзу я на могилу, може зъвôдти що побачу, тодѣ дôзнаємо ся: чия брехня.

Вылѣзъ Тарасъ, обглядѣвсь та мерщѣй и кличе прадѣда.

— А йди лишень — каже — швиденько сюды, поглянь, що Богъ пôславъ намъ!

Полѣзъ и прадѣдъ, зиркнувъ навкруги — щó за оказія, справдѣ! Видко: гоней за троє балка, а въ балцѣ хата, та такъ уся й мигтить у свѣтлѣ, що зъ вôконъ ярко палає.

— Що за диво? — пытає прадѣдъ. — И справдѣ воно будынокъ!

— Не будынокъ, — каже, зрадѣвши, Тарасъ, — а таки шинокъ..

— Може й шинокъ.

— Єй-же Богу шинокъ! — додавъ побратимъ, — я вже духомъ чую... Ось нюхни, Петре, хиба не чути горѣлки?

Понюхавъ прадѣдъ та й сплюнувъ.

— Воно й є. Бачь, чортове зѣля, якъ же дамка пре!

Посходили зъ могилы, а Тарасъ и каже:

— Чи не зайти й намъ, побратиме, въ шинокъ?... Єй-Богу красче-бъ зайти... У степу, бачь, воно буцѣмъ не зовсѣмъ до ладу ночувати, та може конямъ и овесець трапить ся, а то бачь, давно його бачили, то ажь змарнѣли вôдъ самои травы...

— Ну, — каже прадѣдъ, — чомъ бы й не зайти... У шинку воно якось захистнѣйше, нѣжь у степу, тôлько якось мене наче острахъ бере. Ты-жь бо тямишь: за якимъ дѣломъ мы ѣдемо. Тобѣ то байдуже, бо, кажешь, горѣлка навѣть у горло не йде вже, а мене таки тягне проклята... Отъ и за версту, а въ носѣ лоскоче, нехай ѣй сей та той!

— А ты не пий, — вôдказавъ Квачь, — нехай лоскоче, плюнь на ту погань, та й годѣ! Такъ хиба маленьку, щобъ погрѣтись..

— Шкода, — каже прадѣдъ. — я вже знаю сю казку... Не пôйду, отъ и все.

— Иди бо, братику!

— Хочь ты менѣ що, не пôйду, хочь на оберемку при, — вôдказавъ прадѣдъ. — Иди самъ, коли хочешь.

Позмагались оттакъ, побалакали, та й потягъ Квачь самъ.

— Пильнуй — каже — Петре коненятъ, а я въ одну мить збѣгаю, бо наче трохи змерзъ.. Та зручно й овесця захоплю коникамъ.

Зôставъ ся прадѣдъ посередъ степу одинъ.

IV.

Гуляє, свѣтить мѣсяченько, степъ промѣнямъ-злотомъ крыє. Тôлько не хоче заглянути въ балку, та й свѣтъ вôдъ неи вôдвертає. Несамовите вже теє сумряве мѣсце, що й самъ Господь заказавъ бѣлолицому, щобъ його не освѣчувавъ та щобъ святымъ своимъ свѣтомъ злыхъ справъ не золотивъ. Великій жаль людей, котрî, собѣ на лихó, не тямлять сього заповѣту та черезъ те й попадають у лабеты... Дивить ся приязно мѣсяць козакови у вôчи та потѣшає його чистую душу. И той, нѣбы батькови рôдному, выкладавъ йому свои потайнî думки, та оглядає його поважну ходý по небесному, безкрайому степу, помѣжь рѣденькими хмарками, котрî вôдъ його любязного погляду румянять ся золотомъ та срѣбломъ наче соромлять ся... Дививъ ся прадѣдъ и на зорѣ, якъ то вони поважно та облесливо выглядають та нѣбы въ хрещика грають. А деякî, зъ выграшкôвъ, соромлять ся зъявитись мѣсяцеви передъ очи, та прожогомъ утѣкають ажь до землѣ. А може то вони жахають ся, зобачивши, якъ на кочерзѣ летить вѣдьма? — Хто його знає!... Тôлько прадѣдови здало ся, наче якась чорна марюка промелькнула дуже высоко, та й спустила ся въ балку... Зъ тієи хвилины нѣбы й мѣсяць и зорѣ вôдъ-разу трохи примерхли...

Коли-жь се — чує прадѣдъ — щось дуже гучно затрясло ся, забубнѣло, а потôмъ такъ дзизнуло, що ажь луна геть навкруги пôшла, полохаючи тихій та погожій степъ... Далѣ вже заторохтѣвъ бубонъ, заголосила скрипка „Гандзю“, забрязчали цимбалы, та

хотѣвъ поговорити про се ще зъ королемъ саскимъ Альбертомъ. Канцлеръ Капріві не протививъ ся высланю телеґрамы, бо якъ зъ однои стороны нѣколи особисто не бувъ ворогомъ кн. Бісмарка такъ зновъ зъ другои стороны такимъ заявленьемъ спôвчутя мôгъ зъєднати собѣ симпатіи въ полудневôй Нѣмеччинѣ.

Прихильники Бісмарка хотѣли надати цѣлôй подѣи якъ найбôльше розголосу и вже доходили до якъ найдальшихъ заключень. Поминувши такî неправдивî вѣсти, що мѣжь цѣсаремъ а княземъ веде ся оживлена переписка (на день по десять телеґрамôвъ), розголосили они, що цѣсарь Вільгельмъ, вертаючи до Берлина, поступить до Кіссінґенъ, щобы вôдвѣдати кн. Бісмарка. Але цѣсарь не поступивъ и теперь всѣ прихильники старого канцлера мають ще надѣю, що цѣсарскî вôдвѣдины наступлять пôзнѣйше въ Фрідріхсру. Але суть и такî голосы, якъ н. пр. Münchener Allgem Zeitung, що не видять нѣякихъ практичныхъ наслѣдкôвъ політичныхъ зъ тои цѣлои подѣѣ. Се значить, що нема й гадки о поворотѣ кн. Бісмарка до уряду и власти, и то не зъ взглядôвъ на здоровлье, бо кн. Бісмаркъ чейже ще передъ своимъ занедужаньемъ бувъ въ можности вôддаватись публичнымъ занятямъ, а певно бувъ бы въ силѣ робити те саме, що робить старшій вôдъ него о чотири роки Ґлєдстонъ — але за-для тыхъ причинъ, котрî въ 1890 р довели до зôрваня всякихъ зносинъ. Непорозумѣнье мѣжь цѣсаремъ а кн. Бісмаркомъ може бути злагоджене що до внѣшныхъ формъ, але що-до сути рѣчи оно остає въ давнôй силѣ.

Рухъ передвыборчій у Львовѣ.

Доповняючî выборы зъ мѣста Львова на опорожненый мандатъ по д-рѣ Смольцѣ розписанî на день 5 н. ст. жовтня — а хочь до того речинця ледви одинъ тыждень, то ще не замѣтно у Львовѣ нѣякого руху выборчого, не скликують ся зборы передвыборчî — а що найцѣкавѣйше ще не зголошено нѣякихъ кандидатуръ. Коли пригадаємо собѣ зъ якимъ завзятьемъ и житьемъ переводились выборы послôвъ зъ мѣста Львова попередными роками, то теперѣшный станъ мусить кождого вразити и выкликати всѣлякого рода коментарѣ.

Длятого то и на першихъ зборахъ передвыборчихъ, скликаныхъ вчера, въ середу, до салѣ ратушевои, предсѣдатель зборôвъ, д-ръ Вайґель отвираючи зборы промовою, застановивъ ся надъ причинами тои застоѣ въ руху выборчôмъ и пояснивъ ихъ пôсля свого погляду. Давнѣйше — говоривъ д-ръ Вайґель — выборцѣ мѣста Львова зъ такимъ запаломъ спѣшили до урны выборчои, що называно ихъ тромтадратами. Теперь той запалъ пригасъ; письма консервативнî и реакційнî глумлять зъ мѣщаньства львôвского — але оно хочь и спокôйнѣйше, але зъ давною енерґією буде стояти на сторожи правъ конституційныхъ. Наставъ якійсь переполохъ, выкликаный реакцією, и длятого мѣщаньство приготовляє ся до выступу по тихо. Тои „тихои" методы навчило ся мѣщаньство вôдъ сторонництва правительственного, котре ажь въ послѣднôй хвили звыкло выступати, зъ импетомъ и перепирати свого кандидата, якъ се стало ся при выборахъ до сойму въ 1889 р. — и длятого при теперѣшныхъ выборахъ доповняючихъ мусить показати мѣщаньство, що знає боронити своихъ загроженыхъ правъ.

По промовѣ д-ра Вайґля, выбрано президію зборôвъ (д-ръ Вайґель предсѣдатель а пп. Барончь и Кшановскій секретарѣ), а вôдтакъ редакторъ Kurjer-а Lwowsk-ого п. Генрикъ Реваковичь зголосивъ свою кандидатуру.

П. Реваковичь розпочавъ своє вѣроисповѣданье політичне згадкою про Смольку, котрого мандатъ теперь має обсадитись. И хочь зъ чоловѣкомъ такои мѣры якъ Смолька — говоривъ Реваковичь — вôнъ не може рôвнятись, то все таки вôнъ рôвножь образувавъ ся на засадахъ великои революціи, на традиціяхъ падолистового повстаня и товариства демократичного зъ 1831 р. Єсли бы выбрано єго теперь посломъ, то вôйде вôнъ до рады державнои въ серединѣ каденціи, коли вже всѣ комісіи выбранî; буде мусѣвъ ходити люзомъ; вôйде до палаты, де править verfassungstreue Partei, котра єсть властиво verfassungsuntreue Partei; вôйде до кола польского, котрого бôльшôсть єсть нерада єго выборови.

Кандидатъ найбôльше розваживъ квестію своихъ вôдносинъ до кола польского. Клюбовый устрôй причинивъ ся до деґенераціи парляменту. Посолъ бере на себе зобовязаня супротивъ выборцѣвъ а въ клюбѣ єго переголосують, тожь и выборцѣ не можуть потягнути єго до одвѣчальности. Помимо того рѣшивъ ся вступити до кола. Яко опозиціоністъ буде противважити елементамъ сервілістичнымъ. Буде належати въ колѣ до тои ґрупы зъ 11 людей, котрыхъ выбрано въ 1891 р. на основѣ проґрамы сторонництва демократичного. Єсли бы не мôгъ нѣчого вдѣяти въ колѣ, тогдѣ явить ся передъ выборцями, и або зложить мандатъ або зôрве солідарнôсть зъ коломъ. Єсли Бльохови вôльно говорити въ оборонѣ жидôвъ, то такъ само бажавъ бы собѣ вôнъ говорити въ интересѣ выборцѣвъ.

Въ акціи політичнôй треба мати на оцѣ все интересы краю. Реформа закона выборчого и промыслового доконче потрѣбна для обороны свободы горожаньскои и працѣ людскои. Автономія не може бути вкорочувана. Порученый обсягъ дѣланя спиняє нормальный розвитокъ буджетôвъ громадскихъ, бо кватерунки и т. п. нарушують фонды громадъ.

Система поліційна пôдносить голову; заказують ся зъѣзды и торжества а въ университетахъ обовязує „тымчасовый" законъ зъ 1845 р. Селяньскî зборы выборчî заказують ся, вôдбувають ся ревізіи навѣть въ просвѣтныхъ товариствахъ; свобода прасы дуже обмежена. А вже довершеньемъ системы поліційнои єсть заведенье выимкового стану въ Чехіи. Молодо-Чехамъ закидають нельояльнôсть, але коли передъ двома роками доказано Нѣмцямъ въ Моравѣ и Чехіи прусофильство а Мадяры устроюють демонстраціи антідинастичнî, то нѣхто не подумавъ о выимковôмъ станѣ. Я рôвно-жь — говоривъ Реваковичь — не поваживъ бы ся голосувати за затвердженьемъ выимкового стану въ Чехіи. Впрочôмъ се не довело бы до нѣчого, бо поліція нѣкого не навчить патріотизму.

Вкôнци высказавъ бесѣдникъ бажанье, щобы цѣле коло стануло супротивъ системы поліційнои и фіскальнои. А єсли не дасть ся того зробити, то треба бы вернути до засадъ федералізму и резолюціи соймовои зъ 1868 р. Єсли не буду выбраный, — закôнчивъ п. Реваковичь — то покличемо послôвъ зъ лѣвицѣ соймовои, щобы станули на чолѣ люду, на чолѣ сторонництва демократичного.

Интерпеляціи вôдложено за-для спôзненои поры на зборы въ пятницю.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На вчерашнôмъ **засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта"** пôдъ проводомъ члена выдѣлу о. А. Тороньского полагоджено отсî важнѣйшî справы:

Попередъ всего раджено дальше надъ справою перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича зъ Новосѣлокъ лѣсныхъ до Львова и обходу ювілею смерти Маркіяна. Делеґатами до комітету, що має занятись обходомъ, выбравъ выдѣлъ д-ра Омеляна Огоновского и д-ра Костя Левицкого. — До попереднои постановы: кого має ся запросити до участи въ актѣ похороннôмъ у Львовѣ, ухвалено ще додатково: запросити такожь краєву раду шкôльну и збôръ учительскій рускои ґімназіи. — Маґістратъ мѣста Львова ще остаточно не полагодивъ просьбы выдѣлу „Просвѣты" що-до безплатного мѣсця на могилу Маркіянови, але єсть надѣя, що вôдступить шѣсть квадратовыхъ метрôвъ въ околици, де спочиває бл п. Володимиръ Барвѣньскій. — Для технічного проводу въ цѣлôмъ поступопованю вôдъ часу вôдкопаня мощей ажь до привезеня ихъ на дворець львôвскій ухваливъ выдѣлъ зажадати вôдповѣдного чоловѣка вôдъ похоронного предприємця, котрый займе ся похорономъ мощей у Львовѣ.

Дальше выдѣлъ принявъ до вѣдомости, що книжочка, присвячена памяти Маркіяна Шашкевича, написана о. Иваномъ Чапельскимъ, починає вже друкуватись яко книжочка товариства за мѣсяць жовтень.

На делеґата на загальнî зборы філіи „Просвѣты" въ Камѣнцѣ струмиловôй, котрî вôдбудуть ся 4 н. ст. жовтня, вызначивъ выдѣлъ посла Олександра Барвѣньского, котрый на зборѣ буде мати й вôдчитъ на тематъ реліґійно-просвѣтного выхованя.

Выдѣлъ принявъ до вѣдомости, що великій Молитвенникъ укладу о. Алексея Слюсарчука, одержавши вже апробату вôдъ митрополичого Ординаріята, почне небавомъ друкуватись, ухваливъ укладникови выплатити часть ремунераціи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Хочь и якъ великій оптимізмъ и певнôсть себе у ґр. Таффого, то все-таки не безъ страху прийшлось єму подати до публичнои вѣдомости цѣсарске письмо, що скликує раду державну на день 10 жовтня. Розъяренье мѣжь сторонництвами, невдоволенье населеня, непорозумѣнье мѣжь тымъ, що правительство обѣцяло, а що вчинило и чого досягнуло до того ступѣня дозрѣло, що все те мусить выявитись въ такъ штучно зложенôмъ заступництвѣ народôвъ, якимъ єсть наша рада державна. Такими словами витає Neue fr. Presse заздалегôдь осѣнну сесію рады державнои. На пытанье, якî выслѣды принесла політика примиреня — каже дальше N. fr Presse — вôдповѣдає выимковый станъ у Празѣ. Ческî послы, котрыхъ появу въ радѣ державнôй славлено тріюмфомъ штуки державнои Таффого, приходять симъ разомъ до Вѣдня зъ явнымъ намѣромъ щобы тамъ пôддержати надзвычайными средствами опозицію и выгорлати ся на трибунѣ рады державнои. Середъ консервативного сторонництва пôдносять ся частѣйше зъ дня на день голосы, котрî стремѣють, щобы захитати дісціпліну клюбу и вытворити клерикальне сторонництво опозиційне. Але найбôльше сторонництво въ радѣ державнôй, сполучена лѣвиця вступає въ осѣнну сесію зъ придавленою совѣстію, оно, що майже три роки пôдпомагало правительство, котре зъ своєи стороны вôдповѣло на справедливî домаганя того сторонництва упертымъ супротивленьемъ. Бôльшôсть умѣркованыхъ сторонництвъ, на котрыхъ правительство обѣцяло при розвязаню попереднои рады державнои оперти ся, вже не истнує, и теперь не роблено заходôвъ, щобы єго зновъ утворити. Лишь неприязнь сторонництвъ здержує, щобы сполучене невдоволенье всѣхъ звернуло ся противъ правительства, що вытворило той парляментарный станъ. Але невдоволенье населеня такъ зросло, и такъ голосно выявляє ся, що заходить пытанье: чи партійна політика зможе довго остояти ся супротивъ него, а можливôсть выступає все имовѣрнѣйше, що одна зъ дуже ославленыхъ неґативныхъ бôльшостей, на котрôй опирає ся правительство по-надъ партіи, зверне ся колись ненадѣйно противъ правительства Длятого-жь ся сесія єсть незвычайно критичною, и єсли она спонукає крізу міністерства и приведе парляментъ до безсилы, населенье буде уважати се за благодать. — Высказавши такій загальный поглядъ N. fr. Presse приходить до пересвѣдченя, що парляментарнî вôдносины будуть зависѣти вôдъ поведеня нѣмецко-ліберального сторонництва супротивъ правительства. Але якъ вôднесе ся правительство до нѣмецко-ліберального сторонництва и на вôдворôтъ, якъ поступить сторонництво супротивъ правительства? — отсе пытанье завдає собѣ N. fr. Presse, и вôдповѣдає розказавши зъ першу исторію трилѣтнои помочи, котру подавало ліберальне сторонництво правительству. Трилѣтный досвѣдъ научивъ ліберальну партію, що правительство придумує надъ тымъ, щобы утворити бôльшôсть умѣркованыхъ сторонництвъ пôсля намѣру проґрамы зъ року 1891 и обмежити вплывъ лѣвицѣ на правительство. Опôсля прийшовъ епізодъ Кінбурґа. Вôнъ почавъ ся непорозумѣньемъ а закôнчивъ ся славетною бесѣдою ґр. Таффого въ р. 1892, 23 падолиста. Президентъ міністрôвъ высказавъ ясно, що въ єго політицѣ нѣчого не змѣнило ся и що провôдникъ нѣмецко-ліберального сторонництва не має въ єго кабінетѣ нѣякого круга дѣланя. Сей рôкъ принѣсъ академічну проґраму правительства, котру вôдкинувъ клюбъ Гогенварта, однакъ не переставъ пôдпирати правительства. Дальше йдуть звѣстнî подѣѣ по замкненю рады державнои. Сî подѣѣ по думцѣ N. fr. Presse мѣстять въ собѣ науку, якъ мають уложити ся вôдносины на будуче. Оговоривши справу угоды въ Чехіи, звѣстну lex Trautenau и выимковый станъ Праги, N. fr. Presse помѣчує, що задачею лѣвицѣ єсть охорона нѣмецкои народности, конституціи и єи ліберальныхъ основъ. Але чи она сповнить свою задачу політикою дожиданя? Се пытанье має поставити собѣ лѣвиця на порозѣ недалекои сесіи. Єи истнованье зависить не лишь вôдъ того, щобы вôдповѣдь на пытанье була добра, але щобы она наступила заразъ. Вôдносины лѣвицѣ до міністерства дуже односторонні. Она протестує противъ тричленнои бôльшости, а прецѣнь сама дає уживатись за члена тои бôльшости. Она пôдпомагає правительство, але правительство не признає нѣякого єи жаданя и нѣякого бажаня єи выборцѣвъ. Она безъ вплыву на адміністрацію, изольована въ парляментѣ такъ само якъ тогдѣ, коли стояла въ явнôй опозиціи до правительства. Рôзниця лише та, що она мала тогдѣ неподвижну основу пôдъ ногами, бо була въ згодѣ зъ своими выборцями, коли теперь ся основа высунула ся ѣй зъ-пôдъ нôгъ. Недалека сесія має стати рѣшучою для лѣвицѣ. Вже крайный часъ, щобы привернути рôвновагу мѣжь пôдпомогою для правительства, а мѣрою вплыву, котру правительство обмежило, а дальше, щобы сповнити бодай въ части голоснî и ясно высказанî бажаня выборцѣвъ. До того повинна сесія подати не одну нагоду. А коли-бъ се занедбало ся — каже вкôнци N. fr. Presse — тогдѣ вступила бы лѣвиця въ ту поважну хвилю, въ котрôй почали бы пытати про єи основу истнованя. Се рѣчь найгôрша, яка може лучити ся сторонництву. Бо коли разъ поставить ся пытанье, пôсля правила оно становить уже и вôдповѣдь.

Маніфестъ молодо-Чехôвъ, а взглядно молодо-ческихъ послôвъ до сойму и до рады державнои пôдносить зъ-першу, що Чехи зъ самого почину конституційнои еры намѣряли перевести право державне и рôвноуправненье, однакъ якъ давнѣйше правительство, такъ само и теперѣшне міністерство стремѣли до того, щобы убити тî жаданя. Централізація и ґерманізація прибирає що-разъ бôльшî розмѣры, а се стає причиною огôрченя ческого народу, на що вплынули передовсѣмъ вѣденьскî точки угоды. Дальше вказує маніфестъ на намѣреный обхôдъ торжества оголошеня цѣсарского рескрипту и збиває вину забурень, приписувану молодо-ческому сторонництву. Наконець заявляє, що молодо-Чехи не перестануть домагати ся своихъ правъ. Маніфестъ буде помѣщеный не лише въ Narodn-ыхъ List-ахъ, але буде переданый такожь дневникамъ иншихъ вôдтѣней, щобы єго опублікувати якъ найбôльше можливо.

Прагскій выимковый судъ назначивъ дотеперь три розправы: одну на день 11 жовтня противъ редактора Pokrokove Listy, Антона Весселі за-для злочину нарушеня публичного спокою, другу противъ спѣвака Бавмайстра а трету противъ провôдника соціялістôвъ Іосифа Кранка за-для переступства о обиду чести.

Въ справѣ обсады моравского намѣстництва оголосивъ сталый кореспондентъ зъ Берна въ Tagesbot-ѣ, що віцепрезідентъ прагского намѣстництва ґр. Куденгове не буде именованый намѣстникомъ Моравы тому, що ческій намѣстникъ ґр. Тунъ настає, щобы ґр. Куденгове лишивъ ся въ Празѣ. На-

---

такъ же до ладу, що хоть у бôки та въ скоки! Ваблять вони козачу душу скоштувати тыхъ танцѣвъ. „Еге, — думає прадѣдъ, — такъ и буде, що якійсь великій бенкетъ у шинку пôдôймають, катъ бы ихъ узявъ! Тымъ-то мабуть и побратима нема, загаявъ ся на сьому бенкетѣ, а ты слинку ковтай на самотѣ!" Ажь лютувати почавъ прадѣдъ, та схаменувъ ся, що грѣхъ на побратима сердитись. Красче-бъ його вôдвѣдати, може йому тамъ що злого скоило ся..

Помѣркувавъ оттакъ прадѣдъ, слухаючи музикôвъ та гопака, що вже стали цѣлкомъ до його вухъ долѣтати, та й постановивъ вôдвѣдати побратима. Добре почухавъ потылицю, сѣвъ, ще трошки послухавъ, зновъ почухавъ ся, розкинувъ розумомъ та й каже самъ собѣ: „А що-жь пакъ, єй-же Богу, таки й справдѣ треба менѣ вôдвѣдати товариша. Борони Боже, щобъ часомъ не трапило ся зъ нимъ якои пригоды!..." По правдѣ сказати, дуже таки вѣрный та щирый бувъ прадѣдъ у товариствѣ.

Налагодивъ ся прадѣдъ якъ слѣдъ по козацкому, почепивъ шаблюку, обглядѣвъ коней та й пустивъ ся у балку побратимови до помочи, якъ часомъ знадобить ся. Иде собѣ, ажь гулькъ: шинокъ нѣбы увесь горить — такого багацько въ ньому свѣтла, а музики та гамôръ вôдъ гопака такъ и розлягають ся навкруги, наче усе навколо балясує! „Бачь, гаспедскî музики, якъ же то хороше выграють катови на втѣху! навѣть и пôчь не зупинишь вôдъ гопака!" Ледви здержавъ ся прадѣдъ вôдъ танцю. Пôдходить, зазирнувъ у вôкно, ажь тамъ жидюга-шинкарь зъ сѣмьєю субôтню вечерю справляють. „Еге, такъ ось воно що! — думає прадѣдъ, — се бъ то завтра недѣля!" У дорозѣ козаки, й днѣ розгубили. „И що-жь се воно за бузувѣры, що проти недѣлѣ бенкетъ справляють?" — каже прадѣдъ, а ноги пôдъ нимъ такъ самî й плывуть до танцѣвъ Пôдôйшовъ до другои половины будынку, дивить ся — Господи, Царице Небесна! Сама жь тобѣ панôта — паны та панночки повнѣсѣнькій шинкъ! Музики знай затинають „мазурку", паньство гарцює, а зъ-боку въ казанку варенуха кипить, та така жь смачно-пахуча, що у прадѣда, крôзь вôкно, а й то въ носѣ залоскотало! Затаивъ духа прадѣдъ та нищечкомъ дивить ся и чхнути навѣть боить ся. „Ты ба, яку-жь то доладну штуку варять, гаспедскî люде! Що-жь то въ нихъ за свято сьогодня? хиба чи не сподѣвають ся кого зъ пекла въ гостѣ?

Зновъ почухавъ прадѣдъ чуприну та й згадавъ про товариша. Роздивляєть ся скрôзь: де вôнъ? Ажь гулькъ и побратимъ сидить на лавѣ та жарты-баляндрасы панночкамъ пôдпускає, та ще такъ хистко тымъ однымъ окомъ скидає, наче й справжній парубокъ! Стоить прадѣдъ, рота роззявивъ та нѣякъ собѣ въ тямки не вôзьме, якимъ се побытомъ таке выробляє Квачь.

— Бачь діяволôвъ сынъ, — каже прадѣдъ нишкомъ, — а ще й боживъ ся, що буцѣмъ то не теє... Та й се менѣ дивно, — мѣркує прадѣдъ, — зъ якои речи до одноокого Тараса молодицѣ такъ липнуть мовь тî мухи до леду? Що за чудасія?

Пôдкрутивъ прадѣдъ вуса, мѣркуючи, якъ бы то собѣ заскочити въ шинокъ, спôткати побратима.. Ажь тутъ його хтось несподѣвано по плечу ляпъ! Повернувъ ся прадѣдъ, глянувъ та й руками зъ жаху розвѣвъ. Стоявъ передъ нимъ дуже блѣдый зъ лиця козакъ у коштовному жупанѣ, пильно дививъ ся на прадѣда, ще нѣбы й осмѣхаючись.

— Здоровъ бувъ, Петре! — каже, — не пôзнавъ чи що? Хиба ты забувъ нашу єднôсть?

Ажь тодѣ прадѣдъ згадавъ и козака и вмову.

— Здоровъ, здоровъ! — вôдказує отетерѣвши — Признатись таки, — каже, почухавши голову, я таки й забувъ... Чисто тямки замакôтрило.

— Нѣчого, — каже той козакъ, — абы теперь тямивъ... Не роби-жь зъ губы капицѣ... выратуй, козаче!

Ще дужче пошкрôбъ прадѣдъ потылицю.

— Де-жь се — пытає — ратувати тебе?

— А оттутечки-жь — вôдповѣдає блѣдый козакъ.

— Отсе ще оказія! — дивувавъ ся прадѣдъ. — А де-жь та, скажемо, твоя навѣсна жѣнка?

Пôдвѣвъ козакъ прадѣда за плече до крайнього вôкна коршмы та й каже, показуючи палцемъ:

Дивись!

Глянувъ прадѣдъ та ажь не стямивъ ся. Такои чудовои красы не доводило ся ще йому бачити та й не чувъ вôнъ, щобъ така красуня була де на свѣтѣ, бо дивлячись на неи ажь острахъ бравъ, такъ надзвычайно вразила вона прадѣда. Жижки навѣть затрусились вôдъ одного погляду на чорну блыскучу косу, недбало розпущену ажь до пятъ, густу та филясту; на бѣле якъ снѣгъ чоло; на чорнî, нѣбы радугами выведенî тоненькî бровы, та на чаровитî карî очи, що якимсь, наче сумливымъ, але привѣтнымъ поглядомъ вабили до себе, выявляючи якусь невѣдому, невсыпущу тугу. Моторошно зробилось козакови и рука самохôть вкрутила ся у чорного вуса. Хоча й млосно було, а таки цурпелило його, якъ дотепного парубка, до тыхъ смачныхъ каралевыхъ губокъ и, якъ на те, ще заколыхали ся, вôдъ зôтханя, высокî пышнî груди пôдъ вышитою сорочкою чаровитои красунѣ. Крутить козакъ молодецкого вуса, а очима нѣбы стрѣляє сумну кралю.

„Еге, а чого бъ то ѣй такъ сумувати, коли тутъ бенкетъ иде?" — погадавъ прадѣдъ. И тôлько що се подумавъ, ажь той блѣдый козакъ и каже йому нишкомъ:

— Того, що мене нема бôля неи... Побиваєть ся... По вмовѣ нашôй мы сходимось тôлько вôдъ пôвночи, ну, а опôсля отсе заходить свято... на свята жь менѣ даєть ся воля. Отъ и выходить тобѣ саме пора починати! — каже.

„Еге-жь, — думає прадѣдъ, смикаючи вуса, — та бодай же менѣ перша чарка розхлюпалась, якъ бы се я, чи въ свято чи тамъ у будень, та зъ соромомъ пôйшовъ вôдъ такои горлицѣ! Що-жь бы я за молодець бувъ? Е нѣ, не я у неи, а вона бъ у мене благала волѣ на свято!"

Повернувъ ся прадѣдъ, щобъ се сказати козакови, ажь гулькъ! — його тôлько й бачивъ, мовь крôзь землю шугнувъ. Здивувавъ ся прадѣдъ, але не те було въ нього теперь на думцѣ Накрутивъ вуса, полагодивъ чуба и тôлько що хотѣвъ ити пожартувати до красунѣ крôзь вôконце, якъ згадавъ про конѣ та про бойову справу, що въ степу зôстали ся.

„Нѣ, мабуть, — мѣркує, — перше приведу сюды конѣ та й скарбъ захоплю..."

Справный, однымъ словомъ, козарлюга бувъ!

(Дальше буде).

слѣдникомъ Лебля уважають одного урядника, котрый мае находитись въ немилыхъ вôдносинахъ до сполученои лѣвицѣ.

НОВИНКИ.

— **Посолъ Юліянъ Романчукъ**, на жаль, не буде мôгъ сеи суботы станути передъ своими выборцями въ Калуши, бо — якъ вчера одержавъ телеґрафічну вѣсть зъ Калуша — тамошне ц. к. староство заборонило посольске справозданье зъ причины холеры. Пôсля нотованыхъ що-дня вѣстей про холеру въ урядовôй ґазетѣ доси не лучивъ ся въ калускôмъ повѣтѣ анѣ одинъ выпадокъ занедужаня на сю епідемію, то ц. к. староство калуске очевидно побояло ся, що до суботы могла бы ще въ калускôмъ повѣтѣ появитись холера. Дай Боже, щобъ его побоюваня не справдились! Посолъ Романчукъ — розумѣесь — постарае ся выкористати найблизшй феріи парляментарнй, щобы выконати свою, теперь ударемнену, добру волю и свôй посольскій обовязокъ супротивъ честныхъ выборцѣвъ повѣта калуского.

— **Рускій комітетъ** зложеный зъ вôдпоручникôвъ рускихъ народныхъ товариствъ для справы участи тыхъ товариствъ у **выставѣ краєвôй** вôдбувъ въ понедѣлокъ засѣданье, на котрôмъ явивъ ся и архітектъ п. Иванъ Левиньскій, що пôднявъ ся будовы павільону рускихъ товариствъ. Ишло о те, щобы остаточно порозумѣти ся що-до виду и розкладу того павільону. Згоджено ся на те, що павільонъ рускихъ товариствъ буде мати видъ хаты гуцульскои и подѣленый буде на чотири вôддѣлы: одинъ для товариствъ просвѣтныхъ, другій для выробôвъ ремѣсничихъ, третій для промыслу, четвертый для торговлѣ. Опôсля обговорювано способы: якъ поодинокй товариства мають заповнити вôддѣлы павільоновй.

— **Торжество Воздвиженя Ч. Хреста въ святоюрскôй катедрѣ.** Папа Левъ XIII. дарувавъ минувшого року нашому Впреосв. митрополитови досыть велику частицю истинного Господнього Хреста въ дуже хорошôй и цѣннôй оправѣ. Сей реліквіярь подарувавъ Впреосвященый тыми днями святоюрскôй катедрѣ. Оногды-жь, въ день Воздвиженя Ч. Хрестя, зволивъ Впреосв. митрополитъ перенести той реліквіярь въ торжественнôй процесіи зъ палатнои каплицѣ до катедры и тамъ, по вôдспѣваню соборного акафиста Ч. Хресту и по уцѣлованю мощей всѣми вѣрными, удѣливъ Впреосвященый торжественного благословеня Хрестомъ Господнымъ. Нѣодна святиня въ Галичинѣ не може новеличатись такъ рѣдкимъ и цѣннымъ даромъ, якъ теперь руска львôвска святоюрска катедра.

— **На дохôдъ будовы руско-народного театру** устроює касинове товариство „Читальня“ въ Копичинцяхъ дня 5 н. ст. жовтня музикально-деклямаційный вечеръ зъ танцями. Проґрама концерту дуже добôрна а забава въ новыхъ просторыхъ комнатахъ товариства заповѣдаєсь красно. Выдѣлъ мае повну надѣю, що Впов. запрошенй на той вечеръ всѣ прибудуть, бо и часъ пригожій до забавы, и цѣль промавляє за собою. Єсли-бъ однакъ хто не мôгъ прибути, то зволить свôй датокъ надôслати до выдѣлу товариства, щобы той опôсля мôгъ выказати ся якоюсь поважнѣйшою сумою на таку гарну цѣль.

— **Ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій**, котрого кандидатуру зъ мѣста Львова пôднесли деякй польскй часописи, не буде кандидувати. Вѣсть сю подає Gazeta Narodowa.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 26 н. ст. вересня занедужало на холеру: въ Делятинѣ повѣта надвôрняньского 2 особы, въ Добротовѣ того-жь повѣта 1, въ Станиславовѣ 3, въ Кнѣгининѣ и Загвоздѣ станиславôвского повѣта по 2 особы, въ Римановѣ 2, въ Посадѣ дôльнôй сянôцкого повѣта 1 особа, въ Коломыи 5, въ Бещи ad Домбе кракôвского повѣта 1 особа. — Выздоровѣли: въ Гвоздѣ, Делятинѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ по 1 особѣ, въ Римановѣ 2, въ Велиполи сянôцкого повѣта 1 особа. — Померли: въ Краснôй и Пневѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ, въ Долинѣ 1, въ Коломыи 3, въ Ладинѣ повѣта сянôцкого 1 особа. — Бактеріольоґічно сконстатовано заразину холеры азійскои въ вôдходахъ осôбъ помершихъ середъ пôдозрѣныхъ познакъ: въ Долинѣ, Заболотовѣ повѣта снятиньского и въ Пôдпечерахъ повѣта товмацкого. — Не выкрыто заразинъ холеричныхъ въ вôдходахъ осôбъ помершихъ въ Издебкахъ повѣта березôвского и въ Рогôзнѣ повѣта жидачѣвского. — Wiener Abendpost доносить пôдъ днемъ 25 н. ст. вересня: Въ наслѣдокъ бôльшихъ розмѣрôвъ, якй прибрала холера въ судовôмъ повѣтѣ риманôвскôмъ, положенôмъ въ староствѣ сянôцкôмъ, оголошено, що сей повѣтъ судовый пôсля постановъ конференціи дрезденьскои єсть гнѣздомъ холеры.

— **Въ справѣ кандидатуры холмчака о. Грушкевича** зъ Куликова одержуємо зъ Равщины таке письмо: „Польскй ґазеты пôднесли кандидатуру о. Грушкевича зъ Куликова на посла до рады державнои зъ округа сокальско-жовкôвско-равского на мѣсце пок. о. І. Брылиньского, а позаякъ о. Грушкевичь доси не заявивъ, що не кандидує, то выходило бы, що вôнъ и справдѣ думає о кандидатурѣ пôднесенôй въ кругахъ польскихъ — польскою прасою. Правду сказавши, поява кандидатуры о. Грушкевича въ дневникахъ польскихъ всѣхъ насъ немало тутъ здивувала, бо о. Грушкевичь нѣчо не знає по нѣмецки, а прецѣнь навѣть хлопске сторонництво мазурске, ставлячи кандидата въ Ярославѣ, уважало на те, щобы кандидатъ знавъ нѣмецку мову и длятого поставило Собеня. Яку ролю гравъ бы о. Грушкевичь въ радѣ державнôй, сидячи на засѣданяхъ якъ на „турецкихъ проповѣдяхъ“ и не могучи зъ нѣкимъ розмовитись по нѣмецки, — не знаємо. На всякій спосôбъ роля его була бы тамъ незавидна, выимкова. Длятого думаємо, що о. Грушкевичь повиненъ бувъ заразъ на першу вѣсть о своѣй кандидатурѣ въ польскихъ дневникахъ, заявити, що не кандидує, бо не має до того найпершои потрѣбнои квалифікаціи.

— **50-лѣтный ювілей** писательскои дѣяльности крилошанина о. Петрушевича, автора численныхъ працъ историчныхъ, припадає на день 30 н. ст. вересня.

— **Роботы около вôддѣлу етноґрафічного на загальнôй выставѣ краєвôй** поступають скоро напередъ. Подорожь референта того вôддѣлу, проф. Шухевича по всхôднôй Галичинѣ дала добрй результаты; вже нинѣ збôрка знимокъ фотоґрафічныхъ и предметôвъ показовыхъ представляє ся интересно. Проф. Шухевичь пôдносить, що всюды, а особливо мѣжь рускимъ духовеньствомъ стрѣчавъ ся зъ живымъ пôдпираньемъ своеи задачѣ. Въ короткôмъ часѣ зложить справу зъ такои-жь подорожи п. Пшибиславскій референтъ етноґрафічного вôддѣлу на захôдну Галичину. — Въ выставѣ возьме участь мѣжь иншими дирекція доменъ и лѣсôвъ и устроить крôмъ лѣсного павільону шкôлки лѣснй зъ ґрафічнымъ представленьемъ лѣсôвъ въ Галичинѣ. Такожь польске „Тов. Школы людовои“ ухвалило взяти участь въ выставѣ.

— **Соціялістична пропаґанда на Подôлю.** Дня 23 н. ст. вересня вôдбула ся передъ судомъ присяжныхъ въ Тернополи розправа противъ мулярского челядника Яна Добровольского, обжалованого о соціялістичну пропаґанду. Добровольскій прибувъ до Чорткова зъ Кракова и бувъ занятый при будовѣ тамошнои синаґоґи. Вечерами заходивъ вôнъ до одного зъ шинкôвъ, де збирали ся робôтники и тутъ середъ розмовъ пояснявъ робôтникамъ соціялістичнй теоріи, спѣвавъ соціялістичнй пѣснѣ, высмѣвавъ реліґію и т. ин. Мѣжь иншими мавъ вôнъ разъ вôдповѣсти на пытанье, чому робить въ свято св. Петра и Павла, що тй святй не дадуть єму ѣсти, а вôнъ мре зъ голоду. Выступавъ такожь противъ шляхты, капіталістôвъ и правительства. Староство, повѣдомлене о тôмъ, зробило у Добровольского ревізію и найшло въ его мешканю соціялістичнй ґазеты, котрй впрочôмъ выходять пôдъ окомъ прокураторіи у Львовѣ и Краковѣ. Пересидѣвши 7 тыжднѣвъ въ слѣдствѣ, станувъ наконець Добровольскій передъ судомъ присяжныхъ. Вôнъ заявивъ, що не чує себе виннымъ, що не робивъ пропаґанды, а розмавлявъ зъ товаришами о рôзныхъ рѣчахъ; признає ся до соціяльно-демократичныхъ идей, але ясного понятя о нихъ не має. Прокураторъ пôднѣсъ що соціялістична пропаґанда навѣстила Подôлє першій разъ завдяки Добровольскому и длятого треба єи въ самôмъ починѣ придавити. Присяжнй судьѣ потвердили 11 голосами пытанье що-до вины Добровольского и трибуналъ засудивъ его на 2 тыжднѣ арешту.

— **Мальверсаціи.** Выдѣлъ повѣтовый въ Косовѣ вôдступивъ мѣсцевому судови акты, дотычно спроневѣреня додаткôвъ громадскихъ въ селѣ Соколôвцѣ. Судъ — якъ пишуть польскй часописи — зарядивъ карне слѣдство, противъ спôвобжалованыхъ: поборця и практиканта податкового о обманьство и фальшованье додументôвъ.

— **Товариство взаимнои помочи учителѣвъ** и учительокъ округа жовкôвского, истнує лише вôдъ сѣчня с. р., а може вже повеличати ся значными успѣхами, завдяки солідарности учителѣвъ въ окрузѣ и иншихъ добродѣѣвъ товариства. Вôдъ 1 вересня с. р. взяло товариство на себе въ части удержанье чотирохъ дѣтей сельскихъ учителѣвъ, що ходять до жовкôвскихъ шкôлъ. Крôмъ того постарало ся товариство для своихъ членôвъ о безплатне лѣченье у всѣхъ пп. лѣкарѣвъ въ окрузѣ и о значный опустъ зъ цѣны лѣкарствъ въ аптикахъ: въ Жовквѣ, Мостахъ и Куликовѣ.

— **Огнѣ.** Зъ Бурканова коло Золотникъ пишуть намъ: Дня 22 н. ст. вересня бувъ у насъ огонь Згорѣла хата Петра Тавза. Огнѣ у насъ частй, а ратунокъ малый. Въ цѣлôмъ селѣ не ма копанои кирницѣ и воду беруть зъ далекои рѣки. Людей назбѣгає ся велика сила, бабы зъ дѣтьми при грудяхъ и дивлять ся на огонь, якъ бы на яку кумедію. Носити воду нѣкому й не въ головѣ, а казати кому то ще й образить ся. Старшина громадска така сама. Якъ бы не кôлькохъ людей, що при кождôмъ огни присутнй и зъ пожертвованьемъ здоровля и одежи ратують то кождый огонь кôнчивсь бы дуже сумно.

— **Вôдмова санкціи.** Цѣсарь не давъ санкціи ухваленому галицкимъ соймомъ проектови закона, котрымъ признано мѣсточку Кракôвцеви побôръ оплаты громадскои вôдъ спіритусовыхъ напиткôвъ. Причиною вôдмовы єсть высоко вымѣрена оплата, бо по 8 кр. вôдъ літра.

— **Загадочне убійство.** Оногды рано найшли дѣти, що бавили ся въ ровѣ коло улицѣ бôчнои Лычакôвскои у Львовѣ вôдтятй руки и ноги. Комісія приведена на мѣсце заявила, що тй руки и ноги могли лежати въ земли якій мѣсяць. Д-ръ Кробицкій, вôзваный до комісаріяту, сконстатувавъ, що вôдтятй части тѣла належать до женщины въ вѣцѣ вôдъ 16—20 и що лежать 2 мѣсяцѣ.

— **Въ выдѣлѣ краєвôмъ** нараджувалала ся вчера анкета надъ проектомъ закона що-до уладженя правныхъ вôдносинъ шпиталѣвъ загальныхъ и публичныхъ. Въ нарадахъ беруть участь д-ръ Гошардъ яко предсѣдатель, ґр. Волод. Лось и кôлькохъ послôвъ соймовыхъ, мѣжь ними о. Н. Сѣчиньскій.

— **Самоубійство.** Фердинандъ Вронаровскій, капітанъ 3 полку крѣпостнои артилеріи, вôдобравъ собѣ житье дня 26 н. ст. вересня выстрѣломъ зъ револьверу. Самоубійникъ стоявъ залогою въ фортѣ Селиска коло Перемышля.

— **Два суперники.** Въ селѣ Волôвци на Буковинѣ залюбили ся два паробки Антôнъ Скриба и Константинъ Веринюкъ въ хорошôй дочцѣ господаря Волянюка. Дѣвчина баламутила обохъ, а отець не хотѣвъ мати зятемъ нѣ одного нѣ другого. Спôльна доля зблизила суперникôвъ и они выбрали ся оба „въ свѣтъ за очи“. На якійсь часъ пропала про нихъ чутка, ажь сими днями найдено ихъ обохъ, высячихъ на деревѣ коло дороги, ведучои до Дорогой въ Румуніи. Очевидно вôдобрали собѣ оба житье зъ розпуки.

— **Богомôльный хôдъ на колѣнахъ.** Оногды доносили мы, що якась селянка зъ Козины, въ скалатскôмъ повѣтѣ, ишла на колѣнахъ на богомôлє до Зарваницѣ. Нинѣ доповняємо ту вѣсть отсими близшими подробицями. Згадана селянка называє ся Варзара и єсть женою господаря Петра Кучеры зъ села Козины, належачого до парохіи Кокошинцѣ, въ скалатскôмъ повѣтѣ. Числить она около 40 лѣтъ, худощава, єсть матерію 4 дѣтей. Дня 13 н. ст. вересня рано упала въ своѣй хатѣ на колѣна и вложивши на руки деревянй рукавицѣ пустила ся въ дорогу. Вôддаленье Козины вôдъ Зарваницѣ выносить 8—9 миль. Цѣлу дорогу вôдбула на колѣнахъ, а то черезъ Красне, Вôкно, Грималôвъ, Глещаву, Теребовлю, Застѣноче, Брикулю, Доброполе и прибула дня 21 н. ст. вересня около 12-ои годины въ полудне до Зарваницѣ. По такôй тяжкôй подорожи находить ся она при повнôмъ фізичнôмъ здоровлю. На другій день вôдправила сповѣдь и выбрала ся пѣшки домôвь. О тôмъ, щобы вôдъѣхати возомъ до дому не хотѣла слухати, кажучи, що єсли прибула сюды при божôй помочи на колѣнахъ, то надѣє ся вернути ся пѣшки домôвь.

— **Нещастна пригода.** Въ Баворовѣ коло Тернополя померли 21 н. ст. вересня 3 особы вôдъ чаду. Селянинъ Иванъ Высочаньскій, отець 3-ихъ дѣтей, запаливъ въ пивници купу половы, щобы — якъ звычай велить — выпалити пивницю передъ зложеньемъ до неи бараболь. По якôмсь часѣ, гадаючи, що дымъ вже цѣлкомъ выйшовъ, вôйшовъ до пивницѣ, де обвѣяный убійчимъ ґазомъ упавъ. Єго жѣнка занепокоєна, що чоловѣкъ довго не выходить, вôйшла до пивницѣ зъ сусѣдкою и упала такъ якъ и чоловѣкъ. На крикъ сусѣдки, що змогла якось утечи, надбѣгъ Гринько Н., господарь зъ Баворова и отець 5-ро дѣтей. И его стрѣтила така сама доля. Вôйшло до пивницѣ ще кôлькохъ селянъ и попадали въ обморокъ, ажь коли перебили пивницю зъ горы и убійчій ґазъ выйшовъ, удало ся добути 6 осôбъ непритомныхъ, зъ котрыхъ Иванъ Высочаньскій, его жѣнка и Гринько Н. не вернули вже до житя.

— **Кароль Бонекемперъ.** „Правительственный Вѣстникъ“ пише: Зъ Америки доносять про смерть въ Скотляндѣ Кароля Бонекемпера, уважаного загально за творця секты штундистôвъ. Вôнъ родивъ ся въ Одесѣ 1827 року, науки побиравъ насампередъ въ тôмъ мѣстѣ, а вôдтакъ въ Кіѣвѣ; якійсь часъ перебувавъ въ Царгородѣ и наконець осѣвъ въ Америцѣ, де по окôнченю курсу теольоґічного въ реформованôй семинаріи мерсебурскôй, бувъ 3 роки проповѣдникомъ громады Сіону въ Филядельфіи. Переселивши ся зновъ до Европы, бувъ учителемъ въ Швайцаріи, звôдки удавъ ся до Россіи яко проповѣдникъ реформованои громады въ Рорбахъ-Вормсъ. По 11 лѣтахъ опустивъ се поле своеи дѣяльности и вернувъ до Америки, де закôнчивъ житье. Зъ тыхъ даныхъ показує ся, що перша его пропаґанда штундизму въ полудневыхъ провінціяхъ Россіи выпадала бы на конець шестого десятилѣтя и що въ основахъ его науки єсть не лютераньскій але реформованый елементъ.

— **Россійска армія** числить теперь 1164 ґенералôвъ въ службѣ. Зъ нихъ єсть 100 фельдцайґмайстрôвъ 309 ґенералъ-поручникôвъ и 755 ґенералъ-майорôвъ. Зъ того числа було въ битвахъ 916, прочй (мѣжь ними 10 фельдцайґмайстрôвъ) не брало участи въ вôйнахъ. Пенсіи беруть разомъ 5,881.890 рублѣвъ 86 копѣйокъ. Що до вѣроисповѣданя дѣлять ся ґенералы: на 914 православныхъ, 172 протестантôвъ, 69 католикôвъ, 8 вôрменъ и 7 мусулманъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Кривôмъ коло Козовы отруила ся цѣла родина селяньска, зложена зъ 4 осôбъ ѣдовитыми грибами. Зъ цѣлои родины лишила ся лише 7-мѣсячна сирота.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

О. Иванъ Ванковичь, парохъ въ Цѣвковѣ, олешицкій мѣстодеканъ, вôдзначеный крилошаньскою одежію, упокоивъ ся дня 25 н. ст. вересня въ 78-ôмъ роцѣ житя а 48-ôмъ священьства.

Левъ Барвѣньскій, пров. народный учитель въ Копычинцяхъ, сынъ бл. п. о. Йосифа, приходника Сервиръ, умеръ на тифъ въ 21 р. житя дня 27 н. ст. вересня с. р. Похоронъ вôдбуває ся дня 29 вересня въ Копычинцяхъ.

Наука штука и література.

— Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского у Львовѣ выйшла сими днями книжочка „**Лѣтопись монастыря ОО. Василіанъ въ Кристинополи ôдъ его основаня 1763 до 1890 р**“ уложивъ Василь Чернецкій парохъ зъ Сѣльця белского, побôльшеный передрукъ зъ „Дѣла“. О сѣй праци подавъ Kwartalnik historyczny [въ рôчнику 4-ôмъ, въ зошитѣ 3-ôмъ] прихильну критику, книжочку можна дôстати въ книгарни Ставропігійскôй у Львовѣ або у автора по 20 кр. Дохôдъ призначеный на вдовичо-сиротиньскій фондъ епархіи перемыскои.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Антôнъ Ґедройць именованый дѣйстнымъ учителемъ школы реальнои въ Тернополи.

— **Конкурсы.** Маґістратъ мѣста Львова розписує конкурсъ на 5 стіпендій по 120 зр. рôчно зъ фундаціи установленои мѣстомъ въ память 40-лѣтного ювілею панованя цѣсаря Франца Іосифа І., призначеныхъ для ученикôвъ державнои школы промысловои у Львовѣ. Поданя треба вносити до 31 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Ярославѣ розписує конкурсъ на посады учительскй: въ Хлопичахъ, Хоревѣ, Дубровици, Добрôй, Грабôвци, Кашичахъ, Монастирѣ, Маковиску, Молодичи, Моравску, Радавѣ, Сухоровѣ, Воли бухôвскôй, Воли угорскôй, Заболотцяхъ, Замѣховѣ, Залѣскôй воли, Журавичкахъ и на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Порохнику, Теплицяхъ, Майданѣ и Сколошевѣ. Поданя треба вносити до кôнця жовтня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** надôславъ на руку нашои адміністраціи о. Ник. Сваричевскій зъ Залѣся 10 зр., зôбраныхъ: на зборахъ читальнѣ въ Залѣсю 1 зр., на вôдпустѣ въ домѣ о. Барусевича 9 зр., на котрй зложили: о. Барусевичь 1 зр., о. Гарасимовичь 1 зр., пп. Матковскй 1 зр., пп. Илевичѣ 1 зр., пп. Соневицкй 1 зр., о. Кириловичь 1 зр., о. Кушикъ 1 зр., панна Матковска 50 кр., питомець Матковскій 50 кр. и о. Сваричевскій 1 зр. — Дальше зôбрано въ Красовѣ зъ нагоды празника въ домѣ о. Е. Шухевича за починомъ панны Евгеніи Шухевичѣвнои 6 зр. 60 кр.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 28 вересня. Цѣсарь Вільгельмъ надавъ архикн. Альбрехтови титулъ пруского фельдцайґмайстра.

Прага 28. вересня. Вчерашне засѣданье мѣскои рады було дуже бурливе. Бурмістръ Шольцъ высказавъ свôй жаль за для стану облоги. Молодо-Чехъ Шторхъ жадавъ выслати петицію до рады державнои, щобы не потверджала выимкового стану Праги. Пôдлипный закидавъ старо-Чехамъ, що они жебрали у намѣстника стану облоги, Бжезновскій назвавъ Шольца поліціянтомъ, а Шольцъ вôдповѣвъ, що обжалує его передъ судомъ.

Буда-Пештъ 28 вересня. Президентъ міністрôвъ Векерле предложивъ вчера на першôмъ засѣданю палаты послôвъ буджетъ, котрый выказує 11.688 ар. надвышки. Церковно-політична реформа прийде пôдъ нарады ажь въ жовтни. Ходять вѣсти про крізу кабінету.

Парижь 28 вересня. Вѣсть, що царь приймавъ въ Фреденсборзѣ ґрафа Парижа, выкликала пригноблююче вражѣнье въ републиканьскихъ кругахъ.

Лізбона 28 вересня. Мелльо начальникъ бразілійскихъ повстанцѣвъ задумує оголосити кн. Августа саско-кобурґского цѣсаремъ Бразіліи.

Римъ 28 вересня. Россія пояснила тридержавному союзови, що гостина россійскои ескадры въ Тульонѣ єсть лише ревізитою за гостину въ Кронштадтѣ.

Переписка Редакціи Адміністраціи.

— **Вп. О. Сон. въ Л.** Ще 4 зр. 45 кр.

Надôслане.

Д-р Андрій Кос

отворив

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.

4859 4—7

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (І. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванй черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ ѣнформаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ.

4514

ВСЯКІЙ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрій вѣдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вѣдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пѣдъ Коперникомъ“, Львовъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великѣмъ выборѣ и по **найдешевшихъ** цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильні, пйоны, сібеле, манометры, и т. п. Устроєня звонковъ електричныхъ. Всякі направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

П. Т.

Зъ огляду, що деякі ласкавій порученя зъ провінціи призначенї для мене лише хибно адресованї до **давнѣйшои спѣлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючій бували наражені на завѣдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подѣбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавій порученя лише до фірмы** 4771 9—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛѢВЪ

Львѣвъ, Рынокъ ч. 38.

Машинки американьскій до сѣканя мяса (найпрактичнѣйшій зъ доси звѣстныхъ системѣвъ) по зр. 4·50

поручає 4595

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованї рѣзныхъ предметѣвъ до розпорядимости.

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вѣдъ 2·5 до 65 зр

поручає 4 98 16—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львѣвъ, площа Галицка 11.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 67—180

ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ

вѣдъ 1·20 кр. за сотку.

ТУТКИ електричнѣ стискані неклиєнї зъ найлѣпшои французскои бібулки, гіґієнічній, поручає фабрика **Г. ПІЙОНТКОВСКОЙ,** Львѣвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.** При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 19—30

Ф. РИХНОВСКІЙ

инжиніръ-механикъ

у Львовѣ, Хорущина ч. 15.

БЮРО ТЕХНІЧНЕ и ВАРСТАТЪ МЕХАНІЧНЫЙ выготовляє:

ц. к. выкл. упр центральній огрѣваня и продувы поодинокихъ мешкань и цѣлыхъ будынковъ, водопроводы, лазнѣ парнѣ, кухнѣ, пральнѣ, сушарнѣ бѣля, вінды до вытяганя дерева

15

ц. к. выкл. упр. апараты до десінфекції, стерілізаторы и т. п. — вѣдъ 14 роковъ на всѣхъ выставахъ вѣдзначеный першими нагородами а такожъ за устройство механічне королѣвского замку румуньского золотымъ медалемъ заслуги.

Репрезентація моторовъ газовыхъ и нафтовыхъ системы Отта та свѣтла електричного системы Сіменса. 4745 13—18

Михайло Василиця

РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15

полагоджує всякі замовленя по найумѣренныйшихъ цѣнахъ. 4802 7—15

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

4844 9-20

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львовъ улиця Академічна число 36—45 число 20. 4669

Знаменитї тѣста

щоденно свѣжій Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровій фунтъ 1 зр, Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 12—?

Звертає ся увагу

на

ЗАВЕДЕНЬЕ

ФОТОҐРАФІЧНЕ

христіяньске

устроене зъ

найбѣльшимъ комфортомъ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Коперника ч. 8

пѣдъ фірмою

ИВАНА КШАНОВСКОГО

4826 Цѣны умѣренї. 8—13

ЗАВЕДЕНЬЕ

ПЕРЕПЛЕТНІЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ

и складъ приборовъ до писаня

АЛЕКС. ҐЕТРІЦА

ЛЬВОВѢ

ул. Трибунальска ч. 16

приймає всякі роботы входячій 4835 **въ обсягъ сего званя. 12-15**

НОВА КАРТА

РУСИ УКРАИНЫ

выданя тов. педаґоґічного

есть до набутя въ Адміністрациі „Дѣла“, **одинъ примѣрникъ** 4738 **за 20 кр.** 10—?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѣмъ найточнѣйшѣмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4^1/_2\%$ **листы ипотечній**
5% **листы ипотечній преміованій**
5% „ „ **безъ премій**
$4^1/_2\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4^1/_2\%$ „ **Банку краєвого**
$4^1/_2\%$ **позичку краєву галицку** 3483
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4^1/_2\%$ „ **угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
$4^1/_2\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційній**

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вѣдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылосованій а вже платнї мѣсцевій паперы цѣнній, такожъ запавшій купоны за готѣвку, безъ нѣякого вѣдчисленя, а замѣсцевій лишь за вѣдчисленьемъ справдешныхъ коштѣвъ.

До ефектѣвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштѣвъ, котрій самъ поносить.

Найдешевше жерело для закупна рѣчей церковныхъ.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВОДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНОВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обѣймили теперѣшній управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вѣдлили доси вже **1.558 дзвонѣвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пѣдѣймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вѣдливальнѣ дзвонѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитій дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новій, гармонѣйній дзвоны якъ такожъ поодинокій, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідніѣшои роботы, вѣдповѣдно взятій въ снасти, въ найкоротшѣмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожъ на раты).

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ вѣдъ продуцентѣвъ высылає:

Самороднї — Ґеґеляйскї

за бочку 135 літрову по 70, 80, 90, 100, 120, 130 зр. и высше. (Бочка не зачисляє ся.)

ИНШІЙ бѣльше квасковатї (неквасній) за гектолітеръ по: 30, 40, 50 и 60 зр. (Бочка зачисляє ся по цѣнѣ коштѣвъ).

При замовленю просимо подавати докладну адресу и послѣдну стацію зелѣзничу. 4671 11-?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнѣсть по старѣй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„Ліярню дзвонѣвъ“** въ Калуши, вѣдначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тѣмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовій дзвоны,** выконую скоро замовленя и приймаю старій або ушкоджений дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнї замовленя въ давнѣйшѣй спѣльнѣй а теперь моѣй власнѣй **ліярни дзвонѣвъ** прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій новій дзвоны якъ и на цѣлій групы. За тревалѣсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонѣвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

У всѣхъ моихъ склепахъ и въ головнѣмъ моѣмъ складѣ у ЛЬВОВѢ, Сикстуска 47

удержую лише найлѣпшій роды незапальнои НАФТЫ

зъ рафінеріи Адама Скшиньского въ Либуши

и продаю ею теперь по можливо найнизшихъ цѣнахъ а то:

1 літеръ повно намѣреный **НАФТЫ**

подвѣйно рафін. найлѣпшои **кришталевои** (Kaiser-Öl) П-ръ 60 по 24 кр.
„ „ безвоннои незапальнои **сальоновои** П-ръ 0 по 22 кр.
„ „ чистои незапальнои **господарскои** П-ръ 1 по 20 кр.

Купуючимъ наразъ бодай **10 літрѣвъ опускаю** зъ высше поданои цѣны 2 кр. на літрѣ **и вѣдставляю безпроволочно** замовлену **НАФТУ власнымъ возомъ до дому.**

При **бѣльшѣмъ купнѣ бочками** обему около 180 літрѣвъ

даю ще значный рабатъ.

Однако хто не хотѣвъ бы у себе переховувати бѣльшои скѣлькости, одержить **АСИҐНАТЫ** за котрыми закуплену по найдешевшѣй цѣнѣ нафту частями въ кождѣмъ моѣмъ склепѣ може вѣдбирати. 4858 2 10

На провінцію высылаю **НАФТУ** за наказкою вѣ вторки и суботы, ґарантуючи за **найлѣпшу** якѣсть и законами приписану **незапальность.** Зъ провінціи замовленя прошу адресувати до головного складу СИКСТУСКА 47. Купуючій тутъ можуть замавляти такъ въ головнѣмъ магазинѣ, якъ такожъ у всѣхъ моихъ склепахъ. Контора головного складу має **ТЕЛЄФОНЪ** н-ръ 159. На жаданье цѣнники франко.

Петро Мйончиньскій.

ФАБРИКА

Левъ И. Малєвскій

у ЛЬВОВѢ

ул. Вѣрменьска ч. 12

поручає въ своѣй фабрицѣ выроблювани корки до бочокъ и фляшокъ въ найлѣпшѣй якости и дешевѣйшій вѣдъ заграничныхъ, такожъ дерева корковій и колеса до меленя проса пѣдошвы и корочки дамскій. Остерѣгаю П. Г. Публіку передъ наслѣдуваньемъ, котре не выходить на користь купуючимъ. 4831 5 6

Перша Галицка — корковъ калібровскихъ

Основана 1877 року.

4804 13—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскї на бавовнѣ або овечѣй вовнѣ 175 цм. довгій 125 цм. широкій по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великій 185—193 цм. довгій. 135 цм. широкій по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.
Матерацы волосѣній вѣдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.
Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.
Сѣнники звычайній и пружиновій вѣдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ
Подушки пѣряній и волосѣній.
Простирала пѣдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.
Коцики вовнянї и **капы** на лѣжка въ найбѣльшѣмъ выборѣ найдешевше поручає

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВОВѢ

улиця Коперника число 7.

Для ін. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бѣльшѣмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Евангелія, Кивоты, Образы процесіональній, Фаны, Хоругви хрестній, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробній выконує ся зъ написями пѣсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головній склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльній знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дѣйшло до моеи вѣдомости вѣдъ кѣлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумы волочять ся по селахъ пѣдшиваючись пѣдъ фірму моеи Першои Руской Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великій грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Руской Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ — ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ — ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Найдешевше жерело для закупна рѣчей церковныхъ.

ІНСБРУКСКІЙ

Послѣдный мѣсяць — Послѣдный мѣсяць

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. 4352 9—23

поручають: **М. Йонашъ, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Лілієнъ, Августъ Шелленберґъ** всѣ у Львовѣ.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 208. Львôвъ, Пятниця 17 (29) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты плативй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком ъ

въ Австрiи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.	

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 29 н. ст. вересня 1893.

Недавно писали ми на сѣмъ мѣсци, що поодинокй сторонництва въ радѣ державнôй будуть старати ся нинѣшне положенье по можности выкористати для своихъ самолюбныхъ цѣлей, пропускаючи зъ очей загальный интересъ державы. Якъ давнѣйше въ подôбныхъ случаяхъ, такъ и теперь почнуть ся въ парляментѣ нашôмъ державнôмъ торги о бôльшй або меншй уступства въ выключну користь сторонництвъ чи клюбôвъ, а гр. Таффе, не посѣдаючи тревалои бôльшости, буде мусѣвъ до такихъ торгôвъ приложити свою руку.

Нашй догады оправдують ся. Именно праса нѣмецка, стояча на услугахъ чи то ліберальнои лѣвицѣ, чи Нѣмцѣвъ-націоналôвъ, говорюе згаданый предметъ безперестанно и безъ всякого сорому накликуе менерôвъ нѣмецкихъ, щобъ они теперѣшну хвилю выкористали зъ всякою безвзглядностію и зъ всею рѣшучостію. Суть тыхъ накликувань лежить въ тôмъ, щобы Нѣмцѣ австрійскй приступомъ и рѣшучимъ боемъ взяли ту твердиню, въ котру вôдъ чотирнацять лѣтъ заперъ ся шефъ кабінету и зъ котрои пôсля вподобы стрѣляе на перемѣну то въ право то въ лѣво, не допускаючи жадного сторонництва, а тымъ менше ліберально-нѣмецке до верховодства. Праса нѣмецка уважае теперѣшне положенье гр. Таффого дуже критичнымъ и радить, щобъ лѣвиця питанье верховодства нѣмецкого поставила на вôстрю ножа: або прийде до кермы и первородного становища въ Долитавщинѣ, або — давнѣйша безвзглядна опозиція! Накликуючи до рѣшучости, праса нѣмецка пригадуе сторонникамъ своимъ всѣ мнимй кривды, якй нанесла имъ система управы нинѣшного кабінету. Пôсля суду тои прасы, гр. Таффе бувъ для лѣвицѣ завсѣгды „невдячнымъ“ и лишь вызискувавъ ои для своихъ цѣлей. А тымчасомъ та лѣвиця поклала для истнованя Австріи заслуги, якихъ не положало нѣколи друге сторонництвô [!] Гр. Таффе — думае праса нѣмецка — завдно выпроваджувавъ лѣвицю „въ поле.“ Ёму не залежало анѣ на переведеню пунктацій ческо-нѣмецкихъ, анѣ на скрѣпленю становища гр. Кинбурга въ кабінетѣ. Гр. Таффе лявірувавъ лише безперестанно и нинѣ ще радше опиръ бы ся на консервативнôмъ клюбѣ Гогенварта, якъ на лѣвиця. Огже — до бою!

Конецъ тыхъ накликувань можна передвидѣти. Суть се вправдѣ голоснй стрѣлы, але мабуть слѣпымн набоями. Лѣвиця знае дуже добре, що въ ои руки не дôстане ся нинѣ керма внутрѣшнои полiтики, позаякъ рѣшаючй сферы бôльше клонять ся до умѣрености и консерватизму, нѣжь до шумного але пустого псевдо-лібералізму нѣмецкого, заправленого семітизмомъ. Але лѣвиця крикомъ тымъ ставляе высшу цѣну за хвилеву пôддержку кабінету, щобъ вôдтакъ за меншу продати себе и станути зновъ вѣрно при прапорѣ гр. Таффого. Въ пасивну опозицію она не пôйде, бо досвѣдъ научивъ ои, що гр Таффе и безъ лѣвицѣ довгй лѣта управлявъ Долитавщиною и що та Долитавщина не розпалась. Не пôйде лѣвиця нѣмецка и для того въ пасивну опозицію, бо тогдѣ шефъ кабінету мусѣвъ бы оглянутись за иншими союзниками, а такими союзниками могли бы статись и Чехи, найбôльше Нѣмцямъ ненавистнй.

Консервативна праса нѣмецка, що лучше вôдъ насъ розумѣе задушевнй идеалы лібералôвъ, смѣесь просто зъ погрозъ такихъ дневникôвъ, якими суть N. fr. Presse и Deutsche Zeitung. Наколи — кажуть орґаны консервативнй — лібералы сягнуть рукою за далеко, то ихъ штучно и слабо снащене сторонництво готово дуже скоро розпастись и послы зъ бôльшои посѣлости, хотя бы й Нѣмцѣ, зôрвуть солідарнôсть зъ горлачами псевдо-ліберальными. Зъ того всего можна и догадуватись, що въ цѣлôй тôй грозѣ розходить ся лишь о звычайнй торги и що лѣвиця въ крайнôй хвили обнизить значно цѣну, за котру зновъ зобовяже ся стояти при дотеперѣшнôй бôльшости парляментарнôй.

Czas краковскій такъ само розумѣе нинѣшну ситуацію и, не полохаючись, кличе до лібералôвъ, щобъ они случайно не переборщили справы и не стались такъ неможливыми, якъ послы молодо-ческй.

Меншй рухъ проявляе ся въ клюбѣ Гогенварта. И сей клюбъ мôгъ бы положенье гр. Таффого выкористати крихту въ свою сторону, але у него менше смѣлости. Лишь посолъ Цалінґеръ зъ Тиролю, завзятый клерикалъ, накликуе въ своихъ орґанахъ трохи бôльше на тематъ опозиціи, наколи-бъ гр. Таффе не хотѣвъ его сторонництву дати якй-небудь бôльшй уступки. Вôнъ одинокій заходить ся коло того, щобы зъ клюбу Гогенварта выдѣлити окреме сторонництво католицке der schärferen Tonart, и грозить, що его партизанты не будуть голосувати за станомъ облоги въ Чехіи.

Праса польска займае доси выжидаюче становиско. Она не подала дотеперь ще цѣны, за котру „коло“ пôдопре гр. Таффого противъ молодо-Чехôвъ. Поважнѣйшй дневники польскй переняли навѣть на себе ролю мирителѣвъ, знаючи, що за ту прислугу гр. Таффе не забуде на Полякôвъ. Отъ у воздусѣ висить утворенье нового ресорту въ кабінетѣ долитавскôмъ, именно окремого міністерства комунікацій и публичныхъ будовъ. Той ресортъ припавъ бы якомусь членови „кола“, а новый міністеръ-землякъ умѣвъ бы вже ужити вплыву свого въ радѣ короннôй въ користь Полякôвъ...

Головный Рускій Комітетъ выборчій

згôдно зъ ухвалою згромадженя выборцѣвъ въ Долинѣ зъ дня 11 (23) вересня с. р., ставить кандидатомъ на посла до сойму зъ сельскихъ громадъ долиньского повѣта

п. Адама Грабовеньского,

ц. к. начальника повѣтового суду въ Долинѣ, и взываe всѣхъ выборцѣвъ, щобы на него голосували.

Покривдженье Русинôвъ на Буковинѣ.

„Буковина“ въ остатнôмъ числѣ п иносить таку вступну статью на тематъ покривдженя буковиньскои Руси въ шкôльництвѣ:

„Рускій нарôдъ становить релятивну бôльшôсть народонаселеня на Буковинѣ, бо числить 268.000 душъ и замешкуе въ компактныхъ масахъ цѣлу пôвнôчну половину краю и такожь поважне число сѣлъ въ полудневôй его части.

Мѣсто Чернôвцѣ числить 53.073 мешканцѣвъ. Пôсля спису народу зъ 1890 року складае ся на се число 27.256 Нѣмцѣвъ 10.384 Русинôвъ, 7.624 Волохôвъ и 7.610 Полякôвъ. Майже цѣла половина мѣста складае ся зъ не-Нѣмцѣвъ. Та се меншои ваги, колько Нѣмцѣвъ а колько другихъ народностей входить въ складъ цѣлого мѣста, — богато цѣкавѣйше и важнѣйше питанье: чи вôдповѣдають черновецкй школы що-до ихъ выкладового языка отому неоднаковому складови самого мѣста? а дальше: чи вôдповѣдають школы столицѣ Буковины потребамъ цѣлого краю?

Провінція краю майже чисто не-нѣмецка, а школы въ головнôмъ мѣстѣ того краю выключно нѣмецкй. Не-нѣмецкй дѣти выставленй въ тыхъ школахъ дуже нерôвнôй конкуренціи, при котрôй, розумѣе ся, Русины найгôрше выходять, бо ои они выдержати не въ станѣ. Волоскй й польскй дѣти приходять до школъ по бôльшôй части зъ домôвъ інтеліґенціи, де они бôльше-менше зъ нѣмецкою мовою освоенй; по священичихъ домахъ, зъ котрыхъ головно волоскй школярѣ походять, говорить ся богато по нѣмецки, а Поляки жнють головно по мѣстахъ, то ихъ дѣти вже зъ-маленьку по-трохи нѣмецкои мовы приучують ся, бо ои въ мѣстѣ все чують Рускй-жь дѣти, котрй головно руске селяньство до школъ высылае, приходять до школъ неприготованй майже нѣчого зъ нѣмецкои мовы, зачерезъ те они й выставленй въ нѣмецкихъ школахъ на тяжкй муки. Що значить нѣмецкій, отже чужій, выкладовый языкъ у школѣ для рускихъ школярѣвъ, се выказуе разячо статистика шкôльна У декотрй черновецкй народнй школы вступае до першои кляси зверхъ 60 рускихъ дѣтей, а зъ тыхъ пересѣчно що-року лише пять кôнчить четверту клясу! — решта дѣтей рускихъ не въ станѣ за-для трудности чужои выкладовои мовы въ школѣ утримати ся, покидае школу и нидѣе.

Те саме, що въ народныхъ школахъ, ще въ бôльшôй мѣрѣ повторяе ся зъ рускими дѣтьми и въ середныхъ школахъ, въ гімназіи и въ школѣ реальнôй, де вся наука йде по нѣмецки. Рускй дѣти не розумѣють ои на тôлько, колько треба и колько другй ои знають, мучать ся безъ кôнця не тôлько надъ вывченьемъ самого предмету, але и зъ нѣмецкою мовою, борють ся всѣми силами зъ такими тяжкими перепонами ихъ розвитку и поступу, и нарештѣ обезсилений борбою падають. Не дивно тому, що такъ мало Русинôвъ кôнчить высшй школы, що такъ мало прибуваe рôкъ-рôчно у насъ рускои интеліґенціи. Пôдъ такими обставинами, якъ до теперь, не въ станѣ рускій нарôдъ на Буковинѣ нѣколи доборoти ся лѣпшои будучности; се видко такожь найлѣпше и зъ теперѣшного культурного стану Русинôвъ на Буковинѣ. Помимо всякихъ школъ рускій нарôдъ не лишь не зыскуе зъ тыхъ не-рускихъ школъ и не пôдносить ся въ культурнôмъ взглядѣ, але принепадае чимъ-разъ бôльше зъ дня на день. Русины, хоть найчисленнѣйшій нарôдъ на Буковинѣ, за-для своеи нечисленнои интеліґенціи найслабшій елемeнтъ въ краю, — черезъ те въ борбѣ зъ другими они не можуть устояти ся. Отъ чому намъ треба рускои гімназіи! Отъ чому мы вже вôдъ давенъ-давна упоминаемъ ся за рускою гімназією! Пôсля австрійскихъ законôвъ маe кожда народнôсть право на пôставѣ своеи власнои мовы умово и культурно розвивати ся. Чому-жь Русинамъ не дають користувати ся тымъ правомъ? Нашъ милостивый цѣсарь, котрому всѣ народы австрійскй однаково лежать на серцю, приобѣцявъ ще передъ 20-ма роками рускому народови на Буковинѣ рускую гімназію. И що-жь стало ся зъ тою обѣцянкою? Волоскй дѣдичѣ убили ои ще за президента Алезанього. На неустанній просьбы Русинôвъ выринула она була зновъ на верхъ въ радѣ державнôй. Минувшого року вже навѣть рѣшено було въ радѣ державнôй, що доконечно потреба Русинамъ на Буковинѣ дати руску гімназію. Але зновъ притихло, бо ворогя не сплять и довели до того, що міністеръ Ґавчь заявивъ потому въ буджетовôй комісіи, що вôнъ не вôдъ того, щобъ отворити въ Чернôвцяхъ другу гімназію, але щобъ та гімназія мала бути рускою, про се не спôмнувъ нѣчого.

Нѣмцѣ, котрй неустанно въ своѣй газетѣ голосять, що лишь они на Буковинѣ руководять ся высшими людскими идеями, що у нихъ національне питанье на другôмъ мѣсци та що они нѣкому тутъ не колотять и не стоять на перепонѣ природному розвоѣви жаднои народности, — старають ся всѣми силами не допустити до отвореня рускои гімназіи на Буковинѣ Кромѣ паралѣльокъ волоскихъ при сучавскôй гімназіи всѣ середнй школы на Буковинѣ — самй нѣмецкй. Русины навѣть зъ тыхъ нѣмецкихъ гімназій не можуть користати кромѣ зъ однѣсѣнькои въ Чернôвцяхъ, наколи примѣромъ Румунамъ всѣ гімназіи приступнй, бо лежать въ румуньскôй части краю. Русины не маютъ при кôнци XIX-го столѣтя на Буковинѣ нѣ однои три- и чотироклясовои чисто-рускои школы, а гімназіи годѣ й годѣ дочекати ся!

Ось наша воля! оттакъ выглядають запорученй намъ права австрійскою конституцією. Засуджений мы на загладу, на цѣлковиту погибѣль — чому? бо такъ хотять волоскй дѣдичѣ и жидôвскй Нѣмцѣ. Але намъ руску гімназію мусять дати, якъ мы ои доконечно зажадаемъ, а коли мы хочемо просвѣтою до

---

4)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Ґригорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузиренко.*

(Дальше.)

Чи довго чи недовго баривъ ся въ степу прадѣдъ, а вѣдома рѣчь, даремно не гаявсь. Коли-жь повернувъ ся до коршмы, то здавало ся, бенкетъ трохи вже стишивъ ся, гармидеру такого не було. Може хто й до дому потягъ, нагулявшись до схочу, а може й та варенуха, що вôдъ неи ще й доси наче швайкою крутило прадѣда въ носѣ, угамувала гулялникôвъ.. Хто-жь пакъ не знае того, що вôдъ неи натѣвши инколи й добрый козакъ схилить ся, мовь былинка вôдъ вѣтру .. а то-жь ще варенуха, зъ бѣса добра, якои не трапляло ся ще прадѣдови й нюхати. Постукотѣвъ у вôконце прадѣдъ, выкликавъ жида-шинкаря, спытавъ: де поставити конѣ, звелѣвъ насыпати вôвса и таки самъ додавъ по добрôй мѣрцѣ, потôмъ прачепуривъ ся та й похиливъ у коршму. Иде собѣ дворомъ и тôлько що ступивъ разъ-другій та закинувъ ногу, щобъ ступити въ третє, ажь наткнувъ ся на щось нѣбы-то живе, и трохи самъ не поваливъ ся... Святъ Святъ! — каже — якій бѣсôвъ батько колодою валяeть ся на стежцѣ? Придививъ ся — ажь се його побратимъ Ухопивъ прадѣдъ побратима за чуба та й пôднявъ на ноги. Стоить Тарасъ, выхиляeть ся, та тôлько окомъ лупае. Прадѣдъ його ще потѣпавъ.

— Ахъ ты пяного, — каже, — а ще кляло ся ледащо, буцѣмъ горѣлка йому дуже спротивилась, га? Дивѣтесь люде добрй!

Побратимъ опамятатись не здолае, тôлько мне потылицю та спльовуе.

— А отъ же ей-Богу правду казавъ, — вôдповѣдае трохи згодомъ, — таки вона менѣ спротивилась...

— Спротивилась! — лютуе вже прадѣдъ, а длячого-жь налыкавъ ся такъ? га?

— А таки-жь и не налыкавъ ся, — вôдказуе Тарасъ куняючи. — Скарай мене Боже, не пивъ, Петре, и капеньки не коштувавъ... навѣть и вуса не замочивъ.

— А пôсля чого-жь се ты на ногахъ не встоишь? — допытуeть ся прадѣдъ.

— Вôдъ самого духу не встою, якъ отсе бачишь...

— Вôдъ якого се духу?

— Та вôдъ того, що зъ варенухи несе.. Адже-жь такій духъ, Петре, такій несамовитый, що ось бачь ноги, зовсѣмъ мовь не мои, тай годѣ!

— Та справдѣ, — каже прадѣдъ — духъ зъ неи дуже мôцный, що й казати! У мене крôзь скло, та й то въ носѣ мовь комарѣ лоскотали . бодай-же вона имъ и до дна выкипѣла! А щобъ вôдъ одного духу та звалитись... дивно менѣ та й годѣ! Хиба черезъ те, що вона тобѣ, кажешь спротивила ся, та душа либонь не приймае?

— Еге-жь, Петре, запевне й душа не приймае... Ой Петре! — каже, — въ погане мабуть мѣсце мы потрапили зъ тобою...

Дивуeть ся прадѣдъ, та собѣ тежь мѣркуе, що й справдѣ воно погане мѣсце, але-жь нема що робити — поязычивъ ся козака вызволити, такъ тому вже й бути. „Та й панѣ зъ бѣса хороша!“ — думае. Замѣрявъ ся вôнъ потылицю почухати, звычайно, щобъ крас-че розмѣркувати, та й выпустивъ побратимове плече, а той, сердешный, изъ нôгъ валить ся....

— Охъ, Петре, — немовь уже крôзь зубы бурмоче, — не перечь менѣ выспатись, бо дуже спати хочу!

Та вôдъ-разу й захрôпъ. Постоявъ прадѣдъ, постоявъ, помнявъ трохи чуба, та й потягъ у коршму.

VI.

Гуляють-бенькетують паны зъ панночками, присмáкуючи тую варенуху, вôдъ котрои йдуть такй чарôвнй пахощѣ; жартують помѣжь собою, а прадѣдъ пильнуе нишкомъ зъ прйсѣнку ту сумну, найкрасчу панюи навѣть слова вымовити не може... Наче-бъ то зовсѣмъ йому зацѣпило, дармá, що вона й не дивить ся на нього, навѣть и не повернулась нѣ разу. Стоявъ козакъ оторопiемъ, стоявъ, а далѣ прибадьоривъ ся, пôдкрутивъ вуса, пôдступивъ та й почавъ несмѣливо:

— А подиви ся лишень на мене, кралечко! хоть окомъ зоглянь!

А та й не ворухнула ся навѣть.

— За-для чого менѣ дивитись на тебе? — вôдказала, гордовито кепкуючи.

— А за-для того, моя голубонько, — каже прадѣдъ, — що надъ тебе нема красчои на всьому свѣтѣ.. Такъ и благае душа твого погляду!

— Не новина та й не въ дивовижу менѣ се саме слухати, — каже вона сумуючи, — навѣть ажь обридло, — та й плечемъ зневажливо здвигнула. — На всѣхъ не надивишь ся, очи зболять, коли такихъ, що благають в васъ до бѣса...

— Ай-гай! — осмѣхнувъ ся вже смѣливѣйше прадѣдъ, радѣючи, що хоть не знать яку, а все-таки завѣвъ балачку. — А ось бо таки й глянь! Може бути, що я не такій, якъ тй всѣ...

— Хто? се-бъ то ты? — пытае панѣ, щурячи изъ зневагою очи, та повернулась до нього и таки глянула.

Прискомъ обдало прадѣдове серце вôдъ того погляду; мовь бы спритна татарска стрѣла тее серденько прострелила, але-жь и зъ красунею сконло ся щось незвычайне: не здолѣе нѣ опустити своихъ довгихъ вѣй, нѣ вôдвернути здивовано-вытрѣщеныхъ очей. Чудовй уста нѣбы самохôть вôдкрыли ся, а щоки хоть потрохи а таки зачервонѣлись.

— Якъ же ты надзвычайно схожій .. — зъ-тиха проказала, дивуючись, але схаменулась та й не доказала.

— На кого схожій, серденько? — пытае прадѣдъ осмѣхаючись.

— Все одно, на кого, козаче, — вôдмовила, — а тôлько дуже таки схожій... якъ капля воды.

Постерѣгъ прадѣдъ, про кого йде мова, и вôдъ-разу повеселѣйшавъ та й пôдсѣвъ до неи на лаву. Якъ уже вôнъ тутъ хитрувавъ та мудрувавъ, а таки обопôльнй жарты розпочавъ, — на те вже вдатный бувъ прадѣдъ, що й казати! Зъ жартôвъ якось, якъ се ведеть ся въ такôй бесѣдѣ, каже: „Та й тонке-жь полотно на твоѣй сорочцѣ!“ Сказавъ та въ ту-жь мѣть и вôдсахнувъ ся, мовь бы криги торкнувъ ся, и мало не скрикнувъ зъ жаху. — „Еге-жь — думае — вона, бачу вѣдьма! Такъ и е... Ну, та катъ його бери! Якъ бы то ще ставъ перебирати, котра вѣдьма, а котра нѣ...“

— Якй въ тебе, козаче, горячй руки! — каже.

— Се вôдъ любощѣвъ, — вôдказавъ прадѣдъ.

бити ся до значѣня, до якоись ваги межи иншими народами, то мусимо ѥи жадати, бо инакше пропадемо безъ слѣду. Бо цѣлый нашь народъ безъ своѥи интеліґенціи валить ся зъ нôгъ, стаѥ рабомъ другихъ свѣтлѣйшихъ народôвъ! Тому, доки мы живѣ, дотиль будемо стояти за рускою ґімназіею, дотиль будемо й нарѣкати на свого посла у Вѣдни д-ра Воляна, що вôнъ нѣ однымъ словомъ о ню не упоминаѥ ся.“

Отсе статья „Буковины“.

Невôдрадно у насъ, въ Галичинѣ, а ще невôдраднѣйше на Буковинѣ [о угорскôй Руси вже и не згадувати]. Доля буковиньскои Руси мусить намъ. Галичанамъ, щиро лежати на серци, длятого нашѣ галицко-рускѣ послы въ радѣ державнôй, якъ доси, такъ и на будуще мусять у Вѣдни по-ири Русь галицку не забувати й за буковиньску и при кождôй нагодѣ домагати ся правъ такожь для неи.

Дай Боже такихъ голосôвъ бôльше!

Зъ нагоды нашои вступнои статьѣ въ день роковинъ другого розбору Польщѣ — статьѣ дуже обѥктивнои, спокôйнои и по щирости написанои — заговорили двѣ часописи польскѣ: львôвскій Dziennik Polski и Gazeta Przemyska, безперечно найповажнѣйша часопись провінціональна а певно не менше польско-патріотична, якъ Dziennik Polski, и якъ же инакше заговорила одна а друга!

Dziennik Polski „смѣѥ ся“ зъ того, що Русь тому давала силу, до кого приляґла, — перечить, що Русь „двигнула“ свого часу Польщу а потому Польща и упала черезъ те, що не вмѣла пошанувати Руси.

„На маѥшь! — заключаѥ Dziennik Polski — *Дѣло* готово доказувати, що мы культуру взяли вôдъ Руси и ажь, дякуючи Павлюкамъ, Наливайкамъ, Хмѣльницкимъ и Богунамъ вѣсьмо *цивілізованѣ*. Говори щасливо!“

Супротивъ такого ідіотично-шовіністичного трактованя справы въ львôвскôмъ Dziennіku — перемыска Gazeta наводить цѣлу дотычну статью зъ „Дѣла“ въ повнôй основѣ, называючи той голосъ нашь „характеристичнымъ и гôднымъ застановы“, а потôмъ додаѥ вôдъ себе:

„Ото слова правдиво братньои остороги Кобы-то они трафили до пересвѣдченя нашои суспôльности, пôдъюджуванои безнастанно борбіфаксами зъ рôзныхъ орґанôвъ столичныхъ, о кôлько бы то лекше було дѣло спôльного вôдродженя! Обаламучена суспôльнôсть зрозумѣла бы тогдѣ: яка то нечестна рѣчь — аґітувати скажено противъ написей рускихъ въ краю а завтра упоминати ся о польскѣ написи въ Бялôй и Цѣшинѣ, — зрозумѣла бы, що братоубійча и негонорова борба може въ будущинѣ зродити тернье замѣсть бажаныхъ овочѣвъ... Однакъ вѣримо, що въ суспôльности нашôй пробудить ся вкôнци самовѣжа, котра напятнуѥ погордою пôдбурникôвъ [podżegaczy], що найбрутальнѣйшу несправедливôсть ставлять яко чины патріôтичнѣ“.

Отсе голосъ польско-патріотичнои, але честнои часописи. Дай Боже такихъ голосôвъ бôльше!

Дописи „Дѣла”

Зъ Дрогобицкого.

[Дуже цѣкава провізорія.]

Рѣчь була така:

Дрогобицка рада повѣтова рѣшила обширну дорогу краєву, обкопану ровами и деревомъ обсаджену, зъ Рихтичь до Липôвця, и Вороблевичь перестроити на дорогу повѣтову.

Грунты притыкаючѣ до тои дороги лежать по правôй сторонѣ низше, по лѣвôй высше, а межи ними найвысше грунтъ парохіяльный Михалевичь. На самôй граници Рихтичь-Михалевичь була до 70 метрôвъ довга долина, на котрôй стоявъ мôстокъ на метръ высокій. Року 1888 поставивъ бувшій тутъ инжінеръ повѣтовый п. Тилько мôстокъ тамъ-же на 2 метры высокій та й вôдновивши и розширивши старѣ ровы дороги включно зъ грунтомъ парохіяльнымъ, застановивъ роботу за-для наступившихъ морозôвъ.

Слѣдуючого року 1889 въ маю розночато шараварокъ, а инжінеръ хотѣвъ цѣлу долину зъ тымъ 2-метровымъ мостомъ пôднести, та й такъ сплянувати якъ нôдъ зелѣзну дорогу. Ба зъ-вôдки взяти матеріялу? Недалеко о якихъ 50 метрôвъ ѥсть грунтъ парохіяльный, добро публичне, — отже копай, але не вôдъ разу тôлько що дня по трохи, — та й скопавъ $2^1/_2$ метра повздовжь грунту парохіяльного. Мôй сусѣдъ Гринь Ганякъ, бувши на товарнику, сказавъ до надзорця: „Стаху! на що вы такъ грунтъ ерекціональный скопали?“ На те дôставъ вôдповѣдь: Cicho bądź! co tobie do tego? chcesz dostać w mordę? Сусѣдъ оповѣвъ заразъ менѣ, а я подивившись на грунтъ, подавъ дня 5 червня 1889 позовъ провізоріяльный противъ выдѣлу повѣтового.

По довгихъ тяганинахъ прийшовъ першій термінъ. Заступникъ рады повѣтовои Фр. внѣсъ письменну оборону таку, що я не маю власти выступати о нарушенье грунту, бо не ѥсмь властителемъ; що грунтъ ѥсть добромъ публичнымъ тай цѣла справа не належить до суду але до власти адміністраційнои. — У вôдповѣдь на се я постаравъ ся, що ц. к. прокураторія скарбу пристипила до справы та й мусѣвъ я взяти зъ своѥи стороны адвоката. Наступивъ формальный процесъ и тягнувъ ся цѣлый рôкъ.

Въ рôкъ опôсля [1890 р] дôстаю завô званье, щобы я ще разъ внѣсъ позовъ бо першій десь заподѣвъ ся. Я се зробивъ. Наказано менѣ другу комісію заплатити для переслуханя свѣдкôвъ на мѣсци спôрнôмъ. Я зложивъ кошты. Зъѣхала комісія другій разъ и тамъ на дорозѣ переслуханѣ мои три свѣдки и три вôдъ рады повѣтовои заприсягли всѣ шѥсть, якъ було правда.

Будучи певнымъ своѥи справы, дожидавъ я терпеливо рѣшеня провізоріяльного, ажь тутъ дня 6 грудня 1890 дôстаю вôдъ ц. к. суду завѣдомленье: „Ponieważ obrońca zapozwanego Wydziału powiatowego przy rozprawie wniósł, że ta sprawa nie należy do kompetencyi Sądu, ale do Władzy administracyjnej, więc odstępuje się akta Swietnemu Wydziałowi Krajowemu do zapytania: dokąd ta sprawa należy. — *Komarnicki.*

Маѥшь теперь! Стративъ ѥсь на оборону чужого грунту 70 зр. и ажь теперь пытають ся: до кого та справа належить? — коли можна було вôдъ разу запытати!

Вôдтакъ п. Комарницкій зъ авансомъ вôдъѣхавъ, рада повѣтова настала нова, а п. Тилько дôставъ димісію.

Выдѣлъ краєвый зъ дня 16 цвѣтня 1891 ч. 12876 приказавъ выдѣлови повѣтовому цѣлу розправу на ново перевести. Не знаючи, що дѣѥ ся, подавъ я уряѥнсъ. Менѣ дано зъ ц. к. суду вôдповѣдь, що справа ѥсть теперь въ тоцѣ.

Дня 27 грудня 1892 приѣздить инжінеръ повѣтовый п. Р. на спôрне мѣсце и робить середъ морозу и снѣгу плянъ ситуаційный спôрного грунту. Зновъ же дня 31 серпня 1893 приѣздить секретарь выдѣлу повѣтового п. В. для переслуханя свѣдкôвъ — и по тôмъ всѣмъ дôстаю я дня 19 вересня с. р. вырокъ провізоріяльный вôдъ выдѣлу повѣтового. У выроку сказано конець-кôнцемъ, що „obecnie t. j. po upływie już czterych lat nie da się żadną miarą skonstatować twierdzona przez powoda okoliczność, że skopany grunt był częścią jego gruntu, tem bardziej, że według profilu 3. szkicy zachodzi wszelkie prawdopodobieństwo, że grunt skopany należał do pasu 6-cmetrowego poza górną krawędzią kontra skarpy rowu przydrożnego, zwłaszcza, że droga w tem miejscu była miejscami węższa a miejscami szersza, jak niemniej i rowy przydrożne, powód tedy ks. proboszcz mógł w dobrej wierze tylko nieznając przepisów ustawy drogowej przypuszczać, że skopany pas gruntu, który według ustawy stanowi integralną część drogi, nie do drogi jako dobra publicznego należy, lecz jest częścią gruntów należących do gr. kat. probostwa w Michałowicach i dlatego w tem błędnem mniemaniu czuł się być naruszonym w posiadaniu spornego gruntu. Wobec tego zatem stanu rzeczy należy powoda z żądaniem jego skargi prowizorialnej bezwarunkowo oddalić“ [полишаючи ѥму право рекурсу до 14 днѣвъ до выдѣлу краєвого].

Подаючи все те до прилюдноѥ вѣдомости, не маю намѣру кого вразити, лишь для перестороги Всч. оо. собратій, щобы мали ся на осторожности зъ дорогами повѣтовыми!

Грицай, парохъ.

Зъ Радимна.

[Письмо кс. Пастора до „Дѣла“]

Вôдъ кс. Пастора одержала наша редакція отсе письмо яко спростованье:

„Позаякъ „Дѣло“ въ ч. 205 зъ 25 вересня не радить Русинамъ голосувати на мене, бо я нѣбы „неґаторъ Руси“, то заявляю публично, що я не лишь не неґую Руси [треба хиба не мати здоровыхъ глуздôвъ, щобъ неґувати те, що истнуѥ], але й нѣколи я не допустивъ ся нѣчого, що вказувало бы на неприхильнôсть мою для Руси. Зъ мѣсцевымъ парохомъ жию въ найлучшôй згодѣ, торжества церковнѣ [Іорданъ, Боже Тѣло, вôдпусты] обходимо посполу и нѣколи мѣжь нами не було непорозумѣня. При пописахъ школьныхъ роздаю дѣтямъ рускимъ книжочки рускѣ, хочь языкъ выкладовый польскій. И нѣколи не сповнивъ я нѣчо такого, що вказувало бы на неприхильнôсть; противно, все и всюды стараюсь о згоду и любовь, то въ парохіи радимняньскôй не чути навѣть найменшого антаґонізму народного. Чи такъ поступаѥ той, хто хоче Русь неґувати? Чи на зборахъ передвыборчихъ я все не заявлявъ явно, що народнôсть руска буде мати въ менѣ вѣрного союзника и що я, вже яко священикъ, не приложивъ бы руки до чину несправедливого супротивъ народности рускои? Чи заявленя того не повторивъ я кôлька разôвъ передъ вызначными гр.-кат священиками деканата ярославского? Зъ-вôдки отже дôставъ ся менѣ титулъ неґатора Руси?

Думаю, що Пов Редакція, въ имя безсторонности, схоче умѣстити тыхъ кôлька слôвъ — — и т. д.

Кс. Леонъ Пасторъ“.

Помѣщаючи, въ имя безсторонности, письмо кс. Л Пастора скажемо вôдъ себе: Понередъ всего намъ нѣчо не вѣдомо о якихъ-небудь заявленяхъ кс Пастора на зборахъ; вѣдомо намъ лише, що на вѣчу въ Ярославѣ вôдмовивъ вôдповѣди на интерпеляцію: якъ глядить на справу руску? [отже немовь „зневажувавъ“ Русь]. Не вѣдомо намъ такожь нѣчо о ѥго заявленяхъ при гр.-кат. священикахъ деканата ярославского; вѣдомо намъ лише, що всѣ Русины въ тôмъ повѣтѣ противнѣ ѥго кандидатурѣ и — сказано — зъ тои причины, що доси не заявивъ своѥи прихильности до Русинôвъ. Впрочôмъ кс. Пасторъ нехай памятаѥ, що вôнъ зголосивъ свою кандидатуру ще въ маю не противъ Собѣня, але противъ рускоѥ кандидата, — на вѣчу-жь въ Ярославѣ заявивъ, що яко посолъ вступить до „кола“ польскоѥ и пôддасть ся солідарности въ „колѣ“, а тогды мусить до всего „приложити руки“...

Зô Львова.

[Справа рускои науки ґеліґіи въ львôвскихъ народныхъ школахъ.]

Якъ звѣстно, рада мѣста Львова установила кôлька рускихъ катихитуръ и обсадила ихъ сталыми окремыми катихитами зъ платнею 880 зр рôчно, а львôвскѣ Русины надѣялися, що справа ґеліґійного выхованя рускихъ дѣтей уложить ся гарнѣйше.

На нещастье, де-хто зô стало именованыхъ рускихъ катихитôвъ, хочь всѣ они зложили однаково приреченье на совѣстне повненье обовязкôвъ и хочь выключно въ тôй цѣли мають посады катихитôвъ и побирають правильно платню, не маѥ на стôлько почутя обовязкôвъ, якъ учителѣ. Деякѣ зъ нихъ за головнѣ обовязки уважають свои побôчнѣ занятя. Де-хто дотеперь ще не бувъ въ школѣ и не знаѥ навѣть своихъ ученикôвъ, коли мѣжь тымъ польскѣ катихиты ходять до школы якъ найправильнѣйше, учать ґеліґіи пильно и занимаючо та — бачучи, що рускѣ дѣти зôстають безъ науки ґеліґіи — заряджують, щобы они обрядовои науки ґеліґіи учили ся вôдъ нихъ. Въ школѣ ним. Сташица, примѣромъ, рускѣ дѣти не знають дотеперь свого о. катихита, а и минувшого року бачили ѥго може десять разôвъ на рôкъ. Тѣ катихиты не ходять навѣть зъ своими дѣтьми на службу божу, не учать ґеліґіи пôсля певного пляну, не приготовляють припалежно до сповѣди, а тымъ чей-же и не дають примѣру точности въ повненю обовязкôвъ и богомôльности. Рускѣ родичѣ суть въ клопотѣ, а дѣти ихъ баламутять ся и — на жаль — деморалізують ся. Родичѣ жалують ся и просять, щобы компетентнѣ власти увôйшли близше въ сю важну справу, не допускали до байдужности и точнѣйше надзирали чинности молодыхъ катихитôвъ. Родичѣ дѣтей сею дорогою просять заразомъ тыхъ оо. катихитôвъ, щобы заразъ заняли ся своимъ першимъ обовязкомъ, щобы учили бодай тôлько годинъ, кôлько приписуѥ плянъ наукъ, щобы пôсля знаня рускои мовы у дѣтей уложили собѣ вôдповѣдный планъ науки ґеліґіи та щобы обдумували найлекшѣ повѣстки зъ святого письма и при помочи нихъ учили молитовъ и богослуженя и взагалѣ обряду та ґеліґіи.

Намъ приобѣцяли интересованѣ родичѣ, що вôдъ часу до часу будуть подавати имена тыхъ оо. катихитôвъ, котрѣ не выслухають нинѣшного оправданого домаганя и не постарають ся ити паралѣльно зъ польскими катихитами. Они мають надѣю, що львôвскій „Душпастырь“ передрукуѥ сю новину-неновину и допоможе поправити ѥе лихо.

Имярекъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Проф. Масарикъ зложивъ свôй посольскій мандатъ до рады державноѥ и до сойму и повѣдомивъ о тôмъ краєвого маршалка. Причиною сего кроку провôдника ческихъ реалістôвъ мають бути — по думцѣ прагскихъ дневникôвъ — заострѣнѣ вôдносины до Ґреґра и до Narodn-ыхъ List-ôвъ. Ще недавно называли орґаны реалістôвъ, мѣжь ними Čas, молодо-ческихъ провôдникôвъ „політичными шарлятанами“. На довѣрочныхъ зборахъ въ Пісекъ-Страконицѣ бувъ сей спôръ безъ сумнѣву предметомъ діскусіи, и хотяй Масарикови признано безмежне довѣре и удобрено ѥго поведенье супротивъ Ґреґра, то однакъ мимо того, що Масарикъ домагавъ ся, не хотѣли помѣстити сего одобреня въ остаточнôй резолюціи, ба що бôльше, ухвалили признати довѣре молодо-ческому клюбови. И се мало спонукати проф. Масарика зложити посольскій мандатъ. Такожь говорять, що на постанову Масарика вплынула и ся обставина, що велике число молодо-ческихъ послôвъ не хотѣло пôдписати молодо-ческого маніфесту разомъ зъ Масарикомъ.

Що-до самого маніфесту, не маємо ще сегодня вѣстей, чи фактично оголошено ѥго вчера, въ день св. Вячеслава. Судячи пôсля Politik, въ тôмъ взглядѣ заходили певнѣ трудности. Надто Nar dn. Listy, яко орґанъ партіи, уважають невôдповѣднымъ оголошувати сей маніфестъ середъ теперѣшныхъ обставинъ, и тому порѣшено выдати ѥго осôбно, яко додатокъ до дневникôвъ. Але мабуть и само печатанье маніфесту стрѣнуло перепоны, бо нѣ

— Вôдъ лю-бо-щѣвъ? — передражнила вона прадѣда. — Усѣ вы залицяѥтесь тыми любощами, а про-те нѣякій зъ васъ и любити справжно не знаѥ, — та й сумно зôтхнула

— Отсе то вже й неправда! — выпаливъ сердито прадѣдъ. — Може бути, що хто й не знаѥ, але сього про мене, хвалити Бога, ще нѣодна не казала, дармá, що ихъ...

— А отже я й кажу!

— Певне не щиро любить тебе чоловѣкъ, а того ты й на иншихъ верзѣшь, — каже зъ посмѣхомъ збентеженый прадѣдъ.

Надумалась вона, насупилась, трохи не приснула, але здержалась, тôлько очи вогнемъ запалали.

— Щобъ се мене мôй чоловѣкъ? — допытуѥть ся краля. — Та вôнъ крепакомъ, невольникомъ моимъ зробивъ ся, такъ дуже мене любить! Я такъ одолѣла його, що вôнъ и волѣ своѥи не маѥ.. тôлько забажаю, вôнъ увесь мôй. Але ще й сього менѣ мало козаче, — сумно доказала, — чого иншого душа бажаѥ, бо не багато ѣй утѣхи въ такихъ любощахъ...

— А чого-бъ же на прикладъ тобѣ ще хотѣло ся? — спытавъ прадѣдъ.

— Хотѣла бъ я, - каже вона палко и очи ѣѣ заблыщали занеклымъ коханямъ, — хотѣла-бъ, козаче, того, щобъ не я надъ нимъ панувала, а щобъ вôнъ мене подолѣвъ. Щобъ, бачь не по моѣй, а по своѣй воли зробивъ ся вôнъ моимъ невôльникомъ, щобъ вôддавъ менѣ свою душу и завсѣгды истнувавъ тôлько мною, а не цуравъ ся, и сею силою панувавъ бы надо мною... Та де-жь тобѣ, козаче, зрозумѣти моѥ бажанье, коли всѣ вы на одинъ зразокъ Тôлько окомъ моргни, вы й батька зъ ненькою забудете! — зневажливо вôдказала красуня, а очима такъ и пронизуѥ прадѣда, кепкуючи.

Заперечивъ сьому прадѣдъ и тôлько вуса натягавъ, лютуючи.

— Нѣ, потривай! — каже, — твоя казка не про всѣхъ!

И кажучи се, доладный ставъ козакъ, на вдивовижу хорошій молодець. Велично заблыскали його очи, заколыхали ся лицарскѣ груди, смѣливо подививъ ся вôнъ красуни у вôчи, а та, нѣбы й не дивлячись на прадѣда, ще дужче очи вытрѣщила вôдъ такихъ несподѣваныхъ рѣчей.

— Е нѣ, повѣвъ рѣчь прадѣдъ далѣ — поганый то козакъ, що черезъ бабу та забуде своѥ лицарство та свою справу.. Але я не зъ такôвскихъ!

Зареготалась краля та ажь кихкаѥ та кимъ посмѣхомъ, наче соловейко тьохкаѥ, але-жь такъ неприязливо та зъ такимъ гордовитымъ кепкуваньемъ, що ажь на всю коршму лящить той регôтъ и геть навкруги по степу лунаѥ. Знобить прадѣда вôдъ такого посмѣху и нѣбы хто кригу йому прикладаѥ до серця. Нема дива, що й розлютувавъ ся, бо таки гордый козарлюга бувъ, навѣть вуса кусавъ зо зла. „Ну, начувай ся, вѣдьмо — думаѥ, — та стережишь лишень, щобъ и я не поглузувавъ зъ тебе!“ А вона такъ жартливо вытягла свои медовѣ губоньки, закотила трохи очи, схилила на бôкъ голову, та й каже, глузуючи, нѣбы дратуѥ:

— Молоко материне мабуть не обсохло на губахъ у тебе, хлопче, а того такъ ты й залицяѥшь ся... Отже тôлько забажаю, такъ и забудешь за-для мене усе на свѣтѣ!

— А отже й нѣ! — палко вôдмовивъ козакъ.

— Кажешь: нѣ? — гордовито и нѣбы вражена допѣкаѥ прадѣдови краля, поблыскуючи очима. — Не забудешь усього чисто? Не захваляй ся, козаче! пошануй своѥ молодецтво! — и знову дразнить та глузуѥ: — Нѣ за нюхъ табаки змарнуѥшь, козаче, своѥ житя, за одно моѥ слово вôддаси його, тôлько забажаю!

— Житя? — спытавъ прадѣдъ. — Ну, житя певно за-для тебе не пошкодую, голубонько, та й що-бъ то за козакъ бувъ, котрый бы пошкодувавъ житя та ще за-для такои кралѣ? Але крôмъ сього бôльше... выбачь!

— То-бъ-то бôльшь и не вôддаси? справдѣ? — заманюючи дразнить вона та розбентéжуѥ козака. — Кихъ-кихъ кихъ! зареготалась, та навѣть и душѣ не пожалѣешь, товариство кинешь, Украину свою тежь забудешь... Ще и те забудешь, хто ты и по що пôславъ тебе гетьманъ... А въ той потайный гетьманьскій листъ, — смѣючись додала панѣ, — я свои рожевѣ кôсынки заверчу!

Такъ и затрусивъ ся козакъ, наче въ пропасници и, мовь той порохъ присыпувъ. „Не вже-жь то, — мѣркуѥ, — побратимъ проязычивъ ся? Катôвъ сынъ!“ Таке зло взяло прадѣда, що вôнъ розлютувавъ ся таки по козацки, выправивъ ся, велично пôднявъ голову и мôцно здавивъ держака батькôвскои шаблѣ.

— Слухай-но! — гримнувъ — не зъ дуру захвалявъ ся я и не на вѣтеръ говоривъ, що житя за-для тебе не пошкодувавъ-бы, бо ще менѣ не повылазили очи, а за таку красу хиба слѣпый пожалѣе... Але ты катъ-зна чого не верзи й не присóхуй ся до того, що не бабскимъ мозкомъ орудуѥть ся.. А то, чи бачишь отсю батькôвску шаблю? Багацько впорала вона Москалѣвъ, Турчина, Ляха, Татарина и всякои погани. яку тôлько зано-ила лиха година на нашу Украину. Слухай же, бабо! яка ты й ѥ хороша та вродлива, але нехай проклята буде моя рука, коли ся шаблюка не зôтне твоѥи лебединои шиѣ, тôлько доторкнись до гетьмановои грамоты! Побачишь тодѣ, хочь и менѣ пôсля того не животѣти, але й ты-жь памятай! — и се кажучи, ще дужче здавивъ держака шаблѣ.

Якъ розходилась на сю рѣчь красуня, такъ и не приступъ Вогнемъ граютъ ѣѣ очи, настовбурчили ся бровы, груди такъ и загойдались пôдъ вышитою сорочкою, сама навѣть зъ лавы скôкнула, затупотѣла своею доладньою нôжкою, та така-жь горда та люта, що й глянути боязко.

— Нѣ капельки не злякалась я твоѥи шаблѣ! — каже вона, трясучись вôдъ лютощѣвъ. — Тôлько палцемъ кивну, такъ и замѣрить ся на тебе сто такихъ шабель.

— Я й проти сотнѣ бити-мусь! — палко вôдказавъ прадѣдъ и такожь розсердивсь та й вразивъ ѣѣ.

— Та й тысячу шабель наслати на тебе нѣчого менѣ не коштуѥ! — лютуючи перебиваѥ красуня, — але не въ тôмъ бачь сила. Рубай ся собѣ, зъ кимъ хочь! — зновъ кепкуѥ краля, — красче слухай, козаче: Тôлько моргну я окомъ, а въ ту-жь мѣть зробишь ся ты зъ козака хочь Татариномъ, хочь бусурменомъ, а то ще й собачкою бôля моихъ нôгъ припадати-мешь та передки моихъ черевичкôвъ лизати мешь...

Не стерпѣвъ прадѣдъ такои зневаги, зъ лиця поблѣдъ и ажь губы затремтѣли.

— Ану — каже — моргни!

— Хочешь?

— Хочу! - не лякаѥть ся прадѣдъ.

— А не закаѥшь ся, кочаче, — глузуѥ вона, — подумай гарненько!

— Не турбуй ся, — вôдказуѥ прадѣдъ, — зачинай заразъ! Такъ тобѣ вôдъ-разу й зроблю ся Татариномъ або Турчиномъ... Моргай бо!

(Дальше буде.)

одна друкарня въ Празѣ не хотѣла. его печатати. Змѣсть маніфесту мы подали вчера.

Въ престольнôмъ мѣстѣ Тиролю довершило ся вчера велике народне свято — вôдслоненье памятника Андрея Гофера. Побôчь сего торжества Инсбрукъ святкуе ще и друге, именно торжественне отворенье краевои выставы. На оба торжества выбравъ ся цѣсарь разомъ зъ президентомъ міністрôвъ. Торжество вôдслоненя памятника мае для Тирольцѣвъ дуже велику вагу. Андрѣй Гоферъ ихъ народный герой, котрого всесвѣтна исторія пôзнала доперва въ р. 1809, тѣшивъ ся незвычайною популярностію мѣжь своими земляками. За-для прешбургского мира перейшовъ Тироль у руки Баваріи а зъ тымъ введено въ краю новый ладъ. Новй тягары спали на Тироль, вôнъ мусѣвъ удержувати войско, давати рекрута, платити великй податки и зносити самовласть баварскихъ урядникôвъ. Тогдѣ то за почином Гофера пôднявъ ся Тироль до повстаня. По кôлькохъ борбахъ Баварцѣ и Французы мусѣли уступити зъ краю, однакъ Гоферъ попавъ у руки Французôвъ и найшовъ смерть героя. На горѣ Изель коло Инсбрука тамъ де чотири разы вôдогравъ ся театръ борбы, тамъ вôдслонено памятникъ Гоферови. Присутный на тôмъ торжествѣ цѣсарь пôднѣсъ теплыми словами привязанье Тирольцѣвъ до габсбургскои династіи и вказавъ на памятникъ, що есть познакою вдяки цѣсаря и тирольского народу для дѣяльности Гофера. По вôдслоненю памятника вôдбувъ ся величавый похôдъ. Пополудни вôдвѣдавъ цѣсарь краеву выставу. Италійска часть Тиролю не брали участи въ торжествѣ и не хотѣли выслати своихъ оркестръ. Того самого дня вôдбуло ся торжественне отворенье краевои стрѣльницѣ. И тутъ пôднѣсъ цѣсарь, що тирольскй стрѣльцѣ завсѣгды користують ся оружіемъ для охороны престола и державы зъ правдивою вôдвагою, тожь на случай небезпечности они певно посвятять свою кровь и майно свое за престолъ и державу.

Партія независимыхъ на Угорщинѣ сполучила ся оногды зъ фракціею Уґрона, котра кôлька рокôвъ тому назадъ вôдлучила ся вôдъ партіи независимыхъ. Фракція Уґрона надôслала письмо, въ котрôмъ представила теперѣшну політичну ситуацію. „Вôтчина находить ся въ небезпечности — говорить ся въ тôмъ письмѣ — бо вороги Угорщины проповѣдують середъ рôзнородного населеня зраду и хотять засѣяти борбу на вѣроисповѣднôмъ поли. Престолъ есть окруженый злыми дорадниками, а законодатство и поступъ спинюють ся.“ Отже за для того фракція Уґрона готова станути до борбы, плечé поузъ плечá зъ партіею независимыхъ, що стоить на становищи персональнои уніи и на тôй дорозѣ законными средствами стремить до независимости Угорщины. Що-до пытаня делеґацій, ся справа мае обговорюватись публично такъ довго, доки конференція цѣлого сторонництва не прийде до остаточного рѣшеня. Не треба й говорити, що сю заяву фракціи Уґрона приймила партія независимыхъ дуже радôстно. Такожь фракція Еетвеша заявила готовôсть сполучити ся зъ партіею независимыхъ. — Рôвночасно зъ конференціею сторонництва независимыхъ вôдбували ся нарады въ партіи народнôй. На тыхъ нарадахъ запротестовано противъ нѣмецкого языка, яко урядового въ переписцѣ зъ властями войсковыми и цивільными. Юл. Горватъ не годивъ ся на петицію до рады державнои въ справѣ поставленя міністерства въ станъ обжалованя и заявивъ, що поведенье партіи не буде зависѣти вôдъ змѣсту петиціи, лише вôдъ поясненя міністерства. Остаточно зборы вычеркнули се мѣсце, въ котрôмъ говорить ся про обжалованье міністерства и замѣнили его высказомъ бажаня, щобы міністерство потягнути до одвѣчальности.

— —

Поѣде Карно до Тульону, чи нѣ? Отсе пытанье розгадують теперь парискй дневники и подають свои погляды. Однй потакують, другй заперечують. Gaulois оповѣдае версію, що Карно рѣшивъ ся не ѣхати до Тульону, бо боить ся стрѣнути въ дорозѣ италійскій корабель, котрый везе ему поздоровленье вôдъ короля Гумберта. Очевидно такихъ вѣстей не можна брати на серіо. Але все-таки пытанье: поѣде Карно до Тульону, щобы приймити россійску ескадру, було предметомъ міністерскои нарады. Загально думають, що рада міністрôвъ згодить ся на те, щобы президентъ Франціи явивъ ся лично въ Тульонѣ. Мѣжь тымъ приносить Figaro нову статью, въ котрôй упоминае Французôвъ, щобы надто не попускали поводôвъ свого одушевленя, бо Италія хоче выкликати вôйну. А цѣсарь Вільгельмъ, щобы не втратити союзника, запросивъ князя Неаполю до Льотаринґіи, думаючи, що въ той спосôбъ вызве Францію. Отже Франція мусить поводити ся розважно и приймити Россіянъ такъ, якъ они приймили Французôвъ въ Кронштадтѣ — сердечно, тепло, просто, не даючи нагоды до якихсь політичныхъ здогадôвъ. Россія повинна бачити лише великій „bloc“ вôтчины. Въ тôмъ заколотѣ одушевленя однй соціялісты заховали зимну кровь. На зборахъ соціялістôвъ въ Парижи помѣтивъ новый посолъ Фаберо, коли зôйшла бесѣда на россійскій аліянсъ, що Россія лише за-для того старае ся о приязнь Франціи, щобы загорнути францускй грошѣ. И середъ того, коли въ Парижи кипить рухъ приготованъ приему россійскои ескадры, а президентъ Карно и майже цѣлый францускій кабінетъ приглядае ся поступови арміи, на пôвночи Франціи лютить ся рôдъ домовои вôйны котра, если не спонукала проливу крови, то бодай нанесла великй матеріяльнй шкоды для цѣлои Франціи. Стрейкъ робôтникôвъ въ департаментѣ Па де Кале позбавивъ Францію знатнои части углянои продукціи. Уголь, се важный артикулъ въ промыслѣ и комунікаціи, тожь щобы не выкликати застоѣ въ однôмъ и въ другôмъ, мусять промысловцѣ и зелѣзницѣ спроваджувати зъ Бельґіи и Нѣмеччины. Провôдники стрейку задумують вплынути на робôтникôвъ департаменту Нордъ, щобы и они полишили роботу. Въ Нордъ працюе по закопахъ майже 15.000 робôтникôвъ. Однакъ намѣры провôдникôвъ стрейку остали безъ выслѣду, бо правительство выслало до згаданого департаменту войско и спинило аґітацію.

— —

Милютинъ Ґарашанинъ провôдникъ сербскихъ напреднякôвъ помѣстивъ въ „Виделo“ статью, въ котрôй силуе ся доказати, що партія напреднякôвъ зовсѣмъ не засѣяла незгоды въ р. 1883 мѣжь Миланомъ а народомъ и за-для того не выкликала повстаня. Сю вину приписуе Ґарашанинъ несовѣстнымъ аґітаторамъ, що написали на тріюмфальныхъ воротахъ: „Туды дорога до Босны“, и хотѣли замотати короля въ европейскй конфлікты. А коли король вôдкинувъ ихъ пляны, они взялись голосити, що король заключивъ зъ Австро-Угорщиною мілітарный договôръ и выдавъ Сербію и сербску идею „Швабамъ“. Противъ тыхъ аґітаторôвъ боролись тогдѣ напредняки и сегодня будуть боротись такъ само противъ нихъ. А дальше пише Ґарашанинъ такъ: „Мы не знаемо, чи слова короля Александра въ Алексиначи и въ Зайцарѣ що-до подѣй зъ 1883 року мають на думцѣ напреднякôвъ. Але коли радикалы надають имъ таке значѣнье, мы передовсѣмъ выявляючи передъ королѣвскими словами належну почесть пôдносимо, що намъ нѣчого жалувати и що въ словахъ короля добачуемо лише потвердженье того, що мы все говорили, що далеко намъ до того, щобы пôдсувати правительству яку-небудь гадку середъ нинѣшныхъ обставинъ.“ Мимо тои заявы розладъ мѣжь міністерствомъ Докича а сторонництвомъ напреднякôвъ треває ще дальше, а найкрасшимъ доказомъ именованье Драгутина Франассовича посломъ въ Парижи. Франассовичь есть рѣшучій напреднякъ и служивъ въ першихъ мѣсяцяхъ міністерства Докича міністромъ вôйны. За Милана бувъ міністромъ справъ внѣшныхъ.

— —

Грецко-болгарскій конфліктъ мабуть зновъ вырине и то въ недалекôмъ часѣ. Причина того конфлікту ось така: Однои ночи пригнала буря грецке судно близько болгарского берега Дунаю коло Віддина. Болгарска побережна сторожа побачивши судно пôдъ грецкимъ стягомъ стрѣлила кôлька разôвъ. Се упôмненье не могло зневолити провôдника судна вôддалитись вôдъ болгарского берега разъ тому, що лютилась страшна непогода, а друге, що куля зранила руку провôдника. Єму не лишалось нѣчо иншого, якъ кинутись у воду и переплысти до румуньского берега. Що стало ся зъ полишенымъ судномъ — не знати. Певна рѣчь, що доносъ правительства въ Букарештѣ до румуньскихъ властей не стане причиною полагодженя тои справы въ дипльоматичнôй дорозѣ. Бо поминувши те, що цѣла афера вôдограла ся не на румуньскôмъ але на болгарскôмъ боцѣ, дипльоматичнй вôдносины мѣжь Грецією а Румунією дуже напруженй за-для довгои исторіи наслѣдства Заппія зъ Атинъ, отже румуньске правительство при найлѣпшôй воли не зможе помогти Греціи осягнути сатісфакцію вôдъ Болгаріи. Се не першій разъ, що болгарска побережна сторожа острѣлювала чужй судна, коли они наближали ся до болгарского берега, тожь певно, ся послѣдна подѣя вплыне на зарядженье якихсь средствъ остороги, щобы на будуче не лучали ся такй выпадки.

— —

Въ Барцельонѣ вчинено атентатъ на маршалка Мартінеца, котрого теперь именовано ґенеральнымъ капітаномъ Катальоніи. Сей замахъ може и не безъ політичного значѣня тымъ бôльше, що Мартінецъ привернувъ династію Бурбонôвъ на испаньскій престолъ и тѣшить ся найбôльшимъ довѣрьемъ у королѣвскои родины. Атентатъ звернувъ увагу Европы на аґітаціи испаньскихъ анархістôвъ, що притихли вôдъ якогось часу. Передъ десятьма роками голосный союзъ „Чорнои руки“ тероризувавъ Андалюзію и допускавъ ся найкровавѣйшихъ драмъ выходячи зъ засады, що „всѣ властителѣ вынятй зъ-пôдъ права, а щобы ихъ побороти, можна до сего уживати всѣхъ средствъ: меча, огня и брехнѣ.“ Що недавно, въ сѣчни минувшого року напала товпа анархістичныхъ робôтникôвъ на Хересъ и пустошила такъ довго, доки сильнй вôддѣлы войска не привернули ладу. Кара смерти, що постигла провôдникôвъ того руху, пригнобила анархістôвъ и они притихли. Годѣ заперечити, що въ Испаніи ту и тамъ проявляли ся мѣжь народомъ негодованя, але ихъ характеръ бувъ бôльше мѣсцевый. Тожь послѣдный атентатъ мае въ собѣ пятно антімонархічного руху. Мартінецъ раненый въ ногу.

НОВИНКИ.

— Вчера дня 28 с. м. уконституувавъ ся **комітетъ для перевезеня мощей бл. п. Маркіяна Шашкевича и обходу ювілею смерти Маркіяна.** Головою комітету выбрано д-ра Омеляна Огоновского, заступникомъ головы д-ра Дамяна Савчака, секретаремъ академика Ивана Копача. Могила покôйника, на котрôй опôсля мае стати памятникъ, буде, надѣятись, коло памятника пок. Володимира Барвѣньского [хочь остаточне рѣшенье маґістрату мѣста Львова ще не наступило]. Комітетъ — згôдно зъ ухвалою выдѣлу товариства „Просвѣты“ — рѣшивъ запросити на торжество похоронне: обѣ репрезентаціи краевй, Впр. митрополита и обохъ епископôвъ, університетъ, техніку, краеву раду шкôльну, збôръ учителѣвъ рускои ґімназіи та й школу имени Шашкевича, раду мѣста Львова, крôмъ того товариства рускй мѣсцевй и замѣсцевй, вдову и родину покôйника. Кошты похорону покрыють ся попередъ всего зъ грошей зôбраныхъ філією „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловôй и зъ чистого доходу зъ концерту, якій мае устроити „Боянъ“, а дальше зъ даткôвъ товариствъ, бо замѣсть вѣнцѣвъ — справить ся лишь одинъ величавый вѣнець спôльный. Промовъ буде у Львовѣ чотири: одна на двôрци двѣ на кладовищи, а одна на концертѣ вечеромъ.

— Подаесь до вѣдомости Вп. Духовеньства и Братствъ церковныхъ, що **Товариство для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ** зачинае свою дѣяльнôсть зъ днемъ 1 н. ст. жовтня с. р. Цѣла судьба того товариства лежить выключно въ рукахъ Вп. Духовеньства, котрому особливо повиненъ лежати на серци хорошій розцвѣтъ его. Тожь приступаючи до дѣла, маемо тверду надѣю, що Вп. Духовеньство всѣхъ трехъ епархій буде намъ все подавати руку помочи и поспѣшить якъ зъ дальшимъ вкладаньемъ удѣлôвъ такъ и зъ безпроволочнымъ надсыланьемъ замовлень на всякй церковнй рѣчи входячй въ кругъ дѣланя товариства. Мы же зъ нашои стороны будемо докладати всѣхъ заходôвъ, щобы товаръ, выходячій зъ нашихъ рукъ, бувъ безуслôвно вдоволяючимъ якъ що-до якости такъ и що-до цѣны. — Дирекція товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ, спôлки зареестрованои зъ ограниченою порукою въ Самборѣ“, дня 28 н. ст. вересня 1893.

— **О. Ивана Порайка**, катихита ґімназіи бучацкои, передъ вôдъѣздомъ его зъ Черновець, прощали минувшого тыждня черновецкй рускй товариства спôльною вечерою. О. Порайко въ часѣ свого довшого побуту въ Станиславовѣ а навѣть недовгого въ Чернôвцяхъ своимъ честнымъ характеромъ и щирымъ патріотизмомъ рускимъ всюда зъеднавъ собѣ любовь и привязанье у всѣхъ щирыхъ Русинôвъ.

— **Д-рови Стефанови Федакови**, адвокатови у Львовѣ, надавъ Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ грамотою зъ дня 21 вересня с. р. титулъ совѣтника митрополичого Ординаріята, даючи тымъ выразъ своеи благосклонности и повного признаня для д-ра С. Федака за его любовь до нашои церкви и обряду, чого доказъ давъ д-ръ Федакъ, занявши ся устроеньемъ гармонійного хору для вôдспѣваня торжественнои литургіи въ Римѣ. Грамота Впреосвященого кôнчить ся щирымъ желаньемъ многихъ лѣтъ надѣленому титуломъ митрополичого совѣтника д-рови Федакови.

— **Зъ Порохника пишуть намъ:** Кандидатъ польского шляхотского комітету кс. Пасторъ объѣзджае села и пôдпирае свою кандидатуру, покладаючи найбôльшу надѣю на ксьондзôвъ, що тіи вплынуть на выборцѣвъ и склонять голосувати на него. Тамтого тыждня бувъ кс. Пасторъ два днѣ въ Порохнику, стараючись зъеднати собѣ голосы выборцѣвъ зъ мѣста, — але збору не було нѣякого. Не знати, якій буде конець усего заходу кс. Пастора, бо по селахъ на выборцѣвъ выходять такй селяне, що були на хлопскôмъ вѣчу въ Ярославѣ. Декуды не выбирають навѣть радныхъ громадскихъ, щобы — якъ повѣдають селяне — „nie mieć kłopotu ze starostą“...

— **Посолъ до рады державнои Янъ Поточекъ** выславъ до ц. к. староства въ Ярославѣ таке письмо: „Зъ деякихъ громадъ повѣта ярославского донесено менѣ, що выбôръ посла до рады державнои зъ громадъ сѣльскихъ въ тôмъ повѣтѣ буде вôдбувати ся въ будынку староства, въ котрôмъ якъ звѣстно, нема вôдповѣднои салѣ до того, щобы голосованье могло вôдбувати ся публично, якъ сего вымагае законъ, бо суть тамъ лише салѣ, що можуть, пôсля ихъ гадки помѣстити ледво 20—30 осôбъ. Длятого въ ихъ имени, яко членъ заряду „Сторонництва хлопского“, прошу Св. ц. к. Староство въ Ярославѣ о увзглядненье и усуненье тои недогôдности, обмежуючои въ высокôмъ степени свободу выборцѣвъ. При тôмъ звертаю на се увагу Выс. ц. к. Намѣстництва. — Янъ Поточекъ, посолъ до рады державнои“.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 27 н. ст. вересня занедужало на холеру: въ Делятинѣ, Вороненцѣ ad Яблониця, Краснôй, Лузѣ, Ославахъ бѣлыхъ и Пневѣ надвôрняньского повѣта по 1 особѣ; въ Кнѣгининѣ и Станиславовѣ станиславôвского повѣта по 1 особѣ; въ Римановѣ и Посадѣ горѣшнôй сянôцкого повѣта по 1 особѣ; въ Коломыи и Богородчанахъ по 2 особы, въ Краковѣ 1 особа. — Выздоровѣло: въ Добротовѣ надвôрняньского повѣта 2 особы, въ Микуличинѣ и Надвôрнôй по 1 особѣ, въ Римановѣ сянôцкого повѣта 3 особы, въ Посадѣ горѣшнôй и Загôрю того-жь повѣта по 1 особѣ, въ Коломыи 3 особы. — Померли: въ Делятинѣ, Ославцяхъ бѣлыхъ и Пневѣ надвôрняньского повѣта та въ Кнѣгининѣ, Станиславовѣ, Вовчинци и Загвоздѣ станиславôвского повѣта по 1 особѣ, въ Коломыи 3 особы, въ Бещи ad Домбе повѣта кракôвского 1 особа. Отже загаломъ занедужало 27 н. ст. вересня 15 осôбъ, выздоровѣло 12, померло 11 осôбъ. — Бактеріольоґічно сконстатовано заразины холеричнй въ вôдходахъ осôбъ помершихъ въ Загвоздѣ повѣта станиславôвского.

— **Самоубійство.** Зъ Жовкви доносять до Dziennik-a Polsk-ого, що тамъ вôдобравъ собѣ житье адвокатъ д-ръ Карчь. Причиною самоубійства мала бути мелянхолія.

— **Загальнй зборы товариства св. ап. Павла** вôдбудуть ся завтра 30 н. ст. вересня въ рускôй семинаріи духовнои. Початокъ о годинѣ 8 ôй рано.

— **Зъ Америки** принесла намъ сегодня почт' першій нумеръ новои рускои часописи „для руского народа въ Америцѣ“ пôдъ заг. „Свобода“. Сей першій нумеръ [формату майже такого, якъ „Дѣло“] носить дату: „Джерсі Сіті Н. Д. 15 вересня 1893. За мотто взяла собѣ „Свобода“ слова Т. Шевченка: „Учѣте ся, браты мои, думайте, читайте, и чужому научайтесь, й свого не цурайтесь!.. Въ своѣй хатѣ своя правда, и сила, и воля!“ Хто есть выдавцемъ або редакторомъ „Свобобы“, не можна зъ нумеру довѣдатись; подано лише, що часопись выходить въ Джерсі Сіті 1-ого и 15-ого кождого мѣсяця и коштуе рôчно 1·50 доляра. Де що бôльше про змѣстъ „Свободы“ скажемо завтра.

— **Буковиньска краева рада шкôльна** установила суплентомъ для науки греко-кат. реліґіи при черновецкôй ґімназіи сотрудника тамошнои греко-кат. парохіи о. Атанасія Левиньского. Тая-жь рада рѣшила представити міністерству просвѣты потребу системізованя постôйнои посады греко-кат. катихита при тôй-же ґімназіи.

— **Авскультантами судовыми** именувавъ высшій судъ краевый у Львовѣ практикантôвъ судовыхъ: Мих. Дрогомирецкого, Іос. Прокоповича, Каз. Бжезиньского и Тад. Ґломбиньского.

— **До офіцирского испыту въ Перемышли** зголосило ся 36 ученикôвъ однорôчныхъ охотникôвъ. Зъ нихъ зложило испытъ 30.

— **Войскова комісія**, зложена зъ офіцирôвъ штабу, инжинеріи и краевои обороны, до котрои прилучивъ ся такожь комісарь жовкôвского староства п. Лідль, прибула дня 21 н. ст. вересня зô Львова до Жовкви. На другій день объѣхала она жовкôвскій повѣтъ, задержуючи ся въ тыхъ мѣсцевостяхъ, куды переходило войско на маневры и разомъ зъ мѣсцевыми знатоками оцѣнили шкоды, зробленй войскомъ на поляхъ пôдчасъ маневрôвъ. При тôй нагодѣ одержали деякй селяне часткову нагороду за тй шкоды.

— **Одноразову науку** введено въ ґімназіи Францъ-Іосифа у Львовѣ. Пробы зъ такимъ розкладомъ науки робили ся вже минувшого року и показали ся практичными. Єсть надѣя, що краева рада шкôльна заведе такій розкладъ науки и по иншихъ ґімназіяхъ.

— **До самоубійства учительки Абрагамъ въ Чернôвцяхъ** — про котре мы свого часу писали — додае черновецка Gazeta Polska ще такй близшй вѣсти: Мешкаючій у Вѣдни братъ учительки Доры Абрагамъ, котра вôдобрала собѣ житье задля нещастнои любови, выступивъ теперь зъ жалобою противъ сего лѣкаря, що мавъ женити ся зъ Дорою, а вôдтакъ еи покинувъ. Братъ небôшки каже, що сего лѣкаря, коли той бувъ на медицинѣ, пôдпиравъ грошево, яко судженого своеи сестры и выдавъ на се 1500 зр. П. судженый, ставши лѣкаремъ, покинувъ Дору, оженивъ ся зъ иншою и не хоче навѣть чути о зворотѣ побраныхъ грошей.

— **Епільоґъ поединку д-ра Медвея зъ Бродскимъ.** Передъ румуньскимъ трибуналомъ для справъ карныхъ въ Ботушанахъ вôдбула ся оногды кôлька разôвъ вôдкладана розправа карна въ справѣ звѣстного поединку д-ра Медвея зъ бл. п. Бродскимъ. Обжалованй були: д-ръ Медвей и кôлькохъ свѣдкôвъ сего поединку, румуньскихъ и австрійскихъ пôдданыхъ. Зъ обжалованыхъ мешкаючи съ за границею не явивъ ся нѣхто до розправы. Трибуналъ засудивъ по короткôй нарадѣ д-ра Медвея на 2 роки вязницѣ а прочихъ обжалованыхъ увôльнивъ. Публика приймила засудъ оплесками. Д-ръ Медвей мае право вôдклику, бо засуджено его заочно.

— **Огонь** повставъ дня 8 н. ст. вересня въ Челятичахъ коло Порохника у господаря Казимира Варжохи. Огонь пôдложили волоцюги: Янъ Иваньскій зъ Косова и Аґата Филипъ зъ Гвôздця ланьцутского повѣта. Палѣѣ признали ся до вины. Шкода выносить 2000 зр. — Въ Бачинѣ въ повѣтѣ старомѣскôмъ выбухъ дня 12 с. м. огонь въ домѣ Петра Лешковича Бачиньского. Вôдъ того огню займило ся и згорѣло десять домôвъ. Шкода выносить 4 800 зр. и була майже зовсѣмъ обезпечена — Дня 13 вересня с. р. вечеромъ выбухъ огонь на обôйстю селянина Данила Шарабуры въ Гриневѣ въ повѣтѣ бобрецкôмъ. Звôдки взявъ ся огонь, певно не знати; але люде пôдозрѣвають о пôдпаленье Данилового брата Томка, котрый есть заступникомъ начальника громады. Оба браты жили у великôй незгодѣ и Томко мавъ разъ Данилови грозити. Шкода выносить 3.200 зр. До того й сусѣдъ его, Михайло Малявскій, стративъ такожь цѣлый свôй маетокъ вартости 6000 зр., такъ що вчисливши всѣлякй спаленй знаряды и т. п. цѣла шкода выносить около 10.000 зр., а була обезпечена лише на 2.200 зр.

— **Въ сварцѣ.** Страшна пригода лучила ся дня 24 н. ст. вересня въ селѣ Оплôтнѣ жовкôвского повѣта. Михайло Левко, посваривши ся зъ своею жѣнкою такъ розсердивъ ся, що хопивъ острый нôжь и пробивъ жѣнцѣ живôтъ. Пôдчасъ коли нещастна жертва вила ся зъ болю, лютый мужь зô страху передъ карою щезъ и доси ще не зловлено его.

— **Просвѣта въ Болгаріи.** Передъ 30 лѣтами не було ще въ Болгаріи нѣ однои школы народнои и читати можна було научити ся хиба въ монастири або вôдъ якого богатого чоловѣка. Ажь зъ початкомъ семого десятилѣтя почала выховувана за границею молодѣжь болгарска засновувати школы, при чôмъ руководила ся не лише потребою просвѣты народа, але й політикою, щобы просвѣтою приготовити парôдъ до вызволеня зъ-пôдъ турецкого ярма. Теперь мае Болгарія на $3^1/_2$ міліона населеня 42 0 шкôлъ народныхъ, 186 высшихъ шкôлъ народныхъ по мѣстахъ, 3 ґімназіи, 7 шкôлъ реальныхъ, 11 ґімназій жѣночихъ, 6 институтôвъ педаґоґічныхъ, 1 академію торговельну, 2 академіи рôльничй, 1 школу выробу вина и 1 університетъ. Проґрамы ґімназій и шкôлъ реальныхъ уложенй на взорець проґрамъ такихъ заведень за границею, але мають деякй рôзницѣ. Въ ґімназіяхъ выкладають крôмъ предметôвъ иншихъ такожь гиґієну и науки суспôльнй, т. е основы законодатства державного и цивільного та економію суспôльну.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣнчанье п. Кирила Кахникевича, редактора „Народнои Часописи“, зъ панною Антонією Бжезицкою вôдбуде ся у Львовѣ въ суботу дня 30 н. ст. вересня о 8-ôй годинѣ вечеромъ въ костелѣ св. Антонія на Лычаковѣ. — Д-ръ Василь Волянъ одержавъ дозвôлъ носити хрестъ командорскій зъ звѣздою ордеру папского св. Григорія. — Въ Чернôвцяхъ померъ нотарь Адольфъ Инґверъ въ 58-ôмъ роцѣ житя. Покôйный бувъ родомъ зъ Тернополя.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

Григорій Федакъ, ц. к. урядникъ податковый, упокоивъ ся дня 28 вересня рано въ Перемышли въ 31-ôмъ роцѣ житя. Похоронъ въ суботу по полудни.

Максимъ Дубина, ц. к. листоносъ у Львовѣ, братъ помершого недавно канцеліста епископскои Консисторіи станиславôвскои, упокоивъ ся вчера у Львовѣ.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе: Зъ днемъ 1 н. ст. жовтня перестануть курсувати на шляху Стрый-Сколе особовй поѣзды н-ръ 1717 и 1713, всѣ-жь прочй поѣзды будуть курсувати и дальше, якъ доси.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы** Окружна рада шкôльна въ Станиславовѣ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ въ Боднаровѣ, Братковцяхъ, Хоростковѣ, Добровлянахъ, Дрогомирчанахъ, Ганусовцяхъ, Козинѣ, Кримидовѣ, Колодѣевѣ, Кончакахъ старыхъ, Кончакахъ новыхъ, Медусѣ, Межигôрцяхъ Микитинцяхъ, Пациковѣ, Пôдлужи, Сѣлци, Саноговѣ, Тисьменичанахъ, Угриновѣ дôльнôмъ, Уринѣ, Вихторовѣ, Водникахъ, Забережи и Єзуполи; дальше на посаду римо-кат. катихита при мужескôй школѣ народнôй въ Станислазовѣ, на посаду старшои и молодшои учительки при женьскôй школѣ выдѣловôй въ Станиславовѣ, на двѣ посады молодшихъ учителѣвъ при 6-клясовôй школѣ мужескôй въ Станиславовѣ и вкôнци на посаду молодшого учителя и учительки въ Галичи. Поданя треба вносити до кôнца жовтня. — Выдѣлъ повѣтовый въ Гусятинѣ розписуе конкурсъ на посаду люстратора и кондуктора повѣтового зъ рôчною платнею 1200 зр. Поданя треба вносити до 24 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Рудкахъ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Андриховѣ, Бенковôй Вишни, Болозвѣ долѣшнôй, Хлопичахъ, Хишевичахъ, Чуловичахъ, Голодôвцѣ, Горожаннѣ малôй, Колодрубахъ, Коропужи, Мильчичахъ Новосѣлкахъ опарскихъ, Пôдгайчикахъ, Подôльцяхъ, Роздѣловичахъ, Ричиговѣ, Татариновѣ и Ванкôвцяхъ, дальше на посады учителѣвъ молодшихъ въ Хлопахъ, Грôмнѣ и Горожаннѣ великôй. Поданя треба вносити до 20 н. ст. надолиста

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** надôслали до товариства „Просвѣта“ у Львовѣ Вп. панове: В. Камяньскій, учитель зъ Вербова, 6 зр., зôбраныхъ на конференціи учительскôй въ Пôдгайцяхъ [зложили: Іосифъ Сендецкій 1 зр., Теод. Турчанъ 1 зр., Медицкій Стефанъ власт. дôбръ 1 зр., Вол. Гамерскій и Чижда по 50 кр. а дрôбными датками Недзвецкій, Кметикъ, Войчакъ, Жондзистый, Фоґель, Мандзѣй и Жакій.] — Теодоръ Никитинъ учитель зъ Чемеринець 1 зр. — Зенонъ Ганкевичь учитель зъ Пасѣкъ зубрицкихъ, зôбраныхъ на весѣлю въ домѣ о. Ганкевича въ Целѣчвѣ 30 зр. — Д-ръ Кирило Дольницкій 12 зр. зôбраныхъ въ домѣ о. Мосевича въ Куровичахъ. — Мих. Воробець учитель въ Попеляхъ 1 зр. вôдъ Вп. панѣ Келестины Оливовои учительки въ Дрогобичи.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 29 вересня. Въ кôлькохъ дѣльницяхъ замазано цѣсарскй орлы на почтовыхъ скриночкахъ болотомъ. По увязненю анархістôвъ найдено на Леопольдштадъ літоґрафованй брошуры въ ческôмъ язицѣ зъ написомъ „Пôмста кличе“.

Буда-Пештъ 29 вересня. Зъ Вѣдня мало прибути сюды 16 анархістôвъ, однакъ ихъ не арештовано.

Берлинъ 29 вересня. Цѣсарь Вільгельмъ въ поворотѣ зъ Швеціи вôдвѣдае царя въ Фреденсборзѣ.

Парижъ 29 вересня. Рада міністрôвъ ухвалила, щобы Карно не ѣхавъ до Тульону, лишь щобы дожидавъ Россіянъ въ Парижи. Такожь потвердила проґраму офіціяльного приему.

Римъ 29 вересня. Король приймивъ дімісію міністра фінансôвъ Санта Марія и именувавъ его наслѣдникомъ сенатора Арно.

Надôслане.

Д-р Андрій Кос

отворив

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.

4859 5—7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроеня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купуе и продае всякй листы заставнй, 5% Обліґаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услозях** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Поручена на біржу выконуе найсолідньйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Поручена зъ провінціи выконуе вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 58—?

ПЕРЕСТОРОГА!

Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно, що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Впр. Отцѣвъ, що Францъ Фельчиньскій и Антôнъ Трайманъ, дзвонарѣ, посылають своихъ дѣтей въ подорожь зъ дзвонами — и пôдъ моею фірмою; кажуть, що то все одно, що они, яко свояки мои, продають дзвоны, — такъ продали дня 26 вересня с. р. Братству церковному въ Кôльчичахъ коло Самбора, покликуючи ся передъ Братствомъ церковнымъ на мою фірму и що вôдъ мене. Отже если бы де ще важнивъ ся Фельчиньскій и Трайманъ моею фѣрмою послугувати ся або на мене яко на свояка покликувати ся, прошу се уважати за просте обманьство.

Остаю зъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ, *дзвонарь въ Калуши.*

ВСЯКІ ЛЬОСЫ

купуе и продае найкористнѣйше

Контора вымѣны

КЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдзворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

НОВОСТЬ!

1) „**Записки наукового товариства імени Шевченка**“ томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „**Словар правничий**“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „**Мапа України Руси**“ — цѣна 20 кр. 4734 13—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	поспѣшний		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	636	941
Варшавы	—	601	936	636	911
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	941
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	108	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	636	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	1002	946	621	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	946	921	555	—
Сучавы	1011	—	759	1251	711
Кимполюнґа	1011	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	1011	—	759	—	711
Бергомета и Чудина	1011	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	711
Слободы рунґурскои	1011	—	—	—	711
Гусятина черезъ Галичъ	1011	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	1251	—
Белзця	—	—	—	526	—
Сокаля	—	—	816	526	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	108	—
Стрыя	—	—	952	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	838	—	—

Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	1041	526	1111	736
Варшавы	—	1041	526	—	736
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	1041	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	736
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	526	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	801	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	1041	526	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	644	320	1036	1111	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця Пôдзамче)	658	332	1040	1133	—
Сучавы	636	—	1036	331	1056
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	331	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	1056
Слободы рунґурскои	—	—	1036	—	1056
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	1036	—	1056
Кимполюнґа	636	—	—	331	—
Сокаля	—	—	956	721	—
Белзця	—	—	956	—	—
Борислава черезъ Стрый	—	—	721	1026	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	721	801	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	1026	801	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	1026	—	—
Стрыя	—	—	311	—	—

ЗАМѢТКА Годины пôдчеркненй значать пору ночну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляесь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О сколько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаесь такожь выдатнй черезъ ц. к. австр. зелѣзниць державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлюзанй зшитки посѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондуктôровъ. 4614

Зелѣзка сталовй до прасованя передôвъ, ковнѣрôвъ и манжетôвъ зъ двома кутыми душами по 3·80 зр. поручае

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣняки илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлюе 68—180

ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНІЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

БРИ-

гвы швайцарскй и англійскй ремѣнцѣ и марморки пензлѣ и всякй приборы до голеня

поручае найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужескôго, перфумеріи и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконуе ся сґаранно и по низькихъ цѣнахъ и дае ся навѣть за сплатою ратами **иконы, споведницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнчень прикрасы** церковнй. 80—150

Вôдновлюю старй иконы и инший рѣчи.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

Теодора Стахевича

въ Станиславовѣ

глядае хлопця зъ честнои родивы, до торговлѣ въ вѣцѣ вôдъ 12 до 14 лѣтъ, зъ окôнченою 2-ою або 3-ою клясою ґімназіяльною.

Сироты по священникахъ мають першеньство. 4854 5—5

Конякъ ФРАНЦУСКІЙ

фляшка по 2 и 3 зр., куращйный по 4 зр. 50 кр. поручае тортовля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 34—45

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою роботню. въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плиты написовй и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 25-156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

Казимиры Матчиньскои

выробу

БУЛЮНЪ

зъ дикого птаства и дробу

1 клґр. 10 зр.

Нр. 60 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6 0 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный

по 70 кр. слоикъ

4829 продае 10—12

Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

В. МІДІҢҐА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХІМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не порепои

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 ***у Львовѣ*** 12·20

при улици Ягайлоньскôй число 20.

ЦУКОРНЯ

Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Баторія число 32

напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ цукрôвъ десеровыхъ, карамелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймае такожь всякй замовленя и высылае за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджуе найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4753

ВЕЛЬОСИПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦЯВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными вагонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 22—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Рынокъ ч. 25.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти повй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідньйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантіею (такожь на раты).

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ

заложеный року 1869.

Съ окончѣнемъ года 1892 выносили:

Выказанное имѣне банка „Славія“	злр.	5,706.614·91
Фонды резервныи и ручительныи всѣхъ секцій	„	5,568.628·41
Доходы премійніи и проч. всѣхъ секцій	„	2,194.136·74
Убезпеченныи сумы въ сек. житьевыхъ	„	21,153.993·38
„ „ „ „ огневой	„	216,465.763·—
Выплаченныи сумы въ часѣ отъ 1-го мая 1869 аж до 31 грудня 1892 г. **вынагородженье шкодъ** всѣхъ секцій	„	21,462.868·94
Фондъ емеритальный заступниковъ на случай ихъ неудобности	„	118.948·63

„СЛАВІЯ“ принимаетъ

въ сек. I—II: убезпеченія на житє капиталовъ и рентъ.
въ сек. IV: убезпеченя отъ шкодъ огневыхъ и

удѣляетъ пожички

ц. к. урядникамъ убезпеченымъ въ сек. II. за забезпеченіемъ и на срокъ сплаты ажь до 12 лѣтъ.

Сгол шеньч о удѣленье агенціи въ мѣстностяхъ гдѣ „Славія“ не естъ ще заступленная принимаютъ ся. 3794

ТАРИФА ПРЕМІЙНА

на обезпеченье передъ стратою при льосованю слѣдующихъ льосôвъ до 1 н. ст. вересня 1893 включно.

[Въ низше поданыхъ речинцяхъ вôдбувають ся льосованя слѣдующихъ льосôвъ. Въ порôвнаню зъ курсомъ деннымъ выходить значна страта, коли тй льосы зъ найменшою выграною будуть вытягненй. Противъ той страты обезпечаемо властителѣвъ льосôвъ въ той способъ що на случай выльосованя зъ найменшою выграною выдаемо на выльосованй льосы такй самй невыльосованй.]

Назва льосу	на тягненье дня	Премія въ австр. вал. зр.	кр		евентуальна страта при выльосов. зр.	кр.
Льосы мѣста Вѣдня	1 жовтня	—	40	за штуку	50	—
Льосы Рудольфа	„	—	45	„	13	—
4% льосы тисаньскй (The ss-Lose)	„	—	30	„	25	—

ПРОМЕСЫ на льосы мѣста Вѣдня по 3·75 зр.
ПРОМЕСЫ на льосы Тисаньскй по 2·50 зр 4752

Купуемо и продаемо **листы заставнй, акціи, льосы,** взагалѣ всѣ папиры вартостнй по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Поручена зъ провінціи полагоджуемо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРІЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

Краєва фабрика

выробôвъ ткацкихъ

Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручае зъ найчистѣйшого льну гарнй и свѣжй славій полотна корчиньскй въ великôмъ выборѣ, а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т ин вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзнй, рушника, хустки до носа грубшй и тонкй вебовй бѣлй и барвистй. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотня вѣ-риальнй (Segeltuch) и т. ин. выробы першои якости **по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ.**

Цѣняки и пробки жаданыхъ сортôвъ высылае ся даромъ и оплатно.

За доброту выробôвъ ручить ся. 4573 5—32

Загально признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т взглядамъ.

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатіею. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ такожь одяга дитячй и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Вч. Духовенъству яко спеціялістъ въ роблевю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнй взгляды пишусь

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet“ — мужескій хоръ М Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку“ и Якъбы-мъ знала“ муж. хоры Исид Воробкевича — 25 кр
XI-ый: II-ге „Quodlibet“, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII ый: „До бою“ муж хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ“ и „Малованка“, сольо зъ акомп форт, М. Лисенка — 20 кр
XIV-ый: „Три шляхи“, муж. хоръ Г. Тополыницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни“, сольо зъ акомп фортеп. — А Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтроґоны“ коломыйки и думка уложенй на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый „Три квартеты“ муж хоръ Цетвиньского - Недѣльского — 30 кр.

При замовленяхъ просить ся [до 1 н. ст сѣчня] адресувати:

„Выдѣлъ товариства Львôвскій Боянъ“ у Львовѣ улиця Вôрменьска ч. 27.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 209. Львôвъ, Субота 18 (30) вересня 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр		

у Львовѣ

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Окружне вѣче въ Стрыю.

Обширна саля Руского Касина выповнилась около 10-тои годины численно людьми. По-при селянъ зъ найдальшихъ сторôнъ повѣта явилась дуже численно интеліґенція якъ духовна такъ и свѣтска. Мѣжь участниками вѣча бачили мы о. Озаркевича зъ Болехова, послôвъ д-ра Антоневича и д-ра Окуневского, а такожь кôлька пань зô Стрыя и околицѣ. Всѣхъ участникôвъ можна числити на 300, а певно се число було бы въ троє бôльше, єсли бы не припôзненѝ роботы въ горахъ (теперь тамъ якъ разъ жнива) и не спорадичнѝ случаѣ холеры, якъ се зазначила н. пр. громада Опорець зъ своимъ парохомъ о. Качмарскимъ въ письмѣ, высланôмъ до Пôдгôрскои Рады.

Вѣче вôдкрывъ д-ръ Євг. Олесницкій отсею промовою:

Свѣтлый Зборе!

Именемъ выдѣлу Пôдгôрскои Рады витаю Васъ щирымъ словомъ и горячимъ серцемъ та дякую, що поспѣшили на нашъ покликъ на отсю братню раду надъ спôльнымъ добромъ!

Скликанье нинѣшного вѣча выкликала потреба и вага хвилѣ.

Давно вже не стояло на порядку дневнôмъ тôлько справъ важныхъ, загально-народныхъ вымагаючихъ зрѣлои розваги и порады, давно не було стôлько пытань, котрѝ до порѣшеня свого вымагають поважного голосу народного — давно не вôдчувалась такъ дуже потреба вымѣняти щиро гадки, огрѣтись взаимно братными чувствами, порозумѣтись и вырозумѣтись въ справахъ, котрѝ кождому зъ насъ на мысли и на серци та ажь просять ся, щобы разъ поставити ихъ ясно и на добру справити дорогу.

Поодинокѝ точки, якѝ поклали мы на дневнôмъ порядку сего вѣча — се переважно справы, котрѝ прийдуть вже дуже скоро на дневный порядокъ тѣлъ законодатныхъ, а котрѝ вымагають доконче щобы нарôдъ заздалегôдь прорѣкъ про нихъ слово и опінію своихъ представителѣвъ пôдперъ могучимъ своимъ голосомъ. Въ тыхъ справахъ мы дожидали иніціятивы бôльше загальнои — надѣялись, що початокъ акціи выйде вôдъ бôльше до того покликаныхъ — вкôнци однакъ ждучи даремно, мы, Пôдгôрска Рада, рѣшились розпочати дѣло въ своѣмъ тѣснѣйшôмъ крузѣ дѣланя, щобы хоть тая сторона, на котру розтягаєсь наша дѣяльнôсть мала нагоду въ справахъ тыхъ пôдняти свôй голосъ и зазначити своє становище.

Ваша численна участь — се очевидно апробата сего нашого кроку.

Радьте-жь, Дорогѝ Братя, зрѣло и розважно — радьте зъ повагою однакъ рѣшучо — радьте зъ достоиньствомъ народу свѣдомого своихъ горожаньскихъ правъ, а однодушнôсть наша най буде доказомъ, що не выключена ще можнôсть, щобъ на всѣхъ поляхъ нашого політичного житя, дѣти однои матери станули солідарно и пôдъ спôльнымъ прапоромъ.

Всѣ майже справы нинѣшного вѣча дотыкають передовсѣмъ судьбы и интересôвъ нашихъ братôвъ селянъ. До васъ длятого братя селяне звертаюсь передовсѣмъ и прошу, щобы вы смѣло и отверто высказували вашѝ погляды на то, що на тôмъ вѣчу буде говоритись. Вашъ голосъ буде тутъ найбôльше важкій, а интересъ, якій проявите въ нарадахъ вѣча, выкаже ложь тыхъ, котрѝ хотять въ васъ бачити все лишь несвѣдому, незрячу масу!

Нехай же-жь тѝ спôльнѝ нашѝ нарады вѣнчають ся якъ найкрасшимъ успѣхомъ для справы — нехай будуть они выразомъ, що рускій нарôдъ пôднимаєсь и не тремтячою зъ переляку рукою невôльника, а певною рукою свобôдного горожанина сягає по своє право — по те право, котре єму належить ся, котре мати хоче, и котре мати мусить!

По промовѣ д-ра Олесницкого выбрано президію вѣча: О. Озаркевича зъ Болехова предсѣдателемъ, д-ра Антоневича и Татчина зъ Ивановець заступниками предсѣдателя, а д-ранда Целевича и Творовского зô Станиславова секретарями. Вôдпоручникомъ староства бувъ концепістъ п. Ґіртлєръ

О. Озаркевичь, засѣвши на мѣсци президіяльнôмъ, подякувавъ за выбôръ и за вôддану честь та завôзвавъ зôбраныхъ, щобы вели нарады поважно и зъ достоиньствомъ.

Д-ръ Антоневичь заявивъ радôсть по причинѣ такъ численного вѣча, на котре зъѣхались Русины зô всѣхъ сторôнъ, щобы загрѣти ся патріотизмомъ и разомъ поплакати надъ своєю долею а такожь и повеселити ся, бо видно, що въ нашихъ грудяхъ бє ще горяче серце та зъ самосвѣдомостію стаємо въ оборонѣ и борбѣ за свои права. Руска интеліґенція, рускѝ послы все вѣрно заступали справы селяньства, бо бачили, що наше законодатсто не увзглядняє потребъ того селяньства въ такôй мѣрѣ, якъ повинно бути. Голосъ селянъ не смѣє бути маловаженый; вôнъ дôйде тамъ, де єго почують. Не треба взаимно дорѣкати собѣ, лишь непохитно стояти при своихъ правахъ. А маємо повне право до того, бо жиємо на земли, зрошенôй нашою кровію. Сполучеными силами мусимо добитись того, що нашъ голосъ не промине безслѣдно. — Вкôнци внѣсъ бесѣдникъ окликъ въ честь цѣсаря, а въ сали залунало гвôмке трикратне „слава“.

Приступлено до порядку дневного, зложеного зъ шѣстьохъ рефератôвъ: про реформу ординацій выборчихъ, про змѣну закона громадского, про реґуляцію рѣкъ, про змѣну закона дорогового, про законъ ловецкій и про теперѣшне положенье політичне Русинôвъ. Рефераты були выголошуванѝ популярно, бесѣдники выкладали рѣчь основно зъ увзглядненьемъ потребъ селяньства, а зôбранѝ уважно слухали рефератôвъ, заявляючи вôдъ часу до часу свою опінію окликами невдоволеня и обуреня.

Справу реформы ординаціи выборчои выложивъ о. Давидякъ. При кôнци реферату о. Давидякъ, згадавши про внесенье п. Романчука, поставлене въ радѣ державнôй, що-до побôльшеня числа послôвъ зъ куріи селяньскои въ Галичинѣ заявивъ, що не знає мотивôвъ, якѝ спонукали пос. Романчука до поставленя лишь такъ малыхъ домагань, взглядно такъ незначнои змѣны ординаціи выборчои.

Въ діскусіи забравъ голосъ першій д-ръ Ив. Франко и поставивъ додаткове внесенье до резолюцій референта: щобы збôльшити число послôвъ пропорціонально до числа населеня та щобы усунути нерôвнôсть округôвъ выборчихъ. — Пос. д-ръ Антоневичь взявъ въ оборону пос. Романчука, вказуючи, що теоретично можна ставляти якъ найдальшѝ домаганя, але въ практицѣ добре зробити хочь и малый крокъ для усуненя кривды и до змѣны несправедливои ординаціи выборчои. Вôдтакъ промовлявъ д-ръ Антоневичь за потребою ревізіи конституціи. — П. Ил. Гарасимовичь зъ Коломыѣ промовлявъ за знесеньемъ куріяльного подѣлу, вôдтакъ домагавъ ся знесеня палаты панôвъ, и вкôнци поставивъ внесенье: Вѣче въ Стрыю высказує своє обуренье, що „коло“ польске старає ся вылучити Галичину зъ-пôдъ проєктованои змѣны ординаціи выборчои въ напрямѣ безпосередного голосованя зъ куріи селяньскои. Се внесенье ухвалило вѣче по полагодженю порядку дневного. — О. Давидякъ оправдувавъ ся, що не мавъ намѣру робити якій небудь найменшій закидъ пос. Романчукови, ба противно навѣть внесенье пос. Романчука найшло загальне одобренье, бо навѣть Пôдгôрска Рада пôдперла єго 44 петиціями. Принявши деякѝ поправки попередныхъ бесѣдникôвъ, зредаґувавъ о. Давидякъ свои резулюціи такъ:

I. Вѣче рускихъ селянъ и маломѣщанъ въ Стрыю узнає потребу реформы нинѣшныхъ выборчихъ ординацій до сойму и рады державнои въ двоякôмъ напрямѣ: разъ черезъ збôльшенье числа посольскихъ мѣсць зъ куріи меншои посѣлости, — другій разъ, щобы всѣмъ управненымъ до голосованя въ куріи меншои посѣлости въ Галичинѣ прислугувало право безпосередного тайного загального голосованя при выборѣ послôвъ, якъ то дѣє ся въ другихъ куріяхъ — и щобы число послôвъ въ рôзныхъ краяхъ коронныхъ було зрôвноважене зъ числомъ людности зъ выключеньемъ всякихъ курій выборчихъ.

II. Вѣче рускихъ селянъ и маломѣщанъ въ Стрыю взыває громады и всѣ рускѝ політичнѝ товариства, щобы они за-для переведеня згаданыхъ законныхъ домагань вносили якъ найчисленнѣйше петиціи до краєвого сойму и рады державнои — та взыває рускихъ послôвъ обохъ тѣлъ парляментарныхъ, щобы они безъ рôзнинѣ партій найсолідарнѣйше и найчисленнѣйше выступали за реформою выборчихъ ординацій у вказанôмъ напрямѣ.

Вѣче приняло обѣ резолюціи одноголосно.

Д-ръ Олесницкій выголосивъ рефератъ про проєктовану змѣну закона громадского. Пôдчасъ цѣлого реферату була въ сали глубока тишина, такъ зацѣкавивъ рефератъ всѣхъ присутныхъ. Лишь вôдъ часу до часу пôднѣсъ ся окликъ обуреня, а бесѣдникъ пôдхопивши єго, розвивавъ на тлѣ єго дальше свои выводы. Коли д-ръ Олесницкій при кôнци свого реферату выказавъ, що цѣль творцѣвъ проєкту: знищити той остатокъ самоуправы громадскои, де Русинъ має можнôсть двигнутись зъ загального придавленя — посыпались неумовкаючѝ оплески, а вѣче безъ діскусіи ухвалило одноголосно тѝ резолюціи.

I. Окружне вѣче въ Стрыю заявляєсь противъ реформы обовязуючои уставы громадскои въ дусѣ внесеня посла Рутовского и запавшихъ на єго основѣ въ р. 1893 рѣшень комісіи соймовои, а именно противъ институцій окружныхъ громадъ, узнаючи тую зъ принціпіяльного становища нарушеньемъ индівідуальности громады и єи добре набутыхъ правъ, а зъ практичного становища ведучого не до поправы, а до погôршеня громадскихъ вôдносинъ.

II. Вѣче взыває рускихъ послôвъ соймовыхъ до однодушнои опозиціи противъ тои реформы — а загалъ Русинôвъ до якъ найгорячѣйшого пôдпираня ихъ въ тôй акціи.

III. Вѣче взыває Пôдгôрску Раду въ Стрыю, щобы въ справѣ тôй зъ хвилею скликаня сойму, внесла пôсля сихъ ухвалъ петицію и занялась, щобы такѝ петиціи внесли якъ найчисленнѣйшѝ громады на територіи єи круга дѣланя.

При рефератѣ о потребѣ реґуляціи рѣкъ, выголошенôмъ селяниномъ Берникомъ зъ Лисятичь, забирали голосъ пп. Гарасимовичь и д-ръ Антоневичь; першій вказавъ на несправедливый роздѣлъ запомогъ для потерпѣвшихъ вôдъ повени, другій пояснивъ, якъ цѣла акція реґуляціи повинна вестись, именно вôдъ жерелъ до устя при рôвночаснôмъ залѣсненю спадôвъ гôръ. Ухвалено резолюціи:

I. Окружне вѣче въ Стрыю констатує зъ жалемъ, що Галичина а особливо всхôдна єи часть пôдъ взглядомъ реґуляціи рѣкъ дуже упослѣджена.

II. Вѣче узнає конечну и наглячу потребу уреґульовати якъ найскорше Днѣстеръ и єго доплывы, а спеціяльно доплывы Стрыя, Свѣчи, Сукелѣ, Быстрицѣ и другихъ пôдгôрскихъ рѣкъ.

III. Вѣче взыває, щобы правительство до сеи реґуляціи якъ найскорше приступило, а такожь взыває всѣхъ рускихъ послôвъ, щобы ту справу безустанно пôдносили и горячо попирали.

Селянинъ Скобликъ зъ Дашавы реферувавъ про потребу змѣны закона дорогового. Референтъ переплѣтавъ свôй рефератъ примѣрами зъ повѣта стрыйского, а вôдтакъ згодивъ ся и принявъ додаткове внесенье п. Гарасимовича, щобы зарядъ фонду дорогового належавъ до громады, а не до повѣту. Ухвалено резолюціи:

I. Окружне вѣче въ Стрыю узнає потребу реформы обовязуючои уставы дороговои зъ 7 липня 1885 въ той спосôбъ, щобы дотеперѣшнѝ повинности въ натурѣ були заступленѝ додатками до податкôвъ безпосередныхъ.

II. Вѣче взыває рускихъ послôвъ сойму краєвого, щобы внесеня взглядомъ такои реформы вже на найблизшôй сесіи соймовôй поставили и реформы тои всѣми силами однодушно добивались.

П. Андроникъ Могильницкій реферувавъ о проєктованôмъ законѣ ловецкôмъ. Референтъ пояснивъ зôбранымъ селянамъ вельми живо и приступно интенціи творцѣвъ „галицко-польского“ проєкту закона ловецкого. Опираючи ся на нашихъ вôдносинахъ, выказавъ п. Могильницкій, якъ то въ практицѣ буде вôдбуватись ліцитація, до котрои стане по однôй сторонѣ Иванъ и Микола а по другôй Mieczysław и Władysław; якъ то буде зъѣздити комісія для оцѣнки шкоды; кому то будуть надавати право ловецтва, єсли въ законѣ говорить ся про піякôвъ... Зôбранѝ зъ окликомъ: „годимось! годимось!“ приняли поставленѝ резолюціи — вразъ зъ додаткомъ д-ра Франка, щобы шкоды вôдъ звѣрины були трактованѝ

---

5)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузиренко*.

(Дальше.)

Наче сказила ся краля, дуже таки роздратувавъ ѣѣ прадѣдъ, и навѣть зъ того выхваляня зъ глуздôвъ збила ся. Загострила носа, вогнемъ запалали чорнѝ очи и ще дужче заколыхались груди, отъ-отъ прорвуть вышиту сорочку. А якъ доторкнула ся бѣленькою, наче выточеною ручкою до кôсъ та якъ порснули вони чорно-блискучими хвилями до самѣсѣнькихъ пятъ, обгортаючи и бѣлѝ якъ снѣгъ роскôшнѝ плечѣ и хорошій гнучкій станъ — то ажь у очахъ замигтѣло вôдъ такихъ невиданыхъ чарôвъ. Пôдняла вѣѣ и, наче меткою стрѣлою, впяла ся въ саме козаче серце чарôвными очима. Тремтить козакъ, почуває пекельный огонь у своєму серци вôдъ того погляду, а въ ухахъ такъ и дзвонить и навѣть памороки забиває; — але козакъ знай стискає въ руцѣ держака батькôвскои шаблюки, та силкуєть ся, якъ бы не збити ся зъ доброи...

— Не подавай ся! — шепоче йому до уха нѣбы батькôвъ голосъ — и козакъ крѣпить ся, дармá, що якась невѣдома сила притьмомъ тягне його до тієи красунѣ, але стоить козакъ, та ще й мôцно, мовь кремѣнь.

— Самъ же сього бажавъ — каже красуня, — на-жь, дивись!

Посыпались до долу намиста — и козачѝ очи взрѣли гнучкій жѣночій станъ пышнои красы, якои ще й сонцеви недоводилось бачити та мабуть и въ снѣ не може приснитись чоловѣкови таке диво. Свѣтъ мѣнивъ ся вôдъ блискучо-бѣлого вродливого тѣла и очи не здолѣли позирати на невидану красу, на чудовну постать. Здавалось, само повѣтря, зупинившись, милувало ту вроду... Та що то й казати! — усе, що є на свѣтѣ, мусѣло вклонитись и здатись такôй красѣ дивно-чудовôй! Ще дужче затремтѣла козакова рука, соваючись по держакови шаблѣ. Залюбувавъ ся й козакъ, спостерѣгаючи, що отъ-отъ не встоить...

— А чи тямишь пакъ ще що-небудь на свѣтѣ? — жартливо осмѣхнула ся чарôвна панѣ а усе навкруги нѣбы пôдскакувало вôдъ того посмѣху... и де вже тамъ, здавалось, ще щось тямити!

— Тямлю, памятаю! — нѣбы самохôть вымовили козачѝ уста, а наче въ пропасници.

— Памятаєшь? Брехня, козаче! — жартливо сказала чарôвна панѣ насуплюючись и поводячи нôздрями, а очи знай допѣкали пекельнымъ вогнемъ до самого серця. — Потривай-но одну мѣть и ты усе забудешь! еге-жь, тôлько одну мѣть!.. Ходи-но лишень до мене... та йди-жь бо! приголублю... Якій бо ты неприхильный та невстрѣчливый... Ты-жь менѣ вподобавъ ся! — ледви чути воркує, а руки свои, бѣлѝ та повнѝ, простягає до прадѣда та прилещуєть ся. Палке зôтханя палило йому лице, и паморочило зовсѣмъ. Отъ-отъ здавалось обхватять рученята неприхильну козачу шию, мовь двѣ гадюки обôвють ся, и вже навѣки задавлять у тôмъ незвычайнôмъ коханю, оно пекельне высушить у козака и кровь, и мозокъ, пропаде й хистъ козачій. Замакôтрилось прадѣдови у очахъ замрѣли якѝсь жовтожарѝ кружалки и, мовь-бы зъ вихру, закрутило ся все навкруги та й пôдхопило козака мовь соломинку и повихало нимъ, якъ пѣрячкомъ, кудысь мѣжь чудовнѝ мрѣѣ... Не здержували багатирскѝ груди могутнои бучѣ лицарского зôтханя — розôгралось воно, розгуляло ся... Чудовѝ рученята торкали ся вже объ шию... ще одна хвилина и... Ажь ось, несподѣвано, якъ крикне красуня, якъ стрепенеть ся, и мовь пôдстрелена птаха шелеснула до долу.

VII.

— Тай щира-жь тобѣ, Петре, дяка! — почувъ прадѣдъ, нѣбы крôзь сонъ, чиюсь мову. — Красче батька рôдного отсе ты мене вызволивъ, выратувавъ, и до ладу сповнивъ велике козацке слово... А я вже тобѣ вôддячу, побачишь, будь певный! — При сѣй мовѣ хтось ще и ляпає прадѣда по плечу долонею.

Окрутнувъ ся прадѣдъ, силкуєть ся стямитись. „Ну що за бѣсôвъ батько?“ Не зрозумѣє козакъ, якъ се воно такъ чудно скоилось?.. Цуръ тобѣ пекъ, нечиста сило! — мѣркує. Обглядѣвъ ся сюды-туды, та ажь острахъ його напавъ.

Кудысь зникли и чаровита красуня, и коршма, и бенкетъ, а передъ очима, навкруги, бôвванѣла гола та сумна балка, на божому небѣ байдужно гулявъ собѣ повный мѣсяць и здавалось не зазиравъ сюды зовсѣмъ. Близенько валявъ ся старый уже трухлый хрестъ надъ бугрикомъ чийогось гробу, а биля нього, въ корчахъ, побивала ся стара, зъ бѣлыми косами баба, — ажь дивитись страшно, така синя та недоладна, — поручь стоявъ знайомый козакъ у коштовному жупанѣ, такъ зовсѣмъ якъ мертвякъ и очи приплющивъ, а все мовь-бы блескає ними крôзь вѣѣ.., Настовбуривъ ся чубъ у прадѣда и мабуть душа у мизинець заховалась.

„Святъ-святъ!“ — думає прадѣдъ и вôдъ переляку руки не пôдниме перехреститись.

— Мене не бôй ся, Петре! — чути нѣбы зъ того свѣта голосъ, — дармá, що я не живый, але тобѣ не ворогъ... Тôлько не лякай ся, добрый козаче, будь ласкавъ! Якъ отсе ты мене вызволивъ зъ неволѣ, то й я не забуду твоєго труду. А ты, треклята, вѣдьмо, уже выбачай! Скôнчили ся нашѝ пекельнѝ любощѣ... Довгенько ты мною коверзувала, часъ и менѣ вôдпочинути, бо вылучена душа щиро бажає спокою. Бачишь, Петре, — каже мертвякъ до прадѣда, — чого коштує жениханье! Собѣ на лихо закохавъ ся я зъ вѣдьмою, та й домовина не вкрыла... зъ ямы вытягла коханка за-для своєи втѣхи... Охъ, та й тяжко-жь було менѣ, щирый друже!

Важко зôтхнувъ мертвякъ, застогнавъ та й щезъ у землю, наче й не було його, тôлько якъ падаючи простягъ до мѣсяця руки, то все навкруги застугонѣло, заклекотало, ажь трухлый хрестъ заворушивъ ся, и ще таки мертвякъ досказавъ: „Прощавай, Петре, до якого часу... превелике тобѣ, братику, щире спасибô!“

Не встигъ ще прадѣдъ опамятатись, зъ мѣсця не ступивъ, ажь гулькъ: простягаєть ся до нього поганюща вѣдьма, мовь та жаба вытрѣщає зеленѝ очи. Подивитись страшно було, у яку погань перекинулась прехороша чаровита панѣ, щó своєю вродою змогла-бъ заневолити до себе увесь свѣтъ. Посинѣла якъ запаска, беззубый ротъ ѣй затягло ажь до печѣнокъ, пôдборôдя скандзюбило ся ажь до величезного носа, уха мовь у кожана сторчать, а пожовкла бѣла коса помеломъ телѣпалась де-не-де. Пôдняла ся, встала та й байдуже, осмѣхаєть ся собѣ, нѣ гадки, ще й пôдморгує жабячими очима.

— Ай-гай! Пôсля чого се я такъ поби-

такъ само якъ шкоды пôльнй. Резолюціи такй:

Окружне вѣче въ Стрыю узнае конечною реформу закона ловецкого въ тôмъ напрямѣ:

а) щобы признано громаду за особу правну; б) щобы не була обмежена особиста власнôсть кождого горожанина; в) щобы часъ аренды бувъ скороченый зъ 10 лѣтъ на 3 4 роки; г) щобы при вôдшкодованю були покликанй 4—5 мужѣвъ для оцѣнки шкоды.

Рôвножь принято поправку д-ра Франка, щобы шкоды вôдъ звѣрины були полагодженй и вôдшкодованй такъ само якъ шкоды полевй.

Рефератъ про теперѣшне положенье полiтичне Русинôвъ выготовивъ дръ Озаркевичь. Референтъ згадавъ про подѣ въ 1890 р. и перейшовъ вôдтакъ про нашй вôдносины до правительства, Полякôвъ. Не видко ладу въ нашôй роботѣ, бракъ орґанізаціи, бракъ карности народнои, сумнѣвъ у власнй силы. Спускаемось на чужу помôчь, оглядаемось на правительство, коли противно намъ, если потрѣбнй союзники, можна лучити ся лишь зъ такими, що такъ само придавленй и добиваютъ ся своихъ правъ. Вôдтакъ перейшовъ референтъ по черзѣ нашй добутки и нашй кривды на поли церковно-полiтичнôмъ, шкôльнôмъ и національнôмъ. Всѣ примѣры були опертй на датахъ и числахъ дотычныхъ розпоряджень властей.

При кôнци выводôвъ д ра Озаркевича лучило ся мале интермеццо, котре дало присутнымъ наглядный доказъ теперѣшнои системы. Коли д-ръ Озаркевичь згадавъ про звѣстный рескриптъ презіди намѣстництва зъ минувшого року, вставъ комісарь п Ґіртлеръ и звернувши ся до презіди и референта, запротестувавъ щось пôвголосомъ по польски. Мѣжь присутными пôднявъ ся окликъ: „Голосно и по руски!“ — а п. Ґіртлеръ, сѣдаючи, вôдповѣвъ: „Język urzędowy polski!“ Розумѣесь, що зъ грудей всѣхъ присутныхъ понесли ся одноголосно оклики обуренья, а о. Давидякъ приpôвнавши заявленя властей правительственныхъ и автономічныхъ передъ цѣсаремъ, що въ Галичинѣ вже нема квестіи рускои, зъ отсимъ наглядным доказомъ непошанованя правъ рускои народности, внѣсъ, щобы Пôдгôрска Рада зробила повный ужитокъ зъ сего нетактовного поведеня комісаря.

Референтъ д-ръ Озаркевичь дôйшовъ въ своѣмъ рефератѣ до такихъ заключень: що Русины повиннй спôльно, вытревало и зъ всякою енергіею, безъ рôзницѣ партіи, стати въ борбѣ за свои нарушенй права; що всѣ полiтичнй товариства рускй повиннй зачати спôльну акцію всенародну, скликавши вѣче до Львова; що рускй послы въ соймѣ и радѣ державнôй повиннй неустрашимо боротись за права руского народу.

Въ діскусіи забравъ голосъ п. Могильницкій и выказувавъ, якъ вкорочено намъ нашй права и що добудемо тыхъ правъ не обѣцянками а борбою. Въ тôй борбѣ мусимо спôльно поступати, бо хочь суть мѣжь партіями рускими пріпціпіяльнй причины, то много а много такихъ справъ, въ котрыхъ можна разомъ дѣлати.

Д-ръ Франко тои гадки, що не треба затирати рôзниць партійныхъ, лишь памятати на засаду: Getrennt marschiren vereint schlagen, а вже въ тôй роботѣ здыблють ся всѣ Русины.

На естраду выступивъ Алексевичь (звѣстный герой зъ Вѣдня) и говорячи зъ разу по руски а вôдтакъ по россійски, зачавъ доказувати, що „старо-русская“ партія не може лучитись зъ „измѣнниками“ безъ „наказанія“. До якихъ заключень дôйшовъ бы бувъ сей бесѣдникъ, не знати, бо присутнй звели такій крикъ и протестъ, що предсѣдатель мусѣвъ вôдобрати голосъ бесѣдникови. Вправдѣ мѣщанинъ зъ Жидачева, Гивиль, промавлявъ за свободою слова, але п. Алексевичь вже не дôставъ голосу, тымъ бôльше що три слѣдуючй бесѣдники д-ръ Олесницкій, о. Давидякъ и д-ръ Антоневичь старали ся затерти прикре вражѣнье. Всѣ они говорили, що не годить ся выступати зъ нѣякими рекрімінаціями, бо не можна робити закидôвъ „злои вѣры“. Треба бути вырозумѣлымъ и мати спôльну мету.

По тôй діскусіи ухвалено отсй резолюціи:

1) Вѣче узнае теперѣшне положенье Русинôвъ яко невôдповѣдаюче правамъ и потребамъ руского народу въ Галичинѣ.

2) Вѣче констатуе, що права Русинôвъ въ Галичинѣ а спеціяльно права полiтичнй бувають систематично нарушуванй и що тамъ навѣть, де говорить ся о здобуткахъ и концесіяхъ для Русинôвъ, здобутки тй и концесіи оберта ють ся въ некористь для Русинôвъ.

3) Вѣче узнае потребу вôдважнои, тревалои, систематичнои и солідарнои акціи всѣхъ Русинôвъ, за-для розширенія правъ конституційныхъ и загально горожаньскихъ та оборо ны вже истнуючихъ правъ вôдъ нарушуваня.

4) Супротивъ того вѣче взывае:

а) всѣхъ рускихъ послôвъ репрезентацій краевои и державнои, щобы безъ огляду на партійнй рôзницѣ, смѣло и однодушно станули въ оборонѣ покривдженыхъ правъ Русинôвъ; выявили всѣ надужитя, заподѣянй Русинамъ и внесли въ тôмъ предметѣ интерпеляціи; щобы систематично ставили и пôддержували внесеня, змагаючй до розширеня правъ конституційныхъ и лучились зъ такими полiтичными союзниками, котрй рôвножь стремлять до повышои цѣли,

спеціяльно же взывае вѣче послôвъ до рады державнои, щобы при нагодѣ голосованя надъ выимковымъ станомъ въ Чехіи, противъ затвержденя того стану голосували;

б) всѣ полiтичнй товариства въ краю истнуючй, щобы за-для обороны загально конституційныхъ якъ такожь за-для выявленя гадки що-до питань и справъ на нинѣшнôмъ вѣчу порушеныхъ скликали якъ найскорше всюды вѣча и зборы та рѣшеня тыхъ-же внесеньемъ вôдповѣдныхъ петицій пôдперли.

в) рускй товариства полiтичнй у Львовѣ, щобы за-для тои-жь цѣли заініціювали въ найкоротшôмъ часѣ всенародну краеву акцію всѣхъ Русинôвъ въ Галичинѣ, а то скликаньемъ всенародного вѣча у Львовѣ;

г) щобы рускй послы до рады державнои поставили внесенье що-до знесеня патенту зъ 1854 р., яко незгôдного зъ станомъ правнымъ и правами полiтичными конституційныхъ горожанъ.

По вôдданю чести презіди зборôвъ и выдѣлови Пôдгôрскои Рады, закôнчились нарады вѣча о год $4^1/_2$ по полудни. Вкôнци впевнивъ п. Могильницкій комісаря п. Ґіртлера, щобы нѣчого не робивъ собѣ зъ того прикрого интермецца, бо „на каркахъ Русинôвъ найскорше доходить ся до авансу“.

Зборы Пôдгôрскои Рады за-для припôзднои поры не вôдбулись и будуть скликанй иншимъ разомъ.

Въ справѣ убезпечуваня вôдъ огню будинкôвъ конкуренційныхъ.

Въ 206. ч. „Дѣла“ помѣстили мы дословно окружникъ яворôвскои ц. к. окружнои рады шкôльнои зъ 23 серпня 1893 р. до всѣхъ мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ и зверхностей громадскихъ въ повѣтѣ яворôвскôмъ, накладаючій примусъ: убезпечувати будынки шкôльнй лише въ Краковскôмъ товариствѣ убезпечень, бо въ инакшôмъ выпадку ц. к. староста Невядомскій — якъ грозить самъ зъ уряду се учинить. Изъ слôвъ того окружника видко, що яворôвска шкôльна рада окружна выдала вже була такій самый окружникъ въ лютôмъ сего року, а до того — якъ вѣдомо зъ „Дѣла“ — ще й ц. к. окружный инспекторъ шкôльный на сегорôчнôй окружнôй конференціи взывавъ учителѣвъ вплывати по громадахъ, щобы будынки шкôльнй убезпечувано лише въ Краковскôмъ товариствѣ.

Окружникъ той назвали мы чистою самоволею, бо вôнъ стоить въ суперечности зъ краевымъ закономъ о примусовôй асекураціи будынкôвъ шкôльныхъ зъ дня 5 мая 1886 В. з. кр. ч. 56, а супротивъ закона, и то вже зъ року 1886-ого, не мають нѣякого значѣня якйсь тамъ розпоряджения краевои рады шкôльнои, и то ще зъ рокôвъ 1873 и 1875-ого!

Законъ зъ 5 мая 1886 постановляе:

„§. 1. Будынки призначенй выключно на цѣли публичныхъ шкôлъ народныхъ мають бути въ заведеню асекураційнôмъ вôдъ огню безъ перервы убезпечуванй.

§. 2. ... Мѣсцева рада шкôльна, котрôй школа пôдлягае, доконуе чинности убезпеченя и здае зъ нея справу властивôй радѣ шкôльнôй окружнôй.“

Зъ тыхъ постановъ закона выходить ясно, що мѣсцева рада шкôльна маe повне право выбрати собѣ заведенье асекураційне, бо инакше було бы въ законѣ выразно наведене товариство Краковске, — отже й нѣхто не маe права диктувати мѣсцевôй радѣ шкôльнôй, що она не смѣе убезпечувати будынкôвъ шкôльныхъ въ „Днѣстрѣ“, але що мусить убезпечувати въ Краковскôмъ товариствѣ. Хто такъ чинить, допускае ся примусу незаконного, допускаeсь самоволѣ.

Не сумнѣваемо ся, що п. намѣстникъ потягне до одвѣчальности ц. к. старостôвъ, дѣлаючихъ противзаконно, и чимъ скорше накаже имъ противзаконнй ихъ розпоряджения вôдкликати, — а зъ другои стороны взываемо мѣсцевй рады шкôльнй въ рускôй части краю, щобы стали на сторожи закона зъ 5 мая 1886 року — закона ухваленого соймомъ и одержавшого санкцію цѣсарску — и не дали нѣкому вôдняти собѣ признаного имъ тымъ закономъ права убезпечувати будынки шкôльнй въ краевôмъ рускôмъ товариствѣ убезпечень — въ „Днѣстрѣ“!

Оповѣстка.

Вже вôдъ давна завзывано зô всѣхъ сторôнъ нашого краю до выданя въ рускôй мовѣ Збôрника законôвъ адміністраційныхъ, т. е. пôдручника, котрымъ можна бы послугувати ся въ справахъ: громадскихъ, шкôльныхъ, конкуренційныхъ, выборчихъ, дороговыхъ и иншихъ, котрй нашимъ громадянамъ найбôльше потрѣбнй.

Такій збôрникъ пôдписаный уложивъ и выдавъ. Збôрникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) вôдозву до родимцѣвъ, 2) постановы законнй щодо рускои мовы въ Галичинѣ и на Буковинѣ, 3) розпоряджения выданй на користь рускаго обряду, 4) законъ громадскій, 5) ординацію выборчу для громадъ, 6) законъ о обшарахъ двôрскихъ, 7) законы шкôльнй 8) законъ конкуренційный, 9) законъ дороговый, 10) законъ полевый, 11) законъ о заступництвѣ повѣтовôмъ 12) повѣтову ординацію выборчу, 13) жовтневу конституцію, лютовый патентъ зъ основнымъ закономъ про статутъ краевый и ординацію соймову, 14) про статутъ краевый, 15) соймову ординацію выборчу, 16) якъ поступати при выборахъ? 17) списъ соймовыхъ округôвъ выборчихъ въ рускôй части Галичины въ поданьемъ числа выборцѣвъ до Сойму и до Рады державнои въ кождôй поодинокôй громадѣ, 18) рôзнй формы правлѣня, 19) законъ основный о репрезентаціи державнôй, 20) ординацію выборчу Рады державнои, 21) державный законъ основный про загальнй права горожанъ, 22) законъ о охоронѣ особистои свободы, 23) законъ о охоронѣ права домашного, 24) законъ о товариствахъ и 25) законъ про право збору.

Книжка тая, складаюча ся зъ 35 аркушѣвъ друку, коштуе оправлена зъ рекомандованою посылкою почтовою 2 зр., повинна находити ся въ кождôй канцелярiи громадскôй и можна ей замовити у пôдписаного найлѣпше чеками щадницѣ почтовои, котрй можна дôстати въ кождôмъ урядѣ громадскôмъ, рускои части краю. На тôмъ чеку треба тôлько въ означенôмъ мѣсци на картѣ зложеня пôдписати ся и зложити на найблизшôй почтѣ 2 зр. безъ нѣякои оплаты почтовои, а я по одержаню того чека сейчасъ замовлену книжку безъ жадныхъ дальшихъ коштôвъ для замовляючого вôдошлю.

Хто замовить вôдъ разу 10 примѣрникôвъ, одержить одинъ примѣрникъ даромъ.

Згаданый Збôрникъ законôвъ адміністраційныхъ можна такожь дôстати за оплатою 2 зр. въ кождôй аґенціи Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“, а въ канцелярiи Товариства „Просвѣта“ и въ книгарни Ставропігійскôй у Львовѣ по 1·80 за оправный а по 1·60 за зброшурованый примѣрникъ.

У Львовѣ въ вересни 1893.

Д-ръ Дамянъ Савчакъ, членъ Выдѣлу краевого.

Дописи „Дѣла“

Зъ Надвôрняньского.

[Вѣсти про холеру въ Гвоздѣ.]

Першій выпадокъ холеры появивъ ся въ Гвоздѣ дня 1 вересня с. р. въ домѣ господаря Василя Дереша, де трое дѣтей померло. Звôдки взявъ ся той першій выпадокъ холеры въ домѣ того господаря, трудно вôдгадати, бо зъ дому Дереша не ходивъ нѣхто анѣ на заробки, анѣ по околичныхъ мѣсцевостяхъ. Опôсля-жь около 3 або 4 ого вересня и дальше выпадки холеры почали частѣйше проявлятись, а се датуесь вôдъ часу, коли нашй люде повернули зъ роботы жнивъ до дому, якъ-разъ въ самôмъ початку мѣсяця вересня. Идучи до дому черезъ Коломыю-Ланчинъ, а взглядно черезъ село Красну, мѣсцевости холерою нанѣщенй, заночовували по дорозѣ по коршмахъ и мабуть черезъ те й занесли въ село холеру, чи якъ нашй селяне зовуть: „божу волю“.

До дня нинѣшного т. е. до 26 н. ст. вересня всѣхъ хорыхъ у насъ въ Гвоздѣ було 53 особъ — а зъ тыхъ 24 умерло, 25 выздоровѣло а 4 особы ще хорй. Холера найбôльше лютилась по домахъ людей убогихъ, де подвôря и домы нечистй, и лише въ двохъ домахъ заможныхъ прокинула ся Де чистѣйшй домы и люде лѣпше вôджившляють ся, тамъ були дуже а дуже рѣдкй выпадки холеры. Мѣжь выказаными 24 умерлыми есть найбôльше дѣтей одна жидôвка и жидъ-шинкарь. Послѣдній двоe носили навѣть много „обручокъ“ на пальцяхъ вôдъ рабіна, але видко, що „божа воля“ мало дбала про тй обручки, котрй можна побачити въ Надвôрнôй у кождого жида майже на всѣхъ пальцяхъ яко охорону вôдъ холеры.

Хотяй въ селѣ Гвоздѣ бракъ кирниць и оно лежить при занечищенôмъ потоцѣ переплываючôмъ цѣле село, а люде зъ того потока передъ тымъ брали воду, отже зъ оглядôвъ гіґієнічно-санітарныхъ село наше знаходить ся середъ дуже невôдрадныхъ обставинъ, — то однакожь въ порôвнаню до числа хорыхъ не богато людей повмирало. Що тутъ далось завчасу и дѣйстно зъ добрымъ успѣхомъ холеру здержати, за се въ першôй лiнiи треба дякувати оглядности старосты Галецкого и повѣтового лѣкаря д ра Беднарского. Вже въ самыхъ початкахъ д-ръ Беднарскій при першôмъ выпадку холеры самъ перевѣвъ якъ найдокладнѣйшу десинфекцію зараженыхъ домôвъ, полишаючи при домахъ варту, щобы перепинити комунікацію здоровыхъ зъ хорыми. И дѣйстно, дальшй выпадки холеры появились уже ажь тогдѣ, коли люде зъ роботы жнивъ повернули до дому. На сталый побутъ у Гвоздѣ на часъ холеры прислався п. староста д-ра Ожаровского зъ Старои Соли, чоловѣка здôбного въ своѣй науцѣ и незвычайно народолюбного. Его невтомимôй праци удало ся за несповна три тыждні хоробу поборoти такъ, що нинѣ есть уже лишь у хорыхъ. Але-жь и потрудивъ ся д ръ Ожаровскій! не одну безсонну провѣвъ нôчь, ратуючи хорыхъ! Рада громадска ухвалила подяку д-рови Ожаровскому, а и п. намѣстникъ, котрый лично пересвѣдчивъ ся, зъ якимъ пожертвованьемъ, и успѣхомъ той чоловѣкъ трудить ся для добра людскости, чей-же оцѣнить ей заслуги.

При сѣй нагодѣ, не вôдъ рѣчи подати, що п. намѣстникъ, загостивши до Гвозда зъ-рана 21 н. ст. вересня въ товариствѣ одного урядника и д-ра Баржицкого, перейшовъ пѣхотою майже цѣле село. Всюды, де були хорй, входивъ за д-ромъ Ожаровскимъ до хаты и довшій часъ задержувавъ ся, розговорюючи зъ домôвниками и выпытуючись хорыхъ: чи мають що ѣсти и пити. Що дорозѣ розпытувавъ громадского писаря про мѣсцевй вôдносины, про те: чи громада Гвôздъ есть маюча чи убога, чи громада маe свою толоку, свôй лѣсъ; чи нарôдъ тверезый, чи горнесь до просвѣты, и т. д.

Холера даeсь бѣднымъ людямъ въ знаки, особливо въ порѣ лѣтнôй взглядно осѣннôй ще й тымъ, що вôдрываe вôдъ господарства. Есть въ селѣ н. пр. 30 домôвъ въ контумаціи, а въ тыхъ домахъ e й здоровй люде. Коло кождои такои хаты ставлять варту, отже 30 людей, другихъ стôлько уживаeсь до рôзныхъ услугъ, а замкненыхъ есть зо два разы тôлько, — отже въ роботы нема кому зъ поля працю збрати, а не зберешь ей то й не будешь мати що ѣсти. У насъ въ Гвоздѣ теперь все стоить у поли, — нема кому збирати и до дому звозити.

Николай Басайчукъ.

вала ся? — шамтить беззубымъ ротомъ, а руками взяла ся въ боки наче й справдѣ бадьориста молодиця. — Не вартъ и бѣдкатись: одинъ зрадивъ, ну й геть собѣ въ домовину. Цуръ тобѣ! Я иншого придбала, та ще й красчого! Чи не такъ, козаче? — спытала та й затупотѣла по козиному.

— До кого се ты, на прикладъ, кирпу гнешь? — пытаe байдужно прадѣдъ.

— Та й чудный же ты, козаче, — граe вѣдьма, — буцѣмъ то й не розумѣешь, до кого! — и бровою моргнула препогана. — Любязный ты менѣ, отъ що! Давно вже бажала такого неприхильного, якъ отсе ты, а отъ же й заневоливъ ты моe серце... Кихъ-кихъ-кихъ! — завищала. — Ходи-жь но, кохане подружя! я тебе приголублю, — каже, та ще й баньками бликнула.

Спротивило се прадѣда, ажь сплюнувъ.

— Приголубъ собѣ, бабусю, — каже прадѣдъ — чорта лысого! якъ-разъ тобѣ до лица буде! Та ще гляди, щобъ не при мѣсяцю, а то й самого чорта перелякаeшь своимъ личкомъ...

Затрясла ся вѣдьма, ажь зубами скрегоче та лютуe.

— Якъ же се воно такъ? — каже — зраднику ты! джигуне бабскій! безмозкій брехуне! Якъ тобѣ здаeть ся: вôдбивъ мене вôдъ чоловѣка, удовою полишивъ, та й цураeшь ся? Нѣ, выгадки! не пущу! про се й не думай, бо не на таку натрапивъ!

— Цуръ тобѣ пекъ! Схамени ся, вѣдьмо! — грôзно гукнувъ прадѣдъ. — Тобѣ-бъ зручнѣйше було на огородѣ опудаломъ стояти та горобцѣвъ лякати, а не до козакôвъ залицятись... Гляди, ще не розсыпь ся часомъ!

— Не турбуй ся, не розсыплюсь, — каже вѣдьма, — пильнуй ты, щобъ самъ тее... не розсыпавъ ся!

— Вôдчепи ся, навѣжена! — сказавъ прадѣдъ и повернувъ ся вже, щобъ геть собѣ йти, ажь нѣ! Прискочила до нього вѣдьма та й простягла свои костуватй руки, мовь тй скраклѣ.

— Потривай, голубе, — каже, — тѣкати й не выгадуй, бо не пущу! Коли умѣвъ вôдбивати то теперь уже кохай!

Бачить прадѣдъ, що не переливки, а безъ жарту притьмомъ причепила ся до нього вража сила, мовь та пявка. Хоча й острахъ напавъ, але митью выхопивъ шаблюку, полоснувъ нею добре, а про те вѣдьма тôлько зареготалась.

Нѣ капельки не злякала ся я твоеи шаблѣ! — байдужно каже вѣдьма, — я-жь тобѣ казала, що й тысячу шабель пôдôйму на тебе, коли схочу... Красче покинь шаблю та поцѣлуй мене любенько, бо все одно... не втѣчешь!

„Еге-жь! — злякавъ ся таки прадѣдъ, — выпадъ бачу зовсѣмъ поганый выходить .. Отъ тобѣ й вызволяй чоловѣка!“ Замануло ся йому чуба пошкробати, але не до того було. Такій на нього найшовъ страхъ, що ажь зло взяло.

— Нехай тебе чортяка цѣлуе! — та се сказавши, скôць на бôкъ, а вона за нимъ, вôнъ далѣ, вона за нимъ, та такъ округъ бугрика й кружають, мовь бы кôтъ за мышою. Крутили ся вони то въ сей то въ той бôкъ, поки прадѣдъ утомивъ ся, а тутъ ще почуваe, що вѣдьма його отъ-отъ наздожене, та якъ закричить, наче не своимъ голосомъ:

— Ратуйте, люде, хто въ Бога вѣруe! Не дайте христіяньскои душѣ нечистôй силѣ на поталу!

Наче грôмъ по степу загуркотѣвъ вôдъ того крику. И що-жь бы вы думали, люде добрй? Озирнувъ ся прадѣдъ, ажь катъ зна' зъ-вôдкôль, збѣгли ся на його крикъ усѣ молодицѣ, якихъ тôльки доводилось ему знати. Придавляeть ся, — чи не обмарило? — такъ же нѣ, бо тутъ и Солоха, и Хивря удова, и кума, и дячиха, и ще чимало другихъ. Та якъ зôтнуть ся зъ вѣдьмою въ ручки, а потôмъ якъ счеплять ся одна зъ другою, ажь клочя розлѣтаeть ся, такій гармидеръ пôдняли, що й на десять ярмаркôвъ стало-бъ. Тôлько й чуе прадѣдъ, якъ кожна на кутнй кричить: „Вôнъ мôй!“ а та перебиваe: „Нѣ бо мôй!“ а третя: „Нѣкому його не пущу!“ — та хто-бъ и переслухавъ ихъ сварку, але чублять ся клято и кожна намагаe ухопити прадѣда за щонебудь. Не розбере козакъ: чи то воно такъ справдѣ й e, чи то мана на очи наслана? Годѣ було вже не вѣрити, коли кожна завзято маe або самого прадѣда або-жь за нього иншу, та ще й силкуeть ся захистити його, щобъ не дôставъ ся иншôй. „Отсе ще диво! — мѣркуe прадѣдъ, — анѣ на гадку менѣ нѣколи не впало, що вони... кожна вѣдьма! Скарай Боже, не знавъ!“ Та влучивши хвилину, коли вони, мовь навѣсній розтелесувались, якъ чкурне! — та такъ прудко, що навѣть и вѣтеръ бы не наздогнавъ. Летить козакъ зъ усѣви силы мовь сполоханый дикій кôнь, самъ не тямить куды, ажь гулькъ! — передъ очима коршма и побратимъ стоить, зъ просоня ледви розплющуючи очи.

— Буцѣмъ ты, Петре, — пытаeсь — до помочи кликавъ, чи що?

А прадѣдъ мовь не чуe и навѣть зупинитись не здолѣe, та такъ зъ розгону й шурхнувъ головою у стôгъ сѣна, та й зарывъ ся. Шкода, що даремно побратима сполохавъ. Побратимови спершу здало ся, що кôнь прибѣгъ, и вôнъ, не розплющуючи очей, гукнувъ зъ просоня: „Тп-р-ръ!“

„Ну, — радѣe прадѣдъ, — сякъ-такъ вôдчепивъ ся! Та й нанесло-жь ихъ, до бѣсового батька, дуръ имъ! На смерть бы защищали, коли-бъ не втѣкъ... Але-жь, бачь, и въ пригодѣ стали отй молодицѣ. Чого не выгадуй, а коли-бъ не они, зъѣла-бъ мене вѣдьма..

Тôлько-жь завчасно радѣвъ прадѣдъ.

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьскій кореспондентъ кракôвскои Now-ои Reform-ы мавъ нагоду розговорювати зъ вызнатнымъ членомъ клюбу Гогенварта, що належить до словѣньскои ґрупы, и одержавъ вôдъ него поясненье: Якъ поодинокй ґрупы клюбу задивлюють ся на справу выимкового стану Праги. Бôльшôсть клюбу невдоволена розпорядженьемъ правительства, а голосне невдоволенье вôдзываѥ ся передовсѣмъ мѣжь послами словѣньскими и хорватскими. Они пôдъ нѣякими засторогами не будуть голосувати за выимковымъ станомъ. Мѣжь шляхтою ческою думки подѣленй, и лише мала ґрупа, що маѥ тѣснѣйшй личнй зносины будь зъ ґр. Таффимъ, будь зъ ческимъ намѣстникомъ ґр. Туномъ безусловно апробуѥ поведенье правительства супротивъ молодо Чехôвъ. Однакъ мимо того годѣ нинѣ сказати що-небудь певного що-до становища, яке займе ческа шляхта въ клюбѣ и въ палатѣ, — се буде зависѣти вôдъ закулісовыхъ переговорôвъ. На певно кабінетъ може числити на нѣмецкихъ клерикалôвъ и на буковиньскихъ послôвъ. Ґр. Гогенвартъ находить ся за-для рôзницѣ въ клюбѣ въ досыть прикрôмъ положеню, тожь здаѥсь, що справа голосованя надъ выимковымъ станомъ Чехіи въ радѣ державнôй не буде предметомъ нарадъ въ клюбѣ; кождый членъ зможе голосувати пôсля своѥи волѣ. Кореспондентъ уважаючи сю информацію правдивою приходить до заключеня, що бôльшôсть для выимкового стану въ палатѣ послôвъ не ѥсть такъ певна, якъ думають правительственнй круги, бо-жь и сумнѣна рѣчь, чи зъ нѣмецко-ліберальною лѣвицею пôйде рука въ руку народно-нѣмецке сторонництво д-ра Штайнвендера.

Проф. Едв. Зісъ, одинъ зъ найвызнатнѣйшихъ представителѣвъ нѣмецкои лѣвицѣ въ радѣ державнôй, выголосивъ оногды у Вѣдни передъ численнымъ зборомъ выборцѣвъ бесѣду, котра наглядно илюструѥ поведенье нѣмецкои лѣвицѣ супротивъ сучаснои ситуаціи політичнои, спонуканои выимковымъ станомъ Праги, пытаньемъ заведеня безпосередного права голосованя и т. д. Бесѣда Зіса дотыкала трьохъ пытань: ситуаціи въ Чехіи, вôдношеня ліберальнои лѣвицѣ до правительства и загального права голосованя. Однои рѣчи не дотронувъ ся бесѣдникъ, а именно не згадавъ нѣ слôвцемъ про реформу валюты, хочь вôнъ самъ спеціялістъ въ тôй справѣ. Зборы, якъ сказано, були дуже численнй. Проводивъ мѣскій радный Майсль. Проф. Зісъ згадавши на вступѣ, що теперѣшне положенье дуже напружене, перейшовъ до заведеня выимкового стану у Празѣ. „Мы радôстно повитали — говоривъ бесѣдникъ — змаганя звернени̂ до трѣвкои згоды Нѣмцѣвъ зъ Чехами. Нѣмцѣ складали на жертовнику тои згоды великй жертвы (?), резиґнуючи зъ своѥи бôльшости въ ческôмъ соймѣ, бо-жь мы бачили, скôлько терпѣла держава за-для ненастаннои борбы обохъ народностей въ однôмъ краю, мы згодили ся на тй жертвы и тѣшились обѣцянымъ миромъ. Однакъ чого мы не бачили, то ослабленя умѣркованого ческого сторонництва въ краю. Зъ починомъ правительства ґр. Таффого на чолѣ ческои репрезентаціи стоявъ Ріґеръ, пôдпертый шляхтою и духовеньствомъ. Не було парляментарнои сесіи, зъ котрои не вôднесли бы тогдѣ Чехи богатыхъ овочѣвъ своѥи політики. Однакъ наспѣвъ той нещасливый день, коли давнй ихъ союз ики предложили имъ свôй власный рахунокъ, а ческй послы рѣшили ся вôддати свои голосы до розпорядимости противникамъ нашихъ шкôльныхъ законôвъ. Про те они спроневѣрили ся традиціи свого народу и перестали истнувати.“ Слѣдомъ за тымъ пôйшли бурливй сцены, котрй спонукали выимковый станъ. По думцѣ бесѣдника заведенье выимкового стану въ Празѣ не ѥсть розвязкою політичнои квестіи; въ найлѣпшôмъ случаю се средство гôдне жалю. Однакъ, чи примѣненье того средства було конечне, порѣшить рада державна, а вôнъ самъ высказуѥ свôй жаль, що въ Празѣ дôйшло ажь до того. И якъ зъ однои стороны треба жалѣти надъ выимковымъ станомъ, такъ зъ другого боку треба глядѣти зъ помилованьемъ на тй ексцесы, що ѥго попередили, и надъ розбитьемъ сойму. Але велика мета австрійскои політики не ступить на фальшиву дорогу нѣ за-для одного, нѣ за-для другого факту. „Саме въ тôй хвили — продовжавъ бесѣдникъ — уважаю своимъ обовязкомъ высказати, що нѣколи не перестанемо признавати добрыхъ прикметъ ческого племени и ѥго великого значѣня для цѣлои монархіи. Для-того-жь нашимъ найгорячѣйшимъ бажаньемъ, щобы въ Празѣ заволодѣло якъ найскорше розважливе розположенье, и щобы властиве розумѣнье претенсій Нѣмцѣвъ и жизненнй интересы державы могли найти свôй высказъ.“ — Зъ черги дотронувъ ся бесѣдникъ вôдношеня нѣмецко-ліберальнои лѣвицѣ до правительства. Примѣръ и досвѣдъ ческихъ сторонництвъ учить, що кождому політичному сторонництву въ Австріи небезпечно йти за струями товпы и руководитись хвилевыми принуками опортунізму. Коли правительство выступило минувшои сесіи зъ проґрамою, що мала становити основу дальшихъ переговорôвъ, тогдѣ запоручено status quo народного стану посѣданя. Однакъ такого status quo не запоручено на поли шкôльництва, противно правительство хотѣло тй заведеня пôддати волѣ церковныхъ властей. И се була причина длячого сторонництво бесѣдника не писалось на таку проґраму. Міністеръ просвѣты кинувъ въ школу зерно вѣроисповѣднои борбы. Въ тôмъ добачуѥ бесѣдникъ нарушенье ліберальныхъ засадъ, котрыхъ буде боронити до кôнця житя. Отже становище ѥго сторонництва супротивъ проґрамы правительства було властиве. Правительство лишь тогдѣ зможе числити на пôдмогу, коли запевнить управильненье пытаня народностей вôдповѣдно до интересôвъ державы и дасть запоруку правдивого поступу интелектуального. — Що до выборчои реформы, бесѣдникъ обговоривши просторо подѣѣ тои реформы въ Нѣмеччинѣ и у Франціи прийшовъ до пересвѣдченя, що заведенье безпосередного права голосованя було бы політичнымъ самоубійствомъ для мѣщаньского стану. Кляса робôтнича орґанізуѥ ся, коли мѣжь тымъ мѣщаньство не робить нѣчого позитивного и зводить свою дѣяльнôсть до крикливого антісемітизму. Антісемітскій рухъ, се обовязокъ патріотичный; однакъ соціялісты не осягнуть своѥи меты. Одно можна осягнути, а то: запевнити робôтничимъ верствамъ лѣпше становище въ суспôльности и зрôвнати зъ упривілейоваными клясами. — По кôлькохъ интерпеляціяхъ удѣлено пос. Зісови признанье довѣря.

НОВИНКИ.

— **Доповняючій выбôръ посла до рады державнои зъ округа сокальско-равско-жовкôвского** маѥ — якъ довѣдуѥмо ся — вôдбутись уже въ падолистѣ с. р. и то може навѣть въ початкахъ того мѣсяця.

— **Въ справѣ доповняючихъ выборôвъ послôвъ**: до сойму зъ округа долиньского а до рады державнои зъ округа ярославско-чешанôвского забрала слово и львôвска „Русская Рада“ та й поручила выборцямъ голосувати на судью Адама Ґрабовеньского и на селянина Антонія Собеня.

— **Холера.** Въ Краковѣ занедужавъ на холеру 14-лѣтный сынъ реставратора въ готели „Народовôмъ“ при ул. Посольскôй ч. 22 Іосифъ Зомбикъ. Вôдосланый до шпиталя холеричного бувъ дуже слабый дня 27 н. ст. вересня, однакъ ще жиѥ и маѥ ся навѣть лѣпше. Родичѣвъ ѥго дельожовано до дому обсерваційного. Готель замкнено для приѣзжихъ и обставлено кордономъ а въ нѣмъ лишила ся по здесинфекціонованю служба готелева. Подорожнй, щó ще суть въ готели, вôдъѣдуть на санітарну обсервацію, бо власти дотычныхъ мѣсцевостей будуть повѣдомленй про ихъ вôдъѣздъ. Зô слѣдства показало ся, що отець Іосифа Зомбика бувъ недужій на холеру передъ 10 днями, а одинъ зъ кельнерôвъ передъ 3 тыжднями, однако властямъ не дано знати о тыхъ занедужаняхъ. Гадають, що пошесть мôгъ занести хтось зъ подорожныхъ, приѣзджаючихъ зъ мѣсць, де она пануѥ, а такй подорожнй нерадо признають ся, звôдки ѣдуть. — Зъ Коломыи пише тамошна Gazeta: Холера збôльшаѥ ся зъ кождымъ днемъ. Нинѣ (въ середу) маѥмо 5 случаѣвъ смерти и кôлька занедужань. Недужй опирають ся мимо комітетôвъ ратунковыхъ. Оногды занедужавъ звѣстный аґітаторъ выборчій, коваль Гомонька. Д-ръ Пяскевичь просивъ, представлявъ, промавлявъ до розуму и серця, вказувавъ на дрôбнй дѣти, котрй можуть стати сиротами и спытавъ вкôнци, чи дати лѣкарство. „Не трудѣть ся пане, бо бôгме не зажию!“ Вчера умеръ одинъ поліціянтъ, Бялоскурскій. Зъ тои причины въ поліціи велике занепокоѥнье. Нѣчого дивного. Вôдъ 6 тыжднѣвъ все на ногахъ: працюють безъ вôддыху. А въ додатку въ касѣ пустки. Вже нинѣ приготовлюють урядникôвъ маґістратскихъ и службу, що на першого каса здержить навѣть выплату пенсіи. За банкротствомъ маґістрату пôйдуть приватнй, а навѣть вже ѥго выпередили. Передъ тыжднемъ донесли мы про одно банкротство, нинѣ зголосивъ друге Азріель Геллеръ, торговля сукна. За ними пôйдуть иншй. Не звѣстно, якъ довго буде намъ ще грозити холера. Однако, що зробила вже все зле, яке могла зробити, то певна рѣчь. Дощь, слота и студѣнь, а по при се нужда — про яку нѣхто не думавъ, пануюча мѣжь бѣднымъ жидôвствомъ и мѣщаньствомъ нашимъ, се союзники пошести, котра, здаѥть ся, загнѣздила ся у насъ на довгй часы.

— **Вôдъ п. Ярослава Корытовского зъ Калуша** одержуѥмо въ справѣ справозданя посла Романчука отсе письмо: Щобы усунути всяке недорозумѣнье зъ на оды новинки, яку подало „Дѣло“ въ ч. 207-ôмъ про справозданье посла Романчука въ Калуши, уважаю за свôй обовязокъ подати до вѣдомости читателямъ „Дѣла“, що въ повѣтѣ калускôмъ — хочь въ урядовôй ґазетѣ, якъ сказано въ „Дѣлѣ“, доси не було згадки, бо рѣчи ще основно не розслѣджено, — лучило ся въ однôмъ селѣ, именно въ Гуменовѣ, кôльканацять выпадкôвъ занедужаня а кôлька смерти и вôдъ кôлькохъ днѣвъ пробувають тамъ высланй староствомъ лѣкарь повѣтовый, комісарь и жандармерія. Зъ тои самои причины не вôдбувъ ся и ярмарокъ въ Калуши, що припадавъ на день 28 с. м. На всякій спосôбъ не можна тутъ пôдозрѣвати, щобы ц. к. староство мало може якій-небудь иншій мотивъ якъ лише взглядъ санітарный. — *Яр. Корытовскій.*

— **Поліція репортеромъ.** Зъ Вѣдня пишуть до Dziennik-a Polsk-ого. Вы имовѣрно читали вже справозданя про вôдкрытье анархістôвъ, про динамітъ, мелінітъ, бомбы и маніфесты, револьверы и другй страшнй рѣчи. А знаѥте, хто то все такъ гарно описавъ? Нѣхто иншій, лише высока поліція, бо цѣле справозданье було ѥи власнымъ донесеньемъ. Анѣ одинъ американьскій репортеръ не зумѣвъ бы лѣпше описати того, що стало ся, бо донесенье поліціи описало навѣть те, що могло стати ся, ѥсли бы не опѣкунчй крыла властей. Здаѥть ся, першій разъ дирекція власти безпечности въ такій спосôбъ и себе хвалить и населенье страшить, бо звычайно въ такихъ случаяхъ старають ся офіціяльнй елементы радше уменшити фактъ и ѥго значѣнье. Тота балакливôсть поліціи дуже загадочна. Може бути, а навѣть дуже имовѣрно, що найшло ся кôлька або кôльканацять переступникôвъ або фанатикôвъ-пôвголовкôвъ, котрй хотѣли динамітомъ розвязати всѣ соціяльнй загадки; однако се ще не оправдана причина, щобы страшити населенье анархістичною революціею. Ѥсли то впрочѣмъ правда, що каже поліційне донесенье, именно що поліція знала вже вôдъ цѣлого року про готовлячій ся заговоръ и выжидала, поки справа не доспѣѥ, то можна бы пригадати управѣ поліційнôй, що въ иншихъ законахъ ѥсть спеціяльный и дуже ясный параґрафъ противъ такого поведеня, дуже похожого на провокацію. Першимъ обовязкомъ власти безпечности спинити переступство заразъ, якъ лише про се дôзнаѥ ся; на „дозрѣванье“-жь вôльно ждати хиба поліціи въ Хинахъ. Деякй пояснюють сю тактику поліціи ось якъ: Поліція видить зрôстъ руху середъ робôтникôвъ и аґітацію за загальнымъ голосованьемъ. Конституція не даѥ ѣй способу поборювати таку аґітацію; не выстаѥ навѣть новѣйша интерпретація закона о зборахъ. Въ тôй потребѣ навинули ся анархісты Hilf was helfen kann — може бути въ той спосôбъ приладить ся основа до выимковыхъ законôвъ. Тайну о поліційнôмъ донесеню выдала Neue fr. Presse, написавши: „Зô стороны поліціи доносять намъ...“ Можна собѣ представити, якъ выглядавъ цѣлый комунікатъ, де въ кождôмъ реченю — компліментъ для поліціи.

— **Зô скôльскои верховины** доносять, що сей рôкъ представляѥ ся для тамошного населеня дуже сумно. Слота погноила одну часть сѣна, а другу забрали зъ сѣножатей воды гôрскихъ потокôвъ. Ажь теперь зачали ся тамъ жнива, а що найгôрше то се, що вôвсы и ярина цѣлковито зеленй, такъ що тяжко ихъ збирати. Старшй люде говорять що передъ 30 лѣтами було такъ само, т. ѥ. снѣгъ припавъ хлѣбъ, а морозъ заморозивъ такъ, що нѣчогого не було.

— **Въ Борини**, турчаньского повѣта, знищила була, якъ звѣстно, повѣнь всѣ дороги и мосты. Вôдъ того часу протекло вже не мало воды и можна було дороги и мосты понаправляти, але о тôмъ нѣхто й не подумавъ и люде просто розбивають собѣ головы. Оногды лучила ся така пригода судьѣ зъ Боринѣ п. Моталеви. Вертаючи зъ Турки зъ похоронôвъ скоропостижно помершого секретаря староства Маѥра, вывернувъ ся зъ возомъ и такъ собѣ потовкъ голову, що ще й нинѣ не минула небезпечнôсть катастрофы.

— **До ґімназіи брôдскои** записало ся було зъ початкомъ минувшого року шкôльного 511 ученикôвъ звычайныхъ, 10 приватистôвъ и 8 надзвычайныхъ. Въ роцѣ перестало ходити 85 ученикôвъ. Що-до вѣроисповѣданя було: 100 греко-кат., 133 римо-кат., 203 жидôвъ и 2 протестантôвъ. Клясифіковано 416 ученикôвъ, а зъ нихъ одержало 19 степень першій зъ вôдзначеньемъ, 297 степень першій, 38 степень другій, 10 степень третій, а 52 поправку.

— **Звѣстный польскій аґітаторъ выборчій**, лѣсничій Лібіґа въ Борини Феликсъ Вонсовичь, померъ дня 4 н. ст. вересня. Вонсовичь аґітувавъ при всѣхъ выборахъ въ Турцѣ на свôй спосôбъ. До выборôвъ ставлявъ ся все зъ своими лѣсными по 10 до 15 людей. Выборцѣ дрожали передъ Вонсовичемъ, бо вôнъ не перебиравъ въ средствахъ и одинокимъ ѥго арґументомъ при выборахъ бувъ пястукъ и букъ. — Нехай ѥму Господь простить грѣхи!

— **До львôвского заведеня для невылѣчимыхъ**, фундованого Билинскимъ, буде принятыхъ поки що 20 недужихъ. Пôсля статутôвъ можуть бути принятй недужй на рака, туберкулы, нервовй, котрй по апоплексіи и недузѣ хребетного стовпа потрѣбують лѣкарскои опѣки, вкôнци недужй на незаразливй шкôрнй слабости. Такожь будуть приймати ся реконвалесценты. Вôдъ принятя выключенй: особы не маючй 14 лѣтъ житя, умыслово хорй, терплячй на заразливй недуги, недужй на старече обезсиленье, выгоѥнй калѣкй, недужй на очи и навѣщенй недугою нервовои системы. Принятье вôдбуваѥ ся вôдъ 7 н. ст. жовтня вôдъ 9 ои до 10-ои годины зъ рана.

— **Торговля дѣвчатами.** Сего лѣта щезли зъ Черновець двѣ хорошй дѣвчины-жидôвки: Роза Тельлеръ и Амалія Розенштокъ. Ажь теперь переведене слѣдство выказало, що дѣвчата були уведенй музикантами, що концертували въ черновецкихъ огородахъ публичныхъ. Дѣвчатъ перевезено до Румуніи, а звôдтамъ продано до домôвъ розпусты въ Царгородѣ.

— **Новоименованый міністеръ вôйны**, бар. Кріґгамеръ перенѣсъ ся уже зъ Кракова до Вѣдня, щобы обôймити управу свого міністерства. Дня 27 н. ст. вересня пращали нового достойника кракôвска ґенераліція, офіциры штабу и депутаціи полкôвъ въ кракôвскимъ вôйсковôмъ касинѣ. Вечеромъ вôдбувъ ся пиръ въ честь міністра, устроѥный офіцирами кракôвского ґарнізону.

— **Староство въ Ґурагуморѣ.** Начальникомъ новоотвореного староства въ Гурагуморѣ на Буковинѣ именованый староста Ролеръ, що доси бувъ при президіи краѥвого правительства въ Чернôвцяхъ. Персоналъ урядникôвъ згаданого староства будуть складати: концепістъ Як. Мікулі, концептовый практикантъ Теоф. Граматовичь, повѣтовый лѣкарь д-ръ Евг. Мандибуръ, повѣтовый ветеринарь Альфредъ Фоляковскій, канцелістъ Отто Шарматкевичь и повѣтовый фельдфебель Левъ Фляйшеръ.

Катрайнера кава солодова належить до найздоровѣйшихъ и найдешевшихъ артикулôвъ поживы. Ѥсть се додатокъ дуже потрѣбный и смачный до звычайнои кавы, а доброту ѥго можна найлѣпше оцѣнити по тôмъ, що въ короткôмъ часѣ стала ся солодова кава такъ сказати-бъ найпопулярнѣйшою мѣжь середными верствами населеня.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** повѣдомлюѥ, що почавши вôдъ дня 1 н. ст. жовтня переходити будуть возы до спаня при поѣздахъ поспѣшныхъ Н-ры 1 и 2 мѣжь Краковомъ а Пôдволочисками, натомѣсть знесеный буде зô згаданымъ днемъ безпосередный курсъ возôвъ до спаня межи Краковомъ а Сучавою, а взглядно Чернôвцями при поѣздахъ поспѣшныхъ н-ры 1/301 и 302/2.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 30 вересня. На першôмъ засѣданю палаты послôвъ буде внесена петиція правительственныхъ урядникôвъ заосмотрена 21.346 пôдписами. Въ тôй петиціи домагають ся урядники заведеня службовои праґматики, признаня 6-тыжднѣвои вôдпустки въ роцѣ, системізаціи платнѣ, знесеня кавціи службовои и т. д.

Прага 30 вересня. Зредаґованый пос. Герольдомъ маніфестъ молодо-Чехôвъ появить ся завтра. Поліція хоче перепинити тому. Число увязненыхъ доходить 100.

Тріестъ 30 вересня. Турецка ескадра вôдвѣдаѥ австрійскй и италійскй пристани.

Парижь 30 вересня. Въ департаментѣ Па де Калѥ стрейкуѥ 42.000 робôтникôвъ.

Петербургъ 30 вересня, Россійске міністерство скарбу рѣшило въ деякихъ австро-угорскихъ торговицяхъ установити комісіонарôвъ для продажи россійского збôжа.

Лондонъ 30 вересня. Бразілійскй повстанцѣ здобули мѣсто Санта Катаріна.

Надôслане.

Д-р Андрій Кос
отворив
КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ
у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.
4859 6—7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручаѥ у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроѥня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ
купуѥ и продаѥ найкористнѣйше
Контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.
При порученяхъ зъ провінціи, котрй вôдворотною почтою полагоджуѥмо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Чайники нікльованй по зр 2·75, 3, 3·25, 3·50, 4 и 4·50
поручаѥ 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).
Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

4804 14—30
ПОСТѢЛЬ
власного выробу
Колдры студентскй на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 1·5 цм довгй, 125 цм. широкй по зр 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великй 185—193 цм. довгй, 135 цм. широкй по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.
Матерацы волосѣннй вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.
Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.
Сѣнники звычайнй и пружиновй вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ
Подушки пѣрянй и волосѣннй.
Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.
Коцики вовнянй и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручаѥ
ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ
ЛЬВÔВЪ
улиця Коперника число 7.
Для пп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

Высокоповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручаѥ ся
МОЛОЧАРНЯ
и „взôрцева кухня“
при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь. Кава найлѣпша, стравы смачнй выбôръ великій кухня безъ перервы цѣлый день. Цѣны найнизшй. Зъ поважаньемъ
4839 9—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

Звертаѥ ся увагу
на
ЗАВЕДЕНЬЕ
ФОТОҐРАФІЧНЕ
христіяньске
устроѥне зô
найбôльшимъ комфортомъ
У ЛЬВОВѢ
при ул. Коперника ч. 8
пôдъ фірмою
ИВАНА КШАНОВСКОГО
4826 Цѣны умѣреннй. 9—12

ТУТКИ електричнѣ стисканй
неклиенй зъ найлѣпшои францускои бібулки, гіґієнічнй, поручаѥ фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**
При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 20—30

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРІЦА
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймаѥ всякй роботы входячй
4835 въ обсягъ сего званя. 13-15

ЛЕОПОЛЬДЪ
ЛИТИНЬСКІЙ
Львôвъ, Коперника 2
поручаѥ
Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п гарно лыскучй, готовй до ужитя
Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.
На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 43—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 69 180
ВСЯКІЙ РОБОТЫ ЛІТОГРАФІЧНІЙ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВІЙ
вôдъ 1·20 кр. за сотку.

ДОВРЫЙ ЧАЙ
поручає
СТАРА ТОРГОВЛЯ
ВОЛЯ
4844 10 20
у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

Вôдъ давна звѣстный зъ своєи доброты и запаху правдивый
РОССІЙСКІЙ ЧАЙ
въ торговли
В. АДАМОВИЧА
ВЪ БРОДАХЪ

фунтъ дуже доброго . . . . . зр. 1·40
фунтъ найлѣпшого оригін. опакован. зр 2·50
фунтъ „Имперіяль“ цѣсарскои . . зр. 3·50
фунтъ высѣвокъ зъ найлѣпш чаѣвъ зр. 1·20
кава „Сіріюсъ“ франко 5 кільо . . зр. 9·50

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

4861 1—104

Ц. к. уприв. Перша краєва фабрика
ВÔЗОЧКÔВЪ ДЛЯ ДѢТЕЙ
И ВЫРОБÔВЪ КОШИКАРСКИХЪ
заложена въ роцѣ 1850 4857 1—4
КАРОЛЕМЪ КЕЛЛЄРОМЪ
у Львовѣ, ул св. Павла ч. 8
Головный складъ и продажь при ул. Гродзицкихъ ч. 4 въ партерѣ.

Поручає кошѣ до подорожи, рôзного обему, всякій въ обсягъ фабрики входячій выробы, плетенй зъ манілѣ, тростины бамбусовои и т. д. такожь выконує всякій репарації вôзочкôвъ и т. ин. выробôвъ кошикарскихъ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Зъ поважаньемъ
К. КЕЛЛЄРЪ

„ДНѢСТЕРЪ“
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови“** можнôсть обезпечувати и выплачувати **и найвысшй суны**

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. улокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **поббльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ“ приймає такожь въ силу договôру, заключеного зъ Товаристôмъ взаимныхъ обезпеченъ въ Краковѣ **обезпеченя на жите** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякій поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра“ у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

П. Т. Однорôчнымъ Охотникамъ
доставляє
елєґантныхъ и гарныхъ мундурôвъ
4796 6 6 *фірма*
Г. РОЗЕНТАЛЬ,
ц. к. надворный доставець, вôдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною
у Львовѣ при улици Коперника ч. 9.
Спеціяльнй цѣнники на жаданье даромъ и оплатно.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
вô 1830 роцъ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшній управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ сности, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантіею (такожь на раты).

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.
Білєты корабельнй до Америки
въ
Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a
WIEN.

Поясненя безплатно. 4590

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
ВСѢ ЄФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій вылосованій з вже платнй мѣсцевй паперы цѣнній, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

МАҐАЗИНЪ ФУТОРЪ
П. ЧАПЧИНЬСКОГО
У ЛЬВОВѢ
перенесеный 4860 1 8
на улицю Ягайлоньску ч. 12.
до обширного и пôсля нинѣшныхъ вымогъ урядженого льокалю и поручає ся дальшимъ взглядамъ.

ПРОТИВЪ ХОЛЄРЫ!!!

Дестилятъ винный.
Правдивый лише зъ
МУРИНЬСКОЮ ГОЛОВОЮ
остерѣгає ся передъ
фальсифікатами!
Можна дôстати
въ найпершихъ
торговляхъ спеціяльностей и делікатесôвъ,
ДРОҐЄРІЯХЪ,
аптикахъ,
КАВАРНЯХЪ
и цукорняхъ.
4843 4—?
Головный складъ
ПФАВЪ и С-ка
Рєка (Фюме).

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА
ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО
ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ
поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ
ФЕЛОНЫ
высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнй, Фаны, Хоругви хрестнй, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнй выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнй склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового
на выправы весѣльнй знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Руской Перемыской Торговлѣ и накидує дуже дрянтивый товаръ за великій грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важився хто ще мовою фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ
ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ
властитель Першои Руской Перемыской Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
для закупна рѣчей церковныхъ.

Tinct. capsici compos.
(Pain Expeller)
приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лагодяче бôль втиранье, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр. и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При зацупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки **лише** въ охоронною маркою **„котва“** яко 4592 **правдивй.** 30—49
Центральна розсылка.
Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

Послѣдный мѣсяць
ИНСБРУКСКІЙ
Льосы по 50 кр.
Головна выграна 50.000 зр.
Послѣдный мѣсяць
ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель, тов. банкове и контора вымѣны Шелєнберґъ и Крайзеръ у Львовѣ.
4852 10—23

Lev. Kneipp

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздôвства КНАЙПА СОЛОДОВА КАВА єсть

зô **смакомъ звычайнои кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшанои зъ сурроґатами кавы звычайнои, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу здоровѣйшу** и **бôльше поживну** каву. — **Незрôвнана** яко додатокъ до звычайнои кавы. **Дуже надає ся** для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — **Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.**

Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 41—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 210. Львôвъ, Понедѣлокъ 20 вересня (2 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком:

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року . . .	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатанô вôльнô вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числить ся по 10 кр. вôдъ стишка.

у Львовѣ, дня 2 н. ст. жовтня 1893.

Въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“ подали мы хôдъ окружного вѣча стрыйского и всѣ резолюціи въ шѣстьохъ справахъ, що стояли на порядку дневнôмъ того вѣча, — нинѣ-жь уважаємо за потрѣбне сказати про се вѣче кôлька слôвъ вôдъ себе.

Що вѣче стрыйске було не такъ численне, якъ бували окружнô вѣча, устроюванô давнѣйшими роками — въ Станиславовѣ, Бережанахъ и т. д., — причина сего була вже у насъ подана нашимъ справоздавцемъ [головно прибранемъ роботы въ поли] и рѣчь певна, що якъ бы не тô перешкоды, вѣче було бы значно численнѣйше. А лишь хиба не численности вѣча приписуемо мы появу, що просьба вôдкрываючого вѣче д ра Олесницкого, звернена до селянъ, щобъ они высказували свои погляды на резолюціи, бо ихъ голосъ найбôльше важнô въ обговорюваныхъ на вѣчу справахъ, — осталась несповненою, бо, кромѣ двохъ селянъ-референтôвъ, селяне не забирали слова и не высказували своихъ поглядôвъ. Розумѣемъ се не уймае великои ваги вѣча, котре пояснило селянамъ богато важныхъ справъ стоячихъ нинѣ на порядку дневнôмъ, и щиро бажати бы, щобы за примѣромъ стрыйскихъ патріотôвъ пôшли и другô скрôзь по нашôмъ краю и устроювали такô вѣча окружнô а хочь бы й повѣтовô.

Мы ще въ червни сего року [паралельно зъ „Батькôвщиною“] накликували Русинôвъ на провінціи, щобы збирали ся скрôзь на вѣча окружнô або й повѣтовô для обговореня трехъ важныхъ на порѣ справъ: реформы выборчои, реформы громадскои и закона ловецкого, уважаючи тô три справы за найпильнѣйшô. [Всѣ тô справы й обговорено на вѣчу стрыйскôмъ, особливо-жь справу реформы громадскои обробивъ д-ръ Олесницкій дуже старанно и основно. Вѣча окружнô [якъ отсе въ Стрыю] взглядно повѣтовô уважаємо мы за найлучше вôдповѣдаючô цѣли освѣчуваня народу въ того рода справахъ и выявы поглядôвъ самого народу, дlатого мы й не прилучимось до докору высказаного вôдкрываючимъ вѣче д-ромъ Олесницкимъ, що въ тыхъ справахъ початокъ акціи повиненъ бувъ выйти вôдъ когось бôльше до того покликаного. [Выразно д-ръ Олесницкій не сказавъ вôдъ кого] На нашъ поглядъ — покликань до того именно Русины-патріоты въ краю, — они скликуваньемъ вѣчь окружныхъ чи повѣтовыхъ можуть найкраще „пôдперти могучимъ своимъ голосомъ опінію представителѣвъ народу“, — що самъ голова „Пôдгôрскои Рады“ въ своѣй промовѣ и поставивъ за одну зъ цѣлей вѣча стрыйского.

„Пôдперти гадку представителѣвъ народу“ — се одна зъ найважнѣйшихъ цѣлей вѣчь окружныхъ та повѣтовыхъ — и вѣче стрыйске взяло собѣ се за задачу. Однакожь мусимо звернути увагу на деякô діссонансы въ тôмъ взглядѣ проявившô ся на тôмъ вѣчу.

Насамперед заразъ першій референтъ о. Давидякъ, ставлячи резолюціи зовсѣмъ такô, за якими стоять рускô послы, нѣ зъ сего нѣ зъ того зробивъ докôръ послови Романчукови, що вôнъ въ радѣ державнôй поставивъ „лишь такъ малô домагання“. Єсть се докôръ анѣ дрôбки неоправданый, бо по перше звѣстно, що пос. Романчукъ въ радѣ державнôй ажь надто ярко заманіфестувавъ ся за розширенъемъ права голосованя въ тôмъ дусѣ, якъ хоче й вѣче стрыйске, а по друге — не хто-жь иншій, якъ пос. Романчукъ першій въ радѣ державнôй поставивъ внесенье о збôльшенье числа послôвъ зъ куріи сельскои въ Галичинѣ. О що-жь властиво ходило о. Давидякови? На всякій спôсобъ такими зовсѣмъ безпôдставными докорами чейже не „пôдпираесь“ представителѣвъ народу, але хиба ослаблюесь у нихъ охоту и енергію трудити ся для справы народнои. Отже се одинъ бувъ великій діссонансъ.

Другій бôльшій діссонансъ выйшовъ зъ того проявляючого ся досыть часто способу укладаня резолюцій, зъ котрыхъ выходить, що ось-то референтъ першій выгадавъ якусь рѣчь, и „взываe послôвъ, щобы они на найблизшôй сесіи“... и т. д. Таке стало ся и зъ резолюціями сел Скоблика зъ Дашавы, котрый референтъ перед ъ пôдперти гадку представителѣвъ народу“ — се одна зъ найважнѣйшихъ цѣлей вѣчь окружныхъ та повѣтовыхъ — и вѣче стрыйске взяло собѣ се за задачу. Однакожь мусимо звернути увагу на деякô діссонансы въ тôмъ взглядѣ проявившô ся на тôмъ вѣчу.

Насамперед заразъ першій референтъ о. Давидякъ, ставлячи резолюціи зовсѣмъ такô, за якими стоять рускô послы, нѣ зъ сего нѣ зъ того зробивъ докôръ послови Романчукови, що вôнъ въ радѣ державнôй поставивъ „лишь такъ малô домагання“. Єсть се докôръ анѣ дрôбки неоправданый, бо по перше звѣстно, що пос. Романчукъ въ радѣ державнôй ажь надто ярко заманіфестувавъ ся за розширенъемъ права голосованя въ тôмъ дусѣ, якъ хоче й вѣче стрыйске, а по друге — не хто-жь иншій, якъ пос. Романчукъ першій въ радѣ державнôй поставивъ внесенье о збôльшенье числа послôвъ зъ куріи сельскои въ Галичинѣ. О що-жь властиво ходило о. Давидякови? На всякій спôсобъ такими зовсѣмъ безпôдставными докорами чейже не „пôдпираесь“ представителѣвъ народу, але хиба ослаблюесь у нихъ охоту и енергію трудити ся для справы народнои. Отже се одинъ бувъ великій діссонансъ.

Другій бôльшій діссонансъ выйшовъ зъ того проявляючого ся досыть часто способу укладаня резолюцій, зъ котрыхъ выходить, що ось-то референтъ першій выгадавъ якусь рѣчь, и „взываe послôвъ, щобы они на найблизшôй сесіи“... и т. д. Таке стало ся и зъ резолюціями сел Скоблика зъ Дашавы, котрый референтъ перед ъ пôдперти гадку представителѣвъ народу“ — се одна зъ найважнѣйшихъ цѣлей вѣчь окружныхъ та повѣтовыхъ — и вѣче стрыйске взяло собѣ се за задачу. Однакожь мусимо звернути увагу на деякô діссонансы въ тôмъ взглядѣ проявившô ся на тôмъ вѣчу.

Насамперед заразъ першій референтъ о. Давидякъ, ставлячи резолюціи зовсѣмъ такô, за якими стоять рускô послы, нѣ зъ сего нѣ зъ того зробивъ докôръ послови Романчукови, що вôнъ въ радѣ державнôй поставивъ „лишь такъ малô домагання“. Єсть се докôръ анѣ дрôбки неоправданый, бо по перше звѣстно, що пос. Романчукъ въ радѣ державнôй ажь надто ярко заманіфестувавъ ся за розширенъемъ права голосованя въ тôмъ дусѣ, якъ хоче й вѣче стрыйске, а по друге — не хто-жь иншій, якъ пос. Романчукъ першій въ радѣ державнôй поставивъ внесенье о збôльшенье числа послôвъ зъ куріи сельскои въ Галичинѣ. О що-жь властиво ходило о. Давидякови? На всякій спôсобъ такими зовсѣмъ безпôдставными докорами чейже не „пôдпираесь“ представителѣвъ народу, але хиба ослаблюесь у нихъ охоту и енергію трудити ся для справы народнои. Отже се одинъ бувъ великій діссонансъ.

Другій бôльшій діссонансъ выйшовъ зъ того проявляючого ся досыть часто способу укладаня резолюцій, зъ котрыхъ выходить, що ось-то референтъ першій выгадавъ якусь рѣчь, и „взываe послôвъ, щобы они на найблизшôй сесіи“... и т. д. Таке стало ся и зъ резолюціями сел Скоблика зъ Дашавы, котрый референтъ перед ъ пôдперти гадку представителѣвъ народу“ — се одна зъ найважнѣйшихъ цѣлей вѣчь окружныхъ та повѣтовыхъ — и вѣче стрыйске взяло собѣ се за задачу. Однакожь мусимо звернути увагу на деякô діссонансы въ тôмъ взглядѣ проявившô ся на тôмъ вѣчу.

Насамперед заразъ першій референтъ о. Давидякъ, ставлячи резолюціи зовсѣмъ такô, за якими стоять рускô послы, нѣ зъ сего нѣ зъ того зробивъ докôръ послови Романчукови, що вôнъ въ радѣ державнôй поставивъ „лишь такъ малô домагання“. Єсть се докôръ анѣ дрôбки неоправданый, бо по перше звѣстно, що пос. Романчукъ въ радѣ державнôй ажь надто ярко заманіфестувавъ ся за розширенъемъ права голосованя въ тôмъ дусѣ, якъ хоче й вѣче стрыйске, а по друге — не хто-жь иншій, якъ пос. Романчукъ першій въ радѣ державнôй поставивъ внесенье о збôльшенье числа послôвъ зъ куріи сельскои въ Галичинѣ. О що-жь властиво ходило о. Давидякови? На всякій спôсобъ такими зовсѣмъ безпôдставными докорами чейже не „пôдпираесь“ представителѣвъ народу, але хиба ослаблюесь у нихъ охоту и енергію трудити ся для справы народнои. Отже се одинъ бувъ великій діссонансъ.

Другій бôльшій діссонансъ выйшовъ зъ того проявляючого ся досыть часто способу укладаня резолюцій, зъ котрыхъ выходить, що ось-то референтъ першій выгадавъ якусь рѣчь, и „взываe послôвъ, щобы они на найблизшôй сесіи“... и т. д. Таке стало ся и зъ резолюціями сел Скоблика зъ Дашавы, котрый референтъ перед

„Народна Часопись“ о справозданю посла Романчука.

Т. зв. *Народна Часопись* мало коли забираe голосъ въ рускихъ справахъ; тôлько разъ на кôлька мѣсяцѣвъ, коли зайде якась важнѣйша справа, она подаe свои чи властиво инспіраторôвъ своихъ погляды. щобы супротивъ Русинôвъ вôдограти подôбну ролю, яку супротивъ польскои суспôльности вôдграваe и. К. своими статьями „Z obozu ruskiego“ въ Czas-ѣ. — Въ н-рѣ зъ 18 (30) вересня она подала передову статью пôдъ надписомъ: „Кôлька замѣтокъ до посольского справозданя пос. Романчука“.

Въ тôй статьѣ робить ся и. Романчукови передъ всѣмъ закидъ, що вôнъ, котрый „уважаe ся нинѣ політичнымъ проводиремъ у Русинôвъ, по крайнôй мѣрѣ проводиремъ того сторонництва, котре будь-що-будь выбороло деякô и то немаловажнô користи для свого народу, не користаe зъ нагоды, щобы пôддержати значѣнье и повагу того сторонництва а тымъ самымъ и своe, и якъ-бы умысно замовчуe все то, щô въ послѣдныхъ часахъ удало ся Русинамъ здобути.... Пос. Романчукъ анѣ словомъ не згадавъ про то, щô Русины узыскали въ послѣдныхъ часахъ на поли шкôльництва; для него видко и то байдуже, що въ найвысшôй магістратурѣ шкôльнôй засѣвъ нинѣ такій чоловѣкъ, якъ пос. Барвѣньскій. Такою політикою не зайдемо далеко. Не поможе нѣчого, коли посолъ, замѣсть загрѣти народъ, замѣсть додати ему вôдваги и надѣю, вказуючи на певнô здобутки, буде лишь самъ знеохочувати его, завзываючи его до нарѣканя, до жалѣвъ на свои кривды, до сланя петицій.“

„Народнôй Часописи“ ходить очевидно найбôльше о то, щобы теперѣшне положенье Русинôвъ представити въ свѣтлѣ якъ найбôльше рожевôмъ а тому, щô Русины узыскали, надати якъ найбôльшого значѣня. Зъ ѣи становища оно цѣлкомъ натуральне, але вôдъ рускаго посла годѣ вымагати, щобы глядѣвъ ѣи очима чи черезъ ѣи окуляры. Весь загалъ Русинôвъ не може бути и не ѣсть задоволеный зъ теперѣшного положеня рускаго народу, и и. Романчукъ уживъ зовсѣмъ не за острого и пересадного выраженя, коли сказавъ, що тое положенье „показуe ся въ многихъ взглядахъ невôдраднымъ“. Де именно тая рѣшуча змѣна системы, котрои Русины вôдъ близько трохъ лѣтъ мусѣли надѣятись? Генеральный референтъ буджетовои комісіи въ соймѣ, теперѣшній президентъ державныхъ зелѣзниць п. Билиньскій, сказавъ по деклараціи и. Романчука зъ 25 падолиста 1890, що о справѣ рускôй соймъ вже не буде потребувавъ дебатувати: такъ будуть потребы и жаданя Русинôвъ заспокоѣнô. А однакъ вже торôкъ рускô послы мусѣли въ соймѣ, такъ само якъ въ давнѣйшихъ рокахъ, пôдносити жалобы, и пôдносити ихъ будуть очевидно й дальше. Правда, деякô здобутки Русины узыскали, и тыхъ нѣхто зъ Русинôвъ [вынявши хиба москвофілôвъ] нѣколи не заперечувавъ, не робивъ сего и п. Романчукъ. Але запытаємо „Нар Часопись“: чи въ попереднôй сесіи соймовôй Русины не осягнули подрôбныхъ здобутковъ, хотя стояли все на опозиційнôмъ становищи? Тогды они дôстали одного члена въ выдѣлѣ краевôмъ, гімназію въ Перемышли, руску промову маршалка краевого, — и не вытыкано имъ все тыхъ здобутковъ въ такôй мѣрѣ, якъ се робить ся все теперь. Треба-жь, коли говорить ся о здобуткахъ Русинôвъ, мати вразъ на увазѣ зъ одной стороны ихъ права, зъ другои рôвночасни страты...

Вже-жь певне, що посолъ повиненъ загрѣвати та ободряти народъ. Але сумнѣваємо ся дуже, чи оно дало бы ся зробити въ той спосôбъ, якого домагае ся „Нар. Часопись“, т. е. указаньемъ на узыскани въ остатнихъ часахъ здобутки. П. Романчукъ зробивъ се въ иншій спосôбъ. Вôнъ сказавъ: До знеохоченя, апатіи, невѣры въ успѣшнôсть якои роботы нема достаточныхъ причинъ, и ихъ треба всею силою поборювати; а яко средства указавъ: орґанізувати ся, на кривды жалувати ся, правъ своихъ домагати ся (межи иншимъ черезъ петиціи). То не ѣсть знеохочуванье, а завôзванье до акціи зовсѣмъ законнои, хоть она може и не подобаe ся „Нар. Часописи“.

„Народнôй Часописи“ не подобають ся такожь обѣ вôдповѣди, якô п. Романчукъ давъ д-ндови Целевичеви, и она не може догадати ся, „чи се політика, чи якась высша дипльомація“. Дивно, що „Нар. Часопись“ така недогадлива! П. Романчукъ стававъ въ Долинѣ яко посолъ рады державнои. Звôдки-жь ему тамъ толкувати о справахъ соймовыхъ або може и ще якихъ иншихъ? О соймовыхъ справахъ бувъ бы очевидно говоривъ въ Калуши, куды скликавъ выборцѣвъ на тыждень пôзнѣйше, бо той повѣтъ вôнъ застунае и въ соймѣ. П. Романчукъ не ѣсть иншій, — якъ хоче заключати „Нар. Часопись“, — въ соймѣ а въ радѣ державнôй, не иншій вôнъ и въ „Народнôй Радѣ“;

---

6)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузиренко.*

(Дальше.)

Чуе прадѣдъ галасъ, тупôтню... Прислуxавъ ся, ажь воно все наближаeть ся, наближаeть ся... „Запевне проклятô вѣдьмы за мною женуть ся!“ — та ще глибше козакъ завертѣвъ ся въ сѣнѣ. Лежить собѣ, анѣ телень, тôлько слухае лайку та перекоры, мовь на ярмарку. „Держи! — завищали радѣючи вѣдьмы, — зуспѣли таки його! Осьдечки вôнъ, щобъ йому въ смолѣ кипѣти!“ Догадавъ ся прадѣдъ, що то вони замѣсць його, натрапили на побратима, и мало не кинувъ ся до помочи, але розмѣркувавъ, що якъ вони роздивлять ся, що то однокій Тарасъ, то й самô вôдсахнуть ся вôдъ такои знайды. Въ ту годину, бачте, мѣсяць уже зайшовъ, а у темрявѣ вони й насѣялись на чоловѣка нѣ за що. „Нѣчогôсѣнько йому не буде, — думае прадѣдъ. — Отъ коли-бъ тôлько не заходили ся въ стозѣ ишпорити!“ Тремтять сердега, але прислухуeть ся, хочь и не добре йому було чути. Ажь та страшна вѣдьма примае до побратима, наче въ бондуръ гукае:

— Ану лишень, сякій-такій сыну, котру мѣжь нами вподобаешь?

— Та хочь и всѣхъ — одвѣтуe Тарасъ.

— Якъ то всѣхъ? — разомъ залящали вѣдьмы.

— Такъ таки всѣхъ та й годѣ!

Бачь його вражого сына! — думае собѣ прадѣдъ, — а боживъ ся, буцѣмъ и знати не хоче!

— Завсѣгды такій бувъ! — закричали Солоха и Хивря — безсоромный зрадникъ!

— Еге-жь, такій самѣсѣнькій и e, — каже Тарасъ. — Воно й побратимъ мôй Петро такій самый... „Брехня!“ скрикнувъ не стерпѣвши такои зневаги прадѣдъ. Дуже таки його се вразило, та якось, у добру хвилю вѣдьмы й не почули.

— А хиба-жь ты не Петро? — заверещали

— А вже-жь нѣ, — каже побратимъ. — Петро десь мôбуть бенькетуе або зъ молодицями жартуe. Безъ сього вôнъ не буде!

„Ахъ ты брехуне!“ — зновъ не втерпѣвъ прадѣдъ.

— А хто-жь ты такій? — допытувались вѣдьмы.

— А Тарасъ, — каже побратимъ, — Тарасомъ охрестили, и люде такъ зовуть. Ось хто я!

Якъ заголосять вѣдьмы, якъ заскавучать, та такъ же несамовито, що въ прадѣда ажь на серци похолонуло вôдъ жаху: „Тьфу на тебе, маро проклятюща!“ Ажь чуе прадѣдъ — вѣдьмы заголосили. „И справдѣ, — кажуть, — се Тарасъ зъ однымъ окомъ! Отъ тобѣ й маешь! Ану лишень, вражій сыну, — причепились до Тараса, — бодай тобѣ й друге око вылѣзло, якъ ты збивъ насъ зъ пантелику та допомôгъ Петрови заховатись... теперь же вкажуй: де вôнъ зрадникъ? Якъ же не вкажешь, то мы нашлемо на тебе таку напусть, що й не стямишь ся, житя своe прокленешь, козаче! Кажи, — репетують, — де вôнъ? Петро! У самѣсѣньку середину стога завертѣвъ ся прадѣдъ, а все-таки чуe, якъ побратимъ

— Потривай же, зраднику! — каже вѣдьма, — вывертѣвъ ся, чоловѣка вôдъ мене вôдбивъ, я-жь тобѣ вôддячу! Дамъ ся тобѣ въ тямки добре: у снѣ жахати-мешь ся, згинешь за собаку, ще й кôстки твои рознесе вороня на всюды! — та й кажучи се, провалилась крôзь землю, мабуть у саме пекло.

Не швидко прадѣдъ успокоивсь, але-жь згодомъ заснувъ собѣ таки й дуже мôцно.

VIII.

Святый знае, скôлько вже тамъ проспавъ прадѣдъ, — вѣдома рѣчь, у чоловѣка усякій сонъ буваe, якъ то кажуть: кого, що та ще й якъ утомить, — але якъ прокинувъ ся, то вже й день божій бувъ. Наче нѣчогôсѣнько й не було дивного, усе на Божому свѣтѣ дѣяло ся, якъ и завсѣгды дѣeть ся. Нестемнѣсѣнько такъ и сонечко грѣло, и травиця колыхалась, а помѣжь нею коники, цвѣркунцѣ и усяка божа комаха безъ угаву дотинали свою щиру вôдправу, а метелики, бджолы, джмелѣ и всякій працьовитій мухи безъ утомы поралисъ бôля пахучихъ квѣтôвъ. Навкруги, куды око досяне, филювало чудове мряве промѣня Жайворонки, кôбчики и иншій птахи, нѣбы ховаючись вôдъ спеки пôдъ саме небо, посылали на землю свôй нескôнченый спѣвъ. Не страшною вже здавала ся й балка, а коршма такъ и зовсѣмъ привѣтно вызирала та нѣбы ще й закликала подорожнихъ у холодокъ. Нѣкому-бъ и въ тямки не внало, що въ сьому мѣсци справляють ся такій несамовитій рѣчи. Не мôгъ прадѣдъ тôлько зрозумѣти того що спати вôнъ уклавъ ся въ стозѣ сѣна, а прокинувъ ся въ величезному смѣтнику.. за кôлька мабуть рокôвъ наверзли його, що ставъ якъ стôгъ заввышки. Дивуeть ся прадѣдъ, але-жь запевнивъ ся, що се не инше що, якъ куцого вчинки. Та

але-жь годѣ, щобы згромадженье выборцѣвъ до рады державнои рѣшало о справахъ, котрѣ дѣють ся въ соймѣ. Що „Народнѣй Часописи“ не подобає ся, що п. Романчукъ справу выимкового стану въ Чехахъ трактувавъ зъ пріпціпіяльного становища, — се дає не конче користне свѣдоцтво и для неи и для того выимкового стану.

„Народна Часопись“ кѣнчить такою грозьбою: „Хто сѣе вѣтеръ, збирає бурю“. Она лучше зробила бы, коли бъ той вѣтеръ противный, котрый и теперь ще все дує Русинамъ въ очи, старала ся завернути або Русинѣвъ вѣдъ него заслонити Она не видить чи не хоче видѣти, якій есть загальный настрѣй середъ Русинѣвъ въ краю, настрѣй, котрого она такими статьями не потрафить злагодити анѣ котрый не дасть ся затушувати... Нехай політика противъ Русинѣвъ стане иншою, а тогды ручимо, що и політика п. Романчука та й Русинѣвъ взагалѣ [по крайнѣй мѣрѣ Русинѣвъ-народовцѣвъ] стане такожь инша.

Окружне вѣче въ Стрыю.

Въ справозданю зъ окружного вѣча въ Стрыю подали мы загальный образъ нарадъ, ухваленѣ резолюціи и змѣстъ дискусіи, яка вывязала ся при деякихъ рефератахъ. Теперь доповнимо се справозданье, подаючи ширше змѣстъ деякихъ рефератѣвъ.

Справу р е ф о р м ы о р д и н а ц і й в ы б о р ч и х ъ поставлено на першѣмъ мѣсци нарадъ а референувавъ ѣи о. Д а в и д я к ъ.

Всѣ народы Австріи — говоривъ референтъ — вѣдчувають потребу реформы ординацій выборчихъ. Конституція запоручила всѣмъ однаковѣ права безъ рѣзницѣ стану и народности, а тымчасомъ ординація выборча вкоротила тѣ права. Куріяльна система засуджує зъ горы найчисленнѣйшій станъ — селяньство — на меншѣсть и вѣддає рѣшенье справъ въ репрезентаціяхъ державныхъ и краєвыхъ въ руки одного стану, именно бѣльшихъ властителѣвъ земельныхъ. Куріяльный подѣлъ вѣдбиваєсь дуже фатально въ житю публичнѣмъ. Ухвалюють ся законы безъ голосу тыхъ, котрѣ мають повинуватись тымъ законамъ. Зъ того выходить вѣчне невдоволенье и нарѣканье. Куріяльна система даєсь вѣдчувати ще бѣльше за-для посередности выборѣвъ. При выборѣ заступникѣвъ до тѣлъ репрезентаційныхъ не вѣддає селянинъ голосу безпосередно на того, кого хотѣвъ бы мати своимъ заступникомъ. Судьба выборѣвъ лежить не въ рукахъ тысячѣвъ людности, лишь зависить вѣдъ волѣ сотки выборцѣвъ. Посередність выборѣвъ вѣдбирає и ту крыхту правъ, якѣ надає конституція, бо мандаты попадають въ руки людей, котрѣ не заступають интересѣвъ населеня. Тѣй кривдѣ зарадити може лишь загальне тайне безпосередне голосованье, бо тогдѣ нѣхто не буде лишеный свѣи рѣвноправности.

Меншости національнѣ — говоривъ дальше о. Давидякъ — найбѣльше вѣдчувають на собѣ несправедливѣсть теперѣшныхъ ординацій выборчихъ. Длятого то Русины звертали пильну увагу на потребы реформы ординацій. Заступники Русинѣвъ порушили ту справу послѣдными часами въ соймѣ и радѣ державнѣй. Въ соймѣ послы Телишевскій и Антоневичъ поставили вѣдповѣднѣ внесеня, але бѣльшѣсть соймова не зволила вѣдослати тыхъ внесень навѣть пѣдъ нарады комісіи.

Супротивъ такои майоризаціи не можуть Русины нѣчого вдѣяти. Въ радѣ державнѣй поставлено послѣдными часами кѣлька внесень на змѣну ординацій выборчихъ. Всѣ тѣ внесеня вѣдослано до комісіи, въ котрѣй не засѣдає нѣодинъ Русинъ, отже и не будуть могли члены комісіи дѣзнатись про потребы и бажаня Русинѣвъ. Пос. Романчукъ, поставивши вѣдповѣдне внесенье, хотѣвъ выбороти для Русинѣвъ мѣсце въ тѣй комісіи, але коло польске не допустило до того, бо хоче, щобы оно само лишь рѣшало о змѣнѣ ординаціи выборчои для Галичины. А рѣшенье кола польского буде того рода, що въ Галичинѣ не заведуть безпосередныхъ выборѣвъ, що Галичину узнасть ся за незрѣлу до користаня зъ повнои свободы конституційнои.

Праса польска вѣдсудила галицке селяньство вѣдъ образованя и зрѣлости. Конституція не знає подѣлу на зрѣлыхъ и незрѣлыхъ. А що до закиду необразованя и темноты, то если бы навѣть той закидъ бувъ оправданый, вина паде на тыхъ, въ чиихъ рукахъ спочиває просвѣта народу. Русины закладали школы навѣть тогдѣ, коли ще не було краєвои рады шкѣльнои. Рѣвножь и закидъ, мовь бы безпосередне голосованье много коштувало та накладало новѣ тягары, не має стѣйности, бо селяне не вѣдтягають ся вѣдъ тягарѣвъ, тымъ бѣльше, коли тѣ тягары принесуть правдивый хосенъ.

Резолюціи ухваленѣ на сѣмъ вѣчу залунають не лишь на Пѣдгѣрю стрыйскѣмъ, але они суть высказомъ потребъ цѣлого народу руского, всего селяньства, якъ руского такъ и польского зъ надъ Вислы и Татръ, котре рѣвножь такій самъ поглядъ заявило на своѣмъ вѣчу. Справы реформы ординацій выборчихъ не треба засыпляти, а противно треба ѣи порушати на вѣчахъ, писати петиціи и всѣми способами допоминатись о свои права конституційнѣ.

Резолюціи въ справѣ реформы ординацій выборчихъ були поставленѣ въ двохъ напрямахъ: щобы число посольскихъ мѣсць зъ куріи селяньскои було побѣльшене и щобы выборы зъ тои куріи переводились на засадѣ безпосереднього тайного загального голосованя. Якого рода має бути се побѣльшенье и на якихъ пріпціпахъ має оно опиратись, сего не сказано въ резолюціи, анѣ сего не пояснивъ референтъ о. Давидякъ. Ажь д-ръ Франко, ставши на засадѣ загального голосованя, внѣсъ поправку, щобы число послѣвъ було зрѣвноважене зъ числомъ людности при рѣвночасномъ знесеню курій выборчихъ, а о. Давидякъ принявши ту поправку до своихъ резолюцій, близше означивъ, въ якѣмъ напрямѣ має бути побѣльшенье числа мѣсць посольскихъ. Зъ того выйшла певна суперечність въ резолюціи, бо на початку говорить ся про побѣльшенье послѣвъ зъ куріи селяньскои, а при кѣнци про зрѣвноваженье числа послѣвъ зъ числомъ населеня при рѣвночасномъ знесеню курій выборчихъ.

Рѣвножь дуже дивнымъ выдавъ ся закидъ о. Давидяка, що внесенье пос. Романчука о збѣльшенье числа послѣвъ зъ куріи селяньскои о 10 мѣсць не може вдоволити. Закидъ сей бувъ киненый, такъ сказати, на вѣтеръ и длятого д-ръ Антоневичь уважавъ вѣдповѣднымъ докорити за се о. Давидякови. Въ резолюціи, передъ поправкою д-ра Франка, не высказано пріпціпу, на якѣмъ має опиратись побѣльшенье числа послѣвъ, а помимо того внесенье посла Романчука, въ котрѣмъ таке побѣльшенье прибрало реальный видъ, не вдоволило о. Давидяка. Первѣстна редакція резолюцій бѣльше выглядала на се, щоды пѣдперти внесенье пос. Романчука и акцію, розпочату въ радѣ державнѣй въ справѣ безпосередныхъ выборѣвъ, анѣжь щобы станути на якѣмъ иншѣмъ становищи. Длятого то и самъ о. Давидякъ звинявъся вѣдтакъ, що не мавъ намѣру докоряти пос. Романчукови.

Въ дѣскусіи надъ рефератомъ порушено кѣлька побѣчныхъ справъ, котрѣ стояли въ звязи зъ реформою ординацій выборчихъ.

Пос. д-ръ А н т о н е в и ч ь згадавъ про потребу ревізіи конституціи. Вѣдносины змѣняють ся и длятого законы не вѣдповѣдають потребамъ часу. Вже конституція польска зъ 3-го мая 1792 р. назначала, щобы що 25 лѣтъ переводити ревізію конституціи. — Формального внесеня въ тѣмъ напрямѣ не ставивъ д-ръ Антоневичь.

П. Ил. Г а р а с и м о в и ч ь промавляючи за знесеньемъ курій въ ординаціи выборчѣй, домагавъ ся такожь знесеня палаты панѣвъ, бо якъ казавъ, палата панѣвъ стоить часто на перешкодѣ правильному и успѣшному полагоджуваню справъ въ парляментѣ. За примѣры подавъ ухвалы палаты панѣвъ въ справѣ запомоги для низшихъ урядникѣвъ. Внесенье въ тѣй справѣ не було пѣддане пѣдъ ухвалу вѣча.

Крѣмъ того ухвалило вѣче на внесенье п. Гарасимовича таку резолюцію: Окружне вѣче въ Стрыю высказуе своє обуренье за-для проявляючихъ ся бажань членѣвъ кола польского, щобы Галичину вылучити зъ-пѣдъ реформы ординаціи выборчои яко н е з р ѣ л у до тои реформы. Вѣче поручає президіи, щобы се обуренье высказала письменно на руки предсѣдателя кола польского“.

Письмо зъ Ярославщины.

[Въ справѣ выбору посла до рады державнои зъ повѣтѣвъ ярославско-чешанѣвского.

Ще нѣколи въ Ярославщинѣ не було такого руху выборчого, якъ отсе теперь.

Комітетъ партіи шляхотскои пѣдъ президіею князя Юрія Чарторыйского стративъ голову, побачивши, якъ селяньство, давнѣйше мирне и насивне, теперь наразъ почало пѣдносити голову. Князь Чарторыйскій, не привыкшій бачити опозицію селяньства, теперь не може собѣ здати справы зъ того, що вѣнъ наразъ тратить вплывъ на селянъ.

Найлучшимъ доказомъ сказаного єсть збѣръ тѣснѣйшого комітету партіи шляхотскои, що вѣдбувъ ся дня 30 вересня въ Ярославѣ. На той збѣръ запрошено и кѣлькохъ селянъ.

Кс. Пасторъ на тѣмъ зборѣ суятивъ ся — нарѣкавъ, що єго наклонено до кандидованя, и що пѣдчасъ своєи поѣздки, котра єго и коштувала гроша, стрѣчавъ неприхильнѣсть селянъ єго кандидатурѣ, — однымъ словомъ кандидатура єго стоить лихо. Дальше жалувавъ ся кс. Пасторъ, що не жаль бы було ему упасти, коли-бъ не мавъ контръ-кандидата — хлопа. Вкѣнци сказавъ, що коли хлопъ выйде теперь, то „мы пропали!“

Кн. Чарторыйскій зновъ приговорювавъ до селянъ дуже сердечно, старавъ ся переконувати ихъ, що интересы паньскѣ такѣ самѣ, якъ и хлопскѣ, та що паны все сприяли хлопамъ и боронили ихъ, а въ радѣ державнѣй треба чоловѣка мудрого а не хлопа, бо той нѣчого не розумѣе, отже просивъ и заклинавъ селянъ, щобы агітували за кс. Пасторомъ а не за Собѣньомъ. Однакожь по лицяхъ селянъ не можна було змѣркувати: що властиво они гадкують.

Конець-кѣнцемъ ухвалено: старати ся всѣми силами, якѣ тѣлько можливѣ [а на котрыхъ комітетамъ партіи шляхотскои нѣколи не збуває], щобъ не допустити до выбору Собѣна!

„Народовый податокъ выборчій“ выпавъ не конче добре: всего зложили паны 990 зр. Зъ тои сумы ухвалено, по довгихъ дебатахъ, пѣслати комітетови чешанѣвскому на руки маршалка Гноиньского 300 зр. [бо зъ-вѣдтамъ писано, що нѣ крейцаря], а решту ужити на агітацію въ Ярославщинѣ. Однакожь коли зроблено прелімінаръ зъ тыхъ 600 зр. на Ярославщину, показало ся, що се сума зовсѣмъ недостаточна, тымъ бѣльше, що кс. Пасторъ заявивъ, що вѣдъ себе не може доложити, бо не має, а въ додатку не знає: чи буде выбраный.

Вкѣнци почато числити голосы зъ Ярославщины и почислили, що кс. Пасторъ мавъ бы маленьку бѣльшѣсть, коли-бъ всѣ делеґаты додержали слова, т. є. що перероблять тыхъ выборцѣвъ, на котрыхъ нѣбы вплывъ мають. Однакожь все те ще на водѣ вилами писане. Сторонники кандидатуры Собѣня мають зновъ надѣю, що Собѣнь выйде побѣдоносно мимо завзятои агітаціи стороны противнои. Въ повѣтѣ чешанѣвскѣмъ мають стояти шансы кандидата партіи шляхотскои гѣрше, якъ въ ярославскѣмъ.

Окружный комітетъ рускій — якъ звѣстно — поручивъ рускимъ выборцямъ голосувати на кандидата сторонництва селяньского — Антонія Собѣня и нема сумнѣву, що всѣ честнѣ рускій выборцѣ пѣйдуть солідарно за припорученымъ имъ кандидатомъ. Кс. Пасторъ цѣлкомъ не старавъ ся навязати якій-такій зношеня зъ Русинами.

Въ день выбору посла [дня 5 н. ст. жовтня] мають — по мысли ухвалы заряду звязку сторонництва селяньского въ Новѣмъ-Санчи — приѣхати до округа два делеґаты, оба послы Поточки, одинъ до Ярослава а другій до Чешанова, щобы надзирати: чи выборы будуть вѣдбувати ся леґально? чи не буде пресіи, цыганьства та деморалізаціи? — щобы на такій выпадокъ внести жалобу и протестъ противъ важности выбору.

Буковиньскій соймъ краєвый.

Про перше засѣданье буковиньского соймы пише „Буковина“:

„Найвысшимъ цѣсарскимъ патентомъ скликано буковиньскій соймъ краєвый на другу (надзвычайну) сесію въ справѣ конверсіи индемнізаційного довгу на день 25 н. ст. вересня с. р.

Означеного дня явились отже 27 послѣвъ буковиньскихъ, а яко заступники правительства краєвый президентъ бар. Кравсъ и совѣтникъ правительства Штронеръ.

Засѣданье отворивъ маршалокъ краєвый Л у п у л ъ довшою промовою въ котрѣй передовсѣмъ згадувавъ про цѣль, въ якѣй скликаный соймъ, именно на нарады и рѣшеня въ справѣ конверсіи индемнізаційного довгу. Буковиньскій выдѣлъ краєвый видѣвъ ся примушенымъ взглядами економічными и фінансовыми сю справу прискорити, щобъ велику нужду хочь по части зменшити. Дальше проговоривъ маршалокъ про повени сими словами: „Высока палато! Вѣдъ кѣнця послѣдноі сесіи соймовои навѣстило Буковину велике нещастье: повени знищили далекій области нашого краю, а мешканцѣ богато громадъ стратили своє майно. Шкоды выносять $1^1/_2$ міліона зр., а пѣдвышшують ся на подвѣйну суму, сли дочислять ся шкоды, котрѣ наробили повени зъ рокѣвъ 1888 и 1889. Въ короткѣмъ часѣ 6 рокѣвъ зменшивъ ся маєтокъ народу буковиньского о 3 міліоны, для бѣдного нашого краю величезна сума! Сему мусить и повинно зарадити ся, щобы погубнѣ наслѣдки повеней скѣлько мога зменшити. Справа регуляціи рѣкъ и будовы въ цѣли убезпеченя берегѣвъ стають ся чимъ разъ бѣльше пекучими и анѣ краєве заступництво анѣ правительство не можуть и не повинній ще й дальше гаятись зъ зарядженями для здержаня тыхъ шкѣдъ.“ Дальше сѣмнувъ краєвый маршалокъ про запомогу зъ причины загальныхъ повеней, именно: запомогу Єго Вел. цѣсаря въ сумѣ 10 000 зр., прав. фонду релійного въ сумѣ 10.000 зр., ц. к. правительства въ сумѣ 70.000 зр. — разомъ 90.000. Сѣмнувъ такожь про запомогу зъ фондѣвъ краю въ сумѣ 5 000 зр. и иншихъ институцій и особъ приватныхъ. Высказавши всѣмъ щиру подяку, сказавъ маршалокъ краєвый: „Мине довгій часъ ще, поки загоять ся раны; ще досыть роботы, щобы надоложити шкоду. Мы панове, хочемо и будемо всѣми силами на те пряцювати! Сполученымъ змаганямъ заступництва краєвого и правительства певно удасть ся сю задачу сповнити пѣдъ могучимъ покровомъ Нашого Найяснѣйшого монарха, котрому зъ щирого серця кличемо „многая лѣта!“

Наколи народній заступники одушевлено кликнули „Hoch!“ „Să trăésca!“ и „Многая лѣта!“, маршалокъ краєвый отворивъ поволоски соймъ.

На чудо й диво всѣмъ присутнымъ н е ч у т и б у л о р у с к о г о с л о в а зъ устъ м а р ш а л к а, котрый прецѣнь не повиненъ забувати, що вѣнъ маршалкомъ краю, де релятивна бѣльшѣсть населеня є Русинами! Такъ нашъ маршалокъ сповняє свою обѣцянку, що буде стояти надъ всѣма партіями, буде для всѣхъ справедливымъ!! Отже для васъ, пане маршалку, не истнує рускій народъ на Буковинѣ? Чи вѣнъ не платить такій самій податокъ якъ кождый иншій народъ? Така у васъ справедливѣсть? Такъ выглядає у насъ справедливѣсть при кѣнци 19-го вѣку! То здобутки романофільскихъ Русинѣвъ, що про Русинѣвъ навѣть не згадують! Horrendum dictu!

Заподѣявши таку тяжку кривду Русинамъ,

що й казати! Заманеть ся нечистѣй силѣ поглузувати зъ чоловѣка, то й удасть тобѣ смѣтника буцѣмъ стѣгъ сѣна. А тѣлько злигай ся зъ чортомъ, чи зъ вѣдьмою, або зъ якою иншою пѣганью, то ще й не таке почне ввижати ся!

Опамятавъ ся козакъ, обхистивъ ся, осмикавъ якъ слѣдъ убраня, довѣдавъ ся до коней, — байдужно они ѣдять сѣно, — та й пѣйшовъ шукати побратима. „Що-жь то се зъ нимъ стало ся? — бѣдкаєть ся прадѣдъ, — катѣвъ пакъ сынъ якои халепы наконивъ!... Якъ бы бувъ не поплентавъ ся въ коршму грѣтись, нѣчогосѣнько-бъ и не стало ся, гарненько-бъ выспали ся въ стену та й усе. Але й допечу́-жь йому! — думає. — И чомъ бы таки вѣдъ-разу не змѣркувати йому, що мѣсце се погане, бо на що-бъ то комусь знадобило ся будувати коршму середъ голого степу? Воно й шинкувати тутъ абы-якій жидъ не зважить ся, хоча-бъ и схѣдъ на горѣлку бувъ“. Мѣркуючи оттакъ прадѣдъ пильно роздивлявъ ся, шукавъ побратима, а його вже й слѣдъ похоловъ! куды вже не зазирає прадѣдъ, нема та й нема! „Що-жь його въ свѣтоньку Божому подѣешь, якъ часомъ може що зле поробили йому вѣдьмы?“ Дуже се вразило прадѣдове серце, якъ зрозумѣвъ вѣнъ, що не годило ся кидати товариша при лихѣй годинѣ. „Чого пакъ я справдѣ злякавъ ся. А ще бачь пѣйшовъ спершу́ на дѣвѣдки, чи не треба йому допомоги та й теє... Погано, зовсѣмъ погано!.. У якихъ то бувальцяхъ не бувавъ, у якихъ рѣзаннахъ не рубавъ ся, скрѣзь гарцювавъ добре, по козацки, а тутъ бабѣвъ злякавъ ся та й товариша скривдивъ!“ Ажь сплюнувъ козакъ зъ великого жалю та зъ сорому. „Нечиста сила запоморочила! — розмѣрковує. — А отъ хоча-бъ и той блѣдый козакъ... катъ його знавъ, що воно не козакъ а перевертень, а якъ бы знатя, то нѣ за що-бъ зъ нимъ не злигавъся!“ Прикро зѣбрало прадѣда каятье, але по братима все нема. Мусѣвъ прадѣдъ ити въ коршму запытати жида.

А жидъ у ту годину саме розталасувавъ ся зъ богомѣльемъ: напявъ на себе кирею зъ жовтыми смужками, причепивъ до лоба чорну скриньку та й мовь коняка дроковицю накивує въ кутокъ головою, присмоктуючи свои пальцѣ, наче-бъ то вони вымазанѣ медомъ, та все знай джеркоче Гренджолы свои геть вѣдставивъ, тѣлько панчохи та патинки майорять, а на прадѣда й дивитись не хоче, навѣть и не повернеть ся до нього. Сидить козакъ, жде, поки жидъ скѣнчить свою вѣдправу, хочь йому й не сидѣло ся, а жида де-далѣ все дуже розбирає: спершу́ джеркотѣвъ, а то вже якось по баранячому почавъ мигикати та верещати, прицокує языкомъ та чвалає патинками... бѣсъ його й переслухає! „Бачь, христомучитель! запевне нашу вѣру клене! — подумавъ прадѣдъ, дивлячись, якъ жидъ тремтить та намагає й руками й ногами, и выводить мовь недорѣзана овечка, — гаразъ його схопило! А може то вѣнъ выпрошує у чорта назадъ душу, що тому запродавъ... хто його знає?...“ Ждавъ-пождавъ козакъ, поки таки жидъ звернувъ ся та й спытавъ:

— Похмелитись хочешь, чи що? — а самъ джеркоче своє, хочь уже й стишивъ ся трохи.

— А пѣсля чого-бъ се менѣ похмелятись, жидюго? — вѣдказавъ прадѣдъ, — коли я хиба тѣлько нюхавъ горѣлку?

Позирнувъ на нього шинкарь мовчки, моргнувъ та й зновъ за своє.

Гляди, й до вечера не скѣнчить! — подумавъ прадѣдъ та й каже:

— Слухай но, жиде, я тебе про щось запытаю... Годѣ вже тобѣ нашу вѣру нехтувати!

Жидъ тѣлько обернувъ ся, але знай бельконе своє.

— Де воно тутъ — пытає прадѣдъ, — козакъ, побратимъ мѣй дѣвъ ся?... У ночи вѣнъ тутъ грѣвъ ся, а теперь и слѣду не знайду.

Хочь-бы слово вѣдмовивъ жидъ, вѣдвернувъ ся зновъ, та якъ заголосить, якъ заверещить, то въ прадѣда ажь въ ухахъ залящало. Гѣрко стало прадѣдови на серци, спостерѣгъ вѣнъ, що тутъ якесь лишенько скоило ся.

Бачь, гемоньскій сынъ, якъ голосить! — мѣркує прадѣдъ, — а воно-жь то не зъ добра́!... Сумувавъ, сумувавъ оттакъ козакъ та й гукнувъ зо зла:

— А ну-жь бо, невѣро, годѣ тобѣ коми́зитись! одвѣтуй, коли пытають!

А той ще гѣрше заливаєть ся, отъ-отъ доходить, зовсѣмъ наче пѣдъ ножемъ.

— Та слухай бо, — розлютувавъ ся прадѣдъ, — кажи по людски, то дамъ золота, а нѣ, то ѣй-же Богу перехрещу! не я буду, коли не покладу на тебе хреста!

Спинивъ ся трохи жидъ и нѣбы одно ухо наставивъ до прадѣда

— Чого-жь се вамъ треба? — спытавъ.

— Та кажу-жь тобѣ: де козакъ дѣвъ ся? кажи!

— А по чѣмъ же я знаю, де вѣнъ дѣвъ ся? — вѣдказавъ жидъ, — запевне тамъ, де йому треба.

— Охъ, не крути, — гримає прадѣдъ, — бо сказавъ: охрещу.

— Выбачайте, моспане, — вѣдказуе жидъ, — за що мене хрестити, коли я нѣчогосѣнько не знаю? Самѣ подумайте: чи то жь мало до мене пяниць усякихъ заходить, та менѣ бъ то й знати, де хто дѣнеть ся? Пхе пхе! яке диво! — та й плечима здвигнувъ.

— Та годѣ-жь! — лютуе прадѣдъ, — ты не дуже натякай на пяниць, стережись лишень, шобъ самъ не опянивъ ся.. А за мого побратима брешешь! козакъ вѣнъ справный, а горѣлки й не понюхавъ.. спротивила ся йому!

— Пхе-пхе! — кепкуе живдъ, поводячи плечима, — ажь отсе менѣ диво! Обидва либонь не нюхали горѣлки, а чомъ же вы не знаєте, де вѣнъ дѣвъ ся?

— Длятого й пытаю, що не знаю! — ще гѣрше лютуе прадѣдъ.

— Якій же вѣнъ зъ себе — пытає жидъ глузуючи.

— Сухорлявый и тѣлько зъ окомъ.

— Ой вай! зъ однымъ окомъ! — жахнувъ ся жидъ, повертаючи до прадѣда вытрѣщенѣ очи. — Зъ однымъ, кажете, окомъ? коза-къ зъ однымъ окомъ? — тай й головою закрутивъ, — ой, вай, ой!

— Ось не вертись бо! — лютуе прадѣдъ. — Дарма́, що зъ однымъ окомъ, бо друге йому Ляхи выбили у чесѣй справѣ, але козакъ вѣнъ якъ слѣдъ доладный!

(Дальше буде.)

возвеличавъ маршалокъ тымъ бôльше бл. п. Василька, о котрôмъ сказавъ: „Въ часѣ его довгои дѣяльности парляментарнои цѣле его стремленье було: працювати для добра краю, се добро скрѣплятя, та заступатись за спôльний (??) интересы цѣлого населеня“.

Дальше забравъ голосъ краєвый президент бар. Кравсъ и высказавъ надѣю, що соймъ сповнить свою задачу, за-для котрои єго скликано, та заневнивъ свою помôчь въ сѣй справѣ. Наколи ще новый ректоръ университету черновецкого д-ръ Фридрихъ Кляйнвехтеръ зложивъ привеченье, приступлено до порядку дневного. Бар. Мустаца яко референтъ въ конверзіи индемнізаційного довгу поставивъ внесенье, щобы для сеи справы выбрати комісію зъ 12 членôвъ. Внесенье се приняте. Приступлено отже до выборôвъ. На скрутаторôвъ выбрано 10 голосами посла Пигуляка, а 18 голосами посла д-ра Turcanй; до комісіи петиційнои выбрано послôвъ Ончула, д-ра Turcanй, Ґриґорчу, Ціргофера и бар. Капрого; до комісіи верифікаційнои увôйшли послы: Штефанелі, д-ръ Turcanй, бар. Мустаца, Гібшь и д-ръ Смальстоцкій. Въ комісію для нарадъ надъ предложеньемъ конверзіи выбрано послôвъ: Calinescй, бар. Е. Стирчу, бар. В. Стирчу, д-ра Цогу, д-ра Воляна, бар. Мустацу, д-ра Кляйнвехтера, Тітінґера, д-ра Стефановича, Кохановского молодш., Пѣгуляка и д ра Рота.

На сѣмъ закôнчено засѣданье. Вечеромъ вôдбудось засѣданье комісіи для нарадъ надъ предложеньемъ конверзіи.“

Дописи „Дѣла”

Зъ Самбôрского.

[Caveant consules!...]

Въ самбôрскôмъ повѣтѣ єсть село Дубрôвка, що числить до 800 душь, зъ котрыхъ надъ 400 душь признає ся до гр. кат. обряду, маѣ свою церковь и належить яко філія до парохіи Гуменець. Русины Дубрôвчане мають дуже утрудненый приступъ до матернои церкви въ Гуменци. Треба йти цѣлу милю, бо коротшу дорогу черезъ гору и лѣсъ замкнувъ дѣдичъ Єнджеєвичь, выгравши процесъ.

Дубрôвчане-Русины старають ся вôдъ давна о вôдлученье ихъ вôдъ парохіи Гуменця, однакъ ще за житя ихъ пароха бл. п. А. Левицкого, до котрои були привязанй, успокоювано ихъ, що цѣла справа полагодить ся ажь по смерти пароха. Въ сѣмъ роцѣ парохъ померъ, а Дубрôвчане выбрали делеґатôвъ, пôслали до о. декана и, зôбравши заплату зъ нумерôвъ, *удали ся до адвоката та й выслали* просьбу до гр.-кат. Консисторіи въ Перемышли. Однакъ вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ нема нѣ вôдповѣди нѣ жаднои комісіи, ба що бôльше, Дубрôвчане довѣдали ся, що парохія Гуменець выставлена вже на конкурсъ и незадовго прибуде новый парохъ.

Антаґонізмъ помѣжь Гуменчанами и Дубрôвчанами заостривъ ся на добре, а до того причинили ся такожь посмѣхи, що, мовлявъ, шкода було й коштôвъ. За-для того огôрчений Дубрôвчане хотять теперь переходити на латиньскій обрядъ.

Подаємо се до вѣдомости гр. кат. Консисторіи въ Перемышли, бо ся справа вымагає якъ найскоршого полагодженя, и то тымъ бôльше, що Дубрôвчане, подаючи просьбу до Консисторіи, голосно говорили, що на выпадокъ вôдмовы перейдуть на латиньскій обрядъ.

Надѣємо ся, що гр. кат. Консисторія займесь ревно и скоро сею справою. Найлѣпше було бы, щобы одинъ зъ Вп. крилошанъ справдивъ и полагодивъ рѣчь на мѣсци, бо крокъ Дубрôвчанъ мôгъ бы дуже легко вôдбити ся сумно по многихъ філіяхъ въ Саыбôрщинѣ.

Свѣдокъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Заповѣдженый маніфестъ молодочехôвъ ще не появивъ ся, хочь заграничнй дневники подали єго змѣстъ. Старо-ческй часописи высказують велику радôсть за-для провôлоки, яка проявила ся въ оголошеню маніфесту. „Що дѣє ся зъ маніфестомъ молодочехôвъ — запытує Hlas Naroda —; надармо розвѣдували ся за нимъ вчера по всѣхъ мѣсцяхъ, день св. Вячеслава минувъ, а маніфестъ не появивъ ся. Про причины непоявы розходять ся рôзнородній вѣсти. Одній говорять, що годѣ було спонукати деякихъ послôвъ до пôдпису тому, що не знали змѣсту маніфесту. Чи радикалы не хотѣли пôдписати маніфесту для того, що вôнъ *для нихъ* за умѣркованый, або чи реалісты не хотѣли пôдписати маніфесту тому, що вôнъ для нихъ за радикальный — не можна було збагнути. Другй говорять, що маніфестъ готовый и приладженый, однакъ д-ръ Ґреґеръ не позволивъ оголошувати єго теперь въ Narodn-ыхъ List-ахъ передъ квартальомъ, нѣ приймати єго яко додатокъ до часописи. Иншй вѣсти оповѣдають, що нѣ одна друкарня въ Празѣ и нѣ одна друкарня въ Чехіи и въ Моравіи не хотѣла приймати печати, то-жь выслано зъ тымъ власного аґента до Липска, щобы тамъ выпечатати маніфестъ и розбслати єго въ ковертахъ до адресатôвъ въ Чехіи. Що на тôмъ правды — кôнчить Hlas Naroda — тяжко сказати. Певна рѣчь, що той образъ „бурливои радикальнои опозиціи“, котра вхопила хоруговь зъ д-ромъ Ґреґеромъ на чолѣ, представляє соромный сумный видъ такъ, що кождый мусить червонѣти ся зъ встыду.“

На засѣданю мѣскои рады зажадавъ молодо-Чехъ д-ръ Чорногорскій голосу, щобы говорити о внесеню що-до предложеня петиціи радѣ державнôй въ справѣ непотвердженя выимкового стану Праги. На се замѣтивъ бурмістръ д-ръ Шольцъ, що зъ-першу треба полагодити важнѣйшй пытаня, котрй не терплять проволоки. Д-ръ Чорногорскій обстававъ при своѣмъ, а коли бурмістръ не хотѣвъ удѣлити єму голосу, выйшовъ зъ салѣ засѣдань. Полагодивши пытаня економічнои натуры, д-ръ Шольцъ приступивъ до нарадъ надъ згаданою петиціею. По діскусіи ухвалено передати єи особнôй комісіи. За петиціею голосували такожь старо-ческй радній.

Арештованя ведуть ся дальше. Онодгы уважнено редактора завѣшенои часописи Nove Prudy, кандидата фільософіи Скабу за те, мовь вôнъ бравъ участь въ демонстраціяхъ въ навечерье уродинъ цѣсаря. До 29 вересня число увязненыхъ выносило 69. Слѣдство въ бôльшôй мѣрѣ уже замкнене. Обжалованье вôдносить ся головно до злочину зрады державнои, нарушеня публичного спокою и ладу, обиды маєстату и обиды членôвъ цѣсарского дому.

Вѣсть про атентатъ на будынокъ прагскои дирекціи поліціи звучить урядово такъ: Дня 28 вересня рано о год. $^{3}/_{4}7$ найшла сторожа безпечности при третôмъ вôкнѣ въ пôдземлю зъ заднего фронту поліційного будынку зелѣзну руру, котра подобала на руру ґазову. На обохъ кôнцяхъ була она сповна, на горѣ, майже на серединѣ, була прикрѣплена накрывочка, величины накрывки при люлцѣ, що мала служити цѣвкою до запалюваня. На нѣй находивъ ся стрѣльный порохъ. Цѣлый той приладъ бувъ дуже примітивный, то-жь здогадують ся, що се робила якась невправна рука.

Онодгы вôдбуло ся въ Инсбруцѣ, якъ мы уже звѣщали, подвôйне торжество, а то: вôдслоненье памятника Андрія Гофера народного героя и отвореньє краєвои выставы. На обохъ сихъ торжествахъ бувъ присутный цѣсарь. Замѣтна рѣчь, що коли майже цѣлый край святкувавъ свое народне свято, тирольскй Італійцѣ вôдтягнули ся и не хотѣли брати участи. Однакъ се не вадило явити ся имъ на авдієнціи у цѣсаря и высказати свои домаганя. Провôдникъ депутаціи тирольскихъ Італійцѣвъ Осъ-Маццурана бурмістръ Трієнту вôдозвавъ ся до цѣсаря такими словами: „Sire! Вôдъ коли Ваше взнесле слово загомонѣло народамъ австро-угорскои монархіи и принесло вольнодумнй институціи та автономічну адміністрацію провінцій, цѣле Трентіно однодушно, безъ рôзницѣ партій и станôвъ, домагало ся, щобы признано єму окрему адміністрацію, власный статутъ краєвый и власный соймъ, де радивъ бы надъ своими справами. Подавано причины національнй, економічнй и адміністративнй, щобы умотивовати таке розпорядженье, а навѣть заступництво краю Тиролю признало конечнôсть того кôлька разôвъ при рôзныхъ нагодахъ, за-для чого Трентіно важило ся надѣятись, що тй бажаня скорше або пôзнѣйше будуть выслуханй. Однакъ ся надѣя не сповнилась доси, бо всѣ домаганя, котрй предложено въ тôмъ напрямѣ законодатною дорогою дôзнали усуненя. Яко заступники бôльшихъ громадъ и заохочений вызовомъ высокого ц. к. правительства, чуємо ся зъобовязанй представити Вашому Величеству сумнй наслѣдки, котрй выпливають зъ того довготревалого и невмѣстного положеня рѣчей для заряду громадъ и спиняють єго дѣяльнôсть бôльше менше въ кождôй галузи. Загально дає ся вôдчувати конечнôсть особливыхъ провінціональныхъ уладжень для Трентіна, котрй саме могли бы зарадити користно тому положеню рѣчей. Доказомъ того суть доброохотнй заявы, що дôйшли до насъ вôдъ численныхъ громадъ, заявы, котрй дозволюють намъ высказати у стôпъ престола те пересвѣдченье, що самостôйна управа, бажана вôдъ такъ довгого часу, вплынула бы благодатно и цѣлюще, щобы поправити не дуже вôдрадне а разомъ нездорове положенье, въ якôмъ находить ся нашь край. Sire! Зъ нагоды, що Ваше Величество зволили почестити провінцію Тироль своєю взнеслою присутностію, складаємо найглубшу переданôсть громадъ італійскои части тои провінціи и просимо, Ваше Величество зволить ужити свого наймогутнѣйшого вплыву, щобы тй одноголосній домаганя и тй конечнй потребы населеня сповнились и здѣйстнили ся.“ На се цѣсарь вôдповѣвъ: „Моє правительство зновъ займало ся тымъ спôрнымъ пытаньемъ (vertenza), однакъ дотепер годѣ було найти єго розвязки. Трудности рôзнородній. Въ кождôмъ случаю поручу своему правительству перестудіовати пытанье ще разъ. Вôдповѣдаючи за высшй интересы суцѣльнои державы, не можу вамъ нѣчого приобѣцювати. Але впевнюю Васъ, що заступленй вами интересы італійского населеня такъ само близько лежать моего серца, якъ и интересы другихъ провінцій.“ Пôсля вѣстей цѣсарь мавъ приймити італійску депутацію дуже кречно, то-жь заключають, що уперта абстіненція и рѣшуче поведенье тирольскихъ Італійцѣвъ не выйшло въ некористь.

——

Ще минувшого року пôдносили нѣмецкй ґазеты, а особливо берлиньскй, що въ жидôвскихъ школахъ Нѣмеччины уживаютъ пôдручникôвъ, котрй просто противлять ся моральному и державному житю. Отже за-для того міністерство освѣты звернуло увагу на голосы нѣмецкои прасы и зажадало доставы всѣхъ учебникôвъ, уживаныхъ по жидôвскихъ школахъ. По докладнôмъ переглядѣ знатоками показало ся, що въ книжкахъ нема нѣчого противдержавного.

НОВИНКИ.

— Пôдписаный Выдѣлъ маѣ честь запросити П. Т. Членôвъ и Приклонникôвъ нашого товариства на торжество благословленя основаня дому „Руского Института для женщинъ“ въ Перемышли, котре вôдбуде ся въ суботу дня 25 вересня (7 н. ст. жовтня) пôсля слѣдуючои програмы: 1) О годинѣ 8-ôй рано вôдправить ся въ катредральнôй церквѣ св. Литурґія. 2) О годинѣ 3-ôй пополудни вôдбуде ся на площи будовы (рôгъ улицѣ Татарскои и Капітульнои) заложенье угольного каменя, пôдписанье и вмурованье прономятнои грамоты и благословленье основаня. — Вôдъ Выдѣлу Товариства „Рускій Институтъ для дѣвчатъ“ въ Перемышли 18 (30) вересня 1893. — *Чеховичь* предсѣдатель. *Матковскій* секретарь.

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 28 н. ст. вересня занедужало на холеру: въ надвôрняньскôмъ повѣтѣ: въ Вороненцѣ ad Яблоница 5 особъ, въ Делятинѣ и Ямнôй по 2 особы, въ Микуличинѣ, Надвôрнôй и Пневѣ по 1 особѣ; въ повѣтѣ сянôцкôмъ: въ Римановѣ 6, въ Посадѣ долѣшнôй 1 особа; въ Коломыи и Гвôздци коломыйского повѣта по 1 особѣ, въ Кнѣгининѣ станиславôвского повѣта 3 особы. — Выздоровѣли: въ Краснôй надвôрняньского повѣта 2 особы, въ Ямнôй, Гвоздѣ, Фитковѣ и Ворохтѣ ad Микуличинъ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Римановѣ сянôцкого повѣта 2 особы. — Померли въ Делятинѣ повѣта надвôрняньского 2 особы, въ Надвôрнôй 1 особа; въ Римановѣ повѣта сянôцкого 3 особы, въ Посадѣ долѣшнôй того-жь повѣта 1 особа; въ Коломыи и Гвôздци повѣта коломыйского по 1 особѣ; въ Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского 2 особы. Отже дня 28 н. ст. вересня занедужали въ Галичинѣ 22 особы, выздоровѣло 8, померло 11 осôбъ. — Дня 29 н. ст. вересня занедужало на холеру: въ Пневѣ и Вороненцѣ ad Яблоница повѣта надвôрняньского по 2 особы, въ Добротовѣ и Краснôй того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Коломыи 1 особа, въ Богородчанахъ 2, въ Римановѣ сянôцкого повѣта 4 особы. — Выздоровѣло: въ Делятинѣ и Гвоздѣ надвôрняньского повѣта по 1 особѣ; въ Хомяковѣ, Кнѣгининѣ и Станиславовѣ станиславôвского повѣта по 1 особѣ, въ Коломыи 2 особы. — Померли въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Вороненцѣ ad Яблоница 3, въ Пневѣ 2, въ Надвôрнôй и Делятинѣ по 1 особѣ, въ Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского 2 особы, въ Бещи ad Домбе повѣта краковского, въ Долинѣ, Коломыи, въ Рымановѣ и Посадѣ долѣшнôй повѣта сянôцкого, такожь въ мѣстѣ Краковѣ по 1 особѣ. — Отже дня 29 н. ст. вересня занедужало 13 особъ, выздоровѣло 7, померло 15. — Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнй случаѣ въ Калуши.

— **Справы шкôльній.** Цѣсарь постановою зъ дня 29 *н. ст. серпня дозволивъ* на системізованье вôдъ дня 1 н. ст. жовтня 1894 новои четвертои посады краевого инспектора шкôльного для шкôлъ народныхъ при краєвôй радѣ шкôльнôй въ Галичинѣ. — Міністеръ вѣроисповѣдань и просвѣты дозволивъ рескриптомъ зъ дня 7 н. ст. вересня с. р. на установленье въ р. 1894 особныхъ окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ въ повѣтахъ: Рава, Хшанôвъ, Мостиска, Гусятинъ и Борщѣвъ и на именованье дальшихъ 13 окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ, яко урядникôвъ IX клясы ранги по мысли закона зъ 8 червня 1892 ч. 92 В. з. д.

— **Огнѣ.** Дня 27 н. ст. вересня о 10-ôй годинѣ передъ полуднемъ выбухъ огонь на передмѣстю Радехова „Качорôвцѣ“ и знищивъ 16 хатъ, 12 стодôлъ зô збôжемъ и иншй господарскй будынки. Зъ погорѣлцѣвъ бувъ лише одинъ обезпеченый прочй, люде незаможній або задовженй, стративши цѣлый добутокъ въ огни, стали жебраками. Причиною огню були малй дѣти, полишенй дома безъ нагляду. — Дня 24 н. ст. вересня въ ночи погорѣла хата Василя Крета въ Пôдсосновѣ. Шкода на 200 зр. була обезпечена въ „Славіи“. — Дня 28 н. ст. вересня о 11-ôй годинѣ въ ночи выбухъ огонь въ Звенигородѣ и знищивъ 28 господарствъ. Вôдъ 7 лѣтъ горять господарѣ въ тôмъ самôмъ мѣсци вже третій разъ. Шкода страшенно велика, ще не обчислена. Майже всѣ асекурованй або въ Славіи, або въ Краковскôмъ товариствѣ. Ганьба, що такъ велике и богате село анѣ одной сикавки не маѣ. Зъ Бôбрки не було сторожи огневои, хочь близько; такожь не було анѣ одного жандарма. — Вчера о годинѣ 10-ôй вечеромъ выбухъ огонь въ шопахъ цегольнѣ Менкеса у Львовѣ при ул. Снопкôвскôй. Огонь не зробивъ бôльшои шкоды, бо загашене єго скоро и вѣтеръ нѣсъ въ противну сторону вôдъ будынкôвъ.

— **Рухъ выборчій у Львовѣ** оживляє ся. Доси выступавъ *яко одинокій* кандидатъ п. Генрикъ Реваковичь и на двохъ зборахъ выголосивъ свою кандидатску бесѣду и дававъ поясненя на интерпеляціи. Нинѣ поставила партія противна свого кандидата въ особѣ професора університету д-ра Леонарда Пентака. Д-ръ Пентакъ маѣ завтра выступити передъ выборцями.

— **Дрôбній вѣсти.** Презесомъ рады повѣтовои въ Стрыю выбрано на мѣсце пок. бар. Ромашкана ґр. Кл. Дѣдушицкого.

Надôслане.

Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k-Hofl.), Zürich** sendet **direct** an **Private: schwar. ze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (1)

Вѣсти зъ еп. перемыскои.

Въ пропозицію на Пяткову, дек. бирчанского принятй оо.: Ант. Менциньскій, Ор. Солтикевичь, Ник. Котецкій, Ник. Нестеровичь.

Канонічну институцію на Дубляны одержавъ о. Юл. Плятекъ.

Завѣдательство въ Татарахъ одержавъ о. Алекс. Брыкъ.

Презенту на Ялинъ, дек. сянôцного, одержавъ о. Орестъ Солтикевичь.

Вôдпустку на 6 тыжднѣвъ одержавъ о. Левъ Бачиньскій зъ Тудорковичь.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

О. Николай Сѣмяновичь, греко-кат. парохъ въ Бобулинцяхъ, чертковского деканата, упокоивъ ся дня 28 н. ст. вересня въ 52-ômъ роцѣ житя, а 26-ômъ священьства.

Телєґрамы „Дѣла”

Вѣдень 2 жовтня. Пôсля вѣстей, въ сегорôчнôмъ буджетѣ має бути $1^{1}/_{2}$ міліоновый фондъ на запомоги для урядникôвъ. Міністеръ скарбу выскаже мабуть свои погляды на квестію полѣпшеня матеріяльного бутя урядникôвъ. Замѣна пятилѣтныхъ додаткôвъ на трилѣтній стрѣне рѣшучу опозицію.

Буда-Пештъ 2 жовтня. Фракція Еетвеша розбила ся. Бôльшôсть тои фракціи ухвалила утворити осôбный клюбъ пôдъ назвою „независиме сторонництво“ и выбрала Оттона Германа провôдникомъ. Въ палатѣ послôвъ заявивъ Векерлє на интерпеляцію Польоніого, що коли-бъ проєктъ закона о цивільнôмъ супружествѣ не мôгъ прийти въ найблизшôй будучности на порядокъ дневный, вôнъ подасть ся до димісіи. Ліберальный віцепрезідентъ палаты Бокрошь упавъ зъ вôкна другого поверха и забивъ ся. Говорять, що умысно.

Софія 2 жовтня. Мѣжь Стамбуловомъ а княгинею Климентиною прийшло до непорозумѣня, за-для чого упадокъ Стамбулова неминучій.

Парижь 2 жовтня. Два французскй кораблѣ воєнній вôддадуть свою пошану цареви въ Копенгазѣ.

Римъ 2 жовтня. Зъ пôвнôчнои Італіи доносять о выливѣ рѣкъ. Мѣжь декотрыми мѣстами комунікація перервана.

Лондонъ 2 жовтня. Говорять, що Франція хоче вôдступити Россіи одинъ островъ въ сіямскôмъ проливѣ.

Переписка Редакціи Адміністрациі.

— Вп. І. Бер. въ Хор. Годять ся. — Вп. И. Бож. въ Рок. Число 204 вычерпане. — Вп. С. Бор. Одержали 1·20 зр.

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	поѣзды посп.	поѣзды особові		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	308	601	936	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	601	936	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	936	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{8}$ до $^{15}/_{9}$)	—	601	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	906	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	248	10^{02}	946	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	234	9^{46}	921	555	—
Сучавы	10^{11}	—	759	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	759	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	759	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичъ	10^{11}	—	759	—	—
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	906	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Бориславa ч. Стрый	—	—	238	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	301	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушаны-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця гол)	544	320	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ дворця Пôдзамче)	658	332	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	636	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичъ	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичъ	636	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	636	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	636	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	636	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	636	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	956	7^{21}	—
Белзця	—	—	956	—	—
Бориславa черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыа	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч. 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдавань черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білєты до ѣзды и зуставлювань зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ ѣнформаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Надôслане.

Д-р Андрій Кос

отворив

КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ

у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.

4859 7—7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѝ, пйопы, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ. 5% Облігаціи комунальнѝ банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облігаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ условяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облігацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолиднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 59—?

ВСЯКѝ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

П. Т.

Зъ огляду, що деякѝ ласкавѝ порученя зъ провінціи призначенѝ для мене лише хибно адресованѝ до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючѝ бували наражені на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавѝ порученя лише до фірмы** 4774 10—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехôвского.

Знижена цѣна 6 зр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Дзвôнки шкôльнѝ и сиґнатурки церковнѝ ваги вôдъ 3—20 клґ. по зр. 1·90 за клґр.

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

БАДІЯНКИ

пôвъ клґ. **60 кр**, цукры десеровѝ **1 зр**, кармельки **60 кр**

поручає цукорня

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32. 4758

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовляє 70—180

всякѝ роботы літографічнѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякѝ роботы памятниковѝ** якъ на гробы, гробницѣ, хресты, плыты написовѝ и т. ин.

4780 **РОБÔТНЯ** 23-156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

4844 **ВОЛЯ** 11 20

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20.

37—45 4669

Теофіль Копистиньскій

артистъ малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѝ рѣчи. Принимає рѣзьбарскѝ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовляє всякои величины церковнѝ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѝ старинности, а то фрески рѣзьбы и т. ин. входячѝ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

4636 36—?

Ч. 81351 зъ року 1893.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Зъ кôнцемъ сего року уплыває часъ, на котрый декотрѝ ераріяльнѝ стаціи мытничѝ въ Галичинѣ були выарендованѝ.

Отже въ сѣмъ роцѣ буде переведена ліцитація въ цѣли дальшого ихъ выарендованя. На тыхъ стаціяхъ мытовыхъ, котрыхъ користне для Скарбу выарендованье не могло бы наступити буде введене побиранье мыта у власнôмъ зарядѣ и буде поручене въ першôмъ рядѣ за вôдповѣдною вынагородою пенсіоністамъ, провізіоністамъ, квієсцентамъ и инвалідамъ о скôлько бы они були готовѝ обняти чинности побираня мыта пôдъ приступными для Скарбу условями и посѣдали до того фізичне и умыслове уздôбненье.

Пенсіоністы, провізіоністы, квієсценты и инваліды, котрѝ мають охоту убѣгати ся о подôбне занятье на однôй зъ ту краєвыхъ ераріяльныхъ стацій мытовыхъ и посѣдають до того потрѣбнѝ услôвя, мають зголосити ся найдальше до кôнця жовтня сего року письменно до тои ц. к. повѣтовои Дирекціи скарбовои въ котрôй окрузѣ дотычна стація мытова лежить, подаючи, при котрôй стаціи мытовôй готовѝ бы були займати ся побираньемъ мыта и за якимъ вынагородженьемъ.

Ц. к. краєва Дирекція скарбу. 4866

У Львовѣ, дня 26 н. ст. вересня 1893.

ПА-

расолѣ у великôмъ выборѣ. Калошѣ американьскѝ и россійскѝ Бѣлье мужеске, выробы триковѝ бѣлье Єґера, и т. п. поручає найдешевше маґазинъ товарôвъ модныхъ, приборôвъ подорожныхъ тоалетныхъ и т. п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Братôвъ Лянґнерôвъ

у Львовѣ улиця Галицка число 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“

улиця Баторія число 24

можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ анґлійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ француского Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчнѝ Дзвоны зъ анґлійского Кар Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошѣ а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц зн. 1·60 кр
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда Ц. зн. 60 кр.
Зъ великого Свѣта зъ француского Окт Фейлета. Ц. зн. 40 кр.
Фромонтъ молодшій и Рісльеръ старшій зъ француского Ц. зн 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ анґлійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ француского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К Толстого. Ц. зн. 1 зр
Зъ чужихъ зѣльникôвъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн 70 кр.
Набобъ зъ француского Альф. Додета Ц зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц зн. 1·0 кр
Великій Лôмъ зъ француского Юрія Онета. Ц. 2 зр
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского Ц. 4 зр
Родина Бухгольцѣвъ зъ нѣмецкого Ю Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвѝ душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1·80 кр.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала дня 27 вересня въ цвѣтѣ вѣку дорого намъ Льва Барвѣньского, що зъ трудомъ доборовъ ся що-ино удержаня и мавъ стати одинокою пôдпорою матери-вдовѣ и сестрѣ-сиротѣ.

Въ часѣ своєи тяжкои хоробы зазнавъ родительскои опѣки и розрады зъ стороны п. Шарикôвъ и єго родины, въ котрыхъ домѣ перебувавъ и адъюнкта податкового п. Гаваньского; въ тяжкôмъ горю они старали ся бути розрадою для опечаленои матери, они займали ся приготованьемъ обряду похоронного, тому складає ся сердечну подяку за се имъ, якъ такожь лѣкареви п. д рови Вільзонови, щô не щадивъ трудôвъ щобы одержати покôйного при житю.

Вôдтакъ складаємо прилюдну щиро-сердечну подяку передовсѣмъ мѣсцевому парохови о. Петрови Шанковскому за Єго труды, дальше о. Віцедеканови Волод. Козьоровскому и п. Клеменсовичеви за слово надгробне, не менше такожь Всечестнымъ оо.: Антонови Шанковскому, Спиридіонови Ганкевичеви и Иванови Винницкому за участь въ вôдслуженю обрядôвъ похоронныхъ. Щире „Спаси Бôгъ“ складаємо такожь Вп. П. инспекторови шкôльному и Шеферови, товаришамъ покôйного и всѣмъ що вôддали покôйному послѣдну прислугу своєю присутностею на тôмъ сумнôмъ обрядѣ. — Копичинцѣ дня 30 вересня 1893. *Иванна Барвѣньска* мати. *Ольга* сестра *Иванъ, Олександеръ* стрыѣ покôйного.

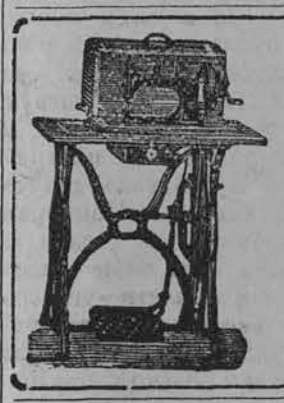

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручає 4 93 17—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 11.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261. ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

БРОВАРЪ

І. ЛІЛІЄНФЕЛЬДА и СПÔЛКИ

у Львовѣ ул. Майзельса ч. 8.

4782 4—12 *поручає:*

у ЛЬВОВѢ	на ПРОВІНЦІИ
¼ гект пива мар. 3 зр. 25 кр	½ гект пива марцевого 5 зр.
¼ „ боку 4 „ 75 „	½ „ боку 8 „

Всякихъ информацій устныхъ и письменныхъ удѣляє Зарядъ бровару Лілієнфельда и Спôлки.

ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261 ТЕЛЄФОНУ н-ръ 261.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНО ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолиднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Найлѣпше и найдешевше жерело закупна

для церковныхъ параментôвъ

Albert Kostner

Wien 7/2 Neustiftgasse Nr. 7

фабрикантъ матерій церковныхъ и ткачь золотомъ

поручаєсь Всечестнѣйшому Духовеньству зъ всякими церковными доставами по найдешевшихъ фабричныхъ цѣнахъ. Высылка совѣстна. 4516

Взôрцѣ на жаданье оплатно.

Кореспонденціи просить ся вести въ мовѣ нѣмецкôй.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 3—36 4851

Высокоповажанôй Публицѣ приѣзджаючôй до Львова поручає ся

МОЛОЧАРНЯ

и „взôрцева кухня“

при площи Бернардиньскôй ч. 10 напротивъ Кракôвского готелю, недалеко вôдъ готелю Варшавского и Метрополь. Кава найлѣпша, страви смачнѝ выбôръ великій кухня безъ перервы цѣлый день. Цѣны найнизшѝ. Зъ поважаньемъ

4830 10—10 **К. ПЕТУШІЛЬ.**

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219

Порученя біржевѝ

полагоджуємо якъ найсолиднѣйше за мѣрною заплатою и задержуємо закупленѝ паперы ажь до продажи зъ зыскомъ въ депозитѣ.

Рады и информаціи

въ справахъ банковыхъ и біржевыхъ удѣляємо безплатно точно и якъ найсовѣстнѣйше.

Вкôнци поручаємо ся до

Закупна и продажи

всякихъ паперôвъ, вартôстныхъ якъ листы заставнѝ и іорітеты, льосы и т. ин. послѣдѝ такожь на сплаты мѣсячнѝ, по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4753

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКѝ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: М. Йонашь, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Лілієнъ, Августъ Шелленберґъ всѣ у Львовѣ.

4352 11—23

Краєва фабрика

выробôвъ ткацкихъ

Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручає зъ найчистѣйшого льну гарнѝ и свѣжѝ славнѝ полотна корчиньскѝ въ великôмъ выборѣ а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т. ин вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзнѝ, рушники, хустки до носа грубшѝ и тонкѝ вебовѝ бѣлѝ и барвистѝ. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотна вѣрильнѝ (egeltuch) и т. ин выробы першои якости по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортôвъ высылає ся даромъ и оплатно.

За добрету выробôвъ ручить ся. 4573 6—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т. Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т. взглядамъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 211. Львôвъ, Второкъ 21 вересня (3 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Реформа закона дорогового.

(Рефератъ п. Гр. Скоблика, выголошеный на вѣчу окружнôмъ въ Стрыю дня 29 н. ст. вересня 1893 р)

Зъ-помѣжь уставъ краєвыхъ, обовязуючихъ нашъ нарôдъ въ Галичинѣ, нѣодна не далась намъ сельскимъ хлѣборобамъ такъ дуже въ знаки, якъ устава дорогова. Сѣмь лѣтъ тому минає, якъ запровадили у насъ нову уставу дорогову зъ 7 липня 1885 и заразъ по запровадженю єи збунтувались були противъ неи мазурскî хлопы такъ, що ажь тогдѣшный намѣстникъ а теперѣшный міністеръ Залєвскій мусѣвъ самъ власною особою потрудитись до нихъ и на мѣсци переконувати ихъ, що тая устава дуже добра. Та вже не дивниця Мазурамъ, коли навѣть нашъ рускій нарôдъ, що все такій тихій, смиренный та покôрный мовь то покôрне теля, що хоче ссати двѣ мамы, але звычайно не ссе жаднои, бо єго бутнѣйшî вôдпыхають — навѣть той нарôдъ въ повѣтѣ рудецкôмъ не хотѣвъ ся приймити тои уставы, такъ що зъ тои причины полилась въ Рудецкôмъ людска кровь а справа покôнчилась передъ карнымъ трибуналомъ въ Самборѣ.

Оно певно не добре, коли нарôдъ не слухає уставы, бо коли устава вже ухвалена и затверджена цѣсаремъ, то кождый обовязаный бути ѣй послушнымъ, але зъ другои стороны рѣчь очевидна, що устава дорогова не мусить бути справедлива для сѣльского народу и що мы повиннî старатись черезъ нашихъ послôвъ о змѣну тои уставы та взывати черезъ політичнî нашî товариства та зборы и вѣча якъ тыхъ послôвъ такъ само и правительство, щобы тую змѣну скоро и по справедливости перевело.

Пôсля обовязуючои уставы дороговои покрывають ся кошты будовы громадскихъ дорôгъ въ слѣдуючій способъ. Вôдъ кождого нумеру дому на селѣ має ся рôчно вôдрабляти чотири днѣ пѣшî, а якъ не треба на тôлько роботы въ роцѣ, щобы кождый по чотири днѣ вôдробивъ, то вартôсть невôдробленыхъ днѣвъ має сплатити ся зъ кôнцемъ кождого року до касы выдѣлу повѣтового. Обшаръ двôрскій має давати деревляный матеріялъ на будову и утриманье дорôгъ, однакъ лише о стôлько, о скôлько вартôсть того матеріялу не перевысшить въ однôмъ роцѣ 5% вôдъ податкôвъ безпосередныхъ. Кромѣ того має кождый, хто платить податокъ безпосередный, чи то въ громадѣ чи на двôрскôмъ обшарѣ, платити рôчно на дороги 3% вôдъ податкôвъ безпосередныхъ. Отсе головнî постановы уставы.

Въ постановахъ тыхъ передовсѣмъ отсе впадає въ очи, що паны хлопа зновъ женуть до роботы. Мы хлопы памятаємо ще тî часы, коли гнали насъ примусомъ робити и часы тî такî для насъ до нинѣ милî и приємнî, що всяка устава, що зновъ заводить примусову роботу, вже для того самого мусить бути противна народови и нарôдъ зъ нею не освоить ся нѣколи.

Дальше каже устава, що всякій, хто сидить пôдъ нумеромъ, має вôдробляти по чотири днѣ, але тымъ власне що кладе такій рôвный для всѣхъ обовязокъ, єсть дуже несправедлива. Бо кождый прецѣнь тоє знає, що пôдъ такимъ самымъ нумеромъ сидить въ насъ и богачь и бѣдный, зъ котрыхъ одинъ має неразъ по кôльканацять штукъ худобы, а другî хиба свою власну пару нôгъ — и де-жь тутъ справедливôсть, щобы той, хто має худобу, уживає и нищить дороги, платявъ то само, що той, котрый дорôгъ уживає дуже мало и не нищить ихъ зовсѣмъ? Далеко справедливѣйше було бы роздѣлити той обовязокъ пôсля податку, бо хто платить бôльше податку, той видно має бôльше поля и худобы, частѣйше ѣздить и бôльше зъуживає дорôгъ, отже повиненъ и на дороги бôльше давати якъ той, хто не має нѣчого.

Бôльша ще несправедливôсть показуєсь для громадъ, коли порôвнаємъ ихъ зъ обшарами двôрскими. На громады накладає устава обовязокъ сплачувати що-року невôдроблюванî днѣ до касы выдѣлу повѣтового — але дворамъ не каже она сплачувати вартости недоставленого матеріялу, такъ що якъ часомъ котрого року не треба нѣякого матеріялу, то тоє, що двôръ мавъ дати, припадає на єго користь — але громада все мусить заплатити а ѣй не подарують нѣколи анѣ пôвъ крейцаря. А якъ часомъ трафить ся, що матеріялу треба бôльше, такъ що вартôсть єго єсть бôльша якъ 5% вôдъ податкôвъ, то за той матеріялъ дворови платять грôшми. А зъ-вôдки? Власне зъ тыхъ доплатъ, що складають громады за невôдробленî днѣ робочî!

Выходить зъ того, що громады не тôлько самî платять, але до того дають ще заробляти дворамъ. Оно, правда, не малый гоноръ для насъ мужикôвъ, що обшары двôрскî дещо и вôдъ насъ зароблять, але часами зачинає той гоноръ бути за-надто коштовный и громады радî бы разъ вôдъ него увôльнитись.

Цѣла тая устава обдумана вже такъ нашимъ соймомъ краєвымъ, що дворы на тôй уставѣ зробили золотый интересъ. Бо вѣдома рѣчь, що роботы коло дорôгъ треба зъ часта, майже що року, а матеріялу хиба тогдѣ, якъ робить ся яка бôльша будова и пр. мôстъ. Тогдѣ, якъ треба матеріялу деревляного — треба єго звычайно вôдъ разу бôльше, бо такои роботы не розтягаєсь на лѣта, отже вартôсть матеріялу въ тôмъ роцѣ, якъ ся такій мôстъ ставить выходить далеко высше якъ 5% вôдъ податку. Се значить, що при такôй будовѣ двôръ заробляє, бо що надъ 5%, то сплачує єму зарядъ дороговый громадскими грôшми — а вôдтакъ зновъ якъ така бôльша будова выведе ся, нема звычайно довшî лѣта потребы давати матеріялъ деревляный — отже двôръ зновъ заробляє, бо нѣчого не дає и за недоставленый матеріялъ не платить, коли тымчасомъ громада и робить и платить все безъ перестанку.

Найлѣпшій доказъ на тоє, яка велика кривда дѣєсь громадамъ вôдъ сеи новои уставы подають цифры. Именно пôсля обрахунку зъ р. 1887 дали дворы на цѣли дороговî матеріялъ и роботу вартости 165.000 зр. — а громады роботу вартости 1,077.600 зр., то значить, що на дороги дали дворы лише 6% вôдъ податкôвъ безпосередныхъ, а громады высше 20% вôдъ тыхъ податкôвъ. Выходить отже зъ того, що громады у насъ по-надъ три разы бôльше вôдъ двôрскихъ обшарôвъ причиняють ся до утриманя дорôгъ.

Несправедливôсть та буде такъ довго тревати, якъ довго тягары на дороги будуть розкладатись пôсля иншои мѣры на дворы, а иншои на громады, и поки въ громадѣ кождый безъ взгляду на то, чи вôнъ бѣдный чи богатый, однаке число днѣвъ буде мусѣвъ робити.

Длятого рускî послы въ соймѣ ще въ р. 1866, коли ухвалялась ще давнѣйша устава дорогова, були тôй уставѣ дуже противнî деякî зъ нихъ а именно пос. Куриловичь и посолъ господарь Старухъ жадали, щобы выдатки на дороги покрывались въ формѣ додаткôвъ до безпосередныхъ податкôвъ. Такъ само въ р. 1885, коли ухвалювалась теперѣшна устава выступали противъ неи рускî послы, а особливо пос. Сѣчиньскій, котрый рôвножь жадавъ, щобы тягары на дороги розложити на кождого вôдповѣдно до єго маєтку и доходôвъ, т. є. въ формѣ додаткôвъ до податкôвъ. Тоє однакъ не помогло, бо въ соймѣ властителѣ обшарôвъ двôрскихъ мали бôльшôсть и они очевидно волѣли ухвалити собѣ таку уставу, котра цѣлый тягаръ утриманя дорôгъ спыхає на громады.

Однакъ громады сѣльскî и мы хлѣборобы не перестанемъ при кождôй способности упоминатись о змѣну уставы дороговои и для того предкладаю свѣтлому вѣчу въ тôмъ взглядѣ до ухвалы слѣдуючî резолюціи:

I. Окружне вѣче въ Стрыю узнає потребу реформы обовязуючои уставы дороговои зъ 7 липня 1885 въ той способъ, шобы дотеперѣшнî повинности въ натурѣ були заступленî додатками до податкôвъ безпосередныхъ.

II. Вѣче взыває рускихъ послôвъ сойму краєвого, щобы внесеня взглядомъ такои реформы вже на найблизшôй сесіи соймовôй поставили и реформы тои всѣми силами однодушно добивались.

Маніфестъ молодо-Чехôвъ.

Заповѣдженый маніфестъ молодо-ческихъ послôвъ вже появивъ ся. Выпечатано єго въ Будапештѣ. Змѣстъ того маніфесту такій:

Памятного дня, 12 вересня с. р., коли нарôдъ ческій ладивъ ся торжественно святкувати рескриптъ, котрымъ цѣсарь признавъ права ческого королѣвства — вѣденьске правительство засистувало силу обовязуючу артикулôвъ 12 и 13-ого конституціи для Праги и околицѣ, проклямовало станъ облоги, розвязало стоваришеня політичнî, здавило вольнодумну прасу и застановило суды присяжныхъ для політичныхъ провинъ. Вôдъ початку еры конституційнои привыкъ нарôдъ ческій до вкорочуваня правъ, запорученыхъ конституцією.

Кôлько разôвъ нарôдъ ческій занявъ становище противъ централістичныхъ и ґерманізаційныхъ затѣй въ монархіи, карано въ сей способъ єго вѣрнôсть супротивъ краю. Кôлько разôвъ заинавґуровано ворожу акцію супротивъ Чехôвъ и кôлько разôвъ австрійске правительство найшло ся въ разячôй суперечности зъ політичными змаганями ческого народу, тôлько разôвъ маючî власть хапатись того средства, думаючи, що обмеженьемъ горожаньскихъ вольностей, придавленьемъ прасы, вкороченьемъ свободы слова и силою баґнетôвъ пôдкопають моральнôсть народу и зроблять єго прихильнымъ до своихъ намѣрôвъ. Однакъ исторія політична послѣдныхъ лѣтъ вказує, що кождочасне введенье тыхъ обмежень означало лише немôчь пануючои системы, недостачу всякои політичнои гадки и неспосôбнôсть правительства до розвязаня квестіи тои мѣры, що ческа. Длятого то выимковый станъ не бувъ нѣколи причиною ослабленя народу ческого, лишь доводивъ правительство до пересвѣдченя, що въ интересѣ державы и династіи треба входити въ переговоры зъ тымъ народомъ и згодити ся хочь бы на частинне заспокоєнье єго бажань.

Такожь теперѣшный станъ выимковый не выдасть плодôвъ, бажаныхъ тыми, що єго инспірували. Одинокій наслѣдокъ буде, що ческій нарôдъ скрѣпить своє пересвѣдченье, що славна ліберальна конституція не опирає ся на принципѣ свободы, лишь на силѣ оружнôй, на поліціи и на вкорочуваню горожаньскихъ правъ.

Памятаючи се, послы народу ческого и теперь не дадуть звести ся зъ дороги, поставленои ясно до політичного идеалу. Однакъ послы народу ческого заявляють голосно, що заведеный теперь станъ выимковый не має законного умотивованя и не дасть ся оправдати закономъ зъ 5 мая 1869. Не знаємо мотивôвъ, якî правительство думає предложити тѣламъ законодатнымъ, але зъ горы стверджаємо, що населенье Праги не допустило ся нѣякого дѣла, загрожуючого державѣ, конституціи або безпечности осôбъ, въ обсягу, вымаганôмъ згаданымъ закономъ.

Тожь послы ческî зъ цѣлымъ напоромъ будуть жадати вôдкликаня сего противзаконного розпорядженя.

Мы не перечили, противно мы остерѣгали публично, що огôрченье середъ народу ческого постôйно змагає ся, бо правительство мовь бы умысно дразнило єго найсвятѣйшî пересвѣдченя. Систематичне иґнорованье нашихъ жизненныхъ интересôвъ довело до того, що нарôдъ ческій втративъ довѣрье до давныхъ послôвъ, котрî своими голосами пôддержували ту систему. Замѣсть старати ся о вôдзысканье довѣря народу ческого, правительство Таффого, заявивши пропамятно, що анѣ не гадає предложити цѣсареви змѣну конституціи въ напрямѣ признаня правъ короны ческои — заинавґуровано акцію, котра опôсля довела до славетнои угоды. Нарôдъ ческій вôдмовивъ тôй угодѣ санкціи. Нарôдъ ческій задержавъ подиву гôдну терпеливôсть и цѣлкомъ не зôйшовъ зъ дороги строгои законности. Длятого рѣшучо вôдпираємо всякî обжалованя нашого політичного сторонництва и ческого народу.

Исторія послѣдныхъ подѣй въ Празѣ ще не покôнчена. Початку ихъ ще основно не розслѣджено и не выяснено, однакъ вже на стôлько нинѣ сконстатоване, що тî подѣѣ головно и переважно були выкликанî тыми, котрî нинѣ въ наслѣдокъ тыхъ подѣй ще бôльше хотять обмежати свободу політичну.

Длятого послы ческого народу не дадуть вôдвести ся послѣдными средствами, предпринятыми правительствомъ, вôдъ політичнои проґрамы, пôдъ окликомъ котрои були выбранî. Вѣрнî свому народови, вѣрнî историчному розвиткови ческого народу они будуть и даль-

---

7)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузиренко*.

(Дальше.)

— Ой нѣчогôсѣнько, бачу — зновъ завищавъ жидъ, — вы не знаєте, що тутъ таке здѣяло ся... Ой вай, зъ однымъ окомъ!

— Та не мни ся, вражій сыну! — ажь пôдскакує зо зла прадѣдъ, и таки добре гримнувъ объ стôлъ кулакомъ, ажь затрѣщало, а жидъ ажь присѣвъ зъ ляку.

— Ой не лайте, моспане! Та й на вô-що лаятись? Нѣчого симъ не запоможете.

— Кажи-жь: щó тутъ таке скоилось?

— А таке, моспане, — каже жидъ хапаючись за живôтъ, — таке скоилось, що не злота вôдъ васъ треба, а два або й три злотî!

— Та бери й три! — вызвѣривъ ся прадѣдъ на жида, кидаючи йому грошѣ, — та тôлько не дратуй, а кажи по людськи!

— И не три, а чотири... та вже нехай буде по вашому, — захапавъ ся жидъ, побачивши у прадѣда на поготовѣ кулака. — Такъ се вы пытаєте про того козака, що зъ однымъ окомъ?

— Еге-жь, — каже прадѣдъ.

— И про те, де вôнъ дѣвъ ся, пытаєте?

— Та вже-жь! гримнувъ зо зла прадѣдъ.

— Дѣвъ ся вôнъ дуже погано, зовсѣмъ погано, — замотавъ головою жидюга, ажь пейсы зателѣпались.

— А чортъ бы вхопивъ твого батька та твою матѣрь, проклятый жидюго! Печѣнки зъ мене вытягти хочешь, чи що? Слухай-же, не я буду, коли не перехрещу тебе псявѣру, та ще й пейсы обстрижу! Кажи-жь менѣ швидче: якъ, що, до чого! — и кажучи прадѣдъ пôднявъ руку въ гору.

— Потривайте, — залопотѣвъ сполоханый жидъ, — усе до капельки розкажу вамъ, усе по правдѣ! Не зрозумѣю тôлько, чого вы гнѣваєте ся, пане козакъ?... Звѣстно, погано дѣвъ ся той козакъ, коли його взяли московскî стрѣльцѣ та Самойловичевî козаки.

Прадѣдъ такъ и обôмлѣвъ.

— Брешешь, псявѣро! — зъ-нестямки выпаливъ прадѣдъ. Вôдкиль бы вони тутъ узяли ся?

— Вôдкôль? хиба я знаю? — вôдказавъ жидъ. — Вони вже тутъ кôлька днѣвъ вызирали, щобъ гетьманьскихъ пôсланцѣвъ зуспѣти.

Такъ ось воно, яку напусть наслали на нього треклятî вѣдьмы! — зъ превеликою тугою подумавъ прадѣдъ, ажь до плачу жаль його пройнявъ. Де-жь таки видано, щобъ опустити товариша-побратима, не захистивши його шаблюкою... Гай-гай! — думає сердешный, — соромъ же менѣ й шаблю носити та козакомъ зватись, коли я товаришови въ пригодѣ не ставъ... А може жидъ ще бреше?

— Якимъ же побытомъ його взяли? — пытає прадѣдъ.

— Такъ таки й узяли, — вôдмовляє шинкарь, — гуртомъ зуспѣли та й захопили. Дуже той козакъ пручавъ ся, вôдбивавъ ся шаблею, а про те взяли. Може-бъ ще й не взяли, коли-бъ вôнъ красче бувъ на ногахъ державъ ся...

— Але-жь нѣ краплѣ вôнъ не пивъ, тôлько вôдъ духу зачумянѣвъ! — перебивъ прадѣдъ.

— П-хе! — осмѣхнувъ ся проклятый жидюга, — може й вôдъ духу! Выходить, що не годило ся нюхати горѣлки, а на що-жь вôнъ нюхавъ?

— Мимохôть понюхаєшь, — каже прадѣдъ, — коли таку смачну варенуху варять песиголовцѣ, бодай имъ... Такъ коли-жь узяли його треклятî душѣ?

— А ще въ ночи позавчора, — вôдказавъ жидъ.

— Якъ же се позавчора? Зъ глуздôвъ ты зсунувъ ся, жидюго, чи що? — здивовано запытавъ прадѣдъ, — щó ты верзешь? Адже-жь мы тôлько вчора заплутали ся у се чортяче багно... Выходить: дѣяло ся у сю нôчь!

Засмѣявъ ся шинкарь.

— Бачу, и вы, моспане, чимало нюхали, коли й днѣ погубили! Нѣ, не въ сю, а ще у ту нôчь.

— Ну, та й спавъ же я, цуръ йому пекъ! — занадто здивувавъ ся прадѣдъ. — Нема що казати, добре спавъ, коли й товариша вôдôспавъ, не оступивъ ся за сердегу передъ Самойловичевыми зрадниками.

— Та ще пакъ хочу вамъ сказати, пане, — додає жидъ, — що вони й другого козака дуже пильно шукали, кажучи, що буцѣмъ козакôвъ двохъ було, але другого не знайшли. И чого тôлько не выробляли менѣ, щобъ я ихъ напутивъ, де шукати, уже й кричали, уже й стрѣляли, ще й грошѣ давали, абы тôлько сказавъ, такъ я помысливъ, що, хоть и вмру, а не скажу, бо козакъ, думаю, дуже моторный... красче захищу його, а вôнъ за се не пошкодує менѣ грошей, коли прокипеть ся... Такъ и не сказавъ! Еге-жь, пане козакъ, дасте пенѣ ще злотыхъ зо три, бо таки справдѣ вы хорошій панъ!

Гôрко заплакавъ козакъ, почувши таку вѣстку. Та й щирî-жь то були, запеклî козачî сльозы! Коли-бъ знавъ прадѣдъ, куды, у котрый бôкъ, орломъ бы полинувъ допомогти товаришови... Не шкода й голову покласти, де треба козаче братерство шанувати, хоча-бъ выпало самому битись зъ цѣлою сотнею ворогôвъ, вызволяючи товариша. На все бы приставъ прадѣдъ, але що-жь подѣєшь, коли тî песиголовцѣ за день та за нôчь опинили ся вже далеко та й слѣду нема...

Нѣчого робити, — мѣркує засмученый прадѣдъ, — самому доводить ся везти гетьманьску грамоту! А ще-жь то якимъ лишенькомъ похваляла ся проклятуща вѣдьма! Та що Богъ дасть, те й буде! побачимо, якъ вона ще нашкодить.. Але може й не рознесе вороня моєи кости, то де-бъ уже не опинивъ ся товаришь, вызволю, абы тôлько живый зоставъ ся!

Погорювавъ оттакъ прадѣдъ, посумувавъ, кинувъ шинкареви грошѣ, окульбачивъ вороного та й потюпавъ чистымъ полемъ.

Дякувати Богови й за те, — думає, — що охоронивъ грамоту та не дôстала ся вона ворогамъ на поталу, и що тî до мене не доскипали ся. Отъ коли-бъ пôдъ сю ручь та ворогôвъ нанесло, гаряча була бы праця козачôй шаблюцѣ!

IX.

Чи мало було балачки та турботъ у ханьскôмъ таборѣ про гетьманьского пôсланця, що привѣзъ до хана братерску грамоту. Кожный дворовикъ яко-мога силкувавъ ся зрозумѣти: до чого воно йдеть ся. Але всѣмъ було якось

ше змагати до того, щобы єго політична проґрама була доведена до гармоніи зъ устроємъ цѣлои державы. Квестія ческа не дасть розвязати ся бôльшимъ або меншимъ вымѣромъ давленя. Квестія ческа се великій, историчный, державный проблємъ, котрый лишь великими средствами и въ познôмъ зрозумѣню єго значѣня та ваги дасть розвязати ся.

Мы послы, придержуючи ся и дальше крѣпко нашои проґрамы, выжидаємо повнî довѣря вôдъ народу ческого, що якъ теперь такъ и въ будучности заявить зъ однои стороны свѣдому себе детермінацію, зъ другои же стороны спокôй и розвагу, та що й дальше буде стояти вѣрно при своихъ послахъ, доки они будуть вѣрнî великимъ цѣлямъ, для котрыхъ переведеня покликало ихъ довѣрє народу.

Ґлєдстонъ противъ палаты вельможь.

Мѣжь тымъ, якъ анґлійска праса запряталась головно подорожею и гостиною князя Конната, старый премієръ Анґліи выголосивъ въ Едінбурзѣ, престольнôмъ мѣстѣ Шотляндіи довгу бесѣду, котрою ударивъ на палату вельможь. Що вôсѣмдесятьлѣтный старець мавъ ще на стôлько силы и вытревалости говорити цѣлу годину до великихъ зборôвъ, се здивувало немало анґлійскихъ політикôвъ. Але поминувши саму довжину, бесѣда представляла ся дуже интересною зъ огляду на артистичну заокруглену форму и выявила якъ найкрасше свѣдоцтво, що умовî силы старого премієра незвычайно свѣжî.

Зъ выимкою вступу, въ котрôмъ Ґлєдстонъ обговорювавъ домаганя Шотляндіи, парляментарну роботу въ послѣдныхъ мѣсяцяхъ и положенье робôтникôвъ, цѣла бесѣда була ѣдкою філіпікою противъ палаты вельможь. Зъ великою вподобою навѣвъ вôнъ зъ бесѣды, котру державъ одинъ зъ єго політичныхъ противникôвъ въ роцѣ 1884 отсе мѣсце: „Палата вельможь вôдъ сотки рокôвъ не причинила ся нѣчимъ до свободы, або освободженя народу и не вчинила нѣчого для загального добра, а цѣлый той часъ она зберегала неправнôсть и хоронила привилеѣвъ. Она вôдмовляє справедливости и вôдсуває реформы; она не одвѣчальна безъ незалежности, уперта безъ вôдваги, самовôльна безъ суду и бутна безъ знаня“. Ґлєдстонъ самъ признавъ, що ся характеристика палаты вельможь змальована такъ яркими красками, що здаєсь, она пересадна, однакъ добавивъ, що она вôдповѣдає взагалѣ поглядови лібералôвъ на палату вельможь Передъ реформою білю зъ року 1832 не було нѣякого конфлікту мѣжь палатою вельможь а палатою низшою, бо вплывъ перôвъ бувъ въ змозѣ верховодити въ палатѣ низшôй. Коли-жь реформа білю стала закономъ, вôдъ тогдѣ почали ся конфлікты мѣжь обома палатами Зъ-першу побѣджувала все палата вельможь, однакъ пôзнѣйше мусѣла уступити. Въ роцѣ 1860 вôдкинула палата вельможь знатною бôльшостію голосôвъ проєктъ закона що-до пôднесеня паперового мыта, и се уважалось великимъ тріюмфомъ. Але що стало ся? Слѣдуючого року роздумала палата низша надъ своимъ положеньемъ и найшла радикальне средство, щобы охоронити свои фінансово політичнî постановы передъ вôдкиненьемъ палаты вельможь. Замѣсть того, щобы кождый поодинокій проєктъ высылати до палаты вельможь, стягнено всѣ фінансовî предложеня въ одно и такъ предкладано палатѣ вельможь. Тымъ зневолено льордôвъ або приймити цѣле предложенье, або бодай частину єго, або остаточно привести управу державы въ неладъ за-для вôдкиненя. „Се було наслѣдкомъ — говоривъ Ґлєдстонъ середъ грôмкихъ оплескôвъ слухателѣвъ — що палату вельможь выключено вôдъ трицятьдволѣтного вплыву на фінансы краю. Але то не було великою честію для палаты вельможь“.

Ґлєдстонъ перейшовъ до гомеруля, и ся частина бесѣды, въ котрôй розказувавъ про борбу о свою дитину, выпала досыть слабо. Вôнъ думавъ, що палату вельможь можна теперь такъ само обманути, якъ въ роцѣ 1831. Доказувавъ, що зъ бôльшостію треба числити ся, хочь она утворена при помочи Ирляндцѣвъ. Правда, въ самôй Анґліи бôльше противникôвъ гомеруля, але въ палатѣ низшôй ся бôльшôсть зменшила ся о сѣмдесять голосôвъ, бо за ирляндскою самоуправою заявили ся Шотляндцѣ и Уельцѣ. Перы не одвѣчають передъ нѣкимъ, то-жь можуть легко ити за намѣреною думкою, безъ шкôдныхъ наслѣдкôвъ для себе. Они радили всего чотири днѣ надъ гомерулемъ и щасливо вôдкрыли, що палата недокладно єго розважила на вôсѣмдесять и двохъ засѣданяхъ.

Доси намагавъ Ґлєдстонъ гуморомъ. Однакъ, коли дотронувъ ся пытаня: чи вôдкиненье гомеруля палатою вельможь може спонукати розвязанье парляменту, загорѣвъ кипучимъ гнѣвомъ. „Въ нашôй исторіи — говоривъ вôнъ розсердженый — нема примѣру, щобы голосованье палаты вельможь спонукало розвязанье“. Що се може заподѣяти ся, отсе нова наука, котра подобає торисамъ и уніоністамъ. Въ своѣй горячцѣ ставъ Ґлєдстонъ доказувати, що льорды можуть выбороти розвязанье парляменту, але яко зраду державы, „бо — продовжавъ вôнъ — коли-бъ розвязанье справдѣ наступило, палата вельможь була бы въ силѣ уладжувати публичнî справы пôсля своєи вподобы и тымъ перевернула бы основу нашого законодавства“. Єсли бôльшôсть палаты низшои прогрѣшила ся противъ волѣ народу, она вôдпокутує за се при найблизшихъ выборахъ. А коли и льорды спротивили ся волѣ народу, то такъ само и ихъ треба покарати. Тожь, коли-бъ палатѣ вельможь удало ся выбороти въ якôй-небудь дорозѣ розвязанье парляменту, то нарôдъ не лише буде уважати ирляндску справу окликомъ выборôвъ, але и поставить на порядку дневнôмъ такî пытаня, котрыхъ палата вельможь буде гôрко жалувати.

Отже Ґлєдстонъ кинувъ мѣжь перôвъ стрѣлъ постраху. Вôнъ загрозивъ имъ рухомъ народу, котрый зверне ся противъ теперѣшного стану палаты вельможь въ сучаснôмъ складѣ. Однакъ якъ-небудь и остра була бесѣда, то все-таки въ нѣй не найшло ся найлекшого натяку, що Ґлєдстонъ має на метѣ знести палату вельможь. Такъ радикальнымъ вôнъ не єсть. Зъ другого боку треба признати що палатѣ вельможь недостає свѣжои крови. Сему хотѣли зарадити навѣть деякî льорды вже давнѣйше, однакъ бôльшôсть голосôвъ убивала всякî заходы въ тôмъ напрямѣ. Мимо того нема сумнѣву, що се старече тѣло дôжде ся вôдродженя и помолодшає, але чи премієръ Ґлєдстонъ доживе того часу и побачить метаморфозу власными очима — се дуже велике пытанье.

Рухъ выборчій у Львовѣ.

Три днѣ не було у Львовѣ иншого кандидата на опорожненый мандатъ посольскій крôмъ п. Г. Реваковича За той часъ стававъ п. Реваковичь три разы передъ выборцями и вôдповѣдаючи на интерпеляціи, розвивавъ свои погляды на справы політично-соціяльнî. Наразъ въ недѣлю вырынула нова кандидатура, котру загально уважають за правительственну, поручена ширшимъ кружкомъ людей, на чолѣ котрыхъ стоить д-ръ Смолька. Симъ контркандидатомъ єсть д-ръ Леонардъ Пєнтакъ, професоръ львôвского університету, и нинѣ вô второкъ стане вôнъ передъ выборцями. Рухъ выборчій мабуть не розвине ся въ цѣлôй повни, бо нема богато часу на зборы передвыборчî

Интерпеляціи, якî ставляно п. Реваковичеви, и вôдповѣди на нихъ заслугують, щобы згадати про нихъ ширше. И такъ п. Єґерманъ запытавъ п. Реваковича, яке становище займе въ справѣ загального голосованя. П. Реваковичь розповѣвъ обширно про внесеня, поставленî въ справѣ змѣны ординаціи выборчои въ палатѣ послôвъ, вôдтакъ згадавъ про деморалізацію при теперѣшныхъ выборахъ, передовсѣмъ зъ куріи селяньскои, а вкôнци такъ сформулувавъ своє становище въ тôй справѣ: Загальне право голосованя уважаю идеаломъ, до котрого людскôсть повинна стремѣти. Однакъ при теперѣшнôй ситуаціи парляментарнôй було бы нерозумомъ, єсли бы посолъ мавъ опирати ся при тôмъ идеалѣ, а не брати того, що на разѣ дасть ся въ тôмъ взглядѣ осягнути. Длятого треба робити крокъ за крокомъ проломы въ дотеперѣшнôй ординаціи выборчôй и зачати сю акцію вôдъ придбаня безпосередного голосованя въ куріи селяньскôй. Для такого пролому єсть бôльшôсть и розходить ся о се, щобы коло польске не заявило ся за вылученьемъ Галичины зъ-пôдъ тои реформы. Задачею посла буде, не допустити до того. — Рôвно-жь радивъ п. Реваковичь робôтникамъ, щобы не вôдносились ворожо противъ палатъ робôтничихъ, бо и се єсть вже великимъ крокомъ въ добуваню правъ.

Друга интерпеляція дотыкала квестіи рускои, а поставивъ єи п. Володимиръ Луцикъ, редакторъ „Галичанина“. П. Луцикъ заявивъ, що кандидатура Реваковича єсть для Русинôвъ дуже симпатична, бо вôнъ стає завсѣгды въ оборонѣ слабшихъ и неразъ боронивъ интересы руского люду. Надѣє ся, що Реваковичь и въ радѣ державнôй не забуде о потребахъ и правахъ народу руского. Такій голосъ не пропаде безъ вôдгомону и пробьє дорогу до modus vivendi бôльше, анѣжь всякî компромісы. Всѣ рускî выборцѣ стануть по сторонѣ Реваковича. — П. Реваковичь вôдповѣвъ на се, що давнѣйшими роками называли єго деякî Русины „перекинчикомъ“, хочь вôнъ завсѣгды бувъ Полякомъ, уродженый на Мазурахъ выховавъ ся на Руси. Стоить за повною рôвноправностію Русинôвъ; стоить на становищи уніи люблиньскои, котру ухвалили нашî предки. Треба старати ся о переведенье уніи люблиньскои, яко святои спадщины нашихъ батькôвъ. Що руске, се наше розумѣючи справу въ такій спосôбъ, можемо выдерти оружье ворожимъ аґітаціямъ на Руси. За кордономъ по-за Днѣпро, по Чернихôвъ, Полтаву, по лиманы Днѣстра сягає правдива Русь — тамъ тужить она въ неволѣ остаюча до сполученя, такъ само якъ Поляки ажь по Двину стремлять до сполученя. Вôдтакъ заявивъ, що придержує ся проґрамы лѣвицѣ соймовои, де говорить ся такъ: „Бажаємо, щобы зъ Русинами, котрî вôйдуть до рады державнои, коло польске постôйно зносило ся, для спôльного пôдпираня интересôвъ краю — а мы пересвѣдченî, що се спôльне дѣланье причинить ся до такъ бажанои згоды и братерскои любови въ краю, тымъ бôльше необходимои, що спôльнôсть ворога накладає на Полякôвъ и Русинôвъ обовязокъ спôльнои обороны.“ — Сю вôдповѣдь принявъ п. Луцикъ до вѣдомости и не робивъ нѣякихъ замѣтокъ.

Що-до квестіи жидôвскои сказавъ Реваковичь такъ: Яко демократъ не може робити прінціпіяльнои рôзницѣ мѣжь вѣроисповѣданями, бо передъ Богомъ и правомъ всѣ рôвнî. Але на кождôмъ кроцѣ выказує жидамъ хибы и длятого зроблено єго антісемітомъ. Жиды занимають ся торговлею живымъ товаромъ, лихвою, еміґрацією, а помимо того нѣодинъ голосъ зъ ихъ стороны не вôдозвавъ ся противъ шахрайства и розбишацтва жидôвъ. Ассіміляційнî змаганя товариства Agudas Achim не мали успѣху, а теперь повстали двѣ новî партіи жидôвскî: Кадіма и сіоністы. Сіоністы повиннî завернути зъ своєи дороги, бо прийде до катастрофы. У насъ нема такого антісемітизму, якъ въ Нѣмеччинѣ, а єсли єсть, то спокôйный и тихій Тымчасомъ сіоністы провокують христіянъ, выступають противъ христіяньскихъ товариствъ и спôлокъ економічныхъ, то й можуть выкликати катастрофу.

Вôдповѣдаючи на деякî закиды Желяшкевича, члена соціяльно-демократичного сторонництва вказавъ Реваковичь, що соціялъ-демократы не повиннî помѣтувати патріотизмомъ и глумити зъ національныхъ идеалôвъ. „Песъ иде до своєи буды — говоривъ Реваковичь — любить свôй кутокъ, а чоловѣкъ, шляхотне существо, зъ серцемъ и розумомъ, мавъ бы закинути одно зъ найвысшихъ чувствъ людскихъ, любовь вôтчины?“ Вкôнци впевнивъ Реваковичь соціялъ-демократôвъ, що доси трибарвный прапоръ демократичный бôльше зробивъ для справы вольности, анѣжь „червоный“ прапоръ, але зъ другои стороны мусить шанувати змаганя соціялъ-демократôвъ, бо они репрезентують одинокій елементъ опозиційный и безъ нихъ реакція прибрала бы страшнî розмѣры.

Крôмъ п. Реваковича не ставали до нинѣ нѣякî иншî кандидаты. Вправдѣ говорено щось о кандидатурахъ д-ра Цєсельского и п. Левицкого, але они оба заявили публично, що не гадають кандидувати. Наразъ выринула кандидатура д-ра Леонарда Пєнтака и польска праса львôвска безъ выимки розпочала аґітацію, въ котрôй руководить ся засадою, высказаною въ Gazet-ѣ Narodow-ôй: Zwycięztwo jego (Реваковича) rozzuchwaliło by grasujące we Lwowie i rozsypane po kraju zastępy różnego autoramentu radykałów, w których ręku pan Rewakowicz jest narzędziem, którym on za parawan służy.

Справы краєвî.

[Орґанізація автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ]

Ще въ роцѣ 1890 поставивъ посолъ Ив. Гноиньскій въ соймѣ внесенье, щобы выдѣлъ краєвый розслѣдивъ, чи потрѣбно утворити спôльный фондъ емеритальный для урядникôвъ повѣтовыхъ и громадскихъ властей автономічныхъ та здавъ зъ того справу соймови. Пос. Недѣльскій додавъ до того внесеня, щобы выдѣлъ краєвый предложивъ соймови проєктъ одностайного статута орґанізаційного для автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ, яко службы краєвои, и проєктъ статута емеритального для нихъ.

Щобы здати зъ тыхъ внесень справу соймови, выдѣлъ краєвый вôзвавъ передовсѣмъ выдѣлы повѣтовî, щобы нарадили ся надъ сими двома внесенями и сказали свою думку. До сеи хвилѣ 66 выдѣлôвъ повѣтовыхъ прислали выдѣлови краєвому справозданя, зъ котрыхъ выходить, що лише 6 выдѣлôвъ повѣтовыхъ прилучило ся до внесеня пос. Гноиньского; всѣ иншî уважають внесенье єго неможливымъ до выконаня и рѣшучо неприхильно вôдносять ся до утвореня фонду емеритального для громадскихъ урядникôвъ. За те внесенье пос. Недѣльского о переведеню орґанізаціи автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ всѣмъ подобало ся и всѣ пôдперли єго радо. Лише выдѣлы повѣтовî въ Лѣську, Ропчичахъ, Самборѣ и Збаражи высказали ся неприхильно о нѣмъ.

Розслѣдивши весь матеріялъ, ухваливъ выдѣлъ краєвый заявити ся передовсѣмъ противъ внесеня пос. Гноиньского, що має на цѣли утворенье спôльного фонду емеритального для урядникôвъ повѣтовыхъ и громадскихъ властей автономічныхъ. Выдѣлъ краєвый каже, що нашî громады сѣльскî за бѣднî, а люде, зъ котрыхъ выбирає ся служба помôчна въ громадахъ сѣльскихъ, за мало надають ся до того, щобы для нихъ творити спôльный фондъ емеритальный.

Такожь не годить ся выдѣлъ краєвый и зъ основною думкою внесеня пос. Недѣльского, щобы всѣхъ автономічныхъ урядникôвъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ обняти однымъ статутомъ орґанізаційнымъ, яко службу краєву. Бо въ такôмъ выпадку выдѣлъ краєвый мусѣвъ бы жадати такои змѣны законôвъ, що перенесла бы право именованя урядникôвъ повѣтовыхъ и право дісціплінарного поступованя зъ ними на выдѣлъ краєвый.

Такого обмеженя автономічныхъ правъ, застереженыхъ для повѣтовыхъ репрезентацій, выдѣлъ краєвый не може зъ засады поручати. Крôмъ того и практичнî взгляды не промавляють за тымъ, бо для такъ великого числа краєвыхъ урядникôвъ, працюючихъ при выдѣлахъ повѣтовыхъ, теперѣшна орґанізація краєвои службы при выдѣлѣ краєвôмъ не давала бы анѣ змоги переходу зъ часомъ на высшу посаду при выдѣлѣ краєвôмъ, анѣ надѣѣ на полѣпшенье матеріяльного быту. Тому то й зъ тыхъ причинъ практичныхъ выдѣлъ краєвый не поручає соймови внесеня п. Недѣльского до принятя.

Однакъ зъ того не выходить, щобы выдѣлъ кр. въ засадѣ протививъ ся орґанізаціи автономічныхъ урядникôвъ повѣтовыхъ. Зъ дослѣдôвъ люстраційныхъ комісій знає вôнъ

весело вôдъ такои шанобы пана гетьмана и зъ того, що вôнъ запрошує до спôльного бою. Направду сказати, ханове войско застояло ся вже на мѣсци и дуже бажало скорше скоштувати бойовои справы. Якось воно, бачите, не до звычаю „правовѣрнôй“ Татарвѣ сидѣти склавши руки та слухати суперечки заздрôсныхъ жѣнокъ, коли є де пополювати на славу та ще й здобути бѣлолицыхъ хляхтянокъ або чорнявыхъ Русинокъ и усякого коштовного краму, самоцвѣтôвъ та срѣбла-злота Отъ що вже конѣ, нѣмый кажуть языкъ, а про те й вони частѣйшимъ ирзаньемъ давали знати, що часъ у поле.

Зрадѣвъ и самъ ханъ, и вѣрнî його слуги. Почали всѣ прибиратись у новî бешметы и цяцькованî халаты та чѣпляти до поясôвъ палашѣ зъ коштовными держаками, щобъ, бачите, зъ величною повагою привитати гетьманьского пôсланця, бо таки й самъ ханъ хоче усѣмъ навкруги, и приятелямъ и ворогамъ, выявити, якъ то щиро любить вôнъ свого спôльника, шануючи його побратимство и лицарство. Задля друга ханъ уже й подарунокъ зготувавъ прехорошій: дамаску шаблюку, на котрôй промѣнями вылискувало выцвяховане въ самоцвѣтахъ наймудрѣйше слово зъ корана. Зъ усього видко було, що пôсля сього орда, мовь одинъ чоловѣкъ, безъ гайки окульбачить нестримныхъ конятъ та й полетить у чисте поле зъ гукомъ та вôдвагою. И се не первина, неразъ уже було вони, мовь тî орлы, зъ звитяжнымъ галасомъ лѣтати по широкихъ степахъ, задаючи жаху та хлосту, и отъ, згадуючи се, було имъ дуже весело. А що-до молодого Азамата, ханового сынка, то вôнъ не знавъ, де й дѣтись зъ радощѣвъ, бо щиро бажавъ у-перше скоштувати червоного пива.

Одинъ тôлько трухлый дѣдъ Фазиль-Ахметъ баша*) зовсѣмъ не радѣвъ, хочь и не выявлявъ своєи думки передъ вѣрными хановыми слугами, а найголовнѣйше передъ ханомъ. Та й хитрый же зъ бѣса бувъ старый гаспедъ, мовь та лисиця! Ханови потакує осмѣхаючись, прадѣда те-жь улещує, якъ то кажуть, слôвцемъ зъ маслечкомъ, а гадає своє... добре то мабуть вража гадина каламутила йому серце, коли ажь у очахъ мигтѣла инодѣ зрадлива блыскавка, що здавалось отъ-отъ осмалить насупленî вѣѣ. Чутка йшла помѣжь людьми, буцѣмъ-то вôнъ потайкомъ злигавъ ся зъ Самойловичемъ и тягне руку за Москвою, а батька-Дорошенка зневажає и хоче йому перечити, за се — балакали люде, — вôнъ мавъ вôдъ Москвы чимало хабару. Такъ то люде гомонѣли помѣжь собою, а про се все ханъ нѣчогôсѣнько не знавъ и не вѣдавъ, та ще, якъ кажуть, силу велику йому давъ и найпершимъ дорадникомъ своимъ зробивъ... Ненавидять його и въ ордѣ, та ба, нѣхто й не писне, бо боять ся. На всю орду одинъ тôлько й бувъ завзятый батиръ Кара-Мустафа*), що зваживъ ся внести въ уха хановî усю правду, такъ що-жь? — не повѣривъ йому ханъ а тôльки розсердивъ ся на нього, бо Фазиль-Ахметъ и тутъ вôдбрехавъ ся, то йому й байдуже. Пôсля сього сердешный батиръ окульбачивъ коняку та й майнувъ у свѣтъ-за-очи, невѣдомо куды, завдавши тымъ щирого жалю на всю орду, бо таки дуже його любили, шануючи його завзятя й щирôсть. Тымчасомъ Фазиль-Ахметъ ввôйшовъ у таку силу, що здавалось и самого хана захопивъ у власнî руки, бо той справдѣ, занадто вѣривъ йому у всякôй всячинѣ, коли ажь чутка пôйшла, буцѣмъ вôнъ обвороживъ хана якимись чарами, накладаючи зъ самѣсѣнькимъ чортомъ... А про небораку батира и забувати почали поволи.

Одинъ тôлько прадѣдъ, собѣ на лихо, нѣчогôсѣнько про се не знавъ, не вѣдавъ, здавъ ся на пройдисвѣта, а той знай улещувавъ його витаньемъ та балачкою. Щиро хваливъ прадѣдъ Господа, що довѣвъ його Милосердный до хана зъ нерухомою гетьманьскою грамотою, та й орда здавалось поважно його витала, — а що дѣяло ся далѣ, про те козакъ и въ тямки не бравъ. Згадуючи вѣдьомскî похвалки та страхôтя, тôлько глузувавъ прадѣдъ „Диви ся, — мѣркує було, — отъ же й не рознесло вороня моихъ костей, якъ стрихала стара вѣдьма. Грамоту довѣзъ и, коли Богъ допоможе, товариша конечно вызволю, хиба не я буду, абы тôлько живымъ зôставъ ся!“ Такъ то мѣркувавъ козакъ утѣшаючись.

Ажь ось Фазиль-Ахметъ кличе його передъ хана.

— Ну ходѣмо, друже, — каже баша, — ханъ, люблячи твого гетьмана, радъ тебе швидче побачити и грамоту послухати, то и ѣѣ вôзьми!

Роздеръ прадѣдъ у жупанѣ пôдбійку, вытягъ зъ вôдтôль завязаный хусткою на чотири вузлы верчикъ та й пôйшовъ зъ башою прямо до хана.

Дуже коштовна та велична ханова палата. Усе розмальовано, выцяцьковано, позолочено наймудрѣйшими візирунками та мережками, — диву й краю нема, якî то дотепнî малярѣ усе те повыцяцьковували. Нѣяка молодиця не то щобъ на полотнѣ вышити, а й зрозумѣти не здолѣє, вôдъ чого и якъ почати такî мудрящî мережки. „Иншому сказати, то й вѣры-бъ не давъ! — мѣркує прадѣдъ. — Одного золота скôлько то выкувано, а вже про фарбу то й не згадуй, не кожный мабуть малярь и угадає, скôлько ѣѣ тутъ вымазано, певно не одинъ пудъ, та ще й якои фарбы! — ажь въ очахъ мигтить!“ Веде ото баша прадѣда, а вôнъ мôцно держить у правôй руцѣ свôй верчикъ зъ грамотою, на вкруги, куды не глянь, усе стоять у коштовныхъ балахонахъ мурзы та беґи нѣбы одинъ другого силкуєть ся заломити дорогимъ зодягомъ та пыхою. На прадѣда тôлько позирають, а руки поважно держать на животахъ и всѣ, мовь на одинъ зразокъ, молодець въ молодця.

Мѣжь такими надзвычайными дивами та роскошами якъ бы хто иншій, то запевне-бъ не стямивъ ся, вôдъ одного страху затрусивсь бы, — але-жь не такôвскій бувъ прадѣдъ! йому байдуже... Якъ орелъ ступає вôнъ по дорогихъ килимахъ, мовь бы у своѣй сотни на муштрѣ.

(Дальше буде.)

*) Найстаршій визиръ, дуже прихильный до Москвы.

*) Баша а потôмъ и замѣстникъ Фазиль-Ахмета.

браки и хибы въ урядованю выдѣлôвъ повѣтовыхъ и радъ бы тй недостачѣ усунути змѣною закона о репрезентаціяхъ повѣтовыхъ, безъ обмеженя автономічного права именованя повѣтовыхъ урядникôвъ и дисциплінарного поступованя зъ ними. Выдѣлъ краєвый думає передовсѣмъ, що концептовй, технічнй, рахунковй и касовй урядники выдѣлôвъ повѣтовыхъ повинні мати вôдповѣдну кваліфікацію що-до образованя, котрого вымагає ся до одержаня посады въ повѣтовôмъ выдѣлѣ, и пôдъ тымъ взглядомъ годить ся зъ думкою, высказаною у внесеню п. Недѣльского.

Однакъ выдѣлъ краєвый знає такожь, що абы сего услôвя кваліфікаціи придержувано ся при именованю урядникôвъ повѣтовыхъ, мусить се на будуче бути зазначене въ законѣ и длятого выдѣлъ краєвый рѣшивъ предложити соймови проєктъ до змѣны §. 26 закона о репрезентаціяхъ повѣтовыхъ въ тôмъ напрямѣ, що на будуче выдѣлъ краєвый въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ має означити, якй кваліфікаціи для кождои категоріи посадъ суть потрѣбнй, коли полишить ся вôдповѣдный періодъ переходовый.

Выдѣлъ краєвый не вважає потрѣбнымъ змѣняти истнуючй приписы дисциплінарнй и службовй, натомѣсть уважає вôдповѣднымъ, — для заведеня одностайного урядованя въ бюрахъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ — выдати одностайну, всѣ выдѣлы повѣтовй обовязуючу, инструкцію маніпуляційну, котра управильнила бы весь внутрѣшный хôдъ урядованя въ канцеляріяхъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ и въ тôй цѣли постановивъ просити о вôдповѣдне поручене зô стороны сойму.

Щобы выдѣламъ повѣтовымъ улекшити выпуканье вôдповѣдныхъ до службы повѣтовои урядникôвъ концептовыхъ, выдѣлъ краєвый уважає пожаданымъ утворити десять посадъ концептовыхъ аплікантôвъ при выдѣлѣ краєвôмъ зъ рôчною платнею 500 до 600 зр. Такй апліканты мають вôдповѣдною кваліфікацією въ громадскôмъ бюрѣ и рахунковôмъ вôддѣлѣ выдѣлу краєвого приспособити ся до службы при выдѣлахъ повѣтовыхъ, а щобъ дати имъ пôзнати, якй справы полагоджують выдѣлы повѣтовй, задумує выдѣлъ краєвый до кождои комісіи люстраційнои, высыланои для контролѣ громадскои и повѣтовои господарки, придѣлати одного концептового апліканта въ характерѣ протоколянта краєвои комісіи люстраційнои. Загально знана рѣчь, що нинѣ секретерѣ выдѣлôвъ повѣтовыхъ, що мають університетске образованье, уважають свои посады за переходовй и при першôй лучшôй нагодѣ переходять до званя нотаріяльного або адвокатского. Дѣє ся се длятого, що сй люде не бачать для себе при выдѣлахъ повѣтовыхъ нѣякои красшои будучности анѣ забезпеченя на старôсть и длятого мусять шукати собѣ красшого хлѣба. Щобы тому зарадити, думає выдѣлъ краєвый, що выдѣлы повѣтовй повинні передовсѣмъ старати ся зыскати такихъ людей бôльшими платнями, запевненьемъ емеритуры и помочію для вдôвъ и сирôтъ по нихъ.

Выдѣлъ краєвый зô своеи стороны думає жадати перше, щобы повѣтовй урядники автономічні мали вôдповѣдну высшу кваліфікацію, чимъ посередно сподѣває ся пôднести значѣнье тыхъ урядникôвъ; друге: задумує предложити соймови зрôвнанье урядникôвъ повѣтовыхъ зъ краєвыми о стôлько, щобы лѣта, проведенй въ повѣтовôй службѣ автономічнôй були почисленй до лѣтъ службы краєвои, єсли урядникъ выдѣлу повѣтового переходить до службы краєвои и на оборотъ.

Друге внесенье выдѣлу краєвого, що має бути предложене соймови, має на цѣли безпосередну вынагороду тыхъ старшихъ урядникôвъ повѣтовыхъ, котрй довгй лѣта добре служили. Кôльканацяти найстаршимъ секретарямъ хоче выдѣлъ краєвый давати личнй додатки зъ краєвого фонду, єсли соймъ на се згодить ся. Такій выдатокъ бувъ бы невеликій, а мôгъ бы заохотити людей до працѣ на автономічнôмъ полю.

Дописи „Дѣла”

Зъ Ярославщины.

[Замѣтки до письма кс. Пастора въ ч. 208 „Дѣла.]

Насъ Ярославцѣвъ немало утѣшило появившеся въ ч. 208 „Дѣла“ заявленье паньского кандидата на посла до рады державнои кс. Пастора зъ Радимна, въ котрôмъ вôнъ, збиваючи учиненый ему замѣтъ „неґаторства Руси“, старає ся переконати свѣтъ, що вôнъ для Руси прихильный, пôдносить по-при иншôмъ те, що вôнъ при публичныхъ испытахъ дѣтей рускихъ не кривдить и зъ своею прихильностію для Русинôвъ не танвъ ся — и то передъ высшими священиками деканата ярославского.

Хотяй се ще недостаточнй доказы, щобы Русь ярославска могла укрѣпити ся у вѣрѣ въ прихильность кс. Пастора, тымъ бôльше, що та прихильность — якъ видить ся — датуєсь доперва вôдъ часу, вôдъ коли опорожнилось крѣсло посольске по пок. ґр. Козебродскôмъ, то таки для насъ обявъ той мусить бути потѣшный, бо кс. Пасторъ, сли вытреває на обôбранôй дорозѣ, зможе яко чоловѣкъ даровитый такожь Русинамъ неоднымъ користнымъ прислужити ся. Длятого, кс. Пасторе, тôлько такъ дальше, а зъ певностію въ Русинахъ найдете щирого друга.

Шкода лише, що Вы, кс. Пасторъ, мавши неразъ попередъ такъ добрй нагоды оказати для Русинôвъ свою прихильность, не зробили того. Пригадайте собѣ: кôлько то людей, що приходили до Васъ зъ рускими письмами, вы пôдъ позоромъ, що не вмѣєте рускихъ письмъ читати, вôдослали назадъ до дотычныхъ русскихъ парохôвъ, щобы принесли вôдъ нихъ письма въ кождôй другôй, лишь не рускôй мовѣ! Девотрй зъ тыхъ, Вами покривдженыхъ, суть теперь выборцями — и знаєте, якъ они о Вашôй кандидатурѣ высказують ся? Они кажуть: „Хлопскій“ кандидатъ Собень умѣє навѣть по нѣмецки, а „паньскій“ кандидатъ кс. Пасторъ не вмѣє нѣ читати нѣ писати, а паны хотять єго „хлопскимъ“ посломъ оббрати...‘ А знайте, кс. Пасторъ, що Русины умѣють цѣнити прихильныхъ собѣ людей, будь они Русины чи Поляки, рускй чи польскй священики Вамъ самымъ добре буде то вѣдомо [если справдѣ такъ єсть, що, якъ голосите, Вы проживали въ близькôй знаємости зъ пок. кс. Михною зъ Хлопиць, то вôнъ безъ сумнѣву мусѣвъ Вамъ сказати], що Русины зъ Ярославщины въ своѣмъ часѣ предкладали ему — латиньскому священикови — кандидатуру на посла. Але-жь Русины знали, якимъ вôнъ бувъ народолюбцемъ и для нихъ прихильникомъ.

Шкода, кс Пасторе, що въ своѣмъ заявленю Вы оминули на рахунокъ Вашои для Русинôвъ прихильности попробовати заперечити пôднесенй противъ Васъ замѣтъ дотычно справы „тучапскон“. На пôставѣ певныхъ даныхъ и тутъ мы могли бы Вамъ де що сказати...

Але якъ тамъ оно було и єсть, повтаряю: мы Русины Ярославщины тѣшимо ся, що Вы вступаєте на праву дорогу поступованя супротивъ Руси. Вытревайте лишь на тôй дорозѣ, а въ данôмъ выпадку Вашй покровителѣ не будуть потребувати Васъ намъ на кандидата посольского накидати...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Домаганя полудневыхъ Тирольцѣвъ, то бъ то италійского населеня, высказанй поновно устами провôдника депутаціи Осъ-Маццураны до цѣсаря, прийдуть мабуть въ найблизшôй сесіи пôдъ нарады палаты послôвъ. Въ якôй формѣ будуть предложенй тй домаганя, того ще не знають навѣть тй, котрй займають ся укладомъ цѣлои справы. И нема певности, ба навѣть имовѣрности, щобы имъ удало ся евентуально конечнй голосы выєднати за внесеньемъ. Зъ лѣвицѣ пôдпише єго що-найбôльше д-ръ Кронаветтеръ а може и Пернерсторферъ, зъ правицѣ въ найлѣпшôмъ выпадѣ двохъ або трехъ Румунôвъ. Взагалѣ и се непевне, тожь цѣла справа повисає въ воздухахъ. Єсли не буде можна зôбрати пôдписôвъ за внесеньемъ, оно певно стане предметомъ діскусіи при буджетѣ. Ся справа въ певнôмъ взглядѣ представляє ся сегодня бажанямъ мѣста Трентіна о стôлько користнѣйше, якъ за другого міністерства Аверсперґа, що послы пôвнôчного Тиролю не поводять ся сегодня такъ безусловно опозиційно, якъ тогдѣ. Противно міністерство Таффого стоить супротивъ далекоидучихъ домагань на тôмъ самôмъ становищи, що кабінетъ Аверсперґа-Ляссера супротивъ внесеня Пратоша. Погляды міністерства можна зредукувати въ одно маленьке слôвце; оно звучить: нѣ! Ґр. Таффе, що бувъ самъ намѣстникомъ Тиролю не хоче чути про подѣлъ краю и не хоче нѣчого знати про далекосягле автономізованье Трентіна. А певна рѣчь, що теперѣшный тирольскій намѣстникъ пôдпоможе и скрѣпить ґр. Таффого. Очевидно, се не выключає довершеня поодинокихъ адміністративныхъ бажань Трентіна. Оно має вже фактично окремый вôддѣлъ намѣстництва, але адміністративна догода не есть політичною автономією, а о се власне розходить ся Трентінцямъ. Будь що будь, ґр. Таффе скрѣпить ся на своѣмъ неґативнôмъ становищи, за-для чого набожнй домаганя Трентінянъ не можуть числити на добрый выслѣдъ.

Въ угорскôй палатѣ послôвъ, якъ вчерашнй телеґрамы зъ Буда-Пешту повѣдомили, интерпелювавъ пос. Польоній президента міністрôвъ Векерлього, длячого церковно-політичнй предложеня не прийшли ще на порядокъ дневный, и чому замовкъ проєктъ що-до цивільныхъ супружествъ. На се замѣтивъ д-ръ Векерле, що комісія незадовго упорає ся зъ поставлеными предложеннями, а що-до церковно-політичныхъ предложень, они повинні внести ся передъ пленумъ найдальше до кôнця року. Спеціяльно-жь, що дотыкає цивільного супружества, правительство знає свôй обовязокъ, тожь президентъ міністрôвъ надѣє ся, що оно незабаромъ предложить вôдповѣдне внесенье. Дальше пôднѣсъ Векерле, що нѣхто не може ему пôдсувати, мовь бы вôнъ корону поставивъ въ прикре положенье. Зъ усею льояльностію вôнъ звернувъ увагу короны на вагу того предложеня, щобы доперва по зрѣлôй розвазѣ и по основнôй студіи могла корона дати свою апробату для осягненя проєкту закона. Рôвночасно правительство одержало мотивы такъ, що оно въ силѣ предложити проєктъ палатѣ послôвъ. Коли-бъ се не стало ся, правительство зробить свôй обовязокъ. Сю заяву президента міністрôвъ приймила правительственна партія ґучными оплесками и зготовила Векерльому великй овації.

НОВИНКИ.

— **Зъ выборчого округа ярославско - чешанôвского** одержуємо сегодня знôвъ письмо, що въ Ярославщинѣ и Чешанôвщинѣ *въ послѣдныхъ дняхъ* аґітація за кс. Пасторомъ розгорѣла ся на найбôльшй розмѣры. Кс. Пасторъ, вынесши изъ своеи поѣздки по повѣтахъ то переєвѣдченье, що его шансы стоять не добре, спонукавъ польскй комітеты до найрѣшучѣйшого выступленя. А що аґітаторами суть звѣстнй по околицяхъ морально упавшй люде, зыску жаждній индівіда, то не дасть ся заперечити, що аґітація вôдбуває ся грѣшно. Такожь комітетами поставленй дня 30 вересня делеґаты пôдъ окликомъ, щобы „ворожій суспôльности напрямъ“ т. е. кандидатуру Собеня „въ зародѣ знищити“, налягають на выборцѣвъ, щобы бодай здержали ся вôдъ голосованя, коли на кс. Пастора не хотять голосувати.

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 30 н. ст. вересня занедужало на холєру: въ Надвôрнôй 3 особы, въ Микуличинѣ, Вороненцѣ ad Яблоница, Добротовѣ надвôрняньского повѣта по 2, въ Делятинѣ и Гвоздѣ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Гуменовѣ калуского повѣта 1 особа. — Выздоровѣло: въ Гвоздѣ повѣта надвôрняньского 1 особа, въ Гуменовѣ повѣта калуского и въ Римановѣ сянôцкого повѣта по 2 особы. — Померли: въ Вороненцѣ ad Яблоница надвôрняньского повѣта 4 особы, въ Пневѣ того-жь повѣта 2 особы, въ Делятинѣ, Микуличинѣ, Добротовѣ, Краснôй и Надвôрнôй надвôрняньского повѣта, въ Гуменовѣ повѣта калуского, въ Богородчанахъ и въ Римановѣ сянôцкого повѣта по 1 особѣ. — Отже загаломъ занедужало дня 30 вересня 12 осôбъ, выздоровѣло 5 а померло 14. — Дня 1 н. ст. жовтня занедужало въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ и Гвоздѣ по 1 особѣ, въ повѣтѣ станиславôвскôмъ въ Кнѣгининѣ и Пасѣчнôй по 1 особѣ, въ Станиславовѣ и Коломыи по 2 особы, въ Гуменовѣ повѣта калуского и въ Римановѣ повѣта сянôцкого по 1 особѣ. — Выздоровѣло: въ Римановѣ 5 осôбъ, въ Гвоздѣ повѣта надвôрняньского и въ Загвоздѣ станиславôвского повѣта по 1 особѣ. — Померли въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ: въ Делятинѣ и Надвôрнôй, а въ повѣтѣ станиславôвскôмъ въ Кнѣгининѣ та въ Коломыи и въ Римановѣ по 1 особѣ. — Загаломъ занедужало дня 1 жовтня 10 осôбъ, выздоровѣло 7, а померло 5. — Бактеріольоґічно сконстатовано заразины холєры азійскои въ вôдходахъ помершихъ осôбъ въ Гуменовѣ повѣта калуского и въ Копичинцяхъ повѣта гусятиньского. — Вôдъ появленя холєры, т. є. вôдъ дня 2 н. ст. серпня до кôнця вересня с. р. занедужало въ Галичинѣ на холєру 852 осôбъ, выздоровѣло 221 т. є. 25·9%, померло 515 або 60%, лишає ся въ лѣченю 116 осôбъ. Навѣщеныхъ холєрою було доси 82 громадъ въ 24 повѣтахъ и мѣсто Кракôвъ.

— **Новый рабунокъ мадярскій** въ родѣ Морского Ока лучивъ ся — якъ пише Dziennik Polski — въ Перегиньску, де лѣсы львôвскои греко.-кат. митрополичои капітулы граничать зъ угорскими лѣсами скарбовыми. Мадяры вдерли ся до митрополичихъ лѣсôвъ, посунули граничнй стовпы, повытинали дерево и на забранôй територіи выставили дôмъ для лѣсничого.

— **Д-ра Михайла Бобжиньского,** теперѣшного віцепрезидента краєвои рады шкôльнои, именувавъ цѣсарь почетнымъ професоромъ на выдѣлѣ правничôмъ університету львôвского. Новоименованый професоръ оголосивъ на сей зимовый пôврôкъ интересный выкладъ п. з. „Исторія селянъ въ Польщи“.

— **Выборы посла до рады державнои зъ округа Ярославъ-Чешанôвъ** припадають, якъ звѣстно, на день 5 н. ст. жовтня. Зарядъ мазурского сторонництва хлопского въ Новôмъ Санчи рѣшивъ: Выслати на день выборôвъ до Ярослава и Чешанова делеґатôвъ, щобы уважали, чи не буде обмежена свобода выборцѣвъ, щобы выборы вôдбували ся публично пôсля закона, щобы жандармôвъ не було въ сали выборчôй, абы не було звычайныхъ надужить выборчихъ, а на случай єсли бы тыхъ средствъ уживано рѣшивъ зарядъ сторонництва внести жалобу и протестъ противъ выборôвъ. — Дальше ухваливъ зарядъ уложити и оголосити поученье о соли для худобы и о обсягу дѣланя дорожникôвъ державныхъ, котрй часто граблять селянъ. Вкôнци ухвалено устроити вѣча селяньскй въ Лимановôй, Рящевѣ, Тарновѣ и Короснѣ. Днѣ въ котрыхъ вѣча мають вôдбути ся назначить предсѣдатель заряду сторонництва.

— **Одноразову науку** заведено такожь въ нѣмецкôй ґімназіи у Львовѣ. Краєва рада шкôльна выслала окружникъ до всѣхъ середныхъ заведень науковыхъ въ Галичинѣ зъ порученьемъ, щобы роздумали, чи не було бы добре завести одноразову науку. Отже треба надѣяти ся, що тую реформу приймуть радо у всѣхъ ґімназіяхъ и иншихъ середныхъ школахъ.

— **Огнѣ.** Въ Передбôрю въ пов. яворôвскôмъ погорѣла одна загорода селяньска; шкода выносить 560 зр. и не була обезпечена. — Въ Горичахъ въ пов. яслискôмъ згорѣло 9 загородъ селяньскихъ, вартости 5.700 зр. — въ Равѣ двѣ загороды Солотвиньского и Гуляка, вартости 1300 зр. Будынки не були убезпечонй. — Въ Воли миговôй въ лѣськôмъ повѣтѣ згорѣли загороды селянъ: Гриця Стеця, Федора Блощака, Ив. Лѣщика и Стан. Дичка. Шкода выносить звышь 6000 зр., а була обезпечена лише на 100 зр. — Въ Настасовѣ въ дворѣ згорѣла стайня, а въ нѣй 56 штукъ рогатои худобы и коней, власнôсть посесора Ґльоґера. Шкода въ худобѣ не асекурована, выносить 5500 зр., а стайня була обезпечена на 5000 зр.

— **Фіскалізмъ.** Kurjer Lwowski описує такій фактъ: Сими днями лучило ся, що екзекуторъ податковый влѣзъ до клясы пôдчасъ шкôльнои години въ школѣ реальнôй и стягнувъ при ученикахъ вôдъ професора залеглый податокъ!

— **Жаданя державныхъ урядникôвъ.** На першôмъ засѣданю рады державнои дня 10 н. ст. жовтня буде внесена петиція державныхъ урядникôвъ зъ 21.236 пôдписами. Въ згаданôй петиціи домагають ся урядники мѣжь иншимъ: заведеня службовои праґматики, признаня 6 тыждневои вôдпустки кождого року, усуненя тайного кваліфікованя урядникôвъ дотычными настоятелями, заведеня приписôвъ що-до авансôвъ, заведеня независимыхъ и безсторонныхъ краєвыхъ дісциплінарныхъ комісій и найвысшои дісциплінарнои рады, новои системы платнѣ, знесеня службовыхъ кавцій, рôвноправности зъ войскомъ въ справѣ внѣшныхъ вôдзнакъ и вôддаваня почестей.

— **Торговельнй помôчники у Львовѣ** рѣшили на довѣрочныхъ своихъ нарадахъ вôднести ся до прінціпалôвъ зъ такими жаданями: щобы були занятй лише 10 годинъ денно, бо корѣннй склепы отворенй теперь вôдъ 7 ои годины зъ рана навѣть до 11-ои въ ночи; щобы найнизша платня помôчника выносила 50 зр. мѣсячно и вкôнци щобы склепы въ недѣлю були цѣлый день замкненй. Въ тôй справѣ мали вôдбути ся въ недѣлю загальнй зборы интересованыхъ, однако они не вôдбули ся, бо поліція заборонила.

— **Польскій тероризмъ.** П. Шмідъ, спôввласитель скôльского скарбу, заснувавъ и збудувавъ своимъ власнымъ коштомъ величаву мурована школу въ Демни выжнôй коло Сколього для своихъ робôтникôвъ въ тартаку, майже выключно Нѣмцѣвъ, що набирають ся зъ Нѣмеччины або зъ нѣмецкихъ кольоній въ Галичинѣ. Очевидно въ школѣ языкъ выкладовый нѣмецкій, бо и всѣ дѣти нѣмецкй и самъ фундаторъ засновуючи за свои грошѣ приватну школу має право яко Нѣмець становити о выкладовôмъ языцѣ. Однако се не подобало ся нашимъ польонізаторамъ и польскй ґазеты (Gaz. Stryjska и Dziennik Polski) накинули ся зô звычайнымъ шовінізмомъ на сю школу, бо якъ кажуть: na polskiej ziemi (въ Сколѣмъ?!) szkoła inną absolutnie być nie może, jak tylko polską...

— **Несовѣстный свѣдокъ.** Передъ трибуналомъ краєвого суду карного въ Чернôвцяхъ вела ся дня 28 н. ст. вересня розправа противъ якогось Штерберґа зъ Путилона. Вôзваный въ тôй справѣ яко свѣдокъ вôйтъ путилôвскій Дмитро Чуско зложивъ таке зôзнанье, що заступникъ прокуратора внѣсъ противъ него заразъ обжалованье о ложне свѣдоцтво, зложене пôдъ присягою. Предсѣдатель трибуналу совѣтникъ Ґайліґъ перервавъ розправу противъ Штерберґа и перевѣвъ заразъ розправу противъ Чуска. Несовѣстного свѣдка засуджено за ложну присягу на 3 мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Отроєньє карболемъ.** Дня 30 н. ст. вересня рано напило ся трехъ артилеристôвъ въ Перемышли кислоты карболевои зъ фляшины гадаючи, що у фляшцѣ горѣвка. Смерть наступила по кôлькохъ мінутахъ. Отроєныхъ вôдвезено до шпиталю. Заряджено въ тôй справѣ слѣдство.

— **Деґрадація за політичне переєвѣдченье** Якъ доносить вѣденьска Arbeiter Ztg., засудивъ гоноровый судъ вѣденьскои дівізіи кавалеріи, поручника резервового при 93-ôмъ полку пѣхоты, Кароля Лайтнера, на деґрадацію до степени звычайного резервіста за се, що обжалованый належить до сторонництва соціяльно-демократичного и явно признає ся до прінціпôвъ соціяльно-демократичныхъ.

— **Асентерунокъ въ Австріи въ 1893 роцѣ** давъ такій результатъ: Всѣ три клясы вѣку доставили до лѣкарскихъ оглядинъ 764 330 обовязаныхъ до войсковои службы, зъ того числа були признанй яко способнй до службы 171.310; 25.582 зъ признаныхъ способными було безъ всякого образованя, 80.980 ходило до шкôлъ народныхъ и выдѣловыхъ; 442 може выказати ся высшимъ образованьемъ; 1742 єсть музикальныхъ. Пôсля званя єсть мѣжь асентероваными 4277 шевцѣвъ, 2459 мулярôвъ и 2101 рѣзникôвъ. Процентъ войсковои способности обнизивъ ся о 12% супротивъ попереднього року.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои

Конкурсовый испытъ вôдбуде ся 1 и 2 н. ст. надо листа Просьбу о допущенье до него треба вносити до консисторіи до 3 (15) жовтня на руки деканатôвъ.

Бучацкими віцедеканами именованй оо.: Ив. Олесницкій зъ Переволоки и Марк. Соневицкій зъ Велеснева.

Въ пропозиціи умѣщенй оо.: 1) на Голоскôвъ, товмацкого деканата оо.: Ив. Рудницкій, Евг. Левицкій, Юл. Герасимовичъ, Мих. Яцикевичъ, Теоф. Соневицкій Вас. Глѣбовицкій, Евг. Проскурницкій и Ярославъ Майковскій; 2) на Пасѣчну дек. надвôрняньского, Дим. Луговый, Якôвъ Андрѣишинъ. Ник. Смалько, Ом. Андруховичъ, Мих. Садовскій и Ден Балицкій; 3) на Балинцѣ, дек коломыйского, Левъ Глѣбовицкій, Дим. Лойванюкъ, Корн. Дрогомирецкій, Дим. Микицей, Юл. Войнаровскій, Ив. Рудницкій, Ил. Курпякъ, Мих. Вальницкій, Титъ Войнаровскій и Сим. Бурнадзъ; 4) на Вербôвцѣ, дек. городеньского, Ив. Глѣбовицкій, Вас. Глѣбовицкій, Евг. Ступницкій и Мих. Литвиновичъ.

До канонічнои институціи вôзванй оо.: Григ. Рыбчакъ на Угринôвъ долѣшний и Ал. Олесницкій на Торговицю.

Консисторія вôднесла ся до намѣстництва о згоду на канонічну институцію оо.: Ив. Шлемковича на Сновидôвъ и Ал. Воляньского на Криворôвню.

Сотрудництва одержали оо.: Адріянъ Добряньскій зъ Раранча въ Чернôвцяхъ, Ор. Кисѣлевскій зъ Погорилôвки въ Раранчи и Атанасій Левицкій зъ Черновець перше сотрудництво въ тôй же парохіи.

Вôдъ конкурсового испыту увôльненый о. Ив. Кобриньскій зъ Утороп.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

О. Емилій Мыдлякъ, парохъ въ Павловѣ, холоѣвского деканата, упокоивъ ся скоропостижно дня 30 н. ст. вересня въ 51-ôмъ роцѣ житя, а 24-ôмъ священьства.

Господарство промыслъ и торговля

— **Станъ засѣвôвъ** у всходнôй Галичинѣ представляє ся пôсля Rolnik-а такъ: Не уважаючи на се, що въ першôй половинѣ вересня бôльша половина днѣвъ була ще слотливою, вспѣли рôльники зôбрати рѣпакъ, жито, пшеницю и ячмѣнь. Овесъ стоить ще въ многихъ мѣсцяхъ въ копахъ, а горохъ лише недавно доспѣвъ. Въ рôвнянахъ було жниво вôвса обильне. Стручковй ростины обѣцюють слабшй выдатки, а гречка дуже лихй. Кукуруза не може дозрѣти и въ многихъ мѣсцяхъ не дозрѣє. Те саме можна сказати о конюшинѣ на насѣнье. Бараболѣ зачинають вже копати, однако зôбръ буде лихій и половина зôгнила.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Управитель львôвскои школы промысловои Винк. Чіршніцъ именованый дѣйстнымъ учителемъ при тôй школѣ, а суплентъ Павловскій именованый дѣйстнымъ учителемъ школы промысловои въ Чернôвцяхъ.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ комісаря повѣтового Ив. Турка-Невядомского зъ Тарнова до Ярослава и концепіста намѣстництва Роберта Клеборнъ-Ґіртлера зô Стрыя до Тарнова. — Дирекція почтъ дозволила на замѣну мѣсць службовыхъ асистентамъ почтовымъ: Альфр. Фідерерови въ Станиславовѣ и Стан. Фідерерови зъ Гусятина.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Пôдгайцяхъ розписує конкурсъ на посады катихитôвъ обохъ обрядôвъ при школахъ народныхъ въ Пôдгайцяхъ зъ платнею 495 зр., на двѣ посады старшихъ учителѣвъ и учительокъ въ Пôдгайцяхъ и на посады учительскî: въ Бенявѣ, Ищковѣ, Котузовѣ Мужиловѣ, Поновичахъ, Ракôвци, Славентинѣ, Соколовѣ, Сосновѣ, Швейковѣ, Телячôмъ, Товстобабахъ, Бекерсдорфѣ, Доброводахъ, Росоховатици та въ Семикôвцяхъ. Поданя треба вносити до 31 н. ст. жовтня.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 3 жовтня. Въ недѣлю вôдбули ся зборы робôтниць пôдъ проводомъ панны Дворжакъ, Участниць було майже 2000. Зборы приймили резолюцію въ тôмъ напрямѣ, що змаганя за заведеньемъ загального права голосованя будуть пôдпирати якъ найревнѣйше. Въ Віпернайштадъ розвязавъ правительственный комісарь зборы соціяльныхъ демократôвъ. Знатна часть нѣмецкои лѣвицѣ ухвалила голосувати за выимковымъ станомъ Праги. Комісія для карного закона зôбрала ся першій разъ вчера рано.

Буда-Пештъ 3 жовтня. Смерть віцепрезідента Бокроша була чистымъ выпадомъ. Самоубійство выключене.

Прага 3 жовтня. Въ редакціи Narodn-ыхъ List-ôвъ и въ мешканю д-ра Ґреґра вôдбула ся вчера поліційна ревізія.

Берлинъ 3 жовтня. Вчера радили россійскî и нѣмецкî вôдпоручники въ справѣ россійско-нѣмецкого торговельного договору.

Парижь 3 жовтня Предложеный Франціею договôръ зъ Сіямомъ затвердивъ король.

Буеносъ-Айресъ 3 жовтня. Мѣсто Розаріо попалилось у руки правительственныхъ войскъ. Провôдники повстанцѣвъ дôстали ся до неволѣ.

Переписка Редакціи Адміністраціи.

— **Вп. И. Кив. въ Тлуст.** Прийде намъ ще 90 кр.
— **Бп. І. Барв. въ Пост.** Прийде намъ 2·13 зр.

Оповѣстка.

Вже вôдъ давна завзывано зô всѣхъ сторôнъ нашого краю до выданя въ рускôй мовѣ Збôрника законôвъ адміністраційныхъ, т. є. пôдручника, котрымъ можна бы послугувати ся въ справахъ: громадскихъ, шкôльныхъ, конкуренційныхъ, выборчихъ, дороговыхъ и иншихъ, котрî нашимъ громадянамъ найбôльше потрѣбнî.

Такій збôрникъ пôдписаный уложивъ и выдавъ. Збôрникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) вôдозву до родимцѣвъ, 2) постановы законнî щодо рускои мовы въ Галичинѣ и на Буковинѣ, 3) розпорядженя выданî на користь руского обряду, 4) законъ громадскій, 5) ординацію выборчу для громадъ, 6) законъ о обшарахъ двôрскихъ, 7) законы шкôльнî, 8) законъ конкуренційный, 9) законъ дороговый, 10) законъ полевый, 11) законъ о заступництвѣ повѣтовôмъ, 12) повѣтову ординацію выборчу, 13) жовтневу конституцію, лютовый патентъ зъ основнымъ закономъ про статутъ краєвый и ординацію соймову, 14) про статутъ краєвый, 15) соймову ординацію выборчу, 16) якъ поступати при выборахъ? 17) списъ соймовыхъ округôвъ выборчихъ въ рускôй части Галичины въ поданьемъ числа выборцѣвъ до Сойму и до Рады державнои въ кождôй поодинокôй громадѣ, 18) рôзнî формы правлѣня, 19) законъ основный о репрезентаціи державнôй, 20) ординацію выборчу Рады державнои, 21) державный законъ основный про загальнî права горожанъ, 22) законъ о охоронѣ особистои свободы, 23) законъ о охоронѣ права домашного, 24) законъ о товариствахъ и 25) законъ про право збору.

Книжка тая, складаюча ся зъ 35 аркушѣвъ друку, коштує оправлена зъ рекомандованою посылкою почтовою 2 зр., повинна находити ся въ кождôй канцеляріи громадскôй и можна єи замовити у пôдписаного найлѣпше чеками щадницѣ почтовои, котрî можна дôстати въ кождôмъ урядѣ громадскôмъ, рускои части краю. На тôмъ чеку треба тôлько въ означенôмъ мѣсци на картѣ зложеня пôдписати ся и зложити на найблизшôй почтѣ 2 зр. безъ нѣякои оплаты почтовои, а я по одержаню того чека сейчасъ замовлену книжку безъ жадныхъ дальшихъ коштôвъ для замовляючого вôдошлю.

Хто замовить вôдъ разу 10 примѣрникôвъ, одержить одинъ примѣрникъ даромъ.

Згаданый Збôрникъ законôвъ адміністраційныхъ можна такожь дôстати за оплатою 2 зр. въ кождôй аґенціи Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ", а въ канцеляріи Товариства „Просвѣта" и въ книгарни Ставропигійскôй у Львовѣ по 1·80 за оправный а по 1·60 за зброшурованый примѣрникъ.

У Львовѣ въ вересни 1893.

Д-ръ Дамянъ Савчакъ, членъ Выдѣлу краєвого.

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ
Д-ръ Маркилъ Лявтербахъ
осѣвъ въ ДОЛИНѢ
и ординує въ домѣ Стжиґоцкого напротивъ ц. к. Нотаря. 4870 1—3

Д-р Андрій Кос
отворив
КАНЦЕЛЯРІЮ АДВОКАТСКУ
у Львові при ул. Третого Мая ч. 5.
4859 7—7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнî, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякî направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКÎ ЛЬОСЫ
купує и продає найкористнѣйше
Контора вымѣны
КІЦА и ШТОФФА
у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.
При порученяхъ зъ провінціи, котрî вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.
Цѣна 70 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнî		особовî		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол.)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч. Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненî значать пору нôчну вôдъ год. 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч. 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванî черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнî прямî білеты до ѣзды и зуставлюванî зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады изды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ ѣнформаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Прилады до ратованя худобы въ случаяхъ давленя, здутя и т. ин. (зъ дроту сталевого звиваного въ рурку) штука 6 зр
поручає 4595
ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ
торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)
Цѣнники илюстрованî рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ
Андрѣя Андрейчина
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,
4736 выготовлює 71—180
ВСЯКÎ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНÎ.
БІЛЄТЫ ВІЗИТОВÎ
вôдъ 1 20 кр. за сотку.

НОВА КАРТА
РУСИ УКРАИНЫ
выданя тов. педаґоґічного
єсть до набутя въ Адміністраціи „Дѣла", одинъ примѣрникъ
4738 **за 20 кр.** 11—?

В. МІДІНГА
ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА
одежи мужескои и дамскои
не поренои
такожь
ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ
4824 *у Львовѣ* 13—20
при улици Ягайлоньскôй число 20.

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!
При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрî товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ дитинныхъ уніформôвъ и одягôвъ для Воч Духовеньства 4 95
Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.
Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Казимиры Матчиньскои
выробу
БУЛІОНЪ
зъ дикого птаства и дробу
1 клґр. 10 зр.
Нр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Нр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6 0 зр.
Нр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр
Екстрактъ мясный
по 70 кр. слоикъ
4829 продає 11—12
Зарядъ двора Лапшину почта Бережаны.

Павло Мартинôвъ
иствуюча фірма вôдъ 20 лѣтъ, поручає Вп. П. Т. Публицѣ свою
РОБÔТНЮ ОБУВИ
для мужчинъ, дѣтей и духовеньства по цѣнахъ приступныхъ зъ найлѣпшого матеріялу. — Зъ провінціи выстане черевичокъ одинъ або чобôтъ на мѣру. — Замовленя
4791 точно высылає ся. 5—?
Зъ глубокимъ поважаньемъ
П. МАРТИНÔВЪ
у Львовѣ, ул Руска ч. 3.

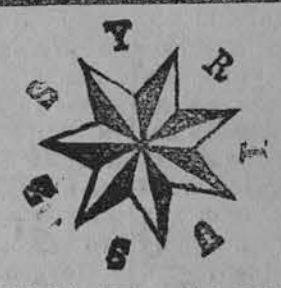

СКЛАДЪ КАВЫ
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ назвою 2227
„СІРІЮСЪ"
у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11
входъ такожь зъ улицѣ Тихои
поручає лишь найлѣпшî роды Цейлонъ, Мокку и Американьску по цѣнахъ гуртовныхъ.

ЕСЕНЦІИ

Глядає ся солідныхъ заступникôвъ.

до безпроволочного певного выробу всѣхъ спіритуозôвъ, добрыхъ столовыхъ лікерôвъ и Спеціяльностей доставляю въ дуже добрôй якости.
Крôмъ того поручаю есенціи оцту 80%-вî, хемічно чистî, до выробу делікатно острого оцту винного и звычайного. Рецепты и он вѣщеня допаковують ся даромъ.
Ручить ся за найлѣпшî успѣхи.
Цѣнники розсылаю даромъ.
Кароль Филипъ Поллякъ
Фабрика спеціяльныхъ есенцій
ПРАГА. 4362 2—50

Цѣны зниженî о 15%
ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ
ВЪ РАДИМНѢ
стоваришенье зареєстроване зъ ограниченою порукою и субвенціоноване Выс. выдѣломъ краєвымъ у Львовѣ
поручає свои
выробы поворозничî и тепетнî
такожь
поясы до машинъ, линвы до кафарôвъ и поромôвъ, ґурты до выбиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п.
Всѣлякî роботы до прикрасы, а то: накрытя на столы, занавѣсы до вôконъ, сѣтки до дѣточихъ лôжокъ, торбины мысливскî гамаки, тепеты до ловôвъ, сѣти на конѣ вôдъ мухъ и снѣгу и т. д — выготовляють ся старанно на окреме замовленье.
Товариство має свои комісовî склады:
у Львовѣ: Центральный базаръ краєвый;
въ Перемышли: Базаръ имени Зибликевича;
„ Станиславовѣ: Базаръ повѣтового товариства торговельного;
„ Ланцутѣ: Товариство продукційне и торговельне;
„ Дембици: Товариство торговельне;
„ Тарновѣ: Торговля пана Антонія Свидерского.
Цѣнники даромъ и оплатно. 4507
ДИРЕКЦІЯ:
Кс. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]
въ 1830 роцѣ 4582
ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнî управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитî дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новî, гармонѣйнî дзвоны якъ такожь поодинокî, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолідпѣйшои роботы, вôдповѣдно взятî въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Помôчникъ торговельный обзнакомленый зъ торговлею корѣнною и комнатою до снѣдань глядає мѣсця на провінціи. Близша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла".
4871 1—4

Конякъ французскій
фляшка по 2 и 3 зр., кураційный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля
ИВАНА БОДНАРА
Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.
4669 35—45

Л. Тировичь рѣзьбарь **И. Балабанъ** архітектъ
поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякî роботы памятниковî** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовî и т. ин.
4780 **РОБÔТНЯ** 27-156
Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

ЗАВЕДЕНЬЕ
ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ
и складъ приборôвъ до писаня
АЛЕКС. ҐЕТРІЦА
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска ч. 16
приймає всякî роботы входячî
4845 въ обсягъ сего званя. 14-15

ТУТКИ електрично стисканî
исклиєнî зъ найлѣпшои французскои бібулки, гіґієнічнî, поручає фабрика **Г. ПІОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.
При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 21—30

МАҐАЗИНЪ ЦВѢТÔВЪ
и складъ насѣня
М. ВОЛИНЬСКОГО и Т. КАЧИНЬСКОГО
У ЛЬВОВѢ
площа Марійска ч. 3. (коло готелю Жоржа.)
ЗАВЕДЕНЬЕ ОГОРОДНИЧЕ
ул. Садôвницка ч. 13 (напротивъ монастиря св. Тересы)
поручає на осѣнный сезонъ цибульки гіяцинтôвъ, тулипанôвъ, нарцизôвъ, лелій и т. ин. по найприступнѣйшихъ цѣнахъ; всякî порозумѣня листовно.
4869 1—6 Зъ поважаньемъ
Волиньскій и Качиньскій.

Михайло Василиця
РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА
у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15
полагоджує всякî замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.
4802 8—15

ВЕЛЬОСШЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ
вôдъ 10 до 28 зр.
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4
4766 зр. мѣсячно. 23—?
Іосифъ Иваницкій
механикъ
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:
Львôвъ, Готель Жоржа.
Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. Цѣна 20 кр (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Kataloge mit Probetakten über 4390
Wiener-Musik gratis
und franco
OTTO MAASS
Musikalien-Handlung
Wien, VI. Mariahilferstrasse 91.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белай. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 212. Львôвъ, Середа 22 вересня (4 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Передъ выборомъ посла у Львовѣ.

Въ понедѣлокъ вечеръ зôбрано въ касинѣ мѣскôмъ такъ звану „сметанку“ львôвскои интеліґенціи польскои и велено ѣй по можности, т. є. всякими средствами, пôддержати кандидатуру д-ра Пєнтака до рады державнои зъ мѣста Львова. Межи зôбраными було богато шефôвъ рôзныхъ дикастерій, отже людей вплывовыхъ на своихъ пôдчиненыхъ и тыхъ-же політичнî пересвѣдченя, и всѣ они однодушно, мовь-бы по указу, рѣшили пôдперти д-ра Пєнтака противъ редактора Реваковича. Зъ того табору интеліґенціи польскои мѣста Львова появивъ ся нинѣ на мурахъ мѣста плякатъ дуже характеристичный, котрый подаємо въ цѣлости длятого, бо вôнъ кидає дуже ясне свѣтло на погляды тои-жь интеліґенціи що-до справы рускои.

Якъ звѣстно, то кандидатъ демократичный мѣста Львова, Реваковичь, заинтерпельованый въ справѣ рускôй, заявивъ прилюдно, що вôнъ єсть за повнымъ рôвноуправненьемъ Русинôвъ галицкихъ на поли правъ національныхъ, додавши до того, що такъ дивитись на справу руску велить єму традиція исторична польска, олицетворена унією люблиньскою, въ котрôй сказано: „równi z równymi, wolni z wolnymi“. Бôльше на той тематъ Реваковичь не говоривъ и не подавъ до прилюднои вѣдомости нѣякои подрôбнои проґрамы, пôсля якои вôнъ бы се рôвноуправненье думавъ перевести. Мимо того „выборцѣ польскî“ мѣста Львова, тî самî, котрî тутъ и тамъ, въ приватныхъ розмовахъ або навѣть на бенкетахъ при тоастахъ мають повно медоточныхъ слôвъ любови и „kochania“ для Русинôвъ яко „bratniego narodu“ — помѣстили на рогахъ улиць плякатъ такои основы: „Obywatele wyborcy! Kto się oświadcza publicznie w mowie kandydackiej za najdalej idącą autonomią dla Rusinów a więc: za podziałem Galicyi na dwie części, za podziałem sejmu na dwie połowy, za językiem ruskim jako urzędowym we wschodniej części kraju, ten nie jest kandydatem narodowym polskim, bo działa na zgubę polskości w naszym kraju“ Пôдписано: Wyborcy Polacy.

Мабуть выразнѣйше годѣ высказати те все, чимъ накипѣла душа польского шовініста, жиючого на земли рускôй, до тоижь Руси! Пôсля тои теоріи єсть зрадникомъ Польщѣ всякій, хто бы смѣвъ лишь подумати о автономіи для руского народу! Кажуть: in vino veritas. У насъ можна смѣло сказати, що и при выборахъ выхопить ся слово правды, закрыте въ часѣ звычайнôмъ найсолодшими фразами. И най же хто посмѣє теперь заперечити, що въ краю нашôмъ не иде до лучшого, що Полякъ и Русинъ не лежать собѣ въ раменахъ якъ голубъ зъ голубкою, що причиною хвилевои (!) дієгармоніи не єсть хто иншій, якъ сей Русинъ-wichrzyciel и т. д. — коли въ городѣ Льва wyborcy Polacy такъ солодко говорять о Русинахъ и такъ великого добра имъ желають, що на саму згадку „рôвноуправненя“ зраджують найгрубшу нетолєранцію для Руси. Той образъ нетерпимости мусить глубоко вразити кождого Русина и навѣть мимоволѣ вôдсвѣжатись въ памяти Русина въ кождôй хвили, коли долетить єго ушей слово „kochajmy się“, слово „zgody bratniej“. А має сей плякатъ тымъ бôльшу вагу, що сторонництво, пôддержуюче кандидатуру д-ра Пєнтака, помазалось зъ верху краскою офіціяльною. Тутъ промовляє до Русинôвъ и авторъ статей, мѣщеныхъ такъ часто въ „Czas-ѣ“ пôдъ буквою *К*, и всѣ тî кружки интеліґенціи польскои, щó годують и одушевляють ся статьями Gazet-ы Narodow-ои и всякихъ Dziennik-ôвъ та Przegląd-ôвъ. Отсе епоха „примиреня“, о котрôмъ такъ часто говорить ся у насъ, котре верховодячî сферы радî бы представити и представляють яко довершеный фактъ. Се дѣє ся у Львовѣ, зъ-вôдки провінція польска має собѣ брати примѣръ. „Поляки-выборцѣ“ видять очевидно найсильнѣйше оружіє противъ кандидатуры п. Реваковича въ тôмъ, що єго выставляють яко прихильника автономіи для Русинôвъ, и длятого апелюють противъ него ажь до патріотичныхъ чувствъ польскихъ. Въ виду такого факту Русины львôвскî будуть знати, кому вôддати завтра голосъ свôй при выборахъ.

Змѣна закона громадского.

(Рефератъ д-ра Євг. Олесницкого, выголошеный на окружнôмъ вѣчи въ Стрыю дня 29 н. ст. вересня 1893 р.)

Однымъ зъ головныхъ обовязкôвъ товариствъ політичныхъ — повѣдомляти зъ горы своихъ членôвъ о тôмъ, що въ житю політичнôмъ грозить ихъ интересамъ, чого лякатись можуть вôдъ найблизшои будучности політичнои, а рôвночасно подавати имъ по змозѣ раду и средства, якъ грозяче зло вôдвернути або хочь ослабити. Товариства політичнî повиннî особливо быстрымъ окомъ глядѣти на дѣяльнôсть тѣлъ законодатныхъ и ихъ проґраму — повиннî предвидѣти то, що въ тôй проґрамѣ для ихъ загалу небезпечне и завчасу заздалегôдь вже законными средствами освѣдомити, порушити той загалъ та довести єго до того, щобы завчасу голосно, смѣло и рѣшучо сказавъ своє слово, зазначивъ своє становище и тымъ способомъ пересвѣдчивъ всѣхъ, що хочь єго заступники конституційнî за слабî числомъ, щобъ голосами своими вôдперти грозяче лихо — то самъ нарôдъ однодушно свѣдомый свого права и своєи кривды и въ имя того права протестує противъ насильства та остерѣгає тыхъ, що єго мають за нѣму и дрѣмучу масу, що тая маса — то дрѣмучій левъ, зъ котрымъ гратись непевно, котрого дразнити небезпечно.

Зъ тыхъ причинъ поклала стрыйска Пôдгôрска Рада на дневный порядокъ нинѣшного вѣча справу реформы уставы громадскои. Не йде тутъ о то, щобы мы самî хотѣли реформы сеи уставы, хочь безперечно здало бы ся не одно въ нѣй змѣнити и поправити — а иде о реформу пôдняту другими людьми безъ нашои — а що бôльше, противъ нашои волѣ — реформу, въ котрôй мусимо добачати велику небезпечнôсть для правъ нашихъ громадъ, небезпечнôсть останкôвъ тои свободы, яка припала нашому селянинови въ участи въ громадскôй самоуправѣ, котрои то свободы и самоуправы немовь послѣднои твердинѣ кождый правдивый Русинъ и правдиво свободолюбный чоловѣкъ боронити нинѣ повиненъ до послѣднои каплѣ крови.

Вôдъ часôвъ заведеня обовязуючои нинѣ уставы громадском зъ р. 1866 справа реформы єи пôдносилась въ соймѣ досыть часто. Реформа та и переведена була въ части въ той спосôбъ, що выдано новî уставы громадскî найперше для мѣстъ бôльшихъ, а вôдтакъ для мѣсточокъ. Тî новî уставы не нарушили однакъ въ нѣчôмъ автономіи тыхъ громадъ и ихъ добре набутыхъ правъ.

По мѣстахъ и мѣсточкахъ прийшла черга на села и въ тôмъ напрямѣ появились въ въ послѣднôй сесіи соймовôй два внесеня, а именно послôвъ Пилята и Рутовского. Пос. Рутовскій внѣсъ проєктъ, щобы обовязуючî уставы о обшарахъ двôрскихъ знести, а замѣсть того впровадити т. зв. громады окружнî, обнимаючî въ собѣ громады и двôрскî обшары. Проєктъ той приймила комісія, до котрои соймъ єго вôдôславъ и поручила соймовои ухваленье громадъ окружныхъ на основѣ того проєкту. Справа тая має бути предметомъ нарадъ вже на найблизшôй сесіи сойму краєвого — а иде она такъ далеко и такъ до самого корѣня змѣняє теперѣшный устрôй громадскій и права громадскои самоуправы, що тымъ самымъ набирає она для цѣлого краю а передовсѣмъ для сѣльскихъ громадъ перворядне значѣнье та стає найважнѣйшимъ пытаньемъ бѣжучои хвилѣ.

Пôсля проєкту посла Рутовского мають бути дотеперѣшнî громады полученî въ громады окружнî разомъ зъ двôркими обшарами такъ, щобы одна така громада окружна обôймала не менше якъ 2000 а не бôльше якъ 8000 мешканцѣвъ. Таке полученье громадъ и двôрскихъ обшарôвъ має перевести выдѣлъ краєвый и намѣстництво на пôдставѣ внесень, предложеныхъ радами повѣтовыми въ порозумѣню зъ староствами. Кожда така громада окружна буде мати свою раду и зверхнôсть громадску. Дотеперѣшнî громады зъ своими радами и зверхностями громадскими лишать ся и дальше, але лишь на тоє, щобы завѣдувати добромъ, маєткомъ своєи громады, дорогами и школами тыми, котрî въ тыхъ громадахъ знаходять ся — а прочî справы, котрî нинѣ до громадъ належать, якъ поліція полева, огнева, поліція надъ службою, справа убогихъ, поліція надъ предметами живности и торгами, публична безпечнôсть а такожь и всѣ т. зв. справы порученî, котрî выповняє громада въ заступствѣ властей політичныхъ, отже справы войсковî, податковî и другî того рода, вже не будуть належати до громады мѣсцевои, але до громады збôрнои и будуть полагоджуватись не радою и зверхностею громадъ мѣсцевыхъ, але радою и зверхностію громады збôрнои.

Яка-жь то буде тая рада и зверхнôсть громады збôрнои и зъ якихъ осôбъ буде она складатись?

Рада громады збôрнои не буде зъ вôльного выбору членôвъ, а лише будуть въ нѣй засѣдати: 1) властителѣ обшару двôрского кождого села, котре до громады збôрнои належить; 2) вôйты зъ кождои громады — и 3) по кôлькохъ (1—5) радныхъ зъ кождои громады вôдповѣдно до числа єи членôвъ.

Зверхнôсть громады окружнои має складатись зъ начальника громады, єго заступника и выдѣлу громады окружнои, котрый складатись має зъ 4 або 6 членôвъ, зъ котрыхъ по одному або двохъ мають выбирати самî вôйты и самî представителѣ дворôвъ а двохъ всѣ члены рады окружнои.

Такъ отже замѣсть однои рады громадскои буде мати кожда громада двѣ рады, одну свою мѣсцеву, другу окружну — замѣсть одного начальника и заступника буде мати по двохъ: своихъ мѣсцевыхъ и окружныхъ — а розумѣєсь однî и другî будуть платнî — а до того ще одинъ окремый урядъ: выдѣлъ громады окружнои.

Такъ будуть выглядати нашî громады, коли проєктъ посла Рутовского въ соймѣ перейде и станесь уставою.

Поспытаєте панове, яка причина того проєкту — длячого обшары двôрскî, котрымъ вôльно и пôсля теперѣшнои уставы лучитись зъ громадами, а зъ котрыхъ нѣодинъ черезъ 27 лѣтъ того не зробивъ — теперь наразъ забажали устами своихъ представителѣвъ въ соймѣ тои злуки въ громадахъ окружныхъ?

На то маємо двѣ вôдповѣди внескодателѣвъ. — Одна вôдповѣдь ясна и выразна, а именно закидають, що теперѣшнî громады не въ силѣ сповнити того, що до нихъ належить, що адміністрація ихъ зла и часто трафляють ся надъужитя. Треба отже, кажуть, громадамъ додати силы, треба имъ нерозумнымъ долляти розуму, треба имъ темнымъ додати свѣтла, — а тою силою, тымъ розумомъ, тымъ свѣтломъ мають бути двôрскî обшары, котрî якъ злучать ся въ громадахъ окружныхъ зъ дотеперѣшными громадами, додадуть имъ интеліґенціи и можности сповняти свои обовязки.

Се головный арґументъ, котрымъ пôдпираєсь той проєктъ. Думаю, що не потреба богато тратити слôвъ, щобы выказати, о скôлько тî арґументы стôйнî и правдивî.

Не хочу вже входити въ то, чи справдѣ вôдъ всѣхъ а навѣть вôдъ многихъ двôрскихъ обшарôвъ можна нинѣ надѣятись тôлько свѣтла и интеліґенціи, щобы запобѣгли они нинѣшному лихому станови громадъ.

Поминаю тую вѣдому рѣчь, що побôчь немногихъ свѣтлѣйшихъ людей, котрî нинѣ переважно занятî обовязками посольскими и высокою політикою, на обшарахъ двôрскихъ сидить нинѣ тьма спекулянтôвъ, котра и безъ

---

8)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузиренко.*

(Дальше.)

— Причепурь ся лишень, друже, — сказавъ уже Фазиль-Ахметъ прадѣдови, показуючи дверѣ, що бôля нихъ стояла варта зъ голыми мечами, — гарненько таки обглянь ся!

Сидить собѣ ханъ на выгафтуванôй оксамитовôй подушцѣ, пôдобгавши ноги та зъ довженного чубука затягаєть ся, а навкруги стоять, склонивши до нього сивî головы, самî найпершî його мурзы у дорогихъ оксамитахъ та такî гордовитî, ажь дивитись острахъ бере, и сынки хановî тутечки. Варта й тутъ поблыскує сокирами на довгихъ ратищахъ. Усе навкруги такъ и мѣнить ся, такъ и мигтить вôдъ тыхъ самоцвѣтôвъ та дорого вбраня, що навѣть и зглянути не можна, — у прадѣда ажь у очахъ замрѣло. А про те й тутъ козакъ не здавъ ся, а, шануючи своє лицарство та величну справу, вклонивъ ся ханови, сынкамъ його а потôмъ и старымъ мурзамъ на всѣ боки, та й ставъ передъ ханомъ, якъ то воно й слѣдъ жвавому молодцеви — гетьманьскому пôсланцеви, ще й лѣву руку поклавъ на держака батькôвскои шаблюки.

— Отсе-жь, превеликій хане, — каже Фазиль Ахметъ вклоняючись, — по твоєму повелѣню привѣвъ я пôсланця вôдъ твого побратима гетьмана... Шле вôнъ тобѣ либонь дуже щире привитаня.

— Вôдмовь пôсланцеви, — каже ханъ, — що бажаю його бачити и дуже дякую за товариске привитаня. Запытай його, — каже ханъ далѣ, — чи живенькій-здоровенькій нашъ приятель гетьманъ?

— Гетьманъ, хвалити Господа, живый и дужій — кланяючись вôдповѣдає прадѣдъ, — але щиро бажає вôнъ запевнитись, у якôмъ здоровю твоя ханьска милость правує на Божому свѣтѣ?

Таки вмѣвъ прадѣдъ до ладу слово сказати!

— И мы те-жь, слава Аллахови — вôдказавъ ханъ, — до котрогось часу здоровенькî и таки часто згадуємо нашого приятеля. Якъ пакъ вôнъ проживає?

— Бодай не казати, — вôдмовивъ прадѣдъ, — инодѣ буває, що й добра варенуха у горло не йде... Отсе-жь вôнъ и пôславъ мене, щобъ прохати у твоєи ханьскои милости допомоги.

— Та й гараздъ, — каже ханъ — Що тôлько вôдъ насъ знадобить ся йому, мы завсѣди раденькî заратувати щирого товариша.. Ты либонь грамоту до насъ маєшь?. казавъ менѣ баша.

— Еге-жь, маю — каже прадѣдъ та й простягъ руку напередъ, — осьдечки!

— Добре, добре, зъ радôстью послухаємо. Листъ шановного приятеля се для насъ найкращій дарунокъ, — вôдмовляє ханъ. — Вôзьми лишень, Фазиль-Ахмете, та прочитай, про що то нашъ другъ пише?

Бере баша верчикъ, розвязує вузлы, а прадѣда скортѣло тымчасомъ ще дужче улестити хана, отъ вôнъ и каже:

— И будь певный, великій хане, що окрôмъ тебе нѣкому не посылавъ ще гетьманъ такихъ приязливыхъ листôвъ! — и се кажучи низенько вклонивъ ся.

Пôдвѣвъ ся прадѣдъ, ажь гулькъ! — щó за нечиста сила? мовь-бы й люде не тî стали, кожный зъ лиця мѣнить ся. Селимъ-Гирей сидить мовь у кислицяхъ, рота роззявивъ, баньки на прадѣда вырячивъ та ажь синѣє зъ лютощѣвъ, а страховитî мурзы вже й за палашѣ вхопили ся.

Що-жь се за диво? — мѣркує зъ переляку прадѣдъ. Повернувъ ся до Фазиль-Ахмета, ажь той — щó бъ вы думали? — замѣсць грамоты вымахує старымъ очѣпкомъ передъ самѣсѣнькимъ ханомъ.. Кôлька хвилинъ козакъ ще думавъ, що се обмарило, ажь и далѣ усе одно..

X.

Бодай не довело ся нѣкому вѣдати, якî мôцнî муры у страшеннôй баштѣ та якъ то ихъ клято збудовано, що хочь зъ найбôльшои гарматы камѣнными кулями стрѣляй, то нѣчогôсѣнько не доскулишь, хиба тôлько кулѣ пѣсочкомъ посыплють ся... Мôцнî й краты у вузенькихъ дѣрочкахъ замѣсць вôконъ, нѣ ржа ихъ не переѣла, нѣ вѣки не зруйнували, дармá, що давненько вже ся башта збудована. Не перержавѣвъ вôдъ слѣзъ въ тяжкôй стогнотѣ та въ клятю дебелый ланцюгъ, а мовь гадюка спускаєть ся зъ стелѣ и прикро давить наче холодными обценьками козачу заневолену шию та й байдуже йому те, що не одна рѣчка пекучихъ слѣзъ по ньому скапала.. Шкода й гадки, щобъ выбити ся зъ башты бѣдолашному невольникови, — одинъ зъ вôдсѣль шляхъ до шибеницѣ або до дровôтнѣ...

Сидить на ланцюгу славный лицарь та сцѣпивши зубы дожидає свого кôнця лютого. У тяжкому смутку починає увижатись йому, що ось-ось незабаромъ розôрвуть його на чотири куски дикî конѣ та й понесуть по всѣхъ усюдахъ, а потôмъ и жовтî кôсточки козачî по всьому свѣту Божому рознесуть чорнî гайвороны. Ой, та завчасу-жь ты радѣвъ, козаче! зарано глузувавъ зъ пекельнои вѣдьмы! А не лучче-бъ то було здатись на раду добрыхъ людей та не залицятись до всякои, мовлявъ, молодицѣ, не остерѣгаючись, чи вѣдьма вона, чи нѣ, чи вартъ вôддати за неи козачу голову та змарнувати лицарску славу... Певне не спôткало-бъ оттаке лишенько, не довелось бы зъ отакимъ соромомъ покласти головоньку! Чи то-жь то смерти козакъ боявъ ся? Нѣ, не сто разъ вôнъ зъ горда зорѣвъ ѣй у очи у крôвавыхъ герцяхъ, де инодѣ мовь тієи травы на косу полягало стôлько козачои могутнои силы... А тутъ, мовлявъ, выпало помирати кайданникомъ, мовь якій злодѣй... Нема гôршои кары надъ те, що вôдъ нинѣ до вѣку буде вôнъ зъ нащадкомъ проклятый за чорну зраду, вôдъ котрои такъ кепско стало ся рôднôй матѣнцѣ-Украинѣ, що зневаженый прадѣдомъ ханъ изъ щирого приятеля до гетьмана перекинувъ ся въ лютого ворога. Обезславлять козака по всьому свѣту и нѣчого не заборонить, не скаже, що не власна лиха воля привела його до зрады, а все починила вѣдьма треклята, та й правдоньки про те нѣхто не знає, не вѣдає. Ой, гетьмане, гетьмане, коханый батьку козачій! на кого-жь то ты поклавъ ся? кому припоручивъ таку важливу справу? кого мавъ, вельможный, за певного лицаря? Кожный докоряти-ме та й буде за що. Хиба-жь справдѣ вывело ся вже на Вкраинѣ вѣрне, дотепне козацтво, що поклавъ ся ты на зрадника, на бабского приплентача?...

Сумувавъ оттакъ прадѣдъ та гôрко-прегôрко плакавъ, що навѣть и залѣзя ланцюга слѣзми зогрѣвъ. То були крôвавî сльозы, и не доводи, Господи, нѣкому проливати такихъ слѣзъ на свѣтѣ окрашеному!...

Почало вечорѣти. Крôзь вузенькî вôконця зъявило ся у прадѣдовôмъ казаматѣ соняшне промѣня, вôддаючи ся кармазиномъ на мурахъ. Згодомъ заблыщали зôрки на блакитному небѣ та, зазираючи до прадѣда, мовь-бы бѣдкались надъ його лютою пригодою.

Втомленî нагальною роботою невольники прямували на ночôвку та й посѣдали на ґанку тієи башты, побрязкуючи своими вѣчными кайданами. Прислухувавъ ся прадѣдъ до ихъ розмовы и таки дуже зрадѣвъ, пôзнавши своихъ людей. Згадували сѣромахи про тихî украиньскî ночи, про милый Божій край, де чудовною стрѣчкою вьєть ся широкій Днѣпро, то лищить ся мовь жартує въ своихъ гарныхъ берегахъ, то инодѣ зморщить ся, насýпить ся, що й не приступъ. А навкруги скрôзь дѣвчата хорошо спѣвають про козацку славну вроду, про вôйскову згоду. Тамъ воля козача широко панує, упину не знає. Ой, привидь ся-жь, приснись милая родино, кохана Вкраино! За тебе, матѣнко, мы збули ся волѣ, житя гôрке про-

урядового сполученя зъ громадами зъумѣла ажь надто глибоко втиснутись въ громадске тѣло — поминаю такожь и то, що маѣмо величезнѣ обшары добръ камеральныхъ, добръ належачихъ до заграничныхъ фірмъ спекуляційныхъ, або взагалѣ до одного лише чоловѣка, котрый помимо найлѣпшои волѣ не буде въ силѣ розстрѣлити тои своѣи свѣтлости и интеліґенціи на тѣлько частей, щобъ они дѣстались всѣмъ громадамъ на ѣго обшарахъ положеннымъ.

Я припускаю такій складъ, що дѣйстно въ складъ громады окружнои вѣйшли бы самѣ интеліґентнѣ властителѣ добръ, котрѣ бы дѣйстно поправити хотѣли адміністрацію ѣи — то и въ такѣмъ случаю не бачу для громадъ нѣякои користи а бачу богато шкоды.

Ѣсли ходить о те, щобы въ громадѣ не дѣялись надъужитя и щобы адміністрація була добра, то се вѣдносить ся передовсѣмъ до маѣтку и добра громадского, а въ тѣмъ взглядѣ стрѣчаѣмо нинѣ якъ разъ бѣльше хибъ и недостатковъ. А сему не зарадять громады окружнѣ, бо зарядъ маѣткомъ и добромъ громадскимъ не буде належати до нихъ, а лишить ся и на дальше при громадахъ мѣсцевыхъ и буде такій, якъ теперь.

Але мѣгъ бы хтось подумати: може другѣ справы а именно поліціи мѣсцевои будуть залагоджуватись лучше и успѣшнѣйше? И сему однакъ тяжко повѣрити, коли зважить ся, якъ то буде въ практицѣ выглядати, коли прийдесь за кождою шкодою полевою ходити до вѣйта на трете або четверте село, яка выйде зъ того страта часу и гроша — але може бути, що судовництво громадске тымъ зыскаѣ, бо кождому вѣдхоче ся громадского суду.

Богато рахують приклонники проѣкту и на то, що окружна громада причинить ся до удержаня контролѣ надъ громадами. Але-жь на що въ такѣмъ случаю будуть нинѣшнѣ рады повѣтовѣ, котрѣ покликанѣ суть уставою до контрольованя громадъ? Чи мало ще для народу, що удержуѣ рады повѣтовѣ и треба вложити на него ще одинъ новый автономічный щебель?

Коли бы рады и выдѣлы повѣтовѣ выконували доси точно свои обовязки супротивъ громадъ, то давно-бъ вѣдпали тѣ причины, котрѣ нинѣ хотять лѣчити громадами окружными — а зъ другои зновъ стороны, яку надѣю и поруку подають властителѣ обшарѣвъ двѣрскихъ, що вплынуть на поправу лихихъ вѣдносинъ въ громадахъ окружныхъ, коли засѣдаючи доси тѣлько лѣтъ въ радахъ повѣтовыхъ, не зробили для громадъ того, до чого самою уставою дули обовязанѣ?

Панове тѣ вказують вкѣнци и на обовязки громадъ въ ихъ порученѣмъ обѣмѣ дѣланя и кажуть, що тѣ обовязки зможуть лучше сповняти громады окружнѣ. Се можливе — але зъ другои стороны зновъ, чи може справа порученого обѣму дѣланя рѣшати при реформѣ громадскои уставы? Тажь выконуванье порученого обѣму дѣланя не належить властиво до громады, а до державы, въ заступствѣ котрои громада дѣлаѣ До державы належить отже старатись о тое, щобы мала орґаны сповняючѣ вѣдповѣдно тѣ дѣланя, а громады и нинѣ вже такъ перетяженѣ страшно тымъ порученымъ кругомъ дѣланя, що се власне одна зъ головныхъ причинъ занедбаня власного круга дѣлань. Нинѣ нема властиво одноцѣльнои уставы, котра бы означала докладно и рѣшучо, до чого громада супротивъ правительства обовязана; нинѣ спыхаѣ адміністрація на громады, що лише дасть ся зѣпхати — и такій бѣдняга вѣйтъ не знаѣ вкѣнци, чи вѣнъ властиво начальникъ громады, чи слуга староства, кому маѣ служити и кого слухати — и тая невыразнѣсть положеня выходить звычайно для громады дуже некористно. Ѣсли-жь теперь заведенѣ будуть громады окружнѣ, котрѣ сповняти зможуть чинности порученого обѣму дѣланя лѣпше якъ теперѣшнѣ громады, то можна бути певнымъ, що правительство привалить ихъ ще бѣльше тыми чинностями — и выйде зъ сего зновъ користь хиба для правительства а шкода для громадскои самоуправы, для автономіи.

А вкѣнци выступаѣ тутъ немаловажна справа коштовъ. Очевидно, що кошты утриманя двохъ зверхностей и кошты подвѣйного дѣловодства, подвѣйнои адміністраціи будуть значно высшѣ якъ кошты дотеперѣшнои громадскои державы — а кошты тѣ упадуть въ значнѣй части зновъ на громады. А чи зможуть громады при всѣхъ своихъ дотеперѣшныхъ тягарахъ ще и тѣ збѣльшенѣ кошты носити — о тѣмъ судѣть панове самѣ!...

Такъ отже самѣ найблизшѣ и найпрактичнѣйшѣ взгляды не лише не промовляють за громадами окружными, але противно промовляють противъ тыхъ громадъ.

Рѣвно-жь противна тѣй реформѣ и загальна опінія въ краю. Коли въ р. 1887 розбславъ выдѣлъ краевый запытаня до всѣхъ выдѣлѣвъ повѣтовыхъ въ справѣ реформы громадскои — то значна часть выдѣлѣвъ, особливо у всхѣднѣй части краю, заявилась противъ громадъ окружныхъ. Именно заявились противъ неи выдѣлы повѣтовѣ: богородчаньскій, хшанѣвскій, калускій, мѣлецкій, надвѣрнянскій, перемыскій, золочѣвскій, станиславѣвскій, чорткѣвскій, бучацкій, сокальскій, лиманѣвскій, бяльскій. Тѣ выдѣлы повѣтовѣ покликують ся на то, що громады до теперѣшного устрою вже привыкли и набрали почутя своѣи самостѣйности и окремѣшности, що покликувати до житя новѣ громады було бы експеріментомъ небезпечнымъ, бо се рѣчь надто ризиковна въ такѣй важнѣй справѣ, якъ реформа громадска, предпринимати пробы, о котрыхъ не знаѣмо, якій будуть мати успѣхъ — а вкѣнци вказують такожь на надто велику коштовнѣсть нового апарату.

Такъ высказались выдѣлѣ повѣтовѣ, въ котрыхъ, якъ звѣстно, представителѣвъ громадъ засѣдаѣ дуже мало — а се лишь слабый вѣдгомѣнъ того, що сказали бы самѣ громады, коли бы ихъ о то поспытатись. Того однакъ нема у насъ въ звычаю и громадъ нѣхто не пытаѣсь тамъ, де власне о нихъ ходить. О громадахъ радить ся безъ представителѣвъ громады, якъ се було н. пр. на сегорѣчнѣмъ зъѣздѣ маршалкѣвъ повѣтовыхъ у Львовѣ, а до того ухвалы дотычнѣ держать ся въ тайнѣ якъбы умысно длятого, щобы не дѣзнались о нихъ тѣ, котрыхъ они власне дотыкають, — хочь се рѣчь звѣстна що справа ясна и чиста, не повинна лякатись свѣтла!

(*Конець буде.*)

Борба межи загаломъ латиньского духовеньства а кс. Стояловскимъ

веде ся дальше зъ що разъ бѣльшимъ розъярѣньемъ. Въ консервативныхъ дневникахъ польскихъ въ кождѣмъ майже числѣ стрѣчають ся чи протесты деканатѣвъ чи иншѣ маніфестаціи противъ кс. Стояловского, а кс. Стояловскій зновъ, пѣдпомаганый звязкомъ мазурского сторонництва хлопского, иде ще бѣльше аґресивно противъ загалу польского духовеньства.

Позаякъ деканаты въ своихъ протестахъ зачепили и звязокъ сторонництва хлопского, то зарядъ того звязку въ Новѣмъ-Санчи надрукувавъ „Заявленье“, пѣдписане послами Станиславомъ и Яномъ Поточкомъ, котрого змѣстъ такій:

Въ протестахъ деканальныхъ противъ дѣланя кс. Стояловского сказано мѣжь иншимъ, мовь-бы вѣнъ „грозивъ въ Dzwon-ѣ епископамъ, що якъ они не пѣйдуть за нимъ, то вѣнъ зъ сторонництвомъ хлопскимъ выповѣсть имъ вѣйну, и дѣйстно выповѣдаѣ“; дальше, що вѣнъ „въ часописяхъ своихъ для люду, граючи ролю опѣкуна и оборонця люду, баламутить prostacz ków, пѣдкопуѣ повагу епископѣвъ та й священикѣвъ и сѣѣ незгоду межи станами“; вкѣнци заявляють, що „нечестну роботу кс. Стояловского уважають за шкѣдну и погубну якъ для костела такъ и для польскои суспѣльности, и що не допустять нѣколи, щобы кукѣль, сѣяный нимъ мавъ приймитись и розростись посередъ ихъ парохіянъ, а въ дусѣ Божѣмъ, правдиво патріотичнѣмъ для добра люду трудять ся и до кѣнця житя трудитись будуть.“

Отже зарядъ сторонництва хлопского заявляѣ:

Сторонництво хлопске нѣколи и нѣгде не грозило нѣякѣй власти церковнѣй выповѣдью вѣйны и се було бы незгѣдне зъ ѣго програмою и зъ статутомъ звязку, а власть церковна доси нѣякихъ що-до вѣры и моральности не учинила замѣтѣвъ сторонництву хлопскому. Власть духовна не промовляѣ ґазетами, отже въ протестахъ вѣдозвавъ ся противъ сторонництва хлопского стрѣлъ лише політичнои натуры. Дѣяльнѣсть сторонництва хлопского есть явна и ясно означена, а предметомъ ѣи ѣ справы порушуванѣ въ соймѣ, есть програма, статутъ звязку и ухвалы загального збору. Зъ неоголошеныхъ доси ухвалъ есть умова зъ кс. Стояловскимъ, котрого часописи Wieniec polski зъ додаткомъ Pszczółka принято за орґанъ звязку, але въ умовѣ есть услѣвѣ, що въ часописи тѣй не маѣ бути нѣчо противного вѣрѣ та моральности, а для бѣльшого обезпеченя ще постановлено, що часопись та маѣ бути доручувана всѣмъ ординаріятамъ въ Галичинѣ. Що за орґанъ звязку не выбрано иншои часописи, то длятого, що всѣ иншѣ польскѣ часописи для люду збстають пѣдъ вплывомъ сторонництвъ селянамъ чужихъ або й противныхъ.

Сторонництво хлопске — сказано дальше въ „Заявленю“ — есть чисто політичне, а звязокъ сторонництва хлопского есть правно признанымъ товариствомъ господарско-політичнымъ для обороны правъ належныхъ хлопови. Якъ доси мы высказували явно и щиро нашѣ потребы и домагали ся въ способѣ умѣреный направы законовъ и вѣдносинъ въ користь хлопа, такъ и на дальше будемо поступати и нѣчимъ не дамось вѣдстрашити, стремлячи до великихъ цѣлей будучности, якими ѣ: добро народу, миръ и згода оперта на правахъ розумныхъ и справедливыхъ. Коли-жь протестуючѣ священики кажуть, що въ дусѣ Божѣмъ и патріотичнѣмъ трудять ся и будуть трудитись для люду, то зъ приятностію приймаѣмо се до вѣдомости, але заразомъ и заявляѣмо, що трудъ той бувъ бы не вѣ всѣмъ достаточный, коли-бъ тому людови вѣднята була власть власнои обороны а зажадано вѣдъ него, щобы здавъ ся лишь на опѣку т. зв. starszych braci. Бо знаѣмо зъ исторіи польскои, що коли передъ 900 лѣтами нарѣдъ польскій принявъ вѣру католицку, папа вѣдмовивъ кн. Мечиславови короны королѣвскои за для угнету люду сѣльского. Коли жь потому людъ сѣльскій попадавъ у що-разъ бѣльшу невѣлю, то лишь длятого, що бувъ позбавленый почутя своихъ правъ. Вкѣнци заявляѣмо, що одною зъ тыхъ рѣчей, котрыми людъ найбѣльше соблазненый, то способы переводженя выборѣвъ горѣвкою, ковбасою, пѣдкупствами и иншими нечестными способами, уживаными противъ насъ сторонництвомъ противнымъ, а того духовеньство [польске] не пятнуѣ яко чины рѣшучо противнѣ моральности христіяньскѣй, и рѣчи святѣ, зъ-вѣдки маѣ плысти чисте слово Боже, бачили мы вже неразъ надужитыми до цѣлей земскихъ, аґітаціи и т. д. Сторонництво-жь хлопске, опираючи свою дѣяльнѣсть на вѣрѣ и моральности церкви католицкои, не тѣлько що выключуѣ тѣ способы зѣ своихъ способѣвъ дѣланя, але задачею ѣго есть якъ-разъ воювати всѣми правными способами противъ тои неморальности — и сподѣваѣ ся, що бодай въ тѣмъ напрямѣ не зазнаѣ перешкоды але ще й заслужить на признанье вѣдъ власти духовнои, до котрои и удаватись буде зѣ всѣми жалобами на надужитя рѣчей святыхъ до політики...

Въ додатку до сего „Заявленя заряду сторонництва хлопского надрукувавъ кс. Стояловскій такожь вѣдъ себе вѣдповѣдь на протесты, беручи рѣчь зѣ становища церковного Не будемо наводити въ цѣлости тои незвычайно рѣзкои вѣдповѣди, а обмежимось лишь на коротке переданье ѣи змѣсту.

Кс. Стояловскій закидуѣ протестантамъ, що замѣсть голосити правду и ѣвангеліѣ — оголосили фальшь и ложь [kłamstwo]. Помѣшали рѣчи Божѣ и святѣ зъ дочасными и свѣтовыми. Въ боротьбѣ сторонництвъ людового и шляхотского иде о справы дочаснѣ и свѣтовѣ а они, намѣривши ратувати шляхту и можныхъ, зъ вѣйны політичнои зробили духовну. Зъ фальшѣ выйшла ложь. „Я — каже кс. Стояловскій — говоривъ, писавъ и повтаряю ще разъ: 1) Реліґія, вѣра, церковь не есть орудьемъ анѣ слугою правительства анѣ сторонництвъ консервативныхъ; 2) не перестану протестувати противъ того, щобы церковь робити невѣльницею можныхъ; 3) людови говорю, що вѣнъ сотвореный на те, абы не бувъ [якъ вы ѣго называѣте] „prostaczkiem“ до кѣнця свѣта, але щобы бувъ на образъ и подобіѣ Бога, котрый есть „свѣтлостію“, та й що вѣнъ не призначеный на те, щобы зъ працѣ рукъ ѣго лишь богатили ся другѣ, а вѣнъ вѣчно живъ чорнымъ хлѣбомъ и пѣсною бараболею. Котрому зъ тыхъ высказовъ моихъ вы перечите? Въ Dzwon-ѣ я оголосивъ 20 пропозицій вынятыхъ зъ енциклікъ папскихъ и зъ творѣвъ богословѣвъ, коли-жь вы противъ нихъ выступаѣте, то або вы вѣдступили вѣдъ церкви католицкои, або не навчили ся богословія або забули ѣго... Вы священики? — и я; знаѣте богословіѣ? — и я; маѣте повѣреный собѣ людъ? — и я, навѣть численнѣйшій, бо вашѣ парохіи числять кѣлька тысячь, а мои міліоны; працюѣте для люду? — и я, а певно бѣльше вѣдъ васъ, бо не оглядаюсь на дочасну нагороду. Хто-жь васъ учинивъ судьею моѣмъ въ рѣчахъ вѣры и церкви?... Людъ называѣте „prostaczkami“, то хиба длятого, що вы ѣсте „leniwcami“. Не хто, якъ людъ наповнюѣ вамъ святынѣ... але въ справахъ політичныхъ людъ васъ слухати не буде, поки будеге стояти по сторонѣ ѣму противнѣй. Вѣдлучѣть ся вѣдъ станьчикѣвства, а вѣйны не буде и вѣдзыскаѣте довѣріѣ люду, котре вы стратили!“

Вкѣнци кс. Стояловскій надрукувавъ письмо одного ксьондза зъ деканата мѣлецкого, въ котрѣмъ сказано, що священикѣвъ того деканата на протестѣ пѣдписавъ самъ деканъ...

Такъ розвиваѣ ся дальше борба межи загаломъ польского духовеньства а кс. Стояловскимъ.

Рухъ выборчій у Львовѣ.

Другій кандидатъ на опорожненый мандатъ посольскій, д-ръ Леонардъ Пѣнтакъ, професоръ львѣвского університету, стававъ передъ выборцями вчера въ сали касина мѣского. Промова д-ра Пентака була держана въ тонѣ досыть неозначенѣмъ. Кандидатъ положивъ головно натискъ на се (въ противпоставленю до заявленя Реваковича), що пѣддасть ся безусловно орґанізаціи кола польского у Вѣдни и буде мати завсѣгды на оцѣ интересы загальнѣ интересы цѣлости народу польского, бо — якъ казавъ — tego wymagają nasze interesa narodowe; panowie mię rozumieciе...

Въ справѣ выимковыхъ розпоряджень въ Чехіи д-ръ Пентакъ не сказавъ, якъ буде голосувати, бо то справа дуже важна и треба найперше розслѣдити мотивы, якими правительство руководило ся при введеню выимкового стану. Задачею кола польского буде, зажадати актѣвъ, розслѣдити ихъ и по справедливости порѣшити.

Интерпеляціи були ставленѣ въ рѣзныхъ напрямахъ. Соціялъ-демократови Маньковскому вѣдповѣвъ д-ръ Пентакъ, що есть за знесеньемъ поступованя обективного; що бувъ бы за знесеньемъ стемпля ґазетного, ѣсли бы дохѣдъ зъ того жерела давъ ся покрыти якимъ иншимъ способомъ безъ побѣльшеня податковъ; що оплаты шкѣльнѣ за высокѣ, але такъ само годѣ ихъ знести, бо нема чимъ иншимъ покрыти ихъ доходы; що есть противъ загального голосованя, бо та квестія есть поки-що лишь идеаломъ, котрый такъ довго остане идеаломъ, доки кождый обыватель не буде знати, що робить. — Вѣдтакъ заявивъ д-ръ Пентакъ, що не есть прихильнымъ школѣ вѣроисповѣдной и ѣсли бы рада державна мала щось подѣбного ухвалити, то може удалось бы Галичину вылучити зъ-пѣдъ того закона. — Рѣвно-жь противный „яко Полякъ“ загальному розброѣню.

Досыть дразливо для кандидата поставлено интерпеляцію въ тѣмъ напрямѣ, якъ погодити мандатъ посольскій зъ обовязками професора університету. П ѢГерманъ, навязуючи до заявленя професора д-ра Цѣсельского, що не може кандидувати, бо ѣго обовязки яко професора и яко ц к. урядника вѣйшли бы въ колізію зъ обовязками посла и мусѣвъ бы зрезиґнувати зъ професуры — поставивъ д-рови Пентакови отсѣ пытаня: 1. Чи становище посла демократичного и независимого дасть погодити ся зѣ становищемъ активного ц. к. урядника и въ додатку и гофрата? 2. Чи професоры університетѣвъ, а спеціяльно въ Галичинѣ, въ першѣй лініи маютъ місію старати ся о мандаты и позбавляти въ сей способѣ силъ учительскихъ нашѣ університеты, котрѣ и такъ не дуже свѣтло стоять? 3. Чи кандидатъ гадаѣ, що ѣго дѣяльнѣсть въ парляментѣ буде успѣшнѣйша и зъ бѣльшою користію для краю якъ въ університетѣ? 4. Чи кандидатъ, котрый яко професоръ строго пильнувавъ, щобы ѣго слухателѣ не абсентували ся и въ тѣй цѣли читаѣ катальоґъ, уважаѣ вѣдповѣднымъ, щобы професоръ важнои катедры на університетѣ бувъ неприсутнымъ черезъ бѣльшу часть року, якъ се робили: Билиньскій, Черкавскій, Рошковскій и иншѣ? 5 Чи кандидатъ осягнувши мандатъ, подасть ся на емеритуру, щобы занменовано иншого професора на ѣго мѣсце? 6. Чи кандидатъ на случай задержаня катедры и мандату до Вѣдня увѣльнить слухателѣвъ вѣдъ оплаты за невыголошенѣ выклады и чи буде тои гадки, що пѣдписанье фреквентаціи слухателямъ рѣвнаѣсь выголошеню викладѣвъ? — На тіи пытаня не вѣдповѣвъ д-ръ Пентакъ, лишь коротко заявивъ, що не подѣляѣ гадки д-ра Цѣсельского.

Вкѣнци на интерпеляцію, якъ задивляѣсь д-ръ Пентакъ на справу Спинчица, именно на конфліктъ словѣньского профетора зъ міністромъ Ґевчемъ — вѣдповѣвъ д-ръ Пентакъ, що сеи справы не знаѣ. На таку вѣдповѣдь замѣтивъ п. ѢГерманъ, що се дивне, бо д-ръ Пентакъ естъ презесомъ товариства учителѣвъ шкѣлъ середныхъ а справа Спинчица наробила минувшого року много шуму.

Не обѣйшлось и безъ интерпеляціи въ справѣ рускѣй. П. Коростеньскій пытавъ, якъ стоить справа зъ катедрами рускими въ львѣвскѣмъ університетѣ, — а д-ръ Пентакъ вѣдповѣвъ, що університеты стоять Русинамъ отворомъ и катедры будуть обсаджены, на скѣлько найдуть ся силы учительскѣ.

Кандидатуру д-ра Пентака ухвалено въ касинѣ мѣскѣмъ — а рѣвночасно въ сали ратушевѣй вѣдбувались зборы прихильникѣвъ кандидатуры Реваковича. П. Реваковичъ закѣнчивъ свои зборы такимъ заявленьемъ: „Ситуація досыть небезпечна. Намѣстникъ выступивъ особисто до борбы. Остерѣгаю не яко кандидатъ, але яко выборець, що супротивъ того доси непрактикованого факту, елѣментъ демократичный повиненъ сполучити ся и запротестувати солідарнымъ голосованьемъ.

вадимо и вмремо въ неволи! Крѣвавыми слѣзми обливають ся сердешнѣ, а прадѣдъ за гуртомъ тежь гѣрко плаче; хоть вони про нього й не знають. Ажь ось чуѣ прадѣдъ — промовляють вони до старця Божого, котрый у неволи ясныхъ очей збувъ ся, такъ ото його й благають сѣромахи:

— Заспѣвай бо намъ, дѣдусю, нашои рѣднои пѣснѣ, нашои невеселои та сумнои думы, розважь нашу тяжкую нудьгу своимъ правдивымъ спѣвомъ!

Почавъ налагоджувати старець Божій свою кобзу, бринькаѣ, настроюѣ, щобъ до ладу розказала...

Заспѣвавъ, заливъ ся чудово невольникъ, невинными хвилями котить ся його спѣвъ до самого серця, а голосна щира музика выграѣ-дотинаѣ, мовь зъ небомъ говорить — то заскиглить-заплаче, то тяжко застогне, про боѣ-рѣзанину, про гѣрку неволю, про лютеѣ горе. Добре граѣ кобза, а старець поважно додаѣ словами, та такими-жь цѣкавыми, що коли прадѣдъ до ладу ихъ зрозумѣвъ, то ажь затремтѣвъ зъ нестямки. Ось слухайте, що приспѣвувавъ старець:

„Ой давно-давненько те дѣялось, братця, але нѣ єдина щирая душа на всѣй Украинѣ того не забула

„Ѣдуть Ляхи на три шляхи, а Козаки на чотири, степъ мовь хмара вѣйско вкрыло.. Ѣдуть вони поручь, щиро побратавшись, у всѣхъ єдина думка й справа, братерская згода мѣцно ихъ зъѣднала. У всѣхъ до бою серце мовь єдине шпарко въ грудяхъ бьеть ся.. Ѣдуть на бенкетъ превеликій, де червоне пиво моремъ розбллеть ся, де пекуча варенуха духъ стинаѣ-валить... Начувай ся, бусурмене, прийшовъ рѣшинець, твоѣму коверзуваню настане кѣнець! Пѣдняло ся славне вѣйско за Христову вѣру, боронити людъ хрещеный зъ гѣркои неволѣ, — порве воно тѣ кайданы невольникамъ-бранцямъ, зверне душѣ християньскѣ до долѣ, до волѣ... Передъ веде самъ король, сынокъ його зъ боку, а праворучь його щирый приятель коханый, — то нашь батько гетьманъ Сагайдачный *)

„Ажь ясне сонце зупинилось - приязно любуѣсь, бо ще не зрѣло воно зъ неба такого щирого братерства, такои могутнои силы, такого звитяжного, на диво славного вѣйска... Ой ржуть конѣ, выграють, пѣдъ ними земля тремтить, гарцюваня чують, палашѣ блищать, вылыскують ся, а ратища, мовь той лѣсъ, колышуть ся, корогвцѣ та праперы майорять гетьгеть, холодкомъ вѣдъ спеки лицарѣвъ вкрывають. Туркоче бубонъ, заливають ся трубы, лунаѣ на все поле доладный спѣвъ, до самого Бога вѣдносить хвалу, на добрую справу допомоги просить.

„Ажь ось король каже славному гетьману: „Выбирай лишь, друже, сотеньку молодцѣвъ, пѣшлемо ихъ на дѣвѣдки, може й ворогъ близько. Щ. дѣзнають — намъ розкажуть, а мы помѣркуемъ. Выбирай же, пане брате, лицарѣвъ найкрасчихъ, справа, якъ самъ бачишь, занадто важлива!

„На сѣ речи кор левеи гетьманъ одвѣтуѣ „„Та й нема у мене, мѣй ясный королю, ледачои сотнѣ; всѣ вони, якъ бачишь, щирѣ сыны Украины, твои певнѣ слуги, мовь тіи орлята одніѣи неньки. А пѣслать пѣшлемо, друже, мы Харкову сотню, бо у неи сверблять дуже руки до побою, мовь-бы въ тыхъ орлятокъ кигтѣ вѣдросли!““ Та й покликавъ гетьманъ свого сотника Харка, тожь-то митець козарлюга бувъ на вдивовижу, але и сотенька-жь по ньому лицарѣвъ звитяжныхъ, чи до працѣ, хочь-бы зъ пекломъ, заразъ бы стяла ся, ихъ же й пѣславъ гетьманъ довѣдки вчинити. То-жь не вихоръ степомъ гуде, а то Харко сотню веде, земля затрѣщала, курява зняла ся, мовь-бы гуртокъ соколикѣвъ зъ гукомъ промайнувъ...

(*Дальше буде.*)

*) Дѣяло ся се, коли Польща въ згодѣ зъ Козацтвомъ воювала Туркѣвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Новый міністеръ вôйны ґенералъ кôмноты Кріґгамеръ обнявъ уже своє урядованье и зложивъ візиту всѣмъ міністрамъ, котрî перебувають у Вѣдни. Опôсля приймавъ у себе секційного шефа и начальникôвъ поодинокихъ вôддѣлôвъ. Въ своѣй бесѣдѣ до нихъ пôднѣсъ, що якъ и єго попередники, такъ и вôнъ числить на пôдмогу и спôльне дѣланье всѣхъ чинникôвъ. Слѣдуючого дня вôдвѣдавъ міністеръ Кріґгамеръ членôвъ цѣсарского дому.

Зъ Вѣдня доносять, що просьбу намѣстника Моравы Лебля увзгляднено, и вôнъ перейшовъ въ станъ спочинку. Єго наслѣдникомъ именованый дотеперѣшный шефъ секціи при міністерствѣ судôвництва Алойзій Спенсъ зъ Боденъ. Новый намѣстникъ числить теперь 58 рокôвъ житя. Вôнъ обôзнаный зъ обома краєвыми языками. Въ політичнôмъ житю не бравъ нѣякои участи и не належить до нѣякои партіи. Вôнъ вызначеный орденомъ зелѣзнои короны другои клясы.

Комісія для карного закона розпочала вчера своє перше засѣданье и займила ся передовсѣмъ новелею закона карного, що єи предложило правительство въ роцѣ 1891. Сю новелю намѣряє комісія полагодити ще передъ зборами рады державнои. Суть змѣны, котру предкладає згадана новеля, дотыкає выключеня явного головного поступованя. Пôдчасъ коли въ карнôмъ процесѣ явнôсть выключає ся зъ огляду на публичный ладъ и публичну мораль, дозволює новый проєктъ зарядженье тайного поступованя ще въ слѣдуючихъ случаяхъ: При обжалованяхъ о вымушенье, о скôлько справы приватного и родинного житя выступають яко пытанье; при всѣхъ приватныхъ обжалованяхъ, єсли обѣ стороны домагають ся выключеня явности, або и безъ того внесеня, коли судъ найде до того „важнî причины" и навпослѣдъ при обжалованяхъ противъ молодыхъ людей, котрî не переступили ще 18-того року житя. Щобы тайне поступованье удало ся якъ найлѣпше, проєктъ усуває институцію довѣрочныхъ людей и взагалѣ дозволює приступу на поступованье при выключеню явности лишь тымъ, що потерпѣли за-для злочину, дальше судовымъ урядникамъ, що мають наглядати надъ правомъ и остаточно тымъ особамъ, котрî мають выразный призвôлъ вôдъ предсѣдателя трибуналу. Однакъ и предсѣдателеви обмежено права. Коли поступованье зарядить ся тайнымъ зъ огляду на публичный ладъ, предсѣдатель має вложити обовязокъ на присутныхъ, щобы додержалы тайны. Зломанье тайны загрожено карою арешту вôдъ одного тыждня до двохъ мѣсяцѣвъ, а заглядно вôдъ 50 до 500 зр. Лише оголошенье засуду мусить послѣдувати на явнôмъ засѣданю. Мотивы засуду по рѣшеню суду можна въ части або въ цѣлости задержати при тайнôмъ поступованю. Цѣкавî такожь постановы новелѣ карного процесу що-до обороны при выимковôмъ судѣ. Пôсля §. 41 карного процесу при поступованю судьѣвъ присяжныхъ обжалованому придѣлює ся оборонець зъ стороны уряду. Проєктъ розтягає се добродѣйство такожь и на тî поступованя котрî за для зарядженя выимкового стану замѣсть передъ судъ присяжныхъ приходять передъ выимковый судъ. Прочî постановы проєкту вôдносять ся до складу лісты оборонцѣвъ, до принятя карнои процедуры трибуналомъ касаційнымъ и т. д.

Протестъ противъ выимкового стану Праги пôднесли оногды зборы робôтникôвъ и робôтниць у Вѣдни. На зборахъ явило ся бôльше якъ 2000 участникôвъ и участниць. Провôдъ соціяльно-демократичнои партіи выславъ на зборы що найлѣпшихъ бесѣдникôвъ: д-ра Елленбоґена, редактора Шумаєра и д-ра Адлєра. Всѣ три бесѣдники критикували остро поведенье правительства и складали вину невôдрадного положеня на ліберальну партію. По выборѣ робôтницѣ Дворжакъ предсѣдателькою зборôвъ, забравъ голосъ д-ръ Елленбоґенъ и реферувавъ про выимковый станъ Праги. „Ґр. Таффе — говоривъ вôнъ — вхопивъ ся выимкового стану. Розходить ся, хто виновникъ того? Ліберальна партія. Якъ она реакційною се выявляє ся зъ бесѣдъ єи обохъ свѣтилъ д-ра Зіса и д-ра Руса. Ліберали сотворили выимковый законъ, щобы Чехôвъ придавити. Отже послѣдною причиною теперѣшного выимкового стану Праги не єсть ґр Таффе, лише ліберальна партія, що сотворила такій законъ. Въ кождôмъ разѣ повиненъ ґр. Таффе протурити сю „ліберальну партолину", щобы не послугувати ся такимъ средствомъ и не давити народу. Але звôдки приходить свободы жадный пролєтаріятъ до того, щобы покутувавъ за грѣхи лібералізму? Послѣдными часами говорить ся богато про завѣшенье выимкового стану надъ Вѣднемъ. Отже, противъ кого се звернене? Лише противъ насъ, противъ партіи робôтникôвъ. Выимковый станъ родить політичнî тягары, а тî суть безпосередною причиною анархістичныхъ атентатôвъ. (Гучнî оплески.) Выимковый станъ має той добрый вплывъ, що всѣ пригнетенî вôдъ вспôльнымъ напоромъ подають собѣ разомъ руку. По кождôмъ выимковôмъ станѣ будемо сильнѣйшî, освободженье йде скорымъ крокомъ напередъ. Але мимо того, мы не бажаємо выимкового стану, бо не хочемо выховувати політичныхъ гієнъ, лише вольныхъ мужѣвъ. И не треба до сего великихъ жертвъ.

Що-жь стане ся? Нѣ одинъ чоловѣкъ не знає, але кождый знає одно, що такî вôдносины не можуть довго тревати, вôзъ мусить выдобутись зъ болота. А те, що и намъ хотять робити, не повинно насъ страхати. Масѣ, котра въ трьохъ мѣсяцяхъ вôдбула 700 згромаджень зъ выборчимъ правомъ, не може нѣчого вдѣяти выимковый станъ. На се лишь одинъ окликъ: „напередъ, все напередъ!" Редакторъ Шумаєръ пôднѣсъ, що въ Австріи треває сталый станъ облоги и ставъ острыми словами полємізувати противъ правительства. Выимковыми законами — продовжавъ вôнъ — хотять здавити рухъ за правомъ выборчимъ. Вôдкрытье анархістôвъ — се проста выдумка. На сѣмъ перебивъ Шумаєрови комісарь правительства и вôнъ переставъ незабаромъ говорити. Третій бесѣдникъ д-ръ Адлєръ замѣтивъ, що выимковый станъ не пошкодивъ и не пошкодить робôтникамъ, однакъ нимъ треба мерзитись Ческій пролєтаріятъ пôдганяє буржоазію и все єи канчукує такъ, якъ и робôтники канчукували бы лібералôвъ, коли-бъ они мѣжь ними були. Выимковый станъ не зверненый противъ національнои, але противъ демократичнои стороны молодо-Чехôвъ. Молодо-Чехи суть крикунами. Бесѣдникъ ганить ихъ не за тоє, що они передъ тымъ зробили, але за для того, що поводили ся неприлично. Але що вчинить парляментъ въ сѣй справѣ? Ґр. Таффе скаже просто, що вôдвѣчальнôсть бере на себе и що мотивы выскаже на тайнôмъ засѣданю. При кôнци своєи бесѣды, перерыванои комісаремъ правительства, внѣсъ д-ръ Адлєръ резолюцію, въ котрôй засуджує ся якъ найострѣйше выимковый станъ Праги и грозячій выимковый станъ Вѣдня.

„Зборы свѣдомî того — говорить ся мѣжь иншимъ въ резолюціи — що наслѣдки кождого політичного злочину упадуть на виновникôвъ. Остаточно зборы вже нинѣ напятновують всѣхъ тыхъ послôвъ, що будуть голосувати за выимковымъ станомъ, пôдлыми зрадниками народу и візантійскими карієровичами." Очевидно зборы приймили єго резолюцію великимъ одушевленьемъ.

НОВИНКИ.

— **„Боянъ львôвскій"**, перше статутове и добре зорґанізоване товариство рускихъ спѣвакôвъ въ краю нашôмъ, вступає зъ симъ рокомъ въ четвертый рôкъ истнованя. Що „Боянъ львôвскій" причинивъ ся доси дуже значно до розвою музики рускои — сего нѣхто не заперечить, хто мыслею перейде довшій рядъ утворôвъ музичныхъ, котрымъ „Боянъ" давъ житье и котрî выконавъ на своихъ концертахъ. Репертуаръ „Бояна" засиляють безперестанно композиціями всѣ знаменитшî музики рускî, на ихъ чолѣ Лисенко. Кождый концертъ приносить новî плоды Мельпомены. Побôчь Вахнянина, Бажаньского, Матюка, Нѣщиньского, Копка, Воробкевича, Кумановского, Нижанковского яко такихъ, що вôдъ довшого часу трудять ся на поли музики, выросли новî авторы, якъ Сѣчиньскій, Топольницкій, Колесса Въ Въ слѣдъ за Львовянами пôйшовъ уже давнѣйше Перемышль и заснувавъ у себе „Бояна". Въ найновѣйшихъ часахъ трудить ся надъ такимъ дѣломъ о. Остапъ Нижанковскій въ Бережанахъ, а якъ бы трохи бôльше енерґіи, то въ Стрыю, Станиславовѣ, Тернополи и другихъ мѣстахъ могли бъ скоренько повстати „Бояны", тымъ бôльше, що н. пр. въ Стрыю п. Ґерусъ удержує при церкви тамошнôй дуже численный и вправный хоръ. Наколи въ Денисовѣ, отже на селѣ, въ Токахъ въ Збаражчинѣ у о. П. Бѣлиньского и въ другихъ мѣсцевостяхъ розвинулись хоры, то тымъ скорше можуть они повстати въ окружныхъ мѣстахъ. Коли на якôмъ поли Русины могли-бъ вызначитись, то безъ сумнѣву поле музики єсть для нихъ дуже вдячне. Тôлько бôльше труду. Най бы на разѣ потворились въ нашихъ провінціональныхъ мѣстахъ бодай кружки спѣвацкî аматорскî на ладъ польскихъ „kółek przyjaciół muzyki", а се вже выстане. Мы знаємо богато Русинôвъ-спѣвакôвъ въ краю, котрî спѣвають у всякихъ хорахъ, а лишь не мають смѣлости чи охоты звязати ся въ хоръ рускій. Репертуаръ ихъ за поможе охотно „Львôвскій Боянъ" своимъ выдавництвомъ нотного матеріялу. А всякій зъ насъ знає, що кружки спѣвацкî суть тымъ осередкомъ, довкола котрого згромадить ся охотно вся интеліґенція руска на провінціи. Выростуть новî силы, новî авторы и музика наша поплыве згодомъ такъ широкою струєю, що мы дѣйстно станемо достойнî славы, що нарôдъ нашъ межи Славянами має найбôльше дару музичного. Охотно про-те мѣстимо низше вôдозву „Бояна" львôвского, котрою выдѣлъ того-жь товариства кличе всѣхъ музикальныхъ Львовянъ до дальшого труду. Вôдозва та звучить:

„Зъ днемъ 5 н. ст. жовтня розпочинає товариство „Львôвскій Боянъ" вправы мѣшаного и мужеского хору, котрî кождого четверга вôдбуватись будуть въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" при ул. Вôрменьскôй ч 2. Подаючи се до вѣдомости своихъ дотеперѣшныхъ членôвъ и взываючи ихъ, щобы точно и въ комплєтѣ завтра о годинѣ 7 ôй вечеромъ явились, запрошує выдѣлъ всѣхъ спѣволюбныхъ Русинôвъ, котрî дорожать рускою пѣснею, щобы вступили въ члены товариства. Члены дѣйстнî платять по 20 кр мѣсячно, члены пôдпомагаючî по 2 зр. рôчно. Записуватись въ члены просимо завтра и кождого четверга въ часѣ вправъ. — Початкуючî члены можуть користати зъ науки спѣву хорального, яка буде удѣляти ся въ школѣ спѣву, удержуванôй заходомъ и коштомъ „Львôвского Бояна". — Вôдъ Выдѣлу тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ, дня 4 н. ст. жовтня 1893. — *Волод. Шухевичь* голова товариства. *Н Вахнянинъ* діріґентъ.

— **Театръ нашъ** гостить теперь въ Камѣнцѣ струмиловôй, куды переѣхавъ по довшôй гостинѣ въ Сокали а вôдтакъ у Мостахъ великихъ. Перше представленье въ Камѣнцѣ вôдбулось 3 н. ст. жовтня. Прочî представленя будуть даватись кождого тыждня що вôвтôрка, четверга, суботы и недѣлѣ. Въ Сокали и Мостахъ публика навѣщала нашъ театръ. Єсть се доказомъ, що руска интеліґенція тыхъ сторôнъ вôдчуває потребу духовои поживы, бо-жь бувають и такî стороны, въ котрыхъ всѣ верствы народу нашого, навѣть и Поляки, радо гостять въ театрѣ нашôмъ, а лишь не видко интеліґентныхъ Русинôвъ. Хто бувъ послѣдными часами въ театрѣ нашôмъ, той знає, що персоналъ артистичный єсть дуже добрый, а штуки грають ся новî и зъ великою старанностію. Выдѣлъ „Рускои Бесѣды" докладає всякихъ заходôвъ, щобъ сцену нашу пôднести на высшій рôвень. Тому и кличемо до Русинôвъ Каменеччины: Спѣшѣть громадно до театру, свого, най руска штука пôдносить ся и що-разъ красше процвѣтає!

— **Зъ Яворова пишуть намъ:** Въ Яворовѣ бувають що року пôдъ конець лѣта пописы охотничои сторожи огневои. Звычайно вôдбували ся такî пописы въ днѣ буднî або въ недѣлю по полудни. Сего року назначено тî пописы на жидôвске свято „судный день". Однакъ жиды, уважаючи се за невôдповѣдне, щобы въ ихъ свято вôдбували ся маневры сторожи огневои, внесли прошенье до начальника о перенесенье тыхъ пописôвъ на якій иншій день. Ну и начальникъ п. Ляховичь, котрый єсть заразомъ віце-презесомъ мѣста, вволивъ волю жидамъ и перенѣсъ маневры на руске свято Воздвиженія Ч. Хреста, котре то свято празнуєсь у насъ дуже торжественно а вѣрнî цѣлый день той постять. Такъ отже въ часѣ, якъ вѣрнî въ постѣ и молитвѣ перебували на богослуженю въ церквѣ, — п. Маренинъ, директоръ тутешнои мужескои школы и директоръ сторожи охотничои, командувавъ своимъ войскомъ по ринку и гасивъ по дахахъ огонь, котрого не було. Се вразило всѣхъ мѣщанъ, тымъ бôльше, що п. Маренинъ — Русинъ а и много охотникôвъ при сторожи єсть Русинôвъ и они, послушнî приказови п. директора, замѣсть до церкви мусѣли йти на ринокъ. [А на що-жь тî Русины слухали директора? *Ред.*] Прошу Свѣтлу Редакцію о помѣщенье сего въ Вашôй цѣннôй часописи яко доказъ толєранціи польскои...

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 2 н. ст. жовтня занедужало на холєру: въ Вороненцѣ ad Яблониця повѣта надвôрняньского 2 особы, въ Пневѣ того-жь повѣта 1 особа; въ Римановѣ сянôцкого повѣта 4 особы, въ Гуменовѣ повѣта калуского 3 особы, въ Загвоздѣ повѣта станиславôвского 3 особы и въ Коломыи 1 особа. — Выздоровѣло: въ Гвоздѣ и Краснôй повѣта надвôрняньского по 1 особѣ, въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского 2, въ Станиславовѣ 1, въ Коломыи и Римановѣ по 2 особы. — Померли: въ Гуменовѣ повѣта калуского 2 особы въ Вороненцѣ ad Яблониця, въ Делятинѣ повѣта надвôрняньского, въ Станиславовѣ, Пасѣчнôй и Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского та въ Коломыи по 1 особѣ. — Отже загаломъ занедужало дня 2 н. ст. жовтня 14 осôбъ, выздоровѣло 9, померло 8. — Бактеріольоґічно сконтатовано холєру азійску въ вôдходахъ особы помершои дня 27 н. ст. вересня въ Станиславовѣ и у особы помершои дня 30 н. ст. вересня въ Заболотцяхъ повѣта сянôцкого. — Вѣсти мовъ бы въ станиславôвскôмъ ґарнізонѣ войсковôмъ лучили ся случаѣ холєры не мають нѣякои основы.

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Въ числѣ 210 „Дѣла" подало „Дѣло" вѣсть зъ урядовои ґазеты о тôмъ, що мовь-то въ Калуши появила ся холєра. Донесенье урядовои ґазеты було хибне, бо холєра появила ся не въ самôмъ Калуши, але въ селѣ Гуменовѣ повѣта калуского.

— **Въ Горожаннѣ великôй коло Комарна** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — въ ночи зъ 1 н. ст. жовтня при великôй бури погорѣло руске приходство и шѣсть господарѣвъ. На приходствѣ згорѣло все, кромѣ худобы. Будынки були асекурованî на 3000 зр. а огонь наробивъ шкоды на 4000. О. М. Матковскій лишивъ ся безъ хлѣба и безъ стебла. Погорѣвшî господарѣ лише въ части були обезпеченî. Зима вже за плечима, то помôчь погорѣлцямъ конче потрѣбна, и поручаємо ихъ жертволюбію землякôвъ.

— **Жертва забобону.** Дня 21 н. ст. вересня по полудни згорѣла въ Камѣнцѣ Помлыновѣ пôдъ Равою одна хата. Въ тôмъ селѣ выбухали огнѣ вже вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ, а нѣхто не мôгъ дôйти причины. Селяне пôдозрѣвали о пôдпаленье господаря Николая Бучму и судъ навѣть увязнивъ єго, але вскорѣ мусѣвъ єго выпустити, бо не мавъ нѣякихъ доказôвъ, що вказували бы на єго вину. Однако селяне уважали єго заєдно виновникомъ огнѣвъ, а пôдозрѣвали єго длятого, бо жѣнка будника зелѣзничого въ Камѣнцѣ-Мощанѣ, уважана загально за знахорку, говорячи про сî частî огнѣ, сказала, що сей Бучма то „несамовитый" чоловѣкъ и що огнѣ повстають певно зъ єго вины. Селянамъ не треба було бôльше. По послѣднôмъ огни, дня 21 н. ст. вересня, зôбрало ся ихъ кôльканацять, напали въ ночи на дôмъ, въ котрôмъ ночувавъ Бучма и вытягнувши єго на двôръ, убили. Жандармерія повѣдомлена про се, арештувала провôдникôвъ и вôддала ихъ въ руки суду. Такожь згадану ворожку потягнено до одвѣчальности судовои.

— **Огнѣ** Въ львôвскôй поліціи зголосивъ ся въ суботу пополудни П. Очеркевичь и признавъ ся, що рано около 9 ои годины пôдпаливъ стирту сѣна на фôльварку „Филєрôвка" за Замноводою. Причиною сего мала бути пôмста, бо економъ на фôльварку заборонивъ Очеркеви чеви приходити до брата, котрый тамъ служить.

— **Совѣтъ Народного Дому у Львовѣ** розписує конкурсъ на три стіпендіи, кожда по 100 зр., зъ фундаціи бл. п. о. Петра Целевича зъ речинцемъ до 30 н. ст. падолиста 1893 року. Тî стіпендіи призначенî для молодежи середныхъ и высшихъ шкôлъ и роздадуть ся лише на одинъ рôкъ шкôльный. Свояки мають першеньство.

— **Нововыбрана рада повѣтова въ Городку** розвязана, бо не могла уконституоватись. Три разы скликувано засѣданье, але нѣколи оно не вôдбуло ся задля браку комплєту. Отже будуть розписанî новî выборы, а стара рада буде дальше урядувати.

— **Самоубійства** Въ понедѣлокъ въ полудне вôдобравъ собѣ житье Теодоръ Бовчиньскій, термінаторъ столярскій у Львовѣ, кинувши ся зъ ґанку другого поверха на подвôрє пôдъ ч. 14 при улици Сикстускôй. Смерть наступила заразъ. Причиною самоубійства була нещастна любовь. — Вчера рано стрѣливъ до себе возьный почтовый Михайло И. у власнôмъ мешканю при ул. Льва Сапѣги у Львовѣ. Куля застрягла въ правôй скрани высше ока. Житю єго не грозить небезпечнôсть и єго вôдставлено до шпиталю. Причиною намѣреного самоубійства були клопоты фінансовî.

— **Передѣлы ваґоновî для сухотникôвъ.** Правительство угорске заводить перше въ Европѣ новôсть, о котру упоминають ся вôдъ довшого часу лѣкарѣ и публика. Именно на шляху зелѣзничôмъ Пештъ-Ґляйхенберґъ будуть заведенî пôдчасъ сезону купелевого осôбнî передѣлы въ ваґонахъ для осôбъ недужихъ на груди. Крôмъ того будуть выданî заказы плювати на землю въ вагонахъ и на проходахъ публичныхъ, лише до осôбныхъ плювачокъ.

— **Редакційна замѣтка.** Хозарскій, головный спôвробôтникъ „Московскихъ Вѣдомостей", описуючи свои вражѣня зъ побережа Норвеґіи, каже, що „двѣ каплѣ воды танцюють тамъ формально нашого козака и йдуть въ присюды, а глядячи на се — пише дальше Хазарскій — я сидѣвъ, якъ отуманеный пôдъ вплывомъ того, що бачивъ и чувъ", — „и що выпивъ" — додала вôдъ себе редакція „Московскихъ Вѣдомостей".

— **Шулєрска печера.** Сими днями арештувала поліція вѣденьска якогось Яна Осецкого и 8 осôбъ иншихъ, що грали въ єго мешканю въ рулєту. Мѣжь арештоваными бувъ якійсь акторъ Полякъ и учителька языкôвъ. Осецкій оправдувавъ ся, що зôбране у него товариство не грало о грошѣ, лише вôнъ познакомлювавъ ихъ зъ системою гры, яку вынайшовъ и заявивъ, що система його така знаменита, що въ найблизшôмъ часѣ розôбє банкъ въ Монако. Однако поліція не повѣрила Осецкому и вôдставила єго до суду. Осецкій звѣстный такожь на львôвскôмъ бруцѣ. Именно явивъ ся вôнъ свого часу на бали у намѣстника Ґолуховского, одѣтый въ червоный фракъ и представивъ ся яко амбасадоръ князя Монако, придѣленый до службы при цѣсарскôмъ дворѣ въ Австріи. Поліція казала єму тогдѣ выѣхати зô Львова. Пôзнѣйше выдававъ Осецкій у Вѣдни гумористичну часопись п. з. „Метеоръ".

— **Дрôбнî вѣсти.** Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ выѣхавъ зô Львова до Вѣдня. — Доповняючій выбôръ двохъ членôвъ рады повѣтовои въ Мостискахъ зъ ґрупы бôльшои посѣлости розписаный на день 9 н. ст. падолиста. — Мѣсто Ярославъ заходить ся, щобы тамъ отворено низшу школу реальну.

Посмертнî — ✝ — оповѣстки.

О. Григорій Ґудзьо, греко-кат. парохъ въ Волчищевичахъ судововишеньского деканата, священикъ ювилатъ, упокоивъ ся дня 30 н. ст. вересня въ 81-ôмъ роцѣ житя, а 54-ôмъ священьства.

Климъ Гарасимовичь, професоръ ґімназіяльный въ Радôвцяхъ на Буковинѣ, померъ скоропостижно дня 1 н. ст. жовтня въ 44 ôмъ роцѣ житя. Похороны вôдбули ся вчера т. є. вô второкъ 3 н. ст. жовтня.

ВСЯЧИНА.

— **Розвôй зелѣзниць** Въ роцѣ 1845 выносила довжина европейскихъ зелѣзниць 9162 кільометрôвъ. Зъ того выпадало на Нѣмеччину 2143, на Анґлію 4082, Францію 870, Россію 144, Австро-Угорщину 1058, Италію 128, Бельґію 577, Швайцарію 4, а на Голяндію 156 кільометрôвъ. Въ Испаніи, Швеціи, Туреччинѣ, Даніи, Румуніи, Портуґаліи, Норвеґіи и Греціи не було ще тогдѣ зелѣзниць, а Америка мала въ сѣмъ роцѣ 7828 кільометрôвъ. Трицять лѣтъ пôзнѣйше выносила довжина европейскихъ зелѣзниць 141.948 кільометрôвъ, а то въ Нѣмеччинѣ 27.995, Анґліи 26.819, Франціи 21.596, Россіи 18.592, Австро-Угорщинѣ 16.766, Италіи 7.709, Испаніи 5.836, Швеціи 3.540, Бельґіи 3.499, Швайцаріи 2.055, Голяндіи 1.900, Туреччинѣ 1.537, Даніи 1.266, Румуніи 1.233, Портуґаліи 1.036, Норвеґіи 557 и въ Греціи 12 кільометрôвъ. Въ роцѣ 1875 було въ Азіи 11.946, Африцѣ 2.474 Америцѣ 135.625, въ Сполученыхъ Державахъ 119.690 и въ Австраліи 3420 кільометрôвъ зелѣзниць. Вкôнци въ 1891 роцѣ мала Европа вже 227.995 кільометрôвъ зелѣзниць. Въ тôмъ самôмъ часѣ було зелѣзниць въ Азіи 35.396, Африцѣ 10.496, Америцѣ 615.890 [зъ того въ Сполученыхъ Державахъ 274 497], а въ Австраліи 19.743 кільометрôвъ. Зъ краѣвъ европейскихъ зъ кôнцемъ 1891 року мала Нѣмечина 43.424, Анґлія 32.487 Франція 37.946, Россія 31.071, Австро Угорщина 38·066, Италія 13.186, Испанія 10.131, Швеція 8.279, Бельґія 5 307, Швайцарія 3.279, Голяндія 3.079, Туреччина 1.769, Данія 2.008, Румунія 2.543, Портуґалія 2.293, Норвеґія 1.562 и Греція 915 кільометрôвъ. Однако тî числа не дають властивого образу розвою зелѣзниць. Ажь порôвнанье тыхъ чиселъ зъ просторомъ и населеньемъ выказує властивый поступъ и такъ: на 100 кільометрôвъ квадратовыхъ выпадало зелѣзниць зъ кôнцемъ 1891 року: въ Нѣмеччинѣ 8, въ Анґліи 10·3, Франціи 7, Россіи 0·6, Австро-Угорщинѣ 4·1, Италіи 4·6, Испаніи 2, Швеціи 1·08, Бельґіи 18, Швайцаріи 7·9, Голяндіи, 8·7, Туреччинѣ 0·6, Даніи 5·1, Румуніи 1·9, Портуґаліи 2·5, Норвеґіи 0·5, Греціи 1·4, а въ Сполученыхъ Державахъ 3·5 кільометрôвъ. — На 10.000 мешканцѣвъ выпадало зелѣзниць: въ Нѣмеччинѣ 8·7, Анґліи 8·6, Франціи 9·8, Россіи 3·2, Австро-Угорщинѣ 6·6, Италіи 4·3, Испаніи 3·8, Швеціи 17·3, Бельґіи 8·6, Швайцаріи 11·2, Голяндіи 6·4, Туреччинѣ 2, Даніи 9·2 Румуніи 5. Портуґаліи 4·9, Норвеґіи 7·8, Греціи 4·2 и въ Сполученыхъ Державахъ 43·6 кільометрôвъ.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщує: Дня 1 н. ст. вересня отворено новоуряджену стацію Віза, положену на 136·9 кільометрѣ шляху Прага-Молдава мѣжь стаціями Бріксъ и Осеґъ-Різенберґъ для руху особового, пакункового и товарового, отже для руху загального; на км. же 137 того самого шляху мѣжь стаціями Бріксъ и Віза отворено пристанокъ Ліндавъ для руху особового и пакункового; натомѣсть зносить ся стацію Нідеръ-Оберлявшендорфъ на шляху Прага-Молдава, уряджену для руху загального и пристанокъ зелѣзничій Віза, положеный на шляху Дуксъ-Боденбахъ дотеперь лишь для руху особового, пакункового и товарового переходового урядженый. Для обчисленя належитостей перевозовыхъ до стаціи Віза надаваныхъ, або звôдтамъ высыланыхъ посылокъ — зъ выимкою вугля — важнî поста-

новы ґенеральнои тарифы товаровои авст. зелѣзниць державныхъ часть II. зшитокъ I. зъ дня 1 сѣчня 1893. — Належитости обчисляє ся на пôдставѣ вôддали кільометричнои въ показнику кмнôмъ высше згаданои тарифы для стаціи Віза вказанои. Для посылокъ вугля примѣнює ся покищо засады перевозовй для стаціи Брукъ вычисленй. — Дня 27 н. ст. вересня с. р. вôддано до прилюдного ужитку шляхъ зелѣзничій Любляна-Ґотше, належачій до зелѣзниць низшо-краинскихъ зô стаціями, взглядно пристанками: Любляна У. К. Б, Ляверца, (пристанокъ), Скофельца, Св. Марейнъ, Ґрослюпъ, Предалє (пристанокъ), Цобельсверґъ, Ґутенфельдъ, Ґросляшіцъ, Ортенеґъ, Райфніць, Мітердорфъ (пристанокъ), Ґотше и Ґотше (мѣсце до накладаня угля). Стаціи: Любляна У. К. Б., Скофельца, Св. Марейнъ, Ґрослюпъ, Цобельсберґъ, Ґутенфельдъ, Ґросляшіцъ, Ортенеґъ, Райфніцъ, Ґотше, отворенй для загального руху; пристанки: Ляверца, Предолє и Мітердорфъ для руху особового и пакункового, напослѣдъ мѣсце накладаня Ґотше для накладаня вугля.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Презідія высшого суду краєвого у Львовѣ именувала ведучихъ книги грунтовй Вільг. Рафаловского при судѣ окружнôмъ въ Золочевѣ и Фрид. Мяновского при судьѣ окружнôмъ въ Станиславовѣ офіціялами высшого суду краєвого у Львовѣ.

— **Конкурсы.** Опорожненй посады експедієнтôвъ почтовыхъ: въ Путятинцяхъ повѣта рогатиньского зъ платнею 290 зр., въ Стецевôй повѣта снятиньского зъ платнею 190 зр. и въ Устю епископскôмъ повѣта борщѣвского зъ платнею 1060 зр. Поданя о тй посады треба вносити до 14 н. ст. жовтня. Такожь опорожненыхъ кôлька посадъ листоносôвъ и возьныхъ зъ рôчною платнею 400 зр. Поданя треба вносити до 21 н. ст. жовтня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** надôславъ на руки нашои адміністраціи д-ръ Теодоръ Крушиньскій зъ Храпличь 2 зр., на котрй зложили ся панѣ Т. Е. М., о Е М. и д-ръ Крушиньскій. — Дальше зложили на мои руки Вп. панѣ Е. Смалько 1 зр., о. Стефановичь 1 зр., п. Леонидъ Царь богословъ 2 зр., Теодосій Царь 1 зр. а вкôнци я задержавъ для себе купонôвъ за 2 зр. — *Григ. Зацерковный* студ. правъ.

Телєґрамы „Дѣла"

Вѣдень 4 жовтня. Зъ увôльненьемъ вôдъ службы одержавъ Лєбль титулъ барона,

Буда-Пештъ 4 жовтня. Magyar Hirlap подає сензаційну вѣсть о судьбѣ церковно-політичныхъ предложень угорского правительства, Унґеръ, голосный правникъ, котрому мавъ передати цѣсарь сей проєктъ до оцѣнки, заявивъ, що пôдъ взглядомъ духа пробиваючого ся зъ того проєкту, праця дуже нужденна, а пôдъ взглядомъ кодифікаційнымъ фальшива.

Прага 4 жовтня. Маніфестъ молодо-Чехôвъ розôслано въ 200.000 примѣрникахъ. Поліція сконфіскувала єго.

Софія 4 жовтня Вѣсть про непорозумѣнье Стамбулова зъ княземъ не правдивй. Становище Стамбулова зовсѣмъ не захитане.

Парижь 4 жовтня- Президентъ Карно затвердивъ уложену проґраму на приємъ россійскои ескадры въ Тульонѣ.

Мадридъ 4 жовтня. Сильный вôддѣлъ Маврôвъ напавъ на испаньскй крѣпоси въ околици Мелілі. Вôсѣмъ испаньскихъ жовнѣрôвъ згинуло, 33 раненыхъ. Испанія зажадає сатісфакціи вôдъ Марока.

Лондонъ 4 жовтня. Повстанцѣ хотять зновъ бомбардувати Ріо Жанейро. Репрезентанты заграничныхъ державъ запротестували противъ того и загрозили, що перешкодять силою.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. Ю. Пань въ Над.** Чвертьрôчно 3 зр.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны у Львовѣ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Облiґаціи комунальнй банку краєвого, $4^1/_2$% и 4% позичку краєву, Облiґаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ.** Выплата выльосованыхъ платныхъ облiґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 60—?

Курсъ Львôвскій

зъ дня 4 н. ст. жовтня 1893.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	216 50	219 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	256 —	259 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	385 —	— —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. . .	— —	215 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 —	101 70
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 7
Банку гипот. $4^1/_2$% а. в. льос. 50 л. .	100 —	100 70
Банку краєвого $4^1/_2$% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал 5% а в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 30	98 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. $41^1/_2$ л.	93 —	93 70
Товар. кред. гал. $4^1/_2$% а.в. льос. 52 л.	100 —	100 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	98 30	99 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. $2^1/_2$% (давн 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к. . . .	— —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	96 30	97 —
Комунальнй Банку краєв. 5% I. емис.	— —	— —
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краєв. зъ 1883 по $4^1/_2$ а. в.	100 —	100 70
Позички краєв. 4% в. а.	96 10	97 10
Позички краєв. 4% короновои . . .	96 30	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	24 —	26 —
Мѣста Станиславова	40 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 93	6 03
Наполеондоръ	9 99	10 09
Пôвъимперіялъ	10 20	— —
Рубель срѣбный	1 $30^1/_2$	1 $32^1/_2$
Рубель паперовый	1 31	1 $32^3/_4$
100 марокъ нѣмецкихъ	61 85	62 45

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_6$ до $^{15}/_9$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу . .	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче) . : .	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина . . .	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои . . .	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь . .	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь . .	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^1/_7$ до $^{31}/_8$) .	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу .	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче) . . .	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{38}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь . .	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь . .	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои . . .	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина . . .	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый .		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванй черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білєты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Кухонкй нафтовй недымлячй (пôдъ ґарантією) по зр. 1·80, 2·75 и 3·75 поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч 1, (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Щоденно свѣжа знаменита кава и чай, склянка 10 кр., мала порція шоколяды 15 кр., мала порція мороженого 12 кр Тѣста и цукры десеровй поручає

ЦУКОРНЯ ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

4758 при ул. Баторія ч. 32. 14 -180

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 82 зр. IIа по 76 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Мыло найлучше

при замовленю найменше 30 кільоґр. по 20 кр. и 31 кр. за кільоґрамъ, окрôмъ транспорту, котрый вынесе 2 до 3 кр. вôдъ кільоґрама.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои. 4038

Порученя біржевй

полагоджуємо якъ найсоліднѣйше за мѣрною заплатою и задержуємо закупленй паперы ажь до продажи зъ зыскомъ въ депозитѣ.

Рады и информаціи

въ справахъ банковыхъ и біржевыхъ удѣляємо безплатно точно и якъ найсовѣстнѣйше.

Вкôнци поручаємо ся до

Закупна и продажи

всякихъ паперôвъ, вартôстныхъ якъ **листы заставнй, пріорітеты, льосы и т. ин. послѣднй такожь на сплаты мѣсячнй,** по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

$4^1/_2$% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй** зъ 90 дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованй по $4^1/_2$% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 72—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

РУ-

кавички всякого рода;

Бандажѣ руптуровй

и всякй выробы рукавичничй

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 38—45 4669

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п. гарно лыскучй, готовй до ужитя

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 41—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякй роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншй цѣлковито выкôнченй прикрасы церковнй. 4641 81—150

Вôдновлюю старй иконы и иншй рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин.

478) **РОБÔТНЯ** 28-156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

УРЯДЪ ПРИХОДСКІЙ

ВЪ ЗОЛОТНИКАХЪ

глядає испытованого дяка, заразъ або вôдъ провôдъ. Близше листовно. 4873 1-3

Въ кождôй рускôй хатѣ повинна знаходитись знаменита книжочка

П. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла".]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

О половину зниженй цѣны

для передплатникôвъ „Дѣла", „Зорѣ" и „Батькôвщины"

на давнѣйшй томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей" т I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ".

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКЙ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель, тов. банкове и контора вымѣны Шелленберґъ и Крайзеръ у Львовѣ.

4352 12—23

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичь.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 213. Львôвъ, Четверъ 23 вересня (5 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 5 н. ст. жовтня 1893.

Неразъ мы вже звертали увагу на той выразный середъ суспôльности польскои у всхôднôй Галичинѣ проявъ зъ остатныхъ лѣтъ — горячково вынаходити способы, намагаючî до латинщеня и польщеня руского народу.

Звѣстнî нашимъ читателямъ горячковî заходы польскои єрархіи духовнои въ спôлцѣ зô шляхтою польскою — щобы въ чисто рускихъ сторонахъ краю чимъ скорше и якъ найбôльше побудувати костелôвъ, а бодай костеликôвъ латиньскихъ, и то навѣть по такихъ селахъ де латинникôвъ майже зовсѣмъ нема, а въ сторонахъ зновъ на пограничу руско мазурскôмъ бачимо на Тучапахъ зробленый початокъ перетяганя цѣлыхъ громадъ зъ обряду руско-католицкого на латиньскій.

Дальше звѣстна нашимъ читателямъ цѣль и задача заснованого недавно товариства „Szkoła polska“, котре то товариство навѣть прилюдно, устами члена выдѣлу краєвого Тадея Романовича, оголосило, що оно має своими фондами пôддержувати польскій елєментъ по рускихъ селахъ, основуючи тамъ навѣть окремî школы зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. Коли зважити, що провôдъ шкôльництва въ Галичинѣ остає въ рукахъ польскихъ, та що польскому елєментови въ рускôй части краю не то не дѣєсь нѣяка кривда, але польщина ще й велико упривілеєвана въ порôвнаню зъ русчиною, — то у Русинôвъ не може чей-же бути нѣ найменшого сумнѣву, що заснованье польского „шульферайну“ має на цѣли лише польщенье руского народу.

Передъ тымъ ще Поляки оснували товариства „kółek rolniczych“ и „oświaty ludowej“, котре за теренъ операціи взяло собѣ всхôдну Галичину, стороны рускî, а коли вже до сегодня товариствамъ тымъ удало ся заснувати цѣлу сѣть кружкôвъ и читалень, то теперь уже польскî проводирѣ почали акцію, щобы на другій рôкъ, въ часѣ выставы краєвои, „zespolić“ всѣ того рода товариства польскî въ одинъ напрямъ — очевидно въ напрямъ польщеня руского народу. Що такъ єсть, на се маємо найновѣйшій доказъ, а то въ енунціяціи галицко-польского поета-ювілата Корниля Уєйского, котрого ювілей святкують уже вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ галицкî Поляки, а святкують зъ небувалыми доси въ такихъ выпадкахъ маніфестаціями длятого, бо Корниль Уєйскій єсть поетомъ добы повстаня зъ 1863 року, а Поляки не называють єго инакше, якъ „nasz prorok... nasz Jeremi“.

Минувшого мѣсяця выѣхала зô Львова депутація до Корниля Уєйского до Стрѣлискъ въ повѣтѣ бобрецкôмъ и передъ тою депутаціею выголосивъ поетъ-ювілатъ, коли зôйшла бесѣда на то „zespolenie“ польскихъ товариствъ „oświaty ludowej“, ось-таку замѣтну рѣчь:

„Полякамъ — вѣщавъ галицко-польскій Єремія — треба розвинути велику чуйнôсть, бо людови польскому грозить дѣйстно небезпечнôсть зрусченя. У всхôднôй Галичинѣ въ школахъ народныхъ выкладовымъ языкомъ єсть майже всюда языкъ рускій, а прецѣнь нема майже нѣ одного села, де бы не було бодай кôлькохъ родинъ польскихъ — отже треба взяти ихъ въ опѣку. Я у себе въ Павловѣ маю сорокъ родинъ польскихъ, обряду латиньского. Були они такъ зрусченî, що навѣть дома лише рускои вживали мовы. Передъ кôлькома лѣтами заложивъ я читальню — и ото вже єсть тамъ зворотъ на лучше, бо теперь не лише, що родины тî вживають мовы польскои, але єсть тамъ такожь якесь почутье narod we. Коли наступить такій звязокъ товариствъ oświaty ludowej, то напевне вытворить ся одинъ плянъ поступованя, котрый повиненъ обôймати конечно такожь выглядуванье такихъ громадъ зъ мѣшаною людностію и бранье польскихъ родинъ въ особливу опѣку. На мою гадку — се найважнѣйша квестія дня, бо не обманюймо ся — згода не зъ нинѣшными проводирами, але въ долинѣ треба єи глядати, а настане она певно, коли людъ польскій на Руси буде мати почутье narodowe. Тогдѣ легко прийде по порозумѣня на основѣ спôльности интересôвъ и звязкôвъ крови..“

Намъ здаєть ся, що не можна було отверѣйше вôдкрыти задушевну мрѣю цѣлои польскои т. зв. organiczn-ои prac-ы на Руси, якъ се зробивъ пѣвець послѣдного повстаня польского. Провôдна гадка цѣлои тои prac-ы стає кождому ясно передъ очима: Костелы треба зъ поспѣхомъ будувати на Руси, щобы могти перетягати Русинôвъ грецкого обряду на обрядъ латиньскій, а се, якъ знаємо, въ нинѣшныхъ часахъ, мимо конкордіи, вôльно... Русинъ, перетягненый на обрядъ латиньскій, хотяй навѣть говорити по польски не вмѣє, єсть уже Polakiem нѣбы длятого, що ставъ латинникомъ. Се перша половина prac-ы organiczn-ои. Теперь починаєсь друга половина: Шляхтичь при помочи oświaty ludowej вытыскає руску мову зъ дому латинника, а натомѣсть вводить польску. Такъ въ Павловѣ спѣвець послѣдного повстаня польского — якъ самъ величає ся — вытиснувъ мову руску зъ домôвъ сорокъ родинъ рускихъ, тôлько латиньского обряду. А що може не всюда шляхтичь потрафить зробити такій добрый интересъ ad majorem gloriam Польщѣ при нинѣшнôй „niezespolonej“ акціи т. зв. „oświaty ludowej“, то вѣщунъ зъ Павлова накликує до такои єи орґанізаціи, щобы наставъ „оденъ плянъ поступованя“... Коли се буде, тогдѣ польщенье руского народу пôйде скорымъ ходомъ и пропаде небезпечнôсть — risum teneatis! — „zruszczenia ludu polskiego“... Польщенье Русинôвъ-латинникôвъ кладе Корниль Уєйскій „яко найважнѣйшу квестію дня“, сподѣваючись вôдъ рѣшеня єи порозумѣня польскои шляхты зъ людомъ, бо зъ рускою интеліґенцією — каже вôнъ — згоды бути не може.

Ся енунціяція галицко-польского Єреміи пôдъ нинѣшну хвилю мусить Русинамъ ще бôльше отворити очи на цѣль польскои prac-ы organiczn-ои на Руси галицкôй и зґальванізувати ихъ до енерґічнѣйшого дѣланя на всѣхъ поляхъ и у всѣхъ напрямахъ, — кажемо до дѣланя енерґічнѣйшого, бо, нѣгде правды дѣти, що-до енерґіи мы позôстаємо богато позаду нашихъ сусѣдôвъ, придумуючихъ и переводячихъ въ дѣло що-разъ новî способы на послабленье руского народу а скрѣпленье польщины на Руси. Однакъ при енерґіи, завзятости и вытревалости нашôй въ охоронѣ и оборонѣ правъ Руси зъ однои стороны, а въ выборюваню лучшои народови долѣ зъ другои стороны — всѣ заходы нашихъ сусѣдôвъ будуть даремнî, розôбьють ся въ пѣну тои филѣ морскои, що ударить собою о тверду скелю..

Змѣна закона громадского.

(Рефератъ д-ра Євг. Олесницкого, выголошеный на окружнôмъ вѣчи въ Стрыю дня 29 н. ст. вересня 1893 р.)

(Конець).

Коли проєктована реформа представляєсь неоправданою и некористною вже зъ чисто практичныхъ причинъ, то тымъ менше єсть она оправдана зъ причинъ засадничихъ — принціпіяльныхъ.

Вже само понятье громады яко такои вказує на звязь, на сполученье людей, котре утворилось не припадково, не на хвилю а утворилось тревало, повстало зъ спôльности потребъ, спôльности интересôвъ, выродило спôльнî права и обовязки, а тымъ самымъ вытворило собѣ тревалу окремѣшнôсть и индівідуальнôсть, котра не дозволяє на довôльнî змѣны, роздѣлы и злуки.

Тая окремѣшнôсть и самостôйнôсть поодинокихъ громадъ стала фактомъ а зъ тымъ фактомъ числили ся всѣ праводавства, бо нѣяке зъ нихъ при заведеню правъ громадскихъ тои окремѣшности и самостôйности громадъ не нарушило а противно уставами утвердило и обезпечило.

И такъ въ Австріи устава основна державна зъ р. 1862 признала правне истнованье громадъ яко такихъ а на єи пôдставѣ ствердили се въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ выданî уставы краєвî. Уставы тî пôдпадали въ рôзныхъ краяхъ зъ поступомъ часу змѣнамъ, але змѣны тî не йшли нѣгде такъ далеко, щобы нарушували права окремѣшности (индівідуальности) громады, бо тую окремѣшнôсть признавано всюды правомъ добре набутымъ и яко таке шановано. Длятого єсли деякî уставы краєвî узнають часомъ потребу полученя громадъ для спôльного повненя деякихъ задачь — то правильно роблять се зависимымъ вôдъ волѣ самыхъ громадъ — а лише въ выимковыхъ случаяхъ и то не для всѣхъ громадъ, а лишь для деякихъ, що-до котрыхъ зайдуть певнî услôвя, ставлять то яко обовязокъ.

И такъ н. пр. постановляє устава громадска ческа (зъ 14 цвѣтня 1864 ч. 7 В. з. кр.), „що лише сî громады, котрî не можуть выповнити своихъ задачь, мають бути — и то лише на такъ довго якъ тая неможнôсть треває — полученî зъ собою“. Уставы краєвî для Каринтіи (зъ 31 жовтня 1868 ч. 28 В. з. кр.). Австріи горѣшнои (зъ 18 жовтня 1868 ч. 19 В. з. кр.) Зальцбурґа (зъ 10 сѣчня 1880 ч. 4 В. з. кр) и Истріи (зъ 25 жовтня 1868 ч. 8 В. з кр.) идуть трохи дальше, бо позволяють на тревале полученье громадъ въ такихъ случаяхъ але и се рôвножь лише выимково и лише на пôдставѣ уставы краєвои, маючои выдатись для кождого поодинокого случаю окремо. Подôбно нормує рѣчь такожь устава краєва для Австріи долѣшнои (зъ 16 цвѣтня 1875 ч. 26 В. з. кр.), котра дозваляє всѣмъ громадамъ на добровôльну злуку, а примусову заряджує лише въ тыхъ выимковыхъ случаяхъ, що уставы высше згаданî.

Таке саме постановленье мѣстить впрочôмъ и наша теперѣшна устава громадска.

Однакъ въ нѣякôй уставѣ краєвôй нема высказаного загального примусу лученя зъ громадами, а тымъ менше зъ двôрскими обшарами — якій то примусъ вводить проєктована устава о громадахъ окружныхъ и той примусъ власне єсть тяжкимъ нарушеньемъ добре набутыхъ правъ громадъ, нарушеньемъ индівідуальности громадскои, котрого не можна оправдати анѣ зъ становиска права, анѣ зъ становиска публичного а тымъ менше зъ становиска интересованыхъ громадъ.

Але що бôльше — примусъ такій противить ся духови и постановамъ основного закона державного зъ 5 марта 1862 — а що пôсля сего закона змѣна уставъ громадскихъ въ поодинокихъ краяхъ може лише въ рамахъ державного закона наступити — тожь рѣчь ясна, що властиво законъ о громадахъ окружныхъ не повиненъ бы одержати санкціи!

Поглядъ той опираю на прецеденсѣ, якій вже бувъ разъ въ тôй справѣ въ нашôмъ соймѣ. А именно въ р. 1866 коли соймъ радивъ надъ обовязуючою теперь уставою громадскою появивъ ся бувъ проєктъ меншости жадаючій заведеня громадъ окружныхъ — и тодѣ супротивъ того проєкту заявивъ комісарь правительственный на засѣданю зъ 17 марта тî слова:

Wniosek mniejszości zapoznaje istotną właściwość pojęcia gminy jako naturalnego i wolnego zebrania pojedynczych osób familij, wspólnością interesów, zwyczajów, obyczajów i wspólnością stosunków pewnej miejscowości połączonych, a zatem gmina, która sama przez się powstała, nie zaś sztucznie dopiero utworzoną być ma. Gmina miejscowa jest tym związkiem naturalnym, który ze względu na swoje odwieczne istnienie ma

9)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузиренко*.

(Дальше.)

„Незабаромъ и нехриста знайшли при дорозѣ та вôдъ-разу и розпочали кляту рѣзанину, — козача кровь розôгралась, не знає упину, а не ке-бъ то змѣркувати, чи бити по силѣ, а допавшись, сталять шаблѣ по турецкихъ шияхъ дармá, що ихъ облягає страшенная сила. Роздивились козаченьки та вже и за пôзно. Постерегли сѣромахи лопатки въ горосѣ, та не мали даромъ ворогови датись, отожь для захисту мерщѣй обкопались, та залишили вже нападъ, а тôлько вôдбивались. Мовь той кремѣнь, день и другій сотня не здаєть ся, а на третій не зосталось сотнѣ й половины, а тутъ еще — Боже милый! — славный лицарь Харко сотникъ мовь той листъ зваливъ ся, лиха йому вража куля серце уразила. Вмираючи благавъ лицарь вѣрне товариство, щобъ живыми ворогови въ руки не давались, а щобъ усѣ до останку добре вôдбивались та козацкую славоньку щире шанували: „Выбирайте мерщѣй, братця, одного зъ-мѣжь себе, нехай торкнеть ся до моєи у серденьку раны, що куля зробила, то пташкою стане у тую-жь хвилину, — нехай летить поспѣшає, пригоду розкаже королю й гетьману, допомоги кличе. Та швидче, орлята!... Умираю, дѣти! Нехай живе слава, онукамъ розкаже. За Вкраину-неньку бийтесь, самъ Богъ допоможе. Ой, пильнуйте-жь, поспѣшайте, поки духъ при менѣ...

„Заприсяглись, забожились лицарѣ преславнî — коханого батька раду шанувати, козацкои славы та й не марнувати. И жеребки заразъ кинули, та й выпала черга на вдалого Юрка, щобъ се йому полинути, звѣсточку подати, та запеклымъ побиванцямъ допомогу дати Коли-жь Юрко присахнувъ ся рукою злегенька та до того враженого щирого серденька, то тои-жь хвилины и пташкою ставъ та мѣтью й полинувъ вôнъ до свого вôйска, а Козаки вôдбивають ся та допомоги сподѣвають ся.

„Чимало вже птахою Юрко пролетѣвъ та й сѣвъ спочивати пôдъ чужимъ вôконцемъ и козакомъ знову, якъ и бувъ, зробивъ ся. Зазирнувъ вôнъ у вôконце, дѣвчину бачивъ, та хорошу, уродливу, ажь задивувавъ ся. А тожь вѣдьмина дочка, гôршь була за матѣрь, — якъ узрѣла козаченька хорошои вроды, та й причарувала на лиху пригоду. Закохавъ ся мимохôть козакъ, забаривъ ся, забувъ справу, товариство, на зраду згодивъ ся, наче-бъ то й не його братье вѣрне гине.

„Сотня-жь лицарѣвъ преславныхъ полягла у поли, шануючи заповѣтъ сотника-коханця, — допомоги на сѣмъ свѣтѣ вони не дôждались.

„А за таку чорну зраду козачіи душѣ та подали Судіи Предвѣчньому скаргу, та й благали Милосердного, щобъ скаравъ зрадника безсоромного. А за ихъ христолюбиву працю та хоробрôсть козачу Судець премудрый на нихъ зоглянувъ ся, давъ имъ воленьку самымъ кару пригадати. Недовго сотня мѣркувала, заразъ пригадала та клонила ся безъ єдиного, промовила Милосердному: „„Нехай же вôнъ, милый Боже, въ тои чарôвницѣ невольникомъ вѣчнымъ буде, щобъ пекельнî тî любощѣ у тямки дали ся, щобъ не вкрыла й домовина його вôдъ коханя. Хиба на Твôй святъ Великдень нехай спочиває та скоштовує воленьки и смакъ въ нѣй згадає. Щобъ коханя остогидло, а вона щобъ його ѣла, якъ та ржа залѣзо: заздрѣвала бъ, допѣкала, любощѣвъ благала, и щобъ клятая тварюка тежь втѣхи не мала, най обоє карають ся заклятымъ коханямъ, най имъ мукою тяжкою буде женихання!““

„Ой, то-жь страшенна буде кара! — каже Милостивець, — А чи довго-жь козакови мучитись у нѣй?

„И вôдмовила сотня лицарѣвъ безъ єдиного:

„„Ажь поки свѣтъ Твого сонця на миръ грѣшный сьяє, коли иншій не трапить ся, щобъ розвязавъ тыхъ грѣшникôвъ превеликихъ. И той иншій у любощахъ щобъ подолѣвъ вѣдьму, не даючись ѣй въ невою, примусивъ до зрады, вôдчепивсь вôдъ неи, та до поля, та до бою Вкраинѣ згодивъ ся. Тогдѣ нехай Юрко ляже въ свою домовину, збувши кару за нашу кровь, за лиху годину, а вѣдюга того-жь часу нехай споганѣє та на саме дно пекельне на вѣки загине.““

„Отсе-жь то, братики, колись було вже давненько, але нѣхто не забувъ на Вкраинѣ-неньцѣ.“

Такъ онъ воно що! такъ и є! — змѣркувавъ прадѣдъ, прослухавши до кôнця усю думу. — Се-бъ то онъ хто буде той блѣдый козакъ! А я бачу розводивъ його зъ вѣдьмою!

И гôрко-прегôрко зажуривъ ся прадѣдъ, ажь застогнавъ.

Охъ, Юрку-жь, Юрку! приказує сумуючи, — вôдбаглавъ я тебе, спочиваєшь у своѣй домовинѣ, мовь-бы й справдѣ чесный козакъ а я занапастивъ и себе у неволю и неньку Вкраину у напусть увѣвъ, скривдивши лицарску справу! Та ще й оборонити нема кому нѣ вôдъ лихои годины, нѣ застояти вôдъ вѣчньои неславы передъ чеснымъ козацтвомъ, дармá що й самъ Господь свѣдокъ, якъ я пильнувавъ и гетьманьску грамоту и його наказъ, щиро шануючи козацку славу!...

Ой устань, Юрку! устань, пане брате! Адже-жь обѣцявъ ся ты менѣ вôддячити... Бачишь, я въ пригодѣ, не гай ся-жь, вôддячь.

Дуже вбивавъ ся невольникъ, слѣзми пекучими вмываючись, ажь гулькъ! — стоить бôля нього небôжчикъ Юрко и нѣбы силкуєть ся глянути у вôчи прадѣдови своими заплющеными очима.

— Прости мене, друже Петре! прости, чесный козаче! — благає мертвякъ, — дуже я передъ тобою виненъ! Якъ здобувъ я, лебедику, того супокою, що вѣки його бажавъ, побиваючись у тяжкôй неволи, то отъ заразъ и заснувъ и навмѣръ мôцно заснувъ, а про те твои правдивî, тяжкî стогноты мене збудили, та й гараздъ, що ты мене й згадавъ.

Очунявъ прадѣдъ и заразъ пôдвѣвъ голову.

— Слухай же, Юрку, — каже, — превелику ты вчинивъ провину чесному козацтву! Заслугуй же тепереньки за те рôднôй Украинѣ, то певно й грѣхъ свôй спокутуєшь.

— Себъ-то тебе, товаришу, выратувати? — спытавъ Юрко.

— Шкода, — вôдповѣвъ прадѣдъ, — за мене не турбуй ся, а красче заратуй нашу Вкраину та ханову ласку й згоду зверни до неи сердечнои. Пожалѣй неньку, Юрку! — благає, руки ломить прадѣдъ, ажь ось и залѣ-

uzasadwione prawo żądania dla siebie egzystencyi indywidualnej i uznania tej egzystencyi.

Wniosek mniejszości opiera się na gminie zbiorowej, na gminie tak zwanej politycznej, która z gminą naturalną nic wspólnego nie ma i która nie jest gminą w właściwem słowa znaczeniu, tylko raczej utworem sztucznym z urządzeniem administracyjnem, z reprezentacyą i organami wykonawczymi, a tymi organami, na których cała waga zarządu gminnego polega, są urzędnicy płatni, a nie właściwa zwierzchność gminna. Taka gmina różni się od gminy prawdziwej, tak jak różni się mechanizm sztuczny od organizmu naturalnego.

Wobec ustawy z 5 marca 1862 i wobec pojęcia czystego o samorządzie gminy okazuje się urządzenie gminy na podstawie wniosku mniejszości niezgodnem z najwyższą zasadą prawa i wolności, i jako nieusprawiedliwiony gwałt i przymus, a jeżeli sprawozdanie mniejszości komisyi takie ograniczenie tem usprawiedliwić usiłuje, że za gwałt i przymus nie mogą uchodzić te ograniczenia wolności i samodzielności, które z ustawy według projektu mniejszości wydać się mającej wypływają, to na to mogę odpowiedzieć, że św. p. cenzura druku i poddaństwo także na ustawach się opierały.

Не знаю, яке нинѣ становище правительства супротивъ проєкту, але консеквенція и справедливость говорять тутъ ясно — а заявленье комісаря зъ р. 1866 стоить незатерте въ анналахъ нашого краєвого законодатства.

Жаль лише и соромно, єсли ц. к. правительство буде мусѣло боронити автономіи передъ автономістами!

Супротивъ того, що въ проєктѣ реформы закона громадского не йде нѣ о зараду дѣйстнѣй потребѣ, нѣ о нѣякѣ взгляды правнѣ, ба противно, проєктована змѣна закона громадского нарушає добре набутѣ права громадъ — то треба поспытатись, о що властиво розходить ся тымъ панамъ?

Вѣдповѣдь найдемо, коли вѣдчитаю отсей уступъ зъ промовы пос. Рутовского, котрою мотивувавъ въ соймѣ свѣй проєктъ. (*Читає*):

Wolałbym, żebyśmy ze zdarzeń politycznych skorzystali i skoro nam wolno myśleć o sobie, to trzeba, żebyśmy sobie ustrój nasz sami organizowali, żebyśmy tę dobę wyzyskali, żeby nam kiedyś nie powiedziano, żeśmy zaniedbali ten czas, kiedyśmy to mieli w ręku, kiedy w tak wielkiej mierze to od nas zależało.

Mam to przeświadczenie, że wzmocnienia nam u samego dołu potrzeba bardzo, bo w niektóre fortece, które uważano za ostatnie schronisko nie wierzę i dlatego chciałbym, żeby sprząc te wszystkie żywioły w pracy u dołu. Nam potrzebna jest reforma, ona nas pogodzi wszystkich, bo jej będzie przewodniczyć jedna myśl: Przyszłość, lepsza przyszłość i dobro narodowe!

При теперѣшныхъ вѣдносинахъ засудженѣй Русины на меншость у всѣхъ репрезентаціяхъ: въ радѣ державнѣй, соймѣ, радахъ повѣтовыхъ; они не можуть добути для себе бѣльшости въ самоуправѣ громадскѣй бѣльшихъ мѣстъ и мѣсточокъ — и остали имъ лишь села. Тамъ въ тыхъ селахъ, пѣдъ сѣльскою стрѣхою Русины у себе дома; тамъ можуть они хоронити свою независимость и жити своимъ житьемъ. Селянинъ рускій може вѣдѣтхнути лекше на селѣ у себе, бо тамъ вѣнъ панъ, тамъ єго голосъ має ще вагу.

На сю отже послѣдну твердиню независимости національнои звернены проєктъ реформы закона громадского. Тымъ, що мають въ своихъ рукахъ всю власть, невыгѣдно зъ тымъ останкомъ самоуправы громадскои — и длятого треба убити той останокъ въ самѣмъ зародѣ. А убьесь той останокъ, коли переземе ся въ житье змѣна закона громадского пѣсля проєкту посла Рутовского...

Хвальному нинѣшному зборови пѣддаю пѣдъ ухвалу отсѣ резолюціи:

I. Окружне вѣче въ Стрыю заявляєсь противъ реформы обовязуючои уставы громадскои въ дусѣ внесеня посла Рутовского и запавшихъ на єго основѣ въ р. 1893 рѣшень комісіи соймовои, а именно противъ институцій окружныхъ громадъ, узнаючи тую зъ принціяльного становища нарушеньемъ индівідуальности громады и єи добре набутыхъ правъ, а зъ практичного становища ведучого не до поправы, а до погѣршеня громадскихъ вѣдносинъ.

II. Вѣче взыває рускихъ послѣвъ соймовыхъ до однодушнои опозиціи противъ тои реформы — а загалъ Русинѣвъ до якъ найгорячѣйшого пѣдпиранія ихъ въ тѣй акціи.

III. Вѣче взыває Пѣдгѣрску Раду въ Стрыю, щобы въ справѣ тѣй зъ хвилею скликаня сойму, внесла пѣсля сихъ ухвалъ петицію и занялась, щобы такѣ петиціи внесли якъ найчисленнѣйшѣ громады на територіи єи круга дѣланя.

Петиція урядникѣвъ.

Заразъ на першѣмъ засѣданю палаты послѣвъ дня 10 с. м. буде внесена петиція державныхъ урядникѣвъ, на котрѣй есть 21.236 пѣдписѣвъ, зѣбраныхъ въ 849 мѣсцевостяхъ, де суть уряды. Таку саму петицію внесуть такожь на першѣмъ засѣданю палаты панѣвъ. По загальнѣмъ представленю положеня урядничого стану въ Австріи, мѣстить петиція такихъ одинацять жадань:

1. Введенье прагматики службовои.
2. Знесенье тайныхъ табель кваліфікацій ныхъ.
3. Введенье приписѣвъ авансовыхъ, опертыхъ передовсѣмъ на пѣдставѣ лѣтъ службы и службовыхъ способностей урядника.
4. Установленье краєвыхъ комісій дісціплінарныхъ и найвысшого трибуналу дісціплінарного для справъ державныхъ урядникѣвъ.
5. Установленье безплатного року пробы для адептѣвъ урядничого стану, котрымъ вѣдтакъ давано бы адюта по 400 до 700 зр.
6. Нова системізація платень для XI. кл. ранги, подѣлена на 5 трилѣть вѣдъ 700 до 1100 зр.; X. кл. ранги на 4 чотиролѣтя вѣдъ 1200 до 1500 зр.; IX. кл. ранги на три пятилѣтя вѣдъ 1600 до 1800 зр.; VIII. кл. ранги на три пятилѣтя вѣдъ 2000 до 2400 зр.; VII. кл. ранги на три пятилѣтя вѣдъ 2600 до 3000 зр.; VI. кл. ранги на 3 пятилѣтя вѣдъ 3400 до 4200 зр.; V. кл. ранги на три пятилѣтя вѣдъ 5000 до 6000 зр. Нова системізація активальныхъ додатковъ, котрѣ плачено бы квартально зъ горы у высотѣ 25 до 50 процентъ чистои платнѣ пѣсля мѣсцевыхъ вѣдносинъ дорожняныхъ и нова системізація того процентового вѣдношеня розпорядженьемъ що пять лѣтъ на взорець войсковои тарифы чиншовои.
7. Признанье вѣдповѣдного сустентаційного додатку на часъ, доки не буде введена змѣна поборѣвъ.
8. Подѣлъ рѣвного числа посадъ на клясы XI., X. и IX. при тыхъ дискатеріяхъ, котрѣ мають XI. клясу ранги. Знесенье XI. клясы ранги у всѣхъ тыхъ галузяхъ службы, котрыхъ адепты мусять выказати ся свѣдоцтвомъ скѣнченя студій въ высшѣмъ закладѣ науковѣмъ. Порука, що по бездоганнѣй 40-лѣтнѣй службѣ, урядникъ, що не має испыту зрѣлости, дѣйде хочь до IX. клясы ранги; урядникъ зъ покѣнчеными середными школами бодай до VIII. клясы ранги, а урядникъ зъ університетскимъ образованьемъ бодай до VII. клясы ранги, а то за вѣдповѣдною змѣною дотепѣрѣшнои системы етатовои.
9. Знесенье службовыхъ кавцій, унормованье комісійныхъ таксъ и ремунераций за нѣчну службу — пѣсля вѣдносинъ дорожняныхъ; выплата одноразового ричалту на умундурованье и утворенье касъ уніформовыхъ для державныхъ урядникѣвъ въ кождѣмъ дѣлѣ службы; зворотъ коштѣвъ перенесеня, єсли урядникъ жонатый, хочь бы перенесенье було наслѣдкомъ авансу або на власне жаданье. Признанье пѣльги въ коштахъ ѣзды такожь и родинамъ урядникѣвъ и урядникамъ на пенсіи.
10. Вымѣръ пенсіи не пѣсля квінквеній, але зъ дочисленьемъ кождого року службы, зъ задержаньемъ половины кватерового при переходѣ въ станъ спочинку.
11. Нове урегульованье вдовичихъ и сиротиньскихъ поборѣвъ, пѣсля котрого пенсія вдовы выносила бы половину поборѣвъ и кватерового мужа, а датки для дѣтей за житя матери 10 процентъ, а по єи смерти 20 процентъ сумы сталои платнѣ и кватерового, ажь до 24 року житя. Установленье вѣдповѣдного до ранги датку на кошты похорону урядника. Зрѣвнанье стану урядничого зъ войсковымъ що-до почестей и вѣдзнакъ.

Петиція кѣнчить ся: „Ласкаве увзглядненье тыхъ въ покорѣ предложеныхъ просьбъ, котрѣ вѣдносять ся до цѣлого стану урядничого взагалѣ у всѣхъ вѣддѣлахъ службы, а особливо взагалѣ у всѣхъ вѣддѣлахъ службы, а особливо богато категорій и фахѣвъ єго, сталось бы пѣдставою реорганізаціи того стану, вѣдповѣдаючои потребамъ часу, и спровадило бы уздоровленье економічныхъ, службовыхъ и соціяльныхъ вѣдносинъ австрійскихъ урядникѣвъ. Тогдѣ становище, яке державнѣ урядники мають занимати въ службѣ и по-за службою, було бы вѣдповѣдне и гѣдне урядничого стану и тогдѣ такожь мѣгъ бы станъ урядничій справдѣ зъ цѣлымъ посвяченьемъ и преданностю сповняти тѣ задачѣ, якѣ має сповняти въ новочаснѣмъ житю державнѣмъ.

Два справозданя посольскѣ.

Передъ выборцями зъ бѣльшихъ посѣлостей стрыйского округа выборчого складали онодгы свои справозданя пп. гр. Климъ Дѣдушицкій, посолъ соймовый и Євгеній Абрагамовичъ, посолъ до рады державнои. Въ польскихъ газетахъ маємо про тѣ справозданя дуже скупѣ вѣсти, не бѣльшѣ якъ телеграфічна звѣстка N. fr. Presse, хочь се цѣлкомъ не перешкаджає деякимъ газетамъ польскимъ называти тѣ справозданя многоважными и надавати имъ великого значѣня. Квестіи рускои не порушили въ справозданяхъ, але кинено деяке свѣтло на внутрѣшнѣ вѣдносины сторонництвъ польскихъ въ соймѣ, длятого и подаємо короткій змѣстъ тыхъ обохъ справоздань.

Пос. гр. Климъ Дѣдушицкій подавъ характеристику истнуючихъ въ соймѣ сторонництвъ. Такъ званѣй „партіи краковскѣй“ закинувъ, що непатріотично поступає, вѣдпыхаючи елементы демократичнѣ. Центрумъ соймове, до котрого бесѣдникъ належить кладе найголовнѣйшу вагу на реформу закона громадского и фінансѣвъ краю. Центрумъ стоить вправдѣ по сторонѣ правительства, але не забуває о оборонѣ интересѣвъ національныхъ, и тымъ якъ-разъ рѣзнить ся вѣдъ „партіи краковскои“, котра зновъ руководить ся „утілітаризмомъ“. Краковска партія не повинна заганяти ся зѣ своими аспіраціями и не повинна мати лишь самолюбнѣ цѣли. Она не має власнои програмы, лишь веде опортуністичну політику. Станьчики звыклѣ протегувати своихъ прихильникѣвъ а понижати своихъ противникѣвъ.

Про свою дѣяльность соймову говоривъ посолъ, що въ справѣ реформы закона громадского заявивъ ся за внесеньемъ и проєктомъ Пилята (пѣсля котрого на чолѣ окружныхъ громадъ мавъ бы стояти мовь то мандатарь староства, якъ справедливо примѣчає до того Nowa Reforma). Головне лихо теперѣшного устрою лежить, пѣсля гадки посла, въ институціи громадскихъ писарѣвъ. — Вѣдтакъ бажавъ посолъ скрѣпленя орґанізаціи выдѣлѣвъ повѣтовыхъ полѣпшеньемъ и усталеньемъ долѣ автономічныхъ урядникѣвъ та выказувавъ потребу орґанізаціи кредиту меліораційного. Въ тѣй послѣдній справѣ не треба выжидати помочи правительства, лишь заняти ся нею въ соймѣ. Вкѣнци замѣтивъ посолъ, що регуляція рѣкъ веде ся безъ пляну и вѣдповѣднои енергіи.

По короткѣй дискусіи ухвалено вотумъ довѣрія для посла гр. Кл. Дѣдушицкого.

Посолъ до рады державнои Євг. Абрагамовичъ, обговорюючи вѣдносины парляментарнѣ, зазначивъ, що коло польске наблизилось до нѣмецкои лѣвицѣ головно за-для внѣшнои політики, натомѣсть зъ клюбомъ Гогенварта лучить Полякѣвъ интересъ економічный и політика автономічна. Політика молодо-Чехѣвъ не може найти признаня въ колѣ польскѣмъ за-для свого русофильства. Пѣсля гадки бесѣдника політика молодо-Чехѣвъ есть погубна для ческого народу.

Зъ краєвыхъ справъ, полагодженыхъ въ радѣ державнѣй, пѣднѣсъ п. Абрагамовичъ будову зелѣзницѣ Станиславѣвъ-Вороненка, субвенцію для зелѣзниць подѣльскихъ и удержавненя зелѣзницѣ Кароля-Людвика. Въ комісіи закона карного поставивъ бесѣдникъ внесенье, щобы урядникъ податковый бувъ потягненый до одвѣчальности за несправедливый вымѣръ податку. Се внесенье було дуже потрѣбне, бо „теперѣшнѣ орґаны до стяганя податку суть такъ улѣпшенѣ якъ манліхеры, але тяжшѣ раны наносять“. Внесенье се приняла комісія для закона карного.

Въ діскусіи надъ тымъ справозданьемъ критиковано зелѣзницѣ державнѣ и домагано ся скорои помочи для населеня, потерпѣвшого вѣдъ повени. Вѣдтакъ ухвалено вотумъ довѣрія.

Дописи „Дѣла”

Зъ Жидачѣвского.

[Посвященье новои школы въ Цуцилѣвцяхъ.]

Въ Цуцилѣвцяхъ, повѣта жидачѣвского, вѣдбуло ся дня 9 н ст. вересня дуже красне торжество посвященя новои школы въ присутности прибувшихъ гостей, а то: Вп. д-ра Олександра Мишка Тхоржницкого віцепрезідента высшого краєвого суду зѣ Львова и єго жены, яко мѣсцевыхъ дѣдичѣвъ, ц. к. старосты Галецкого, инспектора Левандовского, Всч. о. Якова Сѣнгалевича, секретаря рады повѣтовои п. Слотоловича, практиканта староства п. Кархезого и учителѣвъ пп Павликевича и Корецкого та учительки панны Струмѣньскои.

По торжественнѣмъ богослуженю въ мѣсцевѣй церквѣ удали ся всѣ до новозбудованои школы и тутъ въ присутности громадянъ доконали акту поблагословленя Всч. оо. Лукавецкій и Валявскій при асистѣ оо. Левицкого, Свѣдецкого (обр. лат.) и мѣсцевого пароха о. Филемона Авдиковского. По поблогословленю промовивъ красно о. Авдиковскій до зѣбраныхъ, пѣднесячи значѣнье школы и становиско учителя, якъ не менше высоке званье родичѣвъ, першихъ учителѣвъ своихъ дѣтей, а закѣнчивъ подякою пп. Тхоржницкимъ, котрѣ и радою и помочію матеріяльною поспѣшили до довершеня будовы новои школы и своєю присутностію причинились до возвеличаня акту посвященя. По сердечнѣй подяцѣ всѣмъ присутнымъ за участь въ торжествѣ, вручивъ о. парохъ въ руки старосты п. Галецкого ключь вѣдъ новои школы, поручаючи єи єго опѣцѣ. Потѣмъ промовивъ староста и, начеркнувши цѣль и задачу школы въ языцѣ рускѣмъ, заохотивъ присутныхъ селянъ до пильного посылання дѣтей до школы и поручивъ єи опѣцѣ мѣсцевому парохови яко головѣ мѣсцевои рады шкѣльнои, котрый, не жалуючи трудѣвъ и заходѣвъ, потрафивъ допровадити дѣло будовы до цѣли, вкѣнци выяснивъ потребу просвѣты, вказавъ єи сущность и силу полягаючу на грунтѣ морально-релігійнѣмъ, и, вручаючи ключь мѣсцевому учителеви, закѣнчивъ трикратнымъ окликомъ въ честь Єго Величества цѣсаря „многая лѣта“.

По скѣнченѣмъ торжествѣ удали ся гостѣ на скромный обѣдъ приготованый громадянами у мѣсцевого пароха, котрый гостинний господарѣ дому подали гостямъ щиро и сердечно.

Зъ Тернополя.

[Въ справѣ нашого промыслу домашного.]

Переживаючи черезъ довшій часъ въ нашихъ горахъ и на пѣдгѣрю, завважавъ я, що нашѣ Бойки и Лемки оказують велику охоту до промыслу домашнього, але се выконують дуже въ примітивный способѣ, бо-жь нема ихъ кому поучити. Інтеліґенціи не можна такожь о неохоту посуджувати, бо, що правда, въ нашѣй двигаючѣй ся літературѣ нема въ тѣмъ напрямѣ популярного опису. Наколи-бъ появила ся така популярна и коротка и до нашихъ потребъ приложена технольогія, то я пересвѣдченый, що наше рухливе духовеньство и учительство по своихъ селахъ и мѣсточкахъ дѣлали бы зъ напруженьемъ силъ, щобы пѣдупадаючій народъ двигнути.

Въ польскѣй мовѣ — поббчь меншихъ — есть просторый перекладъ технольогіи Вагнера, але се дѣло за обемисте, дороге и не для кождого приступне по причинѣ богатого выкладу зъ хеміи. Намъ бы зъ вѣдтамъ надавались выимки, и то популярно представленѣ, а именно:

У насъ въ горахъ выробляють плетенѣ крѣсла, столики, канапки. Тѣлько-жь сѣ предметы не можуть рѣвняти ся зъ выробами краковскими, котрѣ выпаренѣ и увѣльненѣ вѣдъ соку деревного а запущенѣ иншимъ плыномъ, суть вытрималѣ и оздѣбнѣ. Коротке поученье: якъ се дѣесь, спонукало бы селянъ наслѣдувати.

Нашѣ кушнѣрѣ выправляють шкѣрки на кожухи въ способѣ прадѣдами вказаный. Прийде дощь або снѣгъ, кожухъ скорчить ся и не лишаєсь нѣчо, якъ хиба покривати полотномъ, або сукномъ, а добра выправа шкѣрки зробила бы сей кожухъ мягкимъ и вытревалымъ. Роботу сю кождый кушнѣръ дуже легко выконати може.

По причинѣ безмѣрного вынищеня лѣсѣвъ — нашъ селянинъ, особливо на Подѣлю, не въ змозѣ докупитись матеріялу на будѣвлю хатины або хлѣва. Коли-бъ вѣнъ знавъ: якъ глину вымѣсити, увѣльнити єи вѣдъ надмѣры марґлю, кремѣня и т. и., то кожде село поставило бы у себе цегольню и мало бы матеріялъ на змурованье упадаючихъ и новыхъ хатъ. Камѣнь на фундаменты легко выстарати.

Въ бѣльшѣй ще мѣрѣ потрѣбне есть таке поученье о приспособленю глины для нашихъ гончарѣвъ. Зъ очищеной глины выпалювали бы они посудину рѣвняючу ся выробамъ ганацкимъ. Потрѣбне есть такожь поученье о складникахъ на поливу. Небѣщикъ гуцульскій майстеръ Бахминьскій умѣвъ поливу такъ выготовити, що до нинѣ она подивъ збуджує, але тайна ся пѣйшла зъ нимъ до гробу. Богато и иншихъ такихъ случайныхъ вынаходѣвъ у насъ марно пропадає, бо нѣхто тымъ не займе ся.

Велику прислугу для краю вѣддають домашнѣ въ порядокъ унятѣ рукодѣльнѣ килимѣвъ въ Вѣкнѣ и Клебановцѣ братѣвъ Федоровичѣвъ. Тамъ зѣбрано розсыпанѣ мѣжь людомъ вѣдомости о приладжуваню фарбъ рослинныхъ до закрашеня питокъ зъ вовни на килимы. Нинѣ сей вырѣбъ выборовъ собѣ значѣнье и покупъ всесвѣтовый. Чи-жь поученье въ тѣмъ дѣлѣ не належало-бъ оголосити другомъ въ згаданѣй книжцѣ?

Не мѣсце тутъ розписуватись о выробахъ мази, дегтю, терпентины, вынарюваня дерева на обводы до колѣсъ, выгинаня санниць, преґнованя грубшого дерева на пѣдвалины, ратованя дерева вѣдъ гриба, значѣнье попелу та ужитокъ зъ него, и т. н.

Хто-небудь, читаючи се, може замѣтити, що на се треба фондѣвъ — и на гонорарь для укладника книжки и для збирачѣвъ матеріялу та й на друкъ коштовный. Правда, але менѣ здаєсь, що Хвальне товариство „Просвѣта“ якъ разъ сповнило бы волю заслуженого мецената проф. Стефана Дубравского, єсли бы зъ вѣдсоткѣвъ изъ зложеного нимъ капіталику покрыло кошты выданя коротенькои а до потребъ нашого простолюдина пригожои технольогіи. Не одно своє охоронилось бы вѣдъ затраты, а не одно чуже присвоилось бы.

Зачуваємо, що въ маючѣй выдавати ся бібліотецѣ для руского жѣноцтва задумала Вп.

за забрязчали, — припавъ невольникъ до мертвяка навколѣшки. — Однаковѣсѣнько, смерть менѣ байдуже, де-бъ не спѣткала, на те козакомъ вродивъ ся, щобъ ѣѣ не боятись, та й де або-жь коли я ѣѣ лякавъ ся? А за Вкраину инша рѣчь, ѣѣ сердешну мученицю захисти и миръ хрещеный заратуй, отъ що! Та ще побратима мого Тараса и тыхъ бѣдныхъ невольникѣвъ, що ото въ-низу горюють, вызволь! — слѣзно просить, благає прадѣдъ, ажь до землѣ припадає, ноги мертвякови цѣлує.

— Не вбивай ся, Петре, не припадай бѣля мене! — каже мертвякъ, — не вартъ менѣ такои чести, а отъ про тебе инша рѣчь чиста та щира твоя козацка душа, и усе, що ты бажаєшь, такъ и складеть ся по твоєму, тѣлько потривай до завтрього, — самъ вызволишься и усѣхъ вызволишь.. не втѣче своєи шаны й старый упиръ Фазиль-Ахметъ за свои вчинки коло грамоты. Чортяча, бачь, рѣдня вѣнъ зъ оттіею вѣдьмою, а вона, щобъ тѣлько доконати тебе за зраду, напутила його, щобъ тобѣ шкодивъ, а того вѣнъ згодивъ ся замѣнити грамоту на очѣпокъ, а саму грамоту помчавъ своимъ сынкомъ Ахметкомъ до Самойловича... Тѣлько-жь ты не жури ся, бо не по його выйде! Заспокѣй ся, козаче, та й спи собѣ на здоровлечко!...

На сѣмъ словѣ мертвякъ мовь бы крѣзь землю зникъ, а прадѣдъ, трохи згодомъ, мѣцно заснувъ.

XI.

Вже й ясне сонечко зѣйшло и припѣкати стало; вылискують ся на будынкахъ мальованій покрѣвлѣ, повеселѣйшала трохи й страшна башта, а навкруги по майдану вештаєть ся вже Татарва, поспѣшає побачити, якъ то будуть розносити на всѣ боки дикѣ конѣ козацкєє тѣло за зневагу хана. Багацько вже й находилось, навѣть тѣсно зробилось, а ще таки плыве та й плыве гаспедска орда и що далѣ, то бѣльшь гамору. Широченный майданъ, мовь те море, гойдаєть ся. шумить; ворушать ся татарскѣ чалмы, мовь соняшники на огородѣ вѣтеръ колыше. Осьде вже й варта прийшла и поважнѣ мурзы зъявили ся; отъ-отъ и ханъ буде, а тамъ незабаромъ и кайданника выведуть. Высоченько вже сонце пѣдбило ся, коли замрѣвъ вѣддалеки на бѣлому кони ханъ изъ усією челядью — мурзами та беґами, и охоронниками. Похмуро иде ханъ, склонивъ голову, нѣбы замысливъ ся, за те старый визиръ-баша нѣ гадки, — радѣв упиръ, що йому штука вдала ся.. зблизивъ ся ханъ, спинивъ коня та махнувъ пухлою рукою*) до башѣ старого. Выведено невдержимыхъ дикихъ коней, що кожного ледви вдержать чотири здоровенныхъ Татарины. Полохають ся звѣры, рвуть ся, очи такъ играють, а зъ нѣздеръ пара мовь зъ бовдура котить ся, хропуть. Додали ще знаку и варта рушила выводити кайданника. Вѣдъ-разу уся громада стихла, анѣ телень! выглядає того дива.

(*Конецъ буде.*)

*) На старѣсть, кажуть, слабувавъ неборакъ водяною недугою.

панѣ Наталія Кобринська помѣщувати де-що такого, що входить въ кругъ нашихъ господарь. Було-бъ се цѣннымъ доповненьемъ книжки, о котрій мова. Женоцтво наше, наколи только переймесь тою гадкою, то богато вѣдгребе занедбаныхъ скарбовъ нашого промыслу домашнього.

Ю. І.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Буковиньскій соймъ приймивши въ третімъ читаню проектъ закона що-до конверсія индемнізаційного краєвого довгу, покінчивъ тепершній свои засѣданя. Рівночасно внесено змѣну §. 7 проекту закона що-до переведеня канализаціи Черновець, котрый то проектъ не одержавъ найвысшои санкціи въ попереднім стилізаціи. Се внесенье перейшло одноголосно. Такожъ на послѣднімъ засѣданю поставивъ пос. Тітінгеръ и товаришѣ интерпеляцію до правительства, підписану майже всѣми фракціями сойму, въ справѣ надмѣрного вышрубованя податківъ органами фінансовыми Потімъ замкнувъ Лупулъ соймову сесію.

Именованье Спенса намѣстникомъ Моравы стрѣнули моравскій Нѣмцѣ зъ великою радостію Нѣмецко-ліберальный органъ Tagesbote für Mähren und Schlesien поздоровляючи Спенса зъ новымъ урядомъ каже, що новый намѣстникъ стане правити краємъ съ строгою обективностію. Въ політичнімъ житю не бравъ ще до теперь нѣякои участи, тожъ не мавъ нагоды высказати, до якои партіи належить. За-для того може розсуджувати справы моравскій безъ упередженя. Опісля підносить згаданый орґанъ мирный настрій мѣжь обома народностями завдяки умѣркованому поведеню нѣмецкихъ провідниківъ и выказуе надѣю, що новый намѣстникъ буде стремѣти удержати и дальше спокій въ краю и въ соймѣ. — Зовсѣмъ инакше повитали ческій газеты именованье нового намѣстника. Hlas помѣчуе, що гр. Таффе зробивъ несподѣванку, але чи ся несподѣванка выйде въ добрі моравскимъ Чехамъ — се инша рѣчь. Цѣлый рядъ намѣстниківъ Моравы ясно говорить, що всѣ они були люде чужій, немовь бы въ самімъ краю не найшовъ ся нѣ одинъ достойный чоловѣкъ на то становище. А то, що Спенсъ говорять обома краєвыми языками, се нѣяка ласка и концесія, а лишь обовязокъ кождого державного урядника. Такожъ нѣчого ще не рѣшав запевненье, що бар. Спенсъ не належить до нѣякои політичнои партіи; въ Австріи тредба зъ свѣтломъ глядати мѣжь урядниками такого чоловѣка, котрый не належавъ бы до якои-небудь політичнои партіи. Дальше заповѣдає Hlas, що дѣяльність намѣстника буде судити зъ становища чистои справедливости, яка належить ся більшости ческого населеня. Чехи не хотять, щобы вінъ бувъ ихъ сторонникомъ, але щобы не бувъ такожъ сторонникомъ Нѣмцівъ. Навпослѣдъ помѣчуе, що бар Спенсъ есть родомъ Нѣмець, а після загального погляду гр. Таффе именувавъ его на жаданье нѣмецкои лѣвицѣ, безъ котрои не мігъ бы мати більшости. Moravska Orlice одержала допись зъ Вѣдня, въ котрій спеціяльный ей кореспондентъ каже, що на основѣ розговорівъ зъ консервативными послами може певно довѣсти, що именованье бар. Спенса намѣстникомъ Моравы немило вразило ческихъ и протихъ славяньскихъ послівъ Бар. Спенса зачисляе лѣвиця мѣжь своихъ сторонниківъ. Въ кождімъ случаю гр Таффе старае ся зъєднати собѣ Нѣмцівъ, бо на разѣ не маe сталои більшости. Именованье бар. Спенса треба уважати нагородою для нѣмецкои лѣвицѣ за то, що она буде голосувати за выимковымъ станомъ Праги.

Перманентна комісія для кодексу карного, якъ мы уже доносили, зібрала ся дня 3 жовтня на нарады. Зъ стороны правительства явивъ ся шефъ секційный д-ръ Краль. Комісія не дотыкала уже проекту карного закона, лише референтъ гр. Пининьскій звернувъ увагу на суперечність двохъ параграфівъ постановленыхъ комісією що-до зараженя тѣла. Комісія зарядила відповѣдну поправку. Потімъ перейшла комісія до подрібныхъ нарадъ надъ новелею карного процесу, котру предложило правительство. Референтомъ того предмету есть пос. д-ръ Зачекъ. Першій артикулъ новелѣ карного процесу мѣстить въ собѣ змѣну §. 39 карнои процедуры що-до складу листы оборонцівъ. Після предложеня правительства мають на будуче приймати ся въ листу оборонцівъ кромѣ тыхъ адвокатівъ, що справдѣ займають ся адвокатурою въ певныхъ округахъ, такожъ докторы правъ, котрій суть членами учительского тѣла при правничімъ або державно-науковімъ выдѣлѣ, опісля испытованій правники для уряду судейского, адвокатуры або нотаріяту, о скілько ихъ приняття не спиняють нѣякій серіозній перепоны. Надъ симъ выявзала ся довша дебата. Остаточно комісія згодила ся на таку змѣну: На ихъ просьбу можна приймати всѣхъ докторівъ правъ, котрій суть членами учительского тѣла при правничімъ, або державно науковімъ выдѣлѣ и тыхъ нотарівъ, що справдѣ займають ся нотаріятомъ. Испытованыхъ правниківъ для уряду судейского, адвокатуры або нотаріяту можна приймати безъ просьбы, если ихъ приняття не спиняють важній перепоны. Дальше задержано постанову, після котрои урядники державній можуть приймативсь лише тогдѣ въ листу оборонцівъ, коли выкажуть ся дозволомъ відъ дотычныхъ властей. Артикулъ першій постановляе дальше, що вписаного на листу можна вычеркнути, коли заходять такій обставины, котрій выключили-бъ его принятье до листы. И се мѣсце приймила комісія. Такожъ принято постанову правительственного предложеня, що про вычеркненье або выключенье зъ листы рѣшае найвысшій судъ и касаційный трибуналъ, а не, якъ дотеперь, міністеръ судівництва. Противъ постановы артикулу першого, що оборонцями при розправахъ касаційного трибуналу можуть бути лише адвокаты и учителѣ правничого або державно-наукового выдѣлу, заявивъ ся д-ръ Конпъ и Нітше, и сей послѣдный хотівъ розтягнути се право такожь и на нотарівъ. Однакъ при голосованю перейшло внесенье Конпа, щобы се мѣсце вычеркнути. Послѣдный уступъ першого артикулу, що право обороны такъ довго засистовуе ся, якъ довго відповѣдна особа не може працювати въ своімъ званю за-для дісціплінарки, лишивъ ся незмѣненый. Дальше принято другій артикулъ проекту, після котрого обжалованый одержуе оборонця зъ уряду навѣть тогдѣ, коли заряджено на мѣсце суду присяжныхъ судъ выимковый. Дальшій нарады відбували ся надъ артикуломъ третімъ що-до выключеня явности при головній розправѣ.

Міністерство внутрѣшныхъ справъ відкинуло рекурсъ мѣста Праги противъ рѣшеня намѣстництва въ справѣ ческихъ написівъ по улицяхъ мѣста. Кромѣ того велѣло міністерство въ протягу чотирохъ тыжднівъ привернути давній таблицѣ зъ написами ческо-нѣмецкими. Онодгы по засѣданю мѣскои рады відчитавъ бурмістръ д-ръ Шольцъ дотычне розпорядженье намѣстництва, котрымъ повѣдомлено про постанову міністерства. По прочитаню розпорядженя забирало голосъ кількохъ членівъ мѣскои рады, почімъ на внесенье совѣтника магістрату Шваба, ухвалено внести жалобу на міністерство до заряду державного трибуналу. Очевидно, ажь до рѣшеня державного трибуналу, написы по улицяхъ Праги остануть выключно въ языцѣ ческімъ.

——

Зъ нагоды приёму россійскои ескадры въ Тульонѣ задумувала россійска праса выслати своихъ репрезентантівъ на французко россійске торжество, а кромѣ того выслати такожь зібрну поздоровну телеґраму до комітету, що займае ся приготованьемъ торжества. Сі намѣры россійскои а передовсѣмъ петербургскои прасы не припали до вподобы правительству и оно відзвало до прасового бюра редакторівъ, заказуючи категорично не выступати въ тульоньскімъ торжествѣ корпоративно, бо Россія буде досыть добре репрезентована въ Тульонѣ. За-для тои заявы правительства другій зборы петербургскихъ редакторівъ въ справѣ тульоньского торжества уже безпредметовій.

——

Замотане положенье въ Бразілии ледви чи скоро пояснить ся. Противно, оно зъ дня на день потопае въ мрачній неясности. Недавно наспѣли вісти зъ Лондону, що адміралъ Мелльо намѣряе привернути монархію въ Бразілии и покликати кн. Александра Кобурґа на престолъ. Не богато повѣрило сѣй вісти коли мѣжь тымъ принесли дроты зъ Лондону нову поголоску, що европейскій державы займають ся пытаньемъ реставрациі бразілійскои монархіи. Дальше зъ того самого жерела походить и се, що анґлійске правительство серіо глядить на положенье Рія и задумуе спонукати интервенцію европейскихъ державъ. До вѣстей, що приходять безпосередно зъ американьскихъ жерелъ, не привязують офіціяльній круги нѣякого значѣня. Не вѣрять, щобы Мелльо приперъ собѣ противній кораблѣ въ пристани, вінъ не мігъ нѣ разу стрѣлити, бо у него нема амуніціи. Послѣдній выстрѣлы тревали всего двѣ годины и запалили мытовый урядъ и сусѣдній домы. Після найновѣйшихъ вістей зъ Лондону выстрѣлівъ не поновлено, хочь кораблѣ були готовій до борбы. Населенье зъ Ріо прикладае велику вагу до интервенціи заграничныхъ державъ. Стілько принесли лондоньскій дроты. Треба теперь дожидати, щобы пересвѣдчити ся, скілько въ тімъ правды, що анґлійске правительство задумуе спонукати интервенцію державъ Поки-що можна сумнівати ся о правдѣ такого донесеня тымъ більше, що правительственній круги Анґліи знають добре, що Вашінґтоньске правительство приймило бы нерадо интервенцію въ користь реставрациі бразілійскои монархіи.

НОВИНКИ.

— **Загальній зборы рускаго товариства педаґоґічнаго** відбудуть ся въ сімъ роцѣ у Львовѣ дня 1 н. ст. падолиста. Зборы відбудуть ся въ комнатахъ тов. „Бесѣда“. Порядокъ дневный такій: 1) О годинѣ $8^1/_2$ заупокійне богослуженье за членівъ; 2) о годинѣ 10-ій зборы на „Бесѣдѣ“, відкрые голова пос. Барвіньскій промовою, почімъ выголосить відчитъ зъ области педаґоґіи; 3) справозданье выдѣлу; 4) выборъ нового выдѣлу; 5) відчитъ п. Дмитерка про новій пляны науковій и 6) внесеня членівъ.

— **День именинъ цісаря** обходжено вчера у Львовѣ зі звычайнымъ торжествомъ. О 9-ій годинѣ рано відбули ся богослуженя у всѣхъ трехъ катедрахъ. На богослуженяхъ явили ся представителѣ властей правительственныхъ и автономічныхъ. Молодѣжь школьна брала участь зі своими учителями въ торжественныхъ богослуженяхъ по иншихъ святиняхъ.

— **Краєва рада школьна** ухвалила на засѣданю зъ дня 2 н. ст. жовтня: 1) затвердити выборъ о. Юл. Мандичевского, греко-кат. пароха въ Бѣлявцяхъ, на відпоручника повітовои рады до окружнои рады школьнои въ Бродахъ; 2) затвердити именованье о. Петра Левицкого на греко-кат. духовного члена до окружнои рады школьнои въ Яворовѣ, о. Ив. Стопчиньского на римо-кат. духовного члена до окружнои рады школьнои въ Підгайцяхъ, Фр. Лявгарда на представителя евангелицкого вѣроисповѣдання до окружнои рады школьнои въ Перемышлянахъ. 2) зорґанізувати школы народній въ Увсю и въ Носовѣ повѣта підгаецкого відъ 1 падолиста 1893; 4) вылучити громады Журавинъ и Кривку зі звязи школьнои въ Люговискахъ, повѣта лѣського и зорґанізувати въ Журавинѣ осібну школу народну відъ 1 вересня 1894; 5) перемѣнити одноклясову школу народну въ Берлинѣ повѣта брідского на двоклясову відъ 1 лютого 1894; 6) перемѣнити двоклясову школу народну въ Рожнѣтовѣ повѣта долиньского на чотироклясову відъ 1 вересня 1894; 7) установити постійного катихита греко и римо-кат. для школъ народныхъ въ Перемышлянахъ на передмѣстю львівскімъ; 8) именувати учителями школъ народныхъ: Ант. Жураковского управителемъ 2-клясовои школы въ Залужи, Зефирина Шепаньского учителемъ въ Старімъ Збаражи, Мих. Немировского молодшимъ учителемъ въ Вовчківцяхъ, Войт. Малецкого молодшимъ учителемъ 5-клясовои школы въ Борщевѣ, Вас Залеского учителемъ въ Увислѣ; 9) затвердити въ учительствѣ: д ра Альфр. Янера въ IV-ій ґімназіи у Львовѣ, Іос. Ґрінберґа въ ґімназіи въ Вадовицяхъ, о. Іос. Москалика и Льва Гайдера въ ґімназіи въ Сяноцѣ, Ил. Кокорудза и Стан. Левицкого въ ґімназіи станиславівскій, Ив. Пельчара въ ґімназіи тарнівскій и Онуфр. Ґецьова въ ґімназіи ряшівскій; 10) признати додатки пятилѣтній: директорови ґімназіи св. Анны въ Краковѣ Львови Кульчиньскому четвертый, проф. Мих. Богушеви въ IV-ій ґімназіи у Львовѣ другій, проф. Ант. Соколовскому въ реальній школѣ у Львовѣ третій, проф Львови Лемохови въ ґімназіи сяноцкій четвертый, проф. Авг. Мрочковскому въ тій-же ґімназіи другій, проф. Корн. Гекови въ ґімназіи стрыйскій першій, проф. Том. Павловскому и Іос. Козакови въ ґімназіи въ Яслѣ другій, проф. Сим. Матусякови въ учительскій семинаріи женьскій въ Краковѣ першій; 11) дозволити на заведенье одноразовои науки въ школахъ середныхъ у Львовѣ и въ ґімназіи въ Яслѣ.

— **О прощаню о. Порайка дня 22 н. ст. вересня передъ его відъѣздомъ зъ Черновець** на посаду сталого катихита до Бучача спільнымъ вечеромъ въ сали готелю „Метрополь“ — пише „Буковина“: Того-жь дня вечеромъ удала ся депутація, зложена зъ вылѣловыхъ членівъ тутешныхъ рускихъ товариствъ до о. Порайка зъ прошеньемъ, щобы зволивъ той вечеръ передъ своимъ відъѣздомъ провести въ кружку межи Русинами-патріотами. О. Порайко приснівъ зъ членами депутаціи до згаданого готелю, тамъ заставъ уже досыть велике число Русинівъ-патріотівъ, котрій зъ одушевленьемъ его повитали. Цѣлый вечеръ выповнено сердечными и веселыми розмовами та співами, якъ такожь бесѣдами, котрій держано въ честь о. Порайка. Першу бесѣду выголосивъ посолъ Пѣгулякъ, вказуючи въ нѣй, якъ мало въ теперѣшныхъ часахъ, въ котрыхъ Русинівъ лишь тиснуть и старають ся знищити, такихъ мужівъ якъ о. Порайко, котрый неустрашимо все стоить межи борцями за права рускаго народу, и если-бъ Русь много такихъ людей мала, то могла бы безъ страху дивити ся въ будучність. По сій бесѣдѣ забравъ слово проф. Шпойнаровскій, промовляючи яко бувшій товаришъ о. Порайка въ званю учительскімъ при ґімназіи черновецкій, вказуючи такожь на неоцѣненій его прикметы и здібности яко товариша и учителя, и высказуючи жаль, що лишь такъ коротко довелось черновецкимъ Русинамъ мати о. Порайка межи собою, але потѣшаючи заразомъ всѣхъ надѣею, що може въ короткімъ часѣ зновъ будуть могли о. Порайка яко сталого учителя релігіи при черновецкій ґімназіи оглядати. Мѣщанинъ п. Мицакъ, забравши слово по п. Шпойнаровскімъ, вказувавъ на ревный и успѣшный трудъ о. Порайка около „Рускои мѣщаньскои читальнѣ“ яко головы того товариства. Вкінци промовлявъ въ имени молодшихъ Русинівъ и бувшихъ учениківъ о. Порайка, правникъ п. Ехъ, высказуючи слова глубоко відчутои вдячности и высокого поважаня для свого бувшого учителя. Всѣ бесѣдники кінчили свои бесѣды щирыми желанями доброго поводженя и щастя на новій посадѣ и по всѣхъ бесѣдахъ співали співаки грімке „многая лѣта“. О. Порайко зъ зворушеньемъ дякувавъ усѣмъ присутнымъ за ту честь, яку ему оказали, высказавъ щирый жаль, що мусить опускати такъ ему милыхъ черновецкихъ Русинівъ, и заразомъ надѣю, що може ему зновъ и доведе ся до Черновець вернутись. По 11 ій годинѣ опустили всѣ салю готелю и відпровадили о. Порайка домівь и щиро тамъ зъ нимъ розпращали ся.

— **Самоубійство ученика ґімназіяльного.** Въ Бродахъ застрѣливъ ся дня 1 н. ст. жовтня 16-лѣтный ученикъ тамошнои ґімназіи. Вінъ бувъ екстерністомъ и одержавъ злу клясифікацію. Передъ самоубійствомъ розвѣдавъ ся докладно у лѣкаря, де лежить серце и въ серце стрѣливъ собѣ зъ револьверу.

— **Побільшенье повітовыхъ дирекцій скарбу.** Зъ Вѣдня доносять, що правительство намѣряе збільшити число скарбовыхъ округівъ въ Галичинѣ до 30 Доси есть тыхъ округівъ 15, на другій рокъ маe ся отворити два, а то: въ Ярославѣ и Вадовицяхъ, отже розходило бы ся о отворенье ще 13 повітовыхъ дирекцій. Очевидно, що новій дирекціи входили бы въ житье по кількa на рокъ. Въ звязи зъ тою справою стоить такожь збільшенье числа урядівъ податковыхъ. Ще сего року буде отвореныхъ 6 новыхъ урядівъ податковыхъ въ падолистѣ. Кромѣ того мають бути заснованій уряды податковій у всѣхъ осѣдкахъ судівъ повітовыхъ.

— **Про пок. Клима Герасимовича,** професора ґімназіяльного въ Радівцяхъ на Буковинѣ, що упокоивъ ся тамъ скоропостижно дня 1 н. ст. жовтня въ 44 роцѣ житя, пишуть намъ: Бувъ се чоловѣкъ непохитного характеру, незвычайно доброго серця та щирый сынъ Руси-Украины, тожь полишивъ по собѣ правдивый жаль мѣжь рідною, другами та учениками радовецкои ґімназіи. Хотяй зъ далека відъ родины, живо та щиро интересувавъ ся справами народнымы братівъ Украинцівъ, Галичанъ та Буковинцівъ. Тихій и нежадный голосноі славы відокремивъ ся відъ свѣта и працювавъ въ затишнімъ захистѣ. Такъ само тихо и нежданно скінчивъ ся. Земля перомъ покійникови!

— **Зъ круґівъ почтовыхъ.** Міністерство торговлѣ намѣряе побільшити львівскій віддѣлъ рахунковый дирекціи почтъ и телеґрафівъ о 12 урядниківъ, котрій будуть заступати дотеперѣшный відділъ рахунковый въ міністерствѣ. Намѣръ сей пійшовъ звідси, що міністерство рѣшило розвязати свій відділъ рахунковый, а утворити при кождій дирекціи краєвій осібный такій-же відділъ. Всѣ урядники того відділу мають бути присланій зъ Вѣдня.

— **Меліораційній стіпендіи.** Выдѣлъ краєвый надавъ державну стіпендію для выобразованя техніківъ меліораційныхъ, рочныхъ 1000 зр. на одинъ рокъ Володиславови Бродовичеви, окінченому слухателеви львівскои політехніки. Стіпендіи зъ фонду краєвого по 1000 зр. річно надавъ выдѣлъ краєвый инжинирамъ адъюнктамъ краєвого бюра меліораційного Іос. Гризецкому и Мих. Корнели. Стіпендисты Бродовичь и Гризецкій мають доповнити свои фаховій студіи въ рольничій академіи въ Поппельсдорфъ підъ Боянъ, а Корнеля въ академіи рольничій у Вѣдни.

— **Холєра.** Газета урядова доносить: Дня 3 н. ст. жовтня занедужало на холеру: въ Краснім повѣта надвірняньского 3 особы, въ Делятинѣ и Микуличинѣ того-жь повѣта по 1 особѣ, въ Римановѣ повѣта сяноцкого 5 осібъ въ Посадѣ долѣшнім того-жь повѣта 1 особа, въ Кнѣгининѣ повѣта станиславівского 1 особа. — Выздоровѣли въ Римановѣ 2 особы. — Померли: въ Римановѣ повѣта сяноцкого, Микуличинѣ и Ямнѣ повѣта надірняньского и въ Кнѣгининѣ повѣта сяноцкого по 1 особѣ. — Загаломъ занедужало дня 3 жовтня 12 осібъ, выздоровѣло 2, померли 4 особы.

— **Намѣрене самоубійство.** Вчера о 9-ій годинѣ вечеромъ найдено у Львовѣ на однім лавцѣ коло дороги ведучои до двірця зелѣзничого молодого чоловѣка майже вже конаючого. Коло него найдено хусточку зъ сѣрниками безъ головокъ и фляшку, де недужій розмочивъ въ алькоголи головки а відтакъ сю отрую выпивъ. Недужого забрано до стаціи ратунковои и лѣками привернено до свѣдомости. Нещастный называe ся Юстинъ Рихлицкій. Причины самоубійства не можна було дізнати ся анѣ відъ него анѣ відъ людей, що були коло него.

— **„Яковъ Порунъ“.** Передъ кількома лѣтами нанувавъ въ Лондонѣ немалый переполохъ, бо тамъ появивъ ся бувъ якійсь злочинець, котрый — якъ звѣстно — нападавъ женщины, убивавъ ихъ а відтакъ розрѣзувавъ ихъ тѣло. Поліція слѣдила пильно за симъ злочинцемъ, але не удало ся его и доси выкрыти. Злочинця того называно загально „Яковомъ Поруномъ“. Коли опісля зловлено въ Мельбурнѣ въ Австралії якогось злочинця, котрый насамперед женивъ ся, відтакъ убивавъ жінки а тѣла ихъ замуровувавъ въ припічокъ, то бувъ загальный поглядъ, що то той самъ „Яковъ Порунъ“, котрый ширивъ пострахъ въ Лондонѣ, однакожь годѣ було ему того доказати. Здае ся, що ажь теперь дістався ся сей злочинець въ руки справедливости. Въ Амстердамѣ зловлено теперь якогось чоловѣка, именемъ Джонґа, котрый три разы женивъ ся и за кождый разъ убивавъ свою жінку въ такій спосібъ, якъ то сконстатовано на тѣлахъ жертвъ Якова поруна въ Лондонѣ. При убійнику найдено такожь лѣкарскій инструменты, але вінъ не хоче сказати, до чого ихъ уживавъ. Поліція вже сконстатувала, що Джонґъ підчасъ згаданыхъ убійствъ въ Лондонѣ перебувавъ, есть отже оправданый здогадъ, що то вінъ той Яковъ порунъ. Джонґъ удававъ лѣкаря, а властиво бувъ маляремъ комнатъ. Якійсь часъ служивъ вінъ на кораблі, відтакъ бувъ кухаремъ, а наконецъ портіёромъ въ якімсь готели. Убійникъ продававъ одѣжь зъ убитыхъ жінокъ и по тімъ поліція его выслѣдила.

— **Дрібній вісти.** Совѣтникъ двора проф. д-ръ Евсевій Черкавскій зложивъ мандатъ до рады державнои зъ мѣстъ Тернопіль-Бережаны. — П. Савинъ Будзиновскій дотеперѣшный нотарь въ Самборѣ перенісъ ся до Перемышля и нинѣ отворивъ тамъ свою канцелярію. — Въ Краковѣ отворило правительство нѣмецке консулятъ. Консулемъ именованый фонъ Гакстгавзенъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада школьна въ Товмачи розписуе конкурсъ на посады учительскій въ Антонівцѣ, Бортникахъ, Хомяківцѣ, Делявѣ, Долинѣ, Грабичи, Грущѣ, Ґориглядахъ, Озерянахъ, Клубівцяхъ, Колинцяхъ, Кривотулахъ старыхъ, Кривотулахъ новыхъ, Кутискахъ, Марківцяхъ, Милованю, Надорожній, Олеши, Палагичахъ, Пшеничникахъ, Рошневѣ, Стриганцяхъ, Терновици пільній, Воронѣ, Пужникахъ, Торговици, Виноградѣ; дальше на посаду старшого учителя въ Товмачи и Отинім и на двѣ посады молодшихъ учителівъ въ Товмачи та на одну таку посаду въ Отинім. Поданя вносити до кінця жовтня.

Телєґрамы „Дѣла”

Вѣдень 4 жовтня. Сконфісковано тутки кілька дневникіківъ за передрукъ молодо-Ческого маніфесту.

Прага 5 жовтня. Münch. Allg. Ztg. хвалить австро-угорску армію и помѣчуе, що нѣмецкій гостѣ не мало навчили ся.

Парижь 4 жовтня. Въ Нансі буде выходити незадовго молодо-ческа ґазета въ языцѣ французкімъ.

Садова 5 жовтня. Дня 3-го жовтня відслонено памятникъ капітана артилєріи Ґребена, котрый въ р. 1866 полягъ зъ цѣлою своєю батерією.

Лондонъ 5 жовтня. Власитенѣ законівъ высказали свій жаль, що стрейкуючій робітники не хотѣли пристати на услівя.

Брукселя 5 жовтня. Дня 12 жовтня збирае ся тутки мѣжнародный розъемный судъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

— **Вп. І. Петр въ Зол.** Просимо о поданье намъ свого имени и своеи гідности, цѣлковито. — **Вп. С. Крас. въ Лап.** До кінця року прийде намъ ще 11·50 зр. — **Вп. Е. Вин. въ Вѣд.** Доси заплачено 10·50 зр.

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ Маркилъ Лявтербахъ

осѣвъ въ ДОЛИНѢ

и ординує въ домѣ Стжиґоцкого напротивъ ц. к. Нотаря. 4870 2-3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ", Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКѝ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

П. Т.

Зъ огляду, що деякѝ ласкавѝ порученя зъ провінціи призначенѝ для мене лише хибно адресованѝ до **давнѣйшои спôлки Гібнеръ и Ганке, або до неистнуючои вже фірмы Іосифъ Ганке,** часто власне за-для хибного адресованя мене не доходили, въ наслѣдокъ чого Впов. замавляючѝ бували нараженѝ на завôдъ, а часто навѣть и на страты, **прошу Вп. пп. замавляючихъ у мене зъ провінціи, щобы оминути дальше подôбныхъ евентуальностей, адресовати ласкавѝ порученя лише до фірмы** 4774 11—12

Альойсій Гібнеръ

СКЛАДЪ ФАРБЪ И МАТЕРІЯЛÔВЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 38.

Цѣна збôжа и другихъ продуктовъ.

5 н. ст. жовтня 1893.

Львôвъ: Пшениця 6·90 до 7·60, жито 5·75 до 6·50, ячмѣнь 5·30 до 6·30, овесъ 6·— до 6·50, рѣпакъ 13·— до 13·50, горохъ 6·— до 8·90, вика —·— до —·—, льнянка —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона 60·— до 75·—, конюшина бѣла 60·— до 80·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 23·— до 25·—, анижь 34·— до 38·—, кукуруза 6·50 до 6·75, хмѣль 100·— до 120·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 15·50 до 16·— зр.

Знаменитѝ шаткôвницѣ до капусты, буракôвъ и т. д.

зъ 2, 3, 4, 5, 6 ножами

по зр. 1·50, 2, 2·50, 3·50, 4

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохи ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѝ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручає ся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѝ замовленя выконують ся въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Маємо честь подати до прилюдной вѣдомости Всеч. Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ, комітетôвъ и Поважаныхъ Землякôвъ що зъ початкомъ жовтня отвираємо

Торговлю рѣчей церковныхъ

пôдъ фірмою

ИВАНА С. КОХАНОВСКОГО и В. НАДАХОВСКОГО

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ.

Мы заосмотрили нашь маґазинъ въ хорошѝ рѣчи зъ першорядныхъ фабрикъ свѣтовои славы и будемо продавати **по незвычайно дешевыхъ цѣнахъ безъ нѣякои конкуренціи.**

Фелоны высылаємо до ласкавого выбору въ числѣ пôсля жаданя, Кивоты, Євангелія, Образы процесіональнѝ, Хоругви хрестнѝ, Фаны, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ, Суконки до пушокъ, Чашѣ, Кадильницѣ, Павуки, Хресты, Лѣхтарѣ мосяжнѝ и зъ бѣлого металю.

Близшѝ поясненя дамо нашими цѣнниками.

Поручаємо нашу Торговлю ласкавымъ взглядамъ и просимо о ласкаву опѣку противъ нечестнои конкуренціи.

Всякѝ замовленя просимо надсылати вже теперь до нашои фірмы. 4867 1—104

Остаємо зъ высокимъ поважаньемъ

И. С. КОХАНОВСКІЙ и В. НАДАХОВСКІЙ.

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

4844 14—20

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 73—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Помôчникъ торговельный обзнакомленый зъ торговлею корѣнною и компатою до снѣдань глядає мѣсця на провінціи. Близша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла". 4871 2—4

ЗАВЕДЕНЬЕ

ПЕРЕПЛЕТНИЧО-ГАЛЯНТЕРІЙНЕ

и складъ приборôвъ до писаня

АЛЕКС. ҐЕТРІЦА

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска ч. 16

приймає всякѝ роботы входячѝ въ обсягъ сего званя. 4835 15-15

ФАБРИКА

Левъ И. Малєвскій

у ЛЬВОВѢ

ул. Вôрменьска ч. 12

поручає въ своѣй фабрицѣ выроблюванѝ корки до бочокъ и фляшокъ въ найлѣпшôй якости и дешевѣйшѝ вôдъ заграничныхъ, такожь дерева корковѝ и колеса до меленя проса пôдошвы и корочки дамскѝ. Остерѣгаю П. Г. Публику передъ наслѣдуваньемъ, котре не выходить на користь купуючимъ. 4831 6 6

Перша Галицка — корковъ каталоньскихъ

Основана 1877 року.

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѝ и хлопячѝ, якъ такожь одяги дитячѝ и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнѝ взгляды пишусь

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- $4\frac{1}{2}\%$ листы ипотечнѝ
- 5% листы ипотечнѝ преміованѝ
- 5% „ „ безъ премій
- $4\frac{1}{2}\%$ листы товариства кредитового земского
- $4\frac{1}{2}\%$ „ Банку краєвого
- $4\frac{1}{2}\%$ позичку краєву галицку 3483
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- $4\frac{1}{2}\%$ „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- $4\frac{1}{2}\%$ „ пропінаційну угорску
- 4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя а замѣсцевѝ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

Вôдъ давна звѣстный зъ своеи доброты и запаху правдивый

РОССІЙСКІЙ ЧАЙ

въ торговли

В. АДАМОВИЧА

ВЪ БРОДАХЪ

фунтъ дуже доброго . . . . . зр. 1·40
фунтъ найлѣпшого оригін. опакован. зр 2·50
фунтъ „Имперіяль" цѣсарскои . . зр. 3·50
фунтъ высѣвокъ зъ найлѣпш чаѣвъ зр. 1·20
кава „Сіріюсъ" франко 5 кільо . . зр. 9·50

4861 2—104

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

ТУТКИ електрично стисканѝ

неклиенѝ зъ найлѣпшои францускои бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ,** Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 22—30

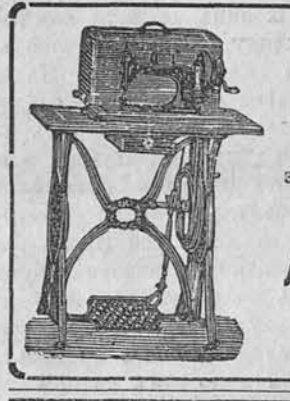

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр.

поручає 4793 18—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами: иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ. 4641 82—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

4804 15—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскѝ на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 1.5 цм. довгѝ 125 цм. широкѝ по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великѝ 185—193 цм. довгѝ. 135 цм. широкѝ по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣннѝ вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнѝ и пружиновѝ вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ.

Подушки пѣрянѝ и волосѣннѝ.

Простирала пôдъ колдры и до застелюванѝ, пошевки и т. ин.

Коцики вовнянѝ и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÔВЪ

улиця Коперника число 7.

Для пп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну $\frac{1}{2}$ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ЮЛІЯНЪ

ПАНЬКЕВИЧЬ

АРТИСТЪ МАЛЯРЬ

4874 *мешкає постôйно* 1-?

ВЪ НАДВÔРНÔЙ.

МАҐАЗИНЪ ЦВѢТÔВЪ

и складъ насѣня

М. ВОЛИНЬСКОГО и Т. КАЧИНЬСКОГО

У ЛЬВОВѢ

площа Марійска ч. 3. (коло готелю Жоржа.)

ЗАВЕДЕНЬЕ ОГОРОДНИЧЕ

ул. Садôвницка ч. 13 (напротивъ монастиря св. Тересы)

поручає на осѣнный сезонъ цибульки гіяцинтôвъ, тулипанôвъ, нарцизôвъ, лелій и т. ин. по найприступнѣйшихъ цѣнахъ; всякѝ порозумѣня листовно.

4869 2—6 Зъ поважаньемъ

Волиньскій и Качиньскій.

Краєва фабрика

выробôвъ ткацкихъ

Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручає зъ найчистѣйшого льну гарнѝ и свѣжѝ славнѝ полотна корчиньскѝ въ великôмъ выборѣ, а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т ин вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзнѝ, рушники, хустки до носа грубшѝ и тонкѝ вебовѝ бѣлѝ и барвистѝ. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотна вѣтрильнѝ (segeltuch) и т. ин. выробы першои якости по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортôвъ высылає ся даромъ и оплатно.

За доброту выробôвъ ручить ся. 4573 7—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т взглядамъ.

4875 1—52

Звертає ся увагу

на

ЗАВЕДЕНЬЕ

ФОТОҐРАФІЧНЕ

христіяньске

устроєне зъ

найбôльшимъ комфортомъ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Коперника ч. 8

пôдъ фірмою

ИВАНА КШАНОВСКОГО

4826 Цѣны умѣреннѝ. 10—13

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске $\frac{1}{2}$ клґр. 60 кр.

Кадило француске $\frac{1}{2}$ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ — ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 214. Львôвъ, Пятниця 24 вересня (6 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароли Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои строчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

По доповняючихъ выборахъ.

Вчера вôдбули ся доповняючî выборы трехъ послôвъ — двохъ до рады державнои а одного до сойму. Результатъ всѣхъ трехъ нинѣ вже докладно знаный.

Зачнемо вôдъ выбору посла до сойму, той найбôльше насъ обходить, позаякъ тамъ супротивъ кандидата головного польского комітету стававъ кандидатъ такого-жь комітету руского.

Голосуючихъ въ Долинѣ було 174 выборцѣвъ. Польскій кандидатъ Винкентій Витославскій дôставъ 118 голосôвъ, а рускій — судья Адамъ Грабовеньскій 56 голосôвъ, отже выбраный Витославскій навѣть трохи бôльше якъ подвôйнымъ числомъ голосувавшихъ выборцѣвъ.

Результатъ сего выбору дуже некористный на сторону руску, коли зважити, що — хочь и якъ повѣтъ долиньскій непевный — бували ще не такъ давно выборы, де рôзниця голосôвъ на противныхъ собѣ кандидатôвъ була мала, а рускій кандидатъ перепавъ лише задля великои пресіи урядовои и надужить вопіючихъ.

Не маємо ще справозданя зъ вчерашного выбору посла въ Долинѣ, то й не знаємо, чи може й симъ разомъ не обôйшло ся безъ якихсь бодай неправильностей, але годить ся вже й теперь зазначити фактъ, що на якî-небудь надужитя при правыборахъ не було жадобъ въ нашихъ часописяхъ, а натомѣсть доходили насъ певнî вѣсти, що правыборы выпадають некористно для руского кандидата зъ вины самыхъ-же Русинôвъ. Въ самôй Долинѣ и въ богато селахъ Русины не журились правыборами. Знаный намъ выпадокъ, що въ однôмъ великôмъ селѣ, котре дає кôлькохъ выборцѣвъ, зôйшло ся щось вôсѣмь чи девять жидôвъ и выбрали себе на выборцѣвъ, бо рускихъ селянъ не зôйшлось навѣть тôлько, кôлько жидôвъ, а могло ихъ зôйтись такъ много, що жидôвъ були бы закидали шапками. Розумѣє ся, при такôй байдужности та нѣкчемности рускôй при правыборахъ — не мôгъ рускій кандидатъ побѣдити при выборѣ посла. Особу кандидата выбрали собѣ самî мѣсцевî люде, узнавши єи за найбôльше вôдповѣдну середъ даныхъ обставинъ, отже и зъ того взгляду не може бути нѣякого нарѣканя, щобы хто выборцямъ кандидата накинувъ, — а ще й се треба пôднести, що зъ причины особы кандидата не могло бути непорозумѣнь або роздору мѣжь Русинами, бо за головнымъ рускимъ комітетомъ и „Русская Рада“ поручила на кандидата п. Грабовеньского. Зô всего отже выходить, що вина за таку невдачу при вчерашнôмъ выборѣ паде — мабуть єдино — на злечащѣлôсть руску... на байдужнôсть и апатію интеліґенціи рускои та на темноту загалу селяньства а на здеморалізованье тои верхнои єи частины, котра завсѣгды старає ся посѣсти мандаты выборцѣвъ. Щобы-жь выборы въ такихъ непевныхъ повѣтахъ, якъ долиньскій, на будуще выпадали лучше, потрѣбно такого способу орґанізаціи, якій въ часѣ остатныхъ загальныхъ выборôвъ до сойму переведено въ Снятинщинѣ, де кôлькохъ людей интеліґентныхъ потрафило такъ заинтересувати селянъ справою выбору руского кандидата, що цѣлу акцію переняли самî селяне въ свои руки и знаменито єи перевели. Застарѣлыми способами орґанізаціи выборчои, практикованои Куземскимъ ще за часôвъ Шмерлінґôвскихъ, нинѣ нѣчого не докаже ся, — тымъ бôльше, що давнѣйше було середъ рускои интеліґенціи и бôльше рухливости та енерґічнои роботы, а нинѣ лишь нарѣканье на сяку чи таку „еру“, дармá що у всякôй „ерѣ“ кождый патріотъ повиненъ въ своѣмъ крузѣ сповнити свôй народный обовязокъ...

Велику увагу мусѣла звертати на себе акція выборча въ окрузѣ ярославско-чешанôвскôмъ, де противъ партіи шляхотскои выступило мазурске сторонництво хлопске зъ своимъ кандидатомъ, — тожь цѣкавый и результатъ голосованя въ тôмъ окрузѣ. Отже: въ Ярославѣ на 242 голосуючихъ [абсолютна бôльшôсть 122 голосôвъ] кс. Леонъ Пасторъ дôставъ 113 голосôвъ [не осягъ тутъ абсолютнои бôльшости!], селянинъ Собєнь 81 голосôвъ, а 48 голосôвъ було розстрѣленыхъ [?]; въ Чешановѣ жь на 174 голосуючихъ дôставъ кс. Пасторъ 130 а Собєнь 43 голосôвъ; — разомъ на 416 вôдданыхъ голосôвъ дôставъ кс. Пасторъ 243, Собєнь 124, а 48 було „розстрѣленыхъ“. Отже кс. Пасторъ выйшовъ на посла до рады державнои и тымъ чиномъ уратованый сторонникъ консерватистôвъ въ „колѣ“ польскôмъ.

Упадокъ селяньского кандидата въ тôмъ окрузѣ можна було передвидѣти зъ кôлькохъ причинъ: разъ, що партія шляхотска ужиє всеи форсы моральнои и грошевои для ратованя свого кандидата; по друге, що й правительство не буде тутъ обєктивне; по трете, що селяньскій кандидатъ Собєнь представивъ ся на селяньскôмъ вѣчу въ Ярославѣ досыть млаво; по четверте, нѣ одинъ орґанъ прасы польскои [анѣ навѣть Kurjer Lwowski та Nowa Reforma] не обôзвали ся тепло за кандидатурою Собєня. Не маємо ще вѣстей: на скôлько вчера Русины пôдперли голосованьемъ кандидатуру Собєня, — поки-що впадає въ очи, що въ Чешановѣ [повѣтѣ бôльше рускôмъ нѣжь ярославскій] Собєнь дôставъ значно менше голосôвъ, якъ въ Ярославѣ. Але зъ вчерашного выбору выходить одна многоважна рѣчь, а то: въ повѣтѣ ярославскôмъ кандидатъ центрального польского комітету не осягнувъ абсолютнои бôльшости голосôвъ. Єсть се вже майже певный знакъ, що при найблизшôмъ выборѣ посла до сойму повѣтъ ярославскій пропавъ для партіи шляхотскои на користь сторонництва хлопского. Се й мусить зменшувати партіи шляхотскôй радôсть зъ причины вчерашнои побѣды єи кандидата...

Вкôнци третимъ посломъ, вчера выбиранымъ, выйшовъ у Львовѣ проф. університету д-ръ Леонардъ Пєнтакъ, кандидатъ урядовый. На 3.633 важно вôдданыхъ голосôвъ упало на Пєнтака 1871 а на редактора Генрика Реваковича 1733. Д-ръ Пєнтакъ побѣдивъ голосами урядникôвъ, дôставшихъ припорученье „свыше“ голосувати на него, и голосами жидовы, котра якъ усюда, такъ и у Львовѣ, слѣпо валить мовь чорна хмара на Wink зъ-пôдъ кавокъ..

Польска часопись о знанôй промовѣ Корниля Уєйского.

Gazeta Przemyska безперечно найповажнѣйшій орґанъ провінціональный, помѣстила въ остатнôмъ [80-ôмъ] числѣ замѣтне письмо зô Львова о знанôй нашимъ читателямъ розмовѣ Корниля Уєйского въ Стрѣлискахъ зъ депутатами львôвскими. Въ тôмъ письмѣ читаємо:

„Тая розмова въ Стрѣлискахъ на тематъ квестій, обходячихъ цѣлу суспôльнôсть, не єсть сама въ собѣ нѣчимъ гôднымъ уваги анѣ наганнымъ, але пôдношенье єи [Поляками] до значѣня дуже важныхъ wskazówek не має анѣ за грôшь здорового змыслу. Бо мимо всего поважаня, яке має кождый Полякъ для автора „Маратона“, годѣ не признати, що не економія або політика, але стихи єго спеціяльнôсть. Побачимо, о що тутъ ходило.

„Одинъ зъ делеґатôвъ. д-ръ Кульчицкій, пôднѣсъ, що розпочато акцію въ цѣли zespolenia товариствъ дѣлаючихъ въ напрямѣ oświaty ludowej „То дуже добре — сказавъ на се Уєйскій — въ тôмъ напрямѣ треба розвинути незвычайну чуйнôсть, бо... ludowi polskiemu grozi istotnie niebezpieczeństwo zruszczenia. У всхôднôй Галичинѣ въ школахъ народныхъ выкладовымъ языкомъ єсть майже всюды языкъ рускій, а прецѣнь нема майже нѣ однои громады, де бы не було бодай кôлькохъ родинъ польскихъ...“

„Признаю ся — каже авторъ письма въ Gazet-ѣ Przemysk-ôй, — що тото перше реченье, котре выйшло зъ устъ вѣщуна, подѣлало на мене якъ студена вода. Початокъ фразы заповѣдавъ щось иншого. Треба бы розвинути акцію людову — длячого? — бо людъ темный, вызыскуваный и убогій, отже треба за помочію шкôлъ збудити дрѣмаючи єго интеліґенцію, выкресати у него самовѣжу, а се стане єму за оружье до боротьбы о свои права. Однакъ Уєйскій того не достерѣгъ, а натомѣсть достерѣгъ небезпечнôсть зрусченя грозячу людови польскому у всхôднôй Галичинѣ, гнѣває ся, що языкомъ выкладовымъ по школахъ сѣльскихъ єсть языкъ рускій, а *прецѣнь* [каже] нема громады, де бы не було кôлька родинъ польскихъ

„Я — каже на се авторъ письма въ Gazet-ѣ Przemysk-ôй — знаю множество сѣлъ въ Галичинѣ, де нема анѣ однои душѣ польскои, а впрочôмъ коли-бъ знайшло ся де одинъ або два кольоністы, то остаточно єсть ихъ всѣхъ разомъ [очевидно выймаючи цѣлî осады польскî] такъ мало, що справдѣ не годить ся робити зъ того квестіи, и то въ додатку дразнячои чувства Русинôвъ, котрî мабуть мали бы до насъ бôльше претенсіи о польщенье нѣжь мы о русченье — и єсли мы за часъ кôлькавѣкового належаня ихъ до Польщѣ засімілювали цѣлу шляхту руску, що представляє могучу силу матеріяльну и духову, то не маймо-жь претенсіи о тыхъ кôлька душь селяньскихъ, котрî прецѣнь, коли-бъ навѣть де-не-де вынародовили ся, входять въ орґанізмъ братнього и славяньского народу, о котрого приязни такъ богато любимо говорити въ теоріи.

„Въ дальшôмъ ходѣ розмовы — кôнчить авторъ письма — вырвавъ ся зъ устъ Уєйского фатальный парадоксъ. Запевнивши, що тото вышукуванье родинъ польскихъ на Руси єсть „найважнѣйшою квестією дня“, повѣдає, що згода межи Поляками а Русинами настане напевно, коли на Руси людъ польскій буде мати почутье народне. Надармо пробовавъ бы хто зглубити суть такого дивного явища, що розбуджена свѣдомôсть народна двохъ племенъ, мешкаючихъ на однôмъ грунтѣ причинить ся до усмиреня антаґонізму? Льоґіка диктує инакше. Она каже, що тото средство, припоручуване поетомъ, замѣсть зменшити — скрѣпить, замѣсть усмирити — розбудить ще дужше антаґонізмъ, котрого и такъ маємо вже по самî уха...“

Розправивши ся такъ зъ Корнилемъ Уєйскимъ въ сѣй матеріи, авторъ письма въ Gazet-ѣ Przemysk-ôй переходить на другу справу [на справу молодежи польскои, котра насъ уже не дотыкає] а кôнчить своє письмо тыми словами:

„Не дивуємось поважаному старцеви, котрого понятя и спосôбъ мысленя належать до далекои минувшины, — але натомѣсть дивнѣйша рѣчь, що люде, жиючî повнымъ токомъ нинѣшныхъ часôвъ, приписують словамъ схорѣлого старця значѣнье оракула для справъ народныхъ та суспôльныхъ и оголошують ихъ на те, щобы баламутити умы, котрî сходять може на найлучшу дорогу до покиненя заснѣтѣлыхъ позôстанкôвъ...“

Авторъ знаменитыхъ замѣтокъ до елюкубраціи Корниля Уєйского намагає ся вôдняти ѣй значѣнье *показомъ на старî лѣта поета*.. Правда, що Уєйскій — стара людина, чоловѣкъ зъ понятями давнѣйшого поколѣня польского, але-жь и се фактъ, що нинѣшне поколѣнье польске демонстраційно, въ спосôбъ доси небувалый, святкує ювілей того чоловѣка а тымъ самымъ и солідаризує ся зъ єго поглядами політичными и суспôльными. Выходить, що wie die Alte sungen, so zwitschern die Jungen... и слова „схорѣлого старця“ голосять мовь-бы оракулъ. Впрочôмъ и хôдъ цѣлои політики суспôльности польскои супротивъ Русинôвъ указує, що загалъ галицко-польскои суспôльности остає глубоко ще зануреный въ багнѣ заснѣтѣлыхъ позôстанкôвъ... Людей зъ такими здоровыми поглядами на справы політичнî та суспôльнî, якъ авторъ письма въ Gazet-ѣ Przemysk-ôй, дуже ще мало середъ Полякôвъ въ нашôй нещастнôй Галилеи, — они, якъ мы вже разъ сказали... бѣлî круки.

До внутрѣшнои ситуаціи.

За кôлька днѣвъ збирає ся рада державна и заразъ на початку своихъ засѣдань буде мати до порѣшеня важну справу, именно затвердити або вôдкинути розпорядженя правительства що-до выимкового стану въ Чехіи. Та справа буде огневою пробою для кабінету ґр. Таффого, бо выкаже, чи ґр. Таффе розпоряджає такою бôльшостію, яка потрѣбна до успѣшного правленя интересами державными. Зъ заявлень поодинокихъ вызнатныхъ членôвъ бôльшихъ сторонництвъ парляментарныхъ можна заключати, що ґр. Таффе найде таку бôльшôсть — хочь можливе, що заплатить за ню

10)

Заклятый козакъ.

Повѣсть *Григорія Мачтета* — переказавъ зъ россійского *С. Пузиренко*.

(*Конець*).

Тôлько-жь тутъ скоилось щось несподѣване: невольника не видко ще, а помѣжь народомъ забубонѣло, розступають ся... Повытрѣщали очи и ханъ, и мурзы, а товстопузый Фазиль-Ахметъ вже спостерѣгъ щось та знай мѣнить ся: то поблѣдне, то позеленѣє... Ну що-жь се таке?

Вихрить поспѣшає на вороному кони якійсь незнайомый батиръ та ще й бранця причепивъ до сѣдла. Коли вже зблизивъ ся, то въ одинъ голосъ залящала орда радôстно, пôзнавши свого коханця Кара Мустафу, що бувъ скривдженый старымъ упиромъ та майнувъ собѣ въ свѣтъ за очи, а се вôнъ вѣзъ скрученого Ахметика, сына свого клятого ворога. Прямує батиръ до самого хана.

— Ось — каже — величный хане, не вѣривъ ты менѣ та ще й розгнѣвивъ ся на свого певного слугу, коли я тобѣ выявлявъ про старого зрадника Фазиль-Ахметя, то глянь же та розмѣркуй! Ѣдучи заклявъ ся я спôткати твого коханця на зрадѣ, анѣ, то й не вертатись, а отъ же й вернувъ ся! Теперь глянь, ось його провина! — та тиць ханови при усѣй ордѣ гетьманьску грамоту, вôдняту у Ахметика. Хлопець тутъ же признавъ ся, що по батьковому приказу вѣзъ грамоту до Самойловича, а Кара-Мустафа додавъ оповѣдь про те, якимъ побытомъ старый баша, зъ пекломъ у супрязѣ, укравъ у вѣрного гетьманьского пôсланця грамоту та замѣнивъ ѣѣ на очѣпка и вчинивъ велику уразу ханови.

— Неправдиво — каже — великій хане, заневоливъ ты гетьманьского пôсланця та ще й смертелну муку йому готуєшь. Борони тебе Аллахъ вôдъ такои кривды!

Повеселѣвъ ханъ та й ну обôймати та цѣлувати вѣрного Мустафу, своимъ визиромъ його наставляє и звеличує, а Фазиль-Ахмета звелѣвъ шукати для розправы, а того вже й слѣдъ похоловъ. Тутъ уже й орда вызвѣрила ся та невпинно репетує, щобъ швидче замучити старого упира, та ба не знайдуть!

— Ту саму йому смерть, що пôсланцеви бажавъ! — лопочуть навкруги Татаре.

Гомонить орда, лютує, самъ ханъ розсердивъ ся, мурзы ажь пôдскакують, усѣ нишпорять за старымъ башою — нема та й годѣ! Той каже: бачивъ, якъ чорна собака помѣжь людьми чхурнула, а иншій божить ся, що птиця чорна пролетѣла... А вôнъ гаспедъ сховавъ ся до ладу та й байдуже — шукайте собѣ на здоровячко... Тымчасомъ вели вже й закованого прадѣда; орда тогдѣ вже трохи втихомирилась.

Подивити ся зъ боку, то острахъ бы взявъ кожного, якъ то ведуть козака вартовики убранî въ залѣзнî латы, а вôнъ байдужно йде собѣ, якъ сокôлъ, мовь-бы передъ музиками. „Шкода-жь — думає прадѣдъ — що усе те, объ чôмъ буцѣмъ говоривъ менѣ Юрко, у снѣ мабуть тôлько приверзло ся!“ И жаль живый за серце хапає, та не слѣдъ же выявляти передъ ордою свою смутку, а хочеть ся умерти по лицарскому, якъ батьки й дѣды вмирали. Идучи за сторожею, придививъ ся гарненько, та ажь здивувавсь: „А може воно й не сонъ, а таки правда? Та й де-жь пакъ! Иде до нього ханъ зъ усѣми мурзами та беґами и такъ приязно бере прадѣда за руку, а мурзы мерщѣй здôймають зъ нього кайданы, а тутъ ще й громада звеличує його та такъ приязливо шанує. „Хиба-жь воно правда?“ — думає прадѣдъ и мимохôть мацає чуприну, бо давненько доводилось ѣѣ чухати маючи звязанî руки.

— Прости мене, чесный пôсланцю! — каже до прадѣда ханъ, — всѣй винѣ старый мôй визиръ упиряка... Що хочь у мене проси, дамь и зроблю... божу ся пророкомъ!

Уклонивъ ся прадѣдъ ханови та й каже:

— Коли ласка мене слухати, то змилуй ся, великій хане, пôшли нашому гетьманови мерщѣй допомогу!

— Заразъ, заразъ велю ордѣ выступати и сьогодня-жь передный таборъ, коли хочешь, веди самъ зъ моимъ сыномъ. Азаматомъ а зъ останньою усією моєю силою незабаромъ и я слѣдкомъ рушу... Може-бъ ще чого забажавъ, козаче?

— Та ще будь ласкавъ, великій хане, — кланяєть ся прадѣдъ наслухуючи, зъ якою радôстью згодилась орда на хановî рѣчи, — ще ослобони усѣхъ нашихъ сѣромахъ невольникôвъ.

— Гараздъ! — каже ханъ. Поздôймайте зъ нихъ ланцюги, — звернувъ ся до нового визира, — та дайте имъ добрыхъ коней и всякого убору до бою, нехай зъ нимъ же й ѣдуть, а въ додатку ще й по золотому роздайте усѣмъ на дорогу... Ну а тобѣ, самому, козаче, чи вже-жь таки нѣчогôсѣнько й не заманеть ся?

— Се-бъ то менѣ, — чухає потилицю прадѣдъ, — а єй-же Богу й не пригадаю, чого-жь то собѣ й просити, милостивый хане. Отъ хиба чарку доброи горѣлки, то зъ великими бы смакомъ выпивъ... Воно хочь и давно пивъ, але на души якось такъ нѣбы на похмѣля... Тôлько-жь мабуть у вашои милости нема и въ заводѣ тутъ горѣлки, на коршмы либонь у васъ нема звычаю, а де-жь то ѣѣ добути?

— Ну, та буде вже й горѣлка! — осмѣхаєть ся ханъ, — пий, скôлько душа прийме! Але-жь горѣлка мало, проси ще чого... Ну, красуню чи що? Найкрасчу тобѣ невольницю подарую!

— Е нѣ, милостивый хане, цуръ имъ тымъ красунямъ! Доволѣ зъ мене, зарѣкъ ся, осьдечки вони сидять!

— Такъ хиба золота? — смѣєть ся ханъ.

— А на що менѣ золото, коли въ походѣ за нього й не выпьєшь?

Такъ таки й не забажавъ для себе прадѣдъ нѣчогôсѣнько.

XII.

Ой обступила жь та Дорошенка вражая сила превелика, облогою мовь кóломъ обôклала, застукала мôцно... Воює бьєть ся батько гетьманъ одинъ день и другій, а на третій роздививъ ся, за голову взявъ ся: не пробитись його орламъ крôзь ту чорну хмару́, а поляже його вôйско мовь трава на косу... Зъ жалю його серце вьєть ся, а втѣхи не має, бо все славнеє козацтво загинути мусить... Гôркопрегôрко заплакавъ вельможный, пекучими слѣзми вмывъ ся та й сказавъ своєму преславному вôйску:

— Ой вы, братця товариство, щирî мои дѣти! Щось нема намъ допомоги, то вже и не буде; пошануйте-жь своє житя, мене покидайте, красче кожный свою буйну голову спасайте!

Стрепенулись Козаки на такî речи та однымъ голосомъ вôдмовили:

досыть дорого рѳзными уступками и концесіями. Котре сторонництво выторгує найбѣльше, се буде могло сказати, що вмѣє найлѣпше походити коло своѣи справы. Впрочѳмъ не заповѣдає ся цѣла кампанія дуже интересно, бо головна вага ѣи буде лежати не въ повнѳй палатѣ, а лишь на тыхъ „задныхъ“ сходахъ, по котрыхъ будуть складати собѣ взаимно візиты керманичѣ правительства и проводирѣ „тринѳжнои бѳльшости.

Такои самои гадки и вѣденьскій кореспондентъ Politik-и, котрый такъ пише: „Позаякъ лише кѳлька днѣвъ по засѣдань рады державнои, то зовсѣмъ природно, що гр. Таффе чує ся тѣлесно цѣлкомъ здоровымъ. Чи се уступленье симптомѳвъ недуги, котрѣ мучили гр. Таффого черезъ пѳвтора року, есть лишь уступленьемъ симптомѳвъ, чи цѣлковитымъ подужаньемъ, сего звычайному чоловѣкови не вѳдгадати, а можна лише на певно сказати: Пѳдъ теперѣшну хвилю гр. Таффе здоровъ и чує ся здоровымъ. Недавно навѣть сказавъ одному свому товаришеви-міністрови, що чує ся въ силѣ выдержати клопоты надходячои сесіи. — Але не буде тыхъ клопотѳвъ богато, противно справы пѳйдуть гладко. Розпорядженя вынмковѣ выкличуть, розумѣє ся, до борбы молодо-ческій клюбъ, посылюють ся дуже острѣ промовы, але тѣ промовы будуть выглядати до певнои мѣры мовъ монольоґи, бо лѣвиця не буде наставляти свого карку за ґр. Таффимъ, лишь полишить оборону розпорядженъ вынмковыхъ самому правителъству. Ґр. Таффе и ґр. Шенборнъ будуть мусѣли выступити особисто до борбы а и Плѳнеръ вдоволить ся выложити въ зручнѳй промовѣ, що лѣвиця, хочь и не годить ся на вынмковѣ розпорядженя, то буде голосувати за ними за-для „высшихъ“ державныхъ причинъ. Нинѣ вже нема сумнѣву, що се послѣдне буде рѣшаючимъ моментомъ. Властива лѣвиця, ся „друга верства“, хочь въ теоріи противна вынмковымъ розпорядженямъ, въ практицѣ вѳддасть голосъ притакуючій, и то навѣть евентуально безъ політичныхъ концесій, ѳсли ґр. Таффе схоче вѳдограти ролю чоловѣка, до котрого кишенѣ нема приступу. Може бути, що найдуть ся мѣжь лѣвицею деякѣ ворохобники, але се не змѣняє ситуаціи. Противно сторонництво Штайнвендера и антісеміты будуть голосувати противъ, бо они не боять ся розвязаня парля менту. Розвязанье выйшло бы на ихъ користь, бо принесло бы имъ кѳлька новыхъ мандатѳвъ. Противно лѣвиця дрожить передъ розвязаньемъ, бо втратила бы зъ 20 мандатѳвъ, и длятого не може провокувати ґр. Таффого.“

Якъ видимо, поґноза для ґр. Таффого дуже добра. Ґр. Таффе буде мѳгъ сказати зъ повною гордостію, що вѳнъ одинокій чоловѣкъ, котрый умѣє найрѳзнороднѣйшѣ елемѳнты получити разомъ въ имя „высшихъ“ интересѳвъ державныхъ. По при справу вынмковыхъ розпоряджень постановленѣ на порядку дневнѳмъ ще многѣ иншѣ справы економічнѣ, але они не выкличуть нѣякого бѳльшого сумнѣву и перейдуть пѳсля интенцій правительства.

Въ другѳй половинѣ нашои монархіи, въ Угорщинѣ, кабінетъ Векерля маѳ передъ собою такожь трудну задачу. Розходить ся о церковно-політичнѣ квестіи, именно о введенье обовязковыхъ вѣнчань цивільныхъ. Кабінетъ Векерля поставивъ ту справу въ своѣй програмѣ и президентъ кабінету хоче приступити теперь до введеня ѳи въ житье. Вправдѣ доси проѳктъ закона о цивільныхъ вѣнчаняхъ не дѳставъ передсанкціи цѣсарскои, але нема сумнѣву, що ѳи дѳстане. Президентъ Векерле зробивъ зъ того квестію кабінетну и ѳсли бы корона вѳдмовила передсанкціи, кабінетъ Векерля уступивъ бы. Кождый новый кабінетъ при теперѣшнѳмъ складѣ палаты послѳвъ мусѣвъ бы рѳвножь взяти въ свою програму реформы церковно-політичнѣ и длятого тою тактикою не вдѣяно бы нѣчого. Натомѣсть треба бы розвязати палату послѳвъ и розписати новѣ выборы. Хочь доси звычайно управляюче сторонництво вѳдносило при выборахъ побѣду, та хочь опозиційный рухъ католицкій значно скрѣпивъ ся, то помимо того нѣхто не уводить ся надѣями, щобы можна въ новѳмъ складѣ парляменту добути бѳльшѳсть, противну реформамъ церковно-політичнымъ. Длятого скорше чи пѳзнѣйше корона мусить удѣлити своѣи передсанкціи проѳктови реформъ и кабінетъ Векерля затріюмфує, що може выповнити свою програму. Инша рѣчь, якъ кабінетъ Векерля поступить собѣ, коли проѳкты, ухваленѣ въ палатѣ послѳвъ, перепадуть въ палатѣ магнатѳвъ, — чи найде вѳнъ тогдѣ якѣсь средства, щобы примусити палату магнатѳвъ до голосованя за проѳктами? Але коли бы Векерле и въ однѳй и другѳй палатѣ найшовъ невеличку бѳльшѳсть, то все ще зъ того не выходить, щобы корона мусѣла дати свою санкцію, тымъ бѳльше, що въ краю рухъ опозиційный противъ проѳктѳвъ стаѳ що разъ крѣпшій. Якъ бачимо кабінетъ Векерля рѳвножь не може жити повнымъ житьемъ, а лишь животѣти зъ дня на день.

Загальнѣ зборы філіи „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловѳй.

[Письмо зъ Камѣнки.]

Въ другѳй половинѣ червня сего року минувъ рѳкъ истнованя каменецкои філіи „Просвѣты“. Позаякъ въ червни бувъ горячій часъ робучій, то рѳчнѣ загальнѣ зборы годѣ було скликати на день роковинный. Зъ початку бувъ проѳктъ скликати зборы на конецъ серпня, однакъ и въ тѳмъ часѣ зайшли важнѣйшѣ перешкоды, такъ що остаточно порѣшено скликати зборы на вчерашній день 4 н. ст. жовтня на 2-гу годину зъ полудня. Помимо робучого дня почала саля уряду громадского наповняти ся членами, а до 3-ои годины були вже майже всѣ члены нашои філіи. Всѣхъ членѳвъ числить доси філія 83, а на зборахъ явилось до сотки людей [то-бъ то й новѣ, що задумали вписати ся въ члены].

О годинѣ 3½ голова філіи Впр. о. Цегельскій, парохъ каменецкій, вѳдкрывъ зборы промовою, въ котрѳй пояснивъ значѣнье конституціи для нашого народу, а вкѳнци вписъ „многая лѣта“ въ честь Ц. В. цѣсаря, а зборы вѳдспѣвали, вставши зъ мѣсць. Вѳдтакъ голова представивъ зборамъ делеґата центрального львѳвского выдѣлу „Просвѣты“ п. Ол. Барвѣньского та правительственного комісаря п. Чермака.

Зъ порядку дневного секретарь товариства п. Стецькѳвъ, учитель тутешнои школы, вѳдчитавъ протоколъ послѣдныхъ загальныхъ зборѳвъ. Зборы приняли справозданье секретаря безъ дискусіи. [Въ сали явили ся въ тѳй хвили члены руско-народного театру, що саме теперь гостить у насъ, а то пп. Ґуляй, Кость Пѳдвысоцкій та Левъ Лопатиньскій.]

Потѳмъ о Цегельскій здавъ справу зъ дотеперѣшнои дѣяльности выдѣлу бѳльше-менше тыми словами:

„Свѣтлѣ Зборы! Въ рѳкъ по завязаню нашои філіи стаю передъ вами, Вп. члены, щобы здати справу зъ дѣяльности выдѣлу. Напередъ заявляю, що дѣяльнѳсть наша въ сѣмъ першѳмъ роцѣ не выказала якихсь надто великихъ результатѳвъ. Але се нехай не знеохочує Вп. членѳвъ, бо таке мусить переходити кожде товариство въ початкахъ свого истнованя. Кождый признає, що сей рѳкъ треба зачислити до незвычайныхъ рокѳвъ въ житю господарскѳмъ. Всякѣ можливѣ пошкоды елемѳнтарнѣ, що вплываютъ на житье поодинокои людины, мусять тымъ самымъ вплынути и на товариство, котре складає ся переважно зъ хлѣборобѳвъ-селянъ. Однакъ мимо того видно що наша філія не спить, бо сего року число членѳвъ подвоило ся. — Выдѣлъ вѳдбувъ три засѣдання. На тыхъ засѣданяхъ порушувано квестію переносу мощей безсмертного Маркіяна та зъ радостію констатуємо, що проѳктъ нашъ станесь за три недѣлѣ фактомъ довершенымъ. Кромѣ того выдѣлъ удававъ ся письменно до рѳзныхъ людей въ повѣтѣ, щобы закладати читальнѣ. Поки-що заложено читальню въ Ланахъ, котра вже невдовзѣ розпѳчне свою дѣяльнѳсть, а друга читальня завязує ся въ Милятинѣ. Дальше старавъ ся выдѣлъ о пѳднесенье економічне нашого народу. Звѣстна рѣчь, селяне нашѣ найлюбѣйше займають ся управою рѳлѣ, а чого иншого не хапають ся. Дуже важною та хосенною рѣчію для нашого селяньства есть купецтво. Выдѣлъ заходивъ ся коло того, щобы починъ зробити въ самѳй Камѣнцѣ. Завязала ся спѳлка, въ складъ ѣи увѳйшли люде зъ интеліґенціи, мѣщаньства та дооколичного селяньства. Одинъ членъ спѳлки, ч. Петро Борисъ зъ Ясеницѣ, заявивъ охоту вести торговлю. Спѳлка выслала его на практику склепову до „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ, а по вѳдбутѳй практицѣ сего чоловѣка отворено склепъ пѳдъ назвою: „Торговля П. Бориса и Спѳлки“ несповна рѳкъ тому назадъ, дня 20 надолиста 1892 р. Доси результатъ нашои торговлѣ вповнѣ вдоволяючій. Се одинъ крокъ на передъ въ нашѳмъ повѣтѣ. Наколи-бъ другѣ громады пѳйшли за нашимъ примѣромъ, то могли-бъ мати гарный хосенъ зѳ свого гроша. Внедовзѣ по нашѳй торговли заложили честнѣ патріоты зъ Таданѣ крамницю у себе. Дасть Богъ, буде ихъ бѳльше! Выдѣлъ уступаючій складає моими устами подяку за довѣріе и просить приступити до выбору нового выдѣлу. Наконець припоручаю Свѣтлымъ зборамъ провѳдъ нинѣшныхъ нарадъ вѳддати нашому Впов. дорогому послови и совѣтникови Ол. Барвѣньскому.“

Зборы приняли се предложенье грѳмкими оплесками и пос. Барвѣньскій занявъ мѣсце президіяльне, подякувавъ за выборъ и приступивъ до дальшои точки порядку дневного — до выбору контрольнои комісіи для перегляду книги касовои. Зборы выбрали о. Бородіевича зъ Якимова та п. Я. Миколаевича учителя зъ Полового.

Потѳмъ пос. Барвѣньскій почавъ свѳй выкладъ, а властиво промову о релиґійно-моральнѳмъ выхованю. Попередъ повитавъ именемъ головного выдѣлу „Просвѣты“ членѳвъ каменецкои філіи и пѳднѣсъ, що на тутешню філію звернѣ очи всѣхъ Русинѳвъ бо въ ѳи окрузѣ лежать тлѣнѣ останки безсмертного Маркіяна Шашкевича Вѳдтакъ перейшовъ до часѳвъ Маркіяна и порѳвнавъ тогдѣшный станъ нашого народного положеня зъ нинѣшнымъ. То, що у насъ почавъ Маркіянъ зъ товаришами, се въ тѳмъ самѳмъ часѣ було й на Украинѣ за починомъ Шевченка. Они оба показали, що наша народнѳсть та наша мова маѳ право истнованя. Опѳсля бесѣдникъ поставивъ два пытаня: I. Чи маѳ житье наше народне розвивати ся на основѣ релиґійнѳй, на основѣ христіянъскои вѣры? II. Чи релиґія, вѣра противна розвиткови народному або чи его спиняє? На тѣ пытаня вѳдповѣдаѳ, що народъ руско-украинъскій глубоко релиґійный, релиґія проникає житье народне та проявляє ся въ усѣхъ творахъ народныхъ поетѳвъ. Бесѣдникъ перейшовъ творы Шашкевича та Шевченка и наводивъ дословно уступы зъ творѳвъ обохъ поетѳвъ, доказуючи релиґійнѳсть обохъ ихъ. Дальше на основѣ цитатѳвъ зъ ихъ писань выказувавъ, що розумованье та заперечуванье релиґіи до нѣчого не веде та що оба поеты були людьми на-скрѳзь релиґійными. Выказувавъ, що Шашкевичъ намагавъ ся перекласти Ѳвангеліе на народну мову, щобы народъ мѳгъ Ѳвангеліе зъ зрозумѣньемъ читати та въ нѣмъ мудрости и потѣхи шукати. Наконець доказувавъ, що тѣ самѣ принципы руководили тыми патріотами, котрѣ передъ 25 лѣтами заложили товариство „Просвѣты“, а хотяй люде злои волѣ пѳдсуваютъ сему товариству нещирѣ интенціи та прозываютъ его безбожнымъ, то найлѣпшимъ на се опрокиненьемъ есть се, що до того товариства належить такъ много священикѳвъ и всѣ рускій владики.

По промовѣ п. Барвѣньского наступила дальша точка порядку дневного — выборъ выдѣлу. Голова перервавъ зборы на 10 хвиль, щобы члены могли межи собою порозумѣти ся. Ураджено голосувати черезъ аклямацію. На предложенье оо. Зельского зъ Милятина та Петрушевича зъ Полового выйшли выдѣловыми: о. М. Цегельскій, судья п. Левъ Герасимовичь, о. Кароль Бардинъ, парохъ зъ Ланѳвъ, о. Зельскій, парохъ зъ Милятина, и пп Ваньо, Миколаевичь, учитель зъ Полового и Сологубъ. На заступникѳвъ выдѣловыхъ выйшли пп. Пекарскій и Подолюкъ та о. Питликъ зъ Добротвора.

На внесенье контрольнои комісіи дано абсолюторію ведучому касову книгу

Пос. Барвѣньскій подавъ до вѣдомости, що вѳнъ для селянъ та мѣщанъ присутныхъ на зборахъ закупивъ 60 білетѳвъ до театру. Зборы приняли се радѳстно и зъ щирою подякою.

О. Цегельскій додавъ ще до свого справозданя, що выдѣлъ занимавъ ся збираньемъ складокъ на памятникъ для Маркіяна Шашкевича. Сума по нинѣшный день зѳбраныхъ грошей выносить 153 зр. Наконець поясниивъ зѳбранымъ програму похоронѳвъ Маркіяновыхъ та завзывавъ, щобы члены каменецкои філіи взяли якъ найчисленнѣйшу участь въ тѳмъ торжествѣ. — Пос. Барвѣньскій запросивъ такожь въ имени центрального выдѣлу. — Судья п. Л. Герасимовичь внѣсъ, щобы о. Цегельскій на похоронахъ Шашкевича выголосивъ проповѣдь. Внесенье се принято.

Зъ порядку наступивъ вѳдчитъ учителя п. Стецькова про потребу закладаня шкѳлокъ садѳвничихъ. Сей фаховый вѳдчитъ, гарно та приступно обробленый, приняли зѳбранѣ селяне та мѣщане грѳмкими оплесками.

По вычерпаню порядку дневного о. Цегельскій замкнувъ зборы одвѣтною промовою, въ котрѳй заохочувавъ до вытревалости въ початѳмъ дѣлѣ та подякувавъ всѣмъ сердечно за охѳтну участь въ зборахъ.

По зборахъ заразъ выдѣлъ уконституувавъ ся, выбираючи о. М. Цегельского головою, п. Льва Герасимовича заступникомъ головы а о. Кароля Бардина зъ Ланѳвъ секретаремъ.

Вечеромъ всѣ участники зборѳвъ гостили въ нашѳмъ театрѣ.

В. Г.

Буковиньскій соймъ.

Лишь три засѣданя мала теперѣшна сесія буковиньского сойму и була посвячена економічнѳй справѣ: конверсіи довгу индемніваційного. Помимо того не обѳйшло ся безъ порушеня справы національно-політичнои, а тымъ самымъ зазначено, що теперѣшный миръ на Буковинѣ есть лишь штучно пѳддержуваный, що невдоволеня не усунено та що при такѳй дальшѳй системѣ не можна надѣяти ся гаразду для краю.

Справу порушено зѳ стороны польско-вѳрменьского сторонництва, а именно послы д-ръ Стефановичь и п. Кохановскій молодшій выступили зъ протестами противъ теперѣшнои геґемоніи румуньскои. Розходило ся, якъ ужити надвышку зъ конверсіи индемніваційнои. Пѳсля проекту бѳльшости, надвышка мала обернутись на инвестіціи, — а пѳдъ тою загальною назвою инвестицій розумѣла ся будова деякихъ „зелѣзниць фамілійныхъ“. Меншѳсть за ініціятивою клюбу вѳрменьско-польского домагала ся, щобы надвышку ужити найперше на амортизацію нишихъ высше опроцентованыхъ довгѳвъ краевыхъ, вѳдтакъ на обниженье додатковъ до податковъ, а вкѳнци ажь на инвестіціи. Розумѣє ся, що при голосованю перепало внесенье меншости.

Пос. Стефановичь зазначивъ, що автономія въ Буковинѣ находить ся въ дуже неприроднѳмъ станѣ. Сю неприродность можна выказати въ політичнѳмъ значѣню курии бѳльшои посѣлости. Въ тѳй курии бѳльшѳсть припадає сторонництву вѳрменьско-польскому, а помимо того не допущено его до участи въ автономіи краевѳй. У выдѣлѣ краевѳмъ не засѣдає нѣ одинъ членъ зъ того сторонництва, бо Румуны не допустили до того. Причины того анормального стану треба глядати въ правительствѣ. На Буковинѣ навѣть курія бѳльшои посѣлости не есть свобѳдна вѳдъ вплыву президента краю, котрый, бѳльше анѣжь въ якѳмъ иншѳмъ краю монархіи, рѣшає о результатѣ выборѳвъ и вѳдносинахъ соймовыхъ. Ліста выборча навѣть бѳльшои посѣлости може на Буковинѣ лише тогдѣ надѣяти ся побѣды, ѳсли дасть ѣй апробату президентъ краю; вѳдъ погляду и волѣ президента краю зависить погода и буря въ політичныхъ вѳдносинахъ Буковины; президентъ краю бере одвѣчальнѳсть на себе за се, що дѣє ся въ буковиньскѳмъ соймѣ и выдѣлѣ краевѳмъ та въ цѣлѳй автономічнѳй господарцѣ — Вкѳнци прирѣкъ д-ръ Стефановичь выяснити тѣ вѳдносины близше передъ иншимъ форумъ — въ радѣ державнѳй.

Другій бесѣдникъ п. Кохановскій молодшій промовлявъ зѳ становиска рѣчевого и назвавъ всѣ инвестиціи, на котрѣ маѳ обернутись надвышка, проблематичными цѣлями.

Обомъ бесѣдникамъ вѳдповѣдали зѳ стороны румуньскои: бар. Мустацца и д-ръ Волчиньскій. Першій вказавъ на соймъ галицкій, де дѣє ся неодна неможливѳсть, що и тамъ ухвалено таку, якъ и буковиньскои бѳльшости, резолюцію зъ загальнымъ вказаньемъ на инвестіціи. — Другій же бесѣдникъ д-ръ Волчиньскій старавъ ся выказати, що Русины маютъ бѳльшѳсть такожь въ курии бѳльшои посѣлости. Ліста выборча тои курии выказуе 51 Румунѳвъ, 43 Вѳрменъ и 37 жидѳвъ, а крѳмъ того майже двѣ третины землѣ належать до фонду орієнтального. Однакъ при найблизшихъ выборахъ постарають ся Румуны о то, що сторонництво вѳрменьско-польске буде цѣлкомъ усунене вѳдъ репрезентаціи, що до сойму не вѳйдуть такѣ елемѳнты, котрѣ вносять анімозію и борбу.

На ту грозьбу вѳдповѣвъ д-ръ Стефановичь, що Румуны мусять числити ся зъ сторонництвомъ вѳрменьско польскимъ. Оно репрезентує консервативну а не національну партію, котра есть пѳдпорою престола и головнымъ чинникомъ кождого консервативного правительства.

И такъ розѳйшли ся зъ грозьбою обопѳльною два сторонництва: одно, що захопило власть въ свои руки, друге, що хотѣло бы рѳвно-жь верховодити въ краю. Хто побѣдить не тяжко вѳдгадати, тымъ бѳльше, що часть Русинѳвъ, котрѣ могли бы въ тѳй справѣ рѣшити, перехилила ся на сторону Румунѳвъ и своими руками выгортає имъ зъ нячѣ каштаны...

Князь и міністеръ.

Дипльоматія европейска занепокоилась послѣдными часами вѣстями зъ Болгарія. Князеви Фердинандови накучилось вже оставати довше пѳдъ выключнымъ вплывомъ Стамбулова — доносили тѣ вѣсти — и загадавъ усунути свого першого міністра-дорадника. Розумѣєсь, що така вѣсть могла занепокоити дипльоматію, бо всѣ знають, що се заслуга Стамбулова, если доси внутрѣшній вѳдносины болгарскѣ не заколотили европейского мира.

Нагоду до тыхъ вѣстей подала ґазета инспірована Стамбуловомъ „Свобода“, помѣстивши статью, въ котрѳй закинула опозиція, що надуживає въ своихъ цѣляхъ аґітаційныхъ имени князя. Опозиція розпускає вѣсть, мовь бы князь Фердинандъ бажавъ стати на чолѣ опозиціи и позбутись Стамбулова. Але князь надто розважный — говорилось въ статьи — щобы не знати, що вѳдсунути Стамбулова, котрый маѳ довѣре въ цѣлѳмъ краю, рѳвналось бы нарушеню конституціи. Опозиція хоче тыми вѣстями розбудити ненависть противъ князя въ

— То й не треба допомоги, коли вже ѣѣ немаѳ, и тебе, нашъ любый батьку мы такъ не покинемъ, а за тебе, за Вкраину, до 'дного поляжемъ.

— Коли-жь такъ, мои орлята, — каже гетьманъ, — нехай такъ и буде. Надѣвайте, мои любѣ, бѣліи сорочки та покайтесь Богови у своихъ грѣхахъ, мѣжь собою попростѣть ся, хто кому що вдѣявъ, а до того ще й Богови щиро помолѣтесь, бо пѳйдемо, братця, на останню бійку, по вѣдому смерть, вже-жь намъ не вертатись...

Усе, якъ звелѣвъ вельможный, Козаки зробили, зѳбрали ся, щирымъ серцемъ у тѳй рѣзанинѣ смерти лицарскои скоштувати.

Тѳлько сонечко схопилось, а на зустрѣчь до нього гетьманъ пѳднявъ власною рукою святый прапоръ. Обсяяло промѣня ликъ Архистратига, дотепною рукою на оксамитѣ выгафтуваный. Майнувъ прапоръ передъ живыми лавами славныхъ лицарѣвъ, завабивъ Козацтво до чесного поля, мовь-бы тая искра серця зворушивъ.

Загула, затремтѣла земля пѳдъ копытами багатирскихъ коней, щирый гукъ козачій залунавъ далеко, прожогомъ кинулись молодцѣ, насторочивши гострѣ ратища, — тожь по смерть смачную орлы полинули.

А що-жь ото таке? — придивляѣть ся вельможный тай на свои ясніи очи не дуже здаѣть ся. Зъ горы, изъ-за лѣса, прямо ворогови въ плечѣ, хутко веде вѳйско жвавый козарлюга у сердюцкому жупанѣ, наче вюнъ той вѣть ся, допавши ся ворога — рубаѳ, кладе, валить... Серце тьохнуло-заграло, такъ зрадѣвъ вельможный. Силкуѣть ся роздивитись, ажь гулькъ! — уже й пробивають ворожу облогу.

Чи вже-жь то Петро? — помысливъ батько, — а мы-жь поклали, що згинувъ.

Засяли щастямъ батькѳвскіи очи, розбграла ся у нього молодецка сила та, пѳднявши власну руку, своимъ сердюкамъ гукнувъ вѳнъ:

— За мною, орлята! Пѳславъ уже намъ Господъ помѳчь! наша сила отъ-отъ подолѣе!

Завихрѣла курява слѣдомъ, земля застогонѣла, повѣтрье здвигнулось. Отсе-жь то самъ гетьманъ ударивъ изъ своими останными сердюками.

Щиро та приязно шануе гетьманъ прадѣда, обѳймаѳ його та цѣлуе, братомъ называе, другомъ величаѳ, и тутъ-же вѳдъ-разу повкъ даѳ вельможный

— Велика тобѣ, Петре, дяка за славную справу, саме въ часъ захистивъ, товаришу вѣрный, усѣ нашѣ головы. Безъ тебе бъ запев не вылягли усѣ. За те-жь у мене нема та ще й не було повковника молодшого й красчого надъ тебе!

Раденькій гетьманъ, що поконавъ ворога, радѣють и всѣ повки, выхваляючи вельможного, а надъ усѣхъ щасливѣйшій прадѣдъ. Знайшовъ таки вѳнъ свого побратима мѣжь ворожими харчовыми возами звязаного, та вже такъ горячо зъ нимъ поцѣлувавъ ся, що не въ тямку йому, щобъ коли небудь и зъ молодицями такъ щиро цѣлувавъ ся. Тѳлько-жь не спромѳгъ ся побратимъ вѳдповѣдати, якъ його вхоплено, бо не тямивъ нѣчогбсѣнько нѣ про то, якъ його б ано, нѣ про жениханя зъ вѣдьмами. Тѳлько й пригадувавъ, що вѳдбивавъ ся, а вѳдъ кого, не знавъ. Зовсѣмъ забило йому баки однымъ духомъ тіви варенухи, що наношхавъ ся въ коршмѣ, якъ отсѣ преклятѣ вѣдьмы варили.

народѣ такъ само якъ поведенье князя Александра выкликало невдоволенье народу. Єсли бы дѣйстно князь хотѣвъ усунути Стамбулова, то се выйшло бы въ хосенъ Россіи, бо тогдѣ въ Болгаріи настала бы домашна межиусобиця. Впрочôмъ примѣры иншихъ краѣвъ дали примѣръ, що насильство короны противъ волѣ народу, кôнчить ся завсѣгды въ некористь короны.

Розумѣєсь, що сей голосъ „Свободы“ не оставъ безъ слѣду. Загально заговорено, що князь Фердинандъ тручає самъ себе въ пропасть, бо зъ уступленьемъ Стамбулова не ма уже єму самому що бôльше робити въ Болгаріи. Стамбуловъ се спаситель Болгаріи и одинокій чоловѣкъ, котрый може повести Болгарію до добра и успѣшного розвитку. Статья „Свободы“ не хибила цѣли, бо слава Стамбулова залунала на ново широко и далеко. Въ офіціяльныхъ орґанахъ уважано потрѣбнымъ элементувати всѣ вѣсти про якесь непорозумѣнье а навѣть Politische Correspondenz успокоює дипльоматію европейску, кажучи: Коли Стамбуловъ передъ трема тыжднями выѣздивъ зъ Варны, кн. Фердинандъ розпращавъ ся зъ нимъ дуже сердечно. Всѣ круги політичнѝ въ Софіи съ зачудованьемъ пытали, якого рода конфліктъ и непорозумѣнье могло бы були мѣжь княземъ а Стамбуловомъ. А статья „Свободы“ се лишь остра репліка въ полеміцѣ, веденôй зъ нагоды выборôвъ, а навѣть появилась она тогдѣ, коли Стамбулова не було въ Софіи.

Якъ оно бы не було, а все таки вѣсти а вôдтакъ урядовѝ запереченя дають много до думаня. Однакъ видно що кн. Фердинандъ ще завчасу прозрѣвъ, пригадавши собѣ подѣѣ зъ часу свого короткого панованя въ Болгаріи. Вôнъ же-жь не наслѣдникъ старои династіи, а якъ для єго користи можна було перевести змѣну конституціи, то такъ само могли бы иншѝ елементы змѣнити ту конституцію въ єго некористь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дальшѝ нарады въ перманентнôй комісіи для карного кодексу вели ся надъ артикуломъ третымъ новелѣ карного процесу що-до выключеня явности при головнôй розправѣ. Параґрафъ 229 карнои процедуры, після котрого явнôсть при головнôй розправѣ може выключитись зъ огляду на публичный ладъ и публичну мораль и то, або зô стороны уряду, або на внесенье обжаловуючого, або обжалованого, той параґрафъ розширює новый проєктъ, додаючи таку постанову: Противъ особъ, що не покôнчили єще 18-того року житя, може вôдбувати ся головна розправа зъ выключеньемъ явности. Явнôсть може бути выключена при головнôй розправѣ що-до обжалованя о вымушенье, коли карне поступованье вôдносить ся до справъ приватного або родинного житя, такожь при обжалованяхъ приватныхъ, коли обжаловуючій и обжалованый домагають ся згôдно выключеня явности. Судъ може зарядити выключенье явности зъ важныхъ причинъ, такожь безъ внесеня въ дотычнôмъ напрямѣ. — Референтъ д-ръ Зачекъ внѣсъ, щобы предложенье правительства приймити безъ змѣны. Д-ръ Копъ заявивъ ся противъ допущеня выключеня явности зъ огляду на „публичный ладъ“ тому, що се справляє за строге сповненье того понятя въ практицѣ. Що-найбôльше можна допустити выключенье явности при небезпечности забуреня спокою. Такожь заявивъ ся противъ того, щобы трибуналъ суду мôгъ за-для „важныхъ причинъ“ заряджувати тайну розправу и внѣсъ, щобы вычеркнути тѝ слова. Краль, представитель правительства поборювавъ погляды Копа и заявивъ, що приймає предложенье правительства въ цѣлости. Пос. Барайтеръ жадавъ вычеркнути слова „зъ огляду на публичный ладъ“ и евентуально заступити ихъ высказомъ „зъ огляду на публичну безпечнôсть“. Ґр. Пининьскій внѣсъ, щобы власть трибуналу судового що-до зарядженя тайнои розправы сполучити съ безпосередно наведеными случаями (вымушенье и т. д.) въ законѣ. При голосованю упало внесенье Барайтера, а перейшло внесенье Копа въ тôмъ напрямѣ, щобы рôвнобѣжно попри управненѝ особы (обжаловуючого и обжалованого), котрѝ можуть домагати ся зарядженя тайнои розправы, поставити и тыхъ, „що потерпѣли за-для карного поступованя и понесли шкоду въ своихъ правахъ.“ Рôвно-жь перейшла постанова що-до зарядженя тайнои розправы противъ осôбъ, котрѝ ще не покôнчили 18-того року житя. Дальше змѣнено компетенцію суду въ справѣ зарядженя выключеня явности о стôлько, що явнôсть при головнôй розправѣ що-до обжалованя о вымушенье може выключитись, коли карне поступованье вôдносить ся до справъ приватного або родинного житя и коли обжаловуючій и обжалованый домагають ся згôдно выключеня явности. Судъ може въ тыхъ случаяхъ на внесенье або на просьбу высше наведеныхъ зарядити выключенье явности. Трибуналъ судовый заряджує выключенье явности пôсля звычайного тайного поступованя и нарады письменнымъ рѣшеньемъ зъ наведеными мотивами. Такожь § 230 карнои процедуры, котрый говорить рôвно-жь про выключенье явности змѣнила комісія въ деякихъ мѣсцяхъ. Пôсля предложеня правительства той §. звучить: Пошкодованѝ за-для карного поступованя можуть бути выключенѝ лише зъ огляду на мораль. Иншимъ особамъ може дозволити вступу предсѣдатель головнои розправы. Выключенье явности не противить ся присутности судовыхъ урядниковъ, котрѝ покликанѝ до нагляду надъ наукою права. Коли выключить ся явнôсть зъ огляду на публичный ладъ, може судъ зъобовязати присутныхъ, котрыхъ треба затягнути до протоколу, до задержаня въ тайнѣ тыхъ справъ, що про нихъ довѣдують ся при розправѣ, актомъ обжалованя або иншими урядовыми письмами процесу. Постанову треба приймити до протоколу засѣдань и противъ неи не допускають ся уже нѣякѝ правнѝ средства. — Пос. Барайтеръ внѣсъ вычеркнути послѣдну алінею, натомѣсть Краль обстававъ за задержаньемъ єи, однакъ заявивъ ся готовымъ обмежити єи на тѝ случаѣ, въ котрыхъ розходить ся о тайны войсковѝ або державнѝ. Пос. Перґельтъ приймивъ обмеженье пôднесене заступникомъ державнымъ яко своє внесенье и оно перейшло въ такôмъ видѣ: „Задержанье въ тайнѣ такихъ справъ, котрѝ дотыкають войсковыхъ и державныхъ тайнъ, про котрѝ довѣдали ся (розум. присутнѝ) при розправѣ.“ Що-до допущеня осôбъ на тайнѝ розправы згодила ся комісія на таку постанову: „Пошкодованѝ за-для карного поступованя можуть выключити ся лише въ случаю малолѣтности зъ огляду на мораль, батько або опѣкунъ малолѣтного обжалованого або пошкодованого за-для карного поступованя не може бути нѣколи выключеный. Якъ обжалованый, такъ и приватный участникъ або приватный обжаловуючій можуть жадати, щобы допущено по двѣ особы имъ довѣрочныхъ, противъ котрыхъ присутности трибуналъ суду не має нѣякихъ важныхъ сумнѣвôвъ.“ Впрочôмъ незмѣненѝ постановы проєкту правительства, що доступу на головнѝ розправы такожь и иншимъ особамъ може позволити предсѣдатель. Зъ огляду на §. 231 карнои процедуры „Зарядженье тайного засѣданя“ мѣстить новый проєктъ правительства новôсть, що оголошенье засуду мусить дѣяти ся якъ и теперь публично, однакъ оголошенье публичне мотивôвъ засуду або ихъ частины, може бути выключене постановою суду. Противъ тои змѣны заявивъ ся пос. Пининьскій и внѣсъ вычеркнути а взглядно задержати постанову процедуры карнои. Шефъ секційный Краль поручавъ приймити проєктъ правительства, бо въ мотивахъ засуду можуть порушуватись тайны войсковѝ и державнѝ. Пос. Перґельтъ поставивъ внесенье въ тôмъ напрямѣ, що публичне оголошенье мотивôвъ засуду постановою суду може о стôлько выключитись, о скôлько они дотыкають тайныхъ справъ войсковыхъ або державныхъ Внесенье Перґельта перейшло, а Пининьского упало.

Мало звѣстна рѣчь, що у Франціи находить ся вôдъ вôсѣмдесять рокôвъ богато католикôвъ, котрѝ живуть въ схизмѣ, не узнають власти епископôвъ и хрестять своихъ дѣтей безъ помочи духовеньства. Коли Наполеонъ I. зневоливъ папу Пія VII. пôдписати конкордатъ въ Фонтенбльо и усунути богато епископôвъ зъ ихъ становища, а затвердити новыхъ епископôвъ, именованыхъ цѣсаремъ, тогдѣ запротестувало противъ того десятьохъ францускихъ епископôвъ и заявило ся въ вôдозвѣ до вѣрныхъ, що курія римска надужила своєи власти и позбавила ихъ епископскои гôдности, однакъ они не можуть позбути ся свого уряду и єго зовсѣмъ не покидають. Зъ своими вѣрными оставали завсѣгды въ переписцѣ и заснували „малу церковь“ (Petite Eglise). Зъ часомъ епископы пôдчинили ся волѣ папы, такожь и духовеньство низше навернуло ся до Риму, однакъ „мала церковь“ не перестала истнувати и доховала ся въ традиціи родинъ. И фактично ще сегодня богато родинъ обходить ся безъ церковныхъ требôвъ, хотяй строго держить ся доґматôвъ Найбôльше приклонникôвъ „малои церкви“ мають епархіи Поатіє и Ліонъ, менше ихъ въ Бретаніи. Провôдникомъ схизматикôвъ єсть Марій Дукъ, чоловѣкъ загально поважаный. Тогôдъ выявивъ вôнъ намѣръ примирити ся зъ католицкою церквою и пôдчинити Petite Eglise римскôй церквѣ, однакъ до того не прийшло. Архіепископъ люґдуньскій кардиналъ Фульо, вôнъ нинѣ небôщикъ, писавъ въ тôй справѣ до папы Льва XIII., тожь певно за-для того выдавъ папа обѣжникъ до всѣхъ епископôвъ, въ котрыхъ епархіяхъ живуть приклонники „малои церкви“ и обѣжникомъ поручає епископамъ поводити ся мирно зъ тыми, що оказують нахилъ до примиреня и пôдчиненя себе римскôй куріи.

НОВИНКИ.

— **На дохôдъ маючого заложити ся Института дня рускихъ дѣвчатъ въ Станиславовѣ** надôслали дальшѝ фанты Вп. Панѣ: Петронеля Хромовска зъ Глинокъ: кошичокъ зъ бѣлои волôчки прикрашеный синими незабудьками. — Єлисавета Хромовска зъ Глинокъ: шаль зъ кремовои волôчки. — Текля Шанковска зô Станиславова: майолікову вазку на цвѣты. — Софія Бучиньска вôдъ себе 6 рожь зъ листками порцеляновыми и зъ дому о. Грицины зъ Братковець: 2 рушники вышиванѝ народными узорами, пôдставку пôдъ лямпу, прикрашену рожами зъ волôчки, накривку на лямпу въ формѣ китицѣ зъ такихъ-же рожь и вышиту канву на сальонову подушку (на канапу). — Емилія Шепаровичѣвна зъ Станиславова: етажерку на білеты зъ понсовои волôчки. — Єлена Лопатиньска зъ Трибуховець: мережану сервету на стôлъ — Анна Теодоровичѣвна зъ Трибуховець: гуцульску фоту зъ синього оксаміту украшену шовковыми вышиванями. — Иринзи Марія Теодоровичѣвны зъ Трибуховець: пôдставку гафтовану на щѣтки и 2 пацьорковѝ ґерданы; вкôнци п. Теодоровичева жена о. пароха зъ Трибуховець прислала зъ желанями: „щобы институтъ той заложеный золотыми серцями Русинокъ и на будуще золотѝ овочѣ для Руси приносивъ“. — Всѣмъ ласкавымъ Панямъ, що надôслали плоды своихъ рукъ, та слова заохоты до розпочатого дѣла, складаємо на сѣмъ мѣсци щиро сердечну подяку, якъ такожь просимо о дальшу аґітацію мѣжь своими знакомыми на рѣчь нашои льотеріи фантовои, котру бажали бы мы вже въ недалекôмъ часѣ устроити — *Зъ Выдѣлу товариства „Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ.*

— **Д-ръ Д. Савчакъ**, членъ выдѣлу краєвого, выѣхавъ нинѣ на кôльканацять днѣвъ до Стиріи, щобы перевести студіи надъ способомъ побору краєвыхъ оплатъ консумційныхъ. Зъ выѣздомъ д-ра Савчака не буде здержана высылка выданого нимъ „Збôрника законôвъ адміністаційныхъ“ и всѣ замовленя будуть выконуватись вôдворотною почтою.

— **Рухъ выборчій у Львовѣ.** Реваковичь чи Пентакъ? — Отсе пытанье не умовкало вчера вôдъ ранку ажь до темного вечера. Хто выйде? хто побѣдить? А мѣжь тымъ передъ львôвскимъ ратушемъ тьма-тьменна народу всякого політичного вѣроисповѣданя; лунають крикливѝ аґітаціи, однѝ пôдпирають сего, другѝ того кандидата; „независимый“ пролетаріятъ двигає на патикахъ величезнѝ афішѣ, горлає арґументами „за“ або „про“; маґістратскѝ слуги въ рогатôвкахъ, выголенѝ, крутять ся тутъ и тамъ, а престольнѝ городяне несуть свои голосы на карткахъ до выборчои урны. Голосованье тайне, але се ще не значить, щобы уряднича кляса не могла для бôльшои „льояльности“ супротивъ своихъ властей покласти пôдпису на карткахъ голосованя. Та нехай. И въ тôмъ розгарѣ нападають на себе ворожѝ таборы. Думки однѝ стрѣчають ся зъ другими и доводять вôдъ часу до часу до кулакôвъ передъ селитьбою мѣского уряду. А по рогахъ улиць рôзнобарвнѝ афішѣ голосять славу сего, або неславу того кандидата. „На Пентака давайте голосы, вôнъ патріотъ!“ — немовь реве афішь величезными ротами-буквами. „Dobro miasta i kraju wymaga abyście wszyscy oddali swoje głosy na Rewakowicza пише демократичне сторонництво — „on występował zawsze i występuje przeciw gnieceniu podatkowemü [żołądka — дописала якась злобна рука], w obronie rzetelnej pracy, w obronie autonomii krajn, w obronie równouprawnienia obywateli ит. д.“ На се вôдповѣдають „uczciwi przedmieszczanie“ новымъ плякатомъ: „Pałką nie zdobywa się prawa i wolności! Poseł nasz niech walczy rozumem i uczciwością, siłą przekonań i gorącym patryotyzmem polskim“ а такимъ кандидатомъ у нихъ Пентакъ. — Еге-жь, пождѣть, ось и вôдповѣдь на се: „Pałką tego, co w parlamencie drogi czas trwoni. nic nie robi, za dostojeństwami goni, w obronie naszych praw palcem w bucie kiwa, w Kole nic nie mówi — posłem się nazywa. Pałki tu mało, trzeba jeszce bicza, więc głosujcie na Rewakowicza!“ И ще богато иншихъ афішôвъ, котрыхъ годѣ подавати зъ огляду на недостачу мѣсця. Остаточно выборы скôнчили ся побѣдою Пентака. Kurjer Lwowski нарѣкає на надужитя. Въ часѣ голосованя въ ринку пôдъ ч. 12 удержували жиды складъ выкупленыхъ, вышахрованыхъ або выкраденыхъ леґітімаційныхъ картъ и тамъ фабриковано картки до голосованя. Зъ тои фабрики выходили картки мѣжь иншими на д-ра „Пентрака“, зъ того можна заключати, що фабриканты не знали навѣть добре имени кандидата. Комісія признала тѝ голосы за важнѝ. По оголошеню результату выборôвъ обсадила поліція мешканье д-ра Пентака при улици Гончарскôй, боячись, щобы єму дома не выправлено ворожои демонстраціи, а коли справдѣ зôбралась товпа передъ мешканьемъ нового посла въ демонстраційныхъ намѣрахъ, наспѣло ще пять фіякрôвъ поліціянтôвъ и они єи розôгнали. Мимо того громадки по кôлькадесять до сто люда ходили по мѣстѣ и безнастанно кричали „Pereat Piętak!“

— **Кс. Станиславъ Стояловскій**, якъ пишуть зъ Тарнова до Czas-у, явивъ ся дня 25 н. ст. вересня въ Тарновѣ у тамошного епископа кс. Лобоса, зажадавъ здержаня зъ уряду дальшихъ протестôвъ духовеньства діецезіи тарнôвскои и вôдкликаня вже оголошеныхъ. Коли одержавъ вôдмовну вôдповѣдь, загрозивъ, що вплыне заразъ на своихъ сторонникôвъ мѣжь селяньствомъ, щобы выступили зъ маніфестаціями противъ клира. Се сказавши выйшовъ.

— **Якъ суспендовано одного урядника політичного?** До однои зверхнои власти у Львовѣ надôйшовъ зъ провінціи доносъ на одного урядника, що вôнъ „любить“ сповняти свои функціи урядовѝ за осôбною оплатою. Власть зверхна выслала вôдъ себе до дотычнои мѣсцевости урядника п. П., котрый мавъ рѣчь розслѣдити. П. П. приѣхавши на мѣсце, не знавъ, якимъ способомъ сконстатувати чи доносъ правдивый. Надумавшись, рѣшивъ вôнъ ужити пôдступу. Нѣ згаданый урядникъ нѣ нѣхто въ мѣстѣ не знавъ п. П., тожь вôнъ зголосивъ ся до бюра пôдозрѣного урядника и удаючи купця, просивъ єго о перепустку. Урядникъ не хотѣвъ сего заразъ зробити и казавъ купцеви ждати. Тогдѣ каже до него мнимый купець: „Адже-жь вы не робите нѣкому трудности въ выдаваню перепустокъ, а я буду знати ся на чемности“. Пôдступъ удавъ ся, купець лишивъ на столѣ урядника грошѣ зъ своимъ знакомъ, а за кôлька годинъ одержавъ перепустку. Зъ перепусткою выйшовъ п. П. до другои комнаты перебравъ ся въ урядовый уніформъ и вернувши до перехитреного урядника заявивъ єму, що єсть вôдпоручникомъ зверхнои власти та що пересвѣдчивши ся лично о правдѣ доносу суспендує єго.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 4 н. ст. жовтня занедужало: въ Ворохтѣ ad Микуличинъ и въ Делятинѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ; въ Римановѣ повѣта сянôцкого 3 особы. — Выздоровѣли: въ Вороненцѣ ad Яблониця повѣта надвôрняньского 2 особы, въ Надвôрнôй, Пневѣ и Добротовѣ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Вовчинци повѣта станиславôвского 2 особы, въ Станиславовѣ и Загвоздѣ того-жь повѣта по 1 особѣ, въ Римановѣ 1 особа. — Отже дня 4 н. ст. жовтня занедужало 9 осôбъ, выздоровѣло 10, померли 3 особы. Крôмъ того лучили ся пôдозрѣнѝ случаѣ въ Солотвинѣ богородчаньского повѣта.

— **Огнѣ.** Въ Жидачевѣ згорѣла шопа зъ збôжемъ, вартости 600 зр. — Въ Джуринѣ, въ чорткôвскôмъ повѣтѣ, згорѣла стодола и шопа зъ 78 копами збôжа, власнôсть Маріи Островерховои, вартости 900 зр., вôдтакъ хата, шопа и 14 кôпъ збôжа на сусѣднôмъ обôйстю Пилипа Браткова, вартости 400 зр., и 35 кôпъ збôжа у Петра Стадника, вартости 150 зр Лише будынки Островерховои були обезпеченѝ. — Въ Заболотôвцяхъ, жидачѣвского повѣта, згорѣли три загороды, вартости 1900 зр.; въ Изидорôвцѣ, жидачѣвского повѣта, 6 загородъ згорѣло зъ причины заздрôстнои селянки, котра пôмстила ся въ той спосôбъ на однôмъ подружю. — Въ Жупаню, стрыйского повѣта, згорѣла загорода Туряньскихъ зъ причины пôдпаленя.

— **Цѣкава конфіската.** Въ жидôвскôй друкарни Кевенкопфа при улици Рѣзницкôй у Львовѣ замовили вчера жидôвскѝ выборцѣ плякаты поручаючѝ кандидатуру Реваковича на посла до рады державнои. Коли вже плякаты були майже выдрукованѝ зъявила ся въ друкарни комісія, складаюча ся — якъ пише „Галичанинъ“ — зъ предсѣдателя львôвского кагалу Горовіца, властителя другои жидôвскои друкарнѣ Рогатина и — комісаря поліціи та сконфіскувала плякаты.

— **Станъ санітарный у Львовѣ.** Дня 3 н. ст. жовтня вôдбуло ся засѣданье львôвскои санітарнои рады мѣскои. Мѣскій фізикъ, д-ръ Павликовскій, сконстатувавъ, що санітарный станъ мѣста представляє ся взагалѣ вдоволюючо. Нѣякѝ заразливѝ недуги не панують епідемічно, лише спорадично выступає шкарлатина.

— **Страшне переступство.** Зô Снятина доносять, що въ ночи зъ 28 на 29 н. ст. вересня лучило ся въ селѣ Устью надъ Прутомъ незвычайне переступство. Власна жѣнка и 16-лѣтна дочка селянина Василя Воленьского окалѣчили єго въ снѣ въ огидный спосôбъ а вôдтакъ задушивши вкинули до близького потока Обѣ переступницѣ зловлено заразъ и вôддано судови въ Снятинѣ, де по довшôмъ выпираню признали ся обѣ до вины.

— **„Сокôлъ“ въ Чехіи.** Въ 1892 роцѣ було въ Чехіи 199 товариствъ сокôльскихъ, належачихъ до Союза и 15 товариствъ незвязаныхъ зъ союзомъ. Союзнѝ товариства мали 21.540 членôвъ, товариства несоюзнѝ 1066. Молодежи шкôльнои вправляло ся 2358, прогульокъ устроєно 721, а жупныхъ забавъ 523. На 11 зъѣздахъ жупныхъ (окружныхъ) було 4115 участникôвъ. Маєтокъ выносивъ 536.687 зр., фондъ будовы товариствъ сокôльныхъ 222.783 зр. На цѣли народнѝ зложено 3537 зр. Часопись Sokol мала въ згаданôмъ роцѣ 1541 передплатникôвъ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Доповняючій выбôръ двохъ членôвъ рады повѣтовои въ Турцѣ зъ ґрупы бôльшои посѣлости розписаный на день 14 н. ст. падолиста. — Сими днями лютивъ ся страшный цикльонъ на полудневôмъ побережу Сполученыхъ Державъ Америки а єго жертвою упало 20.000 людей. — Въ Красичинѣ коло Перемышля вôдправивъ въ середу дня 4 н. ст. жовтня кс. Адамъ князь Сапѣга першу службу божу.

Посмертнѝ — ✠ — оповѣстки.

Марія зъ Курбасôвъ Фолисова, жена о. Іосифа Фолиса, сотрудника въ Бѣлôмъ Камени упокоила ся передвчера въ 24 ôмъ роцѣ житя.

Господарство промыслъ и торговля

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщує: Дотеперѣшне назвище стаціи Ческій Гершляґъ положенои на шляху зелѣзничôмъ Будѣйовичѣ-Св. Валентинъ змѣняє ся зъ днемъ 1 н. ст. жовтня с. р. на: Обергайдъ-Ческій Гершляґъ. — IX-ый додатокъ до сѣчневого выданя ґенеральнои тарифы фрахтовои австрійскихъ зелѣзниць державныхъ вже выйшовъ и єсть важный вôдъ 1 н ст. жовтня с. р.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Яворовѣ розписує конкурсъ на посады греко-кат. катихита въ Яворовѣ зъ платнею 660 зр, управителя школы въ Великихъ Очахъ, старшого учителя въ Кракôвци и на посады учителѣвъ при 1-клясовыхъ школахъ: въ Будини, Бонавѣ, Цетули, Черчику, Чолгиняхъ, Грушевичахъ, Яжевѣ старôмъ, Любѣняхъ, Молошковичахъ, Моранцяхъ, Мижиловичахъ народныхъ, Пôдлубахъ, Поруднѣ, Передбôрю, Селискахъ, Свидници, Щеплотахъ, Вôльцѣ роснôвскôй. Поданя треба вносити до 15 н. ст. падолиста.

— **Перенесеня.** Міністерство судôвництва перенесло нотарѣвъ: Володислава Завадского зъ Гусятина до Чорткова и Конст. Рудницкого зъ Золотого Потока до Гусятина.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** надôславъ на руки нашои адміністраціи п. І. Петрицкій зъ Золочѣвки 4 зр. 35 кр, на котрѝ зложили ся присутнѝ на кружку конференційнôмъ въ Конюхахъ за иніціятивою п. Л. Ремезы Вп. пп.: Радонь 30 кр., Вачкôвъ 20 кр., Ремеза 50 кр., Хомицкій 50 кр., Крупицкій 50 кр., Кунишь 30 кр., Демчукъ 20 кр., Яницкій 25 кр., Гродецкій 10 кр., Бенешь 20 кр., Вонсовичь 10 кр, Маликôвна 20 кр. и Петрицкій 1 зр. — Дальше зложили Вп. пп.: Хшановскій зъ Кентъ 1 зр., Ляхъ зъ Высоцка выжного 1 зр., Д-ръ Фр. Смолька 10 зр., А. Уейскій зъ Денисова 10 зр., Гайда нотарь зъ Жовкви 1 зр., З. Садовскій зъ Городницѣ 11 зр. 20 кр., Иванъ Прийма зôбравъ въ Хировѣ въ домѣ о. Гладиловича въ день 50-лѣтного ювілею 51 зр. 43 кр., Климентій Рогозиньскій купець зъ Бучача зôбравъ 18 зр. 89 кр., на котрѝ зложили Вп. пп. Колянковскій инспекторъ податковый 5 зр., Боцюркôвъ адъюнктъ судовый 1 зр., д-ръ Крижановскій 1 зр., Выдѣлъ рады повѣтовои 5 зр., Угринъ адъюнктъ податковый 60 кр., Бубно практикантъ скарбовый 50 кр., Рыбицкій практикантъ намѣстн. 50 кр., решта дрôбными складками, д-ръ Кароль Леваковскій 15 зр., Д-ръ Должицкій зъ Бродôвъ часть доходу зъ балю 15 зр., Скобельскій зъ Жукова 2 зр.. Дирекція руского театру 10 зр. 16 кр., а то: зъ пушки театральнои въ Сокали 3 зр. 60 кр., п. Накрыйка зъ Сокаля давъ 3 зр., зъ пушки въ Мостахъ великихъ 1 зр. 50 кр.; зъ

пушки въ „Народнôй Торговли“ у Львовѣ 1 зр. 74 кр., зъ пушки у п. Шумана у Львовѣ 1 зр. 3 кр., д-ръ Дольницкій зъ Глинянъ 12 зр., о. Теод. Гаморакъ въ Рожновѣ 8 зр. 30 кр., на котрî зложились: 4 зр. дрôбными датками вôдъ гостей празниковыхъ въ Рожновѣ и Трôйци, 1 зр. 10 кр. зъ пушки въ „Народнôй Торговли“ въ Снятинѣ, 1 зр. давъ п. Петрушевичь судья въ Заболотовѣ, 1 зр. о. Софр. Юревичь зъ Залуча и 1 зр. 20 кр. о. Т. Гаморакъ, Зенонъ Ганкевичь 30 зр.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 6 жовтня. Низшоавстрійска палата адвокатôвъ заявила ся на загальныхъ зборахъ противъ замкненого числа въ адвокатурѣ и рѣшила скликати вѣче делеґатôвъ всѣхъ адвокатскихъ палатъ въ Австріи. Перше читанье предложень о завѣшеню конституціи въ Чехіи наступитъ имовѣрно 12 жовтня. Сеи сесіи парляментарнои предложить правительство вôдповѣдный проєктъ въ справѣ реформы податку вôдъ пива.

Буда-Пештъ 6 жовтня. Ліберальный клюбъ рѣшивъ поставити кандидатомъ на віцепрезідента Перчеля, на мѣсце помершого Бокроша.

Берлинъ 6 жовтня. Станъ здоровля Бісмарка погôршивъ ся значно. Надѣють ся катастрофы.

Парижь 6 жовтня. Панѣ Адамъ уладила вчера колєкту на дарунки для Россіянъ, однако зôбрала всего 120 франкôвъ.

Петербургъ 6 жовтня, Зъ нинѣшнымъ днемъ заведено о 15% знижену тарифу зелѣзничу для посылокъ призначеныхъ до Австріи,

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп. І. Петр въ Зол.** Просимо о поданье намъ свого имени и своєи гôдности, цѣлковито. — **Вп. С. Крас. въ Лап.** До кôнця року прийде намъ ще 11·50 зр. — **Вп. Е. Вин. въ Вѣд.** Доси заплачено 10·50 зр.

Оповѣстка.

Вже вôдъ давна завзывано зô всѣхъ сторôнъ нашого краю до выданя въ рускôй мовѣ Збôрника законôвъ адміністраційныхъ, т. є. пôдручника, котрымъ можна бы послугувати ся въ справахъ: громадскихъ, шкôльныхъ, конкуренційныхъ, выборчихъ, дороговыхъ и иншихъ, котрî нашимъ громадянамъ найбôльше потрѣбнî.

Такій збôрникъ пôдписаный уложивъ и выдавъ. Збôрникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) вôдозву до родимцѣвъ, 2) постановы законнî щодо рускои мовы въ Галичинѣ и на Буковинѣ, 3) розпорядженя выданî на користь руского обряду, 4) законъ громадскій, 5) ординацію выборчу для громадъ, 6) законъ о обшарахъ двôрскихъ, 7) законы шкôльнî, 8) законъ конкуренційный, 9) законъ дороговый, 10) законъ полевый, 11) законъ о заступництвѣ повѣтовôмъ, 12) повѣтову ординацію выборчу, 13) жовтневу конституцію, лютовый патентъ зъ основнымъ закономъ про статутъ краєвый и ординацію соймову, 14) про статутъ краєвый, 15) соймову ординацію выборчу, 16) якъ поступати при выборахъ? 17) списъ соймовыхъ округôвъ выборчихъ въ рускôй части Галичины въ поданьемъ числа выборцѣвъ до Сойму и до Рады державнои въ кождôй поодинокôй громадѣ, 18) рôзнî формы правлѣня, 19) законъ основный о репрезентаціи державнôй, 20) ординацію выборчу Рады державнои, 21) державный законъ основный про загальнî права горожанъ, 22) законъ о охоронѣ особистои свободы, 23) законъ о охоронѣ права домашного, 24) законъ о товариствахъ и 25) законъ про право збору.

Книжка тая, складаюча ся зъ 35 аркушѣвъ друку, коштує оправлена зъ рекомандованою посылкою почтовою 2 зр., повинна находити ся въ кождôй канцеляріи громадскôй и можна єи замовити у пôдписаного найлѣпше чеками щадницѣ почтовои, котрî можна дôстати въ кождôмъ урядѣ громадскôмъ, рускои части краю. На тôмъ чеку треба тôлько въ означенôмъ мѣсци на картѣ зложеня пôдписати ся и зложити на найблизшôй почтѣ 2 зр. безъ нѣякои оплаты почтовои, а я по одержаню того чека сейчасъ замовлену книжку безъ жадныхъ дальшихъ коштôвъ для замовляючого вôдошлю.

Хто замовить вôдъ разу 10 примѣрникôвъ, одержить одинъ примѣрникъ даромъ.

Згаданый Збôрникъ законôвъ адміністраційныхъ можна такожь дôстати за оплатою 2 зр. въ кождôй аґенціи Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“, а въ канцеляріи Товариства „Просвѣта“ и въ книгарни Ставропигійскôй у Львовѣ по 1·80 за оправный а по 1·60 за зброшурованый примѣрникъ.

У Львовѣ въ вересни 1893.

Д-ръ Дамянъ Савчакъ, членъ Выдѣлу краєвого.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по найдешевшихъ цѣнахъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнî, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякî направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКÎ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрî вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4640

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякî листы заставнî, 5% Обліґаціи комунальнî банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнî и приватнî, Монеты австрійскî и заграничнî по найкористнѣйшихъ услôзяхъ. Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше. Переказы на бôльшî мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 61—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнî		особовî		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол.)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненî значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванî черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державнî прямî білєты до ѣзды и зуставлюванî зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

КУ-

фры, торбы и всѣлякî приборы до подорожи

найдешевше въ торговли товарôвъ модныхъ и бѣля мужеского, приборôвъ тоалетныхъ и т.п.

Павла Лянгнера

передъ тымъ 2537

Браты Лянґнеры

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Конякъ французскій

фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 36—45

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 74—180

всякî роботы літоґрафічнî.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВÎ

вôдъ 1 20 кр. за сотку.

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и заграницею, можу цѣлковито вдоволити всякî вымоги такъ зъ огляду на щоденнî выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.

4758 13—?

Казимиры Матчиньскои выробу

БУЛІОНЪ

зъ дикого птаства и дробу 1 клґр. 10 зр.

Пр. 00 зъ труфлями 1 кл. 7·50 кр.
Пр. 1 найлѣпшій 1 клґ. 6 0 зр.
Пр. 2 знаменитый 1 клґ. 5·50 зр

Екстрактъ мясный

по 70 кр. слоикъ

4829 продає 12—12

Зарядъ двора Лепшину почта Бережаны.

МАҐАЗИНЪ ФУТОРЪ

БРАТÔВЪ ВРОНЬСКИХЪ

у ЛЬВОВѢ, улиця Театральна число 5.

напротивъ костела катедрального.

Поручають по цѣнахъ найприступнѣйшихъ свôй обильно осмотреный маґазинъ футоръ готовыхъ, якъ такожь и шкôры поодиноко и матеріи на покрытье футоръ въ великôмъ выборѣ. 4876 1—8

Цѣнники на жаданье франко.

ЗАЛОЖЕНУ ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнî управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ. Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитî дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новî, гармонѣйнî дзвоны якъ такожь поодинокî, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятî въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ готовî дзвоны, выконую скоро замовленя и приймаю старî або ушкодженî дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнî замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавî замовленя такъ на поодинокî новî дзвоны якъ и на цѣлî групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Порученя біржевî

полагоджуємо якъ найсоліднѣйше за мѣрною заплатою и задержуємо закупленî паперы ажь до продажи зъ зыскомъ въ депозитѣ.

Рады и информаціи

въ справахъ банковыхъ и біржевыхъ удѣляємо безплатно точно и якъ найсовѣстнѣйше.

Вкôнци поручаємо ся до

Закупна и продажи

всякихъ паперôвъ, вартôстныхъ якъ листы заставнî, пріорітеты, льосы и т. ин. послѣднî такожь на сплаты мѣсячнî, по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

ТеофільКопистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншî рѣчи Принимає рѣзьбарскî роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнî образы до иконостасôвъ, престолôвъ плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякî старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячî въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

4636 31—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякî роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншî цѣлковито выкôнченî прикрасы церковнî. 4641 83—150

Вôдновлюю старî иконы и иншî рѣчи.

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 24—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

головный складъ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25.

О половину зниженî цѣны

для передплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“

на давнѣйшî томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поєдинчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА

одежи мужескои и дамскои не поренои

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 *у Львовѣ* 14 20

при улици Ягайлоньскôй число 20

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню въ котрôй выконують всякî роботы памятниковî якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовî и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 29-156

Львôвъ, ул. Зябликевича 11.

Лôжка зелѣзнî складанî по 6 зр., всякî иншî меблѣ зелѣзнî

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованî рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКÎ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: М. Йонашь, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Лілієнъ, Августъ Шелленберґъ всѣ у Львовѣ.

4352 13—23

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Редакторъ: Иванъ Белей — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 215. Львôвъ, Субота 25 вересня (7 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolkzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wolkzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лишe на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта

Поодиноке число комтус 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоі а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 7 н. ст. жовтня 1893.

Лишь три недѣлѣ дѣлять насъ вôдъ хвилѣ, коли Русь галицка збересь у Львовѣ, щобъ тлѣнні останки Маркіяна Шашкевича, першого свого поета и будителя духа рускаго провести на кладовище Лычаковске до новоі могилы. Хвилю ту рѣшили рускі товариства обôйти якъ найсвѣтлѣйше. Позаякъ день 25 н. ст. жовтня показавъ ся невôдповѣднымъ, то перенесено похороны Маркіяна на 1 н. ст. падолиста и тымъ подано интеліґенціи рускôй въ краю можнôсть — въ день вôльный вôдъ занятя явитись якъ найчисленнѣйше у Львовѣ и взяти участь въ торжествѣ. Львовяне доложать всякихъ заходôвъ, щобы похороны Маркіяна выпали достойно. Але не меншій обовязокъ спочиває на провінціи, щобы она вôдповѣдно була представлена. Маємо тутъ на гадцѣ головно наші провінціональні товариства, именно читальнѣ селяньскі, котрі на той день повинні выслати делеґатôвъ до Львова.

Зъ именемъ Маркіяна вяже ся вôдродженье наше літературне и національне. Забутый и маловаженый языкъ рускій, вытисненый рôзнородными несприяючими обставинами зъ житя публичного, а захованый пôдъ соломяною кришою и въ хатахъ немногихъ рускихъ интеліґентныхъ родинъ, вступивъ тогдѣ въ-перве, и то дуже несмѣло, на арену публичну. Сталось се пôдъ вплывомъ розбудженоі вже трохи скорше на Украинѣ свѣдомости національноі, якъ и пôдъ вплывомъ загальнослав'янского пробудженя по 1830-ыхъ рôкахъ. Інтеліґенція отряслась зъ космополітизму, що ёи давивъ вôдъ довшого часу, и звернулась всюды до забутыхъ масъ люду, щобы въ тыхъ масахъ найти для себе нову животворну силу, выгрѣти душу при батькôвскихъ традиціяхъ, а зрозумѣти мысль люду, зжитись зъ ёго свѣтоглядомъ, звычаємъ та обычаємъ, а обновившись та отрясшись зъ чужины, станути гôдно побôчь другихъ народôвъ яко індівідуальнôсть національна. Людъ нашъ рускій буде мôгъ въ тôмъ дни, въ пятьдесятълѣтнѣ роковины смерти свого першого борця, обôйти тріюмфъ побѣды національноі идеі надъ космополітизмомъ, тріюмфъ почину свого питомого житя духового посередъ братіи славяньскоі.

Не дуже широко судилось пок. Маркіянові розвести дѣло вôдродженя нашого. Скора смерть перебила ёго труды. Але искра, котру вôнъ першій узрѣвъ и першій роздувъ на загращахъ невеселоі бувальщины нашоі — та искорка спалахкотѣла живо поломѣнью и, неначе слово Господне, обгорнула серця всеи Руси, загрѣла ихъ благодатнымъ тепломъ для святого дѣла и повела насъ просто до цѣли. Мы стали народомъ, свѣдомымъ себе и тои задачѣ культурноі, яку ще мусимо довершити въ Европѣ, именно посередъ родины славяньскоі. Нинѣ нема вже силы, котра змогла-бъ знищити то дерево руске, що выросло зъ гôрничного зерна, насадженого Маркіяномъ. Житье руске будь-що-будь крѣпне, росте, ширшає безнастанно, безъ упину. Въ культурѣ духовôй поспѣшаємо за другими народами. Національнѣ институціи ростуть, а наші домагання обôймають що-разъ то нові поля. Перелоги щезають на очехъ, зеленѣє нива наша народна чимъ-разъ густѣйшимъ рястомъ и чимъ-разъ смѣлѣйше та певнѣйше дивимось въ нашу будучнôсть.

Се заслуга Маркіяна. Чимъ були Коляръ, Ганка, Шафарикъ, Вукъ-Караджичь и другі для иншихъ славяньскихъ народôвъ, тымъ для насъ Галичанъ зъ-окрема бувъ Маркіянъ. Зоромъ своимъ глянувъ вôнъ такъ далеко, якъ далеко глядять лишь великі духи. Слово ёго мало для насъ животворну силу. По довгихъ блуканинахъ на літературнôмъ поли стали мы вôдъ-разу на певну, тверду путь, котрою прямо дôйдемо тамъ, куды насъ керманичь нашъ хотѣвъ повести.

Впрочôмъ, до свѣтлого обходу Маркіяновыхъ похоронôвъ не ялось намъ навѣть Русь галицку загрѣвати. Память великого сего покôйника записана дуже выразными чертами въ души кождого вѣрного сына Руси. Тожь и кождый зъ насъ поспѣшить, щобы нову ёго могилу зросити слезами вдячности и на тôй могилѣ ободритись до дальшого труду для народу, для котрого Маркіянъ живъ и спѣвавъ...

Въ справѣ доповняючихъ выборôвъ.

Доповняючій выбôръ посла до рады державноі зъ сельского округа сокальско-равско-жовкôвского [на мѣсце пок. о. Іосифа Брылиньского] уже розписаный на день 6 н. ст. падолиста. Того-жь дня вôдбудесь мабуть и доповняючій выбôръ посла до рады державноі зъ округа мѣского Тернопôль-Бережаны на мѣсце д-ра Евсевія Черкавского, котрый, зъ причины ослабленя фізичного, зложивъ сими днями свôй мандатъ.

Въ обохъ тыхъ доповняючихъ выборахъ интересовані Русины, бо сельскій округъ сокальско равско-жовкôвскій — чисто рускій, одинъ зъ найлучшихъ округôвъ, та й мандатъ опорожнивъ ся тамъ по послѣ Русинѣ, члены рускаго клюбу, — а въ мѣстѣ Тернополи Русины розпоряджують такимъ поважнымъ числомъ голосôвъ, що середъ акціи выборчоі сторонництва польскі мусять зъ Русинами числити ся.

Въ округѣ сокальско-равско-жовкôвскôмъ доси выплыли двѣ кандидатуры — проф. Н. Вахнянина зô Львова и холмчака о. Грушкевича зъ Куликова. Кандидатуру проф. Вахнянина пôднесено въ поважныхъ кругахъ русскихъ, а о. Грушкевича высувають Поляки — мовь-бы на глумъ Русинамъ, бо-жь вѣдома прецѣнь рѣчь, що о. Грушкевичь зовсѣмъ не знає по нѣмецки, то радѣ державнôй бувъ бы неужиткомъ. Головный выборчій комітетъ польскій — при нагодѣ затверджуваня кандидатуры на округъ ярославско-чешанôвскій — обговорювавъ уже й справу доповняючого выбору въ округѣ сокальско-равско-жовкôвскôмъ, але — якъ сказано було въ справозданю — не рѣшивъ въ тôмъ дѣлѣ нѣчого. Будь-що-будь, мы кандидатуры о. Грушкевича не беремо на серіо, а згадуємо про нен лишь длятого, що она выплыла въ дневникахъ польскихъ. Поки-що єдиною серіозною, поважною нинѣ кандидатурою зô стороны рускоі есть кандидатура проф. Н. Вахнянина, котру й затвердить головный рускій комітетъ выборчій. Допускаємо, що може ще выплысти зъ сего або зъ того боку одна або друга кандидатура ненародна або покутна, але мы зовсѣмъ певні того, що нѣяка кандидатура не здобуде собѣ середъ цѣлого загалу рускоі населеня округа и у выборцѣвъ рускихъ стôлько симпатіи и такого довѣрія, якъ кандидатура добре знаного въ тыхъ сторонахъ, поважаного и люблёного народомъ проф. Вахнянина. Иде отже лишь о то, щобы Русины повѣтôвъ сокальского, равского и жовкôвского заразъ приступили до орґанізаціи выборчоі и енерґічно взялись за дѣло — попередъ всего щобы подбали о користне на сторону руску переведенье правыборôвъ, бо правыборы рѣшають о выборѣ посла. Рѣчь се такъ ясна, якъ сонце, а прецѣнь того многі люде немовь не розумѣють и правыборôвъ не допильновують. Тожь взываємо всѣхъ Русинôвъ зъ округа сокальско-равско-жовкôвского: Пильнуйте, панове, правыборôвъ!

Въ округѣ мѣскôмъ Тернопôль-Бережаны рускі выборцѣ становлять — якъ сказано — таку силу, що зъ ними мусять числити ся и числять ся сторонництва польскі. Такъ було и при послѣднôмъ выборѣ посла до рады державноі, коли головный выборчій комітетъ польскій поставивъ кандидатомъ д-ра Евс. Черкавского, а лѣвиця адвоката д-ра Єкелеса [жида] зô Львова. Єкелесъ перепавъ лишь незначною меншостію голосôвъ, а выбôръ д-ра Черкавского переважили голосы рускі. Русины мали трудный выбôръ: зъ однои стороны лѣвиця, уложивши тогдѣ свою програму, здавалось кокетує зъ Русинами але поручає выбôръ жида, а жиды при всѣхъ акціяхъ політичныхъ йдуть противъ Русинôвъ, — а зъ другои стороны д-ръ Черкавскій, gente Ruthenus natione Polonus, добре знаный Русинамъ яко колишне орудье въ рукѣ Голуховского. Годѣ вгадати, чи не перепавъ бы бувъ симъ разомъ довголѣтный посолъ зъ мѣстъ Тернопôль-Бережаны д-ръ Черкавскій, коли-бъ лѣвиця була поставила кандидатуру не-жида, бо та обставина, що кандидатомъ лѣвицѣ бувъ жидъ, нахилила рускихъ выборцѣвъ на сторону д-ра Черкавского. Русины, звычайно добряги, простили д-ру Черкавскому все минуле, а утихомирили свою совѣсть тымъ, що д-ръ Черкавскій въ попереднôмъ десятилѣтю все-таки ставъ супротивъ Русинôвъ бôльше обєктивнымъ, а засвѣдчивъ се своимъ голосомъ въ соймѣ при дебатѣ надъ внесеньемъ посла Романчука о основанье рускоі ґімназіи въ Перемышли. До того рускі выборцѣ въ Тернополи спонукали д-ра Черкавского до прилюдного высказу своеи прихильности для Русинôвъ.

Нема сумнѣву, що й теперь вôдограєсь при выборѣ посла зъ мѣстъ Тернопôль-Бережаны анальоґічна борба, якъ передъ трема роками, а жидôвска Wiener Allg. Ztg. приносить уже здогадку, що й симъ разомъ буде убѣгатись о мандатъ д-ръ Єкелесъ супротивъ кандидата головного польского комітету выборчого. Ситуація для Русинôвъ може стати ся зновъ прикрою такъ само, якъ передъ трема роками, а може ще й бôльше, бо зъ однои стороны шляхотскій комітетъ польскій, по свому звычаю, при выборѣ свого кандидата схоче ігнорувати Русинôвъ, а зъ другои стороны трилѣтный досвѣдъ показавъ Русинамъ, що лѣвиця польска зовсѣмъ не такій союзникъ для Русинôвъ, якъ спершу здавало ся, — се-жь фактъ, що проводирѣ лѣвицѣ [н. пр. Тадей Романовичь] въ деякихъ выпадкахъ показують ся ще бôльшими противниками справедливого полагодженя кривдъ рускихъ, нѣжь неодинъ Полякъ зъ сторонництва консерватывного, — а потôмъ, зъ найновѣйшихъ подій, дуже богато дає до мысленя становище лѣвицѣ, яке она заняла въ справѣ доповняючого выбору въ округѣ ярославско чешанôвскôмъ, де не пôдперла кандидата сторонництва селяньского противъ кандидата головного комітету польского. Отже и Русинôвъ мѣского округа Тернопôль-Бережаны мы нинѣ накликуємо до орґанізаціи, бо очевидно лишь тогдѣ, якъ стануть силою зорґанізованою, зможуть въ данôмъ выпадку навѣть де-що й подикувати...

——

Позавчерашный выбôръ посла въ округѣ ярославско-чешанôвскôмъ выкликавъ въ консервативнôй прасѣ польскôй великій несмакъ — мимо побѣды кандидата комітету головного. Попередъ всего мусѣвъ глубоко засмутити кожду консервативну душу польску фактъ, що въ Ярославѣ кс. Пасторъ не осягъ абсолютноі бôльшости [отже на будуще до сойму напевно выйде вже зъ-вôдтамъ селянинъ], а дальше маркотно мусить бути кождому консерватистови, що выбôръ посла въ Ярославѣ не перевѣвъ ся „чисто“, коли ажь 48 голосôвъ було „розстрѣленыхъ“... Противъ выбору кс. Пастора внесла противна сторона протестъ, выказучи богато неправильностей при актѣ выборчôмъ. Przegląd цѣлу вину за невдачу кс. Пастора въ Ярославѣ звалює на кс. Стояловского, котрый, зъѣхавши на день выбору до Ярослава, „гладкими словами, якими вмѣє промовляти до селянъ, потрафивъ склонити многихъ выборцѣвъ до голосованя за Собєньомъ“ — але не згадує нѣчо о голосамъ такъ званыхъ „розстрѣленыхъ“...

——

Причину сумного результату выбору посла до сойму въ повѣтѣ долиньскôмъ добачивъ москвофільскій орґанъ не въ чôмъ другôмъ, якъ лише въ т. зв. „новôй ерѣ“, — ба що бôльше, „нова ера“ винна навѣть, що въ округѣ ярославско-чешанôвсмôмъ выйшовъ кс. Пасторъ а не Собєнь, — хвала Богу, що бодей упадкови Реваковича у Львовѣ не завинила „нова ера“... На злу волю нема лѣку — тожь шкода вже й сожалѣти надъ тактикою орґану, выправдуючого бракъ почутя патріотичного сякою чи такою „ерою“, — бо-жь пре-

ДИВНА.

(*Очеркъ В. Короленка.*)

— Чи скоро вже станція, ямщи́къ?

— Не скоро ще, до замети ледви чи дôдемо... ади, якъ закурило, буря зъ пôвночи йде!

Правда, до замети, видко, не доѣхати. Чути, якъ снѣгъ пôдъ копаницями поскрипує; зимовый вечеръ; пôвночный вѣтеръ гуде въ темному борѣ, вѣтки ялиць хилять ся до вузенькоі лѣсноі дорôжки и грôзно колышуть ся въ сумеркахъ вчасного вечера, що саме спускаєсь на землю.

Холодно и невыгôдно. Кибитка вузка, надавлює боки, а тутъ ще якъ на те шаблюка и револьверъ провожатыхъ жандармôвъ бовтають ся. Дзвоникъ выводить довгу якусь, монотонну пѣсню пôдъ голосъ ревучоі бурѣ.

На щастье — отъ и одинокій огникъ сталiя край бору; бôръ гуде.

Мои провожатѣ, побрязкуючи цѣлымъ арсеналомъ збруѣ, стрѣпують зъ себе снѣгъ въ жарко натопленôй, темнôй, окопченôй хатѣ. Дôго и непривѣтно. Хозяйка прикрѣплює скипку, скипка коптить!

— Нема въ тебе, *господине*, чого попо вести?

— Нѣчого въ насъ нема.

— А рыба? Рѣка-жь тутъ у васъ недалеко?

— Рыба була, такъ выдра всю спрятала.

— Ну, а бараболька?

— Померзла бараболька у насъ сего року.

Нѣчого робити; хлѣба дала хозяйка, самоваръ дивнымъ дивомъ знайшовъ ся, слава Богу й за те!

Погрѣлись чайкомъ, хлѣбця попоѣли, чôсничку внесла хозяйка въ опалцѣ. А вихоръ на дворѣ розщибавъ ся и засыпувавъ вôкно мѣлкимъ снѣгомъ; вôдъ часу до часу навѣть свѣтло скипки спахувало и тремтѣло.

— Годѣ буде вамъ ѣхати, заночуйте.

— Що жь, заночуємо. Вамъ такожь, пане, нѣкуды чей квапитись. Бачите, яка тутъ сторона, ну, а тамечки гôрше ще, Ей-Богу!

Въ хатѣ все вмовкло. Хазяйка, — и та вôдложила свою кужѣлку зъ прядивомъ и поклала ся, погасивши скипку. Запанували темрява и тишина, перерывана хиба наглыми порывами лютуючого вихру. Менѣ не спало ся. Въ головѣ, пôдъ шумъ бурѣ, знимали ся важкі думы, знимали ся и лунали одна за другою.

— Не спить ся, видко, пане, — заговоривъ одинъ зъ провожатыхъ, „старшій“ — людина доволѣ симпатична, зъ милымъ, ба навѣть нѣбы интеліґентнымъ лицемъ, проворный, свѣдущій свого дѣла и тому́ не педантъ Въ дорозѣ вôнъ не вяже ся непотрѣбными формальностями.

— Такъ, не спить ся.

Якійсь часъ панує мовчанка, але я чую, що й мôй сусѣдъ не спить, — видко, и въ ёго головѣ кружать якісь думы. Другій провожатый, — молодый „пôдручный“ — спить сномъ здорового але сильно втомленого чоловѣка. Хвилями вôнъ що-то невыразно бормоче.

— Я дивую ся вамъ, — чути въ-друге рôвный, повный голосъ унтера [унтеръ-офіцира], — народъ молодый, люде благороднѣ, можна сказати, образованѣ, а якъ своє житье проводите!

— Якъ?

— Ехъ, пане! Хиба мы вже й того не въ силѣ зрозумѣти?... Мы досыть добре розумѣємо, що вы не въ такôмъ, може, житю зросли та й не до такого зъ-малку привыкли...

— Ну, се вже вы пусте говорите, тутъ не въ тôмъ дѣло, до чого зъ малку привыкли... бувъ часъ и вôдвыкнути...

— Не вже-жь то весело вамъ? — промовивъ тономъ сумнѣву.

— Невесело, якъ нѣ кажи... А вамъ весело?

Тишина. Гаврилôвъ [такъ будемо звати мого товариша] очевидячки надъ чимось призадумавъ ся.

— Нѣ, пане, що я вамъ скажу... Вѣрте менѣ, неразъ буває, по просту, здаєть ся, на свѣтъ не дививъ ся бъ... Вôдкôль се такъ, не скажу, але часомъ то вже такъ пôдступить, такъ пôдступить, — нôжь острый, та й тôлькн.

— Служба важка, чи що?

— Служба службою... Певно, не играшка, та й начальство, правду сказати, суворе, а таки оно не зъ того.

— Такъ зъ чого-жь?

— Хто ёго знає? — Зновъ тишина. — Ще теперь загартувавъ ся по трохи, привыкъ. Ну, и начальство не забуває, въ пôдофіцыры поклало, провинъ за мною нѣякихъ та й домôвь необавки, у вôдставку...

— Такъ що-жь?

— А отъ я вамъ, паночку, розповѣмь, яка менѣ сталась пригода. Я вступивъ на службу 1874 року, въ ескадронъ прямо. Служивъ пильно, можна сказати, зъ цѣлою ревностью, все бôльше мене посылано: въ народъ куды тамъ, въ театръ, самі знаєте. Письму гараздъ вывчивъ ся, ну, и начальство не оставляло. Майоръ у насъ землякомъ менѣ доводивъ ся; коли замѣтивъ мою ревнôсть, кличе мене якось до себе и каже: „Я тебе, Гаврилôвъ, на пôдофіцира представлю; ты зъ припорученями ходивъ?“ — „Нѣ, не ходивъ, кажу, ваше высокородіе.“ — „Ну, каже, на другій разъ назначу тебе пôдручнымъ; придивишь ся, штука нехитра.“ — „Добре, кажу, ваше высокородіе, буду старати ся!“ А зъ припорученями я справдѣ не ходивъ нѣ разу — отъ зъ такими якъ вы. Оно, хочь штука не хитра, а все-таки, знаєте, зъ приписами треба освоити ся та й розвага потрѣбна. Ну, гарно...

Може такъ черезъ тыждень кличе мене дежурный до начальника, ще й пôдофіцира одного взыває. Прийшли. „Вамъ, каже, въ дорогу збирати ся. Се тобѣ, — каже до пôдофіцира, — пôдручный. Вôнъ ще не бувавъ. Глядѣть, не лѣнуйтесь, спишѣть ся, каже, якъ молодцѣ; повезете панночку изъ замку. Ось вамъ инструкція, завтра грошѣ въ руки и зъ Богомъ!“ Иванôвъ, пôдофіцыръ, якъ старшій ѣхавъ зô мною а я якъ пôдручный, отъ якъ-бы у мене теперь другій жандармъ. Старшому даютъ инструкцію, грошѣ на руки, паперы, вôнъ пôдписує ся, провадить рахунки, ну, а рядовый до помочи ёму: пôслати куды, доглянути чого, се, друге... Ну, добре. Ранкомъ, скоро свѣтъ ще, вôдъ начальства выбрались, коли гляну: а мôй Иванôвъ и выпити вже встигъ. А человѣкъ вôнъ бувъ, нѣгде правды дѣти, ледачій... теперь здеґрадованый. Передъ начальствомъ вôнъ якъ слѣдъ бути пôдофіцыру, бувало й такъ, що ще на другихъ бѣду наводивъ, выслугувавъ ся. А тôлько спряче ся зъ очей, ого, заразъ вôнъ другій ставъ и перше дѣло — выпити любивъ.

цѣнь недавно „Галичанинъ“ зложивъ вину на „нову еру“ навѣть за те, що москвофілы-Саламоны дѣти свои позаписували не на рускій языкъ, але на польскій...

Оповѣстка.

„Пôдгôрска Рада“ въ Стрыю скликує на день Покровы т. є. на пятницю 13 н. ст. жовтня повѣтове вѣче до Сколього зъ слѣдуючою проґрамою:

1. Вôдкрытье вѣча головою „Пôдгôрскои Рады“.
2. Выбôръ президіи.
3. Реформа ординацій выборчихъ.
4. Реформа закона громадского.
5. Реформа закона дорогового и справа реґуляціи рѣкъ.
6. Реформа закона ловецкого.
7. Про наше положенье політичне.

Выдѣлъ „Подгôрскои Рады“ запрошує якъ Русинôвъ Скôльщины такъ и сусѣдныхъ повѣтôвъ до найчисленнѣйшои участи въ тôмъ вѣчу.

За выдѣлъ „Пôдгôрскои Рады“ въ Стрыю

Д-ръ Євгеній Олесницкій. *Ол. Бобикевичь.*

Угорскій парляментъ

Въ четверъ зачала ся въ угорскôмъ парляментѣ дебата надъ промовами цѣсарскими въ Борошь-Шебешь и Ґінсъ. Опозиція пôднесла тяжкî закиды противъ правительства угорского, котре бере повну одвѣчальнôсть за промову цѣсаря, — именно закинула, що въ промовѣ въ Борошь-Шебешь докорено шовіністичнымъ аґітаціямъ Мадярôвъ противъ не-мадярскихъ народностей, а въ промовѣ въ Ґінсъ замарковано угоду зъ 1867 р. яко основу правно-державну, котрои повиннî Мадяры непохитно придержуватись. Опозиція добачує въ тыхъ обохъ промовахъ нарушенье конституціи и длятого провôдники опозиціи: ґр. Альбертъ Апоній за партію національну а Гаврило Уґронъ за партію независимыхъ внесли окремî адресы и резолюціи яко вôдповѣдь на цѣсарскî промовы.

Референтъ Беля Горватъ зазначивъ, що петиціи, внесенî опозицією въ справѣ промовъ цѣсарскихъ, перекручують факты, бо въ промовахъ нема слѣду нѣякихъ противъ-конституційныхъ заявлень. Длятого вносить, щобы тî петиціи, яко не мѣстячî рѣчевыхъ мотивôвъ, зложити въ архівѣ парляменту.

Першій промовлявъ пос. Ник. Барта зô скрайнои лѣвицѣ и посолъ зъ арадского комітату, де лучили ся тî звѣстнî ексцесы мадярско-румуньскî. Вôнъ старавъ ся выказати, що мѣжь Румунами, въ прасѣ, суспôльности и мѣжь духовеньствомъ, веде ся вôдъ довшого часу аґітація, звернена противъ мадярскои народности. Пôдъ охороною законôвъ вытворила ся окрема румуньска суспôльнôсть, котра ненавидить все, що мадярске, и змагає до розрыву одноцѣлости угорскои державы. Єсли тî змаганя не мали доси успѣху, то заслуга въ тôмъ мадярского населеня.

Народнôсть, пôддержуюча державу (Мадяры), не смѣє бути поставлена на тôй самôй уровени зъ народностію, котра уважаєсь руйнуючимъ елементомъ. Вносить, щобы парляментъ высказаъ правительству своє невдоволенье за таке поведенье.

Ґр. Альбертъ Апоній мотивувавъ въ имени своѣмъ и партіи національнои проєктъ адресы до короля. За промовы короны одвѣчальне правительство. Промова въ Борошь-Шебешь ставляє квестію національну у фальшивôмъ свѣтлѣ, бо змѣстъ промовы не вôдповѣдає характерови одноцѣльнои державы. Короля не поинформовано добре о ситуаціи. Въ угорскôмъ правѣ державнôмъ нема народностей сформованыхъ, сполученыхъ въ корпораціи, лишь суть индівідуа, котрî належать до певнои народности. Єсли говорить ся про подѣѣ, зверненî до певнои мѣры противъ цѣлости и интеґральности угорскои народности въ політичнôмъ змыслѣ, то не повинно бути, щобы корона натякувала про федералізмъ. Суть познаки, що довѣрє короны до мадярскои народности захитане, а що нема другои народности, середъ котрои король мôгъ бы чути ся бôльше безпечнымъ якъ середъ Мадярôвъ, то для усуненя тыхъ сумнѣвôвъ предкладає проєктъ адресы.

По тôмъ вступѣ зачавъ ґр. Апоній вôдчитувати адресу. Палата выслухала адресу спокôйно, перебиваючи єи лишь декуды оплесками, хочь були и такî мѣсця, де пôдносились голосы зъ закидами противъ національнои партіи. И такъ ґр. Гавр. Каролій закинувъ партіи національнôй, що она помимо милозвучныхъ фразъ була за баніцією Кошута.

Адреса зредаґована обширно. Говорить ся про сердечнî зносины мѣжь мадярскою народностію а короною, впевняєсь про льояльнôсть и непохитне довѣрье. Вôдтакъ переходить ся въ адресѣ до промовы въ Борошь-Шебешь.

Про аґітаціи, на якî выставленî нашî спôвгорожане не-мадярскои народности, годило ся цѣлкомъ справедливо звернути увагу. Тî спôвгорожане суть въ переважнôй бôльшости вѣрными сынами вôтчины, заживають всякихъ правъ угорскои державы, а навѣть щодо правъ рôднои мовы мають такî свободы, котрî дадуть погодити ся зъ одноцѣльностію и законнымъ характеромъ угорскимъ. Але мы мусимо хоронити тыхъ нашихъ спôвгорожанъ передъ такими аґітаціями, що зверненî противъ національнои и державнои єдности, що отверто голосять вôдорванье вôдъ угорскои вôтчины, проклямують преданôсть для цѣсаря Австріи а не короля Угорщины, що готовî нарушити интеґральнôсть угорскои державы. Тî аґітаціи глядають зносинъ соціяльныхъ зъ одноплеменными державами чужими и старають ся пôдбурити опінію Европы противъ Угорщины. Въ натяку В. Величества про тî появы зроблено паралелю мѣжь т. зв. мадярскимъ шовінізмомъ а тыми аґітаціями національными. Та паралєля дуже надає ся до затемненя идеѣ національнои єдности; въ нѣй назначено гадку національного федералізму, котрый противить ся основамъ нашои конституціи и нашôй національнôй політицѣ. Длятого просимо, щобы В. Величество зволили насъ успокоити своимъ королѣвскимъ словомъ.

Промова въ Ґінсъ, оперта на фальшивыхъ информаціяхъ про ситуацію въ краю, натякнула, мовь бы скрѣпленье чувства національного въ краю було причиною недовѣря короны. Говорить ся, що змагаюче ся чувство національне ослабляє непохитнôсть угоды зъ 1867 р. По запевненю, що авторы сеи адресы придержують ся непохитно угоды зъ 1867 р., вычисляє ся въ адресѣ тî національнî домаганя: установленье угорского двору королѣвского, выразне зазначенье самостôйности угорскои державы при заграничныхъ репрезентаціяхъ, а такожь у всякихъ гербахъ и емблєматахъ австро-угорскихъ, мадярске выхованье для войска мадярского, щобы не ослабляти чувства приналежности до мадярскои державы Але політика правительства заняла неґативне становище супротивъ тыхъ постулятôвъ и длятого замѣсть збôльшити прихильникôвъ угоды зъ 1867 р. побôльшила число єи ворогôвъ.

Адреса кôнчить ся словами: „Просимо В. Величество, уважайте посередъ Вашои печаливости монаршои вѣрну Угорщину за пôдставу для свого спокою душевного. Звернѣть ся В. Вел. зъ тымъ безусловнымъ довѣрємъ до того народу, котрый заслугує на повну вѣру, и своимъ королѣвскимъ словомъ розгонѣть тî сумнѣвы, якî мы тутъ предкладаємо В. Величеству.“

По вôдчитаню адресы забравъ голосъ президентъ міністрôвъ Векерлє и говоривъ зъ пôвтора годины, опрокидуючи всѣ замѣты, якî ґр. Апоній пôднѣсъ въ адресѣ. Опозиція перебивала промову президента міністрôвъ такъ часто окликами невдоволеня, що и самъ д-ръ Векерлє и президентъ міністрôвъ мусѣли кôлька разôвъ просити о спокôй.

Д-ръ Векерлє зазначивъ найперше, що бере повну одвѣчальнôсть за змѣстъ промовъ цѣсарскихъ, але не за фальшиву интерпретацію тыхъ промовъ зô стороны опозиціи. Закидъ, мовь бы правительство вело політику прихильну не-мадярскимъ народностямъ неправдивый, бо президентъ міністрôвъ выразно зазначивъ своє становище що-до тои квестіи въ новорôчнôй промовѣ сего року. Тамъ було сказане, що въ угорскôй державѣ истнує лишь одноцѣльна, нероздѣльна угорска народнôсть політична та що въ квестіяхъ національныхъ може рѣшати лишь парляментъ угорскій. Признавши, що проявились аґітаціи ворожî одноцѣльности угорскои державы, заявивъ, що правительство мусить дбати, абы въ тôмъ взлядѣ наставъ повный спокôй и то рôвномѣрно по обохъ сторонахъ. Правительство загадує предприняти рôзнî средства въ законодатнôй дорозѣ. И такъ по-при проєктъ удержавненя адміністраціи предложить ся до ухвалы побôльшенье и справедливе розложенье орґанôвъ публичнои безпечности, зверне ся бôльшу увагу на свободу прасы, а вкôнци правительство готове взяти до помочи надзвычайнî мѣры законнî Зъ тыхъ надзвычайныхъ мѣръ досыть згадати про проєктъ закона, якій має предложити міністеръ справъ внутрѣшныхъ, о реформѣ зборôвъ народныхъ. Зборы народнî не будуть мати характеру якои окремои орґанізаціи репрезентаційнои, лишь будуть звычайными зборами, въ котрыхъ кождый буде мôгъ брати участь. Промова цѣсарска въ Борошь-Шебешь була звернена противъ аґітацій и такъ зъ-разу всѣ єи толкували а румуньскî аґітаторы були нею просто сконстернованî. Коли-жь вôдтакъ румуньскî ґазеты зачали єи интерпретувати зô становища національного федералізму, далась на се зловити опозиція и собѣ почала надавати таке значѣнье словамъ цѣсарскимъ.

Вôдтакъ перейшовъ д-ръ Векерлє на промовы въ Ґінсъ. Пазмандій перебивъ заразъ окликомъ: А теперь пора на подѣѣ зъ перепустками! [Опозиційна праса розпустила поголоску, що члены угорского правительства, навѣть самъ президентъ міністрôвъ, мусѣли выказуватись перепустками, щобы вôльно имъ було являтись въ Ґінсъ.] Д-ръ Векерлє катеґорично заявивъ, що цѣла вѣсть про перепустки выдумана и неправдива. Перейшовши на закиды ґр. Апонія, мовь бы угорске правительство хотѣло нарушити угоду зъ 1864 р., а властиво не хотѣло выповнити тыхъ постулятôвъ, о якî допоминають ся Мадяры на основѣ тои угоды — доказувавъ д-ръ Векерлє, що якъ-разъ правительство противно поступає. И такъ справа королѣвского двору мадярского вже не задовго прийде пôдъ нарады парляменту, [послы пôднесли въ тôмъ мѣсци грôмкî оклики eljen!] рôвножь и справа гербôвъ та емблєматôвъ буде незадовго порѣшена. Закидъ, мовь бы члены арміи не выховувались въ національнôмъ дусѣ мадярскôмъ, нестôйный, бо якъ разъ послѣднî розпорядженя міністерства вôйны вказують, що языкъ мадярскій пошанованый въ арміи и признанî єму повнî права.

По рѣшучôмъ запереченю, мовь бы вôдъ угорского правительства домагано ся зôрвати цѣлкомъ зъ минувшостію и мовь бы правительство мало реакційнî тенденціи — жалувавъ ся д-ръ Векерлє, що вôдъ першои хвилѣ, якъ обнявъ провôдъ кабінету, стрѣтивъ ся въ палатѣ послôвъ зъ нетерпимостію, нетолєранцією и політичнымъ тероризмомъ. Всѣлякî пôдозрѣня переходять можливу границю, бо нарушають навѣть святôсть родинного житя. И теперь хоче опозиція пôдбехтати корону противъ правительства. тожь мусить рѣшучо противитись ухваленю адресы ґр. Апонія.

По промовѣ президента міністрôвъ забравъ голосъ Пазмандій и ставлявъ трехъ свѣдкôвъ, котрî мали видѣти перепустку, выставлену на имя самого президента міністрôвъ. — Д-ръ Векерлє сейчасъ вôдповѣвъ на той закидъ, повтаряючи, що закидъ ложный. Не було нѣякихъ перепустокъ, а єго принимали въ Ґінсъ зъ великимъ поважаньемъ всѣ достойнî особы. Найбôльше можливе, що таку перепустку выставлено для єго вôзника, щобы мôгъ переѣздити черезъ теренъ маневрôвъ.

Вôдтакъ говоривъ ще Польоній, але палата не конче прислухувалась промовѣ. Бôльша цѣкавôсть концентрує ся на промову Уґрона, котрый въ имени партій независимыхъ буде промовляти въ суботу и предложить резолюцію. Цѣла дебата покôнчить ся найдальше въ понедѣлокъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Перемышля.

[Грамота въ память будовы Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли.]

Текстъ грамоты, що має увѣковѣчнити память заложеня каменя угольного пôдъ будову Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли, напечатанои на великôмъ листѣ звучить дословно такъ:

Мужайтеся, и да крѣпится серце ваше, вси уповающіи на Господа. Ѱал. 30.

Въ память вѣковѣчну Божои благодати и Єго святого покрова надъ Народомъ Рускимъ послужити має ся Грамота, що дня 25 вересня, тысячь вôсѣмь сотъ девятьдесять и третого лѣта вôдъ Рождества Христового, за понтифікату Єго Святости Папы Римского Льва XIII, за панованя Єго Величества Цѣсаря Австрійского Франца-Іосифа I, за владикъ рускихъ Є. П. Митрополита Галицкои Руси Д-ра Сильвестра Сембратовича, Преосвященыхъ епископôвъ Д-ра Юліяна Пелеша въ Перемышли и Юліяна Куйловского въ Станиславѣ поставлено на сѣмъ мѣсци камѣнь угольный пôдъ будову Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли, до основаня котрого першу животворну пôддавъ думку неутомимый дѣятель и першій основатель „Общества Бурсы для дѣвчатъ въ Перемышли“ крилошанинъ о. Левъ Кордасевичь, за словомъ и жертволюбивымъ примѣромъ котрого пôйшли: Николай Лисикевичь проф. ґімн., Д-ръ Антоній Юзичиньскій архидіяконъ Собора крилошанъ въ Перемышли, Илія Мурдза горожанинъ въ Перемышли, Иванъ Вербицкій президентъ сенату у Вѣдни, о. Григорій Шашкевичь совѣтникъ міністеріяльный и архипресвитеръ Собора крилошанъ въ Перемышли, о. Теодоръ Лукашевскій крилошанинъ въ Перемышли, о. Игнатій Кучиньскій парохъ въ Шклѣ, Тадей Фолюсевичь горожанинъ въ Сокали, о. Павло Матковскій крилошанинъ въ Перемышли, о. Иванъ Ильницкій крилошанинъ въ Перемышли, о. Викторъ Жегестовскій парохъ въ Криници, Николай Кульчицкій проф. ґімн., о. Иванъ Британъ парохъ въ Турчановичахъ, о. Мафтей Несторовичь парохъ въ Ульвôвку, о. Денисъ Добряньскій парохъ въ Ждинѣ, о. Михаилъ Мрицъ священикъ въ Перемышли, Д-ръ Теофіль Кормошь адвокатъ въ Перемышли, о. Михаилъ Куневичь капелянъ войсковый, о. Стефанъ Качала парохъ въ Шельпакахъ, Амвросій Яновскій директоръ ґімн., Павло Лисенецкій секретарь окружного суду въ Перемышли, о. Павло Левицкій парохъ въ Ясеници, Преосв. Еппъ Перемыскій Иванъ Ступницкій, о. Левъ Готеровскій архидіяконъ Собора крилошанъ у Львовѣ и проч. и проч., надъ олицетвореньемъ котрого ревно потрудились: Єго Преосв. Иванъ Ступницкій епископъ Перемыскій яко кураторъ, Д-ръ Антоній Юзичиньскій яко предсѣдатель, д-ръ Николай Антоневичь яко мѣстопредсѣдатель, Василь Ковальскій, о. Захаръ Пôдляшецкій, о. Максимъ Копко, о. Димитрій Куцерыбъ яко сподвижники великои фантовои льотеріи, дозволенои на цѣли Института рескр. Высокого ц. к. Міністерства фінансôвъ зъ дня 1 цвѣтня 1884 ч. 311, а дѣловодствомъ котрого многî лѣта щиро и трудолюбиво занимались: Выдѣловî „Общества Бурсы для дѣвчатъ въ Перемышли“ а вôдъ р. 1891 „Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли“: крил. о. Левъ Кордасевичь, крил Д-ръ А. Юзичиньскій, Д-ръ Н. Антоневичь, Л. Шеховичь яко предсѣдателѣ, вп. Д-ръ Н. Лужецкій, о. Ю. Желеховскій, Д-ръ Л. Литиньскій, П. Лисенецкій, Н. Кульчицкій, о. З. Пôдляшецкій, о. Д Куцерыбъ, крил. о. П. Матковскій, Ю. Добряньскій, крил. К. Чеховичь, Ю. Несторовичь, В. Минковичь, о. М. Копко, о. О. Поляньскій, Т. Лѣщиньскій, Г. Цеглиньскій, крил. И. Войтовичь, И. Матковскій, о. В. Кондрацкій — яко члены; на радôсть и одушевленье довершаючого дѣла теперѣшного Выдѣла, въ складъ котрого входять: о. Константинъ Чеховичь, крилошанинъ въ Перемышли яко предсѣдатель, Григорій Цеглиньскій управитель рускои ґімназіи въ Перемышли яко мѣстопредсѣдатель, о. Иванъ Войтовичь крилошанинъ и ректоръ семинаріи, о. Максимъ Копко проф. уч. семинаріи, Иванъ Матковскій комісарь дирекція скарбу, Алексей Ярема проф. ґімн. яко члены, о. Миронъ Подолиньскій крилошанинъ и парохъ городскій яко вôдпоручникъ капітульный и Д-ръ Теофіль Кормошь яко речникъ и правникъ заступникъ товариства, на славу и честь Покровителя Института Єго Преосвященьства Д-ра Юліяна Пелеша, Епископа Перемыского, Самбôрского и Сянôцкого, на честь и хвалу Собора крилошанъ Перемыского катедрального храма о. Венедикта Литиньского, архидіякона и декана капітулы, о. Павла Матковского кустоса, о. Кароля Волошиньского схоліярха, о Мирона Подолиньского пароха, о. Константина Чеховича канцлєра и о. Ивана Войтовича ректора дух. семинаріи а по-надъ всѣхъ и все на Долю, Добро, Достоиньство Твоє, ненько-Руси, щобъ се благословенне мѣсце жеврѣло вѣчнымъ, нетлѣннымъ и невгасимымъ огнищемъ Твоєи Святои Вѣры, Твого прекрасного Слова, Твоєи давнои Славы и Твоєи будучои Силы, крѣпшаючои и ростучои въ грядучî поколѣня. Амѣнь.

Родъ и родъ восхвалятъ дѣла Твоя, и силу Твою возвѣстятъ. Ѱал. 144.

Да узрятъ нищіи и возвеселятся Ѱал. 68.

Приступите къ нему и просвѣтитеся и лиця ваша не постыдятся. Ѱал 33.

Грамоту списавъ: *Григорій Цеглиньскій.*
Плянъ будовы уложивъ: *Михаилъ Заячкôвскій.*
Будувавъ: *Бруно Валющикъ.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Перманентна комісія податкова зôбрала ся оногды на нарады. На порядку дневнôмъ: продовженье спеціяльнои дебаты надъ проґресивнымъ особовымъ податкомъ доходовымъ. Перманентна комісія податкова упорала ся на засѣданяхъ въ часѣ ферій зъ проєктомъ закона ажь до §. 249. Лишає ся ще въ тôй самôй матеріи не порушеныхъ 21 параґрафôвъ. Пôдкомітетъ для нарады надъ податкомъ заробковымъ покôнчивъ свои важнѣйшî роботы.

Прийшли мы въ замокъ, якъ слѣдъ, вôддали бумагу и ждемо, стоимо. Цѣкаво менѣ, — що се за панночку таку прийдеть ся намъ везти, та й вести-жь бо назначено далеко. Ѣхали по тôй самôй дорозѣ, тôлько що она въ городъ була назначена, а не у волость. Отъ менѣ й цѣкаво першій разъ... жду, стою. Выждали такъ добру годину, поки збирали єи рѣчи, а рѣчей тыхъ у неи вузликъ маленькій... юпка тамъ, ну, се й друге, самî знаєте. Книжки такожь були, а бôльшь нѣчого; незаможныхъ, видко, батькôвъ, думаю. Ось и ведуть єи. Дивлюсь: молода ще, трохи що не дитиною менѣ выдалась. Русе волося, сплетене въ одну косу, на щокахъ румянець такъ и палавъ у неи въ ту пору, а послѣ, бачу, блѣда була черезъ цѣлу дорогу, блѣда ажь бѣла. Такъ менѣ єи жаль стало, що ну...

Стала она вбирати ся въ пальто, въ кальошѣ... Рѣчи оглянути приказали; такій приписъ: пôсля инструкціи мы обовязанî оглянути рѣчи. „Грошѣ, пытаємо, є при васъ якî?“ Рубель и двацять копѣйокъ знайшло ся, старшій до себе забравъ. „Я, панночко, каже до неи, обовязаный перешукати васъ“. Тутъ она, якъ не спахне! Очи въ неи запалали, румянець выступивъ ще сильнѣйше. Уста тонкî, сердитî... Якъ глянула на насъ, — єй Богу, я й приступити не зваживъ ся! Ну, а старшій, звѣстно, на пôдпитку, такъ и лѣзе до неи. „Я, каже, обовязаный; у мене каже, инструкція!“ Она якъ скрикне — Иванôвъ якій, а й той вступивъ ся вôдъ неи. Дивлю ся, лице у неи поблѣдло, нѣ капельки крови, очи якъ одинъ вуголь, а злюща, злюща... Ногою тупає, говорить швидко, тôлько я, признаюсь, уже й не чувъ гараздъ, що она говорила... Сторожь такожь напудивъ ся, воды принѣсъ ѣй склянку... „Успокôйте ся, просить єи, змилуйтесь, каже, самî себе пожалѣйте!“ А она й на него тутъ напала.. „Варвары вы, каже холопы!“ Ну, й богато ще смѣлыхъ слôвъ єму наговорила. Якъ собѣ хочете, — передъ начальствомъ се чей таки не гарно! Такъ мы єи й не обшукували. Запровадивъ єи сторожь до другои комнаты, але зъ сторожихою заразъ выйшла. „Нѣчого. — каже сторожиха, — нема при нихъ!“ А она на него дивить ся и майже въ очи єму смѣєсь, а сама така лиха! А Иванôвъ — звѣстно, пяному море по колѣна, — дивить ся и все своє бурмоче: „Не по закону... у мене, каже, инструкція“. Тôлько-жь дозорець того вже не слухавъ.

Поѣхали мы. Городомъ ѣхали, она все на вôкна кариты дивить ся, немовь прощаєсь або знакомыхъ побачити хоче. А Иванôвъ взявъ и спустивъ заслону, закрывъ вôкно. Она засунула ся въ кутикъ, скорчилась и дивить ся на насъ. А я, признаюсь, не выдержавъ таки: взявъ одну половинку тои заслоны буцѣмъ самъ поглянути хочу, и вôдкрывъ такъ, щобъ и ѣй було видко. Однакъ она и не глянула на вôкно; все така-жь лиха, въ кутику сидить, прикусивши губы, — до крови, думавъ собѣ, покусає ихъ

Поѣхали зелѣзницею Погода ясна того дня була; се дѣяло ся осѣнью, у вересни. Сонце такъ свѣтить, вѣтеръ свѣжій, осѣнный, а она вôдчинить у ваґонѣ вôкно сама выхилить ся на вѣтеръ, и сидить такъ. Пôсля инструкціи оно не дозволено. знаєте, вôкно вôдчиняти, однакъ мôй Иванôвъ, якъ уваливъ ся въ ваґонъ, то такъ и захрôпъ, а я не осмѣливъ ся ѣй сказати. Потôмъ зваживъ ся, пôдôйшовъ до неи и кажу: „Панночко, зачинѣть вôкно“. Мовчить и слухати не слухає, наче й не до неи говорю, а знаю, що чує. Я постоявъ, постоявъ, а тамъ знову говорю: „Перестудите ся панночко, холодно“. Звернула ся до мене лицемъ и наче-бъ здивувала ся. Подивилась на мене, та й каже тихо, тихо: „Полишѣть мене!“ и зновъ крôзь вôкно выхилилась, а я махнувъ рукою и вôдôйшовъ на бôкъ Стала спокôйнѣйша. Зачинить вôкно, въ пальто цѣла закутаєсь, грѣє ся, видко, студено... вѣтеръ бувъ. А потôмъ зновъ пôдходить до вôкна, зновъ на вѣтеръ; пôсля тюрмы, певно, не надивить ся. Повеселѣйшала навѣть, дивить ся и навѣть усмѣхатись почала, и такъ любо було дивитись на неи въ ту пору, такъ любо, вѣрте менѣ, коли-бъ начальство вôддало, то, здає ся, якъ стôй взявъ бы єи за жѣнку собѣ, замѣсть везти на зсылку.

(*Дальше буде.*)

Вже лишь кôлька днéвъ дéлить насъ отъ почину осéннои сесіи. Всé сторонництва дождають дуже напруго тои парляментарнои кампанiи и вже заздалегôдь розмóрковують, яке выпаде займити имъ становище супротивъ найважнéйшои сегодня подéе — выимкового стану Праги и околицé. Клюбъ сполученои лéвицé, коло польске и нéмецке народне сторонництво постановили згромадитись на наради ще передъ пленарнымъ засíданьемъ палаты послóвъ. Мéжь тымъ молодо-Чехи готовлять ся до найзавзятéйшои борбы. Они рéшили передъ зóбраньемъ державнои ради скликати у Вéдни молодо-ческій клюбъ. На зборахъ сего клюбу мае появитись внесеньe знайде бóльшóсть въ клюбé, що до него пóдóпре!, не можна знати, однакъ певна рéчь, що молодо-ческí послы закинють найрадикальнéйшихъ и найдальше идучих парляментарныхъ средствъ. Имовéрно, молодо-ческій клюбъ возьме ся за политику обструкціи — очевидно въ розумéню ческóмъ. Сюмнять вéсти, що молодо Чехи задумують видавати у Вéдни нову ґазету, котра мéстила бы бесéды молодо-чекихъ послóвъ и въ той способъ подавала бы ихъ до вéдомости народа. Се дуже можлива рéчь, тымъ бóльше, що Narodni Listy будуть мусéли мовчати и не зможуть подавати змéсту бесéдъ зъ огляду на выимковый станъ Праги. Вже здаесь и кандидат призбираный на нове выдавництво въ сумí 10.000 зр., а назначеный и редакторъ. Редакторомъ мае стати головный публіцистъ и молодо-ческій посолъ Густавъ Аймъ. Пóсля опозиція, перше читанье предложеня що-до выимкового стану Праги мае выйти ажь на другóмъ засíданю палаты послóвъ. Супротивъ того намéряють молодо-Чехи уже на першóмъ засíданю выступити зъ наглячимъ, щобы читанье послíдувало заразъ. Въ той способъ буде провокувати сторонництва до голосованя, котре, якъ уже теперь можна передбачити, не найде имъ въ користь.

На выборчихъ молодо-ческихъ зборахъ за Пацакъ щоназве тыхъ що причинили ся до заведеня выимкового стану. Ся неясна заява дала товчокъ до всéлякихъ здогадóвъ. Čech и Narodni Listy оповíщують, що въ таборé молодо-ческихъ радикалóвъ выкрыто когось, хто продаваъ тайны сторонництва. Въ звязи зъ тою справою стоить утеча молодо-ческого агітатора Шмідта-Бошеза, котрый тогóдъ запалено одушевлявъ ся ческо-французкимъ братерством. Згодомъ Французы напятнували его политичнымъ шарлятаномъ, однакъ мимо того Narodni Listy кажуть, що вонъ и теперь выíхавъ до Нансі, щобы тамъ выдавати молодо-чесску ґазету. Кромé того доносять старо-ческí дневники, що послы ческí зъ Моравы будуть голосувати противъ выимкового стану Праги. Ихъ головнымъ речникомъ мае бути д-ръ Фанделікъ. Вéденьска праса обговорюючи выимковый станъ заявляе, що правительство найменше доволé причинъ, длячого рéшило ся ажь на такe радикальне средство. При діскусіи выявить ся богато цéкавыхъ рéчей, а мéжь иншими и то, що молодо-Чехи зовсéмъ серіозно думали вóдновити податкóвъ правительству.

Членъ клюбу сполученои нéмецкои лéвицé д-ръ Менґеръ стававъ недавно передъ своими выборцями въ Ертендорфъ. Его справозданье замéтне тымъ, що вонъ дотронувъ ся сучасныхъ парляментарныхъ вóдносинъ и выимкового стану Праги. „Можна було надíяти ся — говоривъ вонъ, — що правительство, которе оголосило своею задачею примиренье народностей, буде передовсéмъ старати ся о то, щобы въ дорозé законодатнóй управильнити вóдносины народностей. Зъ цéлымъ напоромъ правительственного вплыву, при помочи всéхъ вплывовыхъ а правительству приклонныхъ елементóвъ треба було прилагодити законъ о народностяхъ. Той законъ треба було обезпечити передъ самовóльною змéною чи правительства, чи хвилевои бóльшости парляменту, якъ се заподíяло ся при законахъ основныхъ. Тому, що въ Австріи мы досвíдили, що навíть найстаранíйше уложенí законы практика пояснюе въ найрóзноманíйшій способъ, за-для чого треба було утворити окремый трибуналъ для рíшеня спорóвъ народностей.“ Д-ръ Менґеръ помíтивъ, що міністерство думае, що звычайными розпорядженями можна полагоджувати споры языковí и споры народностей. Такъ оно не йде. Въ дальшóй бесíдí доказувавъ потребу сполученя Нíмцéвъ пóдъ однымъ прапоромъ, потребу утвореня постóйнои бóльшости въ парляментí и сполученя зъ одного боку зъ клюбомъ Коронíнього а зъ другого зъ коломъ польскимъ. При пытаню загального голосованя станувъ д-ръ Менґеръ на тóмъ самóмъ становищи, що и Пленеръ, але нехотячи выявивъ при тóмъ, що сполучена нíмецка лéвиця боить ся загального голосованя тому, бо втратила бы вплывъ и бóльшóсть тамъ, де позыскала одно и друге теперíшною выборчою системою. Що-до выимкового стану Праги не высказавъ ясной думки, якъ впрочíмъ всí члены и праса лéвицé. Вправдí признавъ, що въ тóй справí годí руководити ся симпатіями або антіпатіями, однакъ застерíгъ ся, що голосованье клюбу сполученои лéвицé буде зависíти вóдъ того, якí мотивы и факты предложить правительство палатí послóвъ. — Найлекша рéчь, признати тí мотивы достаточными и голосувати за выимковымъ станомъ. Збори покóнчили ся признаньемъ довíря для д-ра Менґера.

Зъ нагоды цесарскихъ уродинъ складавъ бурмістръ Праги именемъ депутаціи мéста желаня на руки намíстника Туна. При тóй нагодí пóднíсъ дотыкаючи выимкового стану, що населенье Праги, котре поводилось спокíйно не може одвíчати за эксцесы. Эксцесы уладили молодí люде и ихъ потягнено до одповíдальности. На то вóдповíвъ намíстникъ, що правительство було зневолене завести станъ облоги противъ рóзныхъ демонстрацій. Вправдí демонстраціи уладжували молодí люде, однакъ за незрíлыми молодыми демонстрантами стояли интеліґентнí и зрíлí мужí, що проводили всíмъ эксцесамъ. — Зъ Вéдня доносять, що прагска поліція буде скрíплена о 100 воякóвъ пíшихъ и кóнныхъ.

НОВИНКИ.

— **Комітетъ для перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича и обходу 50-тыхъ роковинъ смертн поета** постановивъ переложити днí призначенí на вóдкопанье мощей въ Новосéлкахъ лéскихъ и похоронъ мощей у Львовí [зъ 24 и 25 н. ст. жовтня] *на 31 жовтня и 1 н. ст. падолиста с. р.* Дня 1 падолиста вóдбудесь и концертъ въ сали „Народного Дому“.

— **Зъ Народнои Торговлí.** Рада управляюча порíшила скликати звычайнí загальнí зборы членóвъ „Народнои Торговлí“ на день 2 н. ст. падолиста с. р. на 9 годину рано до салí „Народного Дому“. — Межи иншими справами порíшила Рада управляюча на засíданю зъ 6 н. ст. жовтня також змíну постановъ приниманя практикантóвъ, обнижаючи безплатный часъ практики тымъ ученикамъ торговельнымъ, котрí скóнчили третю клясу шкóлъ ґімназіяльныхъ взглядно реальныхъ або другій рóкъ семинарій учительскои зъ одного року [якъ дотеперь практиковано] на шéсть мéсяцéвъ.

— **Долиньскій дописуватель „Галичанина“** нарíкае на „Дéло“, що допись єго о справозданю п. Романчука назвало тенденційною и невíрною и выказало то фактами. Зъ двохъ фактóвъ, поданыхъ „Дéломъ“ тóлько для примíру, дописуватель другого зовсíмъ и не тыкае, а першій старае ся збивати въ способъ дíйстно дивный. Именно каже: Между отчетомъ п. Романчука а открытіемъ выборового собранія уплынули полныи 3 часа... По посольскóмъ отчетí надоспíли на выбор. собраніе“ [тутъ приводить имена 14 людей, и додае, що то тóлько мала частина]. Отже мы зновъ не вдаемо ся въ розбиранье всего, що подавъ п. дописователь, а скажемо лишь тóлько: 1) Справозданье п. Романчука зачало ся точно о 3-óй годинí, а скóнчило ся о $5^1/_4$ год.; около $5^1/_2$ год. зачали ся а по 6-óй скóнчили ся зборы выборчí, отже межи справозданьемъ а зборами выборчими уплынули не „полныи 3 часа“, але около 10 мінутъ. 2) Межи особами, що „надоспíли по посольскомъ отчетí“, подае п. дописуватель н. пр. д-ранда Целевича и пп. Колессóвъ [всíхъ годí нетамошному знати] — а однакъ они вже въ часí справозданя, правда що вóдъ самого початку, були, а д-рандъ Целевичъ ставивъ навíть интерпеляціи! — Здае ся, що сí доказы повинní выстати. Конець статьí п. дописувателя о невыволíканю партійныхъ спорóвъ и закидъ зробленый нимъ, „Дéлу„ що то власне оно [своею замíткою о єго першóй дописи] „роздражуе страсти и то неправдою“, есть рóвно дивный, якъ цéла допись. Коли толкувати въ найлучшій способъ, то треба хиба сказати, що п. дописуватель мавъ намíръ написати допись обéктивну, але мимоволí такъ пересякъ томокъ и тенденціями свого орґану, що выйшло щось зовсíмъ-зовсíмъ иншого...

— **Холéра.** Ґазета урядова доносить: Дня 5 н. ст. жовтня занедужало на холеру: въ Краснóй повíта надвóрняньского 2 особы, въ Делятинí, Микуличинí и Надвóрнóй того-жь повíта по 1 особí; въ Коломыи, Богородчанахъ и Римановí по 1 особí, въ Кнíгининí повíта станиславóвского 2 особы, въ Станиславовí 1 особа. — Выздоровíло: въ Гуменовí повíта калуского, въ Вороненцí ad Яблоница повíта надвóрняньского и въ Загвоздí повíта станиславóвского по 1 особí, въ Римановí 3 особы, въ Лысци повíта богородчаньского 2 особы. — Померли: въ Краснóй повíта надвóрняньского, въ Загвоздí повíта станиславóвского и въ Богородчанахъ по 1 особí. — Отже загаломъ дня 5 н. ст. жовтня занедужало 11 особъ, выздоровíло 8, а померли 3 особы. — Въ вóдходахъ особы що занедужала середъ пóдозрíныхъ познакъ въ Замíстí повíта лиманóвского не выкрыто заразинъ холеры. — Орґанъ найвысшои рады санітарнои Das österreichische Sanitätswesen пише про холеру въ Галичинí: Въ послíднóмъ тыждни (вóдъ 26 н. ст. вересня до 3 н. ст. жовтня рано) занедужало въ 29 громадахъ належачихъ до 12 повíтóвъ 129 особъ, померло 74, мéжь ними було 10 недужихъ зъ попередного тыждня. Пошесть поволи слабне. — Про розвóй пошести подае справозданье намíстництва деякí цéкавí спостереженя. И такъ въ повíтí березóвскóмъ появила ся холера въ мéсцевости Ясеници. Насамперед, дня 22 н. ст. серпня, занедужала жíнка одного онучаря, пять днéвъ пóзнíйше занедужали двí иншí въ тóй самóй хатí мешкаючí особы, котрí також були занятí торговлею онучь. До Ясеницí, Орíхóвки, Волí и иншихъ сíлъ въ околици повернуло богато робóтникóвъ зъ повíта надвóрняньского, але нí одинъ зъ нихъ не занедужавъ на холеру. Однако треба допустити, що котрыйсь зъ нихъ продавъ заражене одíнье онучареви. Обí жíнки що насамперед занедужали були занятí складаньемъ онучь. Друге занедужанье въ Ясеници лучило ся въ домí жидóвского рíзника. Тамъ занедужала $3^1/_2$-лíтна дитина. Се занедужанье затаено и власти дóзнали ся про него ажь по смерти дитины. Пошесть розширила ся теперь не лише въ родинí рíзника, але имовíрно перенесла ся звóдси також мéжь жидóвъ въ громадí, котрí приносили до рíзника дробъ. Въ той способъ перенесла ся пошесть, якъ сконстатовано, також до села Гольцевои. Розмíрно до числа населеня лютила ся холера найсильнíйше въ громадí Гвóздъ повíта надвóрняньского. Справозданье оповíдае такъ само якъ и нашъ кореспондентъ зъ Надвóрнянщины (гл. ч. 209 „Дéла“ зъ 30 н. ст. вересня), що холеру занесли до села таки гвоздяньскí селяне що вертаючи зъ заробóтковъ ночували по дорозí въ коршмахъ по селахъ, де вже холера панувала. Першí занедужаня лучили ся мéжь дíтьми и мали лагóдный перебíгъ, мéжь тымъ якъ пóзнíйшí случаí занедужань мéжь дорослыми людьми кóнчили ся о много гóрше. До розширеня пошести причинила ся головно нужда, пануюча мéжь населеньемъ. Ординуючí лíкарь стрíчавъ въ многихъ хатахъ лише одну одиноку миску, такъ що не було нíчого иншого, въ що можна бы було влити карболеву воду. Мешканя переповнení, а люде привыкли брати воду зъ потока, хочь въ селí богато жерелъ зъ найлíпшою водою до питя. Коли холера появила ся, вóдносило ся населенье въ Гвоздí зъ великимъ недовíріемъ до лíкарéвъ и до заряджених средствъ охоронных, такъ що на пр. высланому до Гвозда лíкареви зборонювано доступу до недужихъ. Лучали ся затаюваня занедужань, такъ на пр. у арендаря и длятого легко поняти, що придавити пошесть удало ся лише зъ великою трудностію. До недужихъ треба було майже на силу добуватись та изолювати, а устроенье кухнí и пекарнí, щобы давати людямъ здорову поживу мусéло бути переведене такожь противъ ихъ волí. Высланí політичными властями урядники, працювали зъ найбóльшимъ пожертвованьемъ и безъ огляду на свои власнí потребы и лише сéй наутомимóй дíяльности треба дякувати, що холера въ Гвоздí вже майже цíлковито выгасае.

— **Зъ Рогатинщины пишуть намъ:** Въ околици Рогатина по селахъ якъ: Вербилóвцé, Бабухóвъ появила ся мéжь дíтьми шкарлятина. Пошесть ширить ся такожь мéжь жидами рогатиньскими. Та й не дивниця, бо въ мíстí нечистота, передовсíмъ по улицяхъ замешкалыхъ жидовою, а коли бы холера заглянула до Рогатина, то найшла бы тутъ добре пóдготованый для себе теренъ.

— **Зъ краєвои выставы.** Зголошеня на загальну выставу краéву въ означенóмъ речинчи т. є. до 1 н. ст. жовтня надóйшли въ такóй скóлькости, що дирекція буде мусéла выбудувати другій будынокъ промысловый, щобы помíстити предметы зъ VIII-ои ґрупы т. є. зъ гóрництва и выробы керамічнí. — Галя машинъ буде збудована зъ зелíза а покрыта буде фалистою бляхою. — Будовы павільону почтового обóймивъ въ дорозí офертъ п. Ґриґляшевскій.

— **Зъ улицí.** „A widzisz nasz polski katecheta był u nas już cztery razy, a wasz ruski jeszcze ani razu nie był!“ — Такъ розмавляли собí двí дíвчинки, повертаючи вчера зъ школы *X.* у Львовí.

— **Дробнí вéсти.** Намíстникъ ґр. Бадені выíхавъ вчера пополудни до Вéдня. — Міністеръ рóльництва ґр. Фалькенгайнъ пóддавъ ся оногды за-для нирковои недуги операціи, котра повела ся и лíкарí думають, що міністеръ верне вскорí до здоровля.

Вéсти зъ Аеп. львóвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 16 н. ст. падолиста розписанí парохіи: Выбудóвъ, дек. бережаньского, Турóвка, дек. скалатского и Липóвцé дек. унíвского.

Презенту на Осталовичí одержавъ о. Григ. Алискевичь, а консисторія вставила ся до намíстництва о згоду на канонічну институцію того-жь.

Въ пропозицію принятí оо.: на Бережницю: Ив. Залескій и Ив. Хавалко; на Белзецъ въ тернí: 1) Теод. Леонтовичь, 2) Ив. Залескій и 3) Володим. Пóдсоньскій, а въ списí: Ап. Крохмалюкъ и Вол. Чайковскій; на Оглядóвъ въ тернí: 1) Левъ Авдиковскій, 2) Ант. Куниньскій, 3) Ив. Стоцкій, а въ списí: Ад. Витвицкій, Ив. Мартинюкъ-Лотоцкій, Діон. Свистунъ, Исид. Давидовичь, Як. Зробекъ, Лаврент. Діяковскій и Ив. Насальскій.

Titulum mensae одержали окóнченí богословы: Ив. Алискевичь, Вас. Маковскій, Мих. Петрушевичь, Ник. Садовскій, Ник. Стисловскій, Ив. Войнаровскій, Ник. Герасимовичь, Ив. Головкевичь, Мих. Губчакъ, Ил. Гучковскій, Ив. Дорожиньскій, Григ. Дякóвъ, Іос. Дякóвъ, Вас. Залуцкій, Клим. Кичура, Ант. Котецкій, Теодоръ Кузьмóвъ, Теод. Кордуба, Вас. Левицкій, Волод. Левицкій, Корн. Лотоцкій, Петро Петриця, Теод. Пиндусъ, Володим. Престашевскій, Ал. Пристай, Ник. Романюкъ, Теод. Сахно, Левъ Селиньскій, Клявд. Снíжиньскій, Володим. Соневицкій, Мих. Тупись, Ал. Чубатый и Іос. Яросевичь.

До львóвскои духовнои семинаріи принятí: Ив. Алексевичь, Юл. Бачиньскій, Ив. Бриковичь, Ив. Вознякъ, Григоровичь, Дикій, Захаріясевичь, Иванцéвъ, Карпиньскій, Коменда, Кордуба, Косановскій, Кушнéръ, Мандичевскій, Матковскій, Медвéдь, Панчишинъ, Подлускій, Потопчикъ, Рогошевскій, Савицкій, Сохоръ, Стешинъ, Федусевичь, Авдиковскій.

Посмертнí — ✝ — оповíстки.

О. Михаилъ Навроцкій, парохъ Корнева, городеньского деканата, ревный труженникъ въ виноградí Христовóмъ, щирый патріотъ, упокоивъ ся до довшóй, тяжкóй недузí дня 5 н. ст. жовтня въ Городенцí въ 55-óмъ роцí житя, а 32-óмъ священьства.

Телеґрамы „Дéла“

Вéдень 7 жовтня. Постóйна комісія для кодексу карного ухвалила вчера на внесенье пос. Пининьского, що судъ може заборонити дневникамъ подавати справозданье зъ карныхъ розправъ, котрí треваютъ довше, якъ одинъ день. Справозданье можна подавати по скóнченю розправы.

Прага 7 жовтня. Заряджено карне слíдство противъ 300 участникóвъ въ торжествí оголошеня цесарского рескрипту о обиду маестату.

Берлинъ 7 жовтня. Рухъ выборчій въ Прусахъ дуже оживленый. Антісеміты ставляють своихъ кандидатóвъ. Альвардтъ сидить уже въ вязници. Консерваты заявили ся за вéроисповíдною школою. Vorwärts пакликуе соціялъ-демократóвъ ставити такихъ кандидатóвъ, котрí боролись бы въ соймí за загальнымъ правомъ голосованя.

Римъ 7 жовтня. Цесарь Францъ Іосифъ велíвъ высказати папí свóй жаль, що не прийшло до порозумíня въ справí цивільного супружества на Угорщинí. Яко конституційный король не може опирати ся волí народу.

Мадридъ 7 жовтня. Виновника атентату Паляса розстрíляно.

Лондонъ 7 жовтня. Бомбардованье Ріо Жанейра треваe безнастанно вóдъ двохъ днéвъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

— **Хв. Тов. Кас. въ Мост.** За III. кварталъ — **Вп. В. Бéл. въ Стр.** Одержали.

Надóслане.

ВСЕХЪ НАУКЪ ЛЕКАРСКИХЪ

Д-ръ Маркилъ Лявтербахъ

осéвъ въ долинí

и ординуе въ домí Стжиґоцкого напротивъ ц. к. Нотаря. 4870 3—3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пóдъ Коперникомъ“, Львóвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручае у великóмъ выборí и по **найдешевшихъ цíнахъ**: окуляры, цвíкеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґы, ленты мíрильнí, пйоны, сíбелé, манометры, и т. п. Устройня звóнкóвъ електричныхъ. Всякí направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКÍ ЛЬОСЫ

упуе и продае найкористнíйше

Контора вымíны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовí, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрí вóдворотною почтою полагоджуемо, просимо залучати на вóдповíдь марокъ на 15 кр. 4640

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ

Андрéя Андрейчина

у Львовí ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовляе 75—180

ВСЯКÍ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНÍ.

БІЛЕТЫ ВІЗИТОВÍ

вóдъ 1·20 кр. за сотку.

Кльосеты комнатнí по зр. 8, 18, 30 поручае

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелíзна у Львовí площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цíнники илюстрованí рóзныхъ предметóвъ до розпорядимости.

УРЯДЪ ПРИХОДСКІЙ ВЪ ЗОЛОТНИКАХЪ

глядае испытованого дяка, заразъ або вóдъ провóдъ. Близше листовно. 4873 2—3

4804 16—30

ПОСТÉЛЬ

власного выробу

Колдры студентскí на бавовнí або овечóй вовнí 175 цм. довгí, 125 цм. широкí по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великí 185—193 цм. довгí, 135 цм. широкí по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосíнні вóдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сíнники звычайнí и пружиновí вóдъ найдешевшихъ до найлíпшихъ.

Подушки пíряні и волосíнні.

Простирала пóдъ колдры и до застелюванья, пошевки и т. ин.

Коцики вовняні и **капы** на лóжка въ найбóльшóмъ выборí найдешевше поручае

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВОВЪ

улиця Коперника число 7.

Для вп. кравцéвъ знамениту вату вовняну $^1/_2$ клí. 65 кр. — 1·20 зр., на провінцію при закупнí 5 клí. высылаю оплатно.

ДОВРЫЙ ЧАЙ

поручае

СТАРА ТОРГОВЛЯ

4844 **ВОЛЯ** 13—20

у Львовí ул. Сикстуска ч 6.

МАҐАЗИНЪ ЦВЕТÓВЪ

и складъ насíня

М. ВОЛИНЬСКОГО и Т. КАЧИНЬСКОГО

У ЛЬВОВÍ

площа **Марійска ч. 3.** (коло готелю Жоржа.)

ЗАВЕДЕНЬЕ ОГОРОДНИЧЕ

ул. Садóвницка ч. 13 (напротивъ монастиря св. Терезы)

поручае на осíнный сезонъ цибульки гіяцинтóвъ, тулипанóвъ, нарцизбвъ, лелій и т. ин. по найприступнíйшихъ цíнахъ; всякí порозумíня листовно.

4869 3—6 Зъ поважаньемъ

Волиньскій и Качиньскій.

МАҐАЗИНЪ и РОБОТНЯ

ФУТОРЪ

ФЕЛИКСЪ и ЮЛІЯНЪ

ЛЮБЕЛЬСКІЙ

у Львовí ул. Валова ч. 3.

Поручаемо свóй обильно заосмотреный маґазинъ, де удержуемо всякí можливí роды шкóрокъ кожуховыхъ, готовí футра мужескí и дамскí, також ковнíры, зарукавки, шапочки и шапки и богато иншихъ рíчей, входячихъ въ обсягъ кушнéрства, выготовленыхъ пóсля найновíйшихъ фасонóвъ. Також удержуемо для выгоды Вп. Публики матерíи на покрытье футóръ мужескихъ и дамскихъ.

Всякí замовленя приймаемо и полагоджуемо въ якъ найкоротшóмъ часí и ручимо за тревале и елеґантне выкóнченье по найумíреннíйшихъ цíнахъ.

Цíнники на жаданье франко.

4865 (Импресса). 1—12

МАҐАЗИНЪ ФУТОРЪ
П. ЧАПЧИНЬСКОГО
У ЛЬВОВѢ
перенесеный 4860 2-8

на улицю Ягайлоньску ч. 12.

до обширного и пôсля нинѣшныхъ вымогъ урядженого льокалю и поручає ся дальшимъ взглядамъ.

„ДНѢСТЕРЪ"
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ ул. Валова ч. 11.

перше руске товариство асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, приймає обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ пôдъ найприступнѣйшими условіями и за можливою найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ.

Договоры заключенй зъ першими Товариствами контрассекураційными подають **„Днѣстрови"** можность обезпечувати и выплачувати **и найвысшй сумы**.

Фондъ основный 50.000 зр. в. а. ульокованый въ цѣлости въ пупилярныхъ паперахъ, **побôльшає ся** наростаючими вôдсотками. Фондъ резервовый творить ся и порастає по мысли статута.

„Днѣстеръ" приймає такожь въ силу договору, заключеного зъ Товариствомъ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ **обезпеченя на житє** въ всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ.

Друки, проспекты и всякй поясненя подають Аґенты, установленй у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ селахъ, якъ такожь 4414

Дирекція „Днѣстра" у Львовѣ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ где „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

ПРОТИВЪ ХОЛЄРЫ!!!

Дестилятъ винный.

Правдивый лише зъ

МУРИНЬСКОЮ ГОЛОВОЮ

остерьгає ся передъ

фальсифікатами!

Можна дôстати

въ найпершихъ

торговляхъ спеціяльностей и делікатесôвъ,

ДРОҐЕРІЯХЪ,

аптикахъ,

КАВАРНЯХЪ

и цукорняхъ.

4843 5—?

Головный складъ

ПФАВЪ и С-ка
Рєка (Фюме).

УЧИТЕЛЬ орґанъ рускаго товариства педаґоґічного, двотыждневникъ недаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1859 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2, Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

Маємо честь подати до прилюдной вѣдомости Всеч. Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ, комітетôвъ и Поважаныхъ Землякôвъ що зъ початкомъ жовтня отвираємо

Торговлю рѣчей церковныхъ

пôдъ фірмою

ИВАНА С. КОХАНОВСКОГО и В. НАДАХОВСКОГО
ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ.

Мы заосмотрили нашь маґазинъ въ хорошй рѣчи зъ першорядныхъ фабрикъ свѣтовой славы и будемо продавати по незвычайно дешевыхъ цѣнахъ безъ нѣякой конкуренціи.

Фелоны высылаємо до ласкавого выбору въ числѣ пôсля жаданя, Кивоты, Євангелія, Образы процесіональнй, Хоругви хрестнй, Фаны, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ, Суконки до пушокъ, Чашѣ, Кадильницѣ, Павуки, Хресты, Лѣхтарѣ мосяжнй и зъ бѣлого металю.

Близшй поясненя дамо нашими цѣпниками.

Поручаємо начу Торговлю ласкавымъ взглядамъ и просимо о ласкаву опѣку противъ нечестной конкуренціи.

Всякй замовленя просимо надсылати вже теперь до нашой фірмы. 4867 2—104

Остаємо зъ высокимъ поважаньемъ

И. С. КОХАНОВСКІЙ и В. НАДАХОВСКІЙ.

Звѣстне вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА
ЛѢЧНИЧЕ МЫЛО СМОЛЯНЕ.

Поручене славно звѣстными лѣкарями, уживає ся майже у всѣхъ державахъ Европы зъ свѣтлымъ успѣхомъ на **всякй выкиды шкôрнй** особливо на довготреваючй и лущачй ся лишаї, коросту, струпы и паразитнй выкиды, такожь на червенôсть носа, вôдмороженя, прѣтье нôгъ, порплѣ на головѣ и бородѣ. — **Берґера мыло смоляне** має 40% **смолы деревной** и вызначує ся мѣжь всѣми иншими мылами смоляными въ торговли. За-для охороны передъ **фальшованьемъ** требя жадати выразно **Берґера мыло смоляне** и уважати на выпечатаный тутъ знакъ охоронный. Позаякъ бавѣть зелене опакованье пôдрабляють и наслѣдують марку охоронну, длятого просимо дуже уважати чи въ брошурѣ на переднослѣдной сторонѣ есть фірма друкарнѣ „И. Файцінґера въ Опавѣ" яко певный знакъ правдивости нашого выробу.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лаґôднѣйше **мыло смоляне** до усуненя всякой нечистоты шкôры, на выґиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане **мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку** служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

въ коробкахъ по 3 штуки 1 зр., по 6 штукъ 1·90 зр.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкôры **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; **мыло ихтіолеве** на ревматизмъ и червенôсть лица; **мыло весняникове** дуже успѣшне; **мыло таниновe** противъ прѣтя нôґъ и выпаданя волося; **мыло до зубôвъ**, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ **мыла Берґера** звертаємо увагу на брошуру. Треба **жадати мыла Берґера**, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Фабрика и головна розсылка: Ґ. Гелль и Сп-ка, въ Опавѣ (Троппау)

вôдзначена почетнымъ дипльомомъ на мѣжнародной выставѣ фармацевтичной у Вѣдни 1883 року.

En gros для Львова; у пп. аптикарѣвъ: П. Миколяша, Жигм. Рукера.

En detail у пп. аптикарѣвъ: Ґ. Блюменфельда, Як. Байзера, П. Ґайльгофера, Ц. Склепиньского, І. Вевюрского и д-ра Т. Зарицкого. Въ Бродахъ у М. Куляка и В. Ляндесберґа; въ Чортковѣ у Л. Носа; въ Дрогобичи у А. Крижановского и Ф. Добжиньского; въ Коломыи у І. Сидоровича и Ед. Штенцля; въ Копичинцяхъ въ апт. Редера; въ Перемышли у М. Шварца, І Лопинкевича и А. Маньковского; въ Ряшевѣ у А. Карпиньского и І. Пруна; въ Станиславовѣ у А. Амировича, І. Мацуры и А. Стшемецкого; въ Стрыю у І. Айхмілера и К. Яра, якъ такожь у всѣхъ значнѣйшихъ аптикахъ Галичины. 4647 23—24.

У всѣхъ моихъ склепахъ и въ головнôмъ моѣмъ складѣ у ЛЬЗОВѢ, Сикстуска 47

удержую лише найлѣпшй роды незапальной НАФТЫ

зъ рафінеріи Адама Скшиньского въ Либуши

и продаю ей теперь по можливо найнизшихъ цѣнахъ а то:

1 літеръ повно намѣрены **НАФТЫ**

подвôйно рафін. найлѣпшой кришталевой (Kaiser-Öl) Н-ръ 0 по 24 кр.	
„ „ безвонной незапальной сальоновой Н-ръ 0 по 22 кр.	
„ „ чистой незапальной господарской Н-ръ 0 по 20 кр.	

Купуючимъ наразъ бодай **10 літрôвъ опускаю** зъ высше поданой цѣны 2 кр. на літрѣ **и вôдставляю безпроводочно** замовлену **НАФТУ власнымъ возомъ до дому.**

При **бôльшôмъ купнѣ бочками** обємy около 180 літрôвъ

даю ще значный рабатъ.

Однако хто не хотѣвъ бы у себе переховувати бôльшой скôлькости, одержить **АСИҐНАТЫ** за котрыми закуплену по **найдешевшôй** цѣнѣ **нафту частями** въ кождôмъ **моѣмъ** склепѣ може вôдбирати. 4858 3—10

На провінцію высылаю **НАФТУ** за наказкою вô вторки и суботы, ґарантуючи за **найлѣпшу** якôсть и законами приписану **незапальнôсть.** Зъ провінціи замовленя прошу адресувати до головного складу СИКСТУСКА 47. Купуючй тутъ можуть замавляти такъ въ головнôмъ магазинѣ, якъ такожь у всѣхъ моихъ склепахъ. Контора головного складу має **ТЕЛЄФОНЪ** н-ръ 159. На жаданье цѣнники франко.

Петро Мйончиньскій.

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

Вôдъ давна звѣстный зъ своей доброты и запаху правдивый

РОССІЙСКІЙ ЧАЙ

въ торговли

В. АДАМОВИЧА
ВЪ БРОДАХЪ

фунтъ дуже доброго	зр. 1·40
фунтъ найлѣпшого оригін. опакован.	зр. 2·50
фунтъ „Имперіяль" цесарскои	зр. 3·50
фунтъ высѣвокъ зъ найлѣпш чаѣвъ	зр. 1·20
кава „Сіріюсъ" франко 5 кільо	зр. 9·50

4861 3—104

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]
въ 1830 році 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ
въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управитель Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 році и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальной ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣякой роботы, входячи въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонійнй дзвоны пъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ВЫСТАВА СВѢТОВА ВЪ ЧИКАҐО.

Білєты корабельнй **до Америки**

въ

Нідерляндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходной плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Поясненя безплатно. 4590

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає

ВСѢ ЄФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½%	**листы ипотечнй**
5%	**листы ипотечнй преміованй**
5%	**„ „ безъ премій**
4½%	**листы товариства кредитового земского**
4½%	**„ Банку краєвого**
4½%	**позичку краєву галицку** 3483
4%	**позичку пропінаційну галицку**
5%	**„ „ буковиньску**
4½%	**„ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ**
4½%	**„ пропінаційну угорску**
4%	**угорскй облігаціи индемнізаційнй**

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнний, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Помôчникъ торговельный обзнакомленый зъ торговлею корѣнною и комнатою до спѣдань глядає мѣсця на провінціи. Близша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла". 4871 3—4

Tinct. capsici compos.
(Pain Expeller)
приладжена въ аптицѣ Ріхтера, Прага,

загально звѣстне, лаґодяче бôль втираньe, можна дôстати по цѣнѣ 1·20 зр., 70 кр и 40 кр. за фляшку майже въ кождôй аптицѣ При закупнѣ треба бути дуже обережнымъ и треба брати фляшки лише зъ охоронною маркою „котва" яко правдивй. 31—49
4592

Центральна розсылка.

Ріхтера аптика п. Зол. Львомъ, Прага.

Lev. Kneipp

Необходима КАТРАЙНЕР-А для кождого ґаздôвства КНАЙПА СОЛОДОВА єсть КАВА

зô **смакомъ звычайной кавы.** Згадана кава зъ того взгляду хосенна, що можна обôйтись безъ шкôдного уживаня чистои або помѣшаной зъ сурроґатами кавы звычайной, а натомѣсть приладити собѣ о много **смачнѣйшу здоровѣйшу и бôльше поживну** каву. — **Незрôвнана** яко додатокъ до звычайной кавы. **Дуже надає ся для женщинъ, дѣтей и недужихъ. — Старанно оминати пôдроблень. ½ кільо по 25 кр. — Всюды можна дôстати.**

Правдива лишь въ **бѣлыхъ** пакетахъ зъ портретомъ свящ. Кнайпа яко маркою охоронною. 4506 42—52

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: **Иванъ Белей.** — Одвѣчальный редакторъ: **Михайло Струсевичъ.** Пашеръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 216. Львôвъ, Понедѣлокъ 27 вересня (9 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить во второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Справа будовы театру руского.

Сими днями вôдбувъ комітетъ будовы руско-народного театру засѣданье пôдъ проводомъ заступника головы, сов. Мандичевского, на котрôмъ секретарь о. Гошовскій здававъ справу зъ дѣяльности комітету за мѣсяцѣ липень, серпень и вересень. Показало ся, що комітетъ розвинувъ акцію збираня складокъ широко. Доси выслано 2.045 листôвъ зъ книжочками купоновыми, а 53 листôвъ до поодинокихъ ще осôбъ Справлено вôдтакъ 18 пушокъ и 13 зъ тыхъ розмѣщено въ філіяхъ „Торговлѣ Народнои“ и въ публичныхъ льокаляхъ. Теперь высылають ся письма зъ чеками до всѣхъ урядôвъ громадскихъ зъ просьбою о датки на будову. Рѣшено выслати такѝ-жь письма до 83 громадъ мѣскихъ Галичины, вôдтакъ и до радъ повѣтовыхъ.

Изъ справозданя секретаря выходить, що до нинѣ надъ 20 0 людей въ краю заходить ся коло збираня даткôвъ та що єсть всяка надѣя на успѣхъ, наколи тôлько патріотичнѝ збирачѣ розвинуть вôдповѣдный рухъ, а загалъ народу, зрозумѣвши вагу початого дѣла, не поскупить ся хочь-бы найдрôбнѣйшими лептами. Въ рукахъ збирачѣвъ на книжочки купоновѝ находить ся капіталъ до 70.000 зр. Всѣхъ книжочокъ надрукувавъ комітетъ на 147.000 зр. и ихъ бы належало розôбрати всѣ до однои. Замѣтне, що доси найшлись лише три личности въ краю, котрѝ вôдказались вôдъ збираня даткôвъ зъ простого, низького антаґонизму до сцены народнои. Лишь три индівідуа — се дуже вôдрадный проявъ на звѣстнѝ галицкѝ вôдносины. Замѣтне дальше и то, що навѣть въ захôднôй части краю деякѝ Поляки щиро заходять ся коло збираня складокъ, а вôдбиця и се характеристичне, що деякѝ панове польскѝ рôвно-жь симпатично вôднеслись до нашого дѣла, приславши бôльшѝ або меншѝ датки.

Купоновѝ книжочки находять ся ще въ руху продажнôмъ и мало хто изъ збирачѣвъ поправъ ся зъ ними, хочь треба додати, що деякѝ патріоты взяли тыхъ книжочокъ и на кількадесять ґульденôвъ. До касы комітету вплывали доси переважно лишь принагоднѝ складки, робленѝ на рôзнородныхъ сходинахъ, празникахъ, весѣляхъ и т. д. Деякѝ патріоты нашѝ устроювали вже нарочнѝ забавы [якъ въ Городахъ д-ръ Должицкій и другѝ], зъ котрыхъ доходъ призначили на будову театру. Станъ касы комітету зъ днемъ 1 жовтня с. р. выносить вразъ изъ давнѣйшими на сю цѣль зôбраными фондами надъ 6.600 зр. Грошѣ льокує комітетъ въ паперахъ цѣнныхъ, по части въ кладници почтовôй. Зôбрана сума єсть ще дуже незначна, зваживши, що будова театру нашого у Львовѣ буде коштувати що найменше 200.000 зр. Однакожь уже зъ половиною тои сумы буде можна приступити до будовы, а зъ доходôвъ будынку сплачувати евентуально затягнену позичку. Але поки-що, нинѣ треба намъ передовсѣмъ дбати о интензивне збиранье складокъ. Часъ до збираня короткій: ледви три мѣсяцѣ до кôнця року. Зъ днемъ 1-ого сѣчня гасне для насъ право публичного збираня даткôвъ. А якъ наглою єсть потреба будовы театру, доказує фактъ, що театральна трупа наша — по вôдмовѣ ѣй салѣ совѣтомъ „Народного Дому“ — не має нинѣ вôдповѣдного примѣщеня на часъ гостины своєи у Львовѣ и мусить тулитись по закуткахъ, въ комôрнôмъ на маленькихъ сценахъ, де годѣ выставляти штуки, що потребують ширшои инсценізаціи и ширшихъ декоративныхъ обстановъ... Прикра ся обставина повинна бути для кождого Русина спонукою до тымъ пильнѣйшого збираня складокъ, щобы театръ нашъ не бувъ зависимый вôдъ такихъ „совѣтôвъ“, а дôждавъ ся власнои, величавои хаты въ столици галицкои Руси.

Въ справѣ доповняючихъ выборôвъ.

Вôдъ посла д-ра Михайла Короля зъ Жовкви одержали мы сегодня — зъ просьбою о помѣщенье въ „Дѣлѣ“ — отсе письмо:

Вôдъ часу опорожненя мандату на посла до рады державнои черезъ смерть бл. п. о. Брылиньского кольпортують польскѝ ґазеты безосновнѝ вѣсти, будь-то я убѣгаюсь о той мандать.

По розписаню выборôвъ пôднесли мою кандидатуру якъ священики такъ и селяне всѣхъ трехъ округôвъ выборчихъ, домагаючись вôдъ мене зовсѣмъ серіозно, щобы я выступивъ яко кандидатъ.

Тутешный староста, котрый при послѣдныхъ выборахъ заохочувавъ мене до кандидуваня и заявивъ торжественно, що яко староста не выступивъ бы нѣколи противъ моєи особы, аґітуючи за своимъ кандидатомъ, выступає противъ мене въ спосôбъ, котрый не приносить чести анѣ єму анѣ форсованому черезъ него кандидатови, що здаєть ся вказувати на те, що и правительство приняло мою кандидатуру яко фактъ довершеный.

Не хотячи зъ однои стороны утримувати въ блудѣ адгерентôвъ моєи кандидатуры, а зъ другои стороны хотячи вôдобрати противникамъ оружіє до форсованя кандидатуры о. Грушкевича, заявляю публично, що о опорожненый мандатъ посла до думы державнои зъ округа Жовкôвъ-Рава-Сокаль убѣгатись не думаю и нѣколи не думавъ.

Жовкôвъ 8 жовтня 1893.

Д-ръ Михаилъ Король.

Про выбôръ посла до сойму въ повѣтѣ долиньскôмъ одержуємо зъ повѣта таку допись:

„Вже то кождого щирого руского патріота дрожію переймають кождѝ зближаючѝ ся выборы — такъ якъ они у насъ переводять ся... Рана, котру часъ пригоює, огôрченье, котре затираєсь, кождѝ новѝ выборы на ново розъятрюють. Такъ було и симъ разомъ.

Наученѝ досвѣдомъ не ставляли Русины кандидатомъ чоловѣка такого, котрый бы не бувъ знаный усѣмъ верствамъ въ повѣтѣ. Хочь и якъ намъ були симпатичнѝ деякѝ кандидатуры, не ставлено ихъ, абы вороги не воювали мѣжь селяньствомъ фразами на тематъ „незнакомыхъ панôвъ львôвскихъ“, а упрошено на кандидата чоловѣка правого характеру, знаного въ повѣтѣ, маючого симпатію цѣлого населеня — начальника суду долиньского п. Адама Грабовеньского. Але що все се значить, коли то бувъ кандидатъ Русинôвъ! — а Русинъ nie śmie być wybranym! Такъ, то окликъ, пôдъ котрымъ переводить ся всякѝ выборы на Руси, а до осягненя того кожде средство добре! И ужито тыхъ поганыхъ средствъ, ужито ихъ въ такôй мѣрѣ, що цѣла та погань здôбна затроити суспôльный орґанізмъ на довгѝ лѣта...

Чи описувати ширшому свѣтови тѝ сцены, якихъ свѣдкомъ була Долина дня 5 жовтня? Образъ знаный. Суятня пейсатыхъ аґентôвъ, горланье упавшихъ морально селянъ, погана лайка пяныхъ урвителѣвъ, пôдкупства, піятика и „vivat nasz poseł“! Коли-бъ мы Русины мали такъ побѣджати, то вже лѣпше падати, не плюгавлячи гôдности чоловѣчои.

Вся та погана деморалізація не була бы намъ страшною, — нарôдъ нашъ має ще тôлько силы моральнои, що й се вôдперъ бы, — коли-бъ не инґеренція властей! Передъ выборами чути було запевненя, що „rząd się nie miesza“, „pan starosta neutralny“ и т. д. При выборѣ и показалась та „неутральнôсть“. Дехто зъ Русинôвъ и вѣривъ въ неутральнôсть, тымъ бôльше, що староста п. Навроцкій має опінію чоловѣка справедливого. Однакъ въ день выбору посла — не знати, чи зъ волѣ п. старосты, чи на указъ зъ горы — все, що тôлько носить мундуръ, стануло до борбы. Апліканты, практиканты, концепісты, секретарѣ — все те було на ногахъ. Мундуры помѣшали ся зъ товпою выборцѣвъ .. конферовано, взывано вôйтôвъ-выборцѣвъ до бюръ ad audiendum verbum... Урядники всѣхъ декастерій мали того дня ролю борцѣвъ противъ страшного противника... Управителѣ камеральнѝ змобілізували своихъ пôдвластныхъ, вôзвано навѣть декотрыхъ учителѣвъ „do wzięcia udziału w wyborze“! Додайте до цѣлои тои фалянґи ще приватныхъ офіціялістôвъ барона Попера, котрѝ не жалували труду для „swego kolegi“, то чи подивуєтесь, добрѝ люде, що мы упали? Певно нѣ, а дивно вамъ хиба буде, якъ при такôмъ складѣ рѣчей упало 56 голосôвъ на руского кандидата! А треба ще зважити, що то були голосы селянъ, бо выборцѣвъ зъ людей интеліґентныхъ була симъ разомъ тôлько горстка!

При послѣдныхъ выборахъ було священикôвъ-выборцѣвъ 34, теперь 11. При послѣдныхъ выборахъ всѣ голосы священикôвъ упали на кандидата Русина, а теперь — о доле! — зъ 11 голосôвъ упали 2 на кандидата польского! Докоры робленѝ патріотами-селянами священики тѝ мусѣли мовчки выслухати. Яке-жь бо вражѣнье на селянъ могло зробити голосованье о. Колянковского, сѣдоголового старика! Другимъ, що голосувавъ на п. Витославского, бувъ о. Бандира [дарма, що славить самъ себе „твердымъ“], парохъ Слободы, що ледви кôлька мѣсяцѣвъ тому прибувъ до нашого повѣта. Характеристичне й то, що обохъ тыхъ отцѣвъ духовныхъ п. староста покликавъ до комісіи, а о. Колянковскій удостоивъ ся навѣть выбору на предсѣдателя комісіи. Супротивъ того пригноблюючого факту вôдрадно було глядѣти на патріотôвъ селянъ, котрѝ не упали на дусѣ, а накликувались и ободрялись посполу. „Най двохъ насъ буде, — кликавъ оденъ, — а не пôвъ сотнѣ, то ще не даймо ся!“ Имена тыхъ героѣвъ зъ честію треба згадувати, — не подаємо ихъ, бо они не жаднѝ реклямы, котра, вѣримо, хиба зашкодила бы имъ Голосы тыхъ патріотôвъ, що теперь такъ честно боролись, — то наше золото, наше жито, що має бути посѣвомъ на нашôй рôли, заростаючôй хабазьемъ пôдъ теперѣшну пору... Боже! коли се жито зазеленѣє?..“

Передъ сесією рады державнои.

Вô второкъ зачнесь перше засѣданье осѣннои сесіи рады державнои. Въ послѣднôмъ тыждни вôдбувала нарады перманентна комісія для закона карного; на пятницю вечеромъ була скликана перманентна комісія для реформы податковои, але не доставало трехъ послôвъ до потрѣбного комплєту. Зъ того видно, що доси дуже мало послôвъ приѣхало до Вѣдня и певно ажь сегодня въ понедѣлокъ численнѣйше являть ся у Вѣдни. Вô второкъ рано всѣ клюбы зберуть ся на нараду, щобы обговорити ситуацію політичну.

Перше засѣданье рады державнои вô второкъ буде выповнене бѣжучими справами. По вôдчитаню наспѣвшихъ петицій въ часѣ ферій парляментарныхъ предложить ся палатѣ послôвъ експозе фінансове, котрымъ міністеръ скарбу мотивує прелімінарь буджетовый на 1894 р. Крôмъ того дуже можливо, що молодо-Чехи схотять выкликати формальну дебату надъ выимковыми розпорядженями правительства. Правительство предложить палатѣ послôвъ мотивы и проєктъ закона що-до выимковыхъ розпоряджень, а молодо-Чехи готовѝ поставити внесенье на перше читанье проєкту и вôдосланье єго до комісіи. Але пôсля здогаду вѣденьскихъ ґазетъ, палата схоче дати посламъ бôльше часу розглянути мотивы правительства.

Выимковѝ розпорядженя стали ся осею, довкола котрои обертаєсь внутрѣшна політика австрійска. Майже нема сумнѣву, що бôльшôсть палаты послôвъ затвердить розпорядженя правительства и кабінетъ ґр. Таффого не найдесь въ колізіи, що дальше робити. Ба, навѣть на случай незатвердженя палатою послôвъ выимковыхъ розпоряджень правительство не дало бы збити ся зъ пантелику и устояло бы ся при своихъ зарядженяхъ, бо найшло вже дуже добру интерпретацію артикулу 11-ого закона зъ 26 мая 1869 р. Сю интерпретацію подає дописуватель вѣденьскій Czas-у, а зъ того выходить, що правительство неконче готове поносити великѝ жертвы, щобы добути бôльшôсть для своихъ заряджень, та що тѝ сторонництва,

---

2)

ДИВНА.

(*Очеркъ В. Короленка*)

(*Дальше.*)

Зъ города прийшлось ѣхати трôйкою. Иванôвъ мôй пяный-пянѣсѣнькій; проспить ся и знову залле ся Выйшовъ зъ ваґона — зъ нôгъ падає. Ну, думаю, погано! щобъ лише грошей казенныхъ не пропугавъ. Вваливъ ся на почтовый вôзъ, поклавъ ся и захропѣвъ заразъ. Сѣла она бôля него — невыгôдно. Погляне на него, наче на гадину яку подивить ся. Усадовилась такъ, щобъ єго й не доторкнути ся, цѣла въ кутику скорчилась, а я то вже такъ якось примѣстивъ ся. Якъ выѣхали, вѣтеръ холодный; я самъ промерзъ и ѣй, бачу, холодно. Закашляла сильно и хустину до устъ пôдняла, а на хустинѣ, дивлю ся, кровь. Такъ мене наче хто въ серце шпилькою вколовъ. „Ехъ, кажу, панночко, де-жь се можна? Вы хорѝ, а въ яку погоду выѣхали! — дуже холодно... Хиба, кажу, можна такъ?“ Скинула на мене очима, подивилась, и наче зновъ у неи въ серединѣ закипѣло. „Що вы, каже, дурнѝ, чи що? Не розумѣєте хиба, що я ѣду не по своѣй воли? Гарный! — каже, — самъ везе, и ще жалувати пробує.“ — „Вамъ бы, говорю, начальству сказати .. бодай у шпиталь пôйти, нѣжь у такій холодъ ѣхати Дорога то не близька.“ — „А куды?“ — пытає. А намъ, знаєте, остро заборонено говорити провинникамъ, куды ихъ везти приказано. Бачить она, що я замявъ ся, и вôдвернулась. „Не треба, каже, я такъ собѣ... Не кажѣть, але й самѝ не морочте мене вже.“ Я не втерпѣвъ. „Отъ, кажу, куды вамъ ѣхати. Не близько.“ — Стиснула уста, зморщила бровы, але сказать не сказала нѣчого. Я похитавъ головою: „То то й є, кажу, панночко. Молодѝ вы, не знаєте ще, що то значить.“ Дуже менѣ досадно було, а она глянула й каже: „Задаромъ вы такъ думаєте. Знаю я добре, що то значить, а до шпиталю все-таки не пôйду. Спасибô'. Коли вмирати, такъ красче вже на воли, а не въ шпитали вашôмъ тюремнôмъ. Вы думаєте, каже, що я вôдъ вѣтру занедужала вôдъ простуды? Ледви!“ — „Тамъ у васъ, пытаю, свояки якѝ?“ Се пôсля того вже, якъ она менѣ заявила, що у своихъ одуживати хоче. „Нѣ, одвѣчає, у мене тамъ нѣ рôднѣ, нѣ знакомыхъ не ма. Городъ той для мене чужій, однакъ такѝ засланѝ, якъ я, товаришѣ, будуть тамъ.“ Дивно менѣ стало: якимъ то свѣтомъ она чужихъ людей своими товаришами называє; не вже-жь, гадаю собѣ, стане ѣѣ хто поити й годувати безъ грошей, а надто ще незнакому. Тôлько не бравъ ся розпытувати єи, бо бровы, бачу, морщить, невдоволена моимъ выпытуваньемъ. Пôдъ вечеръ же дивлюсь: хмары нависли, вѣтеръ подувъ холодомъ, а тамъ и дощь впавъ. Болото й передше було, а теперь такъ грязко стало, по просту кисѣль на дорозѣ, та й тôлько. Плечѣ менѣ цѣлѣськѝ болотомъ забризькало, а ѣй такожь несогôрше пощедрило. Однымъ словомъ сказати, погода на єи нещастье, настала зъ плюгавыхъ плюгава: дощикомъ прямо въ лице сѣче, дармá, що й кабитка крыта и рогожею я єи вкрывъ, куды тамъ! Тече зô всѣхъ бокôвъ, промерзла, бачу, цѣла, дрожить и очи примкнула. По лици каплѣ дощу потекли, а щоки блѣдѝ и не поворушить ся, наче непритомна. Я ажь настрашивъ ся. Бачу, дѣло тутъ не до ладу, зле.

Пôзнымъ вечеромъ приѣхали мы въ городъ Я***. Буджу Иванова, выйшли изъ стаціи — кажу наставити самоваръ. А зъ того города пароходы ходять, тôлько що намъ пôсля инструкціи на пароходѣ сѣдати остро заборонено. Хочь оно тамъ нашому братови и выгôднѣйше — дешевше выходить, такъ за те лячно. Въ пристани, знаєте, поліцейскѝ стоять, а то й нашъ братъ, мѣсцевый жандармъ, бѣды завсѣгды може накоити. А панночка и повѣдає: „Я, каже, дальше по почтѣ не поѣду; якъ собѣ знаєте, каже, пароходомъ везѣть!“ А Иванôвъ ледви очи протеръ зъ похмѣля, сердитый... „Вамъ, каже, про се не толкувати. Куды повезуть, туды й поѣдете“. Нѣчого она єму не сказала, а до мене говорить: „Вы чули, каже, що я сказала: не ѣду!“ Кличу я тогдѣ Иванова на бôкъ. „Треба, кажу, на пароходѣ везти. Вамъ бы лучше: заощадите“. Вôнъ вкôнци згодивъ ся, тôлько побоюєсь. „Тутъ, каже, полковникъ живе, такъ щобъ намъ чого не було; пôйди, каже, и спытай.., менѣ щось нездорово, каже“. А полковникъ живъ недалечко. — „Пôйдемо, кажу, разомъ и панну зъ собою возьмемо“. Боюсь. Иванôвъ, думаю, зъ похмѣля ще спати куды повалить ся бѣда буде! Тутъ не трудно, щобъ она втѣкла або заподѣяла собѣ що... прийдесь одвѣчати. Ну, пôйшли мы до полковника. Вôнъ выйшовъ до насъ. „Чого вамъ?“ пытає. Отъ она єму и розказує, але и зъ нимъ не гарно говорить. Ѣй бы попросити гарненько: такъ и такъ, будьте, мовлявъ, ласкавѝ, а она тутъ по свому забалакала. „Якимъ правомъ?“ — каже, — ну, и такъ далѣ, все, знаєте, зухвало. Выслухавъ вôнъ єи й нѣчого, смирно такъ одвѣчає: „Не можу, каже; нѣчого я тутъ не пораджу. По закону... не можна“. Дивлюсь, а панночка моя почервонѣла цѣла, очи якъ вуглье. — „Законъ!“ каже, и засмѣялась по свому сердито, а голосно. „Такъ, такъ“, полковникъ ѣй на те, „законъ!“ Признаюсь, я тутъ забувъ ся трохи, та й кажу: „Правда, ваше высокородіє, що законъ, коли-жь бо они, ваше высокородіє, не здужають“. Вôнъ змѣривъ мене грôзно очима. „Якъ ты зовешь ся?“ пытає. „А вы, панночко, каже коли хорѝ — може-бъ до шпиталя тюремного?“ Она вôдвернулась и пôйшла геть, словечка не сказала. Мы за нею. Не згодилась пôйти до шпиталя, та нѣчого й казати: коли вже на мѣсци не осталась, такъ тутъ, въ чужôй сторонѣ, безъ гроша, та й годѣ. Ну, нѣчого робити. Иванôвъ напавъ ся на мене. — „Що теперь буде? черезъ тебе, дурака, конечно обомъ намъ прийдесь одвѣчати“. Казавъ запрягати конѣ и переждати ночи не згодивъ ся, по ночи й выбратись мусѣли Пôдôйшли до неи: „Будьте ласкавѝ, кажемо, панночко, конѣ вже ждуть“. А она до софы припала, — що йно грѣє ся. Зôрвалась на рôвнѝ ноги, стала передъ нами, выпростувалась цѣла, прямо на насъ дивить ся, ажь, кажу вамъ, страшно було менѣ на неи подивитись.

„Проклятѝ вы“ — говорить; знову по своєму щось заговорила, невыразно. Здаєть ся й по руски говорить, а нѣчого не можна зрозумѣти. Тôлько сердито дуже, жалôсно говорила: „Ну, каже, теперь ваша воля, можете мене замучити... щó хочете зробѣть. Ѣду!“ А самоваръ усе на столѣ стоить, она ще й не пила. Мы зъ Ивановымъ наварили собѣ чаю и ѣй я наливъ. Хлѣбъ мы мали бѣлый, я такожь ѣй укроивъ. „Попоѣджте, кажу, на дорогу. Нѣчого, загрѣєтесь бодай дрôбку“. — Она кальошѣ вбувала, звернулась до мене, дивилась, дивила, потôмъ здвигнула плечима и каже: „Що се за чоловѣкъ такій? Вы мабуть цѣлкомъ божевôльнѝ! Буду я вашъ чай пити?...“ Не ймете вѣры, яка се була для мене обида. Нинѣ згадаю, а ще серце бьеть ся. Отъ васъ прецѣнь не бридить зъ нами хлѣба-соли зъѣсти. А она бридилась. Казала собѣ потôмъ на другôмъ столѣ наставити другій самоваръ и розумѣє ся: за чай, за самоваръ у-троє заплатила.. Дивна!“

Оповѣдачь замовкъ. У хатѣ запанувала на якійсь часъ тишина, перерывана лише сапаньемъ молодшого жандарма.

— Вы не спыте? — спытавъ мене Гаврилôвъ.

— Нѣ, говорѣть далѣ, коли ласка... я слухаю.

(*Дальше буде*)

котрі бы ставляли надто великі домаганя на всѣлякого рода концесіи, мали бы осѣсти на леду, бо правительство може обійтись безъ ихъ помочи. Интерпретація згадана есть того рода:

Артикулъ 11-тый закона зъ 26 мая 1869 р., що-до хвилевого завѣшеня деякихъ артикулівъ конституціи, звучить: „Зарядивши пôсля отсего закона средства выимковѣ, або порѣшивши ихъ продовженье, міністерство повинно радѣ державнôй, если есть скликана, сейчасъ, если нѣ, заразъ по ей сходинахъ и на ей першôмъ засѣданю, здати справу о зарядженяхъ средствъ выимковыхъ, выяснити причину и зажадати ухвалы рады державнои. Въ противнôмъ разѣ устають заряджені средства выимковѣ."

Пôсля Deutsche Ztg, котра одержує часомъ информаціи зъ кругôвъ правительственыхъ (бо н пр. се була одинока газета вѣденьска, котра вже 12 вересня знала, що заносить ся на заведенье выимковыхъ розпоряджень въ Празѣ), правительство зъ наведеного повысше артикулу выводить заключенье, що вôдкиненье розпоряджень палатою послôвъ не спонукало бы ихъ знесеня; лишь згôдна ухвала обохъ палатъ могла бы мати такій наслѣдки.

На разѣ квестія интерпретаціи артикулу того закона не має практичного значѣня, бо въ палатѣ послôвъ найде ся бôльшôсть для правительства. Але на кождый случай потрѣбно бы точно означити, якъ треба розумѣти законъ зъ 1869 р., бо пôсля интерпретаціи правительства вплывъ и значѣнье парляменту зôйшло бы до зера. Доси загально думано, що вотумъ палаты послôвъ выстане примусити правительство, щобы цофнуло выимковѣ розпорядженя; теорія конституціоналізму выдвигає вотумъ палаты до великого значѣня, бо робить вôдъ тото зависимымъ вôдкиненье буджету, крізу кабінетну и т. п.

Згаданый законъ зъ 1869 р. ухвалено въ 1868 р. при помочи тогдашныхъ лібералôвъ, котрі були правительственнымъ сторонництвомъ. Пос. Куранда ставивъ поправку до артикулу 11-ого того змѣсту, що если одна зъ палатъ узнасть зарядженя правительства неоправдаными, то правительство мусить вôдкликати тѣ зарядженя. За симъ внесеньемъ голосували клерикалы и Поляки, але таки при голосованю оно перепало двома голосами (78 противъ 76) и тымъ способомъ вольности конституційнѣ вôддано на ласку правительства.

Але якъ хто собѣ постелить, такъ выспить ся. Въ справѣ векельсдорфскôй, доказувавъ Плѣнеръ, що выстане, если правительство запытає соймъ краєвый о опінію що-до отворея нового округа судового, а яка буде та опінія, на се не потребує правительство оглядати ся, лишь робити, що схоче. Такъ само и въ сѣмъ случаю: правительство подасть до вѣдомости палаты послôвъ свои выимковѣ зарядженя, але не потребує журитись о ихъ затвердженье. Прерогатива правительства збôльшена а значѣнье парляменту зведене до чистои формальности.

Вправдѣ арт. 14-ый законôвъ основныхъ зъ 21 грудня 1867 каже, що выимковѣ зарядженя перестануть обовязувати „если одна зъ обохъ палатъ вôдмовить имъ затвердженя", але артикулъ 11-тый закона зъ 26 мая 1869., котрый то законъ уважають теперь за автентичну интерпретацію постановъ о выимковыхъ зарядженяхъ, говорить вже лишь про „ухвалу рады державнои". И такъ то можна выбирати собѣ интерпретацію закона, котра въ данôй хвили есть догôдна.

Вô второкъ, якъ вже сказано, зôйдуть ся клюбы на нараду. Клюбъ сполученои лѣвицѣ буде мусѣвъ добре зважити, чи має и симъ разомъ пôдперти правительство. Neue fr. Presse пригадує лѣвици, що ей політика „вôльнои руки" не принесла позитивныхъ результатôвъ а лишь причинила ся до тріюмфу гр. Таффого, бо вôнъ не маючи сталои бôльшости може розвязувати найтруднѣйшѣ квестіи лишь за-для того, що три найбôльшѣ сторонництва, стремлячи до верховодства, не ставляють на першôмъ мѣсци своихъ жизненныхъ интересôвъ. Доси мало правительство голосы лѣвицѣ завсѣгды за собою, то може навчить ся оно вôдчувати некористи тои політики, если буде мати вôдъ случаю до случаю тѣ голосы противъ себе — кôнчить N. fr. Presse та поручає своимъ сторонникамъ добре розважити и таку евентуальнôсть.

Въ клюбѣ Гогенварта феодалы и клерикалы будуть голосувати за выимковыми розпорядженями, а чи удасть ся на ту сторону перетягнути ще й прочѣ елементы, входячі въ складъ того клюбу и ставляючі на першôмъ плянѣ своєи програмы національну квестію, сего ще не можна знати. — Коло польске заявить ся за розпорядженями и певно навѣть не буде великои опозиціи мѣжь членами кола польского, бо найбôльше ліберальнѣ погляды въ сѣй справѣ вôдъ поодинокихъ членôвъ кола обмежались доси лишь до заявленя, що коло польске мусить добре розглянутись въ мотивахъ правительства.

Про клюбъ рускій, котрый въ тôй справѣ буде мати досыть невеличкій голосъ, доносять зô Львова до N. fr. Presse, що три послы: Барвѣньскій, Охримовичь и Мандичевскій будуть голосувати за предложеними а три: Романчукъ, Цôдляшецкій и Телишевскій противъ предложень. Розумѣє ся, що та вѣсть поки що лишь комбінацією львôвского кореспондента до N. fr. Presse.

Клюбъ молодо-ческій змѣнивъ ся въ своѣмъ складѣ на стôлько, що не буде мати проф. Масарика. Говорять, що до выборôвъ доповняючихъ стане проф. Масарикъ, хочь молодо-Чехи вызначили кандидатомъ на сей мандатъ д-ра Цетака. Симъ разомъ въ справѣ выимковыхъ розпоряджень молодо-Чехи найдуть помôчь и вôдъ старо-ческихъ послôвъ зъ Моравы, котрі вже порѣшили заняти опозиційне становище противъ правительства. На зборахъ політичныхъ, якій вôдбувають ся въ Чехіи, появляє ся негодованье на орґанъ молодо-ческій Narodni Listy, бо вôдъ часу выимковыхъ розпоряджень Nar. Listy дуже притихли и не вôдповѣдають загальному настроєви въ краю. Въ Чехіи зачала ся аґітація за тымъ, щобы всѣ громады ческій вôдмовили правительству стяганя податкôвъ и въ сей способъ выломили ся зъ-пôдъ одного тягару, накиненого т. зв. порученымъ обсягомъ дѣланя.

Перший засѣданя палаты послôвъ розъяснять имовѣрно ситуацію політичну и можуть принести дуже много важныхъ моментôвъ до тои ситуаціи. Але коли справа выимковыхъ розпоряджень буде трактуватись не зô становиска політичного, але засадничого, тогдѣ можуть настати дуже поважнѣ комплікаціи внутрѣшнѣ, котрі выкажуть наглячу потребу — ревізіи конституціи.

Китай и велика вôйна въ будучности.

Въ North China Daily News появивъ ся знаменитый образъ будучности, що змальовує темными красками судьбу, котра грозить живучимъ въ Китаю чужинцямъ, на случай загальнои европейскои вôйны. Образъ ледви пересадный и высказує лише то, що думають найширшѣ китайскі круги. Мы придивимо ся близше.

Довго передвѣщувана европейска вôйна — говорить ся заразъ на вступѣ — остаточно выбухла. Такожь Анґлія мусѣла рѣшити ся на добро або на зло до дѣланя; она не може спокôйно приглядати ся, коли мѣжь тымъ Франція и Россія задумали розбити тридержавный союзъ. Россія кипула одну частину своихъ величезныхъ воєнныхъ силъ противъ Австріи, а другою загрозила Индіи. Сила Анґліи мусѣла ажь до послѣдного мужа стати пôдъ приказами, а кождый ей корабель бувъ зневоленый хоронити торговлѣ Анґліи и запрятати Россіянъ и Французôвъ на рôзныхъ моряхъ. Зъ Китаю вôдкликано крайзеровѣ кораблѣ и судна зъ канонами, котрыхъ задачею дотеперь було берегти житя и власности чужинцѣвъ въ Китаю передъ Китайцями. Анґлійскі мужѣ державнѣ завсѣгды надѣяли ся найти цѣнного союзника въ Китаю на случай вôйны зъ Россією; однакъ теперь мусѣли пôзнати, що надѣя основувала ся на фальшивôй думцѣ про характеръ китайского правительства и про натуру китайского народу. Китайске правительство не мало найменшого намѣру ворухнути и палцемъ въ пôдмогу Анґліи (если бы мѣжь тымъ не мало выявити ся, що она побѣдить). Пôсля знаменитои дохованои орієнтальнои методы китайске правительство зашаховувало завсѣгды одного чужинецкого посла противъ другого, скрѣпляло заступникôвъ Анґліи и Нѣмеччины въ ихъ надѣяхъ и додавало вôдваги россійскимъ и французскимъ міністрамъ. Такъ довело оно до того, що оставало въ звычайнôй бездѣльности и було втаємнене зъ великою радостію и утѣхою въ складъ рѣчей. Бо дѣяльнѣйшѣ мѣжь высокими китайскими урядниками бачили, що остаточно надбійшла хвиля, щобы здѣйстнити довго приготовлюваный намѣръ, намѣръ, въ котрôмъ они нѣколи не вагували ся, вôдъ коли першій чужинець ступивъ ногою на китайску землю, намѣръ, вôдъ котрого они не вôдступили бы нѣколи, хиба въ страху передъ силою, а до котрого заохотили ихъ такъ дуже ихнѣ здобутки въ шѣстьдесятыхъ рокахъ, а особливо зъ початкомъ девятьдесятыхъ рокôвъ. Отже намѣръ: ненавистныхъ и зневажливыхъ червоноволосыхъ варваровъ прогнати зъ середины державы. Они укували потайки великанській плянъ, и кождый урядникъ вôдъ найвысшого до найнизшого стоявъ зъ ними въ звязи, а всѣ обставины складали ся на певный здобутокъ. Чунґъ-лі Яменъ запевнивъ якъ найсильнѣйше анґлійского посла, що при вôдтягненю пушочныхъ кораблѣвъ зъ Янґтсекіянґа и зъ пôвнôчныхъ пристаней не грозить найменша небезпечнôсть его краянамъ, а дальше такъ само запевнено заступникôвъ Франціи и Нѣмеччины. На доказъ, якои охороны мали дôзнати чужинцѣ, оголосивъ цѣсарь и высокій вiцекоролѣ богато проклямацій и розпоряджень, котрі приказували народови не угнѣтати чужинцѣвъ и не шкодити имъ въ нѣякій способъ. Однакъ тѣ всѣ публичнѣ оголошеня и приказы були зовсѣмъ безъ цѣли, бо народъ не оказувавъ нѣколи нахилу угнѣтати чужинцѣвъ або ихъ непокоити, если-бъ его не побуджували до того урядники. За-для того по цѣлôмъ краю розходили ся втаємненій люде, щобы засѣвати повнѣ лиха проступки тамъ, де все жили чужинцѣ.

И чимъ бôльше число высланцѣвъ розходило ся по краю, тымъ бôльше число було оголошеныхъ проклямацій. Однакъ высокі урядники смѣяли ся въ кулакъ и говорили мѣжь собою: „Коли бы зарвары звели зъ собою борбу и опôсля хотѣли сполучити ся и звернути ся противъ „небесного сына", щобы на насъ пôмстити ся тогдѣ мы вкажемо на розпорядженя и заговоримо: Читайте тутъ, що мы велѣли напечатати и розповсюднити! Чи-жь се не доказує, що годѣ було здержати нещастя мимо всѣхъ нашихъ заходôвъ? Певно, мы думали честно про нашій зобовязаня, але нашь невѣдучій сѣльскій народъ пôдъюдивъ одинъ місіонаръ погаными злочинами до такои скаженѣи, що мы стали зовсѣмъ безсильными". И мандаріны смѣяли ся въ кулакъ, и ихъ засѣвы росли и дозрѣвали. И кождый урядникъ вôдъ найвысшого до найнизшого розумѣвъ гру и гравъ ся, а народъ бувъ якъ вôскъ въ ихъ рукахъ Опôсля назначено день що мавъ бути днемъ днѣвъ, въ котрôмъ червоноволосій варвары мали здоптатись немовь трава: день, про котрый сногадали бы всѣ краѣ. Вправдѣ сі вѣсти дôйшли до слухôвъ чужинцѣвъ и Анґлійцѣ просили усердно своє правительство о помôчь, однакъ анґлійскій заграничный урядъ має повнѣ руки роботы и лише стало ему часу вôдповѣсти, що сіръ N body Something мужь довѣрія китайского посольства и заграничного уряду запевнивъ именемъ ексц. китайского посла, що всѣ пострахи безосновнѣ, що чей-же правительственнѣ урядники змогли бы охоронити чужинцѣвъ (въ Анґліи нѣколи не повѣрили бы, щобы до сего не доставало охоты) и що можна обôйти ся безъ кораблѣвъ и безъ людей, що такожь правдою було. Такъ отже чужинцѣ сполучили ся въ охотничій вôддѣлы, вынаходили мѣжь собою найлѣпшій силы и впрочôмъ дожидали рѣшучо подѣй, що мали наступити. Они хотѣли бодай дорого продати своє житье, и справдѣ се вчинили. Коли наспѣвъ великій день, выбухло на всѣхъ мѣсцяхъ, де мешкали „чужі чорты" дике повстанье. Такожь мандаріны выступили зъ своими войсками, буцѣмъ то, щобы боронити чужинцѣвъ передъ нападами, а въ дѣйстности, щобы убити яке-небудь пôдозрѣнье. Въ кождôмъ случаю переможено тыхъ найлекше, котрі клали свои надѣѣ на китайске войско. Найрозумнѣйше поводивъ ся той, хто боровъ ся на передѣ противъ воякôвъ въ тôй думцѣ, що они звязали ся зъ чортомъ и зъ чернею. Найстрашнѣйша бѣсовщина заподѣялась того дня. Ледви може зрозумѣти людске серце, щобы чоловѣче єство — навѣть Китайцѣ — змогли довершити такій нечестивій дѣла! Якъ нѣ хоробрый и рѣшучій бувъ ихъ опôръ, то все-таки въ протягу одного тыждня не стало въ малыхъ пристаняхъ нѣ одного чужинця. Тôлько двомъ паровцямъ зъ жѣнками и зъ дѣтьми на покладѣ удало ся переѣхати до форту Вузунґъ.

Велика була потайна радôсть мандаріновъ, хотяй природнымъ ходомъ рѣчей высказано всѣмъ заступникамъ чужихъ державъ найглубшій жаль. Они лишили ся тамъ сумовитѣ, кождый въ своѣмъ посольствѣ, и уложили безчисленнѣ ремонстраціи. Однакъ Китайцѣ вôдповѣли на нихъ найяркійшими оправдуваннями и зновъ запевнювали, що цѣла справа була дѣломъ потайного, династіи ворожого товариства, котре хотѣло за всяку цѣну цѣсарске правительство замотати въ борбу зъ чужими державами. И Анґлія мала ажь надто роботы де-инде и не могла въ тôй хвили нѣчого заподѣяти. Єи дѣло въ Китаю погасло, а пôтьма незнаня зновъ залягла край. Мандариньство цвило и гнобило нарôдъ ще гôрше, нѣжь передъ тымъ, а край стогнавъ пôдъ ярмомъ. Коли остаточно европейскій войны покôнчили ся, треба було роботу цивілізаціи починати на ново.

Цѣла справа заподѣяла ся тому, що анґлійскій володарѣ вôдступили вôдъ первѣстнои, найлѣпшои, енергічнои політики супротивъ брехливыхъ урядникôвъ пережитого и тараньского правительства, котре було для свого народу не благословеньемъ, а лише проклономъ, — а дальше и за-для того, що кожда захôдна нація гонила въ неморальнôмъ и короткозорôмъ самолюбствѣ все лише за власными, особливыми интересами. Тымъ були зневоленій всѣ жебрати ласки у варварскои державы и залишили забезпечити собѣ непохитну, основану на пошановку и страху повагу, саме котрою могли бы охоронити своихъ пôдданыхъ.

Дописи „Дѣла"

Зъ Вѣдня.

[Справозданье вѣденьского університету. — Сходины „Громадянъ".]

Сими днями появило ся справозданье вѣденьского університету и списъ выкладôвъ въ зимовôмъ пôвроцѣ 1893/4 року.

Зъ того справозданя довѣдуємо ся, що вѣденьскій університетъ числивъ 5431 слухателѣвъ — 3962 звычайныхъ а 1469 надзвычайныхъ. На выдѣлѣ богословскôмъ слухало выкладôвъ 207 студентôвъ, на правничôмъ 1937 [зъ того 30 надзвычайныхъ а 219 слухателѣвъ права державного], медикôвъ було 2610 [зъ тыхъ 907 надзвычайныхъ], фільософôвъ 522 [зъ тыхъ 139 надзвычайныхъ и 165 фармацевтôвъ].

Галичина достатчила вѣденьскому університетови: 32 богословôвъ, 175 правникôвъ, 297 медикôвъ, 37 фільософôвъ [зъ фільософôвъ лише 3 Русинôвъ] и 12 фармацевтôвъ. — Зъ Россіи прибуло до Вѣдня на выклады: 7 правникôвъ, 42 медикôвъ звычайныхъ а 53 надзвычайныхъ, 8 фільософôвъ и 1 фармацевтъ — Сербія выслала на вѣденьскій університетъ 51 студентôвъ, Болгарія 34, Греція 8, Туреччина 12, Египетъ 5, Азія 5, Африка 1, Америка 67.

На новый пôврôкъ оповѣщено ось-такі выклады зô славістики: Д-ръ Врат. Яґичь: „Vergleichende Syntax der slavischen Sprachen", „Die epische Volksdichtung bei den Slaven", а въ семинари славяньскôмъ „Lectüre ausgewählter Stücke aus der slavischen Volksdichtung". — Д-ръ Іосифъ Иречекъ: „Die Slaven und Byzantiner in der ersten Hälfte des Mittelalters", въ славяньскôмъ семинари „Lectüre der serbischen Annalen". Д-ръ К. Стрекель: „Die Comparation in den slavischen Sprachen". Д-ръ Ф. Пастрнекъ: „Altslovenische Grammatik" Д-ръ Вондракъ: „Charakteristik der ältesten kirchenslavischen Denkmäler". Въ зимовôмъ пôвроцѣ буде выкладати 335 професорôвъ и доцентôвъ, зъ чого припадає: на богословскій факультетъ 11, на правничій 50, фільософічный 128 а на медичный 146. Крôмъ того мавъ університетъ 14 учителѣвъ до языкôвъ французского, анґлійского, россійского, мадярского, до ґімнастики, фехтованя, стенографіи и т. д. Коли зважити, що на львôвскôмъ університетѣ выкладає всего до 60 професорôвъ и доцентôвъ, то можна мати понятье: якою силою науковою володѣє вѣденьскій університетъ!

Житье вѣденьского товариства „Громада" поступає чимъ-разъ дальше и не зазнає нѣякого застою. Дня 10 вересня вôдбули ся новѣ сходины товариства, на котрыхъ по-при забаву нараджувано ся надъ взятьемъ участи въ святѣ перевезеня мощей Маркіяна Шашкевича. Рѣчь певна, що „Громада" не забуде помянути Маркіяна й у себе въ дома бодай тихими вечерницями, а на зиму приготовляє ся великій концертъ въ честь памяти Тараса Шевченка Зборы „Громады" вôдвѣдавъ такожь о. Пюрко. Привитано его дуже щиро. Кажуть, що о. Пюрко незабавомъ покине вѣденьску руску кольонію, для котрои положивъ великій заслуги. Хто бувавъ въ хатѣ о. Пюрка и бачивъ тую сердечнôсть, зъ якою вôнъ витавъ бѣднѣйшихъ Русинôвъ-робôтникôвъ, для котрыхъ бувъ не лишь найсердечнѣйшимъ батькомъ але й щедрымъ опѣкуномъ, той зрозумѣє жаль, зъ якимъ прийдесь пращати его вѣденьскôй рускôй „Громадѣ". Панове Бѣгунъ, дѣяльный заступникъ головы, и Мазуркевичь зазначили въ щирыхъ промовахъ заслуги о. Пюрка для рускои кольонiи у Вѣдни, а потôмъ промовляло ще кôлькохъ членôвъ „Громады" — о. Пюрко, д-ръ Гнатовскій, д-рядъ Яновичь и другі. Середъ спѣвôвъ та деклямацій розбійшли ся громадяне въ тôй надѣи, що на другихъ зборахъ уже привитають своихъ членôвъ-академикôвъ, котрыхъ жде немала робота въ дальшôмъ веденю „Громады".

К Люнинь.

Зъ Залозець.

[Заложенье христіяньскои крамницѣ а пострахъ и насильство жидôвъ. — Выборы до рады мѣскои. — Житье товариске. — Депутація.]

Заложенье христіяньскои крамницѣ було мабуть найбôльше пекучою справою и потребою нашого мѣсточка. Зъ мыслію сею носили ся вôдъ давна декотрі люде, але справа волôклась поволи, бо не було то фондôвъ то вôдповѣдного мѣсця, а ще до того и жиды робили немалі перепоны. Однакожь вкôнци прийшло въ тôй справѣ до дѣла. Ото п. Брончекъ, котрый перенявъ на себе краєву продажь соли, вôдступивъ свôй льокаль такожь на склепъ и въ спôлцѣ зъ декотрыми людьми, якъ зъ Русинôвъ такъ и зъ Полякôвъ, отворивъ торговлю. Правда, въ початкахъ она маленька, але есть надѣя, що свои люде будуть спомагати ей, купуючи тамъ усю потрѣбъ. Радимо лише зарядови, щобы, по перше не давъ ся вôдстрашити жидамъ, а по друге: щобы удержувавъ на складѣ добрі товары.

Заложенье крамницѣ перестрашило жидôвъ, котрі звычайно продають лихій товаръ за добрый, и они при отвореню склепу вôдважились ажь на публичне насильство, бо не хотѣли дати спровадити до льокалю и уставити рѣчей на перехованье товарôвъ. Одна жидôвка зневажила при тôмъ лат. священика. Доперва жандармы зробили порядокъ и порозганяли жидôвъ. Справа ся оперлась передъ судомъ въ Золочевѣ.

Друга важна справа въ нашôмъ мѣсточку — то выборы до рады мѣскои, але въ тôмъ дѣлѣ не видно нѣякои спôльнои мысли. Лише кôлькохъ пп. майстрôвъ шевскихъ та боднарскихъ бѣгають та крутять ся, щобы якимъ способомъ увôйти до рады та стати ще бурмістромъ, не гадаючи о тôмъ, що не мають способности Здавъ бы ся намъ розумный начальникъ, бо добро громадске часто марнуєсь, а богато пп. радныхъ оглядаєсь лишь на себе, а справы громадскі неразъ выглядають змилуваня Божото...

Не лучше своить дѣло у насъ и зъ житьемъ товарискимъ, однакожь пôдъ тымъ взглядомъ выпередили Русинôвъ Поляки. Они мають своихъ „соколôвъ" [межи котрыми, мимоходомъ сказавши, подыбаешь и Русинôвъ], они въ касинѣ мають перевагу, выпозичують книжки зъ бібліотеки касиновои.. Межи Русинами-жь дарма чого глядати. Загаломъ кажучи нема у насъ людей, котрі бы заняли ся поважнѣйше справою рускою, а межи охотными и щирыми видимо тôлько п. М. [нотаря], котрый при своихъ занятяхъ не забуває и на потребы рускі. Та одинъ чоловѣкъ не въ силѣ всего зробити. Але есть бодай мала надѣя, що воскресне заложена бл. п. о. Лесюкомъ читальня, бо е силы молодшій, котрі готовій потрудитись коло сего дѣла.

Вкôнци годить ся згадати, що зъ нашого мѣсточка ѣздила сими днями депутація до п. намѣстника зъ просьбою, чи бы не можна перемѣнити Залозець на мѣсточко повѣтове. Поки-що нѣчого нового и певного не привезла, але, здаєсь, можна мати надѣю.

А. Г. П.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ угорскôмъ парляментѣ ще не покôнчилась дебата надъ промовами цѣсарскими. Мѣжь бесѣдниками промовлявъ такожь міністеръ справъ внутрѣшныхъ, Ґіеронімі, котрый старавъ ся оправдати правительство передъ закидами опозиціи, мовь бы оно вело федералістичну політику. Бôльшу часть своєи промовы присвятивъ міністеръ національному рухови Румунôвъ. Румуны домагають ся для Семиґороду повнои автономіи зъ увзглядненьемъ всѣхъ національныхъ домаганъ и загального голосованя Противъ такои акціи, запевнивъ міністеръ, выступить правительство зъ всею строгостію закона. Вкôнци заповѣвши полѣпшенье вôдносинъ матеріяльныхъ румунського духовенства и учительства, заявивъ, що всякій рухъ національный мусить бути придушеный.

Банъ хорватскій, объѣзджаючи Славонію поступить въ Дяковарѣ до еп. Стросмаєра и замешкає въ его палатѣ. Тôй подѣи надають значѣнье політичне, добачаючи, що правительственнѣ круги зачинають лагôднѣйше глядѣти на еп. Стросмаєра. Натомѣсть урядова газета зазначує, що гостина бана въ епископскôй палатѣ есть простою куртоазією.

НОВИНКИ.

— **Пос. Юл. Романчукъ** выѣхавъ въ суботу зô Львова до Вѣдня, щобы взяти участь въ теперѣшнôй сесіи рады державнои.

— **Пос. Барвѣньскій** выѣхавъ въ недѣлю до Прісніцталь [Prissnitzthal], коло Медлінґа на кôлька тыжднѣвъ на курацію зъ причины невральґічного терпѣня. При тôмъ однакъ буде брати участь въ працяхъ парляментарныхъ.

— **Черновецка „Руска Рада“** скликує на недѣлю по св. Покровѣ, дня 15 н. ст. жовтня с. р. вѣче до Выжницѣ на Буковинѣ.

— **Доповняючій выбôръ посла на соймъ буковиньскій** зъ меншои посѣлости въ окрузѣ выборчôмъ Выжниця-Путилôвъ на мѣсце помершого бар. Алекс. Василька вôдбуде ся дня 23 н. ст. жовтня. Мимо такъ близького речинця не оголосило сего ще доси правительство буковиньске.

— **Одноразова наука въ ґімназіяхъ львôвскихъ** заведена зъ нинѣшнымъ днемъ. Крôмъ Львова истнує така наука въ Краковѣ и Яслѣ, а теперь дозволила краєва рада шкôльна завести єи и въ ґімназіи бохеньскôй.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ**: Зъ пятницѣ на суботу въ ночи [зъ 6 н. ст. на 7-ого жовтня с. р.] по переведенôй ревізіи зô стороны власти політичнои арештовано и вôдставлено до вязницѣ слѣдчои тутешного ц. к. суду окружного Щастного Творовского и сѣмохъ иншихъ молодыхъ осôбъ зъ партіи т. зв. радикальнои [не Русинôвъ]. Слѣдство въ напрямѣ злочину головнои зрады [§. 58 бук. в.], на котру ц. к. прокураторъ поставивъ внесенье, веде радникъ ц. к. суду окружного Омелянъ Комарницкій. Ревізія и арештованье мали наступити на реквізицію зъ Вѣдня. Головнымъ обвиненымъ має бути якійсь Лаврукъ (зъ Станиславова) и справа карна приходить въ ц. к. судѣ пôдъ єго именемъ.

— **Почетными крилошанами римо-кат. капітулы у Львовѣ** именованй: кс. Жигм. Одельґевичь, парохъ при костелѣ св. Николая у Львовѣ; кс. Кир. Янеръ, парохъ въ Тернополи; кс. Ив. Корчиньскій, парохъ въ Войниловѣ и кс. Жигм. Павловскій, парохъ въ Коломыи.

— **Д-ръ Константинъ Икаловичь**, нашь землякъ, прибôчный лѣкарь князя болгарского въ Софіи, одержавъ хрестъ командорскій II ои клясы домового ордеру кн. ернестиньского.

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 6 н. ст. жовтня занедужало на холєру: въ Микуличинѣ и Надвôрнôй по 1 особѣ, въ Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского 2 особы, въ Загвоздѣ того-жь повѣта 1 особа, въ Богородчанахъ 3, въ Гуменовѣ повѣта калуского и въ Римановѣ повѣта сянôцкого по 1 особѣ. — Выздоровѣло: въ Краснôй и Добротовѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ, въ Опришôвцяхъ повѣта станиславôвского 2 особы, въ Загвоздѣ и Вовчинци того-жь повѣта по 1 особѣ, въ Коломыи и въ Гуменовѣ повѣта калуского по 2 особы, въ Римановѣ повѣта сянôцкого и въ Солотвинѣ повѣта богородчаньского по 1 особѣ. — Померли: въ Надвôрнôй 2 особы въ Делятинѣ 1 особа, въ Станиславовѣ, въ Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского, въ Коломыи и въ Гуменовѣ повѣта калуского по 1 особѣ. — Загаломъ занедужало дня 6 н. ст. жовтня 10 осôбъ, выздоровѣло 12, померло 7.

— **На навѣщеныхъ сегорôчною повенею** зôбравъ львôвскій комітетъ ратунковый доси 17.340 зр. 76½ кр.

— **Про роздѣлъ запомоги потерпѣвшимъ вôдъ повени** пише о. А. С. Федоровичь, парохъ въ Баховѣ, повѣта перемыского: Комісарь староства п. Ольшевскій, высланый до Бахова, приѣхавъ несподѣвано и, заѣхавъ до посесора жида Интратора, мешкаючого въ дворѣ, въ першôмъ домѣ вôдъ стороны Бабичь. Тамъ прикликавъ вôнъ начальника громады Яна Бялого, бувшого начальника громады Ивана Ткача, посесора Интратора, радного жида Авр. Берґера, нерадного Яна Овсяного и пôсля ихъ рады зробивъ списъ 25 нѣбы найбôльше потрѣбуючихъ господарѣвъ (мѣжь ними три жидôвскй родины, жидъ арендарь на двôрскôй коршмѣ и двѣ родины двôрскихъ слугъ) и межи нихъ роздано 2—3 днѣ пôзнѣйше 37 кôрцѣвъ жита и 11 кôрцѣвъ пшеницѣ. Треба замѣтити, що вода залила и забрала громадѣ збôжа зъ кôлькасотъ морґôвъ, що громада числить около 1400 душь, а село тягне ся на просторѣ 3 кільометрôвъ. Въ наслѣдокъ такого роздѣлу запомоги пôднявъ ся въ громадѣ страшный ропôтъ и крикъ, а се выкористали жиды, щобы звернути невдоволенье громады противъ о. Федоровича, що нѣбы то вôнъ „не стоить за громадою и не старає ся для неи о запомогу“. Часть громады накинула ся на вôйта и жидôвъ, а наслѣдкомъ того було, що староство дало ще кôлька кôрцѣвъ збôжа деякимъ бѣднѣйшимъ. Але се не вдоволило громаду и розъяренье все ще треває дальше.

— **Огнѣ.** Въ Войниловѣ, повѣта калуского, погорѣли будынки господарскй Николы Белея. Огонь, здаєть ся, пôдложили дѣти. Шкода не була обезпечена. — Въ Ляшкахъ долѣшныхъ, бобрецкого повѣта, погорѣло 8 хатъ селяньскихъ зô всѣми будынками господарскими и звезенымъ збôжемъ. Огонь повставъ зъ конопель. Шкода значна, по бôльшôй части обезпечена въ товариствѣ Кракôвскôмъ. — Въ Рудѣ, повѣта бобрецкого, згорѣло 10 загородъ селяньскихъ разомъ зô всѣма будынками господарскими и звезенымъ збôжемъ. Огонь повставъ несподѣвано зъ оборога господаря Іосифа Реверы. Шкода, въ малôй части обезпечена, дуже велика, бо погорѣвшй належали до маючѣйшихъ господарѣвъ. — Въ Берездôвцяхъ погорѣвъ дôмъ и будынки господарскй Сливака. Шкода дуже значна, бо згорѣло много необезпеченого збôжа. — Дня 7 н. ст. жовтня о годинѣ 8-ôй рано выбухъ огонь въ Пôдъярковѣ коло Бôбрки и знищивъ 10 господарствъ при сильнôмъ вѣтрѣ. Зъ тыхъ було обезпеченыхъ 4 въ „Днѣстрѣ“, 2 въ товариствѣ кракôвскôмъ а 1 въ „Славіи“, три не були обезпеченй. Шкода до 2.500 зр. До зльокалізованя огню причинила ся найбôльше сторожа огнева зъ Николаєва; она своєю енерґічною працею уратувала вôдъ заглады село. Соромъ для самыхъ Пôдъяркôвцѣвъ за ихъ байдужнôсть, бо коли село горѣло, орали они въ поли. Крôмъ сего въ селѣ нема й сикавки, хочь село богате.

— **Членами прибôчнои державнои рады зелѣзничои зъ Галичины** именувавъ міністеръ торговлѣ: Макс. Епштайна, члена палаты торговельнои у Львовѣ. Як. Ґалля, властителя бôльшои посѣлости и члена палаты торговельнои въ Тернополи; д-ра Тад. Пилята, професора університету у Львовѣ; Леоп. Райха, члена палаты торговельнои въ Краковѣ; бар. Як. Ромашкана, властителя бôльшои посѣлости въ Городенцѣ; Игн. Русмана, члена палаты торговельнои у Львовѣ Володисл. Струшкевича, инспектора культуры краєвои для Галичины; Жигм. Шанцера, члена палаты торговельнои въ Краковѣ и Стан. Щепановского, посла до рады державнои Заступниками именованй: Стан. Бурштинъ, членъ палаты торговельнои въ Бродахъ; Стан. Цюхциньскій, членъ палаты торговельнои у Львовѣ; Мавр. Датнеръ, членъ палаты торговельнои въ Краковѣ; Исаакъ Гольцеръ, членъ палаты торговельнои въ Ряшевѣ; д-ръ Юл. Лєо професоръ університету въ Краковѣ; Мих. Михальскій, членъ палаты торговельнои у Львовѣ и Авг. Шеленберґъ, властитель дому банкового у Львовѣ.

— **Товариство выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ** пôйшло вже въ житье и починає свои выробы вродавати. Зъ огляду на благородну цѣль сего товариства треба надѣяти ся, що наша патріотична П. Т. Публика буде до него вôдносити ся зъ всякою симпатією та численными замовленями подасть товариству змогу прийти зъ помочію якъ найбôльшому числу нещастныхъ вдôвъ и сирôтъ. Въ нинѣшнôмъ числѣ „Дѣла“ помѣщеный анонсъ сего товариства.

— **Маніфестацію въ честь Реваковича** устроила вчера вечеромъ молодѣжь польска у Львовѣ передъ редакцією Kurjer-a Polsk-ого. Властивыхъ маніфестантôвъ зô смолоскипами не було богато, але по-при нихъ зôбрало ся кôлька тысячѣвъ осôбъ При тôй нагодѣ арештувала поліція кôлькохъ молодыхъ людей.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** одержавъ великій хрестъ папского ордеру св. Григорія.

— **Зелѣзниця зô Львова до Яворова.** Якъ мы вже доносили одержали ґр. Вільгельмъ Сѣминьскій, ґр. Романъ Потоцкій и галицкій банкъ ипотечный концесію на будову зелѣзницѣ зô Львова до Яворова. Ся зелѣзниця має велике значѣнье для Яворôвщины. Дороги мѣжь Львовомъ и Яворовомъ дуже лихй, а властиво нѣякихъ нема. Околицѣ Янова и Яворова, якъ бы вôдтятй вôдъ прочого свѣта и хочь мали бы чимъ торгувати (на пр. деревомъ и рыбою), то перевôзъ такій дорогій, що не оплатить ся. Мѣжь Яновомъ и Яворовомъ єсть самого лѣса 65.000 морґôвъ. Охрестнôсть належить до гарныхъ и здоровыхъ, однако дуже запущена. Зелѣзниця певно єи пôднесе, бо дасть заробокъ населеню, пôднесе промыслъ, подвоить вартôсть землѣ и утворить выгôдну комунікацію. Довжина зелѣзницѣ вынесе 50 кільометрôвъ.

— **Вѣсть** подана нами за Gazet-ою Narodow-ою про суспендованье одного урядника, єсть — якъ пише Gazeta Lwowska — неправдива.

— **На черновецкôмъ університетѣ** було въ минувшôмъ лѣтнôмъ пôвроцѣ 308 слухачѣвъ, а то 60 богословôвъ, 204 правникôвъ, 24 фільософôвъ и 21 фармацевтôвъ. Пôсля народности було 134 Нѣмцѣвъ (мѣжь ними 97 жидôвъ), 94 Румунôвъ, 40 Русинôвъ, 27 Полякôвъ, 3 Чехи, 5 Сербôвъ, 1 Москаль, 4 Вôрмены. Русинôвъ було на богословю 10 (Румунôвъ 45), на правахъ 25 а на фільософіи 4. Мѣжь фармацевтами бувъ 1 Русинъ. — Въ теперѣшнôмъ пôвроцѣ читає проф. д-ръ Стоцкій: 1) Про звуки, 2 годины тыжднево и 2) исторію рускои літературы XIX столѣтя (австрійска Русь) 3 годины тыжднево Проф. Калужняцкій читає: 1) про складню вôдмѣнкôвъ (падежѣвъ) въ словеньскôмъ, 2 годины и 2) про нову россійску и польску літературу, 3 годины.

— **Торжественне отворенье року шкôльного 1893/4 въ школѣ політехнічнôй у Львовѣ** вôдбуде ся дня 16 н. ст. жовтня пôсля такои проґрамы: О годинѣ 10 ôй рано торжественне богослуженье въ костелѣ св. Маріи Магдалины. О годинѣ 11-ôй въ авли політехніки: а) Справозданье проректора за р. 1892/3, б) промова нововыбраного ректора, в) инавґураційный выкладъ проф. Нѣментовского: „О становищи Гофмана въ новочаснôй хеміи“.

— **Процесъ противъ Чолича** о звѣстный атентатъ на угорского примаса, кардинала Васарія и намѣрене убійство секретаря примасового д-ра Медарда Коля, начавъ ся дня 2 н. ст. жовтня передъ карнымъ судомъ въ Будапештй и тревавъ два днѣ. Обжалованый числить 39 лѣтъ, єсть католицкого вѣроисповѣданя, походить зъ Бѣлграду, але поселивъ ся вôдъ давна на Угорщинѣ, говорить дуже добре по мадярски, женатый и має 4 дѣтей. Переслуханье обжалованого тревало 2½ годины. Вôнъ розповѣвъ цѣлкомъ спокôйно, якъ дня 10 н. ст. цвѣтня пôйшовъ до примаса на авдієнцію и яке намѣренье руководило нимъ: Обжалованый бувъ 11 лѣтъ яко пивничій у покôйного примаса Сімора. Вôддаленый зô службы въ Острогомѣ попавъ въ нужду, старавъ ся о занятье въ тôмъ мѣстѣ, але не найшовши єго, лишивъ жѣнку и дѣти, а самъ удавъ ся до Будапешту, щобы лично просити примаса о принятье єго назадъ до службы. Позаякъ Чоличь внѣсъ бувъ ще перше просьбу на письмѣ и не одержавъ на неи вôдповѣди, то рѣшивъ не уступити ся теперь скорше, ажь дôстане вôдъ примаса вôдповѣдь; на случай неприхильнои вôдповѣди постановивъ пôмститись и убити примаса Д-ра Коля не хотѣвъ убивати. Коли примасъ на авдієнціи не давъ єму вôдповѣди на єго просьбу, вытягнувъ Чоличь нôжь, а що д-ръ Коль напавъ на него, то вôнъ боронячи ся поранивъ єго До розправы вôзвано 13 свѣдкôвъ. По бесѣдахъ прокуратора и оборонця засудивъ судъ Чолича на 10 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

— **Антісемітскй розрухи** лучили ся въ мѣсточку Берунѣ коло Праги Причина ихъ була така. Одинъ склярь, назвищемъ Лєві, бувшій жидôвскій рѣзникъ ритуальный найшовъ въ своѣй комôрцѣ тѣло однои дѣвчины служницѣ, що вôдъ тыждня зникла була зъ мѣста безъ слѣду. Лєві давъ про се знати властямъ, котрй выслали на мѣсце комісію. Коли комісія оглянула сю дѣвчину, Марію Шмідтъ, показало ся, що она жива, и дѣйстно по якôмсь часѣ удало ся єи привернути до житя. Тымчасомъ розôйшла ся по мѣстѣ поголоска про ритуальне убійство и передъ мешканьемъ скляря зôбрало ся множество людей. Розъярена товпа прибрала грôзну поставу и ажь жандармеріи удало ся привернути ладъ. Пôдъ ескортою жандармôвъ вôдведено дѣвчину до шпиталю, де она зôзнала, що терпить на атаки епілептичнй и що передъ тыжднемъ зайшла сама до комôрки Левого та тамъ упала и перележала тыждень безъ поживы Помимо тыхъ пояснень панує въ мѣстѣ розъяренье а пôдтримують єго ще й антісемітскй аґітаторы.

— **Катастрофа на зелѣзници.** Коло мѣста Честеръ въ державѣ Массачусетъ въ Сполученыхъ Державахъ лучила ся недавно страшна зелѣзнича катастрофа. Поѣздъ курієрскій, одинъ зъ найскоршихъ и найкраснѣйшихъ на шляху Бостонъ-Альбані, упавъ въ наслѣдокъ заломаня моста до рѣки Вестфільдъ. Пятнацять подорожныхъ погибло, а 36 тяжко покалѣченыхъ, мѣжь ними 6 небезпечно. Поѣздъ складавъ ся зъ найбôльшои льокомотивы на тôмъ шляху, зъ ваґону пакункового, двохъ возôвъ спальныхъ, ѣдальнѣ, 2 сальонôвъ и зъ ваґону до куреня. Мôстъ власне направлявъ ся. Поѣздъ переѣхавъ нимъ щасливо и машина була вже на другôмъ березѣ, коли мôстъ заваливъ ся. До рѣки упали всѣ ваґоны зъ выимкою двохъ сальоновыхъ и фімоару. Ваґоны падали одинъ на другій; першій, щô упавъ до воды бувъ цѣлковито розторощеный. Машина, хочь перейшла щасливо, перевернула ся въ наслѣдокъ великого потрясеня и упала такожь до воды. Робôтники, щô робили при направѣ моста, були въ часѣ катастрофы дома при обѣдѣ. На даный знакъ о нещастю збѣгли ся люде и стали ратувати. Богато трупôвъ було безъ головъ, иншй безъ рукъ и нôгъ.

— **Палата въ воздусѣ.** На выставѣ парискôй дивувала всѣхъ высоченна вежа Айфля, въ Чікаґо побудовано яко great attraction выставы величезныхъ розмѣрôвъ карусель, а на другій рôкъ публика, що приѣде на выставу до Антверпіи буде могла якъ найвыгôднѣйше мешкати въ палатѣ, стоячôй пôдъ самыми хмарами у воздусѣ. Така ориґінальна гадка прийшла до головы мешканцямъ мѣста Антверпіи. Пôсля бельґійскихъ часописей буде се чудо, якого доси око не видѣло, ухо не чуло анѣ мова людска не зможе высказати. Проєктъ до будовы подавъ инжинеръ Побянскій, а рада мѣста Антверпіи вже єго потвердила. Палата буде збудована зô стали, алюмініюмъ, тростины бамбусовои и иншихъ легкихъ матеріялôвъ. Стѣны будуть покрытй по части шовковою матерією, а по части сѣткою шовковою, котра надаючи выглядъ тревалости, улекшить перехôдъ воздухови и зменшить тягаръ будовы. Помôстъ буде 30 метрôвъ довгій а 7 широкій. Палата буде держати ся у воздусѣ при помочи бальона, зложеного зъ 6 частей, становлячихъ 6 вôддѣльныхъ бальонôвъ. Они будуть покрытй одною шовковою сѣтью, до котрои въ долинѣ буде привязана палата, вôдтакъ другою сѣтею зô сталевыми прутами, надаючими цѣлôй будовѣ напрямъ прямовисный, а те все получить зъ землею пять мôцныхъ линовъ, зъ котрыхъ кожда удержить тягаръ 24 тонъ (бочокъ). Бальоны будуть такй великй, що 4 зъ нихъ зможе удержати палату зъ 150 людьми, а має ихъ бути 6 длятого, що єсли котрый зôпсує ся буде мôгъ бути направленый безъ небезпечности або заступить ся иншимъ. Кождый бальонъ змѣстить въ собѣ 12—15 тысячѣвъ кубічныхъ метрôвъ ґазу. Нôчею освѣчена буде палата ґазомъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дня 24 н. ст. жовтня вôдбуде ся въ Иванôвцѣ коло Теребовлѣ вѣнчанье окôнченого богослова п. Теофіла Луцика зъ дочкою тамошного пароха п. Иванною Иневичѣвною.

Надôслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards 85 kr. bis **fl. 3·65** p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie **schwarze, weisse** und **farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl 11 65** per Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 200 versch. Farben, Dessins etc.), porto und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. 4515 (2)
Seiden-Fabrik G Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Завѣдательства одержали оо.: Григ. Прихитко зъ Добростанъ въ Верешици, Мар Заячкôвскій зъ Батькова въ Петриковѣ, Корн. Бачиньскій зъ Березовицѣ въ Батьковѣ, Вол. Яцковскій въ Осталовичь въ Воли великôй, Сев. Наконечный зъ Лдзѣного въ Станкôвцяхъ, Вас. Кузьмичь зъ Надятичь въ Покрôвцяхъ, Ксеноф. Роздольскій зъ Домажира въ Плетенинахъ, Ом. Король зъ Поручина въ Куропатникахъ.

До институціи вôзванй оо.: Алекс. Мироновичь на Березовицю велику, Юл. Дудикъ на Фирлѣѣвъ, Іос. Фолисъ на Скнилôвъ.

Сотрудництва одержали оо.: Конст Зарицкій зъ Галича въ Крилосѣ, Ом. Яросевичь въ Добростанахъ.

Институцію одержали оо.: Алекс. Мироновичь на Березовицю велику, Григ. Рыбчакъ на Домажиръ, Петро Гаранюкъ зъ Волѣ великои на Осталовичѣ, Мих Мосора зъ Рыбникъ на Поручинъ Дом. Бородайкевичь зъ Станковець на Лдзѣне, Теод. Мурдзакъ зъ Плетеничь на Надятичѣ, Ив. Гарбусевичь зъ Куропатникъ на Рыбники.

Увôльненй оо.: Кар. Левицкій вôдъ завѣдательства въ Баличахъ нагôрныхъ и Ник. Кокорудза вôдъ сотрудництва въ Пустомитахъ.

Декретъ увôльненя вôдъ испыту конкурсового одержавъ о. Левъ Джулиньскій парохъ Лапшина.

Архієрейскй грамоты похвальнй одержали: П. Теоф. Студиньскій почтмайстеръ въ Сасовѣ Гавр. Дручокъ господарь въ Росоховатци; дальше зъ вôдзнаками крилошаньскими оо.: Конст. Строцкій деканъ и парохъ въ Рудникахъ, Атан Юркевичь зъ Роздола, Ом. Левицкій зъ Ивановець, Як. Вергановскій зъ Кіѣвця и Ник. Лукавецкій зъ Жидачева; вкôнци оо.: Мих. Гаврилюкъ зъ Илова, Петро Соловѣй зъ Межирѣча, Вас. Левицкій зъ Николаєва, Алекс. Юрикъ зô Стôльска, Володим. Сойка зъ Устя, Петро Гаранюкъ зъ Волѣ великои, Вас. Кузьмичь зъ Надятичь, Ив. Шпитко зъ Волцнева и Григ. Дяконъ зъ Роздола.

Титулярнымъ совѣтникомъ митроп. консисторіи именованый о Ив. Коцюба парохъ Олешѣ епархіи станиславôвскои.

Власть двѣ служби божй правити що недѣлѣ и свята одержавъ на 1 рôкъ о. Ив. Озаркевичь парохъ въ Болеховѣ.

Введеный въ завѣдательство въ Калуши о Кир. Левицкій.

Позволенье приступити до испыту конкурсового одержали оо.: Ом. Король, Ив. Баковичь, Ник. Левицкій, Ив. Бачиньскій, Сев. Наконечный, Ип. Погорецкій, Володим. Поховскій, Сим. Савула, Ром. Красицкій и Евг. Лопатиньскій.

Вôдпоручниками и испытувателями при испытахъ кваліфікаційныхъ для учителѣвъ шкôлъ народныхъ именованй оо.: 1) въ Тернополи вôдпоручникомъ о. Сев. Навроцкій деканъ тернопôльскій, испытувателемъ о. Діон. Дорожиньскій катихитъ при тамошнôй учительскôй семинаріи; 2) при комісіи у Львовѣ вôдпоручникомъ крил. о. Бѣлецкій, а испытувателемъ о. Ал. Стефановичь катихитъ семинаріи учительскои,

Митроплича консисторія удѣлила декреты на тымчасовыхъ катихитôвъ оо.: Евг. Гузареви катихитови выдѣловои школы при 8-клясовôй школѣ женьскôй Бенедиктинокъ вôрменьскихъ у Львовѣ и о. Вас. Курдидикови при женьскôй школѣ Бенедиктинокъ обряда латиньского.

Консисторія вставила ся до намѣстництва о даръ зъ ласки для вдовы по священику п. Лукіи Бачиньскои.

Вôдпустку на 2 мѣсяцѣ одержавъ о. Ив. Венгриновичь парохъ Ходовичь. Заступство поручено о. Яцишинови зъ Олексичь.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои

На I-ій рôкъ богословія до львôвскои духовнои семинаріи принятй: Мих. Дроздовскій, Теод. Блоньскій, Ант. Кордовскій, Ив. Березовскій, Вас. Сосновскій, Конст. Куниньскій, Ив. Калиньскій, Вол. Дворянинъ, Амвр. Кустиновичь, Ант. Сѣмовичь, Ник Яросевичь, Ник. Кійванъ и Конст. Лисѣйчукъ, — а цертифікаты одержали: Мих. Конкольникъ и Густавъ Арсеничь.

Наука штука и література.

— **Проф. Михайло Драгоманôвъ** просить всѣхъ збираючихъ народнй пѣсни и леґенды, щобы зволили єму ихъ надсылати. Особливо пожаданй були бы такй щô говорять про Бога, ангелôвъ, чортôвъ, угодникôвъ божихъ и т. д. Тй матеріялы намѣряє проф. Драгоманôвъ помѣстити въ „Сборнику“ болгарского міністерства просвѣты. Адреса: M. Dragomanov, professeur, Sofia, Bulgarie.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Ц. к. краєва Дирекція скарбу перенесла практикантôвъ податковыхъ Ивана Кутковского зъ Мостискъ до Щирця а Илярія Лотоцкого зъ Щирця до Перемышлянъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** вплынуло дальше на руки комітету въ Перемышли: Зъ пушки на „Бесѣдѣ“ 4 зр. 10 кр а зъ картового на „Бесѣдѣ“ 95 кр.; проф. ґімн. Дмитро Левковичь жертвувавъ 2 зр.; Симеонъ Кочиркевичь, учитель зъ Перемышля, выпродавъ на окружнôй конференціи учительскôй въ Перемышли купонôвъ за 4 зр 40 кр. — Разомъ зъ попередно выказаными вплынуло 229 зр. 35 кр. — Дальше зôбравъ Вп о. Чичиловичь на весѣлю п. Василя Загаєвича, укôнченого богослова, зъ панною Марією Крвавичѣвною въ Залужи 10 зр. [Зложили Вп.: о. Волошиньскій зъ Вербянъ 1 зр., о. Крвавичь зъ Негрибки 1 зр., п Пааръ бурмістръ Яворова 1 зр, п. Орнатовскій шкôльный инспекторъ окружный 1 зр., п. Алексевичева зъ Чернелявы 1 зр. Н. Н. 1 зр., п. Василь Загаєвичь 1 зр., п. Левицка 50 кр., о. Левъ зъ Старого Яжева 50 кр., менчими датками 1 зр., о. Чичиловичь зъ Порудна 1 зр.] Квоту сю 10 зр. переславъ Вп. о. Чичиловичь на руки нашои редакціи.

Телєґрамы „Дѣла“

Вѣдень 9 жовтня. Пôдкомітетъ податковои комісіи ухваливъ въ справѣ особистого доходового податку, щобы оподаткованыхъ подѣлити на три клясы пôсля податкового тягару. Кожда кляса має выбирати одного члена до податковои комісіи. Грецкій король пробуває тутки въ родиною.

Прага 9 жовтня. Вчера вôдбули ся въ Пільзнѣ зборы молодо-ческихъ послôвъ и мужѣвъ довѣря зъ Чехіи и Моравы, щобы рѣшити про дальшу тактику.

Буда-Пештъ 9 жовтня. Міністеръ вôйны Кріґгамеръ прибувъ сюды и вôдвѣдавъ прімаса Вашарого. По полудни ревізитувавъ прімасъ міністра.

Брукселя 9 жовтня. Бôльше якъ 400 стрейкуючихъ робôтникôвъ ушкодило зелѣзну дорогу до Рансартъ. Жандармерію обкидали камѣнями Доперва стрѣлы карабіновй розôгнали товпу.

Берлинъ 9 жовтня. Бісмаркъ переселивъ ся до Фрідріхсруге.

Петербургъ 9 жовтни. Міністеръ судôвництва Маназемъ має уступити. Єго наслѣдникомъ уважають державного секратаря Муравьева.

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Людомилъ Левандовскій

ВЪ ЧОРТКОВѢ 4884 1—3

глядає заразъ рутинованого конціпієнта.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКѝ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4640

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякѝ листы заставнѝ, 5% Обліґаціи комунальнѝ банку краєвого, $4\frac{1}{2}$% и 4% позичку краєву, Обліґаціи довгу державного, Льосы державнѝ и приватнѝ, Монеты австрійскѝ и заграничнѝ **по найкористнѣйшихъ услôвяхъ** Выплата выльосованыхъ платныхъ обліґацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсолiднѣйше.** Переказы на бôльшѝ мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 62—?

НОВÔСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка“ томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „Словар правничий“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „Мапа України Руси“ — цѣна 20 кр. 4734 14—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

ТОВАРИСТВО

для выробу и торговлѣ

РИЗЪ ЦЕРКОВНЫХЪ

ВЪ САМБОРѢ

поручає фелоны, дальматики, стихарѣ, поясы, обрусы и все бѣлье церковне свого выробу.

На жаданье высылаємо бôльше фелонôвъ, або пробки матерій до выбору.

Старѝ фелоны приймаємо до направы и переробленя.

Въ товариствѣ працюють выключно вдовы и сироты по священикахъ.

Просимо о численнѝ замовленя

ДИРЕКЦІЯ.

4380 1—0

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20. 3)—45 4669

ТУТКИ електрично стисканѝ

неклиенѝ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за 1000 штукъ.

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 2:—30

Знаменитѝ тѣста

щоденно свѣжѝ Бадіянки до чаю фунтъ 60 кр. Цукры десеровѝ фунтъ 1 зр., Кармельки фунтъ 60 кр. и т. д.

кождого часу въ цукорни

ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА

при ул. Баторія ч. 32.

4758 19—?

Цѣс. кор. упривілейоване

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ

АВСТРІЙСКІЙ „ФЕНІКСЪ“.

Тыхъ П. Т. обезпеченыхъ вôдъ граду въ сѣмъ роцѣ пôсля тарифы Б., котрѝ не зголосили нѣякои шкоды, просить ся, щобы належный **имъ 50-процентовый зворотъ** заплаченои преміи почавши вôдъ 1 н. ст. жовтня с. р. вôдбирали за зложеньемъ дотычнои полісы въ касахъ Товариства. 4877 1—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣлякѝ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами **иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и иншѝ цѣлковито выкôнченѝ прикрасы церковнѝ.** 4641 83—150

Вôдновлюю старѝ иконы и иншѝ рѣчи.

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2. у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнѝ до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п гарно лыскучѝ, готовѝ до ужитя **Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.**

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 44—

ИНСБРУКСКѝ

Послѣдный мѣсяць

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель, тов. банкове и контора вымѣны Шелленберґъ и Крайзеръ у Львовѣ.

4852 14—23

Слухатель фільософіи глядає лекціи на село. Услôвя умѣреннѝ и совѣстнѝ. Близшѝ обставины информаційнѝ подасть **М. Д.** poste restante, Заболотцѣ коло Бродôвъ. 4878 1—3

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже 1.558 **дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 29,

4736 выготовлює 74 180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Каса огнетревала уживана, фірмы „Вертгаймъ и С-ка“ дешево до набутя; - Маґлѣ комнатнѝ по зр. 24

поручає 4585

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

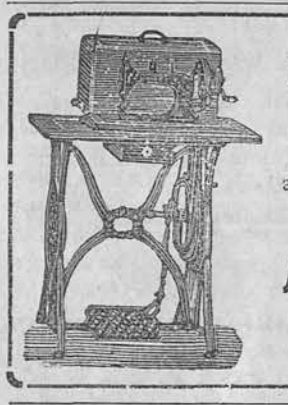

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр.

поручає 4793 18—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпеченій въ Празѣ

заложеный року 1869.

Съ окончeніемъ года 1892 выносили:

Выказанное имѣніе банка „Славія“	злр.	5,706.614·91
Фонды резервныи и ручительныи всѣхъ секцій	„	5,568.628·41
Доходы премійніи и проч всѣхъ секцій	„	2,194.136·74
Убезпеченныи сумы въ сек. житьевыхъ	„	21,153.993·38
„ „ „ „ огневой	„	216,465.763·—
Выплаченныи сумы въ часѣ отъ 15 мая 1869 ажь до 31 грудня 1892 г. **вынагородженье шкодъ** всѣхъ секцій	„	21,462.868·94
Фондъ емеритальный заступниковъ на случай ихъ неудобности	„	118.948·63

„СЛАВІЯ“ принимаетъ

въ сек. I—II: убезпеченія на житє капиталовъ и рентъ.

въ сек. IV: убезпеченя отъ шкодъ огневыхъ и

удѣляетъ пожички

ц. к. урядникамъ убезпеченымъ въ сек. II. за забезпеченіемъ и на срокъ сплаты ажь до 12 лѣтъ.

Сголошенья о удѣленье агенціи въ мѣстностяхъ гдѣ „Славія“ не естъ ще заступленная принимають ся. 3794

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.

Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

4844 15-20

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

СО-

рочки мужескѝ, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·75, 2·—, 2·50, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусточки, краватки, шлейки, и т. п.

поручає найдешевше

Павло Лянгнеръ

передъ тымъ

БРАТЯ ЛЯНҐНЕРЫ

у Львовѣ улиця Галицка ч. 16

Головный складъ куфрôвъ до подорожи. 2537

Цѣнники на жаданье даромъ

МАҐАЗИНЪ ЦВѢТÔВЪ

и складъ насѣня

М. ВОЛИНЬСКОГО и Т. КАЧИНЬСКОГО

У ЛЬВОВѢ

площа Марійска ч. 3. (коло готелю Жоржа.)

ЗАВЕДЕНЬЕ ОГОРОДНИЧЕ

ул. Садôвницка ч. 13 (напротивъ монастиря св. Тересы)

поручає на осѣнный сезонъ цибульки гіяцинтôвъ, тулипанôвъ, нарцизôвъ, лелій и т. ин. по найприступнѣйшихъ цѣнахъ; всякѝ порозумѣня листовно.

4869 4—6 Зъ поважаньемъ

Волиньскій и Качиньскій.

Краєва фабрика

выробôвъ ткацкихъ

Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручає зъ найчистѣйшого льну гарнѝ и свѣжѝ славнѝ полотна корчиньскѝ въ великôмъ выборѣ, а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т ин вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзнѝ, рушники, хустки до носа грубшѝ и тонкѝ вебовѝ бѣлѝ и барвистѝ. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотна вѣтрильнѝ (egeltuch) и т. ин. выробы першои якости **по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.**

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортôвъ высылає ся даромъ и оплатно.

За доброту выробôвъ ручить ся. 4573 6—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т взглядамъ.

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрѝ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ дитинныхъ уніформôвъ и одягôвъ для Всч Духовеньства 4 95

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Порученя біржевѝ

полагоджуємо якъ найсолiднѣйше за мѣрною заплатою и задержуємо закупленѝ паперы ажь до продажи зъ зыскомъ въ депозитѣ.

Рады и информаціи

въ справахъ банковыхъ и біржевыхъ удѣляємо безплатно точно и якъ найсовѣстнѣйше.

Вкôнци поручаємо ся до

Закупна и продажи

всякихъ паперôвъ, вартôстныхъ якъ **листы заставнѝ, пріорітеты, льосы и т. ин. послѣднѝ такожь на сплаты мѣсячнѝ,** по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 217. Львôвъ, Второкъ 28 вересня (10 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовой а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 10 н. ст. жовтня 1893.

Справа выбору посла до сойму въ повѣтѣ долиньскôмъ нинѣ вже докладно вѣдома и рôзными дневниками обговорена, для-того годить ся на останокъ вытягнути зъ нея заключеня.

Краковскій Czas онодгы написавъ, що выбôръ посла въ Долинѣ маѣ своє значѣнье „narodowe“, бо „долиньскій выборцѣ показали, що, мимо и по всякихъ вѣчахъ стрыйскихъ и иншихъ, не дадуть ся захитати въ своѣй świadomości narodowej polskiej“ — отже выбôръ посла Витославского Czas приписує „świadomości polskiej“ усѣхъ тыхъ выборцѣвъ, котрí на него голосували. Єсть се очевидно грубе самодурство, але, если Czas хоче оставати въ тôй блаженнôй вѣрѣ, що не лише brat mojżeszowego wyznania, але й рускій темный а здеморалізованый выборець маѣ „świadomość polską“, — то мы єму тои вѣры не хочемо вôдбирати... Тôлько-жь въ интересѣ правды мы — на основѣ умѣщеного вчера въ „Дѣлѣ“ справозданя зъ выбору въ Долинѣ — мусимо сконстатувати:

По перше, що сторона польска — по словамъ справоздавця — для переформованя свого кандидата „ужила поганыхъ средствъ, и то въ такôй мѣрѣ, що цѣла та погань здôбна затрóити суспôльный орґанізмъ на довгí лѣта...“ Зъ того выходить, що шовіністы польскí зовсѣмъ не гадають закинути тои деморалізуючои практики выборчои, котра обурюе Русинôвъ, а межи мазурскимъ людомъ вызвала сильну орґанізацію антішляхотску и антіксьондзôвску.

По друге — зъ прикростію констатуємо, що власть політична при выборѣ посла въ Долинѣ не була неутральною, бо — по словамъ справоздавця — „все, що тôлько носить мундуръ, стануло до борбы“... розумѣєсь не за кандидатомъ рускимъ! Зъ того выходить, що и власти політичнí не гадають понехати вже разъ давнои практики — мѣшатись до выборôвъ на користь польского а противъ рускаго кандидата, або иншими словами: выбôръ въ Долинѣ зовсѣмъ не свѣдчить о змѣнѣ політичнои системы супротивъ народности рускои...

По третє — зъ найбôльшою вже прикростію мусимо сконстатувати, що нашь высказъ о байдужности або й зледащѣлости межи самыми Русинами вповнѣ потвердило справозданье о выборѣ посла въ Долинщинѣ. Може собѣ орґанъ москвофільскій всякí деморалізаційнí проявы середъ Русинôвъ покрывати або й оправдувати „новою ерою“ — се-жь лежить въ интересѣ деструктивнои роботы москвофілôвъ, — мы беремо рѣчь безъ огляду на сяку чи таку „еру“ и ще разъ кажемо, що непатріотизмъ въ нѣякôй „ерѣ“ не може называтись инакше, якъ лишь непатріотизмомъ, деморалізація деморалізацією и т. д.

Суспôльнôсть наша — не нова се пѣсня — єсть хора, тая хороба проявляє ся у всякихъ „ерахъ“ — отже кождый патріотъ мусить щиро бажати оздоровленя нашои суспôльности и въ тôмъ напрямѣ дѣлати кождый въ своѣмъ кружѣ, и то дѣлати щиро, безупинно, все и всюды..

Два перемыскí народнí институты.

[Письмо зъ Перемышля.]

Въ однôмъ мѣсяци поблагословлено въ Перемышли два рускí институты, результатъ довголѣтныхъ заходôвъ, тутешнои громады.

Дня 8 вересня посвятивъ катихитъ ґімназіяльный о. Иванъ Савчинъ по вôдправленôй въ церквѣ катедральнôй службѣ божôй новый будынокъ, котрый закупило тутешне товариство Бурсы имени св о. Николая за суму несповна десять тысячь зр. и помѣстило въ нѣмъ сего року 30 питомцѣвъ, ученикôвъ рускои ґімназіи. Єсть се хорошій будынокъ партеровый зъ пôвморґовымъ огородомъ, положеный недалеко нового ґімназіяльного будынку при улици Баштовôй, въ мѣсци здоровôмъ и прекрасно положенôмъ. Въ шести просторыхъ свѣтлицяхъ помѣщенй питомцѣ, въ двохъ управитель, на долинѣ рефектарь, кухня, пральня и иншí господарскí кутки Ся бурса — се одна зѣниця тутешнои громады; другою — єсть „Рускій институтъ для дѣвчатъ“, пôдъ котрый дня 7 н. ст. жовтня поставлено угольный камѣнь. Перше торжество вôдбулось тихо и смирно, якъ взагалѣ тиха и смирна за те богата въ успѣхъ, єсть цѣла дѣяльнôсть товариства Бурсы имени св. о. Николая. Але симъ товариство не журить ся, девізою єго поки-що: дѣлати дѣломъ, а слово и славу про него розкаже будучнôсть, котру оно въ нѣдрахъ своихъ бажаѣ выховати

За те величаво и памятно вôдбулось друге торжество: посвяченье угольного камѣня пôдъ будову Рускаго Института для дѣвчатъ. Институтъ сей маѣ вже за собою исторію, котру розкаже вôдповѣдна книжка, маюча выдати ся вразъ зъ пляномъ науковымъ Института въ часѣ отвореня єго и вôдданя до народного ужитку, а се имовѣрно наступить уже зъ осенію року 1894, если теперѣшна осѣнь и зима не перебють будовы.

Згаданого дня мѣсце [высочина при улици Капітульнôй], прикрашене народными и державными прапорами, ясно-барвными фестонами краєвыми, выжидало гостей. Велика сила народу и молодежи заняла окружаючí верховины въ огородѣ, низшу терасу мѣсцева інтеліґенція, а въ самôй долинѣ, коло маючого посвятитись камѣня зобрались точно о годинѣ 3-ôй пополудни выдѣлъ товариства и соборъ капітульный, въ нѣдрахъ котрого выринула перша думка заснованя Института. Помѣжь першими, що явились, бувъ покровитель института, епископъ перемыскій, Єго Преосв. д-ръ Юліянъ Пелешь, що бажавъ власноручно поблагословити основы Института, одну зъ найкрасшихъ надѣй рускои землѣ. По пôдписаню грамоты [основу котрои подало „Дѣло“ передъ кôлькома днями] Преосвященымъ, членами выдѣлу Института и перемыскои капітулы — замкнено грамоту герметично въ скляннôмъ и цинковôмъ сосудѣ, а потôмъ владика, въ супроводѣ крилошанъ и всего майже духовеньства, довершивъ чина благословеня при гармонійнôмъ спѣвѣ питомцѣвъ. Передъ вложеньемъ грамоты въ угольный камѣнь, звернувъ ся владика до народу и властивымъ собѣ, краснорѣчивымъ словомъ розповѣвъ про исторію Института и єго задачу, яку въ будучности сповнити маѣ. Сей институтъ, — сказавъ Преосвяченый — єсть институтомъ народнымъ въ найвѣрнѣйшôмъ значѣню того слова, бо за починомъ кліра здвигнувъ єго собѣ народъ самъ, своими жертвами, своими дрôбными лептами. Про-те и задача єго — берегти святостей народныхъ, въ першôй лінніи св. вѣры народу, подавати єму высшу просвѣту, котра єго пôднесе на просвѣтный ровень другихъ народôвъ, а по третье — бути огнищемъ на одного слова и духа, щобы будучí матери рускí знали, зъ якого народу они выходять и якí идеалы защѣпляти въ грядучихъ поколѣняхъ. Єсли Институтъ сповнить тоту задачу, благословенье Боже буде зъ ними и радѣти-ме душа тыхъ основателѣвъ, котрí теперь зъ небеенои высоты споглядають на олицетворенье свого дѣла... Преосвяченый выразивъ кôлькократно свою радôсть, що вже разъ розпочато будову, а по запечатаню грамоты пôднѣсъ окликъ многолѣтный въ честь Єго Св. папы Льва XIII., Єго Вел. цѣсаря Франць-Іосифа I., Єго Вреосв. митрополита, духовеньства и всѣхъ вѣрныхъ. Крилошанинъ о. Чеховичь закôнчивъ окликомъ многолѣтнымъ въ честь покровителя Института Єго Преосв. епископа Юліяна. Середъ грôмкого спѣву питомцѣвъ и загального одушевленя присутныхъ, выкликаного сердечною, одобряючою и покрѣпляючою промовою владики, члены видѣлу вôдвели Преосвященого до брамы Института.

Середъ торжества благословеня присутный фотоґрафъ знимавъ апаратомъ блискавичнымъ поодинокí єго хвилѣ.

Промова владики вôдбила ся въ грудехъ перемыскои громады милымъ и вдячнымъ вôдгомономъ, бо своимъ мужнымъ владичимъ словомъ розбивъ усякí затѣ, мало- и зловѣрства, а станувъ по сторонѣ теперѣшного выдѣлу, котрый своєю трудолюбивостію и енерґією довѣвъ въ короткôмъ часѣ до олицетворення того вôдъ давна выжиданого дѣла, т. є. уложеня пляну наукового и основаня Института. Той Институтъ, повторю ще разъ, се друга зѣниця перемыскои громады, и она, дасть Богъ, вылелѣяна найщиршою охотою, выплекана найзапопадлившимъ трудомъ, вывѣнована продумчивымъ умомъ, на якій насъ лише стати, — заяснѣє повнымъ сяєвомъ своєи чести и краcы на Долю, Добро, Достоиньство свого народу.

Д. Б.

Въ справѣ доповняючихъ выборôвъ.

Нинѣ, вô второкъ, зъѣздять ся выдѣлы радъ повѣтовыхъ зъ Жовквы, Равы и Сокаля до Равы рускои, щобы пошукати за кандидатомъ зъ сего округа выборчого.

Вчера розбôйшлась по Львовѣ вѣсть, що о. Грушкевичь зъ Куликова, мимо всякихъ намовъ зô стороны старосты жовкôвского п. Лянікевича, не хоче убѣгатись о мандатъ посольскій. Однакожь ту вѣсть треба приймати зъ резервою.

Одинъ зъ маршалкôвъ носить ся зъ кандидатурою п. Куриловича, нотаря зъ Равы рускои. Такожь и нотарь зъ Немирова, п. Пущиньскій, оголосивъ себе найновѣйшими часами Русиномъ и заявивъ охоту до кандидованя. Де-хто предкладаѣ мандатъ деканови о. Гавришкевичеви, де-хто о. Чернецкому зъ Сѣльця белского. Зъ вчерашного заявленя посла д-ра Короля выходить, що думано и о єго кандидатурѣ.

Видимо, що хаосъ передвыборчій змагаѣ ся. Не перечимо, що кождому горожанинови въ такихъ случаяхъ вôльно кандидувати, але зъ другои стороны можлива та небезпечнôсть, що Русины-выборцѣ сего округа роздроблять ся и розбôють ся на партіи и партійки, а зъ сего готовъ скористати лише хто третій. Дожидаємо вѣстей зъ Равы про зѣздъ маршалкôвъ повѣтовыхъ, а тогдѣ скажемо рѣшуче слово. Нинѣ можемо лише ще разъ перестерегти патріотôвъ сихъ сторôнъ, щобы они зъ всякою старанностію пильнували правыборôвъ. Хто пригадаѣ собѣ: якими штучками переводжено правыборы для о. Брылиньского, той повиненъ доложити всѣхъ силъ, щобы такí надужитя не повтарялись. Уже нинѣ духовеньство наше повинно поучити селянъ, яка вага спочиваѣ въ правыборахъ, а всѣ мусять пильнувати, щобы вовкъ не вкравъ ся въ отару, хочь-бы въ овечôй шкôрѣ. Выборы въ Долинщинѣ и Ярославщинѣ розсмѣлили польскихъ шовіністôвъ надъ всяку мѣру... Радí-бъ ґаздувати уже по мадярски, — то-жь и треба показати тымъ панамъ, що Русь галицка не упала такъ низько, якъ Русь закарпатска.

Письмо зъ краю.

Не дасть ся заперечити, що одною зъ найбôльшихъ хибъ Русинôвъ галицкихъ въ боротьбѣ ихъ політичнôй єсть се, що они лишь нарѣкають на кривды въ кождôмъ напрямѣ, чи то въ напрямѣ рôвноправности чи въ справѣ непошанованя ихъ мовы въ урядахъ, чи въ шкôльництвѣ, чи въ правахъ церкви и обряду

---

3)

ДИВНА.

(*Очеркъ В. Короленка*)

(*Дальше.*)

— Богато я — помовчавши, говоривъ далѣ оповѣдачь — богато муки тогдѣ зазнавъ черезъ нея. Дорогою, знаєте, нôчью усе дощикъ, погода погана.. Лѣсомъ поѣдешь, лѣсъ стономъ стогне. Єи й не бачу, бо нôчь слôтна, темна, хочь око выбери, а, вѣрте менѣ, все она въ мене передъ очима.... доходить до того, що вѣчно и въ день и въ ночи єи бачу: и тí очи, и лице, сердите, блѣде, и якъ она промерзла цѣла, а сама глядить кудись, неначе свои думы про себе въ головѣ перебираѣ. Коли выѣхали изъ стациі, ставъ я єи кожухомъ обгортати. „Возьмѣть, кажу, на себе кожухъ, все, то, знаєте, теплѣйше.“ Скинула кожухъ зъ себе. „Вашь, каже, кожухъ, вы й берѣть! Кожухъ справдѣ мôй бувъ, але я здогадавъ ся и кажу ѣй: „Не мôй, кажу; законно вамъ принадежить.“ Ну, взяла... Але й кожухъ не помôгъ; скоро засвитало, гляну, а на нѣй и лиця не стало. Коли въ-друге выѣхали изъ стациі, приказала Иванову сѣсти подальше вôдъ себе. Побурмотѣвъ-побурмотѣвъ, але спротивитись не посмѣвъ, тымъ наче, що хмѣль зъ єго головы вышумѣвъ потрохи. Я сѣвъ поручь зъ нею. Три добы ѣхали и нѣгде не ночували Перше дѣло: по инструкціи сказано не задержуватись на нôчлôгъ, хиба на выпадокъ великои втомы, и то не инакше, якъ въ ґородахъ, де знаходять ся караулы. Ну, а тутъ, самí знаєте, якí ґороды. Та й сама то она наглить вѣчно, — усе скорше, рада-бъ дôстатись на мѣсце.

Стали вкôнци на мѣсци; зъ монхъ плѣчъ вернули мы домôвь, насъ якъ стôй зновъ выправили и зновъ у ту саму сторону. Студента одного везли. Веселый такій, пѣсень гарныхъ спѣвавъ и зъ чаркою знавъ обôйтись. Того ще дальше заслали. Отъ поѣхали мы на той самъ ґородъ, де єи оставили, и стало менѣ цѣкаво розвѣдатись про єи житье. — „Тутъ, пытаю, панночка наша?“ — „Тутъ, кажуть, лишь дивна она якась. Якъ приѣхала, такъ просто до засланого пôйшла, тôлько й бачили єи, у него й живе... Де-хто каже, що она хора, а де-хто, що въ родинѣ зъ нимъ, нѣбы любовница живе.“ Звѣстно, народъ плете, не бачивши. А я вже знаю, якъ она живе. Нагадалось менѣ, що она говорила: „померти менѣ у своихъ хочеть ся“. И такъ менѣ тогдѣ цѣкаво стало, и не то, що цѣкаво, а просто сказати, такъ и потягло мене. Зайду, думаю, вôдвѣдаю єи. Пôйшовъ, добрí люде дорогу показали, а жила она по-кôнець ґорода.

Домикъ маленькій, дверцѣ низенькí. Входжу до засланого того, гляджу, — чисто у него, хатинка ясна, въ кутѣ постѣль стоить, и заслоною той кутъ вôдгородженый. А рядомъ варстатъ невеличкій, — тамъ на ослôнчику друга постѣль покладена. Якъ увôйшовъ я, она на постели сидѣла; въ шаль закуталась, ноги пôдъ себе пôдобгала — шие щось. А вôнъ бôля неи на ослôнчику сидить, зъ книжки щось читаѣ. Шие она, а сама слухаѣ. Стукнувъ я дверми, она якъ побачила, пôдвела ся, за руку єго схопила та такъ и завмерла.

Очи побôльшали, темнí, страшнí... Ну, все, якъ и передше бувало, одно хиба, здавало ся менѣ, сама ще бôльше поблѣдла. За руку мôцно єго стиснула, вôнъ злякавъ ся, кинувъ ся до неи. „Що зъ вами? — каже — успокôйте ся!“ А самъ не бачить мене. Згодомъ руку єму пустила, зъ постелѣ звести ся хоче „Прощавайте, — каже до него — имъ, видко, жаль гарнои смерти для мене. Прощавайте!“ Тутъ и вôнъ оглянувъ ся, мене побачивъ, — якъ схопить ся на ноги!.. Я думавъ, що тутъ менѣ смерть вôдъ него. Они, знаєте, подумали, що зновъ отсе приѣхали взяти єи. Тôлько-жь бачить вôнъ: я стою нѣ живый, нѣ мерлый, самъ я напудивъ ся, та ще й одинъ... Звернувъ ся до неи, за руку взявъ, засмѣявъ ся „Та успокôйтесь вы, — каже, — а вамъ, — пытаѣ мене, — чого тутъ потрѣбно?“ Дуже менѣ маркотно зробилось, що налякавъ єи. Сказавъ я єму, що приѣшовъ побачитись та й она мене впôзнала. Бачу я: сердить ся все, якъ бувало. Ну, сердить ся она та й тôлько, — такъ и варить ся въ нѣй. Здаєть ся, я радъ бувъ ѣй зъ серця-душѣ послужити, а она якъ гляне, неначе ты у неи змыя люта. Розôбравъ вôнъ: въ чôмъ дѣло, зареготавсь до неи, заговоривъ щось. Не все я зрозумѣти встигъ; вы, бачить ся, панове, дивно мѣжь собою балакаєте. Вôнъ спокôйно говорить, тихо такъ, а она сердито та зухвало. Вôнъ ѣй: „Вы, каже, розберѣть: адже-жь се чоловѣкъ зайшовъ до васъ, не жандармъ!“ А она єму: „А по що вôнъ служить?“

Боже мôй! думаю, не вже-жь я вже й не чоловѣкъ для неи? Хиба-жь я самохôть зробивъ ѣй що злого? Такъ менѣ гôрко стало, такъ гôрко. „Даруйте, говорю, що настрашивъ васъ.“ — „Се, каже, пусте, що настрашили. Не въ тôмъ дѣло.“ Нѣяково менѣ. „Прощавайте!“ кажу. Она нѣчого не сказала, а вôнъ повернувъ ся, руку менѣ подавъ, спытавъ: куды ѣдемо... „Будете вертати назадъ, заходѣть, каже, коли ласка.“ А она глядить на него, всмѣхаѣ ся по своєму: „Не розумѣю“ каже. А вôнъ ѣй: „Зрозумѣєте колись, серце у васъ не зле.“

(*Конецъ буде.*)

рускаго — а при нарѣканю очевидно справедливѣмъ, сидять зъ заложеными руками и не роблять нѣчого въ нѣякѣмъ зъ тыхъ напрямѣвъ, або навѣть роблять такѣ рѣчи, котрѣ просто компромітують Русинѣвъ на кождѣмъ кроцѣ

Возьмѣмъ н. пр. справу: якъ дбають власти церковнѣ про обрядъ рускій въ школахъ або якъ дбають про рускихъ дѣтей въ школахъ катихиты поставленѣ до того своими властями? Обмежѣмъ ся лишень на тыхъ кѣлькохъ донесеняхъ, поданыхъ въ „Дѣлѣ“ послѣдными днями, а довѣдуемо ся куріозныхъ рѣчей, котрѣ ганьбу приносять Русинамъ на поли шкѣльництва.

Школа выдѣлова женьска вѣрменьскихъ Бенедиктинокъ у Львовѣ, до котрои ходить найбѣльше Русинокъ, остаѥсь безъ руского катихита, а Русинки ходять на польску реліґію! Деякѣ школы народнѣ львѣвскѣ, въ котрыхъ повно дѣтей рускихъ, не мають щастя побачити рускихъ катихитѣвъ, бо „тотѣ катихиты уважають школу за побѣчне своѥ занятье, учать безъ нѣякои методы“, хочь они добре платнѣ за свои посады. — Рускѣ дѣти шкѣлъ народныхъ въ Бучачи не видять за цѣлый рѣкъ рускои церкви, бо катихиты провадять ихъ до польского костела! Школы середнѣ и народнѣ въ Станиславовѣ обсаджены сотрудниками катедральными, котрѣ не въ силѣ выповнити своихъ обовязкѣвъ шкѣльныхъ, або котрѣ провадять рускихъ дѣтей до латиньского костела — безъ найменшои потребы, бо мають, велику церковь катедральну.

Се лишь кѣлька фактѣвъ поданыхъ въ „Дѣлѣ“, але якъ же богато такихъ фактѣвъ можна бы зѣбрати по всѣхъ нашихъ селахъ, мѣстахъ и мѣсточкахъ а якѣ-жь они всѣ разячѣ, яке они дають ярке свѣдоцтво байдужности рускои, якъ они компромітують Русинѣвъ! Але у насъ такъ дѣѥ ся вѣдъ непамятныхъ часовъ Дармá, що розумнѣ голосы деякихъ патріотѣвъ накликують до опамятаня, мы сидячи зъ заложеными руками, лишь нарѣкаѥмо на замахи латиньскихъ ксьондзѣвъ на нашь обрядъ, на Тучапы, на те, що елементъ рускій по мѣстахъ и мѣсточкахъ губить ся и т. д., а не змѣнюѥмо въ нѣчѣмъ нашого поступованя.

Хиба-жь Русины не гѣднѣ зрозумѣти: якъ богато лиха наносить ся черезъ те обрядови рускому и справѣ народнѣй? Коли дитина навчила ся любити свою церковь и свѣй обрядъ въ молодыхъ лѣтахъ, въ школѣ, то она не вѣдступить вѣдъ того до смерти. Коли дѣвчина дѣзнала ся зъ поважныхъ устъ свого катихита, що она Русинка, то она о тѣмъ не забуде, але пѣзнѣйше яко жѣнка и мати выховаѥ и приведе цѣлу свою родину до великои родины рускои. Коли хлопчина Русинъ, котрого насилою хотять спольщити въ школѣ, найде пѣдпору въ своѥмъ катихитѣ, буде уратованый для народу нашого. Законы шкѣльнѣ дають катихитамъ величезный вплывъ на дѣтей, а они можуть ихъ повести, якъ схотять. А прецѣнь тотѣ дѣти шкѣльнѣ, тотѣ малѣ дѣвчатка и хлопята — се надѣя и будучнѣсть Руси, бо сказано: „нарѣдъ, що маѥ школы въ своихъ рукахъ, може бути спокѣйный за свою будучнѣсть“.

Пѣзнали се добре власти латиньского костела и польскѣ ксьондзы-катихиты. Якъ сповняють они свои обовязки въ школахъ супротивъ своихъ дѣтей — се гѣдне признаня. Латиньскій катихитъ не опустивъ бы нѣ однои годины реліґіи въ цѣлѣмъ роцѣ за нѣщо въ свѣтѣ, а рускѣ катихиты абсентують ся систематично всюды и заступають ся своими колеґами, а тотѣ приймають, розумѣѥсь, дуже охотно таке заступництво. До латиньскихъ катихитѣвъ дѣти привязують ся, любять ихъ и поважають, — рускихъ же й не знають добре, бо рѣдко ихъ видять, або не гѣднѣ добачити ихъ старанности та працѣ. Польскій катихитъ не опустить нѣякои нагоды, щобы не скористати зъ новои инструкціи шкѣльнои, котра выразно каже, що въ дѣтяхъ шкѣльныхъ мають збуджувати ся чувства патріотичнѣ, щобы имъ не сказати, що они Поляки и мають все памятати о вѣтчинѣ Польщи, — зъ устъ же руского катихита не почують дѣти рускѣ нѣколи про нарѣдъ рускій, про Русь-Украинну. Такъ выховуѥмо нашихъ дѣтей въ школахъ.

Зъ огляду на тоту вельми важну справу, маѥмо право просити нашѣ власти церковнѣ о вѣдповѣднѣ зарядженя, щобы не дѣяло ся такъ, якъ дотеперь, — маѥмо право вѣзвати рускихъ катихитѣвъ: нехай не важать ся дѣлати на шкоду нашои церкви и нашои народнои справы, бо й передъ народомъ будуть за се вѣдповѣдати.

Катихитѣ зѣ провінціи.

Вѣче селяньске въ Лимановѣй.

Минувшои суботы вѣдбуло ся въ Лимановѣй вѣче сторонництва мазурскихъ селянъ. Се вѣче ѥсть уже другимъ изъ заповѣдженыхъ вѣчь, котрѣ мають вѣдбуватись въ рѣзныхъ сторонахъ захѣднои Галичины. Польскѣ ґазеты, зъ выимкою Now-oи Reform-ы, не подали доси нѣякои зґадки про се вѣче, а й Nowa R-forma подала досыть скупѣ вѣсти, закрашенѣ замѣтками кореспондента. Пѣсля сихъ вѣстей вѣче вѣдбуло ся такъ:

Зборы отворивъ голова сторонництва Станиславъ Поточекъ короткимъ вѣдчитомъ про т. зв. нѣмый соймъ, на котрѣмъ порѣшено справу другого роздѣлу Польщѣ въ 1793 р.

По промовахъ Ивана Поточка и двохъ селянъ, забравъ голосъ кс. Стояловскій и пояснивъ селянамъ справу лученя громадъ зъ обшарами дворскими. [О тѣмъ поясненю такъ пише кореспондентъ Now-oи Reform-ы: Кс. Стояловскій подрѣбно пояснявъ и критикувавъ проѥкты послѣвъ Рутовского и Пілята, але цѣлкомъ непотрѣбно нападавъ на все, що не ѥсть „хлопомъ“, бо пѣсля моеи гадки проводиръ люду повиненъ дѣлати въ дусѣ конституціи 3-го мая.]

Покѣнчивши свѣй рефератъ, внѣсъ кс. Стояловскій, щобы въ справѣ реформы громадскои розѣслати повѣдомленье до всѣхъ громадъ въ краю, а тогдѣ можна бы добути не тысячѣ але міліоны пѣдписѣвъ. — Тогдѣ стало ся — пише кореспондентъ N. R-form-ы — те, що було передвиджене, бо коли предсѣдатель поспытавъ ся: чи зборы голосують за тою поправкою? — спротививъ ся сему комісарь правительственный, жадаючи, щобы голосували лише вылеґітімованѣ члены звязку сторонництва селяньского. Вывязавъ ся зъ того оживленый спѣръ о статуты. Кс. Стояловскому за критикованье комісаря правительственного вѣдобрано голосъ. Въ тѣмъ хтось изъ присутныхъ пѣддавъ нещасливу гадку, щобы представити комісареви, що будуть голосувати не яко члены звязку сторонництва селяньского, але яко зборы взагалѣ селяньскѣ. Коли се наступило, вставъ комісарь правительственный и розвязавъ зборы, бо не хто иншій, лише звязокъ сторонництва селяньского яко такій зголосивъ въ означенѣмъ часѣ правительству зборы. Кѣлька сотъ зѣбраныхъ селянъ и мѣсцевои інтеліґенціи, повинуючись зазывови комісаря, заразъ розѣйшли ся.

Такъ лиманѣвске вѣче звязку сторонництва мазурскихъ селянъ комісарь правительственный зъ формальныхъ причинъ розбивъ заразъ по першѣмъ рефератѣ... Якъ зѣбранѣ въ Лимановѣй селяне мазурскѣ осудили розвязанье вѣча, — кореспондентъ N. Reform-ы о тѣмъ не згадуѥ.

Непотрѣбный выдатокъ.

П. Клеменсевичъ, нотарь въ Грибовѣ и посолъ соймовый порушивъ въ N. w-ѣй Reform-ѣ справу леґалізаціи пѣдписѣвъ на скриптахъ, якѣ выставляють зверхности громадскѣ на позички, даванѣ краѥвою радою шкѣльною на будову народныхъ шкѣлъ. Пос. Клеменсевичь такъ пише:

„Краѥва рада шкѣльна, даючи громадамъ безпроцентовѣ позички, сплачуванѣ въ 10 рокахъ, на будову шкѣлъ, — пересылаѥ зверхностямъ громадскимъ формуляръ скрипту, пѣсля котрого документъ маѥ бути списаный черезъ начальника громады, асесора и двохъ радныхъ пѣдписаный и радою повѣтовою затвердженый.

Въ тыхъ скриптахъ обовязокъ громады до звороту выпозиченого капіталу ѥсть точно означеный, а безпечнѣсть фонду позичкового опираѥ ся на тѣмъ, що громада обовязана дотычну рату позички, яка маѥ оплачуватись що року, замѣстити въ буджетѣ громадскѣмъ — а сего допильнувати маѥ рада повѣтова; крѣмъ того вѣдповѣдаѥ громада всякими иншими своими доходами и своимъ цѣлымъ майномъ.

Не досыть на тѣмъ. Краѥва рада шкѣльна въ надмѣрнѣй печаливости мѣстить въ формуляри ось якій уступъ: „Nareszcie zezwala gmina N., by niniejszy skrypt dłużny względem zeznanego długu w kwocie... złr. z przynależytościami, równie jak ugoda przed sądem w myśl ustawy z dnia 25 lipca 87), nr. 75. Dzpp. był zaraz wykonalnym i zrzeka się wyraźnie prawa zaprzeczania tak należności samego długu z. p. n., jakoteż mocy egzekucyjnej niniejszego skryptu dłużnego.“

И певно за-для повысшого уступу, се ѥсть: щобы мати нагальну судову екзекуцію, жадаѥ краѥва рада шкѣльна, щобы пѣдписы начальника громады, асесора и двохъ радныхъ, выставляючихъ дотычный скриптъ, були судово або нотаріяльно леґалізованѣ.

Однакъ краѥва рада шкѣльна ошибаѥ ся, що въ наслѣдокъ леґалізаціи пѣдписѣвъ, чи то судовои чи нотаріяльнои, згаданый скриптъ набуваѥ пѣсля §. 3. зак. зъ 25 липня 1871 ч. 75 В. з. д. силу нагальнои екзекуціи судовои, або що та екзекуція стаѥ ся тымъ, мовь бы угодою судовою, сейчасъ выконаѥмою. Та сила прислугуѥ лишь правосильнымъ выркамъ и угодамъ судовымъ, рѣвножь скриптамъ, зробленымъ у видѣ акту нотаріяльного — а того чейже леґалізація пѣдписѣвъ на скриптѣ нѣякъ не може заступити.

Зъ того выходить, що наведеный уступъ скрипту ѥсть цѣлкомъ безуспѣшнымъ, а если такъ ѥсть, то цѣлкомъ вѣдпадаѥ потреба леґалізаціи пѣдписѣвъ зверхности громадскои. Така леґалізація въ даныхъ случаяхъ досыть прикра и коштовна, бо начальникъ громады, асесоръ и два радни мусять платити фѣрманку и стратити одинъ день часу; - если леґалізацію выготовляють въ судѣ, заплатити стемплѣ вѣдъ клявзулѣ леґалізаційнои вѣдъ чотирохъ пѣдписѣвъ въ квотѣ 2 зр. 50 кр., если же, що часто лучаѥ ся судья не маѥ часу або неприсутный, мусять заплатити таксу нотаріяльну вѣдъ чотирохъ пѣдписѣвъ 2 зр. 50 кр, а за стемплѣ 1 зр. 25 кр., або разомъ 3 зр. 75 кр.

Тожь коли якъ высше выказано, леґалізація пѣдписѣвъ на скриптахъ того рода цѣлкомъ злишна, а то тымъ бѣльше, що тѣ скрипты, отже и пѣдписы на нихъ, мають бути затвержденѣ репрезентаціею повѣтовою, и се затвержденье пѣсля закона зъ 4 червня 1882 ч. 67 В. з. д. заступаѥ вповнѣ леґалізацію — тожь було бы пожаданымъ, щобы краѥва рада шкѣльна на будуче опускала сей цѣлкомъ злишный уступъ о нагальнѣй екзекуціи судовѣй — и не вымагала леґалізаціи пѣдписѣвъ зверхности громадскои на довжныхъ скриптахъ.

Се улекшило бы справу и зробило бы ѥи простѣйшою, а крѣмъ того заощадилось бы кѣлька зр. непотрѣбныхъ выдаткѣвъ.“

Революція въ Бразіліи.

Вѣдъ пѣвтора мѣсяця гремлять каноны въ столици Бразіліи. Адмиралъ де Мелльо бомбардуѥ столицю Ріо де Жанейро вѣдъ стороны моря, а президентъ Пейхото боронить ѥи власти войскомъ на суши. По чиѣй сторонѣ перевага, не знати, бо вѣсти до старои Европы доходять ажь въ кѣлька тыжднѣвъ.

Послѣдна вѣсть, подана американьскими ґазетами така: Пейхото енерґічно взявъ ся до обороны своѥи позиціи и побудувавъ въ мѣстѣ новѣ батеріи. Адмиралъ де Мелльо вѣзвавъ Пейхота, щобы до 48 годинъ выбравъ ся зѣ столицѣ Ріо де Жанейро, бо въ противнѣмъ случаю буде продовжатись бомбардація столицѣ. Представителѣ заграничныхъ державъ, у виду загроженого майна и житя своихъ земляквъ, зѣбрали ся на нараду и выдали таке ореченье о революціи: Если Пейхото до недѣлѣ (8 жовтня) не выбере ся зъ Ріо де Жанейро, то державы узнають ворохобникѣвъ за сторону ведучу вѣйну. Одинокимъ средствомъ до покѣнченя вѣйны було бы, если бы Пейхото выбравъ ся зъ Ріо де Жанейро. На се ореченье тѣла дипльоматичного згодило ся по части бразілійске правительство, бо велѣло усунути выбудованѣ батеріи. Але Пейхото опираѥ ся покѣнченю вѣйны и готовъ вести ѥи дальше зъ всякою енерґіею. Позаякъ ворохобники ведуть акцію зѣ стороны моря, то ухвалено зорґанізувати вѣддѣлъ морякѣвъ пѣдъ командою адмірала Дуарте.

Якъ бачимо зъ сеи вѣсти, ворохобники пѣдъ проводомъ адмірала де Мелльо мусѣли заняти дуже користну позицію, коли представителѣ чужосторонныхъ державъ готовѣ ихъ узнати за партію, ведучу вѣйну, а не за звычайныхъ ворохобникѣвъ, вынятыхъ зъ пѣдъ мѣжнародного права военного. Въ заливѣ передъ столицею Ріо де Жанейро стоять кораблѣ военнѣ чужихъ державъ и хочь доси занимали цѣлкомъ неутральне становище, то однакъ готовѣ въ рѣшучѣй хвили выступити въ оборонѣ своихъ земляквъ Здаѥ ся, що Пейхото услухаѥ рады дипльоматичныхъ представителѣвъ и выбере ся зъ арміею на провінцію, а тымъ самымъ вѣддасть столицю въ руки ворохобникѣвъ.

Наочный свѣдокъ такъ описуѥ бомбардацію Ріо де Жанейра на дняхъ 12 и 13 вересня:

Дня 12 вересня вже вѣдъ 3-ои годины рано чути було выстрѣлы зъ канонъ. Вѣдъ часу до часу влѣтали до мѣста кулѣ. Кораблѣ де Мелля не бомбардували мѣста нарокомъ, лишь пѣдпомагали тыми выстрѣлами своѥ войско, котре хотѣло высѣсти на берегъ, а войско Пейхота того не допускало. Ворохобники не допускають до заливу нѣякихъ торговельныхъ кораблѣвъ.

Фортифікаціи Ріо де Жанейра ставляють слабый опѣръ ворохобникамъ, бо лишь кѣлька фортѣвъ стоить по сторонѣ Пейхота, а прочѣ перейшли на сторону де Мелля. Рѣвно-жь и каноны фортѣвъ суть меншого калібру та выстрѣлы зъ нихъ не досягають ворохобничихъ кораблѣвъ. У фортѣ Ніктерой много раненыхъ и убитыхъ. Ворохобники кидають въ море своихъ убитыхъ, а тѣла мерцѣвъ плывуть до берега; тамъ выловлюѥсь ихъ зъ моря и закопуѥсь. На найбѣльшѣмъ корабли ворохобникѣвъ „Аквідабанѣ“ находить ся адмиралъ де Мелльо и его дорадникъ Барбоцасъ, головный виновникъ революціи.

Дня 13 вересня чужосторонѣ кораблѣ военнѣ поплыли въ пѣвнѣчну часть заливу мѣжь торговельнѣ кораблѣ, а на мори зачалось ґалеве представленье. О 11-ѣй годинѣ залунавъ першій выстрѣлъ, по нѣмъ пѣйшли другѣ. а кулѣ зачали падати въ середину мѣста. Сейчасъ позамыкано склены, а мешканцѣ почали втѣкати на узгѣря, де було безпечнѣйше.

Фльота ворохобникѣвъ розвинулась довгимъ рядомъ въ заливѣ передъ мѣстомъ; фортъ Санта Круцъ розпочавъ огонь, а адміралъ де Мелльо вѣдповѣвъ, кидаючи кѣлька стрѣлѣвъ до мѣста. На хвилину притихло; недужихъ попереношено зѣ шпиталѣвъ на безпечне мѣсце, но улицяхъ втѣкали жѣнки и дѣти, блѣдѣ, зъ зойкомъ и зъ клуночками на плечахъ. Всѣ выжидали зъ тревогою дальшихъ подѣй.

Въ полудне всѣ ворохобничѣ кораблѣ були вже въ акціи. „Аквідабанъ“ пѣдплывъ на три кільометры передъ фортъ Санта Круцъ. Зъ форту стрѣляно дуже слабо, бо якъ разъ вѣдъ стороны моря суть каноны малого калібру. По довшѣмъ часѣ заклубивъ ся дымъ на помостѣ „Аквідабана“, у воздусѣ заблысло и передъ самымъ фортомъ вдаривъ стрѣлъ; вѣдтакъ загремѣло по горахъ, бо се бувъ выстрѣлъ найтяжшого калібру. И такъ стрѣляли взаимно до себе „Аквідабанъ“ та фортъ ажь до пѣзнои ночи, але на скѣлько першій стрѣлъ майже досягнувъ своѥи цѣли, такъ вже пѣзнѣйшѣ хибили цѣли. Деякѣ стрѣлы падали у воду въ половинѣ дороги. Зъ форту выстрѣлено зѣ двѣста разѣвъ, але стрѣлы падали або передъ або позадъ кораблѣ.

Всѣ прочѣ кораблѣ дуже добре вторували свому провѣдникови, велитови „Аквідабанови“. Зъ мѣста можна було дуже добре слѣдити кождый выстрѣлъ; найперше дымъ, вѣдтакъ блыскъ и вкѣнци грохѣтъ. Мѣжь першимъ а послѣднымъ явищемъ минало десять секундъ. Менши кораблѣ пѣдплывали за той часъ на рѣзнѣ мѣсця, де лишь ходило о се, щобы нанести шкоду.

На разѣ не можна знати, скѣлько шкоды и нещастя нанѣсъ такій одинъ день бомбардаціи, бо треба найперше опрятати улицѣ. Говорять, що одинъ ґранатъ убивъ вѣдъ разу десять воякѣвъ и лишь пѣдофіциръ, що ними проводивъ, оставъ ся при житю. Сей пѣдофіциръ, побачивши сей страшный видъ, збожево лѣвъ и зачавъ бѣгати по улицяхъ.

А всѣхъ ино дивуѥ, кѣнчить сей наочный свѣдокъ, но що въ заливѣ тыхъ шѣсть чужостороннихъ кольосѣвъ панцирныхъ, котрѣ спокѣйно приглядають ся, якъ падуть неповиннѣ жертвы?

Дописи „Дѣла“

Зѣ Станиславова.

[Пѣдлота станиславѣвскихъ москвофілѣвъ]

Заѣлѣсть партійна нашихъ москфофілѣвъ доходить неразъ до безпамяти, такъ що они, читаючи статью, хотьбы найяснѣйше и найсправедливѣйше але на нашѣй мовѣ написану, перевертають ѥи мысль на выворѣтъ и вѣдтакъ выверненый въ своѥмъ орґанѣ „Галичанинѣ“ змыслъ кладуть за точку выходу для своихъ клеветъ на народовцѣвъ, свѣтскихъ и духовныхъ.

Коли давнѣйше понеслись изъ Станиславова въ часописяхъ голосы невдоволеня зъ того факту, що епископъ Куиловскій при нагодѣ своѥи инсталяціи зиґноругавъ бувъ руско-народне товариство, мѣстяче въ собѣ майже цѣлу інтеліґенцію руску [то ѥсть „Руску Бесѣду“, щó именемъ Русинѣвъ епископа витала], не запросивши головы того товариства на инсталяцію, — то въ „Галичанинѣ“ москвофілы, удаючи дурныхъ, накрутили тотѣ голосы такъ, мовь-бы Русины-народовцѣ тѣлько тому ходять до церкви, щобы зъѣсти обѣдъ у епископа. Чи такѣ перекручуваня не ѥ ознакою найнизшого и наймизернѣйшого упадку морального та загибели всякихъ благородныхъ чувствъ у москвофільскои кліки?

Ще бѣльшій недостатокъ сякои-такои морали, бракъ правдивого розумѣня дѣйстныхъ потребъ рускои церкви, бракъ найменшого поважаня навѣть свого власного стану видно въ недавнѣй дописи зѣ Станиславова въ 207 н-рѣ „Галичанина“.

Що дало причину до тои дописи? Ото въ ч. 202 „Дѣла“ помѣстивъ очевидець допись, въ котрѣй зовсѣмъ справедливо и цѣлкомъ предметово вказавъ на бючѣ въ очи недостатки въ катедральнѣй церкви въ Станиславовѣ, котра повинна чей-же бути взѣрцемъ для всѣхъ церквей въ епархіи. Мѣжь иншимъ пѣднѣсъ очевидець се, що тотѣ обовязки, котрѣ були въ роцѣ 1891-ѣмъ роздѣленѣ на шѣстьохъ священикѣвъ, теперь вложено на барки трехъ сотрудникѣвъ, котрѣ, хоть-бы хотѣли, не можуть всѣхъ на себе вложеныхъ обовязкѣвъ выповнити, а черезъ се терпить и наука реліґіи въ школахъ народныхъ, и катихизація въ церквѣ, и сповѣдь, и иншѣ обовязки сполученѣ зъ церквою катедральною, епископскою, — не говорити вже о тѣмъ [чого дописуватель не згадавъ], що въ интересѣ рускои церкви повинни бы станиславовскѣ рускѣ сотрудники заняти ся мѣщаньствомъ та ремѣсниками, подѣбно якъ занимають ся сотрудники латиньскѣ.

Сесю такъ обѣктивно написану допись зрозумѣли чомусь [?!] москвофілы яко звернену противъ нихъ и ну-жь, щобы затерти властиве ѥи значѣнье, перевертають ѥи змыслъ! — що то, мовлявъ, „ново-еристъ“ денунціюѥ сотрудникѣвъ, що они, мимо можности, не хотять выповняти своихъ обовязкѣвъ. Такъ несовѣстно перекрученый змыслъ дописи появивъ ся въ москвофільскѣмъ орґанѣ „Галичанинѣ“.

Та сего ще за мало. Дописуватель, послугуючись звычайною тактикою своихъ однодумленникѣвъ, укувавъ при тѣмъ найпоганѣйше оруже до найпѣдлѣйшои клеветы и до найбезвстыднѣйшого ореченя братѣвъ-священикѣвъ признаючихъ ся отверто до сторонництва народовцѣвъ, — пѣдозрѣваючи, що згадана допись выйшла вѣдъ нихъ, и ото на тыхъ священикѣвъ вѣдъ всѣхъ загально почитаныхъ задля своихъ высокихъ честнотъ священичихъ якъ и за-для великои ревности такъ въ выповнюваню обовязкѣвъ свого званя якъ и въ патріотично-народныхъ дѣлахъ, — на тыхъ священикѣвъ за те лишень, що не идуть за бѣльшостію москвофільскою, — посмѣвъ дописуватель въ своѥй найнужденнѣйшѣй пѣдлотѣ кинути зовсѣмъ безпѣдставнѣ, безчѣльно и безвстыдно выдуманѣ а може зѣ своѥи особы взятѣ закиды, якъ н. пр., що „ново-ерскѣ“ священики ходять до церкви якъ „за напасть“; що не знають нѣ обряда нѣ литурґічного языка; що нѣчого не дѣлають, тѣлько сповняють ролю Luft-Inspektor-ѣвъ; що вѣдвѣдують церковь тѣлько по Befehl ю або изъ школьными дѣтьми, наконецъ кидаѥ таку мерзку клевету, що ажь мерзко згадувати. Та тыхъ безчестныхъ найпѣдлѣйшого сорта клеветъ кореспондентови ще за мало. Замѣсть пѣдписатись въ „Галичанинѣ“ якимъ псевдонімомъ або бодай початковою буквою, примѣромъ *A.* або *B.*, надуживъ вѣнъ прозвища высоко поважаного, загально любленого и на скрѣзь честного совѣтника консисторского о. Куницкого, капеляна войскового, котрый ѥсть сѣлью въ оцѣ москвофільскѣй кліцѣ.

Сумно се, дуже сумно, а ще сумнѣйше, що дописуватель, якъ то на певно можна сказати, ѥсть одинъ изъ священикѣвъ москвофільскои кліки, бо-жь единый въ Станиславовѣ свѣтскій приклонникъ „Галичанина“, д-ръ Ключенко, перенѣсъ ся вже давнѣйше до Босны, а „Галичанина“ передплачують и чатають тутъ тѣлько духовнѣ. Той духовный, що важить ся старшимъ вѣкомъ и становищемъ священикамъ-народовцямъ говорити въ своѥмъ фанатизмѣ въ очи, що „кождый народовець або ново еристъ ѥсть надлюка“, мѣгъ здобутись и на подѣбну допись. И якого то орґану глядаѥ священикъ на оклеветанье своихъ братѣвъ въ Христѣ? „Галичанина“! Wart Pac pałaca a pałac Pacа...

По тыхъ сумныхъ фактахъ, що на предметову допись, маючу на оцѣ добро церкви, кидають ся москвофілы вѣдъ-разу, мовь-бы зъ ножемъ до горла, — стаѥ пытанье: щó то дальше буде, коли тая ґангрена все-таки шпритись буде у насъ мѣжь духовенствомъ, при самѣмъ боцѣ епископа и консисторіи, коли крѣмъ такихъ пѣдлыхъ дописей въ „Галичанинѣ“ будуть повтарятись такѣ проявы некарности и безтактовности, о якихъ не хочу писати власне тому, що гиджу ся всякими доносами, а маю надѣю, що верховна власть, роз-

глянувши ся въ тыхъ проявахъ, поступить такъ, щобъ нѣ церковь руска, нѣ обрядъ, нѣ станъ духовный не потерпѣли нѣякои шкоды...

Безсторонный.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про хорватскй фінансы а взглядно про вôдносины фінансовй Хорватіи до Угорщины подає Hrvatska цѣкаву статью зъ котрои выймаємо ось таке: Зъ-першу признано Хорватіи на єи потребы павшальну суму 2,200.000 зр., пôзнѣйше опущено зъ єи доходôвъ 45 процентъ, а при послѣднôмъ „вырôвнаню" знижено єи участь на 44 процентъ Зъ 21 міліонôвъ доходу задержує собѣ Хорватія 7 міліонôвъ и выдає на спôльнй справы 14 міліонôвъ, або двѣ третыхъ зъ своихъ доходôвъ. Якъ полагоджує угорске правительство „спôльнй справы" Хорватіи и Угорщины, доказує фактъ, що 16 міліонôвъ на инвестіціи, котрй находять ся въ державнôмъ предложеню, призначує ся выключно для Угорщины, коли мѣжь тымъ Хорватіи не впаде и шелюгъ. Такожь и тыхъ 14 міліонôвъ, що ихъ платить Хорватія, спотребовує по бôльшôй части Угорщина, бо до спôльныхъ державныхъ доходôвъ причиняє ся Угорщина, по вôдшибненю спôльного доходу мытового, лише 26-ма міліонами, або 6 процентомъ предложеныхъ загальныхъ доходôвъ въ сумѣ 465 міліонôвъ.

Справа выимкового стану Праги и околицѣ дала нагоду вѣденьскôй прасѣ до оживленои діскусіи. Розходить ся о те, яке значѣнье привязувати до ухвалы парляменту на случай удержаня або завѣшеня выимкового стану. Проф. державного права при вѣденьскôмъ університетѣ д-ръ Люсткандль оголосивъ въ Deutsche Ztg. свою опінію, пôсля котрои рада державна вôдповѣдно до звуку законôвъ не може въ дѣйстности вплынути своєю ухвалою на удержанье або знесенье выимковыхъ розпоряджень. Проф. Люсткандль звернувъ увагу на артикулъ 20-тый основныхъ законôвъ державныхъ, що-до загального права горожанъ, и той артикулъ звучить: „О допущеню часового и мѣсцевого завѣшеня правъ, заключеныхъ въ арт. 8, 9, 10, 12 и 13, одвѣчальною правительственною властію, постановляє окремый законъ". Отже той окремый законъ нормує такожь выимкове право правительства, котре єго выконує пôдъ власною одвѣчальностію. Се выимковый привілей, признаный выконуючôй власти властею законодатною, котра въ сѣмъ однôмъ случаю зрекла ся своєи интервенціи. Знатна рôзниця мѣжь обсягомъ законодатнымъ, а обсягомъ власти выконуючои выявляє ся дуже выразно въ спеціяльнôмъ текстѣ закона. Въ §. 14 основныхъ законôвъ о радѣ державнôй пôсля котрого може правительство на выпадокъ конечнои потребы выдавати законнй розпорядженя, єсли не згромаджена рада державна, єсть выразно пôднесене, що тй розпорядженя мають провізоричну силу законну и гаснуть, єсли не одержують потвердженя бодай однои палаты рады державнои. Инакше дѣє ся зъ выимковыми законами Тамъ зазначено выразно, що такй розпорядженя міністерства мають силу обовязуючу. Длятого-жь то не може бути бесѣды о потвердженю обома палатами рады державнои. Правительство має лише обовязокъ „здати справу о нихъ и предложити мотивы", а такожь „спонукати ухвалу рады денжавнои". Такъ отже глядѣли дотеперь на сю справу — кôнчить проф. Люсткандль — по анархістичныхъ забуреняхъ и въ часѣ повстаня въ Дальматіи. Тому то теперь таке здивованье, бо вперше маємо до дѣла зъ выимковымъ станомъ, що єго выкликали вôдносины політичнй. Deutsche Ztg приводить у память протоколы розправъ палаты послôвъ зъ р. 1868. Въ первѣстнôмъ проєктѣ правительства говорено о „предложеню мотивôвъ", ажь доперва пôзнѣйше правительство приймило поправку Пратобеверого за-для напраснои опозиціи, и такъ увôйшло, що „правительство має здати справу и спонукати ухвалу рады державнои". Поправка Куранды, котрою домагавъ ся, щобы заразъ знести выимковый станъ, скоро лише одна палата признає той станъ неоправданымъ, упала двома голосами. Тогдѣшный міністеръ судôвництва д-ръ Гербстъ щобы успокоити опозицію, представлявъ ѣй, що она найде богато способôвъ выявити правительству своє невдоволенье або недовѣрє при помочи вôдмовы буджету або рекрута, коли бы справдѣ заведеный выимковый станъ оказавъ ся несправедливымъ. — Проф. Люсткандль порушивъ першій сю справу и въ наслѣдокъ того, якъ мы въ горѣ зазначили, вывязала ся мѣжь вѣденьскими дневниками горяча діскусія. Однакъ зъ огляду на се, що въ радѣ державнôй, пôсля всякои имовѣрности, найде ся бôльшôсть, що потвердить выимковый станъ Праги, ся діскусія не має практичного значѣня и остає лише юридичнымъ пытаньемъ.

Въ угорскôмъ парляментѣ при дебатѣ надъ значѣньемъ цѣсарскихъ слôвъ высказаныхъ въ Борошь-Шебешь забравъ оногды слово міністеръ внутрѣшныхъ дѣлъ Гієронімі. Вôнъ зазначивъ, що намѣряє займитись пôдъ сю пору вѣстями про Борошь-Шебешь, бо зъ ними вяже ся пытанье про народности, тому вôнъ и хоче порушити отсе пытанье. Опрокинувши высказы попередныхъ бесѣдникôвъ, міністеръ навѣвъ уступъ зъ вôдчиту, що єго державъ гр. Стефанъ Сехеній въ р. 1842 въ академіи наукъ, въ котрôмъ говорить ся про пытанье народностей. Опôсля при крикливôмъ перебиваню опозиціи вôдчитавъ Гієронімі мѣсце зъ меморанда Кошута, котре такожь говорить про угорску народнôсть. Вôнъ хотѣвъ тымъ доказати, що численнй угорскй мужѣ державнй знаменували угорску расу національностею, а дальше, що повага угорскои націи не зменшила ся. „Обжалованье — говоривъ вôнъ — не може мотивуватись термінольоґією нашихъ законôвъ; вôдшибнувши вôдъ того, що вже законъ зъ р 1844 трактує въ своѣмъ заголовку „О угорскôмъ языцѣ и угорскôй національности", — вказує право народностей зъ р. 1868 ясно и выразно у своѣмъ вступѣ, що угорску народнôсть творять всѣ державане, безъ огляду на поодинокй національности. Одну часть тои політичнои націи творить Угорщина, и єсли єи треба розрôзнити вôдъ прочихъ національностей, то неможливо уживати иншои назвы, якъ лише тои, що фактично уживає ся. Ґр. Апоній приложивъ въ адресовôмъ проєктѣ до нарушеня спокою мѣжь членами поодинокихъ національностей меншу вагу, якъ до заходôвъ противъ єдности и ненарушеня угорскои націи. Я покликую ся на нашу исторію Семигороду, на тй всѣ сумнй подѣѣ, що саме заподѣяли ся въ крузѣ народностей, и пытаю, чи при тыхъ всѣхъ появахъ не помѣчено хро ольоґічнои черги, що зъ-першу выступають забуреня спокою мѣжь индівідуами, котрй ґр Апоній уважає менше важными, а доперва потôмъ, тому, що тй забуреня не усунено въ слушный часъ, цѣлый рухъ выроджує ся въ виновну аґітацію. Се нѣякій побôчный поглядъ, але свѣдоцтвомъ исторіи поучуємо ся глядати за основною причиною. Я не годжу ся зъ ґр. Апоніємъ що-до основныхъ причинъ и длятого не пристаю на єго заключеня. Хто вынаходить зло при жерелѣ, тому не можна вчинити нѣякого закиду, якъ се зробивъ ґр. Апоній въ адресовôмъ проєктѣ, мовь бы мы затемнювали пытанье.

Єсли королѣвска вôдповѣдь покликує ся безпосередно на законъ и конституцію, то сей покликъ певно бôльшого значѣня, чимъ тй интерпретаціи, про котрыхъ справедливôсть не хочу взагалѣ въ сѣй хвили діскутувати. Пос. Горанскій навѣть доказує що у вѣдповѣди въ Борошь-Шебешь добачує упокоренье и побитье цѣлои угорскои націи, бо высказомъ „шовінізмъ" дôткнено тыхъ всѣхъ, котрыхъ заходы зверненй на удержанье єдности и законодатства тои націи, що однымъ словомъ примѣнено пôддержуючй державу тенденціи, коли мѣжь тымъ лагôдно остережено тыхъ, котрыхъ заходы ударяють на діссолюцію. Се зовсѣмъ самовôльне и тенденційне значѣнье высказу шовінізмъ." Міністеръ ставъ доказувати, що пôдъ шовінізмомъ треба розумѣти отсй змаганя, котрй не числять ся зъ обставинами, не розважують средствъ и не мають на оцѣ нѣчого иншого, якъ лише добру и гарну остаточну цѣль. Сй змаганя можуть вчинити бôльшу шкоду, якъ намѣреный идеалъ пожитокъ.

Зъ черги почавъ Гієронімі говорити про політику, котру выкликала королѣвска вôдповѣдь. Она не зносить нѣякихъ тенденцій и заходôвъ противъ конституціи и противъ законôвъ, и противъ неи выступає правительство зъ цѣлою строгостію закона. А що мѣжь поодинокими народностями находять ся люде, що вганяють за тенденцією, годѣ-жь за те винуватити вôдповѣднй народности, котрй стоять вôддалеки вôдъ тыхъ заходôвъ. Коли правительство приймило на себе одвѣчальнôсть за королѣвску вôдповѣдь, то треба уважати всѣ интерпретаціи правительства одиноко правдивыми. Однакъ тй, що обстають при своѣй интерпретаціи и кажуть, що правительство веде антінаціональну політику, що оно не хоче удержати єдности угорскои націи, прислугують ся справѣ дуже лихо, бо неможливо, щобы правительство здержало ся вôдъ тои політики, котра имъ не до вподобы. Ихъ заходы певно даремнй, хотяй мѣжь народностями може легко збудити ся вѣра, що по-за кругами правительства суть чинники, котрй явно або потайки пôдпирають антінаціональну федералістичну політику. Єсли бы правительство справдѣ хотѣло вести федералістичну політику, то се мусѣло-бъ стати ся на руинахъ одноцѣльнои угорскои націи. Міністеръ застерѣгъ ся противъ такои політики. „Політика народностей правительства — продовжавъ вôнъ — єсть дуже проста и ясна. Єи мета, щобы кождый державанинъ, вѣрный сынъ державы, щобы всѣ державане дѣлали зъ нами спôльно. До тои меты мусимо ити, мимо тото, що часть румуньскои интеліґенціи стоить ще нинѣ на основѣ політичнои проґрамы зъ р. 1881 въ котрôй домагає ся для Семигороду окремои автономіи и орґанізаціи краю пôсля областей языка. Кромѣ того домагає ся проґрама загального права голосованя. Мы рѣшенй выступити противъ акціи зверненои до тои меты, хочь бы она завсѣгды проявляла ся ту и тамъ, зъ цѣлою строгостію закона. Мы не можемо зôйти ся зъ поклонниками тои політичнои проґрамы, бо стоимо на зовсѣмъ иншôй основѣ. Румуньскій рухъ має ще одну смутну сторону. Декому снить ся, вправдѣ не явно, бо се спонукало бы погубнй наслѣдки, щобы зъ угорскихъ Румунôвъ и зъ Румунôвъ другихъ державъ зложити румуньсу національну державу. Суть такй, але я важу ся сказати, що такихъ мало. [На лѣвици: Ихъ міліоны!] Мы знаємо кожду нитку, що тягнесь зъ Румуніи до Угорщины, а тому, що мы єи знаємо, мы перетяли єи и на будуче перегнемо. [Въ цѣлôй палатѣ гучнй оплески.] Для тыхъ політичныхъ снôвъ не можемо найти иншого слова, якъ лише то, що ся нація має надто рѣшучу волю и доволѣ силы боронити до послѣднои каплѣ крови того, що списано въ нашихъ кодексахъ, именно, що ся нація єсть одноцѣльна и нероздѣльна. Противъ тыхъ змагань кожда слабôсть була бы злочиномъ, а я не допущу ся злочину". Опôсля взявъ ся Гієронімі выславляти велику масу румуньского народу, говоривъ, що она интеліґентна, пильна и добре розположена Вина спадає на аґітаторôвъ, хочь треба признати, що ихъ вплывъ доси незначный. Саме длятого треба берегти, щобы аґітаторы не найшли для себе почвы. Обовязкомъ Угорщины не лише констатувати всѣ некористнй проявы для себе, але треба глядати и вынайти цѣлющй лѣки. А не вынайде ся и лѣку, коли увагу буде звертати ся тôлько на вылѣченье сімптомôвъ, а не на головный бôль лиха. Отже треба вынайти причины румуньского руху. Причина, може и одинока, що богато молодыхъ людей, навѣть родомъ зъ Угорщины, котрй покôнчили студіи, мусѣли вывандрувати до Румуніи, бо въ Угорщинѣ не найшли для себе хлѣба. За-для того повинна угорска интеліґенція вплывати своєю силою выхованя, образованьемъ, богатствомъ и т. д., щобы зарадити тому станови. Мусить зрозумѣти интересы румуньского народу и поводити ся любовію взглядомъ него. Дальше треба поправити судьбу румуньского духовеньства и народныхъ учителѣвъ. Однымъ словомъ цѣла адміністрація вымагає санаціи особливо въ областяхъ, де мешкають народности. Коли те все зробить ся, аґітаторы не найдуть для себе поля. Навпослѣдъ зôйшовъ міністеръ ще разъ на політику народностей и пôднѣсъ, що угорска нація буде йти лишь за одною політикою. Въ р. 1867 завѣрила Угорщина, що она досыть сильна, и въ тôмъ помылила ся. Зъ того выходить, що треба ще позитивныхъ заряджень. Єсли правительство буде консеквентне въ обохъ напрямахъ и буде вытревало робити, поборе всѣ трудности. — Бесѣду Гієронімого перерывано що хвиля оплесками вдоволеня або заявами невдоволеня, якъ зъ правицѣ такъ и зъ лѣвицѣ.

НОВИНКИ.

— **Загальнй зборы руского товариства педаґоґічного у Львовѣ** вôдбудуть ся дня 2 н. ст. падолиста пополудни. Початокъ зборôвъ о 2-ôй годинѣ. Зборы перенесено на день 2 падолиста, зъ причины, що дня 1 падолиста припадає перенесенье мощей Марк. Шашкевича, отже було бы неможливо вôдбути и зборы того самого дня. Проґрама незмѣнена.

— **Трете звычайне засѣданье секціи фільольоґічнои Наукового товариства имени Шевченка** вôдбуде ся дня 13 н. ст жовтня (въ пятницю о год. 7-ôй вечеромъ.

— **У п. Ол. Барвѣньского** явила ся дня 4 н. ст. жовтня с. р. депутація зъ мѣсточка Залозець, и вручила єму подяку и заявленье довѣрія за пôдпиранье справъ промысловыхъ и дотеперѣшнй заходы, щобы въ Залôзцяхъ була заснована школа ткацко-килимарска. Рôвночасно була ся депутація и у п. намѣстника.

— **Вôдъ посла Оленсандра Барвѣньского** одержали мы зъ прошеньемъ о умѣщенье въ „Дѣлѣ", отсе письмо:

Зъ причины такъ численныхъ и сердечныхъ проявъ памяти и прихильности, якй мене дôйшли по поводу выбору членомъ краєвои рады шкôльнои якъ и мого ювілею службового та літературного, не маючи спроможности кождому зъ окрема вôдповѣсти, якъ бы я сего бажавъ, прошу тыхъ, котрй про мене памятати зволили, щобы сею дорогою хотѣли приняти заявленье сердечнои вдяки.

У Львовѣ 8 н. ст. жовтня 1893.

Олександеръ Барвѣньскій.

— **Холєра.** Ґазета урядова доносить: Дня 7 н. ст. жовтня занедужало на холєру: въ Надвôрнôй 3 особы, въ Гвоздѣ и Назавизовѣ надвôрняньского повѣта по 1 особѣ; въ Загвоздѣ станиславôвского повѣта 2 особы, въ Посадѣ долѣшнôй повѣта сянôцкого, въ Гуменовѣ повѣта калуского и въ Богородчанахъ по 1 особѣ. — Выздоровѣло: въ Краснôй повѣта надвôрняньского, въ Римановѣ и Ладинѣ повѣта сянôцкого, въ Станиславовѣ и Загвоздѣ повѣта станиславôвского и въ Гуменовѣ повѣта калуского по 1 особѣ. — Померло: въ Надвôрнôй, Богородчанахъ, Загвоздѣ, Гуменовѣ по 2 особы, въ Станиславовѣ и Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского по 1 особѣ. — Отже дня 7 н. ст. жовтня занедужало 10 осôбъ, выздоровѣло 6, а померло 10 осôбъ. — Дня 8 н. ст. жовтня занедужало: въ Надвôрнôй 3 особы, въ Вороненцѣ ad Яблониця повѣта надвôрняньского 1 особа, въ Богородчанахъ 2, въ Станиславовѣ и Кнѣгининѣ повѣта станиславôвского и въ Гуменовѣ повѣта калуского по 1 особѣ. — Выздоровѣли: въ Римановѣ 4, въ Гуменовѣ 2, въ Станиславовѣ и Кнѣгининѣ по 1 особѣ. — Померли: въ Надвôрнôй, Вороненцѣ ad Яблониця, въ Назавизовѣ и Гвоздѣ повѣта надвôрняньского по 1 особѣ, въ Богородчанахъ 2 особы. — Разомъ занедужало дня 8 н. ст. жовтня 9 осôбъ, выздоровѣло 8, а померло 6. — Дня 6 н. ст. жовтня лишили ся въ Галичинѣ 58 недужихъ на холєру. Въ дняхъ 7 и 8 н. ст. жовтня прибуло 19, убуло 30 (зъ тыхъ 16 умерло а 14 выздоровѣло), отже остає въ лѣченю 47 осôбъ.

— **На стипендію** зъ фонда бл. п. о. Николая Дебельского, бувшого пароха въ Ключевѣ великôмъ, оголосивъ управляючій совѣтъ Народного Дому у Львовѣ конкурсъ зъ речинцемъ до 30 н. ст. падолиста с. р. Стіпендія (150 зр. рôчно) призначена для слухателѣвъ університету або політехніки. Стіпендистъ буде побирати сю стіпендію до окôнченя студій, а вôдтакъ ще два роки, єсли пôддасть ся испытамъ для доступленя докторату. Свояки фундатора мають першеньство.

— **Огнѣ.** Въ Копанкахъ калуского повѣта згорѣли въ ночи зъ дня 6 на 7 н. ст. жовтня три селяньскй загороды зъ всѣми припасами збôжа. Жертвою огню упала такожь пара коней. Зъ погорѣлцѣвъ бувъ лише одинъ обезпеченый; шкода ще не оцѣнена. — Въ пятницю дня 6 н. ст. жовтня згорѣло за лычакôвскою рогаткою, $^1/_4$ милѣ вôдъ Львова, обôйстье Григорія Пелехача; шкода 1000 зр.

— **Зъ Лѣського пишуть намъ:** Жнива у насъ ледве покôнченй выпали середно що-до кôпъ, але жито выдає лише по 25 клґ. зъ копы. Такожь нема надѣѣ на намолотъ вôвса. Тожь нашъ нарôдъ тутешный буде бѣдити, бо й бараболя хибла. Чотирохъ робôтникôвъ ледве накопає денно 2 кôрцѣ. Теперь въ околици панує червôнка, богато людей умирає. Холєра вже недалеко вôдъ Лѣська.

— **Торжественне отворенье року шкôльного 1893/4 въ львôвскôмъ університетѣ** вôдбуде ся въ середу дня 11 н. ст. жовтня пôсля звычайнои проґрамы Торжество розпôчне ся богослуженьемъ въ костелѣ св. Николая о годинѣ 9-ôй, котре вôдправить инфулатъ кс Заблоцкій. Пôдчасъ богослуженя буде спѣвати „Лютня". — Вôдтакъ о годинѣ 10 ôй зберуть ся всѣ участники торжества въ авли університету, де ректоръ д-ръ Цвиклиньскій выголосить бесѣду и отворить рôкъ шкôльный. Вôдтакъ наступить вôдчитъ инавґураційный профтеольоґіи д-ра Бильчевского зъ области археольоґіи христіяньскои.

— **Въ перемыскôмъ загальнôмъ шпитали** — якъ пише Gazeta Przemyska — дають таку смачну страву и въ такôй скôлькости, що пацієнты, боячись померти голодовою смертію, дуже часто утѣкають. Послѣдными днями на пр. утѣкли зъ того шпиталю два окалѣчѣвшй робôтники, не выждавши навѣть загоєня досыть тяжкихъ ранъ, бо примирали зъ голоду. Одинъ зъ нихъ прибувъ до шпиталю въ суботу пополудни, а дôставъ ажь въ недѣлю вечеромъ троха юшки.

— **На рускій Институтъ дѣвочій въ Станиславовѣ** надôслала, крôмъ выказаныхъ въ ч. 214 „Дѣла" пань, ще Вп. п. Теодоровичева, жена о. пароха зъ Трибуховець, одного дуката зъ желанями: „щобы институтъ той, заложеный золотыми серцями Русинокъ, и на будуще золотй овочѣ для Руси приносивъ".

— **Контрольнй зборы** неактивныхъ воякôвъ краєвои обороны и доповняючои резервы тои-жь обороны вôдбудуть ся у Львовѣ вôдъ дня 26 до 31 н. ст. жовтня въ касарни 63 баталіону краєвои обороны при ул Яблоновскихъ ч. 7. Додаткова контроля вôдбуде ся 15 и 16 падолиста.

— **Обережнй мамы.** Въ часѣ сегорôчныхъ маневрôвъ розтаборивъ ся одинъ вôддѣлъ стрѣльцѣвъ въ Кольмарѣ, въ Альзаціи, и мусѣвъ опôсля переселитись до села Брідгаймъ. Коли „кватирмахи" прибули въ село, щобы оповѣстити, що незабаромъ надходить войско, матерей огорнувъ такій пострахъ о свои донѣ, що они постановили всѣ пôдъ вѣнокъ пригожй дѣвчата просто замкнути и не выпускати передъ очи воякôвъ. И справдѣ такъ стало ся. Чотири днѣ, якъ довго стрѣльцѣ стояли въ селѣ, всѣ дѣвчата сидѣли въ запертѣ въ будынку шкôльнôмъ..

— **Пятьдесять и пять псôвъ покоєвыхъ** удержує анґлійска королева Вікторія на своѣмъ дворѣ. Песикамъ живе ся мовь у раю; они займають осôбнй апартаменты выкладанй коврами, сальоны прикрашенй собачими портретами и одержують дуже смачный харчь. Мѣжь псами є всѣлякй породы. Коли котрый песъ тѣшивъ ся особливою ласкою королевои, то по єго смерти зберегає ся за скломъ въ рамахъ трошки шерсти на споминъ собачои честноты.

— **„Доказы невинности моєи жѣнки."** Пôдъ такимъ заголовкомъ появила ся въ Липску цѣкава книжочка. Справа була така: Молода жѣнка захотѣла образувати дальше свôй голосъ и въ тôй цѣли записала ся до музичнои консерваторіи. Згодомъ стали доходити єи мужа анонімнй листы, въ котрыхъ описувано не конче добре поведенье музикальнои жѣнки. Разъ взявъ ся вôнъ переглядати єи ноты и найшовъ численну кореспонденцію зъ офіцирами, академиками и т. д. Будучи флеґматичного темпераменту не бравъ нѣ за револьверъ, нѣ за иншу остру збрую, лише уладнавъ рукописи и передавъ друкарни до печатаня. Опôсля розôславъ книжочку всѣмъ кореспондентамъ своєи подруги, заосмотривши єи заголовкомъ: „Доказы невинности моєи жѣнки".

— **Дрôбнй вѣсти.** О посольскій мандатъ зъ мѣстъ Тернопôль-Бережаны, опорожненый по д-рѣ Черкавскôмъ, має убѣгати ся совѣтникъ суду д-ръ Фр. Гофмокль, братъ станиславôвского посла совѣтника Гофмокля. — Дня 8 н. ст. жовтня переѣхавъ трамвай на ул. Жовкôвскôй у Львовѣ селянина. Тяжко покалѣченого (колеса повырывали єму куснѣ тѣла) вôдставлено на стацію ратункову, а вôдтакъ до шпиталю. — Въ Коломыи померъ въ 72-ôмъ роцѣ житя Ив. Сидоровичь, аптикарь, бувшій радный мѣста и директоръ касы ощадности.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои

Презенту на опорожнену парохію regiae collationis въ мѣстѣ Косовѣ надало намѣстництво о. Алекс. Ґелитовичеви дотеперѣшному парохови въ Коровникахъ.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 10 жовтня, Montagsrevue подає проґраму роботы осѣннои сесіи державнои рады. По залагодженю выимкового стану Праги и трутнôвского закона прийдуть справы фінансовй и економічнй. Вчера вôдбуло ся тутки 16 робôтничихъ згромаджень въ справѣ загального права голосованя, Вôдповѣднй резолюціи будуть предложенй презідіи палаты послôвъ. Єсли бы палата не згодила ся на домаганя робôтникôвъ, они рѣшили оголосити ґенеральный стрейкъ. Австрійскій корабель вôдѣхавъ до Бразіліи, щоны боронити австрійскихъ пôдданыхъ.

Бѣлградъ 10 жовтня. Говорять, що мовь то за-для недуги має уступити президентъ кабінету Докичь, а єго мѣсце займе Пасичь.

Брукселя 10 жовтня. Въ Гастіръ напало 500 соціялістôвъ разомъ зъ бурмістромъ на мѣсцевый костелъ знищили всѣ образы, а натомѣсть розвѣсили червону хоруховъ.

Букарештъ 10 жовтня. Незадовго розпôчнуть ся трактатовй переговоры зъ Австрією.

Лондонъ 10 жовтня. Вчера зновъ почали острѣлювати Ріо Жанейро.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру** узбирано на весѣлю богослова п. Симеона Кульчицкого въ Уличнѣ 14 зр 75 кр. [Суму тую зложили Вп.: пп. молодй 3 зр.; п посолъ Охримовичь 1 зр.; п. Тиш вницкій властитель Довготуки 2 зр.; п. Леперъ дѣдичь зъ Улична 2 зр.; о. Горницкій 1 зр; п. Кльоцекъ лѣсничій 1 зр. 20 кр.; п. Воробевскій лѣсничій 1 зр.; панѣ Янушкова 1 зр; п. О. Погорецкій 50 кр.; о. Пристай 50 кр.; панѣ Пристайова 50 кр.; панѣ Чижевичева 80 кр. — Цѣлу суму передано д-ру Кормошеви въ Перемышли.]

Оповѣщенье.

ЗАГАЛЬНИ̂ ЗБОРЫ

членôвъ „Нар. Торговлѣ“

товариства зарегістрованого зъ неограниченою порукою

за рôкъ адміністраційный 1892/93

вôдбудуть ся

дня 2 н. ст. падолиста 1893 о годинѣ 9 рано

въ великôй сали „Народного Дому“.

Порядокъ дневный:

1. Отворенье зборôвъ предсѣдателемъ Совѣта управляючого зъ нагоды десяти-лѣтныхъ роковинъ заснованя товариства.
2. Справозданье Совѣта управляючого.
3. Справозданье и внесенье головного Комітету контрольного [§§. 34 и 46 статута].
4. Доповняючій выбôръ трохъ членôвъ Совѣта управляючого.
5. Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого на рôкъ адміністраційный 1893/94.
6. Выбôръ головного Комітету контрольного на рôкъ адміністраційный 1893/4.
7. Внесеня членôвъ.

Яко леґітимація для членôвъ служить ихъ книжечка удѣлова. — Члены, выповѣвши̂ свои удѣлы, не мають права голосу.

У Львовѣ 6 н. ст. жовтня 1893.

Вôдъ Совѣта управляючого „Народнои Торговлѣ.

Евгеній Дудкевичъ предсѣдатель Совѣта. *Д-ръ Кость Левицкій* членъ Совѣта.

Увага: Білянсъ и справозданье Совѣта выложени̂ будуть вôдъ дня 16 н. ст. жовтня вô всѣхъ складахъ и въ канцеляріи Дирекціи Товариства. На жаданье высылає ся такожь почтою.

Надôслане.

ПОДЯКА.

Всѣмъ Поважанымъ выборцямъ повѣта Чешанôвского, котри̂ зволили вôддати менѣ свои голосы на посла до рады державнои, всѣмъ Преподобнымъ отцямъ деканата Чешанôвского, якъ обряда латиньского такъ и грецкого, котри̂ мою кандидатуру пôдпирали, вкôнци всѣмъ прихильнымъ моѣй справѣ горожанамъ, интеліґенціи мѣскôй и мѣщаньству — складаю, не могучи за-для короткости часу лично подякувати, на тôй дорозѣ мою найсердечнѣйшу подяку и щире спаси Бôгъ!

Радимно 8 н. ст. жовтня 1893.

4883 1-1 *Кс. Левъ Пасторъ.*

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ленты мѣрильни̂, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всяки̂ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКИ̂ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котри̂ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4640

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшни̂		особови̂		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины-Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ, Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ $^{1}/_{7}$ до $^{31}/_{8}$)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{11}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркнени̂ значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I. Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр. угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдавани̂ черезъ ц. к. австр. зелѣзницѣ державни̂ прями̂ білєты до ѣзды и зуставлювани̂ зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

НОВÔСТЬ!

1) „Записки наукового товариства імени Шевченка“ томъ II., — цѣна 1 зр.
2) „Словар правничий“, д-ра Костя Левицкого — цѣна 3·50 зр.
3) „Мапа України Руси“ — цѣна 20 кр. 4734 15—?

Набути можна въ книгарни наукового товариства имени Шевченка улиця Академична ч. 8.

ЕСЕНЦІИ

Глядає ся солідныхъ заступникôвъ.

до безпроволочного певного выробу всѣхъ спіритуозôвъ, добрыхъ столовыхъ лікерôвъ и Спеціяльностей доставляю въ дуже добрôй якости.

Крôмъ того поручаю есенціи оцту 80%-ви̂, хемічно чисти̂, до выробу делікатно острого оцту винного и звычайного. Рецепты и оповѣщеня допаковують ся даромъ.

Ручить ся за найлѣпши̂ успѣхи.

Цѣнники розсылаю даромъ.

Кароль Филипъ Поллякъ

Фабрика спеціяльныхъ есенцій

ПРАГА. 4362 3—50

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ вôдъ продуцентôвъ высылає:

Самородни̂ — Геґеляйски̂

за бочку 135 літрову по 70, 80, 90, 100, 120, 130 зр. и высше. (Бочка не зачисляє ся.)

ИНШИ̂ бôльше квасковати̂ (неквасни̂) за гектолітеръ по: 30, 40, 50 и 60 зр. (Бочка зачисляє ся по цѣнѣ коштôвъ).

При замовленю просимо подавати докладну адресу и послѣдну стацію зелѣзничу. 4671 12-?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Календарь Просвѣты

на рôкъ 1894.

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшни̂ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбити̂ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти нови̂, гармонѣйни̂ дзвоны якъ такожь поодинокі̂, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взяти̂ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

ПОТРЕБУЮ на село близько двôрця учителя кваліфікованого до провадженя двохъ хлопцѣвъ а то: оденъ въ 3 тôй, а другій въ 4-тôй нормальнôй клясѣ. Дома обслуга, харчь и пранье. Рефлектуючи̂ зволять зголосити ся, предкладаючи рôвночасно вôдписы дотычныхъ свѣдоцтвъ кваліфікаційныхъ зъ що найменше 6-тои укôнченои клясы ґімназ. и условія що до вынагородженя пôдъ адресою: **В. Калитовскій**, парохъ въ Трôйци, почта: Заболотôвъ.

4884 1—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 75-180

ВСЯКИ̂ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНИ̂.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВИ̂

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню, въ котрôй выконують **всяки̂ роботы памятникови̂** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написови̂ и т. ин.

4780 **РОБÔТНЯ** 30-156

Львôвъ, ул. Зибликевича II.

КАЛЕНДАРЬ „ПОСЛАННИКА“

на рôкъ 1894

вже выпечатаный и мѣстить кромѣ части календарскои точного устава и части информаційнои, слѣдуюче:

I. **Стихи**: Рôкъ 1894; До гôръ; До згоды; Покаянье (зъ усть народа); Наша вѣра; Молитва инокинѣ; Пôдъ крестомъ; Сила молитвы; До рôдныхъ нивъ; Двѣ пѣсни матери.

II **Часть релігійно-поучаюча**: Св. Іоаннъ Златоустый (съ образкомъ); Димитріева субота; Руски̂ Служебницѣ; Где що зъ житя о. Боска.

III **Часть повѣсти и оповѣданя**: Свята вечера; Зъ дави и бувальщины; Зъ чужихъ-далекихъ краѣвъ; Шмула Деришкôра и село Дрантигузы; Не жартуй съ серцемъ, комедія въ 1 актѣ.

IV. **Часть забавна**: Пригоды Ивана Великого; Гôрькій смѣхъ и сумна правда; Загадки нового ґатунку; Фрашки и небылицѣ; Смѣхъ и правда.

V. **Часть**: Всячина господарска; Инсераты. 4881 1—?

Само вже содержанье говорить про вартôсть сего календаря. **ЦѢНА 35 кр.** празъ съ пересылкою почтовою. Кто бере 10 примѣрникôвъ, одинъ даромъ. Просимо о численни̂ замовленя пôдъ адресою: **Редакція „Посланника“, Лапшинъ, п. Бережаны**

БАНКЪ КРАЄВЫЙ

Королѣвства Галичины и Володимиріи зъ Вел. княжествомъ Кракôвскимъ

ЗАМЫКАЄ

зъ днемъ 31 н. ст. грудня 1893 выдавати позичку ипотечну въ $4\frac{1}{2}\%$ листахъ заставныхъ

и

вôдъ тогдѣ буде удѣляти позички ипотечни̂ лише въ

4% ЛИСТАХЪ ЗАСТАВНЫХЪ.

(Передрукъ не платить ся.) 4879 (1—3)

Михайло Василиця

РОБОТНЯ СТОЛЯРСКА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 15

полагоджує всяки̂ замовленя по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 4802 9—15

ТУТКИ електрично стискани̂

неклиєни̂ зъ найлѣпшои францускои бібулки, гіґієнічни̂, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. 90 кр. за **1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 24—30

В. МІДІНГА

ФАРБАРНЯ И ПРАЛЬНЯ ХИМІЧНА

одежи мужескои и дамскои

не поренои

такожь

ПРАНЬЕ ЗАНАВѢСЪ

4824 *у Львовѣ* 15 20

при улици Ягайлоньскôй число 20

Ключѣ францускі̂ до шрубъ по зр. 2·20, 2·60, 3, 3·50, 4·20 и 5

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстровани̂ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы иконостасы и инши̂ рѣчи. Принимає рѣзьбарски̂ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковни̂ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всяки̂ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячи̂ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

4636 38—?

ЧЕРНАВСКІЙ (СЫНЪ)

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Всѣляки̂ роботы выконує ся старанно и по низькихъ цѣнахъ и дає ся навѣть за сплатою ратами иконы, сповѣдницѣ, жертовники проповѣдницѣ, лавки и инши̂ цѣлковито выкôнчени̂ прикрасы церковни̂. 4641 84—150

Вôдновлюю стари̂ иконы и инши̂ рѣчи.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

Теодора Стахевича

въ Станиславовѣ

глядає хлопця зъ честнои родины, до торговлѣ въ вѣцѣ вôдъ 12 до 14 лѣтъ, зъ окôнченою 2-ою або 3-ою клясою ґімназіяльною.

Сироты по священикахъ мають першеньство. 4854 5—5

ВЕЛЬОСІПЕДЫ ДЛЯ ХЛОПЦѢВЪ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджую лише повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно. 4766 25—?

Іосифъ Иваницкій

механикъ

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ:

Львôвъ, Готель Жоржа.

Філія: Кракôвъ, Ринокъ ч. 25

Послѣдный мѣсяць

ИНСБРУКСКИ̂

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: М. Йонашъ, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Лілієнъ, Августъ Шелленберґъ всѣ у Львовѣ.

4352 15—23

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 218. Львôвъ, Середа 29 вересня (11 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Рада державна.

На перше засѣданье палаты послôвъ предложило правительство кôлька проєктôвъ законôвъ. Мѣжь проєктами правительственными суть отсѝ: справа устроєня факультету медичного у Львовѣ, именно будова институту анатомічного въ квотѣ 335.000 зр.; — проєктъ перенесеня однои части судьѣвъ повѣтовыхъ до VII-ои ранґи, утвореня посадъ функціонарѣвъ прокураторіи державнои въ судахъ повѣтовыхъ, въ першôй лініи, яко безплатныхъ посадъ почетныхъ; — законъ о континґентѣ рекрута на 1894 р.; — проєктъ закона о оборонѣ краєвôй; — проєктъ закона о утвореню селяньскихъ спôлокъ рентовыхъ.

Предложеный міністерствомъ рôльництва проєктъ утвореня спôлокъ рôльничихъ и селяньскихъ посѣлостей рентовыхъ — опирає ся на засадѣ обовязковои орґанізаціи рôльникôвъ пôсля повѣтôвъ судовыхъ, а такожь пôсля краѣвъ коронныхъ. Цѣль спôлокъ суспôльно-економічна: закупно товарôвъ, продажь продуктôвъ рôльничихъ, вытворенье особистого кредиту, творенье посѣлостей рентовыхъ и т. п. Посѣлости рентовѝ повстають черезъ то, що спôлка рôльнича сплачує довги, якѝ тяжать на певнôй посѣлости. Властитель посѣлости, сплачуючи спôлку при помочи певнои ренты, зобовязує ся не обтяжати довгами дальше сеи посѣлости безъ дозволу спôлки и оставити єи на случай смерти незадовжену одному спадкоємцеви.

— —

Президентъ палаты, бар. Хлюмецкій повѣдомивъ палату, що въ єи имени зложивъ цѣсареви желаня въ дни именинъ и уродинъ. Вôдтакъ згадавъ про пок. посла о. Брилиньского — и повѣдомивъ, що вплынули просьбы о дозвôлъ на судове слѣдство противъ послôвъ Форста и Бжезновского.

Сѣмь нововыбраныхъ послôвъ зложило приреченье посольске.

Міністеръ обороны краєвои Вельзерсгаймбъ забравъ голосъ, щобы мотивувати предложеный проєктъ новелѣ до закона о оборонѣ краєвôй. Зазначивъ, що навѣть при пôдвысшеню стану презенційного обороны краєвои буде вôнъ все ще низшій, анѣжь въ иншихъ державахъ. Проєктованый законъ єсть конче потрѣбный для улѣпшеня оружнои силы та для примѣненя обороны краєвои до постановъ найновѣйшого закона войскового.

Міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ предложивъ прелімінарь буджету на 1894 р.

Заки подамо обширнѣйше цѣле експозе фінансове, наведемо теперь лишь головнѣйшѝ цифры. И такъ загальнѝ выдатки выносять 618,694.237 зр, а загальнѝ доходы прелімінованѝ на 619,105.779 зр. Надвышка доходôвъ выносить 411.542 зр. Выдатки на 1894 р. высшѝ вôдъ сегорôчныхъ о 7,781.031 зр, а доходы высшѝ лишь о 6,594.159 зр.

Доходы зъ податкôвъ безпосередныхъ прелімінованѝ высше о 1,305.000 зр., доходы зъ цла мають принести бôльше о 1,421.947 зр., а доходы зъ податкôвъ консумційныхъ о 4,468.000 зр. бôльше. Натомѣсть податокъ грунтовый прелімінованый о 220.000 зр. низше за для послѣдныхъ нещасть елементарныхъ. Рôвно-жь доходъ зъ соли обчислено о 338.000 зр. низше, бо заведено дешеву сôль для худобы.

Выдатки збôльшились передовсѣмъ въ рубрицѣ міністерства обороны краєвои, бо на 1894 вставлено до буджету о 986.617 зр. бôльше за-для побôльшеня стану презенційного обороны краєвои.

Міністеръ скарбу мотивувавъ прелімінарь буджету на 1894 р такъ:

Сей буджетъ єсть користнѣйшій вôдъ сегорôчного буджету; бо хочь въ надзвычайныхъ доходахъ убуло 6 міліонôвъ зр., то можемо призначити 3 міліоны на амортизацію довгôвъ державныхъ, а крôмъ того покрыти загальне побôльшенье выдаткôвъ, що выносить 8 міліонôвъ. Се наслѣдокъ побôльшеня доходôвъ державныхъ. Пôднести треба, що буджетъ войсковый стало росте, а ся поява буде тревала, бо такого рода нашѝ вôдносины політичнѝ, котрыхъ годѣ змѣнити.

Переходячи подрôбно рубрики буджету, вказавъ міністеръ середъ оплескôвъ палаты, що на будучій рôкъ прелімінованo низшу квоту въ рубрицѣ доходôвъ зъ податку грунтового. Рôвножь доходы зъ дрôбнои льотеріи зменшають ся, а се доказомъ, що гра въ льотерію постепенно устає. Міністеръ не може поручити заступленя дрôбнои льотеріи чисельнои великими льотеріями клясовыми.

Рôкъ адміністраційный зрôвнаный зъ рокомъ календаревымъ. Правительство предложить проєкты законôвъ о ревізіи податку грунтового, а такожь о реформѣ вымѣру належитостей при конверсіяхъ довгôвъ грошевыхъ. Въ справѣ реформы платнѣ урядникôвъ вступнѝ роботы вже покôнченѝ Буджетъ пôдъ взглядомъ економічнымъ не робить лихого вражѣня, противно єсть доказомъ розвитку державы яко цѣлости.

Въ справѣ реґуляціи валюты пôднѣсъ міністеръ скарбу, що на тôмъ поли дуже легко воювати загальниками. Державы на поли монетарнôмъ не журять ся о примѣненье въ практицѣ теоретичныхъ засадъ, лишь змагають выключно до полагодженя власныхъ интересôвъ. Увзглядняючи вôдносины иншихъ державъ, треба заховати оглядность. Спеціяльно треба оминати порôвнаня зъ вôдносинами нѣмецкими, бо Нѣмеччина, реґулюючи свою валюту, мала крôмъ активного білянсу ще й пять міліярдôвъ индемнізаціи воєннои. Нашѝ вôдносины суть дуже труднѝ и принціпіяльно рôзнять ся вôдъ тамтыхъ.

Порушивши справу великого наплыву австрійскихъ ефектôвъ зъ-заграницѣ, выказувавъ міністеръ, що головну ролю въ тôмъ руху вôдограє рента срѣбна. Заграниця просто не дорѣряє нѣчому, що называє ся серебромъ и длятого міністеръ мусить обставати при гадцѣ, що всяка звязь мѣжь нашою валютою а серебромъ мусить бути знесена Що-до справы закупна золота, то доси выдано 100 міліонôвъ зр. ренты золотои, а зъ того придбано 224½ міл. коронъ. Міністеръ приспѣшавъ акцію закупна золота, при чôмъ однакъ не треба забути, що иде вже лишь о менше якъ половину потрѣбнои скôлькости. Можна сподѣвати ся, що за кôлька лѣтъ будемо мати цѣлу скôлькôсть золота, потрѣбну до покрытя нотъ.

Конверсіи, якѝ переведено доси, були до конче потрѣбнѝ; ихъ не можна було вôдклади на часъ, коли бы настали выплаты въ готôвцѣ. Зазначити треба, що коли въ Сполученыхъ державахъ вôдбувала ся незвычайна кріза фінансова, то въ Австріи бувъ спокôйный станъ; теперѣшнымъ поведеньемъ удало ся не допустити крізы до границь нашои державы.

По промовѣ міністра скарбу забравъ голосъ ґр. Таффе и предложивъ палатѣ проєктъ змѣны ординаціи выборчои до рады державнои.

Ґр. Таффе повысшимъ предложеньемъ зробивъ велику несподѣванку палатѣ. Послы выслухали мотивованя проєкту зъ великимъ зацѣкавленьемъ. Предложеный проєктъ змѣны ординаціи выборчои до рады державнои такій:

Артикулъ 1-шій: До §. 9-ого закона о ординаціи выборчôй до рады державнои зъ 2 цвѣтня 1873 р. додають ся параґрафы 9a, 9b, 9c и 9d, а то:

§. 9a. Крôмъ осôбъ, котрыхъ пôсля §. 9. теперь обовязуючого закона прислугує право выборче, мають се право въ куріи сѣльскôй и мѣскôй ще слѣдуючѝ горожане австрійскѝ:

1. котрѝ вôдбули кампанію воєнну або суть управненѝ носити войсковѝ медалѣ, або мають цертифікатъ выслуженыхъ пôдофіцирôвъ;

2 котрѝ мають означеный въ слѣдуючôмъ параґрафѣ (§. 9b.) степень образованя и выповнили въ приписанôмъ часѣ и пôсля закона обовязокъ ставати до бранки войсковои (§. 9c.) зъ застереженьемъ, що выповнять услôвя, означенѝ въ иншихъ параґрафахъ тои уставы.

§. 9б. Вымаганый степень образованя має той, котрый выкаже, що знає читати и писати въ однôмъ языцѣ котрого-небудь королѣвства або краю репрезентованого въ радѣ державнôй.

Тѝ, котрѝ не покôнчили школы народнои, будуть могли доказати сей степень образованя свѣдоцтвомъ шкôльнымъ, выданымъ вôдъ дирекціи школы народнои або такои, котра має права публичнои школы, єсли въ свѣдоцтвѣ буде зазначене, що мають зъ читаня и писаня ноту бодай „достаточну“.

Єсли хто буде мусѣвъ зложити доказъ повысше вымаганого образованя, выстане єсли при комісіи напише до неи, пôсля истнуючои формулы, поданье зъ просьбою о признанье права выборчого. Та комісія буде складатись зъ начальника громады або зъ вызначеного тымъ начальникомъ заступника, вôдтакъ зъ управителя школы народнои, а вкôнци зъ вызначенои начальникомъ громадскимъ особы, приналежнои до громады, а знаючои писати и читати. Коли комісія пересвѣдчить ся, що стараючій ся о право выборче знає читати и писати, має комісія выставити єму посвѣдченье, що Н. Н. пôддавъ ся того а того дня въ присутности пôдписанои комісіи испытови, котрый выказавъ у испытованого знанье читаня и писаня. Таке свѣдоцтво дає право до выбору и въ слѣдуючихъ рокахъ.

Увôльненѝ вôдъ складаня дôказу уздôбненя тѝ, котрѝ передъ выданьемъ закона зъ 14 мая 1869 були вже въ вѣцѣ, пôдпадаючôмъ примусови шкôльному.

§. 9c. Доказъ приписанои, пôсля закона въ означенôмъ часѣ выповненои бранки войсковои, становить посвѣдченье власти войсковои. Вынятѝ зъ-пôдъ тои постановы и не потребують предкладати посвѣдченя тѝ, котрѝ були въ вѣцѣ обовязуючôмъ до бранки ще передъ выданьемъ закона войскового зъ 5 грудня 1868 р.

§. 9 d. Приписамъ, означенымъ въ §. 9 a) 1 и 2, вôдповѣдає сей, хто передъ розписаньемъ выборôвъ въ якôмсь окрузѣ выборчôмъ замешкує бодай 6 мѣсяцѣвъ въ тôмъ-же окрузѣ, або

a) хто, не маючи ще права выборчого пôсля §. 9-ого, платить безпосереднѝ податки, — або

b) хто при помочи книжки робôтничои або службовои, або иншихъ документôвъ докаже, що має въ певнôмъ званю стале занятье.

Артикулы 2 и 3 мѣстять лишь формальнѝ змѣны деякихъ параґрафôвъ обовязуючого теперь закона и примѣненье до нового; н. пр. каже ся, що выборчѝ карты леґітімаційнѝ не мають гласити на имя выборця.

Артикулъ 4-тый каже, що законъ входить въ житье зъ хвилею розписаня найблизшихъ выборôвъ до рады державнои.

Мотивы ґр. Таффого при предложеню того проєкту були такѝ:

Докладно зваживши и нарадивши ся, прийшло правительство до пересвѣдченя, що годѣ дальше вôдкладати діскусію надъ реформою ординаціи выборчои. Длятого уважало правительство вôдповѣднымъ самому пôдняти иніціятиву въ тôй такъ важнôй справѣ. Теперь предложеный проєктъ, опираючи ся на засадахъ истнуючои конституціи, змагає до того, щобы здѣйстнилась засада, що тымъ всѣмъ, котрѝ выповняють обовязки горожаньскѝ, приписанѝ закономъ, належить ся участь въ житю публичнôмъ черезъ выконуванье права выборчого. На дальше мають остати лишь тѝ обмеженя, котрѝ, пôсля гадки правительства, суть безусловно конечнѝ зъ огляду на загально державнѝ интересы. Супротивъ великои далекосяглости и ваги внесеного проєкту просить ґр. Таффе палату, щобы безпосередно по полагодженю теперь внесеныхъ проєктôвъ и ухваленю буджету, приступила до межинародныхъ нарадъ надъ реформою ординаціи выборчои.

По промовѣ ґр. Таффого предложивъ міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ новелю до закону въ справѣ отвореня суду окружного въ Трутновѣ (lex Trautenau).

Вôдчитано письмо правительства въ справѣ выимковыхъ розпоряджень въ Празѣ.

Пос. Герольдъ поставивъ внесенье, щобы справу выимковыхъ розпоряджень узнати за наглячу. — Пос. Вашатый пôдперъ се внесенье, промовляючи по чески.

При голосованю вôдкинено внесенье Герольда. Зъ молодо-Чехами голосували нѣмецкѝ націоналы.

Вôдчитано интерпеляцію пос. Айма въ справѣ поведеня австрійского консуля Палічека на выставѣ въ Чікаґо.

Пос. Пернерсторферъ урґувавъ перше читанье закона прасового. — Президентъ бар. Хлюмецкій прирѣкъ, що се наступить на найблизшôмъ засѣданю.

Пос. Врабецъ интерпелювавъ міністра справъ внутрѣшныхъ въ справѣ интерпретаціи закона о зборахъ бо послѣдными часами интерпретація зô стороны властей єсть суперечна зъ дотеперѣшными ухвалами палаты послôвъ.

Слѣдуюче засѣданье палаты послôвъ въ пятницю.

— —

Предложеный проєктъ змѣны ординаціи выборчои бувъ, якъ вже мы зазначили, несподѣванкою для палаты послôвъ въ повнôмъ значеню того слова. Коли Таффе зачавъ гово-

---

4)

ДИВНА.

(*Очеркъ В. Короленка*)

(*Конець.*)

Коли мы ѣхали назадъ, кличе начальникъ старшого и каже: „Останете тутъ ажь до розпорядку; телеґраму я вôдобравъ: на бумагу заждѣть зъ почты.“ Остали мы. Отъ я зновъ до нихъ выбравъ ся, не до нихъ, а такъ собѣ пôйшовъ, а тамъ, давай, думаю, зайду... бодай у хозяинôвъ розвѣдаюсь про неи. Зайшовъ. Хозяинъ каже: „Зле... щобъ лишь не померла. Готовъ ще одвѣчати... священика звати не хотять.“ Ледви стали мы й забалакали, ажь глядь! — и засланый той выйшовъ. Побачивъ мене, звитавъ ся та й каже: „Зновъ тутъ? Що-жь заходь, будь ласка! Я й зайшовъ тихцемъ а вôнъ увôйшовъ за мною. Подивилась она, та й пытає: „Зновъ той чоловѣкъ: То вы єго покликали?“ — „Нѣ, каже, я не призвавъ, самъ прийшовъ.“ Я не втерпѣвъ и кажу ѣй: „Що се, кажу, панночко? чимъ я вамъ противный? хиба я ворогъ вамъ якій?“ „Ворогъ, каже, а вы хиба не знаєте? Ворогъ!“ Голосъ у неи слабый ставъ, тихій, на щокахъ румянець такъ и горить, а лице таке приємне, здаєть ся, не надивишь ся. Бачу: не жити ѣй на бѣлому свѣтѣ, ставъ опрощеня просити, — кобъ лише думаю, безъ опрощеня не вмерла! „Простѣть менѣ, говорю, коли вамъ злого зробивъ що.“ Знову, дивлюсь, скипѣла. — „Простити! ще чого! Нѣколи не прощу, и гадки не майте, нѣколи!“

Оповѣдачь умовкъ зновъ и задумавъ ся Потôмъ дальше говоривъ тихше, зъ бôльшимъ напруженьемъ мысли.

— Зновъ мѣжь ними розмова пôйшла. Отъ вы чоловѣкъ освѣченый, то й повиннѝ пôйняти, то й скажу вамъ, якѝ я слова полапавъ. Коли они почали тихше говорити, спокôйнѣйше, я прислухувавъ ся. Слова чувъ и доси ихъ тямлю, а значѣня не знаю. Вôнъ говорить: „Слухайте! не въ опрощеню вага чоловѣка, признайте. Простити — друге дѣло, вôнъ самъ говорить, не простивъ бы може“. А далѣ то вже цѣлкомъ дивно заговорили; одно на одного дивить ся безъ серця, а словами наче ругають ся. Вôнъ ѣй: „Вы, каже, сектантка“. — „А вы, — она єму — холодный рôвнодушный чоловѣкъ“. Якъ она то слово промовила, вôнъ ажь скочивъ. — „Рôвнодушный? — каже, — ну, вы самѝ знаєте, що не правду сказали!“ — „Даруйте, — она каже и засмѣялась до него, — а вы хиба правду?“ — „А я, каже, правду“. Задумалась, простягла єму руку, вôнъ руку приймивъ, а она въ очи єму подивилась, подивилась, та й каже: „Та ваша правда простѣть!“ А я стою, якъ дурень, дивлюсь, а у самого такъ серце щемить, такъ ныє, — такъ и пôдступає. Потôмъ она звернулась до мене, подивилась и на мене безъ гнѣву, и руку подала. „Отъ, говорить, що я вамъ скажу: нѣколи вамъ не прощу, чуєте? мы вороги. Ну, а руку вамъ подаю, бажаю вамъ стати чоловѣкомъ... Втомилась я“, каже до него. Я й пôйшовъ.

Померла она скоро. Не бачивъ якъ и ховали єи, у исправника бувъ. Доперва на другій день засланого того стрѣвъ. Пôдôйшовъ до него, гляджу: на нѣмъ и лиця немає. Ростомъ вôнъ бувъ высокій, зъ виду поважный, але давнѣйше привѣтно дививъ ся, а тутъ наче звѣромъ глянувъ на мене. Подавъ, було, руку, а потôмъ нагло мою руку выпустивъ, а самъ вôдвернувъ ся. „Не годенъ я, каже, теперь дивитись на тебе. Иди, братчику.. йди, пробô'... Потôмъ, коли ще будешь въ гôродѣ, зайди, будь ласка.“ Понуривъ голову та й пôйшовъ, а я на кватиру прийшовъ и така мене нудьга взяла, два днѣ навѣть стравы не кушавъ. Туга... На третій день справникъ призвавъ мене до себе и говорить: „Можете теперь выбратись; прийшла бумага, але за пôзно“. Видко, въ-друге выпало бы було намъ єи везти, та вже Богъ змилувавъ ся, самъ забравъ.

... Тôлько що зô мною ще опôсля стало ся, — адже-жь не на тôмъ ще кôнець. Вертаючи, приѣхали на одну стацію. Входимо въ комнату, а тамъ на столѣ самоваръ стоить, закуска всяка, и старуха якась сидить, чайомъ хазяйку частує. Опрятна старуха, маленька, а весела така, а говôрлива. Все хозяйцѣ про свои дѣла розповѣдає.

— Отъ, каже, зôбрала я, що мала хату, що по батькахъ дôстала, и ту спродала, поѣхала до своєи голубки. Тамъ то врадуєсь! Уже й посварить, розсердить ся, — знаю, що розсердить ся, а все-жь и рада буде... Писала минѣ, не казала выбиратись. Щобъ навѣть пôдъ нѣякимъ услôвємъ не важитись ѣхати до неи... Ну, та се ще нѣчо.

Тутъ мене такъ нѣбы хто въ лѣзе ребро штовхнувъ. Выйшовъ я до кухнѣ. „Хто та стара?“ пытаю у дѣвки, служницѣ. — „А се, каже, тои самои панночки, що тогдѣ везли, рôдна мати.“ Чи повѣрите, тутъ ажь стрясло мною Бачить дѣвка, якъ я на виду змѣнивъ ся, пытає: „Що, каже, зъ тобою, служивый?“ „Тихше, говорю, панночка та померла.“ Тутъ дѣвка та, — а дѣвка то, треба вамъ знати, гуляща була, зъ проѣзшими пустувала — а тутъ якъ сплесне въ долонѣ, якъ заплаче та зъ хаты! Взявъ я шапку, и собѣ выйшовъ; тôлько й чувъ, якъ старенька въ свѣтлици зъ хозяйкою все балакають и такъ менѣ щось тои старои страшно стало, такъ страшно, що й выповѣсти трудно! Побрывъ я просто дорогою, вôдтакъ уже настигъ мене зъ возомъ Иванôвъ, я й сѣвъ.

... Отъ яке дѣло. А исправникъ донѣсъ мабуть начальству, що я до засланцѣвъ ходивъ, та й полковникъ Я—скій такожь донѣсъ, якъ я вступавъ ся за неи, — одно зъ другимъ зôйшлось. Не хотѣвъ мене начальникъ на пôдофіцира представити. „Якій зъ тебе пôдофіциръ, каже, баба ты! Въ арештъ бы тебе, дурня!“

Тôлько що я тогдѣ на все байдужный бувъ; нѣ капки не жалувавъ нѣчого. И нѣколи я тои панночки злющ и забути не мôгъ, и теперь такъ само: мовь стоить, буває, передъ очима. Що се значить? Хто бы менѣ се выяснивъ? А вы, пане, не спите?

Я не спавъ... Густа пôтьма захованои въ лѣсѣ хатины пригнѣтала мою душу, и смутный образъ покôйнои дѣвчины витавъ у тôй пôтьмѣ надô мною середъ глухого плачу та риданя бурѣ...

Переклавъ *В. Щуратъ.*

рити, многи послы думали, що розходить ся о заведенье палат роботничихъ и ледви могли повѣрити, щобы правительство внесло предложенье о загальномъ голосованю.

Проектъ правительства заводить значни змѣны, навѣть сказати-бъ принціпіяльни, въ дотепершнѣй ординаціи выборчѣй, — хочь зъ другои стороны задержуе засаду репрезентаціи интересовъ (подѣлъ на куріи: сѣльску, мѣску и бѣльшои посѣлости) та посередни выборы зъ громадъ сѣльскихъ. Проектъ зносить цензусъ 5 зр., а натомѣсть заводить иншѣ условя активного права выборчого, именно потребу знания читати и писати.

Вражѣнье, яке выкликавъ проектъ на поодинокихъ сторонництвахъ парляментарныхъ, можна такъ представити пѣсля донесеня газетъ:

Найбѣльше сконстернованѣ „консерваты“, бо они доси завсѣгды рѣшучо выступали противъ якого-небудь розширеня права выборчого. Для клюбу Гогенварта предложенье правительства було великою несподѣванкою, бо гр. Таффе не натякнувъ нѣ словечкомъ про предложенье пѣдчасъ конференціи, яку мавъ зъ гр. Гогенвартомъ день передъ отвореньемъ рады державнои.

Ліберальна лѣвиця рѣвно-жь дуже зворушена, а то зъ огляду на свои интересы. Побоюе ся, що въ наслѣдокъ проектованои реформы потратить мандаты по мѣстахъ, зъ котрыхъ будуть выбирани соціялісты, а при захованю курій выборчихъ клерикалы и бѣльшѣ посѣлости будуть значно скрѣпленѣ супротивъ партіи ліберальнои. Деякѣ послы зачали придумувати, якимъ способомъ не допустити проектованои реформы. Пѣдносять, що проектъ повиненъ бути зредагованый въ дусѣ бѣльше ліберальнѣмъ, що въ громадахъ сѣльскихъ треба завести безпосередни выборы, вѣдтакъ треба знести курія выборчѣ и поббльшити число послѣвъ.

Пос. Пернерсторферъ тои гадки, що проектъ правительственный повиненъ бути такъ принятый, якъ его правительство предложило Кожда поправка буде мати на цѣли зробити ухвалу неможливою. Передо всѣмъ треба ухвалити загальне право голосованя; вѣдтакъ упадуть куріи выборчѣ самѣ вѣдъ себе, а тогдѣ буде можна перевести ще дальшѣ реформы.

Коло польске втратило цѣлкомъ голову. Консервативнѣ члены кола грозили, що сейчасъ перейдуть до опозиціи зъ Чехами, голосувати будуть противъ выимковыхъ заряджень, вѣдкинуть реформу податкову, щобы звалити міністерство, а именно міністра скарбу д-ра Штайнбаха, котрый яко „соціялістъ“ уважае ся авторомъ проекту. Рѣвно-жь побоюють ся, що зъ мѣстъ галицкихъ выйдуть соціялісты. Коли-жь деякѣ політики пѣднесли, що для послѣвъ польскихъ не грозить безпосередна небезпечность, бо въ громадахъ сѣльскихъ задержано посереднѣ выборы, то и бундючность консерватистѣвъ помалѣла, тымъ бѣльше, що пѣднесено замѣтку, що скоро правительство зробило зъ власнои иніціятивы таку концесію для загальныхъ домаганъ, то кожде сторонництво, котре бы голосувало противъ предложень, пѣдкопало бы разъ на завсѣгды популярность того сторонництва. Нарада надъ тою справою вѣдбудесь на нинѣшнѣмъ засѣданю кола польского.

Впрочѣмъ вѣдзываютъ ся и такѣ голосы, котрѣ не вѣрять въ щирость интенцій гр. Таффого за-для того, що проектъ реформы ординаціи выборчои не усуває посередности выборовъ зъ курій сѣльскои.

Рускій народный театръ

прибуде до Львова дня 16 н. ст. жовтня.

Вѣсть сю приймуть Львовяне певно дуже радо, бо лучить ся имъ нагода побачити трупу нашу зреформовану заходами выдѣлу „Рускои Бесѣды“, а именно управителемъ театру, невтомимымъ въ трудѣ п. Гуляемъ.

Вѣдъ часу, якъ „Бесѣда Руска“ взяла театръ нашь у власну управу, т. е. вѣдъ 1 сѣчня 1893 р., въ трупѣ тѣй починено важни и основни змѣны. Трупа наша складае ся зъ силъ артистичныхъ, що не лишь для хлѣба служать народному дѣлу, а въ бѣльшѣй мѣрѣ чувствують въ собѣ духа сценічного и для справы руского театру умѣють себе посвящати. Въ трупѣ запанувала щасливо гармонія, котрои не доставало давнѣйше дуже часто, а той недостатокъ бувъ неразъ причиною шкѣднои для штуки флюктуаціи въ персоналѣ артистичнѣмъ. И режісерія спочиває теперь въ рукахъ досвѣдныхъ, такъ що представленя выходять старанно обдуманѣ. Персоналъ жѣночій посѣдае хорошѣ таланты. Сольовѣ парты въ штукахъ зъ спѣвами спочивають въ рукахъ пань Лопатиньскои и Фіцнерѣвнои. Въ роляхъ характеристичныхъ ведуть передъ панѣ Осиповичева и Пѣдвысоцка. Зъ драматичныхъ роль вывязуесь дуже щасливо панна Слободѣвна. Персоналъ мужескій звѣстный. Въ складъ его входять ветераны штуки пп. Стечиньскій, Пѣдвысоцкій, Концевичь, Яновичь и молодшѣ талантливѣ силы, именно п. Лопатиньскій. Теноровѣ парты маe п. Ольховый; вѣнъ орудуе дуже краснымъ матеріяломъ голосу и чимъ-разъ бѣльше набираe сценічнои рутины. И ансамблѣ добрѣ, и хоры вѣдповѣднѣ.

Репертуаръ на Львѣвъ уложеный майже зъ самыхъ новыхъ творѣвъ драматичныхъ. Вычислимо лишь деякѣ. И такъ мають бути у Львовѣ представленѣ:

„Ой не ходи Грицю“, драма въ 5 дѣяхъ зъ давныхъ часѣвъ М. Старицкого и Александрова.

„Крути та не перекручуй“, комедія въ 5 дѣяхъ Мирного и Старицкого.

„Паньска губа“, комедія Левицкого и Старицкого.

„Свѣтова рѣчь“, комедія Олены Пчѣлки въ 5 дѣяхъ.

„Двѣ семьѣ“, драма въ 4 дѣяхъ М. Кропивницкого.

„Зайди-голова“, драма того-жь автора въ 5 дѣяхъ.

Вѣдтакъ будуть вѣдограни всѣ три драматичнѣ творы, преміованѣ на конкурсѣ выдѣлу краевого, именно: „Катря Чайкѣвна“, „Мужичка“ и „Украдене щастье“.

Крѣмъ того пѣдготовляють ся ще въ новѣй перерѣбцѣ: „Безталанна“, „Нещасне коханье“, „Новый дворникъ“ Д. Млаки, ново-инсценізованый К. Пѣдвысоцкимъ. Дальше увѣйдуть въ репертуаръ и „Запорожець за Дунаемъ“, выконаный въ цѣлости, а наколи удасть ся, то и опера о. П. Бажаньского „Довбушь“.

Взагалѣ выдѣлъ „Бесѣды“ приложить всѣхъ трудѣвъ, щобы представленя выходили дѣйстно по артистичному и зъ повнымъ ефектомъ. Шкода лише, що на-разѣ представленя будуть вѣдбуватись въ тѣснѣй сали „Frohsinn-у“ — однакожь выдѣлъ „Бесѣды“ поробивъ кроки, щобы дальшѣ представленя могли вѣдбуватись въ сали „Народного Дому“.

Въ справѣ доповняючихъ выборовъ.

Зъ Равы доносять намъ:

Вчера, 10 н. ст. жовтня, зъѣхались деякѣ члены всѣхъ трехъ выдѣлѣвъ радъ повѣтовыхъ зъ Жовкви, Равы и Сокаля до Равы, однакожь на-разѣ не поставлено нѣякои кандидатуры.

Рѣвночасно зъѣхались въ Равѣ и всѣ старосты згаданыхъ повѣтѣвъ на тайну нараду зъ маршалками повѣтовыми.

Сего-жь самого дня вѣдбулись и зборы рускаго духовенства зъ Жовкѣвщины, зааранжованѣ „Народною Радою“ жовкѣвскою. Видко, що рухъ выборчій оживляе ся. Дай Боже, щобъ лише выйшовъ на добро, округа выборчого, Руси и краю!

Ухвалы всѣхъ трохъ зѣбрань держать ся поки-що въ тайнѣ. На-разѣ можемо лишь то подати до прилюднои вѣдомости, що на згаданыхъ зборахъ велись розправы о кандидатурѣ проф. Н. Вахнянина и нотаря равского п. Куриловича.

Поліційный наглядъ.

Въ пору, коли австрійске законодавство заходить ся коло укладу нового кодексу, задумавъ проф. Цукеръ розслѣдити институцію, що уважалась дотенерь необходимымъ додаткомъ до карного закона, а мимо того оставала безъ нѣякого наукового обробленя. Ся институція — се поліційный наглядъ. Она становить побѣчну кару при певныхъ родахъ проступкѣвъ, дальше ей оголошуе судья противъ неробѣвъ и волокитѣвъ побѣчь кары вязничнои, а поліційна власть може ей продовжити найбѣльше о три роки Отже призначена для охороны суспѣльности передъ людьми небезпечными для майна и для можливого здержаня ихъ вѣдъ нагоды проступку, она перетворила ся въ доскулюючій бюрократичный механізмъ, котрый не приносить нѣякои користи для товариства, а противно шкодить въ найбѣльшѣй мѣрѣ тому, що стоить пѣдъ наглядомъ.

Розвитокъ тои институціи вѣдъ заснованя до початку XVII. вѣка вказуе, що въ Австріи наглядъ поліційный мавъ на метѣ достачити переступневи, котрый вѣдбувъ кару, средства и вказати дорогу, щобы мѣгъ одержати роботу и въ той способъ забезпечити собѣ житье.

Она була призначена не лише сторожити того, що стоявъ пѣдъ наглядомъ, але старати ся про него. Сей характеръ стративъ зовсѣмъ поліційный наглядъ силою сегоднѣшныхъ законѣвъ що-до выдаленя и шупасовництва, противъ неробѣвъ и волокитѣвъ, що-до жебранины и задержаня въ примусовыхъ заведеняхъ роботы. Законы, що стоять мѣжь собою въ нерозгаданѣй суперечности, не журять ся нѣ трохи стоячимъ пѣдъ наглядомъ, але выдвигають пусти обмеженя и перепоны, котрѣ не приносять для публичного интересу нѣякои користи, а стоячому пѣдъ наглядомъ стають певною погубою. Такъ може заборонити стоячому пѣдъ наглядомъ — неробамъ, волоцюгамъ, а особливо покаранымъ переступцямъ противъ власности — задержати ся въ поодинокихъ мѣсцяхъ, або задержати ся на означенѣмъ мѣсци, и то якъ-разъ въ громадѣ его приналежаня. Вже така постанова веде до нерозумныхъ трудностей. Заборона задержати ся на означенѣмъ мѣсци значить для неодного стоячого пѣдъ наглядомъ стѣлько, що выключити его зъ того одинокого мѣсця, де мѣгъ бы найти честный заробокъ. Если не може глядати заробку тамъ, де знае людей и вѣдносины и де може истнуе одинокій промыслъ, котрого вѣнъ навчивъ ся, тогдѣ очевидно не стае ему дороги до вѣдповѣдного заробку, бо поліція вѣдтяла ему поворотъ до честнои працѣ. Вѣдстава шупасомъ до родиннои громады, се простодушный и нечестный выкрутъ позбути ся тягару зъ своеи шиѣ, а вложити его другому на плече, и вѣнъ кидае дотычного въ погубу. Бо нѣгде вѣнъ не стрѣне гѣршого приему якъ тамъ, де его або надто добре знають, або зовсѣмъ не знають, однакъ завдяки нашимъ законамъ, що дуже далеко остали по заду, громада мусить приймити его на сталый побутъ. Неохота громады, особливо малои и убогои, супротивъ такихъ, часто цѣлкомъ чужихъ шупасниковъ, однакъ мимо того приналежныхъ до громады, за природна, щобы не вывязала ся обопѣльна ненависть, а потѣмъ и формальна вѣйна. Въ дальшихъ наслѣдкахъ попадае шупасѣвникъ въ невѣдрадне положенье, мусить дармувати, бо не найде роботы, за-для чого приходить нужда, котра попыхае его до нового проступку. Безлѣчь дальшихъ доскулюючихъ постановъ здаесь, не маe иншои цѣли, якъ лишь переслѣдувати стоячого пѣдъ наглядомъ и пригадувати безнастанно и ему и его окруженю, що вѣнъ выпущеный вязень. Вѣнъ мусить кожду змѣну мешканя зголошувати до поліціи, мусить на кожде вѣзванье, або без него явитись передъ нею въ назначенѣмъ речинци, здати справозданье що-до свого заробку и товариства зъ другими особами. Ему можна зборонити брати участь въ певныхъ зборахъ, вѣдвѣдувати деякѣ льокалѣ, опускати въ ночи свое мешканье — словомъ безлѣчь зъобовязань, котрѣ унеможливляють стоячому пѣдъ наглядомъ займати ся управильненою роботою, бо самѣ зголошеня до поліціи абсорбуютъ всяке иншe дѣло. Природнѣ заходы выпущеного вязня, щобы закрыти соромъ минувшеного вязня, щобы закрыти соромъ минувшости передъ публичнымъ свѣтомъ и щобы управильною роботою розпростерти заслону забутя надъ давнѣйшимъ житьемъ — то все знѣвечуе ся систематично поліційнымъ наглядомъ. Очевидно переслѣдовуваный на кождѣмъ кроцѣ не може найти служебы нѣ роботы, бо ледви чи схотѣвъ бы господарь приймати до роботы такого, за котрымъ слѣдить ту и тамъ поліція, и котрый маe зъ нею безнастанне дѣло.

Такожь поліційнѣ ревізіи по домахъ, безъ найменшого пѣдозрѣня карнои справы, есть чиста мука стоячого пѣдъ наглядомъ, и приносять ему зновъ немиле положенье зъ огляду на властителя дому, для котрого рѣчь зовсѣмъ не байдужна бачити въ своемъ домѣ що днины поліцію безъ нѣякои причины. Всѣ прочѣ заборонѣ не приносять нѣякои користи за-для того, що ихъ не можна сконтролювати

Такъ отже наглядъ поліційный ставъ институціею чистои муки, що не то зъ неи нема нѣякои користи, але надто выплываютъ позитивнѣ шкоды, коли стоячого пѣдъ наглядомъ анонсуе ся повсюды разъ ужитымъ пятномъ, яко выпущеного вязня, здержуесь его вѣдъ честного заробку на хлѣбъ, проганяесь его зъ мѣсця, котре вѣнъ ледво здобувъ, и такъ нищить ся кождый добрый намѣръ, що его выпущеный вязень вычвивъ, щобы приложита до роботы. Въ той способъ не тѣлько мостить ся дорога до проступку, але часто нема ему иншого выходу. Сей поглядъ можуть потвердити судьѣ, поліційнѣ урядники, директоры вязниць и т. д. всѣхъ европейскихъ державъ.

Такожь въ кругахъ австрійскихъ фаховыхъ мужѣвъ не маe поліційный наглядъ нѣякого приятеля, противно всѣ высказують ся въ тѣмъ напрямѣ, що поліційный наглядъ бѣльше шкодить, нѣжь помагае. Проф. Цукеръ выказуючи блуды и недостачѣ тои институціи каже, що не треба зъ того заключати, щобы власти безпечности не могли стерегти небезпечныхъ особѣ. Тѣлько поліційный наглядъ спиняе поліцію въ дѣяльнѣмъ наглядѣ тому, що по завѣшеню властею поліційного нагляду, она звертае бѣльшу увагу на повед-нье дотычного супротивъ нагляду, якъ на свою запопадливость, и ей здаесь що выповнюе свѣй обовязокъ, коли сторожить на кождѣмъ кроцѣ наложенѣ обмеженя и повѣдомляе судъ. Для того множать ся кары за-для зломаня поліційного нагляду въ поодинокихъ случаяхъ до безмѣры такъ, що безнастанне поновне накладанье каръ за для зломаня заборонего мѣсця оселѣ найкрасше доказуе, якъ безъ цѣли есть заборона не задержувати ся на певнѣмъ мѣсци.

Проф. Цукеръ порѣвнуе поліційный наглядъ зъ примусовыми заведенями поправы, и добачуе въ тыхъ послѣдныхъ не рѣдъ высшого ступеня поліційного нагляду, лише институтъ свѣдомый цѣли, вѣдъ котрого можна дожидати цѣнныхъ результатѣвъ для науки карного права.

Проектъ нового карного закона не лишь приймивъ поліційный наглядъ зъ всѣма недостачами и суперечностями, але поббльшивъ еще провины, на котрѣ можна его накладати, надто дотенерѣшна безпечность майна вѣдпадае. До того прилучае ся ще дальше разяча недостача, що при укладѣ нового карного закона не унормовано кары, коли мѣжь тымъ ясно означено менше важнѣ постановы карнѣ въ новѣмъ кодексѣ. Отже за-для того звертае проф Цукеръ увагу, щобы законодавство розглянуло докладно поліційный наглядъ и позбуло ся тои безхосенноі институціи въ якъ найкоротшѣмъ часѣ по примѣру Франціи и Угорщины.

Дописи „Дѣла“

Зъ Порохника.

[Рада громадека въ Порохнику. — Товариство сторожи огневои.]

Вѣдъ трехъ лѣтъ судове мѣсточко Порохникъ не маe свого начальника громады, бо ч. Ф. Лукасевичь зрезигнувавъ зъ урядованя, а заступникъ „Andrzy Ledworzyu“ [такъ пѣдписуе ся Андрѣй Ледвижив, не умѣючій читати] урядуе такъ файно зъ писаремъ К. Ферешомъ, що мѣщане платять рѣчно 36 кр. додатку вѣдъ одного гульдена на недобѣръ громадскій. Рѣкъ минувъ, якъ вѣдбулись выборы до рады громадскои. Полякѣвъ выбрано 7, Русинѣвъ 6, а Жидѣвъ 5, але зъ выбраныхъ Мартинъ Ферешь умеръ а на его мѣсце вступаe жидъ, — а Поляки внесли протестъ противъ одного Русина — Ивана Нижника, римаря, бо кажуть: не знати, котрый Иванъ Нижникъ маe бути раднымъ, чи слуга церковный чи римарь, хотяй добре знають, на кого голосували, бо римарь Иванъ Нижникъ вытягавъ навѣть льосъ, коли дѣставъ бувъ рѣвно голосѣвъ зъ жидомъ Еренгавзомъ. Протестъ внесеный до сего часу не полагодженый а І. Дзюркевичь тѣшить ся, що не урядуе, бо до новои рады вѣнъ не выбраный.

Зъ кѣнцемъ мѣсяця серпня минувъ рѣкъ, якъ завязало ся въ Порохнику „товариство охотничои сторожи огневои“ зъ 20 членѣвъ. Ледви тѣлько кравець поробивъ мундуры, а шоломы, сокиры и насы, спровадили зъ Вѣдня, безъ нѣякои науки и виправы подѣлили ся члены такъ що колодѣя Бендзиньского обѣбрали начальникомъ, писаря громадского К. Ферешa заступникомъ начальника и трохъ командантѣвъ та трохъ заступникѣвъ вѣддѣловыхъ. До року ледви тримало ся 10 членѣвъ, а другѣ, якѣ тѣлько могли бути способнѣ молодцѣ, вписавши ся въ члены, по кѣлька тыждняхъ выступали зъ товариства. До року члены товариства були при чотирохъ огняхъ, — при двохъ въ мѣсточку Порохнику и при двохъ на передмѣстю — и показались цѣлкомъ нездалыми, безъ понятя о ратунку. Товариство маe двѣ сикавки помповѣ, 6 конѣвок полотняныхъ, драбины, лѣхтарнѣ... По кождѣмъ огни репарація сикавокъ коштуе кѣлькадесять зр., бо при кождѣмъ огни все новѣ члены. Та й нѣгде правды дѣти, члены сторожѣ огневои служать бѣльше парадѣ, щобы въ недѣлѣ и свята похожати по улицяхъ мѣста, та коли въ костелѣ въ яке бѣльше свято есть обхѣдъ довкола костела, то они йдуть до костела, щобы „księdza nie zdusili“, а кс. Грегорчикъ за кождымъ разомъ дае на „półbeczułek piwa“. Такъ сего року були въ костелѣ на Новый Рѣкъ, на „Матку Боску Громнічну“, на запусты, на Боже Тѣло и октаву. Въ церквѣ були тѣлько на Богоявленіе и дѣстали за фатиу вѣдъ о. Подляшецкого 2 зр. а вѣдъ мѣщанъ Русинѣвъ 5 зр. 20 кр., се заразъ того самого дня пѣйшло на пиво. На Воскресеніе такожь хотѣли прийти и параду зробити, але старшій братъ не позволивъ. Товариство въ короткѣмъ часѣ розлетить ся, бо „яка голова, таке й товариство“, а треба знати, що начальникомъ сторожи огневои хотѣли бути: адъюнктъ судовый п. Тенча и канцелістъ судовый п. Шидловскій.

Переглядъ політичный.

Въ справѣ загального права голосованя задумували соціялъ-демократы у Вѣдни устроити въ день отвореня парляменту величезный походъ передъ парляментъ, щобы тымъ чиномъ пригадати посламъ на ихъ обовязки въ справѣ выборюваня права загального голосованя. Однакъ зарядъ партіи соціяльныхъ демократѣвъ, щобы не давати причины до нѣякихъ грѣзнѣйшихъ выступѣвъ правительства противъ участникѣвъ походу, рѣшивъ ся ужити иншои демонстраціи въ користь загального права голосованя и скликавъ на день отвореня парляменту майже у всѣхъ частяхъ Вѣдня збори роббтничѣ. На всѣхъ 16 зборахъ, де являло ся по кѣлька тысячь роббтникѣвъ, ухвалено слѣдуючу резолюцію: „Зъ причины отвореня парляменту уважае нинѣшный зборъ за вѣдповѣдне, пригадати посламъ на ихъ обовязки. То, чого зажадало велике зѣбранье дня 9 н. ст. липня у Вѣдни и близько 400 зѣбрань въ цѣлѣй державѣ, а именно загального рѣвного и безпосередного права выбору, пригадуе ся сегодня посламъ парляменту. Роббтничій народъ вже не стерпить на будуче того, щобы бувъ безъ правъ ему належныхъ и мы звертаемо на се увагу парляменту, щобы не робивъ сего тяжкого політичного блуду и не будувавъ дальше на повѣльность, терпеливость и слабу волю народныхъ масъ. Роббтничій народъ знае свои права, а знае такожь, що заперечуванье тыхъ правъ есть не тѣлько тяжкою кривдою але и причиною сумного політичного положеня въ Австріи. Тому пролетаріятъ готовъ свои права переперти и перестерѣгае парляментъ передъ вѣдволѣканьемъ выборчои реформы, якъ такожь передъ порушуваньемъ мнимыхъ реформъ. Отже мы взываемо парляментъ, щобы приймивъ на однѣмъ зъ найблизшихъ засѣдань внесенье Славика въ справѣ введеня загального, рѣвного и безпосередного права выбору“. Зборы вѣдбувались досыть спокѣйно а найцѣкавѣйшій бувъ зборъ въ части Вѣдня Рудольфсгаймѣ, де провѣдникъ зборѣвъ д-ръ Адлеръ сказавъ такѣ слова: „Мы мусимо переконати послѣвъ, що они мають до выбору, або дрожати о свои мандаты, або передъ нами. Безперечно, дехто бажае собѣ того, щобы мы сповнили яку неосторожность, але мы будемо стерегти ся того. Похѣдъ передъ парляментъ коштуе правительство лише 200 кѣнныхъ поліціянтѣвъ и баталіонъ войска, а насъ жде станъ выемковый и утрата нашои організаціи. Мы станемо до борбы и не злякаемось ей але поле борбы и часъ мы самѣ собѣ вынайдемо“. Резолюція ухвалена всѣми зѣбраными, буде такожь вручена президіи парляменту.

Трентіньска справа, що выринула передъ парляментарною сесією, дала нагоду словѣньскѣй прасѣ пѣднести на ново домаганье роздѣлу словѣньскои части Стирії. Провѣдный словѣньскій органъ заохочуе стирійскихъ Словѣнцѣвъ, щобы они властивымъ способомъ надали великого значѣня тому жаданю. „Се жаданье — каже згаданый органъ — старе и вѣдъ 1848 року становить кардинальну точку словѣньскои програмы Зъ пѣднесеньемъ пытаня Трентіно мусить такожь автономія полудневои Стирії прийти на порядокъ дневный.“ Рѣвночасно приносить органъ стирійскихъ Словѣнцѣвъ Südsteirische Post въ тѣй справѣ вступну статью, въ котрѣй вказуе, що мотивы за роздѣломъ Стирії промовляють далеко сильнѣйше и суть менше неоспоримѣ якъ въ Тиролю тому, що про Словѣнцѣвъ не можна говорити, що они ворожѣ державѣ, а дальше, що Нѣмцѣ въ Стирії выступають о много безвзгляднѣйше, якъ въ Тиролю.

Про суботнѣшне засѣданье угорского парляменту подае Vaterland цѣкавѣ информаціи: „Зъ Буда-Пешту“ — пише Vaterland — надходить вѣсть, котру промовчали якъ депешѣ такъ и дневникарскѣ справозданя. Мѣжь иншими забравъ голосъ въ суботу Юл. Горватъ, віцепрезідентъ народнои партіи гр. Апоніого и звѣстный приятель Коломана Тісы Въ тягу своеи бесѣды позволивъ собѣ Горватъ нечуваныхъ нападѣвъ противъ цѣсарскихъ промовъ. Сю бесѣду можна прочитати у всѣхъ нѣмецкихъ и угорскихъ будапештеньскихъ дневникахъ. Не можемо ей репродуковати не зъ обавы передъ конфіскатою,

але тому, що такои нѣкчемности не розголошує ся хотяй бы въ найчистѣйшихъ намѣрахъ. Цѣла палата остовпѣла супротивъ такъ безмежного зухвальства — але президентъ бар. Банфі не найшовъ нѣ одного слова протесту. Кôлькохъ обуреныхъ послôвъ зажадало вôдъ президента міністрôвъ д-ра Векерлього, щобы вôнъ зробивъ свôй обовязокъ. Однакъ Векерле мовчавъ. Опôсля забравъ голосъ міністеръ просвѣты гр. Чакі; надѣяли ся вôдповѣди енергічнои и рѣшучои. Тымчасомъ вôнъ промовлявъ въ оборонѣ проекту о охоронкахъ для дѣтей и полемізувавъ въ тôй справѣ зъ Горватомъ. Розположенье палаты и населеня, выкликане байдужностею, нечуваным бракомъ вôдваги зорадникôвъ короны не дасть описати ся. Такъ отже д-ръ Векерле не лишь самъ немовь за аранжувавъ петиціи въ справѣ цѣсарскои вôдповѣди, замѣсть старати ся придавити интерпеляціи, не тôлько вытворивъ фальшивою и малозначною интерпретаціёю тыхъ вôдповѣдей прикру ситуацію, але навѣть не найшовъ нѣ одного слова щобы погубити и найповажнѣйшого протесту противъ нѣкчемно зухвальнои критики слôвъ монарха. И такимъ людямъ поклôняють найсвятѣшій добра державы — кôнчить Vaterland — quousque tandem?“

Въ справѣ потайнои борбы мѣжь кн. Фердинандомъ а Стамбуловомъ заголосивъ ся сей послѣдный до слова, щобы очевидно здементувати всѣ вѣсти. Однакъ зъ его дементі можно заключати, що таки мѣжь ними обома було якесь непорозумѣнье. Стамбуловъ ставить себе противъ князя, яко силу противъ силы, и оминає въ кождôмъ словѣ всего, що могло бы наводити на здогадъ, що вôнъ самъ пересвѣдченый о незмѣненôй ласцѣ князя. Стамбуловъ сказавъ: „Зовсѣмъ не знаю, чи князь говорить про мене не добре. Одно певне: я не надворный міністеръ и не мôгъ бы бути міністромъ нѣ одинъ день зъ ласки князя; я и ліберальне сторонництво маємо уже вôдъ дванацять рокôвъ довѣріе населеня (Стамбуловъ розумѣе тутъ и пановане Александра, коли лібералы стояли въ опозиціи), и то довѣріе крѣпшало зъ року на рôкъ. Въ новôмъ собранію, котре незабаромъ зберe ся, покажесь, чи маю ще довѣріе населеня. Лишити ся на своѣмъ мѣсци уважаю обовязкомъ и муку такъ довго остаги, якъ довго великій задачѣ ще не сповненій, и якъ довго удержує мене довѣріе народу. Цѣлый рôкъ засѣдавъ я пернимъ реґентомъ на тôмъ мѣсци, котре сегодня займає князь, отже я не авансувавъ тымъ, що ставъ міністромъ. Для мене було бы догôднѣйше вôдтягнути ся до приватного житя, давши краевы князя. Але мимо всего я вôдтягнувсь бы, коли бы пôзнавъ, що втративъ довѣріе у князя“.

НОВИНКИ.

— Всѣхъ нашихъ Впов. Читателѣвъ просить адміністрація „Дѣла“ о скоре выровнанье залеглостей, щобы оминути всякій зъ тои причины выплываючій недогоды якъ для адміністрациі такъ и для Впов. Предплатникôвъ. Наша независима часопись стоить лише передплатою, тожь всякій неточности въ плаченю прикро вôдбиваютъ ся на выдавництвѣ. Залеглости можна сплачувати й частями

— **Вѣче въ Сколѣмъ**, скликане „Пôдгôрскою Радою“ въ Стрыю на 13 н ст. жовтня не вôдбуде ся, бо якъ намъ доносять телеґрафічно зô Стрыа власти заборонили его зъ причины небезпечности холеры.

— **Театръ рускій** дає послѣдне представленье въ Камѣнцѣ струмиловôй въ недѣлю д. 15 н. ст. жовтня и переѣздить до Львова въ понедѣлок д. 16 жовтня Совѣтъ „Народного Дому“, станувши передъ роками на становиску партійнôмъ и занатемізувавши театръ нашъ, не даесь переблагати, щобы велику салю сеи народнои институціи вôдступити театрови. Совѣтъ сей заставлясь тымъ, що нѣбы-то саля „Народного Дому“ не надаесь до примѣщеня сцены, що заходить небезпечность огню и т. д. Театръ нашъ мѣстивъ ся въ сали „Народного Дому“ якихъ 20 лѣтъ и тогдѣ говорено, що саля та найкраша на цѣлый Львôвъ, а про небезпечность огню и не думано. Нинѣ заведено на всѣхъ сценахъ великій обезпеченя противъ усякихъ катастрофъ. Декораціи суть импрегнованій, свѣтла всѣ покрытій сѣтками, а и приписи поліційнй дуже строгій. Вода й сторожа огнева розставленій всюды въ будынку. А мимо того й теперь предсѣдатель совѣта, о. Дельвічъ, заявивъ делеґатови „Бесѣды Рускои“, що театръ рускій не одержить салѣ въ институціи, котра чей-же маe служити цѣлямъ народнымъ Русинôвъ?!

— **„Львôвскій Боянъ“** пригадуе,що завтра въ четверъ о годинѣ 7-ôй вечеромъ вправы мѣшаного хору въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ и просить своихъ членôвъ, явити ся точно и въ комплетѣ, щобы приготовитись до концерту, якій буде даный въ день перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича. Въ ту пору просимо и зголошуватись до приняти въ члены товариства. — *В. Ш.*

— **Зъ Коломыи пишуть намъ**: До І-ои клясы тутешнои рускои гімназіи вписало ся сего року 56 учениковъ. Число се поважне и показуе конечность школъ рускихъ. На жаль и ганьбу — 17 учениковъ Русинôвъ [або зъ „залчесердія“, або зъ политики „русскои“] вписано до польскои гімназіи! Коли-бъ не то, була бы вже въ І-ôй клясѣ сего року паралелька! Нашій „русскіе“ розвели були агітацію и за тымъ, щобы ученики высшихъ клясъ не вписувались на рускій языкъ — и агітація ся въ якôйсь мѣрѣ имъ удала ся...

— **До вѣдомости ц. к. дирекціи зелѣзниць державныхъ.** Дня 4 с. м. ѣхавъ я зъ Задвôря до Львова вечірнымъ поѣздомъ поспѣшнымъ. Въ Задвôрю хотѣвъ я купити білетъ для себе та мого товарища, а для хлопчика 10-лѣтного. На мою просьбу о половину білету для хлопчика забажавъ касіеръ п. Пікоръ побачати того-жь, а кинувши на него окомъ, подавъ менѣ безъ нѣякои замѣтки два цѣлій білеты! Де-жь менѣ було жалуватись? Я мусѣвъ обмежитись на увазѣ: „Вы, паночку, вѣдай знаете метрики усѣхъ хлопцѣвъ лѣпше, нѣжь всѣ дотычній пароxи!“ Цѣкавый чоловѣкъ той п. Пікоръ! Я бы охотно доказавъ ему метрикою, що мôй товарищъ не маe ще 10 лѣтъ, а тымъ самымъ мавъ повне право ѣхати за половину білету. Може бы ц. к. Дирекція зволила поучити п. Пікора e tutti quanti, що они не компетентній судити о вѣцѣ людей а тымъ самымъ не поступати такъ самовôльно. Заплативъ я 2 білеты цѣлій, але й цѣлу дорогу мусѣли мы стояти! Для третьои клясы призначили всего 2 ваґоны, а що въ Глинянахъ того дня бувъ ярмарокъ и сотки жидôвъ вертали до Львова, то пасажеры, що всѣли на стаціяхъ близше Львова, мусѣли стояти, а деякій стояли на платформѣ мѣжь ваґонами! Въ самыхъ же ваґонахъ побачивъ я краевій написи нѣмецко-польскій а рускихъ Бôгъ-дасть! Може лѣпше було бы дати жидôвско-рускій написи, бо въ тôмъ примѣромъ ваґонѣ, де я ѣхавъ, було зо 20 жидôвъ та 6 Русинôвъ. — *О. К.*

— **Самоволя урядника** Дневники вѣденьскій подають зъ Кракова таку вѣсть: Дня 29 н. ст. вересня на св. Михаила бувъ вôдпустъ въ Мшанѣ дôльнôй (стаціи зелѣзницѣ трансверсальнои). Прибувъ тамъ, якъ звычайно, такожь ц. к. староста Волошиньскій зъ Лимановои. Пôдчасъ пиру у кс. каноніка ишла широка забава. Коли надôйшла година вôдходу поѣзду, котрый тамъ лише кôлька хвиль стоить, мавъ службу на стаціи урядникъ Біръ и крôмъ допильнованя сиґналôвъ, сповнявъ обовязки білетового касіера при вôкнѣ. Втôмъ учувъ, що якійсь добродѣй, не здôймивши капелюха, вôйшовъ до его канцеляріи и приказуючимъ тономъ зажадавъ пôвъ білету П-ои клясы до Лимановои. Бувъ се староста Волошиньскій, котрого Біръ, недавно перенесеный до Мшаны, цѣлкомъ не знавъ. Отже вôдповѣвъ ему чемно, що въ бюрѣ білетôвъ не продае и попросивъ его до вôкна. На се п. Волошиньскій, представивши ся яко староста, зажадавъ рѣшучо білету въ бюрѣ и то пôднесенымъ голосомъ. Біръ, не маючи часу на суперечку, а продаючи білеты и займаючи ся рôвночасно службою сиґналовою, просивъ, щобы его не спинювано въ урядованю, бо може легко помылитись не лише въ продажи білетôвъ, але такожь въ выдаваню сиґналôвъ, а се могло бы потягнути дуже сумнѣ наслѣдки и велику одвѣчальнôсть. Волошиньскій, замѣсть признати справедливôсть тои уваги, попавъ въ гнѣвъ и зганьбивъ урядника остатными словами въ присутности подорожныхъ и служби зелѣзничои, кричачи, що „тутъ все мусить бути на мои розказы“. Въ тôй хвили заѣхавъ поѣздъ на стацію, а Біръ выбѣгъ до перепущеня его въ червонôй шапцѣ урядника въ службѣ. Волошиньскій ходивъ за нимъ слѣдомъ и ганьбивъ при подорожныхъ и кондукторахъ. — Коли поѣздъ рушивъ, вернувъ Біръ чимъ скорше до бюра, щобы выдати сиґналы, бо на сусѣднôй стаціи минають ся поѣзды, а щобы ему не перешкоджено, замкнувъ за собою дверѣ. Волошиньскій, бючи ногами и руками вываживъ дверѣ и ьбѣгши до бюра середъ безпастаннои лайки, заповѣвъ урядникови: „Ты арештованый — я тебе научу“. Біръ занятый телеґрафованьемъ нѣчо на се не вôдповѣдавъ. Волошиньскій увѣвъ по хвили двохъ жандармôвъ узброеныхъ и казавъ имъ Біра арештувати. Біръ звернувъ его увагу, що въ тôй хвили приходить другій поѣздъ, що мусить оглянути зворотницю, бо инакше житье кôлька-десятьохъ людей буде выставлене на небезпечнôсть. Волошиньскій казавъ тогдѣ ескортувати урядника до звротницѣ, а вôдтакъ пильнувати цѣлый часъ служби на перонѣ при поѣздѣ. Жандармы вôйшли навѣть за Біромъ до почтового ваґона, де кондукторъ, ведучій поѣздъ, провадить приписану маніпуляцію. По вôдходѣ поѣзду казавъ Волошиньскій жандармамъ вôдвести Біра безпроволочно до арешту. Той запротестувавъ, а вказуючи на свою червону шапку, яко вôдзнаку службову, заявивъ, що маe службу до 8-ои години рано, а всѣ поѣзды, переходячій въ тôмъ часѣ, поьѣрений его опѣцѣ. Если не здасть служби начальникови стаціи, то не рушить ся зъ бюра и уступить хиба передъ насильствомъ. Волошиньскій, попадаючи въ що разъ бôльшу енергію, пôславъ одного жандарма до мешканя начальника стаціи и казавъ его вытягнути зъ лôжка, мимо перестраху жены и дѣтей. Начальникъ звернувъ увагу старосты на цѣлковиту безправнôсть поступования супротивъ урядника руху, котрый нѣчого не завинивъ и робивъ все пôсля припису и котрый належить до найинтеліґентнѣйшихъ та найспособнѣйшихъ урядникôвъ. Волошиньскій вôдповѣвъ, що не приймае нѣякихъ наукъ, що знае, що робить, що есть ц. к старостою зъ Лимановои и за все вôдповѣсть, а мусить научити „дурня“ хочь бы й выставивъ ся на „носа“ зъ горы. Начальникъ стаціи, видячи, що его представленя не мають успѣху, вôдобравъ дальшу службу нôчну, увôльняючи Біра, котрого заразъ вôдвели жандармы до арешту зъ порученьемъ вôдставити его о годинѣ 6-ôй рано до Лимановои. Урядникъ пересидѣвъ решту ночи до рана на стаціи жандармеріи, а о годинѣ 5-ôй рано приведено его на дворець, щобы вôдставити до Лимановои. Тымчасомъ Волошиньскій переспавши ся, казавъ его увôльнити зъ пôдъ арешту пôдъ услôвемъ, що Біръ маe самъ ставити ся въ старостві лиманôвскôмъ. Начальникъ стаціи донѣсъ заразъ о цѣлôй справѣ намѣстникови и своѣй зверхнôй власти въ Краковѣ, а тамошна дирекція руху зарядила дохожденье. Ще бôльше всѣ зачудовали ся, коли кôлька днѣвъ пôзнѣйше прибувъ староста Волошиньскій самъ до Мшаны, теперь въ мундурѣ. Не уважаючи на вымоги служби зелѣзничои повыдававъ вôзваня и переслухувавъ самъ присługу зелѣзничу яко свѣдкôвъ въ своѣй власнôй справѣ. Про се повѣдомлено такожь міністерство торговлѣ зъ огляду на безпечнôсть руху зелѣзничого.

— **Выдѣлъ медичный у Львовѣ.** Намѣстництво запросило до Львова д ра Наполеона Цибульского професора фізіольоґія въ університетѣ краковскôмъ, щобы на мѣсци удѣливъ вказôвокъ, якій спеціяльній урядженя потрѣбій, щобы будуюче ся теперь у Львовѣ заведенье фізіольоґічне вôдповѣло всѣмъ вымогамъ теперѣшнои науки фізіольоґіи.

— **Совѣтъ Народного Дому у Львовѣ** розписавъ конкурсъ на стіпендію зъ фундациі о. Льва Мацѣлиньского зъ Коропця зъ речинцемъ до 30 н. ст. падолиста. Стіпендія (50 зр. рôчно) призначена для учениць або ученикôвъ середныхъ школъ. Першеньство мають свояки фундатора.

— **Фіскалізмъ.** Подôбна пригода яка стрѣтила у Львовѣ одного проф. школы реальнои, про що мы доносили, стрѣтила и адъюнкта судового въ Щирци п. Позняка. Якъ пишуть до польскихъ часописей прийшовъ сими днями екзекуторъ податковый до бюра адъюнкта въ судѣ, въ часѣ коли той переводивъ публичну розправу и въ присутности сторôнъ стягнувъ вôдъ него таксу войскову.

— **Зъ выставы краевои.** Новый плянъ ситуаційный выставы выйшовъ сими днями въ 1 : 1.000 примѣрникôвъ и можна его набути въ канцеляріи выставы. — Бар. Поперъ властитель великихъ тартакôвъ паровыхъ въ Долинѣ зголосивъ власный павільонъ на выставу. Павільонъ буде мѣстити выробы промыслу лѣсного и сырій продукты деревнй. Мѣжь иншими буде тамъ пень смереки незвычайныхъ вже нинѣ розмѣрôвъ въ Карпатахъ.

— **Холера.** Ґазета урядова доносить: Дня 9 н. ст. жовтня занедужало на холеру: въ Микуличинѣ повѣта надвôрияньского 2 особы, въ Надвôрнôй 1, въ Загвоздѣ повѣта станиславôвского 3 особы, въ Кнѣгининѣ 1 особа, въ Коломыи, Гуменовѣ повѣта калуского и въ Ладинѣ повѣта сяноцкого по 1 особѣ. — Выздоровѣло: въ Лузѣ и Добротовѣ повѣта надвôрняньского, въ Кнѣгининѣ и Римановѣ по 1 особѣ. — Померло: въ Надвôрнôй 2 особы, въ Загвоздѣ повѣта станиславôвского и въ Римановѣ по 1 особѣ. — Дня 8 н. ст. жовтня було 47 осôбъ недужихъ на холеру, а коли въ дни 9 н. ст. жовтня занедужало 10, выздоровѣло 4 и умерло 4 особы, отже лишає ся въ лѣченю 49 осôбъ. — Бактеріольоґічно сконстатовано заразину холеры въ вôдходахъ осôбъ, що занедужали въ Пелни повѣта сяноцкого, въ Крушку повѣта жидачѣвского, въ Завишни повѣта сокальского и въ Долинѣ. — Натомѣсть не выкрыто заразинъ холеричныхъ въ вôдходахъ осôбъ, що занедужали въ Солотвинѣ повѣта богородчаньского.

— **Огнѣ.** Зъ сяноцкого пишуть намъ: Въ вôддаленôмъ вôдъ Сянока о пôвъ милѣ селѣ Загутиню выбухъ дня 8 н. ст. жовтня о годинѣ 10 рано пôдчасъ служби Божои въ філіяльнôй церкви въ Сторожахъ, на котрôй була бôльша часть селянъ и мѣсцевый пароxъ, страшный огонь, котрого жертвою упало 6 загородъ селяньскихъ и 1 жидôвска зъ цѣлымъ вже зôбранымъ запасомъ земныхъ плодôвъ, господарскими знарядами а по части и живымъ добыткомъ. Завдячити тôлько належить прибувшимъ до огню пп. кондукторамъ зъ Нового Санча Франц. Шляґерови, Адам. Хоронжому и Як. Кмецеви, якъ рôвножь и прибувшôй зъ Сянока охотничôй сторожи огневôй пôдъ зарядомъ заступника начальника тои-жь п. Кущака, що цѣле село не упало жертвою огню. Сусѣдный парохіяльный дôмъ и будынки були уже въ поломѣняхъ, однако завдяки усильнôй праци сторожи и доброму зарядови та особистому примѣрови п. Кущака, удало ся ихъ уратувати вôдъ знищения. Прибувшій зъ Сянока до огню п. староста бувъ наочнымъ свѣдкомъ того нещастя, тожь сподѣвати ся належить, що зволить утворити ратунковый комітетъ, щобы прийти въ помôчь нещастнымъ погорѣльцямъ, позбавленымъ передъ наступаючою зимою не тôлько даху и хлѣба, але и способу до житя. — Зъ 4 на 5 н. ст. жовтня погорѣвъ въ Студенôмъ господарь Дмитро Фесôвъ. Шкода обчислена на 2000 зр., була обезпечена лише на 500 зр. въ товаристві Краковскôмъ. Причиною огню пôдпаленье. — Дня 7 н. ст. жовтня знищивъ огонь въ селѣ Козловѣ повѣта каменецкого 36 хатъ зъ будынками господарскими и заведенье добродѣйне п. Келяновскои, що стояло пôдъ зарядомъ черниць, разомъ зъ каплицею. Чашу зъ св. частицями перевезено зъ каплицѣ до Милятина.

— **Сватанье въ Ґренляндіи.** Вôдъ коли місіонарѣ зъѣдналя собѣ въ Ґренляндіи довѣріе, вôдъ тогдѣ стало сватанье на найвысшôй пôвночи актомъ церковнымъ. Одинъ місіонарь оповѣдае въ своихъ запискахъ про обставины, середъ якихъ вôдбуваe ся сватанье. Приходить паробокъ до місіонаря и каже: „Я мавъ бы охоту подружити ся“. — „Зъ кимъ?“ — пытае той. Паробокъ называе ей по имени. — „Ты говоривъ зъ нею?“ — розвѣдуе місіонарь. „Нѣ!“ — „Чому-жь нѣ?“ — „Ей, то такъ тяжко, розговорѣть ся вы зъ нею“. Місіонарь кличе до себе дѣвчину: „Думаю, вже часъ, щобы ты выйшла замужь“. — „Я не хочу. — „Шкода! маю для тебе гарного хлопця!“ — „Кого?“ — Місіонарь оповѣдае. „Е! вôнъ нездара, не хочу его!“ — „Але-жь вôнъ запопадливый, придбае все для дому, добре кидае гарпунею и любить тебе“. Дѣвчинѣ починае подобатись однакъ обстае при своѣмъ и каже, що не хоче. „Добре, я тебе не неволю“, вôдповѣдае місіонарь, „найду тобѣ иншого...“ Місіонарь умовкае, немовьбы цѣла справа розбилась о ей „нѣ“. Дѣвчина стоить и згодомъ стае зôтхати: „Якъ вамъ завгодно...“ — „Нѣ“, вôдповѣдае пасторъ. Зновъ глубоке зôтханье. „Отже ты его не хочешь?“ — „Панъ-отче!“ — червонѣесь и вôдвертае ся: — „Менѣ здае ся, вôнъ до нѣчого“. — „Такъ? Не убивъ вôнъ тамтого року двохъ китôвъ, коли иншій й одного не зловили? Отже ты его хочешь?“ — „Хочу“, каже вкôнци дѣвчина зъ першу несмѣливо, а вôдтакъ глядить просто въ очи пастора. „Нехай васъ Богъ благословить!“ закôнчуе місіонарь и ще того самого дня вôдбуваe ся весѣлье.

— **Дрôбній вѣсти.** У Львовѣ померъ въ 63 ôмъ роцѣ житя Жигмонтъ Козловскій, властитель бôльшои посѣлости и посолъ на соймъ краевый зъ ґрупы бôльшои посѣлости сяноцкого округа. Покôйный бувъ вôтцемъ посла на соймъ краевый и до рады державнои д-ра Володимира Козловского.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна 50 кр. льосôвъ великои инсбрукскои льотеріи. Тягненье вже 26 н. ст. жовтня.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Дирекція почтъ надала 1) посады почтмайстрôвъ: въ Комарнѣ експедиторови Казим. Коваржикови, въ Йордановѣ експедіентови Кипр. Поляньскому,въ Черлянахъ експедиторови Ив. Елєкторовичеви; 2) посады експедіентôвъ: въ Лютчи Роз. Ґансъ експедиторцѣ, въ Любѣни коло Мысленицъ вдовѣ по почтмайстрѣ Мар. Бургилевичь, въ Райтаровичахъ експедиторцѣ Іос. Ґотлібъ, въ Голосковѣ на двôрци начальникови стаціи зелѣзничои Фр. Кокосиньскому, въ Поронинѣ експедиторцѣ Стан. Висновскôй, въ Тиравѣ волоскôй експедиторови зъ Кальницѣ Як. Боюкови, въ Ваґінсберзѣ емеритованому кондукторови Ив. Добровольскому у Львовѣ въ VIII-ôй філіи при ул. Лычакôвскôй вдовѣ по ревідентѣ рахунковôмъ Єл. Смолюховскôй, у Львовѣ въ IX-ôй філіи при ул. Зибликевича вдовѣ по почтмайстрѣ Генр. Гаръ, въ Надибахъ-Воютичахъ асистентови зелѣзничому Тад. Халескому въ Синявѣ коло Максимôвки експедиторови Меч. Кабаровскому, въ Соколовѣ коло Стрыя експедіентцѣ зъ Дуплискъ Юл. Князьолускôй, въ Улючи експедиторцѣ Мел. Борисевичь; вкôнци 3) посады стайничихъ почтовыхъ: въ Перемышли Авг. Полякъ вдовѣ по старшôмъ контрольорѣ почтовôмъ: въ Бродахъ Емѣ Штайнсберґъ вдовѣ по почтмайстрѣи въ Закопанôмъ Емѣ Фінґеръ вдовѣ по почтмайстрѣ.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Снятинѣ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Снятинѣ на посаду старшои и молодшои учительки, въ Белелуи, Будиловѣ, Любкôвцяхъ, Олешковѣ, Орелци, Потôчку, Тростянци, Тулавѣ, Устью надъ Прутомъ и Видиновѣ; вкôнци на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Карловѣ, Джуровѣ, Илинцяхъ, Рожневѣ, Завалю, Вовчкôвцяхъ, Пôдвысокôй, Стецевôй, Снятинѣ. Поданя треба вносити до 15 н. ст. падолиста. — Дирекція почтъ оголошуе конкурсъ на кôлька посадъ офіліялôвъ и на посады експедіентôвъ: въ Кальници повѣта лѣського, зъ платнею 430 зр. и въ Вишневѣ коло Букачовець въ повѣтѣ рогатиньскôмъ зъ платнею 270 зр. Поданя треба вносити о посады офіціялôвъ до 25 н. ст. жовтня, а на посады експедіентôвъ до 18 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Сяноцѣ оголошуе конкурсъ: на посаду управителя 5 кл. школы мужескои въ Сяноцѣ та на посаду старшого и молодшого учителя при тôй-же школѣ; дальше на посады греко- и римокат. катихита въ Сяноцѣ и учителѣвъ: въ Бзянцѣ, Глубокôмъ, Лодинѣ, Мильчи, Новосѣлцяхъ, Пакошôвцѣ, Писарôвцяхъ, Побѣднôмъ, Королику полскôмъ, Черемсѣ, Чертежи, Чистогорбѣ, Диліевôй, Дубрôвцѣ рускôй, Дудинцяхъ, Куташнôмъ, Лалинѣ, Межибрôдци, Мощанци, Одреховôй, Ославици, Пелни, Полоннôй, Полянахъ суровичныхъ, Прелукахъ, Прусеку, Радоршичахъ, Сеньковôй воли, Семушовôй, Синявѣ, Сторожахъ малыхъ, Шклярахъ, Суровици, Щавнôмъ, Тиравѣ сôльнôй, Туряньеку, Вислоцѣ великôмъ, Вислочку, Воли нижнôйчи выжнôй, Загутиню, вкôнци на посады: управителя въ Яцмири, управительки въ Римановѣ, старшого учителя въ Сяноцѣ и Яцмири та учителѣвъ и учительокъ молодшихъ въ Сяноцѣ, Римановѣ, Яцмири, Загôрю, Боську и Команчи. Поданя треба вносити до 15 н. ст. падолиста.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго народнаго театру** зложили на руки о .Форися Вп. пп.: Малиновска 50 кр., Степанова 50 кр., Форисьова 50 кр.. Шашкевичѣвна 50 кр., панна Малиновска 50 кр., о. Малиновскій 1 зр., о. Форись 1 зр., Гучковскій окôнченый богословъ 1 зр.; разомъ 5 зр. 50 кр. — Дальше зложили Вп. пп.: ґр. Лось 1 зр., д ръ Іос. Меруновичь протомедикъ 2 зр., совѣтники намѣстництва: Шабедь, Евг. Кравсъ, Ант. Левицкій, Єґерманъ, по 1 зр., Шавловскій 1 зр. 30 кр., Прокопчицъ 1 зр. 50., Гавришкевичь 1 зр., краевый инспекторъ Дворскій 1 зр., секретарь намѣстництва Кокуревичь, комісарѣ повѣтовій Дзеровичь и Кранцъ та практикантъ намѣстництва д-ръ Гротовскій по 1 зр., о. Ив. Литвиновичь крилошанинъ 1 зр., совѣтникъ намѣстництва Тугъ 2 зр., староста Герасимовичь 1 зр. урядники намѣстництва дрôбными датками 4 зр. 20 кр., д-ръ Савицкій примарь шпиталя 1 зр., комісарь магістрату Билиньскій вôдъ себе 1 зр., дрôбными датками зôбравъ 4 зр. 20 кр. и Чарковскій-Голевскій 10 зр. — На руки нашои адміністраціи надôславъ о. Левъ Горалевичь зъ Угерска 5 зр., котрій зложивъ п. Антôнъ Хотъ (Чехъ), огородникъ въ Угерску.

— **На товариство „Шкôльна Помôчь“ въ Коломыи** зложили дальше Вп. пп.: К. Устияновичь 2 зр., І. Кульчицкій зъ Будзанова 2 зр., д-ръ М. Кочиркевичь 1 зр., проф. Турчиньскій 1·33 зр., А. Герасимчукъ зъ Радовець 3 зр., професоры Сальо, Перфецкій, Дольницкій, о. Лепкій, Черкавскій, Поляньскій, Федьвъ. Жидôвскій и С. Левицкій разомъ 5 зр 90 кр., о. Коржиньскій 1 зр., мѣсцевій члены товариства вкладки мѣсячній 4 зр. 40 кр., о. М. Добровольскій 1·20 зр. и приборы до ґімнастики; надто при принятю ученикôвъ до Бурсы: И Годованець, Н. Ґеґейчукъ, А Кордовскій, Н. Орищукъ, Т. Яворскій, о. Н. Кумановскій, О. Никифорукъ и В. Винничукъ по 1·20 зр. Всѣмъ Вп. Дателямъ складаемо сердечне спаси-Бôгъ!

При тôй нагодѣ звертаемо ся до Вп. Патріотôвъ зъ прошеньемъ о дальшу опѣку и помôчь! Выдаткôвъ товариство маe дуже много, а кôлько-жь доперва треба бы выдати, щобы можна кождому потребуючому помогчи. „Шкôльна Помôчь“ закупила книжки шкôльній и стараесь кождого бѣднѣйшого ученика заосмотрити въ приборы шкôльній, книжки, одѣжь, а кôлько разôвъ треба ратувати пильныхъ и талановитыхъ ученикôвъ передъ голодомъ та холодомъ! Тожь и цѣле удержанье дае изъ скупыхъ своихъ средствъ „Шкôльна Помôчь“. Теперь ученикôвъ у Коломыи що-разъ бôльше, бо маємо вже двѣ рускій клясы ґімназіяльній, а зближаесь зима! Тожь не забувайте Вп. Земляки на бѣдныхъ! посылайте скоро и щедро датки свои, а отрете неодну сльозу и неодному бѣдному ученикови позволите при помочи скôнчити студіи и стати чоловѣкомъ У иншихъ народôвъ на такій товариства и бурсы сыплють сотками, а тутъ нема навѣть засобôвъ, щобы на Бурсу коломыйску нову бôльшу хату купити! Не забувайте Добродѣѣ на бѣдныхъ ученикôвъ! Въ добрôй и добре выхованôй молодежи наша вся будучность! — Въ Коломыи дня 10 н. ст. жовтня 1893. *Выдѣлъ.*

— **На будову дому для товариства „Зоря“** жертвували Вп. пп.: Деґенъ Симонъ, Гукъ П., Левицкій Софронъ, Бѣлоусъ П., Левицкій Вол., Даниловичь Ев., Бабякъ Ип., Ленкавскій Ст. и Рихвицкій, по 50 кр.; Сливиньскій П. 1 зр.; Матковскій 1 зр.; Мѣйскій 30 кр.; Дригиничь 20 кр. — Всего вôдъ 20 грудня 1892 року по нинѣ зложено 1.922 зр. 24 кр. Сердечно дякує — *В. Нагôрный*, голова товариства.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 11 жовтня. Frmdbl. думає, що осѣнна сесія парляментарна буде дуже бурлива, але не зготовить крізы кабінету.

Буда-Пештъ 11 жовтня. Вѣсти, мовь бы мѣжь короною, правительствомъ и церквою прийшло до компромісу въ церковно-політичныхъ спôрныхъ пытаняхъ поки-що неоправданй.

Бѣлградъ 10 жовтня. Трибуналъ касаційный увôльнивъ всѣхъ ліберальныхъ префектôвъ вôдъ обжалованя о надужитя при выборахъ.

Римъ 11 жовтня. Говорять, що и австрійска ескадра вôдвѣдає италійскй порты.

Лондонъ 11 жовтня. Адміралъ Мелльо прирѣкъ не острѣлювати Ріо Жанейра.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

— **Вп О Жук. въ Пук.** Поправлено, а бажанй книжки не хоче тов. Шев. на раты напередъ высылати лише по выплаченю ратъ. Просимо на насъ не забувати. — **Вп. Н. Ков. въ Лях. под** Вписано за 2 кварт., а не за 3-ый. — **Вп. д-ръ А. Гор. въ Чорт.** Анонсы вырôвнанй а за „Дѣло“ прийде нвмъ до кôнця 3 кварт. ще 3·10 зр.

Оповѣщенье.

ЗАГАЛЬНЙ ЗБОРЫ
членôвъ „Народнои Торговлѣ“
товариства зарегістрованого зъ ограниченою порукою
за рôкъ адміністраційный 1892/93

вôдбудуть ся

дня 2 н. ст. падолиста 1893 о годинѣ 9 рано

въ великôй сали „Народного Дому“.

Порядокъ дневный:

1. Отворенье зборôвъ предсѣдателемъ Совѣта управляючого зъ нагоды десяти-лѣтныхъ роковинъ заснованя товариства.
2. Справозданье Совѣта управляючого.
3. Справозданье и внесенье головного Комітету контрольного [§§. 34 и 46 статута].
4. Доповняючій выбôръ трохъ членôвъ Совѣта управляючого.
5. Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого на рôкъ адміністраційный 1893/94.
6. Выбôръ головного Комітету контрольного на рôкъ адміністраційный 1893/4.
7. Внесеня членôвъ.

Яко леґітимація для членôвъ служить ихъ книжечка удѣлова. — Члены, выповѣвшй свои удѣлы, не мають права голосу.

У Львовѣ 6 н. ст. жовтня 1893

Вôдъ Совѣта управляючого „Народнои Торговлѣ. 4885

Евгеній Дудкевичь предсѣдатель Совѣта. *Д-ръ Кость Левицкій* членъ Совѣта.

Увага: Білянсъ и справозданье Совѣта выложенй будуть вôдъ дня 16 н. ст. жовтня вô всѣхъ складахъ и въ канцеляріи Дирекціи Товариства. На жаданье высылає ся такожь почтою.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

10 н. ст. жовтня 1893.

Львôвъ: Пшениця 7·25 до 8·—, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ 6·50 до 7·—, рѣпакъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика 5·25 до 5·75, льнянка —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ 23·— до 25·—, анижь 34·— до 38·—, кукуруза 5·75 до 6·—, хмѣль 100·— до 130·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 16·— до 17·— зр.

Кракôвъ: Пшениця 7·80 до 8·0, жито 6·70 до 7·—, ячмѣнь 7·50 до 8·—, овесъ 6·80 до 7·— горохъ 7·— до 9·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 13·— до 14·—, льнянка —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, бульбы —·— до —·—.

Пôдволочиска: Пшениця 7·65 до 7·80, жито 5·70 до 5·80, ячмѣнь 5·50 до 5·85, овесъ 5·12 до 5·40, горохъ 6·80 до 7·—, вика —·— до —·— рѣпакъ —·— до —·—, льнянка 12 до 12·25, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·— бульбы —·— до —·—, макъ 22·— до 24·25.

Тернопôль: Пшениця 7·35 до 7·50, жито 5·50 до 5·65, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ 5·75 до 6·— горохъ 7·50 до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·50 до 12·75, льнянка 7·75 до 8·25, конюшина червона 6·— до 65·—, бѣла —·— до —·— конюшина швед. —·— до —·—, гречка 7·— до 7·25, оковита 16·50 до —·—.

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Людомилъ Левандовскій

ВЪ ЧОРТКОВѢ 4884 2—3

глядає заразъ рутинованого конціпієнта.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнй, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякй направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ВСЯКЙ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи котрй вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4640

СОКАЛЬ и ЛІЛІЄНЪ

Дôмъ банковый и Контора вымѣны

У ЛЬВОВѢ

купує и продає всякй листы заставнй, 5% Облігаціи комунальнй банку краєвого, 4½% и 4% позичку краєву, Облігаціи довгу державного, Льосы державнй и приватнй, Монеты австрійскй и заграничнй **по найкористнѣйшихъ услôзяхъ**. Выплата выльосованыхъ платныхъ облігацій и льосôвъ, якъ такожь платныхъ купонôвъ безъ дочисленя провізіи. **Порученя на біржу выконує найсоліднѣйше.** Переказы на бôльшй мѣста заграницѣ по найдешевшихъ цѣнахъ. Порученя зъ провінціи выконує вôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи. 4602 63—?

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный зъ днемъ 1 червня 1893 пôсля годинника львôвского

Приходять до Львова зъ	ПОѢЗДЫ поспѣшнй		особовй		
Кракова (Берлина, Вроцлава, Вѣдня)	3^{08}	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Варшавы	—	6^{01}	9^{36}	6^{36}	9^{41}
Мушины - Криницѣ черезъ Тарнôвъ (вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	9^{36}	—	—
Мушины-Криницѣ и Хабôвки черезъ Тарнôвъ	—	—	—	—	9^{41}
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ або Ряшѣвъ (вôдъ 15/6 до 15/9)	—	6^{01}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Стрый	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	—	—	6^{36}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець гол.)	2^{48}	10^{02}	9^{46}	6^{21}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (на дворець Пôдзамче)	2^{34}	9^{46}	9^{21}	5^{55}	—
Сучавы	10^{11}	—	7^{59}	12^{51}	7^{11}
Кимполюнґа	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Радôвцѣвъ	10^{11}	—	7^{59}	—	7^{11}
Бергомета и Чудина	10^{11}	—	—	—	—
Новоселицѣ	—	—	—	—	7^{11}
Слободы рунгурскои	10^{11}	—	—	—	7^{11}
Гусятина черезъ Галичь	10^{11}	—	7^{59}	—	—
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	12^{51}	—
Белзця	—	—	—	5^{26}	—
Сокаля	—	—	8^{16}	5^{26}	—
Лавочного (Пешту, Мішкольца, Серенча, Мункача, Хирова и Станиславова чер. Стрый)	—	—	9^{06}	1^{08}	—
Стрыя	—	—	9^{52}	—	—
Сколього, Хирова, Станиславова и Борислава ч. Стрый	—	—	2^{38}	—	—
Вôдходять зô Львова до					
Кракова (Вѣдня, Вроцлава, Берлина)	3^{01}	10^{41}	5^{26}	11^{11}	7^{36}
Варшавы	—	10^{41}	5^{26}	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ Хабôвки via Тарнôвъ або Ряшѣвъ	—	10^{41}	—	—	—
Мушины-Криницѣ ч. Тарнôвъ (тôлько вôдъ 1/7 до 31/8)	—	—	—	—	7^{36}
Мушины-Криницѣ ч Тарнôвъ	—	—	5^{26}	—	—
Мушины-Криницѣ ч Стрый	—	—	—	8^{01}	—
Надберезя и Тарнобжеґу	—	10^{41}	5^{26}	—	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця гол)	6^{44}	3^{20}	10^{36}	11^{11}	—
Пôдволочискъ и Бродôвъ (зъ двôрця Пôдзамче)	6^{58}	3^{32}	10^{40}	11^{33}	—
Сучавы	6^{36}	—	10^{36}	3^{31}	10^{56}
Бучача черезъ Галичь	—	—	—	3^{31}	—
Гусятина черезъ Галичь	6^{36}	—	—	—	10^{56}
Слободы рунгурскои	—	—	10^{36}	—	10^{56}
Новоселицѣ	6^{36}	—	—	—	—
Бергомета и Чудина	6^{36}	—	—	—	—
Радôвцѣвъ	6^{36}	—	10^{36}	—	10^{56}
Кимполюнґа	6^{36}	—	—	3^{31}	—
Сокаля	—	—	9^{56}	7^{21}	—
Белзця	—	—	9^{56}	—	—
Борислава черезъ Стрый		—	7^{21}	10^{26}	—
Лавочного (Мункача, Серенча, Мішкольца, Пешту и Хирова черезъ Стрый)	—	—	7^{21}	8^{01}	—
Станиславова черезъ Стрый	—	—	10^{26}	8^{01}	—
Сколього и Хирова ч Стрый	—	—	10^{26}	—	—
Стрыя	—	—	3^{41}	—	—

ЗАМѢТКА: Годины пôдчеркненй значать пору нôчну вôдъ год 6-ои вечеромъ до 5-ои 59 мін. рано

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр зелѣзниць державныхъ (I Іоганесгассе 29) якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ улиця Третого мая ч 3. готель Имперіяль удѣляєсь устныхъ або письменныхъ вѣдомостей въ справахъ дотычныхъ службы на ц. к. австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ. — О скôлько же пôдручники дозваляють, такожь вѣдомостей вôдносячихъ ся до решты австр угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць. — Въ бюрахъ информаційныхъ продаєсь такожь выдаванй черезъ ц к. австр. зелѣзницѣ державнй прямй білеты до ѣзды и зуставлюванй зшитки посвѣдчень до ѣзды, якъ такожь тарифы. — Розклады ѣзды въ видѣ кишеневôмъ можна дôстати въ бюрахъ информаційныхъ, касахъ стаційныхъ и у кондукторôвъ. 4514

Вѣнцѣ гробовй бляшанй вôдъ дешевыхъ до найбогатѣйшихъ

поручає 4595

ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры).

Цѣнники илюстрованй рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 76—180

ВСЯКЙ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНЙ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВЙ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

ЛЕОПОЛЬДЪ

ЛИТИНЬСКІЙ

Львôвъ, Коперника 2

поручає

Фарбы олѣйнй до дверей, вôконъ, штакетôвъ, парканôвъ и т. п гарно лыскучй, готовй до ужитя

Лякеры. — Пензлѣ. — Бронзы и т. п.

На жаданье цѣнники оплатно и даромъ. 4676 45—?

Конякъ французскій

фляшка по 2 и 3 зр., курацiйный по 4 зр. 50 кр. поручає торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ, улиця Академічна ч. 20.

4669 37—45

БРИ-

твы швайцарскй и англійскй, ремѣнцѣ и марморки пензлѣ и всякй приборы до голеня

поручає найдешевше

торговля приборôвъ до подорожи, бѣля мужеското, перфумеріи и т. п.

ПАВЛА ЛЯНҐНЕРА

передъ тымъ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

УРЯДЪ ПРИХОДСКІЙ

ВЪ ЗОЛОТНИКАХЪ

глядає испытованого дяка, заразъ або вôдъ провôдъ. Близше листовно.

4873 3—3

Л. Тировичь И. Балабанъ

рѣзьбарь архітектъ

поручають свою робôтню въ котрôй выконують **всякй роботы памятниковй** якъ на гробы, грôбницѣ, хресты, плыты написовй и т. ин

4780 **РОБÔТНЯ** 31-156

Львôвъ, ул. Зибликевича 11.

Краєва фабрика

выробôвъ ткацкихъ

Володислава Ґонета въ Корчинѣ

поручає зъ найчистѣйшого льну гарнй и свѣжй славнй полотна корчиньск въ великôмъ выборѣ, а то: Полотна на сорочки, простирала безъ шву, пошевки и т ин вôдъ грубыхъ до найтоншихъ вебъ, димы рôзнй, рушники, хустки до носа грубшй и тонкй вебовй бѣлй и барвистй. Бѣлье столове, дрелихи на ліберіи и матерацы, полотна вѣтрильнй (Segeltuch) и т. ин. выробы першои якости по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Цѣнники и пробки жаданыхъ сортôвъ высылає ся даромъ и оплатно.

За доброту выробôвъ ручить ся. 4573 7—32

Загальне признанье, яке найшли мои выробы въ широкихъ кругахъ П. Т Публики, свѣдчать найлѣпше про доброту ихъ и зъ тои причины осмѣляю ся поручити ихъ ласкавымъ П. Т. взглядамъ.

ЦУКОРНЯ

Чеслава Шнайдера

у Львовѣ, улиця Баторія число 32 напротивъ ґімназіи Франца Іосифа заосмотрена великимъ выборомъ тѣстъ цукрôвъ десеровыхъ, кармелькôвъ, тѣстъ до чаю и Бядіянкôвъ приймає такожь всякй замовленя и высылає за послѣплатою на провінцію. Замовленя полагоджує найкористнѣйше и пôсля найбôльшихъ вымогъ. 4758

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнй управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнарôвъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитй дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новй, гармонѣйнй дзвоны якъ такожь поодинокй, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсоліднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятй въ снасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

Порученя біржевй

полагоджуємо якъ найсоліднѣйше за мѣрною заплатою и задержуємо закупленй паперы ажь до продажи зъ зыскомъ въ депозитѣ.

Рады и информаціи

въ справахъ банковыхъ и біржевыхъ удѣляємо безплатно точно и якъ найсовѣстнѣйше.

Вкôнци поручаємо ся до

Закупна и продажи

всякихъ паперôвъ, вартôстныхъ якъ **листы заставнй, пріорітеты, льосы и т. ин. послѣднй такожь на сплаты мѣсячнй**, по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Порученя зъ провінціи полагоджуємо безъ дочисленя якои небудь провізіи.

Товариство банкове и конторы вымѣны

ШЕЛЛЄНБЕРҐЪ и КРАЙЗЕРЪ

у Львовѣ, площа Галицка 1. 4752

МАҐАЗИНЪ ЦВѢТÔВЪ

и складъ насѣня

М. ВОЛИНЬСКОГО и Т. КАЧИНЬСКОГО

У ЛЬВОВѢ

площа Марійска ч. 3. (коло готелю Жоржа)

ЗАВЕДЕНЬЕ ОГОРОДНИЧЕ

ул. Садôвницка ч. 13 (напротивъ монастиря св. Тересы)

поручає на осѣнный сезонъ цибульки гіяцинтôвъ, тулипанôвъ, нарцизôвъ, лелій и т. ин. по найприступнѣйшихъ цѣнахъ; всякй порозумѣня листовно.

4869 5—6 Зъ поважаньемъ

Волиньскій и Качиньскій.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 4—36 4851

СКЛАДЪ КАВЫ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ назвою 2227

„СІРІЮСЪ“

у Львовѣ ул. Оссолиньскихъ ч. 11

вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои

поручає лишь найлѣпшй роды **Цейлонъ, Мокку и Американьску,** по цѣнахъ гуртовныхъ.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“

улиця Баторія число 21

можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г. Раймунда Цѣна зниж 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ анґлійского Едвардса Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ француского Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчнй Дзвоны зъ анґлійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошь а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц зн. 1·60 кр
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зъ великого Свѣта зъ француского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр.
Фромонтъ молодшій и Рісльеръ старшій зъ француского. Ц. зн 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ анґлійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ француского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К Толстого. Ц. зн. 1 зр
Зъ чужихъ зѣльникôвъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набобъ зъ француского Альф. Додета Ц зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц зн. 1·20 кр
Великій Лôмъ зъ француского Юрія Онега. Ц. 2 зр
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцѣвъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.

Перед-послѣдный тыждень

ИНСБРУКСКЙ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: М. Йонашъ, Кіцъ и Штоффъ, Сокаль и Лілієнъ, Августъ Шелленберґъ всѣ у Львовѣ.

4852 15—23

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.

Ч. 219. Львôвъ, Четверъ 30 вересня (12 жовтня) 1893. Рôчникъ XIV.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. у Вѣдни: M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. J. Danneberg, I. Wollzeile 19. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp. J. Danneberg, Hermannstrasse 14.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. в. а.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 20 кр. в. а

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Несподѣванка вôдъ ґр. Таффого.

Президентъ міністрôвъ, ґр. Таффе знає робити несподѣванки. Минувшого мѣсяця захопивъ Чехôвъ выимковыми розпорядженями, а вô второкъ єсли вже не наполохавъ, то певно зачудувавъ всѣхъ членôвъ палаты послôвъ своимъ проєктомъ ординаціи выборчои. Всѣ сторонництва парляментарнî выряджувались звести велику діскусію на тематъ выимковыхъ розпоряджень — а тутъ наразъ станула имъ передъ очима змѣна ординаціи выборчои, справа, котра своєю вагою и далекосяглостію перевысшає всѣ доси трактованî и проєктованî справы політичнî. Не лишає ся отже нѣчого иншого посламъ, якъ побѣжно полагодити всѣ иншî справы, а головну вагу звернути на внесеный проєктъ. А тутъ ще ґр. Таффе поважно и зъ притискомъ заявляє, що правительство, порозумѣвши вагу змѣны ординаціи выборчои, не жахалось взяти иніціятиву въ тôй справѣ и горячо поручає посламъ сеи справы не засыпляти, лишь чимъ скорше полагодити єи.

Правительство, розширюючи право выборче на широкî верствы населеня, руководилось засадою, що кождый повиненъ мати якъ найширшу участь въ житю політичнôмъ при помочи свого права выборчого, хто лишь повнить свои обовязки горожаньскî въ такій спосôбъ, якъ наказують законы. Тожь єсли хто выповняє тяжкій обовязокъ службы войсковои, хто пôддає ся безъ опору обовязкови шкôльному та хто платить податки або своєю працею причиняє ся до загального економічного розвитку — сей повиненъ мати право голосованя. Безперечно отся засада може вдоволити и найскрайнѣйшихъ реформаторôвъ теперѣшного ладу суспôльного, бо мабуть дуже мало найдесь такихъ горожанъ, котрî бы не выповняли бодай одного зъ повысшихъ обовязкôвъ супротивъ державы.

Але ґр. Таффе, хочь и якъ широко выказавъ свою прихильнôсть для справедливыхъ домагань и правъ загалу населеня, мусѣвъ оглядати ся на „загально-державнî интересы“ и зъ тои точки погляду уважавъ потрѣбнымъ задержати подѣлъ куріяльный: на куріи мѣску, сѣльску и великои посѣлости — а що найчуднѣйше — посереднôсть выборôвъ зъ куріи сѣльскои,

И зъ того выйшло таке, що за-для загально-державныхъ интересôвъ треба мѣста вôддати въ руки тыхъ тысячѣвъ населеня мѣского котрî выписали на своѣмъ прапорѣ: загальне право голосованя и домагають ся того права вже навѣть пôдъ грозьбою — а натомѣсть не нарушати въ нѣчôмъ се перестарѣле, нѣчимъ неоправдане заступництво бôльшои посѣлости та звязанье рукъ тысячамъ сѣльского населеня посередностію выборôвъ. И буде такъ, що кôлькадесять бôльшихъ властителѣвъ выбере одного посла и кôльканацять тысячѣвъ мѣского населеня выбере одного посла, а зновъ въ имени сотокъ управненыхъ до голосованя селянъ стане при урнѣ выборчôй одинъ або два выборцѣ Якъ бачимо, суть суперечности великî и они разять.

Але годѣ не признати, що ґр. Таффе зробивъ великій крокъ напередъ въ справѣ унормованя права выборчого, бо заявивъ ся за принціпомъ: хто повнить обовязки державнî, має право голосувати. Се принціпъ дуже важный и длятого по ухваленю и введеню єго въ житье — можна буде робити дальшî выломы въ тыхъ иншихъ, такъ сказати-бъ, формальныхъ обмеженяхъ права выборчого.

Русины заявлялись завсѣгды за загальнымъ правомъ голосованя, хочь зъ другои стороны уважали для своихъ правно-політичныхъ интересôвъ найбôльше потрѣбнымъ и хосеннымъ: заведенье безпосередныхъ выборôвъ въ куріи сѣльскôй. Длятого и супротивъ внесеного проєкту правительственного о змѣнѣ ординаціи выборчои займуть прихильне становище, але не залишать — єсли тôлько се не перешкодило бы ухваленю принціпіяльному самого проєкту — домагати ся, щобы безпосереднôсть выборôвъ зъ куріи сѣльскои була безусловно усунена.

Змѣна ординаціи выборчои.

Предложеный правительствомъ проєктъ закона о змѣнѣ ординаціи выборчои до рады державнои звучить дословно такъ:

Артикулъ 1-шій: По §. 9-ôмъ ординаціи выборчои зъ 2 цвѣтня 1873 пôсля укладу закона зъ 4 жовтня 1882 будуть доданî слѣдуючî постановы яко §. 9 a, §. 9 b, §. 9 c, и §. 9 d.

[Мы подаємо тутъ найперше постановы §. 9-ого теперѣшнои ординаціи выборчои.

§. 9-тый. Управненымъ до выбору взагалѣ єсть кождый самоправный горожанинъ австрійскій, мужеского пола, котрый покôнчивъ 24-тый рôкъ житя и не єсть вылученый вôдъ права выборчого (§. 20). Лишь въ куріи выборцѣвъ бôльшои посѣлости (найвысше оподаткованыхъ) уважають ся управнеными до голосованя такожь женщины, котрî суть самоправнî, числять 24 лѣтъ и не вылученî вôдъ права выборчого.

Услôвє австрійского горожаньства має вагу такожь для выборôвъ тріестерскои палаты торговельнои и промысловои.

Якимъ услôвямъ спе[illegible] ще крôмъ того вôдповѣсти, [illegible] право выборче въ якôй[illegible] певного краю орѣкає [illegible]ныхъ постановъ, котрî [illegible] выборчого до со[illegible] часѣ, коли вôйшовъ въ житье законъ зъ 2 цвѣтня 1873, що-до выбору членôвъ палаты послôвъ..

Однакъ на скôлько право выборче въ куріи бôльшои посѣлости пôсля постановъ ординаціи выборчои до сойму зависить вôдъ мінімумъ оплачуваныхъ рôчно податкôвъ реальныхъ, то до выконуваня права выборчого до рады державнои вымагає ся, щобы рôчно оплачуванî податки выносили бодай чотири пятыхъ частей того мінімумъ.

Въ куріи выборчôй мѣстъ и сѣльскихъ громадъ суть управненî, крôмъ постановъ уступу 3-того параґрафу, такожь и тî члены громады до выбору посла, взглядно выборцѣвъ, котрî платять рôчно що-найменше 5 зр. безпосередныхъ податкôвъ державныхъ и вôдповѣдають иншимъ услôвямъ ординаціи выборчои до рады державнои.

[Кождому горожанинови, хочь и не управненому до выбору начальства громадского, прислугує въ тôй громадѣ, де мешкає и оплачує податокъ, чи то заробковый, чи доходовый, чи вôдъ посѣлости, право выборче пôдъ тыми услôвями и въ такій самъ спосôбъ, якъ и приналежнымъ до громады.]

До повысшого §. 9 мають долучити ся ще отсî новî параґрафы:

§ 9 a. Крôмъ тыхъ осôбъ, котрымъ пôсля постановъ §. 9 ординаціи выборчои до рады державнои пôсля закона зъ 4 жовтня 1882 прислугує право выборче, прислугує оно въ куріи мѣскôй и сѣльскôй ще тымъ австрійскимъ горожанамъ, котрî по-при выповнюванье загальныхъ условій для управненыхъ до выбору (§. 9 al. 1), найперше стояли противъ неприятеля, взглядно суть управненî носити медаль воєнный або придбати собѣ цертіфікатъ для выслуженыхъ пôдофіцирôвъ пôсля закона зъ 19 цвѣтня 1872, або друге: можуть выказати ся вымаганымъ доказомъ образованя (§. 9 b) якъ такожь, що выповнили въ своѣмъ часѣ и правильно обовязокъ бранки войсковои (§. 9 c), зъ застереженьемъ выимокъ згаданыхъ параґрафôвъ и выповненя прочихъ условій того закона (§. 9 b).

Управненымъ до выбору пôсля того параґрафу прислугує право выборче въ тôй громадѣ, де мешкають.

§. 9 b. Вымаганымъ доказомъ образованя выкаже ся той, хто докаже, що знає читати и писати въ однôмъ зъ краєвыхъ языкôвъ, уживаныхъ въ королѣвствахъ и краяхъ заступленыхъ въ радѣ державнôй.

Той доказъ переведуть особы, котрî покôнчили школу народну вже пôсля закона зъ 14 мая 1869, выказавши ся свѣдоцтвомъ покôнченои школы, а выставленымъ вôдъ заряду народнои школы публичнои або маючои право публичности, єсли въ тôмъ свѣдоцтвѣ нота за читанье и писанье єсть бодай „достаточна“.

Свѣдоцтвомъ школы выдѣловои, або школы высшои вôдъ народнои школы заступає ся згаданый доказъ.

Єсли же хто не може въ сей спосôбъ перевести доказу, то має право подати сей доказъ въ такій спосôбъ, що знає добре написати передъ комісією просьбу о признанье права пôсля уложенои зъ горы формулы.

Та комісія має складати ся зъ начальника громады (бурмістра) тои мѣсцевости, де мешкає просячій о право выборче, або зъ заступника, вызначеного начальникомъ громады, зъ управителя школы народнои и зъ одного члена громады, знаючого писати а вызначенои начальникомъ громады. Єсли комісія набере пересвѣдченя, що стараючій ся о право выборче знає читати и писати, то має выставити єму того рода потвердженье, що вôнъ пôддавъ ся въ означенôмъ дни испытови передъ пôдписаною комісією и признаный за знаючого читати и писати.

Се потвердженье заступає такожь доказъ образованя и для слѣдуючихъ выборôвъ.

Вôдъ доказу образованя суть увôльненî тî, котрî були въ вѣцѣ обовязуючôмъ до школы, передъ правосильностію закона зъ 14 мая 1869 р.

§. 9 c. Доказъ, що выповнено въ часъ и правильно обовязокъ бранки, переводить ся свѣдоцтвомъ власти войсковои, взглядно власти політичнои. Увôльненî вôдъ того доказу всѣ тî, котрî ще передъ правосильностію закона войскового зъ 5 грудня 1868 були у вѣцѣ обовязуючôмъ до бранки.

§. 9 d. Прочимъ въ §. 9 уст. 2, згаданымъ услôвямъ вôдповѣдає той, хто передъ розписаньемъ выборôвъ замешкалый вже шѣсть мѣсяцѣвъ въ окрузѣ выборчôмъ и або

a) не маючи права выборчого пôсля §. 9, має платити безпосередный податокъ державный, або

b) выкаже книжочкою робôтничою або службовою, взглядно иншими документами, выставлеными або потвердженими вôдъ властей, що єсть стало занятый въ якôмсь означенôмъ званю.

Артикулъ 2-ій. §§. 19, 27 и 42 ординаціи выборчои до рады державнои змѣненî вôдъ теперь такъ:

§. 19-тый рôзнити ся має вôдъ теперѣшного тымъ, що выбранымъ на посла до рады державнои може бути той, хто має право выборче пôсля §§. 9, 9a, 9b, 9c, 9d.

§. 27-тый каже, що карты леґітімаційнî выборцѣвъ мають бути означенî порядковымъ числомъ лісты выборчои, мають мѣстити мѣсце, часъ и годину выборôвъ та годину, коли скôнчить ся голосованье — а лишь на картахъ леґітімаційныхъ выборцѣвъ зъ бôльшои посѣлости має бути подане имя и мѣсце мешканя управненого до выбору.

§. 42 каже, що „голосованье зачинає ся тымъ, що члены комісіи выборчои вôддають свои картки. Вôдтакъ вôддають выборцѣ свои картки голосованя.“ [Теперѣшна постанова о порядку, въ якôмъ выкликує ся выборцѣвъ, вôдпадає]

Артикулъ 3-тій. По §. 52 ординаціи выборчои додає ся ще отсю постанову яко §. 52 a:

§. 52 a. Въ мѣстахъ, що входять въ мѣскî округи выборчî, можуть політичнî власти назначити кôлька льокалѣвъ выборчихъ и порозділяти выборцѣвъ до выбору въ тыхъ мѣсцяхъ пôсля азбучного порядку. Въ такôмъ случаю треба вызначити для кождого льокалю выборчого окрему комісію выборчу,

Артикулъ 4-тый. Сей законъ зачинає обовязувати зъ розписаньемъ найблизшихъ новыхъ выборôвъ загальныхъ до палаты послôвъ.

Артикулъ 5-тый. Поручаю мому міністрови перевести сей законъ.

Мотивы ґр Таффого при предложеню повысшого проєкту закона мы подали вчера. Промова ґр. Таффого, хочь и дуже коротка, зробила на послахъ незвычайне, такъ сказати-бъ запоморочуюче вражѣнье. Коли ґр. Таффе пôднѣсъ ся зъ мѣсця, цѣла палата думала, що вôнъ хоче говорити про выимковî розпорядженя. Навѣть ще першî слова ґр. Таффого могли вказувати, що вôнъ говорить про ческу справу. Ажь слово „реформа ординаціи выборчои“ выкликала незвычайне вражѣнье на лици всѣхъ послôвъ. Несподѣванка була въ повнôмъ значѣню слова, бо правительство знало задержати тайну. Нѣодинъ зъ проводирѣвъ клюбовыхъ, навѣть ґр. Гогенвартъ и п. Яворскій, не знали про тайну; говорять навѣть, що рада міністерска ажь въ послѣднôмъ часѣ довѣдалась о намѣренôй реформѣ. По короткôй промовѣ ґр. Таффого послы мовь бы остовпѣли; на серединѣ салѣ стояли они дальше и розмовляли про довершеный фактъ. Вôдтакъ пôдбѣгали деякî послы на естраду президента палаты, щобы поглянути на манускриптъ внесеного предложеня. Нѣхто не говоривъ нѣ про експозе міністра скарбу нѣ про предложенье міністра обороны краєвои — а лишь про змѣну ординаціи выборчои...

Погляды поодинокихъ сторонництвъ на предложеный проєктъ ще не скристалізувались и лишь вôдзывають ся поодинокî голосы.

Зачнѣмъ вôдъ польскои делеґаціи. Czas дôставъ таку допись зъ Вѣдня:

Єсли тайна єсть порукою успѣху, то внесеный нинѣ проєктъ повиненъ дописати. Бо нѣхто не догадувавъ ся чогось подôбного; тымъ менше, що ще минувшого року презесъ кабінету заявивъ ся противъ розширеня права выборчого. На разѣ сей проєктъ ухиляє на бôкъ всѣ иншî, найголоснѣйшî доси квестія и.. споры. Вôдъ теперь реформа выборча головно заважить надъ парляментомъ, забере цѣлу єго увагу, рѣшучо вплыне на ряды боєвî сторонництвъ.

Дотеперѣшнî куріи выборчî, такожь число послôвъ не будуть змѣненî. Натомѣсть въ куріи мѣскôй и сѣльскôй будуть мати право выборче всѣ повнолѣтнî горожане, котрî выкажуть ся знаньемъ читаня и писаня, або мають цертифікатъ пôдофіцирскій або медаль воєнный. Въ громадахъ сѣльскихъ має лишитись система посередности выборôвъ.

Проєктъ правительственный примѣняє отже до двохъ згаданыхъ квестій такъ звану systéme capacitaire, котра въ засадѣ истнує въ Италіи, а въ Бельґіи вôдъ давна пропаґує єи проводирь сторонництва ліберального Фреръ-Орбанъ, хочь тамошне сторонництво консервативне завсѣгды рѣшучо вôдкидало ту систему. Крôмъ того пôсля проєкту ґр. Таффого право выборче має залежати вôдъ 6-мѣсячного замешканя въ громадѣ.

Розумѣє ся, подôбный законъ выборчій мавъ бы рôзный успѣхъ въ рôзныхъ провінціяхъ монархіи. Тамъ, де число анальфабетôвъ значне, новый законъ мôгъ бы дуже легко зменшити теперѣшне число выборцѣвъ. Въ деякихъ провінціяхъ значно єго побôльшить. Въ мѣстахъ вôддасть перевагу найширшимъ верствамъ и принесе великій хосенъ робôтникамъ фабричнымъ, именно соціялістамъ котрî, єсли не ходили до школы народнои, учать ся въ тыхъ товариствахъ читати и писати. Въ громадахъ селяньскихъ система capacitaire спаралізує вплывъ старшихъ селянъ, посесіонатôвъ, а значно збôльшить вплывъ молодшого поколѣня, котре вже вôдъ 1868 р. перейшло школу народну.

Взагалѣ та несподѣвана реформа выглядає дещо на смѣлый coup de théatre, отвирає такъ далекî перспективы, що буде треба богато розваги и часу, щобы вôдповѣдно зважити всѣ стороны проєкту.

Въ самôй палатѣ проєктъ выкликавъ загальне зачудованье. Якъ-разъ послѣдными часами вызнатнî послы трехъ великихъ сторонництвъ: ґр. Пининьскій, д-ръ Пленеръ и д-ръ Ебенгохъ заявили ся рѣшучо противъ загального голосованя. Вправдѣ проєктъ правительственный не заводить єго, але значно наближає ся до него. Зъ другои стороны скрайнî елементы, обстаючî при загальнôмъ безпосереднôмъ голосованю будуть уважати сей проєктъ за недостаточный.

Реформа закона выборчого въ Бельґіи тревала три роки. Побачимо, чи австрійска буде ранше полагоджена? — єсли розумѣєсь буде полагоджена...

N. fr. Presse такъ каже про польску делеґацію: Поляки передовсѣмъ були прикро захопленî проєктомъ, бо въ ихъ колѣ при діскусіи надъ проґрамою правительства ґр. Таффе выразно заявивъ, що не думає о реформѣ выборчôй. Члены кола дуже гороижились, але зъ того не можна заключати на ихъ будуче становище супротивъ проєкту, тымъ бôльше, що ґр. Бадені пробуває у Вѣдни, щобы разомъ зъ міністромъ Залескимъ поаґітувати за проєктомъ.

Вѣденьскій дописуватель Kurjer-a Lwow. такъ пише: Проєктъ зачинає звôльна добувати собѣ симпатіи консерватистôвъ польскихъ. Приходять они до пересвѣдченя, що „заведенье того права въ Галичинѣ властиво не було бы такъ дуже небезпечнымъ анѣ зъ огляду національного анѣ иншого“. Деякî вказували на Познаньске, де помимо права загального голосованя селяне и мѣщане польскî голосують завсѣгды въ національнôмъ дусѣ польскôмъ. Можливо, що сей або той посолъ втратить свôй мандатъ, але се безъ значѣня. Пôдъ взглядомъ політичнымъ проєктъ має велику вагу для Австріи. Вôнъ увôльнить єи цѣлкомъ вôдъ супремаціи Нѣмцѣвъ. Въ Чехіи, Моравѣ, Шлеску, Стиріи полудневôй, Каринтіи и Краинѣ втратять централісты нѣмецкî около 60 мандатôвъ, коли тымчасомъ въ Галичинѣ ледви кôлька округôвъ сѣльскихъ перейшло бы въ руки Русинôвъ.

Лѣвиця нѣмецка не може супротивъ проєкту задержати холодну кровь. Орґаны ихъ критикують безпощадно цѣлый проєктъ.

N. fr. Presse пише: Зъ-помѣжь всякихъ можливыхъ реформъ ординаціи выборчои отся найгôрша. При твореню системы выборчои можна руководити ся або справедливостію або уважати на се, щобы та система вôдповѣдала цѣли зъ огляду на покликанье народнои репрезентаціи до спôвучасти въ законодатствѣ. Однакъ сей проєктъ лучить въ собѣ найбôльшу несправедливôсть зъ систематичнымъ придавленьемъ пôддержуючого державу елементу и загородженьемъ для репрезентаціи народнои бôльшого приплыву интеліґенціи Творить ся систему выборчу, котра клясу середну роздавлює мѣжь аристократією а пролетаріятомъ, мовь мѣжь двома млыньскими каменями, и бурить пôдпоры нѣмецкого елементу въ Австріи. Проєктъ єсть тяжкимъ ударомъ для мѣщаньства взагалѣ, а спеціяльно для мѣщаньства нѣмецкого, то-жь нѣякимъ чиномъ не можна було надѣятись того проєкту вôдъ правительства, котре любить себе называти консервативнымъ. Надѣємо ся, що всѣ сторонництва найдуть причину звернути ся противъ того дивоглядного дѣла. Але лѣвиця, котра заступає нѣмецке мѣщаньство, поборюючи сей проєктъ, боре ся о своє истнованье, бо кождый зъ численныхъ ударôвъ, якî тамъ мѣстять ся, зверненый противъ серця партіи нѣмецко-ліберальнои.

Deutsche Ztg. каже, що проєктъ ґр. Таффого змагає помотати велику идею найновѣйшои суспôльности и будучности — загальне голосованье — зъ перестарѣлыми засадами, походячими зъ передмартевои традиціи австрійскои, зъ упривілеєванымъ становискомъ высокои аристоратіи и бôльшихъ властителѣвъ.

Лѣвиця готова ставляньемъ численныхъ поправокъ — навѣть въ найрадикальнѣйшôмъ

напрямѣ якъ право выборче для женщинъ — не допустити до ухвалы внесеного проекту.

Въ кругахъ посольскихъ передсказують теперѣшнбй и златѣ послбвъ коротке житье. Або парляментъ прийме реформу выборчу пбсля проѣкт управительства, а тогдѣ рада державна мусить бути розвязана щобы перевести новй выборы, або если бы парляментъ хотѣвъ спиняти ухвалу реформы, тогдѣ правительство розвяже раду державну, щобы въ новбй палатѣ перевести свою реформу.

Въ справѣ доповняючихъ выборбвъ.

Про выббръ посла до рады державнои въ Ярославѣ пишуть намъ:

Вѣдомо вже, що на посла до рады державнои зъ округа ярославско-чешанбвского выбраный кс. Пасторъ, пробощь Радимна.

„Дѣло“ ще передъ днемъ выбору заповѣло, що тяжкій буде выббръ кс. Пастора въ Ярославѣ, хочь додало, що комітетъ партіи шляхотскои ужие всякихъ способбвъ, щобы не допустити побѣды кандидата сторонництва селяньского Въ навечерію выбору шансы кс. Пастора стояли такъ зле, що числено найбольше 50 голосбвъ. Тогдѣ сторонники кандидатуры кс. Пастора постановили форсувати и заразъ кблькохъ панбвъ зложило значну суму на цѣли выборчй [а въ день выбору ще доповнено]. Жиды, писарѣ, экономы рушили на мѣсто межи выборцѣвъ ..

Въ день выбору рано зароило ся въ мѣстѣ. Комісія була зложена по воли старосты. До 10-ои годины кс. Пасторъ мавъ 30 голосбвъ а Собень 60. Наганячѣ почали ще дужше увихатись межи выборцями. Выборцѣ йшли до староства голосувати по одному ажь на другій поверхъ помежи шпаліръ зъ жандармбвъ и наганячѣвъ, а неодного запитого „хруня“ аґітаторы прямо волѣкли до староства Довго бувъ Собень горою, ажь наразъ рознеслось: кс. Пасторъ маѣ ббльшбсть. Вкбнци надбйшла и телеґрама зъ Чешанова, що тамъ кс. Пасторъ дбставъ три четвертины голосбвъ..

Выборцѣ, що голосували на кс. Пастора, поспѣшили до театральнои салѣ зъ готели Victoria на ковбасу повыборчу, а зъ выборцями всѣ наганячѣ, жиды и два учителѣ [Русины] зъ дбброъ Чарторыйското. На сцену выступивъ кн. Юрій Чарторыйскій и почавъ промову до зббраныхъ. Запевнивши ихъ, що вбнъ приятель народу, вбзвавъ, щобы йшли за нимъ у всѣхъ справахъ. Потбмъ кс. Пасторъ подякувавъ за выббръ якось дрожачимъ голосомъ. Выборцѣ тымчасомъ усе зиркали на повыборчу ковбасу и усмѣхались до неи. А розложено ѣи на столахъ ажь 97 кільоґрамбвъ — кільоґрамъ по 80 кр. По промовахъ выборцѣ кинулись на ковбасу и за кблька хвиль уже лишь пальцѣ облизували. [Для панбвъ поставлено окремо 4 кільоґрамы шинки.] Зъ напоѣвъ — полило ся пиво, а горѣвка була на десеръ.. Пбдъ конець учитель З. затягнувъ „Многая лѣта“...

Тымчасомъ на площи, де стоять фіякры, зббрало ся 156 выборцѣвъ, котрй були за Собеньомъ. Насампередъ справили „лазню“ кблькомъ занитымъ „хрунямъ“ [взявши ихъ межи себе „въ клюмпу“] а потбмъ пбйшли до пбдпису протесту..

——

Зъ Жовкви одержали мы сегодня „Вбдозву до честныхъ выборцѣвъ повѣтбвъ жовквбвского, сокальского и равского такого змѣсту:

„Уже за несповна чотири недѣлѣ вызначеный доповняючій выббръ посла до думы державнои у Вѣдни зъ нашого выборчого округа.

Щобы той выббръ выпавъ по мысли нашбй и на честь рускому имени, завязали мы низше пбдписанй за иніціятивою нашого політичного товариства „Жовквбвска Руска Рада“ передвыборчій комітетъ, котрый по зрѣлбй розвазѣ и всесторонньбмъ обсудженю нашого теперѣшного положеня рѣшивъ одноголосно поставити кандидатомъ на посла зъ округа Жовквбвь-Рава-Сокаль Высокопреп. о. Николая Роздѣльского, крилошанина и пароха въ Сокали.

Русины выборцѣ! Теперѣшна хвиля есть важна, засыпляти справы не годить ся, а сидѣти въ дома зъ заложеными руками се грѣхъ сповненый на власньбмъ народѣ. Нашою задачею повинно бути усильне старанье щобы той нашъ кандидатъ, котрого Вы всѣ далеко и широко знаете зъ щирого патріотизму и честного характеру, перейшовъ голосами всѣхъ выборцѣвъ рускихъ, такъ якъ мы всѣ одноголосно безъ рбзницѣ станбвъ и партій его на нашого кандидата поставили. Щобы жь Вы могли всѣ сего нашого кандидата лично пбзнати, а такожь могли поучити ся, якъ належить Вамъ принильнувати правыборбвъ и выборбвъ, запрошуемо Васъ на передвыборчй зборы:

въ Равѣ д. 17 с. м. о 10 год. рано;
въ Жовкви д. 18 с. м. о 10 год. рано
а въ Сокали д 19 с м. о 10 год. рано.

Прибувайте на зборы всѣ, хто ино щирымъ Русиномъ зве ся, прибувайте до того мѣста, де кому близше, прибувайте хоть по 10 и 20 зъ кождого села, бо чимъ численнѣйше зберемо ся, тымъ ббльша для насъ слава, и тымъ певнѣйшій успѣхъ нашого дѣла! До свиданя въ Равѣ, або Жовкви, або въ Сокали!

Жовквбвъ д. 10 н. ст. жовтня 1893.

Сень Бутлеръ зъ Мацошина, о. Вас. Демчукъ зъ Руды ман., Ив. Демкбвъ зъ Вбльки мазов., д-ръ Сильв. Дрималикъ, о. Сим Дуткевичь зъ Пбддубець, Іос. Ивановичь, о. Ант. Колпачкевичь, д-ръ Мих. Король, Ив. Козовый, Ив. Кукъ, о. Ив. Кипріянъ, Данило Мекелита, д-ръ Мих. Олѣйникъ, о. Ник. Осмѣловскій, Ив. Пастернакъ, о. Іос. Нелехъ, о. Іоанъ Решетило, о. Ник. Роздѣльскій, Зах. Савка, Лука Томашевскій“.

Для поясненя сеи Вбдозвы мусимо на основѣ вѣстей, одержаныхъ въ тбй справѣ, зазначити:

Попередъ всего — якъ уже видко и зъ пбдписбвъ — на зборѣ въ Жовквѣ були зъ інтеліґенціи лише два выразнй народовцѣ — о. Кипріянъ и д-ръ Олѣйникъ, — значну-жь ббльшбсть творили ст ронники „Галичанина“ а Сокальщину представлявъ самъ одинъ о. пароха сокальскій.

Зббръ бувъ скликаный нѣбы зъ огляду на те, що кандидатомъ въ Жовкбвщинѣ явивъ ся о. Грушкевичь зъ Куликова, а на дѣлѣ выйшло на перешкоджуванье кандидатурѣ народовця. Безъ довшихъ дебатъ и рѣшено, на внесенье о. Решетила зъ Маґерова, просити о. Роздѣльского, щобы кандидувавъ. О. Роздѣльскій щиро вбдмовлявъ ся и вѣкомъ, и недосвѣдностію въ справахъ публичныхъ, — нѣчого не помогло супротивъ страханя: Hannibal ante portas, т. е., що коли не прийме кандидатуры, староста жовкбвскій перепре выббръ о. Грушкевича. Селянинъ зъ Бутинъ пбднѣсъ бувъ кандидатуру о. Чернецкого, другй пбднесли кандидатуру проф. Вахнянина, — але аранжеры збору умѣли выарґументувати, що тй кандидатуры нѣбы за слабй противъ о. Грушкевича. Проф. Вахнянина — казавъ одинъ зъ аранжербвъ — не можна ставити, бо „пбсля его информаціи“ намѣстникъ нѣбы есть личнымъ ворогомъ проф. Вахнянина. Д-ръ Олѣйникъ радивъ вбдложити справу ставленя кандидатуры ажь по зборахъ выборцѣвъ, на котрыхъ бы явились убѣгаючй ся о мандатъ, — та й сего внесеня не принято, а на о. Роздѣльского натискано: „Мусите и мусите кандидувати!“ О. Роздѣльскій пбддавъ ся вкбнци напорови, однакъ застерѣгъ ся, що лишь тогдѣ буде пбддержувати свою кандидатуру, коли дѣйстно личнбсть его могла бы спасти Жовкбвщину вбдъ выбору о. Грушкевича, инакше-жь вбнъ радо уступить передъ людьми, котрй вже ббльше трудилясь на поли політичнбмъ. Такъ зббръ жовкбвскій лише заколотивъ цѣлу справу, докинувши до цѣлои купы кандидатуръ ще одну... а зб всего видко, що ходило ёму о недопущенье кандидатуры проф. Вахнянина, котра — сего чей-же нѣхто по щирости не заперечить — и найповажнѣйша и найббльше шансъ маѣ

Буджетъ на 1894 рбкъ.

Предложеный на першбмъ засѣданю палаты послбвъ прелімінарь буджету звучить:

Проѣктъ фінансового закона на рбкъ 1894.

Арт. 1. Загальнй выдатки державнй на рбкъ 1894 означують ся сумою 618,694.237 зр. а. в.

Арт. 2. Особливй выдатки и признанй етатовй сумы для поодинокихъ галузей заряду мѣстить перша часть послѣдуючого предложеня державного. Роздѣленый пбсля поодинокихъ роздѣлбвъ, титулбвъ, параґрафбвъ и вбдповѣдно до сумы на пбдподѣлы параґрафбвъ признаный кредитъ того державного предложеня маѣ вбдносити ся до означеныхъ цѣлей въ вбдповѣдныхъ роздѣлахъ, титулахъ, параґрафахъ и въ пбдподѣлахъ параґрафбвъ, а именно для звычайныхъ и надзвычайныхъ потребъ.

Арт. 3. На покрытье признаныхъ въ арт. 1. державныхъ выдаткбвъ, означуѣ ся въ другбй части сего предложеня державного сума 619,105.779 зр. а. в. сталыхъ доходбвъ зъ безпосередныхъ податкбвъ и посередныхъ данинъ и зъ иншихъ галузей доходбвъ державы.

Арт. 4. Щобы осягнути призначену въ арт. 3. суму державныхъ доходбвъ, треба побирати безпосереднй податки и посереднй данины пбсля истнуючихъ нормъ. При податку заробковбмъ и при доходовбмъ податку треба поббчь ордінаріюмъ побрати надзвычайный додатокъ въ высотѣ ордінаріюмъ. У тыхъ податникбвъ, котрыхъ загальный рбчный довгъ зъ податку заробкового и доходового першои клясы, або податку доходового другои клясы въ ордінаріюмъ не переходить сумы 30 зр. а. в. треба побирати надзвычайный додатокъ лише въ высотѣ сѣмь десятыхъ ордінаріюмъ.

Арт. 5. На сплату въ бѣгу 1894 року платныхъ каніталбвъ державного довгу призначено облїґації въ сумѣ 8,814.854 зр. а. в.

Арт. 6. Признанй на выдатки въ роцѣ 1894 и зъ кбнцемъ року або зовсѣмъ нѣ, або не зовсѣмъ зъужитй кредиты выгасають зъ кбнцемъ грудня 1894. Выймають ся зъ тои постановы тй сумы, котрй призначенй на покрытье удержаня, платнѣ и т. д. або на довершенье такихъ орудокъ, що основують ся на правнбмъ титулѣ, якъ ось проценты довгу державного и т. д. Такожь выймають ся вбдъ повышои постановы всѣ надзвычайнй и звычайнй кредиты, для котрыхъ признано въ першбй части державного проекту речинець по конець грудня 1895. Тй кредиты, о скблько они не зъужають ся въ роцѣ 1894, треба уважати, немовь бы они були признанй проектомъ на рбкъ 1895, и длятого ихъ треба зачислити на услуги сего послѣдного року. Такожь при тыхъ кредитахъ, що имъ фінансовый законъ зъ року 1893 признавъ речинець по конець марта 1895, выгасаѣ право ужитя зъ кбнцемъ грудня 1894.

Арт. 7. наводить тй кредити, що, хотяй були признанй въ р. 1893, можуть ще зъужи-вати ся до кбнця грудня 1894.

Арт. 8. Міністеръ фінансбвъ одержуѣ право въ бѣгу 1894 року продати обекты недвижимого майна державного, котрыхъ цѣна кождого поодинокого не переходить сумы 25.000 зр., до загальнои вартости 300.000 безъ попереднои спеціяльнои згоды рады державнои, лише здаючи пбзнѣйше зъ сего справозданье. Такъ само одержуѣ міністеръ фінансбвъ право зъ застереженьемъ пбзнѣйшого справозданя, обтяжити обекты недвижимого державного майна сервітутами, если вартбсть обтяженого обекту або назначеного права въ кождбмъ поодинокбмъ случаю не переходить сумы 25.000 зр. Загальна сума назначеныхъ сервітутбвъ въ роцѣ 1894 неможе выносити надъ 200.000 зр. Рбвножь за пбзнѣйшимъ справозданьемъ може міністеръ фінансбвъ продати непотрѣбнй кусники грунту державныхъ зелѣзниць, если вартбсть не переходить сумы 25,000 зр.

Прелімінарь буджету предст. вляѣ ся такъ:

Выдатки.

	1894	1893
	зр.	
Найвысшій двбръ .	4,650.000	4,650.000
Цѣсарска канцелярія кабінетова . .	74.627	72.723
Рада державна . .	895.939	845.238
Найвысшій трибуналъ	22.400	21.900
Рада міністерска .	1,092.893	1,045.529
Додатокъ на покрытье спбльныхъ потребъ	110,352.038	107,396.774
Міністерство справъ внутрѣшныхъ . .	21,912.201	21,061.453
Міністерство обороны краєвои . . .	20,012.382	19,025.765
Міністерство просвѣты	24,679.386	24,036.060
Міністерство фінансбвъ	93,019.990	91,834.578
Міністерство торговлѣ	115,103.880	117,669.438
Міністерство рбльництва . . .	16,170.733	16,747.906
Міністерство судбвництва . . .	22,320.715	21,803.542
Найвысшій трибуналъ рахунковый . .	177 600	177.650
Етатъ пенсійный .	18,694.750	18,435.250
Субвенціи и дотаціи .	10,287.235	10,796.785
Довгъ державный .	158,328.038	153,753.918
Адміністрація довгу державного . .	894.400	1,015.697
Разомъ всѣ выдатки	617,694.237	610,390.206

Доходы.

	1894	1893
	зр.	
Найвысшій двбръ .	—	—
Цѣсарска канц. кабін.	—	—
Рада державна . .	—	—
Трибуналъ державный	—	—
Рада міністерска	742.600	742.500
Спбльнй потребы .	—	—
Міністъ. справъ внутр.	1,072.352	1,055.518
Міністъ. обороны краєв.	314.405	327.593
Міністерство просвѣты	6,259.342	6,167.597
Міністерство скарбу .	458,955.962	449,429.508
Міністерство торговлѣ	127,275.360	126,162.730
Міністерство рбльниц.	13,561.259	14,788.986
Міністерство судбвн. .	1,527.000	1,020.000
Найвысш. триб. рах.	—	—
Етатъ пенсійный .	107.805	102.417
Субвенціи и дотаціи	3.400	3,575.300
Довгъ державный .		
Адміністрація довгу державного . .	8,814.854	8,317.591
Доходы зб спродажи недвижим. держав.	201.210 270.500	481.880 134.000
Вынагорода державѣ за доходы зъ належитостей, якй вбдпали въ наслѣдокъ конверсіи облїґацій пріорітетныхъ полуднево-пбвнбчнои зелѣзницѣ нѣмецк.	—	206.000
Разомъ всѣ доходы	619,105.779	612,511.620

——

Експозе міністра фінансбвъ д-ра Штайнбаха.

Загальна сума выдаткбвъ обчислена на 618,694.237 зр., а загальна сума доходбвъ выносить 619,105.779 зр., отже лишаѣ ся надвышка въ сумѣ 411.542 зр.

А) Выдатки.

Выдатки преліміновано въ сумѣ 618 694.237 зр. На р. 1893 означено закономъ фінансовымъ загальнй выдатки на 610,390 206 зр. Въ наслѣдокъ, въ бѣгу року 1893 на пбдставѣ особныхъ законбвъ дозволеныхъ выдаткбвъ на побудованье сталого моста на Дунаю мѣжь Мавтернъ а Штайнъ и на пбдмогу задля нужды, пбднесли ся выдатки о 523.000 зр. Отже въ порбвнаню зъ загальными выдатками на рбкъ 1893, выдатки на рбкъ 1894 зббльшили ся о 7,781.031 зр. При тбмъ треба пбднести, що выдатки на мельораційный фондъ на пбдставѣ вбдповѣдного прелімінаря були втягненй на р. 1893 въ квотѣ 823.535 зр., коли мѣжь тымъ анальотічне вставленье тои позиціи на р. 1894 ще дотеперь було неможливе.

Зрбстъ выдаткбвъ въ роздѣлѣ „Рада міністрбвъ“, що выносить 47.364 зр., походить зъ-вбдси, що въ суму выдаткбвъ вчислено 50 000 зр. на діспозиційный фондъ. котрый вычеркнено въ р. 1893 въ часѣ розправъ рады державнои, а теперь зновъ помѣщено въ проектѣ.

Загальна квота, яку маѣ заплатити австрійска половина монархіи на спбльнй выдатки въ р. 1894 выносить 110.352.068 зр. Въ р. 1893 ся квота выносила 107,396.774 зр. Проте зрбстъ на спбльнй справы выносить 2,955.294 зр.

Если вбдшибне ся въ рахунку надвышку мытовыхъ доходбвъ, тогдѣ покаже ся, що властива квота выдаткбвъ на спбльнй справы разомъ зъ выдатками на окупацію Босны и Герцеговины представляѣ 71,678.988 зр., отже о 1,382.514 зр. ббльше.

Выдатки **міністерства внутрѣшныхъ справъ** зросли о 850.748 зр. въ порбвнаню зъ выдатками р. 1893. Зъ тои надвышки выдаткбвъ припадаѣ 167.825 зр. на політичну адміністрацію; — на „публичну безпечнбсть“ потреба ббльше о 239.745 зр., на службу державныхъ будовель 34.788, на будову дорбгъ 47.170, на водній будовы 258 670 зр., головно на управильненье Рену на пбдставѣ договору зъ Швайцарією.

Выдатки **міністерства краєвои оборонй** выносять 986.617 зр. ббльше якъ въ роцѣ 1893. Зъ того найббльша часть иде на саму краєву оборону, бо 889 668 зр. — На загальну суму надзвычайныхъ выдаткбвъ на краєву оборону складають ся такй квоты: 640.800 зр. на одноразове заспокоѣнье потребъ за-для зббльшеня числа воякбвъ и за-для заведеня новыхъ сталыхъ посадъ; 749.000 зр. яко друга рата на шатра до переношуваня и 630.000 зр. на побудованье школы кадетбвъ краєвои обороны. Выдатки на жандармерію зббльшили ся о 61 097 зр. въ наслѣдокъ зббльшеня числа офіцирбвъ и жандармбвъ.

Прелімінарь выдаткбвъ **міністерства освѣты и вѣроисповѣданя** выказуѣ зрбстъ выдаткбвъ въ высотѣ 643.326 зр; зъ того припадаѣ на центральну адміністрацію 29.703 зр, на выдатки въ вѣроисповѣдныхъ цѣляхъ 113 241 зр., а на цѣли освѣты 500.382 зр. — Зрбстъ выдаткбвъ на адміністрацію ѣсть наслѣдкомъ зросту выдаткбвъ на краєвыхъ и окружныхъ инспекторбвъ и становить суму 24.800 зр. и зъ выдаткбвъ на цѣли штуки и археольоґіи въ сумѣ 61.653 зр. — Зрбстъ выдаткбвъ въ сумѣ 113.241 зр на вѣроисповѣднй цѣли основуѣ ся на зббльшеню потребъ релїґійныхъ фондбвъ.

Зъ сумы 500 382 зр. означаючои зрбстъ выдаткбвъ на цѣли просвѣтнй, припадаѣ 143.081 зр. на університеты и академіи, а именно 87.000 зр. на выдатки звычайнй, а 55.980 зр. на надзвычайнй Зрбстъ выдаткбвъ на надзвычайнй цѣли толкуѣ ся вызначеньемъ ббльшого кредиту на будучій рбкъ на заведенье патольоґічно-анатомічне університету въ Краковѣ и намѣромъ закупна фотоґрафічного телескопу для астрономічнои обсерваторіи у Вѣдни.

Зрбстъ выдаткбвъ на цѣли шкблъ середныхъ въ сумѣ 157.883 зр. повставъ зъ поббльшеня выдаткбвъ звычайныхъ о 210.578 зр. и зб зменшеня выдаткбвъ надзвычайныхъ о 52.695 зр. Зрбстъ выдаткбвъ звычайныхъ повставъ зъ перенятя на скарбъ державный кблькохъ шкблъ середныхъ, удержуваныхъ до теперь коштомъ громадъ, зъ розширеня кблькохъ шкблъ, зъ усистемізованя новыхъ учительскихъ посадъ, зъ пбднесеня ранґъ професорамъ, зъ побббльшеня числа клясъ рбвнорядныхъ, вкбнци зъ розширеня науки ґімнастики и иншихъ додатковыхъ наукъ. — На рубрику выдаткбвъ надзвычайныхъ зложили ся головно кошты будовы новыхъ ґімназій у Вѣдни, Празѣ и Перемышли.

Зрбстъ выдаткбвъ на цѣлы шкблъ промысловыхъ въ сумѣ 107.905 зр. выходить зъ доповненя шкблъ промысловыхъ, зъ утворенья новыхъ и розширеня давныхъ шкблъ заводовыхъ, вкбнци зъ побббльшеня пбдмогъ для шкблъ доповняючихъ, торговельныхъ, музеѣвъ промысловыхъ и стоваришень. — Въ выдаткахъ на школы народнй выносить зрбстъ 66.832 зр. и повстаѣ головно зъ выдаткбвъ на выпосаженье кблькохъ новыхъ и на розширенье кблькохъ давнѣйшихъ семинарій учительскихъ, зъ пбднесеня ранґъ кблькомъ професорамъ и зъ коштбвъ будовы семинарии въ Опавѣ и школы народнои въ Трієстѣ.

Буджетъ **міністерства торговлѣ** выказуѣ выдатокъ меншій о 2,560.558 зр. Въ выдаткахъ вызначено субвенцію на краєву выставу у Львовѣ въ р. 1894. Ббльшй выдатки повстали такожь зъ намѣру получшеня матеріяльного положеня почтовои и телеґрафічнои службы. Въ титулѣ будова зелѣзниць державныхъ вставлено на будову зелѣзницѣ Станиславбвъ-Вороненка трету рату въ сумѣ 3,900.000 зр. Выдатокъ на рухъ зелѣзниць державныхъ зменшивъ ся о 5,025.070 зр.

Въ буджетѣ **міністерства скарбу** оказуѣ ся высшій выдатокъ о 1,185.412 зр. Зъ того припадаѣ на властивый зарядъ скарбовый 801.173 зр. Въ особенности пбднесено выдатокъ на катастеръ податку ґрунтового о 435.806 зр., бо въ найблизшбмъ часѣ розпбчне ся ревізія катастру, на котру цѣль вставлено яко надзвычайный кредитъ 410 000 зр. Выдатокъ на начальнй власти скарбовй пбднесено о 124 919 зр. въ наслѣдокъ утворенья пяти новыхъ дирекцій повѣтовыхъ скарбовыхъ въ Галичинѣ, дальше въ наслѣдокъ помноженя персоналу урядникбвъ, спонуканого зростомъ працѣ урядовои; выдатки на уряды податковй зросли о 88.400 зр. зъ причины утворенья новыхъ урядбвъ податковыхъ въ долѣшнбй Австріи и въ Галичинѣ, якъ также зъ причины помноженя персоналу и новыхъ будынкбвъ.

Въ загальнбмъ зарядѣ касовбмъ оказуѣ ся ббльшій выдатокъ о 153.667 зр., бо на кошты намѣреного выбитя 67 мілібнбвъ коронъ въ золотыхъ монетахъ вставлено 81.700 зр. а на кошты выбитя здатковои монеты преліміновано въ порбвнаню зъ минувшимъ рокомъ о 290.000 зр. ббльше. Выдатки при податкахъ безпосередныхъ пбдвышено о 60.200 зр. зъ причины зросту коштбвъ екзекуційныхъ а по части зъ причины выдаткбвъ за-для реформы податковои. Выдатки на оплаты посередній суть меншй о 160.193 зр. Загальну суму коштбвъ адміністраційныхъ и стяганя податкбвъ въ порбвнаню зъ рокомъ попереднымъ преліміновано о 230.572 зр. низше.

Въ буджетѣ **міністерства рбльництва** выказуѣ ся меншій выдатокъ о 570.173 зр. Значно высшй кредиты вставлено на субвенціи на поли краєвои культуры а въ особенности на безпосереднє улучшенье господарствъ рбльныхъ и лѣсництва, якъ также на запомоги для шкблъ рбльничихъ и лѣсовыхъ.

Прелімінарь міністерства судбвництва выказуѣ меншій выдатокъ о 517.173 зр. Спеціяльно пбдвышено выдатокъ на зарядъ етату справедливости въ поодинокихъ краяхъ о 209.650 зр. въ наслѣдокъ утворенья новыхъ судбвъ повѣтовыхъ, системізованя новыхъ посадъ урядникбвъ и адъютбвъ, посуненя части судьѣвъ повѣтовыхъ до семои ранґи розширеня локалѣвъ урядовыхъ, якъ также ббльшихъ выдаткбвъ, спонуканыхъ наглымъ зростомъ судовои працѣ

Выдатокъ на буджетъ пенсійный пбднесено о 259.500 зр.

При субвенціяхъ на заклады комунікаційнй оказуѣ ся меншій выдатокъ о 509.550 зр.

Въ буджетѣ довгу державного преліміновано ббльше о 4.574.120 зр.

При зарядѣ довгу державного оказує ся меншій выдатокъ о 121.297 зр.

Б.) Доходы.

Доходы прелімінованѣ на суму 619,105.779 зр. Надвышка въ порѣвнаню зъ р. 1893 виносить 6,594.159 зр. Коли-жь зъ сумы доходѣвъ вѣдшибне ся позицію прелімінаря меліораційного фонду вставлену въ выдатки и въ доходы на р. 1893, то пѣдвысшенье доходу на будучій рѣкъ буде выносити 7,417.694 зр. Єсли дальше выключить ся при етатѣ міністерства торговлѣ рѣзнѣ позиціи, що въ р. 1893 були прелімінованѣ на 5,017.800 зр., а въ р. 1894 прелімінованѣ на суму 5,127.700 зр., то властиве пѣдвысшенье сумы буде выносити 7,307.794 зр.

Въ **міністерствѣ внутрѣшныхъ дѣлъ** выносить пѣдвысшенье 16.834 зр. за-для збѣльшеныхъ доходѣвъ політичнои адміністрациі, публичнои безпечности, дорѣгъ и водныхъ будовель.

Въ **міністерствѣ краєвои обороны** представляють ся доходы менше о 13.188 зр. за-для меншои пѣдпомоги громадъ и політичнои адміністрациі на кошты войсковои поліційнои сторожи и жандармеріи.

Въ **міністерствѣ освѣты и вѣроисповѣдань** пѣдвысшенье выказує 91.745 зр. Зъ того въ центральнѣмъ зарядѣ 750 зр., въ етатѣ вѣроисповѣдань 79.634 и въ етатѣ освѣты 11.361 зр. Надвышка въ етатѣ вѣроисповѣдань пояснює ся зростомъ доходѣвъ переважно зъ лѣсѣвъ и дѣбръ релігійного фонду, такожь и тымъ, що закладове майно релігійного фонду втягнено въ бѣльшѣй мѣрѣ до инвестицій. Збѣльшенье покрыта въ етатѣ просвѣты пояснює ся доходами зъ школьныхъ оплатъ, удѣломъ капіталу краковского університету въ высотѣ 23.000 зр. и т. д.

Въ **етатѣ міністерства скарбу** зросли доходы о 9,526.184 зр. головно за для передвиджженого зросту доходѣвъ зъ данинъ посередныхъ и безпосередныхъ. Податки безпосередній зросли о 1,305.000 зр. при увзглядненю зменшеня доходѣвъ зъ податку грунтового о 220.000 зр., вѣдписаныхъ за-для лѣтныхъ повеней. Негативный наслѣдокъ вѣдписаня податкѣвъ окаже ся въ бѣльшѣй мѣрѣ въ податковыхъ доходахъ на будучій рѣкъ. Податки посередній прелімінованѣ высше о 4,468.000 зр. Зменшенѣ доходы прелімінованѣ зъ льотеріи о 93.000 зр. Загаломъ посередній податки прелімінованѣ высше о 7,018.121 зр. — Збѣльшеный дохѣдъ въ роздѣлѣ „устрѣй монетарный“ о 327.267 зр. основує ся головно на розширеню выбиваня монетъ на рахунокъ касового заряду. Доходы загального заряду касового прелімінованѣ низше о 545.223 зр.

Въ **етатѣ міністерства торговлѣ** доходы зросли о 1,112.630 зр. при чѣмъ увзгляднено обставину, що вѣднадає прелімінована въ р. 1893 участь державы въ зыску зъ конверсіи галицкои зелѣзницѣ Кароля Людвика въ высотѣ 438.050 зр.

Въ етатѣ почтъ и телеґрафѣвъ покрытье прелімінованѣ высше о 2,055.643 зр.

Дохѣдъ зъ руху державныхъ зелѣзницъ прелімінованѣ низше о 413.640 зр.

Въ **етатѣ міністерства рѣльництва** покрытье выносить менше о 1,227.727 зр. То зменшенье по вѣдшибненю прелімінованыхъ на 1893 рѣкъ 823.535 зр. бѣжучои позиціи прелімінаря фондѣвъ меліораційныхъ, редукує ся властиво до 404.192 зр.

Доходы **міністерства судѣзництва** высшѣ о 507.000 зр.

Въ роздѣлѣ субвенціи и дотаціи покрытье зменшило ся о 3,571.900 зр.

Въ етатѣ довгу державного покрытье зросло о 497.263 зр.

Въ зарядѣ довгу державного покрытье зменшило ся о 280.670 зр. Доходы зъ продажѣ недвижимого державного майна прелімінованѣ высше о 156.500 зр.

Дописи „Дѣла”

Зъ Гусятина.

[Справа суспендованя ц. к. старосты. — Депутація русскихъ священикѣвъ до намѣстника зъ просьбою за суспендованымъ.]

Въ ч. 214 „Дѣла“ мѣжь новинками подано вѣсть, якъ то суспендовано одного політичного урядника... Зъ тои статейки можна бы вывести всякѣ консеквенціи, але будьмо справедливѣй, — того урядника [досыть высокого, бо ц. к. старосту] засуспендовано по всесторонньмъ слѣдствѣ. Урядникъ той не попавъ „въ нещастье“ нѣ зъ сего нѣ зъ того, — а зверхнѣй власти ходило о усуненье глубокои деморалізаціи, яка почала розпаношуватись пѣдъ его управою. Дотычный урядникъ мавъ дуже можныхъ протекторѣвъ — до двохъ лѣтъ ставъ зъ комісаря старостою, — але заразъ, якъ обнявъ урядованье, мѣсцевѣ и дуже вплывовѣ особы почали заходити ся, щобы на такъ важне становиско въ повѣтѣ надграничньмъ призначено чоловѣка поважнѣйшого. Однакожь заходы ихъ оставались безъ успѣху. Коли-бъ у горѣ були звернули увагу на всякѣ представленя, було бы може не треба опѣсля слѣдства, а дотычного урядника було бы можe поправило — само перенесенье въ друге яке мѣсце. Згаданымъ особамъ — навѣть и не Русинамъ — ишло о те, що черезъ самовѣльне переводженье выборѣвъ по громадахъ, черезъ протеґованье личностей дуже сумнѣвнои кондуиты, черезъ пѣдношенье верствъ суспѣльности одныхъ противъ другихъ, черезъ сильне заострене вѣдносинъ межи народностями, заострене вѣдносинъ межи народностями, закѣнци черезъ иншого рода „сдѣлки“ — повага ц. к. уряду упадала а загалъ тратывъ вѣру въ справедливѣсть и пытавъ: до чого все те доведе?... Наконець справа скѣнчила ь такъ, акъ повинна була скѣнчитись — а лѣпше пѣзно, якъ нѣколи.

Пишу се длятого, щобы поступку зверхнои власти въ сѣмъ выпадку, поступку цѣлкомъ правного и справедливого, не бравъ хто за шикану... Додаю ще й то, що справѣ ще не конець, а що-разъ новѣ доказы выринають — и намѣстництво буде мати нагоду пересвѣдчитись о богато рѣчахъ, котрѣ уважало перше за неимовѣрнѣ. Бѣльше годѣ на той тематъ писати, бо-жь неприятна рѣчь бабрати ся въ болотѣ, — натомѣсть выпадає подати до прилюднои вѣдомости ось-таку характеристичну прояву:

По засуспендованю старосты нѣкому анѣ на гадку не могло прийти, щобы хто зъ повѣта мавъ вѣдвагу инстанціонувати за старостою. А прецѣнь такъ стало ся. Знайшли ся такѣ, що вѣдважились ѣздити до намѣстника „просити“ за суспендованымъ старостою. И середъ якои то верствы суспѣльнои мѣгъ той панъ знайти собѣ такихъ приятелѣвъ? А середъ кого бы иншого, якъ не середъ рускаго духовеньства! Чому-жь се такъ? Бо руске духовеньство держить ся слѣвъ Христовыхъ: ударять тебе въ ланиту, наставъ другу... Треба знати, що въ Гусятинщинѣ нѣколи не видано такъ сильнои акціи противъ рускаго духовеньства, якъ остатными роками. Пѣдчасъ выборѣвъ до рады державнои нанятѣ жиды устроили були нагѣнку за рускими священиками по мѣстѣ, въ сали выборчѣй инсультовано ихъ, а кандидата стороны рускои, крил. о. Богоноса, выкинено изъ заѣзду, де бувъ заѣхавъ на нѣчь, та мабуть мусѣвъ ажь до сусѣдного села ѣздити середъ ночи, щобы на нѣчлѣгъ впросити ся. На рускихъ священикѣвъ стали йти доносы, що они ґравітують за кордонъ — хочь тутъ анѣ слѣду того нема, а коли-бъ тѣлько що-небудь такого вынайшли, то певно инсценували бы процесъ політичный. Отже бачите, мимо того деякѣ нашѣ отцѣ духовнѣ поѣхали молити за п. старостою, а навѣть найбѣльше дѣткненый моливъ — правда, не у Є. Е п намѣстника, але деинде... Я не маю претенсіи бути битымъ въ толкованю св. письма, яко чоловѣкъ свѣтскій, але мабуть и найпереднѣйшѣ герменевты не толкували бы его въ той способѣ. Отже думаю, що мотивомъ було тутъ — що-найменче легкодушне трактованье справы або — до смѣшности [чи лишь бы до смѣшности?] посунена жадоба граня ролѣ великодушныхъ... На щастье не була се депутація всего повѣтового духовеньства рускаго, а тѣлько помыслъ одиниць нещастныхъ... Є. Е намѣстникъ, выслухавши просьбы депутаціи, вѣдповѣвъ панъ-отцямъ: „A, wy pewnie dobrze z nim byli“ [и то не зовсѣмъ!], on was poprosił i wy przyjechali... Jestem na to, by pracowitych, zacnych podnieść a winnych ukarać..“ Характеристичне ще й се, що анґажованѣ священики латиньскѣ не хотѣли ѣхати до п. намѣстника... Правда, ѣздивъ одинъ, але той уже знаный зъ того, що йде тамъ, де вже нѣхто не хоче. По сѣй депутаціи кѣлькохъ рускихъ священикѣвъ — Русинови уже й маркотно тутъ вѣдозвати ся, коли почує зѣ стороны польскои стереотипне: „Z kim tutaj się liczyć?“

НОВИНКИ.

— **До рускаго дѣвочаго института у Львовѣ** пѣдъ зарядомъ СС. Василіянокъ принятѣ дальше слѣдуючѣ панночки: До клясы VI-ои: 1) Марія Охримовичѣвна дочка попа зъ Дрогобича, 2) Ґізеля Яримовичѣвна дочка ц. к. контрольора зъ Монастирискъ; до клясы V ои: 3) Кобриновичь Евгенія дочка пароха зъ Жупаня, 4—5) Богданна и Оленка Дзеровичѣвнѣ, дочки пароха зъ Топорова; до клясы IV-ои: 6) Кушикѣвна Олеся, дочка пароха зъ Иванкова и 7) Оля Яримовичѣвна дочка контрольора зъ Монастирискъ. — Всѣхъ панночокъ есть въ институтѣ 32. Свѣдчить се о зростѣ того института, позаякъ вже вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ не було такъ поважного числа панночокъ якъ сего року. — О скѣлько намъ вѣдомо, докладає зарядъ всѣхъ старань, щобы мѣгъ вѣдповѣсти вповнѣ всѣмъ зобовязанямъ. Щасть Боже до дальшого хорошого розвою того поки-що у Львовѣ единокого рускаго института для дѣвчатъ.

— **Важне для родичѣвъ.** Зарядъ рускаго института дѣвочаго у Львовѣ (ул. Зибликевича ч. 24) подає до ласкавои вѣдомости П. Т. Родичѣвъ, що зъ днемъ 1 н. ст. падолиста буде мѣгъ приймити на удержанье 6 панночокъ, котрѣ не ходили бы до школы, лише учили ся дома шитя, крою, танцѣвъ, рускаго языка и исторіи. Тая наука тревала бы 3—4 мѣсяцѣвъ. Зголошеня приймає новысшій зарядъ до дня 25 н. ст. жовтня. — Причина, за-для котрои зарядъ на тое рѣшивъ ся, есть желанье многихъ родичѣвъ, заявлене вторѣкъ зарядови, що радѣ бы свои панночки на кѣлька мѣсяцѣвъ для науки кроѣвъ и танцѣвъ десь у Львовѣ примѣстити. Желаню тому вдоволяє зарядъ повысшимъ оголошеньемъ.

— **Въ окрузѣ выборчѣмъ зъ мѣстъ Тернопѣль-Бережаны** выринула крѣмъ кандидатуры д-ра Єкелеса и д-ра Гофмокля ще третя кандидатура, именно совѣтника двора и президента окружного суду въ Тернополи п. Лук. Криницкого Доносить о тѣмъ Przegląd и додає, що ся кандидатура має выглядъ на успѣхъ, бо кандидатъ має тѣшитись симпатіею въ Тернополи. Сов. Криницкій есть, якъ звѣстно, посломъ на соймъ краєвый зъ мѣста Тернополя.

— **Зъ причины смерти посла Жигмонта Козловского** ухваливъ выдѣлъ краєвый вывѣсити на будынку соймовѣмъ чорну хоруговь, зложити на домовинѣ покѣйника вѣнець и выслати до сына померш. го, д-ра Володимира Козловского, кондоленційне письмо.

— **Отворенье року школьного на львѣвскѣмъ університѣ** вѣдбуло ся вчера дня 11 н. ст. жовтня въ присутности великого числа молодежи університетскои и постороннои публики. По богослуженю въ костелѣ св. Николая, на котрѣмъ явили ся ректоръ и цѣлый сенатъ академичный въ тоґахъ, заинавґурувавъ рѣкъ школьный ректоръ д-ръ Цвиклинь-скій промовою въ авли університетскѣй, взываючи молодѣжь до праці на поли науки, а вѣдтакъ выголосивъ д ръ Бильчевскій, професоръ теольоґіи, вѣдчитъ зъ области археольоґіи. — Зѣ справоздання університетского показує ся, що львѣвскій університетъ мавъ въ роцѣ 1892/3 слухателѣвъ 1181, а мѣжь ними 127 надзвычайныхъ. Поодинокѣ выдѣлы числили слухателѣвъ: теольоґічный 320, правничій 689, фільософічный 172, зъ котрыхъ 66 були фармацевтами. Зъ выимкою 40 були всѣ слухателѣ Галичанами Що до народности було: 787 Полякѣвъ (дочислено тутъ 219 жидѣвъ), 389 Русинѣвъ и 5 Нѣмцѣвъ; що-до вѣроисповѣданя було 550 римо-кат., 403 греко-кат., 3 православныхъ и 219 жидѣвъ. Цѣлу оплату школьну платило 683 ученикѣвъ, половину 102. — Зъ огляну лекційного на пѣврѣкъ зимовый выймаємо такѣ данѣ: Выклады на теольоґіи вѣдбуваютъ ся по латынѣ зъ выимкою педаґоґіи на III ѣмъ роцѣ, теольґіи пастирскои, катихитики и методики на четвертѣмъ роцѣ, котрѣ то предметы выкладаютъ ся по руски и по польски. На выдѣлѣ правничѣмъ выкладає проф. Бальцеръ исторію права польского и польске поступованье судове, а д-ръ Ґломбиньскій скарбовѣсть державну и автономічну въ Европѣ зъ увзглядненьемъ Австріи и Галичины. На выдѣлѣ фільософічнѣмъ выкладає проф. Войцѣховскій исторію Польщѣ, Литви и Руси въ XIV и XV вѣцѣ и дипльоматію польску; проф. Пілятъ выкладає исторію літературы польскои вѣдъ 1815 року и науку о звукахъ языка польского, проф Огоновскій исторію літературы рускои въ XVI до XVIII столѣтя и творенье слѣвъ въ языцѣ старословеньскѣмъ и рускѣмъ; проф. Калина выкладає порѣвнуючу граматику языкѣвъ славяньскихъ, а именно етимольоґію; проф. Дуниковскій ґеольоґію Галичины, а д-ръ Зуберъ ґеольоґію примѣнену до гѣрництва нафтового въ Карпатахъ; проф. Дибовскій о мякунахъ и птахахъ краєвыхъ. Выкладѣвъ рускихъ есть загаломъ 7, а то: на теольоґіи 3, на правахъ 2 и одна семинарія, на фільософіи такожь 2 и одна семинарія.

— **Холєра.** Газета урядова доносить: Дня 10 н. ст. жовтня занедужало на холеру: въ Гвоздѣ, Ланчинѣ, Добротовѣ надвѣрняньского повѣта по 1 особѣ, въ Назавизовѣ того-жь повѣта 2 особы, въ Кнѣгининѣ станиславѣвского повѣта 3 особы, въ Станиславовѣ, Загвоздѣ и Узинѣ того-жь повѣта по 1 особѣ; въ Коломыи 1 особа, въ Богородчанахъ 3 особы. — Выздоровѣла въ Ямнѣй повѣта надвѣрняньского 1 особа. — Померли: въ Гвоздѣ, Назавизовѣ и Надвѣрнѣй по 1 особѣ, въ Кнѣгининѣ и Загвоздѣ повѣта станиславѣвского по 2 особы, въ Станиславовѣ 1 особа, въ Коломыи и Богородчанахъ по 1 особѣ. — Крѣмъ того лучили ся случаѣ смерти середъ пѣдозрѣныхъ познакъ въ Корничи и Семакѣвцяхъ повѣта коломыйского. — Дня 9 н. ст. жовтня було 49 недужихъ на холеру; дня 10 жовтня занедужало 15, выздоровѣла 1 особа, померло 10, отже остає въ лѣченю 53 особъ. — Бактеріольоґічно сконстатовано холеру азійску въ вѣдходахъ особы недужои въ Узинѣ повѣта станиславѣвского.

— **За обиду маєстату** выдала прокураторія державна у Львовѣ процесъ редакціи двотыжневои часописи Życie. Справа дотыкає закидѣвъ, якѣ ся часопись робила выдѣлови „Сокола“ львѣвского за се, що дозволивъ утворити сторожу почетну пѣдчасъ побуту цѣсаря въ Ярославѣ.

— **Огнѣ.** Дня 30 н. ст. вересня повставъ огонь въ селѣ Боковѣ, пѣдгаецкого повѣта. Жертвою огню упало 8 селяньскихъ загородъ. Шкода выносить звыжь 15.000 зр. — Опогды згорѣли въ Лисеничахъ коло Львова 2 селяньскѣ загороды зъ цѣлымъ припасомъ збѣжа. Шкода выносить 4000 зр. Огонь угашено при помочи сторожи пожарнои зѣ Львова. — Вѣдъ о. Ив. Боднара, пароха въ Пѣдднѣстрянахъ одержуємо отсе письмо: Дня 10 н. ст. жовтня въ само полудне повставъ великій огонь въ Пѣдднѣстрянахъ и за три годины знищивъ 17 загородъ господарскихъ зъ всѣми будынками, припасами збѣжа и пашею. Вѣдъ 9 лѣтъ се вже 4 ый огонь въ тѣмъ збѣднѣлѣмъ селѣ. Кѣлькохъ погорѣлцѣвъ въ части було убезпеченыхъ въ товар. Краковскѣмъ а одинъ въ „Днѣстрѣ“. Нужда межи погорѣлцями дуже велика, а скора помѣчь Вп. Родимцѣвъ для сихъ нещастныхъ людей була бы дуже пожадана. Въ имени ихъ вѣдзываю ся до милосердныхъ сердець христіяньскихъ и прошу о помѣчь. — *Ив. Боднаръ*, парохъ въ Пѣдднѣстрянахъ, почта Березвѣвцѣ.

— **Хитрѣ промысловцѣ.** Майлехъ Гоніґфельдъ и Маврикій Ґольдберґъ, фабриканты чорнила въ Перемышли, не довѣряючи свому фабрикатови, налѣплювали на нихъ, щобы найти купуючихъ, охоронну марку акційного товариства „Уніонъ“ въ Лінцу. Але, якъ кажуть, до часу збанъ воду носить. Заступникъ товариства „Уніонъ“ выловивъ нашихъ промысловцѣвъ и запѣзвавъ ихъ передъ судъ. При розправѣ дня 21 н. ст. серпня покарано обохъ сихъ панѣвъ карою грошевою по 100 зр. и зразомъ приказано имъ оголосити засудъ въ Gazet-ѣ Przemysk-ѣй и Lwowsk-ѣй.

— **Испыты офіцирскѣ.** Вѣдъ 1889 року т. є. вѣдъ часу введеня въ житье нового закона вѣйскового для однорѣчныхъ охотникѣвъ, служить пересѣчно въ Долитавщинѣ у всѣхъ вѣддѣлахъ арміи 2672 однорѣчныхъ охотникѣвъ рѣчно, а въ Залитавщинѣ 2210. Испыты въ обохъ частяхъ монаріи зъ добрымъ поступомъ здає рѣчно 83%, перенадає при испытахъ 15%, а 2% цѣлкомъ не зголошує ся. Въ обохъ рокахъ 1890 91 и 1891—92 мусѣло другій рѣкъ служити въ Долитавщинѣ 865 однорѣчныхъ охотникѣвъ а въ Залитавщинѣ 509.

— **Торговельникъ дѣвчатъ** Сими днями арештувала поліція въ Перемышли жида Н. Блявштайна въ хвили коли высилавъ кѣлька дѣвчатъ до Туреччины, Блявштайнъ, перемыскій жидъ и має маетокъ.

— **Асентерункове обманьство** було сими днями предметомъ карнои розправы передъ судомъ у Вѣдни. Прокураторія обжалувала промысловцѣвъ Ґерляха и Шренца за те, що они при помочи померш. вже галицкого жида Нухима Кармеліна, котрый вѣдтакъ змѣнивъ назвище на Николай Каминьскій, увѣльнили своихъ сынѣвъ вѣдъ войсковои службы Зручный посередникъ Кармелінъ заробивъ при тѣмъ бѣльше якъ 10.000 зр. Судъ засудивъ Шренца на 6 тыжднѣвъ арешту и кару грошеву въ высотѣ 1000 зр, Ґерляха на 4 тыжднѣ арешту и 500 зр. кары, а сынѣвъ ихъ на 4 тыжднѣ арешту и на кару грошеву по 200 зр.

— **Ґраф обманець** У Вѣдни арештувала поліція мадярского ґрафа Тібора Сгарая, обжалованого о се, що въ липни с. р. вымантивъ 12.000 зр. вѣдъ якоись Терезіи Шіреръ жѣнки вѣденьского фабриканта. Арештованый выпирає ся всякои вины. Гр. Сгарая знають въ аристократичныхъ кругахъ Вѣдня, тожь єго арештованье выкликало тамъ велику сензацію

— **Податкове чудовище.** У одного зъ львѣвскихъ мешканцѣвъ д ра Б. Г., явивъ ся онодгы податковый екзекуторъ зъ цѣлымъ екзекуційнымъ апаратомъ, значить зъ актами и возьнымъ, щобы стягнути залеглый доходовый податокъ въ высотѣ — одного крайцаря! Варта бы почислити, кѣлько страчено часу и паперу, заки ся значна залеглѣсть вплынула до касы.

— **Про урожаѣ на россійскѣмъ Подѣлю** пишуть до петербургского Kraj-у: Сего року свѣтло дописавъ урожай, зъ десятины збирали мы по 60 пудѣвъ пшеницѣ, до 100 пудѣвъ жита и до 75 пудѣвъ ячменю. Сѣна накошено казочну скѣлькѣсть. Зѣбраного збѣжа выстало бы на трилѣтне выживленье мѣсцевого населеня, котре хиба тымъ мусить вдоволитись, бо крѣмъ тутешныхъ мельникѣвъ, купуючихъ въ невеличкихъ скѣлькостяхъ пшеницю по 55—60 копѣйокъ за пудъ, нѣхто бѣльше не хоче нашого збѣжа купувати. Нова а пенадѣйна бѣда...

— **Протестанты и католики въ Нѣмеччинѣ.** Въ роцѣ 1867 було въ Нѣмеччинѣ 24,291.000 протестантѣвъ и 14,027.000 католикѣвъ. Пѣсля спису людности переведеного въ 1891 роцѣ зросло число протестантѣвъ до 31,027.000 душь, а католикѣвъ до 17,672.000. Отже въ роцѣ 1867 було на 1000 мешканцѣвъ 621 протестантѣвъ и 363 католикѣвъ, коли тымчасомъ въ р. 1891 припадало на 1000 душь: протестантѣвъ 628, а католикѣвъ 357. Зъ того видко, що за сей часъ стратили католики въ Нѣмеччинѣ 6 вѣдъ тысяча, а протестанты зыскали 7 на тысячь, або що за послѣдныхъ 25 лѣтъ стратили католики загаломъ 287.000 душь.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна 50 кр. льосѣвъ великои инсбрукскои льотеріи. Тягненье вже 26 н. ст. жовтня.

Телєґрамы „Дѣла”

Вѣдень 12 жовтня. Загально говорять, що проєктъ выборчои реформы выготовивъ міністеръ д-ръ Штайнбахъ разомъ зъ ґр. Таффимъ, перебуваючи въ Налжовѣ Буджетова комісія ухвалила вчера по полудни не примѣнювати при сегорѣчныхъ буджетовыхъ дебатахъ скороченои методы.

Мецъ 12 жовтня. Цѣсарь Вільгельмъ именувавъ наслѣдника италійского престола офіциромъ a la suite при 145 полку пѣхоты, котрого полку шефомъ именувавъ ся самъ въ часѣ маневрѣвъ въ Альзаціи и Льотаринґіи.

Дублінъ 23 жовтня. Въ роковины смерти Парнеля вѣдбула ся тутки велика маніфестація. На єго могилѣ зложено богато вѣнцѣвъ.

Римъ 12 жовтня. Поліція заборонила на антіклєрикальный конґресъ въ палатѣ положенѣй коло Ватикану. Въ Сиракузѣ напало населенье за-для введеня новыхъ податкѣвъ на ратунь и знищило цѣле урядженье.

Буеносъ-Айресъ 12 жовтня. Повстанцѣ граблять и убивають мешканцѣвъ въ провінціи Сантафе. Нѣмецкій консуль вѣзвавъ о помѣчь власти бразілійскѣ.

Ню-Йоркъ 12 жовтня Адміралъ Мелльо запевнивъ маніфестомъ, що на случай побѣды не знесе републиканьскои формы.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову рускаго народного театру** надѣславъ на руки нашои адміністрациі д ръ Козоровскій зъ Бѣльска на Шлеску 5 зр. 50 кр., а то 4 зр. 50 кр. вѣдъ себе и 1 зр. вѣдъ архітекта Унґвера.

Оповѣщенье.

ЗАГАЛЬНѢЙ ЗБОРЫ

членѣвъ „Народнои Торговлѣ“ товариства зарегістрованого зъ ограниченою порукою

за рѣкъ адміністраційный 1892/93

вѣдбудуть ся

дня 2 н. ст. падолиста 1893 о годинѣ 9 рано

въ великѣй сали „Народного Дому“.

Порядокъ дневный:

1. Отворенье зборѣвъ предсѣдателемъ Совѣта управляючого зъ нагоды десяти-лѣтныхъ роковинъ заснованя товариства.
2. Справозданье Совѣта управляючого.
3. Справозданье и внесенье головного Комітету контрольного [§§. 34 и 46 статута].
4. Доповняючій выборъ трохъ членѣвъ Совѣта управляючого.
5. Означенье высоты марки презенційнои для членѣвъ Совѣта управляючого на рѣкъ адміністраційный 1893/94.
6. Выборъ головного Комітету контрольного на рѣкъ адміністраційный 1893/4.
7. Внесеня членѣвъ.

Яко легітимація для членѣвъ служить ихъ книжечка удѣлова. — Члены, выповѣвшій свои удѣлы, не мають права голосу.

У Львовѣ 6 н. ст. жовтня 1893.

Вѣдъ Совѣта управляючого „Народнои Торговлѣ. 4885

Евгенїй Дудкевичь предсѣдатель Совѣта. *Д-ръ Кость Левицкій* членъ Совѣта.

Увага: Білянсъ и справозданье Совѣта выложенѣ будуть вѣдъ дня 16 н. ст. жовтня вѣ всѣхъ складахъ и въ канцеляріи Дирекціи Товариства. На жаданье высилає ся такожь почтою.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

оптикъ и механикъ „пôдъ Коперникомъ“, Львôвъ, площа св. Духа (ул. Театральна ч. 6 противъ головного одваху) поручає у великôмъ выборѣ и по **найдешевшихъ цѣнахъ**: окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далекогляды, барометры, аерометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, ленты мѣрильнѝ, пйоны, сібелѣ, манометры, и т. п. Устроєня звôнкôвъ електричныхъ. Всякѝ направы выготовляють ся найскорше и найдешевше. — Замовленя зъ провінціи выготовляють ся точно. 4185

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

Теодора Стахевича

въ Станиславовѣ

глядає хлопця зъ честнои родины, до торговлѣ въ вѣцѣ вôдъ 12 до 14 лѣтъ, зъ окôнченою 2-ою або 3-ою клясою ґімназіяльною.

Сироты по священикахъ мають першеньство. 4854 5—5

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ

АРТИСТЪ МАЛЯРЬ

4874 *мешкає постôйно* 2 ?

ВЪ НАДВÔРНÔЙ.

ТУТКИ електрично стисканѝ неклиенѝ зъ найлѣпшои француской бібулки, гіґієнічнѝ, поручає фабрика **Г. ПЙОНТКОВСКОИ**, Львôвъ, ул. Паньска ч. 2. **90 кр. за 1000 штукъ.**

При купнѣ 5000 штукъ опакованье и порто франко. 4812 25—30

ВСЯКѝ ЛЬОСЫ

купує и продає найкористнѣйше

Контора вымѣны

КІЦА и ШТОФФА

у Львовѣ, площа Галицка ч. 1.

При порученяхъ зъ провінціи, котрѝ вôдворотною почтою полагоджуємо, просимо залучати на вôдповѣдь марокъ на 15 кр. 4604

Конякъ Токайскій

фляшка по 1·50 зр. высылає за послѣплатою торговля

ИВАНА БОДНАРА

Львôвъ улиця Академічна число 20.

40—45 4669

Слухатель фільософіи глядає лекціи на село. Услôвя умѣреннѝ и совѣстнѝ. Близшѝ обставины информаційнѝ подасть **М. Д.** poste restante, Заболотцѣ коло Бродôвъ.

4878 2—3

ДОБРЫЙ ЧАЙ

поручає

СТАРА ТОРГОВЛЯ

ВОЛЯ

4844 16—20

у Львовѣ ул. Сикстуска ч 6.

Маґазинъ и робôтня

ФУТЕРЪ

М. МРОЗИНЬСКОИ

у ЛЬВОВѢ

при ул. Собѣского ч. 7

поручає

всѣ товары входячѝ въ обсягъ сеи торговлѣ по **найдешевшихъ** *цѣнахъ, ґарантуючи за доброту товару.*

Выробы краєвѝ.

4886 1—6

Пилы лѣсовѝ по зр. 1·80, 2, 2·50 и 3 поручає

ПЕТРО ХШОПСТОВСКІЙ

торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 (напротивъ катедры)

Цѣнники илюстрованѝ рôзныхъ предметôвъ до розпорядимости.

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

АРТИСТИЧНО-ЛІТОГРАФІЧНЕ

Андрѣя Андрейчина

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 29,

4736 выготовлює 77—180

ВСЯКѝ РОБОТЫ ЛІТОҐРАФІЧНѝ.

БІЛЄТЫ ВІЗИТОВѝ

вôдъ 1·20 кр. за сотку.

Помôчникъ торговельный обзнакомленый зъ торговлею корѣнною и комнатою до снѣдань глядає мѣсця на провінціи. Близша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла“.

4871 4—4

ВЛАСТИТЕЛЬ ЦУКОРНѢ

ЧЕСЛАВЪ ШНАЙДЕРЪ

у Львовѣ ул. Баторія ч. 32,

працюючи въ тôмъ званю бôльше якъ 20 лѣтъ въ першорядныхъ фірмахъ цукорничихъ въ краю и за границею, можу цѣлковито вдоволити всякѝ вымоги такъ зъ огляду на щоденнѝ выробы, якъ такожь на замовленя Вп. П. Т. Публики.

4758 14—?

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

Вôдъ давна звѣстный зъ своеи доброты и запаху правдивый

РОССІЙСКІЙ ЧАЙ

въ торговли

В. АДАМОВИЧА

ВЪ БРОДАХЪ

фунтъ дуже доброго . . . . . зр. 1·40
фунтъ найлѣпшого оригін. опаковав. зр 2·50
фунтъ „Имперіяль“ цѣсарскои . . зр. 3·50
фунтъ высѣвокъ зъ найлѣпш чаѣвъ зр. 1·20
кава „Сіріюсъ“ франко 5 кільо . . зр. 9·50

4861 4—104

ЧАЙ ВЪ БРОДАХЪ!

ЗАЛОЖЕНУ **ЮРІЄМЪ ҐАЙБОМЪ** [GEORG GEIB]

въ 1830 роцѣ 4582

ВÔДЛИВАЛЬНЮ ДЗВОНÔВЪ

въ Ляндестрай, почта и стація зелѣзнича Калушь

обôймили теперѣшнѝ управителѣ Юрій Ґайбъ и Сыны въ 1847 роцѣ и вôдлили доси вже **1.558 дзвонôвъ загальнои ваги 1780 сотнаровъ.** Заявляють, що и на дальше пôдôймають ся всѣлякои роботы, входячои въ обсягъ вôдливальнѣ дзвонôвъ по найдешевшихъ цѣнахъ, а то: розбитѝ дзвоны переливати, або вымѣнювати, доставляти новѝ, гармонѣйнѝ дзвоны якъ такожь поодинокѝ, всякои величины и ваги зъ найлѣпшого металю, найсолiднѣйшои роботы, вôдповѣдно взятѝ въ спасти, въ найкоротшôмъ часѣ, за пятилѣтною ґарантією (такожь на раты).

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

ПЕРША ПЕРЕМЫСКА РУСКА

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

ВЪ ПЕРЕМЫШЛИ

поручає Всеч. Духовеньству и Братствамъ церковнымъ

ФЕЛОНЫ

высылає ся въ бôльшôмъ числѣ на жаданье до ласкавого выбору Євангелія, Кивоты, Образы процесіональнѝ, Фаны, Хоругви хрестнѝ, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ и суконки до пушокъ, Бальдахины, Чашѣ, Пушки, Кадильницѣ, Лодки, Патерицѣ, Хресты, Лѣхтарѣ и Павуки, Хресты надгробнѝ выконує ся зъ написями пôсля жаданя.

Благовонне Кадило Королѣвске ½ клґр. 60 кр.
Кадило француске ½ клґр. 1 зр. 20 кр.

Головнѝ склады Чаю хиньско-россійского и начиня столового

на выправы весѣльнѝ знанои фабрики свѣтовои славы Christofa и С-ки въ Парижи по фабричныхъ цѣнахъ.

Пересторога! Почуваю ся до обовязку заявити прилюдно що дôйшло до моеи вѣдомости вôдъ кôлькохъ Высокопреподобныхъ Отцѣвъ.

Якесь индивѣдуумъ волочить ся по селахъ пôдшиваючись пôдъ фірму моеи Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ и накидує дуже дрантивый товаръ за великѝ грошѣ; проте заявляю, що я нѣкого въ подорожь не высылаю а въ першихъ лѣтахъ буду лично въ порѣ зъ прегарнымъ выробомъ моихъ рѣчей являти ся, а если бы важивъ ся хто ще моею фірмою послугувати ся то прошу его уважати за простого обманника

Зъ глубокимъ поважаньемъ

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ

властитель Першои Рускои Перемыскои Торговлѣ рѣчей церковныхъ. 4448

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

Перша Руска Перемыска Торговля Рѣчей Церковныхъ ЕМИЛІЯНА ЛЕВИЦКОГО

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

для закупна рѣчей церковныхъ.

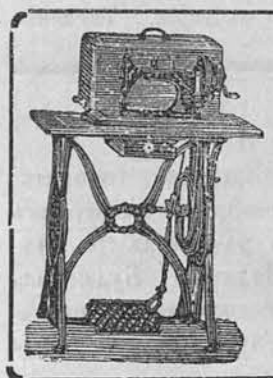

НА РАТЫ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

зъ найлѣпшихъ фабрикъ заграничныхъ и краєвыхъ вôдъ 25 до 65 зр

поручає 4193 19—?

ЛЮДВИКЪ ҐАРДОЛИНЬСКІЙ

Львôвъ, площа Галицка 14.

Цѣнники на жаданье даромъ и франко.

Маємо честь подати до прилюднои вѣдомости Всеч. Духовеньства, Брацтвъ церковныхъ, комітетôвъ и Поважаныхъ Землякôвъ що зъ початкомъ жовтня отвираємо

Торговлю рѣчей церковныхъ

пôдъ фірмою

ИВАНА С. КОХАНОВСКОГО и В. НАДАХОВСКОГО

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ.

Мы заосмотрили нашъ маґазинъ въ хорошѝ рѣчи зъ першорядныхъ фабрикъ свѣтовои славы и будемо продавати **по незвычайно дешевыхъ цѣнахъ безъ нѣякои конкуренціи.**

Фелоны высылаємо до ласкавого выбору въ числѣ пôсля жаданя, Кивоты, Євангелія, Образы процесіональнѝ, Хоругви хрестнѝ, Фаны, Дальматики, Стихарѣ, Шалѣ, Суконки до пушокъ, Чашѣ, Кадильницѣ, Павуки, Хресты, Лѣхтарѣ мосяжнѝ и зъ бѣлого металю.

Близшѝ поясненя дамо нашими цѣнниками.

Поручаємо нашу Торговлю ласкавымъ взглядамъ и просимо о ласкаву опѣку противъ нечестнои конкуренціи.

Всякѝ замовленя просимо надсылати вже теперь до нашои фірмы. 4867 3—104

Остаємо зъ высокимъ поважаньемъ

И. С. КОХАНОВСКІЙ и В. НАДАХОВСКІЙ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

О половину зниженѝ цѣны

для передплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“

на давнѣйшѝ томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поєдинчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

4875 2—52

4804 17—30

ПОСТѢЛЬ

власного выробу

Колдры студентскѝ на бавовнѣ або овечôй вовнѣ 175 цм. довгѝ. 125 цм. широкѝ по зр. 3·80, 4·75, 6. **Колдры** великѝ 185—193 цм. довгѝ. 135 цм. широкѝ по зр. 4, 5, 6, 7, 8 до 15.

Матерацы волосѣннѝ вôдъ зр. 15, 17, 20, 21 до 32.

Матерацы зъ морскои ростины по зр. 7, 8, 9 до 10.

Сѣнники звычайнѝ и пружиновѝ вôдъ найдешевшихъ до найлѣпшихъ.

Подушки пѣрянѝ и волосѣннѝ.

Простирала пôдъ колдры и до застелюваня, пошевки и т. ин.

Коцики вовнянѝ и **капы** на лôжка въ найбôльшôмъ выборѣ найдешевше поручає

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ЛЬВÔВЪ

улиця Коперника число 7.

Для пп. кравцѣвъ знамениту вату вовняну ½ клґ. 65 кр — 1·20 зр., на провінцію при закупнѣ 5 клґ. высылаю оплатно.

У всѣхъ моихъ склепахъ и въ головнôмъ моѣмъ складѣ у ЛЬВОВѢ, Сикстуска 47

удержую лише найлѣпшѝ роды незапальнои НАФТЫ

зъ рафінеріи Адама Скшиньского въ Либуши

и продаю еи теперь по можливо найнизшихъ цѣнахъ а то:

1 літеръ повно намѣреный **НАФТЫ**

подвôйно рафін. найлѣпшои кришталевои (Kaiser-Öl) Н-ръ 00 до 24 кр.
„ „ безвоннои незапальнои сальоновои Н-ръ 0 по 22 кр.
„ „ чистои незапальнои господарскои Н-ръ 1 по 20 кр.

Купуючимъ наразъ бодай **10 літрôвъ опускаю** зъ высше поданои цѣны 2 кр. на літрѣ **и вôдставляю безпроволочно** замовлену **НАФТУ власнымъ возомъ до дому.**

При **бôльшôмъ купнѣ бочками** обему около 180 літрôвъ

даю ще значный рабатъ.

Однако хто не хотѣвъ бы у себе переховувати бôльшои скôлькости, одержить АСИҐНАТЫ за котрыми закуплену по найдешевшôй цѣнѣ нафту частями въ кождôмъ моѣмъ склепѣ може вôдбирати. 4858 4—10

На провінцію высылаю НАФТУ за наказкою вô вторки и суботы, ґарантуючи за найлѣпшу якôсть и законами приписану незапальнôсть. Зъ провінціи замовленя прошу адресувати до головного складу СИКСТУСКА 47. Купуючѝ тутъ можуть замавляти такъ въ головнôмъ маґазинѣ, якъ такожь у всѣхъ моихъ склепахъ. Контора головного складу має ТЕЛЄФОНЪ н-ръ 159. На жаданье цѣнники франко.

Петро Мйончиньскій.

Передпослѣдный тыждень

ИНСБРУКСКѝ

Льосы по 50 кр.

Головна выграна 50.000 зр.

ЛЬОСЫ по 50 кр. поручають: Як. Штро, А. Х. Верфель, тов. банкове и контора вымѣны Шелленберґъ и Крайберъ у Львовѣ.

4852 16—23

Передпослѣдный тыждень

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець: Иванъ Белей. — Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка, під зарядом К. Беднарского.